

C O R P U S
SCRIPTORUM HISTORIAE
B Y Z A N T I N A E.

EDITIO EMENDATIORE ET COPIOSIOR,

CONSILIO

B. G. NIEBUHRII C. F.

I N S T I T U T A,

OPERA

**EIUSDEM NIEBUHRII, IMM. BEKKERI, L. SCHOPENI,
G. ET L. DINDORFIORUM ALIORUMQUE PHILOLOGORUM
PARATA.**

CONSTANTINUS PORPHYROGENITUS.

VOLUMEN I.

BONNAE
IMPENSIS ED. WEBERI
MDCCCXXIX.

CONSTANTINI
PORPHYROGENITI

IMPERATORIS

DE CERIMONIIS
AULAE BYZANTINAE

LIBRI DUO

GRAECE ET LATINE

E RECENSIONE

IO. IAC. REISKII

CUM EIUSDEM COMMENTARIIS INTEGRIS.

VOLUMEN I.

BONNAE
IMPENSIS ED. WEBERI
MDCCCXXIX.

[ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΑΞΕΩΣ.]

Κ Ω Ν Σ Τ Α Ν Τ Ι Ν Ο Υ

ΤΟΥ ΦΙΛΟΧΡΙΣΤΟΥ ΚΑΙ ΕΝ ΑΥΤΩ ΤΩ ΧΡΙΣΤΩ ΤΩ
ΑΙΩΝΙΩ ΒΑΣΙΛΕΙ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΙΟΥ ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΥ
ΣΟΦΩΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΛΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ

ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΙ

ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΣΠΟΤΑΚΗΣ ΟΝΤΩΣ ΛΕΙΟΝ ΠΟΙΗΜΑ.

[DE CERIMONIIS AULAE BYZANTINAE.]

C O N S T A N T I N I

CHRISTUM AMANTIS ET IN EODEM CHRISTO AETERNO
REGE IMPERATORIS FILII LEONIS SAPIENTISSIMI ET
PERPETUA MEMORIA CELEBRANDI IMPERATORIS

SYNTAGMA

ET IMPERATORIA INDUSTRIA VERE DIGNUM OPUS.

* Άλλοις μὲν τισιν ἴσως ἔδοξεν ἂν τοῦτ' τὸ ἐγχείρημα περιτ- Ed. Lips.
τὸν, οἷς οὐ τοσαύτη τῶν ἀναγκαίων φροντίς, ἡμῖν δὲ καὶ παρ' ἰ-
λίαν φίλον καὶ περισπούδαστον καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων
οὐκ αἰσιότερον, αἶτε διὰ τῆς ἐπαινετῆς τάξεως τῆς βασιλείου ἄρ- Ed. L. 2
5χῆς δεικνυμένης κοσμιωτέρας καὶ πρὸς τὸ εὐσχημονέστερον

1. Titulum ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΒΑΣ. ΤΑΞ. restitui ex praefatione. N. 6. TI om. ed.

Aliis forte nonnullis, qui non tantam rerum necessariorum curam agunt, hoc opus superfluum visum fuit: nobis autem carissimum, diu expectatum et magis familiare omnibus aliis, quippe per laudabilem ordinem dignitas Imperatoria splendidior ostenditur, ad maius ornamentum ac decus extollitur et propterea tum exteris tum no-

ἀνατρεχούσης καὶ διὰ τοῦτο θαυμαστῆς οὔσης ἔθνεσί τε καὶ ἡμετέροις. πολλὰ γὰρ οἶδε τῷ μακροῦ χρόνῳ συναπολήγειν, ὡς ἐν αὐτῷ πραχθέντα καὶ ὑπ' αὐτοῦ δαπανώμενα, μεθ' ὧν καὶ τὸ μέγα χρῆμα καὶ τίμιον, ἢ τῆς βασιλείου τάξεως
 B ἐκθεσίς τε καὶ ὑποτύπωσις, ἧς παροραθείσης καὶ, ὅσον εἰπεῖν, 5
 ἀπονεκρωθείσης, ἀκαλλώπιστον τῷ ὄντι καὶ δυσειδῆ τὴν βασι-
 λείαν ἦν καθορᾶν. ὥσπερ γὰρ σώματος μὴ εὐσχημόνως δια-
 πεπλασμένου, ἀλλὰ φύρδην καὶ οὐκ εὐαρμόστως τῶν μελῶν
 αὐτῷ συγκειμένων, ἀταξίαν ἂν τις τὸ τοιοῦτον προσείποι,
 C οὕτω καὶ τοῦ βασιλικοῦ πολιτεύματος μὴ τάξει ἀγομένου καί 10
 κυβερνωμένου, κατ' οὐδὲν διοίσει τῆς ἰδιωτικῆς καὶ ἀνελευ-
 θέρου διαγωγῆς. Ἐν οὖν μὴ τοῦτο γένηται καὶ δόξωμεν
 ἀτάκτως φερόμενοι, τὴν βασιλικὴν καθυβρίζειν μεγαλειότητα,
 δεῖν φήθημεν, ὅσα τε παρὰ τῶν παλαιότερων ἐφευρέθη καὶ
 παρὰ τῶν ἑωρακύτων διηγέληθη καὶ παρ' ἡμῶν αὐτῶν ἐθεά- 15
 D θη καὶ ἐν ἡμῖν ἐνηργήθη, ταῦτα φιλοπόνη μελέτῃ ἐκ πολ-
 λῶν ἐρανίσασθαι καὶ πρὸς εὐσύνοπτον κατάληψιν τῷ πα-
 ρόντι ἐκθέσθαι φιλοτεχνήματι, καὶ πατρίων ἐθῶν παρεωρα-
 Ms. fol. μένων παράδοσιν τοῖς μεθ' ἡμᾶς ἐνημηγήσασθαι, καὶ ὥσπερ
 22. a τινα ἄνθη ἐκ λειμώνων δρεψαμένους εἰς ἀσύγκριτον εὐπρέ- 20
 πειαν τῇ βασιλικῇ παραθέσθαι λαμπρότητι, καὶ οἶόν τι κά-
 τοπτμον διαυγές καὶ νεόσηκτον ἐν μέσοις τοῖς ἀνακτύροις
 Ed. L. 3 ἰδρῆσασθαι, ἐν ᾧ καὶ τὰ τῇ βασιλείῳ ἀρχῇ κρέπονται καὶ τὰ

2. οἶδα ed.

stris civibus admirationi est. Multa enim observata aliquando, longo tempore abolita, deficere solent, cumque his magnum et venerandum opus, Imperatoriarum cerimoniarum descriptio et regula: qua neglecta atque, ut ita dicam, morte extincta, imperium deforme omnino et indecorum apparuit. Ut enim corpore non eleganter formato, sed membris turpiter ac distorte in eo collocatis, id iure aliquis confusionem dixerit, ita quoque Imperatoria aula inordinate administrata et gubernata, inhonesta illa et parum liberali institutione in nihilum redigetur. Ne hoc igitur contingat et nos ordinem negligentes, Imperatoriam dedecorare maiestatem videamur, necessarium putavimus, tum apud antiquiores reperta, tum ab iis, qui haec viderunt, relata, tum a vobis ipsis conspecta inque aula nostra exercita, e multis assidua cura congerere et omnium oculis praesenti opere exponere, patrias consuetudines nunc neglectas tradere et commendare posteritati, et quasi flores nonnullos e pratis decerpentes, ad incomparabile decus Imperatorio splendori committere; illud denique opus, tamquam lucidum ac recens politum speculum, in medio atrio collocare, ut in eo tam Imperatoris convenientia dignitati, quam ministrorum systemati congrua omnium

τῷ συγκλητικῷ συστήματι ἄξια κατοπτευσόμενα, ἐν τάξει καὶ Ed. 3
κόσμῳ αἱ τοῦ κράτους ἡνίκαι διεξάγοντο. ὡς ἂν δὲ σαφῆ καὶ 1
εὐδιάγνωστα εἶεν τὰ γεγραμμένα, καὶ καθωμιλημένη καὶ
ἀπλουστερα φράσει κεχρημέθα καὶ λέξῃσι ταῖς αὐταῖς καὶ
ἑξομοίωσι τοῖς ἐφ' ἐκάστη πράγματι πάσαι προσαρμοσθεῖσι B
καὶ λεγομένοις, ὑφ' ὧν τοῦ βασιλείου κράτους ἔνθμῳ καὶ
τάξει φερομένου, εἰκονίζοιμεν τοῦ δημιουργοῦ τὴν περὶ τὸδε
τὸ πᾶν ἁρμονίαν καὶ κίνησιν, καθορῆτο δὲ καὶ τοῖς ὑπὸ χεῖρα
σεμνοπρεπέστερον, καὶ διὰ τοῦτο ἡδύτερόν τε καὶ θαυμαστό-
10 τερον, λεπτέον περὶ ἐκάστης τάξεως, ὅπως τε καὶ καθ' ὃν ὑφεί-
λει τρόπον ἐκτελεῖσθαι καὶ συμπεραίνεσθαι.

ΚΕΦ. α.

Ed. L. 4

Ἅσα δεῖ παραφυλάττειν, προκένσου γινομένου ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλη-
σίᾳ, ἧτοι τάξις καὶ ἀκολουθία τῶν εὐσήμων καὶ περιφανῶν
15 προελεύσεων, ἐν αἷς οἱ βασιλεῖς ἀπασιν ἐν τῇ μεγάλῃ
ἐκκλησίᾳ.

Πρὸ μιᾶς ἡμέρας τῆς οἴας οὖν ἐνισταμένης περιφανε-
στάτης ἐορτῆς εἰσέρχονται οἱ πραιπόσιτοι ἐν τῷ χρυσῷ
τρικλίνῳ, τῆς καθημερινῆς δηλονότι ἱσταμένης προελεύσεως, B

γ. τό, τε ed. 8. κίνησιν. καθ. ed. 9. θαυμαστότερον. λε-
πτέον οὖν conl. R.

oculis exponantur, et sic in ordine ac pulchritudine frena potestatis re-
gantur. Ut vero quae hic perscripta sunt clara et intellectu facillia
evaderent, usi sumus vulgari et simpliciori genere dicendi nominibus-
que et vocabulis cuius rei quondam apte impositis et de ea usur-
patis, quibus dum Imperatoria potestas concinnitate et ordine conti-
netur, creatoris circa hoc universum harmoniam et motum adumbre-
mus. Visum quoque iis, quae sub manibus habemus, convenientius,
et propterea iucundius ac mirabilius est, de singulis officiis quomodo
et qua ratione perfici et administrari debeant commentari.

CAP. 1.

Observanda, quando processio in magnam ecclesiam instituitur,
sive ordo ac series solennium et illustrium processionum, Im-
peratoribus ad magnam ecclesiam euntibus.

Prædie eius diei, in quem eiusmodi splendidissimum festum iu-
cidit, præpositi aureum triclinium intrant, diurna scilicet processione
instante, et Dominos de festo admoucut, qui iubent ipsos, ut in

καὶ ὑπομιμησάκουσι τοὺς δεσπότας περὶ τῆς ἑορτῆς, εἴτα κελύουσιν τοὺτους οἱ δεσπότες ἄγεσθαι ἐπὶ τὴν αὐριον πρόκενον ἤτοι προέλευσιν. οἱ δὲ ἐξερχόμενοι ὀρίζουσι πᾶσιν τοῖς τοῦ κουβουκλείου, ὁμοίως καὶ τῶ κατεπάνω καὶ τῶ δομοστικῶ τῶν βασιλικῶν, σὺν τούτοις δὲ καὶ τοῖς δυοῖ δημάρ-5
χοις ἀποστέλλουσι δὲ καὶ μανθᾶτα τῶ τε δομοστικῶ τῶν νομῆρων καὶ τῶ κόμητι τῶν τειχέων, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, πᾶσαις τὰς τάξεσι καὶ πᾶσι τοῖς σεκρέτοις καταμηνύουσι περὶ τῆς τοιαύτης προελεύσεως, ἵνα ἐκάστη τάξις καὶ ἕκα-
στον σεκρέτον κατὰ τὴν ἰδίαν τάξιν, καὶ κατὰ τὸν ἴδιον τοῦ 10

σεκρέτου τύπον τὰ αὐτοῖς ἀρμόζοντα προεντρεπίσωσι. καὶ
Ms. 22. b μὴν καὶ τῶ ὑπάρχῳ τῆς πόλεως γνωρίζουσι τοῦ ἐντρεπίσαι
καὶ ἀνακαθᾶραι τὴν βασιλικὴν ἐξοδον, ἐν ᾗ μέλλουσι οἱ
δεσπότες προσελθεῖν, καὶ πᾶσαις τὰς ἐκεῖσε εἰσφερούσας λεω-
φόρους ὁδοὺς, ἐν αἷς μέλλουσι διέρχεσθαι οἱ δεσπότες, διὰ 15
τοῦ πυξίνου πρίσματος καὶ τῆς ἐκ κισσοῦ καὶ δάφνης μυρ-
ρίνης τε καὶ δενδρολιβάνου ταύτην κατακοσμεῖν καὶ ἄλλοις,
ὅσα ὁ τότε φέρει καιρὸς, εὐώδεσίν τε καὶ ποικίλοις ἄνθεσι.
(B.) Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἤγουν τῇ ἡμέρᾳ τῆς αὐτῆς ἑορτῆς, ἔωθεν
πρωῖας εἰσέρχονται οἱ πραιπόσιτοι μετὰ πάσης τῆς τάξεως 20
τοῦ κουβουκλείου εἰς τὸν καβαλλάριον, καὶ καθέζονται ἐκεῖσε.
D τοῦ δὲ μεγάλου καὶ οἰκειακοῦ παππίου ἀνοίγοντος, εἰσέρχον-
ται, καὶ καθέζονται ἐν τῶ βήλῳ τοῦ πανθέου, καὶ εἰθ'
οὕτως εἰσέρχονται οἱ βεστήτορες, καὶ αἶρουσι τὴν μωσαϊκὴν
ράβδον ἀπὸ τοῦ εὐκτηρίου τοῦ ἀγίου Θεοδώρου τοῦ ὄντος 25

2. τοῦτοις ed. 16. τῆς post καὶ, et τε post μυρρίνης om. ed.
18. ὅσα corr. Leich., ὄσοις ed. ex. cod. 21. καὶ deest in cod.

crastinum pompani seu processionem parent et instituant. Egre-
dientes illi hoc omnibus cubiculariis, capitaneo item et domestico
Imperatoriorum, duobus praeterea demarchis, edicunt: mittunt etiam
mandata tum domestico numerorum, tum comiti murorum, et, ut
breviser dicam, officiis ac secretis omnibus huiusmodi processionem
indicant, ut singula officia et secreta secundum ordinem suum et
proprium secreto formam quae ipsis conveniunt procurent. Prae-
fecto etiam urbis id notum faciunt, ut viam Imperatoriam, qua Do-
mini processuri sunt, et publicas omnes ad eam, qua ipsi transituri
sunt, ducentes praeparet, purget et primate buxco hederaque,
lauro, myrrha, thure et aliis, quos tunc tempus fert, odoris ac
variegatis floribus exornet. (II.) Postero seu ipso festo die primo
mane praepositi cum omnibus, qui ad cubiculi ordinem pertinent,
caballarium intrant, et ibi consistunt. Magno autem et domestico papa
palatium aperiente, intrant sedentque in velo panthei: deinceps ve-

ἐν τῇ χρυσοτρικλίῳ, καὶ οἱ τῶν ἀλλαξιμῶν τοῦ κουβου-
κλείου, μετὰ καὶ τῶν τῇ τάξει αὐτῶν διαιταριῶν, αἴρουσι
τὸ ταβλίον, ἐν ᾗ ἀπόκειται ἡ βασιλέως ἐσθῆς, καὶ τὰ κορνί-
κλια, ἄπερ τὰ βασιλεια ἔνδοθεν περιφέρουσι στέμματα, καὶ
5οὶ βασιλικοὶ σπαθάριοι τὰ βασιλικά αἴρουσιν ἄρματά τε καὶ
σκοπιῆρια καὶ τὰ δόρατα, καὶ ἡ μὲν τῶν ἀλλαξιμῶν τάξεις
φέρει τὴν βασιλειον στολήν, καὶ ἀποτίθῃσιν ἐν τῇ ὀκταγώνῳ
κουβουκλείῳ τῇ ὄντι ἐν τῇ παλατιῇ τῆς Δύμνης, ἧγον Ed.L. 5
πρὸ τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου. οἱ δὲ
10τὰ ἄρματα φέροντες σπαθάριοι ἵστανται μετ' αὐτῶν ἐν τῇ
ὄνοποδίῳ, καὶ δὴ τῶν δεσποτῶν ἀπὸ σκαριμαγγιῶν ἐξιόν-
των τοῦ ἱεροῦ κοιτῶνος, καὶ τὴν συνήθη εὐχὴν ἐν τῇ κόγχῃ
τοῦ χρυσοτρικλίου, ἐν ᾗ ἱσθόρηται ἡ τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ
Θεοῦ Θεοεικῆλος ἁγία εἰκὼν ἐπὶ θρόνου καθεζομένη, τῇ Θεῷ
15ὑποδιδόντων, εἰσέρχονται οἱ πρῆμοσίτοι ἀπὸ τοῦ βήλου τοῦ
πανθέου, καὶ προσκυνοῦσι τοὺς δεσπότας, καὶ εἰδ' οὕτως βάλ-
λουσιν οἱ δεσπύται τὰ ἐνυτῶν χρυσοπερίκλειστα σαγία, καὶ ἐξί- B
σι διὰ τοῦ φύλακος. ἐν δὲ τῇ σίγματι ἐκδέχεται αὐτοὺς τότε Ms. 23. a
μαγλάβιον καὶ ἡ ἑταιρεία καὶ ὁ λογοθέτης, μετὰ τοῦ κυρικλείου
20καὶ τοῦ πρωτοασηκρήτις καὶ τοῦ πρωτονοταριῶν, καὶ ἐπευχό-
μενοι τοῖς δεσπόταις, τούτοις συμπορεύονται. (Γ.) Καὶ ἄπερ-
χόμενοι δεσπύται ἐν τῇ πρωτοκίστην καὶ τῆς ὑπεραγίας Θεο-
τόκου, λαμβάνουσι κηροῦς παρὰ τῶν πρῆμοσίτων, δηλονότι

3. ταβλῆν cod.

20. πρωτοασηκρήτης sph. ed.

stitores intrantes, virgam Mosaicam ex oratorio S. Theodori, quod in
aureo triclinio est, desumunt: mutatoriiis cubiculi praefecti cum
diataris, qui ad eorum ordinem pertinent, tabulam, in qua
vestis Imperatoria iacet, et arcas, ubi Imperatoriae coronae asser-
vantur; spatharii Imperatorii arma, scuta hastasque Imperatoris; of-
ficium denique mutatorii stolam eius sumit, et in octangulo cubi-
culo, quod in palatio Daphnus seu ante templum sancti proto-
martyris Stephani est, reponit. Spatharii arma portantes, cum
ipsis in onopodio stant, et postquam Domini, scaramangis induti, e
sacro cubiculo processerunt solitasque preces in concha aurei triclinii,
ubi Domini ac Dei nostri divina et sacra imago in throno collocata
est, peregerunt, praepositi a velo panthci intrantes, Dominos ado-
rant: qui statim vestes suas auro praetextas induunt, et per excu-
bias egrediuntur. In sigmate custodia corporis, quae manclavium et
hetaeria vocatur, et logothetes cum praefecto caniclei, protosecre-
tario ac protonotario eos excipiunt, et facta salutatione, cum
ipsis procedunt. (III.) Domini autem ad veterem sanctissimae Ceiparae
aedem abeuntes, cereos a praepositis, scilicet a cubiculario praepositis
traditos, accipiunt, et triplici adoratione cum cereis Deum venerantur.

ὑπὸ κουβικουλαρίων διδομένων τοὺς πραιποσίτους, καὶ διὰ
 Cτῆς τρισσῆς μετὰ τῶν κηρῶν προσκυνήσεως ἀπευχαριστοῦσιν
 τῷ Θεῷ. καὶ εἰδ' οὕτως ἐν τῷ κατεκείνῳ ἦτοι μετεκείνῳ
 εὐκτηρίῳ τῆς ἁγίας τριάδος, κάκεισε διὰ τῆς τρισσῆς μετὰ
 τῶν κηρῶν προσκυνήσεως ἀπευχαριστοῦσι τῷ Θεῷ, καὶ εἰδ' 5
 οὕτως εἰσέρχονται ἐν τοῖς ἐκείσε ἀποκειμένοις ἐν τῷ στε-
 νακίῳ λειψάνοις, κάκεισε διὰ τῆς τρισσῆς μετὰ τῶν κηρῶν
 προσκυνήσεως ἀπευχαριστοῦσι τῷ Θεῷ. εἶτα ἐξέρχονται
 εἰς τὸν βαπτιστήρα, ἐν ᾧ ἴστανται οἱ τρεῖς εὐμεγέθεις
 καὶ περικαλλεῖς σταυροί, καὶ διὰ νεύματος τοῦ πραιποσίτου 10
 πηγνύουσιν ἐκείσε οἱ κουβικουλάριοι οὓς κατέχουσι κηρούς·
 οἱ δεσπότηαι ἀπὸ τῶν ἐκείσε διέρχονται διὰ τοῦ τρικλίνου τοῦ
 αὐγουστέως, ἐν ᾧ ἐκδέχονται οἱ τε τοῦ χρυσοτρικλίνου καὶ οἱ
 βασιλικοὶ ἄνθρωποι· κάκεισε γὰρ ἐπεύχονται σὺν τοῖς μαγα-
 15 βίταις καὶ τοῖς ἐταιρειώταις τοὺς δεσπότηας. οἱ δὲ δεσπότηαι 15
 μετὰ τοῦ κουβουκλείου μόνου καὶ τῶν κοιτωνιτῶν εἰσέρχον-
 ται ἕως τοῦ δαταγῶνου κουβουκλείου τοῦ ὄντος πρὸ τοῦ ἁγίου
 Στεφάνου, ἐν ᾧ καὶ ἡ βασιλείος ἀπόκειται στολή, καὶ ἐκείσε
 ἴστανται οἱ τοῦ κουβουκλείου ἐπευχόμενοι τοὺς δεσπότηας. ἀπὸ
 Ed. L. 6 δὲ τῶν ἐκείσε εἰσέρχονται οἱ δεσπότηαι σὺν τοῖς πραιποσίτοις 20
 ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου, καὶ διὰ τῆς
 τρισσῆς μετὰ τῶν κηρῶν προσκυνήσεως ἀπευχαριστοῦσι τῷ
 Θεῷ, καὶ εἰδ' οὕτως προσκυνοῦσι τὸν μέγαν καὶ περικαλλῆ

10. διδομένους τοῖς πραιποσίτοις Leich. 11. ΣΧΟΛ. Ἰστέον, ὅτι ἑορτῆς προκειμένης ὁ μέγας σταυρὸς ἀπὸ τοῦ (τοῦ om. ed.) βαπτιστήρος οὐκ ἐξέρχεται· ὁ δὲ ἕτερος ἴστανται ἐν τῷ δατακίῳ θόλῳ, ἣγουν εἰς τὴν δ σφαλὴν, ἣν περ παλαιῶν καλοῦσι χαρσῆν, καὶ ὁ ἕτερος εἰς τοὺς λύχνους. ἐκεῖσε γὰρ ἀντικρὺ τῶν λύχνων ἴδρυται ἡ καλουμένη ἐπτακάνδηλος, καὶ κάτωθεν τοῦ ἐκεῖσε ἰδρυμένου σταυροῦ κρέμνεται ἡ Περσικὸς γραμμῆ. 17. δαταγῶνου sph. ut infra p. 9, 7. 18. ἡ om. ed. 21. ἁγίου om. ed.

Postea in secundo seu proximo sacello tēr genibus flexis cum cereis, Deum precantur: deinde ad repositas ibi in angiportu reliquias accedunt, et hic quoque ter genu flexo cum cereis Deum adorant. Porro ad baptisterium, in quo tres magnae ac perpulchrae cruces stant, exeunt ibique signo a praeposito dato, cubicularii quos tenent cercos reponunt. Inde Domini per triclinium augustalis trans-eunt, in quo aurei triclinii mini tri et famuli Imperatorii eos exspectant: nam ibi quoque cum manclavitis et custodibus palatii seu hetaeria Dominos salutant. Ipsi vero cum cubiculariis et coctoni-tis ad octangulum cubiculum ante sancti Stephani aedem, in quo stola Imperatoria iacet, procedunt: ubi et cubicularii, Dominos sa-lutantes, adsunt. Inde cum praepositis ad sancti protomartyris Ste-

καὶ πολυτίμητον τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου σταυρόν. (Α.) Καὶ μετὰ τὸ τελῆσαι ταῦτα εἰσέρχονται ἐν τῇ κοιτῶνι τῆς Δάφνης, ἐκδεχόμενοι τὸν καιρὸν, ἤγουν τὸν ἑφερενδάριον, φέροντα τὸ μανδάτον ἀπὸ τοῦ πατριάρχου περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως, καὶ δὴ εἰσέρχονται οἱ πραιπόσιτοι, **Ma. 23. b** καὶ τὴν εἰδήσιν τοῦτων διδοῦσι τοῖς δεσπόταις. ἔξιόντες δὲ οἱ δεσπότες ἐν τῇ ὀκταγώνῳ κουβουκλείῳ, κράζει φωνῇ μεγάλη ὁ πραιπόσιτος, λέγων „βεστήτορες” καὶ δὴ εἰσέρχονται οἱ βεστήτορες καὶ περιτιθέασι τοῖς δεσπόταις τὰς τοῦ-
10 **15** **20** **25** **30** **35** **40** **45** **50** **55** **60** **65** **70** **75** **80** **85** **90** **95** **100** **105** **110** **115** **120** **125** **130** **135** **140** **145** **150** **155** **160** **165** **170** **175** **180** **185** **190** **195** **200** **205** **210** **215** **220** **225** **230** **235** **240** **245** **250** **255** **260** **265** **270** **275** **280** **285** **290** **295** **300** **305** **310** **315** **320** **325** **330** **335** **340** **345** **350** **355** **360** **365** **370** **375** **380** **385** **390** **395** **400** **405** **410** **415** **420** **425** **430** **435** **440** **445** **450** **455** **460** **465** **470** **475** **480** **485** **490** **495** **500** **505** **510** **515** **520** **525** **530** **535** **540** **545** **550** **555** **560** **565** **570** **575** **580** **585** **590** **595** **600** **605** **610** **615** **620** **625** **630** **635** **640** **645** **650** **655** **660** **665** **670** **675** **680** **685** **690** **695** **700** **705** **710** **715** **720** **725** **730** **735** **740** **745** **750** **755** **760** **765** **770** **775** **780** **785** **790** **795** **800** **805** **810** **815** **820** **825** **830** **835** **840** **845** **850** **855** **860** **865** **870** **875** **880** **885** **890** **895** **900** **905** **910** **915** **920** **925** **930** **935** **940** **945** **950** **955** **960** **965** **970** **975** **980** **985** **990** **995** **1000** **1005** **1010** **1015** **1020** **1025** **1030** **1035** **1040** **1045** **1050** **1055** **1060** **1065** **1070** **1075** **1080** **1085** **1090** **1095** **1100** **1105** **1110** **1115** **1120** **1125** **1130** **1135** **1140** **1145** **1150** **1155** **1160** **1165** **1170** **1175** **1180** **1185** **1190** **1195** **1200** **1205** **1210** **1215** **1220** **1225** **1230** **1235** **1240** **1245** **1250** **1255** **1260** **1265** **1270** **1275** **1280** **1285** **1290** **1295** **1300** **1305** **1310** **1315** **1320** **1325** **1330** **1335** **1340** **1345** **1350** **1355** **1360** **1365** **1370** **1375** **1380** **1385** **1390** **1395** **1400** **1405** **1410** **1415** **1420** **1425** **1430** **1435** **1440** **1445** **1450** **1455** **1460** **1465** **1470** **1475** **1480** **1485** **1490** **1495** **1500** **1505** **1510** **1515** **1520** **1525** **1530** **1535** **1540** **1545** **1550** **1555** **1560** **1565** **1570** **1575** **1580** **1585** **1590** **1595** **1600** **1605** **1610** **1615** **1620** **1625** **1630** **1635** **1640** **1645** **1650** **1655** **1660** **1665** **1670** **1675** **1680** **1685** **1690** **1695** **1700** **1705** **1710** **1715** **1720** **1725** **1730** **1735** **1740** **1745** **1750** **1755** **1760** **1765** **1770** **1775** **1780** **1785** **1790** **1795** **1800** **1805** **1810** **1815** **1820** **1825** **1830** **1835** **1840** **1845** **1850** **1855** **1860** **1865** **1870** **1875** **1880** **1885** **1890** **1895** **1900** **1905** **1910** **1915** **1920** **1925** **1930** **1935** **1940** **1945** **1950** **1955** **1960** **1965** **1970** **1975** **1980** **1985** **1990** **1995** **2000** **2005** **2010** **2015** **2020** **2025** **2030** **2035** **2040** **2045** **2050** **2055** **2060** **2065** **2070** **2075** **2080** **2085** **2090** **2095** **2100** **2105** **2110** **2115** **2120** **2125** **2130** **2135** **2140** **2145** **2150** **2155** **2160** **2165** **2170** **2175** **2180** **2185** **2190** **2195** **2200** **2205** **2210** **2215** **2220** **2225** **2230** **2235** **2240** **2245** **2250** **2255** **2260** **2265** **2270** **2275** **2280** **2285** **2290** **2295** **2300** **2305** **2310** **2315** **2320** **2325** **2330** **2335** **2340** **2345** **2350** **2355** **2360** **2365** **2370** **2375** **2380** **2385** **2390** **2395** **2400** **2405** **2410** **2415** **2420** **2425** **2430** **2435** **2440** **2445** **2450** **2455** **2460** **2465** **2470** **2475** **2480** **2485** **2490** **2495** **2500** **2505** **2510** **2515** **2520** **2525** **2530** **2535** **2540** **2545** **2550** **2555** **2560** **2565** **2570** **2575** **2580** **2585** **2590** **2595** **2600** **2605** **2610** **2615** **2620** **2625** **2630** **2635** **2640** **2645** **2650** **2655** **2660** **2665** **2670** **2675** **2680** **2685** **2690** **2695** **2700** **2705** **2710** **2715** **2720** **2725** **2730** **2735** **2740** **2745** **2750** **2755** **2760** **2765** **2770** **2775** **2780** **2785** **2790** **2795** **2800** **2805** **2810** **2815** **2820** **2825** **2830** **2835** **2840** **2845** **2850** **2855** **2860** **2865** **2870** **2875** **2880** **2885** **2890** **2895** **2900** **2905** **2910** **2915** **2920** **2925** **2930** **2935** **2940** **2945** **2950** **2955** **2960** **2965** **2970** **2975** **2980** **2985** **2990** **2995** **3000** **3005** **3010** **3015** **3020** **3025** **3030** **3035** **3040** **3045** **3050** **3055** **3060** **3065** **3070** **3075** **3080** **3085** **3090** **3095** **3100** **3105** **3110** **3115** **3120** **3125** **3130** **3135** **3140** **3145** **3150** **3155** **3160** **3165** **3170** **3175** **3180** **3185** **3190** **3195** **3200** **3205** **3210** **3215** **3220** **3225** **3230** **3235** **3240** **3245** **3250** **3255** **3260** **3265** **3270** **3275** **3280** **3285** **3290** **3295** **3300** **3305** **3310** **3315** **3320** **3325** **3330** **3335** **3340** **3345** **3350** **3355** **3360** **3365** **3370** **3375** **3380** **3385** **3390** **3395** **3400** **3405** **3410** **3415** **3420** **3425** **3430** **3435** **3440** **3445** **3450** **3455** **3460** **3465** **3470** **3475** **3480** **3485** **3490** **3495** **3500** **3505** **3510** **3515** **3520** **3525** **3530** **3535** **3540** **3545** **3550** **3555** **3560** **3565** **3570** **3575** **3580** **3585** **3590** **3595** **3600** **3605** **3610** **3615** **3620** **3625** **3630** **3635** **3640** **3645** **3650** **3655** **3660** **3665** **3670** **3675** **3680** **3685** **3690** **3695** **3700** **3705** **3710** **3715** **3720** **3725** **3730** **3735** **3740** **3745** **3750** **3755** **3760** **3765** **3770** **3775** **3780** **3785** **3790** **3795** **3800** **3805** **3810** **3815** **3820** **3825** **3830** **3835** **3840** **3845** **3850** **3855** **3860** **3865** **3870** **3875** **3880** **3885** **3890** **3895** **3900** **3905** **3910** **3915** **3920** **3925** **3930** **3935** **3940** **3945** **3950** **3955** **3960** **3965** **3970** **3975** **3980** **3985** **3990** **3995** **4000** **4005** **4010** **4015** **4020** **4025** **4030** **4035** **4040** **4045** **4050** **4055** **4060** **4065** **4070** **4075** **4080** **4085** **4090** **4095** **4100** **4105** **4110** **4115** **4120** **4125** **4130** **4135** **4140** **4145** **4150** **4155** **4160** **4165** **4170** **4175** **4180** **4185** **4190** **4195** **4200** **4205** **4210** **4215** **4220** **4225** **4230** **4235** **4240** **4245** **4250** **4255** **4260** **4265** **4270** **4275** **4280** **4285** **4290** **4295** **4300** **4305** **4310** **4315** **4320** **4325** **4330** **4335** **4340** **4345** **4350** **4355** **4360** **4365** **4370** **4375** **4380** **4385** **4390** **4395** **4400** **4405** **4410** **4415** **4420** **4425** **4430** **4435** **4440** **4445** **4450** **4455** **4460** **4465** **4470** **4475** **4480** **4485** **4490** **4495** **4500** **4505** **4510** **4515** **4520** **4525** **4530** **4535** **4540** **4545** **4550** **4555** **4560** **4565** **4570** **4575** **4580** **4585** **4590** **4595** **4600** **4605** **4610** **4615** **4620** **4625** **4630** **4635** **4640** **4645** **4650** **4655** **4660** **4665** **4670** **4675** **4680** **4685** **4690** **4695** **4700** **4705** **4710** **4715** **4720** **4725** **4730** **4735** **4740** **4745** **4750** **4755** **4760** **4765** **4770** **4775** **4780** **4785** **4790** **4795** **4800** **4805** **4810** **4815** **4820** **4825** **4830** **4835** **4840** **4845** **4850** **4855** **4860** **4865** **4870** **4875** **4880** **4885** **4890** **4895** **4900** **4905** **4910** **4915** **4920** **4925** **4930** **4935** **4940** **4945** **4950** **4955** **4960** **4965** **4970** **4975** **4980** **4985** **4990** **4995** **5000** **5005** **5010** **5015** **5020** **5025** **5030** **5035** **5040** **5045** **5050** **5055** **5060** **5065** **5070** **5075** **5080** **5085** **5090** **5095** **5100** **5105** **5110** **5115** **5120** **5125** **5130** **5135** **5140** **5145** **5150** **5155** **5160** **5165** **5170** **5175** **5180** **5185** **5190** **5195** **5200** **5205** **5210** **5215** **5220** **5225** **5230** **5235** **5240** **5245** **5250** **5255** **5260** **5265** **5270** **5275** **5280** **5285** **5290** **5295** **5300** **5305** **5310** **5315** **5320** **5325** **5330** **5335** **5340** **5345** **5350** **5355** **5360** **5365** **5370** **5375** **5380** **5385** **5390** **5395** **5400** **5405** **5410** **5415** **5420** **5425** **5430** **5435** **5440** **5445** **5450** **5455** **5460** **5465** **5470** **5475** **5480** **5485** **5490** **5495** **5500** **5505** **5510** **5515** **5520** **5525** **5530** **5535** **5540** **5545** **5550** **5555** **5560** **5565** **5570** **5575** **5580** **5585** **5590** **5595** **5600** **5605** **5610** **5615** **5620** **5625** **5630** **5635** **5640** **5645** **5650** **5655** **5660** **5665** **5670** **5675** **5680** **5685** **5690** **5695** **5700** **5705** **5710** **5715** **5720** **5725** **5730** **5735** **5740** **5745** **5750** **5755** **5760** **5765** **5770** **5775** **5780** **5785** **5790** **5795** **5800** **5805** **5810** **5815** **5820** **5825** **5830** **5835** **5840** **5845** **5850** **5855** **5860** **5865** **5870** **5875** **5880** **5885** **5890** **5895** **5900** **5905** **5910** **5915** **5920** **5925** **5930** **5935** **5940** **5945** **5950** **5955** **5960** **5965** **5970** **5975** **5980** **5985** **5990** **5995** **6000** **6005** **6010** **6015** **6020** **6025** **6030** **6035** **6040** **6045** **6050** **6055** **6060** **6065** **6070**

κλίνας τοῖς δεσπόταις, διὰ τῆς οἰκείας χλανίδος νεύει τῷ
 ὀστυριῷ τῷ τὴν χρυσὴν βέργαν κατέχοντι τέσσαρες γὰρ
 ὀστυριοὶ τὰς χρυσὰς ἐκ λίθων τιμίων ἡμφιεσμένας βυστά-
 ζουσι βέργας. καὶ ἐξέρχεται, καὶ εἰσάγει τοὺς τε μαγί-
 στρους ἀνθυπάτους τε καὶ πατρικίους στρατηγούς τε καὶ
 Δορυκριαλίους καὶ κλεισουράρχας, καὶ τούτων κατὰ τὸ εἰω-
 θὸς προσκυνούντων τοὺς δεσπότας καὶ κατὰ τὰς οἰκείας ἰστα-
 μένων τάξεις, διὰ νεύματος τοῦ βασιλέως λέγει ὁ πραιπόσιτος
 εὐήχως πῶς καὶ ἐναρμονίως „κελεύσατε.” καὶ δὴ τούτων
 ἐξίοντων, δηλονότι μετὰ καὶ τῶν δεσποτῶν, πάλιν ἐν τῷ
 ὄνοποδίῳ, ἐνθα ὁ τῆς βίγλης δρονηγῆριος καὶ τοῦ πλωΐμου
 ἴστανται, μετὰ καὶ τῶν βασιλικῶν σπαθαρίων τῶν βυσταζόν-
 των τὰ βασιλικὰ ἄρματα, πίπτουσι κἀκεῖσε οἱ τε μύγιστροι
 καὶ οἱ λοιποὶ, καὶ ἀπευχαριστοῦσι τοὺς δεσπότας, δηλονότι
 Μι. 24. α τοῦ τῆς καταστάσεως ἐν τῷ μείσῳ ἐσιῶτος, καὶ διὰ νεύματος 15
 τοῦ βασιλέως κατὰ τὸ εἰωθὸς νεύει ὁ πραιπόσιτος διὰ τῆς
 αὐτοῦ χλανίδος τῷ τῆς καταστάσεως, καὶ λέγει „κελεύ-
 Ed. L. 7 σατε.” (E) Καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε συνεξίησι τοῖς δεσπόταις
 οἱ τε μύγιστροι καὶ οἱ λοιποὶ ἕως τοῦ μεγάλου κομιστωρίου,
 ἐν ᾧ ἴστανται ὅ, τε τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου σταυρὸς καὶ ἡ 20
 τοῦ Μωσέως ῥάβδος καὶ μὴν ὅ, τε πρωτοασηκρήτης καὶ ὁ
 πρωτονοτάριος, μετὰ τῶν ἀσηκρήτων καὶ βασιλικῶν νοταρίων
 καὶ λοιπῶν σεκρετικῶν νοταρίων τε καὶ χαρτουλαρίων καὶ
 13. οἱ δὲ ed. 22. Verba βασ. νοτ. κ. λοιπ. σεκρ. νοτ. et
 mux καὶ om. cd.

portam stant, ubi et chrysotricliniarii adsunt. Tunc ad nutum Do-
 mini praepositus, inclinato versus Dominos capite, propria veste
 ostiario auream virgam tcenti signum dat: quatuor enim ostiarii
 aureas et gemmis pretiosis instructas virgas portant. Deinde egre-
 ditur, et magistros, proconsules, patricios, strategos, officiales et
 clausurarum praefectos adducit: quibus pro more salutantibus Domi-
 nos, et secundum suos ordines constitutis, ad nutum Imperatoris praepo-
 situs clare et harmonice dicit: *Iubete*. Et postquam cum Dominis
 ad onopodium exierunt, ubi drungarii vigiliae et rei navalis cum
 spathariis Imperatoriis, arma Imperatoris ferentibus, stant, procum-
 bunt ibi magistri ac reliqui, et Dominos salutant, scilicet magistro
 ecrimoniarum in medio constituto: ad Imperatoris vero nutum pro
 more praepositus veste sua signum dat, dicens: *Iubete*. (V.) Inde
 cum Dominis magistri et reliqui usque ad magnum consistorium,
 in quo crux S. Constantini et virga Mosis stant, una egrediuntur;
 et ibi primus a secretis et protosecretarius cum ipsis se-
 cretis, notariis Imperatoriis ceterisque secreticis atque notariis et
 chartulariis et omnibus in eum locum congregatis adest: stantibus-
 que Dominis supra pulpitum ante camelaucium, praepositus iterum

δὴ πάντων ἐκεῖσε ἀθροιζομένων, καὶ τῶν δεσποτῶν ἱσταμέ-
νων ἄνωθεν τοῦ πολυπίτου ἔμπροσθεν τοῦ καμελευνκίου, πάλιν
διὰ νεύματος τοῦ βασιλέως κατὰ τὸ εἰωθὸς νεύει ὁ πραι-
πόσιτος τῷ σιλεντιαρίῳ, (ἐκεῖσε γὰρ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κοι-
σιτωρίου ἱστανται οἱ σιλεντιάριοι,) καὶ λέγει μεγάλως „κε-
λεύσατε.” καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε διέρχονται οἱ δεσπόται ἕως
τοῦ τρικλίνου τῶν κανδιδάτων, (ἐκεῖσε γὰρ ὁ τοῦ Κυρίου Β
ἱσταται κληρὸς,) καὶ ἀσπάζονται οἱ δεσπόται τὸν σταυρὸν τοῦ
Κυρίου, δηλονότι ὑπὸ τοῦ σκευοφύλακος τῆς αὐτῆς ἐκκλη-
10σίας προσφερομένου τοῖς δεσπόταις. καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε διέρ-
χονται οἱ δεσπόται ἀπερχόμενοι ἐν τῷ ὀκτακίονῳ θόλῳ, ἤγουν
εἰς τὴν πρώτην σχολὴν, ὅνπερ τὴν παλαιὰν καλοῦσι χαρμαγὴν,
ἐν ᾗ ἴδρυνται ὁ ἕξ ἀργύρου κατεσκευασμένος περικυλλῆς σταυ-
ρός, καὶ διὰ τῆς τρισσῆς μετὰ τῶν κηρῶν προσκυνήσεως
15ἀπευχαριστοῦσι τῷ Θεῷ. καὶ πάλιν ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε διέρχον-
ται διὰ τοῦ τρικλίνου τῶν ἐσκουβίτων· ἐκεῖσε γὰρ ἱστανται
στιχηθὸν δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ κατὰ τὰς οἰκείας τάξεις, τοὺς C
δεσπότας ἐκδεχόμενα, τὰ τε Ῥωμαϊκὰ σκῆπτρα τὰ λεγόμενα
βῆλα, ὁμοίως καὶ τὰ εὐτύγνια καὶ τὰ ἕτερα σκῆπτρα, πρὸς
20τοιοῦτοις τὰ σκευὴ τῶν προτικτόρων καὶ σινατόρων, καὶ τὰ
σκευὴ τῶν δρακοναρίων, λάβουρά τε καὶ καμπηδηκτόρια, μετὰ
καὶ τῶν βάνδων, τοῦ συμπορεύεσθαι τοῖς δεσπόταις. (5.) Ἐν Ms. 24. b
δὲ τῷ αὐτῷ τρικλίῳ τῶν ἐσκουβίτων ἐν τῷ εὐωνύμῳ
μέρῳ ἱστανται ἐπὶ μακρῷ σκίμνῳ πρώτη τάξις, οἱ τοῦ κοι-
25αίστωρος καγκελλάριοι, μετὰ καὶ τοῦ αὐτῶν δομestίκου Ῥο-

10. προσφερόμενον Leich. 13. δ om. ed. 25. καγκελλάριοι
emend. Leich., κελλάριοι ed. ex cod.

ad autum Imperatoris signum uti mos est silentiario dat, (in me-
dio enim consistorio silentiarii praesto sunt,) alta voce exclamans:
Iubete. Inde Domini ad triclinium candidatorum procedunt, ubi sacer
Domino clerus adest, et crucem a thesaurario eius ecclesiae
ipsis allatam osculantur. Porro ad octangulum tholum seu primam
scholam, quem locum *veteram monetam* vocant, ubi ex argento affa-
bre elaborata et pulcherrima crux posita est, transeunt, et ter genu
flexo cum cereis Deum venerantur; inde rursus per triclinium ex-
cubitorum pergunt, ubi ad dextrum et sinistrum latus secundum or-
dines suos turmae Romanae, *vela* dictae, praetoriani et reliquae
cohortes militares, porro signa protectorum, senatorum et dracona-
riorum, labara et campiductoria cum bandis stant Dominosque,
ut eos comitentur, excipiunt. (VI.) In eiusdem excubitorum tricli-
nii sinistra parte, in scamno longo, *primus ordo* stat, cancellarii
quaestoris cum suo domestico, Romano sermone convenientes festo

μαΐζοντες τὰ τῇ ἑορτῇ ἀρμόζοντα δευτέρῃ τάξει, ἴστανται καὶ αὐτοὶ ἐπὶ μακροσκάμῳ οἱ λεγόμενοι διπανῆται, καὶ αὐτοὶ
 D τὰ εἰωθότα εὐφημοῦντες· καὶ τρίτῃ τάξει, ἴστανται ἐπὶ μακροσκάμῳ οἱ νομικοὶ, καὶ αὐτοὶ τὰ εἰωθότα ἐπευχόμενοι τοὺς δεσπότας, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ὑπέρχονται εἰς τοὺς λύ-5
 χνους, ἐν ᾗ ἴδρυσται ὁ ἐξ ἀργύρου ἑτερος κατεσκευασμένος σταυρὸς, καὶ διὰ τῆς τρισσῆς μετὰ τῶν κηρῶν προσκνησέως ἀπευχαριστοῦσι τῷ Θεῷ, καὶ γίνεται ἐκεῖσε ἐν τῷ τριβουναλίῳ πρώτη δοχῆ· ἤγουν εἰς τοὺς λύχνους, δηλονότι εἰς τὴν καμάραν, ἱσταμένων τῶν βασιλέων, δέχεται ἐκεῖσε ὁ δημο-10
 κράτης τῶν Βενέτων, ἤγουν ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν, μετὰ
 Ed. L. 8 καὶ. τοῦ περατικοῦ δῆμον τῶν Βενέτων, καὶ ἐπιδίδωσιν ὁ δημοκράτης, ἤγουν ὁ δομέστικος, τὸ λιβελλάριον τὸν δεσπότην, ἀφικόμενος δηλονότι ὑπὸ τοῦ τῆς καταστάσεως πρὸς τὸν βασιλέα, ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπιδίδωσι τοῦτο τῷ πραιποσίτῳ, καὶ 15
 ἀκτολογοῦσιν ἐκεῖ οἱ τοῦ μέρους, ἤγουν ὁ δῆμος, κατὰ τὸ εἰωθὸς τοὺς δεσπότας, ἐν δὲ τῷ ἀκτολογεῖν τὸν δῆμον ὁ δομέστικος κατασφραγίζει τοὺς δεσπότας κατὰ τὴν εὐφημίαν τοῦ δῆμου· αὐτὸ γὰρ τὸ τριβουνάλιον κατακοσμοῦσιν οἱ τε βεστιοπράται καὶ ἀργυροπράται διὰ τε βλατιῶν καὶ λοιπῶν 20
 ἐντίμων ἀπλωμάτων τε καὶ πέπλων, καὶ μὴν διὰ τε χρυσῶν

2. μακροσκάμῳ cod. 9. ΣΧΟΛ. Ἰστέον, ὅτι τῶν δεσποτῶν διερχομένων εἰς τοὺς λύχνους, ἀνάπτουσι τοὺς λύχνους κατὰ τὸν τύπον. 13. τῷ δεσπότη Leich. 18. ΣΧΟΛ. Ἰστέον, ὅτι τοῦ δῆμου ἀκτολογοῦντος κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἀκτολογίας, ἤγουν τοῦ λαοῦ ἀποκρινομένου τοῖς κράταις, κατασφραγίζει ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν κατ' ἄκρον τῆς αὐτοῦ χλανίδος πρὸς τὸν βασιλέα τρίτον· καὶ τῶν κρατιῶν λεγόντων ἔχει δεδεμένην ταῖς χερσὶ· πάλιν τοῦ λαοῦ λέγοντος, κατασφραγίζει μέχρις ἂν πληρωθῇ πᾶσα ἡ ἀκτολογία. ἢ δὲ ἡ τάξις καὶ ἡ ἀκτολογία καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς δοχαῖς τελεῖται τῶν Βενέτων καὶ Πρασίγων. 19. τε om. ed.

acclamations dicentes. *Secundus ordo*: stant etiam in scamno longo, qui dipanitate dicuntur, et pro more acclamant. *Tertius ordo*: stant itidem in longo scamno nomici, felicia Dominis ut mos est apprecantes. Illi autem iude ad lychnos abeunt, ubi crux alia ex argento facta collocata est, et triplici adoratione, cercos manu tenentes, Deum venerantur; ibique iu tribunali prima exceptio fit. Stantes scilicet ad lychnos seu in camera Imperatores excipit ibi princeps Venetorum seu domesticus scholarum cum transitoria sua Veneta turba, et Domino libellum offert, nimirum per cerimoniarium ad Imperatorem adductus, qui cum praeposito tradit, et factiones seu populus Dominis ut consuetudo est acclamant, dum interim domesticus pro more secundum faustas populi preces ipsos cruce signat. Tribunal ipsum vestiarii et fabri argentarii blatteis aliisque pretiosis aulacis et peplis ornant, aureisque et

καὶ ἀργυρῶν παντοίων σκευῶν τοῦτο καταλαϊζουσιν ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ τριβουναλίῳ δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ ἴστανται πλησίον B τῶν λύχνων ἀπὸ τῶν δῆμων, καὶ ἐπέκεινα οἱ κατὰ τὸν τότε καιρὸν ἐντυγχάνοντες ἐνταῦθα ἐθνικοὶ, καὶ μὴν καὶ τὰ συστήματα τῆς πόλεως καὶ οἱ περὶ τὸν ὑπαρχον ὀφφικιαῖοι, μετὰ καὶ τοῦ συμπόνου καὶ τοῦ λογοθέτου τοῦ πραιτωρίου. (Z.) Καὶ εἰθ' οὕτως ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε διέρχονται οἱ δεσπότηαι ἕως τοῦ τρικλίνου τῶν σχολῶν, καὶ ἐν τῇ προπυλαίῳ τῶν ἁγίων ἀποστόλων διὰ τῆς τρισσῆς μετὰ τῶν κληρῶν προσκυ10 νήσεως ἀπευχαριστοῦσι τῇ Θεῷ καὶ γίνεται ἐκεῖσε δευτέρου Ms. 25. a δοχῆ, καὶ δέχεται ὁ δημοκράτης τῶν Πρασίνων, ἤγουν ἐκσκούβιτος μετὰ καὶ τοῦ περατικοῦ αὐτοῦ δήμου τῶν Πρασί-C νων, καὶ τὰ ἐξῆς ἐπιτελεῖται καθὼς προεῖρηται ἐν τῇ πρώτῃ δοχῇ. καὶ εἰθ' οὕτως γίνεται τρίτη δοχῆ ἔνδοθεν τῆς χαλ-15 κῆς, ἤγουν εἰς τὴν πύλην τῶν σχολῶν τὴν εἰσφέρουσαν εἰς τὸν θόλον τῆς χαλκῆς, καὶ δέχεται ἐκεῖσε ὁ δημοκράτης τῶν Βενέτων, ἤγουν ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν, μετὰ καὶ τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν Βενέτων, καὶ τὰ ἐξῆς ἐπιτελεῖται καθὼς προεῖρηται· καὶ τὰ ἔνδοθεν τῆς χαλκῆς πύλης εἰς τὸν 20 μέγαν θόλον δεξιᾷ μὲν ἴστανται τὸ ἱατρεῖον ἐπενυχόμενον τοῖς δεσπότηαις, ἀριστερᾷ δὲ οἱ τῆς παλαιστρας, καὶ αὐτοὶ εὐφημοῦντες τοὺς δεσπότηας „εἰς πολλοὺς χρόνους καὶ ἀγαθῶς ὁ Θεὸς ἀγάγοι“, καὶ τὰ ἐξῆς. (H.) Καὶ ἐξιόντων τῶν δεσπο-D τῶν εἰς τὴν χαλκῆ· πύλην, ἐκεῖσε γὰρ ἴστανται δεξιᾷ καὶ

11. ἐσκούβιτος ed. 19. τὰ om. ed. 20. δεξιᾷ μὲν om. ed.
23. ἀγάγει cod.

omnis generis argenteis vasis splendidum reddunt. In eodem enim tribunali, ad dextram et sinistram prope lychnos factiones et post illas qui hoc tempore in urbe versantur peregrini, collegia item urbis, officiales praefecti cum assessore et logotheta praetorii adsunt. (VII.) Inde Domini usque ad triclinium scholarum procedunt, et in atrio S. S. apostolorum, ter genu flexo cum cereis Deum venerantur: atque ibi secunda exceptio est, et tribunus Prasinorum seu excubitor cum factione sua transitoria Prasina eos excipit, ceteraque ut supra de prima factione dictum peragit. Ita et τριαττα intra chalcen seu in porta scholarum, quae ad tholum chalces ducit, stat, et excipit ibi tribunus Venetorum seu domesticus scholarum cum transitoria turba Veneta, ceteraque ut supra observatum est perficit. Intra aeneam portam in magno tholo ad dextram medicorum officium, Dominis fausta apprecans, adest; ad sinistram autem qui ex palaestra sunt, ipsique Dominis acclamant: *In multa bonaque tempora Deus inducat* etc. (VIII.) Excuntibus Dominis in chalcen seu aeneam portam, ad dextram lacvamque organarii stant,

Ed. L. 9 ἀριστερῆ οἱ ὄργανάριοι, εὐφημοῦντες κατὰ τύπον τοὺς δεσπό-
 τας. καὶ εἶθ' οὕτως γίνεται δοχὴ τετάρτη ἔξω τοῦ καγκέ-
 λου τῆς χαλκῆς, καὶ δέχεται ἐκεῖσε ὁ δῆμαρχος τῶν Βενέτων
 μετὰ τοῦ δήμου τοῦ λευκοῦ, δηλονότι ὄπισθεν τοῦ δημάρχου
 ἵσταμένου καὶ τοῦ δευτερευόντος αὐτοῦ, καὶ τὰ ἔξης ἐπιτελεῖται⁵
 καθὼς προεῖρηται. καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε γίνεται πέμπτη δοχὴ
 πρὸ τῆς μεγάλης πύλης τῆς εἰσφερούσης εἰς τὸν αὐγουστῆωνα,
 καὶ δέχεται κἀκεῖσε ὁ δῆμαρχος τῶν Πρασίμων μετὰ καὶ τοῦ
 δήμου τοῦ ῥουσίου, δηλονότι ὄπισθεν τοῦ δημάρχου ἵσταμέ-
 νου καὶ τοῦ δευτερευόντος αὐτοῦ, καὶ τὰ ἔξης ἐπιτελεῖται¹⁰
 καθὼς εἴρηται. καὶ μετὰ ταύτην γίνεται ἕκτη δοχὴ εἰς τὸ
 αἰρολόγιον τῆς ἁγίας Σοφίας, καὶ δέχεται κἀκεῖσε ὁ δῆμαρχος
 τῶν Βενέτων μετὰ τοῦ δήμου τοῦ λευκοῦ, καὶ τὰ ἔξης ἐπιτε-
 λείται καθὼς προεῖρηται. (Θ.) Καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε εἰσέρ-
 χονται οἱ δεσπύται διὰ τῆς αἰθαίας πύλης, καὶ ἀποστέφονται¹⁵
 ὑπὸ τῶν πραιποσίτων ἔνδον τοῦ βήλου τοῦ κρεμαμένου εἰς
 τὴν καμάραν, ἧγουν εἰς τὸ προπύλαιον τοῦ νάρθηκος ὁ δὲ
 Ms. 25. b πατριάρχης ἐκδέχεται εἰς τὴν πύλην τοῦ νάρθηκος μετὰ τῆς
 C συνήθους αὐτοῦ ἠπηρεσίας καὶ τάξεως, καὶ μετὰ τὸ ἀποστε-
 φῆναι τοὺς δεσπύτας εἰσέρχονται πρὸς τὸν πατριάρχη²⁰,
 καὶ ἐν πρώτοις μὲν προσκυνοῦσι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον βαστα-
 ζόμενον ὑπὸ τοῦ ἀρχidiaκόνου, καὶ εἶθ' οὕτως χαιρετίζουσι
 τὸν πατριάρχη, καὶ ἀσπάζονται αὐτὸν, καὶ ἀπέρχονται ἕως
 τῶν βασιλικῶν πυλῶν, κἀκεῖσε διὰ τῆς τρισσῆς μετὰ τῶν κη-
 ρῶν προσκυνήσεως ἀπευχαριστοῦσιν τῷ Θεῷ, καὶ τῆς εὐχῆς²⁵

1. ΣΧΟΛ. Εἰδυχῶς εἰς πολλὰς ἐορτάς. Om. in ed. add. R.

Domini, ut mos est, fausta acclamantes. Sic quarta receptio
 extra cancellos chalces fit, et Venetorum tribunus cum factio-
 ne alba, stante scilicet a tergo tribuni, cumque eo, qui secu-
 dum ab ipso locum tenet, Dominos excipit, ceteraque ut supra
 expositum est peragit. Inde quinta receptio fit ante portam ma-
 gnam augustalis, ubi princeps Prasinorum cum factione russa, sci-
 licet pone ipsum adstante, cumque eo, qui secundas tenet, excipit,
 ceteraque ut dictum est peraguntur. Post ipsam sexta rece-
 ptio in horologio sanctae Sophiae fit, et princeps Venetorum cum
 factione alba praesto est, ceteraque ut supra exposuimus perficiun-
 tur. (IX.) Hinc per portam speciosam Domini transeunt, quibus a
 praepositis intra velum in camera seu in atrio narthecis suspen-
 sum corona admittitur. Patriarcha vero in porta narthecis cum con-
 sucto suo ministerio et ordine eos excipit, ad quem, corona deposi-
 ta, Domini intrans, primumque flexo genu, sanctum evangelium ab
 archidiacono portatum venerantur; deinde patriarcham salutant et

ὑπὸ τοῦ πατριάρχου τελουμένης, γίνεται ἡ εἴσοδος. τὰ δὲ σκῆπτρα καὶ πάντα τὰ προγεγραμμένα σκευὴ εἰσέρχονται, καὶ ἴστανται εἰς τὴν ἐκκλησίαν δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ εἰς τοὺς ἰδίους τόπους· τὰ δὲ Ῥωμαῖα βῆλα καὶ τὰ πτυχία ἴστανται 5 ἔνθεν κακείθεν τῆς σωλέας, ὃ δὲ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου σταυρὸς εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ βήματος. οἱ δὲ μάγιστροι D καὶ ἀνθύπατοι καὶ οἱ λοιποὶ συγκλητικοί, μετὰ καὶ τῶν βασιλικῶν ἀνθρώπων, ἴστανται καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς ἐκκλησίας εἰς τοὺς ἰδίους τόπους, ἔνθα καὶ οἱ δεσπότες 10 ἰοδιέρχονται. (I.) Καὶ ὅτε φθάσουσιν οἱ δεσπότες εἰς τὰ ἅγια θύρια εἰς τὸ πορφυροῦν ὀμφάλιον, εἰσέρχεται μόνος ὁ πατριάρχης ἔνδοθεν τῶν κικλίδων, κρατῶν τὸ εὐώνυμον ἅγιον θυρίον. καὶ διὰ τῆς τρισσῆς μετὰ τῶν κηρῶν προσκυνήσεως ἀπευχαριστήσαντες τῷ Θεῷ οἱ δεσπότες, εἰσέρχονται προσκυ- 15 νοῦντες τὴν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου κρατουμένην ἁγίαν θύραν, καὶ ἐπὶ τῆς ἁγίας τραπέζης γενόμενοι, ἀσπάζονται τὸ ταβλίον Ed. L. 10 τῆς ἁγίας ἐνδοτῆς, δηλονότι ὑπὸ τοῦ πατριάρχου τοῦτο σηκούμενον, καὶ τοῖς δεσπότηταις πρὸς ἀσπασμὸν προσαγόμενον, καὶ εἰθ' οὕτως ἀπλοῦσιν ἐπάνω τῆς ἁγίας τραπέζης τοὺς 20 δύο κατὰ τὸ εἰωθὸς λευκοὺς ἀέρας, καὶ προσκυνοῦσι διὰ χειρὸς τοῦ πατριάρχου τὰ ἐπιδιδόμενα αὐτοῖς δύο ἅγια ποτήρια καὶ τοὺς δύο ἁγίους δίσκους καὶ τὰ ἅγια σπάργανα. καὶ εἰθ' οὕτως διὰ τοῦ δεξιοῦ μέρους τοῦ αὐτοῦ ἁγίου βήματος εἰσέρχονται οἱ δεσπότες μετὰ τοῦ πατριάρχου εἰς τὸ κυκλίον, Ms. 26. a

4. Ἰσ. εὐτυχία. Leich.

osculantur, ac progressi ad Imperatorias portas, ibi quoque ter genu flexo et accensis cereis, Deum adorant, peractaque a patriarcha supplicatione, introitus fit. Turmae vero militum et cohortes omnes supra memoratae ingrediuntur, et in ecclesia ad dextrum sinistramque latus in locis propriis adsunt. Romana autem vela et cohortes utrimque in solca sancta, Constantini crux in dextra bematis parte stat. Magistri, proconsules ceterique senatores et Imperatorii ministri in dextro ecclesiae latere in locis suis adstant, qua etiam Domini transcut. (X.) Quibus ad sanctas ianuas et purpureum umbilicum progressis, patriarcha solus intra cancellos ingreditur, sinistram sanctam ianuam occupans. Postquam vero Domini ter cum cereis Deum adorarunt, occupatam a patriarcha ianuam venerantes intrant, sacraeque adstantes mensae, sanctum altaris instratum, a patriarcha scilicet sublatum, et ipsis, ut osculentur, admotum, osculantur, deinde duos, ut mos est, albos aëres sacrae mensae imponunt, et porrecta a patriarcha, duos sacros calices duosque sacros discos et fascias flexo genu venerantur. Deinde cum patriarcha per dextram partem sancti bematis concham altaris, ubi inaurata

ἐν ᾧ ἴδονται ἡ διώχρσος ἀγία σταυρωσις, καὶ πάλιν ἐκεῖσε κατὰ τὸ εἰωθὸς διὰ τῆς τρισσῆς μετὰ τῶν κηρῶν προσκυνήσεως ἀπευχαριστοῦσι τῷ Θεῷ, καὶ ἐπιδίδωσιν ὁ πατριάρχης βτῷ μεγάλῃ βασιλεῖ τὸν θυμιατὸν, καὶ θυμιά τὴν αὐτὴν ἀγίαν σταύρωσιν, καὶ ἀσπαζόμενοι τὸν πατριάρχην ἀποχαρστὶ-5 ζουσιν αὐτὸν, καὶ εἰσέρχονται ἐν τῷ πρὸ τοῦ μηταωρίου ὄντι εὐκτηρίῳ, καὶ εἰσέρχονται διὰ τῆς τρισσῆς μετὰ τῶν κηρῶν προσκυνήσεως ἀπευχαριστοῦσιν τῷ Θεῷ, καὶ ἀσπαζόμενοι τὸν τίμιον σταυρὸν, ἐν ᾧ πάντα τὰ σύμβολα τοῦ πάθους τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Θεοῦ, ἐμφέρονται καὶ εἰσέρχονται ἐν τῷ μητα-10 τωρίῳ. (L.A.) "Ὅτε δὲ μέλλουσι τὰ ἅγια δῶρα τῇ ἀγίᾳ τραπεζῇ προσαχθῆναι, εἰσέρχονται οἱ πραιπόσιτοι, καὶ ἔπομμνήσκουσι τοὺς δεσπότας, καὶ περιτιθέασιν αὐτοὺς τὰς ἑαυτῶν χλαμύδας, καὶ ἐξέρχονται οἱ δεσπότες μετὰ τῶν χλαμύ-15 δων αὐτῶν ἀποσκέπαστοι, καὶ διέρχονται διὰ τοῦ δεξιού15 μέρους τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας μετὰ τοῦ κουβουκλείου καὶ τῆς συγκλήτου, ὀψικεύομενοι ὑπὸ τῶν σκήπτρων καὶ τῶν λοιπῶν σκευῶν, καὶ ἀπέρχονται ὀπισθεν τοῦ ἄμβωνος· ἐκεῖσε γὰρ τὰ ἅγια σκευὴ ἴστανται ἐκδεχόμενα, καὶ αἱ τῶν δεσποτῶν λαμπάδες ἐκεῖσε οὕτως ἴστανται ἄπτουσαι. καὶ δὴ παραγενομένων20 ἐκεῖ τῶν δεσποτῶν, αἴρουσιν οἱ πραιπόσιτοι τὰς λαμπάδας, καὶ ἐπιδιδούσιν ἐν ταῖς χερσὶ τῶν δεσποτῶν, καὶ ὀψικεύουσιν οἱ δεσπότες μετὰ τῶν λαμπάδων τὰ ἅγια, μετὰ καὶ τῆς συγκλήτου καὶ τοῦ κουβουκλείου. καὶ τὰ σκήπτρα καὶ τὰ λοιπὰ25 Δσκευὴ ἴστανται ἐν ταῖς οἰκείαις τάξεσι, καὶ οἱ δεσπότες ἀπερ-25

10. Θεοῦ ἐμφέρονται, εἰσέρχονται ed.

sancta crucifixio exstat, intrant, atque hic iterum ter genu flexo cum cercis, ut mos est, Deum venerantur; post magno Imperatori patriarcha thuribulum tradit, qui sanctam cruci fixi imaginem incensat: deinde patriarcham osculantes, vale ipsi dicunt, et quod ante metatorium est oratorium ingressi, per triplicem genuflexionem cum cercis Deum venerantur, ac reverendam crucem, qua omnia passionis Dei ac Domini nostri symbola continentur, osculati, metatorium intrant. (XI.) At sacra dona cum sancto altari imponenda sunt, intrantes praepositi Dominos admonent, qui suis chlamydis ab ipsis induti, egrediuntur, perque dextrum ecclesiae latus cum cubiculariis et senatu, a turmis ac reliquis ministris stipati, transeunt, et retro ambonem, ubi sacra vasa praesto sunt lucernaeque Dominorum accensae, abeunt. Quo postquam pervenerit, praepositi lucernas sumunt, easque Dominis in manus tradunt, qui cum ipsis sacra, senatu et cubiculariis comitantibus, sequuntur. Scepra et reliquae turmae suo ordine adstant, Domini vero per solem abeuntes, et extra sacras portas, primus quidem ad dextram, secundus ad sinistram,

χόμενοι διὰ τῆς σωλέας, ἴστανται ἔξω τῶν ἁγίων θυρῶν, ὁ
 μὲν πρῶτος δεσπότης δεξιᾷ, ὁ δὲ δεύτερος ἀριστερᾷ, τιθέν- D
 τες τὰς τούτων λαμπάδας ἐν τοῖς στήθεσι τῶν ἁγίων θυρῶν.
 τὰ δὲ ἅγια εἰσερχόμενα εἰς τὴν σωλέαν ἴστανται, καὶ ἔρχε-
 5ται ὁ ἀρχιδιάκονος, καὶ θυμιᾷ τοὺς δεσπότας, καὶ εἰθ' οὖ-
 τως τὸν πατριάρχην, καὶ μετὰ τούτων τὴν ἁγίαν τράπεζαν
 καὶ εἰθ' οὕτως εἰσέρχονται πάντα τὰ ἅγια, καὶ μετὰ τὸ εἰσ-
 ελθεῖν πάντα ἀποχαιρετίζουσι οἱ δεσπόται τὸν πατριάρχην,
 καὶ διέρχονται διὰ τοῦ δεξιῦ μέρους τοῦ βήματος ἔξωθεν,
 10 καὶ εἰσέρχονται ἐν τῷ μητατωρίῳ, καὶ μετὰ τοῦτο ἐξέρχονται
 πάλιν οἱ δεσπόται ἐν τῷ αὐτῷ σχήματι εἰς τὴν ἀγάπην, καὶ Ed. L. 11
 ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ βήματος πρὸς τὸ μητατωρίον ἴστανται
 ὁ πατριάρχης ἐνθον τῶν κιγκλίδων, καὶ ἐν πρώτοις οἱ δεσπό-
 ται ἀσπάζονται τὸν πατριάρχην ἰστούμενον ἔξω τῶν κιγκλί-
 15 δων, καὶ μετ' ἐκείνον τὸν τε σύγκελον καὶ τοὺς μητροπολί-
 τας καὶ ἀρχιεπισκόπους καὶ τὸν πρωτοκαππᾶν τῆς μεγάλης
 ἐκκλησίας καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ πατριάρχου· εἰσάγονται
 δὲ οὗτοι πάντες οἱ τοὺς δεσπότας ἀσπαζόμενοι διὰ χειρὸς
 τοῦ ῥεφερενδαρίου, καὶ εἰθ' οὕτως ἀσπάζονται πάλιν τὸν
 20 πατριάρχην, καὶ ἴστανται ὑποκάτω ὀλίγον τῶν κιγκλίδων,
 καὶ ἀσπάζονται τοὺς τῆς συγκλήτου πάντας πάντες γὰρ οὗτοι B
 διὰ χειρὸς τοῦ τῆς καταστάσεως εἰσάγονται καὶ ἀποχαιρε-
 τιζόντες οἱ δεσπόται τὸν πατριάρχην, εἰσέρχονται ἐν τῷ
 μητατωρίῳ. (IB). Ὅτε δὲ φθάσει ἡ κοινωνία, πάλιν ἐξέρ-
 25 χονται οἱ δεσπόται ἐν τῷ προειρημένῳ σχήματι, καὶ ἀπέχ-
 χονται ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ βήματος, καὶ δέχονται ἀκείῃσ

14. ἰσταμένου cod.

constituti, lucernas suas in pectoralibus sacrarum ianuarum repo-
 nunt. Sacra in soleam dum ingrediuntur, subsistunt, et venit ar-
 chidiaconus, Dominos, patriarcham, postremo sacram tabulam thu-
 re incensans. Hoc modo postea sacra omnia intrant, quo facto
 Domini, vale patriarchae dicto, per dextram bematis partem dis-
 cedunt, metatorium petunt rursusque eodem modo ac ritu ad aga-
 pen seu osculum pacis procedunt: in dextro bematis late-
 re ad metatorium patriarcha intra cancellos stat, quem Domini
 extra cancellos progressum ante omnes, deinde syncellum, metro-
 politas, archiepiscopos, protopapam maguae ecclesiae et officiales
 patriarchae osculantur. Hi omnes ad Dominos osculandos manu re-
 ferendarii adducuntur, et postea rursus patriarcham osculantur, pau-
 loque infra cancellos constituti, eundem honorem senatoribus omni-
 bus, qui per cerimoniarium adducuntur, exhibent: Domini, vale
 patriarchae dicto, metatorium ingrediuntur. (XII.) Postquam com-
 munitio advenit, Domini eo ritu, quem supra explicavimus, in dex-

τὴν ἁγίαν κοινωνίαν, καὶ ἀσπαζόμενοι κατὰ τὸ εἰωθὸς τὸν πατριάρχην, εἰσέρχονται ἐν τῇ μηταωρίῳ, καὶ κραματί-
 ζουσιν ἐκεῖσε μετὰ τῶν μεγιστάνων καὶ οἰκειοτέρων ἀνθρώ-
 πων τῆς συγκλήτου· καὶ μετὰ τὸ κραματίσαι τοὺς δεσπότας
 εἰσέρχονται οἱ πραιπόσιτοι μετὰ καὶ τῶν ἐπὶ τῶν ἀλλαξί-5
 Cμων, καὶ ἐπιτιθέασι τοῖς δεσπότηαις τὰς ἐυντωῶν χλανίδας,
 καὶ εἰθ' οὕτως εἰσάγουσιν οἱ αὐτοὶ πραιπόσιτοι τὸν πατριάρ-
 χην, καὶ ἀσπάζεται τοὺς δεσπότας, καὶ συνέξεισιν αὐτοῖς
 ἕως τῆς μικρῆς θύρας τῆς εἰσφερούσης πρὸς τὸ ἅγιον φρέαρ.
 ἐν γὰρ τῇ φλιῷ τῆς αὐτῆς θύρας ἴστανται οἱ τε δεσπότηαι 10
 καὶ ὁ πατριάρχης, ὁ δὲ πραιπόσιτος καὶ ὁ ἄργυρος ἴσταν-
 ται ἔξω τῆς αὐτῆς θύρας· καὶ δὴ διὰ χειρὸς τοῦ ἀργύρου
 Ms. 27. a λαμβάνει ὁ πραιπόσιτος τὰ χρυσῶ βαλάντια καὶ ἐπιδίδωσι
 τῷ βασιλεῖ, καὶ ὁ βασιλεὺς δίδωσι τοῖς μέλλουσι ταῦτα
 λαμβάνειν, κρίζοντος δηλονότι τοῦ ἀργύρου, „τῇ δὲ δεῖνα δε-15
 σπύται ἀγαθοί.” εἰσὶ δὲ οἱ λαμβάνοντες ταύτην τὴν εὐεργε-
 σίαν διὰ χειρὸς τοῦ δεσπότηου ὃ, τε ἀρχιδιάκονος καὶ οἱ ὀσιῶ-
 Dριοι καὶ οἱ ψαλταὶ καὶ οἱ πένητες καὶ οἱ προσμονύριοι,
 καὶ μετὰ ταῦτα ἐξέρχονται οἱ δεσπότηαι μετὰ τοῦ πατριάρ-
 χου, καὶ εἰσέρχονται ἐν τῇ βῆλῳ τῇ κρημαμένῳ εἰς τὸ ἅγιον 20
 φρέαρ, καὶ στέφει αὐτοὺς ὁ πατριάρχης. καὶ μετὰ τὸ στε-
 φθῆναι αὐτοὺς λαμβάνουσιν ἐκ χειρὸς τοῦ πατριάρχου τὰς
 εὐλογίας, ἧτοι προσφοράς, καὶ ἀντιδίδουσι ταύτας τοῖς πραι-
 ποσίτοις, καὶ μετὰ ταῦτα δίδωσι τοῖς δεσπότηαις ὁ πατριάρ-
 χης τὰ ἀλειπτὰ, καὶ ἀντιλαμβάνει παρὰ τῶν δεσποτῶν τὰ 25

23. ἀντιδιδούσι ed. Formam δίδω, δίδει constanter in cod.
 obtinere observat R.

trum bematibus latus se conferunt, sacram ibi communionem excipientes, et patriarcham pro more osculati, metatorum ingrediuntur, ibique cum optimatibus et quibus familiariter utuntur senatoribus confabulantur; quo facto praepositi cum iis, qui mutatoris praesunt, intrant, suisque tunicis Dominos induunt, deinde iidem patriarcham adducunt, qui eos osculatus, ad parvam ianuam usque sacrum ad puteum ducentem cum ipsis egreditur. Intra huius enim ianuae limen Dominius et patriarcha, praepositus vero et argento praefectus extra illud, subsistunt. Tunc praepositus ex argyri seu argento praefecti manu marsupia auro plena sumit, traditque Imperatori, hic iis, qui ea accipere debent, clamante argyro: *N. N. Domini boni!* Hoc autem beneficio archidiaconus, ostiaril, psaltae, pauperes et ecclesiae custodes a Domino afficiuntur. Deinde Domini cum patriarcha exeunt, et velum in sacro puteo suspensum intrant, eosque patriarcha coronat. Quo facto sacras e patriarchae manu oblatas seu panem benedictum accipiunt, easque praepositis

ἀποκόμβια· καὶ ἀσπάζονται οἱ δεσπόται τοῦτον, καὶ ἐξίασι Ed.L. 12
 τοῦ ἁγίου φρεάτος. καὶ γίνεται πρώτη δοχὴ ἔξω τοῦ ἁγίου
 φρεάτος. (ΙΓ.) Καὶ δέχεται κἀκεῖσε τὸ μέρος τῶν Βενέτων
 μετὰ καὶ τοῦ ἑαυτῶν δημάρχου, καὶ ἀπτολογοῦσι τοὺς δε-
 5 σπότας κατὰ τὸ εἰωθός· λιβελλάρια γὰρ οὐ δίδονται ἐν τῇ
 ὑποστροφῇ τῶν δεσποτῶν καθὼς καὶ ἐν τῇ ἀφίξει αὐτῶν
 τὰ δὲ λοιπὰ τῆς δοχῆς ἐπιτελεῖται καθὼς προεῖρηται. καὶ
 πάλιν γίνεται δευτέρα δοχὴ εἰς τὴν ἔξω τοῦ χύτου τῆς χαλ-
 κῆς τοῦ ἐκεῖσε φορητικοῦ καμάρου εἰς τὴν σιδηρᾶν πύλην,
 10 καὶ δέχεται κἀκεῖσε ὁ δήμαρχος τῶν Πρασίνων μετὰ καὶ
 τοῦ δήμου τοῦ ῥουσιῶν· τὰ δὲ λοιπὰ τῆς δοχῆς ἐπιτελεῖται B
 καθὼς προεῖρηται. καὶ εἰθ' οὕτως γίνεται τρίτη δοχὴ ἔν-
 δοθεν τῆς χαλκῆς πρὸς τὴν πύλην τὴν εἰσφέρουσαν εἰς τὰς
 σχολὰς, καὶ δέχεται κἀκεῖσε ὁ δημοκράτης τῶν Βενέτων, ἦγον
 15 ὁ μεστικός τῶν σχολῶν, μετὰ καὶ τοῦ περατικοῦ αὐτοῦ δή-
 μου τοῦ λευκοῦ· τὰ δὲ λοιπὰ τῆς δοχῆς ἐπιτελεῖται καθὼς
 προεῖρηται. καὶ μετὰ ταύτην γίνεται τετάρτη δοχὴ εἰς τὸ
 προπύλαιον τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ἦγον εἰς τὰς σχολὰς, καὶ
 δέχεται κἀκεῖσε ὁ δημοκράτης τῶν Πρασίνων, ἦγον ὁ ἐκ-
 20 σοκούβιτος, μετὰ τοῦ περατικοῦ αὐτοῦ δήμου τοῦ ῥουσιῶν· τὰ

1. ΣΧΟΛΑ. Ἰστέον, ὅτι δεῖλλει ἔχειν τὸ ἀ[πο]κόμβιον χρυσοῦ
 λίτ. ε καὶ ε[ἰ μὲν] ἴστιν εἰς βασιλεὺς, [δίδωσι] τὰς ε λίτ., εἰ δὲ
 δύ[ο] εἰσίν, εἴτε καὶ γ' εἰσίν, . . ονται αἱ δέκα λίτραι, ε . . εἰ
 καὶ γ' πλὴν τοῦ . . . βασιλέως, δεῖλλει εἶναι τ[ρῶς] τὸ ποσὸν
 τοῦ δὲ . . . ὑπὲρ τῶν ἄλλων τῶν Δ . . . ἕξισις ὡς συμο . . .
 ρουσοῦ . . . διὰ τῶν ἀμφοτέρ . . . τὰς δέκα λίτρας. Suppletum et
 emend. ex cod., ut hic exhibetur, a Reiskio. 2. Verba καὶ
 γίνεται—φρεάτος om. ed.

reddunt; deinde patriarcha unguenta ipsis offert, et apocombia ab
 eis recipit, eumque osculati Domini, e sacro puteo recedunt. Et fit
 PRIMA receptio extra sacrum puteum. (XIII.) Ibi quoque Veneto-
 rum factio cum tribuno suo eos excipit et ut mos est Dominis
 acclamat: libelli enim in reditu Dominorum uti dum exeunt non
 dantur: cetera autem, quae ad hunc ritum pertinent ut supra rela-
 tum fuit peraguntur. Rursus secunda receptio fit extra fornecem
 chalces in camera ad ferream portam, et excipit ibi Dominos tri-
 bunus Prasinorum cum transitoria sua factione russa: cetera vero,
 quae in receptionibus observare convenit, ut supra notatum est per-
 ficiuntur. Sic τριατῖα intra chalcan ad portam, quae in scholas du-
 cit, receptio fit, et excipit ibi tribunus Venetorum seu domesticus
 scholarum cum factione sua transitoria alba, et reliqua ut supra
 diximus exsequitur. Deinde quarta receptio fit in atrio S. S. apo-
 stolorum sive in scholis, et ibi quoque tribunus Prasinorum seu
 excubitor cum factione sua transitoria russa adest: cetera vero ut

δὲ λοιπὰ τῆς δοχῆς ἐπιτελεῖται καθὼς προεῖρηται. καὶ τε-
 C λευταία δοχὴ γίνεται εἰς τὸ τριβουνάλιον, ἤγουν πρὸ τῶν
 Ms. 27. b λύγων, καὶ δέχεται καὶ κεῖ ὁ δημοκράτης τῶν Βενέτων, ἤγουν
 ὁ δομέστικος, μετὰ καὶ τοῦ περατικοῦ αὐτοῦ δήμου τοῦ λευ-
 κοῦ· τὰ δὲ λοιπὰ τῆς δοχῆς ἐπιτελεῖται καθὼς προεῖρηται.⁵
 (IΔ.) Καὶ δὴ μετὰ ταύτην τὴν δοχὴν διέρχονται οἱ δεσπό-
 ται διὰ τε τῶν λύγων καὶ τοῦ τρικλίνου τῶν ἐσκουβίτων,
 ἐν δὲ τοῖς αὐτοῖς ἐσκουβίτοις πάλιν εὐφημοῦσι τὰς εὐφημίας
 οἷ τε νομικοὶ καὶ οἱ διπανταὶ καὶ οἱ τοῦ κοιαιστωρὸς καγ-
 κελλάριοι καθὼς καὶ προεῖρηται, δηλονότι ἐν τοῖς οἰκείοις¹⁰
 D τόποις ἰστάμενοι. τῶν δὲ δεσποτῶν διερχομένων διὰ τοῦ
 τρικλίνου τῶν κανδιδάτων ἐν τῇ θύρᾳ τοῦ αὐτοῦ τρικλίνου
 τῆ· ἔξαγοῦσῃ ἐπὶ τὸ ἔξωτερρον τῶν δεκαεννέα ἀσκουβίτων, ἴσταν-
 ται δύο βουκάλιοι, τὰ συνήθη τῆς ἑορτῆς λέγοντες τοῖς δε-
 σπότησι· καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε εἰσέρχονται ἐν τῷ κομιστωριῷ,¹⁵
 καὶ ἐκεῖσε δηλονότι ἐναπομενόντων καὶ ἐπευχομένων τοῖς δε-
 σπότησι, ὅ, τε πρωτοασηκρήτης καὶ ὁ πρωτονοτάριος μετὰ
 Ed. L. 13 τῶν ἀσηκρητῶν καὶ λοιπῶν ὀρφικίων, τοὺς τε νοταρίους
 καὶ χαρτουλαρίους καὶ λοιπούς· ἐν δὲ τῷ ὄνοποδίῳ πάλιν
 ἴστανται οἱ βασιλικοὶ ἄνθρωποι, μετὰ καὶ τοῦ κατεπύνω αὐ-²⁰
 τῶν καὶ τοῦ δομεστικού αὐτῶν· οἱ δὲ μάγιστροι καὶ ἀν-
 θύπατοι καὶ πατρίκιοι καὶ ὀρφικιάλιοι ἅμα τοῦ τῆς καταστά-
 σεως εἰσέρχονται ἐν τῷ στενακίῳ τῆς χρυσῆς χειρὸς, καὶ
 ἴστανται δεξιᾷ μὲν οὗτοι, ἀριστερᾷ δὲ οἱ τοῦ χρυσοτρικλίνου
 (IΕ.) Καὶ δὴ τῶν δεσποτῶν διερχομένων μετὰ τε τοῦ μαγλα-²⁵

supra expositum fuit a factione perficiuntur. ultimum fit in tribu-
 nali seu autē lychnos, ubi Venetorum princeps seu domesticus
 cum transitoria sua factione alba expectat: ceteraque ut supra
 ostendimus observantur. (XIV.) Post hanc receptionem Domini per
 lychnos et triclinium excubitorum digrediuntur, ubi rursus tam no-
 mici, quam dipanitae et quaestoris cancellarii, solennes appreca-
 tiones ut supra dictum est in locis suis constituti, recitant. Per
 candidatorum vero triclinium transeuntibus Dominis, in porta ipsius
 triclinii, quae in atrium novendecim accubitorum ducit, vocales musi-
 ci duo stant, Dominis quae festo hoc die mos est apprecantes.
 Inde consistorium adeunt, ubi quoque excepturi Dominos faustaque
 ipsis precaturi adsunt protosecretarius et protonotarius cum a se-
 cretis ceterisque officiis, notariis, chartulariis et reliquis. In ono-
 podio stant Imperatoris famuli cum capitaneo et domestico suo: ma-
 gistri, proconsules, patricii et officiales cum cerimoniariorum angipor-
 tum aureae manus intrant, et ipsi quidem ad dextram, ad sinistram
 vero ministri aurei triclinii adstant. (XV.) Digredientibus vero Do-
 minis cum clava armatis et magis excubiis, acclamant omnes, tum

βίου καὶ τῆς μεγάλης ἐταιρείας, ἐπεύχονται πάντες οἱ κα-
 κείσθε ἰσάμενοι καὶ οἱ τοῖς δεσπόταις συνιόντες. τῶν δὲ B
 δεσποτῶν μόνων εἰσερχομένων ἐν τῇ τρικλίῳ τοῦ ἀυγουστέως,
 κάκεισθε γὰρ οἱ τοῦ κουβουκλείου προπορευόμενοι μετὰ τῶν
 5 πραιποσίτων, καὶ αὐτοὶ κάκεισθε στιχηθὸν ἐπὶ ἀκουβίτων
 ἴστανται, καὶ δὴ τῶν δεσποτῶν μετὰ τῶν κοιτωνιτῶν καὶ μόνον
 εἰσιόντων, κλείονται μὲν αἱ τοῦ ἀυγουστέως θύραι διὰ τῶν Ms. 28. a
 κουβικουλαρίων, ὃ δὲ πραιπόσιτος λέγει ταύτην Ῥωμαϊκὴν
 λέξιν „βίτ.“ καὶ δέχεται ὁ τοῦ κουβουκλείου φωνοβόλος, καὶ
 10 λέγει εὐήχως πῶς καὶ ἑναρμονίως „καλῶς“. καὶ ἀποκρίνονται
 οἱ τοῦ κουβουκλείου πάντες καὶ λέγουσιν „καλῶς ἦλθετε οἱ
 μουλτουσανοι.“ ἐν δὲ τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ, ἤγουν τοῦ
 ἁγίου πάσχα, καὶ μόνον προστιθέασι καὶ ταύτην τὴν Ῥω- C
 μαϊαν λέξιν „ἄνω φιλικήσιμε.“ (Iς.) Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσ-
 15 ἔρχονται οἱ δεσπόται μετὰ τοῦ κουβουκλείου ἐν τῇ ὀκταγώνῳ
 κουβουκλίῳ τῆ πρὸ τοῦ ἁγίου Στεφάνου, καὶ ἐκεῖσε ἀπο-
 στέφονται, ἐκβάλλοντες καὶ τὰς ἑαυτῶν γλαμύδας, καὶ εἰσερ-
 χονται ἐν τῇ κοιτῶν τῆς Δύφνης ἀπὸ διβητηρίων, κάκεισθε
 σκεπαζόμενοι καὶ τὰ χρυσοπερίκλειστα ἀμφιεννύμενοι συ-
 20 γία, εἰσέρχονται εἰς τὸ ἱερὸν παλάτιον, δηλονότι προπορευο-
 μένων τῶν πραιποσίτων μετὰ τοῦ κουβουκλείου. καὶ δὴ ἐν
 τῇ χρυσотρικλίῳ εἰσιόντος τοῦ κουβουκλείου μετὰ τῶν πραι-
 ποσίτων, ἴστανται στιχηθὸν ἐπ' εὔρος τοῦ αὐτοῦ χρυσοτρι- D
 κλίου, καὶ τῶν δεσποτῶν διερχομένων, ἐπεύχονται τὸ „εἰς

14. Ἄνωφιλικήσιμε cd. 18. διβητηρίων. Sic R. pro διβητη-
 ρίω quod cod. exhibet, διβητηρίου cd. 24. ἐπεύχονται li. ex
 scriptura cod. ἔπει supercripto χ, ἐπεύχεται cd.

ibi constituti, tum qui Dominos comitantur. Ipsi vero soli triclinium
 augustalis intrant, (nam eo quoque cubicularii cum praepositis prae-
 ceclunt,) et ordine in accubitis adstant, Dominisque cum solis cubi-
 culariis ingressis seu iauuae augustalis a cubiculariis clauduntur: prae-
 positus Romanam vocem: *Fiz*, pronunciat. Praeceptor cubiculi eos
 exipit, dicitque sonore et harmonice: *Feliciter: cubicularii omnes*
respondent: Feliciter venistis: multos annos! In saneta vero et ma-
 gna dominica seu sancti Paschalis has tantum Romanas voces ad-
 dunt: *Annos felicissimos!* (XVI.) Postea Domini cum cubiculariis
 octaugulum cubiculum, quod est ante S. Stephani aedem, ingrediuntur,
 et ibi tunicas et coronas deponunt. Cubiculum Daphnes ingres-
 si, debetesium induunt, et auro practextis sagis ornati, sacrum pala-
 tium intrant, praepositis scilicet cum cubiculo praecuntibus. Quod
 postquam una cum praepositis aurocum triclinium intravit, ordine ad
 orientalem eius plagam constitutus, Dominis transeuntibus acclamat:
In multa bonaque tempora Deus pietatem vestram inducat! Egres-

πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους ὁ Θεὸς ἀγάγοι τὴν βασιλείαν ἑμῶν." τῶν δὲ τοῦ κουβουκλείου μετὰ τῶν πραιποσίτων ἐξιόντων, ὑποστρέφουσιν οἱ δεσπότες, καὶ τῷ Θεῷ ἀπενχαριστοῦσιν, εὐχὴν ἀποδίδόντες ἐν τῇ κόγχῃ τοῦ αὐτοῦ χρυσωστρικλίνου, ἐν ᾗ ἱστόρηται ἡ τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Θεοῦ 5 Θεανδρείελος ἀγία εἰκὼν ἐπὶ θρόνου καθεζομένη, καὶ εἶθ' οὕτως εἰσέρχονται ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῶν κοιτῶν. χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι κατὰ τὴν τάξιν ταύτην καὶ τὸν τύπον ἐπιτελεῖται

Ed. L. 14 ἢ τε ἀγία καὶ μεγάλη κυριακὴ τοῦ πάσχα καὶ ἡ ἀγία πεντηκοστὴ καὶ ἡ Θεολαμπῆς μεταμόρφωσις ἢ τε ἀγία καὶ γενέ-10 θλιος τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Θεοῦ ἑορτὴ καὶ ἡ ἀγία ὑπερλαμπρος τῶν φώτων ἡμέρα. (IZ.) Χρῆ γινώσκειν, ὅτι τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ ἐξιόντων τῶν δεσποτῶν κατὰ τὸν προειρημένον τύπον καὶ ἀλλασσότων τὰ ἑαυτῶν διβητήσια

Ms. n8. b ἐν τῷ κοιτῶν τῆς Δάφνης, ὅτε ἀποσυναχθῶσι πάντες οἱ τῆς 15 συγκλήτου ἐν τῷ πόρτηκι τοῦ μεγάλου τρικλίνου τῶν εἰς ἀκουβίτων καὶ ἐν τῷ ὀνοποδίῳ, εἰσέρχονται οἱ πραιπόσιτοι, B καὶ ἐπομμνήσκουσι τοὺς δεσπότες, καὶ βάλλουσι οἱ δεσπότες τὰ ἑαυτῶν τζιτζάκια, καὶ ἐξέρχονται διὰ τοῦ μεγάλου ἀκουβίτου τῶν εἰς ἀκουβίτων, ὀψικενόμενοι ὑπὸ τοῦ κου-20 βουκλείου καὶ τῶν μαγλαβιτῶν καὶ τῆς ἐταιρείας, ἱσταμένων δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ τοῦ τοιοῦτου τρικλίνου, ἐν δὲ τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ αὐτοῦ τρικλίνου καθέζονται ἐν τοῖς χρυσοῖς καὶ διαλίθοις σελλίοις. καὶ εἶθ' οὕτως εἰσέρχεται ὁ, τε ῥαί-

11. ἡμῶν Θεοῦ — καὶ ἀγία ed. 19. ΣΧΟΛ. Ἰστοῖον, ὅτι τὰ τζιτζάκια ἐκ τῆς χαζάρικος φορέουσι, ἅτινα ἀπὸ τῆς χαζάρικος τῆς ἀγίουστῆς ὑπεδείχθησαν ἐν ταύτῃ τῇ βασιλίδι Θεοφυλάκτῳ πόλει.

sis autem cubicularis cum praepositis, Domini reversi, ad Deum precantur in concha aurei triclinii, ubi Domini ac Dei nostri divina sanctaque imago humana specie in throno collocata cernitur, oratione facta: post haec ad sacrum suum cubiculum discedunt. Sciendum vero est, secundum hunc ordinem et ritum sanctam magnamque dominicam Paschatis, sanctam Pentecosten, divino splendore coruscantem transfigurationem, sanctum ac natale Domini Deique nostri festum et sacram splendidamque diem lunam celebrari. (XVII.) Porro notandum est, quod, cum in sancta magnaque dominica ritu ac more supra exposito procedunt, suaeque dibetesia in cubiculo Daphnes mutant, postquam senatores omnes in porticu magni triclinii XIX accubituum et onopodio convenerunt, praepositi Dominos monituri intrent. Hi sua tzitzacia induunt perque magnam accubitam XIX accubitorum inter obsequia cubiculi, manelavitaram et corporis custodum, qui ad dextrum et sinistrum triclinii latus stant, exeunt, et in dextra triclinii parte in deauratis gem-

κτωρ καὶ οἱ πραιπόσιτοι καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου, καὶ ἀσπάζονται τοὺς δεσπότας, καὶ μετὰ τοῦτο διὰ νεύματος τοῦ δεσπότου νεύει διὰ τῆς ἐαυτοῦ χλανίδος τῷ ὀστιαρίῳ τῷ τῆν χρυσῆν βέργαν κατέχοντι, καὶ ἐξέρχεται τοῦ εἰσάξει 5 ἀπὸ τοῦ δεξιῦ μέρους στιχηθὸν τὸν τε κατεπάνω τῶν βυσι-
 κλικῶν, μετὰ καὶ τοῦ δομειστίκου καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ χρυσοτρι-
 κλίνου τοῦ τε τῆς καταστάσεως καὶ τῶν σιλεντιαρίων καὶ
 τοῦ ἄδμηρουνάλιου. καὶ εἰσερχόμενος ὁ ὀστιάριος ἔνδοθεν
 τοῦ βήλου, ἴσταται, καὶ λαμβάνει νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ
 10 τοῦ δεσπότου, καὶ διὰ τῆς οἰκείας χλανίδος νεύει τῷ ὀστι-
 αρίῳ, καὶ δὴ ὁ ὀστιάριος σχηματοειδῶς πῶς προσκυνῶν τοὺς
 δεσπότας, μετὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ὑπισθίως κρούει τὸ βῆλον,
 καὶ διὰ τοῦ βήλου ὑπὸ τῶν σιλεντιαρίων συρομένου εἰσάγον-
 ται οἱ προειρημένοι, καὶ ἀσπάζονται καὶ αὐτοὶ, καὶ πάλιν
 15 ἑξίσαισι εἰς καθ' εἷς δι' ἧς ἦλθον ὁδοῦ. (IΗ.) Καὶ μετὰ ταῦτα
 ἀνίστανται οἱ δεσπόται, καὶ αἶρουνσιν οἱ κουβικουλάριοι τὰ Δ
 σελλία, καὶ ἰστώσιν αὐτὰ εἰς τὴν ἐκ κισσοῦ καὶ μυρρῆνης
 καὶ δεινδρολιβάνου κατεσκευασμένην ἐν εἶδει τοῦ ταῦ στοι-
 χείου φθῖναν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ αὐτοῦ τρικλίνου. καὶ εἰθ'
 20 οὕτως λαμβάνει πάλιν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ δεσπό-
 του, καὶ εἰσερχεται μέσον τῆς αὐτῆς φθίνας, καὶ προσκυνεῖ
 σχηματοειδῶς πῶς, καὶ ἐξέρχεται τοῦ εἰσυγαγεῖν τὰ βῆλα.
 καὶ συνεξίσαισι αὐτῷ καὶ οἱ δύο ὀστιάριοι, καὶ ἴστανται ἔν-
 δοθεν τοῦ βήλου, καὶ ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν, ἦγουν ὁ δεξιός, προσ- Ed. L. 15.

4. καὶ τῆν ed. 5. ἀπὸ δεξ. ed. κατ' ἐπάνω ed., κατεπάνω
 conl. Leich.

matisque sellis consident. Tunc rector, praepositi, cubicularii in-
 trant, et Dominos osculantur: postea vero ad nutum Domini praepo-
 situs sua veste ostiario virgam auream gestanti signum dat, qui
 egreditur, ut a dextro latere capitaneum Imperatoriorum cum domo-
 stico et auri triclirii praefecto, cerimoniario, silentiariis et admis-
 sionali ordine adducat. Intra velum autem postquam ostiarius venit,
 subsistit nutumque praepositi a Domino accipit, et sua veste ostia-
 rio signum dat, qui ad pedes Dominorum decenter prostrans, dex-
 tra manu retro velum pulsat, per quod a silentiariis reductum, su-
 pra memorati adducuntur, qui et ipsi Dominos osculantur, rursusque
 unus post alterum qua venerant via egrediuntur. (XVIII.) Postea
 surgunt Domini, sellasque sublatas cubicularii in porticu, ex hedera,
 myrrha, ligno thuris, ea forma, quam littera T habet, constructa in
 medio eius triclirii, collocant. Rursus nutum a Domino praepositus
 accipit, medianque porticum decenter se prosternens intrat, post
 adducendorum velorum causa egreditur. Una cum ipso duo ostiarii
 exeunt, intraque velum subsistunt, quorum unus ad dextram consti-

Ms. 29. ἀκνητῶν καὶ αὐτὸς σχηματοειδῶς πῶς τοὺς δεσπότης, καὶ οὕτως μετὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ὑποθίως κρούει τὰ δύο βῆλα. οἱ δὲ σιληντιᾶριοι σύρουσι διχῶς τὰ βῆλα, ὅσον δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ, καὶ εἰσέρχεται ὁ πραιπόσιτος, προπορευόμενος τῇ τάξει τῶν τε μαγίστρων καὶ ἀνθυπάτων, ἤγουν τῶν φορούν-5 των τοὺς δώδεκα χρυσοῦφάντους λώρους. καὶ ὁ μὲν πραιπόσιτος ἵσταται εἰς τὸν ἴδιον τόπον, ὁμοίως καὶ οἱ ὀστιᾶριοι ἵστανται εἰς τοὺς ἰδίους τόπους, οἱ δὲ μάγιστροι καὶ οἱ λοιποὶ ἀσπάζονται κατὰ τύπον τοῖς δεσπότησι· πρῶτον μὲν τοῖς αὐτῶν γόνασι, ἔπειτα καὶ ταῖς χερσίν, καὶ εἰθ' οὕτως **10** Βτῇ στόματι, καὶ ἵστανται δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ κατὰ τὰς οἰκείας τάξεις. (10.) Καὶ πάλιν ἐξέρχεται ὁ πραιπόσιτος ἐν τῇ αὐτῇ σχήματι μετὰ τῶν αὐτῶν ὀστιαρίων, καὶ εἰσέρχεται πάλιν οἱ δύο ὀστιᾶριοι καθὼς προεῖρηται, καὶ ἐνεργεῖ ὁ ἀριστερᾶ ἱστάμενος ὀστιᾶριος καθὼς καὶ ὁ εἰς τὰ δεξιᾶ, **15** ἤγουν ὡς προέγγραπται, καὶ εἰσάγονται κατὰ τὸ πρῶτον σχῆμα δεύτερον βῆλον, οἱ τε ἀνθυπάτοι καὶ πατρίκιοι μετὰ τῶν ἑαυτῶν καμησιῶν καὶ τῶν λευκῶν χρυσοστάβλων χλανιδίων, καὶ ἀσπάζονται καὶ αὐτοὶ τοὺς δεσπότης, καὶ ἵστανται δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ ὑποκάτω τῶν φορούντων τοὺς χρυσοῦς **20** C λώρους. καὶ πάλιν ἐξέρχεται ὁ πραιπόσιτος ἐν τῇ αὐτῇ σχήματι καθὼς καὶ προεῖρηται, καὶ εἰσάγει γ' βῆλον, τοὺς πρωτοσπαθαρῖους καὶ ὀφφικιαλίους, καὶ ἀσπάζονται καὶ αὐτοὶ τοὺς δεσπότης, καὶ ἵστανται καὶ αὐτοὶ δεξιᾶ καὶ ἀριστε-

5. τῶν δὲ μ. ed. 18. χλανιδίων R. ex scr. cod. χλανι super-
scripto A., χλανίδων ed.

tutus, decenter coram Dominis procumbit, duoque vela dextra manu retro pulsat. Silentiarii autem utrimque, dextrorsum scilicet et sinistrorsum, vela reducant, et intrat praepositus, pro muneris sui dignitate magistros et proconsules seu duodecim lora auro intexta gestantes praecedens. Et is quidem aequae ac ostiarii loco suo stat, magistri vero ac reliqui Dominos ut mos est osculantur: primum quidem genua eorum, deinde manus, postea os, dextraque et sinistra secundum ordinem suum adstant. (XIX.) Eodem modo praepositus cum ostiariis ipsis iterum egreditur, ac denuo duo ostiarii ut supra dictum est intrant, et ostiarius ad laevam constitutus, omnia, quae de altero observavimus, peragit. Eodem quo primum ritu secundum velum inducitur, proconsules scilicet et patricii in suis camisiis albisque tunicis clavis aureis ornatis, qui et ipsi Dominos osculantur, et ad dextram et sinistram sub iis, qui aurea lora ferunt, adstant. Rursus eodem quo supra ostendimus ritu praepositus exit tertium velum, protospatharios et officiales, adducturus, qui et ipsi Dominos osculantur, inque dextro et sinistro latere sub secundo

ρῆ ὑποκάτω τοῦ δευτέρου βήλου, καὶ πάλιν μετὰ τοῦτο ἐξέρχεται ἐν τῇ αὐτῇ σχήματι ὁ πραιπόσιτος καθὼς καὶ προγγράπται, καὶ εἰσάγει δ' βῆλον, τοὺς ἀσηκρήτας καὶ νοταρίους τῶν σεκρέτων, καὶ ἀσπάζονται καὶ αὐτοὶ τοὺς δεσπότας, καὶ ἴστανται καὶ αὐτοὶ δεξιᾷ καὶ ἀριστερῇ ὑποκάτω τῆς τάξεως τοῦ τρίτου βήλου. (Κ.) Καὶ πάντων στάντων εἰς τοὺς ἰδίους τόπους, λέγει διὰ νεύματος τοῦ δεσπότου ὁ πραι- D πόσιτος εὐήχως πῶς καὶ ἐναρμονίως „κελεύσατε.” καὶ μετὰ Ms. 29. b τοῦτο ἐπεύχονται πάντες „εἰς πολλοὺς χρόνους καὶ ἀγαθοῦς 100 Θεὸς ἀγαγοί τὴν δικαίαν ἡμῶν βασιλείαν” καὶ μετὰ τὸ ἐκβῆναι πάντας ἀνίστανται οἱ δεσπότες, καὶ ἀνέρχονται ἐν τῇ μεγάλῃ ἀκουβίτῃ μετὰ τῶν πραιποσίτων καὶ τῶν κοιτωνιτῶν καὶ μόνων ἐν τοῖς γὰρ ἀργυροῖς κίσι τοῦ αὐτοῦ ἀκουβίτου κρέμονται βῆλα πρὸς τὸ μὴ ὀρθῶσαι τοὺς δεσπότης, ὅτε ἐνδιδύσκονται τοὺς λῶρους ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ ἀκουβίτῃ ἐνδύουσι τοὺς δεσπότης τοὺς λῶρους οἱ τε τῶν ἀλλαξίμων τοῦ κουβουκλείου καὶ οἱ βεστήτορες, μετὰ τῶν πραιποσίτων καὶ τοῦ δευτέρου καὶ τῶν κοιτωνιτῶν. καὶ μετὰ Ed. L. 16 τὸ ἐνδυθῆναι τοὺς λῶρους τοὺς δεσπότης καὶ ὑπὸ τῶν πραι- 20 ποσίτων στεφθῆναι λαμβάνουσιν ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ χειρὶ τὴν ἀκακίαν, ἐν δὲ τῇ εὐωνύμῳ τοὺς ἐκ λίθων καὶ μαργάρων ἠμφιασμένους χρυσοῦς σταυροῦς, καὶ ὅτε κατέλθωσι τὰ βάθρα τοῦ αὐτοῦ ἀκουβίτου, ἐπεύχονται αὐτοῖς οἱ τε τοῦ μαγλαβίου καὶ οἱ τῆς ἐταιρείας. οἱ δὲ δεσπότες ἐξέρχονται 25 τὴν μέσην τοῦ αὐτοῦ τρικλίνου, ὀψικενόμενοι ὑπὸ τοῦ κου-

3. ἀσηκρήτους νοταρ. ed. 7. λέγει δὲ διὰ ed. 19. ἐνδυθῆναι
R. ex scr. cod. ἐνδυ, ἐνδύεσθαι ed. 25. ὑποκάτω τουρβ. ed.

velo adstant. Posthac eodem ritu ac diximus iterum praepositus exit, et quartum velum, a secretis et notariis secretorum, adducit, qui etiam Dominos, ad dextram et sinistram sub veli tertii ordine stantes, osculantur. (XX.) Sic omnibus in locis suis constitutis, praepositus canore et harmonice dicit: *Iubete*. Omnes deinde acclamant: *In longa et felicia tempora Deus iustam maiestatem vestram inducat!* cunctisque egressis, surgunt Domini, et magnum accubitum cum praepositis et cubiculariis solis intrant. In argenteis eius triclinii columinis vela suspenduntur, ne, dum lora induunt Domini, conspiciantur: ibi enim mutatores cubiculi et vestitores cum praepositis, secundicerio et cubiculariis Dominiis lora induunt. Quo facto coronati a praepositis Domini dextra acaciam, sinistra cruces aureas gemmis et margaritis ornatas sumunt, cumque per gradus accubituum descenderunt, manclavitae et hetaeria seu cohors praetoria ipsis acclamat. Exeunt autem per medium triclinium, a cubiculo stipati,

βουκλείου εἰς τὸν πόρτηκα, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ἀπέρχονται ἐν τῇ ὄνοποδίῳ, καὶ γίνεται ἡ δοχὴ ἐκεῖ, ὃς τε μάγιστροι καὶ ἀνθύπατοι οἱ φοροῦντες τοὺς λώρους καὶ οἱ λοιποὶ μετὰ Β τῶν ἰδίῳν ἀλλαξίμων, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε κατέρχονται ἐν τῇ κονιστώριῳ, καὶ τὰ ἐξῆς ἐπιτελεῖται καθὼς καὶ ἀνω-5 τέρω εἴρηται καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς προελεύσεσι. (ΚΑ.) Καὶ τοῦτο δεῖ εἰδέναι, ὅτι ἡ ἀγία καὶ μεγάλη κυριακὴ, εἰς τὰ ἄγια καὶ εἰς τὸν ἀσπασμὸν καὶ εἰς τὴν ἁγίαν κοινωνίαν μετὰ τῶν χλανιδίων δξέρχονται οἱ δεσπότες καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς προελύσεσι, καὶ οὐ μετὰ τῶν λώρων, ἀπὸ δέιο τοῦ κράματος ἀμφιέννυνται τοὺς λώρους, καὶ τὰ ἐξῆς ἐπιτελεῖται καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς προελύσεσι. χρὴ γινώσκειν, ὅτι τῇ ἑορτῇ τοῦ γενεσίου τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου οὐ στέφονται οἱ δεσπότες καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς προελύσε- C σιν, ἀλλὰ πάντων τελουμένων καθὼς προεῖρηται, δξέρχονται 15

Μα. 3ο. οἱ δεσπότες ἀπὸ διβητησιου ἀπὸ τοῦ κοιτῶνος τῆς Λάφνης, καὶ ἐν τῇ ὀκταγώνῳ κουβουκλείῳ βάλλουσι τὰς ἑαυτῶν χλανίδας κατὰ τὸν τύπον τῶν προλεχθεισῶν προελύσεων, καὶ τὰ ἐξῆς ἐπιτελεῖται καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς προελύσεσι πλην δοχαὶ παρὰ τῶν δήμων οὐ γίνονται, ἀλλ' ἐν τοῖς τόποις, ἐν 2ο οἷς αἱ δοχαὶ γίνονται, οἱ τῶν δύο μερῶν νοτάριοι καὶ ματ-

7. δεῖ R. pro δὴ, quod est in cod., χρὴ ed. 13. ΣΧΟΔ. Ἰστέον, ὅτι ταύτη τῇ ἑορτῇ ἀπὸ τοῦ ὀκταγώνου κουβουκλείου οὐκ εἰσέρχονται οἱ δεσπότες ἐν τῇ ναφί τοῦ ἁγίου Στεφάνου, ἀλλ' εὐθὺς ἐν τῇ κοιτῶνα. 20. ΣΧΟΔ. Ἰστέον, ὅτι ταύτη τῇ προελύσεσι οὐ γίνονται [δοχαὶ] ἐν τῇ πόρτηκι [τοῦ] αὐγουστέως, ἐν [τῇ] χρυσῇ χειρὶ, [ἀλλ' ἐν τῇ] ὄνοποδίῳ καὶ ἐν τῇ [κον]ιστώριῳ, τὰ [λοιπὰ] καθὼς προεῖρηται. Suppletum et emend. a Reiskio ex cod.

ad porticum, inde ad onopodium, ubi eos excepturi magistri et proconsules lora gestantes, ceterique cum suis mutatoriis adsunt, postea ad consistorium transcunt; cetera ut supra dictum est et in reliquis pompis peraguntur. (XXI) Porro sciendum est, in sancta et magna dominica ad sacra et osculum sanctamque communionem Dominos tunicis ut in ceteris processionibus indutos exire, non autem cum loris, quae, postquam cum amicis confabulati sunt, induunt: cetera uti in reliquis processionibus peraguntur. Sciendum quoque est, Dominos festo nativitatis sanctissimae Deiparae non ut in reliquis pompis coronam gestare, sed peractis ut supra expositum est omnibus, dibetesio amicti a cubiculo Daphnes procedunt, et in octangulo cubiculo tunicas suas induunt, more praedictarum processionum servato et ceteris ita ut in aliis pompis peractis. Factiones tamen a populo non instituuntur, sed his locis, ubi adesse solent, duarum partium notarii et magistri Dominis Romanis verbis, quae festo apta sunt, acclamant, et quidem ab ea, quae ad lychnos stare solet, no-

στωρες φωμαίζουσι τοὺς δεσπότης τὰ τῆ ἑορτῆ ἀρμόζοντα, ἀπὸ μὲν τῆς δοχῆς τῶν λύχνων ὁ τοῦ μέρους τῶν Βενέτων νοτάριος, καὶ δεῖ αὐτὸν περιπατεῖν ὀπισθεν τῶν δεσποτῶν πλησίον καὶ λέγειν τοὺς κατὰ τύπον ἰάμβους ἕως τῶν πυλῶν τῶν ἀγόντων εἰς τὰς σχολαίς. ἀπὸ γὰρ τῶν ἐκεῖσε εἰσφερόντων μεγάλων πυλῶν, ἤγουν ἀπὸ τοῦ προκυλαίου τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ἄρχεται ἰαμβίζειν ὁ τοῦ μέρους τῶν Πρασίνων μαῖστωρ ἕως τῆς μεγάλης πύλης τῶν σχολῶν τῆς ἐξαγούσης ἐπὶ τὸν τῆς χαλκῆς θύλον. ἔνδοθεν γὰρ τῆς αὐτοῦ πύλης ἴσταται ὁ τοῦ μέρους τῶν Βενέτων μαῖστωρ, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ἄρχεται καὶ αὐτὸς ἰαμβίζειν ἕως τοῦ στενακίου τοῦ ἐξάγοντος πρὸς τὸν ἔμβολον τοῦ ἁγίου φρέατος ἕξω γὰρ τῆς σιδηρᾶς πύλης τοῦ αὐτοῦ στενακίου, ἐν ᾧ τὸ εἰλημᾶ ἔστιν, ἴσταται ὁ τοῦ μέρους τῶν Πρασίνων νοτάριος, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ἄρχεται καὶ αὐτὸς ἰαμβίζειν ἕως τοῦ ἁγίου φρέατος. (KB.) Καὶ δὴ τῶν δεσποτῶν εἰσερχομένων ἐν τῷ ἁγίῳ φρέατι, διὰ τῆς τρισσῆς μετὰ τῶν κηρῶν προσκυνήσεως ἀπευχαριστοῦσι τῷ Θεῷ, καὶ προσκυνήσαντες τὸ ἅγιον φρέαρ, εἰσέρχονται διὰ τῆς εἰσagούσης πύλης ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε εἰσερχομένων ἐκκλησίαν· ἐκεῖσε γὰρ ἴσταται ὁ πατριάρχης μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ἑπηρεσίας καὶ τάξεως. καὶ δὴ τοῦ πατριάρχου θυμιῶντος κατὰ τὸν τύπον τοὺς δεσπότης, ἀσπάζονται αὐτὸν οἱ δεσπότης, καὶ εἰδ' οὕτως εἰσέρχονται διὰ τῆς ἐκεῖσε εἰσφερούσης πύλης πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ βήματος. 25 ἐκεῖσε γὰρ οἱ τῆς συγκλήτου πάντες ἴστανται ἐπευχόμενοι

3. *dei coni. Leich., dh ed.*

tarius Venetae adest, quem proxime a tergo ad Dominos accedere, et secundum morem iambos ad portas usque, quae ad scholas ducunt, dicere oportet. A magnis enim portis eo ferentibus seu a sanctorum apostolorum atrio usque ad magnam scholarum portam, ad tholum chalcas ferentem, magister Prasinorum iambos dicere incipit. Intra scholarum portam magister Venetae factionis constitutus, inde usque ad angiportum ad porticum sancti putei ducentem iambos recitare incipit: extra ferream enim eius angiportus, in quo concameratio est, ianuam notarius Prasiniae stat, qui et ipse inde usque ad sanctum puteum iambicos versus canere incipit. (XXII.) Domini sanctum puteum ingressi, post ternam cum cereis genuflexionem preces ad Deum fundunt, sanctoque puteo adorato, per ianuam inde ad ecclesiam ferentem ingrediuntur: ibi enim patriarcha cum consueto ministerio et officio suo adest. Qui dum Dominos ut mos est incensat, ipsi eum osculantur, et per portam ad dextrum bema-tis latus ducentem, ubi senatores omnes fausta Dominis apprecu-turi convenere, procedunt. Inde ad sacras ianuas pergunt, ac triplici

τοὺς δεσπότας. καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε εἰσέρχονται εἰς τὰ ἅγια
 Θύρια, καὶ διὰ τῆς τρισσῆς μετὰ τῶν κηρῶν προσκυνήσεως
 Ἐὐπευχαριστοῦσι τῷ Θεῷ, καὶ τὰ ἐξῆς κατὰ τύπον τελοῦσι.
 καὶ εἰθ' οὕτως λαμβάνει ἀπὸ χειρῶν τοῦ καστορησίου ὁ πα-
 τριάρχης τὸν θυμιατὸν, καὶ ἐπιδίδωσι τῷ βασιλεῖ, καὶ θυμιαῖς
 ὁ βασιλεὺς πῆριξ τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ μετὰ τὸ θυμιαῖσαι
 ἴσταται καὶ ὁ πατριάρχης καὶ ὁ βασιλεὺς ἔμπροσθεν τῆς
 ἁγίας τραπέζης, καὶ τῆς ἑκφωνήσεως παρὰ τοῦ ἀρχidiaκόνου
 γενομένης τῆς τε εὐχῆς παρὰ τοῦ πατριάρχου τελουμένης,
 καὶ τὰ ἐξῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως γενομένης πά-10
 σης, ἔξέρχονται οἱ δεσπότες ἅμα τῷ πατριάρχει, προπορευο-
 μένων αὐτῶν τοῦ τε σταυροῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου. (ΚΓ.) Καὶ
 Ἐδὴ ἐρχομένων αὐτῶν ὄπισθεν τοῦ ἄμβωνος, ἤγουν πρὸ τῶν
 μεγάλων πυλῶν, ἴστανται ἐκεῖσε οἱ τε δεσπότες καὶ ὁ πατρι-
 ἀρχης μετὰ τε τοῦ σταυροῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, καὶ δὴ ἐρ-15
 χομένων αὐτῶν, γίνεται καὶ ἐκεῖσε εὐχὴ κατὰ τὴν ἐκκλησιαστι-
 κὴν ἀκολουθίαν, καὶ εἰθ' οὕτως συνεχῆσθαι ὁ πατριάρχης
 τοῖς δεσπότηταις τὰς βασιλικὰς πύλας, καὶ ἀσπάζεται αὐτούς
 καὶ ἐκεῖσε, καὶ οἱ μὲν δεσπότες εἰσέρχονται ἐν τῷ βήλῳ τῷ κρε-
 μαμένῳ ἐν τῷ νάρθηκι, καὶ ἐκεῖσε σκεπαζόμενοι, πάλιν ἐξέρ-20
 χονται, καὶ ἀσπάζονται τὸν πατριάρχην, καὶ ἀποκινῶσι μετὰ
 τῆς οἰκειᾶς λιτῆς, καὶ ἀπέρχονται ἕως τοῦ πορφυροῦ μεγάλου
 Ed. L. 18 κίονος τοῦ φόρου, καὶ οἱ μὲν δεσπότες ἴστανται ἐν ταῖς τοῦ
 πορφυροῦ μεγάλου κίονος ἀναβάθραις, οἱ δὲ μάλιστα καὶ
 ἀνθύπατοι καὶ πατρίκοι καὶ λοιποὶ συγκλητικοὶ ἐν τοῖς δεξι-25

4. χειρῶς cod. unde R. conī. χειρῶν, χειρὸς ed. 13. διερχομ.
 ed. 21. ἀποκρίγουσι ed.

cum cercis adoratione facta, ad Deum precantur ceteraque pro more peragunt. Postea acceptum a castrensi thuribulum patriarcha Imperatori tradit, qui sacrum altare circum incensat, quo facto patriarcha et Imperator coram sacro altari stant, et intonatione ab archidiacono, precatione a patriarcha facta omnibusque ecclesiasticis cerimoniiis finitis, Domini cum patriarcha, cruce et sacro evangelio eis praelato, egrediuntur. (XXIII.) Pone ambonem vero seu ante magnas portas transeuntes Domini et patriarcha cum cruce et evangelio, subsistunt, ipsisque advenientibus, precatio ibi secundum ecclesiasticum ritum instituitur: deinde patriarcha cum Dominis per imperatorias portas egreditur, eosque ibi osculatur; post velum in narthece suspensum intrant, ibique capite aperto rursus egrediuntur, et patriarcham osculantur, cumque sua processione et comitatu abeunt, et ad porphyreticam magnam columnam in foro procedunt, ubi ipsi in gradibus magnae eius columnae, magistri atque, proconsules,

ως μέρεσι πρὸ τῆς τῶν δεσποτῶν στάσεως ἴστανται, ἤγουν ἐνδοθεν τῆς κιονοστασίας τοῦ φόρου, οἱ δὲ τοῦ κουβουκλείου ἐν ταῖς δεξιάς ἀναβάθραις τοῦ αὐτοῦ κίονος, οἱ δὲ δῆμοι τῶν δύο μερῶν ἴστανται ἐν ταῖς ἐκεῖσε μικραῖς ἀναβάθραις ἀντι-
 5 κρὺ τῶν δεσποτῶν, δηλονότι ἔξω τῆς κιονοστασίας τοῦ δεξιοῦ μέρους, ἐν ᾗ οἱ τῆς συγκλήτου ἴστανται. (ΚΔ.) Καὶ δὴ τοῦ Ms. 31. a πατριάρχου ἀνερχομένου μετὰ τῆς οἰκείας λιτῆς, προεισέρχον-
 10 ται μὲν ἐνδοθεν τῆς κιονοστασίας οἱ ἐκδικιοὶ μετὰ τὰς ἑαυτῶν Β βακτηρίας πρὸ τῆς πρώτης ἀναβάσεως τῆς δεσποτικῆς ἀνάδου τοῦ κίονος, καὶ εἰσέρχονται οἱ μητροπολίται καὶ ἀρχιεπίσκο-
 15 ποι, καὶ τὴν κατὰ τύπον ἀποτελοῦσι προσκύνησιν, δηλονότι διὰ τοῦ τῆς καταστάσεως καὶ τοῦ ῥεφερενδαρίου προσαγομέ-
 20 νους καὶ τοὺς δεσπότας προσκυνοῦντας, καὶ ἴστανται μὲν οὗτοι ἐν τῇ εὐωνύμῳ μέρει τῶν ἀναβάθρων τοῦ κίονος. καὶ ἰσμετὰ ταῦτα εἰσέρχονται οἱ προπορευόμενοι τῆς ἐκκλησιαστι-
 25 κῆς λιτῆς καὶ ψάλλοντες, καὶ εἰθ' οὕτως εἰσέρχεται ὁ πατρι-
 30 ἀρχῆς μετὰ τε τοῦ σταυροῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, παρακρα-
 35 τούμενος ὑπὸ τῶν πρώτων καὶ οἰκείων αὐτοῦ· καὶ ὅτε τῆς πρώτης βαθμίδος τῆς δεσποτικῆς ἀναβάσεως ἔλθοι, ἐπιδίδουσι C
 40 τοῖς δεσπόταις οἱ πραιπόσιτοι τοὺς συνήθεις κηροὺς κατὰ τὸ εἰωθὸς, καὶ προσκυνοῦσι τὸν σεβύσμιον τύπον τοῦ ζωοποιῶ σταυροῦ, ἀσπαζόμενοι τὸ, τε ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ αὐτὸν τὸν
 45 τίμιον σταυρὸν, ἔπειτα τὸν πατριάρχην. καὶ οἱ μὲν δεσπό-
 50 ται ἴστανται ἐν ᾗ τόπῳ καὶ προῖσταντο, ὁ δὲ σταυρὸς ἴστα-

10. καὶ ante ἀρχιεπ. om. cd. 11. προσαγόμενοι — προσκυνου-
 15. τες conl. Leich. 16. ψάλλονται cd.

patricii ceterique senatores in dextro latere ante Dominorum sta-
 tiones seu intra locum, ubi columna in foro erecta est, subsistunt;
 cubicularii in dextris eius columnae gradibus, duarum autem factio-
 num factionarii in parva scala coram Dominis, scilicet extra col-
 umnam in dextro latere, ubi senatores stant, praesto sunt. (XXIV.)
 Patriarcha cum suo comitatu veniente, defensores suos baculos ge-
 stantes intra columnam ante primum scalae Imperatoriae gradum
 procedunt, et metropolitae et archiepiscopi intrantes, solennem
 adorationem, scilicet a cerimoniario et referendario ad Dominos
 adorandos adducti, faciunt, et in sinistro latere graduum columnae
 adstant. Deinde primi ecclesiasticae pompae canentes, postea patri-
 archa cum cruce et evangelio, a praedictis ecclesiae et suis mini-
 stris stipatus, ingreditur. At postquam ad primum Imperatoriae sca-
 lae gradum pervenit, praepositi cereos Dominis pro more tradunt,
 qui venerandam vivificae crucis imaginem adorant, tam sanctum
 evangelium, quam ipsam crucem, postremo patriarcham osculantes.
 Domini quo primum steterant loco subsistunt, crux in basi gradi-

ται ἐν τῇ ἐφιθρυμένη βίαισι ταῖς αὐταῖς ἀναβιάθραις, ὁ δὲ
 πατριάρχης μετὰ τοῦ εὐαγγελίου καὶ τῶν οἰκείων διακόνων
 καὶ ψαλτῶν ἀνέρχεται ἐν τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ αὐτοῦ κίονος,
 ἤγουν τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, καὶ διὰ νεύματος τοῦ πραι-
 ποσίτου ἄρχονται ψάλλειν τὰ δύο μέρη τὴν τῆς ἑορτῆς κατα-5
 βασίαν. καὶ τούτου τρισσῶς ἄδομένου, γίνεται ἡ συνήθης
 Δέκτην παρὰ τοῦ διακόνου, δηλονότι προκύπτοντος διὰ τῶν
 θυρίδων τοῦ εὐωνύμου μέρους τοῦ αὐτοῦ εὐκτηρίου. καὶ δὴ
 τῆς ἔκτενης τελουμένης, μετὰ τὴν τοῦ πατριάρχου ἐκφώνη-
 σιν ἀποχαιρετίζουσι τούτον οἱ δεσπότες ἐν οἷς ἴστανται τό-10
 ποις καὶ μετὰ τῆς οἰκείας λιτῆς κατέρχεται ἕως τοῦ ναοῦ τῆς
 ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν χαλκοκρατείων, καὶ καθέζονται ἐν
 Ed. L. 19 τῷ νάρθηκι ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας, τῆς βασιλικῆς τῆς
 ἐκείσε παρισταμένης, ἤγουν τοῦ κουβουκλείου καὶ τῶν ἀση-
 Ms. 31. b κρητῶν χρυσοτρικλινιτῶν τε καὶ βασιλικῶν ἀνθρώπων. καὶ 15
 δὴ τῶν μητροπολιτῶν διερχομένων, ποιοῦσι πάλιν προσκύνη-
 σιν κατὰ τὸν εἰρημένον ἄνωθεν τύπον τῆς προσκυνήσεως, καὶ
 εἰδ' οὕτως εἰσέρχονται καὶ οἱ τῆς λιτῆς τοῦ πατριάρχου προ-
 πορευόμενοι καὶ ψάλλοντες, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσέρχεται ὁ
 πατριάρχης μετὰ τοῦ σταυροῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου. (ΚΒ.) 20
 Καὶ ἀνίστανται οἱ δεσπότες, καὶ ὑπαντῶσιν αὐτῷ καὶ ἀπα-
 ζονται, καὶ ἴστανται ἀμφοτέροι ἐπὶ τῶν βασιλικῶν κυλῶν, καὶ
 τῆς συνήθους εὐχῆς τελουμένης ὑπὸ τοῦ πατριάρχου καθὼς
 9 ΣΧΟΛ. Ἰστέον, ὅτι τῆς ἔκτενης λεγομένης ὑπὸ τῶν πραι-
 ποσίτων λαμβάνουσιν τοὺς κηροὺς οἱ δεσπότες, καὶ μέχρι συμ-
 πληρώσεως ταύτης βαστάζουσι, καὶ εἰδ' οὕτως διὰ τρισσῆς
 προσκυνήσεως τῷ Θεῷ ἀπειχαιριστοῦντες ἐπιθιδούσιν τοὺς κηροὺς
 κατὰ τὸ εἰωθὸς τοῖς πραιποσίτοις. Emend. a Reiskio ex cod.
 11. Verba καὶ μετὰ — ναοῦ τῆς absunt ab ed.

bus imposita collocatur: patriarcha vero cum evangelio suisque dia-
 conis et psaltis oratorum columnae seu S. Constantini intrat, et
 ad praepositi nutum duae factiones hymnum festi canere incipiunt.
 Quo ter cantato, sollemnis a diacono, per portas sinistras partis ora-
 torii se inclinante, intonatio seu extensa fit. Qua finita, post ora-
 tionem patriarchae Domini ipsum eo loco, ubi subsistunt, salutant,
 et cum idoneis precibus procedit ad templum sanctae scilicet Dei-
 parae chalcoprateorum, sedentque in nartheco eius ecclesiae, mini-
 stris Imperatoris, scilicet cubicularis, a secretis, chrysotridinif
 praefectis et famulis suis, ipsis adstantibus. Metropolitae dum di-
 grediuntur, adorationem ritu supra memorato repetunt, deinde praec-
 ipui, qui ad ecclesiasticam patriarchae pompam pertinent, et psal-
 tae intrant, ipse cum cruce et evangelio sequitur. (XXV.) Surgunt
 Domini ei obviam ituri, ipsum osculantur, utrique ad portas im-
 peratorias subsistunt, sollemnibus autem precibus a patriarcha ut su-

ἄνωγέτω εἶρηται, γίνεται ἡ εἴσοδος, καὶ δὴ τῶν δεσποτῶν εἰσερχομένων ἐν τῷ βήματι καὶ τὸ ἀποκόμβιον ἐπὶ τῆς ἁγίας τραπέζης ἀποτιθεμένων, ἐξέρχονται διὰ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τοῦ αὐτοῦ θυσιαστηρίου, καὶ διέρχονται διὰ τοῦ γυναικείου τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας. ἐν δὲ τῷ γυναικίῳ ἐναπομένει πᾶσα ἡ σύγκλητος, ἐπευχόμενοι τοῖς δεσπόταις, καὶ εἰσερχονται οἱ δεσπότες μετὰ τοῦ πατριάρχου καὶ τοῦ κωνσταντινουπόλεως διὰ τῆς τροπικῆς εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν τῆς ἁγίας σοροῦ, καὶ πάλιν διὰ τῆς τρισηῆς μετὰ τῶν κληρῶν προσκυνησέως ἀπευχαριστοῦσι τῷ Θεῷ, ἀποτιθέασιν ἕτερον ἀποκόμβιον ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ, καὶ εἰδ' οὕτως ἐν τῷ εὐωνύμῳ ἐκπηρίῳ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας μετὰ τῶν κληρῶν εὐχόμενοι, ἀποτιθέασιν ἕτερον ἀποκόμβιον ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ. καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε εἰσερχονται ἐν τῇ τροπικῇ τῆς ἁγίας σοροῦ, καὶ ἀσπαζόμενοι ἀποχαιρετίζουσι τὸν πατριάρχον, καὶ ἀλλάσσουσιν οἱ δεσπότες τὰ χρυσοκάντητα τούτων παρφυρᾷ σκαμαμάγγια, καὶ μετὰ τὴν τοῦ εὐαγγελίου ἀπόλυσιν καὶ τῆς ἔκτατης πάλιν εἰσερχεται ὁ πατριάρχης ἐν τῇ αὐτῇ τροπικῇ, καὶ στέφει τοὺς δεσπότες, καὶ τὰς συνήθεις δίδωσιν εὐλογίας, ἧτοι τὰς 20 προσφορὰς καὶ τὰ ἄλειπτά, καὶ ἀντιλαμβάνει παρὰ τῶν δεσποτῶν τὰ ἀποκόμβια· ταῦτα δὲ πάντα ἐπιτελεῖται κατὰ τὸν προσηρημένον τύπον. καὶ μετὰ ταῦτα ἀσπαζόμενοι τούτων Μ. 32. α ἀποχαιρετίζουσι, καὶ προἴξουσι τῶν δεσποτῶν ὁ πατριάρχης. (Κς.) Καὶ εἰδ' οὕτως ἐξέρχονται οἱ δεσπότες, καὶ γίνεται ἡ εἴσοδος ἐν αὐτῷ τῷ γυναικίῳ τῆς ἐκκλησίας παρὰ τὰ τῶν μα-

6. ἐπευχόμενη ed.

pra dictum est, peractis, sit introitus, Domini bema ingrediuntur, et posito in sacro altari munere, per sinistram sacrarii partem egressi, per gynaeceum eius ecclesiae transeunt. In hoc senatus omnis fausta Dominis apprecaturus exspectat, et intrant ipsi cum patriarcha et cubicularis per tropicem ad aram sancti sepulcri, ubi rursus cum cereis adorantes, preces ad Deum fundunt, et aliud munus in sacro sarcophago reponunt: post in sinistro eius ecclesiae oratorio cum cereis precati, novum apocombium in sancto sarcophago offerunt. Inde tropicem sancti sepulcri ingrediuntur, osculoque dato, patriarcham salutant, suaque purpurea et auro intexta scaramangia mutant, ac finita evangelii lectione et extensa, eandem tropicem patriarcha rursus intrat, ibique Dominos coronat, et solita munera, hostias scilicet et unguenta, distribuit, pro quibus apocombia ab ipsis recipit: haec omnia autem ritu supra exposito peraguntur. Postremo Domini, osculo dato, valere patriarcham iubent, qui eos egredientes praecedat. (XXVI.) Cum vero Domini abeant, in dicto ecclesiae gynaeceo receptio a magistris, proconsulibus, patriciis et

γίστρων ἀνθυπάτων τε καὶ πατρικίων καὶ λοιπῶν ὄφφικια-
λίων, καὶ διὰ νυύματος τοῦ πραιποσίτου λέγει ὁ τῆς κατα-
στάσεως τὸ „κελεύσατε.” καὶ δὴ τῶν συγκλητικῶν ἐξιόντων,
συνεξέρχονται καὶ οἱ δεσπότες, καὶ καθβαλικεύουσι ἐν τῇ ἐμ-
βόλῃ, καὶ γίνεται πρώτη δοχὴ εἰς τὸ μίλιον εἰς τὴν καμάραν,⁵
καὶ δέχεται κάκεισε ὁ δήμαρχος τῶν Βενέτων μετὰ τοῦ δήμου
τοῦ λευκοῦ, δηλονότι τῆς συνήθους τάξεως τελομένης κατὰ

Ed. L. 20 τὸν τύπον τῆς δοχῆς. καὶ πάλιν μετὰ μικρὸν δέχεται ὁ δῆ-
μαρχος τῶν Πρασίμων μετὰ καὶ τοῦ δήμου τοῦ ἵουσίου, καὶ
τὰ ἐξῆς ἐπιτελεῖται κατὰ τὸν τύπον τῆς δοχῆς. πάλιν μετὰ¹⁰
μικρὸν δέχεται ὁ δημοκράτης τῶν Πρασίμων, ἦγουν ὁ ἐσκού-
βιτος, μετὰ καὶ τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν Πρασίμων, καὶ τὰ
ἐξῆς ἐπιτελεῖται κατὰ τὸν τύπον τῆς δοχῆς. καὶ πάλιν μετὰ
μικρὸν, ἦγουν εἰς τὸ κάγκελον τὸ εἰσάγον εἰς τὴν χαλκῆν,
δέχεται ὁ δημοκράτης τῶν Βενέτων, ἦγουν ὁ δομέστικος τῶν¹⁵
σχολῶν, μετὰ καὶ τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν Βενέτων, καὶ τὰ
ἐξῆς ἐπιτελεῖται κατὰ τὸν τύπον τῆς δοχῆς. καὶ ἀπὸ τῶν
ἐκείσε διέρχονται οἱ δεσπότες, καὶ ἀποκαταβαίνουσιν πρὸ τῆς
μεγάλης πύλης τοῦ τρικλίνου τῶν κανδιδάτων, καὶ ἀπὸ τῶν
B ἐκείσε διέρχονται ἐν τῇ νάρθηκι τῆς τοῦ Κυρίου ἐκκλησίας, καὶ²⁰
ἐκείσε, ἀσφαλιζομένων ὑπὸ τῶν κουβικουλαρίων τῶν πυλῶν,
ἀποστέφονται παρὰ τῶν πραιποσίτων οἱ δεσπότες, καὶ εἰσέρ-
χονται ἐν τῇ ναῖ τῷ Κυρίου, καὶ διὰ τῆς τρισσῆς μετὰ τῶν
κρηῶν προσκυνήσεως ἀπευχαριστοῦσι τῷ Θεῷ. καὶ ἀπὸ τῶν
ἐκείσε εἰσέρχονται εἰς τὸ ἱερόν παλάτιον, συνεισιόντος αὐτοῖς²⁵

5. μίλιον καὶ εἰς ed. 25. συνεισιόντος R., συνισιόντος cod.,
συνιόντος ed.

reliquis ministris fit, et ad nutum praepositi cerimoniarius dicit:
Iubete. Senatoribus discedentibus, una egrediuntur Domini, et equos
in porticu conscendunt, sitque in milio et quidem in eius camera
prima receptio, ubi Venetorum tribunus cum factione sua alba,
peracturus omnia, quae factionarii solent, adstat. Haud magno spa-
tio interiecto, tribunus Prasinorum cum factione russa exspectat, et
reliqua pro more peragit. Iterum non procul inde Prasinorum tri-
bunus seu excubitor cum transitoria factione Prasina praesto est,
ceteraque ut consuetudo est perficit. Tandem exiguo spatio inter-
iecto, in cancellis ad chalcen ducentibus Venetorum tribunus seu
domesticus scholarum cum transitoria factione Veneta adest; cetera
more solito peraguntur. Postea Domini ad magnam triclinii candi-
datorum portam equis descendunt, inde ad narthecum ecclesiae
abituri, ubi, portis a cubiculariis occupatis, praepositis coronas red-
dunt, templum Domini intrant, terque cum cereis Deum invocantes,
se prosternunt. Inde ad sacrum palatium cum cubiculo procedunt,

καὶ τοῦ κουβουκλείου, καὶ ἐπὶ τοῦ χρυσοτρικλίνου εὐφημοῦνται καθὰ προεῖρηται. (KZ.) Εἰδέναι δὲ δεῖ, ὅτι κατὰ τὸν Ms. 3a. b τύπον ταύτης τῆς προελεύσεως ἐπιτελεῖται καὶ ἡ τοῦ εὐαγγελισμοῦ προέλευσις κατὰ πάντα ὁμοίως. εἰ γὰρ φθύση εἴτε C 5δν σαββάτῳ εἴτε ἐν κυριακῇ, καὶ αἱ δοχαὶ παρὰ τῶν δῆμων γίνονται, καὶ τὰ ὄργανα ἐν ταῖς τέσσαρσιν ἀυλοῦσι δοχαῖς· εἰ δὲ τύχη ἄλλη ἡμέρα, ἴστανται μὲν τὰ μέρη, ἦτοι οἱ δῆμοι, ἐν τοῖς προεῖρημένοις αὐτῶν τῆς τάξεως τόποις, καὶ δὴ διερχομένων τῶν δεσποτῶν μετὰ τῆς συνήθου; τάξεως τῆς προελεύσεως, ἐπεύχονται μὲν ἐν οἷς ἴστανται τόποις, κατασφραγίζοντες αὐτοὺς, μηδὲν ἀκτολογοῦντες. χρηὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι κατὰ τὸν τύπον ταύτης τῆς προελεύσεως τοῦ εὐαγγελισμοῦ ἐπιτελεῖται καὶ ἡ προέλευσις τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου σαββάτου ἀλλασσόντων γὰρ τῶν δεσποτῶν τὰ λεγόμενα παγανὰ ἐν τῷ D 15κοικαῖν τῆς Δύφνης, καὶ ἐξερχομένων ἐν τῷ ὀκταγώνῳ κουβουκλείῳ, καὶ βαλόντων τὰς παγανὰς χλαμμύδας, ἐξέρχονται διὰ τοῦ ἀγουσιτίωνος. ἔνδον γὰρ τῆς μεγάλης πύλης τοῦ αὐτοῦ ἀγουσιτίωνος ἴστανται κουβικουλάριος, ἐπάμιον φόρτωμα τὸ κεντινάριον φέρων καὶ περιπατῶν ὀπισθεν πλησίον τῶν 20δεσποτῶν. καὶ δὴ τῆς συνήθου; τάξεως τελουμένης ἐν ταῖς δοχαῖς κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς προελεύσεως τοῦ εὐαγγελισμοῦ, λαμβίλζουσι καὶ οἱ τῶν μερῶν νοτάριοι καὶ οἱ μαῖστορες ἐν τοῖς οἰκείοις αὐτῶν καθὼς προεῖρηται ἐν τῷ εὐαγγελισμῷ τόποις, καὶ δὴ διὰ τοῦ ἁγίου φρέατος τῶν δεσποτῶν Ed. L. 21 25διερχομένων καθὼς προεῖρηται, καὶ ἐπὶ τοῦ βήματος εἰσερχο-
 2. καθὸ ed. 7. εἴτε ed. 24. τῶν δὲ δεσπ. ed.

quod ad aureum triclinium ipsis ut supra diximus acclamat. (XXVII.) Sciendum vero est, prorsus ad huius processionis formam et eam, quae die annuntiationis beatæ virginis instituitur, celebrari. Haec enim si in sabbatum seu dominicam diem incidat, factiones populi conveniunt, et organa in quatuor illis receptionibus pulsantur; sin in alium diem, factiones seu populus in dictis ordinis sui locis adsunt, ac dominis cum pompa solenni transeuntibus fausta quidem in suis stationibus precantur et cruce eos signant, sed acclamationes omittunt. Porro sciendum est, secundum huius processionis ritum et sancti magnique sabbati processionem institui. Domini enim vestes, quas paganas dicunt, in cubiculo Daphnes mutant, et in octangulum cubiculum, ubi paganas chlamydes exuunt, se recipiant perque augustale egrediuntur. Intra magnam portam eius cubicularius, centenarium humeris portans, adest, et a tergo proxime ad Dominos accedit. Solennibus autem receptionibus plane ut in festo annuntiationis peractis, notarii factionum et magistri locis suis ut supra diximus iambos recitant, et Dominis per sanctum puteum et bema ut diximus intrantibus, ac

χοιμένων καθὼς εἶπομεν, καὶ τῆς ἐνδυτῆς κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν κατῴριστιν ὑπαλλατιομένης, λαμβάνει ὁ πραιπόσιτος ἐκ χειρὸς τοῦ κουβικουλαρίου τὸ κεντινάριον, καὶ ἐπιδίδωσι τῷ βασιλεῖ, καὶ ὁ βασιλεὺς ἀποτίθῃσι τοῦτο ἐν τῇ πεζουλίῳ τοῦ θαλασσιδίου τῆς αὐτῆς ἀγίας τραπέζης. καὶ εἰδ' οὕτως θνημιῶντος τοῦ δεσπότη κατὰ τὸν προειρημένον τύπον τοῦ εὐαγγελισμοῦ, διέρχονται διὰ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τοῦ αὐτοῦ βήματος, καὶ εἰσέρχονται ἐν τῇ σκενοφυλακίῳ, κάκεισε θνημιῶντος τοῦ δεσπότη τὰ ἱερὰ σκεύη, καθέζονται ἐν τοῖς χρυσοῖς τούτων σελλίοις, ὃ δὲ πατριάρχης ἐπὶ τοῦ ἐκείσε ἵσταται ἀμένου θρόνου. (ΚΗ.) Καὶ δὴ τοῦ πατριάρχου ἐπιδιδόντος τοῖς δεσπότης τὸ, τε γάρδον καὶ τὰ τριψίδια, καὶ μετὰ ταῦτα πρόσκυβεῖ ὁ τοῦ σκενοφυλακίου χαρτουλάριος, καὶ λαμβάνει εὐχὴν παρὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ ἐξερχόμενος ποιεῖ τὴν διανομὴν τοῦ γάρδου εἰς τοὺς τῆς συγκλήτου, καὶ μετὰ τὸ τελειωθῆναι τὴν τοιαύτην διανομὴν, ἐξέρχονται οἱ δεσπῆται μετὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ διὰ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τοῦ βήματος καὶ τοῦ ἀγίου Νικολάου διερχόμενοι, ἐξέρχονται πρὸς τὴν μεγάλην πύλην τὴν ἐξάγουσαν εἰς τὸ ἅγιον φρέαρ. ἐνδοθεν γὰρ ταύτης τῆς πύλης ἵσταμένου τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν δεσποτῶν, ἐπιδίδωσιν ὁ πατριάρχης τας ἐνλογίας, ἧτοι τας προσφορὰς, τοῖς δεσπότης, κάκεισε δὲ τοῦτον ἄσπαζόμενοι οἱ δεσπῆται ἀποχαιρετίζουσι, καὶ διὰ τοῦ ἀγίου φρέατος διέρχονται. ἐξιώντων δὲ τῶν δεσποτῶν τὴν ἐξω πύλην τοῦ ἀγίου φρέατος, ἵστανται κάκεισε ὁ δῆμαρχος τῶν Βενέτων μετὰ καὶ τοῦ δήμου τοῦ λευκοῦ κατασφραγίζοντες

sacro instrato secundum ecclesiae ritum mutato, praepositus a cubiculario centenarium sumit, et Imperatori tradit, qui id in atrio maris sanctae mensae reponit. Postea Domini secundum morem, qui festo annuntiationis beatae virginis obtinet, incensat, et transcurrentes per sinistram bematis partem, locum, ubi sacra vasa custodiuntur, intrant, quibus incensatis, ipsi in aureis sellis suis, patriarcha in throno ibi collocato, consistunt. (XXVIII.) Tunc nardum et cinnamomum Domini patriarcha offert, postea chartularius sacrarum vasorum eos adorat, et benedictione a patriarcha accepta, egrediens nardum senatoribus distribuit. Quo facto Domini cum patriarcha egrediuntur, et per sinistram bematis partem sanctique Nicolai aedem transcurrentes, ad magnam portam in sacrum puteum ducentem exeunt. Intra haec enim patriarcha stat, et hostias seu oblatas Domini tradit, qui, osculo dato, ipsi valediunt, perque sanctum puteum transeunt. Exteriori vero sacri putei porta pedem esserentibus tribuibus Venetorum cum factione alba cruce Domini signante praesto est, dum factiones interea et cantores quae se-

διερχομένων τῶν δεσποτῶν [καθὼς προεῖρηται, ἀκτολογοῦσι τὰ μέρη] καὶ ἀκτολογοῦντες τὰ τῆ ἑορτῆ προσήκοντα. οὐ γὰρ ἴστανται οἱ δεσπόται κατὰ τὸ εἰωθὸς ἐν τῇ ἀκτολογοεῖν τὰ μέρη, ἀλλὰ διερχομένων τῶν δεσποτῶν καθὼς προεῖρηται, ἀκτολογοῦσι τὰ μέρη. ὁ δὲ τῶν Πρασίνων δῆμαρχος ἴστανται μετὰ τοῦ δήμου τοῦ ῥουσίου εἰς τὴν σιδηρᾶν πύλην, καὶ τῶν δεσποτῶν διερχομένων, καὶ αὐτοὶ ἀκτολογοῦσι τὰ τῆ ἑορτῆ προσήκοντα. καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε διέρχονται οἱ δεσπόται διὰ τε τῆς χαλκῆς καὶ τῶν σχολῶν καὶ τῶν ἑκακουϊοβίτων, καὶ εἰσέρχονται διὰ τοῦ Κυρίου ἐν τῷ ἱερῷ παλατίῳ.

ΚΕΦ. β.

Ἄγια τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων.

Ed. L. 22

Ἐξιόντων τῶν δεσποτῶν ἀπὸ τοῦ παλατίου εἰς τὴν προέλευσιν καὶ τῆς εἰωθυίας πάσης τάξεως ἐπακολουθοῦσης, ἰσγίνεται πρώτη δοχὴ εἰς τὸ τριβουνάλιον, ἦγουν εἰς τοὺς λύχνους, καὶ δέχεται καθεὶς ὁ δημοκράτης τῶν Βενέτων, ἦγουν ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν, μετὰ καὶ τοῦ περιητικῷ δήμου τῶν Βενέτων, καὶ μίῃ τῶν δεσποτῶν φθασάντων ἐκεῖσε, λέγουσιν οἱ κράτται τὴν φωνὴν ἤχ. γ'. „ἀσὴρ τὸν ἥλιον προ-
20μηρνύει ἐν Βηθλεὲμ Χριστὸν ἀνατεφλάντα ἐκ παρθένου”. δοχὴ Ma. 33. b
ἅ καὶ δὴ τῶν δεσποτῶν ἐρχομένων καὶ ἰσταμένων εἰς τὸν Β εἰωθότα τρόπον τῆς αὐτῶν στάσεως, ἦγουν εἰς τὴν καμύριαν, λέγουσιν οἱ κράτται „πολλὰ, πολλὰ, πολλὰ” ὁ λαὸς „πολλὰ

1. Verba καθὼς — μέρη R. clicienda putat. 20. δοχὴ ἄ om. ed. 22. καταστάσεως ed.

sto illi conveniunt acclamant. Non enim intra factionum acclamationes Domini, ut mos est, subsistunt, sed dum procedunt, ipsae acclamant. Prasinorum vero tribunus cum factione russa in ferrica porta stat, et Dominis transeuntibus, quae festo congrua sunt acclamat. Inde Domini per chalcen et scholas et excubitas transeuntes, sacrum palatium cum Deo intrant.

CAP. 2.

Acclamations in festo nativitatibus Domini.

Domini e palatio ad processionem egressis omnique consueto ministerio sequente, fit prima in tribunali seu in lychnis receptio, statque ibi Venetac tribunus seu domesticus scholarum cum transitoria factione Veneta, et nondum Dominis ibi comparentibus, cantores voce toni III. dicunt: *Stella annuntiat solem Christum, Bethlehemi e virgine ortum.* At venientibus Dominis et in solitae stationis loco seu in camera constitutis, cantores dicunt: *Multos, multos!* populus: *Multos annos in multos!* Iterum canto-

ἔτη εἰς πολλά.” καὶ πάλιν οἱ κράκται „πολλοὶ ἔμην χρόνοι ἢ ἔνθεος βασιλεία.” φθογγεὶ καὶ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „πολλοὶ ἔμην χρόνοι.” οἱ κράκται „πολλοὶ ἔμην χρόνοι, οἱ θεράποντες τοῦ Κυρίου.” φθογγεὶ καὶ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „πολλοὶ ἔμην χρόνοι.” οἱ κράκται „πολλοὶ ἔμην χρόνοι ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα αὐτο-5 κριότερες Ῥωμαίων.” φθογγεὶ καὶ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „πολλοὶ ἔμην χρόνοι.” οἱ κράκται „πολλοὶ ἔμην χρόνοι ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα ἀνυγούσται τῶν Ῥωμαίων” φθογγεὶ καὶ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „πολλοὶ ἔμην χρόνοι.” οἱ κράκται „πολλοὶ ἔμην χρόνοι σὺν ταῖς ἀνυγούσταις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις” φθογγεῖο καὶ ὁ λαὸς ἄπαξ „πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τὴν ἁγίαν βασιλείαν σας εἰς πολλά ἔτη.” (B.) Δοχὴ β' πρὸ τῶν πύλων τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ἤγουν εἰς τὰς σχολάς. δέχεται ἐκεῖσε ὁ δημοκράτης τῶν Πρασίνων, ἤγουν ὁ ἐκσκούβιτος, μετὰ τοῦ περατικῆ δῆμου τῶν Πρασίνων, καὶ μὴπω τῶν δεσποτῶν 15 φθασάντων ἐκεῖσε, λέγουσιν οἱ κράκται τὴν φωνὴν ἤχ. γ' „ὁ ἀμήτωρ ἐν οὐρανοῖς, ἀπάτωρ τίκτεται ἐπὶ τῆς γῆς.” ἄλλο „ὁ φτυροργὸς τῶν ἀνθρώπων φιλιάνθρωπος καταδέχεται ἄνθρωπος γεννηθῆναι.” καὶ δὴ τῶν δεσποτῶν ἐρχομένων καὶ ἰσταμένων εἰς τὸν εἰωθότα τόπον τῆς αὐτῶν στάσεως, ἤγουν εἰς 20 τὴν καμάραν, λέγουσιν οἱ κράκται „πολλά, πολλά, πολλά.” ὁ λαὸς „πολλά ἔτη εἰς πολλά.” οἱ κράκται „πολλοὶ ἔμην χρόνοι, ἢ ἐκλογὴ τῆς τριάδος.” φθογγεὶ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε.” οἱ κράκται „πολλοὶ ἔμην χρόνοι, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων” φθογγεὶ καὶ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „ἄγιε.” οἱ κρά- 25

2. φθογγεῖ R., φθογγῆ cod., φθογγῆ ed. et sic ubique. 16. τῆ φωνῆ ed. 20. καταστάσ. ed. 24. αὐτοκράτορ cod.

res: *Longa vobis tempora divina maiestas!* clamat et populus ter: *Longa vobis tempora!* Cantores: *Longa vobis tempora, servi Domini!* clamat populus ter: *Longa vobis tempora!* Cantores: *Longa vobis tempora, N. N. Imperatores Romanorum!* clamat populus ter: *Longa vobis tempora!* Cantores: *Longa vobis tempora, N. N. augustas Romanorum!* clamat populus ter: *Longa vobis tempora!* Cantores: *Longa vobis tempora cum coniugibus et porphyrogenitis.* clamat et populus semel: *Diurnam Deus sanctam maiestatem tuam in multos annos faciat!* (II.) νεκροῦλα receptio ante portas S. S. apostolorum seu in scholis: stat ibi tribunus Prasinorum seu excubitor cum factione Pralina, et nondum eo progressis Dominis, cantores voce toni III. dicunt: *Qui sine matre in coelo est, sine patre in terra nascitur.* Aliud: *Sator et amicus hominum homo nasci amat.* Dominis autem venientibus et in solita statione sua seu camera subsistentibus, cantores dicunt: *Multos, multos, multos!* populus: *Multos annos in multos!* Cantores: *Longa vobis tempo-*

καὶ „πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι, οἱ θεράποντες τοῦ Κυρίου” φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ’ „ἄγιε.” οἱ κρύκται „πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα ἀνυγούσται τῶν Ῥωμαίων” φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ’ „ἄγιε.” οἱ κρύκται „πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι, δεσπότης, Ed. L. 23

50ὺν ταῖς ἀνυγούσταις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις” φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς „πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τὴν ἁγίαν βασιλείαν σας εἰς πολλὰ ἔτη.” (Γ.) Δοχὴ γ’ ἐνδοθεν τῆς χαλκῆς δέχεται Ms. 34. a

ἐκεῖσε ὁ δημοκράτης τῶν Βενέτων, ἦγουν ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν, μετὰ τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν Βενέτων, καὶ μήπω

10 τῶν δεσποτῶν φθασάντων ἐκεῖσε, λέγουσιν οἱ κρύκται τὴν φωνὴν ἦχ. γ’ „σειρὰς ἠγγνύων τῆς ἁμαρτίας σπαραγνοῦται Θεὸς ἐν φάτῃ” τὰ δὲ τῆς εὐφημίας ἄκτα ἤδονται παρὰ τε τῶν κρυκτῶν καὶ τοῦ λαοῦ καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς δο-

15 χαῖς. δοχὴ δ’ ἐξωθεν τῆς χαλκῆς δέχεται ἐκεῖσε ὁ δῆμαρ- B

15χος τῶν Βενέτων μετὰ τοῦ δήμου τοῦ λευκοῦ, καὶ λέγουσιν οἱ κρύκται τὴν φωνὴν ἦχ. γ’ „ἀστὴρ προτρέχει καὶ λάμπει ἐν σπηλαίῳ, τὸν δεσπότην τοῦ ἡλίου τοῖς μύθοις καταμηνύσαι βρέφος γὰρ ὤφθη, καὶ σάφξ ἐκ τῆς παιθέου τὴν παλαιὰν παροχοὴν τοῦ Ἀδάμ ἐξηφάνιζεν. αὐτὸς τὸ κράτος ὑμῶν, δε-

20 σπότης, εἰς μῆκος χρόνων φυλάξει εἰς ἀνέγερσιν Ῥωμαίων.” τὰ δὲ τῆς εὐφημίας ἄκτα ἤδονται παρὰ τε τῶν κρυκτῶν καὶ τοῦ λαοῦ καθὼς καὶ ἐν τῇ α’ δοχῇ εἴρηται. (Δ.) Δοχὴ δ’ εἰς τὸν λεγόμενον Ἀχιλλεὺς πλησίον τῆς μεγάλης πύλης τῆς

19. *Ἐξαφανίσων* cod., *Ἐξαφανίσων* con. R. Pro τὸ ed. δ.

ra, a trinitate electi; clamat t populus ter: Sancte. Cantores: Longa vobis tempora N. N. Imperator Romanorum; clamat et populus ter: Sancte. Cantores: Longa vobis tempora, famuli Domini! clamat et populus ter: Sancte. Cantores: Longa vobis tempora, N. N. augustas Romanorum! clamat et populus ter: Sancte. Cantores: Longa vobis tempora, Domini, cum augustabus et porphyrogenitis! clamat et populus: Diuturnam Deus sanctam etc. (III.) Receptio τεταία infra chalcen: stat ibi tribunus Venetorum seu domesticus scholarum cum factione Veneta, et nondum eo progressis Domini, cantores voce toni III. dicunt: Peccati catenas qui fregit Deus, fasciis in praesepi in voluitur: laetae autem acclamationes a cantoribus et populo ut in ceteris receptionibus recitantur. Receptio quarta extra chalcen: stat ibi tribunus Venetorum cum factione alba, dicuntque cantores voce toni tertii: Stella praecurrit et lucet in spelunca, ut magis Dominum solis ostendat. Puer enim apparuit, et caro e virgine pristinam Adami inobedientiam exstinxit. Ipse maiestatem vestram, Domini, per longam temporum seriem ad salutem Romanorum servabit. Faustae autem acclamationes a cantoribus et populo, ut in prima receptione dictum fuit, recitantur. (IV.) Receptio quinta ad Achillem quem vocant prope magnam portam Meletii. Ibi tribu-

C Μελετίου· δέχεται ἐκεῖσε ὁ δῆμαρχος τῶν Πρασίνων μετὰ τοῦ δήμου τοῦ ῥουσίου, καὶ λέγουσιν οἱ κράται τὴν φωνὴν ἤχ. α' „ὁ ἀμῆτωρ ἐν οὐρανοῖς, ἀπάτωρ τίκεται ἐπὶ τῆς γῆς". τὰ δὲ τῆς εὐφημίας ἄκτα ἄδονται παρὰ τε τῶν κρατῶν καὶ τοῦ λαοῦ καθῶς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς δοχαῖς. δοχὴ ε' εἰς τὸ ὠρολόγιον τῆς ἁγίας Σοφίας· δέχονται ἐκεῖσε ὁ δῆμαρχος τῶν Βενέτων μετὰ τοῦ δήμου τοῦ λευκοῦ, καὶ λέγουσιν οἱ κράται τὴν φωνὴν ἤχ. γ' „τὸν ἐν Ἐδὲμ παράδεισον ἠρέωξεν ἐν Βηθλεὲμ ἡ παρθένος, ἐξ ἧς ὁ Χριστὸς καὶ Θεὸς ἡμῶν εὐδόκησε τεχθῆναι· σαρκοθεῖς γὰρ ἐξ αὐτῆς φιλανθρώπως τῆς πικρῆς D ἡλευθέρωσεν ἡμᾶς γενέσεως τῆς ἁμαρτίας· τὸν γλυκασμὸν τῆς ἀφάτου αὐτοῦ μεγάλης ἔξουσίας καὶ τὴν ἐν κρυφίῳ τρυφῇ ἐξ αὐτῆς σωτῆρα ἡμῶν εὐρηκότες, σύμφοιτοι γεγόναμεν τῆς Θεῖας αὐτοῦ κληρονομίας." καὶ δὴ τῶν δεσποτῶν ἐρχομένων καὶ ἰσταμένων εἰς τὸν εἰωθότα τόπον τῆς αὐτῶν στάσεως, 15 Ms. 34. 1 ἤγγουν εἰς τὸ ὠρολόγιον, λέγουσιν οἱ κράται „πολλὰ, πολλὰ, πολλά." ὁ λαὸς „πολλὰ ἔτη εἰς πολλά." οἱ κράται „ὁ τῶν πάντων ποιητὴς καὶ δεσπότης." φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου Ed. L. 24 „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, ὁ τεχθεὶς ἐκ παρθένου ἁγίας." φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι." οἱ κράται „τοὺς χρῶ-20 νους ὑμῶν πληθύνει σὺν ταῖς ἀγνόυσταις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις" ὁ λαὸς „πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τὴν ἁγίαν βασιλείαν σας εἰς πολλά ἔτη."

1. *Μελε* superscripto τ cod., *Μελέτης* conl. R. 2. αὐτοῦ ῥουσ. ed.
13. σωτῆρα R. ex compendio cod. σηφ., σωτηρίας ed.

nus Prasinorum cum factione russa stat, dicuntque cantores voce toni tertii: *Is, qui sine matre in coelo, sine patre in terra nascitur*. Lactae vero acclamationes a cantoribus et populo ut in reliquis receptionibus cantantur. Receptio sexta ad horologium sanctae Sophiae: stat ibi tribunus Venetorum cum populo albo, dicuntque cantores voce toni tertii: *Paradisum in Eden virgo, e qua Christus et Deus noster nasci voluit, Bethlehemi aperuit. Amator enim hominum ex eu incarnatus, ab amaro peccati gustu nos liberavit; infandae magnaeque potentiae eius dulcedinem et in occulto voluptatem ex nostra salute capientes, divinae eius hereditatis compotes evasimus*. Venientibus vero Dominis inque solita sua statione seu in horologio subsistentibus, cantores dicunt: *Multos, multos, multos!* populus: *Multos annos in multos*. Cantores: *Creator omnium et Dominus*. Populus et cantores ter: *Longa vobis tempora natus ex sancta virgine!* clamat et populus ter: *Longa vobis tempora!* Cantores: *Tempora vestra cum coniugibus et porphyrogenitis multiplicet!* populus: *Longaeвам in annos multos sacram maicstatum vestram Deus faciat!*

Ἐπιστροφὴ τῶν δεσποτῶν ἀπὸ τῆς ἁγίας Σοφίας πρὸς τὸ παλάτιον.

(E.) Τῶν δεσποτῶν στεφομένων ὑπὸ τοῦ πατριάρχου ἐν τῇ εἰωθῆτι τόπῳ τοῦ ἁγίου φρεάτους εἶδον τοῦ βήλου, λέγουσιν οἱ κράται τὴν φωνὴν ἤχ. γ' „ἀστὴρ τὸν ἥλιον προμηγνύει” καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ δὴ τῶν δεσποτῶν ἐξιόντων καὶ ἰσταμένων, λέγουσιν οἱ κράται „καλῶς ἤλθετε τὸ πρύβλημα τῆς τριάδος” φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „καλῶς ἤλθε.” τὰ δὲ τῆς εὐφημίας ἄκτα ἄδονται παρὰ τε τῶν κρατῶν καὶ τοῦ 10 λαοῦ καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς δοχαῖς προεῖρηται· τὸ δὲ τελευταῖον ἄκτον λέγουσιν οἱ κράται „προσκυρήσαντες τοῦ τεχθέντος Χριστοῦ τὴν δόξαν” καὶ ὁ λαός· „πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τὴν ἁγίαν.” δοχὴ δευτέρα· ἔξω τοῦ θύλου τῆς σιδηραῆς πύλης δέχεται ὁ τοῦ μέρους τῶν Πρασίνων δήμαρχος 15 μετὰ τοῦ δήμου τοῦ λευκοῦ, καὶ λέγουσιν οἱ κράται τὴν φωνὴν ἤχ. γ' „ὁ οὐρανὸς τὸν ἀστὴρα πέμπει καθοδηγῶν τοὺς μύλους ἐν τῇ γεννήσει, ἢ γῆ τὸ σπήλαιον εὐτρεπίζει ὑποδέξασθαι τὸν τῶν ὄλων ποιητὴν· ἀλλ' αὐτὸς ὁ τὴν ἡμετέραν 20 προσλαβόμενος σάρκα ἐκ τῆς παρθένου, τὴν ἡμῶν θεοῦσπετον βουσιλείαν φυλάξει ἐν τῇ πορηύμῃ.” τὰ δὲ τῆς εὐφημίας ἄκτα ἄδονται παρὰ τῶν κρατῶν καὶ τοῦ λαοῦ καθὼς καὶ ἐν τῇ πρώτῃ δοχῇ τῆς ὑποστροφῆς εἶρηται. δοχὴ τρίτη ἐνδοθεν τῆς χαλκῆς δέχεται κἀκεῖσε ὁ δημοκράτης τῶν Μενέτων, ἧγουν

7. ἤλθε cd. 19. ἡμῶν cd. 20. τὰ τὲ τῆς cd.

MEDITUS DOMINORUM A TEMPLO S. SOPHIAE AD PALATIUM.

(V.) Dominis a patriarcha in loco consueto sancti putei intra velum coronatis, voce toni tertii cantores dicunt: *Stella solem annuntiat* etc. Excuntibus vero et subsistentibus ipsis, cantores dicunt: *Feliciter venistis, promoti a trinitate*; clamat et populus: *Feliciter veniunt*. Acclamaciones autem a cantoribus et populo ut supra de reliquis receptionibus dictum cantantur: ultima a cantoribus recitatur: *Adorantes Christi nati gloriam*: populus respondet: *Longaevam Deus esse iubeat sanctam* etc. Receptio secunda extra tholum ferreae portae: factionis Prasinac tribunus cum albo populo praesens est, et dicunt cantores voce toni tertii: *Coelum sidus praemittit, iter magis in nativitate monstrans; terra speluncam ad suscipiendum rerum creatorem parat: ipse, qui nostram ex virgine carnem suscepit, vestram a Deo coronatam maiestatem in purpura custodiat!* Acclamaciones a cantoribus et populo, ut supra de prima receptione reditus observatum, recitantur. Receptio tertia intra chalceum: excipit ibi Imperatorem tribunus

ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν, μετὰ καὶ τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν Βενέτων, καὶ λέγουσιν οἱ κράται τὸν ἀπελατικὸν ἤχ. γ' „τὸν ἐν Ἐδέμ παράδεισον ἠνέφξεν ἐν Βηθλεὲμ ἡ παρθένος” καὶ τὰ ἐξῆς. τὰ δὲ τῆς εὐφημίας ἄκτα ᾄδονται παρὰ τε τῶν κρακτῶν καὶ τοῦ λαοῦ καθὼς καὶ ἐν τῇ πρώτῃ δοχῇ¹⁵

Δτῆς ὑποτροφῆς εἶρηται. (ε.) Δοχὴ τετάρτη εἰς τοὺς ἀγίους Μ. 35. ἀποστόλους, ἦγον ἐὶς τὰς σχολὰς δέχεται ἀκείσας ὁ δημοκράτης τῶν Πρασίνων, ἦγον ὁ ἐσκούβιτος μετὰ καὶ τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν Πρασίνων. καὶ λέγουσιν οἱ κράται τοῦ περατικοῦ τὴν φωνὴν ἤχ. γ' „ὁ πάσης κτίσεως πληρωτῆς¹⁰ καὶ δεσπότης ἀκενώτω κενώσει τῆς πρὸς ἡμᾶς ἐκκενοῦται, ἵνα τὸν ἄνω πληρώσῃ κόσμον ἐκ τοῦ ἡμῶν κατωτάτου γένους ὁ ζωοδότης αὐτὸς τὸ κέρασ ὑμῶν, δεσπότηται, ἀννυώσει ἐν

Ed. L. 25 πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ, τὰ ἔθνη πάντα δουλώσει τοῦ προσφέρειν, ὡς οἱ μάγοι, τὰ δῶρα τῇ ὑμῶν βασιλείᾳ” τὰ δὲ τῆς εὐ-15 φημίας ἄκτα ᾄδονται παρὰ τε τῶν κρακτῶν καὶ τοῦ λαοῦ καθὼς καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ δοχῇ εἶρηται. δοχὴ πέμπτη εἰς τὸ τριβουνάλιον, ἦγον ἐὶς τοὺς λύχνους δέχεται ἐκεῖσας ὁ δημοκράτης τῶν Βενέτων, ἦγον ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν, μετὰ καὶ τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν Βενέτων, καὶ λέγουσιν²⁰ οἱ κράται τὸ ἀπελατικὸν ἤχ. γ' „ἀστὴρ προτρέχει καὶ λάμπει ἐν σπηλαίῳ” καὶ τὰ ἐξῆς. τὰ δὲ τῆς εὐφημίας ἄκτα ᾄδονται παρὰ τε τῶν κρακτῶν καὶ τοῦ λαοῦ καθὼς καὶ ἐν τῇ πρώτῃ δοχῇ εἶρηται. εἰδέναι δὲ χρῆ, ὅτι κατὰ τὸν

17. καὶ εἶρ. ἐν τῇ δ. δ. ed. 18. ἦγον cod. h. l. et passim.
21. ἀπελάτιον ed. hic ut et alibi nonnunquam.

Venetorum seu domesticus scholarum cum factione Veneta, dicuntque cantores apclaticum tono tertio: *Paradisum in Eden virgo Bethlehemi aperuit* etc. Acclamations vero a cantoribus et populo ut in prima receptione dictum recitantur. (VI.) Receptio QUARTA ad sanctos apostolos seu ad scholas: stat ibi tribunus Prasinorum seu excubitor cum factione Prasina, et cantores eius voce toni III. dicunt: *Qui creaturam omnem implet eiusque dominus est, non inani exinanitione propter nos exinanitur, ut mundum superiorem ex genere nostro inferiori impleat. Ipse vitae largitor cornu vestrum, Domini, in orbe universo exaltabit gentesque omnes in servitutem rediget, ut maiestati vestrae munera sicut magi offerant.* Acclamations a cantoribus et populo, ut in secunda receptione dictum, instituuntur, QUINTA in tribunali seu ad lychnos: stat ibi tribunus Venetorum seu domesticus scholarum cum transitoria factione Veneta, dicuntque cantores apclaticum toni III.: *Stella praecurrivis lucetque in spelunca* etc. Acclamations a populo et cantoribus ut in prima receptione dictum recitantur. Sciendum est,

τύπον καὶ τὴν τάξιν ταύτης τῆς ἑορτῆς γίνονται αἱ δοχαὶ καὶ εὐφημίαι τῆς τε ἑορτῆς τῶν φώτων καὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Β πάσχα καὶ τῆς ἑορτῆς τῆς ἀγίας πεντηκοστῆς καὶ τῆς ἑορτῆς τῆς μεταμορφώσεως, καὶ ἀπὸντων ἐν τῇ ἁγίᾳ Σοφίᾳ τῶν 5 δεσποτῶν καὶ πάλιν ἀπ' αὐτῆς ὑποστρεφόντων ἐν τῷ παλατίῳ.

ΚΕΘ. γ'.

Ἐορτὴ τῶν φώτων. Ἄκτα τῶν δύο μερῶν.

Δοχὴ πρώτη, τῶν Βενέτων, φωνὴ ἦχ. πλαγ. δ' „σήμερον δ συντριψας ἐν ὕδασι τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων τὴν κεφα- 10 λὴν ὑποκλίνει τῷ προδρόμῳ φιλανθρωπῶς.” δοχὴ β', τῶν C Πρασίνων, φωνὴ πλαγ. δ' „Χριστὸς ἀγνίζει λουτρῷ ἁγίῳ τὴν ἐξ ἔθνῶν αὐτοῦ ἐκκλησίαν.” δοχὴ γ', τῶν Βενέτων, φωνὴ ἦχ. πλαγ. α' „πυρὶ θεότητος ἐν Ἰορδάνῃ φλόγα σβεννύει τῆς 15 ἁμαρτίας.” δοχὴ δ', τῶν Βενέτων, φωνὴ πλαγ. δ' „δ συν- 15 ἀναρχος τῷ Πατρὶ Θεὸς λόγος ἐν Ἰορδάνῃ σήμερον προῆλθε βαπτισθῆναι, καὶ τὴν κάραν ὑποκλίνει δουλικῶς τῷ προδρό- μῳ, ὃν οὐρανῶν αἱ δυνάμεις τρέμουσι καθορῶσαι· ἀλλ' ὁ τὸν Ms. 35. b κόσμον φωτίσας τῇ αὐτοῦ ἐπιφανεῖα ὑψώσει καὶ μεγαλύνει τὸ κράτος τῆς ἡμῶν βασιλείας εἰς εὐτυχίαν καὶ δόξαν Ῥω- D 20 μαίων” δοχὴ ε', τῶν Πρασίνων, ἦχ. πλαγ. δ' „Χριστὸς ἐν- δύεται ῥεῖθρα φιλανθρωπῶς τοῦ Ἰορδάνου.” δοχὴ ζ', τῶν 2. τῆς δὲ ed. 3. πεντηκοστῆς ed. 13. θεύτητος Ἰορδανοῦ cod. 15. Θεός, λόγος ed.

ad normam ritumque festi huius receptiones et acclamationes in festo luminum, sancto paschate, sancta pentecoste et festo transmutationis, tum Dominis ad S. Sophiae abeuntibus, tum inde ad palatium revertentibus, institui.

CAP. 3.

Festum epiphaniae. Duarum factionum acclamationes.

Receptio PRIMA, Venetorum, vox toni obliqui quarti: *Hodie is, qui draconum capita in aquis contudit, praecursori caput amice inclinat.* Receptio SECUNDA, Prasinorum, vox toni obliqui IV.: *Christus sancto lavacro collectam sibi e gentibus ecclesiam expiat.* Receptio TERTIA, Venetorum, vox toni obliqui primi: *Ignem divinitatis in Iordane flammam peccati exstinguit.* Receptio QUARTA, Venetorum, vox obliqui quarti: *Coaeternus Patri Deus, Verbum, hodie in Iordanem, ut baptizetur, descendit, et caput more servi praecursori inclinat, quem coelestes potestates inuentes contremiscunt. Sed qui apparitione sua mundum illuminavit, robur maiestatis vestrae ad felicitatem et gloriam Romanorum augeat et exaltet!* Receptio QUINTA, Prasinorum, vox toni obliqui IV.: *Christus amore hominum*

Βενέτων, φωνή ἤχ. πλαγ. α΄ „πυρὶ τῆς Θεότητος Ἰορδάνου” καὶ τὰ ἐξῆς. ἀπτολογία τῆς ε΄ δοχῆς λέγουσιν οἱ κρῆκται „ὁ βαπτισθεὶς ἐν ὕδασιν Ἰορδάνου.” φθονγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι.” οἱ κρῆκται „καὶ τὴν κῆραν ὑποκλίνας δουλικῶς τῷ προδρόμῳ.” φθονγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ5 τρίτου „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι.” οἱ κρῆκται „τοὺς χρόνους ὑμῶν Ed. L. 26 πληθύνει σὺν ταῖς ἀγούσαις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις” ὁ λαὸς „πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τὴν ἀγίαν βασιλείαν σας εἰς πολλὰ ἔτη.”

Ἐπιστροφὴ τῶν δεσποτῶν τῇ αὐτῇ ἑορτῇ.

10

Δοχὴ α΄, τῶν *Βενέτων*, ἀπελατικὸν ἤχ. πλαγ. α΄ „ὁ συναγωγὸς τῷ Πατρὶ Θεὸς λόγος” καὶ τὰ ἐξῆς. *δοχὴ β΄*, τῶν *Πρασίνων*, ἀπελατικὸν ἤχ. γ΄ „ὁ φωτίζων ἐν πνεύματι τῷ ἀγίῳ ἐβαπτίσθη ὕδατι ἐπιγεῖν, καὶ τὸ φῶς τοῦ βαπτίσματος βέδωρῆσατο ἀνθρώποις· ἀλλ’ ὁ ταῦτα τελέσας Χριστὸς φιλαν-15 θρωπῆ τὸ ὑμέτερον βασιλεῖον κράτος κατὰ σειρὰν ἀδιάδοχον κελεύει εὐτυχεῖν Ῥωμαίοις καὶ βασιλεύειν.” *δοχὴ γ΄*, τῶν *Βενέτων*, ἀπελατικὸν ἤχ. πλαγ. α΄ „ὁ κεφαλὰς τῶν δρακόντων, εὐεργέται, ἐν Ἰορδάνου τοῖς ρεύμασι συντρίψας, πρὸ ποδῶν ὑμῶν συντρίψει τὰς κεφαλὰς τῶν βαρβάρων· Θεόστε-20 πτοι εὐεργέται, ἡ τριάς ἡ τρισάγιος τὰς νίκας ὑμῶν πληθύνει· ὁ βαπτισθεὶς ὑπὲρ ἡμῶν κατὰ σάρκα καὶ ἀγιασας τὴν

17. Ῥωμαίους ed.

Iordanis fluentia subit. Receptio sexta, Venetorum, vox toni obliqui IV.: Igne divinitatis in Iordane etc. Acclamatio in sexta receptione: dicunt cantores: Baptizatus in aquis Iordanis. Clamat et populus ter: Longa vobis tempora! Cantores: Et caput servi more praecursori inclinans. Clamat et populus ter: Longa vobis tempora! Cantores: Tempora vestra cum augustabus et porphyrogenitis augeat! populus: Longaevam Deus per multos etc.

REDITUS DOMINORUM EODEM FESTO.

Receptio prima, Venetorum, apelaticum toni obliqui I.: Coaeter-nus Patri Deus, Verbum etc. σεκυκλα, Prasinorum, apelaticum toni obliqui III.: Illuminans in Spiritu sancto baptizatus est aqua terrestri, lumenque baptismi hominibus donavit. Sed qui haec, amore in homines incitatus, fecit Christus, Imperatoriam maiestatem vestram per non interruptam seriem annorum felices reddere Romanos et imperare iubeat! Receptio tertiam, Venetorum, tono obliquo I.: Qui capita draconum, o benigni principes, in Iordanis fluentis contrivit, ante pedes vestros barbarorum capita conterat! A Deo coronati benefactores, ter sancta trinitas vestras victorias augeat:

φύσιν τῶν ὑδάτων.” δοχὴ δ΄, τῶν Πρασίμων, ἀπελατικὸν ἤχ. δ΄ „ὁ τῆ παλάμη βαπτισθεὶς σήμερον τοῦ προδρόμου τῆς Φρικτῆ αὐτοῦ παλάμη βασιλεὺς ὑμᾶς κηρύττει, θεύστεπτοι εὐεργέται, καὶ χριστοὺς ὑμᾶς δεικνύει πίσση τῆ οἰκουμένη. 5 τῆ λουτρῶ γὰρ ἀγιάσας, τῆς ἀφθαρσίας τῆ ἐλαίῳ βαπτίζει τὴν βασιλείαν, σωτηρίαν δωροῦμενος τοῖς Ῥωμαίοις καὶ ἀντιληψιν μεγίστην καὶ δόξαν τῆς βασιλείας.” δοχὴ ε΄, τῶν Βενέτων, ἀπελατικὸν ἤχ. πλαγ. δ΄ „τὸ φῶς ἐπέφανεν ὑλικῶς Ms. 36. a ἐν σώματι, ἵνα φῶς γενόμενοι Θεοῦ φωτὶ μιγῶμεν. 10 ρεστὶν ὑδατι πλύνων καὶ τελειῶν τῷ πνεύματι, συγκατέλθωμεν τούτῳ, ἵνα συνανηψωθῶμεν. σημειωθῶμεν μυστικῶς τοῦ μυστηρίου τὴν ἰσχὺν ἐγνωκότες, ἀναλάβωμεν οἱ πάντες τὸν Δεύτερον μὴ τὸν πρῶτον Ἀδάμ ὡς ἀναγεννηθέντες.” τὰ δὲ τῆς εὐφημίας ἄκτα ἄθρονται παρὰ τε τῶν κρακτῶν καὶ τοῦ 15 λαοῦ καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς δοχαῖς. τὸ δὲ τελευταῖον ἄκτον λέγουσιν οἱ κράκται· „προσκυνήσαντες τοῦ ἐπιφανέντος Χριστοῦ τὴν δόξαν” ὁ λαός· „πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τὴν ἁγίαν βασιλείαν.”

ΚΕΦ. δ΄.

20

Ἄκτα τῆ ἑορτῆ τοῦ ἁγίου πάσχα.

Ed. L. 27

Δοχὴ πρώτη, τῶν Βενέτων, φωνὴ ἤχ. α΄ „θεϊκῆς ἐγέρσεως δυναστεία ὁ τοῦ θανάτου πόλεμος διελύθη.” δοχὴ β΄,

4. χρηστοὺς cod.

qui baptizatus est pro nobis secundum carnem et aquarum naturam sanctificavit. QUARTA, Prasinorum, apelaticum toni IV.: *Baptizatus hodie praecursoris manu, sua tremenda manu vos, Imperatores a Deo coronati benefactores, praedicat, unctosque orbi universo ostendit. Lavacro enim sanctificans, integritatis oleo maiestatem baptizat, salutem Romanis et maximum auxilium et gloriam imperii donat.* RECEPTIO QUINTA, Venetorum, apelaticum toni obliqui IV.: *Lumen materialiter in corpore apparuit, ut nos lumen facti cum Dei luce commiseremur: praesto est aqua implens et perficiens spiritu: una ad ipsum accedamus, ut una cum eo exaltemur. Signati unius arcano modo, qui virtutem mysterii cognovimus, suscepimus omnes secundum, non primum, Adamum, ut renati. Acclamationis verba cantantur a praecentoribus et populo ut in ceteris functionibus. Postremo cantores quoque acclamant: Adorantes Christi manifestati gloriam; populus: Diutissime maiestatem vestram Deus custodiat!*

CAP. 4.

Acclamationes in sancti paschatis festo.

Receptio prima, Venetorum, vox toni I.: *Divinae resurrectionis*

τῶν Πρασίνων, φωνὴ ἤχ. α' „φωτὸς ἀπροσίτου λαμπηδόνες νεκροῖς ἐπέλαμψαν τοῖς ἐν σκότει. Χριστὸς γὰρ ὤφθη νεκρὸς ἐν τάφῳ, θανάτῳ θάνατον θανατώσας, συνανάστησεν τοὺς δεσμίους τῇ τριημέρῳ αὐτοῦ ἐγέρσει αὐτὸς τὴν δόξαν ὑμῶν, δεσπότης, εἰς μῆκος χρόνων φυλάξει ἐν τῇ πορφύρῃ.”⁵

Bδοχὴ γ', τῶν Βενέτων, φωνὴ ἤχ. γ' „πάσχα Κυρίου σημερον καθορῶντες μελωδικῶς κραυγάζομεν καὶ ὁμοφρόνως.” δοχὴ δ', τῶν Βενέτων, φωνὴ ἤχ. α' „θεικῆς ἐγέρσεως δυναστείᾳ,” καὶ τὰ ἐξῆς. δοχὴ ε', τῶν Πρασίνων, φωνὴ ἤχ. α' „ὁ ἀχρόνως τῷ Πατρὶ συμβασιλεύων ἐπ' ἐσχάτων τοῖς ἀνθρώποις¹⁰ χρονικῶς συνανεστράφη, καὶ ἐν τῷ σταυρῷ τὸν ἄδην καὶ θάνατον αἰχμαλωτίσας, τριημέρῳ αὐτοῦ ἐγέρσει τοὺς νεκροῖς τὴν ἀνάστασιν ἐγκαινίζων αὐτὸς τὸ κέρα ὑμῶν, δεσπότης, ἀνψώσει ταῖς νίκαις κατὰ βαρβάρων.” δοχὴ ε', τῶν Βενέτων,

C φωνὴ ἤχ. γ' „φωτὸς ἀπροσίτου λαμπηδόνες” καὶ τὰ ἐξῆς-¹⁵
 Ms. 36. Βάκτολογία τῆς ε' δοχῆς. λέγουσιν οἱ κράκται „ὁ τῶν πάντων ποιητῆς καὶ δεσπότης.” φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι.” οἱ κράκται „ὁ ἀναστάς παραδόξως ἐκ τάφου.” φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι.” οἱ κράκται „καὶ τὸ χάρις δεδωκῶς μυροφόροις.” φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „πολλοὶ²⁰ ἡμῖν χρόνοι.” οἱ κράκται „τοὺς χρόνους ὑμῶν πληθύνει σὺν ταῖς ἀγούσαις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις” ὁ λαὸς „πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τὴν ἀγίαν βασιλείαν σας εἰς πολλὰ ἔτη.”

7. καὶ om. cod. 11. συνανεστράφη ed.

potentia mortis bellum solutum est. SECUNDA, Prasinorum, vox toni I.: *Lucis inaccessible facies mortuis, qui in tenebris erant, illuxere. Christus enim mortuus apparuit, morte mortem extinguens, captivos post tres dies resurgens exsuscitavit. Ipse gloriam vestram, Domini, diu in purpura custodiet!* RECEPTIO TERTIA, Venetorum: vox toni III.: *Pascha Domini hodie videntes, melodice et unanimiter clamamus.* QUARTA, Venetorum, vox toni I.: *Divinae resurrectionis potentia mortis etc.* QUINTA, Prasinorum, vox toni I.: *Aeternum cum patre imperans ultimis diebus temporaliter cum hominibus conversatus fuit et in cruce tartarum mortemque captivam ducens, post tres dies sua resurrectione mortuis resurrectionem renovat. Ipse cornu vestrum, Domini, victoriis contra barbaros exaltabit!* RECEPTIO SEXTA, Venetorum, vox toni III.: *Lucis inaccessible facies etc.* ACCLAMATIO IN SEXTA RECEPTIONE: dicunt cantores: *Creator omnium et Dominus.* Clamat et populus ter: *Multos annos vobis.* Cantores: *Mirabiliter e sepulcro resurgens.* Clamat et populus ter: *Longa vobis tempora.* Cantores: *Et qui salutem unguenta afferentibus dixit.* Clamat et populus ter: *Longa vobis tempora!* Cantores: *Tempora vobis, augustabus et porphyrogenitis augeat:* populus: *Longaevam Deus sacrum etc.*

Ἐπιστροφή τῶν δεσποτῶν τῆ αὐτῆ ἑορτῆ.

D

Δοχή α, τῶν Βενέτων, φωνῆ ἤχ. α, „τὸ μέγα καὶ σεβασμιον τῆς ἀναστάσεως μυστήριον λαμπρυνομένη σήμερον ἢ κτίσις ἑορτάζει· ὁ γὰρ τῆς δόξης Κύριος τὸ σκυθρωπὸν εὐφρανίσας τοῦ θανάτου καὶ τὰ τοῦ ἔθου σκυλεύσας βασιλεία, συνανέστησε τοὺς πάλαι τεθνεῶτας, χαρὰν ἀνεκλάλητον καὶ θεῖον πάσχα. τελεῖται παραδόξως, μεγαλύνεται τὸ κράτος ὑμῶν, δεσπόται, εἰς δόξαν, εἰς καύχησιν, εἰς ἀνέγερσιν τῶν Ῥωμαίων.“ τὰ δὲ τῆς εὐφημίας ἄκτα ἄδονται παρὰ τῶν Ed. L. 28
10 κρακτῶν καὶ τοῦ λαοῦ καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς δοχαῖς. τὸ δὲ τελευταῖον ἄκτον λέγουσιν οἱ κρακταὶ „καλῶς ἦλθον οἱ δεσπότηται σὺν ταῖς ἀυγοίσταις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις.“ ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθετε.“ οἱ κρακταὶ „προσκυνήσαντες τοῦ ἀναστάτος Χριστοῦ τὴν δόξαν.“ ὁ λαὸς „πολυχρόνιον ποιήσει ὁ
15 Θεός.“ δοχή β, τῶν Πρασίνων, ἀπελατικὸν ἤχ. α, „σήμερον τὸ τοῖς ἀγγέλοις ἀπόρρητον ἐκτελεῖται τῆς ἀναστάσεως μυστήριον. ὁ γὰρ ἐμπιμπλῶν πᾶν ζῶν εὐδοκίας σαρκὶ θανατοῦται ὡς ἄνθρωπος, καὶ τὴν ἄπληστον τοῦ ἔθου τυραννίδα αἰ-
20 αἰώνων αἰσχος, νῦν ἐξηγήθησεν ἢ χαρὰ τῶν περάτων. ὁ παντάναξ δὲ Θεὸς καὶ ζωοδότης, τοὺς δεσποτάς φάλαττε ἐν τῇ πορφύρᾳ.“ δοχή γ, τῶν Βενέτων, φωνῆ ἤχ. α, „σταυρὸν καὶ

6, χαρὰ ἀνεκλάλητος καὶ θεῖον πάσχα τελεῖται ed.

REDITUS DOMINORUM HODIE GESTO.

Receptio prima, Venetorum, vox toni L: *Magnum et venerandum resurrectionis mysterium splendens hodie creatura celebrat. Dominus enim gloriae terrorem mortis removit, inferorum regnum spoliavit, quondam mortuos una excitavit, ineffabile gaudium ac divinum pascha! Mirabiliter celebratur, augetur robur vestrum, Domini, ad gloriam, famam et salutem Romanorum. Acclamationis autem verba a praecentoribus et populo ut in ceteris receptionibus cantantur. Ultimam cantores dicunt: Pulchre venerunt Domini cum augustabus et porphyrogenitis; populus: Pulchre venistis. Cantores: Adorantes resurgentis Christi gloriam. Populus: Longaevam Deus etc. Receptio secunda, Prasinorum, apelaticum toni L: *Hodie impenetrabile angelis resurrectionis mysterium celebratur. Omnia enim vivum gratia replens in carne ut homo occiditur, et insatiabilem orci tyrannidem captivam ducit, occisione occiso: nunc aeternum evanuit opprobrium, nunc exurgit gaudium terminorum. Rex omnium Deus vitaeque dator, serva Dominos in purpura!**

θάνατον ὑπομείνας Χριστός, κατήλθεν ἐκὼν ἐν τάφῳ, καὶ τὰς τοῦ ἄδου συντριψας πύλας τῇ θείῃ αὐτοῦ ἐξουσίᾳ, πᾶσιν ἀνάστασιν ἐγκαινίζει τοῖς ἀπ' αἰῶνος νενεκρωμένοις. ἡ κτίσις σήμερον ἐορτάζει διπλοῦν τὸ πάσχα τῆς σωτηρίας, ὁρῶσα τὸ σκῆπτρον ὑμῶν, δεσπόται, τῇ ἀναστάσει Χριστοῦ συνανα-5 τέλλον." τὰ δὲ τῆς εὐφημίας ἄκτα ἄδονται παρά τε τῶν

Μα. 37. ατὸ δὲ τελευταῖον λέγουσιν οἱ κράκται· „προσκυνήσαντες τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ τὴν δόξαν" ὁ λαὸς „πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τὴν" κ. τ. λ. δοχὴ δὲ τετάρτη, τῶν Πρασίνων, φωνῆ 10 ἤχ. γ' „πάσχα Κυρίου σήμερον καθορῶντες" καὶ τὴ ἐξῆς. δοχὴ ε', τῶν Βενέτων, φωνῆ ἤχ. α' „ἐγκαινίζεται σήμερον τῶν ἀνθρώπων ἡ φύσις, παραδόξως ἐκ φθορᾶς μεταπλαττομένη πρὸς ἀφθαρσίαν, στολιζέται τὴν στολὴν τῆς προτέρας δόξης, μηκέτι τῷ θανάτῳ κατεχομένη. ὁ γὰρ ἔχων τὸ κρά- 15 τος τοῦ θανάτου, ὁ τοῦ Πατρὸς συνάναρχος καὶ συναἰδιος

Δ λόγος, σκυλεύσας τὰ βασιλεία τοῦ ἄδου, ἔλυσε τὸν δεσμὸν τῶν αἰχμαλώτων, πᾶσι δωρησάμενος ἐλευθερίαν. ὅς καὶ φυλάξει τὸ κράτος τῆς βασιλείας εἰς δόξαν, εἰς καύχημα, εἰς ἀνέγερσιν Ῥωμαίων." τὰ δὲ τῆς εὐφημίας ἄκτα ἄδονται παρὶ 20 τε τῶν κρακτῶν καὶ τοῦ λαοῦ καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς δοχαῖς. τὸ δὲ τελευταῖον ἄκτον λέγουσιν οἱ κράκται· „προσκυνήσαντες τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ τὴν δόξαν" ὁ λαὸς „πολυχρόνιον."

ΤΕΡΤΙΑ, Venetorum, vox toni I: *Crucem mortemque perpessus Christus, sponte in sepulcrum descendit, conritisque divina potentia sua orci portis, omnibus in seculo mortuis resurrectionem renovat. Creatura hodie duplex pascha salutis celebrat, videns sceptrum vestrum, Domini, cum Christi resurrectione una exoriens. Acclamationis acta a cantoribus et populo ut in ceteris factionibus cantantur. Postremo praecentores dicunt: Adorantes Christi resuscitati gloriam etc.: populus: Longaevam Deus faciat etc. Receptio QUARTA, Prasinorum: vox toni III.: *Pascha Domini hodie intuentes etc. QUISTA, Venetorum: vox toni I.: Renovatur hodie humana natura, admirandum in modum ex corruptione in integritatem transmutata: induit prioris gloriae vestimentum, non amplius a morte superanda. Tenens enim robur mortis coaeternum Patris et aequae inaccessum verbum, orci regnum spoliavit, solvit captivorum vincula, libertatem omnibus donavit: hic custodiet robur maiestatis, ad laudem, gloriam et salutem Romanorum. Acclamationis acta a cantoribus et populo ut in ceteris factionibus cantantur. Ultimum vero cantores dicunt: Adorantes resurgentis Christi gloriam: populus: Longaevam Deus etc.**

ΚΕΦ. ε.

Ἔκτα τῆ ἑορτῆ τῆ δευτέρῃ τῆς διακαινησίμου.

Ed. L. 29

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκκλησίας, ὅτε ἀκουμβίωσιν οἱ δεσπόται ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἀνλεί τὸ ὄργανον τῶν Βενέ-
 5των, καὶ λέγει ὁ λαὸς „ἁγιαχάς.“ καὶ ὅτε παύσῃ τὸ ὄργανον,
 λέγουσιν οἱ κράκται „τρισύγιε, συμβυσίλευσον τοὺς δεσπότας.“
 φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „τρισύγιε.“ οἱ κράκται „καὶ
 σὺ αὐτοὺς θεράπευσον ἐπὶ πᾶσιν.“ φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ
 γ' „τρισύγιε.“ οἱ κράκται „πλεονάζων τῆς ζωῆς αὐτῶν χρο-
 10νους.“ φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „τρισύγιε.“ οἱ κράκται „εἰς Β
 τελείαν χαρμονὴν τῶν Ῥωμαίων.“ φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ'
 „τρισύγιε.“ οἱ κράκται „σὺν ἀγούσταις εὐσεβέσι φιλοθέοις.“
 φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „τρισύγιε.“ οἱ κράκται „καὶ τοῖς
 τιμίοις πορφυρογεννήτοις ἐν τῇ πορφύρῃ.“ φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς
 15ἐκ τρίτου „τρισύγιε.“ οἱ κράκται „καὶ Βενέτων τῶν γνησίων
 ἑμῶν δούλων.“ φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „τρισύγιε.“ οἱ κρά-
 κται „ἐς ὃ ἀναστὰς Θεὸς ἡμῶν τοὺς δεσπότας φύλαττε.“ καὶ
 ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ τρίτου „οἱ ἐς ὃ ἀναστὰς Θεὸς ἡμῶν τοὺς
 δεσπότας φύλαττε.“ οἱ κράκται „πνεῦμα τὸ πανάγιον τὰς ἀν-
 20ογούστας σκέπασον“ καὶ ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράκται C
 „μήτηρ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, φύλαττε τὰ πορφυρογεννήτα.“ καὶ

1. διακαινησίμου R., διακαινησίμου cod. et. ed.

4. τοῖς δε-
 σπότησις coui. Leich.

CAP. 5.

Acta in feria secunda septimanae renovationis.

Peracto ecclesiastico officio, quando Domini mensae adsident, Venetorum organum sonat, et dicit populus: *Sancta*. Organo si-
 lente, praecantores: *Ter sancte, cum Dominis simul impera*. Clamat
 et populus ter: *Ter sancte*. Cantores: *Et tu eorum curam in omni-*
bus suscipe. Clamat et populus ter: *Ter sancte*. Cantores: *Augens*
vitae tempora. Clamat et populus ter: *Ter sancte*. Cantores: *Ad*
perfectam laetitiam Romanorum. Clamat et populus ter: *Ter san-*
cte. Cantores: *Cum piis Deique amantibus coniugibus*. Clamat et
 populus ter: *Ter sancte*. Cantores: *Et venerandis porphyrogenitis*
in purpura. Clamat et populus ter: *Ter sancte*. Cantores: *Et Vene-*
torum, fidelium servorum vestrorum. Clamat et populus ter: *Ter*
sancte. Cantores: *Resurgens Deus noster, Dominos custodi*; cla-
 mat et populus similiter ter: *Resurgens Deus noster, Dominos cus-*
todi. Cantores: *Spiritus sancte, augustus serva!* populus eadem
 ter. Cantores: *Mater Dei nostri, custodi porphyrogenitos*: eadem

ὁ λαὸς ἐκ γ'. οἱ κράτται· „Κύριε, ζωὴν αὐτῶν διὰ τὴν ζωὴν
 Ms. 37, b ἡμῶν.” (B.) Φωνὴ ἤχ. α' „ἐξανοιγέσθωσαν τύφοι, καὶ νεκροὶ
 ἐξαναστήτωσαν ὁ γὰρ Κύριος ἐκ τύφου σήμερον ἐξανέστη.
 εὐφραινέσθωσαν οἱ ζῶντες καὶ ζωῆς ἐντροφάτωσαν· τοῦ γὰρ
 θανάτου τὸ κέντρον σήμερον ἠφανίσθη. λευχειμονεῖτο ἡ κτίσις
 Διῆς σήμερον καθρέθη. ἀγαλλιάσθω μεγάλως ἡ πόλις ὑμῶν,
 δεσπότηι τῇ ἐν τριῦδι σήμερον προσκυνούσα, εἰς
 καταπτώσιν βυρβάρων καὶ ἀνέγερσιν Ῥωμαίων.” καὶ ἀπὸ
 φωνῆς λέγουσιν ἀπελατικὸν ἤχ. α' „τὸ μέγα καὶ σεβάσμιον
 μυστήριον τῆς ἀναστάσεως” καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ μετὰ τὸ τε-
 λειῶσαι τὸν δῆμον τῶν Βενέτων ἀκτολογεῖ ὁμοίως καὶ ὁ δῆ-
 μος τῶν Πρασίτων, καὶ λέγει ἀπελατικὸν ἤχ. α' „σήμερον ὁ
 τοῖς ἀγγέλοις ἀπορῶντων” καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ μετὰ τὸ τελειῶ-
 σαι τὸν δῆμον τῶν Πρασίτων λέγουσιν οἱ κράτται τῶν Βενέ-15
 Ed. L. 3o τῶν „Κύριε, σῶσον τοὺς δεσπότης Ῥωμαίων” φθογγεὶ καὶ
 ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον.” οἱ κράτται „Κύριε σῶσον τοὺς
 ἐκ σοῦ ἐστεμμένους” φθογγεὶ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον.”
 οἱ κράτται „Κύριε, σῶσον τοὺς δεσπότης σὺν ταῖς ἀγού-
 σταις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις” φθογγεὶ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' 20
 „Κύριε, σῶσον.” οἱ κράτται „ἐξ ὁ ἀναστὰς Θεὸς ἡμῶν τοὺς
 δεσπότης φύλαττε” φθογγεὶ καὶ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „οἱ εἰς ὁ
 ἀναστὰς Θεὸς ἡμῶν τοὺς δεσπότης φύλαττε.” οἱ κράτται
 „πνεῦμα τὸ πανάγιον τὰς ἀγούστας σκέπασον” φθογγεὶ καὶ
 ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράτται „μήτηρ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, φύ-25

3. ἐξ τύφου ed.

populus ter: cantores: *Domine, vitam eorum per nostram.* (II.)
 Hymnus toni I: *Aperiantur sepulcra et mortui resurgant! Domi-
 nus enim hodie e sepulcro surrexit. Gaudsant viventes, et ob vi-
 tam exultent: mortis enim stimulus hodie evanuit. Candidam ve-
 stem creatura, laudans creatorem, induat: peccati enim tyrannis
 hodie sublata est. Valde exultet urbs vestra, Domini, divinitatem
 in trinitate hodie adorans, in perniciem barbarorum et Romano-
 rum salutem. Post hanc cansionem dicunt apelatium toni I: Ma-
 gnum ac venerandum resurrectionis mysterium etc. Postquam Ve-
 netorum factio acclamare desiit, populus Prasinus similiter accla-
 mat et apelatium toni I. dicit: *Hodie ineffabile angelis mysterium
 etc. Quo finito, Venetorum praecentores: Domine, serva Romano-
 rum Dominos!* clamat et populus ter: *Domine, serva!* Cantores:
Domine, a te coronatos serva! clamat et populus ter: *Domine,
 serva!* Cantores: *Serva, Domine, Imperatores cum augustabus et
 porphyrogenitis!* clamat et populus ter: *Domine, serva!* Cantores:
Qui resurrexisti Deus noster, Dominos serva! idem ter populus*

λαττε τὰ πορφυρογέννητα." φθγγεῖ καὶ ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ. οἱ κρᾶκται „Κύριε, ζωὴν αὐτῶν διὰ τὴν ζωὴν ἡμῶν." φθγγεῖ καὶ ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ τρίτου. καὶ εὐθὺς ῥίπτει ἄνωθεν ἀπὸ τῆς θυρίδος ὁ ἀρτοκλήνης τὰ δύο μέρη τὰ ἀποκόμβια, καὶ Β 5 ἐπεύχονται τοῖς δεσπόταις, καὶ ἀναχωροῦσι.

Ἱεροστροφὴ τῶν δεσποτῶν δέλλης ἀπὸ τοὺς ἀγίους Ἀποστόλους πρὸς τὸ παλάτιον.

Δογὴ ἅ εἰς τοὺς Λέοντας. δέχεται ἐκεῖσος ὁ δημοκράτης τῶν Βενέτων, ἦγουν ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν, μετὰ καὶ 10 τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν Βενέτων, καὶ λέγουσιν οἱ κρᾶκται „καλῶς ἦλθεν ἡ ἐνθεος βασιλεία." φθγγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „καλῶς ἦλθετε." τὰ δὲ τῆς εὐφημίας ἄκτα ἄδονται παρὰ Ms. 38. α τε τῶν κρᾶκτῶν καὶ τοῦ λαοῦ, καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς C δοχαῖς, καὶ μετὰ τὸ ἀποκινῆσαι τοὺς δεσπότας λέγει ὁ δῆ- 15 μος τὰ δρομικά „χαίροις, κραταιότητε ἀντόκροτορ, χαρὰ τῆς οἰκουμένης, τοῦ Θεοῦ ὁ θεράπων, Ῥωμαίων εὐτυχία, ἀγαλλίασις Βενέτων, εὐφροσύνη καὶ κοσμιότης, σὲ ἡ θεότης ἐπὶ χρόνους ἑκατὸν ἀξιώση τὴν ἑαυτοῦ διέπειν πολιτείαν." ἄλλο „χαρὰ ᾧδε σήμερον, γαλήνη καὶ πραότης μεγάλη οἱ γὰρ δε- 20 σπύται χαρὰν ἡμφιεσμένοι ὡς ἑωσφόροι ἐκλάμπουσιν ἐν τῷ κρᾶτει, καὶ δεξιοῦται τῷ κόσμῳ εὐτυχία. αὐτὴ γὰρ χαρὰ

6. δῆλης cod. ἀπὸ τῶν ἀγίων Ἀποστόλων conl. Leich. 12. ἡλ superscripto & cod., ἦλθετε sive ἦλθετε R. 13. καθὼς ἐν ed.

Cantores: *Spiritus sancte, Augustas protege!* Clamat et populus idem ter. Cantores: *Mater Dei nostri, Porphyrogenitos custodi!* Clamat et populus eadem ter. Cantores: *Domine, vitam eorum per vitam nostram.* Clamat et populus eadem ter: et statim triclinarius e fenestra duabus factionibus missilia distribuit, quae, fausta Dominis apprecatae, discedunt.

REDITUS DOMINORUM VESPERTINUS A TEMPLO S. S. APOSTOLORUM AD PALATIUM.

Receptio prima ad Leones. Stat ibi princeps Venetorum, seu domesticus scholarum, cum populo suo Veneto, et dicunt praecentores: *Feliciter venit divina maiestas.* Clamat et populus ter: *Feliciter venistis.* Acclamationis autem acta a praecentoribus et populo ut in reliquis receptionibus cantantur. Abeuntibus Dominis, populus cursoria dicit: *Salve potentissime Imperator, gaudium orbis, famule Dei, Romanorum felicitas, laetitia Venetorum, voluptas et decus, te divinum numen centum annos populo suo praesens sinas!* Aliud: *Gaudium hodie, tranquillitas et quies ingens! Domini enim gaudium induit, ut phosphori, in maiestate splendent, et orbis felicitas contingit. Ipsum enim gaudium nostrum orbis etiam lae-* Constantinus Porphy. Vol. I. 4

ἡμῶν καὶ ἀγαλλίασις κόσμου." ἄλλο „ἐποίησε δύναμιν ἢ δε-
 ξιά τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, δεσπόται, ἀντελάβετο εἰρήνη τῆς ἰδίας
 Διοικητικῆς, καὶ ἐν αὐτῇ ἐν τῇ πίστει ὑψώσε πρὸς εὐμένειαν.
 ἀγάλλεσθε οὐράνια στρατιαὶ τῶν ἀσωμάτων, συναγάλλου
 στρατόπεδον τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἐπαγάλλεσθε πάντες Χριστιαν-
 νοὶ ἰορταΐζειν Κυρίῳ." ἰστέον, ὅτι ταῦτα τὰ δρημικὰ λέγονται
 καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς προελεύσεσι. (B.) Δοχὴ β' εἰς τὸν ἅγιον
 Πολύευκτον. δέχεται ἐκεῖσε ὁ δῆμαρχος τῶν Βενέτων μετὰ
 τοῦ δήμου τοῦ λευκοῦ, καὶ λέγουσιν οἱ κρακταὶ „καλῶς ἦλθεν
 ἡ εὐφροσύνη βασιλεία." τὰ δὲ τῆς εὐφροσύνης ἅπαντα ἄδονται παρὰ
 Ed. L. 31 τε τῶν κρακτῶν καὶ τοῦ λαοῦ, καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς
 δοχαῖς. δοχὴ γ' εἰς τὴν ἀγίαν εὐφροσύνην τοῦ Ὀλυβρίου. δέ-
 χεται ἐκεῖσε ὁ δημοκράτης τῶν Πρασίνων, ἤγουν ὁ ἐκκου-
 βίτος μετὰ καὶ τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν Πρασίνων, καὶ λέ-
 γει δρημικὰ ἤχ. α' „ὁ ἀχρόνως τῷ Πατρὶ" καὶ τὰ ἐξῆς. ταῖς
 δὲ τῆς εὐφροσύνης ἅπαντα ἄδονται παρὰ τε τῶν κρακτῶν καὶ τοῦ
 λαοῦ, καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς δοχαῖς. δοχὴ δ' εἰς τὸ Φι-
 λαδέλφιον. δέχεται ἐκεῖσε ὁ δημοκράτης τῶν Βενέτων, ἤγουν
 ὁ δομῆστικός τῶν σχολῶν, μετὰ καὶ τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν
 Βενέτων. τὰ δὲ τῆς εὐφροσύνης ἅπαντα ἄδονται παρὰ τε τῶν
 Βκρακτῶν καὶ τοῦ λαοῦ, καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς δοχαῖς.
 δοχὴ ε' εἰς τὸν Ταῦρον. δέχεται ἐκεῖσε ὁ δῆμαρχος τῶν Πρα-
 σίνων μετὰ τοῦ δήμου τοῦ Ἰουσαίου. τὰ δὲ τῆς εὐφροσύνης
 ἅπαντα ἄδονται παρὰ τε τῶν κρακτῶν καὶ τοῦ λαοῦ, καθὼς
 Ms. 38. b καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς δοχαῖς. δοχὴ ε' ἐν τῷ φουρνικῷ τῶν 25

5. συναγάλλεσθε ed. 19. δ ante δομέστ. add. ed.

titia est. Alind: *Dextra Dei nostri, Domini, potentiam fecit, pax
 in proprio imperio viget, idque in ipso, ad clementiam, in fide
 exaltavit. Gaudeant coelestes spirituum exercitus, gaudeant copiae
 Romanorum, Christiani omnes, festum Deo celebraturi, simul gaude-
 ant!* Sciendum est, haec cursoria in ceteris quoque processionibus reci-
 tati. (II.) *Receptio secunda in ardeas S. Polyucti. Stat ibi Tribunus Vene-
 torum cum factione alba, et dicit cantores: Feliciter venit divina mai-
 stas. Acclamationis vero acta a cantoribus et populo, ut in ceteris quoque
 receptionibus, cantantur. Receptio tertia ad sanctam ephemeriam Oly-
 brii. Stat ibi tribunus Prasinorum seu excubitor cum transitorio Prasi-
 norum populo, et cursoria toni I. dicit: Qui aeternum Patri etc. Acta
 vero acclamationis a cantoribus et populo, ut in ceteris receptionibus
 mos est, cantantur. Receptio quarta ad Philadelphium. Stat ibi prin-
 cept Venetorum seu domesticus scholarum cum Venetorum populo. Ac-
 clamatiōnis autem acta a cantoribus et populo, ut in ceteris receptio-
 nibus obtinet, cantantur. Quinta ad Taurum: stat ibi tribunus Prasi-*

ἀροτοπωλῶν. ὑποστρεφόμενος δ' αὐτὸς δῆμαρχος μετὰ τοῦ δήμου τοῦ ῥουσίου, ποιῶσιν ἐκεῖ δοχὴν. τὰ δὲ τῆς εὐφημίας ἄκτα ἄδονται παρὰ τε τῶν κρακτῶν καὶ τοῦ λαοῦ, καθῶς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς δοχαῖς. δοχὴ ζ' ἐν τῷ φούρῳ. δέχεται ἐκεῖσθε 5δ δημοκράτης τῶν Πρασίων, ἤγουν ὁ ἐκσκούβιτος, μετὰ τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν Πρασίων. τὰ δὲ τῆς εὐφημίας ἄκτα ἄδονται παρὰ τε τῶν κρακτῶν καὶ τοῦ λαοῦ, καθῶς καὶ ἐν C ταῖς λοιπαῖς δοχαῖς. δοχὴ ἠ' ἐν τῷ προιτωρίῳ. δέχεται ἐκεῖσθε ὁ δῆμαρχος τῶν Βενέτων, μετὰ τοῦ δήμου τοῦ λευκοῦ. τὰ 10δὲ τῆς εὐφημίας ἄκτα ἄδονται παρὰ τε τῶν κρακτῶν καὶ τοῦ λαοῦ, καθῶς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς δοχαῖς. ἐν δὲ τῷ τε-λενταίῳ ἄκτῳ λέγουσιν οἱ κράκται· „κυλῶς ἦλθεν ἡ ἀνυίρεσις τῶν τῆς Ἄγαρ.“ ὁ λαός· „πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τὴν ἀγίαν βουσιλείαν σας εἰς πολλὰ ἔτη.“ δοχὴ ς' ἐν τῷ φουρνικῷ 15τοῦ Μιλίου. ὑποστρεφόμενος δ' αὐτὸς δῆμαρχος τῶν Βενέτων μετὰ τοῦ δήμου τοῦ λευκοῦ, ποιεῖ ἐκεῖσθε δοχὴν. τὰ δὲ τῆς εὐφημίας ἄκτα ἄδονται παρὰ τε τῶν κρακτῶν καὶ τοῦ λαοῦ, καθῶς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς δοχαῖς. καὶ πάλιν μετὰ μικρὸν τῆς 20δ τοιαύτης δοχῆς δέχεται ὁ δημοκράτης τῶν Πρασίων, ἤγουν 20δ δομέστικος τῶν ἐκσκούβιτων. τὰ δὲ τῆς εὐφημίας ἄκτα ἄδονται παρὰ τε τῶν κρακτῶν καὶ τοῦ λαοῦ, καθῶς καὶ ἐν D ταῖς λοιπαῖς δοχαῖς. καὶ πάλιν μετὰ μικρὸν τῆς τοιαύτης δοχῆς δέχεται ὁ δημοκράτης τῶν Βενέτων, ἤγουν ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν, εἰς τὸ κάγκελλον τῆς χαλκῆς. τὰ δὲ τῆς εὐ-

1. ἀροτοπωλῶν cod. 2. ποιῶσιν cod. 14. ἔτη deest in cod.

rum cum factione russa; acta vero acclamationis a cantoribus et populo ut in ceteris receptionibus recitantur. σεκτα ad fornicem pistorum: reversus idem tribunus cum russis, dominos ibi excipit. Acclamationis autem acta a praecentoribus et populo ut in ceteris receptionibus cantantur. σεκτιμα in foro: stat ibi princeps Prasinorum seu excubitor cum populo Prasino. Acclamationis vero acta a cantoribus et populo ut in ceteris receptionibus cantantur. οστανα in Praetorio: stat ibi tribunus Venetorum cum populo albo. Acclamationis vero acta a cantoribus et populo ut in ceteris receptionibus cantantur. Postremo cantores dicunt: *Pulchre venit exitium Agarenorum*; populus: *Longaevam Deus sacram maiestatem vestram in multos annos faciat!* ποκα in fornice Milii: reversus idem Venetorum tribunus cum populo albo, Imperatores ibi excipit. Acclamationis vero acta a praecentoribus et populo ut in ceteris receptionibus cantantur. Non procul inde princeps Prasinorum seu domesticus excubitorum iterum adest. Acclamationis vero acta a praecentoribus et populo ut in ceteris receptionibus cantantur. Non longe inde Venetorum princeps seu domesticus scholarum iterum in can-

φημίας ἄκτα ἄδονται παρὰ τε τῶν κρακτῶν καὶ τοῦ λαοῦ, καθῶς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς δοχαῖς.

Ed. L.3a

ΚΕΦ. 5'.

Ἄκτα τῆ ἑορτῆ τῆ κυριακῆ τοῦ Ἀντίπασχα.

Ἰστέον, ὅτι τῆ κυριακῆ τοῦ ἀντίπασχα, ὅτε ἀκουμβίσω-5
σιν οἱ δεσπῶται ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἡ αὐτὴ τάξις καὶ ἡ ἀκο-
λουθία γίνεται τῆς δευτέρας τῆς διακαινησίμου, δηλονότι καὶ
αἱ ἀπτολογίαι τῶν δύο μερῶν, καὶ πάντα, καθῶς προείρηται·
πλὴν οἱ μὲν Βένετοι λέγουσιν ἀπελατικὸν ἤχ. πλαγ. δ'· „ἀνα-
καινίζου ἡ κτίσις, Χριστὸς ἀνέστη, ἐόρταζε τῷ Κυρίῳ τὰς ἐορτάσι-
Ms. 39. a σου. ἐσφραγισμένου γὰρ τοῦ τάφου, ὃ τῆς ζωῆς ἥλιος ἀνατείλας,
B καὶ ὀφθεῖς ἀποστόλοις τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον δι' αὐτοῦ ἐγκαινίζει, καὶ εἰρήνην χαρίζεται πάσῃ τῇ οἰκου-
μένῃ, καὶ τὸ βασιλεῦον κράτος ἀστέρος ἀνατολῆ τοῦ ἀδύτου νεου-
γεῖ καὶ μεγαλύνει, ὡς λαμπρὸς ἥλιος, προερχόμενος σήμερον 15
εἰς δόξαν, εἰς καύχημα, εἰς ἀνέγερσιν Ῥωμαίων.“ οἱ δὲ Πρά-
σινοι τόνδε· „ἀποβυλόντες σύμβολα λυπηρῆς κατηφείας οἱ
ἀπόστολοι, χαίροντες προῆλθον εἰς Γαλιλαίαν, καὶ εἶδον ὃν
ἐπόθουν ἐκ νεκρῶν ἐγγεγεμένον. ἀπόρρητον ἐδέξαντο παρ' αὐ-
τοῦ μυσταγωγίαν, καὶ ὡς ἀκτῖνες διαδραμόντες τὸν κόσμον, 20
φαιδρόμορφον ἐκῆρυσαν τῆς ἀναστάσεως τὴν ἡμέραν. αὐτῶν

15. καὶ om. cod.

collis chalces adest. Acclamationis vero acta a cantoribus et populo
ut in ceteris receptionibus cantantur.

CAP. 6.

Acta feriae secundae Dominicæ post Pascha.

Sciendum est, dominica secunda post Pascha, quando mensae
Domini adsident, eundem ritum idemque officium ac secunda feria
renovationis observari. Scilicet et duarum factionum acclamationes
et omnia, quae suprâ declarata fuerunt: nisi quod Veneti ape-
laticum toni obliqui quarti dicant: *Renova te, creatura, Christus
resurrexit: celebra Domino festa tua. E sepulero enim, sigillo mu-
nito, vitae sol exortus est, et Apostolis, clausis ianuis, apparuit.
Spiritus Sanctus per ipsum renovat, et pacem orbi universo largi-
tur, maiestatem Imperatorum sideris nunquam occidentis ortus re-
novat et magnificat, procedens hodie ut splendidus sol ad honorem,
gloriam et salutem Romanorum.* Praxini vero dicunt: *Signa tristis
moesutiae Apostoli deposuerunt, in Galilaeam cum gaudio proces-
sere, et quem desideraverant resuscitatum e mortuis viderunt. Do-
ctrina ineffabili ab eo imbuti, orbem sicut radii penetrantes, splen-*

ἡ προστασία τῆ θεϊκῆ παντευχίᾳ ὑμᾶς διαφυλάξει, δεσπόται, C εἰς εὐτυχίαν Ῥωμίων." ἰστέον, ὅτι ὑποστρεφόντων τῶν δεσποτῶν δειλῆς ἀπὸ τούς ἀγίους ἀποστόλους εἰς τὸ παλάτιον ταύτῃ τῆ ἑορτῆ, ἡ αὐτῇ τάξις καὶ ἀκολουθία γίνεται τῆς δευτέρας τῆς διακαινησίμου, δηλονότι καὶ αἱ δοχαὶ ἐν τοῖς προειρημένοις τόποις καὶ αἱ ἀκτολογίαί, καθὼς προείρηται. πλὴν λέγουσιν οἱ Βένετοι ἀπελατικὸν ἤχ. πλαγ. δ'· „ἀνακαινίζου ἡ κτίσις" καὶ τὰ ἐξῆς. οἱ δὲ Πράσινοι ἤχ. πλαγ. δ'· „ἀποβαλόντες τὰ σύμβολα λυπηρᾶς κατηφείας" καὶ τὰ ἐξῆς. ἄλλο 10 ἤχ. α'· „ὁ ἀχρόνως τῷ Πατρὶ" καὶ τὰ ἐξῆς.

ΚΕΦ. ζ'.

D

Τῆ ἑορτῆ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς.

Χρῆ εἰδέναι, ὅτι καὶ τῆ προελεύσει ταύτῃ τῆς μεσοπεντηκοστῆς, καὶ ἀπιόντων τῶν δεσποτῶν καὶ πάλιν ὑποστρεφόντων, καὶ αἱ δοχαὶ καὶ αἱ ἀκτολογίαί ὅμοιαι γίνονται τῆς δευτέρας τῆς διακαινησίμου. πλὴν οἱ μὲν Βένετοι λέγουσιν ἀπὸ φωνῆς ἀπελατικὸν ἤχ. α'· „πνεῦμα μέγα καὶ σεβάσμιον, ὃ ἄνω δοξαζόμενος σὺν τῷ Πατρὶ ὡς πάντων Κύριος, Ed. L. 33 ἐν ἱερῷ συνόμιλος ὢν Ἑβραίοις διδάσκει σοφίας βρῦεν νόμοματα, ὑπερφυῶς ἡ σοφία τοῦ ὑψίστου ἀναφωνῶν. Οἱ δὲ ψῶντες προσέρχεσθε, καὶ δροσίζεσθε τοῦ πνεύματος τὴν πό- Ms. 39. b

3. τῶν ἀγίων ἀποστόλων conl. Leich. 16. μὲν om. cd. 21. δροσίζεσθε. Τοῦ πνευμ. τ. πόσ. ἐκ. τ. δ. πόμα τὰ πλήθη conl. B.

didam resurrectionis diem nunciarunt: quorum patrocinium per gratiam divinam vos, Domini, ad Romanorum felicitatem custodiat! Sciendum est, Dominis ab aede S. S. Apostolorum ad palatium hoc festo revertentibus, eundem ritum et ordinem ac in secundo renovationis observari: scilicet et excipiuntur in dictis locis, ac acclamationes supra commemoratae recitantur; praeterquam quod Veneti tono obliquo canunt: *Tristis moestitiae signa Apostoli deposuerunt etc.* Item tono primo: *Is, qui aeternum Patri etc.*

CAP. 7.

In feria IV. septimanae IV. post Pascha.

Sciendum, in hac mediae Pentecostes processione, precedentibus iterumque revertentibus Dominis, similes receptiones et acclamationes ut in secunda feria renovationis institui: nisi quod Veneti apellaticum toni I. dicant: *Magne et venerande Spiritus, qui in coslo cum Patre ut Dominus omnium celebratus, in templo cum Hebraeis conversans, flumina sapientiae scaturire docet, et altissimi sapientia admirandum in modum exclamat: Accedite sitientes, et spiritus,*

σιν, ἐκεῖνο τὸ ἀεῖζων πόμα. τὰ πλήθῃ ἀγάλλονται πίνοντα, καὶ γεραίρουσι τὸ κράτος ὑμῶν, δεσπότηι, εἰς δόξαν, εἰς καύχημα, εἰς ἀνύψωσιν Ῥωμαίων." οἱ δὲ Πράσινοι λέγουσι τόνδε ἤχ. ἂν, ὁ μεσίτης ὢν πλάσματος, καὶ Πατρὸς τοῦ ἰδίου Θεῆ λόγε, τοῦ ναοῦ ἑορτῆς ἐν μέσῳ παρῶρησιάζει· ὁ μέλλων ἐκ τῆς πλεω-5 ρῶς τῆς ἀχράντου ρεῖθρα προχέειν ἀφθαρσίας ὄλη τῆ κόσμῳ, Βῆν διψῶντας ποτίσεις ἐκ χειλέων διδασκαλίας νόματα, καὶ ὁ ἀσύνετος δῆμος θανμάζει μὲν, οὐ βούλεται δὲ γινῶναι, ὅτι σῆ ἐξείργασται σοφία πάντα καὶ συνέχεται σῆ κυβερνήσει. σὺ οὖν δοξάσας τῆ στέφει, Θεὲ, δεσπότης παλάμη σου, φῶ-10 λαττε εἰς ἀνέγερσιν Ῥωμαίων." χρῆ εἰδέναι, ὅτι ταύτη τῆ ἑορτῆ τῆς μεσοπεντηκοστῆς, ἐπὶ τῆς τραπέζης τῶν δεσποτῶν καθεζομένων, ἢ αὐτῆ τάξις καὶ ἀκολουθία γίνεται, καθὼς καὶ ἐν τῆ δευτέρῃ τῆς διακαινησίμου.

ΚΕΦ. ἡ.

15

Τῆ ἑορτῆ τῆς Ἀναληψίμου.

C Ἰστέον, ὅτι τῆ ἑορτῆ τῆς ἀναληψίμου, ὅτε ἀκονμβίσωσιν οἱ δεσπῶται ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἢ αὐτῆ τάξις καὶ ἀκολουθία γίνεται τῆς δευτέρας τῆς διακαινησίμου, δηλονότι καὶ αἱ ἀκτολογίαι τῶν δύο μερῶν καὶ πάντα, καθὼς προεῖρηται. πληρ-20

3. τον superscripto Δ pro τόνδε cod., unde R. τὸ δρομικὸν conī.
6. ἀφθαρσίας R., ἀφθασίας cod., ἀθανασίας conī. Leich., ἀφθα-
ναςίας ed. 8. Verba οὐ βούλεται — πάντα om. ed.

qui potus perennis est, haustu irrigamini. Populi bibentes exsultant, et potentiam vestram, Domini, ad gloriam, honorem et incrementum Romanorum venerantur. Prasini vero voce toni I: Mediator creaturae sive patris divinum verbum, in medio templo hoc festo libere loquitur: qui e latere purissimo in totum orbem flumina immortalitatis effusus es, nunc sitientibus, e labiis, doctrinae flumina profundis; at imperitum vulgus miratur quidem, sed agnoscere recusat, tua sapientia omnia esse confecta tuaque gubernatione contineri. Tu igitur, Deus, qui manu tua Dominos coronasti, ad laetitiam Romanorum eos custodi. Sciendum est, hoc mediae Pentecostes festo, Dominis mensae accumbentibus, eundem ritum et morem ac in secunda renovationis feria observari.

CAP. 8.

In Festo Ascensionis.

Sciendum est, festo Ascensionis, dum mensae Domini accumbunt, eodem ritus ac secundo renovationis die, scilicet tum acclamationes duarum factionum, tum alia omnia, quae supra commemoravimus, ob-

οὐ μὲν Βενέτοι λέγουσι τὴν φωνὴν ἤχ. πλαγ. α' „ὡς ἀείζωον
 ῥεῖθρον, πηγὴν ἀγίαν Χριστιανοὶ εὐρηκότες μόνην σὲ, τὴν πα-
 νάγιον τοῦ Θεοῦ μητέρα, δυσωποῦμεν ὡς Θεοτόκον, καὶ ἔξαι-
 τοῦμεν στόματι ἀσιγήτῳ· πτέρυξι τῆς σῆς πρεσβείας ὁ δεῖνα
 5 καὶ ὁ δεῖνα περιφύλαττε μέχρι τέλους.” ὁ ἀπελατικὸς ἤχ. δ'
 „σὲ, τὴν πιστάδα τοῦ Χριστοῦ, δι' ἧς ἔλαμψε Χριστὸς κατὰ D
 σύρκα τοῖς βροτοῖς, αἰνοῦμεν λαοὶ ἐπιζύσιος· Θεοτόκε, τοὺς δε-
 σπότης ὡς φωστῆρας περίσωζε εἰς ἀνέγερσιν τοῦ κόσμου, καὶ
 Βενέτων αἰεὶ σε κεκτημένων κραταιώσω βοηθείας.” οἱ δὲ Πρύ-
 10 σοινοὶ λέγουσι τὴν φωνὴν πλαγ. δ' „ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς Ῥωμαίων,
 παρθένε, μήτηρ Θεοῦ τοῦ λόγου, συστρατήγησον μόνη τοῖς
 δεσπότησι ἐν τῇ πορφύρῃ, τοῖς λαβοῦσιν ἐκ σοῦ τὸ στέφος, ὅτι
 αὐτοὶ σε κέκτηνται κατὰ πάντα θυρεὸν ἀπροσμάχητον ἐν τῇ
 πορφύρῃ.” ἄλλο ἤχ. δ' „καταφυγῆς ἐλπίδα καὶ σωτηρίας καὶ Ms. 40. a
 15 ἀντιληψεως κλέος σὲ τὴν πάντων Χριστιανοὶ κεκτημένοι, εἰς—Ed. L. 34
 αἰτοῦμεν ὡς σκέπην, πρεσβευτικαῖς περίεπε πτέρυξι· σὲ γὰρ
 κέκτηνται ἰσχὺν κατ' ἐχθρῶν τροπαιοφόρον.” (B.) Ἰστίον,
 ὅτι ταύτῃ τῇ ἑορτῇ γίνονται αἱ δοχαὶ οὕτως· δοχὴ α' ἔξω-
 θεν τῆς καμάρας τοῦ ἐμβύλου, ἐν ᾗ καὶ ὁ κίων ἴσταται. δέ-
 20 χεται ἐκεῖσε ὁ δημοκράτης τῶν Βενέτων, ἦγον ὁ δομέστικος
 τῶν σχολῶν, μετὰ τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν Βενέτων. δοχὴ
 β' εἰς τὸν ἀγωγόν, ἐν ᾗ τὸ ὕδωρ ἐκρεῖ. δέχεται ἐκεῖσε ὁ δη-
 μοκράτης τῶν Πρασίνων, ἦγον ὁ ἐκσκούβιτος. δοχὴ γ' εἰς τὸν
 ἄγιον Μώκιον. δέχεται ἐκεῖσε ὁ δήμαρχος τῶν Βενέτων μετὰ

15. παράγιον ut supra, conl. Leich.

servari; nisi quod Veneti tono obl. I. dicant: *Ut perenne flumen te, fontem sacrum, solam sanctissimam Dei matrem, Christiani invenimus. Veneramur te tanquam Deiparam, et obtestamur ore nunquam silente: alis tuae gloriae N. N. perpetuo tuere.* Apelaticus toni quarti: *Te, thalamum Christi, per quam secundum carnem Christus hominibus apparuit, merito populi laudamus. Deipara, Dominos, ut lumina, ad salutem orbis, et Venetorum tibi semper addictorum robur et praesidium, conserva.* Prasinii dicunt tono obliquo IV.: *Fons vitae Romanorum, Virgo, mater Dei verbi, sola cum Dominis in purpura milita, quod ipsi te in omnibus tanquam invictum clypeum in purpura receperunt.* Alius tono IV.: *Christiani, qui te sanctissimam, refugii spem et auxilii salutisque gloriam nacti sumus tanquam praesidium, oramus, utelaribus alis eos circumambias! Tua enim virtute ab hostibus victoriam reportant.* (II.) Sciendum est, hoc festo Principes ita excipi solere. Prima receptio sit extra cameram in porticu, ubi et columna stat. Hic princeps Venetorum seu domesticus scholarum cum Venetis adest. Receptio secunda ad aquaeductum, per quem aqua effluit: stat ibi princeps Prasinorum seu excubitor.

Βτοῦ δήμου τοῦ λευκοῦ. δοχὴ δ' ἐν τῷ Ἐξακονίῳ. δέχεται
 ἐκεῖσε ὁ δήμαρχος τῶν Πρασίνων μετὰ τοῦ δήμου τοῦ ῥου-
 σίου. δοχὴ ε' εἰς τὸν Ἡρώλοφον ἀντικρὺ τοῦ εὐκτηρίου τοῦ
 ἀγίου Καλλινίκου. δέχεται ἐκεῖσε ὁ δήμαρχος τῶν Βενέτων
 μετὰ καὶ τοῦ δήμου τοῦ λευκοῦ. δοχὴ ζ' εἰς τὸν Βοῦν. δέ-5
 χεται ἐκεῖσε ὁ δημοκράτης τῶν Πρασίνων, ἦγουν ὁ δομέστι-
 κος τῶν ἐσκουβίτων. δοχὴ ζ' εἰς τὰ Ἀμαστριανοῦ. δέχεται
 ἐκεῖσε ὁ δημοκράτης τῶν Βενέτων, ἦγουν ὁ δομέστικος τῶν
 σχολῶν. δοχὴ η' εἰς τὸ Φιλαδέλφιον. ὑποστρεφόμενος ὁ δή-
 μαρχος τῶν Βενέτων μετὰ τοῦ δήμου τοῦ λευκοῦ, ποιεῖ ἐκεῖσε 10
 δοχὴν. δοχὴ θ' εἰς τὸν Ταῦρον. δέχεται ἐκεῖσε ὁ δήμαρχος
 τῶν Πρασίνων μετὰ τοῦ δήμου τοῦ ῥουσίου. δοχὴ ι' ἐν τῷ
 φουρνικῷ τῶν ἀρτοποιῶν. ὑποστρεφόμενος ὁ δήμαρχος τῶν
 C Πρασίνων μετὰ τοῦ δήμου τοῦ ῥουσίου, ποιεῖ ἐκεῖσε δοχὴν.
 δοχὴ ια' ἐν τῷ φόρῳ. ὑποστρεφόμενος ὁ δήμαρχος τῶν Πρα- 15
 σίνων μετὰ τοῦ δήμου τοῦ ῥουσίου ποιεῖ ἐκεῖσε δοχὴν. δοχὴ
 ιβ' ἐν τῷ πραιτωρίῳ. δέχεται ἐκεῖσε ὁ δήμαρχος τῶν Βενέ-
 των μετὰ τοῦ δήμου τοῦ λευκοῦ. δοχὴ ιγ' ἐν τῷ φουρνικῷ
 τοῦ Μιλίου. ὑποστρεφόμενος ὁ δήμαρχος τῶν Βενέτων μετὰ
 τοῦ δήμου τοῦ λευκοῦ, ποιεῖ ἐκεῖσε δοχὴν. καὶ πάλιν μετὰ 20
 μικρὸν τῆς τοιαύτης δοχῆς δέχεται ὁ δημοκράτης τῶν Πρα-
 σίνων, ἦγουν ὁ ἐσκούβιτος, μετὰ τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν
 Ms. 40. b Πρασίνων. καὶ πάλιν μετὰ μικρὸν ὑποστρεφόμενος ὁ δήμαρ-
 D χος τῶν Πρασίνων μετὰ τοῦ δήμου τοῦ ῥουσίου, ποιῶσιν
 ἐκεῖσε δοχὴν ἀντικρὺ τοῦ Ἀχιλλέως πρὸς τὴν πύλην τῆς 25
 7. εἰς τὰ R., εἰς cod. superscr. τ., εἰς τὸν ed. 13. ἀρτοποιῶν cod.

Tertia in S. Mocii, ubi Venetorum tribunus cum populo albo adest.
 Quarta in Exacionio, ubi tribunus Prasinorum cum factione russa.
 Quinta in Xerolopho e regione sacelli S. Callinici: stat ibi Tribunus
 Prasinorum cum populo albo. Sexta in foro Bovis: ibi princeps Pra-
 sinorum seu domesticus Excubitorum. Septima in foro Amastriano:
 stat ibi Venetorum princeps seu domesticus scholarum. Octava in
 Philadelphia: revertens Venetorum tribunus cum populo albo ibi
 Principes excipit. Nona in Tauro: ubi tribunus Prasiuorum cum
 populo russo adest. Decima in fornice pistorum: revertens tribunus
 Prasinorum, cum populo russo Principes excipit. Undecima in foro:
 revertens Prasinorum tribunus, cum populo russo praesto est. Duode-
 cima in praetorio: stat ibi tribunus Venetorum cum populo albo.
 Decima tertia in fornice Milii: revertens tribunus Venetorum cum
 populo albo principes excipit. Non procul inde princeps Prasinorum,
 seu excubitor, cum transitoria factione Prasia, nec magno spatio
 interiecto revertens Prasinorum tribunus cum populo russo, ante
 Achilleas thermas ad portam Meletes adest. Venetorum autem prin-

Μαλέτης, καὶ πάλιν μετὰ μικρὸν τῆς τοιαύτης δοχῆς δέχεται ὁ δημοκράτης τῶν Βενέτων, ἦγουν ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν, μετὰ τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν Βενέτων εἰς τὸ κάγκελλον τῆς χαλκῆς. (Γ.) Χρῆ εἶδέναι, ὅτι αἱ ἀπτολογαὶ τῶν δοχῶν γίνονται καθῶς καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ τῆς διακαινησίμου. αἱ φωναὶ τῶν Βενέτων, ἃς λέγουσι δρομικῶς „χαίροις κραταιότατε αὐτόκρατορ” καὶ τὰ ἐξῆς. οἱ ἀπελατικοὶ „προστασίαν ἀκαθαίρετον καὶ σκέπην τὴν ἀνύμφετον λαβόντες, Θεό-Ed. L. 35 στεπτοι εὐεργέται, καὶ ταῖς αὐτῆς ἐγκουχόμενοι παναχράντοις ἰοπρεσβεβαίαις, ἀκαταμάχητοι ὄντες ἔδνεσιν ὑπεναντίοις. αὐτὴ γὰρ ἐπισκιάζει ἐν ἡμέρᾳ πολέμου ταῖς κορυφαῖς ὑμῶν, καὶ ταῖς νίκαις ὑμᾶς δεικνύει στεφανίτας εἰς εὐτυχίαν καὶ δόξαν τῶν Ῥωμαίων.” ἄλλο ἦχ. γ. „εὐλόγηται τὸ ὄρος ἐλαιῶν· ἐν αὐτῇ γὰρ εὐλόγηται ἡ χορεία τῶν ἀποστόλων, καὶ εἶδον δόξαν ἰδύψιστου, ἐκεῖθεν πρὸς οὐρανὸν σαρκὶ ἀναφερόμενον Θεὸν καὶ πύλας αἰωνίους ἀνοιγομένας καὶ τὸν δεσπότην προσδεχομένης. στρατιαὶ δὲ τῶν ἀγγέλων ὑμνολογοῦσι καὶ τὸν πατέρα Β πρὸς τὸν υἱὸν εἰπόντα· Κἀθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν σοὶ κλίῃ πᾶν ποιημάτων γόνυ.” ἄλλο ἦχ. πλαγ. δ. „ἐπέστη Χριστός τοῖς ἀποστόλοις καὶ ὤφθη αὐτοῖς εἰρήνην λέγων, καὶ τὰς ῥῆσεις τῶν προφητῶν αὐτοῖς ἐρμηνεύων, πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν πάντα ἐξήγαγεν ἄρδην, καὶ τὰς χεῖρας εἰς ὕψος ἄρας, εὐλογήσας αὐτοῦς, εἰς οὐρανοὺς ἀνεληφθῆ, ἐπαγγελιάμενος αὐτοῖς καὶ τὴν τοῦ ἁγίου πνεύματος παρουσίαν, χα-

12. ὑμῶν ed. 13. et 14. εὐλόγηται R. ex. script. cod. εὐλόγεσται, εὐλογεῖται ed. 22. ἐξάγαγεν ed. 23. αὐτοῖς ed.

ceps seu domesticus scholarum cum transitorio Venetorum populo in cancellis chalces eos excipit. (III.) Sciendum est, acclamationes factionum easdem ac secunda renovationis die esse. Hymni Venetorum, quos cursorie dicunt: Salve, potentissimé Imperator etc. Apelatici: Patrocinium immaculatum et virginiam tutelam, a Deo coronati evergetas, accepistis, eiusque purissimis muneribus superbientes, inimicis gentibus apparetis. Ipsa enim belli tempore vertices vestros obumbrat, et monstrat vos victoriarum coronis onustos ad felicitatem et gloriam Romanorum. Alius toni tertii: Mons oliveti laudetur, in eo enim chorus Apostolorum celebratur, qui gloriam altissimi, ad coelum in carne elatum Deum aeternasque portas apertas et Dominum excipientes viderunt. Angelorum vero exercitus patrem quoque cantu celebrant, ad sitium dicentem: Seds ad dextram meam, usque dum creaturae omnes genua tibi inclinent. Alius tono obliquo tertio: Christus Apostolis adstetit, ipsisque pacem nuncians apparuit, et verbis prophetarum expositis, omnes ad unum in montem olivetum duxit, manusque ad coelum attollens eisque benedicens, in coelum

ρᾶς αὐτοῦς ἐμπλήσας· διὸ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, εὐεργέτας, εὐλογῆσει ὑμᾶς ἐν πᾶσι, καὶ χαρᾶς ἐμπλήσει τὴν ὑμῶν βασιλείαν." αἱ φωναὶ τῶν Πρασίνων, ὡς λέγουσιν ἡχ. δ' „καταφυγῆς ἐλπίδα καὶ σωτηρίας" καὶ τὰ ἐξῆς. ἄλλο ἡχ. γ' „προσκυνήσαντες πάντες οἱ ἀπόστολοι ὁμοῦ Χριστὸν εἰς οὐ-
Ma. 4. 2 θρανοὺς ἀναληφθέντα, κατέλαβον τὴν Ἱερουσαλήμ μετὰ χαρᾶς, ὅτι εὗροσαν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ὃν ἔγραψε Μωσῆς καὶ οἱ λοιποὶ τῶν προφητῶν, καὶ ἐθεύσαντο τὴν ὄψαν αὐτοῦ μετὰ σταυροῦ ἐκ δεξιῶν καθημέριον τοῦ πατρὸς αὐτὸς ὑμᾶς φυλάξει, εὐεργέται, εἰς εὐτυχίαν Ῥωμαίων." 10 ἄλλο ἡχ. βαρ. „ξένον θαῦμα! ὡς γὰρ ἕτερός ἐπὶ πόκον, λόγος τοῦ Πατρὸς καὶ νῦν ὁρᾶτε, εἰς οὐρανοὺς ἀνιῶν σαρκοφόρος, **D**ὅτι ἐπλήρωσε τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς, συγκαλέσας τὰ ἔθνη πάντα τῇ ἁληθείᾳ λατρεύειν, ὅθεν καὶ πληρώσας τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκονομίαν, ἐκ δεξιῶν ἐκάθισε τῆς δυνάμεως Κυρίου. 15 αὐτὸς ὑμᾶς φυλάξει, εὐεργέται, εἰς εὐτυχίαν Ῥωμαίων."

ΚΕΦ. 9.

Τῆ ἰορτῆ τῆς Πεντηκοστῆς.

Τῶν Βενέτων φωνὴ ἡχ. πλαγ. δ' „ἡ τοῦ Θεοῦ πνεῦμα-
Ed L. 36 τοσ παρούσια τοῖς ἐν γῆ ἐπέλαμψε Θεογνωσίᾳ." ἄλλο, ἡχος 20

5. πάντες om. ed. 7. εἴρησαν ed. 11. ἡχ. βαρ. cod., unde R. efficit ἡχος βαρὺς sive ἡχου βαρῆος, ed. ἡχ. γ'. Βαρβάρων. 20. παρούσια. Τοῖς ἐν ed. Θεογνωσία ed.

adsumptus est, annunciata ipsis Sancti Spiritus praesentia ipsisque gaudio impletis. Propterea et Deus noster, beneficus Imperatores, vobis in omnibus benedicet, vestramque maiestatem gaudio implebit. Prasinorum cantiones, quas tono quarto dicunt: Refugii spem et salutis etc. Alia tono tertio: Apostoli Christum coelo receptum simul adorantes, Hierosolyma cum gaudio petiere, quod Christum Iesum Dei filium, de quo Moses et ceteri prophetae scripserant, invenerunt, gloriamque eius cum cruce ad dextram patris sedentis siderunt. Ille vos, benefici Imperatores, in felicitatem Romanorum servabit. Alia tono gravi: Inauditum miraculum! ut enim pluvia super vellus, sic verbum Patris: et nunc videte qui carnem portaverat, impleta Patris voluntate, in coelum abiit, gentes omnes ut veritati serviant convocat; quare, oeconomia salutis nostras peracta, ad dextram potestatis Domini sedet. Ipse vos, Evergetae, ad Romanorum salutem tuebitur!

CAP. 9.

In Festo Pentecostes.

Ventorum hymnus tono obliquo quarto: *Spiritus divini praesentia iis, qui in terra degunt, cum divina cognitione apparuit.*

ὁ αὐτός „ὁ παράκλητος σήμερον οὐρανόθεν, ὡς ἐν πυρίναις γλώσσαις ἐπιφοιτήσας τοῖς ἀποστόλοις, ἐδίδασκει κηρύττει τὴν ὁμοούσιον πίστιν τῆς τριάδος, τὰ ἔθνη ἐφώτισεν, τὴν πλάνην κατέφλεξε, τοὺς εὐεργέτας ταῖς νίκαις ὠραῖζει, καὶ τῶν 5 βραχίονι αὐτῶν βυρβύρους καθυποτάσσει ἀγαλλιῶσθω πᾶσα ἡ οἰκουμένη, ὅτι νίκη βασιλεύει καὶ χαρὰ ἐν τοῖς Ῥωμαίοις.” δοχὴ β, τῶν Πρασίτων, φωνὴ ἤχ. δ’ „τῇ τετραπλῇ τριάδι ἀποστόλων ἡ τῆς τριάδος ὄψθη πυρσοφαῖα.” ἄλλο, ἀπελατικὸς πλ.αγ. δ’ „ὁ ἐν πυρίναις γλώσσαις Χριστὸς τὰ ἔθνη εἰς 10 ἐπιγνώσιν ἀγαγὼν ἀληθείας, αὐτὸς ὑμᾶς, θεόσπετοι εὖσε-Β βεῖς εὐεργέται, ἐν τῇ τοῦ πνεύματος ἐπιφοιτήσει ἡγιασμένον στέφανον ἐπέθηκεν οὐρανόθεν ταῖς τιμίαις κορυφαῖς ὑμῶν διὸ αὐτὸν θύσωπυῦμεν ἐκ καρδίας ἀπαύστως. κύριε ὁ αἰωνίως βασιλεύων, τούτους ἡμῖν χάρισον εἰς χαρὰν καὶ ἀνέγερ- 15 σιν τῶν Ῥωμαίων.” δοχὴ γ’, τῶν Βενέτων, φωνὴ ἤχ. δ’ „πυρρὸς ἐν εἶδει τὸ πνεῦμα τοῖς ἀποστόλοις ἐπέστη σήμερον οὐρανόθεν.” ἄλλο, ἤχος ὁ αὐτός „ὁ γλωττομόρφους Θεὸς πυρσοφαῖαις τὰς τῶν ἔθνων ἐκμειώσας ἀθείας, δι’ ὑμῶν, ἀνδρείδ- Ms. 41 b ταισι δεσπότηται, ἐκπολεμῆσαι ἐπαγγέλλεται καὶ ἐκμειῶσαι τὰς 20 τῶν ἔθνων ἀθείας, καὶ ὁμογλώττους ἐν πίστει τοὺς ἄλλο- C γλώσσους ἐλκύσει ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα, ἡ χαρὰ καὶ ἀνέγερσις τῶν Ῥωμαίων.” (B.) Δοχὴ τετάρτη, τῶν Βενέτων, φωνὴ πλ.αγ. δ’ „ἡ τοῦ Θεοῦ πνεύματος παρουσία” καὶ τὰ ἐξῆς.

8. πυρσοφαῖα R., πυρσοφαῖα ed. 13. θυσωπυῦτες cod.

Alius eiusdem toni: *Ipse Paracletus hodie coelo delapsus, tanquam in igneis linguis Apostolis apparens, consubstantiali trinitatis fidem praedicare docuit, gentes illustravit, errorem igne deleuit, benefactores opportunis victoriis beat eorumque brachio barbaros subiicit. Universus orbis gaudeat, quod victoria et gaudium apud Romanos imperat. Receptio II. Prasinorum, cantio toni IV.: Quadruplici Apostolorum trinitati flamma trinitatis apparuit. Hymnus apclaticus toni IV.: Christus in linguis igneis gentes ad cognitionem veritatis perduxit. Ipse, a Deo coronati Imperatores, Spiritus Sancti praesentia sacram coronam venerandis verticibus vestris imposuit: propterea cum ex animo indesinenter et venerabundi intuemur: Domine, aeternum imperans, hos nobis in gaudium et salutem Romanorum serva. Receptio III. Venetorum, vox toni IV: Ignis specie in Apostolos Spiritus S. hodie e coelo descendit. Alia eodem tono: Deus, qui flammis linguas mutantibus gentium impietatem deleuit, vobis, Domini fortissimi, vincere et extinguere gentium impietatem edixit: qui diversis nunc linguis utuntur, hos una lingua in fide loquentes trahet N. N. gaudium et salus Romanorum. (II.) Receptio quarta Venetorum tono obliquo IV.: Divini Spiritus praesentia etc. Alia vox tono IV.*

ἄλλο ἤχ. δ' „ἡ ὑπεράρχιος τριάς, ο δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα Θεό-
στεπτοι, ἀδιαιρέτως ἐν τῷ στέφει ὑμῶν δεικνύται εὐδοκοῦσα·
ἐν ταύτῃ γὰρ τῇ ἡμέρᾳ πατὴρ τὰς πλάκας Μωσῆ παρέχει,
υἱὸς τὸ πνεῦμα τοῖς μαθηταῖς δωρεῖται, αὐτὸ τὸ πνεῦμα πυ-
D ρίναις γλώσσαις τυπούμενον φανεροῦται τριπλασιαζομένης 5
δὲ τῆς ἑορτῆς ὑμῶν, Θεολογεῖται σήμερον ἡ ὁμοούσιος τριάς
ἡ στέφουσα ὑμᾶς.” δοχὴ ε', τῶν Πρασίνων, φωνὴ ἤχ. γ'·
„λιμὴν τῶν θείων διδαγμάτων, ἡ τοῦ παραγίου πνεύματος
χάρις.” ἀπελατικός· „τῷ ἁγίῳ πνεύματι ἐστέφθητε, οἱ δεσπό-
ται τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἐν αὐτῇ ὁδηγεῖτε τὸν λαὸν ὑμῶν ἐν 10
πύσῃ προσκυνεῖν ἀληθεῖα τὸ τρισυπέρθρον κράτος.” δοχὴ ε',
τῶν Βενέτων, φωνὴ ἤχ. δ'· „πυρὸς ἐν εἶδει τὸ πνεῦμα”
καὶ τὰ ἐξῆς. ἄλλο, πλαγ. δ'· „θεὸς τὸ πνεῦμα σήμερον ἐγνω-
Ed. L. 37 ρίσθη τοῖς ἀποστόλοις ἐν γλώσσαις πυριμόρφους, καὶ ὑμᾶς,
θεόστεπτοι εὐεργεταί, τῇ ἀλουργίδι καὶ τῷ στέφει δοξάσας, 15
ἐδικαίωσεν βουλήσει θεοκρίτη βασιλεύειν ἐπαξίως Ῥωμαίων.
δόξα Θεῷ τῷ στέψαντι ὑμᾶς εἰς ἀνέγερσιν Ῥωμαίων.” ἀκτο-
λογία τῆς ἑκτῆς δοχῆς. λέγουσιν οἱ κράκται· „πολλὰ, πολλὰ,
πολλὰ.” ὁ λαὸς· „εἰς πολλὰ ἔτη, εἰς πολλὰ.” οἱ κράκται· „ὁ
τῶν πάντων ποιητῆς καὶ δεσπότης.” φθογγεὶ καὶ ὁ λαὸς ἐκ 20
τρίτου· „πολλοὶ ὑμῶν χρόνοι.” οἱ κράκται· „ὁ τὸ παράκλη-
τον καὶ ἅγιον πνεῦμα.” φθογγεὶ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ'· „πολλοὶ
ὑμῶν χρόνοι.” οἱ κράκται· „καταπέμψας ἐν γλώσσαις τῶν ἀπο-
στόλων.” φθογγεὶ καὶ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου· „πολλοὶ ὑμῶν χρό-
B νοι.” οἱ κράκται· „τοὺς χρόνους ὑμῶν πληθύνει σὺν ταῖς αὐ- 25

Suprema trinitas, N. N. a Deo coronati, corona vestra perpetuo delectatur. Hoc enim die Pater tabulas Mosi tradit, Filius Spiritum Sanctum Apostolis donat, ipse Spiritus in linguis igneis apparet. Triplicato autem festo vestro, Domini, celebratur hodie, quae vos coronavit, consubstantialis trinitas. Recceptio quinta Prasinorum, hymnus ton. III: Portus divinae doctrinae, Sancti Spiritus gratia. Apelatius hymnus: A Sancto Spiritu vos, Domini Romanorum, coronati estis, et in ipso populum vestrum, in omni veritate divinam maiestatem adorare docetis. Recceptio sexta Venetorum, hymnus tono IV: Specie ignis Spiritus etc. Alius, obliquo IV: Deus Spiritus hodie Apostolis in linguis figuram ignis habentibus apparuit, et vos, a Deo coronati Imperatores, purpura coronaque ornavit, ac divino consilio Romanis pro dignitate imperare potestatem dedit. Gloria Deo, qui vos in solutem Romanorum coronavit. In receptione sexta ita acclamatur: cantores dicunt: Multos, multos, multos! Populus: In multos annos, in multos! Cantores: Creator omnium et dominus. Clamat et populus ter: Longa vobis tempora! Cantores: Paraclietum sanctumque Spiritum. Clamat et populus ter: Longa vobis tempora!

γούσαις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις." φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τὴν ἁγίαν βασιλείαν σας." τριλέξια εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν, πλαγ. δ' „δέξαι δούλους, δέσποτα, τοῦ ἕμνεῖν τὸ εὐσεβές σου· ὁ Θεὸς ὁ στέψας αὐτο-
 5 χεῖρως τὴν κορυφὴν ἡμῶν ἀξιώσει." (Δ.) Ἔνθεν κἀκεῖθεν Ms. 42. a
 τὰ βῆλα οἱ σιλεντιάριοι, καὶ εἰσάγει ὁ πραιπόσιτος βῆλον α', μαγίστρον καὶ ὁ μὲν πραιπόσιτος ἀνέρχεται, καὶ ἴσταται ἐν τῇ τάξει αὐτοῦ. οἱ δὲ μάγιστροι καὶ οἱ μέλλοντες καθέξῃς εἰσέρχονται, ἐν ἑκάστῳ βῆλῳ εἰσερχόμενοι οὐ πίπτουσι, καὶ C
 10 ἀπλῶντες ἴστανται ἀπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου ἔνθεν κἀκεῖθεν, κατὰ τὰς αὐτῶν τάξεις καὶ στάσεις. εἰδ' οὕτως λαβὼν πάλιν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος, ἐξέρχεται μετὰ τῶν δύο ὀστυαρίων καὶ εἰσάγει βῆλον δεύτερον, πατρικίους τοὺς καὶ ἀνθυπάτους. βῆλον γ'· πατρικίους καὶ στρατηγούς.
 15 βῆλον τέταρτον· τὸν ὑπαρχὸν τῶν πραιτωρίων, τὸν κοιναί-
 στωρα, ἀνθυπάτους τῶν θεμάτων καὶ ἐπάρχους. βῆλον ε' τὸν λογοθέτην τοῦ στρατιωτικοῦ, τὸν δομέστικον τῶν ἱκανάτων, τὸν δομέστικον τῶν νομῆρων, τὸν δομέστικον τῶν ὀπτιμάτων, τὸν δομέστικον τῶν τευχέων, τὸν σακελλάριον τὸν τοῦ σα- D
 20 κελλίου, τὸν τοῦ εἰδικοῦ, τοὺς δημάρχους τῶν δύο μερῶν, τὸν κουράτορα τὸν μέγαν, τὸν τοποτηρίτην τῶν σχολῶν καὶ δυσυπάτους, σπαθαρίους, συγκλητικούς καὶ ὑπάτους. βῆλον ε'
 5· κόμητας τῶν σχολῶν. βῆλον ζ' βασιλικούς κἀνδιδάτους.

9. βῆλῳ. Εἰσερχ. ed. 21. δυσυπάτους σπαθ. sine distinctione cod.

Cantores: Qui in linguis Apostolorum demisit. Clamat et populus ter: Longa vobis tempora! Cantores: Annos vestros, Augustarum et porphyrogenitorum, augeat! Clamat et populus ter: Longaevam Deus sacram maiestatem vestram esse iubeat! Trilexia in eundem festum diem, obl. IV.: Suscipe servos, Domine, pietatem tuam cantu celebraturos. Deus, qui sua manu vestrum verticem honore coronavit. (III.) His dictis, silentiarii hinc et illinc cortinas reducant, et praepositus velum primum, magistrōs, adducit. Praepositus venit, et in ordine suo subsistit, magistrōi et qui post ipsos intrare debent, in singulis velis intrantes, non prociidunt in genua, et cum abiere, stant hic et illic post cubicali praefectos secundum ordines et stationes suas. Deinde iterum, signo dato, praepositus cum duobus ostiariis exit, et velum secundum, patricios et proconsules, adducit. Eodem modo velum tertium, patricios et strategos; velum quartum praefectum practorio, quaestorem, thematum praefectos et praepositos; velum quintum, logothetam castrensem, domesticum icanatorum, domesticum numerorum, domesticum optimatum, domesticum murorum, sacellarium, sacello et rebus privatis praefectos, tribunos factionum, curatorem magnum, vicarium scholarum, consulares, spatharios, senatores, con-

βῆλον ἢ δομεστικοῖς τῶν σχολῶν. βῆλον θ'· τοὺς ἀπὸ ἐπάρ-
 χων. εἰ τύχῃσι δὲ καὶ πρέσβεις μεγάλου ἔθνους, εἰσέρχον-
 ται ἀπὸ κελεύσεως, καὶ προσκυνήσαντες τὸν βασιλέα καὶ
 Ed. L. 38 ἀσπασάμενοι, ἐξέρχονται, μηδὲν ἕτερον πράττοντες. (Δ.)
 Καὶ εἰθ' οὕτως λαβὼν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασι-5
 λέως, λέγει μεγάλως τὸ „κελεύσατε” ἅπαντες δὲ ἀνταποκρί-
 νονται· „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους ὁ Θεὸς ἀγάγει
 τὴν βασιλείαν ὑμῶν”. καὶ ἐξέρχονται ὕδην εἰσηλθόν, βυστα-
 ζομένου τοῦ βῆλου, τοῦ ὄντος κάτω ἐν τοῖς κίοσι, ὑπὸ τῶν
 προειρημένων δύο σιλεντιαρίων. καὶ πάντων ἐξεληθύντων, ἀνί-10
 σταται ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀπέρχεται ὀπισθεν τῶν ἰθ' ἀκουβί-
 των πρὸς τὸ ὑπαλλάξαι τὸν λῶρον διὰ τῶν βεστηθῶρων, καὶ
 ἡνίκα ὑπαλλάξει, ἐξέρχονται οἱ βεστήτορες, καὶ μένει ὁ βα-
 σιλεὺς μετὰ τοῦ κουβουκλείου μόνου, καὶ στέφεται ὑπὸ τοῦ
 πραιποσίτου, καὶ ἐξέρχεται, κρατῶν ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ χειρὶ 15
 Βἀνεξιμακίαν, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ σκηπίωνα ἐπικείμενον τῷ
 Ms. 42. b ὤμῳ αὐτοῦ, καὶ διέρχεται μέσον διὰ τοῦ μεγάλου τρικλίνου
 καὶ τῶν δύο κίωνων, ἔνθα τὸ βῆλον κρέμαται. ἐξερχομένου
 δὲ τοῦ βασιλέως ἀπὸ τοῦ βῆλου, ἵσταται ἐξ ἀριστερῆς ὁ
 δρογγάριος τῆς βίγλας καὶ πρωτοσπαθάριοι βαρβάτοι, καὶ αἰο
 δριγευόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβου-
 κλείου, διέρχεται διὰ τοῦ πόρτηκος τοῦ μεγάλου τρικλίνου,
 ἔνθα ἡ ἔκθεσις τῶν ἰθ' ἀκουβίτων τίθεται, καὶ ἀπειθῶν ἵστα-
 ται ἐν μέσῳ τῶν δύο κίωνων. καὶ δέχονται αὐτὸν ἐκείσε εἰς
 τὸν δνόποδα πατρίκοί τε καὶ στρατηγοί, καὶ προσκυνήσαν 25
 2. Ἄν τύχ. ed.

sules; velum sextum, comites scholarum; septimum, Imperatorios
 candidatos; octavum, domesticos scholarum; nonum, expraefectos,
 adducit. Si vero etiam magnae cuiusdam gentis legati in urbe ad-
 sint, ex mandato intrant, et Imperatore salutato osculoque dato, ni-
 hil praeterea agentes discedunt. (IV.) Deinde signo ab imperatore
 accepto, alta voce praepositus dicit: *Iubete*; omnes vero respondent:
In longa felicitateque tempora Deus maiestatem vestram perducat!
 Post qua ingressi erant exeunt, velo, quod infra in columnis est,
 a dictis duobus silentiariis portato. Omnibus egressis, surgit Imper-
 ator, et ad XIX. accubitus abit, ut lorum per vestitores mutet,
 quo facto, vestitoribus discedentibus, cum cubiculo solo manet, et
 a praeposito coronatus, procedit, dextra manu acaciam, sinistra sci-
 pionem humero impositum gestans, perque medium magnam tricli-
 nium et duas columnas, ubi suspensum velum est, transit. Impera-
 tore autem e velo egresso, ad sinistrum drungarius vigilum barbati-
 que protospatharii stant, et ipse a cubiculi praefectis stipatus, per
 magni cubiculi porticum, ubi apparatus XIX. accubituum instruitur,

τες τὸν βασιλέα μὴ πεσόντες κάτω, νεύει ὁ πραιπόσιτος τῆς
 τῆς καταστάσεως, κάκεινος λέγει „κελεύσατε” αὐτοὶ δὲ τὸ C
 „εἰς πολλοὺς χρόνους καὶ ἀγαθούς.” ἐν δὲ ταύτῃ τῇ δοχῇ
 ἴστανται σπαθαροκανδιδάτοι καὶ οἱ σπαθᾶριοι ἐνθεν κάκεισε,
 5 καὶ οἱ μὲν σπαθαροκανδιδάτοι καὶ οἱ σπαθᾶριοι κατέρχονται
 τὰ γραδῆλια τοῦ κομιστωρίου, οἱ μὲν ἐκ δεξιῶν, οἱ δὲ ἐξ
 εὐωνύμων τῶν πυλῶν. οἱ δὲ πατρίκιοι καὶ οἱ στρατηγοὶ διέρ-
 χονται τὴν μέσην πύλην καὶ εὐθέως οἱ μὲν ἀπὸ δεξιᾶς πα-
 τρίκιοι καὶ στρατηγοὶ κατέρχονται τὰ γραδῆλια τῆς ἄριστε-
 10 ρῆς πύλης. ὁ δὲ βασιλεὺς δηριγευόμενος ὑπὸ τοῦ κουβουκλείου,
 κατέρχεται τὸ πούλιτον, καὶ ἴσταται ὑπὸ τὸ καμελαύκιον
 ἐν τῇ πορφυρῇ λίθῳ, καὶ δέχονται αὐτὸν ἐκεῖσε πατρίκιοι D
 καὶ στρατηγοὶ μετὰ τῆς συγκλήτου. καὶ προσκνησάντων τὸν
 βασιλέα μὴ πεσόντων κάτω, νεύει ὁ πραιπόσιτος ἀπὸ κελεύ-
 15 σεως τῆς σιλεντιαρῆ, κάκεινος λέγει „κελεύσατε.” (E.) Καὶ ἀπὸ
 τῶν ἐκεῖσε δηριγευόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπ’ αὐτῶν πάντων, διέρ-
 χεται διὰ τῶν ἐσκουβίτων καὶ τῶν σχολῶν, καὶ ἐξέρχεται τὴν
 μεγάλην πύλην, καὶ διερχόμενος διὰ μέσου τοῦ μιλίου καὶ
 20 τοῦ ἀυγυνοστεῆς, εἰσέρχεται ἐν τῇ πύλῃ τοῦ ὠρολογίου τῆς
 τομεγάλῃς ἐκκλησίας. ἴστέον δὲ, ὅτι ἐν τῇ διόδῳ τοῦ βασιλέως
 τελοῦνται ἅπαντα τὰ αἴσια ἀκολουθήως, ὃν τρόπον ἀνωτέρω
 ἐν τῇ καθόλου προελεύσει τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ἐξεθέμεθα. Ed. L. 39
 καὶ εἰσελθόντος τοῦ βασιλέως ἐν τῇ προειρημένῃ πύλῃ τοῦ

11. ἴστανται cod. 14. πεσόντων R. ex compendio cod. πεσον
 superscripto τ, πεσόντες ed.

transit, et in medio duarum columnarum stat. In onopodio patricii
 et strategi Imperatorem suscipiunt, eoque adorato, non prono tamen
 in terram corpore, praepositus cerimoniarum signum dat, qui dicit:
Iubete; hi vero: *In multa et felicia tempora*. In hac Imperatoris so-
 leanni receptione hic et illic spatharocandidati et spatharii stant, qui
 per scalas consistorii, illi quidem per sinistram, hi per dextram por-
 tam, descendunt. Patricii et strategi per mediam portam veniunt,
 et rursus qui ad dextram adstant per gradus sinistrae portae descen-
 dunt. Imperator a cubiculariis stipatus, per pulpitum descendit, et
 sub camelaucio in lapide rubro stat, cumque patricii et strategi cum
 senatu ibi excipiunt. Postquam Imperatorem, haud prono tamen in
 terram, adorarunt, praepositus a mandato signum silentiario dat,
 qui dicit: *Iubete*. (V.) Inde ab his omnibus stipatus Imperator, per
 excubias scholasque transiens, perque magnam portam, medium Mi-
 liti et Augustale progressus, portam horologii magni templi ingreditur.
 Notandum vero est, ritus omnes eo modo, quem supra in uni-
 versali processione natalis Domini exposuimus, in hac processione
 Imperatoris observari. Ingressum per dictam horologii portam factio

ὄρολογίου, δέχονται αὐτὸν οἱ τοῦ μέρους τῶν Βενέτων ἐκεῖσε,
 Mi. 43. οὐκ ἐπιδίδωσι δὲ ἐκεῖσε ὁ δήμαρχος λιβελλάριον, εἰ μὴ μόνον ἀπολογεῖ, μὴ πράττων ἕτερόν τι. καὶ εἰδ' οὕτως εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς ἔνδον τοῦ βήλου τοῦ κρεμαμένου ὀπισθεν τῆς πύλης τοῦ νύμφηκος ἐν τῷ μηταωρίῳ, καὶ λαβὼν ὁ πραι-5 πόσιτος τὸ στέμμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, εἰσέρχονται ἐν τῷ νύμφηκι, καὶ ἀπαντᾷ αὐτὸν ὁ πατριάρχης, ὁ δὲ βασιλεὺς ἀσπάζεται τὸ, τε εὐαγγέλιον καὶ τὸν σταυρὸν. καὶ εἰδ' οὕτως προσκυνήσαντες ἀλλήλους ὁ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης,
 B καὶ ἀσπασάμενοι ἀπέρχονται μέχρι τῶν βασιλικῶν πυλῶν. 10 καὶ ὁ μὲν πατριάρχης ἄρχεται τελεῖν τὴν εὐχὴν τῆς εἰσόδου τῆς θείας λειτουργίας. ὁ δὲ βασιλεὺς παρὰ τοῦ πραιποσίτου λαβὼν κηρία, εὐχεται. καὶ ἀποδόντων ἀμφοτέρων τὰς εὐχὰς αὐτῶν τῷ Κυρίῳ, ἐπιδίδωσιν ὁ βασιλεὺς τοὺς κηροὺς τῷ πραιποσίτῳ, καὶ αὐτὸς τῷ τῆς καταστάσεως. ὁ δὲ βασιλεὺς 15 προσκυνεῖ τὸν τίμιον σταυρὸν καὶ τὸ ἄγραπτον εὐαγγέλιον καὶ διέρχεται μετὰ τοῦ πατριάρχου μέσον τοῦ ναοῦ, καὶ διὰ τῆς πλαγίας τοῦ ἄμβωνος εἰσέρχονται ἐν τῇ σωλέᾳ, καὶ πλησιάσαντες ταῖς ἁγίαις θύραις, ὁ μὲν πατριάρχης εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον, ὁ δὲ βασιλεὺς ἄψας κηροὺς καὶ 20 C εὐξάμενος ἐπιδίδωσι τοὺς κηροὺς τῷ πραιποσίτῳ, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον· μέλλοντος δὲ εἰσιέναι, ἴστανται μητροπολιταὶ κατέχοντες τὰ ἅγια θύρια, καὶ ἐπινευσάντων αὐτὰ πρὸς τὸν βασιλέα μικρὸν, φιλεῖ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἐπ' αὐταῖς πεπαρημένους σταυροὺς, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσια- 25

3. πράττοντες cod. 22. ξιέναι ed.

Veneta excipit; tribunus autem eius libellum non tradit, sed tantum acclamat, nec quioquam praeterea facit. Deinde Imperator velum pone narthecis portam in metatorio suspensum ingreditur, et postquam praepositus a capite eius coronam demisit, narthecem intrant ipsique patriarcha occurrit, Imperator vero evangelium cruceque osculatur. Postquam Imperator et patriarcha se invicem veneratim osculatique sunt, ad portas Imperatorias abeunt, ubi patriarcha preces introitus divini officii agit, Imperator vero cereos, quos a patriarcha accepit, tenens, precatur. Quo facto, cereos praeposito, hic cerimoniaro tradit, Imperator autem venerandam crucem sacramque evangelium adorat, mediumque templum cum patriarcha transit, perque obliquitatem ambonis solem intrat. Sacris ianuis appropinquantes, patriarcha sacrarium ingreditur, Imperator cum cereis accensis precatus, eos praeposito tradit, et ipse sacrarium intrat. Dum vero ingressurus est, metropolitani sacras ianuas occupant easque versus imperatorem paululum inclinant; is cruces eis affixas

στηρίον, καὶ εὐξάμενος ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης
 ἐφαπλοῖ ἐν αὐτῇ εἰλητὰ δύο, καὶ ἐπιτίθει τὰ προσευ-
 χθέντα, δίσκους δύο καὶ ποτήρια δύο, εἶτα ἀσπάζεται τὰ
 ἅγια σπάργανα, καὶ εἶθ' οὕτως λαβὼν ὑποκόμβιον παρὰ
 5 τοῦ πραιποσίτου, τίθει καὶ αὐτὸ ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ.
 (ς'.) Καὶ προσκυνήσαντες ἀλλήλους ὁ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πα-
 τριάρχης, ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ
 ἀπέρχεται εἰς τὸ μητατώριον, καὶ ὑπτῶν ἐκεῖσε κηρὸς καὶ
 εὐξάμενος, ὑπαλλάσσει τὸν λῶρον καὶ τῆς θείας λειτουργίας
 10 τελεσθεισῆς, ἥνικα μέλλουσι διέρχεσθαι τὰ ἅγια, περιβάλλε-
 ται ὁ βασιλεὺς χλανίδα, καὶ θρηγιεγόμενος ὑπὸ τῶν ἑξ ἔθους, *Ms. 43. b*
 ἀπέρχεται ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ ἴσταται τὸ κηρίον, ἤγουν ἡ
 λαμπάς, ἥπερ μέλλει βαστάσαι, καὶ σπάντων πάντων τῶν
 πατρικίων ἔνθεν κἀκείσε, διέρχεται ὁ βασιλεὺς μέσων αὐτῶν.
 15 ὁ δὲ πραιπόσιτος λαβὼν τὸ κηρίον, ἐπιδίδωσιν αὐτὸ τῷ βα-
 σιλεῖ, ὁ δὲ βασιλεὺς διέρχεται ὀμικεύων τὰ ἅγια, καὶ εἰς-
 ελθὼν ἔνδον τῆς σωλέας, καὶ πλησίον τῶν ἁγίων θυρῶν γενό- *Ed. L. 40*
 μενος, ἐπιδίδωσι τὸ κηρίον τῷ πραιποσίτῳ, κἀκεῖνος ἐπιτί-
 θησιν αὐτὸ ἐπάνω τῆς σωλέας πλησίον τῶν ἁγίων θυρῶν,
 20 ἐν τῷ δεξιῷ μέρει, ὁ δὲ βασιλεὺς ἴσταται πλησίον τοῦ αὐτοῦ
 κηρίου, ἕως ἂν διέλθωσι τὰ ἅγια. καὶ ἥνικα διέλθωσι τὰ
 ἅγια, προσκυνοῦσιν ἀμφοτέροι ἀλλήλους ὁ, τε βασιλεὺς καὶ
 ὁ πατριάρχης, καὶ ἀπέρχεται ὁ βασιλεὺς θρηγιεγόμενος ὑπὸ
 τῶν κατὰ συνήθειαν διὰ τῶν ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ
 25 μητατῶρίῳ. καὶ τοῦ καιροῦ τῆς θείας ἀγάπης ἐγγίσαντος,
 θηλοὶ ὁ τῆς καταστάσεως τῷ πραιποσίτῳ, κἀκεῖνος τῷ βασι-

osculatur; mox sacrarium intrat, et ad sanctum altare precatus, duo corporalia ei insternit, allatosque discos duos totidemque calices imponit, sacras fascias osculatur sumtumque a praeposito apocombium sacrae tabulae imponit. (VI.) Imperator et patriarcha flexo genu se invicem salutant, et egressus e sacrario Imperator, ad metatorium abit, ubi cereos accendit precatusque loram mutat, et finito divino officio, dum sacra processura sunt, tunicam induit, et a consueto ministerio stipatus, eo, ubi cereus seu lampas, quam portaturus est, stat, procedit, perque medios patricios ab utroque latere adstantes transit. Postquam vero cereum a praeposito accepit, sacra comitatus procedit, solem intrat et prope sacras ianuas constitutus, cereum praeposito reddit, qui ipsum supra solem prope sacras ianuas in dextro latere imponit, Imperator autem ad cereum, usque dum sacra processerunt, subsistit. Quo facto ipse et patriarcha se invicem flexo genu venerantur, mox Imperator cum solenni comitatu extra sacrarium ad metatorium abit. Sacra autem communione appropinquante, id cerimoniarius praeposito, praepositus Imperatori

λεῖ, ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξέρχεται, καὶ δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν
 Βπροειρημένων, τουτέστι τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου
 πατρικίων τε καὶ στρατηγῶν, μετὰ καὶ τῆς συγκλήτου ἀπέρ-
 χεται, καὶ ἴσταται ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ θνυσιωτηρίου, ἐπα-
 κουμβίλων τῷ καγκέλλῳ ἐν τῷ ἀντιμισίῳ τῆς πλαγίας, καὶ
 ἐκείσε δίδωσιν ὁ βασιλεὺς ἀγάπην τῷ τε πατριάρχῃ μηροπο-
 λίταις τε καὶ ἐπισκόποις, ἄρχουσὶ τε τῆς ἐκκλησίας, καὶ πᾶσι
 τοῖς ἐξ ἔθνους, καὶ εἰθ' οὕτως προσκυνήσαντες ἀλλήλους ὁ, τε
 βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, κατέχεται ὁ βασιλεὺς καὶ ἴστα-
 ται, ἔνθα εἰδῆσθαι αὐτὸν δίδοναι τὴν ἀγάπην καθ' ἑκάστην
 πρόελευσιν. καὶ εἰσέρχονται ἐν ἐνὶ βήλῳ μάγιστροί τε καὶ
 πατρικιοὶ καὶ στρατηγοὶ, μετὰ καὶ δομοστικῶν, καὶ οἱ τὰ
 C πρῶτα ὀφφίκια κατέχοντες δῆμαρχοὶ τε καὶ ὁ τῆς καταστά-
 σεως, ἅπαντες δὲ οἱ προειρημένοι εἰσερχόμενοι πρὸς τὸ ὑπὸ
 Ms. 44. α σισθαὶ τὸν βασιλέα προσκυνοῦσι, μὴ πίπτοντες διὰ τὴν ἀνά-15
 στασιν, ἀλλ' ἀπερχόμενος ἑκαστος κατὰ τάξιν, δίδωσι τὴν
 ἀγάπην τῷ βασιλεῖ. καὶ εἰθ' οὕτως ἅπαντες ἴστανται ἐν
 ταῖς τάξεσιν αὐτῶν, καὶ προσκυνοῦσιν ἀμφοτέρω ἀλλήλους
 ὁ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, καὶ ἀπέρχεται ὁ βασιλεὺς
 ἐν τῷ μηταωρίῳ. καὶ τῆς θείας κοινωνίας ἐγγιζούσης, εἰς-20
 ἔρχεται ὁ τῆς καταστάσεως καὶ δημοῦ τῷ πραιποσίτῳ, κάκει-
 νος τῷ βασιλεῖ, ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξέρχεται καὶ δηριγευόμενος
 ὑπὸ τῶν προειρημένων πάντων, ἀπέρχεται καὶ ἴσταται ἔμ-
 προσθεν τοῦ θνυσιωτηρίου ἐν τῷ βασιλικῷ ἀντιμισίῳ, καὶ

8. ὁ βασιλεὺς ed. 12. κατέχοντες Leich. idemque cod., κατέ-
 χοντα ed.

Indicat, qui a dictis ministris, scilicet a praefectis cubiculi, patri-
 ciiis, strategis et senatoribus stipatus, egreditur, et in dextra parte
 sacrarii, cancellis in antimensio lateris obliqui accumbit sacramque
 agapen patriarchae, metropolitae, episcopis, praefectis ecclesiae ceteris-
 que pro more distribuit. Deinde postquam ipse et patriarcha se
 invicem flexo genu salutarunt, Imperator ad locum, ubi agapen in
 omnibus processionibus distribuere solet, abit. Tunc in uno velo
 magistri, patricii, strategae, cum domesticis, iisque, qui supremis
 officiis admoti sunt, demarchi et cerimoniarum, intrant. Omnes
 autem ad osculandum Imperatorem ingressi, non in terram procum-
 bunt ob resurrectionis memoriam, sed singuli abeuntes Imperatori
 osculum pacis dant. Posthac omnes in locis suis adstant, Imperator
 et patriarcha mutus sibi oscula dant; mox ille in metatorium abit.
 Appropinquante sacra communione, cerimoniarum praeposito id
 nuntiaturus intrat, is Imperatorem monet, qui a praedictis stipatus
 abit, et ante sacrarium in antimensio Imperatorio subsistit preca-
 tusque ascendit, et e patriarchae manu sacram communionem, ut

εὐξάμενος ἔκεισε ἀνέρχεται, καὶ κοινωνεῖ ἐκ τῶν τοῦ πα- D
 τριάρχου χειρῶν ὃν τρόπον ἐν τῇ προλαβούσῃ εὐορτῇ τῆς Χρι-
 στοῦ γεννήσεως εἶρηται, καὶ μετὰ τὸ κοινωνῆσαι τὸν βασιλέα
 προσκυνούσιν ἀμφοτέρωι ἀλλήλους δ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πα-
 τριάρχης, καὶ ἀπέρχεται ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ μητατωρίῳ, καὶ
 ἐξελθὼν ἐν τῷ τρικλίῳ, κραματίζει μετὰ φίλων, ὧν ἂν κε-
 λεύει. (Z.) Χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι, ἤνικα ἄρξῃται ἡ θεία λει-
 τουργία, εὐθέως ἀνέρχονται οἱ τοῦ κουβουκλείου ἐν τοῖς κα-
 τηγουμενίοις, καὶ ἐξέρχεται ἡ ἀγούστα ἐκ τοῦ μητατωρίου
 10 τοῦ ὄντος ἐν τοῖς κατηγουμενίοις, καὶ καθίσταται ἐπὶ σελλίου, Ed. L. 4
 καὶ ἴστανται οἱ τοῦ κουβουκλείου ἅπαντες ἐνθεν κἀκεῖσε, οἱ
 δὲ εὐνοῦχοι πρωτοσπαθάριοι ἴστανται ὀπισθεν τῆς ἀγούστης,
 καὶ λαβὼν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τῆς ἀγούστης, ἐξέρ-
 χεται μετὰ δύο ὀσπιρίων βασταζόντων βεργία, καὶ εἰσάγει
 15 βῆλον α, πατρικίας ζωστάς βῆλον β, μαγιστρίσας βῆλον γ,
 πατρικίας καὶ ἀνθυπάτους βῆλον δ, πατρικίας καὶ στρατη-
 γίας βῆλον ε, ἐπαρχίας καὶ κουμιστρίσας βῆλον ζ,
 ἐπαρχίας θεματικὰς ἀνθυπατίσας, τὴν δρογγαρίαν τῆς βί-
 γλης, πρωτοσπαθάριας, σπαθαροκandidατίσας, τουρμαρχίας
 20 ποποτηρητίσας, σπαθάριας ὑπατίσας, καὶ στρατωρίσας βῆλον
 ζ, κομητίσας τῶν σχολῶν, candidατίσας, σκριβωνίσας, δομε- B
 στικίας τῶν ταγματίων, βεσιτωρίσας, σιλεντιαρίας, κομη-
 τίσας τοῦ ἀριθμοῦ, κομητίσας τῶν ἱκανάτων. καὶ μετὰ τὸ Ms. 44. b
 δοῦναι πάσαις τὴν ἀγάπην τὴν ἀγούσταν νεύει τῷ πραιπο-
 7. δδ' ἤνικα ed. 9. ἐκ τοῦ μητατωρίου R., ἐν τῷ μητατωρίῳ
 cod. et. ed. 10. τῷ ὄντι conl. Leich. 19. ἀσπαθάριας ed.

supra in festo natiuitatis Christi commemorauimus, accipit. Qua
 ipsi impertita, patriarcham, patriarcha Imperatorem flexo genu venci-
 ratur, et Imperator ad metatorium abit, et in triclinio cum amicis,
 quos vocari iussit, conuuium celebrat. (VII.) Sciendum est, in in-
 troitu diuini officii, cubicularis ad catechumena abire, Augustam
 vero e metatorio, quod in catechumenis est, egressam, scilicet in-
 sidere, cubiculariis omnibus ab utroque latere, eunuchis vero pro-
 tospathariis a tergo Augustae adstantibus. Signo ab Augusta dato,
 praepositus cum duobus ostiariis virgas gestantibus abire, et velum
 primum, patricias zostas: secundum, magistrissas: tertium, patricias
 et proconsulares: quartum, patricias et strategorum feminas: quin-
 tum, praefectorum et quaeistorum: sextum, praefectorum thematum
 ac proconsulum uxores, drungariam vigiliae, protospatharias, spatharo-
 candidatas, spatharias, turmarcharum uxores, consulares et strato-
 rissas, adducit. Velum septimum, in quo comitissae scholarum,
 candidatae, scribonissae, domesticae ordinum, vestitorissae, silen-
 tianae, comitissae numerorum et excubitorum, sequitur. Hae omnes

σίτῳ, κἀκεῖνος λέγει „κελεύσατε.“ αὐταὶ δὲ τὸ „εἰς πολ-
 λούς καὶ ἀγαθούς χρόνους,“ καὶ ἐξέρχονται. ἀναστῆσαι δὲ ἡ
 αὐτοῦστα, εἰσέρχεται ἐν τῇ μηταωρίῳ μετὰ τῶν οικειαικῶν
 αὐτῆς κουβικουλαρίων, οἱ δὲ λοιποὶ τοῦ κουβουκλείου κατέρ-
 χονται εἰς τὸν βασιλέα. (H.) Καὶ ἀναστῆς ὁ βασιλεὺς ἀπὸ 5
 τοῦ κρύματος, περιβάλλεται τὸν λῶρον διὰ τῶν βεσιτιόρων,
 καὶ κελεύσας τῇ πραιποσίτῳ, προσκαλεῖται τὸν πατριάρχην,
 καὶ τοῦ πατριάρχου ἐλθόντος, προσκυνούσιν ἀμφοτέρω ἀλλή-
 λους ὅ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, καὶ διέρχονται διὰ
 τοῦ τρικλίνου, ἐν ᾧ ἐκραιμάτισε, καὶ μελλόντων ἐξέρχεσθαι 10
 ἐν τῇ ἀγίῳ φρέατι, ἵσταται ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ πύλῃ μετὰ
 τοῦ πατριάρχου, ὁ δὲ πραιπόσιτος καὶ ὁ ἀργυρος ἵστανται
 ἔξω τῆς αὐτῆς θύρας, καὶ δὴ διὰ χειρὸς τοῦ ἀργύρου λαμ-
 βάνει ὁ πραιπόσιτος τὰ χρυσᾶ βαλατιδία, καὶ ἐπιδίδωσι τῇ
 βασιλεῖ, καὶ ὁ βασιλεὺς δίδωσι τοῖς μέλλουσι ταῦτα λαμβά- 15
 νειν, κράζοντος δηλονότι τοῦ ἀργύρου „τῇ ὁ δεῖνα δεσπόται
 Δάγαθοι.“ εἰσὶν δὲ οἱ λαμβάνοντες ταύτην τὴν εὐεργεσίαν ὅ,
 τε ἀρχιδιάκονος καὶ οἱ ὀσιτάριοι καὶ οἱ ψάλται καὶ οἱ προ-
 μονάριοι, καὶ εἰθ' οὕτως εἰσέρχονται ἐνδον τῆς κορτίνας τῆς
 κρεμαμένης ἐν τῇ ἀγίῳ φρέατι. ὁ δὲ πραιπόσιτος λαβὼν τὸ 20
 στέμμα, ἐπιδίδωσι τῇ πατριάρχῃ, καὶ στέφει ὁ πατριάρχης
 τὸν βασιλέα, καὶ ἐπιδίδοντος τοῦ πατριάρχου τῇ μεγάλῳ βα-
 σιλεῖ εὐλογίας, ὁμοίως καὶ τῇ μικρῇ, λαβὼν ὁ βασιλεὺς παρὰ
 τοῦ πραιποσίτου ἀποκόμβιον, ἀντιδίδοι τῇ πατριάρχῃ, ὁ δὲ

7. προσκαλεῖ ed. 9. δ δὲ βασ. ed. 16. τῷ δ R., τὸ δ ed.

postquam ab Augusta osculum pacis acceperunt, ea signum prae-
 cito dat, qui dicit: ιουετη. Ipsae: in longa ac felicia tempora
 Deus etc. mox abeunt. Dein Augusta surgit, et metatorium cum
 suis cubiculariis ingreditur, ceteri vero cubiculi ministri ad Impera-
 torem accedunt. (VIII.) Qui postquam e convivio discessit, loco a
 vestitoribus induitur, et praepositum patriarcham advocare iubet,
 qui postquam advenit, se invicem salutant, et per triclinium, in
 quo convivium actum fuerat, ad sacrum puteum egrediuntur, in
 cuius porta imperator et patriarcha, extra portam praepositus et
 argentarius, stant. Tunc praepositus crumenas auro plenas ex argen-
 tarii manu sumit, et imperatori, hic iis, quibus munera distribui
 soleat, tradit, clamante interea argentario: κ, νομινη νοπι. Hoc
 autem munus archidiaconus, ostiarii, psaltae et custodes ecclesiae
 accipiunt. Postea cortinam in sacro puteo suspensam intrant, ubi
 praepositus coronam sumit, eamque patriarchae tradit, hic Impera-
 tori imponit, et panem benedictum magno aeque ac minori Impera-
 tori tradit. Imperator pro iis apocombium a praeposito allatum patri-

πατριάρχης τῷ βασιλεὶ ἀλειπτά, ὁμοίως καὶ ὁ ἕτερος βασι-
 λεὺς τὸ αὐτὸ ποιεῖ. (Θ.) Προσκυνήσαντες δὲ ἀμφότεροι ἀλ- Ed. l. 4a
 λήλους καὶ ἀσπασίμενοι οἱ τε βασιλεῖς καὶ ὁ πατριάρχης,
 ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε, καὶ διέρχεται διὰ τῆς
 5 μέσης, καὶ εἰσέρχεται τὴν μεγάλην πύλην τὴν χαλκῆν, ἀπὸ
 δὲ τῶν ἐκεῖσε διὰ τε τῶν σχολῶν καὶ τῶν ἐσκουβίτων, ἐκ-
 τελούντων τῶν περατικῶν μερῶν ἀκολούθως καὶ τῶν πολιτικῶν
 ἅπαντα τὰ κατὰ συνήθειαν. καταλαβούσης δὲ τῆς συγκλήτου Ms. 45. a
 ἐν τῷ χοροιστωρίῳ, μένει ἐκεῖσε ὑπερευχομένη τὸν βασιλέα.
 10 κατελθὼν δὲ τὰ γραδῆλιον ὁ βασιλεὺς, μένει ἐκεῖ, καὶ ὁ τῆς
 κατωστάσεως μετὰ σιλεντιαρίων καὶ βεσητήρων, ὑπερευχόμε-
 νον τὸν βασιλέα τὸ „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.“ ὁ
 δὲ βασιλεὺς δηριγεύμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβου- B
 κλείου καὶ τῶν πατρικίων, διέρχεται μέχρι τοῦ στενοῦ, καὶ
 15 μένουσιν οἱ πατρικιοὶ, καὶ αὐτοὶ ὑπερευχόμενοι τὸν βασιλέα.
 εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ τρικλίῳ τοῦ ἀγνουστῆως,
 παραυτίκα ἀσφαλίζουσι τὴν θύραν κουβικουλάριοι, ὁ δὲ βα-
 σιλεὺς νενύει τῷ πραιποσίτῳ καὶ λέγει ῥωμαϊστὶ „βιτ“ καὶ
 ἀποκριθεὶς εἰς τῶν κουβικουλαρίων λέγει „καλῶς.“ οἱ δὲ
 20 λοιποὶ πάντες τοῦ κουβουκλείου, σιάντες δίκην τοῦ Π στοι-
 χεῖον, λέγουσιν καὶ αὐτοὶ ῥωμαϊστὶ „Ἡλθεο η μούλτος ἄν-
 νος φιλικήσιμι.“ εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ ὀκταγώνῳ,
 λαβόντος τοῦ πραιποσίτου τὸ στέμμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ
 βασιλέως, εἰσέρχονται οἱ βεσητήρες καὶ ἀπαλλάσσουσι τὸν
 25 λῶρον, καὶ ἐξέρχονται ὁ δὲ βασιλεὺς περιβαλλόμενος σα- C

8. τὰ om. ed. 20. Pro σιάντες cod. πάντες.

archae, hic Imperatori unguenta, offert, quod etiam alter Imperator facit. (IX.) Postquam vero Imperatores et patriarcha se invicem adorarunt osculatique sunt, Imperator abijt, perque medium templum digressus, magnam aeneam portam intrat, inde per scholas et excubias, dum factiones transitoriae ac politici omnia pro more et consuetudine sua peragunt, procedit. Senatus autem in consistorio congregatus, Imperatorem faustis acclamationibus excipiendum expectat. Qui ut per scalas descendit, ibi subsistit, cerimoniarum autem cum silentiariis et vestitoribus ipsi acclamat: *in multa bonaque tempora* etc. Inde a praefectis cubiculi patricisque stipatus, ad stenum usque abijt, ubi patricii faustis precationibus eum excepturi adsunt. Dum vero triclinium augustale intrat, ianuas cubicularii occupant: Imperator autem praeposito signum dat, ac latine dicit: *Fit*; unus autem cubiculariorum respondet: *Bene*; ceteri autem cubicularii Imperatorem eo modo, qui literam *Π* exprimit, circumstantes, latine dicunt: *Vivas multos annos felicissime*. Imperatori octangulum triclinium ingresso coronam praepositus demit, vestitores lorum exu-

γίον χρυσοῦν, ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε, δηριγευόμενος ὑπὸ τε τοῦ
 κουβουκλείου πρωτοσπαθαρίων τε καὶ λοιπῶν οἰκειακῶν, διέρ-
 χεται διὰ τοῦ αὐγουστῆος καὶ τῆς ἀψίδος, καὶ εἰσέρχεται ἐν
 τῷ Θεοφυλάκτῳ παλατίῳ. (I.) Καταλαβούσης δὲ τῆς ὥρας,
 καθέζεται ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἣ δὲ τράπεζά ἐστιν ἀποκοπή, 5
 καὶ εἶθ' οὕτως εἰσέρχονται οἱ τοῦ κουβουκλείου, καὶ παρί-
 στανται καθὼς καὶ ἡ τάξις ἔχει ἐνθεν κακείσε τοῦ κλητωρίου
 εἰσέρχονται δὲ καὶ οἱ φίλοι ἐν τῷ κλητωρίῳ, φοροῦντες οἱ
 μὲν πατριτικοὶ τὰ χλανίδια αὐτῶν, καὶ πάλιν, ἤνικα εἰσέλ-
 D 3η τὸ δουλίκιον, περιβάλλονται αὐτά. Ἰστέον δὲ, ὅτι οἱ ἄρ-10
 χοντες τοῦ κουβουκλείου δι' ὅλης τῆς διακαινησίμου ἐν τῇ
 αὐτῇ τραπέζῃ, ἤγουν τῇ χρυσῇ, τελοῦσι διπλοῦν παραστάσι-
 μον. χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι εἰ μὲν τύχῳσι πρόσβεις μεγάλων
 ἔθνων, καὶ κελύσει ὁ βασιλεὺς τούτους καλέσαι, ἴσταται ἡ
 Ms. 45. b χρυσῇ μικρᾷ τράπεζα ἄνω ἐνθα τὸ πενταπύργιον ἴσταται, 15
 καὶ καθέζεται ἐκεῖ ὁ βασιλεὺς, οἱ δὲ πρόσβεις καθέζονται ἐν
 τῇ μεγάλῃ χρυσῇ τραπέζῃ. ἀριστερᾷ δὲ τοῦ πενταπυργίου
 ἴσταται σκάμνον, ἔχον βάθρα, καὶ ἀνέρχεται δι' αὐτοῦ ὁ τῆς
 τραπέζης, καὶ ἴσταται ἄνω καθυπουργῶν τῷ βασιλεῖ, οἱ δὲ
 Ed. L. 43 ἐγγιστιάριοι ἴστανται πάντες κάτω, ἴστανται δὲ ὁμοίως καί 20
 δεξ ἀριστερῶν τοῦ αὐτοῦ πενταπυργίου, ἔχοντος καὶ αὐτοῦ
 βάθρα, καὶ ἀνέρχεται δι' αὐτοῦ ὁ ἐπιγέρης. Ἰστέον δὲ καὶ
 τοῦτο, ὅτι ἴστανται ἐν τῇ καμάρα τοῦ χρυσοτρικλίνου τῇ
 ἐξαγοῦσῃ πρὸς τὸν τριπέτονα παρατράπεζα δύο, εἰ δὲ κε-

10. δουλκῆν cod. 20. ἐγγιστάριοι ed. 22. ἐπιγέρης ed.,
 πικγέρης conl. Leich.

unt, et egrediuntur. Ille aureo sagio indutus, a cubiculo, proto-
 spathariis ceterisque famulis stipatus, per augustale et apsidem a
 Deo custoditum palatium petit. (X.) Hora autem instante, mensae,
 quae excisa est, adidit, cubicularii intrant, et ab utroque coena-
 culi latere ut mos est adstant: intrant quoque amici Imperatoris,
 et patricii quidem tunicas suas gestant, quas, cum cibi afferuntur,
 rursus induunt. Sciendum est, praefectos cubiculo tota septimana
 renovationis in eadem mensa, scilicet aurea, duplicem consessum
 facere. Porro si legati magnarum gentium adsint eosque advocari
 Imperator iusserit, aurea mensa parva eo loco, ubi pentapyrgium est,
 stat, eique Imperator, legati vero maiori mensae aureae adsident.
 In sinistro autem pentapyrgii latere scamnum gradibus instructum
 apponitur, per quod mensae praefectus Imperatori ministraturus ad-
 scendit, infra autem engistiarii omnes ad laevam pentapyrgii stant,
 quod etiam gradus habet, per quos pincerna adscendit. Praeterea
 observandum est, in camera aurei triclinii ad tripetonem ducente

λευεὶ δ βασιλεὺς γενέσθαι κατὰ προσηκῆν ἑτερα δύο παρα-
 τράπεζα, ἴστανται τὸ ἐν ἐν τῇ ἀριστερᾷ καμάρᾳ, τὸ δὲ ἑτε-
 ρον ἐν τῇ δεξιᾷ. γνωστότεον δὲ καὶ τούτο, ὅτι. εἰ μὲν τύχη
 ἢ ἑορτὴ τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ πάσχα, τε-
 λεῖται οὕτως. ἔξέρχεται μετὰ λιτῆς ἐκ τοῦ θεοφυλάκτου
 αὐτοῦ παλατίου, ἀπὸ τῆς παναγίως Θεοτόκου τοῦ Φώρου,
 καὶ διέρχεται διὰ τῶν διαβατικῶν τῶν ἀγίων μὲ καὶ τῆς ἀψί-
 δος, καὶ ἀπέρχεται ἐν τῷ ναῷ τῆς παναγίας Θεοτόκου ἐν τῇ Β
 Δάφνῃ, ἀπὸ δὲ τῶν ἐκεῖσε ἀπέρχεται εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἀγίου
 10. Στεφάνου, καὶ τελέσαντος τὰ συνήθη, οἱ μὲν ἱερεῖς ἀπὸ
 τῶν ἐκεῖσε λιτανεύοντες, ὑποστρέφουσιν ἐν τῷ παλατίῳ, δ
 δὲ βασιλεὺς εἰσέρχεται ἐν τῷ ἐκεῖσε ὄντι κοιτῶν τοῦ ἀγνου-
 στέως, ἐκδεχόμενος τὸν καιρὸν, καταλαβόντος δὲ τοῦ καιροῦ,
 τελεῖ ἅπαντα ἀκολουθῶς πρὸς τοῦ πάσχα, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται.

15

ΚΕΦ. ι΄.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐν τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ τῆς διακαινησίμου.

Προέρχονται τάχιον ἅπαντες οἱ ἄρχοντες ἀπὸ λευκῶν
 χλανιδίων ἐν τῇ ἀψίδι, ἀλλάσσουνσι δὲ οἱ μὲν πατριῆκιοι C
 χλανίδια χρυσόταβλα, οἱ δὲ λοιποὶ ἕκαστος κατὰ τὴν αὐτοῦ
 20. τάξιν τε καὶ ἀξίαν, τοῦ δὲ κουβουκλείου οἱ μὲν πραιπόσιτοι
 καὶ ὀστιαροπριμικήριοι περιβέβληνται χλανίδια χρυσόταβλα,

2. τὸ μὲν ἐν conl. R.
 μὲν cd.

10. Στεφάνου, τελέσας τ. συνήθη. Οἱ

duas tabulas apponi, quodsi vero et alias duas parari Imperator
 iussit, una in sinistra, altera in dextra camera instruitur. Si porro
 festum annunciationis in diem paschatis incidit, ita celebratur.
 Venit Imperator cum processione ex palatio suo a Deo custodito a
 sancta Deipara Phari, perque porticus quadraginta sanctorum apsi-
 demque progressus, templum sanctae Deiparae in Daphne, inde san-
 cti Stephani pctit, ritibusque solennibus servatis, inde sacerdotes
 in processione ad palatium revertuntur, Imperator vero cubiculum
 augustale ingressus, tempus exspectat, quo veniente, cerimonias in
 Paschatis festo quasque supra exposuimus observandas peragit.

CAP. 10.

Observanda die secunda septimanae renovationis.

Praefecti omnes, albis tunicis induti, celeriter in apsidem pro-
 cedunt, patricii tunicas aureis clavis, ceteri vestes pro suo ordine
 ac dignitate, praepositi cubiculo et primicerii ostiariorum tunicas
 aureis clavis, spatharocubicularii spathas suas gestant. Aperto pa-

οὐ δὲ σπαθαροκουβικουλάριοι τὰ σπαθία αὐτῶν. ἀγοίζαντες
 δὲ τοῦ παλατιῶν, οἱ μὲν τοῦ κουβουκλείου ἅπαντες εἰσέρ-
 Ms. 46. α χονται διὰ τῶν διαβατικῶν τῶν ἀγίων μί, ἐκδεχόμενοι ἐκείσε
 τὸν βασιλέα, οἱ δὲ πατρίκιοι καὶ στρατηγοὶ ἅμα τῶν δομε-
 στίκων ἴστανται ἐν τῷ ἡμικυκλίῳ τοῦ τρικύγχου, ὡς εἰδισταί5
 αὐτοῖς. ὁ δὲ βασιλεὺς δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν τοῦ κουβου-
 κλείου, φορῶν σαγίον χρυσοῦν, ἐξέρχεται διὰ τῆς γανωτῆς
 D πύλης τοῦ τρικύγχου, καὶ δέχονται αὐτὸν ἐκείσε πατρίκιοί
 τε καὶ στρατηγοὶ ἅμα δομεστίκοις, καὶ δηριγευόμενος ἀπὸ
 τε τῶν τοῦ κουβουκλείου πρωτοσπαθαρίων βαρβάτων, μα-10
 γλαβιτῶν, καὶ λοιπῶν οἰκειακῶν, διέρχεται διὰ τῆς Δάφνης,
 ἄπτων ὡς ἐξ ἔθους ἐν τοῖς εὐκτηρίοις κηρία, καὶ εἰσέρχεται
 ἐν τῷ κοιτῶνι τοῦ αὐγουστέως, ἐκδεχόμενος τὸν καιρὸν. κα-
 ταλαβόντος δὲ τοῦ καιροῦ, περιβάλλεται χλανίδα διὰ τῶν
 βεστητόρων λευκὴν χρυσοφεγγῆ, καὶ δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν15
 ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, διέρχεται διὰ τοῦ αὐγουστέως,
 ἴστανται δὲ ἔξω τῆς πύλης, ἔνθα τὸ βῆλον κρέμαται, πρω-
 τοσπαθάριοι βαρβάτοι, ἡλλαγμένοι, βαστάζοντες σπαθοβάκλια.
 Ed. L. 41 καὶ διεληθῶν ὁ βασιλεὺς διὰ τοῦ στενοῦ τῆς χρυσοῦς χειρὸς,
 ἀνέρχεται ἐν τῇ γαλκῇ πύλῃ τοῦ δνόποδος, καὶ δέχονται20
 αὐτὸν πατρίκιοι καὶ στρατηγοὶ· προσκυνησάντων δὲ τῷ βα-
 σιλεῖ, νένει ὁ πραιπόσιτος τῷ τῆς καταστάσεως ἀπὸ κελεύ-
 σεως, καὶ λέγει „κελεύσατε” αὐτοὶ δὲ ὑπερέυχονται „εἰς
 πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.” οἱ δὲ σπαθαροκανδιδάτοι καὶ

3. τῶν διαβατικῶν om. ed. 8. πατρίκιοι καὶ ed. 10. πρω-
 τοσπαθ. Sic h. l. et v. 17. scribendum ut supra p. 67, 19. pro
 eo, quod ed. exhibet δσπαθ., monente Reiskio ad pp. 24, 23.

latio, cubicularii omnes per quadraginta sanctorum aedem intrant
 Imperatorem excepturi; patricii vero et strategi cum domesticis in
 hemicyclo triconchii ut ipsis mos est adstant. Stipatus autem a
 cubiculariis Imperator, sago aureo ornatus, per cancellos triconchii
 egreditur, eumque patricii, strategi et domestici ibi excipiunt. Post a
 protospathariis barbatis cubiculi, manclavitis ceterisque domesticis
 stipatus, per Daphncm transit, accensis pro more in oratoriis cercis,
 inque cubiculo augustali tempus statutum exspectat. Quo veniente,
 tunica alba auro splendente a vestitoribus induitur, aque cubiculo
 praefectis stipatus, per augustale transit, stantibus extra portam,
 ubi cortina suspensa est, protospathariis barbatis, qui mutatorias
 suosque spathobaculos gestant. Digressus Imperator per stenum
 aureae manus, ad aoneam portam onopodii procedit, ubi patricii
 et strategi cum excipiunt, quibus Imperatorem adorantibus, praepo-
 situs cerimoniaro a mandato signum dat, isque dicit: *Iubete*; at

σπαθάριοι ἵστανται ἔνθεν κἀκεῖθεν βασιτάζοντες τὰ διαστρά-
 λια αὐτῶν. (B.) Καὶ ἀπὸ τῶν ἐκείσε δηριγευομένου τοῦ
 βασιλέως, οἱ μὲν σπαθαροκανθιδάτοι καὶ σπαθάριοι κατέρ-
 χονται τὰ γραδῆλια τοῦ κοινοστωρίου, οἱ μὲν τὴν δεξιάν
 ἑκπύλην, οἱ δὲ τὴν ἀριστεράν, οἱ δὲ πατρίκιοι ἐξέρχονται τὴν
 μέσην πύλην, καὶ οἱ μὲν ἐκ δεξιῶν κατέρχονται τὰ γραδῆλια B
 τῆς δεξιᾶς πύλης, καὶ οἱ ἐξ ἀριστερῶν κατέρχονται τὰ γρα-
 δῆλια τῆς ἀριστερᾶς πύλης. ὁ δὲ βασιλεὺς μετὰ τοῦ κου-
 βουκλείου κατέρχεται τὸ πούλιτον, καὶ ἵστανται ὑπὸ τὸ κα-
 10ιομελαύκιον ἐν τῷ πορφυρῷ λίθῳ, καὶ δέχονται αὐτὸν πάλιν
 ἐν τῷ κοινοστωρίῳ πατρίκιοι καὶ στρατηγοὶ ἅμα τῇ συγκλή-
 τῳ, καὶ προσκυνήσαντες, νεύοντος τοῦ πραιποσίτου τῷ σι- Ma. 46. b
 λενταρίῳ ἀπὸ κελύσεως, λέγει „κελεύσατε” αὐτοὶ δὲ τὸ
 „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.” ἀπὸ δὲ τῶν ἐκείσε δη-
 15ριγευόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν προειρημένων, λέγοντος C
 τοῦ τῆς καταστάσεως κατὰ βῆθρον „καπτάτε Δόμνη,” διέρ-
 χεται διὰ τῶν ἐσκουβίτων καὶ τῶν σχολῶν καὶ τῆς χαλκῆς,
 καὶ ἀπέρχεται ἐν τῷ ἁγίῳ φρέατι, τὰ δὲ μέρη δέχονται τὸν
 βασιλέα εἰς τὰς συνήθεις στάσεις σφραγίζοντες, μηδὲν ἕτερον
 20ποιούντες, λέγουσιν δὲ οἱ νοτάριοι καὶ οἱ μαῖστορες τοὺς
 κατὰ τύπον ἰάμβους, ἐν οἷς τόποις εἰθισταὶ αὐτοῖς. ἄψας
 δὲ κηρὸς ὁ βασιλεὺς καὶ εὐξάμενος, ἐπιδίδωσιν αὐτοὺς τῷ
 πραιποσίτῳ, ὁ δὲ πατριάρχης ἐξεληθὼν ἀπαντᾷ τὸν βασιλέα
 ἐν τῷ ἁγίῳ φρέατι, προσκυνήσαντες δὲ καὶ ἀσπασάμενοι ἄλ-

16. καπλάτε cod.

illi: *In multa bonaque tempora* etc. Spatharocandidati vero et
 spatharii cum dextralibus suis ab utroque latere adstant. (II.) Impe-
 ratore ab his stipato, spatharocandidati et spatharii per scalam
 consistorii descendunt, et illi quidem per dextram, hi per sinistram,
 patricii per mediam portam, exeunt, ita ut ad dextram stantes, per
 scalas dextrae portae, ad sinistram per gradus sinistrae portae descen-
 dant. Imperator autem cum cubiculo ad pulpitum descendit, subque
 camelaucio in lapide porphyretico stat, eumque rursus in consi-
 storio patricii et strategi cum senatu excipiunt, dumque adorant,
 praepositus silentiario a mandato signum dat, qui dicit: *Iubete*;
 ipsi vero: *In longa bonaque tempora*. Inde a supra dictis stipatus
 Imperator, dicente cerimoniario, dum per gradus descendit: *Capitate*
Domini, per exequias scholasque et chalcem transit, et ad sanctum
 puteum abit, factiones autem in solennibus stationibus signantes,
 nec quicquam praeterca agentes, cum excipiunt, notarii vero et
 magistri iambos praescriptos iis in locis ubi mos est recitant. Impe-
 rator cum cereis accensis precatus, eos praeposito tradit, patriarcha
 vero egressus, ipsi in sancto puteo occurrit, et postquam se mutuo

λήλους ὧ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, εἰσέρχονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀπελθόντων δὲ αὐτῶν ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων Θυ-
 Δρωῶν, ὁ μὲν πατριάρχης εἰσέρχεται ἐν τῷ Θυσιαστηρίῳ, ὁ δὲ
 βασιλεὺς ἔμπροσθεν ἑστῶς τῶν ἁγίων θυρῶν, εὐχεται κρατῶν
 κηρὸς, καὶ εὐξάμενος ἐπιδίδωσιν αὐτοὺς τῷ πραιποσίτῳ, καὶ
 εἰσέρχεται εἰς τὸ Θυσιαστήριον, καὶ εὐξάμενος προσκυνεῖ τὴν
 ἁγίαν τράπεζαν, καὶ διέρχεται διὰ τῆς σωλέας μέλλων δὲ
 ἐξέρχεται τὴν σωλέαν, λαμβάνει παρὰ τοῦ πραιποσίτου κη-
 ριοιταίνικην, καὶ εὐθέως ἄρχονται οἱ ψάλλαι ἐν τῷ ἄμβωνι
 τὸ „Χριστὸς ἀνέστη.“ (Γ.) Καὶ δηριγευόμενος ὁ βασιλεὺς

Ed. L. 45 ὑπὸ πάντων τῶν κατὰ συνήθειαν, διέρχεται μέσσω τοῦ ναοῦ,
 καὶ διέρχεται διὰ τῶν βασιλικῶν πυλῶν, καὶ διελθὼν τὸν
 νάρθηκα καὶ τὸν λουτήρα, κατέρχεται τὰ γραδῆλια τοῦ ἀθύ-
 ρος, καὶ διέρχεται διὰ τοῦ μιλίου καὶ τὴν μέσσην, καὶ ἀνέρ-
 χεται εἰς τὸν φόρον, καὶ μέχρι τοῦ κίονος ἀπελθὼν, ἔνθα
 καθίδρυται ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ἀνέρχεται ὁ
 βασιλεὺς τὰ ἔμπροσθεν γραδῆλια τοῦ ναοῦ, καὶ ἴσταται ἐπιεῖς,
 ἐπακουμβύζων τῷ καγκέλλῳ ἐν τῷ δεξιῷ μέρει, καὶ ἦνθα

Ms. 47. a μέλλει ἀνέρχεσθαι τὰ αὐτὰ γραδῆλια ὁ βασιλεὺς, δίδωσι τὸ
 κηρίον αὐτοῦ τῷ πραιποσίτῳ. οἱ δὲ πατρίκιοι καὶ πάντες οἴσω
 ἄρχοντες ἴστανται κάτω, ἕκαστος αὐτῶν κατὰ τὴν αὐτῶν
 Βτάξιον τε καὶ στάσιον ὡς προεῖρηται, καὶ καταλαβόντος τοῦ
 πατριάρχου μετὰ τῆς λιτῆς, διέρχεται μέσσω αὐτῶν, καὶ μέλ-
 λοντος τοῦ σταυροῦ ἀνέρχεσθαι τὰ γραδῆλια, ἔνθα ὁ βασι-
 λεὺς ἴσταται, ἄπει κηρὸς ὁ βασιλεὺς, καὶ προσκυνεῖ τὸν 25

adorarunt osculatique sunt, in ecclesiam ingrediuntur, ubi ad sanctas
 ianuas progressi, patriarcha sacrarium petit. Imperator ad sanctas
 ianuas, cereos manu tenens, precatur, precatus eos praeposito red-
 dit, et sacrarium ingressus precatusque, sacram mensam adorat, per-
 que soleam digreditur, unde dum exire vult, cereum processionalem
 a praeposito accipit, psaltae interea in ambone canunt: *Christus
 resurrexit.* (III.) Imperator ab omnibus pro more stipatus, per me-
 dium templum, portas regias, narthecem et baptisterium transit, per
 scalas athyris descendit, perque milium mediamque forum petit, et
 usque ad columnam, ubi templum S. Constantini est, abit, per sca-
 las templi adscendit, ibique subsistit, cancellis dextri lateris accum-
 bens, quod priusquam facit, cereum suum praeposito tradit. Patricii
 vero et praefecti omnes in inferiori loco, singuli pro suo ordine et
 dignitate ut supra monuimus, stant, per quos medios patriarcha cum
 processione adveniens transit, dumque crux per scalas, ubi Imper-
 ator stat, ascensura est, ipse cereos accendit, et venerandam cru-
 cem adorat, quo facto cereos praeposito, praepositus cerimoniaro
 tradit, qui eos in manualibus processionsis figit: crux vero affertur,

είμιον σταυρόν, καὶ προσκνήσας ἐπιδίδωσι τοὺς κηρούς τῆ
 πραιποσίτῳ, κάκεινος τῷ τῆς καταστάσεως, καὶ πῆγνυσιν αὐ-
 τοὺς ὁ τῆς καταστάσεως ἐν τοῖς τῆς λιτῆς μανουαλλοῖς ὁ
 δὲ σταυρὸς ἀνέρχεται καὶ ἴσταται ἐν τῇ βίψει ὑποθῆν τοῦ
 5 βασιλέως ἔμπροσθεν τῆς πύλης τοῦ ναοῦ. ὁ δὲ πατριάρ-
 χης ἀνέρχεται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μετὰ τῶν κατὰ συνήθειαν
 ἀνερχομένων μετ' αὐτοῦ καθ' ἑκάστην καὶ ὁ κλῆρος ἴστα-
 ται κάτω μετὰ τοῦ κοινοῦ λαοῦ ἐξ ἀριστερῶν τοῦ βασιλέως,
 καὶ τῆς ἐκτενοῦς τελομένης, λαμβάνει ὁ βασιλεὺς παρὰ τοῦ C
 10 πραιποσίτου κηρία, καὶ προσεύχεται, καὶ πάλιν δίδωσιν αὐτὰ
 τῷ πραιποσίτῳ, ὁ δὲ πραιπόσιτος τῷ τῆς καταστάσεως, αὐ-
 τὸς δὲ πῆγνυσιν αὐτὰ ἐν τοῖς τῆς λιτῆς μανουαλλοῖς. καὶ
 παραντίκα ὁ τῆς καταστάσεως διευθετεῖ τοὺς τε πατρικίους
 καὶ λοιποὺς ἀρχοντας, τοὺς μέλλοντας δηριγεῦν τὸν βασι-
 15 λέα, καὶ προσκνήσαντες ἀλλήλους ὁ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πα-
 τριάρχης, ἀρχονται ψάλλειν τὸ τροπάριον οἱ ψάλλται „Χρι-
 στος ἀνέστη.“ (A.) Κάκειθεν δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν προει-
 ρημένων, διέρχεται τὴν μέσσην λιτανεύων, τὸ δὲ τροπάριον
 ἐν τῇ τῆς λιτῆς περιόδῳ ἄρχεται ὁ τῆς καταστάσεως, καὶ
 20 ἀνθ' ὧν τὴν μέσσην διέρχεται. διὰ τε τῶν ἀρτοπωλίων καὶ D
 τοῦ ταύρου, καταλαβὼν τὸν ναὸν τῆς παναγίας Θεοτόκου
 τῶν διακονίσης, ἐπιδίδωσιν ὁ βασιλεὺς τὸ λιτανίκιον, καὶ
 μέχρι τοῦ φιλαδελφίου διελθὼν, ἐκκλίνει τὸ δεξιὸν μέρος,
 καὶ διέρχεται διὰ τε τῶν Ὀλυβρίου καὶ τῶν Κωνσταντιανῶν
 25 μέχρι τοῦ ἁγίου Πολυεύκτου, ὑπαλλάξας δὲ κάκεισε κηρίον,

2. αὐτοὺς Leich., αὐτὰ cod. 15. προσκ. τοὺς ἀλλήλους ed.
 19. καὶ ἀνθ' ὧν τ. μέσ. διέρχεται διὰ τε τῶν ἀρτοπωλίων cod.
 ἀρτοπωλίων ed.

et pone Imperatorem in basi ante portam templi constituitur. Tunc patriarcha ecclesiam cum iis, qui pro more singulis festis cum ipso procedunt, petit: clericus autem cum populo communi ad sinistram Imperatoris stat, finitaeque extensa, Imperator a praeposito cereos sumit, precatur eosque praeposito, praepositus cerimoniaro reddit, qui ipsos in manualibus processioneis refigit. Tunc cerimoniarus patricios ceterosque proceres Imperatorem stipaturos ordinar, Imperator vero et patriarcha postquam se invicem salutarunt, psaltae troparium: *Christus resurrexit*, incipiunt. (IV.) Inde a praedictis stipatus per mediam procedit, troparium vero in processione cerimoniarus incipit, et propterea per mediam transit. Per tabernas vero pistorum forumque tauri digressus, sanctae Sciparae diaconissae aedem petit Imperator, ubi cereum processionalcm reddit, et ad philadelphium usque progressus, a dextra deflectens per Olybrii et Constantianas thermas usque ad sancti Polyeucti vadit, ubi etiam cereum mutat,

καὶ λαβὼν ἕτερον κηρίον παρὰ τοῦ πραιποσίτου, διέρχεται
 τὴν μέσην μέχρι τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν
 Ms. 47. b. νάρθηκα, καθέζεται ἐπὶ σελλίου προσμένων τὸν πατριάρχην.
 καὶ τοῦ πατριάρχου καταλαβόντος μετὰ τῆς λιτῆς, οἱ μὲν
 Ed. L. 46. κοινοὶ κληρικοὶ καὶ οἱ πολιτικοὶ εἰσέρχονται εἰς τὸν ναὸν διὰ 5
 τῆς πλησίον οὔσης τῶν βασιλικῶν πυλῶν δεξιᾶς πύλης, τὰ δὲ
 ὄρθρὰν εἰσέρχονται διὰ τῆς μέσης πύλης· ὡσαύτως καὶ οἱ μη-
 τροπολιταὶ καὶ οἱ ἐπίσκοποι εἰσερχόμενοι διὰ τῶν βασιλικῶν
 πυλῶν, προσκυνοῦσι τῷ βασιλεῖ, μὴ πίπτοντες κάτω. πλησιάζον-
 τος δὲ τοῦ πατριάρχου, ἀνίσταται ὁ βασιλεὺς, καὶ προσκυνήσαν- 10
 τες ἀμφότεροι ἀλλήλους καὶ ἀσπασάμενοι, ἀπέρχονται μέχρι
 τῶν βασιλικῶν πυλῶν, καὶ ὁ μὲν πατριάρχης ἔρχεται τελεῖν τὴν
 εὐχὴν τῆς εἰσόδου τῆς θείας λειτουργίας. ὁ δὲ βασιλεὺς ἄψακ
 κηρὸς καὶ εὐξάμενος ἐπιδίδωσιν αὐτοὺς τῷ πραιποσίτῃ, καὶ
 B. αὐτὸς τῷ τῆς καταστάσεως, καὶ τοῦ πατριάρχου τελέσαντος 15
 τὴν εὐχὴν, προσκυνεῖ ὁ βασιλεὺς τὸ ἄχραντον εὐαγγέλιον καὶ
 τὸν τίμιον σταυρὸν, καὶ διέρχεται μέσον τοῦ ναοῦ διὰ τῆς
 πλαγίας τοῦ ἄμβωνος, ἔρχεται εἰς τὴν σωλείαν, καὶ ὁ μὲν
 πατριάρχης εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον. ὁ δὲ βασιλεὺς
 εὐξάμενος ὡς εἴθισται αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, 20
 εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ προσκυνήσας τὴν ἁγίαν
 τράπεζαν, καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ πραιποσίτου ἀποκόμβιον, τί-
 θησιν αὐτὸ ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπεζῇ. (E.) Εὐξάμενος δὲ εἰς τὸν
 τύπον τοῦ τε πατρὸς ἡμῶν Χρυσοστόμου καὶ τοῦ θεολόγου

14. κηρὸς, εὐξ. ed. 22. παρ' αὐτοῦ πρ. ed.

alioque a praeposito accepto, per mediam ad S. S. Apostolos abit, et narthecem ingressus, in sella adsidens, patriarcham expectat. Qui postquam cum processione advenit, clerici communes et politici per dextram portam, Imperatoris proximam, orphani per mediam, templum ingrediuntur: sic etiam metropolitae et episcopi per portas Imperatoris ingressi, Imperatorem, non prono tamen in terram corpore, adorant. Appropinquante patriarcha, Imperator surgit, postque mutuam adorationem et salutationem, ad portas Imperatoris abeunt, ubi patriarcha preces introitus divini officii instituire incipit. Imperator autem cum accensis cereis precatus, eos praeposito, hic ceremoniario tradit, et precatione finita, Imperator sacrosanctum evangelium ac venerandam crucem adorat, perque medium templum et ambonis latus digressus, solcam, patriarcha sacrarium, intrat. Imperator autem ad sacras ianuas ut ipsi solenne est precatus, moxque in sacrarium ingressus, sacramentum veneratur, et acceptum a praeposito apocombium in ea reponit. (V.) Imperator deinde preces in monumento patris nostri Chrysostomi et theologi sancti Gregorii fundit, cereisque accensis uterque, Imperator et patriarcha, per

τοῦ ἁγίου Γρηγορίου, καὶ ἄψαντες κηρὸς, ἐξέρχονται ἀμφο-
 τεροι ὁ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης διὰ τῆς ἀριστερᾶς πλα- C
 γίας τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἀπέρχονται ἐν τῇ σορῷ τοῦ ἁγίου
 Κωνσταντίνου, κάκεισε εὐξάμενοι, καὶ ἄψαντες κηρὸς, ἐξέρ-
 5 χονται, καὶ ἀπέρχονται ἐν τοῖς τύφοις. τῶν ἁγιωτάτων πα-
 τριαρχῶν Νικηφόρον καὶ Μεθοδίου· ἄψας δὲ κάκεισε κηρὸς
 ὁ βασιλεὺς καὶ εὐξάμενος, εἰσέρχεται ἐν τοῖς τύφοις τῶν βα-
 σιλίων, καὶ ἄψας κάκεισε κηρὸς, ἐξέρχονται. καὶ διέρχονται
 ἀμφοτέροι ὁ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης διὰ τοῦ ἀριστεροῦ M. 48. a
 10 μέρους τοῦ ναοῦ, ἤγουν τοῦ γυναικίτου, ἄντικρυ τοῦ θυσια-
 στηρίου, καὶ προσκυνήσαντες ἀμφοτέροι ἀλλήλους ὁ βασιλεὺς
 καὶ ὁ πατριάρχης, ὑποστρέφει πρὸς τὸ ἐκτελέσαι τὴν θείαν λει-
 τουργίαν, ὁ δὲ βασιλεὺς διέρχεται διὰ τοῦ γυναικίτου καὶ ἐξέρ- D
 χεται εἰς τὸν νόρθηκα, καὶ ἐκκλίνας πρὸς τὸ ἐξ ἀριστερᾶς μέ-
 15 ρος τοῦ λουτήρος, οἱ μὲν πατρίκιοι ἴστανται ἐξωθεν τῆς πύ-
 λης τοῦ κοχλίου, ὑπερευχόμενοι τὸν βασιλέα. ὁ δὲ βασιλεὺς
 θρηγνεύμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, σπαθα-
 ροκανθιδάτων καὶ ἐπὶ τῶν οἰκειακῶν καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ μα-
 γλαβίου καὶ λοιπῶν, ἀνέρχεται διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀριστεροῦ
 20 κοχλίου ἐν τοῖς σεπτοῖς κατηχοιμενεῖσι, τὰ δὲ βῆλα τὰ κρε-
 μαμένα ἐν τοῖς κατηχοιμενεῖσι σιλεντιάριοι ποιοῦσι, καὶ
 ἀπελθὼν ἴστανται ἐν τοῖς δεξιῶς μέρεσι, ἔνθα εἰδίσται αὐτῷ
 καθ' ἐκάστην προέλευσιν ἴστασθαι, καὶ τελεῖ τὴν θείαν λει-
 τουργίαν, οἱ δὲ πατρίκιοι καὶ οἱ στρατηγοὶ ἔρχονται ὄπισθεν Ed. L. 47

16. κοχλίου cd.

20. βῆλα τὰ κρεμαμένα cod., βῆλα κατακρε-
 μαμένα cd.

sinistrum sacrarii latus egrēdiuntur, sanctique Constantini sepulcrum
 petunt, ubi pariter cum cereis accensis precati, discedunt ad san-
 ctissimorum patriarcharum, Nicephori et Methodii, sepulera abituri:
 ubi imperator postquam cum cereis ardentibus precatu est, monu-
 menta Imperatorum intrat, et ibi quoque cereis accensis, abeunt.
 Inde uterque, Imperator et patriarcha, per sinistrum latus templi
 seu gynaeceum sacrario obversum transcunt, et postquam se mutua
 adoratione salutarunt, patriarcha ad divinum officium celebrandum
 redit; Imperator autem per gynaeceum narthecem intrat, dumque ad
 sinistrum baptisterii latus declinat, patricii extra portam cochleae
 fausta Imperatori apprecantes adstant. Qui a praefectis cubiculi spa-
 tharocandidatis et domesticis, tum manuclavatis ceterisque stipatus,
 per eandem sinistram cochleam, ad septa catechumena abit, dum
 interim silentiarii in catechumenis vela suspendunt, et postquam eo
 venit, in dextris partibus, ubi in singulis processionibus stare solet,
 subsistit, sacramque liturgiam celebrat, patricii vero et strategii post
 Imperatorem per eandem cochleam veniunt, et e regione sacrarii, ubi

τοῦ βασιλέως διὰ τοῦ αὐτοῦ κοχλιοῦ, καὶ ἴστανται ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου, ἔνθα καὶ τὸ βασιλικὸν ἀντιμίσιον πρόκειται, ἐν ᾧ καὶ κοινωνεῖ ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς τοιαύταις προελύσεσιν. (ζ.) Καταλαβόντος δὲ τοῦ καιροῦ τῆς θείας κοινωνίας, ἀπέρχονται σιλεντιάριοι δύο ἀπὸ κελύσεως, καὶ προσκαλοῦνται τὸν πατριάρχην, καὶ ὁ πατριάρχης, παρακρατούμενος ὑπ' αὐτῶν, ἀνέρχεται, καὶ ἀπαντῶσιν αὐτὸν ἐν τῷ τοῦ κοχλιοῦ πληρώματι, ἥνικα μέλλει εἰσερχεσθαι ἐν τοῖς Βασιτοῖς κατηχουμενείοις, οἱ τοῦ κουβουκλείου ἄρχοντες. καὶ εἰσελθὼν ἐν τοῖς κατηχουμενείοις ὁ πατριάρχης, προτίθησιν οὐ τὰ δῶρα ἐν τῇ βασιλικῇ ἀντιμίσῳ, ὁ δὲ πραιπόσιτος ἀπελθὼν μετὰ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, προσκαλεῖται τὸν βασιλέα, καὶ ὑπ' αὐτῶν διεγινόμενος ὁ βασιλεὺς, ἀπέρχεται, καὶ κοινωνεῖ ἐκ τῶν τοῦ πατριάρχου χειρῶν, εἴτα εἰσέρχεται ἔνδον τοῦ δεξιῦ βήλου, καὶ καθέζεται ἐκεῖνος ἐπὶ σελίῳ, μέχρις ἂν κοινωνήσωσιν ἐκ τῶν τοῦ πατριάρχου χειρῶν πατριχοὶ τε καὶ στρατηγοὶ μετὰ τῶν λοιπῶν τῶν ἐξ ἔθους. εἰδ' οὕτως ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς, καὶ προσκυνήσαν-

Ms. 48. b τες ἀμφοτέρω ἀλλήλους ὁ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, C δὲ μὲν βασιλεὺς ἀπέρχεται ἐν ᾧ τόπῳ ἐκταλεῖ τὴν θείαν λειτουργίαν, ὡς προέφημεν, ὁ δὲ πατριάρχης κατέρχεται πληροῦσαι τὴν θείαν λειτουργίαν, καὶ διασώζουσιν αὐτὸν οἱ τοῦ κουβουκλείου ἄρχοντες μέχρι τοῦ τόπου, ἐν ᾧ καὶ ἀπήντησαν αὐτὸν, ἐν τῷ ἀνέρχεσθαι αὐτὸν, κάκειθεν διασώζουσιν

10. προτίθησιν R., προστίθησιν cod. et ed.

etiam antimensium Imperatorium, in quo in eiusmodi processionibus Imperator communicare solet, repositum est, subsistunt. (VI.) Tempore autem sacrae communionis instante, duo silentiarii a mandato abeunt, et patriarcham advocant, qui, ab ipsis stipatus, ascendit, eique praefecti cubiculi in plenitudine cochleae, dum septa catechumenorum ingredi vult, obviam procedunt. Quo cum patriarcha pervenit, Imperatorio antimensio sacra dona imponit: praepositus vero cum praefectis cubiculi abit, et Imperatorem vocat, qui ab ipsis stipatus venit, et ex patriarchae manibus communicat, postea dextrum velum ingressus, ibi in sella adsidet, usque dum patricii et strategii cum ceteris, quibus mos est, sacram communionem e patriarchae manibus accepere. Ita mox Imperator egreditur, et postquam ipse et patriarcha se mutuo salutarunt, ad eum locum, ubi divinam liturgiam, uti diximus, celebrat, abit, patriarcha autem ad complendum sacrum officium descendit, comitantibus ipsum cubiculi praefectis, ad eum locum usque, ubi, cum ascenderat, obviam ipsi processerant, inde duo silentiarii eum ad templum comitantur. Peracto divino officio, Imperator per loca, quae ante catechumena sunt, et per

αὐτὸν σιλεντιαριοὶ δύο μέχρι τοῦ ναοῦ. καὶ τῆς θείας λειτουργίας τελεσθεΐσης, διέρχεται ὁ βασιλεὺς διὰ τῶν ἔμπροσθεν κατηγουμενείων, καὶ διὰ τῶν ἔνδον ἀπέρχεται ἐν τῷ θεοφυλάκτῳ καλατίῳ, ἤγουν τῇ ὄντι ἐκεῖσε, καὶ εἰσέρχεται 5 ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ. καὶ κατέρχονται δύο σιλεντιάριοι ἀπὸ κελύσειως καὶ προσκαλοῦνται τὸν πατριάρχην, καὶ τούτου ἀνελθόντος καὶ πλησιάσαντος, δέχονται αὐτὸν ἄρχοντες τοῦ δουκουκλείου, καὶ ἰδῶν καθέζεται μικρὸν, καὶ εἰσελθὼν ὁ πραιπόσιτος δηλοῖ τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ βασιλεὺς κελεύει τῷ 10 πραιποσίτῳ προσκαλέσασθαι τὸν πατριάρχην, καὶ ἐνωθέντες ἀμφοτέροι ὁ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης ἐν τῇ τρικλίῳ, ἐν ᾗ ἴσταται ἡ τράπεζα, προσκαλεῖται τοὺς ἱερεῖς, καὶ ποιῶσι τὸν στίχον, καὶ εὐλογήσας τὴν τράπεζαν ὁ πατριάρχης, ὑπαλλάσσει τὸ ὠμοφόριον αὐτοῦ, καὶ λαβόντες αὐτὸ οἱ ἱερεῖς 15 ἐξέρχονται, καὶ εἰθ' οὕτως καθέζονται ἀμφοτέροι ἐν τῇ τραπέζῃ ὁ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης· οἱ δὲ τοῦ δουκουκλείου παρίστανται ἐν τῇ τραπέζῃ ἔνθεν κἀκεῖσε, ὡς εἴρηται. Ed. L. 48 καὶ πόντικων προσαπάξ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ πατριάρχου, νεύει ὁ πραιπόσιτος ἀπὸ κελύσειως, καὶ εἰσέρχονται οἱ τῆς 20 δύπουργίας, ὁ δὲ τῆς τραπέζης εἰσελθὼν ἴσταται ἐν τῇ κάτω πύλῃ ἔμπροσθεν τοῦ βήλου, καὶ νεύει αὐτὸν ὁ πραιπόσιτος ἀπὸ κελύσειως, καὶ νύσσει τὸ βῆλον μετὰ τῆς χειρὸς, καὶ αἴρουσιν αὐτὸ ὑπερθεῖν ἑγγιστιάριοι, καὶ εἰσέρχονται οἱ φίλοι, καὶ τελεῖται ἄκουσα ἢ τῆς τραπέζης ἀκολουθία. καὶ ἀνίστανται ὑπερευξάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ ἐξέρχονται, καὶ ὁ. Ms. 49. a

2. τῶν καὶ ἔμπρ. ed. 16. τοῦ om ed. 19. νεύει πραιπ. ed.

interiora ad palatium a Deo servatum, quod scilicet ibi situm est, abit cubiculumque suum ingreditur. Tunc duo silentiarii a mandato abeunt et patriarcham arcessunt, quem, dum appropinquat, cubiculo praefecti excipiunt, et postquam advenit, paulisper adsidet, dum adventum eius Imperatori praepositus nunciat. Tunc quidem Imperator, patriarcham advocare praepositum iubet, dumque ambo, Imperator scilicet et patriarcha, una in triclinio, ubi mensa stat, adsunt, hic sacerdotes vocat, qui stichum faciunt, patriarcha autem, postquam mensae benedixit, omophorium suum deponit, quod postquam sacerdotes sumserunt, exeunt, Imperator autem cum patriarcha mensae accumbit: cubicularii ab utroque mensae latere, ut diximus, adstant. Postquam Imperator et patriarcha semel omnino biberunt, praepositus a mandato signum dat, omnesque ministri intrant, e quibus mensae praefectus ingressus, ad inferiorem portam ante velum stat, idque, signo a praeposito dato, manu pulsat, engistiarii vero attollunt, quo facto amici ingrediuntur, omnisque mensae ordo peragi-

μὲν βασιλεὺς μένει μετὰ μόνου τοῦ πατριάρχου, καὶ τοῦ ἰου-
 Β βουκλείου παρισταμένον, καὶ πίνοντες προσάπαξ ἀνίστανται, καὶ
 προσκληθέντες οἱ ἱερεῖς ἀπὸ κελύσεως εἰσέρχονται, καὶ περι-
 βαλλόμενος ὁ πατριάρχης τὸ ὠμοφόριον αὐτοῦ, ποιοῦσι τὸν στί-
 χον, καὶ ἐπιδούς ὁ πατριάρχης τῇ βασιλεῖ εὐλογίας, ἐξέρχον-
 5 ται οἱ ἱερεῖς. (Ζ.) Καὶ εἰδ' οὕτως προσκνήσαντες ἀλλήλους,
 καὶ ἀσπασάμενοι ὃ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, ἀπέρχεται
 μὲν ὁ πατριάρχης καὶ διασωζοῦσιν αὐτὸν οἱ τοῦ κουβουκλείου
 μέχρι τῶν κατηχουμένων, ὁ δὲ βασιλεὺς ἀναπαύεται μικρὸν
 ἐκεῖσε, καὶ καταλαβούσης τῆς ὥρας περιβάλλεται ὁ βασιλεὺς
 10 C κολόβιον τριβλάτιον χρυσοσωληνοκέντητον, διὰ λίθων καὶ μαρ-
 γάρων ἡμφισμένον, ὃ καὶ βότρυς καλεῖται, καὶ σπαδίον ὁμοίως
 χρυσοῦν διὰ λίθων καὶ μαργάρων ἡμφισμένον, καὶ εἰδ' οὕ-
 τως ἐπιτίθεισιν ὁ πραιπόσιτος τὴν τόγα, ἧγουν τὴν τιάραν, ἐπὶ
 τῆς τοῦ βασιλέως τιμίας κεφαλῆς, καὶ ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς
 15 δηριγεύμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, φορούν-
 των αὐτῶν σαγία ἀληθινά, καὶ διέρχεται διὰ τῶν κατηχου-
 μενῶν τοῦ νάρθηκος, τὰ δὲ βῆλα τὰ ὄντα ἐκεῖσε κουβικου-
 λάριοι βασιάζουσι, καὶ διέρχεται διὰ τοῦ ἀριστεροῦ κοχλιοῦ,
 δι' οὗ καὶ ἀνῆλθεν, καὶ δέχονται αὐτὸν οἱ τε μάγιστροι καὶ
 20 πατρίοιοι ἐξωθεν τοῦ αὐτοῦ κοχλιοῦ εἰς τὸν λουτήρα, ἐνθα
 καὶ τὸ πρῶτ' ἀνερχομένον τοῦ βασιλέως ἐμειναν, ὑπερευχόμε-
 νοι τὸν βασιλέα. καὶ ἐξελθὼν ὁ βασιλεὺς, ἰππεύει ἐν τῇ πύλῃ,
 25 Δ ἐν ἣ εἶδισται αὐτῷ καθ' ἐκάστην προέλευσιν τοῦτο ποιεῖν, ὃ
 δὲ ἵππος ἔστρωται σελλοχάλινον χρυσοῦν διαλίθον, ἡμφιεσμέ-

tur. Hi fausta Imperatori precati surgunt, et abeunt, Imperator cum pa-
 triarcha et adstante cubiculo solus manet, et postquam adhuc semel po-
 tum sumere, surgunt, accessiti autem sacerdotes a mandato intrant, et
 postquam omophorium patriarcha induit, stichum faciunt, deinde pane
 benedicto Imperatori a patriarcha dato, discedunt. (VII.) Postquam Im-
 perator et patriarcha se mutua adoratione venerati osculatique sunt,
 abit hic a cubiculariis ad catechumena usque stipatus; Imperator
 autem ibi paulisper subsistit, et hora instante, colobium triblat-
 teum, aureis taeuiliis ornatum lapidibusque et unionibus distinctum,
 quod et botrys vocatur, induit, gladioque aureo et pariter gemmis
 ac margaritis ornato se acciugit: tunc patriarcha togam seu tiaram
 venerando Imperatoris capiti imponit. Is postea a cubiculo prae-
 fectis saga purpurea gestantibus stipatus, per catechumena narthecis
 transit, cubiculariis vela, quae ibi sunt, portantibus, perque sini-
 stram cochleam, per quam venerat, redit, cumque magistri, et
 patricii extra cochleam eandem in baptisterio, ubi et mane adve-
 nientem Imperatorem expectaverant, faustis precationibus excipiunt.
 Is in porta, ubi id in singulis processionibus facere solet, equum,

των ἀπὸ μαργύρων, ἐν δὲ τῇ οὐρᾷ τοῦ αὐτοῦ ἵππου καὶ τοῖς τέσσαρσι ποσὶν ἀποκρέμανται πέτασοι κρᾶνδιοι, ἱππεύουσι δὲ εὐθύς ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε οἱ τε ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου μάγιστροι, πατρίκιοι καὶ πῦσα ἢ σύγκλητος ἐφ' ἵππων ἑστολισμένων ὑπὸ καταφράκτων, ἅπαντες δὲ αὐτῶν ἀπὸ σαγίων ἀληθινῶν. ἱππεύουσι δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ σπαθαροκανδιδάτοι ἅμα τοῖς σπαθυρίοις, ἱππεύουσι δὲ ἐφ' ἵππων ἑστολισμένων ὡς προεῖρηται, περιβεβλημένοι σπαθία κραιπύνητες σκουτάριόις Ms. 49. h τε καὶ διαστράλια, ἀλλ' οἱ μὲν σπαθαροκανδιδάτοι φοροῦσι Ed. L. 49 καὶ μανιάκια, διέρχονται δὲ ἀμφότεροι αὐτῶν ἐν τοῖς πλαγίοις τῶν πατρίκιων ἐνθεν κἀκεῖσε. οἱ δὲ σπαθαροκουβικουλάριοι ἀπὸ καμισίου φοροῦντες τὰ σπαθία, κατέχουσιν ἐν ταῖς χερσὶ διαστράλια καὶ διέρχονται καὶ αὐτοὶ ἐφιπποὶ πλησίον τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου ἐνθεν κἀκεῖσε. ὁ δὲ τῆς ἱσκαταστάσεως ἀπὸ σαγίου ἀληθινοῦ διέρχεται ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως πεζὸς μετὰ καὶ σιλεντιαρίων πεζῶν, ὁμοίως καὶ αὐτοὶ ἀπὸ σαγίων ἀληθινῶν, βαστάζοντες καὶ βεργία χρυσᾶ διάλιθα, ὁ δὲ πρωτοστράτωρ καὶ ὁ κόμης τοῦ στάβλου ἐνθεν κἀκεῖσε τοῦ βασιλέως, οἱ δὲ στρατορες πέριξ, ἀμφότεροι 20 δὲ αὐτῶν πεζοί. κاندιδάτοι δὲ καὶ σκριβονες καὶ μανδάτορες βασιλικοὶ θηριγεύουσιν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως ἡλλυγμένοι πεζοὶ κατὰ τὴν αὐτῶν τάξιν, οἱ δὲ κούρσορες καὶ δεκανοὶ θηριγεύουσιν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως πεζοὶ κατὰ τάξιν. θηριγεύουσι δὲ καὶ στρατορες πεζοὶ μετὰ σκουταρίων,

5. ὑποκαταφράκτων cod. 9. ἄλλοι μὲν ed. 24. δὲ om. ed.

ephippιο aureo gemmisque ac margaritis distincto instratum, in cauda vero et quatuor pedibus taeniis ornatum, conscendit, quod statim et cubiculo praefecti, magistri, patricii, senatores omnes, faciunt, quorum equi cataphractas, ipsi saga sua purpurea, gestant. Similiter et spatharocandidati cum spathariis, equis ut diximus instructis vehuntur, gladiis cincti, scutaria et dextralia gestantes: spatharocandidati vero torques portant, utrique vero a latere patriciorum hinc et illinc transeunt. Spatharocubicularii in camisiis, spathas ferentes, manibus dextralia gestant atque ipsi in equis prope praefectos cubiculi hinc et illinc vehuntur. Cerimoniarius purpureo sago ante Imperatorem pedibus una cum silentiariis, qui et ipsi saga purpurea aureasque virgas gemmatas gestant, abit: protostrator et comes stabuli ab utroque Imperatoris latere, stratores circa ipsum, utrique pedibus, prodent. Candidati, scribae et mandatores Imperatorii in mutatoriis suis, cursores porro et decani ante Imperatorem, pedibus secundum ordinem suum procedunt. Sequuntur stratores cum scutariis, ramos palmarum manibus gerentes, et ipsi Imperatorem praecedentes, a tergo vero protospatharii

κατέχοντες ἐν ταῖς χερσὶ κλάδους δαφνῶν, καὶ οὗτοι μὲν
 θηριγεύουσαν ἔμπροσθεν, ὄπισθεν δὲ διέρχονται ἔφιπποι πρω-
 τοσπαθάριοι εὐνούχοι, περιβεβλημένοι σπέκια ἀληθινὰ χρυ-
 σόκλαβα καὶ σπαθία, κατέχουσι δὲ καὶ τὰ σπαθοβάκλια
 αὐτῶν, ἐπικείμενα τοῖς αὐτῶν ὤμοις· οἱ δὲ ἵπποι αὐτῶν⁵
 ἑστολισμένοι ἀπὸ κατωφράκτων. πλησίον δὲ τῶν αὐτῶν πρω-
 τοσπαθαρίων εὐνούχων ὁ λογοθέτης τοῦ δρόμου, περιβεβλη-
 μένος σαγίον ἀληθινόν, ἐφ' ἵππου ἑστολισμένου, ἀπὸ δὲ αὐ-
 τῶν πρωτοσπαθάριοι βαρβιάτοι, περιβεβλημένοι σπέκια, κατέ-
 χοντες σπαθοβάκλια ἐπικείμενα τοῖς ὤμοις αὐτῶν, ὁμοίως¹⁰
 καὶ αὐτοὶ ἐφ' ἵππων ἑστολισμένων· εἰδ' οὕτως κουβικουλά-
 ριοι ἔφιπποι, ὁ δὲ δρουγγάριος τῆς βίγλης καὶ οἱ μυγαλί-
 ται μετὰ τῶν λοιπῶν οἰκειακῶν τῶν μὴ πεζεύοντων, τοπο-
 τηριτῶν τῶν ταγματῶν καὶ κομήτων, διέρχονται ἀπὸ διαστή-
 ματος, κρατοῦντες τῶν ὄπισθεν προέλευσιν κατὰ τὴν αὐτῶν¹⁵
 τάξιν, ὄπισθεν δὲ αὐτοῦ ὁ τοποτηρήτης τοῦ ἀριθμοῦ, κρα-
 τῶν τὰ πλήθη τῶν λαῶν πρὸς τὸ μὴ συγχυθῆναι αὐτοὺς ἐν
 τῇ προελεύσει. (H.) *θηριγεύομενος* ὑπὸ τῶν προειρημένων
 Ms. 50. *πάντων ὁ βασιλεὺς, διέρχεται μέχρι τῶν μαρμαρίων λεόν-*
 D *των, καὶ δέχεται αὐτὸν ὁ δημοκράτης τῶν Βενέτων, ἤγουν*
 ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν, μετὰ καὶ τοῦ περατικοῦ δήμου
 τῶν Βενέτων, αὐτὸς δὲ ὁ δημοκράτης κρατούμενος ὑπὸ τοῦ
 τῆς καταστάσεως ἀπέρχεται, καὶ προσκυνήσας τοὺς πόδας
 τοῦ βασιλέως ἀσπάζεται αὐτοὺς, ὁ δὲ βασιλεὺς δεξιόμενος
 αὐτὸν ἐπιδίδωσιν αὐτὸν τῇ κόμητι τοῦ στάβλου, ὁ δὲ δημο-²⁵

2. σπαθαρίοι ed. h. l. et m. oz.

eunuchi equis vecti, specieis purpureis clavisque aureis accincti spathasque suas et spathobaculos humeris impositos portantes: eorum porro equi cataphractis instructi sunt. Hos proxime sequitur logotheta dromi sago purpureo indutus, in equo ornato, protospatharil barbati specieis accincti, spathobaculos humeris portantes, et ipsi in equis ornatis; post cubicularii in equis, drungarius vigiliae et manclavitae cum ceteris domesticis, qui non pedibus ire solent, legati turmarum et comitibus, ex intervallo processum eorum, qui Imperatorem sequuntur, secundum ordinem suum conducentes: pone ipsum vero vicarius numeri, multitudinem populi ne processioni immisceatur contiuens, sequitur. (VIII.) Imperator ab his omnibus stipatus, ad marmoreos leones venit, ubi ipsum princeps Venetorum seu domesticus scholarum cum transitoria Venetorum factione excipit, et a cerimoniaro adductus abit, humique prostratus, pedes Imperatoris osculatur, quem is suscipiens comiti stabuli tradit: is vero iterum in sua statione constitutus, Imperatorem, dum factio acclamat, signat. Postquam factiones ea quae mos est peregero,

κράτης στὰς πάλιν ἐν τῇ αὐτῇ στάσει, τοῦ μέρους ἀκτολο-
 γούντος, κατασφραγίζει τὸν βασιλέα. τελέσαντος δὲ τὰ εἰς
 εἶδους τοῦ μέρους, ἀποκινεῖ μὲν ὁ βασιλεὺς, αὐτοὶ δὲ οἱ τοῦ
 μέρους προπορεύονται ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, λέγοντες δρο-Ed. L. 50
 5μικὰ, εἰ δὲ κελεύει ὁ βασιλεὺς καὶ ἀπελατικά, ἀποσώζοντας
 τὸν βασιλέα μέχρι τοῦ ἁγίου Χριστοφόρου. ἡρῆ δὲ εἰδέναι,
 ὅτι οἱ δημοκράται τῶν δύο μερῶν τῶν περατικῶν καὶ οἱ δή-
 μαρχοὶ τῆς πολιτικῆς, ἕκαστος αὐτῶν κατὰ τὸ μέρος αὐτῶν,
 ἐν τῇ αὐτῇ δοχῇ ἐπιδιδόασιν λιβελλάριον, ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς
 10δοχαῖς λιβελλάρια οὐκ ἐπιδιδόασιν· πρὸς ἅπαξ γὰρ τοῦτο
 καὶ μόνον. ἡ δὲ πολιτικὴ τοῦ μέρους τῶν Βενέτων μετὰ καὶ
 τοῦ δημάρχου δέχονται τὸν βασιλέα ἐν τῷ ἁγίῳ Χριστοφό-
 ρῳ, καὶ ἐπιδίδωσιν ὁ δήμαρχος τῷ βασιλεὶ λιβελλάριον, τε-
 λέσαντες δὲ τὰ ἄκτα, ἀποκινεῖ ὁ βασιλεὺς, τὸ δὲ μέρος δια-
 15σώζει τὸν βασιλέα, λέγοντες ἔμπροσθεν δρομικά, εἰ κελεύει, B
 καὶ ἀπελατικά· τοῦτο δὲ τελεῖ ἐν ἕκαστον μέρος ἐν τῇ αὐ-
 τοῦ δοχῇ. διασώζοντας τὸν βασιλέα, δέχονται ἐκεῖσε τῶν
 περατικῶν μερῶν Πρασίνων ὁ λαὸς τὸν βασιλέα ἐν ταῖς τοῦ
 Ὀλυβρίου, καὶ ἐπιδίδωσιν ὁ δημοκράτης τῷ βασιλεὶ λιβελλά-
 20ριον, καὶ διασώζουσιν τὸν βασιλέα μέχρι τοῦ φιλαδελφίου
 τῶν περατικῶν μερῶν τῶν Βενέτων. καὶ δέχεται ὁ περατι-
 κὸς δῆμος τῶν Βενέτων τὸν βασιλέα ἐν τῷ φιλαδελφίῳ,
 διασώζουσι δὲ ἕως τῶν Πρασίνων τῆς πολιτικῆς τοῦ μὲδίου,
 καὶ δέχονται τὸν βασιλέα ἐν τῷ μωδίῳ, καὶ ἐπιδίδωσιν ὁ δή-
 25μαρχος λιβελλάριον τῷ βασιλεὶ, καὶ τελέσαντες ἅπαντα, ὡς M. 50. b

4. ἔμπροσθεν ed.

17. δοχῇ, διασ. τ. βασιλέα. Λέχονται ed.

Imperator discedit, quem factiones praecedunt, dromica dicentes, et si Imperator iusserit, etiam apelatica, ipsumque ad S. Christophori conducunt. Sciendum est, principes duarum factionum transitoriarum et tribunos politicae, singulos pro suis factionibus, in prima tantum receptione, non autem in ceteris, libellum tradere; hoc enim tantum semel fieri solet. Politici Venetae factionis Imperatorem in S. Christophori excipiunt, ubi tribunus Imperatori libellum dat: actisque finitis, Imperator abit, quem factio conducens, dromica, si insserit, et apelatica recitat. Hoc singulae factiones Imperatorem comitantes, in eius receptione observant. Populus transitoriae factionis Prasiniae Imperatorem ad S. Olybrii excipit, princeps eius libellum tradit ipsumque ad philadelphium, ubi transitoria Venetorum factio adest, conducit. Haec eum in philadelphia excipit et usque ad Prasinus politicae in modium ducit, a quibus in modio excipitur, ubi tribunus Imperatori libellum tradit, et omnibus ut supra dictum est peractis. ad taurum, ubi politica Veneto-

Προεΐρηται, διασώζουσι τὸν βασιλέα μέχρι τοῦ ταύρου τῆς
 πολιτικῆς τοῦ μέρους τῶν Βενέτων. καὶ δέχονται τὸν βασι-
 λέα ἐν τῇ ταύρῃ καὶ διασώζουσιν ἕως τῶν ἀρτοπολιῶν τῆς
 πολιτικῆς τοῦ μέρους τῶν Πρασίνων, καὶ δέχονται τὸν βα-
 σιλέα ἐν τῇ φόρῃ τῶν περατικῶν Πρασίνων, ἐν τῇ πλακω-5
 τῇ τοῦ μιλίου τῆς πολιτικῆς μέρους τῶν Πρασίνων, δέχον-
 ται τὸν βασιλέα ἐν τῇ ζευξίππῃ τῶν περατικῶν μερῶν Βε-
 νέτων, δέχονται τὸν βασιλέα ἐν τῇ χαλκῇ. καὶ εὐθέως πε-
 ζεύουσιν ἅπαντες, καὶ μένει ἔφιππος μόνος ὁ βασιλεὺς· κά-
 κειδεν δηριγενόμενος ὑπὸ πάντων, ὡς προεΐρηται, διέρχεται
 διὰ τῶν κορτίων μέχρι τῆς ἔνδον μεγάλης πύλης τῶν ἐκ-
 κουβίτων, ἐν ἧ γίνεται ἡ τῶν σκριβόνων προβολή, καὶ πε-
 10 δεύει ἐκεῖσε καὶ διέρχεται διὰ τῶν ἐκκουβίτων ἔμπροσθεν
 τῶν τριῶν πυλῶν τοῦ κοιναιστωρίου, μένουσι δὲ ἐκεῖ οἱ τῆς
 συγκλήτου ὑπερευχόμενοι τὸν βασιλέα, καὶ εἰσέρχεται ὁ βασι-
 15 λεὺς τὴν μέσην πύλην τὴν εἰσάγουσαν πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ
 Κυρίου, μένουσι δὲ ἐκεῖσε οἱ πατριῖοι καὶ στρατηγοὶ ὑπερ-
 ευχόμενοι καὶ αὐτοὶ τὸν βασιλέα. καὶ εἰσελθόντος τοῦ βασι-
 λέως εἰς τὴν χαλκὴν πύλην τοῦ Κυρίου, κλείουσιν εὐθέως
 τὰς θύρας οἱ τοῦ κουβουκλείου καὶ ὑπερεύχονται τὸν βασι-
 20 λέα, καὶ λαβόντος τοῦ πραιποσίτου τὴν τόγα ἀπὸ τῆς κερ-
 μῆς τοῦ βασιλέως, εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς καὶ ἴστυται ἔμπρο-
 25 σθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ ἄψις κηρὸς, εὐχεται ἐκεῖσε,
 καὶ εὐξίμιμος διέρχεται διὰ τῶν διαβατικῶν τοῦ Κυρίου
 καὶ εἰσέρχεται ἐν τῇ ἡμικυκλίῃ τοῦ τρικόγχου, καὶ διελθὼν 25
 5. λάκω τῷ ed. 16. πύλην εἰσάγουσαν ed.

rum factio, cum perdueit. Haec Imperatorem in tauro excipit et ad
 tabernas pistorum, ubi politica factio Prasinorum adest, deducit,
 quae cum in foro transitoriae factionis Prasiniae, in substructione
 milii politicae factionis Prasiniae excipit. In zeuxippo eum transito-
 ria Venetorum factio, deinde in chalice, excipit. Mox omnes pedi-
 hus incedunt, solum Imperator equo vehitur, et inde ab omnibus
 stipatus ut dictum est, per cortinas usque ad interiorem magnam
 portam excubitorum, ubi scribarum promotio instituitur, transit,
 equo descendit perque excubias ante tres consistorii portas dispo-
 sitas abit, ubi senatores fausta Imperatori precantes subsistunt:
 is vero mediam portam ad templum Domini ducentem ingreditur,
 ubi patricii et strategii, qui et ipsi fausta Imperatori apprecantur,
 adsunt. Quo aeneam portam templi Domini ingresso, cubicularii
 ianuas statim claudunt et Imperatori acclamant, qui postquam
 praepositus dogani seu tiaram a capite eius demisit, iurat, ad
 sanctas ianuas subsistit et precatur. Quo facto per porticum templi
 Dei hemicyclum triconchii perque porticum quadraginta sanctorum

διὰ τῶν διαβατικῶν τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα, εἰσέρχεται ἐν τῷ χρυσοτρικλίῳ, καὶ σπάντες οἱ τοῦ κουβουκλείου πάντες ἐν τῷ αὐτῷ τρικλίῳ ὑπερέχονται τὸν βασιλέα „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους” καὶ ἐξέρχονται. (Θ.) Ἰστέον δὲ, 50τι εἰ μὲν τύχη τῇ αὐτῇ προελεύσει, ἤγουν τῇ δευτέρῃ τῆς διακαινησίμου, ἢ ἑορτῇ τοῦ εὐαγγελισμοῦ τελεῖται οὕτως. ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἠλλαγμένος τὴν τοῦ εὐαγγελισμοῦ στολήν, καὶ ἀνέοχεται ἐν τῷ φόρῳ, τῇ τάξει καὶ προελεύσει τῆς Β τοῦ εὐαγγελισμοῦ ἑορτῆς, καὶ ἀνελθὼν ἐν τῷ φόρῳ καὶ τε—Ms. 51. a
10λέσας ἅπαντα κατὰ συνήθειαν, ἃ εἶωθεν ἐν τῇ τοῦ εὐαγγελισμοῦ ἑορτῇ τελεῖν, διέρχεται τὴν μέσσην λιτανεύων, ἀρξαμένου τοῦ τῆς καταστάσεως τὸ τῆς ἑορτῆς τροπάριον „σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον”, καὶ ἀπέρχεται μέχρι τῆς πανηγύως Θεοτόκου τῶν διακονίσεως. καταλαβὼν 15δὲ ἐκεῖσε, εἰσέρχεται ἐν τῷ ναιῷ καὶ τελεῖ τὸ προκείμενον, τὸν ἀπὸστολον καὶ τὸ ἄχραντον εὐαγγέλιον, καὶ μετὰ τὴν ἔκτενῃ ἀπαλλάσσει ὁ βασιλεὺς τὴν στολήν, ἣν φορεῖ τοῦ εὐαγγελισμοῦ, καὶ περιβάλλεται τὴν τῆς αὐτῆς ἡμέρας στολήν, ἣν φορεῖ δευτέρας τῆς διακαινησίμου, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται. καὶ C
20ἀρξαμένων ἐν τῷ ἄμβωνι τῶν ψαλτῶν „Χριστὸς ἀνέστη,” ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε, καὶ ἀπέρχεται λιτανεύων, ἀρχομένου τοῦ τῆς καταστάσεως τὸ τροπάριον ἐν τῷ ναιῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ ἐκτελοῦνται τὰ τῆς προελεύσεως δευτέρας τῆς διακαινησίμου ὡς ἀνωτέρω εἴρηται. Ἰστέον 25δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ἐπὶ Λέοντος τοῦ τῆς θείας λήξεως ἐγένετο

2. καὶ πάντες οἱ τοῦ κουβουκλείου ἐν τῷ αὐτῷ ed.

aurum triclinium intrat, ubi cubicularii omnes stantes. *In multa bonaque tempora*, Imperatori acclamant, mox egrediuntur. (IX.) Sciendum est, hanc processionem, scilicet secundae diei septimanae renovationis, si festum annuntiationis incidit, hoc ritu celebrari. Imperator veste, quam festo annuntiationis gestare solet, indutus, ad forum in ordine et processione festi annuntiationis procedit, quo facto peractisque pro more omnibus, quae eo die peragi solent, per medium solenni ritu procedit, cerimoniaro troparium festi: *Hodie principium salutis nostrae*, inchoante. Deinde ad S. Deiparam diconissae abit, ubi templum ingreditur. Quo postquam accessit, templum intrat, repositum ibi apostolicum librum et sanctum evangelium recitat et post extensam, veste annuntiationis, quam gestat, exuta, habitum diei eius seu secundae septimanae renovationis, sumit ut supra dictum est. Psaltis in ambone hymnum *Christus resurrexit*, exorsis, egreditur et cum solenni pompa abit, cerimoniaro troparium in sanctorum apostolorum aede inchoante: ceteri ritus processionalis secundae renovationis ut supra exposuimus observantur.

ἡ τάξις αὕτη. ἰππεύει ὁ βασιλεὺς ἀπὸ σκαρμαγγίῳ χρυσοῦφάντου ἑστεμμένος, καὶ οὕτως ἀπέρχεται εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους, καὶ πάλιν ὑποστρέφων ἔφικπος περιβάλλεται κολώβιον τὸν λεγόμενον βότρυν, καὶ στέφεται τὸ ἄσπρον στέμμα καὶ οὕτως ὑποστρέφει, καὶ τελεῖται οὕτως ἕως τῆς 5 Ὀσήμερον ἡμέρας.

ΚΕΦ. ια'.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ γ' διακαινησίμου εἰς τὸν ἅγιον Σέργιον.

Προέρχονται ἅπαντες οἱ ἄρχοντες ἡλλαγμένοι ἀπὸ λευκῶν χλανιδίων, ἕκαστος κατὰ τὴν αὐτοῦ τάξιν καὶ τὴν αὐ-10 τοῦ στολῆν, καὶ εἰσέρχεται ἡ προέλευσις ἐν τῷ Ἰουστινιαν-
Ed. L. 52 νοῦ τρικλίνῳ. περὶ δὲ ὧραν τρίτην γίνεται ἀπὸ κελεύσεως μεταστάσιμον, καὶ περιβαλλόμενος ὁ βασιλεὺς διβητίσιον λευκὸν καὶ τζιτζάκιον, θηριγενόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, διέρχεται διὰ τοῦ χρυσοτρικλίνου καὶ τοῦ τρι-15 πέτωνος καὶ ἴσταται ἐν τῇ ἔξαγούσῃ πύλῃ τοῦ τριπέτωνος πρὸς τὸν λαυσαϊκὸν, οἱ δὲ πατρίκιοι καὶ στρατιῆγοὶ ἴστανται εἰς τὴν αὐτὴν πύλῃν μέχρι τῆς ἔξαγούσης πύλης εἰς τὸν Ἰου-
Ma. 51. b στινιανὸν ἔνθεν κἀκεῖσε. προσκυνησάντων δὲ πάντων τῷ βασιλεῖ, γενεὶ ὁ πραιπόσιτος ἀπὸ κελεύσεως τῷ τῆς καταστά-20 σεως καὶ λέγει· „κελεύσατε“ αὐτοὶ δὲ ὑπερέυχονται τῷ βασιλεῖ „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.“ καὶ θηριγενόμενος ὑπὸ πάντων αὐτῶν, δέρεται τῷ τρικλίνῳ τοῦ Ἰου-

4. κολώβιον τῷ λεγομένῳ βότρυν ed. 23. ἐν τῷ τρικλ. ed.

Sciendum est, sub Leone gloriosae memoriae hunc ordinem institutum esse. Imperator cum scaramangio auro intexto equo ad sanctos apostolos vehitur, et revertens, colobio, quod botrys dicitur, induitur, capiti alba corona imposita, et ita revertitur, id quod ad hunc diem observari solet.

CAP. 11.

Observanda die tertio septimanas renovationis in sancti Sergii.

Proceres omnes tunicis candidis, unusquisque suo ordine vestique, procedunt, et intrat pompa Iustiniani triclinium. Circa horam tertiam metastasimum seu processio instituitur, ubi Imperator dibettesio albo et taitzacio indutus, praefectis cubiculi eum comitantibus, per aureum triclinium ac tripetonem transit inque porta eius ad lausiacam ducente subsistit, patricii vero et strategii ab utroque latere portae ad eam usque, quae ad Iustiniani triclinium ducit, adsunt. Qui postquam omnes Imperatorem adorarunt, praepositus a mandato etrimoniaro signum dat et dicit: *Iubete*: at illi: *In longa et*

στινιαυοῦ καὶ ἴσταται ἐν τῷ πρώτῃ ὀμφαλίῳ τοῦ αὐτοῦ τρι-
κλίνου. ἐνωθέντες δὲ οἱ πατριῖοι καὶ στρατηγοὶ ἐκεῖσε καὶ
ἡ λοιπὴ σύγκλητος καὶ πεσύντες, νεύοντος τοῦ πραιποσίτου
ὑπὸ κελεύσεως σιλεντιαρίου τῷ ἑστῶτι ἐν μέσῳ τῆς δοχῆς,
ὅκα κείνος λέγει „κελεύσατε” αὐτοὶ δὲ ὑπερεύχονται τῷ βα-
σιλεῖ „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.” οἱ δὲ σπαθαρο-
κандιδάτοι καὶ οἱ σπαθάριοι ἴστανται ὅπισθεν τῶν πατρι-
κίων, καὶ ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου ἔνθεν κἀκείθεν ὡς εἴ-
θισται αὐτοῖς ἐν ἑκάστη προελεύσει τυττο τελείν. δηριγευό-
1οιμενος δὲ ὑπ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς, διέρχεται ἐπὶ τὸ σκῦλα, ἐν
δὲ τῷ ἵπποδρομίῳ ἴστανται κἀκείνοι, σκρίβονες καὶ βασι-
λικοὶ μανδάτορες ὡς μέλλοντες δηριγεύειν τὸν βασιλέα, ἡνίκα C
ἐξέλθῃ τῷ ἵπποδρόμῳ. καὶ ἐξελθὼν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ ἵππο-
δρόμῳ, δηριγευόμενος ὑπ' αὐτῶν πάντων καὶ τῶν προειρη-
15μένων, διέρχεται διὰ τοῦ ἵπποδρόμου, τὰ δὲ πλήθη τῶν
ὄχλων ἴστανται ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ ὑπερευχόμενοι τὸν βασι-
λέα. καὶ διελθὼν ὁ βασιλεὺς δηριγευόμενος ὑπὸ πάντων, διὰ
τῶν παλαιῶν ἀσηκρητιῶν ἀπέρχεται ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου
Σεργίου. μέλλοντος δὲ τοῦ βασιλέως εἰσερχεσθαι ἐν τοῖς κα-
20τηχομενεῖσι, μένουσιν ἔξω τῆς πύλης πατριῖοι καὶ στρατη-
γοὶ, ὁ δὲ ἡγούμενος τοῦ αὐτοῦ ναοῦ δέχεται ἐκεῖσε τὸν βασι-
λέα ἀπὸ τῆς πύλης, βαστάζων θυμιατὸν καὶ θυμίων ἔμπρο-
σθεν τοῦ βασιλέως. ὁ δὲ βασιλεὺς εἰσελθὼν ἐν τοῖς κατη- D

1. ἴστανται ed. et mox τρικλίνου ἐνωθέντες. η. ΣΧΟΛ. Ἰστέ-
ον, δεῖ, πραιποσίτου μὴ ὄντος, νεύει τῷ σιλεντιαρίῳ ὁ πραιμι-
κήριος τοῦ κουβουκλείου.

felicis tempora etc. acclamant. Ab his omnibus stipatus, e tricli-
nio Iustiniani egreditur et in primo eius umbilico consistit. Patri-
cii autem et strategii ibi congregati cum reliquo senatu adstantes,
eum adorant, praeposito a mandato signum silentiario dante, eoque
dicente: *Iubete*: ipsi vero Imperatori acclamant: *In multa bonaque*
tempora. Spatharocandidati et spatharii a tergo patriciis, cubiculo
praefecti ab utroque latere ut ipsis in singulis processionibus so-
lente est adstant. Ab his stipatus Imperator ad scyla transit: in
circo vero candidati, scribae et Imperatorii mandatores Imperatorem
in circum procedentem comitaturi adsunt. Qui ut circum intravit,
ab his omnibus et ante dictis stipatus, per eum transit, dum multi-
tudo interea fausta ei apprecatura in circum convenit. His comi-
tantibus, per antiquum secretum ad S. Sergii abit. Dum catechu-
mena ingressurus est, patricii et strategii foris subsistunt, hegume-
nos vero seu monasterio praefectus thus et unguenta sereus et ante
Imperatorem incensans, eum excipit. Qui catechumena ingressus,
cereis ante sacrarium super Imperatoriis portis accensis, precatur:

χομμενείοις, ἄπει κηρούς ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου ὑπερ-
 θεν τῶν βασιλικῶν πυλῶν καὶ εὐχεται ἐκεῖσε· εὐχόμενος δὲ
 ἐν τῇ ὄντι τῶν κατηχομμενείων εὐκτηρίῳ τῆς ὑπεραγίας Θεο-
 τόκου, ἄσπας δὲ κάκεισε κηρούς καὶ εὐχόμενος ἐξέρχεται, καὶ
 Ms. 52. α ἴσταται ἐν τῇ παρακυμπικῇ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν ᾗ εἰδισται⁵
 αὐτῇ καθ' ἐκύστην προέλευσιν ἴστασθαι καὶ ἐκτελεῖν τὴν θείαν
 Ed. L. 53 λειτουργίαν, ἄπει δὲ κάκεισε κηρούς. (B.) Τῷ δὲ καιρῷ τῆς
 θείας κοινωνίας ἀνέρχεται ὁ ἱερεὺς μετὰ καὶ λοιπῶν ἱερέων,
 προσφέρων τὸ τίμιον δῶρον, καὶ εἰσελθόντος τοῦ ἱερέως μετὰ
 τοῦ τιμίου δώρου, κοινωρεῖ ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ εὐκτηρίῳ, καί¹⁰
 ἐξελθὼν εἰσέρχεται ἐν τῇ μηταωρίῳ. κοινωρήσαντες δὲ καὶ οἱ
 τοῦ κουβουκλείου ἄπαντες, ἀπέρχονται οἱ ἱερεῖς καὶ προτιθέασι
 τὸ τίμιον δῶρον ἐν τῇ ἀντιμισίῳ τῇ ὄντι ἀπέναντι τοῦ θυσια-
 στηρίου ὑπερθεν τῶν βασιλικῶν πυλῶν, καὶ προσκληθέντες οἱ
 πατρίοιοι, στρατηγοί τε καὶ ἡ σύγκλητος παρὰ τοῦ τῆς κατα-¹⁵
 στάσεως, κοινωροῦσι, καὶ εἰθ' οὕτως κατέρχονται οἱ ἱερεῖς πρὸς
 τὸ ἐκτελέσαι τὴν θείαν λειτουργίαν. καὶ τῆς θείας λειτουργίας
 B τελεσθείσης, διέμχεται ὁ βασιλεὺς διὰ τῶν κατηχομμενείων,
 καὶ κατελθὼν ἐν τῷ τρικλίῳ, καθέζεται ἐπὶ τῆς αὐτοῦ τι-
 μίας τραπέζης μετὰ καὶ φίλων, ὧν ἂν κλεῦθῃ καλέσαι. κρα-²⁰
 ματίσας δὲ καὶ ἀναστάς, περιβάλλεται τὸ τζιτζιάκιον, καὶ
 θηριγενόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, μαγλα-
 βιτῶν τε καὶ λοιπῶν οἰκιακῶν, διέρχεται διὰ τῶν κατηχομ-
 μενείων· ὁ δὲ ἡγούμενος θυμιᾷ ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως μέ-

6. καὶ τελεῖν ed.

precatus autem in oratorio sanctissimae Delparae in catechumenis,
 cereos accendit et ibi quoque precatur, postea egressus, in emi-
 nentiori parte sacrarii, ubi in singulis processionibus stare divi-
 numque officium celebrare solet, subsistit et ibi quoque cereos ac-
 cendit. (II.) Tempore autem sacrae communionis sacerdos cum reli-
 quis clericis accedit, divinum munus afferens, quo allato, Imperator
 communionem in oratorio accipit, et egressus metatorum intrat.
 Postquam vero omnibus cubiculariis sacra communio impertita est,
 sacerdotes abeunt, venerandum donum in antimensio, quod ante
 sacrarium supra Imperatorias ianuas est, reponunt, et arcessiti a
 cerimoniaro patricii, strategii et senatus, communicant, sacerdotes
 ad peragendam divinam liturgiam abeunt. Quo facto Imperator per
 catechumena digreditur, et postquam se ad triclinium contulit, cum
 amicis, quos vocari inusserit, venerandae mensae suae adsidet. Ut a
 convivio surrexit, tztzaciaum induit, et a cubiculo praefectis, man-
 clavitis ac reliquis ministris stipatus, per catechumena transit, he-
 gumeno ante Imperatorem ad portam usque catechumenorum incen-
 saute. Egressum inde Imperatorem patricii et strategii in ea porta,

χει τῆς ἐξαγούσης πύλης τῶν κατηχομενίων. Ἐξελθόντος δὲ τοῦ βασιλέως τὴν αὐτὴν πύλην, δέχονται αὐτὸν πατρίκιοι καὶ στρατηγοὶ ἐν τῇ αὐτῇ πύλῃ, ἐν ἧ καὶ ἔμειναν ἐν τῇ εἰσοδῷ τοῦ βασιλέως, καὶ δηριγευόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν ἑπρωσιρημένων κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν, διέρχεται διὰ τῶν πα- C
λαιῶν ἀσηκρητιῶν καὶ τοῦ ἵπποδρόμου, οἱ δὲ πατρίκιοι μένουσιν εἰς τὰ σκύλα, ὑπερευχόμενοι τὸν βασιλέα. καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε δηριγευόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου καὶ τοῦ τῆς καταστάσεως, μετὰ τῶν σιλεντια-
10 ορίων διέρχεται διὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ τρικλίνου. ὁ δὲ τῆς καταστάσεως μένει μετὰ τῶν σιλεντιαρίων ἐν τῇ πύλῃ τοῦ λαυσαϊκοῦ, ὑπερευχόμενοι καὶ αὐτοὶ τὸν βασιλέα, ἀνακείμενος δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, εἰσέρχεται διὰ τοῦ τριπέτωνος ἐν τῇ χρυσοτρικλίνῃ, καὶ ἀπαλλάξας
15 τὸ τζιτζιάκιον, καθέζεται ἐπὶ τῆς αὐτοῦ τιμίας καὶ χρυσοῦς τραπέζης μετὰ καὶ φίλων, οὓς ἐκέλευσε τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καλεῖσαι. χρῆ δὲ εἰδέναι καὶ τοῦτο, ὅτι ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπέρχεται ὁ πατριάρχης ἐν βλαχέρναις μετὰ λιτῆς, καὶ ἐν τούτῳ οὐχ εὐρίσκειται εἰς τὴν προέλευσιν ταύτην. D

20

ΚΕΦ. ιβʹ.

Ἄσα δεῖ παραφυλάττειν τῆ δ' τῆς διακαινησίμου, καὶ ὅσα ἐν αὐτῇ τελεῖται.

Προέρχονται πάντες ἡλλαγμένοι ἀπὸ λευκῶν χλανιδίων, ὡς ἄνωτέρῳ προείρηται, καὶ εἰσέρχεται ἡ προέλευσις ἐν τῷ

1. ἀγούσης ed. κατηχομένων cod. 10. Verba: διέρχεται — μετὰ τῶν σιλεντιαρίων om. ed. 17. δὲ om. cod.

In qua in introitu Imperatoris remanserant, excipiunt: qui a praedictis eodem ordine stipatus, per antiquum secretum et circum discedit, patriciis interim ad scyla subsistentibus faustaque ei apprecantibus. Inde cum cubiculo praefectis, cerimoniarario et silentiariis transit triclinium Iustiniani. Cerimoniararius autem cum silentiariis manet in porta lausiaci, et fausta apprecantes comitantur; postea a praefectis cubiculi stipatus, per tripetonem aureum triclinium ingreditur et, exuto tiztacio, venerandae et aureae mensae suae cum amicis, quos eo die invitari iussit, adsidet. Et hoc observandum est, patriarcham eo die cum processione ad blachernas abire et propterea huic pompae adesse non posse.

CAP. 12.

Observanda quarta die renovationis, et de ritibus tunc peragendis.

Omnes ut supra dictum est albis tunicis prodeunt, et pompa Iustinianaum triclinium intrat. Imperator autem dibetesio et tizta-

χοιμενείοις, ἄπει κηρούς ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου ὑπερ-
 θεν τῶν βασιλικῶν πυλῶν καὶ εὐχεται ἐκεῖσε· εὐξάμενος δὲ
 ἐν τῇ ὄντι τῶν κατηχοιμενείων εὐκτηρίῳ τῆς ὑπεραγίας Θεο-
 τόκου, ἄσπας δὲ κάκεισε κηρούς καὶ εὐξάμενος ἐξέρχεται, καὶ
 Ms. 52. α ἴσταται ἐν τῇ παρακυμπτικῇ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν ᾗ εἰδισται⁵
 αὐτῇ καθ' ἐλεύστην προέλευσιν ἴστασθαι καὶ ἐκτελεῖν τὴν θείαν
 Ed. L. 53 λειτουργίαν, ἄπει δὲ κάκεισε κηρούς. (B.) Τῷ δὲ καιρῷ τῆς
 θείας κοινωνίας ἀνέρχεται ὁ ἱερεὺς μετὰ καὶ λοιπῶν ἱερέων,
 προσφέρων τὸ τίμιον δῶρον, καὶ εἰσελθόντος τοῦ ἱερέως μετὰ
 τοῦ τιμίου δώρου, κοινωνεῖ ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ εὐκτηρίῳ, καὶ¹⁰
 ἐξελθὼν εἰσέρχεται ἐν τῇ μηταωρίῳ. κοινωνήσαντες δὲ καὶ οἱ
 τοῦ κουβουκλείου ἄπαντες, ἀπέρχονται οἱ ἱερεῖς καὶ προτιθέασι
 τὸ τίμιον δῶρον ἐν τῇ ἀντιμισίῳ τῇ ὄντι ἀπέναντι τοῦ θυσια-
 στηρίου ὑπερθεν τῶν βασιλικῶν πυλῶν, καὶ προσκληθέντες οἱ
 πατρίκιοι, στρατηγοὶ τε καὶ ἡ σύγκλητος παρὰ τοῦ τῆς κατα-¹⁵
 στάσεως, κοινωνοῦσι, καὶ εἰθ' οὕτως κατέρχονται οἱ ἱερεῖς πρὸς
 τὸ ἐκτελεῖν τὴν θείαν λειτουργίαν. καὶ τῆς θείας λειτουργίας
 Β τελεσθείσης, διέμχεται ὁ βασιλεὺς διὰ τῶν κατηχοιμενείων,
 καὶ κατελθὼν ἐν τῷ τρικλίῳ, καθέζεται ἐπὶ τῆς αὐτοῦ τι-
 μίας τραπέζης μετὰ καὶ φίλων, ὧν ἂν κλεῦν καλέσαι. κρα-²⁰
 ματίσας δὲ καὶ ἀνυστάς, περιβάλλεται τὸ τζιτζιάκιον, καὶ
 δηριγενόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, μαγλα-
 βιτῶν τε καὶ λοιπῶν οἰκειακῶν, διέρχεται διὰ τῶν κατηχοι-
 μενίων· ὁ δὲ ἡγούμενος θυμιᾷ ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως με-

6. καὶ τελεῖν ed.

precatus autem in oratorio sanctissimae Delparae in catechumenis, cereos accendit et ibi quoque precatur, postea egressus, in eminentiori parte sacrarii, ubi in singulis processionibus stare divinumque officium celebrare solet, subsistit et ibi quoque cereos accendit. (II.) Tempore autem sacrae communionis sacerdos cum reliquis clericis accedit, divinum munus afferens, quo allato, Imperator communionem in oratorio accipit, et egressus metatorium intrat. Postquam vero omnibus cubiculariis sacra communio impertita est, sacerdotes abeunt, venerandum donum in antimensio, quod ante sacrarium supra Imperatorias ianuas est, reponunt, et accessiti a cerimoniaro patricii, strategi et senatus, communicant, sacerdotes ad peragendam divinam liturgiam abeunt. Quo facto Imperator per catechumena digreditur, et postquam se ad triclinium contulit, cum amicis, quos vocari iusserit, venerandae mensae suae adsidet. Ut a convivio surrexit, tztizacium induit, et a cubiculo praefectis, manclavitis ac reliquis ministris stipatus, per catechumena transit, hegumeno ante Imperatorem ad portam usque catechumenorum incensante. Egressum inde Imperatorem patricii et strategi in ea porta,

χει τῆς ἔξαγούσης πύλης τῶν κατηχουμένων. ἔξελθόντος δὲ τοῦ βασιλέως τὴν αὐτὴν πύλην, δέχονται αὐτὸν πατρίκιοι καὶ στρατηγοὶ ἐν τῇ αὐτῇ πύλῃ, ἐν ἧ καὶ ἔμειναν ἐν τῇ εἰσοδῷ τοῦ βασιλέως, καὶ δηριγευόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν ὕπαιθετων κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν, διέρχεται διὰ τῶν πα- C
λαιῶν ἀσηκρησιῶν καὶ τοῦ ἵπποδρόμου, οἱ δὲ πατρίκιοι μένουσιν εἰς τὰ σκύλα, ὑπερευχόμενοι τὸν βασιλέα. καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε δηριγευόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου καὶ τοῦ τῆς καταστάσεως, μετὰ τῶν σιλεντια- 10
ριῶν διέρχεται διὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ τρικλίνου. ὁ δὲ τῆς καταστάσεως μένει μετὰ τῶν σιλεντιαριῶν ἐν τῇ πύλῃ τοῦ λαυσαικοῦ, ὑπερευχόμενοι καὶ αὐτοὶ τὸν βασιλέα, κἀκεῖθεν δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, εἰσέρχεται διὰ τοῦ τριπέτωνος ἐν τῷ χρυσοτρικλίνῳ, καὶ ἀπαλλάξας 15
τὸ τζιτζιάκιον, καθέζεται ἐπὶ τῆς αὐτοῦ τιμίας καὶ χρυσοῦς τραπέζης μετὰ καὶ φίλων, οὓς ἐκέλευσε τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καλεῖσαι. χρῆ δὲ εἰδέναι καὶ τοῦτο, ὅτι ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπέρχεται ὁ πατριάρχης ἐν βλαχέρναις μετὰ λιτῆς, καὶ ἐν τούτῳ οὐχ ἐδρίσκειται εἰς τὴν προέλευσιν ταύτην. D

20

ΚΕΦ. ιβʹ.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ δ' τῆς διακαιησίου, καὶ ὅσα ἐν αὐτῇ τελεῖται.

Προέρχονται πάντες ἡλλαγμένοι ἀπὸ λευκῶν χλανιδίων, ὡς ἀνωτέρω προείρηται, καὶ εἰσέρχεται ἡ προέλευσις ἐν τῷ

1. ἀγούσης ed. κατηχουμένων cod. 10. Verba: διέρχεται — μετὰ τῶν σιλεντιαριῶν om. ed. 17. δὲ om. cod.

In qua in introitu Imperatoris remanserant, excipiunt: qui a praedictis eodem ordine stipatus, per antiquum secretum et circum discedit, patriciis interim ad scyla subsistentibus faustaque ei apprecantibus. Inde cum cubiculo praefectis, cerimoniario et silentiariis transit triclinium Iustiniani. Cerimoniarius autem cum silentiariis manet in porta lausiaci, et fausta apprecantes comitantur; postea a praefectis cubiculi stipatus, per tripetouem aureum triclinium ingreditur et, exuto tztizacio, veneraudae et aureae mensae suae cum amicis, quos eo die invitari iussit, adsidet. Et hoc observandum est, patriarcham eo die cum processione ad blachernas abire et propterea huic pompae adesse non posse.

CAP. 12.

Observanda quarta die renovationis, et de ritibus tunc peragendis.

Omnes ut supra dictum est albis tunicis prodeunt, et pompa Iustiniaueum triclinium intrat. Imperator autem dibetesio et tztizac-

Ἰουστινιανῆ τρικλίνῳ. ὁ δὲ βασιλεὺς περιβάλλεται διβητήσιον
 καὶ τζιτζάκιον καὶ ἵσταται ἐν τῇ χρυσοτρικλίνῳ ἐν τῇ ἐξαγοῦ-
 Ed. L. 54 σῆ καμάρῳ ἐν τῇ τριπέτῳνι· τὸ δὲ τῶν ἀργυρῶν πυλῶν βῆλον
 αἶρεται ὑπὸ σιλεντιαρίῳν, καὶ ἐξελθὼν ἀπὸ κελεύσεως ὑσιά-
 ριος, εἰσάγει τὸν ὄρφανοτρόφον ἠλλαγμένον, καὶ σὺν αὐτῷ⁵
 εἰσέρχονται φωτίσματα ἕξ, καὶ ἐκ τῶν ὄρφανῶν ὄρφανα ἕξ, πα-
 ρακρατοῦντα φωτίσματα, καὶ ἐκμάσσουσι τὰ τούτων μέτωπα
 ὁ, τε πρεσβύτερος καὶ ὄρφανοτρόφος, καὶ ἀσπάζεται ὁ βασι-
 λεὺς τὸ αὐτὸ φάτισμα ἐν τῇ μετώπῳ. τελεσθέντων δὲ τούτων
 καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς πέντε φωτίσμασι καὶ ἀσπασαμένον αὐτὰ 10
 τοῦ βασιλέως, εὐθέως φωνοβολοῦσι τὰ ὄρφανα ὡς εἰθισται αὐ-
 τοῖς, καὶ εἰληφῶτα ἀποκόμβια παρὰ τοῦ βασιλέως ἐξέρχονται,
 καὶ στοιχηθέντος τοῦ κληρωρίου, γίνονται μίνας, καὶ καθέζε-
 15 ται ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ τιμῆῳ χρυσῇ τραπέζῃ μετὰ καὶ ἀρχόν-
 των, οὓς ἂν καλέσῃ τῇ αὐτῇ ἡμέρῳ.

ΚΕΦ. ιγ'.

Περὶ τῆς τοῦ πατριάρχου προσκλήσεως.

Χρῆ τὸν πραιπόσιτον τῇ ἡμέρῳ τῆς τετράδος ὄρα πρώτη
 εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ὑπομνησαί, εἰ ἄρα κελεύσει
 προσκληθῆναι τὸν πατριάρχην, ὅπως ἐλθὼν τῇ ἐπαύριον ὁ πα-
 20 τριάρχης μετὰ πάντων τῶν εἰωθῶτων αὐτῷ ἱερέων πρὸς τὸ

6. παρακρατοῦντα φωτίσματα conl. Leich., παρακρατῶν φωτί-
 σμα cod. et ed. 7. ἐκμάσσωσιν cod. 8. ὁ δὲ πρεσβ. ed.
 15. κελεύσῃ ed.

cio indutus, in aurei triclinii camera, quae tripetoni proxima est,
 subsistit: argentearum portarum velum a silentiario tollitur, et e-
 gressus ostiarius a mandato, orphanotrophum mutata veste adducit,
 cum quo sex candelabra totidemque ex orphanis ea portantes intrant,
 quorum frontem presbyter et orphanotrophus abstergunt, Imperator
 autem candelabra eiusmodi in fronte osculatur. Quod postquam et
 in reliquis factum, et singula Imperator osculatus est, statim orphani
 ut mos est canunt, et solennibus apocombiis ab Imperatore acce-
 ptis, discedunt, paratoque convivio, cibi afferantur: Imperator aureo
 ac venerandae mensae cum proceribus, quos vocari eo die iussit,
 accumbit.

CAP. 13.

De patriarchas invitatione.

Praepositus die quartae feriae hora prima Imperatorem adire et
 quaerere debet, an patriarcham invitari iubeat, ut postero die cum
 omnibus sacerdotibus, quos secum adducere solet, ad agapen Impe-
 ratori dandam adque epulas cum eo in splendida aurea mensa cole-

δοῦναι ἀγάπην τῷ βασιλεὶ καὶ ἀριστῆσαι ἐν τῇ τιμῇ χρυσῇ τραπέζῃ μετὰ τοῦ βασιλέως κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς καὶ ἄνωθεν C παραδεδομένην ἀκριβείαν. τοῦτο δὲ τελεῖται ἐν οἷα δ' ἂν ἡμέρᾳ κελύσει ὁ βασιλεὺς ἀριστῆσαι μετ' αὐτοῦ τὸν πατρι- Ms. 53. a
 5 ἀρχῆν· πρὸ γὰρ μιᾶς ἡμέρας γίνεται ἡ πρόσκλησις ἀπὸ κελύσεως, καὶ ἀποστέλλει ὁ πραιπόσιτος κουβικουλάριον καὶ σιλεντιάριον, καὶ προσκαλοῦνται τὸν πατριάρχην μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ προσηρημένων.

ΚΕΦ. ιδ'.

1 Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ ἑ τῆς διακαινησίμου, τοῦ ἀσπασμοῦ τε-
 λουμένου ἐπὶ τοῦ χρυσοτρικλίνου. D

Προέρχονται πάντες ἡλλαγμένοι ἀπὸ λευκῶν χλανιδίων, ἕκαστος μετὰ τὴν αὐτοῦ τάξιν, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, καὶ εἰσέρχεται ἡ προέλευσις ἐν τῷ Ἰουστινιανῷ τρικλίνω. ἀποστέλ- 15
 15 λεται δὲ ἀπὸ κελύσεως διὰ τοῦ πραιποσίτου κουβικουλάριος καὶ σιλεντιάριος, καὶ προσκαλοῦνται τὸν πατριάρχην καταλαβόντος ὁ τοῦ πατριάρχου, εἰσέρχεται διὰ τῆς ἀψίδος, καὶ διελθὼν διὰ τῶν διαβατικῶν τοῦ τρικόγχου, εἰσέρχεται διὰ τοῦ μονοθύρου τοῦ εἰδικοῦ καὶ κατέρχεται τὰ βασμῖδια, 20
 20 καὶ μέλλοντος αὐτοῦ κατέρχεσθαι τὰ σκαλία τοῦ λαυσιακοῦ, δέχονται αὐτὸν οἱ τοῦ κουβουκλείου ἄπαντες, καὶ διελθόντες Ed. L. 55
 μέσον διὰ τοῦ λαυσιακοῦ, εἰσάγουσιν αὐτὸν οἱ τοῦ κουβουκλείου ἐν τῷ τριπέτωνι, καὶ ἴσταται ἔμπροσθεν τοῦ ὥρολογίου. ἴσταται δὲ σκάμνον ἐκεῖ, καὶ ἤπλωται ἐπ' αὐτὸ σκα-
 21. καὶ δέχονται cod.

brandas antiquo ritu et supra accurate exposito praesto sit. Hoc vero singulis diebus, quibus Imperator ad coenam invitari patriarcham iusserit, observatur: pridie enim invitatio a mandato fit, et praepositus cubicularium ac silentiarium mittit. qui patriarcham cum suis comitibus ad epulas advocant.

CAP. 14.

Observanda die quinta septimanas renovationis, dum salutatio in aureo triclinio instituitur.

Procedunt omnes albis tunicis induti, singuli ordine suo ut supra dictum est, et ingreditur Iustiniani triclinium processio. Mittitur vero a mandato per praepositum cubicularium ac silentiarium, ut patriarcham advocent, qui cum adventit, per apsidem intrat perque porticum triconchii et ianuam aerarii ad gradus pergat, eumque per scalas lausiaci descensurum cubicularii omnes excipiunt, perque medium lausiaci euntes, in tripetonem ducunt, ubi coram horologio stat. Ibi scamnum, cui aulaeum instratum, repositum est; ei, post-

μνάμιον, καὶ εἰσελθὼν καθέζεται ἐπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ πραιπόσι-
 τος εἰσελθὼν δηλοῖ τῷ βασιλεῖ, καὶ εὐθέως ὁ βασιλεὺς φορῶν
 τὸ διβητήσιον αὐτοῦ, περιβάλλεται τζιτζάκιον, καὶ λαβὼν
 νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, ἐξέρχεται καὶ προσ-
 καλεῖται τὸν πατριάρχην, ὁ δὲ πατριάρχης ἐπακουμβίζων τῆς
 τοῦ πραιποσίτου χειρὶ, εἰσέρχεται ἐν τῷ χρυσοτρικλίῳ, καὶ
 δέχεται αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ αὐτοῦ τρικλίνου,
 B καὶ προσκνήσαντες ἀμφοτέρω ἀλλήλους καὶ ἀσπασάμενοι,
 ὁ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης καθέζονται ὁμοῦ ἐν τῷ αὐ-
 τῷ τρικλίῳ. καταλαβούσης δὲ τῆς ὥρας πρὸς τὸ δοῦναι τῆνιο
 ἀγάπην, εἰσέρχονται οἱ τοῦ κουβουκλείου ἀπὸ κελεύσεως. καὶ
 Ma. 53. b οἱ μὲν ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου ἴστανται ἐνθεν κἀκεῖσε τῆς
 χρυσοῦς τραπέζης πλησίον τῶν χρυσοῦν σκευῶν, οἱ δὲ σπαθα-
 ροκουβικουλάριοι καὶ κουβικουλάριοι ἴστανται ὀπισθεν τῶν
 ἐστώτων ἐν τῷ χρυσοτρικλίῳ σκευῶν ἐνθεν κἀκεῖσε, διὰ τὸ ἰ-
 χωρηθῆναι τοὺς μέλλοντας εἰσιέναι ἐν τῇ ἀγάπῃ ἱερεῖς. καὶ
 ὁ μὲν βασιλεὺς καθέζεται ἐπὶ σελλίου χρυσοῦ ἔμπροσθεν
 τοῦ πενταπυργίου, ὁ δὲ πατριάρχης ὁμοίως καὶ αὐτὸς καθέ-
 C ζεται ἐπὶ σελλίου ἐξ ἄριστερᾶς τοῦ βασιλέως, οὐ μέντοι ἐπί-
 σης οἱ δὲ εὐνοῦχοι πρωτοσπαθάριοι ἴστανται ὀπισθεν τοῦ βα-
 20 σιλέως κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν. λαβὼν δὲ νεῦμα ὁ πραιπόσιτος
 παρὰ τοῦ βασιλέως, νέει τῷ ὀστιαρίῳ, κἀκεῖνος ἐξέρχεται
 κατέχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βεργίον χρυσοῦν διάλιθον, καὶ
 ἑτοιμάσας βῆλον ἅ, μητροπολίτας, εἰσέρχεται καὶ ἴστανται ἐν

12. κἀκεῖσε R. ex script. cod. κακεῖσαι, κἀκεῖθεν ed. 20. σπα-
 θάριοι cod. et ed.

quam ingressus est, insidet. Praepositus vero venit et Imperatori
 adventum patriarchae nuntiat, qui statim sumpto dibetesio suo, tzi-
 tzacium induit: ille, accepto ab Imperatore signo, egreditur et pa-
 triarcham vocat, qui manui praepositi innixus, aurcum tricliniium
 intrat, in cuius medio Imperator eum excipit, et postquam se invi-
 cem adorarunt ac salutarunt, simul in eodem triclinio consistunt.
 Hora autem, qua agape distribuitur, adveniente, cubicularii a man-
 dato intrant, et cubiculo quidem praefecti ab utroque aureae men-
 sae latere prope aurea vasa, spatharocubicularii et cubicularii post
 reposita in aureo triclinio vasa hic illic adstant, ut ingressuris ad
 agapen sacerdotibus via pateat. Imperator in sella aurea ante pen-
 tapyrgium, pariter et ipse patriarcha in sella ad sinistram Imperato-
 ris, non eiusdem tamen altitudinis, adsidet: eunuchi autem proto-
 spatharii pone Imperatorem secundum ordinem suum adstant. Editio
 ab hoc signo, praepositus ostiario signum dat, qui virgam aurcam
 gemmisque ornatam manu tenens abit velumque primum, metropo-
 litas, ordinat; deinde reversus, in limine argentearum portarum

τῷ οὐδῷ τῶν ἀργυρῶν πυλῶν τοῦ χρυσοτρικλίνου. (B.) Καὶ λαβὼν αὐθις νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, νεύει τῷ ὀστιάριῳ, κάκεινος γύσσει τὸ βῆλον μετὰ τῆς χειρὸς, καὶ αἴρουσιν αὐτὸ ὑπερθεῖν σιλεντιάριοι. καὶ εἰσέρχεται διὰ τοῦ 5ἀριστεροῦ μέρους τοῦ χρυσοτρικλίνου βῆλον α', μητροπολίται D καὶ ἐπίσκοποι, καὶ στάγος τοῦ ὀστιαρίου ὑπὸ τὸ εἰρημένον βῆλον, πίπτουσιν οἱ αὐτοί, καὶ ἀναστάντες διέρχονται μέχρι τῆς μέσης τοῦ τρικλίνου. ὁ δὲ ὀστιάριος προπορεύεται αὐτῶν, καὶ ἐστὼς ἀπέναντι τοῦ πολυελαίου τοῦ κρεμαμένου ἐν 10τῷ μέσῳ τῆς χρυσῆς τραπέζης, πίπτόντων τὸ δεύτερον ἐκεῖσε καὶ ἀναστάντων, ἀπέρχονται καὶ ἵστανται ἐπὶ τῆς χρυσῆς τραπέζης, καὶ στάγος τοῦ πρώτου αὐτῶν ἔμπροσθεν τῆς χρυσῆς τραπέζης, πίπτουσι πάντες, λαβόντες δὲ ὅ,τε τῆς καταστάσεως καὶ ὁ ἑφερενδύριος τὸν πρώτον αὐτῶν, ἀποφέρου- 15σιν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσκυνήσας τὰ γόνατα καὶ Ed. L. 56 τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως, ἀσπάζεται αὐτὸν, καὶ διελθὼν διὰ τοῦ δεξιῦ μέρους ἵσταται ἀπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου. ἀσπασόμενοι δὲ καὶ οἱ εἰσελθόντες μετὰ ταῦτα ἅπαντες τῇ τάξει ταύτῃ, ἀπέρχονται καὶ ἵστανται ἀπ' αὐτοῦ ἐπ' Ms. 54. a 20οὐθιῆς ἅπαντες ἐν τῇ δεξιῷ μέρει, ὡς προείρηται. καὶ αὐθις ἐξελθὼν ὁ ὀστιάριος ἀπὸ κελεύσεως, εἰσάγει διὰ τοῦ δεξιῦ μέρους βῆλον β', τὸν κληρον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας προσκυνήσαντες δὲ καὶ αὐτοὶ ὁμοίως τῇ προειρημένῃ τάξει καὶ ἀσπασόμενοι τὸν βασιλέα, ἀπέρχονται καὶ ἵστανται ἐν τῷ

1. ἐν τῇ δδῷ ed.

anrei triclinii stat. (Π.) Rursus praepositus, signo ab Imperatore accepto, ostiarius admonet, qui velum manu pulsat, quod silentiarii sursum attollunt. Et intrat per sinistrum aurei triclinii latus velum primum, metropolitae et episcopi, qui, stante sub dicto velo ostiario, in terram procumbunt et, postquam surrexere, ad medium triclinii procedunt. Ante ipsos ostiarius progreditur et ante lucernam in medio aureae mensae subsistit; hi, postquam ibi iterum in terram prociderunt et surrexere, abeunt et aureae mensae adstant, eorumque principe ad auream mensam constituto, omnes in terram procumbunt, cerimoniaris autem et referendarius principem eorum ad Imperatorem adducunt, quem, genua eius manusque amplexus, salutatur, et ad dextrum latus digressus, post cubiculo praefectos adstat. Quod postquam deinde omnes, eodem ritu ingressi, fecerunt, post enim in dextra parte ut supra dictum est ordine stant. Rursus egressus ostiarius a mandato, per dextram triclinii partem velum secundum, clericos magnae ecclesiae, adducit: qui cum ipsi pariter eodem ritu Imperatorem adorarunt et salutarunt, abeunt et in sinistro eius triclinii latere post cubiculi praefectos adstant. Sic ostia-

Βᾶριστερῶ μέρει τοῦ αὐτοῦ τρικλίνου, καὶ αὐτοὶ ἀπο τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου. καὶ ἐξελθὼν πάλιν ὁ δοτιάριος ἀπὸ κελεύσεως διὰ νεύματος τοῦ πραιποσίτου, εἰσάγει διὰ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους βῆλον γ', ἡγουμένους· εἰσελθόντες δὲ καὶ αὐτοὶ καὶ προσκυνήσαντες ἐκ γ', ἀσπάζονται τὸν βασιλέα δὲ ὄν τρόπον καὶ οἱ πρὸ αὐτῶν, καὶ διελθόντες διὰ τοῦ δεξιοῦ μέρους, ἵστανται ἀπὸ τῶν μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων. (Γ.) Καὶ εἰθ' οὕτως λαβὼν ὁ τῆς καταστάσεως τὸν ἑσφαιρενδάριον, ῥίπτει αὐτὸν πρὸς τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως· ἀσπασάμενος δὲ τοὺς τε πόδας καὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ, ἀναστὰς ἀσπάζεται τὸν βασιλέα, καὶ ἀπελθὼν, ἐν τῷ ἀριστερῷ μέρει ἵστανται μετὰ τοῦ κληρον τῆς ἐκκλησίας ἐν τῷ αὐτοῦ βυθμῷ, καὶ εὐθὺς ὁ τῆς καταστάσεως ἐξέρχεται νέων δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ πραιποσίτῳ, λέγει „κελεύσατε.” καὶ ἀπελθόντες πάντες οἱ εἰσελθόντες διὰ τῶν τριῶν βῆλων, ἵστανται ὁμαδὸν ἐν τῷ 10 κατωτέρῳ μέρει τῆς χρυσῆς τραπέζης. ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης ἀναστάντες, ἵστανται ἐν τῷ ἀνωτέρῳ μέρει τῆς αὐτῆς χρυσῆς τραπέζης, βλέποντες πρὸς ἀνατολάς, καὶ ποιεῖ ὁ πατριάρχης εὐχὴν συναπτὴν, καὶ τελουμένης τῆς εὐχῆς, λέγει ὁ πραιποσίτος „κελεύσατε.” καὶ ἐξέρχονται ἅπαντες 20 οἱ ἱερεῖς τε καὶ ἡγούμενοι, καὶ ὑπερέχονται τὸν βασιλέα. ὁ δὲ βασιλεὺς μετὰ τοῦ πατριάρχου εἰσέρχονται εἰς τὸν ναὸν Δτῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ φάρου, καὶ κἀκεῖσε τελοῦσι τὴν θείαν λειτουργίαν, καὶ στοιχηθέντος τοῦ κληρωτοῦ, γίνονται

19. συναπτὴν R., συναπτειν cod. et ed. 22. εἰσέρχεται ed.

rius a mandato, signo a praeposito dato, iterum egressus, per sinistrum triclinii latus velum tertium, hegumenos seu monasterii praefectos adducit. Qui et ipsi ingressi et ter Imperatorem venerati, eum salutant more ceterorum, qui ante ipsos advenerant, servato, et ad dextrum latus digressi, post metropolitam et episcopos stant. (III) Sic pariter cerimonarius referendarium ad pedes Imperatoris prosternit: is genua pedesque osculatur; quo factio surgit et Imperatorem osculatur: mox ut abiit, in sinistro latere in eodem cum clero gradu stat, et statim cerimonarius exit, Imperator autem praeposito signum dat, qui dicit: *Iubete*. Et postquam omnes in tribus vellis ingressi abiere, in inferiori latere aureae mensae una adstant. Imperator vero et patriarcha surgunt et in superiori parte aureae mensae ad orientem versi stant, iubente patriarcha, ut collecta instituantur, quibus finitis, praepositus dicit: *Iubete*. Et egrediuntur sacerdotes et hegumeni omnes Imperatori felicia precaturi. Deinde Imperator et patriarcha ad templum S. Deiparae in pharo divinam liturgiam celebraturi procedunt, et instructo convivio, feracula apponuntur, vocatique sacerdotes et hegumeni in palatio ma-

μίσσαι, καὶ οἱ μὲν κληθέντες ἱερεῖς τε καὶ ἡγούμενοι μένου-
 σιν ἐν τῇ παλατίῃ, οἱ δὲ λοιποὶ εἰληφότες χρήματα ἀναχω-
 ροῦσι καὶ αὐτοὶ ὑπερευχόμενοι τὸν βασιλέα. τελεσθείσης δὲ Ms. 54. b
 τῆς θείας λειτουργίας, ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τῆς ἐκκλη-
 55σίας μετὰ τοῦ πατριάρχου καὶ εἰσέρχεται ἐν τῇ χρυσοτρικλίνῃ·
 εἰσέρχονται δὲ καὶ οἱ κατὰ συνήθειαν ἱερεῖς ἀπὸ κελεύσεως καὶ
 ποιοῦσι τὸν στίχον, καὶ εὐλογήσας τὴν τράπεζαν ὁ πατριάρ-
 χης, ἀπέρχεται καὶ ἵσταται ἔνδον τοῦ βήλου ἐν τῇ καμάρᾳ τῇ
 οὐσῇ ἐκ δεξιῶν τῶν ἀργυρῶν πυλῶν τοῦ χρυσοτρικλίνου, καὶ Ed. L. 57
 10 ἐκβάλλει τὸ ὠμοφόριον αὐτοῦ, καὶ λαβόντες οἱ ἱερεῖς, ἤγουν
 οἱ κουβουκλείσιοι, ἐξέρχονται. (A.) Ἐκβαλόντος δὲ τοῦ βα-
 σιλέως τὸ σαγίον, ὑπερ φορεῖ, καθέζονται ἀμφότεροι ὁ, τε
 βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης ἐν τῇ ἀποκοπτῇ τραπέζῃ, εἰσε-
 νεγκάντων δὲ τῶν κουβικουλαρίων τὰ κουκουμάρια, πίνουσι
 15 πρὸς ἄπαξ. τῇ γὰρ τάξει ταύτῃ εἰσέρχονται τὰ κουκουμάρια
 διὰ τῶν κουβικουλαρίων, ἥνικα ὁ βασιλεὺς μετὰ τοῦ πατρι-
 ἀρχου ἀριστᾷ. καὶ εἶθ' οὕτως, ὡς προείρηται, εἰσέρχεται ὁ
 τῆς τραπέζης, καὶ ἵσταται ἐν τῇ οὐδῇ τῶν ἀργυρῶν πυλῶν.
 εἶτα νέυει ὁ βασιλεὺς τῷ πραιποσίτῳ, κύκεϊνος τῇ τῆς τρα- B
 20 πέζης. τοῦ δὲ τῆς τραπέζης νύξαντος τὸ βήλον μετὰ τῆς
 χειρὸς, αἶρουσιν αὐτὸ σιλεντιάριοι ὑπερθεν, καὶ εἰσέρχονται
 οἱ φίλοι διὰ γὰρ τῆς ἐβδομιάδος ἐν ἐκάστῃ εἰσόδῳ καὶ ἐξό-
 δῳ τοῦ αὐτοῦ βήλου ὑπὸ δύο σιλεντιαρίων βαστάζεται. εἰσ-
 ελθόντες δὲ οἱ φίλοι, καθέζονται ἐν τῇ τιμῇ χρυσῇ τραπέζῃ
 25 τοῦ βασιλέως, ὡσαύτως καὶ ἐν τοῖς παρατραπεζίοις, ὡσαύ-

10. ἀμόφορον cod. 18. ἐν τῇ ὁδῷ ed.

ment: ceteri vero, postquam munera accepere, et ipsi fausta Imperatori precati, abeunt. Peracto divino officio, Imperator una cum patriarcha ex ecclesia redit aureumque triclinium cum sacerdotibus, qui stichum faciunt, intrat: patriarcha postquam mensae benedixit, abit et intra velum in camera ad dextrum latus argentearum portarum aurei triclinii sita omophorium deponit, quod postquam sacerdotes seu cubicularii accepere, egrediuntur. (IV.) Imperator autem postquam sagum, quod gestat, exiit, utrique, Imperator et patriarcha, mensae magnae accumbunt et semel, allatis a cubiculariis iis vasibus, quae cucumaria vocantur, potum sumunt. Mos enim est, ut dum Imperator cum patriarcha convivium celebrat, cubicularii cucumaria afferant. Sic uti dictum est mensae praefectus intrat et in limine portarum argentearum subsistit. Mox Imperator praeposito, hic mensae praefecto, signum dat, qui postquam velum manu pulsavit, silentiarii illud sursum tollunt, et amici ingrediuntur; per hanc septimanam enim in unoquoque introitu et exitu eiusdem veli a silentiariis portatur. Ingressi autem amici venerandae aeneae men-

τως καὶ ἐν ταῖς τῶν κλητωρίων εἰσοδιεξόδοις μίνσων τε καὶ λοιπῶν χρεῶν ἐν δὲ τῇ εἰσόδῳ τοῦ ἐνὸς ἐκάστου μίνσου ἐν τῇ τραπέζῃ ἀξιοῦ ὁ βασιλεὺς τὴν πατριάρχην πρὸς τὸ εὐλογῆσαι. ὁ δὲ πατριάρχης προτρέπεται κατὰ μίνσον ἐν ἐκάστῳ μητροπολίτῃ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προκαθεδρίαν καὶ εὐλο-5 γεῖ, καὶ πάσης τῆς τοῦ τραπέζιον ἀκολουθίας τελεσθείσης, ἀνίστανται, καὶ ὑπερευξάμενοι τὸν βασιλέα ἐξέρχονται, καὶ μένει ὁ βασιλεὺς μετὰ μόνου τοῦ πατριάρχου ἐν τῇ τραπέζῃ. πιώντες δὲ πάλιν πρὸς ἄπαξ ἀνίστανται, καὶ εὐθέως ὁ βασι-
Ms. 55. αὐτὸς περιβάλλεται τὸ σάγιον αὐτοῦ, προσκληθέντες δὲ καὶ οἱ οἰο-
 ἱερεῖς εἰσέρχονται, καὶ περιβαλλόμενος ὁ πατριάρχης τὸ ὠμο-
 φόριον αὐτοῦ ἐν τῇ προλεχθείσῃ καμάρῃ διὰ τῶν ἱερέων,
 ἐξέρχεται. καὶ ποιῶσι τὸν στίχον, καὶ μετὰ τὸν στίχον ἐπι-
 δίδωσιν ὁ πατριάρχης τῷ βασιλεῖ εὐλογίας, καὶ ἐξέρχεται
 οἱ ἱερεῖς, καὶ προσκυνήσαντες ἀμφότεροι ἀλλήλους ὅ,τε βασι-15
D λεὺς καὶ ὁ πατριάρχης καὶ ἀσπασάμενοι, ὁ μὲν βασιλεὺς εἰσ-
 ἔρχεται ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ, τὸν δὲ πατριάρχην λαβόντες
 οἱ ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου καὶ οἱ κουβικουλάριοι, διασώ-
 ζουσιν αὐτὸν μέχρι τῆς πύλης τοῦ σπαθαρικίου.

ΚΕΦ. ιε.

20

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ παρασκευῇ τῆς διακαινησίμου.

Προέρχονται ἅπαντες ἐν τῷ παλατίῳ ἡλλαγμένοι ἀπὸ
Ed. L. 58. λευκῶν χλανιδίων, ὡς προείρηται· ἀνοίξαντος δὲ τοῦ παλα-

sae Imperatoris, aequae ac appositis tabulis, dumque missus et reliquus apparatus in coenaculum asseruntur, adsident, dumque singuli missus tabulae imponuntur, Imperator patriarcham ad eorum benedictionem invitat. Is igitur unicuique metropolitarem pro sua praecellentia et dignitate id iniungit ac benedicit, omniique mensae ritu peracto, surgunt et Imperatori fausta precantur: solus Imperator cum patriarcha ad mensam remanet. Postquam vero adhuc semel potum sumere, Imperator sagum suum induit: vocati sacerdotes intrant, et patriarcha omophorio suo in dicta camera per sacerdotes indutus, abit. Hi stichum faciunt, deinde patriarcha panem benedictum Imperatori tradit, sacerdotes egrediuntur, et postquam Imperator et patriarcha se adorant et salutarunt, ille ad suum cubiculum abit, patriarcham vero praefecti cubiculo et cubicularii excipiunt ipsumque usque ad spatharicii portam comitantur.

CAP. 15.

Observanda in vigilia septimanae renovationis.

Omnes tunicis albis induti ut dictum est in palatium conveniunt, quo aperto, processio novum triclinium, quod Iustiniani vo-

τίον εἰσέρχεται ἡ προέλευσις ἐν τῷ νέῳ τρικλίνῳ τῷ καλου-ED.L. 58
 μένῳ Ἰουστινιανῷ. καταλαβούσης δὲ τῆς ὥρας, στοιχεῖται τὸ
 κλητώριον, εἰθ' οὕτως γίνονται μίνσαι. καὶ οἱ μὲν κληθέν-
 τες φίλοι μένουσιν, οἱ δὲ λοιποὶ ἅπαντες ἀπέρχονται ἐν τοῖς
 δοικοῖς αὐτῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξελθὼν καθίεται ἐπὶ τῆς χρυ-
 σῆς τραπέζης ἐν τῷ χρυσοτρικλίνῳ μετὰ τῶν φίλων, ὧν ἐκέ-
 λευσε κληθῆναι, καὶ πάσης τῆς τοῦ τραπέζιου ἑκολουθίας
 τελεθεύσης, ἀνίστανται καὶ ἀπέρχονται ἕκαστος ἐν τοῖς οἴ-
 κοῖς αὐτῶν. ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ἡ αὐτὴ τάξις παρακό-
 ιοῦσθεὶ καὶ ἐπὶ τῇ αὐρίῳ, ἧγουν τὸ σάββατον τῆς αὐτῆς ἑ-
 βδομάδος.

ΚΕΦ. 15.

B

Ἔσα δει παραφυλάττειν τῆ κυριακῆ τοῦ ἀντίπασχα; ἀπιδόντος τοῦ
 βασιλέως ἐν τῇ ἐγίῃ Σοφίᾳ.

15 Εἰσέρχεται ἡ προέλευσις ἀπὸ ἀλλοξίμων εἰς τὸ Ἰουστι-
 νιανόν, καὶ περὶ ὥραν τρίτην δίδονται μίνσαι, καὶ γίνεται
 μεταστάσιμον ἐν τῷ κονιστωρίῳ, καὶ ἀπέρχονται οἱ δεσπό-
 ται εἰς τὸν ἀγυροῦστέα καὶ ἀλλάσσουσι τὰ διβητήσια καὶ τὰς
 χλαμύδας καὶ ἐξέρχονται. καὶ γίνεται ἡ πρώτη δοχή, τῶν
 20πατρικίων ἐν τῷ ὄνοποδίῳ· καὶ λέγει ὁ τῆς καταστάσεως
 „κελεύσατε” καὶ ἐπεύχονται „εἰς πολλοὺς χρόνους.” καὶ C
 ἐξέρχονται ἕως τοῦ μεγάλου κονιστωρίου, ἐνθα ἴστανται

2. στείχεται ed. 15. εἰς τὸν cod.

catur, intrat. Hora autem adveniente, coenaculum paratur ferculaque
 apponuntur. Vocati ad convivium amici manent, ceteri omnes domum
 petunt. Imperator egressus, aureae mensae in aureo triclinio cum
 amicis, quos vocari iussit, adsidet, hi toto convivii ordine peracto,
 surgunt et omnes domum abeunt. Sciendum est, eundem morem
 et sequenti die seu sabbato eius septimanae obtinere.

CAP. 16.

*Observanda dominica secunda post pascha, Imperatore ad S. So-
 phias abeunte.*

Processio in mutatorii triclinium Iustiniani ingreditur, circa ho-
 ram tertiam fercula afferuntur et metastasimum in consistorio fit:
 Domini ad augusteum abeuntes, dibetesia chlamydesque mutant et
 procedunt. Prima receptio a patriciis in onopodio instituitur, ubi ceri-
 moniarius dicit: *Iubete*, et precautur: *In multa bonaque tempora* etc.
 Inde ad magnum consistorium, ubi comites, consistoria ceterique
 senatores adsunt, procedunt, dominisque in ciborio super porphyre-

Ms. 55. b ὕπατοι, κομιστωρίων καὶ οἱ λοιποὶ συγκλητικοὶ, καὶ πάντων τῶν δεσποτῶν εἰς τὸ κιβώριον ἐπάνω τῶν πορφυρῶν γραδελίων, πίπτουσιν οἱ συγκλητικοὶ πάντες ἅμα τοῖς πατρικίαις, καὶ ἀνωπαίων αὐτῶν, λαμβάνει ὁ σιλεντιάριος νεῦμα διὰ τοῦ πραιποσίτου καὶ λέγει „κελεύσατε“ οἱ δὲ 5 „εἰς πολλοὺς χρόνους“, καὶ ἀπέρχονται διὰ τῶν σχολῶν. τὰ δὲ μέρη ἴστανται καταφραγίζοντα καὶ μόνον, οἱ δὲ νοτάριοι καὶ οἱ μαῖστορες λέγουσι τοὺς λάμβους. καὶ διὰ τοῦ χυτοῦ ἀπέρχονται εἰς τὰ κατηχούμενα οἱ δεσπότες καὶ μόνον ἅμα τοῦ κουβουκλείου καὶ τῶν σιλεντιαρίων καὶ λει-10
 D τουργοῦν ἐκείσε καὶ ἀριστοῦσι μετὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ ὑποτρέφονται φρονοῦσι τὰ διβητήσια οἱ δεσπότες καὶ τζιτζάκια, καὶ ὑποτρέφουσιν ὑψικευόμενοι ὑπὸ τῶν πατρικίων καὶ σιλεντιαρίων φρονούντων σαγία ἀληθινά, καὶ εἰσέρχονται διὰ τοῦ Κυρίου τῆς ἐκκλησίας. 15

Ed. L. 59

ΚΕΦ. ιζ΄.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ τετραδίᾳ τῆς μεσοπεντηκοστῆς καὶ τῆς ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἀγίου Ἰωάννου προελεύσεως.

Προέρχονται ἅπαντες οἱ ἄρχοντες ἐννύχιοι ἠλλαγμένοι ἐν τῷ παλατίῳ, ἤγουν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Κυρίου, φρονοῦντες σα-20

1. ὕπατοι, κομιστωρίων R. ex script. cod. κομιστωρίο super-
 scripto ο, ὕπατοι κομιστωρίων ed. 10. ΣΧΟΛ. Ἰστέον, ὅτι τῇ
 κυριακῇ τῇ αὐτῇ [ταύτῃ ed.] τοῦ ἀντιμυστα ἀπέρχεται ὁ βασιλεὺς
 ἑγίπιος ἐμπρὶς εἰς τοὺς ἀγίους ἀνοσιόλους [τοῦ ἀγίου ἀνο-
 σιόλου ed.] νεωσιὶ γὰρ τοῦτο ἐξέδρευτο. 11. ἀριστοῦσι ed.

ticis gradibus stantibus, senatores omnes una cum patriciis se prosternunt, et postquam surrexere, silentarius signum per praepositum accipit et dicit: *Iubete*: ipsi vero: *In multa bonaque tempora acclamant* perque scholas abeunt. Factiones quoque adsunt, tantum Imperatorem signantes, notarii vero et magistri iambos dicunt. Domini per concamerationem ad catechumena soli cum cubiculariis et silentariis abeunt, peractoque ibi divino officio, cum patriarcha convivantur, revertentes dibetesia et tiztazia gestant, a patriciis et silentariis stipati, qui saga purpurea gestant, perque ecclesiam Domini ingrediuntur.

CAP. 17.

Observanda feria quarta septimanae quartae post pascha et in processione ad templum S. Mocii.

Proceres omnes in mutatoris noctu ad palatium seu ad templum omni procedunt, quos inter patricii, strategii, praepositi, ostiarii et

για ἀληθινά, πατρίκιοί τε καὶ στρατηγοί, πραιπόσιτοί τε καὶ
δοσιάριοι καὶ πριμικήριοι· οἱ δὲ εὐνοῦχοι πρωτοσπαθάριοι
σπέκια ἀληθινά, ὁμοίως δὲ καὶ οἱ βαρβάτοι πρωτοσπαθάριοι,
οἱ δὲ σπαθαροκουβικουλάριοι καὶ οἱ κουβικουλάριοι ἀπὸ κα-
5 μισίων, βαστάζοντες οἱ σπαθαροκουβικουλάριοι καὶ τὰ δι- B
στράλια αὐτῶν, οἱ δὲ κωνδιάτοι καὶ μανδάτορες, ὡσανύτως
καὶ οἱ σκριβωνες, τὰς ἑαυτῶν στολάς, ὡς εἶθισται αὐτοῖς·
ἀνοίξαντος δὲ τοῦ παλατίου ἐπὶ τοῦ Κυρίου, φορῶν ὁ βασι-
λεὺς σκαραμάγγιον διάσπρον χρυσόκλαβον καὶ στεφθεῖς ὑπὸ
10 τοῦ πραιποσίτου, ἐξέρχεται ἔξω τῆς πύλης τοῦ Κυρίου, καὶ
δέχονται αὐτὸν ἐκεῖσε πατρίκιοι καὶ στρατηγοί. καὶ δηρι-
γεγυόμενος ὑπ' αὐτῶν πάντων, ἐξέρχεται μέχρι τῆς μεγάλης
πύλης τῶν ἐσκουβίτων, ἐν ᾗ καὶ οἱ σκριβωνες προβάλλονται·
ἰππεύει δὲ ἐκεῖσε ὁ βασιλεὺς ἐφ' ἵππου ἐστρωμένου ὑπὸ M. 56. a
15 Ἰσσελοχαλίνου χρυσοῦ διαλίθου χειμεντοῦ, ἡμφιεσμένου ἀπὸ
μαργάρων· ἐν δὲ τοῖς τέσσαρσι ποσὶ τοῦ αὐτοῦ ἵππου καὶ C
τῇ οὐρᾷ πρᾶνδιοι πέτασοι ἀποκρέμονται, καὶ διέρχεται διὰ
τῶν κορτίνων καὶ τῆς χαλκῆς. οἱ δὲ πατρίκιοι καὶ στρατη-
γοὶ καὶ ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου μετὰ πίσσης τῆς συγκλη-
20 του, φοροῦντες σαγία ἀληθινά, ἰππεύουσιν ἔξω τῶν κορτίνων,
καὶ οὗτοι μὲν ἐφ' ἵππων δηριγεύοντες τὸν βασιλέα μετὰ σι-
λεντιαρίων καὶ ἀπὸ ἐπάρχων καὶ τοῦ τῆς καταστάσεως διερ-
χομένου ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἰστώντος τὴν προέλευσιν, οἱ δὲ πε-
ζοὶ οἱ δηριγεύοντες τὸν βασιλέα εἰσὶν οὗτοι· σπαθάριοι βα-
25 στάζοντες διαστράλια, φοροῦντες καὶ τὰ σκουτάρια αὐτῶν,
κωνδιάτοι βαστάζοντες ὁμοίως, σκριβωνες καὶ μανδάτορες

2. et 3. ἀσπαθάριοι ed.

primicerii saga purpurea, eunuchi protospatharii aequae ac barbati pro-
tospatharii, spatharocubicularii et cubicularii a camisiis specia purpu-
rea, spatharocubicularii etiam dextralia sua, candidati vero, mandato-
res et scribones stolas suas pro more gestant. Aperto palatio, quod
templo Dei proximum est, Imperator scaramangio albo aureis clavis
ornato et a praeposito coronatus, e porta eius egreditur, ubi cum pa-
tricii et strategii excipiunt. A quibus omnibus stipatus, ad magnam
portam excubitorum, ubi scribones promoventur, procedit, et equo
ephippico aureo lapidibus et unionibus ornato, in cuius quatuor pe-
dibus et cauda taciae seu brandea pendent, vectus, per cortinam
et chalcem transit. Patricii, strategii et cubiculo praefecti cum uni-
verso senatu, saga purpurea gestantes, extra cortinas equis conscen-
sis, cum silentiariis, expraefectis et cerimoniario, in medio ipsorum
procedente et pompam ordinante, Imperatorem comitantur: reliqui
pedibus cuntes hi sunt: spatharii dextralia scutariaque sua gestan-

Δ βασιτάζοντες τὰ βεργία αὐτῶν, πάντες δὲ οὗτοι ἔνθεν κἀκεῖς
 δηριγεύουσι τὸν βασιλέα, ἐν δὲ τῇ μέσῃ αὐτῶν σιλεντιαρίου
 τέσσαρες, βασιτάζοντες χρυσῷ διάλιθα βεργία, φοροῦντες σα-
 γία ἀληθινά. (B.) Δηριγευόμενος δὲ ὑπ' αὐτῶν πάντων ὁ
 βασιλεὺς ὑπὸ τε πεζῶν καὶ ἐφίππων, διέρχεται διὰ τε τοῦ
 φόρου καὶ τοῦ ταύρου, τοῦ φιλαδελφίου, τοῦ βοῦς, τοῦ ξηρο-
 λόφου καὶ τοῦ ἔξακιονίου. καταλαβὼν δὲ ἐν τῇ τριόδῳ, ἔνθα
 ὁ γὰρ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ὀνησίμου, ἐκνεύει δεξιᾷ καὶ
 διέρχεται διὰ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Πέησου· ἀπὸ δὲ τῶν
 ἐκεῖσε εἰσέρχεται ἐν τῇ σεπτῇ ναῖ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μω-
 Ed. L. 6o κίου. εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ λουτήρῃ καὶ διελθὼν
 μέχρι τῶν γραδελίων τῶν ἀνερχομένων ἐν τῇ νύμφῃ, κἀ-
 κείσε νιψόμενος, διέρχεται διὰ τοῦ νύμφηκος, στάντες δὲ οἱ
 πατρίκιοι καὶ στρατηγοὶ μετὰ τῆς συγκλήτου πλησίον τῆς εἰσ-
 αγωγῆς πύλης εἰς τὸν κοχλιᾶν, ἐπέυχονται τὸν βασιλέα, 15
 ἕκαστος αὐτῶν ὡς προείρηται. ὁ δὲ βασιλεὺς δηριγευόμενος
 M. 56. b ὑπὸ τε τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου καὶ βασιλικῶν οἰκει-
 ακῶν, τοῦ τῆς καταστάσεώς τε καὶ σιλεντιαρίων, ἀνέρχεται
 διὰ τοῦ κοχλιοῦ, καὶ μικρὸν ἐκκλίνας ἀριστερὸν, διέρχεται
 διὰ τῶν καθηγουμένων τοῦ νύμφηκος καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν 20
 κοιτῶνα αὐτοῦ, καὶ εἰσελθὼν ἀπαλλάσσει διβητήσιον ἄσπρον,
 B οἱ δὲ εὐνοῦχοι πρωτοσπαθᾶριοι ὑπαλλάσσουσι διβητήσιον ἄ-
 σπρον καὶ σαβάνια, βασιτάζοντες καὶ τὰ σπαθοβάκλια αὐτῶν,
 φοροῦντες καὶ τὰ σπαθία αὐτῶν, διέρχονται ὑπισθεν τοῦ βα-

22. ἀσπαθᾶριοι ed. et sic deinceps ubique.

tes, candidati simili habitu, scribones et mandatores cum virgis suis,
 omnes Imperatorem utrinque ambientes: in medio eorum silentiarii
 quatuor, virgas aureas gemmis ornatas gestantes, procedunt. (II.) Ab
 his omnibus partim equis, partim pedibus euntibus stipatus Impera-
 tor, per forum, taurum, philadelphium, forum bovis, xerolophum et
 hexacionium transit. Postquam vero in trivium, ubi templum S. apo-
 stoli Onesimi situm est, pervenit, dextrorsum deflectens, per S. Iaco-
 bi Persae transit, inde templum S. martyris Mocii petit. Baptiste-
 rium autem ingressus, ubi ad scalas narthecis pervenit ibique ma-
 nus lavit, per narthecem transit, patricii autem et strategii cum se-
 natu prope portam in cochleam ducentem adstantes, fausta Impera-
 tori eo, quo diximus modo apprecantur. Deinde a praefectis cubi-
 culo et Imperatoris ministris, ceremoniario et silentiariis cinctus,
 per cochleam ascendit, et paulo ad sinistram declinans, per catechu-
 mena narthecis ad sumum cubiculum transit, quod ingressus, dibete-
 sium album mutat, eunuchi protospatharii dibetesia alba et sabana
 mutant, suosque spathobaculos et spathas gestantes, a tergo Impe-

σιλέως, ὡς εἶθισται αὐτοῖς. ὁ δὲ τῆς καταστάσεως εἰσελθὼν
 δηλοῖ τῷ πραιποσίτῳ, ὡς ὅτι ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῆς λιτῆς με-
 τὰ τοῦ πατριάρχου, ὁ δὲ πραιπόσιτος εἰσελθὼν δηλοῖ τῷ βα-
 σιλεῖ. τοῦ δὲ βασιλέως ἐξελεύθους ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ ἐν
 5 τοῖς κατηγουμένοις ὑπερθεῖν τῶν βασιλικῶν πυλῶν, εἰσέρχον-
 ται οἱ βεσητόρες καὶ ὑπαλλάσσουναι τὴν χλανίδα τὸν βασι-
 λέα, τὰ δὲ ἐκέισε κρεμαμμένα βῆλα ἐν τοῖς κατηγουμένοις
 κουβικουλάριοι ποιοῦσιν. ἐξελεύθοντα δὲ τὸν βασιλέα ἐκ τῶν
 βῆλων καὶ δηριγεύομενον ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβον- C
 10 κλείου, δέχονται ἐκέισε ἔξω τοῦ βήλου πατρίκιό τε καὶ στρα-
 τηγοί, καὶ πεσόντες προσκυνοῦσι, καὶ νέει ὁ πραιπόσιτος
 ἀπὸ κελεύσεως τὸν τῆς καταστάσεως, κἀκεῖνος λέγει „κελύ-
 σατε.“ αὐτοὶ δὲ ὑπερεύχονται τὸ „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς
 χρόνους.“ καὶ δηριγεύομενος ὑπὸ πάντων φοροῦντων τὰ
 15 χρυσόταβλα αὐτῶν χλανίδα, κατέρχεται τὸν κοχλιῶν, καὶ
 δέχονται αὐτὸν πάλιν ἐκέισε, ἔχουν ἐν τῷ πληρώματι τοῦ κο-
 χλιοῦ, πατρίκιό τε καὶ στρατηγοί σὺν πίσῃ τῇ συγκλήτῃ,
 καὶ πάντων πεσότων, νέει ὁ πραιπόσιτος ἀπὸ κελεύσεως τῷ
 σιλεντιαρίῳ, κἀκεῖνος λέγει „κελύσατε.“ αὐτοὶ δὲ ὑπερεύ-
 20 χονται ὁμοίως „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.“ (Γ.) Δη-
 ριγεύομενος δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τῶν ἐκέισε, διέρχεται διὰ
 τοῦ νάρθηκος, καὶ ἐξελθὼν τὴν οὔσαν ἄντικρυ τῶν βασιλικῶν
 πυλῶν τοῦ μεγάλου νοῦ πύλην, κατέρχεται τὰ γραδῆλια, καὶ
 ἐκκλίνας ἐξ ἀριστερᾶς, ἐξέρχεται τὴν πύλην, δι' ἧς εἶθισται

9. δηριγευομένων cod. et 10. δέχονται αὐτὸν ἐκ.

ratoris, ut ipsis mos est, procedunt. Cerimoniarinus ingressus praepositum monet, tempus processionis cum patriarcha instare, quod is Imperatori indicat. Quo e cubiculo suo in catechumena super Imperatoriis portis ingresso, vestitores intrant tunicamque Imperatoriam mutant, vela autem in catechumenis cubicularii suspendunt, egressumque e velis Imperatorem et a praefectis cubiculo stipatum patricii et strategii extra velum excipiunt et prono in terram vultu adorant: praepositus a mandato cerimoniarario signum dat et dicit: *Iubeite*: illi: *In multa bonaque tempora* acclamant. Sic ab omnibus tunicas aureis segmentis gestantibus stipatus, per cochleam descendit, ubi ipsum rursus in plenitudine eius patricii et strategii cum universo senatu excipiunt, et postquam omnes in terram procidentur, praepositus a mandato silentiario signum dat, hic dicit: *Iubeite*: ipsi pariter: *In multa bonaque tempora* ei acclamant. (III.) His comitantibus Imperator per narthecum transit, et e porta magni templi Imperatoriis obversa prodiens, per gradus descendit, et ad sinistram declinans, per portam, per quam egredi in omnibus processionibus solet, exit, in media processioni occurrit, et cum cercis ar-

αὐτῆ καὶ ἐκείστην προδλευσιν διέρχεσθαι, καὶ ἀπαντῆ τὴν
 λιτὴν ἐν τῇ μέσῃ, καὶ ἄψας κηρούς καὶ εὐξάμενος, προσκυνεῖ
 Mh. 57. a τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν καὶ τὸ ἄχραντον εὐαγγέλιον,
 εἶτα προσκυνήσαντες ἀμφοτέροι, ὃ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατρι-
 ἀρχης, διέρχεται ἔμπροσθεν τῆς λιτῆς, θηριγενεόμενος ὑπὸς
 τῶν κατὰ συνήθειαν, διὰ τοῦ λουτῆρος, καὶ ἀνελθὼν τὰ εἰς-
 Ed. L. 61 ἄγοντα γραδῆλια ἐν τῷ νάρθηκι, εἰσέρχεται εἰς τὸν αὐτὸν
 νάρθηκα καὶ καθέζεται ἐπὶ σελλίου χρυσοῦ ἐξ ἀριστερᾶς
 τῆς εἰσαγωγῆς ἀπὸ τῶν βύθρων μέσης πύλης, ἐκδεχόμενος
 μέχρις ἂν καταλάβῃ ὁ πατριάρχης μετὰ λιτῆς. καὶ τούτουιο
 γινόμενου καὶ μέλλοντος τοῦ τιμίου σταυροῦ εἰσέρχεσθαι
 τὴν εὐώνυμον τῶν γραδῆλιων πύλην, ἀνίσταται ὁ βασιλεὺς,
 καὶ ἀνελθόντος τοῦ πατριάρχου τὰ γραδῆλια, ἀπέρχεται ὁ
 βασιλεὺς μετὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ ἴστανται ἀμφοτέροι ἐν
 τῷ οὐδῶ τῶν βασιλικῶν πυλῶν, καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ἄψασι5
 κηρούς εὐχεται, ὁ δὲ πατριάρχης τελεῖ τὴν εὐχὴν τῆς εἰς-
 ὁδοῦ τῆς θείας λειτουργίας, καὶ εὐξάμενος ὁ βασιλεὺς ἐπι-
 B δίδωσι τὰ κηρία τῆ πραιποσίτῳ· τελεσθείσης δὲ καὶ τῆς εὐ-
 χῆς, προσκυνεῖ τὸ ἄχραντον εὐαγγέλιον καὶ τὸν τίμιον σταυ-
 ρόν. καὶ ἐπιλαβομένου τοῦ βασιλέως τῆς χειρὸς τοῦ πατρι-20
 ἀρχου, διέρχονται μέσον τοῦ ναοῦ καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς πλα-
 γίας τοῦ ἁμβωνος εἰσέρχονται ἐν τῇ σωλᾶ, καὶ ἀπελθόντων
 μέχρι τῶν ἁγίων θυρῶν, ὁ μὲν πατριάρχης εἰσέρχεται εἰς τὸ
 θυσιαστήριον, ὁ δὲ βασιλεὺς εὐξάμενος καὶ ἐπιδοὺς τῷ

13. τὰ γραδῆλια — πατριάρχου, καὶ om. ed.
 cd. 18. δὲ τῆς εὐχῆς ed.

15. τῆ δὲ

dentibus precatus, venerandam et vivificam crucem sanctumque evan-
 gelium adorat. Postquam vero Imperator et patriarcha sc invicem
 adorarunt, ille cum solenni comitalu per baptisterium ante processio-
 nem transit, et postquam per scalam nartheicis ascendit, ipsum nar-
 theccm intrat ibique ad sinistram mediae portae, quae a scalis
 ducit, in sella aurea sedet, usque dum patriarcha cum processione
 advenerit, expectans. Quo facto, dum veneranda crux per sinistram
 portam scalae ingressura est, surgit Imperator, et adscendente pa-
 triarcha per scalam, Imperator cum patriarcha recedit, et ambo in
 limine Imperatoriarum portarum subsistunt, ubi Imperator quidem
 cum accensis cercis precatur, patriarcha autem preces introitus divini
 officii recitat, et precatus Imperator cercos praeposito tradit: finita
 precatione, sanctum evangelium ac venerandam crucem adorat. Mox
 patriarcham manu prehendit unaque cum eo per medium templum
 et dextrum ambonis latus solem intrat, et ad sacras ianuas progressi,
 patriarcha sacrarium, aequae ac Imperator, postquam precatus est
 et cercos praeposito dedit, ingreditur. Sacrarium ingressuro, metro-

πραιποσίτῳ τοὺς κηρὸς, εἰσέρχεται ἡνίκα δὲ μέλλει εἰσέρχου-
 χεσθαι εἰς τὸ θυσιαστήριον, ἐπιβήεπουσιν οἱ μητροπολίται
 κατὰ τὸ ἔθος τὰ ἅγια θύρια πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσκν-
 νήσας ὁ βασιλεὺς τοὺς ἐπ' αὐταῖς πεπαρημένους σταυροὺς, εἰσ-
 5 εἴρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ εὐζύμενος ὑπαλλάξας τὴν C
 ἁγίαν τράπεζαν, ὡς εἰδίσται αὐτῷ, τίθεισιν ἐπ' αὐτῇ ἀπο-
 κόμβιον καὶ διέρχεται μετὰ τοῦ πατριάρχου διὰ τῆς πλω-
 γίως τοῦ θυσιαστηρίου ἐκ δεξιῶν μέχρι τῶν ἁγίων θυρῶν
 τοῦ βήματος. καὶ ὁ μὲν πατριάρχης μένει ἐν τῷ θυσιαστη-
 10 ρίῳ πρὸς τὸ ἐκτελεῖσαι τὴν θεῖαν λειτουργίαν, ὁ δὲ βασι-
 λεὺς ἐξελθὼν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου διέρχεται διὰ τῆς πλωγίως
 τοῦ γυναικίτου, οἱ δὲ πατρίκιοι ἴστανται ἔξωθεν τῆς πύλης
 τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὸν κοχλίαν μετὰ στρατηγῶν, τῆς κατα- Ms. 57. b
 στάσεώς τε καὶ σιλενταρίων, μετὰ τῆς συγκλήτου ὑπερευχό-
 15 μμενοι τὸν βασιλέα. (A.) Ὁ δὲ βασιλεὺς, δηριγενόμενος ὑπό
 τε τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου καὶ τῶν βασιλικῶν οἰκεια- D
 κῶν, ἀνέρχεται διὰ τοῦ μυστικοῦ κοχλιοῦ καὶ εἰσέρχεται εἰς
 τὸ παρακνυπτικόν, ἐνθα καὶ τὴν θεῖαν λειτουργίαν τελεῖ· καὶ
 εἰ μὲν κελεύει ὁ βασιλεὺς, ἐκδέχεται ἐκεῖσε τὸν πατριάρχην,
 20 ομέχρως ἂν καταλάβῃ τοῦ ἀκομβίσιαι αὐτὸν ἐν τῇ τραπέζῃ, εἰ
 δὲ μήγε, διέρχεται διὰ τῶν κατηγουμενίων, δηριγενόμενος
 ὑπὸ τῶν προειρημένων, καὶ ἀπέρχεται ἐν τῇ κοιτῶνι αὐτοῦ.
 ἡνίκα δὲ καταλάβῃ ὁ τοῦ κληρωρίου καιρὸς, ἐξέρχεται ὁ βασι-
 λεὺς ἀπὸ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ, δηριγενόμενος ὑπ' αὐτῶν, καὶ
 25 ἀπέρχεται ἐν τοῖς κατηγουμενίοις, ἐν οἷς καὶ ἡ τιμίῳ τράπεζῃ E. d. L. 62
 ἵστανται αὐτοῦ. καὶ δὴ καταλαβόντος τοῦ πατριάρχου ἀπὸ

politee sanctas ianuas pro more inclinant, et postquam cruces eis
 affixas adoravit, sacrarium intrat, precatusque instratum sacri altaris,
 ut solet, mutat eique apocombium imponit, et cum patriarcha per
 dextrum sacrarii latus ad sanctas ianuas hematis discedit. Iuterea
 patriarcha ad celebrandum divinum officium in sacrario manet, Im-
 perator autem inde egressus, per latus gynaccii transit, dum inte-
 rim patricii extra portam cochleae cum strategis, cerimoniario, si-
 lentariis et senatu, fausta Imperatori apprecantibus, adstant. (IV.)
 Illic a praefectis cubiculi et Imperatoris ministris stipatus, per secretam
 cochleam ascendit et capellam, ubi et divinam liturgiam celebrat, in-
 greditur ibique, si ipsi placet, patriarcham, usque dum tempus, quo
 mensae accumbit, appropinquavit, expectat: sin minus, per catechu-
 mena, a dictis stipatus, transit summique cubiculum petit. Appro-
 pinquante convivii tempore, iisdem comitantibus, e cubiculo ad ca-
 techumena, ubi et veneranda mensa sua stat, procedit. Invitatum
 ad convivium patriarcham praefecti cubiculo cum cubiculariis a man-

προσκήσεως, δέχονται αὐτὸν ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου μετὰ κουβικουλαρίων ἀπὸ κελύσεως ἐν τῷ κοχλιᾷ, δι' οὗ ἀνῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἐν πρώτοις πρὸ τοῦ καταλαβεῖν τὴν λιτὴν, καὶ ἀποφέρουσιν αὐτὸν διὰ τῶν κατηχουμένων, καὶ εἰσελθὼν ἐνοῦται τῷ βασιλεῖ. εἰσέρχονται δὲ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ποιουσι τὸν στίχον, καὶ λαβόντες οἱ αὐτοὶ ἱερεῖς τοῦ πατριάρχου τὸ ὠμοφόριον, ἐξέρχονται, καὶ καθέζονται ἀμφότεροι, ὁ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, ἐν τῇ τραπέζῃ. πιόντων δὲ ὡς εἰδισται αὐτοῖς πρὸς ἅπαξ, εἰσέρχονται οἱ φίλοι, καὶ πάσης τῆς τοῦ τραπέζιου ἀκολουθίας τέλεσθείσης, ἀνίστανται καὶ ἐξέρχονται, καί οὕτως μένει ὁ βασιλεὺς μετὰ τοῦ πατριάρχου ἐν τῷ κλητωρίῳ, πιόντες δὲ πάλιν ἀμφότεροι πρὸς ἅπαξ, ἀνίστανται. εἶτα προσκυνήσαντες ἀλλήλους ὁ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, ὁ μὲν πατριάρχης ἐξέρχεται, διασωζουσι δὲ αὐτὸν ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου μέχρι τοῦ προειρημένου κοχλιοῦ. ὁ δὲ βασιλεὺς δη-15 ριγευόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου καὶ βασιλικῶν οἰκειακῶν, ἀπέρχεται ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ, ἐκδεχόμενος τὸν καιρὸν. καταλαβόντος δὲ τοῦ καιροῦ τῆς προελεύσεως, ἐξέρχεται ἀπὸ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ ἐν τοῖς κατηχουμένοις ὑπερθεῖν τῆς τῶν βασιλικῶν πυλῶν καὶ ὑπαλλάσσει τὴν στολήν, 20 ἣν εἰδισται αὐτῷ ἐν ταύτῃ τῇ ἑορτῇ περιβεβλησθαι. καὶ λαβὼν ὁ πρωτόσιτος τὴν τιάραν, ἐπιτίθεισιν αὐτὴν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως, καὶ δηριγευόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ κουβουκλείου, κατέρχεται ὑπὸ τοῦ πρόειρημένου δυτικοῦ κοχλιοῦ, ἅπαντες δὲ αὐτῶν ἀπὸ σαγίων ἀληθινῶν, καὶ δέχονται 25

2. κουβικουλαρίων R. ex compendio cod., κουβικουλαρίου ed. 12. τε om. ed. 22. σιείρα cod.

dato in cochlea, per quam primum Imperator, antequam processio- nis tempus venerat, adscenderat, excipiunt eumque per catechumena adducunt: ingressus cum Imperatore versatur. Intran etiam sacer- dotes et stichum faciunt, acceptoque patriarchae omophorio, exe- unt, Imperator et patriarcha mensae adsident. Qui postquam semel ut ipsis mos est potum sumere, intrant amici, omnibusque mensae ritibus servatis, surgunt et egrediuntur, mox Imperator quoque et patriarcha, qui remanserant, a convivio, postquam adhuc semel bi- berunt, surgunt. Sic posteaquam se invicem adoraverunt, patriarcha egreditur, quem ad dictam cochleam praefecti cubiculo conducunt. Imperator a cubiculo praefectis et Imperatoriis ministris stipatus, ad suum cubiculum abit, tempus processionis expectans. Quo appro- pinquante, e cubiculo suo ad catechumena super Imperatorias portas abit ibique vestem, quam hoc induere festo solet, sumit: praepo- situs tiaram capiti eius imponit, ipse a cubiculo stipatus, dictam oc- cidentalem cochleam subit, omnes vero in sagis purpureis in nar-

αὐτὸν ἐν τῷ νάρθηκι ἔξωθεν τῆς πύλης τοῦ αὐτοῦ κοχλιοῦ
 ὡσαύτως καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου ἄρχοντες. καὶ λαβὼν νεῦμα
 ὁ κραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, νεύει τῷ τῆς καταστάσεως,
 κἀκεῖνος λέγει „κελεύσατε.” (E.) Καί, δηριγευόμενος ὑπ’ αὐτῶν
 5ῶ βασιλεὺς ἔξέρχεται τὴν οὔσαν πρὸς τὰ γραδῆλια μέσην πύ-
 λην τοῦ νάρθηκος καὶ ἰππεύει ἐκεῖσε ἐφ’ ἵππου λευκοῦ ἐστρω-
 μένου ὑπὸ σελοχαλίθου χρυσοῦ διαλίθου χειμεντοῦ, ἡμφιεσμέ- D
 νου ἀπὸ μαργύρων, οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες ἰππεύουσιν ἔξω τῆς
 πύλης. ἐν δὲ τῇ περιόδῳ τοῦ βασιλέως τελεῖται ἡ τῆς προελεύ-
 10σεως τάξις ὑπὸ τε τῶν ἐφίππων καὶ πεζῶν ὡσαύτως καὶ τῶν
 μερῶν, ὃν τρόπον ἀνωτέρω τῇ δευτέρᾳ τῆς διακαινησίμου
 τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἐπὶ λεπτῷ ἔξεθέμεθα. ἔξελθόντος δὲ τοῦ
 βασιλέως ἐν τῇ πύλῃ, ἐν ἣ διέρχεται ἐν ἐκάστη προελεύσει,
 ἤγουν τῇ οὔσῃ πρὸς ἄρκτον, δέχονται αὐτὸν ἐκεῖσε ἐν πρώτοις
 15ῶ δομέστικος τῶν σχολῶν μετὰ τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν Βενέ-
 των, ἐπιδίδωσι δὲ λιβελλάριον τῷ βασιλεῖ, φορῶν χλανίδιον Ed. L. 63
 Βένετον χρυσοῦφαντον, καὶ διασώζει τὸν βασιλέα τὸ αὐτὸ μέ-
 ρος μέχρι τοῦ ἕξακιονίου. ὁ δὲ δομέστικος τῶν ἐκσκουβίτων
 μετὰ τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν Πρασίτων δέχονται τὸν βασι-
 20λέα ἐν τῷ ἕξακιονίῳ, καὶ ἐπιδιδόντος τοῦ δημοκράτου λιβελλά-
 ριον, διασώζουσιν αὐτὸν μέχρι τῆς μονήτης φορεῖ δὲ καὶ
 ὁ δημοκράτης χλανίδα Πράσινον χρυσοῦφαντον κατὰ τὴν ἀνα- Ms. 58. b
 λογίαν τοῦ μέρους αὐτοῦ. καὶ τῆς πολιτικῆς τὸ μέρος τῶν
 Πρασίτων δέχονται τὸν βασιλέα ἐν τῇ μονήτῃ, καὶ ἐπιδίδωσιν

16. χλανίδιον R. ex comp. cod., χλανίδα ed. 23. τοῦ μέρους ed.

thece extra cochleae portam una cum praefectis cubiculo cum
 excipiunt. Praepositus signo ab Imperatore dato, cerimoniaro an-
 nunt, is dicit: *Iubete*. (V.) Stipatus ab ipsis Imperator, per mediam
 narthecis portam, scalis proximam, exit et ibi equum album, au-
 reo, gemmis et margaritis ornato alboque ephippio instructum, con-
 scendit: reliqui praefecti extra portam equis vehuntur. Interea proces-
 sionis ordo tum ab iis, qui equis, tum ab iis, qui pedibus procedunt,
 aequae ac a factionibus, observatur, ut supra de secunda die septimanae
 renovationis sanctorum apostolorum breviter exposuimus. Imperatorem
 scilicet ad portam, per quam in singulis processionibus prodire solet,
 seu septentrionalem, egressum, inprimis scholarum domesticus, tunicam
 Venetam auro intextam gestans, cum transitoria Venetorum turba
 excipit, ei libellum tradit, et factio eadem ad hexacioniam Impera-
 torem comitatur. Domesticus excubitorum cum transitoria Prasi-
 num turba Imperatorem in hexacionio excipit, et postquam ei tribu-
 nus libellum tradidit, ipsum ad monetam usque comitatur. Tribunus
 ipse tunicam Prasinam auro intextam, respectu ad suam factionem
 habito, gestat. Politici factionis Prasiniae Imperatorem iu moneta

ὁ δὴμαρχος τῆ βασιλεῖ λιβελλάριον καὶ διασώζει τὸν βασιλέα τὸ αὐτὸ μέρος μέχρι τῆς πρώτης καμάρας τοῦ ξηρολόφου, φοροῦντος τοῦ δημάρχου χλανίδα Πράσινον. καὶ τῆς πολιτικῆς Βτὸ μέρος τῶν Βενέτων δέχονται τὸν βασιλέα ἐν τῇ καμάρῃ τοῦ ξηρολόφου, φοροῦντος τοῦ δημάρχου χλανίδα Βένετον, ἐπι-5 δίδωσι δὲ τῇ βασιλεῖ λιβελλάριον, καὶ διασώζουσιν οἱ τοῦ μέρους τὸν βασιλέα μέχρι τῆς μέσης τοῦ ξηρολόφου· τῆς πολιτικῆς τὸ μέρος τῶν Πρασίνων δέχονται τὸν βασιλέα ἐν τῇ μέσῃ τοῦ ξηρολόφου καὶ διασώζουσιν αὐτὸν μέχρι τοῦ βοός. τῆς πολιτικῆς τὸ μέρος τῶν Βενέτων δέχονται 10 τὸν βασιλέα ἐν τῷ βοῖ καὶ διασώζουσι μέχρι τοῦ ἀμυστριανοῦ, καὶ δέχεται ἐκεῖσε ὁ ἐσκούβιτος μετὰ τοῦ περατικοῦ μέρους τῶν Πρασίνων, καὶ διασώζουσιν αὐτὸν μέχρι τοῦ φιλαδελφίου τῶν περατικῶν μερῶν Βενέτων δέχονται τὸν βασιλέα ἐν τῇ φιλαδελφίᾳ καὶ διασώζουσι μέχρι τοῦ μοδίου· 15 Κτῆς πολιτικῆς τὸ μέρος τῶν Πρασίνων δέχονται τὸν βασιλέα ἐν τῇ μοδίᾳ καὶ διασώζουσι μέχρι τοῦ ταύρου, κἀκεῖθεν τὸ μέρος τῆς πολιτικῆς τῶν Βενέτων διασώζει μέχρι τῶν ἀρτοπολίων. εἰθ' οὕτως τὸ μέρος τῶν Πρασίνων διασώζει μέχρι τοῦ φόρου· εἰθ' οὕτως τὸ μέρος τῶν Βενέτων τῆς πολιτικῆς 20 μέχρι τοῦ πραιτωρίου καὶ πάλιν μέχρι τοῦ μιλίου μέρος Βενέτων τῆς πολιτικῆς μέχρι τῆς καμάρας τοῦ μιλίου τῆς πολιτικῆς τὸ μέρος τῶν Βενέτων δέχονται τὸν βασιλέα ἐν τῇ μιλίᾳ, ἤγουν ἐν τῇ καμάρᾳ, καὶ διασώζουσι μέχρι τοῦ μαρμαρωτοῦ τῶν περατικῶν μερῶν Πρασίνων δέχονται τὸν βα- 25

4. τὸ μέρος conl. R., τοῦ μέρους ed. αὐτοῦ ξηρ. cd.
8. et 10. τοῦ μέρους ed. 14. μέρος τῶν conl. R.

excipiunt, ubi demarchus libellum Imperatori offert, eumque factio eadem ad primam cameram xerolophi perducit, tribuno tunicam Prasinam gestante. Politici Venetae factionis, cuius princeps habitu Veneto insignis est, Imperatorem in camera xerolophi excipit, ei libellum tradit, factionarii autem ad medium xerolophi comitantur. Politici Prasinac in media xerolophi exceptum ad forum bovis deducunt. Ibi eum politici Venetorum excipiunt et ad amastrianum usque ducunt, ubi eum excubitor cum transitoria Prasinorum turba excipit et ad philadelphium usque prosequitur. Transitoria Veneta Imperatorem in philadelphia excipit et ad modium ducit, ubi eum politici Prasinac excipiunt et ad taurum ducunt, unde politica Venetorum factio ad tabernas pistorum comitatur. Sic eum porro Prasinac factio ad forum, politica Veneta ad praetorium et rursus ad milium, Veneta politica ad cameram milii, prosequitur. Politici Veneti Imperatorem in milio seu in camera excipiunt et usque ad locum, marmore incrustatum, ducunt: ubi eum transitoria Prasinorum factio

σιλέα ἐν τῷ μικρομαρωτῷ καὶ διασωῶζουσι μέχρι τοῦ ζευξίππου τῆς πολιτικῆς τὸ μέρος τῶν Πρασιῶν δέχονται τὸν βασιλέα ἐν τῷ ζευξίππῳ καὶ διασωῶζουσι μέχρι τῆς χαλκῆς, Ma. 59. a τῶν περατικῶν μερῶν Βενέτων δέχονται τὸν βασιλέα ἐν τῇ 5 χαλκῇ, καὶ εἰδ' οὕτως πεζεύουσιν ἅπαντες, καὶ μένει ἔφιππος μόνος ὁ βασιλεὺς. (ς.) Ἰστέον δὲ, ὅτι ἐν ἑκαστῶν μέρος ἐν ἑκάστη αὐτῶν δοχῇ λέγει τὰ κατὰ συνήθειαν ἄκτα, ἐν δὲ τῇ προπομπῇ λέγει ἔμπροσθεν δρομικά, εἰ τύχη ἀπὸ κελεύσεως, λέγει καὶ ἀπελατικούς. κάκειθεν δηριγενόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ 10 ἰοπάντων, ὡς προεῖρηται, διέρχεται διὰ τῶν κορτίνων μέχρι Ed. L. 64 τῆς ἔνδον πύλης τῶν ἐσκουβίτων, ἐν ᾗ γίνεται ἡ τῶν σκριβῶνων προβολή, ἐν δὲ τῇ αὐτῇ πύλῃ πεζεύει ὁ βασιλεὺς, διελθὼν μέχρι τῶν τριῶν πυλῶν τοῦ κονιστωριίου μένουσι δὲ ἐκεῖσε οἱ τῆς συγκλήτου, ὑπερευχόμενοι τὸν βασιλέα. ὁ δὲ 15 βασιλεὺς εἰσέρχεται τὴν μέσην πύλην πρὸς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου, καὶ μένουσι ἐκεῖ πατριῆσιοι καὶ στρατηγοί, ὑπερευχόμενοι καὶ αὐτοὶ ὁμοίως. τοῦ δὲ βασιλέως εἰσελθόντος τὴν χαλκῆν πύλην τοῦ Κυρίου, εὐθέως κλείουσι τὰς θύρας οἱ τοῦ κουβουκλείου καὶ ὑπερεύχονται τὸν βασιλέα, καὶ λαβόντες 20 τοῦ πραιποσίτου τὴν τιάραν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως, εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς καὶ ἴστανται ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, ἕψας δὲ κηρούς καὶ εὐξάμενος, διέρχεται διὰ τῶν διαβατικῶν τοῦ Κυρίου καὶ εἰσέρχεται ἐν τῷ ἡμικυκλίῳ τοῦ τρικόχου. διελθὼν δὲ διὰ τῶν διαβατικῶν τῶν ἁγίων μί, εἰσέρ- 20. στίαν cod.

excipit et ad zeuxippum comitatur. Politici Prasini in zeuxippo exceptum ad chalcem ducunt, ubi eum transitoria Venetorum excipit, et sic postea omnes pedibus procedunt, solus Imperator equo vehitur. (VI). Sciendum est, uamquámque factionem in quavis receptione acta solennia recitare, in processu vero hymnos dromicos, et si Imperator iusserit, etiam apelaticos, canere. Inde Imperator, ab omnibus, ut supra expositum est, stipatus, per cortinas ad interiorem excubitorum portam, ubi scribonum promotio instituitur, digreditur atque in eadem pedibus usque ad tres consistorii portas, ubi cum senatores faustis acclamationibus excipiunt, procedit. Imperator mediam portam, ad templum Domini ducentem, ingreditur, ubi patricij et strategj, faustis precationibus eum excepturi, adsunt. Imperatore aeneam portam templi Domini ingresso, cubicularij ianuas claudunt et fausta ei apprecantur, qui, postquam tiamram a capite eius praepositus demisit, intrat sacrisque ianuis adstat, cum cereis vero accensis precatus, per Domini porticus transit et hemicyclum triconchii ingreditur. Per sanctorum autem quadraginta porticus transgressus, aureum triclinium intrat, ubi cubicularij o-

χεται ἐν τῷ χρυσοτρικλίῳ, καὶ σπάντες οἱ τοῦ κουβουκλείου ἅπαντες ἐν τῷ χρυσοτρικλίῳ ὑπερέχονται τὸν βασιλέα· „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους ὁ Θεὸς ἀγάγοι τὴν βασιλείαν ἡμῶν” καὶ ἐξέρχονται. (Ζ.) Δεῖ εἰδέναι καὶ τοῦτο, ἀνά πόσων δοχῶν δέχονται τὰ μέρη ἐν ταύτῃ τῇ προελεύσει. ὁ δημο-5
 C κράτης τῶν Βενέτων, ἤγουν ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν, μετὰ τοῦ περατικοῦ αὐτοῦ δήμου τῶν Βενέτων δέχεται δοχὰς τρεῖς ὁ δημοκράτης τῶν Πρασίμων, ἤγουν ὁ ἐσκουβίτος, μετὰ τοῦ περατικοῦ αὐτοῦ δήμου δέχεται δοχὰς δύο. ὁ δήμαρχος τῶν Βενέτων μετὰ τοῦ δήμου τοῦ λευκοῦ δέχεται δοχὰς ἐπτά. 10
 ὁ δήμαρχος τῶν Πρασίμων μετὰ τοῦ δήμου τοῦ ῥουσίου δέχεται δοχὰς ἑ. ὁμοῦ δοχῶν 15.

ΚΕΦ. ιη.

Ἅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ ἑορτῇ καὶ προελεύσει τῆς ἀγίας Χριστοῦ
 D τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἀναλήψεως. 15

Ms. 59. b. Προέρχονται ἅπαντες οἱ ἄρχοντες ἐννύχιοι ἐν τῷ παλα-
 τῷ ἀπὸ σκαραμαγγίων, καὶ εἰ κελεύει ὁ βασιλεὺς ἀπελθεῖν
 διὰ τοῦ πλοῦς κατὰ συνήθειαν, εἰσέρχεται τάχιον εἰς τὸ χε-
 λάνδιον μεθ' ὧν ἂν κελεύει, καὶ ἀπέρχεται μέχρι τοῦ βρα-
 χιαλίου τῆς χρυσοῦς πύργης, κάκεισε ἐξελθὼν ἀπὸ τοῦ χελαν-20
 δίου αὐτοῦ, δίδονται σιλέντιον διὰ τοῦ πραιποσίτου ἀπὸ κε-
 λεύσεως τοῖς ἐκεῖσε ἄρχουσι, καὶ ὑπεξελθόντες μικρὸν ἴσταν-

mnes adstantes Imperatori acclamant: *In multa bonaque tempora maiestatem vestram Deus inducat, et egrediuntur.* (VII). Porro notandum est, quot receptiones in hac processione a factionibus instituantur. Princeps Venetorum seu domesticus scholarum cum transitoria factione Veneta tres receptiones facit. Princeps Prasinorum seu excubitor cum transitoria sua factione duas. Tribunus Venetorum cum populo albo receptiones septem instituit. Tribunus Prasinorum cum populo russo receptiones quinque. Numerus omnium receptionum XVII.

CAP. 18.

Observanda in festo et processione sanctae Christi, Dei nostri, adscensionis.

Prodeunt omnes ministri nocturno tempore iu palatium scaramangiis induti, et si iubet Imperator, navibus pro more abire, statim cum iis, quos iubet, chelandium intrat et usque ad brachiale aureae portae abit, ubi e chelandio descendit, tunc per praepositum a mandato imperatur proceribus, ut iu conspectum Impera-

ται οἱ ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου, φοροῦντες σαγία ἀληθινὰ, κυκλικῶ τῇ σχήματι· καὶ εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς μέσον Ed. L. 65 αὐτῶν καὶ στέρεται ὑπὸ τοῦ πραιποσίτου διὰ τὸ ὅπως ὡς ἀνωτέρω εἰρηται, ἐμπροσθε βαρβύτων μὴ στέφεισθαι. 5 ἔνεκα γὰρ ταύτης τῆς αἰτίας τὴν κυκλικὴν στάσιν ἐκτελοῦσιν οἱ προῤῥηθέντες ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου. καὶ εἰδ' οὕτως ἰππεύει ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ἀπὸ σκαραμαγγίου χρυσοκλάβου καὶ διέρχεται διὰ τοῦ ἐκεῖσε ὄντος λειμῶνος καὶ τοῦ παρατειχίου, καὶ ἀπέρχεται μέχρι τῆς ἐξαγοῦσης πόρτης 10 ἀπέναντι τῆς πηγῆς, καὶ δέχεται αὐτὸν ἐκεῖσε ἔξω τῆς αὐτῆς πόρτης ὁ δομέστικος τῶν νομῆρων, φορῶν σαγίον ἀληθινόν, βαστάζων καὶ θυμιατόν. καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ἀπέρχεται μέχρι τῆς παναγίας Θεοτόκου τῆς πηγῆς, καὶ πρὸ τοῦ εἰσελθεῖν τὸν βασιλεῦ τὴν ἔξω πύλην πεζεύουσιν οἱ τε πατρί- B 15 κιοι καὶ ἡ σύγκλητος ἅπασα, καὶ δριγευόμενος ὑπ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς, ἔριππος αὐτὸς μόνος, εἰσέρχεται μέχρι τοῦ λουτήρος, καὶ κατελθὼν ἐκεῖσε τοῦ ἵππου, εἰσέρχεται διὰ τῆς εἰσαγοῦσης πύλης δεξιᾶς τοῦ λουτήρος, καὶ μένουσιν ἐκεῖσε πατρίκιοι ἔξω τῆς πύλης τοῦ κοχλιοῦ ὁ δὲ βασιλεὺς δρι- 20 γευόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, ἀνέρχεται διὰ τοῦ αὐτοῦ κοχλιοῦ, καὶ διελθὼν διὰ τοῦ στενοῦ τρικλί- νου, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἄριστον τῆ αὐτῆς ἡμέρας τελεῖται, καὶ διὰ C τοῦ μηταωρικίου, εἰσέρχεται ἐν τῇ κοιτῶνι. (B.) Ἀπαλλά- Ma. Co. a ζας δὲ τὸ στέμμα διὰ τοῦ πραιποσίτου, μένει ἐκεῖσε τὸν και-

2. μέσον conl. R., μέσων cod. et ed.

4. ἐμπροσθεν ed.

toris veniant, et parum egressi principes cubiculi, ferentes saga purpurea, in circulo adstant. Imperator per hos medios ingressus, a praeposito coronatur, propterea quod, ut supra relatum est, nunquam omnino coram barbatis coronatur: hanc enim ob causam dicti praefecti cubiculo in circulo adstant. Sic postea inde, scaramangio clavis aurcis indutus, equo procedit perque pratum ibi situm et pomœrium ad portam, quae fonti obversa est, abit, extraque hanc domesticus numerorum cum excipit, sago purpureo indutus et thuribulum gestans. Inde ad sanctissimae Deciparae ad fontem abit, ubi, antequam portam exteriorcm intrat, patricii et senatores omnes pedibus procedunt, Imperator ab iis stipatus, solus equo ad baptisterium prodit, et postquam ibi equo descendit, per dextram portam baptisterii intrat, patriciis ibi extra portam cochleae manentibus. Imperator, cubiculi praefectis comitantibus, per cochleam ascendit, perque angustum triclinium, ubi eo die etiam convivium celebratur, perque metatorium digressus, cubiculum intrat. (II.) Hic, postquam praepositus coronam a capite demisit, remanet, tempus exspectans,

ρὸν προσμένων, ἀλλάσσει δὲ λευκὸν διβητήσιόν. καταλαβόντος δὲ τοῦ καιροῦ, καὶ δηλωθεὶς ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ τῆς καταστάσεως, αὐτὸς εἰσελθὼν δηλοῖ τῇ βασιλεῖ, καὶ δοθέντος σιλεντίου ἀπὸ κελεύσεως διὰ τοῦ τῆς καταστάσεως, ἀνέρχονται οἱ πατρίκιοι διὰ τοῦ αὐτοῦ κοχλιοῦ καὶ εἰσέρχονται⁵ ἐν τῇ προειρημένῳ στενῷ τρικλίνῳ. ὁ δὲ βασιλεὺς περιβαλλόμενος χλανίδα, ὡς εἶδισται αὐτῇ, ἐξέρχεται ἐκ τοῦ κοιτώνος, καὶ δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, ἀπέρχεται μέχρι τῆς πύλης τοῦ προλεχθέντος στενοῦ τρικλίνου, καὶ δέχονται αὐτὸν ἐκεῖσε οἱ τε πατρίκιοι καὶ ἰοστρατηγοὶ ἀπὸ χρυσοτάβλων χλανιδίων, καὶ πεσόντες, νεύει ὁ πραιπόσιτος ἀπὸ κελεύσεως τῇ τῆς καταστάσεως καὶ λέγει „κελεύσατε“ αὐτοὶ δὲ ὑπερέυχονται „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθούς χρόνους.“ καὶ δηριγευόμενος ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ὑπὸ τε τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου καὶ τῆς συγκλήτου, κατέρχεται¹⁵ δι' οὗ καὶ ἀνήλθε κοχλιοῦ, καὶ δέχονται πάλιν ἐν τῇ πληρώματι τοῦ κοχλιοῦ οἱ τε πατρίκιοι καὶ στρατηγοὶ ἅμα τῇ συγκλήτῃ, καὶ πάλιν λαβὼν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, νεύει τῇ σιλεντιαρίῳ, κάκεινος λέγει „κελεύσατε“

Ed. L. 66 αὐτοὶ δὲ ὑπερέυχονται τὸν βασιλέα „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς²⁰ χρόνους.“ καὶ δηριγευόμενος ὑπ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς, ἐξέρχεται τὴν πύλην τοῦ λουτήρος, φωνοῦντος κατὰ τὸ σύνηδες τοῦ τῆς καταστάσεως τὸ „καπλάτε Δόμνηι,“ καὶ δέχεται εὐθέως ὁ δημοκράτης τῶν Βενέτων, ἧγουν ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν,

1. δὲ om. cod.

albumque diabetesium induit. Tempore instante, monitus a cerimoniarario praepositus, ipse ingressus, id Imperatori indicat, datoque silentio a cerimoniarum magistro, per eandem cochleam adscendunt patricii et dictum angustum triclinium ingrediuntur. Imperator tunica, ut ipsi solenne est, indutus, e cubiculo egreditur, stipatusque ab eius praefectis, ad portam dicti angusti triclinii abit, ubi patricii eum et strategii, tunicas aurcis clavis gestantes, excipiunt, flexoque genu dum Imperatorem venerantur, praepositus a mandato siguum cerimoniarario dat et dicit: *Iubete*; illi: *In multa bonaque tempora*. Inde, cubiculi praefectis et senatu comitantibus, per cochleam, per quam adscenderat, rursus descendit, iuque eius inferiori parte patricii et strategii una cum senatu cum excipiunt, et rursus signo ab Imperatore praeposito dato, is silentiarario annuit, qui dicit: *Iubete*; at illi: *In multa bonaque tempora* Imperatori acclamant. Qui, ipsis comitantibus, e porta baptisterii egreditur, dum cerimoniararius pro more ipsi acclamat: *Caplate Domini*, statimque cum tribunus Venetorum seu domesticus scholarum cum suis excipit, eique a cerimoniarario adductus, cruce e rosis contextas tradit: paulo post prin-

καὶ ἐπιδίδωσι τῇ βασιλεῖ, κρατούμενος ὑπὸ τοῦ τῆς καταστάσεως, σταυρούς ῥοδοπλόκους, καὶ μετ' ὀλίγον δέχεται ὁ δῆμαρχος τῶν Βενέτων, κρατούμενος δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ τῆς καταστάσεως, ἐπιδίδωσι τῇ βασιλεῖ σταυρούς καὶ ὄσφραδια, ὡς προοιζήται, καὶ εὐθὺς ἄρχεται ὁ νοτάριος τοῦ αὐτοῦ μέρους, λέγειν τοὺς ἰάμβους τῆς ἐορτῆς. ἐν δὲ τῇ ἔξω πύλῃ δέχεται ὁ δημοκράτης τῶν Πρασίνων, ἤγουν ὁ δομέστικος τῶν ἐκκουβίτων, ἐπιδίδωσι δὲ καὶ αὐτὸς τῇ βασιλεῖ, κρατούμενος ὑπὸ τοῦ τῆς καταστάσεως, σταυρούς ῥοδοπλόκους καὶ ὄσφραδια. εἶτα δέχεται ὁ δῆμαρχος τῶν Πρασί- Ms. Co. b
νων, ἐπιδίδωσι δὲ καὶ αὐτὸς τῇ βασιλεῖ ὡς καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ. (Γ.) Καὶ μικρὸν ὑπέξελθὼν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τῆς δοχῆς τῶν Πρασίνων, δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω εἰρημέτων, δέχεται τὴν λιτὴν, καὶ ἄψας κηρούς, εὐχεται ἐν τῇ
15 τιμῇ σταυρῷ καὶ πρόσκυνεῖ τό, τε ἄχραντον εὐαγγέλιον καὶ αὐτὸν τὸν τίμιον σταυρόν. καὶ εἶθ' οὕτως πρόσκυνουσιν ἀμφότεροι ἀλλήλους, καὶ ἀσπασόμενοι, ὑποστρέφει ὁ
βασιλεὺς, καὶ δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, πατρικίων τε καὶ στρατηγῶν καὶ τῆς συγκλή-
20 του, διέρχεται ἔμπροσθεν τῆς λιτῆς, καὶ εἰσελθὼν διὰ τῆς μέσης πύλης τοῦ λουτήρος, εἰσέρχεται ἐν τῷ ἰάροθικι καὶ καθέζεται ἐπὶ σελλίου προομένων, μέχρις ἂν καταλάβῃ ἡ λιτὴ μετὰ τοῦ πατριάρχου. καὶ καταλαβούσης τῆς λιτῆς, ἀνίσταται ὁ βασιλεὺς, καὶ πρόσκυνήσαντες ἀμφότεροι καὶ

1. ἐπιδίδωσι — κρατούμενος con. Leich., ἐπιδιδούσι — κρατούμενοι cod. ὑπὸ τοῦ con. R., ὑπ' αὐτοῦ cod. et ed.

ceps Venetorum et ipse a cerimoniario adductus, cruces ei et fasciculos florum, ut dictum est, offert, quo facto notarius factionis eius iambos festi orditur. In exteriori porta tribunus Prasinorum seu domesticus excubitorum adest, qui a cerimoniario adductus, Imperatori cruces e rosis contextas et flores odoros offert. Postremo tribunus Prasinorum Imperatorem excipit eademque, quae ceteri munuscula ipsi tradit (III). Is paululum a Prasinorum factione digressus, a supra memoratis stipatus, processionem excipit cumque cercis accensis coram veneranda cruce precatur et sanctum evangelium ac ipsam venerandam crucem adorat. Et sic, postquam se invicem adorarunt osculatique sunt, Imperator revertitur, et a praefectis cubiculo, patriciis, strategis et senatu stipatus, processionem praecedit, perque mediam baptisterii portam digressus, narthecum intrat et in sella sedet, usque dum processio cum patriarcha veniat, expectans. Qua veniente, Imperator surgit, et postquam se invicem adorarunt osculatique sunt, abeunt et in via Imperatoriarum portarum subsistunt, ubi Imperator, postquam cercos a praeposito accepit, precatur, patriar-

ἀσπασάμενοι ἀπέρχονται καὶ ἵστανται ἐν τῷ οὐδῷ τῶν βασιλικῶν πυλῶν, καὶ λαβῶν κηρὸς παρὰ τοῦ πραιποσίτου ὁ βασιλεὺς, εὐχεται ἐκεῖσε, ὁ δὲ πατριάρχης ἐκτελεῖ τὴν εὐχὴν τῆς εἰσόδου τῆς θείας λειτουργίας. εὐξάμενος δὲ ὁ βασιλεὺς, D ἐπιδίδωσι τοὺς κηρὸς τῷ πραιποσίτῳ, κάκεινος τῷ τῆς κα-5 ταστάσεως, καὶ τελέσαντος τοῦ πατριάρχου τὴν εὐχὴν, προσκυνεῖ ὁ βασιλεὺς τὸ ἄκραντον εὐαγγέλιον καὶ τὸν τίμιον σταυρὸν, καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ πατριάρχου καὶ δριγευόμενος ὑπὸ τῶν προειρημένων πάντων, διέρχονται ἀμφοτέροι μέσον διὰ τοῦ ναοῦ καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς πλαγίας τοῦ ἰο ἄμβωνος, εἰσέρχονται ἀμφοτέροι, ὃ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, ἐν τῇ σωλέᾳ καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου, οἱ δὲ λοιποὶ μένουσιν ἔξω τῆς σωλέας ἐστῶτες ἐνθεν κάκεισε.

Ed. L. 67 ἔλθοντες δὲ μέχρι τῶν ἁγίων θυρῶν, ὁ μὲν πατριάρχης εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον, ὃ, τε βασιλεὺς ἵστανται ἔμπρο-15 σθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ ἄψας κηρὸς εὐχεται καὶ ἐπιδίδωσιν αὐτοὺς τῷ πραιποσίτῳ, καὶ προσκυνήσας τὰς ἁγίας θύρας, εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον καὶ προσκυνεῖ τὴν

Ms. 61. a ἁγίαν τράπεζαν καὶ ἐπιτίθεισιν ἐπ' αὐτῇ ἀποκόμβιον, καὶ ἔξελθὼν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, δριγευόμενος ὑπὸ τῶν ἔξω ἔθους, διέρχεται διὰ τοῦ δεξιοῦ μέρους τοῦ ναοῦ καὶ ἀνέρχεται διὰ τοῦ προειρημένου κοχλιοῦ ἐν τοῖς κατηχουμείοις, καὶ ἀπελθὼν τελεῖ ἐν τῷ εἰδισμένῳ τόπῳ τὴν θείαν λειτουργίαν. (Δ.) Καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῆς θείας κοινωνίας ἀποστέλλει ὁ πραιπόσιτος ἀπὸ κελεύσεως σιλεντιαρίου, καὶ προσ-25

1. ἐν τῇ ὁδῷ ed.

cha preces introitus divinae liturgiae fundit. Imperator, postquam precatus est, cerceos praeposito, hic caerimoniarum magistro, tradit, et postquam patriarcha preces finivit, Imperator sacrosanctum evangelium ac venerandam crucem adorat: manuque patriarchae prehensa, et ab omnibus ante dictis stipati, per medium templum et dextrum ambonis latus digressi, utriusque, Imperator et patriarcha, soleam intrant: cubiculo autem praefecti ac reliqui extra soleam utrinque adstantes, manent. Postquam vero ad sacras ianuas pervenere, patriarcha sacrarium intrat, Imperator ad sanctas ianuas subsistit, ubi cum accensis cereis precatur, eisque praeposito redditus, sacras ianuas adorat, postea sacrarium intrat, flexoque genu sanctam tabulam veneratus, ei apocombium imponit, et e sacrario egressus, cum solenni comitatu per dextrum templi latus digreditur perque dictam cochleam ad catechumena abit et solito loco sanctam liturgiam celebrat. (IV.) Tempore sacrae communionis praepositus a mandato silentiariorum mittit, qui patriarcham advocat; is per eandem cochleam adscendit, perque catechumena digressus, ad locum con-

καλοῦνται τὸν πατριάρχην, καὶ ἀνέρχεται διὰ τοῦ αὐτοῦ κο-
 χλιοῦ, καὶ διελθὼν διὰ τῶν κατηγουμενίων, ἀπέρχεται ἐν
 τῇ συνήθει τόπῳ, ἐνθα καὶ τὸ ἀντιμίσιον, καὶ κοινωνεῖ ὁ βα-
 σιλεὺς ἐκ τῶν τοῦ πατριάρχου χειρῶν, καὶ εἰδ' οὕτως ἀπέρ-
 5 χεται ὁ πατριάρχης, καὶ ἴστανται ἐν τῇ ἀντιμισίῳ τῇ ὄντι
 ἀπέναντι τῆς πύλης, ἐν ᾗ ἀριστᾶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ βασιλεὺς,
 καὶ κοινωνοῦσιν ἐκεῖσε οἱ συνήθεις ἄρχοντες, καὶ εἰδ' οὕτως
 κατέρχεται ὁ πατριάρχης πρὸς τὸ ἐκτελέσαι τὴν θείαν λει-
 10 ουργίαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπέρχεται διὰ τοῦ τρικλίνου, ἐν ᾗ
 ἀριστᾶ, καὶ εἰσέρχεται ἐν τῇ κοιτῶνι αὐτοῦ. τελεσθεΐσης δὲ
 τῆς θείας λειτουργίας, ἀποστέλλονται σιλεντιᾶριοι παρὰ τοῦ
 πραιποσίτου ἀπὸ κελεύσεως, καὶ προσκαλοῦνται τὸν πατριάρ-
 15 χην. ὁ δὲ πατριάρχης ἀνέρχεται, κρατούμενος ὑπὸ τῶν σι-
 λεντιαρίων, διὰ τοῦ προειρημένου κοχλιοῦ καὶ εἰσέρχεται ἐν
 κατηγουμενίοις, κάκεισε μικρὸν προσμείναντος, εἰσέρχεται
 ὁ πραιπόσιτος καὶ δηλοῖ τῷ βασιλεῖ, καὶ λαβὼν νεῦμα παρὰ τοῦ
 βασιλέως, ἐξέρχεται μετὰ τῶν ἀρχόντων τοῦ κομβουκλείου, καὶ
 προσκαλοῦνται τὸν πατριάρχην, καὶ ἐνοῦται τῷ βασιλεῖ ἐν
 20 τῷ τρικλίνῳ, ἐν ᾗ καὶ τὸ κλητώριον ἠτοιμάσται, καὶ εἰπόν-
 τω τὸν στίχον, ὑπεξέρχεται μικρὸν ὁ πατριάρχης καὶ ἐκβάλλει
 τὸ ὠμοφόριον αὐτοῦ, ὡσαύτως καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκβάλλει
 τὸ σαγίον αὐτοῦ. καὶ καθέζονται ἀμφοτέροι ἐν τῷ κλητω-
 25 ρίῳ, καὶ πiónτων πρὸς ἅπαξ, εἰσέρχονται οἱ φίλοι, καὶ εἰδ' οὕ-
 30 τως εἰσέρχονται καὶ οἱ τῶν ἀμφοτέρων μερῶν δημῶται

5. Ιστανται cod. 8. Verba: ὁ πατριάρχης — καὶ εἰσέρχεται
 absunt ab ed.

suetum, ubi antimensium repositum est, procedit, ubi e patriarchae
 manibus Imperator communicat, mox patriarcha abit, et utrique in an-
 timensio ante portam, ubi hoc die Imperator convivium agit, subsistunt,
 et pro more praefecti cubiculi communicant, quo facto, patriarcha ad
 divinam liturgiam perficiendam se convertit, Imperator autem per triclini-
 um, in quo coenatur, egreditur, et suum cubiculum petit. Divina li-
 turgia finita, silentiarios praepositus a mandato mittit, qui patriarcham
 arcessant. Is a silentiariis ductus, per dictam cochleam ascendit et
 catechumena intrat, ubi postquam paululum exspectavit, praepositus,
 Imperatori id nuntiaturus, ingreditur, signoque ab Imperatore dato,
 eam cubiculi praefectis egreditur, ut patriarcham advocent, qui ad
 Imperatorem in eo triclinio, ubi etiam convivium paratum est, acce-
 dit, ubi sticho dicto, patriarcha paululum discedit, suumque omo-
 phorium seu humerale, aeque ac Imperator sagum suum, deponit.
 Tunc ambo mensae accumbunt, et postquam scmel biberunt, amici
 intrant, et sic quoque factio utraque in baptisterium descendit, et,

κάτω ἐν τῇ λουτήρῃ, καὶ ἀριστῶντος τοῦ βασιλέως, αὐτοὶ ἐκτελοῦσι τὰς συνήθειας ἀποτολογίας, καὶ ἡνίκα εἰσέλθῃ τὸ δούκιον, ἀποστέλλει ὁ βασιλεὺς ἀποκόμβια, καὶ λαβόντες αὐτὰ, ὑπερέχονται καὶ ἀνίστανται, καὶ μένει ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης καὶ πιόντων πρὸς ἄπαξ, ἀνίστανται, καὶ περι-5
 Ms. G1. b βάλλεται ὁ βασιλεὺς τὸ σαγίον αὐτοῦ, ὁ δὲ πατριάρχης τὸ ὠμοφόριον αὐτοῦ, εἶτα λέγουσι τὸν στίχον καὶ προσκυνοῦσιν
 Ed. L. 68 ἀλλήλους, καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ἀπέρχεται ἐν τῇ κοιτῶνι αὐ-
 τοῦ, ὁ δὲ πατριάρχης, ὅπου βούλεται.

ΚΕΦ. 19.

10

Ἔσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ παραμονῇ τοῦ ἀγίου Ἡλιοῦ, καὶ τῇ αὐτῇ ἑορτῇ.

Δεῖλης περὶ ὄραν ἑβδόμην προέρχεται ἡ σύγκλητος ἀπὸ σκαρμαγαγίων εἰς τὸν ἱππόδρομον, καὶ ἀνοίγοντος τοῦ παπῆ, εἰσέρχεται ἡ σύγκλητος διὰ τῶν σκύλων καὶ τοῦ Ἰουστινιανού-15
 νοῦ καὶ τοῦ λουσιακοῦ εἰς τὸν χρυσοτρικλινον, κἀκεῖθεν διέρχεται, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτό-
 B. B. κου τοῦ φάρου. ὁ δὲ παπῆς ἵσταται εἰς τὰς ἀνατολικὰς, εἰς τὸ πορφυροῦν μάρμαρον, μετὰ διαταρῶν βασταζόντων τὰ βασιλικὰ, καὶ τῆς συγκλήτου διερχομένης ἐκεῖσε, δίδωσιν ὁ πα-20
 πῆς ἐνὶ ἐκώστῳ ἀνὰ βασιλικῶν. καὶ δὴ τῆς συγκλήτου εἰσερχομένης ἐν τῷ ναῷ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἀπέρχεται ἡ

19. ΣΧΟΛ. Ἰστίον, δεῖ αὕτη [αὕτῃ ed.] ἡ ἑορτὴ ἐκαινουργήθη ἐπὶ Βασιλείου τοῦ φιλοχρίστου.

Imperatore convivium celebrante, ipsi consuetas acclamationes ordi-
 untur, cibisque allatis, Imperator apocombia mittit, quibus accep-
 ptis, fausta ei apprecantur et surgunt; Imperator et patriarcha soli remanent. Qui, postquam iterum potum sumere, surgunt, et Im-
 perator sagum suum, patriarcha omophorium induit, stichoque dicto,
 se invicem adorant, et Imperator ad suum cubiculum, patriarcha quocumque placet, discedunt.

CAP. 19.

Observanda in vigilia S. Eliae eiusque festo.

Vesperis circa horam septimam senatus in scaramangiis ad hip-
 podromum procedit, et postquam papas palatium aperuit, senatus per
 scyla, Iustinianicum, et lausiacum in aureum triclinium convenit,
 unde ad templum S. Deiparae in pharo procedit. Papas ad orienta-
 les portas et porphyrium marmor cum diaetariis, basilica gestanti-
 bus, adstat, et senatu eo digresso, unicuique basilicum distribuit.

ἀκολουθία τοῦ λυχνικοῦ, καὶ ταύτης τελουμένης, περὶ τὴν ἀπόλυσιν λέγεται ἀπολυτικίον πρὸς τὸ „συνταφέντες σοι,“ ὅπερ ἐποίησε Λέων ὁ σοφώτατος καὶ ἀγαθὸς βασιλεὺς. ἀντιφώνως δὲ τούτου ψαλλομένου ὑπὸ τε τοῦ κονβουκλείου καὶ τοῦ βασιλικοῦ κλήρου, μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς τοιαύτης ψαλμωδίας ἐπιδίδεται τοῖς τε μαγίστροις, πραιποσίτοις, ἀνθυπάτοις, πατρικίοις τε καὶ ὄφρικιαλίοις παρὰ τοῦ βασιλέως ἀνὰ ἑνὸς ἀργυροῦ μικροῦ σταυροῦ. μὴνύεται δὲ ὁ πατριάρχης, ἵνα ἐλθὼν ἐπὶ τὴν αὐριον ἐπιτελέσῃ τὴν θείαν λειτουργίαν. 10τῇ δὲ ἔωθεν ἀλλάσσει πᾶσα ἡ σύγκλητος ἀπὸ λευκῶν χλανιδίων. οἱ δὲ δεσπύται ἀλλάσσουναι τὰ πορφυρᾷ διβητήσια, καὶ περὶ ὄραν δευτέραν κελεύουσιν οἱ δεσπύται εἰσελθεῖν τοὺς πραιποσίτους, καὶ εἰσελθόντων, ἀνίστανται οἱ δεσπύται καὶ εἰσερχονται ἐν τῇ καμάρᾳ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, κύκλιος 15περιβάλλονται τὰς ἑαυτῶν χλανίδας. καὶ ἄξερχόμενοι καθέζονται, ὁ μὲν μέγας βασιλεὺς ἐπὶ τοῦ θρόνου, οἱ δὲ μικροὶ ἔνθεν κύκειθεν ἐν χρυσοῖς σελλίοις, τοῦ δὲ κονβουκλείου εἰσελθόντος κατὰ τὸν τύπον τῆς βαιοφόρου, καὶ εἰς τὴν οἰκίαν. Ms. 62. a 20αν τάξιν στάντος, ἤγουν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, ὅ,τε τοῦ σακελ-
 20λίου καὶ οἱ ξενοδόχοι καὶ γηροκόμοι, προσάγοντες τῷ βασιλεῖ τοὺς κατὰ τύπον χρυσοστοιβάστους σταυρούς. καὶ εἰθ' οὕτως εἰσάγεται στοιχηθὼν πᾶσα ἡ τάξις τῶν τε μαγίστρων, ἀνθυπάτων, πατρικίων καὶ ὄφρικιαλίων καὶ ἄλλων, ὧν ἂν κελεύσωσιν οἱ δεσπύται, καὶ ἐπιδίδωσιν ὁ βασιλεὺς ἐνὶ ἑκάστῃ

20. γηροκόμοι R. ex compendio cod., γηροκόμητες ed. 22. τῶν δὲ μαγ. ed.

Senatu templum sacrosanctae Deiparae Ingresso, officium lychnici incipit, quo finito, circa ipsam missam oratio: *Una tecum sepulit* etc., quam Leo, optimus et sapientissimus Imperator, composuit, recitatur. Qua a cubiculo et Imperatorio clero alternatim cantata et finita, singulis magistris, praepositis, proconsulibus, patriciis et officialibus ab Imperatore crux parva argentea distribuitur: patriarcha vero admonetur, ut die sequente veniat, sacram liturgiam celebraturus. Mane igitur senatus omnis albas tunicas, Domini purpurea dibetesia induunt, et circa horam secundam Domini praepositos intrare iubent: quo facto, surgunt et ad cameram sancti Theodori, ut tunicas suas induant, discedunt. Egressuri autem, magnus Imperator in throno, minores utrinque in sellis aureis consistunt; cubiculum eo ritu, qui in palmarum festo servari solet, ingreditur suoque ordine, id est ad dextram et sinistram, adstat, saccellarii, hospitalarii et seniorum curatores Imperatori cruces auro ornatas offerunt. Et sic ordine omnia ministeria magistrorum, proconsulum, patriciorum, officialium aliorumque, quos Imperator iusserit, adducuntur; singu-

Ed. L. 69 τοῦτων ἀνὰ ἐνός σταυροῦ. (B.) Καὶ γίνεται μεταστάσιμον, καὶ κατέρχονται πάντες ἐν τῇ νάρθηκι τῆς μεγάλης νέας ἐκκλησίας, οἱ δὲ δεσπότηαι ἀνιστάμενοι ἐκδέχονται τὸν πατριάρχην. οἱ οὖν πραιπόσιτοι μετὰ ὀλίγων τοῦ κουβουκλείου ἄμμι τοῦ παπίου καὶ τοῦ ἐταιρειάρχου ἀπέρχονται καὶ εἰσάγουσι τὸν πατριάρχην με-5 τὰ καὶ τῶν μητροπολιτῶν καὶ τῆς λοιπῆς αὐτοῦ τάξεως. καὶ τοῦ πατριάρχου εἰσερχομένου διὰ τῶν διαβατικῶν τοῦ τρικόν-χου, ἔρχεται καὶ κύθηται ἐν τῇ καμάρα τοῦ χρυσοτρικλίνου τῆ οὔση πρὸς τὸ πάνθεον, οἱ δὲ πραιπόσιτοι εἰσερχόμενοι ἀνα-γέλλουσιν τοὺς δεσπότηαις τὴν τοῦ πατριάρχου ἄφιξιν, καὶ κελεύ-10 ουσιν οἱ δεσπότηαι εἰσαχθῆναι τὸν πατριάρχην. οἱ δὲ πραιπό-Βσιτοι ἐξερχόμενοι εἰσάγουσιν αὐτὸν, καὶ δὴ τοῦτον οἱ δεσπότηαι κατὰ τὸ εἰωθὸς ἀσπαζόμενοι, εἰσέρχονται μετ' αὐτοῦ μυ-στικῶς διὰ τοῦ μάρκωνος τοῦ κοιτῶνος εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁ-περαγίας Θεοτόκου τοῦ φάρου, κακεῖθεν ἀπέρχονται ἐν τῇ 15 εὐκτηρίῳ τοῦ ἁγίου Ἡλιοῦ, καὶ οἱ μὲν δεσπότηαι ἴστανται ἐν τῇ νάρθηκι, ὁ δὲ πατριάρχης εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ τῆς εἰωθυίας εὐχῆς τελομένης, ἀπέρχονται οἱ ψάλται τὸ τροπάριον. ὁ δὲ πατριάρχης ἐξερχόμενος ἀπὸ τοῦ θυσια-στηρίου, βιασάζων τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ἔρχεται εἰς τὰς βα-20 σιλικὰς πύλας τοῦ αὐτοῦ εὐκτηρίου, δηλονότι καὶ τοῦ ὑπο-διακόνου βιασιζόντος τὸν λιτανικὸν σταυρόν. οἱ δὲ δεσπότηαι λαμβάνουσι παρὰ τοῦ πραιποσίτου κηροῦς, καὶ διὰ τῆς τρισ-

8. ΣΧΟΛ. Ἰστίον, δεῖ, τοῦ πατριάρχου μέλλοντος εἰσελθεῖν εἰς παλάτιον, ὃ μεταγενέστερος δηλοῖ τῇ παπῇ, κακεῖνος ὑπομνη-σκει τῇ βασιλεῖ, καὶ εἰθ' οὕτως κελεύει· ὃ βασιλεὺς εἰσελθεῖν τοὺς πραιποσίτους, καὶ ἀπελθόντας εἰσαγαγεῖν τὸν πατριάρχην.

lis Imperator crucem distribuit. (II.) Tunc receptio fit et omnes nartheem magnae novae ecclesiae intrant, Domini autem surgunt, patriarcham expectantes, dum interim praepositi cum paucis cubiculariis, papa et hetaeriarcha abeunt, eumque una cum metropolitae et reliquo eius ministerio adducunt. Patriarcha per triconchii porticum ingressus, in camera aurei triclinii, quae pantheo proxima est, considet, dum praepositi intrantes adventum eius Domini nuntiant, qui ipsum adduci iubent. Praepositi egressi eum adducunt, at Domini postquam eum osculati sunt, cum eo solo per oblongam cubiculi porticum ad templum sacrosanctae Deiparae phari abeunt, atque ibi ad sancti Eliae oratorium discedunt, ubi ipsi quidem in narthece subsistunt, patriarcha vero sacrarium intrat, ubi solemnibus precibus peractis, psaltae troparium ordiuntur. Patriarcha e sacrario egressus, sanctum evangelium portans, ad Imperatorias eiusdem oratorii iannas procedit, subdiacono crucem processionalem gestante.

σῆς μετὰ τῶν κηρῶν προσκυνήσεως ἀπευχαριστοῦσι τῷ Θεῷ
καὶ ἀσπάζονται τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὸν σταυρὸν, θυμαίωμοι C
ὑπὸ τοῦ διακόνου. (Γ.) Καὶ παρακρατούμενος ὁ βασιλεὺς M^a. 62. b
ὑπὸ τοῦ πατριαρχου, δέρεχεται ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας, καὶ διερ-
5χομένον αὐτοῦ μέσον τοῦ ναοῦ τοῦ φάρου, καὶ ἐξίοντος τὴν
πύλην τὴν ἐξάγουσαν ἐπὶ τὸν ἡλιακὸν, λαμβάνουσι οἱ δε-
σπότες παρὰ τῶν πραιποσίτων κηρία λιτανίκια καὶ διέρχονται
λιτανεύοντες διὰ μέσον τοῦ ἡλιακοῦ καὶ τοῦ στενωποῦ τοῦ
μονοθύρου, κατέρχονται τὸ καταβάσιον τοῦ βουκολέοντος, καὶ
10ὀκνεύοντες δεξιᾷ, κατέρχονται πρὸς τὸν νάρθηκα τῆς νέας
μεγάλης ἐκκλησίας, (ἐκεῖσε γὰρ ἴστανται ἅπαντες οἱ τῆς συγ-
κλήτου,) καὶ γίνεται ἡ εἰσόδος ἐκκλησιαστικῆ ἀκολουθία τῆς D
εἰσόδου. τῶν δὲ δεσποτῶν κατὰ τὸ εἰωθὸς εἰσιόντων μετὰ
τοῦ πατριαρχου εἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ εὐκτηρίου τοῦ ἀ-
15γίου Ἡλιοῦ τῆς αὐτῆς νέας ἐκκλησίας, ὁ μὲν πατριαρχος
προεισέρχεται, οἱ δὲ δεσπότες, ἰστάμενοι ἔξωθεν τῶν ἁγίων
θυρῶν, λαμβάνουσι κηροὺς ἀπὸ τῶν πραιποσίτων, καὶ διὰ Ed. L. 7c
τῆς τρισσῆς προσκυνήσεως ἀπευχαριστοῦσι τῷ Θεῷ. εἶτα εἰσ-
ερχόμενοι ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, ἐν πρώτοις μὲν ἀσπάζονται τὰ
20ἄγια θύρια, εἶτα τὴν τῆς ἁγίας τραπέζης ἐνδυτὴν καὶ τὴν
ἐκεῖσε ἀποκειμένην τοῦ ἁγίου προφήτου μηλωτὴν, καὶ τιθέν-
τες ἀποκόμβιον ἐπὶ τῆς ἁγίας τραπέζης, διέρχονται διὰ τῶν
βημάτων, ἄπτοντες κηροὺς κατ' ἐν ἑκαστον βῆμα, ἀσπυζόμε-
νοι κατὰ τὸ εἰωθὸς τὰς ἐνδυτάς. καὶ διερχόμενοι διὰ τοῦ

6. πύλην ἐξάγουσαν ed. τὸ ἡλιακὸν ed.

Interea Domini cereos a praeposito accipiunt, ternaque cum cereis
adoratione facta, ad Deum precantur et evangelium, a diacono in-
censati, osculantur. (III.) Deinde sustentatus a patriarcha Impera-
tor ex ecclesia redit, perque medium templum phari digressus, per
portam ad solarium ducentem exit, ubi Domini a praepositis cereos
processionales accipiunt, et per medium solarium angustamque ia-
nuam procedentes, per descensum bucoleontis descendunt, et ad
dextram inclinantes, ad narthecem novae magnae ecclesiae disce-
dunt, ubi senatores omnes adstant, et consueti ritus ecclesiastici in-
troitus celebrantur. Dominis autem cum patriarcha sacrarium ora-
torii S. Eliae, quod in eadem nova ecclesia est, pro more ingressis,
patriarcha primus intrat; Domini vero extra sacras ianuas constituti,
cereos a praeposito accipiunt terque genu flexo ad Deum precantur.
Mox oratorium ingressi ante omnia sacras ianuas, postea sanctum
altaris instratum et repositam ibi S. prophetae vestem osculantur, et
apocombio saerae mensae imposito, per bemata transeunt, et cereis
in singulis bematibus accensis, iustrata pro more osculantur. Per

αὐτοῦ γυναικίτου, ἄπτουσι κηρούς εἰς τὴν εἰκόνα Βασιλείου τοῦ φιλοχρίστου δεσπότη, καὶ εὐθέως ἀποχαιρετίζοντες τὸν πατριάρχην, εἰσέρχονται ἐν τῇ ἐκείσε προσευχαδίῃ, κάκειθεν ἐκβαίνοντες εἰς τὸν πρὸς τὴν θάλασσαν νάρθηκα, ἐν ᾧ καὶ Β τὰ σελλία ἴστανται καὶ τὸ βῆλον κρέματαί, ἀπαλλάσσουσι τὰς ἑαυτῶν χλανίδας, καὶ ἴστανται ἐκδεχόμενοι τὴν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου ἀνάγνωσιν, εἰθ' οὕτως λαμβάνοντες κηρούς παρὰ τῶν πραιποσίτων, ἀκούουσι τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου. μετὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἔκτενοῦς καθέζονται, καὶ εἰσάγει ὁ τῆς Ms. 63. ἀτραπέζης μετὰ καὶ τῶν ἄρτοκλινῶν τὸ κλητῶριον, καὶ στοι-10 χεῖ αὐτὸ ὁ μέγας βασιλεὺς, καὶ εἰθ' οὕτως οἱ δεσπότηαι διέρχονται μυστικῶς διὰ τοῦ αὐτοῦ νάρθηκος καὶ τοῦ ἐκείσε μυστικοῦ ἀναβασίου, καὶ διὰ τοῦ ἄνωτάτου ἡλιακῶ τοῦ αὐτοῦ νάρθηκος εἰσέρχονται οἱ δεσπότηαι εἰς τὸ παλάτιον. Ἰστέον, ὅτι ταύτη τῇ ἑορτῇ μετὰ τῶν ἀλλαξίμων καθέζονται 15 C οἱ δεσπότηαι ἐπὶ τῆς τραπέζης.

ΚΕΦ. κ'.

Μηνὶ Μαίῳ ἃ τὰ ἔγκαίνια τῆς νέας, ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ ἑορτῇ τῶν ἔγκαινίων τῆς νέας μεγάλης ἐκκλησίας.

Πρὸ μιᾶς ἡμέρας κελεύουσιν οἱ δὲ πόται τοῖς πραιπο-20 σίτοις, προελθεῖν ἐπὶ τῇ αὐρίῳ μετὰ ἀλλαξίμων πᾶσαν τὴν

19. νέας om. ed. ΣΧΟ.Α. Ἰστέον, ὅτι καὶ αὕτη ἡ ἑορτὴ ἑκα-
τουρηθῆ ἐπὶ Βασιλείου δεσπότηου.

gynaecium ipsum transeuntes, cereos ad effigiem Basilii, Imperatoris Christum amantis, accendunt, et vale patriarchae dicto, ad locum elevatiorem, ubi orantes consistunt, abeunt, inde ad narthecium, qui prope mare seu cavum recessum sacrae mensae est, ubi sellae positae velumque suspensum, discedunt, vestes suas mutant, et sancti evangelii lectionem exspectantes, adstant, acceptisque a praepositis cereis, sauctum evangelium audiunt. Finita extensa, consistunt, et mensae praefectus cum tricliniariis ad convivium ducit, quod ipse magnus Imperator ordinat. Sic postea Domini secreto per eundem narthecem et mysticum ascensum, qui ibi est, perque superius solarium eiusdem narthecis ad palatium discedunt. Sciendum est, Imperatores hoc festo in mutatoriis mensae adsidere.

CAP. 20.

Mensis Maii primo encaenia novae ecclesiae: et de ritibus in festo encaeniorum novae magnae ecclesiae observandis.

Pridie unius diei Domini praepositis indicant, senatum omnem mutatis vestibus sequenti die processurum esse: quae postquam il-

σύγκλητον, καὶ τῇ ἑωθεν περὶ ὦραν δευτέραν κελύουσιν οἱ δεσπότηι εἰσελθεῖν τοὺς πραιποσίτους, καὶ δὴ τούτων εἰσελ- D
θόντων μετὰ καὶ ὀλίγων τοῦ κουβουκλείου, ἀπέρχονται ἄμ-
του παπία καὶ τοῦ ἑταιρειάρχου, καὶ εἰσάγουσι τὸν πατριάρ-
57ην μετὰ καὶ τῶν μητροπολιτῶν καὶ τῆς λοιπῆς αὐτοῦ τά-
ξεως. καὶ τοῦ πατριάρχου εἰσερχομένου διὰ τῶν διαβατικῶν
τοῦ τρικόγχου, ἔρχεται καὶ κάθηται ἐν τῇ καμάρῃ τοῦ ἁγίου
Θεοδώρου, καθεῖς περιβάλλονται τὰς ἐαυτῶν χλαμίδας, καὶ Ed. L. 71
ἔξερχόμενοι ἔξωθεν τοῦ βήλου τῆς αὐτῆς καμάρης ἵστανται.
10οὶ δὲ πραιπόσιτοι ἔξερχόμενοι εἰσάγουσι τὸν πατριάρχη, οἱ
δὲ δεσπότηι τούτον κατὰ τὸ εἰωθὸς ἀσπαζόμενοι, καθέζονται
μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ χρυσοτρικλίνῃ μικρὸν τι, καὶ εὐθὺς γίνε-
ται μεταστάσιμον, καὶ οἱ μὲν μύγιστροι καὶ ἀνθύπατοι καὶ
πατρικοί καὶ λοιποὶ συγκλητικοὶ κατέρχονται ἐν τῇ νύμφῃ
15τῆς νέας μεγάλης ἐκκλησίας, οἱ δὲ τοῦ κουβουκλείου ἄνωτες
διέρχονται διὰ τοῦ ὄρολογίου καὶ τοῦ χρυσοτρικλίνου καὶ
τῆς καμάρης τοῦ πανθέου καὶ τοῦ φύλακος, καὶ ἐκβαίνοντες
τὸ μονόθυρον, ἀπίασιν ἐν τῇ νύμφῃ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου
τοῦ φάρου, καὶ οἱ μὲν δεσπότηι ἀνιστάμενοι εἰσέρχονται με-
20τὰ τοῦ πατριάρχου μυστικῶς διὰ τοῦ μύκρωνος τοῦ κσιτῶ-
νος εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ ἱάρου, καὶ οἱ
δεσπότηι ἵστανται ἐν τῇ νύμφῃ, ὃ δὲ πατριάρχης εἰσέρχε-
ται εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ τῆς εἰωθυίας εὐχῆς τελουμένης,

5. ΣΧΟΛ. Ἰστέον, διὲ δὲ μεγ.ερενδάριος δηλοῖ ἰψ̄ παπία 1ην τοῦ
πατριάρχου ἀφίξιν. 7. καμάρῃ. Plura hic excidisse putat H.,
quae p. 122. leguntur, inde a vers. 8. τοῦ χρυσοτρικλίνου usque
ad v. 12. ἐν τῇ καμάρῃ. 16. καὶ αὐτὸ τοῦ χρυσοτρικλίνου de-
lendum esse putat B.

luxit, circa horam secundam matulinam praepositos intrare iubent, quo facto, cum paucis cubiculariis una cum papa et heteriarcha abeunt, et patriarcham cum metropolitae et reliquo eius officio adducunt. Qui per porticum triconchii ingressus, in camera S. Theodori sedet, tunicas suas comites eius ibi induunt, et extra velum eius camerae progressi, subsistunt. Praepositi autem egressi, patriarcham adducunt, quem Domini pro more osculati, eum eo paululum in aureo triclinio consistunt, et statim receptio instituitur, et magistri quidem, proconules, patricii et ceteri senatores in narthecem novae magnae ecclesiae descendunt; cubicularii vero omnes per horologium aureumque triclinium, cameram panthei et custodiam transcunt, eque monothyro egressi, ad templum S. Deiparae phari abeunt. Domini surgentes sine pompa una cum patriarcha per longam porticum cubiculi ad templum sanctissimae Deiparae phari abeunt, et ipsi quidem in narthecē subsistunt, patriarcha vero in oratorium in-

Ms. 63. ἡ ἀπαρχονται οἱ ψάλλται τὸ τροπάριον· ὁ δὲ πατριάρχης ἐξερχόμενος ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, βαστάζων τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ἔρχεται εἰς τὰς βασιλικὰς πύλας, δηλονότι τοῦ ὑποδιακόνου βαστάζοντος τὸν λιτανικὸν σταυρὸν, οἱ δὲ δεσπότες λαμβάνουσι παρὰ τῶν πραιποσίτων κηρὸς, καὶ διὰ τῆς τρισ-5 σῆς μετὰ τῶν κηρῶν προσκυνήσεως ἀπευχαριστοῦσι τῷ Θεῷ, καὶ ἀσπάζονται τό,τε εὐαγγέλιον καὶ τὸν σταυρὸν, θυμιώμενοι ὑπὸ τοῦ διακόνου. (B.) Καὶ παρακρατούμενος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ πατριάρχου ἐξέρχεται ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας, καὶ δεξιόντων τὴν πύλην τὴν ἐξάγουσαν εἰς τὸν ἡλιακὸν, λαμβά-10 νουσιν οἱ δεσπότες παρὰ τῶν πραιποσίτων κηρία λιτανεία, καὶ διέρχονται λιτανεύοντες διὰ μέσου τοῦ ἡλιακοῦ καὶ τοῦ στενωποῦ τοῦ μονοθύρου, καὶ κατέρχονται τὸ καταβάσιον τοῦ βουκολέοντος, καὶ ἐκνεύοντες δεξιᾷ, κατέρχονται πρὸς τὸν ναρθηκα τῆς νέας ἐκκλησίας, (ἐκεῖσε γὰρ ἴστανται οἱ τῆς συγ-15 κλήτου,) καὶ γίνεται ἡ ἀκολουθία τῆς εἰσόδου τῶν ἐγκαινίων. τῶν δὲ δεσποτῶν κατὰ τὸ εἰωθὸς εἰσιόντων μετὰ τοῦ πατριάρχου εἰς τὸ θυσιαστήριον, ὁ μὲν πατριάρχης προεισέρχεται, οἱ δὲ δεσπότες, ἰστάμενοι ἔξωθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, λαμβάνουσι τοὺς κηρὸς παρὰ τῶν πραιποσίτων καὶ διὰ τῆς τρισ-20 σῆς μετὰ τῶν κηρῶν προσκυνήσεως ἀπευχαριστοῦσι τῷ Θεῷ· εἶτα εἰσερχόμενοι ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, ἐν πρώτοις μὲν ἀσπάζονται τὰ ἅγια θύρια, εἶτα τὴν τῆς ἀγίας τραπέζης ἐνδύτην, καὶ τιθέντες ἀποκόμβιον ἐπὶ τῆς ἀγίας τραπέζης, διέρχονται

10. τὸ ἕλ. ed. 11. λιτανικά ed.

trat, solennique precatone peracta, psaltae troparium incipiunt. Deinde patriarcha ex oratorio egressus, sanctum evangelium gestans, portas Imperatorias ingreditur, subdiacono crucem processionalem ferente, Domini autem, cereis a patriarcha acceptis, tunc cum ipsis Deum adorant, et evangelium crucemque, a subdiacono incensati, osculantur. (II.) Imperator a patriarcha sustentatus, e templo egreditur, et postquam per portam ad solarium ducentem exierunt, Domini cereos processionales a praepositis accipiunt, et in processione per medium solarium angustiasque monothyrī abeunt: postea per descensum bucoleontis progressi et ad dextram se inclinantes, ad narthecum novae ecclesiae se conferunt, ubi senatores adsunt, et officium introitus enceniorum celebratur. Dominis autem cum patriarcha sacrarium pro more ingressis, patriarcha praecedit, Domini autem extra sacras ianuas constituti, cereos a praepositis accipiunt, terque genu flexo Deum adorant, mox sacrarium ingressi, primo quidem altaris ianuas, deinde sacrum altaris instratum osculantur, et apocombio inibi reposito, per bemata, cereis in unoquoque bemate

διὰ τῶν βημάτων, ἄπτοντες κηρούς καθ' ἕνα ἕκαστον βῆμα, ἀσπαζόμενοι κατὰ τὸ εἶωθός τὰς ἐνδυνάς, καὶ διερχόμενοι διὰ τοῦ γυναικίτου, ἄπτονσι κηρούς εἰς τὴν εἰκόνα Βασιλείου τοῦ φιλοχρίστου δεσπότου, καὶ εὐθέως ἀποχαιρετίζοντες τὸν Ed. L. 72 Ἐπατριάρχην, εἰσέρχονται ἐν τῷ ἐκείσε προσευχαδίῳ, κάλειθεν ἐμβαίνοντες εἰς τὸν πρὸς τὴν θάλασσαν νάρθηκα, ἐν ᾧ καὶ τὰ σελλία ἴστανται καὶ τὸ βῆλον κρέματα, καὶ ἀπαλλάσσουνσι τὰς ἑαυτῶν χλανίδας, καὶ ἴστανται ἐκδεχόμενοι τὴν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου ἀνάγνωσιν· εἰδ' οὕτως λαμβάνοντες κηρούς 10 παρὰ τῶν πραιποσίτων, ἀκούουσι τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου. με-Ms. 64. a τὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἔκτενοῦς εὐχῆς καθέζονται, καὶ εἰσάγει ὁ τῆς τραπέζης μετὰ καὶ τῶν ἀρτοκλιωνῶν τὸ κλητώριον, καὶ στοιχεῖ αὐτὸ ὁ μέγας βασιλεύς. καὶ εἰδ' οὕτως οἱ δεσπότηαι διέρχονται μυστικῶς διὰ τοῦ αὐτοῦ νάρθηκος καὶ τοῦ 15 μυστικοῦ ἀναβασίου, καὶ διὰ τοῦ ἀνωτάτου ἡλιακοῦ τοῦ B αὐτοῦ νάρθηκος εἰσέρχονται εἰς τὸ παλάτιον. χρῆ εἰδέναι, ὅτι κατὰ τὴν τάξιν ταύτης τῆς ἑορτῆς καὶ τὸν τύπον ἐπιτελεῖται καὶ ἡ ἑορτὴ τοῦ ἀρχιστρατήγου μηνὶ Νοεμβρίῳ ἢ εἰδέναι δὲ δεῖ, ὅτι ταύτῃ τῇ ἑορτῇ τοῦ ἀρχιστρατήγου ἐν τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ ρουαοῦ, ἦγον τοῦ ἀρχιστρατήγου, ἐπιτελεῖται ἡ τοιαύτη ἑορτὴ

ΚΕΦ. καΐ.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ ἑορτῇ καὶ προελεύσει τοῦ ἁγίου Δημητρίου.

Πρὸ μιᾶς ἡμέρας κελεύουσιν οἱ δεσπότηαι τοῖς πραιποσί-

accensis, discedunt, sacra instrata pro more osculantur, perque gynaecium digressi, cereos ad effigiem Basilii, Imperatoris Christum amanti, accendunt, statimque vale patriarchae dicto, locum excelsum, ubi orantes stare solent, petunt, inde ad narthecem prope mare altaris ascendunt, ubi et sellae stant et velum suspensum est, suasque tunicas mutant, et sacri evangelii lectionem expectantes, adstant, quam, cereos a praepositis traditos manu tenentes, auscultant. Finita extensa, considunt, praefectus mensae cum triclinariis convivium parat, quod ipse magnus Imperator ordinat. Sic Domini per eundem narthecem et secretam scalam perque solarium superius soli digressi, palatium intrant. Sciendum est, secundum huius diei ritum et sancti Michaelis festum octavo mensis Novembris institui solere, ubi observandum, hoc archangeli festum in oratorio templi, S. scilicet Michaelis, die dicto celebrari.

CAP. 21.

Observanda in festo et processione S. Demetrii.

Pridie unius diei Domini praepositis indicant, die sequente cum allaximis senatum universum pròdire, mane autem circa horam se-

Στοίς τοῦ προσελθεῖν ἐπὶ τὴν αὐριον μετὰ ἀλλαξίμων τὴν σὺγ-
 κλητον πᾶσαν, καὶ τῇ ἑωθεν περὶ ὥραν δευτέραν κελεύουσιν
 οἱ δεσπόται εἰσελθεῖν τοὺς πραιποσίτους, καὶ δὴ τούτων εἰ-
 ελθόντων, μετὰ ὀλίγων τοῦ κουβουκλείου ἀπέρχονται, ἅμα
 τοῦ παπῖα καὶ τοῦ ἐταιρειάρχου, καὶ εἰσάγουσι τὸν πατριάρχη-5
 χην μετὰ καὶ τῶν μητροπολιτῶν καὶ τῆς λοιπῆς αὐτοῦ τά-
 ξεως. καὶ τοῦ πατριάρχου εἰσερχομένου, διὰ τῶν διαβατι-
 κῶν τοῦ τρικόγχου εἰσέρχεται, καὶ κάθηται ἐν τῇ καμάρᾳ τοῦ
 χρυσοτρικλίνου τῇ οὐσῇ πρὸς τὸ πάνθεον. οἱ δὲ πραιπόσιτοι
 εἰσερχόμενοι ἀναγγέλλουσι τοῖς δεσπόταις τὴν τοῦ πατριάρχου
 ἄφιξιν, καὶ εὐθέως ἀνίστανται οἱ δεσπόται καὶ εἰσέρχονται
 ἐν τῇ καμάρᾳ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, κάκεισε περιβάλλονται
 τὰς ἑαυτῶν γλανίδας, καὶ ἐξερχόμενοι ἔξωθεν τοῦ βήλου τῆς
 Δαυτῆς καμάρᾳ ἵστανται. οἱ δὲ πραιπόσιτοι ἐξερχόμενοι εἰ-
 σάγουσι τὸν πατριάρχη· οἱ δὲ δεσπόται τοῦτον κατὰ τὸ 15
 εἰωθὸς ἀσπαζόμενοι, καθέζονται μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ χρυσοτρι-
 κλίνου μικρὸν τι, καὶ ὅτε πάντα καλῶς εὐτρεπισθῶσιν, εἰσερ-
 χονται οἱ πραιπόσιτοι δηλοῦντες τοῖς δεσπόταις, καὶ εὐθέως
 Ms. 64. b ἀνίστανται οἱ δεσπόται μετὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ ἐξερχόμε-
 νοι κατὰ τὸν εἰωθότα τούτοις τύπον, διέρχονται διὰ τοῦ τρι-20
 πέτωνος καὶ τοῦ λαυσιακοῦ καὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ τῶν
 σκύλων καὶ τῶν ἔξω διαβατικῶν τοῦ Μαρκιανοῦ, καὶ ἀπέρ-
 χονται ἐν τῇ ἐκείσε εὐκτηρίῳ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Πέτρου.
 Ed. L. 73 (B.) Ἰστέον, ὅτι, τῶν δευποτῶν ἐξερχομένων ἀπὸ τοῦ χρυ-
 σοτρικλίνου μετὰ καὶ τοῦ πατριάρχου, ἵστανται ἀντικρὺ τῶν 25

6. λοιποῖς ed.

cundam praepositos ingredi iubent, quo facto, cum paucis cubiculari-
 iis, papa et hetaeriarcha abeunt, et patriarcham cum metropolitibus
 et reliquo eius officio adducunt. Qui per porticum tricouchii in-
 gressus, in camera aurei triclinii, quae proxima pauthco est, consi-
 det. Praepositi autem ingressi Imperatoribus eius adventum nu-
 ntiant, qui surgunt, et cameram S. Theodori ingressi, tunicas suas
 induunt, et extra velum eius camerae egressi, adstant. Interea praepo-
 siti patriarcham adducunt, quem Domini pro more osculantur et
 paululum in aureo triclinio cum eo consident, rebusque omnibus
 bene ordiuatis, praepositi intrant, Dominis id nuntiaturi, qui con-
 festim cum patriarcha surgunt, et ritu ipsis soleuni egressi, per tri-
 ptonem, lausiacum, Iustinianeum, scyla et exteriores Marciani por-
 ticus transcunt, oratorium S. Petri, quod ibi situm est, petunt.
 (II.) Sciendum est, Dominis cum patriarcha ex aureo triclinio pro-
 cedentibus, ante portas eius argentas eunuchos protospatharios et
 logothetam cursus publici cum protoscriuario et primo notariorum,

ἀργυρῶν πυλῶν τοῦ χρυσοτρικλίνου οἱ εὐνοῦχοι πρωτοσπαθάριοι, ὅ,τε λογοθέτης τοῦ δρόμου μετὰ καὶ τοῦ πρωτοασκηρήτης καὶ τοῦ πρωτονοταρίου, ἐπὶ δὲ τὸ μέρος τοῦ ὄρολογίου οἱ τοῦ χρυσοτρικλίνου. ἰστέον, ὅτι, ἐξιόντων τῶν δεσποτῶν τὰς χαλκῆς πύλας πρὸς τὸν λαυσιακόν, δέχονται οἱ τοῦ μαγλαβίου καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου ἄπαντες, κἀκεῖθεν δηριγεύουσι τοὺς δεσπύτας. ἰστέον, ὅτι ἔνδον τῶν σκύλων, ἤγουν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἴστανται οἱ τε μάγιστροι καὶ ἀνθύπατοι καὶ οἱ ὄφφικιάλιοι, καὶ τῶν δεσποτῶν διερχομένων, πί-
 10 πηπουσιν ἐπ' ἐδάφους, τούτους προσκυνούντες. οἱ δὲ δεσπότες, καθὼς προείρηται, διέρχονται μέχρι τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Β Πέτρον, ὃ δὲ πατριάρχης εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ τῆς εὐθυίας εὐχῆς τελουμένης, ἀπάρχονται οἱ ψάλται τὸ τροπάριον. ὃ δὲ πατριάρχης ἐξερχόμενος ἀπὸ τοῦ θυσιαστή-
 15 ρίου, βασιτάζων τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ἔρχεται εἰς τὰς βασιλικὰς πύλας τοῦ αὐτοῦ εὐκτηρίου, δηλονότι καὶ τοῦ ὑποδιάκονος βασιτάζοντος τὸν λιτανικὸν σταυρόν. οἱ δὲ δεσπότες λαμβάνουσι παρὰ τῶν πραιποσίτων κηρούς καὶ διὰ τῆς τρισσῆς προσκυνήσεως ἀπενχαριστοῦσι τῷ Θεῷ, καὶ ἀσπάζονται τό,τε
 20 εὐαγγέλιον καὶ τὸν σταυρόν, θυμιώμενοι ὑπὸ τοῦ διάκονος, καὶ παρακρατούμενος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ πατριάρχου, ἔξέρχεται ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. ἰστέον, ὅτι, ἀπὸ μὲν τοῦ ἁγίου Πέ-
 25 τρου ἐξερχομένης τῆς λιτῆς, λέγουσιν οἱ ψάλται τὸ τροπάριον τοῦ μάρτυρος πρὸς τὸ „λαθῶν ἐτέχθης;” ὕπερ ἐποίησε Λέων
 25 ὁ σοφώτατος καὶ ἀγαθὸς βασιλεὺς, εἰσερχομένης δὲ τῆς λιτῆς

2. ὁ λογοθ. ed. 3. ἀνοταρίου ed. Cf. R. ad p. 24, 23, et 99. 2. 5. τὸ λαυσ. ed. οἱ μαγλ. ed. 16. ὑποδιάκονου et 20. διακόνου ed.

ministros autem triclinii aurei prope horologium adstare. Porro Dominus, ex aeneis portis ad lausiaticum egressos, manclavitae et cubicularii omnes excipiunt et comitantur. Intra scyla seu in extrema Iustianici triclinii parte magistri, proconsules et officiales adsunt, et traeseuntes Dominos, procidentes in terram, adorant. Illi autem, ut supra observatum est, ad sancti Petri abeunt, ubi patriarcha sacrarium ingreditur, et post preces solennes peractas psaltiae troparium incipiunt. Patriarcha deinde ex sacrario, sanctorum evangelium manu tenens, ad portas Imperatorias eiusdem oratorii procedit, subdiacono crucem processionalem praeferente. Domini cereos a praepositis accipiunt, terque genu flexo, ad Deum precantur, tunc evangelium et crucem osculantur, et diacono incensante, Imperator, patriarchae innixus, e templo egreditur. Observandum quoque est, pompa a S. Petri procedente, cantores troparium martyris, quod Leo, sapientissimus et optimus Imperator, composuit, usque ad verba:

εἰς τὸ χρυσοτρικλινον, ἀπάρχονται τὸ τροπάριον τῶν ἡγαινί-
 Ma. 65.ων, ἤγουν τὸ „δόξα σοι Χριστὲ ὁ Θεός, ἀποστόλων καύ-
 χημα.” καὶ διερχόμενος, ὄσεν κάκεισε ἀπῆει, διέρχεται διὰ
 μέσον τοῦ χρυσοτρικλίνου, καὶ ἐξέρχεται μετὰ τῆς λιτῆς τὰς
 ἀνατολικὰς πύλας, καὶ οἱ μὲν μάλιστα καὶ ἀνθύπαιτοι καὶ
 πατρίκιδι καὶ ὄφφικιάλιοι ἴστανται ἀντικρὺ τοῦ ναοῦ τοῦ ἁ-
 γίου Δημητρίου, ἤγουν τοῦ ἀριστεροῦ μέρους, οἱ δὲ τοῦ κου-
 βουκλείου κατὰ ἀνατολικὰς τοῦ ἡλιακοῦ, οἱ δὲ δεσπότεαι με-
 Di τὰ τοῦ πατριάρχου ἐν τῷ προπυλαίῳ τῆς ἐκκλησίας, καὶ τῆς
 εἰσόδου ἀκολουθίας τελεσθείσης, ἤγουν τῶν ἡγαινίων, γί-
 νεται ἡ εἴσοδος. καὶ ὁ μὲν πατριάρχης εἰσέρχεται εἰς τὸ θυ-
 σιαστήριον, οἱ δὲ δεσπότεαι, διερχόμενοι μέσον τῆς ἐκκλησίας,
 ἐξέρχονται καὶ ἴστανται ἐν τῷ ἐκείσε τετρασέρφ, ἐκδέχόμενοι
 τὴν τοῦ εὐαγγελίου ἀνάγνωσιν. μετὰ δὲ τὴν τοῦ εὐαγγελίου
 ἀνάγνωσιν ἐξέρχόμενοι τὰς ἀργυρᾶς τοῦ μάρκωνος πύλας,¹⁵
 ἀπαλλάσσουσι τὰς τούτων χλαμύδας, καὶ εἰσερχόμενοι καθέ-
 ζονται ἐπὶ τοῦ χρυσοτρικλίνου, καθὼς εἶδισται αὐτοῖς, καὶ
 Ed. L. 74 μετὰ μικρὸν δίδονται μίνας. τῇ αὐτῇ δὲ ἡμέρᾳ συνεσιῶν-
 ται τῷ πατριάρχει καὶ τοῖς μητροπολίταις καὶ τῇ συγκλήτῃ,
 οἷς ἂν κελύσσωσιν.

20

ΚΕΦ. κβ.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ ἑορτῇ καὶ προελεύσει τῆς ὑψώσεως τῶν
 τιμίων ἑύλων.

Προέρχονται οἱ τοῦ κουβουκλείου, πατρίκιοί τε καὶ δο-
 Latens natus es; ingrediente autem processione triclinium aureum,
 troparium encacliorum, scilicet: Gratia tibi, Christe Deus, apostolo-
 rum gloria, recitare. Imperator inde, quo abierat, digressus, per
 medium chrysotriclinium pergat et ex orientalibus portis cum proces-
 sione egreditur, dum interca magistri, proconsules, patricii et offi-
 ciales e regione templi S. Demetrii seu ad sinistram partem, cubi-
 cularii vero ad orientales solarii, Domini cum patriarcha in atrio
 templi stant, ac solennibus encaeniorum ritibus peractis, introitus
 sit. Patriarcha sacrarium intrat, Domini per medium ecclesiam trans-
 euntes, egrediuntur, et in tetrasero, quod ibi est, lectionem evan-
 gelii audituri, adstant Postea per argenteas macronis seu porticus
 oblongae ianuas progressi, tunicas suas induunt, aureumque tricli-
 nium ingressi, pro more consistent, et brevi post missa datur. Con-
 vivio autem hoc die patriarcham, metropolitam et quoscunque vo-
 lunt senatores adhibent.

CAP. 22.

Observandu in festo et processione exaltationis venerandus crucis.

Cubicularii, patricii et domestici ceterique proceres omnes in

μέστικοι καὶ οἱ λοιποὶ ἅπαντες ἄρχοντες ἀπὸ σκαραμαγγίων ἐν τῷ σπαθαρικῷ ὥραν ἐννύτην ἢ καὶ δεκάτην νυκτός· καὶ Β μέλλοντος τοῦ βασιλέως ἐξέρχονται, ἀνοίγεται ἡ πύλη τοῦ σπαθαρικίου, καὶ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου εἰσελθόντων καὶ τὰ σαγία αὐτῶν φορούντων, προσκυνοῦσι τὸν βασιλέα, ὃ δὲ βασιλεὺς, δηριγευόμενος ὑπ' αὐτῶν, ἐξέρχεται. οἱ δὲ πατρικιοὶ ἅμα τῶν δομωστικῶν ἐκδέχονται τὸν βασιλέα ἐξω τῆς πύλης τοῦ σπαθαρικίου, ὡσαύτως καὶ οἱ βασιλικοὶ προσκυνήσαντες διέρχονται ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, ὃ δὲ βασιλοεὺς δηριγευόμενος ὑπὸ τε τοῦ κουβουκλείου καὶ τῶν βασιλικῶν, διέρχεται διὰ τῆς μανναύρας καὶ τῶν ἀνωτέρων αὐτῆς διαβατικῶν, καὶ διὰ τῆς ξυλλῆς σκάλας ἀνελθὼν, εἰσέρχεται ἐν τοῖς κατηγουμένοις τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, εἰθ' οὕτως ἄ- Ms. 65. b ψας κηρός καὶ εὐξάμενος, παρακύνπτει ἐν τοῖς δεξιῶς μέρε- C 150ιν. ἔπειτα ἀλλάσσουν οἱ τοῦ κουβουκλείου ἄρχοντες, οἱ δὲ κουβικουλάριοι τὰ καμίσια αὐτῶν καὶ μόνον, οἱ δὲ πατρικιοὶ χλανίδια λιτὰ, εἶτα κελεύει ὁ βασιλεὺς τῷ πραιποσίτῳ, καὶ προσκαλεῖται ὁ πατριάρχης, καὶ ὀλίγον μετὰ τοῦ βασιλέως καθοσθεῖς ἐξέρχεται, καὶ ἄπεισιν ἐν τῷ μικρῷ σκερτέ- 20την, ἐνθα πρόκεινται τὰ τίμια ξύλα, ἐκδεχόμενος τὸν βασιλέα. ἀρχομένης δὲ τῆς ἐκκλησίας τὸ „δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ,” ἀπέρχεται ὁ βασιλεὺς, δηριγευόμενος ὑπὸ τοῦ κουβουκλείου εἰς προσκύνησιν τῶν τιμίων ξύλων, καὶ προσκυνήσας τὰ τίμια ξύλα, ἐξέρχεται ἐν τῷ μεγάλῳ σκερτέῳ, καὶ ἐπιδίδωσιν 25αὐτῷ ὁ πατριάρχης κηρίον λιτανικιον ἄνευ φιαλίου. ἐν δὲ D

25. λιτανίη cod.

scaramangis ad spatharicum hora nona seu decima noctis abeunt, cuius porta, dum Imperator processurus est, aperitur, et praefecti cubiculo, sua saga gestantes, intrant, Imperatorem adoraturi, qui, ipsi comitantibus, progreditur. Tunc patricii cum domesticis extra spatharicii portam cum excipiunt, ministri, adoratione facta, ipsum praecedunt, et sic a cubiculariis et ministris suis stipatus, per magnauram et superiores eius porticus transit, perque scalam ligneam ad magnae ecclesiae catechumena descendit, ubi, cercis accensis et precatus, in dextro latere adsidet. Deinde cubiculo praefecti et ceteri cubicularii tantum camisia sua, patricii tunicas processionales mutant, patriarcha a praeposito, mandato ab Imperatore dato, accessitur, et postquam paululum cum Imperatore consedit, ad parvum secretum, ubi venerandum lignum repositum est, Imperatorem excepturus, discedit. Postquam autem concio populi: *Gloria in excelsis Deo*, incipit, Imperator a cubiculo stipatus, ad venerandum lignorum adorationem abit, qua peracta, patriarcha circum processionalem sine phiala ipsi tradit. In eodem secreto patricii cum se-

τῇ αὐτῇ σεκρέτῳ δέχονται τὸν βασιλέα οἱ πατρίκιοι ἅμα τῇ συγκλήτῳ, βασιτάζοντες κηρία ἄνευ φιαλίων, οὐ λίκτουσι δέ εἴτα ὁ βασιλεὺς μετὰ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου καὶ πατρικίων καὶ πάσης τῆς συγκλήτου, ὄψικεύων τὰ τίμια ξύλα, κατέρχεται διὰ τοῦ μεγάλου κοχλιοῦ, καὶ ἐκκλίνας τὸς εὐώνυμον μέρος, διέρχεται διὰ τοῦ διδασκαλείου, ἐνθα ἐπιγέγραπται τὰ πασχάλια, καὶ τὰ βάρθρα κατελθὼν, εἰσέρχεται διὰ τῆς μεγάλης πύλης τοῦ νάρθηκος, καὶ τὰς βασιλικὰς πύλας καταλαβὼν, ἴσταται, ἐπιδοὺς τῇ πραιποσίτῳ κηρίον, ὃ Ed. L. 75 περ κατέχει, καὶ ἕτερα παρ' αὐτοῦ λαβὼν καὶ εὐξάμενος, 10 ἐπιδίδωσιν αὐτὰ τῇ πραιποσίτῳ, ὃ δὲ πραιπόσιτος τῇ τῆς καταστάσεως. ἔπειτα λαμβάνει τὸ λιτανίκιον αὐτοῦ πάλιν παρὰ τοῦ πραιποσίτου, καὶ προσκυνήσας τὸ ἄχραντον εὐαγγέλιον, διέρχεται μετὰ τοῦ πατριάρχου μέσον τοῦ ναοῦ, καὶ ἐν τοῖς δεξιόις μέρεσι τοῦ ἁμβωνος εἰσέρχεται διὰ τῆς σωλέας, 15 τῶν πατρικίων ἐστώτων εἰς τὴν σωλέαν, καὶ βασιταζόντων τὰ αὐτῶν κηρία. (B.) Ὁ δὲ βασιλεὺς ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν ἐστώς, ἐπιδίδωσι τῇ πραιποσίτῳ τὸ ἴδιον κηρίον, καὶ Ms. G6. a ἕτερα παρ' αὐτοῦ λαβὼν καὶ εὐξάμενος, ἐπιδίδωσιν αὐτὰ αὐτῇ, καὶ εἰς τὸ θυσιαστήριον εἰσελθὼν, καὶ τὰ τίμια ξύλα 20 B προσκυνήσας, ἔξέρχεται, εἰθ' οὕτως ὑποστρέψας διὰ τῆς σωλέας, ἀνέρχεται τρίτον βάρθρον τοῦ ἁμβωνος ἢ καὶ τέταρτον, καὶ ἴσταται ἐκεῖσε, κρατῶν τὸ κηρίον· οἱ δὲ τοῦ κουβουκλείου ἀρχοντες ἴστανται ἐν τῇ σωλέᾳ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, οἱ δὲ

natu, cereos sine phialis gestantes, Imperatorem, non prona tamen in terra facie, excipiunt. Is deinde cum praefectis cubieuli, patriciis et universo senatu veneranda ligna sequens, per magnam cochleam descendit, et ad sinistram inclinans, per didascalium, ubi cyelli paschales scribuntur, digreditur, et postquam per scalam descendit, magnam nartheis portam ingreditur, cum vero ad Imperatorias portas pervenit, subsistit, cereum, quem tenuerat, praeposito reddens, aliosque ab eo accipit, et precatus eos praeposito, hic cerimoniariorum rursus tradit. Deinde iterum processionalium suum a praeposito sumit, et sacro evangelio adorato, cum patriarcha per medium templum abit dextramque ambonis partem per solcam ingreditur, patriciis interim in solea stantibus suosque cereos gestantibus. (H.) Imperator autem ad sacras ianuas constitutus, cereum suum praeposito tradit aliosque ab eo sumit, et post preces ipsi reddit; sacrarium ingressus, veneranda ligna adorat, deinde per solem reversus, gradum tertium aut quartum quoque ambonis adscendit, et ibi, cereum tenens, subsistit: cubiculo praefecti in solea coram Imperatore, eunuchi protospatharii in sinistro ambonis latere

εὐνοῦχοι πρωτοσπαυάριοι ἐξ εὐωνύμου τοῦ ἄμβωνος εἰς τὸ σκάμνον, οἱ δὲ τοῦ μαγλαβίου ὀπίσω τῶν εὐνοῦχων πρωτοσπαυαρίων, ἴσον τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τοῦ ἄμβωνος, διὰ τὸ μὴ διοδοεῖν τιτὰ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. τοῦ δὲ πατριάρχου ἀνελεθόντος μετὰ τῶν τιμίων ξύλων εἰς τὸν ἄμβωνα, ἐπιδίδωσιν ὁ βασιλεὺς τὸ λιτανίκιον αὐτοῦ κηρίον τῇ πραιποσίτῳ, καὶ λαβὼν ἕτερα τῆς προσευχῆς, ἴσταται μετ' αὐτῶν, ἕως ἂν ὑψώσῃ ἐν τοῖς τέσσαρσι μέρεσι τοῦ ἄμβωνος. εἶτα C ἐπιδούς ὁ βασιλεὺς τοὺς κηροὺς τῇ πραιποσίτῳ, κατέρχονται 10 ἀμφοτέροι διὰ τῆς σωλέας, ὅ,τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸ θνυσιαστήριον, προτιθεμένων τῶν τιμίων ξύλων, καὶ τοῦ βασιλέως εὐξαμένου καὶ προσκυνήσαντος τὰ τίμια ξύλα, ἐξέρχεται διὰ τοῦ πλαγίου τοῦ θνυσιαστήριου, καὶ διασώζει αὐτὸν ὁ πατριάρχης μέχρι τοῦ ἁγίου 15 ἱερῆτος. κἀκεῖσε ἀλλήλους ἀσπασάμενοι, ὁ μὲν βασιλεὺς μετὰ τῆς προελεύσεως εἰσέρχεται διὰ τῆς μικρᾶς πύλης τῆς χαλκῆς, ἐν ἣ ἴσταται μέρος τῶν Πρασίνων καὶ κατασφραγίζει τὸν βασιλέα, ἕως ἂν διέλθῃ, καὶ οὐδὲν ἕτερον ποιεῖ. τοῦ δὲ βασιλέως εἰσελθόντος εἰς τὴν χαλκῆν, δέχεται αὐτὸν μέρος D 20 τῶν Βενέτων ἐν τῇ δεξιῇ μέρει τοῦ τρικλίνου, καὶ κατασφραγίζει τὸν βασιλέα, ὃν τρόπον καὶ οἱ Πράσινοι. τὰς δὲ σχολὰς καὶ τὰ ἐσκούβιτα διελθῶν, ἀπέρχεται διὰ τοῦ κονιστωριίου, καὶ μένει ἢ σύγκλητος ἐκεῖσε, ὑπερσυχομένη τὸν βασιλέα „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους,” διελθόντα δὲ 25 τὸν ὀνόποδα, δέχεται αὐτὸν ὁ τῆς καταστάσεως μετὰ τῶν σκ-

19. δὲ om. ed.

in scamno, manclavitate pone eos in sinistra parte ambonis subsistunt, quoniam nemo coram Imperatore prodire potest. Patriarcha cum venerandis lignis ambonem ingresso, Imperator eorum animum processionalem praeposito tradit, et aliis supplicationis acceptis, cum ipsis subsistit, donec exaltatio crucis in quatuor ambonis lateribus facta est. Postea cercis praeposito redditus, ambo, Imperator et patriarcha, per solcam digressi, sacrarium intrant, venerandis lignis ibi expositis, et postquam precatus Imperator est ligamque venerandum adoravit, per saerarii obliquitatem egreditur, eumque patriarcha usque ad sacrum fontem ducit. Ubi postquam se invicem osculati sunt, Imperator cum processione per parvam portam chalcens, ubi factio Prasina, Imperatorem usque dum transiit signans, nec quicquam praeterea faciens, adest, ingreditur. Ingressum in chalcem Venetorum factio in dextro triclinii latere excipit, eodemque, quo Prasini modo signat. Per scholas deinde et excubias digressus, per consistorium abiit, ubi senatus adest, Imperatori: *In multa bonaque*

λενταρίων, καὶ αὐτοὶ ὑπερευχόμενοι τὸν βασιλέα, οἱ δὲ πα-
 τρῖκοι εἰς τὸ στενὸν καὶ αὐτοὶ ὁμοίως ποιούσι. καὶ διελθὼν
 διὰ τοῦ ἀγυουστῆος εἰσέρχεται εἰς τὸ παλάτιον, καὶ εὐθέως
 Ma. 66. ἠπαλλάσσουν οἱ ἄρχοντες πάντες, καὶ μένουσιν ἀπὸ σκαρα-
 Ed. L. 76 μαγγίων. χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ προέλευσες οὐκ εἰ-
 σέρχεται.

ΚΕΦ. κγ'.

Ἔσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ ἑορτῇ καὶ προελεύσει τῆς ἀγίας Χριστοῦ
 τοῦ Θεοῦ ἡμῶν κατὰ σάρκα γεννήσεως.

Προέρχονται ἅπαντες ἡλλαγμένοι ἐν τῷ ἡμικυκλίῳ τῆς 10
 ἀψίδος, φοροῦντες οἱ πατρίκοι καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου καὶ
 οἱ τὰ πρῶτα ὄσφρῖκα κατέχοντες χλανίδια, οἱ μὲν τύρεα καὶ
 Βυηλινοκάθρυπτα, ὁμοίως καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου τύρεα, οἱ
 δὲ ταῶνας κογχεντούς, ἕτεροι δὲ μαρζαύλια· καθυπουρογοῦσι
 δὲ οἱ αὐτοὶ μετὰ τῶν αὐτῶν χλανιδίων μέχρι τῆς πρὸ μιᾶς 15
 ἡμερῶν παραμονῆς τῶν φάτων. τοῦ δὲ παλατίου ἀνοίξαντος,
 οἱ τε πατρίκοι καὶ στρατηγοὶ καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου εἰσέρ-
 χονται εἰς τὸ ἡμικύκλιον τῆς ἀψίδος, ὡσανύτως καὶ οἱ ἐξ ἔ-
 θους εἰσερχόμενοι, καὶ πάντων ἐν τῷ παλατίῳ εἰσελθόντων, οἱ
 μὲν πατρίκοι ἅμα τῶν στρατηγῶν τε καὶ δομειστικῶν δέχονται 20
 τὸν βασιλέα ἐν τῷ ἡμικυκλίῳ τῆς ἀψίδος, ἤγουν τοῦ τρικύ-
 χου· οἱ δὲ τοῦ κουβουκλείου ἅπαντες εἰσερχόμενοι διὰ τῶν

4. πάντες om. ed. 5. δὲ om. cod.

*tempora, acclamans: per onopodem transeuntem cerimoniaris cum
 silentiariis, fausta precaturis, excipit, quod idem patricii in steno
 faciunt. Postremo per augusteum palatium ingreditur, ubi omnes
 proceres mutatorias deponunt, et in scaramangis manent. Processio
 autem nulla eo die ad palatium instituitur.*

CAP. 23.

*Observanda in festo die et processions sacras Christi, Dei nostri,
 nativitatis secundum carnem.*

Procedunt omnes in mutatoriis ad hemicyclum apsidis, patricii,
 cubicularii et supremis muneribus praefecti, tunicas, tyrias illi qui-
 dem et lanceas, cubicularii tyrias, hi pavonibus conchisque pictas,
 alii marzaulia gestantes: ministrant vero suis in tunicis ad eum diem,
 qui vigiliam festi luminum praecedit. Palatio aperto, patricii, stra-
 tegi et cubicularii cum ceteris, qui ingredi solent, hemicyclum apsidis
 ingrediuntur, quo facto, patricii cum strategis et domesticis Impe-

διαβατικῶν τῶν ἁγίων μὲ κακέιδεν δηριγεύόμενος ὑπ' αὐτῶν
 ὁ βασιλεὺς διέρχεται διὰ τῆς δάφνης εἰς τὴν ἁγίαν τριάδα,
 κακέϊσε κηρούς ἄψας, ἐξέρχεται διὰ τῆς πλαγίας τοῦ βήμα-
 τος καὶ εἰσέρχεται, ἔνθα τὰ λείψανα τῶν ἁγίων ἀπόκεινται,
 5 ἁπτῶν ἐκέϊσε κηρούς, ὡσαύτως ἄπει κηρούς καὶ εἰς τὸν βα-
 πτιστήρα ἔξω εἰς τοὺς σταυρούς. διοδεύων δὲ διὰ τοῦ ἀν-
 γουστέως, εἰσέρχεται εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον, ἄψας δὲ κά-
 κεϊσε κηρούς καὶ εὐζάμενος, ἐξέρχεται, καὶ εἰσέρχεται ἐν τῇ
 κοιτῶν αὐτοῦ, ἐκδεχόμενος τὸν καιρὸν. τοῦ δὲ τῆς καταστά-
 10 σεως εἰσελθόντος καὶ ἐνέγκαντος ἀπόκρισιν τῇ πραιποσίτῳ,
 ὅτι ἤγγικεν ἡ ὥρα, εἰσέρχεται ὁ πραιπόσιτος, καὶ λέγει τῇ
 βασιλεῖ, καὶ ἐξέρχεται ἀπὸ κοιτῶνος αὐτοῦ, καὶ τὴν χλαμίδα
 αὐτοῦ περιβαλλόμενος διὰ τῶν βεστητόρων, καὶ ἐξελθόντων
 αὐτῶν, στέφεται ὑπὸ τοῦ πραιποσίτου καὶ ἐξέρχεται διὰ τοῦ D
 15 ἀνγουστέως εἰς τὸ στενὸν, ἰστώτων πρωτοσπυθαιρίων βαρβά-
 των ἔξω τῆς πύλης ἐξ εὐωνύμων εἰς τὸ βῆλον, καὶ τοῦ βασι-
 λέως ἐκέϊσε μετὰ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου σπάντος,
 νεύει τῇ πραιποσίτῳ, ὁ δὲ πραιπόσιτος δίδωσι νεῦμα τῇ ὀστια-
 ρίῳ εἰς τὸ βῆλον κάτω, καὶ εἰσέρχονται οἱ πατρικιοὶ εἰς τὸ στε-
 20 νὸν μετὰ τῶν στρατηγῶν, καὶ προσκυνοῦσι τὸν βασιλέα, καὶ
 λαβῶν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, λέγει „κελεύ-
 σατε.” (B.) Εἰθ' οὕτως δηριγεύεται ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τε τοῦ
 κουβουκλείου, πατρικίων τε καὶ στρατηγῶν, ὡσαύτως καὶ οἱ
 βεστήτορες, βασιάζοντες τὸν σταυρὸν, διέρχονται ἐνώπιον Ed. L. 77
 7. εἰς τὸ ἅγιον cd.

ratorem in hemicyclo apsidis seu triconcho excipiunt. Cubicularii
 omnes per porticus quadraginta Sanctorum intrant, unde ab iis sti-
 patus Imperator per daphnem ad S. Trinitatis abit, ubi cum cereis
 ardentibus per obliquitatem hematis exit, et locum, ubi Sanctorum
 reliquiae repositae sunt, petit et ibi, aequae ac in exteriori parte ba-
 pisterii, in crucibus cereos accendit. Digressus deinde per augusteum
 ad S. Stephani abit, ubi cum cereis accensis precatus, cubiculum
 suum, tempus expectaturus, intrat. Magister cerimoniarum venit,
 et horam imminere praeposito, is Imperatori indicat, qui e suo
 cubiculo egreditur, tunica sua a vestitoribus indutus, iisque egressis,
 a praeposito coronatur, perque augusteum ad stenum abit, proto-
 spathariis barbatis extra portam in latere sinistro intra velum stan-
 tibus, ubi Imperator cum praefectis cubiculo constitutus, praeposi-
 to, praeposito ostiario signum in velo inferiori dat, tunc patricii
 ateneum cum strategis intrant, et Imperatorem adorant: praepositus,
 accepto ab eo signo, dicit: *Iubete*. (II). Sic Imperator a cubiculo,
 patriciis et strategis stipatur, vestitores crucem praeferentes, coram
 patriciis et senatu in tota processione transeunt, Imperatorem per pul-

τῶν πατρικίων καὶ τῆς συγκλήτου δι' ὅλης τῆς προελεύσεως τοῦ δὲ βασιλέως ἐξελεθόντος τὴν τοῦ πουλίπλου πύλην, ἤρουν εἰς τὸν δρόποδα, καὶ στάντος αὐτοῦ ἐκεῖσε, αὐτῶν πεσόντες οἱ πατρικιοὶ καὶ οἱ λοιποὶ, ἰσταμένοι τοῦ τῆς καταστάσεως ἔμπροσθεν, λαβῶν νεῦμα ὃ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, 5 νεύει τῇ τῆς καταστάσεως, καὶ λέγει „κελεύσατε“, καὶ κἀτέρχονται πάντες εἰς τὸ κονισιστώριον, καὶ στάντος τοῦ βασιλέως ὑποκάτω τοῦ καμελανκίου εἰς τὸν πορφυροῦν λίθον, προσκνυοῦσι πάντες οἱ προειρημένοι μετὰ πάσης τῆς συγκλήτου, ἐστῶτος καὶ σιλεντιαρίου ἔμπροσθεν τῆς πύλης. εἶται 10
B νεύει ὁ βασιλεὺς τῇ πραιποσίτῃ, ὃ δὲ πραιπόσιτος τῇ σιλεντιαρίῳ, κἀκεῖνος λέγει „κελεύσατε“. τὸ δὲ βασιλικὸν ἄρμα βαστάζοντες σπαθάριοι βασιλικοὶ διοδεύουσιν ὄπισθεν τῶν βαρβύτων πρωτοσπαθαρίων ἐν ἐκάστη προελεύσει οὕτως, καὶ διέρχονται ἅπαντες διὰ τῶν ἐσκουβίτων. ἔμπροσθεν δὲ τῶν 15 τριῶν πυλῶν τοῦ κονισιστωρίου ἀντικρὺ ἵσταται ὁ κληρὸς τοῦ κυρίου, βαστάζων σταυρὸν καὶ θυμιατὸν, καὶ προσκνήσας τὸν σταυρὸν ὁ βασιλεὺς, ὡς εἶθισται αὐτῇ κατὰ προέλευσιν ποιεῖν, διέρχεται διὰ τῶν ἐσκουβίτων, ὀψικενόμενος ὑπὸ τε τῆς συγκλήτου καὶ τῶν σκευῶν κατὰ τάξιν ἔμπροσθεν τοῦ 20 μεγάλου σταυροῦ ἔνθεν κἀκεῖσε. τοῦ δὲ βασιλέως μέλλοντος τὴν μεγάλην πύλην τῶν ἐσκουβίτων διελθεῖν, εἰ μὲν εἰσι **C** σκρίβωνες μέλλοντες προβληθῆναι τῇ τάξει ταύτῃ, στάντος τοῦ βασιλέως μέσον τῆς πύλης, εἰσάγει ὁ δομέστικος τῶν ἐσ-

23. προβληθῆναι, τῇ τάξει ταύτῃ στάντ. ed.

piti portam seu ad onopodium progressum et ibi stantem, rursus patricii ceterique prono in terram vultu adorant, adest quoque cerimoniarum, cui praepositus, accepto ab Imperatore signo, annuit, dicens: *Iubete*, et omnes ad consistorium abeunt, et Imperatorem, sub camelauccio in porphyretico lapide constitutum, una cum senatu universo adorant, silentiario quoque ante portam stante. Deinde rursus Imperator praeposito, praepositus silentiario signum dat, qui dicit: *Iubete*. Imperatoria vero arma gestantes spatharii post barbatos protospatharios sic in unaquaque processione prodeunt, perque excubias omnes procedunt. Ante tres consistorii portas clerus Domini cum cruce et suffimentis stat, Imperator, ut in solennibus pompis ipsi mos est, cruce adorata, a senatu et ministris secundum ordinem ac receptum morem utrinque stipatus, ante magnam crucem transit. Dum vero ad magnam excubitorum portam digressurus est, si quis scribo promovendus est, eum, Imperatore in medio portae constituto, domesticus excubitorum et cerimoniarum magister, scribonem comitantes, adducunt. Cui Imperator acceptam a praeposito virgam tradit, is eam tenens abit, et in ordine suo stat. Deinde

κουβίτων καὶ ὁ τῆς καταστάσεως, κρατοῦντες τὸν σκρίβωνα.
 καὶ λαβῶν ὁ βασιλεὺς παρὰ τοῦ πραιποσίτου τὸ βεργίον, ἐπι- Ma. 67. b
 δίδωσι τῇ σκρίβωνι· εἶτα λαβῶν τὸ βεργίον, ἀπέρχεται καὶ
 ἴστανται ἐν τῇ τάξει αὐτοῦ. καὶ κατελθὼν τὸ μέγα πούλι-
 5τον ὁ βασιλεὺς καὶ εἰς τὰς σχολὰς εἰσελθὼν ἔνδον τῆς πύλης
 εἰς τὸ στρόγγυλον, ἔνθα ὁ σταυρὸς ἴστανται καὶ οἱ τοῦ λο-
 γοθεσίου, ἄπτε κἀκεῖσε κηρούς, καὶ στάς ἐν τῇ καμάρῃ τοῦ
 στρογγύλου, εἰ μὲν εἰσι κόμητες οἱ μέλλοντες προβληθῆναι,
 προβάλλονται οὕτως. (Γ.) Κρατοῦσιν ὅ, τε δομέστικος τῶν D
 10σχολῶν καὶ ὁ τῆς καταστάσεως τὸν μέλλοντα προβληθῆναι
 κόμητα, καὶ ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα· ὁ δὲ βασιλεὺς
 λαβῶν παρὰ τοῦ πραιποσίτου ὠρατίωνα, ἐπιδίδωσιν αὐτῷ,
 ἀπέρχεται καὶ ἴστανται ἐν τῇ τάξει αὐτοῦ· ὁμοίως δὲ εἰν
 εἰσι καὶ δομέστικοι ἢ καὶ προτίκτωρες μέλλοντες προβληθῆναι,
 15κρατούμενοι ὑπὸ τε τοῦ δομεστικού τῶν σχολῶν καὶ τοῦ τῆς
 καταστάσεως, ἄγονται πρὸς τὸν βασιλέα, ὁ δὲ βασιλεὺς λα-
 βῶν παρὰ τοῦ κανικλείου τὰ χαρτία, οἷα τῶν ὑπᾶτων, ἐπι- Ed. L. 78
 δίδωσι τοῖς προβαλλομένοις, καὶ ἀπελθόντες ἴστανται ἐν τῇ
 20ἐν τῇ πέμπτῃ σχολῇ ἔλθων, ἄπτε ἐκεῖσε εἰς τὸν σταυρὸν κη-
 ρούς, καὶ στάτος αὐτοῦ ἐν τῇ τῆς πέμπτης σχολῆς πύλῃ,
 δέχεται αὐτὸν ὁ περατικὸς δῆμος τῶν σχολῶν καὶ ἐπιδίδωσι
 τῷ βασιλεὶ ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν λιβελλάριον, ὁ δὲ βασι-

17. τὰ om. cd. 19. ξαυτῶν cd. 22. Post δῆμος R. excidisse pu-
 tat τῶν Βενίτων μετὰ καὶ τοῦ δομεστικού.

Imperator e magno pulpito descendens, scholas ingreditur, in porta
 et strongylo, ubi crux et logothetae stant; ibi quoque cereos ac-
 cendit, stansque in strongyli camera, si qui comites adsunt, qui
 promoveri volunt, eis his cerimoniais novam dignitatem impertire
 solet. (III.) Domesticus scholarum et ceremoniarum comitem promo-
 vendum suscipiunt et ad Imperatorem ducunt: qui acceptam a prae-
 posito orationem ei tradit, tunc abit et locum suum occupat. Si-
 militer si domestici aut protectores promoveudi sunt, a domestico
 scholarum et ceremoniarum stipati, ad Imperatorem ducuntur, qui
 allatas a caniculi praefecto chartas, his, quas consules accipiunt,
 similes, candidatis tradit, ipsi abeuntes in suo ordine consistunt.
 Imperator per scholas digressus, postquam quintam intravit, cereos
 ibi in cruce accendit, stantemque in porta scholae quintae transito-
 riae scholarum factio excipit, earumque domesticus libellum Impera-
 tori, is praeposito, praepositus cubiculario tradit, et domestico ac
 ceremoniarum in loco suo constituto, et factione Imperatori acclaman-

λεὺς δίδωσι τῷ πραιποσίτῳ, ὁ δὲ πραιπόσιτος κουβικουλα-
ρίῳ, καὶ τοῦ δομεστικῶν καὶ τοῦ τῆς καταστάσεως σπάντων
ἐν τῷ τόπῳ αὐτῶν, εὐφημοῦντος καὶ τοῦ δήμου τὸν βασιλέα,
ὁ δομεστικὸς τῶν σχολῶν κατασφραγίζει μετὰ τῆς χροακῆς
B αὐτοῦ, ἧς φορεῖ χλανίδος. καὶ τοῦ δήμου ἐκτελέσαντος τὰς
ἐξ ἔθους εὐφημίας, διέρχεται διὰ τῶν σχολῶν καὶ ἐξέρχεται
τὴν μεγάλην πύλην τῆς χαλκῆς, εἶτα διοδεύων διὰ τῆς μέσης,
εἰσέρχεται διὰ τοῦ αὐγουστιῶνος. αἱ δὲ λοιπαὶ δοχαὶ τοῦ πε-
ρατικοῦ δήμου τῶν Πρασίνων καὶ δήμου τῶν Βενέτων καὶ
αὐτοὶ εὐφημοῦσι, καὶ ἐπιδιδόντες τὰ λιβελλάρια, ποιοῦντες 10
καὶ σταυρία, ὁ δημοκράτης τῶν Πρασίνων καὶ οἱ δύο δή-
μαρχοὶ τῶν μερῶν ἐκτελοῦσιν ἅπαντα ἀκολουθῶς, ὃν τρόπον
Ms. 68. α καὶ ὁ δομεστικὸς τῶν σχολῶν ἐξετέλεσε. (A.) Καὶ εἰσελθόν-
τος τοῦ βασιλέως πρὸ τοῦ νάρθηκος ἔνδον τοῦ βήλου, λαμ-
βάνει ὁ πραιπόσιτος τὸ στέμμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασι- 15
C λέως, εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ νάρθηκι, καὶ δέχεται αὐ-
τὸν ὁ πατριάρχης, εἶτα προσκυνήσαντες ἀλλήλους καὶ ἀσπα-
σάμενοι, κρατήσαντες ἀλλήλων τὰς χεῖρας, διέρχονται μέ-
χρι τῶν βασιλικῶν πυλῶν, κύκεισε στᾶς ὁ βασιλεὺς ἄπει
κηρὸς, καὶ τοῦ πατριάρχου ἐκτελέσαντος τὴν εὐχὴν τῆς εἰς-20
όδου τῆς θείας λειτουργίας, ἐπιδίδωσι ὁ βασιλεὺς τῷ πραι-
ποσίτῳ τοὺς κηρὸς, καὶ ὁ πραιπόσιτος τῇ τῆς καταστάσεως.
καὶ ἀσπασάμενος ὁ βασιλεὺς τὸ ἄγρῳνον εὐαγγέλιον, εἰσέρ-
χεται μέσον διὰ τοῦ ναοῦ, καὶ διὰ τῆς πλαγίας τοῦ ἁμβωνος
καὶ τῆς σωλαίας διελθὼν, ἴστυται ἐνώπιον τῶν ἀγίων θυρῶν, 25
καὶ λαβὼν κηρία ἀπὸ τοῦ πραιποσίτου καὶ εὐξάμενος, ἐπιδί-

te, domesticus scholarum tunica sua variegata, quam gerit, crucis signum facit. Postquam factio solennes acclamationes percipit, per scholas transit, digressus per scholas, e magna porta chalcus procedit, perque mediam transiens, augusteum intrat. At reliquae partes transitorii Prasinorum ac Venetorum populi et ipsae acclamant, libellisque traditis, dum signum crucis faciunt, princeps Prasinorum cum factionum tribunis omnia eo ordine, quem domesticus scholarum servavit, peragit. (IV.) Imperatore ante narthecem intra velum ingresso, praeposito coronam a capite Imperatoris demit, qui narthecem intrat et a patriarcha excipitur, ubi, postquam se invicem adorantur osculatique sunt, manibus iunctis ad Imperatorias portas discedunt, ubi Imperator stans, cereos accendit, et precibus introitus divinae liturgiae peractis, eos praeposito, is cerimoniaro tradit. At postquam Imperator sanctum evangelium osculatus est, per medium templum et obliquitatem ambobus solcamque digressus, cereos a praeposito sumit, eosque precatus iterum praeposito reddit,

δωσιν αὐτὰ πάλιν τῇ πραιποσίτῳ καὶ εἰσέρχεται ἔνδον εἰς D
 τὸ θυσιαστήριον, καὶ ὑφαντοὶ ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ δύο εἰλιτὰ,
 ἀσπαζόμενος δύο ἱερὰ ποτήρια καὶ δύο ἱεροὺς δίσκους καὶ
 τὰ σπύργα τῷ Κυρίου, εἶτα λαβὼν ἀπὸ τοῦ πραιποσίτου
 5 ὑποκόμβιον ὁ βασιλεὺς, τίθει αὐτὸ ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ
 καὶ ἐξέρχεται διὰ τῆς πλαγίας τοῦ βήματος, καὶ εἰσέρχεται
 εἰς τὸ μητατώριον, ἄπτων καθεῖσε κηρούς τελουμένης δὲ
 τῆς θείας λειτουργίας, ἥνικα μέλλουσι τὰ ἅγια διέρχεσθαι,
 ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς, δηριγεύμενος ὑπὸ τε τῶν πατρικίων
 10 καὶ λοιπῶν ἀρχόντων, καὶ κατέρχεται διὰ τῆς πλαγίας τοῦ
 ναοῦ, καὶ ἀπέρχεται, ἔνθα ἴσταται τὸ κηρίον, ὅπερ μέλλει
 βυστάσαι, καὶ πλησιάζαντος τοῦ βασιλέως εἰς τὸν τόπον, ἐν Ed. L. 79
 ἢ ἴσταται τὸ κηρίον αὐτοῦ, ἴσταται ἢ σύγκλητος ἔνθεν κα-
 κείθεν, καὶ διέρχεται μέσον αὐτῶν. καὶ πλησιάζαντος τῇ
 15 λαμπάδι αὐτοῦ, ἤγουν τῷ κηρίῳ, λαμβάνει αὐτὸ ὁ πραι-
 πόσιτος καὶ ἐπιδίδωσι τῷ βασιλεῖ, καὶ λαβὼν αὐτὸ, ἀν-
 θις ὑποστρέφει, ὀψικενόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων, καὶ δι-
 έρχεται ὀπισθεν αὐτῶν, ὀψικεύων τὰ ἅγια, καὶ διέρχε-
 ται διὰ τῆς σωλαίας, καὶ τῶν ἁγίων θυρῶν πλησίον γενό-
 20 μενος, ἐπιδίδωσι τὸ κηρίον τῷ πραιποσίτῳ, ὁ δὲ πραιπόσιτος
 τίθει αὐτὸ ἐπάνω τῆς σωλαίας, πλησίον τῶν ἁγίων θυ-
 ρῶν, καὶ πλησίον αὐτοῦ ἑστὼς ὁ βασιλεὺς, ἐκδέχεται ἐκεῖ. Ms. 68. b
 σε, ἕως ἂν διέλθωσι τὰ ἅγια, καὶ προσκυνῶσιν ἀμφοτέ-
 ροι ἀλλήλους, ὅτε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης. (E.) Ἀπέρ- B

3. τὰ δύο ἱερὰ ποτ. καὶ τοὺς δύο con. R. 12. βυστάσαι ed.
 20. τὸ κηρίω cod.

deinde sacrarium intrat, ibique duo instrata sacro altari imponit, duosque sacros calices totidemque discos et fascias Domini osculatus, acceptum a praeposito apocombium in sacra mensa reponit, perque latus hominis metatorium petit, ubi etiam cereos accendit. Finiſto ſancto officio, dum sacra transitura sunt, egreditur, a patriciis ceterisque praefectis stipatus, perque latus templi eo, ubi cereus, quem gestaturus est, stat, abit, et cum ad eum locum pervenit, senatores utrinque subsistunt, per quos medius transit. Appropinquanti Imperatori lampadem seu cereum suum praepositus tradit, quo accepto, iterum revertitur a praefectis stipatus, post quos, sacra comitans, procedit, perque soleam digressus et prope sacras ianuas constitutus, praeposito cereum tradit, qui eum supra soleam prope sacras ianuas reponit, Imperator vero, prope eum constitutus, exspectat, dum sacra procedent, seque invicem Imperator et patriarcha adorant. (V.) Ille rursus ad metatorium abit, et cum soleannia oscula imperticuda sunt, rursus abit, et patriarcham, metro-

χεται πάλιν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ μητατόριον, ἤνικα δὲ ἐγγίσει ὁ ἀσπασμὸς, ἐξέρχεται πάλιν, καὶ ἀπελθὼν ἀσπάζεται τὸν πατριάρχην, μητροπολίτας τε καὶ ἐπισκόπους, ἄρχοντας τε τῆς ἐκκλησίας καὶ κληρικούς τούς ἐξ ἔθους ἀσπαζομένους τὸν βασιλέα, ὁμοίως καὶ τρία φωτίσματα, καὶ σπάντος τοῦ βασιλέως ἐν τῇ τόπῳ, ἐν ᾧ εἴθισται αὐτὸν πάντοτε διδόναι τὴν ἀγάπην τοῖς ἄρχουσιν, εἰσέρχονται οἱ πατρίκιοι, στρατηγοὶ τε καὶ δομέστικοι καὶ οἱ τὰ πρῶτα ὄφρ' ἵκρια κατέχοντες, οἱ δῆμαρχοι καὶ ὁ τῆς καταστάσεως, ἅπαντες δὲ οὗτοι κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν τάξεις προσκυνοῦντες, ἀσπάζονται καὶ ἴσταν-10
 Cται εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν τάξεις τε καὶ στάσεις ἐνθεν κἀκεῖσε, καὶ μετὰ τὸ ἀσπασοῦσθαι τὸν βασιλέα πάντας τοὺς προῤῥήθ' ἔντας προσκυνοῦσιν ἀμρότεροι ἀλλήλους, ὅτε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης. πάλιν ἀπέρχεται ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ μητατόριον, καὶ τῆς θείας κοινωνίας καταλαβούσης, ὁ τῆς καταστά-15
 σεως δηλοῖ τῇ πραιποσίτῳ, καὶ ὁ πραιπόσιτος τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐξέρχεται δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν προειρημένων, καὶ πλησίον τοῦ πατριάρχου γενόμενος πρὸς τὸ κοινωνῆσαι τοῦ ἀχράντου σώματος καὶ αἵματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, κρατοῦσι δύο ὀστιάριοι δουμνικάλιον ἠπλωμένον, καὶ 20
 δεξιόμενος τὸ τίμιον δῶρον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, ἀσπάζεται τὸν πατριάρχην, καὶ τὸ πούλιτον κατελθὼν καὶ σφραγίσας
 Δὲκ τρίτου, κοινωνεῖ τὸ ἅγιον δῶρον. εἰθ' οὕτως ἀνέρχεται τὸ αὐτὸ πούλιτον, καὶ ὑφαπλοῦσιν οἱ ὀστιάριοι τὸ δουμνικάλιον ὑποκίτω, καὶ λαβὼν τὸ νᾶμα παρὰ τοῦ πατριάρχου, 25

21. ἀσπάζεται — κατελθὼν om. ed. 25. τὸ νᾶμα cod., τὸν εἶμα ed.

pollitas, episcopus, praefectos ecclesiae et clericos, qui pro more osculum ab Imperatore accipiunt, acque ac tria baptisteria, osculatur, et eo loco, ubi agarum proceribus distribuere solet, constitutus, patricii, strategii et domestici primisque officiis admoti, tribuni factionum et cerimoniarum, omnes ordine suo, adorant, eum osculantur et postquam in loco et statione ab utroque latere adstant, et postquam dicti omnes Imperatorem osculati sunt, ipse et patriarcha se invicem adorant et osculantur. Deinde Imperator rursus ad metatorium abit, et divina communionem appropinquante, cerimoniarum praepositum, praepositum Imperatorem admonet, qui a dictis stipatus et prope patriarcham constitutus, ut sacri corporis et sanguinis Domini nostri Iesu Christi particeps fiat, duo ostiarii dominicale evolutum tenent, ipse manibus suis venerandum donum accipiens, osculatur patriarcham, et a pulpito descendens idque ter cruce signans, communicat. Sic ad idem pulpitum ascendit, ostiarii dominicale revolvunt, et sacro vino a patriarcha accepto, abit, et postquam precatus est, se invicem ad-

κατέρχεται, καὶ εὐξάμενος προσκυνούσιν ἀμφοτέρω ἀλλήλους, εἶτα ὑποστρέψας εἰσέρχεται εἰς τὸ μηκατώριον καὶ κραματίζει μετὰ τῶν πατρικίων καὶ λοιπῶν ἀρχόντων, οὓς ἂν κελεύσῃ. εἶτα περιβάλλεται διὰ τῶν βεσητηόρων τὴν χλανίδα αὐτοῦ, καὶ κελεύει τῇ πραιποσίτῳ προσκαλέσασθαι τὸν πατρι-**Με. 69. a** ἀρχην, καὶ διέρχεται μετὰ τοῦ βασιλέως ἕως τοῦ ἁγίου φρέατος, κάκεισε σπάντος τοῦ βασιλέως, κράζει ὁ ἄργυρος τοὺς εἰσθότας λαμβάνειν τὰ χρυσᾶ βαλαντίδια. ὁ οὖν πραιπόσι-**Ed. L. 80** τος, λαμβάνων ἐκ τοῦ ἀργύρου τὰ βαλαντίδια, ἐπιδίδωσι τῇ ἰοβασιλεῖ, ὃ δὲ βασιλεὺς δίδωσιν, οὓς κράζει ὁ ἄργυρος, καὶ εἰσελθὼν ἔνδον τοῦ βήλου μετὰ τῶν τοῦ κουβουκλείου ἀρχόντων, ἐπιδίδωσι ὁ πραιπόσιτος τὸ στέμμα τῇ πατριάρχῃ, κάκεινος στέφει τὸν βασιλέα, καὶ εἰθ' οὕτως ἐπιδίδωσιν ὁ πατριάρχης εὐλογίαις τῇ βασιλεῖ, εἶτα λαβὼν ὁ βασιλεὺς πα-**159 a** τριάρχου ἀποκόμβιον, ἀντιδίδωσι τῇ πατριάρχῃ, ὃ δὲ πατριάρχης ἀντιδίδωσι τῇ βασιλεῖ ἄλειπτά. (5.) Καὶ ἀλλήλους ἀσπασάμενοι, ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς καὶ ἵσταται ἔξω τῆς πύλης τοῦ ἁγίου φρέατος τῆς ἐξαγούσης εἰς τὸν ἔμβολον, κάκεισε δέχεται αὐτὸν τὸ μέρος τῶν Βενέτων, φο-**B** ρορῶντος τοῦ δημάρχου χλανίδα Βένετον, καὶ ἀπολογουῖσιν, ὡς εἰδίσται αὐτοῖς, εὐφημοῦντες τὸν βασιλέα, ὁμοίως καὶ οἱ τοῦ περατικοῦ δήμου δημοκράται καὶ ὁ δήμαρχος τῶν Πρασίνων τοῦτο ἐκτελοῦσι κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν. καὶ αὐθις διέρχεται διὰ τε τῶν σχολῶν καὶ τῶν ἐσκαυβίτων, κα-

24. τε om. ed.

orant. Deinde reversus, metatorium intrat et ibi cum patriciis et reliquis ministris, quos iussit, convivium celebrat. Postea tunica sua a vestitoribus iudutus, praepositum, ut patriarcham advocet, iubet, isque cum patriarcha ad sanctum puteum abit, ubi Imperatore constituto, argentarius eos, qui auro plenas crumenas accipere solent, indicat. Quas ex argentarii manu acceptas, praepositus Imperatori, is quos argentarius recitat, tradit, et cum intra velum cum praefectis cubiculo ingressus est, praepositus coronam patriarchae tradit, qui eam Imperatori imponit, postea ipsi paucam benedictionem offert, pro quo apocombium, et praeposito sumptum, patriarchae donat, hic ipsi suffimenta dat. (VI.) Post mutua oscula Imperator egressus, extra portam sacri putei, quae ad porticum ducit, subsistit et ibi cum factio Veneta, cuius tribunus chlamydem Venetam gestat, excipit, et pro more acta celebrat et acclamat, quod etiam transitoriae factionis principes et Prasinorum tribunus secundum ordinem suum faciunt. Imperatore rursus per scholas et excubias digrediente, senatus ibi in consistorio adest, dicens: *In multa bonaque tempora, et ibi manet,*

κείσε ἴστανται ἢ σύγκλητος ἐν τῇ κοινοστωρίῳ, λέγουσα „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους“, καὶ μένουσιν ἐκείσε, εἰς δὲ τὸν ὀνόποδα μένει ὁ τῆς κατωστάσεως μετὰ σιλεντιαρίων, ὑπερευχόμενοι καὶ αὐτοὶ τὸν βασιλέα. οἱ δὲ πατριῖοι καὶ οἱ στρατηγοὶ ἴστανται εἰς τὸ στενὸν, ὁμοίως ὑπερευχόμενοι, ὡς-5

C περ ἢ σύγκλητος, καὶ μένουσιν ἐκείσε. τῶν δὲ τοῦ κουβουκλείου εἰσελθόντων εἰς τὸν αὐγουστέα καὶ στάντων δίκην τοῦ Π στοιχείου, καὶ τοῦ βασιλέως εἰσελθόντος, εὐθὺς αἱ μεγάλοι πύλαι τοῦ αὐγουστέως ἀσφαλίζονται, καὶ λαβῶν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος, λέγει Ῥωμιαίῃ διαλέκτῳ „βίτ.“ ἀποκριθεὶς δὲ 10 τῶν τοῦ κουβουκλείου εἰς λέγει „καλῶς“, καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου ἀποκριθέντες λέγουσι Ῥωμιαῖστὶ „ἤλθεση μούλους ἄνωνος φιλληκήσιμε.“ εἰθ' οὕτως εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ δκτύγωνον, καὶ λαβόντος τοῦ πραιποσίτου τὸ στέμμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως, εἰσέρχονται οἱ βεστῆτορες καὶ ἀπαλ-15 λίσσουσι τὴν χλανίδα αὐτοῦ. εἰθ' οὕτως εἰσέρχεται εἰς τὸν Ms. 69. b κοιτῶνα αὐτοῦ· εἶτα ἐξελθὼν ἀκουμβίξει, καὶ ἀναστὰς πε- D ριβάλλεται τὸ σάγιον αὐτοῦ, καὶ δηριγενόμενος ὑπὸ τε τοῦ μαγλαβίου καὶ τῶν τοῦ κουβουκλείου, εἰσέρχεται εἰς τὸ παλάτιον· οἱ δὲ τοῦ κουβουκλείου, στάντες ἐν τῇ χρυσοτρικλίῳ, 20 λέγουσι τὸ „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.“ καὶ ἀναχωρεῖ ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

ΚΕΦ. κδ'.

Ἅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ Ἰαννουαρίου μηνός, τοῦ ἀγίου Βασιλείου.

Τῆς συνήθους καὶ καθημερινῆς προσλεύσεως γινομένης, 25

10. Διδ. cod.

cerimoniarius vero et silentiarii in onopodio subsistunt, et Imperatori acclamant: patricii vero et strategii in steno stantes aeque ac senatus acclamant et ibi remanent. Cubiculariis vero augusteum ingressis, et ad formam litterae Π stantibus, Imperatore veniente, statim magnae portae augustei clauduntur, et signo accepto, praepositus lingua Romana dicit: *Fit*, unus autem e cubiculariis: *Bene*, ceteri lingua Romana respondent: *Venias in multos annos felicissime*. Sic postquam Imperator octagonum intravit, praepositus coronam e capite eius demit, et vestitores ingressi tunicam eius mutant, mox cubiculum suum petit, unde egressus accumbit, et surgens sago suo induitur et, manclavitis et cubiculariis comitantibus, palatium intrat. Cubicularii in aureo triclinio stantes, dicunt: *In multa bonaque tempora*, et omnes domum abeunt.

CAP. 24.

Observanda primo mensis Ianuarii, in S. Basilii.

Solenni ac diurna processione ad sacrum palatium instituta, et

ἐν τῷ ἱερῷ παλατίῳ, καὶ πάντων μετὰ ἀλλαξίμων προσερχο-Ed.L. 81
 μένων διὰ τὰς τῆς δωδεκαήμερου ἑορτασίμων ἡμέρας, περι-
 ὄραν δευτέραν ζητοῦσιν οἱ δεσπότες τὸν προηπόσιτον, καὶ
 εἰσερχόμενος μετὰ καὶ τῶν ἐπὶ τῶν ἀλλαξίμων, ἐνδύουσι τοὺς
 5 δεσπότες τὰς ἑαυτῶν χλαμύδας, καὶ εἰσερχονται οἰκειακῶς
 οἱ δεσπότες διὰ τοῦ μίκρωνος τοῦ κοιτῶνος εἰς τὸν νάρθηκα
 τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ φάρου. οἱ δὲ μάλιστα καὶ πα-
 τρικοί καὶ λοιποὶ συγκλητικοὶ μετὰ καὶ τοῦ κουρουκλείου, εἰ
 μὲν ἔστιν εὐδία, ἴστανται ἐν τῷ τοῦ χρυσοτρικλίνου ἡλιακῷ,
 10 εἰ δὲ οὐκ ἔστιν εὐδία, ἴστανται ἔνδον τοῦ χρυσοτρικλίνου.
 καὶ εἰθ' οὕτως ἐπαίρουσιν οἱ δεσπότες τὴν λιτὴν ἀπὸ τοῦ
 ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, καὶ ἀπέρχονται λιτανεύοντες εἰς B
 τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Βουσιλείου, κἀκεῖσε ἀποδιδόντες τὴν λιτὴν,
 ἴστανται μέχρι τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου, καὶ με-
 15 τὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκτενοῦς εἰσερχονται πάλιν οἰκειακῶς ἐν
 τῷ χρυσοτρικλίῳ. συνέβη δὲ καὶ τοῦτο γενέσθαι τῇ αὐτῇ ἡ-
 μέρῃ Ἰνδικτιῶνι γ', τῆς λιτῆς τελεσθείσης, καθὼς προεῖρηται,
 μετὰ τὴν τῆς λειτουργίας ἀπόλυσιν ἐγένετο μεταστάσιμον, καὶ
 ἀπῆλθον πάντες οἱ ἄρχοντες ἐν τῇ μαναύρᾳ. οἱ δὲ φιλόχο-
 20 οῦτοι βασιλεῖς ἀπῆλθουσιν, ἀπὸ διβητησίων περιβεβλημένοι καὶ
 τὰ χρυσοπερίκλειστα σαγία, καθίσαντες ἐν τῷ κοιτῶνι τῆς
 μαναύρας, καὶ δὴ πάσης τῆς καταστάσεως τῆς δοχῆς τελεσθεί- C
 σης, περιβάλλονται τὰς ἑαυτῶν χλαμύδας καὶ τὰ τούτων
 στέμματα, καὶ ἀνελθόντες ἐκάθισαν ἐν τῷ νεοκατασκευάστῳ

omnibus in mutatoris ob festos dies dodecaemeri progressis, hora secunda Domini praepositum arcessunt, qui cum praefectis mutatoria-
 rum ingressus, Dominos suis tunicis induit, ipsique sine pompa per
 porticum oblongam cubiculi ad narthecem sacrosanctae Deiparae phari
 abeunt. Magistri autem, patricii ac ceteri proceres una cum cubiculo,
 si tempuserennum est, in solario chrysotriclinii; sin minus, intra chry-
 sotriclinium consistunt. Sic postea Domini a templo sanctissimae
 Deiparae processionem incipiunt et cum pompa ad templum S. Basilii
 abeunt, ubi, processione finita, usque ad lectionem sancti evangelii
 adstant, finitaque extensa, rursus sine pompa ad aureum triclinium
 redeunt. Accidit autem hoc die indictione tertia, finita processione,
 sicut relatum est, ut post cerimonias sacras peractas metastasimum
 fieret, et omnes proceres ad magnauram abirent. Domini autem Chri-
 stum amantes dibetesiis sagisque auro praetextis induti abiire, iu-
 que cubiculo magnaurae considerunt, omnique receptionis ritu per-
 acto, tunicas suas et quae ad eas pertinent, coronas sumere, et ad-
 scendentem recens paratum thronum, in medio triclinio magnaurae
 collocatum, ibi considerunt. Interea ccerimoniaris extra vcla ma-

σνήθη τῷ ἰσταμένῳ ἐν τῷ τοιούτῳ τῆς μαναύρας τρικλίνῃ· ὁ
 Μ. 70. α δὲ τῆς καταστάσεως ἐξῴθεν διώσθησι τὰ βῆλα, καθὼς ἡ συν-
 ῆθεια ἔχει, μαγίστρον, πατρικίους καὶ λοιποὺς συγκλη-
 τικούς, καὶ ὅτε πάντα καλῶς ἐντρεπισθῶσιν, ὑπομιμνήσκει-
 ται ὁ βασιλεὺς, καὶ περιβάλλονται τὰς χλαμύδας καὶ τὰς
 στέμματα, καὶ ἀνιόντες καθίζονται ἐπὶ τῶν ἑαυτῶν θρό-
 νων. (B.) Καὶ εὐθέως διὰ νεύματος τοῦ πραιποσίτου εἰσ-
 ἔρχεται τὸ κουβούκλειον, καὶ μετὰ τὸ εἰσελθεῖν τὸ κου-
 βούκλειον καὶ σταθῆναι δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ, καθὼς ἡ
 D σνήθεια τῶν δοχῶν ἔχει, νεύει ὁ πραιπόσιτος τῷ ὀστιάριῳ 10
 τῷ τὴν χρυσῆν ῥάβδον κατέχοντι, καὶ ἐξερχόμενος ὁ ὀστιάρι-
 ος, εἰσάγει βῆλον α, τοὺς μαγίστρον βῆλον β, τοὺς πατρι-
 κίους βῆλον γ, τοὺς συγκλητικούς, καὶ ἀπλῶς ὅσα ἂν βῆλα
 ἔχει ἡ σνήθεια καὶ ἡ τάξις τῶν δοχῶν. καὶ μετὰ τὸ στα-
 θῆναι πάντας νεύει ὁ πραιπόσιτος τῷ ὀστιάριῳ τῷ τῆν 15
 χρυσῆν βέργαν κατέχοντι, καὶ εἰσελθὼν εἰσάγει βῆλον α, τὸν
 μάλιστα καὶ ἄρχοντα τοῦ ταρῶ. καὶ δὴ τούτου εἰσελθόν-
 τος, ὑπὸ τοῦ κατεπάνω τῶν βασιλικῶν κρατουμένου καὶ τοῦ
 Ed. L. 82 λογοθέτου τοῦ δρόμου, καὶ πεσόντος καὶ προσκνησάντος τοὺς
 δεσπότης, φέρουσι αὐτὸν ὡς ἀπὸ ὀλίγου διαστήματος τοῦ 20
 βασιλικῷ θρόνου. καὶ ὑπὸ τοῦ λογοθέτου ἐρωτώμενος τὰς
 σνήθεις ἐρωτήσεις, εἰσάγει ὁ πρωτονοτάριος τοῦ δρόμου
 τὸ τούτου κανίσκιον, καὶ δὴ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ κα-
 νισκίου πάλιν ἐπὶ τῆς γῆς πεσὼν, προσκνησάς ἐξέρχεται.
 καὶ πάλιν διὰ νεύματος τοῦ πραιποσίτου κατέρχεται ὁ ὀστιά- 25
 ριος ὁ τὴν χρυσῆν βέργαν κατέχων, καὶ εἰσάγει βῆλον β,

gistros, patricios ac ceteros senatores pro more ordinat, et omnibus rite peractis, admonentur Imperatores, qui tunicas et coronas suas sumunt et thronum suum adscendunt, ibique consistunt. (II.) Cubicularii, signo a praeposito dato, intrant, et ingressi ad dextram et sinistram, ut mos est in Imperatoris receptione, adstant, quo facto, praepositus ostiario, auream virgam tenenti, signum dat: is egressus, velum primum, magistros, secundum, patricios, tertium, senatores, et uno verbo omnia vela pro more et ordine receptionum adducit. His omnibus ibi constitutis, praepositus ostiario, auream virgam tenenti, signum dat, qui ingressus velum primum, magistrum et praefectum taronis, introducit. Qui a capitano Imperatoriorum et logotheta cursus publici sustentatus, ingreditur, procidit et Imperatores adorat, deinde exiguo intervallo a throno Imperatoris ab iis adducitur. Interrogatur autem a logotheta, uti consuetudo est, et protonotarius cursus publici sportulam eius affert, qua accepta, rursus in terram procidit, et Imperatore adorato, discedit. Rursus signo a praeposito accepto, ostiarius, virgam auream tenens, descen-

τοὺς φίλους Βουλγάρους τοὺς κατὰ τύπον ἐρχομένους, συνορατίουσαν τοῖς φιλοχρίστοις δεσπόταις, καὶ ἐπὶ τούτων τῆς προῤῥηθείσης τάξεως ἐπακολουθησάσης, ἐξέρχονται καὶ αὐτοί. καὶ πάλιν διὰ νεύματος τοῦ πραιποσίτου κατέρχεται ὁ Β 5 ἕτερος δοσιάριος ὁ τὴν χρυσὴν βέργαν κατέχων, καὶ εἰσάγει βῆλον γ', τοὺς προκρίτους ἀνθρώπους τοῦ μαγίστρου καὶ ἄρχοντος τοῦ ταρῶ, καὶ ἐπ' αὐτῶν τῆς προῤῥηθείσης τάξεως ἐπακολουθησάσης, ἐξέρχονται καὶ αὐτοί. καὶ τούτων οὕτως Ms. 70. b τελεσθέντων, καὶ τοῦ πραιποσίτου εἰπόντος „κελεύσατε“, 10 πάντων ἐπευξαμένων τὸ „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους“, ἐξέρχονται οἱ τε μάγιστροι καὶ πατρικιοὶ καὶ συγκλητικοὶ καὶ οἱ λοιποὶ πάντες, καὶ εἰθ' οὕτως πάλιν τοῦ πραιποσίτου εἰπόντος τὸ „κελεύσατε“, ἐπεύχονται οἱ τοῦ κουβουκλείου, καθὼς προείρηται, καὶ ἐξέρχονται καὶ αὐτοί. καὶ εὐθέως κα- 15 τιάσιν οἱ δεσπότες ἀπὸ τῶν θρόνων, καὶ τὰ τούτων ἐκβύλλοντες στέμματα καὶ χλανίδια, καὶ περιβαλλόμενοι τὰ χρυσοπερικλειστα σαγία, εἰσέρχονται ἐν τῇ Θεοφυλάκτῃ αὐτῶν παλατίῃ. ὁ δὲ μάγιστρος ὁ ταρωνίτης, καὶ οἱ φίλοι Βούλγαροι ἐν τοῖς ἰδίῳις ἀπέρχονται ἀπλήκτοις, αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μὴ 20 συννεσιώμενοι τοῖς βασιλεῦσι.

ΚΕΦ. κβ.

“Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ παραμονῇ τῶν ἀγίων φάτων.

Εἰσέρχεται ὁ πραιποσίτος ὥραν δευτέραν τῆς αὐτῆς ἡμέ- D.

14. κατίαςιν cd.

dit et velum secundum, amicos Bulgaros, qui, pro more festum cum Imperatoribus Christum amantibus celebraturi, advenere, adducit, ac cerimonis supra memoratis rursus servatis, et ipsi egrediuntur. Iterum signo a praeposito dato, alius ostiarius, virgam auream tenens, descendit velumque tertium, lectos comites magistri et praefecti taronis adducit, ac dictis cerimonis tum quoque observatis, et ipsi abeunt. His omnibus sic rite peractis, postquam praepositus: *Iubete*, dixit, et omnes: *In multa bonaque tempora* precati sunt, magistri, patricii, senatores ac ceteri omnes abeunt, et rursus a praeposito dicto: *Iubete*, cubicularii, ut commemoravimus, faustis omnibus Imperatorem prosecuti; abeunt. Et statim a thronis suis Domini descendunt, suisque coronis et tunicis depositis, sagis auro praetextis induti, palatium suum a Deo custoditum petunt. Magister autem taronis et amici Bulgari, qui eo die Imperatoriae mensae non admoventur, ad sua diversoria abeunt.

CAP. 25.

Observanda in vigilia sanctorum luminum.

Praepositus hora secunda aut tertia eius dici, vigiliae luminum

ρας ἢ καὶ τρίτην, ἤγουν τῆς παραμονῆς τῶν φάτων, εἰς τὸν βασιλέα, ἑπομιμνήσκων αὐτὸν περὶ τοῦ πατριάρχου, ὅπως ἐσπέρας εἰς τὸν ἀγιοσμὸν ἔλθῃ, καὶ ὅποιαν ὥραν κελεύει παραγενέσθαι αὐτὸν, ἢ πρῶτον ἀγιάσας εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὴν μεγάλην, εἰθ' οὕτως εἰσέλθῃ, ἀγιάσων εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου⁵ Στεφάνου, ἢ πρῶτον ἀγιάσει εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον καὶ εἰθ' οὕτως ὑποστρέψας ἀγιάσει εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, καὶ καθὼς κελεύσει ὁ βασιλεὺς τῷ πραιποσίτῳ, ἀποστέλλει κουβικουλάριον καὶ σιλεντιάριον, προσκαλέσασθαι τὸν πατριάρχη

Ed. L. 83 εἰς τὸν ἀγιοσμὸν, ἐν ἧ ὥρᾳ κελεύει ὁ βασιλεὺς. ἰστέον δέ¹⁰ καὶ τοῦτο, ὅτι διὰ τῶν αὐτῶν καὶ τῇ ἕξῃς προσκαλεῖται εἰς τὸ κλητώριον ὁ πατριάρχης· τὸ δὲ πρῶτῃ τῇ παραμονῇ ἀλλάξιμα οὐ γίνεται, ἕως ὥραν θ' ἀλλάσσει τὸ κουβούκλειον μόνον, καὶ ὅτε λέγει ἡ μεγάλη ἐκκλησία ἀνάγνωσμα τέταρτον ἢ καὶ πέμπτον, ἔλθων σιλεντιάριος μηνύει τῷ τῆς καταστάσεως,¹⁵ κάκεινος τῷ πραιποσίτῳ, κάκεινος τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ βασιλεὺς διέρχεται διὰ τῶν διαβυτικῶν τοῦ παλατίου, καὶ διὰ τῆς δάφνης καὶ τοῦ ἀυγουστέως εἰσέρχεται εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς δάφνης,

Ms. 71. a πλησίον τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Στεφάνου, κάκεισε λαβὼν νεῦμα ὁ πραιποσίτος, λέγει τοῖς ἱερεῦσιν, ὅπως ἄρξωνται τῆς θείας²⁰ Βλειτουργίας εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου, ἐν ᾧ ὁ ἀγιοσμός τελεῖται. εἰς δὲ τὸν ἀυγουστέα καὶ εἰς τὸ κοιτιστώριον ἀλλάσσουν οἱ πατρίκιοι καὶ μόνον· τῇ γὰρ ἐσπέρᾳ ἐκείνῃ ἄλλο ὀφρῖκιον οὐκ ἀλλάσσει, εἰ μὴ οἱ πατρίκιοι καὶ τὸ κου-

8. κελεύει cd. 15. καὶ om. ed.

scilicet, Imperatorem adit, eum de patriarcha moniturus, quod vesperi ad consecrationem venturus sit, et qua hora ipsum advenire iubeat, utrum primum in ecclesia magna, posteaque in templo S. Stephani, an primum in S. Stephani, deinde ad magnam ecclesiam reversus, ibi consecrare debeat, et simulac Imperator praepositum iusserit, mittit cubicularium et silentiarium, ut patriarcham ea hora, qua id Imperatori visum fuit, ad consecrationem arcessat. Sciendum est, ab his etiam sequenti die patriarcham ad convivium vocari. Mane in vigilia mutationes non fiunt, usque ad horam nonam, soli cubicularii mutant, et postquam magna ecclesia lectionem quartam aut quintam recitavit, silentarius venit, et cerimoniarium, hic praepositum, praepositus Imperatorem admonet; qui per palatii porticum perque daphnem et augusteum digressus, cubiculum daphnes prope templum S. Stephani intrat, ubi, signo accepto, praepositus sacerdotibus divinam liturgiam in templo S. Stephani, ubi consecratio peragitur, inchoare imperat. In augusteo vero et consistorio tantum patricii mutatorias sumunt; nullum enim officium praeter patricos et

βούκλειον. (B.) Ὁ δὲ βασιλεὺς φορῶν τὸ διβητήσιον αὐτοῦ
 καὶ τὸ τζιτζάκιον, ἴσταται εἰς τὸ ὀκτάγωνον, ἐκτελῶν τὴν
 θείαν λειτουργίαν τελεσθείσης δὲ τῆς θείας λειτουργίας, εἰσ-
 ἔρχεται ὁ πατριάρχης εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου, καὶ
 5 ἄρξασμένου αὐτοῦ ἐκτελεῖν τὴν μεγάλην εὐχὴν τοῦ ἁγιασμοῦ,
 ἐπιδίδωσιν εὐθὺς ὁ πραιπόσιτος τῷ βασιλεῖ κηρία, καὶ ἴστα-
 ται ὁ βασιλεὺς ὀπισθεν τῆς κολυμβήθρας, ἕως ἂν ἐκτελέσῃ ὁ C
 πατριάρχης ἅπασαν τὴν εὐχὴν, οἱ δὲ πρωτοσπαθάριοι οἱ εὐ-
 νοῦχοι ὀπισθεν τοῦ βασιλέως ἴστανται ἡλλαγμένοι, ὡσαύτως
 10 καὶ οἱ πατρίκιοι ἴστανται, κρατοῦντες κηροὺς βασιλικούς.
 τελεσθείσης δὲ τῆς εὐχῆς, ἐπιδίδωσιν ὁ βασιλεὺς τῷ πραιπο-
 σίτῳ ἅπερ κατέχει κηρία, ὁ δὲ πραιπόσιτος τοῖς ἱερεῦσι, καὶ
 λαβὼν ὁ πατριάρχης ἁγίασμα, ἐπιχέει ἐν ταῖς χερσὶν τοῦ
 βασιλέως, ὁ δὲ βασιλεὺς νιψάμενος τὰς χεῖρας καὶ τὴν κε-
 15 φαλὴν ἀλείψας καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ εἰ θέλει, πῶν ἔξ αὐ-
 τοῦ, προσκυνήσαντες ἀμφοτέροι ἀλλήλους, ὅ,τε βασιλεὺς καὶ
 ὁ πατριάρχης, ἀπέρχεται μὲν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν κοιτῶνα
 αὐτοῦ, κάκεισε ἔνδον τοῦ βήλου ἐστὼς ἐκδέχεται τὸν πατρι- D
 ἀρχην, ἕως ἂν τὴν διακονίαν, ἤγουν τοῦ ἐπιχέειν τὸ ἁγίασμα,
 20 ἐκπληρώσῃ εἰς τε τοὺς πατρικίους καὶ τοῦ κουβουκλείου,
 στρατηγούς τε καὶ δομεστίκους. εἰθ' οὕτως μηνύει ὁ πραιπό-
 σιτος τῷ βασιλεῖ, καὶ δίδωσι νεῦμα τῷ πραιποσίτῳ, κάκει-
 νος ἔξελθὼν προσκαλεῖται τὸν πατριάρχην ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ,
 καὶ ἐνοῦνται ἀμφοτέροι, ὅ,τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, ἐν τῷ
 25 ὀκτάγωνῳ, καὶ ἐπιδίδωσιν ὁ πατριάρχης τῷ βασιλεῖ εὐλογίας, ο

cubicularios ea vespera mutatorias induit. (II.) Imperator dibete-
 sio et tztizacio suo indutus, in octangulo stans, sacram liturgiam
 celebrat, qua finita, patriarcha templum S. Stephani petit, et post-
 quam magnas preces consecrationis exorsus est, praepositus Impera-
 tori cereos tradit, qui post labrum baptisterii, usque dum patriar-
 cha preces universas finivit, subsistit, protospatharii autem eunu-
 chi pone Imperatorem in mutatoriis, aeque ac patricii, cereos Im-
 peratorios tenent, adstant. Precatione finita, Imperator quos
 tenuerat cereos praeposito, hic sacerdotibus, reddit, patriarcha
 aquam benedictam sumpsit inque manus Imperatoris infundit, qui ma-
 nus lavat, caput faciemque inungit, et inde, si placet, bibit. Post-
 quam vero se mutuo Imperator et patriarcha adorarunt, ille cubicu-
 lum suum petit, et ibi intra velum constitutus exspectat, dum patriar-
 cha officium aquae benedictae, patriciis, cubiculariis, strategis et
 domesticis impertiendae, celebravit. Sic praepositus Imperatorem
 admonet, signumque praeposito dat, qui egressus patriarcham ad
 ecclesiam vocat, et uterque, Imperator et patriarcha, in octangulum

δὲ βασιλεὺς λαβὼν παρὰ τοῦ πραιποσίτου ἀποκόμβιον, ἐπιδί-
 Ed. L. 84 δωσι τῇ πατριάρχῃ. (Γ.) Εἶτα κρατήσαντες ἀλλήλων τὰς χεῖ-
 ρας ὅτε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, ἐξέρχονται μέγροι τοῦ
 ἀνγουστέως, καὶ προσκυνήσαντες ἀλλήλους καὶ ἀσπασάμενοι,
 Ms. 71. b ὁ μὲν πατριάρχης ἀπέρχεται ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, διασώ-5
 ζουσι δὲ αὐτὸν δύο ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου καὶ ὁ τῆς
 καταστάσεως καὶ σιλεντιάριοι δύο μέγροι τοῦ ὑπόποδος ἢ
 καὶ τοῦ κοιμιστωρίου. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπέρχεται ἐν τῇ θεο-
 φυλάκτῃ αὐτοῦ πυλατίῳ, καὶ ἐκβαλὼν τότε τζιτζάκιον καὶ
 τὸ διβητήσιον, περιβάλλεται σκαραμάγγιον δίασπρον χρυσό-10
 χλαβον, καὶ εἶθ' οὕτως καθέζεται ἐπὶ τῆς τιμίας αὐτοῦ τρα-
 πέζης. ὡσαύτως ἀπαλλάσσουνσι καὶ οἱ πατρίκιοι, καὶ ἐνδυ-
 σάμενοι τὰ σκαραμάγγια αὐτῶν, εἰσέρχονται οἱ κληθῆτες
 Βεῖς τὸ κλητώριον· ἀπὸ γὰρ τῆς ἐκκλησίας ἀλλάξιμα οὐκ εἰ-15
 σιν, οἱ δὲ τοῦ κουβουκλείου ἕπαιτες παραστύσιμον οὐ ποι-
 οῦσιν. ἰστέον δὲ, ὅτι τῇ ἐσπέρᾳ ἐκείνῃ, ἤγουν τῇ παραμονῇ
 τῶν φώτων, τὰ ἀλλάξιμα διὰ λευκῶν χλανιδίων τελοῦνται,
 οἱ δὲ πατρίκιοι τῇ ἐσπέρᾳ ἐκείνῃ οὐ φοροῦσι χλανίδια χρυσο-
 ταβλα, ἀλλὰ χλανίδια ἔχοντα ταβλία ἀπὸ ὄξειον· διὰ γὰρ
 τὴν ἑορτὴν τῶν φώτων ὅτε βασιλεὺς καὶ ἡ σύγκλητος λευκάτω
 ἀλλάσσουνσι· οἱ δὲ δοτιάριοι φοροῦσι τὰ παραγάβδια αὐτῶν,
 βασιτάζοντες καὶ τὰ βεργία αὐτῶν. οἱ δὲ πρωτοσπαθάριοι οὐ
 εὐνοῦχοι φοροῦντες τὰ διβητήσια καὶ τὰ σπαθία, ὑψικεύου-
 σιν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, ἥνικα ἐξέρχεται ἐκ τοῦ παλατίου·

19. ὄξιος ed. 22. οἱ ante εὐνοῦχοι om. ed.

conveniunt, ubi hic illi panem benedictum offert, Imperator autem sumtum a praeposito apocombium patriarchae tradit. (III.) Sic iunctis invicem manibus, Imperator et patriarcha ad angustium usque abeunt, ubi, postquam se adorarunt osculatique sunt, patriarcha ad magnam ecclesiam abit, eumque duo praefecti cubiculi, ceremoniarum duoque silcutiarum usque ad onopodem seu consistorium comitantur. Imperator autem ad palatium suum a Deo custoditum descendit, exutoque tiztacio et dibetesio, scaramangium album, aureo clavo ornatum, induit et sic postea pretiosae mensae suae adsidet. Sic etiam patricii mutant, suaque scaramangia induti, vocati ad convivium veniunt: ab ecclesia enim mutationes nullae fiunt, nec cubicularii omnes eo die ad Imperatoris thronum praesto sunt. Observandum vero est, ea vespera seu vigilia luminum mutationem albis tunicis fieri, patricios autem non tunicas aureis tabulis, sed purpureis gestare: ob festum enim luminum Imperator et senatus vestes albas induunt, ostiarii paragaudia sua virgasque, protospatharii eunuchi dibetesia spathasque gestantes, ante Imperatorem, quando e palatio

ὑποστρέφοντος δὲ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ παλατίῳ, ἐπειδὴ ἡλλα-
κμένος ὑποστρέφει, καὶ αὐτοὶ ἡλλαγμένοι ὑποστρέφουσιν.

ΚΕΦ. κς'.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ ἑορτῇ καὶ προελύσει τῶν φώτων.

5 Προέρχονται ἄπαρτες ἐννύχιοι οἱ ἐξ ἔθους προερχόμενοι
ἐν τῷ ἡμικυκλίῳ τῆς ἀψίδος, ἡλλαγμένοι ἀπὸ λευκῶν, καὶ ἀ-
νοιζαντος τοῦ παλατίου, εἰσέρχονται καὶ δέχονται τὸν βασιλέα
εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν, ὡς εἰθισται αὐτοῖς. καὶ δριγυεύμενος
ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν δὲ ἔθους, διέρχεται διὰ τῆς δάφνης, καὶ D
10 ἄπται κηρούς εἰς τὰ εὐκτήρια, ὡς εἰθισται αὐτῷ, καὶ ἀπέρ-
χονται μέχρι τοῦ ἀγουστέως, ἐκδεχόμενος τὸν καιρὸν. καὶ
τοῦ καιροῦ ἐγγύσαντος, δηλοῖ ὁ τῆς καταστάσεως τῆς πραιπο-
σίτης, ὁ δὲ πραιπόσιτος τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐξελθὼν ἀπὸ τοῦ Ms. 72. a
κοιτῶνος αὐτοῦ εἰς τὸ δκτάγωνον, περιβύλλεται τὴν χλανίδα
15 αὐτοῦ, καὶ στεφθεὶς διέρχεται διὰ τοῦ ἀγουστέως καὶ τοῦ
στενοῦ καὶ τοῦ ὀνόποδος, τὴν δὲ δοχὴν καὶ προσκύνησιν ἐκ-
τελοῦσιν οἱ ἐξ ἔθους, ὃν τρόπον ἐδηλώσαμεν ἐν τῇ προελύσει
τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ἐν τῇ κάτω πύλῃ τῆς οὔσης ἔμπροσθεν Ed. L. 85
τοῦ κονισιστωρίου. καὶ εἰ μὲν κελεύει ὁ βασιλεὺς ποιῆσαι μα-
20 γογίστρους, νέυει τῷ πραιποσίτῳ, καὶ ἀπελθὼν πρὸς αὐτὸν ὁ
πραιπόσιτος, λέγει αὐτῷ τὸ ὄνομα τοῦ μέλλοντος προβληθῆναι,

10. ἀπέρχεται ed. 13. τῷ ante βασιλεῖ om. ed.

progreddtur, procedunt: quo ad palatium revertente, si mutata veste
redit, et ipsi in mutatorii revertuntur.

CAP. 26.

Observanda in festo et processione luminum.

Omnes, qui cum solenni pompa procedere solent, pro more no-
ete ad hemicyclium apsidis in mutatoriiis albis abeunt, et, aperto pa-
latio, intrant et Imperatorem ordine suo, ut ipsis mos est, excipiunt.
Qui a solenni ministerio stipatus, per daphnem digreditur, cercos in
oratoriis, ut ipsi mos est, accendit, et ad angustem usque progres-
sus, tempus exspectat. Quod postquam appropinquavit, cerimonia-
rius praeposito, praepositus Imperatori id indicat, qui e suo cubiculo
ad octangulum se recipit, ibique tunicam induit, et coronatus per
angustem, stenum et onopodem transit, receptio autem et adora-
tio ab iis, quibus mos est, sicut in processione nativitatís Christi
commemoravimus, in ianua inferiori, quae prope consistorium est,
peragitur. Et si Imperatori magistri dignitate aliquem ornare placet,
signum praeposito dat eique, cum ad se accessit, nomen candidatí

ὁ δὲ πραιπόσιτος λέγει τῇ τῆς καταστάσεως, καὶ κείνος λαμβάνει αὐτὸν ἀπὸ τῆς στάσεως αὐτοῦ μετὰ σιλεντιαρίου, καὶ ἴστησιν αὐτὸν κάτωθεν τοῦ πουλίτου ἔμπροσθεν τῶν πατρικίων, καὶ εὐθέως ἐπιδίδωσιν ὁ πραιπόσιτος τῇ βασιλεῖ στιχάριον καὶ βαλτιδίον, ὁ δὲ τῆς καταστάσεως, κρατήσας τὸν μέλλοντα προβληθῆναι, ἄγει αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσκυνήσας τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως καὶ ἀσπασάμενος αὐ-
B τούς, ἀνίσταται. εἶτα λαβὼν τὸ στιχάριον μετὰ τοῦ βαλτιδίου ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ βασιλέως, φιλεῖ τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως, λαβὼν δὲ αὐτὸν πάλιν ὁ τῆς καταστάσεως μετὰ σι-
 λεντιαρίου, εἰσφέρει αὐτὸν εἰς τὸ ἔνδον κοιμιστώριον, καὶ ἐνδύσας αὐτὸν τὸ στιχάριον, περιζώσας αὐτὸν καὶ τὸ βαλτιδίον, ἐξάγει αὐτὸν καὶ ἴστησιν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως κάτωθεν τοῦ πουλίτου· καὶ πάντες εἰσελθόντες προσκυνού-
 σιν, ὃν τρόπον καὶ ἐν τῇ προβολῇ τῶν πατρικίων, καὶ ἄγει **15**
 αὐτὸν ὁ τῆς καταστάσεως πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσκυνή-
 σας καὶ ἀσπασάμενος τοὺς πόδας αὐτοῦ, ἀνίσταται, ὑπερευ-
 ζόμενος τὸν βασιλέα, κρατήσας δὲ αὐτὸν ὁ τῆς καταστάσεως,
 εἰσάγει αὐτὸν ὀπισθοφανῶς καὶ ἴστησιν αὐτὸν ἐν τῇ ἐφαρ-
C μοζοσῇ αὐτῇ τάξει τε καὶ στάσει. (B.) Εἰθ' οὕτως λαβὼν **20**
 νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, νεύει τῇ σιλεντια-
 ρίῃ τῇ ἐστῶτι ἐν τῇ πύλῃ, καὶ λέγει „κελείσατε.“ εἰθ' οὕ-
 τως διέρχεται διὰ τῶν ἐξκουβίτων καὶ τῶν σχολῶν μέχρι τῆς
 μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ δοχῇ καὶ τάξει, καθ' ὃν τρόπον ἐδη-

4. et 8. στιχάριον ed. 24. τῇ δοχῇ conl. R.

indicat, quod praepositus cerimoniario dicit, isque una cum silentiario a sua statione evocatum, in parte inferiori pulpiti ante patricos constituit, statimque praepositus sticharium seu strictiorem vestem et balthcum Imperatori tradit, cerimoniarius vero candidatum manu prehensum ad Imperatorem ducit, ad cuius pedes postquam procidit eosque osculatus est, surgit. Deinde stichario et balthco e manibus Imperatoris acceptis, pedes eius osculatur, quo facto, cerimoniarius cum silentiario cum ad interius consistorium ducit, sticharioque indutum et balthco cinctum abducit, et ante Imperatorem infra pulpitum collocat. Omnes ingressi adorant, ut in promotione patriciorum notavimus, et ducit cerimoniarius candidatum ad Imperatorem, cuius pedes ut osculatus est eumque adoravit, surgit et fausta ipsi apprecatur: apprehendit autem cum cerimoniarius, et sic retrorsus adductum, in suo ordine et statione collocat. (II.) Postea praepositus, signo ab Imperatore accepto, silentiario ad portam stanti annuit, et dicit: *Iubete*, et sic Imperator per excubias scholasque ad magnam ecclesiam, eo ordine eaque pompa, quam in processione natalis Christi

λώθη ἡμῖν ἐν τῇ προελεύσει τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, καὶ εἰς Ms. 72. b
 τὸν νάρθηκα εἰσελθὼν, εἰσέρχεται ἔνδον τοῦ βήλου. καὶ λα-
 βῶν ὁ πραιπόσιτος τὸ στέμμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέ-
 ως, εἰσέρχεται διὰ τοῦ νάρθηκος, καὶ δέχεται αὐτὸν ἔκεισε ὁ D
 5 πατριάρχης, καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, εἰσέρχονται καὶ ἴσταν-
 ται ἔμπροσθεν τῶν μεγάλων πυλῶν. καὶ ἄψως ἔκεισε κηρὸς,
 δίδωσιν αὐτοὺς τῷ πραιποσίτῳ, ὁ δὲ πραιπόσιτος τῷ τῆς
 κατωστάσεως, καὶ προσκνήσας τὸ ἕχραντον εὐαγγέλιον, εἰ-
 ἔρχεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ διελθὼν διὰ τῆς σωλαίας,
 10 ἴστανται ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ λαβῶν παρὰ τοῦ
 πραιποσίτου κηρία καὶ εὐξάμενος, ἐπιδίδωσιν αὐτὰ τῷ πραι-
 ποσίτῳ. καὶ εἰθ' οὕτως εἰσελθὼν εἰς τὸ θυσιαστήριον, ὑφα-
 πλοῖ ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ εἰλιτὰ δύο, ἀσπαζόμενος δύο ἱερὰ
 ποτήρια καὶ δύο ἱεροὺς δίαχους καὶ τὰ σάβρανα τοῦ Κυ-Ed. L. 86
 15 ρίου, καὶ λαβῶν ἀποκόμβιον παρὰ τοῦ πραιποσίτου, τίθησιν
 αὐτὸ ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, καὶ ἐξελθὼν διὰ τῆς πλαγίας τοῦ
 θυσιαστηρίου, εἰσέρχεται εἰς τὸ μηταῳριον, εἰς δὲ τὰ ἄγια,
 καὶ τὴν ἁγίαν καὶ τὴν κοινωνίαν ἐτελεῖ, ὡς ἡ συνήθεια
 ἔχει. καὶ μετὰ τὸ κραματίσαι καὶ ἐξελθεῖν τοῦ ἁγίου φρέα-
 20 τος εἰσέρχεται ἔνδον τοῦ βήλου μετὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ
 στέφεται παρ' αὐτοῦ, καὶ εἰθ' οὕτως ἐπιδίδωσιν ὁ πατριάρ-
 χης εὐλογίας τῷ βασιλεῖ. εἶτα λαβῶν ὁ βασιλεὺς παρὰ τοῦ
 πραιποσίτου ἀποκόμβιον, ἀντιδίδωσι τῷ πατριάρχει, ὁ δὲ πα-
 τριάρχης ἀντιδοῖ τῷ βασιλεῖ ἄλειπτά. (Γ.) Καὶ ἀλλήλους
 25 ἀσπασάμενοι, ὁ μὲν βασιλεὺς, διοδεύων τὴν μέσην, εἰσέρχε- B

1. Ὡμῖν cod.

exposuimus, procedit, et narthecem ingressus, velum intrat. Tum
 praepositus coronam a capite Imperatoris demit, qui per narthecem
 accedens a patriarcha excipitur, cum quo post mutuam salutationem
 ingreditur et ad magnas portas subsistit. Accensus ibi ceros praepo-
 sito, praepositus cerimoniarum tradit, et adorato sancto evangelio,
 ecclesiam intrat, perque solcam digressus, ad sacras ianuas subsistit
 cerosque a praeposito accipit, quos ipsi, postquam precatus est,
 reddit. Sic sacrarium ingressus, duo instrata sacra mensae imponit
 duoque sacra pocula duosque sanctos discos et fascias Domini oscu-
 latus, acceptum a praeposito apocombium in sacra mensa reponit,
 perque obliquitatem sacrarii ad metatorium et sacra progreditur et
 agapen ac communionem, ut consuetudo est, celebrat. Post breve
 colloquium e sacro puteo egressus, intra velum cum patriarcha abit,
 a quo coronatur et panem benedictum accipit, pro quo ei adlatum a
 praeposito apocombium Imperator tradit, et suffimenta varia a patri-
 archa recipit. (III.) Post mutua oscula Imperator per forum digres-

ται διὰ τῆς μεγάλης πύλης τῆς χαλκῆς· αἱ δὲ δοχαὶ τῶν πα-
 ρατικῶν μερῶν καὶ τῶν πολιτικῶν τελοῦνται ἐν τῇ τάξει καὶ
 στάσει, ὃν τρόπον ἐτελέσθησαν ἐν τῇ προελεύσει τῆς Χρι-
 στοῦ γεννήσεως. καὶ τὰς σχολὰς καὶ τὰ ἐκκουβίτα διελθῶν
 καὶ τοῦ κοινοστρωρίου καὶ τοῦ στενοῦ, εἰσέρχεται εἰς τὸν αὐ-
 γουστέα, καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου, τελέσαντες τὴν συνήθειαν,
 εἰσέρχονται εἰς τὸ δεκάγωνον, καὶ λαμβάνει ὁ πραιπόσιτος
 τὸ στέμμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως, καὶ εἰσελθόντες
 οἱ βεστήτορες ἀπαλλάσσουν τὴν χλανίδα αὐτοῦ. εἶτα εἰσελ-
 C θῶν ὁ πατριάρχης εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον, καὶ τοῦ βασιλέως 10
 Ms. 73. ἀμέλλοντος ἀκουμβίσαι εἰς τὰ 19' ἀκουβίτα, νεύει τῷ πραιπο-
 σίτῳ, καὶ προσκαλεῖται τὸν πατριάρχην, καὶ τούτου γενομέ-
 νου, προσκυνοῦσιν ἀλλήλους, καὶ εἰσέρχονται οἱ ἱερεῖς, καὶ
 τὸν στίχον ποιήσαντες, εἰσέρχεται πάλιν ὁ πατριάρχης εἰς
 τὸν ἅγιον Στέφανον καὶ ἐκβάλλει τὸ ὠμοφόριον αὐτοῦ. ὁμοί-
 15 ως καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκβάλλει τὸ σαγίον αὐτοῦ καὶ ἐνοῦνται
 πάλιν, καὶ εἰθ' οὕτως ἐξέρχονται, ὀψικενόμενοι ὑπὸ τοῦ κου-
 βουκλείου, καὶ ἀκουμβίζουσιν οἱ δύο ἐξ ἴσου ἐν τῇ ἀκουβίτῳ
 καὶ πίνουσι πρὸς ἄπαξ. καὶ εἰθ' οὕτως λαβὼν νεῦμα ὁ πραι-
 20 πόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, νεύει τὴν ὑπουργίαν καὶ εἰσερ-
 D χεται, τοῦτο δὲ ποιεῖ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν φίλων. (A.) Μέλ-
 λοντος δὲ ἀνίστασθαι τοῦ βασιλέως καὶ τῶν φίλων ἐξελθόν-
 των, μένουσιν οἱ τοῦ ἄνω ἀκουβίτου φίλοι, οἱ μητροπολίται
 καὶ ὅσοι εἰσὶν εἰς τοὺς πρώτους ἀκουβίτους, ἕχουσι εἰς τὸν

sus, magnam portam chalces intrat: excipitur autem a transitoriis
 urbanisque factionibus eo ritu locoque, quem in processione natalis
 Domini supra declaravimus. Per scholas et excubias consistorii ste-
 nique digressus, augustale intrat, cubicularii, ritibus suis servatis, ad
 octangulum se recipiunt, et praepositus coronam a capite Imperatoris
 demit, vestitores eius tunicam mutant. Posthaec in S. Stephani pa-
 triarcha ingreditur, et cum Imperator in novendecim accubitis convi-
 vium acturus signum dat, ut patriarcham advocet, quo
 facto, se invicem adorant, et sacerdotes ingressi stichum faciunt,
 tunc patriarcha rursus S. Stephani intrat suumque omophorium de-
 ponit. Imperator pariter sagum suum exuit, et sic rursus conversan-
 tur, atque a cubiculo stipati, egrediuntur, et una in accubito mensae
 adsidentes, semel bibunt. Sic postea praepositus, signo ab Impera-
 tore accepto, ministris signum dat, et intrat, idemque et apud re-
 liquos amicos observatur. (IV.) Cum vero surgere Imperator vult
 et amici egressi sunt, remanent ii, qui in superioribus accubitis locum
 tenent, metropolitae et, qui in primis accubitis ad dextram et sini-
 stram adsident, episcopi. Bibunt vero iterum semel Imperator et

δεξιὸν καὶ εὐώνυμον, ἐπίσκοποι· πίνουσι δὲ πάλιν πρὸς ἀ-
 παξ ὅ,τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἐναπομείναντες
 φίλοι, καὶ εἰθ' οὕτως λαβόντες νεῦμα παρὰ τοῦ πραιποσίτου,
 ἐξέρχονται καὶ αὐτοὶ, καὶ εἰθ' οὕτως λαβὼν νεῦμα ὁ πρωτο-
 ὄσπαθάριος, ἐξέρχεται καὶ αὐθις ἡ ὑπουργία. καὶ πάντων
 ἐξελεύοντων, μένει ὁ βασιλεὺς μετὰ μόνου τοῦ πατριάρχου
 καὶ τοῦ κουβουκλείου. καὶ πίνοντες πάλιν ἀμφότεροι πρὸς ἀ-
 παξ, ἀνίστανται, καὶ ἀπέρχεται ὁ πατριάρχης εἰς τὸν ἅγιον
 Στέφανον καὶ βάλλει τὸ ὠμοφόριον αὐτοῦ, ὁ δὲ βασιλεὺς τὸ
 ἰσοσαγίον αὐτοῦ καὶ ἐνοῦνται πάλιν εἰς τὸ ὀκτώγωνον, καὶ ποι-
 οῦσι τὸν στίχον. εἶτα λαβὼν ὁ βασιλεὺς παρὰ τοῦ πατριάρχου
 εὐλογίας, ἐξέρχεται μέχρι τοῦ ἀγυουστέως, καὶ προσκυνήσαν-
 τες ἀλλήλους καὶ ἄσπασύμενοι, τὸν μὲν πατριάρχην λαμβά-
 νουσι δύο κουβικουλάριοι, καὶ διασωζουσιν αὐτὸν μέχρι τοῦ
 ἰσπετεροῦ ἢ καὶ τοῦ ὀνόποδος. ὁ δὲ βασιλεὺς, δηριγεύομενος
 ὑπὸ τε τοῦ κουβουκλείου καὶ τῶν μαγλαβιτῶν, εἰσέρχεται ἐν
 τῷ παλατίῳ· ἐστῶτων δὲ των τοῦ κουβουκλείου ὑπάντων ἐν
 τῷ χρυσοτρικλίῳ, ὑπερεύχονται τὸν βασιλέα τὸ „εἰς πολλοὺς
 καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.“ γίνεται δὲ ἡ εὐχὴ αὕτη, ἐπειδὴ πλη-
 θοροῦνται τὸ δωδεκαήμερον.

ΚΕΦ. κζ'.

Ms. 73. b

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ ἰορτῇ καὶ προελεύσει τῆς ὑπαπάντης.

Εἰ κελεύει ἀπελθεῖν ὁ βασιλεὺς καὶ παννυχεῦσαι ἐν βλα-

11. Pro εἶτα ed. καὶ. 22. ὑπαπάντης R., ὑπαπαν superscripto
 τ cod., ὑπαπαντήσεως ed.

patriarcha et qui remanserunt amici, et sic, a praeposito signo accep-
 to, ipsi egrediuntur, postquam vero signum protospatharius accepit,
 ministerium rursus discedit. Quo facto, Imperator cum solo patri-
 archa et cubiculo manet, et postquam ambo iterum semel biberunt,
 surgunt, et abit patriarcha ad S. Stephani suumque humerale, Impe-
 rator sagum, induit, ac rursus in octangulo conveniunt, et stichum
 faciunt. Tum Imperator, pane benedicto a patriarcha accepto, usque
 ad augustale procedit, et postquam se adorarunt osculatique sunt,
 patriarcham duo cubicularii suscipiunt et ad stenum seu onopodium
 usque perducunt. Imperator vero a cubiculo et manclavitis stipatus,
 palatium intrat, omnesque cubicularii, in auro triclinio constituti,
 Imperatori: *In multa bonaque tempora* acclamant. Haec autem ac-
 clamatio, finito demum dodecaemero, instituitur.

CAP. 27.

Observanda in festo et processione purificationis B. Mariae Virginis.

Si Imperator abire et vigiliis nocturnas in blachernis agere cupit,

χέρναις, ἀπέρχεται τῇ πρὸ μιᾶς τῆς ἑορτῆς ἡμέρα, καὶ ἐκτε-
 λει τὴν πάννυχον. τῇ δὲ ἐξῆς ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς ἀλλάσσου-
 C σιν ἅπαντες ἀπὸ λευκῶν χλανιδίων· οἱ δὲ κουβικουλάριοι
 ἀλλάσσουσι καμίσια καὶ μόνον, ὡσαύτως καὶ οἱ σπαθαροκου-
 βικουλάριοι. οἱ δὲ εὐνοῦχοι πρωτοσπαθάριοι φοροῦσι τὰ ἀλ-5
 λάξιμα αὐτῶν πλήρεις, βαστάζοντες καὶ σπαθοβάκλια, οἱ δὲ
 βαρβαῖοι πρωτοσπαθάριοι φοροῦσι τὰ σπέκια αὐτῶν καὶ σπα-
 θία, οὐ βαστάζουσι δὲ σπαθοβάκλια. οἱ δὲ σπαθαροκανδι-
 δάτοι καὶ σπαθάριοι καὶ οἱ τοῦ μαγλαβίου καὶ οἱ λοιποὶ οὐ-
 κειακοὶ σπαθάριοι περιπατοῦσιν ἐνθεν κἀκεῖθεν, ὅπισθεν τῆς 10
 προελύσεως, εἰς τὰ πλάγια τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου
 καὶ τῶν πατρικίων, τοῦτο τελούντες καθ' ἐκάστην προέλευσιν,
 ἐν δὲ ταῖς μεγάλαις προελύσεσι φοροῦσι τὰ μανιᾶκια αὐτῶν,
 D βαστάζοντες καὶ τὰ σπαθοβάκλια αὐτῶν. οἱ δὲ σπαθαροκαν-
 διδάτοι τὰ μανιᾶκια αὐτῶν καὶ σκουτάρια καὶ διστράλια μο-15
 νοπέλυκα· οἱ δὲ σπαθάριοι σκουτάρια καὶ διστράλια, ἀπὸ
 σκαριμαγγίων δὲ ἀμφοτέρω. (B.) Τοῦ δὲ τῆς καταστάσεως
 ἐλθόντος καὶ μηνύσαντος τῷ πραιποσίτῃ, ὡς ὅτι ὁ καιρὸς
 ἤγγικεν, εἰσέρχεται ὁ πραιπόσιτος καὶ μηνύει τὸν βασιλέα,
 ὃ δὲ βασιλεὺς ἐξελθὼν ἐν τῷ τρικλίῳ τῷ καλουμένῳ Ἄνα-20
 στασιακῷ, φορῶν τὸ δηγητήσιον αὐτοῦ, ἵσταται ἐκεῖσε, καὶ
 ἵστανται οἱ ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου ἐνθεν καὶ ἐνθεν, οἱ δὲ
 σπαθαροκουβικουλάριοι καὶ οἱ κουβικουλάριοι ὅπισθεν αὐτῶν,
 οἱ δὲ πρωτοσπαθάριοι οἱ εὐνοῦχοι ἵστανται ὅπισθεν τοῦ βασι-

1. τῆς πρὸ μιᾶς cod. 2. δὲ om. ed. 6. πλήρης cod., πλήρη
 conl. R. 11. εἶτα πλάγια ed.

pridie festi dici abit et nocturnas vigiliis instituit. Sequenti die
 festi omnes tunicas albas, cubicularii aequae ac spatharocubicularii
 camisia induunt. Eunuchi protospatharii plerique mutatorias fe-
 runt et spathobaculos, barbati protospatharii specia sua et spathas,
 nullos autem spathobaculos gestant. Spatharocandidati, spatharii,
 manclavitate et ceteri domestici spatharii utrinque post solennem
 pompam ad latus praefectorum cubiculi et patriciorum procedunt, et
 hoc in omnibus processionibus observant; in magnis autem torques
 et spathobaculos suos gestant. Spatharocandidati torques, scutaria et
 dextralia cum securibus, spatharii scuta et dextralia, utrique etiam
 scaramangia gerunt. (II.) Cerimoniaro autem veniente et, tempus
 appropinquare, praepositum monente, intrat is idque Imperatoris in-
 dicat, qui e triclinio, quod Anastasii vocatur, egressus, dibetario suo
 indutus, ibi subsistit, ab utroque latere cubiculo praefecti, spatharo-
 cubicularii et cubicularii post ipsos, protospatharii autem eunuchi a ter-
 go Imperatoris. Deinde praepositus vestitores vocat, quorum opera tu-

λέως. προσκαλεῖται δὲ ὁ πραιπόσιτος τοὺς βεσιτήτορας, καὶ Ed. L. 88
 ὁ καλλιᾶξας ὁ βασιλεὺς τὴν χλανίδα αὐτοῦ δι' αὐτῶν, εἶτα
 κατελθὼν ὀστιάριος, ἵσταται ἐν τῇ βῆλῳ, καὶ νεύει ὁ βασι-
 λεὺς τῇ πραιποσίτῳ, ὁ δὲ πραιπόσιτος τῇ κουβικουλαρίῳ τῇ
 5 αἴροντι τὸ βῆλον, καὶ εἰσάγονται πατρίκιοι καὶ στρατηγοί, καὶ
 εἰσελθόντες πίπτουσι. καὶ ἀναστάντων αὐτῶν, λαβῶν νεῦμα
 ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, λέγει „κελεύσατε.” ὁ δὲ
 βασιλεὺς δηριγευόμενος ὑπὸ τε τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβου- Ms. 74. a
 κλείου, πατριῶν τε καὶ στρατηγῶν, ἐξέρχεται ἐν τῇ τρικλί-
 10 ῳ τῇ καλουμένῃ Δανουβίῳ· ἵστανται δὲ οἱ τε βαρβάτοι
 πρωτοσπαθάριοι καὶ ὁ δρουγγάριος τῆς βίγλης ἔνθεν καὶ ἔνθεν
 πλησίον τῆς θύρας. οἱ δὲ πατρίκιοι καὶ στρατηγοὶ μετὰ τῆς
 συγκλήτου πίπτουσι, καὶ λαμβάνει νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ B
 τοῦ βασιλέως καὶ νεύει τῇ τῆς καταστάσεως, κἀκεῖνος λέγει
 15 „κελεύσατε” καὶ αὐτοὶ ὑπερέχονται „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγα-
 θοὺς χρόνους.” (Γ.) Καὶ ὑπ' αὐτῶν δηριγευόμενος, διέρχε-
 ται, ὁ δὲ τῆς καταστάσεως ἐν τῇ μέσῳ, καὶ κατὰ βᾶθρον ἐ-
 πιστρεφόμενος πρὸς τὸν βασιλέα, ἐφαπλῶν δὲ καὶ τὰς χεῖρας
 αὐτοῦ ἔνδοθεν τοῦ χλανιδίου αὐτοῦ, λέγει πρὸς τὸν βασιλέα
 20 „καπλάτε Δόμηνι.” τοῦτο ἐκτελοῦν, ὅπως ἐν τῇ διόδῳ τοῦ
 βασιλέως μὴ τύχη βᾶθρον. καὶ ἔξω τῆς πύλης ἐξελθὼν τῆς C
 ἐξαγοῦσης πρὸς τὸν ἔμβολον, διέρχεται ἐν τῇ δεξιῇ μέρει
 τοῦ ἐμβόλου, οἱ δὲ πατρίκιοι τῆς αὐτῆς πύλης ἔξω λαμβά-
 νουσι τὰ κηρία αὐτῶν, λεγόντων τῶν δύο μερῶν λαμβικὰ,

4. ὁ δὲ om. ed. 17. ἐν om. ed. 19. Pro αὐτοῦ ed. τοῦ. 21.
 Pro μὴ τύχη βᾶθρον. R. legi vult aut ἀποτύχη βᾶθρον, aut
 τύχη παραβαίνων βᾶθρον. 24. λάμβια ed.

nicam suam Imperator mutat, ostiarius descendens in velo stat, Im-
 perator praeposito, praepositus vero cubiculario velum tollenti si-
 gnum dat, et adducuntur patricii et strategae: ingressi procumbunt.
 Qui postquam surrexere, praepositus, accepto ab Imperatore signo,
 dicit: *Iubete*. Imperator, a praefectis cubiculi, patriciis et strategis
 stipatus, ad triclinium, quod Danubius dicitur, abit, barbati protospa-
 tharii et drungarius vigiliae utrinque prope ianuam stant. Patricii
 vero et strategae cum senatu procidunt, et postquam praepositus si-
 gnum ab Imperatore accepit, cerimoniaro annuit, isque dicit: *Iube-
 te*, ipsi: *In multa donaque tempora* acclamant. (III.) Ab his stipa-
 tus digreditur, cerimoniarus vero in medio, et in scala conversus
 ad Imperatorem, veste sua manibus involutis, ad eum dicit: *Capla-
 te Domini*, quod propterea facit, ut in transitu Imperator scalam
 non contingat. Ex porta, quae ad porticum ducit, ad dextrum hu-
 ius latus discedit, patricii autem extra eandem cereos suos sumunt,

ἕκαστος αὐτῶν διερχόμενος ἀπὸ τῆς στάσεως αὐτοῦ· πληροῦντος γὰρ τοῦ ἐνός, ἄρχεται ὁ ἕτερος· διελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς πλησίον τοῦ κίονος τοῦ κειμένου ἐγκαρσίως ἐν τῷ πληρώματι τοῦ ἐμβόλου, δέχεται ἐκεῖσε τὸν πατριάρχην μετὰ τῆς λιτῆς, λαβὼν δὲ κηρία παρὰ τοῦ πραιποσίτου καὶ εὐξάμενος, ἐπιδίδωσιν αὐτὰ πάλιν τῷ πραιποσίτῳ, καὶ προσκυνήσας τὸ ἄχραντον εὐαγγέλιον καὶ τὸν τίμιον σταυρὸν, καὶ

Ἐπάλιν προσκυνήσαντες ἀμφότεροι ἀλλήλους, ὅ,τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης καὶ ὑπακούοντες, λαμβάνει ὁ βασιλεὺς παρὰ τοῦ πραιποσίτου κηρίον λιτανίον, καὶ ὑποστρέψας, διέρχεται διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐμβόλου ἄρχεται δὲ ὁ τῆς κατωστάσεως· „χαῖρε κεχαριτωμένη Θεοτόκε παρθένε” ψάλλοντες δὲ τὸ αὐτὸ τροπάριον οἱ τῆς προελεύσεως ἄπαντες, εἰσέρχονται ἐν τῷ νάρθηκι τοῦ μεγάλου ναοῦ, καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς καθέζεται ἐπὶ σελλίου ἐν τῷ νάρθηκι, προσμένων μέχρις ἂν 15

Ed. L. 89 καταλήβῃ ὁ πατριάρχης μετὰ τῆς λιτῆς, οἱ δὲ πατριῆκοι καὶ ἡ σύγκλητος εἰσέρχονται καὶ ἵστανται ἐν τῷ ναῷ, ὡς δὲ εἴ-

Ms. 74. b θιαται αὐτοῖς, προσμένοντες τὸν βασιλέα. (A.) Καταλαμβάνοντος δὲ τοῦ πατριάρχου μετὰ τῆς λιτῆς, ἀνίσταται ὁ βασιλεὺς, καὶ προσκυνήσαντες ἀμφότεροι ἀλλήλους, ὅ,τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, ἀπέρχονται ἀμφότεροι καὶ ἵστανται ἐν τῇ πύλῃ τοῦ μεγάλου ναοῦ. καὶ ἀρξάμενος ὁ πατριάρχης τὴν εὐχὴν τῆς εἰσόδου τῆς θείας λειτουργίας, λαβὼν ὁ βασι-

2. γὰρ om. ed.

dum interca duarum factionum cantores iambos recitant, singuli a statione sua digressi, et postquam cantum unus suavit, alter incipit. Imperator autem, cum prope columnam, in plenitudine porticus oblique positam, transivit, patriarcham cum processione ibi excipit, sumtisque a praeposito cereis et precatus, eos rursus praeposito tradit, et sancto evangelio ac veneranda cruce adorata, se iterum flexo genu Imperator et patriarcha venerantur et osculantur, quo facto, a praeposito cereum processionalem accipit, et reversus per eandem porticum digreditur. Tunc vero cerimoniaris incipit: *Salve, gratiae plena Virgo Desiparas* quod troparium omnes, qui solennem pompam instituunt, canunt, deinde narthecem magni templi intrant, ubi Imperator in throno in nartheco considet, et usque dum patriarcha cum solenni processione advenit, exspectat, patricii vero et senatores intrant, et in templo, ut ipsis mos est, Imperatorem expectantes, subsistunt. (IV.) Patriarcha autem cum processione appropinquante, Imperator surgit, et post mutuam adorationem ambo discedunt inque porta magni templi stant. Tunc, patriarcha preces introitus divinae liturgiae exorso, Imperator, cereis precatationis so-

λεθς παρὰ τοῦ πραιποσίτου κηρία τῆς προσευχῆς, καὶ εὐξά-
 μενος δίδωσιν αὐτὰ πάλιν τῷ πραιποσίτῳ, καὶ αὐτὸς τῷ τῆς
 καταστάσεως. καὶ προσκυνήσας ὁ βασιλεὺς τὸ ἄχραντον εὐ-
 αγγέλιον, διέρχεται μέσον διὰ τοῦ ναοῦ μετὰ τοῦ πατριάρχ-
 B
 Ἐχον, καὶ διὰ τῆς πλαγίας τοῦ ἄμβωνος εἰσέρχεται ἐν τῇ σω-
 λαία, καὶ σταῖς ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν καὶ ἄσας κηρὸς
 καὶ εὐξάμενος, εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον. ἀσπασύμενος δὲ
 τὴν ἁγίαν ἔνδυτην, λαβίων ἀποκόμβιον παρὰ τοῦ πραιποσίτου,
 τίθησιν αὐτὸ ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ καὶ ἐξέρχεται, καὶ διδοῦσιν
 10 αὐτῷ εὐλογίας οἱ ἱερεῖς, διὰ μέσης τοῦ ναοῦ. μέλλοντος δὲ
 τοῦ βασιλέως ἐξέρχεσθαι ἐν τῷ νάρθηκι, ἴστανται ὄρφανὰ
 ἐπάνω τῶν σκάμων ἄπ' ἀριστερᾶς τῆς μεγάλης πύλης, καὶ
 φωνοβολοῦντες ὑπερεύχονται τὸν βασιλέα, ὡς ἡ συνήθεια
 ἔχει. ἐλθόντες δὲ ἐξ ἴσου ἐν τῷ στυρακίῳ ὅ,τε βασιλεὺς καὶ C
 15 ὁ πατριάρχης, προσκυνήσαντες καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ὁ
 μὲν πατριάρχης ἀπέρχεται ἐν τῷ μεγάλῳ ναῷ τοῦ ἐκτελέσαι
 τὴν θεῖαν λειτουργίαν, ὁ δὲ βασιλεὺς, διὰ τοῦ στυρακίου
 ἀνελθὼν ἐν τῷ εὐκτηρίῳ, ἄπει ἐκεῖσε κηρὸς, ὡσαύτως δὲ
 καὶ ἐν τοῖς κατηχομενεῖσι, εἰς τὸν σταυρὸν, καὶ εἰσελθὼν
 20 ἐν τῷ εὐκτηρίῳ, ἴστανται ἐκεῖσε, ἐκτελῶν τὴν θεῖαν λειτουρ-
 γίαν, οἱ δὲ πατρίκιοι καὶ οἱ λοιποὶ ἄρχοντες ἅπαντες ἴστανται
 ὄξω ἐν τοῖς κατηχομενεῖσι. (E.) Τῆς δὲ θείας κοινωνίας
 ἐγγιζούσης, προστάσσει ὁ πραιπόσιτος ἀπὸ κελεύσεως τῷ τῆς
 καταστάσεως, καὶ ἀποστέλλει σιλεντιαρίους δύο πρὸς τὸ προσ- D

10. οἱ ἱερεῖς διὰ sine distinctione ed.

lennis a praeposito traditis, precatur, post eos praeposito, hic
 cerimoniarum magistro reddit. Ipse, sacro et intemerato evan-
 gelio adorato, cum patriarcha per medium templum perque ob-
 liquitatem ambonis soleam intrat, et ad sacras ianuas constitu-
 tus cumque cereis accensis precatus, sacrarium ingreditur. San-
 ctum vero instratum osculatus, adlatum a praeposito apocombi-
 um in sacra mensa reponit, et, accepta a sacerdotibus benedi-
 ctione, per medium templum abit. Dum autem ad narthecem
 progreditur, in sinistro magnae portae latere orphani in scamnis
 stant, et modulantes, ut ipsis solenne est, fausta Imperatori ap-
 precantur. Is una cum patriarcha ad styracium pergit, unde patri-
 archa post mutuan salutationem et adorationem ad magnum tem-
 plum, sacram liturgiam celebraturus, abit, Imperator autem per
 styracium in oratorium adscendens, cereos ibi, acque ac in catechu-
 menis, in cruce accendit, in oratorio vero divinam liturgiam cele-
 brat, dum patricii interea ac ceteri proceres foris in catechume-
 nis subsistunt. (V.) Divinae autem communionis tempore immi-
 nente, praepositus a mandato cerimoniarum magistrum iubet, ut

καλέσασθαι τὸν πατριάρχην, καὶ ἀνάγουσιν αὐτὸν διὰ τοῦ
στυρακίου ἐν τῇ εὐκτηρίῳ, ἐν ᾗ ἴσταται ὁ βασιλεὺς. κοινω-
Ms. 75. ἀνήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως παρὰ τοῦ πατριάρχου τοῦ ἀχράν-
του σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου, εἰσέρχεται ἐν τῇ κοι-
τῶνι, καὶ εἶθ' οὕτως εἰσελθόντες πατριῖκοί τε καὶ στρατηγοῖς
καὶ δομέστικοι καὶ οἱ τὰ πρῶτα ὀφφίκια κατέχοντες, κοινω-
νοῦσι καὶ αὐτοὶ ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ πατριάρχου· καὶ πάντων
ἐξελθόντων καὶ τοῦ πατριάρχου μέλλοντος κατέρχεσθαι,
ἑστῶτος τοῦ βασιλέως ἔμπροσθεν τῆς θύρας τοῦ κοιτῶνος
Ed. L. 90 αὐτοῦ, προσκυνοῦσιν ἀμφοτέροι ἀλλήλους, καὶ ἀπελθὼν ὁ
πατριάρχης ἐκτελεεὶ τὴν θείαν λειτουργίαν ἄπασαν. τελεσθεί-
σης δὲ τῆς θείας λειτουργίας, διέρχεται ὁ βασιλεὺς ἠλλαγμέ-
νος διὰ τοῦ τρικλίνου τῆς ἁγίας σοροῦ, βυσταζόντων τῶν
κουβικουλαρίων τὰ ἐκεῖσε ὄντα βῆλά τε καὶ κορτίνας, καὶ ἀ-
νέρχεται ὁ βασιλεὺς διὰ τοῦ βισαλωτοῦ καὶ τοῦ κοχλιοῦ, καὶ
15 εἰσέρχεται ἐν τῇ Δανουβίῳ τρικλίῳ, καὶ ἴσταται ἢ τιμίῳ αὐ-
τοῦ τράπεζα ἐκεῖσε, καὶ μένουσιν ἐκεῖσε προποσπαθάριοι
βαρβῆτοι, σπαθαροκανθιδάτοι καὶ οἱ ἐπὶ τοῦ μαγλαβίνου καὶ
λοιποὶ ἅπαντες οἰκειακοί, καὶ τότε οἱ μὲν κληθέντες ἐξ αὐ-
τῶν ἐκδέχονται ἐκεῖσε, οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες ἕκαστος ἐν τῷ
B κοιτῶνι αὐτοῦ. (ς.) Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀνελθὼν ἐν τῇ Ἀνα-
στασιακῇ τρικλίῳ καὶ ἀπαλλάξας, μένει μετὰ τὸ διβητήσιον
αὐτοῦ, οἱ δὲ σιλεντιῆριοι, προσκαλεσάμενοι τὸν πατριάρχην,
ἀναφέρουσιν αὐτὸν μέχρι τοῦ κοχλιοῦ, καὶ καθίσας ἐκεῖσε

20. Pro ἄρχοντες — αὐτοῦ R. conī. ἀρχ. ἀπίαςιν ἕκαστος ἐν τῇ
οἴκῳ αὐτοῦ.

duos silentiarios patriarcham vocaturos mittat, quem per styracium
in oratorium, ubi Imperator est, adducunt. Postquam Imperator e
patriarchae manu corpus et sanguinem Domini accepit, cubiculum
intrat, in quo patricii, strategī, domestici et supremis officiis ad-
moti sacra communione a patriarcha impertiuntur: quibus omnibus
egressis, dum patriarcha, Imperatore ad portam cubiculi sui consti-
tuto, descendere vult, se invicem adorant; patriarcha ad sacram li-
turghiam celebrandam abit. Qua ad finem perducta, Imperator mu-
tata veste per triclinium sancti sepulcri transit, cubicularis vela
et cortinas, quae ibi sunt, portantibus, et per lateritiam substruc-
tionem cochlearumque triclinium Danubium intrat, ubi veneranda
mensa eius reposita, et protospatharii barbati, spatharocandidati,
maulavitae ceterique ministri omnes congregati sunt: ex his, quos
cocuae adhiberi Imperator iusserit, ibi, ceteri proceres, singuli in
suo cubiculo, manent. (VI.) Imperator in triclinium Anastasii ad-
scendit, et, vestibus exutis, in suo dibectasio manet: silentiarii vero

πλησίον τῆς εἰσαγωγίσης πύλης ἐν τῇ τρικλίνω, ἐν ᾗ ἡ τραπέζα ἴστανται, μῆνυει τῷ βασιλεῖ ὁ πραιπόσιτος, ὁ δὲ βασιλεὺς κελεύει τῇ πραιποσίτῳ προσκαλέσασθαι τὸν πατριάρχην, καὶ ἴστανται ὁ βασιλεὺς, φορῶν τὸ σαγίον αὐτοῦ, ἐν τῇ τραπέζῃ, ἐκδεχόμενος τὸν πατριάρχην, καὶ καταλαβόντος τοῦ πατριάρχου, προσκαλοῦνται παρὰ τοῦ πατριάρχου οἱ ἱερεῖς καὶ ποιοῦσι τὸν στίχον. καὶ εἰθ' οὕτως ὁ μὲν βασιλεὺς ἐκβάλλει τὸ σαγίον αὐτοῦ, ὁ δὲ πατριάρχης τὸ ὠμοφόριον αὐτοῦ, καὶ λαβόντες αὐτὸ οἱ ἱερεῖς, ἔξέρχονται. καὶ καθίσαντες ἐν τῇ τραπέζῃ ὅ,τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, εἰσφέρουσι τὰ κουκουμάρια κουβικουλάριοι δύο, καὶ πίνουσι πρὸς ἀπαξ, καὶ εἰθ' οὕτως εἰσέρχονται οἱ φίλοι, καὶ ἐπιτελεῖται ἡ συνήθεια πᾶσα τοῦ τραπέζιου· καὶ ἀναστάντων τῶν φίλων καὶ ἐξεληθόντων, μένει ὅ,τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, καὶ εἰσφέ- Ma. 75. b

15 ρουσι πάλιν οἱ κουβικουλάριοι τὰ κουκουμάρια, καὶ πίνοντες πάλιν πρὸς ἀπαξ ἀνίστανται, καὶ ὁ μὲν πατριάρχης μικρὸν ὑπεξελθὼν, βάλλει τὸ ὠμοφόριον αὐτοῦ, ὁ δὲ βασιλεὺς τὸ σαγίον αὐτοῦ, καὶ εἰπόντες τὸν στίχον, ἐπιδίδωσι τῷ βασιλεῖ ὁ πατριάρχης εὐλογία, καὶ ἔξέρχονται οἱ ἱερεῖς. καθέζεται D

20 δὲ ὅ,τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης μικρὸν, ὁμιλοῦντες πρὸς ἀλλήλους, εἶτα προσκυνήσαντες ἀλλήλους καὶ ἀσπασάμενοι, ἔξέρχονται, καὶ ὁ μὲν πατριάρχης προπέμπεται ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου μέχρι τοῦ κοχλιοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν

22. τῶν ἀρχόντων R., τοῦ ἀρχοντος cd.

advocatum patriarcham ad cochleam ducunt, ubi, dum prope portam in triclinium, ubi mensa posita est, ducentem, residet, praepositus id Imperatori indicat, qui praepositum iubet, ut patriarcham arcesat; ipse sago suo indutus, ad mensam patriarcham excipit, qui veniens, sacerdotes ad stichum seu orationem dicendam vocat. Imperator deinde sagum suum, patriarcha vero omophorium deponit, quod sacerdotes postquam accepere, abeunt. Interea dum mensae Imperator et patriarcha adsident, duo cubicularii cucumaria afferunt, ac semel bibunt, deinde, amicis ingressis, omnis mensae ordo peragitur: postquam vero surrexere amici et egressi sunt, Imperator et patriarcha remanent, cubicularii rursus cucumaria afferunt, et postquam adhuc semel potum sumere, surgunt, et patriarcha paulo ante egressus, omophorium, Imperator sagum suum induit, dictaque oratione, patriarcha Imperatori benedictionem dat, sacerdotes abeunt. Postquam vero adhuc paulisper Imperator et patriarcha conversati sunt, post adorationem et salutationem mutuum egrediuntur, et patriarcham quidem praefecti cubiculi ad cochleam, inde silentiarii ad inferiora conducunt, Imperator vero, quamdiu

ἐκείσε θπὸ σιλεντιαρίων ἕως κάτω. ὁ δὲ βασιλεὺς διαγίγνεται μετὰ ταῦτα, ὡς δ' ἂν κελεύῃ καὶ βούληται. (Ζ.) Ἰστέον, ὅτι εἰ μὲν οὐ κελεύει ὁ βασιλεὺς ποιῆσαι τὴν προέλευσιν ἀπὸ τοῦ ἄνω παλατίου, ἤγουν ἀπὸ τὸν Ἀναστασιακὸν τρικλί-
 Ed. L. 91 νον, τελεῖται οὕτως. ἔξελθὼν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ κοιτώσους 5 τῆς ἁγίας σοροῦ ἠλλαγμένος, ἵσταται ἐν τῷ τῆς ἁγίας σοροῦ τρικλίῳ, ἔνθα τὰ βῆλα κρέμονται, ἐστῶτων καὶ ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ ἵστανται σπαθαροκουβικουλάριοι καὶ κουβικουλάριοι; καὶ δέχεται ἐκείσε τοὺς ἐκ πατρικίους καὶ στρατηγούς, καὶ προσκυνήσαντες τὸν βασι-10 λέα, ἀνίστανται, λαβὼν δὲ νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, λέγει „κελεύσατε“ αὐτοὶ δὲ τὸ „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς.“ ὁ δὲ βασιλεὺς δηριγευόμενος ὑπ' αὐτῶν, διέρχεται διὰ τῶν βαθμίδων τῶν κατερχομένων ἀπὸ τὸ βανιάριον καὶ ἐλθὼν εἰς τὰ βᾶθρα τῆς κάτω προελεύσεως, ἔνθα, προ-15 κένσου γινομένου ἐν τοῖς ἐκείσε, ἵσταται ἢ προέλευσις, ἵστα-
 Βται ὁ βασιλεὺς, οἱ δὲ πατρίκιοι ἐνωθέντες τῇ συγκλήτῳ ἀπάσῃ, πίπτουσι πάλιν μετ' αὐτῶν, ὁ δὲ πραιπόσιτος δίδωσι νεῦμα τῷ τῆς καταστάσεως, καὶ λέγει „κελεύσατε“ ἀποκριθέντες δὲ ἅπαντες λέγουσιν „εἰς πολλοὺς χρόνους.“ ὁ δὲ τῆς 20 καταστάσεως κατὰ βᾶθρον λέγει „καπλάτε Δόμηνι.“ ἐκτελοῦσι δὲ ἀπὸ τῶν ἐκείσε τὴν ἅπασαν τάξιν τῆς προελεύσεως, ὡς ἀνωτέρω εἰρήκαμεν.

4. τῶν Ἀναστασιακῶν τρικλίων ed. 14. τὸ βανιάριον ed., τοῦ Φαραβίου conl. Leich. 23. προειρήκαμεν ed.

cupit et iubet, ibi permanet. (VII.) Sciendum est, si Imperator processionem e superiori palatio seu triclinio Anastasiano institui non iubeat, hos ritus observari. Imperator a cubiculo S. Sepulcri in mutatorii egressus, in triclinio, quod ibi est, subsistit, ubi vela suspensa sunt, et praefecti cubiculo et pone Imperatorem spatharocubicularii et cubicularii stant: ibi patricios et strategos excipit, qui, Imperatore adorato, surgunt, praepositus vero, signo ab Imperatore accepto, ait: *Iubete*; ceteri: *In multa bonaque tempora*. Ab his stipatus Imperator, per gradus a bannario ducentis descendit, et postquam ad gradus inferioris processionis accessit, ubi qui processuri sunt, conveniunt, subsistit, patricii cum senatu coniuncti adsunt, praepositus vero, signo caerimoniarum magistro dato, *Iubete* ait; cui reliqui omnes: *In longa bonaque tempora* respondent. Postremo caerimoniarum ad gradus constitutus, ait: *Caplate Domini*, et sic ab eo loco solennem processionem, ut diximus, instituunt.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, εἰ τύχη ἢ ἑορτὴ τῆς ὑπάντης τῆ β' τῆς α' Μι. 76. α
ἑβδομάδος. C

Λίδοται μεταστύσιμον ὄρα ἅ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐν τῷ
λαυσιακῷ τρικλίῳ, καὶ ἐξελεθῶν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ συγκίου, ἀ-
5 πέρχεται ἐν τῇ μανναύρα, καὶ σὺς ἄνωθεν τῶν γραδηλίων ἐν
τῷ Πρασίῳ λίθῳ, διαλαλεῖ ἐκεῖτος τὸν λαόν, τὸ ἐν ἀγγελίᾳ καὶ
φύβῳ Θεοῦ ἐκτελέσαι τὴν πανσέβαστον καὶ ἀγίαν τετταρακο-
στήν. καὶ εἰθ' οὕτως ἐπιτρέπει ἀσηκρήτη καὶ ἐπαναγινώσκει
τὸ ἐπαναγνωστικόν, τελειοθείσης δὲ τῆς ἀναγνώσεως, εὐφημεῖ
10 πᾶς ὁ λαὸς τὸν βασιλέα· μετὰ δὲ τὴν εὐφημίαν τοῦ λαοῦ
ἀποκινεῖ ὁ βασιλεὺς καὶ διέρχεται διὰ τοῦ εὐνούμου μέρους
τῆς μανναύρας, καὶ δηριγενόμενος ὑπὸ τοῦ πραιποσίτου καὶ
τῶν λοιπῶν τοῦ κουβουκλείου καὶ πρωτοσπαθαρίων, καὶ δι- D
ερχόμενος διὰ τῶν ἐξκουβίτων καὶ τῶν σχολῶν, διὰ τῆς μι-
15 κρῶς πύλης τῆς χαλκῆς, εἰσέρχεται ἐν τῷ ἁγίῳ φρέατι καὶ
ἄπτει κηρούς· ὁ δὲ πατριάρχης δέχεται αὐτὸν ἐν τῷ ἁγίῳ
φρέατι, ἐν τῇ πύλῃ τῇ εἰσαγούσῃ ἔνδον τοῦ ναοῦ, καὶ εἰσέρ-
χονται ἀμφότεροι μέχρι τῶν ἁγίων θυρῶν. (B.) Ἄψας δὲ
κηρούς ὁ βασιλεὺς καὶ εὐξόμενος, ἐπιδίδωσιν αὐτοὺς τῷ
20 πραιποσίτῳ, καὶ προσκυνήσαντες ἀλλήλους ὄ, τε βασιλεὺς καὶ
ὁ πατριάρχης, ὑπέρχεται ἐν τῷ μητατορίῳ· τῇ γὰρ ἡμέρᾳ Ed. L. ga
ἐκείνῃ ὁ βασιλεὺς οὐκ εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ

1. ὑπάντησεως cd. vid. supra. 2. εὐδομάδος cod. 7. τεττα-
ρακοστήν R. ex sigla cod., ἑορτὴν ed. 11. ἀποκινεῖ ed. 13.
καὶ διερχόμενος R., καὶ διέρχεται cod., καὶ om. ed.

*Observanda, quando festum purificationis S. Mariae in feriam
secundam primae septimanae incidit.*

Hora prima eius diei in lausiaco triclinio ritu solenni Imperator excipitur, qui sago indutus, egreditur et ad magnaauram abit, ubi in Prasino lapide supra gradus constitutus, populum ad celebrandam cum reverentia et metu sacram et venerandam quadragesimalcm hortatur. Quo facto, secretarius iussu eius lectionem recitat, caeque finita, populus fausta quacvis Imperatori apprecatur: qui post solennem acclamationem populi abit, perque sinistram magnaaurae partem, stipatus a praeposito ceterisque cubiculariis et protospathariis, per excubias scholasque transit, perque parvam portam aeneam ad sacrum puteum accedit cereosque accendit. Ibi patriarcha ipsum in ianna ad templum ducente excipit, unde ambo ad sacras portas pergunt. (II.) Cum cereis autem accensis precatus Imperator, eos praeposito tradit, et postquam se invicem Imperator et patriarcha venerati sunt, ille ad metatorium abit: hoc enim die sacrarium non intrat: finito officio tertiae et sextae, e metatorio egreditur. Post

τελέσας τὴν τριτοέκτην, ἐξέρχεται ἐκ τοῦ μηταωρίου. καὶ προσκυνήσαντες ἀλλήλους καὶ ἀσπασάμενοι, διέρχεται μὲν ὁ βασιλεὺς διὰ τοῦ δεξιῦ μέρους τοῦ ναοῦ, τοῦ νάρθηκος καὶ τοῦ ὄρολογίου, καὶ ἐξέρχεται ἐν τῇ πρὸς δύσιν οὖση μεγάλη πύλη τῇ εξαγούση ἐπὶ τὸν ἀθύραν. ἰππεύσας δὲ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε, 5 διέρχεται διὰ τοῦ μιλίου, φόρου τε καὶ τοῦ μακροῦ ἐμβόλου τοῦ Μαυριανοῦ καὶ τοῦ Πετρίου, καὶ ἀπέρχεται μέχρι τῆς παναγίας Θεοτόκου ἐν βλαχέρναις. κάκεισε καταλαβὼν, κατέρχεται ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ ἀνέρχεται ἐν τοῖς κατηχουμενείοις, εὐξάμενος δὲ ἅπτει κηρὸς ἔν τε τῇ παρακμπικῇ τῆς ἀγίας 10 Β σοροῦ, ἐν τῇ εὐκτηρίῳ καὶ ἐν τῇ ἔξω σταυροῦ τῶν κατηχου-
Ma. 76. b μενείων, ἐξελεθὼν ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε, ἀπέρχεται ἐν τῷ Ἀναστασιακῷ τρικλίῳ, καὶ εἰθ' οὕτως ἐκτελεῖ ἅπαντα, οἷον τὰ τε ἀλλάξιμα καὶ αἱ δοχαί. ἥ τε τῆς λιτῆς ὑπάντησις καὶ ἡ τῆς θείας λειτουργίας εἰσοδός τε καὶ προσευχή, ὃν τρόπον ἀνω- 15 τέρω ἐν τῇ πρώτῃ καταστάσει τῆς αὐτῆς ἐορτῆς ἐξεθέμεθα.

ΚΕΦ. κη.

Ἵσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ ἐορτῇ τῆς ὀρθοδοξίας.

C Ἀπέρχεται ὁ πατριάρχης ὀψὲ τοῦ σαββύτου ἐν τῇ ναιῇ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν βλαχέρναις, συναπέρχονται δὲ 20 αὐτῷ μητροπολίται, ἀρχιεπίσκοποι καὶ ἐπίσκοποι, ὅσοι δ' ἂν τύχωσιν ὄντες τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐν τῇ πόλει, ὁμοίως καὶ οἱ κληρικοὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ οἱ τῶν ἔξω ἐκκλησιῶν,

patriarchae salutationem per dextram templi, narthecis et horologii partem ad occidentalem magnam portam, quae in athyrem ducit, progreditur. Inde equo vectus Imperator, per milium, forum longamque porticum Mauriani et Petrii ad S. Deiparae in blachernis abit. Quo postquam venit, equo descendit et ad catechumena abit, precatus vero ceteros in throno sancti sepulcri, in oratorio. et cruce exteriori catechumenorum accendit, indeque egressus, ad triclinium Anastasii abit, et ibi quoque omnia peragit, scilicet vestes mutantur et solennis exceptio fit. Processionis vero occursum, divinae liturgiæ introitus, et supplicatio, ut supra de prima eiusdem festi cerimonia animadvertens fuit, peragitur.

CAP. 28.

Observanda in dominica orthodoxias.

Patriarcha vesperi die sabbati ad templum sanctissimæ Deiparae in blachernis, unaque metropolitæ, archiepiscopi, episcopi, qui forte eo die in urbe versantur, clerici quoque magnæ ecclesiæ et templo-

καὶ ὄσοι δ' ἂν ἐν πᾶσι τοῖς μονωτηρίοις τὸν μονήρη βίον ἀσχοῦσιν ἐν ταύτῃ τῇ θεοφυλάκτῃ πόλει, καὶ ἐκτελοῦσιν ἅπαντες παννύχιον ὕμνον ἐν τῷ σεπτῷ ναῷ. τῇ δὲ ἑξῆς, ἣτις ἐστὶ κυρία τῶν ἡμερῶν, ἐξέρχεται ὁ πατριάρχης μετὰ τῶν Ἐπροφῆθῆντων ἀπάντων ἐκ τοῦ ναοῦ μετὰ τῆς λιτῆς, καὶ δέρονται διὰ τοῦ δημοσίου ἐμβόλου. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξελεῖθὼν ἀπὸ τοῦ παλατίου, φορῶν σαγίον, διὰ τῆς πύλης τοῦ σπαθα-
 ρικίου, καὶ θρηγιευόμενος ὑπὸ τε τῶν τοῦ κουβουκλείου φορούμενων τὰ σαγία αὐτῶν, διέρχεται διὰ τῆς μανναύρας καὶ
 100 τῶν διαβατικῶν αὐτῆς τῶν ἀνωτέρων, καὶ διὰ τῆς ξυλίνης σκάλας εἰσέρχεται ἐν τοῖς κατηγουμενεῖσι τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ εἰσελεθὼν ὁ βασιλεὺς ἐν τοῖς κατηγουμενεῖσι καὶ εὐξάμενος, ἄπτων κηρούς, ὑπαλλάσσει, ὡσαύτως καὶ πάντες κατὰ τὴν ἰδίαν τάξιν, τὰ ἀλλαξίματα αὐτῶν τὰ ἄσπρα. τῆς
 150 δὲ λιτῆς ἐγγιζούσης, δίδεται αἰλέντιον, καὶ ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ μηπατωρίου τῶν κατηγουμενίων, καὶ δέρονται αὐτὸν Ed. L. 93
 οἱ πατρίκιοι ἐν τῷ μεγάλῳ τρικλίῳ τοῦ σεκρέτου μετὰ πύσης τῆς συγκλήτου καὶ πίπτουσιν· εἶτα λαβὼν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, δίδωσι τῇ τῆς καταστάσεως καὶ λέγει
 20 „κελεύσατε“ καὶ αὐτοὶ ὑπερέχονται „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.“ (B) Κακεῖθεν θρηγιευόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ πάντων βασιυζόντων κηρῖα ὑποφύαλα, κατέρχεται διὰ τοῦ μεγάλου Ms. 77. a
 κοχλιοῦ καὶ διὰ τοῦ διδασκαλείου, ἔνθα τὰ πασχάλια, καὶ κατελεθὼν τὰ γραδῆλια, οὐκ εἰσέρχεται ἐν τῷ μεγάλῳ ναῷ, ἀλλ'

8. ὑπὸ τε τῶν. Aliquid deesse videtur R.

rum suburbanorum, et quicumque vitam solitariam in omnibus monasteriis per hanc a Deo custoditam urbem agunt, abeunt et hymnum nocturnum in templo venerando recitant. Postera die, quae dominica est, patriarcha cum dictis omnibus e templo cum solenni pompa per porticum publicam progreditur; Imperator vero e palatio egressus, sagum ferens, per portam spatharici transit, stipatusque a cubiculariis, sagis suis vestitis, per magnaauram et transitus eius superiores perque ligneam scalam magnae ecclesiae catechumenorum intrat, et ibi cum cereis accensis precatus, tum ipse, tum ceteri omnes secundum ordinem suum mutatoria alba induunt. Processione appropinquante, silentium datur, Imperator ex metatorio catechumenorum procedit, quem patricii una cum universo senatu in magno triclinio secreti excipiunt, et prociidunt. Deinde praepositus, signo ab Imperatore dato, magistro cerimoniarum annuit, qui dicit: *Iubete*; ipsi: *In multa bona-que tempora* acclamant. (II.) Sic ab omnibus cereos cum phialis gestantibus, stipatus et per magnam cochleam et didascalium, ubi cycli paschales constituuntur, perque scalam digressus, magnum narthe-

ἐκνεύσας ἀριστερόν ἐπὶ τὸ μητάτον ἀπὸ τοῦ τριγώνου, λέγων Β ὁ τῆς καταστάσεως κατὰ βῆθρον „καπλάτε Δόμνηι” καὶ κατέρχεται τὰ γραδῆλια τοῦ ἀθύρα, καὶ δέχεται ἐκεῖσε τὴν λιτῆν. ἄψας δὲ κηρὸς καὶ εὐξάμενος, προσκυνεῖ τὸν τίμιον σταυρὸν καὶ τὸ ἄχραντον εὐαγγέλιον, ὡσαύτως καὶ ἀσπάζει-5 ται τὸν πατριάρχην, καὶ διέρχεται ἔμπροσθεν τῆς λιτῆς. ὁ δὲ τῆς καταστάσεως ἄρχεται τὸ τροπάριον „τῆν τῶν ἀληθινῶν δογμάτων,” τὸ αὐτὸ ψαλλόντων καὶ πάντων τῆς προσλεύσεως. ὁ δὲ βασιλεὺς, εἰσελθὼν ἐν τῷ νάρθηκι, καθέζεται, μέχρις ἂν καταλάβῃ ὁ πατριάρχης μετὰ τῆς λιτῆς. καί οὖν τοῦ πατριάρχου καταλαβόντος, ἀνίσταται ὁ βασιλεὺς, καὶ C ἵστανται ἀμφότεροι ἔμπροσθεν τῶν βασιλικῶν πυλῶν, καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ἄψας κηρὸς εὐχεται, ὁ δὲ πατριάρχης τελεῖ τὴν εὐχὴν τῆς εισόδου, καὶ εὐξάμενος ὁ βασιλεὺς ἐπιδίδωσι τὰ κηρία τῷ πραιποσίτῳ, κάκεινος τῷ τῆς καταστάσεως. τοῦ 15 δὲ πατριάρχου τὴν εὐχὴν τελέσαντος καὶ προσκυνήσαντος τοῦ βασιλέως τὸ ἄχραντον εὐαγγέλιον, κρατήσαντες ἀλλήλων τὰς χεῖρας, διέρχονται μέσον τοῦ ναοῦ, καὶ διὰ τῆς πλαγίας τοῦ ἁμβωνος ἐκνεύσαντες, εἰσέρχονται ἐν τῇ σκολαίᾳ καὶ ἵστανται ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, κάκεισε λαβὼν κηρὸς 20 ὁ βασιλεὺς εὐχεται, εἶτα δίδωσιν αὐτοὺς τῷ πραιποσίτῳ. καὶ ἀλλήλους προσκυνήσαντες ὅ,τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, D εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον πρὸς τὸ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐπιτελεῖσαι, καὶ ὁ βασιλεὺς ἀπέρχεται εἰς τὸ μητατώριον, ἐκ-

17. κρατήσαντες δὲ ἀλλήλων ed.

cem non intrat, sed ad laevam supra metatum a trigono divertitur: cerimoniararius vero ad scalas constitutus, ait: *Caplate Domini*, perque scalam athyris descendit atque ibi processionem excipit. Accensis autem cereis, precatur et venerandam crucem et sacrum evangelium adorat, patriarcham salutatur et ante solennem pompam procedit. Cerimoniararius troparium: *Veri cultus imaginum*, orditur, quod omnes procedentes canunt. Imperator interea narthecem ingressus, sedet et tantisper, dum patriarcha cum processione venit, exspectat. Postquam vero is cum processione advenit, surgit, et uterque ad regias portas subsistunt, ubi Imperator quidem cum cereis ardentibus precatur, patriarcha autem preces introitus instituit, Imperator, finitis precibus, cereos praeposito, hic cerimoniarum magistro tradit. Patriarcha postquam ritum introitus celebravit, et Imperator sacrum evangelium adoravit, prehensis invicem manibus, per medium templi transeunt, perque obliquitatem ambonis solem intrant, sacrisque ianuis adstant: ubi cum cereis Imperator precatur, deinde eos praeposito reddit. Et postquam ipse et patriarcha se invicem adorarunt, hic sacrarium sanctae liturgiae celebrandae causa, Im-

τελών ἐκεῖσε τὴν θείαν λειτουργίαν· ἐν ταύτῃ γὰρ τῇ ἡμέρᾳ εἰς τὸ θυσιαστήριον ὁ βασιλεὺς οὐκ εἰσέρχεται. (Γ.) Χρῆ δὲ εἶδέναι, ὅτι ἐν μὲν τῇ προόδῳ τῶν ἀγίων καὶ ἐν τῇ ἀγάπῃ τῶν θυρῶν οὐκ ἐξέρχεται, ἐν δὲ τῇ κοινωνίᾳ ἐξέρχεται καὶ ἑκοινωνεῖ, καὶ τῆς θείας λειτουργίας τελεσεθείσης, ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ μητατωρίου καὶ ἐνοῦται τῷ πατριάρχῃ, καὶ Ed. L. 94 διέρχονται ἀμφότεροι μέχρι τοῦ ἀγίου φρέατος, προσκυνήσαν- Ms. 77. b τες δὲ ἀλλήλους καὶ ἀσπασάμενοι, ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε, καὶ διὰ τοῦ χυτοῦ τῆς μικρᾶς πύλης τῆς χαλκῆς τοιεῖσθων, διὰ τε τῶν σχολῶν καὶ τῶν ἐξκουβίτων διερχόμενος, λέγοντος τοῦ τῆς καταστάσεως „καπλάτς Δόμνην.“ καὶ καταλαβόντος ἐν τῷ κονιστωρίῳ, μένει μὲν ἐκεῖσε ἡ σύγκλητος, ὑπερευχομένη τὸν βασιλέα, ὁ δὲ τῆς καταστάσεως καὶ οἱ σιλεντιάριοι μένουσιν εἰς τὸν δρόπον, ὑπερευχόμενοι καὶ ἀν- 15 τοὶ ὁμοίως. ὁ δὲ βασιλεὺς διέρχεται διὰ τοῦ ἀγυουστῆος, καὶ εἰσέρχεται ἐν τῷ παλατίῳ, τοῦ δὲ κλητωρίου στοιχηθέντος, γίνονται μίνσαι, καὶ εὐθέως ἀπαλλάσσουσιν ἄπαντες. ὁ δὲ Β βασιλεὺς καθέζεται ἐπὶ τῆς τιμίας αὐτοῦ τραπέζης ἀπὸ σκαρμαγγίου, καὶ οὓς ἐκέλευσε καλέσαι, καὶ αὐτοὶ ἀπὸ σκα- 20 ρορμαγγίων, οἱ δὲ τοῦ κουβουκλείου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ παραστάσιμον οὐ ποιοῦσιν. (Δ.) Ἰστέον, ὅτι τὸ παλαιὸν ὁ τοιοῦτος τύπος ἦν νῦν δὲ ὁ βασιλεὺς τὰ ἄλλα πάντα ἐπιτελεῖ μέχρι τῆς εἰσόδου, καθὼς εἴρηται. εἰς δὲ τὴν εἰσόδον εἰσέρχεται εἰς τὸ βῆμα ἔνδον, καὶ προσκυνοῦσι τὴν ἁγίαν τράπε-

23. ΣΧΟΛΑ. Τοῦτο ἔσχατον ἐτυπώθη.

perator, divino ritus peracturus, metatorium petit: hoc enim die sacrarium intrare non solet. (III.) Porro sciendum, in processu sanctorum et agape Imperatorem ex portis illis non progredi, in comunione autem prodire et communicare solere, finitaque divina liturgia, ex metatorio prodire seque patriarchae adiungere, deinde utrumque ad sacrum puteum procedere, et post mutuam adorationem et salutationem Imperatorem per locum editum parvae ianuae aeneae intrare, deinde per scholas et excubias transire, dicente cerimoniaro: *Capitate Domini*. In consistorio senatus omnis, fausta Imperatori venienti apprecans, magister vero cerimoniarum et silentiarum in onopode, bonis omnibus eum prosequentes, consistunt. Imperator per augustale palatium intrat, ubi convivio instructo, missus afferuntur, statimque omnes vestes mutant. Imperator in scaramangio aequae ac convivae, quos vocari iussit, pretiosae mensae adsident, cubicularum autem hoc die ei non adstare solent. (IV.) Sciendum quoque est, hos ritus olim quidem observatos, nunc vero ad introitum usque, ut dictum est, omnia aliter ab Imperatore institui solere. In introitu vero bema ingreditur, ubi et sacramensam et instratum adorat perque latera sacelli et cochleae, quae

ζαν και τὴν ἐνδοτήν, και διὰ πλαγίας τοῦ θυσιαστηρίου και τοῦ κοχλιοῦ τοῦ ὀπισθεν τῆς κόγχης ἀνελθὼν εἰς τὰ κατη-
Cχουμένα, εἰσέρχονται εἰς τὸ μητρώριον, και ἀπαλλάσσουσι τὰς ἑαυτῶν χλαμύδας και μόνον, και ἀκούουσι τοῦ θείου εὐαγγελίου και τῆς ἐκτενοῦς, και μετὰ ταῦτα εἰσέρχεται ὁ 5
τῆς τραπέζης μετὰ τῶν ἀρτοκλίνων, και στοιχεῖ τὸ κλητώριον. και ἐξέρχονται οἱ δεσπότηαι και ἀπέρχονται εἰς τὸ μητρώριον τοῦ πατριάρχου, και εὐθὺς δίδονται μίνας, ἐκδιόμενοι τὰ διβητήσια αὐτῶν, και ἐκδέχονται τοῦ τελειω-
θῆναι τὴν θείαν λειτουργίαν και ἀνελθεῖν τὸν πατριάρχην. 10
οἱ δὲ πραιπόσιτοι ἀπέρχονται, και καθέζονται εἰς τὴν ἄνοδον, δε' ἧς ὁ πατριάρχης ἀνέρχεται, και τὸ ἀνελθεῖν αὐτὸν κρα-
τουῖσι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἀσπαζόμενοι αὐτὰς, και ἀπελθόν-
Dτες εἰσάγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς δεσπότηαι. και ἐκβαλὼν ὁ
Ms. 78. πατριάρχης τὰ ἀλλάξματα αὐτοῦ, λαβὼν τοὺς δεσπότηαι, 15
ἐξελθὼν ἀκουμβίζει μετὰ τῶν τῆς τραπέζης, και εἰσέρχονται οἱ κληθέντες και ἀριστοῦσι μετ' αὐτῶν, και τὸ ἀναστῆναι αὐτούς, ἀπέρχονται πάλιν οἱ δεσπότηαι διὰ τῶν διαβατικῶν εἰς τὸ παλάτιον. Ἰστέον δὲ, ὅτι και κηρία ἐκ τοῦ οἰκονο-
μίου λαμβάνουσιν οἱ τε μάγιστροι και πραιπόσιτοι και πατρι- 20
κιοι, ἐπὶ δὲ τοῦ κυρίου Θεοφυλάκτου και θυμαμάτα εὖσομα, ἀλλ' ὁδν και δούλικιον ἐποίηε ὁ κύριος Θεοφύλακτος ὁ πατρι-
Ed. L. 95 ἄρχης ἐπὶ τὸ μέρος τοῦ ἐκκληρίου τοῦ ἁγίου Θεοφυλάκτου, και οἱ δεσπότηαι ἀπῆλανον τοῦ δουλκίου μετὰ τῶν μαγίστρων και τῶν πραιποσίτων και λοιπῶν, ὧν ἐκέλευσαν. 25
16. μετὰ τῶν R., μετ' αὐτῶν cod. et ed. 19. οἰκονομείου cd.
21. κυροδ cod.

pone concham est, in catechumena adscendit, metatorium intrat, tunnicam suam tantum mutat ac divinum evangelium et extensam audit: deinde praefectus mensae una cum triclinariis epulas parat. Egressi autem Domini ad metatorium patriarchae abeunt, statimque missus afferuntur, tunc dibetesia sua exuunt, et usque dum divina liturgia celebrata est et patriarcha adscendit, exspectant. Praepositi in aditu, per quem advenit patriarcha, consistunt, cuius advenientis manas osculantur, deinde abeunt cumque ad Dominos adducunt. Is, exutis vestibus suis, egreditur et cum Dominis mensae accumbit, vocati ad convivium intrant, et una cum his epulantur, quibus surgentibus, Domini rursus per porticus ad palatium abeunt. Sciendum est, magistros, praepositos et patricos ex oeconomico cercos, sub Domino Theophylacto autem etiam unguenta odora accipere. Dominus Theophylactus patriarcha in parte oratorii sancti Theophylacti etiam convivium instruxit, cui Domini cum magistris, praepositis ceterisque, quos iusserant, intersuere.

ΚΕΦ. κθ'.

Ἔσα δει παραφυλάττειν τῇ κυριακῇ τῆς μέσης ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν, ἥνικα τὸ τίμιον καὶ ζωποιοῶν ξύλον τοῦ σταυροῦ προσκυνεῖται.

5 Προέρχονται ἐννύχιοι ἐν τῇ παλατίῳ οἱ τε πατριῖοι, πρωτοσπαθάριοι τε καὶ δομέστικοι καὶ οἱ τοποτηρηταὶ καὶ οἱ οἰκειακοὶ ἄπαιτες, καὶ ἀνοίγει τὸ παλάτιον τάχιον, καὶ εἰς-
 10 ἔρχονται οἱ πατριῖοι φοροῦντες τὰ σαγία αὐτῶν ἀπὸ σκα-
 ραμαγγίων, οἱ δὲ λοιποὶ ἀπὸ σκαραμαγγίων, καὶ διέρχονται
 10 διὰ τοῦ μεγάλου τρικλίνου, καὶ ἀπέρχονται ἐν τῇ γαῖῃ τῆς
 παναγίας Θεοτόκου ἐν τῇ φάσῃ, καὶ προσκυνήσαντες τὰ τί-
 15 μια ξύλα, ἐξέρχονται πάλιν καὶ καθέζονται ἐν τῇ ἵπποδρόμῳ
 καὶ τῆς ὄρας ἐγγιζούσης πρὸς τὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς ἐν τῇ
 παλατίῳ, εἰσέρχονται ὡς τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν κοιτῶν
 15 ἡμερῶν, ἐντῷ μεγάλῳ τρικλίνῳ τῆς προελεύσεως, καὶ ἥνικα ἐγ-
 γίση ἡ ὥρα καὶ στοιχηθῆ τὸ κλητώριον, γίνονται μίμναι, καὶ
 ἐξελθὼν ὁ βασιλεὺς ἀκουμβίξει ἐπὶ τῆς τιμίας αὐτοῦ τραπέ-
 20 ζης ἐν τῇ αὐτῇ τρικλίνῳ τῆς προελεύσεως. ὑπέρον, ὅτι ἐν
 τοῖς παλαιαῖς χρόνοις τῇ ἑορτῇ τοῦ εὐαγγελισμοῦ ἠλλασσον
 20 οἱ ἄξιωματικοὶ εἰς τὸ κονιστώριον χλανίδια λευκὰ, καὶ ἥνικα
 κατέλαβεν ὁ καιρὸς, ἐξήρχοντο οἱ δεσπότες καὶ ἐδέχοντο
 αὐτοὺς οἱ πατριῖοι εἰς τὸν ὄνοποδα, οὐχὶ δὲ ἔνδον τοῦ πορ-
 τικοῦ, εἰς τὸν ἀγροστεῖα, καὶ εἰ μὲν οὐκ ἦν κυριακῇ, ἐπι-
 5. προσέρχονται cđ.

CAP. 29.

Observanda in dominica mediae hebdomadis ieiuniorum, quando venerandum et vivificum crucis lignum adoratur.

Patricii, protospatharii, domestici et vicarii ministrique omnes noctu ad palatium procedunt, quo statim aperto, patricii sua saga et scaramangia, ceteri scaramangia gestantes, intrant, perque magnum triclinium digressi, S. Deciparac phari templum petunt, adoratoque ibi venerando crucis ligno, rursus discedunt et in hippodromio consistunt. Hora, qua palatium intrare debent, appropinquante, magnum triclinium processioniis, ut reliquis communibus diebus, ingrediuntur, ubi suo tempore convivio instructo, missus afferuntur, et egressus Imperator, venerandae mensae suae in eodem processioniis triclinio accumbit. Sciendum est, praeis temporibus in festo annuntiationis proceres vestes suas albas in consistorio mutasse, et tempore instante, Dominos discessisse, et in onopodio, non tamen intra porticum, in augustali, a patriciis exceptos esse: quod si non in dominicam inci-

Ms. 78. h πτον κάτω, προσκυνῶντες τοὺς δεσπότας, καὶ οὕτως κατήρ-
χορτο εἰς τὸ κονιστώριον. εἰ δὲ ἦν κυριακῆ, οὐκ ἐπιπτον
κάτω προσκυνῶντες, ἀλλὰ μέχρι τῶν γονάτων ἐποιοῦν τὸ σέ-
βας τῆς προσκυνήσεως.

ΚΕΘ. λ'.

5

D Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, εἰ τύχη ἢ ἑορτὴ τοῦ εὐαγγελισμοῦ
τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆ κυριακῆ τῆς μέσης ἑβδομάδος.

Ἰστέον δὴ καὶ τοῦτο, ὅτι, εἰ μὲν τύχη ἢ αὐτὴ ἡμέρα
τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆ κυριακῆ τῆς μέσης ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν,
τελεῖται οὕτως. προέρχονται ἅπαντες ἐννύχιοι ἐν τῷ παλα-10
τίῳ, καὶ ἀλλάσσουσιν οἱ μὲν πατριῖοι χλανίδια λευκά, ἔχον-
τα ταβλίια ἀπὸ ὀξέων, (ἐν γὰρ ταύτῃ τῇ ἑορτῇ οὐ φοροῦσιν
τὰ ὑποχρυσοκλάβων ταβλίων χλανίδια,) ὡσαύτως καὶ ἡ σύγ-
El. L. 9 βκλήτος ἅπασα ἀπὸ λευκῶν χλανιδίων, οἱ δὲ πρῶτοι ἀλ-
λάσσουσι μετὰ τοῦ κουβουκλείου, ὡς εἰθίζεται αὐτοῖς. ἀ-15
νοῖξαντος δὲ τοῦ παλατίου, τάχιον ἀπὸ κελεύσεως εἰσέρχονται
ἅπαντες, καὶ διειθύντες διὰ τοῦ χρυσοτρικλίνου, εἰσέρχονται
εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ φάρου, καὶ προσκυνή-
σαντες τὰ τίμια ξύλα, ἐξέρχονται, καὶ εὐθὺς ἀπὸ κελεύσεως
δίδονται μεταπάσιμον. μεσοῦσης δὲ τῆς δευτέρας ὥρας, ἐξέρχε-20
ται ὁ βασιλεὺς καὶ διέρχεται διὰ τῆς δάφνης, ἅπτων ἐν τοῖς

8. ἢ αὐτῇ cd. 13. ὑπὸ χρυσοκλ. cod.

debat, in terram proni Imperatores adararunt, et sic in consistorium
abiere: sin erat dominica, adorantes non in terram procubuere, sed
flexo tantum genu honorem adorationis Imperatori exhibuerunt.

CAP. 3o.

*Observanda, ubi incidere festus dies annuntiationis S Deiparae
in dominicam mediae hebdomadis.*

Sciendum est, ubi festus annuntiationis dies in dominicam mediae
hebdomadis inciderit, sic cum celebrari. Omnes nocturnam
processionem ad palatium instituunt, patricii quidem tunicis
albis cum orbiculis violaceis induti, (hoc enim die tunicas aureis cla-
vis praetextas non gerunt,) senatus quoque omnis albis vestibus, praepo-
siti et cubicularii, ut semper solent. Aperto autem palatio, subito
omnes a mandato intrant, perque aureum triclinium templum S. Dei-
parae phari petunt, ubi venerando crucis ligno adorato, statim pro-
cessus ex mandato datur. Hora secunda media Imperator procedit,
et per daphnem, accensis in eius oratorio cereis, ut solet, venit et

εὐκτηρήσιος κηρούς, ὡς εἰθισται αὐτῷ, καὶ εἰσέρχεται ἐν τῷ
 κοιτῶν τοῦ αὐγουστέως, καὶ ὑπαλλάξας τὸ διβητήσιον αὐ-
 τοῦ, ἐκδέχεται τὸν καιρὸν. καὶ τοῦ καιροῦ καταλαβόντος,
 δηλωθεὶς ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ τῆς καταστάσεως, εἰσελ- B
 59ὼν δηλοῖ τῷ βασιλεῖ. καὶ περιβαλλόμενος ὁ βασιλεὺς τὴν
 γλανίδα αὐτοῦ, καθὼς ἡ συνήθεια ἔχει, ἐξέρχεται καὶ διέρ-
 χεται διὰ τοῦ αὐγουστέως, εἰθ' οὕτως δημιουργούμενος ὑπὸ
 τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, διέρχεται διὰ τοῦ στενοῦ
 τῆς χωνοῆς χειρὸς, καὶ ἀνέρχεται εἰς τὸν ὑπόποδα, καὶ στάν-
 10τος αὐτοῦ ἐν τῇ πύλῃ τῇ χαλκῇ, δέχονται αὐτὸν ἐκεῖσε πα-
 τρῆκιοι καὶ στρατηγοί, καὶ ἵσταται μέσον αὐτῶν ὁ τῆς κατα-
 στάσεως, καὶ πάντων προσκνησάντων, νεύει ὁ πραιπόσιτος
 ἀπὸ κελεύσεως τῇ τῆς καταστάσεως, καὶ λέγει „κελεύσατε,” Ma. 79. a
 καὶ εἰθ' οὕτως κατέρχονται οἱ αὐτοὶ ἐν τῷ κοινοστρωρίῳ, ἐνού-
 15μενοι τῇ συγκλήτῳ ἡμίση. ὁ δὲ βασιλεὺς ἵσταται ὑποκάτω C
 τοῦ καμελαικίου ἐν τῷ πορφυρῷ λίθῳ, καὶ πεσόντων τῶν πα-
 τρῆκίων μετὰ τῆς συγκλήτου, νεύει ὁ πραιπόσιτος τῇ σιλεν-
 τιαρῇ ἀπὸ κελεύσεως τῇ ἐστῶτι κάτω, κακεῖνος λέγει „κε-
 λεύσατε.” (R.) Καὶ δημιουργούμενος ὑπ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς,
 20διέρχεται διὰ τῶν ἐξκουβίτων καὶ τῶν σχολῶν, καὶ ἐξέρχεται
 τὴν μεγάλην πύλην τῆς χαλκῆς, τὰ δὲ μέγη ἵστανται ἐν ταῖς
 στάσεσιν αὐτῶν, σιρραγιζόντα τὸν βασιλέα καὶ μόνον, λέγουσι
 δὲ καὶ οἱ νοτάριοι τοὺς ἰάμβους. καὶ εἰσελθὼν ὁ βασιλεὺς ἐν
 τῇ πύλῃ τοῦ ἁγίου φρέατος, ἄπει κηρούς καὶ εὐχεται, ὁ δὲ
 25παιτριάρχης δέχεται τὸν βασιλέα εἰς τὴν πύλην τὴν εἰσάγου-

cubiculum augustalis ingressus, mutato dibetesio suo, tempus praestolatur. Quo veniente, monitus a cerimoniarum magistro praepositus, ad Imperatorem ingreditur eique, tempus adesse, indicat. Is tunica sua, ut mos est, indutus, progreditur et per augustale transit, unde a cubicali praefectis stipatus, per stenum aurcae manus ad onopodium adscendit: in porta aenea stantem patricii et strategii, inter quos medios cerimoniarus adstat, excipiunt, et postquam omnes Imperatorem adorarunt, praepositus a mandato signum cerimoniaro dat, qui dicit: *Iubete*; posthac universo senatui iuncti ad consistorium abeunt. Imperator sub camelaucio in lapide porphyretico stat, dumque patricii cum senatu procidunt, praepositus silentiario a mandato, in loco inferiori constituto, signum dat, is dicit: *Iubete*. (R.) Ab his stipatus Imperator, per excubias, scholas magnamque portam chalcas progreditur, factiones in suis stationibus, Imperatorem cruce signantes et nihil praeterca agentes, adsunt, notarii etiam iambos dicunt. Imperator portam sancti putei ingressus, cercos accendit et precalur, patriarcha vero eum in porta, a sacro putco ad templum ducente,

ἐκεῖσε ἀπὸ σιλεντιαρίων ἕως κάτω. ὁ δὲ βασιλεὺς διαγί-
 νεται μετὰ ταῦτα, ὡς δ' ἂν κελεύη καὶ βούληται. (Ζ.) Ἰστέ-
 ον, ὅτι εἰ μὲν οὐ κελεύει ὁ βασιλεὺς ποιῆσαι τὴν προέλευσιν
 ἀπὸ τοῦ ἄνω παλατίου, ἤγουν ἀπὸ τὸν Ἀναστασιακῶν τρικλι-
 Ed. L. 91 νον, τελείται οὕτως. ἔξελθὼν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ κοιταῶνος⁵
 τῆς ἁγίας σοροῦ ἠλλαγμένος, ἵσταται ἐν τῇ τῆς ἁγίας σο-
 ροῦ τρικλίῳ, ἐνθα τὰ βῆλα κρέμονται, ἐσιώτων καὶ ἀρχόν-
 των τοῦ κουβουκλείου, καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ ἵστανται σπαθαρο-
 κουβικουλάριοι καὶ κουβικουλάριοι; καὶ δέχεται ἐκεῖσε τοὺς
 τε πατρικίους καὶ στρατηγούς, καὶ προσκυνήσαντες τὸν βασι-10
 λέα, ἀνίστανται, λαβὼν δὲ νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ
 βασιλέως, λέγει „κελεύσατε” αὐτοὶ δὲ τὸ „εἰς πολλοὺς καὶ
 ἀγαθοὺς.” ὁ δὲ βασιλεὺς δηριγευόμενος ὑπ' αὐτῶν, διέρχε-
 ται διὰ τῶν βαθυμίδων τῶν κατερχομένων ἀπὸ τὸ βανιάριον,
 καὶ ἐλθὼν εἰς τὰ βᾶθρα τῆς κάτω προελεύσεως, ἐνθα, προ-15
 κένσου γινομένου ἐν τοῖς ἐκεῖσε, ἵσταται ἢ προέλευσις, ἵστα-
 νται ὁ βασιλεὺς, οἱ δὲ πατρικιοὶ ἐνωθέντες τῇ συγκλήτῳ ἀπά-
 σῃ, πίπτουσι πάλιν μετ' αὐτῶν, ὁ δὲ πραιπόσιτος δίδωσι
 νεῦμα τῇ τῆς καταστάσεως, καὶ λέγει „κελεύσατε” ἀποκρι-
 θέντες δὲ ἅπαντες λέγουσιν „εἰς πολλοὺς χρόνους.” ὁ δὲ τῆς²⁰
 καταστάσεως κατὰ βᾶθρον λέγει „καπλάτε Δόμνην.” ἐκτελοῦσι
 δὲ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε τὴν ἅπασαν τάξιν τῆς προελεύσεως, ὡς ἀ-
 νοτέρω εἰρήκαμεν.

4. τῶν Ἀναστασιακῶν τρικλίων ed. 14. τὸ βανιάριον ed.,
 τοῦ Φαναρίου conl. Leich. 23. προειρήκαμεν ed.

cupit et lubet, ibi permanet. (VII.) Sciendum est, si Imperator
 processionem e superiori palatio seu triclinio Anastasiano institui
 non iubeat, hos ritus observari. Imperator a cubiculo S. Sepulcri
 in mutatoriiis egressus, in triclinio, quod ibi est, subsistit, ubi vela
 suspensa sunt, et praefecti cubiculo et pone Imperatorem spatharo-
 cubicularii et cubicularii stant: ibi patricios et strategos excipit, qui,
 Imperatore adorato, surgunt, praepositus vero, signo ab Imperatore ac-
 cepto, ait: *Iubete*; ceteri: *In multa bonaque tempora*. Ab his stipatus
 Imperator, per gradus a bannario ducentes descendit, et postquam
 ad gradus inferioris processionis accessit, ubi qui processuri sunt, con-
 veniunt, subsistit, patricii cum senatu coniuncti adsunt, praeposi-
 tus vero, signo cerimoniarum magistro dato, *Iubete* ait; cui reliqui
 omnes: *In longa bonaque tempora* respondent. Postremo cerimoniarum
 ad gradus constitutus, ait: *Caplate Domini*, et sic ab eo loco
 solennem processionem, ut diximus, instituunt.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, εἰ τύχη ἢ ἑορτὴ τῆς ὑπάντης τῆ β' τῆς α' Ms. 76. a
ἑβδομάδος. C

Δίδεται μεταστάσιμον ὄρα α' τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐν τῷ
λαυσιακῷ τρικλίῳ, καὶ ἐξελεθῶν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ σαγίου, ἀ-
5νέρχεται ἐν τῇ μανναύρᾳ, καὶ σιὰς ἄνωθεν τῶν γραδηλίων ἐν
τῷ Πρασίῳ λίθῳ, διαλαλεῖ ἐκεῖσε τὸν λαόν, τὸ ἐν ἀγνείᾳ καὶ
φόβῳ Θεοῦ ἐκτελέσαι τὴν πανσέβαστον καὶ ἀγίαν τετταρακο-
στήν. καὶ εἰδ' οὕτως ἐπιτρέπει ἀσηκρήτη καὶ ἐπαναγινώσκει
τὸ ἐπαναγνωστικόν, τελεσθείσης δὲ τῆς ἀναγνώσεως, εὐφημεῖ
10 πᾶς ὁ λαὸς τὸν βασιλέα· μετὰ δὲ τὴν εὐφημίαν τοῦ λαοῦ
ἀποκινεῖ ὁ βασιλεὺς καὶ διέρχεται διὰ τοῦ εὐνούμου μέρους
τῆς μανναύρας, καὶ δηριγενόμενος ὑπὸ τοῦ πραιποσίτου καὶ
τῶν λοιπῶν τοῦ κουβουκλείου καὶ πρωτοσπαθαρίων, καὶ δι- D
ερχόμενος διὰ τῶν ἐξκουβίτων καὶ τῶν σχολῶν, διὰ τῆς μι-
15 κρᾶς πύλης τῆς χαλκῆς, εἰσέρχεται ἐν τῷ ἁγίῳ φρέατι καὶ
ἀπτεῖ κηρούς· ὁ δὲ πατριάρχης δέχεται αὐτὸν ἐν τῷ ἁγίῳ
φρέατι, ἐν τῇ πύλῃ τῇ εἰσαγωγῇ ἔνδον τοῦ ναοῦ, καὶ εἰσέρ-
χονται ἀμφότεροι μέχρι τῶν ἁγίων θυρῶν. (B.) Ἄσπας δὲ
κηρούς ὁ βασιλεὺς καὶ εὐξάμενος, ἐπιδίδωσιν αὐτοὺς τῷ
20 πραιποσίτῳ. καὶ προσκυνήσαντες ἀλλήλους ὁ, τε βασιλεὺς καὶ
ὁ πατριάρχης, ἀπέρχεται ἐν τῷ μηταωρίῳ· τῇ γὰρ ἡμέρᾳ Ed. L. ga
ἐκείνῃ ὁ βασιλεὺς οὐκ εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ

1. ὑπάντησεως ed. vid. supra. 2. εὐδομάδος cod. 7. τεττα-
ρακοστήν R. ex sigla cod., ἑορτὴν ed. 11. ἀποκινεῖ ed. 13.
καὶ διερχόμενος R., καὶ διέρχεται cod., καὶ om. cd.

*Observandu, quando festum purificationis S. Mariae in feriam
secundam primae septimanae incidit.*

Hora prima eius diei in lausiaco triclidio ritu solenni Imperator excipitur, qui sago indutus, egreditur et ad magnaauram abit, ubi in Prasino lapide supra gradus constitutus, populum ad celebrandum cum reverentia et metu sacram et venerandam quadragesimalem hortatur. Quo facto, secretarius iussu eius lectionem recitat, caque finita, populus fausta quaevis Imperatori apprecatur: qui post solennem acclamationem populi abit, perque sinistram magnaaurae partem, stipatus a praeposito ceterisque cubiculariis et protospathariis, per excubias scholasque transit, perque parvam portam aeneam ad sacrum puteum: accedit cereosque accendit. Ibi patriarcha ipsum in ianna ad templum ducente excipit, unde ambo ad sacras portas pergunt. (II.) Cum cercis autem accensis precatus Imperator, eos praeposito tradit, et postquam se invicem Imperator et patriarcha venerati sunt, ille ad metatorium abit: hoc enim die sacrarium non intrat: finito officio tertiae et sextae, e metatorio egreditur. Post

τελέσας τὴν τριτοέκτην, ἐξέρχεται ἐκ τοῦ μηταωρίου. καὶ προσκυνήσαντες ἀλλήλους καὶ ἀσπασάμενοι, διέρχεται μὲν ὁ βασιλεὺς διὰ τοῦ δεξιοῦ μέρους τοῦ ναοῦ, τοῦ νάρθηκος καὶ τοῦ ὄρολογίου, καὶ ἐξέρχεται ἐν τῇ πρὸς δύσιν οὖση μεγάλη πύλη τῇ εξαγουσῇ ἐπὶ τὸν ἀθύραν. ἰππεύσας δὲ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε, 5 διέρχεται διὰ τοῦ μιλίου, φόρου τε καὶ τοῦ μακροῦ ἐμβόλου τοῦ Μαυριανοῦ καὶ τοῦ Πετρίου, καὶ ἀπέρχεται μέχρι τῆς παναγίας Θεοτόκου ἐν βλαχέρναις. καίκεῖσε καταλαβὼν, κατέρχεται ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ ἀνέρχεται ἐν τοῖς κατηχουμενείοις, εὐξάμενος δὲ ἅπτεϊ κηρὸς ἔν τε τῇ παρακρυπτικῇ τῆς ἁγίας 10 Β σοροῦ, ἐν τῇ εὐκτηρίῳ καὶ ἐν τῇ ἔξω σταυροῦ τῶν κατηχου-
 Ms. 76. b μενείων, ἐξελεθῶν ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε, ἀπέρχεται ἐν τῇ Ἀναστασιακῇ τρικλίῳ, καὶ εἰδ' οὕτως ἐκτελεῖ ἅπαντα, οἷον τὰ τε ἀλλύξιμα καὶ αἱ δοχαί. ἧ τε τῆς λιτῆς ὑπάντησις καὶ ἡ τῆς θείας λειτουργίας εἰσοδός τε καὶ προσευχή, ὃν τρόπον ἀνω-15 τέρω ἐν τῇ πρώτῃ καταστάσει τῆς αὐτῆς ἑορτῆς ἐξεθέμεθα.

ΚΕΦ. κη.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ ἑορτῇ τῆς ὀρθοδοξίας.

C Ἀπέρχεται ὁ πατριάρχης ὄψε τοῦ σαββάτου ἐν τῇ ναιῇ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν βλαχέρναις, συναπέρχονται δὲ 20 αὐτῷ μητροπολίται, ἀρχιεπίσκοποι καὶ ἐπίσκοποι, ὅσοι δ' ἂν τύχωσιν ὄντες τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐν τῇ πόλει, ὁμοίως καὶ οἱ κληρικοὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ οἱ τῶν ἔξω ἐκκλησιῶν,

patriarchae salutationem per dextram templi, narthecis et horologii partem ad occidentalem magnam portam, quae in athyrem ducit, progreditur. Inde equo vectus Imperator, per milium, forum longamque porticum Mauriani et Petrii ad S. Deiparae in blachernis abit. Quo postquam venit, equo descendit et ad catechumena abit, precatus vero cercos in throno sancti sepulcri, in oratorio et cruce exteriori catechumenorum accendit, indeque egressus, ad triclinium Anastasii abit, et ibi quoque omnia peragit, scilicet vestes mutantur et solennis exceptio fit. Processionis vero occursus, divinae liturgiae introitus, et supplicatio, ut supra de prima eiusdem festi cerimonia animadversum fuit, peragitur.

CAP. 28.

Observanda in dominica orthodoxiae.

Patriarcha vesperi die sabbati ad templum sanctissimae Deiparae in blachernis, unaque metropolitae, archiepiscopi, episcopi, qui forte eo die in urbe versantur, clerici quoque magnae ecclesiae et templa-

καὶ ὄσοι δ' ἂν ἐν πᾶσι τοῖς μονωτηρίοις τὸν μονήρη βίον ἀσχοῦσιν ἐν ταύτῃ τῇ θεοφυλάκτῃ πόλει, καὶ ἐκτελοῦσιν ἅπαντες παννύχιον ὕμνον ἐν τῷ σεπτῷ ναυῷ. τῇ δὲ ἑξῆς, ἥτις ἐστὶ κυρία τῶν ἡμερῶν, ἐξέρχεται ὁ πατριάρχης μετὰ τῶν Ἐπροφῆθῆντων ἀπάντων ἐκ τοῦ ναοῦ μετὰ τῆς λιτῆς, καὶ διέρχονται διὰ τοῦ δημοσίου ἐμβόλου. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξεληθὼν ἀπὸ τοῦ καλατίου, φορῶν σαγίον, διὰ τῆς πύλης τοῦ σπαθα-**D** ρικίου, καὶ δηριγευόμενος ὑπὸ τε τῶν τοῦ κονβουκλείου φορούντων τὰ σαγία αὐτῶν, διέρχεται διὰ τῆς μανναύρας καὶ **10** ἰσοτῶν διαβατικῶν αὐτῆς τῶν ἀνωτέρων, καὶ διὰ τῆς ξυλίνης σκάλας εἰσέρχεται ἐν τοῖς κατηχουμνείοις τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ εἰσελθὼν ὁ βασιλεὺς ἐν τοῖς κατηχουμνείοις καὶ εὐξάμενος, ἄπτων κηρῶν, ὑπαλλάσσει, ὡσαύτως καὶ πάντες κατὰ τὴν ἰδίαν τάξιν, τὰ ἀλλαξίματα αὐτῶν τὰ ἄσπρα. τῆς **15** δὲ λιτῆς ἐγγιζούσης, δίδεται αἰλέντιον, καὶ ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ μηταωρίου τῶν κατηχουμνείων, καὶ δέχονται αὐτὸν **Ed. L. 93** οἱ πατρίσιοι ἐν τῷ μεγάλῳ τρικλίῳ τοῦ σεκρέτου μετὰ πίσης τῆς συγκλήτου καὶ πίπτουσιν· εἶτα λαβὼν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, δίδωσι τῷ τῆς καταστάσεως καὶ λέγει **20**, „κελεύσατε“ καὶ αὐτοὶ ὑπερένχονται „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.“ (B) Κακέϊθεν δηριγευόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ πάντων βασιταζόντων κηρία ὑποφάλα, κατέρχεται διὰ τοῦ μεγάλου **Ms. 77. a** κοχλιοῦ καὶ διὰ τοῦ διδασκαλείου, ἔνθα τὰ πασχάλια, καὶ κατελθὼν τὰ γραδῆλια, οὐκ εἰσέρχεται ἐν τῷ μεγάλῳ νάρθηκι, ἀλλ'

8. ὑπὸ τε τῶν. Aliquid deesse videtur R.

rum suburbanorum, et quicumque vitam solitariam in omnibus monasteriis per hanc a Deo custoditam urbem agunt, abeunt et hymnum nocturnum in templo venerando recitant. Postera die, quae dominica est, patriarcha cum dictis omnibus e templo cum solenni pompa per porticum publicam progreditur; Imperator vero e palatio egressus, sagum ferens, per portam spatharicam transit, stipatusque a cubiculariis, sagis suis vestitis, per magnauram et transitus eius superiores perque ligneam scalam magnae ecclesiae catechumena intrat, et ibi cum cereis accensis precatus, tum ipse, tum ceteri omnes secundum ordinem suum mutatoria alba induunt. Processione appropinquante, silentium datur, Imperator ex metatorio catechumenorum procedit, quem patricii una cum universo senatu in magno triclinio secreti excipiant, et precipiunt. Deinde praepositus, signo ab Imperatore dato, magistro cerimoniarum annuit, qui dicit: *Iubete*; ipsi: *In multa bonaque tempora* acclamant. (II.) Sic ab omnibus cereis cum phialis gestantibus, stipatus et per magnam cochleam et didascalium, ubi cycli paschales constituuntur, perque scalam digressus, magnum narthe-

ἐκνεύσας ἀριστερόν ἐπὶ τὸ μητάον ἀπὸ τοῦ τριγώνου, λέγων
 Β ὁ τῆς καταστάσεως κατὰ βιάθρον „καπλάτε Δόμνηι“ καὶ
 κατέρχεται τὰ γραδῆλια τοῦ ἀθύρα, καὶ δέχεται ἐκεῖσε τὴν
 λιτήν. ἄσπας δὲ κηρούς καὶ εὐξάμενος, προσκυνεῖ τὸν τίμιον
 σταυρὸν καὶ τὸ ἄχραντον εὐαγγέλιον, ὡσανύτως καὶ ἀσπάζε-5
 ται τὸν πατριάρχην, καὶ διέρχεται ἔμπροσθεν τῆς λιτῆς. ὁ
 δὲ τῆς καταστάσεως ἄρχεται τὸ τροπάριον „τῆν τῶν ἀληθι-
 νῶν δογματίων,“ τὸ αὐτὸ ψαλλόντων καὶ πάντων τῆς προσ-
 λέυσεως. ὁ δὲ βασιλεὺς, εἰσελθὼν ἐν τῇ νάρθηκι, καθέζε-
 ται, μέχρις ἂν καταλάβῃ ὁ πατριάρχης μετὰ τῆς λιτῆς. καὶ 10
 ὁ πατριάρχον καταλαβόντος, ἀνίσταται ὁ βασιλεὺς, καὶ
 ὄστανται ἀμφοτέροι ἔμπροσθεν τῶν βασιλικῶν πυλῶν, καὶ ὁ
 μὲν βασιλεὺς ἄσπας κηρούς εὐχεται, ὁ δὲ πατριάρχης τελεῖ
 τὴν εὐχὴν τῆς εισόδου, καὶ εὐξάμενος ὁ βασιλεὺς ἐπιδίδωσι
 τὰ κηρία τῷ πραιποσίτῳ, κάκεινος τῷ τῆς καταστάσεως. τοῦ 15
 δὲ πατριάρχου τὴν εὐχὴν τελέσαντος καὶ προσκυνήσαντος
 τοῦ βασιλέως τὸ ἄχραντον εὐαγγέλιον, κρατήσαντες ἀλλήλων
 τὰς χεῖρας, διέρχονται μέσον τοῦ ναοῦ, καὶ διὰ τῆς πλαγίας
 τοῦ ἄμβωνος ἐκνεύσαντες, εἰσέρχονται ἐν τῇ σωλαῖα καὶ ὄ-
 στανται ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, κάκεισε λαβῶν κηρούς 20
 ὁ βασιλεὺς εὐχεται, εἶτα δίδωσιν αὐτοὺς τῷ πραιποσίτῳ. καὶ
 ἀλλήλους προσκυνήσαντες ὅ,τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης,
 Δ εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον πρὸς τὸ τῆν θείαν λειτουργίαν
 ἐπετελεῖσαι, καὶ ὁ βασιλεὺς ἀπέρχεται εἰς τὸ μητατόριον, ἐκ-

17. κρατήσαντες δὲ ἀλλήλων ed.

cem non intrat, sed ad laevam supra metatum a trigono divertitur:
 cerimoniararius vero ad scalas constitutus, ait: *Caplata Domini*, per-
 que scalam atyris descendit atque ibi processionem excipit. Accensis
 autem cereis, precatur et venerandam crucem et sacrum evangelium
 adorat, patriarcham salutat et ante solemnem pompam procedit. Ce-
 rimoniarius troparium: *Veri cultus imaginum*, orditur, quod omnes
 procedentes canunt. Imperator interca nartheccm ingressus, sedet et
 tantisper, dum patriarcha cum processione venit, exspectat. Post-
 quam vero is cum processione advenit, surgit, et uterque ad regias
 portas subsistunt, ubi Imperator quidem cum cercis ardentibus pre-
 catur, patriarcha autem preces introitus instituit, Imperator, finitis
 precibus, cereos praeposito, hic cerimoniarum magistro tradit. Pa-
 triarcha postquam ritum introitus celebravit, et Imperator sacrum
 evangelium adoravit, prcheusis invicem manibus, per medium
 templi transcunt, perque obliquitatem ambonis soleam intrant, sa-
 crisque iannis adstant: ubi cum cercis Imperator precatur, deinde
 eos praeposito reddit. Et postquam ipse et patriarcha se invicem
 adorarunt, hic sacrarium sanctae liturgiae celebrandae causa, Im-

τελῶν ἐκεῖσε τὴν θείαν λειτουργίαν· ἐν ταύτῃ γὰρ τῇ ἡμέρᾳ εἰς τὸ θυσιαστήριον ὁ βασιλεὺς οὐκ εἰσέρχεται. (Γ.) Χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι ἐν μὲν τῇ προόδῳ τῶν ἀγίων καὶ ἐν τῇ ἀγάπῃ τῶν θυρῶν οὐκ ἐξέρχεται, ἐν δὲ τῇ κοινωνίᾳ ἐξέρχεται καὶ 5κοινωνεῖ, καὶ τῆς θείας λειτουργίας τελεσθείσης, ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ μητατωρίου καὶ ἐνοῦται τῷ πατριάρχῃ, καὶ Ed. L. 94 διέρχονται ἀμφοτέροι μὲχρι τοῦ ἀγίου φρέατος, προσκυνήσαν- Ms. 77. b τες δὲ ἀλλήλους καὶ ἀσπασάμενοι, ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε, καὶ διὰ τοῦ χυτοῦ τῆς μικρᾶς πύλης τῆς χαλκῆς τοῖσιελθῶν, διὰ τε τῶν σχολῶν καὶ τῶν ἐξκουβίτων διερχόμενος, λέγοντος τοῦ τῆς καταστάσεως „καπλάτε Δόμηνι.” καὶ καταλαβόντος ἐν τῷ κονιστωρίῳ, μένει μὲν ἐκεῖσε ἡ σύγκλητος, ὑπερευχομένη τὸν βασιλέα, ὁ δὲ τῆς καταστάσεως καὶ οἱ σιλεπτάριοι μένουσιν εἰς τὸν δνόποδα, ὑπερευχόμενοι καὶ αὐ- 15τοὶ ὁμοίως. ὁ δὲ βασιλεὺς διέρχεται διὰ τοῦ ἀγνοστέως, καὶ εἰσέρχεται ἐν τῷ παλατίῳ, τοῦ δὲ κλητωρίου στοιχηθέντος, γίνονται μίνσαι, καὶ εὐθέως ἀπαλλάσσουσιν ἅπαντες. ὁ δὲ Β βασιλεὺς καθέζεται ἐπὶ τῆς τιμίας αὐτοῦ τραπέζης ἀπὸ σκαραμαγγίον, καὶ οὓς ἐκέλευσε καλέσαι, καὶ αὐτοὶ ἀπὸ σκαραμαγγίον, οἱ δὲ τοῦ κουβουκλείου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ παραστάσιμον οὐ ποιοῦσιν. (Δ.) Ἰστίον, ὅτι τὸ παλαιὸν ὁ τοιοῦτος τύπος ἦν νῦν δὲ ὁ βασιλεὺς τὰ ἄλλα πάντα ἐκτελεῖ μὲχρι τῆς εἰσόδου, καθὼς εἴρηται. εἰς δὲ τὴν εἰσόδον εἰσέρχεται εἰς τὸ βῆμα ἔνδον, καὶ προσκυνοῦσι τὴν ἀγίαν τράπε-

23. ΣΧΟΛ. Τοῦτο ἔσχατον ἐτυπώθη.

perator, divinis ritus peracturus, metatorium petit: hoc enim die sacrarium intrare non solet. (III.) Porro sciendum, in processu sanctorum et agape Imperatorem ex portis illis non progredi, in communionem autem prodire et communicare solere, finitaque divina liturgia, ex metatorio prodire seque patriarchae adiungere, deinde utrumque ad sacrum puteum procedere, et post mutua adorationem et salutationem Imperatorem per locum editum parvae ianuae aeneae intrare, deinde per scholas et excubias transire, dicente ceremoniaro: *Caplats Domini*. In consistorio senatus omnis, fausta Imperatori venienti apprecans, magister vero ceremoniarum et silentiarii in onopode, bonis omnibus eum prosequentes, consistunt. Imperator per augustale palatium intrat, ubi convivio instructo, missus afferuntur, statimque omnes vestes mutant. Imperator in scaramangio aequae ac convivae, quos vocari iussit, pretiosae mensae adsident, cubicularii autem hoc die non adstare solent. (IV.) Sciendum quoque est, hos ritus olim quidem observatos, nunc vero ad introitum usque, ut dictum est, omnia aliter ab Imperatore institui solere. In introitu vero bema ingreditur, ubi et sacramentam et instratum adorat perque latera sacelli et cochleae, quae

ζαν καὶ τὴν ἐνδυτὴν, καὶ διὰ πλαγίας τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ κοχλιοῦ τοῦ ὀπισθεν τῆς κόγχης ἀνελθὼν εἰς τὰ κατη-
 C χουμένα, εἰσέρχονται εἰς τὸ μητρώριον, καὶ ἀπαλλάσσουνι
 τὰς ἑαυτῶν χλαμύδας καὶ μόνον, καὶ ἀκούουσι τοῦ θείου
 εὐαγγελίου καὶ τῆς ἐκτενοῦς, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσέρχεται ὁ 5
 τῆς τραπέζης μετὰ τῶν ἀρτοκλίνων, καὶ στοιχεῖ τὸ κλητῶ-
 ριον. καὶ ἐξέρχονται οἱ δεσπότες καὶ ἀπέρχονται εἰς τὸ
 μητρώριον τοῦ πατριάρχου, καὶ εὐθὺς δίδονται μίνας,
 ἐκδιδόμενοι τὰ διβητήσια αὐτῶν, καὶ ἐκδέχονται τοῦ τελειω-
 θῆναι τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ ἀνελθεῖν τὸν πατριάρχην. 10
 οἱ δὲ πραιπόσιτοι ἀπέρχονται, καὶ κατέζονται εἰς τὴν ἄνοδον,
 δι' ἧς ὁ πατριάρχης ἀνέρχεται, καὶ τὸ ἀνελθεῖν αὐτὸν κρα-
 τοῦσι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἀσπαζόμενοι αὐτὰς, καὶ ἀπελθόν-
 D τες εἰσάγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς δεσπότες. καὶ ἐκβαλὼν ὁ
 Ms. 78. a πατριάρχης τὰ ἀλλαξίματα αὐτοῦ, λαβὼν τοὺς δεσπότες, 15
 ἐξελθὼν ἀκονυμβίλει μετὰ τῶν τῆς τραπέζης, καὶ εἰσέρχονται
 οἱ κληθέντες καὶ ἀριστοῦσι μετ' αὐτῶν, καὶ τὸ ἀναστῆναι
 αὐτούς, ἀπέρχονται πάλιν οἱ δεσπότες διὰ τῶν διαβυτικῶν
 εἰς τὸ παλάτιον. Ἰστέον δὲ, ὅτι καὶ κηρία ἐκ τοῦ οἰκονο-
 μίου λαμβάνουσιν οἱ τε μάγιστροι καὶ πραιπόσιτοι καὶ πατρί- 20
 κιοι, ἐπὶ δὲ τοῦ κυρίου Θεοφυλάκτου καὶ θυμιάματα εὖοσμα,
 ἀλλ' ὅν καὶ δούλικιον ἐποίει ὁ κύριος Θεοφυλάκτος ὁ πατρι-
 Ed. L. 95 ἄρχης ἐπὶ τὸ μέρος τοῦ ἐνκτηρίου τοῦ ἁγίου Θεοφυλάκτου,
 καὶ οἱ δεσπότες ἀπήλανον τοῦ δουλκίου μετὰ τῶν μαγιστρῶν
 καὶ τῶν πραιποσίτων καὶ λοιπῶν, ὧν ἐκέλευσαν. 25

16. μετὰ τῶν R., μετ' αὐτῶν cod. et ed. 19. οἰκονομίου ed.
 21. κυροσ cod.

ponc concham est, in catechumena adscendit, metatorium intrat, tuni-
 com suam tantum mutat ac divinum evangelium et extensam audit:
 deinde praefectus mensae una cum tricliniariis epulas parat. Egressi
 autem Domini ad metatorium patriarchae abeunt, statimque missus af-
 feruntur, tunc dibetesia sua exuunt, et usque dum divina liturgia ce-
 lebrata est et patriarcha adscendit, exspectant. Praepositi in aditu,
 per quem advenit patriarcha, considunt, cuius advenientis manus o-
 sculantur, deinde abeunt eumque ad Dominos adducunt. Is, exutis
 vestibus suis, egreditur et cum Dominis mensae accumbit, vocati ad
 convivium intrant, et una cum his epulantur, quibus surgentibus,
 Domini rursus per porticus ad palatium abeunt. Sciendum est, ma-
 gistros, praepositos et patricios ex oeconomico cercos, sub Domino
 Theophylacto autem etiam unguenta odora accipere. Dominus Theo-
 phylactus patriarcha in parte oratorii sancti Theophylacti etiam con-
 vivium instruxit, cui Domini cum magistris, praepositis ceterisque,
 quos iusserant, interfuerunt.

ΚΕΦ. κθ'.

Ἅσα δὲ παραφυλάττειν τῇ κυριακῇ τῆς μέσης ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν, ἥνικα τὸ τίμιον καὶ ζωοποιὸν ξύλον τοῦ σιαυροῦ προσκυρεῖται.

5 Προέρχονται ἐννύχιοι ἐν τῇ παλατίῳ οὗ τε πατρίκιοι, πρωτοσπαθάριοι τε καὶ δομέστικοι καὶ οἱ τοποτηρηταὶ καὶ οἱ οἰκειακοὶ ἅπαντες, καὶ ἀνοίγει τὸ παλάτιον τάχιον, καὶ εἰς-
 10 εἰσέρχονται οἱ πατρίκιοι φοροῦντες τὰ σιγία αὐτῶν ἀπὸ σκαρμαμαγγίων, οἱ δὲ λοιποὶ ἀπὸ σκαρμαμαγγίων, καὶ διέρχονται
 15 ἰσοδία τοῦ μεγάλου τρικλίνου, καὶ ἀπέρχονται ἐν τῇ γαῖῃ τῆς παναγίας Θεοτόκου ἐν τῇ φάτῳ, καὶ προσκυρήσαντες τὰ τίμια ξύλα, ἐξέρχονται πάλιν καὶ καθίζονται ἐν τῇ ἵπποδρόμῳ καὶ τῆς ὄρης ἐγγιζούσης πρὸς τὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς ἐν τῇ παλατίῳ, εἰσέρχονται ὡς τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν κοιτῶν
 20 15 ἡμερῶν, ἐντῷ μεγάλῳ τρικλίνῳ τῆς προελεύσεως, καὶ ἥνικα ἐγγίση ἡ ὥρα καὶ στοιχηθῇ τὸ κλητώριον, γίνονται μίμναι, καὶ ἐξελθῶν ὁ βασιλεὺς ἀκουμβίζει ἐπὶ τῆς τιμίας αὐτοῦ τραπέζης ἐν τῇ αὐτῷ τρικλίνῳ τῆς προελεύσεως. Ἰστέον, ὅτι ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις τῇ ἑορτῇ τοῦ εὐαγγελισμοῦ ἡλλασσον
 20 20 οὐκ ἄξιωματικοὶ εἰς τὸ κοινοστώριον χλανίδια λευκὰ, καὶ ἥνικα κατέλαβεν ὁ καιρὸς, ἐξήρχοντο οἱ δεσπότες καὶ ἐδέχοντο αὐτοὺς οἱ πατρίκιοι εἰς τὸν δρόπον, οὐχὶ δὲ ἔνδον τοῦ πορτικοῦ, εἰς τὸν αὐγουστέα, καὶ εἰ μὲν οὐκ ἦν κυριακῇ, ἐπι-

5. προσέρχονται ed.

CAP. 29.

Observanda in dominica mediae hebdomadis ieiuniorum, quando venerandum et vivificum crucis lignum adoratur.

Patricii, protospatharii, domestici et vicarii ministrique omnes noctu ad palatium procedunt, quo statim aperto, patricii sua saga et scaramangia, ceteri scaramangia gestantes, intrant, perque magnum triclinium digressi, S. Deiparac phari templum petunt, adoratoque ibi venerando crucis ligno, rursus discedunt et in hippodromo consistunt. Hora, qua palatium intrare debent, appropinquante, magnum triclinium processioni, ut reliquis communibus diebus, ingrediuntur, ubi suo tempore convivio instructo, missus afferuntur, et egressus Imperator, venerandae mensae suae in eodem processioni triclinio accumbit. Sciendum est, priscis temporibus in festo anuntiationis proceres vestes suas albas in consistorio mutasse, et tempore instante, Dominos discessisse, et in onopodio, non tamen intra porticum, in augustali, a patriciis exceptos esse: quod si non in dominicam inci-

Constantinus Porphy. Vol. I.

Ms. 78. b πτον κάτω, προσκυνούντες τούς δεσπότας, καὶ οὕτως κατήρχοιτο εἰς τὸ κονιστιώριον. εἰ δὲ ἦν κυριακῆ, οὐκ ἐπιπτον κάτω προσκυνούντες, ἀλλὰ μέχρι τῶν γονάτων ἐποιοῦν τὸ σέβας τῆς προσκυνήσεως.

ΚΕΘ. λ'.

5

D Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, εἰ τύχη ἢ ἑορτὴ τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆ κυριακῆ τῆς μέσης ἑβδομάδος.

Ἰστέον δὴ καὶ τοῦτο, ὅτι, εἰ μὲν τύχη ἢ αὐτὴ ἡμέρα τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆ κυριακῆ τῆς μέσης ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν, τελεῖται οὕτως. προέρχονται ἅπαντες ἐννύχιοι ἐν τῷ παλα-10 τῷ, καὶ ἀλλάσσουσιν οἱ μὲν πατριῖοι χλανίδια λευκά, ἔχοντα ταβλίαι ἀπὸ ὀξέων, (ἐν γὰρ ταύτῃ τῇ ἑορτῇ οὐ φοροῦσιν τὰ ὑποχρυσοκλάβων ταβλίων χλανίδια,) ὡσαύτως καὶ ἡ σὺγ-

Ed. L. 96 κλητος ἅπασα ἀπὸ λευκῶν χλανιδίων, οἱ δὲ πριυπόστοι ἀλλάσσουσι μετὰ τοῦ κουβουκλείου, ὡς εἰδισται αὐτοῖς. ἀ-15 νοῖζαντος δὲ τοῦ παλατίου, τάχιον ἀπὸ κελεύσεως εἰσέρχονται ἅπαντες, καὶ διελθόντες διὰ τοῦ χρυσοτρικλίνου, εἰσέρχονται εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ φάρου, καὶ προσκυνήσαντες τὰ τίμια ξύλα, ἐξέρχονται, καὶ εὐθέως ἀπὸ κελεύσεως δίδονται μεταπάσιμον. μεσουσης δὲ τῆς δευτέρας ὥρας, ἐξέρχε-20 ται ὁ βασιλεὺς καὶ διέρχεται διὰ τῆς δάφνης, ἅπτων ἐν τοῖς

8. ἢ αὐτῇ ed. 13. ὑπὸ χρυσοκλ. cod.

debat, in terram proni Imperatores adorarunt, et sic in consistorium abiere: sin erat dominica, adorantes non in terram procubuerunt, sed flexo tantum genu honorem adorationis Imperatori exhibuerunt.

CAP. 30.

Observanda, ubi incidit festus dies annuntiationis S. Deiparae in dominicam mediae hebdomadis.

Sciendum est, ubi festus annuntiationis dies in dominicam mediae hebdomadis inciderit, sic cum celebrari. Omnes nocturnam processionem ad palatium instituunt, patricii quidem tunicis albis cum orbiculis violaceis induti, (hoc enim die tunicas aureis clavis praetextas non gerunt.) senatus quoque omnis albis vestibus, praepositi et cubicularii, ut semper solent. Aperto autem palatio, subito omnes a mandato intrant, perque aureum triclinium templum S. Deiparae phari petunt, ubi venerando crucis ligno adorato, statim processus ex mandato datur. Hora secunda media Imperator procedit, et per daphnem, accensis in eius oratorio cereis, ut solet, venit et

ἐνκτηρίοις κηρῶν, ὡς εἶθισται αὐτῶ, καὶ εἰσέρχεται ἐν τῷ
 κοιτῶνι τοῦ αὐγουστέως, καὶ ὑπαλλάξας τὸ διβητήσιον αὐ-
 τοῦ, ἐκδέχεται τὸν καιρὸν. καὶ τοῦ καιροῦ καταλαβόντος,
 δηλωθεὶς ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ τῆς καταστάσεως, εἰσελ- B
 59ὼν δηλοῖ τῷ βασιλεῖ. καὶ περιβαλλόμενος ὁ βασιλεὺς τὴν
 γλανίδα αὐτοῦ, καθὼς ἡ συνήθεια ἔχει, ἐξέρχεται καὶ διέρ-
 χεται διὰ τοῦ αὐγουστέως, εἰθ' οὕτως δηριγευόμενος ὑπὸ
 τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, διέρχεται διὰ τοῦ στενοῦ
 τῆς χρυσῆς χειρὸς, καὶ ἀνέρχεται εἰς τὸν ὑπόποδα, καὶ σιάν-
 10τος αὐτοῦ ἐν τῇ πύλῃ τῇ χαλκῇ, δέχονται αὐτὸν ἐκεῖσε πα-
 τρῖκιοι καὶ στρατιῆγοι, καὶ ἴστανται μέσον αὐτῶν ὁ τῆς κατα-
 στάσεως, καὶ πάντων προσκνησάντων, νεύει ὁ πραιπόσιτος
 ὑπὸ κελεύσεως τῇ τῆς καταστάσεως, καὶ λέγει „κελεύσατε,” Ma. 79. a
 καὶ εἰθ' οὕτως κατέρχονται οἱ αὐτοὶ ἐν τῷ κοινοιστωρίῳ, ἐνοῦ-
 15μενοι τῇ συγκλήτῃ ἁπᾶσι. ὁ δὲ βασιλεὺς ἴστανται ὑποκάτω C
 τοῦ καμελαικίου ἐν τῷ πορφυρῷ λίθῳ, καὶ πεσόντων τῶν πα-
 τρῖκίων μετὰ τῆς συγκλήτου, νεύει ὁ πραιπόσιτος τῷ σιλεν-
 τιαρίῳ ἀπὸ κελεύσεως τῇ ἑστῶτι κάτω, κακεῖνος λέγει „κε-
 λεύσατε.” (B.) Καὶ δηριγευόμενος ὑπ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς,
 20διέρχεται διὰ τῶν ἐξκουβίτων καὶ τῶν σχολῶν, καὶ ἐξέρχεται
 τὴν μεγάλην πύλην τῆς χαλκῆς, τὰ δὲ μέρη ἴστανται ἐν ταῖς
 στάσεσιν αὐτῶν, σφραγιζόντα τὸν βασιλέα καὶ μόνον, λέγουσι
 δὲ καὶ οἱ νοτάριοι τοὺς ἰάμβους. καὶ εἰσελθὼν ὁ βασιλεὺς ἐν
 τῇ πύλῃ τοῦ ἰγίου φρέατος, ἄπει κηρῶν καὶ εὐχεται, ὁ δὲ
 25πatriarchης δέχεται τὸν βασιλέα εἰς τὴν πύλην τὴν εἰσαγου-

cnbiculum angustalis ingressus, mutato dibetesio suo, tempus prac-
 stolatur. Quo veniente, monitus a cerimoniarum magistro praeposi-
 tus, ad Imperatorem ingreditur eique, tempus adesse, indicat. Is tun-
 nica sua, ut mos est, indutus, progreditur et per augustale transit,
 unde a cubiculi praefectis stipatus, per stenum aurcae manus ad ono-
 podium adscendit: in porta acuea stantem patricii et strategii, inter
 quos medios cerimoniarum adstat, excipiunt, et postquam omnes Im-
 peratorem adorant, praepositus a mandato signum cerimoniarum dat,
 qui dicit: *Iubete*; posthac universo senatui iuncti ad consistorium ab-
 eunt. Imperator sub camclaudio in lapide porphyretico stat, dumque
 patricii cum senatu procidunt, praepositus silentiario a mandato, in
 loco inferiori constituto, signum dat, is dicit: *Iubete*. (Il.) Ab his sti-
 patus Imperator, per excubias, scholas magnamque portam chalces
 progreditur, factiones in suis stationibus, Imperatorem cruce signan-
 tes et nihil praeterca agentes, adsunt, notarii etiam iambos dicunt.
 Imperator portam sancti putei ingressus, cercos accendit et precatur,
 patriarcha vero eum in porta, a sacro puteo ad templum ducente,

Ἐσαν ἀπὸ τοῦ ἁγίου φρέυτος εἰς τὸν ναόν, καὶ προσκυνήσαντες ἀλλήλους καὶ ἄσπασόμενοι, εἰσέρχονται εἰς τὸν ναόν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἄπτων κηρῶν, εὐχεται ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ εὐξάμενος εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ προσκυνήσας τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ εὐξάμενος, ἐξέρχεται ἀπὸς τοῦ βήματος καὶ διέρχεται διὰ τῆς σωλαίας. μέλλοιτι δὲ ἐξέρχεσθαι τὴν σωλαίαν, ἐπιδίδωσιν αὐτῷ ὁ πραιπόσιτος κηρίον λιτανίκιον, καὶ εὐθέως ἄρχονται τὸ τροπάριον τῆς ἑορτῆς, „σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον,” κρατοῦσι

Ed. L. 97 δὲ κηρία ἅπαντες. καὶ θρηγυεσόμενος ὑπὸ πάντων ὁ βασιλεὺς, διέρχεται μέσον τοῦ ναοῦ καὶ ἐξέρχεται διὰ τῶν βασιλικῶν πυλῶν, διερχόμενος διὰ τε τοῦ νάρθηκος τοῦ λουτήρος καὶ τοῦ ἀθύρα, ἐξέρχεται ἐν τῷ μιλίῳ, κάκειθεν διέρχεται τὴν μέσην καὶ ἀνέρχεται ἐν τῷ φύρῳ, καὶ ἀπελθὼν μέχρι τοῦ κίονος, ἐνθα καθίδρυνται ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ἀ-15 νέρχεται τὰ ἔμπροσθεν γραδῆλια τοῦ ναοῦ, καὶ ἴστανται ἐκεῖσε, ἐπακουμβίζων τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ καγκέλλου. ἤνικα δὲ μέλλει ἀνέρχεσθαι τὰ αὐτὰ βᾶθρα, δίδωσι τῷ πραιποσίτῳ τὸ λιτανίκιον κηρίον. οἱ δὲ πατριῖκοι καὶ ἡ σύγκλητος ἴστανται

Ms. 79. b κάτω πλησίον τῶν κίωνων, ὁμοίως καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ταγματῶνα20 Β ἴστανται ἐν τῇ μέσῃ τοῦ φόρου ἐνθεν κάκεισε. οἱ δὲ πρωτοσπαθᾶριοι καὶ οἱ λοιποὶ βασιλικοὶ ἴστανται ἐκ δεξιῶν τοῦ βασιλέως ἐν τῇ μέσῃ τοῦ φόρου, ὡσαύτως καὶ ἐξ ἀριστερᾶς. (Γ.) Καταλαβὼν δὲ ὁ πατριάρχης μετὰ τῆς λιτῆς, διέρχεται μέσον αὐτῶν, τὸ δὲ πολίτευμα ἴστανται ἐν τῷ ἀριστερῷ μέρει τῆς προελεύσεως25

excipit, unde post mutuum adorationem et salutationem templum ingrediuntur. Imperator ad sanctas ianuas cum cercis accensis precatus, sacrarium intrat, sanctaque mensa adorata, precatur et e bema abit, perque solem transit. Unde egressuro praepositus cercum processionalem tradit, statimque troparium processionis: *Hodie salutis nostrae caput*, omnes cercos tenentes ordiuntur. Imperator, omnibus comitantibus, per medium templum transit, et per regias portas egreditur perque narthecem baptisterii et athyrem ad milium, inde per mediam transiens, ad forum et columnam templo sancti Constantini proximam pergit; ubi gradus, qui ante templum sunt, ascendit, et ibi constitutus, dextro cancellorum lateri incumbit. In hanc scalam ascensus, processionalem cercum praeposito reddit. Patricii et senatus prope columnam, reliqua officia hinc inde in media fori, protospatharii et reliqui Imperatoris ministri ad dextram et sinistram eius in medio foro adstant. (III.) Patriarcha cum solenni comitatu per eos medios procedit, patres conscripti in sinistro processionis latere prope senatum, (aedificii nomen est,) orphani in media

πρὸς τὸ σινάτον, τὰ δὲ ὄψιμὰ ἴστανται ἐν τῇ μέσῃ τῶν ἀξιοματικῶν. καὶ τοῦ σταυροῦ μέλλοντος ἀνέρχεσθαι τὰ γραδῆλια, εἶθα ὁ βασιλεὺς ἴσταιται, ἄπει κηρὸς ὁ βασιλεὺς καὶ προσκυνεῖ τὸν σταυρὸν, καὶ αὐθις ἐπιδίδωσιν αὐτοὺς τῇ πραιποσίτῳ, καὶ αὐτὸς τῇ τῆς κυριαστώσεως, καὶ πῆγνυσιν αὐτὰ ἐν τοῖς μανουαλοῖς τῆς λιτῆς. ὁ δὲ σταυρὸς ἴσταιται ἐν τῇ μέσῃ ὀπισθεν τοῦ βασιλέως πλησίον τῆς πύλης τοῦ ναοῦ, ὁ δὲ πατριάρχης ἀνέρχεται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μετὰ τῶν κατὰ συνήθειαν συνερχομένων αὐτῷ· οἱ δὲ λοιποὶ κληρικοὶ ἴστανται 10 κατὰ εἰς τὸ κοινὸν τοῦ λαοῦ ἐξ ἀριστερῶν τοῦ βασιλέως. καὶ τελουμένης τῆς ἐκτενοῦς, ἄπει ὁ βασιλεὺς κηρὸς καὶ προσεύχεται, καὶ πάλιν ἐπιδίδωσιν αὐτὰ τῇ πραιποσίτῳ, κάκεινος τῇ τῆς καταστάσεως, καὶ πῆγνυσιν αὐτὰ ἐν τοῖς τῆς λιτῆς μανουαλοῖς. ὁ δὲ βασιλεὺς κατέρχεται διὰ τῶν βύθριον, 15 καὶ λαμβάνει παρὰ τοῦ πραιποσίτου κηρίον λιτανίκιον καὶ διέρχεται, δηριγενόμενος ὑπὸ τῶν προειρημένων ἀπάντων, διὰ τοῦ ἀντιφόρου, καὶ εἰσέρχεται ἐν τῇ ἐμβόλῳ πλησίον τοῦ δαλύσου, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ἀπέρχεται εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν χαλκοπρατείων, καὶ εἰσελθὼν ἐν τῇ 20 ἀνάρθῃ, καθέζεται προσμένων τὸν πατριάρχην. καταλαβόντος δὲ τοῦ πατριάρχου μετὰ τῆς λιτῆς, τὸ μὲν πολίτευμα καὶ τὸ κοινὸν τοῦ κλήρου εἰσέρχεται διὰ τῆς δεξιᾶς πύλης τῶν βασιλικῶν πυλῶν, τὰ δὲ ὄψιμὰ καὶ οἱ μητροπολίται καὶ οἱ ἐπίσκοποι διέρχονται ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, προσκυνούντες 25 αὐτὸν, καὶ εἰσέρχονται ἐν τῇ νυτῇ διὰ τῶν βασιλικῶν πυλῶν. Ms. 80. a

25. αὐτῷ cod.

procerum stant. Dumque crux per gradus, ubi Imperator stat, adscensura est, cereos accendit, et cruce adorata, eos statim praeposito, hic cerimoniarum magistro tradit, qui eos in candelabris processionalis reponit. Crux in media pone Imperatorem prope templi portam collocatur, patriarcha vero cum iis, qui una cum ipso pro more advenerunt, in ecclesiam ascendit; ceteri autem clerici infra cum populi turba ad sinistram Imperatoris adstant. Finita extensa, cereos Imperator accendit et precatur, deinde eos rursus praeposito, hic cerimoniarum magistro tradit, qui eos in manualibus processionalis reponit. Imperator per scalam descendens, cereum processionalem a praeposito accipit, et a praedictis omnibus stipatus, per antiferum digressus, porticum prope lausi palatium ingreditur, unde ad templum sanctissimae Deiparae chalcopratorum procedit et in narthecae assidet, patriarcham exspectans. Quo cum processione veniente, senatus urbis et clerici communes per dextram portam regiarum intrant, orphani, inctropolitae et episcopi in conspectu Imperatoris transeunt, eoque

Ed. L. 98 καταλαβόντος δὲ τοῦ πατριάρχου, ἀνίσταται ὁ βασιλεὺς, καὶ προσκυνήσαντες ἀλλήλους καὶ ἀσπασίμενοι, ἀπέρχονται καὶ ἴστανται ἔμπροσθεν τῶν βασιλικῶν πυλῶν. καὶ ὁ μὲν πατριάρχης ἐκτελεῖ τὴν εὐχὴν τῆς εἰσόδου, ὁ δὲ βασιλεὺς, λαβὼν παρὰ τοῦ πραιποσίτου κηρὸς, εὐχεται καὶ πάλιν ἐπι-5 δίδωσιν αὐτοὺς τῷ πραιποσίτῳ, καὶ κεῖνος τῷ τῆς καταστάσεως. (Δ.) Τοῦ δὲ πατριάρχου τὴν εὐχὴν τελέσαντος, προσκυνεὶ ὁ βασιλεὺς τὸν τίμιον σταυρὸν καὶ τὸ ἄχραντον εὐαγγέλιον, καὶ κρατήσαντες ἀλλήλων τὰς χεῖρας, διέρχονται μέσον τοῦ νοῦ καὶ εἰσέρχονται ἐν τῇ σωλαίᾳ, καὶ ἀπέρχονται 10 μέχρι τῶν ἁγίων θυρῶν. ἄπτων δὲ καὶ κεῖσε κηρὸς καὶ εὐ-βξάμενος, ἐπιδίδωσιν αὐτοὺς τῷ πραιποσίτῳ, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ προσκυνήσας τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ λαβὼν ἀποκόμβιον παρὰ τοῦ πραιποσίτου, τίθησιν αὐτὸ ἐν τῇ ἁγίᾳ τράπεζῃ, καὶ διὰ τῆς πλαγίας τοῦ ἀριστεροῦ μέ-15 ρους ἐξελθὼν, εἰσέρχεται εἰς τὴν ἁγίαν σορὸν, καὶ στὺς ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, ἄπτει κηρὸς, καὶ εὐξάμενος εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ προσκυνήσας τὴν ἁγίαν τράπεζαν, τίθησιν ἐπ' αὐτῇ ἀποκόμβιον, καὶ θυμιάσας αὐτὴν κυκλόθεν, ἐξέρχεται. ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ ἐξ ἀριστερῆς ὄντι 20 εὐκτηρίῳ εὐξάμενος, τίθησιν ἀποκόμβιον ἐν τῇ ἁγίᾳ τράπεζῃ, καὶ ἐξέρχεται καὶ ἀνέρχεται διὰ τῆς ξυλίνης σκάλας ἐν τοῖς Cκατηγνομενίοις, καὶ κεῖσε τελεῖ τὴν θείαν λειτουργίαν. καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῆς θείας κοινωνίας κατέρχονται δύο σιλεντιῆριοι, καὶ προσκαλοῦνται τὸν πατριάρχην, καὶ ἀνελθὼν δίδωσι τῷ 25

25. προσκαλοῦνται R, προσκαλοῦν superscripto τ cod., προσκαλοῦντες ed.

adorato, per regias ianuas templum ingrediuntur. Adveniente patriarcha, Imperator surgit, et post mutuam adorationem et salutationem abeunt et ante regias portas consistunt: ubi patriarcha preces introitus recitat, Imperator, cereis a praeposito traditis, precatur, post eos rursus praeposito, hic cerimoniaio reddit. (IV.) Precibus a patriarcha finitis, venerandam crucem et immaculatam evangelium adorata, et prehensa patriarchae manu, ambo per medium templum in soleam intrant et ad sacras ianuas discedunt. Ubi postquam cum cereis ardentibus Imperator precatus est, eos praeposito reddit, et sacrarium petit, ubi ad aram procumbens, adlatum a praeposito apocombium inibi reponit, perque sinistrae partis obliquitatem ad sanctum Sepulcrum abit, et ad sacras ianuas constitutus et cum cereis accensis precatus, sacrarium intrat, sanctaque mensa adorata, apocombium in ea reponit, et postquam eam circulatim incensavit, discedit. Eodem ritu in oratorio ad sinistram precatus, apocombio in sacra mensa reposito, abit, perque ligneam scalam ad catechumenam,

βασιλεὺς τοῦ ἁγίου σώματος καὶ τοῦ τιμίου αἵματος. καὶ κοινωνήσας ὁ βασιλεὺς εἰσέρχεται εἰς τὸ μητατώριον, καὶ λαβὼν νεῦμα ὁ τῆς καταστάσεως παρὰ τοῦ πραιποσίτου, προσκαλεῖται πάντας τοὺς τῆς συγκλήτου, καὶ κοινωνοῦσιν ἐκ 5 τῶν τοῦ πατριάρχου χειρῶν. καὶ εἰθ' οὕτως ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ μηταωρίου, καὶ προσκυνήσαντες ἀμρότεροι ἀλλήλους, ὅ,τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, ὁ μὲν πατριάρχης κατέρχεται ἐκτελέσαι τὴν θείαν λειτουργίαν, ὁ δὲ βασιλεὺς Ms. 80. b ὑπαλλάσσει σκαραμάγγιον χρυσοκλαβον καὶ σπαθίον διάλι-
 10 θον, ἡμρισεμένον ὑπὸ μαργάρων, οἱ δὲ πατρῷοι καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου σαγία ἀληθινά. καὶ τῆς θείας λειτουργίας τελεσθείσης, ἀνέρχεται ὁ πατριάρχης, καὶ προσκυνήσαντες ἀλλήλους ὅ,τε βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης, ἐπιδίδωσι τῇ βασιλεῖ εὐλογίας, ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπιδίδωσιν αὐτῇ
 15 ἄποκόμβιον, ὁ δὲ πατριάρχης τῇ βασιλεῖ ἀλειπτά. (E.) Καὶ στεφθεὶς ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ πατριάρχου, κατέρχεται διὰ τῆς ζυλίνης σκάλας τοῦ γυναικίτου τοῦ ἁριστοροῦ μέρους, καὶ κατελθὼν τὰ γραδῆλια τῆς κόγχης ἐν τῇ διδασκαλείῃ, Ed. L. 99 καὶ πρὸς τὴν ἐξάγουσαν ἐπὶ τὸν ἔμβολον πύλην ἐξελθὼν, ἰ-
 20 ποεὺ ἐκεῖσε, ὡσαύτως καὶ οἱ πραιποσίτοι καὶ οἱ ὀστιάριοι καὶ οἱ λοιποὶ πάντες. ὁ δὲ τῆς καταστάσεως, φορῶν σαγίον ἀληθινόν, δηριγεῖ ἐμπροσθεν τοῦ βασιλέως πεζός, καὶ ἐμπροσθεν αὐτοῦ σιλεντιάριοι τέτταρες, φοροῦντες σαγία ἀληθινά, βαστάζοντες βεργία χρυσᾶ διάλιθα. καὶ καταλαβόντες

23. τέτταρες R. ex sigla cod. δ., δύο cd.

sacram liturgiam hic quoque celebraturus, abit. Tempore divinae communionis duo silentiarii ad patriarcham vocandum abeunt, qui ascendit et Imperatori sanctum corpus et pretiosum sanguinem impertit. Post communionem Imperator metatorium intrat, et ceremoniarius, signo a praeposito accepto, omnes senatores vocat, qui e manibus patriarchae communionem accipiunt. Sic e metatorio Imperator egreditur, et postquam ipse et patriarcha se invicem salutarunt, hic ad divinam liturgiam celebrandam descendit, Imperator scaramangium aureis clavibus induit ensisque gemmis et margaritis ornatum sumit; patricii vero et cubiculo praefecti saga purpurea gestant. Finita divina liturgia, patriarcha ascendit, et post mutuum salutationem et adorationem Imperatori benedictum panem, hic ipsi apocombium, patriarcha Imperatori unguenta tradit. (V.) Imperator, a patriarcha coronatus, per lineam scalam gynaeci sinistrae partis perque gradus conchae ad didascalium descendit, et ad portam in embolum seu porticum ducentem egressus, cum praepositis, ostiariis ac reliquis omnibus equum conscendit. Cerimoniarius, saga rubro indutus, ante Imperatorem, ante ceremoniarium vero quatuor silentiarii

τοῦ βασιλέως ἐν τῷ μιλήρῳ, δέχονται αὐτὸν οἱ τοῦ μέρους τῶν Βενέτων, λέγοντες τὰ κατὰ συνήθειαν αὐτοῖς ἄκτα, ὁ δὲ δήμαρχος, κρατούμενος ὑπὸ τοῦ τῆς καταστάσεως, ἀπέρχεται πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀσπασόμενος τοὺς πόδας αὐτοῦ, ἐπι-
 B δίδωσιν αὐτῷ λιβελλάριον. καὶ τελέσαντος τοῦ μέρους τὰ 5
 κατὰ συνήθειαν, διέρχεται ὁ βασιλεὺς μικρὸν, καὶ δέχονται αὐτὸν οἱ τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν Πρασίνων, καὶ αὐτοὶ τὰ ὅμοια τελέσαντες, ἐπιδιδόντος καὶ τοῦ δημοκράτου λιβελλάριον τῇ βασιλεῖ, διέρχεται, καὶ δέχονται αὐτὸν εἰς τὸν αὐγουστία οἱ τοῦ μέρους τῶν Πρασίνων, καὶ αὐτῶν τὰ ὅμοια ποιησάν-10
 των, διέρχεται ἀπ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς, καὶ δέχεται αὐτὸν ἐν τῇ χαλκῇ ὁ δημοκράτης τῶν Βενέτων, ἤγουν ὁ δομῆστικός τῶν σχολῶν, μετὰ τοῦ περατικοῦ αὐτοῦ δήμου. τελέσαντες δὲ καὶ αὐτοὶ πάντα, αὐλοῦντος καὶ τοῦ ὄργάνου ὡς καὶ ἐπὶ
 C τῶν λοιπῶν τριῶν δοχῶν, διέρχεται διὰ τῶν κορινθίων. 15
 (5.) Χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι, ἡνίκα μέλλει δέξασθαι ὁ δομέ-
 Ms. 81. a στικός τῶν σχολῶν τὸν βασιλέα, πεζεύουσιν ἄπαντες, καὶ μένει ἐριππὸς μόνος ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀπὸ τῆς χαλκῆς, θρηγευόμενος ὑπὸ πάντων αὐτῶν, ἀπέρχεται μέχρι τοῦ Κυρίου, καὶ μένει ἐκίσε ἢ σύγκλητος ἔμπροσθεν τῶν τριῶν πυλῶν 20
 τοῦ κοινοστωρίου, ὑπερευχομένη τὸν βασιλέα „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους,” οἱ δὲ πατρίκιοι καὶ στρατηγοὶ μένουσιν ἔξω τῆς πύλης τοῦ Κυρίου, ὑπερευχόμενοι καὶ αὐτοὶ τὸν βασιλέα. τοῦ δὲ βασιλέως εἰσελθόντος ἔνδον τῆς πύλης, ἀ-

18. μύρον ed.

saga rubra virgasque aureas gemmis ornatas gestantes, procedunt. Imperatorem, in millium venientem, factio Veneta, acta sua pro more recitans, excipit, tribunus eius, a ceremoniario sustentatus, ad Imperatorem abit, cui, pedes eius osculatus, libellarium offert. Et postquam factionarii omnia pro more peregere, Imperator paululum digreditur, quem transitoria Prasinorum factio excipit, eadem, quae Veneti, peragit, tribunus eius libellum Imperatori tradit, quem digressum postea in augustali Prasina factio excipit, et postquam eosdem ritus servavit, Imperator ab ipsis abit, quem in chalco princeps Venetorum seu domesticus scholarum cum transitoria sua factione excipit: quae postquam et ipsa omnia perfecit, et organum, uti in reliquis tribus receptionibus, pulsatum fuit, per cortinas discedit. (VI.) Sciendum est, si domesticus scholarum Imperatorem excipere debeat, omnes pedibus procedere, solum Imperatorem equo vehi, et ab his omnibus stipatum, a chalco ad templum Domini procedere, ubi senatus ante tres consistorii portas, Imperatori: *In multa bonaque tempora* acclamaus, patricii vero et strategi, fausta quacvis apprecaturi, extra

σφαλιζουσιν οἱ κουβικουλάριοι τὴν πύλην, ὑπερευχόμενοι καὶ αὐτοὶ „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.” καὶ λαβὼν ὁ Δ. προαιπόσιτος τὸ στέμμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως, εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ναῖ τοῦ Κυρίου, καὶ λαβὼν κηροῦς 5 καὶ εὐξίμενος, ἐπιδίδωσιν αὐτοὺς τῇ προαιποσίτῳ, διέρχεται διὰ τῶν διαβατικῶν τοῦ Κυρίου, καὶ εἰσέρχεται ἐν τῇ τρικόνῳ. εἰδ' οὕτως διέρχεται τὰ διαβατικά τῶν ἁγίων μ', καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν χρυσοτρόκλινον, οἱ δὲ πατρίκιοι καὶ οἱ λοιποὶ εἰσέρχονται διὰ τοῦ ὄντος εἰς τὸ ἰδικὸν μονοθύρου ἐν τῇ 10 οὐλανσιακῇ. καὶ τοῦ καιροῦ ἐγγίσαντος, εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς καὶ καθέζεται ἐπὶ τῆς τιμίας αὐτοῦ τραπέζης μετὰ τῶν ἀρχόντων, οὓς ἐκέλευσε τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καλέσαι. ἰστέον δὲ, ὅτι οἱ μὲν πατρίκιοι καὶ οἱ κληθέντες ἅπαντες ἠλλαγμένοι εἰσέρχονται εἰς τὸ κλητώριον ἄνευ γλανθιδίων, οἱ δὲ τοῦ κουβου- 15 κλείου ἄρχοντες, φοροῦντες ἀληθινὰ σαγία, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελοῦσι διπλοῦν παραστάσιμον. χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι, εἰ μὲν τύχη τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἄηρ, διδοεῦουσι διὰ τοῦ ἐμβόλου, καὶ ἀνέρχονται ἐν τῇ τοῦ φύρου σινάτῃ, καὶ ἴστανται ἀντιμίσιον ἀνὰ μεταξὺ τοῦ σινάτου, καὶ τελεῖ τὰ ἅπαντα ἐκεῖσε, ὧν ἀ- 20 κοκολούθως εἰρήκαμεν, καὶ πάλιν διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐμβόλου κατέρχεται καὶ τοῦ λαύσου, καὶ ἄριστερόν ἐκκλίνας, ἀπέρχεται εἰς τὰ χαλκοπράτεια. ἰστέον, ὅτι ταῦτα πάντα τελεῖται, πλην ὁ βασιλεὺς οὐκ ἀνέρχεται νυνὶ ἐν τοῖς κατηχομηνείοις, ἀλλ' εἰς τὴν τροπικὴν ἰστώσ τῆς ἁγίας σοροῦ, ἐκεῖσε τελεῖ τὴν

8. τὸ χρυσοτρ. cd. 18. ἴστανται cd. 19. τελεῖται επ. con. R.

portam templi Domini expectant. Imperatore portam ingresso, eam cubicularii custodiunt, et faustum ac diuturnum imperium ei apprecantur. Praepositus ab Imperatoris capite coronam demit, qui templum Domini ingressus cumque cereis accensis precatus, eos praeposito tradit perque porticus Domini triconchum intrat, deinde per porticus quadraginta sanctorum ad aureum triclinium abit, patricii vero et ceteri per ianuam acraii lausiacum ingrediuntur. Tempore appropinquante, Imperator procedit cumque proceribus, quos eo die invitari iusserit, pretiosae mensae suae assidet. Observandum vero est, patricos et convivas omnes in mutatoriis sine tunicis ad epulas venire, cubiculo vero praefectos sagis rubris indutos, duplicem parastasin eo die facere, seu bis solenni ritu Imperatori adstare. Praeterea, si aer eo die turbidus est, per porticum ad senatum (hoc aedificii nomen est) in foro abeunt, et antimensium in senatu ponunt, cetera omnia, quae hactenus ordine exposuimus, observantur, et Imperator rursum per eandem porticum perque lausum descendit, et sinistermann inclinans, ad chalcopratia abit. Sciendum, haec omnia observari, praeterquam quod Imperator nunc ad catechumena non

Ms. 81. b *θειάν λειτουργίαν, καί πάλιν εἰς τὸ παλάτιον εἰσελθὼν, χω-
ρίς τῶν ἀλλαξίμων ἀπὸ ἱματίου καθέζεται ἐπὶ τῆς τραπέζης·
ἀλλ' οὔτε δὲ τὸ κουβούκλειον παραστάσιμον ποιεῖ.*

ΚΕΦ. λά.

Ἔσα δει παραφυλάττειν τῇ παραμονῇ τῆς βαΐουφόρου. 5

C *Τῷ σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου δειλῆς ἀνοιγομένου τοῦ πα-
λατίου, εἰσέρχεται πῦσα ἡ σύγκλητος, μύγιστροι, ἀνθύπατοι,
πατρίκιοι καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου ἀπὸ σεκαραμυγγίων καὶ μύ-
ρον, ὃ δὲ βασιλεὺς ἴσταται ἐν τῇ ναῖ τοῦ ἁγίου Δημητρίου
πρὸ τῆς χειμευτῆς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου πρὸς τὴν ἐξάγουσαν
θύραν εἰς τὸ ἡλιακόν. καὶ τῶν συγκλητικῶν ἐξιόντων τὰς ἀρ-
γυρᾶς ἀνατολικὰς πύλας, σημαίνει ἡ ἐκκλησία, καὶ εἰσέρχον-
ται οἱ τῆς συγκλήτου στιχηδὼν, εἷς καθ' εἷς, εἰς τὸν ναὸν τοῦ
ἁγίου Δημητρίου καὶ λαμβάνουσιν ἐκ χειρὸς τοῦ βασιλέως
D ἀνά βαΐου ἐνός, ἔχοντος φοινικὸφύλλα καὶ σάμψυχα καὶ ἕτεραῖς
εὐωδῆ ἀνθη, οἷα ὃ τότε παρέχει καιρὸς. καὶ οἱ μὲν μύγι-
στροι καὶ πραιπόσιτοι ἀνὰ ἐνὸς ἀργυροῦ σταυροῦ μεγάλου, οἱ
δὲ ὀφφικιάλιοι καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἀνὰ ἐνὸς ἀργυροῦ σταυ-
ροῦ μικροῦ, οἱ δὲ ἀνθύπατοι καὶ πατρίκιοι ἀνά ἐνὸς ἀργυ-
ροῦ σταυροῦ μεγάλου· εἰ δὲ εἰσι κατὰ περίσσειαν σταυροὶ
ἀργυρῶ μικρὰ, δίδονται καὶ τοῖς πρωτοσπαθαρίοις εὐνούχοις.*

2. καὶ ἐπὶ τῆς τρ. cd.

abcat, sed in tropice S. Sepulcri stans, divinam liturgiam celebret' et in palatium ingressus sine mutatoris, veste sua indutus, mensae assidat: neque vero tunc cubiculum solenni ritu latus Imperatoris cingit.

CAP. 31.

Observanda in vigilia palmarum.

In sabbato Lazari palatio vesperi aperto, omnis senatus, magistri, proconsules, patricii et cubicularii tantum in scaramangis intrant, Imperator in templo S. Demetrii coram fusa imagine Deiparae ad portam in solarium ducentem subsistit. Senatu per portas argenteas orientales egresso, ecclesia signum dat, et intrant senatores ordine, unus post alterum, in templum S. Demetrii, et singuli ab Imperatore ramum unum cum palmae foliis, sampsucho aliisque odoris floribus, quos tunc tempus fert, accipiunt. Magistri praeterca et praepositi singuli magnam argenteam crucem, officiales et ceteri omnes parvam argenteam, proconsules et patricii singuli magnam argenteam crucem accipiunt: si vero cruciculae argenteae abundant, etiam protospathariis eunuchis distribuuntur. Per alteram portam

καὶ διὰ τῆς ἑτέρας πύλης τοῦ ἁγίου Δημητρίου εἰσέρχονται εἰς τὸν ναὸν τῆς ἡμερωγίας Θεοτόκου τοῦ φάμου, καὶ εὐθέως ἄρχεται τὸ λυχνικὸν, καὶ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ λυχνικοῦ ψάλλουσιν· „ὑπὸ ἔρην συνταφέντες σοί“, μίαν τὸ κομβούκλει-Ed. L. 101
50ν καὶ μίαν οἱ βασιλικοὶ κληρικοί. οἱ δὲ πραιπόσιτοι λαμβάνουσι φοίνικας μεγάλας, καὶ ἐξ ἰδίων χειρῶν διανέμουσι τὸ κομβούκλειον, καὶ τῆς ἐκκλησίας τὸ λυχνικὸν τελεσάσης, ἐξέρχονται ἅπαντες διὰ τῆς ἐλεφαντίνης.

ΚΕΦ. λβ.

10 Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ ἑορτῇ καὶ προελεύσει τῶν βατῶν.

Προέρχονται πάντες ἐν τῷ παλατίῳ διὰ τοῦ ἵπποδρόμου, καὶ ἀνοίξαντος τοῦ πυλίου, εἰσέρχονται οἱ πραιπόσιτοι, ἢ λ-Β
λαγμένοι ἀπὸ λευκῶν χλανιδίων, ὁμοίως καὶ οἱ πατρίκιοι καὶ τὸ κομβούκλειον. καὶ εἰσελθόντων αὐτῶν γίνεται ἡ προ-Μs. 82. a
15έλευσις ἐν τῷ Ἰουστινιανοῦ τρικλίῳ, καὶ εἰσελθῶν ὁ ὄρφανοτρόφος ἐν τῇ προελεύσει, ἐπιδίδωσι τὰ σύμβολα τοῖς ἐξ ἔθους λαμβάνουσι καὶ ἐξέρχεται. εἰθ' οὕτως εἰσέρχονται οἱ
δῆμαρχοι καὶ ἐπιδίδουσι τοὺς προῤῥηθέντας πάντας, μαγίστρος, πραιποσίτους καὶ πατρικίους καὶ λοιποὺς τοὺς τιμί-
20ους σταυροὺς, ὁποῖους ἢ τῆς ἑορτῆς τάξις ἀπαιτεῖ. καταλαβούσης δὲ τῆς ὥρας, ὑπαλλάσσει ὁ βασιλεὺς διβητήσιον καὶ
χλανίδα, καὶ καθέζεται ἐπὶ τοῦ σένζου εἰς τὸ χουσοτρίκλι-

4. ψάλλουσιν ὑπὸ ἔρην. συνταφέντες cod.

sancti Demetrii in templum sanctissimae Deiparae phari omnibus ingressis, statim lucernarium inchoatur, quo finito, hymnum: *Sub terra tecum sepulti*, unam partem cubiculum, alteram clerici Imperatoris canunt. Praepositi vero palmae ramos maiores sumunt suisque manibus cubiculo distribuunt, et lucernario ab ecclesia finito, omnes per ciburucam portam egrediuntur.

CAP. 32.

Observanda in festo et processione palmarum.

Omnes per hippodromum ad palatium eunt, quo a papia aperto, praepositi, patricii et cubicularii, tunicis albis induti, intrant. Inde ad iustinianicum triclinium processio fit, quo orphanotrophus quoque cum solenni pompa venit, et symbolis omnibus iis, quibus haec distribui solent, divisus discedit. Post eum tribuni factionum seu demarchi intrant, et dictis omnibus, magistris, praepositis, ceteris, tot venerandas cruces, quot ordo festi requirit, distribuunt. Tempore autem veniente, Imperator dibetsio et tunica sua indutus,

Cνον, οἱ δὲ τοῦ κουβουκλείου ἅπαντες ἴστανται ἔνθεν κάκεισε, ὡς εἶθισται αὐτοῖς. καὶ λαβῶν νεῦμα ὀστιάριος ἀπὸ κελεύσεως παρὰ τοῦ πραιποσίτου, ἐξέρχεται, κρατῶν βεργίον χρυσοῦν διάλιθον, καὶ εἰσάγει βῆλον α, τὸν ὀρφανοτρόφον, κομίζοντα τῷ βασιλεῖ τὸ τῆς πίστεως σύμβολον, καὶ εἰσελθὼν προσκυνεῖ τὸν βασιλέα, μὴ τελέως πίπτων κάτω, ἀνθ' ὧν βασταῖζει τὰ σύμβολα. τοῦ δὲ συρτοῦ βῆλου συρομένου καὶ τοῦ ὀρφανοτρόφου ἐμφανιζομένου τῷ βασιλεῖ, ἀνίσταται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ θρόνου, ἐκδεχόμενος δέξασθαι τὸ τῆς πίστεως σύμβολον, καὶ τοῦτο δεξάμενος καὶ ἀσπασάμενος, ἐπι-10
 Διδίδωσι τῷ πραιποσίτῳ, καὶ τελέσας τὰς ἐξ ἔθους τρεῖς προσκυνήσεις, ἐπιδίδωσι τῷ βασιλεῖ τὰ σύμβολα, ἀσπαζόμενος τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἀπελθὼν ὀπισθοφανῶς, ἴστανται ἐν τῷ μέσῳ, καὶ προσκυνήσας τὸν βασιλέα, πίπτει κάτω, καὶ ὑπερευξάμενος αὐτὸν, ἐξέρχεται. (B.) Εἰθ' οὕτως λαμβάνει15
 νεῦμα ὁ ὀστιάριος καὶ εἰσάγει βῆλον β, τὸν σακελλάριον τῆς ἁγίας Σοφίας, προσφέροντι τῷ βασιλεῖ σταυροὺς, ἐπικειμένους τῇ ἀριστερῇ αὐτοῦ ὤμῳ, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ χειρὶ κρατοῦντα
 Ed. L. 1020 σταυρὸν ἓνα, καὶ εἰσελθὼν προσκυνεῖ καὶ αὐτὸς τρίτον, ὡς ἡ τάξις ἔχει, καὶ ἐπιδίδωσιν ἐν πρώτοις τῷ βασιλεῖ τὸν20
 σταυρὸν, ὃν κατέχει ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ, ἀσπαζόμενος τὴν χεῖρα αὐτοῦ. ὁ δὲ βασιλεὺς δεξάμενος τὸν σταυρὸν, ἀσπάζεται αὐτὸν, καὶ ἐπιδίδωσιν αὐτὸν τῷ πραιποσίτῳ, καὶ εἰθ'
 Ms. 82. οὕτως ἐπιδίδωσι τῷ βασιλεῖ καὶ τοὺς λοιποὺς σταυροὺς, καὶ δεξάμενος αὐτοὺς ἀσπάζεται, καὶ ἐπιδίδωσι καὶ αὐτοὺς τῷ25

in throno chrysotriclinii sedet, a cubiculariis, ut mos est, circumdatus. Tunc ostiarius a mandato, signo a praeposito dato, egreditur, et virgam auream lapidibus pretiosis ornatam tenens, velum primum, orphanotrophum, symbolum fidei Imperatori offerentem, adducit: is Imperatorem, nou prono tamen in terram corpore, quia symbola gestat, adorat. Reducto autem, quod suspensum est, velo, dum orphanotrophus comparet, Imperator a throno surgit, intemeratae sanctaeque fidei symbolum excepturus, quod postquam accepit et osculatus est, id praeposito tradit: ille post ternam adorationem symbola Imperatori reddit, manum eius osculatur, et, versa semper ad eum facie, discedens, in medio subsistit, Imperatorem prono in terram vultu adorat, faustaque omnia ipsi apprecatus, discedit. (II.) Bursus signo accepto, ostiarius velum secundum, sacellarium S. Sophiae, Imperatori cruce, sinistro humero impositas, oblaturum, dextra autem cruce aliam gestantem, adducit, qui ingressus eum, uti consuetudine receptum est, ter adorat, et cruce, quam dextra manu portat, primum Imperatori tradita, eius manum osculatur. Imperator cruce osculatur eamque praec-

πραιποσίτῳ· καὶ ἀπελθὼν ὁ αὐτὸς σακελλάριος ἵσταται ἐν τῷ μέσῳ, καὶ πεσὼν κάτω προσκυνεῖ τὸν βασιλέα, καὶ ὑπερευξάμενος αὐτὸν, ἐξέρχεται· τοῦτο δὲ ποιοῦσι καὶ οἱ λοιποὶ ἅπαντες, εἰσερχόμενοι μετὰ σταυροῦ καθ' ἓνα ἕκαστον βῆλον. 5 καὶ ἐξελθὼν πύλιν ὁ ὀστιάριος, εἰσάγει ἀπὸ κελεύσεως βῆλον γ', τὸν σκευοφύλακα τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν βλαχερινῶν B μετὰ τοῦ χαρτουλαρίου τῆς ἀγίας σοροῦ· βῆλον δ', τὸν ξενοδόχον τῶν Θεοφίλου· βῆλον ε', τοὺς δημοκράτας τῶν περιαιτικῶν δήμων· βῆλον ς', τὸν ξενοδόχον τῶν σαιμψῶν· βῆλον ζ', 10 τὸν ξενοδόχον τῶν Εὐβούλου· βῆλον η', τὸν ξενοδόχον τῶν Εἰρήνης· βῆλον θ', τὸν ξενοδόχον τῶν Ναρσοῦ· βῆλον ι', τὸν ξενοδόχον τῶν τῆς ἀγίας Εἰρήνης· βῆλον ια', τοὺς δημάρχους τῆς πολιτικῆς. ἅπαντες δὲ οὗτοι εἰσερχόμενοι, βαστάζοντες σταυροῦς, τελοῦσιν ἅπαντα, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται. (Γ.) Εἰθ' 15 οὕτως κελεύει ὁ βασιλεὺς τῷ πραιποσίτῳ, κάκεινος τῷ τῆς καταστάσεως, ὅπως τοὺς ἐξ ἔθους εἰσερχομένους καὶ λαμβάνοντας σταυροῦς ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ βασιλέως διευθετήσῃ, ὅπως ἕκαστος αὐτῶν κατὰ τὴν αὐτοῦ τάξιν καὶ τιμὴν εἰσέλθῃσι. καὶ εἰσέρχονται πατριῖοι, εἰ τύχωσι, καὶ στρατηγοὶ 20 καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου, δομέστικοί τε καὶ οἱ τὰ πρῶτα ὄφρῖκια κατέχοντες καὶ τοποτηρηταί, οἱ συνήθως εἰσερχόμενοι πάντες ἐν ἐνὶ βῆλῳ στιγηδόν. πεσόντων δὲ καὶ προσκυνησάντων τὸν βασιλέα, ἐπιδίδωσιν ἐν ἑκάστῳ ὁ βασιλεὺς ἀνά σταυρὸν ἓνα, καὶ ὑπερευξάμενοι τὸν βασιλέα, ἐξ-

4. καὶ ἓνα ed. 17. διευθείσῃ ed.

posito dat, ille tunc et reliquas cruces Imperatori offert, qui eas osculatus, praeposito tradit. Sacellaris discedens in medio subsistit, et procumbens, Imperatorem adorat, cique felicia apprecatus, abit: hoc idem reliqui, cum cruce in unoquoque velo ingressi, faciunt. Ostiarius a mandato rursus egressus, velum tertium, custodem vasorum sacrosanctae Deiparae in blachernis cum chartulario S. Sepulcri, quartum, hospitalarem Theophili, quintum, principes factionum, sextum, hospitalarem Irenae, nonum, hospitalarium Narsetis, decimum, hospitalarem S. Irenae, undecimum velum, senatores urbis, adducit. Hi omnes, cum crucibus ingressi, ea, quae supra observavimus, peragunt. (III.) Quo facto, Imperator praepositum, hic cerimoniarum iubet, ut pro more accedentes crucesque ex Imperatoris manibus sumpturo suo ordine colloct, ut singuli secundum ordinem ac dignitatem suam ingredientur. Sic, si adsunt, patricii, strategii, cubiculo praefecti, domestici, primis officiis admoti et vicarii, singuli pro more, in unoquoque velo ad Imperatorem intrant. Postquam vero

έρχονται, καὶ εἰθ' οὕτως δίδονται ὑπὸ κελεύσεως μεταστάσι-
μον ἐν τῷ λαιουσιακῷ. καὶ ἀπέρχονται ἅπαντες διὰ τοῦ μο-
Dνοθύρου τοῦ ὄντος ἐπὶ τὸν εἰδικὸν ἐν τῇ μυστικῇ φιάλῃ τοῦ
τρικόγχου, βασιτάζοντες ἅπαντες αὐτῶν κηρίῳ τῆς λιτῆς, ὃ
δὲ βασιλεὺς ἐξέρχεται ἐν τῷ χρυσοτρικλίνῳ, ἐξέρχονται δὲ 5
καὶ οἱ ἱερεῖς ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας τοῦ φάρου, βυστάζοντες τὸν

Ms. 83. a σταυρὸν τῆς ἐκκλησίας, καὶ παρ' αὐτὰ ἄρχονται τὸ τροπά-
ριον τῆς λιτῆς „τὴν κοινὴν ἀνάστασιν.” καὶ δηριγεύμενος ὁ
βασιλεὺς ὑπὸ τῶν τοῦ κονβουκλείου ἀπάιτων, διέρχεται ὄπι-
σθεν τῆς λιτῆς καὶ ἐξέρχεται ἐν τῷ ἡμικυκλίῳ φιάλῃ τοῦ 10
τρικόγχου, καὶ δέχονται αὐτὸν ἐκεῖσε πατριῖκοι καὶ σύγ-
κλητος καὶ πᾶσα ἡ προέλευσις, κάκειθεν ἀπέρχεται λιτα-
νεύων ἐν τῇ δάφνῃ, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπερα-

Ed. L. 103 γίως Θεοτόκου, καὶ ἅπας κηρὸς καὶ εὐξάμενος, τελεῖ ἐκεῖσε
τὴν ἔκτενῃ, καὶ ἀπέρχεται εἰς τοὺς σταυροὺς, καὶ εὐξάμενος 15
διέρχεται διὰ τοῦ τρικλίνου τοῦ ἀγνουστέως, καὶ εἰσέρχεται
εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου, κάκει εὐξά-
μενος τελεῖ ἐκεῖσε τὴν ἔκτενῃ, καὶ δηριγεύμενος δι' αὐτῶν,
διέρχεται διὰ τοῦ ἀγνουστέως καὶ τῆς ἀψίδος τοῦ τρικόγχου,
καὶ μένουσιν οἱ βυσιλικοὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἀψίδι τοῦ τρικόγχου, 20
ὑπερευχόμενοι τὸν βυσιλέα. (A.) Ὁ δὲ βυσιλεὺς δηριγεύο-
μενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κονβουκλείου, πατρικίων τε καὶ
πρωτοσπαθαρίων καὶ τῆς συγκλήτου, σπαθαροκανδιδύτων τε
B καὶ ἐπὶ τοῦ μυγλαβίου καὶ λοιπῶν οἰκειακῶν, διέρχεται διὰ

3. ἐπὶ τὸ ed.

in terram procumbentes cum adorarunt, singulis crucem donat, hi
felicia Imperatori apprecati, abeunt. Sic quoque processus in lau-
siaco a mandato instituitur, omnesque per monothynam, quae ad
aerarium privatum in phiala secreta triconchi ducit, cereos proces-
sionales gestantes, procedunt, Imperator chrysotriclinium petit, sacer-
dotes, crucem ecclesiae praeferentes, e templo phari prodeunt, et
interea troparium processionis: *Communem resurrectionem*, exordi-
untur. Imperator, cubiculariis comitantibus, processionem sequitur
et hemicyclum phialae triconchi petit, ubi patricii, senatus omnisque
pompa cum excipit: unde ad daphnem pergens, templum S. Deipa-
rae ingreditur, cumque cereis accensis precatus, extensam ibi canit,
ad cruces accedit, precatusque per triclinium augustalis templum S.
primi martyris Stephani intrat, et precatus, extensam ibi canit, mox
ab iisdem stipatus, per augustale et triconchi apsidem transit, in
cuius apside triconchi Imperatoris ministri, fausta domino appreca-
turi, adsunt. (IV.) Is porro a praefectis cubiculi, patriciis, pro-
topatharitis et senatu, spatharocandidatis, manclavitis et ceteris do-
mesticis ciuctus, per ianua ad fiscum privatum ducentem transit

τοῦ μονοθύρου τοῦ ἐπὶ τὸν εἰδικὸν, καὶ κατέρχεται τὰ βα-
 θμίδια τοῦ λαυσιακοῦ. οἱ δὲ τῆς συγκλήτου, σπαθαροκανδιδί-
 ται καὶ οἱ τοῦ μαγλαβίου καὶ λοιποὶ οἰκειακοὶ μένουσιν ἐν
 τῷ λαυσιακῷ ἔνθεν κἀκεῖσε, ὑπερευχόμενοι τὴν βασιλέα· καὶ
 5δηριγενόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν ἐκεῖσε, εἰσέρχεται ἐν τῷ
 τριπέτωρι, καὶ μένουσιν ἐκεῖσε οἱ πρωτοσπαθᾶριοι ὑπερευχό-
 μενοι τὸν βασιλέα. ὁ δὲ βασιλεὺς εἰσέρχεται μετὰ τοῦ κου-
 βουκλείου καὶ πατρικίων ἐν τῷ χρυσотρικλίνῳ, καὶ ἀπελθὼν
 ὁ βασιλεὺς ἴστανται ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ χρυσотρικλίνου πλη-
 10σίον ὡς πρὸς τὴν καμάραντὴν εἰσάγουσαν πρὸς τὸν κοιτῶνα, C
 οἱ δὲ πατρίκιοι ἴστανται ἐν τῷ ἄριστερῷ μέρει τοῦ αὐτοῦ
 χρυσотρικλίνου, καὶ ἴστανται ἔμπροσθεν τοῦ σένζου, βασιτά-
 ζοτες τὰ τε λιτανία αὐτῶν κηρία καὶ τοὺς σταυρούς, οἱ δὲ
 ἱερεῖς ἀνέρχονται μέσον διὰ τοῦ χρυσотρικλίνου, καὶ ἴσταν-
 15ται πλησίον τοῦ σένζου. ὁ δὲ διάκονος τίθησι τὸ εὐαγγέλιον Ms. 82. b
 ἐν τῷ βασιλικῷ θρόνῳ, καὶ γίνεται ἡ συνήθης ἔκτενή, καὶ
 ἀπέρχεται ὁ βασιλεὺς μετὰ τοῦ κουβουκλείου καὶ τῶν ἱερέων
 εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τῷ φάρῳ, οἱ δὲ
 πατρίκιοι ὑπερευχόμενοι τὸν βασιλέα ἔξέρχονται. καὶ εἰδῶ
 20οὔτως, εἰ κελεύει ὁ βασιλεὺς, προσκαλοῦνται τοὺς πατρικίους,
 καὶ συλλειτουργοῦσι τῷ βασιλεῖ ἐν τῷ ναῷ τῆς ὑπεραγίας D
 Θεοτόκου, ἧ καὶ οὐχί, λειτουργοῦσιν ἔξω εἰς τὸν ἅγιον Στέ-
 φανον τοῦ ἵπποδρόμου. στοιχηθέντος δὲ τοῦ κλητορίου, γί-
 νονται μίνσαι, καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θείας λειτουργίας
 25ἔξέρχεται ὁ βασιλεὺς καὶ καθέζεται ἐπὶ τῆς τιμίας αὐτοῦ

1. ἐπὶ τὸ εἰδ.

perque scalas lausiaci descendit. At senatus, spatharocandidati, man-
 clavitae ceterique domestici utrinque in lausiaco subsistunt, Impera-
 tori aclamantes, qui a praesentibus stipatus, tripetoucm, ubi pro-
 tospatharii, fausta ei apprecantes, adsunt, ingreditur. Deinde cum
 cubiculariis et patriciis chrysotriclinium petit, et abiens, in dextro
 latere eius prope et quasi ad cameram in cubiculum ducentem sub-
 sistit, patricii autem in sinistro latere eiusdem triclinii throno ad-
 stant, processionales cereos et cruces gestantes, sacerdotes per me-
 dium eorum ad triclinium ascendunt et prope thronum consistunt.
 Diaconus evangelium in throno Imperatoris reponit, qui, solenni
 extensa cantata, cum cubiculo et sacerdotibus ad templum S. Deiparac
 phari abit, patricii vero, fausta ei precati, discedunt. Sic po-
 stea, si iusserit Imperator, arcessuntur patricii, unaque cum eo in
 templo S. Deiparac sacris intersunt; sin minus, extra templum in
 S. Stephani in hippodromo sacros ritus celebrant. Parato vero con-
 vivio, missus ascruuntur, et peracta divina liturgia, Imperator disce-

τραπέζης ἐν τῷ Ἰουστινιανῷ τρικλίῳ ἀπὸ σκαρμαγγίον, ὡσαύτως καὶ οἱ κληθέντες· ἀπὸ γὰρ τῆς λιτῆς πάντες ἀλλήσσοισι. (E.) Χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι, εἰ μὲν τύχη ἐν ταύτῃ τῇ ἑορτῇ ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, τελεῖται οὐ-
 Ed. I. 104 τως. λιτανεῦει ὁ βασιλεὺς, ὡς ἀνωτέρω εἰρηται, ἐκτελώνῃς ἅπαντα ἀκολουθῶς ἐν τοῖς εὐκτηρίοις τῆς δάφνης, τελέσας δὲ ἅπαντα, ὡς εἶδισται αὐτῇ τῇ τῶν βαΐων ἡμέρᾳ τελεῖν. οἱ μὲν ἱερεῖς μετὰ τὸ ἐκτελέσαι πάντα ἀκολουθῶς ἐν τῷ ἀγίῳ Στεφάνῳ ἀπέρχονται αὐτοὶ μόνον ἐν τῷ παλατίῳ λιτανεύοντες, ὁ δὲ βασιλεὺς εἰσέρχεται ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ, ἐκ-10 δεχόμενος τὸν καιρὸν. καταλαβόντος δὲ τοῦ καιροῦ, μηνῆει ὁ τῆς κατωστάσεως τῷ πραιποσίτῳ, ὁ δὲ πραιπόσιτος δηλοῖ τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐξελθὼν ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ὀκταγώνῳ, περιβάλλεται τὴν χλανίδα αὐτοῦ διὰ τῶν βεστιηόρων, καθὼς εἶδισται, καὶ δηριγενόμενος ὑπὸ τῶν τοῦ κουβουκλείου ἀρχόν-15 Βτων, ἐξέρχεται διὰ τοῦ ἀγουστέως, καὶ διελθὼν τὸ στενὸν, ἦγουν τὴν χρυσῆν χεῖρα, ἀνέρχεται εἰς τὸν ὀνόποδα, καὶ στάς ἐν τῇ χαλκῇ πύλῃ τοῦ ὀνόποδος, δέχονται αὐτὸν ἐκεῖσε οἱ πατρίκιοι καὶ στρατηγοὶ· πεσόντων δὲ καὶ προσκυνησάντων, νεύει ὁ πραιπόσιτος τῷ τῆς κατωστάσεως ἀπὸ κελεύσεως, 20 κακεῖνος λέγει „κελεύσατε.” ἀπὸ δὲ τῶν ἐκεῖ διερχεται, τελῶν ἅπαν ἀκολουθῶς, ὃν τρόπον ἀνωτέρω ἐν τῇ προελεύσει
 Ms. 84. a τοῦ εὐαγγελισμοῦ ἐπὶ λεπτῇ ἐξεθέμεθα. ἰστέον, ὅτι τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῶν βαΐων καὶ ἡ ἀγούστα δέχεται τὰ βῆλα ὁμοίως

19. οἱ om. ed.

dit, ac venerandae mensae suae in Iustiniani triclinio in scaramangio, quo etiam convivae induti sunt, assidet: ante processioem enim omnes mutatorias sumunt. (V.) Sciendum est, si in eum diem annuntiatio sanctissimae Virginiis inciderit, eam ita celebrari. Imperator, sicut supra demonstratum est, procedit, omnia ordine in oratoriiis daphnes peragens, observatis iis ritibus, quos solet in die palmarum observare. Sacerdotes tantum, sacris in S. Stephani celebratis, in processione ad palatium abeunt; Imperator autem ad suum cubiculum, tempus expectaturus, se confert. Quo appropinquante, criminariis praepositum, hic Imperatorem admouet, qui octagonum ingressus, tunica sua per vestitores, ut mos est, induitur, et praefectis cubiculo ipsum comitantibus, per angustale transit, perque stenum seu auream manum digressus, ad onopodem ascendit, in cuius aenea porta constitutum patricii et strategii excipiunt. Dum autem procidunt et adorant, praepositus criminario a mandato signum dat, is dicit: *Iubete*. Inde omnibus rite peractis, quae supra in processione annuntiationis breviter explicuimus, discedit. Sciendum, festo palmarum die

τῆ βασιλεῖ, καὶ τοὺς σταυροὺς λαμβάνει ἐκ τῶν κατὰ τύπον εἰσερχομένων ἐπὶ τοῦ βασιλέως οὕτως καὶ ἐπ' αὐτῆς. C

ΚΕΦ. λγ'.

5 Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῆ ἀγλα καὶ μεγάλη ε' καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ βασιλέως περιόδου ἐν τοῖς γηροκομείοις.

Ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ παλατίου ὥρα πρώτη ἢ καὶ δευτέρα ἐν τῇ ἵπποδρομίῳ. ἵππεύσας δὲ ἐκεῖσε, δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν κατὰ συνήθειαν, ἀπέρχεται ἐν τοῖς γηροκομείοις, ἐκκληρῶν τὴν παρὰ τοῦ προφήτου, μᾶλλον δὲ τοῦ Κυρίου, εἰρημένην φωνήν· „ἐσκόηπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν, ἢ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· πλουτοποιῶν ἅπαντας καὶ παραμυθούμενος ἐκ τῶν παρὰ Θεοῦ δε- D δωρημένων αὐτῷ ἀνεξαντλήτων θησαυρῶν.“ ἐτελέσας δὲ ἅπαντα τὰ κατὰ συνήθειαν ἐν ἐκάστῳ γηροκομείῳ, ὑποστρέφει 15 ἐν τῇ παλατίῳ, καὶ στοιχηθέντος τοῦ κλητῶριον, γίνονται μῖνσαι, καὶ οἱ μὲν κληθέντες φίλοι μένουσιν, οἱ δὲ λοιποὶ ἀπέρχονται ἐν τοῖς ἰδίοις αὐτῶν τόποις. καταλαβούσης δὲ τῆς ὥρας τῆς θείας λειτουργίας, εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ναῖ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ φάρου πρὸς τὸ ἐτελέ- 20σαι τὴν θείαν λειτουργίαν. καὶ εἰ κελεύει ὁ βασιλεὺς, προσκαλοῦνται οἱ πατριῖοι, καὶ συλλειτουργοῦντες αὐτῷ, εἰ δὲ μήγε, Ed. L. 105

21. συλλειτουργοῦντες R., συλλειτουργοῦσθ superscripto τ cod., συλλειτουργοῦνται cū.

augustam quoque vela, arque ac Imperatorem, admittere, et dum ad ipsam eo ritu, quo ad Imperatorem ingrediuntur, ab ipsis crucis accipere solere.

CAP. 33.

Observanda in sancta et magna feria quinta, et de Imperatoris circuitu in gerocomiis.

Imperator a palatio hora prima aut secunda ad hippodromum procedit. Equo autem ibi conscenso, comitantibus eum, qui solent, ad gerocomia abit, ut verba a propheta, aut potius a Domino prolata impleat: *Sparsit munera, dedit pauperibus, iustitia eius non saecula saeculorum manet: ditans omnes et sublevans ex inexhaustis thesauris, quos ipsi Deus donavit.* Omnibus, quae solent in singulis gerocomiis peragi, observatis, ad palatium revertitur, instructoque convivio, missus afferuntur, et invitati quidem amici remasent, ceteri vero ad sua domicilia abeunt. Hora autem divinae liturgiae instante, templum sanctissimae Deiparae phari Imperator sacrorum rituum celebrandorum causa ingreditur, et si iubet. patricii vocantur,

Constantinus Porphyg. Vol. I.

ἔξέρχονται ἐν τῇ ναῦ τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου, ἐκεῖσε τελοῦντες τὴν θείαν λειτουργίαν, καὶ εἰ κελεύει ὁ βασιλεὺς, προσκαλοῦνται οἱ πατριῖοι. τῆς δὲ θείας λειτουργίας τελεσθείσης, καθέζεται ἐν τῇ νάρθηκι τοῦ αὐτοῦ ναοῦ ἐν τῇ σκάμῳ, καὶ εἰσελθόντες οἱ τε μύριστοι καὶ πατριῖοι-5 οἱ, πραιπόσιτοι καὶ λοιποὶ, λαμβάνουσι διὰ χειρὸς τοῦ βασιλέως ἀνὰ μῆλων δύο καὶ ἐνὸς κινναμώμου. εἰ δὲ οὐ κελεύει ὁ βασιλεὺς καθεσθῆναι ἐν τοῖς ἐκεῖσε, ἀπέρχεται ἐν τῇ βασιλικῇ καμάρα τοῦ χρυσοτρικλίνου, καὶ καθέζεται ἐν τῇ δ-
 Ms. 84. b κεῖσε ὄντι σκάμῳ, ἐπιτελῶν πῦσαν τὴν προῤῥηθεῖσαν διανο-10
 B μῆν. αὐτοὶ δὲ ὑπαλαζόμενοι τὰς τοῦ βασιλέως χεῖρας, ἔξέρχονται ὑπερευχόμενοι αὐτὸν, καὶ μετὰ ταῦτα ἔξέρχεται ὁ βασιλεὺς καὶ καθέζεται ἐπὶ τῆς τιμίας αὐτοῦ τραπέζης μετὰ φίλων, οὓς ἂν ἐκέλευσε τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καλεῖσαι. ἰστέον δὲ, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀλλάξιμα οὐκ εἰσιν. 15

ΚΕΦ. λδ΄.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ μεγάλῃ παρασκευῇ, καὶ ὅσα ἐν αὐτῇ τελεῖται.

Περὶ ὧραν δευτέραν ἔξελθὼν ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ἵπποδρομίῳ, ἱππεύει ἐκεῖσε καὶ ἀπέρχεται ἐν βλαχέρναις, καί 20 εἰσελθὼν ἐν τῇ ναῦ, ἀπέρχεται μέχρι τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ

2. τελοῦντες R. ex codem cod. compendio, τελοῦνται ed. 7. ἡ δὲ ed. 9. καθέζονται cod. 20. Verba: ἐν βλαχέρναις — ἀπέρχεται om. ed.

et qui una cum ipso sacra celebrant; sin minus, ad templum S. primi martyris Stephani progressi, sacras ibi cerimonias peragunt, et, si ita Imperatori visum fuerit, patricii advocantur. Divina autem liturgia finita, is in narthece eius templi in scamno sedet, et magistri, patricii, praepositi et reliqui ingressi, e manu eius singuli duo poma et cinnamomum accipiunt. Si vero ibi considerare Imperatori non libuerit, abit ad Imperatoriam cameram chrysotriclinii ibique in scamno considet, omnes praedictas cerimonias observans. Illi vero, osculati Imperatoris manus, post faustas acclamationes discedunt, et posthac ipse Imperator abit suaeque pretiosae mensae cum amicis, quos eo die invitari iussit, assidet. Sciendum autem est, mutatorias hae lic non indui solere.

CAP. 34.

Observanda in magna vigilia, et quomodo celebrari soleat.

Circa horam secundam Imperator circum ingressus, equum conscendit et blasernas petit, ibique templum ingressus ad sacras ia-

ἄψας κηρούς καὶ εὐξόμενος, εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον, C
 καὶ λαβὼν θυμιατὸν, θυμιᾷ κυκλόθεν, καὶ ὑπαλλάξας τὴν ἁ-
 γίαν τραπέζαν, τίθησιν ἐν αὐτῇ ἀποκόμβιον, καὶ ἐξελθὼν διὰ
 τῆς πλαγίας, εἰσέρχεται εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας σοροῦ, καὶ
 5 ἄψας κηρούς εἰς τὸν αὐτὸν ναὸν ἐν τῇ προσεινῇ αὐτοῦ, ὡς
 εἰδισται αὐτῇ, ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ εἰσελθὼν
 εἰς τὸ θυσιαστήριον, λαβὼν θυμιατὸν, θυμιᾷ τὴν ἁγίαν τρα-
 πεζαν κυκλόθεν, καὶ λαβὼν ἀποκόμβιον, τίθησιν αὐτὸ ἐν τῇ
 ἀγίᾳ τραπέζῃ, καὶ εἰθ' οὕτως ὑποστρέψας εἰσέρχεται ἐν τῇ
 10 παλατιῇ, εἴτε ἔριππος, εἴτε τοῦ πλοῦς. καὶ περὶ ὧραν τρι- D
 την ἢ καὶ τετάρτην τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἀπέρχονται οἱ πατρι-
 κιοὶ ἀπὸ κελεύσεως ἐν τῇ ναῖ τῆς ἁγίας Εἰρήνης, ὅπως, τε-
 λούντος τοῦ πατριάρχου τὰς θείας κατηχήσεις ἐν τῇ αὐτῇ
 ναῖ, τύχωσιν ἐκεῖσε. ἰστέον δὲ, ὅτι, εἰ μὲν πρὸ τῆς τρι-
 15 τοέκτης ὑποστρέψει ὁ βασιλεὺς ἀπὸ βλαχέρνας, εἰσέρχεται
 πρῶτον ἐν τῇ βεστιαρίῳ, καὶ ἐκβύλλει τὴν τε χρυσοῦν τρα-
 πεζαν μετὰ τῶν λοιπῶν χρυσοῦν σκευῶν τῶν μελλόντων κα-
 θυπουργῆσαι τῇ διακαινησίμῳ ἐν τῇ χρυσοτρικλίνῳ, καὶ εἰθ'
 οὕτως τελουσι τὴν τριτοέκτην, καὶ προσκυνεῖ τὴν τιμίαν λόγ-
 20 γην. ὁμοίως εἰσέρχονται καὶ οἱ πατρικιοὶ ἀπὸ κελεύσεως με-Ed. L. 106
 τὰ τοῦ κουβουκλείου, πρωτοσπαθάριοι τε καὶ οἱ ἐπὶ τῶν οἰ-
 κειακῶν, προσκυνήσαντες καὶ αὐτοὶ τὴν τιμίαν λόγγην, καὶ
 ὑπερευξόμενοι τὸν βυσιλέα, ἐξέρχονται. εἰ δὲ μετὰ τῆς τρι- Ms. 85. a
 τοέκτης ὑποστρέψει ἀπὸ βλαχέρνας, ὡς τελέσας ἐκεῖσε πρῶ-
 25 τον τὴν τριτοέκτην, προσκυνεῖ τὴν τιμίαν λόγγην μετὰ τῶν

nuas pergit, ubi cum cercis ardentibus precatus, oratorium ingredi-
 tur, et sumto thuribulo, illud circulatim iuccusat, et postquam uovo
 instrato sacram mensam vestivit, apocombium inibi reponit, perque
 obliquitatem egressus, templum sacri Sepulcri petit, et cercis ibi in
 precatione, ut ipsi mos est, ante sacras ianuas accensis, inque sacra-
 rium ingressus, sumto thuribulo, sacrum altare circulatim incensat
 et apocombium in eo reponit, et sic ad palatium aut equo aut nave
 rursus revertitur. Circa horam tertiam aut quartam eius diei patri-
 cii a mandato ad sanctae Irenes templum procedunt, ut patriarchae
 divinam catechesin in hoc templo peragenti adsint. Sciendum vero
 est, Imperatorem, si ante tertiam et sextam e blachernis non rover-
 tatur, primum in vestiariis ingredi, aureaque mensa et reliquis vas-
 sis, quae in aureo triclinio in renovatione adhiberi debent, inde
 amotis, tertiam et sextam ibi celebrare aureamque lanceam adorare.
 Eodem ritu patricii a mandato cum cubiculariis, protospathariis et
 praefectis domesticorum, sacram lanceam adoraturi, ingrediuntur,
 quo facto, fausta Imperatori apprecati, discedunt. Si vero post ter-

ἀνωτέρω εἰρημένων ἐν τῇ φάρῃ, καὶ εἰθ' οὕτως εἰσέρχεται ἐν τῇ βεστιαρίῳ, καὶ ἐκβάλλει τὰ σκευή, ὡς προείρηται. Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι καὶ πλοὸς ἀπέρχεται ὁ βασιλεὺς ἐν βλαχέρναις, ἀλλ' οὐδὲν καὶ φιλοκαλεῖ τὸ ἅγιον βῆμα τῆς Β' ἀγίας σοροῦ, καὶ ὑποστρέψας ἀπὸ ἱματίου, εἰσέρχεται εἰς τὰς γηροκομεῖα τῶν κύφης, καὶ ῥογεύει τοὺς γέροντας καὶ λωβούς, καὶ ὑποστρέφει εἰς τὸ παλάτιον.

ΚΕΦ. λε'.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ σαββάτῳ.

Περὶ ὄραν τρίτην ἀλλάσσει τὸ κουβούκλειον, καὶ δίδεται¹⁰ ἀπὸ κελύσεως μεταστάσιμον διὰ τοῦ τῆς καταστάσεως ἐν τῇ λαυσιακῇ, καὶ οἱ μὲν βαρβάτοι ἄρχοντες διέρχονται διὰ τοῦ μονοθύρου τοῦ ὄντος ἐπὶ τὸν εἰδικὸν, καὶ ἐξέρχονται ἐν τῇ C ἡμικυκλίῳ τῆς μυστικῆς φιάλης τοῦ τρικύγχου. ὁ δὲ βασιλεὺς δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν τοῦ κουβουκλείου, ἐξέρχεται ἀπὸ τοῦ¹⁵ χρυσοτρικλίνου, καὶ διέρχεται διὰ τῶν διαβατικῶν τῶν ἁγίων μί, φορῶν σαγίον, καὶ ἐξέρχεται ἐν τῇ ἡμικυκλίῳ τῆς μυστικῆς φιάλης τοῦ τρικύγχου, εἰθ' οὕτως διέρχεται, δηριγευόμενος ὑπὸ πάντων, διὰ τε τῆς ἀψίδος καὶ τῆς δάφνης, ἄπτων ἐν τοῖς ἐκεῖσε οὖσιν εὐκτηρίοις κηρία, καὶ εἰσέρχεται ἐν τῇ κοι-²⁰ τῶν τοῦ ἀνγουστέως. καὶ ἀλλάσσουν οἱ τε πατρίκιοι, δο-

13. ἐπὶ τὸ cd. 14. ἡμικύκλι ed.

tiam et sextam Imperator a blachernis, ea scilicet ibi iam celebrata, redeat, veneraudam lanceam cum dictis in pharo adorat, deinde vestiarius ingressus, vasa, ut supra monuimus, inde removet. Porro sciendum est, Imperatorem etiam nave ad blachernas abire, et sacrum bema sancti Sepulcri ornare, deinde reversum in veste, quam semper gestat, ad geroconia cyphes abire, ac regis seu donis senibus et infirmis distributis, ad palatium reverti.

CAP. 35.

Observanda in sancto magnoque sabbato.

Circa horam tertiam cubiculum mutatorias sumit, et a mandato metastasimum sive solennis processio per cerimoniarium in lausiaco indicitur, praefecti barbati per ianua acrarum privati in semicirculum secretae phialae triconchi abeunt. Imperator autem, a cubiculo stipatus, ab aureo triclinio per porticus quadraginta sanctorum, sago indutus, ad semicirculum secretae phialae triconchi abit, deinde, omnibus comitantibus, per apsidem et daphnum digressus, cereos in oratoriis, quae ibi sunt, accendit et cubiculum augustalis intrat. Tunc patricii, domestici et omnis senatus tunicas atrabaticas, prae-

μέστικοί τε καὶ ἡ σύγκλητος ἅπαντα ἀτραβατικά χλανίδια, δμοίως καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου. ἄρχοντες περιβέβληται χλανίδια τύρρα, οἱ δὲ πραιπόσιτοι λεοντάρια χρυσόταβλι. καὶ καταλαβόντος τοῦ καιροῦ, περιβαλλόμενος ὁ βασιλεὺς διβη-
 5 τήσιον τὸ παγανὸν καὶ χλανίδα τὸν ὀψίμαρον, καὶ δηριγενόμενος ὑπὸ τε τῶν πραιποσίτων καὶ λοιπῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, διέρχεται διὰ τε τοῦ ἀγνοστέως καὶ τοῦ στενοῦ, ἤγουν τῆς χρυσῆς χειρὸς, καὶ ἀπέρχεται εἰς τὸν ὀνόποδα, καὶ σιάντος αὐτοῦ ἐν τῇ χαλκῇ πύλῃ τοῦ ὀνόποδος, δέ- Ms. 85. b
 10 χοχται αὐτὸν ἐκεῖσε πατρίκιοι καὶ στρατηγοί, καὶ πσιόντων νεύει ὁ πραιπόσιτος τῇ τῆς καταστάσεως ἀπὸ κελεύσεως, καὶ λέγει „κελεύσατε” καὶ αὐτοὶ ὑπερέχονται τὸν βασιλέα „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.” (B.) Καὶ δηριγενόμενος ὑπ’ αὐτῶν πάντων, ἐξέρχεται ἐν τῇ κοινοιστωρίῳ καὶ σιάντος
 15 ἐν τῇ καμελαυκίῳ ἐπὶ τοῦ πορφυροῦ λίθου, πίκτουσιν αὐτῆς Ed. L. 107 οἱ πατρίκιοι καὶ ἡ σύγκλητος, καὶ λαβῶν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, νεύει τῷ σιλεντιαρίῳ, κάκεινος λέγει „κελεύσατε” αὐτοὶ δὲ ὑπερέχονται τὸν βασιλέα „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.” κάκειθεν δηριγενόμενος ὑπὸ
 20 πάντων αὐτῶν, διέρχεται διὰ τε τῶν ἐξκουβίτων καὶ τῶν σχολῶν, καὶ ἐξέρχεται διὰ τῆς μικροῦς πύλης τῆς χαλκῆς τοῦ χυτοῦ, καὶ ἀπέρχεται μέχρι τοῦ ἁγίου φρέατος. τὰ δὲ μέρη δέχονται τὸν βασιλέα ἐν ταῖς σιάσεσιν αὐτῶν, σφραγίζοντα τὸν βασιλέα καὶ μόνον, λέγουσι δὲ καὶ οἱ νοτάριοι καὶ οἱ μαῦτο-
 25 ρες, ὡς εἰδίσται αὐτοὺς, τοὺς ἰύμβους. ὁ δὲ βασιλεὺς εἰσελ- B
 20. διὰ τῶν cd. 21. πύλης καὶ χαλκ. cd.

fecti cubiculo vestes Tyrias, praepositi leontaria aureis simbriis induunt. Tempore veniente, Imperator dibetesium paganum et tunnicam hibernam gestat, et a praepositis ceterisque cubiculi praefectis stipatus, per augustale et stenum seu auream manum ad onopodem abit, in cuius aenea porta constitutum patricii et strategi excipiunt; et postquam in terram procubere, praepositus cerimouario a mandato signum dat, is dicit: *Iubete*, ipsi Imperatori apprecantur: *In multa bonaque tempora* etc. (II.) Deinde ab his omnibus stipatus, ad consistorium abit, et dum sub camelaucio in porphyretico lapide stat, rursus patricii et senatores procidunt, et postquam praepositus signum ab Imperatore accepit, silentiario annuit, qui dicit: *Iubete*, ceteri faustum ac diuturnum imperium principi apprecantur. Inde, his omnibus comitantibus, per excubias scholasque transit, perque parvam aeneam portam chyti ad sanctum puteum venit. Factiones Imperatorem in suis stationibus accipiunt, et tantum cruce signant, notarii vero et magistri, ut ipsis mos est, iambos recitant. Imperator sacrum puteum ingressus, cereos accendit, et a patriarcha in

θῶν ἐν τῷ ἁγίῳ φρέατι καὶ ἄψας κηρὸς, δέχεται παρὰ τοῦ πατριάρχου ἐν τῷ ἁγίῳ φρέατι, καὶ προσκυνήσαντες ἀμφοτέροι ἀλλήλους καὶ ἀσπασάμενοι, εἰσέρχονται εἰς τὸν ναόν, καὶ ἀπελθόντες μέχρι τῶν ἁγίων θυρῶν, ὁ μὲν πατριάρχης εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον, ὁ δὲ βασιλεὺς, στάς ἐμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ ἄψας κηρὸς καὶ εὐξάμενός, εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ μετὰ τὸ ὑπαλλάξαι τὴν ἁγίαν τράπεζαν τὰς αὐτῆς ἐνδυνὰς, λαμβάνει παρὰ τοῦ πραιποσίτου χρυσοῦν λίτρας ἑ, καὶ τίθει αὐτὰς εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν ἐν τῷ βασιμίδιῳ, ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς ἵσταται, καὶ ἡνίκα ὑπαλλά-
C ξη τὴν ἁγίαν τράπεζαν, λαβῶν ἀποκόμβιον ἕτερον, ἔχον καὶ αὐτὸ χρῆματα πάμπολλα παρὰ τοῦ πραιποσίτου, τίθει αὐτὸ εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν, εἶτα λαβῶν παρὰ τοῦ πατριάρχου θυμιατὸν, θυμιατὸν ἐκ τρίτου τὸ θυσιαστήριον κυκλῶθεν, καὶ ἐξέρχεται διὰ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τῆς πλαγίως, καὶ ἀπέρχεται εἰς
Ms. 86 a τὸ σκευοφυλάκιον. εἰσελθὼν δὲ καὶ ἄψας κηρὸς εὐχεται, καὶ εὐξάμενος θυμιατὸν τὰ σκευῆ ἅπαντα, καὶ καθέζεται μικρὸν μετὰ τοῦ πατριάρχου. εἰδ' οὕτως εἰσέρχονται οἱ τοῦ κουβουκλείου καὶ οἱ λοιποὶ ἄρχοντες οἱ κατὰ συνήθειαν εἰσιόντες, λαμβάνουσι παρὰ τοῦ σκευοφύλακος τὰ ἄρθρα, καὶ εἰδ' οὕτως ἀνίσταται ὁ βα-
D σιλεὺς, καὶ ἐξελθὼν ἀπὸ τοῦ σκευοφυλακίου, διέγχεται διὰ τοῦ γυναικείου νάρθηκος, ἐν ᾧ καὶ τὴν συνίθη στάσιον κέκτηται αἱ τῆς αὐτῆς μεγάλης ἐκκλησίας διακόνισσαι, καὶ ἐξέρχεται διὰ τῆς ἀριστερᾶς πύλης τοῦ βήματος καὶ ἐπιτίθωσιν αὐτῷ ὁ πατριάρχης εὐλογία. (Γ.) Καὶ διελθόντες ἀμφοτέροι διὰ τοῦ ὀπισθεν²⁵

sancto pulco excipitur, ubi, postquam se invicem adorarunt ac salutarunt, templum intrant, et ad sanctas ianuas progressi, patriarcha sacrarium intrat. Imperator ad sacras ianuas constitutus, cereos accendit, et precatus sacrarium intrat, mulatoque sacri altaris instrato, a praeposito centum libras auri sumit, qui eas in gradu ponit, in quo Imperator stat, novoque instrato imposito, aliud apocombium, quod et ipsum admodum pretiosum est, a praeposito sumit inque sacra mensa offert, deinde sufficientis a patriarcha acceptis, sacrarium in circulo ter incensat, perque sinistram obliquitatis partem ad locum, ubi vasa asservantur, abit. Ingressus vero cum cereis ardentibus, precatur, deinde vasa omnia incensat et paululum cum patriarcha considet. Posthac cubicularii et reliqui praefecti, qui pro more iurare solent, ingressi, a thesaurario nardum accipiunt. Imperator vero surgit, et a sceuophylacio egressus, per gynaeceum narthecis, ubi solitam stationem suam diaconissae magnae ecclesiae habent, transit perque sinistram bema-
 tis portam, accepta a patriarcha benedictione, egreditur. (III.) Post-

τοῦ βήματος στενοῦ διαβατικοῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἀπέρχονται μέχρι τοῦ ἁγίου φρέατος, καὶ αὐθις ἐπιδούς ὁ πατριάρχης τῇ βασιλεῖ εὐλογίας, καὶ ἀμρότεροι ἀλλήλους ἀσπασάμενοι, ἐξέρχεται μὲν ὁ βασιλεὺς, δηριγενόμενος ὑπὸ τῶν προειρημένων 5 πᾶντων, καὶ εἰσέρχεται διὰ τῆς μικρῆς πύλης τῆς χαλκῆς, καὶ μέχρι τοῦ κομιστωρίου ἐλθὼν, μένουσιν ἐκεῖσε οἱ τῆς συγκλή-Ed. L. 108 του, ὑπερευχόμενοι τὸν βασιλέα. καὶ καταλαβόντος αὐτοῦ τὸ στενὸν, μένουσιν ἐκεῖσε οἱ πατρίκιοι, ὑπερευχόμενοι καὶ αὐτοί, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ παλάτιον, 10 καὶ στοιχηθέντος τοῦ κλητωρίου, γίνονται μίσηαι, καὶ ἀπαλλάσσουσιν ἅπαντες, καὶ οἱ μὲν κληθέντες φίλοι μένουσιν, οἱ δὲ ἀπέρχονται ἕκαστος αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ περὶ ὦραν θ' ἀλλάσσει τὸ κουβούκλειον, καὶ καταλαβούσης τῆς ὥρας τῆς θείας λειτουργίας, εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸ ἐκτελέσαι 15 τὴν θείαν μυσταγωγίαν ἐν τῇ ἑράρῃ, καὶ εἰ μὲν κελεύσει, εἰσέρχονται καὶ πατρίκιοι καὶ συλλειτουργοῦνται αὐτῇ, εἰ δὲ β μῆγε, ἐξέρχονται εἰς τὸν ἵππόδρομον, καὶ λειτουργοῦσιν ἐκεῖσε ἐν τῇ κατὰ τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεράνου. καὶ μέλλοντος τοῦ ψάλτου ἄρξασθαι τὸ „ἀνάστα ὁ Θεός,“ ἴστανται κου- 20 βικουλάμιοι, κρατοῦντες τὰ ἐξωθεν τῶν χρυσῶν βῆλων κρεμάμενα βῆλα, καὶ ἤνικα ἄρξῃται τὸ „ἀνάστα ὁ Θεός,“ πα-Μα. 86. b ρευθὺ ταυνύσαντες ἐξ ἴσου, αἴρουσι τὰ ἐξωθεν βῆλα, καὶ μένουσι τὰ χρυσᾶ βῆλα καὶ μόνον. καὶ τῆς θείας λειτουργίας τελεσθείσης, καὶ ἀνακράζαντες οἱ ἐν τοῖς ἐκεῖσε „στερεώσει

17. εἰσέρχονται cd.

quam ambo per angustam porticum S. Nicolai, quae pone bema est, transire, ad sanctum puteum abeunt, ubi patriarcha Imperatori rursus benedictionem dat: post mutuum vero salutationem, omnibus comitantibus, Imperator egreditur, perque parvam portam aeneam ad consistorium usque procedit, ubi senatores, fausta ipsi precantes, adsunt. Cum vero ad stenum venit, patricii ibi congregati felicia apprecantur, und' in palatium ingreditur, ubi, convivio parato, missus afferuntur, omnesque mutatorias deponunt, amici vocati manent, ceteri vero ad suas quisque aedes discedunt. Cubiculum circa horam nonam vestes mutat, et tempore divini officii appropinquante, Imperator ad sacram missam celebrandam in pharum abit, et, si iusserit, patricii intrant unaque cum ipso sacra celebrant; sin minus, ad circum abeunt et ibi in templo S. protomartyris Stephani sacram liturgiam celebrant. Cum vero Psalter: *Deus resurge* inchoaturus est, cubicularii extra aureas eortinas suspensa vela tenentes, adstant, et dum hymnum: *Deus resurge* orditur, aequaliter extendentes, vela exteriora tollunt manentique

ὁ Θεὸς τὸν βασιλεῖα ἡμῶν," εὐθὺς ἀνλεῖ τὸ ὄργανον, ὃ ἴσταται ἐν τῇ τριπέτωνι, καὶ ἐξελεθῶν ὁ βασιλεὺς καθέζεται ἐπὶ τῆς τιμίας αὐτοῦ τραπέζης, φορῶν σκαραμαγγίον διάσπρον χρυσοκλαβον, καθέζονται καὶ οἱ κληθέντες φίλοι, οἱ μὲν ἀπὸ σκαραμαγγίων λευκῶν, οἱ δὲ χροακῶν, εὐθέως δὲ οἱ μὲν ἄρ-5 χοντες τοῦ κουβουκλείου ἀπαλλάξαντες ἀναχωροῦσι, οἱ δὲ σπαθιροκουβικουλάριοι καὶ κουβικουλάριοι ἀπαλλάξαντες, παρίστανται ἀπὸ σκαραμαγγίων. (Δ.) Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι, εἰ μὲν τύχη ἢ ἑορτὴ τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου σαββάτου, ἀπέρχεται ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν, 10 καὶ ἐκτελεῖ ἅπαντα τὰ τοῦ μεγάλου σαββάτου, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται· καὶ ἐν τῇ ὑπαλλαγῇ τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ ἐν τῇ

D θυσιάσει τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐν τῇ εἰσκομιδῇ τοῦ χρυσοῦ, καὶ ἐξελεθῶν, ὡς εἴθισται αὐτῷ, ἀπέρχεται ἐν τῷ σκενοφυλακίῳ. καὶ τελέσας ἐκεῖσε ἅπαντα, ὡς προείρηται, ἐξέρχεται 15 διὰ τῆς ἀνωτέρω εἰρημένης πύλης· καὶ λαβὼν ἐκεῖσε παρὰ τοῦ πατριάρχου εὐλογίας, διὰ τοῦ στενοῦ τοῦ ἁγίου Νικολαίου διαβυτικῷ ἀπέρχεται ἐν τῇ ἁγίᾳ φρέατι, καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ πατριάρχου εὐλογίας, οὐκ ἐξέρχεται ἐν τῇ μέσῃ πρὸς τὸ ἀπελθεῖν αὐτὸν ἐν τῇ παλατίῳ διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ 20 εὐαγγελισμοῦ, ἀλλ' ὑποστρέψας εἰσέρχεται ἐν τῇ μικρῇ πύλῃ

Ed. L. 109 τῇ οὐσῇ ἐν τῷ φρέατι, ἐν ᾗ ἴσταται ἐν ταῖς μεγάλαις προσ-
 λεύσεσιν, ἐπιδούς τοῖς ψάλταις καὶ λοιποῖς τὰς πλοουσίας αὐ-
 τοῦ δωρεάς ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ κράζειν τὸν ἄργυρον. καὶ ἐκεῖ-

22: ταῖς om. ed.

tantum aurea. Divino officio peracto, postquam ibi congregati exclamarunt: *Conseruet Deus Imperatorem nostrum!* statim organum in tripetone collocatum pulsatur, Imperator egressus, venerandae mensae suae, scaramangio albo clavis aureis indutus, assidet, cum quo amici invitati partim albis, partim variegatis scaramangiis induti assident: praefecti cubiculi, depositis mutatoriis, discedunt, spatharocubicularii vero et cubicularii, mutatoriis exutis, in scaramangiis Imperatori adstant. (IV.) Sciendum est, si festum annuntiationis in eandem diem sancti sabbati incidat, Imperatorem ad S. Sophiae abire, et ibi ritus omnes magni sabbati supra recensitos tum in sanctae mensae instrato mutando, tum in sacrarii incensatione aurique cblatione servare, et inde egressum, ut ei mos est, ad custodiam vasorum abire. Ibi enim postquam omnia, quae supra tradidimus, peregit, per supra commemoratam portam egreditur, et benedictione ibi a patriarcha accepta, per angustiam S. Nicolai porticum ad sacrum puteum abit, acceptaque rursus benedictione, ad mediam, ob festum annuntiationis in palatium abiturus,

Δεν διέρχεται διὰ τοῦ τρικλίνου, ἐν ᾗ κραματίζει ὁ βασι-
 λεὺς ἐν ταῖς μεγάλαις προελεύσεσι, καὶ εἰσέρχεται ἐν τῷ μη-
 ταωρίῳ, καὶ ἀπαλλάσας τὴν στολήν, ἣν φορεῖ τοῦ ἀγίου
 σαββάτου, ὑπαλλάσσει τὴν τοῦ εὐαγγελισμοῦ στολήν. ἔξελ- Ms. 87. a
 5θῶν δὲ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ἠλλαγμένους, ἀπέρχεται ἔμπροσθεν
 τῶν θυρῶν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ εὐξάμενος, κρατῶν καὶ κη-
 ροὺς, εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ προσκυνήσας τὴν
 ἅγιαν τράπεζαν, ἔξέρχεται καὶ διέρχεται διὰ τῆς σωλαίας,
 καὶ μέλλοντος αὐτοῦ διέρχεσθαι διὰ τῆς σωλαίας, λαμβάνει
 10 ἀπὸ τοῦ πραιποσίτου κηρίον λιτανίκιον, καὶ παρ' αὐτὰ ἄρ- B
 χονται τὸ τροπάριον τῆς ἑορτῆς τὸ „σήμερον τῆς σωτηρίας
 ἡμῶν τὸ κεφάλαιον.“ καὶ δηριγευόμενος ὑπὸ τε τῶν ἀρχόν-
 των τοῦ κονβουκλείου, πατρικίων τε καὶ στρατηγῶν καὶ τῆς
 συγκλήτου, διέρχεται διὰ τοῦ ναοῦ, καὶ ἔξέρχεται διὰ τε τοῦ
 15 ἀνάρθηκος καὶ τοῦ λουτήρος. κατελθὼν δὲ τὰ γραδῆλια τοῦ
 ἀθύρα, ἔξέρχεται ἐπὶ τὸ μίλιον, καὶ διοδεύων τὴν μέσην, ἀ-
 νέρχεται ἐν τῷ φόρῳ καὶ τελεῖ ἐκεῖσε ἅπαντα ἀκολούθως, ὡς
 τρόπον ἀνωτέρω ἐδηλώθη. καὶ κατελθὼν εἰς τὸν ναὸν τῆς
 ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς χαλκοκρατείσις, τελεῖ ἐκεῖσε τὴν
 20 θείαν λειτουργίαν μέχρι τοῦ εὐαγγελίου. καὶ ἀπὸ τοῦ εὐ-
 αγγελίου κατέρχεται διὰ τῆς ξυλίνης σκάλας, καὶ ἔξέρχεται, C
 τελεσθείσης τῆς ἔκτενοῦς· ἐν ταύτῃ γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ἡ θεία
 λειτουργία οὐ τελεῖται ἅπασα, ἀλλ' ἕως τοῦ εὐαγγελίου καὶ
 τῆς ἔκτενοῦς. καὶ ἔξελθὼν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ ἐμβόλῳ, ὡς

14. τε om. cd.

non procedit, sed reversus, parvam portam in sancto putco, ubi in
 magnis processionibus psaltis ceterisque copiosa munera sua inter
 solennes argentarii acclamationes erogat, ingreditur. Inde per tricli-
 nium, ubi in maioribus processionibus convivium celebrat, transit
 et metatorium petit, mutataque stola, quam sancto sabbato gestat,
 cam, qua in annuntiatione utitur, induit. Unde, mutata veste, ad
 iannas sacrarii abit, ubi cum ardentibus cereis precatus, sacrarium
 intrat, et sancto altari adorato, discedit perque soleam digreditur,
 digressurus, cereum processionalem a praeposito accipit, quo facto,
 statim troparium festi exordiantur: *Hodie caput salutis nostrae.*
 Deinde a praefectis cubiculo, patriciis, strategis et senatu stipatus,
 per templum transit, perque narthecem et baptisterium abit. Per
 gradus autem athyrae descendens, ad milium et per mediam in fo-
 rum abit, omnia ibi, ut supra ostendimus, ordine peracturus. Deinde
 ad templum sanctissimae Deiparae chalcoprateorum venit, et divinam
 liturgiam ibi ad evangelium usque celebrat. Quo recitato, per li-
 gnam scalam descendit, et finita extensa, discedit: hoc enim die sa-
 cra liturgia non tota, sed ad evangelium usque et extensam cele-

εἶρηται, ἰππενεὶ ἐκεῖσε μετὰ τῶν κατὰ συνήθειαν, καὶ ἀπο τῶν ἐκεῖσε θρηγιγνόμενος ἀπέρχεται ἐν τῷ παλατίῳ, ἐκτελῶν ἅπαντα ἐν τῇ δίοδῳ, στάσει τε καὶ δοχῇ, ὃν τρόπον ἀνωτέρω ἐν τῇ καθόλου προελεύσει τοῦ εὐαγγελισμοῦ ἐπὶ λεπτιῷ ἔξεθέμεθα. καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ παλάτιον, τελεῖ τὰ τοῦ ἁγίουσ σαββύτου ἅπαντα.

ΚΕΦ. λς'.

D Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προελεύσει ἐνώσεως ἐκκλησίας.

Ἰστοῦν, ὅτι καὶ ἡ προέλευσις τῆς ἐνώσεως τῆς ἐκκλησίας ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ προελεύσεις ἐπιτελεῖται· καὶ γὰρ ἐμπρὸς-10 τως ὁ βασιλεὺς ἄπεισι, καὶ αἱ δοχαὶ κατὰ τύπον γίνονται, δηλονότι καὶ τῶν δῆμων κατὰ τὸ εἰωθὸς ἀπολογούντων ἐν τοῖς τόποις αὐτῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπερχόμενος ἕως τοῦ Ms. 87. ἁγίου φρέατος, ἀποστρέφεται ἐκεῖσε, εἶτα δεξιμένου αὐτὸν Ed. L. 110 τοῦ πατριάρχου, ἀπέρχονται ἄμφότεροι εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁ-15 γίας Εἰρήνης. καὶ δὴ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πάσης τάξεως τελουμένης, ἐπαίρουσιν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Εἰρήνης τὴν λιτὴν, καὶ ὑποστρέφουσι εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας λιτανεύοντες, καὶ εἰσέρχονται διὰ τοῦ γυναικίου μέρους τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ νάρθηκος, καὶ ἀποδόντες ἐκεῖσε τῆσσι τῆς λιτῆς ἀκολουθίαν, γίνεται ἡ εἴσοδος, καὶ εἰσοδεύει ὁ βα-

11. ἀπεισι cod. et ed.

bratur. Imperator in porticum, ut diximus, egressus, equum cum iis, quibus mos est, conscendit, et ab his stipatus, ad palatium abit, omniaque in transitu, statione et receptione, quae supra in solenni processione annuntiationis breviter exposuimus, observat. Ingressus palatium, ritus sancti sabbati omnes celebrat.

CAP. 36.

Observanda in processione unionis ecclesiae, seu quando tomus unionis ecclesiae praelegitur.

Observandum est, processionem quoque unionis ecclesiae eo ritu, quo ceterae processiones, institui. Imperator enim ad templum cum officiiis abit, et receptiones pro more instituuntur, factiones scilicet in suis stationibus ei acclamant. Deinde ad sacrum puteum procedens, coronam deponit, ibique a patriarcha exceptus, cum ipso una ad sanctae Irenae pergit. Peracto ibi divino officio, ab ipso S. Irenae templo pompam ordiuntur, et sic in processione ad templum S. Sophiae reversi, per gynaeceum et narthecem eius adis intrant, datoque ibi processione ordine, introitus fit, Imperatore et patriarcha

σιλεύς καὶ ὁ πατριάρχης μετὰ καὶ πάντων τῶν ἱερέων. τὰ δὲ τῆς ὑποστροφῆς ἐπιτελεῖται καθὼς· καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς προελεύσεσι.

ΚΕΘ. λζ'.

B

5 Χρῆ εἰδέναι, πῶς ἀλλάσσουσιν οἱ δεσπόται ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ προελύσεσι.

Τῇ ἀγίῃ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ τοῦ πάσχα ἔξέρχονται οἱ δεσπόται ἀπὸ τοῦ παλατίου μετὰ δξέων σκαραμαγγίων καὶ χρυσοπερικλείστων σαγίων, καὶ ἐν τῷ κοιτῶνι τῆς δάφνης ἀ-
10 λλάσσουσι τὰ θωράκια, περιβάλλονται δὲ καὶ τὰ τζιτζάκια, καὶ γίνεται ὁ ἄσπασμὸς ἐν τῇ μεγάλῃ τρικλίτῃ τῶν ἰθ' ἀκκουβίτων, καὶ μετὰ τὸν ἄσπασμὸν ἐκβάλλουσι τὰ τζιτζάκια καὶ περιβάλλονται τοὺς λώρους καὶ στέμματα, εἰ κελεύουσι, C
15 σκηπίονας χρυσοῦς ἐκ λίθων καὶ μαργάρων ἡμιρσισημένους, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ χειρὶ τὴν ἀνεξικακίαν· τὰ δὲ τῆς προελύσεως ἐπιτελεῖται, καθὼς εἰρήκαμεν. ἴστέον, ὅτι, τῶν δεσποτῶν εἰσοδευσάντων κατὰ τὸ εἰωθὸς καὶ εἰσελθόντων ἐν τῷ μητα-
20 ῶνι, ἐκβάλλουσι τοὺς λώρους, καὶ δὴ ἐκβαίνοντες εἰς τὰ ῶνι καὶ εἰς τὴν ἀγάπην καὶ εἰς τὴν κοινωσίαν, οὐ περιβάλλονται τοὺς λώρους, ἀλλὰ γλαμύδας· ἐν δὲ τῇ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ἐν τῷ παλατίῳ, περιβάλλονται τοὺς λώρους καὶ στέμματα, εἰ μὲν ἐν τῷ πρώτ' λευκῷ, ἐν τῇ ὑποστροφῇ ῥούσια, εἰ

cum sacerdotibus omnibus ingrediente. Redeunt autem eo, qui in reliquis processionibus servatur, ordine.

CAP. 37.

Observatio de vestibus, quomodo ab Imperatoribus in festis diebus ac processionibus mutantur.

In sancta et magna dominica paschatis Domini violaceis scaramangis et sagis auro praetextis e palatio progrediuntur, in cubiculo daphnes loricas et tztzacia mutant, sitque ibi solennis in magno triclinio XIX acenbituum salutatio, qua peracta, tztzaciis depositis, lora et coronas, albas illas quidem aut rubras, sumunt, manu sinistra serpiones aureos, geminis et margaritis ornatos, dextra vero acaciam ferunt: sic processio: ut supra observavimus, instituitur. Sciendum est, Dominos, templum ac metatorium pro more ingressos, lora deponere, et cum ad loca sacra, communionem sanctamque coenam prodire volunt, non lora sed chlamydes induere. Reversi autem ad palatium, lora et coronas sumunt, si albam mane, in reditu rubram,

D δὲ τῷ πρώτῳ ρούσια, ἐν τῇ ὑποτροφῇ λευκά. ἰστέον, ὅτι, Ms. 88. a τῶν δεσποτῶν τῇ δευτέρῃ τῆς διακαινησίμου ἀπὸ τοῦ παλατιῶν ἐξερχομένων, περιβάλλονται τὰ λευκὰ χρυσᾶ σκαραμάγγια καὶ τὰ διάλιθα τούτων σπαθία. ἐν δὲ τῇ τοῦ Κυρίου ἐκκλησίᾳ περιβάλλονται στέμματα Πράσινα, καὶ ἀπέρχονται ἐν 5 τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν ἀγίων ὑποστόλων, καὶ περιβάλλονται τὰ ἐαυτῶν λευκὰ διβητήσια καὶ τὰ χλανίδια καὶ εἰσοδεύουσι, δέλης δὲ ἐν τῇ ὑποτροφῇ περιβάλλονται τὰ κολώβια, ἤγουν τοὺς κριόνες, καὶ τὰ διάλιθα ζωστίκια σπαθία καὶ στέμματα λευκὰ, εἰ δὲ βουληθῶσι βάλλειν τὰς τιάρας, ἤγουν τὰς τού- 10 Ed. L. 111 φας, περιβάλλονται αὐτάς. ἰστέον, ὅτι ταύτῃ τῇ ἐβδομάδι τῆς διακαινησίμου φοροῦσιν οἱ δεσπότες τὰ ὑσφρα διβητήσια, εἰ δὲ βουληθῶσι ποιῆσαι ἢ πρόκενσον ἐν ἐκκλησίᾳ, εἴτε λιτὴν εἴτε δοχὴν ἐν τῷ παλατίῳ, περιβάλλονται τὰ χρυζάκια. ἰστέον, ὅτι τῇ καινῇ κυριακῇ, ἤγουν τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, 15 ὁμοίως ἐπιτελεῖται· πολλάκις δὲ, εἰ κελεύουσιν οἱ δεσπότες, ταύτῃ τῇ ἑορτῇ ἀπὸ τῶν λευκῶν χρυσῶν σκαραμαγγίων περιβάλλονται τὰ πορφυρᾶ χρυσᾶ σκαραμάγγια. ἰστέον, ὅτι τῇ ἑορτῇ τῆς μεσοπεντηκοστῆς ὁμοίως ἀλλάσσουσιν οἱ δεσπότες. ἰστέον, ὅτι τῇ ἑορτῇ τῆς ἀναλήψεως ἀπὸ μέν 20 τοῦ παλατιῶν ἐξερχονται οἱ δεσπότες μετὰ τριβλατιῶν σκαραμαγγίων, καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸν δρόμονα καὶ ἀπέρχονται μέχρι τῆς χρυσῆς πόρτης, ἐκεῖ δὲ βάλλοντες τὰ αὐτῶν χρυσᾶ διάλιθα σπαθία καὶ καθαλιεύοντες τὰ χιώματα,

4. τούτων om. cd.

si rubram egressi, albam redeuntes capiti imponunt. Porro Domini die secunda renovationis e palatio egressi, alba auroque intexta scaramangia et gemmis ornatos gladios gestant. In templo autem Domini coronas virides capiti addunt, et ad S. S. Apostolorum aedem abeunt, eamque dibetesiis albis ac tunicis suis induti, intrant, reduces vesperi colobiam et gemmis ornatos gladios et albas coronas sumunt; sin vero tiaram seu tupham capiti imponere malunt, hoc quoque a consuetudine non alienum habetur. Hac septimana renovationis dibetesia alba induunt, si vero processionem ad templum, aut pompam, aut receptionem institui iubent in palatio, tzitzaeia induunt. Dominica nova seu clausurarum portarum eodem modo celebratur. Saepe etiam, si Dominis libet, hoc festo pro albis auroque intextis scaramangiis purpurea auro ornata induunt. In festo mediae pentecostes similibus mutatoriis utuntur. In festo ascensionis Domini scaramangiis triblatis e palatio progressi, celocem conscendunt et ad portam auream abeunt, ubi aureis gemmatisque gladiis cincti, equo ornamentis circa collum instructo vehuntur, et ad venerandam sacro-

ἀπέρχονται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς πηγῆς, καὶ εἰς ἀλλάσσουσι τὰ ἑαυτῶν λευκὰ διβητήσια, καὶ εἰσοδεύουσιν· ἡ δὲ ὑποστοροφῆ τελεῖται καθὼς καὶ τῇ δευτέρῃ τῆς διακαινησίμου. Ἰστέον, ὅτι τῇ ἑορτῇ τῆς νέας μεγάλης 5 ἐκκλησίας ἀλλάσσουσιν οἱ δεσπότες διβητήσια πορφυρᾷ καὶ τὰς τούτων χλαμύδας. Ἰστέον, ὅτι τῇ ἑορτῇ τῆς πεντηκοστῆς ἀλλάσσουσιν οἱ δεσπότες ἐν τῷ κοιτῶνι τῆς δάφνης λευκὰ διβητήσια καὶ τὰς τούτων χλαμύδας καὶ στέμματα ῥούσια, ἐν Ms. 88.1 δὲ τῇ ὑποστοροφῇ στέμματα λευκὰ. (B.) Ἰστέον, ὅτι τῇ C 10 ἑορτῇ τῶν ἁγίων πάντων περιβάλλονται οἱ δεσπότες χρυσᾷ σκαραμύγγια, οἷα κελεύουσι, καὶ στέμματα ὁμοίως. Ἰστέον, ὅτι καὶ ἡ ἑορτὴ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ὁμοίως τελεῖται. Ἰστέον, ὅτι τῇ ἑορτῇ τοῦ ἁγίου Ἡλίου ἀλλάσσουσιν οἱ δεσπότες διβητήσια πορφυρᾷ καὶ τὰς τούτων χλαμύδας. Ἰστέον, ὅτι 15 τῇ ἑορτῇ τῆς μεταμορφώσεως ἐν τῷ κοιτῶνι τῆς δάφνης ἀλλάσσουσιν οἱ δεσπότες λευκὰ διβητήσια καὶ τὰς τούτων χλαμύδας καὶ στέμματα Πράσινα, ἐν δὲ τῇ ὑποστοροφῇ στέμματα λευκὰ. Ἰστέον, ὅτι τῇ ἑορτῇ τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἀλλάσσουσιν οἱ δεσπότες ἀπὸ τοῦ παλατιῶν τὰ δ- 20 ξέα τούτων σκαραμύγγια, καὶ εἰσερχόμενοι εἰς τὸν δρόμονα, ἀπέρχονται ἐν τῷ ναῷ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν βλαχέρναις, D ἐν δὲ τῇ ἐκεῖσε κοιτῶνι ἀλλάσσουσιν οἱ δεσπότες τὰ πορφυρᾷ 25 διβητήσια καὶ τὰς τούτων χλαμύδας. Ἰστέον, ὅτι τῇ ἑορτῇ τοῦ γενεσίου τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τῷ κοιτῶνι τῆς δάφνης ἀλλάσσουσιν οἱ δεσπότες διβητήσια πορφυρᾷ καὶ τὰς

14. τὰ διβητ. ed. 16. διβητήσια om. ed. 17. ἐν τῇ ed.

sanctae Deiparae fontium aedem abeunt, albisque dibetesiiis suis induiti, eam ingreduntur: atque ita, ut in secunda renovationis animadvertimus, redeunt. In festo novae magnae ecclesiae dibetesia purpurea suasque tunicas induunt: in festo pentecostes vero in cubiculo daphnes candida cum tunicis, quae ad ea pertinent, coronas quoque rubras, in reditu vero albas capiti imponunt. (II.) In festo omnium sanctorum Domini aurea scaramangia, quae volunt, et pariter coronas gestant: quod in sanctorum quoque Apostolorum festo obtinet. In die S. Eliae sacro dibetesia purpurea et tunicas eiusdem coloris gestant. Festo transfigurationis in cubiculo daphnes alba dibetesia et chlamydes albas, coronas vero Prasinias, et in reditu albas, sumunt. In memoria obitus S. Deiparae in palatio violacea scaramangia sua induunt, et conscensa nave, ad aedem S. Deiparae in blachernis vehuntur, inque cubiculo, quod ibi conditum est, purpurea dibetesia et similes chlamydes; in nativitate S. Virginis Deiparae vero in cubiculo daphnes dibetesia purpurea ac similes chlamydes induunt: et in pro-

τούτων χλαμύδας, καὶ ἀνέρχονται μετὰ τῆς λιτῆς ἕως τοῦ φόρου, καὶ ἀπὸ τῆς ἐκτενοῦς κατέρχονται μετὰ τῆς λιτῆς ἕως τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεράγίας Θεοτόκου τῶν χαλκοπρατειῶν, κακεῖσε ἀλλάσσουνι τὰ πορφυρᾶ χρυσαῖα οὐραμιζγία, περιβυλλόμενοι καὶ τὰ τούτων σπαθία καὶ στέμματα, οἷα κελεύουσι, 5

Ed. L. 112 καὶ ἀπὸ τοῦ εὐαγγελίου ὑποστρέφουσιν ἔφιπποι μετὰ τῶν χιωμαίων. ἰστέον, ὅτι τῇ ἑορτῇ τῆς ὑψώσεως ἀλλάσσουνι οἱ δεσπῶται τὰ πορφυρᾶ διβητήσια καὶ τὰς τούτων χλαμύδας. ἰστέον, ὅτι τῇ ἑορτῇ τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἀλλάσσουνι οἱ δεσπῶται τὰ πορφυρᾶ διβητήσια καὶ τὰς τούτων χλαμύδας, ἰστέον, ὅτι τῇ ἑορτῇ τοῦ ἀρχιστρατηγοῦ ἀλλάσσουνι οἱ δεσπῶται τὰ πορφυρᾶ διβητήσια καὶ τὰς τούτων χλαμύδας. ἰστέον, ὅτι τῇ ἑορτῇ τῶν χριστουγέντων ἐν τῷ κοιτῶνι τῆς δάφνης ἀλλάσσουνι οἱ δεσπῶται τὰ πορφυρᾶ διβητήσια καὶ τὰς τούτων χλαμύδας καὶ στέμματα Πράσινα, ἐν δὲ τῇ 15

Ma. 89. α ὑποστροφῇ στέμματα λευκά. ἰστέον, ὅτι τῇ ἡμέρᾳ τοῦ βύβτου ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ ἀλλάσσουνι οἱ δεσπῶται τὰ παγανά, καὶ οἱ ἀρχοντες τὰ ἀτραβητικὰ χλανίδια. ἰστέον, ὅτι ἐν τοῖς ἵππικοῖς πῦσιν ἵπποδρομίαις ἀλλάσσουνι οἱ δεσπῶται τὰ πορφυρᾶ διβητήσια καὶ τὰς τούτων χλαμύδας καὶ στέμματα, οἷα 20 κελεύουσιν. ἰστέον, ὅτι τῇ ἑορτῇ τῶν ἁγίων φώτων ἐν τῷ κοιτῶνι τῆς δάφνης ἀλλάσσουνι οἱ δεσπῶται τὰ πορφυρᾶ διβητήσια καὶ τὰς τούτων χλαμύδας καὶ στέμματα Βένετα, ἐν δὲ τῇ ὑποστροφῇ στέμματα λευκά. ἰστέον, ὅτι τῇ ἑορτῇ τῆς ὑναπάντης ἀλλάσσουνι οἱ δεσπῶται ἀπὸ τοῦ καλατιού 25

16. τοῦ ἁγίου Βασιλείου ed. pro τοῦ βότου.

cessionis ad forum, extensa finita, usque ad S. Deiparae chalcoprateorum abeunt, ubi purpurea aureaque scaramangia induunt gladiosque et coronas, quas volunt, sumunt, et evangelio recitato, equis suis ornamentis circa collum instructis vecti redeunt. In festo exaltationis sanctae et venerandae crucis purpurea dibetesia et eiusdem coloris tunicas induunt, quem morem et in sancti Demetrii et sancti archangelii observant. In natali servatoris purpurea dibetesia ac similes chlamydes in cubiculo daphnes, coronas quoque Prasinas, in reditu albas, sumunt. Die voti in circo pagana vestimenta, proceres atrabaticas tunicas gestant. In certaminibus equestribus omnibus purpurea dibetesia et chlamydes purpureas, et quas volunt coronas, in festo sanctorum luminum in cubiculo daphnes praeter dibetesia et tunicas purpureas Venetas coronas, in reditu albas, sumunt. In festo occursum seu purificationis B. Mariae violacea sua scaramangia mutant, et celose ad templum tersanctae Deiparae in blachernis vehuntur, inque eius cubiculo purpurea dibetesia et similes chlamydes

τὰ ὄξέα αὐτῶν σκαραμάγγια, καὶ εἰσερχόμενοι εἰς τὸν δρόμωνα, ἀπέρχονται ἐν τῷ ναῷ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν βλαχέροναις, ἐν δὲ τῷ ἐκεῖσε κοιτῶνι ἀλλάσσουσι τὰ πορφυρᾶ διβητήσια καὶ τὰς τούτων χλαμύδας. Ἰστέον, ὅτι τῇ κυριαζκῇ τῆς θυοδοξίας ἀλλάσσουσιν οἱ δεσπῶται ἀπὸ τοῦ παλατίου τὰ ὄξέα τούτων σκαραμάγγια καὶ τὰ χρυσοπερίκλειστα σαγία, καὶ ἀνέρχονται ἐν τοῖς κατηγουμενείοις τῆς ἁγίας Σοφίας, κακεῖσε ἀλλάσσουσι τὰ πορφυρᾶ διβητήσια καὶ τὰς τούτων χλαμύδας, καὶ λιτανεύοντες εἰσοδεύουσιν. εἰδ' οὕτως ἰοἰσπερχόμενοι ἐν τοῖς κατηγουμενείοις, ἀκούουσι τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου καὶ ἀπέρχονται ἐν τῷ πατριαρχίῳ. Ἰστέον, ὅτι τῇ ἑορτῇ τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τῷ κοιτῶνι τῆς δάφνης ἀλλάσσουσιν οἱ δεσπῶται διβητήσια πορφυρᾶ καὶ τὰς τούτων χλαμύδας, καὶ ἀνέρχονται μετὰ τῆς λιπυτῆς ἕως τοῦ φόρου, καὶ ἀπὸ τῆς ἔκτενουῦς κατέρχονται μετὰ τῆς λιπυτῆς ἕως τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν χαλκοκρατειῶν, κακεῖσε ἀλλάσσουσι τὰ πορφυρᾶ χρυσοῦ σκαραμάγγια, περιβαλλόμενοι καὶ τὰ τούτων σπαθία καὶ στέμματα, οἷα κελεύουσι, καὶ ἀπὸ τοῦ εὐαγγελίου ὑποστρέφουσιν ἔφιπποιοι μετὰ τῶν χιωμάτων.

ΚΕΦ. λη'.

Ed. L. 113

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ στεψίμῳ βασιλέως.

Πρόερχονται πάντες μετὰ ἀλλαξίμων, καὶ ἀλλάσσει πᾶσα ἡ σύγκλητος καὶ τὰ ἀξιώματα τῶν σχολῶν καὶ τῶν λοι-

induunt. Dominica, sanctis imaginibus restitutis sacra, e palatio violaceis scaramangiis suis et sagis auro intextis veniunt, et ad catechumena S. Sophiae progressi, purpurea dibetesia, et quae ad ea pertinent chlamydes induunt, et cum solenni pompa ingrediuntur; deinde sacro evangelio in catechumenis audito, ad aedes patriarchales discedunt. In festo annuntiationis sanctissimae virginis Deiparae in cubiculo daphnes dibetesia purpurea ac similes tunicas induti, cum processione ad forum, inde post extensam ad templum S. Deiparae chalcoprateorum progrediuntur, ubi purpureis aureisque scaramangiis induti, suisque gladiis, et quibus volunt coronis cincti, adsunt, praelecto vero evangelio, equis circa collum pulchre ornatis domum vehuntur.

CAP. 38.

Observanda in coronatione Imperatoris.

Omnes in mutatoriis procedunt, vestesque senatus omnis, proceres scholarum ac ceterorum officiorum mutant, et vasa seu arma,

πῶν ταγματίων, καὶ προλαμβάνουσι τὰ σκευὴ πρὸς τὸ ὕψι-
 Ms. 89. h κεῖσαι τοὺς δεσπότες, καὶ ὅτε πάντα ἐτοιμασθῶσιν, ἐξέρχε-
 ται ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ αὐγουστέως, φροῶν τὸ σκυριμαίγγιον
 αὐτοῦ καὶ σαγίον πορφυροῦν, ὑπικευόμενος ὑπὸ τοῦ κουβου-
 κλείου, καὶ ἐξέρχεται μέχρι τοῦ ὄνοποδος, καὶ γίνεται ἡ5
 B πρώτη δοχὴ τῶν πατρικίων ἐν τῇ ὄνοποδίῳ, καὶ λέγει ὁ τῆς
 καταστάσεως „κελεύσατε” καὶ ἐπεύχονται „εἰς πολλοὺς καὶ
 ἀγαθοὺς χρόνους.” καὶ κατέρχονται μέχρι τοῦ μεγάλου κον-
 σιστωρίου, εἶθα ἴστανται οἱ ὑπατοὶ κονσιστώριον καὶ οἱ λοι-
 ποὶ συγκλητικοὶ, καὶ ἴστανται οἱ δεσπότες εἰς τὸ κιβώριον, 10
 καὶ πίπτουσιν οἱ συγκλητικοὶ πάντες ἅμα τοῖς πατρικίους.
 καὶ ἀναστάντων αὐτῶν, νεύουσιν οἱ δεσπότες τῇ πραιποσί-
 τῳ, καὶ λέγει ὁ σιλεντιάριος „κελεύσατε” καὶ ἐπεύχονται
 „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.” καὶ ἀποκινουῦσιν εἰς τὴν
 ἐκκλησίαν διὰ τῶν σχολῶν, τὰ δὲ μέρη ἴστανται ἐν τοῖς τό-15
 C ποῖς αὐτῶν ἡλλαγμένα, σφραγίζοντες καὶ μόνον. (B.) Καὶ
 ὅτε εἰσέλθῃ ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ὄρολόγιον, σηκοῦται τὸ βῆλον,
 καὶ εἰσέρχεται ἐν τῇ μηταωρίῳ καὶ ἀλλάσσει τὸ διβητήσιον
 καὶ τὸ τζιτζάκιον, καὶ βάλλει ἐπάνω τὸ σαγίον καὶ εἰσοδεύει
 μετὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ ὑπτεὶ κηροῦς εἰς τὰς ἀργυρᾶς πύ-20
 λας καὶ εἰσοδεύει ἐν τῇ ναῖ, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν σωλαίαν
 καὶ εὐχεται εἰς τὰ ἅγια θυρία, ἄψας κηροῦς, καὶ ἀνέρχεται
 εἰς τὸν ἄμβωνα ἅμα τοῦ πατριάρχου. καὶ ποιεῖ τὴν εὐχὴν ὁ
 πατριάρχης ἐπὶ τῆς γλαμύδος, καὶ ὅταν πληρώσῃ τὴν εὐχὴν,
 ἐπαίρουσιν αὐτὴν οἱ τοῦ κουβουκλείου καὶ ἐνδύουσι τῇ δεσπό-25

16. σφραγίζοντα ed.

Dominos comitaturi, depromunt. Paratis omnibus, Imperator scaramangio suo et sago purpureo indutus, ex augustali procedit, et cubiculariis cum comitantibus, ad onopodium progreditur, ubi prima receptio solennis a patriciis fit, ceremoniaro dicente: *Iubete*, reliquis acclamantibus: *In multa bonaque tempora*. Inde ad inagnum consistorium pergunt, ubi consules et ceteri senatores congregati sunt: ibi Domini in ciborio consistunt, senatores cum patriciis in terram prociidunt. Qui postquam surrexere, Domini praeposito signum dant, quo facto, silentiarius dicit: *Iubete*, ceteri acclamant: *In multa bonaque tempora*. Domini per scholas ad templum procedunt, factiones vero mutata veste in suis stationibus praesto sunt, cruce tantum illos signantes. (II.) Ingressus autem horologium Imperator, velum suspenditur, tunc metatorium, dibetesium et tztizacium induturns ac sagum his superimpositurus, cum patriarcha ingreditur, cereis in portis argenteis accensis, templum petit, inde ad solcam abit, cumque cereis ardentibus ad sacras ianuas precatus, cum patriarcha in ambonem ascendit. Ibi patriarcha preces super chlamyde dicit, quibus si-

τη. καὶ πάλιν ποιεῖ εὐχὴν ἐπὶ τοῦ στέμματος αὐτοῦ, καὶ ὁ πληρώσας λαμβάνει αὐτὸς ὁ πατριάρχης τὸ στέμμα, καὶ τίθει αὐτὸ εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ δεσπότου, καὶ εὐθὺς ἀνακράζει ὁ λαός· „ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος, δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη,” τρίτον· εἰτα· „ὄ δεῖνα μεγάλου βουλεύως καὶ αὐτοκράτορος πολλὰ τὰ ἔτη” καὶ τὰ ἔξης. καὶ φορῶν τὸ στέμμα, κατέρχεται καὶ ἀπέρχεται ἐν τῷ μητατορίῳ, Ms. 90. a καὶ καθέζεται εἰς τὸ σέλλιον καὶ εἰσέρχονται τὰ ἀξιώματα, πῖπτορες καὶ φιλοῦντες τὰ δύο γόνατα αὐτοῦ. βῆλον α, 100ὶ μάλισταροι· βῆλον β, οἱ πατρίσιοι καὶ στρατηγοί· τρίτον Ed. L. 114 βῆλον, πρωτοσπαθῆριοι· τέτατον, ὁ τοῦ στρατιωτικοῦ, ὁ τῶν ἐξουσιῶτων τῶν ἱκανάτων καὶ τῶν ρουμέρων, σπαθῆριοι, συγκλητικοὶ καὶ ὑπατοὶ· πέμπτον, σπαθῆριοι· ἕκτον, στρατορες· ἕβδομον, κόμητες τῶν σχολῶν· ἡ, κανδιδάτοι καβαλ- 15 λαιρικοῦ· θ, σκρίβωτες καὶ δομέστικοι· ι, ἀσκηῆται, βεσῆτορες καὶ σιλειτιῆριοι· ια, μανδάτορες βασιλικοὶ καὶ κανδιδάτοι πεζοί· ιβ, κόμητες τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἱκανάτων, τριβούνοι κόμητες τοῦ πλοῦμου. καὶ λέγει ὁ πραιπόσιτος „κελεύσατε” καὶ ἐπεύχονται τὸ „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρό- 20 νους,” καὶ ἐξέρχονται. εἰς δὲ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν κοινωνίαν, ὡς ἔχει ἡ συνήθεια τῶν ἱερῶν, καὶ τὰ λοιπὰ πάντα πληροῦνται, καθὼς ἐστὶν ἡ συνήθεια. B

4. Tertium *Agios* decet in ed. 12. Ita corr. Leich., τοῦ ἐξου-
βίτου cod. 18. τριβούνοι, κόμ. ed. 20. ἐξέρχονται εἰς δὲ
sine distinctione cd.

nitis, cubicularii eam tollunt Dominumque induunt. Rursus patriarcha procces super corona fundit, quibus peractis, eam sumit et capiti Imperatoris imponit, populo statim ter acclamante: *Sanctus, sanctus, sanctus! Gloria in excelsis Deo, pax in terra!* Postea: *N. magno Imperatori et Augusto multos annos* etc. Imperator coronam gestans, descendit et in mutatorium abit, inque throno sedet, quem proceres ingressi adorant eiusque genua osculantur. Sunt autem: velum primum, magistri; secundum, patricii et strategi; tertium, protospatharii; quartum, scribae castrenses, excubiti et numeris icanatis praefectus, spatharii, senatores et consules; quintum velum, spatharii; sextum, stratores; septimum, comites scholarum; octavum, candidati equestres; nonum, scribous et domestici; decimum, a secretis, vestitores, silentiarii; undecimum, mandatores imperatorii et candidati pedestres; duodecimum, comites numerorum icanatorum, tribuni comites classis constituunt. Tunc praepositus dicit: *Libete*; ipsi longum faustumque imperium Domini precati abeunt. Omnia autem, quae ad agapen et communionem, ut consuetudo festorum est, et reliqua pertinent, etiam pro more peraguntur.

Ἀκτολογία τῶν δῆμων ἐπὶ στεφίμφ βασιλέως.

Συνηθους ἑορτῆς τελουμένης, καὶ τῶν δεσποτῶν ἐν τῇ
 ἀγίᾳ ἐκκλησίᾳ προέλευσιν ποιουμένων καὶ πάντα τὰ συνηθῆ
 ταῖς προελεύσεσιν ἐπιτελουμένων, τῶν δεσποτῶν δὲ ἀνιόντων
 μετὰ τοῦ πατριάρχου εἰς τὸν ἄμβωνα, (ἐκεῖσε γὰρ ἴσταται⁵
 ἀντιμῖσιον, ἐν ᾧ ἀπόκειται ἡ τε χλαμὺς καὶ τὰ στέμματα,)
 Ἐἵτα ποιεῖ εὐχὴν ὁ πατριάρχης ἐπὶ τῆς χλαμύδος, καὶ μετὰ
 τὴν εὐχὴν ἐπιδίδωσι ὁ πατριάρχης τὴν χλαμύδα τῷ μεγάλῳ
 βασιλεῖ. καὶ ὁ βασιλεὺς μετὰ τῶν πραιποσίτων ἐνδύουσι τὴν
 χλανίδα τὸν νεοχειροτόνητον βασιλέα, καὶ πάλιν ποιεῖ εὐ-¹⁰
 χὴν ἐπὶ τῶν στεμμάτων, καὶ πρῶτον μὲν ἰδίαις χερσὶ στέ-
 φει ὁ πατριάρχης τὸν μέγαν βασιλέα, εἶτα ἐπιδίδωσι τῷ με-
 γάλῳ βασιλεῖ τὸ στέμμα, καὶ στέφει ὁ βασιλεὺς τὸν νεοχειρο-
 τόνητον βασιλέα, καὶ εὐθέως ἀνακράζουσι τὰ δύο μέρη καὶ
 λέγουσιν „ἄξιος.” καὶ προσκυνοῦσι τὰ σκήπτρα καὶ τὰ λοιπὰ¹⁵
 σκεύη μετὰ τῶν βύνδων, ἰστώτα δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ ἔνθεν
 κάκειθεν, οἱ δὲ τῆς συγκλήτου πάντες καὶ τὰ μέρη ἴστανται
 Ἐν τῷ πρὸς ἀνατολὴν δεξιῷ μέρει τοῦ αὐτοῦ ἄμβωνος. (B.)
 Ms. go. b Καὶ λέγουσιν οἱ κράται· „δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ
 γῆς εἰρήνη.” ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράται· „ἐν ἀνθρώ-²⁰
 ποῖς Χριστιανῶν εὐδοκία.” ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κρού-

7. εἶτε ed. 8. ὁ πατρ. ἐπιδίδ. ed. 10. βασιλέαν cod. Cf. Reisk.
 annot. ad h. l.

ACCLAMATIO FACTIONUM IN CORONATIONE IMPERATORIS.

Festo pro more celebrato, Dominis cum pompa ad sanctam eccle-
 siam progressis et omnibus, quae in solenni processu observari de-
 bent, observatis, Domini una cum patriarcha ad ambonem veniunt,
 ubi mensa seu ara, in qua tunica et corona iacent, posita est, pre-
 ces super veste patriarcha facit, quibus finitis, tunicam magno Imper-
 atori tradit. Is cum praepositis recens creatum Caesarem ea in-
 duit, tunc precibus super coronis recitatis, patriarcha suis manibus
 primum magno Imperatori coronam imponit, is deinde recens ap-
 pellatum Imperatorem coronat, quo facto, elata voce duae factiones
 acclamant: *Dignus*. Et adorant sceptrum et reliqua vasa cum bandis,
 hinc illinc ad dextram et sinistram constituta, dum interea senatores
 omnes et factiones orientem versus in dextra ambonis parte subsi-
 stunt. (H.) Et dicunt cantores: *Gloria in excelsis Deo et pax in*
terra; populus eadem ter. Cantores: *Apud homines Christianos be-*
neplacitum; populus eadem ter. Cantores: *Quod miserius est Deus*
populi sui; eadem populus ter. Cantores: *Haec magna Domini dies;*

κται· „ὅτι ἤλεσεν ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ·” ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράκται· „αὕτη ἡ ἡμέρα Κυρίου ἡ μεγάλη·” ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράκται· „αὕτη ἡ ἡμέρα τῆς ζωῆς τῶν Ῥωμαίων·” ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράκται· „αὕτη ἡ 5 χαρὰ καὶ ἡ δόξα τοῦ κόσμου·” ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράκται· „ἐν ἧ τὸ στέφος τῆς βασιλείας·” ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράκται· Ed. L. 115 „τῆς κορυφῆς σου ἀξίως περιετέθη·” ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράκται· „δόξα Θεῷ τῷ δεσπότη πάντων·” ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράκται· „δόξα Θεῷ τῷ στέψαντι τὴν κορυφὴν σου·” ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράκται· „δόξα Θεῷ τῷ ἀναθείζαντί σε βασιλεῦ·” ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράκται· „δόξα Θεῷ τῷ δοξάσαντί σε οὐ- 10 τως·” ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράκται· „δόξα Θεῷ τῷ εὐδοκίσαντι οὕτως·” ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράκται· „ἀλλ' ὁ στέψας σε, ὁ δεῖνα βασιλεῦ, ἀποχέρις·” ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράκται· „φυ- 15 λάξει σε εἰς πλήθη χρόνων ἐν τῇ κορυφῷ·” ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράκται· „σὺν ταῖς ἀγούσαις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις·” ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράκται· „εἰς δόξαν καὶ ἀνέγερσιν τῶν Ῥωμαίων·” ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράκται· „εἰσακούσῃ ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ ὑμῶν·” ὁ λαὸς ὁμοίως. (Γ.) Οἱ κράκται· „πολλὰ, 20 πολλὰ, πολλὰ·” ὁ λαὸς· „πολλὰ ἔτη εἰς πολλὰ·” οἱ κράκται· „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα ἀνοκράτορες Ῥω- 25 μαιῶν·” ὁ λαὸς· „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι·” οἱ κράκται· „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, οἱ θεράποντες τοῦ Κυρίου·” ὁ λαὸς· „πολλοὶ ὑμῖν

7. περιέθετο ed. 8. τῷ θεῷ δεσπ. ed. 9. 10. 11. τῷ θεῷ ed. 15. πλήθος ed.

populus eadem ter. Cantores: *Haec dies vitae Romanorum*; populus eadem ter. Cantores: *Hoc gaudium et gloria orbis est*; populus eadem ter. Cantores: *In qua corona regni*; populus similiter. Cantores: *Vertici tuo ex merito imposita est*; populus eadem ter. Cantores: *Gloria Deo omnium domino*; populus eadem. Cantores: *Gloria Deo, qui caput tuum coronavit*; populus similiter. Cantores: *Gloria Deo, qui te Imperatorem ostendit*; populus eadem. Cantores: *Gloria Deo, qui te sic ornavit*; populus eadem. Cantores: *Gloria Deo, qui te sic honoravit*; populus eadem. Cantores: *Sed qui te N. sua manu coronavit*; populus eadem. Cantores: *Custodiet te multa tempora in purpura*; populus eadem. Cantores: *Cum Augustis coniugibus et porphyrogenitis*; populus eadem. Cantores: *In gloriam et resurrectionem Romanorum*; populus eadem. Cantores: *Exaudivit Deus populum vestrum*; similiter populus. (III.) Cantores: *Multos, multos, multos*; populus: *Multos annos in multos*. Cantores: *Longa vobis tempora, N. N. Imperatores Romanorum*; populus: *Longa vobis tempora*. Cantores: *Longa vobis tempora, famuli Do-*

Χρόνοι." οἱ κράτται· „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, ὃ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα ἀγούσται τῶν Ῥωμαίων." ὁ λαὸς „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι." οἱ κράτται· „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, τῶν σκήπτρων ἢ εὐτυχία" ὁ λαὸς „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι." οἱ κράτται· „πολλοὶ σου χρόνοι, ὃ δεῖνα βασιλεῦ τῶν Ῥωμαίων" ὁ λαὸς „πολλοὶ σου χρόνοι." οἱ κράτται· „πολλοὶ σου χρόνοι, Θεόστεπτε ὃ δεῖνα" ὁ λαὸς „πολλοὶ σου χρόνοι." οἱ κράτται· „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, δεσπῶται, σὺν ταῖς ἀγούσαις καὶ τοῖς πορφυρογενήτοις" ὁ λαὸς „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι." οἱ κράτται· „ἀλλ' ὃ πάντων ποιητῆς καὶ δεσπότης" ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράτται· 10 D, „ὃ στέψας ὑμᾶς τῇ αὐτοῦ παλάμῃ" ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράτται· „τοὺς χρόνους ὑμῶν πληθύνει σὺν ταῖς ἀγούσαις καὶ τοῖς πορφυρογενήτοις" ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράτται· „εἰς τελείαν σύστασιν τῶν Ῥωμαίων." καὶ ὑπὸ τούτων εὐφημοῦσι τὰ β' μέρη καὶ λέγουσι „πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων" καὶ τὰ 15 ἑξῆς τῆς εὐφημίας, καὶ ἐπεύχονται καὶ ἐξιῶσιν.

Ed. L. 116

ΚΕΦ. 29.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ στεφανώματι βασιλέως.

Ma. 91. a Τῆς συνήθους ἐκκλησιαστικῆς τάξεως τελουμένης ἐν τῇ ναῷ τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου τοῦ ἐν τῷ παλατίῳ 20 16. ἑξαῖσιν cod.

mini; populus: *Longa vobis tempora*. Cantores: *Longa vobis tempora, N. N. Augustae Romanorum*; populus: *Longa vobis tempora*. Cantores: *Longa vobis tempora, felicitas sceptrorum*; populus: *Longa vobis tempora*. Cantores: *Longa vobis tempora, N. Imperator Romanorum*; populus: *Longa vobis tempora*. Cantores: *Longa vobis tempora, N. a Deo coronate*; populus: *Longa vobis tempora*. Cantores: *Longa vobis tempora, Domini, cum Augustabus et porphyrogenitis*; populus: *Longa vobis tempora*. Cantores: *Sed omnium creator et dominus*; similiter populus. Cantores: *Qui sua vos manu coronavit*; populus pariter. Cantores: *Tempora vestra augebit cum Augustabus et porphyrogenitis*; populus similiter. Cantores: *In perfectam Romanorum salutem*. His dictis, duae factiones fausta precantur, dicentes: *Multos annos Imperatoribus*, et reliquas preces et felicia omnia dicunt, et abeunt.

CAP. 39.

Observanda in coronatione nuptiali Imperatoris.

Consueto ritu ecclesiastico in S. Stephani primi martyris acde, quae in palatio daphnes est, peracto, coronatisque sponsis, hi per octagonum et augustale aarcamque manum egrediuntur, et magistrī

τῆς δάμνης, καὶ τῶν νεονύμφων στεφανουμένων, ἐξέρχονται διὰ τοῦ ὀκταγώνου καὶ τοῦ ἀγνουστέως καὶ τῆς χρυσοῦς χειρὸς, καὶ δέχονται αὐτὸν οἱ τε μάλιστα καὶ πατρικιοὶ ἐν τῷ ὀνοποδίῳ, καὶ τὸ στήναι τοὺς νεονύμφους, γίνεται ἡ συνήθης 5 ἰσκολουθία. καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ὀψικευομένων τῶν νεονύμφων ὑπὸ τε μαγίστρων καὶ πατρικίων καὶ τῆς λοιπῆς πάσης τάξεως, ἔρχονται μέχρι τοῦ σεκρέτου τῶν ὑπάτων, καὶ δέχονται ἐκεῖσε πάντες οἱ συγκλητικοὶ ἅμα μαγίστρων καὶ πατρικίων, καὶ τὸ στήναι τοὺς νεονύμφους, γίνεται ἡ συνήθης 10 ἰσκολουθία. τὰ δὲ μέρη ἴστανται ἐν τῇ τρικλίῳ τῶν κανδιδάτων ἐνθεν ἀκείθεν πλησίον τῶν γραδηλίων τῆς μανναύρας, καὶ δὴ τῶν νεονύμφων ἐξιόντων τὰς πύλους τοῦ κοινοστωρίου, ἀλλοῦσι τῶν δύο μερῶν τὰ ὄργανα, δηλονότι ἰστανμένων ἐν τῷ ἀριστερῷ μέρει τῆς ἀναβάσεως τῶν αὐτῶν γραδηλίων. (B.) Καὶ εὐθέως λέγουσιν οἱ κράτται τῶν δύο μερῶν ἠνωμένοι ἄμφω „πολλὰ, πολλὰ, πολλὰ.“ ὁ λαὸς „πολλὰ ἔτη εἰς πολλὰ.“ οἱ κράτται „ὁ σωτὴρ ἡμῶν, τοὺς δεσπύτας φύλαξον πνεῦμα τὸ πανάγιον, τὰς ἀγνούστας σκέπασον Κύριε, ζώην αὐτῶν διὰ τὴν ζωὴν ἡμῶν βασιλεῦ νεόνυμφε, Θεὸς 20 διὰφυλάξει σε. ἔντιμος, ἐνάρετε, τριάς κατακοσμήσει σε, καὶ χαρὰν παρέξει σοι Θεὸς ὁ ἐπουράνιος, ἐλλογῶν τὸν γάμον σου, ὡς μόνος ὑπεραγαθός· ὃς ἐν Κανῆ τὸ πρότερον τῷ γάμῳ παρεγένετο καὶ ἐν αὐτῇ εὐλόγησε τὸ ὕδωρ ὡς φιλάνθρωπος, καὶ οἶνον ἀπετέλεσεν ἀνθρώποις εἰς ἀπόλαυσιν, οὗτος

1. ΣΧΟΛ. Χρὴ εἰδέναι, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἑστεμμένος στεφανοῦται. (Schol. hoc om. cd.) 16. ἐνώμενοι cd. h. L. et infra, ἐνωμένοι cod. 20. ἐνάριστε cd.

et patricii Imperatorem in onopodio excipiunt, et stantibus ibi sponsis, officium solenne celebratur. Inde in obsequio magistrorum, patriciorum ac reliquorum ministrorum ad secretum usque consulum veniunt, ubi omnes senatores cum magistris et patriciis ipsos excipiunt: ritusque omnes, commorantibus ibi sponsis, pro more celebrantur. Factiones in triclinio candidatorum ab utraque parte prope scalas magnaerae stant, et sponsis per consistorii portas euntibus, organa duarum factionum, quae in sinistra parte loci, ubi ascenditur per scalas, constitutae sunt, pulsantur. (II.) Extemplo canentes duarum factionum exclamant: *Multos, multos, multos!* populus: *Multos annos in multos.* Praecentores: *Salvator noster, serva Dominos! Sacrosancte Spiritus, serva Augustas! Domine, vitam eorum ex nostra auge! Imperator ac sponse, Deus te servet! Auguste virtutibus instructe, trinitas te tueatur, Deusque coelestis nuptiis tuis laetitiam addat, ut omnium benignissimus, qui Cananensis olim nuptiis adfuit, inque ipsis aquae, ut amans hominum, benedixit, et vi-*

εὐλογῆσει σε μετὰ τῆς συζύγου σου, καὶ τέκνα σοι δωρησέ-
ται Θεὸς πορφυρογέννητα. αὕτη ἡ ἡμέρα τῆς χαρᾶς τῶν
D'Ρωμαίων, ἐν ἣ ἔνυμφεύθης ὁ δεῖνα ἄναξ ὁ δεῖνα τῆ εὐτυ-
χεστάτῃ ἀγούστῃ." (Γ.) Καὶ ἀποκινούντων τῶν νεονύμφων,
εἰσέρχονται τὰ μέρη εἰς τὸν παστὸν, καὶ ἰσταμένων τῶν νε-5
ονύμφων ἐν τῷ παστῷ ἐστεφανωμένων, ἀπολογουσι τῶν δύο
μερῶν οἱ κράτται, ἠνωμένοι ἄμφω, ,πολλὰ, πολλὰ, πολλὰ"
ὁ λαὸς „πολλὰ ἔτη εἰς πολλὰ." οἱ κράτται „καλῶς ἦλθες,
ὁ δεσπότης τῶν Ῥωμαίων" ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες." οἱ κρά-
τται „καλῶς ἦλθες, ὁ δεσπότης, σὺν τῇ ἀγούστῃ" ὁ λαὸς 10
Ed. l. 117 „καλῶς ἦλθες." οἱ κράτται „καλῶς ἦλθες, θεοεπίλεκτε ἀγού-
Ms. 91. b στα" ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες." οἱ κράτται „καλῶς ἦλθες, θε-
σοσκέπαστε ἀγούστα" ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες." οἱ κράτται „κα-
λῶς ἦλθες, ὁ δεῖνα χαρὰ Ῥωμαίων" ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες."
οἱ κράτται „καλῶς ἦλθες, ἡ εὐγένεια τῆς πορφύρας" ὁ λαὸς 15
„καλῶς ἦλθες." οἱ κράτται „καλῶς ἦλθες, ἡ ποθουμένη παρὰ
πάντας" ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες." οἱ κράτται „σὺ ἐκ θείας
ψῆφου προεχειρίσθης εἰς σύστασιν καὶ ἀνέγερσιν τοῦ κόσμου,
σὺ ἐνυμφεύθης ἐκ Θεοῦ τῇ πορφύρᾳ, σὲ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς ὁ
παντοκράτωρ, στεφανώσας σε τῇ αὐτοῦ παλαίμῃ ἄλλ' ὁ εἰς 20
B ταύτην καλέσας σε τὴν ἀξίαν καὶ συζεύξας σε ὁ δεῖνα τῷ
δεσπότη τούτους χρόνους σου πληθύνει ἐν τῇ πορφύρᾳ· εἰσα-
κούσει ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ ὑμῶν." (Δ.) Χρὴ γινώσκειν, ὅτι

15. εὐγενεστάτη ed.

num auxit hominibus ad recreationem, hic tibi adsit et coniugi tuae, detque tibi Deus porphyrogenitos! Haec est dies laetitiae Romanorum, qua nuptias N. Imperator cum N. felicissima Augusta celebravit. (III.) Abscentibus sponsis, factiones cornaculum ingrediuntur, stantibusque ibi sponsis coronatis, cantores duarum factionum simul exclamant: Multos, multos, multos! populus: Multos annos in multis! Cantores: Pulchre venisti, Domine Romanorum! populus: Pulchre venisti! Cantores: Pulchre venisti, Domine, cum Augusta! populus: Pulchre venisti! Cantores: Pulchre venisti, a Deo electa Augusta! populus: Pulchre venisti! Cantores: Pulchre venisti, Dei cura, Augusta! populus: Pulchre venisti! Cantores: Pulchre venisti, N. gaudium Romanorum! populus: Pulchre venisti. Cantores: Pulchre venisti, nobilitas purpurae; populus: Pulchre venisti! Cantores: Pulchre venisti omnium votis exposita! populus: Pulchre venisti! Cantores: Tu divina sorte ad conservationem salutemque orbis electa fuisti, tu divinitus purpuras coniuncta es! benedixit tibi Deus omnipotens, qui manu sua te coronavit: at is, qui ad hanc te dignitatem vocavit iunxitque cum N. Domino, augeat tempora tua in purpura! Exaudiat Deus populum vestrum! (IV.) Scicndum est,

μετὰ τὴν ἀκτολογία τῶν δήμων, τῶν δεσποτῶν ἀνιόντων πρὸς τὴν κόγχην τοῦ παστοῦ πρὸς τὸ ἀποθέσθαι τὰ στέμματα καὶ τοὺς στεφάνους, λέγουσιν οἱ κράται τῶν δύο μερῶν, ἡνωμένοι ἄμφω ἔσ „πνεῦμα τὸ πανάγιον τὸν γάμον ἐπευλόγησον.”

5 ὁ λαὸς ἐκ τρίτου τὸ αὐτό. οἱ κράται „ὁ ἐν Κανᾷ Ἰησοῦς εὐλόγησας τὸν γάμον” ὁ λαὸς ἐκ τρίτου ὁμοίως. οἱ κράται C „εὐλόγησι τὸ στεφάνωμά σου, ὃ δεῖνα αὐτοκράτωρ.” ὁ λαὸς ἐκ τρίτου ἔσ „πνεῦμα τὸ πανάγιον τὸν γάμον ἐπευλόγησον.” οἱ κράται „μετὰ συζύγον σου τῆς ὃ δεῖνα.” ὁ λαὸς ἐκ τρίτου ἔσ „πνεῦμα τὸ πανάγιον.” οἱ κράται „εἰς ἡμέρας καὶ καιροὺς καὶ χρόνους.” ὁ λαὸς ἐκ τρίτου ἔσ „πνεῦμα τὸ πανάγιον.” οἱ κράται „ἕως ἄχρον γήρωσ ὑμῶν ἐν βίῃ.” ὁ λαὸς ἐκ τρίτου ἔσ „πνεῦμα τὸ πανάγιον.” οἱ κράται „εἰς δόξαν αὐτοῦ καὶ εἰς σύστασιν τῶν Ῥωμαίων.” ὁ λαὸς ἔσ 15 „πνεῦμα τὸ πανάγιον.” οἱ κράται „εἰσακούσει ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ ὑμῶν” ὁ λαὸς ἔσ „πνεῦμα τὸ πανάγιον.” οἱ κράται „πολλὰ, πολλὰ, πολλὰ.” ὁ λαὸς „πολλὰ ἔτη εἰς πολλά.” οἱ D κράται ἔσ „Κύριε ὁ τούτους συζεύξας, σὺ αὐτοὺς περισώζε.” ὁ λαὸς ἔσ „πνεῦμα τὸ πανάγιον.” οἱ κράται ἔσ „ὁ Μτ. 92. 2 20 Θεὸς ἅγιος, δὺς αὐτοῖς ὁμόνοιαν” ὁ λαὸς ἔσ „πνεῦμα τὸ πανάγιον.” οἱ κράται ἔσ „τοῦτο τὸ βασιλεῖον Κύριε στερέωσον” ὁ λαὸς ἔσ „πνεῦμα τὸ πανάγιον.” οἱ κράται ἔσ „πνεῦμα τὸ πανάγιον τὸν γάμον ἐπευλόγησον” ὁ λαὸς „πολυχρόνιον,” καὶ ἐξέρχονται. καὶ μετὰ ταῦτα ἀπέρχονται οἱ

post acclamationes populi, abeuntibus Dominis ad concham thalami, ut sarta et coronas ibi deponant, duarum factionum cantores una voce dicere: *Spiritus sanctissimus nuptiis annuat!* populus eadem ter repetit. Cantores: *Christus, qui nuptiis Cananaeis benedixit;* populus eadem ter. Cantores: *Benedicat connubio tuo, Imperator N!* populus ter: *Spiritus sanctissime, nuptias prospera!* Cantores: *Cum coniuge tua N;* populus ter: *Spiritus sanctissime!* Cantores: *In dies, tempora, saecula!* populus ter: *Spiritus sanctissime!* Cantores: *Usque ad extremam senectutem vestram in hac vita!* populus ter: *Spiritus sanctissime.* Cantores: *Ad gloriam tuam et salutem Romanorum!* populus ter: *Spiritus sanctissime.* Cantores: *Exaudiet Deus populum vestrum;* populus: *Spiritus sanctissime.* Cantores: *Multos, multos, multos!* populus: *Multos annos in multos!* Cantores: *Domine, qui hos iunxisti, tu ipso serva!* populus: *Spiritus sanctissime.* Cantores: *Deus sancte, du ipsis concordiam!* populus: *Spiritus sanctissime!* Cantores: *Regnum hoc custodi, Domine!* populus: *Spiritus sanctissime.* Cantores: *Spiritus sanctissime, his nuptiis benedicas!* populus: *In longum tempus etc.* et egrediuntur. Deinde sponsi ad concham thalami coronati abeunt, ubi imperatorius aurcus grabatus

νεόνυμφοι ἐστεφανωμένοι εἰς τὴν κόγχην τοῦ πιαστοῦ, ἔνθα
 Ed. L. 118 ἵσταται ὁ βασιλικὸς χρυσοῦ; κράβατος, καὶ ἀποτιθοῦσι τὰ
 μὲν στέμματα ἐν τῷ αὐτῷ κράβατῳ, τὰ δὲ στεφάνια κρη-
 μάσιν οἱ τῆς τάξεως τοῦ κουβουκλείου ἐν τῷ πενταπυργίῳ,
 ἐν ᾧ ἵσταται ὁ βασιλικὸς κράβατος· καὶ εὐθέως ἀπέρχον-5
 ται οἱ δεσπότες διὰ τῶν διαβατικῶν ὡς ἐπὶ τὸν ἔρωτα, εἰς
 τὰ εἰς ἀκούβιτα, καὶ ἀκουμβίζουσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης.

Ἀπολογία εἰς τὴν ἀγούσιαν.

(E.) „Εὐφημήσωμεν κατὰ χρέως τὴν χάριν ἡμῶν τὴν
 ἀγούσιαν.” οἱ κράκται· „πολλοὶ σου χρόνοι, θεοπροβλήσει
 ἀγούσιτα” ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „πολλοὶ σου χρόνοι.” οἱ κρά-
 κται· „πολλοὶ σου χρόνοι, εὐτυχεστάτη ἀγούσιτα” ὁ λαὸς
 ἢ ἐκ τρίτου „πολλοὶ σου χρόνοι.” οἱ κράκται· „πολλοὶ σου
 χρόνοι, ἢ σύζυγος τοῦ δεσπότη” ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „πολλοὶ
 σου χρόνοι.” οἱ κράκται· „σὺ ἐκ θείας ψήφου προεχειρί-15
 σθης” ὁ λαὸς ἐκ τρίτου ὁμοίως. οἱ κράκται· „εὐλόγησεν
 ὁ Θεὸς ὁ παττοκράτωρ” ὁ λαὸς ἐκ γ’ ὁμοίως. οἱ κράκται·
 „σὺ ἐνυμφεύθης ἐκ Θεοῦ τῇ πορφύρᾳ” ὁ λαὸς ἐκ τρίτου
 ὁμοίως. οἱ κράκται· „στεφανώσας σε τῇ ἰδίᾳ παλάμῃ” ὁ
 λαὸς ἐκ τρίτου ὁμοίως. οἱ κράκται· „ἀλλ’ ὁ εἰς ταύτην κα-20
 λείας σε τὴν ἄξιαν” ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ τρίτου. οἱ κράκται·
 „καὶ συζεύξας σε ὁ δεῖνα τῷ δεσπότη” ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ’.
 οἱ κράκται· „τυὸς χρόνους σου πληθύνει σὺν τῷ δεσπότη”

2. ἀποτιθεῖσι ed. 18. νυμφεύθης ed.

stat, in quo coronas reponunt: corollas vero officiales cubiculi in penta-
 pyrgio, ubi imperatorius grabatus positus est, suspendunt, et statim
 Domini per porticum ad XIX accubitus quasi ad amores transeunt, et
 mensae ibi accumbunt.

ACCLAMATIONES AD AUGUSTAM.

(V.) *Rene precemur, ut decet, gaudio nostro, Augustae! Cantores: Longa tibi tempora, a Deo promota Augusta! populus ter: Longa tibi tempora! Cantores: Longa tibi tempora, felicissima Augusta; populus ter: Longa tibi tempora. Cantores: Longa tibi tempora, coniux Domini! populus ter: Longa tibi tempora. Cantores: Tu divino suffragio electa es; populus eadem ter. Cantores: Benedixit Deus omnipotens; populus eadem ter. Cantores: Tu Dei gratia cum purpura coniuncta es; populus eadem ter. Cantores: Qui te manu sua coronavit; populus eadem ter. Cantores: At qui te ad hanc dignitatem vocavit; populus haec ter repetit. Cantores: Teque cum Domino N. coniunxit; populus eadem ter. Cantores: Tempora tua*

ὁ λαὸς ἐκ τρίτου ὁμοίως. οἱ κράται· „εἰσακούσει ὁ Θεὸς C
 τοῦ λαοῦ ὑμῶν.” ὁ λαὸς ἐκ τρίτου ὁμοίως. οἱ κράται·
 „ὁ δεῖναι τῆς εὐσεβειότητος ἀγνούστης πολλὰ τὰ ἔτη.” ὁ λα-
 ὸς „πολυχρόνιον.” (ς.) Εἰδέναι δὲ δεῖ, ὅτι λέγεται καὶ
 5 τοῦτο γεγονέναι ποτὲ, ὅτι μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰ μέρη τὴν
 προῤῥηθεῖαν ἀκτολογίαν πρὸ τῶν γραδηλίων τῆς ἀναβίσεως
 τῆς μανυρίας προωέρονται τὰ δύο μέρη, καὶ οἱ μὲν Βένε-
 10 τοι ἀνέρονται εἰς τὰ σκάμνα τὰ ἰστάμενα ἐν τῇ τῆς μανυ-
 ρας ἀναδενδραδίῳ ἔνθεν κἀκεῖθεν, καὶ ἀπόκρισιν μὴ δεχόμε- Ms. 92. b
 10 τοι, λέγουσιν οἱ κράται κατὰ λεγμα „πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βα- D
 σιλίων” καὶ ὁ λαὸς ἀποκρίνεται τὰ ὀφειλόμενα τοῦ καταλέ-
 γματος. καὶ μετὰ τὸ στῆναι τοὺς νεονύμφους γίνεται δοχὴ
 α, καὶ λέγουσιν οἱ κράται καὶ ὁ λαὸς τὴν προῤῥηθεῖσαν ἀ-
 15 κτολογίαν. καὶ πάλιν μετὰ μικρὸν τῆς τοιαύτης δοχῆς, γί-
 νεται δοχὴ β, καὶ δέχονται οἱ Πράσινοι ἀπὸ μικροῦ διωστήμα-
 20 τος ἐν τῇ αὐτῇ ἀναδενδραδίῳ, καὶ τῶν νεονύμφων ἰσταμένων,
 λέγουσιν οἱ κράται καὶ ὁ λαὸς τὴν προῤῥηθεῖσαν ἀκτολογίαν,
 καὶ μετὰ ταῦτα ἐπακολουθεῖ ἡ τῆς, καθὼς προείρηται. χρῆ
 δὲ γινώσκω, ὅτι ἐν τοῖς ἐσχατοῖς καιροῖς ἐκαινονρηθή τοῦ γί- Ed. L. 119
 20 νεοθῆαι τὸ στεφάνωμα τοῦ βασιλείως ἐν τῇ καιρῷ τοῦ παλατίου
 τῆς ἐπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Φάρον· καὶ δὴ τῶν νεονύμφων
 ἐξιόντων διὰ τοῦ χρυσοτρικλίνου, δηλονότι ὀψικενομένων ὑπό
 τε τοῦ κουβουκλείου καὶ τῶν μαγίστρων καὶ πατρικίων, μελ-

4. ὅτι λέγεται om. ed. 5. γεγονέναι con. R., γέγονε cod. et ed.
 10. τῷ βασιλεῖ ed. 19. τοῖς om. ed. τὸ γινέσθαι ed.

*Dominique augeat; populus eadem ter. Cantores: Exaudiat Deus
 populum vestrum; eadem populus ter. Cantores: N. piensissimae
 Augustae multos annos; populus: In multos annos etc. (VI.) (Ob-
 servandum vero est, et illud olim contigisse tradi, ut, postquam fac-
 tiones dictam actorum formulam ante scalam, qua ad magnauram
 ascenditur, sinierunt, duae factiones praecederent, et Veneti qui-
 dem ad scamna, in loco magnaurae arboribus consito hinc inde posi-
 ta, abirent, nec responsum ad cantum suum acciperent, cantores
 vero has deinde acclamationes recitarent: Multos annos Imperatori-
 bus; quibus populus, quae responderi solent, respondet. Postquam
 sponsi constiteret, prima receptio fit, et cantores populusque dietas ac-
 clamations recitant. Post hanc receptionem secunda a Prasinis parvo
 intervallo in eodem arboreto instituitur, sponsisque consistentibus,
 cantores populusque, uti diximus, acclamant, quo facto, ritus, de
 quibus supra, celebrantur. Ceterum recentiori aetate id novum in-
 stitutum est, ut nuptialis Imperatoris coronatio in templo palatii sa-
 cro-sanctae Virginis Deiparae Phari perageretur: et sponsi per aureum*

λότων αὐτῶν ἐξιέναι τὰς ἄργυρᾶς τοῦ χρυσοτρικλίνου πύλας, αὐλεῖ τὸ χρυσοῦν ὄργανον, καὶ τὰ μέρη ἀκτιβλογοῦσι, καθὼς προεῖρηται.

ΚΕΦ. μ'.

Ἵσα δει παραφυλάττειν ἐπὶ σιτισίμῃ ἀγούστῃς. 5

B Ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν ἀγούστέα, φορῶν τὴν χλαμύδα ἑστεμμένος, καὶ ποιεῖ προαγωγὰς, καὶ περὶ ὄραν τρίτην καθίξεται μέσον τοῦ τρικλίνου. ὁ δὲ τῆς καταστάσεως εὐτρεπίζει τὰ βῆλα, ὡς ἔχει ἢ συνήθεια, καὶ νεύουσι οἱ δεσπότες τῷ πραιποσίτῳ, καὶ ἐξέρχεται μετὰ ὀστιαρίων καὶ βαργίων, καὶ προσκαλεῖται βῆλον ἁ, τοὺς μαγίστρους β, πατρικίους γ τρίτον, τοὺς συγκλητικούς, ὑπάτους, κόμητας, κανδιδάτους, ἀπὸ ἐπάρχων καὶ στρατηλάτας, βῆλα βῆλα. ὁ δὲ πατριάρχης ἔρχεται διὰ τῆς δάφνης, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον καὶ ἐκδέχεται τοὺς δεσπότες, καὶ ὅτε εἰσέλ-15
C θωσι τὰ βῆλα πάντα καὶ πληρωθῶσι, νεύουσι οἱ δεσπότες τῷ πραιποσίτῳ, καὶ ἀπέρχεται καὶ προσκαλεῖται τὸν πατριάρχην, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν ἀγούστέα. καὶ ἐξέρχεται ἢ βουλομένη στεφθῆναι, ὀψικενομένη ὑπὸ τοῦ κουβουκλείου, καὶ ἐγειρόνται οἱ δεσπότες καὶ ἀπέρχονται ἔνθα ἕσταται τότε
Ms. 93. a ἀντιμίσιον ἅμα τοῦ πατριάρχου, καὶ τῆς ἀγούστῃς φοροῦ-

5. τῆς ἀγ. cd.
στρατηλάτων cd.

7. προαγωγὰς cd.

9. ἡ om. cd. 13.

triclinium cum obsequio cubiculi, magistrorum et patriciorum egressi, dum e portis aurci triclinii argenteis procedere volunt, organum aureum pulsatur, et factiones, quas diximus, acclamationes recitant.

CAP. 40.

Observanda in coronatione Augustae.

Egreditur Imperator ad augusteum, corona et chlamyde ornatus, promotiones facit et circa horam tertiam in medio triclinio residet. Cerimoniarum vela, uti mos est, ordinat, praepositus vero, signo a Dominis dato, cum ostiariis virgisque prodit, ac velum primum, magistros; secundum, patricos; tertium, senatores, deinde consules, comites, candidatos, expraefectos ac belli duces, singulos in velis suis, accessit. Patriarcha per daphnem ad S. Stephani, Dominos excepturus, venit, ac velis omnibus ingressis nulloque deficiente, Domini praeposito signum dant, qui abit, patriarcham vocat et augusteum ingreditur. Tunc Domina corona ornanda, a cubiculariis stipata, procedit; Domini surgunt et ad locum, ubi ara reposita

σης μαφόριον, ποιεῖ ὁ πατριάρχης τὰς συνήθεις εὐχάς. καὶ ὅτε πληρώσῃ τὴν εὐχὴν, ἐκδύουσι τὴν ἀγνούσταν τὸ μαφόριον, καὶ ἐνδύουσιν αὐτὴν οἱ δεσπότες τὴν χλαμύδα, καὶ αὐθις ποιεῖ εὐχὴν ὁ πατριάρχης ἐπὶ τοῦ στέμματος, καὶ μετὰ τὴν πληρωσὴν τῆς εὐχῆς λαμβάνει ὁ πατριάρχης τὸ στέμμα καὶ ἐπιδίδωσι τῷ βασιλεῖ, κἀκεῖνος τίθεισιν αὐτὸ εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς ἀγνούστης, καὶ συντάσσεται ὁ πατριάρχης τοῖς δεσπόταις, καὶ ἐξέρχεται διὰ τοῦ ὀκταγώνου κοιτῶνος, καὶ καθέζονται οἱ δεσπότες καὶ ἡ ἀγνούστα ἐπὶ σελλίων εἰς τὸ δεξιὸν μέρος, ἡ δὲ ἀγνούστα ἐπὶ τὸ εὐώνυμον μέρος τοῦ ἁγίου Στεφάνου. (B.) Καὶ εἰσέρχονται οἱ πατρικιοὶ καὶ οἱ λοιποὶ πάντες, κρατούμενοι ὑπὸ σιλεντιαρίων, πίπτοντες καὶ φιλοῦντες τὰ δύο γόνατα αὐτῶν, καὶ ἀπευχαριστοῦντες, καὶ ὅτε πληρωθῇ ἡ εὐχαριστία, νένουσιν οἱ δεσπότες τῷ πραι-
 15 ποσίτῳ, κἀκεῖνος λέγει „κελεύσατε” καὶ ἐπέυχονται πάντες „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους,” καὶ ἐξέρχονται. καὶ εὐ-
 10 θείως εἰσέρχεται τὸ σέκρετον τῶν γυναικῶν, βῆλον α', αἱ ζω-
 15 σταί· βῆλον β', αἱ πατρικίαι· βῆλον γ', αἱ πρωτοσπαθάριαι Ed. L. 120
 καὶ σπαθάριαι· βῆλον δ', ὑπάτισσαι· βῆλον ε', στρατώρι-
 20 σαι· βῆλον ζ', κομήτισσαι, κاندιδάτισσαι· βῆλον ζ', σκρι-
 βώνισσαι, δομεστίκισσαι· βῆλον η', σιλεντιάρισσαι· βῆλον θ',
 25 μανδατόρισσαι βυσιλικαί, κομήτισσαι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἱκανάτων· βῆλον ι', τριβούνισσαι κομήτισσαι πλοῦμων· βῆ-
 30 λον ια', πρωτικτόρισσαι, κεντάρχισσαι. εἰσέρχονται κατὰ τὰ

10. εὐώνυμον deest in cod. 14. ἐπληρώθη ed. 20. κανδιδά-
 25 τισσαι om. ed. et mox pro σκριβώνισσαι — βῆλον η' habet βε-
 30 σιτηύρισσαι, η'. 23. τριβούνισσαι, κομήτισσαι ed.

est, cum patriarcha abeunt, et Augusta maforium gestante, preces solennes patriarcha recitat. His finitis, Augustae maforium exuunt, eamque chlamyde Domini vestiunt, statimque patriarcha super corona precatur: quo facto, coronam Imperatori tradit, qui eam Augustae imponit: ille Dominis se adiungit, et sic per cubiculum octangulum Domini et Augusta digressi, in thronis, illi in dextro, haec in sinistro latere S. Stephani, consistunt. (II.) Tunc patricii ac ceteri omnes, a silentiariis sustentati, prouident eorumque genua osculantur et gratulantur, finitaque gratulatione, Domini praeposito signum dant, is dicit: *Iubete*; precantur omnes: *In longa bonaque tempora*, et sic egrediuntur. Et statim secretum seminarum intrat, velum primum, zostae; velum secundum, patriciae; tertium, protospathariae ac spathariae; quartum, consulares; quintum, stratorissae; sextum, comitissae, candidatissae; septimum, scribonissae, domesticissae; octauum, silentiarissae; nonum, mandatorissae imperatoriae, comitissae nume-
 35 ri canatorum; velum decimum, tribunissae comitissae rei navalis;

ξιν, προσκυνούσαι τὰ δύο γόνατα τῶν δεσποτῶν ὁμοίως καὶ τῆς ἀνγοίστης, καὶ ἴστανται κονισιστώριον, καὶ νεύουσι οὐ δεσπύται τῇ πραιποσίτῳ, καὶ λέγει „κελεύσατε,” καὶ ἐξέρχονται. τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ λαοῦ τῆς πόλεως καὶ τῶν ταγματῶν B καὶ τῶν νομιέρων καὶ τὰ σκευὴ πάντα ἐτοιμίζονται εἰς τὸς τριβουνάλιον τῶν ἰθ' ἀκουβίτων. καὶ ἴστανται οἱ πατρίκιοι ἐν τῷ ὄνοποδίῳ, οἱ δὲ συγκλητικοὶ εἰς τὸν πόρτικα τῶν ἰθ' ἀκουβίτων. καὶ ἐξέρχεται ἡ ἀγούστα, ὄψικενομένη ὑπὸ τοῦ κουβουκλείου, καὶ συνεξέρχονται δὲ αὐτῇ καὶ οἱ δεσπύται μέ- Ms. 93. b χρι τῆς χρυσῆς χειρὸς, καὶ ὑποστρέφουσι. καὶ ἐξεληθούσης 10 αὐτῆς εἰς τὸ ὄνοπόδιον, πίπτονσι οἱ πατρίκιοι μετὰ τῶν λοιπῶν συγκλητικῶν, καὶ ἀνυστάντων αὐτῶν, νεύουσι τῇ τῆς καταστάσεως, καὶ λέγει „κελεύσατε,” καὶ ἐπεύχονται „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους,” καὶ ὄψικεύουσι αὐτὴν μέχρι τοῦ ἡλιακοῦ τοῦ τριβουναλίου. καὶ κατέρχονται οἱ ὕπυτοι καὶ 15 C οἱ λοιποὶ συγκλητικοὶ, οἱ δὲ πατρίκιοι ἴστανται εἰς τὰ βῆθρα ἐνθεν κἀκεῖθεν, καὶ δεικνυούσης αὐτῆς τὴν ὄψιν, ἀνακράζουσι τὰ μέρη· „ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος· δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη.” καὶ ἀπολογουσι τὰ μέρη τὰ τῇ στεψίμῳ ἀρμόζοντα, καὶ λαμβάνει ἡ ἀγούστα κηρούς, καὶ ἄπειρο πρὸς τὸν τίμιον σταυρὸν, καὶ εὐφημεῖ ὁ λαὸς τοὺς δεσπότας, εὐφημεῖ καὶ τὴν ἀγούσταν, καὶ ὅτε πληρωθῇ ἡ εὐφημία, προσκυνεῖ ἡ ἀγούστα ἐνθεν κἀκεῖθεν, καὶ ὑποστρέφει διὰ

2. ἴστανται cd. 17. αὐτῆς τὴν ὄψιν R., αὐτὴν ὄψιν cod., ἀδ-
 τὴν ὄψικενομένην cd. 22. ἡ om. ed.

undecimum, protectorissae, centurionum uxores. Hae omnes ordine ingressae, Dominorum acque ac Augustae genua venerantur, et consistorio adstante, signum praeposito Domini dant, qui dicit: *Iubete*, deinde egrediuntur. Reliqui ex urbis incolis ordinibus et numeris, acque ac vasa omnia, in tribunali XIX accubituam ordinantur: patricii in onopodio, senatores in porticu XIX accubituum stant. Augusta a cubiculo stipata egreditur, unaque cum ipsa Domini ad auream manum procedunt ac revertuntur. Ipsa vero onopodium ingressa, patricii cum ceteris senatoribus procumbunt, et postquam surrexere, signum crimoniaro dant, qui dicit: *Iubete*, reliqui faustum ac diuturnum imperium apprecati, ipsam ad solarium tribunalis comitantur. Tunc consules ac reliqui senatores descendunt, patricii vero hinc illinc in scala stant, dumque ipsa vultum suum ostendit, factiones acclamant: *Sanctus! Sanctus! Sanctius! Gloria in excelsis Deo et pax in terra!* Deinde factiones ea; quae coronationi conveniunt, acta praecipitant, Augusta creceos ad venerandam crucem accendit, populus vero et Domini et Augustae fausta apprecatur, quo

τοῦ ἀυγουστέως ὀψικευομένη· οἱ δὲ ὕπατοι ἴστανται εἰς τὸν πόρτικα, οἱ δὲ πατρικοίοι μέχρι τῆς χρυσοῦς χειρὸς, καὶ δίδονται μίναςαι.

D

Ἀκτολογία τῶν δῆμων ἐπὶ σιεψίμφ αὐγούστης.

5 Τῆς συνήθους πάσης τάξεως τελομένης τοῦ στεψίμου ἐν τῇ τρικλίνῳ τοῦ ἀυγουστέως, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε κατὰ τὸν εἰωθότα τύπον ὀψικευομένης τῆς αὐγούστης ὑπὸ πύσης τῆς συγκλήτου, οἱ μὲν τῆς συγκλήτου ἐξέρχονται διὰ τοῦ μεγάλου πυλῶνος τοῦ τριβουναλίου, οἱ δὲ τῶν ταγματῶν ἄρχοντες ἴστανται ἐν τῇ αὐτῇ τριβουναλίῳ, ἐνθα ἴστανται ὁ σταυρὸς, τὰ τε σκήπτρα καὶ τὰ λοιπὰ σκεύη μετὰ καὶ τῶν λαβούρων, τὰ δὲ δύο μέρη ἅμα ἴστανται ἐμπροσθεν τῶν σκήπτρων καὶ σκευῶν καὶ βάνδων. καὶ δὴ τῆς αὐγούστης ὀψικευομένης ὑπὸ τε τοῦ πραιποσίτου καὶ τῆς λοιπῆς τάξεως τοῦ κουβουκλείου, καὶ τὸ ἐξελεῖν αὐτὴν καὶ στήναι ἐπὶ τοῦ ἡλιακοῦ, κρούσουσι τὰ δύο μέρη „ἄγιος, ἄγιος, ἄγιος·“ καὶ εὐθέως προσκνοῦσι τὰ τε σκήπτρα καὶ σκεύη μετὰ τῶν βάνδων. καὶ λέγουσιν οἱ κρούται „δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη·“ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου ὁμοίως. οἱ κρούται· 20, „ἐν ἀνθρώποις Χριστιανῶν εὐδοκία·“ ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ τρίτου. οἱ κρούται· „ὅτι ἠλέησεν ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ·“ Ms. 94. a ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κρούται· „αὕτη ἡ ἡμέρα Κυρίου ἡ μεγάλη·“ ὁ λαὸς ἐκ γ' ὁμοίως. οἱ κρούται· „αὕτη ἡ ἡ-B

facto, in utroque latere Augusta adorat, perque augusteum una cum obsequio revertitur. Consules in porticu, patricii ad auream usque manum stant, et missa datur.

ACCLAMATIO FACTIONUM IN CORONATIONE AUGUSTAE.

Universo coronationis ordine in triclinio augustei pro more peracto, dum Augusta ab universo senatu, ut solet, stipata, inde procedit, senatus quidem per magnam portam tribunalis procedit, tagmatum autem seu numerorum praefecti in eodem tribunali, ubi crux, sceptrum ac reliqua vasa cum labaris stant, et ante sceptrum, vasa ac banda duae factiones. Porro Augusta, a praepositis et reliquis cubiculo adscriptis cincta, dum procedit et in solario subsistit, factiones acclamant: *Sanctus, sanctus, sanctus!* statimque sceptrum et vasa cum bandis prociidunt. Cantores dicunt: *Gloria in excelsis Deo et pax in terra!* eadem populus ter. Cantores: *In hominibus Christianis beneplacitum!* eadem populus ter. Cantores: *Quoniam Deus populi sui misertus est;* populus similiter. Cantores: *Haec est magna dies Domini;* populus eadem ter. Cantores: *Haec est dies vitae Ho-*

μέρα τῆς ζωῆς τῶν Ῥωμαίων." ὁ λαὸς ἐκ τρίτου ὁμοίως. οἱ κράτται· „αὐτὴ ἡ χαρὰ καὶ ἡ δόξα τοῦ κόσμου". ὁ λαὸς ἐκ γ' ὁμοίως. οἱ κράτται· „ἐν ἧ τὸ στέφος τῆς βασιλείας τῆ κορυφῆ σου ἀξίως περιετέθη." ὁ λαὸς ἐκ τρίτου ὁμοίως. οἱ κράτται· „δόξα Θεῷ τῆ δεσπότη πάντων" ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ τρίτου. οἱ κράτται· „δόξα Θεῷ τῆ ἀναδειξατί σε βασιλισσαν." ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ τρίτου. οἱ κράτται· „δόξα Θεῷ τῆ στέψαντι τὴν κορυφὴν σου." ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ τρίτου. οἱ κράτται· „δόξα Θεῷ τῆ εὐδοκῆσαντι οὕτως." ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ τρίτου. οἱ κράτται· „ἀλλ' ὁ στέψας σε οἶο δεῖνα αὐτοχείρως." ὁ λαὸς ἐκ τρίτου ὁμοίως. οἱ κράτται· C „φυλάξει σε εἰς πλήθῃ χρόνων ἐν τῇ πορφύρῃ." ὁ λαὸς ἐκ τρίτου ὁμοίως. οἱ κράτται· „εἰς δόξαν καὶ ἀνέγερσιν τῶν Ῥωμαίων." ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράτται· „εἰσακούσει ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ ὑμῶν." ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ τρίτου. 15

Ἀκτολογία εἰς τοὺς βασιλέας.

Οἱ κράτται „πολλὰ, πολλὰ, πολλὰ." ὁ λαὸς „πολλὰ ἔτη εἰς πολλά." οἱ κράτται· „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, ὁ δεῖναι καὶ ὁ δεῖνα αὐτοκράτορες Ῥωμαίων" ὁ λαὸς „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι." οἱ κράτται· „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, οἱ θεράποντες τοῦτοῦ Κυρίου." ὁ λαὸς „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι." οἱ κράτται· πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, τῶν σκήπτρων ἢ εὐτυχία." ὁ λαὸς „πολλοὶ

16. εἰς τοὺς βασιλέας R. em. ex sigl. cod., εἰς τὴν βασιλισσαν ed.

manorum; populus eadem ter. Cantores: *Hasc est gaudium et decus orbis*; populus eadem ter. Cantores: *In qua corona regni tuo vertici ex merito imposita est*; populus eadem ter. Cantores: *Gloria Deo, omnium Domino!* sic populus ter. Cantores: *Gloria Deo, qui te Imperatricem ostendit*; populus eadem ter. Cantores: *Gloria Deo, qui verticem tuum coronavit*; populus eadem ter. Cantores: *Gloria Deo, cui hoc ita visum fuit*; populus eadem ter. Cantores: *Sed qui sua manu te N. coronavit*; populus eadem ter. Cantores: *Servet te longum tempus in purpura*; populus eadem ter. Cantores: *In gloriam et salutem Romanorum*; populus eadem ter. Cantores: *Exaudiet Deus populum vestrum*; populus eadem ter.

ACCLAMATIO AD IMPERATORES.

Cantores: *Multos, multos, multos!* populus: *Multos annos in multis.* Cantores: *Longa vobis tempora, N. N. Imperatores Romanorum!* populus: *Longa vobis tempora.* Cantores: *Longa vobis tempora, servi Domini!* populus: *Longa vobis tempora!* Cantores: *Longa vobis tempora, felicitas sceptrorum!* populus: *Longa vobis tempora!* Can-

ἔμην χρόνοι." οἱ κράτται· „πολλοὶ σου χρόνοι, ὃ δεῖνα βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων." ὁ λαὸς „πολλοὶ σου χρόνοι." οἱ κράτται „πολλοὶ ἔμην χρόνοι, δεσπότης, σὺν ταῖς ἀγούσαις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις." ὁ λαὸς „πολλοὶ ἔμην χρόνοι." ὅςι κράτται· „ἀλλ' ὁ πάντων ποιητῆς καὶ δεσπότης." ὁ λαὸς ἐκ τρίτον. οἱ κράτται· „ὃ στέψας ἡμᾶς τῇ αὐτοῦ παλάμῃ" ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράτται· „τοὺς χρόνους ἡμῶν πληθύνει σὺν ταῖς ἀγούσαις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις." ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράτται· „εἰς τελείαν σύστασιν τῶν Ῥωμαίων." Ed. L. 122
 10 καὶ ἀπὸ τούτων εὐφημοῦσι τὰ δύο μέρη, καὶ λέγουσι „πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων" καὶ τὰ ἔξῃς τοῦ καταλέγματος. καὶ μετὰ ταῦτα ἐπύχονται καὶ ἐξιούσιν.

ΚΕΘ. μα'.

15 Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ στεφίμφ ἀγούσης καὶ στεφάνωματος.

Πρὸ μιᾶς δίδονται ἀπόκρισις ἀλλαξίμων, καὶ τῇ ἔξῃς τάχιον προέρχονται πάντες οἱ συγκλητικοὶ, καὶ ἀλλάσσουν ἐν Β τῇ κοινοσιωρίῳ, καὶ ὅτε κελεύουσιν οἱ δεσπότης, ἀνέρχονται οἱ πατρίκιος καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ σεκρέτου εἰς τὴν χρυσοῦν Ms. 94. b
 20 χεῖρα, καὶ τιθέασιν σελλία εἰς τὸν ἀγούστέα, καὶ καθέζονται οἱ δεσπότης ἐστεμμένοι, καὶ δέχονται τὸ σέκρετον βῆλα, βῆλα, καθὼς ἔχει ἡ συνήθεια. καὶ μετὰ τὸ στήναι τὸ σέ-

12. ἐξίασιν ed. 22. βῆλα om. ed.

tores: *Longa tibi tempora, N. Imperator Romanorum!* populus: *Longa tibi tempora!* Cantores: *Longa vobis tempora, Domini, cum Augustabus et porphyrogenitis!* populus: *Longa vobis tempora!* Cantores: *Sed omnium creator et dominus;* populus eadem ter Cantores: *Qui sua vos manu coronavit;* populus eadem. Cantores: *Tempora vestra cum Augustabus et porphyrogenitis augeat!* populus similiter. Cantores: *In perfectam salutem Romanorum.* Postea duae factiones accinunt: *Multos annos Imperatoribus!* et reliqua acclamationis. Quibus peractis, fausta apprecati abeunt.

CAP. 41.

Observanda in Augustae coronatione et nuptiis.

Pridie unius diei mandatum de mutatoriis datur, sequenti omnes senatores statim procedunt vestesque in consistorio mutant, patricii quoque et ceteri secretarii, si ita Dominis videtur, ad auream manum ascendunt, thronosque in augusteo reponunt, in quibus Domini coronati consistunt et secreti vela pro more excipiunt. Univer-

κρετον ὄλον, συνεισέρχεται ὁ τῆς καταστάσεως μετὰ καὶ ἄλλων πέντε σιλεντιαρίων ὀπισθεν τοῦ σεκρέτου ἔιθεν κἀκείθεν, καὶ νεύει ὁ βασιλεὺς τῇ πραιποσίτῳ, καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον, καὶ προσκαλεῖται τὸν πατριάρχην, καὶ ἐξέρχεται εἰς τὸν ἀγούστέα, καὶ μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τὸν πατριάρχην ἐγείρονται οἱ δεσπότες καὶ δέχονται αὐτόν. καὶ ὀπισθεν τῶν βασιλικῶν σελλίων ἴσταται ἀντιμίσιον, ἔνθα κείται ἡ βασιλικὴ χλαμὺς, καὶ στάντος τοῦ πατριάρχου εἰς τὸ ἀντιμίσιον, νεύει ὁ βασιλεὺς τῇ πραιποσίτῳ, καὶ εἰσέρχονται οἱ ἐπίσκοποι καὶ ὁ κληρὸς τοῦ σεκρέτου τοῦ πατριάρχου, καὶ ἴστανται ὀπισθεν τοῦ βασιλικοῦ σεκρέτου ἐπὶ τὸ τῆς ἀψίδος μέρος. καὶ εὐθέως νεύει ὁ βασιλεὺς τῇ πραιποσίτῳ, καὶ εἰσάγει τὴν ἀγούστην ἀπὸ μαφορίου, φοροῦσαν καὶ στιχίριον βασιλικίον, διὰ τοῦ διαβατικοῦ τοῦ ἀγίου Στεφάνου εἰς τὸν ἀγούστέα, οὔσης αὐτῆς εἰς τὸν κοιτῶνα ἔιδον τοῦ ὀκταγώνου, πρὸς τοὺς δεσπότες, καὶ εὐθέως ἄρχεται ὁ πατριάρχης τὴν δευχὴν εἰς τὴν χλαμύδα. (B.) Καὶ ὅτε ἡ εὐχὴ παρὰ τοῦ πατριάρχου τελεῖται, λαμβάνει ἡ ἀγούστα κηρὸς, καὶ πληρωθείσης τῆς εὐχῆς, ἐπιδίδωσι τοῖς κηρὸς τῇ πριμικηρίῳ εἴτε τῇ ὀστιαρίῳ, καὶ ἀποσκεπάζουσιν οἱ δεσπότες τὸ μαφόριον τῆς ἀγούστης, καὶ λαμβάνουσιν αὐτὸ οἱ κουβικουλάριοι ἀπλοῦντες αὐτὸ γύροθεν αὐτῆς. καὶ λαμβάνει ὁ πατριάρχης τὴν χλαμύδα καὶ ἐπιδίδωσι τοῖς δεσπότης, καὶ εὐθέως περιτιθέασιν οἱ δεσπότες τὴν χλαμύδα τῇ ἀγούστῃ, καὶ φιβλώ-

13. στιχίριον βασιλικὸν cd.

so secreto adstante, cerimoniaris et quinque alii silentarii post secretum ab utroque latere intrant, signoque ab Imperatore praeposito dato, S. Stephani templum ingrediuntur: tunc patriarcha accersitur, ut ad augusteum veniat: quo facto, Domini surgunt eumque suscipiunt. Post thronos Imperatorios antimuscium stat, in quo chlamys Imperatoria iacet, ad quod cum patriarcha accessit, Imperator praeposito signum dat, et intrant episcopi et clerus secreti patriarchalis, et a tergo Imperatorii secreti ad apsidis partem consistunt. Tunc mandato Imperatoris praepositus Augustam, praeter maiorum vestem adstrictam, quam sticharium Imperatorium vocant, gestantem, per S. Stephani porticum ad augusteum, cum antea in cubiculo interiori octanguli fuisset, ad Dominos ducit, et statim patriarcha preces in chlamydem recitat. (H.) Interca, dum patriarcha precatur, Augusta cercos sunit, et precibus finitis, eos primicerio seu ostiario tradit: Domini maiorum Augustae exiunt, quod cubicularii sument et circa ipsam complicant. Patriarcha vero chlamydem Dominis tradit, qua statim Augustam induunt, ipsique sibus cam connectunt; hic

ρουσιν αὐτὴν οἱ αὐτοί, καὶ πάλιν ποιεῖ εὐχὴν ἐπὶ τοῦ στέμμα-
 τος καὶ τῶν πρεπενδουλίων, καὶ ὅτε πληρώσῃ τὴν εὐχὴν ὁ πα-Ed. L. 123
 τριάρχης, ἐπιδίδωσι τὸ στέμμα τοῖς δεσπόταις, καὶ οἱ δεσπότες
 ἐπιτιθέασιν αὐτὸ εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς ἀγούστης. ὁμοίως ἐπι-
 5 δίδωσιν ὁ πατριάρχης καὶ τὰ πρεπενδούλια τοῖς δεσπόταις, καὶ
 κρεμῶσιν αὐτὰ οἱ δεσπότες ἐν τῷ στέμματι τῆς ἀγούστης, Ms. 95. a
 καὶ εὐθέως εἰσέρχεται ὁ πατριάρχης εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον
 καὶ οἱ ἐπίσκοποι καὶ τὸ σέκρετον τοῦ πατριάρχου, καὶ τίθεται
 σελλίον ἄλλο λόγῳ τῆς ἀγούστης, καὶ εὐθέως καθέζονται οὗ
 10 δεσπότες καὶ ἡ ἀγούστη. καὶ μετὰ τοῦτο εἰσάγονται παρὰ
 τοῦ τῆς καταστάσεως πάντες, προσκυνοῦντες τὰ γόνατα τῶν
 δεσποτῶν καὶ τῆς ἀγούστης, καὶ μετὰ τὸ προσκυνῆσαι πόν-
 τας τοῦ σεκρέτου, ἵστανται καὶ οἱ σιλεντιᾶριοι, καὶ εἰσάγει B
 αὐτοὺς ὁ τοποτηρητὴς τῷ κόμητι τῶν ἀδμησιόνων, καὶ προσ-
 15 κυνουσι καὶ ἵστανται ὀπισθεν, καὶ προσκυνεῖ καὶ ὁ τῆς κα-
 ταστάσεως, καὶ εὐθέως λαμβάνει νεῦμα παρὰ τῶν δεσποτῶν
 ὁ πραιπόσιτος καὶ λέγει „κελεύσατε,” καὶ ἐξέρχονται ἐπεν-
 χόμενοι, καὶ ἀπέρχονται οἱ πατρίκιοι εἰς τὸ ὄνοπόδιον, καὶ
 οἱ ὑπατοὶ εἰς τὸν πόρτηκα τῶν εἴς ἀκουσίτων, καὶ ἵστανται
 20 κοκονιστώριον εἰς τὸ σχιστὸν βῆλον, οἱ δὲ κόμητες καὶ οἱ καν-
 διδάτοι καὶ οἱ δομέστικοι καὶ οἱ λοιποὶ ἀπέρχονται ἐν τῷ
 τριβουναλίῳ, καὶ ἵστανται ἔμπροσθεν τῶν σκευῶν. καὶ ἐξελ-
 θόντος τοῦ σεκρέτου ἀπὸ τοῦ πόρτηκος τοῦ ἀγουστῆως, εὐ-
 θέως εἰσάγει ὁ τῆς καταστάσεως μετὰ καὶ ἑτέρου σιλεντια-

24. καὶ τοῦ σιλεντ. cd.

rursus super corona vittisque precatur, finilisque precibus, coronam
 Domini tradit, qui ipsam capiti Augustae imponunt. Eodem modo
 patriarcha ipsis vittas dat, quas coronae Augustae appendunt, mox
 patriarcha S. Stephani aedem una cum episcopis et secreto suo in-
 trat, alius thronus Augustae ponitur, statimque Domini cum Augusta
 consistunt. Deinde omnes, Imperatores et Augustam adoraturi, a ce-
 rimoniario adducuntur, et postquam secretum adoravit, silentiarii
 adsunt, et per vicarium ad comitem admissionum adducti, adorant,
 deinde a tergo adstant, magister cerimoniarum adorat, praepositus
 vero, signo a Domino accepto, dicit: *Iubete*. Et sic fausta precantes
 egrediuntur, abeuntque patricii ad onopodium, consules ad triclinium
 XIX accubituum et ante fissum velum, comites vero, candidati,
 domestici ac reliqui in tribunali et ante vasa consistunt. Egresso
 autem secreto e porticu augustae, cerimoniarius et alius silentiarius
 statim vela adducunt, primam senatoriam manu ducentes, quam re-
 liquae sequuntur, coram quibus ostiarius cum virgis procedit, et
 postquam his signum dedit, ter procedunt. Omnes vero a silentia-

Ἐρίου, κρατοῦντες τὴν πρώτην τῶν συγκλητικῶν, καὶ ὄπισθεν αἱ λοιπαὶ ἀκολουθοῦσαι, ἔμπροσθεν δὲ ὀστιάριος μετὰ βεργίου, καὶ ἔνθα νεύσει, προσκυνοῦσι τρίτον. καὶ εἰσάγονται αἱ προῤῥηθεῖσαι ὑπὸ σιλεντιαρίων κρατούμεναι, καὶ προσκυνοῦσι τὰ γόνατα τῶν δεσποτῶν, ὁμοίως καὶ τῆς ἀγούστης,⁵ καὶ ὅτε πληρώσουσιν αἱ συγκλητικαὶ τὴν προσκύνησιν, ἐξέρχονται αὐταὶ εἰς τὴν χρυσῆν χεῖρα καὶ ἴστανται ἔνδοθεν τῆς κορτίνας. καὶ τῆς ἀγούστης ἐξελθούσης εἰς τὴν χρυσῆν χεῖρα, εἰσέρχονται ὄπισθεν αὐτῆς αἱ πατρίκιαι καὶ αἱ λοιπαὶ συγκλητικαὶ, καὶ ἐξέρχεται ἡ ἀγούστα ἐν τῷ ὄνοπόδιῳ, ὄψι-10 κευομένη ὑπὸ τοῦ κουβουκλείου, καὶ ἴστανται οἱ πατρίκιοι κομισιτώριον εἰς τὸ αὐτὸ ὄνοπόδιον, καὶ στάσης αὐτῆς, πίπτουσιν οἱ πατρίκιοι. καὶ ἀναστάντων αὐτῶν, νεύει ὁ πραιπόσιτος τῷ τῆς καταστάσεως, καὶ λέγει „κελεύσατε,” καὶ ἐπεύχονται „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.” (Γ.) Καί¹⁵ Ms. 95. b ἀποκινουῦσιν ὀψικεύοντες, καὶ αἶρεται ἡ κορτίνα ὑπὸ δύο σιλεντιαρίων, καὶ ἴστανται πάλιν ἡ ἀγούστα εἰς τὸ δικιόνιον, καὶ πίπτουσιν οἱ συγκλητικοὶ ἅμα τοῖς πατρίκιοις, καὶ ἀναστάντων αὐτῶν, νεύει ὁ πραιπόσιτος τῷ σιλεντιαρίῳ, καὶ λέγει „κελεύσατε,” καὶ ἐπεύχονται. καὶ ἀποκινεῖ ἡ σύγκλητος,²⁰ Ed. L. 124 καὶ ἐξέρχεται διὰ τοῦ μέσου πυλῶνος τοῦ τριβουναλίου ἔνθεν κἀκεῖθεν εἰς τὴν κεφαλὴν τῶν βύθρων, καθὼς ὀψικεύουσιν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες τῶν ταγμάτων κατέρχονται ἐν τῷ αὐτῷ τριβουναλίῳ, ἔνθα ἴστανται ὁ σταυρὸς καὶ τὰ σκῆπτρα, λάβουρά τε ἅμα καὶ τῶν λοιπῶν σκευῶν, τὰ δὲ δύο μέρη ἐν²⁵

2. ὁ ὀστιάρ. ed. 17. δικιόνιον cod. 20. συγκλητικὴ ed.

rris stipatae accedunt, et Imperatorum aequae ac Augustae genua venerantur, praeracta vero adoratione, senatorum feminae ad auream manum abeunt et intra cortinam subsistunt. Augusta ad eundem locum digressa, patriciorum ac reliquorum senatorum uxores post ipsam intrant: inde, cubiculo comitante, ad onopodium pergit, ubi patricii consistorium constituunt et adstantem augustam adorant. Ipsi surgentibus, praepositus cerimoniarum signum dat, et dicit: *Iubete*, ceteri faustum ac diuturnum imperium apprecantur. (III.) Dum hi ex onopodio in obsequio abeunt, cortina a duobus silentiaris tollitur, Augusta rursus in dicioio subsistit, senatores vero una cum patriciis adorant, ipsisque surgentibus, praepositus silentiarum signum dat, et dicit: *Iubete*, ceteri pro more acclamant. Inde senatus discedit, et per mediam tribunalis portam progressus, in superiori scalae parte ab utroque latere, ut in obsequio, adstat, ceterorum vero officiorum principes ad idem tribunal, ubi crux, sceptrum, labara cum ceteris vasis, duabus factionibus ac omni reliqua turba

τῷ ἅμα, καὶ τὸ λοιπὸν ἅπαν τοῦ λαοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν καγμάτων ἴστανται ἔμπροσθεν τῶν σκευῶν εἰς τοὺς τόπους αὐτῶν. καὶ ὅτε ἐξέλθῃ ἡ σύγκλητος ἅμα τοῖς πατρικίοις καὶ σταῶσιν, ἀναφαίνει ἡ ἀυγούστα, ὀδηγούμενη ὑπὸ τοῦ πραιποσίτου καὶ πριμικηρίου, καὶ στάσης αὐτῆς εἰς τὴν μέσην τοῦ ἤλιακοῦ, ἀνακρούζουσι τὰ μέρη καὶ ἅπαν τοῦ λαοῦ. „ἄγιος, ἄγιος, ἄγιος δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη,” καὶ ἀκτολογοῦσι τὰ μέρη τὰ τῷ στεψίμῳ ἁρμόζοντα. καὶ ἁποκινεῖ ἡ ἀυγούστα ἀπὸ τὴν μέσην τοῦ ἤλιακοῦ, καὶ ὅτε ἀπέλθῃ εἰς τὸ μέσον κύκλου, ἴστανται, καὶ ἐπιδίδωσιν ὁ ὀστιάριος ζυγὴν κηρούς, καὶ λαβοῦσα τοὺς κηρούς ποιεῖ προσκύνησιν ἐπὶ τὸν σταυρον, καὶ εὐθέως πίπτουσι οἱ ἄρχοντες καὶ προσκυνοῦσιν αὐτὴν καὶ τὰ σκεύη πάντα, σκήπτρα, λάβουρα καὶ τὰ λοιπά. καὶ ὅτε πληρώσουσιν τὰ μέρη τὰ ἄκτω 15τῆς ἀναγορεύσεως, καὶ εἴπωσι. „τοῦτο τὸ βασιλεῖον, Κύριε, στερέωσον.” (Δ.) Εὐθέως εἰσέρχεται ἡ σύγκλητος εἰς τὸν πόρτηκα τῶν ἐξ ἀκουβίτων, καὶ ἴστανται κονιστωρίον μέτρον τοῦ δικιονίου καὶ ὄνοποδίου, αἱ δὲ συγκλητικαὶ γυναῖκες ἀκολουθοῦσαι, ὅτε ἀποκινήσει ἡ σύγκλητος τὴν ἔσω, μεδί- 20στανται αἱ γυναῖκες καὶ ἀπέρχονται ἐπὶ τοὺς ἐλεφαντίνους πυλῶνας τοῦ καστρησιάκου, καὶ ἐκδέχονται ἐκεῖσε, μέχρις ἂν εἰσέλθῃ ἡ ἀυγούστα εἰς τὸν ἀυγουατέα. ἡ δὲ σύγκλητος ἴστανται, μέχρις ἂν πληρώσῃ τὰ μέρη „πολλὰ τὰ ἔτη” καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ ὅτε πληρώσῃ τὴν εὐφημίαν τὰ μέρη, προσκυνεῖ Ms. 90. a

g. ἀπὸ τὴν conl. R., ἐπὶ τὴν cod. et cd.
ed. εἴπωσι. 23. πολλά ἔτη ed.

15. Pro καὶ εἴπωσι

adsunt, descendunt, praefecti turmarum suas stationes ante vasa occupant. Dumque senatus et patricii egressi adstant, Augusta a praeposito et primicerio adducta, comparet, eique, in medio solario adstanti, factiones et omnis populus acclamant: *Sanctus, sanctus, sanctus! Gloria in excelsis Deo, pax in terra!* recitant deinde factiones laudes coronationi aptas. Postquam Augusta e medio solario excessit, ad medios cancellos subsistit, ubi ostiarius duos ipsi cereos tradit, quos manu tenens, ad crucem adorat, quo facto, proceres, vasa omnia, sceptra, labara et reliqua in genua procumbunt, et ipsam venerantur. Postremo, actis inaugurationis completis, postquam factiones precatæ sunt: *Regnum hoc, Deus, firma et custodi!* (IV.) Tunc triclinium XIX accubituum senatores petunt, et consistorium usque ad dicionium et onopodium constituunt, dumque senatus interiorē portam ingressus est, feminæ senatorum una adstant, et ad portas eburneas castrensium abeunt, ibi, dum Augusta ingrediatur augusteum, exspectaturæ. Senatus, usque dum duæ fa-

ἡ ἀγούστα ἔνθεν κάκεισε πρὸς τὰ δύο μέρη, καὶ ἀποκινεῖ τὴν ἔσω, καὶ λέγουσι τὰ δύο μέρη· „περισώσει ὁ Θεὸς τὴν ἀγούσταν” αἱ δὲ πατρίκιαι ἴστανται ἔνδον τῆς πύλης τοῦ τριβουναλίου, καὶ ὅτε εἰσέλθῃ ἡ ἀγούστα ἀπὸ τοῦ ἡλιακοῦ, ἀποκινούσιν οἱ πατρίκιοι μέχρι τῆς χρυσοῦς χειρὸς ὀψικεύ-5 οντες· τὸ δὲ σέκρετον τῶν ὑπάτων ἴστανται μέχρι τοῦ δικιονίου, καὶ ὅτε μεσώσῃ ἡ ἀγούστα εἰς τὴν μέσην τῶν ὑπάτων, ἐπεύχονται τὸ „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.” ὁμοίως καὶ οἱ πατρίκιοι εἰς τὴν χρυσοῦν χεῖρα, καὶ διέρχεται ἡ ἀγούστα, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν ἀγουστέα, καὶ ἴστανται 10 τὸ πᾶν τοῦ κουβουκλείου εἰς τὸν ἀγουστέα, καὶ Ῥωμαῖζουσι· „βαῖνε, βαῖνε, ἡ ἀγούστα· καλῶς ἦλθες, ἡ ἀγούστα.” καὶ εἰσέρχεται ἡ ἀγούστα εἰς τὸ ὀκτάγωνον τὸ ἔσω τοῦ ἁ-
 Ed. L. 123 γίου Στεφάνου, καὶ εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ ἀγούστα εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον, καὶ γίνεται τὸ μνηστρον, καὶ ἐξέρ-15 χονται τῆς ἐκκλησίας· καὶ λειτουργεῖ ὁ πατριάρχης, καὶ ὅτε ἀπολύσει ἡ λειτουργία, εἰσέρχονται οἱ δεσπῶται καὶ ἡ ἀγούστα, καὶ γίνεται τὸ στεφάνωμα. (E.) Χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἔστεμμένος στεφανοῦται, καὶ ἐξέρχεται ἔστεφανωμένοι ἐπὶ τὴν χρυσοῦν χεῖρα, καὶ δέχονται οἱ πατρίκιοι 20 ἐν τῷ ὑποποδίῳ, καὶ σάντων τῶν δεσποτῶν, πίπτουσι οἱ αὐτοί. καὶ ἄναστάντων αὐτῶν, νεύει ὁ πραιπόσιτος τῷ τῆς καταστάσεως, καὶ λέγει „κελεύσατε,” καὶ ἐπεύχονται „εἰς πολ-

21. τῶν om. ed.

ationes acclamarunt: *Multos annos etc.*, ibi manet, peracta vero acclamatione, Augusta hinc illinc ad duas factiones adorat, mox introgreditur, factionibus dicentibus: *Deus Augustam seruet!* Interea patriciae intra portam tribunalis stant et Augustam, a solario hinc venientem, ad auream manum patricii comitantur: secretum vero consulum usque ad dicionium stat, quo postquam Augusta accessit, acclamant: *In multa bonaque tempora!* Sic etiam patricii in aurea manu adsunt, dumque Augusta transit, augusteum, ubi totum cubiculum congregatum est, ingressura, dicunt lingua Romana: *Bene, bene, bene, Augusta! pulchre venisti, Augusta!* Postea in octagonum extra S. Stephani aedem venit, quod dum Imperator cum Augusta ingreditur, officium celebratur, et sic e templo discedunt. Liturgiam vero sacram patriarcha celebrat, qua finita, Domini cum Augusta intrant, et coronatio nuptialis peragitur. (V.) Neque praetermitti hoc loco debet, Imperatorem sorto redimitum coronari, et ad auream manum egressum a patriciis in onopodio excipi, qui, dum subsistunt Domini, in terram procidunt. Postquam vero surrexerit, praepositus signum caerimoniario dat, qui dicit: *Iubete*, reliqui

λους καὶ ἀγαθούς χρόνους," καὶ ἀποκινουῖσιν, ὄψικεύοντες κ
μέχρι τοῦ σεκρέτου τῶν ὑπάτων, καὶ στάντων τῶν δεσποτῶν,
πίπτουσιν οἱ συγκλητικοὶ πάντες ἅμα τοῖς πατρικίοις, καὶ ἀ-
νωστάντων αὐτῶν, γεύει ὁ πραιπόσιτος τῇ σιλεντιαρίῳ, καὶ
5λέγει „κελεύσατε," καὶ ἀποκινουῖσιν ὄψικεύοντες μέχρι τοῦ
παστοῦ. τὰ δὲ μέρη δέχονται εἰς τὸν τρίκλινον τῶν κανδι-
δαίων ἔνθεν κἀκεῖθεν πλησίον τῶν γραδηλίων τῆς μαναύρας,
οἱ δὲ κράτται τῶν δύο μερῶν ἠνωμένοι λέγουσιν οἱ ἀμφοτέ-
ροι ὁμοῦ τὰς ἀναφωνήσεις, τὰ δὲ ὄργανα αὐλοῦσιν ἐπὶ τὸ
10μέρος τῶν Πρασίνων. καὶ ὅτε διέλθῃ τὸ στεφάνωμα, εἰσέρ- C
χονται τὰ μέρη εἰς τὸν παστὸν, καὶ ἴστανται οἱ βασιλεῖς ἐ- Ms. 96. b.
στεμμένοι εἰς τὸν παστὸν, καὶ ἀπολογοῦσι τὰ μέρη τὰ κατὰ
συνήθειαν. καὶ ἀπέρχονται οἱ δεσπότες ἐστεφανωμένοι εἰς
τὴν κόγχην τοῦ παστοῦ, ἔνθα ἵσταται ὁ βασιλικὸς κράβαττος,
15καὶ τιθέσσι τὰ στέμματα ἐπὶ τὸν κράβαττον, καὶ εὐθέως ἀ-
πέρχονται οἱ δεσπότες διὰ τῶν διαβατικῶν, ὡς ἐπὶ τὸν ἐρωτα,
εἰς τὰ ἰθ' ἀκούβιτα, καὶ ἀκουμβίζουσι, καὶ ὅτε ἀναστῶσιν,
ὀρίζει, οὐς κελεύει φίλους, καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸν παστὸν,
ὡς ἔχει ἡ συνήθεια. (ς.) Χρῆ δὲ γινώσκειν, ὅτι οὐ καθέξονται
20οἱ δεσπότες μετὰ χλανίδια εἰς τὸν παστὸν μετὰ τῶν φίλων, D
ἀλλ' ὁ μέγας βασιλεὺς φερῶν σαγῖον χρυσοῦν, ὁ δὲ μικρὸς
βασιλεὺς φερῶν τζιτζάκιον, οἱ δὲ φίλοι, καθὼς ἀκουμβίζουσιν.
χρῆ δὲ γινώσκειν, ὅτι, ἐὰν ἐξέλθῃ ἡ ἀγνούστα ἐστεμμένη ἐν τῷ

G. τὸ τρίκλ. ed. 21. ἀλλ' deest in cod.

faustum ac diuturnum imperium apprecantur, et in obsequio ad se-
cretum consulum abeunt, et Dominis ibi constitutis, scuatores om-
nines cum patriciis procumbunt, qui postquam surrexere, praepositus
signum silentiario dat, qui dicit: *Iubete*, et sic in obsequio ad tha-
lamum pergunt. Factiones in triclinio candidatorum ab utroque
latere prope gradus magnaaurae consistunt, ambarum vero factio-
num cautores, invicem iuncti, cantiones simul recitant, dum organa
in parte Prasinorum pulsantur. Coronatione peracta, factiones ad
thalamum, ubi coronis ornati Imperatores stant, abeunt et solennes
acclamationes peragunt. Illi vero coronati, ad concham thalami,
ubi grabatus imperatorius repositus est, discedunt, ac depositis ibi
coronis, per porticus, quasi ad amores, ad XIX accubitus abeunt, ac
ibi mensae accumbunt, et postquam surrexere, amicos, quos invitari
vult, Imperator nominat, qui, ut mos est, thalamum intrant. (VI.)
Porro animadversione dignum est, quod Domini non in chlamydibus
cum amicis in thalamo consideant, sed magnus Imperator aureum
sagum, minor tztzaciū, amici vestes, in quibus accumbunt, gestent.
Sciendum quoque est, Augustam in triclinium cum corona egressam,

τρικλίνο, οἱ σπαθάριοι μετὰ διαστράλεια ὀψικεύουσι, τὸ δὲ ἄρ-
μα οὐκ ἀκολουθεῖ· εἰ δὲ ἐπὶ τῶν εἴ' ἀκουβίτων, οὐκ ἠμ-
κεύουσι οἱ σπαθάριοι τὸ σύνολον. αἱ δὲ συγκλητικαί, ἀφ'
οὗ εἰσέλθῃ ἡ ἀγούστα ἀπὸ τοῦ τριβουναλίου εἰς τὸν ἀγού-
στεά, εἰσέχονται καὶ αἱ γυναῖκες διὰ τοῦ τρικλίνου τῶν εἴ' 5
Ed. L. 126 ἀκουβίτων διὰ τῆς εισόδου τοῦ βασιλικοῦ ἀκουβίτου, καὶ ἄ-
πέρχονται εἰς τὸν πόρτηκα τοῦ ἀγούστεως, ἐνθα κρέμνεται ἡ
κορτίνα. καὶ ὅτε διέλθῃ τὸ στεφάνωμα εἰς τὴν χρυσοῦν χεῖ-
ρα, εἰσέρχονται αἱ πατρίκιαὶ καὶ αἱ λοιπαὶ ὀπισθεν τῆς ἀγ-
γούστης μέχρι τῆς γαφύρας, καὶ αἱ κλητωρευθεῖσαι ἀπέρχον-10
ται ἐπὶ τὸν κοχλιάν τῆς ἁγίας Χριστίνης, καὶ αἱ λοιπαὶ ἀνα-
χωροῦσιν. χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι οὗ φοροῦσιν αἱ πατρίκιαὶ εἰς
τὸ στεφάνωμα τῆς ἀγούστης προπόλωμα. χρῆ δὲ γινώ-
σκεν, ὅτι ὀρίζει ὁ βασιλεὺς ἐκ τῆς πατρικίας, οἷας θέλει, ἵνα
εἰσέλθωσιν εἰς τὸν ἀγούστεά διὰ τοῦ ὀκαγώνου, καὶ ἴδωσι 15
τὸ στέψιμον τῆς ἀγούστης. ὁμοίως καὶ εἰς τὸ στεφάνωμα
B ὀρίζει ὁ βασιλεὺς, ἵνα εἰσέλθῃ ὁ παράνυμφος, καὶ πατρικί-
ως, οὗς κελεύει, καὶ ὅτε πληρωθῇ τὸ στεφάνωμα, ἐξέρχονται
οἱ αὐτοὶ πατρίκιοι καὶ ἴστανται εἰς τοὺς τόπους αὐτῶν μετὰ
καὶ τοὺς λοιποὺς πατρικίους. (Z.) Χρῆ δὲ γινώσκεν, ὅτι 20
τῇ τρίτῃ τοῦ λουτροῦ, ὅπως ὀφείλει γινέσθαι ἡ ἀκολουθία,
Ms. 97. a ἴστανται τὸ μέρος τῶν Βενέτων εἰς τὸν δεξιὸν ἔμβολον τῆς μα-
γούρας, ὅς ἐστιν ἡ πύλη τοῦ ἀγούστεως, τὰ ἴσα τοῦ πίναου,

2. τῶν εἴ' ed. 14. Pro δτε, quod R. inseruit, cod. et ed. ex
præcedentibus perperam repetunt: εἰς τὸ φοροῦσιν αἱ πατρίκια.
23. Pro ὅς cod. ὡς, unde R. conii. ὡς ἐς τὴν πύλην.

spatharios dextralia manibus ferentes comitari, arma vero non sequi
solere: si vero ad XIX accubitus abeat, spatharios eam plane non
comitari. Quae postquam a tribunali in augusteum ingressa est, ac-
uatorum uxores per triclinium XIX accubituum per introitum im-
peratorii accubitus intrant, et ad porticum augustei, ubi cortina
suspenda est, abeunt. Cum coronatio in aurea manu acta est, pa-
triciae ac ceterae post ipsam usque ad pontem, ad convivium voca-
tae usque ad cochleam S. Christinae abeunt, reliquae discedunt.
Notandum quoque est, patricias in coronatione Augustae propoloma,
(quod capitis tegumentum est.) non gestare. Porro Imperator ordi-
narias patricias, quas vult, deligit, ut, in augusteum per octangu-
lum ingressae, Augustae coronationem viderent. Sic etiam ad nuptias
ordinat, ut paranymphus et patricii, quoscunque vult, accedant,
qui, peractis nuptiis, rursus egrediuntur et cum reliquis in suis sta-
tionibus consistunt. (VII.) Die tertiae lavaeri, quando cerimonia per-
agi debet, factio Veneta in dextra porticu magnanae, quae porta
augustei est, in modum pilae maioris, Praenii in opposito latere

ὁμοίως καὶ οἱ Πράσινοι εἰς τὸ ἀντικρὺ μέρος πλησίον τοῦ
στάβλου, τὸ δὲ ὄργανον εἰς τὸ ἀναδενδράδιον, καὶ τὸ ἕτερον
εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ στάβλου, ὀλίγον ἀπὸ διαστήματος, καὶ
ἄλλο ὄργανον ἐκείθεν τοῦ πουλπίτου τοῦ καταβασίου τοῦ λου-
τροῦ. καὶ ὅτε ἐξέλθωσιν τὰ σάβανα, ἡ μυροθήκη, τὰ σκρι-
νία καὶ τὰ σικλότρουλλα, ὀψικεύουσιν αὐτὰ ὕπατοι μέχρι τοῦ
καταβασίου τοῦ λουτροῦ, τὰ θυμελικὰ πάντα ὀψικεύουσιν,
ὡς ἔχει ἡ συνήθεια, καὶ ἀποσωθέντων τῶν σαβάνων, ἔρχονται
οἱ ὕπατοι, καὶ ἴστανται εἰς τὴν πόδωσιν τῆς γεφύρας κοι-
10στώριον· οἱ δὲ πατρίκιοι ἴστανται εἰς τὴν τράπεζαν τῆς γε-
φύρας. καὶ ὅτε ἐξέλθῃ ἡ αὐγούστα ἀπὸ τοῦ παστοῦ, ἀποκι-
νοῦσιν οἱ πατρίκιοι ὀψικεύοντες ἐπὶ τὸ καταβάσιον τῆς γεφύ-
ρας τὸ μέρος τοῦ σώτου, καὶ ἀποκιννοῦσιν οἱ ὕπατοι ὀψικεύ-
οντες μέχρι τοῦ καταβασίου τῆς ἁγίας Χριστίνης. καὶ δέ-
15χεται πρῶτον τὸ μέρος τῶν Βενέτων, ὅτε ἀναφανῇ ἡ αὐ-
γούστα, καὶ ἀκτολογοῦσιν, ὡς ἔχει ἡ συνήθεια. αὐλοῦσιν καὶ
τὰ ὄργανα, καὶ ὅτε μωσάσει ἡ αὐγούστα εἰς τὸ ἀναδενδρά-
διον, ἔρχονται ἀκτολογεῖν καὶ οἱ Πράσινοι ὁμοίως. καὶ εἰσέρ-
χεται ἡ αὐγούστα εἰς τὸ λουτρόν, καὶ ὅτε ἐξέλθῃ, ὁμοίως γί-
20νοῦται ἡ ἀκολουθία τοῦ ὀψικίου τῆς συγκλήτου, καὶ εἰσέρχον-
ται ὀψικεύοντες μέχρι τοῦ παστοῦ, καὶ ἴστανται κοινοστῶμιον,
ἕως οὗ εἰσέλθῃ ἡ αὐγούστα εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς κόγχης.
τὰ δὲ μέρη ἔρχονται καὶ αὐτὰ ὀπισθεν ἀκτολογοῦντα ἕως
τοῦ παστοῦ, αἱ δὲ κληθεῖσαι γυναῖκες ἀπέρχονται ὀπισθεν

3. στάβλου ὀλίγον, ἀπὸ ed. 7. θυμελικὰ ed. 8. ἀπὸ σωθέν-
των ed. 16. συνήθεια, αὐλοῦσι ed. 17. μωσάση ed. τὸ om. ed.

prope stabulum adstant. Organum in arboreto, aliudque in stabuli
aditu intervallo quodam; aliud organum in pulpito, unde ad bal-
neum descenditur, positum est. Quando vero sabana, myrotheca,
scrinia et siclotrulla procedunt, consules ea usque ad descensum
balnei una cum thymelicis omnibus pro more comitantur, et post-
quam sabana deduxerunt, redeunt, et in substructione pontis, pa-
tricii vero ad mensam eiusdem pontis consistorium constituunt. Et
quando Augusta e thalamo egressura est, patricii, eam comitantes,
ad descensum pontis partemque ovati, consules ad descensum S.
Christinae divertunt. Hanc, dum comparet, prima Venetorum fa-
ctio excipit, et, ut mos est, acclamat, organa quoque sonant: in
medio arboreto constitutae Frasini similiter acclamant. Intrat vero
Augusta balneum, ex quo dum redit, officium obsequii senatores ce-
lebrant, intrant cum obsequio ad thalamum, et usque dum Augusta
dextrum conchae latus ingressura est, consistorium constituunt. Fa-
ctiones vero et ipsae a tergo, acta celebrantes, usque ad thalamum,

Ed. L. 127 τοῦ ὠάτου. χρῆ δὲ γινώσκειν, ὅτι περιπατοῦσι τρεῖς ῥοδιῶνες διάλιθοι πορφυροῖ, τὸ μὲν ἐν βυστιάξει ἢ παρακαθίστρια ὀπισθεν τῆς αὐγούστης, καὶ ἄλλοι δύο ἐνθεν κἀκείθεν.

ΚΕΦ. μβ.

Ἀπολογία τῶν δῆμων, διὰ τεχρῆ παιδίων πορφυρογέννητον. 5

Ἀνιόντων τῶν δύο μερῶν ἐν τῇ φιάλῃ τοῦ σίγματος, λέγουσιν οἱ κράκται „τοῖς δεσπόταις.“ ὁ λαὸς „νίκαις καλῇ ἡμέρα.“ οἱ κράκται· „καὶ τί πρὸς αὐτούς;“ ὁ λαός· „καὶ ἐνίσχυσον αὐτούς, ναὶ Κύριε, σὺ αὐτούς σῶσον, ναὶ Κύριε, νίκαις καλῇ ἡμέρα.“ οἱ κράκται „ταῖς αὐγούσταις“ ὁ λαός¹⁰ „νίκαις καλῇ ἡμέρα.“ οἱ κράκται· „καὶ τί πρὸς αὐτάς;“ ὁ Ms. 97. b λαός· „καὶ ἐνίσχυσον αὐτάς, ναὶ Κύριε, σὺ αὐτάς σῶσον, ναὶ Κύριε, νίκαις καλῇ ἡμέρα.“ οἱ κράκται „τῇ συγκλήτῳ“ ὁ λαός „νίκαις καλῇ ἡμέρα.“ οἱ κράκται· „καὶ τί πρὸς αὐτήν;“ ὁ λαός· καὶ ἐνίσχυσον αὐτήν, ναὶ Κύριε, σὺ αὐτήν¹⁵ σῶσον, ναὶ Κύριε, νίκαις καλῇ ἡμέρα.“ οἱ κράκται „τῇ στρατοπέδῳ“ ὁ λαός „νίκαις καλῇ ἡμέρα.“ οἱ κράκται· „καὶ τί πρὸς αὐτούς;“ ὁ λαός· „καὶ ἐνίσχυσον αὐτούς, ναὶ C Κύριε, σὺ αὐτούς σῶσον, ναὶ Κύριε, νίκαις καλῇ ἡμέρα.“ (B.) Οἱ κράκται δὲ λέγουσιν ἀπὸ τούτων ἕτερα ἄκτα· „κα-20

7. τοῖς δεσπόταις cod. 16. τῶν στρατοπέδων cod. et ed.

mulieres vero vocatae pone ovatum veniunt. Ceterum observandum est, tria punica mala gemmis pretiosis ornata purpureaque in processione circumferri, quorum unum praesces honoraria tenens, Augustam sequitur, reliqua ad latus eius gestantur.

CAP. 42.

Acta factionum, quando puer porphyrogenitus natus est.

Duae factiones posteaquam ad phialam sigmatis ascenderunt, cantores dicunt: *Dominis*; populus: *Dies victoriis insignis*. Cantores: *Et quid contingat Dominis?* populus: *Corrobora eos*; imo, *Domine, tu ipsos serva!* imo, *Domine, dies haec victoriis insignis est*. Cantores: *Augustabus*; populus: *Victoriis insignis dies*. Cantores: *Et quid contingat ipsis?* populus: *Tu ipsas corrobora!* imo, *Domine, tu ipsas conserva!* imo, *Domine, insignis victoriis est haec dies*. Cantores: *Senutui*; populus: *Dies haec victoriis insignis est*. Cantores: *Quid huic contingat?* populus: *Tu ipsum corrobora*, imo, *Domine, pulchra victoriis est haec dies*. Cantores: *Exercitibus*; populus: *Victoriis insignis est haec dies*. Cantores: *Et quid ipsis contingat?* populus: *Tu ipsos corrobora*, imo, *Domine, tu eos serva*, imo, *Domine, insignis victoriis est haec dies*. (II.) Illis finitiss,

λὰς ἡμέρας καὶ ἀγαθὰς ὁ Θεὸς παρώσχη τοῖς ὀρθοδόξοις δε-
 σπότηις" ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράτται „ὁ Θεὸς καλαῖς
 ἡμέραις πλεοράσει τὴν βασιλείαν" ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ
 κράτται „ὁ Θεὸς καλὰς ἡμέρας καταπέμψει τοῖς δεσπότηις"
 5 ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράτται „ὁ Θεὸς καλὰς ἡμέρας κα-
 ταπέμψει ταῖς αὐγούσταις σὺν τοῖς πορφυρογεννήτοις" ὁ D
 λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράτται „τελείας νίκας ὁ Θεὸς χορη-
 γήσει ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα" ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κρά-
 τται „ὁ Θεὸς καλὰς ἡμέρας καὶ καλὰ γενέθλια παρώσχη τῷ
 10 τεχθέντι ὑμῖν ὁ δεῖνα τῷ πορφυρογεννήτῃ" ὁ λαὸς ὁμοίως
 ἐκ γ'. οἱ κράτται „πνεῦμα τὸ πανάγιον, τὰς αὐγούστας σκέ-
 πασον" ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράτται „μήτηρ τοῦ
 Θεοῦ ἡμῶν, φύλαττε τὰ πορφυρογέννητα" ὁ λαὸς ὁμοίως
 ἐκ γ'. οἱ κράτται εἶς „ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, τοὺς δεσπότης φύ-
 15 λαττε" ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράτται „Κύριε, ζωὴν αὐ-
 τῶν διὰ ζωὴν ἡμῶν" ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. καὶ λέγουσι Ed. L. 128
 πάντες „πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεός."

ΚΕΘ. μγ'.

Ἔσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ χειροτονίᾳ καίσαρος.

20 Αἰτήσις γίνεται τῆς συγκλήτου καὶ πάντων τῶν στρατευ-
 μάτων, καὶ ὅτε κελεύουσιν οἱ δεσπότηι, τῆς ὑποσχέσεως γενο-

4. τοὺς δεσπότης cod. 14. θεὸς ἅγιος ed.

cantores alia deinde acta recitant: *Pulchras ac felices dies Dominis,*
veram religionem servantibus, Deus tribuat! populus eodem ter.
 Cantores: *Felicibus diebus Deus regnum impleat!* populus eodem
 modo ter. Cantores: *Deus felices dies Dominis concedat!* populus
 similiter tribus vicibus. Cantores: *Deus felices dies Augustas et por-*
phyrogenitis concedat; populus eodem ter. Cantores: *Perfectas*
victorias Deus N. et N. tribuat; sic populus ter. Cantores: *Deus felices*
dies ac natales porphyrogenito, quem suscepistis, concedat! popu-
 lus eodem modo ter. Cantores: *Spiritus sanctissime, Augustas tue-*
re; populus eodem modo. Cantores: *Mater Dei nostri, serva por-*
phyrogenitos; populus similiter. Cantores: *Deus sancte, Dominos*
serva! populus eodem modo. Cantores: *Domine, vitam eorum ex*
nostra vita; populus eodem modo. Postremo omnes: *Deus imperium*
vestrum diuturnum esse iubeat!

CAP. 43.

Observanda in Caesaris electione.

Senatus et omnis exercitus de promovendo Caesare sententia
 postulatur, quo facto, et, si Domini iubent, quando electio in san-

μένης τῆ ἀγίᾳ κυριακῇ τῆς ἀγίας ἀναστάσεως, γίνεται οὕτως. τῆ αὐτῆ ἡμέρᾳ προέρχονται τάχιον πάντες οἱ ἄρχοντες καὶ στρατεύματα εἰς τὸ τριβουνάλιον τῆς ἀραιίας ἐξωθεν τῶν ἰθ' ἀκουβίτων, καὶ εὐφημοῦσι τοὺς βασιλεῖς κατὰ τὸν ὁμοιον Β τρόπον. καὶ αἰτοῦνται διὰ τὸν καίσαρα, καὶ συντόμως λαμ-5 βάνουσιν ἀπόκρισιν, εἴτε αὐτοῦ τοῦ βασιλέως ἐξερχομένου, εἴτε δηλοποιούντος αὐτοῖς, καὶ σιωπῶσιν. καθέζονται δὲ οἱ δεσπότες ἐν τῷ μεγάλῳ τρικλίνω τῶν ἰθ' ἀκουβίτων, καὶ εἰς-
 Ms. 98. a ἐρχεται ὁ πατριάρχης τάχιον, καὶ ἐκδέχεται εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον, καὶ κωθεθέντων τῶν δεσποτῶν, δέχονται τὸ σέ-10 κρετον, βῆλον ἅ, τοὺς μαγίστρος, καὶ τὰ λοιπὰ βῆλα κατὰ τάξιν, ὡς ἔχει συνήθεια, καὶ ὅτε εἰσέλθωσι τὰ βῆλα καὶ πληρωθῶσι, κελεύουσιν οἱ δεσπότες λαλῆσαι αὐτοῖς τὰ περὶ τοῦ
 C τὰ στέμματα αὐτῶν, καὶ πάντων συναινούντων ἐπὶ τῆ χει-15 ροτονίᾳ τοῦ καίσαρος, νεύουσιν οἱ δεσπότες τῷ πραιποσίτῳ καὶ λέγει „κελεύσατε,” καὶ ἐπεύχονται. καὶ ἐξέρχεται τὸ σέκρετον, καὶ ἴστανται οἱ πατριῆκοι κοινοσιτώριον εἰς τὸν πόρτηκα τῶν ἰθ' ἀκουβίτων, οἱ δὲ λοιποὶ συγκληρικὸὶ ἐξέρχονται καὶ ἴστανται εἰς τὰ γραδῆλια τῆς ἀραιίας ἐνθεν κἀκείθεν τοῦ-20 ἡλιακοῦ, τὰ δὲ σκῆπτρα καὶ τὰ λάβουρα καὶ πάντα τὰ σκευῆ καὶ ὁ σταυρὸς ἴστανται ἐν τῷ τριβουναλίῳ καὶ πᾶς ὁ λαὸς, καὶ τιθέασιν ἀντιμίσιον ἐν τῷ τριβουναλίῳ, ἐν ᾧ κένται αἱ χλαμύδες μετὰ τῶν φιβλῶν καὶ τῶν περιεφραλαί-
 4. βασιλεῖς. κατὰ ed. 15. συναρνούτων ed.

eta dominica sanctae resurrectionis celebratur, ita instituitur. Procedunt dicto die statim omnes proceres et copiae militares ad tribunal arcae, quod extra XIX accubitus est, et Imperatoribus acclamant eodem modo. Tum ob Caesarem precantur et brevi responsum accipiunt, dum aut Imperator ipse progreditur, aut id per alium edit, et silent. Domini in magno triclinio novendecim accubituum consistunt, patriarcha vero celeriter ingressus, in S. Stephani exspectat, et postquam consederunt Domini, secreti velum primum, magistros, deinde reliqua vela pro more excipiunt, quibus omnibus, nullo deficiente, ingressis, iubent Domini, dibetesia, chlamydes et coronas suas gestantes, ut de Caesare sermo instituat, et quando omnes in electione Caesaris consentiunt, Domini praeposito signum dant, qui dicit: *Iubete*. Tunc post faustas acclamationes secretum discedit, patricii consistorium in porticu XIX accubituum constituunt, reliqui senatores abeunt et in gradibus arcae ab utroque solarium lateri, scepra vero et labara et vasa omnia cum cruce et populo universo in tribunali consistunt, ubi etiam antimensis collocatur,

ων, ἤτοι τὰ λεγόμενα καισαρῖκια. (B.) Καὶ ἐξέρχονται οἱ δὲ δεσπότες ἅμα τοῦ πατριάρχου, καὶ δέχονται οἱ πατρίκιοι ἐν τῇ πόρτῃ, καὶ ὀψικεύοντες τοὺς δεσπότες ἐξέρχονται ἐν τῇ τριβουναλίῳ, καὶ ἵστανται οἱ πατρίκιοι εἰς τὰ γραδῆλια ἐνθεν κάκειθεν, οἱ δὲ δεσπότες ἀνέρχονται ἐν τῇ ἡλιακῷ μετὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ εὐθέως ὁ βασιλεὺς προσομιλεῖ τῷ λαῷ, εἴ τι βούλεται, καὶ εἴ τι ἔχουσιν ἀποκριθῆναι ὁ λαὸς, ἀποκρίνονται. καὶ ἐπιτρέπει ὁ βασιλεὺς τῷ πραιποσίτῳ καὶ τῷ μαγίστῳ, καὶ ἀπέρχονται καὶ φέρουσι τοὺς ὀφείλοντας 10 χειροτονηθῆναι ἀπὸ διβητησίων καὶ κμικοτούβων. τὰ γὰρ Ed. L 129 γλανίδια καὶ τὰ φιβλία ἐπάνω τῶν γλανιδίων καὶ τὰ καισαρῖκια εἰς πλάγια τῶν γλανιδίων, καὶ ἐπίκεινται εἰς τὸ ἀντιμίσιον, καὶ ὁ μὲν πατριάρχης ἵσταται ἔμπροσθεν τοῦ ἀντιμίσιου, οἱ δὲ δεσπότες ἐνθε κάκειθεν αὐτοῦ, καὶ ὀπισθεν τοῦ 15 πατριάρχου ὁ διάκονος, καὶ οἱ ὀφείλοντες χειροτονηθῆναι καισαρες ἵστανται ὀπισθεν τοῦ διακόνου. καὶ λαμβάνουσι οἱ δεσπότες καὶ οἱ καισαρες κηροὺς καὶ ἄπτουσι, καὶ λέγει ὁ διάκονος· „ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν” στρέφεται οὖν ὁ βασιλεὺς κατὰ ἀνατολὰς καὶ ἀποκρίνεται· „Κύριε ἐ- 20 λήσων.” καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι τὸν διάκονον τὴν λιτανεῖαν Ms. 98. b καὶ ἀποκριθῆναι τὸν λαὸν „σὺ Κύριε,” ἀπόρχεται ὁ πατρι- B ἀρχῆς τῆς εὐχῆς τὸ „δέσποτα Κύριε” καὶ δι.ε πληρώσῃ τὴν εὐχὴν μέχρι τοῦ „γὺν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων,” καὶ ἀποκριθῆναι τὸν λαὸν „ἀμήν,” ἐπαίρει ὁ πα-

12. καὶ om. ed. 14. ἐνθεν ed. Cf. Reisk. ad h. l. 16 τοσ δια-
κόνου ed.

culi chlamydes cum fibulis et capitulis ornamentis, quae et caesaricia dicuntur, imposita sunt. (II.) Dominos cum patriarcha progressos patricii in porticu excipiunt, eosque stipantes, ad tribunal procedunt, in culus gradibus ab utroque latere subsistunt; Domini vero cum patriarcha ad solarium ascendunt, ubi Dominus, si lubet, cum populo conversatur, qui si quid habet, id ad Imperatorem defert. Praepositus et magister Imperatoris iussu abeunt, et ad Caesaris dignitatem provehendos in dibetesiis et campotubis adducunt. Tunicae enim et fibulae super tunicis, et caesaricia in latere tunicarum in antimensio iacent, ad quod patriarcha, Domini ad utrumque latus eius, et a tergo patriarchae diaconus, post hunc ii, qui Caesaris dignitate ornandi sunt, subsistunt. Tunc Domini et Caesares cereos sumunt, eosque accendunt: diaconus dicit: *In pace Domini precemur*; huic Imperator, facie ad orientem conversa, respondet: *Domine, miserere*. Litania a diacono completa, postquam populus respondit: *Tu, Domine, patriarcha preces: Deus ac Domine noster*

τριάρχης τὸ χλανίδιον ἐπικείμενον εἰς αὐτὸ τὸ φιβλίον καὶ ἐπιδίδωσι τοὺς βεστήτορας, εὐθέως ἀπλοῦσιν αὐτὸ οἱ βεστήτορες, κρατοῦντες αὐτὸ ἔμπροσθεν τῶν δεσποτῶν. (Γ.) Καὶ φέροι ὁ πραιπόσιτος καὶ ὁ μύγιστρος τοὺς προβληθέντας, καὶ παριστῶσιν αὐτοὺς τοῖς δεσπόταις, καὶ ἐφαπλοῦσιν οἱ δεσπότηαι τὰς χεῖρας, καὶ κρατοῦσι τὴν χλαμύδα, καὶ περιβάλλουσι τοὺς καίσαρας καὶ φιλοῦσιν αὐτοὺς, καὶ ἀποκρίνεται ὁ λαὸς, ἦτοι οἱ κράταται, λέγοντες „εὐτυχῶς, εὐτυχῶς” καὶ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου τὸ αὐτό. καὶ εὐθέως ὁ πατριάρχης κατασφραγίζει πρὸς τὸν λαὸν τρίτον τὰ κατὰ συνήθειαν τρία σταυροῖα καὶ λέγει „εἰρήνη πᾶσιν” καὶ ἀποκρίνεται ὁ λαὸς „καὶ τῷ πνεύματί σου.” καὶ λέγει ὁ διάκονος· „τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν” καὶ ὁ λαὸς „σὺ Κύριε!” καὶ κύπτοντος τοῦ λαοῦ μικρὸν μέρος, καὶ ὁ πατριάρχης κύψας καὶ οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ καίσαρες, λέγει ὁ πατριάρχης τὴν 15 δευτέραν εὐχὴν. καὶ ὅτε πληρώσῃ τὴν εὐχὴν, καὶ ἀποκριθῆ ὁ λαὸς τὸ „ἀμήν,” ἐπαίρει ὁ πατριάρχης τὰ καισαρῖκια, φιλῶν αὐτὰ, καὶ ἐπιδίδωσι τοῖς δεσπόταις, καὶ λαμβάνοντες οἱ 20 δεσπότηαι, φιλοῦσιν αὐτὰ καὶ ποιοῦσι φιλησθαι καὶ τοὺς καίσαρας. καὶ εὐθέως κατασφραγίζουσιν οἱ δεσπότηαι μετ’ αὐτῶν τῶν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτῶν, κατονομάζοντες τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας τριάδος, βάλλουσιν αὐτὰ εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ χειροτονουμένου καισαρος, καὶ εὐθέως ἀνακράζουσι τὰ μέρη καὶ πῦς

1. καὶ ante ἐπικείμενον excidisse putat R. 6. καὶ κρατοῦσιν-καίσαρας om. ed. 16. ἀποκρίνεται ed. 21. καὶ ὄνομα pro κατονομ. ed. 22. αὐτὰ R., αὐτὸ cod. et ed. εἰς κεφ. ed.

orditur, iisque ad verba: *Nunc et semper et in saecula saeculorum*, recitatis, postquam populus respondit: *Amen*, patriarcha tunicam sibilac impostam tollit et vestitoribus tradit, quam statim evolutam coram Dominiis tenent. (III.) Quo facto, praepositus et magister promotos in conspectum Dominorum adducit, qui manus pandunt, et chlamyde sublata Caesares induunt eosque osculantur: factionarii seu cantores dicunt: *Feliciter, feliciter*, idemque populus ter repetit. Tunc patriarcha ter cruce populum, ut ipsi mos est, signans, dicit: *Pax omnibus*; populus respondet: *Et spiritui tuo*. Diaconus: *Capita nostra Domino inclinemus*; populus: *Tu Domine*. Tunc populus caput paulisper inclinat, quod et patriarcha et Imperatores et Caesares faciunt; preces vero secundas patriarcha instituit. Quibus finitis, populus: *Amen* dicit, ipse vero caesaricia sublata osculatur et Dominiis tradit, qui ea quoque osculatur ac Caesaribus osculanda tradunt. Cum his deinde supra caput sublatis signum crucis faciunt, invocato S. Trinitatis nomine, post electi Caesaris capiti imponunt, dum factiones interea et populus omnis acclamant:

ὁ λαὸς, οἱ κράτται· „φιλικήσιμε, φιλικήσιμε, φιλικήσιμε”
καὶ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „φιλικήσιμε.” οἱ κράτται· „πολλὰ τὰ
ἔτη τῶν βασιλέων, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα μεγάλων βασιλέων
πολλὰ τὰ ἔτη, Θεοπροβλήτων βασιλέων” καὶ τὰ ἱζῆς. (Δ.)
5 Καὶ ὅτε πληρωθῆ ἡ εὐφημία καὶ ἀναγόρευσις τῶν καισάρων, Ed. L. 130
εἰσέρχονται οἱ δεσπόται μετὰ τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν και-
σάρων εἰς τὸν τρικλίνον τῶν ἰθ' ἀκουβίτων, καὶ καθέζονται Ms. 99. a
ἐν σελλίοις, καὶ οἱ καισαρες ἔνθεν κἀκεῖθεν. καὶ εὐθέως τὰ
σκεύη καὶ τὰ μέρη καὶ πῦς ὁ λαὸς ἀπέρχονται καὶ ἵτανται
10 οἰεῖς τοὺς τόπους αὐτῶν, καὶ καθεσθέντων τῶν δεσποτῶν, εἰσ-
έρχονται οἱ διδύπτες τὴν ἀγάπην ἀπὸ πλαγίου, καὶ προσκνυ-
νοῦσι τὰ δύο γόνατα τοῦ μεγάλου βασιλέως, ὁμοίως καὶ τοῦ
μικροῦ, καὶ προσκνυνοῦσιν ἐν γόνατον τοῦ καισαρος τοῦ ἐκ
δεξιῶν καὶ ἐν τοῦ ἐξ εὐωνύμων, καὶ προσκνυνοῦντες δίδωσι
15 καὶ τὴν ἀγάπην. καὶ ὅτε πληρώσουσι τὰ ἀπὸ πλαγίου, εἰσ- B
έρχεται τὸ σέκρετον ὄλον, βῆλον ἅ, οἱ μάγιστροι, καὶ τὰ
λοιπὰ βῆλα κατὰ τάξιν, ὡς ἔχει ἡ συνήθεια, καὶ προσκνυνοῦ-
σα ἢ σύγκλητος δίδωσι τὴν ἀγάπην, καὶ πληρωσούσης, λέγει
ὁ πραιπόσιτος ἀπὸ κελεύσεως τὸ „κελεύσατε.” καὶ ἐξέρχον-
20 ται καὶ ἀλλάσσουν οἱ δεσπόται τοὺς λώρους καὶ τὰ στέμ-
ματα, ὁμοίως καὶ οἱ καισαρες τοὺς λώρους καὶ τὰ καισαρῆ-
κια, καὶ ἐξέρχονται, καὶ πληροῦται πᾶσα ἡ ἀκολουθία τῆς
ἑορτῆς, ὡς ἦν τυπικόν. εἰς δὲ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν κοινω-

4. Θεοπροβλήτω βασιλεῖ ed. 7. εἰς τὸ ed. 13. γόνυ ed.

cantores quidem: *Felicissime, felicissime, felicissime*; populus ter:
Felicissime. Cantores: *Multos annos Imperatoribus! N. N. magnis Impe-*
ratoribus multos annos! a Deo promotis Imperatoribus, et quae se-
quuntur. (IV.) Hac acclamatione et Caesarum inauguratione peracta,
Domini cum patriarcha et Caesaribus triclinium XIX accubitorium ingres-
si, in thronis, et ad utrumque latus eorum Caesares consistunt. Tunc
staliu vasa, factiones et omnis populus abeunt, in locis suis subsi-
stunt, et consistentibus Dominis, a latere agapen distribuentes In-
trant, genua magni et minoris Imperatoris osculantur, ita ut unum
genu Caesaris ad dextram, unum ad sinistram assidentibus venerentur,
ad haec etiam agapen distribuunt. Quibus omnibus peractis, secre-
tum totum intrat, velum primum, magistri, et cetera suo ordine, ut
more receptum est; senatus, adoratione facta, agapen dat, qua dis-
tributa, praepositus a mandato dicit: *Iubete*. Tunc egressi Domini
lora et coronas, Caesares lora et caesaricia mutant et abeunt, et
omne officium festi, ut in typico praescriptum est, celebratur. Ad
agapen et communionem primum Domini cumque ipsis Caesares ab-

νίαν πρῶτον οἱ δεσπότες, καὶ μετ' αὐτῶν οἱ καίσαρες, καὶ εἰσέρχονται ὁμοῦ ἐν τῷ μηταωρίῳ, καὶ πληροῦνται πάντα κατατὰ τάξιν τῆς ἐορτῆς, ὡς ἦν τυπικόν.

Ἀκτολογία τῶν δῆμων ἐπὶ χειροτονίᾳ καίσαρος.

Τῶν δεσποτῶν διερχομένων μετὰ καὶ τοῦ πατριάρχου⁵ διὰ τοῦ μεγάλου τρικλίνου τῶν εἰς ἀκουβίτων, μῆπω φθασάντων ἐν τῷ ἡλιακῷ τοῦ τριβουναλίου, ἐν ᾧ προαποτίθεται ἀντιμίσιον, εἰς ὃ πρόκεινται ἢ τε χλαμύς καὶ ὁ στέφανος, ἡ γων τὰ καισαρῖκία, λέγουσιν οἱ κράται· „ἀνάτειλον ἢ ἐνθεος βουσιεῖα” ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἀνάτειλον.” οἱ κράται· „ἀνάτειλον ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα αὐτοκράτορες Ῥωμαίων.” ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἀνάτειλον.” οἱ κράται· „ἀνάτειλον οἱ θεράποντες τοῦ Κυρίου.” ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἀνάτειλον.” οἱ κράται· „ἀνάτειλον ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα ἀγνούσται τῶν Ῥωμαίων” ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „ἀνάτειλον.” οἱ κράται· „ἀνάτειλον οἱ 15 δεσπότες σὺν ταῖς ἀγνούσταις.” ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἀνάτειλον.” καὶ δὴ ἐξερχομένων τῶν δεσποτῶν καὶ ἰσταμένων ἐπὶ τοῦ ἡ-
Ed. L. 131. αἰακοῦ τοῦ αὐτοῦ τριβουναλίου, τοῦ πατριάρχου ἰσταμένου ἐν τῷ ἀντιμίσῳ καὶ τοῦ διακόνου ὀπισθεν αὐτοῦ, κατασφρα-
Ma. 99. βγίζουσιν οἱ δεσπότες τὸν λαὸν ἐκ τρίτου, καὶ εἰς οὕτως λέ-20

1. καὶ ante εἰσέρχ. om. ed. 9. Pro λέγουσιν ed. καὶ.
ΣΧΟΛ. Ἰστέον, ὅτι ἐν οἷς τόποις ἰστανται οἱ τῆς συγχλήθου καὶ οἱ ἀρχοντες καὶ τὰ β' μέρη καὶ πᾶς ὁ λαὸς, ὁ, τε σταυρὸς καὶ τὰ σκῆπτρα καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῷ στενωπῷ τῆς ἀγνούσταις, ἰστανται καὶ ἐν τῇ χειροτονίᾳ τοῦ καίσαρος.

eunt, simulque metatorium intrant, omniaque secundum ordinem festi, ut in typico seu ordinario est, aguntur.

ACCLAMATIO FACTIONUM IN PROMOTIONE CAESARIS.

Domini cum patriarcha per magnum triclinium XIX accubituum procedunt, ac nondum ipsis solarium tribunalis, in quo ara cum chlamyde et corona seu caesariciis ante reposita fuit, ingressis, cantores acciunt: *Appareat divina maiestas!* populus ter: *Appareat.* Cantores: *Appareant N. N. Imperatores Romanorum;* populus ter: *Appareant!* Cantores: *Appareant famuli Domini;* populus ter: *Appareant.* Cantores: *Appareant N. et N. Augustae Romanorum!* populus ter: *Appareant.* Cantores: *Appareant Domini cum Augustabus;* populus ter: *Appareant.* Egressi autem Domini et in solarium tribunalis constituti, dum patriarcha in antimensio, post hunc diaconus stat, populum ter signant, duae factiones dicunt: *Sanctus, sanctus, sanctus* etc., et precauter voce modulata hunc in modum:

γουσι τὰ δύο μέρη „ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος,” καὶ αἰτοῦνται ἀπὸ φθογγῆς, λέγοντες· „δεσπότης τῆς οἰκουμένης, δέξασθε τοὺς δούλους ὑμῶν παρακαλοῦντας, ὡς δούλοι τολμῶμεν παρακαλέσαι, μετὰ φόβου δυνωποῦμεν τοὺς δεσπότης, καὶ ἄνευξικάως παρακλήθητε, ἃ εὐεργέται, εἰς τὴν δέξιν τοῦ λαοῦ ὑμῶν, δεσπότης, χαροποιήσατε τοὺς δούλους ὑμῶν, δεσπότης, ὑπὲρ εὐφροσύνης τῆς πόλεως ὑμῶν δυνωποῦμεν· ἐπιφανείσθω τοῖς δούλοις ὑμῶν ὁ καίσαρ, παρακαλοῦμεν οἱ δούλοι ὑμῶν, δεσπότης, εἰς δόξαν μεγίστην τῆς συγκλήτου, εἰς εὐτυχίαν μεγίστην τῶν στρατοπέδων, εἰς χαρμο-^Bσύνην τῶν ὑμῶν, εὐεργέται.” (B.) Καὶ ὅτε γένηται τὸ νεῦμα παρὰ τοῦ πραιποσίτου τοῦ σιγῆσαι τὰ μέρη εἰς τὸ λαλῆσαι τὸν βασιλέα πρὸς τὸν λαὸν καὶ εἰς τὸ τέλος δῶσαι εὐχὴν, ἀνακραίουσιν οἱ κράται καὶ λέγουσι· „τῆς δεήσεως ἡμῶν ¹⁵εἰσήκουσαν οἱ στεφοδοῦται, εὐφράναντες τὸν λαὸν αὐτῶν μεγάλως, χαροποιήσαντες τὴν πολιτείαν οἱ δεσπότης, εἰς πλάτος καὶ αὐξῆσιν τῶν Ῥωμαίων, εὐδοκίᾳ τοῦ στέφαντος ὑμῶν, εὐεργέται. ἀλλ’ ὁ πάντων ποιητῆς καὶ δεσπότης τοὺς χρόνους ὑμῶν πληθύνει σὺν ταῖς ἀγούσαις καὶ σὺν τῇ καί-^Cσαρι, τὸ κράτος ὑμῶν φυλάξει εἰς πλήρη χρόνων ἐν τῇ πορφύρᾳ, εἰσακούσει ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ ὑμῶν, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα φιλόχριστοι ἐν Θεῷ, νικᾶτε.” καὶ δὴ τοῦ μέλλοντος γενέσθαι καίσαρος ἱσταμένου ὀπισθεν τοῦ διακόνου, λαμβιά-

4. παρακαλέσαι μετὰ φόβου, ed. 8. ἐπιφανέτω cod., leg. ἐπιφανήτω. 11. τῶν δούλων ὑμῶν conl. R. 13. δώσε cod. 17. εὐδοκία cod.

Domini orbis terrarum, excipite servos vestros obstantes: ut servi audent precari: cum timore veneramur Dominos: benevolens, o Domini munifici, ad preces populi vestri attendite: gaudio servos vestros, o Domini, perfundite: ob salutem urbis vestrae vultu ad terram demisso precamur. Appareat servis vestris Caesar, rogamus nos servi vestri, o Domini, ad gloriam maximam senatus, felicitatem perfectam castrorum ac laetitiam vestram, Domini benigni. (II.) Postquam vero a praeposito signum factionibus, ut silcant, datum est, et Imperator ad populum verba fecit ac tandem preces recitavit, cantores voce elata dicunt: *Preces nostras coronarum datores, qui populum vestrum summae laetitiae participem fecerunt, audivere: audiverunt Domini, qui rempublicam ad florem et incrementum Romanorum exhilararunt, beneplacito eius, qui vos, benefactores, corona ornavit. At creator verum omnium ac dominus tempora vobis, Augustabus et Caesari diuturna concedat, ac robur vestrum diutissime in purpura custodiat! exaudiat Deus populum vestrum, N. et N. Christi amantes, in Deo vincite. Dum vero futurus Caesar pone diaconum stat, cercos a praeposito Domini et*

νοσι τοὺς κηρὸς παρὰ τοῦ προμιοσίτου οἱ τε δεσπότηαι καὶ αὐτὸς ὁ μέλλων γενέσθαι καῖσαρ, καὶ διὰ τῆς τρισσῆς προσκυρήσεως ἀπενχεριστοῦσι τῇ Θεῇ, καὶ στρέφεται ἄπας ὁ λαὸς κατὰ ἀνατολὰς, ἰσαγομένου τοῦ μέλλοντος γίνεσθαι καίσαρος παρὰ τε τοῦ προμιοσίτου καὶ τοῦ πρώτου μαγίστρου, 5 καὶ λέγει ὁ διάκορος· „ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.”

D καὶ ὁ λαὸς „Κύριε ἐλέησον.” καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι τὸν διάκορον ἀπύρχεται ὁ πατριάρχης τὴν εὐχὴν, καὶ δὴ τοῦ πατριάρχου τὴν εἰωθυῖαν πληροῦντος εὐχὴν, καὶ τοῦ λαοῦ ἀποκρινομένου τὸ „ἀμήν,” αἶψαι ὁ πατριάρχης τὴν χλαμύδα 10

Ms. 100. a καὶ ἐπιδίδωσι τοῖς βεστήτοροι, οἱ δὲ βεστήτορες ἀπλοῦσιν αὐτὴν ἔμπροσθεν τῶν δεσποτῶν, καὶ φέρει ὁ προμιοσίτος καὶ ὁ πρώτος μάγιστρος τὸν χειροτονοῦμενον καίσαρα, καὶ εὐθὺς ἀπλοῦσιν οἱ δεσπότηαι τὰς χεῖρας καὶ κρατοῦσι τὴν χλαμύδα, καὶ περιτιθέουσι τῇ καίσαρι, καὶ φιλοῦσιν αὐτὸν, 15

Ed. L. 13 καὶ λέγουσιν οἱ κηράται „εὐτυχῶς, εὐτυχῶς, εὐτυχῶς” καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' τὸ αὐτό. (I.) Καὶ εὐθὺς ὁ πατριάρχης κατασφραγίζει πρὸς τὸν λαὸν τρίτον, καὶ λέγει „εἰρήνη πᾶσιν.” ὁ λαὸς „καὶ τῇ πνεύματί σου.” εἶτα λέγει ὁ διάκορος· „τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῇ Κυρίῃ κλίνωμεν.” καὶ τῆς 20 συνήθους τάξεως τῆς κεφαλοκλισίας τελουμένης, δηλονότι κεφαλοκλινόντων καὶ τῶν βασιλέων καὶ τοῦ καίσαρος, καὶ μετὰ τὴν τελείωσιν τῆς εὐχῆς αἶψαι ὁ πατριάρχης τὸν στέφανον, ἧτοι τὸ καισαρίκιον, φιλῶν αὐτὸ, καὶ ἐπιδίδωσιν αὐτὸ τῇ βασιλεῖ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀσπάζεται αὐτὸ, καὶ ποιεῖ φιλή- 25

6. καὶ om. cd.

candidatus caesareae dignitatis sumunt, ac ter repetita adoratione gratias Deo agunt, omnis vero populus ad orientem faciem convertit. Interea dum futurus Caesar a praeposito et primo magistro adducitur, diaconus dicit: *In pace Domini precemur*; populus: *Domine miserere!* quo facto, preces solennes patriarcha orditur, quibus finitis, postquam populus: *Amen*, respondit, patriarcha chlamydem tollit eamque vestitoribus tradit, vestitores coram Dominis explicant, praepositus et primus magister designatum Caesarem adducunt, statimque Domini manus expandunt, chlamydem tenent eaque Caesarem vestiunt, vestitum osculantur, et cantores dicunt: *Feliciter, feliciter, feliciter!* populus idem ter repetit. (III.) Tunc patriarcha ter populum cruce signat et dicit: *Pax vobis*; populus: *Et spiritui tuo*. Porro diaconus: *Capita nostra Domino inclinamus*. Peracto autem solenni ritu inclinationis capitis, scilicet postquam Imperatores aequae ac Caesar caput inclinarunt, precesque finitae sunt, patriarcha coronam seu caesaricum sumit, idque osculatus Imperatori

σαι αὐτὸ καὶ τὸν καίσαρα, καὶ εὐθέως κατασφραγίζει ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ λέγων· „εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ πνεύματος ἁγίου.” καὶ εἰδ' οὕτως περιτίθησι τὸν στέφανον εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ χειροτονουμένου βασιλέως, καὶ λέγουσιν οἱ κράκται· „φιλικλήσιμε, φιλικλήσιμε, φιλικλήσιμε,” καὶ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „φιλικλήσιμε,” καὶ εἰδ' οὕτως γίνεται ἡ εὐφημία „πολλὰ τὰ ἔτη” καὶ τὰ ἔξῃ, ἐν δὲ τῷ τελευτᾷ· „πολλὰ τὰ ἔτη τοῦ εὐτυχιστάτου καίσαρος.” εἶτα· „ἡμεῖς δοῦλοι τῶν βασιλέων, ἡμεῖς δοῦλοι τοῦ καίσαρος, υἱὸς Θεοῦ, ζωὴν αὐτοῖς, υἱὸς Θεοῦ, νίκην αὐτοῖς,” καὶ ὅτε πληρωθῇ ἡ εὐφημία, εἰσέρχονται οἱ δεσπύται μετὰ τοῦ πατριάρχου καὶ τοῦ καίσαρος εἰς τὸν τρικλίσιον τῶν εἰσκουβίτων, καὶ καθέζονται, καὶ ἐπιτελεῖται ἡ προυσκύνησις.

ΚΕΦ. μδ'

C

15 Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ χειροτονίᾳ νωβελισμοῦ.

Πρὸ μῦθς δίδονται ἀπόκρισις εἰς ἐορτὴν τοῦς δημῶνχους καὶ τῷ ἡγερενδαρίῳ, καὶ μνηύεται πῦσα ἡ σύγκλητος, ἵνα πρῶτ' ἐλθῶσι μετὰ ἀλλαξίμων, καὶ τὸ πρῶτ' ἀλλάσσει πῦσα ἡ σύγκλητος καὶ τὰ ἀξιώματα τῶν σχολῶν καὶ τῶν λοιπῶν ταρογμάτων, καὶ παραλαμβάνουσι τὰ σκεύη πρὸς τὸ ὀψικεῦσαι τοῦς Ms. 100. b δεσπύτας. καὶ πάντων εὐτρεπισθέντων, ἔρχεται ὁ πατριάρχης καὶ εἰσέρχεται διὰ τῆς δάφνης εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον,

5. φιλ. φιλ. καὶ — φιλ. om. ed. 7. πολλά ἔτη ed.

tradit, qui id etiam osculatur osculandumque Caesari tradit, statimque super capite eius signum facit ac dicit: *In nomine patris et filii et spiritus sancti*. Sic quoque coronam capiti designati Caesaris imponit, cantores dicunt: *Felicissime, felicissime, felicissime*; tum populus ter: *Felicissime*, deinde acclamant: *Multos annos et rel.*; postremo: *Multos annos felicissimo Caesari*; deinde: *Nos servi Imperatorum, nos servi Caesaris, filii Dei, da ipsis ritum, filii Dei, da ipsis victoriam!* Peracta vero acclamatione, Domini cum patriarcha et Caesare triclinium novendecim accubituum intrant, consident, et adoratio peragitur.

CAP. 44.

Observanda in promotione Nobilissimi.

Pridie unius dici demarchis et rescredario mandatum de festo datur, omniue senatui indicatur, ut sequenti mane cum mutatoris veniant, quare eo die omnis senatus aeque ac praefecti scholarum ac reliquorum ordinum vestes mutant, vasaque ad deducendos in obsequio Dominos adducunt. Paratis omnibus, patriarcha venit per-

Ἐκδέχεται τοὺς δεσπότης, καὶ ἐξέρχονται τὰ σκεύη πάντα καὶ ὁ σταυρὸς ἐν τῇ τριβουναλίῳ τῶν ἰθ' ἀκουσίτων, ὁμοίως καὶ τὰ μέρη καὶ οἱ τῆς πόλεως καὶ τὰ στρατεύματα· ὁ δὲ τῆς καταστάσεως εὐτρεπίζει τὰ βῆλα εἰς τὸν πόρτηκα τῶν ἰθ' ἀκουσίτων, ὡς ἔχει ἡ συνήθεια, καὶ καθέζονται οἱ δεσπότης εἰς τὸν αὐτὸν τρίκλινον ἐν σελλίοις, φερούντες τὰ διβητήσια καὶ τὰς χλαμύδας καὶ τὰ στέμματα, καὶ εἷς καῖσαρ καθέζεται ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ ἐνωπύμων, καὶ νεύουσιν οἱ δεσπότης τῷ πραιποσίτῳ, καὶ ἐξέρχεται μετὰ ὄστιαρίων καὶ προσκαλεῖται

Ed. L. 133 βῆλον ἅ, τὸν κουροπαλάτην· δεύτερον, μαγίστρους· γ', τοὺς 10 πατρικίους, καὶ τὰ λοιπὰ βῆλα κατὰ τάξιν, ὡς ἔχει ἡ συνήθεια. καὶ ὅτε πληρωθῇ πάντι τὰ βῆλα καὶ σταθῇ τὸ σέκρετον ὄλον, κελεύουσιν οἱ δεσπότης λαλῆσαι αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ νοβελησίμου, καὶ εἴ τι βούλονται, ἀνταποκρίνονται. (B.) Καὶ νεύουσιν οἱ δεσπότης τῷ πραιποσίτῳ, καὶ λέγει „κελεύ- 15 σατε” καὶ ἐπενυχόμενοι ἐξέρχονται, καὶ ἐξέρχεται ἡ σύγκλητος καὶ ἴστανται εἰς τὰ γραδῆλια τοῦ τριβουναλίου ἐνθεν κἀκεῖθεν τοῦ ἡλιακοῦ. οἱ δὲ πατρικίους ἴστανται εἰς τὸν πόρτηκα τῶν ἰθ' ἀκουσίτων κονισσιῶριον, καὶ εὐθὺς ἐξέρχονται οἱ δεσπότης ἅμα τῶν καισάρων καὶ τοῦ πατριάρχου, καὶ 20 B δέχονται αὐτὸν οἱ πατρικίους ἐν τῇ πορτῆκῳ, καὶ εὐθὺς πίπτουσι, καὶ λέγει ὁ τῆς καταστάσεως „κελεύσατε.” καὶ ἐξέρχονται καὶ ἴστανται εἰς τὰ γραδῆλια τοῦ τριβουναλίου ἐνθεν κἀκεῖθεν· οἱ δὲ δεσπότης ἐξέρχονται διὰ τῶν μέσων

10. κουροπαλάτην cod., κουροπαλάτιον ed. 13. αὐτοὺς. καὶ τὰ cod.

que daphnem ad S. Stephani pergit, Dominus excipit, vasa omnia una cum cruce ad tribunal XIX accubituum procedunt, factiones, cives, exercitus sequuntur. Cerimoniarius vela in porticu XIX accubituum pro more ordinat, sedentque Domini in eodem triclino in sellis, dibetesia et chlamydes et coronas ferentes: unus Caesar ad dextram, alter ad sinistram sedet, Domini praeposito annuunt, qui cum ostiariis egressus, velum primum, europalatem; secundum, magistros; tertium, patricios, ac reliqua vela ordine, ut mos est, arcessit. Completis autem velis omnibus ac secreto universo adstante, iubent eos Domini, ut, quae Nobilissimo accini solent, recitent, sique volunt, respondent. (II.) Tunc signum Domini praeposito dant, isque dicit: *Iubete*, precati egrediuntur unaque senatus. et in gradibus tribunalis in utroque latere solarium subsistunt. Patricii vero in porticu XIX accubituum consistorium constituunt, unaque Domini cum Caesaribus et patriarcha egrediuntur, quem postquam in porticu patricij exceperit, se prosternunt, ceremoniaro dicente: *Iubete*. Egressi omnes in gradibus tribunalis ab utroque latere stant; Domini vero per medias portas ad so-

πυλῶν ἐν τῷ ἡλιακῷ, καὶ εὐθέως κελεύουσι λαλῆσαι τοῖς λα-
 οῖς τὰ περὶ τοῦ νωβελήσιμου, καὶ εἴ τι ἂν θέλωσιν, ἀποκρί-
 νονται, καὶ τίθεται ἀντιμίσιον, ἔνθα κέεται ἡ τε χλαμύς καὶ
 ἡ φίβλα. ἡ μὲν χλαμύς ἐστὶν Πράσινος, ἔχουσα ῥόδα χρυ-
 50ᾶ καὶ ταβλία χρυσᾶ. καὶ νεύουσιν οἱ δεσπῶται τῇ πραιπο-
 σίτῳ καὶ τῇ μαγίστρῳ, καὶ ἀπέρχονται καὶ φέρουσι τὸν ὀφεί-
 λοντα προχειρίζεσθαι νωβελήσιμον, φοροῦντα διβητήσιον ῥού-Ms. 101. a
 σιον καὶ καμπύτουβα καὶ καμπάγια. καὶ ἴσταται ὁ πατρι- C
 ἀρχῆς ἔμπροσθεν τοῦ ἀντιμίσιου, οἱ δὲ δεσπῶται εἰς τὸ πλά-
 10γιον τοῦ πατριάρχου ἔνθεν κἀκίθεν, καὶ ὀπισθεν τῶν δε-
 σποτῶν οἱ καίσαρες, καὶ οὕτως ὁ νωβελήσιμος. καὶ λαμβά-
 νουσιν οἱ δεσπῶται καὶ οἱ καίσαρες καὶ ὁ νωβελήσιμος κηρούς,
 καὶ ἄπτουσι, καὶ ὅτε λέγει ὁ διάκονος τὴν λιτανίαν, κύπτει ὁ
 πατριάρχης καὶ ποιεῖ τὴν εὐχὴν, καὶ ὅτε πληρώσῃ τὴν εὐ-
 15χὴν, λαμβάνει τὴν χλαμύδα καὶ ἐπιδίδωσι τοῖς βεστήτοροι,
 καὶ οἱ βεστήτορες ἐραπλοῦσιν αὐτήν, καὶ εὐθέως προσφέρει
 ὁ πραιπόσιτος καὶ ὁ μύγιστρος τὸν ὀφείλοντα προχειρίζεσθαι
 νωβελήσιμον ἔμπροσθεν τῶν δεσποτῶν, καὶ λαμβάνουσιν οἱ
 δεσπῶται τὴν χλαμύδα καὶ περιβάλλουσιν αὐτῇ, καὶ φιλοῦσιν D
 20αὐτὸν, καὶ εὐθέως ἀνακράζουσι τὰ μέρη καὶ πᾶς ὁ λαός·
 „πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων· ὁ δεῖνα καὶ δεῖνα μεγάλων βα-
 σιλέων καὶ αυτοκρατόρων πολλὰ τὰ ἔτη· ὁ δεῖνα τῆς εὐσεβε-
 στατῆς ἀγούστῆς πολλὰ τὰ ἔτη ὁ δεῖνα εὐτυχεστάτου καίσαρος
 πολλὰ τὰ ἔτη ὁ δεῖνα ἐπιφανεστάτου νωβελήσιμου πολλὰ τὰ

8. καμπύτουβα cl.

Iarium abeunt, statimque populum iubent, ut Nobilissimum acclamet,
 cui, si lubet, respondent, mox antimensium, in quo chlamys et si-
 bulac repouuntur, collocatur. Chlamys illa Prasiua est, rosis aurcis
 ac simbria aurca ornata. Mox Domini praeposito ac magistro signum
 dant abeuntque, cum, qui Nobilissimus creari debet, russumque
 dibetesium, campotuba et campagia gestat, adducturi: vestiarcha
 eorum antimensio, ad utrumque eius latus Domini, post hos Caesares,
 deinde Nobilissimus, stant. Tunc Domini, Caesares et Nobilissimus
 cereos accendunt, et quando discours. litaniam recitat, patriarcha in-
 clinato capite preces dicit, quo facto, tunicam sumit et vestitoribus
 tradit, quam explicant, statimque praepositus et magister Nobilissi-
 mi dignitate ornandum in conspectum Dominorum producent, qui
 accepta tunica eum induunt, osculantur, factionibus et omni populo
 exclamantibus: *Multos annos Imperatoribus! N. N. magnis Imperato-*
ribus ac Dominis multos annos! N. piae Augustae multos annos! N.
felicissimo Caesari multos annos! N. illustrissimo Nobilissimo mul-
tos annos! (III.) Finita acclamatione, Domini, Caesares et Nobilissi-

ἔτη." (Γ.) Καὶ ἐν τῇ συμπληρώσει τῆς εὐφημίας εἰσέρχονται οἱ δεσπότες καὶ οἱ καίσαρες καὶ ὁ νωβελήσιμος, καὶ καθέξονται ἐν τῇ τρικλίῳ τῶν ἰθ' ἀκουστίων, καὶ εἰς καθάρου καθέξεται ἐν τῇ δεξιῇ μέρει καὶ εἶς ἐξ ἀριστερᾶς, καὶ ἴστανται ὁ νωβελήσιμος εἰς τὸ δεξιὸν μέρος, καὶ εἰσέρχεται τὸ σέ-5 κρετον, βῆλα βῆλα, ὡς ἐστὶν ἡ συνήθεια. εἰ μὲν ἐστὶν ἡ ἀγία καὶ μεγάλη κυριακή, προσκυνοῦσα ἡ σύγκλητος δίδωσι τὴν ἀγάπην, εἰ δὲ ἄλλη ἑορτή, τὴν προσκύνησιν καὶ μόνον, καὶ προσκυνοῦσι τοὺς πόδας καὶ τὰ δύο γόνατα τοῦ μεγάλου δεσπότη, ὁμοίως καὶ τοῦ μικροῦ, καὶ προσκυνοῦσιν ἐν γό-10 νατον τοῦ ἐκ δεξιῶν καίσαρος, καὶ ἐν τοῦ ἐξ εὐωνύμου, τοῦ δὲ ἐστώτος νωβελήσιμον φιλοῦσι τὴν χεῖρα, καὶ προσκυνοῦντες ἴστανται κοινοστώριον. καὶ ὅτε πληρώσῃ ἡ σύγκλητος τὴν εὐχαριστίαν, νεύουσιν οἱ δεσπότες τῇ προαιποσίτῃ, καὶ Β λέγει „κελεύσατε," καὶ ἐπεύχονται, καὶ ἐξέρχεται τὸ σέκρε-15 τον, καὶ πληροῦται πᾶσα ἡ ἀκολουθία τῆς ἑορτῆς, ὡς ἦν τυ- Ms. 101. βικόν. γρη δὲ γινώσκειν, ὅτι εἰς τὴν ἀγάπην καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν οἱ καίσαρες καὶ ὁ νωβελήσιμος μετὰ τῶν δεσποτῶν κοινωνοῦσιν ὁμοίως καὶ εἰς τὴν ἀγάπην.

Ἀπολογία τῶν δῆμων ἐπὶ χειροτονίᾳ νωβελήσιμου. 20

Χρῆ γινώσκειν, ὅτι, ἐὰν βασιλεὺς Φελέση ποιῆσαι νωβε- C λήσιμον, ἢ πᾶσα τάξις καὶ ἀκολουθία τελεῖται, ὡς ἐπὶ τοῦ

11. ἐκ δεξιῶν cod., ἐκ δεξιῶν R. 17. εἰς τὴν ἀγάπην delendum putat R.

mus ingressi, in triclinio novendecim accubituum considunt, ubi unus Caesar in dextro, alter in sinistro latere sedent, Nobilissimus vero ad dextram stat, et intrant secreti vela singula, ut mos est. Sique sancta et magna dominica incidit, senatus flexis genibus agapen dat, si aliud festum, tantum adorat: venerationem autem pedes et genua magni aeque ac minoris Domini, unumque genu eius, qui ad dextram sedet Caesaris, et unum eius, qui ad sinistram est, Nobilissimi autem adstantia manum osculatur, et post adorationem consistorium constituit. Gratiarum actione a senatu completa, Domini praeposito annuunt, is dicit: *Iubete*, et precantur, secretum abit, omneque officium festi, ut institutum praescriptumque est, peragitur. Ceterum observari meretur, in agape et communionem Caesaris ac Nobilissimum cum Dominis communicare unaque agapen accipere.

ACCLAMATIO FACTIONUM IN PROMOTIONE NOBILISSIMI.

Observandum est, si Imperator Nobilissimum creare voluerit, omnem ritum ac officium idem, quod in Caesaris promotione, obti-

καίσαρος, ὁμοίως καὶ αἱ ἀκτολογίαι τῶν δῆμων, ἧ δὲ χλαμύς ἢ τούτη περιτιθεμένη οὐκ ἔστι πορφυρᾶ, οἷα τοῦ καίσαρος, ἀλλὰ κόκκινος· στέφανον δὲ οὐ περιτίθεται, οὔτε μὴν προσκνεῖται, ὡς ὁ καίσαρ, ὑπὸ τῶν ἀρχόντων.

5

ΚΕΦ. μς'.

Ἔσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῆς κουροπαλάτου.

Ἀλλάσσουσιν οἱ δεσπότες τὰ διβητήσια καὶ τὰς τούτωνD
χλαμύδας καὶ τὰ στέμματα αὐτῶν, καὶ καθέζονται εἰς τὸ
σένζον· ὁ δὲ τῆς καταστάσεως ἔξω ἑστὼς εὐτρεπίζει τὰ βῆ-
10λα, ὡς ἔχει ἡ συνήθεια, καὶ νεύουσιν οἱ δεσπότες τῷ πρι-
ποσίτῳ, καὶ ἐξέρχεται μετὰ ὀστιάριων καὶ βεργίων, καὶ προσ-
καλεῖται βῆλα α', τῶν μαγίστρων· β', τοὺς πατρικίους· συν-
εισέρχεται δὲ καὶ ὁ βουλόμενος γενέσθαι κουροπαλάτης· βῆ-
15ἀπὸ ἐπύργων καὶ στρατηλάτας, βῆλα βῆλα· συνεισέρχονται
καὶ σιλεντιάριοι εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῶν βῆλων, καὶ ἴσταν-
ται, καὶ ὅτε εἰσέλθωσι τὰ βῆλα πάντα καὶ πληρωθῶσι,
νεύουσιν οἱ δεσπότες τῷ πριποσίτῳ, καὶ ἐπαίρει τὸν ὀφεί-Ed. L. 135
20καὶ πίπτει, καὶ πάλιν προσφέρει αὐτὸν, καὶ πίπτει καὶ φι-
λεῖ τοὺς πόδας καὶ τὰ γόνατα τοῦ μεγάλου βασιλέως, ὁ-
μοίως καὶ τοῦ μικροῦ, καὶ ἀναστὰς ἀπλοῦ τὰς χεῖρας, καὶ

12. συνέρχεται ed.

nere, acclamationes quoque factionum similes, tantum tunicam, qua indnitur, non purpuream, ut Caesaris, sed coccineam esse. Corona vero ipsi non imponitur, neque, sicut Caesar, a proceribus adoratur.

CAP. 45.

Observanda in promotione Curopalatae.

Domini dibetesia, tunicas coronasque suas mutant inque throno consistunt. Cerimonarius foris ordinat, ut mos est, Domini praeposito signum dant, isque cum ostiariis et virgis progressus, vela advocat, primum, magistros; secundum, patricos, cum quibus is, qui Curopalates fieri cupit, ingreditur; velum tertium, senatores; deinde vela consulum, comitum, candidatorum, expraefectorum et ducum bellicorum. Silentarii, una cum his ad vela complenda ingressi, adstant, quo facto et velis omnibus completis, Domini praeposito signum dant, qui promovendum adducit, in medio secreto constituit et procumbit, deinde eum rursus producit, ac pronus in terram pedes et genua magni ac minoris Imperatoris osculatur, et postquam surrexit,

λαμβάνει παρὰ τῶν δεσποτῶν διβητήσιον ἀληθινόν, καὶ φι-
 λει τὰς χεῖρας αὐτῶν. καὶ ἐπαίρει αὐτὸν ὁ πραιπόσιτος,
 καὶ ἐξέρχεται εἰς ἐπισκοπὴν τῶν πατρικίων, καὶ ἐκβάλλει το
 ἴδιον αὐτοῦ χλανίδιον καὶ ἐνδύει αὐτὸν τὸ διβητήσιον, καὶ
 προσφέρει αὐτῷ πάλιν ὁ πραιπόσιτος, καὶ πίπτει ἔμπροσθεν
 Ms. 102. α τῶν δεσποτῶν, καὶ λαμβάνουσιν οἱ πριμικήριοι καὶ οἱ δοτιά-
 ριοι τὴν χλαμύδα, καὶ βάλλουσιν αὐτὴν αὐτῷ οἱ δεσπόται
 Β καὶ ἴστανται αὐτοὶ ὀρθοί, καὶ φιλοῦσιν αὐτὴν ἰδίαις χερσὶ,
 καὶ ὀπισθοποδεῖ αὐτὸν ὁ πραιπόσιτος, καὶ ἴστανται εἰς τὸ
 μέσον, καὶ εἰσέρχονται πάντες, κρατούμενοι ὑπὸ σιλεντια-10
 ρίων, πίπτοντες καὶ ἀπευχαριστοῦντες. (B.) Καὶ ὅτε πλη-
 ρώσῃ ἡ σύγκλητος τὴν εὐχαριστίαν, κύνουσιν οἱ δεσπόται
 τῷ πραιποσίτῳ, καὶ προσφέρει αὐτὸν καὶ λέγει „κελεύσατε“
 καὶ ἐπέυχονται τὸ „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.“ καὶ
 ἐξέρχεται τὸ σέκρετον, συνἐξέρχεται καὶ ὁ προβληθεὶς, καὶ 15
 ἴστανται πατρίκιοι, ὑπατοὶ, σιλεντιάριοι, κομισιστώριον καὶ
 C δύο σιλεντιάριοι βασιτάζοντες βεργία. οἱ πατρίκιοι ὀψικεύ-
 ουσιν αὐτὸν ὀλίγον τόπον, οἱ δὲ ὑπατοὶ καὶ σιλεντιάριοι συν-
 εισέρχονται μετ' αὐτοῦ μέχρι τῆς ἐκκλησίας τοῦ Κυρίου,
 καὶ ἔπειτα κηροὺς καὶ ἐξέρχεται ὀψικενομένης ὑπὸ τῶν ὑπάτων 20
 καὶ σιλεντιαρίων μέχρι τῆς ἡγίας, καὶ ἀναχωροῦσιν οἱ δὲ
 ἀξιοματικοὶ καὶ κόμητες τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τὰ σκουτάρια τοῦ
 ἀριθμοῦ καὶ κούρσωρες καὶ οἱ διαιτάριοι τῶν ὄλων διαιτῶν
 καὶ οἱ δεκανοὶ διὰ τῶν σχολῶν. δέχονται τὰ μέγη εἰς τοὺς
 τόπους αὐτῶν, λαμβάνει καὶ λιβελλάρια παρὰ τῶν δημάρχων, 25

5. προσφέρει αὐτὸν malit R. 8. φιλοῦσιν cod. ex emendatione
 vetustae manus, φιλοῦσιν ed. 24. Cod. distinxit post μέρη et
 αὐτῶν. Deesse aliquid videtur R.

manus paudit, a Dominis dibetesium purpureum accipit et manus
 eorum osculatur. Tunc a praeposito stipatus, ad custodiam patrici-
 orum egreditur, et propria tunica deposita, cum dibetesio induit
 ac rursus reducit, ubi postquam Dominos flexo genu veneratus est,
 primum et ostiarum tunicam sumunt, quam Domini ipsi imponunt,
 recti stantes, eamque suis manibus fibula adstringunt: praepositus
 vero cum a tergo sequitur inque medio consistit, et intrant omnes,
 a silentiaris stipati, procumbunt in genua et gratias agunt. (II). Qua
 gratiarum actione a scuatu peracta, Domini praeposito signum dant,
 qui eum adducens, dicit: *Iubete*; omnes: *In multa bonaque tempora*,
 acclamant. Et egreditur una cum secreto promotus; patricii, consules,
 silentiaris, duo silentiaris virgas gestantes, consistorium constituunt:
 patricii exiguo spatio sequuntur, consules vero et silentiaris
 una cum ipso ad ecclesiam Domini pergunt, ubi cereos accendit,
 aque consulibus et silentiaris stipatus, ad regiam progred-

καὶ ἀκτολογοῦσιν, ὡς ἔχει ἡ συνήθεια καὶ ἐπὶ τῶν πατρικίων. καὶ εἰσέρχεται διὰ τοῦ χυτοῦ τῆς χαλκῆς εἰς τὸ ἅγιον φρέαρ, καὶ ἄπτει κηρούς, καὶ ἐξέρχεται ὁ πατριάρχης καὶ ποιεῖ εὐ-
χὴν, καὶ κοινωνεῖ, καὶ ὑποστρέφει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὄψι-
σκευόμενος ὑπὸ τῶν αὐτῶν, καὶ δύο σιλεντιᾶριοι βασιτάζοντες
τὰ βεργία αὐτῶν μέχρι τριῶν ἡμερῶν, φοροῦντος αὐτοῦ σα-
γίον ἀληθινόν· οὕτως προέρχεται ὄψικευόμενος ὁμοίως καὶ
εἰς τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ.

Περὶ προαγωγῆς κουροπαλάτου.

10 Χρὴ εἰδέναι, ὅτι, γινομένου κουροπαλάτου, οὐ γίνεται
σιλέντιον, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς λαμβάνων ἐν τῷ ἰδίῳ τὸν μέλλον-
τα γενέσθαι κουροπαλάτην, ἐπαίρει βεργίον ἐξ ἐνὸς τῶν βα-Ed. L. 136
σιλικῶν ὀστικίων, καὶ ἐπιδίδωσιν αὐτῷ, καὶ γίνεται ἡ προ-
αγωγή αὐτοῦ.

15 **ΚΕΘ. μς'.**

*Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῇ μαγίστρου, εἰ κελεύει
αὐτὸν ποιῆσαι ἐν προκένσῳ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ὁ
βασιλεὺς.*

*Ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ ἀγρουστέως ἔστεμμένος, Ma. 102. b
20 φορῶν τὴν χλαμύδα, καὶ ἵσταται εἰς τὴν χρυσοῦν χεῖρα α-Β*

8. αὐτοῦ om. ed.

ditur, proceres, deinde comites, scutarii numeri, cursores, diaetarii
omnium diaetarum et decani per scholas abeunt. Factiones in locis
suis praesto sunt, libellaria ipse a demarchis accipit, hi acclamant,
ut patriciis quoque solent. Deinde per chytum chalces ad sanctum
puteum descendit, et cereos accendit, patriarcha procedit, sacras
preces recitat et communionem impertit, ipse domum abit, ab his
ac duobus silentiariis, qui per tres dies virgas ipsi praeferunt, sti-
patus sagumque purpurcum gestans. His etiam comitibus, dum re-
cedit, utitur.

DE PROMOTIONE CUROPALATAE.

Notandum est, in promotione Curopalatae silentium non fieri,
sed Imperator in privato cubiculo candidatum dignitatis Curopalatae
excipit, virgamque ab uno imperatoriorum ostiariorum sumtam ei
tradit. Atque ita ipsius promotio peragitur.

CAP. 46.

*Observanda in promotione Magistri, si Imperator iubet, ut in
processu magnae ecclesiae instituat.*

Imperator coronatus ac chlamyde indutus, ex angusteo procé-
dit, et in aurea manu ad vclum picturis avium ornatum subsistit:

πέναντι τοῦ βήλου τοῦ ταγηναρίου, καὶ νεύει ὁ πραιπόσιτος τῇ ὀστιαρίῳ τῇ κρατοῦντι τὸ βῆλον τοῦ μαρμαρινοῦ πούλιτου τοῦ ἐξερχομένου εἰς τὸ ὄνοπόδιον. καὶ ὅταν λάβῃ τὸ νεῦμα, εἰσάγουσι τοὺς πατρικίους, καθὼς ἔχει ἡ συνήθεια τῶν ἑορτῶν· συνεισέρχεται δὲ καὶ ὁ βουλόμενος γενέσθαι μάγιστρος, καὶ πίπτουσι εἰς τὸ στενάκιον τῆς χρυσοῦς χειρὸς, ἔνθα ἴστανται οἱ δεσπότες. καὶ ἀναστάντων αὐτῶν, νεύουσι οἱ δεσπότες τῇ πραιποσίτῳ, καὶ λέγει „κελεύετε,” καὶ ἐξέρχονται ὀψικεύοντες τοὺς δεσπότες μέχρι τοῦ ὄνοποδος, ἔνθα ἴστανται ὁ τῆς καταστάσεως καὶ τὰ ἄρματα καὶ οἱ 10
 Οσπαθήριοι βωστούζοντες τὰ ὄπλα αὐτῶν, καὶ πίπτουσι οἱ ἀντοὶ πατρικίῳ κατὰ συνήθειαν, καὶ νεύει ὁ πραιπόσιτος τῇ τῆς καταστάσεως, καὶ λέγει „κελεύετε,” καὶ ἐπεύχονται οἱ πατρικίῳ, ὀψικεύοντες τοὺς δεσπότες μέχρι τοῦ μεγάλου κονιστωρίου, ἔνθα ἴστανται οἱ ὕπαιοι κονιστωρίου καὶ οἱ 15
 λοιποὶ συγκλητικοί, καὶ σπάντων τῶν δεσποτῶν εἰς τὸ κιβώριον ἐπάνω τῶν πορφυρῶν γραδῆλιων, πίπτουσι οἱ συγκλητικοὶ πάντες. (B.) Καὶ εἰδ' οὕτως νεύουσι οἱ δεσπότες τῇ πραιποσίτῳ, καὶ εἰσάγει τὸν ὑφείλοντα προβληθῆναι μάγιστρον εἰς τοὺς πόδας τῶν δεσποτῶν, καὶ πίπτει εἰς τὸ 20
 Πρῶτον γραδῆλιν ὁ προβαλλόμενος, καὶ ἀναφέρει αὐτὸν εἰς τὸ τρίτον γραδῆλιον, καὶ προσκυνῶν φιλεῖ τοὺς πόδας τῶν δεσποτῶν, ἑστῶτων αὐτῶν καὶ οὐ καθεζομένων, διότι εἰς ἑορτὴν προβάλλεται ἐν προκένσῳ τῆς ἐκκλησίας. καὶ ἄσπασί-

10. τὰ om. ed. 21. γραδῆλιον προβαλλ. ed.

praepositus ostiario, velum marmorei pulpiti, quod in onopodium protenditur, tenenti, annuit. Illi signo dato, patricios, ut festis diebus consuetudo est, adducunt, cum quibus is, qui Magistri dignitate ornandus est, una ingreditur, et in angiportu aureae manus, ubi Domini stant, omnes prociidunt. Postquam vero surrexere, Domini praeposito annuunt, is: *Iubete* dicit, et sic in obsequio Dominorum ad onopodium, ubi cerimoniaris et arma et spatharii sua arma gestantes adsunt, procedunt, patricii pro more se prosternunt, praepositus vero cerimoniaris amicus, dicit: *Iubete*. Patricii Dominos ad magnum usque consistorium, ubi consules ac reliqui senatores adsunt, lactis ominibus prosequuntur, ac Dominus in ciborio super porphyretica scala constitutis, senatores omnes procumbunt. (II.) Tunc, accepto a Dominis signo, praepositus Magistri dignitate ornandum ad pedes eorum adducit; is in primo gradu se prosternit, deinde ad tertium adscendens, adorat ac pedes Dominorum, qui stant, non sedent, quoniam festo die in processione ecclesiae creatur, osculatur. Osculo pedibus infixo, promotus surgit, aliusque

μερος τοὺς πόδας ὁ προβαλλεθεὶς, ἀρίσταται, καὶ ὁ ἕτερος
 πραιπόσιτος παρέχει τοῖς δεσπόταις τὸ στιχάριον καὶ τὸ βιλ-
 τίδιον, καὶ οἱ δεσπότες ἐπιδιδούσι τῇ προβαλλομένῃ μιγί-
 στῳ, καὶ φιλεῖ τὰς χεῖρας τῶν δεσποτῶν ὁ προβαλλεθεὶς,
 5λαμβάνων τὸ στιχάριον καὶ τὸ βαλτιδίδιον, καὶ λαμβάνει ἀντὶ
 ὁ αὐτὸς πραιπόσιτος, εἰσάγων αὐτὸν ἐν τῇ χειμερινῇ κομισ-
 σωρίῳ, καὶ ἐνδύει αὐτὸν τὸ στιχάριον καὶ ζώνουσιν αὐτὸν Ed. L. 137
 τὸ βαλτιδίδιον, καὶ φορεῖ τὸ χλανίδιον αὐτοῦ τὸ ἴδιον ἐπάνω Ms. 103. a
 τοῦ στιχαρίου. καὶ ἐπαίρει αὐτὸν ὁ αὐτὸς πραιπόσιτος, καὶ
 10εἰσάγει αὐτὸν εἰς τὸ κιβώριον, ἔνθα ἴστανται οἱ δεσπότες,
 καὶ πίπτει εἰς τὸ πρῶτον γροαθήλιον καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας
 τῶν δεσποτῶν, καὶ ἀναστάς ἀπευχαριστεῖ, καὶ ἴστησιν αὐτὸν
 ὁ πραιπόσιτος εἰς κεφαλὴν τοῦ σεκρέτου ἐπάνω πάντων τῶν
 πατρικίων, καὶ εὐθέως οἱ σιλεντιάριοι ὄπισθεν τοῦ σεκρέτου
 15ἔνθεν κἀκεῖθεν εἰσάγουσι κατὰ τιμὴν ἕκαστον, καὶ πίπτουσιν
 ἔμπροσθεν τῶν δεσποτῶν ἀπευχαριστοῦντες, ὡς λαβόντες κε-
 φαλὴν σεκρέτου, ὁμοίως καὶ ὑπάτους μέχρι τοῦ ἐσχάτου τῶν
 συγκλητικῶν. εἰθ' οὕτως νεύουσιν οἱ δεσπότες τῇ πραιπο-
 σίτῳ, κἀκεῖνος νεύει διὰ τῆς χλανίδος αὐτοῦ τὸν σιλεντιά-
 20ριον τὸν ἐστῶτα μέσον τοῦ σεκρέτου, καὶ λέγει „κελεύσατε,”
 καὶ ἐπεύχεται πᾶσα ἡ σύγκλητος „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς
 χρόνους,” καὶ ἀποκινεῖ ἐν τῇ προκένσῳ τῆς ἐκκλησίας ἅμα
 τοῖς δεσπόταις.

9. αὐτὸς om. ed.
 Leich.

22. καὶ ante ἀποκινεῖ om. cod., add.

praepositus sticharium et balteum Dominis, hi Magistro promoto
 dant, is manus Dominorum osculatus, sticharium ac balteum sumit,
 rursus eadem idem praepositus accipit, ipsum, in hibernum consi-
 storium deductum, stichario induit balteoque cingit, et gestat pro-
 priam tunicam super stichario. Tunc idem praepositus eum ad ci-
 borium, ubi Domini stant, adducit, ibi in primo gradu procumbens,
 pedes eorum osculatur, et postquam surrexit, gratias agit: dein
 praepositus ad caput secreti super omnes patricios eum constituit,
 ac statim silentiarii post secretum singulos pro sua dignitate addu-
 cunt, qui proni in terram, quasi in capite secreti constituti, Do-
 minis gratias agunt: sic et consules ceterosque usque ad postremum
 senatorem adducunt. Ultimo Domini praeposito, is tunica sua si-
 lentiario in medio secreto constituto signum dat, et dicit: *Iubete*;
 senatus vero multa bonaque tempora Dominis apprecatus, in processu
 ecclesiae una cum Dominis discedit.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῇ μαγίστρου, εἰ κελεύει αὐτὸν ποιῆσαι εἰς κυριακὴν παγανήν.

Πρὸ μιᾶς τῆ αὐτῆ ἐσπέρας ἀσφαλιζονται οἱ τρεῖς πυλῶνες οἱ ἐλεφάντινοι τοῦ κοιμιστωρίου, καὶ οἱ ἐξερχόμενοι εἰς τὸν μάρκωνα τῶν κاندιδάτων καὶ κρεμῶσιν βῆλα εἰς τοὺς τρεῖς πυλῶνας, ἀσφαλιζεται καὶ τὸ τρίθυρον τοῦ ὄνοποδίου, ὁμοίως καὶ αἱ θύραι τοῦ δέλφακος, καὶ ἴσταται τὸ σένζον εἰς τὸ κιβώριον τοῦ κοιμιστωρίου, καὶ τῆ ἐσπέρας φυλάττεται ὑπὸ σιλεντιαρίων καὶ χοσβαιτῶν, καὶ οὐδεὶς διέρχεται τῆ ἐσπέρας ἐκεῖνη ἐν τῷ κοιμιστωρίῳ, ἴσταμένου τοῦ σένζου. καί οἱ μνηνέται ἀφ' ἐσπέρας πᾶσα ἡ σύγκλητος, ἵνα προέλθωσιν ἐπὶ προελεύσει, καὶ τὸ πρῶτ' ἀλλάσσει ἡ σύγκλητος ἐν τῷ μάρκωνι τῶν κاندιδάτων, καὶ οἱ πατρικιοὶ ἀλλάσσουσιν εἰς τοὺς Ἰνδούς, μὴ ἔχοντες ἄδειαν εἰσιέναι ἐν τῷ κοιμιστωρίῳ, ἴσταμένου τοῦ σένζου. καὶ ὅτε κελεύουσιν οἱ δεσπότης καθίσαι εἰς τὸ σένζον, ἐξέρχονται ἐκ τοῦ ἀυγουστέως ἑπτεμμένοι, φοροῦντες καὶ τὰς χλαμύδας, καὶ μυστικῶς ὀψικενόμενοι ὑπὸ τοῦ κουβουκλείου, καθέζονται εἰς τὸ σένζον, ὃ δὲ τῆς καταστάσεως ἔξωθεν τῶν ἐλεφαντίνων πυλῶν εἰς τὸν μάρκωνα Ms. 103. b τῶν κاندιδάτων, ἔνθα καὶ ἡ προέλευσις, εὐτρεπίζει τὰ βῆλα ἀπὸ τε μαγίστρων, πατρικίων καὶ λοιπῶν συγκλητικῶν. (B.) Λαμβάνει νεῦμα παρὰ τῶν δεσποτῶν ὃ πραιπόσιτος καὶ ἐξέρχεται ἔξω διὰ τοῦ μέσου πυλῶνος τοῦ κοιμιστωρίου, ὀψι-

12. τῆ πρῶτ' cd.

OBSERVANDA IN PROMOTIONE MAGISTRI, SI IUBET IMPERATOR, UT DIE FESTO PAGANO CELEBRETUR.

Pridie eius diei vesperi tres eburneae portae consistorii, tum quae ad macronem seu porticum candidatorum exeunt, clauduntur, vela in tribus portis suspenduntur, triplex ianua onopodii aequae ac portae delphacis clauduntur, thronus in ciborio consistorii collocatur et vespere a silentiariis et chosbaitis custoditur, nec licet ulli hac vespera, posito throno, consistorium ingredi. Porro vesperi senatus omnis, ut in processione prodeat, monitus, mane in macrone candidatorum, patricii in eo loco, qui ad *Indos* vocatur, quoniam ipsis, throno constituto, consistorium intrare interdictum est, vestes mutant. Si vero Domini in throno considerare volunt, coronas ac chlamydes gestantes, ex augusteo prodeunt, et cubiculo eos secreto comitante, in throno consistunt, cerimoniarum vero extra portas eburneas in longa porticu candidatorum, unde processio fit, vela magistrorum, patriciorum ac reliquorum senatorum ordiat. (II). Praepositus signo a Dominis accepto, foras per mediam consistorii

κενόμενος ὑπὸ δύο ὑστιαρίων, καὶ εἰσάγει βῆλον α', μαγι-
στρους· βῆλον β', πατρικίους· βῆλον γ', τοὺς ὑπάτους· βῆ-Ed. L. 138
λον δ', τοὺς κόμητας σεκόρων· βῆλον ε', τοὺς ἀπὸ ἐπάρχων
καὶ στρατηλάτας. καὶ ἂφ' οὗ πληρωθῶσιν τὰ βῆλα καὶ εἰσ-
ῥέλωσιν ἐνδον τοῦ κονιστωρίου, νεύουσιν οἱ δεσπότες τῆ
πραιποσίτω, καὶ εἰσάγει τὸν ὀφείλοντα προβληθῆναι μάγι-
στρον ἐκ τῆς τάξεως τῶν πατρικίων, καὶ φέρει αὐτὸν μέσον
τῶν πορφυρῶν γραδηλίων ἐμπροσθεν τοῦ κιβωρίου, καὶ ἀνα-
φέρει αὐτὸν εἰς τὸ τρίτον γραδῆλιον, καὶ πίπτει ἐμπροσθεν
10 τοῦ ὑποποδίου τοῦ σένζου, καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας τοῦ μεγά-
λου δεσπότη καὶ τὰ δύο γόνατα, ὁμοίως καὶ τοῦ μικροῦ,
καὶ ἀνυστὰς ἀπλοῖ τὰς χεῖρας καὶ λαμβάνει παρὰ τῶν δε-
σποτῶν τὸ στιχάριον καὶ τὸ βαλτίδιον. καὶ εἰσάγει αὐτὸν ὁ β
πραιπούσιτος ἐν τῇ χειμερινῇ κονιστωρίῳ, καὶ ἐνδύει αὐτὸν
15 τοῦ στιχάριον καὶ ζώννυσιν αὐτὸν τὸ βαλτίδιον, καὶ εἰθ' οὐ-
τως προσφέρει αὐτὸν πρὸς τοὺς πόδας τῶν δεσποτῶν, καὶ
φιλεῖ τοὺς πόδας, ὡς τὸ πρότερον, ἀπενευχαριστῶν τοὺς δε-
σπότης. καὶ λαβὼν αὐτὸν ὁ πραιπούσιτος ἵστησιν αὐτὸν εἰς
κεφαλὴν τοῦ σεκρέτου τῶν πατρικίων, καὶ εἰσάγονται ἀπὸ τε
20 πατρικίων μέχρι τῶν ἐσχάτων, κρατούμενοι ὑπὸ σιλεντιαρίων,
καὶ ἀπενευχαριστοῦσιν, ὡς λαβύστες κεφαλὴν σεκρέτου. ὁ δὲ
σιλεντιάριος, ἐστὼς μέσον τοῦ σεκρέτου, λαμβάνει νεῦμα πα-

1. βῆλα, α'. μαγιστρος, καὶ β' ed. 3. σεκόρων, vocabulum
incertae significationis, cod. h. l. praebet et infra p. 237, 11 et
12. Leichius ex coniectura ter σακρῶν, semel autem σεκρέτων
rescripsit, utrumque iure improbante Reiskio. 4. πληρωθῶ ed.
εἰσελθῶσιν R., εἰσελθῶν cod., εἰσηλθῶν ed.

portam, a duobus ostiariis stipatus, procedit, et vela adducit: primum,
magistros; secundum, patricios; tertium, consules; quartum, comites**;
quintum, expraefectos et duces copiarum. Vela sic completa post-
quam consistorium ingressa sunt, Domini praeposito signum dant,
qui Magistri dignitate ornandum ex patriciorum ordine adducit, et
in medio graduum porphyreticorum coram ciborio, deinde in tertio
gradu constituit: is ad scabellum throni procumbit, pedesque et
ambo genua magni Imperatoris aequae ac minoris osculatus, surgit et
expausis manibus sticharium et balteum a Dominis accipit. Tunc
cum praepositus, in hibernum consistorium deductum, stichario in-
duit et balteo ciugit, sicque ad pedes Dominorum constituitur, quos,
ut primum, osculatus, ipsis gratias agit. Tunc eum praepositus in
capite secreti patriciorum constituit, et adducuntur patricii omnes,
silentiariis stipati, et gratias agunt, caput secreti quasi tenentes.
Silentiarius autem, in medio secreto constitutus, nutum a praeposito
accipit, et dicit: *Iubete*, seuatus multa ac felicia tempora appreca-

ρὰ τοῦ πραιποσίτου καὶ λέγει „κελεύσατε,” καὶ ἐπεύχεται ἡ σύγκλητος „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους,” καὶ ἐξέρχονται ἐν τῇ μάκρῳ τῶν κανδιδάτων, καὶ δίδονται μίνοι παρὰ τοῦ σιλενταρίου. ὁ δὲ προβληθεὶς μάγιστρος ἐξέρχεται εἰς τοὺς Ἰνδοὺς, καὶ ἀλλάσσει σαγίον ἀληθινὸν ἐπάνω τοῦ στιχαρίου αὐτοῦ, καὶ ἀναχωρεῖ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ εἰ μὲν ἐστὶ πλησιάζων τῇ παλατίῳ ὁ οἶκος αὐτοῦ, ὄψικεύεται ὑπὸ ἀξιωματικῶν καὶ δομεστικῶν πεδίτου καὶ σχολαρίων πε-
Ms. 104. ἀδίτου καὶ σκουταρίων τοῦ ἀριθμοῦ καὶ διαιταρίων καὶ δεκανῶν· εἰ δὲ ἐστὶ μακρόθεν, οἱ αὐτοὶ ἄγρευ τῶν ἀξιωματικῶν.
 χρῆ δὲ γινώσκειν, ὅτι καὶ ἐν ἐορτῇ, ἐὰν προβληθῆ, οὕτως ἀναχωρεῖ.

ΚΕΦ. μζ.

D Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῇ πατρικίου συγκλητικοῦ καὶ στρατηγούτου.

15

Πρὸ μιᾶς δίδεται ἀπόκρισις, καὶ μηνύεται πᾶσα ἡ σύγκλητος, ἵνα προέλθῃ μετὰ ἀλλαγίμων, καὶ τὸ πρῶτ' ἀλλάσσει ἐν τῇ ἵπποδρόμῳ, καὶ εἰσέρχεται ἡ προέλευσις εἰς τὸ τρίκλινον τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ πᾶς ὁ λαὸς, καθὼς ἔχει ἡ συνήθεια τῆς κυριακῆς. καὶ ὅτε κελεύουσιν οἱ δεσπόται
Ed. L. 139d δέξασθαι τὸ σέκρετον, λέγουσι τῇ πραιποσίτῳ, καὶ ἐξέρχεται πραιπόσιτος καὶ λέγει τῇ τῆς καταστάσεως, καὶ προσκυλεῖ-

tur, et sic in macronem candidatorum se conferunt, silentiarius missam dat. Promotus ad magistri dignitatem ad Indos discedit sagumque purpureum supra sticharium suum induit, et domum abit: quae si proxima palatio est, proceres, domestici et scholarii pedites, scutarii numeri, diactarii et decani eum sequuntur, sin remotior, iidem, exceptis proceribus, comitantur. Observandum vero est, cum festa quoque die, si promotus est, his comitantibus, domum reverti.

CAP. 47.

Observanda in promotione Patricii senatoris et militum praefecti.

Pridie unius dici responsam datur, omnisque senatus monetur, ut in mutatoriis procedat: is mane mutatorias in circo induit, et processio omnisque populus, ut diei dominicae solennitas postulat, triclinium Iustiniani ingreditur. Et si Dominis secretum excipere placet, id praeposito dicunt, qui egressus, ceremoniarum admouet, ut patricios senatumque advocet. His tripetonem ingressis, ipse vela ibi ordinat, Domini dibetisia, chlamydes coronasque suas mutant, inque throno consistunt. Tunc

ται ὁ τῆς καταστάσεως τοὺς πατρικίους καὶ τὴν σύγκλητον.
 καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸν τριπέτωνα, καὶ εὐτρεπίζει τὰ βῆλα
 εἰς τὸν αὐτὸν τριπέτωνα, καὶ ἀλλώσπουσιν οἱ δεσπότες τὰ
 διβητήσια καὶ τὰς γλαμύδας καὶ τὰ στέμματα αὐτῶν, καὶ
 5καθέζονται ἐν τῇ σένζῃ. καὶ εὐθέως εἰσέρχονται οἱ κουβι-
 κουλάριοι μυστικῶς ἀπὸ πλαγίου ἐνθεν κἀκεῖθεν, καὶ ἴσταν-
 ται κονιστωρίον, καὶ νεύουσιν οἱ δεσπότες τῇ πραιποσίτῃ,
 καὶ ἐξέρχεται μετὰ ὀστιαρίων, ὡς ἔχει ἡ συνήθεια, καὶ προ-
 καλεῖται βῆλον α', τῶν μαγίστρων· βῆλον β', τοὺς πατρικί-
 10οιους· βῆλον γ', τοὺς ὑπάτους· βῆλον δ', τοὺς κόμητας τῶν
 σεκόρων· βῆλον ε', τοὺς κωνιδάτους σεκόρων· βῆλον ς',
 τοὺς δομεστικούς σεκόρων· βῆλον ζ', ἀπὸ ἐπύργων, τοὺς Β
 στρατηλάτας. (B.) Ὁ δὲ ῥεφερενδάριος εἰσέρχεται ἀπὸ
 πλαγίου, ὅτε εἰσῆλθεν τὸ βῆλον τῶν πατρικίων, καὶ ἴσταται
 15ὀπισθεν αὐτῶν· οἱ δὲ ἀσηκρῆται οἱ μὴ ὄντες ὑπάτοι εἰσέρ-
 χονται ἀμνητι, ὅτε εἰσέλθῃ τὸ βῆλον τῶν ὑπᾶτων, καὶ ἴ-
 στανται ὀπισθεν τῶν ὑπᾶτων· ὁμοίως εἰσέρχονται οἱ σιλε-
 ντιάριοι εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῶν ζ' βῆλων, καὶ ἴστανται ὀ-
 20πισθεν ἐνθεν κἀκεῖθεν. τῇ δὲ τῆς καταστάσεως κελεύουσιν
 τοὺς δεσπότες λαλῆσαι πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὰ βῆλα τῷ ὀφείλοντι
 προβληθῆναι, καὶ ὅτε θέλει εἰσᾶσαι τὰ βῆλα, λέγει πρὸς τὰ Ms. 104 b
 μέρη τὸ ὄνομα μυστικῶς, καὶ ἀπέρχονται τὰ μέρη, καὶ ποι-
 οῦσι τὰ ποιήματα τοῦ προβαλλομένου κατὰ τὸ ὄνομα. καὶ C
 ἀφ' οὗ σταθῆ τὸ σέκρετον κονιστωρίον, καὶ σταθῶσιν οἱ
 25σιλεντιάριοι ἐνθεν κἀκεῖθεν, νεύουσιν οἱ δεσπότες τῇ πραι-

11. Pro priore σεκόρων ed. σεκρέτων, pro altero σακρῶν, idem-
 que versu proximo.

statim cubicularii secreto ab utroque latere veniunt et consistorium
 constituunt, Domini signum praeposito dant, qui cum ostiariis pro
 more egressus, advocat velum primum, magistros; secundum, patri-
 cios; tertium, consules; quartum, comites*; quintum, candidatos**;
 sextum, domesticos**; septimum, expraefectos et militum ductores.
 (II.) Referendarius ex obliquo post velum patriciorum ingreditur,
 ac pone illud subsistit, i secretis vero, qui consules non sunt, in-
 gresso velo consulum, non vocati intrant ac a tergo consulum consi-
 stant: eodem modo silentiarii ad septem vela complenda intrant, ac
 post ea in utroque latere subsistunt. Domini cerimoniarium iubent,
 ut, antequam vela ingrediantur, cum candidato loquatur, is igitur,
 vela adducturus, factionibus nomen candidati clam dicit, hac abe-
 unt et carmina, quae proinoto accini solent, secundum nomen eius
 consiciunt. Ex quo vero secretum consistorium constituit, ac silen-
 tiarii ab utroque latere adsunt, Domini praeposito, is cerimoniarium

ποσίτῳ, καὶ ὁ πραιπόσιτος τῷ τῆς καταστάσεως, καὶ ἐπαίρει
 ὁ τῆς καταστάσεως μετὰ τοῦ σεκουνδρηκηρίου τὸν προβαλλό-
 μενον πατριχίον, καὶ ἴσταται μέσον τοῦ σεκρέτου, κρατούμε-
 νος ὑπὸ τοῦ τῆς καταστάσεως καὶ τοῦ ἐτέρου σιλεντιαρίου·
 κᾶν τε εἷς ἐστίν, κᾶν τε δύο, κᾶν τε τρεῖς, καὶ αὐτοὶ συνεισ-
 ἔρχονται ὑπὸ σιλεντιαρίου κρατούμενοι, καὶ πίπτουσιν οἱ
 προβαλλόμενοι καὶ μόνον, καὶ εἰσάγουσι τὸν πρῶτον αὐτῶν
 ἔμπροσθεν τοῦ ἔποποδίου τῶν δεσποτῶν, καὶ πίπτει καὶ φι-
 D λει τοὺς πόδας καὶ τὰ δύο γόνατα τοῦ μεγάλου βασιλέως,
 ὁμοίως καὶ τοῦ μικροῦ, καὶ ἐγερθεὶς ἀπλοῦ τὰς χεῖρας, καί το
 λαμβάνει τὰ κωδικέλλια παρὰ τῶν δεσποτῶν καὶ φιλεῖ τὰς
 χεῖρας αὐτῶν. (Γ.) Καὶ ἴστησιν αὐτὸν, ὅπου ἴστανται οἱ
 λοιποὶ, καὶ εἰσάγει τὸν δεύτερον, καὶ προσφέρει κάκειον ἐν
 τῷ ὑποπόδιῳ, καὶ πίπτει καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας ὁμοίως καὶ
 τὰ γόνατα τῶν δύο δεσποτῶν, καὶ λαβὼν τὰ κωδικέλλια φι-
 15 λει τὰς χεῖρας, καὶ ὀπισθοποδεῖ κάκεινος, ὁμοίως καὶ οἱ λοι-
 ποὶ, ὅσοι ἐάν εἴσι, ποιούσιν οὕτως, κᾶν τε τρεῖς, κᾶν τε τέσ-
 Ed. L. 14 σαρας. καὶ ὅτε λάβωσιν οἱ ἀμφοτέρωι τὰ κωδικέλλια καὶ
 σταθῶσιν, εἰσάγονται ἀπὸ τε τοῦ μαγίστρου μέχρι τῶν ἐσχά-
 των συγκλητικῶν ἔμπροσθεν τῶν δεσποτῶν, κρατούμενοι ὁ-
 20 πὸ σιλεντιαρίων, ἀπευχαριστοῦντες. καὶ ὅτε πληρώσῃ ἡ
 σύγκλητος τὴν εὐχαριστίαν, προσφέρει πάλιν ὁ τῆς κατα-
 στάσεως τὸν προβληθέντα πρῶτον, καὶ πίπτει ἐν τῷ ὑποπο-

1. ὁ δὲ τῷ τῆς ed. 9. καὶ δύο ed.

signum dant, cerimoniaris cum secundicerio promotum patricium in
 medium secretum perducit, a magistro cerimoniarum alioque silen-
 tiario stipatus: sique unus est, aut duo tresve, omnes, silentiariis
 stipati, una intrans, candidati semel se prosternunt, et primus co-
 rum ad scabellum Dominorum perducitur, is pedes et ambo genua
 magni ac minoris Imperatoris osculatus, surgit, et expansis manibus
 codicillos a Dominis accipit, eorumque manus osculatur. (III). Tunc
 ipsum cerimoniaris eo in loco, ubi reliqui stant, constituit et se-
 cundum adductum in scabello collocat, is procumbit, ac pedes et
 genua Dominorum osculatur, codicillis vero acceptis, manus oscula-
 tur et abit: sic etiam reliqui, quotquot eorum sunt, tres quatuorve,
 faciunt. Ambo vero postquam, acceptis codicillis, constiterunt, a ma-
 gistro senatores omnes, a primo ad ultimum, in conspectum Domi-
 norum, stipati silentiariis, ducuntur et gratias agunt. Qua gratia-
 rum actione a senatu peracta, cerimoniaris primum e promotis ite-
 rum adducit, is in scabello se prosternit, pedes ac genua magni ac
 minoris Imperatoris osculatur, ac Dominis, nova dignitate
 ornatus, fausta precatur. Tunc cerimoniaris ipsum in loco, quem

δίφ καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας καὶ τὰ γόνατα τοῦ μεγάλου δεσπότην, ὁμοίως καὶ τοῦ μικροῦ, καὶ εὐχεται τοὺς δεσπότης, ὡς τιμηθεῖς. καὶ ἴσθησιν αὐτὸν ὁ τῆς καταστάσεως ἔνθα ἐστὶν ἡ τιμὴ αὐτοῦ, κἄν στρατηγὸς ἔμπροσθεν, κἄν τε ἄριστος, ὁμοίως καὶ τοῖς λοιποῖς ποιεῖ οὕτως, πίπτουσι κἀκεῖνοι καὶ φιλοῦσι τοὺς πόδας καὶ τὰ γόνατα, καὶ ἴσθησιν αὐτοὺς, ἔκα-
 105. a στον κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ ὅτε συμπληρώσουσιν ἀμφό-
 15 τεροι οἱ προβληθέντες, νεύουσιν οἱ δεσπότηαι τῷ προαιποσίτῳ, καὶ λέγει „κελεύσατε,“ καὶ εὐχονται τὸ „εἰς πολλοὺς χρό-
 10 νους.“ καὶ ἔξέρχεται ἡ σύγκλητος μετὰ τῶν προῤῥηθέντων, καὶ λαμβάνουσιν οἱ σιλεντιάριοι τὰ κωδικέλλια αὐτῶν, καὶ ἕ-
 20 καστος σιλεντιάριος ὀψικενύει τὸν ἴδιον αὐτοῦ, βασιτάζοντες τὰ κωδικέλλια αὐτῶν. (A.) Καὶ ἔξέρχονται διὰ τῆς προε-
 15 καὶ ἄπτουσι κηροῦς, ὀψικενύμενοι ὑπὸ ἀξιωματικῶν, καὶ ἄ-
 20 πέρχονται ἐν τῷ κομιστωρίῳ, καὶ ἄπτουσι κἀκεῖσε κηροῦς, ὁμοίως καὶ εἰς τοῦ Κυρίου. καὶ ἴστανται οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ τὰ σκουτάρια τοῦ ἀριθμοῦ καὶ οἱ διαιτᾶριοι τῶν ὄλων διαι-
 τῶν καὶ οἱ δεκανοὶ εἰς τὸν μάρκωνα τῶν κανδιδάτων, καὶ ἄ-
 20 πέρχονται οἱ αὐτοὶ πατρίκιιοι ὀψικενύμενοι μέχρι τῶν χαλ-
 κῶν πυλῶν τῶν κορτινῶν, καὶ λέγει ὁ ἀδμησοννάλιος, ἔπερ
 φωνοβολεῖ ὁ νομεράριος, καὶ λέγει „στήτω“ καὶ κρατεῖ ὁ
 νομεράριος τὸ βῆλον, καὶ πάλιν λέγει ὁ ἀδμησοννάλιος, ἔ-
 περ φωνοβολεῖ ὁ νομεράριος. „λεβὰ πατρίκιε στρατηγῆ

21. νομεράρης cod. hic et deinceps.

cuis dignitas postulat, sive dux militum ordinarius, seu honorarius sit, constituit, sic et reliquis facit, qui se itidem prosternunt pedesque ac genua osculantur, deinde singulis pro suo munere locum adsignat, et postquam utrique promoti caerimouias ritusque omnes peregere, Domini praeposito signum dant, is dicit: *Iubete*, et multos annos apprecantur. Tunc senatus cum supra dictis discedit, silentiarii codicillos eorum sumunt ac singuli singulos candidalos comitantur, ipsorum codicillos portantes. (IV). Egrediuntur vero in processione ad ecclesiam hippodromi, cereos, proceribus circumdati, accendunt, ad consistorium abeunt, et ibi aeque ac in templo Domini cereos accendunt. Proceres, scutarii numeri, diaetarii omnium diaetarum et decani in longa porticu candidatorum stant, ipsi quoque patricii in obsequio ad acneas cortinarum portas discedunt, admissionalis, quibus numerarius praeverat, verba repetit, ac dicit: *Sta*. Tunc numerarius velum tenet, et admissionalis verba numerarii: *Lena te, patricie stratege, loco, repetit*, et egreditur primus patricius: rursus dicit ad secundum: *Sta*, et dicit secundum

λῶκ," καὶ ἐξέρχεται ὁ πρῶτος πατριίκιος, καὶ πάλιν λέγει „στήτω” εἰς τὸν δευτέρον, καὶ λέγει, ἄπερ φωνοβόλετ ὁ νομ-
D μεράμιος, εἰ μὲν ἐστὶν ἔπαρχος, εἴτε λογοθέτης, εἴτε κυαί-
 στωρ, λέγει· „λεβὰ πατριίκιε ἔπαρχε λῶκ” εἰ δέ ἐστι πα-
 τριίκιος, μόνον· „λεβὰ πατριίκιε.” καὶ ἐξέρχεται κἀκείνος⁵
 εἰς τὴν πύλην, καὶ ἀπέρχονται οἱ αὐτοὶ πατριίκιοι ὀψικευόμε-
 νοι διὰ τῶν σχολῶν, καὶ δέχονται τὰ μέρη ἕκαστος εἰς τοὺς
 ἰδίους τόπους, καὶ ἀκτολογοῦσιν ἓνα ἓνα πατριίκιον, ἕκαστον
 κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπιδίδωσι τὸ λιβελλάριον ὁ δή-
 μαρχος τῇ πρώτῃ ὡς πρώτῃ, τῇ δευτέρῃ ὡς δευτέρῃ, ὁμοί-
 10 ὡς καὶ τοῖς λοιποῖς, λέγων καὶ τὰ ποιήματα αὐτῶν. ὅτε δὲ
 λέγει τὸ ὄνομα καὶ τὴν ἀξίαν, προσκυνεῖ πρὸς τὸν δήμαρχον
Ed. L. 14 καὶ τὸν δῆμον, καὶ ὁ δήμαρχος πρὸς αὐτὸν ποιῶν τὸ σέβας,
 ὁμοίως ἀκτολογοῦσι καὶ τοὺς λοιπούς, ὁμοίως καὶ ὁ δῆμος
 τοῦ Βενέτου. καὶ ἀπέρχονται οἱ προβληθέντες διὰ τοῦ χρ-
 15 τοῦ τῆς χαλκῆς εἰς τὸ ἅγιον φρέαρ, καὶ ἄπτουσι κηρούς καὶ
 εἰσέρχονται ἐν τῇ ναῶ, καὶ ἴστανται εἰς τὸ σκάμνον τῶν πα-
Ma. 105. τριίκίων, καὶ ὅτε ἐστὶν ὁ καιρὸς γενέσθαι τὴν εὐχὴν τῶν πα-
 τριίκίων παρὰ τοῦ πατριάρχου, ἔρχεται ὁ ἡεφερενδάριος καὶ
 προσκαλεῖται αὐτούς, καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸν ναὸν εἰς τὴν²⁰
 σωλαίαν, ἐνθα ἴστανται τὸ ἀντιμίσιον. καὶ ἐξέρχεται ὁ πα-
 τριάρχης ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ λαμβάνει τὰ κωδικέλλια
 ἐξ αὐτῶν, καὶ τίθεισιν αὐτὰ ἐν τῇ ἀντιμισίῳ, καὶ ποιεῖ τὴν
B εὐχὴν, καὶ εἰθ' οὕτως ἐπιδίδωσιν ἐνὶ ἐκάστῳ πατριίκιῳ τὰ

numerarium, seu praefectus sit, seu logotheta, seu quaestor: *Leua te, patricie praefecte, loco*; si vero patricius tantum est: *Leua, patricie*. Ipse ad portam dum procedit, iidem patricii per scholas abeunt, factionarii singuli in locis suis adsunt, et unicuique patricio pro sua dignitate acclamant, demarchus primo libellum ut primo, secundo ut secundo, sic etiam ceteris, tradit simulque carmina in eos recitat. Dum vero nomen ac dignitatem singulorum dicit, demarchum ac populum adorat, demarchus vero cultum solennem ipsi exhibet: eodem modo etiam reliquis una cum populo Veneto acclamant. Et abeunt promoti per chylum chales ad sacrum puteum, cumque cereis accensis templum ingressi, in scamno patriciorum consistunt, et cum tempus precatious a patriarcha super patriciis recitandae appropinquat, venit referendarius cosque advocat, et sic templum et solcam, ubi antimensium positum est, intrant. Patriarcha ab altari procedens, codicillos ab ipsis sumtos in antimensio reponit, preces recitat, et his finitis, unicuique patricio suos codicillos tradit; quo facto, singuli patricii dona sua seu apoconbia in antimensio offerunt, strategus nummos LXXII, ordinarius L, honorarius XXXVI. Patriar-

κωδικέλλια αὐτῶν, καὶ ἕκαστος πατριίκιος τίθεισι τὸ ἀποκρί-
 βιον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀντιμισίῃ, ὃ στρατιγγὸς νομίσματα ἡβ', ὃ
 ἔμπραττος νομίσματα γ', ὃ ἄπραττος νομίσματα λς'. καὶ ἀπέρ-
 χεται ὁ πατριάρχης ἐν τῇ ἀντιμισίῃ, ἐνθα μεταδίδει, καὶ
 5 εἰσέρχονται οἱ πατριίκιοι καὶ κοινωνοῦσιν, εἰθ' οὕτως ἀπέρ-
 χονται εἰς τὸ σκίμμον τῶν πατριίκίων, καὶ φρονοῦσι σαγία
 ἀληθινὰ ἀμφοτέροι, καὶ διαιμερίζεται τὸ ἠψίκιον εἰς τὸν
 προβληθέντας, καὶ ἀναχωροῦσιν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν ἠψι-
 10 κενόμενοι. καὶ οἱ σιλεντιάριοι φρονοῦντες σαγία ῥόης καθυ-
 ολάριοι, βυστιάζοντες τὰ κωδικέλλια αὐτῶν, καὶ ἀπέρχονται
 μέχρι τῶν οἴκων αὐτῶν ὠψικέυοντες. εἰ μὲν ἔχει γυναῖκα ὁ
 προβληθείς πατριίκιος, ἐπιδίδωσιν ὁ σιλεντιάριος τὰ κωδι-
 κέλλια τῇ πατριίκῃ, καὶ λαμβάνει ἕξ αὐτῆς νομίσματα ιβ'.
 εἰ δὲ οὐκ ἔχει γυναῖκα, τίθεισιν αὐτὰ εἰς τὸν κράβαττον
 15 αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει τὰ ιβ' νομίσματα ἕξ αὐτοῦ, καὶ ἀρι-
 στοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἀναχωρεῖ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
 (E.) Χρὴ δὲ γινώσκειν, ὅτι ἐν ἑορτῇ προβολῆ πατριίκιον οὐ
 γίνεται, τὴν δωδεκαήμερον τῶν ἑορτῶν γίνεται καὶ τὴν ἕξι-
 20 μερον τῆς διακαινησίμου, καὶ τὴν ἡμέραν τῶν βαῖτων καὶ ἐν
 20 παγαγῆ κυριακῇ, καὶ τὸ ἅγιον σάββατον μνηύεται ἡ σύγκλη-
 τος, ἵνα βασιάζωσι τὰ ἄσπρα χλανίδια μετὰ τῶν ἀτραβατι-
 κῶν, καὶ πρὸ τοῦ ἀπελθεῖν τοὺς δεσπότας εἰς τὴν ἐκκλησίαν
 25 δέχεται σέκρετον μετὰ λευκῶν χλανιδίων εἰς τὸ χρυσοτρικλι-
 νον, καὶ γίνεται ἡ προβολῆ τῆς πατριικιότητος, καὶ δίδεται

4. μεταδίδωσι ed. 18. τὴν δωδεκαήμερον. Aliquid deesse videtur R., c. c. ἀλλὰ, vel εἰ μὴ μόνον, vel ὅταν δὲ κατά. 20. κυριακῇ. καὶ ed.

cha ad antimensium, in quo dona reposuerunt, progresso, patricii intrant, et cōmmunione ipsis impertita, ad scamnum patriciorum discedunt, omnes saga purpura gestant, et obsequio promotis distributo, ad domos suas cum comitibus discedunt. Silentiarum sagis russis induti, conscensis equis, ipsorum codicillos portant et usque ad domos suas eos sequuntur. Si promotus patricius uxorem habet, silentiarius codicillos patriciae tradit, et ab ea nummos XII accipit: si caelebs est, silentiarius codicillos in grabato eius reponit, ab ipso nummos XII accipit, et convivio insuper exceptus, domum discedit. (V.) Observandum est, quod die festo promotio patricii non instituitur, instituitur vero in dodecaëmero festorum, in hexaëmero septimanæ renovationis, in die palmarum et dominica pagana. Sancto sabbato senatus admonetur, ut albis tunicis et atrebatibus incedat, et priusquam Domini in ecclesiam veniunt, secretum candidas tunicas gestans in chrysotriclinio praesto est, promotio ad patricietus dignitatem celebratur, et in consistorio solennis Imperatoris in throno

μεταστάσιμον ἐν τῇ κονισιωτρίῳ, καὶ ἀλλάσσει πᾶσα ἡ
 Ms. 106. a σύγκλητος ἀτρεβατικῶν χλανίδια κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς ἡμέ-
 ρας τοῦ ἁγίου σαββάτου, ὁμοίως καὶ οἱ προβληθέντες πα-
 τρῖκιοι τὰ ἀτρεβατικὰ, εἰ μὲν ἔστιν στρατηγός, φροεῖ σαγίον
 ἀληθινόν, βασιτάζων καὶ τὰ κωδικέλλια αὐτοῦ ἐμπροσθεν
 Ed. L. 142 ὅτε ἀλλάξουσιν οἱ δεσπότες τὰς ἐνδύτας τῆς ἐκκλησίας, ὑπο-
 στρέφουσιν ἐν τῇ παλατίῳ καὶ ἀλλάσσουν οἱ προβληθέντες
 πατρῖκιοι τὰ ἄσπρα χλανίδια, καὶ ἐπαίρουσιν οἱ σιλεντιάριοι
 τὰ κωδικέλλια αὐτῶν. οἱ μὲν στρατηγοὶ μετὰ σαγίων ἀλη-
 θινῶν ἀπέρχονται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καθὼς τὰ προῤῥηθέντα,
 διὰ τῶν σχολῶν καὶ τὰς δοχὰς τῶν μερῶν, καὶ ἐξέρχεται ὁ
 πατριάρχης ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ποιεῖ τὴν εὐχὴν, ὡς
 ἔχει ἡ συνήθεια, καὶ ἀναχωροῦσιν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν,
 καθὼς ἀνωτέρω εἴρηται. ἐν ἡμέρᾳ παρακυνπτικοῦ φιάλης¹⁵
 γίνεται, καὶ παρακύνπτει μετὰ τὸ κωδικέλλιον, καὶ ἐν τῇ
 συμπληρώσει τοῦ παρακυνπτικοῦ τῆς φιάλης τῶν Βενέτων
 B ἀπέρχονται τὰ μέρη εἰς τοὺς τόπους αὐτῶν εἰς τὰς σχολὰς,
 ὁμοίως καὶ οἱ προβληθέντες πατρῖκιοι ὀψικενόμενοι ἀπέρχον-
 ται εἰς τὰς σχολὰς, καὶ δέχονται αὐτοὺς τὰ μέρη, καὶ ἀπέρ-
 χονται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ πληροῦται πᾶσα ἡ ἀκολουθία,
 ὡς ἔχει ἡ συνήθεια, καθὼς ἀνωτέρω εἴρηται. εἰ δὲ οὐκ
 ἔστι συγκλητικὸς ὁ προβληθείς πατρῖκιος, ἀλλ' ἔστιν ἀπὸ
 σπαθίου, οὐκ εἰσέρχεται ἐν τῇ χρυσωσρικλίῳ, ἀλλ' ἐνδύει

16. τῶν κωδικελλίων cd.

concessus sit, senatus omnis atrebatias tunicas, ut die sancti sabhati
 mos est, patricii recens cicati atrebatia mutant, sique in his str-
 tegus est, sagum purpureum suosque codicillos coram Domino gestat.
 Et abeunt ad ecclesiam, dumque Domini instrata ecclesiae muta-
 runt, ad palatium revertuntur, promoti patricii albas tunicas indu-
 unt, silentiarii eorum codicillos gestant. Strategii sagis purpureis,
 ut diximus supra, ad ecclesiam per scholas et factionum stationes
 abeunt, patriarcha ab ara progressus, ut mos est, precatur, sique
 domum unusquisque, ut diximus, discedit. Porro si promotio co-
 die, quo in phiala thronus imperatorius ponitur, instituitur, is quo-
 que cum codicillo prospicit, et postquam Veneti eo die solennes ce-
 rimoniae phialae peregere, factiones ad loca sua in scholas se con-
 ferunt: abeunt quoque promoti patricii cum obsequio in scholas,
 ubi a factionibus excipiuntur, deinde in ecclesiam, omnisque ritus
 ibi pro more, quem nos supra exposuimus, peragitur. Si promotus
 patricius non senatorii ordinis, sed unus de spathariis est, non in-
 greditur chrysotriclinium, sed cerimoniarum ipsam sago russo induit.
 Velis omnibus chrysotriclinium pro more ingressis et in consistorio

αὐτὸν ὁ τῆς καταστάσεως σαγίον ῥοῆς. καὶ ὅτε εἰσέλθωσι
 τὰ βῆλα ὅλα κατὰ τὴν συνήθειαν ἐν τῇ χρυσοτρικλίνῃ καὶ
 σταυρῶσι κομισιστώριον, κρατεῖ ὁ τῆς καταστάσεως τὸν ὀφεί-
 λοντα προβληθῆναι εἰς τὸ πούλιτον τῶν ἀργυρῶν πυλῶν
 5 μετὰ ἄλλου σιλεντιαρίου, καὶ ἔρχεται ὁ ὑπτιάριος μόνος,
 καὶ ἴσταται εἰς τὸ βῆλον ἔσωθεν, καὶ ὅτε λάβῃ τὸ νεῦμα C
 παρὰ τοῦ πραιποσίτου, κρούει τὸ βῆλον, καὶ ἐπαίρει αὐτὸ
 ὁ σιλεντιάριος, καὶ εἰσέρχεται ὁ προβληθεὶς πατριίκιος ἀπὸ
 σαγίου ῥοῆς, κρατούμενος ὑπὸ τοῦ τῆς καταστάσεως καὶ
 10 ἐτέρου σιλεντιαρίου, καὶ πίπτει μετὰ τῶν σιλεντιαρίων ὁ προ-
 βληθεὶς τὸ πρῶτον, τὸ δεύτερον πίπτει εἰς τὴν μέσην τοῦ
 τρικλίνου, τὸ τρίτον πίπτει ἀπὸ διωστήματος τοῦ σένζου. Ms. 106. B
 καὶ φέρουσιν αὐτὸν, καὶ πίπτει ἔμπροσθεν τοῦ ὑποποδίου,
 καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας τοῦ μεγάλου βασιλέως καὶ τὰ δύο
 15 αὐτοῦ γόνατα, ὁμοίως καὶ τοῦ μικροῦ, καὶ ἀπλοῖ τὰς χεῖρας
 καὶ λαμβάνει παρὰ τῶν δεσποτῶν τὰ κωδικέλλα, καὶ φιλεῖ
 τὰς χεῖρας τῶν δεσποτῶν, καὶ ὑποσχοποδεῖ αὐτὸν ὁ τῆς κα- D
 ταστάσεως, ἔνθα τὸ τρίτον προσεκύνησε, καὶ εἰσέρχονται οἱ
 πατριίκιοι ἀπὸ τε μαγίστρων καὶ τῶν λοιπῶν πατριίκίων,
 20 κρατούμενοι ὑπὸ σιλεντιαρίων, ἀπευχαριστοῦντες τοῖς δεσπό-
 ταις πατριίκιοι καὶ μόνον· οἱ δὲ λοιποὶ συγκλητικοὶ οὐ πί-
 πτουσιν, ὡς μὴ γενομένου συγκλητικοῦ. καὶ ἀπέρχεται ὀψι-
 κευόμενος ἐν τῇ κομισιστώριῳ, καὶ οὕτως ἀπέρχονται ἐν τῇ
 ἐκκλησίῃ, καὶ τὰ λοιπὰ πάντα πληροῦται, ὡς ἔχει ἡ συνή-
 25 θεια, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν πατριίκίων, καὶ ὅτε ἀναχωρεῖ ἀπὸ

5. ὁ om. cd.

constitutis, cerimoniarius candidatum in pulpito portarum argentea-
 rum cum alio silentiario tenet, tunc solus ostiarius venit, cum in
 velo interiori constituit, et signo a praeposito dato, velum pulsat,
 quod silentiarius tollit, et sic promotus patricius in sago russo, a
 cerimoniario alioque silentiario sustentatus, ingreditur et una cum
 silentiariis primam adorationem exhibet, secundam in medio tricli-
 nio, tertiam quodam a throno intervallo. Mox ab his deductus, pedes
 ac genua magni et minoris Imperatoris osculatur, et expansis
 manibus, postquam codicillos a Dominis accepit, dexteris eorum o-
 sculatur, cerimoniarius eum ad locum, ubi tertium procubuit, re-
 ducit, et patricii a magistris, ceteris patriciis ac silentiariis circum-
 dati, intrant, e quibus tantum patricii gratias Dominis agunt, reli-
 qui vero senatores, quoniam non unus sui ordinis promotus est,
 haud procidunt. Postremo in solenni obsequio ad consistorium, inde
 ad ecclesiam abit, ubi reliqua omnia pro more etiam a ceteris pa-

τῆς ἐκκλησίας, φορεῖ καὶ αὐτὸς σαγίον ἀληθινόν, καὶ οὕτω;
ἀναχωρεῖ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

Ed. L. 143

ΚΕΦ. μῆ.

Ἔσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προβολῇ πατρικίων.

Εἰσελθὼν δ βασιλεὺς εἰς τὴν καμάραν τὴν οὖσαν πρὸς 5
τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Θεοδώρου ἔνδον τοῦ βήλου, προσκαλεῖ-
ται ὁ πραιπόσιτος τοὺς βεστήτορας, καὶ περιβάλλουσι τὴν
χλανίδα τὸν βασιλέα, καὶ τούτων ἐξεληθόντων, στέφεται ὑπὸ
τοῦ πραιποσίτου, ἔπειτα ἐξέρχεται ἐκ τῆς καμάρας, ἐν ᾗ
ἔστειφθη, καὶ ἀνελθὼν καθέζεται ἐπὶ τοῦ σένζου αὐτοῦ τοῦ¹⁰
ἱστιμένου εἰς τὸ χρυσοτρικλινον. σάντων δὲ τῶν ἀρχόντων
B τοῦ κουβουκλείου ἔνθεν κύκειθεν, οἱ κουβικουλάριοι καὶ οἱ
σπαθοκουβικουλάριοι ἴστανται ὀπίσω κύκλῳ τοῦ σένζου, κα-
θώς ἐστι τὸ ἡμικύκλιον, διὰ τὸ χωρηθῆναι τοὺς μέλλοντας
εἰσελθεῖν διὰ τῶν ὀκτώ βήλων· οἱ δὲ πρωτοσπαθάριοι εὐνοῦχοι¹⁵
ἴστανται πλησίον τοῦ σένζου. εἶτα λαβὼν τὸν θυμιατὸν ὁ
μινσουράτωρ ἢ καὶ ὁ παπίας τοῦ παλατίου τοῦ μέγαλον,
θυμιατὴν ἀπὸ τοῦ αἰρομένου βήλου τοῦ χρυσοτρικλίνου, καὶ
ἀνέρχεται θυμιατῶν τὸν βασιλέα, καὶ τοῦτο ποιῶν ἐκ τρίτου
Ma. 107. a ὑποχωρεῖ. καὶ λαβὼν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασι-²⁰
λέως, ἀπέρχεται καὶ ἴστανται ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως μέσον
τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, καὶ ἐφαπλώσας τὰς χεῖρας

11. Ἰσάντων cd.

triciis peraguntur, ex ecclesia vero discedens, sagum purpureum ge-
stans, domum abit.

CAP. 48.

Observanda in promotione Patriciorum.

Imperatore cameram prope templum S. Theodori intra velum
ingresso, praepositus vestitores vocat, qui ipsum tunica induunt,
hisque egressis, a praeposito coronatur, deinde e camera, ubi co-
ronatus est, prodit atque in throno suo in chrysotriclinio constituto
sedet. Interea praefecti cubiculo ab utroque latere, cubicularii et
spathocubicularii a tergo throni in circulo adstant, ut est semicir-
culus, quo per octo vela ingressuri venire debent: protospatharii
vero eunuchi prope thronum consistunt. Deinde mensurator aut e-
tiam papias palatii magni thuribulum sumit, et a velo sublato chry-
sotriclinii cum thure veniens, Imperatorem iucensat, quo ter facto,
discedit. Tunc praepositus, signo a Domino accepto, abit et coram
Imperatore in medio praefectorum cubiculi stat, manibusque una
cum tunica sua expansis, Imperatorem veneratur, non inclinatis ta-

αὐτοῦ μετὰ τοῦ χλανιδίου αὐτοῦ, προσκυνεῖ τὸν βασιλέα, μὴ κλίνας τὰ γόνατα, εἰ μὴ μόνον τὸ σχῆμα τῆς προσκυνήσεως, ὃν τρόπον ἢ τῆς ἡμέρας τύξιν ἀπαιτεῖ. καὶ εἰδ' οὕτως ἐξέρχεται μετὰ δύο ὄστιαρίων, ἔμπροσθεν αὐτοῦ βασιταζόντων 5 καὶ τὰ βεργία αὐτῶν ἐν τῇ τριπέτῳ, καὶ εὐρίσκει τοὺς μωγίστρος ἡτοιμασθέντας παρὰ τοῦ τῆς κατωστάσεως, καὶ προσκαλεῖται αὐτοὺς ὁ πραιπόσιτος· καὶ ἴστανται ἔξω τοῦ βήλου τῆς πύλης τοῦ χρυσοτρικλίνου δύο σιλεντιάριοι, κατ' ἤνικα προσκληθῶσιν οἱ μάγιστροι παρὰ τοῦ πραιποσίτου, 10 αἰρηται ὑπερθεῖν τὸ βῆλον ὑπὸ σιλεντιαρίων, καὶ εἰσέρχονται, οἱ μάγιστροι μετὰ τοῦ πραιποσίτου, τὸ πρῶτον βῆλον, καὶ σταῖς ὁ πραιπόσιτος πλησίον τοῦ αὐτοῦ βήλου, οἱ δὲ μάγιστροι ὀπίσω αὐτοῦ, νεύει δὲ πραιπόσιτος τοὺς ὄστιαρίους, καὶ ἴστανται ἔνδον τοῦ βήλου. λαβὼν δὲ νεῦμα ὁ ἔνδον πραιπό- 15 σιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, δίδωσι νεῦμα τῇ μινσουράτωρι ἢ τῇ κουβικουλαρίῳ τῇ αἶροντι τὸ βῆλον, καὶ εἰσέρχεται ὁ πραιπόσιτος καὶ ἀνέρχεται ἐν τῇ στάσει αὐτοῦ· οἱ δὲ μάγιστροι εἰσελθόντες ἔνδον τοῦ βήλου, πίπτουσι, καὶ ἀναστάντες ἴστανται ἐν τῇ τάξει αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κου- 20 βουκλείου ἔνθεν ἀκαεῖθεν. (B.) Καὶ αὐθις λαβὼν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, εἰσέρχεται εἰς τὸ μέσον, καὶ προσκυνήσας, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, ἐξέρχεται μετὰ δύο Ed.L. 144 ὄστιαρίων ἐν τῇ τριπέτῳ, καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς ἀνδρ- πύτους, εἰσάγει αὐτοὺς, βῆλον β' προσκυνήσαντες δὲ καὶ 16. ΣΧΟ.Α. Ἰατέον, ὅτι, εἰ ἴστιν ἐννοῦχος ὁ μινσουράτωρ, αἶρει τὸ βῆλον, εἰ δὲ μὴ, κουβικουλάριος.

men genibus; est enim tantum species adorationis, qualem ordo dici requirit. Sic cum duobus ostiariis, qui ante ipsum virgas suas in tripetone gestant, progreditur, magistros a cerimoniaro ordinatos reperit, eosque praepositus advocat: extra velum portae chrysotriclinii duo silentiarii stant, et arcessitis a praeposito magistris, velum a silentiariis sursum tollitur, et ingreditur primum velum magistrorum cum praeposito, qui prope illud constitutus, dum post se magistros habet, ostiariis signum dat intra velum stantibus. Porro praepositus in velo, signo ab Imperatore accepto, mensuratori aut cubiculario velum tollenti capite annuit, et ingreditur praepositus, summumque locum occupat. Magistri vero intra velum ingressi, se prosternunt, et postquam surrexere, in ordine suo post praefectos cubiculo ab utroque latere adstant. (II.) Rursus praepositus secundum Imperatoris nutum in medium venit, et adoratione, de qua supra diximus, facta, cum duobus ostiariis tripetonem petit, et postquam proconsules vocavit, eos in secundo velo adducit, ipsique post adorationem ad utrumque magistrorum latus se conferunt, praeposi-

αὐτοὶ, ἴστανται ἀπὸ τῶν μαγίστρων ἔνθεν κἀκεῖθεν, ὁ δὲ
 πραιπούσιτος ἀνέρχεται ἐν τῇ στάσει αὐτοῦ, τοῦτο δὲ ποιεῖ
 κατὰ εἴσοδον ἐκάστου βήλου. καὶ αὐθις λαβὼν νεῦμα, ἐξέρ-
 χεται, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, ἐν τῷ τριπέτῳ, καὶ προσκα-
 λεῖται πατρικίους καὶ στρατηγούς, καὶ εἰσάγει αὐτούς, βῆλον⁵
 γ' ἐκτελούντων καὶ αὐτῶν προσκύνησιν καὶ στάσιν, ὡς καὶ
 αἱ πρῶην. ἰστέον δὲ, ὅτι, εἰ μὲν οὐκ ἔστιν ὁ ὑπαρχος πα-
 τρικός, ἐν τῷ τρίτῳ βήλῳ τῶν πατρικίων εἰσέρχεται ἐν τῇ
 Βδοχῇ, εἰὰν δὲ κραιστωρ ἢ λογοθέτης ἢ γενικός ἢ ἐκ τῶν τῶ
 Ms. 107. b πρῶτα ὄφρ' ἰκία κατεχόντων, οὐκ εἰσι πατρικοί, οὐδεὶς εἰσ-10
 ἔρχεται μετὰ τῶν πατρικίων, ἀλλ' εἰσέρχονται μετὰ τῆς
 συγκλήτου. καὶ λαβὼν πάλιν νεῦμα ὁ πραιπούσιτος παρὰ τοῦ
 βασιλέως, εἰσέρχεται εἰς τὸ μέσον, καὶ προσκυνήσας καὶ
 ἐκτελέσας πάντα, ἃ ἐν τῇ πρώτῃ βῆλῳ ἐξετέλεσεν, ἐξέρχε-
 ται μετὰ δύο ὄστιαριων ἐν τῷ τριπέτῳ, καὶ εἰσάγει τῆν¹⁵
 σύγκλητον, δ' βῆλον· ἐκτελοῦσι δὲ καὶ αὐτοὶ ὁμοίως. συν-
 εἰσέρχονται αὐτοῖς διὰ τῆς πλαγίας αὐτῶν ἐν μὲν τῇ δεξιῷ
 μέρει οἱ βεστήτορες, ἐν δὲ τῇ εὐωνύμῳ ὁ λογοθέτης μετὰ
 τῶν ἀσηκρητῶν καὶ ὁ ἑφερενδάριος μετ' αὐτῶν φορῶν φε-
 C λῶν ἄσπρον. ἰστέον δὲ, ὅτι οἱ μὲν ἀσηκρηταὶ καὶ οἱ βε-20
 στήτορες καὶ ὁ λογοθέτης καὶ ὁ δεκανός εἰσιόντες οὐ πί-
 πουσιν, ἀλλ' ἴστανται ὀπισθεν τῶν σεκρέτου εἴθεν κἀκεῖθεν,
 ἢ δὲ σύγκλητος, ὡς προεῖρηται, ἐπελθοῦσα ἐκτελεῖ ἅπαντα,
 ὡς καὶ οἱ πρότερον. εἶτα ἀνελθὼν πάλιν ὁ πραιπούσιτος,

16. δ' βῆλα cod.

20. ἄσπρον ed.

24. ἀνέλιθ ed.

tus vero suam stationem repetit, et sic vela singula ordine intro-
 ducit. Rursus signo dato, ad tripetonem, ut supra diximus, pro-
 gressus, patricios et strategos vocat et in velo tertio adducit: ipsi, ut
 priores, adorant suasque stationes repetunt. Observandum est, prae-
 factum, si patricius non sit, tertium velum patriciorum in recep-
 tione intrare; si vero quacator aut logotheta aut acrario praefectus
 aut e proceribus, qui primis officiis admoti sunt, patricii non sint,
 nullum eorum cum patriciis, sed cum senatu intrare. Rursus signo
 ab Imperatore dato, praepositus, in medio constitutus, postquam
 adorationem ac reliqua omnia peregit, quae in primo velo acta sunt,
 cum duobus ostiariis tripetonem adit, ac senatorium quartum velum
 adducit, qui eosdem ritus observant: cum his ab eorum latere, a
 dextra parte vestitores, a sinistra logotheta cum a secretis et refe-
 rendarius, albam penulam gestans, accedunt. Ex his a secretis, ves-
 titores, logothetes et decanus dum intrant, se non prosternunt,
 sed post secretum ab utroque latere subsistunt, senatus vero, ut
 diximus, accedit eaque omnia, quae priores, peragit. Posthac prac-

ἵσταται ἐν τῇ τάξει αὐτοῦ, καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ βασιλέως
νεῦμα, εἰσέρχεται μέσον, καὶ προσκυνήσας ἔξέρχεται μετὰ
ὀπτιαρίων καὶ βεργίων ἐν τῇ τριπέτῳ, καὶ εἰσάγει τοὺς
κόμητας τῶν σχολῶν εἰς τὸ εἰ βῆλον· ἐκτελοῦσι δὲ καὶ αὐτοὶ
5 ὁμοίως. ὁ δὲ πραιπόσιτος ἀνέρχεται καὶ ἵσταται ἐν τῇ τάξει
αὐτοῦ, καὶ αὐθις λαβὼν νεῦμα εἰσέρχεται εἰς τὸ μέσον καὶ D
προσκυνεῖ, καὶ ἔξελθὼν εἰσάγει κωνδιότους, βῆλον ζ', καὶ
αὐτοὶ, ὡς προεῖρηται, τὰ συνήθη ἐκτελέσαντες, ἵστανται ἐν
τῇ τάξει αὐτῶν. καὶ ὁ πραιπόσιτος εἰσελθὼν πάλιν καὶ
10 προσκυνήσας, εἰσάγει δομεστικούς, βῆλον ζ'· καὶ αὐτοὶ ἐκτε-
λοῦσιν ὁμοίως. εἶτα εἰσάγει τοὺς ἀπὸ ἐπαρχῶν, βῆλον η'.
(Γ.) Καὶ τελεσθέντων τῶν ἡ βῆλων, συνεισέρχονται μετὰ
τοῦ ὀγδόου βῆλου ὁ τῆς καταστάσεως καὶ οἱ σιλεντιάριοι Ed.L. 145
ἐνθεν κάκειθεν ὀπισθεν τοῦ σεκρέτου, καὶ εἰ μὲν εἰσῆλθεν
15 ὁ μέλλων γίνεσθαι πατριχίος ἐν ἐνὶ τῶν βῆλων, καὶ ἵσταται
ἐν τῇ δοχῇ τοῦ σεκρέτου, προσκαλεῖται ὁ βασιλεὺς τὸν πραι-
πόσιτον, καὶ ὅν ἂν κελεύη προβαλέσθαι πατριχίον, λέγει τὸ
ὄνομα αὐτοῦ τῇ πραιποσίτῳ, κάκεινος λέγει τῇ τῆς καταστά-
σεως, κάκεινος λαβὼν μετ' αὐτοῦ σιλεντιάριον καὶ τὸν μέλ-
20 λοντα προβληθῆναι, ἑξαίρηνος ἄγονσιν καὶ ἰστῶσι μέσον ἐμ- Ms. 108. a
προσθεν τοῦ βασιλέως. εἰ δὲ ἔξω ἔμεινεν, ὡς μὴ ἀξίας οὐσης
τῆς τάξεως αὐτοῦ εἰσελθεῖν μετὰ τῶν ἡ βῆλων, μένει μετ'
αὐτοῦ ὁ τῆς καταστάσεως μετὰ σιλεντιαρίου ἑνός, ὁ δὲ βα- B
σιλεὺς προσκαλεῖται τὸν πραιπόσιτον καὶ γνωρίζει τὸ ὄνομα

17. κελεύει cod. προβάλλεσθαι ed. 20. ἵστασι ed.

positus, rursus ingressus, in suo ordine stat, et signo ab Imperatore dato, in medium pergit, factaque adoratione, cum ostiariis et virgibus tripetoum petit, ac comites scholarum ad quintum velum perducit, qui eosdem, ac priores, ritus observant. Praepositus vero accedens, in suo loco subsistit, ac rursus signo dato, in medium venit, adorat, et egressus, candidatus ad velum sextum ducit, qui et ipsi, postquam solennia, ut diximus, celebrarunt, in suo ordine consistunt. Iterum praepositus ingressus, post adorationem domesticos, velum septimum, adducit, qui eadem caerimonias observant: deinde octavum, expraefectos. (III.) Octo autem velis ita completis, cum octavo caerimoniarius et silentiarius ab utroque latere post secretum intrant, et si candidatus patriciae dignitatis in uno ex his velis ingressus est, inque loco secreti stat, Imperator praepositum, et quem ad patricii dignitatem evellere vult, vocat, nomen eius praeposito, is caerimoniario indicat, qui secum sumto silentiario et candidato, statim eos in medium in conspectum Imperatoris producit. Si vero foris mansit, cum scilicet eius dignitas ipsi cum octo velis intrare non permittit, caerimoniarius ac unus e silentiariis cum

τοῦ μέλλοντος προβληθῆναι, ὁ δὲ πριμipύσιτος ἴσταται μέσον τοῦ σεκρέτου, καὶ προσκυνήσας, ἐξελθὼν μετὰ δύο οστιαρίων, προσκυλεῖται αὐτόν, καὶ εἰσάγει, φοροῦντα σαγίον ἕοης. κρατοῦσι δὲ αὐτὸν ὅ,τε τῆς καταπτώσεως καὶ σιλεντιάριος, καὶ ἰστώσιν αὐτὸν μέσον τοῦ σεκρέτου ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, ὁ δὲ πραιπύσιτος εἰπελθὼν ἐν τῇ καμάρῳ καὶ τὰς πλάκας πυρὰ τοῦ δευτέρου λαβῶν, ἐπιδίδωσιν αὐτὰς τῷ βασιλεῖ. ἄγουσι δὲ τὸν μέλλοντα προβληθῆναι ὁ τῆς καταπτώσεως καὶ ὁ σιλεντιάριος, καὶ ῥίπτουσιν αὐτὸν εἰς τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως, καὶ προσκυνήσας ὑσπύζεται αὐτούς, εἶτα τὰ γό-10 γατα αὐτοῦ, εἶτα λαβῶν τὰς πλάκας ἀπὸ τοῦ βασιλέως, φιλεῖ καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ. καὶ λαβόντες αὐτὸν ἀποφέρουσιν ὑπισθουμῶς, καὶ ἰστώσιν αὐτὸν μέσον τοῦ σεκρέτου ἀναμεταξὺ τῶν τοῦ κουβουκλείου ἀρχόντων, διαμερίζονται δὲ οἱ σιλεντιάριοι, οἱ μὲν ἐκ δεξιῶν, οἱ δὲ ἐξ εὐωνύμων, καὶ λα-15 βῶν ὁ δεξιὸς τὸν πρῶτον μάγιστρον, ἄγει αὐτὸν καὶ ἴστησιν ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ προβληθέντος πατρικίου, κἀκέλευσεν προσκυνήσας, ὑπερεύχονται τὸν βασιλέα, καὶ εἰθ' οὕτως ἀπέρχεται ἐν τῇ αὐτοῦ στάσει τε καὶ τάξει. καὶ ἡνίκα τελέσῃ τὴν εὐχὴν καὶ εὐχαριστίαν ὁ πρῶτος μάγιστρος, εὐθέως κα-20 πταλαμιβάνει ὁ εὐώνυμος σιλεντιάριος, εἰσάγων μάγιστρον ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους, καὶ ἴστησιν αὐτὸν ἐξ εὐωνύμων τοῦ προβληθέντος πατρικίου, καὶ αὐτὸς ὑπερεύχεται τὸν βασιλέα ἀνευχαριστῶν, ἡνίκα δὲ μέλλει ἐξελθεῖν ὁ αὐτὸς μάγιστρος,

5. et 13. ἴστασιν ed. 10. τὰ om. cod. et ed. 18. ὑπερεύχεται coui. R. 24. ἐξελεθῆν, ὁ αὐτὸς μάγιστρος καταλ. ed.

co remanet, Imperator vero praepositum vocat ac nomen promovendi ipsi indicat, praepositus in medio secreto adorat, deinde cum duobus ostiariis egressus, cum accessit sagumque rubrum gestantem adducit. Cerimoniarius et silentiarius cum comitantur, et in medio secreto coram Imperatore constituunt, praepositus cameram ingressus, tabulas a secundicerio sumit easque Imperatori tradit. Adducunt vero candidatum ceremoniarius ac silentiarius, eumque ante pedes Imperatoris prosternunt, quos, adoratione facta, aeque ac genua, deinde et manus, tabulis acceptis, osculatur. Tunc ipsum retro abductum in medio secreto inter cubiculi praefectos constituunt, ipsi silentiarii partim ad dextram, partim ad sinistram discedunt, quorum is, qui ad dextram stat, primum magistrum ducit, et ad dextram-promoti patricii statuit, qui, adoratione facta, Imperatori prospera apprecatur, deinde ad stationem suam ordinemque abit. Precibus autem et solenni gratiarum actione a primo magistro peractis, statim silentiarius ad sinistram constitutus magistrum ab alio latere adducit, eumque ad sinistram promoti patricii sistit, ipse solenniter Imperatori gratias agit, faustaque precatur,

καταλαμβάνει ὁ ἐκ δεξιῶν τὰ αὐτὰ ποιῶν. Ἰστέον δὲ, ὅτι πάντες οἱ εἰσελθόντες διὰ τῶν ὀκτῶ βήλων χωρὶς τῶν ἀσηκρητῶν καὶ τῶν βεσθητόρων καὶ τοῦ ῥεφερενδარიῶν, ἕκαστος αὐτῶν κατὰ τὴν ἰδίαν τάξιν, εἰσέρχεται, κρατούμενος ὑπὸ σιλεντιαρίου, πλησίον τοῦ προβληθέντος πατρικίου, οἱ μὲν ἐκ δεξιῶν, οἱ δὲ ἐξ ἀριστερῶν, ἐκτελοῦσι δὲ καὶ αὐτοὶ πάντα ἀκολούθως, ὃν τρόπον ὁ ἐκ δεξιῶν μάλιστα καὶ ὁ ἐξ ἀριστερῶν ἐξετέλεσαν. καὶ πάντων προσκνησάντων καὶ ἀπευ-
 10 τρικόριον ὅ,τε τῆς καταστάσεως καὶ ὁ σιλεντιάριος, ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ πεσὼν φιλεῖ τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως, εἶτα τὰ γόνατα αὐτοῦ, καὶ εὐξάμενος καὶ ἀπευ-
 15 χριστήσας τὸν βασιλέα, ἀπελθὼν ἵσταται ἐν τῇ τάξει αὐτοῦ, εἶτα λαβὼν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως λέγει, „κελεύσατε.” (Δ.) Καὶ πάντες ὑπερευξάμενοι ἐξέρχονται, ὁ δὲ βασιλεὺς ἀναστὰς ἀπὸ τοῦ σένζου αὐτοῦ, εἰσέρχεται ἐν τῇ καμάρᾳ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, καὶ λαβὼν ὁ πραι-
 20 πόσιτος τὸ στέμμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως, προσκα-
 25 λῆται τοὺς βεσθητόρας, καὶ ἀπαλλάσσουν αὐτοὶ τὴν χλα-
 30 ρίδα αὐτοῦ. ὁ δὲ προβληθεὶς πατρικίος ἐξέρχεται διὰ τῶν σκύλων ἐν τῇ ἵπποδρόμῳ, καὶ περιπατεῖ ἔμπροσθεν αὐτοῦ σιλεντιάριος βαστάζων τὰς πλάκας, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Σεφράνου, ἄπτει κηρούς, καὶ εὐξάμενος ἐξέρχεται

11. τὸν om. ed.

egressurum vero magistrum silentiarius, qui ad dextram constitutus est, eodem ritus observans, excipit. Ceterum omnes ac singuli praeter secretarios, vestitores et referendarium per octo vela, pro sua dignitate ac ordine, a silentiariis stipati, prope patricium promotum, partim a dextra, partim a sinistra, ingrediuntur, et omnia ordine, quae magister ad dextram sinistramque peregerunt, peregerunt. Postquam vero omnes adorationem et gratiarum actionem Imperatori exhibere, cerimoniarum et silentiarius promotum patricium excipiunt, a quibus ad Imperatorem perductus, pronus in terram pedes ac genua eius osculatur, precatus vero et gratias Imperatori actis, ad suum ordinem abit: praepositus, signo ab Imperatore dato, dicit: *Iubets.* (IV.) Sic omnes fausta precati discedunt, Imperator vero a throno surgens, cameram S. Theodori ingreditur, praepositus, corona a capite eius demta, vestitores vocat, qui tunicam imperatoriam mutant. Promotus autem patricius per scyla ad hippodromum abit, coram quo silentiarius, tabellas gestans, procedit, ipse, templum S. Stephani ingressus, cereos accendit, precatusque egreditur, et ab honoratis, a secuophoris, a militibus tagmatum, decanis ac diaeta-

ἐκείθεν, καὶ δηριγευόμενος ὑπὸ τε ἀξιωματικῶν, σκευοφόρων, στρατιωτῶν ταγμαίων, δεκανῶν καὶ διαιτυρίων, διέουχεται διὰ τοῦ ἵπποδρόμου καὶ τῆς θερμίστρας, καὶ ἀπέουχεται ἐν τῇ κοινοστωρίῃ, καὶ ἄψας κηροῦς ἐξέρχεται, καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν δηριγευόμενος, ἐξέρχεται διὰ τε τῶν ἐξκουβίτων καὶ 5
 τῶν σχολῶν. δέχονται αὐτὸν οἱ τοῦ μέρους τῶν Βενέτων, ἐν ᾧ ἄπτε κηροῦς ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ τρίτῃ τάξει, ὅτε προέρχεται ἐξωθεν τῶν μεγάλων πυλῶν, ἀκτολογοῦσι δὲ αὐτὸν, καθὼς τελοῦσιν ἐν ταῖς προβολαῖς τῶν πατρικίων, λέγοντες καὶ τὸ „ὁ δεῖνα“, καὶ „εἶσε πατρίκιος,“ καὶ ἐπιδίδωσιν αὐτῷ 10
 ὁ δῆμαρχος λιβελλάριον. καὶ ἀνελθὼν ἐν τῇ νύλῃ πλησίον τῆς χαλκῆς, δέχεται αὐτὸν τὸ μέρος τῶν Πρασίων, καὶ ἐπιδίδωσιν ὁ δῆμαρχος τὸ λιβελλάριον, καὶ ἴσταται μέτον, ὡς εἰδισται αὐτῷ πάντοτε ἐν ταῖς δοχαῖς γίνεσθαι. εἶτα τελεσάντων τῶν δύο μερῶν, ἐξέρχεται διὰ τῆς χαλκῆς, καὶ διελ- 15
 θῶν μέχρι τοῦ ἁγίου φρέμιος, ἄπτε ἐκεῖσε κηροῦς, καὶ εἰθ' οὕτως εἰσέρχεται εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, καὶ ἐμπροσθεν
 Μ. 109. α τῶν ἁγίων θυρῶν ἑστῶς, εὔχεται, καὶ προσκαλεσάμενος αὐ-
 τὸν ὁ πατριάρχης, κλίνει τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν, λέγων εὐχὴν, εἰθ' οὕτως κοινωιῖ τοῦ ἀγράπτου σώματος καὶ αἵματος του 20
 Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παρὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ ἀπιπασάμενος αὐτὸν ὁ πατριάρχης, ἀποπέμπει αὐτὸν. ὁ δὲ πατρίκιος τὴν ἐξ ἔθους τῆ ἐκκλησίᾳ διδομένην συνθήειαν δε-
 δωκῶς, ἐξέρχεται διὰ μέσου τοῦ ναοῦ εἰς τὸν νάρθηκα,

1. ἀξιωματικῶν σκευοφόρων, στρατιωτῶν, ταγμαίων ed. 8.
 τῶν om. ed. δὲ om. ed. 20. καὶ εἰθ' ed.

riis stipatus, per circum balneumque in consistorium abit, et cereis accensis, iisdem comitantibus, per excubias scholasque discedit. Factionarii Veneti cum, ubi Imperator cereos accendit, in tertio ordine excipiunt, et dum per magnas portas procedit, ipsi, ut in promotionibus patriciorum solent, acclamant, dicentes: *N. N. et: es patricius*, demarchus vero ipsi libellum tradit. Ad portam prope chalcem ascendentem factio Prasina excipit, demarchus libellum ipsi tradit, in medio, ut semper in his receptionibus solet, constitutus. His a factionibus peractis, per chalcem egreditur, et ad sanctum puteum digressus, cereos accendit, postea magnam ecclesiam ingreditur, ubi ad sacras ianuas subsistens, precatur: patriarcha, postquam eum advocavit, inclinato capite precatur, a quo postea sacrum corpus et sanguinem Domini nostri Iesu Christi accipit, datoque osculo, dimittitur. Patricius, solenni munere ecclesiae oblato, per medium templum ad narthecum abit, ubi, mutata veste, scarumangium suum sargumque purpureum induit, et consensu equo, una

κἀέλασε ἀπαλλάξας βάλλευ τὸ σκυραμάγγιον αὐτοῦ καὶ σα-
γίον ἀληθινόν, καὶ εἰθ' οὕτως ἐξελθὼν ἀπέρχεται ἔφιππος
αὐτῆς, καὶ ὁ σιλεντιάριος ἔμπροσθεν αὐτοῦ, βυστάζων τὰς
πλάκας, φροῶν σαγίον ἀληθινόν, οἱ δὲ λοιποὶ, οὓς ἀνωτέρω Ed.L. 147
5 εἰρήγκαιεν, δηριγεύουσιν αὐτὸν μέχρι τοῦ οἴκου αὐτοῦ.
ἰσῆ δὲ, ὅτι οὓς ἀνωτέρω εἶπομεν, πεζοὶ δηριγεύουσι,
καταλαβὼν δὲ ὁ πατριίκιος τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὑποδέχεται πάν-
τας, ἥ δὲ ἐν τῇ τραπέζῃ κἀθεδρα τοῦ σιλεντιαρίου πλησίον
τοῦ πατριίκιου εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος ἰσοτίμως καθεύεται.
10 ἰσῆ γὰρ τάξις οὕτως παρέχει· λαμβάνουσι δὲ καὶ αὐτοὶ παρὰ
τοῦ πατριίκιου οἱ τε σιλεντιαριοὶ καὶ οἱ στρατιῶται τὰς ἐξ
ἔθους διδομένας αὐτοῖς σιληθείας, καὶ ἀπέρχεται ἔκυστος
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, εὐχαριστοῦντες τὸν Θεὸν καὶ ὑπερ-
ευχόμενοι τὸν πλουτοποιὸν ἡμῶν βασιλέα. B

15 *Ἀπολογία τῶν δῆμων ἐπὶ προαγωγῇ πατριίκιου.*

Τῆς συνήθους τάξεως τελουμένης ἐν τῷ παλατίῳ ἐπὶ τῇ
τοῦ πατριίκιου προαγωγῇ, ἐξέρχεται διὰ τῆς προελεύσεως, ὀ-
ψικευόμενος ὑπὸ σιλεντιαρίου, δηλονότι τοῦ σιλεντιαρίου βα-
σταύζοντος τὸν τοῦτου κωδῖκελλον, καὶ ἀπέρχεται εἰς τὴν ἐκ-
20 κλησίαν τοῦ ἵπποδρόμου εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον, καὶ ἄπει
ἐκεῖσε κηρούς, καὶ ὀψικευόμενος ὑπὸ ἀξιωματικῶν, ἀπέρχε-
ται ἐν τῷ κομισιστωρίῳ, καὶ ἄπει ἐκεῖσε κηρούς, ὁμοίως καὶ
εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἐκκλησίαν, καὶ ἴστανται οἱ τε ἀξιωματι-

cum silentiario, tabellas ante ipsum ferente sagumque purpureum
gestante, discedit; reliqui usque ad aedes suas cum comitantur. Hic
vero observandum est, eos, quos supra commemoravimus, pedibus
comitari, quos quidem patricius domi omnes excipit, ubi sella si-
lentiario ad mensam prope patricium ad sinistrum latus, aequo ho-
nore, quod eius dignitas postulat, ponitur: accipiunt vero et ipsi
silentiarii ac copii praefecti a patricio solennia munera, omnesque
domos suas, gratias Deo agentes et clementissimum Imperatorem
nostrum laudantes, repetunt.

ACTA ET ACCLAMATIONES FACTIONUM IN PROMOTIONE PATRICII.

Solito promotionis patricii ritu in palatio peracto, in pompa
egreditur, comitante silentiario, eo scilicet; qui codicillos patricii
portat, et ad S. Stephani ecclesiam in hippodromo abit, ac cereus
ibi accendit. Deinde ab officiis aulae stipatus, ad consistorium per-
gens, cereos ibi accendit: ita et in ecclesia Domini, ubi proceres
et scutarii numeri et diaetarii omnium diaetarum et decani in por-
ticu candidatorum adsunt. A quibus stipatus patricius ad aedas

Σκοὶ καὶ τὰ σκουτάρια τοῦ ἀριθμοῦ καὶ οἱ διαιτῆριοι τῶν ὄλων διαιτῶν καὶ οἱ δεκανοὶ εἰς τὸν μᾶκρωνα τῶν καρδιδῶτων. καὶ ἀπέρχεται ὁ αὐτὸς πατρίκιος, ὀψικευόμενος ὑπ' αὐτῶν, ἕως τῶν χαλκῶν πυλῶν τῶν κορτινῶν, καὶ λέγει ὁ ἀδμη-
 Ms. 109. b. σουνάλιος „σῆτω,” καὶ κρατεῖ ὁ νομιεράριος τὸ βῆλον καὶ 5
 λέγει· „λεβὰ πατρίκις ἐλώκ.” καὶ πάλιν λέγει ὁ ἀδμη-
 νάλιος, ἄπερ φωνοβολεῖ ὁ νομιεράριος, καὶ ἐξέρχεται ὁ πα-
 τρίκιος, καὶ διέρχεται διὰ τῶν σχολῶν, ὀψικευόμενος δηλονότι
 ὑπὸ τῶν προειρημένων. τὸ δὲ μέρος τῶν Πρασίμων ἴσταται
 εἰς τοὺς ἀγίους ἀποστόλους εἰς τὰς σχολὰς, ἐκδεχόμενον τὸν 10
 πατρίκιον, καὶ μετὰ τὸ σῆναι τὸν πατρίκιον εἰς τὸν εἰωθῆτα
 D τόπον, λέγει ὁ δῆμος· „πρὸ πάντων εὐφημήσωμεν τοὺς δε-
 σπότας τῆς οἰκουμένης.” οἱ κράτται· „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα
 μεγάλων βασιλέων καὶ αυτοκρατόρων πολλὰ τὰ ἔτη” ὁ λαὸς
 ἐκ τρίτου ὁμοίως. οἱ κράτται· „ὁ εἶνα καὶ ὁ δεῖνα εὐσε- 15
 βεστάτων ἀγούστων πολλὰ τὰ ἔτη” ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ τρί-
 του. οἱ κράτται· „τῶν πορφυρογεννήτων πολλὰ τὰ ἔτη”
 ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ τρίτου. οὕτως οἱ κράτται· καὶ εἰτα λέγουσιν
 ἄκτα ἀπὸ φθογγῆς· „τίς οὐκ ἔχει ἐπὶ πλεον δοξάσαι τὸν
 μόνον ἀθάνατον βασιλέα,” ἐκ γ', „καὶ προβιβάζοντα ἀξίαν 20
 Ed. L. 148 τοῖς ἀξίοις,” ἐκ γ', „καὶ σὲ ὁ δεῖνα ἐτίμησαν παραδόξως,”
 ἐκ γ', „τὴν τοῦ πατρικίου περιδοξον ἀξίαν,” ἐκ γ', „ἀλλ' ὁ
 πάντων ποιητῆς καὶ δεσπότης τοὺς χρόνους αὐτῶν πληθύνει

10. ΣΧΟ.Α. Ἰστέον, ὅτι, προελεύσεως οὐσης ἐν τῇ ἀγίᾳ Σοφίᾳ, ἐὰν συμβῆ γενέσθαι πατρίκιον, πρῶτως δέχεται αὐτὸν τὸ μέρος τῶν Βενέτων εἰς τοὺς λύχνους μετὰ καὶ [καὶ om. ed.] τοῦ δημάρχου· τὸ δὲ μέρος τῶν Πρασίμων εἰς τὰς σχολὰς μετὰ καὶ τοῦ δημάρχου. ἐκδεχόμενος cod. 14. μεγάλῳ βασιλεὶ cod. 15. εὐσεβεστάτῳ ed. 18. οὕτως om. cod. 21. τιμήσαντα legendum aut aliquid deesse videtur R.

portas cortinarum abit, dicitque admissionalis: *Sta*; numerarius autem, velum tenens, inquit: *Leva te patricie loco*. Rursus admissionalis, quae acclamaverat numerarius, repetit, et egressus patricius per scholas transit, scilicet a dictis stipatus. Factio Prasinorum in S. S. Apostolorum aede in scholis excipiens patricium, praesto est, quo loco solenni constituto, populus ait: *Ante omnia fausta Dominis universi precemur*. Cantores: *N. N. magnis Imperatoribus et Caesaribus multos annos!* eadem populus ter. Cantores: *N. N. piissimis Augustis multos annos*; eadem populus ter. Cantores: *Porphyrogenitis multos annos*; eadem populus ter; et sic postea cantores acta recitant: *Quis non maxime laudaret solum immortalem regem*, ter; et dignitatem dignis tribuentem, ter; et te gloriose hono-

σὺν ταῖς αὐγούσαις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις." καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιδίδωσι τὸ λιβελλύριον ὃ δῆμαρχος τῷ πατρικίῳ, καὶ λέγουσιν οἱ κράκται· „εἶσε ὃ δεῖνα, εἶσε ὃ δεῖνα, εἶσε ὃ δεῖνα." καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ'· „εἶσε πατρίκιος, εἶσε." οἱ κράκται· 5, „καλῶς ἦλθες, προσβολὴ τῶν εὐεργετῶν." ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες." οἱ κράκται· „καλῶς ἦλθες, ποθητὰ τῶν ἀνύκτων" ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες." οἱ κράκται· „καλῶν ἦλθεν ὁ εὐγενῆς ἐκ προγόνων." ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθεν." οἱ κράκται· „καλῶς ἦλθες, ὃ δεῖνα πατρίκιε τῶν Ῥωμαίων." ὁ λαὸς R 10, „καλῶς ἦλθες." οἱ κράκται· „καλῶς ἦλθες εἰς φιλοῦντά σε δῆμον." ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες." οἱ κράκται· „ἄξιός σε ἡγάπησαν οἱ δεσπότες, ὡς ὄντι καθαρόν καὶ ἐπάξιον." ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες." οἱ κράκται· „ἀλλ' ὃ πάντων ποιητῆς καὶ δεσπότης." ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθεν." οἱ κράκται· 15, „φυλάξει σε, πατρίκιε, εἰς πλήθη χρόνων." (B.) Καὶ ἀποκινουῖτος τοῦ πατρικίου, ὄψικενεὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁ δῆμος, Ms. 110. a λέγων ἀπελατικὸν ἤχ. δ'· „οἱ ἐκ τῆς ἄνω προνοίας ἐστεμμένονοι ἀξιοδότως πάνσοφοι εὐεργέται σε, ὡς προσφιλέστατον δοῦλον, ὃ δεῖνα, ἐτίμησαν ἐν ὑπερτέροις ἀξίαις, πρωτοσπαδά-C 20ριον ἐντιμον καὶ εὐγενῆ ἐκ προγόνων, καὶ εἰς ὑπέριμον δόξαν, τὴν πατρικίου ἀνύψωσαν ἀξίαν." καὶ ἀπάγουσιν αὐτὸν

2. τὸ om. ed. 5. ἦλθε ed. 6. ἦλθεν ed. 9. ΣΧΟΛ. Ἰστέον, ὅτι, τοῦ δημάρχου λέγοντος· „καλῶς ἦλθες, ὃ δεῖνα πατρίκιε", προσκυνεῖ ὁ πατρίκιος πρὸς τὸν δῆμαρχον καὶ τὸν δῆμον· καὶ ὁ δῆμος πρὸς αὐτὸν ὁμοίως, ποιῶν τὸ σέβας. 10. εἰς φιλοῦντας δῆμον ed. 15. χρόνον ed. 18. ἀξιούται ed.

rarunt N. N., ter; *splendida Patricii dignitate*, ter; *sed omnium creator et dominus tempora vestra cum Augustabus et porphyrogenitis auget!* Postea demarchus libellum patricio tradit, et dicunt cantores: *Tu es N.N.*, imo *es N.N.*, ter; *populus: Tu es patricius, es!* Cantores: *Pulchre venisti, a benefactoribus promotus!* *populus: Pulchre venisti.* Cantores: *Pulchre venisti, desiderium principum!* *populus: Pulchre venisti.* Cantores: *Pulchre venit nobilis a maioribus!* *populus: Pulchre venit!* Cantores: *Pulchre venisti, N. N. patricie Romanorum;* *populus: Pulchre venisti.* Cantores: *Pulchre venisti ad populum tui amantem;* *populus: Pulchre venisti!* Cantores: *Merito te amarunt Domini, ut egregium dignumque virum!* *populus: Pulchre venit.* Cantores: *Sed omnium creator et dominus;* *populus: Pulchre venit!* Cantores: *Te, o patricie, quam diutissime conservet!* (II.) Inde gradum dimovente patricio, comitatur eum a fronte *populus*, et apelaticum dicit ex quarto tono: *A suprema providentia coronati pro merito suo et sapientissimi benefactores te, ut carissimum servum, N. N., summis honori-*

ὄψικεύοντες ἕως τῆς δοχῆς τῶν Βενέτων, (μέχρι γὰρ ἐκεῖσε πληροῦται τὸ ποίημα,) καὶ μετὰ τὸ πληρωθῆναι λέγουσιν οἱ κράται ἔσ· „ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, σῶσον τὸν πατρικίον·” καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' ἔσ· „ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος·” καὶ δέχεται αὐτὸν τὸ μέρος τῶν Βενέτων εἰς τὴν χαλκῆν, καὶ γίνεται ἡ ἀκολουθία καὶ ἡ τάξις τῆς δοχῆς, καθὼς καὶ πρῶην ἐπὶ τῆς δοχῆς τῶν Πρασίων· πλὴν λέγει ἀπελατικὸν ἤχ. δ· „οἱ ἐκ Θεοῦ κρατούμενοι·” προεγράφη. καὶ διέρχεται διὰ τοῦ χύτου τῆς

D χαλκῆς, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἅγιον φρέαρ καὶ ἄπει κηρούς, καὶ μετὰ τοῦτο εἰσέρχεται εἰς τὴν σωλέαν, ἔνθα ἴσταται τὸ 10 ἀντιμισίον. ὁ δὲ πατριάρχης ἐξέρχεται ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ λαμβάνει τὸν κωδίκελλον αὐτοῦ, καὶ τίθεισιν αὐτὸν ἐν τῷ ἀντιμισίῳ, εἶτα ποιεῖ τὴν εὐχὴν, καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν ἐπιδίδωσι τὸν κωδίκελλον τῷ πατρικίῳ, καὶ μετὰ τὸ λαβεῖν τὸν κωδίκελλον, τίθει ὁ πατρικίος τὸ ἀποκόμβιον ἐν τῷ ἀντιμι-15

Ed.L. 149 σίῳ. ὁ δὲ πατριάρχης εἰσέρχεται ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, καὶ ἀπέρχεται ἐν τῷ ἀντιμισίῳ, ἔνθα καὶ τοῖς δεσπόταις ταῖς ἐορταῖς μεταδίδωσι, καὶ μεταδίδωσι τῷ πατρικίῳ. μετὰ δὲ τὴν μετάληψιν ἀπέρχεται ὁ πατρικίος εἰς τὸ σκάμνον τῶν πατρικίων, καὶ περιβάλλεται ἀληθινὸν σαγίον, καὶ ἐξέρχεται ἀ-20 πὸ τῶν ἐκεῖσε, καὶ καρβαλικεύει, καὶ ἀπέρχεται ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ὄψικεύομενος ὑπὸ τῶν προειρημένων καὶ ὑπὸ τῶν δύο δήμων, καὶ λέγει ἔκαστος αὐτῶν τὸ ἴδιον ἀπελατικόν· ὁ δὲ σιλεντιάριος φορῶν σαγίον ῥοῆς, καὶ αὐτὸς καρβαλλά-

3. et 4. ἔσ om. ed. 7. λέγουσιν aut λέγεται R. ex compend. cod. 13. μετὰ εὐχὴν ed. 14. λαμβάνειν ed.

bus ornarunt, protospatharium illustrem et nobilem a maioribus, adque splendidam patricii dignitatem provexerunt. Sic abducunt eum in obsequio ad Venetam factionem; illuc enim delatis desinit carmen; quo facto, cantores dicunt: Deus sancte, serva patricium; populus ter: Deus sancte. Factio Venetorum in chalice patricium excipit, peragiturque officium et ordo factionis, ut ante a Prasina: praeterea dicit apelaticum toui IV: A Deo custoditi, ut supra relatum est. Deinde per chytum chalice sanctumque putrum, ubi ceros accendit, transit ac soleam, ubi antimensium stat, ingreditur. At patriarcha exit a sacrario eiusque codicillos sumit, quos in antimensio reponit, deinde preces facit, et his finitis, patricio codicillos tradit, quibus acceptis, apocombium ibi reponit. Deinde patriarcha sacrarium intrat, et ad altare, ubi festis diebus etiam Imperatores communicant, abit et sacram coenam patricio impertit. Quo peracto, patricius ad scamnum patriciorum discedit, sagumque purpureum induit, et inde exiens, equo domum vehitur, a dictis omnibus et duabus factionibus stipatus, quarum unaquaeque suum apelaticum dicit: silentiarius autem, sa-

ριος, ὀψικεύει τὸν πατρίκιον, βασιτάζων τὸν τούτου κωδικέλλον. καὶ μετὰ τὸ σωθῆναι τὸν πατρίκιον εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ὑποστρέφουσιν οἱ ὀψικεύοντες πάντες καὶ οἱ τῶν δύο μερῶν δῆμοι, συνεσιῶνται δὲ τῷ πατρικίῳ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ τῆς Βαυτῆς ἡμέρας οἱ πραιπόσιτοι καὶ ἑτεροὶ πατρίκιοι καὶ ὄφρι- Ms. 110. b
κιάλιοι καὶ οἱ δύο δήμαρχοι καὶ ὁ σιλεντιάριος, οἱ δὲ πραι-
πόσιτοι λαμβάνουσιν ἀνὰ ἱματίων ἐξῆραμμένων ἀπὸ τρι-
βλαττίων ὀρνεμένων β', καὶ οἱ δήμαρχοι ἀβδία.

ΚΕΦ. μθ'.

10 Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προβολῆ ἀνθυπάτων.

Καθίξεται ὁ βυσιλεύς ἐπὶ τοῦ σένζου ἐπτεμμένος, φο-
ρῶν τὴν χλανίδα αὐτοῦ, καὶ ἴστανται οἱ τοῦ κουβουκλείου
ἄρχοντες ἐν τῇ τάξει αὐτῶν· οἱ δὲ σπαθαροκουβικουλάριοι
καὶ οἱ κονβικουλάριοι ἴστανται ὀπισθεν τοῦ βασιλέως κύκλο-
15θεν τοῦ ἡμικυκλίου, οἱ δὲ πρωτοσπαθάριοι οἱ εὐνοῦχοι ἴσταν-
ται πλησίον τοῦ σένζου, φοροῦντες τὰ σαβάνια αὐτῶν, βα-
στάζοντες καὶ τὰ σπαθοβάκλια αὐτῶν. καὶ λαβῶν θυμια-
τὸν ὁ παπίας, θυμιατὴ ὁμοίως, ὡς ἐπὶ προβολῆ πατρικίων, καὶ
ὑποχωρεῖ. εἶτα λαβῶν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βυσι-
20λέως, εἰσέρχεται καὶ ἴστανται μέσον ἀναμεταξὺ τῶν ἀρχόντων

7. τριβλατίων ὀρνεμένων ed. 14. κυκλύθεν cod. 15. εἰς σχῆ-
μα ἡμικυκλίου conl. R.

gum russum ferens, equo conscenso, patricium, cuius codicillos portat, comitatur. Cumque domum suam sic deductus est, comites omnes cum duarum factionum hominibus revertuntur, convivium vero cum patricio in aedibus eius praepositi aliique patricii et officiales, duo demarchi et silentiarius eo die celebrant: praepositi quoque singuli vestes consutas, limbo purpurco ornatas, tribuni seu demarchi abdia accipiunt.

CAP. 49.

Observanda in promotione Proconsulum.

Imperator in throno coronatus suaque tunica indutus sedet, cubiculo praefecti secundum ordinem suum, spatharocubicularii et cubicularii a tergo Imperatoris, in semicirculo protospatharii cuuuchi prope thronum, sabauia sua et spathobaculos ferentes, adstant. Papias, thuribulo sumto, similiter, ut in processione patriciorum, incensat et discedit. Deinde signo ab Imperatore accepto, iurat praepositus et inter cubiculi praefectos medius stat, peracta adoratione, in tripetonem cum duobus ostiariis procedit, omnemque ritum, quem in promotione patriciorum supra exposuimus, observat.

τοῦ κουβουκλείου, καὶ προσκυνήσας, ἐξέρχεται ἐν τῇ τριπέ-
 τωμῃ μετὰ δύο ὀστιαρίων, καὶ ἐκτελεῖ πάντα, ὃν τρόπον ἀνω-
 τέρω εἰρήκαμεν ἐν τῇ προβολῇ τῶν πατρικίων. καὶ εἰσάγει
 D βῆλον α', μαγίστρον, καὶ ἐκτελοῦσι πάντα, ὡς ἡ συνήθεια
 ἔχει, ὁμοίως πάλιν ἐξελεῖθαι εἰσάγει βῆλον β', πατρικίους καὶ 5
 στρατηγούς, καὶ ἀπλῶς τὰ λοιπὰ βῆλα, τοὺς τε δημάρχους
 καὶ τὸν τοποτηρητὴν τῶν σχολῶν. καὶ εἰ μὴ εἰσηλθὲν ἐν τῇ
 δοχῇ ὁ μέλλων γενέσθαι ἀνθύπατος, προσκαλεσάμενος ὁ βασι-
 λεὺς τὸν πραιπόσιτον, λέγει τὸ ὄνομα τοῦ μέλλοντος προβλη-
 θῆναι, καὶ κείνος λέγει τῷ τῆς καταστάσεως, καὶ κείνος λαβῶν 10
 αὐτὸν, ὡς ἐπὶ πατρικίου, ἴστησιν αὐτὸν ἐμπροσθεν τῶν ἄρ-
 χόντων τοῦ κουβουκλείου, καὶ λαβὼν ὁ πραιπόσιτος πορφυ-
 Ed.L. 150 ροῦν τετράδιον, ἐπιδίδωσι τῷ βασιλεῖ· ὁ δὲ τῆς καταστάσεως
 μετὰ σιλεντιαρίου, ἐνέγκωντες αὐτὸν πλησίον τοῦ βασιλέως,
 ποιοῦσι προσκυνῆσαι καὶ φιλεῖν τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως, 15
 εἰδ' οὕτως τὰ γόνατα αὐτοῦ. εἶτα λαβὼν τὸ πορφυροῦν τε-
 τράδιον παρὰ τοῦ βασιλέως, ἤγουν τὸ ἀνθυπατικίον, φιλεῖ
 καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ εἰδ' οὕτως ἀπαγαγόντες αὐτὸν ἐ-
 πισθοφανῶς, ἱσταῖσιν αὐτὸν μέσον· ἅπαντες δὲ οἱ ἐν τῇ δο-
 Ms. 111. a χῇ εἰσελθόντες ἐκτελοῦσι τὴν προσκύνησιν, ὃν τρόπον ἀνωτέ- 20
 ρω εἶρηται ἐν τῇ προβολῇ τῶν πατρικίων. (B.) Εἰ δὲ οὐκ
 βεῖσηλθεν ἐν τῇ δοχῇ ὁ μέλλων προβληθῆναι, ἀλλ' ἐναπέμει-
 νεν ἔξω, ὡς μὴ ἐνδέχεσθαι τὴν ἀξίαν αὐτοῦ εἰσερχεσθαι ἐν
 ταῖς δοχαῖς, ἢ κατὰ ὑστέρησιν ἐναπέμεινεν ἔξω, ἐξέρχεται ὁ
 πραιπόσιτος καὶ εἰσάγει αὐτὸν, τελεῖται δὲ μέχρις αὖ κατα- 25

17. ἀνθυπατικίον R., ἀνθυπατικόν cod. et cd. 18. ἀπέγοντες cd.

Deinde velum I sive magistros, qui omnia, ut mos est, perficiunt:
 iterum egressus, velum II, patricios et strategos, ceteraque vela,
 demarchos quoque et scholarum vicarium adducit. Si vero futurus
 proconsul in processione non ingressus est, praeposito accito Imper-
 ator nomen promovendi dicit, hic ceremoniario, qui ipsum excipi-
 ens, ut supra de praeposito observatum est, coram praefectis cubi-
 culi statuit, et purpureum quaternionem Imperatori tradit: cerimo-
 niarius vero cum silentiario cum in conspectum Imperatoris ductum
 adorare pedesque et genua eius osculari iubent. Postea ab Impera-
 tore purpureum quaternionem seu proconsulares codicillos, manus
 eius osculans, recipit, et ita retrorsum abductum in medio collo-
 cant. Omnes vero in processione ingressi solennem adorationem,
 ut supra de promotione patriciorum dictum est, exhibent. (II.) Si
 vero promovendus in pompa ingressus non est, sed foris remansit,
 quod in pompa intrare maius est quam pro eius dignitate, aut si,
 quia posterior ordine est, foris substitit, egressus patricius cum ad-

ἴη τὸ ἀνθυπατίκιον παρὰ τοῦ βασιλέως, ὡς ἀνωτέρω ἐν τῇ καταστάσει τῶν πατρικίων ἐδηλώσαμεν. τελέσαντες δὲ πάντες ἐν τῇ δοχῇ τὴν συνήθη προσκύνεισιν καὶ εὐχαριστήσαντες, λαμβάνουσι τὸν προβληθέντα ἀνθύπατον ὃ τῆς καταστάσεως μετὰ σιλεντιαρίου, καὶ ἀπάγουσιν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσκυνήσας τὸν βασιλέα ὑποτρέφει, καὶ ἵσταται ἐν τῇ τάξει αὐτοῦ, καὶ λαβὼν νεῦμα ὃ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, λέγει „κέλεύσατε.” C

ΚΕΦ. v'.

10 Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῇ ζωστῆς πατρικίας.

Ἀλλάσσουσιν οἱ δεσπόται τὰ διβητήσια καὶ τὰς γλαμύδας, καὶ ἵστανται εἰς τὰς πύλας τοῦ γάρον, βλέποντες ἐπὶ τὸν μέσον πυλῶνα, τὰ νῶτα ἔχοντες πρὸς ἀνατολήν, στέμματα δὲ οὐ φοροῦσιν οἱ δεσπότες. καὶ ὅτε λάβῃ ὁ πραιπό-
15σιτος τὸ νεῦμα παρὰ τῶν δεσποτῶν, εἰσάγει τοὺς πατρικίους καὶ μέρος τῶν ὑπάτων καὶ μέρος τῶν σιλεντιαρίων πρὸς τὴν
χώρησιν τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἵστανται κοιμιστώριον εἰς τὴν ἐκ-
κλησίαν οἱ εἰσελθόντες ἐνθεν κάκειθεν. καὶ λαβὼν νεῦμα ὁ
20πραιπόσιτος παρὰ τῶν δεσποτῶν, ἐξέρχεται εἰς τὸν παρανάθη-
κα, καὶ ἐπιφέρει τὴν βουλομένην ἀπὸ τοῦ φύλακος, ἐνθα εἰ-
σὶν οἱ γανωτοὶ πυλῶνες οἱ ἀντίπεπτοι, καὶ εἰσάγει αὐτὴν ὁ

20. Post βουλομένην dcesse censet Leich. προβάλλεσθαι aut ali-
quid simile. 21. ἀντιπεπτοι cod.

ducit, et peraguntur omnia, usque dum ab Imperatore proconsulares codicillos accepit, ut supra in cerimonia patriciorum declaravimus. Omnes vero, qui cum excipiunt, postquam consuetam adorationem et faustam appreciationem percipere, promotum proconsulem ceremoniarum ac silentiariorum ad Imperatorem ducit, quem postquam adoravit, revertitur et in suo loco stat, acceptoque signo ab Imperatore, praepositus dicit: *Iubete*.

CAP. 50.

Observanda in promotione Patriciae Zostes.

Domini dibetesii et chlamydis mutatis, ad portas phari, medium atrium prospicientes, tergo ad orientem converso, subsistunt, coronas vero non gestant. Signo ab ipsis dato, praepositus patricios et partem consulum ac silentiariorum ad processionem ecclesiasticam ducit, qui in templo consistorium hinc et inde ingressi faciunt. Signo a Dominis accepto, praepositus in paranarthecum egreditur, et promovendam a custodia, ubi cancellis instructa vestibula sunt, ad mediam portam adducit, ubi semel in genua procidit. Postquam

πραιπόσιτος ἔνδον τῶν μέσων πυλῶν, καὶ πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτῆ καὶ μόνον, καὶ ἀναστάσης αὐτῆς, ἀποφέρει αὐτὴν πρὸς τοὺς δεσπότας, καὶ πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἀναστῆσα ἀπλοῦ τὰς χεῖρας καὶ λαμβάνει παρὰ τῶν δεσποτῶν τὸ δελματικίον καὶ τὸ θωράκιον καὶ μαφόριον ἄσπρον, 5

Ed.L. 151 καὶ φιλεῖ τὰς χεῖρας τῶν δεσποτῶν. καὶ ἀποφέρει αὐτὴν εἰς τὸν φύλακα, ὃθεν ἐξῆλθε, καὶ ἐνδύει αὐτὴν τὸ δελματικίον, καὶ φορεῖ τὸ μαφόριον τὸ ἄσπρον, καὶ πάλιν εἰσάγει αὐτὴν εἰς τὸν φάρον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἔνθα ἴστανται οἱ δεσπῶται

Ms. 111. b καὶ οἱ συγκλητικοί. εἰθ' οὕτως φιλεῖ τοὺς πόδας τῶν δεσπο- 10 τῶν, καὶ ἐξέρχεται ἀπενευχαριστοῦσα, καὶ ἀπέρχεται εἰς τὸ πάνθεον, καὶ μετὰ μικρὸν λαμβάνει νεῦμα ὃ πραιπόσιτος, καὶ λέγει „κελεύσατε.“ καὶ ἐξέρχεται ἡ σύγκλητος ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἀπέρχονται ἐν τῇ τριπέτῳ, καὶ ὃ τῆς καταστάσεως εὐτρεπίζει τὰ βῆλα ἀπὸ τε τῶν πατρικίων καὶ τῶν 15 λοιπῶν συγκλητικῶν εἰς τὸν αὐτὸν τριπέτῳ, καὶ ὅτε ἀπέλ-
B 3η ἡ ζωστή πατρικίᾳ εἰς τὸ πάνθεον, ἐνδύεται τὸ θωράκιον ἐπάνω τοῦ δελματικοῦ, καὶ φορεῖ καὶ λῶρον καὶ τὸ προπόλωμα. (B.) Καὶ εἰθ' οὕτως φοροῦσιν οἱ δεσπῶται τὰ στέμματα, καὶ καθέζονται ἐν τῇ σένιζῃ, καὶ νεύουσι τῇ πραιπο- 20 σίτῃ καὶ ἐξέρχεται μετὰ ὑστιαρίων καὶ βεργίων, καὶ προσκαλεῖται βῆλον α', μαγίστρους· βῆλον β', πατρικίους· βῆλον γ', συγκλητικούς, ὑπάτους, κόμητας, κανδιδάτους, δομεστικούς, ἀπὸ ἐπύρχων καὶ στρατηλάτας· συνεισέρχονται δὲ καὶ οἱ σι-

vero surrexit, coram Dominis eam constituit, ad quorum pedes procumbit, et postquam surrexit, manus explicat, aque Dominis dalmaticam, thoracem et maforium album accipit, et manus eorum osculatur. Tunc eam praepositus ad custodiam, unde egressa est, reducit ipsique dalmaticam induit, maforium album gestanti; iterum eam in ecclesiam phari, ubi Domini et senatores stant, perducit. Deinde pedes Dominorum osculata et gratiis actis, exit ad pantheum, brevique interiecto tempore, praepositus, accepto signo ab Imperatore, dicit: *Iubete*. Senatus ex ecclesia ad tripetonem abit, et cerimoniarum magister vela e patriciis et ceteris senatoribus ad eundem tripetonem ordinat. Ad pantheum vero eum accessit zoste patricia, thoracem super dalmaticam induit, lorum quoque et propoloma gestat. (II.) Porro Domini, coronis ornat, in throno sedent et signum praeposito dant, qui cum ostiariis virgas gestantibus egressus, velum primum, magistros, velum secundum, patricios, tertium, syncreticos, consules, comites, candidatos, domesticos, expraefectos, ductores exercitus advocat, unaque silentiarii post senatum hinc et inde ingrediuntur. Quando vela completa totumque secretum con-

λεντιάριοι ὄπισθεν τῆς συγκλήτου ἔνθεν κάκειθεν. καὶ ὅτε πληρωθῆ τὰ βῆλα καὶ σταθῆ τὸ σέκρετον ὄλον, νεύουσιν οἱ δεσπότες τῷ πραιποσίτῳ, καὶ ἐξέρχεται διὰ τῆς πληρώσεως τῆς τάξεως τῶν πατρικίων τὸ μέρος τοῦ πανθέου, καὶ ἀπέρ-
 5 χεται εἰς τὸ πάνθεον, ἔνθα ἐστὶν ἡ προβληθεῖσα ζωστή πατρι-
 κία, καὶ εἰσάγει αὐτήν, κρατῶν αὐτὴν ἀπὸ τῶν ὤμων, καὶ δι-
 10 ἔρχεται εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς τάξεως τῶν πατρικίων, καὶ ἵστη-
 σιν αὐτὴν μέσον τοῦ σεκρέτου τῶν πατρικίων, φοροῦσιν τὸν
 λῶρον καὶ τὸ προπόλωμα. καὶ προσκυνεῖ μικρὸν, ὡς μὴ δυνα-
 15 ομένης αὐτῆς πεσεῖν διὰ τὸν λῶρον καὶ τὸ προπόλωμα, καὶ πάλ-
 λιν ἀποφέρει αὐτὴν ὀλίγα βήματα, καὶ προσκυνεῖ ὁμοίως, καὶ
 εἰς τὸ τρίτον. προσφέρει αὐτὴν εἰς τὰ γόνατα τῶν δεσποτῶν,
 20 καὶ φιλεῖ τὰ δύο γόνατα τοῦ μεγάλου δεσπότητος, ὁμοίως καὶ
 τοῦ μικροῦ, πόδας δὲ ἧδ' φιλεῖ, ὡς μὴ δυναμένης αὐτῆς πε-
 25 σεῖν. εἰθ' οὕτως ἄπλοτ' αὐτὰς χεῖρας, καὶ λαμβάνει αὐτὰς πλά-
 κας μετὰ τῶν κωδικέλλων, καὶ φιλεῖ αὐτὰς χεῖρας τῶν δεσπο-
 τῶν, καὶ ὑποχωρεῖ ὀλίγον κρατούμενη παρὰ τοῦ πραιποσίτου,
 καὶ εἰσάγονται ὑπὸ σιλεντιαρίων κρατούμενοι ὑπὸ τοῦ μαγί-
 30 στροῦ μέχρι τῶν στρατηλατῶν ἀπενχαριότουντες διὰ τὴν τι-
 σιμῆσαν. καὶ ὅταν συμπληρωθῆ ἡ συγκλήτος τὴν εὐχαρι-
 στίαν, εἰσάγει αὐτὴν πάλιν ὁ πραιποσίτος εἰς τὰ γόνατα τῶν
 δεσποτῶν, καὶ ἀπενχαριστεῖ τοῖς δεσπότηταις. καὶ νεύει ὁ βα-
 σιλεὺς τῷ πραιποσίτῳ τῷ ἑστῶτι εἰς τὸ πλαγίον τοῦ σέντζου,
 35 καὶ τὸ πριμικήριος τύχη, ἄνευ τοῦ κρατοῦντος τὴν ζωστήν,

8. τὸ λῶρον ed.

12. τὸ τρίτον προσφ. ed.

stitutum est, Domini praeposito signum dant, perque coetum ordinis patriciorum factio ad pantheum abit, ubi promotae zoste patricia stat, quam humeris sustinens adducit, digressamque per patriciorum coetum, lorum et propoloma ferentem, in medio secreti patriciorum sistit. Haec paululum se inclinat, quod loco impedita procidere nequit, deinde iterum per paucos gradus adducta, similiter se inclinat, et tertio. Tum genibus Dominorum admota, ambo magni aequae ac minoris Domini genua, non autem pedes, cum procidere nequeat, osculatur. Postea manibus expansis tabulas cum codicillis sumit, Dominorum manus osculans, paululumque a praeposito sustentata recedit: tunc omnes a silentiariis sustentati, a magistro ad ducem exercitus inducuntur, pro dignitate ipsi collata gratias acturi. Quibus a senatu peractis, ipsam praepositus ad genua Dominorum iterum adducit, ipsaque gratias agit. Imperator vero, ut signum praeposito ad latus throni constituto dedit, etiamsi primicerius sit, praeter eum, qui zosten sustentat, dicit: *Iubete*. (III.) Fausta apprecatus, senatus unaque zoste egreditur, cuius tabulas silentiarius accipit, et ad lausiaticum in obsequio silentiariorum et cubiculariorum, tuni-

καὶ λέγει „κελεύσατε.“ (Γ.) Καὶ ἐπεύχεται ἡ σύγκλητος καὶ ἐξέρχεται, συνεξέρχεται δὲ καὶ ἡ ζωσθεῖσα, καὶ λαμβάνει τὰς πλάκας αὐτῆς σιλεντιάριος, καὶ ἐξέρχεται εἰς τὸ λαυσιακόν, ὀψικευομένη ὑπὸ σιλεντιαρίων καὶ κουβικουλαρίων φοροῦντων χλανίδια λευκά, καὶ ἀπέρχεται ἐπὶ τὴν τροπικὴν τοῦ λαυσιακοῦ, καὶ οὐκ ἐξέρχεται, ἔνθα ἐστὶν ἡ προέλευσις, ἀλλ' ἐπὶ τὸν ἔρωστα, καὶ ἐκβαίνει ἐπὶ τὸ πλαγίον τῆς μαναύρας, καὶ ἐπὶ τὸν μάκρωνα τῶν κاندιδάτων εἰς τὰ ἐξκούβιτα Β καὶ διὰ τῶν σχολῶν, καὶ δέχονται τὰ μέρη, ὡς ἐπὶ τῶν πατρικίων, λαμβάνει καὶ λιβελλάριον πᾶρὰ τῶν δημάρχων, καὶ ἰο ἀπτολογοῦσι τὰ μέρη, ὡς ἡ συνήθεια ἔχει. καὶ ἀπέρχεται διὰ τοῦ χυτοῦ τῆς χαλκῆς εἰς τὸ ἄγιον φρέαρ, καὶ εἰσέρχεται ἐν τῇ ναφῇ εἰς τὰ ἅγια θυρία, ἔνθα πρόκειται τὸ ἀντιμίσιον, καὶ ἐκβαίνει ὁ πατριάρχης ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ λαμβάνει τὰς πλάκας αὐτῆς, καὶ τίθησιν αὐτὰς εἰς τοὺς ἀντιμίσιον, καὶ ποιεῖ εὐχὴν, ὡς ἐπὶ τῶν πατρικίων. συνοψικεύουσι δὲ αὐτὴν μέχρι τῆς ἐκκλησίας καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀξιωματίων, καὶ ὅταν συμπληρώσῃ τὴν εὐχὴν ὁ πατριάρχης, ἐπαίρουσιν αὐτὴν οἱ κουβικουλάριοι καὶ οἱ σιλεντιάριοι, καὶ ἀναφέρουσιν αὐτὴν εἰς τὸ μητατώριον ἐπὶ τὸν Θωμαῖτην, καὶ τὰ διαβατικά ἀναχωροῦντες ἔσωθεν ἰσταῖσι. οἱ δὲ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ λοιποὶ ἀναχωροῦσιν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας, αἱ δὲ πατρικίαι καὶ αἱ στρατήγισσαι ἵστανται κονισσιτώριον εἰς τὸν τρίκλινον τῆς μαναύρας, ἐκδεχόμεναι

21. τὸ Θωμαῖτιον ed. ἔσωθεν ἰσταῖσι Leich., ἔσωθεν ἔσω conl. R., ἔσωθεν ἔσω cod. 24. τὸ τρίκλ. ed.

cas albas gestantium, ad tropicem lausiaci abit, nec eo, ubi processio est, sed ad erotem pergens, ad latus magnaurae atque ad porticum candidatorum, ad excubias perque scholas venit, ubi a factionibus, ut patricii, excipitur, libellum quoque a tribunis accipit, et, ut mos est, ipsi factiones acclamant. Abit postea per chytum chalces ad sanctum puteum, ingreditur templum sacrasque ianuas, ubi antimensium positum est: patriarcha ab oratorio egreditur, sumens eius tabulas, quas in antimensio reponit, precesque, ut super patriciis, recitat. Ad ecclesiam proceres et reliquae dignitates una ipsam comitantur, peractisque a patriarcha precibus, cubicularii et silentiarii ad metatorium in triclinium Thomaites dictum deducunt, perque porticum transeuntes, intus stant. Proceres vero ac ceteri ab ecclesia discedunt, patriciae et strategissae consistorium in triclinio magnaurae, zosten excipientes, constituunt. Quae cum eo pervenit, a capite inter patricias media constituitur, unaque et item altera procidentates in genua, sportulam ab illa accipiunt, singulae scilicet

τὴν ζωοθεΐσαν. καὶ ὅτε φθύσῃ, ἴσταται κατὰ κεφαλῆς ἀνὰ μέσον τῶν πατρικίων, καὶ ἀπέρχεται μία μία προσκυνούσα καὶ λαμβάνουσα σπόρτυλον παρ' αὐτῆς, ἔχοντα ἀνὰ νομίματα ζ'. ὁμοίως καὶ αἱ στρατήγισσαι προσκυνούσιν αὐτὴν, **Ms. 112. b** καὶ ἐπεύχονται τοῖς δεσπόταις, καὶ τὴν προβληθεΐσαν. καὶ ἀναχωροῦσιν αἱ πατρικίαι, καὶ ἐπαίρουσιν αὐτὴν οἱ κοθβικουλάριοι καὶ οἱ σιλεντιάριοι, καὶ εἰσφέρουσιν αὐτὴν ἐν τῷ παλατίῳ διὰ τοῦ ἔρωτος καὶ τῶν διαβατικῶν τῶν ἁγίων μ', **D** καὶ ἐπικόπτει τὸ ἡλιακὸν τοῦ χρυσοτρικλίνου, καὶ εἰσέρχεται **10** ἰοεῖς τὸν φάρον, εὐχομένη τοῖς δεσπόταις, καὶ τιθεῖ σπόρτυλον νομίματα ιβ' εἰς τὸ ἀντιμίσιον, καὶ ἄπει κηρὸν καὶ ἔξέρχεται εἰς τὸ κελλῖον αὐτῆς. χρὴ δὲ γινώσκειν, ὅτι ἐν ἑορτῇ οὐ γίνεται, εἰ μὴ ἐν κυριακῇ παγαῶῃ.

ΚΒΦ. γα'.

Ed. I. 153

15 Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῇ πραιποσίτου.

Ἐν ἡμέρᾳ ἀλλαξίμων, ὅτε κελεύουσιν οἱ δεσπόται δέξασθαι σέκρετον ἐπὶ προελεύσει, ἀλλάσσουσιν οἱ δεσπόται τὰ διβητήσια αὐτῶν καὶ τὰς χλαμύδας καὶ τὰ στέμματα, καὶ καθέζονται ἐν τῷ σέντζῳ εἰς τὸν χρυσοτρικλίνον, καὶ εἰσέρχονται **20** οἱ τοῦ κουβουκλείου ἀπὸ πλαγίου, ὡς ἔστιν ἡ συνήθεια, καὶ ἴστανται κομισιτώριον. καὶ νεύουσιν οἱ δεσπόται, κἄν τε πραιπόσιτος ἕτερός ᾖ, κἄν πριμικήριος, καὶ ἐπαίρειν

1. φθάσει col. 19. εἰς τὸ ed.

nummos VI, et sic abeunt. Similiter strategissae eam adorant, Dominisque et promotae felicia apprecantur. Deinde discedunt patriciae, at cubicularii cum silentiariis eam excipiunt, perque erotem et porticum sanctorum XL in palatium ducunt, unde per solarium chrysotriclinii transiens, pharum intrat, et felicia Dominis precata, in antimensio nummos XII reponit, et cereis accensis, ad aedes suas redit. Ceterum observandum est, festis diebus, dominica pagana excepta, promotionem nullam institui.

CAP. 51.

Observanda in promotione Praepositi.

In die mutationis vestium, quando Domini secretum in processione excipere iubent, mutant ipsi dibetesia, chlamydes et coronas, sedentque in throno in chrysotriclinio, at cubicularii a latere, ut mos est, ad consistorium constituendum intrant. Signo a Dominis dato, seu alius praepositus, seu primicerius adsit, sumit is promovendum praepositum, eumque per medium secreti consistorii cubi-

Βτὸν ὑφείλοντι προβληθῆναι πραιπόσιτον, καὶ εἰσάγει αὐτὸν κατὰ πνευτὸς μέσον τοῦ σεκρέτου τοῦ κομιστωρίου τοῦ κουβουκλείου. καὶ πίπτει, καὶ εἰσάγει αὐτὸν ἐμπροσθεν τοῦ ὑποποδίου τῶν δεσποτῶν, καὶ πίπτει καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας καὶ τὰ γόνατα τοῦ μεγάλου δεσπότη, ὁμοίως καὶ τοῦ μικροῦ, οἷς δὲ τοῦ κουβουκλείου ἴστανται ὡσπερ Π. καὶ ἀναστάς ἐραπλοῦ τὰς χεῖρας, καὶ λιμβάνει περὶ τῶν δεσποτῶν πλύκας ἄνευ κωδικελλίων, καὶ φιλεῖ τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ ὀπισθοποδεῖ μικρὸν ἀπὸ τοῦ σέντζου, καὶ εὐθέως ἀπευχαριστοῦσι πάντες οἱ τοῦ κουβουκλείου. καὶ πάλιν προσφέρει αὐτὸν ἐμπροσθεν τῶν δεσποτῶν, καὶ πίπτει καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας καὶ τὰ γόνατα τῶν δεσποτῶν, καὶ ἀπευχαριστεῖ, καὶ ἐπαίρουσιν αὐτὸν οἱ κομβικουλάριοι καὶ οἱ ὀστιάριοι, καὶ ἐξέρχονται ὀψικεύοντες αὐτὸν μέχρι τοῦ τριπέτωνος, ἔνθα ἴστανται οἱ πατρικιοὶ καὶ οἱ λοιποὶ συγκλητικοί, καὶ προσκυνεῖ τοὺς πατρικίους καὶ οὓς βούλεται, βασιτάζων καὶ τὰς πλύκας αὐτοῦ, καὶ πάλιν εἰσέρχεται ὁ αὐτὸς πραιπόσιτος μετὰ τοῦ κουβουκλείου, καὶ ἴστανται εἰς τὴν καθέδραν τῶν δεσποτῶν, βασιτάζων καὶ τὰς πλύκας. (B.) Ὁ δὲ τῆς καταστάσεως εὐτρεπίζει τὰ βῆλα Δεῖς τὸν τριπέτωνα, ὡς ἔχει ἡ συνήθεια, καὶ ὅτε κελεύσωσιν οἱ δεσπότηαι εἰσελθεῖν τὰ βῆλα τοῦ σεκρέτου, νύθουσι τῇ προβληθέντι πραιποσίτῃ, καὶ ἐξέρχεται μετὰ δύο ὀστιαρίων καὶ βεργίων, βασιτάζων καὶ τὰς πλύκας. καὶ εἰσάγει βῆλον ἅ, τοὺς μαγίστρον, καὶ τὰ λοιπὰ βῆλα, ὡς ἔχει ἡ συνήθεια.

2. τοῦ σεκρέτου, τοῦ κομιστωρίου, τοῦ κουβουκλείου ed.
5. τὰ om. ed.

cull inducit. Deinde postquam genua flexit, eum ad Dominorum subsellia constituit, procidensque in terram, pedes et genua magni et minoris Domini osculatur: cubicularii vero ea forma, quam littera Π habet, adstant. Surgens, manibus expansis, tabulas sine codicillis a Dominis accipit, eorumque manus osculatus, paululum a throno retrocedit, statimque omnes cubicularii bene precantur. Deinde iterum ad Dominos adductus, procumbit, eorumque pedes ac genua osculatus, fausta insuper apprecatur: quo peracto, eum cubicularii et ostiaril sumunt, et ad tripetonem usque, ubi patricii ac ceteri senatores stant, eum comitati, abeunt. Ipse inclinato corpore patricios et quoscunque vult salutatur, tabulas suas portans, iterumque praepositus idem cum cubiculo intrat, et ad thronum Dominorum, tabulas gestans, accedit. (II.) Cerimoniarius vela in tripetone, ut mos est, ordinat, ac Dominis, ut ingrediantur vela secreti, iubentibus, signum promoti praeposito dant, qui cum duobus ostiariis et virgā gerentibus, tabulasque portans, abit. Mox velum primum, magistros, ac cetera vela, ut mos est, adducit. Quibus omnibus in-

καὶ ὅταν ἔλθωσιν ὅλα τὰ βῆλα, γένουσιν οὐ δεσπόται τῷ προβληθέντι πραιποσίτῳ, καὶ λέγει „κελεύσατε,” καὶ ἐπεύχονται „εἰς πολλοὺς χρόνους καὶ ἀγαθούς,” καὶ ἐξέρχονται, καὶ πληροῖ πάντα τὰ ἡμέτερα ὁ προβληθείς πραιπόσιτος. χρῆ δὲ ζυγνώσκειν, ὅτι καὶ πατρικίον εἰ κελεύουσιν αὐτὸν ποιῆσαι, ἄλλως πλάκας λαμβάνει μετὰ τῶν κωδικέλλων, καὶ πληρῶνται Ed.L. 154 τότε ἢ ἀκολουθία, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν πατρικίων.

ΚΕΦ. γβ.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῇ ὑπάρχον.

- 10 Προσκαλεῖται ὁ βασιλεὺς, ὃν ἂν βούλεται προβαλέσθαι ὑπαρχον, προσκαλεῖται καὶ τὸν πραιπόσιτον, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν. „ἄπελθε καὶ παράδος αὐτὸν ὑπαρχον πόλεως.” παραλαβὼν δὲ αὐτὸν ὁ πραιπόσιτος, περιβάλλει αὐτὸν σιγίον ἰσοῆς, καὶ εὐθέως ἀποπέλλει σιλεντιύριον, προσκαλέσασθαι B
15 τὴν πολιτικὴν κατάστασιν ἕπασαν ἐν τῇ κομιστωρίῳ, καὶ ἐξέρχεται ὁ πραιπόσιτος μετὰ τοῦ ὑπάρχου διὰ τοῦ λαυσιακοῦ καὶ τῶν σκαλιῶν, καὶ ἐξέρχεται διὰ τοῦ μονοθύρου τοῦ ὄντος εἰς τὸ εἰδικόν, καὶ ἐκεῖθεν δηριγεύμενος, διοδεύων διὰ τῶν διαβυτικῶν καὶ τῆς ἀψίδος, καὶ εἰσέρχεται μέχρι τοῦ
20 αὐγουσταίως, καὶ καθέζονται ἀμφοτέροι ἐκεῖσε, ἐκδεχόμενοι μέχρις ἂν καταλάβῃ τὸ πολίτευμα. τῶν δὲ σιλεντιαρίων ἐλθόντων καὶ ἀπαγγειλάντων, ὡς ὅτι πάρεστι τὸ πολίτευμα ἐν

5. κελεύουσιν ed. 10. προσκαλέσασθαι pro προβαλέσθαι ed
17. σκαλιῶν ed. 19. καὶ ante εἰσέρχ. om. ed.

gressis, Domini praeposito signum dant, qui dicit: *Iubete*, longaque et bona tempora praecati, egrediuntur, omnesque numeros praepositi congregat. Sciendum vero est, cum, si ipsum patricium quoque esse velit, alias tabulas cum codicillis accipere, officium vero ritusque omnes, ut in ceterorum patriciorum promotione, celebrari.

CAP. 52.

Observanda in promotione Praefecti.

Imperator praefectum, quem creare vult, aequae ac praepositum vocat, et dicit ad hunc: *Abi, et ipsum urbi praefectum impone*. Quem sumens praepositus, sago rubro induit, statimque silentiarium ad convocandum omnem civitatis magistratum in consistorium mittit, praepositus cum praefecto per lausiacum et scalas perque ianuam, quae ad fiscum privatum ducit, egreditur, indeque cum processione per porticum et apsidem usque ad augusteum transit, ubi uterque

τῆς κομισιστωρίῳ, λαμβάνουσι πάλιν οἱ αὐτοὶ σιλεντιάριοι πρόσ-
 ταξιν παρὰ τοῦ ἡραιποσίτου πρὸς τὸ ἀπαγαγεῖν τὸ πολίτευ-
 μα εἰς τὸν ὀνόποδα. τότε λαβῶν ὁ πραιπόσιτος τὸν ὑπαρχον,
 C καὶ ἐξελθὼν ἀπὸ τοῦ ἀγουστέως, διέρχεται διὰ τοῦ στενοῦ
 Ms. 113. b καὶ μένει ὁ ὑπαρχος ἔνδον τῆς πύλης τῆς ἐξαγοῦσης πρὸς 5
 τὸν ὀνόποδα, ἐξέρχεται μόνος, ἔνθα ἴσταται τὸ πολίτευμα,
 καὶ λέγει αὐτοῖς, ἃ ἐδιδάχθη παρὰ τοῦ βασιλέως λέγειν του-
 θεσίας ἕνεκα καὶ νομίμων διακράτησιν. (B.) Μετὰ δὲ τὴν
 διαλαλίαν κελεύει ὁ πραιπόσιτος τῆς τῆς καταστάσεως ἀνοι-
 γῆναι τὸ βῆλον, καὶ προσκαλεῖται τὸν ὑπαρχον, κἀκείνου ἐξ-10
 ελθόντος, παραδίδωσιν αὐτὸν ὁ πραιπόσιτος τῆς πολιτείας ὑ-
 παρχον καὶ πατέρα πόλεως, καὶ εἶθ' οὕτως ἀπὸ τοῦ ὀνόποδος
 ὑποστρέφει ὁ πραιπόσιτος ἐν τῇ παλατίῳ, ὃ δὲ τῆς κατᾶστά-
 σεως μετὰ τῶν σιλεντιαρίων λαμβάνει τὸν ὑπαρχον, καὶ εἰς-
 D ἄγει αὐτὸν ἐν τῇ κομισιστωρίῳ, καὶ ὑπαλλάσσει αὐτὸν τὴν 15
 τοῦ ὑπάρχου στολὴν, ἤγουν τὸ καμήσιον καὶ τὸ πελώνιον
 καὶ τὸν λῶρον, καὶ ὑποδύει αὐτὸν καὶ τὸ καλίγιον. καὶ εἶθ'
 οὕτως ὁ τῆς καταστάσεως μετὰ τοῦ πολιτεύματος καὶ τῶν
 δημοτῶν τῶν δύο μερῶν, ὀλίγον ὑψικεύοντες αὐτὸν, διέρχον-
 ται διὰ τε τῶν ἐξκουβίτων καὶ τῶν σχολῶν, ἀκτολογουμένου 20
 ὑπ' αὐτῶν, λεγόντων αὐτῶν: „ὄθεινα εἶσε ὑπαρχος” εἰάν δέ
 ἐστιν πατρίκιος, ἀκτολογεῖ οὕτως: „ὄθεινα εἶσε ὑπαρχος, εἶ-
 σε καὶ πατρίκιος” καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ εἶθ' οὕτως εἰσέρχεται ἐν

6. ὃ δὲ πραιπόσιτος ante ἐξέρχεται excidisse putat R.

7. λέγειν om. ed. 17. τὸ λῶρον ed. et sic deinceps. 20. ἀ-
 κτολογούμενοι ed. 21. εἶσε ed.

expectans, dum magistratus praesto sit, adsidet. Silentiaril vero ad-
 venientes et nuntiantes, magistratum in consistorio adesse, rursus a
 praeposito mandatum de magistratu in onopodem deducendo ac-
 cipiunt. Tunc praepositus praefectum sumit, et egressus ex augu-
 steo, per stenum transit, praefectus intra portam ad onopodem du-
 centem manet, ac solus exit, ubi magistratus stat, cui ab Impera-
 tore de aequitate servandisque legibus praeccepta tradit. (II.) Post
 hoc colloquium praepositus ceremoniarium iubet, velum aperiat praefec-
 tumque advocet: quem egressum praepositus civitati praefectum
 patremque urbis tradit. Postea praepositus ab onopodio ad palatium
 revertitur, ceremoniarium autem cum silentiarii praefectum adsumit,
 eamque in consistorium ducit, ubi eum praefecti veste, camisio
 scilicet, pelonio et loro, pedes vero caligis induit. Deinde cerimon-
 iarius cum civitate populoque duarum factionum, qui eum omnes
 paululum praecedunt, per excubias scholasque, inter acclamationes
 dicentium: *N. N. praefectus es*, transeunt; si patricius est, accla-
 mant ita: *N. N. praefectus es et patricius* etc. Atque sic ad ma-

τῆ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ διὰ τοῦ ἁγίου φρέατος, καὶ ἄψας κηρούς καὶ εὐξάμενος, ὑποστρέφει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

ΚΕΦ. γγ'.

Ed.L. 155

Ἀκτολογία τῶν δῆμων ἐπὶ τῆς ὑπάρχου προαγωγῆς.

5 Τῆς συνήθους τάξεως τελουμένης ἐν τῇ παλατίῳ ἐπὶ τῇ τοῦ ὑπάρχου προαγωγῆ, καὶ τοῦ πραιποσίτου τοῦτον ἐξάγοντος διὰ τοῦ τρικόνγχου καὶ τῆς ἀψίδος εἰς τὸν αὐγουστέου, ἀπέρχονται ἐν τῇ ὑνοποδίῳ, καὶ δὴ πάσης τῆς τάξεως τοῦ πραιποσίτου ἐν τῇ ὑνοποδίῳ ἀνερχομένης, παραδίδωσιν ὁ 10 πραιπόσιτος πατέρα πόλεως τὸν προβληθέντα ὑπαρχον. εἶτα ἐπαίρει αὐτὸν ὁ τῆς καταστάσεως, καὶ εἰσφέρει αὐτὸν ἐν τῷ κονισιστωρίῳ τῇ χειμερινῇ, καὶ ἐνδύει αὐτὸν τὸ καμήσιον B καὶ τὸν λῶρον, καὶ ὑποδύεται καλήγιον, καὶ ἔρχεται ἐπὶ τὸν μάρκωνα τῶν κανδιδάτων, ὀψικευόμενος ὑπὸ πάσης τῆς τά- Ms. 114. a
15 ξεως τοῦ πραιτωρίου ἕως τῶν χαλκῶν πυλῶν τῶν χορτινῶν, καὶ λέγει ὁ ἀδμηνσουνάλιος „στήτω“ καὶ κρατεῖ ὁ νομμεράριος τὸ βῆλον, καὶ λέγει „Λεβὰ ὑπαρχε προφέκτωρ λῶκ,“ καὶ πάλιν λέγει ὁ ἀδμηνσουνάλιος, ἄπερ φωνοβολεῖ ὁ νομμεράριος. καὶ ἐξέρχεται ὁ ὑπαρχος, καὶ διέρχεται διὰ τῶν 20 σχολῶν, ὀψικευόμενος ὑπὸ τῶν προειρημένων. (B.) Τὸ δὲ μέρος τῶν Βενέτων ἴσταται εἰς τοὺς λύχνους, ἐκδεχόμενος τὸν ὑπαρχον, καὶ πρὸ τοῦ φθᾶσαι αὐτὸν εἰς τὸν τοῦ Βενθ-

21. ἐκδεχόμενον ed.

gnam ecclesiam per sanctum puteum abit, cereisque accensis, et precatu, domum revertitur.

CAP. 53.

Acta et acclamationes factionum in promotione Praefecti.

Consueto promotionis praefecti ritu in palatio peracto, cum eum praepositus per triconchum et apsidem ad augusteum eduxit, in onopodium abeunt, quo postquam omnis ordo praepositi pervenit, praepositus patrem urbis promotum praefectum constituit. Deinde cerimoniarum cum sumit inque consistorium hibernum ducit, ubi camisio, loro caligisque indutus, ad porticum candidatorum venit, ab omni praetorii ordine ad aeneas usque cortinarum portas stipatus, admissionali dicente: *Sta*, tenetque numerarius velum, et: *Leva te hyparche praefecti loco*, inquit, statimque admissionalis dicta a numerario repetit. Praefectus abit, perque scholas, a dictis circumdatus, transit. (II.) Factio Veneta stat ad lychnos, praefectum excipiens, qui priusquam ad eam pervenit, dicit populus cursorium

Cτον δῆμον λέγει ὁ δῆμος ποιήμα θεσμικὸν ἤχ. δ'. „οἱ ἐκ
 Θεοῦ κραταιούμενοι ταῖς νίκαις, κοσμοπόθητοι δεσπύται τῶν
 Ῥωμαίων, σὲ, ὡς γηρησιόποθητον καὶ πιστότατον δοῦλον, προε-
 βίβασαν ἀξίως ἐν ὑπεριέραις ἀξίαις, πρωτοσπαθάριον ἐντι-
 μον καὶ εὐγενῆ ἐκ παρογόνων, καὶ εἰς ὑνέριτιμον δύξαν τῆς
 τοῦ ὑπάρχου ἀνύψωσαν ἀξίμ." καὶ μετὰ τὸ στήναι τὸν ὑ-
 παρχον εἰς τὸν εἰωθότα τόπον τῆς αὐτοῦ στάσεως λέγει ὁ
 δῆμος. „πρὸ πάντων εὐφημήσωμεν τοὺς δεσπότης τῆς οὐ-
 κουμένης." οἱ κράτται. „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα μεγάλων βα-
 σιλέων καὶ αὐτοκρατόρων πολλὰ τὰ ἔτη." ὁ λαὸς ὁμοίως 10
 ἐκ γ'. οἱ κράτται. „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα τῶν εὐσεβεστάτων
 ἀγούστων πολλὰ τὰ ἔτη." ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. καὶ εἰθ'
 D οὕτως λέγει ἄκτα ἀπὸ φθογγῆς. „τίς οὐκ ἔχει ἐπὶ πλεῖον
 δοξάσαι," ἐκ γ', „τὸν μόνον ἀθάνατον βασιλέα," ἐκ γ', „τὸν
 τοιούτους δεδωκότα ὑμῖν δεσπότης," ἐκ γ', „προνοούμενος ἐ-15
 κάστη τὴν σωτηρίαν," ἐκ γ', „καὶ προβιβάζων ἀξίαν τοῖς ἀ-
 ξίοις," ἐκ γ', „καὶ σὲ ὁ δεῖνα ἐτίμησαν παραδύξως," ἐκ γ',
 „τῆ τοῦ ὑπάρχου περιδόξῃ ἀξίμ," ἐκ γ', „ἀλλ' ὁ πάντων
 ποιητῆς καὶ δεσπότης τοὺς χρόνους αὐτῶν πληθύνει σὺν ταῖς
 ἀγούσαις καὶ τοῖς πορφυρογενήτοις." (Γ.) Εἶτα λέγου-20
 σιν οἱ κράτται. „εὐφημήσωμεν κατὰ χρέως τὸν ὑπαρχον
 Ῥωμαίων. εἶσε ὁ δεῖνα, εἶσε ὁ δεῖνα, εἶσε ὁ δεῖνα, εἶσε ὁ
 Ed.L. 156 παρχος, εἶσε." καὶ εἰθ' οὕτως λέγουσιν οἱ κράτται. „κα-
 λῶς ἦλθες, θεοστέπων ὁ δοῦλος" ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες."

12. καὶ om. cd. 15. et 16. προνοούμενους et προβιβάζοντες
 conl. R. 22. Tertium εἶσε ὁ δεῖνα om. cd. 24. θεόσιεπιος cd.

carmen toni IV: Per Deum victoriis insignes, desiderium orbis, Do-
mini Romanorum, te, ut ab omnibus expetitur, fidelissimum servum,
merito in summa dignitate collocarunt, illustrem et nobilem genere
maiorum protospatharium, teque ad excelsum honorem officii prae-
fecti promoverunt. In solito autem loco stationis suae praefecto
collocato, populus dicit: Ante omnia concelebremus universi Do-
minos; cantores: N. N. magnis Imperatoribus et Augustabus piissimis
multos annos; populus eadem ter; postea magna voce exclamat:
Quis nollet vehementer collaudare, ter; solum immortalem regem,
ter; qui tales nobis Dominos dedit, ter; omnium prospiciens salutem,
ter; et dignitatem dignis tribuens, ter; et te N. splendide honora-
runt, ter; excelsa praefecti dignitate, ter; at omnium creator et
dominus tempora eorum cum Augustabus et porphyrogenitis auget.
 (III). Postea cantores dicunt: *Laudemus ex debito praefectum Roma-*
norum; tu es N., tu es N., tu es N., praefectus es. Deinde cantores:
Bene venisti, famule a Deo coronatorum; populus: Bene venisti.
Cantores: Bene venisti, a beneficiis Dominis promote; populus: Bene

οἱ κρύκται· „καλῶς ἦλθες, προβουλὴ εὐεργετῶν” ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες.” οἱ κρύκται· „καλῶς ἦλθες, ὃ εὐεργετὴς ἐκ προηγόνων.” ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες.” οἱ κρύκται „καλῶς ἦλθες, ὃ δεῖνα ἔπαρχε τῶν Ῥωμαίων.” ὁ λαὸς, „καλῶς ἦλθες.” οἱ κρύκται· „ἀλλ’ ὃ πάντων ποιητῆς καὶ δεσπότης φυλάξει σε, ἔπαρχε, εἰς πλήθη χρόνων.” καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιδίδωσι λιβελλάριον ὃ δῆμαρχος τῇ ὑπάρχει, καὶ λέγουσιν οἱ κρύκται· „καλῶς ἦλθες, ποθητὲ τῶν ἀνάκτων.” ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες.” οἱ κρύκται· „καλῶς ἦλθες, ὃ δεῖνα ἔπαρχε ἰοτῶν Ῥωμαίων.” ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες.” οἱ κρύκται· „καλῶς ἦλθες εἰς φιλοῦντά σε δῆμον” ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες.” Β οἱ κρύκται· „ἄξιός σε ἠγάπησαν οἱ δεσπότες.” ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες.” οἱ κρύκται· „ὡς ὄντα καθαρόν καὶ ἐπίξιον” ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες.” οἱ κρύκται· „ἀλλ’ ὃ πάντων ποιητῆς καὶ δεσπότης φυλάξει σε, ἔπαρχε, εἰς πλήθη χρόνων.” (Α.) Καὶ ἀποκινουῦντος τοῦ ὑπάρχου, ὀψικενεὶ ἐμπροσθεν αὐτοῦ ὁ δῆμος, λέγων τὸ δορικὸν ποίημα ἤχ. δ’ „οἱ ἐκ Θεοῦ κραταιοῦμενοι ταῖς νίκαις.” προεγράφη. καὶ ἀπάγουσιν αὐτὸν ἕως τῆς δοχῆς τῶν Πρασίνων, (μέχρι γὰρ τῶν 20 οὐκ εἶπε πληροῦται τὸ ποίημα,) καὶ πληρωθέντος λέγουσιν οἱ κρύκται· „ὃ Θεὸς ὁ ἅγιος, σῶσον τὸν ὑπάρχον.” ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ’. καὶ δέχεται τοῦτον τὸ μέρος τῶν Πρασίνων εἰς τὰς σχολὰς, καὶ γίνεται ἡ ἀκολουθία καὶ ἡ τάξις τῆς δοχῆς, καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν Βενέτων, καὶ διερχεται διὰ τοῦ χυ-

5. ΣΧΟ.Α. Ἰστέον, ὅτι, τοῦ δήμου λέγοντος· „καλῶς ἦλθες ὃ δεῖνα ἔπαρχε,” προσκυνεὶ ὁ ὑπάρχος πρὸς τὸν δῆμον καὶ τὸν δῆμαρχον, ὁμοίως καὶ ὁ δῆμος πρὸς αὐτὸν ποιῶν τὸ σέβας.

venisti. Cantores: Bene venisti, nobili genere illustris; populus: Bene venisti. Cantores: Bene venisti, N. Romanorum praefecte; populus: Bene venisti. Cantores: At omnium auctor et dominus te, praefecte, multa tempora conservet. Postea tribunus praefecto libellum tradit, et cantores dicunt: Bene ventsti, desiderium principum; populus: Bene venisti. Cantores: Bene venisti, N. Romanorum praefecte; populus: Bene venisti. Cantores: Bene venisti ad factionem tui amantem; populus: Bene venisti. Cantores: Digne te amarunt Domini; populus: Bene venisti. Cantores: Ut praeclarum et dignum; populus: Bene venisti. Cantores: Omnium auctor et dominus te, praefecte, diu conservet! (IV.) Ab euntem praefectum praecedit populus, cursorium carmen toni IV canens: Per Deum victoribus insignes. Supra id retulimus. Et cum ad Prasinam factionem abducunt; ibi enim carmen completur: quo facto, cantores: Unus Deus sanctus servet praefectum! populus eadem ter, Prasinorum factio eum in scholis excipit, cuius factionis ritus et ordo

τοῦ τῆς χαλκῆς, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἄγιον φρέαρ, καὶ ἀπτεῖ κηρούς. ἰστέον, ὅτι ὁ πατριάρχης εὐχὴν τοῦ ὑπάρχον ποιεῖ κατὰ τὸν εἰωθότα τύπον τῶν πατρικίων. καὶ μετὰ τοῦτο εἰσέρχεται εἰς τὸ σκάμνον τῶν πατρικίων, καὶ ἐκεῖ ἐνδύει αὐτὸν ὁ τῆς καταστάσεως τὸν τε λῶρον καὶ τὸ πελώνι-5 ον, καὶ ἐξέρχεται διὰ τῆς πλαγίας τοῦ ναοῦ, ὡς ἐπὶ τὸ τοῦ Δημηταωρίου μέρος, εἰς τὸ ὠρολόγιον, ἐνθα ἴσταται ὁ λευκὸς ἔππος μετὰ τοῦ χιῶματος καὶ τὸ καλαμάριον καὶ οἱ ταξιῶται μετὰ τῶν πελωνίων αὐτῶν, καὶ καβαλικεύει ὁ ὑπαρχος καὶ ἀπέρχεται ἐν τῇ πραιτωρίῳ, καὶ αὐτοῦ ἀνελθόντος καίῳ καθεσθέντος ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ θρόνου, λέγουσιν οἱ τῆς τάξεως καὶ τῆς πόλεως· „ἄξιος, ἄξιος, ἄξιος, πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων” καὶ τὰ ἐξῆς τῆς εὐφημίας· ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ εὐ-
Ed. L. 157 φημί λέγουσι „καὶ τοῦ προβληθέντος.” καὶ εἰδ' οὕτως
Ms. 115. ἀπάλιν καβαλικεύει τὸ χιῶμα, καὶ ἀπέρχεται εἰς τὸν οἰκονί5
αὐτοῦ, ὀψικευόμενος ὑπὸ τῶν προρῆθέντων.

ΚΕΦ. 18.

Ἵσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῆ κοιαιστρωος.

Κελεύουσιν οἱ δεσπότες ζητῆσαι τὸν ὑφείλοντα προβληθῆναι κοιαιστρωα, καὶ ἐὰν εὐρεθῆ, ζητοῦσι τὸν πραιπόσιτον²⁰ μετὰ τοῦ προβυλλομένου, καὶ παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ πραιπόσιτος παρὰ τῶν δεσποτῶν, ἵνα ἀπελθὼν προβάλληται αὐ-

8. χιῶματος ed. 15. χιῶμα ed.

idem ac Venctae est, transitque per chytum chalces, et sanctum putcum intrans, creos accendit. Sciendum vero, patriarcham preces pro praefecto eodem, ac pro patriciis, modo dicere. Praefectus scamnum patriciorum intrat, ubi cerimonarius lorum ipsi et pelonium induit; egreditur per latus templi ad partem metatorii in horologium, ubi equus albus collari ornatus, calamarium et officiales cum suis peloniis adsunt: deinde, equo conscenso, praefectus in praetorium abit, quo cum pervenit, inque sella sua consedit, officiales aequae ac cives exclamant: *Dignus, dignus, dignus, multi anni Imperatoribus!* et cetera acclamationis, cui adiciunt in fine: *et promotus*. Sic rursus, conscenso equo, stipatus a dictis, domum abit.

CAP. 54.

Observanda in promotione Quaestoris.

Mandato Dominorum quaestor promovendus quaeritur, eoque invento, praepositum cum promotus quaerunt, quem praepositus a Dominis, ut abiens quaestorem eum constituat, secum abducit.

τὸν κοιαιστῶρα. καὶ ἐξέρχεται ὁ πραιπόσιτος, θυμικνόμενος ὑπὸ κουβικουλαρίων καὶ σιλεντιαρίων, ἧ ἔν τῷ ἡμικυκλίῳ, B ἧ ἔν τῇ θερμάστρῃ, καὶ ζητεῖ τοὺς ἀντιγραφείας καὶ καγκελλαρίους, καὶ παραδίδωσιν αὐτοῖς τὸν κοιαιστῶρα, καὶ ἐπεύ-
5 χονται τοὺς δεσπότας καὶ ἀναχωροῦσι. καὶ εὐθέως ὁ προβληθεὶς ἀποστέλλει ἄνθρωπον αὐτοῦ μετὰ τε τοῦ χωσβαίτου τοῦ βεστιαρίου, καὶ ἐπαίρει τὴν στολὴν τοῦ κοιαιστῶρος τοῦ διαδεχθέντος, καὶ ὅτε εἰσὶν ἀλλάξιμα ἐν τῇ προελεύσει, ἀλλάσσει κάκενος.

10

ΚΕΘ. νε'.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῇ δὴμάρχου.

Πρὸ μιᾶς ἡμέρας λαμβάνει ἀπόκρισιν ὁ πραιπόσιτος C παρὰ τῶν δεσποτῶν περὶ τοῦ βουλομένου προβληθῆναι δὴμάρχου, καὶ λέγει τῷ τῆς καταστάσεως, κάκενος ἀποστέλλει
15 ἀδμηνσουνάλιον, ἵνα μηνύσῃ τοῖς τοῦ μέρους, τουτέστι τῷ δευτερεύοντι, τῷ γειτονιάρχῃ καὶ τοῖς λοιποῖς ἄρχουσι τοῦ μέρους, καὶ τὰ πρωτεῖα αὐτῶν, ὅπως τῇ ἐξῆς ἔλθωσιν ἐν τῷ κομιστωρίῳ μετὰ σαγίων. καὶ τὸ πρῶτ', ὅτε συμφθά-
20 σωσι καὶ ἔλθωσιν οἱ τῶν μερῶν ἐν τῷ κομιστωρίῳ μετὰ 20 σαγία αὐτῶν, μηνύεται ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ τῆς καταστάσεως, καὶ ἀναγὰγει τοῖς δεσπόταις, καὶ παραλαμβάνει

4. αὐτὸν κοιαιστῶρα cod. et ed.

6. ἄνθρωπον R. ex com-

pendio cod., ἀνόταριον cd.

8. διαδειχθέντος cd. 20.

σαγίων ed. 21. ἀνάγει ed.

Ipsa a cubiculariis ac silentiariis stipatus, aut in hemicyclium, aut ad caminum abiens, scriniorum magistros et cancellarios quaerit, qui, quaestore sibi tradito, fausta Domini precati, abeunt. Statim promotus primum famulum suum cum chosbaita vestiarii mittit, et sumit vestem decedentis quaestoris, cumque mutationes in processione fiunt, ipse quoque vestes mutat.

CAP. 55.

Observanda in promotione Demarchi.

Pridie unius diei praepositus a Dominis responsum de eo, qui tribunus fieri cupit, accipit, idque cerimoniarario refert, qui per admissionalem factioni, hoc est secundicerio, gitoniarchae ac reliquis factionis praefectis indicat, ut principes sequenti die in consistorium cum sagis veniant. Mane igitur, quando factionarii cum sagis suis in consistorium convenerunt congregatique sunt, praepositus a cerimoniarum magistro admonitus, Dominos de eo certiores facit,

καὶ λέγει „κελεύσατε.” (Γ.) Καὶ ἐπεύχεται ἡ σύγκλητος καὶ ἐξέρχεται, συνεξέρχεται δὲ καὶ ἡ ζωοθεῖσα, καὶ λαμβάνει τὰς πλάκας αὐτῆς σιλεντιάριος, καὶ ἐξέρχεται εἰς τὸ λαυσαϊκὸν, ὀψικευομένη ὑπὸ σιλεντιαρίων καὶ κουβικουλαρίων φορούντων χλανίδια λευκὰ, καὶ ἀπέρχεται ἐπὶ τὴν τροπικὴν⁵ τοῦ λαυσαϊκοῦ, καὶ οὐκ ἐξέρχεται, ἔνθα ἔστιν ἡ προέλευσις, ἀλλ’ ἐπὶ τὸν ἔρωτα, καὶ ἐκβαίνει ἐπὶ τὸ πλαγίον τῆς μαναύρας, καὶ ἐπὶ τὸν μάρκωνα τῶν κωνιδάτων εἰς τὰ ἐξκουβίτου Β καὶ διὰ τῶν σχολῶν, καὶ δέχονται τὰ μέρη, ὡς ἐπὶ τῶν πατρικίων, λαμβάνει καὶ λιβελλάριον παρὰ τῶν δημάρχων, καὶ ἰο ἀκτολογοῦσι τὰ μέρη, ὡς ἡ συνήθεια ἔχει. καὶ ἀπέρχεται διὰ τοῦ χυτοῦ τῆς χαλκῆς εἰς τὸ ἄγιον φρέαρ, καὶ εἰσέρχεται ἐν τῇ ναῦ εἰς τὰ ἅγια θυρία, ἔνθα πρόκειται τὸ ἀντιμίσιον, καὶ ἐκβαίνει ὁ πατριάρχης ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ λαμβάνει τὰς πλάκας αὐτῆς, καὶ τίθεισιν αὐτὰς εἰς τοῖς ἀντιμίσιον, καὶ ποιεῖ εὐχὴν, ὡς ἐπὶ τῶν πατρικίων. συνοψικεύουσι δὲ αὐτὴν μέχρι τῆς ἐκκλησίας καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀξιωματῶν, καὶ ὅταν συμπληρώσῃ τὴν εὐχὴν ὁ πατριάρχης, ἐπαίρουσιν αὐτὴν οἱ κουβικουλάριοι καὶ οἱ σιλεντιάριοι, καὶ ἀναφέρουσιν αὐτὴν εἰς τὸ μητατώριον²⁰ ἐπὶ τὸν Θωμαῖτην, καὶ τὰ διαβατικὰ ἀναχωροῦντες ἕσωθεν ἰσταῖσι. οἱ δὲ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ λοιποὶ ἀναχωροῦσιν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας, αἱ δὲ πατρίκιαὶ καὶ αἱ στρατήγισσαι ἰστανταὶ κωνιστώριον εἰς τὸν τρίκλινον τῆς μαμναύρας, ἐκδεχόμεναι

21. τὸ Θωμαῖτιον ed. ἕσωθεν ἰσταῖσι Leich., ἕσωθεν ἕσω conl. R., ἕσωθεν ἕσω cod. 24. τὸ τρίκλ. ed.

cas albas gestantium, ad tropicem lausiaci abit, nec eo, ubi processio est, sed ad erotem pergens, ad latus magnaaurae atque ad porticum candidatorum, ad excubias perque scholas venit, ubi a factionibus, ut patricii, excipitur, libellum quoque a tribunis accipit, et, ut mos est, ipsi factiones acclamant. Abit postea per chytum chalces ad sanctum puteum, ingreditur templum sacrasque ianuas, ubi antimensium positum est: patriarcha ab oratorio egreditur, sumens eius tabulas, quas in antimensio reponit, precesque, ut super patriciis, recitat. Ad ecclesiam proceres et reliquae dignitates una ipsam comitantur, peractisque a patriarcha precibus, cubicularii et silentiarii ad metatorium in triclinium Thomaites dictum deducunt, perque porticum transcuntes, intus stant. Proceres vero ac ceteri ab ecclesia discedunt, patriciae et strategissae consistorium in triclinio magnaaurae, zosten excipientes, constitunt. Quae cum eo pervenit, a capite inter patricias media constituitur, unaque et item altera procedentes in genua, sportulam ab illa accipiunt, singulae scilicet

τὴν ζωοθεϊσαν. καὶ ὅτε φθύσῃ, ἴσταται κατὰ κεφαλῆς ἀνὰ μέσον τῶν πατρικίων, καὶ ἀπέρχεται μία μία προσκυνούσα καὶ λαμβάνουσα σπόρυτλον παρ' αὐτῆς, ἔχοντα ἀνὰ νομίματα ζ'. ὁμοίως καὶ αἱ στρατήγησσαι προσκυνούσιν αὐτὴν, Ms. 112. b
 5 καὶ ἐπέυχονται τοῖς δεσπόταις, καὶ τὴν προβληθεϊσαν. καὶ ἀναχωροῦσιν αἱ πατρικίαι, καὶ ἐπαίρουσιν αὐτὴν οἱ κοσβικουλάριοι καὶ οἱ σιλεντιάριοι, καὶ εἰσφέρουσιν αὐτὴν ἐν τῇ παλατίῳ διὰ τοῦ ἔρωτος καὶ τῶν διαβατικῶν τῶν ἁγίων μ', D
 10 οἱ εἰς τὸν φάρον, εὐχομένη τοῖς δεσπόταις, καὶ τιθεῖ σπόρυτλον νομίματα ιβ' εἰς τὸ ἀντιμίσιον, καὶ ἄπτει πηροῦς καὶ ἐξέρχεται εἰς τὸ κελλῖον αὐτῆς. χρῆ δὲ γινώσκων, ὅτι ἐν ἑορτῇ οὗ γίνεται, εἰ μὴ ἐν κυριακῇ παγανῆ.

ΚΕΦ. γα'.

Edl. 153

15 Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῆς προαιποσίου.

Ἐν ἡμέρῃ ἀλλαξίμων, ὅτε κελεύουσιν οἱ δεσπότες δέξασθαι σέκρετον ἐπὶ προελεύσει, ἀλλάσσουσιν οἱ δεσπότες τὰ διβητήσια αὐτῶν καὶ τὰς χλαμύδας καὶ τὰ στέμματα, καὶ καθέζονται ἐν τῇ σέντζῳ εἰς τὸν χρυσοτρικλινον, καὶ εἰσέρχονται οἱ τοῦ κουβουκλείου ἀπὸ πλαγίου, ὡς ἔστιν ἡ συνήθεια, καὶ ἴστανται κοινοιστώριον. καὶ νεύουσιν οἱ δεσπότες, κἄν τε προαιποσίτος ἕτερός ᾖ, κἄν προαιποσίου, καὶ ἐπαίρουσιν

1. φθάσει cod. 19. εἰς τὸ ed.

nummos VI, et sic abeunt. Similiter strategissae eam adorant, Dominisque et promotae felicia apprecantur. Deinde discedunt patriciae, at cubicularii cum silentiariis eam excipiunt, perque erotem et porticum sanctorum XL in palatium ducunt, unde per solarium chrysotriclinii transiens, pharum intrat, et felicia Dominis precata, in antimensio nummos XII reponit, et cereis accensis, ad aedes suas redit. Ceterum observandum est, festis diebus, dominica pagana excepta, promotionem nullam institui.

CAP. 51.

Observanda in promotione Praepositi.

In die mutationis vestium, quando Domini secretum in processione excipere iubent, mutant ipsi dibetesia, chlamydes et coronas, sedentque in throno in chrysotriclinio, at cubicularii a latere, ut mos est, ad consistorium constituendum intrant. Signo a Dominis dato, seu alius praepositus, seu primicerius adsit, sumit is promovendum praepositum, eumque per medium secreti consistorii cubi-

Βιὸν ὑφείλοντα προβληθῆναι πραιπόσιτον, καὶ εἰσάγει αὐτὸν κατὰ παντὸς μέσον τοῦ σεκρέτου τοῦ κομισιστωρίου τοῦ κουβουκλείου. καὶ πίπτει, καὶ εἰσάγει αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ ὑποποδίου τῶν δεσποτῶν, καὶ πίπτει καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας καὶ τὰ γόνατα τοῦ μεγάλου δεσπότη, ὁμοίως καὶ τοῦ μικροῦ, οἷ5 δὲ τοῦ κουβουκλείου ἵστανται ὡσπερ Π. καὶ ἀναστὰς ἐφαπλοῦ τὰς χεῖρας, καὶ λαμβάνει παρὰ τῶν δεσποτῶν πλάκας ἄνευ κωδικελλίων, καὶ φιλεῖ τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ ὀπισθοποδεῖ μικρὸν ἀπὸ τοῦ σέντζου, καὶ εὐθέως ἀπευχαριστοῦσι πάντες οἱ τοῦ κουβουκλείου. καὶ πάλιν προσφέρει αὐτὸν ἔμπροσθεν10 τῶν δεσποτῶν, καὶ πίπτει καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας καὶ τὰ γόνατα τῶν δεσποτῶν, καὶ ἀπευχαριστεῖ, καὶ ἐπαίρουσιν αὐτὸν. Οἱ κομβικουλίριοι καὶ οἱ ὀστιάριοι, καὶ ἐξέρχονται ὀψικεύοντες αὐτὸν μέχρι τοῦ τριπέτωνος, ἔνθα ἵστανται οἱ πατρικιοὶ καὶ οἱ λοιποὶ συγκλητικοί, καὶ προσκυνεῖ τοὺς πατρικίους καὶ15 οὗς βούλεται, βυστάζων καὶ τὰς πλάκας αὐτοῦ, καὶ πάλιν Ms. 113. a εἰσέρχεται ὁ αὐτὸς πραιπόσιτος μετὰ τοῦ κουβουκλείου, καὶ ἵστανται εἰς τὴν καθέδραν τῶν δεσποτῶν, βυστάζων καὶ τὰς πλάκας. (B.) Ὁ δὲ τῆς καταστάσεως εὐτρεπίζει τὰ βῆλα. Δεῖς τὸν τριπέτωνα, ὡς ἔχει ἢ συνήθεια, καὶ ὅτε κελεύσωσιν20 οἱ δεσπότης εἰσελθεῖν τὰ βῆλα τοῦ σεκρέτου, νένουσι τῇ προβληθέντι πραιποσίτῃ, καὶ ἐξέρχεται μετὰ δύο ὀστιαρίων καὶ βεργίων, βυστάζων καὶ τὰς πλάκας. καὶ εἰσάγει βῆλον ἅ, τοὺς μαγίστρος, καὶ τὰ λοιπὰ βῆλα, ὡς ἔχει ἢ συνήθεια.

a. τοῦ σεκρέτου, τοῦ κομισιστωρίου, τοῦ κουβουκλείου ed. 5. τὰ om. ed.

culi inducit. Deinde postquam genua flexit, cum ad Dominorum subsellia constituit, procidensque in terram, pedes et genua magni et minoris Domini osculatur: cubicularii vero ea forma, quam littera Π habet, adstant. Surgens, manibus expansis, tabulas sine codicillis a Dominis accipit, eorumque manus osculatus, paululum a throno retrocedit, statimque omnes cubicularii bene precantur. Deinde iterum ad Dominos adductus, procumbit, eorumque pedes ac genua osculatus, fausta insuper apprecatur: quo peracto, cum cubicularii et ostiaril sumunt, et ad tripetonem usque, ubi patricii ac ceteri senatores stant, cum comitati, abeunt. Ipse inclinato corpore patricios et quoscunque vult salutatur, tabulas suas portans, iterumque praepositus idem cum cubiculo intrat, et ad thronum Dominorum, tabulas gestans, accedit. (II.) Cerimoniarum vela in tripetone, ut mos est, ordinat, ac Dominis, ut ingrediantur vela secreti, iubentibus, signum promoti praeposito dant, qui cum duobus ostiariis et virgas gerentibus, tabulasque portans, abit. Mox velum primum, magistros, ac cetera vela, ut mos est, adducit. Quibus omnibus in-

καὶ ὅταν ἐλθῶσιν ὅλα τὰ βῆλα, νεύουσιν οἱ δεσπότης τῷ προβληθέντι πραιποσίτῳ, καὶ λέγει „κελεύσατε,” καὶ ἐπεύχονται „εἰς πολλοὺς χρόνους καὶ ἀγαθούς,” καὶ ἐξέρχονται, καὶ πληροῦ πάντα τὰ νούμερα ὁ προβληθείς πραιπόσιτος. χρῆ δὲ 5; γνώσκειν, ὅτι καὶ πατρίκιον εἰ κελεύουσιν αὐτὸν ποιῆσαι, ἄλλας πλάκας λαμβάνει μετὰ τῶν κωδικέλλων, καὶ πληρῶνται Ed.L. 154 τότε ἢ ἀκολουθία, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν πατρίκιων.

ΚΕΦ. νβ.

Ἵσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῇ ὑπάρχον.

- 10 Προσκαλεῖται ὁ βασιλεὺς, ὃν ἂν βούλεται προβαλέσθαι ὑπαρχον, προσκαλεῖται καὶ τὸν πραιπόσιτον, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· „ἀπελθε καὶ παράδος αὐτὸν ὑπαρχον πόλεως.” παρλαβὼν δὲ αὐτὸν ὁ πραιπόσιτος, περιβάλλει αὐτὸν σιγίον ἑοῆς, καὶ εὐθέως ἀποπέλλει σικεντιώριον, προσκαλέσασθαι B 15 τὴν πολιτικὴν κατύστασιν ἅπασαν ἐν τῷ κομισιστωρίῳ, καὶ ἐξέρχεται ὁ πραιπόσιτος μετὰ τοῦ ὑπάρχου διὰ τοῦ λαυσιακοῦ καὶ τῶν σκαλιῶν, καὶ ἐξέρχεται διὰ τοῦ μονοθύρον τοῦ ὄντος εἰς τὸ εἰδικόν, καὶ ἐκεῖθεν δηριγευόμενος, διοδεύων διὰ τῶν διαβατικῶν καὶ τῆς ἀψίδος, καὶ εἰσέρχεται μέχρι τοῦ 20 αὐγουστέως, καὶ καθέζονται ἀμφότεροι ἐκεῖσε, ἐκδεχόμενοι μέχρις ἂν καταλάβῃ τὸ πολίτευμα. τῶν δὲ σικεντιαρίων ἐλθόντων καὶ ἀπαγγελιάντων, ὡς ὅτι πάρεστι τὸ πολίτευμα ἐν

5. κελεύουσιν ed.

10. προσκαλέσασθαι pro προβαλέσθαι ed

17. σκαλέων ed.

19. καὶ αὐτὸ εἰσέρχ. om. ed.

gressis, Domini praeposito signum dant, qui dicit: *Iubete*, longaque et bona tempora peccati, egrediuntur, omnesque numeros praepositi praepositi congregat. Sciendum vero est, cum, si ipsum patricium quoque esse velint, alias tabulas cum codicillis accipere, officium vero ritusque omnes, ut in ceterorum patriciorum promotione, celebrari.

CAP. 52.

Observanda in promotione Praefecti.

Imperator praefectum, quem creare vult, aequo ac praeposito vocat, et dicit ad hunc: *Abi, et ipsum urbi praefectum impone*. Quem sumens praepositus, sago rubro induit, statimque silentiarium ad convocandum omnium civitatis magistratum in consistorium mittit, praepositus cum praefecto per lausiacum et scalas perque ianuan, quae ad fiscum privatum ducit, egreditur, indeque cum processione per porticum et apsidem usque ad augusteum transit, ubi uterque

τῆ κομιστωρίῳ, λαμβάνουσι πάλιν οἱ αὐτοὶ σιλεντιάριοι πρόσ-
 τάζιν παρὰ τοῦ πραιπόσιτου πρὸς τὸ ἀπαγαγεῖν τὸ πολίτευ-
 μα εἰς τὸν ὀνόποδα. τότε λαβὼν ὁ πραιπόσιτος τὸν ὑπαρχον,
 C και ἐξελθὼν ἀπὸ τοῦ ἀγουστέως, διέρχεται διὰ τοῦ στενοῦ
 Ms. 113. b και μένει ὁ ὑπαρχος ἔνδον τῆς πύλης τῆς ἐξαγοῦσης πρὸς δ
 τὸν ὀνόποδα, ἐξέρχεται μόνος, ἔνθα ἴσταται τὸ πολίτευμα,
 και λέγει αὐτοῖς, ἃ ἐδιδάχθη παρὰ τοῦ βασιλέως λέγειν του-
 θεσίας ἕνεκα και νομίμων διακράτησιν. (B.) Μετὰ δὲ τὴν
 διαλαλίαν κελεύει ὁ πραιπόσιτος τῆ τῆς κατιστάσεως ἀνοι-
 γῆναι τὸ βῆλον, και προσκαλεῖται τὸν ὑπαρχον, κἀκείνου ἐξ-10
 ελθόντος, παραδίδωσιν αὐτὸν ὁ πραιπόσιτος τῆ πολιτεία ὑ-
 παρχον και πικέρα πόλεως, και εἶθ' οὕτως ἀπὸ τοῦ ὀνόποδος
 ὑπουτρέφει ὁ πραιπόσιτος ἐν τῷ παλατίῳ, ὃ δὲ τῆς κατιστά-
 σεως μετὰ τῶν σιλεντιαρίων λαμβάνει τὸν ὑπαρχον, και εἰσ-
 D ἄγει αὐτὸν ἐν τῇ κομιστωρίῳ, και ὑπαλλάσσει αὐτὸν τῆν¹⁵
 τοῦ ὑπαρχου στολήν, ἤγουν τὸ καμήσιον και τὸ πελώνιον
 και τὸν λῶρον, και ὑποδύει αὐτὸν και τὸ καλίγιον. και εἶθ'
 οὕτως ὁ τῆς κατιστάσεως μετὰ τοῦ πολιτεύματος και τῶν
 δημοτῶν τῶν δύο μερῶν, ὀλίγον ὑψικεύοντες αὐτὸν, διέρχον-
 ται διὰ τε τῶν ἔξκουβίτων και τῶν σχολῶν, ἀκτολογοιμένου²⁰
 ὑπ' αὐτῶν, λεγόντων αὐτῶν: „ὄ θεῖνα εἶσε ὑπαρχος.“ εἰάν δέ
 ἐστιν πατρίκιος, ἀκτολογεῖ οὕτως: „ὄ θεῖνα εἶσε ὑπαρχος, εἶ-
 σε και πατρίκιος“ και τὰ ἑξῆς. και εἶθ' οὕτως εἰσέρχεται ἐν

6. ὃ δὲ πραιπόσιτος ante ἐξέρχεται excidisse putat R. 7.
 λέγειν om. ed. 17. τὸ λῶρον ed. et sic deinceps. 20. ἀ-
 κτολογοῦμενοι ed. 21. εἶσε ed.

expectans, dum magistratus praesto sit, adsidet. Silentiaril vero ad-
 venientes et nuntiantes, magistratum in consistorio adesse, rursus a
 praeposito mandatum de magistratu in onopodem deducendo ac-
 cipiunt. Tunc praepositus praefectum sumit, et egressus ex augu-
 steo, per stenum transit, praefectus intra portam ad onopodem du-
 centem manet, ac solus exit, ubi magistratus stat, cui ab Impera-
 tore de aequitate servandisque legibus praeccepta tradit. (H.) Post
 hoc colloquium praepositus cerimoniarium iubet, velum aperiat praefec-
 tumque advocet: quem egressum praepositus civitati praefectum
 patremque urbis tradit. Postea praepositus ab onopodio ad palatium
 revertitur, cerimoniarium autem cum silentiariis praefectum adsumit,
 eumque in consistorium ducit, ubi eum praefecti veste, camisio
 scilicet, pelonio et loro, pedes vero caligis induit. Deinde cerimoni-
 arius cum civitate populoque duarum factionum, qui eum omnes
 paululum praecedunt, per excubias scholasque, inter acclamationes
 dicentium: *N. N. praefectus es*, transeunt; si patricius est, accla-
 mant ita: *N. N. praefectus es et patricius* etc. Atque sic ad ma-

τῆ μεγάλης ἐκκλησίᾳ διὰ τοῦ ἁγίου φρέατος, καὶ ἄψως κηρούς
καὶ εὐζύμενος, ὑποστρέφει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

ΚΕΦ. γγ'.

Ed.L. 155

Ἀκτολογία τῶν δῆμων ἐπὶ τῆς ὑπάρχου προαγωγῆς.

5 Τῆς συνήθους τάξεως τελουμένης ἐν τῷ παλατίῳ ἐπὶ τῆ
τοῦ ὑπάρχου προαγωγῆ, καὶ τοῦ πραιποσίτου τοῦτον ἐξάγον-
τος διὰ τοῦ τρικόγγου καὶ τῆς ἀψίδος εἰς τὸν αὐγουστέα, ὑ-
πέρχονται ἐν τῷ ὑνοποδίῳ, καὶ δὴ πάσης τῆς τάξεως τοῦ
πραιποσίτου ἐν τῷ ὑνοποδίῳ ἀνερχομένης, παραδίδωσιν ὁ
10 πραιποσίτος πατέρα πόλεως τὸν προβληθέντα ὑπαρχον. εἶτα
ἐπαίρει αὐτὸν ὁ τῆς καταστάσεως, καὶ εἰσφέρει αὐτὸν ἐν τῷ
κομιστωρίῳ τῷ χειμερινῷ, καὶ ἐνδύει αὐτὸν τὸ καμήσιον B
καὶ τὸν λῶρον, καὶ ὑποδύεται καλήγιον, καὶ ἔρχεται ἐπὶ τὸν
μύκρωνα τῶν κωνιδάτων, ὀψικευόμενος ὑπὸ πύσης τῆς τά- M. 114. a
15 ξεως τοῦ πραιτωρίου ἕως τῶν γαλκῶν πυλῶν τῶν κορτινῶν.
καὶ λέγει ὁ ἀδμησουνάλιος „σῆτω“ καὶ κρατεῖ ὁ νομμε-
ράριος τὸ βῆλον, καὶ λέγει· „Λεβὰ ὑπαρχε προφέκτωρ λῶκ,³
καὶ πάλιν λέγει ὁ ἀδμησουνάλιος, ἄπερ φωνοβολεῖ ὁ νομμε-
ράριος. καὶ ἐξέρχεται ὁ ὑπαρχος, καὶ διέρχεται διὰ τῶν
20 σχολῶν, ὀψικευόμενος ὑπὸ τῶν προειρημένων. (B.) Τὸ δὲ
μέρος τῶν Βενέτων ἴσταται εἰς τοὺς λύχνους, ἐκδεχόμενος
τὸν ὑπαρχον, καὶ πρὸ τοῦ φθῦσαι αὐτὸν εἰς τὸν τοῦ Βενέ-

21. ἐκδεχόμενον ed.

gnam ecclesiam per sanctum puteum abit, ccreisque accensis, et pre-
catus, domum revertitur.

CAP. 53.

Acta et acclamationes factionum in promotione Praefecti.

Consueto promotionis praefecti ritu in palatio peracto, cum eum
praepositus per triconchum et apsidem ad augusteum eduxit, in ono-
podium abeunt, quo postquam omnis ordo praepositi pervenit, praepo-
situs patrem urbis promotum praefectum constituit. Deinde ceri-
moniararius cum smit inque consistorium hibernum ducit, ubi cami-
sio, loro caligisque indutus, ad porticum candidatorum venit, ab
omni praetorii ordine ad aeneas usque cortinarum portas stipatus,
admissionali dicente: *Sta*, tenetque numerarius velum, et: *Lava te*
hyparche praefecti loco, inquit, statimque admissionalis dicta a
numerario repetit. Praefectus abit, perque scholas, a dictis circum-
datus, transit. (II.) Factio Veneta stat ad lychnos, praefectum ex-
cipiens, qui priusquam ad eam pervenit, dicit populus cursorium

Cτον δῆμον λέγει ὁ δῆμος πνίημα θρομικὸν ἤχ. δ' „οἱ ἐκ
 Θεοῦ κρατιοῦμενοι ταῖς νίκαις, κοσμιόποδοι δεσπότες τῶν
 Ῥωμαίων, σὲ, ὡς γνησιόποδοι καὶ πιστότατοι δούλων, προε-
 βίβασαν ἀξίως ἐν ὑπεριέροις ἀξίαις, πρωτοσπαθάριον ἐπι-
 μον καὶ εὐγενῆ ἐκ προγότων, καὶ εἰς ἐνέριμον δόξαν τῆς
 τοῦ ὑπάρχου ἀνύψωσαν ἀξίμ.” καὶ μετὰ τὸ σῆσαι τὸν ὑ-
 παρχον εἰς τὸν εἰωθότου τόπον τῆς αὐτοῦ στάσεως λέγει ὁ
 δῆμος· „πρὸ πάντων εὐφημησώμεν τοὺς δεσπότες τῆς οἰ-
 κονομένης” οἱ κράτται· „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα μεγάλων βα-
 σιλέων καὶ αὐτοκρατόρων πολλὰ τὰ ἔτη” ὁ λαὸς ὁμοίως 10
 ἐκ γ'. οἱ κράτται· „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα τῶν ἐνυσεβειστάτων
 ἀγούστων πολλὰ τὰ ἔτη” ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. καὶ εἰδ'
 D οὕτως λέγει ἄκτα ἀπὸ φθογγῆς· „τίς οὐκ ἔχει ἐπὶ πλειῶν
 δοξάσαι,” ἐκ γ', „τὸν μόνον ἀθάνατον βασιλέα,” ἐκ γ', „τὸν
 τοιούτους δεδωκότα ὑμῖν δεσπότες,” ἐκ γ', „προνοούμενος ἐ- 15
 κάστῳ τῆν σωτηρίαν,” ἐκ γ', „καὶ προβιβάζων ἀξίαν τοῖς ἀ-
 ξίοις,” ἐκ γ', „καὶ σὲ ὁ δεῖνα ἐτίμησαν παραδόξως,” ἐκ γ',
 „τῆ τοῦ ὑπάρχου περιδόξῳ ἀξίμ,” ἐκ γ', „ἀλλ' ὁ πάντων
 ποιητῆς καὶ δεσπότης τοὺς χρόνους αὐτῶν πληθύνει σὺν ταῖς
 ἀγούσαις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις.” (Γ.) Εἶτα λέγου- 20
 σιν οἱ κράτται· „εὐφημησώμεν κατὰ χρέως τὸν ὑπαρχον
 Ῥωμαίων. εἶσε ὁ δεῖνα, εἶσε ὁ δεῖνα, εἶσε ὁ δεῖνα, εἶσε ὑ-
 Ed.L. 156 παρχος, εἶσε.” καὶ εἰδ' οὕτως λέγουσιν οἱ κράτται· „κα-
 λῶς ἤλθετε, θεοστέπων ὁ δούλος” ὁ λαὸς „καλῶς ἤλθετε.”

12. καὶ om. ed. 15. et 16. προνοούμενους et προβιβάζοντας
 conl. R. 22. Tertium εἶσε ὁ δεῖνα om. ed. 24. θεόστέπος ed.

carmen toni IV: *Per Deum victoriis insignes, desiderium orbis, Do-*
mini Romanorum, te, ut ab omnibus expetitur, fidelissimum servum,
merito in summa dignitate collocarunt, illustrem et nobilem genere
maiorum protospatharium, teque ad excelsum honorem officii prae-
fecti promoverunt. In solito autem loco stationis suae praefecto
collocato, populus dieit: Ante omnia concelsbremus universi Do-
minos; cantores: N. N. magnis Imperatoribus et Augustabus piissimis
multos annos; populus eadem ter; postea magna voce acclamat:
Quis nollel vehementer collaudare, ter; solum immortalem regem,
ter; qui tales nobis Dominos dedit, ter; omnium prospiciens saluti,
ter; et dignitatem dignis tribuens, ter; et te N. splendide honora-
runt, ter; excelsa praefecti dignitate, ter; at omnium creator et
dominus tempora eorum cum Augustabus et porphyrogenitis augeat.
 (III). Postea cantores dicunt: *Laudemus ex debito praefectum Roma-*
norum; tu es N., tu es N., tu es N., praefectus es. Deinde cantores:
Bene venisti, famule a Deo coronatorum; populus: Bene venisti.
 Cantores: *Bene venisti, a beneficiis Dominis promote; populus: Bene*

οὐ κρύπτει· „καλῶς ἦλθες, προβολὴ εὐεργετῶν” ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες.” οὐ κρύπτει· „καλῶς ἦλθες, ὁ εὐγενὴς ἐκ προηγόνων” ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες.” οὐ κρύπτει „καλῶς ἦλ- Ms. 114. b
 59ες.” οὐ κρύπτει· „ἀλλ’ ὁ πάντων ποιητῆς καὶ δεσπότης φυλάξει σε, ἔπαρξε, εἰς πλήθη χρόνων.” καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιδίδωσι λιβελλάριον ὁ δήμαρχος τῷ ὑπάρχῳ, καὶ λέγουσιν οὐ κρύπτει· „καλῶς ἦλθες, ποθητὲ τῶν ἀνάκτων” ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες.” οὐ κρύπτει· „καλῶς ἦλθες, ὁ δεῖνα ἔπαρξε
 10τῶν Ῥωμαίων” ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες.” οὐ κρύπτει· „καλῶς ἦλθες εἰς φιλοῦντά σε δῆμον” ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες.” B
 οὐ κρύπτει· „ἄξιός σε ἡγάπησαν οἱ δεσπότες” ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες.” οὐ κρύπτει· „ὡς ὄντα καθαρόν καὶ ἐπίξιον” ὁ λαὸς „καλῶς ἦλθες.” οὐ κρύπτει· „ἀλλ’ ὁ πάντων ποιη-
 15τῆς καὶ δεσπότης φυλάξει σε, ἔπαρξε, εἰς πλήθη χρόνων.” (A.) Καὶ ἀποκινουῦντος τοῦ ὑπάρχου, ὀψικεύει ἐμπροσθεν αὐτοῦ ὁ δῆμος, λέγων τὸ δρομικὸν ποίημα ἤχ. δ’ „οἱ ἐκ Θεοῦ κραταιοῦμενοι ταῖς νίκαις.” προεγνώριση. καὶ ἀπάγουσιν αὐτὸν ἕως τῆς δοχῆς τῶν Πρασινῶν, (μέχρι γὰρ τῶν
 20ἐκέϊσε πληροῦται τὸ ποίημα,) καὶ πληρωθέντος λέγουσιν οὐ κρύπτει· „ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, σῶσον τὸν ὑπάρχον.” ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ’. καὶ δέχεται τοῦτον τὸ μέρος τῶν Πρασινῶν εἰς τὰς σχολὰς, καὶ γίνεται ἡ ἀκολουθία καὶ ἡ τάξις τῆς δοχῆς, καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν Βενέτων, καὶ διερχεται διὰ τοῦ χυ-

5. ΣΧΟΛ. Ἰστέον, ὅτι, τοῦ δήμου λέγοντος· „καλῶς ἦλθες ὁ δεῖνα ἔπαρξε,” προσκυνεῖ ὁ ὑπάρχος πρὸς τὸν δῆμον καὶ τὸν δήμαρχον, ὁμοίως καὶ ὁ δῆμος πρὸς αὐτὸν ποιῶν τὸ σῆμα.

venisti. Cantores: *Bene venisti, nobili genere illustris*; populus: *Bene venisti*. Cantores: *Bene venisti, N. Romanorum praefecte*; populus: *Bene venisti*. Cantores: *At omnium auctor et dominus te, praefecte, multa tempora conservet*. Postea tribunus praefecto libellum tradit, et cantores dicunt: *Bene venisti, desiderium principum*; populus: *Bene venisti*. Cantores: *Bene venisti, N. Romanorum praefecte*; populus: *Bene venisti*. Cantores: *Bene venisti ad factionem tui amantem*; populus: *Bene venisti*. Cantores: *Digne te amantur Domini*; populus: *Bene venisti*. Cantores: *Ut praeclearum et dignum*; populus: *Bene venisti*. Cantores: *Omnium auctor et dominus te, praefecte, diu conservet!* (IV.) Absentem praefectum praecedit populus, cursorium carmen toni IV canens: *Per Deum victoriis insignes*. Supra id retulimus. Et cum ad Prasinam factionem abducunt; ibi enim carmen completur: quo facto, cantores: *Unus Deus sanctus servet praefectum!* populus eadem ter, Prasinorum factio eum in scholis excipit, cuius factionis ritus et ordo

τοῦ τῆς χαλκῆς, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἄγιον φρέαρ, καὶ ἄπτει κηρούς. ἰστέον, ὅτι ὁ πατριάρχης εὐχὴν τοῦ ὑπάρχον ποιεῖ κατὰ τὸν εἰωθότα τύπον τῶν πατρικίων. καὶ μετὰ τοῦτο εἰσέρχεται εἰς τὸ σκάμνον τῶν πατρικίων, καὶ ἐκεῖ ἐνδύει αὐτὸν ὁ τῆς καταστάσεως τὸν τε λῶρον καὶ τὸ πελώνιον, καὶ ἐξέρχεται διὰ τῆς πλαγίας τοῦ ναοῦ, ὡς ἐπὶ τὸ τοῦ Δηματοῦριου μέρους, εἰς τὸ ὠρολόγιον, ἐνθα ἴσταται ὁ λευκὸς ἵππος μετὰ τοῦ χιῶματος καὶ τὸ καλαμάριον καὶ οἱ ταξιῶται μετὰ τῶν πελώνιων αὐτῶν, καὶ καβαλικεύει ὁ ὑπαρχος καὶ ἀπέρχεται ἐν τῷ πραιτωρίῳ, καὶ αὐτοῦ ἀνελθόντος καί το καθεσθέντος ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ θρόνου, λέγουσιν οἱ τῆς τάξεως καὶ τῆς πόλεως· „ἄξιος, ἄξιος, ἄξιος, πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων” καὶ τὰ ἐξῆς τῆς εὐφημίας· ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ εὐ-
 Ed. L. 157 φημί λέγουσι „καὶ τοῦ προβληθέντος.” καὶ εἰθ' οὕτως
 Ms. 115. 2 πάλιν καβαλικεύει τὸ χιῶμα, καὶ ἀπέρχεται εἰς τὸν οἰκονομῶν αὐτοῦ, ὁψικεύμενος ὑπὸ τῶν προῤῥηθέντων.

ΚΕΦ. νδ'.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῇ κοιαιστῶρος.

Κελεύουσιν οἱ δεσπότες ζητῆσαι τὸν ὀφείλοντα προβληθῆναι κοιαιστῶρα, καὶ ἐὰν εὐρεθῆ, ζητοῦσι τὸν πραιπόσιτον²⁰ μετὰ τοῦ προβυλλομένου, καὶ παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ πραιπόσιτος παρὰ τῶν δεσποτῶν, ἵνα ἀπελθὼν προβάλληται αὐ-

8. χιῶματος ed. 15. χιῶμα ed.

idem ac Venetas est, transitque per chytum chalces, et sanctum puctum intrans, cereos accendit. Sciendum vero, patriarcham preces pro praefecto eodem, ac pro patriciis, modo dicere. Praefectus eorum patriciorum intrat, ubi cerimoniarum lorum ipsi et peloniis induit; egreditur per latus templi ad partem metatorii in horologium, ubi equus albus collari ornatus, calamarium et officiales cum suis peloniis adsunt: deinde, equo conscenso, praefectus in praetorium abit, quo cum pervenit, inque sella sua consedit, officiales aequae ac cives exclamant: *Dignus, dignus, dignus, multi anni Imperatoribus!* et cetera acclamationis, cui adiciunt in fine: *et promotus*. Sic rursus, conscenso equo, stipatus a dictis, domum abit.

CAP. 54.

Observanda in promotione Quaestoris.

Mandato Dominorum quaestor promovendus quaeritur, eoque invento, praepositum cum promotus quaerunt, quem praepositus a Dominis, ut abiens quaestorem eum constituat, secum abducit.

τὸν κοιαιστῶρα. καὶ ἐξέρχεται ὁ πραιπόσιτος, ὁψικυρόμενος ὑπὸ κουβικουλαρίων καὶ σιλεντιαρίων, ἧ ἔν τῷ ἡμικυκλίῳ, B ἧ ἔν τῇ φερμάστρῳ, καὶ ζητεῖ τοὺς ἀντιγραφέας καὶ καγκελλαρίους, καὶ παραδίδωσιν αὐτοῖς τὸν κοιαιστῶρα, καὶ ἐπεύ-
5 χονται τοὺς δεσπότας καὶ ἀναχωροῦσι. καὶ εὐθέως ὁ προ-
βληθεὶς ἀποστέλλει ἄνθρωπον αὐτοῦ μετὰ τε τοῦ χωσβαίτου
τοῦ βεστιαρίου, καὶ ἐπαίρει τὴν στολὴν τοῦ κοιαιστῶρος τοῦ
διαδεχθέντος, καὶ ὅτε εἰσὶν ἀλλάξιμα ἐν τῇ προελεύσει, ἀλ-
λάσσει κάκεινος.

10

ΚΕΘ. γέ.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῇ δῆμάρχου.

Πρὸ μιᾶς ἡμέρας λαμβάνει ἀπόκρισιν ὁ πραιπόσιτος C
παρὰ τῶν δεσποτῶν περὶ τοῦ βουλομένου προβληθῆναι δη-
μάρχου, καὶ λέγει τῷ τῆς κατωστάσεως, κάκεινος ἀποστέλλει
15 ἀδμηνσουνάλιον, ἵνα μηνύσῃ τοῖς τοῦ μέρους, τουτέστι τῷ
δευτερεύοντι, τῷ γειτονιάρχῳ καὶ τοῖς λοιποῖς ἄρχουσι τοῦ
μέρους, καὶ τὰ πρωτεῖα αὐτῶν, ὅπως τῇ ἐξῆς ἔλθωσιν ἐν
τῷ κονιστωρίῳ μετὰ σαγίων. καὶ τὸ πρῶτ', ὅτε συμφθά-
σωσι καὶ ἔλθωσιν οἱ τῶν μερῶν ἐν τῷ κονιστωρίῳ μετὰ
20 σαγία αὐτῶν, μηνύεται ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ τῆς κατα-
στάσεως, καὶ ἀναγᾶγει τοῖς δεσπόταις, καὶ παραλαμβάνει

4. αὐτὸν κοιαιστῶρα cod. et ed.

6. ἄνθρωπον R. ex com-

pendio cod., ἀνόταριον cd.

8. διαδεχθέντος cd.

21. ἀνάγει ed.

Ipse a cubiculariis ac silentiariis stipatus, aut in hemicyclium, aut ad caminum abiens, scriniarum magistros et cancellarios quaerit, qui, quaestore sibi tradito, fausta Domini precati, abeunt. Statim promotus primum famulum suum cum chosbaita vestiarii mittit, et sumit vestem decedentis quaestoris, cumque mutationes in processione fiunt, ipse quoque vestes mutat.

CAP. 55.

Observanda in promotione Demarchi.

Pridie unius diei praepositus a Dominis responsum de eo, qui tribunus fieri cupit, accipit, idque cerimoniarario refert, qui per admissio-nalem factioni, hoc est secundicerio, gitoniarchae ac reliquis factionis praefectis indicat, ut principes sequenti die in consistorium cum sagis veniant. Mane igitur, quando factionarii cum sagis suis in consistorium convenerunt congregatique sunt, praepositus a cerimoniarum magistro admonitus, Dominos de eo certiores facit,

ὁ πραιπόσιτος παρὰ τῶν δεσποτῶν, ὃν βούλεται προβάλλεσθαι δῆμαρχον. καὶ εὐθέως ἐξέρχεται ὀψικευόμενος ὑπὸ κουβικουλαρίου, καὶ αὐτὸς ὁ προβληθεὶς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀνέρχεται διὰ τοῦ λανσιακοῦ καὶ τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς δάφνης εἰς τὸν αὐγουστέα, καὶ καθέζεται ἐκεῖσε. καὶ ἀπέρχεται⁵ σιλεντιάριος, καὶ προσκαλεῖται τὸ μέρος, καὶ ἀπέρχονται πάντες ἐν τῷ ὄνοποδίῳ, φοροῦντες τὰ σαγία, καὶ ἵπτανται ἐκεῖσε. καὶ ἐξέρχεται ὁ πραιπόσιτος καὶ ὁ τῆς κυτταστύσεως

Ms. 115. b μετὰ σιλεντιαρίων τῶν ὄντων ἑβδομημίον, φοροῦντες ἀμφότεροι σαγία ἑοῆς, ὁμοίως καὶ κουβικουλάριος, ὀψικευώνιο τὸν πραιπόσιτον, ὁμοίως καὶ ὁ προβληθεὶς, φορῶν σαγίον

Ed.L. 158 ἑοῆς, ἀκολουθεῖ ὀπίσω τοῦ πραιποσίτου, τὸ δὲ σαγίον φορεῖ εἰς τὸν αὐγουστέα. (B.) Καὶ ἀνέρχεται ὁ πραιπόσιτος ἐν τῷ ὄνοποδίῳ, καὶ καθὼς ἔχει ἡ συνήθεια, παραδίδωκε τὸν προβληθέντα δῆμαρχον, λέγων τῷ μέρει· „κελεύουσιν οἱ¹⁵ δεσπότες, παραλάβετε αὐτὸν δῆμαρχον,“ καὶ ἐπέυχονται οἱ τῶν μερῶν τοὺς δεσπότες, καὶ λαμβάνουσι τὸν προβληθέντα δῆμαρχον, ὀψικευόντες αὐτὸν μέχρι τοῦ κοιμιστηρίου. καὶ εἰσέρχεται ὁ προβληθεὶς, καὶ ἄπει κηρὸς ἐν τῷ σταυροῦ, καὶ ἀπέρχεται εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἐκκλησίαν, καὶ ἄπει²⁰ κἀκεῖσε κηρὸς, καὶ ἀπέρχεται ὀψικευόμενος διὰ τῶν κορτιβῶν, καὶ εὐφημοῦσιν αὐτὸν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ ἀπὸ τῆς χαλκῆς μέχρι τοῦ μηλίου. καὶ καβαλικενεὶ ὁ προβληθεὶς ἀπὸ σαγίου, καὶ ὀψικεύεται ὑπὸ τοῦ μέρους, φοροῦντων κἀκεῖ-

qui praeposito, quem tribunum creare velint, indicant. Is statim a cubiculario stipatus, una cum promotus exit, per lausiacum, crotsem et daphnem in augustum ascendit ibique sedet. At silentiarius, factionem advocaturus, abit, et omnes in onopodium saga ferentes conveniunt et ibi subsistunt. Praepositus et cerimoniaris cum silentiariis, qui per eam septimanam officio funguntur, saga rubra gestantes, progrediuntur: cubicularius vero praepositum comitatus, unaque promotus, saga rubro indutus, praepositum a tergo sequitur, sagum autem in augustum usque gestat. (II.) Deinde praepositus in onopodium ascendit, et, ut mos est, tribunalum promotum factioni tradit, dicens: *Iubent Domini, hunc tribunalum accipiat*: factio Dominis fausta precatur, surmentesque promotum tribunalum, eum ad consistorium usque comitantur. Intrat ille, cercisque in cruce accensis, ecclesiam Domini petit, ibique cereos accendit, ac in obsequio per cortinas abit, eique in loco suo a porta calces ad milium omnes felicia apprecatur. Promotus, saga indutus, equo vehitur, praecedente cum factione, quae etiam saga rubra et scarawangia fert. Sic ad stabulum factionis procedit, eiusque equos

ων σαγία βοῆς καὶ σκαριμίγγια. καὶ ἀπέρχεται οὕτως μέ-
 χρι τοῦ στάβλου τοῦ μέρους, καὶ θεωρεῖ τοὺς ἵππους αὐτοῦ,
 καὶ καθαικένει, καὶ ἀπέρχεται ὑψικενόμενος μέχρι τοῦ οἴ-
 κου αὐτοῦ, ἀκολουθούτων καθυλαυρίων τοῦ δευτερευόντος
 5 καὶ τοῦ γειτονιόρχου καὶ τοῦ νοταρίου, φοροῦντων σκαρι-
 μίγγια. χρῆ δὲ γινώσκειν, ὅτι προλαμβάνουσιν εἰς τὸν οἴ-
 κον τοῦ προβληθέντος ὁ αὐτὸς γειτονιόρχης καὶ ὁ νοτάριος
 καὶ οἱ λοιποὶ, καὶ ἕτανται μετὰ τοῦ μέρους, εὐφημοῦντες
 τὸν προβληθέντα, εἰς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ, καθὼς ἔχει ἡ συν-
 10 ἡθεια, καὶ καλεῖ τὸν δευτερευόντα καὶ τὸν γειτονιόρχην καὶ
 τὸν νοτάριον καὶ τοὺς λοιποὺς ἄρχοντας καὶ τὰ πρωτεῖα.
 χρῆ δὲ γινώσκειν, ὅτι ἡ αὐτὴ ἀκολουθία γίνεται καὶ ἐπὶ τοῦ
 ἑτέρου μέρους.

15 Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, εἰ κελεύει ὁ βασιλεὺς προβαλέσθαι
 δύο δημάρχους ἐν τῷ ἔμα. Ms. 116. b

Μηνύονται καὶ ἀνέρχονται τὰ δύο μέρη ἐν τῷ ὄνοπο-
 δίῳ, καὶ παραδίδωσιν ὁ πραιπόσιτος τὸν πρῶτον δῆμαρχον
 εἰς τὸ μέρος αὐτοῦ, ὁμοίως καὶ τὸν ἕτερον εἰς τὸ μέρος αὐ-
 20 τοῦ· τὰ δὲ λοιπὰ πάντα τελεῖται, καθὼς ἀνωτέρω εἴρηται.
 κατὰ μὲν χλανίδια ἐπαίρουσιν οἱ δῆμαρχοὶ ἀπὸ τῶν διαδεδε-
 γμένων δημάρχων, ὁ Βένετος Βένετον καὶ Τύρεον, καὶ ὁ Πρά-
 σινος ὁμοίως, ἐπειδὴ βασιλικά εἰσιν.

14. προβάλλεσθαι cd. 20. διαδεδειγμένων cd.

conspicatus, domum in solenni pompa equo vehitur, caballarii se-
 cundicerii seu vicarii, gitoniarcha et notarii, searamangiis induti,
 ipsum sequuntur. Ceterum observandum est, in aedibus promoti
 gitoniarcham, notarium ac reliquos expectare, et cum factione pro-
 moto gratulantes in atrio eius, ut mos est, adesse, ubi secundice-
 rium, gitoniarcham, notarium ac ceteros praefectos et principes ad
 convivium vocat. Atque idem ritus ab altera etiam factione obser-
 vatur.

OBSERVANDA, SI IMPERATORI DUOS DEMARCHOS UNA CONSTITUERE
 PLACUERIT.

Duae factiones admonitae in onopodium ascendunt, et praepo-
 situs primum tribunum factioni suae, pariter et alterum suae, tradit.
 Cetera omnia, ut supra dictum est, peraguntur. Tunicas vero ac-
 ciipiunt ab exactoratis tribunis, Venetus Venetam et Tyriam, ita et
 Prasinus, quoniam haec Imperatoris sunt.

ΚΕΦ. νζ'.

Ἵσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῇ δευτερεύοντος.

Κελεύουσιν οἱ δεσπόται τῷ πραιποσίτῳ περὶ προβολῆς
 Ed.L. 159 δευτερευόντος, καὶ ἀποστέλλει ὁ πραιπόσιτος σιλεντιάριον,
 καὶ ζητεῖ τὸν δῆμαρχον, καὶ ἐὰν εὐρεθῇ, δίδωσιν ἀπόκρισιν
 τοῖς δεσπόταις, καὶ οἱ δεσπόται παραδιδούσι τῷ πραιποσίτῳ
 ὃν βούλονται προβαλέσθαι δευτερεύοντα. καὶ ἐξέρχεται ὀψι-
 κενόμενος ὑπὸ κονβικουλαρίων καὶ σιλεντιαρίων τῶν ὄντων
 ἑβδομαρίων, καὶ παραδίδωσι τὸν δευτερεύοντα τῷ δημάρχῳ,
 καὶ ἐπέυχονται τοῖς δεσπόταις. προβάλλεται δὲ ἢ ἐν τῷ ἡμι-10
 κυκλίῳ, ἢ ἐν τῇ θερμάστρῳ, εἰ δὲ ἀσθενεῖ ὁ δῆμαρχος, ἐ-
 παίρει αὐτὸν ὁ ἑβδομάριος σιλεντιάριος παρὰ τοῦ πραιποσί-
 του, καὶ ἀπέρχεται ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ δημάρχου, καὶ παραδί-
 δωσι τῷ δημάρχῳ τὸν δευτερεύοντα. χρῆ δὲ εἰδέναί, ὅτι,
 ὅτε ὁ πραιπόσιτος παραδίδωσι τῷ σιλεντιαρίῳ τὸν δευτερεύ-15
 Βοντα, εὐρίσκονται καὶ οἱ τοῦ μέρους, ὁ γειτονιάρχης, ὁ νο-
 Ms. 117. ατάριος, ἦτοι ὁ χαρτουλάριος, ὁ ποιητής, ὁ μελιστής καὶ
 ὁ μαῖστωρ, ἵνα καὶ αὐτοὶ παραλάβωσιν αὐτὸν παρὰ τοῦ
 πραιποσίτου. χρῆ δὲ εἰδέναί, ὅτι οἱ δύο δευτερεύοντες τὴν
 αὐτὴν ἀκολουθίαν ἔχουσι, τοῦ Βενέτου καὶ Πρασίνου. 20

γ. προβάλλισθαι ed.

CAP. 56.

Observanda in promotione Secundicerii.

Domini praeposito de promotione secundicerii mandatum dant, et mittit praepositus silentiarium, ut tribunal quaeerat: quo reperto, responsum ad Dominos perfert, hi praeposito, quem secundicerium constituere volunt, tradunt. Ipse egreditur, a cubiculariis et silentiariis, qui ea septimana illo munere funguntur, stipatus, hi secundicerium tribuno tradunt, Dominisque fausta apprecantur. Promoveatur autem vel in hemicyclo vel in camino, si autem tribunus morbo laborat, silentiarius, qui per illam septimanam officio fungitur, cum a praeposito suscipit, et abiens ad tribuni aedes, ipsi secundicerium tradit. Observandum vero est, quod dum praepositus secundicerium silentiario traditurus est, factionis gitoniarcha, notarius seu chartularius, poeta, musicus et magister, ut ipsi quoque cum a praeposito accipiant, adsint. Ceterum utriusque factionis, Venetae et Prasinac, secundicerius eodem ritu creatur.

ΚΕΦ. νζ.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῇ συμπόνων καὶ λογοθετῶν. C

Κελεύουσιν οἱ δεσπότες προβάλλεσθαι αὐτοὺς τῇ πραι-
 ποσίτῳ, καὶ ὁ πραιπόσιτος οὐκ ἐξέρχεται, ἀλλ' ἀποστέλλει
 5 σιλεντιάριον τὸν ἔχοντα ἑβδομάδα ἐν τῇ προελεύσει τοῦ
 ἵπποδρόμου, ἵνα ἴδῃ, εἴν ἐστιν ὁ ὑπαρχος ἐκεῖσε. καὶ εἰ μὲν
 ἐστιν, εἰπέρχεται ὁ σιλεντιάριος, καὶ δίδωσιν ἀπόκρισιν τῷ
 πραιποσίτῳ, καὶ ὁ πραιπόσιτος ἀναγύγει τοῖς δεσπόταις, καὶ
 παραλαμβάνει παρὰ τῶν δεσποτῶν τὸν ὑφειλοντα προβλη-
 10 θῆναι σύμπονον. καὶ ἐξέρχεται ὁ πραιπόσιτος ὀψικενόμενος
 ὑπὸ κουβικουλαρίων καὶ σιλεντιαρίων, καὶ ζητοῦσι τὸν ὑ-
 παρχον ἐν τῇ ἡμικυκλίῳ τῶν σκύλων, καὶ παραδιδούσιν αὐτῷ D
 σύμπονον, καὶ ἐπεύχονται τοῖς δεσπόταις, καὶ ἐξέρχονται.
 εἰ δὲ οὐκ εὐρεθῇ ὁ ὑπαρχος ἐν τῇ προελεύσει, ζητεῖται πα-
 15 ρὰ τοῦ διατρέγοντος, καὶ εἰ μὲν ἔλθῃ πρὸ τοῦ ἀκουμβίσαι
 τοὺς δεσπότες, ἀναγγέλλει ὁ πραιπόσιτος τοῖς δεσπόταις, καὶ
 γίνεται ἡ ἀκολουθία, καθὼς ἀνωτέρω εἴρηται, παραδιδούς
 αὐτὸν ἐν τῇ θερμάστρῳ. εἰ δὲ συμβῇ ἀσθενεῖν τὸν ὑπαρχον,
 παραδιδούσιν οἱ δεσπότες τὸν σύμπονον τῷ πραιποσίτῳ, καὶ
 20 ἔξελθὼν ὁ πραιπόσιτος ζητεῖ, εἴν ἐστι λογοθέτης ἢ καὶ
 ἕτερος σύμπονος, καὶ παραδίδωσιν αὐτὸν ἐνώπιον αὐτῶν τῷ

2. λογοθέτων cod. 8. ἀνάγει ed. 12. παραδίδουσιν cod. h.
 L et mox.

CAP. 57.

Observanda in promotione assessorum iudicii et logothetarum.

Domini praeposito mandant, ut eos renuntiet, at is non exit, sed silentiarium, qui per eam septimanam officio illo fungitur, ad processionem hippodromi mittit, ut, au praefectus ibi sit, videat. Si adest, silentarius intrat, et praeposito responsum dat, is vero admonet Dominos, et ab iis assessoris munere ornandum accipit. Dein praepositus in cubiculariorum et silentiariorum obsequio procedit, ut praefectum in hemicyclo scylorum quaerant, et ipsi assessorem tradant, faustaque Dominis precati egrediuntur. Praefecto autem in processione non reperto, a cursore publico quaeritur, et si, antequam mensae Domini accubuerunt, venit, praepositus id Dominis annuntiat, servatoque ritu supra memorato, ipsum in camino tradit. Si vero accidit, ut aegrotus sit praefectus, Domini assessorem praeposito tradunt, qui egressus, quaerit, utrum logotheta sit, an alius assessor, cumque, ipsis praesentibus, silentario eius septimanae committunt,

σιλεντιαρίῳ τῷ ὄντι ἐβδομαρίῳ, ὅπως ἀπελθῶν ἐν τῷ οἴκῳ
Ed.L. 160 τοῦ ὑπάρχον, παραδῶν αὐτῷ σύμπονον· ὁμοίως καὶ ὁ λογο-
θῆτης τοῦ πραιτωρίου οὕτως προβάλλεται, μὴ ἔχων ἀκολου-
θίαν ἢ τάξιν πλείω ἢ ἐλάσσω.

ΚΕΦ. νη'.

5

Ἐπὶ προαγωγῇ ἀντιγραφῆς.

Κελεύουσιν οἱ δεσπότες τῷ πραιποσίτῳ, καὶ ἐξέρχεται
καὶ ζητεῖ σιλεντιάριον, καὶ ἀποστέλλει, ἵνα ἴδῃ, ἐὰν προήλ-
θεν ὁ κοιαιίστωρ, καὶ ἐὰν εὐρεθῇ, λαμβάνει ἀπόκρισιν ὁ πραι-
πόσιτος, καὶ ἀναγγέλλει τοῖς δεσπótαις, καὶ παραλαμβάνειτο
B παρὰ τῶν δεσποτῶν τὸν ὀφείλοντα προβληθῆναι ἀντιγραφέα,
καὶ ἐξέρχεται ὀψικενόμενος, καθὼς ἀνωτέρω εἶρηται, καὶ
Ms. 117. b ζητεῖ τὸν κοιαιίστωρα ἐν τῇ ἡμικυκλίῳ, καὶ παραδίδωσι τὸν
ἀντιγραφέα, κἂν τε εἷς ἔστι, κἂν τε δύο, καὶ ἐπέυγονται
τοῖς δεσπótαις, καὶ ἐξέρχονται ἐν τῇ προελεύσει. εἰ δὲ συμ-15
βῆ μὴ εὐρεθῆναι τὸν κοιαιίστωρα ἐν ταύτῃ τῇ προελεύσει,
ζητεῖται παρὰ τοῦ διατρέχοντος, πεμπομένου αὐτοῦ παρὰ
τοῦ πραιποσίτου, καὶ εἰ μὲν ἔλθῃ πρὸ τοῦ ἀκουμβίσαι, ἀ-
ναγγέλλει ὁ πραιπόσιτος τοῖς δεσπótαις, καὶ λαμβάνει τὸν
ὀφείλοντα προβληθῆναι, καὶ ζητεῖ τὸν κοιαιίστωρα ἐν τῇ θερ-20
C μιάστρῳ, καὶ παραδίδωσιν αὐτῷ τὸν ἀντιγραφέα, καὶ ἐπέυ-
γονται τοῖς δεσπótαις καὶ ἰναχωροῦσιν. εἰ δὲ συμβῆ ἐν

ut, abiens ad praefecti domum, assessorem ipsi tradat. Eodem modo
et praetorii logotheta constituitur, quippe qui aequalem plane, nec
maiores minoremve dignitatem habet.

CAP. 58.

In creatione magistri scriniorum.

Ad mandatum Dominorum egressus praepositus silentiarium quaerit, eumque mittit, ut videat, an processerit quaestor, quo reperto, responsum accipit praepositus, id Dominis nuntiat, sumitque ab his scriniorum magistrum promovendum, et in obsequio egressus, ut dictum est, quaestorem in hemicyclio quaerit, cui scribam tradit, unus duove sint, et felicia Dominis apprecati, in processione egrediuntur. Si vero accidit, ut quaestor in illa processione non reperiat, per cursorem a praeposito missum quaeritur, et si adest, antequam mensae accubuerunt Domini, hoc praepositus ipsi nuntiat, sumitque promovendum, et quaestori in camino quaesito scriniorum magistrum tradit, faustaque apprecati Dominis, discedunt. Sin contin-

ἀσθενεῖν εἶναι τὸν κοιαιότωρα, καὶ θελήσουσιν οἱ δεσπότες προβιλέσθαι ἀντιγραφέα, γίνεται πᾶσα ἡ ἀκολουθία, καθὼς ἀνωτέρω εἴρηται ἐπὶ συμπόνῳ.

ΚΕΦ. νθ'.

5 Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, σπαθαροκандιδάτου μέλλοντος γίνεσθαι πρωτοσπαθαρίου.

Κελεύουσιν οἱ δεσπότες τῷ πραιποσίτῳ, καὶ εἰσέρχεται ὁ μέλλων γίνεσθαι πρωτοσπαθάριος ἀπὸ σκαριμαγγίου καὶ σπαθίου, εἰσαγόμενος ὑπὸ ὄστιαρίου, κρατούμενος ὑπὸ πρωτοσπαθαρίου ἐννοῦχου. καὶ πίπτων φιλεῖ τοὺς πόδας, καὶ τὰ γόνατα τῶν δεσποτῶν, καὶ βύλλουσιν οἱ δεσπότες τὸ μαυνίκιον εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἐξέρχεται.

ΚΕΦ. ζ'.

Ἐπιτάφιος βασιλέων.

15 Ἐξέρχεται τὸ λείψανον διὰ τοῦ κυβαλλαρίου, καὶ τίθεται εἰς τὰ ἰθ' ἀκούβιτα ἢ χρυσοῦ κλίνη ἢ ἐπονομαζομένη λύπης, καὶ πρόκειται ἐκεῖσε τὸ αὐτὸ λείψανον, ἐστεμμένον μετὰ δι-Ed.L. 16α βητησιῶν καὶ χρυσοῦς γλαμύδος καὶ καμπαγίων, καὶ εἰσέρχονται οἱ τῆς ἀγίας Σοφίας γήλωνες καὶ ὁ κληρὸς, ὡσαύτως

11. μαυνίκιον cod. 16. χρυσοῦ τρικλίνη ed.

gat, ut quacstor aegrotet, ac Domini scribam creare velint, id eodem modo, ac supra de assessoris promotione dictum est, peragitur.

CAP. 59.

Observanda, quando spatharocandidatus ad protospatharii dignitatem provehendus est.

Mandato a Dominis praeposito dato, futurus protospatharius cum scaramangio et gladio intrat, ab ostiario adductus, a protospathario cuncho sustentatus. Procumbens humi, pedes et genua Dominorum osculatur, et, postquam torquem collo eius imposuerunt, egreditur.

CAP. 60.

Deductio funeris Imperatoris.

Corpus exanime per caballarium effertur, repositoque in XIX accubitis aureo lecto, dicto doloris, ibi collocatur, corona, dibeticsiis, aurea tunica et campagiis ornatum, et sanctae Sophiae gelones et clericus, aequae ac senatus omnis, in scaramangis intrant,

καὶ πῦρα ἢ σύγκλητος ἀπὸ σκαραμαγγίων, καὶ ψάλλουσι κατὰ ἀκολουθίαν. εἰθ' οὕτως νεύει ὁ πραιπόσιτος τῇ τῆς καταστάσεως, καὶ λέγει ἐκεῖσε· „ἔξελθε, βασιλεῦ, καλεῖ σε ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ κύριος τῶν κυριεύοντων” τοῦτο λέγει τρίτον, καὶ παραντίκα αἴρεται τὸ λείψανον παρὰ τῶν⁵

Ms. 118. a βασιλικῶν, καὶ πάλιν εἰσφέρουσι αὐτὸ ἔνδον τῆς χαλκῆς, καὶ τίθεισιν αὐτὸ ἐκεῖσε, καὶ ποιοῦσι τὰ ἐξ ἔθους. καὶ ὅτε **B** ὀφείλει ἀρθῆναι τὸ λείψανον, νεύει ὁ πραιπόσιτος τῇ τῆς καταστάσεως, καὶ ἄρχεται λέγειν ἐκ τρίτου τὸ „ἔξελθε, βασιλεῦ” καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ εἰθ' οὕτως ἐξέρχεται τὸ λείψανον **10** ἀπο τῆς χαλκῆς, βυσταζόμενον ὑπὸ βασιλικῶν πρωτοσπαθαρίων, καὶ διέρχεται διὰ τῆς μέσης, καὶ τὸν τόπον καταλαμβάνοντων, ἐν ᾧ μέλλει κηδευθῆναι, γίνεται ἡ ἀκολουθία τῆς ψαλμωδίας καὶ τὰ συνήθη. εἶτα νεύει πάλιν ὁ πραιπόσιτος τῇ τῆς καταστάσεως, καὶ ποιεῖται τὴν ἀναφωνῆσιν οὕτως· **15** „εἰσελθε, βασιλεῦ, καλεῖ σε ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ κύριος τῶν κυριεύοντων,” ἐκ τρίτου. εἰθ' οὕτως· „ἀπόθου τὸ στέμμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς σου.” καὶ εὐθέως αἴρεται παρὰ τοῦ πραιποσίτου, καὶ τίθεται σημεντέιον μετὰ πορ²⁰
Cφυρᾶς λιτῆς, καὶ τίθεται ἐν τῇ μνημείῳ. ἰστέον, ὅτι ὁ αὐ²⁰ τὸς τύπος καὶ ἡ αὐτὴ τάξις καὶ ἀκολουθία γίνεται καὶ εἰς τὴν τῆς ἀγούστης κηδείαν. χρὴ δὲ τὸν τῆς καταστάσεως ἐπὶ τῇ ἐξόδῳ τῆς ἀγούστης λέγειν „ἔξελθε, βασίλισσα, καλεῖ σε ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ κύριος τῶν κυριεύοντων.

3. ὁ om. ed.

12. καταλαβὸν ed.

19. σημεντέιον ed.

canuntque ea, quae canere mos est. Postea praepositus ceremoniarum magistro signum dat, qui dicit: *Egredere, Imperator, rex te regum et dominus dominantium vocat*; quo ter repetito, statim a ministris Imperatoris tollitur corpus, et in chalcen deportatum, ibi reponitur, omniaque more solenni peraguntur. Cum corpus esserri debet, ceremoniario praepositus signum dat, qui ter dicere incipit: *Egredere, Imperator, et quae sequuntur*, atque ita corpus ab imperatoriis protospatharibus e chalice exportatum, per mediam transit, cumque ad locum, ubi componi debet, pervenit, officium cantus et cetera, quae institui solent, ibi peraguntur. Postea ceremoniarius, signo a praeposito dato, ter exclamat: *Intra, Imperator, vocat te rex regum et dominus dominantium*; deinde sic: *Depona coronam a capite tuo*, et statim hanc a praeposito tollitur, et imponitur fascia purpurea simplex; at illa in monumento reponitur. Sciendum est, eundem morem, eundem ritum eandemque consuetudinem etiam in Augustae funere observari. Debet autem ceremoniarius in funere Augustae dicere: *Egredere, Imperatrix, vocat te rex regnantium et dominus dominantium*.

ΚΕΦ. ξα΄.

Ὅσα διὰ παραφυλάττειν, τῆς αἰτήσεως τελουμένης γενεθλίων D
ἡμέρας τοῦ βασιλέως.

Προσέρχονται ἅπαντες οἱ ἄρχοντες ἠλλαγμένοι, καὶ ἵ-
50σταται ἡ προέλευσις ἐν τῷ Ἰουστινιανῷ, καὶ τρίτης ὥρας
καταλαβούσης, στοιχεῖται τὸ κλητώριον, ἡ δὲ τραπέζα ἵστα-
ται ἐν τῷ Ἰουστινιανῷ τρικλίνῳ. καὶ ἔξέρχεται ὁ βασιλεὺς
περιβεβλημένος διβητήσιον πορφυροῦν, καὶ καθέζεται ἐπὶ τῆς
τιμίας αὐτοῦ τραπέζης, καὶ εἰσέρχονται οἱ κληθέντες ἀπὸ τῶ
10μαγίστρων, πατρικίων καὶ λοιπῶν συγκλητικῶν. ἅπαντες δὲ
αὐτῶν εἰσέρχονται ἠλλαγμένοι, καθὼς εἰδισται, οἱ μὲν πα-
τρικιοὶ τὰ χρυσόταβλα αὐτῶν χλανίδια, οἱ δὲ στρατηγοὶ τὰ
σαγία αὐτῶν, οἱ δὲ πρωτοσπαθᾶριοι καὶ οἱ λοιποὶ ἄρχοντες, Ed.L. 162
15καθεζόμενοι ἐν τῷ κλητωρίῳ ἠλλαγμένοι. (B.) Καὶ πάντων
καθεσθέντων τῶν προειρημένων ἀρχόντων ἐν τῷ κλητωρίῳ,
δηλοποιεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς πατρικίοις διὰ τοῦ τῆς τραπέζης, Ms. 118. b
ὡς ὅτι „ἐκβάλλετε τὰ χλανίδια ὑμῶν,” καὶ ἀνυστάντες οἱ
πατρικιοὶ καὶ οἱ στρατηγοὶ ὑπερένχονται τὸν βασιλέα, καὶ
20ἀπυλλάσσοσιν οἱ μὲν πατρικιοὶ τὰ χλανίδια αὐτῶν, οἱ δὲ
στρατηγοὶ τὰ σαγία αὐτῶν, ἀπολαμβάνουσι δὲ τὰς αὐτῶν
στολάς ἡγγιστιᾶριοι βασιλικοὶ οἱ παριστάμενοι ἐν τῇ κάτω
τραπέζῃ, καὶ ἐπιδιδούσι αὐτὰ τοῖς ὑπουργοῖς αὐτῶν εἰς τὰ B

CAP. 61.

Observanda post finitas preces et vota in natali die Imperatoris.

Præfecti omnes postquam vestibus mutatis progressi sunt, pro-
cessio in Iustiniani triclinio subsistit, horaque appropinquante, con-
vivium paratur, mensa in Iustiniani triclinio reposita. Deinde egreditur
Imperator, dibetasio purpureo amictus, venerandae mensae suae
assidet, et ad convivium vocati magistri patricii ac reliqui senatores
intran. Omnes vero mutatoria, ut mos est, veste incedunt, patricii
tunicis auro praetextis, strategis sagis suis, protospathariis ac ceteris
magistris, pro sua quisque dignitate, vestes gestant et in convivio in
mutatoriis consistunt. (II.) Omnibus autem dietis proceribus assi-
dentibus, per mensam praefectum Imperator patriciis edieit, vestes suas
deponant, surgentesque patricii et strategis lausta Imperatori precantur,
mutantque patricii tunicas, strategis saga, quorum vestes Imperatoris
apparitores, in inferiori mensae adstantes, sumunt, et eorum famu-
lis in scyllis stantibus tradunt. At cubiculo praefecti, mutata veste,

σκέυα. οἱ δὲ ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου ἠλλαγμένοι ὄντες ἐκτελοῦσι διπλοῦν πυραστάσιμον, εἰ τύχη ἐν κυριακῆς· οὐ γὰρ ἐνδέχεται τῇ αὐτῇ ἡμέρῃ γενέσθαι δέξιμον, καὶ διὰ τοῦτο ἀλλάσσει πᾶσα ἢ σύγκλητός.

ΚΕΦ. ξβ.

5

Ἔσα δεῖ παραφυλάττειν ἐν παραμονῇ δεξίμου.

Ἐισέρχονται τὰ δύο μέρη εἰς τὸ σίγμα, καὶ αἰτοῦνται, κλέγοντες οἱ κράκται „πολλά, πολλά, πολλά” ὁ λαὸς „πολλά ἔτη εἰς πολλά.” οἱ κράκται· „πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι, τὸ πρόβλημα τῆς τριάδος” φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ’ „πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι.” οἱ κράκται· „πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα ἀντοκράτορες Ῥωμαίων” φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ’ „πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι.” οἱ κράκται· „πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι, οἱ θεράποντες τοῦ Κυρίου” φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου· „πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι.” οἱ κράκται· „πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι, ὅ15 δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα ἀνγοῦσται τῶν Ῥωμαίων” φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ’ „πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι.” οἱ κράκται· „ὡς δοῦλοι τολμῶμεν παρακαλέσαι” φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ’ ὁμοίως. οἱ κράκται· „μετὰ φόβου δυσωποῦμεν τοὺς δεσπότης” φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ’ ὁμοίως. οἱ κράκται· „ἀνεξικακῶς π1-20 μακλήθητε, ὃ εὐεργέται.” ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ’. οἱ κράκται·

2. κυριακῆ ed. Cf. R. ad h. l. 10. φθογγή ed. ubique praebet, ut supra. 21. ὡς εἰεργ. ed.

duplicem faciunt consessum, si dominica die contingit: non enim eo die susceptio solennis Imperatoris sit, et propterea omnis senatus mutat.

CAP. 62.

Observanda pridie eius diei, quo Imperator in urbe excipiendus est.

Duae factiones sigma intrant, et precantur; dicunt cantores: *Multos, multos, multos*; populus: *Multos annos in multos*. Cantores: *Multa vobis tempora, trinitatis propugnaculum*; clamat et populus ter: *Multa vobis tempora*. Cantores: *Multa vobis tempora, N. N. Imperatores Romanorum*; clamat et populus ter: *Multa vobis tempora*. Cantores: *Multa vobis tempora, famuli Domini*; clamat et populus ter: *Multa vobis tempora*. Cantores: *Multa vobis tempora, N. N. Augustae Romanorum*; clamat et populus ter: *Multa vobis tempora*. Cantores: *Ut servi precari audemus*; clamat et populus eadem ter. Cantores: *Cum timore suspicimus Dominos*; clamat et populus

„εἰς τὴν δέξιν τῶν δούλων ὑμῶν Βενέτων.” ὁ λαὸς ἐκ γ’ ὁμοίως. οἱ κράτται· „τὴν αὐτοκρατορίαν σου αἰτούμεθα ἐσορτᾶσαι.” φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ’ ὁμοίως. οἱ κράτται· „Κύριε, σῶσον τοὺς δεσπότης τῶν Ῥωμαίων” φθογγεῖ καὶ ὁ 5
 5 λαὸς ἐκ τρίτου „Κύριε, σῶσον.” οἱ κράτται· „Κύριε, σῶσον τοὺς δεσπότης σὺν ταῖς ἀγούσαις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις.” (B.) Καὶ δειλης εἰσέρχονται τὰ μέρη τὰ δύο εἰς τὸ σίγμα μετὰ φατλία, καὶ γίνεται ἡ λεγομένη φακλαρέα, καὶ λέγουσι τὸν ἀπελατικὸν χορεύοντες, ἤχ. βαρύς· „χαίρετε Ed.L. 163
 10 δεσπότης τῶν Ῥωμαίων, χαίρετε, ὁ πύθος τῆς ὅλης οἰκουμένης, χαίρετε, ἄνακτες ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα, οὓς ἡ τριάς ἀνηγόρευσεν νικητὰς καὶ κόσμιον ἐδεργέτας.” καὶ μετὰ ταῦτα ἀνέρχονται εἰς τὰ βῆδρα, καὶ λέγουσιν ἀπελατικὸν ἤχ. πλ. Ms. 119. a
 15 ὁ· „χαίρει ὁ κόσμος ἑρῶν σε αὐτοκράτορα δεσπότην, καὶ ἡ πόλις σου τέρπεται, θεόστεπτε ὁ δεῖνα· ὠραῖζεται ἡ τάξις σε βλέπουσα ταξιάρχην, καὶ εὐτυχοῦσι τὰ σκηπτρα σκηπτοῦχόν σε κεκτημένα. κατακοσμεῖς γὰρ τὸν θρόνον τῆς πατριῆς βασιλείας, σὺν τῇ ἀγούστῃ προπέμπων μαρμαρυγὰς εὐταξίας, ὅθεν εὐημεροῦσα διὰ σου ἡ πολιτεία, τῆς σῆς αὐ- B
 20 τοκρατορίας ἐσορτᾶζει τὴν ἡμέραν.” καὶ λέγουσιν οἱ κράτται τὰ ἄκτα· „Κύριε, σῶσον τοὺς δεσπότης Ῥωμαίων” καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ’ „Κύριε, σῶσον.” οἱ κράτται· „Κύριε, σῶσον τοὺς ἐκ σοῦ ἐστεμμένους” φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ’ „Κύ-

similiter. Cantores: *Non iniuria invocamini benefici; clamat et populus similiter tribus vicibus.* Cantores: *Ad preces servorum vestrorum Venetorum;* clamat et populus ter. Cantores: *Maiestatem tuam festum hunc diem ut nobis celebrare permittat, precamur;* clamat et populus similiter. Cantores: *Dominos Romanorum serva, Domine;* clamat et populus ter: *Domine serva.* Cantores: *Domine, serva Dominos cum Augustis coniugibus et porphyrogenitis.* (II.) Vesperi duae factiones, sigma cum facibus intrantes saculariam, (ita enim dicitur,) celebrant, et saltantes, apelaticum toni gravis cantant: *Salvete Domini Romanorum, salvete deliciae universi orbis, salvete reges N. N., quos trinitas victores et benefactores constituit.* Posthac ascendunt in gradus, et dicunt apelaticum toni gravis IV: *Gaudet orbis, te Imperatorem Dominumque conspiciens, tuaque urbs laetatur. A Deo coronate N., laetatur ordo, principem te ordinis conspiciens, et beata sunt sceptrata, te sceptrigerum nacta. Ornas enim solium paternae maiestatis, una cum Augusta pulchri ordinis radios emittens, quare fortunata per te civitas imperii tui diem ut festum agit.* Cantores acclamant: *Domine, serva Dominos Romanorum;* populus ter: *Domine, serva.* Cantores: *Domine, serva a te coronatos;* clamat

ριε, σῶσον." οἱ κράτται· „Κύριε, σῶσον τοὺς δεσπότης
σὺν ταῖς ἀγούσαις καὶ τοῖς πορφυρογεννήταις."

ΚΕΦ. ξγ'.

C "Ὅσα δεῖ φυλάττειν τῇ ἐπαύριον εἰς τὸ δεξιμόν.

Πρὸ τοῦ ἀνιέναι τοὺς δεσπότης ἐπὶ τοῦ σέντζου λέ-5
γουσιν οἱ κράτται· „ἀνάτειλον ἡ ἔνθεος βασιλεία" φθογ-
γεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἀνάτειλον" καὶ τὰ ἐξῆς τῶν ἄκτων.
καὶ ὅτε ἀνέλθωσιν οἱ δεσπότης ἐπὶ τοῦ σέντζου, κατασφρα-
γίζουσι πρῶτον, καὶ λέγει ὁ λαὸς „ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος." οἱ
κράτται „πολλὰ, πολλὰ, πολλὰ" ὁ λαὸς „πολλὰ ἔτη εἰς πολ-10
λά." καὶ εἰθ' οὕτως λέγουσι τὰ ἄκτα οἱ κράτται· „δόξα ἐν
ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη" ὁ λαὸς ἐκ τρίτου ὁμοί-
ως. οἱ κράτται· „ἐν ἀνθρώποις Χριστιανῶν εὐδοκία" φθογ-
γεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' ὁμοίως. οἱ κράτται· „ὅτι ἠλέη-
σεν ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ." φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ὁμοίως¹⁵
D ἐκ γ'. οἱ κράτται· „δόξα Θεῷ τῇ δεσποτῇ πάντων" φθογ-
γεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' ὁμοίως. οἱ κράτται „πολλὰ, πολλὰ, πολ-
λά." τριλέξιον α', ἤχ. δ'· „ὁ Θεὸς ὁ δεσπότης ἀοράτων καὶ
ὁραμένων ἀξιώσει ὑμᾶς, δεσπότης, ἑκατὸν ἐν εἰρήνῃ χρόνους
βασιλεύειν Ῥωμαίων, καὶ τὴν παροῦσαν ἡμέραν τῆς αὐτο-20
κρατορίας ἰορτάζειν." (B.) Ἄκτον α'. λέγουσιν οἱ κράτται·
„πολλοὶ ἔμην χρόνοι, ἡ ἔνθεος βασιλεία" φθογγεῖ καὶ ὁ λα-
4. δεῖ deest in cod. 18. τριλέξιν cod.

et populus ter: *Domine, serva*. Cantores: *Domine, serva Imperatores cum Augustis coniugibus et porphyrogenitis!*

CAP. 63.

Observanda mane eius diei, quo in urbe excipiendus est Imperator.

Antequam Dominus in thronum adscenderunt, cantores dicant: *Oriatur divina maiestas*; clamat et populus ter: *Oriatur*, et cetera acclamationis. Postquam condescerunt in solio, primum cruce signant, dicente populo: *Sanctus, sanctus, sanctus*. Porro cantores: *Gloria in excelsis Deo, et in terra pax*; populus similiter. Cantores: *Inter homines Christianos beneplacitum*; clamat et populus eadem ter. Cantores: *Quod populi sui Deus misertus est*; similiter clamat et populus ter. Cantores: *Gloria Deo omnium domino*; populus eadem ter. Cantores: *Multos, multos, multos*; populus: *Multos annos in multos*. Trilexium I. toni IV: *Deus, dominus invisibilium et visibilium, vos centum annos in pace Romanis imperare sinat, praesentemque diem vestri imperii ut festum celebrare!* (II.) Acclamatio I; dicunt can-

ὅς ἐκ γ' „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι” καὶ τὰ ἐξῆς τῶν ἄκτων. τρι-
 λέξιον β'. „ἀσύγκριτοι στρατιῶται, οἰκουμένης οἱ πρόμαχοι,
 στεφηφόροι, οἱ ἐκ Θεοῦ ὑψωθέντες ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλεί- Ed.L. 164
 ας, διεσκορπίσατε ἔθνη ὅπλοις ἐνθόεις τῆς εὐσεβείας· ἀλλ'
 5ὁ Θεὸς ὁ στέψας ὑμᾶς καὶ πάντων κτίστης ἐπὶ πλεῖον πλεο-
 νάσει ὑμῶν τὰς ἡμέρας.” ἄκτον β'. λέγουσιν οἱ κράται „ὁ
 δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα μεγάλων βασιλέων καὶ αὐτοκρατόρων πολλὰ
 τὰ ἔτη· ὡς τὰ αἴσια ἅπαντα εἰς τὰ πέρατα ἐκφωνεῖσθαι. εὐ- Ms. 119. b
 φημήσωμεν Βένετοι κατὰ χρέως· εὐσεβεῖς, πολλοὶ ὑμῖν χρό-
 10νοι· νικηταί, πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι· ἐκλογή τῆς τριάδος, πολλοὶ
 ὑμῖν χρόνοι.” τριλέξιον γ'. „παρὰ Θεοῦ γριλανθρώπου ὑμεῖς
 ἐστέφθητε, αὐγοῦσται, νοητῷ δὲ ἐλαίῳ ἐπευλογήθητε οὐρανό-
 θεν εἰς χαρμοσύνην τοῦ λαοῦ ὑμῶν, θεοπρόβλητοι αὐγοῦσται,
 καὶ εἰς κατίπτωσιν πάντων ἐναντίων.” ἄκτον γ'. λέγουσιν
 15οὶ κράται· „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα αὐ- B
 γοῦσται τῶν Ῥωμαίων” φθογγεὶ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „πολλοὶ
 ὑμῖν χρόνοι.” οἱ κράται „πολλὰ, πολλὰ, πολλὰ” ὁ λαὸς
 „πολλὰ ἔτη εἰς πολλὰ.” καὶ αὐλεῖ τὸ ὄργανον. καὶ λέγου-
 σιν „ἄγιαχας” καὶ ὅτε πληρώσῃ, λέγουσιν οἱ κράται φω-
 20νήν ἤχ. π. δ' „τὸ ἰχάδιον ἄγια” καὶ ὁ λαὸς· „ἀνδρίζεται
 ἡ πόλις ἡ τῶν Ῥωμαίων, δεξαμένη ἐκ τοῦ ἰδίου θρέμματος
 τὴν σωτηρίαν· καὶ δοξάζεται τὸ σκήπτρον τῆς ἐξουσίας· ἃ
 πανάγια, ὅτι ἔπεσκέψατο αὐτῇ ἀνατολὴ ἐξ ὕψους διὰ σου, ὁ
 δεῖνα ἄναξ, τοῦ ἀγαπήσαντος δικαιοσύνην καὶ χρισθέντος ἐν

3. στεφηφόροι ἐκ Θεοῦ, ὕψ. cd. 22. ἀναγλία cod. pro ἀ παν.

tores: *Longa vobis tempora maiestas divina; populus ter: Longa vobis tempora et cetera acclamationis. Trilexium II: Incomparabiles milites, defensores ac tutores universi, coronati a Deo, exaltati in throno maiestatis, subigite gentes divinis armis pietatis. Sed Deus, qui vos coronavit, creator omnium, dies vestros magis magisque augeat. Acclamatio II; dicunt cantores: N. N. magnis Imperatoribus et Augustis multos annos, ut felicia omnia in terminis imperii nuntientur. Acclamemus Veneti ex debito. Longa vobis, o pii, tempora! victores, longa vobis tempora! electi a trinitate, longa vobis tempora!* Trilexium III: *A Deo, hominum amico, coronatas estis, Augustae, et sapientiae oleo ad laetitiam populi vestri coelitus perunctae, a Deo promotae Augustae, et in exitium omnium inimicorum. Acclamatio III; cantores: Longa vobis tempora, N. N. Augustae Romanorum; clamat et populus ter: Longa vobis tempora. Cantores: Multos, multos, multos; populus: Multos annos in multos; et sonante organo, dicunt: Sancte; quo finito, cantores tono obliquo IV una cum populo cantant: Sancta. Confirmatur urbs Romanorum a proprio alumno salutem nacta, et exaltatur sceptrum*

ἐλαίῳ ἀγίῳ παρὰ Κυρίου, ἐβραβεύθη εἰρήνη τῇ πολιτείᾳ τῆ
 C ῥησαυμένῃ ἐξ ἐχθρῶν τοὺς αἰχμαλώτους. (Γ.) Ἀπελατικὸν
 ἀπὸ φωνῆς ἤχ. π. δ'. „χαίρει ὁ κόσμος ὄρων σε αὐτοκρά-
 τορα δεσπότην, καὶ ἡ πόλις σου τέρεται, θεόσπεπτε ὁ δεῖ-
 να· ὠραίζεται ἡ τάξις, σε βλέπουσα ταξιάρχην, καὶ εὐτυ-
 χουσι τὰ σκῆπτρα, σκηπτουχόν σε κεκτημένα. κατακοσμεῖς
 γὰρ τὸν θρόνον τῆς πατρῴας βασιλείας σὺν τῇ ἀγούστῃ,
 προπέμπων μαρμαρυγὰς εὐταξίας, ὅθεν εὐήμεροῦσα διὰ σου
 ἡ πολιτεία τῆς σῆς αὐτοκρατορίας ἑορτάζει τὴν ἡμέραν.” καὶ
 D ἀπὸ τούτου λέγουσιν οἱ κράται· „Κύριε, σῶσον τοὺς δε-10
 σπότης Ῥωμαίων.” ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον.” οἱ κρά-
 ται· „Κύριε, σῶσον τοὺς ἐκ σοῦ ἐστεμμένους.” ὁ λαὸς ἐκ
 γ' „Κύριε, σῶσον.” οἱ κράται· „Κύριε, σῶσον τοὺς δε-
 σπότης σὺν ταῖς ἀγούσταις καὶ τοῖς πορφυρογενήτοις” ὁ
 λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον.” (Δ.) Καὶ ἀπὸ τούτων δέχον-15
 ται οἱ Πρασίνοι, καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι τοὺς Πρασίνοὺς λέ-
 γουσιν οἱ κράται τῶν δύο μερῶν ἔσ' „τοῦτο τὸ βασίλειον,
 Κύριε, στερέεσον” ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράται· „πνεῦ-
 Ed. L. 165 μα τὸ πανάγιον, τὰς ἀγούστας σκέπασον.” ὁ λαὸς ὁμοίως
 Ms. 120. a ἐκ γ'. οἱ κράται· „μήτηρ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, φίλαττε τὰ πορ-20
 φυρογένητα.” ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράται· „Κύριε, ζώην
 αὐτῶν διὰ τὴν ζώην ἡμῶν.” ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. καὶ ἀ-
 νισταμένων τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ σέντζου, λέγει ὁ κράτης

1. διὰ τοῦ ῥησαυμένου cd. 20. Θεοῦ, ἡμῶν ed.

potentiae: o sanctissima! quod ipsam oriens ex alto invisit per te,
 N. Imperator, qui amavisti iustitiam et unctus es oleo sancto a Do-
 mino! civitati pax per eum, qui captivos ab inimicis liberavit, do-
 nata est. (III.) Apelaticum toni obl. IV: Gaudet orbis, intuens te
 Imperatorem Dominumque, laetatur urbs tua, a Deo coronate N.,
 exultat ordo, te ordinis institutorem videns, felicia sceptra sunt,
 te sceptrigerum nacta. Ornas enim thronum paternae maiestatis cum
 Augusta, emittens splendorem boni ordinis, quare per te exhilarata
 res publica imperii tui diem celebrat. Postea cantores dicunt: Domine,
 serva Dominos Romanorum; populus ter: Domine, serva. Cantores:
 Domine, serva a te coronatos; populus ter: Domine, serva. Cantores:
 Domine, serva Dominos cum Augustis coniugibus et porphyrogenitis;
 populus ter. Cantores: Domine, serva. (IV.) Deinde Prasiini excipi-
 unt, qui postquam finierunt, cantores duarum factionum simul dicunt:
 Hoc imperium, Domine, confirma; eadem populus ter. Cantores:
 Spiritus sanctissime, Augustas tuere; populus similiter. Cantores:
 Mater Dei nostri, serva porphyrogenitos; populus similiter. Cantores:
 Domine, vitam eorum per nostram vitam; eadem populus ter. Surgen-
 tibus Dominis a solio, dicit cantor: Nana; et incipiunt duae factiones:

φθογγῆ· „νανά.“ και ἄρχονται λέγειν τὰ δύο μέρη· „πε-
 ρισώπει ὁ Θεὸς τοὺς δεσπότης“ ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ τρίτου.
 οἱ κράτται „πολλὰ, πολλὰ, πολλὰ.“ ὁ λαὸς „πολλὰ ἔτη εἰς
 5 πολλὰ,“ και σιωπῶσι τὰ δύο μέρη, και προκύπτει διὰ τῶν
 5 χαλκῶν καγκέλων ἔμπροσθεν τοῦ σέντζου ὁ τοῦ κουβουκλείου
 φωνοβόλος, κατέγων τὸν τόμον, και λέγει τὰ ἐκεῖ ἐγγεγραμ-
 μένα, ἄπερ εἰσὶ ταῦτα· „ὁ παντοδύναμος και πολυέλεος ἡμῶν B
 Θεὸς ὁ στέψας τὴν ὑμετέραν γαλήνην διὰ πρεσβειῶν τῆς
 παναρχάντου αὐτοῦ μητρὸς ἀξιώσει ἡμᾶς ἅμα τοῖς φιλοχρί-
 10στοῖς ὑμῖν, ἐπὶ πολλοὺς χρόνους εἰρηνικῶς τὰς αἰσῖας ταύ-
 τας ἡμέρας ἐπιτελεῖν.“ (E.) Και εἰθ' οὕτως ἐκτείνει ὁ αὐ-
 τὸς φωνοβόλος τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα, τοῖς ἑαυτοῦ διακτύ-
 λοις ἀκτινοειδῶς διαστελλων, και πάλιν βοτρυνδὸν ἐπισυστέλ-
 λων. και λέγουσι τὰ δύο μέρη ἔσ· οἱ κράτται· „νανά.“
 15 και ὁ λαὸς· „εἰσακούσει ὁ Θεὸς τῆς φωνῆς ἡμῶν.“ οἱ κρά-
 τται „πολλὰ, πολλὰ, πολλὰ.“ ὁ λαὸς „πολλὰ ἔτη εἰς πολλὰ.“
 οἱ κράτται· „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, τὸ πρόβλημα τῆς τριῦδος“ C
 και ὁ λαὸς „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι“ και τὰ ἑξῆς τῶν ἄκτων. εἰ-
 δέναι δὲ δεῖ, ὅτι κατὰ τὸν τύπον και τὴν τάξιν τῆς ἐπιτελου-
 20μένης ἀκολουθίας τῆ παραμονῆ τοῦ δεξίμου, ὁμοίως και δεῖ-
 λης ἐν τῇ φακλαρέα, και πάλιν ἐπὶ τῇ αὐριον εἰς αὐτὸ τὸ
 δεξιμον ἐπιτελοῦνται πάντα τὰ δεξιμα, πλην οἱ ἀπελατικοὶ
 και τὰ τριλέξια και τὰ τετράλεκτα οἰρεῖλωσι λέγεσθαι, περὶ

1. Pro *νανά*, de qua voce cf. Reisk. ad h. l., ed. *παναγία*. 6.
νόμον ed. 8. *διαπρεσβεῶν* ed. 14. *πανα* ed.

Conservet Deus Dominos; eadem populus ter. Cantores: *Multos, multos, multos*; populus: *Multos annos in multos*; silentque duae factiones, et prospicit per aeneos caucellos ante thronum cubiculi praecantor, schedamque tenens, ibi inscripta legit in hunc modum: *Omnipotens et misericors Deus, qui serenitatem vestram coronavit, per intercessionem beatæ Virginis sinat nos simul cum vobis Christi amantibus has dies tranquille et feliciter transigere.* (V.) Postea praecantor ille dextram manum extendit, digitis instar radiorum porrectis ac rursus in uvae formam compositis, et dicunt una duae factiones: cantores: *Nana*; populus: *Exaudiet Deus vocem nostram*. Cantores: *Multos, multos, multos*; populus: *Multos annos in multos*. Cantores: *Multa vobis tempora, trinitatis propugnaculum*; populus: *Multa vobis tempora* et reliqua acclamationis. Sciendum vero est, secundum formam et ordinem peracti in vigilia susceptionis officii, ut et vesperae in sacularia, ac denuo sequenti die in ipsa susceptione omnia, quae ad illum ritum spectant, peragi, praeter quod qua ratione et argumento apelatici, trillexia et tetrallexia sicut, dici debeat:

οίας ὑποθέσεως ἔστι τὸ δέξιμον, ἐν μὲν τῇ αὐτοκρατορίᾳ τὰ τῆς αὐτοκρατορίας, ἐν δὲ τῇ χρυσοῦ ἵπποδρομίᾳ τὰ τοῦ πάσχα, ἐν δὲ τῇ λαχανικῇ τὰ τοῦ γενεθλίου, ἐν δὲ τῇ πεντηκοστῇ τὰ τῆς πεντηκοστῆς, καὶ ἀπλῶς περὶ οἷας ὑποθέσεως ἔστι τὸ δέξιμον, ὀφείλουσι λέγεσθαι οἱ τε ἀπελατικοὶ καὶ τὰς D τριλέξια καὶ τὰ τετραλέκτα.

ΚΕΦ. ζδ'.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν εἰς τὸ δέξιμον τοῦ χρυσοῦ ἵπποδρομίου δευτέρᾳ ἡμέρᾳ μετὰ τὸ ἀντίπασχα.

Ms. 120. b Δίδεται τὸ πέρατον ἀπὸ κελύσεως διὰ τοῦ πραιποσίτου 10
Ed. L. 166 τῇ κυριακῇ ἑσπέρας, ἥνικα ὑποστρέψει ὁ βασιλεὺς τῆς τοῦ ἁγίου Μωκίου προελύσεως, καὶ ἐκτελοῦσι τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὰ δύο μέρη, ἕκαστον ἐν τῇ ἰδίᾳ φιάλῃ, τὴν αὐτοῦ φακλαρέαν, ὡς εἰδίσται αὐτοῖς ἐν ἐκάστῃ τοῦτο τελεῖν. τῇ δὲ ἐπιούσῃ, ἤγουν τῇ δευτέρᾳ, προέρχονται ἅπαντες ἡλλαγμένοι ἀ-15 πὸ λευκῶν χλανιδίων, οἱ μὲν πατρίκιοι διὰ χρυσοτάβλων χλανιδίων, οἱ δὲ λοιποὶ, ἕκαστος κατὰ τὴν αὐτοῦ τάξιν. ὁ δὲ τῆς καταστάσεως ἐλθὼν δηλοῖ τῇ πραιποσίτῳ, ὡς ὅτι οἱ δῆμαρχοὶ ἤνεγκαν τὰ λιβελλάρια αὐτῶν· καὶ ἴστανται ἐν τῷ Ἰουστινιανῷ τρικλίνῳ ἅπαντες αὐτῶν, οἱ δὲ πραιπόσιτοι 20 εἰσελθόντες ἐν τῇ τριπέτῳ, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, μετὰ τῶν

1. ἐπὶ τὸ δέξ. cd. 10. πέρατον R., πέρατον cod. 20. ἅπαντες αὐτῶν. R. aliquid deesse, aut αὐτοῦντες legend. censet.

scilicet in imperii suscepti memoria, quae ad canu pertinent eique conveniunt; in aureo hippodromo, quae paschati; in lachanico, quae natali; in pentecoste, quae pentecoste, uno verbo, cuius rei causa susceptio Imperatoris instituitur, quae ipsi congruunt, apclatici, trilexia, tetralexia debent recitari.

CAP. 64.

Observanda, si Imperator in aureo hippodromo postidie anti-paschae excipiendus est.

Paratum a mandato per praepositum die dominica vesperi, quando Imperator a processione S. Mocii revertitur, datur, eoque die duae factiones, unaquaeque in propria phiala, faculariam suam, quam singulae agere solent, celebrant. Sequenti vero seu secunda die omnes albis tunicis induti, patricii quidem tunicis auro praetextis, ceteri vero pro sua quisque dignitate procedunt. Cerimoniarum autem venit, praeposito, quod tribuni suos libellos attulerint, nuntiaturus, omnesque in Iustiniani triclinio adsunt, praepositi etiam tripetonem, ut supra dictum est, cum omnibus cubicula-

κουβουκλείου ἀπάντων, βασταζόντων τῶν ὄστιαρίων τὰ αὐ-
 τῶν βεργία. καὶ δηριγεύμενος ὑπ' αὐτῶν πάντων ἐξέρχον-
 ται ἐκ τοῦ τριπέτωνος, καὶ διελθόντες διὰ τοῦ λαυσιακοῦ,
 εἰσέρχονται ἐν τῷ Ἰουστινιανῷ τρικλίνῳ. καὶ οἱ μὲν τοῦ
 5κουβουκλείου ἅπαντες καὶ ὁ τῆς καταστάσεως καὶ σιλεντιά-
 ριοι ἴστανται ἐν τῷ αὐτῷ τρικλίνῳ ἔνθεν κἀκεῖς κατὰ τὰς
 αὐτῶν τάξεις· οἱ δὲ πραιπόσιτοι ἴστανται ἐν τῇ μέσῃ αὐ-
 τῶν πρὸς τῇ κεφαλῇ. (B.) Καὶ ἐλθόντες οἱ δῆμαρχοι πλη-
 σίον τῶν σιλεντιαρίων, προσκνυῶσι τοῖς πραιποσίτοις, εἶτα
 10διελθόντες μέσον τῶν τοῦ κουβουκλείου, ἐπιδιδοῦσι τὰ λι-
 βελλάρια τοῖς πραιποσίτοις, αὐτοὶ δὲ δεξάμενοι αὐτὰ ἀντιδι-
 δοῦσι ἀπὸ κελυσεως τὸ πέρατον, καὶ εἰθ' οὕτως ὑποστρέ-
 ψαντες ἀπὸ τῶν ἐκεῖς οἱ πραιπόσιτοι, δηριγεύμενοι ὑπὸ
 τῶν προσιρημένων, εἰσέρχονται διὰ τοῦ λαυσιακοῦ ἐν τῷ
 15τριπέτωνῳ· ὁμοίως καὶ οἱ δῆμαρχοι κατέρχονται, ἔκωστος
 αὐτῶν ἐν τῇ ἰδίᾳ φιάλῃ, προευτρεπίζοντες τὰ τοῦ δεξιμοῦ·
 ἡνίκα δὲ εὐτρεπισθῶσι τὰ μέρη, ἐξέλθωσι δὲ καὶ τὰ σκεύη,
 καὶ ἀπλῶς ἅπαντες οἱ καθυπουργοῦντες ἐν τῇ δεξιμῇ, εἰ τυ-
 χωσι δὲ καὶ ἀποκρισιάριοι, καὶ ἴστανται κάτω ἐν τῇ φιάλῃ,
 20καὶ τότε εἰσέρχεται ὁ τῆς καταστάσεως, καὶ δηλοῖ τῇ πραι-
 ποσίτῳ, ὡς ὅτι ἅπαντα ἔτοιμά ἐστιν. (Γ.) Ὁ δὲ βασιλεὺς
 εἰσελθὼν ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου καμάρα καὶ στεφθεῖς, D
 διέρχεται διὰ τοῦ χρυσοτρικλίνου, δηριγεύμενος ὑπὸ τῶν
 ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, ὅπισθεν δὲ τοῦ βασιλέως εὐνοῦ-

2. δηριγεύμενος. com. Leich.
 ράτω cod., τῆ περάτῳ ed.

12. τὸ πέρατον R., τὸ πε-
 19. καὶ ante ἴστανται om. ed.

ris ac ostiarii virgas suas portantibus ingrediuntur. Ab his omni-
 bus stipati ex tripetone procedunt, perque lausiaticum transcentes,
 Iustiniani triclinium intrant. In hoc cubicularii omnes, cerimoniar-
 rius et silentiarii ab utraque parte secundum suam dignitatem, prae-
 positi in capite medii inter ipsos stant. (II.) Tribuni silentiariis
 appropinquant, inclinato capite praepositos salutant, postea me-
 dium cubiculum transeuntes, libellos ipsis tradunt, qui eos sumunt,
 paratoque a mandato reddunt, postea inde reversi praepositi, dictis
 comitantibus, per lausiaticum tripetonem intrant: sic et tribuni ab-
 euntes, in sua quisque phiala omnia deximo seu exceptioni Impe-
 ratoris necessaria parant. Quando factiones ordinatae, vasa pro-
 gressa sunt, et verbo omnes, quorum ministerio in deximo opus
 est, processerant, apocrisarii autem, si qui adsint, infra stant in
 phiala, tunc intrat cerimoniaris, praeposito, parata esse omnia,
 nuntiaturus. (III.) Imperator autem S. Theodori cameram ingressus
 et corona redimitus, per chrysotriclinium, a praefectis cubiculo sti-
 petus, post eum eunuchi protospatharii tunicas, sabana et spatho-

Ms. 121. αχοι πρωτοσπαθάριοι, φοροῦντες τὰ τε σιχάρια αὐτῶν καὶ σαβάνια, βασιάζοντες καὶ τὰ σπαθοβάκλια αὐτῶν, καὶ ἐξεληθύντες ἐν τῇ τριπέτῳ, ἴστανται ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἐξαγούσης πύλης ἀπὸ τοῦ τριπέτωνος ἐν τῷ λαυσιακῷ, οἱ δὲ πατρίκιοι καὶ στρατηγοὶ ἴστανται ἔνθεν κάκεισε ἐν τῷ λαυσιακῷ μέχρι τῆς εἰσαγούσης πύλης ἐν τῷ Ἰουστινιανῷ. ἔμπροσθεν δὲ τῆς αὐτῆς πύλης τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἴστανται ὁ τῆς καταστάσεως,

Ed.L. 167 καὶ περόνων τῶν προειρημένων πατρικίων τε καὶ στρατηγῶν, νέυει ὁ πραιπόσιτος τῷ τῆς καταστάσεως ἀπὸ κελύσεως, καὶ δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, πατρι-10 κίων τε καὶ στρατηγῶν, ἐξέρχεται ἐν τῷ Ἰουστινιανῷ τρικλίνῳ τῆς προελεύσεως. καὶ σπάντων ἀπάντων ἐν τῷ αὐτῷ τρικλίνῳ ἔνθεν κάκεισε τῶν προειρημένων πατρικίων τε καὶ στρατηγῶν μετὰ πάσης τῆς συγκλήτου, ἴστανται ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ πρώτῳ ὀμφαλίῳ. ἐλθόντες δὲ ἅπαντες οἱ προλελεγμένοι προσκυνῶσι,¹⁵ καὶ ἀναστάντες, νέυει ὁ πραιπόσιτος τῷ σιλεντιαρίῳ τῷ ἐστῶτι ἐν τῷ κατωτέρῳ μέρει τῆς αὐτῆς δοχῆς ἀπὸ κελύσεως, κάκεινος λέγει „κελεύετε“ αὐτοὶ δὲ ὑπερέχονται τὸν Ββασιλία „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.“ (Δ.) Καὶ δηριγευόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπ' αὐτῶν πάντων ἅμα σπαθαροζων-20 διδάτων, φοροῦντων μανιάκια καὶ σπαθία, βασταζόντων καὶ σκουτέρια καὶ διστράλια, διέρχεται, καὶ μελλόντων αὐτῶν ἐξέρχεσθαι τὴν ἐξάγουσαν ἀπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ πρὸς τὸ ἡλιακὸν πύλην, εὐθέως ἐφαπλοῖ τὸ παρακυπτικὸν ἔμπροσθεν

2. σαβάνια βασιάζοντες, καὶ ed. 12. ἡ προέλευσις ed.

baculos ferentes, prodeunt, egressique in tripetonem, prope portam a tripetone ad lausiacum ducentem, patricii vero et provinciarum praefecti ab utroque latere in lausiaco usque ad portam in triclinium Iustiniani ducentem consistunt. Ad portam hanc etiam ceremoniarum adest, et dictis patriciis et strategis procedentibus, praepositus ceremoniarum a mandato signum dat, inque comitatu praefectorum cubiculi, patriciorum et ducum ex processione in Iustiniani triclinium ingreditur. In utroque huius triclinii latere dictis patriciis et praefectis omnibus cum toto senatu congregatis, Imperator stat in primo umbilico. Venientes autem dicti omnes adorant, et postquam surrexere, signum praepositi silentiario in inferiore parte eorum stanti a mandato dat, isque dicit: *Iubete*; ipsi Imperatori acclamant: *In multa bonaque tempora.* (IV.) His omnibus comitantibus, una cum spatharocandidatis, torques et gladius, scutaria et dextralia gestantibus, abit, et dum ipsi ex porta Iustiniani triclinii, quae ad solarium fert, egressuri sunt, statim velum ante solium super pectorali cancellorum cubicularius praecentor tollit: ceremoniarum autem, apprehensa extrema Imperatoris tunica, rho-

τοῦ σέντζου ἐπάνω τοῦ στηθείου τοῦ καγκέλλου κουβικουλάρ-
 ριος ὁ φωνοβόλος· ὁ δὲ τῆς καταστάσεως λαβὼν τὸ ἄκρον
 τῆς τοῦ βασιλέως χλανίδος, ποιεῖ τὸ ῥωσθέλιον, καὶ ἐπιδιδω-
 σι τῷ βασιλεῖ· ὁ δὲ βασιλεὺς ἀνελθὼν ἵσταται ἔμπροσθεν
 5 τοῦ σέντζου, καὶ σφραγίζει τὸν λαὸν ἐκ τρίτου, καὶ παντὸς
 τοῦ λαοῦ ἀναφωνήσαντος „ἅγιος,” καθέζεται ἐπὶ τοῦ σέντζου C
 αὐτοῦ. οἱ δὲ ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου ἵστανται ἔνθεν κά-
 κεισε, εἰθ' οὕτως ἵστανται πατρίκιοι ὁμοίως ἔνθεν κἀκεισε
 ἅμα τοῖς δομεστίκοις καὶ τῆς συγκλήτου πλησίον τῶν παρα-
 10 κρητικῶν τοῦ καγκέλλου, μὴ ἐπεριεθόμενοι ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλ'
 ἵστανται ὄψθιοι, καὶ μετὰ τὸ ἀνακράζαι τὸν δῆμον τὸ „ἅγι- Ms. 121. b
 ος”, ἀνυλοῦντος καὶ τοῦ ὄργανου ἐν τῇ φιάλῃ, λαμβάνει νεῦμα
 ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ νέυει διὰ τῆς χειρὸς
 ἐκ τρίτου, καὶ λήγει τὸ ὄργανον. καὶ εἰθ' οὕτως ἄρχονται
 15 οἱ τοῦ μέρους ἐκτελεῖν τὰ συνήθη ἅπαντα, εὐφημήσωντος δὲ
 τοῦ δῆμου καὶ ἐκφωνήσαντος, ἀνλεῖ τὸ ὄργανον, καὶ παύ-
 σαντος αὐτοῦ, ἄρχεται ὁ δῆμος τὸν ἀπελατικόν. καὶ ἡνίκα
 ἄρξῃται ὁ δῆμος τὸν ἀπελατικόν, νέυει ὁ πραιπόσιτος ἀπὸ κε- D
 λεύσεως τῷ τῆς καταστάσεως, ὁ δὲ τῆς καταστάσεως ἀπε-
 20 θῶν νέυει τοῖς μεγάλοις δομεστίκοις τῶν ταγμάτων κατὰ συν-
 ῥήθειαν, καὶ κατέρχονται κάτω ἐν τῇ φιάλῃ, καὶ ἵστανται ἐν
 τῇ αὐτῶν τάξει. καὶ πληρουμένου τοῦ ἀπελατικοῦ, ἀνλεῖ τὸ
 ὄργανον, καὶ παύσαντος αὐτοῦ, λέγουσιν οἱ τοῦ μέρους, ὡς
 εἰδίσται αὐτοῖς, τὰ τετράλεκτα, καὶ ἀκτολογοῦσι· λέγουσι δὲ
 25 καὶ ἀνυγουστικῶν, καὶ τελεσθέντων τούτων, ἄρχονται τὴν φω-

stheliū facit, idque Imperatori tradit, qui ascendens ante thro-
 num stat, terque populum signat, quo acclamaute: *Sanctus*, in
 throno suo residet. Cubiculo vero praefecti ab utroque latere, pa-
 tricij similiter cum domesticis et senatu prope cancellorum fenestras
 stant, non autem ipsis innituntur, sed recti stant, et postquam po-
 pulus, organo in phiala sonante, exclamavit: *Sanctus* etc., nutum
 praepositus ab Imperatore accipit, et ter manu signum dat, silento
 organo. Postea factio consueta omnia peragere incipit, interque
 faustas preces et acclamationes populi organum sonat, quo si-
 lente, apelaticum populus orditur. Tunc praepositus a mandato
 signum cerimoniario, hic abiens, magnis domesticis cohortium pro-
 more dat, qui descendentes in phialam, in suo ordine adstant. Ape-
 latico finito, organum sonat, eoque cessante, factionarii, ut eorum
 mos est, tetralecta dicunt, et acclamant: praeterea augustalia di-
 cunt, hisque peractis, cantum incipiunt. Quo facto, signum ceri-
 moniarum a praeposito a mandato accipit, datque consularibus; ipsi
 vero abeunt, et Iustiniani triclinium intrantes, hinc et illinc in suo

τήν. γνίκα δὲ ἄρξονται τὴν φωνήν, λαμβάνει νεῦμα ὃ τῆς καταστάσεως παρὰ τοῦ πραιπόσιτου ἀπὸ κελεύσεως, καὶ νεύει Ed.L. 168 τοῖς ὑπάτικοις, οἱ δὲ ἀπέρχονται καὶ εἰσέρχονται ἐν τῇ Ἰουστινιανῇ, καὶ ἴστανται ἐν τῇ αὐτῶν τάξει ἔνθεν κἀκεῖθεν, καὶ τῆς φωνῆς τελεσθείσης, ἀνίσταται ὁ βασιλεὺς,⁵ καὶ εὐθέως πάλιν αὐλεῖ τὸ ὄργανον. καὶ ἴστανται ὁ βασιλεὺς ὀπισθεν τοῦ σέντζου, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ ἴστανται εὐνοῦχοι πρωτοσπαθάριοι ἠλλαγμένοι· οἱ δὲ ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου, πατρικιοί τε καὶ στρατηγοὶ ἴστανται ἔνθεν κἀκεῖθεν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως μέχρι τῆς εἰσαγωγῆς πύλης ἀπὸ ἰοπλαγίας ἐν τῇ Ἰουστινιανῇ. (E.) Καὶ λαβὼν νεῦμα ὃ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, νεύει κουβικουλαρίῳ τῇ φωνοβόλῳ, κἀκεῖνος παρακύψας νεύει ἐκ τρίτου τῇ λαῖ, καὶ πᾶναι τὸ ὄργανον καὶ σὺν αὐτῇ οἱ τοῦ μέρους, καὶ εὐθέως ἄρχεται ὁ φωνοβόλος λέγειν· „ὁ παντοδύναμος καὶ πολυέλεος Θεὸς”¹⁵ καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ τελέσαντος αὐτοῦ, ἄρχονται τὴς συνήθεις αἰτήσεις αἰτεῖσθαι, καὶ ἐκύστης αἰτήσεως τελεσθείσης, νεύει ὁ πραιπόσιτος τῇ φωνοβόλῳ, κἀκεῖνος συντίθεται διὰ τῆς χειρὸς ἐκ γ’ καὶ ἐκάστην, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται. καὶ πάντων τελεσθέντων, διέρχεται ὁ βασιλεὺς, δηριγενόμενος ὑπὸ τῶν²⁰ Ms. 122. α ἄρχόντων τοῦ κουβουκλείου, πατρικίων τε καὶ στρατηγῶν, διὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ τρικλίνου, ἧ δὲ σύγκλητος ἅμα σπαθαροκανδιδάτων καὶ σπαθαρίων ἴστανται ἔνθεν κἀκεῖσε, ὡσαύτως καὶ τὸ ἄρμα ἴστανται ἐξ ἀριστερῆς τῆς ἐξαγωγῆς πύλης ἀπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἐν τῇ λαυσιακῇ, ἐν ἧ καὶ τὸ σκάμνον ἴστα-²⁵

γ. Verba: ὀπίσω — πρωτοσπαθάριοι R. add. Vid. p. 170. B.

ordine stant, peractoque cantu, surgit Imperator, et statim organum sonat. Imperator prope thronum, eius ministri, qui mutare vestes solent, praefecti cubiculo, patricii et strategii coram Imperatore usque ad portam, quae a latere in Iustiniani triclinium ducit, utrinque adstant. (V.) Admonitus ab Imperatore praepositus, cubiculario praecentori signum dat, is prospiciens ter signum populo dat: organo, cumque ipso duabus factionibus silentibus, statim praecentor incipit: *Omnipotens et misericors Deus*, et postquam desinit, consuetas petitiones dicere incipiunt, quibus singulis finitis, praeposito signum praecentori dante, is ter post singulas preces manu signo dato, ipsis annuit, ut supra dictum est. Peractis omnibus, Imperator a praefectis cubiculo, patriciis et ducibus stipatus, per Iustinianum triclinium discedit, senatus autem cum spatharocandidatis, spathariisque hinc et illinc adstant, milites quoque ad sinistram portae e Iustiniani triclinio in lausiacum ducentis stant, ubi scamnum curopalatae est. Imperatori, per medium scuatum, ut diximus, digredienti, omnes longa ac felicia tempora apprecantur, quo facto, a

ται τοῦ κουροπαλάτου. διερχόμενος δὲ ὁ βασιλεὺς, ὡς προ-
 εῖρηται, μέσον τῆς συγκλήτου, οὗτοι ἅπαντες ὑπερεύχονται
 „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους,“ καὶ δηριγενόμενος ὁ
 βασιλεὺς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλίου, διέρχεται διὰ
 5 τοῦ τριπέτωνος, καὶ εἰσέρχεται ἐν τῇ χρυσοτρικλίνῃ, καὶ εἰς-
 ελθὼν ἔνδον τοῦ βήλου ἐν τῇ καμάρι τοῦ ἀγίου Θεοδώρου,
 λαμβάνει ὁ πραιπόσιτος τὸ στέμμα ἀπὸ τῆς χειρῆς τοῦ βα-
 σιλέως, καὶ εἰθ' οὕτως εἰσελθόντες οἱ βεσιτήτορες ἀπὸ κελεύ-
 σεως, λαμβάνουσι τὴν χλαυίδα τοῦ βασιλέως καὶ ἐξέρχονται.
 10 ὁ δὲ βασιλεὺς καθέζεται, μέχρις ἂν ἡ κυροασκενὴ ἅπασα τοῦ
 δεξίμου ὁμοιοτρόπως τῆς φιῶλης τῶν Πρωσιῶν μετέλθῃ ἐν
 τῇ φιῶλῃ τῶν Βενέτων, τουτέστι τὰ τε σκευὴ καὶ τὸ πολί-
 15 τεμμα, εἰ τύχωσιν, ὡς προεῖρηται, καὶ πρόσβεις ἐθνῶν. καὶ
 εἰθ' οὕτως μετὰ τὸ πάντα εὐτρεπισθῆναι τοὺς μέλλοντας
 15 καθυπουργεῖν ἐν τῇ δεξίμῃ φιῶλῃ τῶν Βενέτων, εἰσέρχεται
 ὁ τῆς καταστάσεως, καὶ δηλοῖ τῇ πραιποσίτῃ, ὡς ὅτι ἔτοιμά
 ἐστὶ πάντα, καὶ ὁ πραιπόσιτος δηλοῖ τῇ βασιλεῖ, ἃ παρὰ τοῦ
 τῆς καταστάσεως ἐδιδάχθη, καὶ λαβὼν νεῦμα ὁ τῆς κατα-
 στάσεως παρὰ τοῦ πραιποσίτου ἀπὸ κελεύσεως, δίδωμι μετα-
 20 στάσιμον ἐν τῇ λαυσιακῇ. (5.) Καὶ διέρχονται οἱ τε πα-Ed. L. 169
 τρίκιοι καὶ στρατηγοὶ μετὰ τῶν συγκλητικῶν καὶ ὑπατικῶν
 τῆς θερμάστρας, καὶ ἀνελθόντες τὰ γραδῆλια, εἰσέρχονται
 διὰ τῆς διαιταρικίου πύλης, ἐλθόντες δὲ διὰ τῆς καμάρας
 ἔμπροσθεν τοῦ παιθέου, ἐξέρχονται διὰ τοῦ μονοθύου ἐν
 25 τῇ ἡλιακῇ, καὶ πάντες οἱ προειρημένοι ἐν τῇ ἡλιακῇ ἴσταν-
 9. διὰ τοῦ βασιλ. cd. 22. καὶ τῆς θερμ. cod.

cubiculo praefectis stipatus, per tripetonem ad aureum triclinium transit, velumque in camera S. Theodori ingreditur, ubi praepositus coronam ab eius capite tollit, vestitores quoque a mandato ingressi tunicam eius sumunt, et abeunt. Imperator sedet, usque dum omnis apparatus deximi eodem modo, quo in phialam Prasinorum, in phialam Venetorum translatus est, vasa nempe, senatus et legati gentium exterarum, si qui, ut diximus, adsint. Sic omnibus, quorum ministerio in deximo phialae Venetorum opus est, ordinatis, cerimoniaris intrat, parataque omnia esse, praeposito, praepositus Imperatori, ut a cerimoniaris accepit, nuntiat, et postquam huic praepositus a mandato signum dedit, solennem Imperatoris in lausiaco consessum ordinat. (VI.) Patricii et strategii cum senatoribus et consularibus per caminum digressi, per scalam ascendunt, ac portam coenaculi, inde per cameram coram pantheo perque ianuam solarium ingrediuntur, et in utroque eius latere a porta aurei triclinii ad dictum solarium ducente usque ad camelancium, ubi thronus positus

παρτίκιοι καὶ στρατηγοὶ μετὰ τῆς συγκλήτου καὶ τῶν ὑπατι-
 κῶν ἀπέρχονται, καὶ ἴστανται, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, ἐν τῇ^D
 αὐτῶν στάσει· ὁ δὲ τῆς καταστάσεως ποιήσας τὸ ῥωσθέλι-
 ον, ὡς εἴθισται αὐτῷ, ἐπιδίδωσι τῷ βασιλεῖ, καὶ παραυτίκα
 5 ὁ φωνοβόλος κουβικουλάριος ἐραπλοῖ τὸ παρακνυτικὸν ὑπερ-
 θεν τοῦ ὄντος ὑπὸ τοῦ καμελανκίου στηθῶν ἐμπροσθεν τοῦ
 σέντζου, καὶ κατασφραγίζει ὁ βασιλεὺς τὸν λαὸν ἐκ τρίτου,
 ὡς εἴθισται αὐτῷ, καὶ καθέζεται ἐπὶ τοῦ σέντζου, καὶ εὐθέ-
 ως ὁ δῆμαρχος, ἀλουῦντος καὶ τοῦ ὄργάνου, ἀνικράζει μεγá-
 10 λως τὸ „ἄγιος.“ λαβὼν δὲ νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ
 βασιλέως καὶ παρὰ κύβου, νεύει διὰ τῆς χειρὸς ἐκ τρίτου,
 καὶ πᾶναι τὸ ὄργανον. πᾶσαντος δὲ τοῦ ὄργάνου, ἄρχονται Ed.L. 170
 οἱ τοῦ μέρους ἐκτελεῖν τὰ συνήθη ὑπαντα. εὐφημήσαντος
 δὲ τοῦ μέρους καὶ ἐκφωνήσαντος, ἀλλεῖ τὸ ὄργανον, καὶ πᾶν-
 15 σαντος αὐτοῦ, ἄρχεται ὁ δῆμος τὸν ἀπελατικόν. καὶ εὐθέως Ms. 123. a
 λαμβάνει νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ νεύει
 τῷ τῆς καταστάσεως, κἀκείνος τοῖς τέσσαρσι δομωστικῶσι τῶν
 ταγματίων, ὡς κατὰ συνήθειαν, καὶ κατελθόντες ἴστανται κά-
 τω ἐν τῇ φιάλῃ ἐν τῇ τάξει αὐτῶν. τελεσθέντων δὲ τῶν ἀ-
 20 πελατικῶν, ἀλλεῖ τὸ ὄργανον, καὶ πᾶσαντος αὐτοῦ, λέγουσιν
 οἱ τοῦ μέρους τὰ τετραλέκτα ἀπτολογοῦντες, λέγουσι δὲ καὶ
 ἀνγουστιακά, καὶ τούτων τελεσθέντων, ἄρχονται οἱ αὐτοὶ τὴν B
 φωνήν. ἤνικα δὲ ἄρξῃται, λαμβάνει νεῦμα ὁ τῆς καταστά-
 σεως παρὰ τοῦ πραιποσίτου, καὶ νεύει τοῖς ὑπατικοῖς, αὐτοὶ
 25 δὲ ἀπελθόντες εἰσέρχονται ἐν τῷ χρυσοτρικλίνῳ, καὶ ἴσταν-

et strategi cum senatu et consularibus abeunt, et, ut diximus, in
 sua statione consistunt, cerimonarius vero rhosthelium pro more fa-
 cit, et Imperatori tradit, statimque cubicularius praecentor fenestram,
 quae super pectorali prope thronum sub camelaucio est,
 aperit, unde Imperator populum ter, uti solet, signat, et in throno
 considet: demarchus, dum pulsatur organum, magna voce exclamat:
Sancius. Praepositus, signo ab Imperatore accepto, prospicit, ter-
 que manu annuit, quo facto, organum silet, et principes factionis
 solennia quaeque peragunt. Post fausta omnia et laetas acclamationes
 organum pulsatur, tacente eo, populus apelaticum orditur. Porro
 praepositus, signo ab Imperatore dato, cerimonario, hic quatuor
 domesticis numerorum, ut mos est, annuit, qui in phialam descen-
 dunt, inque suo ordine consistunt. Finitis apelaticis, organum so-
 nat, coque cessante, factionarii tetralecta et augustalia recitant, ce-
 rimoniarii a praeposito signum accipit et consulares admonet, ipsi
 vero abeunt ad aurcum triclinium, ubi ordine suo consistunt. Post

ται ἐκείητε ἐν ταῖς αὐτῶν τάξεσι· τελεσθείσης δὲ τῆς φωνῆς, ἀνίσταται ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀλλεῖ τὸ ὄργανον, καὶ ἵσταται ὁ βασιλεὺς ὀπισθεν τοῦ σέντζου, καὶ ὀπίσω αὐτοῦ ἵστανται εὐνοῦχοι πρωτοσπαθάριοι ἠλλαγμένοι, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἵστανται ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου ἔνθεν κάκειυε μετὰ πα-5
 C τρικίων τε καὶ στρατηγῶν μέχρι τῆς εἰσαγωγῆς πύλης ἐν τῇ χρυσοτρικλίῳ, καὶ λαβῶν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, δίδωσι νεῦμα κουβικουλιρίῳ τῇ φωνοβόλῳ, κάκεινος
 C παρακύψας, νεύει ἐκ τρίτου τῇ λαῖῳ διὰ τῆς χειρὸς, καὶ πᾶναι τὸ ὄργανον, σὺν αὐτῷ καὶ οἱ τοῦ μέρους, καὶ ὁ φωνοβόλος λέ-10
 γει „ὁ παντοδύναυος καὶ πολυέλεος Θεὸς” καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ τε-
 λέσαντος αὐτοῦ, ἄρχονται οἱ τοῦ μέρους αἰτεῖσθαι τὰς συνή-
 θεις τέσσαρας αἰτήσεις, καὶ τούτων πέρας εἰληφότων, νεύει ὁ
 βασιλεὺς τῇ πραιποσίτῳ, κάκεινος τῇ φωνοβόλῳ, κάκεινος συν-
 τίθεται διὰ τῆς χειρὸς, ἐκ τρίτου τοῦτο τελῶν καθ’ ἐκάστην 15
 αἴτησιν, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται. (H.) Εἰδ’ οὕτως διέρχεται ὁ
 βασιλεὺς διὰ τοῦ αὐτοῦ ἡλιακοῦ, δηριγευόμενος ὑπὸ τε τῶν
 ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, πατρικίων τε καὶ στρατηγῶν, καὶ
 D εἰσέρχεται ἐν τῇ χρυσοτρικλίῳ, καὶ ἵσταται ἔμπροσθεν τοῦ
 σέντζου, οἱ δὲ προειρημένοι πάντες ἵστανται ἔνθεν κάκεισε. 20
 καὶ λαβῶν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, λέγει
 „κελεύσατε” οἱ δὲ ὑπερέχονται τὸν βασιλέα „εἰς πολλοὺς
 χρόνους,” καὶ ἐξέρχονται. τοῦ δὲ βασιλέως εἰσελθόντος, λαμ-
 Ms. 123. b βάνει ὁ πραιπόσιτος τὸ στέμμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ
 εἰσελθόντες οἱ βεστήτορες λαμβάνουσι καὶ αὐτοὶ τὴν χλαμύ-25

cantum Imperator surgit, organum pulsatur, Imperator pone thronum, a tergo eius eunuchi protospatharii in mutatoris, ante ipsum praefecti cubiculo ab utroque latere cum patriciis et strategis ad portam usque in aureum triclinium ducenteni stant. Praepositus, signo ab Imperatore accepto, cubicularium praecentorem monet, is prospiciens ter manum populo annuit, organoque et factionariis silentibus, precari incipit: *Omnipotens et dives misericordia Deus etc.* Quo finito, factionarii quatuor solennes petitiones instituunt, quarum ut data copia est, Imperator praeposito, hic praecentori annuit, is manum ter annuit, idque ad singulas preces, ut supra diximus, repetit. (VIII.) Sic Imperator per idem solarium digressus, praefectis cubiculi, patriciis, strategis comitantibus, aureum triclinium ingreditur, et ante thronum subsistit, in utroque eius latere, quos diximus, proceres. Praepositus ut ab Imperatore signum accepit, dicit: *Iubete*; hi Imperatori tempora multa apprecati, discedunt. Imperatore ingresso, praepositus coronam ab eius capite demit, vestitores tunicam sumunt et egrediuntur: ille, si placet, pro-

θα, καὶ ἐξέρχονται, ὁ δὲ βασιλεὺς, εἰ κελεύει, προβάλλεται
 προβολὰς ἀξιομαίων, ἀπὸ τε ἀπὸ ἐπάρχων προαναβιβάζων
 μέχρι πατρικίων, καὶ εἰθ' οὕτως, στοιχηθέντος τοῦ κλητωρί-
 ου, γίνονται μίνσαι. ἰπτεύον, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ σάξιμα Ed. L. 171
 5 ἐν τῷ κλητωρίῳ οὐκ εἰσέρχονται, ἀριστώσι δὲ οἱ δῆμαρχοι
 κατὰ τὸ σύνηθες ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἕκαστος ἐν τῇ ἰδίᾳ φι-
 ἀλῃ μετὰ καὶ τοὺς τῶν μερῶν προὔχοντας.

ΚΕΦ. ξέ.

Ἔσα δεῖ παραφυλάττειν εἰς τὸ σάξιμον, ἦγουν εἰς τὸ κλητώριον.

10 Μετὰ τὴν τοῦ δεξιμοῦ ἀπόλυσιν δίδονται μίνσαι, καὶ
 γίνεται κλητώριον ἀποκοπτόν ἐν τῷ εὐπρεπεστάτῳ τρικλίνῳ
 τοῦ Ἰουστινιανοῦ, καὶ τῶν δεσποτῶν ἀκουμβιζόντων ἐπὶ τῆς
 τραπέζης, ἐπιτελεῖται ἡ συνήθης τάξις τοῦ κλητωρίου, καὶ B
 ἀπὸ τοῦ ὀπτομίνσου ἐξέρχονται οἱ ἀητοκλίνοι, καὶ εἰσάγουσι
 15 τοὺς ὀφειλόντας χορεύσαι ἐν τῷ σαξίμῳ, ἦγουν τὸν δομέστι-
 κον τῶν σχολῶν καὶ τὸν νομέρον καὶ τὸν δῆμαρχον τῶν Βε-
 νέτων μετὰ καὶ τοῦ ἰδίου μέρους, τοὺς τε τριβούνους καὶ
 βικαρίους, καὶ δὴ τούτων εἰσερχομένων ἐνδοθεν τοῦ βήλου,
 ἐπεύχονται τοὺς δεσπότας πολυχρόνιον, καὶ εὐθέως κρατεῖ
 20 τὸ λιβελλάριον τῇ δεξιᾷ χειρὶ ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν. εἶτα
 κατέρχεται ὁ τῆς τραπέζης, καὶ αἶρει αὐτὸ, καὶ ἀναφέρει,
 καὶ ἐπιδίδωσι τῷ νιψιστιαρίῳ, καὶ λέγουσιν οἱ τοῦ μέρους

2. ἀπὸ τε ἐπάρχων cd. 9. εἰς σαξ. ed. εἰς κλητ. cd.

motiones procerum ab expraefectis inde usque ad patricios insti-
 tuit, paratoque convivio, missae dantur. Ceterum observandum
 est, eo die saxima ad convivium non accedere, sed demarchos pro
 more, singulos in propria phiala, una cum principibus factionum
 epulas solennes celebrare.

CAP. 65.

Observanda in saximo seu in convivio.

Finito deximo, missa datur, mensaque magna in splendidissi-
 mo Iustiniani triclinio reponitur, cui postquam Domini accubuerunt,
 solennis ritus convivii peragitur, tricliniarii ab optomenso discedunt,
 eosque, qui saltare in saximo debent, domesticum scilicet schola-
 rum et numerorum, demarchum Venetorum cum sua factione, tri-
 bunis et vicariis adducunt. Hi intra velum ingressi, Dominis vitam
 longaevam apprecantur, statimque domesticus scholarum libellum
 dextra manu tenet: id praefectus mensae accedens, tollit, subla-

ἀπελατικὸν ἤχ. α' „ἐν ταῖς χερσὶ σου σήμερον παραθέμενος
 ἐτὸ κράτος, Θεὸς σε ἐπεκύρωσεν αὐτοκράτορα δεσπότην, καὶ
 προελθὼν οὐρανόθεν ἀρχιστρατηγὸς ὁ μέγας, πρὸ προσώπου
 σου ἤνοιξε τὰς πύλας τῆς βασιλείας· ὕδεν ὁ κόσμος προσ-
 πίπτει τῇ σκῆπτρῇ τῆς δεξιᾶς σου, εὐχαριστῶν τῷ Κυρίῳ⁵
 τῇ εὐδοκῆσαντι οὕτως. σὲ γὰρ ἔχειν ἐπεπόθει τὸν εὐσεβῆ
 βασιλέα, δεσπότην τε καὶ ποιμένα, ὃ δεῖνα αὐτοκράτωρ.”
 καὶ εἰθ' οὕτως στρέφεται ὁ τῆς τραπέζης, καὶ ἐκτείνει τὴν
 δεξιάν αὐτοῦ χεῖρα, καὶ τοὺς δακτύλους ἀκτινοειδῶς διαστέλ-
 Ms. 124. α λων καὶ πάλιν βοτρυδὸν ἐπισυστέλλων, ἄρχεται χορεύειν ὁ, τει¹⁰
 δομέστικος τῶν σχολῶν μετὰ καὶ τοῦ νομέρον καὶ τοῦ δη-
 μάρχου καὶ τῶν τριβούνων καὶ βικαρίων καὶ τῶν δημοτῶν,
 περιερχόμενοι γυμῶθεν τῆς τραπέζης τρίτον. χρῆ δὲ γινώ-
 D σκειν, ὅτι οἱ τριβούνοι καὶ οἱ βικάριοι περιβέβληται τὰ χρυ-
 σοσίμμεντα διακοπτὰ κοιτομάνικα Βένετὰ τε καὶ λευκὰ, καὶ¹⁵
 ἐν τοῖς ποσὶ τὰ ποδύμελλα, βυπτύζοντες ἐν ταῖς χερσὶ τὰ
 λεγόμενα φεγγαῖα. (B.) Καὶ μετὰ τὸ χορεύσαι τρίτον κατέρ-
 Ed. L. 172 χονται πάντες, καὶ ἴστανται κίψωθεν τῆς τραπέζης ἀντικρὺ
 τῶν δεσποτῶν. καὶ λέγουσιν οἱ κράται ἔσ· „τοῦτο τὸ βα-
 σίλειον, Κύριε, στερέωσον.” καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' οἱ ἔσ· „τοῦτο
 τὸ βασίλειον, Κύριε, στερέωσον.” οἱ κράται· „Κύρια, ζώην
 αὐτῶν διὰ τὴν ζωὴν ἡμῶν.” καὶ ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. καὶ

13. ΣΧΟΛ. Ἰστέον, διτι, τῶν χορευόντων διερχομένων [cod. διέρχε-
 σθαι] ἐμπροσθεν τῆς ἀποκοιτῆς τραπέζης, ἐψ' ἧς οἱ δεσποταὶ
 καθίζουσι, ἐπέυχονται τοὺς δεσποτίας ταῖς [tois ed.] χερσὶ
 μόνον. 21. Κύριε αὐτὸ ζωὴν R., καὶ ed.

tumque ministro a lotionibus tradit, dum factiones interea apelati-
 cum loui I recitant: *Hodie, reposita in manibus tuis potestate, Deus te Imperatorem Dominumque constituit, magnus dux exercituum, coelo progressus, coram facie tua portas imperii aperuit. Hinc orbis ad sceptrum dextrae tuae procumbens, gratias Domino, cui sic visum fuit, persolvit. Te enim Imperatorem pium, Dominumque et pastorem desideravit, N. Auguste.* Sic deinde mensae praefectus revertitur, extensaque dextra digitos instar radiorum demittit, rursusque ut uvas componit, domesticus scholarum ac numerorum cum demarcho, tribunis, vicariis, factionariis saltare terque circa mensam discurrere incipit. Hoc loco observandum est, tribunos et vicarios aurea segmenta, autiliciose excisa, cum curtis manicis Venetis et albis, in pedibus ocreas, manibus lunulas, quae phengia vocantur, gestare. (II.) Postquam ter choros duxere, descendunt omnes, inque parte mensae inferiori e regione Dominorum consistunt. Tunc cantores: *Hoc regnum, Domine, confirma!* populus ter: *Hoc regnum, Domine, confirma!* Cantores: *Domine,*

εἰθ' οὕτως κατέρχεται ὁ τῆς τραπέζης μετὰ τοῦ ἀποκομβίου, δηλονότι ὑπὸ ἀρτοκλίνου βασιταζόμενον, καὶ ἐπιδίδωσι τῆ δομestικῆ, καὶ τούτων προσκυνούντων, λέγουσιν οἱ κράκται „πολλὰ, πολλὰ, πολλὰ.” ὁ λαὸς „πολλὰ ἔτη εἰς πολλὰ.” καὶ 5 λέγουσι τὸν χορευτικόν· „λάμπουσιν οἱ δεσπόται, χαίρεται ὁ κόσμος, λάμπουσιν αἱ αὐγοῦσαι, χαίρεται ὁ κόσμος, καὶ τὰ πορφυρογεννήτα, χαίρεται ὁ κόσμος, ἀγάλλεται ἡ σύγκλητος καὶ ὅλον τὸ παλάτιον, χαίρεται ὁ κόσμος, ἀγάλλεται ἡ πόλις καὶ ὅλη ἡ Ῥωμανία, χαίρεται ὁ κόσμος· αὐγοῦσαι, 10 χαρὰ καὶ ὁ πλοῦτος ἡμῶν, καὶ Κύριε, πολλὰ τῶν τὰ ἔτη.” οἱ κράκται „τῶν βασιλέων” ὁ λαὸς „πολλὰ τὰ ἔτη.” οἱ κράκται „καλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων” ὁ λαὸς· „καὶ Κύριε, πολλὰ καὶ καλὰ τῶν τὰ ἔτη.” οἱ κράκται „καὶ τῶν αὐγοῦστων” ὁ λαὸς „πολλὰ τὰ ἔτη.” οἱ κράκται „καλὰ τῶν τὰ 15 ἔτη” ὁ λαὸς· „καὶ Κύριε, πολλὰ καὶ καλὰ τῶν τὰ ἔτη.” οἱ κράκται „τῶν πορφυρογεννήτων” ὁ λαὸς „πολλὰ τὰ ἔτη.” οἱ κράκται „καλὰ τῶν τὰ ἔτη” ὁ λαὸς· „καὶ Κύριε, πολλὰ καὶ καλὰ τῶν τὰ ἔτη.” καὶ εἰθ' οὕτως ἐπεύχονται πάντες πο- 20 κατὰ τὸν προῤῥηθέντα τύπον μετὰ καὶ τοῦ δομestικίου τῶν ἐξκουβίτων καὶ τοῦ τειχεώτου καὶ τοῦ δημάρχου καὶ τῶν τριβούνων καὶ βικαρίων καὶ τῶν δημοτῶν τοῦ μέρους. χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι κατὰ τὸν προειρημένον τύπον ἐπιτελεῖται καὶ 2. βασιταζόμενον cd.

vitam eorum per nostram vitam! sic populus ter. Tunc mepsae praefectus cum apocombio, quod triclinarius gestat, descendit, idque domestico tradit, hisque procidentibus, cantores: Multos, multos, multos; populus: Multos annos in multos. Porro hymnum salutationi aptum canunt: Splendent Domini, laetatur orbis! Splendent Augustae, laetatur orbis! et porphyrogeniti, laetatur orbis. Exsultat senatus totumque palatium, laetatur orbis. Exsultat urbs et Romania universa, laetatur orbis. Augustae, divitiae et gaudium nostrum! ita, Domine, multos ipsis annos concede. Cantores: Imperatoribus; populus: Multos annos! Cantores: Felices annos Imperatoribus! populus: Imo, Domine, multos ipsis et felices annos! Cantores: Et Augustabus; populus: Multos annos! Cantores: Felices annos! populus: Imo, Domine, multos ipsis et felices annos tribus! Cantores: Porphyrogenitis; populus: Multos annos! Cantores: Felices ipsis annos! populus: Imo, Domine, multos ipsis adde et felices annos! Postremo omnes vitam longaevam apprecantur. Saximum II. Factio Prasina, ritu supra exposito cum domestico excubitorum, praefecto murorum, demarcho item, tribunis, vicariis et factionis eius populo ingreditur. De reliquo notandum est, secundum cerimonias adductas hoc etiam saximum sine ulla

τοῦτο τὸ σάξιμον ἀπαρλλάκτως, πλὴν οἱ τριβούνοι καὶ οἱ βικάριοι περιβέβληται τὰ χρυσοσήμεντα διακοπτὰ κοντομά-
 Ms. 124. b νικα Πράσινα τε καὶ ῥούσια. ἰστέον, ὅτι αὕτη ἡ τάξις
 ἅπασα ἐπιτελεῖται καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγροστιακοῦ κλητωρίου.

D

ΚΕΦ. ΞΣ'.

5

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, δεξιμοῦ γενομένου ἐν τῇ μυστικῇ φιάλῃ
 τοῦ τρικύγχου, χειμῶνος ὄντος καὶ βιαιῶν ἀνέμων, καὶ μὴ
 συγχωρομένων γενέσθαι ἐν ταῖς ἐξ ἔθους φιάλαις.

Προερχονται τῇ αὐτῇ ἡμέρῃ ἐννύχιοι πατρίκιοι καὶ στρα-
 Ed. L. 173 τηγοὶ καὶ πᾶσα ἡ σύγκλητος, καὶ ἕκαστος αὐτῶν ἀλλόασειο
 τῇ ἰδίᾳν στολῆν, ὃ δὲ τῆς καταστάσεως λέγει τῇ πραιποσί-
 τῳ, ὡς ὅτι τὰ μέρη ἔτοιμά εἰσιν, οἱ δῆμαρχοι ἤνεγκαν τὰ
 λιβελλάρια αὐτῶν; καὶ ἐν τῷ Ἰουστινιανῷ τρικλίῳ εἰς τὰ
 τῶν ὑπᾶτων σκάμνα ἐκδέχονται. καὶ ὁ πραιπόσιτος εἰσελ-
 θὼν ἐν τῷ τριπέτῳ μετὰ πάντων τοῦ κουβουκλείου, προσ-15
 τᾶσει τοὺς ὑστιαρίους λαβεῖν τὰ βεργία αὐτῶν, καὶ δρι-
 γευόμενος ὑπ' αὐτῶν, ἐξέρχεται εἰς τὸ λαυσιακόν, κἀκεῖσε
 δέχεται αὐτὸν ὁ τῆς καταστάσεως μετὰ τῶν σιλεντιαρίων,
 εἶτα ἐκεῖθεν δριγευόμενος ὑπὸ τῶν τοῦ κουβουκλείου καὶ
 τοῦ τῆς καταστάσεως, ἀλλὰ μὴν καὶ τῶν σιλεντιαρίων καὶ
 τῶν ὑστιαρίων βασταζόντων τὰ βεργία αὐτῶν, ἐξέρχεται ἐν
 B τῷ Ἰουστινιανῷ τρικλίῳ. γρηὶ δὲ εἰδέναι, ὅτι, τοῦ πραιπο-
 σίτου δριγευομένου διὰ τοῦ λαυσιακοῦ, ἀνίστανται πάντες·

immutatione celebrari, praeterra quod tribuni et vicarii aurea seg-
 nimenta excisa, curtis manicis, Prasia russaque induant. Idem ritus
 in Augustae etiam convivio servatur.

CAP. 66.

*Observanda, si dextrimum in secreta phiala triconchii institui
 debet hiberno tempore et ventis acriter commotis, qui non
 permittunt, ut solitis in phialis celebretur.*

Nocte eius diei patricii, strategii et senatus omnis, singuli vesti-
 bus mutatis procedunt, cerimoniarum praeposito, factiones paratas
 esse, demarchos libellos attulisse, inque Iustiniani triclinio in con-
 sulum scamnis adesse, nuntiat. Tunc praepositus tripelonem cum
 omnibus cubiculariis ingressus, ostiarios virgas suas sumere iubet,
 et ab his stipatus, ad lausiaceum, ubi cum cerimoniarum praeposito cum silen-
 tianis exspectat, inde cubiculariis, cerimoniarum praeposito, silentianis et ostia-
 riis cum virgis suis comitantibus ad Iustiniani triclinium progredi-
 tur. Observandum est, praeposito per lausiaceum cum comitantibus pro-

τῆ γὰρ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως διέρχεται, καὶ διὰ τοῦτο φυλάττεται ἡ τάξις καὶ ἡ τιμὴ οὕτως. οἱ δὲ τοῦ κουβουκλείου ἄρχοντες ἴστανται ἐν τῇ αὐτῇ τρικλίνῃ εἴθην καὶ ἐνθεν, καὶ ὁ πραιπόσιτος μέσον αὐτῶν. εἶτα ἔρχονται οἱ δῆμαρχοι βυστάζοντες λιβελλάρια, καὶ διερχόμενοι μέσον τοῦ κουβουκλείου, πλησιάζουσι τῇ πραιποσίτῳ, καὶ προσκυνοῦσιν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς μικρὸν τι προσκυνήσας αὐτοῖς, δέχεται τὰ λιβελλάρια αὐτῶν, κρατοῦσι δὲ οἱ δύο δῆμαρχοι ἀνὰ δύο λιβελλαρίων, ἐν μὲν λόγῳ τοῦ βασιλέως, ἰοτὸ δὲ ἕτερον λόγῳ τοῦ πραιποσίτου. καὶ ὑποστρέψας ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ὁ αὐτὸς πραιπόσιτος καὶ δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν C προειρημένων, εἰσέρχεται ἐν τῇ τριπέτῳ, κἀκεῖσε μικρὸν ἑστὼς ἐξέρχεται, καὶ κινδύζονται εἰς τὰς τάξεις αὐτῶν ἄπαν- Ms. 125. a
τες. τῶν δὲ μερῶν ἐτοιμασθέντων καὶ τῶν σκευῶν ἐξεληθύν-
15των, καὶ ἄπλῶς πάντων τῶν καθυπουργεῖν βουλομένων ἐν τῇ δεξίμῳ, εἰ τύχῃσι δὲ καὶ ἀποκρισιάριοι, ἴστανται καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν φιάλην. εἶτα εἰσέρχεται ὁ τῆς καταστάσεως, καὶ λέγει τῷ πραιποσίτῳ, ὅτι πάντα ἠτοιμάσται, καὶ ὁ πραιπόσιτος εἰσελθὼν μνησεί τῷ βασιλεῖ, καὶ εἰθ' οὕτως δίδοται με-
20στασιώσιμον. οἱ δὲ πατρίκιοι καὶ πάντες οἱ βαρβᾶτοι ἄρχοντες διέρχονται διὰ τοῦ λανσιακοῦ καὶ τῶν ἐκεῖσε βαθμίδων, καὶ διὰ τοῦ μονοθύρου τοῦ ὄντος εἰς τὸν εἰδικὸν εἰσέρχονται D
ἐν τῇ ἡμικυκλίῃ τῆς μυστικῆς φιάλης τοῦ τρικόγγου. (B.)
Κἀκεῖσε πάντων τῶν προειρημένων στάντων ἐνώπιον τοῦ

7. μικρὸν τε cd.

cedenti, omnes adsurgere: hoc enim die personam Imperatoris sustinet, quare et ritus idem ac honos ipsi, ut principi, habetur. Cubiculo praefecti in utroque eiusdem triclinii latere stant, in medio ipsorum praepositus. Tunc demarchi cum libellis veniunt, perque medium cubiculum transeuntes ad praepositum accedunt, eumque adorant: ipse, inclinato paulum corpore, libellos, quos singulos duo demarchi tenent, unum Imperatoris, alterum praepositi nomine, recipit. Inde vero reversus, cum solcuni comitatu dictorum tripctonem petit, ubi parumper moratus, abit, omnesque ad suos ordines se conferunt. Paratis factionibus, vasis, et, ut verbo dicam, omnibus, qui in deximo ministrare volunt, progressis, legati quoque, si qui adsint, in phiala consistunt. Tunc cerimoniarius intrat, parataque esse omnia, praeposito nuntiat: is ingressus Imperatorem de eo certiore facit, et tunc solennis processio instituitur. Patricii et proceres omnes barbati per lausiacum et scalas eius perque ianuum aerarii privati in hemicyclum secretae phialae triconchi conveniunt. (II.) Dictis omnibus e regione templi S. Iohannis stantibus

ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου καὶ ἐκδεχομένων τὸν βασιλέα, ὁ βασιλεὺς δηριγευόμενος ὑπὸ τοῦ κουβουκλείου, διέρχεται διὰ τῶν διαβατικῶν τῶν ἁγίων μί, καὶ ἐξέρχεται διὰ τοῦ γανωτοῦ μονοθύρου τοῦ ἡμικυκλίου, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ τρίκογχον. εἰθ' οὕτως προσκαλεῖται ὁ πραιπόσιτος τοὺς βεστήτορας, καὶ

Ed.L. 174 περιβάλλουσιν αὐτὸν τὴν χλανίδα αὐτοῦ, καὶ παρανίκα ἐξέρχονται πάντες· ὁ δὲ βασιλεὺς στέφεται παρὰ τοῦ πραιποσίτου τοῦ κουβουκλείου ἐκεῖσε παρισταμένου. χρῆ εἰδέναι, ὅτι ἐνώπιον βαρβάτων ὁ βασιλεὺς οὐδέποτε στέφεται, ἐξ αὐτῆς τῆς ἀρχῆς ταύτης τῆς παραδόσεως φυλαττομένης. ἐστῶτωνιο δὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου ἐνθεν κάκεισε, οἱ σπαθαροκουβικουλάριοι καὶ οἱ κουβικουλάριοι ἴστανται ὀπισθεν τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, οἱ μὲν ἐν τῇ κόγχῃ ἄνωθεν εἰς τὸ βαθμίδιον, οἱ δὲ ἐξ εὐωνύμων, καὶ αὐτοὶ ὁμοίως εἰς τὸ βαθμίδιον. καὶ λαβὼν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ¹⁵ βασιλέως, νεύει τῇ δοστιαρίῳ τῇ ἐστῶτι εἰς τὸ βῆλον, καὶ εἰσ-
B ἀγεί πατρικίους καὶ στρατηγούς, καὶ εἰσελθόντων αὐτῶν ἐν τῇ τρικλίνῳ καὶ στάντων, προσκυνεῖται ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, καὶ λαμβάνει νεῦμα ὁ πραιπόσιτος εἰπεῖν μειζόνως τὸ „κελεύσατε.“ οἱ δὲ ὑπερέυχονται²⁰ τὸ „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.“ τοῦτο γίνεται καθ' ἐκάστην δοχὴν τοῦ βασιλέως. (Γ.) Εἶτα ἐξέρχονται ἔξω
Ms. 125. b τῶν ἀργυρῶν πυλῶν, ἐνθα ἴστανται τὸ σέντζον, κάκεισε ἴστανται, καὶ ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν ἀργυρῶν πύλην, καὶ προσκυνουῖσιν αὐτὸν πάντες οἱ προσειρημένοι. εἶτα λαβὼν νεῦ-²⁵

ac Imperatorem expectantibus, venit ille, comitante cubiculo, sequē per porticus quadraginta Sanctorum et ianuam cancellatam hemicycli ad triconchum confert. Deinde praepositus vestitores vocat, qui postquam Imperatorem chlamyde induerunt, omnes discedunt: coronam ipsi praepositus cubiculi, qui ibi adstat, imponit. Hic notandum est, Imperatorem in conspectu barbatorum nunquam coronari, quae consuetudo ab initio servata est. Ab utraque parte cubiculo praefecti, post hos spatharocubicularii et cubicularii, illi in conchae superiori parte in scala, hi ad sinistram in eadem scala adstant. Praepositus, signo ab Imperatore dato, ostiario in velo stanti annuit, statimque is patricios et strategos adducit, quibus triclinium ingressis et adstantibus, Imperator a praefectis cubiculo adoratur, signumque praeposito dat, ut magna voce exclamet: *Iubete*, reliqui apprecantur: *In multa bonaque tempora*, idque, quoties novum velum intromittitur, fieri solet. (III.) Posthac e portis argenteis, ubi thronus repositus est, egressi, consistunt, et Imperatorem portam argenteam ingressurum dicti omnes adorant. Tunc praepositus si-

μα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, νεύει τῇ τῆς καταστάσεως, κἀκείνος λέγει „κελεύσατε,” καὶ ἀπέρχεται ἕκαστος ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ τάξει τε καὶ στάσει. ὁ δὲ τῆς καταστάσεως ποιήσας τὸ ῥωσθέλιον, ὡς εἰθισται αὐτῇ, ἐπιδίδωσι τῷ 5 βασιλεῖ, ὁ δὲ βασιλεὺς ἀνελθὼν ἐν τῇ σέντζῳ, κατασφραγίζει τὸν λαὸν ἐκ τρίτον, καὶ καθέζεται. καὶ ὁ πραιπόσιτος λαβὼν νεῦμα παρὰ τοῦ βασιλέως, παρακύνψις νεύει τῇ λαῖᾳ ἐκ γ' διὰ τῆς χειρὸς, καὶ ἡσυχάζουσι τὰ ὄργανα, τὰ δὲ δύο μέρη τὰς συνήθαις φωνὰς καὶ εὐφημίας ἐκτελοῦσι, καὶ τούτων 10 πανουσαμένων, ἀλλεὶ τὸ ὄργανον μέρους Βενέτων, καὶ τούτου ἀλλήσαντος καὶ πανουσαμένου, ἄρχεται ὁ δῆμος τῶν Βενέτων τὸν ἀπελατικὸν, καὶ τούτου τελεσθέντος, ἄρχεται τὴν φωνήν. εἰθ' οὕτως λαμβάνει νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, κἀκείνος ἀνελθὼν, λαμβάνει τοὺς δομεστικούς τοὺς με- D 15 γάλους, ὡς ἡ συνήθεια ἔχει, καὶ κατελθόντες, ἴστανται εἰς τὰς τάξεις αὐτῶν τὸ αὐτὸ δὲ ποιοῦσι καὶ οἱ Πράσινοι, λέγοντες τὰ ἄκτα αὐτῶν, καὶ τοῦ ὄργανου ἀλλήσαντος, λέγουσι τὸν ἀπελατικὸν, εἰθ' οὕτως τὴν φωνήν. καὶ ἀνίσταται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ σέντζου αὐτοῦ, καὶ αὐλοῦσι τὰ ὄργανα, ὁ δὲ 20 βασιλεὺς ἴστανται εἰς τὸ σέντζον, οἱ δὲ πατριῆκοι καὶ οἱ στρατηγοὶ ἴστανται εἰς τὸ τρίκογχον ἐνθεν κἀκεῖσε. εἶτα λαμβάνει νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ νεύει τῇ φωνοβόλῳ κουβικουλαρίῳ τῇ λέγοντι „ὁ παντοδύναμος καὶ πολυέλκος Θεός” καὶ τὰ ἐξῆς, ὁ δὲ κουβικουλάριος νεύει ἀπὸ 25 τοῦ παρακνυπτικοῦ, καὶ πάνουσι τὰ ὄργανα, καὶ ἄρχονται τὰ Ed.L. 175

18. ἀνίστανται ed.

gnum ab eo accipit, datque cerimoniaro, is dicit: *Iubeite*, omnesque ad suam stationem et ordinem discedunt. Cerimoniarus, facto, ut mos est, rhosthelio, id Imperatori tradit, qui, throno conscenso terque populo signato, in eo adsidet. Praepositus ab Imperatori monitus, prospiciens, ter populo signum manu dat, et, silente organo, duae factiones solennes acclamationes et laudes recitant, quibus finitis, organum Venetae pulsatur, quo facto et silente eo, Veneti apclaticum ordiuntur, eoque finito, voce canunt. Tum praepositus, signo ab Imperatore accepto, discedit, magnosque domesticos, ut mos est, assumit, qui descendunt inque locis suis adstant: idem Prasinii faciunt, acta sua recitant, et postquam organum sonuit, apclaticum, dein cautiones incipiunt. Imperatore a throno surgente, organum pulsatur, eoque in throno stante, patricii et strategii utrinque in triconcho consistunt. Porro praepositus, signo ab Imperatore accepto, praecentorem cubicularium monet, dicitque: *Deus omnipotens et multas misericordias* etc. Cubicularius etiam e fenestra

μέρη αἰτεῖσθαι τὰς τέσσαρας αἰτήσεις, καὶ ἐκάστης πέρας ἐ-
 ληφνίας, λαμβάνει νεῦμα ὁ πραιπόσιτος, καὶ νεύει τῇ φωνο-
 βόλῃ, καὶ κείνος συντίθεται τῇ λαῖᾳ ἐκ τρίτου διὰ τῆς χειρὸς
 κατὰ τὰς αἰτήσεις αὐτῶν. καὶ συνταξίμενος αὐτοῖς ὁ βασι-
 Ms. 126. a ληνός, εἰσέρχεται εἰς τὸ τρίκογχον, εἶτα στὰς ἐμπροσθεν τῆς
 βαθμίδος τῆς κόγχης τοῦ τρικλίνου ὁ βασιλεὺς, νεύει τῇ
 πραιποσίτῳ, ὁ δὲ πραιπόσιτος λέγει „κελεύσατε.” (Δ.) Καὶ
 πάντων τῶν ἀρχόντων ἐξεληθόντων, μένει ὁ βασιλεὺς μετὰ
 τοῦ κουβουκλείου μόνον, ὁ δὲ πραιπόσιτος, λαβὼν ἀπὸ τῆς
 κεφαλῆς αὐτοῦ τὸ στέμμα, προσκαλεῖται τοὺς βεστήτορας, καὶ ἰ-
 ἀπαλλάσσει τὴν χλανίδα τοῦ βασιλέως. εἰθ' οὕτως ἐξέρ-
 χεται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ τρικόγχου, καὶ διέρχεται πάλιν
 διὰ τῶν αὐτῶν διαβατικῶν, καὶ ἀπέρχεται εἰς τὸν χρυσο-
 τρίκλινον, καὶ ὁ πραιπόσιτος, λαβὼν ἀποκόμβιον τῶν δύο με-
 ρῶν, δηριγενόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, δι-15
 ἐρχεται διὰ τῶν διαβατικῶν, καὶ ἀπέρχεται ἐν τῇ ἡμικυκλίῳ
 φιάλῃ τοῦ τρικόγχου, καὶ παρακύπτει κάτωθεν, οἱ δὲ τοῦ
 μέρους τῶν Βενέτων κρατοῦσιν ἠπλωμένην τὴν χλανίδα τοῦ
 δημάρχου αὐτῶν, εἰς ἣν δέχονται τὸ ἀποκόμβιον τὸ διὰ τοῦ
 C πραιποσίτου παρὰ τοῦ βασιλέως πεμψθὲν αὐτοῖς. ὁμοίως δὲ 20
 καὶ οἱ Πράσινοι τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν. εἶτα ὑποστρέφει ὁ πραι-
 πόσιτος μετὰ τοῦ κουβουκλείου, καὶ τοῦ βασιλέως καθεστέν-
 τος ἐπὶ τοῦ σέντζου, φοροῦντος καὶ τὸ σαγίον αὐτοῦ, καὶ τοῦ
 κουβουκλείου εἰς τὸν χρυσοτρίκλινον ἐστῶτος, κελύει εἰσαχθῆ-

13. εἰς τὸ cd.

prospicit, silentque organa, factiones vero quatuor postulationes in-
 stituit, singulisque ipsis concessis, praepositus, signo accepto,
 praecentorem monet, qui ter manum populo secundum preces eius
 componit. Imperator, omnibus ordinatis, triconchum ingreditur, et
 e regione scalae conchae triclinae constitutus, praeposito anuuit, qui
 dicit: *Iubete*. (III.) Praefectis omnibus egressis, Imperator cum
 solo cubiculo remanet, praepositus vero, demta ab eius capite corona,
 vestitores vocat, ut ipsi tunicam exuant. Sic e triconcho per
 eandem porticus digressus, ad aureum cubiculum abit, praepositus
 vero, duarum factionum apocombio sumto, cubiculi praefectis comi-
 tantibus, per porticus ad hemicyclum phialae triconchi abit, et in
 loca inferiora prospicit, Veneti autem tunicam demarchi sui expan-
 sam tenentes, apocombium ab Imperatore per praepositum ipsis
 missum recipiunt: idemque et Prasini faciunt. Sic praepositus cum
 cubiculo redit, at Imperator sagum suum gestans inque throno ad-
 sidens, promotiones multorum procerum institui iubet, a mandato-
 ribus per omnes ordines usque ad protospatharios progressus; si pla-

να τὰς προβολὰς ἀξιωμαίων πολλῶν, ἀπὸ τε μοναρχῶν προαναβιβάζων καθ' ἑκάστην τάξιν ἕως πρωτοσπαθαρίων, εἰ κελεύει δὲ, προσβάλλεται καὶ πατρικίους. καὶ τούτων τελεσθέντων, καθέζεται ἐπὶ τῆς τιμίας αὐτοῦ τραπέζης εἰς τὸν 5 Ἰουστινιανοῦ τρίκλινον, καὶ κελεύει εἰσελθεῖν σάξιμα· καὶ εἰσάγεται πρῶτον σάξιμον, τὸ κουβούκλειον· καὶ τῇ δευτέρῃ τάξει εἰσέρχονται οἱ πατρικιοὶ ἅμια τῶν πρωτοσπαθαρίων καὶ λοιπῶν βυσιλικῶν· τῇ τρίτῃ δὲ καταστάσει εἰσέρχεται ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν μετὰ τοῦ περατικοῦ δήμου τῶν Βενέ-
10των τῇ δὲ τετάρτῃ καταστάσει εἰσέρχεται ὁ ἐξκούβιτος μετὰ τοῦ περατικοῦ τῶν Πρασίνων δήμου· τῇ δὲ πέμπτῃ καταστάσει εἰσέρχονται οἱ τοῦ μέρους τῶν Βενέτων· τῇ δὲ ἕκτῃ καταστάσει οἱ τοῦ μέρους τῶν Πρασίνων. καὶ ἑκάστη αὐτῶν τάξις λαβοῦσα ἀποκόμβιον, ἔχον χρήματα ἰκανὰ, ἐξέρχεται,
15 εὐχαριστοῦσα τὸν Θεὸν καὶ εὐφημοῦσα, καὶ ὑπερευχομένη αὐτῷ.

ΚΕΦ. ξζ'.

Ed.L. 176

Περὶ τῆς τῶν ἀπάντων ἀρχόντων τάξεώς τε καὶ παραστάσεως ἐν ἐκάστω δεξιμῷ ἐπιτελουμένῳ ἐν ταῖς μεγάλαις φιάλαις.

20 Ἰστέον, ὅτι μετὰ τὸ καθεσθῆναι τὸν βασιλέα ἐν τῷ σέν-
τῶ τῇ τάξει, ἢ ἀνωτέρῳ εἰρήκαμεν, ἴστανται εὐνοῦχοι πρω-
Ms. 126, b

4. εἰς τὸ ed.

10. ΣΧΟΛ. Ἰστέον, ὅτι, εἰ [οὐ ed.] ἀδυνα-
τως [δύναμιν ed.] ἔχει ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν, εἴτε ὁ δομέ-
στικος τῶν ἐξκουβίτων, ἐκπροσωποῦσιν αὐτοὺς [sic R. ex
compend. cod., αὐτῶ ed.] πατρικιοί. 15. τὸν θεῖον βασιλέα
pro τὸν Θεὸν conl. R. 19. ἐπιτελουμένῳ R., ἐπιτελουμένῳ
cod. et ed. ταῖς om. ed.

et, etiam patricios creat. His peractis, venerandae mensae suae in Iustiniani triclinio adsidet, et saxima intrare iubet. Horum primum cubiculum est; in secundo ordine patricii cum protospathariis ac ceteris imperatoris veniunt; in tertio domesticis scholarum cum factionis Venetae transitorio populo; in quarto excubitor cum Prasiniae factionis; in quinto Veneti; in sexto Prasini factionarii. Singuli horum ordinum, accepto apocombio haud mediocris pretii, abeunt Deoque gratias agunt, et laudant ipsum et concelebrant.

CAP. 67.

De loco et ordine, qua proceres omnes in singulis deximis, in maioribus phialis institutis, adstare solent.

Notandum est, post Imperatorem, eo ritu, quo exposuimus, in solio assidentem, eunuchos protospatharios, adstrictiori veste in-

τοσπαθάριοι ὀπισθεν τοῦ βασιλέως πλησίον τοῦ σέντζου, ἡλα-
λαγμένοι τὰ τε στιχάρια αὐτῶν καὶ τὰ σαβάνια, φοροῦσι δὲ
καὶ τὰ μανιάκια, καὶ ἐπὶ ὤμων βαστάζουσι τὰ σπαθοβάκλια
αὐτῶν, ὀπισθεν δὲ τῶν αὐτῶν πρωτοσπαθαρίων ἴστανται μέ-
B σσον τοῦ ἡλιακοῦ πρωτοσπαθάριοι βαρβάτοι ἡλλαγμένοι τὴν τε 5
σπέκια αὐτῶν καὶ τὰ μανιάκια. τὶ δὲ ἄρμα, ἤγουν τὸ σκου-
τάριον, βαστάζουσι σπαθάριοι δύο καθ' ἕνα ἕκαστος αὐτῶν,
καὶ ἴστανται μετὰ τῶν αὐτῶν βαρβάτων πρωτοσπαθαρίων·
οἱ δὲ σπαθαροκουβικουλάριοι καὶ οἱ κουβικουλάριοι ἴστανται
ἐπ' εὐθείας ἄπαντες ἔνθεν κἀκεῖς τῶν αὐτῶν βαρβάτωνιο
πρωτοσπαθαρίων. ὁ δὲ τῆς καταστάσεως ἴσταται ἔμπρο-
σθεν τῶν κουβικουλαρίων μικρὸν πρὸς τὸ λαμβάνειν αὐτὸν ἀ-
πὸ κελύσεως ἐκ τοῦ πραιποσίτου τὰ νεύματα. οἱ δὲ σπα-
θαροκαυδιδάτοι ἴστανται ὀπισθεν τῶν προειρημένων βαρβά-
των πρωτοσπαθαρίων, σπαθαροκουβικουλαρίων τε καὶ κουβι- 15
C κουλαρίων βαστάζοιτες τὰ σκουτάρια αὐτῶν, φοροῦντες καὶ
τὰ μανιάκια καὶ τὰ σπαθία αὐτῶν, ὡσαύτως καὶ οἱ σπαθά-
ριοι φοροῦντες τὰ τε σπαθία αὐτῶν καὶ σκουτάρια, βαστά-
ζοντες τὰ διστράλια αὐτῶν, ἴστανται ἔνθεν κἀκεῖς τῶν σπα-
θαροκαυδιδάτων, ὁμοίως εἰ τύχῃσι καὶ σπαθάριοι διὰ πόλε- 20
ως. οἱ δὲ σιλεντιάριοι ἴστανται ἐν τῇ κρεμαμένη βήλῃ πύ-
λης τοῦ ἡλιακοῦ ἐν τῇ μαρμαρίνῃ πονυλίτῃ· ἄρχοντες δὲ
τοῦ κουβουκλείου καὶ πατρικιοὶ ἴστανται ἔνθεν κἀκεῖς ἐν
τοῖς παρακτυπικοῖς καγκέλλοις ὄρθιοι, ἐπεριεδόμενοι ἐπ' αὐ-
τοῖς. (B.) Ἰστίον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι, εἰ τύχοι γενέσθαι τὸ 25

8. βαρβάτοι ἀσπαθάριοι cd. 15. σπαθαροκουβικουλάριοι τε
καὶ κουβικουλάριοι cd.

dutos suaque sabania, torques item et in humeris spathobaculos
suos gestantes, prope thronum adstare: post hos in medio solario
protospatharios barbatos in mutatoris cumque speciei et torquibus.
Arma seu scutarium spatharii duo, unus post alterum, gestant, cum-
que his barbati protospatharii consistunt: spatharocubicularii et cu-
bicularii omnes ad horum sinistram locum utrinque habent. Ceri-
moniarum paulo ante cubicularios stat, ut a mandato accipere signa
a praeposito possit. Post dictos protospatharios barbatos spatharo-
candidati, spatharocubicularii vero et cubicularii scutaria sua, tor-
ques et gladios, spatharii idem gladios suos et sua dextralia gesta-
ntes ad utramque spatharocandidatorum manum adstant: sic etiam
spatharii, si qui in urbe adsunt. Silentiarii in velo suspensio portae
solarii in pulpito marmoreo, praefecti cubiculo et patricii utrinque
in cancellis, unde prospicere solent, recti ipsisque innixi adstant.
(II.) Quodsi in secreta phiala triconchi dextrimum instituitur, omnes

δέξιμον ἐν τῇ μυστικῇ φιάλῃ τοῦ τρικόγχου, τελεῖται ἡ τῆς πυρραστίας τάξις οὕτως. καθέζεται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τοῦ σέντζου, ὡς εἶδισται ἀντὶ, καὶ ἴστανται ἐνώπιον αὐτοῦ ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου, οἱ δὲ πατρίκιοι καὶ στρατηγοὶ ἴστανται ἅπαντες ἐνθεν κἀκείσε ἀπὸ τοῦ πουλπίτου ἐν ταῖς θυρίσι· οἱ δὲ συγκλητικοὶ ὑπατικοὶ ἴστανται ἀπ' αὐτῶν ὁμοίως^{Ms. 127. a} καὶ αὐτοὶ ἐν ταῖς θυρίσιν. ὡσαύτως καὶ οἱ εὐνοῦχοι πρωτοσπαθάριοι ἴστανται ὀπισθεν τοῦ βασιλέως πλησίον τοῦ σέντζου ἡλλαγμένοι· οἱ δὲ βαρβῆτοι πρωτοσπαθάριοι καὶ οἱ τὸ 10 ἄρμα κατέχοντες, ὡς προεῖρηται, ἴστανται ἔμπροσθεν τῶν πυλῶν τοῦ τρικόγχου. ὀπισθεν τῶν προῤῥῆθέντων εὐνούχων πρωτοσπαθάρων σπαθαροκουβικουλάριοι τε καὶ κουβικουλάριοι ἴστανται ἐν τῇ τρίτῃ πύλῃ τοῦ τρικόγχου, οἱ δὲ σπα-^{Ed.L. 177}θαροκανδιδάτοι καὶ οἱ σπαθάριοι ἴστανται ἐνθεν κἀκείσε τοῦ 15 βασιλέως ἐν τοῖς μαρμαρίνοις πουλπίτοις· ὁ δὲ τῆς καταστάσεως ἴστανται ἔμπροσθεν τῶν προεῖρημένων σπαθαροκανδιδάτων τε καὶ σπαθάρων, ὀπισθεν δὲ τοῦ τῆς καταστάσεως ἴστανται σιλεντιάριοι.

ΚΕΘ. ξη'.

20 Περὶ τοῦ χρυσοῦ ἵπποδρομίου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ τελουμένων.

Προέρχονται ἅπαντες ἐννύχοι, ἡλλαγμένοι ἀπὸ λευκῶν^B χλανιδίων, οἱ μὲν ἐν τῇ θερμάστρα, οἱ δὲ ἐν τῇ ἀψίδι· καὶ

11. Post τρικόγχου distinctionem om. ed. 12. ἀσπαθάρων. οὐ σπαθαρ. ed.

hoc ordine adstare solent. Imperator, ut ipsius mos est, in solio sedet, ante ipsum praefecti cubiculo, patricii et strategii utrinque a pulpito in ianuis, post eos senatores et consulares pariter in ianuis consistunt. Sic et eunuchi protospatharii pone Imperatorein prope throum in mutatoriis, barbati protospatharii et qui arma tenent, ut dictum est, coram portis triconchi. A tergo eunuchorum protospathariorum, quorum supra meminimus, spatharocubicularii et cubicularii in tertia parte triconchi, spatharocandidati et spatharii ad utrumque Imperatoris latus in marmoreis pulpitis, cerimoniarius ante dictos spatharocandidatos et spatharios, et a tergo eius silentiarii adstant.

CAP. 68.

De auro hippodromo, et quae in illo peraguntur.

Omnes albis vestibus induti nocte partim ad caminum, partim ad apsidem procedunt: praepositus, accepta a silentiario combina,

λαβὼν κομβίαν ὁ πραιπόσιτος παρὰ σιλεντιαρίου, εἰσέρχεται καὶ ἐπιδίδωσιν αὐτῇ τῇ βασιλεῖ, ὁ δὲ βασιλεὺς κελεύει τῇ πραιποσίτῳ δοθῆναι τὸ πέρατον, καὶ ἔξελθὼν μετὰ τῶν τοῦ κουβουκλείου ἀπάντων, διέρχεται διὰ τῶν διαβατικῶν τῶν ἀγίων τεσσαράκοντα. εἶτα ἐλθύτω ἐν τῇ ἡμικυκλίῳ τοῦ τρικόγ-5 χου δέχεται αὐτὸν ἐκεῖσε ὁ τῆς καταστάσεως μετὰ σιλεντιαρίων ἀπάντων, καὶ διέρχεται μετ' αὐτῶν ὁ πραιπόσιτος διὰ τε τῆς ἀψίδος καὶ τῆς δάφνης. ἀπελθὼν δὲ μέχρι τοῦ ἀυγουστεῶς, ἔξέρχεται εἰς τὸ στενὸν ἐν τῇ χρυσοῦ χειρὶ, καὶ εὐρίσκει ἐκεῖσε ἑστῶτας τοὺς κούρσωρας μετὰ τῶν δεκανῶνιο C εἰθρον κάκεισε. διελθόντες δὲ μέσον αὐτῶν οἱ τε δῆμαρχοι καὶ ὁ ἀκτουάριος καὶ πλησιάσαντες τῇ πραιποσίτῳ, προσκυνῶσιν αὐτῇ, καὶ εἰθ' οὕτως δίδωσιν αὐτοῖς ὁ πραιπόσιτος τὸ πέρατον, εἶτα ὑποστρέψας ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε, δριγυεῦμένος ὑπὸ τῶν προειρημένων, εἰσέρχεται ἐν τῇ παλατίῳ. (B.) 'Ο15 δὲ βασιλεὺς περιβαλλόμενος τὸ χρυσοπερίκλειστον αὐτοῦ σαγίον καὶ δριγυεῦμένος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, διέρχεται διὰ τῶν διαβατικῶν τοῦ τρικόγχου, ἀψίδος τε καὶ τῆς δάφνης, ἄπτων κηρούς ἐν τοῖς εὐκτηρίοις, ὡς εἶδισται αὐτῇ. καὶ διελθὼν διὰ τοῦ ἀυγουστεῶς, εἰσέρχεται εἰς20 Δτὸν ἄγιον Στέφανον, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ἀνέρχεται διὰ τοῦ μυστικοῦ κοχλιοῦ ἐν τῇ κοιτῶνι τοῦ καθίσματος, καὶ ἐκεῖσε παρακύνπτει, μέχρις ἂν ἅπαντα εὐτρεπισθῶσι. τοῦ δὲ τῆς καταστάσεως ἐλθόντος καὶ δηλώσαντος τῇ πραιποσίτῳ, ὡς

8. ΣΧΟΛ. Ἰστέον, ὅτι πάντα τὰ ἰμποδρόμια, τὰ τε πρῶτ' καὶ δεύτ' [δῆλ' ἡσ cod. et ed.] γινόμενα, τοῦτον τὸν τύπον καὶ ταύτην ἔχουσι τὴν τάξιν. 11. οἱ δὲ δῆμ. cd.

intrat eamque Imperatori tradit, qui praepositum paratum dare iubet, isque cum omnibus cubiculariis abiens, per porticus sanctorum quadraginta progreditur. In hemicyclum triconchi venientem cerimoniaris cum omnibus silentiariis excipit, his comitantibus, per apsidem et daphnem transit. Postquam vero ad augusteum pervenit, ad tricliuium in aurea manu pergit, ibique cursores cum decanis suis utrinque constitutos invenit. Per medium horum tribunum et actuarius ingressi, ad praepositum accedunt, et pronis in terram corpore eum salutant, quo facto, eis paratum dat, et ab his reversus, in dictorum comitatu palatium intrat. (II.) Imperator sagum suum auro praetextum gestans et a cubiculo praefectis stipatus, per porticum triconchi, apsidis et daphnes transit, accensis pro more in oratoris cereis. Digressus vero per augusteum, ad S. Stephani procedit, inde per secretam cochleam ad cubiculum throni ascendit, unde, usque dum omnia parata sunt, prospicit. Cerimoniaris abdit, et praeposito nuntiat, vasa omnia parata esse, aurigas egressos ad

ὅτι πάντα ἔτοιμά ἐστι τὰ σκεύη, ἐξεληθόντες οἱ ἡνίοχοι ἐποί- Ms. 127.b
 ησαν τὰ ἀποδιαλύσιμα αὐτῶν, καὶ ἴστανται ἐν τοῖς ἰδίοις τό-
 ποῖς μετὰ τῶν ἀρμάτων αὐτῶν, οἱ δὲ δημοκράται καὶ οἱ δῆ-
 μαρχοὶ ἀνῆλθον ἐν ταῖς ἐξ ἔθους καθέδραις ὀπισθεν τῶν δῆ-
 5 μων, ἐκδεχόμενοι τὴν ἀνατολὴν τοῦ δεσπότη, ὕψως ἀνέλθω- Ed. L. 178
 σιν ἔκυστος ἐν τῷ αὐτοῦ δῆμῳ, ἅπαντες οἱ ἔπποι τῶν ἀρμά-
 των ἀνῆλθον, ὁ στρατὸς μετὰ τῶν φλαμούλων ἴστανται ἐν
 ταῖς τάξεσιν αὐτῶν, ὁ κοινὸς λαὸς ἀνῆλθον καὶ ἐπληρώθησαν
 τὰ βάρη. τότε εἰσελθὼν ὁ πραιπόσιτος δηλοῖ τῷ βασιλεῖ,
 10 ὡς ὅτι ἅπαντα ἔτοιμὰ ἐστίν· ὁ δὲ βασιλεὺς κατέρχεται διὰ
 τῆς λιθίνης σκάλας, κατερχόμενος δὲ λέγει τῷ πραιποσίτῳ
 „δὸς μεταστάσιμον·“ καὶ κεῖνος λέγει μεγάλως „μεταστάσι-
 15 μον.“ εἰσέρχεται δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ, καὶ
 προσκαλεσάμενος ὁ πραιπόσιτος τοὺς βεσητήτορας, εἰσέρχονται
 καὶ περιβάλλουσι τὴν γλανίδα τῷ βασιλεῖ, εἰπήτορας δὲ τοῦ
 πραιποσίτου „κελεύσατε,“ ἐξέρχονται οἱ βεσητήτορες ἀπὸ τοῦ
 20 κοιτῶνος, καὶ στερηθεῖς ὑπὸ τοῦ πραιποσίτου ὁ βασιλεὺς ἐξέρ-
 χεται ἀπὸ τοῦ κοιτῶνος, δηριγενόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ
 κοιβουκλείου, σιάς δὲ εἰς τὸ στενὸν, νεύει τῷ πραιποσίτῳ, ὃ
 20 δὲ πραιπόσιτος τῷ ὀστιάριῳ, καὶ ὁ ὀστιάριος εἰσάγει τοὺς πα-
 τρικίους, τὸ δὲ βῆλον τῆς πύλης ἐκείνης σιλεντιάριος ποιεῖ.
 (I.) Εἰσελθόντες δὲ ἔσω οἱ πατρικοί μετὰ καὶ τῶν στρατηγῶν,
 πίπτουσι, καὶ ἀναστάντων αὐτῶν, νεύει ὁ βασιλεὺς τῷ πραι-
 ποσίτῳ, καὶ λέγει μεγάλως „κελεύσατε.“ ἀπὸ δὲ τῶν ἑ-

decuracionem se accinxisse, inque locis suis cum curribus consistere:
 principes vero et tribunos factionis ad solitas sedes pone factiones
 ascendisse, et mandata a Dominis, ut singuli in sua factione acce-
 dant, expectare, equos omnes curribus iungendos adductos esse,
 exercitum cum flammulis in suis ordinibus adstare, communem popu-
 lum ascendisse scalasque omnes complevisse. Tunc praepositus
 ad Imperatorem accedens, parata omnia esse nuntiat: is per sca-
 lam lapideam descendens, praeposito edicit: *Da processum*, is elata
 voce: *Processus*. Imperator se ad cubiculum confert, ad quem ve-
 stitores a praeposito accessit intrant, et Imperatorem tunica induunt,
 praeposito dicente: *Iubete*; vestitores e cubiculo abeunt,
 et ipse Imperator, a praeposito coronatus, praefectis cubiculi com-
 mitantibus, discedit, inque angusta porticu constitutus, signum
 praeposito, hic ostiario dat, qui patricos adducit, eius portae vel-
 lum silentiario curante. (III.) Patricii intro cum strategis ingressi
 praecidunt, quibus surgentibus, Imperator rursus praeposito signum
 dat, qui magna voce exclamat: *Iubete*. Ab his Imperator stipatus,
 in triclinium prodit, ubi eo die coronatur, simulque tres quatuorve
 silentiarii intrant, quorum tres ad dextram factionis partem a tergo

κεῖσε δηριγευόμενος ὁ βασιλεὺς, ἔλθων ἴσταται ἐν τῷ τρι-
κλίνῳ, ἐν ᾧ ἄριστᾶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, καὶ εἰσελθόντες σιλε-
Cτιάριοι τρεῖς ἢ καὶ τέσσαρες, οἱ μὲν τρεῖς διέρχονται ἐν τῷ
δεξιῷ μέρει τῆς δοχῆς ὀπισθεν, ὁ δὲ ἕτερος ἴσταται ἐν τῷ
M. 128. α μέρει. λαβὼν δὲ νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, 5
δίδωσι νεῦμα τῷ σιλεντιάρῳ, ὁ δὲ σιλεντιάριος ἀπέρχεται
ἐν τῷ βῆλῳ, καὶ λέγει μεγάλως „λεβᾶ” καὶ εἰσάγει τὸν τῆς
καταστάσεως, καὶ ἴσταται μέσον τῆς δοχῆς, λαβὼν δὲ πάλιν
νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, νεύει τῷ μαγίστρῳ,
μὴ ὄντος δὲ μαγίστρου, νεύει τῷ κοιαιίστρω. ἰστέον δὲ, ὅτι, 10
εἰ μὲν ὁ ὑπαρχος τοῦ πραιτωρίου καὶ ὁ κοιαιίστωρ οὐκ εἰσι
πατρίκιοι, πρὸ τῆς συγκλήτου ἴδιον βῆλον εἰσέρχονται· λα-
βὼν γὰρ νεῦμα ὁ μάγιστρος, νεύει λέγων τῷ τῆς καταστάσεως
„κόμητες,” κάκεινος ἀπελθὼν λέγει „λεβᾶ.” καὶ εἰσέρχονται
D οἱ τῆς συγκλήτου, προσκυνήσαντες δὲ ἴστανται ἕκαστος ἀν- 15
τῶν ἐν τῇ τάξει αὐτῶν· εἶτα νεύει πάλιν ὁ βασιλεὺς τῷ
πραιποσίτῳ, ὁ δὲ πραιπόσιτος τῷ μαγίστρῳ. ὁ δὲ μάγιστρος
νεύει τὸ δεύτερον τῷ τῆς καταστάσεως, λέγων „προφέκτωρ”
κάκεινος εἰς τὸ βῆλον ἀπελθὼν λέγει „λεβᾶ,” καὶ εἰσέρχεται
ὁ ἀπὸ ἐπάρχων· προσκυνήσας δὲ καὶ αὐτὸς, ἴσταται ἐν τῇ 20
τάξει αὐτοῦ. εἶτα νεύει ὁ βασιλεὺς τῷ πραιποσίτῳ, κάκεινος
τῷ τῆς καταστάσεως, καὶ λέγει „κελεύσατε” αὐτοὶ δὲ ὑπερ-
Ed. L. 179 εὔχονται „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.” (A.) Καὶ
εὐθέως κατασχὼν ὁ τῆς καταστάσεως τὸ ἄκρον τῆς χλανίδος
τοῦ βασιλέως καὶ ποιήσας ἠωσθέλιον, ἐπιδίδωσι τῷ βασιλεῖ, 25

2. εἰσελθονται ed. 18. τὸν τῆς κατ. cod.

transcunt, unus in medio consistit. Signum ab Imperatore postquam praepositus accepit, silentiario annuit, qui ad velum digressus, magna voce clamat: *Leva*, et ceremoniarium adducit, inque medio factionis collocat, iterumque signo ab Imperatore dato, praepositus magistro annuit, aut, si is praesens non est, quaestori. Quodsi vero praefectus practorio et quaestor patricii non sint, ante senatum proprium velum ingrediantur: magister quoque, signo accepto, ceremoniario annuens, dicit: *Comites*, isque discessurus, ait: *Leva*. Senatores ingressi, adorant, suoque singuli ordine adstant. Rursus Imperator praeposito, is magistro, magister iterum ceremoniario signum dat, et dicit: *Praefecti*. At is in velum procedens, dicit: *Leva*, quo facto, expraefectus intrat, et, postquam adoravit, in ordine suo adstat. Posthac praeposito Imperator, praepositus ceremoniario annuit, qui dicit: *Iubete*, illi: *In multa bonaque tempora* etc acclamant. (IV.) Statim ceremoniarius, comprehensa Imperatoris tunica, rhosthellium facit, idque huic tradit, ut, throno con-

ὅπως ἀνελθὼν ἐν τῇ σέντζῳ, σφραγίσῃ μετ' αὐτοῦ τὸν λαὸν κατὰ συνήθειαν. δηριγευόμενος δὲ, ὡς προεῖρηται, ὑπ' αὐτῶν πάντων ὁ βασιλεὺς, ἐξέρχεται καὶ ἀνέρχεται ἐν τῇ καθίσματι, καὶ σιὰς ἔμπροσθεν τοῦ σέντζου, σφραγίζει τὸν λαὸν ἐκ γ', πρῶτον μὲν μέσον, δεύτερον τὸν τοῦ Βενέτου δῆμον, τρίτον τοῦ Πρωσίτου, καὶ καθέζεται ἐπὶ τοῦ σέντζου. μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐνφρημίας τοῦ δῆμου καὶ τῶν στρατευμάτων νεύει ὁ βασιλεὺς τῇ πραιποσίτῳ· ὁ δὲ πραιπόσιτος ἐξελθὼν ἔξω τοῦ καθίσματος, ἵσταται ἐπάνω τῶν βύθρων, καὶ προσκαλεῖται τοὺς τε πατρικίους τοὺς κατὰ συν-
 10 ἤθειαν ἐκτελοῦντας προσκύνησιν, καὶ εἰσελθόντες κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν ἐν τῇ καθίσματι, προσκυνοῦσι τῇ βασιλεῖ, καὶ ἐξέρχονται ὑπερευχόμενοι, καὶ ἵστανται ὑποκάτω τῶν βύθρων ἔμπροσθεν τῆς μεγάλης πύλης. καὶ μετὰ τὴν συμπλή-
 15 ρωσιν πάντων λαβὼν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, ἐξελθὼν ἵσταται πάλιν ἐπάνω τῶν βύθρων, καὶ νεύει Ms. 128. b
 τοῖς τὴν προσκύνησιν τελέσασιν, ὅπως ἀπέλθωσι ἐν ταῖς αὐτῶν αἵξεσιν ἐν τοῖς σκαμνίοις. τελεσθέντων δὲ τῶν δ' βαίτων, ἀνίσταται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ σέντζου, οἱ δὲ πατρικιοί
 20 καὶ οἱ στρατηγοὶ ἵστανται ἐν τῇ τρικλίνῳ, ἐν ᾗ ἀριστῆ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ βασιλεὺς, ἔνθεν κἀκείσε, καὶ δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κονβουκλείου, διέρχεται, αὐτοὶ δὲ ὑπερευχονται „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.” καὶ εἰσελθόντος τοῦ βασιλέως εἰς τὸν κοιτῶνα αὐτοῦ, λαμβάνει ὁ πραιπόσιτος

17. ἀπέλθωσι R., ἀπελθόντες cod., ἀπέλθονται ed.

senso, populum eo more solenni signet. Stipatus ergo ab his omnibus, ut supra dixi, Imperator ab inque sedem suam revertitur, et ante thronum constitutus, ter populum signat, primo quidem medium, secundo Venetam, tertio Prasinam factionem, rursusque in throno residet. Peracta vero factionis et militum acclamatione, Imperator praeposito signum dat: is a throno progressus, supra in gradibus stat, et patricos pro more adorantes advocat, cum suo ordine ad thronum ingressi, Imperatorem adorant, faustaque apprecati, discedunt, et ante magnam portam infra ad gradus adstant. Peractis omnibus, praepositus signum ab Imperatore accipit, et iterum egressus, supra in gradibus ante magnam portam constitutus, eos, qui adorarunt, ut ad ordines suos in scamna discedant, admonet. Actis vero quatuor palmis, Imperator e throno surgit, patricii et strategii in triclinio, ubi Imperator eo die convivium instituit, intrinsecus adstant: ipse a cubiculi praefectis, longa ac felicia tempora apprecantibus, stipatus, procedit. Ingresso autem cubiculum suum coronam praepositus a capite demit, ingressi a mandato vestitores,

τὸ στέμμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ εἰσελθόντες οἱ βε-
στήτορες ἀπὸ κελυσεως, λαμβάνουσι τὴν χλανίδα, καὶ ἐξέρ-
χονται· εἰθ' οὕτως ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς, καὶ καθέζεται ἐπὶ
τῆς τιμίας αὐτοῦ τραπέζης μετὰ καὶ φίλων, ὧν κελεύει, καὶ
ἀναστάς ἀπὸ τοῦ κληρωρίου ὁ βασιλεὺς καὶ μικρὸν ἀναπαύ-5
σας, ἐκδέχεται, μέχρις ἂν τὰ πάντα ἐτοιμασθῶσιν ἐν τῇ
ἱππικῇ.

D

Περὶ τοῦ δειλινοῦ ἱπποδρομίου.

Εἶτα εἰσελθὼν ὁ τῆς καταστάσεως δηλοῖ τῇ πραιποσίτῃ,
ὡς ὅτι ἅπαντα ἐτοιμὰ ἐστί, καὶ ὁ πραιπόσιτος δηλοῖ τῇ βασιλεῖ-10
ὁ δὲ βασιλεὺς διέρχεται διὰ τῆς λιθίνης σκάλας, καὶ εἰσέρχεται
ἐν τῇ κοιτῶνι αὐτοῦ, καὶ περιβάλλεται τὴν χλανίδα αὐτοῦ καὶ
τὸ στέμμα κατὰ τὸ εἰωθὸς, καὶ δηριγευόμενος ὑπὸ τε τῶν
ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, διέρχεται διὰ τοῦ στενοῦ τρι-
κλίνου. καὶ ἐξέρχεται ἐν τῇ μεγάλῃ τρικλίνῃ, ἐν ἧ ἄριστῃ,15
καὶ στάς ἐκεῖσε ἅμα τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, νεύει
τῇ πραιποσίτῃ, κάκεινος τῇ ὀστιαρίῃ, καὶ εἰσάγει πατρικίους
Ed.L. 180 καὶ στρατηγούς, καὶ προσκυνησάντων τὸν βασιλέα, λαμβάνει
νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ λέγει „κελεύ-
σατε,“ καὶ εὐθέως ἐξελθόντες ἕξω τῆς πύλης οἱ τε πατρικίους20
καὶ στρατηγοὶ μετὰ τῆς συγκλήτου, ἴστανται ἔνθεν κάκεισε.
καὶ τοῦ βασιλέως ἐστῶτος ἐν τῇ πύλῃ, πίπτουσι οἱ προει-
ρημένοι ἅπαιτες, καὶ ἀναστάντων, λαμβάνει νεῦμα ὁ πραιπό-

tunicam sumunt et abeunt. Sic deinde Imperator egreditur, et una
cum amicis, quos invitari iussit, venerandae mensae suae adsidet,
postquam a convivio surrexit et paululum quievit, dum omnia ad
equestrum decursionem parata sint, exspectat.

DE VESPERTINA EQVESTRIS DECURSIONE.

Post haec ingressus criminarius praeposito, omnia parata esse,
nuntiat, praepositus Imperatori: qui per lapideas scalas digressus,
cubiculum suum intrat, tunica indutus, coronam pro more sumit,
aque praefectis cubiculo stipatus, per angustum triclinium transit.
Inde ad magnum triclinium, ubi epulae instituuntur, una cum omni-
bus cubiculi praefectis se confert, et praeposito, is ostiario, signum
dat, et patricios ac strategos adducit, qui postquam Imperatorem
adorarunt, praepositus, signo ab eo dato, dicit: *Iubete*, statimque
patricii et strategi, extra portam egressi, utrinque adstant. In porta
autem Imperatore adstante, dicti omnes in terram procidunt, qui
postquam surrexerunt, praepositus signum ab Imperatore accipit, ac

σιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ νεύει τῆς τῆς καταστάσεως, κἀ-
 κείνος λέγει „κελεύσατε.“ αὐτοὶ δὲ ὑπερέχονται τὸν βασι-
 λέα. (B.) Ἀπὸ δὲ τῶν ἐκεῖσε δηριγευόμενος ὁ βασιλεὺς ὑ-
 πό τε τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, πατρικίων τε καὶ
 5στρατηγῶν, ἀνέρχεται ἐν τῷ καθίσματι μετὰ τῶν τοῦ κου- B
 βουκλείου ἀρχόντων καὶ δύο μαγλαβιτῶν, σπαθαρίων βασιτα-
 ζόντων τὰ διαστάλια, φορούντων καὶ τὰ σπαθία αὐτῶν, ὡς
 ἐν ἐκάστη ἰπποδρομίᾳ εἰώθασι ποιεῖν. καὶ ἀνελθὼν ἐν τῷ
 σέντζῳ ὁ βασιλεὺς καὶ σφραγίσας τὸν λαὸν ἐκ τρίτου, καθέζε-
 10ται, καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς εὐφημίας τοῦ λαοῦ ἐξ-
 ἔρχεται ὁ πραιπόσιτος ἀπὸ κελύσεως, καὶ νεύει τοῖς πατρι-
 κίοις καὶ στρατηγοῖς, καὶ ἀπέρχεται ἕκαστος ἐν τῇ αὐτοῦ τά-
 ξει τε καὶ καθέδρᾳ· δειλῆς γὰρ ἐν τῇ τοιαύτῃ τάξει ἐξέρχε-
 ται ὁ βασιλεὺς, καὶ οὐχὶ ὡς τὸ πρῶτ'. τελεσθέντων δὲ τῶν
 15γεσάριον βαιῶν, ἀνίσταται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ σέντζου, τῶν C
 πατρικίων καὶ στρατηγῶν ἐστώων ἐν τῷ τρικλίῳ, ἐν ᾧ ἄ-
 ριστῆ, ἔνθεν κἀκεῖσε, καὶ δηριγευόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τε
 τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, διέρχεται μέσον αὐτῶν αὐ-
 τοὶ ὑπερέχονται „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους,“ καὶ
 20διελθὼν διὰ τοῦ στενοῦ τρικλίνου, εἰσέρχεται ἐν τῷ κοιτῶνι
 αὐτοῦ, καὶ ἀπαλλάξας τὴν τε χλανίδα καὶ τὸ στέμμα κατὰ
 τὸ σύνηδες, περιβάλλεται σαγίον, καὶ κατέρχεται διὰ τοῦ μν-
 στικῶ κοχλιοῦ, καὶ διέρχεται διὰ τοῦ ἀγρονστεῖως καὶ τῆς
 ἀψίδος καὶ τοῦ τρικόγγου. δηριγεύεται δὲ ὑπὸ πάντων τοῦ
 25κουβουκλείου, ἐστώων τῶν τε πρωτοσπαθαρίων καὶ τῶν μα-
 γλαβιτῶν ἐν τῷ ἡμικυκλίῳ τοῦ τρικόγγου ἔμπροσθεν τοῦ ἄ-

6. μαγλαβιτῶν σπαθαρίων, βασιταζόντων ed.

cerimoniario annuit, qui dicit: *Iubete*, ipsi felicia quacvis Imperatori apprecantur. (H.) Imperator a cubiculo praefectis, patriciis et strategis stipatus, thronum cum cubiculariis et duobus manclavitis, spathariis dextralia sua spathasque gestantibus, ut facere in omnibus deccursionibus solent, conscendit. Quo facto, et populo ter signato, sedet, et populi acclamatione finita, praepositus a mandato egreditur, patriciis et strategis signum daturus, qui omnes ad ordinem ac sedem suam discedunt. Vesperi enim hoc ritu, et non ut mane, Imperator procedit. Peractis quatuor palmis, a throno surgit, patriciis et strategis in triclinii, ubi convivium celebrat, utroque latere adstantibus, et in obsequio praefectorum cubiculo per medios, multa et felicia tempora ipsi apprecantes, transit, perque angustum triclinium digressus, cubiculum suum petit, ubi tunica et corona deposita, sagum pro more induit, perque secretam cochleam, augusteum, apsidem et triconchum procedit. Cu-

γιου Ἰωάννου. καὶ διέρχεται ὁ βασιλεὺς, δηριγευόμενος δ-
 D πὸ τῶν προειρημένων, διὰ τοῦ αὐτοῦ ἡμικυκλίου, αὐτοὶ δὲ
 ὑπερέχονται τὸν βασιλέα, καὶ διελθὼν διὰ τῆς γανωτῆς πύ-
 λης τοῦ μονοθύρου καὶ διὰ τῶν διαβατικῶν τῶν ἁγίων μί,
 εἰσέρχεται ἐν τῇ χρυσοτρικλίῳ, καὶ ὑπερευζάμενοι μεγάλας
 οἱ τοῦ κουβουκλείου ἅπαντες τὸ „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθούς
 χρόνους,” ἐξέρχονται, καὶ ἀπέρχονται ἕκαστος αὐτῶν ἐν τῇ
 ἰδίῳ αὐτοῦ οἴκῳ.

Ed.L. 181

ΚΕΦ. ΞΘ'.

Ἵσα δει παραφυλάττειν, ἰππικοῦ ἀγομένου τοῦ καταλόγου. 10

Ms. 129. b Προσκαλοῦνται οἱ δεσπότες τοῖς πριμοποῖτοις, κελεύοντες
 b δοθῆναι τὸ βηλιόριον, ἧτοι κρεμάσαι τὸ πάνιον. ὁ δὲ πρι-
 ποῖτος ἐξελθὼν, λέγει τῷ θεσσαρίῳ· „ἄπελθε, βάλε ἄνω.”
 ὁ δὲ ἐξερχόμενος ἔρχεται εἰς τὸ στάμα, ἤγουν εἰς τὸ Π, καὶ
 κατασφραγιζων, ποιεῖ τρεῖς σταυροὺς, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε 15
 ἀπέρχεται εἰς τὸ δευτερον κριτάριον, κάκεισε ὁμοίως κατα-
 σφραγιζει τρίτον ἐπὶ τὰς θύρας, καὶ λέγει τρίτον μεγάλη φω-
 B νῆ· „ἄπελθε, βάλε ἄνω,” καὶ εὐθέως ὁ κουστωδιάριος κρε-
 μι τὸ βῆλον ἄνω, καὶ ὁ μαγγανάριος ἰστῆ τὰ κύκελλα. ὁ
 δὲ θεσσαρίως ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε κατευχόμενος, ἀπέρχεται εἰς τὸν 20
 σταῦλον, καὶ ἴσταται εἰς τὴν ἰσλιάν τοῦ μεγάλου πυλῶνος,

2. αὐτοῦ om. ed. 13. θεσσαρηρίω conl. Leich. 20. εἰς τὸ
 στάβλον ed.

bicularii omnes eum comitantur, protospatharii vero et manclav-
 vitae in hemicyclo triconchi ante S. Iohannis aedem adstant. A
 dictis stipatus Imperator, per idem hemicyclum transit, ipsis fau-
 ata ei apprecantibus, perque cancellatam portam et porticus qua-
 draginta Sanctorum aureum triclinium intrat, ubi cubicularii omnes
 alta voce ei acclamant: *In longa et felicia tempora!* et sic ab-
 eunt, et singuli ad aedes suas discedunt,

CAP. 69.

Observanda, quando equitatus fit designatio.

Domini praepositos vocant, utque velarium dent seu pannum
 suspendendum curent, praecipiunt. Praepositus vero discedit, et
 tesserarario dicit: *Abi, sursum proiice*, atque sic tesserararius ad statio-
 nem cicci, quae formam litterae *H* refert, accedit, et ter populum cruce
 signat, inde ad secundam stationem, ubi pariter ad iannas crucem
 facit, terque magna voce exclamat: *Abi, sursum proiice*; tunc cu-
 studiarius velum statim in superiori loco suspendit, et machinarius
 caucellos constituit. Tesserararius ab eo loco descendit, stabulumque

καὶ λέγει μικρᾷ τῇ φωνῇ· „δεῦτε ἔμπροσθεν, παιδία, χαί-
 ρετε, ἄγστε” καὶ ἀνταποκρίνονται λέγοντες μεγάλη φωνῇ
 πάντες οἱ σταβλησιανοὶ „χαίρετε.” εἶτα λέγει ὁ Θεωρητής·
 „θεοῦ τὴν νίκην ἔχει.” εἶτα οἱ σταβλησιανοί· „τὸ πρόσω-
 πόν σου, οὐράνιε,” οἱ Πράσινοι „ὀλύμπιε.” ὁμοίως εὐφη-
 μοῦσι τὸν τοῦ λευκοῦ, οἱ δὲ Πράσινοι τὸν τοῦ ἔρουσιου. καὶ
 πάλιν λέγει ὁ Θεωρητής φωνῇ μεγάλη „ἄγιε, τρισάγιε.” καὶ
 ἀποκρίνονται πάντες καὶ λέγουσι· „νίκη εἰς τὸ Βένετον,” οἱ C
 Πράσινοι „εἰς τὸ Πράσινον.” ὁ Θεωρητής „δέσποινα Θεοτό-
 10 κε.” ὁ λαός· „νίκη εἰς τὸ Βένετον,” οἱ Πράσινοι „εἰς
 τὸ Πράσινον.” ὁ Θεωρητής· „τοῦ σταυροῦ ἡ δύναμις.” ὁ
 λαός· „νίκη εἰς τὸ Βένετον,” οἱ Πράσινοι „εἰς τὸ Πράσι-
 15 νον.” ὁ Θεωρητής· „θεοῦ τὴν νίκην ἔχει τὸ πρόσωπόν σου,
 οὐράνιε,” οἱ Πράσινοι „ὀλύμπιε.” ὁμοίως τοῦ φακτιονα-
 15 ρίου εὐφημοῦσι καὶ τὸν μικροπανίτην. (B.) Μετὰ δὲ τὸ
 πληρωθῆναι τὰς εὐφημίας εἰσερχόμενος ὁ Θεσσαρίος λαμβά-
 νει λόγῳ συνηθείας αὐτοῦ κριθῆς ταγάρια γ' κομμυλῆτα καὶ
 χορταρίου δέματα γ', καὶ εὐθέως ἀνωχωρεῖ, καὶ ἀπέρχεται D
 εἰς τὸν τοῦ Πρασίνου στάβλον, κάκεισε τὰ ὅμοια ἐκτελῶν,
 20 εὐθέως δὲ λέγοναι οἱ ἡνίοχοι „νικήσατε τὰς θίρας,” τοσ-
 τέστιν „ἀσφαλίσατε.” καὶ τούτου γενομένου, ἴστανται οἱ δύο
 ἡνίοχοι καὶ οἱ δύο μάλιστα καὶ οἱ δύο θεωρηταί, καὶ ἐπι-
 τρέπουσι τοὺς σταβλησιανούς, καὶ ἐκβάλλουσιν ἓνα ἕκαστον

2. ἄγεται cod. Cf. R. ad pag. 185. C. 6. 17. συνηθείας R., συν-
 η superscripto in fine & cod., συνήθειε ed. κριθῆς Reisk.
 ex cod. compendio, κριθάρη ed. 19. εἰς τὸ ed. 20. νι-
 κήσειε ed.

ingressus et ad limen magnae portae subsistens, voce submissa dicit:
Euge, huc, filii mei, salvetis, agite; stabularii omnes elata voce
 respondent: *Salvetis*. Postea inspector: *Dei victoriam habet*; sta-
 bularii: *Faciem tuam, coelestis*, Prasini: *Olympie*, eodemque mo-
 do albae, Prasini russae factionis principi acclamant. Rursus ille
 voce elata: *Sancte, ter sancte*; cui omnes respondent, et dicunt:
Victoria Venetis, Prasini: *Prasinis*. Inspector: *Domina Deipara*;
 populus: *Victoria Venetis*; Prasini: *Prasinis*. Inspector: *Crucis*
potentia; populus: *Victoria Venetis*; Prasini: *Prasinis*. Inspector:
Dei victoriam facies tua, o coelestis, habet, Prasini: *Olympie!* Ut
 vero factionario, ita et micropannitae acclamant. (II.) Acclamatione
 finita, tesserarius accedit, et pro consuetudine tria hordei cribra
 accumulata totidemque foeni fasciculos sumit, et statim ad Prasino-
 rum stabulum abiens, idem facit: tunc aurigae dicunt: *Vincite ia-
 nuas*, id est: *custodite*. Quo facto, duo aurigae, totidem magistri
 et circenses stant, et stabulariis praecipunt, ut in medium stabulum

ἵππον εἰς τὸ μέσον τοῦ στάβλου ἀπὸ τοῦ πρώτου ἕως τοῦ ἑσχα-
 Ms. 130. a του, καὶ θεωροῦσιν ἀμφοτέρω τὸ σώσιππον. δειλῆς δὲ προέρχον-
 ται οἱ θεωρηταὶ μετὰ τῶν βηγαρίων εἰς τοὺς οἴκους τῶν κρατούν-
 των ἡνίοχων, καὶ ἀμφοτέρω, οἳ τε ἡνίοχοι καὶ οἱ βηγάριοι καὶ
 Ed. L. 182 οἱ θεωρηταὶ, ἔρχονται εἰς τὸ ὑνατόριον. μετὰ δὲ τὸ προελ-5
 θεῖν τοὺς ἡνίοχους ἀνέρχεται ὁ δῆμαρχος μετὰ ὀλίγων δη-
 μοτῶν καὶ τῶν λοιπῶν φυλητῶν, καὶ συναγοιζόμενοι πάντες
 ἀντιβάλλουσι πρὸς ἀλλήλους τὰ κάγκελλα καὶ τοὺς ἵππους.
 οἳ δὲ ὑψηκιάλοι κινῶσιν τοὺς θεωρητάς, ἵνα πειράσωσι
 τὰ κάγκελλα καὶ τοὺς ἵππους, μετὰ δὲ τὸ πειράσαι τούτους 10
 τὰ κάγκελλα ὁ μηχανάριος ἀνοίγει πάντα, ἐπειγόντος δὲ τοῦ
 τριβούνου, κατέρχονται οἳ τε ἡνίοχοι καὶ οἱ βηγάριοι καὶ οἱ
 θεωρηταὶ καὶ ὁ ἐπιστάτης, καὶ εἰσέρχονται ἀμφοτέρω εἰς τὸ
 τριβουνάλιον.

B

Περὶ τῆς ὄρας, πῶς δεῖ κυλεῖν.

15

Ἰστέον, ὅτι ἡ ὄρα ἵσταται ἐν τῇ μέσῳ τοῦ τριβουνα-
 λίου, καὶ ὁ φακτιονάριος τιθεῖ εἰς τὸ φατινὸν τῆς ὄρας τὰ
 δύο σφαιρίδια τοῦ μέρους αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τόπον τὸν ἴδιον, ἔνθα
 καὶ κύθηται, ὁμοίως τοῦτο ποιεῖ καὶ ὁ τοῦ ἐτέρου μέρους
 φακτιονάριος· εἰς δὲ τὸ μέσον καθέζεται ἐκ προσώπου τοῦ 20
 πραιποσίτου σιλεντιάριος, δεύτερος μετ' ἐκείνον ὁ τριβούνος,
 τρίτος ὁ κούρσως, ὡς ἐκ προσώπου τοῦ ἀκτουαρίου, τέταρτος

7. φυλητῶν ed. 10. τούτους τὰ κάγκελλα, δ μ. ed. 18.
 τόπον ἴδιον ed.

singulos equos a primo ad ultimum deducant, quos num sani sint, omnes inspiciunt. Vesperi autem circenses cum bigariis ad victorum aurigarum aedes se conferunt, et utrique, tum aurigae, tum bigarii et inspectores ad urnatorium descendunt. Quo postquam aurigae accesserunt, demarchus cum factionariis nonnullis et ceteris sodalibus ascendit, et omnes ibi congregati cancellos et equos invicem conferunt et inspiciunt. Officiales vero inspectores hortantur, ut cancellos et equos examinent ac tentent, quo facto machinarius cancellos omnes aperit, et, urgente tribuno, aurigae et bigarii cum inspecto-ribus et praeside descendunt ac tribunal ingrediuntur.

DE URNA, QUOMODO AGITARI DEBEAT.

Urna in medio tribunali constituta, factionarius duos globulos factionis suae in stabulo eius loco proprio, ubi et sedem suam habet, reponit, quod idem factionarius alterius partis facit: in medio silen-tiarius, personam praepositi sustinens, secundus post hunc tribunus, tertius cursor, quasi actuarii loco, quartus combinographus impe-

ὁ βασιλικὸς κομβηνογράφος, καὶ ὄπισθεν τῆς ὕρας δύο κομβηνογράφοι, εἷς Βενέτου καὶ εἷς Πρασίνου, ὄπισθεν δὲ τῶν τοιούτων κομβηνογράφων παρίστανται οἱ ὀριφικιάλιοι. οἱ δὲ ἠνιόχοι ἐκ πλαγίων καθέζονται, δύο ἔσθην καὶ δύο ἐκέσθην, 5 καὶ μετ' αὐτῶν οἱ ἐπιστάται. εἶτα φέρουσιν ἀμφοτέρω θεωρητὴν ἓνα, ὅλον μέρος ἔχει προτίμησιν, ἵνα κυλίῃ, τοῦ δὲ ἵσταμένου ἐν τῷ μέσῳ, λαμβάνει γνώμην τῶν δ', καὶ λέγει· „πῶς κελεύετε, ἰππάρια τὰ προζεύξαντα καὶ γνωριζόμενα ἕως ὅτου ἔχετε, καὶ ἔχομεν.” καὶ συνταξάμενος ὁ θεωρητῆς, λέγει πρὸς τοὺς ἠνιόχους· „πῶς κελεύετε,” καὶ εὐθέως αἰθεῖ τὰ σφαιρία ἀπὸ τοῦ φωνίου, καὶ βάλλει αὐτὰ εἰς τὴν ὕραν, καὶ κυλίει τρίτον, καὶ οἶον ἂν χαλάσῃ σφαιρίον, ἐξέγχεται, καὶ εὐθέως δριζουσι, καὶ ὀνομάζουσιν ἀμφοτέρω τοὺς D ἀριστεροὺς τῶν δ' βαιῶν, καὶ στοιχοῦντες ἐκβαίνουσι, καὶ ἀ- Ms. 130. b
 15 νέρχονται εἰς τὸ ἀρματοῦσιον, καὶ ἀντιβάλλοντες πρὸς ἀλλήλους στοιχοῦσι τὰς τρίγας, τῶν θεωρητῶν ἀμφοτέρων ἀπερχομένων καὶ ἐρχομένων, μετὰ τοῦ βασιλικοῦ κομβηνογράφου ἀποστοιχοῦσι τὰ βαιῶν ὄλα. (B.) Καὶ τῇ ἑσθῆν ἀνέρχονται οἱ δῆμαρχοι ἐν τῷ μεγάλῳ τρικλίῳ τοῦ κvaisτωρίου, καὶ δίδονται ἐκεῖσε 20 τὸ πέγματον, καὶ εἰ ἔχουσί τι πρὸς ἀλλήλους οἱ δῆμαρχοι, λαμβάνουσιν ἐκεῖσε δίκην κατενώπιον τῶν πραιποσίτων, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε κατέρχονται οἱ δύο δῆμαρχοι, ἕκαστος εἰς Ed. L. 183 τὴν ἰδίαν διασφαγὴν, καὶ σφραγίζει ἕκαστος τὸν ἴδιον δῆμον

15. πρὸς ἀλλήλους, στοιχοῦσι τὰς τρίγας τῶν θεωρ. ed.

ratorius, et pone urnam duo combinographi, unus Venetae, alter Prasiniae, adsident, a tergo horum combinographorum officiales adstant. Aurigae in lateribus, duo in uno, totidem in altero, cumque ipsis praefecti, consident. Tunc omnes inspectorem unum, cuius nempe factio praecipuam dignitatem habet, adducunt, ut urnam moveat: is in medio constitutus, sententiam hos quatuor rogat et dicit: *Quomodo iubetis, equos instructos probatosque uti vos habetis, et nos habemus.* Quae postquam inspector ordinavit, ad aurigas dicit: *Quomodo iubetis;* et statim globos a stabulo tollit, eosque in urnam proicit, qua ter agitata, quicumque globulus remansit, exit, et subito desiniunt, ac vocant omnes sinistros quatuor palmarum, et ordine discedunt, inque urnatorium se recipiunt, ubi trigas suas inter se comparant et ordinant, dum inspectores abeunt et veniunt, cumque imperatorio combinographo palmas omnes ordine disponunt. (II.) Mane demarchi ad magnum triclinium quaestoris veniunt, ubi paratum datur, et si forte demarchi litem aliquam inter se habent, causa ibi coram praepositis dirimitur, unde duo demarchi, unusquisque ad locum, ubi populum signare solet, discedunt, suamque factionem tribus crucibus signant. Quo peracto, populus factionis di-

ἀνὰ τριῶν σταυρῶν. καὶ λέγει ὁ λαὸς ἀπὸ τοῦ δήμου Ξ·
 ἃ οἱ εἰς κυρι· „χαῖρε ὅλη ἡμέρα σήμερον, καλὴ σου ἡμέρα
 γίνεται.” καὶ εὐθέως λέγουσιν οἱ κράται ἐκάστου δήμου
 ἀπὸ φθογγῆς· „καλῶς ἦλθε θεοστέπων ὁ δοῦλος· καλῶς
 ἦλθε προβολὴ εὐεργετῶν· καλῶς ἦλθεν ὁ πρωτοσπαθάριος⁵
 τῶν δεσποτῶν ὁ ὑπήκοος.” τῶν δὲ δημάρχων ἀνερχομένων
 πρὸς τοὺς ἰδίους δήμους, ἀπύρχεται ὁ λαὸς ἐκάστου δήμου
 ἀπελατικὸν ἤχ. π. δ· „οἱ τὴν ἄξιαν θεόθεν ἀξιოდότως λα-
 ββύντες, θεοστεφεῖς εὐεργεταί, ὡς προσφιλέστατον καὶ οἰκειο-
 πόθητον δοῦλόν σε ἐδόξασαν σήμερον ἐν ὑπερτέραις ἀξίαισι¹⁰
 πρωτοσπαθάριον ἔντιμον καὶ δημάρχον ἐπαξίως, ὅπως σὺ
 εὐτυχῆσῃς νικητικῶς, ὁ δεῖνα ἡγαπημένε, τὸν χρυσοβένετον
 δήμον,” οἱ Πράσινοι „χρυσοπράσινον.” καὶ ὅτε ἀνέλθῃ
 ἕκαστος τῶν δημάρχων εἰς τὸν ἴδιον δήμον, λέγουσιν οἱ κρά-
 ται ἐκάστου δήμου· „καλὴν ἡμέραν ποιήσωμεν οἱ Βένετοι¹⁵
 μετὰ τοῦ δημάρχου” οἱ Πράσινοι ὁμοίως καὶ εὐθέως λέ-
 γουσιν τριαδικόν· „τριάδα ὑμνήσωμεν οἱ Βένετοι, (οἱ Πρά-
 σινοι,) τὸν δεσπότην τοῦ παντός καὶ Θεὸν ἡμῶν, μίαν ἀδι-
 καιρέτην θεότητα, τὴν τρισυπόστατον ἔξουσίαν, καὶ δύναμιν
 πρὸ πάντων τῶν αἰῶνων ὑπάρχουσαν, καὶ εἰς πάντας τοὺς²⁰
 αἰῶνας διαμένουσαν, φῶς ὑπάρχει τρισήλιον, δι’ οὗ καὶ ὁ
 κόσμος φωτίζεται, Θεὸν ἐπουράνιον δοξάζωμεν τὸν ἐκ τῆς
 παρθένου ἡμῖν ἀνατελειαντα· φύσει γὰρ ὑπάρχων φιλιάνθρω-

6. ὁ om. ed.
 23. φύσιν ed.

9. θεοστεφεῖς ed.

12. ἡγαπημέναι cod.

cit: *Salve, tota dies hodierna! Pulchra tibi lux oritur.* Cantores
 singularum factionum modulata voce: *Feliciter advenit servus prin-*
cipum, a Deo coronatorum! Feliciter venit a beneficiis principibus
promotus! Feliciter venit protospatharius Dominis obsequens. De-
 marchis vero ad factiones suas accedentibus, populus uniuscuiusque
 factionis apelaticum-toni obl. IV orditur: *Qui ex merito dignitatem*
divinitus acceperunt, a Deo coronati benefactores, ut amicissimum
et desideratum servum, te hodie in exceliori fastigio, protospatha-
rium illustrem et demarchum, pro merito constituerunt, ut vi-
ctoriis tuis, o dilecte N., felicem reddas populum Venetum; Prasiini:
Prasinum. Et quando singuli demarchi ad suam factionem acces-
 sere, cantores factionum dicunt: *Faustam hodie laetamque diem*
Veneti cum tribuno transigamus; Prasiini similiter. Ac statim
 hynnum in honorem trinitatis recitant: *Trinitatem nos Veneti*
(Prasiini) canamus, Dominum universi Deumque nostrum, unam
indivisum divinitatem, ter-substantialem maiestatem et potesta-
tem, ante omnia saecula existentem, inque omnia saecula perman-
suram! Lumen hoc quasi triplicis solis est, quo orbis illuminatur!
Decum coelestem, ex virgine nobis natum, celebremus, qui, cum

πος, ἄνθρωπος γενέσθαι κατηξίωσε, τὸν προπάτορα θυσάμενος
 τοῦ ἀρχαίου παραπτώματος, καὶ κόσμον ὅλον ἤλεθε. δόξα τῇ
 αὐτοῦ ἀγαθότητι." (Γ.) Καὶ λέγουσιν οἱ κράται· „Κύριε, **Ms. 131. a**
 σῶσον ὃ δεῖνα καὶ ὃ δεῖνα τοὺς βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων." **D**
5 ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον." οἱ κράται· „τὰς ἀνγούστας
 βοήθησον, ὃ ἐν τριῦδι ὑμνούμενος." ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε,
 σῶσον." οἱ κράται· „τοὺς πορφυρογεννήτους φύλαξον, ὃ
 ἐν οὐρανοῖς δοξαζόμενος." ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον."
 οἱ κράται· „αὕξει τὸ βασίλειον, αὕξει καὶ τὸ Βένετον." ὁ
10 λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον." καὶ τρισαγιάζοντος τοῦ ὄργανου,
 λέγουσιν οἱ κράται· „τρισάγιε, βοήθησον τοὺς δεσπότας."
 ὁ λαὸς ἐκ γ' „τρισάγιε." οἱ κράται· „καὶ σὺ αὐτοὺς θα-
 ράπευσσον ἐπὶ πᾶσι." καὶ ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ τρίτου. „πλεο-Ed.L. 184
 νάζων τῆς ζωῆς αὐτῶν χρόνους." ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ τρίτου.
15 οἱ κράται· „σὺν ἀνγούσταις εὐσεβέσι φιλοθέοις." ὁ λαὸς
 ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράται· „καὶ Βενέτων τῶν γησιῶν ἡμῶν
 τῶν δούλων." καὶ ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράται ἔσ·
 „ἄγιε, τρισάγιε, τοὺς δεσπότας φύλαξον." ὁ λαὸς ὁμοίως
 ἐκ γ'. οἱ κράται· „πνεῦμα τὸ πανάγιον, τὰς ἀνγούστας
20 σκέπευσσον." ὁ λαὸς οἱ ἔσ· „πνεῦμα τὸ πανάγιον." οἱ κράται
 „μήτηρ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τοὺς πορφυρογεννήτους φύλαξον."
 ὁ λαὸς οἱ ἔσ· „μήτηρ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν." οἱ κράται· „Κύριε,
 ζωὴν αὐτῶν διὰ τὴν ζωὴν ἡμῶν." ὁ λαὸς οἱ ἔσ· „Κύριε,
 ζωὴν αὐτῶν διὰ τὴν ζωὴν ἡμῶν. (Δ.) Τῶν δὲ δεσποτῶν **B**

*natura sua hominum amantissimus sit, homo fieri voluit primoque
 parente nostro ab antiquo peccato liberato, totum mundum misera-
 tus est. Gloria ipsius bonitati. (III.) Cantores dicunt: Domine,
 N. N. Romanorum Imperatores conserva; populus ter: Domine, ser-
 va. Cantores: Qui in trinitate celebraris, Augustas adiuva! popu-
 lus ter: Domine, conserva. Cantores: Porphyrogenitos custodi, tu,
 qui in coelis laudaris! populus ter: Domine serva! Cantores: Auge
 imperii, auge Venetorum felicitatem! populus ter: Domine, serva!
 Tunc organo trisagium modulante, cantores dicunt: Ter sancte, Do-
 minus adiuva! populus ter: Ter sancte. Cantores: Tu in omnibus
 curam eorum gere! populus eadem ter. Adaugens tempora vitae
 ipsorum; sic populus ter. Cantores: Cum Imperatricibus piis Dei-
 que amantibus; populus eadem ter. Cantores: Cum Venetis humil-
 limis servis vestris; populus similiter. Cantores: Sancte, ter san-
 cte, Dominos tuere; eadem populus ter repetit. Cantores: Spiritus
 sanctissime, Augustas protege! populus: Spiritus sanctissime. Can-
 tores: Mater Dei nostri, Porphyrogenitos custodi; populus: Mater
 Dei nostri. Cantores: Domine, vitam eorum per nostram vitam
 auge! populus: Imo, Domine, vitam eorum per nostram! (IV.) Sic*

τὰ εἰωθότα τῆς τάξεως πραττόντων καὶ μελλόντων ἀνιέναι ἐπὶ τοῦ καθίσματος, ποιεῖ ὁ ἀκτουάριος τὸ αἶσιον, καὶ εἰ μὲν ἔχει ὁ Βένετος προτίμησιν, λέγουσιν οἱ τοῦτωκ κράτται· „ἀνάτειλον ἢ ἐνθεος βσιλιεία.“ εἰ δὲ οἱ Πράσινοι, λέγουσιν· „ἀνάτειλον ἢ ἐκλογὴ τῆς τριάδος.“ ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἀνάτειλον.“ οἱ κράτται· „ἀνάτειλον ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα ἀνυγούσται τῶν Ῥωμαίων.“ ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἀνάτειλον.“ οἱ κράτται· „ἀνάτειλον οἱ θεράποντες τοῦ Κυρίου.“ ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἀνάτειλον.“ οἱ κράτται· „ἀνάτειλον οἱ θεόστεπτοι δεσπότηι σὺν ταῖς ἀνυγούσταις.“ ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἀνάτειλον.“ καὶ ἰο εἰθ' οὕτως λέγουσιν ἀπελατικὸν δρομικὸν ἤχ. π. α'. „τὸ θεοπρόβλητον κράτος τῆς ὑμετέρας δυνάδος, ὁ δεῖνα αὐτοκράτωρ καὶ ὁ δεῖνα ἢ δόξα τῆς πορφύρας, ἐκλάμπαστε ἐπὶ δούλους γνησίους, εὐφραίνοντες, δεσπότηι, τὸν λαὸν ὑμῶν.“ καὶ πάλιν λέγουσιν οἱ κράτται· „ἀνάτειλον τὸ ὀρθόδοξον κράτος.“ ὁ 15 λαὸς ἐκ γ' „ἀνάτειλον.“ οἱ κράτται· „ἀνάτειλον τῶν Ῥωμαίων ὁ πόθος.“ ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἀνάτειλον.“ οἱ κράτται· „ἀνάτειλον ἢ χαρὰ ἡμῶν καὶ δόξα.“ ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἀνάτειλον.“

Doi κράτται· „ἀνάτειλον ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα αὐτοκράτορες Ῥωμαίων.“ φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἀνάτειλον.“ (E.) Τῶν δὲ δε-20 σποτῶν ἀνιόντων ἐπὶ τοῦ καθίσματος καὶ ἰσταμένων ἔμπροσθεν τοῦ σέντζον, κατασφραγιζουσι μετὰ τὸ ἄκρον τῶν χλαυιδίων αὐτῶν, πρῶτον μὲν μέσον, ἤγουν τὸ μεσοδήμιον, ἔπειτα τὸν τοῦ Βενέτου δῆμον· εἰθ' οὕτως τὸν τοῦ Πρασίου, καὶ δὴ τῶν

22. μετὸ cod.

23. μεσοδήμιον cd.

Domini ritus solennes celebrant, dumque thronum conscensuri sunt, actuarius preces instituit, et si Veneti praecipuam dignitatem habent, cantores eorum dicunt: *Exorere, divina maiestas! Prasini: Exorere trinitatis electio! populus ter: Exorere! Cantores: Exoriantur N. N. Augustae Romanorum! populus ter: Exoriantur! Cantores: Exoriantur famuli Domini! populus ter: Exoriantur! Cantores: Exoriantur a Deo coronati Domini cum Imperatricibus! populus ter: Exoriantur! Tunc apelaticum cursorium hymnum toni obl. IV: A Deo firmatum robur utriusque vestrum, N. Imperator et N. gloria purpurae, illustrate radiis vestris vobis servos addictos! exhilarate, Domini, populum vestrum! Cantores iterum: Exorere, robur rectae fidei! populus ter: Exorere! Cantores: Exorere, desiderium Romanorum! populus ter: Exorere! Cantores: Exorere gaudium et gloria nostra! populus ter: Exorere! Cantores: Exorere N. N. Imperator Romanorum! populus clamat ter: Exorere! (V.) Postquam vero Domini in suggestum ascenderunt et ante thronum stant, extrema tunica sua primo populum medium seu in medio constitutum, deinde Venctum, po-*

δεσποτῶν σφραγιζόντων, λέγουσιν οἱ δῆμοι· „ἄγιος, ἄγιος, ἄγιος.” οἱ κράτται „πολλὰ, πολλὰ, πολλὰ” ὁ λαὸς „πολλὰ ἔτη εἰς πολλὰ.” οἱ κράτται· „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα φι-Ed. L. 185
λόχοιστοι, ἐν Θεῷ νικάτε” καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' ὁμοίως. καὶ
δοῖον μέγος ἔχει προτίμησιν, λέγουσιν „οὐράνιε” καὶ ὁ ἀν-
τίς „στέψον νίκαις τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν.” καὶ ὁ ἀντίς „τού-
τους συμβυσιλευσον” καὶ ὁ ἀντίς „ἢ ἔξουσία ἢ ἄνω.” καὶ
ὁ ἀντίς „κοσμοπόδητοι” καὶ ὁ ἀντίς „μιμήσασθε Θεοῦ φι-
λανθρωπίαν.” οἱ Πράσινοι „τὴν ἄνωθεν ἔξουσίαν” καὶ ὁ
10 ἀντίς· „ἡμεῖς δὲ, ὡς στρατόπεδα, πῶς τροπώσωμεν πολεμί-
ους” οἱ Πράσινοι· „τοῦ στέφαντος τοὺς δεσπότης Ῥωμαί-
ων Θεοῦ φυλάττοντας τὴν πίστιν, καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην
δεσποτῶν.” καὶ λέγουσιν οἱ κράτται „πολλὰ, πολλὰ, πολλὰ”
ὁ λαὸς „πολλὰ ἔτη εἰς πολλὰ.” οἱ κράτται· „πολλοὶ ὑμῶν
15 χρόνοι, τὸ πρόβλημα τῆς τριάδος.” οἱ Πράσινοι· „ἢ ἐκλο-
γὴ τῆς τριάδος” ὁ λαὸς ἐκ γ' „πολλοὶ ὑμῶν χρόνοι” οἱ
Πράσινοι· „ἄγιε.” οἱ κράτται· „πολλοὶ ὑμῶν χρόνοι, ὁ
δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα αὐτοκράτορες Ῥωμαίων” ὁ λαὸς ἐκ γ'
„πολλοὶ ὑμῶν χρόνοι.” οἱ κράτται· „πολλοὶ ὑμῶν χρόνοι, οἱ
20 δευτεράποντες τοῦ Κυρίου.” ὁ λαὸς ἐκ γ' „πολλοὶ ὑμῶν χρό-
νοι” καὶ πάλιν λέγουσιν οἱ κράτται· „πόσην χαρὰν ἔχει ἡ
πολιτεία, ὅτι βλέπει τοὺς ἰδίους δεσπότης” φθογγεῖ καὶ ὁ
λαὸς ἐκ γ'· „πολλὴν ἔχει χαρὰν ἡ πολιτεία.” οἱ κράτται·
„ὑμεῖς υπάρχετε ἡ χαρὰ τῶν Ῥωμαίων” ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄ-

5. Pro ἀντίς, h. e. ἀντίος, ed. ubique ἀν τις. 12. φυλάττον-
τες ed.

stremo Prasinum signant, quod dum agunt, factiones acclamant: Sanctus, sanctus, sanctus! Cantores: Multos, multos, multos; populus: Multos annos in multos! Cantores: N. N. Christi amantes, in Deo vincite! populus eadem ter: posta ea factio, quae reliquis antefertur, dicit: Coelestis! respondet altera: Victoriis Imperatores nostros corona! Factio prior: Cum his regnum gere! altera: Potestas suprema. Respondet superior: Orbis desiderium! altera: Divinam clementiam imitami! Prasina: Supremam maiestatem! altera factio: Nos vero, o exercitus, quomodo hostes superabimus? Prasini: Dei, qui Dominos Romanorum coronavit, fidem, et acquitatem dominorum servantes. Porro cantores: Multos, multos, multos! populus: Multos annos in multos! Cantores Multa vobis tempora, propugnaculum trinitatis! Prasini: Electio trinitatis! populus ter: Multa vobis tempora! Prasini: Sancte! Cantores: Multa vobis tempora, N. N. Imperatores Romanorum! populus ter: Multa vobis tempora! Cantores: Multa vobis tempora, famuli Domini! populus ter: Multa vobis tem-

γίε." οἱ κράτται· „ὑμεῖς ὑπάρχετε ὁ πόθος τῶν Ῥωμαίων" ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγίε." καὶ οἶον μέρος ἔχει προτίμησιν, λέγουσιν οἱ τούτου κράτται· „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα φιλό-
 C Χριστοί, ἐν Θεῷ νικᾶτε" καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ', τὸ αὐτὸ δὲ λέγει καὶ ὁ ἀντίς δῆμος, ὁμοίως καὶ ὁ τοῦ λευκοῦ καὶ ὁ τοῦ ῥουσίου, καὶ ἀποκρίνονται ἀμφοτέροι οἱ δῆμοι καὶ λέγουσιν· „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα αὐγουστοὶ τοῦμβηκας." καὶ εἰ μὲν ἔχει ὁ Βένετος προτίμησιν, λέγουσιν οἱ τούτου κράτται· „οἱ τῆς συγκλήτου, ἐγείρεσθε· τοὺς δεσπότας εὐξώμεθα" καὶ ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'· εἰ δὲ ἔχει ὁ Πράσινος τὴν προτίμησιν, λέ-
 10 γουσιν οἱ τούτου κράτται· „οἱ τῶν πεδατουρῶν, ἐγείρεσθε·
 Ms. 132. a τοὺς δεσπότας εὐξώμεθα" καὶ ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ
 κράτται ἔσ· „τῶν φιλοῦντων ἡμῶς πολλὰ τὰ ἔτη" καὶ πάλιν· „τῶν δὲ μισούντων ἡμῶς κακὰ τὰ ἔτη" καὶ ὁ λαὸς ὁμοί-
 Dως ἐκ γ'. (ς.) Ταῦτα δὲ λέγουσιν καὶ οἱ λοιποὶ δῆμοι, καὶ ἵ5
 ἀποκρίνονται πάντες, καὶ λέγουσιν· „ἀπάγξεται ὡς ὁ Ἰουδαῖς ὁ μὴ φιλῶν τοὺς ἰδίους δεσπότας." καὶ ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ τρίτου, καὶ εὐθέως ἀνλεῖ τὸ ὄργανον, καὶ οἶον μέρος ἔχει προτίμησιν, λέγει φωνὴν ἀπὸ κρακτῶν ἤχ. πλ. α'. εὐχαριστοῦμέν σοι, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῷ διασκεδάζοντι βουλάς 20
 Ed. L. 186 ἔθνων καὶ συντριβόριτι πολεμίους, ὅτι ἐμεγάλυνας τὰ θανάμυσιά σου ἐπὶ τὸν λαόν σου, δυνατέ. τοὺς γὰρ ἐχθρούς ἡμῶν ὑποτάξας ἐν τῇ δυνάμει σου, ὕψωσας τὸ κέρασ τῶν πι-

1. Verba: οἱ κράτται· „ὑμεῖς ὑπάρχετε ὁ πόθος τῶν Ῥωμαίων" ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγίε." om. ed. 3. τούτων ed. 9. ἐγείρεσθε· τοὺς δεσπ. εὐξ. R., ἐγείρεσθαι τοὺς δεσπ. εὐξ. cod. et ed. 19. λέγουσι φωνῆς ἀπὸ κράτται ed.

pora. Rursus cantores: *Quanto non gaudio civitas exsultat, dum Dominos suos intuetur!* clamat et populus ter: *Insigni laetitia civitas exsultat.* Cantores: *Vos gaudium Romanorum estis;* populus ter: *Sancte.* Cantores: *Vos estis desiderium Romanorum;* populus ter: *Sancta;* et quaecunque factio reliquis antecellit, eius cantores dicunt: *N. N. Christi amantes, in Deo vincite;* hoc item populus et opposita factio, alba quoque et russa, repetunt, quibus uterque populus respondet et dicunt: *N. N. Augusti, tu vincas!* et si Veneti praecipuam laudem habent, cantores eorum dicunt: *Senatores surgite, Dominis bene precemur;* sic et populus ter. Si vero Prasini maiori dignitate sunt, cantores eorum dicunt: *Pedaturae murorum, resuscitemini, Dominos precemur;* sic etiam populus ter. Cantores: *Multos annos amicis nostris!* et rursus: *Mala tempora inimicis nostris!* sic populus ter. (IV.) Haec etiam reliquae factiones dicunt, quibus omnes hunc in modum respondent: *Ut Iudas olim, suffocetur, qui Dominos suos non amat;* hoc idem populus ter repetit, ac statim orga-

στῶν βασιλέων ἡμῶν πρεσβείαις τῆς τεκούσης σε, ὡς μόνος πολυέλεος." καὶ εἰδ' οὕτως λέγουσιν οἱ κράτται τὸ ἱχάδιον „ναναία" ὁ λαὸς· δοξάζομέν σε, Χριστέ." οἱ κράτται „νανά" ὁ λαὸς „βασιλεῦ τῶν αἰώνων." οἱ κράτται „νανά." 5ῶ λαὸς „μονογενῆ λόγε τοῦ πατρός." οἱ κράτται „ἀναναία." ὁ λαὸς „ὅτι ἐπεσκέψω καὶ ἐφώτισας." οἱ κράτται „νανά." ὁ λαὸς „τὸν λαόν σου." οἱ κράτται „ἄγια." ὁ λαὸς „καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου ἀπῆλλαξας ἡμῶς." οἱ κράτται „ναναία." ὁ λαὸς „καὶ προσήγαγες ἡμῶς." οἱ κράτται „ναναία." ὁ λα- 10ὸς „τῷ Θεῷ καὶ πατρί." οἱ κράτται „ἀναναία." ὁ λαὸς „με-Β σιτεῖα." οἱ κράτται „ἀναναία." ὁ λαὸς „ὡς μόνος παντο- δύναμος." καὶ εἰδ' οὕτως λέγει ὁ λαὸς ἕπας· „πολυχρόνιον ποιῆσει ὁ Θεὸς τὴν ἁγίαν βυσιλείαν." ἰστίον, ὅτι τὰ αὐτὰ λέγει καὶ ὁ ἀντὶς δῆμος. καὶ πάλιν ὁ ἔχων προτίμησιν λέ- 15γει „νιέ." καὶ ὁ ἀντὶς „Θεοῦ." καὶ ὁ ἀντὶς „νίκη" γ'· καὶ εἰδ' οὕτως λέγουσιν οἱ κράτται· „ἄγιε, τρισάγιε, ζωὴν καὶ δόξαν δὸς αὐτοῖς." καὶ πάλιν ὁ ἔχων προτίμησιν λέγει· „ὁ βοηθῶν τοὺς δεσπότας." καὶ ὁ ἀντὶς „εἰς ὁ Θεός." καὶ ὁ ἀντὶς „σὺ αὐτοὺς σῶσον." καὶ ἄλλος „ναὶ Κύριε." ὁμοίως 20καὶ οἱ μικροὶ δῆμοι τὰ αὐτὰ λέγουσι, καὶ ἀποκρίνονται οἱ τῶν μεγάλων δῆμων, καὶ λέγουσιν ἐκ γ'· „τοὺς χρόνους αὐ- C

3. *vidua* ed. *passim*. 10. *μεσιτεία* con. R.

num pulsatur, et quaecunque factio praecipue diligitur et probatur, ea phonam dicit cantorum ore; voce toni obl. I. dicunt: *Gratias tibi, Christe Deus noster, persolvimus, quod consilia gentium dissipas, hostes conteris, et miracula tua in populo tuo, o potentissime, amplificas. Inimicos enim nostros tua potentia subiecisti, cornu fidelium Imperatorum nostrorum munere genitricis tuae, ut solus plenius misericordia, exaltasti.* Postea cantores modulantur: *Nanaia*; populus: *Laudamus te, Christe.* Cantores: *Nana*; populus: *Imperator saeculorum!* Cantores: *Nana*; populus: *Unigenitum Patris verbum!* Cantores: *Ananaia*; populus: *Quod respexisti et illustrasti.* Cantores: *Nana*; populus: *Populum tuum.* Cantores: *Sancta!* populus: *Et potestate tua nos liberasti.* Cantores: *Nanaia*; populus: *Et adduxisti nos.* Cantores: *Nanaia*; populus: *Deo et Patri.* Cantores: *Ananaia*; populus: *Mediatrice.* Cantores: *Ananaia*; populus: *Ut solus omnipotens.* Sic et omnis populus postea dicit: *Aeternam Deus sacram maiestatem esse iubeat!* Eadem quoque altera factio recitat, et quae superior est, dicit: *Fili*, altera: *Dei*; prior: *Victoria* ter. Postea cantores: *Sancte, ter sancte, vitam ipsis et gloriam tribue!* Rursus, quae superior habetur: *Tu, qui Dominos adiuvas!* altera: *Unus Deus!* prior: *Tu ipsos conserva!* altera: *Imo Domine.* Sic et minores populi dicunt, quibus maiores respon-

των πληθυνον." εἰθ' οὕτως λέγονται τὰ τριλέξια καὶ τὰ τετραλέκτα τὰ τῆ ἑορτῆ ἁρμόζοντα, δι' ἣν καὶ τὸ ἵπποδρόμιον ἐγεγόνει.

Ἄκτα ἐπὶ νίκη τῶν ἡνιόχων.

Λέγουσιν οἱ κράκται „πολλὰ, πολλὰ, πολλὰ." ὁ λαὸς 5
 „πολλὰ ἔτη εἰς πολλὰ." οἱ κράκται „καλῶς ἦλθετε, θεοστέ-
 πτων οἱ δοῦλοι." καὶ ὁ λαὸς γ' „καλῶς ἦλθετε." οἱ κρᾶ-
 D κται. „καλῶς ἦλθετε, προβολὴ εὐεργετῶν." καὶ ὁ λαὸς γ'
 Ms. 132, b „καλῶς ἦλθετε." οἱ κράκται. „καλῶς ἦλθετε, οὐράνιε, μετὰ
 νίκης," οἱ Πράσινοι „ὀλύμπιε." καὶ ὁ λαὸς γ' „καλῶς 10
 ἦλθετε." οἱ κράκται. „καλῶς ἦλθετε, ἰκᾶσιε νικήσας," οἱ
 Πράσινοι „ἀνατέλλων." ὁ λαὸς γ' „καλῶς ἦλθετε." οἱ κρᾶ-
 κται. „τὰ ἴσα αἰτούμεθα τῆς ἐκ Θεοῦ νίκης ὑμῶν." οἱ
 Πράσινοι. „τοῦτό ἐστιν ἐκ Θεοῦ νικῆσαι." ὁ λαὸς γ' „κα-
 λῶς ἦλθετε." οἱ κράκται „πολλὰ, πολλὰ, πολλὰ." ὁ λαὸς 15
 „πολλὰ ἔτη εἰς πολλὰ." καὶ ὅτε λαμβάνουσιν οἱ ἡνιόχοι τὰ
 Ed.L. 187 ἑπαθλα, λέγουσιν οἱ κράκται. „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, ἡ ἔν-
 θεος βασιλεία." οἱ Πράσινοι. „ἡ ἐκλογὴ τῆς τριῶδος." ὁ
 λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε." οἱ κράκται. „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, οἱ
 θεράποντες τοῦ Κυρίου." ὁ λαὸς γ' „ἄγιε." οἱ Πράσινοι 20
 „ἄγιε." οἱ κράκται. „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, ὃ δεῖνα καὶ ὃ
 δεῖνα ἀγνοῦσται τῶν Ῥωμαίων." καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „πολλοὶ
 ὑμῖν χρόνοι." οἱ Πράσινοι. „ἄγιε." οἱ κράκται. „πολ-
 16. τὸ ἑπαθλα ed.

dent, et ter dicunt: *Tempora eorum adauge*. Postremo trilexia et tetralecta festo dici, ob quem decursio equestris instituta est, congrua, recitantur.

ACTA IN VICTORIA AURIGABUM.

Dicunt cantores: *Multos, multos, multos!* populus: *Multos annos in multos*. Cantores: *Feliciter venistis, servi a Deo coronatorum!* populus ter: *Feliciter venistis!* Cantores: *Feliciter venistis, a beneficiis principibus promoti!* populus ter: *Feliciter venistis!* Cantores: *Feliciter venisti, o coelestis, cum victoria!* Prasini: *Olympie!* populus ter: *Feliciter venisti!* Cantores: *Feliciter venisti, victor strenue,* Prasini: *Exoriens;* populus ter: *Feliciter venisti.* Cantores: *Precamur, ut similia vestrae ex Deo victoriae nobis eveniant!* Prasini: *Hoc est per Deum vincere;* populus ter: *Feliciter venisti.* Cantores: *Multos, multos, multos!* populus: *Multos annos in multos!* Dum vero aurigae praemia victoriae accipiunt, cantores dicunt: *Longa vobis tempora, divina maiestas!* Prasini: *Electio trinitatis!* populus ter: *Sancte!* Cantores: *Longa*

λοι ὑμῖν χρόνοι, οἱ δεσπότες, σὺν ταῖς ἀγούσαις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις." ὁ λαὸς ἐκ γ' „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι." οἱ Πράσινοι. „ἄγιε." οἱ κράτται. „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι. τὰ τρίτῳ τῷ Ὀυρανίῳ" (οἱ Πράσινοι „τῷ Ὀλυμπίῳ.") καὶ ὁ 5 λαὸς ἐκ γ' „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι." οἱ κράτται. „Κύριε, σῶσον τοὺς δεσπότες Ῥωμαίων" ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον." οἱ κράτται. „τὰ ἴσα, δεσπότες, τῆς νίκης ὑμῶν." ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον." οἱ κράτται. „Κύριε, σῶσον τοὺς ἐκ σοῦ ἐστεμμένους." ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον." 10 οἱ κράτται. „Κύριε, σῶσον τὸ πλοῦτος τῶν ὑπηκόων" ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον." οἱ κράτται. „τὰ ἴσα, δεσπότες, τὰ τῆς συγκλήτου" ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράτται. „τὰς νίκας ὑμῶν πληθύνει ὁ θεὸς λόγος." ὁ λαὸς ἐκ γ' ὁμοίως. οἱ κράτται. „ἢ συγκλητος φιλεῖ ὑμᾶς ἐν ὁμοιοῖα." ὁ λαὸς 15 ἐκ γ' „ἄγιε." οἱ κράτται. „τὰ ἴσα, δεσπότες, τῆς νίκης ὑμῶν κατὰ βαρβάρων." ὁ λαὸς ἐκ γ' ὁμοίως „ἄγιε." οἱ Πράσινοι „ἄγιε." οἱ κράτται. „οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν ἀπολοῦνται θεοκρίτως." ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε." οἱ Πράσινοι „ἄγιε." οἱ 20 κράτται. „τὰ ἴσα, δεσπότες, τῶν στρατοπέδων." ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε." οἱ Πράσινοι „ἄγιε." οἱ κράτται. „καὶ σὺν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ὑμᾶς συνεργήσει." ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε." οἱ Πράσινοι „ἄγιε." οἱ κράτται. „τὰ ἴσα, δεσπότες, τοῦ λε-

10. τὸ πλοῦτος cod.; τὸν πλοῦτον ed.

vobis tempora, famuli Domini! populus ter: *Sancte! Prasini: Sancte!* Cantores: *Longa vobis tempora, N. N. Augustae Romanorum!* populus ter: *Longa vobis tempora!* Prasini: *Sancte!* Cantores: *Longa vobis tempora, Domini, cum Imperatricibus et porphyrogenitis!* populus ter: *Longa vobis tempora!* Prasini: *Sancte!* Cantores: *Longa vobis tempora! Flagitamus Uranio tria numismata!* (Prasini: *Olympio*;) populus ter: *Longa vobis tempora!* Cantores: *Domine, serva Dominos Romanorum!* populus ter: *Domine, serva!* Cantores: *Aequalia, Domini, victoriae vestrae!* populus ter: *Domine, serva!* Cantores: *Domine, serva a te coronatos!* populus ter: *Domine, serva!* Cantores: *Domine, serva divitias obsequentium!* populus ter: *Domine, serva!* Cantores: *Aequalia, Domini, senatui!* populus ter eadem. Cantores: *Victorias vestras verbum divinum augeat!* populus ter eadem. Cantores: *Senatus vos unanimiter amat!* populus ter: *Sancte.* Cantores: *Aequalia victoriae vestrae contra barbaros, Domini!* populus ter eodem modo; Prasini: *Sancte.* Cantores: *Adversarii vestri divino iudicio pereunt!* populus ter: *Sancte!* Prasini: *Sancte!* Cantores: *Aequalia exercitibus, Domini, eveniant!* populus ter: *Sancte!* Prasini: *Sancte!* Cantores: *Similia, Domini, populo vestro!* populus ter:

οὐ ἑμῶν·” ὁ λαὸς ἐκ γ’ „ἄγιε.” οἱ κράται· „ἀπέλθετε
καὶ εὗξασθε τοὺς ἰδίους δεσπότας·” ὁ λαὸς ἐκ γ’ „ἄγιε.”

D (B.) Καὶ μετὰ τὸ ἀπευχαριστῆσαι τοὺς δεσπότας ἀναβι-
νουςιν οἱ ἡνίοχοι εἰς τὸ ὄχημα, καὶ λέγουσιν οἱ κράται ἀπὸ
φθογγῆς „πολλά, πολλά, πολλά·” ὁ λαὸς „πολλά ἔτη εἰς 5
πολλά.” : ἡ εἰθ’ οὕτως λέγουσι τὸν χορευτικὸν ἤχ. δ’ „δύ-

Ms. 133. a ζα τῇ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται· μόνῳ τῷ ποιητῇ τῶν ἀ-
πάντων καὶ χορηγῷ τοῦ ἐλέους ἀγιάζωμεν τὰ χεῖλη, ὑμῶν
ἀνευφημοῦντες, μέγιστοι εὐεργέται, αὐτοκράτορες Ῥωμαίων.
ἄληθῶς γὰρ ἐν ὑμῖν οἱ πιστεύοντες τὰ ἀγαθὰ καθορῶσιν.” 10

Ed. L. 188 ἄλλος· „τίς ἔσχεν εὐεργέτας, ἀγαθοποιούς τοιούτους, φυλά-
τοντας πᾶσι τὸ δίκαιον ἀνθρώποις καὶ ἀνεγείραντας Βενέτων
εὐτυχίαν; Δαβὶδ σὲ ἔχομεν, ἡγαπημένε, οὐ οὐχ εὐρήσει τὸν
ὁμοῖόν σου μετὰ σὲ ἡ πολιτεία.” ἄλλος· „ἡ χαρὰ εἰς τὸ
Βένετον ἐπιλάμπει, ὅτε ἀνατέλλει τὸ θεοπρόβλητον ἄνθος, ὡς 15
οἰκείους περιθύλλον τοὺς Βενέτους· τοῦτο γὰρ κέκτηται ἡ
πολιτεία ἕς εὐτυχίαν καὶ δύξαν τῆς βασιλείας.” ἄλλος· „ὅτε
νικᾷ ὁ δῆμος οὗτος, ὁ βασιλεὺς ἐν πολέμοις σὺν τῇ στρατῷ
εὐτυχεῖ ταῖς νίκαις, καὶ ἐν τῇ πόλει Ῥωμαίων ὑπεραύξει ἡ
εὐθηνία. διὸ αἰτοῦμεν τὸ θεῖον, εἰς τοὺς αἰῶνας ἔχειν τοῖς 20
B Βενέτοις νίκας καὶ δύξαν.” (Γ.) Ἰστέον, ὅτι ἀπὸ τοῦ δευτέ-

1. ἀπέλθετε ed. 2. εὗξασθαι cod. 8. ἐλάτους cod. 11. ἄλλος
h. l. et deinceps R. ex sigla cod., ἄλλο ed. 13. Δαβὶδ R. ex
compendio cod., ὁ δεῖνα ed. 20. εὐθηνία ed. τοὺς Βε-
νέτους ed.

Sancte! Cantores; Abite et Dominis vestris fausta apprecamini!
populus ter: *Sancte!* (II.) Postquam vero felicia omnia Dominis
apprecati sunt, curram aurigae conscendunt, et cantores voce mo-
dulata dicunt: *Multos, multos, multos*; populus: *Multos annos
in multos!* Posthac saltatorium hymnum tunc IV canunt: *Gloria
Deo nostro, quod ita placuit unico omnium creatori et misericor-
diae chorago, sanctificemus labra, vobis acclamantes, maximi
benefici, Imperatores Romanorum. Vere enim in vobis credentes
bona omnia conspiciunt. Alius: Quis tam clementes et beneficos
Dominos unquam habuit, qui omnibus hominibus iustitiam serva-
runt Venetorumque felicitatem promoverunt? Te, dilecte, Davi-
dem habemus, cui post te parem republica non inveniet. Alius:
Gaudium super Venetos resplendet, quando flos a Deo promotus
exoritur, eoque Veneti ut servi incalescunt. Hoc enim republica
ad felicitatem et gloriam imperii nacta est. Alius: Quando hic
populus superior est, Imperator cum exercitu e bellis laetam
victoriam reportat, inque urbe Romana abundantia augetur et
crescit. Quare Deum precamur, ut in saecula Venetis victoriam*

ρου βασιου λέγουσιν οἱ κράται· „νικῆ ἡ πίστις τῶν βασι-
λέων·” ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράται „τῶν ἀγουστῶν”
ὁ λαός· „νικῆ ἡ πίστις τῶν ἀγουστῶν·” οἱ κράται „τῆς
πόλεως·” ὁ λαός· „νικῆ ἡ πίστις τῆς πόλεως·” οἱ κράται
5 „τῶν Βενέτων” (οἱ Πράσινοι „τῶν Πρασίνων·”) ὁ λαός·
„νικῆ ἡ πίστις τῶν Βενέτων·” (οἱ Πράσινοι „τῶν Πρασί-
νων·”) καὶ μετὰ ταῦτα λέγεται ἀπελατικὸν ἤχ. „ἡ τοῦ στέ-
φους ὑμῶν ἑορτὴ ἐλευθερίαν μὴνύει ἀπὸ οὐρανῶν τοῖς ἀν-
θρώποις” καὶ τὰ ἐξῆς. ἄλλος ἤχ. α'. „κἂν θέλω σιγησῶ
10 τῶν τρόπων σου, ἡ χριστότης, οὐκ ἐῖ με. ὁ γὰρ πόθος τὸν
φόβον ἐνικήσας, βιάζεται με εἰς τὴν σὴν εὐφημίαν, αἱ γὰρ C
κατ' ἐναντίων σου εὐτυχίαι ὡς βροντὴ ἐξηγοῦνται εἰς τὰ πέ-
ρατα τῆς οἰκουμένης.” καὶ μετὰ ταῦτα λέγουσι οἱ κράται
ἰχάδιον „ἀνά·” ὁ λαός· „ὄλος ὁ πόθος ὁ τῶν Ῥωμαίων·” οἱ
15 κράται „νανά·” ὁ λαός· „εἰς ὑμᾶς ὀρᾶται, τοὺς εὐεργέτας·”
οἱ κράται „νανά·” ὁ λαός· „τοῦ κίμου γὰρ εὐσεβεία
δεσπόζειτε ὄλος·” οἱ κράται· „νανά·” ὁ λαός· „εἰς δικαίωμα
πρῶτον τὸ φιλάγαθον, κράτος ὑμῶν, δεσπότης.” καὶ μετὰ ταῦ-
τα λέγουσιν οἱ κράται „δοῦλοι·” ὁ λαός· „ἡμεῖς δοῦλοι
20 τῶν βασιλέων” ἐκ γ'. οἱ κράται· „ἰδὲ δοῦλοι ἀγαθῶν βα-
σιλέων·” ὁ λαός ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράται· „ἰδὲ δοῦλοι
ἡμεῖς φιλοῦντες ἄξιός·” ὁ λαός ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράται· D

4. Verba: ὁ λαός· „νικῆ ἡ πίστις τῆς πόλεως·” om. cd. 10. οὐκ
ἐῖ με R., οὐκ εἶμαι cod. et cd. 12. κατεπαύτων cd.
15. ὀρᾶται R., ὀρᾶται cod. et cd. 16. Verba: τοῦ κίμου.—
ὁ λαός· om. cd. 17. δεσπόζειτε R., δεσπύζειτε cod.

gloriamque concedat. (III.) Sciendum est, secundae palmae can-
tores dicere: *Vincit fides Imperatorum*; populus idem ter. Canto-
res: *Augustarum*; populus: *Vincit fides Augustarum*. Cantores:
Urbis; populus: *Vincit fides urbis*. Cantores: *Venetorum*, (Prasini:
Prasinorum); populus: *Vincit fides Venetorum*; (Prasini: *Prasinorum*).
Postea apelaticum canitur: *Solennis memoria coronationis vestrae*
hominibus libertatem coelitus commemorat etc. Alius tono I: *Eti-*
amsi mores tuos tacere velim, Christianus coetus, id non permit-
titur: desiderium enim, metu superato, ad celebrandas laudes tuas
me excitat: felices armorum tuorum successus contra hostes tuos,
ut fulmen, ad terminos orbis resonuit. Postea cantores modulan-
tur: *Nana*; populus: *Totum desiderium Romanorum*. Cantores:
Nana; populus: *Ad vos beneficos respicit.* Cantores: *Nana*; po-
pulus: *Nam per pietatem omnem mundum gubernamini.* Canto-
res: *Nana*; populus: *In primam iustitiam boni amantem, ma-*
iestas vestra, Domini. Postea cantores dicunt: *Servi*; populus:
Nos servi Imperatorum, ter. Cantores: *Servi bonorum Imperato-*
rum; sic populus ter. Cantores: *Servi sumus, qui vos ex merito*

- Ms. 133. b, „δοῦλοι“ ὁ λαός „ἡμεῖς δοῦλοι τῶν βασιλέων“ ἐκ γ'. οἱ κρᾶκται „ἡμεῖς“ ὁ λαός „τῶν βασιλέων.“ (Δ.) Ἰστέον, ὅτι οἱ σταυροφόροι ἀπὸ τῶν δ' δῆμων κατέρχονται, καὶ οἱ μὲν τοῦ Βενέτου καὶ τοῦ λευκοῦ διὰ τοῦ καμποῦ τοῦ Βενέτου κάμπτοντες, εἰσέρχονται εἰς τὸ στάμα, οἱ δὲ τοῦ Πρασίνου καὶ τοῦ ῥουσιῶν διὰ τοῦ καμποῦ τοῦ Πρασίνου κάμπτοντες, εἰσέρχονται εἰς τὸ στάμα. χρῆ εἶδέναι, ὅτι τῇ ἡμέρᾳ τῶν βοτῶν ἀπὸ
- Ed. L. 189 τοῦ δευτέρου βυτίου κατέρχονται ἀπὸ τῶν δ' δῆμων οἱ σταυροφόροι, βυστάζοντες τοὺς ἐξ ἀνθέων πεπλεγμένους σταυρούς, καὶ ἴστανται εἰς τὸ στάμα. οἱ δὲ κούρσωρες αἶροντες τοὺς 10 σταυρούς, ἀναφέρουσι πρὸς τοὺς δεσπότας, καὶ εὐθέως λέγουσι τὰ ἄκτα. οἱ κρᾶκται „ὁ ζωοποιὸς σταυρὸς, βοήθησον τοὺς δεσπότας“ φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε.“ οἱ κρᾶκται „ἐν τούτῃ ἐστέψθητε, εὐεργέται“ ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε.“ οἱ κρᾶκται „ἐν τούτῃ βασιλεύετε καὶ νικᾶτε“ 15 λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε.“ οἱ κρᾶκται „ἐν τούτῃ βασιλεύετε τὰ ἔθνη πάντα.“ ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε.“ τοῦ δὲ ὄργανου τρισαγιάζοντος, λέγουσιν οἱ κρᾶκται „τρισάγιε, βοήθησον τοὺς δεσπότας“ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' ὁμοίως. Ἰστέον, ὅτι, εἰ μὲν οὐκ ἔστι Βδειλῆς, δίδονται τὸ πρῶτ', εἰ δὲ ἔστι δειλῆς, δίδονται δειλῆς. 20

Ἵσα δεῖ τελεῖν εἰς τὸ δειλιῶν ἱπποδρομίον.

Ἐνίοιτων τῶν δεσποτῶν κατὰ τὸν τύπον καὶ τὴν ἀκο-

19. οὐκέτι ed.

amant; eadem populus ter. Cantores: *Servi*; populus ter: *Nos Imperatorum servi*. Cantores: *Nos*; populus: *Imperatorum*. (IV.) Sciendum est, crucigeros a quatuor factionibus descendere, et Venetae quidem albaeque per curvaturam Venetae ad stationem venire, Prasiniae autem et russae per curvaturam Prasiniae declinantes, ad stationem se recipere. Die vero votorum crucigeri quatuor factionum post secundam palmam a quatuor factionibus descendunt, e floribus contextas cruces gestantes, inque statione consistunt. Cursores vero cruces sublatis ad Dominos ferunt, statimque cantores dicunt: *Cruce vivifica, Dominis opem fer!* clamat et populus ter: *Sancte!* Cantores: *In hac, benefici, coronati estis*; populus ter: *Sancte*. Cantores: *In hac imperatis et vincitis!* populus ter: *Sancte!* Cantores: *In hac omnibus populis dominabimini!* populus ter: *Sancte!* Organo vero trisagium modulante, cantores dicunt: *Ter sancte, Dominis auxilium fer*; sic etiam populus ter. Sciendum est, si vesperae nulli sunt ludi, praemia mane dari, si vero vesperae sunt, etiam vesperi distribui.

OBSERVANDA IN VESPERTINA EQUORUM DECURSIONE.

Postquam Domini eo ritu ac more, qui in matutina decursione

λουθείαν τὴν προΐνῃν ἐπὶ τοῦ καθίσματος καὶ ἵσταμένων ἐμπροσθεν τοῦ σέπτερον, κατασφραγίζουσι μετὰ τὸ ἄκρον τῶν χλανιδίων αὐτῶν τρίτον, καθὼς ἐν τῇ προῶτ̄ προειρηξαμεν. καὶ δὴ τῶν δεσποτῶν σφραγίζόντων, λέγουσιν οἱ δῆμοι „ἄγι-C 5ος, ἄγιος, ἄγιος” φθογγεὶ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ’ „ἄγιος.” οἱ κρύκται „πολλὰ, πολλὰ, πολλὰ.” ὁ λαὸς „πολλὰ ἔτη εἰς πολλὰ” καὶ τὰ λοιπὰ, καθὼς καὶ ἐν τῇ προῶτ̄ εἴρηται. καὶ εἰ μὲν ἔχουσιν οἱ Δένετοι προτίμησιν, λέγουσιν οἱ κρύκται φωνὴν ἤχ. δ’ ἰχάδιον „ἀνανά.” ὁ λαὸς „δοξάζομέν σε, 10 Χριστέ.” οἱ κρύκται „νανά.” ὁ λαὸς „βασιλεῦ τῶν αἰώνων.” οἱ κρύκται „νανά.” ὁ λαὸς „μονογενῆ λόγος τοῦ πατρός.” οἱ κρύκται „ἀνανάγια” ὁ λαὸς „ὅτι ἐπεσκέψω καὶ ἐφώτισας.” οἱ κρύκται „νανά” ὁ λαὸς „τὸν λαὸν σου.” οἱ κρύκται „ἄγια” καὶ ὁ λαὸς „καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου ἀπῆλλαξας ἡ- 15 μας.” οἱ κρύκται „ἀνάνια” ὁ λαὸς „καὶ προσήγαγες ἡμῶς.” Ms. 134. a οἱ κρύκται „ἀνανάια” ὁ λαὸς „τῇ Θεῷ καὶ πατρί.” οἱ κρύκται „ἀνανάια” ὁ λαὸς „μεσιτεῖα.” οἱ κρύκται „ἀνανάια” ὁ λαὸς „τῶν πιστῶν βασιλέων ἡμῶν.” οἱ κρύκται „ἀνανάια” ὁ λαὸς „ὡς μόνος παντοδύναμος.” καὶ πάλιν λέγουσιν οἱ 20 κρύκται ἰχάδιον ἤχ. π. δ’ „νανά” ὁ λαὸς „ὄλος ὁ πόθος τῶν Ῥωμαίων.” οἱ κρύκται „ἄγια.” ὁ λαὸς „εἰς ὑμᾶς ὀρᾷται, τοὺς εὐσεβέτας.” οἱ κρύκται „νανά” ὁ λαὸς „τοῦ κύμιου γὰρ εὐσεβεῖς δεσπόζετε ὄλος, εἰς φιλάγαθον κρύκος

9. φωνὴν R. ex sigla cod., φθογγῆ ed. 21. δράτε cod. et ed. 23. εὐσεβεία δεσπόζεται cod. et ed. Vid. supra p. 323, 17.

observatur, ad suggestum ascenderunt et ante thronum constitere, extrema tunica sua, ut in matutina, ter populum signant. Quod dum faciunt, factiones dicunt: *Sanctus, sanctus, sanctus*; clamat et populus ter: *Sanctus!* Cantores: *Multos, multos, multos!* populus: *Multos annos in multos* cct., ut de matutina decursione supra diximus. Sique Veneti maiori loco habentur, cantores voce toni IV modulantur: *Anana*; populus: *Laudamus te, Christe*. Cantores: *Nana*; populus: *Rex saeculorum*. Cantores: *Nana*; populus: *Unigenitum Patri verbum!* Cantores: *Ananaia*; populus: *Quod respexisti et illustrasti*. Cantores: *Nana*; populus: *Populum tuum*. Cantores: *Sancta*; populus: *Et in potestate tua nos liberasti*. Cantores: *Ananaia*; populus: *Et nos adduxisti*. Cantores: *Ananaia*; populus: *Deo et patri*. Cantores: *Ananaia*; populus: *Mediatrix!* Cantores: *Ananaia*; populus: *Fidelium Imperatorum nostrorum*. Cantores: *Ananaia*; populus: *Ut solus omnipotens*. Rursus cantores voce toni obliqui quarti modulantur: *Nana*; populus: *Unicum desiderium Romanorum!* Cantores: *Sancta!* populus: *In vos, o benefici, intuetur!* Cantores: *Nana*; populus: *Pietate enim univer-*

Ed.L. 190 ὑμῶν, δεσπότηι." ἄλλος ἤχ. δ'· „κἂν θέλω σιγήσαι τῶν τρόπων σου, ἢ χριστότης, οὐκ ἔα με" καὶ τὰ ἐξῆς. εἰ δὲ ἔχει ὁ Πράσινος προτίμησιν, λέγει φωνὴν ἤχ. π. δ'· „εὐχαριστοῦμέν σοι, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῇ διασκεδάζοντι βουλάς ἐθνῶν" καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ πάλιν λέγουσι τροπάριον, ἤχ. δς αὐτός· „πληροφορῶ τὸ θεῖον ἐν πᾶσιν ὄντως καὶ τὸ εὐσεβὲς ὑμῶν, εὐεργέται· οὐκ ἔχει ἄλλην ἢ ψυχὴ ἡμῶν θεραπείαν, εἰ μὴ τὸ βλέπειν ὑμᾶς, τοὺς δεσπότης τῆς οἰκουμένης." ἄλλος ἤχ. δ'· „τὸ ὑμέτερον κράτος, φιλόχριστοι, θεοπρόβλητοι εὐεργέται, ἐκ Θεοῦ καταλάμπεται ἀληθῶς καὶ οὐκ ἐξ ἰσθμῶν ἀνθρώπων, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα ἀγαλλίαμα τῶν Βενέτων." Β εἰθ' οὕτως λέγουσιν οἱ κράκται· „ἡμεῖς δοῦλοι τῶν βασιλέων" ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράκται· „ἰδὲ δοῦλοι εὐσεβῶν βασιλέων" ὁ λαὸς ὁμοίως. οἱ κράκται „δοῦλοι." ὁ λαὸς „τῶν βασιλέων." οἱ κράκται „δοῦλου" ὁ λαὸς „τῶν βασι-15 λέων." (B.) Ἰστέον, ὅτι ἀπὸ νίκης λέγονται τὰ προῤῥηθέντα ἄκτα τῆς νίκης τῶν ἡνιόχων πρωτῆ. χορὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι ἀπὸ τοῦ δευτέρου βαιῖου κατέρχονται ἀπὸ τῶν δ' δήμων οἱ σταυροφόροι, βασιάζοντες τοὺς ἐξ ἀνθέων πεπλεγμένους σταυροῦς, καὶ ἴστανται εἰς τὸ σιμίμα οἱ κούρσορες, αἶροντες τοὺς20 τοιούτους σταυροῦς ἀναφέρουσι πρὸς τοὺς δεσπότης, καὶ εὐθιῶς λέγουσι τὰ ἄκτα. οἱ κράκται· „ὁ θεῖος τύπος, βοή-

2. ἔαμαι cod. et ed. Vid. p. 323, 10. 3. φωνῆ ed.

so orbi dominamini, in robur vestrum boni studiosum, Domini. Alius tono IV: Etiam si virtutes tuas tacere vellem, coetus Christianus, id non licet et reliqua. Si vero Prasiini praeicipuam laudem retulere, voce toni obliqui IV dicunt: Gratias tibi, Christe Deus noster, agimus, qui consilia gentium dissipasti et cetera. Rursus troparium eodem tono canunt: Divinitati in omnibus conspicuae vestraeque pietati, Domini, confirmo: anima nostra haud uliam medelam habet, quam si vos, Dominos universi, intueatur. Alius tono IV: Potestas vestra, Christi amantes aequae Deo promoti et benefici principes, a Deo certe, non per homines, resplendet, N. N. voluptas et gaudium Venetorum. Postea cantores dicunt: Nos servi Imperatorum; populus eadem. Cantores: Ecce servi piorum Imperatorum! populus similiter. Cantores: Servi; populus: Imperatorum. Cantores: Servi; populus: Imperatorum. (II.) Post victoriam acta victoriae aurigarum matutinae recitantur. Post secundam vero palmam crucigeri a quatuor populis descendant, cruces e floribus contextas portantes, in statione vero cursores adsumt, hasque cruces sumunt, iisque ad Dominos allatis, statim acta recitant. Cantores: Divina imago, Dominis auxiliare! eadem populus ter. Cantores: In hac, munifici principes, coronati estis! sic populus ter. Cantores: In hac imperatis et vincitis; sic populus ter. Cantores:

θησον τοὺς δεσπότης" ὁ λαὸς ἐκ γ' ὁμοίως. οἱ κράτται·
 „ἐν τούτῃ ἐστέφθητε, οἱ εὐεργέται" ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'.
 οἱ κράτται· „ἐν τούτῃ βασιλεύετε καὶ νικᾶτε" καὶ ὁ λα-
 ὸς ἐκ γ' ὁμοίως. οἱ κράτται· „ἐν τούτῃ ὀλέστε τὰ ἔθνη
 ὅλα" καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' ὁμοίως. τοῦ δὲ ὄργανου τρισα-
 γιάζοντος, λέγουσιν οἱ κράτται· „τριαγίε, βοήθησον τοὺς
 δεσπότης" καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' ὁμοίως. Ἰστέον, ὅτι πάντα τὰ
 ἱπποδρόμια, τὰ τε πρῶτ' καὶ δεύτῃ, τοῦτον τὸν τύπον καὶ
 ταύτην ἔχουσι τὴν τάξιν. τὰ γὰρ αὐτὰ ἄκτα καὶ αὐταὶ αἱ D
 10 εὐφημίαι καὶ αἱ ἄλλαι ἅπασαι ἀκολουθίαι αἱ προῤῥηθεῖσαι
 φυλάττονται.

Ὅσα δεῖ τελεῖσθαι, μικροπανίτου μέλλοντος γίνεσθαι φακτιο- Ms. 134. b
 γαρίου.

Ἰππικοῦ ἀγομένου, καὶ ἀνδραγαθοῦντος τὸ πρῶτον βαῖον
 15 μικροπανίτου ἡνιόχου, δηλοῦ ὁ βασιλεὺς τῷ δήμῳ, ὡς ὅτι
 „αἰτήσασθε τὸν ὁ δεῖνα εἰς φακτιονάριον," καὶ εὐθέως λέ-
 γουσι οἱ κράτται· „δεσπότης τῆς οἰκουμένης, δεξασθε Βενέ-
 τους παρακλιούντας" φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „ἄγιε." Ed.L. 191
 οἱ κράτται· „ὡς δοῦλοι τοιμῶμεν παρακαλέσαι" καὶ ὁ
 20 λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε." οἱ κράτται· „μετὰ φόβον δυσωποῦ-
 μεν τοὺς δεσπότης" καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε." οἱ κρά-
 τται· „ἀνεξικίκως παρακλήθητε οἱ εὐεργέται" φθογγεῖ
 καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε." οἱ κράτται· „εἰς τὴν δέησιν τῶν

9. αἱ om. ed. 16. αἰτήσασθαι ed.

In hac omnes populos pessum dabitur; sic et populus ter. Organo vero trisagium modulante, cantores dicunt: Ter sancte, Dominos adiuvate; sic et populus ter. Ceterum omnia spectacula equestris, tum matutina, tum vespertina, hoc ritu hisque ceremoniis celebrantur: eadem enim acta, eadem acclamationes et ceterae cerimoniae omnes supra expositae observantur.

OSERVANDA, CUM MICROPANITA FACTIONARIUS INSTITUI DEBET.

Actis circensibus, et auriga micropanite prima palma potito, Imperator populo edicit, ut N. factionarium expetant, quo facto, cantores: *Domini orbis, exaudite Venetos precantes!* populus ter: *Sancte.* Cantores: *Ut servi rogare audemus;* populus ter: *Sancte.* Cantores: *Cum timore Dominos intuemur;* populus ter: *Sancte.* Cantores: *Non iniuria benefici principes invocamini;* clamat et populus ter: *Sancte.* Cantores: *Ad preces servorum vestrorum Venetorum;* populus ter: *Sancte.* Cantores: *Secundarium factionarium*

δούλων ὑμῶν Βενέτων" ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε." οἱ κράτται· „τὸν δευτέρου αἰτούμεθα εἰς φακτιονάριον" καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε." οἱ κράτται· „Κύριε, σῶσον τοὺς δεσπότας Ῥωμαίων" ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον." οἱ κράτται· „Κύριε, σῶσον τοὺς ἐκ σοῦ ἐστεμμένους" ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε σῶσον." οἱ κράτται· „Κύριε, σῶσον τοὺς δεσπότας σὺν ταῖς ἀγούσαις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις" καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' Β. „Κύριε, σῶσον." καὶ εἰθ' οὕτως λέγουσιν οἱ κράτται· ἄλλην μίαν αἴτησιν ἔχομεν οἱ δούλοι ὑμῶν" ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον." οἱ κράτται· „φακτίονα, δεσπόται, τῷ ὁ δεῖ-10 να" ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον." (B.) Τοῦ δὲ βασιλέως παρασχόντος τὴν χρυσὴν βούλλαν, ἤγουν τὸν φακτίονα, νεύει ὁ ἀκτουάριος μετὰ τῆς χειρὸς τῷ δήμῳ· οἱ δὲ νοοῦσιν, ὅτι παρέσχε τὸν φακτίονα ὁ βασιλεύς. ὁ δὲ ἀκτουάριος ὀψικευόμενος ὑπὸ τῶν κουρσώρων, δηλονότι ἐνὸς κούρσωρος ἐμ-15 προσθεν τοῦ ἀκτουαρίου περιπατοῦντος καὶ ἐπληρομένη χειρὶ τὴν βούλλαν βαστάζοντος. ὁ δὲ ἀκτουάριος ταύτην αἴρων Ἐὰπὸ τοῦ κούρσωρος, ἐπιδίδει αὐτὴν τῷ μέλλοντι γίνεσθαι φακτιοναρίῳ. ὁ δὲ ταύτην ἀσπαζόμενος καὶ τοῖς ὄμμασιν ἐπιθίς, ἐπιδίδει πάλιν τῷ ἀκτουαρίῳ. ὁ δὲ ἀκτουάριος ταύ-20 τὴν ἐπὶ τὸ ψῦας αὐτοῦ ἐπιδένει, καὶ εὐθέως ἀπὸ τοῦ δήμου λέγουσιν οἱ κράτται· „τὰ τρία, δεσπόται, τοῦ φακτιόνος" ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον." οἱ κράτται „Κύριε, σῶσον. τὴν Μ. 135. ἀντίληψιν τῶν Βενέτων" καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον." οἱ κράτται· „Κύριε, σῶσον. τὴν ἀνακαίνησιν τῶν αἰτησίων" 25

18. ἐπιδίδει cd. h. l. et mox. 21. ἐπὶ τῆν ψ. ed. ἐπιτεί-
γει ed. 23. σῶσον τὴν ἀντ. et mox σῶσον τὴν ἀνακτ. ed.

*petimus; populus ter: Sancte. Cantores: Domine, serva principes Romanorum! populus ter: Domine, serva. Cantores: Domine, serva Imperatores cum coniugibus et porphyrogenitis; populus ter: Domine, serva. Postea cantores: Unum adhuc servi vestri precamur: populus ter: Domine, serva. Cantores: Factionem, Domini, N.; populus ter: Domine, serva. (H.) Imperatore autem auream bullam seu factionem tradente, actuarius manu populo signum dat, unde cognoscit, factionem Imperatorem dedisse. Actuarius vero, a cursoribus stipatus, uno scilicet ante ipsum procedente clataque manu bullam portante, hanc a cursore sumtam factionario futuro tradit, qui eam, postquam osculatus est oculisque admovit, actuario reddit. Is eam lumbis suis imponit, ac statim cantores factionis dicunt: *Tria, Domini, factionis!* populus ter: *Domine, serva.* Cantores: *Domine, serva. Munus Venetorum!* populus ter: *Domine, serva!* Cantores: *Domine,**

ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „Κύριε, σῶσον.” οἱ κράται. καὶ ὅτε λάβῃ ὁ βουλλωθεὶς φακτιονάριος τὰ ἔπαθλα, λέγει ὁ δῆμος „ἀπέλθατε καὶ εὐξασθε τοὺς ἰδίους δεσπότας,” καὶ εὐθέως ἀνέρχεται εἰς τὸ ἴδιον ἄρμα, καὶ σώσει κατὰ τὸν τύπον, ἧστοι χορεύει, καθὼς εἰδίσται ἀπὸ νίκης.

D

Ἄκτα, μέλλοντος γίνεσθαι δευτέρου ἡνίοχου.

Λέγουσιν οἱ κράται. „δεσπότης τῆς οἰκουμένης, δέξασθε Βενέτους παρακαλοῦντας.” φθογγεὶ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ’ „ἄγιο” καὶ τὰ ἐξῆς, καθὼς καὶ ἐν τῇ φακτιοναρίῳ προείρηται. πλὴν ἀντὶ τοῦ „τὰ τρίτα, δεσπότης, τοῦ φακτιόνος,” λέγουσι. „τὰ τρίτα, δεσπότης, τὰ τοῦ δευτέρου.” χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι, εἰ μὴ ἔστιν ὁ ἡνίοχος βουλλωμένος, εἰς σκευὸς οὐκ ἀνέρχεται, ἵνα σάξῃ ἀπὸ τοῦ βυθίου.

Ὅσα δεῖ παραφιλίτειν, βηγαρίου ζωννυμένου.

Ed.L. 192

15 Ἀγομένου τοῦ ἵππικου καὶ ἐπιτυγχάνοντος τοῦ ἡνίοχου οἰουδῆποτε μέρους τῇ πρώτῃ βυίῃ, ὡς εἰσέρχεται λαβεῖν τὰ ἔπαθλα, μηνύει διὰ τοῦ κούρσωρος τὸν ἀκτουάριον, λέγων „ἡνίοχον θέλω ζῶσαι.” ὁ δὲ ἀκτουάριος ἀναφέρει τῇ βασιλεῖ, καὶ κελεύοντος τοῦ δεσπότητος ζωσθῆναι τὸν βηγάριον, εἰσέρχεται ὁ μέλλων γίνεσθαι βηγάριος, καὶ πίπτων ἐπὶ τῆς

3. ἀπέλθετε ed. 11. τὰ ante τοῦ om. ed. 12. βουλλώμενος ed. 16. βατ̄ cod.

serva. Renovationem precum! populus ter: *Domine, serva.* Dumque factionarius bulla institutus, praemia victoriae accipit, populus dicit: *Abite et fusta Dominis vestris apprecamini.* Tunc ad currum suum abit et tripudiat seu saltat, ut post victoriam mos est.

ACTA, QUANDO SECUNDARIUS AURIGA CONSTITUENDUS EST.

Cantores dicunt: *Domini orbis, exaudite Venetos precantes!* clamat et populus ter: *Sancte!* et reliqua, uti supra de factionario notatum: praeterquam quod pro: *Tria, Domini, factionis!* dicant: *Tria, Domini, secundarii!* Quodsi vero auriga bulla institutus non est, currum non ascendit, ut post palmam saltet.

OBSERVANDA, CUM BIGARIUS ZONA DONATUR.

In decursione equestri cum prima palma auriga, cuiuscunque factionis sit, particeps factus est et, praemia certaminis accepturus, intrat, per cursorem actuarium admonet, ac dicit: *Aurigam cingere volo.* Hoc actuarium ad Imperatorem refert, qui postquam bigarium cingi iussit, futurus bigarius intrat, et se in terram prosternens

γῆς, κρατεῖ τούς πόδας τοῦ πρώτου ἡνίοχου· οἱ δὲ ἡνίοχοι λαμβάνοντες τὰ ἔπαθλα, ἐξέρχονται καὶ ἵστανται κατέναντο Β τοῦ δήμου, κατασφραγίζοντες τούς δεσπότας. κρῶζοντος δὲ τοῦ δήμου πρὸς τὸν βασιλέα τὰ ἄκτα τῶν ἐπάθλων τῆς νίκης, ἀποστέλλουσιν οἱ δεσπότες τὰ ἔπαθλα τοῖς ἡνίοχοις, δη-5 λονότι ἐξωθεν αὐτῶν ἵσταμένων ἀντικρὺ τῶν δήμων. καὶ εἰδ' οὕτως λέγει ὁ δῆμος πρὸς τούς ἡνίοχους „ἀπέλθετε καὶ εὐξασθε τούς δεσπότας.” καὶ ἀπερχομένων αὐτῶν πάλιν εἰς τὸ στάμα, εἰσέρχεται μετ' αὐτῶν ὁ βηγάριος, καὶ πιπτόντων τῶν ἡνίοχων, πίπτει καὶ ὁ βηγάριος, καὶ κρατῶν τὸν πύδαυ τοῦ φακτιοναρίου μετὰ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, μετὰ τῆς δεξιᾶς κατασφραγίζει, ὁ δὲ ἐπιστάτης ἵσταται εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Ms. 135. b φακτιοναρίου. ἀπολύει δὲ ὁ βασιλεὺς τούς ἡνίοχους, καὶ ἀναβαίνουσιν εἰς τὸ ἄρμα, καὶ σάσσοντες ἦτοι χορευόντες κάμπτουσι, καὶ ἀπερχόμενοι πρὸς τὸν ἴδιον δῆμον, κατασφραγί-15 ζουσι καὶ ἀναχωροῦσιν, ἀπίοντες πρὸς τὰ κύκελλα. μένει δὲ ὁ ἐπιστάτης μετὰ τοῦ βηγαρίου εἰς τὸ στάμα, ἱστάμενοι δροθοὶ καὶ κατασφραγίζοντες. (B.) Ὁ δὲ βασιλεὺς κελεύει δοθῆναι αὐριγάριον τὸ λεγόμενον δημόσιον καὶ κασσίδιον ἀργυροῦν σεμνὸν καὶ τὸ ζωστόν. κατερχομένου δὲ τοῦ ἀκτουα-20 ρίου καὶ ὀψικευομένου ὑπὸ πάντων τῶν κουρσώρων, δηλονότι τριῶν κουρσώρων, βασταζόντων, τοῦ μὲν τὸ αὐριγάριον, ὅπερ D ἐστὶ τὸ δημόσιον, τοῦ δὲ τὸ κασσίδιον, τοῦ δὲ τὸ ζωστόν. εἶτα ἐπιδίδει ὁ ἀκτουάριος τὸ μὲν αὐριγάριον εἰς τὰς χεῖρας

7. ἀπέλθετε ed.
ἐπιδίδει ed.

11. χεῖραν cod.

12. σφραγίζει ed.

24.

primi aurigae pedes amplectitur, aurigae vero, acceptis praemiis, discedunt et ante factionem, cruce Dominos signantes, subsistunt. Populo autem, quae in praemiorum distributione recitari solent, acta recitante, Domini aurigis, foris scilicet ante factionem stantibus, praemia mittunt. Tunc populus ad aurigas: *Discedite et Dominis laeta apprecamini*; quibus ad stationem rursus abeuntibus, bigarius cum ipsis intrat, et procidentibus aurigis, ipse quoque procumbit, ac sinistra manu factionarii pedem tenens, dextra signal, praefecto ad dextram factionarii constituto. Aurigae, ab Imperatore dimissi, cursus conscendunt, ac saltantes seu tripudiantes deflectunt, ad suam factionem reversi, eam signant, et ad cancellos in discessu se recipiunt. Praefectus et bigarius in statione recti stantes ac signum facientes, remanent. (II.) Imperator aurigarium, quod et δημόσιον seu publicum appellatur, cassidem argenteam pretiosam ac cingulum afferri iubet: acturarius vero abit, ab omnibus cursoribus, tribus scilicet, quorum unus aurigarium seu δημόσιον, secundus cassidem, tertius cingulum gestat, stipatus. Aurigarium bigario in manum tradit, cassidem capiti im-

αὐτοῦ· τὸ δὲ κασσίδιον ἐπιτίθεισιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ,
καὶ τὸ ζωστὸν ζωγγύει εἰς τὰ μέσσω αὐτοῦ, καὶ εἰθ' οὕτως
λέγει ὁ δῆμος τὰ ἄκτα „πολλὰ, πολλὰ, πολλὰ” ὁ λαὸς „πολ-
λὰ ἔτη εἰς πολλὰ.” οἱ κράτται· „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, ἡ ἐκ-
5 ἄλογη τῆς τριάδος” φθογγεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε.” οἱ
κράτται „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, οἱ θεράποντες τοῦ Κυρίου;”
ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε.” οἱ Βένετοι· „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι.” οἱ
κράτται· „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα αὐτοκρα-
τορες Ῥωμαίων.” ὁ λαὸς ἐκ γ' „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι.” οἱ Ed.L. 193
10 κράτται· „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, δεσπότες, σὺν ταῖς ἀγού-
σταις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις.” ὁ λαὸς ἐκ γ' „πολλοὶ ὑ-
μῖν χρόνοι.” οἱ κράτται· „ὁ δεῖνα σὺ εὐτυχεῖς εἰς τὸν δῆ-
μον τοῦτον.” ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε.” οἱ κράτται· „στεφάν-
15 ον, δεσπότης, τῷ βηγαρίῳ.” καὶ εἰθ' οὕτως ἀποστέλλουσιν
αὐτῷ στεφάνιον καὶ ἱμάτιον, καὶ πάλιν λέγουσιν οἱ κράτται·
„Κύριε, σῶσον τοὺς δεσπότες Ῥωμαίων” ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύ-
ριε, σῶσον.” οἱ κράτται· „Κύριε, σῶσον τοὺς δεσπότες
σὺν ταῖς ἀγούσταις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις” ὁ λαὸς ἐκ
γ' „Κύριε, σῶσον.” εἶτα λέγουσι πάντες ὁμοῦ πολυχρόνιον.
20 ὁ δὲ βηγάριος κατασφραγίζει τρίτον τοὺς δεσπότες, καὶ προσ-
κυνῶν ἀπευχαριστεῖ, καὶ ἐξέρχεται μετὰ τοῦ ἐπιστάτου ἕως Β
τῆς δάφνης, εἶτα ὁ βηγάριος ἀπέρχεται ἐπὶ τὸν δῆμον, καὶ
κατασφραγίζων τρίτον εἰς τὸν δῆμον, ἀνέρχεται εἰς τὰ κάγ-
κελλα, καὶ προσκυνεῖ τὸν φακτιονάριον καὶ ὄλους τοὺς ἡμιό-
25 χους τῶν δύο μερῶν καὶ τὸν τριβούνον.

ponit, cingulo cum in medio accingit, factione inter haec acclamante:
Multos, multos, multos; populus: *Multos annos in multos*. Cantores: *Multa vobis tempora, a trinitate electi!* Clamat et populus ter: *Sancte!* Cantores: *Multa vobis tempora, famuli Domini!* populus ter: *Sancte!* Veneti: *Multa vobis tempora!* Cantores: *Multa vobis tempora, N. N. Imperatores Romanorum!* populus ter: *Multa vobis tempora!* Cantores: *Multa vobis tempora, Domini, cum Imperatricibus et porphyrogenitis!* populus ter: *Multa vobis tempora!* Cantores: *Tu feliciter in hoc populo rem agas*; populus ter: *Sancte*. Cantores: *Corollam, Domini, bigario!* et statim corollam ac vestem ipsi mittunt. Rursus cantores: *Domine, serva Dominos Romanorum!* populus ter: *Dominè, serva!* Cantores: *Domine, serva principes cum Augustis coniugibus et porphyrogenitis!* populus ter: *Domine, serva!* Postremo omnes simul dicunt: *In multos annos etc.* Bigarius vero ter Dominos signat, flexoque genu ipsis gratias agit, deinde cum praefecto ad daphnen, inde ad factionem abit, qua ter signata, ad cancellos ascendit, factionarium omnesque duarum factionum aurigas et tribunum adorans.

Ms. 136. a

Ἄκτα, ἐπινηκίων θριαμβευομένων ἐπὶ τοῦ ἵπποδρομίου.

„Δόξα Θεῷ τῷ δεσπότη πάντων, δόξα τῷ κτίσῃ καὶ
 C δημιουργῷ τῶν ὄλων. δόξα Θεῷ τῷ θριαμβεύσαντι τοὺς τῆς
 Ἰλαρο. δόξα Θεῷ τῷ παμβασιλεῖ τῶν αἰώνων. δόξα Θεῷ
 τῷ ἐνισχύσαντι βασιλεῖς τοὺς ὀρθοδόξους. δόξα Θεῷ τῷ ἐ-5
 πιβλέσαντι ἐφ' ἡμῖν φιλανθρωπῶς. δόξα Θεῷ τῷ πατάζαν-
 τι Ἰσραηλῆτας τοὺς χριστομάχους. δόξα Θεῷ τῷ ῥυσαμένῳ
 ἐξ ἐχθρῶν τοὺς αἰχμαλώτους. δόξα Θεῷ τῷ πορθήσαντι τὰς
 πόλεις τῶν Ἀράβων. δόξα Θεῷ τῷ καταβάλλοντι τοὺς ἀρη-
 τὰς τῆς τριάδος. δόξα Θεῷ τῷ ἀπολέσαντι τοὺς ἀρηνησίας 10
 τῆς Θεοτόκου. δόξα Θεῷ τῷ καταισχύναντι τὸ φρούριον ὃ
 διέτα τοῦ χριστομάχου. δόξα Θεῷ τῷ εὐδοκήσαντι οὕτως.
 Κύριε, τίς οὐ δοξάσει τὴν βουλὴν σου; Κύριε, τίς οὐχ ἔ-
 D μνήσει τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου; Κύριε, εὐχαριστοῦμέν σοι
 περὶ πάντων, ὅτι ἠλέησας τὸν λαόν σου μεγάλως ἐκ τοιοῦ-15
 του βασιλεύεσθαι κράτους.” καὶ ὅτε πέσωσιν οἱ ἔσθμιοι
 πρηνεῖς ἐπὶ τῆς γῆς, νεύει ὁ ἄκτουάριος, καὶ λέγουσιν οἱ
 κράτται· „ἔπεσον οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν θεοκρίτως” καὶ ὁ λα-
 ὸς ὁμοίως γ’.

Ed.L. 191 Ἄκτα ἐπὶ μεγιστάνῳ ἀμειρῷ ἐν πολέμῳ ἠττηθέντι καὶ ἀναιρεθέντι. 20

„Δόξα Θεῷ τῷ συντριβόντι πολεμίους. δόξα Θεῷ τῷ κα-
 θελόντι τοὺς ἀθέους. δόξα Θεῷ τῷ αἰτίῳ τῆς νίκης. δόξα
 2. Θεῷ δεσπ. ed. 15. σου, μεγάλως ed.

ACTA, QUANDO VICTORIALES TRIUMPHI IN HIPPODROMO CELEBRANTUR.

*Gloria Deo, omnium Domino, gloria creatori et conditori
 universi! Gloria Deo, triumphos de Agarenis agent! Gloria
 Deo regi saeculorum! Gloria Deo, qui Imperatores recte creden-
 tes corroboravit! Gloria Deo, qui, ut amantissimus hominum,
 nos respexit! Gloria Deo, qui Ismaelitas, Christianorum inimicos,
 percussit! Gloria Deo, qui captivos ab hostibus liberavit! Gloria
 Deo, qui urbes Arabum destruxit! Gloria Deo, qui trinitatem ne-
 gantes prostravit! Gloria Deo, qui Deiparam negantes perdidit!
 Gloria Deo, qui ferocientem N. Christo inimicum opprobrio implevit!
 Gloria Deo, cui ita visum fuit! Domine, quis consilium tuum non
 celebraret? Domine, quis non laudaret opera manuum tuarum? Do-
 mine, gratias tibi prae omnibus agimus, quod miseris es populi tui,
 eique huic potenti imperio subesse permisisti! Cum vero captivi proni
 in terram prociderunt, actuario signum dante, cantores dicunt: Iusto
 Dei iudicio inimici nostri ceciderunt! quod populus ter repetit.*

ACTA, UBI EMIRUS BARBARORUM PRINCEPS BELLO VICTUS ET INTERENTUS
 FUIT.*Gloria Deo hostes conterenti! Gloria Deo, qui atheos sustulit!*

Θεῷ τῷ στέφανί σε, γεοῦχε· χairois ἄναξ, Ῥωμαίων ἢ εὐ-
 τυχία· χairois ἄναξ, τοῦ στρατοῦ σου ἢ ἀνδρία· χairois
 ἄναξ, δι' οὗ ὁ δεῖνα κατεπτώθη· χairois ἄναξ ὁ δεῖνα κα-
 θαιρέτα. ὁ Θεός σε φυλάξει ἐν τῇ πορφύρᾳ εἰς τιμὴν καὶ
 ἡνέγερον τῶν Ῥωμαίων σὺν ταῖς τιμίαις ἀγούσαις ἐν
 τῇ πορφύρᾳ· εἰσακούσει ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ ὑμῶν." B

Περὶ ἵππου παραγωνιζομένου τοῦ α' βατοῦ, καὶ πῶς δεῖ αὐτὸν
 ὑπαλλάσσεσθαι.

Ἰστέον, ὅτι, ἐὰν συμβῇ διὰ τῆς νυκτὸς ἐκ τοῦ
 10 πρῶτον βατοῦ ἵππον παραγωνίσασθαι, ἔστιν ὁ τύπος τοῦ-
 τον ὑπαλλάσσεσθαι οὕτως. εὐρίσκονται οἱ δύο μαῖστω-
 ρες τοῦ μέρους τοῦ ἀντίς καὶ οἱ δύο θεωρηταὶ καὶ ὁ ἐπι-
 στάτης, καὶ ἀπέρχονται ἕπον ἵσταται ὁ ἵππος, καὶ ἐκβάλ- Ms. 136. b
 λουσιν αὐτὸν εἰς τὸ μέσον, καὶ τοῦτον θεωροῦσι μετὰ ἀκρι- C
 15 βείας, καὶ εἰ ἔστιν ἐν ἀληθείᾳ ἄβλητος, ἐπαίρουσιν ἐκ τοῦ
 τρίτου βατοῦ ἀντίσηκον ἵππον, καὶ τρέχει εἰς τὸν τόπον τοῦ κα-
 κωθέντος, εἰς οἶον ἂν χαλιναριον λάχῃ. καὶ πάλιν τὸν αὐ-
 τὸν ἵππον δεῖ ἀγωνίεσθαι εἰς τὸ ἴδιον βατόν, ἥγουν εἰς τὸ
 20 τρίτον, εἰ δὲ λάχῃ, καὶ εἰς δεύτερον καὶ εἰς τέταρτον, ὁμοί-
 20ως γίνονται, καθὼς προείρηται. ὁμοίως καὶ δειλῆς ἢ ἀκο-
 λουθία· πᾶσα ὁμοία τῆς πρῶτης γίνεται δίχα τοῦ σφαιρίου
 τοῦ παραβάτου καὶ τῆς συμφορᾶς τοῦ ἵππου τοῦ κακῶς ἔχον-
 τος. οἱ δὲ ἡνίοχοι στιχῆσαντες πάντα, τὰς τε κομβήνας καὶ

3. χairois ὁ ἀν. ed. 11. οὕτος ed. 15. οὐκ ἄβλητος ed.
 22. παραβατοῦ cod.

*Gloria Deo, victoriae auctori! Gloria Deo, qui te, terrarum do-
 mins, coronavit! Salve, Imperator, felicitas Romanorum! Salve,
 Imperator, robur exercitus tui! Salve, Imperator, per quem N. pro-
 stratus est! Salve, Imp. N. victor! Deus te in purpura servet in
 gloriam et salutem Romanorum cum veneranda Augusta in pur-
 pura! Deus exaudiat preces nostras.*

DE EQUO, QUI IN PRIMA PALMA INFELICITER CERTAVIT, ET QUO FACTO
 IPSI ALII EQUI SUBSTITUENDI SINT.

Si contigerit, ut equus in prima palma noctu male certamen agat,
 mos alium ei substituendi hic est. Magister uterque factionis con-
 trariae cum duobus inspectoribus et praefecto adsunt, abeunt ad
 locum; ubi equus stat, eumque in medium deductum accurate con-
 templantur, et si certo produci non potest, similem equum ex tertia
 palma seligunt, qui in locum laesi currat, quodcumque frenum so-
 ritus sit. Is autem equus in propria palma, scilicet tertia, certamen
 instituere debet, et si ad secundam quartamve pertineat, idem ob-

τὰ κάγκελλα, μένουσιν ἐν τῷ ἀρματουρίῳ. τοῦ δὲ ξύλου σημαίνοντος τῆς ἁγίας ἐκκλησίας, ἐγείρονται καὶ ἀπέρχονται εἰς Διτὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἄπτοσσι τὰ κηρία αὐτῶν, καὶ μεταλαμβάνοντες ὑποστρέφουσι, καὶ ἐμβαιῶντες εἰς τὸ ἵππικόν, ἀπέρχονται καὶ εὐχονται εἰς τὸ εὐκτήριον τῆς ἁγίας Θεοτόκου ὃν ἐν τῷ πρωτοθύρῳ, καὶ οὕτως ἀνέρχονται εἰς τὸ ἄρμι υριον, καὶ βύλλουσι χειραφορεῖν.

Περὶ τοποτηρητοῦ.

Ἰστέον εἰδέναι, ὅτι, ἐὰν λάχῃ ἀσθενῆσαι φακτιονάριον Ed.L. 195^η ἢ μικροπανίτην, ἐὰν ἔχει ὁ τοποτηρούμενος ἐκ τοῦ ἰδίου μέ-10 ρους ἡνίοχον εἰς τὸ τοποτηρῆσαι αὐτὸν, καὶ εἰ ἔστι τὸ ἵππικόν παγανόν, καὶ εἰ δι' ὕλου ἵππικου τοποτηρήσει αὐτὸν, καθ' ἔκαστον στειράνιον παρέχει αὐτῷ νόμισμα δωδέκατον· εἰ δὲ ἐν μέρει νικήσῃ, ἢ διάκρισις ἐνέγκῃ τοῦ τοποτηρουμένου, εἰ δὲ καὶ ἀστοχῆσει, μηδὲν κερδαίνων κοπιᾷ· καὶ ἐὰν, μηδὲν¹⁵ ποιοῦντος τοῦ τοποτηρουμένου, ἕτερος εἰσέλθῃ καὶ ἐπιτύχῃ τῶν ἐκ τοῦ δειλῆς διδομένων ἐπάθλων, ὡς ροεῖρηται, λαμβάνει· ἐὰν δὲ δεῖξῃ ὁ τοποτηρῶν ἀθλόν τί ποτε, καὶ κελεύσῃ ὁ βασιλεὺς φιλοτιμήσασθαι αὐτὸν τῇ τύχῃ τοῦ τοποτηροῦντος, οὐκ ἔχει ἄδειαν ὁ τοποτηρούμενος λαμβάνειν τί πο-20 τε· εἰς ἀπολύσιμον δὲ ἵππικου ἐὰν τοποτηρήσῃ, καὶ τὰ κα- Βτατρέχοντα τοῦ ἀπολυσίμου ἐπαθλα κατέλθωσι, καὶ ἐπιτύχῃ

1. τὰ om. cd. 7. χεῖρα φορεῖν cod. 11. τὸ ante τοποτ.
om. cd. 19. τοποτηρουμένου conl. R.

servatur, ut diximus. In vespertina quoque decursione ritus omnes matulinæ similes sunt præter globum ex urna procedentem et casum equi male se habentis. Aurigæ postquam omnia, combinas scilicet et cancellos, disposuerunt, in armatorio manent. Cum autem lignum sanctæ ecclesiæ signum dedit, surgunt, ad ecclesiam abeunt ac cercos incendunt, eosque tenentes redeunt, inque circum se conferentes abeunt, in oratorio sanctæ Reparæ, quod ad primam portam est, precaturi, quo facto, ad aruatorium redeunt seqe certamini parant.

DE VICARIO.

Quodsi contigerit, factionarium aut micropanitem aegrotare, et is ex propria factione aurigam, qui locum eius tenere potest, habet, pagana decursione instituta, si per omne illud tempus eius vicarius fuit, pro singulis coronis nummum duodecimum ipsi solvit: si in factione vicarit, iudicium eius erit, cuius vicæ gessit: si a scopo aberrat, absque lucro laborat, et si, dum is nihil agit, alius ingreditur ac præmiorum certaminis nocturni participes fit, quam diximus, summam accipit. Si vero victoriam aliquam vicarius reportaverit, et Im-

ὁ τοποτηρῶν, λαμβάνει τρία δι' ὅλης τῆς ἡμέρας. εἰ δὲ, ὡς προείρηται, ἄθλον δείξῃ, τὸ κατεργόμενον περισσὸν ἔπαθλον τοῦ τοποτηροῦντος τυγχάνει. (B.) Καὶ ἐπὶ ἰχρόνον, ἐὰν Ms. 137. a συμβῆ τοποτηρεῖσθαι ὁ ἔχων τὴν βούλλαν ἡνίοχος, οὕτως ἡ 5 σπυρῖθια κρατεῖ, καὶ τὰ ἔπαθλα καὶ τὰ παῦστα τῇ τοποτηρουμένῃ ἀρμόζουσιν. εἰ δὲ ἴδιον σκεῦος ἔχει ὁ τοποτηρῶν καὶ οὐ παιεῖ τὸ τοῦ τοποτηρουμένου, κομίζεται ὑπὲρ τοῦ σκεύους αὐτοῦ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας νομίσματα ἰς ἕκ τῶν C παύστων, καὶ τὰ κατατρέχοντα αὐτῷ ἕκ τῶν συμβηγαρίων 10 αὐτοῦ πρὸς σπυρῖθιαν, ἕξ οἴου μέρους ἐστί. τοῦ δὲ Θεοῦ παρέχοντος τὴν νίκην, ὁ τοποτηρῶν εἰς τὸ σκεῦος οὐκ ἀναβαίνει χορεῦσαι, εἰ μὴ ὁ ἔχων τὴν βούλλαν καὶ φακτιονάριος ἐστί καὶ μικροπανίτης· καὶ ἐὰν τοποτηρῆ φακτιονάριον, εἰς τόπον αὐτοῦ περιπατεῖ ἕκ δεξιῶν τοῦ μικροπανίτου, ὁμοίως 15 καὶ ἐὰν τοποτηρῆ τὸν μικροπανίτην, εἰς τὰ ἄριστερά τοῦ φακτιοναρίου. εἰ δὲ συμβῆ ἄστοχῆσαι ἕκ τῶν ἐχόντων τὴν βούλλαν ἡνίοχων, ἢ ἀπολείψει παντελῶς διὰ οἰασθήποτε προφάσεως, ἐπαίρεται ὁ πέμπτος ἡνίοχος ἢ καὶ ἕκ τῶν λοιπῶν βηγαρίων οἷος χρησιμώτερός ἐστιν· ἐὰν δὲ καὶ ἕξ ἑτέρου 20 μέρους ἐστὶν ὁ ἐπιλεχθεὶς βηγάριος, καὶ θέλουσιν αὐτὸν οἱ ἴδιοι αὐτοῦ κρατῆσαι εἰς τὸ μέρος αὐτῶν, ἀποδώσουσι τὸν μικροπανίτην, καὶ προβιβάζουσι τὸν βηγάριον εἰς τὸν τύπον τοῦ ἀναχωροῦντος. ὁ δὲ τοποτηρῶν ἐὺν ἐστὶν ἕκ τοῦ ἐναν-

12. Pro καὶ cod. νικῆν, R. conl. κάγ.

peratori placuerit, cum fortuna vicarii honorare, is, cuius locum tenet, nullam libertatem aliquid sumendi habet. Finito certamine equestri, in quo locum alterius gessit, dum praemia solennia certaminis proferruntur et vicarius adest, per totum diem tres nummos accipit. Si vero victoriam, ut diximus, reportavit, quod superest, vicarii praemium ipsi datur. (II.) Si per tempus vicarium unius exercere aurigae bullam habenti contingit, consuetudo est, ut ei, cuius vices gessit, praemia et munera tradantur. Si proprium currum vicarius habet, nec alterius currum conscendit, pro curru suo singulis diebus nummos XVI ex muneribus et ipsi debita a combigariis suis, ex quacunque factione sit, pro more accipit. Deo autem victoriam concedente, vicarius currum saltationis causa non conscendit, nisi bullam habens, seu factionarius, seu micropanites sit: si factionarii partes gerit, loco eius ad dextram micropanitae ambulat, ad sinistram factionarii autem, si micropanitae vicarium egit. Si forte aurigarum bulla creatorum aliquis aberraverit, aut ob qualemcunque praetextum certamen omnino deseruerit, quintus auriga eligitur, aut ex reliquis bigariis, qui aptissimus est: etiam si ex alia factione electus bigarius sit, eumque ceteri in suam factionem suscipere volunt, micropanitem

τίον μέρος, ὡς φορεῖ, οὕτως ἐπαίρεται καὶ ἡνίοχε, καὶ βάλ-
λει πανίον σημεῖον τὸ λεγόμενον ἀλλιπανίσιον πρὸς ἓνα ἰπ-
πικόν. ἐὰν δὲ μετασταθῇ εἰς τὸ μέρος, ἐνθα τοποτηρεῖ, φο-
ρεῖ καὶ γυμναστικίον κατὰ τὸ μέρος.

Ed.L. 196

Περὶ διβερσίου.

5

Δειλῆς κελεύοντος τοῦ βασιλέως γενέσθαι τὸ διβέρσιον,
κατέρχεται ὁ ἀκτουάριος, καὶ φέρει τοὺς δ' ἡνίοχους καὶ τῶν
δύο μερῶν τοὺς ἐπιστάτας καὶ τοὺς θεωρητὰς εἰς τὸ πρῶτον
σημεῖον, καὶ ἐπιτρέπει αὐτοῖς ποιῆσαι τὰ διβέρσιον καὶ ἄν-
Ms. 137. b ταλλάξαι τοὺς ἵππους. καὶ φέρουσιν οἱ ἡνίοχοι τοὺς ἀφέτας, 10
τὰ ἱππάρια, τοὺς θυρανοίκιας καὶ τοὺς θεωρητὰς, καὶ παρα-
διδούσι ἀλλήλοις τὰ ἄρματα, μὴ ἀγαλόντες τὴν κομβίαν
τῆς προῖνῆς τοῦ α' βαίτου μηδὲ τὰ κάγκελλα, ἀλλ' ὡς εἴρη-
ται, ἀντιπαραδιδούσι τοὺς ἵππους καὶ τοὺς ὑπουργοῦντας, ὡς
B γνωρίζοντας τὰς τε ἔξεις καὶ τὰ κατάδηκα αὐτῶν. τὰ δὲ 15
σκευὴ οὐκ ἀντικατάλλασσονται, ἀλλ' ἕκαστος εἰς τὸ ἴδιον σκεῦ-
ος πατεῖ, καὶ πληροφοροῦσιν ἀλλήλους, μὴ προδοῦναι ἄρμα
ἀτύκτως προφάσει δόλον, φοροῦσι δὲ πανία σημεῖα, μηνύον-
τα ὁ τοῦ Βενέτου Πράσινον, ὁ τοῦ Πρασίνου Βένετον, ὁ τοῦ
λευκοῦ ῥούσιον, ὁ τοῦ ῥουσίου λευκόν. καὶ οἱ νικῶντες ἀ-20

4. γυμναστικὴν ed. 11. παραδίδουσιν ἀλλήλους cod. 15.
τὰς τε ἔξεις R., τὰς τε ἔξῃς cod., τὰ τε ἔξῃς cd.

reddunt, inque locum secedentis ligarium promovent. Vicarius si
ex contraria factione. ut solet nonnunquam, sumtus est, sic eligitur,
et currum agit, signumque panno, quod *allipanisium* vocatur, sin-
gulis spectaculis equestribus dat. Si vero in factionem, in qua vica-
rium agit, translatus est, etiam pro factionis ratione vestem gymna-
sticam induit.

DE DIVERSARUM FACTIONUM CERTAMINE.

Postquam Imperator vesperi certamen equestre diversarum factio-
num institui iussit, actuarius descendit, et quatuor aurigas, duarum
factionum praefectos et inspectores ad primum signum ducit, iisque
diversium instituire et equos invicem mutare imperat. Aurigae emis-
siores, equos et inspectores adducunt, currus sibi mutuo tradunt;
combinant matutinae decursionis primae palmae et cancellos tamen
non solvunt, sed, ut diximus, equos et ministros sibi concedunt,
ut qui norunt qualitatem equorum et rationem eos tractandi. Vasa
vero non mutantur, sed unusquisque proprio insistit, fide insuper
ab omnibus data, nolle se currum sine ordine producere specie doli,
ferunt quoque pannos seu signa, e quibus a Venetis gestata Prasi-
nam notant, a Prasinis Venetam, ab albis russam, a russis albam.

πέρχονται εἰς τὸν δῆμον, ὄθεν εἰσὶν οἱ ἵπποι, καὶ μετὰ τὸ λαβεῖν τὰ ἔπαθλα, στεφομένων αὐτῶν ἐκ τοῦ βασιλείως, ἀπέρχονται εἰς τὸν αἰῶν δῆμον. λέγουσιν αὐτοὶ ἄκτα. εἰάν δὲ ἀντιπαραδιδόντες οἱ τέσσαρες ἡνίοχοι τὰ ἔρματα, μὴ ἀντιπαραδώσουσι τοὺς ἀφετοθυρανοίκτας, μηδὲ τοὺς θεωρητὰς εἰς τὰ κάθηκα, καὶ οἱ νικῶντες ἡνίοχοι εἰς τὸν ἴδιον δῆμον ἀπέρχονται μετὰ τῶν ἀντικαταλλαγέντων ἵππων, καὶ ἐκεῖ κράζοντος τοῦ δῆμου τὰ ἴδια ἄκτα, λαμβάνουσι τὰ ἔπαθλα, ἐπειδὴ οἱ θεωρηταὶ πρὸς συνήθειαν κατὰ ἵπποδρομίαν περι-
100στανται, καὶ τὰ κάθηκα ἀλλήλων τηροῦσι διὰ καιρὸν εἰβεργισίου. εἰάν δὲ νικήσωσιν οἱ λειπόμενοι ἵπποι δι' ἐπιμελείας καὶ μόχθου τῶν μετελθόντων ἡνιόχων, εἰς τὸν δῆμον τὸν ἴδιον ἔρχονται, ἤγουν ὧν τὰ ἱππάρια ὑπάρχουσι, καὶ ἐκεῖ λαμβάνουσι τὰ ἔπαθλα.

15

Περὶ μερίδων.

D

Κατέρχονται εἰς τὸν ἱππόδρομον τοῦ ἁγίου Σεργίου οἱ δύο δῆμαρχοι καὶ οἱ δύο φακτιονάριοι καὶ οἱ δύο μικροπανίται καὶ οἱ ἐπιστάται καὶ οἱ θεωρηταὶ καὶ οἱ βηγάριοι καὶ τὰ πρωτεῖα. αὐτῶν δὲ τῶν πρωτείων μὴ τολμώντων λαλῆσαι
20 ῥῆμα ἓν, ὀρίζουσιν ἓνα ἐκ τῶν δ' ἡνιόχων, καὶ ὑμνύει ἐπὶ πάντων, ὅτι οὐχ ἑτερομερήσει. καὶ εἷς οἶον μέρος ὀρισθῆ ὁ ἡνίοχος, ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους ὁ θεωρητῆς καὶ οἱ δύο ἐπιστάται ἐκβάλλουσι τοὺς ἵππους ἐκ τοῦ στάβλου, καὶ ὡς δο-

3. καὶ λέγουσιν ed. 11. νικῶσιν ed.

Victores ad factionem, cuius equi sunt, discedunt, et postquam praemia acceperunt, et ab Imperatore coronati sunt, ad proprium populum se conferunt et acta recitant. Si vero aurigae, qui currus sibi suppeditarunt, non concesserunt sibi ianitores, neque inspectores ad officia praestanda, victores aurigae cum equis mutatis ad suam factionem abeunt, et, ab hac propriis acclamationibus institutis, praemia accipiunt, quia inspectores pro more decursionis equestri adsunt, et tempore diversii officia sua observant. Si vero equi reliqui cura et labore venientium aurigarum vicerunt, ad suum populum seu quorum equi sunt, veniunt, et ibi praemia certaminis accipiunt.

DE PRAEMIORUM DISTRIBUTIONE.

Duo demarchi, duo factionarii totidemque micropanitae, praefecti, inspectores, bigarii et principes factionis ad hippodromum sancti Sergii descendunt. Cum vero principes factionis ipsi verbum nullum proferre audent, unum e quatuor aurigis deligunt, qui iure iurando omnium nomine affirmat, velle se iniique praemia distribuere. Ex quacunque vero factione delectus auriga est, ex alia inspector ac

Ed.L. 197 κεί τῷ ὁμόσαντι, στοιβάζει ἀπὸ Βενέτου ἵππον ἓνα, ἀπὸ Πρα-
 σίνου ἵππον ἓνα, ἀπὸ λευκοῦ ἵππον ἄ, ἀπὸ ἑρυσίου ἵππον ἓνα,
 Ms. 138. a καὶ ἀποτελοῦσιν ἄρμα πρωτοβαίτας δ', δευτεροβαίτας δ', τριτο-
 βαίτας δ', εἰς τὸ τετράδρομον δ'. καὶ ὅτε κατασταθῶσι τὰ ἰς
 ἄρματα, λαγγάνουσιν οἱ τρεῖς οἱ μὴ ὁμόσαντες, καὶ κατὰ τὸν
 ὄρδινον τοῦ λαγμοῦ ἐπαίρει ὁ πρῶτος οἶον θέλει, καὶ τὴν πε-
 ρισσεῖαν ἐπαίρει ὁ μερίσας. εἰ δὲ καὶ οὐ θέλουσι τὰ ἰς ἄρ-
 ματα μερίσαι, εἰ μὴ μόνον τὰ δ' μερίζει λόγῳ πρώτου βαῖτον,
 καὶ μερίζονται, ὡς γέγραπται, καὶ τὰ λοιπὰ ἐκβαίνουσιν εἰς
 Β τούς ἰδίους τόπους. 10

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἠνίοχον, ἀγομένου τοῦ βαῖτον.

ἠνίοχος φακτιονάριος ἢ μικροπανίτης, τοῦ βαιῖτον ἀγο-
 μένον, ἐὰν ἐμπέσῃ εἰς τὰς τάβλας, οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ἐκβά-
 λαι τὸ κασσίδιον αὐτοῦ, ἀλλὰ μετὰ τοῦ κασσιδίου πεζεύει,
 καὶ κατέρχεται ἕως τῶν θυρῶν. ἐὰν δὲ λάγῃ ἐπὶ τὴν βασι-
 λικὴν τάβλαν πεσεῖν αὐτὸν, οὐκ ἔχει ἐξουσίαν εἰς τὸ Π, ὅ-
 που οἱ παλαιστρίται παλαιῶσιν, ἔμπροσθεν τοῦ καθίσματος
 C ἐπικόψαι, ἀλλὰ ἢ ἔσωθεν ἐπὶ τὸν τοῖχον, ἢ ἐξωθεν ἐπὶ τὸν
 εὐριπον μετὰ τοῦ αὐτοῦ κασσιδίου καταβαίνει εἰς τὰς θύρας,
 ἐὰν δὲ πέσῃ βηγάριος, καὶ λάγῃ αὐτὸν πεζεύσαι, τὸ κασσί-
 20

1. στοιβάζειν ed. 3. καὶ om. ed. ἔρματα ed. 4. δι-
 δρομον ed. 13. τάβλας conl. Leich., σιάβλας ed., σιαύλας
 cod.

duo praefecti equos e stabulo producunt, et si ei, qui iuravit, placet,
 a Venetis equum unum, a Prasinis unum, ab albis rursisque unum
 sumere, curribus quatuor primae palmae, quatuor secundae, totidem
 tertiae, adque didromum totidem equos iungunt. Ili sederim eurrus
 postquam sic dispositi sunt, tres, qui non iuraverunt, sortiantur, et
 ordine sortitionis, primus quantum vult, reliquum is, qui distribuit,
 sumit. Si vero sedecim currus dividere nolunt, sed tantum quatuor
 ratione primae palmae, hi, ut a nobis scriptum est, dividuntur, re-
 liqui ad loca sua discedunt.

QUAERAM AURIGAE OBSERVANDA SINT, QUANDO PRAEMIORUM SEU
 PALMARUM DIES CELEBRATUR.

Auriga factionarius aut micropanites, si, dum palma profertur, in
 tabulas incidit, potestatem non habet cassidem suam abiiciendi,
 sed cum ea pedes procedit, et usque ad ianuas abit. Si vero in im-
 peratoria tabula forte ceciderit, hand licet ipsi ad Π, ubi luctatores
 exercentur, ante concessum diverti, sed aut intro ad murum, aut
 foras ad Euripum eum casside sua ad portas descendit: si vero biga-
 rius exiderit, et pedibus forte processerit, cassidem deponit, et sic

διον ἐκβάλλει, καὶ οὕτως ἀκασσιδοτος καταβαίνει ἕως τῶν θυρῶν. ἡνίοχος ἐὰν λάβῃ ῥάξιν εἰς τὸν καμπτὸν τοῦ Βενέτου, καὶ ἀπέλθῃ ἕως τοῦ σχοινίου, ἤγουν τῆς δευτέρας λευκῆς, καὶ πατήσῃ ὁ ἄριστερός αὐτοῦ τὴν αὐτὴν δευτέραν λευκὴν, ἔπαν-
 5σε. ἡνίοχος, ἀγομένου τοῦ βαιῦν, ἐὰν ζυγῶσῃ μετὰ τοῦ ἐναν-
 τίου αὐτοῦ, καὶ δυνηθῇ ἀπλῶσαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἀπο-
 κασιδιῶσαι αὐτὸν, κἂν ὑπισθότερός ἐστιν, ἐνίκησε, καὶ ὁ ἀπο-
 κασιδιωθεὶς ἐλείφθη. ἡνίοχος, ἀγομένου τοῦ βαιῦν, ἐὰν ἐκπέσῃ
 τὸ κασιδίον αὐτοῦ, ἐὰν ἔμπροσθέν ᾖ, καὶ τρέχουσιν οἱ
 10 ἵπποι αὐτοῦ πλείω τῶν ἀρμάτων ὄλων, ποιήσῃ περισσὴν καὶ ὁ
 πᾶσι.

Περὶ τοῦ κρεμάσαι καὶ ἀποκρεμάσαι.

Εἰδέναι δεῖ, ὅτι, ἐὰν κρεμάσῃ, καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ ἱπ-
 πικοῦ συμβῆ γενέσθαι ἀέρα, καὶ οὐκ ἀγθῇ τὸ ἱππικόν, κἂν Ms. 138. b
 15 τὰ ὄργανα κατέλθωσιν ἀπὸ τῆς ἰδίας αὐτῶν στάσεως, τὸ δὲ
 βηλάριον κρέμαται, ἢ κομβίνα τῶν ἱππαρίων καὶ τὰ κάγ-
 κέλλα αἴρωνται κατὰ τὴν κυλίστραν, ὅσασδήποτε ἡμέρας
 μένει τὸ βηλάριον κρεμάμενον, εἰ δὲ ἐπαρθῇ τὸ βηλάριον, Ed. L. 198
 κἂν τάχα τὰ ὄργανα ἴστανται, ἢ κομβίνα καὶ τὰ κάγκελλα
 20 ἀναλύονται.

Περὶ ἵππου ἀπολύοντος.

Ἴππος ἐὰν ἀπολύσῃ, χρὴ ἀπελθεῖν τῶν δύο μερῶν τοῦς
 μαῖστωρας, καὶ ἐὰν ἔχει σωτηρίαν, κατέρχεται ἐπὶ τὸ διῆ-

16. ἢ κομβίνα ed. 17. εἴρονται conl. R.

usque ad portas sine casside abit. Auriga si in curvatura Venctorum
 curru suo alliserit, et ad funem usque seu lineam albam secundam
 pervenerit, et ad sinistram constitutus auriga eandem contigerit, ces-
 sat. Auriga, prolata palma, si cum opposito sibi una procurrit, isque
 manum suam expandere et cassidem huic auferre potest, etiamsi ei
 a tergo sit, vicit tamen, et is, cui cassis detracta, superatus est.
 Auriga, palma producta, si cassis eius procciderit, si coram est et
 equi eius procurrun, magis, quam currus toti, abundabit et cessabit.

DE VELIS SUSPENDENDIS AC TOLLENDIS.

Si, velis suspensis, die decursionis aer turbidus oritur, et equestre
 certamen propterea non instituitur, etiamsi organa a sua statione pro-
 lata, velum suspensum, combina equorum et cancelli ad urnam sub-
 lati sint, velum per dies aliquot suspensum manet: si vero tollitur,
 etiam organis constitutis, combina et cancelli amoventur.

DE EQUO DAMNUM PASSO.

Equus si damnum patitur, magistri duarum factionum abeunt, et

πιον εἰς τὸν στάβλον, δεδεμένης τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ. εἰ δὲ καὶ πληροφωρηθῶσιν, ὅτι τελείαν ἀπέλυσε, λύοντες τὴν οὐρὰν αὐτοῦ καὶ τὰ καλάβρικα ἐκ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ἐκβάλλουσιν αὐτὸν τὴν μικράν.

B

Περὶ Πρόβας.

5

Ἠνίοχος φρακτιονάριος ἢ μικροπανίτης εἰς τὴν πρόβαν αὐτοῦ ἐὰν ἐκβάλλει τὸ κασσίδιον αὐτοῦ, οὐκ ἔτι ἔχει ἐξουσίαν ἄλλο ζεῦξαι, ἐὰν δὲ ἐστὶ βηγάριος, καθὼς κατέλθῃ ἐκ τοῦ σκεύους, τὸ κασσίδιον ἐκβάλλει, καὶ ὅσα ἐπιτραπεῖ παρὰ τοῖς πρώτοις ἡνίοχοις, ζευγνύει.

10

ΚΕΦ. σ'.

Μηνὶ Μαΐῳ ἰα' τελεῖται τὸ ἵππικὸν τοῦ γενεθλίου ταύτης τῆς
C Θεοφυλάκτου καὶ βασιλίδος πόλεως οὗτως.

Εἰσέρχεται τῇ πρὸ μιᾶς τοῦ αὐτοῦ ἵππικοῦ ὁ πραιπόσιτος πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ δηλοῖ αὐτὸν, εἰ κελεύει ἀχθῆναι ἰς τὸ ἵππικόν. ὁ δὲ τῆς καταστάσεως εἰσάγει τὸν θεοσάριον, καὶ ἰσῆσιν αὐτὸν ἔνδον τῆς εἰσαγωγῆς πύλης ἀπὸ τῆς θερμάστρας εἰς τὸ λαυσιακόν. ὁ δὲ πραιπόσιτος, λαβὼν τὴν συγκυτάθεισιν παρὰ τοῦ βασιλέως πρὸς τὸ ἄγεσθαι τὸ ἵππι-

1. εἰς τὸ cd.

si incolumis est, ad diippium in stabulum abit; cauda colligata. Si vero hi certo cognoverint, eum omnino malum esse passum, caudam eius dissolvunt, et, detractis de pedibus fasciis, paulisper abducunt.

DE PROBÆ.

Auriga factionarius aut micropanites, si in primo artis equestris speciminæ seu proba cassidem suam perdit, non potest aliam sumere, si vero bigarius est, quando de curru descendit, cassidem deponit, eaque, quæ primis aurigis permittuntur, sibi adiungit.

CAP. 70.

Mensis Maii die XI certamen equestre in die natali huius a Deo custoditæ et imperatoris urbis hunc in modum instituitur.

Pridie huius certaminis præpositus ad Imperatorem ingreditur, cui, an certamen institui iubeat, declarat: cerimoniarum tessarium adducit, eumque in porta a camino ad lausiacum ducente constituit. Præpositus, mandato de edendis spectaculis accepto, ad tessarium abit, paratum ipsi traditurus, quo facto, is extemplo discedit, et quæ

κόν, ἔξέρχεται καὶ ἀπέρχεται πρὸς τὸν Θεσσαρίον, καὶ δίδω-
 σιν αὐτῷ τὸ πέρατον, καὶ παραυτικά ἐξελθὼν ὁ Θεσσαρίος
 τελεῖ ἅπαντα, ὡς εἴθισται αὐτῷ ἐν ἐκάστη ἵππικῇ τελεῖν. D
 δειλῆς δὲ ἀνοίγουσι τοὺς ἵππους οἱ τῶν δύο μερῶν, φορῶν-
 5τας χρυσοσήμεντα σιγίσματα, μινιάκιά τε καὶ καπιστράκια,
 ὁμοίως ἕκαστον μέρος ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ φιάλῃ, καὶ δημεύου-
 σιν αὐτούς, εὐφημήσαντες τὸν βασιλέα. ἀποφέρουσι δὲ τοὺς Ms. 139. a
 ἵππους ἀμφοτέρω τὰ μέρη ἐν τῇ ἵππικῇ, καὶ εἰσάγουσιν αὐ-
 τοὺς διὰ τε τοῦ διῆππιον καὶ τοῦ πρωτοθύρου, καὶ δημεύ-
 10ουσιν αὐτούς, λέγοντες τὰς συνήθεις φωνὰς, μέχρι τῆς σφεν-
 δόνης, καὶ ἐν τῇ στάσει αὐτῶν ἐλθόντες, εὐφημοῦσι τὸν βα-
 σιλέα ἐκεῖσε, πρῶτον μὲν οἱ τῶν Πρασιῶν, καὶ εἰθ' οὕτως
 οἱ τῶν Βενέτων. ὁ δὲ ὕπαρχος καθέζεται ἐπὶ σελλίον
 ἐν τῇ καθίσματι, ἔνθα ὁ ἀκτουάριος ἵσταται. μετὰ δὲ τῆς Ed. L. 199
 15εὐφημίας τῶν δύο μερῶν εὐφημοῦσιν οἱ τοῦ λογίου, καὶ
 ἀπαναχωροῦσιν οἱ ἵπποι, εἶτα κατέρχεται ὁ ὕπαρχος, καὶ
 ἵσταται ἢ τέντα αὐτοῦ εἰς τὰ κριτάρια ἀπέναντι τοῦ τεταρ-
 τοθύρου, καὶ προσκαλεσόμενος ἐκεῖσε τὰ ἀμφοτέρω μέρη,
 εἰσφέρει ἀναμεταξὺ αὐτῶν τὴν ὄρναν, καὶ βλέπονται παρὰ
 20τῶν ἀμφοτέρων μερῶν τὰ ἐν αὐτῇ βόλια ἀκριβῶς, καὶ ἀσφα-
 λισόμενος αὐτὰ ἐπὶ πάντων ὁ ὕπαρχος, παραδίδωσι σίλεν-
 τιαρίῳ τῷ μέλλοντι τῇ ἐξῆς κυλίσει. (B.) Τῇ δὲ ἐπαύριον,
 ἦγουν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἵππικου, ἔξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ
 Θεοφυλάκτου κοιτῶνος, καὶ δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν ἐξ ἔθους, B

in singulis decursionibus parare solet, parat. Vesperi utraque factio equos, instrata aurcis segmentis, collaria et capistra gestantes, adducit, quos unaquaeque in sua phiala factionariis aequaliter distribuit, et Imperatori fausta precatur. Utraque factio ad certamen equos in circo, per diippium primamque portam, inde usque ad fundam, recitatis verbis solennibus, producit, et postquam ad suam stationem venerit, ibi Prasini primum, post etiam Vencti Imperatori felicia precantur. Praefectus in consensu, ubi actuarius stat, sellae insidet. Post ambarum factionum acclamationes rationales fausta precantur, equi producuntur, praefectus descendit, eiusque tentorium in critariis ante quartam portam ponitur; quo postquam utramque factionem vocavit, in medio earum urnam reponit, cui immisos globos ambae factiones accurate contemplantur: hos praefectus quam diligentissime servat, ac silentiario sequente die urnam circumacturo tradit. (II.) Die sequenti, quo certamen equestre institui debet, Imperator e cubiculo a Deo custodito procedit, et a solitis comitibus stipatus, per triconchi porticus, apsidem ad daphneum transit, perque mysticam cochleam ad fenestras throni adscou-

διέρχεται διὰ τῶν διαβυτικῶν τοῦ τρικόνυχου, ἀψίδος τε καὶ τῆς δάφνης, καὶ ἀνέρχεται διὰ τοῦ μουσικοῦ κοχλιοῦ ἄνω ἐν τοῖς παρακυπτικοῖς τοῦ καθίσματος. ἤνικα δὲ γένηται ἡ ἅπανα παρετοιμασία ἐν τῷ ἵππικῷ, δηλοῖ ὁ τῆς καταστάσεως τῷ πραιποσίτῳ, κἀκεῖνος τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ βασιλεὺς κατέρχεται διὰ τῆς λιθίνης σκύλας καὶ λέγει τῷ πραιποσίτῳ „δὸς μεταστάσιμον” κἀκεῖνος λέγει μεγάλως „μεταστάσιμον.” καὶ εἰσελθόντος τοῦ βασιλέως ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ, προσκαλεῖται ὁ πραιπόσιτος τοὺς βεστήτορας, καὶ εἰσελθόντες περιβάλλουσι τὴν γλάνιδα τὸν βασιλέα, εἰθ' οὕτως στέφεται ὑπὸ τοῦ πραιποσίτου, καὶ ἐξέρχεται ἀπὸ τοῦ κοιτῶνος, δηριγενόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, καὶ ἐστῶς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στενοῦ, νεύει τῷ πραιποσίτῳ, κἀκεῖνος τῷ ὑπτιαρῖῳ, κἀκεῖνος εἰσάγει τοὺς πατρικίους· τὸ δὲ βῆλον τῆς πύλης, δι' ἧς εἰσέρχονται, σιλεντιάριος αἶρει. εἰσελθόντες δὲ οἱ πατρικίοι μετὰ τῶν στρατηγῶν πίπτουσι, καὶ ἀναστάντων, νεύει ὁ βασιλεὺς τῷ πραιποσίτῳ, καὶ λέγει „κελεύσατε” αὐτοὶ δὲ ὑπερέυχονται τὸ „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.” καὶ ἐκεῖθεν δηριγενόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, πατρικίων τε καὶ στρατηγῶν, διέρχεται μέχρι τοῦ τρικλίνου, ἐν ᾧ ἀριστῶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἴσταται ἐκεῖσε· εἰσελθόντες δὲ σιλεντιάριοι τρεῖς ἢ τέσσαρες, οἱ μὲν τρεῖς διέρχονται ὀπισθεν τῆς δοχῆς ἐν τῷ δεξιῷ μέρει, ὁ δὲ ἕτερος ἴσταται μέσον, καὶ λαβὼν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, νεύει τῷ ἐστῶτι με-

dit. Omnibus autem ad equestre certamen paratis, cerimoniararius id praeposito, hic Imperatori indicat. Imperator per scalam lapideam descendit, ac praeposito dicit: *Solennem consessum institutus*; quod is clata voce repetit. Cubiculum vero suum ut ingressus est, praepositus vestitores accessit, et ingressi tunica Imperatorem induunt, post a praeposito coronatur, per cubiculum, a praefectis eius stipatus, egreditur inque medio angustae porticus constitutus, praeposito, is ostiario signum dat, qui patricios deinde adducit; velum portae, qua ingrediuntur, silentiarius tollit. Dumque intrant patricii cum strategis, procumbunt, et his surgentibus, Imperator praeposito signum dat, is dicit: *Iubete*; ipsi bona ac diuturna tempora appetantur. Inde praefectis cubiculo, patriciis et strategis comitantibus, ad triclinium, in quo eo die convivium celebrat, transit ac sibi subsistit; silentiarii tres aut quatuor intrant, e quibus tres, pone excipientes Imperatorem, ad dextram digrediuntur, unus in medio, consistunt, et postquam praepositus signum ab Imperatore accepit, silentiario in medio comitatus imperatorii constituto signum dat, qui velum ingressus, voce elata dicit: *Leva*, et cerimoniarium ad-

σον τῆς δοχῆς σιλεντιαρίῳ, κἀκεῖνος ἀπελθὼν ἐν τῷ βῆλῳ, λέγει μεγάλως „λεβιά,” καὶ εἰσάγει τὸν τῆς καταστάσεως, καὶ ἵσταται μέσον τῆς δοχῆς. καὶ λαβῶν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, νεύει τῷ μαγίστρῳ, μὴ παρόντος ὁδὲ μαγίστρου, νεύει τῷ κοιαιίστρω, καὶ νεύει μάγιστρος τῆς καταστάσεως, λέγων „κόμητες.” κἀκεῖνος λέγει εἰς τὸ βῆλον „λεβιά” καὶ εἰσέρχονται οἱ τῆς συγκλήτου, καὶ προσκυνήσαντες, ἵστανται ἐν τῇ τάξει αὐτῶν. εἶτα νεύει πάλιν ὁ βασιλεὺς τῷ πραιποσίτῳ, ὁ δὲ πραιπόσιτος τῷ μα-Ed.L. 200
 10 γίστρῳ, κἀκεῖνος τῷ τῆς καταστάσεως λέγων „πρεμφέκτωρ” ἀπελθὼν δὲ ὁ τῆς καταστάσεως εἰς τὸ βῆλον, λέγει „λεβιά” καὶ εἰσέρχεται ὁ ἀπὸ ἐπύργων, καὶ προσκυνήσας καὶ αὐτὸς, ἵσταται ἐν τῇ τάξει αὐτοῦ. (Γ.) Εἶτα νεύει ὁ βασιλεὺς τῷ πραιποσίτῳ, κἀκεῖνος τῷ τῆς καταστάσεως, καὶ λέγει „κε-
 15 λεύσατε” αὐτοὶ δὲ ὑπερέυχονται „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.” καὶ εἰθ’ οὕτως κατασχὼν τὸ ἄκρον τῆς χλαμίδος τοῦ βασιλέως ὁ τῆς καταστάσεως καὶ ποιήσας ῥωσθέλιον, ἐπιδιδῶν τῷ βασιλεῖ, ὁ δὲ βασιλεὺς ἀνέρχεται ἐν τῷ Β
 20 τῷ καθίσματι ἀνέρχεται δὲ καὶ ὁ προῆρηθεὶς σιλεντιάριος ἐν-
 25 τῷ τοῦ Πρασίνου καμπτῷ, συναναφέρων ἑαυτῷ καὶ τὴν ὕρναν, συνανέρχονται δὲ αὐτῷ καὶ οἱ κατὰ συνήθειαν ἀνερχόμενοι σὺν αὐτῷ τῶν μερῶν ὑποδείξας δὲ τοῖς συναελθούσι-
 30 σιν αὐτῷ ἄψισιν τὴν τοῦ ἐπύργου βούλλαν, κυλίνει, καὶ εἰθ’ οὕτως κατέρχονται ἅμα τῷ σιλεντιαρίῳ οἱ συναελθόντες αὐ- Ms. 140. a
 35 τῷ πάντες, καὶ στοιβάζουσι ἐν τῷ αὐτῷ καμπτῷ λάχανα,

ducit, inque medio adstantium collocat. Praepositus, signo ab Imperatore dato, magistro signum dat, si is forte absens est, quaestori, magister cerimoniariorum, dicens: *Comites*; is ad velum dicit: *Leva*, et senatores ingressi, adorant suoque in loco consistunt. Deinde Imperator iterum praeposito, praepositus magistro signum dat, is cerimoniariorum, dicens: *Praefectus*; cerimoniariorum vero velum ingressus, dicit: *Leva*; expraefectus accedit, et, adoratione peracta, in loco suo consistit. (III.) Quo facto, Imperator praeposito, is cerimoniariorum signum dat, ac dicit: *Iubete*; ipsi longam ac felicem aetatem apprecantur. Tunc extremam Imperatoris tunicam cerimoniariorum apprehendit, et, facto rhosthelio, Imperatori tradit, qui thronum suum petit. Dicitur silentiariorum ad curvaturam Prasinorum, urnam secum auferens, eumque ipso factionarii ascendunt, et postquam omnibus, qui pro more una advenerunt, bullam praefecti ostendit, urnam movet, et sic postea omnes, qui cum eo ascenderunt, cum silentiariorum descendunt, et in eadem curvatura seu meta olera, et super his placentas reponunt: in altera vero meta ac diversis Euripi locis pariter olera ac placentas

καὶ ὑπερθεῖν αὐτῶν πλακοῦντας. ἐν δὲ τῷ ἐτέρῳ καμπτῷ καὶ ἐν διαφόροις τόποις τοῦ εὐρίπου προστοιβίζουσιν ὁμοίως λάχανα τε καὶ πλακοῦντας, ἤγουν τῇ πρὸ μιᾶς τοῦ ἵππικοῦ οὗτος δὲ ὁ καμπτὸς τῶν Πρασίνων ἐνεκα τοῦ κυλίσαι παραφυλάττεται. ἴστανται δὲ καὶ αἱ βῆγγαι ἐν τοῖς κριταρίοις, 5 μετὰ δὲ τὸ ἐξελεῖν τὸν βασιλέα ἐν τῷ καθίσματι καὶ σφραγίσαι τὸν λαὸν καὶ καθίσαι αὐτὸν ἐν τῷ σέντζῳ, τελεσθείσης τῆς προσκυνήσεως τῶν πατρικίων, εἰ τύχῃσι καὶ στρατηγοί, ἔρχονται τὰ πρωτεῖα τῶν μερῶν μετὰ καὶ σταυρῶν ῥοδοπλόκων, καὶ ἴστανται ἐν ταῖς διασφαγαῖς, καὶ εἰδ' οὕτως δίδου-10 σι νεῦμα ὁ ἄκτουάριος ἀπὸ κελεύσεως, καὶ ἀπολύονται αἱ βῆγγες. ἤνικα δὲ καταλάβωσιν ἐν τῇ βασιλικῇ τάβλῃ ἐν τῷ καθίσματι, ἐπεύχονται τὸν βασιλέα· εἰδ' οὕτως νεύει ὁ ἄκτουάριος ἀπὸ κελεύσεως, καὶ αὐλεῖ τὸ βασιλικὸν ὄργανον, αὐτοὶ δὲ κατέρχονται τῶν βηγῶν αὐτῶν ἐπὶ τὰ μέρη, καὶ 15 Δείσερχονται ἐν τῷ στάματι, καὶ λαβόντες τοὺς στεφάνους ἀμφοτέρω αὐτῶν, ἀπαναχωροῦσι. καὶ εἰδ' οὕτως ἐξέρχονται οἱ προειρημένοι τῶν μερῶν, καὶ ἐπιδιδόσιν τοὺς σταυροὺς, βενεζάμενοι δὲ τῷ βασιλεῖ, καὶ αὐτοὶ ἀναχωροῦσι. (Δ.) Καὶ εἰδ' οὕτως τελεῖται τὸ πρῶτον βαιῖον, καὶ λαμβάνουσιν οἶον νικηταὶ ἡνίοχοι τὰ ἑπαθλα αὐτῶν διπλασίως, καὶ ἐξ αἰτήσεως τοῦ μέρους δίδονται τὰ δημόσια, καὶ λαβόντες αὐτὰ χοσβαῖται, ἀνάγουσιν αὐτὰ μέσον τοῦ ἵππικοῦ ἐν τῷ ἀρματουρίῳ

Ed.L. 201 τῶν νικητῶν ἡνιόχων. καὶ τελεσθέντων τῶν δ' βαιῶν, πρῶτ-

19. καὶ αὐτο εἰδ' om. ed.

tas pridie decursionis equestris accumulunt: Prasinorum meta ob urnam circumagendam custoditur. Bigae in critariis stant, et postquam Imperator ad sedem suam processit, populoque signato, in throno consedit, peracta patriciorum et strategorum, si qui adsunt, adoratione, principes factionum cum crucibus e rosas textis veniunt, et ad lineas subsistunt: actuarius a mandato signum dat, et bigae solvuntur. Postquam vero ad Imperatoriam tabulam in throno venire, felicia Imperatori precantur: deinde actuarius a mandato signum dat, et organum Imperatorum pulsatur, ipsi vero e bigis suis ad factiones descendunt, et stationem ingressi, coronis acceptis, abeunt. Sic postea dicti factionarii egrediuntur, crucesque tradunt, et fausta Imperatori precati, discedunt. (IV.) Mox prima palma celebratur, ubi aurigae duplicia praemia accipiunt, et secundum factionis preces munera publica distribuuntur, quae chosbaitae per medium circum ad armatorium victorum aurigarum perferunt. Quatuor palmis celebratis, rationales omnia pro more agunt, aurigae, praemiis victoriae induti, e ianuis in currus descendunt, factionarii partis victricis laureas ex rationario depromunt, aurigas in curribus

τουσιν οἱ τοῦ λογίου τὰ κατὰ συνήθειαν ἔπαντα, ἀλλάξαντες
 δὲ οἱ ἡνίοχοι τῆς νίκης τὰ δημόσια, κατέρχονται ἐπ' ὄχημα-
 σιν ἐκ τῶν θυρῶν, καὶ κατελθόντες οἱ τοῦ νικησαντος μέ-
 ρους δημόται, αἶρουνσι δάφνας ἐκ τοῦ λογίου, καὶ δέχονται
 βτοὺς ἡνιόχους ἐπιδιφρούους ἔμπροσθεν τοῦ αὐτοῦ δήμου, καὶ Ms. 140. b
 σάξαντες μέχρι τοῦ ἀντικάμπτου, ἀνέρχονται ἐν τῇ στάμα-
 τι. ἀνερχομένων δὲ αὐτῶν, δίδεται νεῦμα τοῖς ἄρχουσι
 τῶν ταγμάτων, καὶ κατελθόντες ἴστανται ἐν τοῖς καμπτήρσι
 καὶ ἐν τοῖς προειρημένοις λοιποῖς τόποις τοῦ εὐρίπου, ἐνθα
 10αἱ στοιβαὶ τῶν λαχάνων καὶ τῶν πλακούντων εἰσίν. ἐλθόν-
 τες δὲ οἱ ἡνίοχοι μετὰ τῶν δημοτῶν τοῦ μέρους ἐν τῇ στά-
 ματι, ἴστανται ἐκεῖσε ἐπιδιφροιοι, καὶ ἀκτολογοῦσι μετ' εὐ-
 φημίας οἱ τοῦ μέρους τῷ βασιλεῖ, καὶ μετὰ τὴν συμπλήρω-
 σιν τῆς εὐφημίας ἀποστέλλει αὐτοῖς τοῖς νικηταῖς ἡνιόχοις ὁ
 15βασιλεὺς στεφάνους διὰ τοῦ ἀκτοναρίου καὶ τοῦ δευτέρου,
 καὶ κατελθόντες στέφουσι τοὺς ἡνιόχους, καὶ ἀνέρχονται
 πάλιν ἐν τῇ καθίσματι. καὶ εὐθέως ἄρχεται τὸ μέρος αἰ-
 τελοῦναι τοῦ ἐξελεῖν καὶ χορεῦσαι εἰς τὴν πλατείαν, καὶ λα-
 βόντες τὴν αἴτησιν παρὰ τοῦ βασιλέως, ἐξέρχονται ἐν τῇ
 20ομέσῃ. καὶ εἰθ' οὕτως ἀνίσταται ὁ βασιλεὺς, καὶ μετὰ τὸ
 ἀναστῆναι τὸν βασιλέα κατέρχεται τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ,
 καὶ αἶρουσιν ἐκ τῶν στοιβῶν τὰ τε λάχανα καὶ τὰς πλακούν-
 τας, ἐν δὲ τῇ αὐτῇ εἰσφέρουσι χέλανδον φερόμενον ἐπὶ ὑμά-
 ξης πλῆθος ἰχθύων, καὶ ῥίπτουσιν αὐτὰ ἐπὶ ἐδάφους ἐν τῇ C
 25ἰπικῇ· αἶρουσι δὲ καὶ ταῦτα τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ. (E.) Ὁ

22. τοὺς πλ. ed. 24. αὐτοὺς ed.

constitutos ante ipsam factionem excipiunt, et saltantes ad metam
 usque, stationem petunt. Quo postquam pervenere, praefectis nu-
 merorum signum datur, hi descendunt et ad metas, inque ceteris
 locis Euripi supra commemoratis, ubi acervi olerum ac placentarum
 iacent, subsistunt. Aurigae postquam cum grege factionis ad sta-
 tionem venerunt, ibi in curribus subsistunt, factionarii fausta Impe-
 ratori apprecantur, quo facto, aurigis victoribus Imperator coronas
 per actuarium et vicarium mittit: hi digressi eos coronant, et rursus
 ad concessum revertuntur. Tunc factio statim veniam abundi in-
 que platea saltandi petit, qua ab Imperatore accepta, in plateam,
 quae *media* appellatur, progreditur. Sic postea Imperator surgit,
 turba vero populi descendit, et ex acervis olera placentasque sumit,
 dum interea pisces plurimos in navicula plaustro imposita advehunt,
 et in solum circi proiciunt: quos itidem turba commixta populi
 diripit. (V.) Imperator, ut diximus, a throno surgit, et praefectis
 cubiculo comitantibus, per medios patricios et strategos in trielinio,

δὲ βασιλεὺς, ὡς προείρηται, ἀνυστὰς ἀπὸ τοῦ σέντζου καὶ
 δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν ἄρχόντων τοῦ κουβουκλείου, διέρχε-
 ται μέσον τῶν τε πατρικίων καὶ στρατηγῶν, ἐστῶτων αὐτῶν
 ἐν τῇ τρικλίῳ, ἐν ᾗ ἀριστῆ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, αὐτοὶ δὲ ὑ-
 περέχονται τὸ „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.“ καὶ
 εἰσέρχεται ἐν τῇ κοιτῶνι, λαβόντος δὲ τοῦ πραιποσίτου τὸ
 στέμμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, εἰσέρχονται οἱ βεστήτορες,
 καὶ ἀπαλλάξαντες τὴν γλανίδα, ἐξέρχονται. καὶ ἐξελθὼν ὁ
 βασιλεὺς, καθέζεται ἐπὶ τῆς τιμίας αὐτοῦ τραπέζης μετὰ
 καὶ φίλων, ὧν ἂν κελεύει, καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τοῦ κλητωρίου¹⁰
 καὶ μικρὸν ἀναπαυσάμενος, ἐκδέχεται, μέχρις ἂν τὰ πάντα
 ἐτοιμασθῶσιν ἐν τῇ ἵππικῳ. ἐλθόντος δὲ τοῦ τῆς καταστά-
 σεως καὶ γνωρίσαντος τῇ πραιποσίτῳ, ὡς ὅτι ἐτοιμὴ ἐστὶ
 Ms. 141. a πάντα, ὁ πραιπόσιτος δηλοῖ τῇ βασιλεῖ· ὁ δὲ βασιλεὺς κα-
 τέρχεται διὰ τῆς λιθίνης σκάλας, καὶ εἰσέρχεται ἐν τῇ κοιτῶ-¹⁵
 νι, καὶ περιβάλλεται τὴν γλανίδα καὶ τὸ στέμμα κατὰ συνή-
 θειαν. καὶ δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν ἄρχόντων τοῦ κουβου-
 κλείου διέρχεται διὰ τοῦ στενοῦ τρικλίνου, καὶ ἐξέρχεται
 Ed. L. 202 ἐν τῇ μεγάλῳ τρικλίῳ, ἐν ᾗ ἀριστῆ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, κάκει-
 σε ἐστὼς ἅμα τοῖς ἄρχουσι τοῦ κουβουκλείου, νεύει τῷ πραι-²⁰
 ποσίτῳ, κάκεινος τῇ ὀστιαρίῳ, καὶ εἰσύγει πατρικίους καὶ
 στρατηγούς, καὶ προσκνησάντων τῷ βασιλεῖ, λέγει ὁ πραι-
 πόσιτος „κελεύσατε.“ καὶ ἐξελθόντες ἐξω τῆς πύλης οἱ τε
 πατρίκιοι καὶ στρατηγοὶ ἅμω τῇ συγκλήτῳ, ἴστανται ἐνθεν
 κάκεισε· στάντος δὲ καὶ τοῦ βασιλέως ἐν τῇ πύλῃ, πίπτουσιν²⁵
 οἱ προειρημένοι ἅπαντες, καὶ ἀναστάντων, νεύει ὁ πραιπό-

in quo eo die convivium celebrat, constitutos transit: ipsi longa ac felicia tempora ei apprecantur. Inde cubiculum petit, dumque praepositus a capite eius coronam demit, vestitores intrant, et, tunica ipsi exuta, discedunt. Imperator egressus, pretiosae mensae suae cum amicis, quos ad convivium vocavit, assidet: postquam vero surrexit et paulisper quievit, donec omnia ad certamen parata sint, expectat. Veniente ceremoniaro et praeposito indicante, omnia iam parata esse, praepositus Imperatorem de eo certiorcm facit, qui per lapideam scalam ad cubiculum abit, tunicaque et corona pro more induitur. Stipatus a cubiculi praefectis, per angustum triclinium ad magnum, in quo eo die epulae instituuntur, se confert, et ibi cum praefectis cubiculi stans, praeposito, is ostiario, signum dat; patricii et strategi adducuntur, et postquam Imperatorem adoraverunt, praepositus dicit: *Iubete*. Patricii et strategi cum senatu foras progressi. ab utraque parte adstant: Imperatore vero in porta constituto, dicti

σιτος ἀπὸ κελεύσεως τῇ τῆς καταστάσεως, καὶ λέγει „κε-
 λεύσατε” αὐτοὶ δὲ ὑπερέχονται „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγα-
 θοὺς χρόνους.” (ς.) Καὶ εἶθ’ οὕτως κατασχὼν τὸ ἄκρον
 τῆς χλανίδος τοῦ βασιλέως ὁ τῆς καταστάσεως καὶ ποιήσας Β
 5 ἄρωσθέλιον, ἐπιδιδότῃ βασιλεῖ. εἶτα ἐκεῖθεν δηριγευόμενος
 ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, πατρικίων
 τε καὶ στρατηγῶν, ἀνέρχεται ἐν τῇ καθίσματι μετὰ μόνων
 τῶν τοῦ κουβουκλείου ἀρχόντων καὶ δύο μαγλαβιτῶν καὶ
 10 σπαθαρίων βασταζόντων διστράλια, φορούντων καὶ τὰ σπα-
 θρία αὐτῶν, ὡς ἐν ἐκύστη ἵππικῷ. ἀνελθὼν δὲ ἐν τῇ σέντζῳ
 ὁ βασιλεὺς καὶ σφραγίσας τὸν λαὸν ἐκ τρίτου, καθέζεται,
 καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς εὐφημίας ἐξέρχεται ὁ πραι-
 πόσιτος, ἀπὸ κελεύσεως, καὶ νεύει τοῖς τε πατρικίοις καὶ
 15 στρατηγοῖς, ἀπελθεῖν ἕκαστον ἐν τῇ τάξει αὐτοῦ καὶ καθέ-
 15 δρα· τελεσθέντων δὲ τῶν δ’ βαίτων, ἀνίσταται ὁ βασιλεὺς
 ἀπὸ τοῦ καθίσματος, καὶ ἰσταμένων τῶν πατρικίων ἐν ᾧ C
 ἀριστῇ ὁ βασιλεὺς τρικλίνῳ, καὶ δηριγευόμενος ὑπὸ τῶν
 ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, διέρχεται μέσον αὐτῶν, αὐτοὶ
 δὲ ὑπερέχονται „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους.” καὶ
 20 διελθὼν διὰ τοῦ στενοῦ τρικλίνου, εἰσέρχεται ἐν τῇ κοιτῶ-
 νι, καὶ ἀπαλλύξας τότε στέμμα καὶ τὴν χλανίδα αὐτοῦ,
 περιβάλλεται σαγίον, καὶ κατέρχεται διὰ τοῦ μυστικοῦ κοχλιοῦ,
 καὶ δηριγευόμενος ὑπὸ πάντων τοῦ κουβουκλείου, διέρχεται διὰ M. 141. b
 τοῦ ἀγγουστέως, ἀψίδος τε καὶ τοῦ τρικόγχου, διὰ τοῦ μο-

17. καὶ ante δηριγ. om. ed.

omnes se prosternunt, et postquam surrexerit, praepositus a mandato
 ceremoniarum signum dat, et dicit: *Iubete*; ipsi multa bonaque tem-
 pora appetunt. (VI.) Mox ceremoniarum, collecta extrema tunica
 Imperatoris, rhosthelium facit, idque Imperatori tradit. Qui a prae-
 fectis cubiculo, patriciis ac strategis stipatus, cum solis cubiculo prae-
 fectis, duobus manclavitis et spathariis dextralia spathasque suas,
 ut in omnibus certaminibus equestribus solent, gestantibus, ad con-
 sessum suum adscendit. Conscenso vero throno, terque populo si-
 gnato, sedet, et, acclamatione finita, praepositus a mandato egreditur,
 patriciis et strategis signum dat, ut ad ordinem locumque suum sin-
 guli se recipiant. Quatuor palmis celebratis, Imperator a throno
 surgit, et patriciis in triclinio, ubi convivium celebrat, constitutis, a
 praefectis cubiculo stipatus, per medium illorum transit, dum felicia
 ipsi ac diuturna tempora appetunt. Inde per angustum triclinium
 ad cubiculum abit, ubi corona sua et tunica deposita, sagum induit,
 perque secretam cochleam, cubiculariis omnibus comitantibus, per
 augusteum, apsidem, triconchium, perque monothyrum et porticum

νοθύρου καὶ τῶν διαβατικῶν τῶν ἁγίων μ', καὶ εἰσέρχεται ἐν τῇ χρυσοτρικλίνῳ· σπάντες δὲ οἱ τοῦ κουβουκλείου καὶ Δύπερευζόμενοι τὸν βασιλέα „εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους,“ ἐξέρχονται καὶ ἀπέρχονται οἴκαδε.

Ὅσα δεῖ τελεῖσθαι τῇ παραμονῇ τοῦ λαχανικοῦ ἱπποδρομίου, 5 ἤγουν τοῦ γενεθλίου ταύτης τῆς θεοφυλάκειου καὶ βασιλίδος πόλεως.

Ἰστέον εἶδέναι, ὅτι οἱ τῶν δύο μερῶν δῆμαρχοι μετὰ τε τῶν δευτερευόντων καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχόντων τῶν μερῶν καὶ τῶν δημοτῶν ἀπίασι τὸ δειλινὸν, ἕκαστος εἰς τὸ ἴδιον¹⁰ Ed. L.203 σταβλον, καὶ εὐθέως ὁ θεωρητῆς ἐκάστου μέρους ταβρίζει τὸ τρίπλοκον, καὶ λέγει ὁ λαὸς ἐκ γ' „νίκα, Βένετε.“ ὁμοίως καὶ οἱ Πράσινοι „Πράσινε.“ καὶ δέχεται ὁ φωνοβόλος λέγων μεγάλη τῇ φωνῇ· „ἔχεται ὁ βοηθῶν ἡμῖν Ἰησοῦς.“ ὁ λαὸς „ἀεὶ νίκα.“ οἱ κρύκται „εἰς ὁ Θεός, σὺ¹⁵ αὐτοὺς σῶσον.“ ὁ λαὸς „ναὶ Κύριε.“ καὶ ὅτε ἐξέλθωσιν ἐπὶ τὸ εἰς ἄερον, κροῖει ὁ θεωρητῆς τὴν ταβραίαν γ', καὶ λέγει ὁ λαός· „νικῆ ἢ πίστις τῶν βασιλέων, νικῆ ἢ πίστις τῶν ἀγουσῶν, νικῆ ἢ πίστις τῆς πόλεως καὶ τῶν Βενέτων,“ (οἱ Πράσινοι „Πρασίνων“). καὶ λέγουσιν οἱ κρύκται²⁰ „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα μεγάλων βασιλέων, ναὶ εἰπέ ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα μεγάλων βασιλέων.“ καὶ ὁ λαὸς „Κύριε, βοήθει.“ οἱ κρύκται· „εἰς Θεός, σὺ αὐτοὺς σῶσον.“ ὁ λαός

14. ἔχετε τὸν ὁ βοηθοῦντα ἡμῖν Ἰησοῦν ed. 15. εἰς ed. ubique in seqq.

sanctorum XL aureum triclinium ingreditur: cubicularii vero adstant, et Imperatori multos ac felices annos apprecati, discedunt domumque abeunt.

OBSERVANDA IN VIGILIA HIPPODROMI LACHANICI SEC DNE NATALI
MUIUS A DEO CUSTODITAE ET IMPERATORIAE URBS.

Duarum factionum principes, vicarii, reliqui factionum praefecti et populus vesperi ad stabula sua abeunt, ubi inspector uniuscuiusque factionis triplicem scuticam sumit, populo ter acclamantes *Vince Venete!* similiter Prasini: *Prasine!* Praeceptor voce clata canit: *Habemus Iesum, adiutorem nostrum;* populus: *Semper vince.* Cantores: *Deus es, tu ipsos serva;* populus: *Ita Domine!* Quando in atrium processere, inspector scutica ter insonat, populo dicente: *Vincit Augustorum Augustarumque fides, vincit urbis ac Venetorum fides!* (Prasini: *Prasinorum.*) Cantores: *N. et N. magnorum Impera-*

„καὶ Κύριε.“ καὶ εἴθ' οὕτως λέγεται τὸ δρομικὸν ποίημα^B
ἐμπροσθεν τοῦ ἵπποδρομίου· „οἱ τῶν ἀγῶνων σὲ δυσωποῦ-
μεν τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ σωτῆρα· νίκας τοῖς Βενέτοις βοή-
θει,“ (οἱ Πράσινοι „Πρασίνοις,“) „καὶ χωρήγησον τῇ Οὐ-
ρανίῳ, (οἱ Πράσινοι „τῇ Ὀλυμπίῳ,“) „ἵνα καὶ ἄλιν χο-
ρεύσωμεν μετὰ νίκης.“ Ἄλλος εἰς τὸ λευκόν· „ὡς κραταίαι
σκέπη ἢ Θεοτόκος, καὶ ἀντίληψις βέβυιά τῶν εἰς σὲ προσ-
τρεχόντων, ἔξαιτοῦμεν οἱ Βένετοι,“ (οἱ Πράσινοι „Πράσι-
νοι,“) „δωρηθῆναι ἡμῖν τοῦτο, τῇ Εἰκασίῳ, διαπρέπον
ἰοταῖς νίκαις σὺν αὐτῷ εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ ἡμᾶς εὐφραν-
θῆναι.“ C

ΚΕΦ. σα'.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, τῆς φακλαρέας τελουμένης.

Δείλης εἰσέρχονται τὰ δύο μέρη ἐν τῇ μυστικῇ φιάλῃ^{Ms. 142 a}
15 τοῦ τρικύγχου μετὰ φατλίων, καὶ γίνεται ἡ λεγομένη φα-
κλαρέα, καὶ λέγουσι τὸν ἀπελατικὸν χορεύοντες ἤχ. π. δ'.
„κραταιωθῆτω ἡ χεὶρ σου, ὑψωθῆτω ἡ δεξιὰ σου, ὁ δεῖνα
αὐτοκράτωρ. ἰδοὺ γὰρ, ἡ πόλις σου φιλόπολιν βλέπει. σε βα-
σιλέα, καὶ ταῖς σαῖς ἐγκαινίζεται κατ' ἐχθρῶν ἀνδραγαθίαις,^D
20 καὶ πολιτεύεται χάρις ἐν μέσῳ τῆς βασιλείας, ὅτι ὤφθη τὸ
πολίτευμά σου, πόλις τοῦ μεγάλου βασιλέως, ὅθεν καθοπλί-

5. χορεύσομεν cd.

9. διαπρέπον R., διαπρέπειν cd.

torum! dic omnino, magnorum Imperatorum; populus: Domine, ad-
iuvna. Cantores: Tu Deus es, ipsos serva; populus: Ita Domine!
Sic postea dromicum carmen ante circum recitatur: Nos factionarii
te Deum ac servatorem nostrum veneramus! Victorias Venetis con-
cede! (Prasini: Prasinis!) Adsis beniznus Uranio! (Prasini: Olympio!)
ut iterum post victoriam tripudiemus. Aliud carmen albac: Deipa-
ra, quae firmum quasi tegmen tutumque auxilium eorum es, qui
ad te accurrunt, rogatus Veneti, (Prasini: Prasinis,) dicitur hoc no-
bis et Icasio, ut victoriis in certamine excellamus, et nos exhila-
remur.

CAP. 71.

Ritus in faculariae celebratione solennes.

Vesperis duae factiones cum facibus secretam phialam triconchi
intranat, et facularia, ut vocant, instituitur, aequae saltantibus apelatium
toni obl. IV canitur: Corroboretur manus tua; exaltetur dex-
tra tua, N. Imperator! Ecce enim urbs tua te ipsius amantem in-
tuetur, praeclaris fucinatoribus tuis contra hostes renovatur, inque
medio imperio gratia regnat, quoniam administratio tua, urbs ma-

ζονται τὰ ὄπλα σου δυναστεία, καὶ περιβάλλονται ἔχθροι
 τὴν ἔχθραν τοῦ στέφαντός σε τῇ γενεθλίῳ δόξῃ τῆς πόλεώς
 σου." καὶ μετὰ ταῦτα ἀνέρχονται εἰς τὰ βάρθρα, καὶ ἰστα-
 μένου ἐκάστου εἰς τὸ ἴδιον μέρος, λέγουσιν οἱ κράτται τὴν
 ἀνευφημίαν. „ὁ βοηθῶν τοὺς δεσπότας." ὁ λαὸς „εἰς ὁ
 Θεός." οἱ κράτται. „σὺ αὐτοὺς σῶσον." ὁ λαὸς „καὶ
 Κύριε." οἱ κράτται. „ὁ βοηθῶν ταῖς ἀγούσαις." ὁ λαὸς
 Ed.L. 204 „εἰς ὁ Θεός." οἱ κράτται. „σὺ αὐτὰς σῶσον." ὁ λαὸς „καὶ
 Κύριε." οἱ κράτται. „ὁ βοηθῶν τοῖς πορφυρογεννήτοις"
 ὁ λαὸς „εἰς ὁ Θεός." οἱ κράτται. „σὺ αὐτοὺς σῶσον." 10
 ὁ λαὸς „καὶ Κύριε." οἱ κράτται. „ὁ βοηθῶν τῇ πόλει." ὁ
 λαὸς „εἰς ὁ Θεός." οἱ κράτται. „σὺ αὐτὴν σῶσον." ὁ λαὸς
 „καὶ Κύριε." οἱ κράτται. „ὁ βοηθῶν τῇ ἐπάρχῳ." ὁ λα-
 ος „εἰς ὁ Θεός." οἱ κράτται. „σὺ αὐτὸν σῶσον." ὁ λαὸς
 „καὶ Κύριε." οἱ κράτται. „ὁ βοηθῶν τῇ Οὐρανίῳ." ὁ λα- 15
 ος „εἰς ὁ Θεός." οἱ κράτται. „σὺ αὐτὸν σῶσον." ὁ λαὸς
 „καὶ Κύριε," (οἱ Πράσινοι „τῇ Ὀλυμπίῳ"). οἱ κράτται „ὁ
 βοηθῶν τῇ Εἰκασίῳ" (οἱ Πράσινοι „τῇ Ἀνατέλλοντι") ὁ
 Βλαδὸς „εἰς ὁ Θεός." οἱ κράτται „σὺ αὐτὸν σῶσον." ὁ λα-
 ος „καὶ Κύριε." (B.) Εἶτα εἰσέρχεται ἕτερος κράκτης καί 20
 λέγει τὴν συνάφειαν „ὁ βοηθῶν τοὺς δεσπότας, ταῖς ἀγ-
 ούσαις, τοῖς πορφυρογεννήτοις, τῇ πόλει, τῇ ἐπάρχῳ, τῇ
 Οὐρανίῳ," (οἱ Πράσινοι „τῇ Ὀλυμπίῳ,") „τῇ Εἰκασίῳ"
 (οἱ Πράσινοι „τῇ Ἀνατέλλοντι.") ὁ λαὸς „εἰς ὁ Θεός."

14. αὐτῷ σῶσον cod. h. l. et sic paulo post.

gni Imperatoris, conspecta est, quando arma robore tuo armantur, hostesque odio eius, qui te natali honore urbis tuae coronavit, cinguntur. Deinde ad subsellia se recipiunt, ac singulis in loco suo constitutis, cantores verba solennia recitant: Auxilium Dominorum! populus: Tu es Deus! Cantores: Tu ipsos serva; populus: Ita Domine Cantores: Auxilium Augustarum! populus: Deus es. Cantores: Tu ipsos serva; populus: Ita Domine! Cantores: Tu, qui porphyrogenitos adiuvas; populus: Deus es. Cantores: Tu ipsos serva; populus: Ita Domine! Cantores: Qui urbem iuvas; populus: Deus es! Cantores: Tu ipsam serva; populus: Ita Domine! Cantores: Qui praefectum iuvas; populus: Deus es! Cantores: Tu ipsum serva; populus: Ita Domine! Cantores: Qui Uranium adiuvas; populus: Deus es! Cantores: Tu ipsum serva; populus: Ita Domine! (Prasini: Qui Olympium.) Cantores: Qui Prasinum adiuvas; (Prasini: Qui Anatellontem;) populus: Deus es. Cantores: Tu ipsum serva! populus: Ita Domine! (II.) Deinde alius cantor ingressus verba cum antecedentibus coniungenda recitat: Qui Dominos, Au-

οὐ κρύπται „σὺ αὐτοὺς σῶσον” ὁ λαὸς „ναὶ Κύριε.” οὐ κρύπται „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα μεγάλων βασιλέων καὶ αὐτοκρατόρων” ὁ λαὸς „Κύριε, βοήθει.” εἶτα εἰσέρχεται ἕτερος C κρύπτης, καὶ λέγει „Ἰοὺς αἰεὶ, αἰεὶ.” οὐ κρύπται „προτό- 5νον καὶ νικᾷ;” ὁ λαὸς „εἰς αἰεὶ, εὐδύκιμε.” οὐ κρύπται „ἄγιε, τρισάγιε, νίκη εἰς τὸ Βένετον,” (οὐ Πράσινοι „εἰς τὸ Πράσινον”). οὐ κρύπται „δέσποινα Θεοτόκε” ὁ λαὸς „ναὶ δέσποινα Θεοτόκε, νίκη εἰς τὸ Βένετον,” (οὐ Πράσινοι „εἰς τὸ Πράσινον”). οὐ κρύπται „τοῦ σταυροῦ ἡ δύναμις” Ms. 142. b 10 ὁ λαὸς „ναὶ τοῦ σταυροῦ ἡ δύναμις, νίκη ἔχει τὸ Βένετον,” (οὐ Πράσινοι „ἔχει τὸ Πράσινον”). οὐ κρύπται „Θεοῦ τὴν νίκην ἔχεις τὸ πρόσωπόν σου, Οὐράνιε,” (οὐ Πράσινοι „Ὀλύμπιε”). οὐ κρύπται „ὅλη δειλῆς σήμερον” ὁ λαὸς ἔσ. „ὅλη δειλῆς σήμερον καλῆ σου δειλῆς γίνεται.” 15 οὐ κρύπται „κύριοι, πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι.” ὁ λαὸς „πολ- D λοὶ ἡμῖν χρόνοι,” (οὐ Πράσινοι „ἄγιε”). καὶ εἰσέρχεται ἕτερος κρύπτης καὶ λέγει „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα μεγάλων βασιλέων καὶ αὐτοκρατόρων” ὁ λαὸς „Θεοτόκε, βοήθει.” οὐ κρύπται „εἰς ὁ Θεός, σὺ αὐτοὺς σῶσον” ὁ λαὸς „ναὶ 20 Κύριε.” εἶτα λέγει ὁ κρύπτης „ναὶ εἶπε καὶ ποιεῖ τὸ ἀγωγεῖν τῇ Οὐρανίῃ,” (οὐ Πράσινοι „τῇ Ὀλυμπίῃ,”) „ναὶ εἶπε καὶ ποιεῖ τὸ ἀγωγεῖν τῇ Εἰκουσίῃ” (οὐ Πράσινοι „τῇ Ἀνατέλλοντι”) ὁ λαὸς „καλὸν ἀγῶνα.” οὐ κρύπται „εἰς

4. αἰεὶ, αἰεὶ cod. 5. εἰσαίτα cod. 10. νίκην ἔχεις ed. 11. ἔχεις ed. 12. ἔχει con. R. 20. ἀγωγὴν cod. h. l. et mox.

gustus, porphyrogenitos, urbem, praefectum, Uranium, (Prasini: Olympium,) Icasium, (Prasini: Anatellontem,) adiuvans; populus: *Deus es.* Cantores: *Tu ipsos serva;* populus: *Ita Domine.* Cantores: *N. N. magnorum principum et Imperatorum!* populus: *Domine, eos adiuvans.* Deinde alius cantor intrat, dicens: *Semper, semper.* Cantores: *Superior sis et victor!* populus: *Perpetuo, o clarissime!* Cantores: *Sancte, ter sancte, victoria Venetae!* (Prasini: *Prasinae.*) Cantores: *Domina Deipara;* populus: *Imo, domina Deipara, victoria Venetis!* (Prasini: *Prasinis!*) Cantores: *Crucis potentia;* populus: *Imo crucis potentia! victoria Venctam factionem habet;* (Prasini: *Prasinam habet.*) Cantores: *Dei victoriam habet persona tua, o Uranie!* (Prasini: *Olympie!*) Cantores: *Tota victoria hac vesperatibi contingit;* populus: *Omnis tibi hodie ac pulchra victoria contingit.* Cantores: *Multa vobis tempora, Domini!* populus: *Multa vobis tempora!* Prasini: *Sancte!* Alius deinde cantor intrat, et dicit: *N. et N. magnorum principum et Imperatorum;* populus: *Deipara, hos adiuvans.* Cantores: *Deus es, tu ipsos serva;* populus: *Imo Domine.* Postremo praecutor: *Ita dic et fac, Uranium agat!* (Prasini: *Olym-*

ὁ Θεός, σὺ αὐτοὺς σῶσον" ὁ λαὸς „γαὶ Κύριε." Ἰστέον,
Ed. L. 205 ὅτι τὰ αὐτὰ ἄκτα καὶ ἡ αὐτὴ εὐφημία λέγονται καὶ ἐπὶ τοῦ
ἵπποδρομίου εἰς τὸ στάμιον, ἤγουν εἰς τὸ II, δηλοῦσι τοῦ
ὑπάρχον καθέξομένου εἰς τὸ κάθισμα, εἶθι οὐ καὶ ἀκτουά-
ριος ἴσταται. 5

Περὶ τοῦ αὐτοῦ ἵπποδρομίου, πῶς δεῖ κυλεῖν.

Πρὸ τοῦ ἵππικοῦ γίνεται ἡ πομπὴ τῶν ἵππων, καὶ τῶν
πρωτῶν τίθεται ἡ ὄρνα εἰς τὸν καμπτόν τοῦ Βενέτου, καὶ κα-
τέρχονται οἱ τῶν δύο μερῶν ἡνίοχοι ἅμα τῶν κομβινογράφων,
B φροούντων αὐτῶν τῶν κομβινογράφων ἀρμελαύσια Βενέτονιο
καὶ λευκὸν καὶ τὰ μασσία, ὄντων αὐτῶν καὶ ἀνυποδῆτων,
βαστάζοντες καὶ χαρτοκαλαμάρια, καὶ κυλιούσης τῆς ὄρνας,
οἷον ἐκβάλλει σφαιρίον, ὀνομάζει τὸν μεσαριστερόν. καὶ
ὅτε πληρώσῃσι τὰ δ' βαῖα, ἀπέρχονται εἰς τὰ ὄρνατοῦρια,
καὶ ποιοῦσι τὸ πέρας τῆς κομβίνης, καὶ ἀνερχομένου τοῦ 15
βασιλέως, ἀπολύουσι τὰ διῖππια, καὶ ἴσταται ὁ μαξιλλάριος
εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ οἱ δύο θεωρηταί, εἰς ἐκ δεξιῶν
αὐτοῦ, καὶ εἰς ἐξ εὐωνύμων, βαστάζοντες τὰ καλαμάρια,
ἕως οὗ πετάσῃ. καὶ τοῦ Θεοῦ παρασχόντος τὴν νίκην,
C μετὰ τὸ λαβεῖν τὰ ἔπαθλα ἀπέρχονται εἰς τὰς θύρας, 20
καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν δ' βυίτων ἐκβαίνουσι τὰ ἀρ-
ματα τῶν νικησάντων, φροούντων τῶν ἡνιόχων τὰ δημόσια,
Ms. 143. a καὶ κάμπτουσι καμπτόν Πρασίνου καὶ Βενέτου, καὶ ἔρχον-

3. εἰς II ed. 4. καὶ om. cod.

pius!) imo agat Icasius! (Prasini: Anatellon agat!) populus Egregium certamen. Cantores: Deus es, tu ipso serva! populus: Imo Domine! Sciendum est, eadem acta eademque acclamationes etiam in decursione in statione seu II recitari, praefecto in consessu, ubi actuarius quoque stat, sedente.

DE EADEM DECURSIONE, QUOMODO SORTES MISCERI DEBEANT.

Ante decursionem processio equorum instituitur, urnaque in meta Venetae factionis manere posita, aurigae utriusque gregis cum combiographis, armelausia Venetum albumque et massia gestantibus, discalceatis praeterea et chartocalamaria ferentibus, descendunt, et, urna agitata, quicumque globulus exierit, is mesaristerum (quasi medium sinistrum) constituit. Quatuor palmis completis, ad urnatoria abeunt, terminum combinae faciunt, et, Imperatore accedente, diippia solvunt: maxillarius in loco suo, c duobus inspectoribus unus ad dextram, alter ad sinistram stant, et calamaria, usque dum velum extenderint, gestant. Postquam vero Deus victoriam concessit, et aurigae praemia victoriae accipere, ad ianuas ab-

ται εἰς τὸν ἴδιον δῆμον, καὶ ἐπαίρουσι τοὺς δημότας, καὶ σώσσοντες κάμπτουσιν, ὡς προεῖρηται, καμπτὸν Πρωσίνου. καὶ ἔρχονται εἰς τὸ στάμι, καὶ κατέρχεται ὁ ἀκτουάριος, καὶ ἀπολύει αὐτούς, καὶ ἀπέρχονται χορεύοντες εἰς τὸ δημόσιον.

5 Περὶ τῶν βηγῶν, πῶς δεῖ αὐτὰς τελεῖσθαι.

Ἰππικῶ ἀγομένου προσκυνησίμου, αἱ βῆγες ἴστανται εἰς D τὸ πρῶτον κριτάριον, καὶ οἱ βηγάριοι ἐπάνω τῶν ἀρμάτων, καὶ ἀνερχομένου τοῦ βασιλέως, ἐμβαίνουνσιν οἱ δ' ἠνίοχοι καὶ λαμβάνουσι τὰ χρυσῶ πισσία, καὶ στρέφονται, καὶ ἴσταν-
10 ται εἰς τὰς ἰδίας διασφαγὰς. καὶ εἰθ' οὕτως νεύει ὁ ἀκτουάριος, καὶ πάλιν εἰσέρχονται καὶ λαμβάνουσιν ἀπὸ ψελλίου χρυσοῦ, καὶ ὑποστρέφοντες ἐκφωτίζουσιν ἐπὶ τοὺς δῆμους, καὶ ἐκβαίνουνσιν αἱ βῆγες. φοροῦσι δὲ οἱ βηγάριοι ἱμάτια, ὁ μὲν εἰς Βένετον, ὁ δὲ ἕτερος Πράσινον, ἔχοντα ὡσπερ
15 πτερὰ, ἀπὸ κεντούκλων ἐξῆραμμένα, ὅπισθεν εἰς τὰς ψύας Ed.L. 206 αὐτῶν, ἀντὶ δὲ κασιδιῶν φοροῦσι καμελαύκια κεντούκλεινα.

Ἄκτα ἀπὸ νίκης εἰς τὸ αὐτὸ ἵπποδρόμιον.

Ἄπὸ τοῦ δευτέρου βαιῶν λέγουσιν οἱ κράκται „πολλὰ,

11. ἀπὸ ψελλίου conī. R. 15. κεντούκλου cod. 16. κεν-
τουκλεινὰ cd. 17. εἰς αὐτὸ cd.

eunt, completis vero quatuor palmis, currus victorum progrediuntur, aurigae praemia publica ferunt, ad metam Prasinæ Venetaeque factionis descedunt, deinde ad proprium gregem redeunt, factionarios sumunt, ac saltantes ad metam Prasinæ, ut supra diximus, divertunt. Postremo ad stationem se conferunt, descendit actuarius, eos dimittit, et sic in publicum saltantes procedunt.

DE BIGIS, QUOMODO ORDINARI DEBEANT.

Si certamen equestre, ubi Imperator adoratur, instituitur, bigae in primo critario, bigarii in curribus, stant, et Imperatore veniente, quatuor aurigae accedunt, aureas pilas occupant, et inde reversi, ad suas lineas redeunt. Postea, signo ab actuario dato, rursus intrant, armillam auream sumunt, ac redeunt cum facibus ad factiones accedunt, bigae vero abeunt. Bigarii vestes, Venetam unus, alter Prasinam, alii quasi instructas, c centunculis confectas, a tergo ad lumbos usque, pro galeis vero camelauca c centunculis gestant.

ACTA POST VICTORIAM IN EODEM CERTAMINE REPORTATAM.

Post palmam secundam cantores: *Multos, multos, multos!* populus: *Multos annos in multos!* Cantores: *Multa vobis tempora,*

Constantinus Porphy. Vol. I.

πολλά; πολλά." ὁ λαὸς „πολλὰ ἔτη εἰς πολλά." οἱ κρᾶ-
 κται „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, ἢ ἔνθεος βασιλεία" (οἱ Πράσι-
 νοι „τὸ πρόβλημα τῆς τριάδος"). καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „πολ-
 λοι ὑμῖν χρόνοι" (οἱ Πράσινοι „ἄγιο"). οἱ κρᾶκται „πολ-
 λοι ὑμῖν χρόνοι, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα αυτοκράτορες 'Ρωμαί-5
 Βων" καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι" (οἱ Πράσινοι
 „ἄγιο"). οἱ κρᾶκται „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, οἱ θεράποντες
 τοῦ Κυρίου" ὁ λαὸς ἐκ γ' „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι" (οἱ Πρά-
 σινοι „ἄγιο"). οἱ κρᾶκται „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, ὁ δεῖνα
 καὶ ὁ δεῖνα ἀγνοῦνται τῶν 'Ρωμαίων" καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' 10
 „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι" (οἱ Πράσινοι „ἄγιο"). οἱ κρᾶκται
 „δεσπότης τῆς οἰκουμένης, δέξασθε Βενέτους παρακαλοῦντας"
 (οἱ Πράσινοι „Πρασίνουσ"). καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιο."
 οἱ κρᾶκται „ὡς δούλοι τολμῶμεν παρακαλέσαι" ὁ λαὸς ἐκ
 γ' „ἄγιο" οἱ Πράσινοι ὁμοίως. οἱ κρᾶκται „μετὰ φόβου 15
 ἠνσωποῦμεν τοὺς δεσπότης" ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιο" οἱ Πρά-
 σινοι ὁμοίως. οἱ κρᾶκται „ἀνεξικακῶς παρακλήθητε ἐνερ-
 γέται" ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιο" οἱ Πράσινοι ὁμοίως. οἱ κρᾶ-
 κται „εἰς τὴν δέησιν τῶν δούλων ὑμῶν Βενέτων" ὁ λαὸς
 ἐκ γ' „ἄγιο" οἱ Πράσινοι ὁμοίως. οἱ κρᾶκται „δημόσια 20
 Ms. 143. b τοῖς δούλοις ὑμῶν, εἰ κελύετε" ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιο" οἱ
 Πράσινοι ὁμοίως. οἱ κρᾶκται „Κύριε, σῶσον τοὺς δεσπό-
 τας τῶν 'Ρωμαίων" ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον." οἱ
 κρᾶκται „Κύριε, σῶσον τοὺς ἐκ τοῦ ἔστεμμένους." ὁ λαὸς
 ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον." οἱ κρᾶκται „Κύριε, σῶσον τοὺς 25

divina maiestas! (Prasini: *Propugnaculum trinitatis!*) populus ter:
Multa vobis tempora! (Prasini: *Sanctes!*) Cantores: *Multa vobis tem-
 pora, N. N. Romanorum Imperatores!* populus ter: *Multa vobis
 tempora!* (Prasini: *Sanctes!*) Cantores: *Multa vobis tempora, famuli
 Domini!* populus ter: *Multa vobis tempora!* (Prasini: *Sanctes!*) Can-
 tores: *Multa vobis tempora, N. N. Augustae Romanorum!* populus
 ter: *Multa vobis tempora!* (Prasini: *Sanctes!*) Cantores: *Domini or-
 bis terrarum, suscipite Venetos precantes!* (Prasini: *Prasinos!*) po-
 pulus ter: *Sanctes!* Cantores: *Ut servi rogare audemus!* populus
 ter: *Sanctes!* Prasini similiter. Cantores: *Cum timore Dominos in-
 tueri audemus;* populus ter: *Sanctes!* Prasini similiter. Cantores:
Merito invocamini benefici principes! populus ter: *Sanctes!* Prasini
 similiter. Cantores: *Ad preces servorum vestrorum Venetorum.*
 Cantores: *Praemia servis vestris, si iubetis;* populus ter: *Sanctes!*
 Prasini similiter; populus ter: *Sanctes!* Prasini similiter. Cantores:
Domine, serva Dominos Romanorum! populus ter: *Domine, serva.*
 Cantores: *Domine, serva a te coronatos!* populus ter: *Domine serva!*

δεσπότης τῆς οἰκουμένης· ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον.”
 οἱ κράτται· „καὶ σὺν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἡμᾶς συνεργήσει·” ὁ
 λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον.” οἱ κράτται· „Κύριε, σῶσον
 τοὺς δεσπότης σὺν ταῖς αὐγούσαις καὶ τοῖς πορφυρογεννή- D
 5 τοῖς” ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον.” (B.) Καὶ ἀπὸ τοῦ
 τετάρτου βαῖου κατέρχεται ὁ μαῖστωρ μετὰ τοῦ λαοῦ, καὶ
 ἵσταται ἔμπροσθεν τοῦ δήμου. ὁ δὲ δήμαρχος ἀπομένει με-
 τὰ τῶν πρωτείων ἄνω εἰς τὸν δῆμον. εἶτα λέγουσιν οἱ κύ-
 ττω ἱστάμενοι κράτται· „εἴ τι ὁ Θεὸς ὠνόμασε·” καὶ ἀπο-
 10 κρίνονται ἄνω εἰς τὸν δῆμον „τίμον τὸ Βένετον” (οἱ Πρά-
 σινοὶ „τὸ Πράσινον”). οἱ κράτται· „ὁ βοηθῶν τοὺς δε-
 σπότης” „εἰς ὁ Θεός,” ὁ λαὸς, καὶ τὰ λοιπά. εἶτα ἀνέρ-
 χονται οἱ ἡνίοχοι ἐν τοῖς ἄρμασι, φοροῦντες τὰ δημόσια, καὶ Ed.L. 207
 σάσσοσι, καὶ ὁ δῆμος ἔμπροσθεν αὐτῶν λεγόντων τὸ δρο-
 15 μικόν „ἀγάλλου, Βένετε, οἱ δεσπότης ἐνίκησαν.” (οἱ Πρά-
 σινοὶ „Πράσινε”). καὶ ὅτε ἔλθωσιν εἰς τὸ Π, ἔμπροσθεν
 τῶν βασιλέων ἵσταται καὶ λέγουσιν οἱ κράτται „πολλὰ,
 πολλὰ, πολλὰ” ὁ λαὸς „πολλὰ ἔτη εἰς πολλὰ.” οἱ κρά-
 τται· „πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι, ἡ ἔνθεος βασιλεία” (οἱ Πρά-
 20 σινοὶ „ἡ ἐκλογὴ τῆς τριάδος”). ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „πολλοὶ
 ἡμῖν χρόνοι” (οἱ Πράσινοὶ „ἄγιε”). οἱ κράτται „πολλοὶ
 ἡμῖν χρόνοι, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα αὐτοκράτορες Ῥωμαίων”
 ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι” (οἱ Πράσινοὶ „ἄγιε”).
 οἱ κράτται· „πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι, οἱ θεράποντες τοῦ Κυ- B
 25 ρίου·” ὁ λαὸς ἐκ τρίτου „πολλοὶ ἡμῖν χρόνοι.” οἱ κράτται·

11. δεσπότης εἰς ὁ Θεός. ὁ λαὸς καὶ τ. λ. cd.

Cantores: *Domine, serva principis orbis terrarum!* populus ter:
Domine, serva. Cantores: *Et cum ipsis Deus in nobis operetur!* po-
 pulus ter: *Domine, serva!* Cantores: *Domine, serva Imperatores,*
Augustas et porphyrogenitos! populus ter: *Domine, serva!* (II.)
 Post quartam palman magister cum populo descendit, et ante fa-
 ctionem subsistit: demarchus in loco superiori cum principibus in
 factione remanet. Deinde cantores infra constituti dicunt: *Si Deus*
vocavit; respondent supra in factione constituti: *Venetum gregem*
venerandum! (Prasini: *Prasinum*). Cantores: *Qui Dominos adiu-*
vat! populus: *Deus es cetera.* Deinde aurigae, publica praemia
 ferentes, currus conscendunt, factione ante ipsos dromicum carmen
 recitante: *Exulta, Venete, Domini vicerunt!* (Prasini: *Prasine*).
 Et quando ad II pervenere, coram Imperatoribus stant, cantores
 dicunt: *Multos, multos, multos;* populus: *Multos annos in multos.*
 Cantores: *Multa vobis tempora, divina maiestas!* (Prasini: *Electio*
trinitatis!) populus ter: *Multa vobis tempora!* (Prasini: *Sancti!*)

„πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα ἀγούσται τῶν
 ‘Ρωμαίων’ ὁ λαὸς γ’ „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι” (οἱ Πράσινοι
 „ἄγιε”). οἱ κρᾶκται „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, δεσπότηι, σὺν
 ταῖς ἀγούσαις καὶ τοῖς πορφυρογεννήτοις” ὁ λαὸς γ’ „πολ-
 λοι ὑμῖν χρόνοι” (οἱ Πράσινοι „ἄγιε”). οἱ κρᾶκται „πολ-
 λὰ, πολλὰ, πολλὰ” ὁ λαὸς „πολλὰ ἔτη εἰς πολλὰ.” οἱ
 κρᾶκται „δεσπότηι τῆς οἰκουμένης, δέξασθε Βενέτους πα-
 ρακαλοῦντας” (οἱ Πράσινοι „Πρασίνους”). ὁ λαὸς ἐκ γ’
 „ἄγιε.” οἱ κρᾶκται „ὡς δούλοι τολμῶμεν παρακαλέσαι”
 ὁ λαὸς γ’ „ἄγιε.” οἱ κρᾶκται „μετὰ φύβου δυσωποῦμεν¹⁰
 C τὸν δεσπότην” ὁ λαὸς γ’ „ἄγιε.” οἱ κρᾶκται „ἀνεξικά-
 κως πικρακλήθητε εὐεργέται” ὁ λαὸς γ’ „ἄγιε.” οἱ κρᾶ-
 κται „εἰς τὴν δέησιν τῶν δούλων ὑμῶν Βενέτων” (Πρά-
 Ms. 144. a σινοι „Πρασίνων”). ὁ λαὸς γ’ „ἄγιε.” οἱ κρᾶκται „στε-
 φανώσατε τοὺς δούλους ὑμῶν, εἰ κλεῦετε” ὁ λαὸς ἐκ τριῶν¹⁵
 τῶν „ἄγιε” οἱ Πράσινοι ὁμοίως. (Γ.) Οἱ κρᾶκται „Κύριε,
 σῶσον τοὺς δεσπότης ‘Ρωμαίων’ ὁ λαὸς ἐκ γ’ „Κύριε,
 σῶσον.” οἱ κρᾶκται „Κύριε, σῶσον τοὺς ἐκ σοῦ ἐπιτεμμέ-
 νους” ὁ λαὸς ἐκ γ’ „Κύριε, σῶσον.” οἱ κρᾶκται „Κύ-
 ριε, σῶσον τοὺς δεσπότης σὺν ταῖς ἀγούσαις καὶ τοῖς²⁰
 D πορφυρογεννήτοις” ὁ λαὸς ἐκ γ’ „Κύριε, σῶσον.” οἱ κρᾶ-
 κται „ἔτι μίαν αἴτησιν ἔχομεν οἱ δούλοι ὑμῶν” ὁ λαὸς ἐκ

13. Πράσινοι „Πρασίνων” om. ed. 18. τοὺς om. ed.

Cantores: *Multa vobis tempora, N. N. Imperatores Romanorum;*
 populus ter: *Multa vobis tempora!* (Prasini: *Sancte!*) Cantores: *Mul-
 ta vobis tempora, famuli Domini!* populus ter: *Multa vobis tem-
 pora!* Cantores: *Multa vobis tempora, N. N. Augustae Romanorum;*
 populus ter: *Multa vobis tempora!* (Prasini: *Sancte!*) Cantores: *Mul-
 ta vobis tempora, Domini, cum Augustis coniugibus et porphyro-
 genitis!* populus: *Multa vobis tempora!* (Prasini: *Sancte!*) Cantores:
Multos, multos, multos! populus: *Multos annos in multos!* Canto-
 res: *Domini orbis terrae, suscipite Venetos precantes!* (Prasini:
Prasinos!) populus ter: *Sancte!* Cantores: *Ut servi precari aude-
 mus;* populus ter: *Sancte!* Cantores: *Verecunde intuemur et cum
 timore Dominos;* populus ter: *Sancte.* Cantores: *Haud male he-
 nefici principes invocamini!* populus ter: *Sancte.* Cantores: *In
 preces servorum vestrorum, Venetorum!* (Prasini: *Prasinorum;*) popu-
 lus ter: *Sancte!* Cantores: *Coronate servos vestros, si placet;* po-
 pulus ter: *Sancte!* Prasini similiter. (III.) Cantores: *Domine, ser-
 va Dominos Romanorum!* populus ter: *Domine serva.* Cantores:
Domine, serva a te coronatos! populus ter: *Domine, serva.* Can-
 tores: *Domine, serva Imperatores, Augustas, et porphyrogenitos!*
 populus ter: *Domine, serva.* Cantores: *Unum adhuc servi vestri*

γ' „ἄγιε·” οἱ Πράσινοι ὁμοίως· οἱ κράτται „ἀπέλω-
 μεν χορευσαί, δεσπότηι, εἰ κελεύετε” ὁ λαὸς ἐκ γ' „ἄγιε·”
 οἱ κράτται „Κύριε, σῶσον τοὺς δεσπότης Ῥωμαίων” ὁ
 λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον.” οἱ κράτται „Κύριε, σῶσον
 5 τοὺς ἐκ σοῦ ἑστεμμένους” ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον.”
 εἶτα κατέρχεται ὁ ἀκτουάριος, καὶ στέφει τοὺς ἡνιόχους,
 καὶ λέγει αὐτοῖς; „εὐτάκτως χορεύσατε” οἱ κράτται „εὐ-
 10 τάκτως χορεύσομεν ἐν τῇ ζωῇ ὑμῶν, δεσπότηι.” καὶ μετὰ
 τὸ γενέσθαι μετωστύσιμον καὶ ἀναστῆναι τοὺς δεσπότης ἀπὸ
 10 τοῦ σέπζου, ὄψικεῖε ἅπας ὁ δῆμος τοὺς ἡνιόχους, λεγόν-Ed.L. 208
 των τὸ ποιήμα „ἀγάλλου, Βένετε, οἱ δεσπότηι ἐνίκησαν”
 (οἱ Πράσινοι „Πράσινε”). καὶ ὅτε ἔλθωσιν εἰς τὰ κύγκε-
 λα, λέγουσιν οἱ κράτται ἔσ· „αὖξει τὸ βουσιλειον, αὖξει
 καὶ τὸ Βένετον.” καὶ εἰθ' οὕτως ὄψικεῦσσι τοῖς ἡνιόχοις
 15 ἔως τῆς ἐκκλησίας, ἤγουν οἱ μὲν Βένετοι εἰς τὸν ταγιστέα,
 οἱ δὲ Πράσινοι εἰς τὰ διακονίσης, λέγοντες τὸ δρομικὸν
 ποιήμα „ἀγάλλου, Βένετε,” (οἱ Πράσινοι „Πράσινε,”)
 „οἱ δεσπότηι ἐνίκησαν.”

Ἄστα, ὅτε τρέχουσιν οἱ δρομῆις τοῦ ἐνὸς μέρους ἀπὸ δρόμου
 20 ἀπεκί. B

Λέγει ὁ φωνοβόλος „ἔχετε βοηθοῦντα ὑμῖν Ἰησοῦν”
 ὁ λαὸς ἐκ γ' „αἰεὶ νικῷ.” ὁ φωνοβόλος „νίκας δεῖξει.” ὁ

13. 8σ αὖξει ed.

a vobis petimus; populus ter: Sancte; Prasini similiter. Cantores:
 Abeamus saltaturi, si vobis, Domini, placet; populus ter: Sanctel
 Cantores: Domine, serva Romanorum dominos! populus ter: Domi-
 ne, serva. Cantores: Domine, serva a te coronatos! populus ter:
 Domine, serva! Deinde actusarius descendit, aurigas coronat, et ad
 eos dicit: Ordine ac decenter saltate. Cantores: Decenter saltabi-
 mus in vita vestra, Domini. Et solenni consessu instituto, post-
 quam a throno Domini surrexere, populus omnis aurigas sequitur,
 carmen recitantes: Exsulta, Venete, Domini vicerunt; (Prasini:
 Prasine). Et quando cancellos intrarunt, cantores dicunt: Crescat
 imperium, crescant Veneti. Sic postea aurigas ad ecclesiam usque
 comitantur, Veneti ad tagisteum, Prasini ad diaconissae, carmen
 dromicum recitantes: Exsulta, Venete! (Prasini: Prasine!) Domini
 vicerunt.

ACCLAMATIO, QUANDO UNIUS FACTIONIS CURSORES CERTATIM DECURRUNT.

Praeceptor dicit: Habctis auxiliatorem vestrum, Iesum! popu-
 lus ter: Semper vincit! Praeceptor: Victorias ostendat! populus:

λαὸς „ἐσαίοντα.” ὁ φωνοβόλος „αὖξει νίκηη” ὁ λαὸς „τῶν βυϊτων.” ὁ φωνοβόλος „σωτήρ τοῦ κόσμου” ὁ λαὸς „βοήθησον ἡμῶς.”

Ἄκτα εἰς τὸν ἀπολακτισμὸν τῶν δρομέων.

Ἀπολακτίζουσιν οἱ δρομεῖς, καὶ ἔρχονται ἔμπροσθεν τοῦ⁵
 C ἰδίου δήμου, καὶ λέγουσιν οἱ κράτται „δλους τούτους, Κύ-
 ριε, βοήθησον, τοὺς πρώτους βοήθησον, ὁ ἐν τριῦδι, νική-
 σουσι πρεσβείαις σου, Θεοτόκε, νικήσουσι χαροποιούντες τὴν
 βασιλείαν, τὴν πολιτείαν νικήσουσι χαροποιούντες τοὺς
 M. 144. b Βενέτους· ἔσ' ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, νίκηη αὐτοῖς παράσχου.” ἰστέ-10
 ον, ὅτι ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ φιλοχρίστου δεσπότην ὁ Βαμβα-
 λούδης ὁ τῶν Πρασίνων δρομεὺς εἰς τὰ ζυγισσιμὰ καὶ εἰς
 τὰς πρόβας οὐκ ἦν ἐκραιεῖτο γὰρ ὑπὸ τοῦ πατρικίου Πε-
 τρωνῶ, τῇ δὲ τοῦ βοτοῦ ἡμέρᾳ, τελεσθείσης τῆς κυλίστρας
 καὶ παραβάντων Βενέτων, μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Βαμβαλοῦ-15
 δης, καὶ ἔξ αἰτήσεως τοῦ δήμου τῶν Πρασίνων ἔδραμεν
 D ἀπὸ κελεύσεως εἰς τὸ τέταρτον βαιῶν, καὶ ἐνίκησεν.

Ἄκτα εἰς τὴν κυλίστραν τῶν πεζῶν.

„Εἰς ἐκείνας τὰς θύρας ἀπέλθωμεν, Θεὸ καὶ κύριε
 τῶν ἀπάντων, ὅπου ἔσται ἐκ Θεοῦ νικῆσαι. τοῦτό ἐστιν ἐκ²⁰
 Θεοῦ νικῆσαι. καὶ δυσωποῦμέν σε, Θεοτόκε· νίκης λίβη ὁ
 δῆμος οὗτος.”

Haus, adiuvant! Praecentor: Augeat victoriam; populus: Palmarum!
Praecentor: Servator orbis! populus: Nobis auxilium affer!

ACCLAMATIO, QUANDO CURSORES CITO PROCURRUNT.

Citato gressu cursores procurrunt, et ad proprium gregem vo-
 lunt: cantores dicunt: *Hos omnes, Domine, adiuvant! principes,*
Deus trinuns, adiuvant! Tuo munere vincant, o Despara! Vincant,
laetitia regnum ac rempublicam implentes! Vincant, Venetos ex-
hilarantes! Deus sancte, victoriam ipsis concede! Sub Michaelē,
 Imperatore Christi amante, Bambaludes, Prasinorum cursor, cum
 curris iungerentur, ac proba seu specimen ederetur, non aderat,
 quoniam a Petrona patricio tenebatur, die vero votorum, urna iam
 agitata, cum Veneti transiissent, advenit, et secundum Prasinac fa-
 ctionis preces mandato Imperatoris in tertia palma cucurrit, et vi-
 ctoriam reportavit.

ACCLAMATIONES, DUM URNA PEDITUM CIRCUMAGITUR.

Ad has ianuas, Deus ac Domine omnium, abeamus: ubi erit
per Deum vincere. Hoc est per Deum vincere. Te veneramus, o
Despara, ut has factio victoriam obtineat.

Ἄκτα κέρμοντος τοῦ μαπαρίου εἰς τὸ πεζόν.

Ed.L. 209

„Νανά. αἱ ἀναναία.“ ὁ λαὸς „ἐπίστη ἡ ἡμέρα.“ οἱ κρᾶκται „νανά“ ὁ λαὸς „ἅγια Θεοτόκε.“ οἱ κρᾶκται „νανά“ ὁ λαὸς „ἡ νίκη τῶν Βενέτων“ (οἱ Πράσινοι „τῶν Πρασίτων“). οἱ κρᾶκται „νανά“ ὁ λαὸς „χαρεῖ ἡ πολιτεία.“ οἱ κρᾶκται „νανά“ ὁ λαὸς „ἅγια Θεοτόκε.“ καὶ ὅταν ὑψώσῃ τὰς χεῖρας ὁ μαπαρίου, λέγουσιν· „ἄρτι καὶ ἄρτι, Κύριε, βοήθησον.“

10 Ἄκτα, μέλλοντος λαμβάνειν τὰ ἑπαθλα τοῦ συμπερέστου καὶ τοῦ δευτέρου. B

„Σεφάνιον, δεσπότηι, τῷ συμπερέστῳ· Κύριε, σῶσον τοὺς δεσπότης Ῥωμαίων· Κύριε, σῶσον τοὺς ἐκ σοῦ ἰστεμμένους· Κύριε, σῶσον τοὺς δεσπότης σὺν τοῖς Βενέτοις“ (οἱ Πράσινοι „σὺν τοῖς Πρασίνοις“). „τὰ δύο, δεσπότηι, τῷ 15 συμπερέστῳ· τὸ ἐν, δεσπότηι, τῷ δευτέρῳ. Κύριε, σῶσον τὸ ὀρθόδοξον κράτος· Κύριε, σῶσον τοὺς δεσπότης σὺν ταῖς ἀγούσαις Ῥωμαίων.“

ΚΕΘ. οβ΄.

Περὶ τοῦ βοτοῦ, ὅπως δεῖ τελεῖσθαι.

C

20 Ἰστέον, ὅτι τὸ κέρατον οὐ δίδοται τὸ πρῶτ, ὥσπερ τὸ

ACTA, DUM MAPPARIUS IN PEDESTRI PUGNA LABORAT.

Nana! Ananaia! populus: *Dies advenit.* Cantores: *Nana;* populus. *Sancta Deipara!* Cantores: *Nana!* populus: *Victoria Venetorum* (Prasini: *Prasinorum*). Cantores: *Nana;* populus: *Gaudebit respublica.* Cantores: *Nana;* populus: *Sancta Deipara!* Et postquam mapparius manus sustulit, dicunt: *Nunc et nunc, Domine, adiuva.*

ACTA, QUANDO PRAEMIA SYMPERESTAE, SEU QUI PRIMUS ATTIGIT METAM, ET QUI AB EO SECUNDUS EST, ACCIPERE DEBENT.

Corollam, Domini, symperestae! Domine, serva Romanorum Dominos! Domine, serva a te coronatos! Domine, serva Imperatores cum Venetis (Prasini: *cum Prasinis*). *Duas corollas, Domini, symperestae, unam, Domini, secundo. Domine, serva maiestatem rectae fidei observantem! Domine, serva Romanorum Imperatores et Augustas.*

CAP. 72.

De voto, quomodo celebrari debeat.

Paratum mane, ut in decursione equestri, non datur, sed pri-

ἰππικόν, ἀλλὰ λαμβάνει τῇ πρὸ μιᾶς ἡμέρας τοῦ βοτοῦ ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως ἀπόκρισιν, καὶ δίδωσι διάταξιν τῇ τῆς καταστάσεως, ὥστε τῇ ἑξῆς ἄγεσθαι. καὶ ἑσπέρας ὦραν θ' ἢ ι' τὰ μέρη Βενέτων καὶ Πρασίτων ἀνέρχονται εἰς τοὺς δῆμους αὐτῶν· οἱ δὲ δῆμαρχοι ἵστανταις κάτω, λέγοντες σκωπτικὰ πρὸς ἀλλήλους, καὶ ὅσα δεῖ ἐκτελεῖν τῇ ἑσπέρᾳ ἐκείνῃ, ἀπολακτίζουσι δὲ οἱ ὄρομεῖς, καὶ κα-

Ms. 145. a θέζεται ὁ ὑπαρχος εἰς τὰ σημεῖα, ἐκτελοῦν πάντα, ἃ δεῖ ἀδ-
D τὸν ἐκτελεῖν. τῇ δὲ ἑξῆς προέρχονται ἅπαντες ἀννύχοι ἐν τῇ ἡμικυκλίῳ τῆς ἀψίδος, φοροῦντες οἱ ἄρχοντες τοῦ κουβου-10 κλείου χλανίδια τύρεα, οἱ δὲ πατρίκιοι καὶ ὁ τῆς καταστάσεως καὶ ἡ σύγκλητος φοροῦσι χλανίδια ἀτραβατικά, καὶ ἀνοῖξαντος τοῦ παλατίου, εἰσέρχονται, καὶ ἵστανται ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν τάξιν, ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἰππικοῦ, καθὼς προσίρηται. καὶ **15** **δ**ηριγενόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπ' αὐτῶν, διέρχεται διὰ τῆς ἀψίδος καὶ τοῦ ἀγυονστεῶς καὶ τοῦ μυστικοῦ κοχλιοῦ, καὶ ἀνέρχεται ἐν τῇ καθίσματι εἰς τὸ κλούβιον, καὶ ὁ σιλεντιάριος

Ed. L. 210 κατέρχεται μετὰ τῆς κυλίστρας εἰς τὸ στάμα, καὶ τῶν δύο μερῶν ἐκείσε ἐστῶτων, κυλίει ὁ σιλεντιάριος ἐκ γ', καὶ ὄλον ἂν μέρος παραβῆ, εἰθ' οὕτως ἕκαστος αὐτῶν τὸ ἴδιον μέρος **20** εὐτρέπιζει, οἱ μὲν πρωτόθυρον, οἱ δὲ τὸ δέκατον. ὁ δὲ βασιλεὺς προσκαλεῖται εἰς τὸ κλούβιον πατρικίους καὶ στρατηγούς καὶ τοὺς τοῦ κουβουκλείου ἄρχοντας καὶ τοὺς τὰ πρῶτα ὄφφίκια κατέχοντας, καὶ δίδωσιν αὐτοῖς σφραγίδας διανεῖμαι

die dici votorum praepositus responsum ab Imperatore accipit, et magistro cerimoniarum praecipit, sequenti die votum celebrari debere. Vesperis hora IX aut X Venetorum ac Prasinorum greges ad suas factiones discedunt: demarchi vero infra stant, se invicem cavillantes, deque ritibus ea vespera observandis colloquentes: cursores procurruunt, et praefectus ad signa sedet, omnia, quae partium ipsius sunt, peracturus. Sequenti die omnes noctu ad hemicyclum apsidis procedunt, praefecti cubiculo tunicis Tyriis, patricii, criminarius et senatus atrebatensis; apertoque palatio intrant et in suo ordine, ut in die decursionis equestris, quem supra descripsimus, singuli adstant. Ab his stipatus Imperator per apsidem, augusteum et cochleam secretam digressus, ad thronum in clathris constitutum procedit, silentiarius cum urna ad stationem abit, et in conspectu duarum factionum ibi adstantium eam ter movet, et, quaecunque factio exierit, statim singuli gregem suum ordinant, hi primam, illi decimam ianuam. Imperator patricos, strategos, cubiculo praefectos et principes officialium ad clathra vocat, ipsisque tesserās, pauperibus, ut more antiquo in triclinio novendecim ac-

τοῖς πτωχοῖς, ὅπως ἀνακλιθῶσι μετ' αὐτοῦ εἰς τὰ 19 ἀκούβητα κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν. (B.) Τοῦ δὲ τῆς καταστάσεως δηλοποιήσαντος τῆ πραιποσίτη, ὡς ὅτι ἤτοιμάσθησαν ἅπαντα, ὁ πραιπόσιτος δηλοῖ τῆ βασιλεῖ. ὁ δὲ βασιλεὺς B 5κατέρχεται διὰ τῆς λιθίνης σκάλας, καὶ λέγει τῆ πραιποσίτη „δὸς μεταστάσιμον,” κἀκεῖνος λέγει μεγάλως „μεταστάσιμον.” καὶ εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ περιβάλλεται τὴν χλανίδα αὐτοῦ διὰ τῶν βεστητόρων, καὶ στεφθεῖς ὑπὸ τοῦ πραιποσίτου, ἐξέρχεται διὰ τοῦ στενοῦ, καὶ λα10βόντος κουβικουλαρίου τὸ βῆλον, εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς ἐν τῆ μεγάλῃ τρικλίνῳ, ἐν ᾗ ἀριστῆ τῆ αὐτῆ ἡμέρῃ, κἀκεῖσε ἴστανται οἱ ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου. ὁ δὲ ὄστιάριος ἴστανται εἰς τὸ βῆλον κάτω, καὶ λαβὼν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, δίδωσι νεῦμα τῆ ὄστιαρίῳ τῆ κρατοῦντι 15τὸ βῆλον, καὶ εἰσάγει τοὺς πατρικίους, καθάπερ καὶ ἐπὶ τοῦ C ἵππικῶν, καὶ πίπτουσι οἱ πατρικιοὶ, καὶ σῦντων αὐτῶν εἰς τοὺς τόπους αὐτῶν, λαμβάνει νεῦμα ὁ πραιπόσιτος, καὶ λέγει Ma.148. b κατ' ἴδιον „κελεύσατε.” καὶ ἐξέρχονται ὀψικεύοντες, καὶ πάλιν ἔξω τοῦ βῆλου πίπτουσι οἱ πατρικιοὶ, καὶ λαβὼν νεῦ20μα ὁ πραιπόσιτος, νέυει τῆ τῆς καταστάσεως, κἀκεῖνος λέγει „κελεύσατε.” καὶ ἐξέρχονται ὀψικεύοντες τὸν βασιλέα μέχρι τῆς πύλης εἰς τὰ βάθρα, καὶ ἀνέρχεται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τοῦ σέντζου αὐτοῦ, τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου ἐστώτων καὶ δύο σπαυαρίων ἐνθεν κἀκεῖσε, βασταζόντων τὰ διαστράλια αὐ-

1. ἀνακλιθῶσι μετὰ τοῦ ed. 3. εἰς om. ed.

cubituum cum eo accumbant, distribuendas, tradit. (II.) Quo facto magister cerimoniarum praeposito edicit, omnia parata esse, praepositum Imperatori. Is per lapideam scalam descendens, ad praepositum dicit: *Solennem conessum ede*; is elata voce: *Conessum*. Tunc Imperator ad cubiculum discedit, ubi a vestitoribus tunica sua indutus et a praeposito coronatus, per angustum triclinium egreditur, et cubiculario velum sumente, magnum triclinium, ubi ea die convivium celebrat, et praefecti cubiculo adsunt, petit. Ostiarius infra ad velum stat, praepositus, signo ab Imperatore accepto, ostiarium velum custodientem admonet, patriciosque, ut in equestri decursione, adducit. Patricii in terram procidunt ipsisque in locis suis constitutis, praepositus, signo accepto, dicit: *Iubete*. Postea in obsequio abeunt, et rursus extra velum in terram procidunt, praepositus admonitus, signum cerimoniarum dat, qui dicit: *Iubete*. Sic abeunt, Imperatorem ad portam usque et subsellia comitaturi, qui thronum suum conscendit, praefectis cubiculo ac duobus spathariis, cum suis dex-

τῶν· οἱ δὲ εὐνοῦχοι πρωτοσπαθᾶριοι Ἰστανται ἐπάνω τοῦ
 Δοκάμνου ὀπισθεν τοῦ σέντζου, καὶ τὸν λαὸν ἐκ τρίτου κατα-
 σφραγίσας καθέζεται. καὶ πληρωθείσης τῆς εὐφημίας, λαβὼν
 νεῦμα ὁ πραιπόσιτος καὶ ἐξελθὼν, εὐρίσκει ἐν τῇ μεγάλῃ
 πύλῃ ἐστῶτας τοὺς πατρικίους καὶ στρατηγούς, καὶ δίδωσιν⁵
 αὐτοῖς νεῦμα, καὶ ἀπέρχεται ἕκαστος εἰς τὰς τάξεις αὐτῶν.
 (Γ.) Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὅτι ἐν ἡμέρᾳ τοῦ βοτου οὐκ εἰσέρχον-
 ται ἐν τῇ καθίσματι εἰς προσκύνησιν τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ
 τελεῖται, ὡς προείρηται· καὶ τῶν δ' βαίτων τελεσθέντων, ἀ-
 ναστὰς ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ σέντζου, διέρχεται διὰ τοῦ τρικλί-
 10
 Ed. L. 211 νου, οὗ εἰδίσται ἀριστῶν, τῶν πατρικίων ἐστῶτων ἔνθεν κά-
 κειος, καὶ δηριγευόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ
 κουβουκλείου, εἰσέρχεται διὰ τοῦ μέσου αὐτῶν, αὐτοὶ δὲ ὑ-
 περεύχονται τὸν βασιλέα. καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς τὸν
 κοιτῶνα, λαμβάνει ὁ πραιπόσιτος τὸ στέμμα ἀπὸ τῆς κεφα-
 15
 λῆς αὐτοῦ, καὶ εἰσέρχονται οἱ βεστήτορες, καὶ ἀπαλλάσσουσι
 τὴν χλανίδα αὐτοῦ, καὶ περιβαλλόμενος τὸ σαγίον αὐτοῦ, κα-
 τέρχεται διὰ τοῦ μυστικοῦ κοχλιοῦ, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν
 κοιτῶνα τοῦ ὀκταγώνου πλησίον τοῦ ἁγίου Στεφάνου, καὶ ἐξ-
 20
 ελθὼν εἰς τὰ ἰθ' ἀκουβίτα, ἀκουμβίζει ἐπὶ τῆς τιμίας αὐτοῦ²⁰
 τραπέζης μετὰ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, τὸν τοῦ σα-
 Βκελλίου, τὸν τῆς καταστάσεως καὶ τὸν ἀκουαρίου, εἰς δὲ τοὺς
 κάτω ἀκουβίτους καθέζονται οἱ διὰ Χριστὸν ἡμῶν ἀδελφοί.
 καὶ ἀναστὰς ὁ βασιλεὺς καὶ ἐξελθὼν ἔμπροσθεν τοῦ κοιτῶνος
 Ms. 146. a τῆς δάφνης, περιβάλλεται τὸ τούτου σαγίον, καὶ δηριγευό-²⁵

tralibus, ab utroque latere constitutis: eunuchi protospatharii super
 scamno pone thronum stant, in quo Imperator, ter populo signato,
 assidet. Acclamations finita, praepositus signum accipit, egressus-
 que patricios et strategos ad magnam portam constitutos reperit,
 qui signo ipsis dato, ad suos ordines singuli abeunt. (III.) Die vo-
 ti ad thronum Imperatoris, ut eum adorent, non accedunt, sed,
 ut diximus, diem illum celebrant, et palmis quatuor finitis, Impe-
 rator a throno surgit, perque triclinium, in quo solenne convivium
 instituitur, patriciis utrinque adstantibus, transit, et a praefectis
 cubiculo stipatus, per medium eorum, dum felicia omnia ipsi ap-
 precantur, procedit. Ut cubiculum intravit, praepositus coronam
 a capite eius demit, vestitores quoque accedunt, tunicam mutaturi:
 ipse, sago iniecto, per cochleam secretam cubiculum octagoni
 prope S. Stephani petit, ac triclinium XIX accubituum ingressus,
 venerandae mensae suae cum praefectis cubiculo, sacellario, ceri-
 moniarum magistro et actuario accumbit, in inferioribus locis fra-
 tres nostri per Christum adsident. Imperator surgit, et ad cubiculum

μετος δὲ τοῦ κουβουκλείου καὶ λοιπῶν τῶν ἐξ ἔθους ὀψι-
 κενόντων αὐτὸν, ἔρχεται ἐν τῷ θεοφυλάκτῳ αὐτοῦ παλατίῳ.
 (Δ.) Χρῆ δὲ τὸν πραιπόσιτον παραγγελίαν καὶ ἀσφάλειαν
 ποιῆσαι πρὸς πάντας τοὺς τὰς συνήθεις ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ
 5 ἐκτελοῦντας δουλείας, τοὺς μὲν μαγγαναρίους μὴ τολμῆσαι
 ἐξ ἑκατέρου μέρους δῶρα λαβεῖν καὶ ποιῆσαι δόλον, τοὺς δὲ
 κούρσωρας τοὺς μέλλοντας ἐστάναι καὶ κρατῆσαι τοὺς συμ-
 περόστας πρὸς τὸ κατέχειν αὐτοὺς ἐν ἀσφαλείῃ, ὅπως μὴ
 10 γένηται τι σφάλμα δι' αὐτῶν ὁμοίως καὶ τοὺς λοιποὺς κούρ-
 σωρας τοὺς τὸν εὐριπον κατέχοντας πρὸς τὸ μὴ εὔσαι τινα
 κατελθεῖν καὶ ποιῆσαι ἄτακτόν τι· ὁσάντως δὲ καὶ τοὺς δε-
 κανοὺς τοῦ ἔχειν πᾶσαν ἀσφάλειαν εἰς τε τὰς διασφαγὰς
 καὶ τὰς θύρας τὰς ἐξαγούσας ἀπὸ τῆς κύφης, ὅπως μὴ, ἀγο-
 15 μένου τοῦ πράγματος, ἐξελθῶν τις παρεμποδίσει τινα τῶν
 ἵστασθαι ἐκεῖσε, ἀλλ' ἀνάγειν αὐτοὺς εἰς τὰ σκαλία, εἰς δὲ
 τὰς παρασκευὰς, ἵνα ἴστανται κούρσωρες δύο, ὅπως μὴ ἐξελ-
 20 θῶν τις ποιῆσῃ ἐμπόδιόν τι· τοὺς δὲ δημότας καὶ τοὺς βα-
 στάζοντας τὰ ἱμάτια τῶν δρομέων, μὴ εἶν αὐτοὺς κατέρ-
 20 χεσθαι εἰς τὰς παρασκευὰς, ἀλλὰ μένειν αὐτοὺς ἄνω τῶν
 τεσσάρων ταγματίων τοὺς ἄρχοντας τοὺς κατερχομένους εἰς
 τὰς διασφαγὰς τοῦ εὐρίπου πρὸς τὸ μὴ ποιῆσαι ἄτακτόν τι
 εἰς τοὺς δρομεῖς ἔνεκα προσπαθείας, ἀλλὰ μᾶλλον μετὰ πολ-
 λοῦ φόβου ἴστασθαι καὶ ἐκτελεῖν τὰ αὐτοῖς προστεταγμένα.

10. εὐριππον cod. et ed. idemque v. 22. 20. ἄνω τῶν ed.

daphnes progressus, sagum suum induit, aque cubiculariis et reli-
 quo solcni obsequio cinctus, palatium suum a Dco custoditum pe-
 tit. (IV.) Praepositum mandata dare, omnesque consueta ministe-
 ria in decursione equestri peracturos commonere oportet: manga-
 narios quidem, ne ab altera parte dona sumere dolosque commit-
 tere audeant: cursores, qui stare et symperstas tenere debent, ut
 hos in ordine contineant, ne per eos error committatur; pariter co-
 ceteros cursores Euripum occupantes, ne cui descendere et aliquid
 contra ordinem agere permittant; similiter decanos moncat, ut omni
 cura lineas ianuasque a cyphe educentes custodiant, ne, dum
 spectaculum editur, egrediatur aliquis, et cursores impediat: Scla-
 vos quoque organa inflaturos ibi stare non sinat, sed in scalas ac
 tabulata, ubi duo cursores praesto sunt, deducat, ne quis cgressus
 impedimentum ullum iniiciat; factionariis, et qui vestes cursorum
 portant, ad tabulata ascendere non permittat, sed supra stare eos
 iubeat; quatuor ordinibus praefectis, qui ad lineas Euripi descendunt,
 ne quid ab ordine alienum in cursores committant affectus causa,
 sed potius summa cum verecundia adstent, quae ipsis mandata sunt,

χαρῆ εἰδέναι, ὅτι ἡ αἴτησις τοῦ δήμου πρὸς τὸ κρεμασθῆναι τὸ βῆλον ἀπὸ τοῦ τρίτου βαΐου γίνεται. χαρῆ δὲ τὸν πραιπόσιτον πρὸ τριῶν καὶ τεσσάρων ἡμερῶν προστάξαι τὸν σιληντιάριον τὸν μέλλοντα κυλίειν, ἄραι τὴν κυλίστραν ἀπὸ τὸ Ed.L.212 βεστιάριον καὶ προμελετῆσαι αὐτήν, ὅπως μὴ ἐν αὐτῇ τῇ ἡ-5 μέρῃ γένηται δι' ἀπειρίαν σφάλμα τι.

ΚΕΦ. σγ'.

Περὶ τοῦ μακελλαρικοῦ ἵπποδρομοῦ τοῦ λεγομένου λουπέρκαλ.

Ms.146. b Εἰσέρχεται πρὸ μιᾶς ἡμέρας τοῦ αὐτοῦ ἵπποδρομοῦ ὁ πραιπόσιτος πρὸς τὸν βασιλέα, ὑπομνησάμενος αὐτὸν, εἰ κε-10 λέυει ἀχθῆναι τὸ αὐτὸ ἵπποδρόμιον, καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ βασιλέως συγκατάθεσιν πρὸς τὸ ἄγεσθαι αὐτὸ, ἐξέρχεται, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν τῆς καταστάσεως, ἀποστέλλει αὐτὸν B πρὸς τοὺς δημάρχους καὶ τὸ πολίτευμα, εἰπεῖν πρὸς αὐτούς, ὡς ὅτι ἄγεται ἵπποδρόμιον. εἰσέρχεται δὲ καὶ ὁ θεσσαύριος,15 καὶ προστάσσεται παρὰ τοῦ πραιποσίτου ἀπὸ κελύσεως, ὅπως κρεμίσῃ. καὶ τῇ ἐξῆς ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ παλατίου, δηριγενόμενος ὑπὸ τῶν ἐξ ἔθους, καὶ διέρχεται διὰ τε τοῦ ἀγροστέως καὶ τοῦ μυστικοῦ κοχλιοῦ, καὶ ἀνέρχεται ἐν τῇ παλατίῳ τοῦ καθίσματος, ἦγουν εἰς τὰ παρακυπτικά,20 ἐκδεχόμενος, μέχρις ἂν συμφθάσωσιν ἅπαντες. ὁ δὲ τῆς κα-

peracturi. Notandum, preces populi ad vela suspendenda a tertia palma institui. Ceterum praepositus tribus quatuorve diebus ante silentiarium urnam circumacturum monere debet, ut e vestiario urnam depromat, eiusque curam habeat, ne ex imperitia eo die error oriatur.

CAP. 73.

De hippodromo macellario, Lupercal appellato.

Pridie eius decursionis praepositus ad Imperatorem venit, quaerens, an hoc equestre certamen institui iubeat; et postquam decretum de eius celebratione accepit, ab Imperatore discedit, advocatumque ceremoniarium ad demarchos et civilem magistratum ablegat, ut de certamine instituendo eos certiores faciat. Ingressitur etiam tessarius, quem praepositus a mandato velum suspendere iubet. Sequenti die Imperator ab omnibus pro more stipatus, progreditur, perque augusteum et secretam cochleam ad palatium throni fenestris instructi procedit, et dum omnes congregati sint, exspectat. Ceremoniarium praeposito nuntiat, omnia parata esse, is ad Imperatorem accedit, statimque per lapideam scalam ad vestem niwandam in cubiculum abit, indeque egressus, ad praepositum dicit: *Solennem*

τυπτώσεως δηλοῦ τῆ πραιποσίτῃ, ὡς ὅτι πάντα ἑτοιμά ἐστι, κἀκείνος εἰσέρχεται πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εὐθέως κατέρχεται διὰ τῆς λιθίνης σκάλας πρὸς τὸ ὑπαλλάξαι ἐν τῇ κοιτῶνι αὐτοῦ, εἰθ' οὕτως ἐξερχόμενος λέγει τῇ πραιποσίτῃ „δὸς C 5μεταστύσιμον.” κἀκείνος λέγει „μεταστύσιμον.” ὁ δὲ βασιλεὺς εἰσελθὼν ἐν τῇ ἐκεῖσε μεταωρήθῃ καὶ περιβαλλόμενος τὴν γλαυῖδα αὐτοῦ καὶ στεφθεῖς, ὡς ἡ συνήθεια ἔχει, ἐξέρχεται, καὶ δηριγενόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ κουβουκλείου, ἐξέρχεται καὶ ἵσταται ἐν τῇ τρικλίνῃ, ἐν ᾗ ἀριστῆ τῇ 10ῇμέρῃ ἐκείνῃ. καὶ δέχονται αὐτὸν ἐκεῖσε οἱ τε πατρίκιοι καὶ στρατηγοὶ, καὶ τούτων προσκνησάντων, λαμβάνει νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ λέγει „κελεύσατε.” καὶ ἄξιον ἐλθόντες πάντες οἱ τε πατρίκιοι καὶ στρατηγοὶ, ἔξω τῆς πύλης ἵστανται μετὰ τῆς συγκλήτον· ὁ δὲ βασιλεὺς ἵσταται ἐν 15τῇ οὐδῶ τῆς πύλης, καὶ πάντων προσκνησάντων, δίδωσιν ὁ πραιπόσιτος ἀπὸ κελεύσεως νεῦμα τῇ τῆς κατωπώσεως καὶ D λέγει „κελεύσατε.” (B.) Κἀκεῖθεν δηριγενόμενος ὑπ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς ἀνέρχεται ἐν τῇ καθίσματι μετὰ τῶν τοῦ κουβουκλείου ἀρχόντων, καὶ ἡνίκα ὑποκινήσει, λαβὼν ὁ τῆς 20κατωπώσεως τὸ ἄκρον τῆς γλαυίδος αὐτοῦ, ποιεῖ ὡσθελοῦν, καὶ ἐπιδίδωσι τῇ βασιλεῖ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ πρὸς τὸ σφρα- Ms. 147. a γίσαι τὸν λαόν. καὶ ἀνελθόντος τοῦ βασιλέως ἐν τῇ καθίσματι, φωνοῦσιν οἱ δῆμοι, ὡς εἰδισται αὐτοῖς, καὶ λαβὼν νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βασιλέως, ἐξέρχεται, καὶ νεύ-

consessum cile; hic: *Solennem consessum*. Imperator vero, quod ibi est melatorium ingressus, suaque tunica indulus et pro more coronatus, abit, et a praefectis cubiculi cinctus, triclinium, in quo convivium eo die inslitui solet, petit. Illic patricii eum et strategi excipiunt, quibus adorantibus, praepositus mandatum ab Imperatore accipit, et dicit: *Iubete*. Patricii et strategi omnes egressi, cum senatu extra portam stant, Imperator in limine eius; ubi postquam omnes in terram procciderunt, praepositus a mandato cerimoniario signum dat, et dicit: *Iubete*. (II.) Inde his comitantibus, Imperator thronum cum praefectis cubiculi conscendit, quo postquam venit, cerimoniarius extremam eius tunicam sumit, factoque rhosthelio, Imperatori in manum tradit, ut populum signet. Dum in thronum adscendit, factionarii pro more acclamant, praepositus vero, signo ab Imperatore accepto, abit, ac patriciis signum dat, qui ad sedem suam singuli discedunt. Ceterum patricii eo die ad consessum Imperatoris adorationis ergo non accedunt, quoniam equestre certamen paganum est; reliqua omnia pro more aguntur, tribusque palmis celebratis, actarius post tertiam, mandato accepto, tenens manuciolum, cum eo nutum dat

Ed. L. 219 ει τούς πατριμούς, καὶ ἀπέρχεται ἕκαστος ἐν τῇ αὐτοῦ κα-
 θέδρῳ. Ἰστέον δὲ, ὅτι τῇ αὐτῇ ἡμέρῃ οὐκ εἰσιν οἱ πατρίκιοι
 ἐν τῇ καθίσματι εἰς προσκύνησιν διὰ τὸ εἶναι τὸ ἱππικὸν πα-
 γανόν, καὶ τελεῖται πάντα τὰ κατὰ συνήθειαν, καὶ ἀχθέντων
 τῶν τριῶν βαίτων, ἀπὸ τοῦ τρίτου βαίτου νεύει ὁ ἀκτουάριος⁵
 ἀπὸ κελύσεως μετὰ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, κρατῶν ἐγχειρίων, τὸ
 πολίτευμα, καὶ ἀποκινεῖ ἐκ τοῦ διίππιου διὰ δύο. ἐλθόντος
 δὲ ἕως τὰ κριτάρια, ἄρχονται λέγειν ἀντιφωνικῶς, τὸ μὲν ἔν
 μέρος· „ἴδε τὸ ἔαρ τὸ καλὸν πάλιν ἐπανατέλλει.” τὸ δὲ
 Β ἕτερον μέρος· „φῆρον ὑγίειαν καὶ χαρὰν καὶ τὴν εὐήμερί-10
 αν” καὶ τὰ λοιπὰ, καθὼς ἡ συνήθεια ἔχει. καὶ καταελθόντες
 μέχρι τῶν Πρασίνων καμπτοῦ, ἐνοῦνται ἀμφοτέρω, καὶ λέ-
 γουσι ἀπελατικὸς τρεῖς μέχρι τοῦ καθίσματος· κατέρχεται
 δὲ καὶ ὁ ὑπαρχος πόλεως ἀπὸ κελύσεως, καὶ ἐνοῦται τῇ πο-
 λιτεύματι εἰς τὸν χαλκόν, συνεισερχόμενος αὐτοῖς μέχρι τοῦ¹⁵
 στάματος, καὶ ποιοῦσι προσκύνησιν ἅπαντες ἐν τῷ στάματι.
 καὶ εἶδ’ οὕτως ἴσταιται ὁ νεανίσκος ἐν τῇ δεξιῇ μέρει τοῦ
 ὑπάρχον, εὐφημιῶν καὶ λέγων οὕτως „ὁ βοηθῶν τοὺς δε-
 σπότης” ὁ λαὸς „εἰς ὁ Θεὸς” καὶ τὰ ἐξῆς, καθὼς ἡ συνή-
 θεια ἔχει. καὶ ἀνέρχονται ἐπὶ τὰς θύρας εὐφημοῦντες τὸν²⁰
 Β βασιλέα, λέγοντες καὶ τοῦτο· „ναὶ Κύριε, πολλὰ αὐτῶν τὰ
 ἔτη”, καὶ ἐξέρχονται. ὁ δὲ ὑπαρχος λαβὼν νεῦμα ἀπὸ κε-
 λύσεως παρὰ τοῦ ἀκτουαρίου, εὐθέως ἀπὸ τοῦ στάματος
 ἀπέρχεται, ὅθεν κατῆλθε, καὶ μετὰ ταῦτα τελεῖται τὸ τέταρ-

4. τὰ συνήθη cd. 13. τρεῖς om. cd.

communitati civicae, quae ex dihippio per paria procedit. Qui postquam ad citaria pervenit, factiones alternatim canere incipiunt, una: *Ecces ver pulchrum rursus exoritur*; altera: *Salutem, gaudium, tranquillitatem affersens*, et cetera, ut mos est. Deinde ad metam Prasinorum digressae, omnes iunguntur, et ad consessum usque tres hymnos apêlaticos canunt: descendit quoque praefectus urbis a mandato, et in chalice cum civibus se iungit, unaque cum iis ad stationem procedit, ubi omnes adorant. Iuvenis porro in dextra parte praefecti constitutus, acclamat, et ita dicit: *Qui Dominis auxilium praestat*; populus: *Unus Deus*, et reliqua pro more: mox ad ianuas ascendentes, Imperatori acclamant et dicunt: *Ita, Domine, multos ipsis annos!* et discedunt. Praefectus signum a mandato ab actuario accipit, statimque a statione, quo descendit, revertitur, et sic postea quarta palma celebratur. Imperator surgens venerandae mensae suae adsidet, deinde rursus ad thronum, ut consuetudo est, progreditur. Tribus palmis actis, in quarta aurigae quatuor e quinta tabula ad curvaturam Prasinorum descendunt et currunt, pedibus tenentes unus

τον βαίον. και ἀναστὰς ὁ βασιλεὺς καθέζεται ἐπὶ τῆς τιμίας αὐτοῦ τραπέζης, και πάλιν ἐξέρχεται ἐν τῷ καθίσματι, ὡς ἢ συνήθεια ἔχει. και ἀχθέντων τῶν τριῶν βαιῶν, ἐν τῇ τετάρτῃ βαιῷ ἀπὸ πέμπτης τάβλας κατέρχονται οἱ ὄ ἡνίοχοι 5 ἐν τῷ τοῦ Πρασίνου καμπῷ, και τρέχουσι ἡνιοχοῦντες ἀλ- Ms. 147. b λήλους μέχρι τοῦ στόματος, και λαμβάνουσι τὰ ἔπαθλα, ὡς ἐπὶ πρώτου βαιῶν τῆς δειλινης. τοῦτο δὲ τὸ αἰτήσιον γίνεται, ἥγουν τοῦ τρέχειν αὐτοὺς παζοῦς, διὰ τὸ συγκελεῖσαι τὰ ἱκποδρόμια τοῦ χρόνου. Ἰστέον δὲ και τοῦτο, ὅτι διὰ τὸ εἰ- D 10 ναι τὸ ἱκποδρόμιον παγατὸν οὐκ ἀνέρχονται οἱ μεγάλοι δομοστικοι εἰς τοὺς δήμους, ὁ δὲ βασιλεὺς μετὰ τὸ δοῦναι τὰ ἔπαθλα ἀνίσταται, και ἀπέρχεται εἰς τὸ παλάτιον.

Ἀπολογία τῶν δήμων εἰς τὸ μακελλαρικὸν ἱκποδρόμιον.

Ἀπὸ τοῦ τετάρτου βαιῶν κατέρχονται οἱ τῶν δύο μερῶν 15 δημῶται ἀπὸ τῶν οἰκείων δήμων, και ἴστανται ἔμπροσθεν τοῦ συμπόνου, και τῆς πολιτικῆς ἰσταμένης εἰς τὰ σημεῖα, Ed. L. 214 ὀψικεύοντες οἱ δημῶται τὴν πολιτικὴν, λέγουσι τὸν χορευτικὸν ἦχ. α'. λέγουσι οἱ κράκται, και ἀποκρίνεται ὁ λαός· „Ἴδε τὸ ἔαρ τὸ γλυκὺ πάλιν ἔπανατέλλει, χαρὰν, ὄγειαυ και 20 ζῶην και τὴν εὐήμεριαν, ἀνδραγαθίαν ἐκ Θεοῦ τοῖς βασιλεῦσι Ῥωμαίων, και νίκην θεοδωρητὸν κατὰ τῶν πολεμίων.” και ὅτε ἔλθωσι εἰς τὸν καμπὸν τοῦ Πρασίνου και κάμψουσι, λέγουσι τὸν ἀπελατικὸν ἦχ. βαρῦς· „ἀναθάλλουσα ἢ

alterum atque regentes e loris, quibus se capistrant, ad stationem et praemia certaminis, ut in prima palma decursionis nocturnae, accipiunt. Precantur quoque tunc, ut liceat sibi pedibus decurrere, quoniam ludii equestres anni praesentis clauduntur. Notandum est, quia certamen paganum instituitur, magnos domesticos ad factiones non descendere, Imperatorem vero, distributis praemiis, surgere et ad palatium discodere.

ACCLAMATIO FACTIONUM IN HIPPODROMO MACELLARIO.

Factionarii utriusque gregis a suis factionibus post quartam palmam descendunt, et ante collaboratorem et cives urbis, in signis constitutos, subsistant: mox cives more solenni sequentes, saltatorium hymnum toni primi canunt; cantores incipiunt, populus respondet: *Ecces ver amoenum rursus exoritur, gaudium, salutem, vitam et tranquillitatem, virtutem divinam et victoriam, divinitus adversus hostes concessam, afferens!* Quando ad metam Prasini gregis perveniunt, et huc deflectunt, apelaticum hymnum tono gravi recitant: *Urbs tua efflorescens, Imperator N., tibi merito felicia precatur: tuam*

πόλις σου, ὃ δεῖνα αὐτοκράτωρ, ἐπείγεται καταχρέως, τὴν γὰρ πρώτητά σου δρωσα, ἄλλον Δαβίδ σε ὀνομάζει. τὸν Βτῆς πίστεως κήρυκα σοφώτατον, Παῦλον ἀπόστολον τὸν ἐν-
 Θωρακισάμενον Χριστὸν, βλέπει ἀποστρέφοντα τῶν ἀλλοιγύ-
 λων τὰ βέλη, διὰ τοῦτο ἰσχυεῖς καὶ βασιλευεῖς, ὡς χρισθεῖς⁵
 παρὰ Κυρίου." καὶ ὅτε ἔλθωσιν εἰς τὸ Π ἔμπροσθεν τῶν
 βασιλέων, ἴστανται, καὶ λέγουσι οἱ κράται „πολλὰ, πολλὰ,
 πολλὰ" ὃ λαὸς „πολλὰ ἔτη εἰς πολλὰ." οἱ κράται „πολ-
 λοι ὑμῖν χρόνοι, ἢ ἔνθεος βασιλεία." ὃ λαὸς „πολλοὶ ὑμῖν
 χρόνοι." οἱ κράται „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, ὃ δεῖνα καὶ ὅιο
 δεῖνα αὐτοκράτορες Ῥωμαίων" ὃ λαὸς „πολλοὶ ὑμῖν χρό-
 νοι." οἱ κράται „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, οἱ θεράποντες τοῦ
 Κυρίου" ὃ λαὸς ἐκ τρίτου „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι." οἱ κρά-
 ται „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι, ὃ δεῖνα καὶ ὃ δεῖνα ἀνυγῶσται
 τῶν Ῥωμαίων" ὃ λαὸς „πολλοὶ ὑμῖν χρόνοι." οἱ κράται¹⁵
 „πολλοὶ σου χρόνοι. τὰ τρία τῆ ὑπάρχει." ὃ λαὸς „πολλοὶ
 Ms. 148. α σου χρόνοι." οἱ κράται „Κύριε, σῶσον τοὺς δεσπότης
 Ῥωμαίων" ὃ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον." οἱ κράται „Κύ-
 ριε, σῶσον τοὺς ἐκ σοῦ ἐστεμμένους." ὃ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε,
 σῶσον." οἱ κράται „Κύριε, σῶσον ὀρθόδοξον κράτος" ὃ λα-²⁰
 ὄς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον." οἱ κράται „Κύριε, σῶσον τὴν ἀ-
 νακαίνησιν τῶν αἰτησίων" ὃ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον." οἱ
 κράται „Κύριε, σῶσον τὸν πλοῦτον τῶν ὑπηκόων" ὃ λαὸς ἐκ
 Dγ' „Κύριε, σῶσον." οἱ κράται „ἀλλ' ὃ πάντων ποιητῆς καὶ

2. Δαβίδ om. cd. ἀπιστρέφοντας cod.

4. βλέπει R., βλέπειν cod., βλέπουσα ed.

*enim mansuetudinem intuens, alterum Davidem te vocat. Fidei prae-
 conem sapientissimum, alium Paulum apostolum Christo munitum,
 cernit te avertentem tela inimicorum: propterea potens es et impe-
 ras, ut unctus a Domino. Quando in Hinc conspectum Imperatorum
 venerit, subsistunt, et dicunt cantores: Multa vobis tempora,
 divina maiestas! populus: Multa vobis tempora! Cantores: Multa
 vobis tempora, N. N. Imperatores Romanorum! populus: Multa vobis
 tempora! Cantores: Multa vobis tempora, fumuli Domini! populus
 ter: Multa vobis tempora! Cantores: Multa vobis tempora, N. N.
 Augustae Romanorum! populus: Multa vobis tempora! Cantores:
 Multa tibi, praefecte, tempora! populus: Multa tibi tempora! Can-
 tores: Domine, serva Dominos Romanorum! populus ter: Domine,
 serva! Cantores: Domine, serva a te coronatos! populus ter: Do-
 mine, serva! Cantores: Domine, serva maiestatem rectae doctrinae
 studiosam; populus ter: Domine, serva. Cantores: Domine, serva.
 Renovationem precum! populus ter: Domine, serva! Cantores: Do-
 mine, serva divitias subiectorum! populus ter: Domine, serva!*

δεσπότης τοὺς χρόνους ὑμῶν πληθύνει σὺν ταῖς ἀγούσαις καὶ τοῖς πορφυρογεννήταις· ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον.” οἱ κράται· „εἰσακούσει ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ ὑμῶν” ὁ λαὸς ἐκ γ' „Κύριε, σῶσον.” καὶ ἐπεύχονται πάντες, καὶ λέγουσι 5 πολυχρόνιον ποίημα.

ΚΕΦ. οδ'.

Ed.L. 215

Τὰ ὑπὸ τῶν καγκελλαρίων τοῦ κοιμιστῶρος ἐν ταῖς προελευσεσι τῶν δεσποτῶν ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Ῥωμαῖσι φέδμενα.

Εἰς τὰ Χριστοῦ γέννα· „*Δε. Μαρίε. Βέργηγε. Νάτους.*
10δτ. *Μάγια. δωριεντεκούμ. μόννερα. ἀδοράντες.*” ἐρμηνεύεται
„ἐκ Μαρίας τῆς παρθένου ἐγεννήθη, καὶ Μάγοι ἕξ ἀνατολῶν μετὰ δώρων προσκυνούσιν.” ἀπόκριμα· „Κρίστους.
Δέους. Νόστερ. κούμ. σέρβετ. ἡμπέριουμ. βέστρουμ. πέρ.
μουλτουσάννος. ἐτ. βόνος.” ἐρμηνεύεται· „Χριστὸς ὁ Θεὸς
15 ἡμῶν φυλάξει τὴν βασιλείαν ὑμῶν ἐπὶ πολλοῖς ἔτεσι καὶ καλοῖς.” εἰς τὰ φῶτα· „*Ἰωάννης. ἐν Ἰορδάνε. βαπτίζατ. δύμη-*
νουμ. σεκούνδουμ. ἴλλουμ. βόκατ δὲ τὲ βόλο.” ἐρμηνεύεται·
„*Ἰωάννης ἐν Ἰορδάνῃ βαπτίζει τὸν Κύριον ἀκολουθῶς αὐ-*
20 νης ἐν Ἰορδάνῃ βαπτίζει τὸν Κύριον. ἐκ δευτέρου αὐτὸν ἐφώνησε.
ὑπὸ σου θέλω βαπτισθῆναι.” ἄλλως· „*Ἰωάν-*
νης ἐν Ἰορδάνῃ βαπτίζει τὸν Κύριον. ἐκ δευτέρου αὐτὸν ἐφώνησε.
ὑπὸ σου θέλω βαπτισθῆναι.” ἀπόκριμα· „*Κρί-*
στους. Δέους. Νόστερ. κούμ. Σέρβετ. ἡμπέριουμ. βέστρουμ.
πέρ. μούλτος. ἄννος. ἐτ. βόνος.” τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυρια-

9. εἰς τοῦ Χριστοῦ γέννησιν ed. Ceterum Latina omnia Graecis litteris scripta om. ed.

Cantores: *At omnium creator et dominus tempora vestra, Augustarum et porphyrogenitorum conservet! populus ter: Domine, serva!*
Cantores: *Exaudiat Deus populum vestrum! populus ter: Domine, serva!* et sic fausta omnes ac vitam diuturnam Imperatori carmine apprecantur.

CAP. 74.

Quae a cancellariis quaestoris in processibus Dominorum ad magnam ecclesiam Latine canuntur, haec sunt.

In nativitate Christi: *De Maria virgine natus est, et Magi ab oriente cum muneribus adorant.* Responsio: *Christus Deus noster conservet imperium vestrum per multos annos et bonos!* Die luminium: *Ioannes in Iordane baptizat Dominum: is rursus (ant:*

κῆ τῆς ἀνωτάσεως· „κὸμ κρονηρίζους ἐστ ἐτ σπουλάτους
 ἐτ τέξια δίερε. σουρηξίτ ” ἐρμηνεύεται· „ἐν τῷ σταυρω-
 θῆναι καὶ ταρῆναι τῆ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνάστη” ἄλλως· „ὁ
 σταυρωθεὶς καὶ ταρεὶς καὶ τῆ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστάς.” ἀπό-
 κριμα· „Κριστούς. Δέους. Νόστερ. κοῦμ.” καὶ τὰ ἐξῆς. εἰς 5
 τὴν ἁγίαν πεντηκοστήν· „κομμιανδαβίτ. σπηρίτουμ. σάχτουμ.
 Ms. 148.b σούπερ τούος ἀπόστολος.” ἐρμηνεύεται· „ὁ καταπεμφας τὸ
 ἅγιον πνεῦμα ἐπὶ τοὺς σοὺς ἀποστόλους.” ἀπόκριμα· „Κρί-
 στους. Δέους. Νόστερ. κοῦμ. σέρβετ. ἡμπέριουμ. βέστρουμ.
 πέρ. μούλτος. ἄννος. ἐτ. βόνος ” εἰς τὴν μεταμορφωσιν· 10
 „κὸν τρανεφιγγουράτους ἐστ ἰν μώντεμ.” ἐρμηνεύεται· „ὁ
 μεταμορφωθείς ἐν τῇ ὄρει.” ἀπόκριμα· „Κριστούς. Δέους.
 Νόστερ. κοῦμ. σέρβετ.” καὶ τὰ ἐξῆς.

ΚΕΦ. 08'.

C Ἐκθασίς τῶν λεγομένων ὑπὸ τῶν βουκαλίων ἐπὶ τῆς τραπέζης 15
 τῶν 13' ἀκουβίτων.

Τοῦ βιαιτέως ἀκουμβίζοντος ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ τῆς
 συνήθους τάξεως πύσης τελουμένης, ἐπειδὴν διὰ νεύματος
 τοῦ πρῆμιποσίτου ὀφείλωσι καθισθῆναι οἱ κεκλημένοι φίλοι,
 λέγουσιν οἱ πέντε βουκάλιοι· „κονσέρβετ Δέους ἡμπέριουμ 20
 βέστρουμ,” ὃ ἐστὶ μεθερμηνευσόμενον· „φυλάξει ὁ Θεὸς τὴν
 βασιλείαν ἡμῶν.” εἶτα δέχεται ὁ ε' καὶ λέγει· „βόνα τοῦα
 σέμπερ,” ὃ ἐστὶ μεθερμηνευσόμενον· „τὰ ἀγαθὰ σου διηνε-
 κῶς.” καὶ πάλιν λέγει ὁ τέταρτος· „βίκτωρ σῆς σέμπερ,”

6. N. pro πεντηκοστήν ed. 20. κῶνσερβετ ed.

postea) illi exclamat: *A te volo baptisari. Sancta et magna do-
 minica resurrectionis: Cum crucifixus et sepultus esset, tertia die
 resurrexit. In sancta Pentecoste: Qui Spiritum sanctum super Apo-
 stolos misit. In transfiguratione: Qui transfiguratus est in monte.*
 (Responsio semper eadem: *Christus Deus noster etc.*)

CAP. 75.

*Expositio eorum, quae a vocalibus ad mensam XIX accubi-
 tium Latine dicuntur.*

Imperatore mensae accumbente, et solenni ritu omni pera-
 cto, quando ad nutum praepositi advocati ad convivium amici
 considerare debent, quinque vocales seu cantores Latino sermone
 dicunt: *Conservet Deus imperium vestrum!* postea quintus ac-
 cedit et dicit: *Bona tua semper; rursus quartus dicit: Victor
 sis semper!* porro tertius ita: *Multos annos victorem te faciat*

ὁ ἔστι μεθερμηνεύομενον· „τροπαιοῦχος ἔση αἰεῖ.“ καὶ εἰθ' οὕτως λέγει ὁ γ'· „μούλτους ἄνους φικίδια θ' Δέους,“ ὁ δ' ἔστι μεθερμηνεύομενον· „νικοποιόν σε ποιήσει πάντοτε.“ καὶ εἰθ' οὕτως λέγει ὁ β'· „βίκτωρ φατζία σέμπερ,“ ὁ ἔστι 5 μεθερμηνεύομενον· „νικοποιός ἦς πάντοτε.“ καὶ τελευταῖον λέγει ὁ α'· „Δέους πρένστεθ,“ ὁ ἔστι μεθερμηνεύομενον· „ὁ Θεὸς παρέξοι.“ (B.) Κατὰ δὲ κερασίαν πύντος τοῦ βασιλέως, λέγουσιν οἱ βουκάλιοι· „βήβητε, Δόμνηι ἡμπεράτορες, ἦν μούλτος ἄννος· Δέους ὀμνήποτενς πρεστεθ,“ ὁ ἔστι με- 10 θερμηνεύομενον· „πίετε, Κύριοι βασιλεῖς, ἐν πολλοῖς ἔτεσιν, ὁ Θεὸς παντοδύναμος παράσχοι.“ εἶτα δέχεται ὁ β', καὶ λέγει· „ζήσατε καλὴν ζωὴν, δεσπόται.“ καὶ μετὰ τοῦτο λέγει ὁ Ed.L. 216 α'· „Δέους πρένστεθ,“ ὁ ἔστι μεθερμηνεύομενον· „ὁ Θεὸς παράσχοι.“ εἰς τὸ κράμμα λέγει ὁ α'· „ἦν γανδίθ πρα- 15 δεῖτε, Δόμνηι,“ ὁ ἔστι μεθερμηνεύομενον· „ἐν χαρσύνῃ ἀριστήσατε, Κύριοι.“ καὶ εἰθ' οὕτως λέγει ὁ β'· „ἐν χαρῶ ἀριστήσατε, δεσπόται.“ εἰς τὸ ὀπτόμισον λέγει ὁ α'· „εὐχα- M. 149. a ριστοῦντες τῷ Θεῷ ἀπολαύετε, δεσπόται.“ κατὰ μίσσον δὲ λέγει ὁ α'· „τῶν δωρεῶν τοῦ Θεοῦ ἀπολαύετε.“ τοῦ δὲ 20 βασιλέως ἀποτιθεμένου τὸ μανδήλιον αὐτοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ τῶν φίλων ἀνισταμένων, λέγουσιν οἱ ε'· „βόνω Δόμνω σέμπερ,“ ὁ ἔστι μεθερμηνεύομενον· „τῷ καλῷ Κυρίῳ ἡ τιμὴ πάντοτε.”

2. φικίδιαθ cod. 8. βήβητε cod. 9. πρεστεθ cod. 14.
HTG ANAIO IPANAEITAI cod. 18. μίσσον cod.

Deus; secundus deinde: Victor semper eris! postremo primus: Deus praestet! (II.) Aquam vero vino mixtam cum Imperator bibit, vocales acclamant: Bibite, Domini Imperatores, in multos annos! Deus omnipotens praestet! Postea secundus sequitur, et dicit: Vivite vitam praeclaram, Domini! mox primus dicit: Deus praestet. Dum vinum diluit, primus: In gaudio prandete, Domini; secundus Graeco sermone: Hilariter, Domini, convivium celebrate. Dum cibi afferuntur, primus dicit: Gratias Deo agentes fruimini, Domini! post missus primus dicit: Donis Dei fruimini. Imperator vero postquam mantile suum in mensa deposuit, et amici surrexere, quinque vocales dicunt: Bono Domino sit semper gloria!

ΚΕΦ. ος'.

B Εὐφημία ἅμα πρῶτ' ὑπὸ τοῦ στρατοπέδου ἐκρωσμένη.

„Ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα αὐγουστοί, τούμβηκας” ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. οἱ κράτται „βασιλεῦ οὐράνιε” ὁ λαὸς· „στέφον νίκαις τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν” γ'. „νὶὲ Θεοῦ, τούτοις συμβασίλευσον.” ὁ λαὸς ὁμοίως γ'. οἱ κράτται „θεοπρόβλητοι.” ὁ λαὸς· „μιμύσασθε Θεοῦ φιλανθρωπίαν.” οἱ κράτται· „ἡμεῖς, ὡ στρατόπεδα, πῶς τροπώσομεν πολεμίους;” ὁ λαὸς· „Θεοῦ φυλάσσοιτες τὴν πίστιν, καὶ τὴν ἐγνωμοσύνην δεσποτῶν” γ'. καὶ πάλιν ὁ λαὸς λέγει· „στε-10
 ρεῖσαι ὁ Θεὸς τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, ναὶ Κύριε, εἰς πολλὰ ἔτη.

ΚΕΦ. οζ'.

Εὐφημία λεγομένη ὑπὸ τοῦ στρατοπέδου, ἤνικα κατὰ πολεμίων ἐπιτυχία ἄγει ὁ αὐτοκράτωρ, ἢ σιτηρέσιον δοθῆναι τῷ στρατοπέδῳ, εἶτε τις ἄλλη βασιλείος διανομή· τὰ αὐτὰ δὲ λέγεται καὶ 15
 σιλεντίου ἀγομένου.

„Πολλὰ ἔτη τῶν βασιλέων” γ'. „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα Ὀμμεγάλων βασιλέων καὶ αὐτοκρατόρων πολλὰ τὰ ἔτη” γ'. „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα τῶν εὐστέβεστῶν ἀγούστων πολλὰ τὰ ἔτη” γ'. „τῶν κορφυρογεννήτων πολλὰ τὰ ἔτη” γ'. „θεο-20
 προβλήτων βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη” γ'. „θεοκυβερνήτων βα-

5. τούτους cod. 19. καὶ ὁ δεῖνα om. cd.

CAP. 76.

Acclamatio, quae mane simul ab exercitu instituitur.

N. N. Augusti, tu vincas! sic populus ter. Cantores: Rex coelestis! populus: Imperatores nostros victoriis corona, ter, Fili Dei, eum his impera! populus similiter tribus vicibus. Cantores: A Deo promoti; populus: Imitamini Dei in homines amorem. Cantores: Nos, o exercitus, quomodo hostes in fugam vertemus? populus: Dei fidem ac Dominorum aequitatem servantes, ter; rursus populus: Deus Imperatores nostros corroboret! imo, Domine, multos in annos.

CAP. 77.

Acclamatio exercitus, si Imperator triumphum de hostibus ducit, aut annonae aliave imperatoria largitio exercitui distribuitur: eadem quoque, silentio facto, recitantur.

Imperatoribus multos annos! ter. N. N. magnis Imperatoribus et Augustis multos annos! ter. N. N. piissimis Augustis multos annos! ter. Porphyrogenitis multos annos! ter. A Deo promotis Im-

σιλέων πολλά τὰ ἔτη" γ'. „κοσμοσυστάτων βασιλέων πολλά τὰ ἔτη" γ'. „κοσμοποθῆτων βασιλέων πολλά τὰ ἔτη" γ'. „ἀνδρειοτάτων βασιλέων πολλά τὰ ἔτη" γ'. „μικητῶν βασι- Ed. l. 217
λέων πολλά τὰ ἔτη" γ'. „ἐχθρολετῶν βασιλέων πολλά τὰ
5 ἔτη" γ'. „τροπαιούχων βασιλέων πολλά τὰ ἔτη" γ'. „εἰρη-
νοποιῶν βασιλέων πολλά τὰ ἔτη" γ'. „πλουτοποιῶν βασι-
λέων πολλά τὰ ἔτη" γ'. „ὀρθοδόξων βασιλέων πολλά τὰ
ἔτη" γ'. „υἱὲ Θεοῦ, ζωὴν αὐτῶν" γ'. „υἱὲ Θεοῦ, συμ- Ms. 149. b
βασίλευσον αὐτοῖς" γ'. „υἱὲ Θεοῦ, χάρισαι ἡμῖν αὐτοῦς" B
10 γ'. „υἱὲ Θεοῦ, τοὺς χρόνους αὐτῶν πλήθυνε" γ'. „υἱὲ
Θεοῦ, ἐπάκουσον ἡμῶν" γ'. „αὐξεί ἡ πίστις τῶν Χριστι-
ανῶν" γ'. „ἡμεῖς δοῦλοι τῶν βασιλέων" γ'. „ὁ δεῖνα καὶ ὁ
δεῖνα μεγάλων βασιλέων καὶ αὐτοκρατόρων πολλά τὰ ἔτη."

ΚΕΘ. οἱ.

15 Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ τρυγητοῦ ἐν C
προκένσῳ τῆς Ἱερειίας.

Λέον εἰδέναι, ὅτι ἔξωθεν τοῦ παλατίου τῆς Ἱερειίας εἰς
τὸ πεδίον, ἤγουν εἰς τὸ Λιβύδιον, γίνεται φρινζάτον, περι-
καλλεῖ τε καὶ ὠραῖον, καὶ ἴστανται οἱ τε μάλιστα καὶ πραι-
20 πόσιτοι, ἀνθύπατοί τε καὶ πατρίκιοι καὶ ὀφφικιᾶλιοι καὶ
9. χάρισε cod. et ed.

peratoribus multos annos! ter. A Deo gubernatis Imperatoribus multos annos! ter. Orbem constituentibus Imperatoribus annos multos! ter. Ab orbe expetiitis Imperatoribus multos annos! ter. Fortissimis Imperatoribus annos multos! ter. Victoribus Imperatoribus annos multos! ter. Imperatoribus hostium eversoribus multos annos! ter. Imperatoribus triumphatoribus multos annos! ter. Imperatoribus pacificis multos annos! ter. Imperatoribus munificis multos annos! ter. Imperatoribus orthodoxis multos annos! ter. Fili Dei, ipsis vitam diuturnam concede! ter. Fili Dei, una cum ipsis regna! ter. Fili Dei, hos nobis concede! ter. Fili Dei, tempora eorum auge! ter. Fili Dei, nos exaudi! ter. Crescat fides Christianorum! ter. Nos servi Imperatorum! ter. N. N. magnis Imperatoribus et Augustis multos annos!

CAP. 78.

Observanda in die vindemiae in processione e palatio Hieriae.

Quando extra palatium Hieriae in campo seu prato tugurium constructum, et tempus vindemiae pulchrum et serenum est, magistri, praepositi, proconsules, patricii, officiales et senatores e regione tugurii et vitium, post eos duorum gregum facionarii una cum

λοιποὶ συγκλητικὸὶ ἀντικρὺ τοῦ τοιούτου φριζάτου καὶ τῆς ἀμπέλου, καὶ μετὰ τούτους οἱ τῶν δύο μερῶν δῆμοι μετὰ καὶ τῶν δημάρχων. ὁ δὲ βασιλεὺς κάτεισι μετὰ τοῦ πατριάρχου D ἀπὸ κολοβίου, φορῶν καὶ τὸ χρυσοπερίλειστον σαγίον, ὁ δὲ πατριάρχης ἀπὸ φελωνίου καὶ ὠμοφορίου, καὶ δὴ τούτων εἰς-5 ερχομένων ἐν τῇ πρὸ τῆς ἀμπέλου ἀναδενδραδίῳ, (ἐκεῖσε γὰρ ἴσταται τράπεζα μαρμάρινος, ἐν ἣ ἀπόκεινται αἱ σταφυλαὶ μετὰ κανισκίων,) καὶ εἶθ' οὕτως πλησιάζουσιν οἱ τε μάλιστα καὶ πατρίκιοι καὶ συγκλητικοὶ καὶ οἱ τῶν δύο μερῶν δῆμαρχοὶ μετὰ καὶ τῶν δημοτῶν καὶ δὴ τοῦ κουράτωρος προσφέ-10 ροντος τὴν βούτην μετὰ τῶν σταφυλῶν, ποιεῖ ἐκεῖσε εὐχὴν ὁ πατριάρχης κατὰ τὴν τῆς ἐκκλησίας ἀκολουθίαν. καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν λαμβάνει ἐν βοτρύδιον ὁ πατριάρχης, καὶ ἐπιδίδωσι τῇ βασιλεῖ· ὁμοίως καὶ ὁ βασιλεὺς πάλιν δίδωσι τῇ πατριάρχῃ, καὶ εἶθ' οὕτως εἰσέρχονται κατὰ τάξιν οἱ τῆς 15

Ed.L. 218 συγκλήτου ἄρχοντες, οἱ τε μάλιστα καὶ αἰθύπατοι καὶ πατρίκιοι καὶ ὄφφικιάλιοι καὶ οἱ δῆμαρχοὶ καὶ ὁ τῆς καταστάσεως, καὶ δίδωσιν ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν ὁ βασιλεὺς ἀνά μιᾶς σταφυλῆς. ὅτε δὲ τῇ πρώτῃ μαγίστρῳ ἐπιδοθῆ παρὰ τοῦ βα-

Ms. 150. a σιλέως ἢ σταφυλῆ, λέγουσιν τὰ δύο μέρη ἡνωμένοι ἄπελατι-20 κόν, ἤχος α' „ἐκ τοῦ λειμῶνος τῆς γνώσεως ταῦ δεσπότην τῆς σοφίας τρυγήσαντες ἄνθη, ἱερὰ τάξεις τῶν ἐντίμων πατρικίων, ἐν τῇ προσφέρειν τῶν ἁσμάτων τὰ πλήθη, κεφαλὴν καταστέψωμεν, ὡς οἶκον τῆς εὐωδίας τῶν νοσημάτων, ἀντιλαμβάνοντες τῶν ἐκείνου τερπνῶν χαρίτων. ἀλλὰ, ἀθάνατε 25

B βασιλεῦ τῶν ἁπάντων, σὺ δίδου ἐπὶ πολὺ ταύτην τὴν ἑορτὴν

12. κατὰ τὴν R., καὶ τὴν cod. et ed.

demarchis adstant. Imperator, colobio et sago auro circumtexto indutus, cum patriarcha penulam seu casulam gestante procedit, et postquam ad primum vineae arboretum, ubi mensa marmorea, in qua canistra cum uvis iacent, pervenere, magistri quoque, patricii et senatores cum demarchis et factionariis utriusque factionis accedunt, et euratore dollum uvis plenum proferente, patriarcha preces et officium ecclesiasticum recitat; quo facto uvam unam sumit et Imperatori dat, Imperator rursus patriarchae tradit, atque ita ordine principes senatus, magistri, proconsules, patricii, officiales, demarchi et cerimoniaris accedunt, quorum singulis uvas singulas Imperator distribuit. Postquam primo magistro uva ab Imperatore tradita est, duae factiones aprelaticum toni primi recitant: *E prato cognitionis Domini sapientiae floribus sacris collectis, ordo illustrium patriciorum, multis cantionibus prolatis, capus coronemus, ut domum boni odoris cogitationum, suscipientes iucundissimas eius gratias. Sed rex immortalis omnium,*

τῆ κόσμῳ τῆς αὐτοκράτορος ἔξουσίας ὁ δεῖνα τοῦ Θεοστέππου
 χρισθέντος βασιλέως." ἄλλος, ἤχος π. δ'. „ἡ ἀρετὴ σου, ὡς
 ἄμπελος εὐκληματοῦσα, βότρυας εὐφροσύνης βλαστάνει, ἐξ
 ἧς τρυγῶσα ἡ ὑφήλιος ἅπασα καὶ τὸ ποιήριον πλήρες κε-
 5 ράσματος πιούσα, ἐν εὐφροσύνῃ ἄδουσα, σὺν τῇ μυστικῇ σου
 καὶ δουλικῇ τάξει τῶν πατρικίων ἐορτάζει τὴν σὴν ἀνέσπε-
 ρον ἀνάληψιν τῆς αὐτοκρατορικῆς ἔξουσίας, ὁ δεῖνα, τὸ ἀκέ-
 νωτον φρέαρ τῆς οἰκουμένης." ἤχος γ'. „εὐκληματοῦσα ἄμ-
 10 πελος οἱ κραυγαῖοι ἀνεδείχθησαν δεσπῶται, εὐφροσίας βότρυ-
 οιας διανέμοντες πᾶσι. διὰ καὶ κατευφραίνονται αἱ σχολαὶ καὶ
 ἡ σύγκλητος, τρυγητικὴν ἀπίλαυσιν ἐκτελοῦντες ἐν τοῖς ἐρεΐ-
 ας δώμασιν. διὸ πάντες κραινάζομεν· χαρὰ ἀνεκλάλητος C
 ἐπεδήμησεν τῇ κόσμῳ." καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι τοὺς δεσπό-
 τας τὴν διανομὴν τῶν βοτρυῶν ἐν τοῖς ἄρχουσι, καὶ λαμβιά-
 15 νουσι τὰ δύο μέρη ἀνὰ νομισμάτων ἐξ εὐεργεσίαν διὰ ἀπο-
 κομβίων καὶ ἐπεύχονται τοὺς δεσπῶτας, καὶ ἐξιούσιν. οἱ δὲ
 δεσπῶται ἀνέρχονται μετὰ τοῦ πατριάρχου ἐν τῇ παλατίῳ,
 καὶ συνεστιώμενοι εὐφραίνονται ἅμα καὶ ἡ σύγκλητος,

ΚΕΦ. 99.

20 Ἄκτια εἰδόμενα τῆ ὑπάρχει τῆ κυριακῆ τῆς βιοφοροῦ ἀκίοντι D
 ἐν τῇ ναφ τοῦ ἀγίου μάρτυρος Ἰωαννοῦ.

Λέχονται οἱ τοῦ μέρους τῶν Βενέτων ἐν τῇ καμάρῳ τοῦ

*da orbi saepissime festum hunc diem maiestatis Imperatoriae, N. a
 Deo coronati unctique Imperatoris. Aliud carmen tunc obl. quarti:
 Virtus tua, ut vitis foecunda uvas laetitiae profert, e qua terra
 omnis soli subiecta fructus colligit, et poculum vino plenum exhau-
 rians laetaque canens, cum secreto subiectoque tibi patriciarum or-
 dine fastigium imperatoriae maiestatis nunquam obscuratum cele-
 brat, N. fins orbis terrarum semper abundans. Ut vitis potentis-
 simi Domini, uvas laetitiae omnibus impertientes, ostensi sunt.
 Propterea scholae et senatus laetantur, vindemialem laetitiam in
 Hieriae aedibus celebrantes. Propterea clamamus omnes: Gaudium
 ineffabile orbem inuisit. Postquam vero uvarum distributio proceri-
 bus ab Imperatore facta est, unaquaqueque factio sex numismatum a-
 pocombium Imperatoria liberalitate accipit, et Dominis felicia ap-
 precata discedit. Domini vero palatium cum patriarcha ingressi,
 una cum senatu laeti convivium celebrant.*

CAP. 79.

*Acta, dum praefectus dominica palmarum ad templum S. martyris
 Romani abit, recitanda.*

Factionarii Veneti in camera Milii praesto sunt, et praefecto

μιλίον, καὶ τοῦ ὑπάρχου διερχομένον, ἀκτολογοῦσι ταῦτα, δηλονότι ἔμπροσθεν αὐτοῦ προπορευόμενοι· „ὑπαρχε πρωτοσπαθάριε, καλὴ σου ἡμέρα, καὶ καλὴ σου ἡμέρα, καὶ καλὴ ἑορτὴ σου. ὁ ἐγγέλρας Λάζαρον ἐκ τάφου τετραήμερον σώσει

Ed.L. 219 καὶ κατευοδώσει καὶ ἐνδυναμώσῃ σε, καὶ εἰς τοὺς δεσπότησας

Ms. 150. b πλείονά σοι παράθεται τὴν αὐτῶν εὐμένειαν. Θεὸς ἐπισφραγίσει σοι, τοῦ δεσπότητος γνήσιε. τὸ θεῖον περισώσει σε, ὅτι παντοφίλητος ὑπάρχεις καὶ ἐνάρετος, καὶ εὐχὰς κομίζεσαι ἐκ τῶν ἀγαπώντων σε. μείνεις ἀδιάρχοτος ἐν ζωῇ τῶν δεσποτῶν ἡμῶν· Βένετοι ἀξίως σοι εὐχόμεθα, ὅτι τὸν Θεὸν ἡμῶν εὐ-10 χεῖς ἐν καρδίᾳ σου· καὶ ὡς ἀγαπῶντα σοι πάντοτε τὸ δίκαιον· ὅπου γὰρ τὸ δίκαιον ὁ ὑπάρχος φυλάττει, ἐκεῖ καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν ὑμνεῖται καὶ δοξάζεται. εἰς· ὁ Θεὸς ὁ ἐγγέλρας Λάζαρον, φυλάττει τὸν ὑπάρχον.” καὶ εἰθ’ οὕτως δέχεται τὸ μέρος τῶν Πρασίνων εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Θεο-15 λόγον, καὶ ἀκτολογοῦσι τὰ ὅμοια, δηλονότι ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ αὐτοὶ προπορευόμενοι, καὶ πάλιν δέχεται τὸ μέρος τῶν Βενέτων ἐν τῇ πραιτωρίῳ, καὶ ἀκτολογοῦσι τὰ ὅμοια, δηλονότι καὶ αὐτοὶ προπορευόμενοι ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἕως ἂν πληρωθῇ ἡ αὐτῇ ἀκτολογία, καὶ εἰθ’ οὕτως ὑποστρέφουσιν. 20

8. κομίζαισ cod. et ed. Cf. Reisk. ad h. l.

digrediente, ante ipsum procedentes acclamant: *Praefecte protospatharie, pulchra dies tua, pulchra dies tua, pulchrum hoc festum tuum! Qui post quatuor dies Lazarum e sepulcro excitavit, servet te, in via recta ducat, et apud Dominos plura concedat. Benevolentiam eorum Deus tibi obsignet, Domini amice, divinum numen te servet, quoniam carus omnibus ac virtutibus ornatus es, preces ab amicis tuis tibi afferat! maneas sine successore in vita Dominorum nostrorum! Nos Veneti iure te precamur, quod Deum nostrum habes in corde tuo, et iustitiam semper et ubique amas. Ubi enim praefectus iustitiam servat, ibi et Deus noster celebratur ac laudatur. Deus, qui Lazarum resuscitasti, serva praefectum!* Sic quoque grex Prasinus in S. Ioannis Theologi constitutus acclamat, coram praefecto et ipse procedens. Rursus factio Veneta in praetorio praesto est, dumque ipsa coram praefecto procedit, acclamat, usque dum sollemnis ille ritus peractus est, et sic domum revertuntur.

ΚΕΦ. π'.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν εἰς τὴν τοῦ δημάρχου καλημέριν τῆ
τρίτη τῆς Γαλιλαίας.

Ἀπιόντος τοῦ δήμου μετὰ καὶ τοῦ ὄργάνου εἰς τὴν αὐ-
5 λὴν τοῦ δημάρχου, καὶ αὐτοῦ κατιόντος ἐμπράτως, ἦτοι με- C
τὰ τοῦ γλανιδίου, καὶ καβαλικεύοντος καὶ ἰσταμένου, ἄρχον-
ται οἱ τοῦ μέρους ἀκτολογεῖν αὐτῇ ταῦτα· „τὴν καλὴν ἡμέ-
ραν ποιήσωμεν μετὰ τοῦ δημάρχου τῶν Βενέτων. τρισάγιε,
βοήθησον τοὺς δεσπότας, καὶ σὺ αὐτοὺς θεράπευσσον ἐπὶ πᾶ-
10 σιν, πλεονάζων τῆς ζωῆς αὐτῶν χρόνους, σὺν ταῖς τιμαῖς
αὐγούσταις ἐν τῇ πορφύρᾳ εἰς τελείαν χαρμονὴν τῶν Ῥω-
μαίων καὶ Βενέτων τῶν γνησίων ὑμῶν δούλων. ἔσ· ἄγιε,
τρिसάγιε, τοὺς δεσπότας φύλαττε, πνεῦμα τὸ πανάγιον, τὰς
αὐγούστας σκέπασσον. Κύριε, ζωὴν αὐτῶν διὰ τὴν ζωὴν ἡ-
15 μῶν. ἔσ· ἄ. ὄτ' ἔσ· Κύριε, χεῖρε, καλὴ σου ἡμέρα· ὅλη D
ἡμέρα σήμερον καλὴ σου ἡμέρα γίνεται· ὁ δεῖνα πρωτοспа-
θάριε καὶ δημαρχε, πολλὰ σου χρόνοι· ὁ ἀναστάς Θεὸς
ἡμῶν ζωὴν, ὑγίαν δώσει σοι, τοῦ δεσπότητος γνήσιε, τὸ θεῖ-
ον περισώσει σε, καὶ πλεονα διορήσῃται Θεὸς ὁ ἐπουράνιος,
20 ἵνα εὐτυχοῦντός σου δρωῶμεν καὶ χαιρώμεθα. τοῦτο πάντως Ms. 151. a
γίνεται προνοίᾳ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. ἀξίως σοι εὐχόμεθα Βέ-
νετοι, παγκόσμιε, ὅτι ὑπερβάλλουσιν ἔχεις καλοθέλειαν, καὶ
εὐχὰς κομίζεσαι ἐκ τῶν ἀγαπῶντων σε· ὡς γὰρ ἀγαπῶμεν

7. ΣΧΟΛ. Ἰστέον, ὅτι, τοῦ δήμου ἀκτολογοῦντος, αὐλεῖ τὸ ὄρ-
γανον.

CAP. 80.

Observanda in die honoris demarchi die tertia Galilaeae.

Postquam factio cum organo in aulam tribuni abiit, ipseque actu seu in tunica descendit, et equo vectus substulit, factionarii haec ipsi acclamare incipiunt: *Laeti hunc diem cum tribuno Venetorum celebremus! ter sancte, Dominis auxilium asser, curam eorum in omnibus suscipe, vitam eorum augens cum venerandis Imperatricibus in purpura, ad perfectam laetitian Romanorum ac Venetorum, verorum servorum tuorum. Sancte, ter sancte, Dominos custodi, spiritus sanctissime, Augustas tuere! Domine, vitam ipsorum per nostram vitam! Salve, Domine, pulchra est haec dies tua! hodierna dies tota pulchra tibi dies fit! N. protospatharie et demarche, multa tibi tempora! Deus, qui e mortuis resurrexit, salvam vobis vitam concedat! Genuine Dominorum fumule, divinitas te conservet, pluraque Deus coelestis tibi concedat, ut te felicem videamus et gaudeamus! hoc omne providentia Dei nostri accidit.*

Ed.L. 220 σοι, ἀξίως σε εὐχόμεθα, ἵνα ἀδιάδοχος μείνης διοικῶν ἡμᾶς. ἔσ· ὁ ἀναστάς Θεὸς ἡμῶν, φύλαττε τὸν δήμαρχον." ἰστέον, ὅτι καὶ οἱ τοῦ μέρους τῶν Πρασίνων τὴν ὁμοίαν τάξιν καὶ ἀκολουθίαν ποιῶσιν τῇ ἰδίῃ δημάρχει, καὶ τὰ αὐτὰ ἄκτα ἀκτολογοῦσιν αὐτῷ. χρῆ γινώσκειν, ὅτι, τῆς προῤῥηθείσης ἑτάξεως καὶ ἀκολουθίας τελεσθείσης ἐν τῇ τοῦ δημάρχου οἰκῇ, ὀψικεῖται ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε αὐτὸν ὁ δῆμος ἕως τοῦ ἱπποδρομίου, δηλονότι αὐτοῦ ἰσταμένου ἐν τῇ δεκάτῃ καρχέλλῃ. Β καὶ τούτου ἐκεῖσε ἰσταμένου, πάλιν ἰσταται ὁ δῆμος ἀκτολογῶν αὐτῷ ταῦτα. οἱ κράτται· „καλῶς ἤλθες, θεοστέπων 10 ὁ δοῦλος." ὁ λαὸς „καλῶς ἤλθες." οἱ κράτται· „καλῶς ἤλθες, προβολῇ εὐεργετῶν." ὁ λαὸς „καλῶς ἤλθες." οἱ κράτται· „καλῶς ἤλθες, ὁ εὐγενής ἐκ προγόνων." ὁ λαὸς „καλῶς ἤλθες." οἱ κράτται· „καλῶς ἤλθες, ὁ δεῖνα πρωτοσπαθάριε καὶ δημάρχε τῶν Βενέτων." ὁ λαὸς „καλῶς ἤλθες." 15 οἱ κράτται· „ἀλλ' ὁ πάντων ποιητῆς καὶ δεσπότης." ὁ λαὸς „καλῶς ἤλθες." οἱ κράτται· „ὁ ἀναστάς παραδόξως ἐκ τάφου." ὁ λαὸς „καλῶς ἤλθες." οἱ κράτται· „καὶ τὸ χαιρε δεδωκῶς μυροφόροις." ὁ λαὸς „καλῶς ἤλθες." οἱ κράτται· „τοὺς χρόνους σου πληθύνει εἰς μίση χρόνων." 20 C ὁ λαὸς „καλῶς ἤλθες." οἱ κράτται· „ἔσ· ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, φύλαττε τὸν δήμαρχον." καὶ ὁ λαὸς ὁμοίως ἐκ γ'. ἰστέον, ὅτι καὶ οἱ τοῦ μέρους τῶν Πρασίνων τὴν ὁμοίαν τάξιν καὶ

Merito tibi nos Veneti, ornatissime, apprecamur, quod superabundantem benevolentiam habes, et preces a cultoribus tuis accipis: ut enim te amamus, ita et fausta tibi iure apprecamur: ut sine successore diu inter nos commoreris. Deus noster, qui resurrexit, demarchum custodiat. Grex Prasinorum eundem ordinem rituumque erga suum tribunal observat eademque acta ipsi accinit. Quo ritu et officio in aedibus eius peracto, factio tribunalium suum inde ad circum comitatur, ipso scilicet in decimo cancellis constituto, quo facto, rursus populus consistit huic in modum ipsi acclamans. Pulchre venisti, famule principum a Deo coronatorum! populus: Pulchre venisti! Cantores: Pulchre venisti, a principibus benevolis promote! populus: Pulchre venisti! Cantores: Pulchre venisti, illustribus maioribus oris! populus: Pulchre venisti! Cantores: Pulchre venisti, N. protospatharis et tribune Venetorum! populus: Pulchre venisti! Cantores: At omnium creator et dominus; populus: Pulchre venisti! cantores: Qui admirandum in modum e sepulero resurrexit; populus: Pulchre venisti! Cantores: Et unguenta afferentes salutavit; populus: Pulchre venisti! Cantores: Annos vestros multum augeat! populus: Pulchre venisti! Cantores: Deus sancte, tribunalium conserva; populus eadem ter. Ceterum factio Pra-

ἀκολουθίαν ποιῶσιν τῷ ἰδίῳ δημάρχῳ, καὶ τὰ αὐτὰ ἄκτα ἀκτολογοῦσιν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ.

ΚΕΦ. πα΄.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ νυμφαγωγίῃ.

5 Τῇ ἑσπέρᾳ ἀπέρχονται τὰ δύο μέρη μετὰ καὶ τῶν ἰδίων δργάνων, καὶ τῆς νύμφης κατιούσης καὶ ὀφικενομένης ὑπὸ D πληθίων καὶ χειροκυμβάλων, μετὰ τὸ καθαικεῦσαι αὐτὴν ἴσταται, καὶ ἀκτολογοῦσι τὰ δύο μέρη ταῦτα. „καλῶς ἦλθες, θεοστέπιων ἢ δούλη.“ ὁ λαὸς ἐκ γ΄ „καλῶς ἦλθες.“ οἱ κρά- Ma. 151. b
10 κται. „καλῶς ἦλθες, προβολὴ εὐεργετῶν.“ ὁ λαὸς ἐκ γ΄ „καλῶς ἦλθες.“ οἱ κράκται. „καλῶς ἦλθες, ἢ εὐγενῆς ἐκ προγόνων.“ ὁ λαὸς ἐκ γ΄ „καλῶς ἦλθες.“ οἱ κράκται „ἔσ· Ed.L. 221 ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, τοὺς νεονύμφους φύλαξον· πνεῦμα τὸ παν- ἅγιον, τοὺς συμπενητεροὺς φύλαξον· ἄγιοι, τρισάγιοι, τοὺς
15 παρανύμφους φύλαξον“ καὶ λέγουσι τὴν φωνὴν ἤχ. α΄. „ἄν- θη ἐσώρξεσα τοῦ ἄγροῦ, καὶ εἰς τὴν πιστάδα εἰσῆκα σπου- δῆ· ζευγόνυμφον ἤλιον εἶδον εἰς χρυσέντιμον κλίνην· ἀλλή- λα ἤγκαλίζοντο ποθητὴν ἐπιθυμίαν· χαρὰ εἰς τὰ κάλλη αὐ- τῶν τὰ ἐγγλυχοθέατα, καὶ ῥόδα τὰ ῥοδοεῦμορφα· χαρὰ εἰς
20 τὸ ζεῦγος τὸ χρυσοῦν.“

8. ΣΧΟΛ. Ἰατίον, δεῖ ἐν τῷ κατιέναι αὐτὴν καὶ ἐν τῷ ἀκτο- λογεῖν τὰ μέρη αὐλοῦσι τὰ ὄργανα.

sina eundem ritum idemque officium erga demarchum suum obser- vat, eadem ipsi acta eodemque in loco accinit.

CAP. 81.

Observanda in sponsae deductione.

Vesperae duae factiones cum suis organis et sponsa procedente, acque multitudine et musicis cymbala manu pulsantibus stipata, ab- cunnt, cumque eqno vecta substitit, factiones acclamant: *Feliciter venis, serva principum a Deo coronatorum!* populus ter: *Feliciter venis.* Cantores: *Feliciter venis, a beneficiis principibus promoti!* populus: *Feliciter venis.* Cantores: *Feliciter venis, nobilissimis ma- ioribus orta!* populus ter: *Feliciter venis!* Cantores: *Deus sancte, nuptiis recens coniunctos serva!* spiritus sanctissime, soceros utrosque *serva!* sancte, ter sancte, comites sponsae custodi! Postremo voce toni I dicunt: *Flores agri collegi et in thalamum diligenter contuli. Solem novo connubio coniunctum vidi, in venerando cubiculo invi- cem desideratam voluptatem amplectuntur et fovent. Laetitia pul- chritudini ipsorum dulcissimae, rosaeque pulchra specie nitentes sicut!* *Laetitia aureo amanti pari.*

B

ΚΕΦ. πβ.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν εἰς στεφάνωμα.

Τῶν νεονύμφων ἐξιόντων ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας μετὰ καὶ τῶν παρανύμφων, δέχονται τούτους τὰ τε πληθία καὶ τὰ χειροκύμβια, καὶ ἀκτολογοῦσι τὰ δύο μέρη ταῦτα· „ὁ5 σωτὴρ Θεὸς ἡμῶν, τοὺς δεσπότας φύλαττε. ἄγιε, τρισάγιε, ζωὴν, ὑγίαν δὸς αὐτοῖς· πνεῦμα τὸ πανάγιον, τὰς ἀγούστας σκέπασον. Κύριε, ζωὴν αὐτῶν διὰ τὴν ζωὴν ἡμῶν. ἔσ· C τοῦτο τὸ βασίλειον, Κύριε, στερέωσον.” καὶ ὅτε πλησιάσωσιν τῇ παστάδι, λέγουσιν ἀπὸ κρακτῶν ἀπελατικῶν ἤχ. α· „δε¹⁰ ἡμᾶς ἐμετρίασας ἐν Κανῇ τῆς Γαλιλαίας τὴν ἔννομον συνάφειαν, ὡς Θεὸς ἐπισφραγίζων· ἐκ μητρικῆς γὰρ παστάδος ὡς ἄνθρωπος προεκλήθη, καὶ ὡς ἠυλόγησας τοὺς ἐκεῖ νυμφευομένους, οὕτως καὶ νῦν εὐλόγησον δυάδα στεφανουμένην, κατακοσμῶν εὐτεκνίῃ καὶ εἰρηναίῃ βιώσει.” καὶ λέγουσιν¹⁵ ἀπὸ κρακτῶν· „εὐγενεῖς νεόνυμφοι, Θεὸς διαφυλάξει σας· ἔντιμοι, ἐνίρετοι, τριάς κατευδοῶσει σας, εὐλογῶν τὸν γάμον σας. ὡς μόνος ὑπεράγαθος, ὃς ἐν Κανῇ τὸ πρότερον τῇ γάμῃ παρεγένετο, καὶ ἐν αὐτῇ ἠυλόγησεν τὸ ὕδωρ, ὡς φιλόμ²⁰θρως, καὶ οἶνον μετεσκεύασεν ἀνθρώπων εἰς ἀπόλαυσιν, οὕτως εὐλογήσει σε μετὰ καὶ τῆς συζύγου σου. ἔσ· ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, τοὺς νεονύμφους φύλαττε.”

CAP. 82.

Observanda in coronatione nuptiali.

Sponsum sponsamque ab ecclesia cum suis comitibus egressam multitudo populi et musici cymbala pulsantes excipiunt, quibus utraque factio acclamat: *Deus, servator noster, Dominos custodi, sancte, ter sancte, vitam salvum ipsis concede, spiritus sanctissime, Augustos tuere, Domine, vitam eorum per nostram vitam! Maiestatem huius Imperii, Domine, confirma!* Quando ad thalamum accessere, cantores tono primo acciunt: *Nostri causa Canae in Galilaea humilis fuisti, legitimum amorem, ut Deus, obsignans. Ex materno enim thalamo, ut homo, te inclinasti, et sicut tum recens nuptos beneficiis affecisti, ita et nunc par hoc sertis nuptialibus redimitum felici prole orna, ut pacatam vitam transigat!* Porro cantores: *Nonbiles sponsi, Deus vos conservet; illustres, virtutibus decori, trinitas vos in recta semita ducat, Deus coniugio vestro anhuat, ut solus benignissimus, qui primum Cananaeis nuptiis interfuit, inque ipsis pro suo in homines amore aquae benedixit vinumque ad laetitiam hominum paravit. Is tibi tuaeque coniugi felicia praestet! Deus sancte, recens nuptos custodi!*

ΚΕΦ. πγ'.

Ed.L. 222

Ἔσα δεῖ παραφυλάττειν ἐν τῷ δείπνῳ τῶν ἰθ' ἀκουβίτων
εἰς τὸ λεγόμενον Γοτθικόν.

Τῇ ἐνάτῃ ἡμέρᾳ τῆς δωδεκαήμερου, τῶν δεσποτῶν ἐπὶ Ms. 152. a
5 τοῦ δείπνου καθεζομένων, ὃ καὶ τρυγητικὸν προσαγορεύεται,
ἐν ταῖς δυσὶν εἰσόδοις τοῦ μεγάλου τρικλίνου τῶν ἰθ' ἀκου-
βίτων ἴστανται οἱ μέλλοντες παῖλαι τὸ Γοτθικόν οὕτως. ἐν
μὲν τῷ ἀριστερῷ μέρει, ἐν ᾧ καὶ ὁ δρουγγάριος τοῦ πλοῦ- B
μου παρίσταται, ἴστανται ὁ τοῦ μέρους τῶν Βενέτων μαῖστωρ
10 μετὰ καὶ ὀλίγων δημοτῶν καὶ τῶν πανδουριστῶν μετὰ τῶν
πανδούρων, καὶ ὅπισθεν αὐτοῦ οἱ δύο Γότθοι φοροῦντες γού-
νας ἐξ ἀντιστρόφου καὶ πρόσωπα διαφόρων εἰδέων, βασιτά-
ζοντες ἐν μὲν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ σκουτάρια, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ
βεργία. ὁμοίως καὶ ἐν τῷ δεξιῷ μέρει, ἐν ᾧ καὶ ὁ δρουγ-
15 γάριος τῆς βίγλης παρίσταται, ἴστανται ὁ τοῦ μέρους τῶν
Πρασίνων μαῖστωρ μετὰ καὶ ὀλίγων δημοτῶν μετὰ καὶ τῶν
πανδουριστῶν μετὰ τῶν πανδούρων, καὶ ὅπισθεν αὐτοῦ οἱ
δύο Γότθοι φοροῦντες γούνας ἐξ ἀντιστρόφου καὶ πρόσωπα C
διαφόρων εἰδέων, βασιτάζοντες ἐν μὲν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ σκου-
20 τάρια, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ βεργία. καὶ δὴ μετὰ τὴν τοῦ σφαι-
ροδρομίου ἔξοδον, τοῦ δεσπότου κελεύοντος τὸν τῆς τριπέλης

7. πέξαι cod. et ed. ΣΧΟΛ. Ἰστίον, ὅτι οἱ τὸ Γοτθικόν
παίζοντες ἀπὸ τῶν δύο μερῶν τῶν δῆμων εἰσὶν. 13. ΣΧΟΛ.
Ἰστίον, ὅτι τὰ σκουτάρια ἀπὸ τῶν σχολῶν αἰρουσιν.

CAP. 83.

*Observanda in convivio novendecim accubituum, seu mensarum,
quo tempore sic dictum Gothicum celebratur.*

Nono die dodecahæmeri seu duodecim illorum dierum, qui a
festo natiuitatis Christi inde proximi festive hilariterque transgun-
tur, Dominis ad cocenam, quæ vindemialis appellari solet, assessu-
ris, stant in nitroque introitu magni triclinii novendecim accubituum
illi, qui, Gothicum ut ludicrum edant, parati adsunt. Stant autem
hoc modo. Coram sinistro triclinii ingressu, ubi etiam drungarius
ploimi adstat, stat magister Venetorum cum paucis quibusdam suæ
factionis plebeiis et panduristis panduras gestantibus; pone illum
duo Gothi ferentes gunas, id est rhenones aut pallia pellicea ita,
ut pilosum et villosum extroversum esset, et vultus seu masqueras
diversarum specierum, et in sinistra quidem manu scuta, in dextra
vero virgas. Eadem omnia pacne dicenda et intelligenda sunt de
magistro et plebeiis quibusdam factionis Prasinæ, qui ad dextrum
ingressum stant, adstante drungario vigiliac. Hos itaque tales im-

τούτους εισάγεσθαι, εὐθύς ὀρίζει ὁ τῆς τραπέζης τῷ ἄρχοντι τῆς θυμέλης, καὶ αὐτὸς ἐξερχόμενος προτρέπεται τούτους εἰσελθεῖν. οἱ δὲ τρέχοντες καὶ τὰ σκουτάρια ὑπὸ τῶν ὑπ' αὐτῶν βασταζομένων βεργίων τύπτοντες καὶ κτύπον ἀποιελοῦντες, λέγουσιν „τοὺλ τοὺλ.” καὶ τοῦτο συνεχῶς λέγοντες⁵

D ἀνέρχονται πλησίον τῆς βασιλικῆς τραπέζης, ὡς ἀπὸ ὀλίγου διαστήματος, κάκεισε μινγνύμενοι ἀμφοτέροι ποιῶσι κυκλοφερῆ παραταγὴν, οἱ μὲν ἔσω τοῦ κύκλου ἀποκλειόμενοι, οἱ δὲ ἔξωθεν περικυκλοῦντες. καὶ τοῦτο τρισσῶς ποιοῦντες διαχωρίζονται, καὶ ἴστανται εἰς τοὺς ἰδίους τόπους, οἱ μὲν τῶν¹⁰ Βενέτων εἰς τὰ ἄριστερά, οἱ δὲ τῶν Πρασίτων εἰς τὰ δεξιὰ μετὰ καὶ τῶν ἐτέρων δημοτῶν, καὶ λέγουσιν ἄμφω τὰ Γοθι-

Ed.L. 223 κα, ἅτινά εἰσι ταῦτα, δηλονότι καὶ τῶν παρθούρων τὸ οἰκεῖον μέλος ἀποπληροῦντων. „γαύζας· βόνας· βηκηδίας· ἄγια· γαυδέντες· ἐλκηθόνιδες· ἐγκέρτυς· ἄγια· βόνα· ὦρα· τοῦ¹⁵

Ms. 152. b του· βάντες· βόνα ἄμωρ· ἐπισκύναντες· ἰδεσαλβάτους· νανά· δέους· δέους. σεβακιβα· νανά· δευμονογγγγύβελ· γυβίλους· γυβέλαρες· νανά· γυβίλους· γυβέλαρες· νανά· τοῦ γεγδεμα· δὲ τοὺλβελ· νικάτω το ἰδο· νανά· ὁ Ἐξεκίας ἐν τοῖς πολέμοις καθοπλισάμενος Ἀσσυρίοις· ἀνανά· τὴν ἐλπίδα καὶ μό²⁰νην ἔχων Θεοῦ τοῦ φιλανθρώπου· νανά· πάντα ὑπέταξεν ἔθνη καὶ ἀθέων τὴν τυραννίδα· ἄγια· ὁ σωτήρ, ἀγαθοὶ δε-

perator, statim atque e sphaerodromio seu equestre cum pila ludo excesserit, introduci mandat praefecto mensae aut dapifero; et hic rursus idem archonti thymelae seu praefecto scenae ludorumque theatralium mandat. Hic itaque posterior egressus e magno triclinio iubet illos ingredi. Accurrentes ergo prope simulque scuta virgis, quas gestant, pulsantes, magnumque eo strepitum excitantes, clamant identidem: *Tul Tul*, et sic pergunt usque proxime ad sacram mensam; a qua quando parum absunt, concurrentes ibi ambae hinc et illinc factiones formant aciem seu stationem armatam orbicularem, hi intra circulum inclusi, illi externo circulo istos interiores concludentes. Hoc ordine ut ter circa sacram mensam decurrerunt, secedit factio quaeque suum in locum, et consistunt quieti, Veneti quidem ad sinistram, Prasini autem ad dextram, et recitant, qui ex ambabus partibus Gothos referunt, carmina sic dicta Gothica, panduris interim modulo suo accinentibus. Sunt autem illa Gothica haec: *γαύζας· βόνας* [et reliqua quae Graecis e verbis repeti poterunt.] — *Ezechias, bellum adversus Assyrios gerens, Anana, unicam habens in Deo spem hominum amante, Nana, subegit gentiles, et rebellionem ignorantium Deum. Hagia. Salvator, o boni Domini, Nana, ponat, ut mancipium, coram pedibus vestris omnem vobis inimicum.* Iber etc. Post haec a Gothicis amborum partium dicta recitant magistri ambo una cum plebeis utriusque

σπóται· νανά· πάντα ἐχθρόν σας δουλώσει πρὸ τῶν ποδῶν
 σᾶς. ἴβερ· ἴβεριέμ· τοῦ ἰγγερούα· γεργερεθρῶ· νανά· σικα-Β
 διασε περέτουρες." καὶ εἶθ' οὕτως λέγουσιν οἱ μαῖστωρες με-
 τὰ καὶ τῶν δημοτῶν τὸ ἀλφαβητάριν· „ἀνανά. Ἀητήτη
 5 Θεοῦ παλάμη ἐστέρθητε, δεσπότε, οὐρανῶθεν. Βραβεῖον νίκης C
 ᾤφθητε, κοσμοπόθητοι εὐεργέται. Γενναῖοι ᾤφθητε τοῖς ἐναν-
 τίοις, Λωρούμενοι τοῖς Ῥωμαίοις ζωηφόρους εὐεργεσίας." καὶ
 εἶθ' οὕτως πάλιν λέγουσιν οἱ μαῖστωρες· „ἀγίας τα· ἀνα τε
 ἀνετανε. Ἐντολαί σας ὑπὲρ τὰ ὄπλα ἰσχύουσι κατ' ἐχθρῶν
 10 οὐπάντων, Ζωή Ῥωμαίων καὶ πλοῦτος, ἀλλοφύλων κατὰ-
 πτωσις ὄντως. Ἡυρέθητε τεῖχος τῆς πολιτείας. Θεός σοι ἔ- D
 δωκεν κλάδους συνομόθρονας, εὐεργέτα." καὶ μετὰ ταῦτα λέ-
 γοντες οἱ μαῖστωρες πρὸς τοὺς Γότθους „ἀμπαατῶ," διὰ νεύ-
 ματος τῶν αὐτῶν μαῖστῶρων κυκλεύουσιν οἱ Γότθοι, καὶ ταῖς
 15 βέργαις τὰ σκουτάρια τύπτοντες καὶ λέγοντες „τοὺλ τοὺλ,"
 περικλείουσιν ἔνδοθεν τοὺς τῶν δύο μερῶν μαῖστῶρας, καὶ
 πάλιν ἀποχωριζόμενοι ἴστανται εἰς τοὺς οἰκίους τόπους, καὶ
 ἄρχονται πάλιν λέγειν οἱ μαῖστῶρες· „I***. K***. A***. Ed.L. 224
 M***." καὶ πάλιν τελεῖται, καθὼς προεῖρηται, καὶ χωριζο-
 20 μένων τῶν Γότθων καὶ εἰς τοὺς ἰδίους τόπους ἰσταμένων,
 λέγουσιν οἱ μαῖστῶρες· „N***. Ξ***. O***. Π***." Ms. 153. a
 καὶ πάλιν τελεῖται, καθὼς προεῖρηται, καὶ χωριζομένων τῶν

18. Illic et in seqq. erant versus vacui in cod.

factionis carmen hoc tot constans versibus, quot sunt alphabeti Graeci litterae, unoquoque versu ab ea Graeca littera, quae sibi quoad numeri ordinem respondet, ordiente. Est autem hoc: *Anana. Ab invicta Dei manu coronati estis Domini coelitus Brabeo victoriae. Monstrastis vos toti orbi terrarum desiderabiles benefactores, Generosos et fortes hostibus, Donantes Romanis beneficia, quae vitam secum important.* Post dictum hunc quaternionem versuum repetunt magistri formulam: *Hagias ja. Anate. Anetans;* et tum continuantur versus: *Edicta vestra plus in hostes omnes valent, quam arma, Vita qui estis et divitiae Romanorum, praecipitium et ruina alienigenarum. Habet in vobis res publica munitum castrum. Throni tui collegas, o benefactor, dedit tibi Deus, ramos florentes, teneros, a te satos, (id est filios).* Post haec dicta pronuntiant magistri ad Gothos hanc vocem: *Ampaato*, simul ipsi nutu manuque signum dantes; et Gothi orbem agunt, et pulsantes virgis scuta sua dicentesque: *Tul Tul*, includunt ambo magistros; quo facto rursus separati ad suam quisque stationem redeunt; magistri autem versus suos recitare pergunt. *I*** K*** A*** M***.* Post hunc quoque quaternionem versuum dictum, sunt eadem, quae modo diximus; et Gothi rursus separatis et restitutis in loca sua, reddit orbis versiculorum decantandorum ad magistros. *N*** Ξ*** O*** Π**** Post hos quatuor dictos

Γότθων καὶ εἰς τοὺς ἰδίους τόπους ἱσταμένων, λέγουσιν οἱ Βμαῖστωρες· „P***. Σ***. T***. Y***.” καὶ πάλιν τελεῖται, καθὼς προείρηται, καὶ χωριζομένων τῶν Γότθων καὶ ἱσταμένων εἰς τοὺς ἰδίους τόπους, λέγουσιν οἱ μαῖστωρες· „Ὡς ἀνέτειλεν ἐν τῇ κράτει ἡλίῳ δίκην αἱ ἀρεταί σας.5 Χριστὸς συνέστω ἐκάστῳ περιέπων τὰς κορυφαί σας, Πη- C φίσματι αὐτῶν κυριεύοντες, Ὡς κύριοι καὶ δεσπότες τῶν περῶτων τῆς ἔξουσίας.” καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἀλφραβηταρίου λέγουσιν· „πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τὴν ἀ- γίαν βασιλείαν σας.” οἱ δὲ Γότθοι τύπτοντες μετὰ τῶν βερ-10 γίων τὰ σκουτάρια καὶ λέγοντες συνεχῶς „τουλ τουλ,” τρέ- χοντες ἔξερχονται, οἱ μὲν τῶν Βενέτων ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους, οἱ δὲ τῶν Πρασίνων ἀπὸ τοῦ δεξιού.

Λεξικὸν τῶν ἐν τῇ Γοτθικῇ ῥηομένων.

Γαύζας.	χαίρεσθε.	15
βόνας.	καλαί.	
βικηδας.	γειτονεῖται.	
γαυδέντες.	χαίρεσθε.	
ἐλληθβόνιδες.	προσκαλούμενοι.	
ἐνκέρτυς.	ἀγωνιζόμενοι.	20
βόνα ὦρα.	καλὴ ὦρα.	
	νανα.	
γυβίλους.	κραυγὴ καὶ κράτης.	
γυβέλαρες.	κραυγάζοντες.	
γυβίλους.	κράτης.	25
γυβέλαρες.	φωνοβολουῦντες.	
νανα.	Θεὸ Θεὸ ἢ Θεοῦ Θεοῦ.	
τοῦ γεγδεμα.	ἔξ ἀνατολῆς ἢ ἀρχῆθεν.	
δε τουλβελε.	ἀγαθὸς ὁ Θεός.	

versus revolvitur idem actorum ordo; et deinceps dicunt rursus magistri factionum versiculos ab his litteris incipientes: P*** Σ*** T*** Y*** Repetitis pro ultima vice hisdem, tandem dicunt magistri haec: *Foras edunt validam lucem, et id quidem in summa vestra potestate, virtutes vestrae, velut sol. Christus adsit unicuique vestrum, curans atque fovens capita vestra; Qui ipsius decreto et voluntate dominamini, O Domini et arbitri finium imperii.* Post finitum carmen alphabeticum dicunt magistri polychronium seu: *Multenne faciat Deus sanctum imperium vestrum.* Gothi autem pulsantes virgis sua scuta et ingeminantes identidem: *Tul tul*, et currentes exeunt, Veneti quidem a sinistra parte, Prasini autem a dextra.

νικάτω τούλδο.
 τουτόβαντες.
 βόνα αμορε.
 ἄγια επισκύναντες.
 1 Διδεσαλβιάτους.
 δέους, δέους.
 σεβακίβα.
 δεμονογγυβιλε.
 ὁ Θεός, ὁ Θεός.
 10 νανα.
 ἴβερ.
 του ἴγγερ.
 ουα.
 γεργερεδρω.
 15 νανα.
 σικαδιασε.
 περετούρες.

νικάτω ὁ Θεός.
 σαλπίζοντες.
 καλήν ἀγάπην.
 ἐπιγνῶντες.
 σωζόμενοι.
 Θεός, Θεός· νανα.
 ἑαυτοὺς εὐσκολοῦντες.
 ἀποσυνεκτικῆς κραυγῆς.
 πανευκλεῆς κραυγῆ.
 Θεός, Θεός.
 νανα. Θεέ, Θεέ.

Ms. 153. b

Ἐίτρα ἱερηνία τῶν προειρημένων λέξεων.

Ed. L. 225

Γαύζας.	ὁ εὐπρεπής.	Ῥωμ.
20 βίκη.	τεχνίτης.	Ἑβραιο.
ἄγια.	φύλαττε.	Ῥωμ.
Ἐλ.	Θεέ.	Ἑβραιο.
δέσ.	γνωθι.	Ἑβραιο.
ἄγια.	φύλαττε.	Ῥωμ.
25 ὦρα	φῶς.	Ἑβραιο.
βίαντες.	ἐλθέ.	Ῥωμ.
ἐπισκύν.	ἐμπερ ἀνέλθ.	Ἑβραιο.
ιδέ.	θεωρουμένην.	Ῥωμ.
νανά.	σῶσον δὴ σῶσον.	Ἑβραιο.
30 σεβά.	κάθισον.	Ἑβραιο.
νανά.	σῶσον δὴ σῶσον.	Ἑβραιο.
ὄγν.	εἰς τὸ βάρυθρον.	Ἑβραιο.
βελέ.	σατανά.	Ἑβραιο.
βήλους.	τοῦ διαβόλου.	Ἑβραιο.
35 αἰλάρες.	τῶν πνευμάτων.	Ῥωμ.
τοῦ.	σύ.	Ῥωμ.
δετούλ.	ἐξάλειψον.	Ἑβραιο.

νικάτω.	νικάτω.	Ἑλλην.	
νανά.	σῶσον δὴ σῶσον.	Ἑβραϊ.	
βόνας.	καὶ καλός.	Ῥωμ.	
δίαις.	τὰς ἡμέρας.	Ῥωμ.	
γανζεντες.	τὰ εὐπρεπῆ.	Ῥωμ.	5
νικονί.	κτίστα μου.	Ἑβραϊ.	
ἐν κέρκυσ.	καὶ ἀσφαλῆως.	Ῥωμ.	
βόνα.	τὸ καλόν.	Ῥωμ.	
τοῦ τοῦ.	σύ σύ.	Ῥωμ.	
ἀμόρε.	σὲ ἀγαπῶ.	Ῥωμ.	10
ἄντες.	εἰς τὴν πρώτην.	Ἑβραϊ.	
σαλβατους.	εὐπάθειαν.	Ἑβραϊ.	
δέους, δέους.	Θεὸ, Θεέ.	Ῥωμ.	
κιβά.	ὡς παρεγένου.	Ἑβραϊ.	
δαιμόν.	σιῶπα.	Ἑβραϊ.	15
γύ.	εἰς τὸ βύραθρον.	Ἑβραϊ.	
γύ.	εἰς τὸ βύραθρον.	Ἑβραϊ.	
γύ.	εἰς τὸ βύραθρον.	Ἑβραϊ.	
νανά.	σῶσον δὴ σῶσον.	Ἑβραϊ.	
γέγδεμα.	ὁ μαργαρίτης.	Ῥωμ.	20
βελέ.	τὸν σατανᾶν.	Ἑβραϊ.	
Α τουλδο.	ἡ τροφή τῶν στρατευμάτων.	Ῥωμ.	

Ma. 154. b

ΚΕΦ. πδ'.

Ἐκ τῶν τοῦ Μαγίστρου Πέτρου. Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ
προαγωγῆ κόμητος ἀδμινισίωνων καὶ κόμητος σχολῆς καὶ 25
κωροπαλάτου.

Ὁ κόμητος τῶν ἀδμηνσιόνων ἐπὶ σιλεντίου γίνεται, καὶ καθ-
θήμενος τοῦ βασιλέως ἐν κοιμιστωρίῳ· πολλίκις δὲ καὶ εἰς
Βίπικὸν ἀνιῶν, ποιεῖ αὐτὸν ἐν τῷ μεγάλῳ τρικλίνῳ, ἐν ᾧ τό-

CAP. 84.

*E commentariis Magistri Petri. Observanda in promotione
Comitis admissionum, et Comitis scholae, et Curopalatae.*

Comes admissionum fit in silentio, sedente Imperatore in con-
sistorio. Saepe quoque creat eum Imperator adscendens in circum
in magno triclinio, ibi ubi proceres excipit. Creatur autem sic

πρὸ δέγεται τοὺς ἄρχοντας. γίνεται δὲ οὕτως· μετὰ τὸ κί-
 τεῦσαι τὸν μάγιστρον καὶ εἰσελθεῖν τὸν μάγιστρον καὶ πάν-
 τας τοὺς ἄρχοντας ἐπιτρέπει τῇ κόμητι τῶν ἀδμηνσιόνων τῇ
 μέλλουσι πάυεσθαι ἐνεγκεῖν τὸν πρῶτον δικουσίωνα, λέγων
 5 αὐτῇ, ὡς ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀρχόντων, τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ὁ δὲ
 ἀπελθὼν φέρει αὐτὸν, καὶ ἐπιδίδωσιν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς τὰ
 κωδικέλλια τοῦ κόμητος τῶν ἀδμηνσιόνων [ἐπιτρέπει ἐνεγ- C
 κεῖν], καὶ λαβὼν φιλεῖ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἵσταται ἔμ-
 προσθεν αὐτοῦ. αὐτῷ οὖν τῇ δεξιάμηνι τὰ κωδικέλλια τοῦ
 10 κόμητος τῶν ἀδμηνσιόνων ἐπιτρέπει ἐνεγκεῖν τὸν παυόμενον,
 τουτέστιν τὸν ἀπὸ κομήτων ἀδμηνσιόνων, καὶ λαβὼν αὐτὸν
 ὁ γενόμενος κόμης προσάγει αὐτῇ, καὶ ἐπιδίδωσιν αὐτῇ ὁ
 βασιλεὺς κωδικέλλιον ἰλουστρίον, καὶ δεξιάμενος αὐτὸς φιλεῖ Ed.L. 226
 τοὺς πόδας αὐτοῦ κάτω. καὶ λαβὼν αὐτὸν ὁ κόμης τῶν ἀδ-
 15 μηνσιόνων ἀπάγει καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐν τῇ τόπῃ αὐτοῦ μετὰ
 τοὺς ἀγέντες πρὸ πάντων τῶν ὄνοραρίων ἰλουστρίων. τοῦτο
 γὰρ τὸ προνόμιον δίδωσιν αὐτοῖς, ὡς εἴρηται, ἡ διάταξις.
 τοὺς δὲ κόμητας σχολῶν ἢ κουροπαλάτας εἰάν βουληθῇ ἐν
 κοιμιστωρίῳ προαγαγεῖν, ὡς ἐπὶ τῶν ἄλλων προαγωγῶν καὶ
 20 ποτύτους ποιεῖ. ὡς ἐπὶ πολὺ δὲ κατέσχευεν ἔθος ἰδίῃ ἐν τῇ
 κουβουκλείῃ γίνεσθαι αὐτοὺς καὶ πρὸ ἀρίστου καὶ δαίλης,
 ὡς ἂν δύξῃ τῇ βασιλεῖ.

16. ΣΧΟΛ. τοὺς πρᾶττοντας.

Postquam citatus nomine magister intraverit, omnesque cum eo pro-
 ceceres, imperat Imperator comiti admissionum de provincia sua iam-
 iam decessuro, primum decurionem ut accessat; simul ipsum no-
 mine appellans, quemadmodum etiam alios procures novis dignita-
 tibus ornandos nomine appellari mos est. Vetus itaque comes ab-
 iens accessit et coram adducit decurionem, cui Imperator codicillos
 comitis admissionum porrigit. Quos nactus novus comes osculatur
 pedes Imperatoris, et consistit coram ipso; dein iussus amotum
 accessere, excomitem admissionum puta, adducit eum. Huic Im-
 perator tradit codicillos illustrii; quos ille nactus osculatur pedes Im-
 peratoris extremos. Tum arripens eum novus comes admissionum
 abducit et collocat in loco ipsi congruo post agentes, ante omnes
 honorarios illustrios seu illustres. Hanc enim prerogativam dat
 ipsi ordo suus et dignitatum constitutio, ut dictum est. Comites
 autem scholarum et europalatas si creare decrevit Imperator in
 consistorio, fiunt cum ipsis eadem cerimoniae, quae in aliis pro-
 motionibus obtinent. Ut plurimum tamen creantur (ille mos inva-
 luit) in cubiculo privatim et ante prandium et vespere, prout vi-
 sum fuerit Imperatori.

B

ΚΕΦ. πέ'.

Τοῦ αὐτοῦ Πέτρου. Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, δεῖ γένηται
αὐγουσιάλιος ἢ ἀνθύπατος.

Τὰ μινδᾶτα δίδεται τῇ πρὸ μιᾶς σιλεντίου, καὶ τὸν ἀν-
γοουσιάλιον Ἀλεξανδρείας ἔπαυσεν. καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι⁵
πάντα τὰ ἐξ ἔθους δίδωσιν αὐτῷ κωδικέλλια. οὐκ εὐχαρι-
στεῖται δὲ ὁ βυσιλεὺς, ὡς ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀρχόντων. κόμης
Ms. 155. α γὰρ κομιστωριανὸς γίνεται, ἐὰν μὴ ἔχει ἄλλο ἄξιωμα, καὶ
C εἰς τὰς μίνσας μετὰ τῶν κομήτων ἴσταται. συνεξέρχεται δὲ
τοῖς ἐπάρχοις, καὶ οὐ κράζουσιν αὐτῇ τὰ σκρινία. ἐπὶ δέο
συνεξέλθῃ μέχρι τῆς ἡγίας, φορῶν τὸ ἀτραβατικόν, οὕτως,
ὡς ἔχει, συγκάθηται τῇ ἐπάρχω τῶν πραιτορίων εἰς τὸ ἦχη-
μα αὐτοῦ, καὶ ἀπέρχεται μέχρι τοῦ πραιτωρίου, καὶ ἐκεῖ
κατέρχεται, καὶ συνεισέρχεται εἰς τὸ σέκρετον αὐτοῦ, καὶ
συντάττεται αὐτῷ καὶ ἀναχωρεῖ. τὸ αὐτὸ δὲ σχῆμα γίνεται¹⁵
καὶ ἐν τῇ Ἡλυρικῷ, καὶ συγκάθηται ὁ ἀνθύπατος τοῖς ἐ-
πάρχοις.

11. ΣΧΟΛ. τῆς βασιλικῆς.

CAP. 85.

*Ex eodem Petro. Observanda, quando creatur Augustalis
aut Proconsul.*

Pridie antequam cerimonia fiat, significatur crastinum silentium per mandatores. Ipso deinde die et actu primum quidem exiit sua dignitate, qui hactenus fuit, augustalis Alexandriae; dein creatur novus ritibus consuetis. Ut omnia peracta sunt, quae decet, tradit Imperator novo augustali suos codicillos. Non tamen ideo laudes et gratiarum actiones accipit a proceribus, ut solet post alios creatos magistratus. Novus enim augustalis, si aliam dignitatem non habeat, sit tantum comes consistorianus, et, quando missae dantur pro isto conventu, aggregat se comitibus consistorianis reliquis; e palatio autem excedentibus omnibus, exit ipse cum praefectis, scriiniis fausta ipsi sigillatim non acclamantibus. Quando itaque cum praefectis simul excesserit et pervenerit usque ad regiam [portam] in atrabatica veste, quam gerit, talis, qualis est, inscendit una cum praefecto praetoriorum in eius currum, in quo pergit usque ad praetorium; ibi descendit e curru, et simul ingreditur cum praefecto in eius secretum, et ibi vale ipsi dicit, ac sic laudatam domum abit. In Illyrico idem observatur tenor circa proconsulem. Nam et Illyrici proconsul assidet praefectis.

ΚΕΦ. πς'.

D

Περὶ διαφορᾶς στρατειῶν, καὶ πόθεν αὐταὶ δίδονται, καὶ τί ἀρμόζει ἐκάστῳ σκρινίῳ, ὅσα εὐρεῖν ἠδυνήθημεν.

Ὁ γινόμενος σιλεντιάριος εἰσάγεται διὰ τοῦ πραιποσίτου ἑπρὸς τὸν δεσπότην, φορῶν ἀτραβατικὸν χλανίδιν, καὶ ἐπιδίδωσιν ὁ δεσπότης τῇ δεσπότη τὸ χρυσεόν βεργήν. καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπιδίδωσιν αὐτὸ τῇ γινομένῃ σιλεντιαρίῳ, καὶ τοῦ-Ed.L. 227 τό ἐστιν ἡ στρατεία αὐτοῦ· λαμβάνει δὲ τὸ καλούμενον νε-
 10 τρύπιον γινόμενον ἐν τῇ σκρινίῳ τοῦ βενεφικίου τοῦ λατερκού-
 λου. ἔξωθεν δὲ ποιοῦσιν προσσυμβόλαια πρὸς ἀλλήλους με-
 τὰ τοῦ πιπρώσκοντος ὁ ἀγοράζων. εἰ δὲ εἰς τύπον ἔτι στρα-
 τευμένου γίνεται, χρῆ·πραγματικὸν τύπον καταπεμφθῆναι τῇ
 μαγίστρῳ τὸν παρέχοντι τῇ στρατευσόμενῃ ταύτῃ τὴν ἄδει-
 15 ῖαν ὥστε ἔξεῖναι αὐτῷ τίρωνα βυλεῖν εἰς τὸν ἴδιον αὐτοῦ τό-
 πον, καὶ ἔτι στρατεῦσθαι. ὁ δὲ βυλούμενος σοῦπερ νόμμερος
 οὐ λαμβάνει ἐκ τοῦ δημοσίου ἀνώνας, μέχρι οὐ φθάσῃ εἰς
 βαθμὴν. χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι τῷ μέρει τῆς δεσποίνης ἐκ τοῦ B
 κοινού καταλόγου ἀπονενεμημένοι εἰσὶν ὁ σιλεντιάριοι εἰς ὁ-
 20 πολήμψεως χρηστῆς καὶ βίον μεμαρτυρημένοι σεμνοῦ. καὶ

7. αὐτῷ cod. 8. ΣΧΟΛ. γρηγιάτου. πυμαντικόν. 16. ΣΧΟΛ. ὑπερμύθμιος.

CAP. 86.

De diversis militiis seu officiis, modis ea conferendi, ubi unum quodque conferatur, et quid unicuique scrinio competat. Quantum hoc de argumento reperire potuimus.

Creandus silentiarius introducitur a praeposito ad Dominum in tunica atrabatica, et ostiarius tradit Domino virgam auream, quam vicissim Dominus ei, quem creat, silentiario tradit. Et haec est eius militia seu investitura in officio suo; et accipit sic dictum gregiatum, quod Romano seu Latino sermone nibensiatum dicitur, hoc est secundum nos typum seu decretum dominicale, vel assig nationem expeditam in scrinio istius laterculi. Extra autem [palatium puta] faciunt stipulationes mutuas inter se emens talem typum et vendens. Si quis autem in locum sufficitur adhuc militantis seu officio fungentis et stipendium merentis, debet typus pragmaticus seu decretum formale magistro insinuari, quo militantis facultas datur, tironem in locum suum vicemque suam praestandi, et ipse porro militandi atque stipendium ferendi. Praestitus autem supernumerus seu supernumerarius non accipit e publico seu acario annonas, donec, illo decedente, cuius vicem gerit, ipse in eius

οὗς ἂν ἐπιλέξῃται ἡ δέσποινα, εἰσάγονται παρ' αὐτῆς. αὐτῇ δὲ λαμβάνουσα τὸ βεργίον τὸ χρυσοῦν παρὰ τοῦ δοτιαρίου, ἐπιδίδωσιν τῇ σιλενταρίῳ, καίτοι ἔχοντι ἤδη τὴν στρατείαν, καὶ προσεδρεύουσιν οἱ δ' οὗτοι εἰς μέρος αὐτῆς. ῥεφερενδάριος δὲ γίνεται ἀπὸ ψιλῶν μανδάτων διδομένων αὐτῇ παρὰ

Ms. 155. h τοῦ πραιποσίτου· δεῖ δὲ αὐτὸν εἶναι τριβοῦνον νοταρίον. C δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι καὶ ἡ δέσποινα ἔχει ἓνα ῥεφερενδάριον, καὶ αὐτὸς ὁμοίως τοῖς ἄλλοις γίνεται. καὶ ὅτε, τελευτησάσης τῆς θείας τὴν λῆξιν Θεοδώρας, ὁ εὐσεβῆς δεσπότης ἐκέλευσεν τὸν ῥεφερενδάριον αὐτῆς αὐτῷ ὑπηρετεῖν διὰ τὸ σχολάζειν οὐκ αὐτὸν, οἷα μὴ οὐσίας ἀνγούστης. χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι δύο μόνοι τοῦ δεσπότητος ἀννωνεύονται καὶ ὁ τῆς ἀνγούστης. οἱ γὰρ ἄλλοι πάντες δίχα ἀννωναρίων εἰσιν, ἀλλ' ὡς τριβοῦνοι νοτάριοι πραιτωριανοὶ πονκτάριοι τὰς ῥύγας λαμβάνουσιν. βεσητόρες δὲ γίνονται ἀπὸ πετιωρίου, γραφομένου μὲν παρὰ τοῦ χαρτουλαρίου τῆς κατ' αὐτὸν σχολῆς, ὑπογραφομένου παρὰ τοῦ δεσπότητος. δομέστικοι δὲ καὶ προτίκτορες οὐτως. πάλαι μὲν ἀπὸ προσκυνήσεως μόνης ἦν ἡ στρατεία αὐτῶν· νῦν δὲ προβατῶρειαν ποιεῖ ὁ δεσπότης, καὶ προσάγει αὐτὸν ὁ δηκουρίων ἀτραβατικὸν φοροῦντα χλανίδιον, ἢ ἐν 20

4. ΣΧΟΛ. ἀναφορῆς. 14. ΣΧΟΛ. πυγματισταί. 15. ΣΧΟΛ. αἰτητικῶν. 19. ΣΧΟΛ. δοκιμασίαν ἦτοι καλούμενον ἰδίον.

gradum perveniat atque succedat. Partī, hoc est aulicae familiae, Augustae attributi sunt de toto silentiariorum corpore quatuor silentiarii, quibus proba adest opinio vitaeque honeste actae publicum testimonium. Quem in gradum quos adsciverit Augusta, illi ad eam introducuntur. Tum illa traditam ab ostiario virgam auream sumens porrigit silentiario, quamvis iam habenti eam dignitatem, utpote ab Imperatore collatam nacto. Sic consistit illi quatuor in Augustae parte seu comitatu. Referendarius seu anaphorcus, relator, fit a nudis mandatis seu significatione, quae ipsi perhibetur a praeposito. Debet autem talis creandus esse tribunus notariorum. Habet quoque Domina unum referendarium, qui eodem modo, atque ceteri, creatur. Exempta enim Diva Theodora, iubebat pius Dominus [Iustinianus], ut eius referendarius, ob herae excessum munere vacans, sibi serviret. De omnibus autem referendariis soli tres accipiunt annonas, nempe duo de parte Augusti, et unus de parte Augustae; ceteri omnes referendarii, quae tales, carent annona; quas autem accipiunt, eas accipiunt ut tribuni notarii praetoriani punctarii. Vestitores sunt tales per petitionem, quod scripsit chartularius illius scholae, ad quam petens quisque pertinet, et quod Imperator subscripsit. Domestici autem et protectores fiunt sic. Olim nempe mos erat, ut per solam adorationem investirentur; nunc autem expedit Imperator probatoriam,

κομιστωρίῳ μετὰ τὸ πάνταπραχθῆναι, ἢ ἀνιόντος αὐτοῦ εἰς τὸ ἱππικὸν ἴσταται ἔμπρὸς τοῦ δέλρακος, καὶ λέγει ἐπὶ μὲν τῶν προτικτόρων· „ἀδοράτωρ προτέκτορ” ἐπὶ δὲ τῶν δομεστίκων· „ἀδοράτωρ προτέκτορ δομεστίκους.” καὶ λαμ- Ed.L. 228
 5βρίνει τὴν προβατωρίαν παρὰ τοῦ δεσπότη, καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας, καὶ ἐξέρχεται. πάντων δὲ τῶν ἀγρημζόντων τύπους καὶ συμβόλαια ἐξωθεν παρὰ τῶν πιπρωσκόντων γίνεται πρὸς τοῦτοις καὶ σύμβολα γίνεται. νῦν δὲ καὶ ἐν φερύλαις πολλὰ-
 10 κισ ὁ εὐσεβῆς δεσπότης ἡμῶν ποιεῖ. οἱ δὲ κωνδιδάτοι γίνον-
 15 ται οὕτως. ἀνιόντος τοῦ βασιλέως εἰς τὸ ἱππικὸν, ἢ προϋόν-
 20 τος εἰς οἰονδήποτε πρόκενον, χρῆ τὸν μάγιτρον προευνρε-
 25 πίσαι τὸν κόμητα τῆς ἕκτης ἢ ἐβδόμης σχολῆς καὶ τοὺς πρι-
 30 μικηρίους τῶν κωνδιδάτων καὶ μανιάκιν. καὶ αὐτὸν τὸν Β
 μέλλοντα γίνεσθαι κωνδιδάτον φοροῦντα ῥούσσην πεκτοράρι-
 35 καὶ λευκὸν γλανίδιν, ἀνιόντος τοῦ βασιλέως εἰς τὸ ἱππικὸν,
 40 δεῖ στῆναι ἔμπρὸς τῆς θύρας τῆς μετὰ τὰ πούλιπτά ποτε·
 45 νῦν δὲ εἰληματικῆς γενομένης σκάλης παρὰ τοῦ εὐσεβοῦς ἡ-
 50 μῶν δεσπότην Ἰουστινιανοῦ, τὸν μέλλοντα προὔγεσθαι ἔνθα Ms. 156. a
 ἴσταται οἱ βιάμβραροι καὶ προσκωνοῦσιν. καὶ ἅμα εἰσέλθῃ ὁ

3. ΣΧΟΛ. προσευκτίος ὑπερμισπιστής. 4. ΣΧΟΛ. προσκων-
 νητίος ὑπερμισπιστής οικειακός. 14. ΣΧΟΛ. σθητάτον.

et decurio producit honorandum in tunica atrabatica, sive in consistorio post negotia omnia expedita; sive etiam Imperator in circum ascendens subsistit paulum coram delphace, et inquit ad protectorem quidem: *Adorator protector*; ad domesticum autem: *Adorator protector domesticus*. Quibus cum verbis tradit ipsi probatoriam [seu codicillos cum approbantes velut idoneum muneri], et honoratus osculatur pedes Domini, atque abit. Fit quoque interdum hoc aevo nostro, ut Imperator tales in scriis creet [seu talibus diebus, quibus senatus in consistorium non convenit, nihilque rerum gravium peragitur]. Omnium autem foris eminentium a vendentibus loca [inter militantes et stipendiarios] et contractus, illis symbola quoque, hoc est dignitatibus suis debita insignia, dantur. Candidati fiunt sic. Ascendente Imperatore in circum, aut procedente in qualicumque tandem processione [id est, secedente e palatio in villam qualemunque regiam], debet magister in paratis habere comitem sextae scholae septimaeva et primicerios candidatorum, et torquem, et ipsum illum creandum candidatum, indutum russo pectorario et candida tunica. In hoc apparatu stabat olim quidem talis, si Imperator in circum ascenderet, coram foribus, quae aliquando pone pulpita erant. Nunc autem, ex quo ibi loci gradus cochleares struxit pius noster Imp. Iustinianus, stat candidatus creandus ibi loci, ubi stare et collocari Dominumque adorare solent

βασιλεὺς, ὁ κόμης τῆς σχολῆς, εὐὰν παρῆ, εἰ δὲ μὴ πάρεστιν, ὁ πριμικήριος, ἐπιδίδωσιν τῷ μαγίστρῳ τὸ μανιίκιν· καὶ ὁ μάγιστρος, ἑστῶς ἐκ τῶν δεξιῶν τοῦ βασιλέως, κρατεῖ τὰς δύο χεραῖν, καὶ προσφέρει τῷ βασιλεὶ, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπιδίδωσιν αὐτῇ τῷ κاندιδάτῳ, καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἀνίσταται. δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι ὁ λαμβάνων τὸ μανιίκιν τοῦ κاندιδάτου πάντως καὶ πραισεντάλιος γίνεται. εὐὰν δὲ ἐναρθῆμιός ἐστιν εἰς τοὺς μ', προτιάττεται καὶ τῶν σουπερνονμέρων πάντων σχολαρίων, καὶ ἐνάνωνος τάττεται. καὶ ὅταν μέλλοι πληροῦν ὁ πριμικήριος τῶν κاندιδάτων πρὸ μιᾶς ἢ δευτέρας ἡμέρας τῶν καλάνδων Μαίων, εἰσφέρει αὐτοὺς ὁ μάγιστρος λευχημονούντας παρὰ τῷ δεσπότῃ, καὶ προσκυνούσιν οἱ πληρώσαντες καὶ οἱ μέλλοντες ἐπιβαίνειν τῷ πριμικηράτῳ· καὶ οἱ ἄλλοι εὐχαριστοῦσιν. προσφέρεται δὲ κανδιδάτος καὶ ἐν τῇ ἄρματι, ἔνθα ἴστανται οἱ κανδιδάτοι, καὶ ἰσοῦν μόνον ἐν τῇ ἐνταῦθα παλατίῳ, καὶ ἐν τοῖς προκένσοις, καὶ ἔνθα ἂν ἐστιν ὁ βασιλεὺς. πάντως δὲ εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον δεῖ προσενεχθῆναι τὸν κανδιδάτον, ἔνθα οἱ κανδιδάτοι καὶ ἔξκουβεύουσιν καὶ ἴστανται. καὶ ταῦτα μὲν ἡ συνήθεια. ὁ μέντοι εὐσεβῆς ἡμῶν δεσπότης πολλάκις καὶ ἐν φερύις καιροῖς

20. ΣΧΟΛ. αἰσίσις.

in triumpho producti barbari. Quam primum ergo Imperator [in cathisma] ingrediatur, tradit comes scholae, si adhaerit, aut, eo absente, primicerius, magistro torquem, et magiste. cum tenens ambabus manibus offert Imperatori, cuius ad dextram adstat: Imperator tandem candidato torquem tradit; qui procidit humi, osculatur Augusti pedes et resurgit. Quisquis autem torquem candidati acceperit, is eo ipso quoque fit praesentalis. In censu quadraginta candidatorum si sit, prae-habetur scholaris supernumerariis omnibus, et scribitur atque refertur inter eos, qui annonas accipiunt. Pridie biduove ante Calendas Maias, quum in eo est primicerius scholarum, ut absolvat [primiceriatum uempe suum, eoque munere decedat], introducit eos [nempe candidatos omnes] magister ad Imperatorem, candidis vestibus indutos, cumque adorant tam defuncti [primiceriatu], quam successuri in primiceriatum; reliqui voce tantum gratum animum atque benevolum testantur. Producitur seu praesentatur Domino, et ab eo promovetur candidatus etiam in armate, loco scilicet, ubi stare solent candidati, et non tantum in hoc [magno, quo haec scribuntur,] palatio, sed etiam in processionibus, et in universum locis omnibus, in quibus Imperator agit, talibus tamen absque exceptione, in quibus etiam candidati excubare et stare solent. Quem hactenus persecuti sumus modum ritumque variis officiis investiendi, eum flagitat quidem et importat vetus consuetudo. Saepè tamen etiam in feriis et absque silentio

ἕσω καθήμενος ἐκέλευσεν γενέσθαι πάσις ταύτας τὰς στρα-
τίαις καὶ δίχα σιλεντίου.

ΚΕΦ. πζ.

Ed.L. 229

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, ἐὰν ὁ ἀναγορευθεὶς ἐν τοῖς ἀνω μέ-
5 ρεσιν βασιλεὺς ἀποστείλῃ πρέσβεις καὶ λαυρεάτα, μηδέπω δε-
χθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα βασιλέως εἰς τὴν βασιλείαν, καὶ πᾶσι
βεβαιοὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ τοὺς πρέσβεις ἀπολύει.

Χρῆ, πρεσβευτῶν ἐρχομένων, προμαθεῖν τὸν μάλιστατρον Β
καὶ ἐτοιμάσαι τὰ μητάτα αὐτῶν, καὶ πέμπει καὶ εἰς ἀπάν-
10 τησιν αὐτῶν, καὶ εἰσάγαγεῖν ἕκαστον εἰς τὸ ἴδιον μητάτον,
προεντρεπίζονται δὲ καὶ στρώματα καὶ ἀναλώματα αὐτοῖς. Ms. 156. b
καὶ καταλύουσιν ἐν τοῖς μητάτοις αὐτῶν, καὶ μετὰ μίαν ἢ δύο
ἡμέρας ὀρώσι τὸν μάλιστατρόν. ὁ δὲ δεχόμενος παρασκευάζει
ἕκαστον αὐτῶν καθίσαι πρὸς τὰ ἀξιώματα αὐτῶν, καὶ δια-
15 λέγεται αὐτοῖς, ὅσα χρῆ, καὶ ἀπολύει αὐτούς. αἰτοῦσιν δὲ
αὐτὸν ἐφ' ᾧ μνησθῆναι τῇ βασιλεῖ, καὶ ὑπισχεῖται ὁ μά-
γιστρος τοῦτο ποιεῖν καὶ μνηνεῖν αὐτούς. καὶ ὅτε κελεύσω-
σιν προελθεῖν, ἀπὸ ὧσὲ δίδοται μανδάτα σιλέντιον, καὶ τοὺς

confert pius noster Imperator has omnes militias seu functiones in-
tra sedens, in cubiculo nempe et procul proceribus.

CAP. 87.

*Observanda, quando renuntiatus in partibus superioribus seu
occidentalibus Imperator huc mittat legatos suos laureatasque
suas imagines, nondum ab Imperatore, qui hic, Constanti-
nopolī, agit, ad imperialem dignitatem admissus; et quo-
modo Imperator ei dignitatem et auctoritatem imperialem ad-
struat atque confirmet, et eius legatos absolvat seu
remittat.*

Quando legati [illinc ex Italia vel occidente] veniunt, debet
magister eius rei certior fieri, cognitoque praeparare ipsorum metata
seu diversoria, ipsis immittere aliquem, qui appellentibus occurrat
et introducat unumquemque in suum sibi destinatum metatum, stragulis
ceteraque suppellectile necessaria instructum, et praeterea de
victu prospicere, et impensas in eos facere. Postquam ergo in me-
tatis suis illi consederint, adeunt altero inde tertiove die magi-
strum; qui recipiens eos scensionem cuique ex dignitatis, quam quis-
que tenet, gradu debitam assignat, locutusque cum ipsis ea, quae
praesens rerum ratio flagitat, rursus dimittit. Interea legati rogant
eum, velit de suo adventu eiusque causa ad Imperatorem referre.

Κρέσβεις τοὺς ἀπὸ Ἰταλίας δέχεται· καὶ ἐὰν ἑπαρχὸς ἢ ἑπαρχοὶ εἴεν οἱ κρέσβεις, ὁ πρῶξιμος τῶν ἀδμηνησιόνων ἀπέρχεται πρὸς αὐτούς, καὶ μεταστέλλεται αὐτούς. ἐὰν δὲ μάγιστρος εἴη, ὁ βοηθὸς τοῦ μαγίστρου ἀπέρχεται, καὶ φέρει αὐτὸν εἰς τὸ παλάτιν. ἐὰν δὲ κόμης λαργιτιόνων, ἢ ἄλλης ἔχων ἰλλουστρίαν ἀρχὴν, ἀδμισσιονάλιος ἀπέρχεται καὶ φέρει αὐτόν. οὔτε δὲ σιλεντιάριος ἀπαντᾷ τῷ ἐπάρχῃ τῶν πραιτωρίων ἢ τῷ τῆς πόλεως, οὔτε ἄλλο τί ποτε τῶν εἰσθύτων ἐπὶ ταῖς ἐνταῦθα ἀρχαῖς γίνεται, ἀλλ' εἰσέρχονται πάντες οἱ πρεσβευταὶ εἰς τὴν σχολὴν τοῦ μαγίστρου, καὶ ἐκεῖ περιμένουσιν. καὶ ὅτε καιρὸς, ἀπέρχεται ἀδμισσιονάλιος καὶ ἀναφέρει αὐτούς, καὶ εἰσερχόμενοι προσαγορεύουσιν τοὺς κεν- διδάτους κατὰ μίμησιν τῶν ἄλλων ἀρχόντων, καὶ δέχονται ἀπὸ τοῦ πραιποσίτου ἀσπαζόμενοι αὐτὸν ἐν τῇ ἰδίᾳ τάξει, καὶ εἰσέρχονται καὶ ἀλλάσσουν τὰ ἀτραβυτικά. ἀρμάτοι δὲ ἐπὶ 15 τοῦ βασιλέως οὐκ εἰσέρχονται διὰ τὸ μὴ εἶναι βαρβάρους

Ed. L. 230 τοὺς πρεσβευτάς. καὶ ἐπὶ καθίσῃ ὁ βασιλεὺς μεθ' δε- χθῶσιν οἱ ἀρχόντες, ὁ κόμης τῶν ἀδμισσιόνων λέγει „λεβῦ,” κίτατίονος μὴ γινομένης ὡς ἐπὶ ἄλλων πρεσβευων, καὶ εἰσερ-

2. ΣΧΟΛ. πληστον. 3. ΣΧΟΛ. ἀπολύει. 5. ΣΧΟΛ. σαυλιῶν. 6. ΣΧΟΛ. λαμπρότητα. 18. ΣΧΟΛ. ἀρον. 19. πρεσβέων aut πρεσβευτῶν legend. videtur R.

Quod ille pollicetur et praestat. Domino itaque volente iubente, ut coram illi ad se veniant, dantur silentio mandata pridie vespere, antequam id fiat, altero die legatum legatosve ex Italia exceptum a Domino iri. Qui si praefectus [urbis aut praetorii] fuerit, aut si plures iidemque praefecti fuerint, accessit eos proximus admissio- num. Si autem, qui legatus fuerit, dignitate tantum magister sit, abit ad eum adiutor magistri Praetani, et deducit eum in palatium. Si vero tandem comes largitionum fuerit legatus, aliare ornatus il- lustris dignitate, accessit eum admissionalis. Neque silentiarius oc- currit praefecto praetiorum [tali occidentali] aut praefecto urbis [Romae] neque aliud quid eorum contingit, quae circa nostrates proceres eorumque receptiones fieri solent; sed legati, quotquot tandem fuerint, conveniunt in scholam magistri, ubi tempus oportu- num praestolantur; quo adveniente, venit admissionalis, et sursum eos in superiora palatii adducit. Ingressi ergo in atrium salutant stantes ibi candidatos, quod et alii nostrates proceres faciunt; et excipiuntur a praeposito, quem osculo et manus prensatione unus post alterum in suo quisque dignitatis ordine colionestant. Intro- ducti induunt atrabatica. Non autem adstant Imperatori ea in re- ceptione armati scutis et hastis milites, quemadmodum in aliorum legatorum receptionibus solent; quia hi legati barbari non sunt. Ut consedit Imperator post exceptos ab ipso congregatosque coram ipso aulae suae proceres, abit comes admissionum et clamat: *Leva,*

χονται καὶ φιλοῦσιν τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως, καὶ ἴστανται ἐν τῷ μέσῳ, καὶ λέγουσιν τὴν πρῶσβείαν, καὶ ἐξέρχονται. ἔστιν δὲ ὅτε δοκεῖ τῷ βασιλεὶ καὶ παρῳσκενιάζει καὶ λιβελλησίους παραστῆναι καὶ ἐκλαβεῖν τὴν πρῶσβείαν, καὶ διαλαλεῖ ἂ βούλεται. Ὡσαύτως δὲ βεβαιώσει τὴν βασιλείαν, καὶ ὁ ἐπαρχὸς τῶν προκίτων καὶ ὁ ἐπαρχὸς τῆς πόλεως, λοιπὸν οὕτως δέχονται ὡς ἐνταῦθα ὄντες ἐπαρχοὶ, καὶ τὸ περσίχην αὐτοῖς ἀπαντᾷ, καὶ ὁ μάγιστρος μετὰ τὸν μάγιστρον τὸν ἐνταῦθα περιπατεῖ, καὶ ἀπλῶς ἢ τάξις ἐπὶ τῶν ἀξιομάτων φυλάττεται. δεῖ δὲ εἰδέναι, **Ma. 157. a**
10 ὅτι ἐπὶ τοῦ τῆς θείας λήξεως Λέοντος ἐπέμφθη Ἑλιοκράτης παρὰ Ῥωμαίων, τὰ λαυρεάτα Ἀνθεμίου τοῦ βασιλέως ἔχων καὶ γράμματα αὐτοῦ, καὶ ἐδέχθησαν οἱ πρῶσβεις ἐν τῷ κοινοσιστωρίῳ, Ἑλιοκράτης καὶ ἡ εἰκὼν Ἀνθεμίου εἰσενέχθη, καὶ ἐδέξαντο αὐτὴν οἱ σιλεντιάριοι, καὶ Διαφερέντιος, ἐπαρχὸς **C**
15 τῶν Κωνσταντινουπόλεως, εἶπεν ἐγκώμια εἰς ἀμφοτέρους τοὺς βασιλεῖς καὶ Διοσκόριος, ἀπὸ ἐπαρχῶν πόλεως, καὶ διελάλησεν ὁ βασιλεὺς, ὥστε πεμφθῆναι τὰ λαυρεάτα εἰς πῦσαν τὴν πολιτείαν, καὶ τὰς εἰκόνας κοινῇ ἀνατίθεσθαι ἀμφοτέροις τοῖς βασιλεῦσιν. ἔστιν δὲ ἡ διαλαλία οὕτως· „αὐτοκράτωρ
20 Καῖσαρ εὐτυχῆς Λέων νικητῆς ἀεισέβαστος εἶπεν· τοῦ προ-

f. e. surge. Non enim hi legati nominatim et cum cerimonis citantur, ut alii exteri citari solent. Ingressi ergo pedes osculantur Imperatoris, in medioque triclinio stantes enuntiant commissam sibi legationem, et protinus excedunt. Si visum fuerit Imperatori, iubet etiam libellenses adstare, legationis argumentum excepturos, et deserit atque mandat, quae voluerit. Postquam vero Romano imperatoriam dignitatem confirmaverit noster Imperator, [quod in alia posteriore sit exceptione, de qua proxime sequens caput exponit], tunc demum recipitur et respectatur deinceps ille legatus, sive praetorium, sive urbis fuerit praefectus, non aliter ac si nostras caset et eadem munera hic loci gereret; persiculum vel marsupium tali tunc obviam fertur; magister talis Romanus, si legatus is fuerit, immediate post magistrum nostratem procedit; verbo, servatur ordo dignitatum et quem quisque Romae habet honoris gradum et prae alio passum, eundem hic quoque habet, sed secundum a nostratibus. Iuvat exemplo rem illustrare. Sub Leone Magno, divinae sortis Imp., legabatur a Romanis Heliocrates, habens secum laureatas imagines Anthemii Imperatoris eiusdemque litteras. Recipiebatur totius legationis comitatus in consistorio, Heliocrates et imago Anthemii ad Dominum introducebantur, silentiarii recipiebant penes se imaginem, Diaferentius, qui tum praefectus urbis CPTanae erat, pronuntiabat panegyricum in laudes utriusque Imperatoris, uti et Dioscorius, expraefectus urbis. Mandabat deinceps Imperator, laureatas per totam differri imperium, amborumque Imperatorum coniun-

οτάτου ἄρχοντος Ἀνθεμίου τὸν χαρακτηῖρα ἐπὶ πολὺ ἐκδε-
ξάμενοι νῦν ἀποδοθέντα, μεγάλην ἡμῖν εὐφροσύνην ἐνεποίη-
σεν. διὰ τοῦτο θεῖα νέυσει τὸν αὐτὸν χαρακτηῖρα τιμίως πρὸς
χαρμονὴν πάντων τῶν λαῶν ταῖς ἡμετέραις εἰκόσιν κοινω-
Dνεῖν προστάσσομεν, ὡς ἂν πῦσαι αἱ πόλεις ἐν εὐφροσύνῃς
διαγνώσονται κοινωνούσας ἑκατέρων μερῶν τὰς ἐξουσίας, τῇ
τε αὐτοῦ ἡμερότητι ἡμᾶς συνηῶσθαι." χρῆ δὲ εἶδέναι, ὅτι
καὶ Λίβερ, ὁ πατρίκιος καὶ ἑπαρχος Γαλλιῶν, ἐπέμφθη ἐν-
ταῦθα παρὰ Θεοῦ τοῦ ῥηγὸς Γότθων καὶ τῆς συγκλήτου
Ῥωμαίων, καὶ δεξάμενος αὐτὸν ὁ εὐσεβῆς βασιλεὺς ἡμῶν¹⁰
Ἰουστινιανὸς, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὡς ἑπαρχὸν πραιτωρίων καὶ
προϊέναι καὶ ἀναχωρεῖν, καὶ πάντα οὕτως ἐπὶ αὐτοῦ ἐπράτ-
τετο, ὡς ἐπὶ τῶν ἐπάρχων ἀνατολῆς.

Ed L. 231

ΚΕΦ. πη'.

Ἔσα δεῖ παραφυλάττεσθαι, ὅτε μέλλει δέχεσθαι τοὺς αὐτοὺς 15
πρέσβεις, καὶ βεβαίως τὴν βασιλείαν καὶ ἀπολύειν αὐτοὺς.

Πρὸ μιᾶς δίδεται μανδᾶτα σιλέντιον, καὶ τοὺς ἀπὸ Ἰτα-
λίας πρέσβεις δέχεται. καὶ μετὰ τὸ καθίσει αὐτὸν ἐν τῷ

16. βεβαιούν coni. R.

ctas imagines simul proponi. Habebat autem dialalia vel manda-
tum ore sacro prolatum sic. Ex actis: *Imperator Caesar felix
Leo victor semper Augustus dixit: Clementissimi principis Anthemii
imago diu a nobis exspectata, nunc tandem exhibita, magnum
nobis gaudium tulit. Quapropter divina annuntiatione [seu sacro
edicto] praecipimus et sancimus, ut illa imago eosdem honores
participet, quos nostra, quo populi omnes gaudeant, omnesque ur-
bes laetae intelligant, ambarum partium, orientis et occidentis,
potestates communiione rerum iunctas, nos autem [sius [Anthemii]
Mansuetudini coadunatos esse. Etiam Liber, patricius et praefec-
tus Galliarum, mittebatur aliquando hanc in ur' ni a Theuda, re-
ge Gothorum, et a senatu Romano; quem pius Imperator Iustinia-
nus coram admissum iubebat tam in accessu, quam in abitu, locum
praefecti praetorium obtinere, et in omnibus omnino rebus tra-
ctari atque excipi modis iisdem, quibus praefecti Orientis so-
lent excipi.*

CAP. 88.

*Observanda, quando Imperator eosdem excipere vult legatos,
eo sine ut occidentali Imperatori dignitatem imperialem con-
firmet, et legatos dimittat.*

Prædie antequam legati ex Italia venientes [pro secunda vice]
ad Dominum admittuntur, circumcursitant mandatores, significantes
eras fore illis recipiendis silentium. Postquam igitur in consistorio

κονοιστωρίῳ καὶ εἰσελθεῖν κατὰ τὸ ἔθος πάντας γίνεται αὐ-
 τοῖς ἴδιον βῆλον, καὶ εἰσέρχονται, καὶ αἰτοῦσιν πάλιν περὶ Β
 τῶν αὐτῶν, καὶ βεβαιοῖ ὁ βασιλεὺς ἢ ἐγγράφως ἢ ἀγράφως,
 ὑπισχνόμενος ἐπιστολὰς πέμπειν περὶ τούτου πρὸς αὐτόν.
 5 καὶ λοιπὸν, ὡς εἴρηται, ἐν τοῖς σιλεντίοις προέρχονται ὡς Ms. 157. b
 ἄρχοντες τοῦ βασιλείως, καὶ εἰάν ὡσιν ἑπαρχοὶ ἢ ἑπαρχος,
 προσκυνοῦνται παρὰ τῶν δομυστίκων καὶ προτηκτόρων, καὶ τὸ
 Περσικὴν αὐτοῖς ἀπαντᾷ, καὶ πάντα κατὰ τὴ εἰωθὺς γίνεται.
 ἐπὶ δὲ θέλῃ ἀπολυσαὶ αὐτοὺς, δεῖ τὸν μάλιστα ποιῆσαι C
 10 γνῶσιν κατὰ γνώμην τοῦ βασιλείως, τί ἕκαστος ὑφείλη λαβεῖν,
 καὶ πάντων τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν τί ἕκαστος λαμβάνει, καὶ
 δοῦναι τῇ κόμητι τῶν λαρχιτιόνων. καὶ ἐπὶ κἀκεῖνος εὐ-
 τρεπισθῆ, δίδωσι σιλέντιον ὁ βασιλεὺς. καὶ τῇ ἐξῆς πάντα
 γίνεται ὡς ἐν σιλεντίῳ, καὶ ἔρχονται οἱ πρέσβεις, οὐκέτι
 15 πάντες ὁμοῦ, ἀλλ' εἰς τοὺς τόπους αὐτῶν μετὰ τῶν Κων-
 σταντινουπόλεως ἀρχόντων ἀναμεμιγμένοι, καὶ κελεύοντος τοῦ
 βασιλείως, εἰσὶν οἱ δικουρίων τοὺς ἀνθρώπους αὐτῶν κατὰ
 τάγμα τάγμα, καὶ μὴν οἱ δικουρίων „κόμητες φυλῶν, δι-
 δασκαλικοὶ, λευκοφόροι, δρομεῖς, δεκανοὶ" καὶ ἄπλῶς πάντας D

conserdit Imperator, et ingressi, qui solent, succiunt omnes, sit
 ipsis, legatis, velum proprium, id est seorsim soli post nostrates
 proceres introvocantur et introducuntur, et iterant supplicationem
 suam prima proclama exceptione; quam Imperator confirmat indul-
 gens, aut scriptis litteris, quae protinus exhibentur et adduntur ab-
 euntibus, aut absque scripto sola sua promissione, se litteras de re
 quaesita ad ipsum legationis auctorem missurum esse. Ab eo tem-
 pore conveniunt, ut dictum est, in silentia velut Imperatoris nostri
 proceres; et quisquis eorum praefectus fuerit, ille a domesticis et
 protectoribus adoratur, et persicum seu marsupium occurrit seu ob-
 viam fertur ipsi; et fiunt reliqua omnia modo consueto. Quando
 autem Imperator illis vult audientiam valedictoriam dare, debet ma-
 gister antea notitiam seu indiculum ex Imperatoris iudicio atque di-
 rectione facere, quo perscriptum sit, quid legatorum quisque, quid
 hominum vel famulorum eos comitantium unusquisque in munus
 et velut viaticum accipere debeat. Hanc schedulam dat comiti largi-
 tionum. Qui si et ipse paratus sit, ad promenda nempe et tradenda
 omnia sibi praescripta, habens omnia in promptu, tunc tandem edit
 Imperator silentium, seu iubet illud per mandatores iudici. Altero
 itaque die fiunt omnia ut in silentio, veniuntque legati, non iam
 ut antea, acorsim, simul omnes in uno corpore, sed separati, suo
 quisque in loco, inter illos magistratus, ad quos, velut collega,
 pertinet, adeoque Constantinopolitanis proceribus immixti. Iussu
 tum Imperatoris introducit decurio legatorum homines seu comita-
 tum, unum ordinem post alterum, sic eos clara voce excitans: [Ad-
 esote vos] comites tribuum; vos didascalici [seu magistriani]; vos

τοὺς μετ' αὐτῶν ἐλθόντας, καὶ δίδωσιν ἕκαστον τὴν ῥόγαν ὃ βασιλεὺς. καὶ μετὰ τὸ ἐξελεθεῖν τοὺς ἀνθρώπους αὐτῶν τότε καὶ αὐτοῖς τοῖς πρεσβευταῖς δίδωσιν ὅσα ἐκέλευσεν εὐτρεπισθῆναι εἰς λόγον αὐτῶν, καὶ δέχονται αὐτὸν οἱ σιλεντιάριοι, καὶ ἐγείρεται ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐὰν μὴ ὦσιν πατρικίαι, 5 προσκνυοῦσιν αὐτὸν, καὶ συντάττονται, εἰ μὲν ἐν τῷ μικρῷ κάθηται κοιμιστωρίῳ, ἐμπρὸς τῶν πορφυρῶν βάθρων ἐν τῷ Ed.L. 23a θριπῷ κοιμιστωρίῳ· εἰ δὲ ἐν τῷ μεγάλῳ κοιμιστωρίῳ κάθηται, ἄνω πρὸ τῆς θύρας τῶν δευτέρων, καὶ κατέρχονται, καὶ μίσας ποιοῦσι. τὰ δὲ γράμματα τοῦ βασιλέως λαμβά-10 νει ὁ μάγιστρος, καὶ ἔρχονται καὶ συντάττονται αὐτῷ, καὶ δίδωσιν αὐτά.

ΚΕΦ. πθ'.

Ὅσα δὲ παραφυλάττειν, πρεσβευτοῦ μεγάλου ἐρχομένου Περσῶν.

Δεῖ, μνηνομένον μέγαλον πρεσβευτοῦ, τὸν μάγιστρον 15 πέμψαι εἰς τὰ μεθύρια ἕνα ἄρχοντα ἰλλούστριον ἢ σιλεντιάριοιον ἢ τριβοῦνον ἢ καὶ ἕνα τῶν ἐπισήμων, ἢ μαγιστριαῶν, ἢ ὃν ἂν συνίδῃ πρὸς τιμὴν τοῦ ἐρχομένου προσώπου πέμψη, Ms. 158. a ἕνα δέξεται καὶ διασώσει αὐτόν. ὁ δὲ πεμπόμενος εἰσερχο-

leucophori [seu candidati]; vos *cursores*; vos *decani*; et in universum omnes, qui cum legatis advenerunt, excitat; quibus Imperator singulis rogam aut stipem largitur. Illis digressis, tandem ipsis quoque legatis donat ea, quae ipsis praeparari iussit. Quo facto silentiarii se iam componunt ad expectandum Imperatoris abitum, et Imperator de throno exurgit, et legati, si patricii non sint, adorant ipsum, valeque ipsi dicunt; quod fit, si praecederit et audientiam dederit Imperator in parvo acativo consistorio apud gradus porphyreticos; quod si autem cerimonia contigerit in magno consistorio, fit valedictio apud fores deuterorum, et abeunt, missaeque sunt. Litteras autem Imperatoris ad alterum occidentalem ad se sumit magister, venientibusque ad se legatis et sibi domi suae valedicentibus cas tradit.

CAP. 89.

Observanda sub adventum magni Persarum legati, eoque in urbe praesente.

Postquam de adventu magni legati ad aulam renuntiatum est, oportet a magistro magistratum aliquem, illustrem [seu protospatharium] aut silentiarium aut tribunum aut etiam unum aliquem de ordine episcoporum aut insignium aut magistranorum, aut quem-

ται εἰς τὸ Νησίβιος, καὶ ἀσπύζεται αὐτὸν, καὶ εὖν ἔχει
 γράμματα τοῦ βασιλέως, ἀποδίδωσιν· (εἰ δὲ μὴ, τοῦ μα-
 γίστρον) προτρέποντα αὐτόν. ἴσως δὲ οὐδὲ ὁ μάγιστρος
 γράφει, ἀλλ' ἐκ μανδάτων μόνον ἢ προτροπὴ γίνεται, ἐφ' ᾗ
 5 αὐτὸν ἐλθεῖν μετὰ εὐθυμίας καὶ θεραπειάς· καὶ ἐξέρχεται
 σὺν αὐτῷ. δεῖ δὲ τοὺς ἄρχοντας τοῦ Δάρας ἀπαντῆσαι αὐ-
 τῷ μετὰ τῶν στρατιωτῶν ἐν τοῖς μεθορίοις καὶ δεῖξασθαι C
 τὸν πρεσβευτὴν καὶ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοῦ. καὶ εἰ μὲν
 ἐστὶν τι ὄφελον λαληθῆναι ἐν τοῖς μεθορίοις, λαλεῖται,
 10 τοῦ ἄρχοντος τοῦ Νησίβιος μέχρι τῶν μεθορίων μετὰ πλῆ-
 θους Περσῶν συνερχομένου αὐτοῦ. εἰ δὲ μὴ λαλεῖται τί
 ποτε, καὶ οὕτως δεῖ πάντως συνελθεῖν αὐτὸν μετὰ πλήθους,
 καὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτὸν παραλαμβάνόντων καὶ τοὺς συνόν-
 τας αὐτῷ, δεῖ τοὺς λοιποὺς ἀπομεῖναι τῶν Περσῶν ἐν τοῖς
 15 Περσικοῖς τόποις, καὶ αὐτὸν μόνον μετὰ τῶν συνόντων εἰσ-
 ελθεῖν εἰς τὸ Δάρας καὶ θεραπευθῆναι. προσήκει δὲ τοὺς
 ἄρχοντας τοῦ Δάρας πολλὴν ἀγρυπνίαν καὶ πρόνοιαν ποιεῖ- D
 σθαι, ὥστε μὴ προφάσει τοῦ πρεσβευτοῦ πλήθος Περσῶν
 συνεισελθεῖν, κατὰ μέρος ἐπυκολουθῆσαι, καὶ δόλην κρατῆσαι
 20 τὴν πόλιν. ἀλλὰ τούτου τοῦ μέρους πολλὴν πρόνοιαν οἱ ἄρ-

cumque ille voluerit et delegerit, in honorem viri advenientis in
 confinia mitti, qui cum ibi excipiat, in protectionem suam recipiat
 et ad Urbem augustam sospitem perducatur. Ille itaque in cum suum
 missus proficiscitur Nisibinam, ubi legatum invisit et salutat, litte-
 rasque Imperatoris ad eum, si quas sibi additas habet, ipsi tradit;
 aut, si non Imperatoris, magistri saltim; quibus accessit. In-
 terdum ne ipse quidem magister litteras legato mittit, sed nudis man-
 datis et significationibus oralibus invitatur, ut cum fiducia, hilari-
 tate et per otium in Urbem veniat. Missus itaque noster cum le-
 gato Persico Nisibina egressus iter et deductionem eius instituit.
 Legato illi occurrere in consuiis debent praefecti Darac cum mili-
 tibus suis praesidiariis, ipsumque famulitiumque eius excipere. Et,
 si quid opus est in consuiis moneri atque condici ab una alterave
 parte, id transigitur, praefecto Nisibinae cum numero Persarum ad
 confinia usque legatum comitante. Si vero nihil tale monendum
 suppetat, oportet nihilominus tamen praefectum Nisibinae cum cohorte
 suorum eum comitari, Romanisque legatum et eius comites exci-
 pientibus, retro in locis ditionis Persicae cum globo suo manere,
 solumque legatum cum comitatu suo in urbem Daras ingredi et a
 nostris ibi dignum cultum accipere. Darac praefecti inter haec vi-
 gili cura circumspiciant caventque, ne sub praetextu legati multi-
 tudo Persarum simul in urbem intret, aut per partes subsequatur,
 et sic urbe potiantur. Hunc itaque locum diligenter solliciteque
 meminerint praefecti, observentque Persas attentio oculo, sed dissi-

οὓς ἂν ἐπιλέξῃται ἡ δέσποινα, εἰσάγονται παρ' αὐτῆς. αὐτὴ δὲ λαμβάνουσα τὸ βεργίον τὸ χρυσοῦν παρὰ τοῦ δοτιαρίου, ἐπιδίδωσιν τῇ σιλεντιαρίῳ, καίτοι ἔχοντι ἤδη τὴν στρατείαν, καὶ προσεδρεύουσιν οἱ δ' οὗτοι εἰς μέρος αὐτῆς. ῥεφερενδάριος δὲ γίνεται ἀπὸ ψιλῶν μανδάτων διδομένων αὐτῷ παρὰ 5
 Ma. 155. h τοῦ πραιποσίτου· δεῖ δὲ αὐτὸν εἶναι τριβοῦνον νοταρίου. C δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι καὶ ἡ δέσποινα ἔχει ἓνα ῥεφερενδάριον, καὶ αὐτὸς ὁμοίως τοῖς ἄλλοις γίνεται. καὶ ὅτε, τελευτησάσης τῆς θείας τὴν λῆξιν Θεοδώρας, ὁ εὐσεβῆς δεσπότης ἐκέλευσεν τὸν ῥεφερενδάριον αὐτῆς αὐτῷ ὑπηρετεῖν διὰ τὸ σχολάζειν 10 αὐτὸν, οἷα μὴ οὐσης ἀνγούστης. χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι δύο μόνοι τοῦ δεσπότου ἀννωνεύονται καὶ ὁ τῆς ἀνγούστης. οἱ γὰρ ἄλλοι πάντες δίχα ἀννωναρίων εἰσὶν, ἀλλ' ὡς τριβοῦνοι νοτάριοι πραιτωριανοὶ πουνκτάριοι τὰς ῥύγας λαμβάνουσιν. βεστήτορες δὲ γίνονται ἀπὸ πετιτωρίου, γραφομένου μὲν πα- 15 ρὰ τοῦ χαρτουλαρίου τῆς κατ' αὐτὸν σχολῆς, ὑπογραφομένου παρὰ τοῦ δεσπότου. δομέστικοι δὲ καὶ προτίκτορες οὗτως. πάλαι μὲν ἀπὸ προσκυνήσεως μόνης ἦν ἡ στρατεία αὐτῶν· νῦν δὲ προβατωρείαν ποιεῖ ὁ δεσπότης, καὶ προσάγει αὐτὸν ὁ δηκουρίων ἀτραβατικὸν φοροῦντα χλανίδιον, ἢ ἐν 20

4. ΣΧΟΛ. ἀναφορεύς. 14. ΣΧΟΛ. πνευματισταί. 15. ΣΧΟΛ. αἰτητικοὶ. 19. ΣΧΟΛ. δοκιμασίαν ἢ τοῦ καλούμενον ἰδίον.

gradum perveniat atque succedat. Parti, hoc est aulicae familiae, Augustae attributi sunt de toto silentiariorum corpore quatuor silentiarii, quibus proba adest opinio vitaeque honeste actae publicum testimonium. Quem in gradum quos adsciverit Augusta, illi ad eam introducuntur. Tum illa traditam ab ostiario virgam auream sumens porrigit silentiario, quamvis iam habenti eam dignitatem, utpote ab Imperatore collatam nacto. Sic consistit illi quatuor in Augustae parte seu comitatu. Referendarius seu anaphorcus, relator, sit a nudis mandatis seu significatioe, quae ipsi perhibetur a praeposito. Debet autem talis creandus esse tribunus notariorum. Habet quoque Domina unum referendarium, qui eodem modo, atque ceteri, creatur. Exemplo patet. Defuncta enim Diva Theodora, iubebat pius Dominus [Iustinianus], ut eius referendarius, ob herae excessum munere vacans, sibi servirct. De omnibus autem referendaris soli tres accipiunt annonas, nempe duo de parte Augustae, et unus de parte Augustae; ceteri omnes referendarii, quae tales, carent annonis; quas autem accipiunt, eas accipiunt ut tribuni notaril praetoriani punctarii. Vestitores sunt tales per petitionum, quod scripsit chartularius illius scholae, ad quam petens quisque pertinet, et quod Imperator subscripsit. Domestici autem et protectores sunt sic. Olim nempe mos erat, ut per solam adorationem investirentur; nunc autem expedit Imperator probatoriam,

κονιστωρίῳ μετὰ τὸ πάντα πραχθῆναι, ἢ ἀνιόντος αὐτοῦ εἰς τὸ ἱππικὸν ἴσταται ἐμπρὸς τοῦ δέλφρακος, καὶ λέγει ἐπὶ μὲν τῶν προτικτόρων· „ἀδοράτωρ προτέκτωρ” ἐπὶ δὲ τῶν δομεστικῶν· „ἀδοράτωρ προτέκτωρ δομεστικός.” καὶ λαμ- Ed.L. 228
 5βύνει τὴν προβιτωρίαν παρὰ τοῦ δευπότου, καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας, καὶ ἐξέρχεται. πάντων δὲ τῶν ἀγοραζόντων τύπους καὶ συμβόλαια ἐξώθεν παρὰ τῶν πιπρωσκόντων γίνεται πρὸς τούτοις καὶ σύμβολα γίνεται. νῦν δὲ καὶ ἐν φερύλαις πολλὰ-
 10ται οὕτως. ἀνιόντος τοῦ βασιλέως εἰς τὸ ἱππικόν, ἢ προύον-
 15τος εἰς οἰονδήποτε πρόκεσον, χρῆ τὸν μάλισταρον προεντρε-
 πίσαι τὸν κόμητα τῆς ἐκτῆς ἢ ἑβδόμης σχολῆς καὶ τοὺς πρι-
 μιηρίους τῶν κωνιδύτων καὶ κωνιάκιν. καὶ αὐτὸν τὸν B
 μέλλοντα γίνεσθαι κωνιδύτων φοροῦντα ζούσεων πεκτοράριον
 20καὶ λευκὸν γλανίδιν, ἀνιόντος τοῦ βασιλέως εἰς τὸ ἱππικόν,
 δεξὴ στήναι ἐμπρὸς τῆς θύρας τῆς μετὰ τὰ πούλιπτά ποτε·
 νῦν δὲ εἰληματικῆς γενομένης σκάλης παρὰ τοῦ εὐσεβοῦς ἡ-
 μῶν δευπότου Ἰουστινιανοῦ, τὸν μέλλοντα προάγεσθαι ἐνθα Ms. 156. a
 ἴστανται οἱ βύμβραροι καὶ πρσσκυνοῦσιν. καὶ ἄμμι εἰσέλθῃ ὁ

3. ΣΧΟΛ. προσευκτός ὑπερασπιστής. 4. ΣΧΟΛ. πρσσκυ-
 νητός ὑπερασπιστής οικειακός. 14. ΣΧΟΛ. σιγηδύτων.

et decurio producit honorandum in tunica atrabatica, sive in con-
 sistorio post negotia omnia expedita; sive etiam Imperator in cir-
 cum adscendens subsistit paulum coram delphace, et inquit ad pro-
 tectorem quidem: *Adorator protector*; ad domesticum autem: *Ad-
 orator protector domesticus*. Quibus cum verbis tradit ipsi proba-
 toriam [seu codicillos eum approbantes velut idoneum muneri], et
 honoratus osculatur pedes Domini, atque abit. Fit quoque inter-
 dum hoc aeco nostro, ut Imperator tales in scriis creet [seu tali-
 bus diebus, quibus senatus in consistorium non convenit, nihilque
 rerum gravium peragitur]. Omnium autem foris eminentium a ven-
 dentibus loca [inter militantes et stipendiarios] et contractus, illis
 symbola quoque, hoc est dignitatibus suis debita insignia, dantur.
 Candidati sunt sic. Adscendente Imperatore in circum, aut proce-
 dente in qualicumque tandem processione [id est, secedente e pa-
 latio in villam qualemunque regiam], debet magister in paratis
 habere comitem sextae scholae septimaeva et primicerius candidato-
 rum, et torquem, et ipsum illum creandum candidatum, indutum
 russo pectorario et candida tunica. In hoc apparatu stabat olim
 quidem talis, si Imperator in circum adscenderet, coram foribus, quo
 aliquando pone pulpita erant. Nunc autem, ex quo ibi loci gradus
 cochleares struxit pius noster Imp. Iustinianus, stat candidatus cre-
 andus ibi loci, ubi stare et collocari Dominumque adorare solent

βασιλεύς, ὁ κόμης τῆς σχολῆς, ἐὰν παρῆ, εἰ δὲ μὴ παρέστω, ὁ πριμικῆριος, ἐπιδίδωσιν τῷ μαγίστρῳ τὸ μανιάκιν· καὶ ὁ μαγίστρος, ἑστὼς ἐκ τῶν δεξιῶν τοῦ βασιλέως, κρατεῖ τὰς δύο χερσίν, καὶ προσφέρει τῷ βασιλεὶ, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπιδίδωσιν αὐτῇ τῷ κανδιδάτῳ, καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἀνίσταται. δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι ὁ λαμβάνων τὸ μανιάκιν τοῦ κανδιδάτου πάντως καὶ πραιοσεντάλιος γίνεται. ἐὰν δὲ ἐναρξιδμῶς ἔστιν εἰς τοὺς μ', προτάττεται καὶ τῶν σουπερνονμέρων πάντων σχολαρίων, καὶ ἐνάριννος τάττεται. καὶ ὅταν μέλλοι πληροῦν ὁ πριμικῆριος τῶν κανδιδάτων πρὸ μιᾶς¹⁰ ἢ δευτέρας ἡμέρας τῶν καλάνδων Μαίων, εἰσφέρει αὐτοὺς ὁ μαγίστρος λευχημονοῦντας παρὰ τῆς δεσπότῃ, καὶ προσκυνοῦσιν οἱ πληρώσαντες καὶ οἱ μέλλοντες ἐπιβαίνειν τῆς πριμικηράτῃ· καὶ οἱ ἄλλοι εὐχαριστοῦσιν. προσφέρεται δὲ κανδιδάτος καὶ ἐν τῇ ἄρματι, ἔνθα ἴστανται οἱ κανδιδάτοι, καὶ ἴσ¹⁵ οὐ μόνον ἐν τῇ ἐνταῦθα παλατίῳ, καὶ ἐν τοῖς προκένσοις, καὶ ἔνθα ἂν ἔστιν ὁ βασιλεὺς. πάντως δὲ εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον δεῖ προσενεχθῆναι τὸν κανδιδάτον, ἔνθα οἱ κανδιδάτοι καὶ ἐξκουβέθουσιν καὶ ἴστανται. καὶ ταῦτα μὲν ἡ συνήθεια. ὁ μέντοι εὐσεβῆς ἡμῶν δεσπότῃς πολλάκις καὶ ἐν φερύταις καιῶ

20. ΣΧΟΛ. αἰσίοις.

in triumpho producti barbari. Quam primum ergo Imperator [in cathisma] ingrediatur, tradit comes scholae, si adhaerit, aut, eo absente, primicerius, magistro torquem, et magiste. cum tenens ambabus manibus offert Imperatori, cuius ad dextram adstat: Imperator tandem candidato torquem tradit; qui procidit humi, osculatur Augusti pedes et resurgit. Quisquis autem torquem candidati acceperit, is eo ipso quoque fit praesentalis. In censu quadraginta candidatorum si sit, praehabetur scholaris supernumerariis omnibus, et scribitur atque refertur inter eos, qui annonas accipiunt. Pridie biduove ante Calendas Maias, quum in eo est primicerius scholarum, ut absolvat [primiceriatum nempe suum, eoque munere decedat], introducit eos [nempe candidatos omnes] magister ad Imperatorem, candidis vestibus indutos, cumque adorant tam defuncti [primiceriatu], quam successuri in primiceriatum; reliqui voce tantum gratum animum atque benevolentem testantur. Producitur seu praesentatur Domino, et ab eo promovetur candidatus etiam in armate, loco scilicet, ubi stare solent candidati, et non tantum in hoc [magno, quo haec scribuntur,] palatio, sed etiam in processionibus, et in universum locis omnibus, in quibus Imperator agit, talibus tamen absque exceptione, in quibus etiam candidati excubare et stare solent. Quem hactenus persecuti sumus modum ritumque variis officiis investiendi, eum flagitat quidem et importat vetus consuetudo. Saepè tamen etiam in feriis et absque silentio

ἔσω καθήμενος ἐκέλευσεν γενέσθαι πάυας ταύτας τὰς στρα-
τίας καὶ δίχα σιλεντίου.

ΚΕΦ. πζ.

Ed.L. 229

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, ἐὰν ὁ ἀναγορευθεὶς ἐν τοῖς ἀνω μὲ-
5 ρεσιν βασιλεὺς ἀποστείλῃ πρέσβεις καὶ λαυρεάτα, μηδέπω δε-
χθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα βασιλέως εἰς τὴν βασιλείαν, καὶ πῶς
βεβαιοὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ τοὺς πρέσβεις ἀπολύει.

Χρῆ, πρεσβευτῶν ἐρχομένων, προμηθεῖν τὸν μάλιστατρον B
καὶ ἐτοιμάσαι τὰ μητάτα αὐτῶν, καὶ πέμψαι καὶ εἰς ἀπάν-
10 τησιν αὐτῶν, καὶ εἰσαγαγεῖν ἕκαστον εἰς τὸ ἴδιον μητάτον,
προεστρεπίζονται δὲ καὶ στρώματα καὶ ἀναλώματα αὐτοῖς. Ms. 156. b
καὶ καταλύουσιν ἐν τοῖς μητάτοις αὐτῶν, καὶ μετὰ μίαν ἢ δύο
ἡμέρας ὁρῶσι τὸν μάλιστατρόν. ὁ δὲ δεχόμενος παρασκευάζει
ἕκαστον αὐτῶν καθίσει πρὸς τὰ ἀξιώματα αὐτῶν, καὶ δια-
15 λέγεται αὐτοῖς, ὅσα χρῆ, καὶ ἀπολύει αὐτούς. αὐτοῦσιν δὲ
αὐτὸν ἐφ' ᾧ μνησθῆναι τῷ βασιλεῖ, καὶ ὑπισχνεῖται ὁ μά-
γιστρος τοῦτο ποιεῖν καὶ μνηνεῖν αὐτούς. καὶ ὅτε κελεύσω-
σιν προελθεῖν, ὑπὸ ὕψὲ δίδεται μανδύατα σιλέντιον, καὶ τοὺς

confert plus noster Imperator has omnes militias seu funciones in-
tra sedens, in cubiculo nempe et procul proceribus.

CAP. 87.

*Observanda, quando renuntiatus in partibus superioribus seu
occidentalibus Impenator huc mittat legatos suos laureatasque
suas imagines, nondum ab Imperatore, qui hic, Constanti-
nopolī, agit, ad imperialem dignitatem admissus; et quo-
modo Imperator ei dignitatem et auctoritatem imperialem ad-
struat atque confirmet, et eius legatos absolvat seu
remittat.*

Quando legati [illinc ex Italia vel occidente] veniunt, debet
magister eius rei certior fieri, cognitoque praeparare ipsorum metata
seu diversoria, ipsis immittere aliquem, qui appellentibus occurrat
et introducat unumquemque in suum sibi destiuatum metatum, stragulis
ceteraque supellectile necessaria instructum, et praeterea de
victu prospicere, et impensas in eos facere. Postquam ergo in me-
tatis suis illi consederint, adeunt altero inde tertiove die magi-
strum; qui recipiens eos scssionem cuique ex dignitatis, quam quis-
que tenet, gradu debitam assignat, locutusque cum ipsis ea, quae
praesens rerum ratio flagitat, rursus dimittit. Interea legati rogant
eum, velit de suo adventu eiusque causa ad Imperatorem referre.

Κρέσβεις τοὺς ἀπὸ Ἰταλίας δέχεται· καὶ ἐὰν ἑπαρχος ἢ ἑπαρχοὶ εἴεν οἱ κρέσβεις, ὁ πρῶξιμος τῶν ἀδμηνησιόνων ἀπέρχεται πρὸς αὐτούς, καὶ μεταστέλλεται αὐτούς. ἐὰν δὲ μάγιστρος εἴη, ὁ βοηθὸς τοῦ μαγίστρου ἀπέρχεται, καὶ φέρει αὐτὸν εἰς τὸ παλάτιν. ἐὰν δὲ κόμης λαργιτιόνων, ἢ ἄλλης ἔχων ἰλλουστρίαν ἀρχὴν, ἀδμισσιονάλιος ἀπέρχεται καὶ φέρει αὐτὸν. οὔτε δὲ σιλεντιάριος ἀπαντᾷ τῷ ἐπάρχῳ τῶν πραιτωρίων ἢ τῷ τῆς πόλεως, οὔτε ἄλλο τί ποτε τῶν εἰσδύτων ἐπὶ ταῖς ἐνταῦθα ἀρχαῖς γίνεται, ἀλλ' εἰσέρχονται

D πάντες οἱ πρεσβευταὶ εἰς τὴν σχολὴν τοῦ μαγίστρου, καὶ ἐκεῖ περιμένουσιν. καὶ ὅτε καιρὸς, ἀπέρχεται ἀδμισσιονάλιος καὶ ἀναφέρει αὐτούς, καὶ εἰσερχόμενοι προσαγορεύουσιν τοὺς κωνιδιάτους κατὰ μίμησιν τῶν ἄλλων ἀρχόντων, καὶ δέχονται ἀπὸ τοῦ πραιποσίτου ἀσπαζόμενοι αὐτὸν ἐν τῇ ἰδίᾳ τάξει, καὶ εἰσέρχονται καὶ ἀλλάσσουν τὰ ἀτραβυτικά. ἀρμάτοι δὲ ἐπὶ 15 τοῦ βασιλέως οὐκ εἰσέρχονται διὰ τὸ μὴ εἶναι βαρβάρους

Ed. L. 230 τοὺς πρεσβευτάς. καὶ ἐπὶ καθίσθῃ ὁ βασιλεὺς μεθ' δεχθῶσιν οἱ ἀρχοντες, ὁ κόμης τῶν ἀδμισσιόνων λέγει „λεβῆ“, κίτατιόνος μὴ γινομένης ὡς ἐπὶ ἄλλων πρεσβευων, καὶ εἰσερ-

2. ΣΧΟΛ. πληστον. 3. ΣΧΟΛ. ἀπολύει. 5. ΣΧΟΛ. σαμυλιών. 6. ΣΧΟΛ. λαμπρότητα. 18. ΣΧΟΛ. ἀρον. 19. πρεσβέων aut πρεσβευτῶν legend. videtur R.

Quod ille pollicetur et praestat. Domino itaque volente iubente, ut coram illi ad se veniant, dantur silentio mandata pridie vespere, antequam id fiat, altero die legatum legatosve ex Italia exceptum a Domino iri. Qui si praefectus [urbis aut praetorii] fuerit, aut si plures iidemque praefecti fuerint, accessit eos proximus admissio-num. Si autem, qui legatus fuerit, dignitate tantum magister sit, abit ad eum adiutor magistri CPtani, et deducit eum in palatium. Si vero tandem comes largitionum fuerit legatus, aliave ornatu illustri dignitate, accessit eum admissionalis. Neque silentiarius occurrit praefecto praetorium [tali occidentali] aut praefecto urbis [Romae] neque aliud quid eorum contingit, quae circa nostrates proceres eorumque receptiones fieri solent; sed legati, quotquot tandem fuerint, conveniunt in scholam magistri, ubi tempus oportum praestolantur; quo adveniente, venit admissionalis, et sursum eos in superiora palatii adducit. Ingressi ergo in atrium salutant stantes ibi candidatos, quod et alii nostrates proceres faciant; et excipiuntur a praeposito, quem osculo et manus prensatione unum post alterum in suo quisque dignitatis ordine colonestant. Introducti induunt atrabatica. Non autem adstant Imperatori ea in receptione armati scutis et hastis milites, quemadmodum in aliorum legatorum receptionibus solent; quia hi legati barbari non sunt. Ut consedit Imperator post exceptos ab ipso congregatosque coram ipso aulae suae proceres, abit comes admissionum et clamat: *Λεβῆ*,

χονται καὶ φιλοῦσιν τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως, καὶ ἴστανται ἐν τῇ μέσῳ, καὶ λέγουσιν τὴν πρεσβείαν, καὶ ἐξέρχονται. ἔστιν δὲ ὅτε δοκεῖ τῇ βασιλεῖ καὶ παρασκευάζει καὶ λιβελλησίους παραστῆναι καὶ ἐκλαβεῖν τὴν πρεσβείαν, καὶ διαλαλεῖ ἢ βούλεται. Ἐὰν δὲ βεβαιώσῃ τὴν βασιλείαν, καὶ ὁ ἑπαρχος τῶν προιτωρίων καὶ ὁ ἑπαρχος τῆς πόλεως, λοιπὸν οὕτως δέχονται ὡς ἐν ταῦθα ὄντες ἑπαρχοί, καὶ τὸ περσικὴν αὐτοῖς ἀπαντᾷ, καὶ ὁ Β μάγιστρος μετὰ τὸν μάγιστρον τὸν ἐν ταῦθα περιπατεῖ, καὶ ἀπλῶς ἢ τάξις ἐπὶ τῶν ἀξιωματῶν φυλάττεται. δεῖ δὲ εἰδέναι, **Μα. 157. a** 10 ἰοῦτι ἐπὶ τοῦ τῆς θείας λήξεως Λέοντος ἐπέμφθη Ἡλιοκράτης παρὰ Ῥωμαίων, τὰ λαυρεάτα Ἀνθεμίου τοῦ βασιλέως ἔχων καὶ γράμματα αὐτοῦ, καὶ ἐδέχθησαν οἱ πρέσβεις ἐν τῇ κοινοιστωρίῳ, Ἡλιοκράτης καὶ ἡ εἰκὼν Ἀνθεμίου εἰσενέχθη, καὶ ἐδέξαντο αὐτὴν οἱ σιλεντιάριοι, καὶ Διαφερέντιος, ἑπαρχος **C** 15 ὧν Κωνσταντινουπόλεως, εἶπεν ἐγκώμια εἰς ἀμφοτέρους τοὺς βασιλεῖς καὶ Διοσκόριος, ἀπὸ ἐπαρχῶν πόλεως, καὶ διελάλησεν ὁ βασιλεὺς, ὥστε πεμφθῆναι τὰ λαυρεάτα εἰς πῦσαν τὴν πολιτείαν, καὶ τὰς εἰκόνας κοιῆ ἀνατίθεσθαι ἀμφοτέροις τοῖς βασιλεῦσιν. ἔστιν δὲ ἡ διαλαλία οὕτως· „αὐτοκράτωρ **20** Καῖσαρ εὐτυχῆς Λέων νικητῆς ἀεισέβαστος εἶπεν· τοῦ προ-

l. e. surge. Non enim hi legati nominatim et cum cerimoniis citantur, ut alii exteri citari solent. Ingressi ergo pedes osculantur Imperatoris, in medioque triclinio stantes emuntiant commissam sibi legationem, et protinus excedunt. Si visum fuerit Imperatori, iubet etiam libellenses adstare, legationis argumentum excepturos, et describit atque mandat, quae voluerit. Postquam vero Romano imperatoriam dignitatem confirmaverit noster Imperator, [quod in alia posteriore sit exceptione, de qua proxime sequens caput exponit], tunc demum recipitur et respectatur deinceps ille legatus, sive praetoriorum, sive urbis fuerit praefectus, non aliter ac si nostras esset et eadem munera hic loci gereret; persicum vel marsupium tali tunc obviam fertur; magister talis Romanus, si legatus is fuerit, immediate post magistrum nostratem procedit; verbo, servatur ordo dignitatum et quem quisque Romae habet honoris gradum et prae alio passum, eundem hic quoque habet, sed secundum a nostratibus. Iuvat exemplo rem illustrare. Sub Leone Magno, divinae sortis Imp., legabatur a Romanis Heliocrates, habens secum laureatas imagines Anthemii Imperatoris eiusdemque litteras. Recipiebatur totus legationis comitatus in consistorio, Heliocrates et imago Anthemii ad Dominum introducebantur, silentiarii recipiebant penes se imaginem, Diaferentius, qui tum praefectus urbis CPTanae erat, pronuntiabat panegyricum in laudes utriusque Imperatoris, uti et Dioscorius, expraefectus urbis. Mandabat deinceps Imperator, laureatas per totum differri imperium, amborumque Imperatorum coniun-

οτάτου ἄρχοντος Ἀνθεμίου τὸν χαρακτηῆρα ἐπὶ πολὺ ἐκδε-
ξιόμενοι νῦν ἀποδοθέντα, μεγάλην ἡμῖν εὐφροσύνην ἐνεποίη-
σεν. διὰ τοῦτο θεῖα νύσει τὸν αὐτὸν χαρακτηῆρα τιμίως πρὸς
χαρμονὴν πάντων τῶν λαῶν ταῖς ἡμετέραις εἰκόσιν κοινο-
Dreiv προστάσσομεν, ὡς ἂν πῦσαι αἱ πόλεις ἐν εὐφροσύνη⁵
διαγνώσονται κοινωνούσας ἑκατέρων μερῶν τὰς ἐξουσίας, τῇ
τε αὐτοῦ ἡμερότητι ἡμᾶς συνηῶσθαι." χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι
καὶ Αἰβερ, ὁ πατριίκιος καὶ ἑπαρχος Γαλλιῶν, ἐπέμφθη ἐν-
ταῦθα παρὰ Θεοῦ τοῦ ῥηγὸς Γότθων καὶ τῆς συγκλήτου
Ῥωμαίων, καὶ δεξιόμενος αὐτὸν ὁ εὐσεβῆς βασιλεὺς ἡμῶν¹⁰
Ἰουστινιανός, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὡς ἑπαρχον πραιτωρίων καὶ
προϊέναι καὶ ἀναχωρεῖν, καὶ πάντα οὕτως ἐπὶ αὐτοῦ ἐπράτ-
τετο, ὡς ἐπὶ τῶν ἐπάρχων ἀνατολῆς.

Ed L. 231

ΚΕΦ. πη'.

"Ὅσα δεῖ παραφυλάττεσθαι, διε μέλλει δέχεσθαι τοὺς αὐτοὺς 15
πρέσβεις, καὶ βεβαίῳ τὴν βασιλείαν καὶ ἀπολύειν αὐτοὺς.

Πρὸ μιᾶς δίδονται μανδάτα σιλέντιον, καὶ τοὺς ἀπὸ Ἰτα-
λίας πρέσβεις δέχεται. καὶ μετὰ τὸ καθίσαι αὐτὸν ἐν τῷ

16. βεβαίουν coni. R.

ctas imagines simul proponi. Habebat autem dialalia vel manda-
tum ore sacro prolatum sic. Ex actis: *Imperator Caesar felix
Leo victor semper Augustus dixit: Clementissimi principis Anthemii
imago diu a nobis exspectata, nunc tandem exhibita, magnum
nobis gaudium tulit. Quapropter divina annuntiatione [seu sacro
edicto] praecipimus et sancimus, ut illa imago eosdem honores
participet, quos nostra, quo populi omnes gaudeant, omnesque ur-
bes laetae intelligant, ambarum partium, orientis et occidentis,
potestates communionem rerum iunctas, nos autem [sius [Anthemii]
Mansuetudini coadunatos esse. Etiam Liber, patricius et praefec-
tus Galliarum, mittebatur aliquando hanc in ur' ni a Theuda, re-
ge Gothorum, et a senatu Romano; quem pius Imperator Iustinia-
nus coram admissum iubebat tam in accessu, quam in abitu, locum
praefecti praeiorum obtinere, et in omnibus omnino rebus tra-
ctari atque excipi modis iisdem, quibus praefecti Orientis so-
lent excipi.*

CAP. 88.

*Observanda, quando Imperator eosdem excipere vult legatos,
eo sine ut occidentali Imperatori dignitatem imperialem con-
firmet, et legatos dimittat.*

Pridie antequam legati ex Italia venientes [pro secunda vice]
ad Dominum admittuntur, circumcursitant mandatores, significantes
eras fore illis recipiendis silentium. Postquam igitur in consistorio

κορησιστωρίῳ καὶ εἰσελθεῖν κατὰ τὸ ἔθος πάντας γίνεται αὐ-
 τοῖς ἴδιον βῆλον, καὶ εἰσέρχονται, καὶ αἰτοῦσιν πάλιν περὶ Β
 τῶν αὐτῶν, καὶ βεβαιοῖ ὁ βασιλεὺς ἢ ἐγγράφως ἢ ἀγράφως,
 ὑπισχνούμενος ἐπιστολάς πέμπειν περὶ τούτου πρὸς αὐτόν.
 5 καὶ λοιπὸν, ὡς εἴρηται, ἐν τοῖς σιλεντίοις προέρχονται ὡς Ms. 157. b
 ἄρχοντες τοῦ βασιλέως, καὶ ἐὰν ὦσιν ἑπαρχοὶ ἢ ἑπαρχοί,
 προσκυνοῦνται παρὰ τῶν δομεστίκων καὶ προτηκτόρων, καὶ τὸ
 Περσικὴν αὐτοῖς ἀπαντᾷ, καὶ πάντα κατὰ τὸ εἰωθὸς γίνεται.
 ἐπὶ δὲ θάλλῃ ἀπολύσαι αὐτούς, δεῖ τὸν μάγιστρον ποιῆσαι C
 10 γυνῶσιν κατὰ γνώμην τοῦ βασιλέως, τί ἕκαστος ὑφείλῃ λαβεῖν,
 καὶ πάντων τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν τί ἕκαστος λαμβάνει, καὶ
 δοῦναι τῇ κόμητι τῶν λαργιτιόνων. καὶ ἐπὶ κακέϊρος εὐ-
 τρεπισθῆ, δίδωσι σιλέντιον ὁ βασιλεὺς. καὶ τῇ ἐξῆς πάντα
 γίνεται ὡς ἐν σιλεντίῳ, καὶ ἔρχονται οἱ πρέσβεις, οὐκέτι
 15 πάντες ὁμοῦ, ἀλλ' εἰς τοὺς τόπους αὐτῶν μετὰ τῶν Κων-
 σταντινουπόλεως ἀρχόντων ἀγαμεμιγμένοι, καὶ κελεύοντος τοῦ
 βασιλέως, εἰσάγει ὁ δικουρίων τοὺς ἀνθρώπους αὐτῶν κατὰ
 τάγμα τάγμα, καὶ μὲν οἱ δικουρίων „κόμητες φυλῶν, δι-
 δυσκαλικοὶ, λευκοφόροι, δρομεῖς, δεκανοὶ” καὶ ἀπλῶς πάντας D

condescerit Imperator, et ingressi, qui solent, fuerint omnes, sit
 ipsis, legatis, velum proprium, id est seorsim soli post nostrates
 proceres introvocantur et introducuntur, et iterant supplicationem
 suam prima proditam exceptione; quam Imperator confirmat indul-
 gens, aut scriptis litteris, quae prolinus exhibentur et adduntur ab-
 euntibus, aut absque scripto sola sua promissione, se litteras de re
 quaesita ad ipsum legationis auctorem missurum esse. Ab eo tem-
 pore conveniunt, ut dictum est, in silentia velut Imperatoris nostri
 proceres; et quisquis eorum praefectus fuerit, ille a domesticis et
 protectoribus adoratur, et persicium seu marsupium occurrit seu ob-
 viam fertur ipsi; et fiunt reliqua omnia modo consueto. Quando
 autem Imperator illis vult audientiam valedictoriam dare, debet ma-
 gister antea notitiam seu indiculum ex Imperatoris iudicio atque di-
 rectione facere, quo perscriptum sit, quid legatorum quisque, quid
 hominum vel famulorum eos comitantium unusquisque in munus
 et velut viaticum accipere debeat. Hanc schedulam dat comiti largi-
 tionum. Qui si et ipse paratus sit, ad promenda nempe et tradenda
 omnia sibi praescripta, habens omnia in promptu, tunc tandem edit
 Imperator silentium, seu iubet illud per mandatores iudici. Altero
 itaque die fiunt omnia ut in silentio, veniuntque legati, non iam,
 ut antea, seorsim, simul omnes in uno corpore, sed separati, suo
 quisque in loco, inter illos magistratus, ad quos, velut collega,
 pertinet, adeoque Constantinopolitanis proceribus immixti. Iussu
 tum Imperatoris introducit decurio legatorum homines seu comita-
 tum, unum ordinem post alterum, sic eos clara voce excitans: [*Ad-
 eunte vos*] *comites tribuum*; *vos didascalici* [seu magistriani]; *vos*

τοὺς μετ' αὐτῶν ἐλθόντας, καὶ δίδωσιν ἕκαστον τὴν ῥόγαν ὁ βασιλεὺς. καὶ μετὰ τὸ ἐξελεῖσθαι τοὺς ἀνθρώπους αὐτῶν τότε καὶ αὐτοῖς τοῖς πρεσβευταῖς δίδωσιν ὅσα ἐκέλευσεν εὐτρεπισθῆναι εἰς λόγον αὐτῶν, καὶ δέχονται αὐτὸν οἱ σιλεντιάριοι, καὶ ἐγείρεται ὁ βασιλεὺς, καὶ ἂν μὴ ὡσιν πατρικίω, ⁵ προσκυνοῦσιν αὐτόν, καὶ συντάττονται, εἰ μὲν ἐν τῷ μικρῷ κάθεται κοιμιστωρίῳ, ἐμπρὸς τῶν πορφυρῶν βῆθρων ἐν τῷ Ed.L. 232 θερικῷ κοιμιστωρίῳ· εἰ δὲ ἐν τῷ μεγάλῳ κοιμιστωρίῳ κάθεται, ἄνω πρὸ τῆς θύρας τῶν δευτέρων, καὶ κατέρχονται, καὶ μύσας ποιοῦσι. τὰ δὲ γράμματα τοῦ βασιλέως λαμβά- ¹⁰ νει ὁ μάλιστα, καὶ ἔρχονται καὶ συντάττονται αὐτῷ, καὶ δίδωσιν αὐτά.

ΚΕΦ. πθ'.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, πρεσβευτοῦ μεγάλου ἐρχομένου Περσῶν.

Δεῖ, μνηνομένου μεγάλου πρεσβευτοῦ, τὸν μάλιστα ¹⁵ πέμψαι εἰς τὰ μεθύρια ἕνα ἄρχοντα ἰλλούστριον ἢ σιλεντιάριοιον ἢ τριβούνον ἢ καὶ ἕνα τῶν ἐπισήμων, ἢ μαγιστριωνῶν, ἢ ὃν ἂν συνίδῃ πρὸς τιμὴν τοῦ ἐρχομένου προσώπου πέμψη, ²⁰ ^{Ms. 158.} ἵνα δέξεται καὶ διασώσῃ αὐτόν. ὁ δὲ πεμπόμενος εἰσέρχεται

leucophori [seu *candidati*]; vos *cursores*; vos *decani*; et in universum omnes, qui cum legatis advenerunt, excitat; quibus Imperator singulis rogam aut stipem largitur. Illis digressis, tandem ipsis quoque legatis donat ea, quae ipsis praeparari iussit. Quo facto silentiarum se iam componunt ad expectandum Imperatoris abitum, et Imperator de throno exsurgit, et legati, si patricii non sint, adorant ipsum, valeque ipsi dicunt; quod fit, si praesederit et audientiam dederit Imperator in parvo aetivio consistorio apud gradus porphyreticos; quod si autem cerimonia contigerit in magno consistorio, fit valedictio apud fores deuterorum, et abeunt, missaeque fiunt. Litteras autem Imperatoris ad alterum occidentalem ad se sumit magister, venientibusque ad se legatis et sibi domi suae valedicentibus cas tradit.

CAP. 89.

Observanda sub adventum magni Persarum legati, eoque in urbe praesents.

Postquam de adventu magni legati ad aulam renuntiatum est, oportet a magistro magistratum aliquem, illustrem [seu protospatharium] aut silentiarium aut tribunum aut etiam unum aliquem de ordine episcoporum aut insignium aut magistriariorum, aut quem-

ται εἰς τὸ Νησίβιος, καὶ ἀσπάζεται αὐτὸν, καὶ εἰς ἔχει γράμματα τοῦ βασιλέως, ἀποδίδωσιν· (εἰ δὲ μὴ, τοῦ μαγίστρου) προτρέποντα αὐτόν. ἴσως δὲ οὐδὲ ὁ μάγιστρος γράφει, ἀλλ' ἐκ μανδάτων μόνον ἢ προτροπὴ γίνεται, ἐφ' ἧς αὐτὸν ἐλθεῖν μετὰ εὐθυμίας καὶ θεραπείας· καὶ ἐξέρχεται σὺν αὐτῷ. δεῖ δὲ τοὺς ἄρχοντας τοῦ Δάρας ἀπαντῆσαι αὐτῷ μετὰ τῶν στρατιωτῶν ἐν τοῖς μεθορίοις καὶ δεῖξασθαι τὸν πρεσβευτὴν καὶ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοῦ, καὶ εἰ μὲν ἐστὶν τι ὀφείλον λαληθῆναι ἐν τοῖς μεθορίοις, λαλεῖται, ἰσοῦ ἄρχοντος τοῦ Νησίβιος μέχρι τῶν μεθορίων μετὰ πλήθους Περσῶν συνεργομένου αὐτοῦ. εἰ δὲ μὴ λαλεῖται τίποτε, καὶ οὕτως δεῖ πάντως συνελθεῖν αὐτὸν μετὰ πλήθους, καὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτὸν παραλαμβάνόντων καὶ τοὺς συνόντας αὐτῷ, δεῖ τοὺς λοιποὺς ἀπομείναι τῶν Περσῶν ἐν τοῖς 15 Περσικοῖς τόποις, καὶ αὐτὸν μόνον μετὰ τῶν συνόντων εἰσελθεῖν εἰς τὸ Δάρας καὶ θεραπευθῆναι. προσήκει δὲ τοὺς ἄρχοντας τοῦ Δάρας πολλὴν ἀγρυπνίαν καὶ πρόνοιαν ποιῆσθαι, ὥστε μὴ προφάσει τοῦ πρεσβευτοῦ πλήθους Περσῶν συνεισελθεῖν, κατὰ μέρος ἐπακολουθῆσαι, καὶ δόλῳ κρατῆσαι 20 τὴν πόλιν. ἀλλὰ τούτου τοῦ μέρους πολλὴν πρόνοιαν οἱ ἄρ-

cunq̄ue ille voluerit et delegerit, in honorem viri aduenientis in confinia mitti, qui cum ibi excipiat, in protectionem suam recipiat et ad Urbem augustam sospitem perducatur. Ille itaque in eum suum missus proficiscitur Nisibinam, ubi legatum inuisit et salutat, litterasque Imperatoris ad eum, si quas sibi additas habet, ipsi tradit; aut, si non Imperatoris, magistri saltim; quibus accessitur. Interdum ne ipse quidem magister litteras legato mittit, sed nudis mandatis et significationibus oralibus invitatur, ut cum fiducia, hilaritate et per otium in Urbem veniat. Missus itaque noster cum legato Persico Nisibina egressus iter et deductionem eius instituit. Legato illi occurrere in confiniis debent praefecti Darae cum militibus suis praesidiariis, ipsumque famulitiumque eius excipere. Et, si quid opus est in confiniis moneri atque condici ab una alterave parte, id transigitur, praefecto Nisibinae cum numero Persarum ad confinia usque legatum comitante. Si vero nihil tale monendum suppetat, oportet nihilominus tamen praefectum Nisibinae cum cohorte suorum eum comitari, Romanisque legatum et eius comites excipientibus, retro in locis ditionis Persicae cum globo suo manere, solumque legatum cum comitatu suo in urbem Darae ingredi et a nostris ibi dignum cultum accipere. Darae praefecti inter haec vigili cura circumspiciant caventque, ne sub praetextu legati multitudo Persarum simul in urbem intret, aut per partes subsequatur, et sic urbe potiantur. Hunc itaque locum diligenter solliciteque meminerint praefecti, observentque Persas attento oculo, sed dissi-

χοντες ὄφελον ποιῆσθαι, καὶ ἐκ τοῦ ἀσυμφανοῦς ἐργηγορέ-
 ναι, καὶ φυλάττειν τὸ σχῆμα τοῦτο. οἱ δουκικοὶ δὲ κατὰ
 τὸ εἰωθὸς τὸ δαπάνημα τῆς ὁδοῦ μέχρι τῶν ἐνταῦθα ἡμε-
 ρῶν ῥγ' ἐπιδιδύουσιν. τοσαῦται γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὀρίσθησαν ἀρ-
 κεῖν τῇ πρεσβυτῇ ἀνίοντι, καὶ τοσαῦται ἀπύοντι. ἔστιν δὲ 5
 ὄτε βραδύνη ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ κελεύει ὁ βασιλεὺς, καὶ προσ-
 Ed.L. 233 θήκη αὐτῇ γίνεται. ἡ δὲ γνώσις τῶν ἐπιδεδομένων αὐτῷ
 σῶζεται ἐν τῇ σκρινίῳ τῶν βαρβάρων. καὶ βέρεδα δὲ κατὰ
 τὰ πάντα ἐπὶ Κωνσταντίνου ἐπάρχου πραιτωρίων γενομένου
 ἀπενεμήθη αὐτῷ πέντε, καὶ ζῶα λ'. ὁ δὲ βασιλεὺς, ἐάντιο
 θέλη θεραπεῦσαι αὐτὸν, πολὺ πλεόν αὐτῷ ἐπιδοθῆναι κε-
 λεύει. εἰ δὲ θέλει καὶ τιμῆσαι αὐτὸν, χρὴ πέμψαι καὶ δέ-
 Ms. 158. b ζισθαι αὐτὸν διὰ τινος τῶν εὐνοπολήμπτων ἐπὶ Γαλατίαν
 καὶ Καππαδοκίαν καὶ Θρέψαι. ὁμοίως δὲ πέμψαι καὶ εἰς
 Νίκαιαν καὶ Θρέψαι καὶ θεραπεῦσαι. δεῖ δὲ καὶ τὸν μάγι- 15
 στρον, ἐρχομένου αὐτοῦ περὶ Ἀντιόχειαν, πέμψαι μαγι-
 Β στριανὸν ὀφείλοντα ἀπαντῆσαι καὶ ἀσπίσασθαι αὐτὸν, καὶ
 μαθεῖν, πῶς διασωῖται. εἰ δὲ θέλει ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀπαξ
 καὶ δεύτερον τοῦτο ποιεῖ, καὶ γράφει καὶ ἀσπάζεται, καὶ
 ἐρωτᾷ αὐτὸν, πῶς διασωῖται. χρὴ δὲ αὐτῷ καὶ ζῶα εὐ- 20
 τρεπισθῆναι ἐν Ἐλενοπόλει καὶ δρόμονας, ἕνα, εἴτε βούλεται,

mulanter, ut id agere ab ipsis non deprehendantur. Ducici [hoc
 est homines ad officium ducum illorum thematum, per quae traie-
 ctus sit, pertinentes] impensas itineris ad hanc usque Urbem au-
 gustam in centum et tres dies praestant. Tot enim ab initio sta-
 tum et iam a longo tempore statuti fuerunt et imputati dies legato
 tam illinc huc, quam hinc illuc tendenti. Interdum tamen moras
 in via trahit et plus temporis impendit; adeoque indultu Imperatoris
 additur, quod excurrit impensarum. Notitia vero vel indiculus in
 cum impensorum deponitur asservandus in scrinio barbarorum.
 Attribuuntur legato secundum pacta sub Constantino praefecto prae-
 toriorum condita vereda quinque et multi triginta. Verum Imperator
 quando ipsum demereri vult beneficiis, iubet ipsi plura subministrari.
 Si vero insignite ipsum honorare vult, debet ipsi aliquem virum inagnae
 auctoritatis et probae existimationis in Galatiam et Cappadociam ob-
 viam mittere, qui ei victum cultumque omnem necessarium et refe-
 ctiones praestet. Alium simili modo debet Nicaeam mittere, qui
 splendide ipsum ibi nutriat colatque. Magister autem debet legato
 prope ad Antiochiam accedenti magisterianum aliquem obviam mittere
 salutandi causa et sciscitandi, quibus modis, et satim ex animi sen-
 tentia per viam exeipiatur. Idem Imperator, si vult, facit, et litte-
 ris pariter verbisque mandatis legatum semel iterumque salutat, et
 sciscitatur, quomodo conduceretur. Debent porro ipsi in Helenopoli multi
 parati teneri et dromones seu liburniac, ut, sive per continentem profi-

περὶ ἀπέλθῃ ἐπὶ Νικομήδιαν, εἴτε βούλεται, δρόμωσιν ἀντιπεράσῃ, καὶ ἐνδακιδίλῃ δὲ πάντως χρῆ ἐντρεπισθῆναι καὶ ἔκπους καὶ ζῶα, ἵνα δέξωνται αὐτὸν καὶ ἀγάγωσιν μέχρι Καλχηδόνας· ἐν δὲ Καλχηδόνη τὸν μάγιστρον ἐτοιμάσαι 5μητιάτα καὶ αὐτῷ καὶ τοῖς ἀνθρώποις αὐτοῦ, καὶ πέμψαι τὸν ὀπίθονα τῶν βαρβάρων καὶ ἀποδέσθαι αὐτῇ ἀναλώματα ἐτοιμα τῆς ἡμέρας, ἣ καὶ τῶν ἡμερῶν, ὧν ἔχει ποιῆσαι ἐν Χαλκηδόνη. καὶ ξένια δὲ πέμπει αὐτῆ. προσήκει δὲ τὸν μάγιστρον πέμψαι εὐθύς εἰς ἀσπασμόν αὐτοῦ, καὶ ἐρωτῆσαι 10αὐτὸν, πῶς ἦλθε, καὶ μὴ εἰσιάνθῃ τίποτε, καὶ ἀπλῶς κατὰ τὸ ἐγχωροῦν θεραπεῦσαι αὐτόν. χρῆ δὲ ἐν τῇ πόλει προετοιμασθῆναι τὸ μητίανον αὐτοῦ πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ πλῆθος, ὅπερ ἐπιφέρεται, καὶ ἐντρεπίσαι ἐν αὐτῷ κραββάτια καὶ στρώμματα καὶ κλισβάνια καὶ ἀρούλλας 15καὶ τραπέζας καὶ ὀπέρας, ὥστε ὑδροφορεῖν καὶ τὰς ἄλλας ὄνταρμὸς ὑπηρεσίας ὑπουργεῖν. ἀλλὰ τὰ μὲν στρώμματα ὁ κόμης τῶν περιβύτων κατὰ πιτάκιον τοῦ μάγιστρον ἀπολύει, ἥτοι ὁ σακελλάριος τοῦ βασιλέως· (νῦν γὰρ εἰς αὐτὸν μετηρέχθη ἡ χρεία·) τὰ δὲ κραββάτια καὶ σκύφια καὶ τρα-

2. ἔνθα καὶ δίζηται δὲ conl. R. 17. ΣΧΟΛ. τῶν ἰδικῶν.

cisci ad Nicomediam velit, sive illuc fretum interiectum traicere malit, arbitrio suo ipsi uti liceat. Quocunque tandem modo ire cupiat, oportet ibi equos et mulos ipsi excipiendo et Calchedonem deducendo praesto esse. In Calchedone vero debet magister parata habere metata seu mansiones et ipsius et famulorum eius usui, et optionem barbarorum mittere, ipsique expensas enumerare legato per illum diem diesve, quos Calchedone transigendos habuerit, faciendas, et simul per ipsum xenia seu munuscula pro felice adventu peregrini amici mittere; sed et mittere, qui suo, magistri, nomine legatum, quamprimum appulerit, salutem et interrogent, quomodo advenerit, et num agrimoniam iniuriamve et incommodum passus fuerit. Verbo decet magistrum pro virili sua legato grata omnia et amica officia praestare. Ipsa in Urbe oportet metatum seu mansionem eius dignam ipsius persona et multitudini, quam secum trahit, accommodatam praeparari, in qua praesto sint grabbati seu lecti, et stromata seu stragulae, et clibani seu furni, et arulae seu foculi, et mensae et operae ad aequam aggerendam et alia praestanda sordida ministeria. Stragulas quidem olim extradebat et praestabat comes privatorum ad magistri mandatum pittacio vel schedula sibi exhibenda perscriptum: nunc translata est haec cura in saccellarium Imperatoris. Lectos autem et scyphos et mensas et furnos et ollas praefectus Urbis praestat, et ipse quoque ad pittacium magistri. Focos autem praestant praefecti fabricarum [armorum publicarum nempe et operarum fabriliū]. Praefectus

πέζια καὶ κλιβάνια καὶ χύτρας ὁ ἐπαρχος τῆς πόλεως ἀπο-
 λύει, πάλιν κατὰ πιττάκιον τοῦ μαγίστρου. τὰς δὲ ἀρούλλας
 F.d.L. 234 οἱ τῶν φραβρῖκων παρέχουσιν. ἀπονέμονται δὲ αὐτῇ παρὰ
 τοῦ ἐπάρχου καὶ ὅπερες ἐκ τῶν καπήλειων. καὶ δεῖ τὸ βα-
 λανεῖον τοῦ οἴκου ἐκείνου, ἐν ᾗ μέλλει οἰκεῖν, ἐτοιμασθῆναι,⁵
 Ms. 159. a ἢ τὸ πλησίον αὐτοῦ, ἵνα, ὅτε βούλεται, καὶ αὐτὸς καὶ οἱ
 μετ' αὐτοῦ λούονται, καὶ αὐτοῖς μόνοις σχολάζει τὸ βαλα-
 νεῖον. καὶ ἐπὶν καταπλεύσῃ, δεῖ τὸν μάγιστρον πέμπει βα-
 σιλικούς ἱππους· (δίδωσι δὲ αὐτοὺς ὁ σπαθάριος τοῦ βασι-
 λέως·) καὶ δέχονται αὐτὸν ἐκ τῶν δρομόνων, καὶ ἀποπέ-¹⁰
 ρουσι εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ εὐθὺς πέμπει ὁ μάγιστρος
 καὶ ἀσπάζεται αὐτὸν, καὶ πάλιν ἐρωτᾷ αὐτὸν, πῶς διεσώθη.
 B πέμπει δὲ αὐτῇ καὶ ξένια διὰ τοῦ ὀπίονος, ἃ βούλεται· ὡς
 ἐπὶ πολὺ δὲ καὶ ὁ πρέσβεις πέμπει, καὶ ἀντασπάζεται τὸν
 μάγιστρον. καὶ χρῆ τὸν μάγιστρον δεῖξασθαι ἡπίως τὸν ἐρ-¹⁵
 χόμενον καὶ δοῦναι ἀνταπόκρισιν ἀρμοδίαν τῇ ἀσπασμῇ.
 δηλοῖ δὲ αὐτῇ διὰ τοῦ οἰκείου ἀνθρώπου ὁ μάγιστρος ὅτι
 „ἀνάκτησαι σαυτὸν, καὶ ὅτε συνορῶς, ἀσπάζομαι σε.” κα-
 κεῖνος τῇ ἐξῆς ἢ μετὰ μίαν προμηνύει, καὶ ἔρχεται καὶ ἀσπάζ-
 ζεται τὸν μάγιστρον, καὶ δέχεται αὐτὸν ἀπὸ στόματος, καὶ²⁰

3. ΣΧΟΛ. τεχνῶν.

Urbis ipsi quoque, legato puta, operas e tabernis vel cauponis
 sufficit. Etiam balneum illius domus, quam inhabitabit legatus,
 aut saltem vicinae, paratum esse debet, quo et ipse, quando-
 cunque libuerit, et eius famuli lavari queant, et balneum ha-
 beant sibi solis privum et vacans. Appulso ad litus Urbis ob-
 viam mittere debet magister imperiales equos, quos spatharius
 Imperatoris praestat. Ili eum comitesque e dromonibus escendentes
 exeipiunt, et domum suam deferunt. Quo facto magister protinus
 eum per legatum salutatur, et denuo percontatur, qua ratione et
 satim ex voto conductus per viam et huc delatus fuerit. Munuscula
 simul beneventionis ipsi per optionem mittit, qualis placuerit.
 Ut plurimum vero ipse quoque legatus per suorum quendam reddit
 magistro salutationis vices; quem hospitem advenientem magistri est
 commode benigneque excipere, responsumque salutationi congruum
 reddere. Quae autem magister legato per ministrum suum familia-
 rem nuntiatur, haec ferme sunt. Iubet ipsum animumque et corpus
 otio et quiete ab itineris taediis et fatigiis recreare; se ipsum co-
 ram salutaturum esse, quando permiserit et commodum ipsi fuerit.
 Tunc legatus aut proximo aut tertio diem significat magistro per
 praemissum nuntium, se ad ipsum venturum, et sic accedit ad ma-
 gistrum eumque salutatur. Quem magister vicissim praesentem iam
 praesens benigno colloquio exeipit. Cuius id primum et praecipuum
 argumentum est, ut magister apud legatum percontetur, quomodo

ἔρωτῆ αὐτὸν ὁ μάγιστρος πρὸ πάντων περὶ τῆς ὑγείας τοῦ βασιλέως αὐτοῦ, ἔπειτα καὶ περὶ τῶν τέκνων τοῦ βασιλέως αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν ἀρχόντων καὶ περὶ τῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ὑγείας, καὶ πῶς ἦλθε, μὴ τί ποτε ἐν τῇ ὁδοῦ Ἰεσίου ἀνθρῆ, μὴ τί ποτε παρελείφθη, καὶ λέγει ὅτι „ἐκελεύσθημεν παρὰ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν δεσπότητος πάντι εἰς θεραπεία σου ποιῆσαι· εἰν οὖν τί ποτε παρελείφθη, τοῦτο ἡμέτερον ἔστιν πταῖσμα. καὶ παρακαλοῦμεν ὑμᾶς μήτε λυπηθῆναι μηδὲ σιωπῆσαι, ἀλλὰ εἰπεῖν ἡμῖν, ἵνα διόρθωσις γένηται.”

10 *προσκυνοῦσιν δὲ τὸν μάγιστρον καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες πάντες, ῥίπτοντες ἑαυτοὺς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. καὶ ὄτε δόξη τῷ βασιλεὶ δέξασθαι αὐτὸν, πέμπει ὁ μάγιστρος καὶ δηλοῖ αὐτῷ ὅτι „ἐκέλευσέν σε ὁ δεσπότης εἰσελθεῖν.”* χρῆ δὲ καὶ τὸν δεσπότην ἐν Χαλκηδόνι, καὶ ἐνταῦθα ἐρχομένου αὐτοῦ,

15 *πέμψαι δηκουρίωνα καὶ ἀσπασασθαι αὐτὸν καὶ ἐρωτῆσαι περὶ τῆς ὑγείας τοῦ βασιλέως αὐτοῦ, καὶ πῶς αὐτὸς διεσώθη. ἐπὶ δὲ δέχεται αὐτὸν, πέμπει ἀπὸ ὀψὲ ὁ μάγιστρος συμβαδίουσαν, καὶ δηλοῖ αὐτῇ ὅτι „ἐκέλευσέν σε ὁ βασιλεὺς* Ed.L. 235 *προελθεῖν, καὶ πρόελθε.” καὶ ὁ βασιλεὺς ὁμοίως πέμπει δι-*

20 *κουρίωνα, καὶ ἀσπάζεται αὐτὸν, καὶ δηλοῖ αὐτῇ ὅτι „τῇ* Ms. 159. b

17. ΣΧΟΛ. ὑποβόηθον.

eius princeps valeat, dein quid agant liberi principales, tum quid et qualis eius proceres; porro in quibus rerum ipse legatus versetur, et quomodo valeat familia eius; quomodo iter confecerit; num incommodum damnumve acceperit; num quid officiorum ipsi debitorum a nostratibus, itineris comitibus, praetermissum. Nos quidem (ita debet magister eos errores excusare) in mandatis a pio nostro Domino habuimus, omnia in cultum commodumque tuum facere. Si quid igitur eorum praetermissum fuit, socordia culpaque ea nostra est; rogamusque te comitesque tuos, nolitis illud aegre ferre aut silentio celare; sed cloquere libere, ut imposterum providere et emendare commissa queamus. Legatus ad haec magistro gratias agit et venerationem eommonstrat. Eius comites pariter magistrum humillimo cultu adorant in terram provoluti. Quum dein Imperatori visum fuerit legatum coram se admittere, significat ea de re magister legato per familiarem quendam his verbis: *Vult Imperator te in conspectum suum venire.* Ipse autem Imperator debet legato, tam adhuc Chalcedone agenti, quam in Urbem delato, decurionem immittere interrogatum, quomodo valeat herus ipsius, et quomodo ipse conductus hactenus fuerit. Quando autem in eo iam est, ut legatum coram admittat, tunc monet magister ea de re legatum proxime praecedente vespera per subadiuvam seu adiutorem secundarium his verbis: *Edixit Imperator, ut coram venias. Tuum ergo nunc est com-*

εἰς δεξιὰς σου, καὶ πρὸς ἐξέλιξιν. δίδεται οὖν μανδύατα ἀπὸ ὀψὲ σιλέντιον, καὶ τὸν πρεσβευτὴν τῶν Περσῶν δέχεται. καὶ χρῆ τὸν ἀδμισσιονάλιον ἐλθεῖν καὶ ἐρωτῆσαι τὸν μάγιστρον περὶ τῶν λαβυρησίων, καὶ δίδεται μανδύατα, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἀπαντήσωσιν, καὶ δεῖ στήναι αὐτούς εἰς τοὺς τόπους αὐτῶν μετὰ τοῦ ἄρματος. προέρχονται δὲ πάντες οἱ ἄρχοντες ἀπὸ ὀλοσηρίων, καὶ εἰσέρχεται ὁ πρέσβεις διὰ τῆς ἕγιγας, καὶ δέχεται αὐτὸν ὁ μάγιστρος ἐν τῇ σχολῇ αὐτοῦ, καὶ ἐρωτᾷ αὐτὸν, εἰ ξένια ἔχει τοῦ βασιλέως, καὶ χρῆ αὐτὸν ἰδεῖν πάντα, πρὶν εἰσελθῶσιν, καὶ λαβεῖν τὴν γνώσιν αὐτῶν. καὶ εἰσέρχεται πρὸς τὸν βασιλέα ὁ μάγιστρος, καὶ ἀναφέρει αὐτῷ τὰ περὶ τῶν ξενίων, ἐπιδίδωσι δὲ αὐτῷ καὶ τὴν γνώσιν. ὁ δὲ πρέσβης ἀναμένει ἐν τῇ σχολῇ τοῦ μαγίστρου. καὶ μεθ' δεχθῶσιν οἱ ἄρχοντες καὶ εἰσελθῶσιν εἰς τὸ κοινοστῶριον, δεῖ τὸν ἀδμισσιονάλιον καὶ τοὺς χαρτουλαρίους τῶν βαρβάρων καὶ τοὺς ἐρμηνευτὰς ἀναγαγεῖν τὸν πρέσβην, καὶ καθίσει αὐτὸν ἐν τῷ ἀντικοινοστῶρι, δοῦναι δὲ τοὺς χαρτουλαρίους καὶ ἐρμηνευτὰς κατατόριν τοῦ μαγίστρου τοῖς ἀδμισσιοναλίοις, καὶ τὰ ἄλλα γίνονται ὡς ἐν σιλεντίῳ. χρῆ δὲ τὸν

parere. Pariter Imperator ipse legato salutem per decurionem nuntiat et hanc suam voluntatem: Cras te excipiemus; veni ergo. Mandata igitur eapae vespera dantur et senatoribus circumnuntiantur, cras fore silentium, legatumque Persarum a Domino excipiendum. Admissionalis debet tunc ad magistrum accedere eumque interrogare de labarensibus, [num et quot numero illos adesse velit,] danturque mandata, etiam illos debere adesse et suis in locis cum armatis stare. Procedunt et conveniunt in aulam proceres omnes eo die in holoseriis. Legatus per regiam [portam] intrat; quem magister sua in schola exepit interrogatque, num secum habeat munera heri sui nomine Imperatori offerenda, addens, se omnia illa prius, quam in conspectum Domini veniant, lustrare debere eorumque cognitionem sumere seu indiculum conficere. Confecto illo negotio, intrat magister ad Augustum, ad eumque de munerum ratione, numero atque pretio refert, et simul cognitionem seu indiculum porrigit. Interim praestolatur legatus in schola magistri. Deinceps ut admissi a Domino proceres ingressique fuerunt consistorium, debent admissionalis et chartularii barbarorum et interpretes legatum sursum [e schola per aulam in palatium] ducere et in anticonsistorio [vel atrio, per quod in consistorium introitus patet,] deponere; ipsi autem chartularii et interpretes citatorum vel commonitorium magistri admissionalibus exhibere; reliquaque sunt ut in silentio. Inter haec magister paratos esse iubet candidatos armatos et pueros speciosos, istorum pedisequos; et egreditur Imperator e cubiculo, stipatus a patricio, residetque in magno consistorio, et intrant proceres, in atrabaticis

μάγιστρον ἐτοιμάσαι κανδιδάτους ἈΡΜΑΤΥΣ καὶ πούερας εὐ-
 σχήμους τοὺς ἀκουλουθούοντας αὐτοῖς. καὶ ἐξέρχεται ὁ βα-
 σιλεὺς ἐκ τοῦ κουβουκλείου, δηριγευόμενος ὑπὸ τοῦ πατρι-
 κίου, καὶ κἀθίται εἰς τὸ μέγα κοιμιστώριον, καὶ οἱ ἄρχον-
 515 τες εἰσέρχονται, δηλονότι μετὰ ὑπεραβιατικῶν κατὰ τὸ ἔθος.
 ἐν τοσοῦτῳ δὲ δεῖ τὸν ἀδμισσιονάλιον ἀγαγεῖν τὸν πρέσβην
 καὶ παραστῆσαι αὐτὸν εἰς τὸν τοῖχον ἀντὶς τοῦ βήλου τοῦ
 μεγάλου Φερειοῦ κοιμιστωρίου. ἀνοίγονται δὲ αἱ τρεῖς θύ-
 ραι τοῦ κοιμιστωρίου, ἐὰν ἔχη ἵππους εἰς τὰ ξένια· καὶ
 10 τριῖα βῆλα πάντως κρέμνεται ὀλοσῆρικα. καὶ μεθ' δεχθῶ- D
 σιν πάντες οἱ ἄρχοντες, κτεύει (ὡς ἐν ἑποθέσει) ὁ μίγι- Ms. 160. 2
 στρος οὕτως· „κλήθῃτω Ἰεσδεκος ὁ πρέσβης Χοσρούου τοῦ
 βυσιλέως Περσῶν καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἐλθόντες, καὶ ἐπάγει ἀρ-
 μάτους.” ταύτην δὲ τὴν κίτατίονα χρῆ τοὺς τῶν βαρβάρων,
 15 ὡς εἴρηται, δοῦναι τοῖς ἀδμισσιοναλίοις, καὶ οἱ ἀδμισσι-
 νάλιοι ποιοῦσι δύο χαρτία, ἐν μὲν μεγάλοις γραμμύσιν γε-
 γραμμένον, καὶ διδύοσιν τῷ σιλεντιαρίῳ, κἀκεῖνος τῷ ὀστια-
 ρίῳ, καὶ προαναγινώσκειται διὰ τοῦ χαρτουλαρίου ἐν τῷ κου-
 βουκλείῳ τῷ βυσιλεῖ, ἕτερον δὲ πιττάκιον ἐπιδίδωσιν τῷ μα- Ed. L. 236
 20 γίστρῳ πρὸς ἀνάμνησιν αὐτοῦ. λαμβάνει δὲ καὶ ὁ τερτιοκῆ-
 ριος τὸ ἴσον τῆς κίτατίονος, καὶ στήκει ὀπίσω τοῦ μαγί-
 στρον, καὶ ὑπομνήσκει αὐτόν. μετὰ οὖν τὴν κίτατίονα τοῦ

1. ΣΧΟΛ. δπλίας. ΣΧΟΛ. παιδας. 3. πραιποσίτου coni.
 R. 14. τοὺς ἐὼν βαρβάρων. Hoc loco aliquid excidisse cen-
 set R.

nempe, ut mos est. Dum haec fiunt, debet admissionalis legatum ad-
 ducere et ad parietem, qui est e regione veli magni aestivi consistorii,
 collocare. Si legatus in muneribus etiam equos habeat, aperiantur
 tres portae consistorii. Utcunque vero sit, semper tria vela ho-
 loserica curatur ut e tribus portis dependeant. Tandem, quum pro-
 ceceres omnes a Domino accepti et admissi fuerint, citat, ut exemplum
 singam, sic verbi gratia: *Vocetur Iesdecus, legatus Chorois, regis*
Persarum, et qui cum eo venerunt; et arcessat |decurio| armatos.
 Hanc citationem debent interpretes et chartularii barbarorum, ut
 iam dictum est, admissionalibus exhibere: et hi, admissionales, tum
 conscribunt duas chartas, unam quidem magnis litteris conscriptam,
 quam silentiario tradunt, et hic porro tradit ostiario; quo facto illa
 citatio ex eodem exemplari recitatur a chartulario in cubiculo coram
 Imperatore, priusquam is in consistorium egrediatur; alterum autem
 exemplar exarant tantum ut pittacium aut schedulam, quam magistro
 tradunt memoriae gratia. Sed et tertiocerius exemplum citationis
 sumit, et stans retro magistrum commonefacit ipsum de pronuntianda
 citatione, quando tempus instat. Post citationem itaque magistri
 intrat decurio in parvum consistorium, sumtosque secum armatos

μαγίστρον εἰσέρχεται ὁ δηκουρίων εἰς τὸ μικρὸν κοινοιστάριον, καὶ λαμβάνει τοὺς ἀρμιάτους κανδιδάτους, καὶ ἐκβάλλει αὐτοὺς, καὶ ἴσθησιν αὐτοὺς δεξιῶ καὶ ἀριστερῶ ἐμπρὸς τῶν ἀρχόντων μετὰ τοὺς ὑπατικούς, καὶ τηρικαῦτα ἐξέρχεται ἔξω, καὶ ἐὰν ἴδῃ, ὅτι ἐτοιμὸς ἐστὶν ὁ πρεσβευτῆς, κράζει ὁ δικουρίων „LEVA”. καὶ ἐπαιρομένον τοῦ βήλου, ῥίπτει ἑαυτὸν ἔξω ὁ πρέσβης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἔνθα τὸ πορφυροῦν μάρμαρον, καὶ προσκυνεῖ, καὶ ἀνίσταται. καὶ μεθ’ εἰσέλθῃ τὸν πυλῶνα, πάλιν ῥίπτει ἑαυτὸν, καὶ προσκυνεῖ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ ἀνίσταται. καὶ πάλιν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κοινοιστωρίου ὁμοίως προσκυνεῖ, καὶ τότε ἔρχεται καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας, καὶ ἴσταται ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἐπιδίδωσι τὰ γράμματα, καὶ λέγει τὸν ἀσπασμὸν τοῦ βασιλέως αὐτοῦ. **Χ**ρηὸν οὖν ἐρωτῆσαι τὸν βασιλέα· „πῶς ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν σὺν Θεῷ ὑγιαίνει; χαίρομεν ἐπὶ τῇ ὑγείᾳ αὐτοῦ,” καὶ ὅσα θέλει **15** ἐνδιώδετα ρήματα, λέγει πρὸς τὸν πρεσβευτήν. μετὰ ταῦτα λέγει ὁ πρέσβης ὅτι „ὁ ἀδελφός σου ἐπεμψέν σοι δῶρα, καὶ παρακαλῶ δεχθῆναι αὐτά.” καὶ ἐπιτρέπει τοῦτο ὁ βασιλεύς. καὶ ἐξέρχεται ὁ πρεσβευτῆς, καὶ μετὰ τῶν ἀνδρῶπων αὐτοῦ βαστάζει τὰ δῶρα, καὶ εἰσέρχεται βαστάζων, **20** αὐτὸς μὲν ἢ πάλιν ἢ κοσμίδιν ἢ ὀτιδῆποτε, ἐὰν ἐστὶν τίμιον, τῶν δὲ ἄλλων ἕκαστος, ἐν εἶδος βαστάζει. **Χρηὸν δὲ**

6. ΣΧΟΛ. Ἰκρον.

candidatos illinc educens introducit [in magnum] et collocat dextraque sinistraque coram proceribus proxime a consularibus. Quo facto exit rursus, vidensque paratum esse legatum, clamat: *Leva*, id est *tolle* [scilicet te]. Velo ad haec sursum levato, prosternit se legatus extra consistorium, in terram ibi, ubi rotundus porphyreticus lapis in pavimento conspicuus iacet; Dominumque adorat, eoque facto, resurgit. Ingressus deinde per fores, protinus se rursus prosternit, adoratque Dominum humi iacens, et resurgit. Iterat hanc venerationem tertia vice in medio consistorio: qua peracta, propius accedens osculatur pedes Augusti, et adstat coram, traditque litteras sui principalis, et salutem Imperatori eius nomine nuntiat. Tunc interrogat Imperator: *Frater noster quomodo valet per gratiam Dei? Laetamur sospes si fuerit; et alia verba, quae animo suo secum volvit et agit.* Tum dicit legatus: *Frater tuus misit tibi dona, quas rogo velis acceptare.* Annuente Imperatore, exit legatus [in anticonsistorium], et affert ipse nua cum familiaribus suis illa dona intus ad conspectum Domini. Et ipse quidem aut pallam aut pretiosam aliam mundi muliebris suppellectilem aut aliad quodcumque, dummodo magni et excellentis valoris sit; ceterorum barbarorum singuli singulas species baiulant. Debent autem prius in anticonsistorio per

προετοιμασθῆναι αὐτοὺς διὰ τῶν ἐρμηνευτῶν ἐν τῇ ἀντικον-
 σιωτῳρίῳ, καὶ βιαστάζοντας πάντας ἐλθεῖν. καὶ αὐτοὶ δὲ Ms. 160. b
 πάντες εἰς τὸν ἀντικὸν τῆς σέλλης τοῖχον ἔξω τοῦ βήλου D
 ἵστανται, καὶ ἐπαιρομένου τοῦ βήλου, ῥίπτουσιν ἑαυτοὺς
 5 ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ πάλιν εἰσέρχονται τὴν θύραν, καὶ
 ῥίπτουσιν ἑαυτοὺς, καὶ τρίτον τοῦτο ποιοῦσιν. καὶ τότε δέ-
 χονται οἱ σιλεντιῆριοι πάντα τὰ δῶρα, καὶ κίνδυνον ἔχου-
 σιν καταγαγεῖν αὐτὰ κατὰ τὴν γνώσιν τοῦ μαγίστρου εἰς τὴν
 βεστουάκραν καὶ παραδοῦναι, καὶ γίνεται αὐτῶν διατίμη-
 10 οῖς, καὶ δεῖ τοὺς βεστουακράνους τὴν διατίμησιν τῶν δῶρων
 εὐθέως ἀγαγεῖν τῇ μαγίστρῳ, ὥστε εἰδέναί αὐτὸν, τί ἐστὶν
 τὸ προσερχθὲν, καὶ ἐν καιρῷ ἀντιδώρων ὑπομνήσαι τὸν βα-
 σιλέα, τί χρὴ αὐτὸν ἀντιπέμψαι διὰ ἰδίων πρεσβυτῶν. τῶν
 δῶρων οὖν προσερχθέντων, λέγει ὁ βασιλεὺς τῇ πρέσβῃ Ed. L. 237
 15 „ἀνάκτησαι σαυτὸν ὀλίγας ἡμέρας, καὶ εἴ τι ἔχομεν λαλῆσαι,
 λαλοῦμεν, καὶ μετὰ καλοῦ ἀπολύομέν σε πρὸς τὸν ἀδελφὸν
 ἡμῶν.” καὶ εὐχαριστεῖ ὁ πρέσβης καὶ προσκυνεῖ, καὶ πάλιν
 προσκυνεῖ εἰς τοὺς αὐτοὺς τόπους, καὶ ἀναχωρεῖ. καὶ ἐπὶ
 χάλασθῆ τὸ βῆλον, ἵσταται ὁ δικουρίων, καὶ κίττεῦει ὁ μά-
 20 γοιστρος „STRANFER,” καὶ λαμβάνει τοὺς ἀρμάτους κανδιδάτους
 ὁ δικουρίων, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸ μικρὸν κονιστωρίον. καὶ

ϕ ΣΧΟ.Α. τιμῶν ἐσθῆτα. 20. ΣΧΟ.Α. μετέφερε.

interpretes ordinati fuisse atque praeparati, suaque quisque sarcina instructi, et absque mora cum suis oneribus in magnum consistorium intrare. Stantes ad parietem, qui est e regione solii extra velum, prosternunt sese, simulac illud sublevatur, humi, tum surgunt; et ingressi per portam, prosternunt sese iterum, et tandem tertium quoque. Silentarii tum excipiunt ab illis dona, curamque et officium illud habent, ut illa secundum cognitionem seu indiculum a magistro sibi traditum in vestosacram seu sacrum vestiarius deportentur, et in manus vestosacranorum tradantur. Ubi aestimantur, debentque vestosacrani vel officium sacri vestiarii prolinus eam donorum aestimationem in scripio magistro exhibere, quo sciat ille, quid munerum et quanti pretii legatus attulerit, possitque Imperatori eius rei memoriam renovare quo tempore alia dona in istorum compensationem comparanda et cum nostratibus legatis illuc remittenda sunt. Douis in hunc modum exhibitis, hortatur Imperator legatum his verbis: *In praesentia quidem abi, post interiectos paucos dies rursus ad colloquium de rebus necessariis vocandus, honestisque omnibus modis ad fratrem nostrum remittendus. Interea quiete te recrea, tempusque hilariter transige.* Ad haec gratias agit legatus, et adorat semel atque iterum iisdem in locis, in quibus id antea fecerat accedens, et sic abit. Laxato tum demissoque velo, procedit decurlo

τότε ἀνάσταται ὁ βασιλεὺς, καὶ τὰ λοιπὰ πάντα γίνεται κατὰ τὸ ἔθος. χρῆ δὲ τὸν πρεσβευτὴν κάτω ἀναμεῖναι εἰς τὴν σχολὴν τοῦ μαγίστρου, καὶ τὸν μάγιστρον κατελθεῖν καὶ συνβτάξασθαι αὐτῷ καὶ ἀπολύσαι.

ΚΕΦ. 5.

5

Ἔοσα δεῖ ἐν ταῖς ἄλλαις ἡμέραις ἐπὶ τοῦ πρεσβευτοῦ παραφυλάττεσθαι.

Ἐπιτυχὸν τοῖς γράμμασιν ὁ βασιλεὺς, ὅτε βούλεται, ἐπιτρέψει τῷ μαγίστρω δηλωῶσαι τῷ πρεσβευτῇ, ἵνα τῇ ἐξῆς προέλθῃ εἰς τὸ παλάτιον· δηλοῖ δὲ καὶ αὐτὸς, εἰ βούληται, ἵνα διὰ σιλεντιαρίου αὐτῷ, ἵνα προέλθῃ, καὶ γίνεται σιλέντιον, καὶ τὸ ἄρμα κρατεῖται, καὶ οἱ λαβαρήσιοι ἵστανται, καὶ ἐπὶ πρὸς προέλθῃ, δέχεται αὐτὸν ὁ μάγιστρος εἰς τὴν σχολὴν τὴν ἑαυτοῦ, καὶ εἰ καθήμενον αὐτὸν καὶ ἀνέρχεται, καὶ μηνύει τῷ βασιλεῖ, καὶ δέχεται αὐτὸν ἕσω, εἴτε ἐν τῷ πορτί-15 κῷ, εἴτε ἐν τῷ αὐτῷ ἀύγουσταίῳ. εἰ δὲ ἔχει δῶρα ἴδια ὁ Μ. 161. α πρέσβης, πρὸ μιᾶς παρακαλεῖ διὰ τοῦ μαγίστρου, ἵνα δεχθῶσι, καὶ δὴν ἐπιτρέψῃ ὁ δεσπότης, δείκνυσιν αὐτὰ τῷ μαγίστρω ἐν τῇ σχολῇ, καὶ γίνεται αὐτῷ γνώσις. καὶ χρῆ

in medium consistorium, citatque seu clamat magister: *Transfer*. Quo audito decurio armatos candidatos secum in parvum consistorium transfert. Surgit tum Imperator, ceteraque fiunt pro consueto more. Legatus interea debet infra [id est apud introitum palatii] in schola magistri magistrum expectare, donec hic [e palatio] descendat ipsique vale dicat, et sic domum eum dimittat.

CAP. 90.

De iis, quae oportet per ceteros dies, quos legatus in Urbe transigit, circa eum observari.

Postquam sic nactus est Imperator perlegitque Persae litteras, imperat, quando ipsi libuerit, magistro, ut significet ad legatum, proximo die in palatium ut veniat. Ipse quoque Imperator, si placeat, id idem legato per silentiarium significat, et fit silentium, et arma seu scuta et hastae tenentur a candidatis, et labarenses adstant [cum suis labaris per aulam palatii protenti]. Legatum itaque advencientem excipit magister in schola sua; ibique relinquens sedentem ascendit ad Imperatorem, eique significat, legatum adesse. Quem Imperator intus sive in porticu [augustei], sive etiam in ipso augusteo excipit. Si vero legatus propria sibi sua dona secum habet, quae oblata suo nomine Imperatori vellet, debet pridie eius dici,

τὸν μάγιστρον προαναγαγεῖν τῇ βασιλεῖ, ἐπιθεῖξαι δὲ αὐτῷ καὶ τὴν γνώσιν τῶν δώρων. καὶ ὁ πρέσβης, ἐὰν θέλῃ δέξασθαι, εἰσερχόμενος παρακαλεῖ τὸν δεσπότην, ἵνα δεχθῆ τὰ δῶρα αὐτοῦ· καὶ ἐὰν ἐπιτρέψῃ ὁ δεσπότης, εἰσερχονται οἱ ἑσθῆροι αὐτοῦ βυστάζοντες τὰ δῶρα αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὸ ὁμοίον σχῆμα γίνεται ὡς ἐπὶ τῶν βασιλικῶν δώρων, καὶ γίνεται συντυχία. χρῆ δὲ τὸν βασιλέα πάλιν καὶ συνεχῶς καὶ καλῶς μεμνησθαι τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν καὶ τῆς διαθήσεως αὐτοῦ, καὶ ἐὰν ἔστιν εἰρήνη, καὶ τοιαυτὰ τινα λαλοῦσιν, Ed.L. 238

10 καὶ ἀπολύει αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀναμένει τὸν μάγιστρον ἔξω, καὶ ἐξέρχεται ὁ μάγιστρος καὶ συντάττεται αὐτῷ ἄνω, καὶ ἀπολύει αὐτὸν καὶ αὐτός. ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις ἡμέραις μεταστέλλεται αὐτὸν, καὶ λαλεῖ τὰ περὶ τοῦ πρῶτου. καὶ ἐὰν συνίδῃ, ἐπιτρέπει τῷ μάγιστρῳ ἢ καὶ ἄλλοις ἄρχουσι 15 σὺν αὐτῷ ἔξω λαλῆσαι μετὰ τοῦ πρεσβευτοῦ. ἐὰν δὲ εἴη τελεία φιλία μεταξὺ τῶν πολιτειῶν, δεῖ τὸν βασιλέα πέμπειν ἢ καὶ συνεχῶς αὐτὸν ἐπισκέπτεσθαι καὶ μανθάνειν, πῶς ἔμει-

quo secunda vice ad Augustum admittitur, per magistrum supplicari, dignetur Dominus ea acceptare; Dominoque annuente, monstrat ea tunc ipso audientiae die magistro in eius schola; et conficitur eorum notitia seu indiculus; quem monstrare prius magister Imperatori debet ad eum ascendens. Legatus dein, quum iam in eo et opportunum tempus est, ut excipiat et admittatur ad Dominum, ingreditur, et iam praesens supplicatur Domino, velit munera sua benigne acceptare. Et tum, data ab Imperatore venia, introeunt legati domestici, baiulantes eius dona, fiuntque omnia eadem, quae fieri modo dicebamus, quum ipsius Persarum regis munera Imperator acceptat. Et tum demum fit colloquium. Meminerit tum Imperator non minus, quam superiore admissione, diligenter solliciteque atque frequenter Persae nomen honorifico cum elogio citare et interrogare, quem ille animum erga se prodat, et spesne sit impetrandae ab illo pacis. Post reciprocatos eiusmodi sermones licentiam dat Imperator legato abeundi: qui magistrum extra locum admissionis sursum in ipso palatio [non, ut antea, in eius schola,] praestolatur. Magister paulo post digressus a Domino exit foras ad legatum, valeque ipsi dicit, et licentiam ipse quoque dat. Post primas has binas admissiones accessit Imperator, quoties ipsi placuerit, legatum, et cum eo de negotio ambobus imperiis communi huiusque legationis argumento sermones miscet. Si visum fuerit, etiam magistro soli permittit, aliisve proceribus praeter eum, foris extra palatium cum legato res agitare. Si denique amicitia perfecta intercedat ambo imperia, est Imperatoris nostri, ut visitatores identidem legato immittat, suo nomine percontaturos, quid agat, qui valeat, quomodo sua ipsi mansio arrideat. Item ut ipsi de ferulis mensae suae portiones, et tam in nostris diebus festis, quam

γεν, καὶ πέμπειν αὐτῷ καὶ μέρη, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς ταῖς ἡμετέραις καὶ ταῖς αὐτοῦ ταῖς ἐπισήμοις ξένια, καὶ πολυτρόπως αὐτὸν θεραπεύειν.

ΚΕΦ. 54.

Αναγόρευσις Λέοντος βασιλέως τοῦ τῆς Θείας λήξεως.

5

C Τελευτήσαντος Μαρκιανῶ τοῦ τῆς Θείας λήξεως, καὶ τοῦ ψηφίσματος εἰς Λέοντα τὸν τῆς εὐσεβοῦς λήξεως γινόμενου παρὰ τῆς συγκλήτου, συνῆλθον πάντες ἐν τῷ κάμπῳ, τοῦτο μὲν οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ σχολαὶ καὶ οἱ στρατιῶται, τοῦτο δὲ καὶ Ἀνατόλιος ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως,¹⁰ Μαρτυριανὸς ὄντος μαγίστρου· καὶ τῶν λαβύρων καὶ τῶν σίγγων ἐπ' ἐδάφους κειμένων, ἤρξαντο πάντες κράζειν οὕτως· „εἰσάκουσον, ὁ Θεός, σὲ παρακαλοῦμεν. ἐπάκουσον, ὁ Θεός· Λέοντι ζωὴ. εἰσάκουσον, ὁ Θεός· Λέων βασιλευσει. Θεὲ φιλάνθρωπε, Λέοντα βυσιλέα τὸ πρῶγμα τὸ δη-¹⁵

Μύοσιον αἰτεῖ· ὁ στρατὸς Λέοντα βυσιλέα αἰτεῖ· Λέοντα οἱ νόμοι ἐκδέχονται· Λέοντα τὸ παλάτιον ἐκδέχεται· αὐταὶ εὐχαὶ τοῦ παλατίου· αὐταὶ ἐντεῦξεις τοῦ στρατοπέδου· αὐταὶ εὐχαὶ τῆς συγκλήτου· αὐταὶ εὐχαὶ τοῦ λαοῦ· Λέοντι

2. ἡμέραις cod. pro ἡμετέραις.

In illis, quos Persae suo more et ex religione sua hilariter celebrare solent, munuscula hospitalia mittat, multisque et exquisitis modis cum colat atque demereatur.

CAP. 91.

Renuntiatio Leonis Imp. divinae sortis; seu, quibus ceremoniis Leo dictus Imperator fuerit.

Marciano divinae sortis vita defuncto, suffragioque senatus Leonem piac sortis Imperatorem flagitante, conveniebant omnes in campo, tam archontes [seu rectores vel honorati] et scholae [scu vexillationes comitatenses] et denique milites, quam etiam Anatolius, tum archiepiscopus Constantinopolitanus, et Martialis magister; barbarisque et signis humi iacentibus, incipiebant omnes clamare: *Audi, o Deus, te rogamus. Exaudi, o Deus; Leonis vitam indulge. Audi o Deus; Leo imperet. O Deus hominibus benigne; Leonem Imperatorem publica flagitat; exercitus Leonem Imperatorem flagitat; Leonem respiciunt leges; Leonem exspectat palatium. Haec sunt vota palatii; hae sunt supplicationes castrorum; haec sunt desideria senatus; haec sunt vota populi. Leonem orbis terrarum exspectat; Leonem exercitus exspectat. Commune decus, Leo, veniat. Commune bonum, Leo, regnet. Exaudi, o Deus, te rogamus. Et protinus adducebatur Leo, qui tunc comes et tribunus Mattiariorum erat, eique in tribunal eniso impo-*

ὁ κόσμος ἀναμένει· Λέοντα ὁ στρατὸς ἐκδέχεται· τὸ κοι-
 τὸν καλόν, Λέων, ἐλθέτω τὸ κοινὸν ἀγαθόν, Λέων, βασιλεύ-
 σει· εἰσάκουσον, ὁ Θεός, σὲ παρακαλοῦμεν." καὶ παραχρῆ-
 μα Λέων, κόμης ὢν καὶ τριβούνος τῶν ματτιαρίων, ἡγή-
 5 χθη, καὶ ἀνελθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ τριβουνάλιον, Βούσαλγος
 καμπίδουκτωρ ἐπέθηκεν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ τὸν μαριάκιν, καὶ Ed. L. 239
 ἄλλος μαριάκιν ἀπὸ Ὀλυμπίου, ὁμοίως καμπίδουκτωρος, ἐν
 τῇ δεξιᾷ αὐτῷ ἐπέδωκεν· καὶ τὰ λάβαρα εὐθέως ἀνορθώθη,
 καὶ ἐκράγη παρὰ πάντων· „Λέων ἀύγουστε, σὺ νικᾷς, σὺ
 10 εὐσεβής, σὺ σεβαστός· ὁ Θεός σε ἔδωκεν, ὁ Θεός σε φυ-
 λᾷζει· τὸν Χριστὸν σεβόμενος αἰεὶ νικᾷς· πολλοὺς χρόνους
 Λέων βασιλεύσει· χριστιανὸν βασιλεῖον ὁ Θεός περιφρου-
 ρήσει." καὶ παραχρῆμα σκεπαστός ἀπὸ χελῶνος ἐν τῇ τρι-
 βουναλίῳ παρὰ τῶν κωνιδιάτων καὶ τὴν βασιλικὴν ἐνδυσά-
 15 μενος ἐσθῆτα καὶ τὸ διάδημα φορέσας καὶ οὕτω φανείς τῷ
 δήμῳ, παρὰ πάντων τῶν ἀρχόντων κατὰ τάξιν προσεκνήθη,
 καὶ τὸ σκουτάριον καὶ τὴν λαγκίαν ἐκράτησεν, καὶ ὁμοίως εὐ- B
 φημήθη παρὰ πάντων οὕτως· „καὶ δυνατός καὶ νικητὴς καὶ
 σεβαστός, εὐτυχῶς, εὐτυχῶς· πολλοὺς χρόνους, Λέων ἀύ-
 20 γουστε, βασιλεύσεις· τοῦτο τὸ βασιλεῖον ὁ Θεός φυλάξει·
 χριστιανὸν βασιλεῖον ὁ Θεός φυλάξει," καὶ ἄλλα τοιαῦτα.
 καὶ διεκάλησεν διὰ τοῦ λιβελλαρίου οὕτως· „αὐτοκράτωρ
 Καῖσαρ Λέων νικητὴς αἰεὶ σεβαστός· ὁ Θεός ὁ παντοδύναμος
 καὶ ἡ κρίσις ἡ ἡμετέρα, ἰσχυρώτατοι συστρατιῶται, αὐτο-
 25 κράτορά με τῶν τῶν Ῥωμαίων δημοσίων πραγμάτων εὐτυ-

6. ΣΧΟΛ. παιδαγωγικῶς.

nebat Busalgnus campiductor torquem super caput; imponebat etiam
 alium torquem Olympius, et is quoque campiductor, eius dextrae.
 Quo factio labara rursus erigebantur, et proclamabatur ab omnibus:
Leo Auguste, tu vincis, tu pius, tu Augustus; Deus te dedit; Deus
te custodiet; Christum colens semper vincis; Leo multos annos re-
gnet; Christianum imperium Deus custodiat. Et protinus a candidatis
 in tribunali testudine militari cinctus indutusque sub eius praetenta
 veste imperiali et diademate, sese monstrabat populo. Omnes tum
 proceres cum ordine quisque suo adorabant scutum et lanceam
 tenentem; et omnes clamabant pariter sic: *Et potens, et victor, et*
Augustus, feliciter, feliciter; multos annos, Leo Auguste, imperes.
Imperium hoc Deus custodiat. Christianum imperium Deus custo-
diat, et alia talia. Leo post haec voce libellarii coronam sic allo-
 quebatur. *Imperator Caesar Leo victor semper Augustus: Deus*
omnipotens et iudicium vestrum, fortissimi commilitones, Imperato-
rem rei Romanorum publicae me feliciter elegit. Clamabant omnes:

χῶς ἐξελέξατο." παρὰ πάντων ἐκράγη· „Λέων αὔγουστε, σὺ νικῆς· ὁ σὲ ἐκλεξάμενος σὲ διαφυλάξει· τὴν ἐκλογὴν ἑαυτοῦ ὁ Θεὸς περιφρουρήσει. εὐσεβὲς βασιλεῖον ὁ Θεὸς Ms. 162. φυλάξει. καὶ εὐσεβῆς καὶ δυνατός." ἀπόκρισις. αὐτοκράτωρ Καῖσαρ αὔγουστος „ἔξεταί με ἐξουσιαστὴν ἄρχοντα τῶν 5 κόπων συστρατιῶτην, ὧν μεθ' ὑμῶν ἔτι στρατευόμενος ἔμαθον ὑπομένειν." παρὰ πάντων ἐβόηθη· „εὐτυχῶς ὁ στρατός σε βασιλεύοντα, νικητῆ· ὁ στρατός σε βασιλεύοντα, εὐτυχῆ· σὲ ποθοῦμεν πάντες." ὁ αὔγουστος· „καὶ ἔγνω, ὅποια ὀφείλω δώματα παρασχεῖν ταῖς δυνάμεσιν." ὑπὸ πάντων 10. ἐκράγη· „καὶ εὐσεβῆς καὶ δυνατός καὶ λογιώτατος." ὁ αὔγουστος· „ὑπὲρ ἐντεύξεως τῆς ἁγίας καὶ εὐτυχούς βασι- Δλείας μου ἀνὰ τὰ νομισμάτων καὶ λίτρων ἀργύρου καταβουκοῦλον δώσω." παρὰ πάντων ἐβόηθη· „καὶ εὐσεβῆς καὶ 15 διαφιλής, διὰ σοῦ τιμαί, διὰ σοῦ οὐσίαι. χρυσέους αἰῶνας βασιλεύουσα εὐτυχῆς εἴη ἡμῖν ἡ βασιλεία σου." αὐτοκράτωρ Καῖσαρ αὔγουστος „ὁ Θεὸς μεθ' ὑμῶν." καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τὰ λοιπὰ ἐγένετο κατὰ τάξιν. μετὰ οὖν τὴν ἀνάγνοσιν τοῦ λιβελλαρίου εἰσέρχεται εἰς τὸ μονατώριον, καὶ οἱ πατριῖκοι ἐγγὺς αὐτοῦ καὶ οἱ δύο ἐπαρχοὶ 20 Ed.L. 240 καὶ ὁ μάγιστρος, καὶ εἰσέρχονται τρεῖς κατὰ σχολὴν, καὶ δίδωσιν αὐτοῖς λιγατούρας, καὶ μετὰ ταῦτα λογάριον γίνεται, καὶ ἀναπληροῦνται. ταῦτα δὲ πράξας, ἐξελθὼν ἀπῆλθε πο-

6. συστρατιῶται coul. R.

22. ΣΧΟΛ. πρῆσβευτικά.

Leo Auguste, tu vincis. Qui te elegit, custodiet te. Suam electionem custodiet atque tuebitur Deus. Pium imperium custodiet Deus. Et pius et potens. Continuabat, Imperator Caesar Augustus: Habebitis me Dominum rectorem, qui vobis exemplo suo praeibit et magistrabit, ut commilito, labores, quos tolerare tum didici, quum vobiscum militiam facerem. Clamabant omnes: Feliciter. Exercitus te Imperatorem, o victor; exercitus te Imperatorem, o victor; te desideramus et flagitamus omnes. Augustus: Novi, qualia dona dare debeam copiis. Clamabant omnes: Et pius et potens et sapientissimus. Augustus: Pro eo, quod sanctum et felix imperium meum adii, dabo singulis quinos nummos seu solidos aureos et litram argenti catabuculum [id est pro singulis buccis seu viritim]. Exclamabant omnes: Et pius, et liberalis atque magnificus. A te veniunt honores, a te facultates. Aurea saecula moderetur nobis felix faustumque imperium tuum. Imperator Caesar Augustus: Deus sit vobiscum. Et his dictis intrabat in Urbem, siebantque cetera ut mos est. Scilicet post dictam recitationem libellarii (ille mos est) intrat Imperator in mutatorium in comitatu patriciorum et amborum praefectorum [Urbis scilicet atque praetorii] et magi-

ζείων εἰς τὸν παπυλεῶνα, τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ὄντος διεξ τοῦ ἐπισκόπου· ὁ γὰρ ἐπίσκοπος καὶ ὁ κληρὸς αὐτοῦ πρόελαβεν εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν· πρεσβύτεροι δὲ εὐρίσκονται ἐν τῷ παπυλεῶνι· (ἡ δὲ τοῦ παπυλεῶνος προσηγορία Ῥωμαϊκὴ ἔστι Παρῖλι. ὃ γὰρ λέγεται, ὃ καλοῦσιν οἱ Ἕλληνες ψυχάριον τὸ πετάμενον περὶ τὰς κρῶμβας καὶ τὰ λοιπὰ λάχανα· ἐπειδὴ οὖν τὰ πυραυπέτασματὰ τοῦ παπυλεῶνος ἔοικεν τοῖς περὸς τοῦ ζωυφίου τούτου, διὰ τοῦτο οἱ Ῥωμαῖοι παπυλεῶνα B αὐτὸν καλοῦσιν.) καὶ ἀποθέμενος ὁ βυσιλεύς ἐν τῇ μουτατωρίῳ τὸν στέφανον, εἰσέρχεται καὶ εὐχεται, καὶ πάλιν ἐξερχόμενος φορεῖ, καὶ κάθηται λευκῇ ἵππῃ, καὶ ἐπιτρέπει τοῖς ἄρχουσιν καθίσειν, καὶ ὀψικεῦόμενος ἔρχεται εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν, καὶ ἐν τῇ μουτατωρίῳ τῷ εὐτρεπισθέντι ἐπαίρει τὸν στέφανον, καὶ δίδωσιν αὐτὸν τῷ 15 πραιποσίτῳ· ὃ δὲ πραιπόσιτος ὑποκάτω βιαστάζει αὐτὸν, καὶ Ms. 162. b ὅτε εἰσέλθῃ εἰς τὴν τράπεζαν, ἐπιδίδωσιν αὐτῇ τὸν στέφανον, καὶ ἐπιτίθεισιν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἁγίαν τράπεζαν, καὶ ἐπαίρει πάλιν καὶ δίδωσιν αὐτὸν τῷ πραιποσίτῳ, καὶ προσφέρει C κειμήλια, οἷα βούλεται, ὑπουργοῦντος τοῦ κόμητος τῶν πριβορύτων. καὶ εἰσερχόμενος εἰς τὸ μουτατώριον φορεῖ τὸν στέ-

stri. Tunc accedunt terni e quavis schola, quibus dat legaturas; tum sunt computi [praesentis in aerario publico privatoque pecuniae] et consummantur vel clauduntur. Post ea peracta ab Imperator pedes in papilionem seu tentorium, illud nempe quod ecclesiam castrensem exhibet, quo tempore non adest episcopus [acu patriarcha CPtanus]. Praeit enim ille cum suo clero in magnam ecclesiam: sed adsunt presbyteri in papilione. (Est autem papilio dictio Romana vel Latina, significans illud animalculum vel insectum, quod circa cramben et alia olera obvolitat. Ratio appellationis haec est. Vela papilionis vel tentorii, variis coloribus distincta, referunt similitudine alas illius animalculi, quod Romani papilionem appellant. Ex eo factum, ut insecti nomen tentorio quoque adhaeserit.) In hunc itaque papilionem intrat Imperator, et post depositam in mutatorio coronam ibi preces ad Deum facit; sed illine egressus imponit sibi deinceps coronam rursus, et inscendit in equum album; dataque magistratibus venia pariter in equos suos inscendendi, procedit in obsequio ad aedem S. Ioannis Baptistae. Cuius in mutatorio, quod ante eius adventum praeparatum fuit, deponit coronam et praeposito tradit, qui eam manibus demissis gestat; accedentique ad mensam vel altare Domino rursus porrigit. Ibi Dominus eam in sacra mensa deponit; coque facto, tollit rursus et reddit praeposito, et cimelia seu monumenta donaria offert ecclesiae, qualia vult, comite privatarum ea ipsi ministrante. Dein reversus in mutatorium induit coronam, et inscendit in equum; quo

φανον, και κάθηται τῇ Ἰππῷ ἄχρι Ἑλενιασῶν, και κατέρχεται ἐκεῖ, και ἀπαντᾷ αὐτῷ ὁ φύλαξ τοῦ παλατίου, και προσκυνεῖ, εἰ μὴ εἶη κυριακῇ, μετὰ τὸ εἰσελθεῖν αὐτὸν τὴν θύραν τοῦ παλατίου. και εἰ μὴ εἶη ἀξιωματικὸς, δέχεται αὐτὸν ἀπὸ στόματος· ἐκεῖ δὲ αὐτῷ ἀπαντᾷ και ὁ σταυρὸς ἐκ δέξιων αὐτοῦ ἰστάμενος ἐπ' ἑδάφους και κρατούμενος ὑπὸ τῶν βεσητήρων. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀλλάσσει εἰς τὸ μοντατώριον, και βύλλει καμπάτα και λευκὸν ἀνρόκλαβον διβητήσιον. **D** και τὴν πορφυρᾶν γλαμύδα, και ἐκεῖθεν εἰς ἐν Μαρτίῳ πᾶσα ἡ διρεκτικῶν γίνεται, και κάθηται εἰς τὴν καρούχαν, **πρ-10** ηγουμένου τοῦ σταυροῦ και τῶν περσικίων. συγκαθεται δὲ αὐτῷ και ὁ πρῶτος πατρικίος, ἧ ὄν ἂν ἐπιτρέψῃ, φιλῶν αὐτοῦ τὰς χεῖρας· οἱ γὰρ ἄλλοι ἄρχοντες προλαμβάνουσι και ἐλθῶν εἰς τὸν φόρον Κωνσταντίνου, κατέρχεται ἐκ τῆς καρούχας, και δέχεται τὸν ὑπαρχον τῆς πόλεως και τὴν σύγ-**15** κλητον. προσφέρει δὲ αὐτῷ ὁ πρῶτος τῶν συγκλητικῶν μετὰ τοῦ ἐπάρχον τῆς πόλεως μοδιόλον χρυσοῦν. και μετὰ τὸ **Ed.L. 24** δέξασθαι πάντας ἀπὸ στόματος, ἀνέρχεται εἰς τὴν καρούχαν, και μόνος κάθηται. δηριγεύεται δὲ ὑπὸ τῶν συγκλητικῶν και τῶν ἀρχόντων, και ἔρχεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν **πρι-20**

8. καμπάγια conī. R. 10. ΣΧΟΛ. διψίκευσις.

vehitur, donec ad Helenianas venerit. Ibi autem descendit, et occurrit ipsi castos palatii, [quod ab Helena nomen habet,] ingressumque per portam palatii, genu flexo, nisi dies dominica sit, adorat. Si custos palatii simul sit axiomaticus seu honoratus, salutatur eum Imperator benigno alloquio. Ibidem ipsi quoque occurrit crux, humi fixa ad eius dextram stans, quam vestitores tenent. Imperator tum mutat vestes in mutatorio, et induit campagia et candidum auroclavam dibeticium et purpuream chlamydem; et inde fit tota directio seu comitatus processionalis eodem modo, ut paulo ante facta fuerat in Campo Martio; et inscendit Imperator in carrucham, praecunte cruce et persiciis. Assessorem habet in curru suo primum patricium, aut quemcumque deligat alium; qui quum inscendit, Imperatoris manus osculatur. Ceteri proceres currum praecedunt. Ubi venerit in forum Constantini, descendit e carrucha, et salutatur praefectum Urbis et senatum. In his offert ipsi princeps senatorum unaque praefectus Urbis modiolum [seu repandam coronam] auream. Post salutatos verbis senatores omnes rursus ascendit Imperator in carrucham, sed solus in ea considet: illinc sub conductione senatorum et archontum pergit ad magnam ecclesiam, transitu per augustacum facto e regione horologii, magnumque per pylonem seu portale intrat in mesaulum seu atrium. In nartheco fit mutatorium seu vestium mutatio, et deponit Imperator coronam, praeposito eam tradens. Illic eam dciuceps Domino reddit, qui eam

ὡν διὰ τοῦ ἀγνουστίου ἀντικρὺ τοῦ ὄρολογίου, καὶ εἰσέρχεται διὰ τοῦ μεγάλου πυλῶνος ἐπὶ τὸ μέσῳυλον. ἐν δὲ τῷ νάρθηκι γίνεται μοντατώριον, καὶ ἀποτίθεται τὸν στέφανον, καὶ πάλιν λαμβάνει αὐτὸν ὁ πραιπόσιτος, καὶ ἐπιδίδωσιν, 5 καὶ ἀποτίθεται αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, καὶ προσφέρει κειμήλια, ἅπερ βουληθεῖη, καὶ χρυσίον δωρεταί, (διαφόροις γὰρ οἱ βασιλεῖς δωρεαῖς φαίνονται πρὸς τοῦτο χρησόμενοι,) καὶ ἐξέρχεται καὶ ἴσταται ὀλίγον ἐμπρὸς τοῦ Β καρχέλλου, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσέρχεται εἰς τὸ παρατίκλιον, καὶ Ms. 163. a
 10 ἀκούει τοῦ εὐαγγελίου· ἐὰν δὲ θέλει, καὶ συνάγεται, καὶ ἀναχωρεῖ, ἐπιτιθέντος αὐτῷ τὸν στέφανον τοῦ ἐπισκόπου, κατὰ τὸ ἔθος τῶν προκείμενων τῆς ἐκκλησίας ῥογεύει τοὺς κληρικοὺς, καὶ ἔρχεται ἐπὶ τὸ παλάτιον, καὶ ἀπαντῶσιν αὐτῷ πάντες οἱ συγκλητικοὶ ἕσω τῆς ῥηγίας· ἀπαντῶσι δὲ αὐτῷ
 15 καὶ οἱ κόμητες τῶν σχολῶν οἱ φυλάξαντες τὴν πόλιν καὶ τὸ παλάτιον, (δεῖ γὰρ τινὰς αὐτῶν ἀπομεῖναι καὶ φυλάξαι τὸ παλάτιον μέχρι οὗ ὑποστρέψῃ ὁ γενόμενος βασιλεὺς,) προσκυνοῦσιν αὐτὸν, ἐὰν μὴ εἴη κυριακῇ, καὶ φιλοῦσιν τοὺς C πόδας, καὶ δέχεται αὐτοὺς ἀπὸ στόματος· καὶ μετὰ ταῦτα
 20 προσφέρουσιν αὐτῷ οἱ συγκλητικοὶ ἅμα τῇ ἐπιόχῃ τῆς πόλεως πιττάκιον τρισχιλίων λιτρῶν ἀργύρου, καὶ μεθ' ὧν δέχεται, ἀντιχαρίζεται αὐτοῖς τὸ πιττάκιον, καὶ οὕτως εἰσέρχεται δριγυνοῦμενος ὑπὸ πάντων, καὶ συντάσσονται οἱ ἑπαρχοί

6. ἡ καὶ χρυσ. con. R.

in sacra mensa deponit, et cimelia, quae voluerit, offert, aut et signatum quoque aurum donat [ecclesiae]. Deprehenduntur enim Imperatores nostri in hoc auro donario non eundem omnes modum tenuisse. Dein exit Imp. [e bimate] paullulumque stat ante cancellos; tum intrat in paratelicium, et audit lectionem evangelii. Si cupiat, etiam communionem sacram accipit et abit, episcopo ipsi coronam imponente, secundum consuetudinem processionum ecclesiae rogam seu stipem dat clericis, et intrat in palatium, ubi omnes senatores ei intra regiam portam occurrunt. Sed et comites scholarum occurrunt, qui urbem et palatium hactenus custodiverant. Debent enim aliqui, ceteris in campum exeuntibus, intus remanere et palatium custodire, donec recens clectus Imperator redierit. Illi in genibus cum adorant, modo non sit ea dies dominica, pedesque ipsius osculantur; quos vicissim Imperator benigno alloquio excipit. Deinceps offerunt ipsi senatores per praefectum Urbis pittacium vel schedulam, in qua ipsi ter mille argenti litrae dono assignantur. Imperator accipit quidem, sed protinus reddit offerentibus neque retinet. Sic itaque ingreditur stipatus ab omnibus ordinibus in interio-

καὶ ὁ ἑπαρχος ἐν τῇ κοινοστωρίῳ κατὰ τὸ ἔθος. οἱ δὲ συγκλητικοὶ καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες ἴστανται, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ κουβούκλειον μετὰ τῶν πατρικίων, καὶ ἐκεῖ συντάττονται. **Doi** πατρικιοὶ καὶ ἐξέρχονται, καὶ δίδονται μίσσαι. δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι ὕρχον οἱ ἄρχοντες τοῦ παλατίου παρέχουσιν, ὡς οὐκ ἐπιβουλευούσιν αὐτῷ ἢ τῇ πολιτείᾳ, καὶ τὸ περὶ τούτου ὀροσκοπικὸν φυλάττεται παρὰ τῷ βασιλεῖ. ἐὰν δὲ εἴη ἀγούστα ἐν τῷ παλατίῳ, ἀπαντᾷ τῷ βασιλεῖ ἐν τῇ παλατίῳ, ἥτοι ἐν τῇ ἀνγουσαιῷ ἔσω, καὶ ὁ βασιλεὺς φιλεῖ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς· καὶ τρέφει ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ μεγάλῃ τρικλί-**10** νῃ, ἐν μὲν τῇ ἰδίῳ αὐτοῦ ἀκουβίτῃ τοὺς πραιποσίτους καὶ πατρικίους, οὓς βούλεται, καὶ τοὺς ἐπάρχους καὶ τὸν μά-
Ed. L. γιστρον, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀκουβίτοις τοὺς στρατιώτας, οὓς ἂν κελεύσει, ἢ ἄρχοντας στρατιωτικούς. εἰσέρχονται δὲ καὶ παίγνια ἐν τῇ ἀρίστῳ, ἐὰν συνίδη ὁ βασιλεὺς. **χρη** εἰδέναι,**15** ὅτι ἀπὸ Ἑλενιαῶν ἕως τῆς πόρτης δύο κόμητες σχολῶν κρατοῦσι τὰ μῆλα τῆς καρούχας, ἀπὸ δὲ τῆς πόρτης ἕως τοῦ φύρου δύο κόμητες δομεστικῶν, ἀπὸ δὲ τοῦ φύρου ἕως τοῦ παλατίου δύο ἀπὸ ὑπάτων στρατιωτικοὶ κατὰ τὸ σχῆμα τὸ λεχθῆσόμενον ἐν τοῖς περὶ τοῦ Μαρτίου γεγραμμένοις. **εἰ**
Ma. 163. b δὲ βούλεται ὁ βασιλεὺς, ἀναχωρῶν ἐκ τῆς ἐκκλησίας ποιεῖ κοινοστωρίον, καὶ δέχεται πάντας ἀπὸ λευκῶν χλανιδίων

1. μάγιστρος pro ἑπαρχος con. R. 15. συνίδη cod. et ed.

ra palatii. Praefecti tunc et magister in consistorio licentiam abeundi sumunt. At senatores et ceteri magistratus permanent adhuc ibidem stantes, donec ingressus Imperator in cubiculum in comitatu patriciorum his abeundi veniam dederit; his autem egressis tandem missae dantur. Non praetereundum, procercs palatinos fidem suam iurciurando obligare, se nunquam aut ipsi Imperatori aut imperio insidias structuros esse. Litteris consignatam eius sacramenti formulam asservat Imperator penes se. Si Augusta sit in palatio, obviam it Imperatori novo, sed in palatio, id est intra augusteum; eiusque caput Imperator osculatur. Ad convivium penes se tum retinet Imperator in magno triclinio, ad suam quidem, cui ipse accumbit, tabulam praepositos et patricios, quos voluerit, et praefectos et magistrum, ad reliquos autem accubitus seu mensas milites, quos ipse designaverit, aut et magistratus militares. Intrannt quoque ludi et ludiones in prandium; sed non nisi conscio et indulgente Imperatore. Tenendum quoque hoc est, ab Helenianis inde usque ad portam poma carruchae teneri a duobus comitibus scholarum; a porta vero inde usque ad forum [Constantini] a duobus comitibus domesticorum; a foro tandem usque ad palatium a duobus excomitibus militaribus, secundum ceremoniale, de quo latius exponetur

καὶ τζαγγίων διὰ τὸ ὡς ἀπὸ προκένσου ἔλθειν, καίτοι τοῦ βασιλέως καμπάγια φοροῦντος, καὶ κιτεῦνται οἱ ἄρχοντες, B καὶ ποιεῖ προαγωγὰς, ὡς βούλεται. δεῖ δὲ ἐν τῷ ἀρίστῳ πάντα καμπάγια φορέσαι καὶ λευκὰ χλανίδια, καὶ οὕτως ὕσναριστιῆσαι αὐτῷ. τῇ δὲ ἐξῆς ἵππικὸν ἐπιτελεῖται, ἐὰν ἡ ἡμέρα μὴ κωλύει, πάντων ὁμοίως λευκὰ χλανίδια καὶ καμπάγια φορούντων, καὶ πάλιν τρέφει, ἐὰν ἀρέσκει αὐτῷ. καὶ ταῦτα μὲν ἡ ἀρχαιότης. νῦν δὲ ἐπενοήθη καὶ ἐν τῷ ἵππικῷ τὰς ἀναγορευσεις γίνεσθαι. ἀναγκαῖον δὲ ἐνομίσαμεν καὶ 10 ἐτέρων βασιλέων ἀναγορεύσεις ἐν ἐπιτόμῳ γράψαι, ἵνα ἕκα-C στος τὸ εὐτακτικότερον καὶ ἀρέσκον αὐτῷ, καιροῦ γινομένου, (ὅπερ βραδέως ὁ Θεὸς ποιήσει,) ἐπιλέξῃται.

ΚΕΦ. 5β.

Ἀναγόρευσις Ἀναστασίου βασιλέως τοῦ τῆς θείας λήξεως.

15 Ὁ τῆς εὐσεβοῦς λήξεως Ἀναστάσιος ἐν τῷ ἵππικῷ ἀνηγορευθῆ οὕτως. ἀποθανόντος Ζήνωνος τοῦ τῆς θείας λήξεως, ἐν τῇ νυκτὶ τῇ ἐξῆς συνήχθησαν οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ συγκλη-D

in tractatione de Campo Martio. Si lubet Imperatori, facit, postquam ex ecclesia in palatium venerit, consistorium, et excipit omnes candidis tunicis et triangiis seu calceis indutos; quia tanquam a processione veniunt, quamvis ipse Imperator adhuc campagia gestet; citantur proceres nomine tenus, et facit Imperator promotiones pro labitu. In prandio convivale autem debent omnes campagia gestare et candidas tunicas, et sic epulis interesse dominicis. Sequentē die, nisi eius religio prohibeat, peragitur hippicum seu certamen equestre, omnibus omnino candidas tunicas et campagia gerentibus; rursusque editur convivium, si Domino placuerit. Et haec quidem olim in usu erant. Nunc autem ex inventione recentiore solent in hippico [seu circo] novorum principum electiones et proclamationes fieri. Necessē vero nobis visum fuit etiam aliorum praeter istum Leonem Imperatorum renuntiationes breviter enarrare, ut Imperatorum aetate nostra posteriorum unusquisque, tempore veniente, (quod tarde tamen venire iubeat et quam diutissime arceat Deus,) id quod sibi videatur bono ordini decorique maxime congruum et praecipue arrideat, deligat.

CAP. 92.

Inauguratio Anastasii Imp. divinae sortis.

Piae sortis vel memoriae Anastasii proclamatus et inauguratus fuit Imperator in hippico [seu hippodromo] hoc modo. Zenone divinae sortis vita defuncto, coibant nocte ab eius obitu proxima proceres palatini et senatorii ordinis viri et episcopus [seu patriarcha] in portieu, quae

τικοὶ καὶ ὁ ἐπίσκοπος ἐν τῇ ποικίῃ τῷ πρὸ τοῦ μεγάλου
 τρικλίνου, ὁ δὲ δῆμος ἐν τῇ ἵππικῇ ἐν τοῖς ἰδίαις μέρεσιν,
 οἱ δὲ στρατιῶται καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ ἵππικῇ ἐν τῷ στάματι.
 καὶ πάντες συναχθέντες ἐξεβόων, τοῦ λειψάνου ἐτι ἔσω κει-
 μένου. συνειδὼν οὖν οἱ ἄρχοντες Ἀριάδην τὴν τῆς Θείας
 λήξεως ἀγούσταν ἀνελθεῖν εἰς τὸ ἵππικὸν καὶ προσφωνή-
 σαι τῷ δήμῳ. καὶ δὴ ἀνῆλθεν φορέσασα τὴν χλαμύδα, καὶ
 E.J.L. 243 συνεισῆλθον αὐτῇ οἱ δύο πραιπόσιτοι καὶ ὁ μάλιστα καὶ ὁ
 καστρήσιος καὶ ὁ κναίστωρ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, ὅσοι ἔθος ἔ-
 χουσι συνθεωρεῖν τῷ βασιλεῖ ἐν ταῖς ἵπποδρομίαις. συνεισ-10
 ῆλθον δὲ ἐν τῷ ἵππικῷ καὶ κουβουκλάριοι ὀλίγοι τοῦ μέρους
 αὐτῆς, οὐ μὴν ἄλλα καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπό-
 λεως, Εὐφῆμιος. οἱ δὲ ἄλλοι ἄρχοντες ἐμπρὸς ἔστησαν, ἐν-
 θα οἱ κούρσωρες ἐν τῷ καγκέλλῳ, καὶ ἐν τοῖς βάθροις κατὰ
 Ms. 164. a τάξιν, οἱ μὲν χαρτουλαρικοὶ ἕκ τῶν δεξιῶν, οἱ δὲ στρατιωτι-15
 κοὶ ἐκ τῶν ἀριστερῶν. καὶ ὡς ἔστη ἡ ἀγούστα καὶ ἐρήνη
 τῷ δήμῳ, πάντες ἔκραξαν· „Ἀριάδνη ἀγούστα, σὺ νικῆς·
 B εὐσεβῆ Κύριε, ζῶν αὐτῇ.” καὶ πολλάκις τὸ „Κύριε, ἐλέη-
 σον” εἶπον, „πολλὰ τὰ ἔτη τῆς ἀγούστης· ὀρθόδοξον βα-
 σιλεία τῇ οἰκουμένη.” ἡ δὲ ἀγούστα προσεφώνησεν αὐτοῖς
 διὰ λιβελλησιῶν ἐξ αὐτῶν τῶν βάθρων. ὁ γὰρ λιβελλῆσιος
 ἐν αὐτοῖς τοῖς βάθροις ἰστάμενος ἐν τῷ καγκέλλῳ ἐμπρὸς τῆς

magno triclinio praetensa est. Populus autem [proximo mane] in
 hippicum conveniebat, suamque quisque stationem occupabat. Milli-
 tes pariter in hippico in stamata adstabant. Illi congregati magna
 cum vociferatione et tumultu novum Imperatorem flagitabant, mortali
 supremis nondum humatis. Unanimi consensu igitur suadebant pro-
 ceteres Ariadae, divinae sortis Augustae, ut ascenderet in hippicum,
 ibique populum alloqueretur. Ascendebat ergo illa, imperatoria
 chlamyde induta, in comitatu amborum praepositorum et magistri,
 item castrensis et quaestoris omniumque relictorum, quos una cum
 Imperatore spectare certamina equestria mos est. Comitabantur eod-
 em quoque pauci quidam cubicularii de parte seu comitativa eius;
 item Archiepiscopus, qui tum erat, Constantinopolcos Euphemius.
 Ceteri autem proceres coram in conspectu Dominae adstabant ibi,
 ubi cursores stare solent, ad cancellos et in gradibus secundum
 dignitatum ordines; chartularici quidem [seu scriuarii vel togati] ad
 dextram, militares autem ad sinistram. Ut itaque stans Augusta scie
 populo monstrabat, exclamabant omnes: *Ariadne Augusta, tu vincas.
 Pie Domine, vitam ipsi longam indulge.* Saepius etiam: *Kyrie eleison*
 iterabant, et: *Multos annos Augustae! Orthodoxum Imperatorem orbi
 terrarum [flagitamus].* Tunc Augusta per os libellenensis in ipsis gradibus
 intra cancellum coram sella vel throno imperiali, ibi ubi cursores

σέλλης, ἔνθα Ἰστανται οἱ κούρσωρες, ἀνέγνω οὕτως· „ἡ ὑ-
μετέρα γενναιότης τὰ πρέποντα καὶ νῦν τῇ καθοσιώσει συν-
ήθως ἐπεδείξατο καὶ τὴν εὐταξίαν ἐβεβαίωσεν, τὰ ὀφειλόμε-
να τῇ βασιλείᾳ φυλάξασα.” παρὰ πάντων ἐβοήθη· „ἡμεῖς
5δοῦλοι τῆς ἀγούστης· εὐσεβῆ Κύριε, ζῶν αὐτῆ· πολλὰ
τὰ ἔτη τῆς ἀγούστης· Ἀριάδνη ἀγούστα, σὺ νικᾷς Ῥο-
μαίων βασιλεῦ τῇ οἰκουμένῃ.” ἀπόκρισις· „ὅτι καὶ πρὸ τῶν
ὑμετέρων αἰτήσεων ἐκελεύσαμεν τοῖς ἐνδοξοτάτοις ἄρχουσι
καὶ τῇ ἱερᾷ συγκλήτῃ μετὰ κοινῆς τῶν γενναιοτάτων δοκιμα-
10σίας ἄνδρα ἐπιλέξασθαι Χριστιανὸν Ῥωμαῖον καὶ πάσης γέ-
μοντα βασιλικῆς ἀρετῆς, ὅσα μῆτε χρημάτων, μῆτε ἄλλῃ
τινί, ὅσον τό γε ἐν ἀνθρώποις, ἀνθρωπίνῃ κἀδει ὑποκείσθαι.”
ὑπὸ πάντων ἐκράγη· „πολλὰ τὰ ἔτη τῆς ἀγούστης· Ἀρι-
15ἀδνη ἀγούστα, σὺ νικᾷς. τῆς φιλοχρίστου βασιλίδος πολλὰ
ἔτη Κύριε, ἐλέησον. βασιλεῦ οὐράνιε, δὸς ἡμῖν ἐπίγειον
ἀφιλάργυρον βασιλεία τῇ οἰκουμένῃ.” ἀπόκρισις· „ὥστε δὲ
καθαράν καὶ τῷ δεσπότη Θεῷ ἀρέσκουσαν τὴν κρίσιν γενέ-
σθαι, ἐκελεύσαμεν τοὺς ἐνδοξοτάτους ἄρχοντας καὶ τὴν ἱεράν
σύγκλητον, συντροχούσης καὶ τῆς τῶν γενναιοτάτων ἐξερχί-
20ζων ψήφου, προκειμένων καὶ τῶν ἁγίων εὐαγγελίων, παρόν-
τος τοῦ ὀσιωτάτου καὶ ἁγιωτάτου τῆς βασιλίδος ταύτης πό-

16. ἀπόκρισις add. B. h. l. et in seqq. aliquoties.

stare solent, stantis et de charta scripta recitantis eos ita alloque-
batur: *Strenuitas vestra decorum etiam nunc pro more suas de-
votioni consueto commonstravit, et confirmavit bonum ordinem
in eo, quod imperiali maiestati debitos honores habuit atque custo-
divit. Ad haec clamabant omnes: Nos sumus servi Augustae. Pie
Domine, vitam illi! Multos annos Augustae! Ariadne Augusta, tu
vincas. Romanum Imperatorem orbi terrarum!* Responsio: *Præ-
venientes nos vestras preces imperavimus gloriosissimis aulis pro-
ceribus sacroque senatui, ut, communicato cum fortissimis exerciti-
bus consilio atque examine virum eligerent Christianum, gente Ro-
manum, omniisque imperatoriae virtutis plenum talemque, ut neque
avaritiae, neque alii humano vitio deditus sit, quantum eius da-
tum est humanae fragilitati. Ad haec exclamabant omnes: Multos
annos Augustae! Ariadne Augusta, tu vincas! Christum amantis
Imperatricis multi sint anni! Kyrie eleison. Imperator coelestis,
da nobis terrestrem Imperatorem, pecuniae non cupidum, qui or-
bem terrarum regat. Resp.: Quo autem pura Dominoque Deo pla-
cens fieret electio, imperavimus illustrissimis proceribus et sacro
senatui, quibuscum concurrere debet fortissimorum exercituum suf-
fragium, ut coram sanctis evangeliiis in publico expositis, praesen-
te quoque sanctissimo atque maxime venerabili regiae huius urbis*

λεως πατριάρχου, καὶ προκειμένων, ὡς εἴρηται, τῶν ἀγίων
 λογίων, γενέσθαι τὴν ἐπιλογὴν, ἐφ' ᾗτε μηδὲνα μηδὲ φιλι-
 Ed.L. 244 as, μηδὲ ἔχθρας, μηδὲ σκοποῦ, μηδὲ συγγενείας, μηδὲ ἄλλου
 τινὸς ἰδίῳ μεμνημένον, ἀλλ' ἔχοιτα καθαρὸν τὸ συνειδὸς καὶ
 ὄλον πρὸς τὸν δεσπότην Θεὸν νενευκὸς, οὕτως ποιήσασθαι
 Ms. 164. b τὴν ἐπιλογὴν. ἐπειδὴ οὖν, ὡς καὶ ἡ ὑμετέρα καθορᾶ καθο-
 σίωσις, τὸ πρῶγμα μέγα καὶ περὶ κοσμικῆς πρόκειται σωτη-
 ρίας, προσήκει τὴν ὑμετέραν καθοσίωσιν μικρὸν ἐνδοῦναι,
 ὥστε καὶ τὴν κηδείαν τοῦ τῆς Θείας λήξεως Ζήνωνος προβῆ-
 ναι δεόντως, καὶ μὴ ἐκ προπετοῦς ἐπιλογῆς γενέσθαι τι με-10
 ταμελίως ἄξιον." ὑπὸ πάντων ἐκράγη „καλὰ πάσχα τῇ οἰ-
 κουμένῃ, εὐταξίαν καὶ εὐθηνίαν τῇ πόλει. πολλὰ τὰ ἔτη τῆς
 ἀγνοσύας. ἔξω βάλε τὸν κλέπτην ἐπαρχὸν τῆ πόλει· πολλὰ
 B τὰ ἔτη τῆς βασιλείας. Κύριε, ζῶν ἀτῆ· ὅλα τὰ καλὰ
 ἐπὶ σοῦ γένηται, Ῥωμαῖα, εἰ οὐδὲν ξένον αὔξει τὸ γένος τῶν 15
 Ῥωμαίων. τὸ βασιλεῖον σὺν ἐστίν, Ἀμιάνθη ἀγροῦστα. σὺ
 νικᾷς." ἀπόκρισις „εὐχαριστοῦμεν τῷ δεσπότη Θεῷ, ὅτι πάν-
 τα, ὅσα ὑμῶν ἐστίν καὶ συμμέροντα καὶ καταθύμια, ταῦτα
 καὶ πρὸ τῶν ὑμετέρων αἰτήσεων εἰς τὸν νοῦν τὸν ἡμέτερον
 ἔρχεται καὶ πληροῦται. καὶ γὰρ πρὸ τῆς ἐνταῦθα ἀνόδοιο 20
 συνιδόντες χρῆζειν τὴν ὑμετέραν καθοσίωσιν ἀνδρὸς ἔμφορο-

patriarcha, electionem conficerent, sic ut nemo seu amicitiae, seu odii, seu intentionis alicuius remotioris pro paranda sibi sua fortuna, seu affinitatis ulliusve alius cuiuscunque tandem privatae rationis in hoc negotio meminerit, eamque in censum admiserit, sed ut habens uniusquisque servansque puram conscientiam, et quae unice ad Dominum Deum respiciat, electionem conficiat. Quoniam igitur, ut vestra quoque maiestas videt, negotium hoc magnum momenti est, et de salute totius terrarum orbis agitur, decet vestram maiestatem nonnihil remittere moramque temporis concedere, donec exsequiae Zenonis divinae sortis debito modo peractae fuerint; ne ex praecipitata tumultuaria electione argumentum poenitentiae subnascatur. Acclamabant omnes: Pulchrum Pascha | seu dies festivus et lactus hic est | orbi terrarum. Bonum ordinem et prosperitatem Urbi | o Deus largire! | Multos annos Augustae. Amove furem illum praefectum Urbi. Multi sint anni Imperatricis! Domine, vitam ipsi! o Romana, omnia recta et pulchra erunt, te regnante, si peregrinum nihil auget numerum Romani generis. Imperium tuum est. Ariadne Augusta. tu vincas. Resp.: Gratias agimus Deo, quod omnia, quas vobis et conferunt et arrident, etiam nobis, vel ante vestras supplicationes, in mentem veniant, et firmiter decernantur perficienda. Nam et antequam huc ascenderemus, bene gnari, vestrae maiestati opus esse viro prudente, qui, ut vobis bene sit, provideret, praevectimus et praecurrimus vestras preces, et decrevimus, quod

νος καὶ τῆς ἑμετέρας εὐζωτίας προνοούντος, θράσυντες καὶ προλαβόντες τὰς ἑμετέρας αἰτήσεις, τὸν ἐνδοξότατον Ἰουλιανόν εἰς τὴν ὑπαρχὸν ἀρχὴν, τοῦ δεσπότητος Θεοῦ ἐπικεύσαντος, προβαλλόμεθα." ὑπὸ πάντων ἐκράγη· „ταύτη καλὴ ἀρχή. πολλὰ τὰ εἶη τῆς ἀνυγούσιας, πολλὰ τὰ εἶη τῶν ἀρχόντων." ἀπόκρισις· „τῆς οὖν ἑμετέρας ἐστὶν καθοσιώσιμος, ὡς περ ἀεὶ ἐφυλάξαιτε, οὕτω καὶ νῦν φυλάξαι τὴν εὐταξίαν. τῆς γὰρ ἑμετέρας εὐζωτίας καὶ πάντων τῶν συμφερόντων ὑμῶν πρῶτον μὲν ὁ δεσπότης Θεός, ἔπειτα δὲ καὶ ἡμεῖς ἰκανῶς προνοήσαμεν, καὶ εὐθέως βουλευόμενοι μετὰ τῶν ἐνδόξων ἀρχόντων καὶ τῆς ἱερᾶς συγκλήτου, συντρεχούσης καὶ τῆς τῶν γενναιοτάτων ἐξερκίτων συναιρέσεως, προβαλοῦμεθα ἄνδρα εἰς τὴν βασιλείαν καὶ ὀρθόδοξον καὶ ἀγνόν. ἀπέστω δὲ φθῆνος τῆς καλλίστης ταύτης συμβουλίας καὶ πολιτείας." 15 ταύτης οὖν τῆς προσφωνήσεως παρ' αὐτῆς γενομένης, κατήλθεν ἡ ἀνγούστα καὶ οἱ ἀρχοντες ὀψικεύοντες αὐτήν. καὶ ἡ μὲν ἀνγούστα εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἀνγουσταῖον· οἱ δὲ ἀρχοντες, τεθέντων σκαμνίων πρὸ τοῦ δέλτακος, ἐκάθισαν, καὶ ἤρξαντο Ms. 165. a βουλευέσθαι περὶ τοῦ ὑφειλιτοτος γενέσθαι, καὶ πολλὴ φιλοσοφικεῖα μεταξύ ἀνδρῶν ἐκινήθη. ὁ δὲ πραιπόσιτος Οὐρβίχιος εὐψύστερον ἐδήλωσεν αὐτοῖς, ὅτι „καλοῖς ποιεῖτε τῇ ἀνγούστη παρέχοντες τὴν ἀνθεντείαν, ἵνα αὐτὴ ἐπιλέξηται, ὡς ἂν Ed. L. 245

nunc facimus, in nomine Dei eiusque benigno sub favore illustrissimum Iulianum ad praefecturam Urbis promovere. Acclamabant omnes: Illic | Iulianus | est egregius magistratus. Multi sint anni Augustae, multi sint anni magistratum. Resp.: Vestrae maiestatis igitur nunc est, modestiam, tranquillitatem et bonum ordinem, ut semper alias servastis, ita nunc etiam servare. Commodi enim vestri, et ut bonis omnibus afflueritis, primus quidem Deus, deinde vero etiam nos curam sufficientem habuimus; statimque deliberaturi cum illustribus proceribus et sacro senatu, concurrente quoque fortissimorum exercituum suffragio, eligemus Imperatorem orthodoxum et a vitis purum. Absit autem invidia, neque inturbet perversitate pulcherrimae huius deliberationis et imperii nostri instituta. Post hanc Augustae allocutionem sinitam descendebat ipsa, et proceres eam sequebantur; ipsaque in augustaeum ingressa, considerabant proceres in scamnis ante delphacem positis, et ordiebantur de liberationem de candidato imperii. Verum diu rixabantur inter se, neque in consensum venire aut decernere quidquam poterant. Urbicius ergo praepositus opportunum hoc suppeditabat consilium: Bene facietis, aiebat, Augustae permittentes auctoritatem optandi, quem ipsa voluerit. Rogabat igitur senatus episcopum [seu patriarcham], ut ingressus ad Augustam, arbitrium electionis atque denominationis

βουληθείη. ἤτησεν οὖν ἡ σύγκλητος τὸν ἐπίσκοπον εἰσελθεῖν καὶ παρακαλέσαι αὐτήν, ἵνα αὐτῇ, ὃν βούλεται, ἐπιλέξῃται· αὕτη οὖν ἐπελέξατο Ἀναστάσιον τὸν σιλέντιάριον, καὶ μαθόντες οἱ ἄρχοντες πάντες ἠράσθησαν, καὶ παραχρῆμα ἐπέμφθησαν εἰς τὸν οἶκον Ἀναστασίου παρὰ τοῦ μαγίστρου⁵ κόμητες προσηκτόρων καὶ δομειστίκων. καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς τὸ παλάτιον, καὶ ἐν τῷ κοιτιστωρίῳ ἐφυλάττετο, καὶ οὕτως ἐγένετο ἡ κηδεία Ζήνωνος τοῦ τῆς θείας λήξεως. ἐν αὐτῇ οὖν τῇ ἡμέρᾳ οἱ βεστοσακράνοι καὶ οἱ ζωγράφοι καὶ οἱ μωβρητᾶριοι τὰ συνήθη ἔπραξαν, καθὰ εἴρηται, καὶ ὧσθε ἐδόθη¹⁰ τὰ μανδάτα σιλέντιον καὶ κομέντον, καὶ τῇ ἐξῆς προῆλθον πάντες ἀπὸ λευκῶν χλανιδίων, καὶ ἀδέχθησαν ἐν τῷ κοιτιστωρίῳ, καὶ ἐκεῖ προσηγορεύθησαν, οὐ μὴν ἐν τῷ ἄρματι. προῆλθεν δὲ καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος κατὰ τὸ συνήθες εἰσελθὼν διὰ τῆς βαλνιαιρίας, καὶ μετὰ τὸ δεχθῆναι πάντας κατὰ τὸ¹⁵ ἔθος, ἀνῆλθεν Ἀναστάσιος ἐν τῷ πορτίκῳ τῷ πρὸ τοῦ μεγάλου τρικλίνου, καὶ ἔστη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πορτίκου, καὶ εἰσῆλθον πάντες οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ συγκλητικοὶ πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀπήτησαν αὐτὸν ὄρκον δοῦναι πᾶσιν, ὡς οὐδεὶς, πρὸς ὃν

C ἔσχεν πρᾶγμα, φυλάττει λύπην, καὶ ὅτι μετὰ ὀρθοῦ συνει-²⁰ δότος τῇ πολιτείᾳ χρήσεται. καὶ ὑποτελεσθέντος τοῦ ὄρκου τούτου, ἀνῆλθεν εἰς τὸ ἵππικόν, καὶ εἰσελθὼν ἐν τῷ τρικλί-

9. ΣΧΟΛ. ἱεροσμφίσται. 11. ΣΧΟΛ. σιωπῇ καὶ συνλέουσιν.

ipsi offerret. Augusta, eo facto, eligebat Anastasium silentiarium. Quod intelligentes proceres omnes approbabant; protinusque mittebantur in aedes Anastasii a magistro comites protectorum et domesticorum: hi eum ad palatium deducebant, et in consistorio tantisper deponebant, donec solenne ritu inauguraretur. Interea fiebant exsequiae Zenonis divinae sortis. Eo itaque die faciebant vestosacrani et pictores atque monetarii consueta, de quibus sibi diximus, officia [circa decorandum principis funus] vesperaeque edebantur mandata pro castino silentio et conventu. Altero autem die procedebant omnes in candidis tunicis, et excipiebantur et alloquio cohonestabantur a novo Imper. in consistorio, non autem in armate. Procedebat quoque [seu veniebat in senatum] archiepiscopus, ingrediens, ut mos est, per balneariam. Omnibus congregatis et exceptis pro more consueto, ascendebat Anastasius in porticum magno triclinio praetensam, mediaque in illa consistebat. Ingredientes illuc proceres omnes et senatorius ordo sacramentum ab eo postulabant, quo promitteret, se erga neminem, quicum hactenus similitatem aluerit, conservaturum aut exerciturum malevolentiam; item se recta cum conscientia imperium administraturum esse. Dicto illo iureiurando, ascendebat Anastasius in hippicum seu circum, et in-

τῆ, ἔνθα καὶ ἱππικὸν ἔθος ἐστὶν προσκυνεῖν τοὺς συγκλητικούς, ἐφόρεσεν στιχάριον διβητήριον ἀνρόκλαβον καὶ ζωνάριον καὶ τουβίον καὶ καμπύγιον βυσιλικά, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ κάθισμα γυμνός· τὰ δὲ στρατεύματα κάτω ἵσταντο ἐν τῇ ἑστιάματι, καὶ τὰς ἄστυς καὶ τὰ σίγνα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εἶχον κεκλιμένα. ὁ δὲ δῆμος ἵστατο ἐν τοῖς βύθροις καὶ εὐχόμενοι ἐσηκώθη οὖν ἐπάνω τοῦ σκουταρίου ἰστάμενος, καὶ ἀνελεθὼν Ms. 165. b τῶν λαγκιαρίων καμπιδούκτων τὸ ἴδιον μανιάνιον ἐπέθηκεν ἰ) εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ εὐθέως τὰ σίγνα ὑψώθη, καὶ 10 εὐφημήθη παρὰ τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν δημοτῶν. καὶ μετὰ τοῦτο κατῆλθεν ἐκ τοῦ σκουταρίου, καὶ εἰσῆλθεν πάλιν ἐν τῇ τρικλίνῳ, ἔνθα ἐφόρεσεν τὰ βυσιλικά καὶ ἐκεῖ ὁ ἐπίσκοπος ἐποίησεν εὐχὴν, καὶ τὸ „Κύριε, ἐλέησον” ἐλέχθη, καὶ περιέθηκεν αὐτῇ τὴν χλαμύδα τὴν βυσιλικήν, καὶ τὸν στέ- 15 φανον τὸν διάλιθον, καὶ ὑποστρέψας αὐθις ἀνῆλθεν ἐν τῇ καθίσματι, καὶ ἠσπάσατο τὸν δῆμον, καὶ ἔκραζαν πάντες Ed. L. 246 „ΑΥCUSTE, σεβαστέ.”; καὶ προσεφώνησε τοῖς στρατιώταις καὶ τῇ δῆμῳ. ἐπεδόθη γὰρ αὐτῇ λιβελλάριον, καὶ αὐτὸς ἐπίδεδωκεν τῇ λιβελλῆσι, καὶ ἐκεῖνος ἐστῶς ἐν τῇ τριβουνναλίῳ 20 προσεφώνησεν αὐτοῖς, καὶ ὑπέσχετο δίδόναι αὐγουστιάτικα ἀνά νομισμάτων ε' καὶ λίτραν ἀργύρου. ἔχει δὲ καὶ ἡ προσφώνησις οὕτως. αὐτοκράτωρ Καῖσαρ αὐγουστος· „δῆλόν ἐστιν

1. κατ' ἱππικὸν cod.

gressus in illud triclinium, in quo sonatores, quando certamen equestre peragitur, Imperatorem adorare solent, induebat sticharium dibetsium auroclavium et zonarium et tubia seu braccas vel tibialia et campagia imperialia, et ingrediebatur in cathisma nudus [capite corona nondum decorato]. Interea stabant milites infra in stamate; hastae signaque inclinata humi iacebant. Populus in bathris vel gradibus stans, bona verba acclamabat. Dein sublevabatur Anastasius in scuto stans, et ascendens eodem campiductor lauceariorum imponebat eius capiti torquem suum sibi abstractum. Quo facto protinus erigebantur iacentia signa, et fausta vota tam milites, quam populares acclamabant. Descendebat tum e scuto, et ingrediebatur rursus in triclinium, ubi basilica seu insignia imperii induebat, ab episcopo preces fiebant, Kyrie eleison recitabatur, idem patriarcha ipsi chlamydem imperialem et coronam gemmatam circumponebat. In hoc ornato repetebat Anastasius rursus cathisma, et salutabat populum. Exclamabant tum omnes: *Auguste*, ipse vero alloquebatur milites et populum ore libellensis. Nempe libellus, in quo perscripta erat alloquii formula, ipsi ab aliquo tradebatur, quem ipse vicissim libellensi tradebat, hic deumque et tribunali recitabat, promittens danda ipsis augustiatica seu munera a novis augustis populo et mi-

τὸ ἀνθρώπινον κράτος τῆς ἀνωτάτω δόξης τῆ νεύματι ἀπαρ-
 τίζειν." παρὰ πάντων ἐβοήθη· „ἄφθονα τῇ οἰκουμένῃ· ὡς
 Β εἴησας, οὕτως βασιλευσον· ἀγνούς ἄρχοντας τῇ οἰκουμένῃ"
 καὶ ἄλλα τοιαῦτα. αὐτοκράτωρ Καῖσαρ αὐγουστος· „ἐπειδὴ
 τοῖνυν ἐμὲ, εἰ καὶ ἄκοντα καὶ ἀναβαλλόμενον, ἡ γαλινωτάτης
 αὐγουστα Ἀριάδνη τῇ διακρίσει τῶν ὑπερφυστάτων πρω-
 τευόντων καὶ τῆς ἐνδοξοτάτης συγκλήτου ἡ ἐκλογὴ καὶ τῶν
 δυνατῶν στρατοπέδων, τοῦ τε καθοσιωμένου λαοῦ ἡ συναίνε-
 σις πρὸς τὸ ἀναδέξασθαι τῆς βασιλείας τῶν Ῥωμαίων τὴν
 φροντίδα, προηγουμένως τῆς ἐπιεικείας τῆς θείας τριάδος,¹⁰
 προεχώρησεν." ὑπὸ πάντων ἐκράγη· „Κύριε, ἐλέησον· νιὲ
 Θεοῦ, σὺ αὐτὸν ἐλέησον. Ἀναστάσις αὐγουστε, τοῦμβηκας·
 Σεῦσεβῆ βασιλεῦ ὁ Θεὸς φυλάξει· ὁ Θεὸς σε ἔδωκεν, ὁ Θε-
 ὸς σε φυλάξει" καὶ ἄλλα τοιαῦτα. αὐτοκράτωρ Καῖσαρ αὐ-
 γουστος· „δπόσον μοι βάρος ὑπὲρ τῆς κοινῆς πάντων σωτη-¹⁵
 ρίας ἐπετέθη, οὐκ ἄγνοῶ." παρὰ πάντων ἐβοήθη· „ἄξις
 Ms. 166. α τῆς βασιλείας, ἄξις τῆς τριάδος, ἄξις τῆς πόλεως. τοὺς δη-
 λάτορας εἴσω βάλε" καὶ ἄλλα τοιαῦτα. αὐτοκράτωρ Καῖσαρ
 αὐγουστος· „ἀλλὰ τὸν Θεὸν τὸν παντοκράτορα δυσωπῶ, ὅ-
 πως, οἶόν με ἐν ταύτῃ τῇ κοινῇ ἐκλογῇ γενέσθαι ἡλίπισται,²⁰
 τοιοῦτον τῇ τῶν πραγμάτων ἐργασίᾳ κατανοήσητε." παρὰ
 πάντων ἐκράγη „εἰς ὃν πιστεύεις, αὐτός σε σώσει. ὡς εἴησας,

litibus dari solita; et quidem viritum nummos aureos quinque et li-
 tras singulares argenti. Habet autem alloquium sic. Imperator Cae-
 sar Augustus: *Notum est humanam potestatem a nutu supremas
 gloriae dependere. Exclamabant omnes: Abunde bonorum orbi ter-
 rarum [nunc contingit, te ad imperium evecto]. Ut hactenus vizisti,
 ita porro impera. Puros magistratus orbi terrarum [flagitamus],
 et alia talia. Imperator Caesar Augustus: Quum itaque me, quam-
 vis invitum et cessitantem, Serenissima Augusta Ariadne iudi-
 cio suo, illustrissimorum procerum et gloriosissimi senatus electio,
 potentiumque exercituum ut et sacrosancti populi consensus, eo ad-
 egerit, ut, sequens ductum clementiae divinae trinitatis, curam
 imperii Romanorum in me susciperem. Ad haec exclamabant omnes:
 Kyrie eleison. Fili Dei, miserere eius. Anastasis Auguste, tu vin-
 cas. Pium Imperatorem Deus conservet. Deus te dedit. Deus te
 conservet, et alia talia. Imperator Caesar Augustus: Intelligo, quan-
 tum onus mihi cum cura communis omnium salutis impositum fue-
 rit. Acclamabant omnes: Digne imperio, digne trinitatis favore
 atque calculo, digne urbe. Arce delatores, et similia plura. Im-
 perator Caesar Augustus: Verum supplicor omnipotenti Deo, velis
 efficere, ut qualem me fore sperastis eligentes unanimi consensu,
 talem esse ipso ex operum meorum documento deprehendatis. Ac-*

οὕτω βασιλευσον. εὐσεβῶς ἔζησας, εὐσεβῶς βασιλευσον. Ἄρι-D
 άδνη, σὺ νικᾷς· πολλὰ τὰ ἔτη τῆς ἀγούστης. τὸ ἐξέρκιστόν σου
 ἔγειρον, τὰς στρατείας σου ἔγειρον, τοὺς δούλους σου ἐλέησον, ὡς
 Μαρκιανός, οὕτως βασιλευσον" καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλὰ. αὐ-
 5τοκράτωρ Καῖσαρ ἀγούστος· „ὑπὲρ τῆς ἐρητῆς τῆς εὐτυχοῦς
 ἡμῶν βασιλείας ἀνὰ εἰ νομισμάτων καὶ λίτραν ἀργύρου ὑ-
 μῖν καταβούκολον δώσω." πικρὰ πάντων ἐβοήθη· „Χριστι-
 ανὸν βασιλέα ὁ Θεὸς διαφυλάξει. αὐταὶ κοιναὶ εὐχαι·
 αὐταὶ αἱ εὐχαι τῆς οἰκουμένης· τὸν εὐσεβῆ, Κύριε, φύλα-
 10ξον· ἅγια Κύριε, ἔγειρον τὸν κόσμον σου. νικᾷ ἡ τύχη τῶν Ed.L. 247
 Ῥωμαίων Ἀναστάσις ἀγούσσι, σὺ νικᾷς· Ἀριάδνη ἀγού-
 στα, σὺ νικᾷς· ὁ Θεὸς ὑμᾶς δέδωκεν, ὁ Θεὸς ὑμᾶς φυλά-
 ξει." αὐτοκράτωρ ἀγούστος· „ὁ Θεὸς μεθ' ὑμῶν." καὶ
 μετὰ τὸ προσφωνηθῆναι αὐτοῖς κατήλθεν δηριγενόμενος, καὶ
 15ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ εἰσῆλθεν διὰ τοῦ νόρθου, καὶ
 τὸν στέφανον πρότερον ἀποθέμενος ἐν τῷ μοντατωρίῳ, καὶ
 λαβὼν αὐτὸν ὁ πραιπόσιτος ἐπέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀπέθετο αὐ-
 τὸν ἐν τῇ θυσιαστηρίῳ, καὶ προσήνεγκεν ὁ βασιλεὺς τὰ δῶ-
 20ρα, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ μοντατώριον ἐφόρεσεν τὸν στέφανον, B
 καὶ ὑπέστρεψεν, καὶ εἰσελθὼν ἐποίησεν τὴν προαγωγὴν τοῦ
 ὑπάρχου, καὶ ἔδωκεν μίσσας, καὶ ἔθρεψεν τοὺς ἄρχοντας.

clamabant omnes: *Ille, cui confidis, te salvabit; ut vixisti, ita im-
 pera; pie vixisti, pie impera. Ariadne, tu vincas; multi sint anni
 Augustae. Erige tu [Anastasia] exercitum. Misereve servorum tuo-
 rum; ut Marcianus, ita tu quoque impera, et alia talia multa.*
 Imperator Caesar Augustus: *Pro festo die, felicitis nostri imperii na-
 tale, dabo vobis in buccam [seu viritim] quinos nummos et singu-
 las litras argenti.* Acclamabant omnes: *Christianum Imperatorem
 conservet Deus. Haec sunt communia omnium vota. Haec sunt vo-
 ta orbis terrarum. Pium Dominum, Domine, conserva. Sancte Do-
 mine, releva mundum tuum. Vincat fortuna Romanorum. Aria-
 dte Augusta, tu vincas. Deus vos dedit, Deus vos conservet.* Im-
 perator Caesar Augustus: *Deus vobiscum.* Finito hoc alloquio, de-
 scendebat et procedebat in conductu ad ecclesiam, ingressusque per
 narthecem deponerat coronam in mutatorio, praeposito eam arripie-
 nte; deinde rursus ab hoc sibi redditam deponerat in thysiastrerio
 seu sacrificatorio, offerebat dona, redibat ad mutatorium, induebat
 ibi coronam, revertebatur in palatium, faciebat ibi promotionem
 praefecti Urbi [paulo ante ab Ariadne deuoinati], dabat missas, et
 tandem convivio, quos volebat, proceres adhibebat.

ΚΕΦ. 57'.

Ἀναγόρευσις βασιλέως Ἰουστίνου τοῦ τῆς Θείας λήξεως.

Ἐν τῇ ἀναγορεύσει Ἰουστίνου τοῦ τῆς εὐσεβοῦς Θείας λήξεως ἀταξία τις ἐγένετο, οἷα μηδὲ ἀγνούσης οὐσης μηδὲ βασιλέως τοῦ χειροτονοῦντος, ἀλλὰ ἀπρονοήτων σχεδὸν ὄντων τῶν πραγμάτων. ἀποθανόντος γὰρ Ἀναστασίου τοῦ τῆς Θείας λήξεως ἐν τῇ νυκτί, ἐδηλώθη παρὰ τῶν σιλεντιαρίων τῷ μαγίστρῳ καὶ τῇ κόμητι τῶν ἐξκουβιτόρων ἀπαντῆσαι εἰς Μ. 166, b τὸ παλάτιον. παρεγένετο οὖν Κέλερ μάγιστρος, καὶ Ἰουστίνος ὁ τῆς Θείας λήξεως, κόμης ὢν ἐξκουβιτόρων τηλικαῦτα. 10 καὶ παραχρῆμα ὁ μάγιστρος ἐδήλωσεν εἰς τὰς σχολὰς, ἵνα καὶ οἱ κανδιδάτοι καὶ οἱ ἄλλοι σχολάριοι ἀπαντῆσωσι. ἐδήλωσεν δὲ καὶ ὁ τῆς Θείας λήξεως Ἰουστίνος τοῖς στρατιώταις καὶ τριβούνοις καὶ βικαρίοις ἀπαντῆσαι καὶ τοὺς πρώτους τῶν ἐξκουβιτόρων, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ὅτι „ὁ δεσπότης 15 ἡμῶν, ὡς ἄνθρωπος, ἀτελεύτησεν δεῖ οὖν ἡμᾶς πάντας κοινῇ βουλευσασθαι, καὶ τὸν τῷ Θεῷ ἄρεσκοντα καὶ τῇ πολιτείᾳ συμφέροντα ἐπιλέξασθαι.” τὸν αὐτὸν τρόπον διελέχθη καὶ ὁ μάγιστρος τοῖς κανδιδάτοις καὶ τοῖς πρώτοις τῶν σχολαρίων. ὄρθρον οὖν προῆλθον οἱ ἄρχοντες, τινὲς μὲν μύνα φο- 20 ροῦντες, τινὲς δὲ καὶ διάφορα. συνήχθη δὲ καὶ ὁ δῆμος ἐν

7. Sic conl. R., τῷ σιλεντιαρίῳ cod. et ed.

CAP. 93.

Inauguratio Imp. Iustini [primi] divinae sortis.

In electione Iustini plac et divinae sortis contingebat aliquid turbarum, utpote quum neque Augusta adesset, neque Imperator aliquem sibi seu collegam seu successorem denominasset; sed in universum rebus provisum nihil esset. Res ita contigit. Anastasio per noctem vivis exento, significabatur ea de re a silentiario ad magistrum et comitem excubitorum, quo in palatium convenirent. Adveniebant protinus Celer quidem, tum magister, Iustinus autem, divinae sortis princeps, tum comes excubitorum; et magister quidem in scholas edebat mandata, quibus candidatos ceterosque scholarios arcessebat, Iustinus autem militibus [gregariis] et tribunis vicariis et excubitorum primiceriis conventum imperabat, et ad congregatos ita perorabat: *Dominus noster, ut homo, et quatenus homo fuit, seu corpore tenuis, mortuus est. Oportet igitur nos omnes communia consilia eo conferre, ut principem, qui Deo simul acceptus amicusque, et imperio commodus utilisque sit, eligamus.* Eodem modo magister quoque ad candidatos et scholariorum primicerios disserbat. Mane facto, coibant proceres, partim myina [seu

τῆ ἰπποδρομίᾳ, καὶ εὐφήμουν τὴν σύγκλητον κράζοντες·
 „πολλὰ τὰ ἔτη τῆς συγκλήτου. σύγκλητε Ῥωμαίων, σὺ νι-
 κῆς. τὸν ἐκ Θεοῦ βασιλέα τῷ ἔξερκίτῳ. τὸν ἐκ Θεοῦ βασι-
 λέα τῆ οἰκονομέῃ” καὶ πολλὰ τοιαῦτα. καὶ τεθέντων σα-Ed. L. 248
 5 μνίων ἐν τῷ πορτικῷ τῷ πρὸ τοῦ μεγάλου τρικλίνου, ἐκάθι-
 σαν πάντες οἱ ἀρχοντες καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος, καὶ ἤρξαντο
 πρὸς ἀλλήλους φιλονεικεῖν περὶ τῆς προβολῆς τοῦ βασιλέως·
 ἄλλος γὰρ ἄλλη ἐσπούδαζεν· ὡς δὲ χρόνος διστρίβετο, λέγει
 αὐτοῖς Κέλερ ὁ μάγιστρος, ὅτι „ἐν ὅσῳ ἔξεστιν ἡμῖν, βουλευ-
 10 σόμεθα καὶ πράξομεν. ἐὰν γὰρ ταχέως ὀνομάσωμεν τὸν ὀ-
 φείλοντα γενέσθαι, πάντες ἡμῖν ἀκολουθήσωσιν καὶ ἡσυχά-
 ζουσιν. ἐπεὶ μετ’ ὀλίγον οὐ γινόμεθα κύριοι τῆς βουλῆς,
 ἀλλ’ ἡμεῖς ἑτέροις ἔχομεν ἀκολουθεῖν.” ὡς δὲ καὶ μετὰ ταῦ-
 τα ἡ φιλονεικία ἐπέμενε, οἱ ἔξκουβίτορες ἄνω ἐν τῷ ἰππικῷ B
 15 ἀναγορεύουσιν βασιλέα Ἰωάννην τινὰ τριβοῦνον, οἰκειούμενον
 τῷ τῆς θείας λήξεως Ἰουστίνῳ, ὃς μετὰ ταῦτα ἐπίσκοπος Ἡ-
 ρακλείας ἐγένετο, καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σκουτάριον. ἀ-
 πηρέσθησαν δὲ οἱ Βένετοι, καὶ ἐλίθασαν, καὶ τινες καὶ ἐτο-
 ξεύθησαν ὑπὸ τῶν ἔξκουβιτόρων. πάλιν δὲ σχολάριοι ὁρμή- M. 167. a
 20 σάντες κατέσχον πατρικίον, ὄντα στρατηλάτην, καὶ ἀνήγαγον
 εἰς τὸν μέσον ἀκκοβίτον, καὶ ἔστησαν, ὀφείλοντες αὐτὸν

17. ἀπηρέστησαν αὐτ ἀπηρέστηθησαν conl. R.

vestes cum intextis murium parvis figuris, aut colorem murium ci-
 neritium imitantes], partim diaphora [seu lumine colorum vario
 fulgentes] induti. Congregabatur quoque populus in circo, et ce-
 lebrabant senatus laudibus, clamantes: *Multi sint anni senatus.
 Senatus Romanorum, tu vincas. A Deo datum Imperatorem exerci-
 tui [flagitamus]. A Deo datum Imperatorem orbi terrarum, et plura
 talia. Positis interim scamis in porticu magno triclinio praetensa,
 considabant proceres omnes et archiepiscopus, et incipiebant inter
 sese de creando futuroque Imperatore acriter contendere, alio alii
 studente. Tempore autem inutiliter labente, adhortabatur Celer ma-
 gister suos ita: *Agite, aiebat, amici, discernamus tandem aliquan-
 do et perficiamus decreta, donec licet. Si absque mora nos e sen-
 tentia nostra nuncupaverimus futurum Imperatorem, sequentur om-
 nes partes nostras, et tranquillos se continebunt. Quod si vero
 tantillum adhuc cessemus, non erit amplius penes nos deliberandi
 et discernendi arbitrium, sed coacti erimus aliis obsecundare.* Quum
 vero nihilominus iurgium et contentio pertinerent, nuncupabant ex-
 cubitores supra in circo Imperatorem aliquem Ioannem tribunum,
 illum, qui tum temporis familiaris Divo Iustino erat, et deinceps
 ad episcopatum Heraclaeae pervenit. Hunc attollebant in scutum.
 Verum Veneti, eam electionem non approbantes, dissipabant sparsis
 saxis illam factionem; ipsorum autem vicisim aliquot peribant sa-*

στέψαι· ἀπερρέσθησαν δὲ οἱ ἔξκουβίτορες, καὶ ἐπελθόντες κατέσπασαν αὐτὸν, καὶ ἔμελλον μὲν καὶ ἀναιρεῖν, εὐρεθεὶς δὲ ὁ εὐσεβέστατος δεσπότης Ἰουστινιανὸς, τηλικαῦτα κενδιδάτος ὢν, ἐρῆύσατο αὐτὸν, καὶ παρεσκεύασεν αὐτὸν πεμφθῆναι εἰς τὸ ἔξκουβίτον καὶ φυλαχθῆναι. ἠνάγκασον δὲ πάντες οἱ ἔξκουβίτορες αὐτὸν Ἰουστινιανὸν τὸν εὐσεβῆ γενέσθαι βασιλέα. ὁ δὲ παρετήσατο· καθ' ἕκαστον δὲ τῶν ὀνομαζομένων ἔκρουον εἰς τὰς θύρας τὰς ἐλεφαντίνους, ζητοῦντες παρὰ τῶν κουβικουλαρίων τὸ σχῆμα τοῦ βασιλέως· οἱ δὲ ἀκούοντες τὰ ὀνόματα τῶν προβαλλομένων οὐκ ἐπέδο-
 10
 15
 20
 25
 30
 35
 40
 45
 50
 55
 60
 65
 70
 75
 80
 85
 90
 95
 100
 105
 110
 115
 120
 125
 130
 135
 140
 145
 150
 155
 160
 165
 170
 175
 180
 185
 190
 195
 200
 205
 210
 215
 220
 225
 230
 235
 240
 245
 250
 255
 260
 265
 270
 275
 280
 285
 290
 295
 300
 305
 310
 315
 320
 325
 330
 335
 340
 345
 350
 355
 360
 365
 370
 375
 380
 385
 390
 395
 400
 405
 410
 415
 420
 425
 430
 435
 440
 445
 450
 455
 460
 465
 470
 475
 480
 485
 490
 495
 500
 505
 510
 515
 520
 525
 530
 535
 540
 545
 550
 555
 560
 565
 570
 575
 580
 585
 590
 595
 600
 605
 610
 615
 620
 625
 630
 635
 640
 645
 650
 655
 660
 665
 670
 675
 680
 685
 690
 695
 700
 705
 710
 715
 720
 725
 730
 735
 740
 745
 750
 755
 760
 765
 770
 775
 780
 785
 790
 795
 800
 805
 810
 815
 820
 825
 830
 835
 840
 845
 850
 855
 860
 865
 870
 875
 880
 885
 890
 895
 900
 905
 910
 915
 920
 925
 930
 935
 940
 945
 950
 955
 960
 965
 970
 975
 980
 985
 990
 995

gittis excubitorum confixi. Ex altera parte ruentes scholarii, raptabant aliquem, quem ipsi tenebant, patricium, stratelatae munere fungentem, medianque super accubitum [seu mensam magni tricliniij] collocatum in eo crant ut coronarent. At excubitores irati celeriter advolabant, hominemque [de accubitu] deductum iam trucidare parabant. Sed forte tum praesens piissimus Dominus noster Iustinianus, [Petri Magistri verba sunt] tunc candidatus, liberabat eum a nece efficiebatque, ut ad excubitum [seu stationem et dietam excubitorum] in custodiam mitteretur. Ad haec afferbant excubitores ad unum omnes Iustiniano ipsi vim, quam poterant, onnem, ut pateretur Imperator nuncupari. At ille vero deprecabatur. Itaque aliis atque aliis in censum venientibus Imperii candidatis, pulsabant partes, quoties aliquem Imperatorem nuncuparent, portam eburneam, flagitantes scilicet a cubiculariis schema seu ornatum imperialem. Illi vero negabant, edita eorum audientes nomina, pro quibus partes identidem sacram vestem flagitabant; donec tandem aliquando senatus omnis Divum Iustinum eligeret, cumque quodammodo ad acceptandum schema adigeret. Quamvis autem et huic negotium facescerent atque obstreperent scholarii quidam tanta cum importunitate et impudentia, ut etiam unus eorum aliquis acutis compliciti pugni condylis in os eius ingestis labium ipsi sinderet: obtinebat tamen omnium tam senatorem, quam militum et popularium factionum sententia; ascendeat Iustinus conductus in hippicum, ubi ei se acquiescere publica voce testabantur Veneti aequae atque Prasini; et cubiculariis mittebant protinus schema seu ornatum imperialem. Intra-

που Ἰωάννου καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχόντων τῶν εἰωθῶτων εἰσερ- Ed. L. 249
 χεσθαι εἰς τὸ κάθισμα, καὶ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες κάτω ἴσταν-
 το, καὶ ἐν τῇ σκουταρίῳ ἐφόρεσεν τὸν μανιάκιν ἐπιτεθέντα
 αὐτῇ παρὰ Γωδίλα τοῦ καμπιδούκτορος τῶν λαγκιαρίων, καὶ
 5 ὀρθῶθῃ παραχορῆμα τὰ σίγνα κείμενα ἐπ' ἐδάφους κάτω, ἐπὶ
 τῶν τοιοῦτων ἀναγορεύσεων εἰθισμένον. οὐκ εἰσῆλθεν δὲ εἰς
 τὸν τρίκλινον, καὶ ἤλλαξεν, ἀλλὰ ἐποίησαν χελώνην οἱ στρα-
 τιῶται, καὶ ἐκεῖ ἐνεδύσατο, καὶ τὸν στέφανον ἐπέθηκεν αὐτῇ
 ὁ ἐπίσκοπος, καὶ ἐκράτησε λαγκίδιον καὶ σκουτάριον, καὶ ἀνῆλ-
 10 θεν, καὶ ἐκράζαν πάντες. „Ἰουστίνε αὐγουστε, σὺ νικῆς.“
 καὶ προσεφώνησεν τῇ δῆμῳ, ἐπιδοθέντος αὐτῇ τοῦ λιβελλα-
 ρίου, ἐνθα καὶ ὑπέσχετο αὐτοῖς κατασκουτάριον πέντε νομί- Ms. 167. b
 σματα καὶ λίτραν ἀργύρου. τὸ δὲ λιβελλάριον ἀνεγνώσθη πα-
 ρὰ λιβελλησίων, ἐπειδὴ οὔτε κυαιίστωρ εὐρέθη καὶ ὁ μύρι-
 15 στρος Κέλερ διὰ τὴν γενομένην ταραχὴν διὰ τοὺς πόδας αὐ-
 τοῦ οὐκ ἠδυνήθη εὐρεθῆναι, ἀλλὰ πρὸς τὴν ὥραν ἀπελείφθη.
 ἔχει δὲ ἡ προσφώνησις οὕτως. αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Ἰουστι-
 νος νικητῆς αἰεὶ σεβαστός. „τῇ τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ
 20 κρίσει, τῇ τε ὑμετέρῃ κοινῇ ἐκλογῇ πρὸς τὴν βασιλείαν γω-
 ρορήσαντες, τὴν οὐράνιον πρόνοιαν ἐπικυλούμεθα.“ παρὰ πάν-
 των ἐβοήθη. „ἄφθονα τῇ οἰκουμένῃ. ὡς ἔζησας, οὕτω βα-

4. ΣΧΟΛ. τῶν λογαρίων.

bat itaque Iustinus in cathisma, secum habens archiepiscopum Iohan-
 nem reliquosque proceres, quibus ingredi cathisma fas et mos est;
 reliqui autem proceres infra restitabant; dein recipiebat stans in scu-
 to torquem a Godila, campiductore lanceariorum sibi impositum.
 Quo facto protinus crigebantur signa, quae haecenus humi iacuerant,
 quemadmodum in talibus inaugurationibus fieri solet. Non autem
 intrabat (quod alii facere consueverunt), in triclinium mutandi vesti-
 tus gratia; sed milites testudinem circa ipsum scutis suis facientes
 cingebant eum, et sub hoc tegmine induebat Iustinus schema; dein
 imponebat ipsi episcopus [vel patriarcha] coronam; ipsi manu acci-
 piebat lanceam et scutum, et ascendeat [in cathisma hoc habitu],
 et tum clamabant omnes: *Iustine Auguste, tu vincas*. Tradebatur
 ipsi porro libellus, in quo perscripta erat eius ad milites et popu-
 lum allocutio, et qua illorum singulis scutis [id est viris scutatis]
 quinos aureos nummos et singulas litras argenti promittebat. Hanc
 allocutionem e scripto recitabant libellenses, quandoquidem neque
 quacstor aderat, neque Celer magister ob articulare morbum, qui
 pedibus eius interea supervenerat, adesse poterat, sed pro illo qui-
 dem temporis articulo desiderabatur. Habet autem allocutio sic.
 Imperator Caesar Iustinus victor semper Augustus: *Omnipotentis
 Dei decreto delectuque et vestra communi electione atque suffragio*

σλευσον ἄφθονα τῇ πολιτείᾳ· βασιλεῦ οὐράνια, σῶσον τὸν
 C ἐπίγειον. Ἰουστίνε αὐγουστε, σὺ νικᾷς τοῦ γένου Κωνσταν-
 τίνου πολλὰ τὰ ἔτη. ἡμεῖς δοῦλοι τοῦ βασιλέως.” αὐτοκρά-
 τωρ Καῖσαρ αὐγουστος· „ὡς ἂν διὰ τὴν οἰκείην φιλανθρω-
 πίαν ἐνισχύσει ἡμᾶς, ἅπαντα τὰ ὑμῖν τε καὶ τῇ δημοσίῳ ε-5
 ποφελῇ ὄντα τελέσαι.” παρὰ πάντων ἐκράγη· „νιὲ Θεοῦ,
 σὺ αὐτὸν ἐλέησον· σὺ αὐτὸν ἐπελέξω· σὺ αὐτὸν ἐλέησον·
 Ἰουστίνε αὐγουστε, σὺ νικᾷς” καὶ πολλὰ τοιαῦτα. ὁ αὐτοκρά-
 τωρ Καῖσαρ αὐγουστος· „ἡμετέρα καὶ γὰρ φροντίς ἐστὶν ἐν
 πάσῃ εὐδωᾶσει ὑμᾶς θείᾳ προνοίᾳ καθιστᾶν, καὶ μετὰ πάσης 10
 D εὐφροσύνης καὶ περιδύλψεως καὶ ἀμεριμνίας ἕνα ἕκαστον ὑ-
 μῶν διαφυλάττειν.” παρὰ πάντων ἐβοήθη· „ἄξιε τῆς βα-
 σιλείας, ἄξιε τῆς τριάδος, ἄξιε τῆς πόλεως· πολλὰ τὰ ἔτη
 τοῦ βασιλέως. ἀγνοῦς ἄρχοντας τῇ οἰκουμένῃ” καὶ πολλὰ
 τοιαῦτα. ὁ αὐτοκράτωρ· „ὑπὲρ τῆς ἑορτῆς τῆς ἡμετέρας 15
 εὐτυχοῦς βασιλείας ἀνὰ εἶ νομισμάτων καὶ λίτραν ἀργύρου
 ὑμῖν καταχάσμα δωρηῆσθαι.” παρὰ πάντων ἐκράγη· „Χρι-
 στιανὸν βασιλεῦ ὁ Θεὸς φυλάξει· αὐταὶ κοιναὶ εὐχαὶ τῆς
 Ed.L. 250 οἰκουμένης” καὶ πολλὰ τοιαῦτα. ὁ αὐτοκράτωρ· „ὁ Θεὸς
 μεθ’ ὑμῶν.” καὶ τὰ λοιπὰ ἀκολούθως γέγονεν κατὰ τὸ σ^α-20
 μα Ἀναστασίου τοῦ τῆς θείας λήξεως.

*capessentes imperium, invocamus coelestem providentiam. Accla-
 mabant omnes: Abunde bonorum orbi terrarum. Ut vixisti, ita
 impera. Abunde bonorum civili moderamini. Rex coelestis, serva
 terrestrem. Iustine Auguste, tu vincas. Iunioris Constantini multi
 sint anni. Nos sumus servi Imperatoris. Imperator Caesar Augu-
 stus: Ut gratia sua nobis vires indulgeat ad ea omnia, quae vo-
 bis et communi rei conducent, perficiendum. Exclamabant omnes:
 Fili Dei, miserere eius, Tu sum elegisti, ergo miserere eius. Iu-
 stine Auguste, tu vincas, et plura talia. Imperator Caesar Augu-
 stus: Etenim curas nobis cordique erit, auxiliane divina provi-
 dentia, ut vos in omni prosperitate colloceamus, et ut unumquem-
 que vestrum omni benevolentia et sollicito tenetorque amoris affectu
 foventes in tranquillitate curarumque otio semper conservemus. Ac-
 clamabant omnes: Digne regno, digne trinitate, digne Urbe.
 Multi sint Imperatoris anni. Puros moderatores orbi terrarum [fla-
 gitamus, aut praesta], et talia plura. Imperator: Pro festo natale
 felicitis nostri imperii die donabimus vobis in buccam [seu in singu-
 las buccas] quinos nummos et singulas litras argenti. Acclamabant
 omnes: Christianum Imperatorem Deus conservet. Haec sunt com-
 munita vota orbis terrarum, et multa id genus alia. Imperator:
 Deus vobiscum. Cetera deinceps fiebant eodem ritu, qui supra in
 Anastasii inauguratione expositus fuit.*

ΚΕΦ. 5δ'.

Ἀναγόμενοι Λέοντος τοῦ μικροῦ.

Ἀναγκαῖον ἐνομίσαμεν εἰπεῖν, ὅπως καὶ βασιλεὺς ἐπὶ
 βυσιλέως γίνεται. ἐπὶ τοῦ τῆς θείας τοίνυν λήξεως Λέοντος Ms. 168. a
 5 Λέων ὁ μικρὸς καῖσαρ ὃν ἐγένετο βυσιλεύς. συνέβη γὰρ
 νοσῆσαι Λέοντα τὸν τῆς θείας λήξεως, τὸν αὐτοῦ θεῖον, τὴν
 ἐπιθάνατον νόσον, καὶ παρεκλήθη ὥστε ποιῆσαι τὸν καῖσαρα Β
 βασιλέα. τῇ οὖν πρὸ δεκαπέντε Καλανδῶν Δεκεμβρίων ἐν
 10 ἡλθον ἐν τῷ ἵππικῷ ὁ δῆμος καὶ οἱ πρεσβευταί· (πολλοὶ γὰρ
 ἔτυχον ὄντες ἐνταῦθα, καὶ ἐκ διαφορῶν ἐθνῶν) καὶ οἱ στρα-
 τιῶται πάντες μετὰ τῶν σίγων ἐν τῷ στάματι, καὶ ἔκραζον,
 ὃ μὲν δῆμος Ἑλληνιστί, προτρέποντες τὸν βασιλέα ἀνελεῖν,
 οἱ δὲ στρατιῶται Ῥωμαϊστί· καὶ ἀνῆλθεν ὁ βασιλεὺς, δη-
 15 ριγευόμενος ἐπὶ τῆς συγκλήτου. ὁ δὲ καῖσαρ ἔσω ἦν ἐν τῷ
 τρικλίῳ, ἐνθα τοὺς συγκλητικὸς δέχεται, καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος C
 τῆς πόλεως Ἀκάκιος σὺν αὐτῷ, καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς ἐμπρὸς
 τῆς σέλλης, καὶ οὕτως ἤρξατο προσφωνεῖν τοῖς στρατιώταις
 καὶ τῷ δήμῳ, καὶ ἔκραζον πάντες· „παρακαλοῦμεν, ἵνα κα-
 20 θεσθῆς” καὶ ἠσπύσατο τὸν δῆμον, καὶ ἐκάθισεν, καὶ ἔκραξεν
 ὁ δῆμος τὸ „ἀγούστε” καὶ πάλιν πολλαὶ φωναὶ ἐγίνοντο πα-

CAP. 94.

Inauguratio Leonis Iunioris.

Iam videmus, quomodo Imperator ab Imperatore erectur. Nam et hoc necessarium dicta putamus. Leo magnus ergo (hic exemplo sit) morbo decumbens eo, qui ultimus ipsi contigit, nepotem e filia suum Leonem iuniorem, tum Caesarem, hortatu procerum in Imperatorem provehebat. Quod sic peractum. Die XV. Cal. Decembres, Cos. Leone Iuniore, Magistro Eusebio, conveniebant in circo populus et legati, qui tum haud pauci variarum gentium aderant; et milites omnes omniumque ordinum cum signis in stamate, et clamabant, populus quidem Graece, rogantes Imperatorem, velit ad se in circum ascendere, milites autem Latine. Ascendebat igitur Imperator deductus a senatu. Caesar autem intus manebat in illo triclinio, in quo Imperator senatores excipere solet, unaque ipsi aderat Acacius, archiepiscopus Urbis. Imperator, ut in hippicum venerat, consistebat coram sella seu throno, et sic stans incipiebat ad milites et populum perorare; sed exclamabant omnes: *Auguste, rogamus velis considere*. Gratas propterea populo agebat benigna salutatione, et desidebat, et populus clamabat: *Auguste*, vocibusque frequentibus ipsi tendebat persuadere, ut Imperatorem coronaret. Multis vi-

ρακαλούντων αὐτῇ στέψαι τὸν βασιλέα, καὶ διαλαλαῖαι πολλὰ καὶ περὶ τούτου, ὑποσχομένου αὐτοῦ τοῦτο ποιεῖν. εἶτα ἔκραζον ὥστε τὸν μάλισταρον πέμψαι καὶ πατρικίους καὶ ἀγαγεῖν τὸν καίσαρα. καὶ ἐπέτρεψεν τῇ μαγίστρῳ καὶ τισιν D πατρικίοις ἀπελθεῖν καὶ ἀγαγεῖν αὐτόν. καὶ ἐξεληθόντες ἤγαγον τὸν καίσαρα, καὶ ἔστησαν εἰς τὰ ἀριστερὰ τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν ἐπίσκοπον σὺν αὐτῇ, καὶ ἔστη εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ βασιλέως ὁ ἐπίσκοπος, καὶ εὐχὴν ἐποίησεν, καὶ ὑπήχησαν πάντες τὸ „ἀμήν.” καὶ ὁ πραιπόσιτος ἐπέδωκεν τῇ βασιλεῖ στέφανον, καὶ ἐπιτέθηκεν εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ καίσαρος 10 „εὐτυχῶς, εὐτυχῶς, εὐτυχῶς,” καὶ ἀνεχώρησεν ὁ ἐπίσκοπος, καὶ ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς Λέων. καὶ ὁ μικρὸς Λέων ἠσπάσατο τὸν δῆμον, καὶ ἔκραζαν πάντες „αὐγουστε.” καὶ τότε ἦλθεν ὁ ἔπαρχος τῆς πόλεως ἐξ ἀριστερῶν καὶ ἡ σύγκλητος, Ms. 168, b καὶ προσήγαγον αὐτῷ μοδιόλον (ἦτοι στέφανον) χρυσοῦν κα-15 Ed. L. 25, τὰ τὸ ἔθος, καὶ διελάλησεν ὁ βασιλεὺς ἀποδεχόμενος τοὺς στρατιώτας, καὶ ὑπέσχετο ἐκάστη διδόναι κατὰ τὸ ἔθος πρὸς πέντε νομίσματα καὶ λίτραν ἀργύρου ὑπὲρ αὐγουστικῶν.

ΚΕΦ. 56.

Ἀναγόμενοι τοῦ εὐσεβεστάτου ἡμῶν δεσπότης Ἰουστινιανός. 20

Ὁ τῆς Θεῆς λήξεως Ἰουστίνος τὸν εὐσεβεστάτον ἡμῶν

8. ὑπήχησαν conl. R., ὑπήκουσαν cod. • 11. Anic εὐτυχῶς lacunam esse statuit R.

cissim intercedentibus, sacris sermonibus promittebat tandem Imperator, id se facturum. Clamabant igitur, velit missis magistro aliisque aliquot patriciis Caesarem accessere. Quo imperato, magister et delecti patricii abibant, et adducebant Caesarem, cumque ad sinistram Imperatoris collocabant. Sed episcopus, quem una cum Caesare adducebant, consistebat ad Imperatoris dextram, et faciebat preces et pia vota: quibus finitis, omnes: Amen succinebant. Quo facto praepositus Imperatori coronam porrigebat, quam hic stans Caesaris in caput imponebat, acclamans ter: Feliciter. Abibat tum episcopus, et consistebat Imperator Leo magnus; minor autem Leo salutabat gestu populum; ad quod omnes exclamabant: Auguste. Tunc veniebant praefectus Urbis et senatus a sinistra parte, et offerebant ipsi modiolum seu coronam auream, ut mos est, et alloquebatur Imperator milites, licentius ipsis et abeundi veniam dans, simul promittens virilim pro more consueto quinos nummos et litras argenti singulas nomine augustiacorum.

CAP. 95.

Inauguratio piissimi Domini nostri Iustiniani.

Pari modo Divus Iustinus, et ipse quoque gravi morbo decum-

δεσπότην Ἰουστινιανὸν ἐποίησεν ἐν τῷ μεγάλῳ τρικλίνῳ. καὶ αὐτὸς γὰρ ἐν νόσῳ μεγάλη κατέκειτο, καὶ παρεκαλεῖτο ἀπὸ τῆς συγκλήτου εἰς τὸ ποιῆσαι αὐτὸν βασιλέα. τῇ οὖν τετάρτῃ Β τοῦ Ἀπριλίου μηνὸς ἰνδ. ε', μαγίστρου ὄντος Τατιανοῦ, ἔκέλευσεν σιλέντιον καὶ κοιμέντον καὶ τὰς σχολὰς καὶ τὰ στρατεύματα πάντα παραγενέσθαι ἐν τῷ δέλφακι. καὶ παρεγένετο ὁ ἐπίσκοπος, καὶ εὐχὴν ἐποίησεν, καὶ ἔστεψεν αὐτὸν, καὶ πάντα κατὰ τὸ ὅμοιον σχῆμα ἐγένετο, οὐ μέντοι ἐν τῷ ἱππικῷ ἄνω, ἀλλὰ ἐν τῷ δέλφακι.

10

ΚΕΦ. 53'.

Ἀναγράφουσιν Νικηφόρου βασιλέως τοῦ γενομένου δομestίτου τῶν C σχολῶν τῆς Ἀνατολῆς, τοῦ φιλοχρίστου καὶ ἀνδριωτάτου.

Τελευτήσαντος Ῥωμανοῦ βασιλέως τοῦ νέου, υἱοῦ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου καὶ πορφυρογεννήτου βασιλέως Ῥω- 15μαίων τοῦ Μακεδόνα, εἰς μῆνα Μάρτιον ἰε', ἰνδ. ε', ἔτους 5904, τῇ τεσσαρακοστῇ τῶν νηστειῶν, κατέλειπεν τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν Βασιλείῳ καὶ Κωνσταντίνῳ, τοὺς νηπίους υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὴν ἰδίαν γαμετὴν καὶ ἀγνούσαν Θεοφανῶ βασιλεύειν τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς. κατέλειπεν δὲ καὶ τὸν παρορακοιμώμενον Ἰωσήφ οἰκονομοῦντα τὰ τοῦ κοινοῦ πράγματα.

bens, hortatu senatorum Imperatorem faciebat in magno triclinio piissimum nostrum Dominum Iustinianum; quod quomodo peractum sit breviter dicitur. Quarto Aprilis die, indictione quinta, magistro Tatiano, imperabat Dominus silentium et conentum seu conventum, et ut scholae palatinae ordinesque militares omnes in delphacem coirent. Aderat episcopus et preces faciebat, et coronabat ipsum [Iustinus], et fiebant omnia eodem modo, quo paulo ante diximus, ea sola cum differentia; quod ibi res in circo sursum, hic in delphace peracta fuit.

CAP. 96.

Inauguratio Nicephori Phocae, Christum amantis et fortissimi Imperatoris, antea domestici scholarum Orientis.

Imperator Romanus Iunior, filius Constantini Magni et Porphyrogeneti, Imperatoris Romanorum Macedonis vel e Macedonibus oriundi, vita defunctus mensis Martii die 15, ind. 6, anno mundi 6471, quadragesima magni ieiunii, relinquebat regni sui heredes parvulorum par filiorum, Basilium et Constantinum, suamque uxorem et Augustam, Theophanonem, tutricem imperii Romani, appposito rerum publicarum administratore paracoemomeno Iosepho.

Δεκράτησεν δὲ ἡ τῶν ῥηθέντων προσώπων ἐξουσία ἀπὸ πεντε-
 καιδεκάτην μηνὸς Μαρτίου ἰνδ. ε' μέχρι Αὐγούστου πεντε-
 καιδεκάτης, ἰνδ. τῆς αὐτῆς. Ἰουλίου δὲ μηνὸς δευτέρῃ, ἰνδ.
 ὁμοίως, ἀνηγορεύθη ἐν τοῖς τῆς ἀνατολῆς μέρεσιν ὁ εὐσεβῆς
 καὶ φιλόχριστος βασιλεὺς ἡμῶν Νικηφόρος παρὰ τοῦ ἰδίου⁵
 στρατοπέδου βασιλεὺς Ῥωμαίων. ἐν Καισαρίᾳ γὰρ τῇ νῦν
 τῆς Καππαδοκῶν ἐπαρχίας ἐν τῷ κύμπῳ, μαγίστρου αὐτοῦ
 ὄντος καὶ δομεστίκου τῶν σχολῶν, συναχθέντες πάντες οἱ
 Ed. L. 252 στρατηγοὶ καὶ τὰ τάγματα, ἀνηγόρευσαν αὐτὸν βασιλέα. τοῦ
 Ms. 169. α δὲ μὴ βουλομένου, ἀλλὰ πρὸς τὸν πόλεμον τῶν Ἰσμηλιτῶν¹⁰
 ἐπισπεύδοντος καὶ τὸν λαὸν εἰς τοῦτο προτρεπομένου, αὐτοὶ
 μᾶλλον σπεύσαντες βίβη καὶ μὴ βουλόμενον ἐκ τῆς τέντης ὑ-
 ψώσαντες ἀνηγόρευσαν αὐτὸν βασιλέα. οὐ μὴν δὲ ἐφόρεσεν
 στέμμα ἢ ἄλλην τινὰ βασιλείον ἐσθῆτα, εἰ μὴ μόνον τὰ ὑ-
 ποδήματα ἐναλλάξας χρούσεια, ἧτοι κόκκινα. ἀκουστὸν δὲ γε-¹⁵
 γονὸς τοῦτο ἐν τῇ πόλει, ἐταράχθη ὁ παρικοιμώμενος Ἰω-
 σήφ, καὶ ἀνταίρων ἐφιλονείκει, καὶ παρεσκευάζετο ἀντιπα-
 Βρατεύασθαι τῷ ἄνακτι. ὁ δὲ γε βασιλεὺς Νικηφόρος γράμ-
 μασιν ἡμέροις χρώμενος πρὸς αὐτὸν, ἐξέπεμπεν, τὴν αὐτὴν
 δόξαν αὐτῷ ἔχειν ὑπισχνούμενος καὶ τιμὰς πλείους. καὶ τη²⁰
 σύγκλητον τῷ ὁμοίῳ τρόπῳ ἐδηλοποιεῖ. ὁ δὲ πολλάκις τοῖς

Horum potestas valuit a dicta die decima quinta Martii indictionis
 sextae usque ad diem decimam quintam Augusti eiusdem indictionis.
 Secunda vero Iulii die indictionis eiusdem nuncupabatur in
 partibus Orientis Imperator Romanorum ab exercitu suo pius et
 Christi amans Dominus noster Nicephorus. Apud Caesarcam nempe,
 quae nunc Cappadocum praefecturae accensetur, congregati in [ur-
 bis] campo duces ordinesque militares omnes nuncupabant ipsum
 Imperatorem, tum temporis magistri et domestici scholarum dignitate
 conspicuum. Repudiabat quidem oblatos honores, ut cui bellum
 cum Imaclitis curae magis et cordi esset; in quod ipse pronus in-
 cumbens suos etiam acriter instigabat. Illi autem eo magis insta-
 bant, raptumque vi et invitum e tentorio, levatum scuto, Impera-
 torem proclamabant. Neque tamen tum quidem aut coronam aut
 alium imperiale ornatum assumebat, contentus coccineorum calce-
 orum usu. Eius rei fama ut in Urbem pervenit, vehementer Iose-
 phum accubitorem terruit et ad magnos edendos tumultus impulit.
 Opponebat enim se Domino [Nicephoro] ex contentione et ambitio-
 ne, eique profligando et arcendo se comparabat. Neque proficiebat
 Nicephorus Imp., blandas litteras ad ipsum exarans et mittens, qui-
 bus pollicebatur, velle ipsi dignitatem suam conservare sariam et
 tectam et pluribus quoque honoribus ipsum cumulare. (Senatum in
 eandem sententiam perscribebat, de nova sua fortuna significans.)
 Iosephus autem quamvis saepius iisdem insinuationibus admonitus,

τοιούτοις ἐνσημανθεῖς, οὐκ ἠνέσχετο, καὶ δὴ εὐρών τινας τῶν ἀπὸ τῆς συγκλήτου συναγωνιζομένους αὐτῷ, ἀπαιτεῖν ἐφιλονεῖκει πρὸς τὸν αὐγοιστον. τῆν τε πόλιν κατασφαλισάμενος καὶ τὰς πόρτας ἀνακτίσας καὶ πρὸς τὸ πολίτευμα σκληρῶς ὀφρομένους, ἀναθέματι καθυπέβαλε τὸν ἄνακτα. οὐ τοῦτο δὲ μόνον, ἀλλὰ γε καὶ μυστικῶς (ἤτοι κρυφίως) τοὺς συγγενεῖς τοῦ ἄνακτος Νικηφόρον, τὸν τε πατέρα καὶ τὸν ἀδελφόν, ἀπομαμαῖσαι ἐβούλετο. ὅπερ γνόντες φρονάδες ὄχοντο, ὁ μὲν πατὴρ Βάρδας καὶ μάγιστρος ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, ὁ δὲ ἴσως μάγιστρος Λέων καὶ ἀδελφὸς τοῦ ἄνακτος εἰς τὸ ἐξεδίτον, τοῦ στρατοῦ ἤδη φθάσοντος ἐν τῇ Χρυσοπόλει. τὸ δὲ πλῆθος τοῦ λαοῦ ζήλῳ θεῖῳ τρωθὲν προσεῦρῆσει τῇ ἐκκλησίᾳ φυλάττει τὸν μάγιστρον ἀλώβητον τῆς τῶν ἐναντίων ἐπιβουλῆς. πολλάκις γὰρ ἐπεχείρησαν ὅ,τε πατρικίος Μαρτιανὸς ὁ Ἀπαμβας καὶ ὁ Τορ-
 15 νίκης Νικόλαος καὶ ὁ ἀπὸ στρατηγῶν Πασχάλιος ἐξέωσαι αὐτὸν τῆς ἐκκλησίας τῇ βίᾳ. ὁ δὲ λαὸς μετὰ ὀδισμῶν καὶ ὕβρισαν
 20 τούτους κακοὺς κακῶς ἐξέβαλον. κυριακῆς δὲ οὔσης 9 τοῦ Αὐγουστοῦ μηνὸς τῇ ἑωθινῇ ὥρᾳ, λεγομένου τοῦ θεῖου εὐαγγελίου τῆς ἁγίας ἀναστάσεως εἰσόδῳ ὁ παρακοιμώμενος Ἰωσήφ ἐν τῇ
 25 ἐκκλησίᾳ, καὶ ἀνελθὼν ἐν τῷ πατριαρχείῳ, προσειπὼν τινα τῷ πατριάρχει καὶ τῷ κλήρῳ, κτελθὼν αὐθις προσηπέλιψε

non tamen auscultabat; sed repertis aliquot viris senatoriis, parti suae faventibus operamque strenuam navantibus, adversarium Nicephori palam se declarabat studebatque conatus eius evertere. Urbem communicabat et claudebat, portas complures structuris opplebatur, saevum et impotentem se. erga magistratum urbanum gerebat, et Dominum Nicephorum anathemati subiiciebat. Neque sufficiebat hoc ipsi, sed et clam studebat Domini necessarios, patrem et fratrem, exoculari [seu excoecare vel tollere]. Quo illi comperto aufugiebant; et pater quidem Domini, idemque magister, Bardas, in magnam ecclesiam, frater autem Domini, et is quoque magister, Leo, in expeditum seu castra; quippe copiae, ex Oriente ad Urbem accedentes, iam ad Chrysopolin pervenerant. Verum populi multitudo, divini acta et stimulata zelo, torrentis instar affluebat ad ecclesiam, magistrum a noxa et insidiis adversariorum indemnem conservare studens; et quoties patricius Marianus, Apambas cognominatus, et Nicolaus Tornicius et exstrategus Paschalius eum vi e templo extrahere niterentur, (tentabant autem saepius,) magno impetu ingesta extrudebat eos, onustosque conviciis atque contumeliis et malos pro merito male mulcatos depellebat. Die vero dominica, nona mensis Augusti, hora matutina, quum praelegeretur divinum sanctae resurrectionis evangelium, penetrabat se accubitor Ioseph in ecclesiam, ascendebat in patriarcheum seu palatium patriarchae,

Ms. 169. h πολλὰ τῆ ὄχλῳ καὶ τὸν διὰ λιμοῦ θάνατον, καὶ ἱππεύσας καὶ
 Ed.L. 253 διεληθὼν διὰ τοῦ μιλίου τοῖς ἄρτοποιοῖς παρήγγειλεν, ἄρτους
 μῆτε ποιεῖν, μῆτε εἰς ἀγορὰν προτίθεσθαι. ἀνελθὼν δὲ ἐν τῆ
 παλατίῳ καὶ τοὺς παῖδας Ῥωμανοῦ τοῦ βασιλέως μεθ' ἑαυτοῦ
 λαβῶν, διὰ τῶν ἄνω διαβατικῶν κατῆλθεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὧρ^α₅
 ἀρίστου, μὴ ὄντος τοῦ λαοῦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ παρακαλέσας
 τὸν μάγιστρον ἤρεν τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἀπέστειλεν ἐν τῆ οἴ-
 κῳ αὐτοῦ. τοῦ δὲ λαοῦ τὸ δειλινὸν ἐλθόντος ἐν τῇ ἐκκλη-
 σίᾳ καὶ τὸν μάγιστρον μὴ εὐρόντων, ταρχιθέντες, μᾶλλον δὲ
 μανέντες, ἄτιμοις φωναῖς πρὸς τὸν πατριάρχην καὶ τὸ ἱερα-10
 τεῖον ἐχρῶντο, ὡς ὅτι παρ' αὐτῶν προεδόθη, καὶ λιθάσαι ἐ-
 Βπεχείρουν τοὺς τοῦ κλήρου. ὁ δὲ πατριάρχης ἐδηλοποίησεν
 τὸν μάγιστρον, ἐλθεῖν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ εἰρηνεῦσαι τὸν λα-
 ον. ὁ δὲ ἐδηλοποίησεν τοῦτο τὸν παρακοιμώμενον· ὁ δὲ
 οὐκ ἐπέτρεψεν τοῦτο. γνοὺς δὲ τοῦτο ὁ λαός, ζήλῳ, ὡς εἰ-15
 πωμεν, θεῖῳ φερόμενοι, οἱ μὲν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ πανευφή-
 μου μαγίστρον ἀπίεσαν φυλάξαι τοῦτον ἀνεπιβούλευτον· οἱ
 δὲ πλείους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐναπομεινάντες, πάντα τὰ ἐν τῇ
 ἐκκλησίᾳ ἐκ ξύλων σκευὴ ὅπλα χρησόμενοι, ἐξῆλθον τῆς ἐκ-
 κλησίας, καὶ τοῖς ἀνταίρουσιν προσβύλλοντες, πυριεταγμέ-20
 νοις οὖσιν ἐν ὕλοις Μακεδόσιν καὶ αἰχμαλώτοις τῶν Ἀγύ-

colloquebatur ibi cum ipso et clericis, descendebat rursus, multa-
 que dira interminabatur populo [apud ecclesiam stanti, si pergeret
 Bardam tueri,] et inter alia apponebat interceptionem exitialeque
 famem. Extra templi ambitum incenso equo, abibat, miliumque
 seu milliarium traiciens, ubi forum erat pistorium, interdicebat
 pistoribus omni panificio et expositione vendendi panis. Dein re-
 gressus in palatium, assumptisque secum filijs Romani Imper., de-
 scendebat per superiora diabatica seu porticus in ecclesiam circa
 meridiem, tempore, quo pranditur, adeoque nemo intus erat; hor-
 tationibusque et promissis plectum extrahebat ex ecclesia magi-
 strum, atque in suam [magistri] domum remittebat. Populus ita-
 que vespere ad ecclesiam rediens et magistrum non inveniens, ex-
 sternati aut potius perciti furore, probrosis verbis lacescebant pa-
 triarcham et ordinem omnem sacerdotalem, ut qui supplicem suum
 prodiderint, et iam instituebant clericorum aliquos saxis impetere.
 Patriarcha igitur significabat magistro, veniendum ipsi esse in eccle-
 siam populumque sua praesentia placandum. Magister eius rei no-
 titiam accubitori dabat veniam rogans. Ille vero non sinebat eum
 abire. Quo cognito, populus divino, ut modo dicebamus, zelo ab-
 latus, pars ad aedes laudatissimi magistri abibant, a noxia et insi-
 diis eum tuituri; plurimi autem, correptis, quotquot in ecclesia re-
 periebant, lignamentis et in armorum usum conversis, invadebant
 adversam partem, quae armata in acie adstabat, Macedones capti-

ρων καὶ τοὺς ῥηθείσιν προσώποις, *Μαριανῶ καὶ λοιποῖς, τρέψαντες φυγάδας ἐποίησαν, καὶ τὴν νίκην ἀράμενοι πολ-*
λοὺς τοῦ κοινοῦ λαοῦ καὶ στρατοῦ ἀπέκτειναν. κατέστρεψαν
δὲ τοὺς οἴκους τῶν παραταττομένων τῇ ἄνακτι μέχρις ἑδύ-
5 φους, τὰ αὐτῶν πάντα διαρπύσαντες καὶ τὰς πόρτας ἀνοί-
ξαντες, τῷ φουσατῷ ἐνωθέντες, τῷ βυσιλεῖ κατεμήνυσαν
σπεῦσαι ἐν τῇ πόλει. τῇ αὐτῇ δὲ νυκτὶ, δεκάτῃ τοῦ Ἀύ-
γουστοῦ μηνός, φοβηθεὶς ὁ παρακοιμώμενος Ἰωσήφ τὸν
λαὸν, ὡς πρὸς αὐτὸν ἀπερχόμενον εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ,
10 φυγῶν τὴν βίαν, εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰσῆλθεν. καὶ ὁ λαὸς D
τὰ αὐτοῦ πάντα ἀρπύσαντες, τὸν οἶκον αὐτοῦ κατηδύφι-
σαν, πολλοὺς τε ἄλλοις τῶν τῆς συγχλήτου ἀναιτίους αἰ-
χμαλωτεύσαντες, ἀρπύσαντες τὰ αὐτῶν πάντα καὶ τοὺς
οἴκους αὐτῶν κατασκάψαντες. τρισὶν γὰρ ἡμέραις τοῦ-
15 το ἐποιοῦν ὁ λαὸς μανέντες. οἱ οὖν εὐνοῦστατοι τῶν ἀρ-
χόντων τὸν μάλιστα καὶ πατέρα τοῦ ἄνακτος Νικηφόρου
ἐν τῇ παλατίῳ ἀνήγαγον, καὶ μένειν ἐκεῖς ἐποίησαν μέχρι
τῆς ἐλευσεως τοῦ βυσιλείως· τῇ δὲ δευτέρῃ ἡμέρᾳ τῆς τοῦ
πράγματος τελετῆς εἰσῆλθεν καὶ ὁ μάλιστα Λέων ἐκ τοῦ
20 φουσοῦ ἐν τῇ πόλει. τῇ δὲ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ Αὐγού-Ed. L. 254
στοῦ μηνός ἐδηλοποίησεν ὁ βυσιλεὺς τὸν παρακοιμώμενον Βα-
σίλειον καὶ τὸν πριμύσιον Ἰωάννην, ὥστε ἐξελεῖν μεθ' ὧν

vosque Agarenos et eorum duces, paulo ante dictos, Marianum et reliquos, iisque victis et fugatis, multos tam de plebe, quam militum quoque, trucidabant; domos eorum, qui Domino adversabantur, ex ipsis fundamentis revellebant; suppellectilem eorum et opes omnes discerpebant atque differebant, effractisque Urbis portis, irruebant in fossatum et significabant Imperatori, opus esse celeri in Urbem adventu. Proxime secuta nocte, quae decimum Augusti diem precedebat, timore plenus paracoccomenus Iosephus, ut vidit populum in se quoque aedesque suas irruiere, declinans vim et iniuriam, recipiebat se in ecclesiam. Populus interea post directas eius facultates omnes domum solo acquabat; multos ordinis senatorii innocentes in vincula rapiebat, differebat eorum facultates omnes, aedesque deiiciebat. Per triduum continuabat in his rabiosa plebs. Optime igitur erga rem publicam animati proceres magistrum eundemque patrem Domini Nicephori ducebant in palatium, ibique manere iuebant usque ad Imperatoris filii adventum. Altero autem die a finitis et sopitis hisce tumultibus [id est die decimo quarto Augusti], intrabat magister Leo e fossato in Urbem. Die decimo quinto tandem Augusti mensis imperabat per litteras Imperator accubitori Basilio et praeposito Ioauni, ut cum illis proceribus, quos ipse nominatim in litteris designabat, in palatium Hieriae egredierentur, ibique sibi occurrerent. Id quod iussi etiam fecerunt. Die nempe decimo sexto

αὐτοῖς ἔγραψεν ἀρχόντων ἐν τοῖς Ἱερείας παλατίοις καὶ δ-
παντῆσαι αὐτῷ· ὅπερ καὶ ἐποίησαν. καὶ τῇ ἐπαύριον, ἐξ-
καιδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ Ἀυγούστου μηνός, ἰνδ. ε', ἡμέρᾳ κυ-
ριακῇ πρωτὲ ἐμβύς εἰς τὸ βασιλικὸν δρομόνιον προσέβαλεν ἐν
τῇ χρυσῇ πόρτῃ. κάκει προσυπῆντησεν αὐτῷ πᾶσα ἡ πό-5
λις, μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, μετὰ λαμπάδων καὶ θυμιαμάτων.
κατελθὼν δὲ ἀπὸ τοῦ δρόμονος καὶ ἰπνεύσας διῆλθεν διὰ
τοῦ ἔξω παρατειχίου, καὶ διὰ τῆς πλακωτῆς στραφείς εἰσῆλ-
Bθεν εἰς τὴν μονὴν τῶν Ἀβραμιτῶν τὴν λεγομένην ἀχειρο-
ποίητον τῆς Θεοτόκου, καὶ ὄραν τρίτην βαλὼν σκαραμάγγιον¹⁰
καστώριον καὶ καθβαλικεύσας, ἦλθεν εἰς τὴν μεγάλην χρυ-
σῆν πόρταν, καὶ στάς ἔφιππος ἐν τῇ αὐτῇ πόρτῃ, ἔνδον τῶν
δύο μερῶν τοῦ δήμου ἰσταμένων, εὐφημίσθη οὕτως· „καλῶς
ἦλθες, Νικηφόρε, αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων· καλῶς ἦλθες, Νι-
κηφόρε, ἀναξ μέγιστε Ῥωμαίων· καλῶς ἦλθες, Νικηφόρε, ὁ¹⁵
τροπωσάμενος φάλαγγας πολεμίων· καλῶς ἦλθες, Νικηφόρε,
ὁ πορθήσας πόλεις ἐναντίων· καλῶς ἦλθες, ἀνδριώτατε νι-
κητὰ, ἀεισέβαστε· καλῶς ἦλθες, δε' οὐ ὑπετάγησαν ἔθνη.
διὰ σοῦ Ἰσμαὴλ ἠττηθεὶς κατεπτώθη· διὰ σοῦ τὰ σκῆπτρα
C Ῥωμαίων κρατύνονται· ἔντεινε οὖν καὶ κατευοδοῦ καὶ βα-20
Ms. 170. b σίλευε. ἠλέησεν ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἀναδείξας σέ, Νι-
κηφόρε, βασιλέα αὐτοκράτορα Ῥωμαίων. εὐφραίνου τοίνυν,

Augusti, indictione sexta, die, quae tum erat dominica, inscensu mane facto in imperialem dromonein vel liburnicam, applicabat Imperator ad portam auream; ubi ipsi tota urbs, senesque iuvenesque, cum lampadibus et suffimentis occurrabant. Relicto dromone et equo conscenso, transibat per externum vel suburbanum parateichium seu pomocrium; indeque conversus, per placoten seu viam magnis tabulis saxeis stratam intrabat in monasterium Abramitarum, quod vulgo Acheiropocētos [seu imago manibus non facta] Deiparae appellatur. Hora tertia indutus scaramangium castoreum ibat in equo ad magnam portam auream, ibique subsistens in equo nonnihili, excipiebatur ab ambabus factionibus intra portam stantibus faustis his acclamationibus: *Bene veneris, Nicephore, Imperator Romanorum. Bene veneris, Nicephore, Domine maxime Romanorum. Bene veneris, Nicephore, multarum hostilium cohortium victor et fugator. Bene veneris, Nicephore, eversor urbium inimicarum. Bene veneris, fortissime victor, semper Auguste. Bene veneris, per quem subacti sunt alienigenae. Per te superatus Ismael [id est nomen omne Saracenicum] humi procubuit. Per te sceptrum Romanorum robur et firmamentum accipiunt. Alacriter itaque et strenue prospereque perage res et administra imperium. Misertus fuit Deus populi sui in eo, quod te, Nicephore, Romanorum summa cum potestate Imperatorem constituit. Laetare itaque tu, urbs Romanorum. Suscipe Nicephorum*

πόλις ἢ τῶν Ῥωμαίων. ὑπόδεξαι τὸν θεοστεπτον Νικηφόρον. ἦλθεν γὰρ ὄντως λάμπων τὴν ὑφήλιον πᾶσαν." εἶθ' οὕτως εἰσῆλθε τὴν πόρταν, περιπατῶν ἔριππος τὴν μέσην μέγχι τοῦ φόρου, κακεῖ κατελθὼν ἐκ τοῦ ἵππου εἰσῆλθεν ἐν τῇ 5 ἐκκλησίᾳ τῆς παναγίας Θεοτόκου ἐν τῇ φέρῃ, καὶ λαβὼν φατλίᾳ ἐποίησεν προσκύνησιν, καὶ ἐφόρεσεν τὸ διβητήσιον καὶ καμπάγια καὶ καμπότουβι. καὶ ἀπὸ τοῦ φόρου πεζοπορῶν εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀγίαν Σοφίαν μετὰ λιτῆς καὶ τοῦ τιμίου σταυροῦ, καὶ στάς εἰς τὸ ἀρωλόγιον εὐφημείσθη παρὰ τῶν 10 ἰοδύο μερῶν οὕτως. „Νικηφόρον βσιλέα τὸ πρῶγμα τὸ δημόσιον αἰτεῖ. Νικηφόρον οἱ νόμοι ἐκδέχονται. Νικηφόρον τὸ παλάτιον ἐκδέχεται· αὐταὶ εὐχαὶ τοῦ παλατίου· αὐταὶ ἐνεύξεις τοῦ στρατοπέδου· αὐταὶ εὐχαὶ τῆς συγκλήτου· αὐταὶ εὐχαὶ τοῦ λαοῦ· Νικηφόρον ὁ κόσμος ἀναμένει· Νικηφόρον ὁ στρατὸς ἐκδέχεται· τὸ κοινὸν καλὸν Νικηφόρον ἐκδέχεται· τὸ κοινὸν ἀγαθὸν, Νικηφόρος, βασιλεύσει· εἰσάκουσον, ὁ Θεός, σὲ παρακaloῦμεν· ἐπάκουσον ὁ Θεός, Νικηφόρον ζωῆ. Νικηφόρε αὐγουστε, σὺ εὐσεβής, σὺ σεβαστός· ὁ Θεός σε ἔδωκεν, ὁ Θεός σε φυλάξει· τὸν Χριστὸν σεβόμενος 25 αἰεὶ νικᾷς· πολλοὺς χρόνους Νικηφόρος βασιλεύσει· Χριστιανὸν βασιλεῖον ὁ Θεός περιφρουρήσει." μετὰ ταῦτα

3. ΣΧΟΛ. Χρῆ γίνεται, ὅτι τὴν μέσην μεγάλην πόρταν εἰσῆλθεν.

a Deo coronatum. Advenit enim, ut revera collustrans suo splendore totum soli suppositum terrarum orbem. His recitatis, intrabat in Urbem per portam, decurrebat eques mediam, plateam sic dictam, usque ad forum, ubi delapsus equo ingrediebatur in ecclesiam sanctissimae Deigenitricis in foro, sumtisque cerreis, perficiebat adorationem, inducibat dibetesium, campagia et campotuba seu tibialia campestria. E foro procedebat pedes ad sanctae Sophiae aedes in processione solenne cum sancta cruce, et subsistens in horologio audiebat faustas hasce ambarum factionum acclamationes: Nicephorum Imperatorem res publica flagitat. Nicephorum leges exspectant. Nicephorum palatium exspectat [id est comitatus palatinus]. Haec sunt vota palatii. Haec sunt vota senatus. Haec sunt vota populi. Nicephorum orbis terrarum exspectat. Nicephorum exercitus exspectat. Commune decus Nicephorum exspectat. Nicephorus, commune bonum, imperet. Exaudi, o Deus, te rogamus; exaudi, o Deus. Coniungat vita Nicephoro. Nicephore Auguste, tu es pius, tu es Augustus et venerabilis. Deus te dedit, Deus te custodiet. Christum colens semper vinces. Multos annos Nicephorus imperet. Christianum imperium tueatur Deus. Post haec peracta ingressus per horream pylae seu portam speciosam [S. Sophiae puta] in metatorium, as-

εἰσελθὼν ἔνδον τῆς ὄραιας πύλης εἰς τὸ μητατώριον ἤλλαξεν τὸ τζιτζάκιον, καὶ εἰσῆλθεν ἐν τῇ νάρθηκι καὶ εἰς τὰς βασιλικὰς μεγάλας πύλας λαβὼν φατλία παρὰ τοῦ πραιποσίτου ἐποίησεν προσκύνησιν, καὶ ἀποσκευασθεὶς εἰσόδενσεν μετὰ τοῦ πατριάρχου διὰ μέσου τοῦ ναοῦ καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς τοῦ ἄμβωνος καὶ τῆς σωλαίας ἐλθὼν εἰς τὰ ἅγια θύρια, καὶ κεῖ λαβὼν φατλία παρὰ τοῦ πραιποσίτου, ἐποίησεν προσκύνησιν, καὶ στραφεὶς ἅμα τοῦ πατριάρχου ἀνῆλθεν ὑπὸ τῶν ἔμπροσθεν τοῦ βήματος εἰς τὸν ἄμβωνα, καὶ ποιήσας τὴν εὐχὴν ὁ πατριάρχης ἐπὶ τῆς χλαμύδος καὶ ἐπιδοῦς τοῖς τοῦ κου-10 Β βουκλιεῦ, ἐνέδυσαν αὐτὴν τῇ βασιλεῖ· ὁμοίως***

ΚΕΦ. 57.

Ἐπὶ προαγωγῇ προέδρου τῆς ἀπάσης συγκλήτου.

Ms. 172. a Ἡ τοῦ προέδρου τῆς συγκλήτου ἀξία τότε βραβεῖον ἔχει διφρόδιον χιτῶνα καὶ χρυσόθετον καὶ ζώνην διάλιθον ἀλουρ-15 γῆ, χλαμύδα διάλευκον περιορνευμένην ἐκ διαχρυσοθέτων καὶ ταβλίων δύο χρυσοπάστων καὶ κισσοφυλλίων μικρῶν. παρὰ τοῦ βασιλέως δίδονται ἐν τῇ χρυσοτρικλίνῳ τῇ τιμωμένῳ, ἃ καὶ λαβὼν πίπτει καὶ κατασπάζεται τοὺς βασιλικούς πό- C δας καὶ τὰ γόνατα, καὶ ἀνιστάμενος ἀπέρχεται ἐν τῇ ναῶ 20 τοῦ ἁγίου Θεοδώρου ἐν αὐτῇ τῇ χρυσοτρικλίνῳ, καὶ ἐνδύε-

11. Decet h. l. codici unum folium.

sumtoque ibi tzitzacio, ingrediebatur narthecem; et in magna regia porta sumtis taedis aut cereis a praeposito porrectis, adorationem perficiebat, depositaque infula, introibat in naum [seu navim ecclesiae], comitante patriarcha, pergensque per cum medium dextramque ambonis et soleae partem, ut venit ad sacras fores [cancellorum et bematis] faciebat cum cereis a praeposito traditis adorationem; inde retro conversus ab aditu bematis adscendebat una cum patriarcha in ambonem; ubi quum patriarcha benedictionem super chlamyde seu paludamento imperiali dixisset, tradebat eam cubiculariis; qui porro eam Imperatori inducebant. Similliter * * *

CAP. 97.

De promotione prohedri seu praesidis universi senatus.

Prohedri seu praesidis dignitas hoc habet brabeum seu virtutis praemium et honoris insigne: tunicam roseam aureis taeniis septam, et zonam gemmatam purpuream, et chlamydem albam circa oras taenia aurea et tabliis duobus auro obsitis ornatam et figuris minutis hederæ folia imitantibus respersam. Ab Imperatore hæc dantur in auro triclinio recessu honorato; qui ea nactus humi procidit, et Domini pedes genuaque deosculatur; inde resurgit, et

ται ταῦτα παρὰ τοῦ τῆς καταστάσεως, παρόντος καὶ τοῦ πραιποσίτου, (τῶν καὶ προσαγόντων αὐτὸν πρότερον πρὸς τὸν βασιλέα ἀπὸ σκαρμαγγίου καὶ μάνικος καὶ κατακοιλίου διὰ τοῦ βήλου τῶν ἀργυρῶν πυλῶν, τῆς συγκλήτου ἰσταμέδνης ἐν τῷ αὐτῷ τρικλίῳ μετὰ ἀλλαξιμάτων, ἐστεμμένου ὄντος τοῦ βασιλέως.) καὶ μετὰ τὸ ἐνδυθῆναι ἐξάγεται παρ' αὐτῶν, καὶ πάλιν κατασπάζεται τοὺς πόδας τοῦ δεσπότου καὶ τὰ γόνατα, καὶ εὐχαριστῶν ἴσταται ἐν τῷ μέσῳ. καὶ προσέρχεται καὶ ἡ σύγκλητος, εὐχαριστοῦσα τῷ δεσπότη, καὶ ἀποπέρχεται ἐν τῇ ἰδίᾳ τάξει. καὶ εἰθ' οὕτως ἀναβιβάζεται ὁ τιμηθεὶς διὰ τοῦ πραιποσίτου ἄνωθεν τῶν μαγίστρων καὶ δίδεται τὸ νεῦμα, καὶ ἐξέρχεται σὺν τῇ συγκλήτῳ, καὶ κατασπάζεται ὑπ' αὐτῆς, καὶ ἀπέρχεται ἐν τῇ ἀγίᾳ Σοφίᾳ φορῶν ταῦτα, καὶ ὀψικευόμενος παρὰ τ' ἐ τοῦ τῆς καταστάσεως καὶ τοῦ πριμικηρίου τοῦ κουβουκλείου καὶ τῶν σιλεντιαρίων, διερχόμενος διὰ τῆς γαλκῆς καὶ ἀπολογούμενος παρὰ τῶν δύο μερῶν, ὥσπερ οἱ πατρίκιοι, καὶ δεχόμενος εὐχὴν παρὰ τοῦ πατριάρχου, ἀπέρχεται ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, εὐφημούμενος παρὰ τῶν δῆμων. ἐφίπονται δὲ τούτῳ μάγιστροι καὶ πατρίκιοι ὅσοι βούλονται, καὶ συνεσιτώμενοι ἀναχωροῦσι. καὶ ἐκ τότε ἐν μὲν ταῖς κοιναῖς ἡμέραις προερχόμενος ἐνδύεται Ed.L. 256

3. Sic R. h. l. et mox, κατακυλίου cod. et cd.

ad adiculam S. Theodori, quae in ipso chrysotriclinio est, abit, ibique a praesente cerimoniaro et praeposito dictis modo vestibus honoris induitur. (Illi ipsi, cerimoniarus et praepositus, cum antea ad Imperatorem adduxerant, scaramangio indutum et torque et catacoilio seu ventrali, per velum argenteae portae, senatu in eodem triclinio in mutatoriis stante, Imperatore autem stemma seu infulam gerente.) Ab illis ipsis, iam brabeo suo indutus, e S. Theodoro educitur honoratus, et praesentatur Domino, cuius pedes et genua iterum osculatur, dictaque gratiarum actione, medio in conclavi adstat. Tum accedit senatus et gratias Domino [agit pro imposito sibi capite], illisque peractis, rursus ad suam stationem redit. Tum producitur honoratus a praeposito et in capite magistrorum collocatur, datoque Imperatoris nutu, et ipse et simul senatus exeunt. Scutores iam extra conspectum Domini agentes novum suum praesidem consulunt; ille vero porro ad aedes S. Sophiae in novo suo ornatu abit, comitantibus cerimoniaro et primicerio cubiculi et silentiariis. Illuc pergens dum transit per chalcem, excipitur faustis acclamationibus ambarum factionum iisdem, quibus patricii solent excipi; tandem in ipsa magna ecclesia accipit a patriarcha benedictionem, et abit denique in domum suam sub laetis vocibus et elogiis factionum. Sequuntur eum magistri et patricii, quibus libet, et convivio ab eo excepti rursus abeunt. Ex eo tem-

εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον τοῦ ἵπποδρόμου σκαραμίγγιον ὄξυν
 πρασινوترίβλαττον καὶ κατακοίλιον καὶ ῥοήσιον ἔχον ἐξαβούλει
 χρυσᾷ περιορνευμένη διὰ χρυσῶν θετῶν καὶ κισσοφύλλων μι-
 κρῶν. καὶ ἐν τῷ εἰσέρχεται αὐτὸν, ὀψικευόμενος παρὰ τοῦ
 ἀκολούθου, πρῶτον μὲν προσυπαντῆ αὐτῇ ὁ θρογγαρίου τῆς
 βίγλης καὶ οἱ μάγιστροι καὶ οἱ κριταὶ οἱ ἐν τῇ ἵπποδρομίᾳ
 καθεζόμενοι, καὶ χαιρετίζουσιν αὐτὸν, καὶ ἀντιχαιρετίζονται
 παρ' αὐτοῦ. εἶτα εἰσέρχεται διὰ τῶν σκύλων, προσυπαντᾶ-
 ται ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Ἰουστινιανοῦ τρικλίνου παρὰ τῶν σι-
 λεντιαρίων καὶ τοῦ ἡδμινοσυναλίου, κἀκεῖθεν παρὰ τῶν τοῦ
 10 κουβουκλείου, εἶτα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ αὐτοῦ τρικλίνου παρὰ
 Β τῶν πρωτοσπαθαρίων καὶ σπαθαροκανδιδάτων καὶ λοιπῶν,
 καὶ χαιρετίζεται παρ' αὐτῶν, καὶ ἀντιχαιρετίζει αὐτούς. εἶτα
 εἰσέρχεται εἰς τὸν λαυσιακὸν, προσυπαντᾶται παρὰ τοῦ
 πραιποσίτου καὶ τοῦ ἐταιρειάρχου καὶ λοιπῶν συγκλητικῶν. 15
 (τὸ αὐτὸ ποιεῖ καὶ ὅτε προσυπαντᾶται παρὰ τοῦ πραιποσί-
 του τοῦ πατριάρχου. ὁμοίως τὸ αὐτὸ ποιεῖ καὶ ὁ πριμικη-
 ριος τοῦ κουβουκλείου μετὰ τῶν πριμικηρίων δοστιαρίων.)
 καὶ προκάθηται τῶν μαγίστρων καὶ πραιποσίτων, καὶ πρὸς
 τὸν βασιλέα εἰσερχόμενος, ὥσπερ τὸ παλαιὸν ὁ πραιπόσιτος, 20
 ἀμέσως εἰσέρχεται, τιμώμενος ὑπὸ πάντων. ἐν δὲ ταῖς ἐορ-
 Ma. 172 b ταῖς φορῶν ἄπερ ἔλαβεν ἀλλᾶξιμα σὺν καμπαγίοις καὶ ἄ-
 8. προσυπαντοῦσι cod.

pore procedens diebus communibus et operariis, induit in aede S. Stephani, quae est in circo, scaramangium oxyprasino-triblattum seu viridi serico textum, ter tinctum, vividi luminis, et catacoilium [seu ventrale] et rhoesium, habens exabulum aurcum circum oras vel limbos ornatum tacuiis aureis et parvis foliis hederae similibus respersum. Illic ingresso primi occurrunt drungarius vigiliae, ab acolutho [seu barangorum securiferorum duce] stipatus, et magistri et indices in hippodromo sedentes; iubentque ipsum salvere, et vicissim ab eo iubentur. Dein per scyla transiens beneventatur initio triclinii Iustiniani a silentiariis et admissionali, paulo ulterius a cubiculariis; medio in triclinio a protospathariis et spatharocandidatis et reliquis; quibus omnibus datam salutem reddit. Intra-ntem in lausiaceum excipit praepositus et hetaeriarca et reliqui senatores idemque facit erga hos, quod erga superiores; idem quoque erga excipientes patriarchae praepositum, primicerium cubiculi et primicerios ostiariorum. Tum primus considet ante magistros et praepositos, et intrat ad Imperatorem immediate, non nuntiatum, quemadmodum olim praepositus intrabat; verbo, magno in honore habetur ab omnibus. In diebus autem festis gestat, quae accepit ab Imperatore, mutatoria et campagia et campotuba purpurea, eo-que in ornatu praestit Imperatorem. In processionibus equestribus

λουργέσι καμποτούβοις προπορεύεται ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως. C
 ἐν δὲ ταῖς ἵππικαῖς προελεύσεσι τὰ δίροδα διάχρονσα στιχά-
 ριον καὶ σαγίον, συμπορεύεται τῇ πραιποσίτῳ, καὶ ὀηνίκα
 μέλλει στέρεσθαι ὁ βασιλεὺς ἢ ἀποστέφεσθαι, σύνεστι του-
 5τη. αἱ ἀκτολογίαὶ τῶν μερῶν. „πολλὰ ἔτη τοῦ βασιλέως·
 ὁ δεῖνα βασιλέως αὐτοκράτορος πολλὰ τὰ ἔτη ὁ δεῖνα τοῦ εὐτυ-
 χεστάτου καίσαρος πολλὰ τὰ ἔτη καλῶς ἦλθες, λαμπρότατε πρόε-
 δρε τῆς συγκλήτου. καλῶς ἦλθες, ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φίλος τοῦ
 βασιλέως ἀναφανείς· καλῶς ἦλθες, ἡγαπημένε τῇ θεοστέπτῳ
 10 βασιλεῖ· καλῶς ἦλθες, ἡγαπημένε τῇ εὐτυχεστάτῳ καίσαρι·
 καλῶς ἦλθες, ἡγαπημένε τῇ συγκλήτῳ· καλῶς ἦλθες, ἡγα- D
 πημένε τῇ δῆμῳ παντί. δόξα Θεῷ τῇ δοξάσαντι τὸν δε-
 σπότην· δόξα Θεῷ τῇ μεγαλύναντι τὸν εὐτυχεστάτον· καίσα-
 ρα· δόξα Θεῷ τῇ τιμῆσαντι σε πρόεδρον τῆς συγκλήτου·
 15 δόξα Θεῷ τῇ μόνῳ βασιλεῖ τῷ προβιβάζοντι ἀξίως τοὺς ἀξίους
 καὶ σὲ, ὁ δεῖνα, τιμῆσαντι τῇ τοῦ προέδρου λαμπροτάτῃ ἀξίᾳ.
 καλῶς ἦλθες, προβολῆ εὐεργέτου· καλῶς ἦλθες, ὁ εὐγενὴς ἐκ
 προγόνων· καλῶς ἦλθες εἰς φιλοῦντά σε δῆμον· ἀξίως σὲ ἡ-
 γάπησεν ὁ δεσπότης, ὡς ὄντα καθαρὸν καὶ ἐπάξιον. ἀλλ’
 20 πύντων ποιητῆς καὶ δεσπότης φυλάξῃ σὲ, λαμπρότατε πρό-
 εδρε τῆς συγκλήτου, εἰς πλήθῃ χρόνων. πολυχρόνιον ποιήσῃ
 ὁ Θεὸς τὸν ἀνθέντην, τοὺς ἀπεлт . . ., ὁμοίως τοῖς πατρικίαις.

vero gerit vestes roscas auro pertextas, sticharium nempe et sagum,
 eodemque passu tum cum praeposito ambulat; et Imperatori volenti
 coronam aut ponere, aut deponere, adest. Actologiae seu acclama-
 tiones factionum hae sunt: *Multi sint anni Imperatoris; illius vel*
illius cum plena potestate Imp. multi sint anni; illius vel il-
lius felicissimi Caesaris multi sint anni; beneveneris, illustrissi-
me praeses senatus; beneveneris tu, qui fidem servum et amicum
Imperatoris te monstrasti; beneveneris, dilecte Imperatori, quem
Deus coronavit; beneveneris, dilecte felicissimo Caesari; beneve-
neris, dilecte senatui; beneveneris, dilecte universo populo. Glo-
ria sit Deo, qui Domino gloriam addidit; gloria sit Deo, qui
magnificavit felicissimum Caesarem; gloria sit Deo, qui te praes-
idem senatus constituit; gloria sit Deo soli regnanti et dignos
dignis praemiis mactanti, et in te praecipue [hic addebant et ex-
primebant viri nomen] illustrissimam dignitatem praesidis conse-
renti. Beneveneris, a benefactore nostro dilecte atque promote;
beneveneris, nobili sanguine procreate; beneveneris ad populum tui
amantem. Merito te amavit Dominus, ut purum vitium et eo gradu
suoque amore dignum. Omnium autem conditor et dominus conservet
te, illustrissime praeses senatus, multos in annos. Diu vivere
sinat Deus Imperatorem, principes in eius familiaritate, et patricios.

APPENDIX AD LIBRUM PRIMUM.

Ed. L. 257

CONSTANTINI,

*Romanorum Imp. Porphyrogeniti, praecepta
Imperatori Romano bellum cogitanti, ad castra
pergenti in castris agenti, in hosticum intranti
et inde cum victoria in Urbem redeunti, obser-
vanda. Item de ipsius comitatu, sellariis, sa-
gmariis, cibo, potu, suppellectile vestiaria et
culinare, vigiliis castrensibus, congiariis,
aliis, expositio,
ad Romanum, Imp. Porphyrogenitum, filium.*

Ms. 1. a Ἐπιθεσεις τῶν βασιλικῶν ταξειδίων καὶ ὑπόμνησις τῶν ἀπλήκτων.

Ἄ *Εἰσι τὰ ἄπληκτα · πρῶτον ἄπληκτον εἰς τὰ Μαλάγινα, δεύτερον τὸ Δουρῦλειον, τρίτον εἰς τὸ Καβόγκιν, τέταρτον εἰς Κολώνιαν, πέμπτον εἰς Καισαρίειαν, ἕκτον εἰς Ἀρμενι-
κούς εἰς τὸν Λαζιμῶνα. ὕτι ὁ στρατηγὸς τῶν Θρακησιῶν*

EXPOSITIO DE RATIONE BELLICARUM, QUAS FACIUNT IMPERATORES, EX-
PEDITIUM, ET COMMENORATIO STATIONUM, IN QUIBUS METARI
SOLENT.

Aplicta vel applicata, id est stationes et mansiones castrorum, sunt haec. Primum aplictum seu prima mansio [post exitum ex Urbe augusta traiectumque Bosporum] est in Malaginis; secunda ad Duryleum; tertia ad Caborcium; quarta in Colonia; quinta in Caesarea; sexta in themate Armeniacorum apud Dasimonem. Et quidem

καὶ ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀνατολικῶν ὀφείλουσιν ὑπαντῆν τῇ βασιλεῖ εἰς τὰ Μαλίγινα. ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν καὶ ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀνατολικῶν καὶ ὁ στρατηγὸς Σελευκείας ὀφείλουσιν ὕπαντῆν τῇ βασιλεῖ εἰς τὸ Καβόρκιν. ὅτε εἰ μὲν ἐστὶ τὸ Στραξίδιον εἰς Ταρσὸν, τὰ λοιπὰ θέματα ὀφείλουσιν ἀποσωρεύεσθαι εἰς Κολώνιαν, εἰ δὲ πρὸς τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς, ὀφείλουσιν ὑπαντῆν τῇ βασιλεῖ ὁ μὲν Καππάδοξ καὶ ὁ Χαρσιανίτης καὶ ὁ Βουκελλάρις εἰς Κολώνιαν, ὁ δὲ Ἀρμενιὰκὸς καὶ ὁ Παφλαγὼν καὶ ὁ Σεβαστείας εἰς Καισάρειαν. ὅτε ἰσὺ τὰ Ἀρμενιὰκὰ θέματα ὀφείλουσιν ἀποσωρεύεσθαι εἰς Τεφρικὴν εἰς τὸν βαθὺν Ῥύακα.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, βασιλέως μέλλοντος ταξιδεύειν.

Κωνσταντῖνος ὁ μέγας, μέλλων ταξιδεύειν, ἐβουλευέτο τοὺς ἔχουσι τὴν πείραν τῶν ἐρωτωμένων, ποῦ δεῖ ταξιδεῦσαι καὶ πότε. ἐκ δὲ τῆς βουλῆς ταύτης εὐρῶν τὸν τόπον καὶ τὸν καιρὸν, ἠρέυνα καὶ, τίνες ἄλλοι γνώσκουσι ταῦτα, καὶ μάλιστα πρὸ ὀλίγου χρόνου, καὶ μαθὼν καὶ εἰ τινες ἄλλοι ἔμπειροι τούτων εἰσὶ, συνῆγε καὶ αὐτούς, καὶ ἠρώτα ἰδίως καὶ ἰδίως ἕκαστον, πόση ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἢ ἀπάγουσιν ἀπὸ τοῦ οἰκούμενου εἰς τὴνδε τὴν χώραν καὶ ποδαπή, καὶ εἰ μία ὁδὸς ἐστὶν ἢ πολλαὶ αἱ εἰσάγουσαι εἰς αὐτήν καὶ εἰ ἄν-

ad Malagina debent Imperatori occurrere strategus Thracessorum et strategus Anaticorum; ad Caborcium autem debent ipsi occurrere domesticus scholarum et strategus Bucelliariorum et strategus Seleuciac. Si expeditio instituitur adversus Tarsum, debent omnia themata [seu legiones provinciales] congregari in thema Coloniae. Quod si vero ad tractus interioris versus Interannanam Orientis instituitur, debent Cappadox quidem et Charsianites et Bucellarius in Coloniam convenire; Armeniacus autem et Paphlago et Sebastenus in Caesaream. Quando autem adversus Tephricen contentio est, congregantur Armeniaca themata apud Bathyn Rhyaca seu torrentem profundum, oppidum sic dictum.

OBSERVANDA, QUANDO IMPERATOR EXPEDITIONEM PARAT.

Constantinus Magnus, si quando expeditionem bellicam animo agitare, consulat eos, quos norat usu doctos ad proponendas has quaestiones respondere sibi que satisfacere posse: ubi scilicet et quando bellum oporteat instruere. Invento per eam consultationem et loco et tempore gerendi belli, inquirebat porro, num etiam alii essent, qui ea, quae scire cuperet, perspecta, et maxime per recentissimam experientiam, haberent. Repertos post factam diligentem inquisitionem tales cogebat et ipsos quoque; scorsimque eorum unumquemque

δρά εἰσι τὰ κατὰ τὴν ὁδὸν χωρία ἢ ἔνδρα, εἶτα ποία δ-
 Ed. L. 258 δός ἐστι, στενόχωρος καὶ κρημνώδης καὶ επικίνδυνος καὶ ποία
 Ms. 1. b πλατεῖα καὶ εὐδιάβατος, καὶ εἰ τίς ἐστι κατὰ τὴν ὁδὸν πο-
 ταμὸς μέγας καὶ μὴ δεχόμενος πόρον. εἶτα ἡρώτα περὶ αὐ-
 τῆς τῆς χώρας, πόσα κάστρα ἔχει, καὶ ποῖα τούτων εἰσὶν 5
 ὄχνη καὶ ποῖα ἀνόχνη, καὶ ποῖα πολυάνθρωπα καὶ ποῖα
 ὀλιγάνθρωπα, καὶ ἀπὸ πόσον διαστήματος ἀλλήλων εἰσὶ, καὶ
 ποδαπά εἰσι τὰ χωρία τὰ παρακείμενα αὐτοῖς, μεγάλα ἢ
 μικρὰ, καὶ οἱ τόποι ὁμαλοὶ ἢ ἀνώμαλοι, βοτανηφόροι ἢ ξη-
 ροί. ταῦτα δὲ ἡρώτα διὰ τὴν χρεῖαν τῶν ἵππων. εἶτα ἡ-10
 ρώτα, ποῖος λαὸς παράκειται ὁ δυνάμενος βοηθεῖν τοῖς κά-
 B στροῖς ἐκείνοις ἐν καιρῷ πολέμου, καὶ ἀπὸ πόσον διαστήμα-
 τὸς εἰσὶν αὐτῶν, καὶ πότε εἰσὶν ἔτοιμοι εἰς ταξείδιον, καὶ
 πότε διεσπαρμένοι καὶ ἐπαναπαυόμενοι εἰς τὰ ἴδια καὶ πρὸς
 πόλεμον ἀσύμφαστοι, καὶ εἰς ποίους τόπους ταξιδεύουσι 15
 καὶ πότε, ἢ οὐδέποτε ταξιδεύουσιν, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἰδίας
 χώρας εἰσὶ πάνποτε. τὰ δὲ αὐτὰ ἡρώτα καὶ περὶ ἄλλων
 χωρῶν, ἵνα ὄρισμένως μηδεὶς οἶδεν, εἰς ποίαν χώραν βούλε-
 ται ταξιδεύειν. πολλάκις γὰρ ὑπὸ τῶν τοιούτων μηνυθέν-
 τες οἱ ἐναντίοι ἠσφαλίσαντο τὰ ἴδια, ἢ καὶ πρὸς παράταξιν 20

interrogando percontabatur, quantum esset viarum spatium ad certum, quem ecebat, locum; quae via ex orbe Romano illuc ducat, et qualis; et unicane, an plures; aquis abundent, an careant regiones illuc tendentibus traicicudae; angustae via et praecipitiis aliisque periculis horrens, an ampla cominodaeque permeabilis; magnusne fluvius per viam occurrat, qui vadum nullum praestet. Porro de ipsa illa regione sciscitabatur, quot haberet castra et quatenam eorum munita sint, quae secus; quae frequentia hominum abundent, quae contra raros numerum incolas; quantum singula a sese distent; quomodo adiacentes ipsis habeant regiones; sintne vastae, an parvae et contractae; solum acquabile, an inaequale; ferax graminis, an sterile et aridum. (Id autem sciscitabatur, animo ad equos corumque pabulum intento.) Porro interrogabat, quale hominum genus in istorum castrorum vicinia degeret, et potensne castris tempore belli succurrere, et e quanta distantia; quandonam parati ad expeditionem, et quando e contrario palantes et disiecti, minusque potius sedibus incubantes et ad bellum coire segnes; ubinam locorum confluere bellaturi et quo tempore solcant; aut nunquamne parent expeditionem. ciurato bello, semper inhaerentes territorio suo. Haec ipsa eodem tempore quoque de aliis regionibus sciscitabatur, ne quis intelligeret, in quam praecise regionem arma decrevisset inferre. Saepae enim contingit, ut a talibus hominibus in consilium adhibitis admoniti hostes suae securitati prospexerint loca sua comunicando, aut et acie instructa ad conflictum sese comparaverint. Haec omnia sci-

εὐτρεπίσθησαν. ταῦτα δὲ πάντα ἐρωτήσας καὶ μαθὼν, ἐπέ-
 τρεπεν αὐτοῖς ἰγγράφως δοῦναι αὐτῇ τὰ ἄπληκτα καὶ τὰ
 διαστήματα αὐτῶν, καὶ πόσου λαοῦ ἔστιν ἡ χώρησις αὐτῶν.
 ἐκ δὲ τούτων ἀπισῶν τῶν ἀποκρίσεων μαθὼν, ὅτι ἀκίνδυ-
 59ός ἔστιν ἡ ὁδός, καὶ ὅτι δυνατὴ ἔστιν ἡ ἔκβασις τοῦ τα-
 ξειδίου, καὶ ὅτι ἐνδοξόν ἔστι τὸ ταξειδίον καὶ βουσιλέως
 παρουσίας ἄξιον, καὶ ὅτι συμμαχίαν ὁ τόπος οὐ δέχεται, ἢ
 δέχεται μὲν, κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον οὐ δέχεται, καθ'
 ὃν μέλλουσι ταξειδεῦειν, αὐτοὺς μὲν τοὺς ταῦτα διδάσκοντας
 101 τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ ἐπαναμιμνήσκοντας καὶ διδάσκοντας τὰ λεί-
 ποντα· ἐπελαμβάνετο δὲ τῆς φροντίδος τοῦ ταξειδίου, καὶ D
 πρῶτα μὲν ἐπέτρεπε τοῖς στρατηγοῖς κεφάλαια ταῦτα· πρῶ- Ms. a. a
 τον μὲν, ἀμφιῦσαι καὶ ἀσφαλίσασθαι τὰ κάστρα· δεύτερον
 δὲ, ἐπιστῆσαι ἄνδρας ἐπιτηδείους εἰς τὴν χώραν, ἵνα, εἰ
 150 συμβῆ ἔλθειν κατὰ τὴν χώραν ἐχθροὺς, αὐτοὶ ἐκσπληεύσωσι
 τὸν λαὸν καὶ ἀπάγουσιν εἰς τὰ ὄχρωμάτα· τρίτον, ἀμ-
 φιῦσαι τὸν στρατὸν τὰ δέοντα καὶ δυνατὰ περὶ τε ὄπλα καὶ
 ἵππους· τέταρτον, ἀσφαλίσασθαι τὰς βίβλας τοῦ σπουδά-
 ζειν μανθάνειν τὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ ἀναφέρειν αὐτά· πέμ- Ed. L. 2. 9
 201 τον, εὐτρεπίζεσθαι καὶ πρὸς γεφύρας, ἔνθα ὁ στρατὸς μέλ-

scitatus ut cognorat, mandabat iis, ut scripto consignata sibi exhi-
 berent nomina mansionum castrensiū, et quanto intervallo una
 distet ab altera, et quantam hominum capiat multitudinem. Ex
 his omnibus responsionibus si intellexisset, periculo carere viam
 propositam, et educi commode posse militiam, et gloriosum fore
 finem eius expeditionis, ipsamque dignam esse, cui ipse Imperator
 intersit, locumque, quem invadere armis constituisset, non admit-
 tere auxilia sociorum, aut, si admittat habeatque spem sibi suc-
 cursum iri, eo tamen tempore, quo invaderetur, auxilia et defen-
 sionem accipere non posse: retinebat secum illos homines, a qui-
 bus ea omnia didicerat, singula dictorum oportuno tempore in me-
 moriam ipsi revocatos, et alia nova praeterca nondum tradita
 identidem demonstratos. Et sic suscipiebat curam expeditionis;
 mandabatque militum magistris haec praecipua ipsis futura rerum
 studiorumque capita: primum, ut castra firmis mœnibus amicerent
 et ad accuratam sufficienter communirent; secundum, ut viros
 idoneos imponerent provinciae, qui, hostibus, si forte, irruptenti-
 bus, omnem populum incolam expilent, hoc est e sedibus suis cum
 totis familiabus extractum in munita loca compellant et transferant;
 tertium, ut militibus de necessario vestitu atque apparatu armorum
 equorumque prospicerent; quartum, ut vigiliarum seu excubiarum
 diligentem haberent curam studerentque actiones et consilia ho-
 stium explorare et de exploratis ad se referre; quantum, ut para-
 tos haberent pontes ibi locorum, ubi exercitui transiendus occurrat

λει διαβιβάζεσθαι, και ἔνθα πόρον ὁ ποταμὸς οὐκ ἔχει· ἔκτον, παραγγέλλειν τοῖς πολιτικοῖς ἄρχουσιν, ἵνα τοὺς ἀπομένοντας τῶν στρατιωτῶν καταβάγειαν, ἕως τινὸς μὲν χρόνου ἐλαύνωσιν εἰς τὸ ταξιδίον, μετὰ δὲ τὸ ἀποβαλεῖν τὸν λαὸν, ἵνα κρύπτωσιν αὐτοὺς δεσμίους. αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς ἕ τὸν χρόνον τοῦ ταξιδίου καθ' ἑαυτὸν ὀρίσας καὶ πρὸς τὸν χρόνον ἐπιλογισάμενος τὸ χρῆμα καὶ τὴν ἄλλην βασιλικὴν Β χρείαν, ἐπέτρεπε τῷ τε σακελλαρίῳ καὶ τῷ πρωτοβεστιαρίῳ καὶ τῷ μινσουράτωρι καὶ τῷ δομestικῇ τῆς ὑπουργίας, ἕκαστον κατὰ τὴν ἰδίαν ὑπηρεσίαν κατὰ τὸν ὀρισθέντα χρόνον ἀπαριθμῆσαι τὰ φορτώματα, πόσων σαγμαρίων εἰσὶ, καὶ τούτων τὸν ἀριθμὸν ἀναδιδάξαι. λαβὼν δὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν σαγμαρίων καὶ προσλαβὼν καὶ ἄλλην προσθήκην διὰ τε τὰ χωλευόμενα καὶ τὰ κονδριζόμενα αὐτῶν, ἐπέτρεπε τῷ τε κόμητι τοῦ στάβλου καὶ τῷ λογοθέτῃ τῶν ἀγγελῶν συστήσαις 15 Ἐτὸν ἀριθμὸν τῶν σαγμαρίων, ἔτι δὲ καὶ τῶν βασιλικῶν ἱππαρίων καὶ ἄλλων τινῶν ἑπῶν, ὅσα ἂν ἐβουλήθη εἰς τὸ κίνημα δοῦναι οἷς αὐτὸς ἐκέλευεν, ὁμοίως καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν, οἷον στρατιώταις, πρόσφυξιν, ἄρχουσι καὶ τοῖς ὁμοίοις. καὶ ταῦτα δὲ πάντα διοικήσας, ὥριζε τὸν ἐκ προσώπου 20

fluvius non vadosus; sextum, ut significarent mandarentque civilibus magistratibus, eos milites, qui absque venia retromansuri et castra non secuturi essent, sincerent tautisper libere vagari, quoad copiae in agrum hostilem immissae fuerint; post illud temporis autem, ut eos comprehensos in vincula et custodiam abderent. Deinde solebat Imperator [Constantinus Magnus] tempus expeditionis eiusque diuturnitatem secum constitnere et calculum inire, quanta ipsi pecunia et quanto alio apparatu ad expeditionem tam et tam diuturnam futuram opus sit; mandabatque proinde sacellario et protovestiaro et mensuratori et domestico hypurgiae seu famulitii culinariae, ut eorum unusquisque in ea parte sollicitudinis, quae ad se spectaret, quot onera quot sagmariorum expeditio definiti, quod edebat, temporis requirat, supputaret; scriptoque consignatum illum calculum sibi monstraret. Nactus numeri sagmariorum indicium, et quanto sit opus supplemento bestiis illis, quas aut fatigationes viae claudas et labori ineptas effecturae, aut praecipites ruinae prorsus exanimatae essent; mandabat comiti stabuli et rationali gregum, ut curarent in promptu atque mundo esse numerum mulorum sagmariorum indictum, et equos praeterea, tam regios regisque usus solis destinatos, quam alios, quos Imperator aut ad incundam expeditionem amicis, quibus ipse vellet, aut in ipsa expeditione militibus, hostibus in sua castra transituris, item suorum quibus aliqua dignitas militaris et auctoritas adesset, similibusque aliis hominibus honoris gratia in praeciumve largiretur. His ita

αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐδίδου αὐτῷ διατάξεις ταύτας· ἀ-
 παριθμησαὶ τὸν λαόν, ὅσοι τε ὑπὸ τὰ τάγματα εἰσι τῆς πόλε-
 ως καὶ ὅσοι ὑπὸ τὸν ὑπαρχον, καὶ τούτους προορίζειν καθ’
 ἑαυτὸν, ἐν ποίῳ μέρει ἕκαστον τούτων τῶν συστημάτων φυ-
 5 λάζει τὴν πόλιν ἐν καιρῷ ἐπιδημίας ἐχθρῶν· ἀνορθοῦν δὲ D
 καὶ τὰ τῶν τειχῶν κλάσματα καὶ τὰ μὲν ἐκ δύσεως ἐρχόμε-
 να μανθὰτα καταμηνύειν, ἕως ἂν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τὰ οὐ-
 κούμενα παρέλθῃ· μετὰ δὲ ταῦτα τὰ μὲν σπουδαία καὶ
 κίνδυνον σύντομον ἀπειλοῦντα διοικεῖν αὐτὸν, καθὼς ἂν νο-
 10 μίση συμφέρον εἶναι, βουλευόμενον μετὰ τῶν χρησιμωτέρων
 τῆς πόλεως· τὰ δὲ μηδεμίαν σπουδὴν ἔχοντα, ἀλλ’ εὐτελεῖ
 ὄντα καὶ φανερά, διοικεῖν, τὰ δὲ μεγάλης φροντίδος δεόμενα
 ὑποκρατεῖν μέχρι τῆς ὑποστροφῆς τοῦ βασιλέως· προσέχειν Ed.L. 260
 δὲ μάλιστα περὶ αἰφνιδίου ἐπιδημίας ἐχθρῶν, καὶ διὰ τοῦτο
 15 μάλιστα γράφειν τε συνεχῶς καὶ δέχεσθαι ἐκ τῶν ἄκρων
 θεμάτων, καὶ κατασκοπεῖν τὰ τῶν γειτόνων ἐχθρῶν, καὶ
 μανθάνειν καὶ ἀναδιδάσκειν· ἔτι γε μὴν καθ’ ἑαυτὸν φρον-
 τίζειν περὶ ὄπλων, ὅθεν ἔξει αὐτὰ ἐν καιρῷ χρείας· ταῦτα
 δὲ λογίζεσθαι καθ’ ἑαυτὸν καὶ ἐτοιμάζεσθαι χωρὶς ταραχῆς,
 20 ἵνα μὴ φόβον ἐμβάλλῃ τῇ πόλει, καὶ πολυτιμότερον κατα-

constitutis, nuncupabat, quem per absentiam suam suas in Urbe vi-
 ces gerere vellet, eique in praeceptis dabat haec, ut recenseret mil-
 itiam, tam eam, quae ad cohortes praesidiarias Urbis pertineret,
 quam quae jurisdictioni praefecti Urbis subesset [id est factiones];
 ambarumque partium singulis peculiarem porro locum assignaret, e
 quo arcere hostes, si forte, incursantes niterentur; porro ut restau-
 raret moenium rupturas et ruinas; ut ex Occidente venientes nun-
 tios ad Imperatorem per cursum publicum referret, donec ille ad-
 huc Romanum solum calcaret; evecto autem in hostilem agrum, se
 hunc in modum gereret: ut nempe magni momenti res et praecepta
 discrimen minantes ipse protinus ita, ut sibi aliisque Urbis optima-
 tibus in consilium adscitis e re communi esse visum fuerit, ex-
 pediret; res non valde momentosas neque urgentes, sed leves, cui-
 vis perspectu faciles et dubitationi atque deliberationi exemptas
 pro iudicio suo exsequeretur; quae contra, quamvis magnam curam
 atque circumspeditionem requirerent, moram tamen paterentur, eas
 ad suum, Imperatoris, reditum usque reservaret integras; praecipue,
 ut subitaneae hostium incursioni provideret, et propterea indesinen-
 ter litteras legatosque in extimas imperii provincias mitteret, et il-
 lic nuntios reciperet, vigili oculo vicinorum illis populorum orbi
 Romano inimicorum actiones et instituta lustraret, exploraret, ad
 se, Imperatorem, significaret; praeterea secum provideret, ut arma
 ne desint tempori, quo illis opus et usus esset. Haec autem versa-
 ret secum et moliretur absque magna et tumultus plena commo-

στήση τὸν οἶτον καὶ τὰ λοιπὰ τῶν εἰδῶν· κατασιγῆν δὲ τὰς ἀλόγους φήμας καὶ τὰς ταραχὰς, ποτὲ μὲν σωφροσιζόντα Βιτούς τὰς φήμας γεννῶντας, ποτὲ δὲ ἐπιλαλεῖν τοῖς πόλιταις τὴν τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ λαοῦ σωτηρίαν· ἔστιν ὅτε καὶ πλάττειν ἀγυθὰς φήμας, ὡς κελεύσεως ἐλθούσης πλὴν ἀορί-5 στως, ἢ καὶ ἄλλως ἀπὸ τινος τοῦ λαοῦ ἐλθόντων, τῶν μὲν τὴν ῥαθυμίαν, τῶν δὲ τὰς ταραχὰς παύοντα. οὕτω δὲ καὶ περὶ τούτων τῆ ἐκ προσώπου διαταξάμενος ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ, ὀλίγους τῆς τάξεως ὑποκρατήσας λόγῳ τῆς ἰδίας ἐξόδου, τοὺς Χλοιποὺς ἀπέστειλεν ἔνθα τὰ τάγματα τὸν βασιλέα ἐξεδέχοντο,¹⁰ ἔτι δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὰ πλεῖστα τῶν βασιλικῶν ἀλόγων καὶ φοροτωμάτων καὶ τὰς μεγίστας σκηνάς. αὐτὸς δὲ τοὺς γνωστούς τῶν ἀγίων συναγαγὼν περὶ καθάρσεως ἤτειτο ψυχικῆς, εἶτα ἐλεημοσύνας ἐποίει κατὰ τε τὴν πόλιν καὶ τὰ Ms. 3. a πλησιάζοντα αὐτῇ. καὶ τελευταῖον ἀπερχόμενος πρὸς τοὺς¹⁵ ναοὺς χάριν εὐχῆς, ἐν οἷς ἐποιεῖτο μάλιστα τὰς προελεύσεις, καὶ ὑποστρέφων ἐπὶ τὸ παλάτιον, ἐκείθεν τῆς πόλεως ἐξήρχετο, καὶ πολλοῦ λαοῦ, τῶν τε ὑπὸ τὸν ὑπαρχον καὶ τοῦ τῆς πόλεως στρατοῦ παρόντων ἐκεῖ καὶ εὐχομένων τὸν

tionem, ne Urbi terrorem iniiciat, frumentique cum reliquis annonariis speciebus caritatem inducat. Rumores quoque improbabiler et aestum cientes supprimeret, partim auctores eorum castigando, partim asseverando erga cives commodis et animum addentibus sermonibus, Imperatorem et castra in salvo esse; ipse quoque interdum gratos rumores confingeret atque in vulgum spargeret: venisse sacras litteras, in genere facta, sed nondum definita, nuntiantes; aut et venisse litteras laetas a privato quodam in castris agente. Et his modis levitatem quorundam, aliorum aestuantes et scditiosos animos componeret. His instructionibus vicario suo datis, amandabat sanctus Imperator ceteram turbam omnem in eum locum, quo congregatae cohortes eum exspectabant, reservans sibi paucos quosdam ad taxiam vel cohortem praetorianam pertinentes, ut cum his Urbe excessurus. Praeterea quoque praemittebat equorum imperialium sarcinarumque et sagmariorum plurimam partem tentoriaque maxima. Interim coactis, quos inter sanctos et religiosos viros habebat, familiaribus, petebat animam suam per ipsos purificari absolute et communiione s. sacramenti, dabatque elemosynas, tam in Urbe, quam in vicinis, circuibat sacras aedes precum ibi peragendarum causa, et praecipue visitabat eas, in quas plerumque solebat procedere. Ab illis pietatis officii revertebatur in palatium, e quo exibat ex Urbe versus navim, populo multo militaque, tam ea, quae sub praefecti Urbis attentionem cadebat, quam quae ad praesidia militaria urbana pertinebat, praesente faustisque votis Imperatorem cumulate et prospiciente. Ingresso tandem in navem, procide-

βασιλέα. τελευταῖον δὲ μετὰ τὸ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον
 οἱ μὲν παριστάμενοι πάντες ἐπιπτον, αὐτὸς δὲ, τρίτον σφρα-
 γίας τὴν πόλιν, ἐκίνει. ἤριστα δὲ, ἄχρι τοῦ συνοψιοθῆναι
 τὸν λαόν, διὰ τριῶν, ἐδείπνει δὲ διὰ δύο πλὴν τῆς κυρια-
 5 κῆς. ἀκίνητος δὲ ἔμενεν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ. φθάνοντα δὲ
 αὐτὸν πρὸς τὸν λαόν, ὑπήντων αὐτῷ οἱ προλαβόντες τῆς τά-
 ξεως καὶ τὰ τάγματα ἐπὶ τῷ ἄκρῳ τοῦ ἀπλήκτου, καὶ με-
 τὰ τοῦ βασιλέως οὕτω συνείποντο ἄχρι τῆς κορτίνος. ἐν
 αὐτῇ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκάλει τοὺς ἄρχοντας, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς Ed.L. 261
 10 ἀποκόμβιον, καὶ μαῖουμᾶν τοῖς στρατιώταις. ἐκείθεν δὲ μετὰ
 τοῦ λαοῦ κινουῦντα τὸν βασιλέα κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ ταξειδίου,
 ἕκαστον θέμα ὑπήντα αὐτῷ κατὰ τὸ πλησιάζον μέρος τῆς
 ὁδοῦ, ἵνα μὴ κοπιᾷ ὁ λαός· ἐν δὲ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, καθ' ἣν
 ἐδέχτο αὐτὸν τὸ θέμα, ἐκάλει τοὺς ἄρχοντας τοῦ αὐτοῦ
 15 θέματος. τὴν δὲ χρεῖαν τῆς βασιλικῆς ὑπηρεσίας, τουτέστι
 σφακτὰ τε καὶ ἀρνία καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ τὸ ψωμίον τῆς
 φιλοτιμίας καὶ τὸν λοιπὸν μαῖουμᾶν ἐχορήγει ἕκαστος πρω-
 20 τονοτάριος ἐν τῷ ἰδίῳ θέματι διερχόμενον τὸν βασιλέα ἐκ
 τοῦ ἀερίου λόγου καὶ τῶν συνοπῶν· ἣ καὶ μὴ ἔχων, λαμ-
 βάνων ἐκ τοῦ εἰδικοῦ, αὐτὸς διψκεῖ ταῦτα, μάλιστα δὲ

bant omnes in litore adstantes in genua, ipse autem, Urbe ter signo
 crucis signata, movebat et abibat. In itinere, donec appelleret in
 castra suoque exercitui veniret in conspectum, trinis prandebat fer-
 culis, coenabat binis, praeterquam die dominico, quo prorsus non
 movebat, sed considebat quietus. Advenienti in exercitum occurre-
 bant ipsi in extremo applicati, quos ante suum ex Urbe excessum
 coram se in castra praemiserat, tam praetoriani sacri corporis custo-
 des, quam reliquae cohortes, et prosequabantur eum usque ad cor-
 tin seu praetorium vel tentorium augustum. Eo die, quo ad castra
 applicabat, iubebat duces militares secum epulari, et distribuebat
 ipsis apocombia, militibus autem dabat maiumam seu refectionem.
 Illinc moventi cum exercitu Imperatori ea via, quam ducebat ex-
 peditionis destinatio, occurrebat unumquodque thema seu unaquae-
 que legio provincialis in loco ad viam, qua transibatur, proximo;
 ne scilicet milites ab imposita necessitate e longinquo occurrendi
 sagitarentur. Eo autem die, quo unum aliquod thema ipsum exci-
 piebat et ad ipsum appellebat, invitabat Imperator eius thematis
 rectores ad epulas; quibus necessaria, ut caprillam, aguinam et si-
 milia, item bucellam largitionalem reliquaque maiumam seu re-
 creationem suppeditabat; identidem protonotarius cuiusque thematis
 transeunti Imperatori ex redditibus aërii [seu tributis extraordinariis,
 quod pro communi vitali aura, quam haurimus, solvitur,] vel et ex
 synonis seu praestationibus et convectionibus specierum annonariorum;
 aut si non haberet, unde sumeret nummos impensis faciendis neces-

τοὺς μαϊουμάδας ἐδίδον τοῖς ἐκ μακροτέρων τόπων ἐρχομέ-
 νοις θέμασι. ἡ δὲ προέλευσις τοῦ βασιλέως καὶ ἡ τάξις
 τῶν ταγμάτων καὶ τῶν θεμάτων ἦν οὕτως. περιεπάτουσαν ἔμ-
 προσθεν τοῦ βασιλέως ὡς ὑπὸ μιλίου ἔμποι μετὰ ἀθηναίων
 βορκαδίων διὰ στίχων δύο, δεξιῶ καὶ ἀριστερά· μετ' ἐκεῖ-5
 C νους δὲ οἱ βασιλικοὶ ἄρχοντες· εἶτα οἱ στρατιῶρες μετὰ σελ-
 λαρίων καὶ ἡ λοιπὴ μυστικωτέρα τάξις· ἔπειτα ὁ βασιλεύς·
 ὅπισθεν δὲ τούτου ὡς ὑπὸ σαγιττοβόλων τριῶν ὡσπερ κατὰ
 Ms. 3.b μίαν εὐθείαν τὰ στρατεύματα. καὶ μέσον μὲν τὰ τάγματα,
 καὶ τούτων τὰ τιμιώτερα ἐπὶ τὸν μέσον τόπον, παρ' ἐκάτερα10
 δὲ τῶν ταγμάτων τὰ θέματα, καὶ τούτων πλησιέστερα τοῖς
 τάγμασι τὰ ἐνδοξότερα τῶν θεμάτων. οἱ δὲ τὰ ἄλληλα καὶ
 τὰς ὁδοὺς τῆς ἡμετέρας γῆς κατέχοντες καὶ γινώσκοντες οἱ
 D μὲν προελάμβανον μετὰ τῆς κόρυθς καὶ τῆς ὑποργίας, οἱ
 δὲ ἔμπροσθεν τῶν θεμάτων προέτρεχον ὑποδεικνύοντες τοὺς15
 τῶν ποταμῶν πόρους καὶ τὰς εὐθείας ὁδοὺς. τοὺς δὲ ὀδη-
 γοὺς καθ' ἕκαστον θέμα κατεῖχεν ὁ δρογγύριος τῆς βίγλης·
 ὑπῆρχον δὲ ὑπ' αὐτῆ καὶ αἱ παραμοναὶ τῶν στρατηγῶν
 πρὸς τὸ δι' αὐτοῦ μηνύειν τοῖς στρατηγοῖς τὰ κελυόμενα αὐ-
 τοῖς. ἡ δὲ πρώτη δοχὴ ἐκάστου θέματος ἦν οὕτως· ἀπὸ20

sarios, ipse Imperator erogabat ex idico seu privato suo peculio; præcipue maiumadas militum præstabat illis, qui e remotioribus thematibus aut provinciis venirent. Processio Imperatoris et ordo taginatum seu cohortium custodiæ sacri corporis et comitatus deputatarum et thematum seu legionum provincialium erat in hunc modum. Primi coram Imperatore procedebant ad miliaris distantiam equi, stragulis veris seu purpureis tecti, per paria. Post eos veniebant proceres comitatenses; tum stratores cum sellariis seu equis sellatis et reliquis Domino familiarior ordo. Tandem ipse Imperator. Post eum ad sagittæ tres iactus quasi in unam rectam lineam dispositæ ibant militares copiae. In medio ibant tagmata; et in ipso mediæ aciei meditullio honestiora tagmata; cingebant autem eos themata, tanto quæque a tagmatibus propiora, quanto essent honestiora. Eorum, qui mansiones castrenses et vias per terras nostræ ditionis occupabant et callebant, pars præibat cum corte seu tentorio augusto et cum famulatio culinæ dominicæ; pars autem præcurreret coram thematibus, demonstrans ipsis vada fluviorum viasque rectas et consecandas. Visæ duces in unoquoque themate seu districtu tenebat secum drugarius vigiliac; sub cuius dispositione etiam deputati identidem obeundis in prætorio excubiarum vicibus magistri militum erant, idque ideo, quia Imperator ipsis per drugarium vigiliac imperia sua significare solet. Si quod Imperatorem thema seu legio provincialis pro prima vice salutareret, siebant hæc. Ad duo tresve sagittæ iactus distabat illud thema, in aciem

δύο καὶ τριῶν σαγιττοβόλων τῆς ὁδοῦ τοῦ βασιλέως Ἰστατο
 παρατεταγμένον τὸ θῆμα· ἐπειδὴν δὲ εἶδον τὸν βασιλέα πλη-
 σιάζοντα, ὁ μὲν στρατὸς ἐκάθητο ἐπὶ τῶν ἵππων, οἱ δὲ ἄρ-
 χοντες, καταβάντες πάντες, ἐπὶ γῆς ἴσως ἐπιπτον, εἶτα ἀνα- Ed.L. 262
 50στάντες μετὰ παντὸς τοῦ στρατοῦ εὐφήμουν τὸν βασιλέα. ὁ
 δὲ πρὸς αὐτοὺς ἐξένευσ, καὶ ὅπως ἔχουσιν, ἡρώτα, καὶ οὐ-
 τως πάλιν ὑπέστρεφεν ἐπὶ τὴν ὁδόν· αὕτη δὲ ἡ κατάστασις
 ἦν αὐτῷ ἄχρι τῶν οἰκουμένων. μέλλων δὲ καὶ πρὸς τὰ ἀ-
 οἶκητα εἰσέρχεσθαι, ἀπεβάλλετο τό,τε περισσύτερον χρῆμα
 10καὶ τὰ φορτώματα καὶ τοὺς τοῦ λαοῦ ἀσθενεστέρους καὶ τὰ
 τῶν ἀλόγων χωλὰ καὶ τετραυματισμένα. εἰδίδου δὲ αὐτοῖς
 κεφαλὴν καὶ μέρος ὀλίγον στρατοῦ εἰς φυλακὴν, ἐκέλευε τε
 πλησιάζειν καθ' ἓν τῶν ἀσφαλεστέρων κύστρων, ὅπερ πλη- B
 σιέστερόν ἐστι πρὸς τὴν μέλλουσαν ἔξοδον τοῦ λαοῦ γίνε-
 15θαι. καὶ μετὰ ταῦτα ὠρίζεν ἀπὸ τῶν θεμιάτων μοίρας τι-
 νὰς, τοὺς μὲν προπορεύεσθαι ἔμπροσθεν τοῦ φοσσίου πρὸς
 φυλακὴν αὐτοῦ, τοὺς δὲ ὀπισθεν ἐπυκολουθεῖν, οὓς καλοῦσι
 γωτοφύλακας· οἱ δὲ αὐτοὶ ὑπῆρχον καὶ θηρευταὶ τῶν διὰ Ms.4. a
 20οἰεπιάντων, οὓς ἐκάλουν πλαγιοφύλακας· οἱ δὲ αὐτοὶ μάλι-

instructum, a via, qua transeundum erat Imperatori. Ut autem vi-
 debant Imperatorem appropinquantem, manebat quidem in equis
 reliqua turba, duces autem militares omnes descendebant, et simul
 omnes procidebant humo; surgentes dein concelebrabat et beneven-
 tabat Imperatorem faustis acclamationibus una velut voce tota le-
 gio. Deflectebat ad eos Imperator de via interrogabatque, quomo-
 do valerent. Eo facto, redibat in viam. Ita fiebat, donec in amico
 solo ambularetur. At quum in eo iam esset Imperator, ut horticum
 intraret, seponcbat et retro manere iubebat superfluam suppellecti-
 lem sarcinasque et multitudinem invalidam iumentorumque quidquid
 ad claudicationem deductum aut vulneribus confectum esset. His
 imponebat caput vel capitancum aut ducem, exiguamque addebat
 militarem manum, iubebatque eos in viciniam sese recipere castrī
 alienius munitioris et ad illum propioris tractum, e quo descensus-
 rus in horticum erat exercitus. Deinde deputabat selectos e them-
 atibus manipulos, partim praecessuros fossatum seu exercitum ho-
 stiumque subitum insultum aversuros, partim subsequuturos alios;
 quos postremos notophylacas seu custodes tergoris appellare mos est.
 Horum tergiustodum erat eos venari, qui aut imbelles aut segnes
 castra non assectarentur et aciem desererent. Alii ab utroque latere
 comitabantur moventem exercitum, quos plagiophylacas seu laterum
 custodes appellabant. Horum erat observare atque coercere, si qui
 ad horticum transfugere molirentur. Omnes autem hi, tam praecur-
 sores, quam subsequentes et a lateribus comitantes, tantum dista-

στα ἑσκόπουν τοὺς μέλλοντας προσφεύγειν εἰς τοὺς ἔχθρους. περιεπάτουσ δὲ πάντες τοσοῦτον ἀπέχοντες τοῦ φοσσάτου, ὥστε μὴ ἀποκρύπτεσθαι ἐξ αὐτῶν διὰ τὰς ἐπιβουλὰς τῶν ἔχθρῶν, καὶ ὅσον δυνατόν ἐστι προευτρεπισθῆναι τὸ φοσσάτον εἰς ἀπάντησιν τῶν ἔχθρῶν ὑπὸ τούτων μηνυθέντα. οἱ δὲ τοῦ βασιλέωσ προέχοντες ἐκείνου μᾶλλον ὑπῆρχον τοῦ θέματος, οἱ ἐπλησίαζον τῇ τῶν ἔχθρῶν γῆ διὰ τὸ καὶ πείραν ἔχειν αὐτοὺσ τῶν τε ὀδῶν καὶ τῶν λοιπῶν τόπων τῶν ἔχθρῶν, καὶ ἔτι τὴν πείραν τῶν ἐνεθρευμάτων καὶ τῶν πολέμων αὐτῶν. αὐτοὺσ δὲ καὶ τοὺσ ὀπισθοφύλακασ ἐνήλλαττον¹⁰ διὰ τὸν πλεῖστον κόπον. οὐ γὰρ τὴν εὐθείαν περιεπάτουσ αὐτοὶ, ἀλλὰ τὴν τραχυτέραν καὶ δυσεπίβατον· οὕτω δὲ κινούμενοι, τὰσ νύκτασ περιχαρακωθέντεσ καὶ τὴν ἄλλην ἀσφάλειαν ποιήσαντεσ διὰ τοὺσ νυκτοπολέμουσ, ἀνεπαύοντο.

bant a fossato, ut nunquam suis extra conspectum essent; idque duplici ratione, ne scilicet ipsi hostium paterent insidiis, fossatum vero, ab illis de hoste imminente admonitum, sese mature possit illi excipiendo comparare. Qui tandem coram Imperatore proxime ambularent, erant ex illo potissimum themate vel districtu, qui hostico proximus esset. Periti enim erant et viarum, per quas hostes et invadere et rursus se subducere possent, et locorum, in quibus agere amarent, et modorum, quibus aut insidias, aut acies bellaque instruere solerent. In his et in postremis custodibus permutabantur et renovabantur identidem sollicitudinum vices; quandoquidem haec duo genera plurimum laborem tolerarent. Non enim rectam et expeditam viam, sed asperiores et minus commodam ibant. In hunc modum promoventes interdum, coibant per noctem intra vallum, rebusque necessariis contra nocturnos hostium impetus praevisis, capiebant quietem.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ Ed.L. 263

ΒΑΣΙΛΕΙ ΔΙΩΝΩ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΡΩΜΑΙΩΝ, ΤΙΟΥ ΛΕΟΝΤΟΣ Ms. 4. b
 ΤΟΥ ΛΟΙΜΜΟΥ ΚΑΙ ΣΩΦΡΑΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ΑΠΟΓΟΝΟΥ
 ΑΕ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΔΡΙΚΩΛΑΤΟΥ ΚΑΙ ΓΕΝΝΑΙΟΥΤΑΤΟΥ
 ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΝΟΝ ΤΟΝ ΘΕΟΣΤΕΦΗ ΒΑΣΙ-
 ΛΕΑ ΚΑΙ ΤΙΟΝ ΑΤΤΟΥ,

Ὅσα δεῖ γίνεσθαι, τοῦ μεγάλου καὶ ὑψηλοῦ βασιλέως τῶν
 Ῥωμαίων μέλλοντος φουσατεῦσαι.

CONSTANTINI, IN CHRISTO

AETerno REGE REGIS ROMANORUM, FILII LEONIS, CELEBERRIMI ET
 SAPIENTISSIMI IMPERATORIS, QUI FILIUS ERAT BASILII, FORTIS-
 SIMI ET GENEROSISSIMI IMPERATORIS, AD ROMANUM, A DEO
 CORONATUM IMPERATOREM ET FILIUM SUUM,

OBSERVANDA ET AGENDA, QUANDO IMPERATOR ROMANORUM FOSSATUM
 AGERE SEU IN CASTRA IRE ET IN IIS VERBARI DECREVIT.

Ἄκουε, υἱέ, λόγους πατρός σου, Σολομῶν σοι παρακε-
 λέυεται· παρὰ πολλῶν γὰρ ἀκούσεις τὰ δέοντα, ἀλλ' οὐ φύ-
 σει τῆς ἀρετῆς εἰσοίσεις διδύγματα, εἰ μὴ παρὰ πατρός ἀ-
 κούσεις τὰ ἀριστα. γνησίους γὰρ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἀληθεῖς τῶ
 ζῶντι τοὺς λόγους ὑποδεξάμενος, ὡσπερ τινὰ κληρὸν ἐξεις πα-
 τρῶν, τὴν σωτηρίαν ἀεὶ προξενούντά σοι· οἱ μὲν γὰρ ἐξ
 ἄλλων κατὰ χάριν λεγόμενοι τῆς ἀληθείας πολλὰκις ἐναποδέ-

Audi, fili, sermones patris tui, ait Salomo tibi praecipiens. Quam-
 vis enim a multis accipere possis ea, quae decet et oportet, a nullo
 tamen, praeterquam a patre accepta et velut ingenita, recondas in
 animum tuum optima virtutis documenta. A patre quas acceperis
 genuinas et omnino veras institutiones, habes et habebis per om-
 nem vitam ut hereditatem patrimoniam, quae omni tempore tibi
 salutem praestet. Saepè enim aliorum ad captandum favorem com-
 posita dicta vacant veritate. At quae ex animo paterno profiscun-

ονται· οἱ δὲ ἐκ πατρικῆς ψυχῆς μετὰ τῆς ἀληθείας ἀφικνούμενοι πολλὴν χαρίζονται τοῖς υἱοῖς διαπαντὸς τὴν ἐσφάλειαν. ἄκουσ τούτων, υἱὲ, παρὰ πατρός, ἃ μὴ καλὸν ἔστιν βαῖνοειν· εἰ γὰρ ἄγνοια κακὸν, ἢ τῶν πραγμάτων γυῶσις δῆλον ὅτι καλὸν, καὶ μάλιστα τῶν ἀναγκαίων καὶ ὧν πολλῆς καθέστηκεν ἡ φροντίς. ἀναγκαϊότερον δὲ τί ἄλλο γένοιτο πολεμικῆς εὐτολμίας καὶ τῆς τῶν προγόνων παλαιᾶς εὐταξίας, ἣν ἐν πολέμοις εἶχον τὸ πρότερον βασιλικὸς ταξειδίους κατὰστασιν. ταύτην γὰρ πάλαι φημιζομένην καὶ μέχρι τοῦ νῦν παρὰ πολλοῖς θρυλλουμένην μὴ καὶ ἐγγράφως ἔχειν, οὐδὲ δίκαιον, οὐδὲ καλὸν ἡγησάμεθα. λυσιτελῆς γὰρ σοι, θεόστεπτε Ῥωμαῖν, μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ἡ τούτων γενήσεται συγγραφή, Ῥωμαϊκὴν δηλοῦσα μεγαλειότητα. ὅθεν πολλὰ περὶ τούτων ἀνερευνησάντες καὶ μηδεμίαν ἐπόμνησιν ἐναποκειμένην τῇ καλατῇ εὐρίσκοντες, ὅψε καὶ μόλις ποτὲ περὶ τούτων ἐπόμνημα ἐν τῇ μονῇ τῇ καλουμένῃ Σιγριανῆς εὐρεῖν

Ms. 5. a ἡδυνήθημεν, ἐν ἣ Ἄεων ὁ μάλιστα, ᾧ Κατάκυλας ἦν ἐπὶ Ed. L. πῶς νυμον, τὸν μονήρη βίον ἡσπίασάτο. οὗτος γὰρ ὁ μάλιστα περὶ τούτων ἐγγράφως διέθετο ἐκ προστάξεως Ἄεοντος τοῦ φιλοχρίστου καὶ σοφωτάτου βασιλέως Ῥωμαίων, τοῦ καὶ πα-20

tur instructiones, ut verae sunt, ita quoque filiis per omnem aetatem et per omnes rerum casus sunt utiles. Audi ergo, filii, et accipe a patre, quae ignorare non decet. Ignorantia si turpis est, liquet rerum peritiam pulchram et praecellaram esse, et praecipue rerum necessariorum multasque et diligentes curas exigentium. Quid autem aliud, quaeo, magis usu veniat et sit magis necessarium, quam strenuus et acer in bellis animus et vetustus ille bonus et decorus ordo, quem nostri maiores in bellis et in regis, si quae contingerent, expeditionibus observabant? Hunc autem crebra olim fama celebratum et vel his ipsis adhuc temporibus a multis sermone iactatum si scripto consignatum non haberemus, iniquum et turpe iudicavimus [ideoque hoc volumine comprehendere voluimus]. Et prodere tibi, Romane a Deo coronate, ut aliae, ita haec quoque tractatio, e qua Romanam poteris magnificentiam intelligere. Scribendi occasionem nobis hoc dedit. Multa diligentique, sed irrita, in palatio facta inquisitione, si forte depositos alcubi de his rebus commentarios reperiremus, vix tandem aliquando eius, quod desiderabamus, argumenti libellum aliquem invenimus in monasterio, quod Sigrianae appellatur, in quo Leo magister, cui cognomen erat Catacylas, vitam solitariam amplexus est. Hic ipse magister nempe, iussus a Leone, Christi amante et sapientissimo Imperatore Romanorum, patre nostro et avo tuo, de illo argumento, quod nos quoque tractandum hic suscepimus, scripto exposuerat. Verum quia Graeca musica seu docta elegantia imbutus non fuerat ille magister, multa inferisit in suam scriptiozem

τὸς ἡμῶν καὶ σοῦ πάππου· ἀλλ' ἐπεὶ μουσικῆς Ἑλληνικῆς ἀμύτοχος ὁ μάγιστρος ἦν, πολλὰ βάρβαρά τε καὶ σόλοικα καὶ ἄσυνταξίαις ἢ τοῦτου συγγραφή περιείχεν, εἰ καὶ ὁ ἄνθρωπος θεοσεβῆς καὶ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν ἦν τῶν τοῦ πνεύματος, ὡς εἰ-
 5 δειξεν ὁ αὐτοῦ βίος. ἀλλ' ἐν τῷ ἀμοιρεῖν αὐτὸν, ὡς εἶραμεν, παιδείας Ἑλληνικῆς, καὶ ἢ τοῦτου συγγραφή μᾶλλον ὑπερχεν ἐπισφαλῆς καὶ ἐπιλήψιμος, ὅμως ἐπαινετὴ καὶ ἀληθῆς τῷ θεοσεβῆ εἶναι τὸν ἄνδρα καὶ ἐνάρετον. ταύτην ἡμεῖς εὐρόν-
 10 τες παρημελημένην τῷ λόγῳ, καὶ ὡς ἐν ἴχνει σκιάς ἀμυδρῶς Β
 ἰοπικῶς τὰ πράγματα διαγγέλλουσαν, καὶ μηδὲ τὸ τοῦ τρίτου μέρους τῶν, ὡς περ ἡμεῖς πρὸς τὸ σαφέστερόν τε καὶ πλατι-
 κώτερον μετῆγαγομεν, ἔχουσαν, συνεγραψάμεθα σοι τοῦ κα-
 ταλιπεῖν εἰς ὑπόμνησιν. ἢ τοίνυν τοιαύτη τῶν βασιλικῶν τα-
 ξειδίων τάξις τε καὶ ἀκολουθία ἐφυλάττετο καὶ ἐηργεῖτο ἕως
 15 Μιχαὴλ τοῦ φιλοχρίστου δεσπότου, καὶ Βάρδα τοῦ εὐτυχε-
 στάτου καίσαρος καὶ Θείου αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν παλαιότερων βα-
 σιλέων ἢ τοιαύτη δηλονότι παράδοσις πρὸς αὐτοὺς καταχθεῖ-
 σα, Θεοφίλου τε καὶ Μιχαὴλ τοῦ πατρὸς καὶ πάππου τοῦ C
 αὐτοῦ Μιχαὴλ τοῦ φιλοχρίστου δεσπότου· ὡσαύτως δὲ κα-
 20 κσινοῖς ἐκ τῶν προτέρων βασιλέων φημὶ τὴν τοιαύτην παρά-
 δοσιν κατελθεῖν. παλαιότερους δὲ φημι τοὺς Ἰσαύρους ἐκεῖ-

barbara atque soloeca, omnemque commiscuit ordinem, quem per-
 spicua futura et grammatica verborum constructio flagitat. Erat pro-
 fecto vir, ut vita eius monstravit, Dei reverens et cupiditatum non
 carnis, sed spiritus assectator. Verum ex eo, quod Graccam, ut dixi-
 mus, litteraturam non delibasset, contigit, ut scriptionem ederet
 reprehensionis obnoxiam, et quae possit lectores in errores conice-
 re. Est nihilominus laude digna traditque vera; quale quid a viro
 Dei reverente et virtutis studioso expectes. Has itaque magistri
 schedas stilo ruidiore et negligentiae pleno exaratas quum praeterea
 et paucae esse videremus, (nam ne tertiam quidem partem eorum ae-
 quabant, quae nos in his chartis perspicuo magis et ampliore ser-
 mone exposuimus,) et rerum tantum obscura velut vestigia extre-
 masque lineas et umbras exhibere intelligeremus: consilium cepimus
 hos commentarios conficiendi et tibi tuaeque memoriae relin-
 quendi. Talis itaque, qualem mox exponam, regiarum expeditio-
 num ordo atque formula observabatur sollicitè et in usu erat us-
 que ad Michaelem, amantem Christi Dominum, et eius patrum,
 Bardam, Caesarem felicissimum, propagata ad ipsos ab Impera-
 toribus, eorum decessoribus, Theophilo puta et Michaële, modo no-
 minati iunioris illius hoc quidem avo, illo autem patre. Simili
 modo hi ipsi eam a suis maioribus acceperant, vetustis illis Imp-
 eratoribus, quos vetustos quando nomino, non desigino magnum
 illum et celeberrimum sanctumque Constantinum, non Constian-

ρους καὶ περὶ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν τὰ μέγιστα πλημμελησαντας· οὐ γὰρ, παλαιότερους εἰπὼν, τὸν μέγαν ἐκείνον λέγω καὶ αἰοίδιμον καὶ ἅγιον Κωνσταντῖνον, οὔτε Κωνσταντῖνον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, οὔτε τὸν δυσσεβέστατον Ἰουλιανόν, οὔτε μὴν Θεοδοσίον τὸν μέγαν καὶ τοὺς μετ' ἐκείνον. ἦν δὲ καὶ πύ-5

ῤιν ἐπὶ Βασιλείου τοῦ ἀνδρικοτάτου καὶ εὐσεβεστάτου βασι-
λέως, τοῦ καὶ πάππου, ἡ τοιαύτη τάξις ἐνεργουμένη καὶ τὰ

Με.5. b μάλιστα τηρουμένη, καθὼς ἐγγράφως ἡμεῖς ἐκθέσθαι ὡς οἶόν
τε πειρασόμεθα. ὁ μέγας καὶ ὑψηλὸς ἀντοκράτωρ μέλλων
φυσσατεῦειν καὶ κατ' ἐχθρῶν ὄπλα κινεῖν καὶ στρατεύματα, 10
εὐθὺς προστάσσει τοῦ κρημασθῆναι ἐν τῇ χαλκῇ ἔξωθεν
τῶν πυλῶν λωρίκιον καὶ σπαθίον καὶ σκουτάριον. ἐκ τούτων
οὐν τοῖς πᾶσι γίνεται δῆλη ἡ τοῦ βασιλικῆς φροσύτου ἐντρέ-

Ed.L. a65 πσις, καὶ ἐκ τότε ἕκαστος ἄρχων καὶ ἀρχόμενος τὰ ἑαυτῶν
ὄπλα καὶ ὅσα ἐπιτήδεια καὶ ἀρμόζοντα στρατιωτῆ, παρα-15
σκευάζειν ἀπάρχεται· εἶτα μετὰ ταῦτα καὶ τῇ τῶν ἀγγελῶν
λογοθέτῃ προστάσσει τοῦ δικαίαν διανομὴν τε καὶ ἐκθεσιν με-
τὰ φόβου Θεοῦ ποιεῖσθαι καὶ πάσης εὐσεβείας καὶ ἀληθείας
τοῖς τῆς Ἀσίας καὶ Φρυγίας μητάτοις κατὰ τὴν ἰσχὺν τε καὶ
δύναμιν ἑνὸς ἐκάστου μητάτου, ὡς ἡ τάξις τῶν προκειμένων 20
ἐκάστου τὸν ὀφειλόμενον ἀριθμὸν ὀρισμένως ἔχουσα πᾶσι
καθίσταται πρῶδηλος. διὰ τῆς Ἀσίας καὶ Φρυγίας μολύβρια

tium, eius filium, non impium illum Iulianum, non Theodosium Magnum, non eius proximos successores: sed Isauros illos designo, qui verae rectaque statuenti fidei gravissimos errores et foedam haeresin affixerunt. Sed et sub Basilio, fortissimo et piissimo Imperatore et avo nostro, diligenter observabatur et in usu erat, quam his litteris exponere pro virili nostra studebimus. Magnus et excelsus Imperator, quando decrevit in fossatum ire armaque hosti et viros obnoverere, imperat coram porta chalces lorica et spatham et scutum suspendi. Quo signo statim omnes intelligunt, imperialis fossati seu campestris expeditionis apparationem imperari; protinusque tam illi, quibus iubendi auctoritas adest, quam qui parendi necessitate continentur, arma ceteraque militi seu utilia seu decora comparare instituunt. Porro imperat Dominus rationali gregum, ut, adhibitis in consilium reverentia Dei, religiosa conscientia atque veritate, concipiat aequam et congruam privati cuiusque viribus et iustam repartitionem atque notitiam publice promulgandam eorum, quae metata Asiae et Phrygiae secundum notum omnibus et in propatulo positum ordinem cuique metato praescriptum certo et definito numero praestare debent. Debent autem dicta Asiae et Phrygiae metata ex definita formula praestare mulos ducentos, singulos numismatibus vel solidis aureis denis quinis aestimatos, et ducentos equos, itidem singulos denis binis numismatibus aestimatos; unde summa

σ' ἀνὰ νομισμάτων ιε', ἰππάρια σ' ἀνὰ νομισμάτων ιβ', ὁμοῦ νομίσματα ςκδ', γινόμενα χρυσοῦ λίτραι ος'. B

Διὰ τῶν συνηθειῶν τῶν ἀρχόντων τῶν βασιλικῶν στάβλων τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν ἔξω ἐν τοῖς στάβλοις.

5 Διὰ τοῦ κόμητος τοῦ στάβλου μωλάρια δ' καὶ ἰππάρια δ'· διὰ τοῦ χαρτουλαρίου καὶ τοῦ ἐπείκτου μωλάρια δ' καὶ ἰππάρια δ'· διὰ τοῦ ἔξω χαρτουλαρίου μωλάρια β' καὶ ἰππάρια β'· διὰ τῶν σαφραμέντων μωλάριον α' καὶ ἰππάριον α'· διὰ τῶν τεσσάρων κομήτων μωλάριον α'· ὁμοῦ 10διὰ τῶν ἀρχόντων νομίσματα τκδ', γινόμενα λίτραι δ', νομίσματα κς'. καὶ ὁμοῦ τὸ πᾶν λίτραι π': κς'. καὶ τὰ μὲν μωλάρια τὰ σ', ὅσαυτως καὶ τὰ ἰππάρια τὰ σ', καταβιβάζει ταῦτα ὁ λογοθέτης τῶν ἀγγελῶν εἰς τὰ Μαλάγινα, καὶ παραλαμβάνει αὐτὰ ὁ κόμης τοῦ στάβλου καὶ ὁ ἔσω χαρτουλάριος 15τοῦ στάβλου πενταετία, ἑξαετία καὶ ἑπταετία, μὴ ἔχοντα D σπηλώματα εἰς τὴν ψύαν. καὶ σφραγίζονται τὰ τετρακόσια εἰς τὰ δύο μέρη τῆς καπούλας βασιλικῆν βοῦλλαν. ἔτι δὲ καὶ εἰς τὸν ἐπερχόμενον χρόνον γίνεται ἡ αὐτὴ ἔκθεσις καὶ βούλλωσις. λαβιδοῦνται πάντα τὰ ἰππάρια καὶ γίνονται ἐν-

numismatum quinque mille quadringentorum et viginti quatuor emergit, aut, si eandem summam ad rationem litrarum auri referas, emergunt litrae septuaginta sex.

DE CONSUETUDINIBUS ARCHONTUM, SEU DE HIS IUMENTIS, QUAE EX PRAESCRIPTA FORMULA ET RECEPTA CONSUETUDINE PRAESTARE DEBENT MAGISTRATUS IMPERIALIUM STABULORUM, TAM QUAE IN URBE AUGUSTA, QUAM QUAE FORIS IN PROVINCIIS SUNT.

Praestat comes stabuli mulos quatuor et equos totidem; chartularius et epicles praestant mulos 4 et equos totidem; chartularius extraneus vel provincialis mulos 2 et equos totidem; saframenta milium 1 et equum 1; quatuor comites mulum 1 et equum 1. Patet, hos magistratus in universum 12 mulos et totidem equos praestare; quorum quum muli singuli denis quinibus nummis, et equi denis binis aestimentur, conficitur summa 324 numismatum, quae si ad rationem litrarum reducas, habebis litras 4, num. 26. Adde huic summae superiorem (nempe 76 litras), habebis litras 80 et num. 26. Et illos quidem superius dictos ex Asia Phrygiaque ducentos mulos et equos pariter ducentos deducit rationalis gregum ad Malagina usque, ubi eos ab ipso traditos transsumunt comes stabuli et esochartularius [seu chartularius urbanus] stabuli. Debent autem bestiae quinquennes aut sexennes aut septennes esse, neque cauteria in femoribus habere. Ibi regium signum accipiunt illae quadriagintaestiae oestiae ambas in scapulas inustum. Etiam in sequentem annum

Ms. B. a νοῦχα, καὶ διὰ τοῦ φουσσάτου γίνεται προσθήκη. καὶ φέρει
 ὁ λογοθέτης σεσαγματωμένα τὰ ὁ σαγμαρία ἔχοντα ἐνδύμα-
 τα ἐν ταῖς στρατοῦραις κέντουκλα μετὰ σωμαρίων φορτωμά-
 των, κεκαλιγωμένα, ἐπιφερόμενα καὶ σέλινατα, ἅμα καὶ τῶν
 Ed.L. 266 καπιστριῶν αὐτῶν. καὶ οὐδὲ ὡσούτως ἐπαρκοῦσιν εἰς τὴνδ
 βασιλικὴν ὑπηρεσίαν· ἐν γὰρ τῷ καιρῷ τοῦ φουσσάτου προσ-
 ἄπαξ δίδουσιν οἱ στρατηγοὶ μωλάρια τῷ βασιλεὶ οὕτως· ὁ
 Ἀνατολικὸς μωλάρια γ', ὁ Ἀρμενιακὸς μωλάρια γ', ὁ Θρα-
 κῆσις μωλάρια γ', ὁ Ὀψικιανὸς μωλάρια γ', ὁ βουκελλάριος
 μωλάρια γ', καὶ οἱ λοιποὶ στρατηγοὶ ἀνὰ μωλαρίων β' τῆς τειο
 Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως· ὁ Σελευκίης μωλάριον α', ὁ δομέ-
 στικὸς τῶν σχολῶν μωλάρια γ', ὁ δρογγάριος τοῦ πλοῦτον
 μωλάρια γ', ὁ ἔξκουβίτος μωλάριον α', ὁ ἰκανάτος μωλάριον
 α', ὁ νόμμερος καὶ ὁ τειχειώτης καὶ ὁ δομέστικος τῶν ὀπιμύ-
 των ἀνὰ μωλαρίον α'· ὁμοῦ μωλάρια νη. 15

B Διὰ τῶν ὀφικιαλίων καὶ τῶν λοιπῶν.

Ὁ ἑπαρχὸς μωλάριον α', ὁ σακελλάριος δύο, ὁ γενικός
 μωλάρια β', ὁ κναίστωρ μωλάριον α', ὁ τοῦ σακελλίου μω-

fit eadem expositio seu exactio et bullatio seu candente ferro signatio
 bestiarum, et equi omnes sibilantur atque castrantur, et sunt accessio
 atque supplementum regionum stabulorum propter instantem bellicam
 expeditionem. Adducit autem rationalis gregum ducenta illa iumenta
 sagmaria vel oneraria, mulos puta, suis onerata sagmatibus vel sar-
 cinis aut bisacciis, et in straturis vel tergoribus suis habentia
 stragulas centones, oneribus ope funium adstrictis, caligata quoad
 crura, et pedes calceata solcis ferreis, et os capistrata. Verum
 haec quidem sagmaria famulatio et necessitatibus regiis nequiquam
 sufficiunt; sed debent strategi quoque tempore fossati semel Impera-
 tori mulos nomine xenalii seu munusculi gratuiti praestare in hunc
 modum: strategus Anatoliae debet praestare mulos 3; Armeniacus
 totidem; Thracensis, Opsicianus et Buccellarius pariter, quisque pro
 se, totidem; reliquorum strategorum tam in Oriente, quam in
 Occidente unusquisque binos mulos, praeter Seleucia strategum,
 qui tantum unum praestat; domesticus scholarum mulos tres; drun-
 garius ploimi etiam tres; excubitus unum; hicanatus unum; nume-
 rus et teicheiotes et domesticus optimatum pariter, id est singuli
 singulos. Itaque conflunt muli 58.

OFFICIALES ET RELIQUI AD EORUM ORDINEM PERTINENTES PRAESTANT
 MULOS ONERARIOS, UT SEQUITUR.

Hyparchus seu praefectus Urbis unum; sacellarius duo; genicus
 2; quaestor 1; praefectus sacollii 1; praefectus vestiarii 1; ambo

λάριον α', ὁ τοῦ βεστιαρίου μωλάριον α', οἱ δύο κουράτωρες
 καὶ ὁ κτημάτινος ἀνὰ μωλαρίου ἐνός, οἱ δύο πρωτονοτάριοι
 τῶν δύο κουρατωρικών μωλάριον α', ὁ ζυγοστάτης μωλάριον
 α', ὁ εἰδικὸς μωλάριον α', ὁ παραθαλασσίτης καὶ ὁ βάρβαρος
 5 ἀνὰ μωλαρίου α', ὁ σύμπονος καὶ ὁ λογοθέτης τοῦ πραιτω-
 ρίου μωλάριον α', τὸ σέκρετον τοῦ γενικοῦ μωλάρια γ', τὸ
 σέκρετον τοῦ σακελλίου μωλάρια β', τὸ σέκρετον τοῦ βεστια- C
 ρίου μωλάρια β' ὁμοῦ μωλάρια κέ' ὁμοῦ διὰ τῶν ἀμφο-
 τέρων μωλαρίων ξενάλια πγ'. διὰ τῶν μητροπολιτῶν καὶ ἀρ-
 10 χιεπισκόπων μωλάρια σεσαγματωμένα τῶν μητροπολιτῶν ηβ'
 μωλάρια ηβ' τῶν πετηκονταδύο ἀρχιεπισκόπων· τὰ ρδ' σεσα-
 γματωμένα μετὰ καὶ τῶν φορτωμάτων αὐτῶν καὶ κεκαλιγωμένα·
 παραλαμβάνει δὲ αὐτὰ ὁ κόμης τοῦ στάβλου ἅμα τῆρ τοῦ ἔ-
 σω στάβλου χαρτουλαρίῳ, καὶ βουλλοὶ αὐτὰ μετὰ καὶ τῆς
 15 λοιπῆς προμοσέλλας ὁμοῦ μωλάρια ρδ'. καὶ ὁμοῦ τὸ πῦν
 διὰ τῶν ἀμφοτέρων, τῶν τε μητίων τοῦ λογοθέτου τῶν ἀ- D
 γελῶν καὶ τῶν ξενάλιων, μωλάρια φπé. διὰ τῶν εὐγαῶν Ms. b
 μοναστηρίων ἱπάρια ρ' τὰ παρασυρόμενα ἔμπροσθεν τοῦ
 βασιλέως δεξιά καὶ εὐώνυμα. ὀφείλουσι δὲ λαβιδουῶσθαι καὶ
 20 οὐδ'νουχίεσθαι. οὐ σφραγίζονται δὲ, διότι, ὅτε κελεύει ὁ βα-
 σιλεὺς τοῦ ποιῆσαι ἔξοδον, ἔξ αὐτῶν ἔξοδιάζονται ὅπου κε-

curatores [scilicet magnus unus, et alter palatii manganorum], et cte-
 matinus [scu praediorum imperialium inspector] singuli singulos;
 ambo protonotarii ambarum curatoriarum unum; zygostates seu li-
 bripens 1; idicus 1; parathalassites seu magister tractus maritimi in
 Urbe unum; barbarus seu magister militum barbarorum unum; sym-
 ponus seu adiutor [praefecti praetorio] et rationalis praetorii ambo
 simul 1; secretum genici 3; secretum sacellii 2; secretum vestiarii
 2; faciunt simul omnes mulos 25, quibus si addas superiores 58,
 habebis mulos, xenalii seu muneris nomine Imperatori oblatos, in
 universum 83. Metropolitae praestant mulos oneratos caligatosque 52,
 et quinquaginta duo archiepiscopi praestant alios totidem; in uni-
 versum ergo 104. Hos in fidem accipiunt comes stabuli et stabuli inter-
 ni seu urbani chartularius, curantque bullari seu bullam regiam ipsis
 inuri, qualem regia promoscilla seu equitatus sellarius gerit. Hos
 centum et quatuor mulos si superioribus octoginta tribus, muneris
 nomine datis, et illis ducentis mulis equisque ducentis, a ratio-
 nale gregum curandis, addas, habebis bestiarum universum nume-
 rum 585. Accedunt equi centum, quos sancta monasteria praestant,
 et qui coram Imperatore iter faciente per geminam seriem, dextra sini-
 straque, praeducuntur. Ii sibilari atque exsecari debent; at signum re-
 gium non accipiunt ideo, quo possit Imperator ex iis, quando velit,
 largitiones facere. Ex his enim, uti et ex illis, qui nomine muneris
 Imperatori in bellum eunti et in ipsa expeditione offeruntur, sunt

λευε. ὁμοίως δὲ καὶ ἐκ τῶν ξενάλων τῶν προσφερομένων τῷ βασιλεὶ ἐν καιρῷ τοῦ φροσσάτου. λαμβάνει ὁ κόμης τοῦ στάβλου ἅμα τῷ χαρτουλαρίῳ τοῦ στάβλου ἐκ τοῦ εἰδικοῦ Ed.L. 267 εἰς ἔξοδον λίτρας γ. καὶ θεωρεῖ ὁ κόμης τοῦ στάβλου ἅμα τῷ χαρτουλαρίῳ εἰς τὸ κελλάριον τὸ βασιλικόν, ὅπως στρα-5 τούρας ἔχει βασιλικὰς καὶ καβαλλοκίλια ἀπὸ Λυδίας ἐκ τῆς κουρατωρείας τῶν Τρυγίνων. καὶ λαμβάνει τὰ σ' σαγματο- πασμαγάδια προσάπαξ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ φροσσάτου τὰ μη- τατινά. ὁμοίως καὶ τὰ ρδ' σαγματοπασμαγάδια προσάπαξ· ὁμοῦ σαγματοπασμαγάδια τδ'. καὶ πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν 10 φπ' σαγματοπασμαγάδιων ἀγοράζει, ἦγουν τὰ σφειλόμενα ἀγορασθῆναι καὶ συσταθῆναι στρατοῦραι καὶ σάγματα σπά. δέον δὲ ἀγοράζειν ἱσικὰ ἀμάλια καὶ βάπτειν ἀληθινὰ, καὶ ποιεῖν σαγίσματα καὶ βορκάδια ρν'. καὶ τὰ μὲν ρ' λόγῳ τῶν 15 παρασυσρομένων ἵππων ἐμπροσθεν τοῦ βασιλέως· τὰ δὲ 15 λ' λόγῳ τῶν βασιλικῶν σελλαρίων, καὶ τὰ κ' λόγῳ τῶν διὰ ξενάλων διδομένων ἵππων. καὶ τάγιστρα ἐκ τοῦ κελλα- ρίου τοῦ βασιλικοῦ ἀποθέτου τοῦ στάβλου ρν'. ὁμοίως καὶ βορσάρια διὰ τὸ γενέσθαι κυπίστρια ρπ'. καὶ ἔξακάνθηλα λόγῳ κεδραίας, καὶ ἄσκια εἰς οἶνον καὶ ὕξος λόγῳ τῶν πε-20

largitiones. Comes stabuli et chartularius stabuli accipiunt ab idico litras tres ad sumtus faciendos [in ea nempe comparanda, quae statim dicentur]. Deinde lustrant cellarium imperiale et inquirunt, quot in eo adsint straturae regiae et cilicia vel filtra pro caballis, e Lydia ex curatoria Trychinorum petita. Sumit inde comes ducenta sagmatopasmagadia metatina seu tempore fossati imperari et dari consuetia simul; et dein sumit quoque alia [doni nomine oblata] centum et quatuor sagmatopasmagadia simul. Consciunt haec 304. Reliqua, quae desunt ad complendum numerum 585 sagmatopasmagadiorum, id est 281 straturas vel stragulas, et sagmata seu sarcinas vel bisaccia, emi et comparari debita, emit [pro illis tribus auri litris, quas modo dicebamus ab idico praeberi]. Debet autem emere rasica amalia, id est rasos seu grossioris sili laucos desfloccatos pannos, eosque curare colore purpureo imbui et inde fieri sagmata seu straturas equinas et borcadia 150; quo de numero centum quidem destinata sunt illis centum equis, qui coram Imperatore iter faciente praeducuntur et praecambulant, triginta vero cedunt scellaris equis imperialibus, et viginti tandem equis illis, qui munerī dantur. Etiam a cellario regiae apothecae stabuli sumit 150 tagistra [seu saccos pabulatorios, quales equorum capitibus alligantur,] et coria pro consiciendis inde capistris 180, et hexacanthela [seu repositoria scortea, singula senas amphoras scortees intus habentia.] pro cedrea vel godronio ibi condendo; et utres pro vivo et aceto ad curationem aegrotantium iumentorum adhibendo. Axinorygia quoque comparari debent seu secures caedendis

ριοδίων τῶν ἀλόγων, ἄξινορύγια καὶ πλατυλίσκια καὶ πτυά-
ρια στιβαρὰ διὰ τοὺς πότζους. ἔκ δὲ τοῦ βασιλικοῦ βεστια-
ρίου ὀφείλει λαμβάνειν σίδηρον ἢ λίτρας λόγη σελιναίων,
καὶ ἕξ αὐτῶν ποιῆσαι καὶ μασσήματα ἐλαφρὰ ῥν'. καὶ ὀ-
5 φείλει λαβεῖν ῥέτινα καὶ καπιτζάλια ἀπλὰ ἀπὸ τῶν βυρσα-
ρίων. ἀπὸ δὲ τῆς κανάβεως, ἣν λαμβάνει ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ
βασιλικοῦ βεστιαρίου, ὀφείλει καμεῖν σωκάρια.

διὰ τῆς βασιλικῆς ὑπουργίας.

D

Ἄ ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ὁ δομέστικος τῆς ὑπουργίας καὶ M. 7. a
10 ὁ οἰκειακὸς βασιλικὸς κελλάριος σαγμαρία π' τὰ μέλλοντα
βαστάζειν τὴν βασιλικὴν ὑπουργίαν καὶ τὸ ἀσήμιον τῆς βα-
σιλικῆς τραπέζης. λαμβάνουσι δὲ ὁ τῆς τραπέζης καὶ ὁ δο-
μέστικος τῆς ὑπουργίας λογάριον ἀπὸ τοῦ εἰδικοῦ εἰς ἔξοδον
λόγη ἀρτυσίας. οἰνάρην δεσποτικὸν, μαγίστρων καὶ πατρι-
15 κίων χορηγεῖ ὁ ἀποθηκάρχιος· τὸ μὲν βασιλικὸν μῆ μέτρα,
ζυγοφλάσκια τριμετραῖα ζυγὰς ἧ' καὶ ὑπὲρ τῶν μαγίστρων Ed.L. 268
καὶ πατρικίων ἄσκια πενταμετραῖα ζυγὰς ι'. σκορτζίδια λό-
γη τοῦ δεσποτικοῦ ἐλαιίου, φασούλιν, ὀρῦζιν, πιστάκιν, ἀμύ-
γδαλον, φακὴν παρεῖχον πύλαι τὰ δύο κουρατωρίκια, ὁμοί-

pariter lignis et fodicndae terrae aptae; item platyliscia seu palae
planae latae ad averrendam egestam terram; et scaphas vel bottas
robustas ad effrendum in iis cocnum e puteis egestum. Debet quo-
que e regio vestiario quinquaginta libras ferri sumere pro paradus
inde solcis equinis, item lupatis levioribus centum quinquaginta.
Debet quoque lora, quae maxillas equorum substringant, et capitulia
[seu lora frontes eorum ambientia] simplicia [id est, in quibus fer-
rum non sit.] e coriis conficri curare. E cannabi autem, quam ac-
cipit e vestiario regio, debet curare, ut restes fiant.

REGIAE HYPURGIAE, ID EST MINISTERIO, QUOD AD MENSAM MINISTRAT,
IMPUTANTUR HAEC.

Praefectus mensae et domesticus ministerii et peculiaris regius
cellarius praestant sagmaria iumenta [seu mulos] octoginta, portaturas
ministerium culinare regium et argenteam regiae mensae supellectilem.
Accipiunt autem praefectus mensae et domesticus ministerii certam quan-
dam pecuniae summam ab idico ad expensas faciendas, et quidem nomi-
ne expensarum in condituram ciborum. Vinum dominicum, magistro-
rum et patriciorum praestat apothecarius, et dominici quidem praestat
quadraginta octo mensuras, scilicet octo paria lagenarum, quarum singu-
lae ternas mensuras continent. Magistris autem et patriciis praestat pa-
ria decem utrium, quorum singuli quinas mensuras continent. Scortzi-
dia aut scortcos utriculos pro oleo dominico condendo ipsumque

ως καὶ τὸ ἔλαιον· τὰ δὲ λοιπὰ βρώσιμα, ἤγουν λαρδὴν, ἀπόκτιν, τυρὶν, ὀψύρια παστὰ, σφακτὰ, πρόβατα ὑπαρνα, ἀγλάδια ὑπόμοσχα καὶ οἶνον ἐγγώριον χορηγοῦσιν οἱ πρωτονοτάριοι. βερτζίτικον δὲ καὶ νεῦρον ὀφείλει ἀγοράζειν ὁ ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ὁ δομέστικος τῆς ὑπουργίας. ἀριθμια δὲ 5 καὶ κυπρίνους ὀφείλει ἔχειν ἀπὸ τῶν βασιλικῶν κουρατωρεῶν. καὶ ἐν ᾗ δαπανᾶται ἡ βασιλικὴ ὑπουργία, ὅπου εὖρη καλὸν οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ ὄσπρια, ἵνα ἐπιβάλλει ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτοῦ, καὶ ὅσα ξενάλια φέρουσιν τινες τῶ βασιλεῖ, τὰ μὲν βρώσιμα λαμβάνει ὁ ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ὁ δομέστικος τῆς ὑπουργίας καὶ ὁ οἰκειακὸς καὶ βασιλικὸς κελλάριος, καὶ ὅπου προστάζει ὁ βασιλεὺς, διανεμῶσιν αὐτά. χρῆ δὲ γινώσκειν τὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ ἔχειν φούρνους ὄπρὸς τὴν ἀποβολὴν τῆς Συρίας, καὶ δίκτυα πρὸς τὸ ἀποκλείειν τὰ ὄρνεα, καὶ κωνκοπινύκια, ἵνα πίνωσι. καὶ ὅτε κελεύει 15 ὁ βασιλεὺς ἀποβαλεῖν ἐν Συρίᾳ, ὀφείλουσιν φορτίζειν τὰ πσαγμαρία τῆς κομπίνας αὐτῶν, καὶ ὅσα σαγμαρία στρέψει ὁ C μινσουράτωρ, ἵνα κάκεινα φορτώσῃ ὁ τῆς τραπέζης καὶ ὁ δομέστικος τῆς ὑπουργίας καὶ ὁ οἰκειακὸς βασιλικὸς κελλάριος, ἵνα καδ' οἰονόησθε τρόπον μὴ λείψῃ τι εἰς τὴν βασιλικὴν ὑπουργίαν.

oleum et phaselos aut fabas, et oryzam et pistachia et amygdala et lentesc praestabant olim ambae curatoriae. Reliqua vero edulia, ut lardum, adipem, caseum, salsamenta seu pisces muria conditos, capellas, oves, quae agnos, et vaccas, quae vitulos lactant, et vinum indigenum praestant protonotarii. Bertziticum autem sive salsamentum piscis Oxiani et ncurum [quod etiam salsamentum piscarium videtur esse.] debent praefectus mensae et domesticus hypurgiae seu ministerii emere. Arithmia tandem [forte piscis genus] et pisces Cyprinos debet mensae praefectus a regis curatoribus petere. Interdum regum servitium seu apparatus culinaris consumitur, debet, ubicunque locorum praestans vinum et oleum et legumina invenerit, comparare bonam eorum copiam et vasa iis sua implere. Hic idem praefectus mensae et domesticus ministerii et peculiaris regis cellarius accipiunt, si quis Imperatori edulia pro munusculo offerat, caeque iussu a Domino distribuunt. Debet quoque praefectus mensae quatuor furnorum non oblivisci, quos secum feret, ubi in Syriam descenditur; habebit item retia, quibus involvat et coeureat gallinas, quas secum vehet, et cavae patinas ligneas, e quibus illae bibant. Debent quoque dicti viri, quando Imperator iam in co est, ut in Syriam intret, octoginta sagmaria suae combinac, vel ea, quae sua coniungatio et tessera data ipsis assignat, onerare; item illa omnia sagmaria, quae mensurator hactenus a se curata in ipsorum porro fidem atque sollicitudinem traditurus et restiturus est; ne scilicet ullo modo circa regum culinarem servitium aliquid deficiat.

*Διὰ τοῦ μινσουράτωρος, ἔγουν τῆς βασιλικῆς κέρτης, σα-
γμάρια γ'.*

Χρὴ ἐπιφέρεισθαι τὸν μινσουράτωρα δύο κόρτας καὶ δ-Με.γ.β
νάδιπλα τὰς βασιλικὰς τέντας· ἐπειδὴ, ἕως μὲν ἔστιν ὁ βα- D
5οιλεὺς εἰς Ῥωμανίαν, ἣ μία ζυγὴ ἀπέρχεται ἔμπροσθεν με-
τὰ τῆς ἡμισείας ὑπουργίας, καὶ προετραπέζεται τὸ βασιλι-
κὸν ἀπληκτον, καὶ εὕρισκει ὁ βασιλεὺς πάντα εὐτρεπισμένα
καὶ ἔτοιμα. δέον δὲ, τὸν μινσουράτωρα ἔχειν σακμινία συ-
σταλτὰ, ἵνα καθέξονται εἰς ἕν ἕκαστον σακμινίον ἄνδρες γ'.
10δομοίως τοῦ μήκους αὐτῶν καὶ τραπέζια συσταλτὰ, μεσάλια
καὶ μανδύλια τὰ ἀρκοῦντα τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ· ἐπεύχια
φούντατα τὰ εἰς χαμόκουμβα ἐνεργοῦντα· ταῦτα δὲ οὐκ
ἐπιφέρεται ὁ μινσουράτωρ, ἀλλὰ χορηγεῖ αὐτὰ ὁ πρωτοβεστιά-
ριος τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῆς φορτώσεως τοῦ οἰκειακοῦ βασι-
15λικοῦ βεστιarioν. πλωτὰ διβλάττια παχέα καὶ πτενὰ διὰ Ed.L 269
τὰ χαμόκουμβα· δίδονται δὲ καὶ αὐτὰ ὁμοίως ἀπὸ τῆς
φορτώσεως τοῦ οἰκειακοῦ βεστιarioν· ἕτερα πλωτὰ λινοβέ-
νετα ἔχοντα μαλὸν κτενιστὸν ἀνὰ λιτρῶν λ' διὰ τοὺς κλητω-
ρευομένους φίλους· κιλίκια διὰ τὰ χαμόκουμβα πρὸς τὸ πο-
20σὸν τῶν κλητρωσομένων φίλων. ἀφ' οὗ γὰρ ἀποβάλλη ὁ βα-

PRO MENSURATORE AUT IMPERIALE CORTE VEL TENTORIO SAGMARIA
QUINQUAGINTA.

Debet mensurator secum ducere duas cortas, unam earum quam-
que constantem binis tentis. Nam, donec Imperator est in Roma-
nia seu ditione Romana et solo amico, praestit unum par tentarum
cum dimidio servitio culinari eo fine, ut adveniens Imperator inve-
niat per omnia praeparatum applicatum vel stationem. Debet quo-
que mensurator habere scamna complicatilia eius longitudinis, ut
in unoquoque tres homines considerare queant. Eiusdem longitudinis
mensas quoque debet habere complicatiles, et missalia, id est lan-
ces et discos, mantillaque sufficiente numero pro regia mensa,
item tapetes suntatos, in quibus humi decubetur. Haec autem po-
strema secum non fert mensurator, sed quotiescunque illis opus, praes-
tat ea protovestiarium Regis ex sarcinis privati regii vestiarum.
Praestat idem quoque pilota seu coactilia diblattia seu serica,
bis purpura tincta, id est tali involucre serico bis tincto induta; et
ptena [forte stragulas plumis refertas], quibus incubetur. Item
alia coactilia, liucis venetis indumentis induta, habentia floccos
pexos, singula ad triginta librarum pondo, quae substernantur ami-
cicis ad regium convivium invitatis; et quae illis superioribus sub-
iiciant, solo proxima cilicia, proportionato numero convivis. Nam
ex quo in Syriam invadit Imperator, relinquunt scamna et men-
sas et tentoria superflua et unam cortem apud protonotarium il-

σιλεύς ἐπὶ Συρίαν, τὰ σκαμνία καὶ τὰ τραπέζια καὶ τὰς περιπτώτας τένας καὶ τὴν μίαν κόρτην παραλαμβάνει ὁ κατὰ τὸν τόπον πρωτονοτάριος, καὶ ὅπου προστάξει ὁ βασιλεύς, ἀποτίθεισιν αὐτά. λουτρὸν Τούρκικον, ἤγουν Σκυθικὸν τζεργά, Βμετὰ κινσιέρνης δερματίνης ἀπὸ ἀδημίον· κουκούμια τρι-5
μετραῖα ιβ· πυρομάχια λόγγυ τοῦ λουτροῦ ιβ· βίσαλα εἰς τὸ καμίνιον, κραββάτια συστειτά· ἐκκλησίαν βασιλικὴν μετὰ ἱερῶν. ἰστέον δὲ, ὅτι τὰ ἱερά ὀφείλει βαστάζειν ὁ πριμκήριος τοῦ βεστιαρίου.

Διὰ τοῦ οικειακοῦ βασιλικοῦ βεστιαρίου καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ 10
κοιτῶνος δεδομένων εἰς φόρτωσιν τοῦ αὐτοῦ βασιλικοῦ

C βεστιαρίου σαγμαρία λ'.

Ἡ βασιλικὴ πᾶσα ἀμφιάσις καὶ ἡ λοιπὴ ἐξόπλισις ἐν
σκεναρίοις ἐνδεδυμένοις δι' ἀληθινῶν τομαρίων καὶ σιδήρων
γανωτῶν μετὰ καὶ χαρταλαμίων ὁμοίως γανωτῶν διὰ τὸ εἰς 15
Ms. B. α τὰ σαγμαρία βαστάζουσιν. ψυχριστάρια ἀργυρῶ μετὰ ἐνδυ-
μῶτων εἰς οἰνάνθη καὶ εἰς ῥοδόσταγμα καὶ εἰς νερὸν ἡ· ἐξ
αὐτῶν εἰς οἰνάνθη ἄσπρον μικρὸν α', εἰς ῥοδόσταγμα μεγά-
λα δύο, εἰς νερὸν μεγάλα δ'. βεδούρια ἀργυρῶ εἰς νερὸν

lius loci, e quo identidem immediate in hosticum excedit; et iste protonotarius ea deponit ibi locorum, ubi iussus ab Imperatore fuerit depouere. Debet porro mensurator quoque secum ferre balneum Turcicum aut Scythicum tzerga cum cisterna scortea ex ademio [seu corio parthico vel corduano rubro]; cucumas seu lebotes aencos duodecim, singulos ternas mensuras capientes, pyromachia [forte batillos gestatiles ansatos pro prunis ardentibus condendis] duodecim in usum balnei; lateres pro camino; grabbatia complicatilia, ecclesiam imperialem seu oratorium portatile cum imaginibus ceteroque sacro eius apparatu. Sacra istaec secum ferre debet primicerius vestiaril.

PRO PRIVATO REGIO VESTIARIO, EDITISQUE E CORTONE AD ILLUD IN-
STRUENDUM OPERIBUS BALULANDIS, DESTINATA SUNT SAGMARIA
TRIGINTA.

Regia omnis vestiaria supellex et reliquis eo pertinens apparatus portatur in vasis, quae induta sunt coriis purpurei coloris fermentisque politis et chartalamiis [seu manubriis e charta pergamenae] pariter politis, quo possint in sagmaria iumenta attolli. Pertinent eodem psychristaria vel cellulae frigidariae argenteae octo in coriaceis suis involucriis, quibus oenanthe [genus aliquod odoratu suavis et fortis unguenti], nec non rhodostagma [seu aqua rosarum

β. ἀσκοδάβλαι διάφοροι μικραὶ καὶ μεγάλαι. ἕτερα ψυχρο-
 στάρια δίκην μαγαρικῶν χαλκῶ γανωτὰ εἰς νερὸν μεγάλα δ'. D
 βεδούρια χαλκῶ γανωτὰ β. ἱερὰ τῆς ἐκκλησίας, ἣν ἐπιφέρε-
 ται ὁ μινσουράτωρ. βιβλία· ἡ ἀκολουθία τῆς ἐκκλησίας, βι-
 5βλία στρατηγικὰ, βιβλία μηχανικὰ, ἐλεπόλεις ἔχοντα, καὶ βε-
 λοποιικὰ καὶ ἕτερα ἀρμόδια τῇ ὑποθέσει, ἧγουν πρὸς πολέ-
 μους καὶ κυστρομαχίας· βιβλία ἱστορικὰ, ἐξαιρέτως δὲ τὸν
 Πολύαινον καὶ τὸν Συριανόν· βιβλίον τὸν διειροκρίτην· βι-
 βλίον συνανηματικόν· βιβλίον τὸ περιέχον περὶ εὐθείας καὶ
 10οχειμῶνος καὶ ζάλης, ἕτερό τε καὶ ἀστραπῶν καὶ βροντῶν Ed.L. 270
 καὶ ἀνέμων ἐπιφορᾶς· πρὸς τούτοις βροντολόγιον καὶ σει-
 σμολόγιον, καὶ ἕτερα, ὅσα παρατηροῦνται οἱ πλευστικοί. ἰστέ-
 ον δὲ, ὅτι τοιοῦτον βιβλίον ἐφιλοπονήθη καὶ ἐκ πολλῶν βι-
 βλίων ἠρανίσθη παρ' ἐμοῦ Κωνσταντίνου ἐν Χριστῷ βασι-
 15λεῖ αἰωνίῳ βασιλέως Ῥωμαίων. ἐπεύχια φουνδάτα εἰς τὰ
 χαμόκονμβα, ἵνα ἀναπαύονται οἱ φίλοι, ἅπερ καὶ προεῖρη-
 ται εἰς τὴν ἑκθεσιν τοῦ μινσουράτωρος, ὅτι δίδονται ἀπὸ
 τοῦ βασιλικῆς βεστιαρίου· θηριάκη, ἠνίτζιν, ἕτερα ἀντι-
 φάρμακα σκευαστὰ καὶ μονοειδῆ διὰ τοὺς φαρμακευομένους.

stillaticia] et aqua asservantur: quorum unum parvum vasculum al-
 bam oenantham, duo magna rhodostagma et quinque magna aquam
 continent. Item beduria argentea pro aqua condenda duo, Ascodablas
 seu utres varii, magni parvique; alia psychistaria seu frigidaria,
 ad formam amphorarum facta, aenea stannata magna quatuor
 pro aqua condenda: beduria aenea stannata duo. Sacra vasa eccle-
 siae illius, quam mensurator secum fert; item codices hi: rituale
 ecclesiasticum; libri artem regendi exercitus bellicque gerendi docen-
 tes; item libri mechanici, quibus artes et instrumenta capiendae
 rum urbium et telorum confectio atque ciaculandi modus descri-
 buntur, aliaque proposito praesenti, id est expeditioni militari, con-
 grua et utilia, ut de bellis agentes et de ratione castra oppugnandi;
 historici quoque, praecipue Polyaeus et Syrianus. Liber [Artemidori]
 Oneirocritae dictus, seu de somniorum interpretatione; alius synan-
 tematicus seu de omnibus, quae capiuntur e rebus vivis mutisve
 foras prodeunt aut aliquid instituenti primum occurrentibus; alius,
 qui de tempestatibus agit signisque, quibus instans aut serenitas aut
 tempestas, seu terrestris, seu marina, cognoscitur, de pluvia, ful-
 minibus, tonitru, ventis, terrae motibus aliisque, quae nautae
 solent observare. Talem librum ego, Constantinus, in Christo ae-
 terno Rege Rex Romanorum, magno studio multis et libris compilavi.
 Debet porro vestiarius regium tapetes quoque ferre fundatos, qui-
 bus convivae regii incubent; de quibus mentionem superiore capite
 iam fecimus, quum ea percenseremus, quae ad mensuratoris curam
 spectant, dicentes, ea ipsi e regio vestiario suppeditari. Fert quo-

πανδέκται μετὰ παντοίων ἐλαίων καὶ βοηθημάτων καὶ παντοίων ἐμπλάστρων καὶ ἀλοιφῶν καὶ ἀλημιμάτων καὶ λοιπῶν ἱατρικῶν εἰδῶν, βοτανῶν καὶ λοιπῶν τῶν εἰς θεραπείαν ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν τυγχανόντων. σιτλολέκανα ἀργυρᾶ καὶ
 Ms. 8. b ἐπιχυτάρια μετὰ ἐνδυμάτων λόγῃ τοῦ βασιλέως, καὶ ἕτερα⁵
 ἀσπρόχαλκα καὶ γανωτὰ λόγῃ ἀρχόντων καὶ εὐγενῶν προσφύγων. πλωτὰ διβλάττια παχέα καὶ πτενὰ λόγῃ τοῦ βασι-
 Cλέως διὰ τὰ χαμόκουμβα· σελλία δύο τῆς προελεύσεως, σελλία τοῦ κοκκουμιλίου δλόκανα διάχρυσα κοπτὰ, ἐπιστρώματα ἔχοντα, καὶ ἕτερα ἐπιστρώματα ἄνωθεν συγκαλύπτονται¹⁰
 τὴν κοπὴν τῆς χρείας· καὶ λόγῃ τῶν εὐγενῶν προσφύγων ἕτερα τοιαῦτα ἀργυροκατάκλειστα δύο· κυνικία βασιλικὰ χα-
 λίνζια λόγῃ τῶν φίλων τῶν μετὰ τοῦ βασιλέως κλητωρενο-
 μένων· σπαθία βασιλικὰ δύο, ἐν τῆς προελεύσεως, καὶ ἐν τῆς ὁδοῦ. παραμήριον ἓν. ἀλειπτὰ, κωνίσματα διάφορα,¹⁵
 Δρυμίαμα, μαστίχην, λίβανον, σάχαρ, κρόκον, μόσχον, ἄμ-
 Ππαρ, ξυλαλοὴν ὕγραν καὶ ξηράν, κιννάμωμον ἀληθινὸν πρῶτον καὶ δεύτερον, καὶ ξυλοκιννάμωμον, μυρίσματα λοιπὰ. σεν-

que vestiarius theriacam, enitziā aliaque antipharmaca composita et simplicia pro iis, qui forte venenum hausserint; pandectas porro seu apothecas universales, refertas omnis generis oleis et remediis et emplastris et illitibus et unguentis aliisque speciebus medicis, ut herbis et aliis, quae sanandis hominibus bestiisque conducunt; item sitlolecaua seu gutturnium cum supposita pelvi, ambo argentea, in coriaceis suis involucribus, pro usu Imperatoris proprio; alia talia vasa aenea, externe argento, interne stanno obducta in usum ducunt militarium et transfugarum nobiliorum. Coactilia porro diblatta densa et ptena [forte culcitras plumis refertas] pro Imperatore, in quibus humi recubet; sellas [equinas] duas processionis [seu quibus in processioneibus usus est,], item sellas cucumilii holocanae auro pertexta striata iustrata habentes; et his superinducta instrata alia, abscondentia ista et demi tum solita, quum Imperator in ca inscsum it; et pro nobilioribus transfugis alia talia argentea ora ornata duo. Caucia seu cavae patinas imperiales, chalintzia dictas, pro convivis ad regias epulas invitatis. Spathas imperiales duas; unam pro processione seu qua tunc utitur Imperator, quando in regio splendore ipsi comparandum est; et alteram viae seu qua utitur in itineribus; item paramerion unum seu sicam breviorē e scmoribus dependentem. Item suffimenta, quae carbonibus vivis iniiciuntur et deliquescunt, alia, quae accensae grati odoris fumum sinuntur exhalarē et in carbouem atque favillam abire; quae varia sunt, ut thus, mastyx, olibanum, sacharum, crocus, moschus, ambara, xylaloë sicca et liquida, cinnamomum verum primum et secundum, xylocinnamomum, unguenta reliqua; [et genera telarum] sendes, linomalotaria

δὲς, λινωμαλωτάρια, σάβανα, σινδόνια, βραναῖαι κατωτικαί, μανδίλια κατωτικά.

Διὰ τῶν ἀραφίων τῶν εἰς ἐθνικοῦς ἀποστελλομένων λόγῳ ξενίων. Ed.L. 271

Σκαραμάγγια διαφόρων χροιοῶν καὶ ἐξεμπλίων, σκαραμάγγια δίαισπρα, δικίτρινα, διβένετα, κολόβια μεγαλόζηλα ἐκ τῶν κατ' οἴκους, ἐσωφόρια μεσόζηλα ἐκ τῶν κατ' οἴκους, ἐσωφόρια λεπτόζηλα ἐκ τῶν κατ' οἴκους, ἐσωφόρια λεπτόζηλα διαφόρων χροιοῶν καὶ ἐξεμπλίων ἐκ τῶν κατ' οἴκους, ἀσπρομύναια, διυγαντάρια ἄσπρα καὶ ἰαστά, λωρωτά τρίμιτα καὶ ὑλόβηρα ἰαστά καὶ ἀναλεκτά διαφόρων χροιοῶν. ἰστέον δὲ, B ὅτι ταῦτα πάντα ἐν σκευαρίοις ἐνδεδυμένοις δι' ἀληθινῶν τομαρίων καὶ σιδήρων γανωτῶν μετὰ χαρταλυμίων ὁμοίως γανωτῶν βυστάζονται.

Διὰ τῶν ἐξῆραμμένων.

15 Ἰμάτια ἐξῆραμμένα δίσχιστα μανιακάτα ἀπὸ σκαραμαγγίων διαφόρων χροιοῶν καὶ ἐξεμπλίων ἀμφιεσμένα ἀπὸ διβλαττίων. πρὸς τοῦτοις καὶ μεσόζηλα δίσχιστα μανιακάτα ἀμφιεσμένα ἀπὸ διβλαττίων· ἕτερα κολόβια ἐκ τῶν κατ' οἴ-

scu lintea floccosa, sabana, sindouia, brandeac viliores et mantilia viliora,

DE PANNIS NONDUM CONSUTIS, CRUDIS FORMANQUE VESTICUM GESTABILIVM NONDUM ADEPTIS, QUAE EXTERIS NOMINE MUNERUM MITTUNTUR.

Scaramangia porro secum fert regium vestiarius diversorum colorum et diversorum quoque exemplorum seu picturarum pannis intextarum, ut alba, citrina, veneta; colobia megalozela seu pro proceris ex iis, quae domi gestantur; esoforia mesozela seu pro mediocribus staturis, qualia domi gestantur; esoforia leptozela seu pro minutis staturis, qualia domi gestantur; et haec quidem postrema variorum colorum et exemplorum; aspromynaea, dihygantaria candida et iasta, lorota trilicia et holovera iasta et analecta variorum colorum. Haec omnia deferuntur in vasis, quae involuta sunt coriis rubris et tecta ferramentis politis et chartalamiis pariter politis.

DE CONSUTIS.

Deferuntur porro in expeditionem militarem a vestiario regio vestimenta consuta, bis fissa, [in pectore scilicet et dorso,] maniacata [id est torquata seu assutis aurcis torquibus instructa], consistentia in scaramangiis diversorum colorum et exenplorum cum praetexta diblattea. Praeter ea mediocris longitudinis vestimenta

κονς μεσόζηλα δίσχιστα μαριακάτα λιτά. Ιστέον; ὅτι ταῦτα πάντα ἐν σκευαρίοις ἐνδεδυμένοις μετ' ἀληθινῶν τομαρίων C καὶ σιδήρων γανωτῶν μετὰ καὶ χαρταλαμίων ὁμοίως γανωτῶν βαστάζονται. τουβία ἐκ τούτων πάντων, τὰ μὲν προ-
 M. 9. κριτώτερα ἀπὸ διβλαττίων ἀετῶν καὶ βασιλικίων ἀμφιεσμένα, 5
 τὰ δὲ δεύτερα τούτων ἀπὸ βδελλίων· σφιγκτούρια, θάλασσαι καὶ ἄβδία πλατύλαρα καὶ ἄβδία μισσουρωτά, τὰ μὲν ἀμφιεσμένα ἀπὸ διβλαττίων, τὰ δὲ καὶ λιτά. ὑποκαμισοβράκια διαφόρων ποιότητων. ἐπιρῆπιτύρια ὄξευ πρῶτα καὶ δεύτερα καὶ τρίτα, ζωατρία ὄξευ διάφορα καὶ ψευδοξέα ἀνὰ 10
 νομισμάτος ἐνὸς καὶ μιλιαρησίων δ'. καὶ ἕτερα ψευδοξέα ἀνὰ D νομισμάτος α', καὶ ἕτερα ἀνὰ μιλιαρησίων ἧ'. ὑποδήματα ἀδήμινα ζυγαὶ διάφοροι. Ιστέον, ὅτι ταῦτα πάντα ἐν βουλγιδοίσι ἢ καὶ ἐν διασακίοις ὀφείλουσι βαστάζεσθαι. ταῦτα δὲ διὰ τοὺς εὐγενεῖς πρόσφυγας τυγχάνουσι καὶ διὰ τὸ εἰσι 15
 εὐγενεῖς καὶ μεγάλους ἐθνικοὺς ἀποστέλλεσθαι. ἱμάτια λεπτόζηλα ἐκ τῶν κατ' οἴκους πρόκριτα καὶ καθαρά ἀμφιεσμένα ἀπὸ τριβλαττίων καὶ διβλαττίων ὄξέων καὶ διβλαττίων ἀετῶν καὶ βασιλικίων καὶ βδελλίων, ἀμφοτέρω δίσχιστα μετὰ περ-
 σικίων διὰ τοὺς στρατηγούς καὶ κλεισουράρχας. ἕτερα ἱμά- 20
 Ed. L. 272 τια ἐκ τῶν κατ' οἴκους λεπτόζηλα δεύτερα λιτά δίσχιστα μα-

bis fissa, maniacata, cum praetextis diblatteis; alia, sed colobia, qualia domi gestantur, mediocris longitudinis, bis fissa, torquata, sed absque praetextis diblatteis. Haec omnia deferuntur in vasis, quae coriis purpureis involuta sunt et firmata ferramentis politis et chartalamiis pariter politis. Porro tibialia ad superiora vestimenta pertinentia, et tot, quot illa, numero; quorum praestantiora quidem assutas habent aquilas diblatteas et basilicia seu arma aut insignia imperialia; ab his autem secunda et quoad pretium inferiora habent pro exemplo intexta bdellia seu parvas muscas. Sphincturia seu strictoria, thalassus seu maria [vestis genus ita dictum], et abdia cum latis loris, et abdia cum intextis lagenulis, partim praetextata praetextis diblatteis, partim etiam absque iis seu pura. Porro hypocamisosobraccia seu braccas diversarum qualitatum, tam quoad capacitatem, quam quoad pretium. Epirhiptaria seu inictoria scapularia, scapulas et caput tegerntia, veri luminis, primi ordinis et secundi et tertii. Zostria seu cingula veri luminis varia, et pseudoxea seu pallidioris coloris, singula pretio unius nummi et quatuor miliariorum, alia pallidioris luminis pretio nummorum singulorum, alia pretio miliariorum octonorum. Calceorum ex adimio seu corduano paria diversa. Haec omnia in bulgis aut et bisacciis debent deferri, et destinata sunt nobilibus trausfugis, quibus dantur, et aliis nobilibus magnisque alienigenis, quibus mittuntur. Porro fert secum imperiale vestiarium vestes pro minutis, qua-

νιακτά δια τοὺς θεματικούς τουρμάρχους καὶ λοιποὺς πρόσφυγὰς τε καὶ ἄρχοντας. ἰστέον, ὅτι ταῦτα πάντα ἐν σκευαρίοις ἐνδεδυμένοις δι' ἀληθινῶν τομαρίων καὶ σιδήρων γανωτῶν μετὰ καὶ χαρταλαμίων ὁμοίως γανωτῶν βυστάζονται. 5
 Ψοφικτούρια, θάλασσαι καὶ ἀβδία πλαιύλωρα καὶ μασουρωτά, τὰ μὲν ἀμφιεσμένα ἀπὸ διβλαττίων, τὰ δὲ λιτά. ἐπιθύπταρια ὄξεν διάφορα, ὑποκαμισοβράκια διαφόρων ποιοτήτων. ἰστέον, ὅτι ταῦτα πάντα ἐν βουλγιδίοις ἢ καὶ ἐν δισακκίοις ὀφείλουσι βυστάζεσθαι. λογάριον εἰς ἔξοδον τοῦ ἡοσούτου B
 10 οἰς φιλοφρόνησιν τῶν ἀγωνιζομένων ἐν πολέμοις καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ εἰς λοιπὰς ἔξόδους, κεντινάρια, μιλιαρῆσια, σακκία εἰς τὸ δίδόναι τοῖς φυλάσσοσι σχολαρίοις εἰς τὴν βασιλικὴν φῆταν, τοῖς τε βασιλικοῖς ἀγούροις καὶ τοῖς ἐπὶ τῆς βασιλικῆς ἑταιρείας καὶ ἄλλοις, οἷς ἂν κελύει ὁ βασιλεὺς ἐνσέβειαν δ-
 15 ὄδοναι, εἴτε καθ' ἑβδομάδα ἅπαξ, εἴτε κατὰ δύο, καὶ εἰς λοιπὰς ἔξόδους. παραλαμβάνει δὲ ταῦτα ὁ, τε σακελλάριος καὶ ὁ εἰδικός, C
 καὶ βυστάζουσιν εἰς τὰς φορτώσεις αὐτῶν πυρέβολον μετὰ ἰσκαῦ καὶ κανδήλους ἀργυρᾶς γ', καὶ χαλκᾶς γ', μία μὲν εἰς τὸν M.a.g. b
 κοιτῶνα, μία δὲ εἰς τὸ κουνουμίλιον, ἕτερον δὲ εἰς τὸ παρα-

les domi gestantur, praestantiores et nitidas, praetextatas triblattice et diblattice veri luminis et diblattice aquilis et basilicis et bdelliis. Omnia ista sunt bis fissa et persiciis seu marsupiiis instructa et strategis atque cleisurarchis destinata. Alia vestimenta ex genere domesticorum minuta secundi ordinis absque praetextis, bis fissa, torquata, pro turmarchis provincialibus et reliquis transfugis atque tribunis. Haec in vasis deferuntur, quae coriis purpureis induta sunt et instructa ferramentis politis et chartalamiis [seu manubriis pergamentis] pariter politis. Porro strictoria, thalassae et abdia cum latis loris, et masurota, quaedam diblattice praetextata, quaedam pura. Epirrhiptaria vel scapularia varia; braccas diversorum generum. Haec debent in bulgis aut et in bisacciis deferri. Fert porro quoque vestiarium imperiale secum ad expensas fossati faciendas logarium seu certam quandam numeratae pecuniae copiam tam in centenariis, quam in miliarciis, iisque in sacculis inditis, ut habeat Imperator, unde largitionibus eos, qui sese strenuos in bellicis periculis monstrant, et tribuere honorare ceterisque necessariis expensis satisfacere possit; ut et scholaris, qui regiam finam vel custodiam castrensem obeunt, et regis aguris seu ephelis, et illis, qui ad regiam hetaeriam pertinent, aliisque, quibus Imperator vult pietatem seu donum caritatis dare, sive semel per septimanam id fiat, sive singulis quatuordecim diebus semel. Mitto ceteras expensas. Ista, quae diximus, accipiunt iisque onerari sua sagmaria curant sacellarius et idicus, uti etiam haec: pyreebolum seu somitem ignis ligneum, et iscam seu terebram ligneam igniariam, et candelabra argentea tria et aenea totidem; quorum unum

κοιτωνάριον. ὀφείλει δὲ γίνεσθαι λάκκος ἔχων βάθος σπιθαμῶν δύο, καὶ ἵνα σκεπάζονται ἐπάνω τῆς γῆς ὑπὸ πετάλων χαλκῶν κοσκινωτῶν, καὶ συμπαρακείται αὐταῖς πρὸς ἓν τρία κηρούλια, φανάρια χαλκῶ κοσκινωτῶ, καὶ ὄρολόγιον μικρὸν Δαργυροῦν διὰ τὰ νυκτερεύματα, ὅπερ ὀφείλει ἴστασθαι εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ ἕτερον χαλκοῦν, ὅπερ ὀφείλει ἴστασθαι ἔνθα οἱ κοιτωνῆται μένουσιν. πρὸς τούτοις σκουτέλλια ὀλόχρυσά δ', μινουράκια ὀλόχρυσά β', ὀρθομύλια ὀλόχρυσά δύο. ἰστέον, ὅτι ταῦτα ἐν τῷ συνεστιῶσθαι ἔθνικους τῷ βασιλεῖ ὀφείλουσιν ἐνεργεῖν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐν ταῖς φορτώσεσιν τοῦ βασιλικοῦ βεστιαρίου τυγχάνουσι, ὡς μὴ καθ' ἐκαστὴν ἐνεργοῦντα εἰς τὸ βασιλικὸν τραπέζιον. τὸ δὲ ἀσημὶν τῆς βασιλικῆς ὑπουργίας ὀφείλει βαστάζειν ἢ ὑπουργία εἰς τὴν Ed. L. 273 φέρωσιν τῶν π' σαγμαρίων τῆς βασιλικῆς ὑπουργίας· ἀφ' οὗ δὲ ἀποκινήσει ὁ βασιλεὺς εἰς τὰς ἐρήμους, δύο φε-15 ναι ὀφείλουσι γίνεσθαι, καὶ καθ' ἑβδομάδα ὀφείλουσι λαμβάνειν μυριάσια. ὁμοίως καὶ οἱ βασιλικοὶ ἄγουροι μαῖουμῶν καὶ μυριάσια. οἱ δὲ μάγιστροι καὶ οἱ πατρίκιοι καὶ οἱ ὀφφικιάλιοι συνεστιῶνται τῷ βασιλεῖ εἰς τοὺς ἀκλήτους σὺν τοῖς πραιποσίτοις. 20

quidem in coetone seu cubiculo dormitorio Imperatoris, alterum in cucumilio, tertium in paracoetonario seu cubiculo, quod ad latus coetonis est, ponitur. Inferius habere debent singula singulos lacus ad duarum spithamarum profunditatem; in summo tectis bracteis aeneis ad instar cribri perforatis; et adiacere singulis terna cerulia, [id est cerei, ut videtur, non recti, sed conglomerati], et laternae aeneae, in summo pertusae foraminibus, velut cribra; et horologium parvum argenteum propter vigilias nocturnas, quod collocari debet in coetone; et aliud aeneum, quod ibi debet collocari, ubi coetonitae diversantur. Praeterea scutellas quatuor solidas aureas, et minsuracia seu missoria vel lances solidas aureas duas, orthomilia [seu pyramides, quales lancibus ad occultandas dapes superimponuntur,] duae totae aureae. Haec vasa pretiosiora servire et in usum vocari debent tum, quum exteri cum Imperatore convivantur; quem in finem quoque sarcinis vestiarii regii [non autem ministerii culinariae,] induntur, utpote quotidie non servientia in mensa regia. Reliquam vero suppellectilem argenteam culinarem debet ministerium culinare in ceteris sarcinis attributorum sibi octoginta mulorum sagmariorum ferre. Ex quo movet Imperator in desertis, duae debent sinae vel vigiliae fieri, iisque septimanatim miliarisia dari. Pariter quoque debent imperiales aguri vel ephebi mainmaw et miliarisia accipere. Magistri autem et patricii et officiales, uti et praepositi convivantur Imperatori, etiamsi non nomine tenus evocati et invitati.

Διὰ τοῦ εἰδικοῦ σαγμάρια μς'.

Λαμβάνει ὁ εἰδικὸς ἀπὸ τοῦ κοιτῶνος σακκία χάραγμα κεντινάρια καὶ μιλιαρῆσια σακκία λόγῳ τῆς βασιλικῆς εταιρείας καὶ τῶν βασιλικῶν ἀγούρων καὶ τῶν σχολαρίων καὶ 5τῶν παραμενονῶν τῇ βασιλεῖ εἰς τὴν φῆναν· ἱμάτια ἐξ ἁ-Β γορᾶς ἀπὸ τοῦ φόρου δεκάλια, ἐννάλια, ὀκτάλια, ἐπτάλια, ἐξάλια, λωρωτὰ μεταξωτὰ αἰγύπτια· ἀληθινὰ ἐνθάδια· ταῦτα πάντα διὰ τὸ ἀποστέλλεσθαι εἰς ἔθνηκούς λόγῳ ξενί- 10ων. ἱμάτια ἐξ ἀγορᾶς ἀπὸ τοῦ φόρου, ἐξῆραμμένα δίσχιστα Ms. 10. a ἰομανιακάτα, δεκάλια, ἐννάλια, ὀκτάλια, ἐπτάλια καὶ ἐξάλια, λωρωτὰ μεταξωτὰ αἰγύπτια, ἀληθινὰ ἐνθάδια, βαμβυκερὰ ἀληθινὰ ἐνθάδια καὶ πράσινα· ζωστρία διαφόρων τιμῶν καὶ ποιότητων· σφιγκτούρια ἐκάστου ἱματίου πρὸς ἀναλογίαν ὑποκαμισοβράκια διαφόρων τιμῶν καὶ ποιότητων· ἐπιῤῥί- C 15πτύγια διαφόρων τιμῶν καὶ ποιότητων· τουβρία ἐκάστου ἱματίου πρὸς ἀναλογίαν· ὑποδήματα διαφόρων τιμῶν καὶ ποιότητων· σύβανα μετὰ τῶν ἀκολουθιῶν αὐτῶν πρῶτα, δεύ- τερα καὶ τρίτα. Ἰστέον, ὅτι τὰ μὲν βλαττία τὰ τε ἀράφια καὶ τὰ ἐξῆραμμένα ἐν σκεναρίοις ὀφείλουσι βαστάζεσθαι, τὰ 20δὲ λοιπὰ πάντα, οἷον λωρωτὰ ἀληθινὰ ἐνθάδια ἐξῆραμμένα

PRO IDICO DESTINATA SUNT SAGM. 46.

Sumit idicus e coctone saccos pecuniae signatae, tam in cen-
tenariis, quam in miliaresiis, pro imperiale hetaeria et imperialibus
aguris et scholaris circa Imperatorem eius custodiendi causa agen-
tibus; item pannos e foro a mercatoribus emtos decem, alios no-
vem, alios octo, alios septem, alios sex ulnarum, loris distinctos,
metaxotos [seu sericatos, id est, ut videtur, filis sericis intertex-
tos.] Aegyptios, purpureos indigenas [vel hic, Constantinopoli, pa-
ratos]. Destinantur ea ceteris, quibus nomine munerum mittuntur.
Item pannos e foro a mercatoribus emtos, iam consutos in formam
vestimentorum gestabilium, bis fassos, torquatos, decem, novem,
octo, septem et sex ulnarum, lorotos metaxotos Aegyptios et pur-
pureos indigenas. Bambacera [seu vestimenta e bombace aut xyllo
facta.] purpurea, hic terrarum confecta, et prasina. Cingula di-
versi pretii et qualitatis. Sphincturia vel strictoria pro unoquoque
vestimento talia, qualia unumquodque decent; braccae diversi pretii
et qualitatis. Scapularia quoque diversa ratione pretii et materiae,
tibialia pro singulis vestimentis, unicuique paria et apta; calceos diversi
pretii et qualitatis; sabana cum adiunctis illuc pertinentibus, primi,
secundi et tertii ordinis. Quidquid est blattcum. sive sit non consu-
tum, sive consutum, debet in vasis vel cistis deferri. Reliqua omnia,
ut lorota purpurea hic parata, tam consuta, quam non consuta, debent

τε καὶ ἀράφια ἐν βουλυγιδίοις ἢ καὶ δισακκίοις· πυρέκβολα μετὰ Ἰσκάς, φανάρια χαλκᾶ κοσκινωτὰ β, κανδηλαὶ χαλκαῖ·
 Δεῖς τὰ βασιλικὰ πεντζιμέντα δύο· πέταλα χαλκᾶ κοσκινωτὰ διὰ τὸ ἐπισκεπάζεσθαι τοὺς λάκκους, ἐνθα αἱ κανδηλαὶ ἄπτουσιν. ὀφείλει δὲ γίγνεσθαι λάκκος ἔχων σπιθαμὰς δύο5 καὶ σκεπάζεσθαι μετὰ πετάλων χαλκῶν κοσκινωτῶν διὰ τὸν ἄνεμον καὶ τὸν καπνόν, καὶ ἵνα συμπαράκεινται καὶ ταῖς κανδηλαῖς φατλία δύο καὶ κηρούλια δύο καὶ φανάριον χαλκοῦν διὰ τὰς ἀνακνπτούσας χρείας τῇ νυκτί. κηρούλια διόγκια τ', φατλία λίτραι τ', ἐπειδὴ ὁ δρογγάριος καθ' ἑσπέραν εἰς10 τὸ κέρκετον λαμβάνει ἐν, καὶ ἀφ' οὗ ἐνωθῆ τοῖς θέμισσι, καὶ
 Ed.L. 274 δύο καὶ τρία, ἐὰν ἦ βία τοῦ ἀνέμου· χαρτία τομάρια τ'. Ἰστέον, ὅτι, ὅτε κελεύει ὁ βασιλεὺς περᾶσαι εἰς Πύλας, ὀρίζει τὸν κόμητα τοῦ στάβλου, καὶ καταβιβάζει τὴν προμοσέλλαν εἰς Πύλας. ὁμοίως καὶ τὸν δομέστικον τῶν ὀπτιμάτων,15 ἵνα κἀκεῖνος εὐρεθῆ μετὰ πάντων τῶν ὀπτιμάτων εἰς Πύλας, καὶ παρέχει κατὰ σαγμάριον ὀπτιμάτων. καὶ ἵνα προαποστέλλῃ δύο βασιλικούς, τὸν μὲν ἑνα εἰς Πύλας τοῦ διαπερᾶσαι τὸν λαόν, ὡσαύτως καὶ εἰς τὸν Λευκάτην τοῦ ἐξελευνεῖν τὰ καράβια πρὸς τὸν Λευκάτην, τὸν δὲ ἕτερον εἰς Σύγ-20
 Ms. 10. b γαρον καὶ εἰς τὸν ἅγιον Σαβῖνον. προαποστέλλει δὲ τοὺς βα-

in hulgis aut et bisacciis deferri. Debet porro idicus secum ferro ignitabula; laternas aeneas cribrosas duas, candelabra aenea pro impedimentis regii duo; bracteas aeneas cribrosas, quae sint opercula lacuum, in quibus candelae ardent. Debet autem unusquisque lacus habere spithamas in profunditatem duas, et operiri aeneis bracteis cribrosis ob ventum et fumum; [quo simul hunc emittant, illum violentius irruentem arceant]. Debent quoque prope candelabra iacere satia duo [seu cerci recti] et cerulia [seu cerei conglomerati] duo et laterna aenea, ob incidentes nempe nocturnas necessitates. Debet porro habere tercentum cerulia, pondere singula binarium unciarum; satiorum libras tercentum; nam drungarinus vesperao ad circitationem obeundam accipit unum cereum; et, postquam [Imperator] ad legiones seu in castra venerit, interdum quoque bina et terna, si ventus vehementer spiret. Tandem quoque fert idicus secum volumina chartae [seu tergora Pergamena] tercentum. Quando Imperator vult Bosphorum traicere et ad Pylas [locum sic dictum] movere, mandat comiti stabuli, ut promoscellam seu sellarium equitatum Imperatori peculiarem in Pylas deducat; quod is facit. Pariter quoque domesticus optimatum admonetur, ut conveniat ad Pylas cum omnibus optimatibus et praestet numerum mulionum ex optimatibus sagmariis parem. Praemittat quoque Imperator duo basilicos, unum quidem in Pylas, ut populum seu exercitum traducat, cui eidem quoque ad Leucatium eundum est, quo navigia ad Leucatium conducat; alterum

σιλικούς καὶ πάντας, ἵνα θπαντήσῃσι τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ εἰς Β
 Πύλας, καὶ μαγίστρον καὶ πατρικίους καὶ ἄλλους, οὓς κε-
 λεύει, ἅμα καὶ τοῖς πραιποσίτοις ἀναλαμβάνεται μετ' αὐτοῦ
 εἰς τὰ δρομώνια, καὶ ἀπὸ ἱκανοῦ διαστήματος τοῦ βασιλείου
 5 ὄρμον γενόμενος, ὥστε αὐτὸν ἐπισκοπεῖν τὴν πόλιν, ἐγείρεται
 ἀπὸ τοῦ κραββάτου, καὶ ἴσταται κατ' ἀνατολὰς τὰς χεῖρας
 πρὸς τὸν οὐρανὸν αἴρων, καὶ τρίτον τῇ χειρὶ τὴν πόλιν κα-
 τασφραγίσας, εὐχεται τῷ Θεῷ λέγων οὕτως· „Κύριε Ἰησοῦ
 Χριστέ, ὁ Θεὸς μου, εἰς χεῖράς σου παρατίθῃμι ταύτην τὴν
 10 πόλιν σου. φύλαξον αὐτὴν ἀπὸ πάντων τῶν ἐπερχομένων ἐν
 αὐτῇ ἐναντίων καὶ δυσχερῶν, ἐμφυλίου τε πολέμου καὶ Ἰ
 ἔθνων ἐπιδρομῆς. ἀνάλωτον αὐτὴν τήρησον καὶ ἀπόρθητον,
 ὅτι ἐν σοὶ τὰς ἐλπίδας ἡμῶν ἀνεθέμεθα, καὶ σὺ εἶ κύριος
 τοῦ ἐλέους καὶ πατὴρ τῶν οἰκτιρῶν καὶ Θεὸς πάσης παρα-
 15 κλήσεως, καὶ σὸν ἔστι τὸ ἐλεεῖν καὶ σώζειν καὶ ῥύεσθαι ἐκ
 πειρασμῶν καὶ κινδύνων νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
 τῶν αἰῶνων. ἀμήν.” καὶ μετὰ τὸ διαπερῶσαι τὸν βασιλέα
 θεωρεῖ τὴν προμοσέλλαν τὰ τε παρίππια καὶ τὰ μωλάρια,
 καὶ διατάσσεται τῷ τοῦ στάβλου κόμητι καὶ τῷ χαρτουλα-
 20 ρίῳ, ἵνα, καθὼς κατωτέρω ῥηθήσεται, κομπινέσῃ τὰ τε σα-
 γμάρια καὶ τὰ περιίππια. καὶ κατὰ σαγμάριον ὀφείλει παρέ- D

8. ΣΧΟΛ. Εὐχὴ τοῦ βασιλέως.

vero ad Sangarum et S. Sabinum. Praemittit autem Imperator basilicos
 et omnes reliquos convenire illuc iubet ideo, ut occurrant suae ma-
 icitati in Pylis. Magistros autem et patricios et alios, quos vult at-
 que designat, nec non praepositos, sumit secum in dromonia; et
 autis procul avectus a portu regio, ita ut iam totam urbem simul
 contueri possit, surgit e crabbato, [est illud cubiculum, quod navis
 praefecto et nauclero in puppi construi et incolli solct,] et stans in
 tecto navis, vultu versus orientem converso, tollit manus ad coe-
 lum, dextraque ter Urbem signat crucis signo, simulque pii voti
 hanc formulam pronuntiat: *Mi Deus, Domine Iesu Christe, in ma-
 nus tuas commendo et depono hanc tuam urbem. Conserva eam ab
 omnibus eam invasuris hostibus et calamitatibus, a bello civili et
 incursionibus gentium exterarum, fac ut capi, ut vastari nequeat.
 In te collocatas habemus spes nostras: tu es dominus misericordiae
 et pater commiserationum et Deus omnis consolationis. Tuum est
 commisereri et servare et eripere e tentationibus et periculis nunc
 et semper et in saecula saeculorum. Amen.* Postquam fretum tra-
 iecerit Imperator, instrat promosellam seu equitatum suum sellari-
 um et parhippia seu equos veredarios et mulos, et mandat comiti
 stabuli et chartulario stabuli, ut eo modo, de quo deinceps expone-
 tur, mulos et parhippia combinent, hoc est mulionibus una cum
 regia tessera ad requisitionem monstranda committant, Domesti-

χειν ὁ τῶν ὀπτιμάτων δομέστικος ὀπτιμάτων, ἐν καταγραφῇ ποιούμενος τό, τε ὄνομα καὶ τὸ χωρίον καὶ εἰ μὲν ἀπὸληται, ζημιούται αὐτὸ ὁ ὀπτιμάτος· εἰ δὲ ἀποθάνῃ, ἀποκομίζει τὰς σφραγίδας εἰς τε τὸν κόμητα καὶ τὸν χαρτουλάριον. παρέχει δὲ καὶ ὁ κόμης τοῦ στάβλου εἰς τὰς φορτώσεις κατὰ 5 δέκα σαγμάρια σύντροφον τῶν Μαλαγίνων, ἵνα οἱ ὀπτιμάτοι σύρωσι τὰ σαγμάρια, καὶ οἱ σύντροφοι ἀκολουθοῦσιν αὐτούς,

Ed. L. 275 καὶ διορθοῦνται τὰ γομάρια. καὶ ὅτε ἀποφορτώσουσιν εἰς τὸ ἄπληκτον τὰ σαγμάρια, ἀναλαμβάνει ταῦτα ὁ χαρτουλάριος τῶν Μαλαγίνων καὶ ὁ σφραμεντάριος μετὰ τῶν κομῆ-10

Ms. 11. a τῶν καὶ τῶν συντρόφων καὶ τῶν ὀπτιμάτων, καὶ ἐκβάλλουσιν εἰς τὴν βοσκήν· ὁμοίως καὶ εἰς τὰ παρίππια τῶν φορτώσεων κατὰ κ' παρίππια σύντροφος εἷς. καὶ ὅτε δώσει τὸ βούκινον, πάλιν φέρουσιν αὐτὰ, καὶ παραδιδούσι, καθὼς ἐκομπινεύθησαν. τὴν δὲ κριθὴν ὅλην, τῶν τε σαγμαρίων καὶ πα-15
B ριππίων καὶ σελλαρίων, ἐν οἷς ἐκομπινεύθησαν, παραλαμβάνει ὁ χαρτουλάριος τοῦ στάβλου ἅμα τῷ κελλαρίῳ τὴν κριθὴν, ἥτοι τὰς ταγὰς αὐτῶν ἐκ τοῦ πρωτονοταρίου τοῦ θέματος, καὶ χορηγοῦσιν ἐκάστου ἀλόγου ταγῆν. ὁ δὲ πρωτονο-

cus optimatum debet numerum mulionum ex optimatibus constantem praestare saginariis parem et indicem facere, in quo scriptum sit et nomen uniuscuiusque optimatis, et praedii, quod ex concessione et assignatione regia possidet. Et si quidem amittat saginariū suum optimas, sive id abstraverit a via, sive aufugerit, sive raptum ab hoste fuerit, luit ipse iactura fundi sui; quodsi vero expiraverit bestia, exhibet comiti et chartulario, stabuli nempe, tesseras regias olim sibi, quum bestia suae sollicitudini committeretur, additas. Comes stabuli quoque pro singulis decuriis sagmariorum praestat singulos syntrophos seu contubernales aut comites itineris, e statione et stabulis regis apud Malagina depromptos eo fine, ut optimates quidem praecedentes loro pone se trahant sagmaria, syntrophī autem pone subsequentes ea coram se agant, oneraque aut de lapsa, aut ruinam minuantia rursus allevant, suumque in locum et in aequilibrium reponant. Id idem quoque in parhippiis onerariis obtinet, quorum singulis vicenariis singuli contubernales adsunt. Mulos, ut in stationem appulerunt, sarcinis liberatos tradi et adnumerari sibi curat chartularius Malaginorum; saframentarius autem comitesque et syntrophī et optimates exeunt cum bestiis in pascuum. Quando autem buccina signum receptui dederit, reducunt animalia sua coramque exhibent illis, a quibus acceperant, eo modo, quo combinati fuerant, id est bestias simul atque tesseras acceperant. Quantum iam ad totum hordcum attinet, id est tam sagmariorum seu mulorum, quam parhippiorum, uti et scellariorum equorum, illud hoc est statuta eorum in hordeo diaria, accipiunt simul et semel in una massa ibi locorum, ubi combinantur bestiae, [id est in singulis

τάριος λαμβάνει διάταξιν παρὰ τοῦ βασιλέως περὶ τῶν ἀ-
 πλήκτων, καὶ ἀποτίθῃσιν ἐκεῖ τὴν κριθὴν καὶ πᾶσαν ἑτέραν
 χρεῖαν βασιλικήν. τὰ δὲ ξενάλια τὰ τῷ βασιλεὶ φερόμενα
 διὰ κριθῆς παραλαμβάνει ὁ τοῦ στάβλου κόμης, ἐν καταγρα-
 φῇ ποιούμενος τὴν ποσότητα, ἅμα τῷ εἰδικῷ καὶ τοῖς νοτα-
 ρίοις, ποιουμένων κἀκείνων ταῦτα ἐν καταγραφῇ, ἵνα μετὰ C
 τὸ γενέσθαι καταστάλιον λογαριάζηται ὁ πρωτονοτάριος καὶ
 ὁ χαρτουλάριος εἰς τὸ σέκρετον τοῦ εἰδικοῦ, ἵνα ὑπεξαίρων-
 ται αἱ ἡμέραι τῆς χορηγίας τῶν πρωτονοταρίων. καὶ μετὰ
 τὸ περιόσαι τὸν βασιλέα καὶ ἰδεῖν τὴν προμοσέλλαν διατάσ-
 σεται τῷ κόμητι, καὶ διανέμει αὐτὴν, καθὼς κατωτέρω ῥη-
 θήσεται. διὰ τοῦ κόμητος τῶν ὀπτιμάτων τῆς ὑπουργίας D
 ἄνδρες σ'· καὶ τοὺς μὲν ρ' ὑφείλει ἀναλαμβάνεσθαι ὁ κόμης
 τοῦ στάβλου καὶ ὁ χαρτουλάριος ἐν καταγραφῇ λόγῳ τῶν ρ'
 ἵππαρίων τῶν παρασυρομένων. καὶ τὸν κόμητα μετὰ τῶν ἑ-
 τέρων ρ' ἀναλαμβάνεται ὁ ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ὁ δομέστι-
 κος τῆς ὑπουργίας καὶ ὁ οἰκειακὸς βασιλικὸς κελλάριος· καὶ
 οἱ μὲν π' σύρουσι τὰ π' σαγμάρια; οἱ δὲ κ' ἀκολουθοῦσι.
 καὶ ὅτε κατύβῃ ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ἄπληκτον, ἐπαίρουσιν οἱ

applicatis] chartularius stabuli et cellarius a protonotario cuiusque
 thematis: et deinceps dividunt et unicuique animali diarium suum
 pensum porrigunt. Protonotarius autem thematis admonitus imperi-
 ali dispositione, nomina singulorum applicatorum continente, de-
 ponit ibi locorum, ubi deponere iussus fuerit, imputatam sibi cop-
 iam non hordei tantum, sed et aliarum omnium regii comitatus ne-
 cessitatum. Id vero, quod in hordeo nomine muneris Imperatori
 offertur, in fidem curamque suam accipit stabuli comes, scripto
 consignans identidem, quantum acceperit, coram idico et notariis, qui
 simul cum ipso idem faciunt, idque ideo fit, ut post reditum ab ex-
 peditione domum, quando protonotarius [generalis] et chartularius
 [stabuli] rationem a se praestiti et accepti penus reddent in secreto
 idici, remittantur [pro proxima expeditione] protonotariis dies, qui-
 bus debuissent alias necessaria praestare. Postquam traiecit Im-
 perator fretum et lustraverit promosellam seu privum sibi suum
 equitatum, mandat comiti stabuli, quomodo actum cum eo velit, dis-
 tribuitque eum eo modo, qui deinceps dicetur. Comes optimatum
 ministerii culinaris praestare debet viros ducentos, quorum partem
 dimidiam comes stabuli et chartularius eius in fidem curamque suam
 accipiunt, nominatim scripto designatos, pro centum equis, qui coram
 Imperatore trahuntur et producantur. Comitum optimatum vero cum
 altera optimatum centuria suam in fidem curamque accipiunt praefectus
 mensae et domesticus ministerii culinaris et privatus regius
 cellarius. Et horum posteriorum octoginta quidem trahunt pone se
 totidem sagmaria; reliqui viginti gregem sequuntur. Illi optimates,
 unaque cum ipsis syntrophii, accipiunt, Imperatore in stationem

σύντροφοι καὶ οἱ ὀπιμίματοι τὰ παρίππια τῶν ὑπουργῶν, καὶ
 Ed.L. 276 ἀπάγουσιν εἰς τὴν βοσκήν πρὸς τὸν χαρτουλάριον τῶν Μαλα-
 γίνων. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ πᾶσαι αἱ φορτωσίαι καὶ πάντες οἱ
 κομπινευθέντες βασιλικὰ ἄλογα, ἤγουν κατὰ σαγμαρίον ὀπι-
 μάτος, καθὼς ἀνωτέρω εἶρηται. 5

Εἰσὶν αἱ φορτωσίαι οὕτως.

Διὰ τῆς βασιλικῆς ὑπουργίας σαγμαρία π', παρίππια ξβ'.
 Ma. 11. b διὰ τῆς βασιλικῆς κέρτης σαγμαρία ν', παρίππια μγ'. διὰ τοῦ
 οἰκειακοῦ βασιλικοῦ βεστιαρίου σαγμαρία λ', παρίππια ιε'.
 διὰ τοῦ εἰδικοῦ σαγμαρία μ' καὶ τῶν ἑβδομαρίων παρίππια ιο
 ιε'. διὰ τοῦ πρωτοβεστιαρίου σαγμαρία δ', παρίππια δ'.
 διὰ τῶν κοιτωνιτῶν τῶν ιγ' σαγμαρία κδ', παρίππια κδ'. διὰ
 B τῶν σαράκοντα τῶν παρισταμένων τῆ τράπεζῃ σαγμαρία κ',
 παρίππια κ'. διὰ τῶν ἐπὶ τῆς ἐταιρείας ἀνδρας σ', σαγμα-
 ρια ρ', παρίππια... διὰ τῶν ρ' ἐθνικῶν τῶν ἐπὶ τῆς ἐται- 15
 ρείας σαγμαρία ν', παρίππια ρ'. διὰ τοῦ κόμητος τοῦ στά-
 βλου σαγμαρία ιβ', παρίππια ιβ'. διὰ τοῦ χαρτουλαρίου καὶ
 τοῦ ἐπεικτου σαγμαρία ις', παρίππια ις'. διὰ τοῦ ἀποδέτου
 τοῦ κελλαρίου τοῦ βασιλικοῦ στάβλου σαγμαρία λ', παρίππια
 ιβ'. διὰ τοῦ σταβλοκόμητος τῆς πόλεως σαγμαρία β' καὶ πθ-20

appulso, a ministris culinae equos veredarios, et ducunt eos pastum
 ad chartularium Malaginarum. Id quoque fit de reliquis onerariis, et
 idem faciunt in universum omnes, qui regia iumenta in combinam,
 id est commissionem fidemque suam una cum tessera acceperint; nempe
 optimates singuli singulis sagmariis additi, ut supra iam dic-
 tum est.

OPERATIONES AUTEM SIC FIUNT.

A [vel pro] regio ministerio culinari multi onerantur octoginta,
 parhippia sexaginta duo. A regia corte seu tentorii regii famulitio
 sagmaria quinquaginta, parhippia 43. A privato regio vestiario sa-
 gmaria 30, parh. 15. Ab idico sagm. 40, et hebdomariorum parh. 15.
 A protovestiario sagm. 4 et parh. totidem. A duodecim coctonitis 24
 sagm. et totidem parhippia. A quadraginta famulis mensae regiae
 adstantibus sagm. 20 et totidem parh. A ducentis ad hetaeriam per-
 tinentibus viris sagm. 100 et 24 parhippia. A centum exteris hetae-
 riae praefectis sagmaria 50, parhippia 100. A comite stabuli sagm.
 12 et totidem parhippia. A chartulario et episcita sagm. 16 et toti-
 dem parh. A promocondo cellarii regii stabuli sagm. 30 et parh. 12.
 A comite stabuli Urbis sagm. 2 et equi duo pariter ex urbanis. Ab
 ambobus stabuli comitibus [uno palatino, qui in Urbe agit, et al-
 tero, qui in Malaginis,] sagm. 1 et equi ex urbanis 2. A quadra-

λιτικά ἰππάρια δύο· διὰ τῶν δύο σταβλοκομήτων σαγμαρίων
 α', καὶ πολιτικά ἰππάρια β'· διὰ τῶν σαράκοντα συντρόφων
 τῶν σελλαρίων σαγμαρία ε', παρίππια μ'· διὰ τοῦ χαρτου-
 λαρίου τῶν Μαλαγίνων σαγμαρία ε', παρίππια ε'· διὰ τοῦ
 Ὑσαφραμενταρίου σαγμαρίον, ἰππάρια β'· διὰ τῶν δ' κομήτων
 τῶν Μαλαγίνων σαγμαρία δ', παρίππια δ'· διὰ τοῦ στρα-
 τιωτικοῦ εἰς τὰ βασιλικὰ χαρτία σαγμαρία δύο· διὰ τοῦ δε-
 κανοῦ εἰς τὰ βασιλικὰ χαρτία σαγμαρίον α'· διὰ τῶν δ' πα-
 πᾶδων σαγμαρία δ'. ὁμοῦ τὰ κομπινευθέντα σαγμαρία υψβ.
 10 παρυσουρτὰ τὰ εἰς ὑπαλλαγὴν τῶν ἀποδνησκότων καὶ τῶν
 ἀποστασιαρίων, καὶ ἐν καιρῷ τῆς ἀποβολῆς τῆς Συρίας εἰς
 ταγὴν κριθῆς σαγμαρία ρ'. ὁμοῦ τὸ πᾶν σαγμαρία φββ. καὶ
 τὰ παρίππια τὰ κομπινευθέντα ν'. ἰππάρια καὶ παρυσουρτὰ
 τὰ ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως περιπατοῦντα δεξιά καὶ εὐώνυ-
 15 μα, ὁμοῦ τὸ πᾶν ἰππάρια μωλάρια απς'. καὶ ἐστρωμένα
 σελλάρια λ'. καὶ ὅσα ἂν ἐξέλθωσιν ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ ὅ-
 σα ἂν λάβῃ ἐπὶ φουσιᾶτον ὁ βασιλεὺς, τούτων πάντων τῶν
 ἀλόγων τὰς ταγὰς παραλαμβάνει ἐκ τοῦ πρωτονοταρίου ὁ Ed.L. 277
 κόμης τοῦ στόβλου καὶ ὁ χαρτουλᾶριος καὶ ὁ κελλᾶριος, καὶ
 20 χορηγοῦσιν εἰς πάντα τὰ κομπινευθέντα ἄλογα. ταγιζονται
 δὲ τὰ μὲν παρίππια καὶ τὰ μωλάρια διτάγιον; τὰ δὲ σελλάρια

ginta syntrophis vel contubernalibus sellariorum sagm. 5., parh. 40.
 A chartulario Malaginarum sagm. 5 et totidem parh. A saframentario
 sagm. 1 et equi duo. A quatuor comitibus Malaginarum sagm.
 4, parh. 4. A stratiotico [seu rationali rei militaris] pro deferendis
 membranis regiis sagm. 2. A decano pro deferendis item chartis
 regiis sagm. 1. A quatuor papadis [vel clericis aut monachis de
 clero palatino, castra sequentibus,] sagm. 4. Efficiunt in universum
 combinata sagmaria numerum 482. Quibus si addantur parasyrta
 seu sagmaria, quae vacua oneribus ad latus oneratorum trahuntur
 et incedunt, substituenda in locum expirantium aut aberrantium
 auffsigentiumve et abactorum, accipiuntque diarium hordei pensum,
 quando in Syriam invaditur, (sunt autem ea numero centum,) con-
 ficitur numerus sagmariorum 582. Parhippia combinata conficiunt 400
 equos, quibus si addantur illi equi, qui duabus in seriebus, dex-
 tra sinistraque, coram Imperatore praecedunt, (sunt autem illi nu-
 mero 104,) consunt in universum iumenta mille octoginta sex; et
 strata insensuique semper adaptata sellaria triginta. Horum omnium,
 et praeterea quotquot accesserint ex Urbe, et quotquot Imperator
 tempore fossati nanciscatur, horum, inquam, iumentorum omnium
 pensa diaria a protonotario accipiunt comes stabuli et chartularius
 et cellarius, et inde attribunt ea combinatis iumentis. Et in parhip-
 pia quidem atque mulos imputatur pensum geminum, in sella-

Με.12. τριτάκιον. ὁ δὲ ἐπείκτης παρίσταται εἰς τὰς ταγὰς τῶν ἱππων καὶ εἰς τὰ καλιγώματα καὶ εἰς τὰ καπίστρια καὶ εἰς τὰ σαγίσματα καὶ εἰς τὸν ποτόν. Θέσπισμα δὲ ἀρχαῖον τυγχάνει βασιλικόν, ἵνα μηδεὶς λαμβάνῃ χαριστικὴν, μήτε μωλάριον, μήτε παρίππιον, ἔχον βασιλικὴν σφαγίδα, ἵνα μὴ κατα-5 κοινωθῇ ἢ προμοσέλλα καὶ ἀπόληται. εἰάν δὲ τις εὐρεθῇ
 Β τοιοῦτον ἔχων, ὡς κλέπτῃς καταδικάζεται· ἐκ δὲ τῶν μὴ ὄντων ἀλόγων ἐσφραγισμένων, ὅπου κελεύει ὁ βασιλεὺς, δίδωσιν, εἴτε ἐθνικοῖς, εἴτε πρόσφυξιν, εἴτε ἄλλοις τισιν, ὅς κελεύει καὶ βούλεται. ἐσφραγισμένον γὰρ ἱππάριον ἢ μωλάριον βασιλικῇ βούλλῃ οὐδενὶ δίδεται εἰς χαριστικὴν· ἐπειδὴ γὰρ, ὅτε γηράσει καὶ ἀνενέργητον πρὸς ὄδοιπορίαν γένηται ταξειδίου, ἀλλάσσει αὐτὸ εἰς τὴν βασιλικὴν προμοσέλλαν. ὀφείλει δὲ ὁ κόμης τοῦ στάβλου καὶ ὁ χαρτουλάριος μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτῶν παρίστασθαι εἰς τὰς βασιλικὰς φορτώ-15
 C σεις, ἵνα ἕκαστον σαγμάριον βαστάξῃ μοδίων ἢ γομάριον καὶ ἂν εὐρωσι κατὰ τὴν ὁδὸν ἐπιφορτώματα, τύπτουσι τοὺς τεθεικότας τὰ τοιαῦτα, καὶ ῥίπτουσιν αὐτά. καὶ μετὰ τὸ ἀποκατασταθῆναι τὴν κομπῆναν, τότε, εἰάν κελεύει ὁ βασιλεὺς περιπατεῖν τὴν μίαν κόρτην καὶ τὰς ἡμισείας τέντας, ἅμα καὶ 20

rios autem equos triplum. Epictes vero [id est compulsor et operarum regiarum praefectus,] adstat observator, quando equi pennis sua accipiunt, et caligas et capistra et stragulas et potum. Est porro vetus edictum regium, ne quis in munus accipiat mulum parhippiumve, quod habeat imperiale signum impressum, ne promosella seu equitatus privatis Augusti usibus destinatus in vulgi cedat usus promiscuos, eaque occasione minuatur et pereat. Si quis igitur signatum armis imperialibus iumentum habere deprehendatur, is tanquam fur in ius vocatur et damnatur. De ceteris iumentis non signatis largitur Imperator pro lubitu tam exteris, quam transfugis aliisque, quibus vult et dari iubet. Equi autem et muli, augusta signati bulla, nemini, ut dictum est, pro dono gratuito dantur. Vetustate autem detritum et laboribus bellicis itineribusque obeundis ineptum porro factum quicquid fuerit, id, succentis in eius locum aliis, absconditur in promosellam imperialem seu promtuarium et scholam seminarium velut atque seminarium scellariorum imperialium. Adesse debent stabuli comes et chartularius cum reliquo officio suo, quando regiae sarcinae iumentis imponuntur, et prospicere, ut sagmarius unumquodque competens suum onus, quale scilicet octo frumenti modios aequat, accipiat. Potestas illis est, si ipsa in via deprehendant iumentum unum alterumve superoneratum esse, illos sustibus cadendi, qui oneri praescripto plus adiceerint, et ipsa superaddita onera decipiendi. Ut combinationes iumentorum tandem rite fuerunt reductae [sc. e pascuis], praecipit

τῆς ἡμισείας ὑποργίας καὶ προεντρεπίζειν τὰ βασιμικὰ ἄ-
πληκτα, γίνεται οὕτως. καὶ ἕως οὗ ἐνωθῆ τὸς θέμισιν, ἡ ἀν-
τὴ ἀκολουθία γίνεται, καὶ ἡ τάξις τῆς περιπατήσεως ἐν τῇ D
ὀδῷ φυλάττεται κατὰ τὸν τύπον τοῦ διακινήματος.

5 Περὶ τῶν κερκείων.

Ἰστέον, ὅτι, ὅτε κερκετεύει ὁ δρογγάριος τῆς βίγλης
τὰς ἐσπέρας, λαμβάνει φατλὸν ἀπὸ τοῦ εἰδικοῦ, καὶ οἱ ῥ'
σχολάριοι, οὓς ἔχει, ποιῶσι τὴν φῆναν τὴν ἕξω, καὶ οἱ ἐπὶ
τῆς ἑταιρείας κρατοῦσι φῆναν ἕσω μετὰ τοῦ ἑταιρειάρ-
10 χου πλησίον ἕξω τῆς κόρτης, ὅπου εἰσὶ δεδεμένα τὰ σχοινία
αὐτῆς, καὶ λαμβάνει σίγνον ἀπὸ τοῦ βασιλέως μυστικῶς,
εἴτε τὸν Σωτήρα, εἴτε τὴν Θεοτόκον, εἴτε τὸν ἀρχιστράτη-
γον, εἴτε τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν στρατηλατῶν, εἴτε ἄλλο Ed.L. 278
τι, ὃ κελεύει ὁ βασιλεύς. καὶ ὑπαλλάσσει ἐκάστης ἐσπέρας Ms. 12. b
15 τὸ σίγνον, καὶ ἰστήσιν ἐπιστάτας, καὶ περιγυρεύουσι δι'
ολῆς νυκτός τὴν φῆναν. τὸ αὐτὸ καὶ ὁ ἑταιρειάρχης με-
τὰ καὶ τῆς ἑταιρείας. καὶ ἀφ' οὗ κερκετεύσει ὁ δρογγά-
ριος, οὔτε κοιτωνίτης ἐπ' ἕξουσίας ἔχει ἕξω τῶν σκου-
ταρίων εἰσελθεῖν, οὔτε τῶν ἐπὶ τῆς ἑταιρείας, οὔτε ἄλ-

14. ὁ om. ed.

Imperator, si ipsi placet, alterutram cortem et dimidiam partem
tentarum atque ministerii culinaris praecedere et ante adventum
suum regia applicata praeparare. Et donec sese adiunxerit themati-
bus seu pervenerit ad legiones, observatur idem tenor et ordo
processionis in itinere secundum formam consuetam motus, id est
expeditionis bellicae.

DE CIRCITORIBUS ET CIRCITATIONIBUS.

Quando circitat drungarius vigiliae singulis vespertis, sumit ab
idico fatium seu cereum unum Centum, quos ille sub se habet,
scholarii faciunt linam seu custodiam externam, illis, qui ad he-
taeriam pertinent, custodiam tenentibus internam sub inspectione
hetaeriarcae, extra quidem, at prope tamen cortem, ibi ubi au-
nexi palis terminant funes eius. Signum drungarius ab ipso Impe-
ratore privatim accipit, sive Salvatorem, sive Deigenitricem, sive
archistrategum, id est archangelum Michaëlem, sive alium aliquem
SS. Martyrum, qui copiis et rebus militaribus praeesse reputantur,
sive tandem aliud quodcumque Domino videatur, singulis vespertis
aliud atque aliud. Porro constituit drungarius epistatas seu inspec-
tores, qui excubantibus insistent improvisi, totamque per noctem
excubias obeundo lustrent. Id ipsum quoque hetaciarcha in hetae-
ria sua facit. Ex quo drungarius circitavit, neque coetonites am-
plius habet facultatem extra scuta, id est extra vallum, proceden-

λος τις μέγας ἢ μικρὸς, ὑπερέχων ἢ ὑποβιβηκῶς, εἰ μὴ λάβῃ τὸ σίγνον ἀπὸ τοῦ βασιλέως καὶ ἔλθῃ εἰς τὸν δρουγγάριον. εἰ δὲ δοκιμάσει τις ἐξελθεῖν ἄνευ σίγνου, δεσμοῦσιν αὐτὸν καὶ ἀπάγουσιν εἰς τὸν δρουγγάριον, καὶ ὑπομιμνήσκειται περὶ τούτου ὁ βασιλεὺς, καὶ εἰ τι κελώει ἡ βασιλεία⁵ Βαυτοῦ. εἰ δὲ λάβῃ σίγνον παρὰ τοῦ βασιλέως, ὁπόθεν αὐτὸν ἐκβάλλει ὁ δρουγγάριος, ἐκεῖθεν καὶ πάλιν εἰσάγει, καὶ ἀλλαχούθεν οὐκ ἐξέστιν αὐτὸν εἰσελθεῖν, ἐπεὶ παρὰ τῶν πεδητοῦρων δεσμεῖται, καὶ τὸ πρῶτ' τῷ βασιλεὶ παραδίδεται. τοῦτο δὲ φυλάττεται μέχρι τοῦ καταστολίου. ὅτε δὲ ἐνωθῆ¹⁰ τοῖς Θέμασιν ὁ βασιλεὺς, γίνεται προσθήκη ἄλλης μιᾶς φίνυς πλησίον τῶν ἐπὶ τῆς ἑταιρείας, ἧγον ἐξω τῆς ἑταιρείας καὶ ἔσω τῶν τοῦ δρουγγαρίου σχολαρίων. διερχομένου δὲ τοῦ βασιλέως ἐν τοῖς Θέμασιν, ὑπαντάται παρ' ἐκάστου Θέ¹⁵ματος, δηλονότι παρατεταγμένου ὄντος τοῦ Θέματος. καὶ δὴ¹⁵ τοῦ βασιλέως διερχομένου, ὡς ἀπὸ διαστήματος ἰκανοῦ πρὸ τοῦ τὸν βασιλέα καταλαβεῖν, ἀποβαίνουσι τῶν ἵππων ὅ,τε στρατηγὸς καὶ ὁ πρωτονοτάριος τοῦ Θέματος καὶ οἱ τουρμάρχαι καὶ οἱ δρουγγαροκόμηται καὶ ὁ μεράρχης καὶ ὁ κόμης τῆς κόρτης καὶ ὁ χαρτουλάριος καὶ ὁ δομέστικος τοῦ Θέμα²⁰τος, καὶ ποιοῦσι δέξιμον. καὶ τοῦ βασιλέως διερχομένου,

di, neque ad hetaeriam pertinens aliquis, neque ullus alius, senex iuvenisse sit, dignitatem eminens aut inferior, nisi signum ab Imperatore accipiat, et illud ad drungarium referat. Si nihilominus praesumat aliquis absque signo edito extra vallum procedere, deprehensum illum in vinculis abripiunt ad drungarium, eiusque rei notitia refertur ad Imperatorem, eiusque exploratur sententia, quid de tali actum velit. Si vero nactus ab Imperatore signum ediderit apud drungarium, educitur ab illo; meminisse tamen cum oportet, ut per eundem exitum, per quem emissus a drungario fuerit, redeat. Alias enim vincitur a pedituris, et manet traditur Imperatori. Observatur id, donec, finita expeditione, domum remigretur. Ex quo autem ad legiones pervenerit Imperator, additur superioribus ambabus sine custodia tertia, medium tenens locum inter hetaeriam et scholaribus drungarii. Imperator legiones pertransiens excipitur ab unaquaque legione in armis et acie stante. Scilicet commodo intervallo antequam Imperator prope adveniat, descendunt ex equis strategus et protonotarius thematis, turmarchae, drungarocomites, merarcha, comes coctis, chartularius et domesticus thematis; et faciunt dextrimum seu corpus advenientem Dominum excipere atque salutare paratum. Imperatore transcunte, procidunt omnes in terram, eius maiestatem adorantes; milites autem manent considerantes in equis. Post factam a strategis et ceteris dictis magistris militaribus adorationem deflectit Imperator tantillum de

πίπτουσι πάντες οἱ προειρημένοι ἐπὶ γῆς, προσκυνοῦντες τὸν βασιλέα· οἱ δὲ στρατιῶται πάντες ἴστανται καβαλλάριοι. καὶ μετὰ τὸ προσκυνῆσαι τοὺς στρατηγούς σὺν τοῖς προλεχθεῖσιν ἄρχουσιν ἐκνεύει ὁ βασιλεὺς ὀλίγον τῆς ὁδοῦ, λέγων πρὸς Μα. 13. α
 5αυτοῦς· „καλῶς εὐρομεν.” εἶτα ἐρωτᾷ αὐτούς· „πῶς ἔχε- D
 τε, παιδία μου; πῶς ἔχουσιν αἱ γυναῖκες ὑμῶν, αἱ γύμφαι μου, καὶ τὰ παιδία;” κακεῖνοι λέγουσιν, ὅτι „ἐν τῇ ζωῇ τῆς βασιλείας σου καὶ ἡμεῖς οἱ δοῦλοί σου ὑγιαίνομεν.” καὶ πάλιν ὁ βασιλεὺς ἀποκρίνεται· „χάρις τῷ ἀγίῳ Θεῷ τῷ ἐν ὑ-
 10γογαίᾳ διατηροῦντι ἡμᾶς.” καὶ πάντων τῷ βασιλεῖ ἐπευχομέ-
 νων, ὀρίζει ὁ βασιλεὺς τὸν στρατηγὸν καὶ πάντας τοὺς προ-
 ειρημένους ἄρχοντας καβαλλικεῦσαι καὶ μετὰ τοῦ στρατοῦ
 αὐτῶν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἰδίαν καὶ ὠρισμένην αὐτοῖς τάξιν.
 εἰ δὲ μᾶλλον κελύει ὁ βασιλεὺς ὑποσωρευθῆναι τὰ τε τὰ-Ed.L. 279
 15γματα καὶ τὰ θέματα, εἴτε ἐν τῷ θέματι τῶν Ἀρμενιακῶν εἰς
 τὸν Δαζιμῶνα, εἴτε ἐν τῷ θέματι τοῦ Χαρσιανοῦ εἰς Και-
 σάρειαν, εἴτε ἐν ἐτέρῳ θέματι πρὸς τὸν τόπον, ἐν ᾧ μέλλει
 φσσατεῦσαι, ἐπιτηδεῖον τυγγάνοντος· καὶ ὅτε ἔλθῃ ἔργισια
 πρὸς τὸ ἅπληκτον ἀπὸ τριῶν μιλίων, προῦπαντῶσι τὰ τε
 20τάγματα καὶ τὰ θέματα ἐπευχόμενοι τῷ βασιλεῖ, καὶ πρὸς
 ἐν ἑκάστον τάγμα καὶ θέμα λέγει ὁ βασιλεὺς, ἐκνεύων πρὸς
 αὐτὸ, οὕτως· „καλῶς ὑμᾶς εὐρομεν. πῶς ἔχετε; πῶς ἔ-

via, et ad eos converso sermone: *In pulchris, ait, bonisque omnibus vos agentes reperiamus velim.* Dein interrogat: *Quomodo valetis, mei filii? quomodo valent uxores vestrae, meae nurus? quomodo liberi vestri?* Respondent: *In vita maiestatis tuae et quamdiu ea bene valet, etiam nos servi tui bene valeamus.* Respondet Imperator: *Gratia sit optimo et summe venerando Deo, qui in sanitate nos conservat.* Omnibus ad haec prosperae valetudinis continuatum usum et fausta quaevis Imperatori apprecantibus, imperat stratego ceterisque omnibus autea memoratis rectoribus, ut rursus in equos inscendant, et cum suis quisque copiis in proprium et assignatum sibi suum locum abeant. Quodsi vero Imperator non tam singulares pertransire et lustrare legiones, quam potius omnes in eadem castra congregatas videre malit, tagmata pariter atque themata, sive iam id fieri iubeat in themate Armeniacorum apud Dasimonem, sive in themate Charsiani apud Caesaream, sive in alio themate eo in loco, ubi fossatum agere decrevit, apto nempe et commodo: tunc ad castra appropinquanti ad trium inde miliarium distantiam obviam ipsi eunt tagmata et themata, piis cum votis et faustis clamoribus prosequentes. Imperator ad unumquodque tagma et thema deflectens nonnihilo de via sic ait: *Ut in pulchro statu vos invenerimus! Quomodo valetis? quomodo valent nurus meae,*

χουσιν υἱ νόμφαι μου, αἱ γυναῖκες ὑμῶν, καὶ τὰ παιδία; πῶς ὑμῖν τὰ ἐν ἡ ὁδῷ διηγήσθη; ἀγωνίασθε, τοῦ Χριστοῦ σιφαιῶσαι καὶ παιδί' ἐμὰ, ἵνα ἐν καιρῷ δεόντι ἐπιδείξῃσθε τὴν γενναιοῦτητα καὶ τὴν ἀνδρείαν ὑμῶν καὶ τὴν πρὸς Θεὸν καὶ βασιλείαν ἡμῶν πίστιν ὁρθὴν καὶ ἀγάπην, ἵνα ἡ βασιλεία ἡμῶν ἀξίως τῆς ἀνδρείας καὶ γενναιοῦτος ὑμῶν καὶ ὁρθῆς πίστεως καὶ ἀγάπης εὐνοίαν ἀποδεξαμένη ἀνταμείψῃται καὶ εὐεργετήσῃ, καὶ τιμαῖς διαφόροις τιμήσῃ, καὶ ἐξ ἀγαθῶν ἀξίους δείξῃ, καὶ μυρία καλὰ εἰς ὑμᾶς ἐδείξῃται." καὶ μετὰ τὸ λαλῆσαι πρὸς αὐτοὺς ταῦτα ἔρχονται ὄπιθεν¹⁰ τοῦ θρουγγαρίου καὶ τῶν ἐπὶ τῆς ἑταιρείας, καὶ περιπατοῦσι **C**παριτεταγμένοι. καὶ ὅτε ἐφίθῃ στένωμα ἢ ποταμὸς, εἴτε καὶ γέφυρα, διαπερῶσι τὰ τάγματα ἐμπροσθεν· πρῶτον μὲν **Ms. 13. b** αἱ σχολαί, δεύτερον τὰ ἑξκούβιτα, τρίτον ὁ ἀριθμὸς, τέταρτον ὁ ἰκανάτος· ὁμοίως καὶ τὰ θέματα. καὶ κινῶς ὁ τύπος¹⁵ ἔχει, περιπατοῦσιν οἱ μάγιστροι καὶ οἱ πατρικοί καὶ οἱ κοιτωνῖται καὶ οἱ βασιλικοὶ ἐκνούχοι· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐνθὺς καὶ παρ' αὐτῷ προσκαλεῖται τοὺς μαγίστρον καὶ πατρικόν, καὶ ἵπτιν ἂν κελύη, συντυγχάνει, καὶ εἰς μὲν τὴν τάξιν τῶν πατρικίων περιπατοῦσιν οἱ κοιτωνῖται, ὄπιθεν δὲ ὄλιγον πε-²⁰ριπατεῖ ὁ πρωτοβεστιαῖος καὶ ὁ ἐπὶ τῆς τριπέζης, καὶ ὄπισθεν αὐτῶν ὡς λίθον βουλῆν περιπατοῦσιν οἱ ἐκνούχοι καὶ πατρικοί καὶ πρωτοκινδύμοι· ἐμπροσθεν δὲ τοῦ βα-

vestrae uxores et liberi vestri? Quomodo exantlastis itineris fata? Aemulamini, o milites Christi et filii mei, congruo et oportuno tempore vestram strenuitatem et fortitudinem demonstrare, reclamque vestram in Deum et in regiam nostram maiestatem fidem; quo maiestas nostra, quam decet erga vestram strenuitatem et fortitudinem et rectum fidem, demonstret benevolentiam, et compenset studia vestra beneficiis et honoribus variis ornet, et ex indignis dignos [id est ex privatis publicam personam sustententes] efficiat, aliaque innumera in vos bona et pia conferat. Post haec ad eos pronuntiatum sermonem abeunt pone drungarium et hetaeriam, et procedunt in armis atque acie; et ubi offendant angustiam viam aut fluvium pontemve, praecedunt tagmata hoc ordine: primi eunt scholarii; eos excipiunt excubitores; pone illos arithmus; et quarto tandem loco hieanati veniunt, tum themata; et secundum tenorem cerimonialis magistri, et patricii et coctontiae et regii cunuchi; nisi si quos magistrorum et patriciorum et aliorum adesse sibi voluerit et ad colloquium protinus evocaverit Imperator. In ordine patriciorum, ut dictum, procedunt coctontiae; paulo post veniunt protovestiaris et praefectus mensae; pone eos ad lapidis fere iactum procedunt cunuchi, qui simul patricii et protospatharii

σιλέως περιπατοῦσιν οἱ πραιπόσιτοι καὶ τὸ κουβούκλειον, καὶ μέσον τῶν πραιποσίτων περιπατεῖ κουβικουλάριος βασιτάζων τὰ τίμια καὶ ζωποῖα ξύλα μετὰ τῆς θήκης ἐπὶ τοῦ τραχήλου· ἔμπροσθεν δὲ τοῦ κουβουκλείου περιπατοῦσιν οἱ βασιλικοὶ, καὶ μέσον τούτων περιπατεῖ σιγνοφόρος βασιτάζων σταυρὸν χρυσοῦν διάλιθον. ἔμπροσθεν δὲ τῶν βασιλικῶν περιπατοῦσιν ἀπὸ δύο σαγιττοβύλων παρασρητὴ βασιλικὰ ἱπάρια ῥ' μετὰ σαγισμάτων ἀληθινῶν καὶ βορκαδιῶν δεξιὰ Ed.L. 28. καὶ εὐώνυμα. καὶ δύο κωνιδάτοι, εἴτε καὶ σπαθάριοι, δεξιὰ καὶ εὐώνυμα τοῦ βασιλέως περιπατοῦσι καβυλλάριοι ὡς ἀπὸ διουστήματος μετὰ σκουιριῶν, καὶ τοὺς προσερχομένους ἐπαίρουσι καὶ εἰσάγουσι πρὸς τὸν βασιλεῦα, καὶ ἐπερωτῶνται παρ' αὐτοῦ, ὅτι ἂν δέονται, καὶ ἀναλαμβάνονται τὰ δεητικὰ αὐτῶν καὶ ἀποδίδουσιν αὐτὰ εἰς τὸν ἐπὶ τῶν δεήσεων. 15 καὶ ὅτε κατυλάβη ὁ βασιλεὺς τὸ ἄπληκτον, ἔνθα ἡ βασιλικὴ ἵσταται κύρτη, καλεῖ τοὺς μαγίστρους, τὸν δομέστικον τῶν σχολῶν καὶ πραιποσίτους, τοὺς ἀνθυματοπατρικίους καὶ στρατηγούς καὶ τοὺς ὄψφικιαλίους καὶ κλεισουρῆρχας, καὶ συνενφρύνεται ἐπὶ τῆς τραπέζης. ἰστίον, ὅτι εἰς τὸ ἄπληκτον, εἰ 20 καλεῖται ὁ βασιλεὺς, καθὼς πολλὰκις Βασιλεῖος ὁ αὐτίμορος βασιλεὺς ἐποίησε, δίδωσι τῇ μὲν στρατηγῷ ἰμάτιον ἐξ ἄμι-

sunt. Coram Imperatore praecedunt praepositi et cubiculum, mediusque inter praepositos ambulat cubicularius gestans in cervice sanctam et vivificam crucem in sua capsula. Coram cubiculo praecedunt basilici, et in eorum medio signifer gestans auream crucem gemmis ornata. Coram basilicis ad duos sagittae iactus praecedunt ductiles equi regii centum in stragulis purpureis et borcaidiis duabus seriebus. ad dextram una et ad sinistram altera. Ad utrumque Imperatoris latus modica distantia procedunt residentes in equis duo candidati vel et spatharii, scutis armati, quorum est eos, qui cum libellis supplicibus ad Dominum accurrunt, secum sumere et ad Imperatorem introducere, qui eos de necessitate et petitione sua interrogat, porro acceptare ipsorum libellos supplices, et magistro libellorum supplicium asservandos tradere. Haec in via inter castra et illum locum, quo legiones Imperatori primum occurrunt. Ut tandem in castra perventum est, ubi regia cortes stat, advocat Imperator magistros, domesticum scholarum, praepositos, proconsules patricios et strategos, officiales, cleisurarchas, et cum ipsis hilariter epulatur. Interdum, si placet Imperatori, (sic certe persaepe fecit Basilius, celeberrimus Imperator,) dilargitur in castris vestimenta inter proceres: stratego vestimentum consutum triblatta praetexta inunitum; turmarchis singulis singula vestimenta consuta cum praetextis diblatta et signis libelliorum seu parva-

Μα. 14. ἀμένον μετὰ τριβλατίων, τοὺς τουρμάρχαις ἀνὰ ἱματίου ἐρ-
 ραμμένον μετὰ διβλατίων βδελλίων, τῇ μεράρχῃ, τῇ κόμητι
 τῆς κόρτης, τῇ χαρτουλαρίῳ καὶ τῇ δομεστικῇ τοῦ θέματος
 δίδωσιν ἀνὰ ἱματίου ἑνὸς ἐρρῶαμμένον λιτοῦ· [καὶ ταῦτα μὲν
 ἐν τοῖς μεγάλοις καὶ Ῥωμαϊκοῖς θέμασι τελεῖται. τῶν δὲ 5
 Ἀρμενιακῶν θεμάτων τοῖς στρατηγοῖς καὶ κλεισουράρχαις
 C δίδωσιν, εἰ κελεύει, ἀνὰ ἱματίου ἐρρῶαμμένον μετὰ διβλατί-
 ων, ἁστῶν ἢ καὶ βασιλικίου, τοῖς δὲ μεγάλοις τούτων τουρ-
 μάρχαις λιτὰ ἐπιδίδωσιν ἱμάτια, τῇ δὲ μεράρχῃ καὶ τοῖς
 λοιποῖς ἀνὰ ἱματίου ἐρρῶαμμένον λιτοῦ δεκαλίον ἐπιδίδωσιν 10
 ἕκ τῶν ἀπὸ τοῦ φόρου ἀγοραζομένων. Ἰστέον, ὅτι, ὅτε ἀπο-
 κινήσει ὁ βασιλεὺς εἰς τὰς ἐρήμους πρὸς τὴν Συρίαν, κατα-
 λιμπάνει τοῦλδον καὶ τὴν μίαν κόρτην καὶ τὰς περισσὰς τέν-
 τας καὶ τὰ συστελετὰ τραπέζια, καὶ ἄλλη ὄση ἂν ἢ ἀπο-
 σκευή, καὶ τὰ πτωχὰ ἄλογα καὶ τὰ χωλὰ, καὶ παραλαμβάνει 15
 αὐτὰ ὁ πρωτονοτάριος τοῦ θέματος, ὕθεν ἀποβῆλη ὁ βασι-
 λεὺς πρὸς τὴν Συρίαν μετὰ καὶ ἀρχάντων τῶν σταβλῶν τῶν
 D Μαλαγίνων, καὶ ἕκ τῶν σελλαρίων σταβλοκομήτων μετὰ τῶν
 συντρόφων, καὶ εἰς οἶον ἂν θέμα μέλλη ὁ βασιλεὺς ἐξελεθεῖν
 ἀπὸ Συρίας, ἀντιπαραδίδωσι ταῦτα ὁ πρωτονοτάριος τῇ προ- 20
 νοταρίῳ τοῦ θέματος ἐκείνου, καὶ σωμασκεῖ τὰ ἄλογα τὰ

rum muscarum intextis; merarchae, comiti cortis, chartulario, do-
 mestico thematis, singulis singula vestimenta consuta, sed absque
 praetextis seu pura. Ita quidem fit cum magnis et Romanis thematibus seu legionibus. Armeniacorum vero thematum strategia et clisurarchis largitur Imperator, quoties nempe ipsi consultum videatur, singulis singula vestimenta consuta cum diblattiis, quibus aut aquilae aut basilicum aliquod adhaereant; magnis eorum thematum turmarchis vestimenta non praetextata; merarchae et reliquis singulis singula vestimenta consuta non praetextata, decalia, ex his, quae in foro emta fuerint. Quando iam in deserta [hoc est, hosticum et nostris hand habitabilem agrum] versus Syriam movet Imperator, relinquit tuldum seu impedimenta et alterutram cortem et superflua tentoria et mensas complicatiles et reliquam omnem non necessariam supellectilem, et paupertina, id est macra et invalida, et clauda iumenta; quae in fidem curamque suam recipit protonotarius illius thematis vel provinciae, e qua Imperator in hosticum, Syriam puta, descendit, uti etiam rectores stabulorum Malaginsium et stablocomites sellariorum et contubernales. Haec vicissim ille protonotarius reddit illius thematis seu provinciae protonotario, in quam reflexurus est Imperator in abitu suo e Syria. Hic posterior protonotarius interea exercet bestias variis exercitiis eo, ut rediens ab expeditione Syriaca Imperator eas inveniat recreatas diuturna quieto et in stabulis bene habitas; adeoque quid-

βασιλικὰ, ἴνα, όταν ἐξέλθῃ ὁ βασιλεὺς ἀπὸ Συρίας, εὐρήσει
 αὐτὰ ἀναπεπαινεμένα καὶ ἐσταβλισμένα, καὶ ἔχει πᾶσαν χρεί-
 αν βασιλικὴν ἐτοίμη. καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες οἱ λοιποὶ οἱ
 παρακάτω ποιοῦσιν ἀποβολὴν καὶ συνακολουθοῦσι τῇ τού-
 5δῃ τῇ βασιλικῇ· ὁ δὲ μινσουράτωρ ἔχει πιλωτὰ κεντουκλί-
 να ἐνδεδυμένα λινοβένετα, καθὼς προεῖρηται, καὶ γίνεται ἡ Ed.L. 281
 βασιλικὴ τραπέζα χαμόκουμβα. τὰ δὲ πρόφαγα ποιοῦσιν οἱ
 βασιλικοὶ μάγειροι τῇ ἐσπέρᾳ. οἱ δὲ ὑδροήκοντα ὀπτιμάτου
 σύρουσι τὰ σαγμαρία τὰ βασιλικὰ, καὶ οἱ κ' ἀκολουθοῦσιν
 10εῖς διόρθωσιν τῶν σαγμαρίων. ὁμοίως καὶ οἱ μάγειροι καὶ Ms. 14. b
 οἱ σύντροφοι τῶν Μιλαγίνων, καὶ ὅτε εὐρωσι ξύλα ἢ δέν-
 δρα εἰς ἐρήμους τόπους κείμενα, κόπτουσιν οἱ σύντροφοι καὶ
 οἱ μάγειροι, καὶ ἐκαίρουσι πρὸς ἓν ξύλον, καὶ ἀποκομίζουσι
 πρὸς τὸ βασιλικὸν μαγεῖρεῖον. εἰς δὲ τὴν ἀποκίνησιν τοῦ
 15τούλδου ὀφείλει ὁ τῆς τραπέζης φορτῶσαι τὰ π' βασιλικά
 σαγμαρία πᾶσαν χρείαν βασιλικὴν, καὶ ὀφείλει λαβεῖν ἐκ τοῦ B
 πρωτονοταρίου εἰς χρείαν τῆς βασιλικῆς τραπέζης καὶ εἰς
 τοὺς μαιουμάδας πρόβατα ἕνα ῥ', κριάρια φ', ἀγελάδιον γ',
 ὄρνιθας δ', χηνάρια ρ'. ὅτε δὲ ἔστιν ὁ βασιλεὺς εἰς Ῥωμα-
 20νίαν, λαμβάνουσιν μαιουμάδα ἐκ τῶν ξηναλίων οἱ βασιλικοὶ
 ἄγουροι καὶ οἱ ἐπὶ τῆς ἐταιρείας καὶ οἱ κορτινάριοι καὶ
 οἱ ἑβδομάριοι τοῦ εἰδικοῦ καὶ οἱ σύντροφοι τῶν σελλαρίων,

quid eorum ipsi opus fuerit, in promptu et comparatum habeat.
 Omnes inferiores rectores, seposita non necessaria suppellectile, as-
 sectantur tuldum regium. Mensurator habet secum coactilia
 centoniformia et indula linteis venetis indumentis, quemadmo-
 dum in superioribus dictum est; et sit imperialis mensa chama-
 cumba seu humilis, in ipso solo expansa super tapetibus. Quo-
 tidie vesperae comparant coqui regii, quae altero die debent in ien-
 taculo apponi. Octoginta optimates trahunt sagmaria regia, et vi-
 ginti alii subsequuntur reponendarum sarcinarum sublabentium
 causa; idem quoque cum suis bestiis faciunt coqui et contubernales
 e Malaginis. Et quando inveniunt trabes aut arborea in locis des-
 ertis [id est in hostili solo] iacentes, concidunt eas contubernales
 et coqui in trunco, et sumunt singuli trunco singulos, deferunt-
 que ad regiam culinam. Sub instantem promotionem et abitum
 tuldi seu impedimentorum debet praefectus mensae onerare octo-
 ginta regia sagmaria omnibus regii necessitatibus, et sumere a
 protonotario ad usum regiae mensae et ad maiumadas seu recrea-
 tiones commilitonum oves, quibus agnelli sunt, centum, arietulos
 500, vaccas 50, gallinas 200, anseres 100. Quamdiu Imperator
 est in Romania, accipiunt maiumadas e donis Imperatori oblatia
 regii aguri seu ephebi et homines hetaeriae; et costinari [seu
 illi, quorum est cortin imperialem de uno loco in alterum trans-

ὁμοίως καὶ οἱ μάγειροι. καὶ ὅτε ἀποβίβῃ ὁ βασιλεὺς εἰς τὰς ἐρήμους, λαμβάνουσιν καθ' ἐκάστην κυριακὴν μαϊουμῶν καὶ ἀνὰ μιλιαρησίον. λαμβάνουσι δὲ καὶ οἱ τῆς φίνας τῶν σχολαρίων τῆς ἔσω καὶ τῆς ἔξω καὶ αὐτοὶ ὁμοίως ἀνὰ μιλιαρησίον· ἐπειδὴ, ἀφ' οὗ ἀποκινήσει πρὸς Συρίαν ὁ βασιλεὺς, δύο φῖναι κυκλοῦσιν τὴν βασιλικὴν κόρτην. καὶ ὅσοι ἄρχοντες παραμένουσιν τῇ βασιλεῖ, λαμβάνουσιν, εἰ κελύει πολλάκις ὁ βασιλεὺς τούτους ἐνεργετέιν, διὰ μιλιαρησίων, εἰ μὲν εἰσιν ἄρχοντες μεγάλοι τῶν ταγμάτων, εἴτε καὶ θεμάτων, δφείλουσι λαμβάνειν ἀνὰ μιλιαρησίων δύο ἢ τριῶν, εἴτε καὶ 10 δ', πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ προσώπου· εἰς δὲ τὴν ἀποβολὴν τοῦ τοῦλδου, ὅσοι καβαλλικεύουσι βασιλικά ἄλογα καὶ ἔχουσι σαγμάρια βασιλικά, καὶ αὐτὰ τὰ ἄλογα τὰ βασιλικά δφείλουσι λαμβάνειν κριθῦριον ἀνὰ μοδίω δ' εἰς ταγὴν αὐτῶν· ὁμοίως καὶ ὅσα εἰσὶ σελλάγια γυμνὰ, βαστάζουσιν δ-15 ποκάτω τῶν σαγισμάτων ἀνὰ μοδίω ἡ'. καὶ ὅσα περιππια ἔχει ὁ κόμης τοῦ στάβλου βασιλικά καὶ σαγμάρια, φοροῦσιν αὐτὰ ἀνὰ δέκα μοδίω κριθῆς· ὁ δὲ ἐπὶ τῆς τραπέζης δφείλει ἔχειν ἔξκουσσάτους ἐκ τοῦ θεματος τοῦ ὀψικίου ἐκ τοῦ χωρίου τοῦ Τέμβρη μετὰ καὶ δικτύων, ἵνα κρατῶσιν ὀψά-20

ferre, erigere et destruere.] Item hebdomarii idici, contubernales sellariorum et coqui. Quando in deserta penetraverit, accipiant quavis die dominica maiumam, et singuli singula miliarisia. Qui ad finam seu custodiam castrensem utramque pertinent, interiorem puta et exteriorem, scholarii, (nam ex quo Imperator in Syriam movet, ambit cortem regiam nou iam simplex, ut alias, sed gemina scholariorum vigilia,) hi ergo scholarii accipiunt pariter singuli singula miliarisia. Etiam archontes seu duces militares, quotquot circa Imperatorem versantur, accipiunt persaepe largitiones in miliarisiis, si libuerit Imperatori beneficium illis et gratificationem praestare. Maiorum quidem ordinum rectores, sive ad tagmata, sive ad themata pertineant, debent eo casu, si nempe nummarium est beneficium, accipere virilim miliarisia bina, aut terna, imo et quaterna, habita nempe ratione eorum, quibus dantur. Neque ipsi tantum eo beneficio fruuntur, sed etiam quo tempore gravis supellex in hosticum immittitur, quotquot magistrorum militarium regis vehuntur equis et regis utuntur sagmariis, horum illa ipsa quoque regia animalia debent tunc accipere hordei modios quater nos in pensum diarium. Quotquot sunt sellaria nuda seu equi equitationi quidem destinati, tunc tamen ephippio non instructi neque insessui parati, hi sub stragulis eo tempore debent octonos modios hordei portare; quotquot autem comes stabuli sub se habet regia parhippia et sagmaria, illa onerat denis modis hordei. Praefectus mensae debet habere excusatos e themate opscii et qui-

ρια εἰς τοὺς ποταμοὺς τῆς ἐρήμου. ὅτε δὲ ἔστιν ὁ βασιλεὺς Ms. 15. a
 εἰς Ῥωμανίαν, καὶ ἔν ἑκαστον θέμα ὑπηρετοῦσιν οἱ προ-
 τοτοτάριοι, ὁμοίως καὶ οἱ κόμητες τῆς κόρτης, καὶ παρέχου- Ed. L. 282
 σιν ἀγγυρίδιαι τῆ δρογγαρίῳ τῆς βίγλης εἰς τὰς βασιλικὰς
 5 δουλείας. ὅτε δὲ ὑπάρχει ὁ δρογγάριος εἰς βασιλικὴν δου-
 λείαν, ἐκπροσωπεῖ αὐτὸν ὁ ἰκανάτος. ὅτε δὲ ἀποβῆλῃ ὁ βα-
 σιλεὺς εἰς τὴν ἐρήμον, οὔτε ἡ κόρτη προλαμβάνει, οὔτε τὰ
 βασιλικὰ πράγματα, οὔτε ἄλλον τινὸς οἰονδήποτε πρᾶγμα,
 πλὴν οὓς ἔχει ὀρίσειν ὁ δρογγάριος τῆς βίγλης ἀπὸ προσ-
 10 τάξεως τοῦ βασιλέως ἐκ τῶν θεμάτων, προφυλάττουσι καὶ
 περιπατοῦσιν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως ὡς ἀπὸ μιλίων δύο
 ἀκρίται φ', ἄνδρες ἔξωπλισμένοι, καὶ ἕτερον θέμα, οἷον ὀρί-
 σει, ἵνα ὡσι πλαγιοφύλακες ὡς ἀπὸ διαστήματος τοῦ βασι- B
 λέως μιλίων δύο, καὶ ἕτερα δύο θέματα, οἷα ὀρίσει ὁ δρογγ-
 15 γάριος τῆς βίγλης ἐκ προστάξεως τοῦ βασιλέως, ἵνα ὡσιν ὀ-
 πισθοφύλακες. καὶ ὑπαλλάσσει τοὺς ἀμφοτέρους ἐκάστη ἡ-
 μέρα. καὶ παραλαμβάνει ὁ δρογγάριος τοὺς κόμητας τῆς
 κόρτης τῶν θεμάτων, καὶ ἔχει αὐτοὺς εἰς πυραμονὴν τοῦ
 βασιλέως εἰς τὸ θεῖναι τὴν κόρτην καὶ εἰς τὸ ῥίψαι μετὰ
 20 τῶν κορτιναρίων. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ καλοῦνται κόμητες τῆς
 κόρτης. καὶ ὅτε θέλει κερκετεῦσαι ὁ δρογγάριος τὰ θέματα,

dem e praedio Tembrium dicto, retibus instructos, ut pisces e flu-
 viis deserti capiant. Quamdiu Imperator in Romania est, debent
 in unoquoque themate seu districtu, qui cuiusque sunt, protonotaril
 servire et necessaria subministrare. Pariter quoque comites cortis
 praestant angaridia seu iumenta coacticia cursus publici pro casu
 necessitatis urgentis drungario vigiliae, quando is regium aliquod
 mandatum expeditum it. Ob quod perficiendum dum is a castris
 abeat, sustinet eius vices atque personam hicanatus seu praefectus
 hicanatorum. Quando autem in deserta se proiecerit suaeque castra
 Imperator, tunc neque cortis praecedit itinere diurno, neque res
 et supellex regia alteriusve alicuius; sed illi quingenti delecti viri,
 quos drungarius vigiliae ex auctoritate regia designaverit et e legio-
 nibus evocaverit, armati excubant pro castris, et anteverunt ea ad
 duorum miliarium distantiam. Alia legio, qualemcumque tandem
 deputaverit drungarius, expeditur, ut ab utroque latere ad du-
 orum miliarium ab Imperatore distantiam excubet; aliae tandem
 duae legiones a drungario ex Imperatoris mandato ablegantur pone
 castra, ut, quae a tergo sunt, custodiant. Omnes illae excubiae
 anticae, laterales et posticae; quotidie permutant vices. Assumit
 quoque drungarius e thematibus comites cortis sic dictos, ut proxi-
 me circa Imperatorem verscutur, et depangendae pariter atque re-
 vellendae corti, quod cortinariorum opus est, adsint: unde etiam
 uomena cumitum cortis adepti sunt. Hos ipsos comites cortis themata-

ἦγον κατὰ νύκτα, ἔχει μεθ' αὐτοῦ τοὺς αὐτοῦ κόμητας
 C τῆς κόρης τῶν θεμάτων καὶ μανδάτορας καὶ δύο φατλία
 ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ βεστιαρίου, καὶ περιγυρεῖ τὰ θέματα,
 καὶ θεωρεῖ τὰς πεδητούρας καὶ τὰ ἐξωβίγλια, καὶ ἂν εὗρη
 τινὰς τῶν ἀρχόντων ἀμελοῦντας ἐκ τῶν μερόντων εἰς τὴν πε-5
 δητούραν καὶ εἰς τὰ ἐξωβίγλια, καὶ ἀπὸ μὲν τουρμαρχῶν
 καὶ κατωτέρω τύπτει αὐτοὺς ἰσχυρῶς, καὶ καθὼς εὗρη, ἀ-
 ναγγέλλει τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ πρωτοστράτωρ τοῦ βασιλέως μετὰ
 καὶ στρατῶρων τριῶν βασιλικῶν ἅμα τῷ κόμητι τοῦ στά-
 βλου καὶ τρισὶν ἱππαρίοις ἐστρωμένοις ποιοῦσι παραμόνιμα, 10
 Ms. 15. ὅπισθεν τοῦ βασιλικοῦ πύργου, ἕως οὗ ἐκβῆ ὁ βασιλεὺς ἀπὸ
 D Συρίας. τὰ δὲ ἱππάρια τὰ σσασγιαμένα καὶ παρασυρόμενα
 οὐκέτι περιπατοῦσιν ἔμπροσθεν, ἀλλ' ὕπου ἐστὶν ἡ προμο-
 σέλλα ἡ βασιλική, ἐκεῖ βύσκονται μετὰ τῶν λοιπῶν, καὶ ἐπι-
 τηρεῖ ἀντὰ ὁ βασιλικὸς σταβλοκόμης, ποιῶν τὴν πρόνοιαν 15
 αὐτῶν. ὅτε δὲ ἀπόληται ἐκ τοῦ λαοῦ οἰονδήποτε πρῶγμα,
 ὁ εὗρηκὼς φέρει αὐτὸ, καὶ δίδωσι τῷ δρογγαρίῳ τῆς βί-
 γλης, καὶ ὁ ἀπολέσας ἔρχεται πρὸς τὸν δρογγάριον, καὶ λαμ-
 βάνει τὸ ἴδιον εὐχερῶς. εἰ δὲ ὁ εὗρηκὼς τὸ πρῶγμα ἀπο-
 κρύψει αὐτὸ καὶ ἐπ' ἄσχατων εὗρεθῆ, ὡς κλέπτῃς καταδι- 20
 Ed. L. 283 κάζεται. ἰστέον, ὅτι, τοῦ βασιλέως ἐν Συρίᾳ ὄντος, λαμβά-
 νουσιν οἱ μάγιστροι καὶ οἱ πατρίκιοι καὶ οἱ πρωτοσπαθῆριοι
 ὀφφικιάλιοι μαῖουμῶν· οἱ μὲν μάγιστροι ἀπὸ δύο σφακτῶν,

tum habet drungarius secum, quando de nocte circitare vult, item mandatores et duo fatlia seu cereos e regio vestiario depromptos, quibuscum circitat themata seu legiones, et lustrat pedaturas seu stationes, et exobiglia seu extimas vigillias. Quo tempore si quos rectores militares inueniat incuriose suum officium facientes aut prorsus deficientes, eorum qui adesse pedaturis et extimis vigiliis debebant, eos ipse partim vehementer verberat, turmarcham nempe et quidquid eo deinceps inferioris ordinis fuerit, partim ad Imperatorem refert, prout rei conditionem deprehenderit. Protostrator regius cum tribus regis stratoribus et comite stabuli et tribus equis sellatis stratisque excubant pone regium burgum, donec Imperator e Syria redierit. Equi strati, qui antea coram Domino praeduci solebant, non amplius praecedunt, sed ubiubi fuerit regia promoscilla, ibi pascuntur una cum ceteris equis sub observatione comitis stabuli. Si quid in populo seu inter milites amissum desideretur, id quisquis invenerit desert ad draugarium vigilliae, eique exhibet; a quo rursus eius vernus possessor, qui amiserat, facile recuperat. Si autem quam quis invenerit rem celet, at deinceps tamen amissa rea peneis cum nihilominus in fine reperitur, is velut fur poenas dat. Imperatore in Syria haerente, accipiunt quavis die dominica magistri,

οἱ δὲ πατρίκιοι ἀνά σφακτοῦ ἑνὸς, οἱ δὲ πρωτοσπαθάριοι
 ὀφφικιάλιοι σὺν δύο τὸ σφακτὸν ἐκάστη κυριακῇ, τὸ δὲ
 χῶμα τοῦ λαοῦ, ἤγουν οἱ βασιλικοὶ ἄγουροι καὶ οἱ ἐπὶ τῆς
 ἑταιρείας καὶ οἱ λοιποὶ σὺν δέκα τὸ σφακτόν· οἱ δὲ ἐθνη-
 σκοὶ σὺν λ' τὸ ἀγελάδιον τὸ α'. ὅτε δὲ ἔστιν εἰς Ῥωμανίαν
 ὁ βασιλεὺς, λαμβάνουσιν μαιουμῶν οἱ προχειρημένοι ἐκ τῶν ξε-
 ναλίων. εἰ δὲ ξενάλια οὐκ εἰσὶ, χορηγοῦσιν οἱ πρωτονοτάριοι.
 ὁ δὲ ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ὁ δομέστικος τῆς ὑπουργίας ὀφεί-
 λουσι βαστάζειν ὑπηρεσίαν βασιλικὴν τραπεζίου, δηλονότι Β
 10 τοῦ βασιλέως ἐν Συρίᾳ ὄντος, εἰς ἄσκους οἶνον Νικαιὸν πα-
 λαιὸν μέτρα ρ', καὶ ἔλαιον Νικαιὸν μέτρα λ', καὶ ὁ τοῦ βα-
 σιλέως οἰνογῶς οἶνον δεσποτικὸν τὸν ἀρκοῦντα· τὰ δὲ λοι-
 πὰ πάντα ὀφείλουσιν ἀναλαμβάνεσθαι ἀπὸ τῆς χορηγίας τῶν
 πρωτονοταρίων, ἤγουν ἀπὸ Ῥωμανίας. ὅτι τὰ ἱππάρια τὰ
 15 ἑστρομμένα, ὅτε εἰσὶν ἐν Συρίᾳ, περιπατοῦσιν ἔμπροσθεν με-
 τὰ τῶν βασιλικῶν σελλαρίων, καὶ βόσκονται ἔσωθεν τῆς φί-
 νας. ὅτι καὶ ταῦτα πρὸς τοῖς εἰρημένοις, εἰδὲ πολυθραστε, Μα.ιβ.α
 καλὸν εἰς γνώσιν ἀνήκειν τὴν σὴν. ἡ γὰρ τῆς πλείονος γνώ- C
 σεως πείρα, εἰδῶνία τεγνῶν τὴν διάνοιαν τῶν ἐχόντων διὰ
 20 οσοπουδῆς τῶν προσηκόντων μῆδ' ἀγνοεῖν, ὕστερον αὐτοὺς
 πρὸς τοὺς ἀγῶνας εὐτολμοτέρους ἐργάζεται πολλῶ· καὶ ἀσφα-

patricii, protospatharii officiales maiumam. Nempe magistri quidem accipiunt singuli binas capellas, patricii singuli singulas, protospatharii officiales bini quique singulas. Faex autem populi seu famulitii regii, aguri puta et ad betacriam pertinentes atque reliqui per singulas decurias accipiunt singulas capellas. Exteri seu quotquot alienigenae in castris militant accipiunt per ternas quasque decurias singulas vaccas. Quamdiu autem in Romania adhuc versatur Imperator, accipiunt praedicti maiumam e muneri datis; quae si nulla adsint, debent protonotarii dicta pecora praestare. Praefectus mensae et domesticus hypurgiae seu ministerii culinaris debent in ministerio mensae regiae, quamdiu Imperator in Syria agit, secum ferre vini autiqui Nicaeni mensusuras centum in utribus, et olei Nicaeni mensusuras triginta. Pincerna regius quoque vini dominici sufficientem fert copiam. Cetera, quibus opus est, omnia peti debent ex eo apparatu, quem protouotarii sufficere tenentur, e Romania nempe. Equi strati [illi centum et quatuor], quamdiu castra haerent in Syria, praecedunt una cum sellariis regii, et pascuntur intra finas seu vigilias castrenses. Cum haec dictis etiam haec protinus dicenda digna sunt, quae tuam ad cognitionem veniant, fili dilectissime. Experientia enim humanorem casuum ampliore cognitione, qualis per doctrinam acquiritur, instructa, quum soleat habilem agendorum repertorem promptumque et dextrum efflicere intellectum eorum, quibus re- rum necessarium atque se decentium nihil ignorare curae cordique

λευτέρους. ἐπεὶ οὖν τὴν πρὸ ἡμῶν σοι προεκτεθεῖσαν βασι-
 λικῶν ταξειδίων ἔκθεσιν, πατρὶ κατὰ πάντα πειδόμενος, ἀνέ-
 γνωσ καλῶς, προσῆκον ἄρα σοι καὶ τὰ πρὸ τῶν ταξειδίων γι-
 νόμενα διελεῖν τε καὶ ἐκμαθεῖν, ὅπως διὰ φανῶν τινῶν καὶ
 λαμπάδων τῶν ἐκ διαδοχῆς πρὶν ἀνημμένων ὁ βασιλεὺς ἐν⁵
 Δμιῖ ὥρῃ τὴν τῶν ἐχθρῶν εὐθύς κατεμύθησεν ἔφοδον. ἀλλ'
 ἐκ τῶν προκειμένων σοι κεφαλαίων ταῦτα τρανώτερον δηλω-
 θήσεται. ἰστέον, ὅτι, τὸ παλαιὸν ἀπὸ Ταρσοῦ Σαρακηνῶν κα-
 τὰ Ῥωμαίων ἐξερχομένων, εὐθέως τὸ κάστρον τὸ λεγόμενον
 Λοῦλον ἐν περιόπτῃ προσκείμενον ἐξήπτε φανόν, ὃν ἐκ δια-¹⁰
 δοχῆς ὁ καλούμενος Ἀργεῆας βουνὸς διεδέχετο, καὶ ἦπτε δὲ
 Ed. L. 284 καὶ αὐτός. καὶ εἰθ' οὕτως ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ὁ βουνὸς ὁ Σά-
 μος ἀνήπτε. καὶ μετὰ τοῦτο ἐδέχετο τὸ κάστρον τὸ Αἰγίλον,
 καὶ ἦπτε καὶ αὐτό. καὶ ἀπ' αὐτὸ ἐδέχετο ὁ βουνὸς ὁ Ὀλυμ-
 πος, καὶ ἦπτε ἐν κορυφῇ. καὶ μετ' ἐκέειον ἐδέχετο ὁ βου-¹⁵
 νὸς ὁ Κύριζος, καὶ ἦπτε καὶ αὐτός. καὶ εἰθ' οὕτως ἐδέχετο
 ὁ βουνὸς ὁ Μούκιλος ἐπάνω τῶν Πυλῶν, καὶ ἦπτε καὶ αὐ-
 τός. καὶ μετὰ τοῦτον ἐδέχετο ὁ τοῦ ἁγίου Ἀὔξεντιῶν βουνὸς
 ὁ σκοπὸς προσαγορευόμενος, καὶ ἦπτε καὶ αὐτός. καὶ μετ'
 αὐτὸν ἐδέχετο ὁ ἐν τῇ παλατίῃ τοῦ Φάρον ἡλιακός, καὶ ἦ-²⁰
 πτε καὶ αὐτός. διαιτῆριοι γὰρ ἐκεῖσε βίγλας αἰεὶ καὶ πάντοτε
 κρατοῦντες πρὸς τὸ μὴ λυθεῖν αὐτούς, ἀκριβῶς ἀπεσκόπων
 Βπρὸς τὸν βουνὸν τοῦ ἁγίου Ἀὔξεντιῶν. ἰστέον, ὅτι, τῶν

est, facit, ut, qui ea pollent et praemuniti sunt, ad discrimina
 deinceps multo, quam natura sua facturi essent, audaciores simul
 atque tutiores et a lapsibus securiores accedant. Quandoquidem ergo
 praescriptam tibi a nobis expositionem regiarum expeditionum mill-
 iarum bene solliciteque legisti, filius patri rebus in omnibus obse-
 quens: oportunitum nunc est decetque me docere, et te audire ea,
 quae ante expeditiones fieri quondam solebant, scilicet quomodo per
 phanos seu laternas, et per lampades aut faculas seriatim dispositas,
 singulis earum ardendi vices a proxima acceptas proximae reddenti-
 bus, brevissimo temporis ambitu Imperator de hostium invasione
 modo facta cognoverit. Argumentum hoc clarius ex infra scriptis ca-
 pitibus seu momentis licebit tibi perspicere. Saracenis itaque Tarsen-
 sibus olim adversus Romanos egredientibus, protinus laternam ac-
 cendebat castrum Lulum dictum, in edito et conspicuo loco situm.
 Immediate accipiebat ab eo accendendae laternae vices collis Argeae
 dictus. Ab eo collis Isamus dictus. Ab eo castrum Aegilum. Ab eo
 collis Olympus, qui e summo suo culmine accensam protendebat
 laternam. Ab eo collis Cyrizus. Ab eo collis Mucilus, qui est supra
 Pylas. Ab eo collis sancti Auxentii, qui scopus seu meta observationis
 appellatur. Ab eo tandem heliacus seu praefectus heliaci in palatio Phari.

φραγῶν τούτων πάντων ἀψάντων, εὐθύς οἱ χαρτουλάριοι τῶν
 ἄνω στύβλων καὶ σαιφραμεντάριοι ἐκαλίγουν τὰ βασιλικὰ ἄ-
 λυγα, καὶ τὰ βασιλικὰ σαγμύρια εὐτρεπίσαντες εὐθύς ἐκί- Ms. 16. b
 ρουν, καὶ κατήρχοντο εἰς τὴν τοῦ βασιλέως ἀπάντησιν ἐν Πύ-
 5 λαις. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξήρχετο μέχρι τῶν Πυλῶν, τὰ δὲ βα-
 σιλικὰ σελλάρια καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἀπὸ τῆς
 πόλεως ἐξερχόμενοι τῆς ξημῆς, προελάμβανον τὸν βασιλέα
 εἰς Πύλας, καὶ ὅτε τὸ τῶν Σαρακηνῶν φοσσάτον ὄφθη τιπὲ
 πρὸς τὰ τῆς Ῥωμανίας συστάμενα, ἦν ὁ βασιλεὺς εὐθύς εἰς C
 10 ἀπάντησιν αὐτοῦ. ἰστέον, ὅτι οἱ προῤῥηθέντες φανοὶ διεκράτουν
 μέχρι τῶν ἡμερῶν Μιχαὴλ βασιλέως τοῦ ἐκ Θεοφίλου. ὄν-
 τος δὲ αὐτοῦ ποτε ἐν τῷ τοῦ ἁγίου Μάμαντος προκένσῃ καὶ
 μέλλοντος ποιῆσαι ἱπποδρόμιον, ἐν ᾧ καὶ ἀντὶ βασιλείως ἡ-
 νίοχος ἐγνωρίζετο· (καὶ γὰρ ἐν ταῖς ἱππηλυσίαις ἀντὶ ἡνιό-
 15 χου ἱππηλάται·) συνέβη τοὺς συνήθεις ἄψαι φανούς, καὶ
 εἶπε τοῦτο διαλυγισάμενος, ὅτι „εἰ καταδήλος γένηται ἡ ἐξο-
 δος τῶν Σαρακηνῶν, λυπηθήσονται οἱ πολῖται, καὶ οὐ μὴ ἐξ-
 ἔλθωσιν εἰς τὸ ἱπποδρόμιον πρὸς τὸ τὴν ἐμὴν ἱππηλυσίαν
 θεύσασθαι.” καὶ ἐκ τότε διατάξατο μὴ ἄπειν τοὺς φανούς. D
 20 ἰστέον, ὅτι τὸ παλαιὸν τύπος ἦν, τὰ θέματα ῥογεύεσθαι κα-

Diactarii enim ibi semper continuas agebant vigiliis, sollicitique, ne
 nunquam se flamma lateret non animadversa, versus collem S. Auxentii
 respiciebant. Laternis illis omnibus accensis, protinus caligabant seu
 caligis inducunt regios equos chartularii stabulorum, quae extra Ur-
 bem augustam sunt, et sacramentarii, multisque necessario sarcinarum
 apparatu oneratis, movebant et descendebant ad Pylas Imperatori
 ibi ocurrenti eiisque sese adiunctum. Imperator autem exibat ex
 Urbe, postquam regia sellaria et duces militares et reliqui, quos ex
 Urbe in castra convenire oportebat, per xeram [id portae CPTanae
 nomen est,] egressi in Pylas praevertissent. Imperator itaque illuc
 delatus, si quibus aliqua in parte Romani orbis conspecti fuissent
 Saraceni, protinus eo movebat ipsi obviam. Mos ille per laternas ac-
 censas e praedictis speculis de incursatione hostium significandi ob-
 tinebat usque ad Michaëlem Imperatorem, Theophili filium; qui eum
 abrogavit hac de causa. Contingebat aliquando, illo processionem
 S. Mamantis agente [id est in palatio S. Mamantis rusticante.] et
 certamen equestre per circum [qui ibi est,] edituro, in quo etiam
 pro rege auriga conspectus fuit, qualem personam induere persaepe
 solebat in editione talium spectaculorum: contingebat igitur eo
 tempore, ut consueto modo laternae illae belli indices accensae
 conspicerentur. Ratiocinabatur itaque secum hoc modo: Si peimi-
 sero, ut rumor de Saracenorū invasione in cives emanet, tristiti-
 am inde concipient neque in circum meas aurigationes spectatum
 conveniant. Et propterea vetabat, impostorum laternas illas accendi.

τὰ τέσσαρα ἔτη, οἰονεὶ τῷ καιρῷ τούτῳ ὁ Ἀνατολικός, ὁ Ἀρμενιακός, ὁ Θρακῆσιος· τῷ δὲ ἑτέρῳ χρόνῳ ὁ Ὀψικιανός, ὁ Βουκελλάριος, ὁ Καππάδοξ· τῷ δὲ ἄλλῳ χρόνῳ ὁ Χαρσιανίτης, ὁ Κολωνεΐας, ὁ Παφλαγωνίας· καὶ πάλιν τῷ ἑτέρῳ ὁ τῆς Θράκης, ὁ Μακεδονίας, ὁ Χαλδίας. καὶ τῶν δ' 5
 Ed.L. 285 χρόνων διελθόντων, πάλιν ἐρύογεύοντο τὰ ῥογευθέντα θέματα τῷ πρώτῳ χρόνῳ. δέον, πάντας τοὺς στρατηγούς ποιεῖν τὴν παραγγελίαν εἰς τοὺς τουρμάρχας αὐτῶν, κάκεινοι εἰς τοὺς δρουγγαροκόμητας, ἵνα ἐνὶ ἐκάστῳ βάντῳ ἔχωσι τὸν κομοδρόμον αὐτῶν, ὁμοίως καὶ τζαγγάριον καὶ κατὰ βάντον ἔχω-10
 σι πρὸς ἓνα ἀσκὸν βόειον, καὶ ἀνὰ δύο ἀσκῶν ἀπισίων πρὸς
 Ms. 17. τὸ εὐκόλως διαπερῆν αὐτοὺς τοὺς βαθεῖς καὶ δυσκόλους ποταμούς· ἔχωσι δὲ καὶ τὰ ἐργαλεῖα αὐτῶν ἀνελλιπῶς, ἧγουν ἄξιναριον ἓν, σκεπάριον ἄ, σμιλάριον ἄ μετὰ τοῦ ξυλοσφύρου αὐτοῦ· τὴν αὐτὴν παραγγελίαν ποιεῖν καὶ ὁ δομέστικος τῶν 15
 Βασιλεῶν καὶ εἰς τὸν τοποτηρητὴν τῶν σχολῶν, ἵνα καὶ οἱ κόμητες κατὰ μίαν σχολὴν τὴν αὐτὴν ἀκολουθίαν ἔχωσιν. ὁμοίως καὶ ὁ ἐξκούβιτος εἰς τοὺς σκριβωνας αὐτοῦ ποιήσῃ τὴν αὐτὴν παραγγελίαν, καὶ ὁ δρουγγάριος τῆς βίγλης εἰς τοὺς κόμητας τοῦ ἀριθμοῦ, καὶ ὁ ἱκανάτος εἰς τοὺς κόμητας αὐ-20
 τοῦ ἔχέτω τὰ αὐτὰ ἐργαλεῖα.

Olim typus seu tenor vel forma haec observabatur in rogis aut stipendiis militaribus solvendis. Solebant themata seu legiones singulae quarto quovis anno recurrere suas rogas accipere hoc modulo. Hoc primo anno accipiebant strategii hi: Anatolicus, Armeniacus, Thracensis. Secundo anno hi: Opsicianus, Bucellarius, Cappadox. Tertio hi: Charsiani, Coloniae, Paphlagoniae. Quarto tandem Thraciae, Macedoniae et Chaldaeae. Recurrebat deinde orbis erogationum ad idem principium, decurrebatque iterum atque iterum easdem vices. Debent strategii mandatum in subditos sibi turmarchas, et hi in subditos sibi drungarocomites edere, ut unumquodque bandum seu vexillum aut cohors habeat suum comodromum seu fabrum ferrarium, ut et sutorem calcearium, singulosque utres bovillos, et binos utres ex aluta, quo fluvios profundos et traiectu difficiles facile traiciant; item ut penes se nunquam non habeant instrumenta sua absque ullius defectu, securas puta singulas et dolabras singulas et cultros curvos scalptorios singulos et clavas ligneas. Domesticum quoque scholarum oportet vicario scholarum imperare, ut curet ab uniuscuiusque scholae comite haec ipsa in schola sua prompta et parata haberi. Mandata eadem edet excubitus in suos scribones, et drungarius vigiliis in comites arithmi, et hicanatus in comites sui ordinis.

Ὅσα δαὶ γίνεσθαι, διὰν ἀπὸ ἐξπεδίτου ἢ μακρᾶς ὁδοπορίας
ἐπανερχεται ὁ βασιλεὺς.

Ἐπανερχομένον τοῦ βασιλέως, τὰ αὐτὰ πάντα γίνεται κα- C
τὰ τὴν ὁδὸν, ὅσα ἐν τῇ ἀπιέναι αὐτὸν εἰρήκαμεν. γινομέ-
5νου αὐτοῦ περὶ Κωνσταντινούπολιν, οἱ ἀπομεινάντες ἄρχοντες
ἀπαντοῦσιν ἐν τῇ Ῥηγίῳ· ἀλλ' ὁ μὲν τριβοῦνος πραισεντά-
λιος ὁ ἀπομεινάς εἰς παραφυλακὴν τῆς πόλεως ἀπαιτᾷ μετὰ
ματιῖον, ἦτοι σαγίον, ῥυσσίου εὐθύς μετὰ τὸ κατάβα τοῦ
Ῥηγίου, καὶ καθήμενος ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν ἵππον δέχεται
10 αὐτόν. ὁ δὲ προσκυνεῖ μετὰ τοῦ σαγίου μόνον, καὶ ὀψικεύει
αὐτό. οἱ δὲ κόμητες κοιμιστωριανοὶ καὶ τριβοῦνοι πάντες
λευχημονοῦντες κατὰ τὸ αὐτὸ σχῆμα προσκυνοῦσιν καὶ ὀψι-
κεύουσιν. παρίσταται δὲ αὐτοῖς σιλεντιάριος καὶ λέγει· „φύ- D
λαρχος παρουσίας, κόμητες σνοσταήριοι, φύλαρχοι πραιτω-
15 ρίου.” ὁ δὲ ἐπιρχος τῆς πόλεως καὶ οἱ ὑπατικοὶ καὶ, εὖν
εὐρεθῆ, καὶ πατρίκιος ἔμπρὸς τοῦ παλατίου ἴστανται, καὶ ὡς
κατέλθῃ τοῦ ἵππου, προσκυνοῦσιν, καὶ δέχεται αὐτοὺς ὁ βα-
σιλεὺς ἀπὸ στόματος· εὖν δὲ βούλονταί τινες τῶν ἀρχόντων
καὶ εἰς Ἡράκλειαν ἀπελθεῖν κάκεῖ δέξασθαι τὸν βασιλέα,
20 καὶ τοῦτο ἐξέστιν αὐτοῖς. οἱ δὲ συγκλητικοί, εὖν πᾶσι ἔρ-

6. ΣΧΟΛ. παρουσιαστικῆς.

OBSERVANDA, QUANDO IMPERATOR AB EXPEDITO SEU EXPEDITIONE
MILITARE, ALIOVE LONGO ET DIUTURNO ITINERE IN URBEM
REVERTATUR.

Redeunte Imperatore, fiunt eadem omnia eodem tenore, quae
feri, eo abeunte, diximus in superioribus. Ubi autem ad Constanti-
nopolin accessit, occurrunt ipsi proceres, qui domi manserant, in
Rhegio [navali]. Et tribunus quidem praesentis, qui remanserat in
Urbe custodiendae illius causa, occurrit ipsi in mantio seu sago
russo, statim ex quo modo Imperator apud Rhegium pedem e navi
prolatum in continente posuerit; quem Imperator in equo residens,
adorantem in sago solummodo salutatur et obsequentem habet: co-
mites autem consistoriani et tribuni omnes in candidis vestibus ad-
orant eodem omnes modo et obsequuntur, silentiario adstante, qui
eos ex ordine sic citat: *Phylarchus parusias*, [id est tribunus prae-
sentiae aut praesentis, scilicet procedat Imperatorem adoratum,]
tum: *Comites sytaterii* seu consistoriani, adorant scilicet Domi-
num; tandem: *Phylarchi*, seu tribuni, *praetorii*, nempe officium
faciant velle. Praefectus Urbis autem et consulares, et, si qui e-
tiam in Urbe tunc adsint patricii, consistunt coram palatio [Rhegi]

Ed.L. 286 χιται ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ἑβδομον, ἀπαντοῦσιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Νηπίων ἐμπρὸς τοῦ μαρτυρίου, καὶ κατέρχεται ὁ δεσπότης, καὶ δέχεται αὐτοὺς ἀπὸ στόματος, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ μαρτύριον καὶ εὐχεται. καὶ ὁ μὲν δεσπότης ἀπέρχεται
 Ms. 17. 1) ται εἰς τὸ ἑβδομον, οἱ δὲ συγκλητικοί, ὅπου βούλονται. εἰ δὲ 5
 πλοῦν ἔρχεται ὁ δεσπότης, ἴστανται πρὸς τῆ αἰγιάλῳ, καὶ ἐξ-
 ἴοντα αὐτὸν τοῦ δρόμονος προσκυνοῦσιν ὡς ἐν Κωνσταντι-
 νουπόλει ὁ ἀπομονεύς, καὶ δέχεται αὐτοὺς ἀπὸ στόματος, καὶ
 ὀψικεύουσιν μέχρι τῆς πόρτης, καὶ ἐκεῖ μετὰ τῶν ἄλλων ἄρ-
 ρχόντων ἀφίστανται. ἀλλὰ ταῦτα, ἐὰν ἀπὸ ἐξπεδίτου ἐρχεται 10
 ἢ μακρᾶς ὁδοπορίας· ἐπεὶ, ἐὺν ἀπέλθῃ ἕως Σαλαμβρίας,
 ἢ Ἡρακλείας, ἢ ὀλίγῃ πρῶτωτέρω, καὶ ὀλίγας ἡμέρας ποιή-
 σῃ, καὶ εὐθύς ὑποστρέψῃ, ὅπου συνετάξαντο οἱ ἄρχοντες,
 ἐκεῖ καὶ δέχονται αὐτόν. εἰ γὰρ ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ ἑβδομου
 ἐξῆλθεν καὶ εἰς τὸ ἑβδομον· ποστρέφει, ἐκεῖ ἀπαντοῦσιν· εἰ 15
 δὲ καὶ βούλεται ὀρθοποδεῖσαι εἰς τὴν πόλιν, ἐκεῖ πάλιν ἀ-
 παντοῦσιν αὐτῷ, οἱ δὲ συγκλητικοὶ προλαμβάνουσι. καὶ ἐὺν
 C πεζῇ εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς, ἀπαντοῦσιν αὐτῷ ἐν τῇ φέρῃ
 Θεοδοσίῳ τῇ καλουμένῃ ταύρῳ, καὶ προσφέρουσι αὐτῷ

12. ποιήσει cod. et ed.

nemp[er], descendantemque ex equo Imperatorem adorant, qui eos benignis verbis salutat. Licet quoque, si quis procerum Heracliam adire ibique cultum suum Imperatori monstrare velit. Quodsi vero per continentem profectus Imperator ad Hebdomum appulerit, conveniunt senatores in ecclesiam innocentium puerorum Bethleemitarum, ibique coram martyreo [scu tymbo illorum martyrum memoriae sacro] ipsi occurrunt; quos Imperator benigno alloquio excipit, eoque facto, in martyreum intrat, et preces ad Deum fundit. Et ipse quidem deinceps abit in Hebdomum [seu palatium tribunal Hebdomi dictum]: scuatorii autem abeunt, quo voluerint. Si navi [in Hebdomum] appellit, stant in litore, et exeuntem e dromone adorant, quemadmodum, qui in Urbe remansit, apomoneus seu vicarius regius, ipsa in Urbe facit; quos Imperator humanis verbis appellat; ipsi autem porro pergenti obsequuntur Imperatori usque ad portam tribunalis, ubi cum ceteris proceribus, [qui cum ipso ab expeditione redeunt.] cum mittunt. Et hic quidem tenetur modus, quando Dominus ab expeditione aut itinere longinquo redit. Quodsi vero tantum ad Sclymbriam, aut Heracliam, aut paulo ulterius excesserit, et paucos tantummodo dies ibi egerit citoque redeat, occurrunt ipsi proceres ibi loci, ubi ei vale paulo ante dixerant. Ex. c. si in Hebdomo descruerit eos Imperator, redit iterum in Hebdomum, adeoque ibi quoque occurrunt ipsi proceres. Quod si vero deflectere noluerit Imperator, sed recta potius via in Urbem contendat, coeunt quidem proceres in eundem locum; scuatorii autem in Urbem praevertuunt salutandi Domini causa. Si ab terrestre qua-

στεφάνους, ἕνα μὲν χρυσοῦν, ἄλλους δὲ ἀπὸ δαφνῶν· ὁ δὲ βασιλεὺς ἀντιδίδωσιν αὐτοῖς νομίσιμα ὑπὲρ τοῦ χρυσοῦ στεφάνου, ὥστε μὴ ζημίαν αὐτοὺς ὑπομῆναι. ἐὰν δὲ ἀπὸ Ἀσίας, ἢ Βιθυνίας, ἢ Περσικοῦ πολέμου ἐπανερχεται ὁ βασιλεὺς, ὁ ἑπαρχος τῆς πόλεως ἀπαντᾷ ἔνθα ἂν συνιῆ ὁ βασιλεὺς μεσάλλουον ποιῆσαι, εἴτε ἐν τῷ Σατύρῳ, εἴτε ἐν τῷ Πολεατικῷ ἢ ἐν Ῥοφημιαναῖς, ἢ ἐν τῇ Ἱερείᾳ· εἰ δὲ θελήσει ὁ βασιλεὺς διὰ τοῦ στρατηγίου ἀελθεῖν, προλιμβάνουσιν οἱ συγκλητικοὶ εἰς τὸν φόρον τοῦ στρατηγίου, καὶ ἐκ τούτων στεφάνους προσφέρουσιν. εἰ δὲ πλοῦθ βούλεται ὄρθο-
 10 ποδῆσαι εἰς τὸ παλάτιον, ἴσταιται ἐμπρὸς τῆς σκάλης, καὶ ἔνθα δέχεται κατὰ τὸ ἔθος τὸν ἑπαρχον τῆς πόλεως καὶ τὸν ἀπομονέα, καὶ τοὺς στεφάνους προσφέρουσιν αὐτῷ. ἐνδεκάτη τοίνυν τοῦ Ἀυγούστου μηνός, ἡμέρα β', ἔτους γλγ', εἰσῆλ-
 15 θεν ὁ εὐσεβῆς βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς εἰς Κωνσταντινούπολιν περὶ ὧραν α' διὰ τῆς πόρτης τῶν Χαρισίου, τῶν συγκλητικῶν καὶ τοῦ ἐπάρχου τῆς πόλεως ἐκεῖσε ἀπαντησάντων δίχα
 20 στεφάνων, καὶ ἐλθὼν ἐπὶ τὸ δεύτερον ἡῤῥατο ἐν τοῖς Ἀποστόλοις, καὶ ἤψεν κηρὸς εἰς τὸ μῆγμα τῆς δεσποίνης, καὶ κα-
 20 τῆλθεν ἐπὶ τὸ καπετώλιον. ὡς δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὴν μέσην, ὑπήντησαν δομέστικοι πρωτίκτωρες, αἱ ἐπτὰ σχολαὶ καὶ μετ'

dam in occidentem expeditione redeat Imperator, occurritur ipsi in foro Theodosii, quod Taurus appellatur, et offerunt ipsi coronas, unam quidem auream, alias autem e lauro. Pro aurea reddit ipsis Imperator aequum in nummis pretium, ne sumtus de suo faciendo damnum passi videantur. Si autem ab Asia Bithyniave, aut Persico bello redeat, occurrit ipsi praefectus Urbis ibi, ubi decreverit Imperator mesallagium facere, [hoc est, e navi egressus tantisper in Asiatico quodam palatio morari, donec vestitum viaticum splendidiore mutaverit]; sive iam in Satyro id fiat, sive in Polcatico, sive in Rufinianis, sive in Hieria. Si porro per strategium ascendere in palatium velit Imperator, praeverunt senatores in forum strategii, et ibi coronas offerunt. Si vero navi recta via inveni in palatium absque diverticulo velit, consistit coram scala seu exscensu, et salutatur praefectum Urbis et apomoncum seu vicarium regium; et accipit oblatas sibi coronas. Agedum afferamus exemplum ingressus regii in Urbem. Undecimo nempe die Augusti mensis, feria secunda, anno mundi 6033, intrabat pius Imperator Iustinianus in Constantinopolin circa horam primam per portam monasterii Charisiae, ubi praefectus Urbis et senatorii ipsi, sed absque coronis, occurrebant. Inde abiens ad deuteram preces faciebat in aede SS. Apostolorum, et accendebat cereos in conditorio Despoenae seu Dominae nostrae beatae Virginis. Inde descendebat in Capitolium. In mesen deinceps, id est mediam, viam sic dictam, delato ipsi occurrebant domestici pro-

αὐτοὺς τριβούνοι καὶ κόμητες, πᾶντες μετὰ λευκῶν χλαυιδίων καὶ κηρῶν δεξιὰ καὶ ἄριστερὰ ἰστάμενοι, καὶ μετ' αὐτοὺς μαγιστριανοὶ, φριβρικήσιοι, τὰς τῶν ἐπάρχων καὶ τοῦ ἐπάρχου, ἀργυροφῶνται καὶ πάντες πρυγματευταί, καὶ πᾶν σύστημα, καὶ ἀπλῶς ἀπὸ τοῦ καπιτωλίου μέχρι τῆς χαλκῆς τοῦδ' Βασιλείου πάντα ἐπεπλήρωτο, ὥστε μόλις προβαίνειν τὸν ἵππον τοῦ βασιλέως. ὡς δὲ εἰσεῖη τὴν χαλκὴν ὁ βασιλεὺς, ἔστη ὁ ἀδμισσιωνάλιος, ἔχων τὸν πρωτίκτωρα καὶ τὸν θριαμβευτὴν, καὶ ἔκραζεν τὸ θριαμβευτάλιον. οὕτω γὰρ συνεῖδεν γενέσθαι ὁ μάλιστα διὰ τὸ μὴ εἰσερχεσθαι τὸν βασιλέα διὰ τῆς χρυσοῦς πόρτης. πάντες δὲ οἱ ἄρχοντες καὶ πατρίκοι πεζεύοντες ἀπὸ τῶν Ἀποστόλων ἐδηρίευσαν, καὶ οἱ κουβικουλάριοι πεζεύοντες ἠκολούθησαν.

Ἡ ἀπὸ τοῦ φουσαίου μετὰ νίκης ἐπάνοδος Βασιλείου τοῦ φιλοχρίστου βασιλέως ἀπὸ Τεφρικῆς καὶ Γερμανικίας. 15

Τοῦ βασιλέως ἐπανελθόντος μετὰ νίκης ἀπὸ τοῦ πολέμου Τεφρικῆς καὶ Γερμανικίας, διεπέρασεν ἐπὶ τὰ Ἱερία ἐν τῇ ἑβδόμῃ, ὑπαντησάσης αὐτῇ ἐκεῖσε ἀπίσης ἡλικίας τῶν τῆς πόλεως μετὰ στεφάνων τῶν ἐξ ἀνθέων καὶ ῥόδων κατεσκευασμένων. ὡσαύτως καὶ ἡ σύγκλητος πᾶσα ἡ ἐν τῇ 20

17. ΣΧΟΛ. ἱερίας.

lectores et septem scholae; post eos tribuni et comites, omnes in candidis tunicis et cercos gestantes, seriatim ad dextram plateae sinistramque stantes; post eos magistriani, fabricenses, ordo seu apparatus praefectorum [nempe praetoriorum], et praefecti [Urbis], aurifabri et omnes negotiantes, omne corpus aut collegium; verbo, a Capitolio inde usque ad chalcem palatii [portam] plena hominum erant omnia, adeo ut vix gressum promovere possit equus Imperatoris. In chalcem tandem ut venerat, offendebat ibi stantem admissionalem, qui cum titulo protectoris et triumphatoris excipiebat, et clara voce carmen triumphale [Id est triumphum] canebat. Ita nempe ordinaverat magister, ut fieret, propterea quod Imperator per auream portam ingressus non fuisset. Omnes autem archontes et patricii pedibus euntes stipaverant Imperatoris latera a SS. Apostolis inde; cubicularii vero, etiam pedites, obsecuti fuerant.

VICTORIOSUS E CASTRIS APUD TEPHRICEN ET GERMANICIAM REDITUS
BASILII CHRISTUM AMANTIS IMPERATORIS.

Imperator cum victoria in Urbem rediens e bellica adversus Tephricen et Germanicam expeditione traiecit ex Asiatico palatio Hieriae in Hebdoumum, ubi omnis aetas urbana ipsi occurubat cum corollis e rosis aliisque floribus consertis. Ibidein quoque excipie-

πόλει ἐκεῖσε αὐτὸν ἐδέξατο, καὶ ὁ βασιλεὺς ἀπὸ στόματος αὐτοῦ ἐδέξατο. εἰσελθὼν δὲ καὶ εὐξάμενος ἐν τῷ τοῦ προ-**D** δρόμου ναῦ τῇ ἐν τῇ ἐβδόμῃ, ἄψας κηρούς ἐξῆλθεν, καὶ βαλὼν σκαραμαγγίον τριβλάτιον, ἅμα νιῶ Κωνσταντίνῳ τῇ **Μα. 18. b** ὀνέῳ ἰππεύσαντες ἦλθον ἐν τῷ ναῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν Ἀβραμιτῶν, προηγουμένης πάσης τῆς συγκλήτου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς πόλεως ἅμα καὶ φλαμούλων τινῶν λιτῶν, καὶ καταβάντες τῶν ἵππων εἰσῆλθον εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου. εὐξάμενοι καὶ ἄπαντες κηρούς, ἐκαθέσθησαν μικρόν· ὁ δὲ **10** ἑπαρχος τῆς πόλεως προητοιμάσατο καταστέψας τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς χρυσῆς πόρτης μέχρι τῆς χυλκῆς ἀπὸ δύφνης καὶ δενδρολιβάνου καὶ μερσύνης καὶ ῥόδων καὶ λοιπῶν ἀνθῶν, **Ed. L. 288** ἀλλὰ γε καὶ ἀπὸ σκαραμαγγίων διαφόρων καὶ σενδῆς καὶ πολυκανδῆλων· ὡσαύτως καὶ ἡ γῆ πᾶσα φιλοκαληθεῖσα κατέ- **15** ἵστρωτο ἀνθεσιν· ἐν δὲ τῷ λιβαδίῳ τῇ ἕξῳ τῆς χρυσῆς πόρτης ἐπήγησαν τένται, καὶ διεπέρασαν ἀπὸ Ἱερείας ἐκεῖσε τοὺς εὐγενεῖς καὶ ἐμφανεῖς τῶν αἰχμαλώτων Ἀγαρηῶν καὶ τὰ ἐξαίρετα τῶν λαφύρων τοῦ πολέμου, φλαμούλων τε καὶ ἀρμάτων, καὶ ἐν ταῖς τέντεσιν ἔνδον ἀποτεθέντα διηρέθησαν,

15. ΣΧΟΛΑ. Ἰστέον, ὅτι δίκην νυμφικῶν παστάδων ἦν κατεσκευασμένη ἡ πόλις.

bat ipsum omnis in Urbe praesens senatus; quos quum benignis verbis salutasset Imperator, intrabat in aedem S. Iohannis praecursoris quae in Hebdomo est, et post peractas ibi preces accensosque cerceos egressus induebat scaramangium triblaticum, et conscenso equo, abibat cum Constantino filio iuniore, [qui expeditionis comes fuerat,] pariter equitante, in templum sanctissimae Deigenitricis in monasterio Abramitarum, praecunte toto senatu et populo urbano cum flamulis quibusdam puris seu purpura non practextatis. Apud illam aedem descendebant ex equis ambo, pater et filius, intrabant in dictum Deigenitricis templum, et post peractas ibi preces accensosque cerceos desiderabant in eo paulisper, donec spolia hostibus erepta in Urbem magnifice exornatam praecessissent. Curaverat enim praefectus Urbis domos illarum platearum, per quas pompae trans-eundum erat, id est ab aenea inde porta usque ad aenam palatii, non tantum lauro, rosmarino, myrto, rosis aliisque floribus, sed et scaramangiis variorum colorum et pannis scendes et polycandelis comtas atque illustratas esse. Neque domus tantum ornatae erant, sed et omne platearum pavementum verrendo prius mundatum fuerat atque deinceps floribus consitum. In tentoria vero, quae fixa fuerant in eo prato, quod ante portam aeneam est, translati fuerant e palatio Hieriae nobiliores atque illustriores captivi Agareni et delecta praestantiora spolia bellica, ut flamula et arma, ibique deposita primum, et deinceps partim captivi ordinati in processio-

καὶ διήλθον ἐν τῇ μέσῃ Θριαμβευόμενα ἀπὸ τῆς χρυσοῦς
 πόρτης ἕως τῆς χαλκῆς τοῦ παλατίου, ἀνοιγίσης τότε τῆς μέ-
 Βσης καὶ μεγάλης χρυσοῦς πόρτης. μετὰ δὲ τὸ τὰ λάφυρα
 διελθεῖν ἀναστάντες οἱ δεσπότες καὶ ἐκβαλόντες τὰ σκουρι-
 μάγια, ἐφόρεσαν ὁ μὲν αὐτοκράτωρ καὶ μέγας βασιλεὺς 5
 ἱμάτιον ἐπιλώρικον χρυσοῦφαντον διόλου καγκελωτὸν διὰ μαρ-
 γαριτῶν, καὶ ἐν ταῖς ὄρναις ἡμφιεσμένον διὰ μαργαριτῶν
 τελείων, ζωσάμενος καὶ σπαθίον ζωστικίον, φορέσας καὶ διά-
 δημα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καισαρίκιον· ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ
 Κωνσταντῖνος ἐφόρεσε κλιβάνιον χρυσοῦν καὶ σπαθίον ζωστί-10
 κιον, ποδύφελά τε χρυσᾶ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ ἔλαβε λόγχην χρυ-
 σοῦν διὰ μαργαριτῶν ἡμφιεσμένην. ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς αὐ-
 Cτου ἐφόρεσεν φακίλιον δίκην προπολώματος, λευκὸν χρυσοῦ-
 φαντον, ἔχων ἐπὶ τοῦ μετώπου ὁμοίωμα στεφάνου χρυσοῦ-
 φαντον. ἐπέβησαν δὲ ἀμρότεροι ἰππεύσαντες ἐν ἵπποις λευ-15
 κοῖς ἐσθρωμμένοις χιῶμασιν διαλίθοις. ἐν ᾗ ἔστησαν ἔπιπ-
 ποι δεξάμενοι τοὺς δημάρχους καὶ τὰ δύο μέρη, φορούντων
 Ms. 19 ατῶν δηρωτῶν καμίσια καὶ στεφάνια σημεντέϊνα ἐπὶ τῆς κε-
 φαλῆς αὐτῶν, ἐν δὲ τοῖς τραχήλοις αὐτῶν ἕτερα στεφάνια
 ἀπὸ ῥόδων καὶ ἀνθῶν κατασκευασμένα, ταῖς δὲ χερσὶν ἐγ-20

8. ΣΧΟΛ. Ἰστίον, οὗ δ' ἑστῶν οὗτος λέγεται ὁ ῥοδόβοτρυς.

nem, partim spolia inter baiulos, qui ea in Urbem, triumphale
 spectaculum, ferrent, distributa fuerant. Itaque per medias aureae
 portae valvas, quae in gratiam istius solennis actus aperiebantur,
 intrabant ea in Urbem, et pergebant usque ad chalcem. Postquam
 ergo spolia cum captivis in triumphali pompa in Urbem intrassent,
 surgebant laudati supra Domini e templo S. Deigenitricis, et in-
 ducbant, sui quidem iuris et magnus Imperator, Basilius, vestimen-
 tum loratum auro pertextum et ubique filis margaritarum cancella-
 tum, et in oris praecipue pertextatum filis margaritarum plenae
 et primae magnitudinis: accingebatque sibi spatham e cingulo de-
 pendentem, et imponebat capiti diadema, quale caesaricum appel-
 lari solet, Constantinus autem, eius filius, gestabat elibanium seu
 loricam auream, et spatham e cingulo dependentem, et podopsela
 seu circulos pedum aureos; in manu tenebat hastam auream margari-
 titis amictam; in capite gerebat tiaram, ad modum propolomatis
 seu ornatus turriti capitis muliebris, compositam, candidam, auro
 intertextam, habentem in fronte aliquid coronae simile auro inter-
 textae. Ambo equis singulis inequitabant caudicis, quibus stragulae
 gemmis conspicuae instratae fuerant. Super talibus equis et in eo
 parati consistentes excipiebant primo loco demarchos seu factionum
 praefectos et ipsas ambas factiones apud ipsum protius Abrami-
 tarum monasterium. Gestabant factiones camisia, et in capite infu-
 las e segmentis confectas, et in collo consertas e rosis aliisque flo-

χειρία βυσταζόντων· τῶν δὲ δημύρχων φορηούτων τὰ νικη-
 τικὰ αὐτῶν σαγία, καὶ τῶν ὑρχόντων αὐτῶν καμίσια καὶ
 χλαυδία. ἐν οἷς ἐξεφωνήθη ἐν πρώτοις οὕτως· „δόξα Θεῷ D
 τῷ ἀποδόντι ἡμῖν μετὰ νίκης τοὺς ἰδίους δεσπύτας· δόξα
 5 Θεῷ τῷ μεγαλύνοντι ἡμῖς, αὐτοκράτορες Ῥωμαίων· δόξα
 σοί, παναγία τριάς, ὅτι εἶδομεν νικῆσαντας τοὺς ἰδίους δε-
 σπύτας καλῶς ἤλθετε νικῆσαντες, ἀνδριώτατοι δεσπύται.” καὶ
 λοιπὰ ἐπευφημήθησαν νικητικὰ, καὶ ἀπελατικοὶ στρατηγικοὶ Ed. L. 289
 ἐλέχθησαν, ἐμπροσθεν περιπατούντων τῶν δύο μερῶν. ἀπὸ
 10 δὲ τῶν Ἀβραμιτῶν ἐλθόντες ἐν τῇ χρυσῇ πύρρῃ, ὡς εἶπο-
 μεν, ἀνοίγεισθαι αὐτοῖς, ἔστησαν πρὸ τῆς εἰσόδου αὐτῆς εὐ-
 φρημησθέντες ὁμοίως. δεξάμενοι ἐκεῖσε τὸν ἑπαρχὸν τῆς πό-
 λεως καὶ τὸν ἀπομονέα, οἵτινες πεσόντες προσεκύνησαν, καὶ
 προσήνεγκαν τῷ αὐτοκράτορι στέφανον χρυσοῦν κατὰ τὸν πα-
 15 λαιοῦν τύπον, καὶ ἑτέρους ἀπὸ δαφνῶν, ὡς τῆς νίκης σύμβου-
 λα· ἔλαβον δὲ οἱ αὐτοὶ παρὰ τοῦ βασιλέως νομίματα χά-
 ραγματι τὴν τιμὴν, καὶ πλείω, τοῦ χρυσοῦ στεφάνου. τῶν δὲ B
 μερῶν πληρωσάντων, εἰσῆλθον τὴν χρυσοῦν μεγάλην πύρραν
 δηριγευόμενοι, καὶ ἦλθον ἐν τῷ σίγματι, καὶ διὰ τῶν ἀρι-
 20 στερῶν ἐν τῷ ἑξακονίῳ καὶ ξηρολόγιῳ, ἀντίκα τὸν βουὴν καὶ

ribus corollas, in manibus manuceiola. Factionum magistri gere-
 bant saga sua victorialia, seu quibus utuntur victoriam in ludis
 circensibus adepti; archontes tandem seu duces militares ab exp-
 ditione reduces gerebant camisia et tunicas. Acclamaciones, qui-
 bus Imperatorem excipiebant, primae erant haec: *Laus Deo, qui
 nobis Dominos nostros cum victoria restituit; laus Deo magnificenti
 vos, Imperatores Romanorum; laus tibi, sanctissima trinitas, pro-
 pterea quod victoriosos videmus nostros Dominos; beneveneritis
 victores, fortissimi Domini.* Reliquas multo faustas acclamaciones
 victorales, et apelatica strategica seu prosecutoria ducalia [vel hy-
 mnos, quibus victores Imperatores militares prosequi mos est], et
 quos praecedentes coram Dominis ambae factiones a monasterio
 Abramitarum inde usque ad auream portam recitabant. Coram au-
 reca vero porta, quae, ut diximus, aperta ipsorum intromittendorum
 causa fuerat, subsistebant sub faustis acclamationibus excipientes
 praefectum Urbis et apomoneum seu vicarium regium, qui humi
 procidentes primum adorabant, et dein offerebant seniori summo
 Imperatori auream coronam secundum veterem ritum aliasque lauro
 factas, ut victoriae indices. Hi pro aurea corona nummos aureos ab
 Imperatore accipiebant non tantum acquantes et compensantes, sed
 etiam excedentes impensi auri pretium. Post absolutas factionum
 faustas acclamaciones intrabant Domini per magnas aureae portae
 valvas, et abibant porro, stipati a proceribus, ad sigma, et dein
 conversi ad sinistram in hexacionium, in xerolophum, bovem, cap-
 itolium, philadelphium, taurum, artopolium et forum. In forum

τὸ καπετώλιον, φιλαδελφίῳ τε καὶ ταύρῳ, ἀρτοποιίῳ τε καὶ τῷ φόρῳ. ἐπὶ δὲ τοῦ φόρου ἐλθόντες κατέβησαν τῶν ἵππων, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, προσεπατήσαντος αὐτοὺς ἐκεῖσε τοῦ πατριάρχου μετὰ λιτῆς τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. ἐν ᾧ λαβόντες κηροὺς παρὰ τοῦ πραι-
Ms. 19. b ποσίτου καὶ εὐξάμενοι, ἐξελθόντες καὶ ἐκβαλόντες τὰ στρατη-
 Γικὰ, ἐφόρεσαν διβητήσια τριβλάτια καὶ χλαμύδας χρυσοῦ-
 τῶν φόρου, ἰσταμένων καὶ προπορευομένων ἔμπροσθεν αὐ-
 τῶν τῶν σκευῶν, λαβούρων, σίγων καὶ βίνδων καὶ τῶν με-
 γάλων σκήπτρων καὶ τῶν χρυσῶν φλαμούλων καὶ τοῦ τιμίου
 σταυροῦ τοῦ μεγάλου τε καὶ διαλίθου, καὶ διελθόντες τὴν μέσην
 ἕως τοῦ μιλίου εἰσῆλθον διὰ τοῦ ἐμβόλου τοῦ μιλίου εἰς τὸ
 ὠρολόγιον, καὶ ἀπέθεντο τὰ στέμματα ἐν τῇ ἔνδον τῆς ὠραίας
 πόλης μητατορίῳ, καὶ εἰσῆλθον ἐν τῇ νάρθηκι εὐξάμενοι με-
 15 τὰ κηρῶν εἰς τὴν μέσην ἀγίαν πύλην, εἰσοδυσάμενοι μετὰ
Β τοῦ πατριάρχου, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς θείας λειτουργίας, καὶ ἡ
 εἰσοδος ἡ πρὸς τὸ παλάτιον ἐτελέσθησαν καθ' ὃν τρόπον ἐν
 ταῖς ἐμπράτοις προελεύσειν· προετέθη δὲ καὶ κλητώριον
 μέγιστον ἐν τῇ Ἰουστινιανοῦ τρικλίῳ, καὶ εὐφρανθέντες 20
 δεδώκασιν πῦσιν τοῖς τῆς συγκλήτου βεστομιλιαρῆσια. ἰστέ-

2. ΣΧΟΛ. Ἰστέον, ὅτι ἐν τοῖς ἐξονομασθεῖσι τόποις δοχαὶ τῶν
 μερῶν καὶ εὐφημίας γίνονται.

autem ut venerant, descendebant ex equis, et intrabant in templum sanctissimae Deigenitricis, occurrente ibi patriarcha cum toto ordine magnae ecclesiae ad modum supplicantium procedente. In isto templo accendebant Domini cereos a praeposito traditos, et peractia precibus, exhibant, exuebant vestimenta, qualia haecenus gestaverant, militaribus Imperatoribus congrua, et inducebant contra dibetesia triblattia et chlamydes auro intextas et campagia; et sic porro, praecedentibus coram ipsis sacris vasis, labaris, signis, bandis, magnis accēptis, aurcis flamulis et venerabili cruce, quae magnitudine gemmarumque numero spectabilis est, traiecto medio foro, procedebant usque ad milium; per cuius porticum ingressi in horologium, deponbant insulas et coronas in metatorio, quod est intra formosam portam [magnae ecclesiae seu S. Sophiae], et intrabant in nartheccem, peragebant preces cum cereis apud mediam sacrarum portarum, intrabant deinceps in bema cum patriarcha, et sic porro reliqua divini officii et ingressus in palatium peragebantur eodem modo, quo peragi solent in solennibus formalibus processionibus. In fine exponebantur dapes, et fiebat convivium maximum in magno Iustiniani triclinio, caque finita hilaritate, donabant Domini senatui vestes et miliarisia. Adhuc notandum, ecrimonialem quidem apparationem et mundationem Urbis opus fuisse praefecti Urbis: or-

ον δὲ, ὅτι τὴν μὲν κατάστασιν τῆς πόλεως καὶ φιλοκυλίαν ἤτοιμύσατο ὁ ἑπαρχος, τὴν δὲ τῆς προελεύσεως τάξιν καὶ ἀπαντὴν τῆς συγκλήτου καὶ τῶν μερῶν τὰς ἐπιδικίους φρα-Ed. L. 290 νὰς καὶ προόδους καὶ τῶν δοχῶν τὰς τοποθεσίας ὁ πραιπό-
 501 σιτος διορίσατο, ὑπουργούντων αὐτῇ τοῦ τε τῆς καταστάσε-
 ως καὶ τῶν σιλεντιαρίων καὶ τοῦ κουβουκλείου παντός. ὁ
 τοίνυν ἐναπομείνας μετὰ τοῦ μυγίστρου καὶ τοῦ ἐπάρχου, ὁ
 καὶ διέπων τὴν ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως δουλείας ἀρχὴν
 Βιαιῆς ἦν, ὁ πατρικίος πραιπόσιτος καὶ σακελλάριος, καθὼς
 10 τὸ παλαιὸν ἐκράτει τοῖς βασιλεῦσιν ἔθνος, ἐξερχομένου τοῦ
 βασιλέως ἐπὶ φουσαίου τὸν πραιπόσιτον παρεῖν τὴν ἑαυτοῦ
 ἀρχῆς ἐπικράτειαν, καὶ τῇ μυγίστρῳ καὶ τῇ ἐπάρχῳ τὴν τῆς Β
 πολιτείας καὶ τοῦ κοινοῦ τὴν διοίκησιν. ἐπανιόντι τοίνυν τῇ
 βασιλεῖ ἀπὸ τοῦ φουσαίου ἀντιλήψεις πλείσται καὶ δωρεῶν
 15 παροχαῖ πᾶσιν κατὰ τὸ δυνατόν τοῖς τε μετ' αὐτοῦ καὶ τοῖς
 ἐν τῇ πόλει ἐδίδοντο.

Ἡ ἀπὸ τοῦ φουσαίου ἐπαρχος Θεοφίλου βασιλέως, ὅτι ἐνίκησεν Ms. 20. a
 κατὰ κράτος τοὺς ἀπὸ Κιλικίας στρατοπεδεύσαντας κατ' αὐτοῦ
 Ταρσίτας, Μομφουεσίτας, Ἀδανίτας, Εἰρηρουπολίτας, Ἀναζαρ-
 20 βήτας καὶ λοιποὺς, χιλιάδας κ'. C

Ἐπανελθόντος τοίνυν Θεοφίλου τοῦ βασιλέως ἀπὸ τοῦ

dinationem vero processionis et occursum senatus et factionum cla-
 mores triumphales atque processus et loca receptionum a praepo-
 sito constituta fuisse, cui eam in rem cerimoniarius et silentiarii
 totumque cubiculum adiutrices manus praestabant et mandata per-
 ficiebant. Regius vicarius, qui Imperatore in Orientem ea vice pro-
 fecto, una cum magistro et praefecto Urbis in Urbe manserat et lo-
 co Imperatoris imperium, sed ut subditus, administraverat, is Ba-
 anes erat, patricius, praepositus sacellarius; idque ex antiquo Im-
 peratorum more, qui in castra exeuntes praeposito quidem admini-
 strationem imperii sui permittebant et commendabant, magistro au-
 tem et praefecto Urbis curam civilis regiminis et rerum communium.
 Reduce in hunc modum e castris facto Imperatore, contingebant lar-
 gitiones plurimae, et, prout eius fieri poterat, impertiebantur dona
 et praemia tam illis, qui expeditioni cum ipso interfuissent, quam
 qui domi seu in Urbe mansissent.

REDITUS E FOSSATO THEOPHILI IMPERATORIS, QUUM SARACENORUM
 CILICUM, QUI E TARSO, E MOPSUDESTIA, EX ADANA, EX IREKOPOLI,
 EX ANAZARBO ET ALIUNDE ADVERSUS IPSUM COIVERANT ET CONSUR-
 REBERANT VALIDA MANU, VICINTI MILLIA CECIDISSET.

Rediens itaque Theophilus e bello, quod ipsi cum Agarenis in
 Cilicia fuerat, intrabat in Urbem hoc modo. Ut pervenerat in pa-

πολέμου τῶν ἀπὸ Κιλικίας κατ' αὐτοῦ στρατοπεδευόντων Ἀγαρηνῶν, ἐγένετο ἢ πρὸς τὴν βασιλεύουσαν πόλιν εἰσόδος αὐτοῦ τοιαύτη. φθάσαντος αὐτοῦ ἐν τῇ Ἱερείᾳ, ἐξῆλθεν ἢ ἀγούστα ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ ὁ δῖεπων σὺν τῷ μαγίστρῳ καὶ τῷ ἐπάρχῳ τῆς πόλεως, καὶ ἢ ἐν τῇ πύλει σύγκλητος ἄ-5 πασα, παρεύσαντες τοὺς τῶν ταγμάτων ἐξάρχους εἰς φυλακὴν τῆς πόλεως. καὶ ἢ μὲν σύγκλητος ὑπήντησαν τῷ βασιλεῖ ὡς ἀπὸ διαστήματος μικροῦ πρὸ τοῦ φθάσαι εἰς τὸ παλάτιον, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν· ἢ δὲ ἀγούστα ἔνδον τοῦ καγκέλλου τοῦ χαμαιτρικλίνου τοῦτον ὑπήντησεν ἀποβάντι τοῦτο ἔππου, καὶ προσκυνήσασα τοῦτον ἡσπάσατο· ὁ δὲ βασιλεὺς διορίσατο ὡς ἐπὶ προκένσου τὴν σύγκλητον διάγειν σὺν αὐτῷ ἐν τῇ Ἱερείᾳ μέχρις ἡμερῶν ἑπτὰ, ὅπως καὶ οἱ δέσμοι τῶν αἰχμαλώτων Ἀγαρηνῶν φθάσωσιν. ἐκέλευσε δὲ καὶ τὰς γυναῖκας τῶν συγκλητικῶν ἐξελεθούσας τῆς πόλεως διάγειν, 5 σὺν τῇ ἀγούστῃ ἐκεῖσε. μετὰ δὲ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν ἀπὸ πλεύσας τῶν ἐκεῖσε ἦλθεν εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα, καὶ ἐποίησεν ἅμα τῇ συγκλήτῳ ἡμέρας γ'. ἀπὸ δὲ τῶν ἐκεῖσε δια-
Ed. L. 291 πλεύσας ἔφθασεν ἐν βλαχέρναις, καὶ ἐξελεθὼν τοῦ δρόμονος ἐπιβὰς ἔππῳ διὰ τοῦ ἔξω τείχους ἦλθεν εἰς τὴν προετοιμα-20 σθεῖσαν κύρτην ἐν τῷ λιβαδίῳ τοῦ κομβινοστασίου. ἔφθα-

latum Hieriac, exhibant ad ipsum ex Urbe Augusta et diepon seu vicarius regni per Imperatoris absentiam administrator et magister et praefectus Urbis et totus, qui tum in Urbe aderat, senatus, relictis intus exarchis seu praefectis tagmatum pro Urbis custodia. Et senatus quidem, ut parum aberat Imperator a palatio, humi proci-dens adorabat eum; Augusta vero occurrebat ipsi, ut modo ex equo descenderat, intra cancellum chamaetriclinii seu triclinii humilis et solo proximi, et adorans ipsum cum osculo beneventabat. Imperator dein mandabat, ut senatus secum in Hieria seu Hieriac palatio, velut in processu seu rusticatione suburbana, in septiduum ageret, donec Agarenorum bello captorum numerus compedibus illigatus ad-venisset; et ut senatorum uxores ex Urbe eodem convenirent Aug-ustaeque sodalitiū praestarent. Quo facto, septimo die post ex-cedebat ex Hieria, et transferebat se per fretum in navi ad S. Ma-mantis palatium, in quo triduum cum senatu exigebat. Inde rursus enavigans appellebat ad blachernas; egressusque dromone inscen-debat in equum; in quo intra murum exteriorem provehebat e-quitans versus magnam auream portam; in cuius vicinia descendens equo intrabat in cortem sibi praeparatam in prato combinostasii [seu stationis combinationum circensium], donec captivi et spolia a militibus triumphantibus in Urbem introducta essent. Eodem ipso pempe die ad Chrysopolin venerant, qui captivos ducebant, imposi-tosque in naves eum in locum traiecerant, in quo Imperator tum

σαν δὲ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καὶ οἱ τοὺς δεσμίους φέροντες ἐν Χρυσόπολει, καὶ βαλόντες αὐτοὺς εἰς πλοῖα, διεπέρισαν αὐτοὺς ἐνθα καὶ ὁ βασιλεὺς παρῆν· ὁ δὲ τῆς πόλεως ἑπαρχος ἦν Ms. 20. b
 προετοιμάσας καὶ καταστέψας τὴν πόλιν δίκην νυμφικῶν Σπασιάδων ἀπὸ σκαραμαγγίων διαφόρων καὶ σενδῆς καὶ ἀργύρου πολυφότων τε καὶ ἀνθίων καὶ ῥόδων ποικίλων ἀπὸ τῆς χρυσοῦς πόρτης μέχρι τῆς χαλκῆς, καὶ διελόντες οἱ τῶν τάξεων ἰδίᾳ καὶ χωρὶς κατὰ τάξιν τοὺς δεσμίους, τὰ λάφυρα, τὰ ἄρματα, ἐθριάμβευσαν μέσον τῆς πόλεως. μετὰ ταῦ-
 10τα δὲ ἀναστὰς ὁ βασιλεὺς ἐφόρῃσεν χιτῶνα χρυσοῦφαντον ἐπιλόρικον τὸν ῥοδόβοτον, ζωσάμενος καὶ σπαθίον, βυλῶν καὶ τιάραν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. ἐπέβη δὲ ἵππῳ λευκῷ ἐστρωμένῳ χιῶματι διαλίθῳ, λαβὼν ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ σκήπτρον. [ὁ δὲ καῖσαρ ἐφόρῃσεν χρυσοῦν κλιβάνιον σὺν μαν-
 15κελλίῳν καὶ ποδοπέλλων καὶ αὐτῶν χρυσοῦν, βυλῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ κασίδα σὺν περικεφαλαίᾳ χρυσοῦ, ζωσάμενος καὶ σπαθίον, ἐπιβύς καὶ αὐτὸς ἵππῳ ὁμοίως λευκῷ σὺν χιῶματι διαλίθῳ. ἔλαβεν δὲ καὶ τῇ χειρὶ λόγχην χρυσοῦν] C
 20λεὺς, καὶ ἔπεσεν πρὸς ἀνατολὰς προσκυνήσας τρίτον. εἶθ' οὕτως ἀναστὰς ἐπέβη τῷ ἵππῳ. καὶ εἰσερχομένῳ αὐτῷ τὴν

12. ΣΧΟΛ. τούτων.

agebat, ut diximus. Hos itaque ethacc suas in classes directa taxco-
 tac seu milites praesidiarii captivos et spolia et arma introducebant
 triumphantes mediam in Urbem, quam praefectus Urbis antea curave-
 rat ad instar thalamorum genialium variis scaramangiis, pannis scendes,
 argento, candelabris multas lampades sustinentibus, rosis aliisque va-
 riorum colorum floribus indui, coronari et illustrari. Militibus in
 triumpho Urbem ingressis, exsurgebat Imperator e corte, indutus tu-
 nica auro pertexta, loros habente, qualem rhodobotryn [seu rosu-
 vcam] appellant, spatham ad latus habens e cingulo dependentem, et
 in capite tiamam seu, ut vulgari sermone appellant, tufam; coque
 in apparatu incendeat in equum candidum, cui phalerae stragu-
 lacque gemmatae de cervicibus et dorso dependebant, in quo pro-
 vehebatur, dextra manu sceptrum gerens. Qui ad latus ipsi equita-
 bat Caesar, [Alexius Moseli, gener eius,] etiam in equo candido gem-
 matis phaleris illustri, gerebat corpore lorica auream, armillas au-
 reas in manibus, podopsella seu genualia aurea in cruribus, in ca-
 pite cassidem cum capitali seu redimiculo aureo, ad latus spa-
 tham, et in dextra manu hastam auream. Ad exiguum ab aurea
 porta distantiam delatus descendebat Imperator ex equo, procidebat
 humi, vultu ad orientem converso, et adorabat Deum ter. Deinde
 resurgens rursus conscendebat equum, et sic tandem intrabat in au-
 ream portam. Per cuius maguas medias valvas intranti offerebant

μεγάλην χρυσῆν πόρταν, προσήνεγκαν αὐτῷ ὁ μάγιστρος καὶ ὁ διέπων καὶ ὁ ἑπαρχος τῆς πόλεως χρυσοῦν στέφανον κατεσκευασμένον ἐκ λίθων τιμίων καὶ μαργάρων πολυτίμων, ὃν **D** καὶ λαβόμενος ὁ βασιλεὺς, ἐφόρεσεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ δεξιῷ βραχίονος, καὶ εὐθὺς τὰ μέρη αὐτὸν ὑπήνητησαν ἐμπρῶτως, **5** ὡς ἐπὶ ἑορτασίμου προκένσου, εὐφημοῦντες ἐπινίκια. καὶ διοδεύσας ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε διὰ τοῦ σίγατος καὶ τῆς πρὸς τὸν ἅγιον Μώκιον μέχρι τοῦ μιλίου. ἐν ᾧ μιλίῳ ἀπέβησαν τῶν ἱππων οἱ τῆς συγκλήτου καὶ πεζεύοντες δηρῶγευσαν ἐμπροσθεν τοῦ βασιλέως ἕως τοῦ φρέατος τῆς ἁγίας Σοφίας, **10** πλὴν οὖν οἱ ἀπὸ τῶν ἔξω συνεισελθόντες τῷ βασιλεῖ ἐν τῇ πόλει, μετὰ χρυσοῦν κλιβανίων καὶ σπαθίων καὶ κονταρίων **Ed.L.** ἁγείηθρον ἔφιπποι, τάξις ἐκάστη ἰδίᾳ καὶ χωρὶς ἐμπροσθεν **Ms. 21.** τοῦ βασιλέως οἱ πραιπόσιτοι καὶ τὸ κονβουκλειον, χρυσοκλιβανοῖ. ὅπισθεν δὲ ὡς ἀπὸ ὄργυιῶν πέντε πρωτοσπαθάριοι **15** εὐνοῦχοι μετὰ χρυσοῦν κλιβανίων καὶ σπαθοβακλίων. ἐν δὲ τῇ χαλκῇ τοῦ παλατίου ἔσθη ἐμπροσθεν τῆς πύλης πούλιπτον, καὶ εἰς τὸ ἐν μέρος τὸ χρυσοῦν ὄργανον τὸ λεγόμενον πρωτόθανυμα, εἰς δὲ τὸ ἕτερον μέρος σέντζον χρυσοῦν καὶ διάλιθον, μέσον δὲ τούτων ὁ χρυσοῦς σταυρὸς καὶ διάλιθος ὄμο **B** μέγας. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀποβάς τοῦ ἱππου εἰσῆλθεν διὰ τοῦ

magister et diepon seu vicarius Imperli administrator et praefectus Urbis auream coronam, gemmis et margaritis magni pretii ornata; quam acceptans dextro suo brachio circumponēbat. Et protinus obventabant ipsi factiones haud aliter, quam in processionibus dierum festorum fieri solēt, accinentes hymnos triumphales. Inde pergente Imperatore per sigma et plateam, quae ad aedem S. Mocii ducit, usque ad miliūm, descendebant scatores in milio ex equis, et procedebant coram ipso in pedibus ad usque puteum vel cisternam lustralem S. Sophiae. At qui cum Imperatore in Urbem e castris et expeditione redibant, illi aureis cum loriceis et spathis et contis seu hastis intrabant equites, ordo quisque seorsim, hoc ordine. Coram Imperatore praecedebant praepositi et ad cubiculum pertinentes in aureis loriceis; pone eos autem et pone Imperatorem ad quinque ferme orgyrum distantiam protospatharii eunuchi, itidem cum aureis loriceis et spathoacclis. Ut ergo in ea processione provenerat Imperator ad S. Sophiam, descendebat ex equo, intrabat in templum per aream sancti putei, faciebat ibi preces, factisque, rursus egrediebatur per eandem portam, per quam iutriverat, et sic procedebat porro pedes usque ad chalcen. In chalice vel acnea porta palatii stabat coram porta pulpitem, e iusque in una parte aureum organum, protothauuma seu miraculum primum et praecipuum dictum; in altera senzum seu sessum, id

φρέατος εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν, καὶ εὐξάμενος ἐξῆλθεν πάλιν διὰ τῆς αὐτῆς πύλης, καὶ πεζεύων ἦλθεν ἐν τῇ χαλκῇ, καὶ ἀνελθὼν κατεσφραγίσατο ἐπὶ τοῦ σέντζου, καὶ ἐκράζαν τὰ μέρη „εἰς ἅγιος.“ καὶ καθίσας, προσήνεγκαν αὐτῷ τὸ πολίτευμα τῆς ὀπίσσω χροσσοῦς βραχιόλους, καὶ λαβὼν τούτους ὁ βασιλεὺς ἐφόρεσεν ἐπὶ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, καὶ ἀπεδέξατο αὐτοὺς εὐχαριστῶν, δημηγορήσας ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ πολέμου. καὶ πάντες ἐπινικίως αὐτὸν εὐφήμησαν. ἀναστὰς δὲ τοῦ σέντζου ἐπέβη τῷ ἵππῳ, καὶ διῆλθε διὰ τε C 10 τῶν διαβατικῶν τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τῶν πλαγίων τοῦ Ζευξίππου, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἀσκέπαστον ἵππόδρομον, καὶ ὑποκίτω τοῦ καθίσματος εἰσελθὼν κατέβη διὰ τῆς δάφνης εἰς τὸν κάτω σκεπαστὸν ἵππόδρομον, καὶ καταβάς τοῦ ἵππου εἰσῆλθεν εἰς τὰ σκῦλα ἐν τῷ πωλατίῳ, καὶ ἐγένετο αἰτήσις δε- 15 ἕξιμον. καὶ τῇ ἐπαύριον ἐτελέσθη τὸ δεξιμον, καὶ προστέθησαν ἀντιλήψεις πλεῖσται ἀναβιβαζόμεναι ἀπὸ τῆς τῶν βασιλικῶν μανδατόρων ἀξίας μέχρι τῆς κυριωνύμου πατρικιοτήτος, καὶ δωρεαὶ πλεῖσται τοῖς πολιτάρχαις, καὶ τὸ πολίτευμα D παρὰ τοῦ βασιλέως ἐδόθησαν, καὶ ἵππικὰ ἐτελέσθησαν, καὶ 20 κεῖ πάλιν τοὺς δεσμίους καὶ τὰ λάφυρα ἐθριάμβευσαν, ἐφ' ἱκανὰς δὲ ἡμέρας ἐκράτησεν ἡ δεξίωσις τῶν δωρεῶν διὰ χειρῶν τοῦ βασιλέως διδομένων. Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι πά-

est solium, aureum gemmatum; inter ambo media crux illa ingens aurca et gemmata. In hoc pulpitum et in illum thronum enitebatur Imperator, et stans super solio signabat se crucis signo; quod videntes factiones acclamabant: *Unus est sanctus.* Tunc desidentī offerbat urbanus magistratus aurca brachialia, quae acceptans ille brachiis circumponebat, et dimittebat eos, qui exhibuerant, cum gratiarum actione. Dein enarrabat publica oratione non per quaestorem, sed ipse, res sibi eo in bello feliciter et ex animi sententia gestas, gratulationes et fausta omnia omnibus acclamantibus. Desurgens tandem de solio, rursus inscendebat in equum; et transibat per porticus thermarum Achillis et practer latera Zeuxippi, intrabatque in circum non tectum; ubi ingrediens infra cathisma descendebat per daphnem in inferiorem contextum circum, et equo relicto, intrabat per scyla in palatium; quo tempore fiebat rogatio deximi, quod altero die contingebat; et fiebant gratificationes atque promotiones longe plurimae a dignitate regionum mandatorum inde usque ad dignitatem patriciatus, cui cyrii seu domini titulus competit. Accipiebant quoque urbani magistratus et communitas urbana largitiones; peragebantur certamina equestria; et rursus producebantur ibidem, in circo puta, captivi atque spolia; et in multos dies obtinebat largitio donorum ex augustis manibus venicium.

508 APPENDIX AD LIB. PRIM. CONSTANT. DE CERIM.

λιν ἐκ δευτέρου ἐξελθόντος τοῦ αὐτοῦ Θεοφιλου ἐπὶ φασσά-
τον, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτὸν καὶ μέλλειν τὴν πόλιν εἰσερ-
χεσθαι προσέταξεν τοὺς τῆς πόλεως παῖδας ἐξελθεῖν πάντας
εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐξ ἀνδίων κατεσκευασμένων
στεφάνων, εἰσελθὼν ὁμοίως τοῦ προτέρου σχήματος. 5

Quum altera vice revertens e fossato Theophilus in eo esset, ut Ur-
bem triumphans ingrederetur, imperabat, ut pueri urbani corollis
variorum florum ornati sibi occurrerent. In ceteris erat hic alter
introitus illi priori similis.

ΠΙΝΑΞ ΣΤΗΝ ΘΕΩ
ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

- α. Ὅσα δεῖ φυλάττειν, καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀνοίγοντος τοῦ Ed. L. 293
πυλατίου, καὶ τῆς καθημερινῆς ἰσταμένης προελεύσεως. Ms. 173, b
- β. Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐν τῇ προελεύσει τῇ καθεκύστη
κυριακῇ τελουμένη.
- γ. Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, τοῦ βυσιλέως προβαλλομένου
δομέστικον τῶν σχολῶν, ἢ στρατηγούς, ἢ δρογγάριον
τῶν πλοῦμων, ἢ σακελλάριον, ἢ τοῦ σακελλίου, ἢ λοι-
ποὺς ὄφρικιαλίους.
- δ. Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῇ ρυάκτορος.
- ε. Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῇ συγκέλου.
- ς. Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, ὡς τὰ νῦν ἐπιτελεῖται ἢ τοῦ
ἀγίου καὶ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐτήσιος μνήμη, καὶ τὰ
ἐγκαινία τῶν ἰδρυθέντων τιμίων σταυρῶν ἐν τῷ νέῳ
παλατίῳ τοῦ Βόνου.
- ζ. Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ προελεύσει τῶν
ἀγίων πάντων.

INDEX CAPITUM
LIBRI SECUNDI.

1. Quae oportet observare, quando palatium quotidie reseratur, et quando quotidianae processio fit.
2. Quae oportet observare in processione, quae singulis diebus dominicis instituitur.
3. Observanda, quando Imperator domesticum scholarum aut strategos aut drugarium classis, aut sacellarium, aut sacellio praefectum reliquosque officiales creat.
4. Observanda in promotione rectoris.
5. Observanda in promotione syncelli.
6. Observanda in annua, qualis nunc peragitur, celebratione memoriae Sancti et Magni Constantini, et in eucaceniis sanctorum crucium in novo palatio Boni fixarum.
7. Observanda in festo eique adiuncta processione sanctorum omnium.

- η. Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ πρώτῃ τοῦ Ἀυγούστου μηνός, τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ ἐξερχομένου.
- θ. Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ ἑορτῇ τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπερμαχίας Θεοτόκου ἐν βλαχέρναις μηνὶ Ἀυγούστῳ ἰε΄.
- ι. Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ δευτέρῃ τῆς πρώτης ἑβδομάδος, τοῦ βασιλέως δημηγοροῦντος ἐπὶ τοῦ σιλεντίου τῆς μανναύρας.
- ια. Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, τῶν τιμίων σταυρῶν μελλόντων ἐξίεναι τῇ μέσῃ ἑβδομαδί τῆς ἁγίας μί΄.
- ιβ. Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, τῶν δεσποτῶν ἀπιόντων λούσασθαι ἐν βλαχέρναις.
- ιγ. Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ παγαπῇ κυριακῇ, ἣ ἐν ἄλλῃ κοινῇ ἡμέρᾳ, μελλόντων τῶν δεσποτῶν ἀπιέναι εἰς τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους εἴτε εἰς ἕτερον ναὸν εὐξασθαι.
- ιδ. Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ χειροτονίᾳ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.
- ιε. Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, δοχῆς γινομένης ἐν τῷ μεγάλῳ τρικλίνῳ τῆς μανναύρας, τῶν δεσποτῶν καθεζομένων ἐπὶ τοῦ Σολομωντείου θρόνου. περὶ τῆς δοχῆς τῆς γενομένης ἐν τῷ αὐτῷ τρικλίνῳ ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ῥωμανοῦ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τῶν παρὰ τοῦ Ἀμεριμνῆ ἀπὸ Ταρσοῦ ἐλθόντων πρέσβειων περὶ τοῦ ἀλλαγίου καὶ

Ed. L. 294
Ms. 174. a

8. Observanda calendis Augusti, quando venerabilis et vivifica crux prodit.
9. Observanda in festo dormitionis sanctissimae Deiparae in blachernis mensis Augusti die decimoquinto.
10. Observanda in feria secunda septimanae primae (sanctae quadragesimae), quando Imperator in silentio seu conventu procerum in magna ora verba facit.
11. Observanda, quando sanctae cruces in media septimana tessaracostae seu quadragesimae circumferendae in publico sunt.
12. Observanda, quando Domini lotum ad blachernas eunt.
13. Observanda in pagana dominica [id est tali, in quam magnum festum aut processio solcanis non incidit.] aliove die profesto, volentibus Dominis ad sanctos Apostolos aliudve templum devotionis gratia ire.
14. Observanda in electione patriarchae Constantinopolitani.
15. Observanda in exceptione vel audientia, quae datur in magno triclinio magnaerae, Dominis throno Salomoneo insidentibus. In specie exceptione illa, quum Constantinus et Romanus legatos Amerimnae, qui Tarso permutandorum captivorum et consti-

- τῆς εἰρήνης, μηνὶ Μαΐῳ λα΄, ἡμέρᾳ α΄, Ἰνδικτίωνι ο. ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς τῶν Ἰσπανῶν δοχῆς καὶ περὶ τοῦ γεγονότος τότε ἵπποδρομίου. ὡσαύτως καὶ περὶ τῆς ἑορτῆς τῆς τοῦ Κυρίου μεταμορφώσεως καὶ τῆς τοῦ Δελεμίκῃ δοχῆς. ἐν τῆς ἡγεμόνος καὶ τῆς ἀρχοντίσης Ἐλγας τῶν Ῥῶς. ὁποίως ταῦτα πάντα ἐτελεύθησαν.
- ιε΄. Ὅσα δὲ παραφυλάττειν, προερχομένων τῶν ἀρχόντων τῶν δ' ταγμάτων εἰς τὸν ἵππόδρομον.
- ις΄. Ἀναγόμενοις Ῥωμανοῦ τοῦ Πορφυρογεννήτου υἱοῦ Κωνσταντίνου βασιλέως.
- ιη΄. Ὅσα δὲ παραφυλάττειν, βρουμαλίῳ ἐπιτελουμένῳ, εἴτε τοῦ μεγάλου βασιλέως, εἴτε τοῦ μικροῦ, εἴτε τῆς αὐγούστης.
- ιδ΄. Ὅσα δὲ γενέσθαι, Θριάμβου ἐπινικίων τελουμένου ἐν τῇ φόρῃ μετὰ λιτῆς, μέλλοντος τοῦ βασιλέως πατῆσαι Ἀγαρηνῶν μεγιστάνον.
- κ΄. Ὅσα δὲ παραφυλάττειν, Θριάμβου τελουμένου ἐπινικίων ἐν τῇ ἵπποδρομίῳ.
- κα΄. Ὅσα δὲ παραφυλάττειν, ὅταν τεχθῆ ἄρῆεν παιδίον τῇ βασιλεῖ.
- κβ΄. Ὅσα δὲ παραφυλάττειν ἐπὶ βαπτισμῷ ἄρῆενος παιδὸς βασιλέως.
- κγ΄. Ὅσα δὲ παραφυλάττειν ἐπὶ κουρεύματι παιδὸς βασιλέως.

tuendae pacis gratia in Urbem advenerant, die Maii trigesimo primo, feria prima seu die lunae, indictione quarta exceperunt. Eodem capite quoque agitur de admissione Hispanorum et edito tum ludo equestri curuli; item de festo transfigurationis Domini; nec non de admissione Delemici; tandem et de receptione Elgae, quae fuit hegemon seu ducissa et principissa Russorum. Quae omnes ad colloquium Imperatoris admissiones, exponitur, quibus cum cerimoniis contigerint.

16. Observanda, quando magistratus quatuor tagmatum in circumveniunt.
17. De inauguratione Romani Porphyrogeniti, filii Constantini Imperatoris.
18. Observanda in celebratione brumalium tam eorum, quae Imperator senior, quam quae iunior, et tandem, quae Augusta, edunt.
19. Observanda, quando triumphus de hostibus devictis in foro cum solenne processione celebratur et Imperator cervicis magnatis Agarenorum calcet.
20. Observanda in celebratione triumphus in circo.
21. Observanda, quando Imperatori filius nascitur.
22. Observanda in baptismo filii Imperatoris.
23. Observanda in tonsione capillorum filii Imperatoris.

- κδ'. *Ἐπί προαγωγῇ κονβικουλαρίας.*
 κε'. *Ἐπί προαγωγῇ κονβικουλαρίου.*
 κς'. *Περὶ τῶν κατὰ διαφόρους καιροὺς συμβάντων γενέσθαι περὶ τῆς παλαιῆς συνηθείας τῆς τελουμένης ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ.*
 κζ'. *Ὅπως Ἡράκλειος ὑπὸ τοῦ ἰδίου πατρὸς ἀπὸ τῆς τοῦ καίσαρος ἀξίας ἀνήχθη εἰς τὸ σχῆμα τῆς βασιλείας, καὶ πῶς Δαβὶδ, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, γέγονε καίσαρ.*
 κη'. *Περὶ προκένσου ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ.*
 κθ'. *Πῶς ἐν ἡμέρᾳ ἱπποδρομίῳ ἐδέξατο Ἡράκλειος τοὺς τῆς συγκλήτου, παρόντος καὶ τοῦ πατριάρχου.*
 λ'. *Περὶ κηδείας πατριάρχου.*
 λα'. *Πῶς δεῖ προσφέρειν τὸν βασιλέα ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἀναθήματα.*
 λβ'. *Περὶ αἰτήσεως δεξίμου τῶν δύο μερῶν, ἑορτῆς παρούσης.*
 Ed. L. 295 λγ'. *Περὶ προαγωγῆς ἀξιωματῶν ἐν ἡμέρᾳ αἰτησίᾳ αὐτοκρατορίας καὶ στεψίμου καὶ γενεθλίου καὶ στεφανώματος.*
 Ms. 174. b λδ'. *Περὶ προαγωγῆς ἀξιωματῶν ἐν ἡμέρᾳ αἰτησίᾳ γεννήσεως καὶ ἑτέρων τοιούτων.*
 λε'. *Περὶ σαξίμου.*

24. De promotione cubiculariae.
 25. De promotione cubicularii.
 26. De iis, quae diversis temporibus contigerunt, mutationibus antiquae consuetudinis [scu tributi honorarii] magnae ecclesiae olim solvi solitae.
 27. Quomodo Heraclius a suo patre a dignitate Caesaris ad schema seu ornatum imperialem evectus, et quomodo David, frater eius, Caesar creatus fuerit.
 28. De processione in magnam ecclesiam.
 29. Quomodo die quodam Iudi curulis Heraclius senatores, praesente quoque patriarcha, exceperit.
 30. De sepultura patriarchae.
 31. Quibuscum ritibus Imperator donaria magnae ecclesiae offerat.
 32. Quomodo, instante die festo, ambae factiones dextrimum, sive salutatum ad Dominum admitti, rogent.
 33. De promotionibus ad dignitates, quae fiunt diebus annuis, quibus natalis aut suscepti primum imperii, aut coronationis, aut natiuitatis, aut nuptiarum Imperatoris celebratur.
 34. De promotionibus, quae fiunt, diebus natalibus aliisque talibus annuatim recurrentibus.
 35. De saximo seu pyrrhicha.

- λδ'. Περὶ εἰσαγωγῆς ἀπὸ ἐπύρχων ἐν ἡμέρᾳ ἵπποδρομίου προβληθέντος ἐν τῇ δεξιμῇ τοῦ αὐτοῦ ἵπποδρομίου.
- λε'. Περὶ τινων ἀπιστατησάντων καὶ πάλιν δουλωθέντων, πῶς ἐδέχθησαν πικρὰ τοῦ βασιλέως.
- λη'. Περὶ τῆς χειροτονίας Θεοφυλάκτου τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου.
- λς'. Περὶ τοῦ πατριάρχου, ὅτι τὸ παλαιὸν ἴδιον εἶχε πραιπόσιτον.
- μ'. Περὶ τοῦ τίνι τρόπῳ τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ τοῦ πάσχα περιβάλλονται τοὺς λόρους ὅ,τε βασιλεὺς καὶ οἱ μάλιστα καὶ ἀνθύπατοι καὶ πατρίκιοι.
- μδ'. * Τὰ ἐν τῇ ναῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Φάρου κείμενα σκεύη καὶ λοιπὰ, καὶ τὰ εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον ἐν τῇ Δάφνῃ.
- μα'. Ὅσα εἶδη τῶν ἀλλαξίμων.
- μβ'. Ἐπόμνημα ἐν συντόμῳ τῶν βασιλευσάντων βασιλέων ἐν τῇδε τῇ μεγάλῃ καὶ εὐτυχεστάτῃ Κωνσταντινουπόλει ἀπὸ τοῦ μεγάλου καὶ εὐσεβεστάτου καὶ ἀγίου Κωνσταντίνου.
- μγ'. Περὶ τῶν τάφων τῶν βασιλέων τῶν ὄντων ἐν τῇ ναῦ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐν τῇ ἡρώῃ τοῦ ἀγίου καὶ μεγάλου Κωνσταντίνου ἡρώῃ τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ. εὐφημία ὑπὸ τῶν στρατοπέδων, νίκης καὶ θριάμβων ἀγομένων. (Ἰστίον δὲ, ὅτι ἡ αὐτὴ εὐφημία ἕδεται καὶ
2. δεξιμῇ con. B., σαξιμῇ cod.

36. De introductione expraefecti die ludi curulis circensis, qui creatus fuit in deximo eiusdem ludi.
37. Quomodo accepti ab Imperatore fuerint rebelles quidam, qui defecerant, sed in ordinem fuerant redacti.
38. De electione Theophylacti, sanctissimi patriarchae.
39. Quod patriarcha suum antiquitus habuerit praepositum.
40. Quomodo et quare in sancta et magna dominica paschatis Dominus et magistri atque proconsules et patricii loros induant.
- 40.* De vasis et reliquiis in sanctissimae Deiparae Phari templo conditis. Item de illis, quae in aede S. Stephani Daphnes iacent.
41. De variis generibus mutatoriorum.
42. Indiculus Imperatorum, qui a magno piissimo et sancto Constantino inde in hac magna et felicissima Constantinopoli aulam tenuerunt.
43. De sepulcris Imperatorum, quae sunt in templo SS. Apostolorum, Heroum S. et M. Constantini; heroum Iustiniani M. Laetae et honorificae acclamationes atque benedictiones exercituum in triumphis ob hostes devictos peractis. (Tenendum, easdem for-

παρὰ τοῦ λοιποῦ στρατοπέδου, ἤνικα φιλοτιμία τις, ἢ
μαῖουμάς παρὰ τοῦ βασιλέως αὐτοῖς παρασχεθῆ.) ἢ
παρὰ τῶν Σάρδων ἀδομένη εὐφημία τοῖς βασιλεῦσιν.

μδ'. Ἡ γενομένη ἐξώπλισις καὶ ἔξοδος καὶ τὸ ποσὸν τῆς
ῥόγας καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ ἀποσταλέντος κατὰ τῆς Θεο-
λέστου Κρήτης μετὰ τοῦ πατρικίου Ἡμερίου καὶ λογο-
θέτου τοῦ δρόμου ἐπὶ Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου δε-
σπότη.

με'. Ἡ κατὰ τῆς αὐτῆς Θεολέστου Κρήτης γενομένη ἐκτρα-
τεία καὶ ἔξοδος ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ῥωμανοῦ τῶν
Πορφυρογεννητῶν εἰς ἰνδικίονα ζ'.

Ms. 175. a μς'. Οἷς ὀφείλει ὁ βασιλεὺς ὀνόμασι τιμᾶν τοῖς μεγασιῦσιν
καὶ πρώτοις τῶν ἐθνῶν.

Ed. L. 296 μζ'. Οἱ τῶν ἀπὸ διαφόρων ἐθνῶν ἐρχομένων πρέσβειων πρὸς
τὸν βασιλέα χαιρετισμοί.

μη'. Τὰ ἅκτα τῶν εἰς τοὺς ἐθνικοὺς γενομένων ἐπιγραφῶν.

μθ'. Εἰσὶν τὰ ἐκτεθέντα δίδοσθαι παρὰ τῶν ὀφειλόντων τιμᾶ-
σθαι ἔν τε ἀξιώμασι καὶ ὀφρικείοις. καθὼς ὑπῆρχον
ἐπὶ Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου δεσπότη.

ν'. Εἰσὶν αἱ κατὰ τύπον ῥόγαι τῶν στρατηγῶν καὶ κλει-
σουραρχῶν, καθὼς ἐρῥογεύοντο ἐπὶ Λέοντος τοῦ φιλο-
χρίστου δεσπότη.

mulas quoque a toto exercitu cantari, quando Imperator ipsis
munusculi gratuiti erogationem aut maiorem praestat.) Fau-
sta Sardorum erga Imperatores acclamatio.

44. De armatura, iupensis in eam factis numeroque rogae seu
stipendiorum et populi missi adversus Cretam, quam Deus per-
dat, duce classis Ilimerio, patricio et logotheta dromi, sub
Leone, Christum amante Domino.
45. De expeditione adversus eandem maledictam instituta sub Con-
stantino et Romano Porphyrogenitis, indict. VII.
46. Quibus appellationibus Imperator magnates et primates aliarum
gentium honorare debet.
47. Formulae, quibus a variis gentibus advenientes legati Imperato-
rem salutant.
48. Formulae titularum sacris litteris ad aliarum gentium principes
inscribendae.
49. Expositio taxae seu statutorum tributorum, quae pendere de-
bent ad axiomata s. dignitates, et ad officia s. functiones pa-
latinas promoti; qualis erat tempore Leonis, Christum amantis
Domini.
50. Expositio rogarum seu stipendiorum, quae statuta ex formula
strategis et cleisurarchis dabantur tempore Leonis eiusdem.

- να'. Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, ὅταν ἐν δρχήματι προσέλθῃ ὁ βασιλεὺς θεωρεῖν τὰ ὀρῳία τοῦ στρατηγίου.
- νβ'. Ἀκριβολογία τῆς τῶν βασιλικῶν κλητωρίων καταστάσεως, καὶ ἐκάστου τῶν ἀξιωμάτων πρόσκλησις καὶ τιμῆ, συνταχθεῖσα ἐξ ἀρχαίων κλητωρολογίων ἐπὶ Ἀβοντος τοῦ φιλοχρίστου δεσπότη. ἐν ᾗ καὶ περὶ συνηθείας παντὸς ἀξιώματος καὶ πατρικίων κειμένων εἰς τὸ δευτέρου φύλου τῶν κλητόρων.
- νγ'. Περὶ διανομῶν τῶν εὐσεβιῶν τοῦ βασιλέως ἔν τε τοῖς βρουμαλίοις καὶ στεψίμοις καὶ αὐτοκρατορίαις.
- νδ'. Ἐπιφανίου, ἐπισκόπου Κύπρου, ἔκθεσις πρώτοκλησιῶν πατριαρχῶν τε καὶ μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων.
- νε'. Περὶ τῆς διανομῆς τῶν κομβίων τῶν συνηθειῶν τῶν πατρικίων· περὶ τῶν συνηθειῶν τῶν πραιποσίτων, ὧν λαμβάνουσιν ἐν τοῖς τάγμασι τοῦ ἵπποδρομίου.
- νς'. Βίος Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνα, καθ' ἱστορίαν ἔχων φάκτα 78'.
- νζ'. Τοῦ φυσιολόγου ἢ τῶν ἐκάστου Θηρίου θαυμαστικῆς ἔξις, πρὸς τε Θεὸν ἀναγωγῆ, καὶ τῶν ἐν βίῳ εὐαρεστούντων λόγοι 9'.

51. Observanda, quando Imperator in curru procedit horrea strategii visitatum.
52. Accurata expositio constitutionis sacrorum conviviorum et ordinis, secundum quem unaquaeque dignitas introvocatur et gradum prae altera habet; collecta ex antiquis cleterologis seu libris cerimonias convivales et nomenclaturarum ordinem exponentibus tempore Leonis Christum amantis Domini. Simul etiam agitur de consuetudine seu tributo omnis dignitatis maioris et patriciorum, qui ad secundam classem convivarum pertinent.
53. De ratione plias largitiones Imperatoris per brumalia et diebus annis, quibus memoria inaugurationis et coronationis celebratur, distribuendi.
54. Epiphani, episcopi Cypri, expositio praesessionum patriarcharum, metropolitanarum, archiepiscoporum et episcoporum.
55. De distributione combiorum, quae consuetudinibus patriciorum confiunt; item de consuetudinibus, quas praepositi accipiunt a tagmatibus hippodromii, seu militia circi.
56. Vita Alexandri Macedonis, historice enarrata per facta nonaginta quatuor.
57. Physiologi tractatus de admiranda cuiusque animalis indole. Sursum ad Deum cordis elevatio. De moribus in humana vita gratis et decoris. Sermonibus quinquaginta.

P R A E F A T I O.

Ed.L. 297 Ὁ περὶ τῆς βασιλικῆς καὶ συγκλητικῆς τάξεως λόγος, ἐ-
 Μα 176. α περὶ πολλοῦ σχεδίου τίς ἐστὶν καὶ μὴ ἠμδιῶς τοῖς πολλοῖς κυ-
 ταλιμβανόμενος, μεταπιπτόντων πάντως καὶ μεταβαλλομένων
 ταῖς κατὰ καιροῦς τῶν πραγματίων μεταποιήσεσι καὶ τῶν τά-
 Β ξεων· ὅσα μὲν αὐτῶν συγγραφῆς παρὰ τισὶν ἔτυχεν, οὐκ
 ἐμμελῶς οὐδὲ κεκριμένως, ἀλλὰ χυδῆν τε καὶ σποράδην ἐπε-
 Θειμένα, ἔξιτηλά τε ὄντα ἤδη καὶ τῷ γέροντι χρόνῳ συγγε-
 γηρακότα, καὶ ὅσον οὐπω πρὸς ἀνυπαρξίαν περιστήσασθαι
 μέλλοντα, ἡμετέροις ἐπιμελείαις φιλοπόνως συναθροισθέντα ἐν
 C τῇ πρὸ τῆσδε βίβλῳ εἰρημῷ τινι καὶ τᾶξει λελογισμένη πε- 10
 ριελήφθη τε καὶ συντέτακται. ὅσα δὲ ἡ καιροῦσα βίβλος
 ἐμπεριέχει, ἔτυχεν μὲν συγγραφῆς ὑπὸ τιος οὐδαμῶς, εἴτε
 ἀμελείᾳ τῶν πάλαι, εἴτ' ἕως καὶ τῷ μὴ ἐπιτηδείως ἔχειν
 πρὸς τὰ τοιαῦτα. ταῖς μνήμαις μὲντοι διασωζόμενα καὶ πα-
 ρὰ τῶν πρεσβυτέρων ἀκολούθως τοῖς νεωτέροις παρυπεμπό- 15
 D μενα τὸν φθόνον ἤδη διαφυγόντα μέχρις ἡμῶν ἔχυσσε κυ-
 ταντήσαι. οὐ δίκαιον οὖν ἠΐθρημεν κόσμον τοσοῦτον τάξεω

Quam multiplex et multifida sit de ordine regio atque senatorio tractatio vulgoque haud facile percipienda, (quandoquidem . ut eccle-
 rae res a decursu temporum alias identidem aliasque formas indu-
 unt, sic etiam humanarum dignitatum ordines vices suas patiuntur
 terminosque suos migrant,) studuimus primo quidem huius operis,
 et, qui hunc praecedit, libro contexta quodam velut filo sapienter-
 que et consulte digesta coordinatione tradere et complecti ea omnia,
 quae studium nostrum congregare et eruere e veterum monumentis
 scripto consignatis ad hoc argumentum spectantia potuit. Neque
 enim illud a vetustis prorsus derelictum fuit; at ita tamen tracta-
 tum, ut, quum illi neque cura, neque delectu et iudicio usi fuis-
 sent, neque serio rem egissent, sed sua potius, ut tulerat, effudis-
 sent atque sparsissent, obsolescere inciperent ab ipsis tradita tem-
 porique senescenti consenescere, et tantum non ex usu hominum
 rerumque circulo excidere minarentur. Quae vero liber, quem nunc
 ordinar, complectitur, ea litteris quidem a nemine mandata fue-
 runt, sive id incuria praeiorum hominum contigerit, sive natura
 minus idonei talibus commentandis illi fuerint: at memoria tamen
 ea conservavit et a maioribus ad iuniores propagavit, potiorque in-
 vidia et adversis casibus ad nostra usque tempora transmissit. Ini-
 quum ergo iudicavimus uostraque persona indignam permittere, ut

ἀνύτακτον περιδεῖν, καὶ, ὅσον δῆμον τὸ ἐφ' ἡμῶν, τὰ τῆς
 βασιλικῆς δόξης καταλιπεῖν ἀκρωτηριάζεσθαι καίρια. ὡς Ed. L. 298
 γὰρ, ἐν σώματί τι τῆς κεφαλῆς πορηγῶς ἐχούσης, ὃ γε μὴ
 τὰ πρὸς Θεραπείαν πάντα προσικαγῶν κατὰ τοῦ παντός ἔτυ-
 5 γε τὸν κίνδυνον ἐπιφέρων, οὕτως οἶμαι καὶ ὁ τοῦ κοινοῦ
 τοῦδε τῆς καθ' ἡμῶς πολιτείας σώματος τῆ μεγαλειότητος
 μέρει καὶ ὑπερέχοντι κακῶς ἔχοντι μὴ τὰ πρὸς Θεραπείαν B
 τε καὶ ὑλοκληρίαν πρῶσενεργῶν καὶ τὰ παρὰ τὴν ἀταξίαν
 κίμνοιντα συνάγων καὶ συγχροτῶν τοῦ τε δήμου κοινῆ καὶ
 10 τῆς πολιτείας ἡμεληκῶς ἔσται καὶ τὸ σύμπαν ἅμω καθήρη-
 κῶς. διὰ ταῦτα δὴ καὶ πρὸς τὴν παροῦσαν συλλογὴν τω-
 την καὶ μὴ τισι πονηθεῖσαν ἄλλοις τῆς τακτικῆς διανέστη-
 μεν μεθύδου, τὴν μὲν βασιλείαν ταύτη βασιλικωτέραν καὶ C
 φωβεωτέραν ἀποδεικνύντες· τῆ δὲ συγκλητικῆ πληρώματι
 15 καὶ παντὶ τῆ ὑπῆκόῳ τὸν μετὰ τῆς εὐταξίας βίον καὶ τὴν
 διαγωγὴν νέμοντες, ἢ ἢς σμινότεροί τε καὶ κοσμιώτεροι
 καθιστάμενοι εἶναι ἂν καὶ βασιλεῦσιν ἐπέμυστοι, αἰδέσιμοι Ms. 176. b.
 τε ἀλλήλοις καὶ παντὶ ἔθνει θανμυστοὶ καὶ περιδοῦοι.

tantus et tam pulcher mundus atque ordo subordinationum et con-
 stitutionum politicarum inordinatus porro iaceret, et ut (quod so-
 cordiae non dediti potueramus impedire,) membra velut capitalia
 imperialis gloriae, necemque et ruinam imperio, si vulnerentur, il-
 latura contrucarentur unumque post alterum defluerent. Ut enim,
 si quis capiti male affecto medicam, quam potest, omnem non affe-
 rat, totum corpus in excedii periculum coniecit: ita etiam quisquis
 communis huius nostrae rerum civilium gubernationis corpus ita
 negligit, ut eius eminentiori atque capitaliori parti aegrotanti ea
 omnia, quae vitium saure et integritatem conservare valent, non
 applicet, defluviūque minantia et ob turbatum ordinem resoluta
 pendencia non cogat et compingat: ille meo quidem iudicio popu-
 lum quoque ipsum negligit, et totum civilis huius societatis corpus
 simul destruit. Primi nos itaque ad hanc tentatam hactenus nemini
 partem eius disciplinae, quae de vicibus munitisque civilium ordi-
 num tradit, nos accinximus, ea ratione imperio quidem eo plus
 maiestatis et terroris addituri; senatorio autem coctui totique in
 universum parenti multitudini vitae atque consuetudinibus mutuae in
 decore ordine atque tranquillitate transigendae copiam facturi, quo
 spectabiliores honestioresque redditi, principum suorum amorem ci-
 viumque et aequalium venerationem mercantur, exteris autem in ore
 atquo admiratione sint.

Ed.L. 299

ΚΕΦ. α'.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν καθ' ἐκάστην ἡμέραν, ἀνοίγοντος τοῦ παλατίου καὶ τῆς καθημερινῆς ἱσταμένης προελεύσεως.

Μετὰ τὴν τοῦ ὄρθρου ἀπόλυσιν κατέρχεται ὁ ἑταιρειάρχης μετὰ τῶν ἀρχόντων τῆς ἑταιρείας καὶ τῶν τῆς ἑταιρείας ἑβδομαρίων, ὁμοίως καὶ ὁ παπίας μετὰ τῶν ἑβδομαρίων διαταρίων καὶ τοῦ πριμικηρίου ὑνῶν, καὶ ἀνοίγουσιν τὴν ἐλεφαντίνην, καὶ εἰσέρχονται οἱ παρεβδομάριοι τῆς ἑταιρείας, καὶ ἀνέρχονται διὰ τοῦ κοχλιοῦ, καὶ κατέρχονται β τοῦ κοχλιοῦ τοῦ κατὰγοντος εἰς τὴν γανωτὴν πύλην τὴν εἰσο-10 ἀγούσαν εἰς τὸν λαυσιακόν, καὶ δι' αὐτῆς τῆς πύλης εἰσέρχονται εἰς τὸν λαυσιακόν. ὁ δὲ ἑταιρειάρχης μετὰ τοῦ παπίου ἀλλάσσουν τὰ ἑαυτῶν σκαραμάγγια, καὶ μετὰ διαταρίων διέρχονται διὰ τοῦ χρυσοτρικλίνου καὶ τοῦ ὄρολογίου, καὶ ἀνοίγουσιν τὴν ἐξάγουσαν πύλην ἀπὸ τοῦ ὄρολο-15 γίου εἰς τὸν λαυσιακόν. εἰθ' οὕτως μετὰ τῶν μαγλαβιτῶν καὶ τῶν παρεβδομαρίων τῆς ἑταιρείας ἀνοίγουσι τὸν Ἰουστινιανοῦ τρίκλινον καὶ τὰ σκύλα καὶ τὴν ἐξάγουσαν εἰς τὸν ἱππόδρομον πύλην, καὶ οἱ μὲν τῆς μέσης ἑταιρείας δῶνται καθέξωθαι εἰς τὰ σκύλα. ὁ δὲ ἑταιρειάρχης καὶ ὁ παπίας 20

20. ΣΧΟΛ. Ἰστοίον, διὲ οἱ τῆς μεγάλης ἑταιρείας ἑβδομάριοι ἐῶνται καθέξωθαι ἐπὶ τοῦ βασιλείου.

CAP. I.

Observanda, quando palatium quotidie sese recludit, et processio in palatium diebus profestis seu quotidiana orditur.

Post absolutum orthrum seu officium matutinarum descendit hetaeriarcha cum ceteris magistratibus hetaeriae et cum eiusdem hebdomariis [seu per illam septimanam servitii vices obeuntibus], ut et papias cum hebdomariis diaetariorum [vel septimanariis atriensium] horumque primicerio, et aperiunt portam eburneam; et intrant parhebdomarii [seu vicarii septimanariorum] hetaeriae, et ascendunt per cochleam, et descendunt per cochleam, quae ducit ad portam ganotam [seu polita lamina marmorea incrustatam], per quam aditus ad lausiacum patet. Et per hanc portam intrant in lausiacum. Tum induunt hetaeriarcha atque papias sua scaramangia, praetereuntque cum diaetariis chrysotriclinium et horologium, et aperiunt portam, quae ex horologio in lausiacum ducit. Deinde aperiunt cum maglabitis et parhebdomariis hetaeriae Iustiniani triclinium et scyla et portam, quae in circum patet. Et ibi quidem in scyllis sinuntur remanere atque residere, qui ad mediam hetae-

καὶ οἱ τῆς μεγάλης ἑταιρείας μετὰ τῶν διαταρίων ὑποστρέ- C
φουσιν, καὶ ὁ μὲν ἑταιρειάρχης ἐρχόμενος καθέζεται εἰς τὸν
λαυσιακὸν πρὸ τῆς χαλκῆς πύλης τῆς ἀνοικοῦσης εἰς τὸ μα-
γειρεῖον. ὁ δὲ παπίας εἰσέρχεται εἰς τὸν χρυσοτρίκλινον,
5 καὶ τίθησι τὰ κλειδιά εἰς τὸ σκάμνον τὸ ἱστάμενον ἔνδον τοῦ
βήλου τῆς πρὸς δύσιν ἀριστερᾶς καμάρας. δύο δὲ διατά-
ριοι μετὰ μαγλαβίτου ἀπέρχονται, καὶ ἀνοίγουσιν τὰ τε ἀ-
σηκητεῖα καὶ τὴν ἐξάγουσαν εἰς τὸ εἰδικὸν πύλην· οἱ δὲ
τοῦ κοιτῶνος ἑβδομᾶριοι αἴρουσιν ἀπὸ τοῦ βεστιαρίου τὸ τοῦ
10 βασιλέως σκαραμάγγιον, καὶ ἀποφέροντες τιθέουσιν αὐτὸ εἰς
τὸ σκάμνον τὸ ἔξω τῶν ἀργυρῶν πυλῶν τοῦ κοιτῶνος ἱστά-
μενον, δηλονότι τῶν ἐξαγόντων εἰς τὸν χρυσοτρίκλινον. (B.) D
Καὶ τῆς πρώτης ὥρας πληρουμένης, ἔρχεται ὁ τῶν διατα- Ms. 177. a
ρίων προμικῆριος, καὶ κρατῶν τὸ τοῦ ῥωμανησίου κλειθρον
15 κρούει τρίτον ἐπὶ τῆς ἀργυρᾶς ἐκείνης θύρας, καὶ εὐθέως,
κελεύοντος τοῦ βασιλέως, εἰσάγουσιν οἱ κοιτωνεῖται τὸ σκα-
ραμάγγιον καὶ περιβάλλεται τοῦτο ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐξερχόμε-
νος εἰσέρχεται εἰς τὸν χρυσοτρίκλινον, καὶ ἵσταται ἐν τῇ κα- Ed. L. 300
τὰ ἀνατολᾶς κόγχῃ, ἐν ἣ καὶ ἡ θεανδρεῖκελος τοῦ κυρίου
20 ῥημῶν καὶ Θεοῦ ἐστιηλογράφηται εἰκῶν, καὶ τῇ Θεῷ τὰς συν-
ῆθεις εὐχὰς ἀποδοὺς καὶ μετάνοιαν βαλὼν, τὸ δουλικὸν πρὸς
Θεὸν δείκνυσι ἀέβας, καὶ εἰθ' οὕτως καθέζεται ἐν τῷ ἐκείσῃ

riam pertinent. Hetaeriarcha vero atque papias et qui ad ma-
gnam hetacriam pertinent atque diaetarii revertuntur. Hetaeri-
archa quidem residet in lausiaco ante portam acneam, quae in cu-
linam ducit. Papias autem intrat in chrysotriclinium clavesque de-
ponit in scamno, quod stat intra velum camerae vel fornicae ad
occidentem spectantis sinistrae. Duo autem diaetarii unusque ma-
glabita abeuntes illinc aperiant secretarias et portam, quae ad idi-
cum seu fiscum Domini peculiarem ducit. Hebdomarii autem coe-
tonis acceptum a vestiario scaramangium Imperatoris deponunt in
scamno, quod est extra portam argenteam coctonis illam, quae
in chrysotriclinium educit. (H.) Decursa prima hora, venit diae-
tarius primicorius, et cum clave obicis [vel ea, quae obicem
resolvere et amoliri apta est,] pulsat ter argenteam illam portam.
Quo audito, coetoniae protinus Imperatoris iussu intus deferunt
eius scaramangium. Quo iudutus Imperator egreditur in chrysotri-
clinium, et stat erectus in concha orientali, in qua imago Domini
et Dei nostri, sub humana specie Deum exhibens, depicta conspi-
citur, precesque Deo consuetae exsolvit, et metanoeam induit [id
est velut poenitens caput et corpus inclinat], se Deo servum ipsi-
que debitum cultum commonstrans. Quibus peractis, demum con-
sistet in aurea sella, quae ibi stat, conversoque ad papiam sermone,

ἰσταμένη χρυσῆ σελλίη, καὶ λέγει πρὸς τὸν παπίαν, αὐτοῦ δηλονότι τοῦ παπίου καὶ τοῦ δευτέρου ἰσταμένων εἰς τὸ πρὸς δύοσιν δεξιὸν βῆλον, πλησίον τοῦ συρτοῦ βήλου „τὸν λογοθέτην.” καὶ εὐθέως ἐξερχόμενος ὁ παπίας εἰς τὸν λαυσιακὸν, ἔνθα οἱ μαγλαβίται ἰστανται, λέγει τὸν ἀδμινισσάναιον⁵ ἀπελθόντα εἰσάξει τὸν λογοθέτην. ὁ δὲ ἀπερχόμενος εἰς τὰ Βύσσηρητα εἰσάγει τὸν λογοθέτην προπορευόμενος αὐτοῦ. ὁ δὲ παπίας ἀνιστάμενος ἀπὸ τοῦ τῶν μαγλαβιτῶν σκάμνου, ἀναλαμβάνεται τὸν λογοθέτην προπορευόμενος αὐτοῦ, καὶ εἰσάγει αὐτὸν εἰς τὸν χρυσοτρίκλινον. καὶ δὴ τοῦ λογοθέτου¹⁰ εἰσελθόντος ἔνδον τοῦ βήλου, πίπτει ἐπ’ ἐδάφους προσκυνῶν, καὶ εὐθέως ἀνέρχεται πρὸς τὸν βασιλέα. ἰστέον, ὅτι, τοῦ λογοθέτου ἐξερχομένου καὶ πάλιν εἰσερχομένου, οὐ προσκυνεῖ. ἰστέον, ὅτι οἷον τινα ἄρχοντα ἢ συγκλητικὸν κελεύει ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι, εἰσερχόμενος ὁ τοιοῦτος πίπτει καὶ¹⁵ προσκυνεῖ καὶ ἐξέρχεται. εἰ δὲ πάλιν βουλευθῆ τοῦτον θεάσασθαι ὁ βασιλεὺς, ἐν τῇ εἰσερχομένῳ τοῦτον οὐ προσκυνεῖ. ἰστέον, ὅτι ἐν ταῖς μεγάλαις ἡμέραις, εἰ οὐκ ἔστιν ἡ ἐπέιγουσα καὶ συνέχουσα δουλεία εἰς τὴν τῶν δημοσίων πρα-

1. ΣΧΟ.1. Ἰστέον, ὅτι ἐν τῇ κόγχῃ, ἐν ἣ ὁ βασιλικὸς ἴδρυται θρόνος, δεξιᾷ μὲν πρὸς ἀνατολῆς ἵστανται χρυσοσελλίον, ἐν ᾧ καθέζεται ὁ βασιλεὺς, εἰ δὲ τύχη καὶ ἑτέροις εἶναι βασιλεῖς, κάτωθεν τῆς κόγχης ἵστανται τὰ τούτων σελλίαι. ἰστέον, ὅτι καὶ ἐν τῇ ἀριστερᾷ μέρει τοῦ αὐτοῦ θρόνου ἵστανται ἑτερον σελλίον βλαττόστρωτον. ἰστέον, ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ κόγχῃ εἰς τὸ πρὸς ἀνατολὴν δεξιὸν μέρος τοῦ ἡμικυκλίου ἵστανται ἐλόχρυσον σελλίαν καὶ ἑτέρα βλαττόστρωτω.

qui una cum dextero seu secundano in occidente triclinii apud dextrum velum [seu dextros cancellos] prope velum attractile stat, imperat ei, ut logothetam arcessat. Protinus exit papias in lausiaticum, ubi maglabitae stant, et imperat admissionali, ut requirat et adducat logothetam. Hic abiens in secretarias adducit logothetam, coram illo ambulans, usque ad eum locum, in quo papias restitavit. Ibi vero papias surgens a scamno maglabitarum, sumit eum logothetam, et ipse quoque coram eo praecedens, introque ducit in chrysotriclinium. Quo ingressus logotheta procihit humi intra velum, et adorat Dominum, statimque surgens accedit ad eum. Tenendum, logothetam egredientem et rursus intrantem non rursus, ut prima vice ingrediens fecerat, Dominum adorare. Pariter si quem archontem vel honoratum palatinum aut et senatorium videre cupit Imperator, ingreditur ille, consuetoque modo adorat humi procihit, et rursus exit. At si denuo flagitatus intret, non iterat adorationem. In reliquis omnibus diebus, quando non urget neque continet necessitas curandi et expediendi publica negotia, dantur missae, hora tertia finita. In-

γμάτων ἀντίληψιν, δίδονται μίνσαι, ὥρας τρίτης πληρουμένης. ἰστέον, ὅτι, τῆς ὥρας καταλαβούσης, ὅτε μέλλουσιν γίνεσθαι μίνσαι, λέγει ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν παπίαν „ἄ-πελθε, ποίησον μίνσας.“ καὶ εὐθέως αἶρων ὁ παπίας ἀπὸ 5 τοῦ σκάμνου τὰ κλειδιά, ἐξερχόμενος ταῦτα διασείει, ὥστε τῇ τούτων διασείσει κτύπον ἀποτελεῖσθαι, ἵνα διὰ τοῦ κτύ- Ms. 177. b που γῶσι πάντες, ἐξέρχεται τὸν παπίαν ποιῆσαι μίνσας. D ἰστέον, ὅτι ταῖς καθημεριναῖς ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ πρὸς ἀνατο- Ed. L. 301 λὰς δεξιῇ μέρει τοῦ θρόνου ἐν τῇ ἐκεῖσε ἰσταμένῳ χρυσοῖ ἰουελλίῳ καθέζεται ἀπὸ σκαρामαγγίου ἄνευ τοῦ χρυσοπερικλεί- στου σαγίου· ἐν δὲ ταῖς κυριακαῖς ἐν τῇ ἀριστερῇ μέρει τοῦ αὐτοῦ θρόνου ἐν τῇ ἐκεῖσε ἰσταμένῳ βλαττοστρώτῳ καθέζεται σελλίῳ, περιβεβλημένος καὶ τὸ χρυσοπερίκλειστον σα- 15 γίον. καὶ πρὸ τοῦ εἰσελθεῖν τὸν λογοθέτην εἰσέρχονται οἱ 15 τοῦ χρυσοστριζκλίνου· εἰσάγει δὲ τούτους ὁ παπίας, καὶ ἴ- στανται ἔνδον τοῦ συρτοῦ πρὸς δύοσιν βήλου. ἰστέον, ὅτι, εἰ βουληθῆ ἑαυτοῦσθαι ὁ βασιλεὺς ἐθνικούς τινας, ἐν τῇ αὐτῇ ἀριστερῇ μέρει τοῦ θρόνου καθέζεται, περιβεβλημένος καὶ τὸ χρυσοπερίκλειστον σαγίον, καὶ προεισέρχονται ὁμοίως οἱ τοῦ 20 χρυσοστριζκλίνου, καὶ ἴστανται, ὡς εἴρηται. ἰστέον, ὅτι ταῖς B κυριακαῖς οἱ τε μάγιστροι καὶ πατρίκιοι καὶ ὀφφικιάλιοι με- τὰ σαγίων ἑοῆς εἰσέρχονται εἰς τὴν προέλευσιν, ταῖς δὲ κα- θημεριναῖς ἀπὸ σκαρामαγγίων. ἰστέον, ὅτι, εἰ βουληθῆ ὁ

stante autem hora vel tempore, quo missae dandae sunt, ait Imperator papias: *Abi, fac missas.* Papias igitur protinus corripuens a scamno claves egreditur, easque conquassat, et sic strepitum facit, e quo agnoscunt omnes, papiam e chrysotriclinio egressum missas facere. Communiibus seu profestis diebus residet Imperator in dextra parte throni, quae ad orientem spectat, in aurea nempe sella, quae ibi stat, indutus scaramangio absque sago auro practextato. Verum in diebus dominicis sedet in throni sinistra parte in sella, quae ibi stat, blatteis instrata, indutus praeter alia etiam sago auro circumsepto. Et tunc temporis intrant non logotheta primus, sed ante eum ministri, qui ad chrysotriclinium spectant, introducti a papias, qui eos intra velum attractile in occidentali triclinii parte pendens collocat. In eadem sinistra throni parte residet quoque Imperator, si vult externos quosdam ad se admittere, sagum indutus auro circumseptum, introeuntibus autem legatis et stantibus chrysotriclinii ministris eodem modo et ibidem, atque dictum est. Diebus dominicis veniunt magistri et patricii et officiales in sagis russis ad processionem [id est in aulam ad scrinia et expeditiones quisque suas]; diebus autem profestis in scaramangiis. At si voluerit Dominus etiam profestis magistros et patricios videre,

βασιλεὺς ταῖς καθημεριναῖς ἡμέραις τοὺς τε μαγίστρον καὶ πατρικίους θεάσασθαι, μετὰ σαγίων ῥοῆς εἰσέρχονται εἰς τὸν βασιλέα. οἱ δὲ ὄφφικιάλιοι ταῖς μὲν κυριακαῖς μετὰ τῶν αὐτῶν ῥοῆς σαγίων, ταῖς δὲ καθημεριναῖς ἀπὸ σκαραμαγγίων. ἰστέον, ὅτι, δοχῆς ἐν τῇ χρυσοστρικλίῳ γινομένης πρὸς 5 τὸ θεάσασθαι τὸν βασιλέα ἐθνικούς τινας, εἰ οὐ βουληθῆ στεφθῆναι, περιβάλλεται ἐν τῇ κεφαλῇ τὸν στέφανον τὸ λε-
 C γόμενον καισαρῖκιον καὶ τὸ δι' ὄλον χρυσοῦφαντον σαγίον τὸ ἀπὸ μαργάρων ἡμφιεσμένον ἐν ταῖς ὄρναις. ἰστέον, ὅτι καὶ εἰδικώτερον εἰ βουληθῆ συντεχεῖν ὁ βασιλεὺς Σαρακηνοὺς με-10 γιστάνας, τῷ αὐτῷ σχήματι τούτους ὄρεῖ. ἰστέον, ὅτι κατὰ τύπον καὶ τὴν τάξιν τῆς πρωϊνῆς γίνεται ἡ ἀκολουθία καὶ δειλῆς, ἀνοίγοντος τοῦ παλατίου. χρῆ δὲ εἰδέναι, ὅτι τὸ μὲν πρῶτ' πάντες προέρχονται ἀπὸ σκαραμαγγίων, δειλῆς δὲ ἀπὸ Ms. 178. ἀέσωφοροκολοβίων. ἰστέον, ὅτι μάλιστα ἢ πατρικίος ἢ στρα-15 τηγός, εἴτε εἰς ταξείδιον ἢ βασιλικὴν δουλείαν, εἴτε καὶ εἰς ἰδίαν αὐτοῦ ὑπάρχων, ἐν τῇ ἀποσυνοψίσει τὸν δεσπότην Δοῦκ εἰσέρχεται μετὰ σαγίων, ἀλλ' ἀπὸ σκαραμαγγίου καὶ μόνον.

ΚΕΦ. β'.

Ἔσα δεῖ παραφυλάττειν ἐν τῇ προελύσει τῇ καθεκάστη κυριακῇ 20 τελομένη.

Ἐπομιμνήσκει ὁ τῆς καταστάσεως τῷ πραιποσίτῳ, εἰ ἄ-

Introcunt ad eum in sagis russis, Officiales autem introcunt [ad Dominum] diebus quidem dominicis in russis suis sagis, profestis autem in scaramangis. Si excipere Imperator extrancos quosdam in chrysotriclinio vult neque tamen capiti suo insulam imponere, induit coronam eam, quae dicitur caesaricum, sagnumque totum auro contextum et quoad oras vel limbos margaritis praetextatum. Eodem modo Saracenicis magnates admittit Imperator, quibus privatum indulget colloquium. Eodem, quo mane, ritu orlineque vespere quoque aperitur palatium, et in illud proceditur; excepto, quod mane quidem proceres in scaramangis, vespere autem in interulis atque colobis adveniunt. Magister aut patricius aut strategus, qui licentiam habet extra Domini conspectum agendi, sive quod in castra eat, sive quod ad expediendum aliud quoddam imperiale mandatum delegatus peregre profisciscatur, sive etiam ob privatas suas necessitates: ille, quando redux factus Dominus rursus salutatur, nunquam sagum, sed tantum scaramangium gestat.

CAP. 2.

Observanda in processione seu conventu magnatum in aulam, qui singulis diebus dominicis fit.

Commonescit cerimoniaris interrogando praepositum, num te-

ρα κελεύει ὁ βασιλεὺς στήναι προέλευσιν. ὁ δὲ πραιπόσιτος Ed. L. 302 λέγει τῷ κατὰ τὴν ἡμέραν παραδυναστεύοντι. ὁ δὲ ὑπομνησκει τὸν βασιλέα, καὶ εἰ κελεύει ὁ βασιλεὺς στήναι τὴν προέλευσιν, ἐξέρχεται ὁ πραιπόσιτος καὶ ὀρίζει τὸν τῆς καταστάσεως περὶ τούτου. καὶ μετὰ τὸ ἀπολύσαι τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ λαυσιακῷ, ὄσους πρωτοσπαθρίους κληρωρέυσει ὁ κατὰ τὴν ἡμέραν κληρωρέυων ἀρχοκλήνης, εἰσέρχονται καὶ καθέζονται ἐν τῷ λαυσιακῷ. οἱ δὲ λοιποὶ καθέζονται ἐν τῷ Ἰουστινιανοῦ. ἐξέρχεται δὲ σιλεντιάριος ἐν τῷ Ἰουστινιανοῦ τρικλίνῳ, καὶ λέγει μεγάλως „κελεύσατε,” καὶ ἐξέρχονται πάντες οἱ βασιλικοὶ, καὶ ἀπέρχονται ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια. οἱ δὲ μάγιστροι καὶ πατρίκιοι καὶ ὀφφικιάλιοι καθέζονται εἰς τὰ σκύλα ἅμα τοῦ δρουγγαρίου τῆς βίγλης, ὁ δὲ ἀκόλουθος ἴσταται ἀποβλέπων πρὸς τὴν πύλην τοῦ Ἰουστινιανουῦ τρικλίνου, ἐν ᾧ κρέμαται τὸ ταγηνάριον βῆλον, εἰ ἄρα συνέφθασεν ὁ τῆς καταστάσεως ἅμα τῶν σιλεντιαρίων τοῦ στήναι ἔξω τοῦ αὐτοῦ βηλου κομιστώριον. ὁ δὲ τῆς καταστάσεως μετὰ τοῦ ὄστιαρίου, φοροῦντες καμίσιον καὶ παραγαύδιον, προσκνυῦσιν ἀμφοτέροι τῷ πραιποσίτῳ, καὶ ὁ μὲν ὀδοστίαριος μετὰ τὸ εἰσελθεῖν αὐτὸν ἐν τῷ ταγηνάριῳ βῆλῳ ἴσταται ἔνδοθεν, δεικνύων τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ πρὸς τὸν δρουγγάριον τῆς βίγλης. ὁ δὲ τῆς καταστάσεως καὶ ὁ σιλεντιάριος

lit Imperator processionem fieri. Praepositus autem ea de re ad paradynasteuontem [seu proximum a Domino curaeque gerendarum rerum consortem ministrum], qui eo die ministerio fungitur, refert. Hic admonet et interrogat Imperatorem. Eoque iubente, processionem constare atque celebrari, exit praepositus, mandataque in hanc rem dat cerimoniario, finitoque divino officio in lausiaco, introeunt et consistunt eodem in lausiaco protospatharii illi omnes, quos artoclinius [seu nomenclator convivalis], cuius vices eo die sunt ad sacras epulas invitare, nominatim citaverit. Reliqui autem non invitati consistunt in Iustiniani triclinio. Tum exit aliquis silentiarins in Iustiniani triclinium et clamat clara voce: *Celeusate* [id est, *placeat vobis surgere*]. Exeunt tum omnes basilici aut caesariani e palatio, et abeunt ad suam quisque mansionem. Magistri autem et praepositi et officiales consistunt in scyllis una cum drungarium vigiliae. Acoluthus autem stans ad portam illam triclinii Iustiniani, e qua velum tagenarium [ab attagenibus intextis ita dictum] dependet, circumspicit, num cerimoniarius atque silentiarii convenerint ad conficiendum intra dictum velum consistorium. Cerimoniarius autem cum ostiario, gestantes camisium et paragaudium, [ingressi Iustiniani triclinium] salutant ambo genu flexo praepositum. Et ostiarius quidem, postquam tagenarium velum transit, stat intus, inclinaus caput suum versus drungarium vigiliac. Cerimoniarius autem et silen-

Ἰστιαται, καθὼς ἔχει ὁ τύπος, νεύοντες τῇ ἀκολουθίᾳ τοῦ εἰσ-
 ελθεῖν. ὁ δὲ δρουγγάριος εἰσέρχεται φορῶν τὸ ἐαυτοῦ σπα-
 θίον, καὶ τῇ δεξιᾷ χειρὶ κρατῶν τὴν μαγιάβιον καὶ τὸ τζι-
 κούριον ἐπικείμενον τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ ὤμῳ. ἤνικα δὲ ἔλθῃ ἐν
 Ms. 1;8. b τῇ μεγάλῳ τρικλίῳ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, προσκυνεῖ εἰς ἐν ἕκα-5
 στον τῶν μεγάλων ὀμφαλίων τὸν τε τῆς καταστάσεως καὶ
 τοὺς σιλεντιαρίους, καὶ ἴσταται ἄνω ἀποβλέπων πρὸς τὸ δυ-
 τικὸν μέρος, ἤγουν πρὸς τὰ σκύλα, καὶ παραντίκῳ λαμβάνει
 νεῦμα ὁ ἀκόλουθος καὶ λέγει τοῖς μαγίστροις „κελεύσατε“
 οἱ μάγιστροι καὶ πατρίκιοι, προσκυνοῦντες τὸν τε δρουγγά-10
 ριον καὶ τὸν τῆς καταστάσεως ἄμα τῶν σιλεντιαρίων καὶ
 καθέζονται εἰς τὰ σκάμνα. καὶ πάλιν λαμβάνει νεῦμα ὁ ἀ-
 κόλουθος παρὰ τοῦ τῆς καταστάσεως, καὶ λέγει „κελεύσατε,
 σεκρητικοί.“ καὶ εἰσέρχονται οἱ χαρτουλάριοι τοῦ γενικοῦ καὶ
 τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ οἱ ἀντιγραφεῖς, φοροῦντες σαγία15
 ῥοῆς, προσκυνοῦντες καὶ αὐτοὶ κάτω ἐν τῇ τυμπαρέῳ τοῦ
 Ἰουστινιανοῦ, καὶ καθέζονται καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ σκάμνα. καὶ
 πάλιν λαμβάνει νεῦμα ὁ ἀκόλουθος παρὰ τοῦ τῆς καταστά-
 σεως, καὶ προσκαλεῖται τοὺς δ' τῶν ταγμάτων τοποτηρητὰς,
 χαρτουλαρίους, κόμητας τῶν σχολῶν, σκριβωνάς τε καὶ λοι-20
 πούς μεγάλους ἀρχοντας, καὶ τῶν νομῆρων καὶ τειχέων.
 χρῆ δὲ εἶδέναι, ὅτι, τῶν δ' ταγμάτων ἐν τῇ πόλει μὴ ὄντων,

tiarius stant loco et more consueto, nutu capitis significantes acolu-
 tho, ut ingrediat. Tum intrat acoluthus, gerens suam spatham
 et dextra manu tenens maglabium seu clavam et securim super
 dextro humero repositam. Ubi autem in magnum Iustiniani tricli-
 nium pervenit, adorat, quoties singula magnorum omphaliorum seu
 umbilicorum [id est marmorarum in pavimento rotarum] calcat,
 cerimoniarium et silentiarios, consistitque in superiore parte, de-
 spiciens ad occidentem, id est ad scyla; et protinus accipit acolu-
 thus nutu significationem, et pronuntiat erga magistros: *Celeusate*,
 [id est *velitis huc venire vos, magistri et patricii*. Eo audito, intrant]
 magistri et patricii, adorantes drungarium, cerimoniarium et silen-
 tiarios, desidentque suis in scamnis. Rursus deinceps accipit acolu-
 thus nutu imperium a cerimoniarario, et clamat: *Celeusate, seeretici*.
 Tunc ingrediuntur chartularii genici seu rationum fiscalium, et char-
 tularii stratitici seu rei militaris, et antigraphici seu magistri scriinio-
 rum, induti sagis russis, adorantes et hi inferius in tympaneo [id est
 in statione tympanorum in triclinio] Iustiniani, desidentque tum in
 scamnis. Rursus deinceps accipit acoluthus iudicium a cerimoniarario, et
 advocat topoteretas quatuor totidem tagmatum [seu cohortium], char-
 tularios, comites scholarum, scribones ceterosque proceres palatios
 et numerorum et castrorum rectores. Quando autem quatuor tagmata

προσκαλείται τοὺς τοποτηρητὰς καὶ χαρτουλαρίους τῶν νοῦ- Ed. L. 303
 μέρων καὶ τειχέων καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ ἀριθμοῦ, καὶ εἰσ-
 ἔρχονται ἀπὸ σκαρραμαγγίων, φοροῦντες τὰ ἑαυτῶν σπαθία,
 καὶ ἴστανται ἐπὶ εὐρος τοῦ αὐτοῦ τρικλίνου, καὶ τὰς χεῖρας
 ὀδεδεμένας ἔχοντες καὶ σιωπῇ χρώμενοι. καὶ ὅτε πάντα ταῦ-
 τα τελεσθῶσιν, ἐξέρχεται ὁ ἀρτοκλίνης φορῶν σπαθίον μετὰ
 τοῦ τῆς κατυσιώσεως καὶ τοῦ ὀστιαρίου, καὶ ἔρχονται ἀμφο-
 τεροὶ εἰς τὸν πραιπόσιτον, ὑπομιμνήσκοντες αὐτῷ τοῦ γενέ-
 σθαι μίνας. ὁ δὲ αὐτὸς ἀρτοκλίνης μέλλων ἐξέρχασθαι, προσ-
 10 κυνεῖ τὸν δρουγγάριον τῆς βίγλης, εἶτα κράζει ἐν τῇ τοῦ
 κλητωρίου τομαρίῳ κατ' ὄνομα οὓς ὀφείλει κλητωθεῦσαι, καὶ Β
 παρ' αὐτὰ ἐκβάλλει ὁ δρουγγάριος τὸ σπαθίον αὐτοῦ, ἐξέρχεται
 δὲ καὶ ὁ παπίας τῇ χειρὶ σείων τὰς κλεῖς, καὶ εὐθέως
 λέγει ὁ σιλεντιάριος τὸ „κελεύσατε,” καὶ λύεται ἡ προέλευ-
 15 σις, καὶ ἀπέρχεται ἕκαστος οἰκαδε.

ΚΕΘ. γ'.

Ἵσα δεῖ παραφυλάττειν, τοῦ βασιλέως προβαλλομένου δομειστικῶς
 τῶν σχολῶν ἢ στρατηγῶς ἢ δρουγγάριον τῶν πλοίων ἢ γενικῶν
 ἢ σακελλίριον ἢ τοῦ σακελλίου ἢ λοιποὺς ὑψιμακίλους. C

20 Κελεύει ὁ βασιλεὺς τὸν λογοθέτην εἰσαῖμι τὸν ὀφειλό- Ms. 179. a

in Urbe non adsunt, advocat acoluthus topoteretas et chartularios
 numerorum et castrorum et magistratus arithmi, qui in scaramangis
 intrant gestantes suas spathas seu gladios, et consistunt per latitudi-
 nem triclinii, manibus quisque pectori decussatim impositis et taciti-
 turni. His omnibus peractis, exit artoclinius spatha accinctus una
 cum cerimoniario et ostiario; hi ambo abeunt ad praepositum inter-
 rogantes, velitue missas dari. Artoclinius autem egressurus adorat
 drungarium vigiliae, dein clara voce o tomario cletorii [seu volumine
 vel codicillo nomenclaturae] recitat eorum, quos ad sacras epulas in-
 vitare debet, nomina. Protinus, eo facto, deponit drungarius gladium
 suum, et exit papias, concitans manu sua claves, et statim dicit
 silentiarius: *Celeusate* [seu *placeat vobis*, nempe surgere et abire].
 Sic dissolvitur processio, et abit unusquisque domum suam.

CAP. 3.

*Observanda, quando Imperator domesticos scholarum aut strategos
 [seu magistros militum], aut drungarium classis, aut genicium [seu
 aeriarii publici rationalem], aut sacellarium, sacelli praefectum,
 reliquosve officiales creat.*

Imperat Dominus logothetae, ut promovendum seu honorandum

μενον προβληθῆναι. ὁ δὲ λογοθέτης ξεραχόμενος εἰσάγει αὐτὸν ἀπὸ σκαραμυγγίου. εἰ δὲ ἐστὶν ἡμέρα ἀλλαξίμων, ἔαν ἄρα καὶ ἐστὶν ὄψφιχιάλιος, εἰσάγει αὐτὸν μετὰ τῶν ἰδίων ἀλλαξίμων. καὶ γενόμενος ἔνδον τοῦ συρτοῦ βήλου τοῦ χρυσотρικλίνου, πίπτει ἐπ' ἐδάφους, προσκυνῶν τὸν βασιλέα, εἰ-5
 D χεται καὶ ἴσταται ἀπὸ ὀλίγου διαστήματος τοῦ βασιλέως. ὁ δὲ βασιλεὺς παραινεί αὐτὸν τοῦ μετὰ φόβου Θεοῦ καὶ ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης τὴν ἐμπιστευομένην αὐτῷ διέπειν καὶ ἰθύνειν δουλείαν, καὶ τὸ ὑδροδόκητον καὶ ὑπροσωπόληπτονιο ἔχειν εἰς τοὺς ὑπηκόους, καὶ ἄλλα, ὅσα ἀρμόζει τοῖς τοιαύτας ἐπιστασίας ἐμπιστευομένοις. εἰ δὲ τύχη εἶναι ἢ δομέστικον τῶν σχολῶν ἢ στρατηγὸν ἢ ἕτερόν τινα τῶν ἐν τοῖς στρατιω-
 Ed.L. 304 τικοῖς καταλεγόμενων τάγμασιν, τὰ πρὸς ἀνδρείαν καὶ γεν-
 ναιότητα ἐπαλείφοντα καὶ διεγείροντα παραινεί. τοῦ δὲ πρὸς 15
 ταῦτα προσαπολογουμένου τὰ δέοντα, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεύς· „ἐπὶ ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος προβάλλεται σε ἡ ἐκ Θεοῦ βασιλεία μου δομέστικον τῶν Θεοφυλάκτων σχολῶν.“ καὶ εὐθέως πίπτει ἐπ' ἐδάφους καὶ προσκυνεῖ, εἶτα φιλεῖ τοὺς πόδας τοῦ μεγάλου βασιλέως, καὶ εἰδ' οὕτως τοῦ μικροῦ, καὶ ἐξάγεται ὑπὸ τοῦ λογοθέτου εἰς τὸ ἀρολόγιον, ἧτοι εἰς τὸν πόρτικα τοῦ χρυ-

13. στρατηγὸς cod. et ed.

introducatur. Egrediens igitur logotheta [ex chrysotriclinio] introducitur cum scaramangio indutum; nisi sit dies mutatoriorum, vel in quo pompae gratia splendidae vestes induuntur, et honorandus iam officialis sit. Eo enim in casu introducitur eum in suis ipsi competentibus mutatoriis. Velum itaque chrysotriclinii attractile transgressus novi honoris candidatus procidit humi, adorans Imperatorem, dein surgit et sequitur praesentem logothetam usque ad parvam distantiam ab Imperatore. Coram sic adstantem hortatur Imperator. ut in timore Dei, veritate, fide atque iustitia officium sibi acceditum administret dirigatque, ut erga subditos candore utatur, a nemine munera accipiat, nemini conniveat, et quae sunt alia plura, isti temporis locoque et homini tantis muneribus praeficiendo dicta congrua. Ita si creandus aut scholarum sit domesticus, aut strategus, aut alius aliquis magistratus de ordine militari, praecipit ipsi ea, quae nobile pectus ad constantiam virilem fortitudinemque stimulare et accendere valent. Honorandus ad eam cohortationem apta decoraque respondet. Quo facto Imperator ait: *In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti meum a Deo mihi concessum imperium et suprema maiestas creat te domesticum scholarum, quas Deus salvas et sospites semper esse iubeat.* Protinus concidit honoratus humi, et adorat Imperatorem,

στορικλίνου. και παραδίδωσιν αὐτὸν ὁ λογοθέτης τοῖς πραι-
 ποσίτοις λέγων· „οἱ βασιλεῖς ἡμῶν οἱ ἅγιοι Θεόδωρον ὀδηγη-
 θέντες προεβάλλοντο τοῦτον δομέστικον τῶν σχολῶν.” και
 ἐπεύχονται οἱ πραιπόσιτοι κατὰ τὸ εἰωθὸς τοὺς δεσπότας, και
 ἀναλαμβάνονται αὐτὸν, και ἐξάγουσιν ἐν τῇ λαυσιακῇ, και
 λέγει πρὸς πάντας ὁ πρωτοπραιπόσιτος· „οἱ βασιλεῖς ἡμῶν
 οἱ ἅγιοι Θεόδωρον ὀδηγηθέντες προεβάλλοντο τοῦτον δομέστικον
 τῶν σχολῶν.” και πάντες ἐπεύχονται τὸ πολυχρόνιον. Ἰστέον,
 ὅτι και εἰς στρατηγῶν προβολὴν και εἰς σεκρετικῶν και λοι-
 10 πῶν ἢ αὐτῇ τάξις και ἀκολουθία φυλάττεται, πλην ἐπὶ μὲν
 τῇ δομεστικῇ τῶν σχολῶν και τῇ δρουγγαρίῳ τῶν πλοῦμιων λέγει
 ὁ βασιλεὺς· „ἐν ὀνόματι πατρὸς, υἱοῦ και ἁγίου πνεύματος.” C
 ἐπὶ δὲ στρατηγῶν και σεκρετικῶν και λοιπῶν λέγει· „ἐπὶ ὀνόμα-
 τι κυρίου.” εἰθ' οὕτως ἀναλαμβάνεται αὐτὸν ὁ τῆς καταστάσεως,
 15 και ἐξάγει αὐτὸν εἰς τὸν ἵπποδρόμον λέγων· „οἱ βασιλεῖς ἡμῶν Ms. 179. b
 οἱ ἅγιοι” και τὰ ἐξῆς. και ταῦτα μὲν ἐπὶ τῶν δομεστικῶν
 και στρατηγῶν· ἐπὶ δὲ τῶν σεκρετικῶν ἢ αὐτῇ τάξις φυ-
 λάττεται, πλην ἀπὸ τοῦ ἵπποδρόμου ἀναλαμβάνεται τὸν προ-
 βληθέντα ὁ τῆς καταστάσεως, και ἀποφέρει αὐτὸν ἐν τῇ ἰ-
 20 οδίῳ σεκρέτῳ. αὐτῇ ἢ τάξις και ἐπὶ δομεστικῶν και στρατη-
 γῶν και σεκρετικῶν φυλάττεται, καθὼς εἴρηται, πλην τοῦδ
 ὑπάρχον. τὸν γὰρ ὑπαρχον ὁ πραιπόσιτος ἐξάγει εἰς τὸν

et osculatur pedes senioris Domini, et tum quoque iunioris; et sic
 educitur a logotheta in horologium aut in porticum chrysotriclinii.
 Ibi tradit eum logotheta praepositis cum hac formula: *Sancti et vene-
 rables Imperatores nostri a Deo directi crearunt hunc domesti-
 cum scholarum.* Ad haec fausta multa comprecantur praepositi
 Dominis, ut mos est, sumtumque secum traducunt honoratum in
 lausiaticum, ubi protopraepositus totum collegium ita alloquitur:
*Sancti nostri Imperatores a Deo directi hunc nuncuparunt domes-
 ticum scholarum.* Omnes ad haec solennem illam et uotam formu-
 lam polychronion dictam: *Multi contingant anni* etc. acclamant.
 Iidem paene ritus observantur in strategorum et secretalium cele-
 rorumque promotione; praeterquam quod Imperator domesticum qui-
 dem scholarum et drungarium classis creans, utitur iam citata for-
 mula: *In nomine Patris, Filii et Spiritus sancti.* Verum strategos
 et secreticos et reliquos creans, dicit simpliciter: *In nomine do-
 mini.* Hos etiam sibi traditos nactus cerimoniarus educit in cir-
 cum, praesentatque coronae [ibi congregatae, cohortium nempe pa-
 latinarum ambarumque factionum] eadem, quam paulo ante po-
 sulimus cum formula: *Sancti nostri Imperatores* etc. Circa secreta-
 les peculiare hoc observatur. Cerimoniarus recens honoratum e
 circo secum in illud secretum, cui adscriptus est, traducit. Hy-

ὀνόποδα, καὶ παραδίδωσιν αὐτὸν τῇ πολιτείῃ ὑπαρχον καὶ πατέρα πόλεως.

ΚΕΦ. δ'.

"Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῇ ζυάκτωρος.

Ἐν ἡμέρᾳ ἀλλαξίμων προσκαλεῖται ὁ βασιλεὺς τοὺς πραι-5
 ποσίτους, καὶ κελεύει τοῦ εἰσάζει τὸν ὀφειλόντα προβληθῆναι
 Ed.L. 305 ζυάκτωρα. Ἰστέον, ὅτι, εἰ οὐκ ἔστιν ἡμέρα ἀλλαξίμων, καὶ
 θέλει ὁ βασιλεὺς προβαλέσθαι ζυάκτωρα, ἀφ' ἑσπέρας μηνύ-
 εται ὁ πραιπόσιτος, καὶ προέροχεται πᾶσα ἡ σύγκλητος μετὰ
 ἀλλαξίμων. τούτου δὲ εἰσαγομένον παρὰ τῶν πραιποσίτωνιο
 καὶ πλησίον τοῦ βασιλέως ἐστῶτος, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βα-
 σιλεὺς· „ἐν ὀνόματι πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύμα-
 τος προβάλλεται σε ἡ ἐκ Θεοῦ βασιλεία ἡμῶν ζυάκτωρα·"
 καὶ ἐπιδίδει αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἱμάτιον τὸ καλούμενον ζυαι-
 Βκτωρίκιον. Ἰστέον, ὅτι ὁ πραιπόσιτος ἐπιδίδωσι τὸν βασιλεῖαι5
 τὸ ἱμάτιον. ἔστιν δὲ τὸ τοιοῦτον διάσπρον, ἔχον γυάλιον σε-
 μνὸν χρυσοῦφαντον, πλάτος ἔχον ὡσεὶ δακτύλων δ', καὶ μι-
 κρόν τι ἐπὶ τοῖς ὤμοις ἐπεκτεινόμενον μετὰ καὶ ἀκρομανί-
 κων χρυσοῦφάντων υμενῶν καὶ ὕρνας χρυσοῦγάντου. γονά-

parchum tandem seu praefectum Urbis educit praepositus in ono-
 podium, ibique tradit civili magistratui futurum praefectum et pa-
 trem Urbis.

CAP. 4.

Observanda in projectione Rectoris.

In die mutatoriorum seu eorum uno, per quos splendide vestitis
 procedere fas est, advocat Imperator praepositos, iubetque creandum
 rectorem introduci. Quod si vero dies ille, quo edere Imperator
 hunc solennem actum constituit, talis per se non sit, in quo pro-
 cedere debeant in mutatoris comparere: tunc significat Imperator
 procedente vespera praeposito de sua voluntate, totusque senatus
 venit altero mane in mutatoris in curiam. Introduetum itaque et co-
 ram Imperatore adstantem rectoratus candidatum alloquitur ipse sic:
*In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti nostra per Dei gratiam
 Maiestas Imperialis creat te rectorem.* Simulque porrectum sibi a
 praeposito indumentum, quod rectoricum appellatur, ipsi tradit.
 Est autem illud candidum, habens pbalium [seu tegmen capitis]
 perquam splendidum, auro textum, ad quatuor digitorum latitudinem,
 in humeris nonnihil largius excurrens. Habet idem quoque manica-
 rum extremitates, auro textas perquam splendidas, et limbos vestis
 auro textos. Genualia non habet, quemadmodum neque eunuchos

τεια δὲ οὐκ ἔχει, καθὼς καὶ τὰ τῶν εὐνούγων πρωτοσπαθα-
 ρίων καὶ τὰ τῶν μαγίστρων στιχάρια. καὶ τοῦτο ἐκ χειρὸς
 τοῦ βασιλέως δεξιόμενος ἐπὶ τῆς γῆς προσκυνεῖ, καὶ φιλεῖ
 τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως καὶ τὰ γόνατα, ὁμοίως καὶ τοῦ μι-
 5 κροῦ βασιλέως· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξάγουσιν αὐτὸν οἱ πραι-
 πόσιτοι εἰς τὸ βῆλον τὸ πρὸς τὸ ἀριστητήριον, ἧγον ἔμπρο-
 σθεν τοῦ κοιτῶνος, κάκεισε ἐνδύουσιν αὐτὸν τὸ τοιοῦτον ἰμά-
 τιον, καὶ πάλιν εἰσάγουσιν αὐτὸν εἰς τὸν βασιλέα, καὶ πί-
 πτων προσκυνεῖ καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας καὶ τὰ γόνατα τοῦ με-
 10 γάλου βασιλέως, ὁμοίως καὶ τοῦ μικροῦ, καὶ ἐπιδίδει αὐτὸν **Ms. 180. a**
 ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσοπερίκλειστον μαντίον, καὶ περιβάλλεται
 αὐτὸ πινὰ τοῦ πραιποσίτου, καὶ πάλιν πίπτων προσκυνεῖ
 καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας καὶ τὰ γόνατα τοῦ μεγάλου βασιλέως,
 ὁμοίως καὶ τοῦ μικροῦ. εἶτα ἐπιδίδωσιν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς
 15 μαφόριον ὄξυν πορφυροῦν, ἔχον δι' ὄλον χρυσοκέντητα ῥόδα
 δίτην λουπηγαρίων. ἰστέον, ὅτι καὶ τὸ μαντίον καὶ τὸ μα-
 φόριον ὁ πραιπόσιτος ἐπιδίδει τὸν βασιλέα. τὸ δὲ τοιοῦτον
 μαφόριον ἐν τῇ προβολῇ πρὸς ἄπαξ καὶ μόνον. οὐ περιβάλ-
 λεται δὲ οὔτε ἐν τῇ προσελεύσει, οὔτε ἐν ἄλλῃ ἧτιμι ἂν οὐδ'
 20 ἡμέρᾳ. καὶ περιβάλλεται τὸ τοιοῦτον μαφόριον παρὰ τῶν
 πραιποσίτων ὑπὸ τῆς κεφαλῆς, ὥστε τὸ πᾶν αὐτοῦ σῶμα συγ-
 καλύπτεσθαι ὑπὸ τοῦ τοιοῦτου μαφορίου. καὶ πάλιν πίπτων
 προσκυνεῖ καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας καὶ τὰ γόνατα τοῦ μεγάλου
 βασιλέως, ὁμοίως καὶ τοῦ μικροῦ, καὶ εἰθ' οὕτως ἐξάγουσιν

19. Sic conl. R., ἄλλη τοίνυν ἂν cod.

rum protospathariorum, neque magistrorum sticharia ea habent. Indumentum hoc e manu Imperatoris senioris nactus, adorat eum humi, pedesque et genua ipsius osculatur, et deinceps idem quoque iuniori Imperatori facit; et sic educunt ipsum praepositi in velum, quod ad aristeterium seu pransorium spectat, aut quod aut coctonem est. Ibi postquam induerunt ipsi, quod modo descripsimus, indumentum, introducunt eum rursus ad Imperatorem. Cuius ille, humi iacens, pedes osculatur atque genua, senioris primum et consequenter iunioris quoque. Tum tradit ipsi Dominus auro circumseptum mantium vel pallium, quod ipsi protinus a praeposito circumiicitur. Quo facto, procidit humi, adorat, et osculatur pedes atque genua senioris Imperatoris et iunioris pariter. Deinde tradit ipsi Imperator maphorium [seu humerale] purpureum vivido luminis, totum rosis aurcis acu pictis, velut lupinis totidem, obsitum. Hoc maphorium et mantium tradit praepositus Imperatori; induitque honoratus maphorium tantummodo semel, in promotione nimirum; deinceps autem neque in processione, neque ullo alio die id induit. Sic autem id ipsi tunc circumvolvunt praepositi circa caput, ut totum eius corpus eo veletur.

αὐτὸν οἱ πραιπόσιτοι διὰ τοῦ ὥρολογίου εἰς τὸν λαυσιακὸν, Ed. L.306 καὶ ἀπευχαριστεῖ πᾶσα ἡ σύγκλητος τὸν βασιλέα, καὶ ἀππιάζεται αὐτὸν, καὶ συγκαθέξεται δι᾽ αὐτὸν ἐν τῇ λαυσιακῇ τοῖς πραιποσίτοις ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ τάξει. ἰστέον, ὅτι ἀεὶ ὁ ἑαίκτωρ τοῖς πραιποσίτοις συγκαθέξεται ἐν τῇ προελεύσει τοῦ λαυσιακοῦ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς προελεύσεσι.

ΚΕΦ. ε΄.

Ἔσα δει παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῇ σύγκελλον.

Κελεύει ὁ βασιλεὺς τῇ παραδυναστεύοντι, καὶ εἰσάγει τὸν ὀφειλόμενον προβληθῆναι σύγκελλον, καὶ ἅμα τῷ εἰσιέναι¹⁰ Β αὐτὸν προσκυνεῖ τὸν βασιλέα, εἶτα πλησιάζει τῇ βασιλεῖ, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, ὅσα καὶ βούλεται. καὶ εἰθ' οὕτως λέγει· „ἐπὶ ὀνόματος πατρὸς, υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος προβάλλεται σε ἡ ἐκ Θεοῦ βασιλεία ἡμῶν σύγκελλον.” ὁ δὲ πίπτει, καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας τοῦ μεγάλου βασιλέως, δ-¹⁵μοίως καὶ τοῦ μικροῦ, καὶ παραδίδωσιν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς κοιτωνίταις, καὶ ἀποστέλλει αὐτὸν πρὸς τὸν πατριάρχην, καὶ δηλοῖ αὐτὸν, ὡς ὅτι „ἡ βασιλεία ἡμῶν προεβύλετο τοῦτον σύγκελλον.” ὁ δὲ πατριάρχης κατὰ τὸ εἰωθὸς ἀπευχαριστεῖ τὸν βασιλέα, καὶ εὐθὺς σφραγίζει τὸν προβληθέντα σύγκε-²⁰

Hoc facto, rursus procidit et osculatur pedes et genua Imperatorum successive amborum; et tum tandem educunt ipsum praepositi per horologium in lausiaticum. Totus senatus ad haec gratias agit Imperatori pro dato rectore, et salutat honoratum, qui sua in sede et ordine praepositis in lausiaco assidet. Semper enim assidet rector praepositis, tam in conventu in lausiaticum, quam in aliis processionibus.

CAP. 5.

Observanda in creatione Syncelli.

Iussu Imperatoris introduceit paradynasteuon [scu imperii consors] eum, qui debet syncellus creari. Hic ut primum intravit in conclave Augusti, genubus flexis adorat eum, et tum accedit propius. Cui Dominus postquam mandavit et iniunxit, quae tandem voluerit, subiungit: *In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti nostram per Dei gratiam imperialis maiestas creat te syncellum.* Protinus procumbit humi pedesque Domini senioris, et deinceps iunioris quoque osculatur. Tum tradit ipsum Imperator coetonitis, qui eum ad patriarcham ducunt, significantque ipsi nomine et ex persona Imperatoris: *Maiestas nostra hunc praesentem hominem syncellum nuncupavit.* Patriarcha pro more gratias agit Imperatori, et signo crucis confirmat novum syncellum, advocatque metropolitans et archiepiscopos, quotquot eo tempore in Urbe regia adsunt,

λον, καὶ προσκαλεῖται τοὺς μητροπολίτας καὶ ἀρχιεπισκόπους C
 τοὺς κατὰ τὸν τότε καιρὸν ἐνδημοῦντας τῇ πόλει, καὶ λέγει Ma. 180. b
 πρὸς αὐτούς· „ὁ βασιλεὺς ἡμῶν ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁδηγηθεὶς
 τοῦτον προεβιάλετο σύγκελλον·” καὶ ἀπευχαριστῶσι πάντες
 5 καὶ ἐξέρχονται. εἶτα κελεύει ὁ πατριάρχης τεθῆναι σκαμνί-
 ον μικρὸν εἰς τὸ εὐώνυμον αὐτοῦ μέρος ἀποκοπτόν τῶν
 σκάμνων τῶν μητροπολιτῶν. εἰ δὲ τύχη εἶναι ἕτερον σύγ-
 κελον, τίθεται τὸ τοιοῦτον σκαμνίον εἰς τὸ δεξιὸν μέρος ἀπο-
 κοπτόν. ἀεὶ γὰρ οἱ σύγκελοι προεσιέρονται τῶν μητροπολι-
 10 τῶν εἰς τὸ πατριαρχεῖον καὶ καθέζονται ἀποκοπτοί. ἰστέον, D
 ὅτι ἐν ταῖς μεγάλαις προελεύσεσιν οὐκ εἰς μικρὰ σκαμνία
 καθέζονται οἱ σύγκελοι, ἀλλ' ἐν τοῖς ἰδίοις σελλίοις, δηλονότι
 ἐν τοῖς τοῦ πατριάρχου σεκρέτοις, οὐχὶ δὲ τοῦ βυσιλέως πα-
 ρόντος. ἐπὶ γὰρ παρουσίᾳ βασιλέως κάτωθεν τῶν μαγίστρων
 15 καθέζονται ἐν τοῖς μακροσκαμνίοις. καὶ ἐν τῷ μέλλειν εἰσιέ-
 ναι τοὺς μητροπολίτας τὴν τοῦ σεκρέτου πύλην, ἀνίστανται
 τῶν σκάμνων οἱ σύγκελοι, καὶ τῶν μητροπολιτῶν εἰσερχομέ-
 νων, εὐρίσκουσιν αὐτοὺς ἐκεῖσε, καὶ κελεύει ὁ πατριάρχης
 καθεσθῆναι τοὺς συγκέλους. καὶ πάλιν εἰσέρχονται οἱ μη-
 20 τροπολιταὶ καὶ οἱ ἀρχιεπίσκοποι κατὰ τὸ εἰωθὸς τῇ ἐκκλησίᾳ- Ed. L. 307
 αστικῇ καταστάσει. τῶν δὲ μητροπολιτῶν τὴν πύλην τοῦ
 σεκρέτου μελλόντων εἰσιέναι, ἀνίστανται ἀπὸ τῶν σκάμνων
 οἱ σύγκελλοι, καὶ ἴστανται· καὶ εἰσερχόνται πάντες, καὶ κε-
 λεύσει τοῦ πατριάρχου καθέζονται οἱ τε σύγκελοι καὶ οἱ μη-

5. τεθῆναι conl. R., τεθεῖνα cod.

significatque ipsis: *Venerabilis et sanctus Imperator noster a Deo directus et illuminatus hunc virum syncellum creavit.* Id audientes omnes Imperatori gratias agunt et exeunt. Deinde iubet patriarcha scamnum parvum ad suam sinistram collocari separatim a scamnis metropolitaram. Quodsi vero adhuc alius adsit syncellus [alterius patriarchae], collocatur illud scamnum a dextra patriarchae seorsim. Semper cuius, ut prius ingrediuntur syncelli in patriarchale, quam metropolitae, ita etiam sedent ab iis seorsim, Magnis in processionibus resident syncelli non in parvis scamnis, sed in suis sellis; scilicet in secretis patriarchae tantum, Imperatore non praesente. At eo praesente, sedent iusfra magistros in macroscamnis vel longis scamnis. Et quando in eo sunt metropolitae, ut in secretum veniant, surgunt syncelli e scamnis suis, et occurrunt intrantibus metropolitae in ipsis foribus secreti, et deinceps rursus a patriarcha iussi consistent. Et deinceps rursus ingressuris metropolitae, sed simul cum archiepiscopis secundum ordinem ecclesiasticarum constitutionum, assurgunt quidem syncelli e scamnis, [non autem occurrunt ipsis, sed suo in loco] persistunt, donec omnibus ingressis, patriarcha considerare omnes iussit. Ut deinceps consederunt pa-

τροπολιται, και περι τινων εκκλησιαστικων υποθεσεων συναίρει λήγον ο πατριάρχης μετ' αυτων, οια και οσα βούλονται, και μετὰ μικρόν κελεύσει του πατριάρχου ανίστανται και εξέρχονται πάντες.

ΚΕΦ. 5'.

5

B Όσα δε παραφυλάττειν, ως ταυν επιτελεται η του αγίου και μεγάλου Κωνσταντίνου ετήσιος μνήμη και τα εγκαίνια των ιδρυθέντων τιμών σταυρών εν τῷ νέῳ παλατίῳ του Βόνου.

Ms. 181. a Πρὸ ἡμερῶν, ὅσων ἂν κελεύσωσιν οἱ δεσπότες, γίνεται πρόκεισον ἐν τῷ νέῳ παλατίῳ τῷ του Βόνου, και τῇ παραμοιῇ τελεῖται οἰκειακῶς ἢ παννυχίς εἰς τοὺς τιμίους και ἀγίους σταυρούς. και αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ περὶ ὄραν β' περιβαλ-
 λονται οἱ δεσπότες τὰ ὄξεια τούτων σκαραμάγγια και τὰ τούτων σπαθία, και ἰππεύουσιν ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε, και ἀπέρχονται εἰς τοὺς ἀγίους ἀποστόλους διὰ τῆς ἀπαγούσης ὁδοῦ εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸ ξηροκίπιον, κακεῖσε τῶν ἰππων ἀποβάντες εἰσέρχονται διὰ τῆς μεγάλης πύλης του λουτροῦ ἐν τῷ νάυθηκι, και ἐκνεύουσιν ἀριστερὰ πρὸς ἀνατολὴν του αὐτου νάυθηκος ἐν τῷ ἐκεῖσε κρεμμυμένῳ βήλῳ. ἐκεῖσε γὰρ και τὰ βασιλικὰ ἵστανται σελλία και τὰ τούτων ἠτρεπίσται ἀλλάξιμα, και ἀλλάσσωσιν τὰ τε διβητήσια αὐτῶν και τὰς χλα-

riter eodem tempore tam syncelli, quam metropolitae, insituit patriarcha collationem aut colloquium de argumentis ad ecclesiam pertinentibus, quot et qualibus coetui placuerit. Paulo post iussu patriarchae assurgunt omnes et exeunt.

CAP. 6.

Observanda (prout nunc quidem ritus est) in celebratione annua memoriae sancti et magni Constantini, et encaeniorum sacrarum crucium in novo palatio Boni dedicatarum.

Tot diebus ante. quot voluerit Imperator, sit processio [seu transit Imperator e magno palatio] in novum palatium Boni; et in vigiliis festi, quem diximus, diei peragitur privatim [iue gratiam solius dominicae devotionis et procul vulgo] pervigilium in honorem venerabilium et sanctarum crucium. Ipso autem illo festo die circa horam secundam induunt Domini purpurea sua saramanxia et spathas suas, et illinc aucti in equis tendunt ad aedem SS. Apostolorum per viam, quae ad aedes S. Ioannis in xerocepio ducit. Ut prope venerunt ad SS. Apostolos, descendunt ex equis, et intrant per magnam portam baptisterii in narthecem, declinantesque ad sinistram versus orientem eiusdem narthecis intrant intra velum ibi suspensum, retro quod sellae imperiales positae stant, et praeparata

μύδας, καὶ εἰσέρχονται ἐν τῇ ταῖν τῶν ἁγίων ἀποστόλων,
 καὶ πρὸ τῶν ἁγίων θυρῶν διὰ τῆς τρισσῆς μετὰ τῶν κηρῶν D
 προσκυνήσεως ἀπευχαριστοῦσιν τῇ Θεῷ, καὶ ἐκνεύουσιν ἀρι-
 στερεῇ πρὸς ἀνατολὴν τοῦ αὐτοῦ βήματος, καὶ ἀπέρχονται πρὸς
 5 τοὺς τάφους, ἤθουν εἰς τὸν ἅγιον Κωνσταντῖνον. καὶ κεῖσε
 ἔνθον τῆς εἰσαγωγῆς πύλης δέχεται τούτους ὁ πατριάρχης,
 καὶ πάλιν ἐν τῇ ἐκεῖσε βήματι διὰ τῆς τρισσῆς μετὰ τῶν
 κηρῶν προσκυνήσεως ἀπευχαριστοῦσιν τῇ Θεῷ, καὶ ἐπιδίδω-
 10 οῦσιν ὁ πατριάρχης θυμιατὸν τῇ πρώτῃ βασιλεῖ, καὶ θυμια-
 τὸν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα καὶ τὸν τάφον Λέοντος τοῦ ὀρθοδόξου
 δεσπότη καὶ τῆς ἁγίας καὶ βασιλίδος Θεοφανοῦς καὶ Βα-Ed. L. 308
 σιλείου τοῦ ὀρθοδόξου καὶ ἀγαθοῦ βασιλέως, καὶ εἰθ' οὕτως
 εἰς τοῦ πρώτου καὶ μεγάλου Κωνσταντίνου τοῦ ἁγίου καὶ ἐν-
 δόξου βασιλέως. καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέφει ὁ βασιλεὺς με-
 15 τὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ ὁ μὲν πατριάρχης εἰσέρχεται ἐν τῇ
 βήματι ποιῶν τὴν εὐχὴν, καὶ ἀπέρχονται οἱ ψάλται τὸ ἑρο-
 πύριον. „τοῦ σταυροῦ σου τὸν τύπον ἐν οὐρανῷ θεασάμενος.“
 ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπαχαιρετίσας τὸν πατριάρχην, τοῦτον ἀσπύ-
 ζεται, καὶ λιτανεύουσιν μετὰ τε τῶν μεγίστων καὶ πατρι-
 20 οκίων καὶ τῶν λοιπῶν τῆς συγκλήτου, διέρχεται διὰ τοῦ ἐξ- B
 αέρου τῆς κόγχης τῶν ἁγίων πάντων καὶ τῆς ἐκεῖσε ἀπαγού-
 σης ὁδοῦ, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν αὐλὴν τῶν παλατίων, καὶ

ipsis iacent sua mutatoria, induuntque ibi dibetesia sua et chla-
 mydes, et sic deinceps intrant in naum seu navim SS. Apostolo-
 rum. Ibi ante sanctam portam ter cum cereis adorant laudibusque
 celebrant Deum genibus flexis, tum declinant ad sinistram versus o-
 rientem bematics seu tribunalis, quod in illo templo est, et procedunt
 versus sepulcra, id est versus S. Constantinum. Ibi, intra
 portam ad ea sepulcra ducentem, excipit eos patriarcha; rursusque
 Deo in bemate, quod ibi est, trina cum cereis adoratione gratum et
 devotum testantur animum; traditque patriarcha seniori Domino
 thymiatum seu thuribulum; quicum ille et sanctum bema et tym-
 bum Leonis orthodoxi Domini [patris Constantini Porphyrogeniti],
 et sanctae Imperatricis Theophanonis, [quae Leonis uxor fuit,] et
 Basilij, Imp. orthodoxi atque boni, et tandem primi Christiani mag-
 nique Imperatoris Constantini, sancti illius et gloriosi principis,
 tymbum incensat. Post haec peracta revertitur Imperator cum pa-
 triarcha. Et hic quidem intrat in bema SS. Apostolorum, facitque
 benedictionem, et psaltae incipiunt troparium, quod ab his verbis
 oritur: *Crucis tuae imaginem in coelo contemplatus* etc. Impera-
 tor autem valedicit et osculum pacis impertit patriarchae, et inter
 supplicationes atque cantica procedit una cum magistris et patriciis
 reliquoque scuatu, transitque per atrium forniciis Sanctorum omni-

σελλίων τιθεμένων τῶν ὑπὸ τῶν ἀρχοντογεννημάτων βασι-
 ζομένων, καθέζονται, μέχρις ἂν ὁ πατριάρχης μετὰ τῆς
 Ms. 181. b ἐκκλησιαστικῆς λιτῆς καταλάβοι. ἰστέον, ὅτι ἡ λιτὴ, μέχρις
 ἂν εἰσέλθῃ τὴν πύλην τῆς αὐλῆς τῶν παλατίων, ψάλλει τὸ
 τροπάριον· „τοῦ σταυροῦ σου τὸν τύπον ἐν οὐρανῷ θεασά-5
 μενος·” καὶ μετὰ τὸ εἰσελθεῖν τὴν πύλην ἄρχεται ψάλλειν
 τῶν ἐγκαινίων, ἤρουν τὸ „δόξα σοὶ, Χριστὲ ὁ Θεός, ἀποστό-
 Cλων καύχημα.” καὶ δὴ τοῦ πατριάρχου πλησιάσαντος ἐν τῇ
 τόπῳ, ἐν ᾧ καθέζονται οἱ δεσπότες, ἀνιστάμενοι οἱ δεσπό-
 ται δέχονται τοῦτον. καὶ εὐθὺς τελεῖται ἡ ἀκολουθία τῶν 10
 ἐγκαινίων, καθὼς εἴθισται τῇ ἐκκλησιαστικῇ καταστάσει, καὶ
 τῶν ἀνοίξεων τελεσθέντων, εἰσέρχονται οἱ δεσπότες μετὰ τοῦ
 πατριάρχου, καὶ ἀπέρχονται ἐν τῇ βῆματι τοῦ ἁγίου Κων-
 σταντίνου· (τὰ γὰρ ἐκεῖσε βήματα, τὸ μὲν ἐν τῆς ἁγίας
 Ἐλένης ὑπάρχει, τὸ δὲ ἕτερον, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἀργυροῦν κιβώ-15
 ριον, τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου τυγχάνει.) καὶ κεῖσε διὰ τῆς
 D τρισηῆς μετὰ τῶν κηρῶν προσκυνήσεως ἀπευχαριστοῦσιν τῷ
 Θεῷ, καὶ ὑποστρέφοντες εἰς ἀριστερᾶς ἀνέρχονται τὰ βῆθρα,
 καὶ ἴστανται ἔμπροσθεν τοῦ μεγάλου σταυροῦ τοῦ ἁγίου Κων-
 σταντίνου, ἐκδεχόμενοι τὴν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου ἀνάγνωσιν, καὶ 20
 τὴν τῆς ἐκτενοῦς ἀπόλυσιν, ἀνέρχονται ἐν τῇ ἐκεῖσε παλατίῳ,

um et per viam, quae illinc in palatium Boni ducit, intrat in aulam palatii. Resident ibi ambo Imperatores in sellis per archontogennemata seu valtos allatis et ibi depositis, expectantes, quoad patriarcha cum ecclesiastica supplicabunda processione eodem adven-nerit. Intrante illa processione in portam aulae palatii, sonat adhuc troparium modo memoratum: *Crucis tuas* etc., ea vero porta transita, incipit troparium cani diei encaeniorum vel dedicationis proprium, scilicet illud, quod incipit a verbis: *Gloria sit tibi, Christe Deus, qui es argumentum gloriationis Apostolorum*. Patriarchae tum ad illum locum appropinquanti, in quo sedent Imperatores, assurgunt hi, et beneventant ipsum. Protinusque perficitur ritus encaeniorum seu dedicationis, sanctarum nempe crucium, quemadmodum secundum constitutiones ecclesiasticas fieri mos est; et post peractas anoxes [seu cerimonias, quae praecedunt apertionem templi], intrant Domini cum patriarcha [in aedes sacras, quae sunt in palatio Boni], proceduntque ad bema S. Constantini. (Sunt enim ibi duo bemata, unum S. Helenae, alterum S. Constantini, argenteo ciborio ornatum.) Ter ibi cum cereis adorant Deum, et redeunt deinceps a sinistra parte, ascendunt gradus ad magnam crucem S. Constantini ducentes; et consistunt coram ea, praestolantes recitationem sancti evangelii, et, extensa finita, ascendunt in palatium templo contiguum, peractaque liturgia seu divino officio, epulantur

καὶ μετὰ τὴν τῆς λειτουργίας ἀπόλυσιν συνεστιῶνται τῷ πατρι-
άρχῃ καὶ τῇ συγκλήτῳ καὶ μητροπολίταις, οἷς ἂν κελεύσωσιν.

ΚΕΦ. ζ'.

E d. L. 309

5 Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ ἑορτῇ καὶ προελεύσει τῶν ἁγίων
πάντων.

Ἰστέον, ὅτι ἡ προέλευσις τῶν ἁγίων πάντων ἐπιτελεῖται
κατὰ τὸν τύπον τῆς μεσονησιτίου, καὶ ὡς τὰ νῦν ἐπιτελεῖ-
ται ἢ τε δευτέρα τῆς διακαινησίμου καὶ ἡ κυριακῆ τοῦ ἀν-
τίπασχα. κατέρχονται δὲ οἱ δεσπότες ἀπὸ τῶν ἵππων ἐν τῇ
10 πύλῃ τῶν ἁγίων ἀποστόλων τῇ εἰσαγωγῇ πρὸς τὸ ὠρολόγιον
τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας, καὶ κείθεν δηριγενόμενος ὑπὸ τοῦ κου-
βουκλείου καὶ τῶν ἐξ ἔθους ἀρχόντων ἐκνεύουσι δεξιά, καὶ
διέρχονται διὰ τοῦ νότιου τῶν ἁγίων πάντων, καὶ ἀνέρ-
χονται ἐν τοῖς κατηχουμένιοις τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας, καὶ εἰς-
15 ἔρχονται ἔνδον τοῦ ἐκείσε κρημμιμένου βήλου, καὶ τὰ ἐξῆς B
ἐπιτελεῖται καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς προελεύσεσιν, ἐν αἷς
ἀπέρχονται οἱ δεσπότες ἔπιπτοι εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους. Ms. 182. a
ὁ δὲ πατριάρχης μετὰ τῆς λιτῆς καταλυβῶν ἴσταται ἔνδον
τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἔξω τῶν κιγκλίδων τοῦ θυσιαστη-
20 ρίου, καὶ τοῦ καιροῦ καταλαβόντος, εἰσέρχονται οἱ πραιπό-

cum patriarcha et senatu et metropolitibus, delectis nempe et in-
vitatibus.

CAP. 7.

Observanda in festo et processione Sanctorum omnium.

Processio Sanctorum omnium peragitur secundum ritum meso-
nestimi seu medianae vel mediae quadragesimarum hebdomadis, et
secundum ritum, quo nunc celebrantur tam secunda feria diacaenesi-
sima vel septimanae renovationis, id est paschalis, quam dominica
antipascha, vel quae proxime festum paschatis sequitur. Descendunt
Domini ex equis in porta sanctorum Apostolorum ad horologium e-
iusdem ecclesiae ducente, et inde, stipati a cubiculo et consuetis
proceribus, declinant versus dextram, trajectoque narthecae templi
Sanctorum omnium, ascendunt in catechumenia eiusdem templi, et
intrantra intra velum ibi suspensum, fiuntque cetera, quemadmodum
mos est fieri in reliquis processionibus, per quas Domini ad sanctos
Apostolos in equis vehuntur. Adveniens interim cum turba proces-
sionale patriarcha consistit intra aedem SS. Apostolorum extra can-
cellos sacrificatorii, temporeque oportuno ingruente, intrant praepositi
ad Augustos, et amiciunt eos ipsorum tunicis. Exeuntes extravelum

σιτοι καὶ περιβάλλουσι τοὺς δεσπότας τὰς ἑαυτῶν χλαϊνίδας
 ἐξερχομένων δὲ τῶν δεσποτῶν τοῦ βήλου, δέχονται τούτους
 οἱ τε μάγιστροι καὶ πατριῖοι, καὶ γίνεται ἐκεῖσε δοχὴ, καὶ
 ἀπὸ νεύματος τοῦ πραιποσίτου λέγει ὁ τῆς καταστάσεως
 C „κελεύσατε.” καὶ κατέρχονται διὰ τε τοῦ κοχλιοῦ καὶ τοῦ⁵
 νάρθηκος, καὶ ἐκβαινόντων τὸν νάρθηκα τῶν ἁγίων ἀποστό-
 λων, δέχεται τούτους ὁ περατικός δῆμος τῶν Βενέτων μετὰ
 καὶ τοῦ δομεστίκου τῶν σχολῶν, καὶ ἐπιδίδωσιν ὁ δομεστι-
 κος τῶν σχολῶν τοῖς δεσπόταις τὰ ῥοδόπλακα ἀσφράδια, καὶ
 μετ' ὀλίγον πρὸ τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὸ ὠρολόγιον δέχεται εἰς 10
 τὸ ἔξᾶρον ὁ δῆμαρχος τῶν Βενέτων μετὰ τοῦ δήμου τοῦ
 λευκοῦ, καὶ αὐτὸς ἐπιδιδούς ὁμοίως τοῖς δεσπόταις. καὶ
 εἰσιόντων τῶν δεσποτῶν εἰς τὴν θύραν ὡς πρὸς τὸ ὠρολό-
 γιον τῶν ἁγίων ἀποστόλων, δέχεται ὁ ἔξκούβιτος μετὰ τοῦ
 περατικοῦ δήμου τῶν Πρασίνων, καὶ ἐπιδίδωσι καὶ αὐτὸς¹⁵
 D ὁμοίως. καὶ πάλιν εἰσιόντων τῶν δεσποτῶν εἰς τὴν θύραν
 τοῦ γυναικίτου τῶν ἁγίων ἀποστόλων, δέχεται ὁ δῆμαρχος
 τῶν Πρασίνων μετὰ καὶ τοῦ δήμου τοῦ ῥουσίον, καὶ ἐπι-
 δίδωσι καὶ αὐτὸς ὁμοίως. καὶ εἰθ' οὕτως ἀπέρχονται οἱ
 δεσπόται, καὶ δέχεται τούτους ὁ πατριάρχης ἔξω τῶν κυ-²⁰
 κλίδων τοῦ ἁγίου βήματος, καὶ ἀσπάζονται ἀλλήλους, καὶ
 Ed. L. 310 εἰσέρχονται ἅμα εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἀσπάζονται οἱ
 δεσπόται τὴν ἐνδυτὴν καὶ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, δηλονότι ὑπὸ

Dominos excipiunt et venerantur magistri et patricii, sitque ibi
 doche seu exceptio et consalutatio Dominorum et procerum, qua
 peracta, clamat cerimoniaris, nutu praepositi admonitus: *Celeusate*
 [seu: *velitis movere*]. Sic descendunt per cochleam et narthecem;
 et egredientes e narthece Sanctorum omnium excipit atque venera-
 tur peraticus demus [seu suburbana e Pera factio] Venetorum cum
 domestico scholarum Dominis odorata sceta rosis impleta tradente.
 Paulo illinc antequam ingrediantur Domini in horologium, exci-
 piunt eos in atrio demarchus Venetorum cum factione alba, sceta
 et ipse quoque porrigens. Dominos iam ipsam horologii SS. Apo-
 stolorum portam intrantes excipit excubitus [seu praefectus excubi-
 torum] cum demo peratico Prasinorum, et ipse quoque corollas tra-
 dens. Et tandem intrantes Dominos in portam gynaeconitae seu
 stationis mulierum in aede SS. Apostolorum, excipit demarchus Pra-
 sinorum cum factione russa, tradens et ipse, quae ceteri. Sic por-
 ro libere absque impedimento procedentes Dominos excipit patriar-
 cha extra cancellos sancti bematris [vel tribunalis], osculoque pacis
 invicem dato, intrant simul in sacrificatorium, ubi Domini endytam
 seu tapetem altari instratum et sacrum evangelium osculantur, pa-
 triarcha utrumque protendente et ori admovente. Exinde ordiun-

τοῦ πατριάρχου προσφερόμενα, καὶ αἶρουσιν ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε τὴν λιτὴν, ψάλλοντος τοῦ κλήρου τὸ „δύξυ σοί, Χριστὲ ὁ Θεός.“ τῶν δὲ δεσποτῶν ἐξερχομένων τὸ βῆμα, λαμβάνουσι παρὰ τῶν πραιποσίτων κηρία λιτανίγια, καὶ ἅμα τοῦ πατριάρχου λιτανεύουσι μέχρι τῶν ἁγίων πάντων, καὶ τῆς ἀκλουθίας τῶν ἀνοίξεων τελεοθείσης, ἤγουν τῶν ἐγκαινίων, Ms. 182. b εἰσοδεύουσι καὶ εἰσέρχονται ἐν τῷ βήματι, καθὼς ἡ συνήθεια ἔχει, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε διὰ τοῦ πρὸς ἀνατολὴν δεξιῶν μέρουσ εἰσέρχονται ἐν τῷ εὐκτηρίῳ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας τοῦ Β 10 ἁγίου μάρτυρος Λέοντος, καὶ ἐκεῖσε διὰ τῆς τρίσεως μετὰ τῶν κηρῶν προσκυνήσεως ἀνευχαριστοῦσιν τῷ Θεῷ, καὶ εὐθέως ἀποχαιρετίζουσι τὸν πατριάρχην, τοῦτον ἀσπαζόμενοι. καὶ ὁ μὲν πατριάρχης ἀπέρχεται εἰς τοὺς ἁγίους πάντας. οἱ δὲ δεσπότες διὰ τοῦ ἔνδον τοῦ βήματος κυκλίον ἀπέρχονται εἰς 15 τὸ εὐκτήριον τῆς ἁγίας καὶ βασιλίδος Θεοφανοῦς. καὶ ἐκεῖσε ἀπαλλάσσουσι τὰ γλάνθια, καὶ καθέζονται ἐκδεχόμενοι τὴν C τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου ἀνάγνωσιν. τοῦ δὲ ἁγίου εὐαγγελίου μέλλοντος ἀναγινώσκεισθαι, ἐξέρχονται ἔξω τοῦ αὐτοῦ εὐκτηρίου, καὶ ἴστανται ἔνδον τοῦ ἐκεῖσε ἀποκρεμμιαμένου βήλου 20 ὡς πρὸς τὸ βῆμα, καὶ ποιῶνται τὴν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου ἀκρόασιν, καὶ μετὰ τὴν τελείωσιν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου εἰσέρχονται πάλιν ἐν τῷ αὐτῷ εὐκτηρίῳ τῆς ἁγίας Θεοφανοῦς,

tnr supplicabundam processionem, clero canente illud: *Gloria tibi, Christe Deus*. Domini hac in processione e bimate egredientes accipiunt a praepositis cereos processionales, et sic, comitante patriarcha, procedunt cantantes Deoque supplicantes usque ad aedem Sanctorum omnium; ubi post peractum anoexon seu apertionum, vel, quod idem est, encaeniorum officium, [id est post dictas preces, quae in annuatim renovanda dedicatae istius aedis memoria dici solent, et per quas nemini ad clausam aedem aditus patet,] inferunt pedem, et progrediuntur in eius aedis bema, prout mos est; et exinde per dextram tribunalis orientalem plagam intrant in oratorium, quod ibidem est, S. Leonis Martyris, et tria cum cereis adoratione Deum ibi venerati, protinus valedicunt et osculum pacis dant patriarchae. Et patriarcha quidem abit in aedem Sanctorum omnium: Domini autem per cochleam, quae est intra bema, abeunt ad eucterium sanctae Imperatricis Theophanonis, [quod est in aede SS. Apostolorum,] ibique depositis tunicis, exspectant tempus, quo recitari sanctum evangelium debet. Eo instante, exeunt oratorio, et stant intra velum ibidem ea parte, quae bema respicit, suspensum, audiuntque [a nemine conspecti] lectionem sancti evangelii. Qua finita, redeunt in idem sanctae Theophanonis eucterium, ibique residentes ordinant cletorium, [id est nominatim designant et a nomenclatore citari iubent, quos eo die sibi volunt convivae accumbe-

καὶ καθεζόμενοι στοιχοῦσι τὸ κλητώριον, καὶ εἰδ' οὕτως περιβύλλονται τὰ χρυσοπερίκλειστα σαγία, καὶ διέρχονται διὰ τοῦ νάρθηκος τοῦ ἐκκληρηίου τοῦ ἁγίου Ἰππιτίου καὶ τοῦ ἐκεῖσε ἐξάγοντος ἐξαέρου, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ἀνέρχονται διὰ Δ' τῆς ξυλίνης σκάλας τῆς ἐξαγωγῆς ἔξω τοῦ ἁγίου Κωνσταν-5 τίνου τῆς ἀναγωγῆς εἰς τὰ κατηγούμενα τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε διέρχονται διὰ τῶν κατηγουμενίων τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ εἰσέρχονται εἰς τὰ παλάτια. καὶ κείσε ἠντρίπισται ἡ τιμία αὐτῶν τράπεζα. τὰ δὲ ἐπὶ τῆς τραπέζης τελούμενα καὶ τὰ τῆς δειλινῆς προελεύσεως, κα-10 θῶς προείρηται, ὁμοίως τῆς δευτέρας τῆς διακαινησίμου καὶ τῆς νέας κυριακῆς, καθὼς τὰ νῦν ἐπιτελοῦνται.

Ed. L. 3. 11

ΚΕΦ. η'.

Ἵσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ πρώτῃ τοῦ Ἀυγούστου μηνός, τοῦ τιμίου καὶ ζωποιοῦ σταυροῦ ἐξερχομένου.

15

Ἰστέον, ὅτι, εἰ μὲν λάχῃ ἡ πρώτη τοῦ Ἀυγούστου ἐν κυριακῇ, ὀφείλει ἐξέρχεσθαι ἀπὸ τοῦ σκευοφυλακίου τοῦ μεγάλου παλατίου ὁ τίμιος σταυρὸς τῇ ὀπισθεν κυριακῇ, ἧγουν πρὸ ἐπὶ τῆς ἡμερῶν τῆς πρώτης τοῦ Ἀυγούστου. ἐξέρχεται δὲ Ms. 183. a ψάλλοντος τοῦ ὄρθρου περὶ τρίτην ἢ καὶ ἕκτην ᾠδὴν, καὶ ἀ-20 Βποτίθεται ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ, καὶ ὑπὸ τοῦ πρωτοπύπυ βαλ-

re.] Tum induti sagis auro septis transeunt per narthecem cuncterii seu sacelli sancti Hypatii et per atrium illi praetensum; inde ascendunt per scalam ligneam, quae ex aede S. Constantini exeuntes in catechumenia SS. Apostolorum ducit; traiectisque modo dictis SS. Apostolorum catechumeniis, intrant in palatium [isti aedi adstructum]; ubi parata ipsis est sacra mensa. Ritus autem in prandio, item in processione pomeridiana, observandi sunt, ut nunc quidem fiunt, similes illis, quos in descriptione processionsis feriae secundae diacaenesimi [seu proximae a paschatis festo], et novae dominicae [seu eius, quae in albis dicitur,] exposuimus.

CAP. 8.

Observanda calendis Augusti, prodeunte in publicum venerabili et vivifica Cruce [in qua Christus passus fuit].

Si calendas mensis Augusti in diem dominicum incidere contingat, debet sancta Crux proxime praecedente die dominica seu die retro septimo e sceuophylacio [vel custodiaro pretiosorum vasorum et sacrarum reliquiarum] magni palatii expromi et produci, quo tempore matutinas canunt, intra tertiam sextamve odam. Et primum depromtus e sede sua et depositus lumi in sceuophylacio,

σαμιζόμενος προτίθεται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἰς προσκύνησιν πάντων. καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὄρθρου παρίσταται ἅπας ὁ βασιλεῖος κληρὸς ψάλλων τὰ συνήθη σταυρώσιμα, καὶ ὅτε κελεύουσιν οἱ δεσπότες, εἰσέρχονται καὶ ἀσπάζονται αὐτὸν, καὶ ἀπερχόμενοι καθέζονται ἐπὶ τοῦ χρυσοτρικλίνου εἰς τὴν συνήθη καὶ καθημερινὴν προέλευσιν. καὶ εἰθ' οὕτως αἶρων ὁ παπίας τὸν τίμιον σταυρὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, δηλονότι φοροῦντος αὐτοῦ σκαραμάγγιον καὶ σιγίον ἀληθινόν, ὀψικευόμενος ὑπὸ τοῦ βασιλείου κλήρου καὶ τοῦ πρωτοπάπα τῆς Δάφνης τοῦ ἁγίου Στεφάνου καὶ διαταγῶν τοῦ ἁγίου Στεφάνου καὶ τοῦ παλατίου, πάντων κηρὸς βασταζόντων, διέρχεται διὰ τὸ τοῦ ἡλιακοῦ καὶ τοῦ χρυσοτρικλίνου, καὶ ἀπαγόμενος προτίθεται εἰς προσκύνησιν πάσης τῆς συγκλήτου ἐν τῇ λαυσακῇ ἐν τῇ ἀριστερῇ μέρει πρὸ τῆς πύλης τοῦ εὐκτηρίου τοῦ ἁγίου Βασιλείου. καὶ μετὰ τὴν προσκύνησιν πάλιν βαστάζεται παρὰ τοῦ παπίου, δηλονότι ὀψικευόμενος ὑπὸ τῶν προειρημένων, καὶ ἀποτίθεται ἐν τῇ παλατίῳ τῆς Δάφνης ἐν τῇ ναῖ τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου. τῇ δὲ Δεκάτῃ τοῦ Ἰουλίου μηνὸς ἄρχεται περιπολεῖν καὶ ἀγιάζειν ὅπαντα τόπον καὶ πᾶσαν οἰκίαν ταύτης τῆς θεοφυλάκτου καὶ βασιλίδος πόλεως, ἀλλὰ μὴ καὶ αὐτὰ τὰ τείχη, ὡς ἂν καὶ

balsamisatur vel inungitur sacris unguentis a [cleri regii] protopapa; dein proponitur sic in ecclesia [magni palatii, Deiparae Phari, ut videtur, aut et nea] communi omnium adorationi. Tum post finitum officium matutinum accedit ad eam sanctam Crucem, et coram ea consistit totus clerus palatinus, canens consueta staurosima vel cantica in laudem Crucis. Domini, si volunt, [exeuntes e sacro cubiculo, ante consuetam processionem] intrant [in ecclesiam] et venerati Crucem abeunt, residentque in chrysotriclino et peragunt ea, quae in consueta quotidiana processione vel conventu procerum in aulam peragi mos est. Papias tum sublatam in capite gerens sanctam Crucem, indutus scaramangio et sago purpureo stipatusque obsequio cleri palatini et protopapae S. Stephani Daphnes et diactariorum tam S. Stephani, quam palatii, et horum quidem omnium cercos gestantium, procedit [ex ecclesia palatii] per heliacum seu solarium [illi practensum], et praeter chrysotriclinum. Inde ulterius prolata Crux deponitur et exponitur communi totius senatus adorationi in lausiaco, et quidem in eius sinistra parte ante portam eucterii S. Basilii. Adoratam itaque ibi Crucem rursus attollit papias, et procedit eodem in obsequio, deponitque in palatio Daphnes in templo sancti protomartyris Stephani. Die vero vigesimo et octavo mensis Iulii incipit Crux obire atque sanctificare omnem locum omnemque domum regiae huius urbis, quam Deus conservare velit; neque aedificia tantum, sed et ipsos

αὐτῇ ἢ πόλιν καὶ τὰ περὶ αὐτὴν πάντα τῆς χάριτος καὶ τοῦ
 ἁγιασμοῦ πληρωθῶσιν, μέχρι τῆς ἰγ' τοῦ Ἀυγούστου μηνός.
 ἐν αὐτῇ γὰρ τῇ ἰγ' τοῦ αὐτοῦ μηνός πρωτὴ εἰσέρχεται ἐν τῷ
 ἱερῷ παλατίῳ καὶ προτίθεται ἐπάνω τοῦ σέτζου τοῦ ἱσταμέ-
 νου ἐν τῷ χρυσοτρικλίνῳ. οἱ δὲ διαιτάριοι ψάλλουσι τὰς
 συνήθην σταυρωσίματι, καὶ ἔκτενοῦς γινομένης ὑπὸ τοῦ πρω-
 Ed. L. 312 τοπάπα τῆς Λάφνης, ἀποδίδουσιν τὴν εὐχὴν, στερεοῦντες κα-
 τὰ τὸ εἰωθός. καὶ εὐθέως αἰρόμενος ὁ σταυρὸς πάλιν ὑπὸ
 τοῦ παπίου καὶ ὀψικεόμενος ὑπὸ τοῦ πρωτοπάπα τῆς Λάφνης
 καὶ τῶν διαιταρίων περιέρχεται ἀγιάζων τοὺς τε κοιτώνας
 καὶ ἕπαν τὸ παλάτιον. καὶ εἰδ' οὕτως ἀποτίθεται ἐν τῇ
 Ms. 183. β. ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, καὶ τῇ ἑσπέρῃ εἰσφέρει αὐ-
 τὸν ὁ παπίος καὶ ὁ δεύτερος εἰς τὸν Θάρον, παραδιδόντες
 αὐτὸν τῷ σκευοφύλακι, καὶ τῇ ἑωθεν, ψάλλοντος τοῦ ὕμνου
 τρίτην ἢ καὶ ἕκτην ᾠδὴν, ἐκμασσομένου παρὰ τε τοῦ πρωτοπάπα
 καὶ τοῦ σκευοφύλακος, ἀποτίθεται ἐν τῷ ἱερῷ σκευοφυλακίῳ.
 B. εἰ δὲ ἐν δευτέρας λάχῃ ἢ πρώτῃ τοῦ Ἀυγούστου, ὀφείλει
 ἐξέρχασθαι, τῇ ὀπισθεν κυριακῇ, ἦγουν πρὸ ἡ ἡμερῶν τῆς α'
 τοῦ Ἀυγούστου. εἰ δὲ ἐν τρίτῃ λάχῃ ἢ πρώτῃ τοῦ Ἀυγού-
 στου, ὀφείλει ἐξέρχασθαι αὐτῇ τῇ κυριακῇ τῆς τρίτης, ἦγουν
 πρὸ δύο ἡμερῶν τῆς α' τοῦ Ἀυγούστου. εἰ δὲ ἐν δ' λάχῃ ἢ

19. ἢ πρώτῃ τῇ et cd.

urbis muros obit atque sanctificat; quo et ipsa urbs et ei circum-
 iccta gratia et sanctificatione impleantur. Illa Crucis obitio contin-
 at usque ad diem Augusti mensis decimam tertiam. Ea enim die
 mane redit in sacrum palatium, et proponitur super senzo [id est sessu
 vel throno], qui stat in chrysotriclino. Diacetarii ad haec consueta
 staturesmata seu troparia in laudem crucis canunt, factaque exten-
 sa a protopapa, Daphnae addunt ipsi benedictionem, sigentes pro more
 [id est, vorentes concepta consuetaque formula, velit Deus et urbem,
 et in ea S. Crucem, στερεῶν, fixam, immobilem nullaque calamitate
 percellendam esse iubere]. Et protinus rursus attollitur Crux a papia,
 circumlataque in obscquio protopapae Daphnes et diaetiariorum obit
 atque sanctificat cubacula palatii ipsumque totum. Deinceps depo-
 nitur in oratorio S. Theodori. Sub vesperam infert eam papias et
 deuterus in Pharum, ubi secuophylaci seu custodi vasorum eam
 tradunt. Altero mane tandem, dum cantatur matutinum officium,
 circa tertiam aut et sextam odam, extersa et repurgata Crux a pro-
 topapa et secuophylace reponitur rursus in sacro secuophylacio. Quod-
 si vero calendae mensis Augusti in secundam feriam incidant, efferrī
 debet saera crux penultima retro die dominica seu octavo die ante
 calendae Augusti. Si porro illae calendae in feriam tertiam seu dic-
 tam Martis incidant, debet S. Crux efferrī ipsa illa die dominica,
 quae illam tertiam feriam proxime antecedit, hoc est secundo die

πρώτη τοῦ Ἀυγούστου, ὀφείλει ἐξέρχασθαι αὐτῇ τῇ κυριακῇ τῆς τετραδος, ἤγουν πρὸ τριῶν ἡμερῶν τῆς πρώτης τοῦ Ἀυγούστου. εἰ δὲ ἐν ἑ' λάχῃ ἢ πρώτῃ τοῦ Ἀυγούστου, ὀφείλει ἐξέρχασθαι αὐτῇ τῇ κυριακῇ τῆς ἑ', ἤγουν πρὸ δ' ἡμερῶν τῆς πρῶτης τοῦ Ἀυγούστου. εἰ δὲ ἐν παρασκευῆς λάχῃ ἢ πρώτῃ τοῦ Ἀυγούστου, ὀφείλει ἐξέρχασθαι αὐτῇ τῇ κυριακῇ τῆς πα- C ρασκευῆς, ἤγουν πρὸ ἑ' ἡμερῶν τῆς α' τοῦ Ἀυγούστου. εἰ δὲ ἐν σαββάτῃ λάχῃ ἢ πρώτῃ τοῦ Ἀυγούστου, ὀφείλει ἐξέρχασθαι αὐτῇ τῇ κυριακῇ τοῦ σαββάτου, ἤγουν πρὸ ἕξ ἡμε- ιορῶν τῆς α' τοῦ Ἀυγούστου.

ΚΕΦ. 9'.

Ἔσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ ἑορτῇ τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου μηνὶ Ἀυγούστῳ ἑ.

Εἰ κελεύει ὁ βυσιλεὺς ἀπελθεῖν καὶ παννυχεῦσαι ἐν βλα- D 15χέρναις, ἀπέρχεται τῇ πρὸ μιᾶς ἡμερῶν, καὶ ἐκτελεῖ τὴν παννυχίδα. τῇ δὲ ἐπαύριον, ἤγουν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς, προέρχονται ἄπαντες ἐννύχιοι μετὰ ἀλλαξίμων, οἳ τε μάγιστροι καὶ πραιπόσιτοι, πατρίσιοι καὶ ὄφρικιαῖοι· οἳ δὲ ἐν- νύχοι πρωτοσπαθᾶριοι μετὰ τῶν ἀλλαξίμων αὐτῶν, βυστά-

ante calendas Augusti. Si deinceps incidant illae calendae in tetrada [seu quartam feriam vel diem Mercurii], debet S. Crux efferrī die dominica illam tetrada proxime antecedente, seu die tertio ante calendas. Ita quoque si calendae in pemptada [seu quintam in feriam vel diem Iovis] incidant, debet S. Crux die dominica illam quintam feriam proxime praecedente seu quarto die ante calendas efferrī. Si denique in parasceuen [id est sextam in feriam vel diem Veneris] incidant calendae, debet S. Crux die dominica parasceuen illam proxime praecedente seu die quinto ante calendas efferrī. Si tandem in sabbatum incidant calendae Augusti, debet S. Crux die dominica septimam illam feriam seu sabbati dicm antecedente vel die ante calendas sexto efferrī.

CAP. 9.

Observanda in festo obdormitionis sanctissimae Deigenitricis die Augusti decimoquinto.

Si cupit Imperator magno e palatio exire in blachernas ad peragendum ibi devotum pervigilium, facit id die proxime praecedente, sacroque perrigilio delungitur; et tunc altero mane, id est ipso festo die, procedunt omnes, die nondum prorsus oborto, in mutatoris quidem magistri et praepositi et patricii et officiales; eunuchi autem protospatharii praeter mutatoria sua quoque spathobacchia gestant; occiaci autem seu familiares vel domestici protospatharii

ζοντες καὶ τὰ σπαθοβάκλια· οἱ δὲ οἰκειακοὶ πρωτοσπαθάριοι μετὰ σπεκίων· οἱ δὲ λοιποὶ ἅπαντες μετὰ σκαριμαγγίων ἄνευ τῶν σεκρετικῶν. προέρχονται δὲ ἅπαντες ἐν τῷ τρικλίῳ

Ed. L. 313 τῷ λεγομένῳ Δανουβίῳ, καὶ καθέζονται ἐκεῖσε. εἰ δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς οὐ θέλῃσει ἀπελθεῖν καὶ παννυχεῦσαι, τῇ ἡμέρᾳ τῆς 5

Ms. 184. α ἑορτῆς ἀλλάσσει τὸ σκαραμάγγιον αὐτοῦ, καὶ εἰ μὲν οὐκ ἔστιν εὐδία, ἰππεύει, καὶ ἀπέρχεται ἀπὸ σκαραμαγγίου· εἰ δὲ ἔστιν εὐδία, ἀπέρχεται διὰ τοῦ πλοός. καθέζεται δὲ ἡ σύγκλητος ἅπασα ἀπὸ σκαραμαγγίου ἔσωθεν τῆς κοιλιωμένης πόρτης, ἐν τῷ αἰγιαλῷ ἐκδεχόμενοι τὸν βασιλέα. τοῦ δὲ βα-10 σιλέως ἐξιόντος ἀπὸ τοῦ δρόμονος, δέχονται αὐτὸν οἱ πραιπόσιτοι· παρακατιῶν δὲ, δέχονται αὐτὸν μάγιστροι καὶ πατρίκιοι καὶ ὄφρικιάλιοι προσκυνοῦντες αὐτὸν, καὶ ἀναφέρου-
B σιν αὐτὸν ἐν τῷ κοχλιῷ τῷ εἰσφέροντι εἰς τὰ κατηγουμενία τοῦ μεγάλου ναοῦ. καὶ διέρχεται διὰ τοῦ τρικλίνου τῆς α-15 γίας σοροῦ, καὶ ἀνέρχεται διὰ τοῦ βισαλωτοῦ καὶ τοῦ κοχλιοῦ, διακόπτων τὸν τρίκλινον τὸν καλούμενον Δανουβίον. καὶ ἐξέρχονται εἰς τὸν πόρτικα τὸν λεγόμενον Ἰωσηφιακὸν, καὶ ἀναφέρουσιν αὐτὸν οἱ πραιπόσιτοι ἕως τοῦ κοιτῶνος. οἱ δὲ μάγιστροι καὶ πατρίκιοι καὶ ἡ σύγκλητος ἅπασα καθέζονται ἐν τῷ Δανουβίῳ, καὶ ἀλλάσσουν τὰ ἀλλάξιμα αὐτῶν, καὶ καθέζονται ἐκεῖσε ἐκδεχόμενοι τὴν ἔλευσιν τοῦ καιροῦ.

specia gestant. Praeter secreticos reliqui omnes procedunt in scaramangis. Procedunt autem et conveniunt omnes in triclinium, quod Danubius appellatur, et ibi consistunt. Quod si autem non placuerit Imperatori praecedente die in blachernas ire sacramque ibi pervigilium perficere, induit ipso festo die scaramangium suum, et equo evehitur, si nempe tranquillum mare non fuerit; illo autem silente atque composito, in liburnica illuc pergit; ibique a toto senatu excipitur, qui scaramangis indutus extra portam cocliomenen [seu depressam et in humilium deductam; id ei nomen est;] in litore sedet, exspectans Domini adventum. Et exscendentem quidem e dromonio excipiunt praepositi: aliquanto autem illinc ulterius magistri et patricii et officiales adorantes eum, porroque comitantur eum sursum per cochleam ad catechumenia magni templi [blachernensis] ducentem. Inde traiecto triclinio sanctae sori [vel conditorii, in quo B. Virginis amictus iacet,] ascendit Imperator per bisalotum [seu lateribus coctis constructum triclinium] et per cochleam in triclinium Danubium dictum. Eo transmissa, procedit in porticum Iosephicam dictam et tandem usque ad coetonem, comitantibus praepositis. Remanent autem magistri et patricii et totus senatus sedentes in Danubio, et induunt mutatoria sua, exspectantque adventum temporis, quo surgendum est. Illo adveniente, indicat cerimo-

ἐλθόντος δὲ τοῦ τῆς καταστάσεως καὶ μηνύσαντος τοῖς πραι-
 ποσίτοις, ὡς ὅτι ὁ καιρὸς ἔφθασεν, εἰσέρχονται οἱ πραιπό-
 σιτοὶ δηλοποιοῦντες τὸν βασιλεῖα. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξελεθὼν ἐκ
 τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ εἰσέρχεται ἐν τῷ Ἀναστασιακῷ τρικλί-
 νῳ, φορῶν τὸ διβητήσιον αὐτοῦ καὶ στῆς ἐκεῖσε, ἵστανται οἱ
 ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου ἔνθεν κἀκείθεν. οἱ δὲ σπαθαρο-
 κουβικουλάριοι ἵστανται ὀπισθεν αὐτῶν. οἱ δὲ πρωτοσπα-
 θάριοι εὐνοῦχοι ἵστανται ὀπισθεν τοῦ βασιλέως. προσκαλεῖ-
 ται δὲ ὁ πραιπόσιτος τοὺς βεστήτορας, καὶ περιβαλλόμενος ὁ
 10 βασιλεὺς τὴν γλαμύδα αὐτοῦ δι' αὐτῶν, ἐξέρχεται. εἶτα
 κατελθὼν ὀστιάριος ἵσταται ἐν τῷ βήλῳ, καὶ διύστησι ἅμα
 τοῦ τῆς καταστάσεως μαγίστρους καὶ πατρικίους καὶ στρα-
 τηγούς καὶ ὄφφικιαλίους. καὶ εἰσερχόμενος ὁ ὀστιάριος ἵστα-
 ται κάτω ἐν τῷ βήλῳ, νεύσας δὲ ὁ βασιλεὺς τῇ πραιποσίτῳ,
 15 ὁ δὲ πραιπόσιτος τῷ ὀστιαρίῳ, εἰσάγει μαγίστρους καὶ πα-
 τρικίους καὶ στρατηγούς, καὶ εἰσελθόντες πίπτουσιν. ἀνα-
 στάντων δὲ αὐτῶν, λαμβάνει νεῦμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ
 βασιλέως, καὶ λέγει ἐκεῖσε „κελεύσατε.“ ὁ δὲ βασιλεὺς δρι-
 γευόμενος ὑπὸ τε τῶν ἄρχόντων τοῦ κουβουκλείου, πατρικίων
 20 τε καὶ στρατηγῶν, ἐξέρχεται ἐν τῷ Δανουβίῳ τρικλίνῳ. ἵσταν-
 ται δὲ οἱ τε βαρβάτοι πρωτοσπαθάριοι καὶ ὁ δρουγγάριος
 τῆς βίγλης ἔνθεν καὶ ἔνθεν πλησίον τῆς θύρας. οἱ δὲ πα-

niarius praepositis, instare tempus; hi ad Dominiū intrant, eaque de re monent. Dominus igitur e coetone procedit in Anastasiacum triclinium, indutus dibetesio suo, ibique stanti sese hinc et illinc, dextra sinistraque, aggregant proceres cubiculi; pone hos stant spatharocubicularii; protospatharii eunuchi autem stant pone Dominiū. Itaque ordinatis, advocat praepositus vestitores, qui postquam Domino chlamydem eius circumposuerunt, rursus egrediuntur. Post haec descendit ostiarius ad velum, ibique subsistens [extra velum] una cum cerimoniario dirimit et scedere iubet suam quemque in classem, magistros et patricios, strategos et officiales. Peractis his, rursus intrat ostiarius in Anastasiacum, sed remanet infra stans intra velum. Quod videns Imperator, nutum dat praeposito, et hic porro dat ostiario; hic autem, eo accepto, introducit magistros et patricios et strategos et officiales. Qui ingressi humo procidunt. Ut autem surrexerunt, monitus nutu regis praepositus ait: *Celeusate* [id est *placet vobis*, nempe movere]. Exit tum Imperator, stipatus a proceribus cubiculi, patriciis et strategiis in triclinium Danubium: ad cuius ingressum ab utraque parte barbati protospatharii cum drungario vigiliae stant. Hic denuo procidunt in genua patricii, strategi totisque senatus. Ut surrexerunt, accipit nutu regis mandatū praepositis, qui porro cerimoniario communicat; et hic tandem clamat:

Ms. 184. b τρίκιοι καὶ στρατηγοὶ ἅμα τῇ συγκλήτῃ πίπτοναι. ἀνα-
 στάντων δὲ αὐτῶν, λαμβάνει νεῖμα ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ
 βασιλέως, καὶ αὐτὸς δίδωσι τὸν τῆς καταστάσεως, καὶ λέγει
 „κελεύσατε.” θρηγυόμενος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ αὐτῶν διέρ-
 χεται ἕως πλησίον τοῦ κιονίου τοῦ κειμένου ἐγκαρσίως ἐν τῷ⁵
 πληρώματι τοῦ ἐμβόλου, καὶ δέχεται ἐκεῖσε τὸν πατριάρχην
 μετὰ καὶ τῆς λιτῆς. λαβὼν δὲ κηρία παρὰ τοῦ πραιποσίτου
 καὶ εὐξάμενος, ἐπιδίδωσιν αὐτὰ πάλιν τῷ πραιποσίτῳ, προσ-
 κυνήσας δὲ τὸ ἄχραιτον εὐαγγέλιον καὶ τὸν ζωοποιὸν σταυ-
 ρὸν, προσκυνοῦσιν ἀμφοτέρω ἀλλήλους, ὅτε βασιλεὺς καὶ ὁ¹⁰
 πατριάρχης, καὶ ἀσπασάμενοι, λαμβάνει ὁ βασιλεὺς παρὰ
 τοῦ πραιποσίτου κηρίον λιτανίκιον, καὶ ὑποστρέψας διέρχε-
 ται διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐμβόλου. ἄρχεται δὲ ὁ τῆς καταστάσεως
 τροπάριον· „ἐν τῇ γεννήσει τὴν παρθενίαν ἐρύλασας.” ψάλ-
 λοντες δὲ τὸ αὐτὸ τροπάριον οἱ τῆς προελεύσεως ἄπαντες,¹⁵
 εἰσέρχονται ἐν τῇ νάρθηκι τοῦ μεγάλου ναοῦ. τὰ δὲ λοιπὰ
 πάντα τῆς τάξεως φυλάττονται ἐν τῇ αὐτῇ ἑορτῇ, καθὼς καὶ
 τῇ ὑπαπαντῇ. ἰστέον, ὅτι ὁ λογοθέτης τοῦ δρόμου καὶ ὁ
 C βραίκτηρ καὶ ὁ πρωτοασκηρῆτης καὶ ὁ μυστικὸς μετὰ τῶν
 χρυσотρικλινητῶν πρωτοσπαθαρῶν ἴστανται ἐν τῇ Ἰωσηφια-²⁰
 κῆ πόρτῃ.

Celeusate. Inde procedit Imperator ab iisdem stipatus usque propo-
 modum ad columnam transversim positam in sine porticus, ibique
 excipit patriarcham cum lite seu turba supplicantium cum comitan-
 te; sumtisque cereis a praeposito porrectis, facit preces, factisque
 rursus eos praeposito reddit; adoratis deinceps immaculato evange-
 lio et vivifica cruce, adorant ambo sese invicem, Imperator scilicet
 et patriarcha, pacisque osculum inter se commutant, et tum acci-
 piens a praeposito cereum processionalem Imperator legit vestigia
 sua per eandem porticum; ceremoniarum autem ad haec intonat
 troparium: *In tuo partu conservasti virginitatem.* Omnes, qui pro-
 cessionem huic intersunt, idem troparium caentes intrant in narthe-
 cem magni templi [blachernarum]. Reliqui ritus autem eo die festo
 observandi sunt similes ritibus hypapantae seu festi purificationis
 B. V. Adhuc id tenendum, logothetam dromi et rectorem et pro-
 tosecretam et mysticum una cum protospathariis chrysotriclinii
 in porticu Iosephica stare.

ΚΕΦ. ι'.

*Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν τῇ β' τῆς πρώτης ἑβδομάδος, τοῦ βασιλέως δημηγοροῦντος ἐπὶ τοῦ σιλεντίου τῆς μανναύρας.

Περὶ ὧραν τρίτην δίδεται μεταστάσιμον, καὶ ἀπέρχεται
 5 ἅπανσα ἢ σύγκλητος, καὶ ἴστανται κάτω τῶν γραδηλίων τῆς
 μανναύρας οἱ τε μάγιστροι καὶ πατρίκιοι καὶ οἱ βασιλικοὶ
 πάντες ἄνθρωποι καὶ πᾶς ὁ πολιτικὸς ὄχλος, ὅτε δρουγγά-
 10 ριος τῆς βίγλης μετὰ καὶ τοῦ τύμματος αὐτοῦ καὶ τῆς βα-
 σιλικῆς περιουσίας, καὶ ὁ δρουγγάριος τοῦ πλοῖμου μετὰ
 15 καὶ τῶν ὑπ' αὐτῇ πάντων. οἱ δὲ δεσπύται ἐξέρχονται ἀπὸ
 σκαραμαγγίων, φοροῦντες καὶ τὰ χρυσοπερίκλειστα αὐτῶν
 σαγία, καὶ διέρχονται διὰ τε τῶν διαβατικῶν τῶν ἀγίων μί
 καὶ τοῦ σίγματος καὶ τῆς τοῦ Κυρίου ἐκκλησίας, καὶ ὑπτου-
 20 σιν ἐκεῖσε κηρὸς, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε διέρχονται διὰ τε τῆς
 Ἰσακέλλης καὶ τοῦ ὠάτου καὶ τοῦ ἀνάγοντος στενωποῦ εἰς τὸν
 τῆς μανναύρας ἡλιακὸν, καὶ εἰσέρχονται ἐν τῇ μεγάλῃ τρι-
 25 κλίῳ, δηλονότι δηριγενόμενοι ὑπὸ τε τοῦ κουβουκλείου καὶ
 τῶν μαγλαβιτῶν καὶ τῆς ἐταιρείας· ἐκεῖσε γὰρ ἐν τῇ μεγά-
 λῃ τρικλίῳ κάτωθεν τῆς πλαγίως κωμαύρας τῆς διζυῖας πρὸς
 30 ἀνατολὴν ἴστανται τῶν δεσποτῶν χρυσᾶ σελλία. κύκλιτε μι-
 κρόν τι καθεζόμενοι, ἕως ἂν ὑπὸ τοῦ πραιποσίτου πάντα
 καλῶς εὐτρεπισθῶσιν, (ἐκνικῆ γὰρ τὸ καθῆσαι τοὺς δεσπό-

22. ἐκνικῆ conl. R., ἡνίκα col.

CAP. 10.

Observanda die secundo primae septimanae [ieiunii quadragesimalis], Domino in silentio magnaureae sermonem pronuntiante.

Circa tertiam horam datur metastasimum seu abeundi ex aula et negotiis curialibus licentia, et abit totus senatus, consistitque infra gradus magnaureae, scilicet magistri et patricii et basilici omnes et omnis populus urbanus, drungarius vigiliae cum cohorte sua et sacra perusia [seu comitativa peculiare], item drungarius ploimi vel classis cum omnibus ad suam inspectionem pertinentibus. Domini autem procedunt [e magno palatio] in scaramauggiis et sagis suis auro septis; traictisque porticibus Sanctorum quadragiuta [martyrum] et sigmate et Domini ecclesia, in qua cereos accendunt, et sacello et ovato et angiportu tandem, qui ad solarium magnaureae ducit, intrant in magnum triclinium, stipati et conducti a cubiculo, maglabitis et betaeria. Ibi parumper desident in collocatis sub laterali dextro ad orientem fornice magni triclinii sellis aureis, (nam stricte id observandum, et mos receptus exigit, ut Imperatores nunquam diu stent, sed semper sedcant,) donec a praeposito praeparata fuerint omnia.

τας,) ἐξέρχεται ὁ πραιπόσιτος μετὰ καὶ τοῦ τῆς κατιστα-
 σεως πρὸς τὸ εὐτρεπίσαι τοὺς τε ἀσηκρήτας καὶ πάντα, ὅσα
 ἢ συνήθεια ἔχει. ἄνω γὰρ τῶν γραδηλίων μέχρι τοῦ τελευ-
 ταίου τίθεται ἐπεύχιον, ἐν ᾧ ἴστανται οἱ δεσπότες· ἐνθεν
 B δὲ κάκεισε, ἤγουν δεξιὰ καὶ ἄριστερά, ἤγουν ἀπὸ τοῦ πρώ-5
 του γραδηλίου μέχρι τοῦ τελευταίου, ἴστανται σιχηδὸν οἱ
 τε ἀσηκρήται καὶ νοτάριοι μέλλοιτες ἐκλαβέσθαι τὰ ὑπὸ τοῦ
 βασιλέως δημηγορούμενα· ἄνω δὲ εἰς τὸ πρῶτον γραδῆλιον
 ἐν τῷ πρὸς ἀνατολᾶς δεξιᾷ μέρει ἴστανται ὅτε λογοθέτης
 καὶ πρῶτος ἀσηκρήτης καὶ ὁ πρωτονοτάριος. ἰστέον, ὅτι, 10
 τῶν δεσποτῶν καθέζομένων, παρίστανται οἱ τε τοῦ κουβου-
 κλείου πάντες καὶ οἱ τοῦ μαγλαβίου καὶ τῆς ἐταιρείας ἅμα
 καὶ τῶν χρυσοτρικλινιτῶν. ὅτε δὲ πάντα καλῶς εὐτρεπισθῶ-
 σιν, εἰσέρχεται ὁ πραιπόσιτος, καὶ προσκυνεῖ, σχηματσει-
 δῶς πως τὴν κεφαλὴν ὑποκλίνων καὶ ταῖς χερσὶ μετρίως 15
 C κουρίζων τὸ ἑαυτοῦ σαγίον, καὶ εὐθέως ἀνίσταται οἱ δε-
 σπότες, καὶ ἐξερχόμενοι ἔξω τοῦ καγκέλλου ἴστανται ἄνω
 εἰς τὸ πρῶτον γραδῆλιον, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἐπεύχιον ἤπλωται,
 καὶ εὐθέως διὰ νεύματος τοῦ πραιποσίτου λέγει ἅπας ὁ λαὸς
 πολυχρόνιον. καὶ μετὰ τὸ σιγήσαι πάντας ἄρχεται δημη-20
 γορεῖν ὁ βασιλεὺς. ἰστέον, ὅτι, τοῦ βασιλέως δημηγοροῦν-
 Ms. 185. b τος, κατὰ τελείαν, ἦτοι στάσιν, τῆς αὐτῆς δημηγορίας σιγῆ
 μὲν ὁ βασιλεὺς, ὁ δὲ λαὸς διὰ νεύματος τοῦ πραιποσίτου

Hic enim exit una cum crimoniario ad ordinandos asecretas et reliqua omnia, quae ceremoniale importat. Sunt autem ea haec. Explicatur per gradus magnaurae a summo gradu ad infimum usque cpeuchium seu tapes, super quo Domini perorantes stant. Hinc autem et illinc, a dextra nempe et a sinistra, stant in seriem collocati a primo gradu ad infimum usque asecretae et notarii, verba Domini excepturi. In primo autem gradu ad dextram orientalem partem stant logotheta et protoasecretis et protonotarius. Interea dum Domini sic in magno triclinio magnaurae sedent, exspectantes opportunum prodeundi tempus, adstant ipsis cubicularii omnes et maglabitae et hetaeria et chrysotrialinitae. Omnibus autem comparatis, intrat praepositus et adorat Dominum certo quodam gestu caput inclinans sagumque suum manibus nonnihil attollens. Quo dato signo, protinus exsurgit Dominus egressusque extra cancellos stat in summo gradu super orario ibi expanso; protinusque ad nutum praepositi dicit omnis populus polychronium seu votum diuturnae et prosperae vitae. Reddito silentio, incipit Dominus perorare. Quo sic ad teleciam seu perfectionem, vel, quod idem est, ad stasin seu pansam, delato [hoc est sermone finito,] tacet ipse quidem; populus autem praepositi nutu monitus recitat canticulum, quo longam ipsi vitam et felix imperium a Deo precatur. Eo finito, signat Imperator populum ter,

λέγει „πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τὴν βασιλείαν ὑμῶν.“ καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι τὸν λαὸν κατασφραγίζει τρίτον ὁ βασιλεὺς, μέσον, δεξιὰ καὶ ἀριστερά. καὶ εἶθ' οὕτως ὑποστρέψαντες οἱ Δεσπότες καθέζονται ἐν τοῖς χρονοῖς τούτων οὐρανόθεν, ὅπου καὶ 5 πρῶτον, καὶ εὐθέως ἄρχονται ἐνφημεῖνοι τοῦ ἀριθμοῦ τὰ ἑξ ἑθῶς, καὶ ὁ πραιπόσιτος ἐξερχόμενος εὐτρεπίζει πάντα καλῶς· οἱ γὰρ μάγιστροι καὶ πατρίκιοι καὶ συγκλητικοὶ ἴστανται διὰ τοῦ πλαγίου ἐμβόλου τοῦ πρὸς δύσιν ἀριστεροῦ μέρους, ἐκδεχόμενοι τὴν τῶν δεσποτῶν ἄφιξιν. καὶ ὅτε πάντα καλῶς εὐ-Ed.L.316
 10 τρεπισθῶσιν, εἰσέρχεται ὁ πραιπόσιτος, καὶ προσκυνήσας τῷ προειρημένῳ σχήματι, εὐθέως ἀνίστανται οἱ δεσπότες, καὶ διέρχονται διὰ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τῶν γραδιῶν καὶ τοῦ ἐμβόλου, ἐν ᾧ ἴστανται οἱ τε μάγιστροι καὶ πατρίκιοι καὶ συγκλητικοί, καὶ ἐξέρχονται διὰ τῆς ἐξαγοῦσης πύ-
 15 λης εἰς τὸν τρίκλινον τῶν κωνιδιάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε διέρχονται διὰ τε τῶν ἐξοκουβίτων καὶ τῶν σχολῶν καὶ τοῦ χυτοῦ τῆς χαλκῆς, καὶ ἀπέρχονται μέχρι τοῦ ἁγίου φρέατος. κακεῖσε ἄπτοντες κηροῦς καὶ ἀσπαζόμενοι τὸ ἅγιον φρέαρ, B
 20 ἕπαντα τούτους ὁ πατριάρχης εἰς τὴν πύλην τὴν μεγάλην τὴν τοῖς εἰσάγουσαν ἀπὸ τοῦ ἁγίου φρέατος, ἐν ᾧ τόπῳ εἰς προσκύνησιν τίθεται ὁ τίμιος σταυρός. καὶ δὴ τοῦ πατριάρχου θυμιῶντος κατὰ τὸν τύπον τοὺς δεσπότες, ἀσπάζονται αὐ-

1. ποιήσει — ὑμῶν cm. R., cod. ποιή. 14. πόλης cod.

et primum quidem coram se in medio stantes, deinceps ad dextram, et tandem ad sinistram. His peractis, revertuntur Domini ad eandem, quibus antea sederant, sellas aureas, ibique resident; et statim incipiunt milites ad arithmum pertinentes consuetas laudes dicere. Interim digressus ab Imperatore praepositus reliqua ordinat, discessui necessaria et congrua; magistri nempe et patricii et senatores seriatim consistunt in laterali porticu sinistrae occidentalis plagae, Dominorum adventum expectantes. Omnibus hunc ordinatis, ingreditur rursus praepositus, adoraturque Dominos modo, quo paulo ante diximus, simulque sic admonet tacite, parata iam omnia esse. Surgunt ergo Domini prolinus, et transeunt per sinistram plagam graduum dictamque per porticum, qua magistri et patricii ordinis- que senatorii viri stant; et sic porro per portam, quae ad triclinium candidatorum ducit, egressi pergunt illuc, et illinc continuant per excubita, per scholas, per chytum chalcas, deveniunt ad sanctum puteum [seu phialam S. Sophiae]. Ibi accendunt cereos, et venerantur sanctum puteum, magnaue in porta, quae illinc in ecclesiam ducit, occurrit ipsi patriarcha ibi loci, ubi sancta Crux adoratum exponitur. Domini patriarcham, dum ab ipso ex more incensantur, osculo pacis venerantur. Tum pergunt per portam ad dextram plagam becmatis; ubi senatorii omnes et palatini ministri

τὸν, καὶ εἰθ' οὕτως εἰσέρχονται διὰ τῆς ἐκεῖσε εἰσφερούσης πύλης πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ βήματος. ἐκεῖσε γὰρ οἱ τῆς συγκλήτου πάντες ἴστανται μετὰ καὶ τῶν βασιλικῶν καὶ τοῦ κουβουκλείου, ἐπευχόμενοι τοὺς δεσπότες. καὶ ὑπὸ τῶν ἐκεῖσε εἰσέρχονται εἰς τὰ ἅγια θύρια, καὶ ἄπτουσιν κηρούς⁵ Cκατὰ τὸ εἰωθὸς, καὶ τὰ ἐξῆς κατὰ τὸν τύπον τελοῦσιν. καὶ Ms. 186.a εἰθ' οὕτως παραλαμβάνει ἀπὸ χειρὸς τοῦ καστρησίου ὁ πατριάρχης τὸν θυμιατὸν, καὶ ἐπιδίδωσι τῷ βασιλεῖ, καὶ θυμιατὸν ὁ βασιλεὺς πέριξ τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ εἰθ' οὕτως διὰ τοῦ δεξιοῦ μέρους τοῦ βήματος ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε μικρῶν¹⁰ ἁγίων θυρῶν ἐξέρχονται οἱ δεσπότες ἅμα τοῦ πατριάρχου ἕως τῶν πορφυρῶν κιόνων, καὶ ἐκεῖσε ἀποχαιρετίζουσι τὸν πατριάρχην, τοῦτον ἀσπαζόμενοι. καὶ ὁ μὲν πατριάρχης εἰσέρχεται εἰς τὸ βῆμα ἐκτελέσων τὴν τριτοέκτην· οἱ δὲ δεσπότες εἰσέρχονται ἐν τῇ μηταωρίῳ, καὶ μετὰ τὴν τῆς τρι-15 τοέκτης ἀπόλυσιν ἀνέρχονται μυστικῶς διὰ τοῦ ἐκεῖσε τοῦ D μηταωρικίου κοχλιοῦ εἰς τὰ κατηχούμενα, καὶ διὰ τῶν διαβατικῶν εἰσέρχονται μυστικῶς δηριγεύομενοι ὑπὸ τε τῶν μαγλαβιτῶν καὶ τῆς ἐταιρείας εἰς τὸ θεοφύλακτον παλάτιον· οἱ δὲ τῆς συγκλήτου πάντες καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου καὶ οἱ βα-20 σιλικοὶ ἄνθρωποι μετὰ τὴν τῆς τριτοέκτης ἀπόλυσιν ὑπὸ τῶν ἐκεῖσε, ἤγουν ἀπὸ τῆς ἁγίας Σοφίας, ἀπέρχεται ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια. διὰ γὰρ τὸ εἶναι τὴν ἡμέραν ταύτην παγανὴν εἰς τὴν ὑποστροφὴν οὐ δηριγεύουσιν οὗτοι τοὺς δεσπότες.

et cubicularii adstant Dominis benedicentes. Ili per sacras fores caucellorum ingressi accendunt cerceos, ut mos est, et cetera quoque ex ritu peragunt. Tandem acceptum e manu castrensis patriarcha thuribulum tradit Imperatori. Hic totam circa sacram mensam incensat; et tum exeunt Domini a dextra bematia una cum patriarcha per minores, quae ibi sunt, sacras fores, et usque ad porphyreticas columnas procedunt ambo. Ibi autem valedicunt et osculum pacis impertunt patriarchae. Et hic quidem redit in bema, tritohectem, id est officium inter tertiam et sextam horam peragendum, peracturus; Domini autem intrant in metatorium, et illinc post absolutionem vel sinem tritohectes ascendunt mystice vel clam arbitris et cum intimis amicis et custodibus per cochleam e metatorio ad catechumenia ducentem; et denique per diabatica vel tectas porticus redeunt in palatium, quod Deus custodiat, stipati a maglabitis et hetaeria. Senatorii autem omnes et cubicularii et palatini ministri post absolutam tritohectam abeunt illinc, id est e sancta Sophia, ad sua quisque. Pagana enim quum sit illa dies, [id est solenni et solenniter indictae processioni non dicata] non comitantur Dominos in palatium redeuntes.

Ἔσα δει παραφυλάττειν, τῶν τιμῶν σταυρῶν μελλόντων ξείναι
τῇ μέσῃ ἑβδομάδι τῆς ἀγίας τεσσαρακοστῆς.

Ἰστέον, ὅτι τῇ τρίτῃ κυριακῇ τῆς ἀγίας μ΄, ἦγον ἀπὸ
5τῆς ὀρθοδοξίας, μετὰ τρίτην ἢ καὶ ἕκτην ἡδὴν τοῦ ὄρθρου,
ἄξάγονται οἱ τίμιοι καὶ ζωοποιοὶ τρεῖς σταυροὶ, καὶ ἀποτί-
θενται ἐν τῇ σκευοφυλακίῃ, καὶ εἰδ' οὕτως ὑπὸ τοῦ πρω-
τοπάπα βαλσυμιζόμενοι προτίθενται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἰς προσ-
κύνησιν πάντων, καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὄρθρου ἀνοί-
10γει τὸ τῆς νέας ἀναβάσιον, καὶ ἀνέρχεται ὁ τῆς νέας κλῆρος B
καὶ ἅμα τοῦ βασιλείου κλῆρου τοῦ παλατίου παρίστανται
ψάλλοντες τὰ συνήδη σταυρώσιμα. καὶ ὅτε κελεύουσιν οἱ
δεσπόται, εἰσέρχονται καὶ ἀσπύζονται τοὺς τιμίους καὶ ζωο-
ποιοὺς σταυρούς. εἰδ' οὕτως ἀπερχόμενοι καθέζονται ἐπὶ
15τοῦ χρυσοτρικλίνου εἰς τὴν συνήδη καὶ καθημερινὴν προέ-
λευσιν. καὶ ὁ μὲν εἰς αἰθόμενος ὑπὸ τοῦ διάκονος τῆς νέας
καὶ ὄψικεύόμενος ὑπὸ τοῦ ταύτης κλῆρου, κατέρχεται καὶ Ms. 186. b
προτίθεται ἐν τῇ αὐτῇ νέᾳ ἐκκλησίᾳ. ὁ δὲ ἕτερος αἰθόμενος
καὶ βασταζόμενος ὑπὸ τοῦ παλίου τοῦ μεγάλου παλατίου, C
20φοροῦντος αὐτοῦ σκαρμύγγιον καὶ σαγίον ἀληθινόν, ὄψι-
κεύόμενος ὑπὸ τοῦ βασιλείου κλῆρου καὶ τοῦ πρωτοπάπα τῆς

CAP. 11.

*Observanda, quando SS. Cruces offerendae sunt media septimana
sanctae quadragesimae.*

Dominica sanctae quadragesimae tertia seu, quod idem est,
tertia a festo orthodoxiae et restitutarum sacrarum imaginum, post
tertium sextumque canticum canonis matutinarum expromuntur san-
ctae et vivificae tres Cruces [e sede et basi sua in palatio] et depo-
nuntur in [eiusdem] scenophylacio, et deinceps balsamisatae vel in-
unctae a protopapa proponuntur in ecclesia [palatii seu nea] vulgari
omnium adorationi. Post absolutum autem orthrum seu officium ma-
tulinum recluditur anabasium [seu gradus, per quos ad catechume-
nia ascenditur,] neae [seu novae in palatio ecclesiae], et ascendit
illuc neae clerus una cum clero palatino; et adstant canentes con-
sucta staurosima seu cantica in laudem Crucis. Domini, si lubet,
intran [in ecclesiam palatii novam] et venerantur sanctas et vivifi-
cas Cruces; deinde digressi resident in chrysotriclino consuetae
quotidianae processionis gratia. Trium autem illarum Crucium una
quidem a diacono neae sublata descendit [e catechumeniis neae],
cum clero eiusdem neae seu novae ecclesiae, et exponitur in ea-

Δάφνης τοῦ ἁγίου Στεφάνου καὶ διαιταρίων τοῦ παλατίου, πάντων κηρῶν βασιταζόντων, διέρχεται διὰ τε τοῦ ἡλιακοῦ καὶ τοῦ χρυσοτρικλίνου, καὶ ἀπαγόμενος προτίθεται εἰς προσκύνησιν πάσης τῆς συγκλήτου ἐν τῇ λαυσαϊκῇ ἐν τῇ ἄριστερῇ μέρει πρὸ τῆς πύλης τοῦ εὐπηγίου τοῦ ἁγίου Βασιλείου, καὶ μετὰ τὴν προσκύνησιν πάλιν βιασάζεται παρὰ τοῦ καπίου, δηλονότι ὀψικευόμενος ὑπὸ τῶν προειρημένων, καὶ Δάποτιθεται ἐν τῇ παλατίῳ τῆς Δάφνης ἐν τῇ ναῷ τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου. καὶ τῇ δευτέρῃ τῆς αὐτῆς ἑβδομάδος μετὰ τὸ γενέσθαι μίνσας ἐξέρχεται ὁ παπίας, καὶ αἶρει τὸν σταυρὸν ἀπὸ τοῦ ἁγίου Στεφάνου, καὶ ἀποφέρει αὐτὸν ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τῆς ἁγίας Σοφίας. ὁ δὲ ἕτερος σταυρὸς ἔναπομένει ἐν τῇ ἱερῇ παλατίῳ. ἰστέον, ὅτι τῇ παφασκενῇ τῆς αὐτῆς μέσης ἑβδομάδος τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐνάτης εἰσάγει ὁ παπίας τὸν 15 τίμιον σταυρὸν ἐν τῇ ἱερῇ παλατίῳ. ὁμοίως καὶ οἱ τῆς νέας κληρικοὶ εἰσάγουσιν καὶ αὐτοὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρῃ τὸν ἕτερον σταυρὸν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐνάτης. καὶ τῇ κυριακῇ μετὰ τρίτην εἴτε καὶ ἕκτην ἡδὴν τοῦ ὄρθρου ὑπὸ τοῦ πρωτοπάπα καὶ τοῦ σκευοφύλακος ἐκμασσόμενοι κατατίθενται ἐν τῇ αὐτῇ σκευοφυλακίῳ.

dem ipsa nova ecclesia. Altera vero sublata a papa magni palatii, qui scaramangium et sagum purpureum corpore gerit, et stipata a clero palatino et a protopapa S. Stephani Daphnes et a diaetariis palatii, omnibus illis cercos gestantibus, percat per heliacum [sea solarium] et chrysotriclinium, et illinc porro ablata exponitur adorationi totius senatus in lausiaco ad sinistram, coram porta eucterii [vel sacelli] S. Basilii. Ubi postquam satis adorata fuerit, aufertur rursus a papa in eodem comitatu, et exponitur in palatio Daphnes in templo, quod ibi est, S. protomartyris Stephani, [illius nomen, qui primus martyrum omnium supremum supplicium subiit.] Altero die eiusdem septimanae post factas missas exit papias et tollit eam crucem e S. Stephano, et profert eam in magnam ecclesiam S. Sophiae. Tertia nempe crux e sacro palatio non effertur. Parascene autem seu sexta feria eiusdem mediae in sancta quadragesima septimanae, post absolutionem nonae, [odae scilicet officii circa nonam horam cantari soliti.] infert rursus papias sanctam Crucem e S. Sophia in sacrum palatium. Similiter quoque neae clerici inferunt rursus alteram crucem e sua ecclesia eodem die atque tempore. Proxima autem dominica intra tertiam et sextam odam orthri repouunt rursus cruces a protopapa et sceuophylace in eodem, quo prius asservatae fuerant, custodiaro vasorum. prius bene probecque extersac.

ΚΕΦ. ιβ΄.

“Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, τῶν δεσποτῶν ἀπιόντων λοδσασθαι ἐν βλαχέρναις.

Τῇ παρασκευῇ ἔωθεν προέρχεται ἅπασα ἡ σύγκλητος B
 ὑπὸ σκαρμαγγίων ἐν βλαχέρναις ἔξω τῆς πόρτας, ἐν ᾧ τό-
 πῳ ὁρμῶσιν οἱ δεσπότες. οἱ δὲ δεσπότες εἰσέρχονται ἀπὸ
 σκαρμαγγίων εἰς τὸν δρόμονα μετὰ τῆς οἰκείας αὐτῶν θει-
 ραπείας, τοῦ τε λογοθέτου τοῦ δρόμου καὶ τοῦ πρωτουση-
 κρήτου καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν δεήσεων μετὰ τοῦ ἑταιρειάρχου Ms. 187. a
 10 καὶ τοῦ δρουγγαρίου τῆς βίγλας. ὁρμῶσιν δὲ εἰς τὴν πόρ-
 ταν, ἐνθα ἡ σύγκλητος τούτους ἐκδέχεται. οἱ δὲ μύγιστροι
 καὶ πατρίκιοι καὶ ὀφφικιάλιοι ἔξω τῆς πόρτης τῷ δεξιῷ μέ-
 ρει τῆς βασιλικῆς διόδου δέχονται τοὺς δεσπότες, ἐν δὲ τῷ C
 ἄριστερῷ ἴστανται τὰ βασιλικὰ σελλάρια. καὶ ἐν τῷ πλη-
 15 σιάσαι πρὸς αὐτοὺς τοὺς δεσπότες πίπτουσι προσκυνῶντες.
 οἱ δὲ δεσπότες δηριγεύμενοι ὑπὸ τε τῶν πραιποσίτων τοῦ
 κουβουκλείου καὶ τῶν μαγλαβιτῶν, βασιλικῶν τε καὶ τῶν
 τῆς ἑταιρείας, ἀπέρχονται διὰ τῆς ἀπαγούσης ὁδοῦ πρὸς
 τὴν ἐκκλησίαν. ἴστέον, ὅτι, τῶν δεσποτῶν εἰσιόντων τὴν πόρ-
 20 ταν, κατακολουθοῦσιν ὀπισθεν οἱ τε μύγιστροι καὶ πατρίκιοι
 καὶ ὀφφικιάλιοι. ἐν δὲ τῷ προπυλαίῳ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας
 δέχεται αὐτοὺς ὁ σκευοφύλαξ μετὰ θυμιατοῦ καὶ ὁ τῆς ἐκ-

CAP. 12.

Observanda, quando Domini lotum ad blachernas eunt.

Parasceue seu feria sexta mane procedit seu convenit scaraman-
 giis indutus totus senatus in blachernis extra portam palatii ibi
 loci, ubi Domini appellere cum dromone solent. Pariter induti sca-
 ramangiis intrant Domini in dromonem una cum privato sui corpo-
 ris ministerio et logotheta dromi et protoascretis et praefecto sup-
 plicationum, hetaeriarcha et drungario vigiliae. Appellunt autem ad
 portam, ad quam senatus eos exspectat; et primi quidem magistri,
 patricii et officiales extra portam a dextra parte viae, qua Domini
 transeunt; ad sinistram vero regia stant sellaria [seu equi sellati et
 ad inequitandum accincti]. Proceres, ubi Dominis prope fiunt, ado-
 rant humi procedentes; Domini autem stipati a praepositis cubiculi
 et maglabitis, basilicis et hetaeria, intrant in ecclesiam [S. Deige-
 nitricis] per viam, quae illuc ducit. Dominos per portam extimam
 ingressos subsequuntur magistri, patricii et officiales. In propylaeo
 seu anteportali autem ecclesiae excipit Dominos sceuophylax [seu
 custodiarius vasorum et sacrarum reliquiarum in ea aede repositarum]
 cum thuribulo; clerus autem eiusdem ecclesiae subsequitur in obse-

κλησίαις κληῖρος, ὀφικεύοντες αὐτούς. καὶ δὴ τῶν δεσποτῶν εἰσιόντων εἰς τὸν νάρθηκα, περιβάλλονται τὰ χρυσοπερίκλειστα σαγία, καὶ ἕπτουσι κηρούς, καὶ διέρχονται διὰ μέσης τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς σωλαίας, καὶ πάλιν ἕπτουσι κηρούς ἔξω τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸ ἅγιον θυσια-5 στήριον, καὶ ἀσπάζονται τὴν ἁγίαν ἐνδυτήν. Ἰστέον, ὅτι, τῶν δεσποτῶν εὐχομένων εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ἢ σύγκλητος καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου καὶ οἱ βασιλικοὶ διέρχονται καὶ ἴστανται εἰς τὸν νάρθηκα τῆς ἁγίας σοροῦ. εἰδ' οὕτως διέρ-
Ed. l. 319 χονται διὰ τοῦ πρὸς ἀνατολήν δεξιῦ μέρους τοῦ βήματοςιο καὶ τοῦ σκευοφυλακίου, καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸν νάρθηκα τῆς ἁγίας σοροῦ, καὶ οἱ μὲν βασιλικοὶ ἴστανται ἀριστερῇ τῆς βασιλικῆς προόδου, οἱ δὲ μάγιστροι καὶ πατρίκιοι δεξιῇ ὡς πρὸς τὰς πύλας. οἱ δὲ δεσπότες ἕπτουσι κηρούς κατὰ τὸ εἰωθὸς εἰς τὰς βασιλικὰς πύλας τῆς ἁγίας σοροῦ, καὶ εἰσ-15 ἔρχονται, καὶ εὐθέως κλείουσι τὰς αὐτῶν πύλας κουβικου-
B λάριοι· (βαρβατοὶ γὰρ ἐκεῖσε οὐκ εἰσέρχονται, εἰ μὴ οἱ τοῦ κουβουκλείου μόνοι·) οἱ δὲ δεσπότες πάλιν κατὰ τὸ εἰωθὸς ἕπτουσι κηρούς ἔμπροσθεν τοῦ ἁγίου βήματος, καὶ εἰσέρ-
Ms. 187 χονται καὶ ἀσπάζονται τὴν ἁγίαν ἐνδυτήν, καὶ λαμβάνει ὁ θυ-
 μιᾷ περίξ τῆς ἁγίας τραπέζης. εἶτα ἐκβάλλουσι τὰ τοῦτον

quo. Domini narthecem ingressi saga auro praetextata induunt, accendunt cereos, transeunt per mediam partem ecclesiae et praeter solem, ubi rursus extra sanctas fores accensos cereos deponunt. Inde intrant in sanctum thysiasterium seu sacrificatorium, et venerantur osculo sacram endytam vel altaris instratum. Interea vero, dum Domini sacro in bemaie [vel tribunali] devotione sua defunguntur, transeunt senatus et cubicularii et basilici in narthecem sanctae sori [vel conditorii sacri amictus B. Virginis], ibique se in series suas collocatos tenent. Devotione peracta, transeunt Domini per dextram versus orientem partem bematiss et per sceuophylacium, et intrant in narthecem sanctae sori, stantibus in via, qua transcundum ipsis est, ad sinistram quidem basilicis seu imperialibus hominibus, ad dextram autem magistris et patriciis, respectu ad portam basilicam eius sacelli habito. Ad has basilicas fores sanctae sori accensos figunt Domini cereos pro more, et tum [in navim sori] intrant. Ingressis autem, protinus claudunt illam portam cubicularii. Barbati enim illuc non ingrediuntur, sed tantummodo cubicularii. Ibi rursus extra sanctum bema cereos accendunt, ut mos est, et tum intrant in bema, veneranturque sacram endytam osculo. Primus autem seu supremus Imperator thuribulum a praeposito plectus circumcirca incensat sacram mensam. Eo facto, exiunt Domini sua saga, traditque praeposito maiori Domino stabellum e pecunis pa-

σαγία, καὶ λαμβάνει ὁ πρῶτος βασιλεὺς παρὰ τοῦ πραιπο-
 σίτου τὸ ἀπὸ ταωνοπτέρων ζιπίδιον, καὶ φιλοκαλεῖ πέριξ
 τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ ἐξέρχονται τοῦ βήματος, καὶ ἀπέρ-
 χονται ἀπὸ δεξιᾶς εἰς τὴν ἐπίσκεψιν, καὶ ἄπτουσιν κάκεισε
 5 κηρῶν καὶ προσκυνῶσιν. καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ἀπέρχονται
 ἔξω τοῦ μητατωρικού, ἐν ᾗ ἢ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου καὶ ὁ ἄψ-
 γυροῦς ἴδρῆται σταυρὸς, καὶ ἄπτουσιν κάκεισε κηρῶν, καὶ
 εἰσέρχονται εἰς τὸ μητατώριον, καὶ, εἰ κελεύουσι, σκεπάζον-
 10 ται. ἴστέον, ὅτι ἐν ᾗ τόπῳ ἴστανται οἱ βασιλεῖς ἐπευχόμε-
 νοι, ἴστανται οἱ τῆς μέσης ἑταιρείας, καὶ αὐτοὶ ἐπευχόμε-
 νοι. καὶ ἐξιόντες διέρχονται διὰ τοῦ νάρθηκος, καὶ πάλιν
 δέχονται τούτους οἱ τε μάλιστα καὶ πατρίκιοι καὶ ὄφφικιά-
 λιοι, καὶ ἀνίσουσιν οἱ δεσπότες διὰ τοῦ κοχλιοῦ καὶ ἀπέρ-
 χονται. οἱ δὲ βασιλικοὶ προαπερχόμενοι ἴστανται δεξιᾶ καὶ
 15 ἑξω τῶν εἰσαγόντων παραπτέρων εἰς τὰ ἀποδυτὰ. Δ
 καὶ τῶν δεσποτῶν διερχομένων, ἐπέυχονται καὶ αὐτοί. οἱ
 δὲ δεσπότες διεργεγόμενοι ὑπὸ τε τοῦ κουβουκλείου καὶ τῶν
 μαγλαβιτῶν καὶ τῆς μεγάλης ἑταιρείας, εἰσέρχονται εἰς τὰ
 ἀπύγῃα παραπτέρη εἰς τὰ ἀποδυτὰ. καὶ οἱ μὲν τῆς με-
 20 γάλῃς ἑταιρείας ἴστανται εὐθὺς μετὰ ὀλίγων ἐπευχόμενοι,

8. μητατώριο cod., ut saepius.

voninis factum, quicum ille sacram mensam circumverrit. Eo facto, exeunt e bamate, et abeunt a dextra parte ad episcopsin [scu visitationem atque adorationem sacrarum B. Virginis reliquiarum] et ibi quoque accendunt cereos et [reliquias] adorant. Illinc procedunt usque ad metatorium, in quo imago Deigenitricis et argentea crux exstant; in cuius aditu quoque, priusquam ingrediantur, cereos accendunt. Ingressi autem deinceps in metatorium, si quidem cupiunt, infulantur. Tenendum, eo in loco, in quo subsistunt Domini preces ad Deum facientes, ibi subsistere quoque, qui hactenus eos comitati fuerant, mediae hetacriae homines post bona verba Dominis dicta. Transcunt porro Domini per narthecem, quos venerantur secunda vice magistri et patricii et officiales; et ascendunt Domini per cochleam, et ulterius pergunt ad apodyta [vel vestiarium exutorium, ubi a loturis vestes deponuntur]. Interea vero dum haec fiunt, ordinant sese, qui prius a Dominis eum in sinem abscesserant, basilici ad dextram sinistramque partem foras paraptera [sive alas per substructiones laterales] ad apodyta ducentes, Dominisque per se medios transeuntibus bona precantur. Domini autem stipati a cubiculo et maglabitis et magna hetacria intrant in paraptera ad apodyta ducentes. Illinc autem egressos comitati aliquantulum, subsistunt post bona verba Dominis dicta magnae hetacriae homines; aliquanto ulterius comitati subsistunt maglabitae, et hi quoque fausta Domini comprecati, denique cubicularii subsistunt, neque hi absque piis votis, haud procul a monothyro [scu porta

καὶ μετ' ἐκείνους οἱ μαγλαβῆται Ἰστανται, καὶ αὐτοὶ ἐπενχόμενοι, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ τοῦ κουβουκλείου, καὶ αὐτοὶ ἐπενχόμενοι Ed.L. 320 εἰς τὸ εἰσάγον ἐνδότερον μονόθυρον, καὶ ἔξωθεν τοῦ μονόθυρου Ἰστανται οἱ πραιπόσιτοι καὶ αὐτοὶ ἐπενχόμενοι. οἱ δὲ δεσπότες ἀλέρχονται ἐν τοῖς ἀποδυτοῖς, καὶ ἀποδύμενοι 5 περιβύλλονται τὰ χρυσᾶ τούτων λέντια, καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸ ἅγιον λουῖσμα. ἰστέον, ὅτι προεἰσέρχονται τῶν δεσποτῶν οἱ πραιπόσιτοι μετὰ καὶ τινῶν τοῦ κουβουκλείου καὶ κουβικουλαρίων βασιταζόντων τὰ φατλία, ἕπερ ἄπτουσι οἱ δεσπότες εὐχόμενοι. καὶ πρὸ τοῦ κολύμβου πλησίον τῆς εἰς-10

Ms. 188. α αγωγῆς θύρας τῆ δεξιᾷ μέρει Ἰστανται οἱ πραιπόσιτοι καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου μετὰ τῆς μυστικῆς Θεραπειᾶς τῶν δε- Βσποτῶν, τοῦ τε βυλνιαρῖτου καὶ τοῦ πρωτεμβαταρίου· οἱ δὲ λοιποὶ λουῖσται τῶν βλαχερονῶν ἀριστερὰ τῶν δεσποτῶν Ἰστανται. καὶ τῶν δεσποτῶν εἰσιόντων, λαμβάνουσι κηροῦς 15 παρὰ τῶν πραιποσίτων καὶ ἄπτουσι, καὶ προσκυνῶντες τὰς ἀργυρᾶς ἀγίας εἰκόνας τὰς ἐν τῷ κολύμβῳ, διέρχονται τῷ δεξιᾷ μέρει τοῦ κολύμβου. ἐν δὲ τῇ αὐτῇ δεξιᾷ μέρει τοῦ κολύμβου Ἰστανται δύο καπνιστήρια, ἐν οἷς διερχόμενος ὁ βασιλεὺς, παρὰ τοῦ πραιποσίτου λαμβάνων ἀλειπτὰ ἰδίαις 20 χερσὶ τοῖς καπνιστηρίοις ἐντίθησι. εἶτα ἄπτουσι οἱ δεσπότες κηροῦς εἰς τὴν πρὸς ἀνατολὴν κόγχην, ἐν ἧ καὶ ἡ ἀρ- C γυρᾷ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου ἐπὶ τῆς θιᾶλης Ἰστανται. καὶ ἀπὸ

singulari] ad apodyta ducente; tandem praepositi ante hanc singularem portam subsistunt, etiam hi piis volis Dominos prosecuti. Domini autem intrant in apodyta, vestibisque depositis, induunt aurca sua lintea. Quo facto, intrant in sacrum lavacrum. Sed prius illuc introeunt regii praepositi et aliqui de cubiculo et nonnulli cubiculariorum, quorum hi cereos illos gestant, quos accendere solent Domini devotionem ibi suam facientes. Consistunt hi praepositi atque cubiculenses, et qui ad privatum corporis dominici ministerium pertinent, item balnearites seu balnearior et protembatarius seu cmbata, id est solii balnearis, inspector, a dextra parte prope fores, per quas intratur, ante colymbum seu labrum vel lacum: reliqui autem lustae vel lotores palatii blachernarum stant a sinistra parte Dominorum. Ingressi Domini accipiunt cereos a praepositis, quos accendunt, et adorant colymbi seu labri aut natorii sacras argenteas imagines, et per dextram eius regionem transcunt. In illa ipsa vero colymbi dextra regione stant duo thuribula, in quae Imperator, dum transit, suis ipse manibus odoramenta, quae a praeposito acceperat, iniicit. Deinde accensos figunt cereos Imperatores in concha orientale, in qua etiam argentea Deigenitricis imago super phiala stat. Illinc abeunt ad sinistram, ubi manus Deiparac marmore expressa sui exhibet formam, argenteo margine

τῶν ἐκεῖσε ἀπέρχονται ἀριστερὰ, ἐν ᾗ ἡ τῆς χειρὸς τῆς Θεοτόκου ἐκτύπωσις ἐν τῷ μαρμάρῳ ἐκτύπεται, καὶ διὰ ἀργυρῆς περιφερείας περικέκλεισται, καὶ ἄπτουσι κἀκεῖσε κηρούς, καὶ οἰκεία χειρὶ εἰς τὸ ἐκεῖσε καπνιστήριον ὁ πρῶτος Ὁβασιλεὺς ἐντίθῃσιν ἀλειπτόν, ἐκ τοῦ πραιποσίτου τοῦτο δεχόμενος. ἀπὸ δὲ τῶν ἐκεῖσε ὑποστρέφοντες οἱ δεσπότες, εἰσέρχονται εἰς τὸν ἅγιον Φωτεινὸν εἰς τὸν ἐνδότερον θόλον, καὶ ἀπερχόμενοι ἄπτουσι κηρούς ἔμπροσθεν τῆς μαρμαρινῆς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου, ἣτις ἐκ τῶν τῆς αὐτῆς ἁγίων χειρῶν τοπροχεῖ τὸ ἅγισμα. καὶ μετὰ τὸ ἄψαι τοὺς κηρούς λαμβάνει τὴν ἁγίαν στακτὴν ὁ πραιπόσιτος παρὰ τοῦ βαλνιαρῖτου, καὶ ἐπιδίδωσι τοῖς δεσπότηις. οἱ δὲ δεσπότες οἰκείαις χερσίν ἐαυτοὺς ἐπισφραγίζουσιν, καὶ ἐξιώντες λούονται. καὶ μετὰ τὸ λούασθαι ἐξέρχονται εἰς τὸν ἐξώτερον μικρὸν θόλον, καὶ ἀλλάσσοντες τὰ τούτων λέντια περιβάλλονται ἕτερα χρυσοῦφρανα. ὁ δὲ προτεμβυτάριος ἰστίμενος πρὸ τοῦ κολύμβου, λέγει τὴν εὐχὴν. Ἰστέον, ὅτι, τῆς εὐχῆς λεγομένης, Ed.L. 321 οἱ λούσται εἰσάγουσιν τὴν ἰββ. βαστακτὰ ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τοῦ κολύμβου, καὶ διέρχονται πρὸ τῆς κάτω ἀνατολικῆς κόγχης, καὶ ἴστανται εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ κολύμβου. οἱ δὲ δεσπότες εἰσιόντες ἴστανται, καὶ ὁ πρῶτος Ὁβασιλεὺς ἐπιδίδωσιν ἐκάστῳ τῶν βυστακτῶν ἀνὰ νομίματος ἑνός. χρῆ δὲ τὸν πραιπόσιτον τὴν χεῖρα τοῦ βυστακτοῦ προ- 19. κάτω con. R., κατὰ cod. et ed.

circumsepta. Cereos et ibi accendunt; et primus seu maior Imperator propria manu aleiptum seu suffimentum in thuribulum, quod ibi adest, iuicic, a praeposito traditum nactus. Illinc revertentes Domini, ingrediuntur in sacellum S. Photini, quod est in interiore tholo. Illinc degressi accensos figunt cereos coram marmorea imagine Deiparae, quae sanctis suis e manibus ipsa effundit hagiasma seu aquam benedictam. Post accensos ibi cereos accipit praepositus traditam a balnearita sacram stacten seu sacrum lixivium, et Domini communicat. Hi suis manibus eo sese cruciatim signant, et lavantur, egressis ceteris. Loti exeunt in minorem exteriorem tholum, positisque suis linteis, induunt alia auro intexta. Protebatarius autem seu solii magister stans coram colymbo facit benedictionem; quae dum dicitur, introducunt lustae a sinistra colymbi parte duodecim bastactas seu aquigerulos, qui postquam transierunt coram inferiore coucha orientale, ordinant sese in stationem in dextra regione colymbi. Quo intrantes Domini subsistunt, et primus maximusque Imperator dat singulis baiulis singulos aureos nummos. Debet autem praepositus manum cuiusque bastactae seu baiuli prius in eam formam composuisse, ut cum decore atque gratia nummum inditum a Domino accipiat. Post finitam hanc nummorum elargitio-

εντρεπίζειν πρὸς τὴν τῆς βασιλικῆς δωρεᾶς ὑποδοχὴν. καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς διανομῆς ἀγιάζει μετὰ τοῦ σταυροῦ ὁ πρωτεμβάταριος τὸν κόλυμβον, ἐπιδιδούς τοῖς δεσπόταις ἀπὸ τοῦ κολύμβου ἁγίασμα μετὰ τοῦ αὐτοῦ σταυροῦ. οἱ δὲ λαμβάνοντες τὸ ἁγίασμα εἰσέρχονται εἰς τὸν κόλυμβον,⁵ καὶ τῆς ἐκτενοῦς γινομένης, καταδύουσι τρίτον, καὶ ἐξερχόμενοι ἀνέρχονται ἐν τῷ ἀποδυτῷ, καὶ ἀμφιασθέντες κατὰ τὸ εἰωθὸς ἐξέρχονται μετὰ τῆς μυστικῆς αὐτῶν τάξεως. ἰστέον, ὅτι ἔξω τοῦ μονοθύρου, ἐν ᾧ ἴστανται οἱ πραιπόσιτοι ἐπερχόμενοι τοὺς δεσπότας, ἴστανται ὁ τῶν Εὐγενίου γηρωκόμος,¹⁰ ἐπιδιδούς τοῖς δεσπόταις διερχομένοις τὰς εὐλογίας. τῶν δὲ δεσποτῶν διερχομένων, συγκινοῦσι προπορευόμενοι τῶν δεσποτῶν, ἀφ' ὧν τόπων ἴστανται, οἱ τοῦ κουβουκλείου καὶ οἱ μαγλαβίται καὶ τῆς ἑταιρείας. οἱ δὲ δεσπόται εἰ μὲν κελύσονσι ἰππεῦσαι καὶ ἀπελθεῖν εἴτε ἐν τῇ πηγῇ, εἴτε ἀλλαχοῦ,¹⁵ τοῦτο ποιοῦσιν· εἰ δὲ μήγε, εἰσερχόμενοι εἰς τὸν δρόμονα εἰσέρχονται εἰς τὸ παλάτιον, ἧ καὶ ἀλλαχοῦ, ὅπου βούλονται, ἀπέρχονται.

nem atque distributionem sanctificat protembatarius lacum natatorium sua cruce, et cum eadem porrigit Dominis e colymbo hagiasma seu sanctificatam aut benedictam aquam. Domini, hagiasmate accepto, intrant in colymbum, et dum sit extensa, immergunt sese ter; dein exeunt e colymbo et ascendunt in apodyta, rursusque suis solitis vestibus amicti exeunt cum mystico seu privato sui corporis ministerio. Dum vero exeunt Domini per portam singularem, coram qua paulo ante dicebamus solere praepositos fausta Dominis apprecantes subsistere, adstat ibidem quoque gerocomus hospitalis Eugenii, impertiens Dominis praetercuntibus eulogias seu benedictiones. Dominis autem apud quemque ordinem eorum, quos in apodyta ingressuri foris stantes reliquerant, praetercuntibus, incipiunt hi se quoque simul commovere et coram abentibus Dominis praecedere eo ex loco et statione, quam quisque obtinet, primi cubicularii e sua, tum maglabitae, tandem hetaeriae adscripti, e suis quique stationibus. Illinc porro, si placet, aveluntur Domini in equis ad pegam [id est ad palatium peganum et Deiparam fontis], aliove, quo libuerit; quodsi vero equitare noluerint, aut alio quo ire libuerit, abeunt.

ΚΕΦ. ιγ'.

Ἵσα δεῖ παραφυλάττειν ἐν παγανῇ κυριακῇ, ἢ ἐν ἄλλῃ κοινῇ ἡμέρῃ, μελλόντων τῶν δεσποτῶν ἀπιέναι εἴτε εἰς τοὺς ἀγίους ἀποστόλους, εἴτε εἰς ἕτερον ναὸν εὐξασθαι.

5 Πρὸ μιᾶς ἡμέρας δίδεται μανδάτα τῶ πραιποσίτῳ καὶ τῶ κατεπάνω τῶν βασιλικῶν, τῇ ἑσθρην ἔλθειν ἅπαντας ἀπὸ σκαραμαγγίων, ὁπόθεν ἂν κελεύσωσιν οἱ δεσπότες ἰππεύσαι. καὶ τῇ ἑσθρην προέρχονται ἅπαντες ἀπὸ σκαραμαγγίων, καὶ εἰσέρχονται οἱ πραιποσίτοι μετὰ τοῦ κουβουκλείου, εἴτε ἀπὸ Ed.L. 322 ἰσοτὸν καβαλλάριον, εἴτε ἀπὸ τὴν τοῦ Κυρίου ἐκκλησίαν, εἴτε ἀπὸ τὸν ἰππόδρομον, εἴτε ἀπὸ τὸ τζουκανιστήριον, εἴτε ἀπὸ Mr. 189 ἂ τῆς Δάφνης. ἀπὸ τούτων γὰρ τῶν εἰσόδων εἰώθασιν ἀεὶ ἰππεύειν οἱ δεσπότες. οἱ δὲ δεσπότες ἐξέρχονται ἀπὸ σκαραμαγγίων φοροῦντες καὶ τὰ τούτων σπαθία, καὶ δηριγενόμενοι 15 ὑπὸ τε τῶν πραιποσίτων καὶ τοῦ κουβουκλείου ἰππεύουσιν. οἱ δὲ πραιποσίτοι καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου καὶ αὐτοὶ ἰππεύοντες προπορεύονται τῶν δεσποτῶν. οἱ δὲ μαγλαβίται καὶ οἱ βασιλικοὶ πάντες ἄνθρωποι μετὰ σκαραμαγγίων καὶ σπαθίων εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἕκαστος προπορεύεται τάξιν. οἱ δὲ μύγιτρο

14. ΣΧΟ. 1. Ἰστίον, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἄνευ σκαραμαγγίου καὶ χιῶματος πρῶτ' ἐν ἐκκλησίᾳ ἀποστόλων οὐχ ἰππεύει.

CAP. 13.

Observanda, quando in dominica pagana aut alia die communi Domini volunt aut ad SS. Apostolos aut ad aliud aliquod templum devotionis peragenda causa ire.

Præcedente die dantur mandata præposito et catepano basilicorum, ut altero mane omnes in scaramangiis illuc conveniant, unde Domini decreverunt et edicunt exequitare. Itaque conveniunt omnes in scaramangiis statim mane, et præpositi una cum cubiculo e palatio prodeunt, sive ad caballarium [id est catadromum vel dormitorium equorum], sive ad Domini ecclesiam, sive ad circum, sive ad tzucanisterium [id est aream exercendae equestris pilae], sive ad Daphnen. Ab his enim ad palatium aditibus solent Imperatores, quando exequitant, semper avchî, ipsi autem Domini procedunt in scaramangiis, gestantes spathas suas, et in obsequio præpositorum et cubiculi caballicant, præpositis nempe atque cubiculo in equis Dominos præcuntibus; at maglabitac et basilici omnes homines cum scaramangiis et spathis, suo quisque in ordine, præambulant. Magistri tandem, proconsules, patricii et officiales, itemque drungarius vigiliac et drungarius ploimorum seu classiariorum

Βκαὶ ἀνθύπατοι καὶ πατρίκιοι καὶ ὀφφικιῶλοι ὄπισθεν τοῦ
 ἄρματος μετὰ τοῦ δρογγαρίου τῆς βίγλης καὶ τοῦ δρογγα-
 ρίου τῶν πλοῖμων, ἐπακολουθοῦσι τῆς δεσπότηαις. καὶ δὴ
 τῶν δεσποτῶν ἀπιοῦτων εἰς τὸν ναὸν καὶ τῶν ἵππων ἀποβαί-
 νόντων, τίθενται σελλία, δηλονότι τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχοντογεννη-5
 μῶτων βιασζόμενα, εἴτε ἐν τῇ προπυλαίῳ τῆς αὐτῆς ἐκκλη-
 σίας, εἴτε ἐν τῇ νάρθηκι, καὶ ἐν τούτοις καθέζονται οἱ δεσπύ-
 ται, καὶ ὑπὸ τῆς μυστικωτέρας τῶν κοιτωνιτῶν τάξεως κυ-
 κλευόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἰσθῆναι τῶν πολλῶν ὀραῖσθαι, ἀλλάσ-
 σουσιν ἄπερ φηροῦσιν ὑποδήματα, περιβαλλόμενοι στρίκτα. 10
 ἰστέον, ὅτι ἐν τῇ νάρθηκι τῆς ἐκκλησίας καὶ οἱ πραιπόσιτοι
 περιβάλλονται τὰ αὐτῶν σαγία. καὶ εἰθ' οὕτως ἀνιστάμενοι
 καὶ τὰ ἑαυτῶν χρυσοπερίκλειστα περιβαλλόμενοι σαγία, ἔρ-
 χονται πρὸς τὰς βασιλικὰς πύλας, καὶ ὑπὸ τῶν πραιποσίτων
 λαμβάνουσι κηροῦς, καὶ ἀπενχαριστοῦσιν τῇ Θεῷ διὰ τῆς 15
 τρισσῆς μετ' αὐτῶν προσκυνήσεως. καὶ εἰθ' οὕτως εἰσέρχον-
 ται, καὶ διέρχονται διὰ μέσου τοῦ ναοῦ καὶ τῆς σωλαίας, καὶ
 ἰστάμενοι ἔξω τῶν ἀγίων τοῦ βήματος θυρῶν πάλιν λαμβά-
 νουσιν ἑτέρους κηροῦς παρὰ τῶν πραιποσίτων, καὶ ὁμοίως
 Δποιοῦσιν. εἴτα εἰσερχόμενοι εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον ἀ- 20
 σπάζονται τὴν ἀγίαν ἐνδυτήν. εἰθ' οὕτως λαμβάνει ὁ πρῶτος
 βασιλεὺς ἐκ χειρὸς τοῦ πραιποσίτου τὸν θυμιατὸν καὶ ἀλει-
 πτὰ, καὶ οἰκείῃ χειρὶ ἐπιτιθεῖς τῇ ἀνδρακίῃ θυμιατῇ περίεξ τῆς
 9. ὑπὸ τῶν cd. 23. ἀνδραξ cod. pro ἀνδρακίῃ.

sequuntur Dominos pone armatum seu spatharocandidatos scutige-
 ros, proximos Dominorum satellites. Domini itaque ad ecclesiam
 delati descendunt ex equis, et resident in illis sellis, quas attule-
 runt et aut in propylaeo istius templi, aut in narthece, deposue-
 runt archontogeuncemata seu nobiliores valeti iuvenes. Sic consi-
 dentes eos circumstat facta velut testudine, et impedit, ne a vulgo
 conspiciantur, intimus coetonicarum ordo; intereaque Domini pone
 hoc quasi velum mutant, quos gerunt, calceos, et induunt stricta.
 (Ibidem quoque, in narthece puta, induunt praepositi sua saga.)
 Calceati surgunt Domini, et induunt auro septa sua saga, et acce-
 dunt ad portam basilicam, ubi cereos a praepositis accipiunt; qui-
 buscum ter Deum adorant. Eo facto, intrant per eam portam in
 ecclesiam, transeunt per eam mediam et per soleam, et consistunt
 extra sacras bemaatis fores, ubi rursus accipiunt a praeposito cereos
 alios, quibuscum eisdem ritus devotionis, quos scum praecedentibus,
 peragunt. Dein sacrum in sacrificatorium intrant, ubi sacram en-
 dytam osculo venerantur. Dein accipit maximus Imperator e manu
 praepositi thuribulum, et suffimenta suis ipse manibus imponit pru-
 nis ardentibus, sacram mensam circumcirca incensat, coque facto,
 rursus reddit praeposito thuribulum, et transit [per bema] ea par-

ἁγίας τραπέζης, εἶτα ἐπιδίδωσι τῷ πραιποσίτῳ τὸν θυμια-
 τόν. διέρχεται δι' ὄσου μέρους ἀρμόζει τοῦτον ἐξίέναι. καὶ
 εἰ μὲν κελεύσωσιν οἱ δεσπότες ἐκεῖσε γενύσασθαι, γίνεται τοῦ-Ed.L.323
 το καθὼς βούλονται. εἰ δὲ μήγε, ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ἰπνεύοντες Ms.189. b
 ὑποστρέφουσιν κατὰ τὴν προειρημένην, ὡς ἔραμεν, τῆς προ-
 ὄσου τάξιν εἰς τὸ παλάτιον. ἰστέον, ὅτι, εἰ ἐν τεσσαρακο-
 στῇ κελεύσωσιν ἀπιέναι οἱ δεσπότες ἐν ἐκκλησίᾳ, ἀπὸ τῆς
 ψαλλομένης τριτοέκτης ἐν τῷ λαυσιακῷ ἐν τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ
 ἁγίου Βασιλείου, γίνεται μεταστάσιμον, καὶ ἀπέρχονται πάν-
 τες, ὅπου δεῖ τοὺς δεσπότες ἰπνεῦσαι. καὶ εἰδ' οὕτως ἰπ-
 πνεύουσιν οἱ δεσπότες καὶ ἀπέρχονται. μηνὶ Μαρτίῳ 9.
 ἰστέον, ὅτι κατὰ τὸν προῤῥηθέντα τύπον τῆς ὑφ' ἡμῶν τῶν δε-
 σποτῶν ἐν ταῖς ἁγίαις ἐκκλησίαις ταῖς ἐν ταῖς πόλεσι ἐπιτε- B
 λεῖται καὶ ἡ μηνίμη τῶν ἁγίων μ' μαρτύρων, τῶν δεσποτῶν
 ἰσπινόντων ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτῶν ναῖ. μηνὶ Ἰουλίῳ 4. ἰστέον,
 ὅτι ὁμοίως ἐπιτελεῖται καὶ ἡ μηνίμη τῶν ἁγίων Ἀναργύρων.
 τῶν δεσποτῶν ἀπινόντων εἰς τὸν σεβασμιον αὐτῶν ναὸν εἰς τὴν
 Παυλίῳ, ἀπέρχονται οἱ δεσπότες, κελεύουσιν ἄριπποι, κε-
 λεύουσιν πλοῖ. τὰ δὲ ἔξῃς τῆς προελεύσεως ἐπιτελεῖται κα-
 20 θὼς προεῖρηται. ἰστέον, ὅτι οἱ δεσπότες ἀπινόντες εἰς τὴν
 Παυλίῳ καὶ πλοῖ καὶ ἄριπποι μετὰ σκαραμαγγίων ἀπέχ-
 χονται. ἰστέον, ὅτι μετὰ τὸ εὐχρισθαι μετὰ τῶν κηρῶν τοὺς C
 δεσπότες ἐμπροσθεν τῶν ἁγίων θηρῶν, εἰδ' οὕτως προσκν-

te, qua eum exire congruit. Tandem his peractis, si volunt in eo
 templo prandere, sit illud; sin minus, redeunt equitantes in pa-
 latium eodem ordine, quo, ut diximus, illinc in templum pariter
 equitantes excesserant. Si in quadragesima Domini volunt abire
 ad ecclesiam, tunc sit metastasimum, seu indicitur discedendi e cu-
 ria et negotiis curialibus venia, quo tempore tritohecte in lausiaco,
 et quidem in oraculo S. Basilii, quod ibi est, canitur. Data licen-
 tia, abeunt omnes illuc, unde futurum est, ut Domini exequitent.
 Congregatis, inscendunt Domini in equos, et abitur. Mensis Mar-
 tii die nono celebratur memoria SS. quadraginta martyrum, Domi-
 nis in eorum ecclesiam venientibus eodem ritu, qui observatur,
 quando Domini ad ecclesiam aliquam urbanam caballicant, et quem
 modo exposuimus. Calendis mensis Iulii celebratur memoria SS.
 Anargyrorum, Domini ad venerabilem eorum ecclesiam, quae est
 in vico Paulini, prout placuerit, sive in equis, sive in dromone,
 pergentibus. Ordo et series processionis est ut supra. Notandum
 tamen de hoc festo praeterea, quocumque tandem modo Domini in
 vicum Paulini pergant, sive in equis, sive in dromone, semper eos
 scaramangiis uti. Deinde hoc, Dominos, postquam coram sacris
 cancellorum foribus devotionem suam cum cereis peregerint, in

νοῦσιν τὰ ἄγια λείψανα, ἄπτοντες κηρούς, καὶ ἐξερχόμενοι
 ἔξω εἰς τὸ ἔξωτερον, ἐκεῖθεν ἰππεύουσιν, καὶ ὑποστρέφουσιν
 ἐν τῷ παλατίῳ, κελεύουσιν ἐφιπποί, κελεύουσιν πλοῖ. πολ-
 λάκις δὲ συνεσιτῶνται τοῖς ἄρχουσιν ἐν τῷ παλατίῳ τῶν
 βλαχερνῶν, καὶ δέλιγς εἰσέρχονται εἰς τὸ παλάτιον. ἰστέον,⁵
 ὅτι ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ οὐκ εἰσέρχονται οἱ δεσπῶται εἰς τὸ ἄγι-
 ον Θυσιαστήριον. μηνὶ Ἰουλίῳ κζ'. ἰστέον, ὅτι ὁμοίως ἐπι-
 τελεῖται καὶ ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, τῶν δεσπο-
 τῶν ἀπιόντων εἰς τὸν σεβάσμιον τούτου ναὸν εἰς τὰ Ναρ-
 σοῦ. εἰ δὲ βουληθῇ ὁ βασιλεὺς ἀπελθεῖν πλοῖ, γίνεται ἡ ἀ-
 κολουθία καὶ ἡ τάξις οὕτως. πρῶτ' προέρχεται πᾶσι ἡ σύγ-
 κλητος καὶ τὸ κουβούκλειον ἀπὸ σκαραμυγγίων εἰς τὰ Κανι-
 κλείου, καὶ ὁ βασιλεὺς εἰσέρχεται ἀπὸ τὸ παλάτιον εἰς τὸν
 Ms. 190. a βασιλείου δρόμονα μετὰ τῆς οἰκείας αὐτοῦ θεραπείας καὶ τοῦ
 λογοθέτου καὶ τοῦ πρωτομασηκροῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν δεήσεων¹⁵
 καὶ τοῦ ἑταιρειάρχου καὶ τοῦ δρογγαρίου τῆς βίγλας, καὶ
 Ed.L. 324 ἔξέρχονται οἱ δεσπῶται εἰς τὰ Κανικλείου. ὁρμώντων δὲ τῶν
 δεσποτῶν, δέχονται τούτους οἱ τε μαγλαῖται καὶ οἱ τῆς ἑ-
 ταιρείας ἅμα τῶν πραιποσίτων καὶ τοῦ κουβουκλείου καὶ τῶν
 ἀρχοντογεννημάτων. καὶ ἐξερχόμενοι ἀπὸ τοῦ δρόμονος, δι-
 20 ἔρχονται καὶ ἀπίουσιν εἰς τὴν ἀύλην, καὶ ἐκεῖσε δέχονται τού-

18. ΣΧΟΛ. Ἰστέον, ὅτι καὶ οἱ μαγλαῖται ἴδιον ἔχουσι χελώνδιον,
 καὶ αὐτοὶ προπορεύονται τῷ βασιλεὶ ἀπιόντι εἰς τὸν δρόμονα.

bema quidem non intrare, (id enim eo die fieri mos non est,) sed
 coram cancellis sacras SS. Anargyrorum reliquias adorare, et post
 accensos ibi fixosque cerceos in exaërum seu atrium exire, ubi
 consedunt in equos et reditum ad palatium institunt, sive iam in
 equis redeant, sive in dromone. Saepe autem fit in hac quidem
 processione, ut cum proceribus in palatio blachernarum epulentur,
 et sic demum vespere in palatium redeant. Mensis Iulii die vige-
 simo septimo similiter peragitur memoria S. Panteleemonis, Domi-
 nis in venerabilem eius ecclesiam, quae est in monasterio vel tra-
 ctu Narsetis, caballicantibus. Quodsi vero Dominis placuerit navi
 illuc ire, fit ordo atque series in hunc modum: mane procedit to-
 tus senatus et cubiculum in scaramangis in tractum vel monaste-
 rium Caniciei dictum, et Imperator e palatio intrat in imperialem
 dromonem cum privato suo ministerio et logotheta [dromi] et pro-
 tosaecreta, magistro supplicationum et hetacriarcha et drungario vigi-
 lillae. Cum his pergunt Domini [per sinum Ceratennum] ad dictum
 monasterium Caniciei. Appelleutes autem ad continentem excipiunt
 maglabitae, hetacria, praepositi, cubiculum et archontogennemata.
 Transcunt hinc in aulam monasterii, ubi eos basilicæ excipiunt.
 Illinc inscendunt Domini in equos, et procedunt equitantes usque
 ad propylaeum vel portale, quod in embolum seu porticum ducit.

τους οἱ βασιλικοὶ, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ἵππεύουσιν οἱ δεσπό-
 ται καὶ ἀπέρχονται μέχρι τοῦ ἔξω προπυλαίου τοῦ εἰς τὸν
 ἔμβολον, καὶ τῶν ἵππων ἐκεῖσε ἀποβάαντες, ἀνέρχονται τὰ
 σκαλία, καὶ διέρχονται διὰ τοῦ πρὸς ἀνατολὴν δεξιῷ μέρους
 5 τοῦ λουτῆρος. ἐκεῖσε γὰρ ἴστανται καὶ δέχονται τοὺς δε-
 σπότας οἱ τε μάγιστροι καὶ πατρίκιοι καὶ οἱ λοιποὶ συγκλητι-
 κοὶ καὶ βασιλικοὶ ἄνθρωποι, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε εἰσέρχονται Β
 οἱ δεσπόται εἰς τὸν νάρθηκα, καὶ περιβαλλόμενοι τὰ χρυσο-
 περικέλευστα σιγία, ἄπτουσι κηροὺς εἰς τὰς βασιλικὰς πύλας.
 10 καὶ εὐθὺς εἰσέρχονται καὶ διέρχονται διὰ μέσου τοῦ ναοῦ
 καὶ τῆς σωλαίας, καὶ πάλιν ἄπτουσι κηροὺς ἔξω τῶν ἁγίων
 θυρῶν, καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον, καὶ ἀ-
 σπάζονται τὴν ἐνδυτὴν καὶ τὴν φοῦ μάρτυρος ἁγίου κάραν,
 καὶ διέρχονται διὰ τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ βήματος ἀριστε-
 15 ροῦ μέρους, καὶ ἐν τῷ ἐκεῖσε τετρασέρῳ εἰσέρχονται, καὶ
 πάλιν ὑπὸ τῶν ἱερέων προσφέρεται ἡ ἁγία κάρα, καὶ πάλιν με-
 τὰ κηρῶν ὑπὸ τῶν δεσποτῶν προσκυνεῖται, καὶ ἀπ' αὐτῆς λαμ- C
 βάνουσι ἅγιον ἀπομύρισμα, καὶ ἐξέρχονται εἰς τὸ ἐξάερον εἰς
 τὸ ἐκεῖσε ἀναδενδράδιον, κἀκεῖσε σκεπαζόμενοι ἐκβάλλουσι τὰ
 20 σκαραμάγγια, καὶ κολόβια περιβαλλόμενοι ὑποστρέφουσι, κε-
 λεύουσιν ἔφιπποι, μέχρι τοῦ παλατίου, κελεύουσι πλοῦ, ὃν τρό-
 πον εἰρήκαμεν τὴν τούτων ἀφίξιν. Ἰστέον, ὅτι, πλοῦ ὑποστρε-
 φόντων τῶν δεσποτῶν, ὄσους ἂν κελεύσωσι συνεστιαθῆναι τῶν

Ibi descendentes ex equis ascendunt. per scalam, et transeunt per
 dextram orientalem plagam luteris seu baptisterii, ubi a magistris
 et patriciis reliquisque senatoriis et imperialibus hominibus excipiuntur.
 Illinc intrant in narthecem; ubi induti saga sua auro septa
 accendunt cereos in porta basilica, eoque facto, intrant in eccle-
 siam, transeunt per naum et per soleam, rursus ascendunt cereos
 coram sanctis foribus, intrant in thysiasterium, osculantur endytam
 et sanctum martyris caput; tum transeunt per sinistram orientalem
 plagam bematis et intrant in tetraserum, quod ibi est [seu cellam
 quatuor seris munitam]. Illuc ipsis denuo praesentatur a sacerdotibus
 sancta cara seu sanctum caput; quod Domini rursus cum ac-
 census cereis adorant; et ab ipso accipiunt sanctum apomyrisma [seu
 destillantem rorem sanctitatis unctuosum]. Tum exeunt per atrium
 in anadendradium [quincuncem seu arboretum], quod ibi est, et
 sub testudinis ambitu exuunt scaramangia, et induunt colobia, et
 in hoc apparatu revertuntur in palatium, sive in equis, sive in
 dromone; quod posterius si fiat, eodem modo fit in habitu, atque in
 adventu dictum fuit. Si per sinum maris Domini revertantur, in-
 trant ipsorum ex mandato in dromonem simul cum ipsis quotquot
 ipsi voluerint iusserintque procerum eo die secum epulari. Men-

ἀρχόντων, τῇ τούτων κελεύσει συνεισέρχονται αὐτοὺς εἰς τὸν
 Ms. 190. b δρόμονα. μηνὶ Σεπτεμβρίῳ κς'. ἰστέον, ὅτι ὁμοίως ἐπιτε-
 λείται καὶ ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, τῶν
 D δεσποτῶν ἀπιόντων ἐν τῇ σεβασμίῳ αὐτοῦ ναῷ τῇ ἐν τῇ
 διίππιῳ. μηνὶ Νοεμβρίῳ α'. ἰστέον, ὅτι ὁμοίως ἐπιτελεῖται⁵
 καὶ ἡ μνήμη τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, τῶν δεσποτῶν ἀπιόντων
 εἰς τὸν ἅγιον αὐτῶν ναὸν εἰς τὰ Βασιλίσκου. μηνὶ Ἀυγού-
 Ed.L. 325 στῳ κθ'. ἰστέον, ὅτι ὁμοίως ἐπιτελεῖται καὶ ἡ ἀποτομὴ τοῦ
 ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, τῶν δεσποτῶν ἀπιόντων ἐν
 τῇ ἁγίῳ αὐτοῦ ναῷ εἰς τὰ Στουδίου κατὰ τὸν προῤῥηθέντα το
 τύπον ἐν τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος. τῇ ἑωθεν
 γὰρ προέρχεται πᾶσα ἡ σύγκλητος ἀπὸ σκαραμαγγίων εἰς τὰ
 Στουδίου. καὶ οἱ μὲν μάγιστροι καὶ πατριῆκοι καὶ ὀφφικιά-
 λιοι ἴστανται ἔξω τῆς πρὸς θύλασσαν πύργης· οἱ δὲ τοῦ
 κουβουκλείου καὶ οἱ βασιλικοὶ καὶ οἱ τοῦ μαγλαβίου καὶ τῆς¹⁵
 ἐταιρείας καὶ τὰ ἀρχοντογεννήματα εἰς τὸν ὄρμον, ἔνθα ὁ
 δρόμων ὀρμᾶ. ἰστέον, ὅτι οἱ τῆς μονῆς ἀββάδες ἀπὸ τῆς
 πύργης ἕως τοῦ ὄρμου ἴστανται στιχηθὸν δεξιά καὶ ἀριστε-
 ρά. τῶν δὲ δεσποτῶν πλοὶ ἐρχομένων κατὰ τὸν προῤῥηθέντα
 B τύπον τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος καὶ τῆς νηὸς ἐκβάντων, δηρι-²⁰
 γεύονται ὑπὸ τε τοῦ κουβουκλείου καὶ τῶν μαγλαβιτῶν καὶ τῶν
 τῆς ἐταιρείας, δηλονότι τοῦ ἡγουμένου προπορευομένου μετὰ
 θυμιατοῦ καὶ ἀββύδων μετὰ κηρῶν. τῶν δὲ δεσποτῶν πλησι-

sis Septembris die vigesimo sexto similiter celebratur memoria S. Ioannis Theologi, Dominis eo die ad venerabilem eius ecclesiam, quae in dihippio est, abeuntibus. Caleudis mensis Novembris peragitur simili modo memoria SS. Anargyrorum, Dominis ad venerabilem eorum ecclesiam, quae in tractu vel monasterio Basilisci est, abeuntibus. Mensis Augusti die vigesimo nono similiter celebratur memoria decapitationis S. Ioannis Praecursoris, Dominis ad venerandam eius aedem, quae in monasterio Studii est, abeuntibus eodem ritu, quem in memoria seu festo S. Panteleimonis supra exposuimus. Nam totus senatus in scaramangiis convenit mane in monasterium Studii; magistrique et patricii et officiales stant extra portam, quae ad mare respicit; cubiculum autem et basilici et maglabitae et hetaeria et archoatogennemata stant in portu, ubi dromo appellit. Monachi autem illius monasterii stant in serie gemina, dextra sinistraque, ab illa inde extima porta usque ad portum. In quo appellentes Domini cum eodem comitatu et eodem ordine, quem in memoria S. Panteleimonis diximus, egressique e nave, procedunt in obsequio cubiculi et maglabitarum et hetaeriae, praecedentibus monasterii Studiani hegumeno thuribulum fumans gerente et monachis cum ceteris ardentibus. Dominos, ut ad eam portam appropriu-

ασάντων τῇ πόρτῃ, ἔνθα ἴστανται οἱ τε μάλιστα καὶ πατρίκιοι καὶ ὄφφικιῶλοι, πίπτουσι οἱ αὐτοὶ προσκυνοῦντες τοὺς δεσπότας, καὶ ἀνιστάμενοι συνακολουθοῦσιν ὀπισθεν αὐτῶν. οἱ δὲ δεσπόται προπορευόμενοι διὰ τοῦ ἐξαιέρον ἀνέρχονται, καὶ ὅδιὰ τῶν ἐκεῖσε διαβατικῶν εἰσέρχονται διὰ τοῦ πρὸς ἀνατολὴν δεξιῶν μέρους τοῦ γάρθηκος, καὶ ἐκεῖσε περιβαλλόμενοι τὰ ἑαυτῶν χρυσοπερίκλειστα σαγία, ἄπτουσι κηρούς, καὶ εἰσοδεύουσιν μετὰ τῶν ἱερέων, καὶ πάλιν ἄπτουσι κηρούς. ἰστέον, ὅτι εὐθέως γίνεται ἡ εἴσοδος τῆς λειτουργίας, καὶ ὑπὸ τοῦ πραιποσίτου λαβῶν ὁ πρῶτος βασιλεὺς θυμιατὸν, θυμῶν, καὶ δεξιῶν τοῦ βήματος ἐρχόμενοι, (καὶ ἐκεῖσε γὰρ πρόκειται ἡ τοῦ Προδρόμου ἁγία κάρα,) ἄπτουσι ἐκεῖσε κηρούς, καὶ ταύτην ἀσπάζονται, καὶ ἐξερχόμενοι εἰσέρχονται εἰς τὸ ἐκεῖσε μηταῶριον, καὶ ἐκβάλλουσιν τὰ σκαραμάγγια, καὶ περιβαλλόμενοι κολόβια εἰσερχόμενοι ἴστανται εἰς τὸν γυναικίτην εἰς τὸ δεξιὸν πρὸς ἀνατολᾶς μέρος τοῦ βήματος, καὶ ἄπτουσι κηρούς εἰς τὴν τοῦ εὐαγγελίου ἀκρόασιν. εἰθ' οὕτως ἐξερχόμενοι εἰς τὸ ἐκεῖσε ἀναδενδράδιον κραματίζουσι μεθ' ὧν ἂν κελεύσωσιν ἀρχόντων, διακονούντων ἐπὶ τοῦ διοκράματος τῶν ἀββάδων. ἀπὸ δὲ τοῦ κράματος ἀνιστάμενοι ἀπέρχονται δι' ἧς διήλθον ὁδοῦ εἰς τὸν δρόμονα, δηριγεύμενοι καθὼς εἰρήκαμεν.

quarunt, in qua stant magistri, patricii et officiales, adorant hi humo procidentes, et relevati prosequuntur eos iidem. Sic praecedentes Domini per atrium ascendunt et transeunt porticus, quae ibi sunt, et sic perveniunt in dextram orientalem partem narthecis; ubi saga sua auro septa induunt, et accensos figunt cerceos; porroque interius una cum sacerdotibus [intra navim] pergunt, ubi rursus cerceos accendunt. Quo facto, protinus fit introitus [scu initium divini officii]; praepositus thuribulum tradit Imperatori seniori, qui id tenens incensat; inde pergunt ad dextram partem tribunae, ubi caput sancti Praecursoris expositum est; quod religiose venerati exeunt in metatorium, quod ibi est, exuunt scaramangia, induunt colobia, traiectaque parte feminarum, consistunt in dextra orientali plaga hematis, accenduntque ibi cerceos pro excipienda S. evangelii lectione. Dein exeunt rursus in viridarium, quod ibi est, sub quo mixtum celebrant, adhibitis proceribus pro lubitu delectis, monachis interea pocula et dapes ministrantibus. Post mixtum finitum surgunt, et per eandem, qua venerant, viam remeant ad dromonem praedictis cum directione et cerimoniis.

ΚΕΦ. ΙΔ΄.

Ἔσα δει παραφυλάττειν ἐπὶ χειροτονίᾳ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Τελευτῶντος τοῦ πατριάρχου, δηλοῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς θε-
 Ed.L. 326 οφιλεστάτοις μητροπολίταις ψηφίσασθαι τρεῖς, οἱ καὶ αὐτοῖς⁵
 δόξουσιν εἶναι ἄξιοι εἰς πατριάρχην. καὶ δὴ τούτων συνα-
 θροισθέντων ἐν τοῖς κατηγουμένοις τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης
 ἐκκλησίας, καὶ ψηφισόμενοι οὓς ἂν βουληθῶσι, ἀντιδηλοῦσι
 τῷ βασιλεὶ τούτους, καὶ κελεύει ὁ βασιλεὺς εἰσελθεῖν τούτους
 εἰς τὸ παλάτιον. καὶ δὴ τούτων εἰσελθόντων καὶ στάντων ἐνώ-
 10 πιον τοῦ βασιλέως, δίδουσιν ἐγγράφους οὐστιας ἐψηφίσαντο. ὁ
 δὲ βασιλεὺς εἰ μὲν συγκατατίθεται καὶ ἄρεσθῆ εἰς ὃν ἂν εὐδο-
 κήσῃ· εἰ δὲ καὶ μήγε, λέγει „ἐγὼ τὸν ὁ δεῖνα θέλω γενέσθαι.“
 καὶ τῶν μητροπολιτῶν ἐπὶ τούτῳ συγκαταθεμένων καὶ τῇ βα-
 Βσιλικῇ προστάζει καὶ κρίσει κατὰ τὸ δίκαιον ὑπεικόντων, εἰ¹⁵
 ἄρᾳ ἄξιος εἴη, γίνεται μεταστύσιμον, καὶ ἀπέρχεται ἐν τῇ
 μανναύρᾳ πᾶσα ἡ σύγκλητος καὶ οἱ μητροπολίται πάντες καὶ
 πάντες οἱ τῆς ἐκκλησίας ἄρχοντες καὶ πρεσβύτεροι καὶ λοι-
 ποὶ ἱερεῖς. καὶ ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ σκαραμυγγίου, φο-
 ρῶν καὶ τὸ χρυσοπερίκλειστον σαγίον, καὶ ἴσταται, καὶ λέγει²⁰

5. οἱ καὶ αὐτοῖς con R., οἷς αὐτοῖς cod.

CAP. 14.

*Observanda in electione et ordinatione patriarchae Constantino-
 politani.*

Vivis exempto patriarcha, significat Imperatque Imperator Deo carissimis et Dei amantissimis metropolitibus, tres ut candidatos, quos ipsi patriarchatui aptos et dignos reputent, denominent. Conveniunt ergo in catechumenis sanctissimae magnae ecclesiae, et vota edunt sua iis, quibus visum fuerit, et electorum a se virorum nomina ad Imperatorem renuntiant. Ergo convenire illos iubet Imperator in palatium. Ingressi et coram Domino collocati porrigunt ipsi scripto designata eorum nomina, quos ipsi elegerint, nomina. Quos inter si etiam ille fuerit, quem Imperator cupiat, aut in quo acquiescat, bene res habet, et renuntiat illum; quodsi vero praeter ibi scriptos alium aliquem patriarcham creatum velit, significat, se hunc vel illum, nominatum citans, velle patriarcham creatum habere. Metropolitibus, ut par est, imperiali mandato atque optioni acquiescentibus atque cedentibus, (modo dignis et aptis muneri sit a Domino denominatus,) fit metastasimon, vel exitur e palatio, totusque senatus et metropolitae omnes, ecclesiastici omnes proceres et presbyteri reliquique sacerdotes abeunt ad magnauram; quo etiam Imperator in scaramangio et sago aurca praetexta septo pergit, et coram ibi adstant alloquitur senatum et metropolitibus his verbis: *Divina gratia et*

πρός τε τὴν σύγκλητον καὶ τοὺς μητροπολίτας· „ἡ θεία χάρις καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς βσιλεία ἡμῶν προβάλλεται τὸν εὐλαβέστατον τοῦτον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως.” καὶ αὐτὸς γὰρ ἐκεῖσε πάρεστιν ὁ μέλλων χειροτονηθῆναι. καὶ πάντων 5 ὑποδεξαμένων, ἐπενύχονται τὸν βασιλέα, καὶ ἄλλα, ὅσα βού-
C λονται, λέγουσι πρὸς αὐτόν. εἰθ' οὕτως ὁ βασιλεὺς παραδί-
δωσιν αὐτὸν τῷ πραιποσίτῳ καὶ ἄρχουσι τοῖς τοῦ κουβου-
κλείου καὶ σιλενταρίοις, καὶ ὑπὸ τοῦ πραιποσίτου καὶ σι-
λενταρίου παρακρατούμενος καὶ ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν
10 ὁδηγηγούμενος, ἀπέρχεται ἐν τῷ πατριαρχείῳ. ὁ δὲ βασιλεὺς
ὑποστρέφει καὶ εἰσέρχεται ἐν τῷ παλατίῳ. καὶ ἐορτῆς ἐν-
σταμένης ἢ κυριακῆς, γίνεται πρόκενσον ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλη-
σίᾳ, καθὼς ἡ συνήθεια ἔχει, καὶ δέχεται τούτους ὁ ὑποψή-
φιος μετὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πύσης τάξεως. καὶ δὴ κατὰ
15 τὸν εἰωθῆτα τύπον εισοδεύσαντες, καὶ τῶν ἐξῆς ἐπιτελεσθέν-
των κατὰ τὰς λοιπὰς προελεύσεις, ἀπύρχονται οἱ θεοφιλεῖς
μητροπολίται τῆς τιμίας χειροτονίας. οἱ δὲ φιλόχριστοι βα-
D σιλεῖς μικρὸν τι ὀπισθοποδοῦσιν, ἕως ἂν τελεσθῇ παρὰ τῶν
μητροπολιτῶν τὰ τῆς χειροτονίας, καὶ εἰθ' οὕτως διὰ τοῦ δε-
20 ξιοῦ μέρους τοῦ βήματος καὶ τοῦ κυκλίου εἰσέρχονται ἐν τῷ
ἐνκτηρίῳ, ἐν ᾧ καὶ ἡ ἀργυρᾷ ἴδρυται σταυρώσεις, καὶ διὰ
τῆς τρισσῆς μετὰ τῶν κηρῶν προσκυνήσεως ἀπευχαριστοῦσιν

nostra, quae illi debetur, imperialis maiestas creat hunc [quem videtis et monstro] virum piissimum Constantinopolitae patriarcham. (Adest enim coram honorandus.) Acquiescunt omnes et acceptant Domini iudicium, eique pia vota ingerunt, et alia significant, quae voluerint. Tum praescutat et committit Imperator novum patriarcham praeposito et proceribus cubiculi et silentiaris; et sic utrinque brachio sublevatus deducitur a praeposito et uno quodam silentiario in patriarcheum seu residentiam patriarchae, ecclesiasticis dirigentibus et obsecquentibus; Imperator autem revertitur in palatium. Proxime illinc instante die festo dominico fit processio in magnam ecclesiam, prout illuc processiones fieri solent. Electus aut praepositus, unaque cum eo totus ecclesiasticus ordo, Imperatores ibi cum comitatu excipit. Intratur in navim, et officium fit secundum formulae: a consuetam, sicutque omnia deinceps ea serie iisque ritibus, qui aliis in processibus obtinent. Tum, peractis illis, incipiunt Deo cari metropolitae electionem et ordinationem patriarchae. Imperatores autem Christi amantes parum retro in vestigia sua recedunt, et exspectant, donec a metropolitae ea, quae ad ordinationem pertinent, peracta fuerint. Tum intrantes per dextram regionem tribunae et per cyclium in sacellum, in quo argentea dominicae passionis imago conspicitur, adorant ter Deum cum ce-

τῆ θεῆ, καὶ τὸν πατριάρχην ἀποχαιρετίσαντες, ἐξεληθόντες, εἰ μὲν ἔστιν μεγάλη κυριακὴ ἢ πεντηκοστή, εἴτε ἄλλη ἑορτὴ, Ed. L. 327 ἐν αἷς ἀπέρχονται οἱ δεσπόται ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, εἰσέρχονται ἐν τῷ μητατωρίῳ, καὶ τὰ ἐξῆς ἐπιτελεῖται, καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς προελεύσεσιν. εἰ δὲ ἄλλη ἑορτὴ, ἐν ἣ οὐκ ἂν ἀπέρχεται ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, ἢ παγανὴ κυριακὴ, ἀνέρχονται διὰ τοῦ κοχλιοῦ τοῦ πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἁγίου φρέατος ἐν τοῖς πρὸς ἀνατολὴν δεξιῶς μέρεσιν τῶν κατηχουμενίων, ἐκδεχόμενοι τὴν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου ἀνάγνωσιν. 10

ΚΕΘ. ιε'.

Ἵσα δεῖ παραφυλάττειν, δοχῆς γενομένης ἐν τῇ μεγάλῃ τρικλίῳ B τῆς μανναύρας, τῶν δεσποτῶν καθιζουμένων ἐπὶ τοῦ Σολομων-τείου θρόνου.

Ἰστέον, ὅτι, δοχῆς μελλούσης γίνεσθαι ἐν τῇ μανναύρα, 15 Ms. 192. οὐκ ἀνοίγει τὸ παλάτιον πρὸς τὸ πρῶτ' στήναι τὴν καθημερινὴν προέλευσιν, ἀλλὰ προέρχεται πᾶσα ἡ σύγκλητος πρῶτ' ἐν τῇ μανναύρα, καὶ ἀλλάσσει ἐκεῖσε τὰ ἀλλάξιμα. καὶ περὶ πλήρωμα τῆς δευτέρας ὥρας, ὅτε πάντα ἐτοιμασθῶσιν, εἰσέρχονται οἱ πραιπόσιτοι καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου πάντες 20

reis, et salvere iusso patriarcha, exeunt in metatorium, fiuntque reliqua, ut in consuetis processionibus, si nempe solennis haec actio aut in magnam dominicam seu festum ipsum paschatis, aut in festum pentecostes aliumve diem festum incidat, in quo Dominos ad magnam ecclesiam abire obtinet. Quodsi vero haec actio in diem festum alium, quo Dominus de more non abit, aut in dominicam paganam [qua processio solennis celebrari alias non solet] incidat, ascendunt per cochleam, quae est in regione sancti putei, ad partem ad orientem verso dextram catechumenorum, et ibi expectant audiuntque sancti evangelii recitationem.

CAP. 15.

Observanda, quando [legati exteri] exceptio fit in magno triclinio magnaursae, Dominis super throno Salomoneo residentibus.

Exceptio si fieri debet in magnaursae, non recluditur palatium eo, ut ibi matutina constet atque celebretur quotidiana processio et conventus: sed procedit totus senatus mane in magnaursam, ibique mutant vel induunt mutatoria. Finita ferme hora secunda, quum omnia parata sunt, intrant [in Dominorum cubiculum] praepositi et cubicularii omnes per ecclesiam Domini. Imperatores autem, iuditi

διὰ τῆς τοῦ Κυρίου ἐκκλησίας, καὶ περιβαλλόμενοι οἱ δεσπύ-
 ται τὰ διβητήσια καὶ τὰ χρυσοπερίκλειστα σαγία, ἐξέρχονται
 διὰ τῶν διαβατικῶν τῶν ἁγίων μ' καὶ τοῦ σίγματος, C
 γινόμενοι ὑπὸ τε τοῦ κουβουκλείου καὶ τῶν μαγλαβιτῶν καὶ
 5 τῆς ἐταιρείας, καὶ ἐξέρχονται εἰς τοῦ Κυρίου, καὶ ἄπτουσι
 κηρούς, καὶ ὑπὸ τῶν ἐκεῖσε διέρχεται διὰ τῆς σακέλλης καὶ
 τοῦ αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦ ἀνιόντος στενωποῦ πρὸς τὸ τῆς μαν-
 ναύρας ἡλιακόν. καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸν μέγαν τρικλίνον,
 ἐν ᾧ καὶ ὁ Σολομώντειος ἴδρυται θρόνος. καθεῖσε γὰρ εἰς
 10 τὸ πρὸς ἀνατολὴν δεξιὸν μέρος κάτωθεν τῆς κόγχης ἴστανται
 τὰ χρυσᾶ σέλλια, καὶ ἀπόκεινται αἱ τε γλαμύδες καὶ τὰ
 στέμματα, καὶ οἱ μὲν δεσπύται εἰσέρχονται ἐν τῇ ἐκίτῃ ἐξ
 ἀριστερᾶς κοιτῶνι. καὶ ὅτε πάντα καλῶς εὐτρεπισθῶσιν ὑπὸ
 15 τε τοῦ τῆς καταστάσεως καὶ τῶν πραιποσίτων καὶ τοῦ λο-
 γοθέτου τοῦ δρόμου, εἰσέρχονται οἱ πραιπόσιτοι καὶ ὑπομι-
 μνήσκουσι τοὺς δεσπύτας. καὶ εὐθέως ἐξέρχονται οἱ δεσπύται
 καὶ ἀπέρχονται ἔνθα αἱ γλαμύδες καὶ τὰ στέμματα ἀπόκειν-
 ται, καὶ περιβαλλόμενοι τὰ αὐτὰ ὑπὸ τῶν πραιποσίτων, ἀ-
 νέρχονται καὶ καθέζονται ἐπὶ τῶν θρόνων, καὶ ὁ λαὸς, ἔξω Ed. L. 3:8
 20 ἐστὼς τῶν δύο πρὸς δύοσιν συρτῶν βήλων, λέγει μεγάλως τὸ
 πολυχρόνιον. καὶ εἰδ' οὕτως ἐξερχόμενοι οἱ πραιπόσιτοι εἰσ-
 ἄγουσι τοὺς τοῦ κουβουκλείου διὰ τῶν δύο μερῶν δεξιᾶ καὶ
 ἀριστερᾶ, καθὼς ἡ συνήθεια ἔχει. καὶ ἐν τῇ τούτους στή-

dibetesia et saga auro praetextata, exeunt per porticus SS. Quadra-
 ginta et per sigma, stipantibus cubiculo et maglabitis et hetaeria ;
 per viam intrant in ecclesiam Domini, accendunt ibi cereos, trans-
 eunt inde per sacellum et ovatum et angiportum, qui ad magnaerae
 solarium ducit. Illuc ingrediuntur in magnum triclinium, in quo
 Salomoneus thronus collocatus est. Ibi enim in dextra, si ad orien-
 tem respicias, parte infra coucham stant aurcae scellae, et exposita
 iacent paludamenta et insulae. Domini autem [traiecto triclinio] in
 coctonem, qui a sinistra parte est, intrant [oportunum publicae
 praesessionis et legati exceptioni tempus praestolantes]. Omnibus
 itaque rite praeparatis tam a cerimoniaro, quam a praepositis et
 rationali cursus publici, intrant praepositi [in coctonem] et signifi-
 cant ea de re Dominis; qui protinus exeunt, et illuc ascendunt,
 ubi chlamydes et stemmata iacent; quae a praepositis iuduti ascen-
 dunt in thronum, et in eo resident; quo facto, turba, quae extra
 gemina versus occidentem vela attractilia stat, magna voce clamat
 polychronium seu votum vitae diuturnae. Dein exeunt praepositi et
 introducunt cubicali ministros ex ambabus plagis, dextra sinistraque,
 ut consuetudo secum fert. Ut hi constiterunt, exit ostiarius auream
 virgam tenens, praepositi nutu monitus, et introducitur velum seu

Βκαὶ ἀνθύπατοι καὶ πατρίκιοι καὶ ὄφφικιαῖοι ὄπισθεν τοῦ
 ἄρματος μετὰ τοῦ δρογγαρίου τῆς βίγλης καὶ τοῦ δρογγα-
 ρίου τῶν πλοῖμων, ἐπακολουθοῦσι τοῖς δεσπότησι. καὶ δὴ
 τῶν δεσποτῶν ἀπίοιτων εἰς τὸν ναὸν καὶ τῶν ἵππων ἀποβαί-
 νόντων, τίθενται σελλίαι, δηλονότι τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχοντογεννη-5
 μάτων βιασταζόμενα, εἴτε ἐν τῇ προπυλαίῳ τῆς αὐτῆς ἐκκλη-
 σίας, εἴτε ἐν τῇ γάρθρηκι, καὶ ἐν τούτοις καθέζονται οἱ δεσπύ-
 ται, καὶ ὑπὸ τῆς μυστικωτέρας τῶν κοιτωνιτῶν τάξεως κυ-
 κλευόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἑαδίως τῶν πολλῶν ὄρασθαι, ἀλλάσ-
 10 σουσιν ἄπερ φροοῦσιν ὑποδήματα, περιβαλλόμενοι στρίκτα.
 Ἰστέον, ὅτι ἐν τῇ γάρθρηκι τῆς ἐκκλησίας καὶ οἱ πραιπόσιτοι
 περιβάλλονται τὰ αὐτῶν σαγία. καὶ εἰδ' οὕτως ἀνιστάμενοι
 καὶ τὰ ἑαυτῶν χρυσοπερίκλειστα περιβαλλόμενοι σαγία, ἔρ-
 χονται πρὸς τὰς βασιλικὰς πύλας, καὶ ὑπὸ τῶν πραιποσίτων
 λαμβάνουσι κηροῦς, καὶ ἀνευχαριστοῦσιν τῷ Θεῷ διὰ τῆς 15
 τρισσῆς μετ' αὐτῶν προσκυνήσεως. καὶ εἰδ' οὕτως εἰσέρχον-
 ται, καὶ διέρχονται διὰ μέσου τοῦ ναοῦ καὶ τῆς σωλαίας, καὶ
 ἰστάμενοι ἔξω τῶν ἁγίων τοῦ βήματος θυρῶν πάλιν λαμβά-
 νουσιν ἑτέρους κηροῦς παρὰ τῶν πραιποσίτων, καὶ ὁμοίως
 20 Δποιοῦσιν. εἶτα εἰσερχόμενοι εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον ἀ-
 σπάζονται τὴν ἁγίαν ἐνδυτήν. εἰδ' οὕτως λαμβάνει ὁ πρῶτος
 βασιλεὺς ἐκ χειρὸς τοῦ πραιποσίτου τὸν θυμιατὸν καὶ ἀλει-
 πτὰ, καὶ οἰκείῃ χειρὶ ἐπιτιθεῖς τῇ ἀνθρακιῇ θυμιατῷ πέριξ τῆς
 9. ὑπὸ τῶν ed. 23. ἀνθραξ cod. pro ἀνθρακιῇ.

sequuntur Dominos pone armatum seu spatharocandidatos scutige-
 ros, proximos Dominorum satellites. Domini itaque ad ecclesiam
 delati descendunt ex equis, et resident in illis sellis, quas attule-
 runt et aut in propylaeo istius templi, aut in narthece, deposue-
 runt archontogennemata seu nobiliores valetii iuvenes. Sic consi-
 dentes eos circumstat facta velut testudine, et impedit, ne a vulgo
 conspiciantur, intimus coetnitarum ordo; intereaque Domini pone
 hoc quasi velum mutant, quos gerunt, calceos, et induunt stricta.
 (Ibidem quoque, in narthece puta, induunt praepositi sua saga.)
 Calceati surgunt Domini, et induunt auro septa sua saga, et acced-
 unt ad portam basilicam, ubi cereos a praepositis accipiunt; qui-
 buscum ter Deum adorant. Eo facto, intrant per eam portam in
 ecclesiam, transcunt per eam mediam et per soleam, et consistunt
 extra sacras bematis fores, ubi rursus accipiunt a praeposito cereos
 alios, quibuscum eisdem ritus devotionis, quos scum praecedentibus,
 peragunt. Dein sacrum in sacrificatorium intrant, ubi sacram en-
 dytam osculo venerantur. Dein accipit maximus Imperator e manu
 praepositi thuribulum, et suffimenta suis ipse manibus imponit prunis
 ardentibus, sacram mensam circumcirca incensat, coque facto,
 rursus reddit praeposito thuribulum, et transit [per bema] ea par-

ἁγίως τραπέζης, εἶτα ἐπιδίδωσι τῷ πραιποσίτῳ τὸν θυμια-
 τόν. διέρχεται δι' ὄσον μέρους ἀρμόζει τοῦτον ἐξίέναι. καὶ
 εἰ μὲν κελεύσωσιν οἱ δεσπότες ἐκεῖσε γενύσασθαι, γίνεται τοῦ-Ed.L.323
 το καθὼς βούλονται. εἰ δὲ μήγε, ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ἰπνεύοντες Ms.189. b
 ὑποστρέφουσιν κατὰ τὴν προειρημένην, ὡς ἔραμεν, τῆς προ-
 ὄδου τάξιν εἰς τὸ παλάτιον. ἰστέον, ὅτι, εἰ ἐν τεσσαρακο-
 στῇ κελεύσωσιν ἀπιέναι οἱ δεσπότες ἐν ἐκκλησίᾳ, ἀπὸ τῆς
 ψαλλομένης τριτοέκτης ἐν τῇ λαυσιακῇ ἐν τῇ εὐκτηρίᾳ τοῦ
 ἁγίου Βασιλείου, γίνεται μεταστάσιμον, καὶ ἀπέρχονται πάν-
 100τες, ὅπου δεῖ τοὺς δεσπότες ἰπνεύσαι. καὶ εἰδ' οὕτως ἰπ-
 πνεύουσιν οἱ δεσπότες καὶ ἀπέρχονται. μηνὶ Μαρτίῳ 9.
 ἰστέον, ὅτι κατὰ τὸν προῤῥηθέντα τύπον τῆς ἀφίξεως τῶν δε-
 σποτῶν ἐν ταῖς ἁγίαις ἐκκλησίαις ταῖς ἐν ταῖς πόλεσι ἐπιτε- B
 λείται καὶ ἡ μνήμη τῶν ἁγίων μὲν μαρτύρων, τῶν δεσποτῶν
 15ἀπιόντων ἐν τῇ ἁγίᾳ αὐτῶν ναῖ. μηνὶ Ἰουλίῳ 4. ἰστέον,
 ὅτι ὁμοίως ἐπιτελεῖται καὶ ἡ μνήμη τῶν ἁγίων Ἀναργύρων.
 τῶν δεσποτῶν ἀπιόντων εἰς τὸν σεβασμίον αὐτῶν ναὸν εἰς τὴν
 Παυλίῳ, ἀπέρχονται οἱ δεσπότες, κελεύουσιν ἄφιπποι, κε-
 λεύουσιν πλοῖ. τὰ δὲ ἐξῆς τῆς προελεύσεως ἐπιτελεῖται κα-
 200θῶς προεῖρηται. ἰστέον, ὅτι οἱ δεσπότες ἀπιόντες εἰς τὴν
 Παυλίῳ καὶ πλοῖ καὶ ἄφιπποι μετὰ σκαρμαμαγγίων ἀπέχ-
 χονται. ἰστέον, ὅτι μετὰ τὸ εὐξασθαι μετὰ τῶν κηρῶν τοὺς C
 δεσπότες ἐμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, εἰδ' οὕτως προσκυ-

te, qua eum exire congruit. Tandem his peractis, si volunt in eo
 templo prandere, sit illud; sin minus, redeunt equitantes in pa-
 latium eodem ordine, quo, ut diximus, illinc in templum pariter
 equitantes excesserant. Si in quadragesima Domini volunt abire
 ad ecclesiam, tunc sit metastasimum, seu indicitur discedendi e curia
 et negotiis curialibus venia, quo tempore tritohecte in lausiaco,
 et quidem in oraculo S. Basilii, quod ibi est, canitur. Data licen-
 tia, abeunt omnes illuc, unde futurum est, ut Domini exequent.
 Congregatis, inscendunt Domini in equos, et abitur. Mensis Mar-
 tii die nono celebratur memoria SS. quadraginta martyrum, Domi-
 nis in eorum ecclesiam venientibus eodem ritu, qui observatur,
 quando Domini ad ecclesiam aliquam urbanam caballicant, et quem
 modo exposuimus. Calendis mensis Iulii celebratur memoria SS.
 Anargyrorum, Dominis ad venerabilem eorum ecclesiam, quae est
 in vico Paulini, prout placuerit, sive in equis, sive in dromone,
 pergentibus. Ordo et series processionis est ut supra. Notandum
 tamen de hoc festo praeterea, quocumque tandem modo Domini in
 vicum Paulini pergant, sive in equis, sive in dromone, semper eos
 scaramangis uti. Deinde hoc, Dominos, postquam coram sacris
 cancellorum foribus devotionem suam cum cereis peregerint, in

νοῦσιν τὰ ἄγια λείψανα, ἄπτοντες κηρούς, καὶ ἐξερχόμενοι
 ἔξω εἰς τὸ ἔξωτερον, ἐκεῖθεν ἵππεύουσιν, καὶ ὑποστρέφουσιν
 ἐν τῷ παλατίῳ, κελεύουσιν ἔφιπποι, κελεύουσιν πλοῖ. πολ-
 λάκις δὲ συνεστιῶνται τοῖς ἄρχουσιν ἐν τῷ παλατίῳ τῶν
 βλαχερονῶν, καὶ δειλῆς εἰσέρχονται εἰς τὸ παλάτιον. ἰστέον,⁵
 ὅτι ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ οὐκ εἰσέρχονται οἱ δεσπότες εἰς τὸ ἄγι-
 ον θυσιαστήριον. μηνὶ Ἰουλίῳ κζ'. ἰστέον, ὅτι ὁμοίως ἐπι-
 τελεῖται καὶ ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, τῶν δεσπο-
 τῶν ἀπιόντων εἰς τὸν σεβασμιον τοῦτου ναῶν εἰς τὰ Ναρ-
 σοῦ. εἰ δὲ βουληθῇ ὁ βασιλεὺς ἀπελθεῖν πλοῖ, γίνεται ἡ ἀ-10
 κολουθία καὶ ἡ τάξις οὕτως. πρῶτ' προέρχεται πᾶσι ἡ σύγ-
 κλητος καὶ τὸ κουβούκλειον ἀπὸ σκαραμαζγίων εἰς τὰ Κανι-
 κλείου, καὶ ὁ βασιλεὺς εἰσέρχεται ὑπὸ τὸ παλάτιον εἰς τὸν
 Ms. 190. α βασιλεῖον δρόμονα μετὰ τῆς οικείας αὐτοῦ θεραπεύειας καὶ τοῦ
 λογοθέτου καὶ τοῦ πρωτοασηκρήτου καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν δεήσεων¹⁵
 καὶ τοῦ ἐταιρειάρχου καὶ τοῦ δρουγγαρίου τῆς βίγλας, καὶ
 Ed. L. 324 ἔξέρχονται οἱ δεσπότες εἰς τὰ Κανικλείου. ὁρμώντων δὲ τῶν
 δεσποτῶν, δέχονται τούτους οἱ τε μαγλαζῆται καὶ οἱ τῆς ἐ-
 ταιρείας ἅμα τῶν πραιποσίτων καὶ τοῦ κουβουκλείου καὶ τῶν
 ἀρχοντογεννημάτων. καὶ ἐξερχόμενοι ἀπὸ τοῦ δρόμονος, δι-20
 έρχονται καὶ ὑπίασιν εἰς τὴν ἀλλήλ', καὶ ἐκεῖσε δέχονται τού-

18. ΣΧΟΛ. Ἰστέον, ὅτι καὶ οἱ μαγλαζῆται ἴδιον ἔχουσι χελώνδιον,
 καὶ αὐτοὶ προπορεύονται τῷ βασιλεὶ ἀπιόντι εἰς τὸν δρόμονα.

bema quidem non intrare, (id enim eo die fieri mos non est,) sed
 coram cancellis sacras SS. Auargyrorum reliquias adorare, et post
 accensus ibi fixosque cercos in exaërum seu atrium exire, ubi
 conscendunt in equos et reditum ad palatium institunt, sive iam in
 equis redeant, sive in dromone. Saepe autem fit in hac quidem
 processione, ut cum proceribus in palatio blachernarum epulentur,
 et sic demum vesperae in palatium redeant. Mensis Iulii die vige-
 simo septimo similiter peragitur memoria S. Panteleëmonis, Domi-
 nis in venerabilem eius ecclesiam, quae est in monasterio vel tractu
 Narsetis, caballicantibus. Quodsi vero Dominis plauerit navē
 illuc ire, fit ordo atque series in hunc modum: mane procedit to-
 tus senatus et cubiculum in scaramangis in tractum vel monaste-
 rium Caniclei dictum, et Imperator e palatio intrat in imperialem
 dromonem cum privato suo ministerio et logotheta [dromi] et pro-
 toassereta, magistro supplicationum et hetaeriarcha et drungario vi-
 giliae. Cum his pergunt Domini [per sinum Ceratenum] ad dictum
 monasterium Caniclei, Appelleutes autem ad continentem excipiunt
 maglabitae, hetaeria, praepositi, cubiculum et archontogenemata.
 Transcunt hinc in aulam monasterii, ubi eos basilici excipiunt.
 Illinc inscendunt Domini in equos, et procedunt equitantes usque
 ad propylaeum vel portalem, quod in embolom seu porticum ducit.

τους οὐ βασιλικοὶ, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ἰππεύουσιν οἱ δεσπό-
 ται καὶ ἀπέρχονται μέχρι τοῦ ἔξω προπυλαίου τοῦ εἰς τὸν
 ἔμβολον, καὶ τῶν ἵππων ἐκεῖσε ἀποβάτες, ἀνέρχονται τὰ
 σκαλία, καὶ διέρχονται διὰ τοῦ πρὸς ἀνατολὴν δεξιῷ μέρους
 5 τοῦ λουτήρος. ἐκεῖσε γὰρ ἴστανται καὶ δέχονται τοὺς δε-
 σπότης οἱ τε μάλιστα καὶ πατριῆκοι καὶ οἱ λοιποὶ συγκλητι-
 κοὶ καὶ βυσιλικοὶ ἄνθρωποι, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε εἰσέρχονται B
 οἱ δεσπότηαι εἰς τὸν νάρθηκα, καὶ περιβαλλόμενοι τὰ χρυσο-
 περικλείεστα σαγία, ἄπτονται κηρὸς εἰς τὰς βυσιλικὰς πύλας.
 10 καὶ εὐθὺς εἰσέρχονται καὶ διέρχονται διὰ μέσου τοῦ νουῦ
 καὶ τῆς σωλαίας, καὶ πάλιν ἄπτονται κηρὸς ἔξω τῶν ἁγίων
 θυρῶν, καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον, καὶ ἀ-
 σπάζονται τὴν ἐνδυτὴν καὶ τὴν τοῦ μάρτυρος ἁγίου κέραν,
 καὶ διέρχονται διὰ τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ βήματος ἀριστε-
 15 ροῦ μέρους, καὶ ἐν τῇ ἐκεῖσε τετρασέρω εἰσέρχονται, καὶ
 πάλιν ὑπὸ τῶν ἱερέων προσφέρεται ἡ ἁγία κέρα, καὶ πάλιν με-
 τὰ κηρῶν ὑπὸ τῶν δεσποτῶν προσκυνεῖται, καὶ ἀπ' αὐτῆς λαμ- C
 βάνουσι ἅγιον ἀπομύρισμα, καὶ ἐξέρχονται εἰς τὸ ἐξάερον εἰς
 τὸ ἐκεῖσε ἀναδενδράδιον, καὶ ἐκεῖσε σκεπαζόμενοι ἐκβάλλουσι τὰ
 20 σκακαμάγια, καὶ κολόβια περιβαλλόμενοι ὑποστρέφουσι, κε-
 λεύουσιν ἔφιπποι, μέχρι τοῦ πυλατίου, κελεύουσι πλοῦτ', ὃν τρό-
 πον εἰρήκαμεν τὴν τούτων ἄφιξιν. ἴστέον, ὅτι, πλοῦτ' ὑποστρε-
 φόντων τῶν δεσποτῶν, ὅσους ἂν κελεύσωσι συνεστιαθῆναι τῶν

Ibi descendentes ex equis ascendunt. per scalam, et transeunt per dextram orientalem plagam luteris seu baptisterii, ubi a magistris et patriciis reliquisque senatoriis et imperialibus hominibus excipiuntur. Illinc intrant in narthecem; ubi induti saga sua auro septa accendunt cereos in porta basilica, eoq[ue] facto, intrant in ecclesiam, transeunt per naum et per soleam, rursus accendunt cereos coram sanctis foribus, intrant in thysiassterium, osculantur endytam et sanctum martyris caput; tum transeunt per sinistram orientalem plagam bematis et intrant in tetraserum, quod ibi est [seu cellam quatuor seris munitam]. Illuc ipsis denuo praesentatur a sacerdotibus sancta cara seu sanctum caput; quod Domini rursus cum acensis cereis adorant; et ab ipso accipiunt sanctum apomyrisma [seu destillantem rorem sanctitatis unctuosum]. Tum exeunt per atrium in anadendradium [quincuncem seu arboretum], quod ibi est, et sub testudinis ambitu exuunt scaramangia, et induunt colobia, et in hoc apparatu revertuntur in palatium, sive in equis, sive in dromone; quod posterius si fiat, eodem modo fit in habitu, atque in adventu dictum fuit. Si per sinum maris Domini revertantur, intrant ipsorum ex mandato in dromonem simul cum ipsi quoquoque ipsi voluerint iusserintque procerum eo die secum epulari. Men-

ἀρχόντων, τῇ τούτων κελεύσει συνεισέρχονται αὐτοῖς εἰς τὸν
 Ma. 190. δρόμονα. μηνὶ Σεπτεμβρίῳ κς'. ἰστέον, ὅτι ὁμοίως ἐπιτε-
 λείται καὶ ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, τῶν
 D δεσποτῶν ἀπιόντων ἐν τῇ σεβασμίῳ αὐτοῦ ναῷ τῷ ἐν τῇ
 διίππῳ. μηνὶ Νοεμβρίῳ α'. ἰστέον, ὅτι ὁμοίως ἐπιτελεῖται⁵
 καὶ ἡ μνήμη τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, τῶν δεσποτῶν ἀπιόντων
 εἰς τὸν ἅγιον αὐτῶν ναὸν εἰς τὰ Βασιλίσκου. μηνὶ Ἀγού-
 Ed.L. 325 στῳ κς'. ἰστέον, ὅτι ὁμοίως ἐπιτελεῖται καὶ ἡ ἀποτομὴ τοῦ
 ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, τῶν δεσποτῶν ἀπιόντων ἐν
 τῇ ἁγίῳ αὐτοῦ ναῷ εἰς τὰ Στουδίον κατὰ τὸν προῤῥηθένταιο
 τύπον ἐν τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος. τῇ ἑωθεν
 γὰρ προέρχεται πᾶσα ἡ σύγκλητος ἀπὸ σκαραμαγγίων εἰς τὰ
 Στουδίον. καὶ οἱ μὲν μάλιστα καὶ πατριῆκοι καὶ ὀφφικιά-
 λιοι ἴστανται ἔξω τῆς πρὸς θάλασσαν πύργης· οἱ δὲ τοῦ
 κουβουκλείου καὶ οἱ βασιλικοὶ καὶ οἱ τοῦ μαγλαβίου καὶ τῆς¹⁵
 ἑταιρείας καὶ τὰ ἀρχοντογεννήματα εἰς τὸν ὄρμον, ἔνθα ὁ
 δρόμων ὀρμᾶ. ἰστέον, ὅτι οἱ τῆς μονῆς ἀββάδες ἀπὸ τῆς
 πύργης ἕως τοῦ ὄρμον ἴστανται στιγηδὸν δεξιά καὶ ἀριστε-
 ρᾶ. τῶν δὲ δεσποτῶν πλοῖ ἐρχομένων κατὰ τὸν προῤῥηθέντα
 B τύπον τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος καὶ τῆς νηὸς ἐκβίπτων, δηρι-²⁰
 γεύονται ὑπὸ τε τοῦ κουβουκλείου καὶ τῶν μαγλαβιτῶν καὶ τῶν
 τῆς ἑταιρείας, δηλονότι τοῦ ἡγουμένου προπορευομένου μετὰ
 θυμιατοῦ καὶ ἀββάδων μετὰ κηρῶν. τῶν δὲ δεσποτῶν πλησι-

sis Septembris die vigesimo sexto similiter celebratur memoria S. Ioannis Theologi, Dominis eo die ad venerabilem eius ecclesiam, quae in dihippio est, abeuntibus. Calendis mensis Novembris peragitur simili modo memoria SS. Anargyrorum, Dominis ad venerabilem eorum ecclesiam, quae in tractu vel monasterio Basilisci est, abeuntibus. Mensis Augusti die vigesimo nono similiter celebratur memoria decapitationis S. Ioannis Praecursoris, Dominis ad venerandam eius aedem, quae in monasterio Studii est, abeuntibus eodem ritu, quem in memoria seu festo S. Panteleimonis supra exposuimus. Nam totus senatus in scaramangiis convenit mane in monasterium Studii; magistrique et patricii et officiales stant extra portam, quae ad mare respicit; cubiculum autem et basilici et maglabitae et hetaeria et archoatogennemata stant in portu, ubi dromo appellit. Monachi autem illius monasterii stant in serie gemina, dextra sinistraque, ab illa inde extrema porta usque ad portum. In quo appellentes Domini cum eodem comitatu et eodem ordine, quem in memoria S. Panteleimonis diximus, egressique e nave, procedunt in obsequio cubiculi et maglabitarum et hetaeriae, praecedentibus monasterii Studiani hegumeno thuribulum fumans gerente et monachis cum cereis ardentibus. Dominos, ut ad eam portam appropi-

ασάντων τῇ πόρτῃ, ἔνθα ἴστανται οἱ τε μύγιστροι καὶ πατρίκιοι
 καὶ ὀφφικιῶλιοι, πίπτουσι οἱ αὐτοὶ προσκυνούντες τοὺς δε-
 σπότας, καὶ ἀνιστάμενοι συνακολουθοῦσιν ὀπισθεν αὐτῶν. οἱ
 δὲ δεσπότες προπορευόμενοι διὰ τοῦ ἐξαέρου ἀνέρχονται, καὶ
 5 διὰ τῶν ἐκεῖσε διαβατικῶν εἰσέρχονται διὰ τοῦ πρὸς ἀνατο-
 λὴν δεξιῶν μέρους τοῦ νάρθηκος, καὶ ἐκεῖσε περιβαλλόμενοι τὰ
 ἑαυτῶν χρυσοπερίκλειστα σαγία, ἄπτουσι κηρούς, καὶ εἰσο-
 δεύουσιν μετὰ τῶν ἱερέων, καὶ πάλιν ἄπτουσι κηρούς. ἰστέ-
 10 οῦ πραιποσίτου λαβῶν ὁ πρῶτος βασιλεὺς θυμιατῶν, θυ-
 μιᾶ, καὶ δεξιᾶ τοῦ βήματος ἐρχόμενοι, (καὶ ἐκεῖσε γὰρ πρόκει-
 ται ἡ τοῦ Προδρόμου ἁγία κάρα,) ἄπτουσι ἐκεῖσε κηρούς,
 καὶ ταύτην ἀσπάζονται, καὶ ἐξερχόμενοι εἰσέρχονται εἰς τὸ Ms. 191. a
 ἐκεῖσε μηταῶριον, καὶ ἐκβάλλουσιν τὰ σκαραμάγγια, καὶ πε-
 15 ριβαλλόμενοι κολόβια εἰσερχόμενοι ἴστανται εἰς τὸν γυναι-
 κίτην εἰς τὸ δεξιὸν πρὸς ἀνατολὰς μέρος τοῦ βήματος, καὶ
 ἄπτουσι κηρούς εἰς τὴν τοῦ εὐαγγελίου ἀκρόασιν. εἰθ' οὖ-
 τως ἐξερχόμενοι εἰς τὸ ἐκεῖσε ἀναδενδράδιον κραματίζουσι
 20 μεθ' ὧν ἂν κελεύσουσιν ἀρχόντων, διακονούντων ἐπὶ τοῦ
 κράματος τῶν ἀββύδων. ἀπὸ δὲ τοῦ κράματος ἀνιστάμενοι
 ἀπέρχονται δι' ἧς διήλθον ὁδοῦ εἰς τὸν δρόμονα, δηριγευό-
 μενοι καθὼς εἰρήκαμεν.

quarunt, in qua stant magistri, patricii et officiales, adorant hi
 humo procidentes, et relevati prosequuntur eos iidem. Sic prae-
 euntes Domini per atrium ascendunt et transeunt porticus, quae
 ibi sunt, et sic perveniunt in dextram orientalem partem narthe-
 cis; ubi saga sua auro septa induunt, et accensos figunt cerceos;
 porroque interius una cum sacerdotibus [intra navim] pergunt, ubi
 rursus cerceos accendunt. Quo facto, protinus fit introitus [seu ini-
 tium divini officii]; praepositus thuribulum tradit Imperatori senio-
 ri, qui id tenens incensat; inde pergunt ad dextram partem tribu-
 nae, ubi caput sancti Praecursoris expositum est; quod religiose
 venerati exeunt in metatorium, quod ibi est, exuunt scaramangia,
 induunt colobia, traiectaque parte feminarum, consistunt in dextra
 orientali plaga becmatis, accenduntque ibi cerceos pro excipienda S.
 cvangelii lectione. Dein exeunt rursus in viridarium, quod ibi est,
 sub quo mixtum celebrant, adhibitibus proceribus pro lubitu delectis,
 monachis interea pocula et dapes ministrantibus. Post mixtum fi-
 nitum surgunt, et per eandem, qua venerant, viam remeant ad
 dromonem praedictis cum directione et cerimoniis.

ΚΕΦ. ιδ'.

"Όσα δὲ παραφυλάττειν ἐπὶ χειροτονίᾳ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Τελευτῶντος τοῦ πατριάρχου, δηλοῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς Θε-
Ed.L. 326 οφιλεστάτοις μητροπολίταις ψηφίσασθαι τρεῖς, οἱ καὶ αὐτοῖς⁵
δόξουσιν εἶναι ἄξιοι εἰς πατριάρχην. καὶ δὴ τούτων συνα-
θροισθέντων ἐν τοῖς κατηγουμένοις τῆς ἀγιωτάτης μεγάλης
ἐκκλησίας, καὶ ψηφισόμενοι οὓς ἂν βουληθῶσι, ἀντιδηλοῦσι
τῷ βασιλεὶ τούτους, καὶ κελεύει ὁ βασιλεὺς εἰσελθεῖν τούτους
εἰς τὸ παλάτιον. καὶ δὴ τούτων εἰσελθόντων καὶ στάντων ἐνώ-¹⁰
πιον τοῦ βασιλέως, δίδουσι ἐγγράφους οὕστινας ἐψηφίσαντο. ὁ
δὲ βασιλεὺς εἰ μὲν συγκατατίθεται καὶ ἀρεσθῆ εἰς ὃν ἂν εὐδο-
κήσῃ· εἰ δὲ καὶ μήγε, λέγει· „ἐγὼ τὸν ὁ δεῖνα θέλω γενέσθαι.“
καὶ τῶν μητροπολιτῶν ἐπὶ τούτῳ συγκαταθεμένων καὶ τῇ βα-
Βουλικῇ προστάζει καὶ κρίσει κατὰ τὸ δίκαιον ὑπεικόντων, εἰ¹⁵
ἄρα ἄξιος εἶη, γίνεται μεταστάσιμον, καὶ ἀπέρχεται ἐν τῇ
μανναύρῃ πᾶσα ἢ σύγκλητος καὶ οἱ μητροπολίται πάντες καὶ
πάντες οἱ τῆς ἐκκλησίας ἄρχοντες καὶ πρεσβύτεροι καὶ λοι-
ποὶ ἱερεῖς. καὶ ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς ἀπὸ σκαραμαγγίου, φο-
ρεῶν καὶ τὸ χρυσοπερίκλειστον σαγίον, καὶ ἵσταται, καὶ λέγει²⁰

5. οἱ καὶ αὐτοῖς con R., οἷς αὐτοῖς cod.

CAP. 14.

*Observanda in electione et ordinatione patriarchae Constantino-
politani.*

Vivis exempto patriarcha, significat Imperatque Imperator Deo car-
rissimis et Dei amantissimis metropolitibus, tres ut candidatos, quos ipsi
patriarchatui aptos et dignos reputent, denominent. Conveniunt
ergo in catechumeniis sanctissimae magnae ecclesiae, et vota edunt
sua iis, quibus visum fuerit, et electorum a se virorum nomina
ad Imperatorem renuntiant. Ergo convenire illos iubet Imperator in
palatium. Ingressi et coram Domino collocati porrigunt ipsi scripto
designata eorum nomina, quos ipsi elegerint, nomina. Quos inter si
etiam ille fuerit, quem Imperator cupiat, aut in quo acquiescat, bene
res habet, et renuntiat illum; quodsi vero praeter ibi scriptos alium
aliquem patriarcham creatum velit, significat, se hunc vel illum, nomi-
natum citans, velle patriarcham creatum habere. Metropolitanis, ut par-
est, imperiali mandato atque optioni acquiescentibus atque cedentibus,
(modo dignus et aptus muneri sit a Domino denominatus.) fit
metastasisimon, vel exitur e palatio, totusque senatus et metro-
politae omnes, ecclesiastici omnes proceres et presbyteri reliquique
sacerdotes abeunt ad magnauram; quo etiam Imperator in scara-
mangio et sago aurea praetexta septo pergit, et coram ibi adstante
alloquitur senatum et metropolitibus his verbis: *Divina gratia et*

πρὸς τε τὴν σύγκλητον καὶ τοὺς μητροπολίτας· „ἡ θεία χάρις καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς βασιλεία ἡμῶν προβάλλεται τὸν εὐλαβέστατον τοῦτον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως.” καὶ αὐτὸς γὰρ ἐκεῖσε πάρεστιν ὁ μέλλων χειροτονηθῆναι. καὶ πάντων 5 ὑποδεξαμένων, ἐπενύχονται τὸν βασιλέα, καὶ ἄλλα, ὅσα βού-
 λονται, λέγουσι πρὸς αὐτόν. εἰδ' οὕτως ὁ βασιλεὺς παραδί-
 10 δωσιν αὐτὸν τῷ πραιποσίτῳ καὶ ἄρχουσι τοῖς τοῦ κουβου-
 κλείου καὶ σιλεντιαρίοις, καὶ ὑπὸ τοῦ πραιποσίτου καὶ σι-
 λεντιαρίου παρακρατούμενος καὶ ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν
 15 ὁδρηιγενόμενος, ἀπένυχεται ἐν τῇ πατριαρχείῳ. ὁ δὲ βασιλεὺς
 ὑποστρέφει καὶ εἰσέρχεται ἐν τῷ παλατίῳ. καὶ ἑορτῆς ἐπι-
 σταμένης ἢ κυριακῆς, γίνεται πρόκενσον ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλη-
 σίᾳ, καθὼς ἡ συνήθεια ἔχει, καὶ δέχεται τούτους ὁ ὑποψή-
 20 φιος μετὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πύσης τάξεως. καὶ δὴ κατὰ
 15 τὸν εἰωθότα τύπον εἰσοδεύουσιν, καὶ τῶν ἐξῆς ἐπιτελεσθέν-
 των κατὰ τὰς λοιπὰς προελεύσεις, ἀπύρχονται οἱ θεοφιλεῖς
 μητροπολίται τῆς τιμίας χειροτονίας. οἱ δὲ φιλόχριστοι βα-
 σιλεῖς μικρὸν τι ὀπισθοποδοῦσιν, ἕως ἂν τελεσθῇ παρὰ τῶν
 25 μητροπολιτῶν τὰ τῆς χειροτονίας, καὶ εἰδ' οὕτως διὰ τοῦ δε-
 20 σιοῦ μέρους τοῦ βήματος καὶ τοῦ κυκλίου εἰσέρχονται ἐν τῷ
 εὐκτηρίῳ, ἐν ᾧ καὶ ἡ ἀργυρᾷ ἴδρται σταύρωσις, καὶ διὰ
 τῆς τρισσῆς μετὰ τῶν κηρῶν προσκυνήσεως ἀπενυχιριστοῦσιν

nostra, quae illi debetur, imperialis maiestas creat hunc [quem videtis et monstro] virum piissimum Constantinopolcos patriarcham. (Adest enim coram honorandus.) Acquiescunt omnes et acceptant Domini iudicium, eique pia vota ingerunt, et alia significant, quae voluerint. Tum praescutat et committit Imperatori novum patriarcham praeposito et proceribus cubiculi et silentiariis; et sic utrinque brachio sublevatus deducitur a praeposito et uno quodam silentiario in patriarcheum seu residentiam patriarchae, ecclesiasticis dirigentibus et obsequentibus; Imperator autem revertitur in palatium. Proxime illinc instante die festo dominicoe fit processio in magnam ecclesiam, prout illuc processiones fieri solent. Electus aut praepositus, unaque cum eo totus ecclesiasticus ordo, Imperatores ibi cum comitatu excipit. Intratur in navim, et officium sit secundum formulae consuetam, fiuntque omnia deinceps ea serie iisque ritibus, qui aliis in processionibus obtinent. Tum, peractis illis, incipiunt Deo cari metropolitae electionem et ordinationem patriarchae. Imperatores autem Christi amantes parum retro in vestigia sua recedunt, et expectant, donec a metropolitae ea, quae ad ordinationem pertinent, peracta fuerint. Tum intrantes per dextram regionem tribunae et per cyclium in sacellum, in quo argentea dominicae passionis imago conspicitur, adorant ter Deum cum ce-

τῆ θεῆ, καὶ τὸν πατριάρχην ἀποχαιρετίσαντες, ἐξελθόντες, εἰ μὲν ἔστιν μεγάλη κυριακὴ ἢ πεντηκοστὴ, εἴτε ἄλλη ἑορτὴ, Ed. L. 327 ἐν αἷς ἀπέρχονται οἱ δεσπόται ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, εἰσερχονται ἐν τῷ μητατωρίῳ, καὶ τὰ ἐξῆς ἐπιτελεῖται, καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς προελεύσεσιν. εἰ δὲ ἄλλη ἑορτὴ, ἐν ἣ οὐκ ἂν ἀπέρχεται ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, ἢ παγανὴ κυριακὴ, ἀνέρχονται διὰ τοῦ κοχλιοῦ τοῦ πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἁγίου φρέατος ἐν τοῖς πρὸς ἀνατολὴν δεξιῶς μέρεσιν τῶν κατηχουμενίων, ἐκδεχόμενοι τὴν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου ἀνάγνωσιν. 10

ΚΕΘ. ιε'.

Ἔσα δεῖ παραφυλάττειν, δοχῆς γενομένης ἐν τῷ μεγάλῳ τρικλίῳ B τῆς μανναύρας, τῶν δεσποτῶν καθιζομένων ἐπὶ τοῦ Σολομωντείου θρόνου.

Ἰστέον, ὅτι, δοχῆς μελλούσης γίνεσθαι ἐν τῇ μανναύρᾳ, 15 Ms. 192. αὐτὰ ἀνοίγει τὸ καλᾶτιον πρὸς τὸ πρῶτ' στήναι τὴν καθήμερινὴν προέλευσιν, ἀλλὰ προέρχεται πᾶσα ἡ σύγκλητος πρῶτ' ἐν τῇ μανναύρᾳ, καὶ ἀλλάσσει ἐκεῖσε τὰ ἀλλάξιμα. καὶ περὶ πλήρωμα τῆς δευτέρας ὥρας, ὅτε πάντα ἐτοιμασθῶσιν, εἰσερχονται οἱ πραιπόσιτοι καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου πάντες 20

reis, et salvere iusso patriarcha, exeunt in metatorium, finntque reliqua, ut in consuetis processionibus, si nempe solennis haec actio aut in magnam dominicam seu festum ipsum paschatis, aut in festum pentecostes aliumve diem festum incidat, in quo Dominos ad magnam ecclesiam abire obtinet. Quodsi vero haec actio in diem festum alium, quo Dominus de more non abit, aut in dominicam paganam [qua processio solennis celebrari alias non solet] incidat, ascendunt per cochleam, quae est in regione sancti putei, ad partem ad orientem verso dextram catechumenorum, et ibi expectant audiuntque sancti evangelii recitationem.

CAP. 15.

Observanda, quando [legati exteri] exceptio fit in magno triclinio magnaurae, Dominis super throno Salomoneo residentibus.

Exceptio si fieri debet in magna, non recluditur palatium eo, ut ibi matutina constet atque celebretur quotidiana processio et conventus: sed procedit totus senatus mane in magna, ibique mutant vel induunt mutatoria. Finita ferme hora secunda, quum omnia parata sunt, intrant [in Dominorum cubiculum] praepositi et cubicularii omnes per ecclesiam Domini. Imperatores autem, iudufi

διὰ τῆς τοῦ Κυρίου ἐκκλησίας, καὶ περιβαλλόμενοι οἱ δεσπό-
 ται τὰ διβητήσια καὶ τὰ χρυσοπερικλειστα σαγία, ἐξέρχονται
 διὰ τῶν διαβατικῶν τῶν ἁγίων μί καὶ τοῦ σίγματος, ἤδη- C
 γεύόμενοι ὑπὸ τε τοῦ κουβουκλείου καὶ τῶν μαγλαβιτῶν καὶ
 5τῆς ἵταιρειάς, καὶ ἐξέρχονται εἰς τοῦ Κυρίου, καὶ ἄπτονσιν
 κηρὸς, καὶ ὑπὸ τῶν ἐκεῖσε διέρχεται διὰ τῆς σακέλλης καὶ
 τοῦ ὠάτου καὶ διὰ τοῦ ἀνιόντος στενωποῦ πρὸς τὸ τῆς μαν-
 ναύρας ἡλιακόν. καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸν μέγαν τρίκλινον,
 ἐν ᾧ καὶ ὁ Σολομώντειος ἴδρυται θρόνος. κάκεισε γὰρ εἰς
 10τοῦ πρὸς ἀνατολὴν δεξιὸν μέρος κάτωθεν τῆς κόγχης ἴστανται
 τὰ χρυσοῦ σελλία, καὶ ἀπόκεινται αἷ τε χλαμύδες καὶ τὰ
 στέμματα, καὶ οἱ μὲν δεσπῶται εἰσέρχονται ἐν τῇ ἐκεῖσε ἐξ
 ἀριστερῆς κοιτῶνι. καὶ ὅτε πάντα καλῶς εὐτρεπισθῶσιν ὑπὸ D
 τε τοῦ τῆς κατωστάσεως καὶ τῶν πραιποσίτων καὶ τοῦ λο-
 15γοθέτου τοῦ δρόμου, εἰσέρχονται οἱ πραιπόσιτοι καὶ ὑπαι-
 μνήσκουσι τοὺς δεσπῶτας. καὶ εὐθέως ἐξέρχονται οἱ δεσπῶται
 καὶ ἀπέρχονται ἐνθα αἱ χλαμύδες καὶ τὰ στέμματα ἀπόκειν-
 ται, καὶ περιβαλλόμενοι τὰ αὐτὰ ὑπὸ τῶν πραιποσίτων, ἀ-
 νέρχονται καὶ καθέζονται ἐπὶ τῶν θρόνων, καὶ ὁ λαὸς, ἕξ Ed. L. 328
 20εἰσὶ τῶν δύο πρὸς δύσιν συρτῶν βήλων, λέγει μεγάλως τὸ
 πολυχρόνιον. καὶ εἰδ' οὕτως ἐξερχόμενοι οἱ πραιπόσιτοι εἰσ-
 ἄγουσι τοὺς τοῦ κουβουκλείου διὰ τῶν δύο μερῶν δεξιᾶ καὶ
 ἀριστερᾶ, καθὼς ἡ συνήθεια ἔχει. καὶ ἐν τῇ τούτους στή-

dibetesia et saga auro praetextata, exeunt per porticus SS. Quadra-
 ginta et per sigma, stipantibus cubiculo et maglabitis et haetaria;
 per viam intrant in ecclesiam Domini, accedunt ibi cercos, trans-
 eunt inde per sacellum et ovatum et angiportum, qui ad magnaurae
 solarium ducit. Illuc ingrediuntur in magnum triclinium, in quo
 Salomoneus thronus collocatus est. Ibi enim in dextra, si ad orien-
 tem respicias, parte infra coucham stant aureae sellae, et exposita
 iacent paludamenta et infulae, Domini autem [traiecto triclinio] in
 coctonem, qui a sinistra parte est, intrant [oportnum publicae
 praecessioni et legati exceptioni tempus praestolantes]. Omnibus
 itaque rite praeparatis tam a cerimoniario, quam a praepositis et
 rationali cursus publici, intrant praepositi [in coctonem] et signifi-
 cant ea de re Dominis; qui protinus exeunt, et illuc ascendunt,
 ubi chlamydes et stemmata iacent; quae a praepositis induti ascen-
 dunt in thronum, et in eo resident; quo facto, turba, quae extra
 gemina versus occidentem vela attractilia stat, magna voce clamat
 polychronium seu votum vitae diuturnae. Dein exeunt praepositi et
 introducunt cubiculi ministros ex ambabus plagis, dextra sinistraque,
 ut consuetudo secum fert. Ut hi constiterunt, exit ostiarius auream
 virgam tenens, praepositi nutu monitus, et introducit velum seu

ναι νέει ὁ πραιπόσιτος τῷ ὀστιάριῳ τῷ τὴν χρυσοῦν βέργαν
 κατέχοντι, καὶ ἐξέρχεται καὶ εἰσάγει βῆλον α', τοὺς μαγί-
 στρος. καὶ πάλιν διὰ νεύματος τοῦ πραιποσίτου ἐξέρχεται
 ἕτερος ὀστιάριος, καὶ εἰσάγει τῷ αὐτῷ σχήματι βῆλον β,
 Ms. 192. b τοὺς πατρικίους. καὶ πάλιν διὰ νεύματος τοῦ πραιποσίτου
 ἐξέρχεται ὁ ἕτερος ὀστιάριος, καὶ εἰσάγει τῷ αὐτῷ σχήματι
 B βῆλον γ', τοὺς συγκλητικούς, καὶ ἀπλῶς ὅσα ἂν βῆλα ἔχει
 ἡ συνήθεια καὶ ἡ τάξις τῶν δοχῶν. καὶ εἰθ' οὕτως εἰσέρχεται
 ὁ κατεπάνω μετὰ καὶ τοῦ δομεστικού καὶ τῶν χρυσοτρι-
 κλινητῶν, καὶ ἴστανται δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ πρὸ τῶν δύο πρὸς 10
 δύοσιν συρτῶν βῆλων, καὶ μετὰ τὸ στήναι αὐτοὺς νέει ὁ
 πραιπόσιτος τῷ ὀστιάριῳ τῷ τὴν χρυσοῦν βέργαν κατέχοντι,
 καὶ εἰσάγει τὸν ἐθνικόν, δηλονότι κρατούμενον ὑπὸ τοῦ κα-
 τεπάνω τῶν βασιλικῶν ἢ καὶ ὑπὸ τοῦ κόμητος τοῦ σταύλου
 ἢ καὶ ὑπὸ τοῦ πρωτοστράτωρος, συνόντος αὐτοῖς καὶ τοῦ ἐρ-15
 μηνευτοῦ, προπορευομένου δηλονότι καὶ τοῦ λογοθέτου τοῦ
 C δρόμου. καὶ δὴ τούτου εἰσελθόντος, πίπτει ἐπ' ἐδάφους
 προσκυνῶν τοὺς δεσπότας, καὶ εὐθέως ἀλουῖσι τὰ ὄργανα·
 εἶτα εἰσέρχεται καὶ ἴστανται ἀπὸ διαστήματος τοῦ βασιλικῷ
 θρόνου, καὶ εὐθέως παίουσι τὰ ὄργανα. ἴστέον, ὅτι, τοῦ 20
 φίλου ἀποκινουῦντος πρὸς τὸν βασιλέα, εἰσέρχονται οἱ προ-
 κριτώτεροι τούτου ἄνθρωποι, καὶ προσκυνοῦντες ἴστανται ἔν-
 δον τῶν δύο συρτῶν βῆλων. καὶ ποιοῦντος τοῦ λογοθέτου

missum vel corpus admittendorum procerum primum, magistros puta.
 Eo facto, rursus exit, sed alter, ostiarius, et is quoque praepositi
 nutu admonitus, et introducit eodem modo velum secundum, nempe
 patricios. Rursus deinceps monet praepositus illum priorem ostia-
 rium et is egressus introducit tertium velum; et hoc alternatim ita
 fit, donec intraverint vela omnia, quotquot intrare consuetudinis
 est et cerimoniale receptionum flagitat. His factis, intrant cate-
 pano basilicorum et domesticus [chrysoetriclinitarum, ut videtur] et
 chrysoetriclinitae, et consistunt hinc illinc ad dextram et sinistram
 coram ambobus attractilibus velis. Ut hi constiterunt, exit ostia-
 rius cum aurea virga, praepositi nutu monitus, et introducit ethni-
 cum seu legatum alicigenam; quem catepano basilicorum aut et
 comes stabuli aut et protostrator ex brachio tenent, comitante in-
 terprete et praecunte logotheta dromi. Legatus [intra velum] in-
 gressus humi statim proclit, et adorat Dominos; et simul sonant
 organa flatitia. Ut surrexit et processit ulterius, consistit ad ali-
 quam ab imperiali throno distantiam; et protinus intonant organa
 pulsatilia [naccarac]. Amico, id est legato extraneo, ad Imperato-
 rem itaque accedente, intrant honoratiores hominum seu familiarium
 eius, factisque erga Dominum adoratione, subsistunt inferius apud et

τὰς συνήθεις ἐρωτήσεις εἰς αὐτόν, ἄρχονται βρυχᾶσθαι οἱ λέοντες καὶ τὰ ὄρνεα τὰ ἐν τῇ σέντζῳ, ὁμοίως καὶ τὰ ἐν τοῖς δένδροις, ἧδειν ἐναρμονίως· τὰ δὲ ζῶα τὰ ἐν τῷ θρόνῳ ἀπὸ τῶν ἰδίων βαθμῶν ἀνορθοῦνται. καὶ ἐν τῇ ταῦτα οὕτως 5 τελεῖσθαι εἰσάγεται τὸ τοῦ ἐθνικοῦ κανισκίον ὑπὸ τοῦ πρω-
D
τονοταρίου τοῦ δρόμου, καὶ πάλιν μετ' ὀλίγον παίουσι τὰ ὄργανα, καὶ οἱ λέοντες ἡρεμοῦσι, καὶ τὰ ὄρνεα τοῦ ἧδειν παύονται, τὰ τε θηρία τοῖς ἰδίους τόποις ἐγκαθίζονται. καὶ δὴ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ κανισκίου ὑπὸ τοῦ λογοθέτου
10 προτραπείς ὁ ἐθνικὸς προσκυνήσας ἐξέρχεται, καὶ ἐν τῷ Ed. L. 329
τοῦτον ἀποκινήσαι ἐξελθεῖν τὰ τε ὄργανα ἀυλοῦσιν καὶ οἱ λέοντες καὶ τὰ ὄρνεα τὴν ἰδίαν ἑκαστον ἀποπληροῦσι φωνήν, καὶ τὰ θηρία πάντα τῶν ἰδίων βαθμίδων διανίστανται. καὶ ἐν τῷ ἐξιέναι τὸν ἐθνικὸν τοῦ βήλου παίουσι τὰ τε ὄ-
15 γανα, καὶ τὰ ὄρνεα καὶ τὰ θηρία τοῖς ἰδίους τόποις ἐγκαθίζονται. εἰ δὲ καὶ ἔστιν ἕτερος φίλος καὶ κελεύουσιν οἱ δε- Ms. 193. a
σπύται τοῦτον εἰσελθεῖν, πάλιν ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι αὐτὸν καὶ ἐξέρχεσθαι ἢ αὐτὴ τάξις καὶ ἀκολουθία φυλάττεται, ὃν τρόπον εἰρήκαμεν, καὶ ἀπλῶς ὅσοι ἂν θέλωσιν φίλοι, ἐφ' ἐνὶ
20 ἐκείσῳ τελεῖται, ὡς προειρηται. Ἰστέον, ὅτι, τῶν φίλων ἐξελθόντων, λέγει ὁ πραιπόσιτος μεγάλως „κελεύσατε.” καὶ ἐξέρχονται οἱ τε μάλιστα καὶ πατρίκιοι καὶ συγκλητικοὶ ἐ- B
πευχόμενοι τὸ „εἰς πολλοὺς χρόνους.” καὶ μετὰ τὸ τούτους

intra ambo attractilia vela. Logotheta vero consuctas interrogationes erga legatum instituentem, incipiunt aurci leones rugire avesque aureae tam in sacro throno, quam in aureis arboribus circumpositis sedentes, harmonice cantillare. Ferae autem in throno conspiciuae incipiunt sese suis e basibus in altum et in pedes suos erigere. Interea dum haec peraguntur, infertur a protonotario dromi legati sportula vel donum, quod Imperatori nomine heri sui offert. Paulo post sonant organa pusatilia, et conquiescunt a rugitu leones, desinuntque aves cantillare, et ferae sua in fulcra se rursus demittunt. Post finitam sportulae ostentationem monctur legatus a logotheta, Regemque veneratus exit. Eo ad exitum consurgente et procedente, sonant organa flatilia et leones avesque, sua quaeque voce et ratione, feraeque suis e gradibus exsurgunt. Legato autem extra velum egresso, pulsantur organa, et aves omittunt cantum, et ferae suas in sedes redeunt. Si praeter hunc alius adhuc adest amicus, quem videre volunt Domini, intrat ille atque exit iisdem cum cerimoniis eodemque agendorum ordine, ut modo diximus. Et in universum, quotquot sint amici, contingunt eorum unicuique quae diximus. Egressis amicis, pronuntiat praepositus sonora voce: *Celeusate [seu placeat vobis]; et exeunt magistri atque patricii et se-*

ἐξελεθῆν πάλιν λέγει ὁ πραιπόσιτος „κελεύσατε.“ καὶ ἐξέρχονται οἱ τε χρυσотρικλινῆται καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου, ἐπευχόμενοι „εἰς πολλοὺς χρόνους.“ καὶ πάντων ἐξελεθόντων, κατίσαιν οἱ δεσπότες ἀπὸ τῶν θρόνων, καὶ τὰ τούτων ἐκβάλ-
 λοντες στέμματα τε καὶ χλιυῖδια, περιβάλλονται τὰ χρυσο-5
 περικλείεστα αὐτῶν σαγία. καὶ εἰσέρχονται μυστικῶς ἐν τῷ
 Θεοφυλάκτῳ παλατίῳ δι' ἧς καὶ ἀνῆλθον ὁδοῦ, δηριγευόμενοι
 ὑπὸ τοῦ κουβουκλείου· τοῦ δὲ κουβουκλείου στάντος ἐν τῷ
 C χρυσотρικλίνῳ, ἐν τῷ διέρχεσθαι τὸν βασιλέα ἐπεύχονται
 „εἰς πολλοὺς χρόνους“ καὶ τὰ ἐξῆς. 10

Περὶ τῆς γενομένης δοχῆς ἐν τῷ περιβλήτῳ καὶ μεγάλῳ τρικλίνῳ
 τῆς μαρναύρας ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ῥωμαίου τῶν Πορφυρογεν-
 νήτων ἐν Χριστῷ βασιλέων Ῥωμαίων, ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τῶν παρὰ
 τοῦ Ἀμερικμῆ ἀπὸ τῆς Ταρσοῦ ἐλθόντων πρεσβέων περὶ τοῦ ἀλλα-
 D γίου καὶ τῆς εἰρήνης, μηνὶ Μαΐου κδ', ἡμέρᾳ α', Ἰνδικτ. δ'. 15

Ἰστέον, ὅτι ἐκρεμάσθη ἐν τῷ μεγάλῳ τρικλίνῳ τῆς μαρ-
 ναύρας, ἐν ᾧ ὁ Σολομώντειος Ἰσταται θρόνος, ἀλυσίδεα ἀ-
 σπρόχυλα τῆς μονῆς τῶν ἁγίων Σεργίου καὶ Βάκχου τῶν
 Ὁρμισδου, ζ' εἰς τὸ δεξιὸν μέρος καὶ ἑπτὰ εἰς τὸ εὐώνυμον,
 καὶ εἰς τὰ δ' μεγάλα κίονα ἀπὸ τῆς αὐτῆς μονῆς δ', καὶ ἔ-20
 ξω τοῦ τρικλίνου εἰς τὴν μεγάλην τροπικὴν ἀπὸ τῆς αὐτῆς

natores cum boni voti: *Multos in annos recitatione.* Illis egressis, rursus clamat praepositus: *Celeusate*, et exeunt chrysotriclinitae et cubicularii, et ipsi quoque eadem vota facientes. Itaque digressis omnibus, descendunt Domini de throno, infulisque atque tunicis depositis, induunt auro praetextata saga, et mystice seu absque solenne pompa et comitativa redeunt in palatium, quod Deus conservare velit, eadem via, qua venerant, stipati a cubiculariis; qui, quum Dominus in chrysotriclinium venit, ibi restitant, et velut valledicentes ipsi multos annos apprecantur.

DE RECEPTIONE FACTA IN ILLUSTRIS ET MAGNO TRICLINIO MAGNAURAE TEMPORE CONSTANTINI ET ROMANI PORPHYROGENITORUM, IN CHRISTO IMPERATORUM ROMANORUM, OB PRAESENTIAM LEGATORUM AMERICANAE, QUI TARSO ADVENERANT NEGOTIANDAE PERMUTATIONIS CAPTIVORUM ET PACIS CAUSAE. CONTIGIT EA RECEPTIO DIE TRICESIMO PRIMO MENSIS MAII, FERIA PRIMA.

INDICTIONE QUARTA.

Suspendebantur in magno triclinio magnaaurae, in quo thronus Salomoneus stat, catenae cupreae inargentatae e monasterio SS. Sergii et Bacchi, quod est in tractu Hormisdacae, depromptae, septem a dextra et totidem a sinistra, et quatuor aliae ex eodem monasterio petitae e quatuor magnis columnis; et extra triclinium in

μονῆς ἐν· καὶ ἐν τούτοις τοῖς ἀλυσιδίοις ἐκρεμάσθησαν τὰ
 τῆς νέας μεγάλα ἀργυρᾶ πολυκάνδηλα. ἔστησαν δὲ ἐν τῇ Ed. L. 33o
 αὐτῇ τρικλίνῳ τῆς μανναύρας ἐν μὲν τῷ δεξιῷ μέρει μέσον
 τῶν μεγάλων κίωνων τὸ χρυσοῦν ὄργανον ἔξω τῶν ἐκεῖσε κρε-
 5 μαμένων βήλων, καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ ὡς πρὸς ἀνατολὴν τὸ τοῦ
 Βενέτου ἀργυροῦν ὄργανον, ὁμοίως καὶ ἐν τῇ εὐωνύμῳ με- Ms. 193.b
 ρει τὸ τοῦ Πρασίνου ἀργυροῦν ὄργανον. Ἰστέον, ὅτι τὸ ἀ-
 ναδενδράδιον ὄλον ἐποίησαν οἱ παστοποιοὶ δίκην τροπικῆς ἀ-
 πὸ σενδῆς· ἔθεν δὲ κάκεισε τῶν κιονίων ἀπὸ τῶν σενδῆς
 10 ἰμέχρι τοῦ ἐδάφους ἐκρεμάσθησαν σκαραμάγγια μεγάλα τὰ
 καὶ δοθέντα ἀπὸ τοῦ πυλατίου. Ἰστέον, ὅτι, τῶν Ἰσπανῶν B
 ἐλθόντων, γέγονεν δοχὴ κατὰ πάντα ὁμοία ταύτης, πλὴν τὸ
 ἀναδενδράδιον τῆς μανναύρας οὐ κατεκοσμήθη ἀπὸ σενδῆς,
 ἀλλ' ὄλον διὰ σκαραμαγγίων μεγάλων, καὶ ἐκρεμάσθησαν ἐν
 15 αὐτῇ καὶ τὰ χειμευτὰ ἔργα τοῦ φύλακος. γέγονε δὲ ἡ τῶν
 Ἰσπανῶν δοχὴ μηνὶ Ὀκτωβρίῳ κδ'. Ἰστέον, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ
 τροπικῇ τῇ ἀπὸ τῶν σενδῆς κατασκευασθεῖσῃ ἐκρεμάσθησαν
 ἀλυσίδια ἀσπρόχαλκα γ' ἀπὸ τῶν Ὀρμισδοῦ καὶ πολυκάνδη- C
 λα ἀργυρᾶ ἀπὸ τῆς νέας ἐκκλησίας. καὶ εἰς τὸ φουρνικόν
 20 τὸ ἐξάγον εἰς τὸν τρίκλινον τῶν κανδιδάτων ἕτερον ἀλυσίδιον

magna tropica seu trichila una ex eodem monasterio. Ex his cate-
 nis dependebant argentea novae ecclesiae polycandela seu cande-
 labra multorum cercorum hastis seu soveolis et cautharis multi-
 que cercis in ambitum instructa. Collocaverant quoque in eodem
 triclinio magna aurae a dextra parte medium intra magnas columnas
 aureum organum extra vela ex illis columnis dependentia, et ab u-
 traque eius parte ad dextram quidem superius versus orientem or-
 ganum argenteum Venetae factionis, ad sinistram vero inferius or-
 ganum argenteum Prasinæ factionis. Arboretum vel atrium triclinii
 arboribus obsitum efformaverant aulacarii e pannis sendes ad instar
 tropices seu ambulacri fornicati. Ab utraque autem parte columnarum
 e pannis sendes inde fornicem sursum tegentibus usque ad fundum
 suspendebantur scaramangia magna, a palatio suppeditata. Legati
 Hispani quum adessent, recipiebantur eodem prorsus modo, atque
 illi Tarsenses, ea tantum differentia, quod anadendradium vel viri-
 darium magna aurae non pannis sendes, sed totum scaramangis coor-
 natum fuerit. Suspendebantur quoque tunc opera materiae pretio-
 sae, smaltita vel incausto picta, e phylace seu acario dominico
 depropta. Hispani, quos dixi, admissi fuerunt die XXIV Octobris.
 Sed redeo ad coeptam narrationem de legatis Tarsensibus. In illa
 itaque tropica e pannis sendes confecta suspendebantur catenae
 quatuordecim acneae inargentatae, ex Hormisdae (vel S. Sergii) mo-
 nasterio petitae, et totidem polycandela argentea ex nea. In for-
 nice autem, qui in triclinium candidatorum ducit, suspensa erat ca-

αὶ καὶ πολυκάνδηλον α'. Ἰστέον, ὅτι ὁ τρικλινος τῶν κανδι-
 δάτων ἐξωπλίσθη παρὰ τοῦ σακελλαρίου ἀπὸ βλαττίων σκαρα-
 μαγγίων μεγάλων καὶ ἀπὸ βασιλικῶν διαφόρων ἀργυρῶν ἔρ-
 γων, καὶ ἐκρεμιάσθησαν ἐν αὐτῷ ἄλυσίδια ε' καὶ πολυκάνδη-
 Δλα ἀργυρᾷ ἀπὸ τῆς νέας ἐκκλησίας ε'. Ἰστέον, ὅτι τὸ ἔξω⁵
 τοῦ σταύλου τῶν ἡμιόνων καὶ τὴν πρώτην σχολὴν ἐξώπλισεν
 ὁ ὑπαρχος ἔνθεν κάκειθεν ἀπὸ βλαττίων καὶ ἀπλωμάτων καὶ
 σενδῆς, καὶ ἀπὸ τῶν ἐναποκειμένων ἀναγλύφων ἀσημίων ἐν
 τοῖς ξενῶσι καὶ γηροκομείοις καὶ ταῖς ἐκκλησίαις. ἐκρεμιά-
 σθησαν δὲ ἄλυσίδια ἔξωθε μὲν τοῦ σταύλου τῶν ἡμιόνων ε',¹⁰
 ἐν δὲ τῇ πρώτῃ σχολῇ μέσον τοῦ τροῦλλου α'. ἐν δὲ τῷ
 τρικλίνῳ τῶν ἐξκουβίτων ἐκρεμιάσθησαν ἄλυσίδια ζ', καὶ ἐν
 τούτοις ἐκρεμιάσθησαν πολυκάνδηλα ἀργυρᾷ ἀπὸ τῆς νέας ἐκ-
 Ed.L. 33 κλησίας. Ἰστέον, ὅτι τὸ τριβουνάλιον ἐξώπλισεν ὁ ὑπαρχος
 κατὰ τὸ εἶωθὸς τῆς προελεύσεως ἀπὸ τε βλαττίων ἀπλωμά-¹⁵
 των καὶ σενδῆς καὶ ἀπὸ ἔργων χρυσῶν καὶ χειμευτῶν καὶ
 ἀναγλύφων ἀργυρῶν, δηλονότι τῶν ἀργυροπρατῶν ταῦτα πα-
 ρεχόντων. ἐκρεμιάσθησαν δὲ ἄλυσίδια ιβ' καὶ πολυκάνδηλα
 Ms. 194. a ἀργυρᾷ ἀπὸ τῆς νέας ἐκκλησίας δώδεκα. Ἰστέον, ὅτι τὸν τρι-
 κλινον τῶν σχολῶν ἐξώπλισεν ὁ ὑπαρχος ἔνθεν κάκειθεν ἀπὸ²⁰
 βλαττίων καὶ ἀπλωμάτων καὶ σενδῆς καὶ ἀπὸ τῶν ἐναποκει-
 μένων ἀσημίων ἐν τε τοῖς ξενῶσι καὶ γηροκομείοις καὶ ταῖς
 ἐκκλησίαις. ἐκρεμιάσθησαν δὲ ἄλυσίδια ι' καὶ πολυκάνδηλα

tena una cum uno polycandelo. Triclinium candidatorum instructum
 et ornatum fuerat a sacellario magnis blatteis scaramangiis variisque
 argenteis imperialibus operibus, et habebat quinque catenas, e qui-
 bus totidem argentea novae ecclesiae polycandela dependebant. Spa-
 tium, quod extra stabulum mulorum est, et primam scholam orna-
 verat praefectus Urbis pannis sericis et haplomatibus seu vastis alta-
 rium marris et sindicis practereaque assabre factis et excusplis ope-
 ribus argenteis, ad varia hospitalia peregriuorum et senum et eccle-
 sias pertinentibus, et alias ibi depositis. Et coram stabulo mulo-
 rum quidem dependebant quinque polycandela e suis catenis, in
 prima vero schola dependebat tantum unum e medio trullo. In tri-
 clinio excubitorum dependebant e sex catenis totidem argentēa po-
 lycandela ex ecclesia nova petita. Tribunal [seu triclinium XIX ac-
 cubituum] ornaverat praefectus Urbis eo modo, ut fieri solet in pro-
 cessionibus, nempe blatteis, haplomatibus et sendes pannis, item
 operibus aureis cucansto artificiose pictis argenteisque eleganter ex-
 sculptis, quae cambiatores suppeditaverant. Ibidem dependebant
 duodecim argentea polycandela e totidem catenis. Haec ad novam
 ecclesiam pertinebant. Triclinium scholarum ornaverat idem prae-
 fectus Urbis ab utraque parte blatteis et haplomatibus et pannis

ἀργυρῶ ἀπὸ τῆς νέας ἐκκλησίας ἰ. Ἰστέον, ὅτι ἔσωθεν τῆς Β χαλκῆς πύλης οὐδὲν ἀπὸ βλαττίου ἢ ἀπλωμάτος ἢ σενδῆς γέγονεν ἐξώπλισις, ἀλλ' ἢ μόνον ἐκρεμάσθησαν ἄλυσίδια β' καὶ πολυκάνδηλα ἀργυρῶ ἀπὸ τῆς νέας ἐκκλησίας δύο. Ἰστέον, ὅτι ἐξω τῆς χαλκῆς πύλης ἐξώπλισεν ὁ ὑπαρχος ἐνθεν κάκεθεν ἕως τοῦ ἐξάγοντος ἐκεῖσε καγκέλλου ἀπὸ βλαττίων καὶ ἀπλωμάτων καὶ σενδῆς, ἐκρεμάσθη δὲ ἄλυσίδιον ἐν καὶ τὸ μέγα πολυκάνδηλον τὸ ἀργυροῦν τῶν βλαχερῶν. Ἰστέον, ὅτι ὁ τρικίλιος, ἐν ᾧ καὶ τὸ καμελαύκιον ἴσταται καὶ οἱ μάγιστροι γίνονται, 10 καὶ τὸ λεγόμενον ὄνοπόδιον ἐξωπλίσθη παρὰ τοῦ σακελλαρίου ἀπὸ βλαττίων καὶ ἀπὸ βήλων τοῦ χρυσοτρικίλιου. Ἰστέον, ὅτι ὁ πόρτηξ τοῦ ἀγουστέως, ἤγουν ἡ χρυσοῦν χεὶρ, ἐξωπλίσθη παρὰ τῶν ὀξέων βήλων τοῦ χρυσοτρικίλιου. Ἰστέον, ὅτι τὰ ἀπὸ τοῦ ἀγουστέως διαβατικά ὡς πρὸς τὴν ἀψίδα ἐξωπλί- 15 σθησαν ἀπὸ διαφόρων βήλων κεντητῶν. Ἰστέον, ὅτι ὁ ἰππόδρομος ἐξωπλίσθη παρὰ τοῦ ὑπάρχου ἀπὸ βλαττίων καὶ ἀπὸ βασιλικῶν διαφόρων βήλων. Ἰστέον, ὅτι ἐγχομιίσθησαν ἀπὸ θαφρῶν κατὰ τὸ εἰωθὸς τῶν προελεύσεων, οἷον σταυρία καὶ στεφάνια τὰ λεγόμενα σκιαστὰ, δεξιὰ καὶ ἄριστερὰ ἐν τοῖς 20 τοιχοῖσις ὑπὸ καγκέλλων τῶν λεγομένων ποταμίων, καὶ τῶν ὕρ-Θ θίως ἴσταμένων τῶν λεγομένων δένδρων, ἀλλὰ καὶ λοιπῶν ἀνθῶν, ὧν ὁ τότε καιρὸς παρεῖχεν· ἀλλὰ καὶ τὰ τούτων ἐδάφη κατεράνθησαν κισσοῦ τε καὶ δάφνης, τὰ δὲ οἰκειότε-

sendes operibusque argenteis in variis hospitalibus, senicuriis et ecclesiis dedicatis, et decem argenteis novae ecclesiae polycandelis e totidem catenis dependentibus. Intra chalcem nullae suspendebantur blatteae, mappae aut panni sendes, sed tantum duae catenae et totidem polycandela e nova ecclesia. Verum extra chalcem portam suspendi curaverat praefectus Urbis ab utraque parte usque ad cancellos, per quos illuc intratur, blatteae et pallia et pannos sendes et dependens ex sua catena unicum magnum illud e blachernis argenteum polycandelum. Sacellarius exornaverat triclinium, in quo camelancium stat magistriue ercantur, et, quod ita dicitur, onopodium blatteis et velis chrysotriclinii. Porticus augusteonis aut manus aurea sic dicta comta fuerat purpurcis velis chrysotricliniis; porticus ab augusteone inde usque ad apsidem instructae variis erant velis acu pictis. Circum ornaverat praefectus Urbis blatteis variisque imperialibus velis. Lauro, ut mos est facere in processionibus, nec non cancellis sic dictorum potamiorum, et illis erecte stantibus vulgo sic dictis arboribus, ino et aliis quibusdam, quos illa ferebat anni tempestas, floribus configuratae, veluti parvae cruces et corollae, (vulgo ea sciesta solent appellari.) ad dextram pariter atque sinistram parietum assatae erant: sparsaque illius tractus humus hederis et lauro; at honestiora loca

ρα ἀπὸ μυρξίνης καὶ δεινδρολιβάνου. Ἰστέον, ὅτι μετὰ τὸ
 εἰσελθεῖν τὰ βήλα ἐν τῇ μεγάλῃ τρικλίνῳ τῆς μανναύρας
 κατεράνθη ὄλος ὁ τρικλίνος ἀπὸ ῥόδου. Ἰστέον, ὅτι ἐν τῇ
 E l. L. 332 ὄλῳ ἐδάφει τοῦ ἀνυδενδραδίου καὶ τοῦ ἀναγοντος πουλιπίτου
 εἰς τὸν μεγατρίκλινον ἠπλώθησαν ἰπλώματα πέρσικα πολύ-5
 τιμα. Ἰστέον, ὅτι οἱ μάγιστροι καὶ οἱ εὐειδέστεροι τῶν ἀν-
 Ma. 194. b θυπᾶτων ἐφόρεσαν τοὺς λώρους· σκεπεῶνας δὲ ἢ ἀνεξικα-
 κίας οὐκ ἐβίασταζαν. οἱ λοιποὶ ἀνθύπατοι καὶ πατρίκιοι ἐ-
 φόρεσαν τὰ ἑαυτῶν καμίσια καὶ τὰ χρυσόταβλα χλανίδια.
 οἱ δ' εὐνοῦχοι πρωτοσπαθάριοι μετὰ τὰ ἑαυτῶν στιχάρια καὶ ἰο-
 σαβάνια καὶ χρυσᾶ μανιάκια ἐβίαστασαν τὰ χρυσᾶ διάλιθα
 σπαθοβάκλια. οἱ λοιποὶ εὐνοῦχοι πρωτοσπαθάριοι ἐφόρεσαν
 B τὰ ἑαυτῶν στιχάρια καὶ μανιάκια. οἱ πριμικήριοι ἐφόρεσαν
 τὰ ἑαυτῶν στιχάρια ἄνευ χλανιδίων. οἱ μάγιστροι, ὡς φο-
 ρέσαντες τοὺς λώρους, δεδώκασιν τὰ ἑαυτῶν στιχάρια τοῖς 15
 μὴ ἔχουσι πριμικήριοις ἴδια στιχάρια. οἱ ὀστιάριοι ἐπάνω
 τῶν καμισίων ἐφόρεσαν τὰ χρυσᾶ παραγαῦδια καὶ ἐβίαστα-
 σαν τὰ χρυσᾶ διάλιθα βεργία. οἱ λοιποὶ ὀστιάριοι οἱ μὴ
 ἔχοντες χρυσᾶ παραγαῦδια ἐφόρεσαν ἐπάνω τῶν καμισίων τὰ
 ἑαυτῶν χλανίδια. οἱ σπαθαροκουβικουλάριοι ἐφόρεσαν ἐπάνω 20
 τῶν καμισίων αὐτῶν χρυσᾶ παραγαῦδια καὶ τὰ χρυσόκανα
 σπαθία τῶν ἀξιωμαίων. οἱ λοιποὶ σπαθαροκουβικουλάριοι οἱ
 μὴ ἔχοντες χρυσᾶ παραγαῦδια ἐφόρεσαν τὰ ἑαυτῶν καμίσια

Dominisque frequentatiora myrto et rosmarino conspersa erant; et
 post introitum velorum in magnum triclinium magnaerae consperge-
 batur id ipsum totum rosis. Tota quoque humus viridarii et pul-
 pitii seu pavimenti excelsioris, per quae in magnum modo dictum
 triclinium intratur, constrata erat tapetibus Persicis magni valoris.
 Quantum ad habitus procerum attinet, magistri quidem et procon-
 sulum maxime speciosi gestabant loros, absque tamen scipionibus
 aut manipulis; reliqui autem proconsules et patricii camisia sua ge-
 rebant et tunicas cum aureis tabliis. Eunuchi protospatharii quatuor
 praeter strictoria sua et sabania vel lintea et aureos torques gesta-
 bant quoque aurea gemmis obsita spathobaclia [seu contos in summo
 lata romphaca praeferatos]. Ceteri eunuchi protospatharii sua stri-
 ctoria et torques tantummodo gerebant. Primicarii gerebant stri-
 ctoria sua absque tunicis; et, si qui eorum propria non haberent
 strictoria, inducebant illa magistrorum, utpote loros gerentium.
 Ostiarii super camisiis gerebant aurea paragaudia virgasque aureas
 gemmatas. Sed si qui horum aurea paragaudia non haberent, illi
 super camisiis suis gerebant suas tunicas. Spatharocubicularii ge-
 rebant super camisiis suis aurea paragaudia et spathas honoratorum
 aureo manubrio instructas. Qui autem eorum aurea paragaudia non

καὶ σπαθία. οἱ κουβικουλάριοι πάντες ἐφόρεσαν τὰ ἑαυτῶν **C**
καμίσια. καὶ οἱ μὲν ἐξ αὐτῶν ἐφόρεσαν τῶν ἑορτῶν τὰ
χρυσόταβλα χλανίδια τὰ φουνδάτα, ἤγουν τῶν πατρικίων·
οἱ δὲ τὰ ἐξαργυροκέντητα χλανίδια καὶ τὰ ἀργυροκέντητα
5 σκοτομάνικα καὶ τὰ ὄξεα κοντομάνικα. οἱ πρωτοσπαθάριοι
οἱ ὀφφικιάλιοι ἐφόρεσαν τὰ ἑαυτῶν καμίσια καὶ τὰ φουνδά-
τα τῶν ἑορτῶν χλανίδια, ἤγουν τῶν μαγίστρων. οἱ τοῦ χρυ-
σοτρικλίνου πρωτοσπαθάριοι ἐφόρεσαν τὰ χρυσᾶ σπέκια καὶ
χρυσᾶ μαυιάκια· ὅσοι δὲ σπέκια οὐκ εἶχον, ἐφόρεσαν σκα-
10 ραμάγγια καὶ σάγια ῥοῆς. οἱ τῶν σεκρέτων χαρτουλάριοι
καὶ νοτάριοι ἐφόρεσαν τὰ ἑαυτῶν καμίσια καὶ σάγια ἀληθι-
νά. οἱ ἀσηκρηται καὶ οἱ νοτάριοι τῶν ἀσηκρητειῶν καὶ λοι-**D**
ποὶ σεκρετικοὶ ἐφόρεσαν τὰ ἑαυτῶν καμίσια καὶ τὰ φουνδά-
τα χλανίδια τῶν ἑορτῶν, ἤγουν τὰ ἔχοντα ὄξεα ταβλία.
15 Πλησίον τοῦ βασιλικοῦ θρόνου ἔνθεν κἀκεῖθεν, ἦτοι δεξιᾷ καὶ
ἀριστερᾷ, ἔστησαν τὰ Ῥωμαϊκὰ σκῆπτρα καὶ πτυχία καὶ
λοιπὰ χρυσᾶ σκῆπτρα, κρατούμενα ὑπὸ τῶν κωνιδιδάτων, δη-**Ms. 195. a**
λονότι φοροῦντων σκαραμάγγια καὶ τὰ κωνιδιαιτία. τὰ λοι-
πὰ σκευή, τὰ τε καμπιδικτύρια καὶ λάβουρι καὶ σίγνα ἔστη-
20 σαν ὑποκατιῶν τῶν προῤῥηθέντων σκευῶν, δηλονότι καὶ αὐ-
τὰ κρατούμενα ὑπὸ τῶν ἐλατῶν τοῦ πρώτου δρομονίου. οἱ **Ed. L. 333**
δὲ αὐτοὶ ἐλάται ἐφόρεσαν τῶν ταγματικῶν τὰ φουνδάτα ἀλ-
λάξια. ἐξῶθεν τῶν βήλων ἄνωθεν τῶν ἀναβύθρων ἔστησαν

habebant, illi gerebant sua camisia et spathas suas. Cubicularii omnes gerebant sua camisia, et pars quidem praeterea, quales diebus festis gestare solent, tunicas aureis tabliis instructas, illas fundatas patriciorum nempe proprias; pars autem tunicas acu argentea pictas et similia contomanica et purpurea contomanica [seu tunicas brevium manicarum]. Protospatharii, qui simul officiales essent, gerebant sua camisia et fundatas festales tunicas magistrorum proprias. Protospatharii chrysotriclinii gerebant specia aurea et aureos torques. Qui autem eorum non haberent specia, gestabant illi scaramangia et saga russa. Secretorum chartularii et notarii gestabant camisia sua et saga purpurea. Asecretae et notarii asecretiarum et reliqui secretici camisia sua, et praeterea fundatas festales tunicas, illas nempe, quae tabulas purpureas habent, gestabant. Prope thronum imperialem stabant ad dextram et sinistram Romanae sceptrae, Romani imperii signa et ptychia [seu signa fortunae secundae], et reliqua aurea sceptrae seu vexilla, quae omnia candidati tenebant, gestantes scaramangia et sic dicta candidaticia seu vestes candidatorum. Reliqua autem vasa, campiductoria, labara, signa stabant infra praedicta instrumenta, et tenebantur a remigibus primi dromonii gestantibus fundata tagmaticorum mutatoria. Extra vela

οἱ μαγλαβίται φοροῦντες σκαραμάγγια καὶ τὰ ἑαυτῶν σπαθία. καὶ μετὰ τοὺς μαγλαβίτας εὐθὺς ἔστησαν οἱ τῆς μεγάλης ἑταιρείας Μακεδόνες ἀπὸ ἑσωφοριῶν, φοροῦντες σπαθία ζωστήκια καὶ ἀργυρᾶ μετὰ καὶ λωριῶν διαχρύσων καὶ ἀργυρῶν, βασιτάζοντες καὶ σκουτάρια χρυσᾶ καὶ χαλκόχρυσᾶ καὶ σιδηρᾶ καὶ μονοπέλυκα καὶ τζικούρια. κάτωθεν δὲ τῶν αὐτῶν ἀναβάθρων ἔστη ἡ μεγάλη ἑταιρεία, ὁμοίως καὶ Β ἡ μεσαιά, μετὰ καὶ τῶν Φαργάνων καὶ Χαζάρων, πάντων φοροῦντων σπαθία καὶ βασιτάζοντων σκουτάρια. οἱ οἰκειακοὶ πρωτοσπαθάριοι ἔστησαν εἰς τὴν σολαίαν ἔνθεν κάκειθεν φοροῦντες σκαραμάγγια πρασινορόδινα καὶ σπαθία. καὶ μετ' αὐτοὺς ἔστησαν οἱ σπαθαροκανδιδάτοι φοροῦντες σκαραμάγγια πολύχροα καὶ σπαθία καὶ τὰ σπαθαροκανδιδατῆα. καὶ μετ' αὐτοὺς ἔστησαν οἱ σπαθάριοι φοροῦντες καὶ αὐτοὶ πολύχροα σκαραμάγγια καὶ τὰ ἑαυτῶν σπαθία, βασιτάζοντες καὶ διστράλια. καὶ μετ' αὐτοὺς ἔστησαν οἱ στρατῶρες φοροῦντες σκαραμάγγια λευκολέοντας, καὶ ἑτέρων χροῶν καὶ C ἔξεμπλίων, βασιτάζοντες καὶ τὰ στρατωρῆα. δεξιὰ δὲ πρὸς δύσιν εἰς τὴν σύμπηξιν τῶν δύο βήλων ἔξωθεν ἄνωθεν τῶν ἀναβάθρων τοῦ μεγάλου τρικλίνου τῆς μανναύρας ἔστη τῆς μεγάλης ἑταιρείας βασιτάζων τὸ χρυσοῦφαντον σενδῆς βασιλικὸν φλάμουλον. ἔνθεν δὲ κάκειθεν τῶν αὐτῶν ἀναβάθρων τοῦ αὐτοῦ μεγάλου τρικλίνου τῆς μανναύρας ἔξωθεν τῶν αὐ-

supra gradus stabant maglabitae gestantes scaramangia suasque spathas. Statim post eos stabant Macedones magnae hetaeriae, gerentes interulas et spathas cingulares vel a cingulo et femoribus dependentes argenteas cum loris inauratis argenteis, item scuta aurea et alia aenea inaurata et ferrea quoque; item secures unius ferri et bipennes. Infra autem illos gradus stabant utraque hetaeria, magna et media, et Fargani et Chazari; omnes una manu spathas, altera scuta gerentes. Domestici protospatharii stabant in solea hinc et illinc, gestantes scaramangia gemino colore, viridi et roseo, distincta spathasque. Post eos stabant spatharocandidati gestantes spathas et scaramangia multicoloria et spatharocandidaticia. Post eos stabant spatharii, gestantes et hi quoque multicoloria scaramangia et spathas suas et dextralia. Dein stabant stratores, gestantes scaramangia leonibus albis aliisque variis tam coloribus quam figuris rerum picta. Gestabant hi praeterca stratoricia seu peculiareres sibi suas virgas. Ad dextram versus occidentem apud compagem duorum cancellorum, et quidem extra eos, stabat in summo graduum, per quos ad magnum triclinium magnaureae ascenditur, magister magnae hetaeriae, gerens auro pertextum e panno scendes factum imperiale flamullum. Ab utraque vero parte corundem gra-

τῶν βήλων ἔστησαν οἱ δύο πρωτοελάται βαστάζοντες τὰ χρυσᾶ βασιλικά φλάμουλλα. καὶ εἰθ' οὕτως καθεξῆς τῶν δύο πρωτοελατῶν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἔστησαν πάντα τὰ χρυσᾶ αὐρόκλαβα καὶ σενδῆς καὶ λοιπὰ βασιλικά φλάμουλλα, ὑπὸ 5 τῶν ἐλατῶν τοῦ βασιλικοῦ δρομονίου βασταζόμενα, δηλονότι *Ma. 195. b* φορούντων αὐτῶν τῶν ἐλατῶν τῶν ταγματικῶν τῶν δ' *χορι- D* ὦν τὰ ἀλλάξιμα. οἱ δὲ δημῶται τῶν δύο μερῶν καὶ οἱ ἀποστολεῖται ψάλλται, ὁμοίως καὶ οἱ ἀγιοσοφῆται, ἔστησαν ἐπὶ σκάμων ὑψηλῶν ἔνθεν κῆκεῖθεν τῶν αὐτῶν ἀναβύθρων εὐ- 10 οφημοῦντες καὶ ἄδοντες βασιλικά. καὶ οἱ μὲν δημῶται ἐφόρῃσαν τὰ ἑαυτῶν ἀλλάξιμα καὶ χρυσᾶ στεφάνια, βαστάζοντες καὶ τὰ ἑαυτῶν ἐγχείρια. οἱ δὲ ἀποστολεῖται καὶ ἀγιοσο- *Ed.L. 334* φῆται ἐφόρῃσαν τῶν ταγματικῶν τὰ φουνδάτα ἀλλάξιμα καὶ τοῦ σκέπτου τὰ δλόβλαττα καὶ ὑπὸ φιαλίον καμίσια, καὶ τῶν 15 ὑπουργούντων εἰς τὰς καμάρας τῶν ιθ' ἀκουβίτων. Ἰστέον, ὅτι ὁ λογοθέτης τῆ ἡμέρας τῆς δοχῆς καὶ αὐτὸς ἐφόρῃσεν λῶρον. Ἰστέον, ὅτι εἰς τὴν ἐξάγουσαν πύλην ἐν τῇ τρικλίῳ τῶν κωνιδάτων ἔστησαν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν οἱ τοῦ ἀριθμοῦ ἄρχοντες, καὶ αὐτοὶ μετὰ σκαραμαγγίων, φοροῦντες καὶ τὰ 20 ἑαυτῶν σπαθία, βαστάζοντες καὶ σκουτάρια. Ἰστέον, ὅτι αὐτῇ τῇ ἡμέρας τῆς δοχῆς πάντες οἱ προῤῥηθέντες ἀπὸ τε πρωτοσπαθαρίων καὶ ἕως δσχάτου ἀνδρώπῳ τοῦ φοροῦντος σκα-

dium extra eadem vela stabant duo protelatae seu primicerii remigum, gestantes aurea sacra flamulla. Immediate post ambo protelatas stabant ad dextram et sinistram omnia aurea chrysoclaba, [est vexilli species ex aureo panno cum aureis clavis], et alia panno sen-des facta vexilla et reliqua sacra flamulla, a remigibus regii dromonii gestata, gestantibus mutatoria tagmaticorum omnium quatuor colorum. Duarum autem factionum plebeii et cantores apostolitaе [seu e templo SS. Apostolorum] et hagiosophitae [seu cantores e templo S. Sophiae] stabant super altis scamnis ab utraque parte eorundem graduum, cantibus et carminibus, quae basilicia, id est regalia, ut in laudem regum facta, dicuntur, et benedictionibus prosequentes Imperatorem. Et factionarii quidem gestabant sua mutatoria et aureas coronulas et suos manipulos. Apostolitaе autem et hagiosophitae gestabant tagmaticorum fundata mutatoria, et ad sceptum [Augustae] pertinentia camisia holoblatta [seu vestes solide serica absque alterius materiae mixtura] et assuto instructa caputio indusia, item illa ministrantium in fornicibus novendecim accubitu-m. Logotheta quoque isto die receptionis gerebat lorum. In porta, per quam in triclinium candidatorum intratur, stabant intus et extus absque alterius arithmi, gestantes scaramangia et spathas et scuta. Illi autem, quotquot scaramangia eo die gestarent, omnes

Βραμάγγιον ἔστησαν ἕκαστος πρὸς τὸ ἴδιον τῆς χοιρᾶς καὶ τοῦ ἔξιμπλίου σκαραμάγγιον, ἦγον οἱ τοὺς πρασινοροδίτους ἀετοὺς φοροῦντες ἔνθεν κἀκεῖθεν, οἱ τοὺς βύφους καὶ τοὺς πολγγύρους ἀετοὺς, ὁμοίως οἱ τὰς θαλάσσας, καὶ τοὺς λευκολέοντας ὁμοίως. καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, καθὼς εἴρηται, ἕκα-5 στος πρὸς τὸ ἴδιον σκαραμάγγιον ἔστη. οἱ δὲ κανδιδάται ἔστησαν ἐν τῷ ἰδίῳ τρικλίῳ ἔσθεν κἀκεῖθεν μετὰ τῶν ἰδίων σκαραμαγγίων, φοροῦντες τὰ κανδιδατικά, καὶ ὕπισθεν τῶν αὐτῶν κανδιδάτων ἔστησαν ἔνθεν κἀκεῖθεν οἱ τοῦ ἀριθμοῦ μανδάτωρες μετὰ σπαθίων καὶ σκουταρίων. οἱ δὲ ἐλάται¹⁰ τῶν βασιλικῶν δρομονίων ἔστησαν ἔνθεν κἀκεῖθεν ἐν τῷ αὐτῷ τρικλίῳ τῶν κανδιδάτων ὡς πρὸς τὸ μέρος τῆς ἐκκλησί-
 ας τοῦ Κυρίου καὶ εἰς τὸν τρίκλινον, ἐν ᾧ τὸ χαμελαύκιον
 Ms. 196. ἀΐσται καὶ οἱ μάγιστροι γίνονται, καὶ εἰς τὸν ὄνοποδα. καὶ μετὰ τούτους εἰς τὸν πόρτηκα τοῦ ἀγνοστέως, ἦγον εἰς τὴν¹⁵ χρυσῆν χεῖρα, ἔστησαν ἔνθεν κἀκεῖθεν τὰ ἀρχοντογεννήματα καὶ οἱ σαπωνισταὶ τοῦ βεστιαρίου καὶ οἱ τοῦ τραπεζίου, φοροῦντες τὰ μὲν ἀρχοντογεννήματα τὰ ἐαυτῶν σκαραμάγγια καὶ σπαθία, οἱ δὲ σαπωνισταὶ βεστιαρίζαι τὰ ἀτρυβυικὰ χλανίδια, οἱ δὲ τοῦ τραπεζίου τὰ ψευδοξέα κοριομάνικα.²⁰ ἔξωθεν δὲ τῆς χαλκῆς πύλης τοῦ τρικλίνου τῶν κανδιδάτων

a protospathariis inde usque ad extremum famulum ita stabant, ut colorum unusquisque et exemplorum vestibus intextorum unumquodque corpus unum efficeret. Exempli causa hiuc illinc consistebant uno aliquo loco illi, qui aëtos seu aquilas [sagi genus ita dicitur,] prasinoroseas gestabant; alio, qui sic dictos boves; alibi, qui multis gyris vel canaliculis rugatos aëtos; alibi, qui thalassas seu maria; alibi, qui leucoleontes seu albos leones gestabant. Verbo, unusquisque stabat ibi, ubi ceteri stabant eiusdem secum coloris scaramangium et in eo eiusdem rei simulacra gestantes. Candidati stabant in suo triclinio, candidatorum nempe dicto, hinc et illinc, eum suis scaramangis etiam candidaticia gestantes. Pone hos stabant ab utraque parte mandatores arithmi cum spathis et scutis. Remiges imperialium dromoniorum stabant hinc et illinc in eodem candidatorum triclinio versus tractum ecclesiae Domini; stabant quoque iidem in illo triclinio, in quo camelaucium stat et magistri creantur; uti etiam in onopode. Post eos stabant in porticu augusteonis seu, quod idem est, in aurea manu, ab utraque parte archontogennemata seu valeti nobiliores, et saponistae vel candidatores lintearii vestiarii et famuli sacrae mensae. Horum archontogennemata quidem gerebant scaramangia sua et spathas suas; saponistae vestiaritae autem tunicas atrabaticas. Mensales tandem contomanica pseudoxea seu vestes cum curtis manicis colore dilute purpureo. Extra portam acneam triclinii candidatorum stabat hinc

ἔστη ἔνθεν κἀκεῖθεν ἡ τοῦ δρουγγαρίου τῶν πλοῖμων οὐσία) καὶ ὁ μέγας ἀμφυλος, βασιτάζοντες δόρκας καὶ τὰ ἑαυτῶν φοροῦντες σπαθία. ἐν δὲ τῇ πρώτῃ σχολῇ καὶ τῇ τρικλίνῳ τῶν ἔξκουβίτων ἕως τοῦ αὐτοῦ τριβουναλίου ἔστησαν ἔνθεν 5 κἀκεῖθεν αἱ οὐσίαι τῶν παμφύλων, βασιτάζοντες δόρκας καὶ τὰ ἑαυτῶν φοροῦντες σπαθία. οἱ δὲ ἄρχοντες τῶν πλοῖμων ἔστησαν καὶ αὐτοὶ ἔνθεν κἀκεῖθεν, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν οὐσίαν. ἐν δὲ τῇ τριβουναλίῳ ἔστη ἔνθεν κἀκεῖθεν ἡ πολιτι- Ed.L. 335 κῆ μετὰ τῶν συστημάτων καὶ τῶν ἰδίων ἀρχόντων, φορούν- 10 τῶν τῶν μὲν ἀρχόντων τὰ ἔξ χλανίδια τῶν πεκρετικῶν τὰ πλατώνια, οἱ δὲ λοιποὶ πάντες τὰ λευκὰ χλανίδια τῶν ταγματικῶν. καὶ ὅπισθεν αὐτῶν πλοῖμοι βασιτάζοντες δόρκας, φοροῦντες καὶ τὰ ἑαυτῶν σπαθία. εἰς δὲ τὸν τρίκλινον τῶν σχολῶν ἔνθεν κἀκεῖθεν ἔστησαν πλοῖμοι βασιτάζοντες δόρκας, 15 φοροῦντες καὶ τὰ ἑαυτῶν σπαθία. ἔσωθεν δὲ τῆς χαλκῆς πύλης ἔστησαν ἔνθεν κἀκεῖθεν οἱ Τουλμάτζοι μετὰ φλαμούλων, βασιτάζοντες δόρκας, φοροῦντες τὰ ἑαυτῶν σπαθία καὶ τοξοφάμετρα. ἔσωθεν δὲ τοῦ κυγκέλλου τῆς χαλκῆς ἔστησαν Β πάχωμα, οἱ μὲν πρὸς τὸ μέρος τῶν νομέρων, οἱ δὲ πρὸς 20 τὴν καμάραν τοῦ μιλίου. οἱ λοιποὶ πλοῖμοι καὶ οἱ περισσοὶ τῶν Ταλματζίων καὶ οἱ βαπτισμένοι Ῥῶς μετὰ φλαμούλων, βασιτάζοντες σκουτάρια, φοροῦντες καὶ τὰ ἑαυτῶν σπαθία.

et illinc drungarii ploimorum seu classiariorum usia [vel familia], et magnus pamphylos seu praefectus pamphylorum [id est militum navalium], gestantes dorcas [seu scuta coriacea] et spathas suas. In prima schola et in triclinio excubitorum usque ad tribunal stabant hinc et illinc familiae pamphylorum, gestantes dorcas et spathas suas. Magistratus ploimorum seu classiariorum stabant hinc et illinc, quisque pence familiam et cohortem suam. In tribunali stabat hinc et illinc politice seu corpus magistratus urbani cum systematicis seu corporibus collegiorum urbanorum et uniuscuiusque collegii praefectis; quorum hi quidem sex tunicas secreticorum, platonica dictas, ceteri omnes candidas tagmaticorum tunicas gestabant. Post eos stabant ploimi vel nautae, gestantes dorcas et spathas suas. In triclinio scholarum stabant ab utraque parte ploimi, gestantes dorcas et spathas suas. Intra chalcem seu portam aeneam stabant hinc et illinc Tulmatzae [vel Dolbatschi aut Dalmatae] cum flamulis, gestantes dorcas et spathas et pharetras cum sagittis. Extra caucellum chalces vel aeneae portae stabat pachoma, [id est turba miscella, ut videtur,] pars in tractu versus numeros, pars versus camaram aut fornicem millii, reliqui nempe ploimi et superabundantes Talmatzae, quos capere sua statio non potuerat, item Rossi baptizati cum flamulis, gestantes scuta et spathas. Triclinium Iustinia-

ἰστέον, ὅτι ὁ τρικλίνος Ἰουστινιανὸς καὶ ὁ λαυσιακὸς οὐδὲν
 Ms. 196. b ἕτερον ἐξωπλίσθησαν, εἰ μὴ κατὰ τὸ εἰωθὸς ἐκρεμάσθησαν δ-
 λόφωτα, καὶ ἀνελλιπῆ τὰ τούτων πολυκάνδηλα. ἐν δὲ τῷ
 πόρτικι τοῦ χρυσοτρικλίνου, ἦτοι ἐν τῷ ὄρολογίῳ, ἔστησαν
 τὰ δύο χρυσᾶ ὄργανα τὰ βασιλικά καὶ τὰ δύο ἀργυρᾶ ὄργα-
 Cγα τῶν μερῶν. ὁ δὲ χρυσοτρικλίνος ἐξωπλίσθη, καθὼς εἰω-
 θεν τὸ πάσχα ἐξοπλίζεσθαι, ἦγον διὰ τοῦ πενταπυργίου καὶ
 τῶν βασιλείων θρόνων, τῶν κραβῆτων τε καὶ τῆς χρυσῆς
 τραπέζης καὶ τῶν λοιπῶν, μεθ' ὧν τὸ πάσχα κοσμεῖται. (Ἰ-
 στέον, ὅτι ὁ χρυσοτρικλίνος ἐν τῇ ἐλεύσει τῶν Ἰσπανῶν οὐδὲν
 κατεκοσμήθη, ἐπειδὴ οὐ συνεστιάθησαν τοῖς βασιλεῦσι τῇ ἡ-
 μέρᾳ τῆς δοχῆς οἱ ἀπὸ Ἰσπανίαν ἐλθόντες πρέσβεις, καὶ τῷ
 τρόπῳ τούτῳ τὰ τοῦ φύλακος χειμεντὰ ἔργα ἐκρεμάσθησαν ἐν
 τῷ ἀναδενδραδίῳ τῆς μανναύρας ἐν τῇ τροπικῇ τῇ παρὰ
 τῶν παστοποιῶν διὰ μεγάλων σκαρμαγγίων γεγοννῶ.) εἰς¹⁵
 δὲ τὰς ὀκτὼ καμάραις τοῦ χρυσοτρικλίνου ἐκρεμάσθησαν τὰ
 D τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Φάρον στέμματα κα
 τῶν ἑτέρων ἐκκλησιῶν τοῦ παλατίου, καὶ ἔργα διάφορα χει-
 μεντὰ ἀπὸ τοῦ φύλακος, καὶ τὰ βασιλικά καὶ αὐγουστιακά
 χλανίδια οὕτω· τοῦ ἁγίου Πέτρου τὸ δόλοχρυσον καὶ διὰ²⁰
 μαργαριτῶν πλατάνιον τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τὸ χοροσαρχό-

ni et lausiacum palatium nullum habebant alium ornatum, quam
 hunc. Holofota [scu trabes ad instar crucium factae, dependenti-
 bus ex se gravidae polycandelis.] ibi pro more suspensa erant, ple-
 nis candelabris et nullum suorum cereorum desiderantibus. In por-
 ticu chrysotriclinii seu in horologio stabant ambo aurea domina-
 lia organa et ambo argentea organa factionum. Chrysotriclinium ex-
 ornatum erat eo modo, quo solet per festum paschatis; nempe
 pentapyrgio ibi exposito et imperialibus thronis seu sellis et grab-
 batis et aurea mensa reliquisque, quae sub festum paschatis expo-
 ni solent. (Quo tempore legati Hispanorum aderant, non ornaba-
 tur chrysotriclinium; quia die audientiae non convivabantur Domi-
 nis; ideoque opera metalli pretiosi artificiose encausto picta, quae
 solent in phylace vel aerario principali asservari, suspendebantur in
 viridario magnaurae in tropica vel porticu arcuata, quae a tapetia-
 riis e vastis scaramangii confecta fuerat.) Per octo autem camaras
 vel fornices chrysotriclinii suspensa erant stemmata vel infulae ex
 templo sanctissimae Deiparae Phari ceterisque templis palatii, va-
 riaeque pretiosa opera smaltita seu chymice picta et phylace, tunicae-
 que tam basilicae seu ordinis regii viris, quam augustiaca vel so-
 lis Augustabus propriae. Erant autem illae vestes hac, quas recen-
 sebimus. Erat platanium holochrysum et margaritis obsitum ex
 aede S. Petri, quae in palatio est, depromptum. Erat chorosanchō-
 rium e S. Theodoro cum grypoleonte seu pallio, cui imagines

ριον μετὰ τοῦ γρυπολέοντος καὶ τοῦ γρυπαρίου τοῦ ἀριστη-
τηρίου· τὸ πλατάνιον τὸ τριβλάτιον τοῦ πανθέου, ὁ καβαλ-
λάριος, τὸ αὐγουστιακὸν ἡπλησίον τῆς καμάρης τοῦ ἀριστη-
τηρίου· ὁ τῶν, τὸ αὐγουστιακὸν μανδίον τοῦ διαιταρικού·
5ῶ καβαλλάριος, τὸ καισαρικόιον τῶν πρὸς δύσιν ἀργυρῶν πυ- Ed.L. 336
λῶν· τὸ ταώνιον καὶ ὄπιαθεν αὐτοῦ τὸ αἰετάριον, ἄνω δὲ
τῶν ἀργυρῶν πυλῶν τοῦ αὐτοῦ χρυσοτρικλίνου ἐκρεμάσθη
τὸ χρυσοῦν σαγίον τὸ λεγόμενον καισαρικόιον. ἰστέον, ὅτι τὰ
στέμματα καὶ τὰ χειμευτὰ ἔργα ἐν παρ' ἐν ἐκρέμαντο, ἦγονν
10 μῆσον στέμμα καὶ ἔνθεν κἀκείθεν ἔργα χειμευτὰ· ἐν δὲ τῇ
ἀνατολικῇ καμάρᾳ οὐκ ἐκρεμάσθη ἔργα χειμευτὰ, ἀλλ' ὄλη
ἀπὸ στεμμάτων ἦν κεκαλωπισμένη. ἰστέον, ὅτι εἰς τὰς ζ'
καμάρης τοῦ χρυσοτρικλίνου πολυκάνδηλα ἀργυρᾶ μετὰ ἄλυ- Ma. 197.
σιδίων ἀργυρῶν ἀπὸ τοῦ νοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ
15 Φάρου ἐκρεμάσθησαν. εἰς δὲ τὴν ἀνατολικὴν κόγχην ἀντὶ
τῶν τριῶν κανδήλων ἐκρεμάσθησαν τρία στέμματα· ἐμπρο- B
σθεν μὲν τὸ πρῶσιον στέμμα τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων ἀπο-
στόλων μετὰ καὶ τοῦ σταυροῦ καὶ τῆς περιστερῆς αὐτοῦ·
δεξιῇ δὲ τὸ βένετον στέμμα τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ
20 Φάρου μετὰ καὶ τοῦ σταυροῦ καὶ τῆς περιστερῆς αὐτοῦ· ἀ-
ριστερᾷ δὲ τὸ βένετον στέμμα τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος
Δημητρίου μετὰ καὶ τοῦ σταυροῦ καὶ τῆς περιστερῆς αὐτοῦ.

vulturum et leonum erant intextae; item gryparium seu pannus fi-
guris vulturum refertus; et haec quidem e prausorio. Tum erat
platanium triblatteum seu sericum ter tinctum e pantheo. Caballa-
rius porro seu pannus equorum imaginibus obsitus, angustiacum
heplesium vel tapetium e fornice prausorii. Item pavo [seu pannus
pavones exhibens], pallium angustiacum e diaetario vel triclinio
diaetariorum. Caballarius, caesaricum seu pannus ad Caesares pro-
prie pertinens e porta argentea, quae versus occidentem est; pa-
vonarium, et pone hoc aquilarium, ambo panni. Super argenteam
vero eiusdem chrysotriclinii portam suspensum erat aureum sagum,
quod caesaricum appellatur. Sic autem erant disposita opera pre-
tiosa smaltita et coroneae, ut vicissim unum alterum exciperet, opus
aureum, tum corona, tum rursus opus smaltitum, et sic porro. At
in fornice orientale suspensa nulla erant opera chymice picta, sed
infulis tantum erat exornatus. E septem reliquis canaris vel furni-
cibus chrysotriclinii dependebant argentea polycandela ab argenteis
catenis e templo sanctissimae Deiparae Phari petita; in concha orien-
tale vero suspensa erant loco trium polycandelorum tres infulae;
in medio quidem Prasinæ factionis concolor e SS. Apostolis cum
superstante cruce et columba; ad eius autem dextram pendebat in-
fula Veneti populi et coloris e S. Deipara Phari, cum cruce et
columba; ad eius tandem sinistram infula Veneta ex aede sancti et

ιστέον, ὅτι ταῦτα τὰ τρία στέμματα παρὰ Κωνσταντίνου τοῦ φιλοχρίστου δεσπότη κατασκευάσθησαν. ἰστέον, ὅτι ἐν C τοῖς τέσσαρσι μεσοκαρδίαις τοῦ μεσοπυργίου τοῦ πενταπυργίου καὶ εἰς τὸ ἔμπροσθεν μεσοκάρδιον τοῦ ἔμπροσθεν πυργίου καὶ εἰς τοῦ δεξιῦ καὶ ἀριστεροῦ πυργίου τὰ ἔμπροσθεν⁵ μεσοκάρδια ἐκρεμάσθησαν διάφορα ἐργομοῦκια ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου καὶ ἐκ τῶν ἐναποκειμένων εἰς τὸν φύλακα. ἐν δὲ τοῖς ξυλίνοις ἐκδέταις τοῖς ἀπὸ τὸ πενταπύργιον ἐν τοῖς τοίχοις ἐκδεδεμένοις συνεδέθησαν τὰ νυμφικὰ ζωνάρια τὰ ἐκ λίθων καὶ μαργάρων ἡμφιεσμέ-¹⁰να καὶ τὰ ἐναποκείμενα ἐν τῷ φύλακι. ἰστέον, ὅτι εἰς τὸ μέσον πολυκάνδηλον τοῦ χρυσοτρικλίνου ἐκρεμάσθησαν τὰ δύο αὐγουστιακὰ στηθοκαράκαλα καὶ αἱ δύο διακοπταί, μία ἢ νυμφικὴ καὶ ἑτέρα ἢ ἐν τῷ φύλακι ἀποκειμένη, καὶ τὰ δύο αὐγουστιακὰ κατασειστὰ καὶ τὰ δύο αὐγουστιακὰ πι-¹⁵κτάρια· ἐν δὲ τῷ μεγάλῃ κοσμήτῃ τοῦ αὐτοῦ χρυσοτρικλίνου εἰς τοὺς ἐκεῖσε δαυγίτας ἐκρεμάσθησαν μινσοῦρια καὶ μεσοσκούτελλα ἀργυρᾷ μεγάλα ἀνάγλυφα ἐκ τῶν ἐναποκειμένων ἐν τῷ βεστιαρίῳ τοῦ Καριανοῦ. ἄνωθεν δὲ εἰς τὰς 15' φωταγωγοὺς καμάρων τοῦ τρούλλου τοῦ αὐτοῦ χρυσοτρικλίνου ἐκρεμάσθη-²⁰σαν τὰ μικρὰ σκούτελλα τῶν προειρημένων μινσοῦριων καὶ μεσοσκετέλλων κατὰ καμάρων ζ', καὶ αὐτὰ ὄντα ἀνάγλυφα.

magni martyris Demetrii cum cruce et columna. Tres hac infulae confectae fuerunt iussu Constantini Christum amantis Domini. In quatuor meditullis seu mediis loculis vel tabulatis mediae turris pentapyrgii seu structurae quinque scrinia habentis, et in anteriore meditullio anterioris scrinii et anterioribus meditullis dextrae sinistraeque turris seu scrinii pendebant varia ergomucia e templo S. magni martyris Demetrii, et alia e phylace deprompta. E ligneis paxillis e parietibus pentapyrgii eminentibus pendebant alligata sponsalia zonaria, gemmis et margaritis distincta, e phylace deprompta. E medio polycandelo chrysotriclinii pendebant duo augustiaca stethocaracala seu caracallae aut cuculli pectorales et duae diacoptae seu vestes radiatae, una sponsalis, altera in phylace deposita, et duo augustiaca cataseista [seu fila margaritarum, qualia solent ex utroque capitis latere in humeros dependere], et duo augustiaca pniclararia [seu mamellarum strictoria]. In magno cosmeta [vel paratorio] eiusdem chrysotriclinii e fenestris pendebant missoria et scutellae mensales, argenteae magnae anaglyphae e vestiario Cariani depromptae. Superius e sedecim fornicibus fenestratis trulli vel cup-polae chrysotriclinii pendebant minores scutellae ad illa modo memorata missoria et mensales scutellas pertinentes, etiam ipsae anaglyphae seu figuris exstantibus protuberantes, in singulis fornicibus septemnae.

Τοῦ βασιλέως ἀπὸ τοῦ παλατίου ἐξελθόντος καὶ ἐν τῇ
 μητιτωρίῳ τοῦ μεγάλου τρικλίνου τῆς μανναύρας εἰσελθόντος, Ms. 197. b
 ἐδηλώθησαν οἱ Σαρακηνοὶ τοῦ ἐλθεῖν καὶ τὸν βασιλέα θεά-
 5 πασθαι. οἱ δὲ αὐτοὶ φίλοι Σαρακηνοὶ τὸν χρυσιῶνα ἐξελ-
 θόντες, κατήλθον τὸν κοχλιῶνα ὡς πρὸς τὸν ἀγνουστιακὸν
 στάβλον καὶ τὴν καμάραν τὴν λεγομένην τὸν Ἀνηθῶνα, καὶ ἀ-
 πὸ τῶν ἐκεῖσε διήλθον διὰ τοῦ ἀγίου φρεάτος, καὶ ἔσωθεν
 τοῦ καγκέλλου τῆς χαλκῆς τῶν ἱππων ἀποβάντες διήλθον διὰ
 10 τε τῆς χαλκῆς καὶ τοῦ τρικλίνου τῶν σχολῶν καὶ τοῦ τρι-
 βουναλίου, καὶ ἐκνεύσαντες δεξιὸν, (τὸ ἐκεῖσε γὰρ φουρνικὸν
 διὰ βλατιῶνα ἦν ἐξωπλισμένον καὶ περιπερηραγμένον,) ἐκαθέ- B
 σθησαν ἐκεῖσε, ἕως ἂν συνέρθασεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντα τὰ
 τῆς δοχῆς. Ἰστέον, ὅτι, τοῦ βασιλέως ἀπὸ τοῦ παλατίου ἐλ-
 15 θόντος εἰς τὸ μητιτωρίον τῆς μανναύρας καὶ εἰσελθόντος
 ἐκεῖσε, ἤρξαντο οἱ ψάλται μετὰ τῶν δημοτῶν ᾄδειν τὰ βα-
 σιλικία. Ἰστέον, ὅτι ὁ βασιλεὺς περιβαλλόμενος τὸ ὀκτάγων-
 ον χλανίδιον καὶ τὸ μέγα λευκὸν στέμμα, ἀνῆλθεν ἐν τῇ
 Σολομωντείῳ θρόνῳ, καὶ ἐκαθέσθη. καὶ μετὰ τὸ καθεσθῆναι
 20 πάντες ἐπῆνξαντο πολυχρόνιον. οἱ δὲ ψάλται, οἳ τε ἀποστο-
 λται καὶ οἱ ἁγιοσοφῖται, ἤρξαντο ᾄδειν τὰ βασιλικία, καὶ
 εἰσήχθησαν κατὰ τὸν εἰωθῶτα τύπον τὰ βῆλα, καὶ τελευταῖ-

DE IPSA RECEPTIONE RIUSQUE FORMALITATIBUS.

Domino e palatio egresso et in metatorium magni triclinii ma-
 gnaurac ingresso, significabatur Saracenis, ut adessent et coram Do-
 mino comparerent. Amici ergo Saraceni, egressi e chryseone [suo
 hospitio] primum per cochleam, quae versus augustiacum stabulum
 spectat, descendebant, et fornitem, qui anetha dicitur; inde trans-
 misso sacro puteo, descendebant extra cancellos chalces ex equis, et
 transmissis chalce, triclinio scholarum atque tribunali, versi ad dex-
 tram, considebant in fornice, qui ibi est; (erat enim blatteis cir-
 cumamictus et septo cinctus;) donec Imperator adesset in triclinium
 exceptionis cum omnibus illi actui necessariis. Quo tempore Impe-
 rator e palatio veniens in metatorium magnaurac intrabat, incipie-
 bant psaltae seu cantores cum popularibus carmina basilicia seu im-
 perialia et Imperatorum canendis laudibus dicata canere. Imperator
 autem amictus octangulari tunica magnaue candida infusa, ascen-
 debat in thronum Salomoneum, et residebat in eo. Quo facto, poly-
 chronium omnes acclamabant, psaltaeque tam apostolitae, quam ha-
 giosophitae, incipiebant basilicia canere; et introducebantur vela se-
 cundum ritum consuetum, et postremi tandem amici Saraceni, pre-

Cον οἱ φίλοι Σαρακηνοὶ κρατούμενοι παρὰ τε τοῦ κατεπάνω
 τῶν βασιλικῶν καὶ τοῦ κόμητος τοῦ στάβλου. ἐφόρεσαν δὲ
 καὶ αὐτοὶ σπέκια, οὐ τὰ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἕτερα κάλλιστα καὶ ἀ-
 γαγκαῖα, καὶ μανιάκια ἠμφιεσμένα ἀπὸ λίθων τιμίων καὶ
 μαργαριτῶν μεγάλων. οὐκ ἔστιν δὲ τύπος, βαρβατόν περι-5
 βάλ्लεσθαι τοιοῦτον μανιάκιον ἢ μετὰ μαργαριτῶν ἢ καὶ λί-
 θων τιμίων, ἀλλὰ δι' ἔνδειξιν καὶ μόνον τότε ὠρίσθησαν πα-
 ρὰ Κωνσταντίνου τοῦ φιλοχρίστου δεσπότου τοῦ ταῦτα πε-
 ριβάλ्लεσθαι. καὶ τῆς εἰσθυίας τάξεως τελεσθείσης, οἱ μὲν
 Σαρακηνοὶ ἐξεληθόντες διῆλθον διὰ τοῦ ἀναδενδραδίου καὶ τοῦ 10
 τρικλίνου τῶν κωνιδάτων καὶ τοῦ τρικλίνου, ἐν ᾧ τὸ καμε-
 D λαύκιον ἴσταται καὶ οἱ μάλιστα γίνονται, καὶ ἀπὸ τῶν ἐ-
 Ma. 198. κείσε διὰ τοῦ ὀνόποδος καὶ τοῦ πόρτηκος τοῦ ἀγνουστέως,
 ἧτοι τῆς χρυσοῦς χειρὸς, εἰσῆλθον ἐν τῷ τρικλίῳ τοῦ ἀγ-
 γουστέως, καὶ ἐκαθέσθησαν ἐκεῖσε, ἕως οὗ εἰσῆλθεν ὁ βασι- 15
 λεὺς ἐν τῷ παλατίῳ· μετὰ δὲ τὸ εἰσελθεῖν τὸν βασιλέα ἐν
 τῷ παλατίῳ προσεκληθήσαν μετὰ τινα ὄραν καὶ οἱ φίλοι
 Ed.L. 338 Σαρακηνοὶ ἀπὸ τοῦ ἀγνουστέως καὶ διῆλθον διὰ τῶν ἐνδοθεν
 διαβατικῶν τοῦ ἀγνουστέως καὶ τῆς ἀψίδος εἰς τὸν ἰππό-
 δρομον, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε διῆλθον μέχρι τῶν σκυλῶν, καὶ 20
 εἰσελθόντες ἐκαθέσθησαν ἐν τῷ δυτικῷ μέρει τοῦ Ἰουστινια-
 νοῦ τρικλίνου ἐν τοῖς ἐκεῖσε σκαμνίοις. καὶ εἰθ' οὕτως ἀ-
 πσοτάλη αὐτοῖς παρὰ τοῦ βασιλέως διὰ κοιτωνίτου ἱμάτια
 ἐρῆαμμένα καὶ λοιπὰ ἀλλάξιμα αὐτῶν. ἴστεον, ὅτι ἔσθησαν

hensi a catepano basilicorum et comite stabuli. Hi duo, catepanus
 et comes, gestabant et ipsi quoque specia, non sua quidem, at alia
 multo pulcherrima et pretiosa, et torques distinctos lapidibus pretio-
 sis et unionibus primae magnitudinis. Talem torquem, sive gemma,
 sive margaritis distinctum, moris non est, ut barbatus gestet, sed
 tunc tantummodo, ut eum in solenne pompa ostentationis gratia ge-
 starent, iussi fuerunt ab amante Christi Domino Constantino. Per-
 acta secundum consuetos ritus exceptione, exhibant Saraceni, et transi-
 bant per viridarium et triclinium candidatorum et triclinium illud,
 in quo camelaucium stat magistriue creantur; inde per onopodem,
 et porticum augusteonis sive auream manum, tandem intrabant in
 triclinium augusteonis, in quo desidebant, donec revertisset Imperator
 in palatium. Aliquanto post reditum Imperatoris in palatium arces-
 sebantur amici Saraceni ex augusteone. Transibant tunc per interio-
 res porticus augusteonis et per apsidem in circum usque ad scyla;
 ubi ingressi desidebant in occidentali plaga triclinii Iustiniani in
 scamnis ibi stantibus. Illuc ipsis mittebantur ab Imperatore per coe-
 tonitam vestes iam consutae et indutui habiles, aliaque pro ipsis
 mutatoria, [telae non consutae; et sic invitabantur ad coepulandum

ἔσθην κάκειθεν, ἤγον δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ, τὰ χρυσᾷ Ῥωμαῖα σκήπτρα καὶ τὰ πτυχία καὶ τὰ ἕτερα χρυσᾷ σκήπτρα, δηλονότι ὑπὸ τῶν κاندιδάτων κρατούμενα, φορούντων σκυραμύγια καὶ τὰ ἴδια κανδιδάτεια. διήρκεσαν δὲ δι' ὄλου τοῦ 5 κλητωρίου ἰστάμενα. ἰστέον, ὅτι ἐν τῷ κλητωρίῳ οἱ μάγι- B στροὶ ἐφόρεσαν τὰ ἑαυτῶν μαγιστράτα στιγάρια καὶ βαλτίδια καὶ χλανίδια κατὰ τὸν τύπον τοῦ πάσχα. ὁ δὲ παρακοιμώμενος ἐφόρεσεν σπέκιον, ὁμοίως καὶ ὁ λογοθέτης καὶ οἱ λοιποὶ πατρίκιοι ἐφόρεσαν σπέκια. τῶν δὲ φίλων Συρακηῶν 10 ἰουστυνασιωμένων τοῖς δεσπόταις, ἔστησαν οἱ ψάλται ἀποστολταὶ ἔσθωθεν τοῦ βήλου εἰς τὴν καμάραν τὴν πρὸς τὸν βασιλικὸν κοιτῶνα· οἱ δὲ ἀγιοσοφτεῖται ἔστησαν ἔσθωθεν τοῦ βήλου ἐν τῇ καμάρᾳ τῇ πρὸς τὸ πάνθειον, δι' ὄλου τοῦ κλητωρίου ἄδοτες βασιλίγια, μόνον εἰς τὰς εἰσόδους τῶν μισῶν 15 ἤρημοῦντες διὰ τὸ τὰ ὄργανα αὐλεῖν. ἰστέον, ὅτι μετὰ τὸ C ἀναστῆναι τῆς τραπέζης τὸν βασιλέα πρὸ τοῦ ἐξελεῖν τοὺς φίλους διὰ τοῦ τῆς τραπέζης ἐδόθησαν ἐν χρυσοῖς διαλιθίοις σκουτελλίοις, τοῖς μὲν δυοῖ φίλοις ἀνὰ μιλιαρῆσιον πεντακοσίων, τοῖς δὲ λοιποῖς ἀνθρώποις αὐτῶν μιλιαρῆσια γ. ἐξελ- Ma. 198. b 20 δόντες δὲ οἱ αὐτοὶ φίλοι ἐκαθέσθησαν ἐν τῇ Ἰουστινιανοῦ τρικλίνῃ ἐν τῷ ἀνατολικῷ μέρει τῇ πρὸς τὸ μεσοκῆπιον, ἐν 7. παρακυμώμενος cod. et ed.

Imperatori]. Stabant [in cletorio seu triclinio convivali] ab utraque parte, dextra sinistraque, aurea Romana sceptrā seu vexilla et ptychia [vel signa Fortunae] et reliqua aurea sceptrā, quae candidati tenebant, scaramangis propriisque suis candidaticis induti. Haec sceptrā cum suis sceptrigeris per totum triclinium ab uno termino ad alterum usque pertinebant. In eo convivio gestabant magistri sua magistrata seu magisterialia strictoria, et balteos et tunicas, ut mos est illos per festum paschatis gestare. Paracoemomenus seu accubitor et logothetes et reliqui patricii gestabant specia. Amicis Saracenis ad sacram mensam assidentibus, caneabant psaltae, apostolitaes quidem intra velum in camera vel fornice, qui ad sacrum coetoneum spectat, hagosophitae autem intra velum in camera, quae ad pantheum spectat, stantes. Canebant hi per totum convivium carmina in laudem Imperatoris, excepto, quod sub introitum missam seu ferculorum pausarent. Tunc enim sonabant organa flautilla. Finito convivio Dominoque a mensa relevato, antequam amici Saraceni e triclinio exirent, distribuebantur ipsis et eorum comitatu munera imperialia per praefectum mensae. Et duo quidem amici seu legati accipiebant in aureis gemmatis scutellis, unusquisque pro portione sua quingentena millaresia, reliqui autem homines seu comites et famuli ipsorum accipiebant in universum simul omnes ter mille. Egressi e coenaculo amici desidebant in Iustiniani triclinio in eius tractu orientali, qui ad hortum modium spectat,

τοὺς ἐκεῖσε σκίμνοις, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς διὰ κοιτωνίτου οἰνάνθια καὶ ῥοδοστάγματα, γάλαϊά τε καὶ λοιπὰ **D** μυριστικά. καὶ διὰ τῶν προεντρεπισθέντων ἐκεῖσε ἀναγλύφων χειρὶβοξέστων νηψάμενοι καὶ διὰ πολυτίμων χειρομάκτων ἀπομαζάμενοι καὶ τῶν μυριπνῶων καὶ εὐώδων σταγμαῶν **5** τῶν καὶ ἀλημάτων ἀφθόνως ἐμπλησθέντες, πάλιν διὰ τοῦ λαυσαικοῦ καὶ τοῦ ὠρολογίου καὶ τοῦ χρυσοτρικλίνου ἐξέεισαν τὰς ἀνατολικὰς πύλας τοῦ χρυσοτρικλίνου, καὶ διὰ τοῦ ἡλιακοῦ τοῦ Φάρου ἐξεληθόντες, κατήλθον διὰ τοῦ ἡλιακοῦ τῆς νέας καὶ τοῦ μεγάλου τρικλίνου εἰς τὸ τζουκανιστήριον· **ε-10** καὶ οὖν ἰπεύσαντες ἀπῆλθον ἐν τῇ ἰδίῃ ἀπλήκτῃ, ἧτοι εἰς **Ed.L.336** τὸν χρυσίωνα. ἰστέον, ὅτι ἀνάγλυφα μινουσούρια καὶ σκουτέλλια ἐν τῇ μεγάλῃ κοσμήτῃ τοῦ χρυσοτρικλίνου ἀκμὴν ἐκρέματο, καὶ τὰ μικρὰ ἀνάγλυφα σκουτέλλια ἐν ταῖς φωταγωγῶς καμύραις τοῦ τρούλλου ἐκρέματο. ἰστέον, ὅτι, ἡμερῶν **15** διελευσῶν οὐκ ὀλίγων, ἤτησαντο οἱ φίλοι Σαρακηνοὶ θεύσασθαι καὶ συντυχεῖν τὸν βασιλέα, καὶ ἐπεὶ ὁ χρυσοτρικλίνος ἀπεγραμίσθη τῆς προῤῥηθείσης γραμμῆς, ἐν τῇ ἀδιαλείπτῃ καὶ καθ' ἐκύστην ἰσταμένῃ ἐν τῇ χρυσοτρικλίνῃ πυργίῳ ἐκρεμάσθησαν, ἐν τοῖς τοῦ αὐτοῦ πυργίου μεσοκαρδίοις; τὰ **20** τρία στέμματα· πρὸς ἀνατολὴν μὲν τὸ τῶν ἁγίων ἀποστόλων πράσινον στέμμα, δεξιᾷ δὲ τὸ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Φάρου βένετον στέμμα, ἀριστερᾷ δὲ τὸ τοῦ ἁγίου μεγα-

in scamnis ibi positis. Illic mittebat ipsis Imperator per coetonitam ocnanthia [genus unguenti est,] et aquam rosarum stillaticiam et galias et alia unguenta et odoramenta. Postquam ibi in paratis levati operis pelvibus sese lavarant, et pretiosis mantilibus manus abstergarant atque siccaverant, ungentisque et liquoribus suave spirantibus corpus probe delibutum habebant, exhibant rursus per lausiacum et horologium et chrysotriclinium, portam orientalem chrysotriclinii et solarium Phari, descendebantque per solarium novae ecclesiae et magi triclinii in tzucanisterium. Ibi conscendebant rursus in equos suos, et sic avehebantur in mansionem suam, id est in chryseonem. Tenendum adhuc, interrasilia missoria et scutellas suspensa tum fuisse in magno cosmata chrysotriclinii: parvae autem anaglyphae scutellae dependebant e fenestris fornicibus trulli. Non paucis diebus post rogabant amici Saraceni denno veniam videndi Imperatorem eique colloquendi. Quandoquidem vero chrysotriclinium pictu cultuque illo, quem supra descripsimus, fuisset extum, suspendebantur in turricula, quae quotidie et nunquam non ibi stat, ex eius mediis tabulatis orientalibus tres infulae, in medio stemma SS. Apostolorum viride; ad eius dextram venctum sanctissimae Dciparae Phari; et ad sinistram venctum stemma saucti et magni martyris

λομάστυρος Δημητρίου βένετον στέμμα μετὰ καὶ τῶν σταυ-
 ρῶν αὐτῶν. αἱ δὲ τῶν τριῶν στεμμιάτων τρεῖς περιστεραὶ
 ἐκρεμιάσθησαν ἐν τῇ πρὸς δύσιν μεσοκαρδίῳ τοῦ αὐτοῦ πυρ-
 γίου. ἐνθεν δὲ κάκεισε τοῦ αὐτοῦ πυργίου ἔστησαν θρόνοι
 5δύο· δεξιὰ μὲν πρὸς ἀνατολὴν ὁ τοῦ Ἀρκαδίου, ἐν ᾧ ἑκα-
 θέσθη Ῥωμανὸς ὁ Πορφυρογέννητος καὶ θεόστεπτος βασι-
 λεύς· ἐξάνυμα δὲ ὁ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου θρόνος. ἐν-
 10θεν δὲ κάκειθεν, ἦτοι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ χρυσοτρικλί-
 νου, ἔστησαν οἱ λοιποὶ βασιλικοὶ θρόνοι καὶ τὰ δύο χρυσᾶ
 10κραβάττια καὶ τὰ δύο ἀργυρᾶ ἰστοπόδια, ἐν οἷς καὶ τὸ δυ-
 κικὸν αἴρεται βῆλον· ἔστησαν δὲ κάτωθεν τοῦ αὐτοῦ βῆλου
 τὰ τρία μεγάλα μινσύρια. ἐκρεμιάσθη δὲ καὶ τὰ χρυσᾶ
 τοῦ πάσχα βῆλα ἐν τῇ αὐτῇ χρυσοτρικλίῳ. κατεράνθη δὲ
 καὶ τὸ τούτου ἔδαφος ἀπὸ μυθρίνης καὶ δεινρολιβάνου καὶ
 15ῤόδου. ἡ δὲ χρυσῆ τράπεζα οὐκ ἔστι. οἱ δὲ μάλιστα καὶ
 ἀνθύπατοι καὶ πατρίκιοι ἐφόρεσάν τὰ ἑαυτῶν ἐκ τύπου ἀλ-
 λάξιμα, ὁμοίως καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου. οἱ δὲ τοῦ χρυσο-
 τρικλίνου πάντες ἐφόρεσαν σαγία ῥοῆς. οἱ δὲ τῶν σεκρέτων
 πάντες ἐφόρεσαν τὰ ἀληθινὰ σαγία. οἱ δὲ πραιπόσιτοι ἔ-
 20στησαν ἐν τῇ ἰδίᾳ στάσει. ὁ δὲ βασιλεὺς περιβαλλόμενος τὸν
 αἰτὸν, τὸ γλανίδιον καὶ τὸ ἄσπρον μέγα στέμμα, ἑκαθέσθη.
 οἱ δὲ κοιτωνῆται καὶ ὁ κατεπάνω καὶ ὁ μυστικός μετὰ τῶν
 ἰδίων ἀλλαξίμων ἔστησαν ἐν τῇ ἰδίῳ τοῦ χρυσοτρικλίνου

Demetrii. Habebant illa tria stemmata suas totidem cruces; at tres columbae ad ea pertinentes dependebant ex eiusdem turriculae seu scrinii meditullis occidentalibus. Ab utraque eiusdem parte stabant throni duo, hinc unus, versus orientem nempe, et a dextra thronus Arcadii, in quo Romanus Porphyrogenitus et a Deo coronatus Imperator sedebat; illinc autem a sinistra stabat thronus S. Constantini. Ab ipsius autem chrysotriclini ambabus partibus, dextra sinistraque, stabant reliqui throni imperiales et duo aurea grabbatia et duo argentea histopodia, [seu crassi et proceri styli, ad formam malorum navalium efficti,] e quibus occidentale velum dependet. Infra idem velum stabant tria magna missoria. Suspensa quoque erant in eodem chrysotriclino aurea vela, quae per festum paschatis suspendi solent. Solum eiusdem conspersum erat myrto et dendrolibano [seu rosmarino] et rosis. At aurea mensa tum ibi non prostabat. Magistri et proconsules et patricii gestabant sua, ut ritus ferebat, mutatoria; itemque cubicularii: at qui ad chrysotriclinium pertinebant, omnes gestabant saga russa. Secretici omnes gestabant vera seu purpurea saga. Praepositi stabant in sua statione. Imperator amictus aquila, tunica puta sic dicta, et alba magna infula, sedebat. Coctonitae, catepano [basilicorum] et mysticus in propriis mutatoriis stabant in proprio velo chrysotricli-

βήλω· οἱ δὲ Σαρακηνοὶ εἰσῆλθον διὰ τοῦ ἵπποδρόμου καὶ τῶν σκύλων, καὶ διελθόντες διὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ τοῦ λαυσαικοῦ καὶ παρὰ τοῦ λογοθέτου εἰσαχθέντες κατὰ τὸ εἰωθὸς πρὸς τὸν βυσιλέα καὶ πλησίον τοῦ βασιλείου θρόνου γενόμενοι, συνέντευον μετὰ τοῦ βασιλέως ὅσα ἐβούλοιο. οἷς δὲ ἄνθρωποι αὐτῶν εἰσαχθέντες ἔστησαν ἐν τῷ πρὸς δύσειν

Ed.L. 340 τόπῳ τῷ ἐν τοῖς δυσὶν ἱστοποδίαισι αἰρομένη, δηλαῶτι ὤπισθεν τῶν τριῶν μεγάλων χρυσῶν μινσυριῶν, καρτερήσαντες ἐκέλευε, μέχρις ἂν καὶ οἱ φίλοι ἀποχαιρετίσαντες τὸν βασιλέα ἐξέισαν. τῶν δὲ φίλων πρὸς τὴν μέσσην τοῦ χρυσοτρικλίνουσι γενομένων, εὐφημήσαντες οἱ τούτων ἄνθρωποι συνέξιασιν αὐτοῖς, καὶ πάλιν διὰ τοῦ λαυσαικοῦ καὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, τῶν τε σκύλων καὶ τοῦ ἵπποδρόμου καὶ τῆς ἀψίδος ἀπῆλθον ἐν τῷ ἰδίῳ τοῦ χρυσαίωτος ἀπλήκτην.

Ms. 199. b Περὶ τοῦ γεγονότος ἱπποδρομίου ἐπὶ τῇ ἐλεύσει τῶν φίλων Σαρα-
B κηνῶν, διὰ τὴν εἰρήνην καὶ τὸ ἀλλάγιον, εἰς ἰνδ. δ' ἐπὶ Κων-
στατίνου καὶ Ῥωμανοῦ τῶν Πορφυρογεννήτων βασιλέων.

Εἰς τὸν δῆμον τοῦ Βενέτου ἔστη ὁ νούμερος ἀντὶ τοῦ δομεστίκου τῶν σχολῶν, φορῶν τὸ χρυσοῦν βένετον χλανίδιον τοῦ δομεστίκου τῶν σχολῶν· εἰς τὸν δῆμον τοῦ Πρα-20

nii. Saraceni intrabant per circum et scyla, transmissoque Iustiniani triclinio et lausiaco, intrabant ad Imperatorem, a logotheta introducti pro consueto more, collocatique coram sacro throno alloquebantur et componebant cum Domino, quae volebant. Illorum homines vel famuli introducti stabant versus occidentem intra velum, quod e duobus illis histopodiis vel proceris malis argenteis dependebat, id est retro tria illa magna missoria aurea; ubi expectabant, donec amici, valere iussu Imperatore, abirent. Legati abeuntes quum pervenissent ad mediam chrysotriclinii partem, incipiebant ipsorum homines Imperatori bona verba dicere et cum ipsis simul exire. Per eandem, qua venerant, viam, nempe per lausiacum, Iustiniani triclinium, scyla, circum et apsidem remeabant domum in chryscu-nem, suum hospitium.

DE LUDO EQUESTRE INSTITUTO IN GRATIAM AMICORUM SARACENORUM, QUI CONCILIANDAE PACIS ET PERMUTANDORUM CAPTIVORUM GRATIA VENERANT, INDICT. IV. [A. C. 946.] SUB CONSTANTINO ET ROMANO PORPHYROGENITIS IMPERATORIBUS.

In demo seu gradibus circensibus Veneti [seu factionis Venetae] stabat numerus [seu domesticus vel magister numerorum] vice domestici scholarum, gressus eius auream Venetam tunicam. In demo Pra-

οἴνου ἔσθη ὁ δομῆστικός τοῦ τείχους, φορῶν τὸ χρυσοῦν
 πράσινον χλανίδιον τοῦ δομῆστικου τῶν ἑξακουστίων. εἰς τὸν
 δῆμον τοῦ Λευκοῦ ἔσθη ὁ δῆμαρχος τῶν Βενέτων· εἰς τὸν
 δῆμον τοῦ Ρουσίου ἔσθη ὁ δῆμαρχος τῶν Πρασίνων. εἰς δὲ
 5 τοῦ Βενέτου τὸν δῆμον καὶ εἰς τὸν τοῦ Πρασίνου ἐκρεμά- C
 σθησαν τὰ ἀπὸ σημέντων διακοπτῶν ἡμφιεσμένα διροδίνα βῆ-
 λα, κατὰ δῆμον ἀνὰ τριῶν. εἰς δὲ τὸν τοῦ Λευκοῦ δῆμον
 καὶ εἰς τὸν τοῦ Ρουσίου δῆμον ἐκρεμάσθησαν τὰ ὄξεια βῆλα
 τοῦ χρυσοτρικλίνου, οἱ γρυπόναγροι· οἱ δὲ δημῶται πάντες
 10 καὶ οἱ ψάλται, οἳ τε ἀποστολεῖται καὶ ἀγιοσοφεῖται, ἔσθησαν
 εἰς τοὺς δ' δῆμους· καὶ οἱ μὲν δημῶται φοροῦντες τὰ ἑαυ-
 τῶν καμίσια καὶ τὰ ἀπὸ σημέντων στεφάνια, βασιύζοντες
 καὶ τὰ ἴδια ἐγγείρια· οἱ δὲ ἀποστολεῖται καὶ ἀγιοσοφεῖται ἐ-
 φόρῃσαν τὰ ὀλόβλαττα καμίσια τοῦ σκεπτοῦ καὶ τὰ ὑπὸ φια-
 15 λίου καὶ τὰ ἕτερα τῶν ὑπουργούντων εἰς τὰς καμάρας τῶν Ἰ' D
 ἀκουστίων. οἱ δὲ δημῶται οἱ σιάντες εἰς τοὺς δύο μεγάλους
 δῆμους τοῦ τε Βενέτου καὶ τοῦ Πρασίνου ἐβάστασαν τοῦ σαξί-
 μου τὰ φεγγία. οἱ δὲ δ' ἡνίοχοι ἐφόρῃσαν τὰ χρυσαῖα δημό-
 σια τοῦ χρυσοῦ ἵπποδρομίον· τὰ δὲ ἕτερα δημόσια ἐφόρῃ-
 20 σαν δ' βιγάριοι. οἱ δὲ λοιποὶ βιγάριοι ἐφόρῃσαν γυμναστί- Ed.L. 341

2. ΣΧΟΛ. Ἰστέον, ὅτι παρῆν τῷ τότε καιρῷ ἐν τῇ πόλει δ
 ἑξακούβητος καὶ αὐτὸς ἔσθη ἐν τῷ δήμῳ τοῦ Πρασίνου, οὐχ
 δὲ ὁ τειχεώτης.

asini stabat domesticus castrī, gerens auream Prasinam tunicam domestici excubitorum. In gradibus factionis albae stabat demarchus factionis Venetae; et in gradibus factionis russae stabat demarchus factionis Prasiniae. In gradibus Veneti pariter atque Prasini suspensa erant vela rosea, segmentis cancellatis praetextata, terna in unaquaque factione. In gradibus autem albae russaeque factionis suspensa erant vela purpurea chrysotriclinii, in quibus figurae gryponagrorum seu vulturum feris asinis commixtorum conspiciabantur. Factionarii et cantores tam e templo SS. Apostolorum, quam e templo S. Sophiae, stabant per quatuor demos seu gradus circenses totidem factionum: illi quidem, factionarii puta, in suis camisiis, gerentes coronulas e segmentis et sua manucciola: hi autem, apostolites et hagiosophitae cantores, gerebant holoblatta seu integra sericea, camisia cepti et hypophialia [vel subcaputia] et cetera pallia miastrare seu appendi solita in fornicibus XIX accubituum. Demotae stantes in magnis duobus demis seu divisionibus graduum circensium, Venetae scilicet atque Prasiniae factionis, gestabant phemgia seu baculos cum lunulis, quales in ludo saltatorio gestare solent. Aurigae quatuor primarii gerebant aurea demosia vel vestes factionis cuiusque publicas, ad aureum sic dictum circense pertinentes. Reliqua demosia gestabant quatuor praecipui bigarii. Ceteri bigarii gerebant

κία. οἱ δὲ δ' εἰκασταὶ καὶ οἱ ἐργάται πάντες ἐφόρεσαν τὰ χρυσῶ ὄλοσήμεντα κοντομάνικα. ἡ δὲ πολιτικὴ ἐφόρεσεν τὰ λευκὰ χλανίδια τῶν δ' ταγματῶν. τοῦ δὲ Βενέτου μέρους νικήσαντος, ἐγένετο σάξιμον κατὰ τὸν τύπον τοῦ λαχανικοῦ ἵπποδρομίου, δηλονότι ὀψικευθέντων τῶν νικησάντων ὑπὸ τῶν δ' εἰκαστῶν καὶ ὕλων τῶν ἐργατῶν τῶν δύο μερῶν τῶν φορεσάντων τὰ ὄλοσήμεντα κοντομάνικα, καὶ τῶν δημωτῶν Ms. 200. α τῶν δύο μερῶν βουσταζόντων καὶ τὰ τοῦ σαξίμου φεγγία. ὁ δὲ δὲ δὴμαρχος τῶν Βενέτων, ὡς νικήσας, κατὰ τὸν τύπον τοῦ Βλαχανικοῦ ἵπποδρομίου ἐφόρεσεν τὸ ἀληθινὸν σαγίον, καὶ ὀψικεύσεν καὶ αὐτός. διὰ γὰρ ἔνδειξιν τῶν φίλων Σαρακη- τῶν ἀρίστη, ὀψικεύσαι καὶ τοῦ ἑτέρου μέρους τοὺς δημώτας καὶ τοὺς εἰκαστὰς καὶ τοὺς ἐργάτας. ὁ γὰρ παλαιὸς τύπος τοῦτο οὐκ ἔχει, εἰ μὴ μόνον τοὺς δημώτας καὶ εἰκαστὰς καὶ ἐργάτας τοῦ νικήσαντος μέρους ὀψικεύειν. οἱ δὲ ἡνίοχοι καὶ ὁ δὲ δὴμαρχος καὶ οἱ δημῶται καὶ εἰκασταὶ καὶ ἐργάται σά- ξαντες κατὰ τύπον, εἰς τὸ Π στάντες καὶ εὐφημίσαντες, δι- ἤλθον τὴν μέσην, καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἐκκλη- σίαν εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον εἰς τὰ διακονίσης κατὰ τὸν Τύπον τοῦ λαχανικοῦ ἵπποδρομίου. τῇ δὲ ε' τοῦ Αὐγούστου 20 μηνός, ἤγουν τῇ ἑορτῇ τῆς λαμπρῆς μεταμορφώσεως τοῦ

gymnastica. Quatuor pictores et operae fabriles omnes gesta-
bant aurea holoseimenta [vel tota ex segmentis facta] brevibus manicis.
Magistratus urbanus gestabat candidas tunicas quatuor taginatum.
Veneta itaque factio tunc vincente, fiebat saximum [vel saltatio]
eo ritu, qui in hippodromio lachanico [seu eo ludo equestri, per
quem olera et alia esculenta spargi solent,] observatur. Scilicet
victores comitabantur quatuor pictores et omnes operae fabriles am-
barum factionum, gestantes holoseimenta brevibus manicis, et popu-
lares ambarum factionum, gestantes phengia saximi. Demarchus au-
tem Venetae factionis, ut victor, gestabat verum seu purpurcum sa-
gum, ut mos est in ludo curuli olerario, et comitabatur in obsequio
suam factionem. Dixi, ambas factiones in obsequio tum processisse.
Iussum nempe fuerat ostentationis erga hospites Saracenos gratia, ut
alterius quoque victae factionis, Prasinæ, factionarii plebei et pi-
ctores et fabri processioni interessent. Alias id non habet ritus an-
tiquus, vi cuius factionarii et pictores et fabri victricis tantummodo
factionis processionem celebrabant. Ut venerant in II, consistebant
ibi aurigae et demarchus et populares et pictores et operae fabriles,
desultabantque suas choreas, dictisque Imperatori laudibus, abibant
per mesam in propriam suam ecclesiam, in S. Deciparæ aedem puta,
quae in diaconissarum monasterio est; prout fieri solet in ludo curuli
olerario. Sexto die Augusti seu festo splendidæ transfigurationis Do-
mini nostri Iesu Christi peragebatur festum secundum antiquum ex

Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐτελέσθη ἡ εὐροτὴ κατὰ τὸν ἐξ ἀρχαίων χρόνων παρακολουθήσαντα τύπον αὐτῆς, πλὴν διὰ τοὺς φίλους Σαρακηνοὺς ἐφόρεσαν οἱ βασιλεῖς τοὺς λώρους, βαστάσαντες καὶ τοὺς σταυροὺς καὶ τὰς ἀκακίας. οἱ δὲ μάγιστροι καὶ ἀνθύπατοι καὶ πατρίκιοι ἐφόρεσαν καὶ αὐτοὶ τοὺς λώρους, οὐ μέντοι δὲ σκεπεῶνας ἢ ἀκακίας ἐβάστασαν. ἐξῆλθον δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη καὶ ὀψίκευσαν κατὰ τὸ εἰωθὸς, ἦτοι ὁ μέγας σταυρὸς, ἢ τοῦ Μωσέως ῥάβδος, τὰ Ῥωμαῖα σκῆπτρα, τὰ πτυχία καὶ ὅσα ἕτερα ἐν τῷ τοῦ Κυρίου D 10 ἀπόκεινται ναῶ. ἀλλὰ καὶ οἱ ψάλται, ἀποστολῆται καὶ ἀγιοσοφῆται, συνῆσαν τοῖς δήμοις ἐν ταῖς δοχαῖς εὐφημοῦντες, δηλονότι τὰ προῤῥηθέντα ἐν τῇ δοχῇ φοροῦντες ἀλλάξιμα. τὸ δὲ τριβουνάλιον, ἐν ᾧ κατὰ τύπον ἴστανται οἱ φίλοι καὶ θεωροῦσιν τὸν βασιλέα, ἀπιόντος ἐν τῷ προκένσῳ τῆς ἐκκλησίᾳ—Ed. L. 342 15 καὶ πάλιν ὑποστρέφοντος, ἐξωπλίσθη κατὰ τὴν προῤῥηθείσαν τῆς δοχῆς ἐξόπλισιν. ὁ δὲ τῆς ἀγίας Σοφίας μέγας ναὸς ἐξωπλίσθη κατὰ τὸ εἰωθὸς τοῦ πάσχα. εἰς δὲ τὰ καθηχούμενα, ἤγουν ἄνωθεν τῶν βασιλικῶν πυλῶν, ἐκρεμάσθησαν τὰ χρυσᾶ βῆλα τῶν κίονων τοῦ κιβωρίου καὶ ἕτερα βῆ- 20 λια καὶ ἐνδυταὶ ἀπὸ τε τῆς ἀγίας Σοφίας καὶ τῆς νέας ἐκκλησίας· ἀλλὰ καὶ ἀλυσίδια πλείστα ἀπὸ διαφόρων ἐκκλησιῶν, Ms. 200. b καὶ τὰ τῆς νέας πάντα μεγάλα πολυκάνδηλα· ἀλλὰ καὶ στέμματα καὶ διάφορα ἐργομύκια, σταυροὶ τε χρυσοὶ διάλιθοι καὶ

remotis temporibus traductum ritum, nisi quod Domini in graliam Saracenorum hospitum loros corpore, cruces et acacias manibus gestabant. Magistri autem et proconsules et patrieii gestabant et ipsi quoque loros, absque tamen scipionibus et absque acaciis. Producebantur sceuc seu vasa pretiosa et reliquiae Sanetorum, omnia in obsequio pro more consueto, ut magna crux, virga Mosis, scepra [seu vexilla] Romana, eutychia [vel signa Fortunae] et aliae quaecunque reliquiae in templo Domini depositae. Aderant cum factionibus psaltae apostolitae et hagiosophitae ibi, ubi transeuntibus Dominos salutare bonis verbis et venerari mos est, fausta illis acclamantes et induti mutatoriis iisdem, quae illos in exceptione legatorum gestasse autca dicebamus. Tribunal, in quo stare amicos et spectare Imperatorem mos est, tam ad ecclesiam in processione euntem, quam inde redeuntem, exornatum erat eodem modo, quo diximus in exceptione eorum. Magnum S. Sophiae templum ornatum erat eo modo, quo solet per festum paschatis esse. In catechumenis seu supra portam regiam suspensa erant aurea vela columnarum ciborii aliaque vela et instrata, tam e S. Sophia quam ex nova ecclesia petita; item catenae variis ex ecclesiis depromptae, e quibus dependebant magna novae ecclesiae polycandela; item infulae et varia ergomucia

πτυχία εὐαγγελίων ἐκεῖσε ἰδρύνθησαν. τὰ δὲ ἐξῆς τῆς προελευσέως ἐτελέσθη κατὰ τὸν εἰωθότα τύπον. τῇ δὲ ἑννάτῃ Βτου Ἀυγούστου μηνός, ἡμέρᾳ κυριακῇ, ἐγένετο κλητωρίον ἐν τῷ τρικλίνῳ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἐξῆλθεν δὲ τὸ ἀνάγλυφον ἀσήμερον τὸ ἐναποκείμενον ἐν τῷ βεστιαρίῳ τοῦ Καρίανου, καὶς δι' αὐτοῦ γέγονεν ἡ πᾶσα ὑπηρεσία τοῦ τραπέζιον· ἐπαῖξαν δὲ καὶ τὰ θυμελικὰ πάντα παίγνια. ἔφαγον δὲ ἐν τῷ αὐτῷ κλητωρίῳ οἱ δύο φίλοι Ταρσῖται καὶ οἱ ἄνθρωποι αὐτῶν, καὶ δέσμιοι ἀπὸ τοῦ πραιτωρίου Ταρσῖται μί. ἔλαβον δὲ ἐν χρυσοῖς σκουτελλίοις οἱ μὲν δύο φίλοι ἀνὰ μιλιαρησίῳν φ',¹⁰ οἱ δὲ λοιποὶ ἄνθρωποι αὐτῶν μιλ. γ, οἱ δὲ μί δέσμιοι μιλ. α. ἀπεστάλησαν δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πραιτωρίῳ ἐναπομείνανσιν δεσμίοις μιλ. τοῦ δὲ βασιλέως ἀναστάντος, ἐκαθέσθησαν πάκλιν οἱ αὐτοὶ φίλοι ἐν τῇ δεξιῇ μέρει τοῦ αὐτοῦ τρικλίνου, καθ' ὃν προεῖρηται τρόπον. καὶ ἀπεστάλησαν πάλιν αὐτοῖς¹⁵ διὰ κοιτωνιῶν μυριστικά, στάγματά τε καὶ ἀλῆμματα εὐώδη, καὶ νιψάμενοι καὶ εὐωδιασθέντες διῆλθον πάλιν διὰ τοῦ χρυσοτρικλίνου καὶ τῶν ἀνατολικῶν πυλῶν, καθ' ὃν τρόπον προεῖρηκαμεν.

4. δσίμην cod. et ed., ut saepius. Cf. R. ad pag. 7, 3.

crucisq̄ aurcae gemmatae, codices evangeliorum quoque ibi collocabantur. Reliqua processionis fiebant secundum consuetam formam. Die nona Augusti eademque dominica celebrabatur cletorium seu sacrum solenne convivium in triclinio Iustiniani. Producebatur tum anaglypha seu exstante caelatura conspicua supellex argentea, quae in vestiaro Cariani solet asservari, in eaque inferebantur dapes fiebatque reliquum omne circa mensam ministerium. Spectacula simul ludebant seu edebantur omnis generis scenica. Convivabantur tum ambo amici seu legati et hospites Tarsenses, unaque comites eorum et captivi Saraceni e praefectura Tarsense olim abrepti, nunc e praetorio accessiti, velut captivitate recens liberati, numero quadraginta. Hi omnes accipiebant muneris nomine nummos in scutellis argenteis. Ambo quidem amicorum in suam unusquisque personam accipiebat quingentena miliarisia, reliqui eius comites in universum accipiebant ter mille miliarisia, mille tandem miliarisia accipiebant illi quadraginta captivi sacris epulis adhibiti. Sed et captivis Saracenis, qui in praetorio et vinculis remanserant, mittebatur numerus miliariesiorum. Finitis epulis, quum surgeret Imperator, iuebantur amici Saraceni rursus in dextra parte eiusdem triclinii secundum praedictum modum desidere. Illuc et tum quoque mittebantur ipsi per coetonitas odorati liquores et unguenta, quibus quum loti probe se imbuissent, abibant domum, praeter chrysotriclinium transeuntes et portam orientalem et sic porro, ut praediximus.

Δοχή ἑτέρα τοῦ Δελεμίκου.

Ἰστέον, ὅτι τῇ λ' τοῦ Ἀγούστου μηνός, ἡμέρα κυρια-
 κῆ, ἐπὶ τῇ ἐλευσίῃ τοῦ Δελεμίκου τοῦ Ἀμηρᾶ τοῦ Ἐμετ καὶ
 ἀποκρισιαρίου τοῦ Ἀποχαβδᾶ ἐγένετο δοχὴ κατὰ τὴν προει-
 5ρημένην δοχὴν κατὰ πάντα ὁμοίᾳ. καὶ ἔστησαν μέσον τοῦ
 μεγάλου τρικλίνου τῆς μαγναύρας σελλία χρυσᾶ, ἐν οἷς ἑκα-
 θέσθησαν οἱ βασιλεῖς, οἱ τοῦ κουβουκλείου δὲ οὐκ εἰσῆλθον
 παραστῆναι. παρέστησαν δὲ οἱ κοιτωνῆται μόνοι καὶ ἐβδο-
 10μάριοι πάντες μετὰ τῶν ἰδίων ἀλλαξίμων. Ἰσταντο δὲ καὶ οἱ Ed. L. 343
 ιοκανδιδάτοι δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ τοῦ αὐτοῦ τρικλίνου μετὰ σκα-
 ραμαγγίων καὶ τῶν κανδιδατικίων, κρατοῦντες τὰ τὲ Ῥω-
 μαῖα σκήπτρα καὶ τὰ πτυχία καὶ λοιπὰ σκευή, καὶ εἰσήγα-
 γον ὁ λογοθέτης τοὺς φίλους Ταρσίτας Σαρακηνούς, καὶ ἐθέα-
 15σαντο τὸν βασιλέα, καὶ ὅσα ἐβούλοντο εἰπεῖν, ἐλάλησαν, καὶ
 ἰ5ἀποχαιρετίσαντες ἔξισαν, καὶ ἀπελθόντες ἐκαθέσθησαν ἐν
 τῇ τρικλίῳ τοῦ τρούλλου, τὸν παρὰ πολλοῖς κακῶς ὠάτον
 λεγόμενον· ὠάτος γὰρ τὸ ἐκεῖσε χαρτοθεσίον τῆς σακέλλης
 20ὀνομάζεται. καὶ εἰθ' οὕτως περιβαλλόμενος ὁ βασιλεὺς τὸ β
 ὀκτάγωνον χλανίδιον καὶ τὸ ἄσπρον μέγα στέμμα, ἐκαθέσθη
 20ἐπὶ τοῦ Σολομωντείου θρόνου, καὶ πάντα τὰ τῆς δοχῆς γέ-
 γονεν κατὰ τὴν προῤῥηθεῖσαν δοχὴν τῶν φίλων Ταρσιτῶν.
 τούτου δὲ ἐξελθόντος, ἐκαθέσθη καὶ αὐτὸς ἔξω τῆς τοῦ Κυ-

ALIA RECEPTIO, NEMPE DELEMICI, [VEL DILEMITAS].

Mensis Augusti die trigesimo eodemque dominico fiebat admissio
 ob adventum Delemici, Amirae Emet [vel Amidae] eiusdemque apo-
 crisiarii seu legati mandatarii, Abu Chabdani [vel Hamdanidae]. Haec
 receptio similis in omnibus erat praecedenti. Stabant in medio magni
 triclinii magnaerae scellae aureae, in quibus Domini residebant. Cu-
 bicularii ibi non adstant, sed soli coetoniae cum hebdomariis in
 suis mutatorii. Adstant quoque candidati a dextra atque sinistra
 parte eiusdem triclinii, in scaramangis et candidatiis, tenentes
 Romanae sceptrae et entychia et reliqua pretiosa vasa. Primum quidem
 introducebat logotheta Tarsenses amicos, qui quum satis de suis rebus
 Imperatori collocuti fuissent, exhibant, vale dicto, et desidebant in
 triclinio trulli, qui vulgo oatos seu ovatum appellari, sed male, solet.
 Oatos enim est serinium chartarum sacelli. Digressis itaque Tarsen-
 sibus, amiciebatur Imperator octaangulari tunica, et induebat capiti
 magnam candidam infulam, et sic considebat in throno Salomonic,
 fiebatque ipsa, de qua dicere coepimus, receptio eodem per omnia
 modo, quo diximus receptionem Tarsensium amicorum factam fuisse.
 Egressus et ille [apocrisiarius Hamdanidae puta] collocabatur extra Do-
 mini ecclesiam eo in loco, ubi Domini solent infulas induere, quando

ρίου ἐκκλησίας ἐν ᾧ τόπῳ στέφονται οἱ βασιλεῖς, μέλλοντες ἀπιέναι ἔφιπποι ἐν τῷ ναῦ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, τῇ δευτέρῃ τῆς διακαιησήμερου καὶ τῇ καινῇ κυριακῇ. τῇ δὲ αὐτῇ ἡμέρῃ ἐγένετο κλητώριον ἐν τῷ μεγάλῳ τρικλίνῳ τῶν ἰθ' ἀκουβίτων κατὰ τὸν τύπον καὶ τὴν τάξιν τῆς δωδεκαήμερου. 5

Σπαρέστησαν γὰρ ὁ, τε τοῦ σακελλίου καὶ ὁ τοῦ βεατιαρίου καὶ ὁ εἰδικὸς μετὰ τῶν ἰδίων νοταρίων, ὁμοίως καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου, πάντες μετὰ ἀλλαξίμων κατὰ τὸν τύπον τῆς δωδεκαήμερου. ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ πρὸς δύσιν μέρει ἔστη παρατραπέzion στρωγγύλον διὰ τὸ μὴ δόξαι τοὺς φίλους Σαρα-10 κηνόυς ἕτερος τοῦ ἑτέρου προκαθέζεσθαι. ἐκαθίσθησαν δὲ ἐν αὐτῇ τῷ παρατραπέzion ὁ μάλιστα Κοσμάς καὶ ὁ παρακοιμώμενος καὶ οἱ δύο Τυρσίται φίλοι καὶ ὁ τοῦ Ἀποχαμβδῦν ἀποκρισιάριος.

D

'Ετέρα δοχὴ τῆς Ἑλλάδος τῆς Ῥωσῆνης.

15

Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ 3', ἡμέρα δ', ἐγένετο δοχὴ κατὰ πάντα ὁμοίῃ τῆς προῤῥηθείσης δοχῆς ἐπὶ τῇ ἐκδόσῃ Ἑλλάδος τῆς ἀρχοντίσεως Ῥοσιίας, καὶ εἰσῆλθεν αὐτῇ ἡ ἀρχοντίσση μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῆς συγγενῶν ἀρχοντισσῶν καὶ προκριτοτέρων θεραπειῶν, ἐκείνη μὲν προηγουμένη πυσῶν τῶν ἄλλων 20

in equis procedere volunt ad templum SS. Apostolorum feria secunda septimanac renovationis [aut, quod idem, secundo die festo paschatis,] et dominica nova seu in albis. Eodem ipso die fiebat cletorium in magno triclinio novendecim accubituum secundum ritum et ordinem dodecahemerii [seu convivii per duodecim a festo nativitatis Christi proximos dies celebrari soliti]. Aderant enim praefectus sacelli et vestiarii et comes rei privatae, cum suis quisque notariis; uti et omnes ad cubiculum pertinentes in suis mutatoriiis secundum typum dodecahemerii. In dextra autem versus occidentem regione stabat paratrapezium [seu mensula lateralis, credentia,] rotunda; rotunda vero erat ea ideo, ne amicorum Saraccenorum nuus in sessione sibi praehaberi putaret alterum eoque iniuriam pati. Assidebant illi credentiae magister et paracoemomenus Cosmas et duo Tarsenses amici et apocrisiarius Hamdanidae.

ALIA RECEPTIO ELGAE RUSSAE.

Mensis Septembris die nono, feria quarta, fiebat receptio similis praecedenti ob adventum Elgae, archontissae vel principissae Rosiae vel Russiae. Ipsa intrabat archontissa cum agnatis suis feminis principalis sanguinis et conditionis et famulabus honestioribus. Prima ducebat chorum ipsa archontissa; reliquae sequebantur in ordine, una post alteram. Stabat Elga in eo loco, e quo logotheta so-

γυναικῶν, ἐκεῖναι δὲ ἐνορδίως ἐτέρα τὴν ἐτέραν ἀκολουθοῦνται,
 καὶ ἔσθη ἐν ἧ τόπῳ εἴωθεν ὁ λογοθέτης τὰς ἐρωτήσεις ποι-
 εῖσθαι. ὅπιθεν δὲ αὐτῆς εἰσῆλθον οἱ τῶν ἀρχόντων Ῥωσίας Ed.L. 344
 ἀποκρισιάρχοι καὶ πραγματευταί, καὶ ἔσθησαν κάτωθεν εἰς τὰ
 5 βῆλα, καὶ τὰ ἐξῆς ἐτελέσθη κατὰ τὴν προῤῥηθεῖσαν δοχὴν.
 καὶ ἐξελθούσα πάλιν διὰ τοῦ ἀναδενδραδίου καὶ τοῦ τρικλί- Ms. 201. b
 νου τῶν καρδιδάτων, τοῦ τε τρικλίνου, ἐν ἧ τὸ καμελαύκιον
 ἴσταται καὶ οἱ μάγιστροι γίνονται, διῆλθεν διὰ τοῦ δνόποδος
 καὶ τῆς χρυσῆς χειρὸς, ἥτοι τοῦ πόρτηκος τοῦ αὐγουστέως,
 10 καὶ ἐκαθέσθη ἐκίτσε. τοῦ δὲ βασιλέως κατὰ τὴν εἰωθυῖαν
 τάξιν εἰσελθόντος ἐν τῇ παλατίῳ, γέγονεν ἐτέρα δοχὴ τροπῆ
 τοιαύδε. ἐν τῇ τρικλίῳ τοῦ Ἰουστινιάνου ἔσθη πούλιτον ἀπὸ
 ὀξέων δινισίων βλαττίων ἐσκεπασμένον, καὶ ἐν αὐτῇ ἔσθη ὁ
 μέγας θρόνος Θεοφίλου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐκ πλαγίου σελ-
 15 λῖον χρυσοῦν βασιλικόν. τὰ δὲ δύο ἀργυρὰ ὄργανα τῶν δύο ἡ
 μερῶν ἔσθησαν κάτωθεν, ἔσωθεν τῶν δύο βήλων. τὰ γὰρ
 αὐλοῦντα ἔξω τῶν βήλων ἔσθησαν. καὶ προσκληθεῖσα ἡ ἀρ-
 χόντισσα ἀπὸ τοῦ αὐγουστέως, τῆς τε ἀψίδος καὶ τοῦ ἰπ-
 ποδῆμόμου τῶν ἐνδοτέρων διαβατικῶν τοῦ αὐτοῦ αὐγουστέως
 20 διῆλθεν, καὶ ἐλθούσα ἐκαθέσθη εἰς τὰ σκύλα. ἡ δὲ δεσποί-
 να ἐκαθέσθη ἐν τῇ προῤῥηθέντι θρόνῳ, καὶ ἡ νύμφη αὐτῆς
 ἐν τῇ σελλίῳ, καὶ εἰσῆλθεν τὸ κουβούκλειον ἅπαν, καὶ διὰ
 τοῦ πραιποσίτου καὶ τῶν ὀστυριῶν εἰσῆχθησαν βῆλα· βῆ-

let nomine Imperatoris legatos, quibus admissio indulgetur, interro-
 gare. Pone eam intrabant principum Russiac apocrisarii et negotia-
 tores [Cpli habitare soliti]. Hi restitabant inferius apud vela. Cete-
 ra siebant secundum modum praedictarum exceptionum. Egressa rur-
 sus e conspectu Domini, transibat archontissa viriderium, triclinium ca-
 didatorum, triclinium illud, in quo camelancium stat et magistri crean-
 tur; per onopodem porro et auream manum seu porticum angusteuus,
 ubi considebat. Imperatore in palatium [magnum e magna] pro more
 consueto reverso, siebat secunda exceptio in hunc modum. In tri-
 clinio Iustiniani stabat pulpitum, purpureis blatteis dinisilis instra-
 tum. Super eo stabat magnus thronus Theophili Imperatoris et a
 latere aurea sella imperialis. Inferius intra duo vela stabant argen-
 tea duo factionum organa; nam statilia organa extra vela stabant.
 In dicto Itaque throno considebat Imperatrix; ad quam accessita
 archontissa ex angustcone, facto per apsidem et circum et interio-
 res porticus eiusdem angusteonis transitu, deponcebatur in scyllis.
 Interea introducebantur a praeposito et ostiariis vela ad Imperatri-
 cem in praedicto throno residentem, cui nurus eius in apposita la-
 terali sella assidebat, adstante toto cubiculo. Velorum, quae intro-
 ducebantur, primum efficiebant zostae; secundum magistrissae seu

λον α', αἱ ζωοταί· βῆλον β, αἱ μαγίστρισαι· βῆλον γ',
 Καὶ πατρίκαι· βῆλον δ', αἱ ὀφφικιαλαί πρωτοσπαθαρεί·
 βῆλον ε', αἱ λοιπαὶ πρωτοσπαθαρεί· βῆλον ζ', αἱ σπαθαρο-
 κανδιδάτισσαι· βῆλον ζ', αἱ σπαθαρεί καὶ στρατιώρισαι
 καὶ κανδιδάτισσαι. εἰθ' οὕτως εἰσῆλθεν ἡ ἀρχόντισσα διὰ 5
 τοῦ πραιποσίτου καὶ τῶν δύο ὀστιαρίων, αὐτὴ μὲν προηγου-
 μένη, ἐπακολουθοῦσαι δὲ, καθὺ προεῖρηται, αἱ τε συγγενεῖς
 αὐτῆς ἀρχόντισσαι καὶ αἱ προκρεϊτοτέραι τῶν θεραπευνῶν
 αὐτῆς. καὶ γέγονεν παρὰ τοῦ πραιποσίτου ἐρώτησις πρὸς
 αὐτήν, ὡς ἐκ τῆς ἀγούστης, καὶ ἐξεληθῆσα ἐκαδέσθη εἰς 10

Δτὰ σκύλα. ἡ δὲ δέσποινα ἀναστῦσα ἀπὸ τοῦ θρόνου διῆλ-
 θεν διὰ τοῦ λαυσιακοῦ καὶ τοῦ τριπέτωνος, καὶ εἰσῆλθεν εἰς
 τὸν καινούργιον, καὶ δι' αὐτοῦ εἰς τὸν ἑαυτῆς κοιτῶνα, καὶ
 εἰθ' οὕτως ἡ ἀρχόντισσα μετὰ τῶν συγγενῶν αὐτῆς καὶ θε-
 ραπεινῶν, εἰσῆλθεν διὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ τοῦ λαυσια- 15
 κοῦ καὶ τοῦ τριπέτωνος εἰς τὸν καινούργιον, καὶ ἀνεπαύσα-

Ms. 202. a το. εἶτα καθεσθεῖς ὁ βασιλεὺς μετὰ τῆς ἀγούστης καὶ τῶν
 πορφυρογεννήτων αὐτοῦ τέκνων, προσεκλήθη ἡ ἀρχόντισσα
 ἀπὸ τοῦ καινούργιου τρικλίνου, καὶ κελεύσει τοῦ βασιλέως
 καθεσθεῖσα, ἐλάλησεν, ὅσα ἐβούλετο, πρὸς τὸν βασιλέα. τῆ 20
 Ed. L. 345 δὲ αὐτῇ ἡμέρᾳ γέγονεν κλητώριον ἐν τῷ αὐτῷ τρικλίνῳ τοῦ
 Ἰουστινιανοῦ. ἐκαδέσθη ἐν τῷ προρῥηθέντι θρόνῳ ἡ δέ-
 σποινα καὶ ἡ νύμφη αὐτῆς, ἡ δὲ ἀρχόντισσα ἐκ κλαγίου

magistrorum uxores; tertium patriciae; quartum officiales protospathariae; quintum reliquae protospathariae; sextum spatharocandidatissae; septimum spathariae, stratorissae et candidatissae. His congregatis, tandem intrabat archontissa Russica, introducta a praeposito et ostiariis. Ipsa praecipue, sequebatur, ut praedictum, reliquae comitatus muliebris archontissae, agnatae ipsius et selectiores famulae. Praepositus tum nuntiabat aliquid archontissae, clam in aurem dicens, nomine Imperatricis, et archontissa protinus exhibat atque considerabat in scyllis. Imperatrix autem, surgens de throno, transibat per lausiacum et tripetonem in caenurgium [seu novas aedes], et illinc in suum coetonem. Eo factos intrabat archontissa quoque per Iustiniani triclinium, lausiacum et tripetonem in caenurgium, ibique respirabat aliquantulum sistens gradum. Interea veniebat Imperator in coetonem et considerabat ibi cum Augusta liberisque suis porphyrogenitis, et tum arcescebatur archontissa e caenurgio, iussuque Imperatoris considerabat, et colloquebatur ipsi, quae tandem volebat. Eodem die fiebat cletorium seu sacrum convivium in triclinio Iustiniani. Residebat ibi Imperatrix in throno, de quo supra diximus; eius nurus ipsi assidebat. Archontissa primum adstabat ex obliquo, donec per magistrum mensae introductae reliquae principa-

ἔστη· ὑπὸ δὲ τοῦ τῆς τραπέζης καὶ τὸν εἰωθότα τύπον
 εἰσέλθουσῶν τῶν ἀρχοντίσσῶν καὶ προσκυνησάντων, ἡ ἀρ-
 χόντισσα τὴν κεφαλὴν μικρὸν ὑποκλίνασα, ἐν τῇ τόπῃ ἵστα-
 το, ἐκαθέσθη εἰς τὸ ἀποκοπτὸν μετὰ τῶν ζωστῶν κατὰ τὸν
 βύπον. ἰστίον, ὅτι οἱ ἀποστολῆται ψάλλται καὶ οἱ ἁγιοσο-
 φῆται πυρῆσαν ἐν τῇ αὐτῇ κλητωρίῳ ἄδοντες τὰ βασιλῆα.
 ἐπαιζαν δὲ καὶ τὰ θυμελικά πάντα παίγνια. ἐν δὲ τῇ χρυ-Β
 σοτρικλίῳ γέγονεν εἰσεσὸν κλητώριον, καὶ ἔφαγον πάντες οἱ
 ἀποκρισιάριοι τῶν ἀρχόντων Ῥωσίου καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ
 10 ὀσπηγενεῖς τῆς ἀρχοντίσσης καὶ οἱ πραγματευταί, καὶ ἔκαθον
 ὁ μὲν ἀνεπιὸς αὐτῆς μιλ. λ', οἱ ἡ ἴδιοι αὐτῆς [ἀνὰ μιλ. κ',
 οἱ κ' ἀποκρισιάριοι ἀνὰ μιλ. ιβ', οἱ μγ' πραγματευταὶ ἀνὰ
 μιλ. ιγ', ὁ παπῆς Γρηγόριος μιλ. η', οἱ δύο ἐρμηνευταὶ ἀνὰ
 μιλ. ιδ', οἱ ἄνθρωποι τοῦ Σπρενδοσθλάβου ἀνὰ μιλ. ε', οἱ ε'
 15 ἄνθρωποι τῶν ἀποκρισιαρίων ἀνὰ μιλ. γ', ὁ ἐρμηνεὺς τῆς ἀρ-
 χοντίσσης μιλ. ιε'. μετὰ δὲ τὸ ἀναστῆναι τὸν βασιλέα ἀπὸ
 τοῦ κλητωρίου ἐγένετο δούλικιον ἐν τῇ ἀμικτητηρίῳ, καὶ ἔστη C
 ἡ χρυσῇ μικρὰ τράπεζα ἡ ἐν τῇ πενταπυρῆῳ ἵσταμένη, καὶ
 ἐτίθη ἐν αὐτῇ δούλικιον διὰ χειμευτῶν καὶ διαλιθῶν σκουτελλίων,
 20 καὶ ἐκαθέσθη ὁ βασιλεὺς καὶ Ῥωμανὸς ὁ Πορφυρογέννητος
 βασιλεὺς καὶ τὰ πορφυρογέννητα τούτων τέκνα καὶ ἡ νύμ-
 φη καὶ ἡ ἀρχόντισσα, καὶ ἐδόθη τῇ ἀρχοντίσση ἐν χρυσῇ

lis sanguinis feminae adorassent Imperatricem; ipsa deinceps archontissa, capitis aliquali inclinatione suam ipsi submissionem testata, considerabat in eo loco, ubi stabat, ad mensam ad aliqualem ab imperiali distantiam positam una cum zosis, prout mos est. Illi convivio aderaut psaltae apostolitae et hagosophitae, canentes carmina in laudes regiae familiae. Ludebant quoque ludiones thymelici generis omnis. Fiebat eodem tempore in chrysotriclinio aliud convivium, quo excipiebantur omnes apocrisarii principum Russiae et homines et agnati archontissae et negotiatores eius. Post epulas accipiebant illi munera; triginta quidem miliarisia avunculus archontissae; octo autem eius amici privati et confidentes accipiebant singuli vicena miliarisia; viginti eius apocrisarii duodeca; quadraginta tres negotiatores duodena pariter; papas Gregorius accipiebat octo; ambo interpretes duodena; homines Splendosthlabi [is Elgae filius Russis tum imperabat,] quina; sex homines apocrisariorum terna; interpres archontissae tandem quindecim accipiebat miliarisia. Ut surrexerat Imperator a convivio, fiebat dulcium, id est apponebantur placentae et bellaria in pransorio super ibi posita parva aurea mensa, quae in pentapyrgio stare solet, in scutellis gemmatis et smaltitis. Ibi considerabat Imperator [Constantinus] et Romanus Porphyrogenitus Imperator, et amborum liberi porphyrogeniti et auras

διαλίθω σκουτελλίῳ μιλ. φ', καὶ ταῖς ἕξ ἰδίαις αὐτῆς ἀνὰ
 μιλ. κ', καὶ ταῖς ἡ' θεραπεύουσιν αὐτῆς ἀνὰ μιλ. η'. μηνί
 Ὀκτωβρίῳ ἡ', ἡμέρᾳ κυριακῇ, ἐγένετο κλητώριον ἐν τῷ χρυ-
 σοτρικλίῳ, καὶ ἐκαθέσθη ὁ βυσιλεύς μετὰ τῶν Ῥώσ. καὶ
 πάλιν γέγονεν ἕτερον κλητώριον ἐν τῷ πεντακουβουκλείῳ τοῦ
 Ms. 202. β' αἰῶντος Παύλου, καὶ ἐκαθέσθη ἡ δέσποινα μετὰ τῶν πορφυ-
 ρογεννήτων αὐτῆς τέκνων καὶ τῆς νύμφης καὶ τῆς ἀρχοντίσ-
 σης, καὶ ἐδόθη τῇ μὲν ἀρχοντίσση μιλ. σ', τῷ δὲ ἀνεψιῷ αὐ-
 τῆς μιλ. κ', τῷ παπῷ Γρηγορίῳ μιλ. η', ταῖς ἑξ' ἰδίαις αὐτῆς
 ἀνὰ μιλ. ιβ', ταῖς ἡ' δούλαις αὐτῆς ἀνὰ μιλ. ε', τοῖς κβ' ἀ-10
 ποκρισιαρίοις ἀνὰ μιλ. ιβ', τοῖς μδ' πραγματευταῖς ἀνὰ μιλ.
 ε', τοῖς δύο ἐρμηνευταῖς ἀνὰ μιλ. ιβ'.

Ed. L. 346

ΚΕΦ. ιε'.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, προερχομένων τῶν ἀρχόντων τῶν
 τεσσάρων ταγμάτων εἰς τὸν ἱππόδρομον.

15

Ἰστέον, ὅτι, τῶν ταγμάτων ὄντων ἐν τῇ Θεοφυλάκτι
 πόλει, καὶ ἡμέραν προέρχονται εἰς τὸν ἱππόδρομον οἱ τῶν
 δ' ταγμάτων ἀρχόντες καὶ ὁ μὲν δομέστικος τῶν σχολῶν καὶ
 ὁ ἐξκουβίτος καὶ ὁ ἰκανύτος εἰσέρχονται, ἔνθα καὶ οἱ μύγι-
 στροι καὶ πατριῖκοι, καὶ πρῶτα μὲν χαιρετίζουσι τὸν δρογγ-20

Imperatoris et archontissa. Huic pro munere dabantur in anrea
 gemmata scutella miliaria quingenta. Sex eius intimis amicibus
 dabantur vicena miliaria, et octodecim eius famulibus octona.
 Mensis Octobris die decimo et octavo eodemque dominico fiebat
 aliud convivium in chrysotriclinio, in quo Imperatori Russi conviva-
 bantur, et rursus aliud in pentacubiclio S. Pauli, in quo Despoena
 vel Imperatrix cum porphyrogenitis suis liberis et nuru sua et ar-
 chontissa convivabatur. Accipiebat archontissa tum in munus ducen-
 ta miliaria, eius avunculus viginti, papas [vel confessionarius]
 Gregorius octo; sedecim eius intimae familiares duodena; octodecim
 eius famulae sena; viginti duo apocrisarii duodena; quadraginta
 quatuor negotiatores sena, et dena bina ambo interpretes.

CAP. 16.

*Observanda, quando magistratus quatuor tagmatum in circum
 procedunt.*

Quatuor tagmata si sunt in Urbe, quam Deus custodiat, procedunt et conveniunt quotidie in circum eorum magistratus. Et primi quidem ingrediuntur domesticus scholarum et excubitus seu domesticus excubitorum et hicanatus seu domesticus hicanatorum per illud ostium, per quod intrare solent magistri et patricii, salutatoque

γάριον τῆς βίγλας, καὶ εὐθέως καθέζονται εἰς τὰς τάξεις αὐ-
 τῶν, καὶ εἰθ' οὕτως εἰσέρχεται ἐκ πλαγίου ὁ τοποτηρητῆς τῶν
 σχολῶν, φορῶν σκαριμύγγιον καὶ σπαθίον, καὶ μετ' αὐτοῦ B
 οἱ πρῶτοι καὶ δευτέροι ἀρχοντες τῶν σχολῶν, ἤγουν κόμητες
 5 καὶ δομέστικοι, φοροῦντες καὶ αὐτοὶ σκαριμύγγιον καὶ σπα-
 θία. καὶ ὁ μὲν τοποτηρητῆς ἵσταται ἀποκοιτῆς ὡς ἀπὸ ὄρ-
 γυίας μιᾶς· οἱ δὲ κόμητες καὶ δομέστικοι στιχρῶν ἀπὸ ἄ-
 κρων ἕως ἄκρων, καὶ μέχρι τῶν γονύτων προσκυνοῦντες χει-
 ρετίζουσι τὸν δρουγγάριον τῆς βίγλας. ὁ δὲ ἀρτιχειρετίζων
 10 αὐτοῖς λέγει· „καλὴ ἡμέρα ὑμῖν, ἀρχοντες.“ καὶ μετὰ ταῦ-
 τα ἵσταται ὁ πρόξυμος μέσον τῆς προελεύσεως, καὶ λαμβάνει
 νεῦμα παρὰ τοῦ δομεστικῶν τῶν σχολῶν καὶ διὰ τῆς χειρὸς C
 αὐτοῦ νεύει ὑπαναχωρεῖν. οἱ δὲ πάλιν προσκυνοῦντες κατὰ
 τὸ εἰρημένον σχῆμα ἐξέρχονται καὶ κατὰ πόδας εὐθέως εἰσ-
 15 έρχεται ὁ τοποτηρητῆς τῶν ἐξκουβίτων μετὰ σκυβίθωνας καὶ
 δρακοναρίους, φοροῦντες καὶ αὐτοὶ σκαριμύγγιον καὶ σπαθία,
 καὶ χειρετίζουσιν καὶ αὐτοὶ καθῶς καὶ οἱ τῶν σχολῶν ἀρ-
 χοντες, καὶ νεύημενος ὁ πρωτομανδύτωρ τοῦ ἐξσκουβίτου πα-
 ρὰ τοῦ ἐξσκουβίτου, καὶ αὐτοὶ διὰ χειρὸς τοῦ πρωτομανδύ-
 20 τωρος νεύόμενοι ἐξέρχονται. καὶ μετὰ τούτων εἰσέρχεται ὁ
 τοποτηρητῆς τοῦ ἀριθμοῦ μετὰ κομήτων καὶ κεντάρχων * * D
 * * * βίου καὶ τῆς ἐταιρείας παρεβδουμάριοι προέρχονται καὶ Ms. 204. a

21. Hic desiderantur finis capitis XVI. caput XVII. totum et
 initium capitis XVIII.

drugario vigilae, desident in sua quisque classe et ordine. Dein-
 de ingreditur per introitum lateralem topoteretes vel locum tenens
 scholarum in scaramangio et cum spatha, et cum eo primi secundi-
 que ordinis magistratus aut tribuhi scholarum, ut comites et dome-
 stici, similiter et hi tam scaramangia, quam spathas, gerentes. Lo-
 ciservator ab ipsis scorsim stat ad distantiam orgyae ferme; comites
 autem et domestici in unam scriem collocati occupant conclave ab
 uno termino usque ad alterum. Drugarium vigiliae et hi quoque
 salutant inclinato ad genua usque capite. Drugarius autem salu-
 tem ipsis reddens ait: *Bonus dies vobis, archontes.* Postea surgit
 proximus et abit in medium processionis vel conventus, acceptum-
 que nutu signum a domestico scholarum reddit illis adstantibus
 manu sua commota. monetque, abeundum esse. Quo conspecto, ado-
 rant illi aeque profunde sese inclinantes, atque antea fecerant, ut
 dictum est, et abeunt. Digressis illis, protinus adest lociservator
 excubitorum eum scribonibus et draconariis. Hi gestantes pariter
 scaramangia et spathas, ut magistratus scholarum salutant {drunga-
 rium nempe, dictaque vicissim salute,} accipit protomandator excu-
 bitis ab excubito signum nutu capitis; quod ipse motitatione manus
 praedictis lociservatori excubitorum ceterisque adstantibus reddit.

ἀνέρχονται διὰ τῆς ἐλεφαντίνης, καὶ κατα τὸν εἰωθίον τύπον ἀνοιγείσης τῆς προελεύσεως, εἰσέρχονται, καὶ ἕκαστος καθέζεται ἐν τῇ ἰδίᾳ τάξει, καὶ εἰθ' οὕτως κατέρχονται καὶ εἰσέρχονται ἐν τῇ τοῦ τρικύγχου μυστικῆ φιάλῃ. εἶτα ἐξέρχεται ὁ βασιλεὺς, καὶ τοῦ παρακρυπτικοῦ κρεμαμένου ἐν τῇ τοῦ

Ed. I. 347 προκύμματος μέσῳ, ἐν ᾧ τόπῳ εἰδισται τοῖς βασιλεῦσιν ἐπὶ θρόνου καθέζεσθαι, τελουμένου δεξιμόν, ἄπτουσι κηρούς, δηλονότι παρὰ τοῦ εἰδικοῦ τούτους λαμβάνοντες, πάντες οἱ προφθθέντες τῆς συγκλήτου ἀπὸ τε μαγίστρων καὶ ἑως ἐσχάτου ἀνθρώπου, καὶ γυρόθεν τοῦ σίγματος σάσσωσι χορεύοντες καὶ ἄδοντες, οἱ μὲν μάγιστροι καὶ οἱ ἀνδύπατοι καὶ πατρίκιοι καὶ οἱ ὀφφικιάλιοι καὶ οἱ λοιποὶ τῆς συγκλήτου μετὰ τῶν βασιλέων ἀνθρώπων, ἴδια βασιλίκια τοῦ βρουμαλίον· οἱ δὲ τοῦ κουβουκλείου ἅμα τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐνούχων ἄδουσιν καὶ αὐτοὶ ἴδια βασιλίκια τοῦ βρουμαλίον. ἰστέον, ὅτι, ἡνίκα ἄρξον-15
Βται οἱ τῆς συγκλήτου καὶ τοῦ κουβουκλείου ἄδειν τὰ τοῦ βρουμαλίον βασιλίκια καὶ χορεύειν, καθὼς προείρηται, κατέρχεται διὰ τῶν βάθρων εἰς ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐν τῇ φιάλῃ καὶ ὀρχεῖται· ἀμφότεροι δὲ, οἱ τε μάγιστροι καὶ λοιποὶ καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου μετὰ τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐνούχων ἐκ τοῦ τρίτου, καθὼς προείρηται, κυκλεύσαντες ἐν τῇ τῆς φιάλης περιπάτῃ, ἰστανται κατὰ τὸ πρὸς εὐρος αὐτῆς μέρος, καὶ ἐ-
22. ἐπεφημοῦσι cod. et ed.

Hi, eo percepto, exeunt. Tum intrant tertii lociservator arithmi, comites arithmi et centuriones maglabii seu maglabitarum, et haec septimanarii laterales procedunt seu conveniunt et ascendunt per portam eburneam et intrant in palatium, ubi illud reclusum more consueto processionem admiserit; tum occupant sedes quisque suas ex ordine. Deinceps descendunt et intrant in secretam phialam triconchii. Deinde prodit Imperator in conspectum, suspensaque cor:ina in medio procymmatum [seu moeniani, vel editioris tribunalis, in quo Imperatores, quando dextrimum seu exceptio circensis peragitur, praesidere solent,] accendunt praedicti scnatores omnes a comite rei privatae traditos nacti cereos, a magistris inde usque ad ultimum hominem imperialem; et tripudiant circumcirca sigma choream ducentes et cantantes, magistri quidem et proconsules et patricii et officiales ceterique scnatores et homines imperiales, basilicia brumalio propria; cubicularii autem et eunuchi ad mensam servientes canunt et ipsi, sed propria sibi, basilicia brumalii. Quando incipiunt tam scnatores quam cubicularii brumalii basilicia canere et saltare, ut praedictum est, descendit per gradus [praedicti procymmatum aut tribunalis] aliquis basilicorum in phialam et saltat ibi. Omnes autem, tam magistri puta et reliqui scnatores, quam cubicularii et mensales eunuchi, ter obeunt, ut dictum est, saltando phialae ambitum vel aream; tum consistunt ad eius latiore

πευφημοῦσι τὸν βασιλέα· καὶ εὐθέως κατέρχεται ἀπὸ τοῦ
 σίγματος διὰ τοῦ ξυλίνου στυρακίου ὃ τοῦ βασιλέως πρωτοβε-
 στιάριος μετὰ τοῦ ἀποκόμβιον, καὶ ἡνίκα πλησίον αὐτῶν γέ-
 νηται, προσκυνοῦσι πάντες, καὶ τούτων ἀνισταμένων, ὃ ἄ-
 μάγιστρος λαμβάνει ἐκ χειρὸς τοῦ πρωτοβεστιαρίου τὸ ἀπο- C
 κόμβιον λίτρας κ', εἰς δὲ τὸ τοῦ μικροῦ βασιλέως βρουμά-
 λιον λίτρας ι', εἰς δὲ τὸ τῆς ἀγούστης βρουμάλιον λίτρας
 η'. καὶ μετὰ τὸ λαμβάνειν τὸ ἀποκόμβιον ἐπεύχονται ἅπαν-
 τες τοὺς δεσπότας, καὶ ἐξέρχονται διὰ τῆς θερμίστρας, καὶ
 10 ἀπέρχεται ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια. οἱ δὲ ἐλάται τῆς περιουσίας, *Μι. 204. b*
 ἦτοι τῶν βασιλικῶν δρομονίων, κατέρχονται ἐν τῇ βουκολέ-
 οντι, καὶ ἴστανται ἔνθα τὸ βασιλικὸν δρομόνιον ἴσταται, εὐ-
 φημοῦντες καὶ αὐτοὶ καὶ ἄδοντες βασιλικά τοῦ βρουμαλίου. D
 ῥίπτεται δὲ αὐτοῖς ἄνωθεν ἀποκόμβιον μιλ. σ'. ἐπὶ δὲ
 15 Κωνσταντίνου τοῦ φιλοχρίστου δεσπότου προσετέθη ἕτερα
 μιλ. τ', ὁμοῦ φ'. προσετέθη δὲ παρὰ τοῦ αὐτοῦ φιλοχρί-
 στου δεσπότου, κατέρχεσθαι καὶ τοὺς τῶν ἀγρῶν ἐλάτας
 καὶ ἄδειν καὶ αὐτοὺς ὁμοίως, καὶ ῥίπτεσθαι αὐτοῖς ἀποκόμ-
 βιον μιλ. σ'. ἰστέον, ὅτι ἐπὶ Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου καὶ
 20 αὐαίμηνιστον βασιλέως οὐκ ἦνοιγε δείλης τὸ παλάτιον· ἀλλ'

plagam, et pia vota pro salute Imperatoris dicunt. Descendit tum
 protinus e sigmate per ligneum styracium [seu rotundam, intus ca-
 vam et scala cochlear instructam columnam,] Imperatoris protove-
 stiarius cum apombio; qui ubi prope ad eos accesserit, adorant
 omnes. Ubi se rursus in directum elevarunt, accipit protomagister
 e manu protovestiarii apocombium constans litris viginti, et in bru-
 mali minoris vel iunioris Imperatoris aliud continens decem litras,
 et tandem in brumali Augustae aliud octo litrarum. Post accepta
 illa dona gratuita benedicunt omnes Dominis et exeunt per calda-
 rium vel vaporarium, et ad sua quisque abeunt. Remiges periu-
 siae [id est peculii] seu remiges imperialium dromoniorum, qui
 sacra corpora Dominorum in utriusque continentis suburbana ve-
 citare solent, descendunt in bucoleontem et ibi consistunt,
 ubi dromonium imperiale stat, laudibus et benedictionibus cu-
 mulantes Dominum et canentes basilicia brumalii. Ad illos ex
 editioribus deiicitur apocombium ducentorum miliariorum. Tem-
 pore Constantini autem, Christum amantis Domini, addebantur
 adhuc centum miliarisia; ita ut ab eo tempore in universon
 quingenta miliarisia acceperint. Idem ille Christi amans Dominus
 addidit antiquis moribus hanc constitutionem, ut agrariarum quoque
 seu lenunculorum imperialium remiges illuc descenderent et simili
 modo tenerent acciprentque proiecium ex editioribus apocombium
 ducentorum miliariorum. Sub Leone, Christi amante et aeterna
 memoria digno Domino, mos erat, ut palatium vespere non aperi-
 retur; sed magistratus supra recensiti intrabant hora diei nona per

Ed.L. 348 οἱ προῆθηθέντες ὥρα τῆς ἡμέρας 9' εἰσέρχοντο διὰ τῆς θερ-
 μάστρας ἐν τῇ τοῦ σίγματος μυστικῇ φιάλῃ, καὶ ἐτελείτο
 πάντα, καθὼς προεῖρηται. τῇ δὲ ἐσπέρα, ὥρα τῆς ἡμέρας
 14', ἵσταται τραπέζιον ἐν τῷ ἀριστητηρίῳ, καὶ συνεσιώνται
 τῷ βασιλεῖ οἱ κατὰ συνήθειαν συνεσιώμενοι, μύγιστροι,⁵
 πραιπόσιτοι πατρίκιοι, ὄφρικιάλιοι, εἰ τύχῳσιν δὲ, καὶ στρα-
 τηγοὶ, καὶ λοιποὶ, μᾶλλον δὲ οἱ πρὸς συγγένειαν ὄντες τοῦ
 βασιλέως. εὐφημοῦσι δὲ πάντες οἱ παριστάμενοι, ἄδοντες βα-
 σιλικία τὰ τῇ βρουμαλίῳ ἀρμόζοντα, ὁμοίως δὲ καὶ οἱ κα-
 θεζόμενοι, ἄδουσιν καὶ αὐτοὶ ὁμοίως. τοῦ δὲ δσυλκίου εἰς-10
 ἐρχομένου ὀλίγοι τινὲς τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης καταλέγουσιν
 Βτὸ „πολλὰ τὰ ἔτη,” καὶ ἀποκρίνονται οἱ τε καθεζόμενοι εἰς
 τὴν τράπεζαν φίλοι καὶ οἱ παριστάμενοι λοιποὶ τοῦ τραπέ-
 ζου, καὶ πρὸ τοῦ τὸν βασιλέα ἐπονημάσαι „εἰς τὴν πρε-
 σβείαν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου” λαμβάνουσι πάντες οἱ καθε-15
 ζόμενοι παρὰ τῶν τοῦ βασιλέως χειρῶν μιλ. καὶ μετὰ τὴν
 συμπλήρωσιν τῆς ἐπιδύσεως τῶν μιλιωρησίων εὐφημοῦσιν οἱ
 παριστάμενοι, ὁμοίως καὶ οἱ καθεζόμενοι, τὸν βασιλέα, καὶ
 εὐθὺς ὀνομάζει ὁ βασιλεὺς „εἰς τὴν πρεσβείαν τῆς ὑπεραγίας
 Θεοτόκου,” καὶ πάντων κατὰ τὸ εἰωθὸς πινόντων, λαμβάνου-20
 σι πάντες οἱ καθεζόμενοι διὰ χειρὸς τοῦ τῆς τραπέζης ἀνά
 φατλίου α', δηλονότι παρὰ ἀροκλίνου ταῦτα λαμβάνων. καὶ
 ἀνίστανται τῆς τραπέζης καὶ ἐξερχόμενοι διὰ τῆς ἐλεφαντίνης,

23. Sic. em. R., ἀνίστ. τῆς τραπέρης, ἐξερχόμενοι — ἐλεφαν-
 τίνης. ἀπέρχ. cod. et ed.

thermastram seu caldarium in mysticam sigmatis phialam; et siebant
 deinceps omnia, ut praediximus. Vesperae, hora dici undecima, col-
 locatur mensa in prausorio, et convivantur cum Imperatore, qui id
 facere ex ritu recepto solent, magistri, praepositi patricii, officiales
 et interdum quoque strategi et alii, maxime vero assident ad impe-
 rialem mensam, qui Dominum necessitudine sanguinis attingunt.
 Adstantes omnes laudibus et benedictionibus cumulat Dominos et
 canunt carmina in laudem Dominorum, qualia bromali congruunt.
 Similiter etiam, qui mensae assident, canunt. Dulcium ut inferitur
 seu missus dulciorum, exordiantur pauci quidam eunuchorum ad
 mensam ministrantium illud: *Multos annos etc.*, quibus tam assi-
 dentes ad mensam amici Domini et convivae, quam reliqui adstau-
 tes et ministrantes ad mensam omnes idem respondent; et antequam
 Imperator poculum in honorem sanctissimae Deiparae haurit, ad
 quod protectionem eius invocat, accipiunt mensae assidentes omnes
 e dominicis manibus miliaresiorum numerum. Finita largitione mi-
 liareslorum, benedicunt adstantes mensae pariter atque assidentes
 Imperatori. Hic deinde dicit: *In nomine atque per intercessionem
 sanctissimae Deiparae*, et bibunt deinceps omnes pro more, et ac-

ἀπέρχεται ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια. καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ἴστα- C
ται ἑτέρα τράπεζα ἐν τῇ αὐτῇ ἀριστητηρίῳ, μυστικωτέρα
τῆς πρώτης, καὶ καθέζεται ὁ μέγας βασιλεὺς καὶ ὁ μικρὸς Ms. 205. a
καὶ ἡ αὐγούστα μετὰ καὶ τῶν πορφυρογενήτων καὶ τῶν
5 ἰδίων καὶ μάλιστα οἰκειοτέρων ἀρχόντων καὶ οἰκείων ἀνθρώ-
πων, ἧγουν τοῦ παρακοιμωμένου, τοῦ πρωτοβεστιαρίου καὶ
ἄλλων, ὧν ὁ βασιλεὺς κελεύει, πάντων εὐφραινομένων καὶ
ἀγαλλομένων καὶ εὐφρημούντων τὸν βασιλέα καὶ τὴν αὐγού-
σταν. τῇ δὲ ἐπαύριον τοῦ βρουμαλίου ἴσταται τράπεζα ἐν D
10 τῇ περιβλέπτῳ τρικλίνῃ τοῦ Ἰουστινιανοῦ διὰ ἰς' καὶ τὰ
ἐγγὺς ἀποκοπτὸν, ἐν ἣ καθέζονται οἱ δεσπότες μετὰ τῶν
μαγίστρων, ἀνθυπάτων, πατρικίων, ὄφφικιαλίων, πρωτοспа-
θαρίων, καθὼς τὸ τακτικὸν κληρωολόγιον διαγορεύει. καὶ γί-
νεται κατὰ τὸν περιεχόμενον τύπον εἰς τὸ τακτικὸν τὸ σά-
15 ξιμον, καὶ εἰσέρχονται ἐν τῇ σαξίμῃ οἱ τε μάγιστροι, ἀν- Ed. L. 349
θύπατοι, πατρίκιοι, ὄφφικιάλιοι, πρωτοσπαθάριοι, καὶ σάσ-
σουσιν, καθὼς ἔχει ὁ τύπος. εἰ δὲ τινες ἔξ αὐτῶν καθέζον-
ται ἐν τῇ κληρωρίῳ, ἀνιστάμενοι ἀποπληροῦσι τὸ σάξιμον,
καὶ πάλιν κελεύσει τοῦ βασιλέως καθέζονται ἐν τῇ ἰδίᾳ τά-
20 ξει ἕκαστος. ἴστέον, ὅτι τῇ σαξίμῃ οἱ προειρημένοι ἅπαντες
ὁμοῦ εἰσέρχονται, ἐν δὲ τοῖς ποιήμασιν, ἧγουν τοῖς τοῦ

cipit quisque e manibus praefecti mensae tacdam unam. Praefectus mensae autem eas ab artoclino prius accipit. Cum his tacdis, sua quisque, surgunt de mensa, et exeunt per portam eburneam, et abeunt unusquisque ad sua. Digressis illis, rursus alia proponitur mensa in eodem pransorio, adhuc secretior, quam prior erat. Ad eam assidet senior Imperator et minor et Augusta cum liberis porphyrogenitis et familiarissimis suis proceribus atque ministris intimae admissionis; quales sunt accubitor et protovestiarius et alii, quos Imperator delegit. Hi omnes hilares se monstrant et exsultant, et celebrant Imperatorem et Augustam laudibus. Altero proximo brumaliorum die collocatur in conspicuo et illustri triclinio Iustiniano tabula privata pro sedecim aut propemodum capitibus excipiendis. Ad illam superiorem assident Domini cum magistris, proconsulibus, patriciis, officialibus, protospathariis, prout codex cerimoniarum convivalium edicit. Dein sit secundum ritum in illo cerimoniali codice contentum saximum seu ludicrum tripudiatorium. Intrannt nempe in saximum seu locum et spatium, in quo saltandum est, magistri, proconsules, patricii, officiales, protospatharii, et saltant, prout typus seu ritus secum fert. Qui eiusdem ordinis et dignitatis viri alii ad sacram mensam [invitati] assident, dum ceteri [non invitati] sic saltant, illi surgunt de mensa et satisfaciunt saximo, partem suam saltantes et dein redeunt ad mensam, et, permittente Imperatore, rursus ad eam assident, quisque in loco et ordine suo. Hi, quos diximus, magi-

βρουμαλίον βασιλικίους ἄδομένους ἀντιφώνως, διέρχονται. Β πληρούντων γὰρ τῶν μαγίστρων μετὰ τῆς αὐτῶν τάξεως, ἄρχονται οἱ τοῦ κουβουκλείου. εἶτα τῶν τοῦ κουβουκλείου πληρούντων μετὰ τῆς αὐτῶν τάξεως, ἄρχονται οἱ ἀνθύπατοι πατρικιοὶ τὰ ἴδια αὐτῶν τοῦ βρουμαλίον βασιλίκια καὶ αὐτοῖς πληροῦσιν, ὡς προείρηται, μετὰ τῆς αὐτῶν τάξεως. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τάξει εἰσέρχονται οἱ τῶν ταγμάτων ἄρχοντες τῶν σχολῶν, τοῦ ἀριθμοῦ, τῶν νομηρέων ἐν μιᾷ τάξει· οἱ δὲ τῶν ἐξουκλιῶν, οἱ ἱκανάτοι καὶ οἱ τοῦ βασιλικῆς πλοῦτον ἐν ἐτέρᾳ τάξει. οὗτοι δὲ πάντες ἐν τῇ σαξίμῃ λαμβάνουσιν παρὰ τοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀποκόμιζια, εὐφημοῦντες καὶ ἐπευχόμενοι τὸν βασιλέα καὶ τὴν τοῦ βρουμαλίον αὐτοῦ αἰσίαν ἡμέραν. ἰστέον, ὅτι ἐπὶ Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου δεσπύτου ἐτυπώθη οὕτως. τῇ ἐπαύριον τοῦ βρουμαλίον ἵστατο μία τράπεζα ἐν τῇ ἀριστητηρίῳ οἰκειοτέρα διὰ τριῶν καὶ τὰ ἐγγύς, ἐν ἣ συνησιῶν τῇ μεγάλῃ βασιλεῖ οἱ συνήθως Ms. 205. b αὐτῶν συνεσιώμενοι, μάλιστα οἰκεῖοι καὶ συγγεγεῖς τοῦ βασιλέως, μάγιστροι, πραιπόιτοι, ἀνθύπατοι πατρικιοὶ καὶ οἰκεῖοι πρωτοσπαθάριοι καὶ ἄλλοι τινὲς γνωστοὶ τοῦ βασιλέως. ἐν δὲ τῇ περιβλέπτῃ τρικλίνῃ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἵστατο ἑξήμισον D Τράπεζα διὰ εἴς καὶ τὰ ἐγγύς ἀποκοπτὸν, ἐν ἣ ἐκαθεζέτο ὁ

stratus intrant quidem simul omnes in saximum, et ordinantur simul omnes tripudium; at ubi ad concinenda poemata, hoc est basilicia brumalii, perventum est, non aequè caunt omnes simul, sed, successu facto, per classes et antiphonias alternantes. E. c. quando magistri et qui ad eorum classem pertinent canendo suum pensum absolverunt, tunc incipiunt cubicularii et qui ad eorum classem pertinent. His rursus desinentibus, incipiunt proconsules patricii et ad illam classem spectantes basilicia brumalii sibi propria canere. Post primam hanc classem procerum intrat in saximum secunda classis magistratuum taguatum seu ordinum militarium, ut scholarum, arithmi et numerorum, simul et in uno corpore: in altero autem corpore intrant magistratus excubitorum, hincuatorum et imperialis ploini seu militiae navalis. Hi omnes accipiunt in saximo apocumbia per mensae praefectum, laudibusque et votis Dominum faustumque atque solennem brumalii ab ipso celebrati diem prosequuntur. Sub Leone Christum amante Domino typus obtinebat hic. Altero brumaliorum die collocabatur in prausorio una mensa privata pro tribus fere missibus. Eo die ibi convivabantur maximo Imperatori convivae ordinarii, potissimum familiares intimiores et affinitate iuncti magistri, praepositi, proconsules patricii et privati protospatharii, aliique quidam noti et amici Imperatori. In illustri autem Iustiniani triclinio collocabatur alia privata mensa pro sex aut propemodum missibus; assidebat ibi Imperator iunior [Alexander] et reliqui magistri, proconsules, patricii,

μικρὸς βασιλεὺς καὶ οἱ λοιποὶ, μάγιστροι, ἀνδύπατοι, πατρί-
 κιοι, ὀφρικιαῖοι καὶ πρωτοσπαθᾶριοι, καθὼς καὶ τὸ τακτι-
 κὸν κλητωρολόγιον διαγορεύει. ἰστέον, ὅτι ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ
 φιλοχρίστου δεσπότη τοῦ υἱοῦ Θεοφίλου, χειμῶνος γενομό-
 5τος μεγάλου, βιαίον τε ἀνέμων ἐμπνευσάντων καὶ πολλῆς
 χιόνος κατενεχθείσης, ἄβιατος ἢ τοῦ τρικόγγου μυστικῆ φε-
 ἀλη γέγονεν, καὶ οὐ κατῆλθον οἱ τε μάγιστροι, ἀνδύπατοι, πα-
 τρικοί τῆς συγκλήτου τε καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου πάντες τὰ Ed. L. 35ο
 εἰδῶτα τῷ βρουμαλίῳ πανηγυρίσαι, ἀλλὰ πάντων ἐν τῷ τοῦ
 10λαυσιακοῦ τρικλίνου εἰσελθόντων, ἐξῆλθεν ὁ πραιπόσιτος, καὶ
 προσεκαλέσατο τοὺς προῤῥήθεντας πάντας, καὶ ἴσθησι πρὸ
 τῆς πύλης τοῦ λαυσιακοῦ τρικλίνου τῆς εἰσαγωγῆς ἐν τῷ
 τοῦ χρυσοτρικλίνου πόρτηκι, ἦγον ἐν τῷ ὄρολογίῳ, καὶ ἐξ-
 ῆλθεν ὁ πρωτοβεστιάριος, καὶ ἐπιδέδωκε τῷ πρώτῳ μαγί-
 15στρῳ τὸ κατὰ τύπον ἀποκόμβιον, καὶ εὐφημήσαντες τὰς εἰς
 ἔθους τοῖς βασιλεῦσιν εὐφημίας, (ἦσαν δὲ καὶ τὰ τῇ ἡμέρᾳ
 τοῦ βρουμαλίου ἀρμόζοντα ποιήματα,) καὶ ἐξῆλθον μὴ ἄ-
 ψαντες κηρούς. ὁ δὲ δομέστικος τῶν σχολῶν καὶ ὁ δομέ-
 στικος τῶν ἔξκουβίτων καὶ ὁ δομέστικος τῶν ἱκανάτων ἄμα
 20τῶν ταγματικῶν κατῆλθον ἐν τῇ θερμίστρᾳ. ὁ γὰρ δρουγ-
 γάριος τῆς βίγλας ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ ἦν φυλάττων τὴν ἑαυ-

officiales et protospatharii, prout rituale conviviorum edicit. Sub
 Michaele, Christi amante Domino, filio Theophili, contingebat ali-
 quando tempore brumaliorum sacra tempestas. Spirabant vehemen-
 tes venti et cadebat multa nix ita, ut inaccessa esset triconchii se-
 creta phiala eoque descendere ad ibi celebrandos ritus eius festivi-
 tatis neque magistri, proconsules, patricii, ordinis senatorii, uelque
 illi de ordine cubiculariorum possent. Conveniebant igitur omnes
 in lausiaci triclinio. Ad quos egrediebatur praepositus, advocatosque
 collocabat ante portam lausiaci triclinii, quae in porticam chrysotri-
 clinii aut in horologium fert. Eo facto, exibat ad ipsos protovesti-
 arius et dabat primo magistro consuetum apocombium. Laudes itaque
 atque benedictiones in Michaelem congregabant, quales mos est con-
 geri in Imperatores, et canebant poemata illi brumaliorum diei
 congrua, et abibant tandem, sed absque cercis ob tempestatem.
 Scholarum domesticus autem et domesticus excubitorum et domesti-
 cus hicanatorum una cum magistratibus quatuor tagmatum [id est
 ordinum procerum militarium] descendebant vel conveniebant in se-
 rarius in thermastra vel vaporario. Drungarius vigilliae autem serva-
 bat suam stationem in circo. Sacellarius ergo descendebat in vapo-
 rarium; et tradebat domestico scholarum [seu vertici militarium]
 apocombium; quo facto, Dominum celebrabant omnes praedicti lau-
 dibus et benedictionibus erga Imperatores consueta, et canebant
 poemata dici brumaliorum congrua. Et sic deinceps abibant magi-

τοῦ τάξιν· ὁ δὲ σακελλάριος κατέλθεν ἐν τῇ αὐτῇ θερμάστρα, καὶ ἐπιδέδωκεν τῷ δομεστικῇ τῶν σχολῶν τὸ ἀποκόμβιον, καὶ εὐφρήμισαν ὅτε δομεστικός καὶ πάντες οἱ τῶν ταγματίων τὰς ἐξ ἔθους τοῖς βασιλευσιν εὐφρημίαις, ἄδοντες καὶ τὰ τῇ ἡμέρῃ τοῦ βρουμαλίου ἠρμυζόντα ποιήματα. εἰδ' οὖν-5
τως ἀπέσαν οἱ τε μάγιστροι, ἀνθύπατοι, πατρίκιοι καὶ συγ-

Μα. 206. α κλητικοὶ ἅπαντες καὶ οἱ τοῦ κουβουκλείου, ἕκαστος ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ οἰκίᾳ, οἱ δὲ τῶν ταγματίων ἕκαστος ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ **Κτάξει**. ἰστέον, ὅτι ἡ τῶν βρουμαλίων αὐτῇ τάξις ἡλλοιώθη καὶ εἰς τὸ μικρὸν εἶναι παρήχθη ἐπὶ τῆς βασιλείας Ῥωμα-10
νοῦ δεσπότη. οὗτος γὰρ προσήματι εὐλαβείας, καὶ οὐχὶ δίκαιον εἶναι κατὰ τὰ παλαιὰ ἐθήματα Ἀυσόνων Ῥωμαίοις βρουμαλίζειν νομίσας, ταῦτα σχολάζειν ἐκέλευσεν, οὐ κατὰ νοῦν λαβὼν τοὺς μεγάλους ἐκείνους καὶ αἰοιδίμους βασιλεῖς, οἷον οὐ τὸν μέγαν ἐκείνον καὶ αἰοιδίμον Κωνσταντῆ-15
νον, οὐ Θεοδόσιον, οὐ Μαρκιανόν, οὐ Λέοντα τὸν Λεομακέλλην, οὐκ Ἰουστινιανόν, οὔτε τοὺς ἄλλους φιλοχρόστους, **Δοῦς** καὶ ἡμιθέους εἴποιμι ἄν, ἀλλ', ὕπερ ἔδοξεν αὐτῷ, νόμος καὶ κανὼν καὶ εὐθύτης καὶ εὐλάβεια γενόμειστο. ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου τοῦ φιλοχρόστου δεσπότη τὴν παλιμβίωσιν ἦ20
τῶν βρουμαλίων εὐρατο τάξις. διὸ ἐν μὲν τῇ τοῦ μεγάλου βασιλέως βρουμαλίῳ ἐδίδοτο τὸ παλαιὸν ἀποκόμβιον λίτραι κ', ἐν δὲ τῇ τοῦ μικροῦ βασιλέως λίτραι ι', ἐν δὲ τῇ τῆς αὐ-

11. πρὸς σχήματι cod. et ed.

12. Ἀυσόνων cod. et ed.

stri, proconsules, patricii et senatorii omnes, item cubicularii, quisque ad acedes suas; cohortales autem suas ad stationes abibant. Haec circa brumalia constitutio mutabatur aut potius prorsus tollebatur sub Imperatore Romano; qui per speciem pietatis erga Deum et iniquum reputans, si Romani secundum ritum veterum Ausonum [seu Itatorum] brumalizent, hilaritate hac interdixit omnibus; non recogitans magnos illos et celebres Imperatores; non magnum illum et celeberrimum Constantinum, ut exemplum allegem, non Theodosium, non Marcianum, non Leonem, cognomine Leomacellium aut Macellarium dictum, non Iustinianum, non reliquos Christi amantes principes, quos parum aebet quin divos aut semones appellem; sed id solum, quod ipsi videbatur, pro lege et regula et recto atque pietate habens. At sub Constantino philochristo Despota recuperavit solennitas brumaliorum suam denuo vitam ea tantum, quam dicam, cum differentia. Dabatur antiquis temporibus in brumalio magni Domini apocombium viginti; in brumalio minoris Domini dabatur apocombium decem; et tandem in brumalio Augustae apocombium octo litrarum. Hic autem, quem dixi, Constantinus Christi amans Imperator constituit, ut loco particularium istarum largitionum

γούστης λιτ. η'. οὗτος δὲ Κωνσταντῖνος ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς ἐτίπωσε διδοσθαι ἀντὶ πάντων τούτων τῶν βρομαλίων ἐν τῷ τοῦ μεγάλου βουσιλέως βρομαλίῳ ἀποκόμβιον Ed.L. 351 χύραγμα λίτρας ν'. ἐπὶ δὲ τῆς τραπέζης διὰ τῆς οἰκειᾶς χειρὸς τοῖς συνεπιτωμένοις αὐτῷ φίλοις οὕτως, ἤγουν ἀνὰ διπλατὰ μιλιάρησια· τοῖς μὲν μαγίστροις ἀνὰ μιλ. ρξ', καὶ ἀνὰ χασδίου βηλαρίου ἑνός· τοῖς ἀνθυπάτοις καὶ πατρικίοις ἀνὰ μιλ. ρμ', καὶ ἀνὰ ἐσφορίου λωρωτοῦ Σαρακηνικοῦ, εἶτε καὶ ὀλοβήρου ἑνός· τοῖς πρωτοσπαθαριοῖς ἀνὰ μιλ. ρκ' καὶ ἀνὰ μολχαμίου βηλαρίου α', εἶτε καὶ ἀβδίου· τοῖς σπαθαροκανθιδύτοις ἀνὰ μιλ. π' καὶ ἀνὰ μολχαμίου, εἶτε καὶ ἀβδίου ἑνός. τὰ διδόμενα παρὰ τοῦ κρατοῦντος τὴν ἔξοδον, τοῖς μαγλαβίταις μιλ. τ', τῇ μεγάλῃ ἑταιρείᾳ μιλ. φ', τῇ μέσῃ ἑταιρείᾳ μιλ. σ', τοῖς Φαργάνοις μιλιάρησια σ'. B

15

ΚΕΦ. 19'.

Ὅσα δεῖ γίνεσθαι, θριάμβου ἐπινικίων τελουμένου ἐν τῷ θόρῳ μετὰ λιτῆς.

Ἔωθεν προέρχονται μετὰ ἀλλαξίμων ἅπαντες οἱ τῆς Ms. 206. b συγκλήτου, οἷς συνεχῆσθαι ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ παλατίου

5. διπλάτια con. R.

nomine omnium simul et semel in aureis signatis nummis daretur in brumalio maioris Imperatoris apocombium quinquaginta litrarum. Super mensa vero aut inter convivandum largiebatur Imperator propriis suis manibus convivis miliaresia, intellige ubique dupla, in hunc modum: magistris miliaresia centum et sexaginta, et singulis singula chasdia [scu pannos e serico villosos] belaricuses. Proconsulum et patriciorum singulis largiebatur centena quadragena miliaresia et singula esophoria vel interulas lorota scu loris et striis insignita, Saracenicis; aut et holovera vel integre purpura. Protospathariis donabat centena vicena miliaresia, singulaque molchamia belaricensia vel et abdia. Spatharocandidatis dabat octogena miliaresia et singula molchamia aut abdia. Ea vero, quae magister expensarum dabat, erant haec. Maglabitibus dabantur in universum tercentum miliaresia; magnae hetacriae quingenta; mediae hetacriae ducenta, et tantundem quoque Farganis.

CAP. 19.

Peragenda, quando triumphus ab hostibus devictis in foro cum processionali supplicatione agitur.

Procedunt mane in mutatoris omnes ordinis senatorii viri, quibuscum Imperator in scaramangio et sago aureis tacuiis prae-

μετὰ σκαραμαγγίου καὶ τοῦ χρυσοπερικλείστου σαγίου μετὰ
 τῆς συνήθους αὐτῆ προελεύσεως, δηριγεύομενα ὑπὸ τοῦ
 κουβουκλείου, καὶ εἰσέρχεται ἐν τῇ τῆς Δύφνης κοιτῶνι, κα-
 κεῖσε ἀπαλλάσσει τὸ σκαραμαγγίον, καὶ ἀλλάσσει διβητήσιον,
 καὶ περιβύλλεται τὴν χλαμύδα, καὶ δέχονται οἱ τε μισιστροῦς
 καὶ πατρίκιοι ἐν τῇ ὄνοποδίῳ κάκεισε προσκυνῶσιν, καὶ διὰ
 νεύματος τοῦ πραιποσίτου λέγει ὁ τῆς καταστάσεως τὸ „κε-
 λεύσατε.” καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε κατέρχονται εἰς τὸ μέγα κο-
 σιστωρίον, καὶ δέχονται πάλιν οἱ προῤῥηθέντες ἅπαντες με-
 τὰ καὶ τῶν σεκρετικῶν, ἧτοι χαρτουλαρίων καὶ νοταρίων καὶ ἰο-
 ἀσηκρητῶν, καὶ πάλιν προσκυνῶσι τοὺς δεσπύτας, καὶ διὰ
 νεύματος τοῦ πραιποσίτου λέγει ὁ σιλεντιάριος τὸ „κελεύσα-
 τε.” ἐν δὲ τῇ μέσῃ τοῦ κομιστωρίου ἴσταται ὁ τοῦ βασι-
 λέως πρωτοστράτωρ, βαστάζων τὸ βασιλικὸν δόρυ σὺν τῇ
 D φλαμούλλῃ ἄνωθεν τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν καὶ νικοποιόν· 15
 σταυρὸν ἔχοντι, καὶ προπορεύεται πλησίον τοῦ βασιλέως. εἴ-
 τα διέρχεται ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ὁ βασιλεὺς τὰ διαβατικά, ἤ-
 γουν τὰ ἐξοκούβιτα, τὰς σχολὰς, τὴν χαλκῆν, καὶ ἀπὸ
 τοῦ ἔξω καγκέλλου τῆς χαλκῆς ἐκνεύει δεξιὰ ὁ βασιλεὺς
 Ed.L. 352 σὺν τῇ προελεύσει καὶ ἀπέρχεται εἰς τὸ ἅγιον φρέαρ. κα- 20
 κεῖσε κατὰ τὸ εἰωθὸς ἔπει κηρὸς, καὶ δέχεται αὐτὸν ἐ-
 κεῖσε ὁ πατριάρχης σὺν πάσῃ τῇ ἐκκλησιαστικῇ καταστάσει,
 καὶ θυμῷ τὸν βασιλέα, καὶ ἀσπάζονται ἀλλήλους. εἴτα εἰσ-

textato cum consueta sua processione vel obsequio exit, obsequenti-
 bus cubiculariis; et intrat in coetoneum Daphnes. Ibi deponit sca-
 ramangium et induit dibetesium et super id chlamydem; magistri
 et patricii ipsum in onopodio excipiunt et salutant adorantes. Quo
 facto, admonitus praepositi nutu ceremoniarum ait: *Celeusate* [scu:
iuvet nempe movere]. Illinc descendit Imperator in magnum con-
 sistorium, ubi cum rursus excipiunt praedicti omnes et simul cum
 ipsis secretici, nempe chartularii, notarii, asecretae. Dominus tunc
 rursus, ut ante, profunda inclinatione adoratur; coquo facto, adno-
 mitus praepositi nutu silentiarum pronuntiat: *Celeusate*. Continua-
 tur tunc processio, protostratore Imperatoris, qui medio in consisto-
 rio stat, tenens imperialem hastam et flammulum cum superimpo-
 sita huic venerabili et vivifica et victoriam conciliante cruce, proxi-
 me ante Imperatorem praeambulante. Transit itaque porro Impera-
 tor porticus [ad S. Sophiam ducentes], ut excubita, scholas, chal-
 ccn. Ab exteriori cancello chalces convertit se Imperator ad dex-
 tram et pergit cum comitante processione, usque ad sanctum pu-
 teum [S. Sophiae]. Ibi accedit pro more ceregris, et excipit cum
 patriarcha cum toto corpore ecclesiastico, incensat Imperatorem, et
 salutant sese invicem osculo pacis. Deinde intrat Imperator cum
 patriarcha in divinum tribunal sacramque mensam circumcirca in-

έρχεται ὁ βασιλεὺς σὺν τῇ πατριάρχῃ ἐν τῷ θείῳ βήματι, καὶ θυμιᾷ πέριξ τῆς ἁγίας τραπέζης. ὁ δὲ διάκονος ποιεῖ εὐχὴν συναπτήν. οἱ δὲ ψάλλται ἄνωθεν ἐν τῇ ἄμβωνι ψάλλουσιν θεοτόκια πρόσφορα καὶ τῇ ὑποθέσει τῶν ἐπινικίων ὁμοίοντα, ὡς τὸ „προστασία φοβερά,” καὶ τὸ „ἐπὶ σοὶ χαίρει,” καὶ τὸ „τεῖχος ἀκαταμάχητον,” καὶ τὸ „τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῇ τὰ νικητήρια” καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. πολλὰ δὲ καὶ, εἰ νέα τύχη γενέσθαι τροπάρια τῇ ὑποθέσει ὁμοίοντα, ψάλλουσιν καὶ αὐτὰ ὁμοίως. καὶ ὡς εἴρηται, τοῦ Β 10 πρωτοστράτου σὺν τῇ βασιλικῇ φλαμουλλῇ τοῦ βασιλέως Ms. 207. A ἔγγιστα προπορευομένου, ἀνέρχεται μετὰ τῆς ἰδίας λιτῆς ἐν τῇ φόρῃ, καὶ ἄνεισι πρὸς τὰς ἀναβάθρας, ἔνθα καὶ ἡ μαρμάρειος τοῦ σταυροῦ ἴδονται βάσις, καὶ ἴσταται ἐκεῖσε, εἶτα κατόπιν ἀνέρχεται καὶ ὁ πατριάρχης μετὰ τῆς ἰδίας λιτῆς, 15 καὶ ἄνεισι καὶ αὐτὸς ὁ πατριάρχης ταῖς προῤῥήθῃαι τοῦ κίονος ἀναβάθραις, καὶ εἰσέρχεται ἔνδον τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου ἐν τῇ μέσῃ, καὶ ἴσταται. ὁ δὲ βασιλεὺς ἴσταται ἔξωθεν. οἱ δὲ δέσμοιοι ἴστανται ἐν τῇ πραιτωρίῳ, ἣ καὶ ἐν τῇ σενάτῃ, χειροκρατούμενοι παρὰ τῶν ἐπινικιαρίων. τὰ 20 δὲ δόματα καὶ τὰ φλάμουλλα αὐτῶν βασιτάζονται παρὰ τῶν ταξιωτῶν. εἶτα ἀπέρχεται ὁ πρωτονοτάριος τοῦ δρόμου, καὶ

censat; diaconus autem facit orationem collectam; psaltae super ambone canunt carmina in laudem Deiparae, praesenti tempori et instituendae celebrationi triumphali congrua; ut est illud, quod incipit a verbis: Praesidium metuendum; et illud, quod incipit a verbis: Tui causa laetatur; et illud: Castrum inexpugnabile; et illud: Propugnatrici copiarum duci debentur parva victoria eiusque insignia; et alia similia. Interdum quoque, si recens facta tum forte fuerint troparia, praesenti negotio congrua, similiter haec, atque illa superiora, recitantur a cantoribus. Post haec abit Imperator cum turba Deo supplicantium, se comitante protonotario, ut dictum, et imperiali flamulo immediate coram ipso praeeunte, in forum. Ibi ascendit in gradus, super quibus marmorea crucis basis collocata est; et subsistit. Post cum quoque patriarcha in forum cum sua turba processionale venit, et enititur in eodem gradus; at hic quidem intrat porro in aedem S. Constantini, et in eius medio subsistit: Imperator autem restat extus. Inter haec parati stant in praetorio aut et in senato captivi bello subacti, quos manibus apprehensos tenent ministri triumphales [insignia victoriae ducere et gestare iussi]; hastas et flamula ipsis in acie erepta gestant cohortales, Urbis praesidium. Hos itaque captivos e statione sua repetit et abducit protonotarius dromi, medioque in foro collocat seorsim, ut loci situs permittit. Tunc incipit cantor

αἶρει αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε, καὶ ἄγει ἐν τῇ μέσῃ τοῦ φόρου
καὶ ἴσθησιν αὐτοὺς μονοειδῶς κατὰ τὴν τοῦ τόπου θέσειν.
καὶ εὐθέως ἄρχεται ὁ ψάλτης μετὰ μέλους τὴν ἐπινίκιον ᾄ-
δειν ἠδὴν· „ἤσωμεν τῷ Κυρίῳ. ἐνδύξως γὰρ δεδύξασται.
ἔππον καὶ ἀναβίτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν.” τῶν δὲ λοιπῶν
ψαλτῶν καὶ τοῦ λαοῦ παντὸς ἀποκρινομένου, καὶ τῆς ἠδῆς
D πάσης ἀποπληρουμένης, εὐθὺς αἶρει ὁ λογοθέτης τοῦ δρόμου
τοὺς μεγιστάνας τῶν Σαρακηνῶν μετὰ καὶ τοῦ δομestίκου
τῶν σχολῶν καὶ τῶν τυχόντων στρατηγῶν εἰς τὸ ταξείδιον,
εἴτε τοῦ δρουγγαρίου τῶν πλοῖμων καὶ τῶν πλοῖμων στρα- 10
τηγῶν καὶ τῶν μεγάλων ἀρχόντων τοῦ πλοῖμου, εἴτε καὶ
στρατηγῶν, δηλονότι τῶν τὸ ταξείδιον ποιησάντων, μετὰ τῶν
τουρμαρχῶν καὶ μεγάλων ἀρχόντων τῶν θεμάτων αὐτῶν, καὶ
ἄγει ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, ἤγουν ἐπὶ τῶν τοῦ κίονος ἀνα-
Ed.L. 353 βάρων, καὶ αἶρει ὁ λογοθέτης μετὰ τοῦ δομestίκου τῶν σχο- 15
λῶν, εἴπερ αὐτὸς ἦν ὁ τὸ ταξείδιον ποιήσας, τὴν κεφαλὴν,
ἤγουν τὸν πρῶτον Ἀμηνῶν, καὶ τίθησιν ὑπὸ τῶν τοῦ βα-
σιλέως ποδῶν, καὶ πατεῖ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
τῷ δεξιῷ ποδί· ὁ δὲ πρωτοστράτωρ ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐ-
τοῦ ἐπίστησι τὸ βασιλικὸν δόρυ, κρατοῦντος δηλονότι τοῦ
βασιλέως τῇ δεξιᾷ χειρὶ τὸ αὐτὸ δόρυ. καὶ εὐθέως πίπτου-
σι πάντες οἱ δέσμοι προηγεῖς ἀπὸ τῆς γῆς· τὰ δὲ τούτων

unus modulata voce carmen triumphale canere, quod hoc est [Mose auctore]: *Cánamus Domino. Illustri enim et glorioso exemplo prodidit gloriam et potentiam suam. Equum et equitem coniecit in mare. Cui reliqui cantores et totus populus respondentes continuant hymnum illum, donec post saepius alternatas partium ambarum vices totus canendo absolutus fuerit. Absoluto protinus rapiunt logotheta dromi, domesticus scholarum et qui excubiarum vices in praetorio identidem obeunt strategi e statione sua magnates Saracénorum: sive iam eo die classariorum drungarius et strategi et ceteri maiores rectores, sive thematum seu legionum provincialium strategi, turmarchae et maiores rectores, illud taxidium [seu cohortem in armis procedentem securitatique atque bono ordini prospicientem] conficiant. Inde ducit eos, nempe logotheta dromi, ad Imperatorem super gradus columnae [Constantini,] et adiutus a domestico scholarum, (si nempe hic tunc taxidium ducat,) prostrat caput, id est primum et praecipuum Amiram captivum, sub pedes Imperatoris. Et tunc imponit Imperator pedem suum dextrum eius capiti: protostrator autem imponit iacentis cervici hastam imperialem, quam ipse Imperator sua quoque dextra comprehensam tenet. Eo facto, cadunt ceteri captivi omnes protinus in terram proni; hastaeque et flamula ipsorum humum versus inclinata invertuntur in*

δόρατα μετὰ τῶν φλαμουλλῶν ἐξ ἀντιστρόφου τιθέασιν οἱ κατέχοντες αὐτὰ ταξεῶται. καὶ εὐθὺς προκίπτει ὁ ψάλτης *Ma. 207. b* καὶ λέγει προκείμενον· „τίς Θεὸς μέγας, ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν· σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποίων θαυμάσια.“ εἰδ' οὕτως γίνεται ἡ με-
 5 γάλῃ ἐκτενὴ ἕως τοῦ „ὑποτύζει ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν πάν-
 10 τα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον,“ κράζοντος τοῦ λαοῦ μ' τὸ „Κύ-
 ριε, ἐλέησον,“ καὶ αὐθις κεφαλοκλισίας γενομένης καὶ τοῦ
 πατριάρχου λέγοντος, ὅτι „ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς
 15 ὑπάρχεις“ καὶ τὰ ἐξῆς, ἀνίστανται οἱ δέσμοι καὶ ὄν πατεῖ
 10 ὁ βασιλεὺς, καὶ ὀπισθοφανῶς ἀπάγουσιν αὐτοὺς, καὶ ἰστώ-
 σιν ἐν ᾗ τόπῃ ἴσταντο. οἱ δὲ δημῶται τῶν δύο μερῶν καὶ
 οἱ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ οἱ τῆς βασιλικῆς οδοσίας ἐλάττει καὶ οἱ
 ψάλται ἴστανται κατὰ τύπον ἀντικρῦ τῶν δεσποτῶν, δηλον-
 20 ὅτι ἔξωθεν τῆς κιονοστασίας τοῦ δεξιοῦ μέρους τῶν δεσπο-
 15 τῶν, ἐπὶ ταῖς ἐκεῖσε λιθίναις μικραῖς ἀναβύθραις, καὶ διὰ
 νεύματος τοῦ πραιποσίτου ἄρχονται εὐφημεῖν οὕτως· „πολ-
 λά τὰ ἔτη τῶν βασιλέων“ γ'. „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα μεγάλων
 βασιλέων καὶ αυτοκρατόρων πολλὰ τὰ ἔτη“ γ'. „θεοπροβλή-
 των βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη“ γ'. „θεοκυβερνήτων βασιλέων
 20 πολλὰ τὰ ἔτη“ γ'. „κοσμοσυστάτων βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη“
 γ'. „κοσμοποθῆτων βασιλέων“ γ'. „ἀνδρειοτάτων βασιλέων

caput a cohortalibus militibus, qui illa tenent. Statim tunc procedit extra chorum suum unus cantorum, et pronuntiat propositum [seu dictum e psalmis Davidicis excerptum praesenti actui congruum]: *Quis est Deus magnus, ut Deus noster? Tu es Deus, faciens mirabilia.* Post haec dicta fit extensa magna, donec perveniat, ad verba: *Donec supposuerit sub pedes ipsorum omnem inimicum et armatum aggressorem.* Interea iterat populus, per intervalla quadraginta vicibus clamans: *Kyrie eleison*; rursus fit oratio cum vultus versus terram declinatione; patriarcha verba pronuntiat: *Quia misericors et hominum amans Deus es et cetera.* Tunc resurgunt captivi e terra, et ille quoque primarius, quem Imperator calcat, retroque illos in vestigia sua vultu irretorto abducunt illuc, ubi prius collocati fuerant. Populares ambarum factionum et milites arithmi et sacrorum corporum vectores remiges et cantores, stantes e regione Dominorum, nempe extra arcem columnae a dextra parte Dominorum, in positis ibi parvis saxeis gradibus, incipiunt, nutu praepositi admoniti, sic laudibus et benedictionibus Imperatorem prosequi: *Multi sint anni Imperatorum*; ter illud iterant, *Illius et illius a Deo in eam dignitatem evectorum Imperatorum multi sint anni.* Etiam hoc ter iterant. *A Deo gubernatorum et gubernandorum Imperatorum multi sint anni*; ter quoque; item hoc quoque ter: *Imperatorum, quos approbatio totius mundi commendat, sint multi anni. Imperatorum, quos totus mundus cupit; ter. Fortis-*

πολλὰ τὰ ἔτη" γ'. „νικητῶν βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη" γ'. „ἐχθρελέγκτων βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη" γ'. „πλουτοποιῶν βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη" γ'. „ὀρθοδόξων βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη" γ'. „νιὲ Θεοῦ, ζωὴν αὐτοῖς" γ'. „νιὲ Θεοῦ, συμβατῆλευσιν αὐτοῖς" γ'. „νιὲ Θεοῦ, χάρισαι ἡμῖν αὐτοῖς" γ'. „νιὲ Θεοῦ, τοὺς χρόνους αὐτῶν πλήθυνε" γ'. „νιὲ Θεοῦ, ἐπάκουσον ἡμῶν" γ'. „αὔξει ἡ πίστις τῶν Χριστιανῶν" γ'. „αὔξει ἡ βασιλεία τῶν Ῥωμαίων" γ'. „αὔξει ἡ νίκη καὶ εὐτυχία τῶν Ῥωμαίων" γ'. „αὔξει ἡ ἀνδρεία τοῦ λαοῦ Κυρίου" γ'. „ἡμεῖς δούλοι τῶν βασιλέων" γ'. „ὁ θεῖνα καὶ ὁ θεῖνα μεγάλων βασιλέων καὶ αὐτοκρατόρων πολλὰ τὰ ἔτη." καὶ μετὰ τὸ τελειῶσαι αὐτοῖς τὴν εὐφημίαν λέγουσιν. „πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τὴν ἁγίαν βασιλείαν ὑμῶν εἰς πολλὰ ἔτη." καὶ εἰς οὗτως ὁ μὲν βασιλεὺς ἀπέρχεται ἐν τῇ ναφί τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τῇ φόρῃ, κάκει ἀπαλλάξας τὴν στολην ἱππεύει, καὶ ἀπέρχεται ἐν τῇ παλατίῃ. ὁ δὲ πατριάρχης τῆ πόλιν ἐπιβὰς, ἄπεισιν ἐν τῇ πατριαρχείῃ.

Ms. 208. a

ΚΕΦ. x'.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, θριάμβον ἐπιτελουμένου ἐπινικίων ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ. 20

B Ἴππικῶν ἀγομένου, εἴτε καὶ βοτοῦ, ἄγουσιν οἱ ἐπινικιαριοὶ τοὺς δεσμίους καὶ οἱ ταξεῶται τὰ σκύλα καὶ λάφυρα

simorum Imperatorum multi sint anni, ter. Victorum Imperatorum multi sint anni, ter. Imperatorum, qui hostium debilitatem invictis argumentis demonstrant et in conspicuo ponunt, sint multi anni, ter. Orthodoxorum Imperatorum multi sint anni, ter. Fili Dei, vitam ipsis [indulge], ter. Fili Dei, administra regnum cum ipsis collegialiter, ter. Fili Dei, indulge nobis ipsos, ter. Fili Dei, annos eorum multiplica, ter. Fili Dei, exaudi nos, ter. Crescat fides Christianorum, ter. Crescat imperium Romanorum, ter. Crescat victoria et felicitas Romanorum, ter. Crescat fortitudo populi Domini, ter. Nos sumus servi Imperatorum, ter. Illius et illius magnorum Imperatorum auctoritate sua regnantium multi sint anni. Post absolutas has laudes dicunt: Multienne faciat Deus sanctum vestrum imperium. Et sic tandem abit Imperator in aedem sanctissimae Deiparae, quae in foro est, ibique deposita stola vel habitu triumphali, inscendit in equum, et revchitur in palatium; patriarcha vero remeant super asino suo in patriarcheum.

CAP. 20.

Observanda, quando triumphus de hostibus devictis agitur in circo.

Quando spectaculum equestre editur aut et votum, produncunt ministri triumphales bello recens captos, et milites praesidiarii

καὶ ἄρματα καὶ τὰ δόρατα μετὰ τῶν φλαμούλλων, καὶ ἀνέ-
 ρχονται πάντες ἐν τῇ ἵπποδρομίῃ. εἴτα ἀνερχόμενος ὁ πρω-
 τονοτάριος τοῦ δρόμου ἵστησι πάντας στιχηδόν, ἤρουν ἀπὸ
 τοῦ μαγγάνου μέχρι τοῦ καμπτοῦ τοῦ Βενέτου, ἐν πρώτοις
 Πλησίον τοῦ καμπτοῦ τὰ ἄρματα, ὅπιθεν δὲ τῶν ἀρμάτων
 τὰ σκύλα καὶ λάφυρα· ὅπιθεν δὲ τούτων τὰ δόρατα μετὰ
 τῶν φλαμούλλων καὶ τοὺς δεσμίους. καὶ εἰ μὲν εἰσιν ἵπποι
 ἢ καὶ κάμηλοι, ἵστανται ὅπιθεν τῶν δεσμίων, καὶ εἰ ἔστιν
 λαὸς πολὺς οἱ δέσμιοι καὶ πολλὰ τὰ τε σκύλα καὶ λάφυρα
 10 καὶ ἄρματα καὶ τὰ δόρατα μετὰ τῶν φλαμούλλων, ἵστανται C
 διὰ δύο στίχων. εἰ δὲ οὐκ εἰσιν εἰς πλῆθος ταῦτα, ἵσταν-
 ται δι' ἐνὸς στίχου, καθὼς εἴρηται, ἀπὸ τοῦ μαγγάνου μέ-
 χρι τοῦ καμπτοῦ τοῦ Βενέτου. καὶ μετὰ τὸ ἀνελεθεῖν τὸν βυσι-
 λέα εἰς τὸ προκυπτικὸν κλουβίον, κατέρχεται ὁ δομέστικος
 15 τῶν σχολῶν, εἰ ἄρα αὐτὸς ἦν ὁ ποιήσας τὸ ταξιείδιον, μετὰ
 καὶ τῶν στρατηγῶν καὶ κλεισουραρχῶν· εἴτε ὁ δρογγάριος
 τοῦ πλοῖμου μετὰ τῶν πλοῖμων στρατηγῶν καὶ τῶν μεγάλων
 ἀρχόντων τοῦ πλοῖμου, καὶ εἴ τι ἂν εὕρωσιν ἔλλειπες τῆς
 τοῦ πρωτονοταρίου τοῦ δρόμου στάσεως, ἐπιδιορθοῦνται, καὶ D
 20 ποιοῦσιν τὴν προσήκουσαν κατάστασιν τῶν δεσμίων καὶ σκύ-
 λων καὶ λαφύρων καὶ ἀρμάτων καὶ τῶν δοράτων μετὰ τῶν
 φλαμούλλων αὐτῶν. καὶ πάντων καλῶς διευθυνθέντων, ἀνα-

producunt ipsis ereptam praedam, tam manubias, quam spolia,
 item arma [scuta nempe et gladios], ut et hastas et flamulla. In
 hoc apparatu eunt hi omnes sursum in circum. Decinceps advenit pro-
 tonotarius cursus et collocat omnes in unam seriem a manganio inde
 [seu carceribus] usque ad metam Veneti. Proxime a meta collocat arma;
 post ea induvias et praedam, post haec hastas cum flamullis; tum capti-
 vos; pone hos equi stant atque cameli, si qui capti adsint. Si vero nu-
 merus captivorum, spoliorum, praedae, armorum, hastarum, flamulorum
 sit ingens, ordinantur in duas seriem. Quodsi autem non valde
 numerosa ea sint, efficiunt, ut dictum est, seriem tantummodo
 unam a carceribus inde usque ad Veneti metam. Postquam Imperator
 in procypticum clubium [seu tribunal eminens vel balconem,
 unde prospectus in subiectum circum patet, opposito clathro mun-
 titum,] ascendit, descendit domesticus scholarum (si nempe is eo
 die taxidium cogit vel cohortem, quae vigilias obire et in armis se
 monstrare debet,) una cum strategis et cleisurarchis; aut alias drun-
 garius classis cum strategis et rectoribus classariis. Hi, quicum-
 que tandem fuerint, visitant ordinationem a protonotario dromi fac-
 tam, et quidquid in illa hians animadvertant, corrigunt, id est
 faciunt congruam et debitam constitutionem captivorum, spoliorum,
 praedae, armorum, hastarum atque flamulorum. Omnibus rite dis-
 positis, significat praepositus ea de re ad Imperatorem; iussuque

φέρει ὁ πραιπόσιτος τῷ βασιλεῖ, καὶ προστᾶξει τοῦ πραιπο-
 σίτου κρούει τρίτον τὸ σκοντάριον, καὶ κατέρχεται ὁ βασι-
 λεὺς κατὰ τὸν ἐπικρατήσαντα τύπον τῶν ἵπποδρομιῶν, καὶ
 στέφεται, καὶ τὰ ἐξῆς ἐπιτελοῦνται, καθὼς ἔχει ἡ τάξις τῶν
 Ed.L.355 ἵπποδρομιῶν. τοῦ δὲ βασιλέως ἀμιόντος εἰς τὸ κάθισμα καίῤ
 τὸν λαὸν κατὰ τὸ εἰωθὸς κατασφραγίζοντος, ἀκτολογοῦσιν οἱ
 δῆμοι τὰ εἰδῶτα αὐτοῖς, καὶ τοῦ βασιλέως καθεσθέντος ἐπὶ
 Ms. 208. b τοῦ βασιλείου θρόνου, διὰ νεύματος τοῦ ἀκτουαρίου ἀποκι-
 νῶσιν πρῶτον μὲν τὰ ἄρματα, ἔπειτα τὰ σκύλα καὶ λάφυρα,
 καὶ ἀκολούθως τούτων τὰ δόρατα μετὰ τῶν φλαμούλλων, ὃ-10
 πιθεν δὲ τούτων οἱ δέσμοι, καὶ διέρχονται τὸ μέρος τῶν
 δῆμων, καὶ κάμπτουσιν τὸν τοῦ Πρασίνου καμπτόν, καὶ ἀ-
 νέρχονται μέχρι τῆς φέρας, ἤγουν τοῦ Π. καὶ εἰ ἔστιν λαὸς
 πολὺς οἱ δέσμοι, ἀνέρχονται μέχρι τοῦ καμπτοῦ τοῦ Βενέ-
 B του. τὰ δὲ σκύλα καὶ λάφυρα καὶ ἄρματα τιθῶσιν οἱ ταξε-15
 ῶται ἐπὶ διαφθερῶν καὶ κιλικίων πρὸς τὸ μὴ μολυνθῆναι, εἴ-
 τε ἀπὸ τοῦ κοινοροῦ, εἴτε ἀπὸ τοῦ πηλοῦ. οἱ δὲ δημῶται
 τῶν δύο μερῶν καὶ οἱ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ οἱ τῆς βασιλικῆς
 οὐσίας ἐλάται καὶ οἱ ψάλται ἴστανται κατέναντι τοῦ ὄργάνου
 τοῦ Πρασίνου, καὶ διὰ νεύματος τοῦ ἀκτουαρίου ἄρχονται 20
 εὐφημεῖν τὴν προῤῥηθεῖσαν μεγάλην εὐφημίαν τοῦ ἐν τῷ
 φόρῳ μετὰ τῆς λιτῆς τελουμένου θριάμβου τῶν ἐπιγικίων.

praepositi sonat pulsatum ter scutum, et descendit Imperator secun-
 dum typum obtineum in circensibus spectaculis, et infulatur, et
 fiunt cetera, ut cerimoniale circensium ludorum secum fert. Ascen-
 dit deinceps Imperator in cathisma seu tribunal, in quo residere super
 throno in ludis solet, populumque, ut mos est, signo crucis
 signat. Quo facto, factiones consuetae laudes recitant. Ut resedit
 Imperator super throno regio, dat actuarius nutu signum, et inci-
 piunt e loco suo promovere primum arma, [vel qui scuta et gladios
 captos gerunt;] tum manubiae et praedae; deinceps hastae, tum
 flammula; post ea tandem captivi. Transcunt hi per plagam demo-
 rum [sen graduum circensium, in quibus factiones stare solent.]
 eam, quam tunc obtinent, et slectunt circa metam factionis Pra-
 sinae, et promovent usque ad finas [id est fines vel extrema] seu ad II.
 Quodsi autem ingens turba sit captivorum, protenduntur usque ad
 metam Venetorum. Induvias reliquamque praedam et arma depo-
 nunt praesidiarii super renonibus et super ciliciis [vel crassis densis
 filtris], ne scilicet a pulvere caenove inquinentur. Populares ambarum
 factionum et milites arithmi corporumque sacrorum reniges et can-
 tores stant e regione organi, quod Prasiniae partis est, acceptoque per
 actuarii nutum signo, incipiunt proluxas illas laudes recitare, quas
 supra praescripsimus, quum cerimonias triumphii cum submissa cr-

ἡνίκα δὲ ἄρξονται εὐφημεῖν, πίπτουσι πάντες οἱ δέσμοι πρημεῖς ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ δὲ τούτων δύρατα μετὰ τῶν φλαμούλλων ἕξ ἀντιστρόφου τιθῶσιν οἱ κατέχοντες αὐτὰ ταξεῶνται, μέχρις ἂν ἡ αὐτῆ εὐφημία τελειωθῇ. καὶ ταύτης τελευτουμένης, ἀνίστανται οἱ δέσμοι, ὁμοίως καὶ τὰ δύρατα μετὰ τῶν φλαμούλλων, καὶ εἰ μὲν κελεύει ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς δεσμίους τὸ ἵπποδρόμιον, ἀνέρχονται εἰς τὰ τοῦ ἵπποδρομίον βάρθρα κάτωθεν τοῦ δήμου τῶν Πρασίνων, ἐν ᾗ τόπη εἰώθασιν οἱ δέσμοι ἴστασθαι καὶ θεάσασθαι τὸ ἵπποδρόμιον. εἰ δὲ οὐ κελεύει ὁ βασιλεὺς ἐνωθῆναι τούτους τοῖς πρὶν δεσμίους τοῦ πραιτωρίου, ἴστανται εἴτε κάτωθεν τοῦ δήμου τῶν Βενέτων, εἴτε ἀλλαχοῦ. τὰ δὲ σκύλα καὶ λάφυρα καὶ ἄρματα καὶ τὰ δύρατα μετὰ τῶν φλαμούλλων αἴρονται παρὰ τῶν ταξεωτῶν, καὶ εἰσκομίζονται, καὶ τὰ ἐξῆς ἐπιτελεῖται ἡ συνήθης ἀκολουθία τοῦ ἵπποδρομίου. D

ΚΕΦ. κα'.

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, ὅταν τεχθῆ ἄρῃεν παιδίον τῷ βασιλεῖ.

Δίδονται μανδάτα εἰς ὅλην τὴν σύγκλητον ἀλλαξίμων, καὶ τῇ ἐξῆς προέρχονται πάντες οἱ συγκλητικοὶ καὶ ἀλλάσσωσιν. εἶτα ἔρχεται ὁ ὑαιφερενδάρσιος τοῦ πατριάρχου, καὶ

ga Deum supplicatione in foro peragendi exponeremus. Illis autem laudes ordientibus, procidunt captivi omnes in humum proni, hastaeque et flammulla ipsorum invertuntur a praesidiariis illa tenentibus idque tamdiu, quam illae laudes durant. Finitis vero, surgunt captivi, et rursus eriguntur in rectum hastae atque flammulla. Si permittit Imperator, ut captivi ludos circenses tunc edendos quoque in consueta captivorum statione spectent, ascendunt in gradus circi, factione Prasina inferiores. Ille nempe locus ordinarius est, e quo captivi, qui in Urbe sunt, spectare identidem solent. Quod si autem nolit Imperator hos recentes captivos cum vetustis hactenus in praetorio asservari solitis in eodem loco convenire, collocantur infra gradus factionis Venetae, aut alibi. Reliqua vero, manubiae, praeda, arma, hastae atque flammulla intro [in praetorium] inferuntur. Et tunc porro fiunt, quae in ludis circensibus fieri fas et mos est.

CAP. 21.

Observanda, quando Imperatori filius nascitur.

Dantur pridie mandata mutatoriorum, seu significatur, cras comparandum esse in splendido vestitu, ad totum senatum. Conveniunt ergo sequente die senatorii omnes in mutatoriis. Dein advenit referendarius patriarchae, et sciscitatur, velitne Imperator iubeatque,

Ed.L. 356 ἐρωτᾷ, εἰ κελεύει ὁ βασιλεὺς εἰσελθεῖν τὸν πατριάρχην. ὁ
 Ms. 209. a δὲ ραιφερενδάριος ἀπιὼν προσκαλεῖται τὸν πατριάρχην, καὶ
 εἰσέρχεται ὁ πατριάρχης ἐν τῷ παλατίῳ μετὰ τοῦ σεκρέτου
 αὐτοῦ καὶ μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιεπισκόπων, καὶ ἐν τῷ χρυ-
 σοτρικλίνῳ ποιεῖ τὴν εὐχὴν, παρόντος καὶ τοῦ σεκρέτου αὐ-5
 τοῦ, κατὰ τὸν τύπον τῆς ἑ ἡμέρας τῆς διακαινησίμου ἑβδο-
 μάδος. καὶ μετὰ τὸ ποιῆσαι τὴν εὐχὴν τὸν πατριάρχην συν-
 τάσσεται τοῖς δεσπόταις, καὶ ἄπεισιν ἐν τῷ πατριαρχείῳ ὑπὸ
 δύο σιλεντιαρίων παρακρατούμενος. μετὰ δὲ τὸ ἐξελθεῖν τὸν
 Β πατριάρχην εἰσέρχεται τὸ σέκρετον τῶν συγκλητικῶν, καὶ ἁ-10
 πενχαριστοῦσιν τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐπεύχονται αὐτῇ διὰ τὸ τε-
 χθὲν πορφυρογέννητον παιδίον, λέγοντες θεάσασθαι παῖδας
 τῶν παιδῶν τοῦ πορφυρογεννήτου, καὶ τοῦτον ἰδεῖν γηραιὸν
 καὶ προβεβηκότα χρόνων πολλὴν περιόδον, εἶτα κληρονόμον
 γενέσθαι τῆς πατρικῆς ἐξουσίας καὶ βασιλείας, ὡς ἂν ἡ τῶν 15
 Ῥωμαίων καλῶς διευθύνοιτο καὶ διεξάγοιτο βασιλεία τε καὶ
 πολιτεία. ἰστέον, ὅτι καὶ τοῦτο γέγονεν ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις
 χρόνοις. τῷ βασιλεῖ τεχθὲν ἄρῆεν παιδίον, ὁ πατριάρχης
 οὐκ εἰσῆλθεν ἐν τῷ παλατίῳ ποιῆσαι τὴν εὐχὴν, ἀλλ' ἐν
 C πρώτοις ἐδέξματο ὁ βασιλεὺς τὸ σέκρετον τῶν συγκλητικῶν ἐν 20
 τῷ Ἰουστινιανοῦ τρικλίνῳ, καθὼς προείρηται, καὶ ἀπὸ τῶν
 ἐκεῖσε ἐδύθησαν μίνας, καὶ ἐξῆλθον πάντες ἐπὶ τὸν καβαί-
 λάριον, καὶ γέγονεν πρόκενον ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ Θεοῦ ἐκκλη-

ut patriarcha veniat. Eo permittente, abit referendarius et arcessit
 patriarcham. Hic intrat in palatium cum secreto suo et cum me-
 tropolitis atque archiepiscopis, et facit in chrysotriclinio orationem
 super infante in praesentia secreti sui secundum typum vel formu-
 lam, qua baptizandis feria quinta hebdomadis renovationis bene-
 dici solet. Post dictam orationem valedicit patriarcha Dominis et
 abit in patriarcheum, stipatus et sustentatus a duobus silentiariis.
 Digresso patriarcha, intrat secretum seu corpus senatoriorum, et
 adoratione facta, gratulantur Imperatori, et precantur bene recens
 nato porphyrogenito infanti, voventque, ut ipse pater eius aliquan-
 do huius infantis nepotes, ipsumque nunc infantem olim senem,
 multas annorum vices emensum, videat, talemque relinquat pater-
 nae auctoritatis et imperii heredem, quo Romana res, tam im-
 perium, quam civilis gubernatio, bene rectoque cursu, velut navis,
 dirigatur, et per tot rerum discrimina salva et incolumis traducatur.
 Antiquis temporibus ita procedebatur. Filius Imperatori si natus
 esset, non veniebat patriarcha in palatium ad faciendam orationem;
 sed primo loco excipiebat et admittebat Imperator ad se secretum
 senatorum in Iustiniani triclinio, ut dictum est; tum dabantur mis-
 sae; et exibant illiuc omnes in caballarium [seu equorum gymna-

σίφα κατὰ τὸν τύπον τῶν μεγάλων προελεύσεων. Ἰστέον, ὅτι τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως ὀφειλόμενον ἔστιν γενέσθαι δύο δεξιμα εἰς τὰς δύο φιάλας. ἐπεὶ δὲ πρόπυλαι αὐταὶ παρεστάλησαν, ὀφείλει γενέσθαι τὸ τοιοῦτο δεξιμον εἰς τὴν ἑμνοστικὴν φιάλην τοῦ τρικόνγγου τοῦ σίγματος, καὶ τῶν δῆμων ἐξαιτουμένων κατὰ τὸ σύνηδες ἀγθῆναι ἰππικὸν ἰπποδρόμιον, κελεύσει τοῦ βασιλέως δίδοται τὸ βηλάριον καὶ κρεμμῆται, καὶ τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ τελεῖται ἰππικὸς ἀγών. Ἰστέον, ὅτι τῇ αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἰπποδρομίας δίδοται μινδάτα, συναθροισθῆναι ἰοπάντας ἐν τῷ ἰπποδρόμῳ, καὶ κελεύσει τοῦ βασιλέως ἐξερχόμενος ὁ πραιπόσιτος ἐκλέγεται ἀπὸ μὲν τῶν ταγματῶν ν', ἀπὸ δὲ τῶν δύο μερῶν τῶν δημωτῶν ἀνὰ ν' καὶ ἀπὸ τῶν πολιτῶν ν', καὶ τούτων ἰσταμένων ἔνθεν κἀκεῖθεν, λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ πραιπόσιτος, ὅτι „κελεύει ὁ βασιλεὺς ἡμῶν ὁ ἄ-**Ms. 209. b** 15γιοις, ἵνα κατὰ τὸν κρατήσαντα παλαιὸν τύπον καὶ τὴν ἀρ-**Ed. L. 35γ** χαιὴν συνήθειαν ἀθροισθῆτε τῇ ἑωθεν, (ἤγουν τῇ πέμπτῃ ἡμέρᾳ τῆς τοῦ παιδὸς γεννήσεως,) καὶ ἐκφωνήσητε τόδε ὄνομα τῷ τεχθέντι πορφυρογεννήτῳ.” τῇ δὲ ἑωθεν, ἤγουν τῇ εἰ ἡμέρᾳ, συναθροίζονται ἐν τῷ αὐτῷ ἰπποδρόμῳ, καὶ λέγουσιν 200ῖ τῶν δῆμων ἄκτα, καὶ εὐφημοῦσιν τοὺς δεσπότας καὶ τὰς ἀγούστας καὶ τὸ τεχθέν πορφυρογέννητον ἐξ ὀνόματος. ἰ-

alium], et fiebat processio in magnam Dei ecclesiam secundum formam magnarum et solennium processionum. Tertio post nativitatem infantis die deberent duo dexima [seu exceptiones factionum] in phialis ambabus ambarum factionum fieri. Quia vero iam a longo tempore abrogatae sunt, debet tale dextrimum fieri in secreta phiala triconchii sigmatis. Factionibus tum rogantibus ex more, ut ludus equestris in circo edatur, imperat Dominus, ut velum suspensuro tradatur, et ab eo, tanquam futuri ludi signum, suspendatur. Id quod fit, et sequente die peragitur certamen equestre. Eodem die, quo certamen illud equestre peragitur, seu quarto a nativitate infantis, diduntur mandata, ut congregetur sequente die omnes in circo. Tum exit ab Imperatore iussus praepositus et eligit e tagmatibus quidem quinquaginta viros, a factionariis autem ambarum partium totidem; quinquaginta scilicet de Venetis, et totidem de Prasinis, et de civibus tandem etiam quinquaginta. Illis ducentis ordine gemino stantibus edicit praepositus haec verba: *Sanctus et venerabilis Imperator noster vult, ut secundum obtinentem ritum et consuetudinem a longo tempore observatam conveniat cras, (quinto nempe die a nativitate infantis,) et proclametis nomen hoc infanti porphyrogenito imponendum.* [Et simul est ipis nomen.] Quinto itaque die conveniunt in eodem circo, et recitant populares acta [seu formulas et acclamationes, qualibus uti factiones in tali tempore solent,] et benedicunt Dominis et Augustabus

στέον, ὅτι τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ καλλωπίζεται ὁ τῆς αὐγούστης κοιτῶν μετὰ τῶν χρυσοῦφάντων βήλων τοῦ χρυσοτρικλίνου καὶ Βπολυκανδήλων. καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι παρὰ τοῦ ἱερέως τὴν εὐχὴν ἐν τῷ προπυλαίῳ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐπιτεθῆναι τὸ παρὰ τῶν δῆμιων ἐκφωνηθὲν ὄνομα αὐτῶ καὶ τὸ ἱμάτιον ἐν-5
 δυθῆναι πάλιν ἀποφέρεται τὸ παιδίον, καὶ τίθεται εἰς τὸ κονίον, καὶ ἐπισκεπάζονται ἢ τε αὐγούστα καὶ τὸ παιδίον ἐφαπλώματα χρυσοῦφαντα. εἶτα διὰ τοῦ τῆς τραπέζης τῆς αὐγούστης προσκυλοῦνται οἱ πραιπόιτοι, καὶ διὰ τῶν πραι-10
 ποσίτων εἰσάγονται οἱ ἄρχοντες τοῦ κουβουκλείου καὶ οἱ τοῦ10
 κουβουκλείου πάντες, καὶ καθεξῆς εἰσάγονται ἀπὸ τοῦ και-
 νουργίου τρικλίνου αἱ ζωσταὶ καὶ αἱ μαγίστρισσαι, ἀνθυπύ-
 τισσαι τε καὶ πατρίκια καὶ πρωτοσπαθαρεαὶ ὀφφικιαλαίαι καὶ
 Καὶ λοιπαὶ συγκλητικαὶ, εἰδ' οὕτως αἱ τῶν προῤῥήθῆντων ἀ-
 ξιωμίων ἀπαξιωματικαὶ χῆραι, καὶ ἐπέυχονται ἀπευχαρι-15
 στοῦσαι καὶ εὐφημοῦσαι τὴν αὐγούσταν, καὶ τὸ προσῆκον
 ἀπονέμουσι σέβας, μία ἐκάστη εἰσάγουσα ξένιον, ὅπερ κατὰ
 προαίρεσιν ἔχει. μετὰ δὲ τὸ τῶν γυναικῶν σέκρετον εἰσάγον-
 ται ἀπὸ τοῦ λαυσιακοῦ διὰ τοῦ ὥρολογίου καὶ τοῦ χρυσοτρι-
 κλίνου οἱ τῆς συγκλήτου ἅπαντες, μάγιστροι, ἀνθύπατοι, πα-20
 τρίοιοι καὶ ὀφφικιάλιοι, καὶ ἐπέυχονται ἀπευχαριστοῦντες

[socru et nurui puerperae] et infanti porphyrogenito, quem tunc primum nomine tenus citant. Octavo die exornatur Augustae puerperae coeton seu cubiculum velis chrysotriclinii auro textis et polycandelis. In illum coetonem refertur iufans ex ecclesia, postquam sacerdos in eius propylaeo seu atrio super infante orationem dixerit, et nomen, a factionibus editum ipsi imposuerit et indusium ipsi induerit. Relatus ad matrem infans deponitur in cunis, et iniiciuntur tam Augustae puerperae, quam infanti, pannus vel telae auro textae. Dein advocantur praepositi ab eunucho, qui mensae Imperatricis praestet. Praepositi porro introducunt magistratus cubiculi eiusdemque ministros reliquos omnes. Deinceps introducuntur et caenurgio zostae, magistrissae, anthypatissae, patriciae, protospathariae officialiae et reliquae feminae senatoribus maritatae. Post eas introducuntur viduae, quarum mariti olim, dum viverent, praedictas dignitates aulicas gesserant, nunc post eorum decessum gradu, quem antea inter feminas primates tenebant, dejectae. Hae omnes felicem partum Augustae gratulatae benedicunt ipsi, debitamque tribuunt infanti reverentiam traduntque xenium seu munusculum benevolentiae erga novum hospitem advenam testificandae destinatum, quod unaquaeque quaecumque pro lubita et delectu suo secum fert. Post dimissum muliebri secretum seu corpus introducuntur a lausiaco per horologium et chrysotriclinium senatores omnes, magistri, proconsules, patricii, officiales, et cum

τῆ ἀνγούστη, καὶ τὸ προσῆκον ἀποδίδουσι σέβας δι' εὐχῶν καὶ εὐφημιῶν τῇ πορφυρογεννήτῳ, καθὼς καὶ ἐν τῇ πρὸς τὸν βασιλέα ἀπευχαριστεία καὶ εὐχῇ εἴρηται. ἰστέον, ὅτι ἂ- D
 πὸ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως τοῦ πορφυρογεννήτου παι- Ms. 210. a
 5δὸς ὀφειλόμενόν ἐστι γίνεσθαι, ὃ ἡ κοινὴ συνήθεια λοχόζημα
 καλεῖ, εἰς τὸν πόρτηκα τῶν ιθ' ἀκουβίτων καὶ εἰς τὰ τριό-
 δια τῆς λεωφόρου τῆς πόλεως, ἧγουν ἀπὸ τῆς χαλκῆς μέχρι
 τοῦ βοός. καὶ ὀφείλουσιν ἐν μὲν τῇ πόρτηκι τῶν ιθ' ἀκου-
 βίτων συνέρχεσθαι οἱ ἄρχοντες τῶν ταγματίων μετὰ τῶν σχο-
 10λοαρίων, ὁμοίως καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ πλοῖμου μετὰ τοῦ πλοῖ-
 μου στρατοῦ. πρὸς τούτοις τῶν δύο μερῶν οἱ δημῶται καὶ Ed.L. 358
 τὸ πολιτικὸν μετὰ τῶν τῆς πόλεως συστημάτων, καὶ ἐπὶ ἐ-
 πτὰ ἡμέρας πίνουσιν ἐκεῖσε τὸ προῤῥηθὲν λοχόζημα. ὁμοίως
 καὶ ἐν τοῖς προῤῥηθῆσι τῆς λεωφόρου τριόδοις ὀφείλουσιν
 15συνέρχεσθαι οἱ ἐν Χριστῇ ἡμῶν ἀδελφοὶ οἱ πένητες καὶ πί-
 νειν ἐπὶ ἐπτὰ ἡμέρας τὸ προῤῥηθὲν λοχόζημα.

ΚΕΦ. κβ'.

*Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ βαπτισμῷ ἄλλεγος παιδὸς βασιλέως.

Κελεύσει τοῦ βασιλέως ὀρίζονται μάγιστροι, ἀνθύπατοι, 20πατριῖοι, στρατηγοὶ, στρατάρχαι, τουρμάρχαι, οἱ ἄρχοντες
 τῶν ταγματίων, οἱ ὀφφικιῦλοι καὶ πᾶσα ἡ σύγκλητος, καὶ B

adoratione benedicunt Augustae, congruumque praestant cultum porphyrogenito infanti per pia vota et bona verba talia, qualia supra dicebamus erga Imperatorem proferri solere. Septem a nato infante porphyrogenito proximis diebus debet edi et celebrari, quod consuetudo lochozema appellat seu iusculum puerperae, et quidem in porticu novendecim accubituum et in triviis praelongae et amplissimae plateae urbanae, [quae mese dicitur,] nempe a chalice usque ad bovem. In porticum novendecim accubituum conveniunt tribuni tagmatum cum scholaribus, et magistratus classiariorum cum ipsis classariis; item populares ambarum factionum, et magistratus urbanus cum collegiis urbanis; bibuntque ibi per septiduum praedictum lochozema. At in praedictae plateae triviis conveniunt nostri in Christo fratres, pauperes, eodemque beneficio per septiduum pariter gaudent.

CAP. 22.

Observanda in baptismo filii Imperatoris.

Primum ex mandato Imperatoris iubentur certo tempore et loco convenire magistri, proconsules, patricii, strategii, stratae, turmarcae, rectores tagmatum, officiales totusque senatus. Conveni-

εἰσερχομαι εἰς τὸν μέγαν βαπτιστῆρα τῆς μεγάλης ἐκκλη-
 σίας. οἱ δὲ δεσπότες προέρχονται μετὰ τῶν ἀλλαξίμων, κα-
 θὼς ἔχει ἡ συνήθεια τῶν μεγάλων ἰορτῶν. τὰ δὲ σκήπτρα
 καὶ τὰ λοιπὰ σκευὴ μένουσιν ἐν τῇ ναῷ τῆς μεγάλης ἐκκλη-
 σίας, καθὼς καὶ ἐν ταῖς μεγάλαις προελεύσεσιν, καὶ οἱ λοι-
 ποὶ ἄξιωματικοὶ καὶ συγκλητικοί. οἱ δὲ δεσπότες μετὰ τοῦ
 πατριάρχου καὶ τῶν ὀρισθέντων γενέσθαι ἀναδόχων εἰσερ-
 χονται εἰς τὸν βαπτιστῆρα, καὶ τῆς εὐχῆς γενομένης καὶ τῆς
 εἰωθυίας ἐκκλησιαστικῆς τάξεως τελομένης καὶ τοῦ παιδὸς
 βαπτιζόμενου, δέχονται οἱ ἀνάδοχοι, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκείσειο
 κατέρχονται οἱ δεσπότες μετὰ τοῦ πατριάρχου καὶ τοῦ φω-
 ρτιστάτου, καὶ γίνεται ἡ εἰωθυία εἰσοδος εἰς τὸ θυσιαστή-
 ριον. εἶτα εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ μητατώριον, καὶ τὰ
 ἔξῃς τελεῖται, καθὼς καὶ ἐν ταῖς μεγάλαις προελεύσεσιν. οἱ
 δὲ δῆμοι ἐν τῇ ὑποστρέφειν τὸν βασιλέα αἰτοῦνται, ἀχθῆναι 15
 Ms. 210.b ἵππικὸν ἵπποδρόμιον. τοῦ δὲ βασιλέως συντασσομένου, τελεῖ-
 ται τῇ ἐπαύριον ἵπποδρόμιον ἀπολύσιμον καὶ προσκυνήσιμον.

ΚΕΦ. γγ'.

Ἵσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ κουρεύματι παιδὸς βασιλέως.

D Δίδονται μανδάτα εἰς ὄλην τὴν σύγκλητον ἀλλαξίμων, καὶ 20

unt ergo in baptisterium seu fontem magnae ecclesiae. Procedunt Domini tum in mutatoriis, qualia solent ex ritu in magnis festis gestare. Sceptra et reliqua vasa manent in ipso nao magnae ecclesiae, prout mos est in magnis processionibus; manent ibidem quoque ceteri honorati et senatores. Domini autem et patriarcha et designati exceptores e sacro fonte aut compadres intrant in baptisterium, factaque oratione et peracto consueto officio ecclesiastico baptizatoque puero, excipiunt eum exceptores; et tunc abeunt illic Imperator et patriarcha cum puella baptizato, et fit consuetus introitus in sacrificatorium. Dein intrat Imperator in metatorium, et peraguntur cetera, ut mos est in magnis processionibus peragi. Factiones autem in reditu Imperatoris ex ecclesia rogant, equestre spectaculum edi; et compromittente Imperatore, peragitur sequente die spectaculum equestre apolysimum [seu postremum corum, quae per istam occasionem hilaritatis publicae instituuntur,] idemque procynesium seu in quo Imperator a populo humi in genibus cubante adoratur.

CAP. 23.

Observanda in unctione filii Imperatoris.

Pridie diduntur mandata ad totum senatum, ut altero die in

τῇ ἑξῆς προέρχονται πάντες οἱ συγκλητικοί, εἶτα ἔρχεται ὁ
 ῥαιφερενδύριος τοῦ πατριάρχου, καὶ ἐρωτᾷ, εἰ κελεύει ὁ βα-
 σιλεὺς εἰσελθεῖν τὸν πατριάρχην. τοῦ δὲ βασιλέως ὑπομι-
 5 θνησκομένου παρὰ τοῦ πραιποσίτου καὶ κελεύοντος εἰσελ-
 5 θεῖν τὸν πατριάρχην, ἔξέρχεται ὁ πραιπόσιτος λέγων τῇ ῥαι-
 φερενδαρίῳ, ὅτι κελεύει ὁ βασιλεὺς εἰσελθεῖν τὸν πατριάρ-
 χην. ὁ δὲ ἀπὼν προσκαλεῖται τὸν πατριάρχην, καὶ εἰσέρ- Ed. L.359
 χεται ἐν τῇ παλατίῳ, καθὼς εἰδισται αὐτῷ, μετὰ τοῦ σε-
 κρέτου αὐτοῦ καὶ τῶν μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιεπισκόπων, καὶ
 10 ὑπαντᾷ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ χρυσοτρικλίῳ. καὶ εἰς οἶον
 ἂν ναὸν κελεύῃ ὁ βασιλεὺς γενέσθαι τὸ κόρυεμα, ἅπεισιν
 μετὰ τοῦ πατριάρχου. καὶ εἰθ' οὕτως εἰσέρχονται οἱ τοῦ
 κουβουκλείου καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ πατριάρχου καὶ κουβου-
 κλείσιοι, πρὸς τούτοις μητροπολίται καὶ ἀρχιεπίσκοποι. εἶτα
 15 κελεύσει τοῦ βασιλέως ἔρχονται καὶ οἱ τῆς συγκλήτου καὶ
 ὅσοι μέλλουσι γενέσθαι ἀναδόχοι τῶν τριχῶν τοῦ βασιλικοῦ
 παιδός. εἶτα φέρει ὁ πραιπόσιτος τὰ διὰ ῥιπῆς συνημμένα B
 πρὸς ἄλληλα ἔγχειρια, καὶ ἐπιδίδωσι ταῦτα τῇ πατριάρχῃ,
 ὁ δὲ πατριάρχης τοῖς μέλλουσι γενέσθαι ἀναδόχοις, καὶ ἑξῆς
 20 γοίνεται ἡ τῆς ἐκκλησίας ἀκόλουθος τοῦ κουρευύματος τᾶξις. καὶ
 τὸ μὲν πρῶτον χρυσοῦν ἔγχειριον, ἐν ᾗ καὶ αἱ ἀποκαρεῖσαι
 τριχες τοῦ παιδός ἔγκεινται, ἐπιδίδεται τῇ πραιποσίτῳ, τὰ
 δὲ λοιπὰ ἔγχειρια διαρπαζόμενα παρὰ τῶν ἀναδόχων μερί-

mutatoris compareat. Conveniunt ergo sic omnes ad ordinem se-
 natorium pertinentes. Tunc advenit referendarius patriarchae, et
 sciscitatur, velitne Imperator patriarcham advenire. Intrat praepo-
 situs ad Imperatorem eaque de re significat; et Augusto volente iu-
 bente, ut patriarcha veniat, rursus ad referendarium exit referens,
 velle Imperatorem, ut patriarcha veniat. Abit itaque referendarius,
 et accessit patriarcham. Illic venit in palatium in consueto suo co-
 mitatu, nempe secreto suo et metropolitae atque archiepiscopis. Et
 obviam fit Imperator in chrysotriclinio, et simul abeunt in illud
 templum, in quo puerum tonderi vult Imperator. Proxime hos in-
 grediantur in illud templum cubicularii et proceres patriar-
 chae et eius cubiculenses; tum metropolitae et archiepiscopi.
 Veniunt deinceps ex Imperatoris mandato senatores et qui destinati
 sunt exceptores crinium pueri imperialis. Dein affert praepositus
 manucciola multa unum alteri consueta, ut longam telam efficiant,
 eaque tradit patriarchae, hic porro tradit futuris exceptoribus
 erinium. Et dein fit ritus ecclesiasticus tonsurae. Quo facto, tradit
 patriarcha primum arcum sudarium, in quo iacent detonsi crines,
 praeposito; cetera vero manucciola diripiunt et partiuntur inter se
 exceptores. Sub Basilio, celeberrimo Imperatore, fiebat tonsura

ζονται. ἐπὶ δὲ Βασιλείου τοῦ αὐοιδίμου βασιλέως γέγονε τὸ
 κούρευμα Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου δεσπότης καὶ υἱοῦ αὐτοῦ
 οὕτως. τῆς προζῆθείσης τάξεως πάσης τελεσθείσης, γέγο-
 νεν ἡ ἐκκλησιαστικὴ πᾶσι ἀκολουθία τοῦ κουρέματός ἐν τῇ
 Σεῦκτηρίῳ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ ἐν τῇ 5
 Μ. 211. ἀπὸς ἀνατολὴν ἀριστερῶ μέρει τοῦ χρυσοτρικλίνου. ἀνάδο-
 χοι δὲ τῶν τριχῶν τοῦ βασιλικῷ παιδὸς γεγόνασιν ὅ,τε πα-
 τρικός Λέων καὶ στρατηγὸς τῶν Ἀνατολικῶν ὁ κρατερὸς, καὶ
 ὁ στρατηγὸς Καππαδοκίας καὶ οἱ τουρμάρχοι καὶ μεράρχαι
 καὶ οἱ λοιποὶ πάντες θεματικοὶ ἄρχοντες τῶν αὐτῶν θεμά-10
 των μετὰ καὶ τῶν δρουγγαροκομήτων. ἀπὸ γὰρ τῶν κιγκλί-
 δων τοῦ βήματος τοῦ αὐτοῦ εὐκτηρίου μέχρι τοῦ πόρτης
 τοῦ χρυσοτρικλίνου, ἐν ᾧ καὶ τὸ ὥρολόγιον ἴσταται, συν-
 εκράτει ἡ τῶν ἐγχειρίων ἄλλο πρὸς τὸ ἄλλο συρῆσφι καὶ
 Δυναρμοσίς, ὥστε πάντας τοὺς θεματικούς ἄρχοντας Ἀνατο-15
 λικούς καὶ Καππαδόκας ἀναδόχους γενέσθαι τῶν τριχῶν τοῦ
 βασιλικῷ παιδός.

ΚΕΦ. κδ'.

Ἐπὶ προαγωγῇ κουβικουλαρίας.

Τῆς καθημερινῆς προελεύσεως ἱστιμένης, καὶ τοῦ βα-20
 σιλέως καθεζομένου ἐν τῇ χρυσοτρικλίῳ καὶ κελεύοντος γε-
 νέσθαι κουβικουλαρίαν, δηλοῖ τοῖς πραιποσίτοις, καὶ αὐτοῖ

filius eius Leonis, philochristi Despotae, hunc in modum. Reliquo,
 quem diximus, apparatu crimoniarum praemisso, fiebat officium
 tonsurae ecclesiasticum, prout ritus fert, in oratorio S. magni mar-
 tyris Theodori, quod est in sinistra versus orientem spectanti regi-
 one chrysotriclinii. Exceptores crinium imperialis pueri erant Leo
 [Phocas] patricius et tum strategus Anaticorum, fortis heros; et
 strategus, qui tum erat, Cappadociae et turmarchae et merarchae
 et reliqui omnes rectores provinciales eorumdem thematum seu
 provinciarum, Anatoliae nempe atque Cappadociae, una cum drun-
 garii comitibus. Hi omnes fiebant exceptores crinium imperialis
 pueri, stantes nempe a cancellis tribunaee modo dicti oraculi inde
 usque ad porticum chrysotriclinii, in qua horologium stat, et te-
 nentes telam illam longam e multis inter se consutis sudariis con-
 sectam.

CAP. 24.

Ritus promotionis cubicularias.

Consistente iam modo et orsa quotidiana processione seu con-
 ventu procerum, quando Imperator in chrysotriclino sedet et vult
 cubiculariam creare, significat id praepositis. Hi pro more secum

κατὰ τὸ εἰδυθὸς ἀναλαμβάνονται μεθ' ἑαυτῶν δύο κουβικου-
 λαρίους καὶ δύο σπαθαροκουβικουλαρίους καὶ ὀστίαριον καὶ Ed. L. 360
 πριμικήριον. εἷς δὲ ἐκ τούτων ὀφείλει εἶναι καὶ ὁ πριμική-
 ριος τοῦ κουβουκλείου. καὶ εἰσέρχονται ἐν τῷ χρυσοτρικλί-
 νῳ. καὶ οἱ μὲν πραιπόσιτοι εἰσερχόμενοι τὸ πρὸς δύσιν βή-
 λον τοῦ χρυσοτρικλίνου προσκυνοῦσι τὸν βασιλέα. τοῦ δὲ
 δευτέρου ἀνοίγοντος τὸ εὐκτήριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος
 Θεοδώρου τὸ ἐν τῷ χρυσοτρικλίνῳ, εἰσέρχονται πάντες ἐκεῖ-
 σε, καὶ ἀποκρεμμῶσι τὸ χρυσοῦν ἱμάτιον τὸ δίκην παραγαυ-
 10 οδίου ὃν εἰς τὰς κιγκλίδας τοῦ βήματος, ἥτοι εἰς τὰ ἅγια
 θύρια. ὁμοίως τιθοῦσιν ἐκεῖσε καὶ τὸ προπόλωμα καὶ τὸ
 ὕσπρον μωφώριον καὶ τὸ λευκὸν χαρζάνιον, καὶ εἰθ' οὕτως
 ἐξέρχονται οἱ πραιπόσιτοι, καὶ ἀπίουσιν διὰ τοῦ πρὸς ἀνα-
 15 τολὴν δεξιῦ βήλου τοῦ χρυσοτρικλίνου εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς Β
 αὐγούστης, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ἀναλαμβάνονται τὴν μέλλον-
 σαν γενέσθαι κουβικουλαρίαν, καὶ ἀπάγουσιν αὐτὴν διὰ τοῦ
 χρυσοτρικλίνου εἰς τὸ εὐκτήριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος
 Θεοδώρου, καὶ λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ πρῶτος πραιπόσιτος·
 „ὄρα, πόθεν ἀναλαμβάνεσαι τὸ ἀξίωμα. πάντως πρόδηλον
 20 ἐκ τῶν ἁγίων θυρῶν. καὶ εἰς τοῦτο ἀφορῶσα, ὅτι ἐκ χειρὸς Ms. 211. b
 Κυρίου τοῦτο λαμβάνεις, πρόσεχε σεαυτὴν τὸν τοῦ Κυρίου
 φόβον ἔχουσα ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τὴν
 αὐγούστην ἀληθῆ πίστιν καὶ ἀκίβδηλον εὐγνωμοσύνην φυλάτ-
 τουσα.” ταῦτα πρὸς αὐτὴν εἰπὼν ὁ πραιπόσιτος, κελεύει αὐ-

sumunt duo cubicularios et duo spatharocubicularios et ostiarium et
 primicerium, (horum unus autem debet primicerius cubiculi esse.)
 et intrant in chrysotriclinium. Et praepositi quidem intrantes per
 occidentale chrysotriclini velum adorant Imperatorem. Secundicerius
 autem aperit oratorium S. magni martyris Theodori, quod in chry-
 sotriclino est; et intrant in illud omnes, et suspendunt aureum
 vestimentum, quod ad modum paragaudii formatum est, e cancel-
 lis tribunae aut in sancta porta; pariter deponunt ibidem propolo-
 ma [seu turritam capitis coronam] et candidum maforium, [seu ca-
 lyptram] et candidum charzanium. Eo facto, exeunt praepositi, et
 abeunt per dextrum orientale velum chrysotriclinii in coetoneum Au-
 gustae, et illinc petunt creandam cubiculariam, traducuntque per
 chrysotriclinium in oratorium S. magni martyris Theodori et ibi
 collocatam sic alloquitur magnus praepositus: *Vide, unde accipias
 hanc dignitatem. Palam est, eam a sacra porta te impetrare. Re-
 cogitans itaque, te dignitatem hanc e manu Domini accipere, di-
 ligenter cura, ut timorem Domini in corde habeas, sinceramque fi-
 dem et benevolentiam erga Augustum et Augustam conserves. His di-*

τὴν τρίτον ἐπὶ τῆς γῆς πρὸς ἀνατολάς· προσκυνῆσαι καὶ τῷ Θεῷ ἀπευχαριστῆσαι. εἰθ' οὕτως ἀναλαμβάνεται ὁ πρῶτος πραιπόσιτος τὸ χρυσοῦν ἱμάτιον τὸ δίκην παραγαυδίου ὄν ἀπὸ τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ ἐπενδύουσιν αὐτὴν οἱ πραιπόσιτοι καὶ ζωννύουσιν αὐτὴν. ἔπειτα ἐπιτιθοῦσιν ἐπ' αὐτῇ τὸ ἄσπρον μαφόριον καὶ τὸ λευκὸν χαρζάνιον, εἶτα τὸ προπόλωμα, καὶ εὐθὺς ἀσπάζονται αὐτὴν οἱ πραιπόσιτοι καὶ οἱ λοιποὶ, καὶ ἐξάγουσιν αὐτὴν διὰ τοῦ βήλου τοῦ ἁγίου Θεοδώρου ἐν τῇ μέσῃ τοῦ χρυσοτρικλίνου κατέναντι τοῦ μεσαιώτου πολυκανθῆλου, καὶ προσκυνεῖ, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε μέ-
Dχρὸς ἂν καταλάβῃ τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως, προσκυνεῖ ἐκ δευτέρου, ὡς τρισσὴν εἶναι τὴν ταύτης προσκύνησιν. καὶ εἰθ' οὕτως πίπτουσι φιλεῖ τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως, καὶ ἐξάγεται παρὰ τῶν πραιποσίτων καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ κουβουκλείου εἰς τὸν λαυσιακόν, καὶ ἀσπάζονται αὐτὴν οἱ τοῦ κου-
15βουκλείου, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε ἀναλαμβάνονται αὐτὴν οἱ πραιπόσιτοι καὶ ἀπάγουσιν εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς ἀγούστης, καὶ ἀπευχαριστεῖ τὴν ἀγούστην. οἱ δὲ πραιπόσιτοι ταύτην ἐκεῖσε καταλείποντες ἀπέρχονται ἐν τῷ λαυσιακῷ.

Ed. L. 361

ΚΕΦ. κε.

20

*Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν ἐπὶ προαγωγῇ κουβικουλαρίου.

Τῆς καθημερινῆς προελεύσεως ἰσταμένης, καὶ τοῦ βα-
13. τῆς πόδας cd.

etis, inbet, ut ter humi procidens, versus orientem converso vultu, Deum adoret et ei gratias pro iudulta dignitate agat. Eo facto, sumit primus praepositus aureum indumentum, ad instar paragandii factum, e santa porta; quod ceteri praepositi feminae circumponunt, dein cingulum ipsi accingunt, dein album maphorium imponunt ipsi et album charzanium, et tandem propoloma. Sic iudutam protinus salutant praepositi atque reliqui, et educunt eam per velum S. Theodori in medium usque triclinium, ubi constituta e regione medii polycandeli prima vice adorat Imperatorem; dein inter procedendum, donec perveniat ad pedes Imperatoris, adorat bis; ut adeo in universum ter adoret. Provoluta tum ad pedes Imperatoris osculatur eos. Eo facto, educitur a praepositis et cubiculariis reliquis in lausiacum, ubi eam cubicularii salutant. Illinc abducunt eam praepositi in coetoneum Augustae. Ibi adorat cum gratiarum actione Augustam, et restitat, praepositis in lausiacum redeuntibus.

CAP. 25.

Observanda in promotione cubicularii.

Incepta iam quotidiana processione, residens in chryso-tricli-

σιλέως καθεζομένον ἐν τῷ χρυσοτρικλίῳ καὶ κελεύοντος γενέσθαι κουβικουλάριον, δηλοῖ τοὺς πραιποσίτους, καὶ αὐτοὶ κατὰ τὸ εἰωθὸς ἀναλαμβάνονται μεθ' ἑαυτῶν δύο κουβικουλαρίους καὶ δύο σπαθαροκουβικουλαρίους καὶ ὀστιάριον καὶ ἑπριμικῆριον. εἰς δὲ ἐκ τούτων ὀφείλει εἶναι καὶ ὁ πριμικῆριος τοῦ κουβουκλείου. καὶ εἰσέρχονται ἐν τῷ χρυσοτρικλί-
 10 **Ms. 212. a**
 νῳ, καὶ οἱ μὲν πραιπόσιτοι εἰσερχόμενοι τὸ πρὸς δύοιν βῆ-
 λον τοῦ χρυσοτρικλίου προσκυνοῦσι τὸν βασιλέα· οἱ δὲ Β
 λοιποὶ τοῦ κουβουκλείου οὐ προσκυνοῦσιν. τοῦ δὲ δευτέρου
 10 ἀναίγοντος τὸ εὐκτήριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Θεοδώ-
 ρου, εἰσέρχονται πάντες ἐκεῖσε καὶ ἀποκρεμμῶσι τὸ χρυσοῦν
 παραγαυδίον εἰς τὰς κιγκλίδας τοῦ βήματος, ἤγουν εἰς τὰ
 ἅγια θύρια, καὶ εἰθ' οὕτως ἐξέρχεται ὁ πραιπόσιτος, καὶ
 εἰσάγει ἀπὸ τοῦ πανθέου, εἴτε καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρολογίου, τὸν
 15 ὀφείλοντα γενέσθαι κουβικουλάριον, καὶ ἔξωθεν τοῦ εὐκτη-
 ρίου, ἤγουν εἰς τὸ βῆλον τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, κελεύσει τῶν
 πραιποσίτων ἐνδύουσιν οἱ κουβικουλάριοι καμίσιον τὸν μέλ-
 λοντα τιμηθῆναι, καὶ ἀποσκηπάζουσιν αὐτὸν, καὶ εἰθ' οὐ-
 20 **C**
 τως εἰσάγουσιν αὐτὸν ἐν τῷ εὐκτηρίῳ, καὶ ἰστώσιν αὐτὸν
 20 πρὸ τῶν ἁγίων θυρῶν. εἶτα ὁ πρῶτος πραιπόσιτος ποιεῖ
 εἰς αὐτὸν τὴν εἰωθυίαν παραίτησιν, νοθετῶν καὶ ἐξασφαλι-
 ζόμενος αὐτὸν τοῦ μὴ δεῖν χεῖρας εἰς ἕτερον βαρβᾶτον
 ἄνευ τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ μὴ εἶναι μέθυσον καὶ κέρπερον
 καὶ περισσοπραξίας ἐργάζεσθαι, καὶ τοῦ μὴ συνδυάζειν ἢ
 25 **B**
 συμφιλοῦσθαι ἐξολοστάτους καὶ νεωτεροσταῖς ἀνθρώποις·

nō Imperator, quando vult aliquem cubicularium renuntiare, significat praepositis. Hi, secum sumtis pro more duobus cubiculariis et duobus spatharocubicularis et ostiariis et primicorio, (horum autem unus debet primicerius cubiculi esse.) intrant in chrysoetriclinium. Et praepositi quidem per occidentale velum chrysoetriclinii introeuntes adorant Imperatorem; reliqui autem cubicularii non adorant. Dexterus inde aperit oratorium S. magni martyris Theodori, in quod omnes intrant, et suspendunt aurum paragaudium e cancellis bematis aut e sacra porta. Dein exit praepositus, et introducit aut a pantheo, aut et ab horologio circandum cubicularium. Hunc extra oratorium seu in velo S. Theodori amiciunt cubicularii, a praepositis iusai, camisio, demuntque ipsi capitis tegumentum, tum introducunt eum in oratorium, et soram sacra porta collocant. Ibi facit praepositus ad eum consuetam adhortationem, diligenter praecipiens et inculcans, ne manus violentas immittat in alium barbatum, inscio Imperatore, neque ebrietati se dedat, neque vanus et levis sit, et inepte curiosus rerum ad se non pertinentium; neque

πρὸς τοῦτοις καὶ τοῦ μὴ ἐξάγειν μυστήριον βασιλείως, τι-
 μῶν δὲ πάντας τοὺς ἐν ἀξιώμασι προβαθμίονος καὶ ἰσοβα-
 θμίονος αὐτοῦ καὶ πῦσαν τὴν σύγκλητον, μάλιστα δὲ τοὺς
 D αὐτοῦ πραιποσίτους. ταῦτα ἐξασφαλισάμενος ὁ πραιπόσιτος
 τὸν μέλλοντα τιμηθῆναι κουβικουλάριον, λέγει πρὸς αὐτὸν 5
 „δρα, πόθεν ἀναλαμβάνει τὸ ἀξίωμα. πάντως πρόδηλον ἐκ
 τῶν ἀγίων θυρῶν. καὶ εἰς τοῦτο ἀφορῶν, ὅτι ἐκ χειρὸς
 Κυρίου τοῦτο λαμβάνεις, πρῶσχε σεαυτῷ, ὅπως μέχρι τέ-
 λους ζωῆς σου ταῦτα πάντα φυλάξης, καὶ ἀναβάσεις ἐν τῇ
 καρδίᾳ σου διαδέμενος καὶ ταῖς κρείττοσιν ἀρεταῖς κοσμοῦ-10
 μενος, ταῖς μείζοσι τῶν βαθμῶν ἀξίαις παρὰ τοῦ πλουτοδό-
 του καὶ Θεῖου ἡμῶν αὐτοκρατορος ἐπιτύχης καὶ ἐνδοξος ἐν
 Ed. L. 36a τῷ ἱερῷ κουβουκλείῳ γενήσῃ.” ταῦτα πρὸς αὐτὸν εἰπὼν ὁ
 Ms. 212. b πραιπόσιτος κελεύει αὐτὸν τρίτον ἐπὶ τῆς γῆς πρὸς ἀνατο-
 λὰς προσκυνῆσαι καὶ τῷ Θεῷ ἀπενχαριστήσασθαι. εἰθ' οὕτως 15
 ἀναλαμβάνεται τὸ χρυσοῦν παραγαυδίον ὁ πραιπόσιτος ἀπὸ
 τῶν ἀγίων θυρῶν, καὶ ἐπενδύει αὐτὸν, καὶ ἀσπάζονται αὐ-
 τὸν οἱ πραιπόσιτοι καὶ οἱ λοιποὶ, καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἀπὸ
 τοῦ βήλου. καὶ ἤρκα ἐξέλεθη, πίπτει ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσ-
 κυνεῖ τὸν βασιλέα, καὶ εἰθ' οὕτως ἐξάγεται παρὰ τῶν πραι-20
 ποσίτων καὶ τῶν τοῦ κουβουκλείου εἰς τὸν λαυσιακὸν, καὶ
 ἀσπάζονται αὐτὸν πάντες οἱ τῆς συγκλήτου, καὶ πρὸ πάντων
 οἱ τοῦ κουβουκλείου. καὶ εἰθ' οὕτως σκευάζεται καὶ καθε-

fraternitatem et sodalitiū contrahat cum hominibus perditis, perniciosis, novarum rerum studentibus; ne praeterea essetiam secretum aliquod Imperatoris; ut omnes honoratos sive gradum suo priore, sive sibi parem habeant, verbo totum senatum, sed maxime praepositos suos, honoret. Huic adhortationi ad honorandum cubicularium factae addit praepositus hanc formulam: *Vide, unde accipias dignitatem, quam nunc accipis. Nempe, ut pulam est, a sancta porta. Recogitans itaque, te illam e manu Dei accipere, cura diligenter, ut, quoad vixeris, praecepta mea custodias, dispositoque habens in corde tuo gradus [pulchrarum dotium unos alteris altiores] ornatusque optimis virtutibus, maiores honorum gradus a divitiarum largitore, divino nostro Imperatore, consequaris, et illustis in sacro cubiculo fias.* His dictis, iubet eum praepositus ter humo prolapsus, vultu ad orientem converso, Deum adorare, eique gratias agere. Dein sumit aureum paragaudium e sacra porta, ipsique id induit. Tum salutant eum praepositi ceterique, et extra velum S. Theodori educunt. Egressus procumbit humi et adorat Imperatorem; tum educitur a praepositis et cubiculariis in lausiacum, ubi senatores omnes, et primo quidem loco cubicularii, ei gratulantur. Hoc facto, tegit rursus caput, et occupat sedem suam,

ζεται εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ τάξιν, καὶ τῶν μισῶν γινομένων, ἀπέρχεται ἔμπρατος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. B

ΚΕΦ. κς'.

Περὶ τῶν κατὰ διαφόρους καιροὺς συμβάντων γενέσθαι περὶ τῆς
5 παλαιᾶς συνθηκῆς τῆς τελουμένης ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ.

Ἰστέον, ὅτι τὸ παλαιὸν μετὰ τὸ προσενεγκεῖν τὰ δῶρα
τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ τὸν βασιλέα ἔμεγεν ἕνδον τοῦ ἁγίου Θυ-
σιωστηρίου ἕως τῆς μεταλήψεως τῶν θείων μυστηρίων· ἐπὶ
10 αὐτῷ Θεοδοσίῳ τοῦ ὀρθοδόξου βασιλέως τοῦτο ἀπεκόπη δι'
ἰσακτίαν, ἣ ἐν τῷ βίῳ ἀναγέγραπται τοῦ ἁγίου καὶ ἀοιδίμου C
Ἀμβροσίου, ἐπισκόπου Μεδιολάνων.

ΚΕΦ. κζ'.

Ὅπως Ἡράκλειος ὑπὸ τοῦ ἰδίου πατρὸς ἀπὸ τῆς τοῦ καίσαρος
ἀξίας ἀνήχθη εἰς τὸ σχῆμα τῆς βασιλείας, καὶ πῶς Δαβὶδ δ
15 ἀδελφὸς αὐτοῦ γέγονε καίσαρ.

Χρὴ εἶδέναι, ὅτι κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ἰουλίου μη-
νος, ἰνδ. ια', ὁ αὐτοκράτωρ καὶ μέγας βασιλεὺς Θελήσας D
ἀναγορεῦσαι Ἡράκλειον τὸν τούτου υἱὸν ἀπὸ τῆς ἀξίας τοῦ

18. *dragagein* conl. R.

et datis missis vel dimissa processione, abit in domum suam in so-
lennae amicorum obssequio.

CAP. 26.

*De quibusdam diverso tempore innovati circa vetustam consuetu-
dinem olim observatam in magna ecclesia.*

Mos erat olim, ut Imperator, postquam dona sacrae mensae
obtulisset, intra sanctum sacrificatorium maneret usque ad commu-
nionem sanctorum mysteriorum. Sed sub Theodosio, orthodoxo Im-
peratore, abrogatum id est ob causam in vita S. Ambrosii, episco-
pi Mediolanensis, scriptam.

CAP. 27.

*Quomodo Heraclius [Iunior] a suo patre e dignitate Caesaris ad
habitum et maiestatem Imperatoris evectus, eius frater, David,
autem Caesar creatus fuerit.*

Die quarto mensis Iulii, indict undecima, [A. C. 638.] insti-
tuebat Imperator et magnus rex [Heraclius] decreto Heraclium [Iu-
niorem] filium suum ex Caesare Imperatorem facere hunc in modum.

καίσαρος εἰς τὸ σχῆμα τῆς βασιλείας, ἐποίησεν οὕτως. με-
 τεστάλη ὁ πατριάρχης καὶ οἱ τῆς συγκλήτου πάντες. καὶ ὁ
 μὲν πατριάρχης εἰσῆλθεν πρὸς τὸν βασιλέα, παρόντος καὶ
 Κωνσταντίνου δεσπότη τοῦ αὐτοῦ γνησίου ἀδελφοῦ. ἡ δὲ
 εὐχή ἐγένετο ἐν τῇ ἀγίῳ Στεφάνῳ τῆς Δάφνης, καὶ ἐπήρθη,⁵
 ὅπερ ἐφόρει καμελαύκιον ὁ καίσαρ, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ,
 καὶ περιετέθη αὐτῷ ὁ βασιλικὸς στέφανος, Δαβὶδ δὲ τῷ
 δεσπότη ἑτέρας εὐχῆς γενομένης, ἀνήγαγεν εἰς τὴν τοῦ καί-
 σαρος ἀξίαν, ἐπιθεὶς αὐτῷ τὸ αὐτὸ καμελαύκιον. εἰθ' οὐ-
 Μs. 213. a τως μετεστάλησαν κατὰ τὸ ἔθος οἱ ἐνδοξότατοι πατρίοιοι,¹⁰
 καὶ εἰσῆλθον ἐν τῷ ἀγίῳ Στεφάνῳ, καὶ ἐδέξαντο τὸν τε μέγαν
 βασιλέα, ὁμοίως καὶ τοὺς αὐτοῦ υἱοὺς, παρόντος καὶ τοῦ
 καίσαρος. ἦνίκα οὖν ἐξῆλθον πάντες οἱ ἀπὸ ὑπάτων καὶ ἕως
 τῶν Ἰλουστρίων, ἔστησαν εἰς τὰ γραδῆλια τῆς ἀρέας. ἠνοί-
 χθησαν δὲ καὶ αἱ πύλαι τοῦ ἄρματος καὶ εἰσῆλθον πάντα¹⁵
 τὰ σίγνα καὶ αἱ σχολαὶ καὶ οἱ δημοί. συνεξῆλθεν δὲ αὐ-
 τοῖς καὶ ὁ πατριάρχης, καὶ πάντων εὐφημησάντων, εὐθέως
 ἀπῆει ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ μετὰ τῶν τέκνων αὐ-
 Βτοῦ, καὶ πάντα κατὰ τὸ ἔθος ἐγένετο καὶ ἐν τῇ αὐτῇ μεγί-
 λῃ ἐκκλησίᾳ.

20

ΚΕΦ. κη'.

Περὶ προέξουσου τοῦ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ.

Χρῆ εἰδέναι, ὡς τῇ πρώτῃ τοῦ Ἰαννουαρίου μηνός, ἰνδ.

Arcessabantur patriarcha totusque senatus. Patriarcha ad Imperatorem conveniebat, praesentis eius [Heraclii Iunioris] fratre, Constantino despota. Oratio et benedictio super creandis Imperatore fiebat in arce S. Stephani Daphnes. Tum auferebatur camelaucium, quod Caesar, Heraclius, gerebat, ex eius capite, et circumponebatur ipsi corona imperialis. Illud ipsam vero camelaucium imponebat patriarcha Davidi despotae, altera peculiari cum in finem dicta oratione; coque fiebat is Caesar. Eo facto arcessabantur illustrissimi patricii pro more, qui augustum ingressi magnum Imperatorem et eius filios, iuniorum atque Caesarem, venerabantur. Egressi deinceps omnes a consulibus inde usque ad illustres consistebant in gradibus arcae; aperiebantur portae armatis, et intrabant omnia signa et factiones. Simul exhibebat quoque patriarcha cum Imperatore et eius filiis, et sub faustis omnium acclamationibus abibat continuo in magnam ecclesiam, ubi pariter omnia ex ritu fiebat.

CAP. 28.

De processione in magnam ecclesiam.

Calendis Januariis, indictione duodecima, [A. C. 639.] faciebat

εἶ, ἐποίησεν πρόκενσον ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ἀγιοτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἐξῆλθεν μετ' αὐτοῦ Κωνσταντῖνος ὁ δεσπότης, φορῶν γλανίδιον, καὶ Ἡράκλειος ὁ δεσπότης καὶ υἱὸς αὐτοῦ, φορῶν προίσεκτον, καὶ πυρὰ τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ πα-
5
5ρακρατούμενος. ἐφόρεσαν δὲ τόγας ὅτε πατριίκιος Νικήτας καὶ ὁ πατριίκιος Ἰωάννης καὶ ὁ πατριίκιος ὁ κατὰ Ἰεσόδη καὶ ὁ πατριίκιος Δομέτιος καὶ ὁ μάλιστα Εὐστάθιος, καὶ οἱ
λοιποὶ ἄρχοντες ἐφόρεσαν γλανίδιου ὄλοσήρικα, καὶ τινες δὲ
10 τῶν ἀπὸ ὑπάρχων ἐφόρεσαν λώρους κατὰ ὑπυτίας, καὶ εἰς-
10 ελθόντων αὐτῶν ἐν τῇ ἀγιοτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἤψαν κη-
ροὺς καὶ πάντα τὰ πρὸς συνήθειαν γηγόνασιν, καὶ ἐγένετο ἄξια.

ΚΕΦ. κθ'.

Ὅπως ἐν ἡμέρῃ ἱπποδρομίου ἐδέξατο Ἡράκλειος τοὺς τῆς συγκλή-
15 του, παρόντος καὶ τοῦ πατριάρχου.

Χρὴ εἰδέναι, ὡς, τῇ τετάρτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἱππο- D
δρομίου ὄντος, ἐδέξατο ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ἀγιοστάτῃ τοὺς
εἰωθότας, καὶ ἐν τῇ μέλλειν ἀνέρχεσθαι αὐτὸν ἐν τῇ ἱππο-
δρομίᾳ, πάλιν ἐκέλευσεν, καὶ ἐδέξατο πάντας τοὺς ἄρχον-
20 τας, καὶ εἰσελθόντων αὐτῶν ἐν τῇ ἀγιοστάτῃ, εὔρον ἰστά-
μενον τὸν τε βασιλέα καὶ τὴν ἀγούστην, καὶ ἐμπροσθεν
αὐτῶν ἰσταμένας Ἀγούστιναν καὶ Ἀναστασίαν τὰς αὐτῶν Ms. 213. b

1. εἶ em. R., β' cod. et ed. 4. προίσεκτον legi vult. R. 5. Ita em. R., τόγας. δ δὲ cod. et ed.

Imperator [Heraclius] processionem in magnam ecclesiam cum filiis, Constantino despota tunicato, et Heraclio despota praetextato; qui etiam maioris fratris brachio nitebatur. Togas gestabant patricius Nicetas, patricius Ioannes, patricius Cata Iesadin, patricius Domitius et magister Eustathius. Reliqui autem proceres gestabant tunicas holosericas. Quidam expraefectorum gestabant loros, ut, qui consulatum adeunt, gerere solent. Ut ventum erat in magnam ecclesiam, accedebant cereos, et omnia sicut secundum ritum et dignis modis.

CAP. 29.

Quomodo in die ludi circensis exceperit Heraclius senatores coram patriarcha.

Eiusdem mensis Ianuarii quarto die, quo spectaculum equestre edebatur, excipiebat Imperator in augusteone, quos eo tempore mos est excipi. Quum autem in eo iam esset, ut in circum ascenderet, rursus placebat ipsi omnes proceresmittere. Intrabant itaque proceres omnes in augusteone; ubi stantem inveniebant Imperatorem et Augustam, et coram illis stantes Augustinam et Ana-

Θυγατέρας καὶ ἀγούστας, παρόντος καὶ τοῦ πατριάρχου, καὶ Ed.L. 364 ἐν τῷ δεξιῷ μέρει ἴσταντο τὰ λοιπὰ τέκνα τοῦ βασιλέως, καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος ἴσταντο κουβικουλάριοι, καὶ ἔκραξαν λέγοντες· „εὐτυχῶς τῇ πολιτεία, εὐτυχῶς τῇ πολιτεία, εὐτυχῶς τῇ πολιτεία. Ἡράκλειε ἀγούστε, τούμβικας. Ἄνα-5 στασία Μαρτίνα ἀγούστα, τούμβικας. Κωνσταντῖνε ἀγούστε, τούμβικας. Ἡράκλειε ἀγούστε, τούμβικας. Ἀγούστῖνα ἀγούστα τούμβικας. Ἀναστασία ἀγούστα, τούμβικας. Δαβὶδ καίσαρ, τούμβικας. Μαρτῖνε νοβελήσιμω, τούμβικας.“ καὶ εἰδ' οὕτως ἀνῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ ἵππο-10 δρομίῳ.

ΚΕΦ. λ'.

B

Περὶ κηδείας πατριάρχου.

Χρῆ εἰδέναι, ὅτι τῇ 17 τοῦ Δεκεμβρίου μηνός, ἰνδ. ιβ', δευτεριώδη Σέργιος ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἡμέραι 5 κυριακῆ· καὶ μετὰ τὸ δέξασθαι τὸν βασιλέα τοὺς ἄρχοντας κατὰ τὸ εἰωθὸς, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν κηδείαν τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου. καὶ δὴ ἀπελθόντων τῶν συγκλητικῶν ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, ἀπῆλλαξαν τὰ ἄσπρα χλανίδια, καὶ περιεβύλλοντο τὰ χροακὰ, καὶ οὕτως ἠκολούθησαν 20 τῷ ἐξοδίῳ μέχρι τῶν ἁγίων ἀποστόλων. ἠρωτήθησαν δὲ οἱ τοῦ κλήρου τῆς ἐκκλησίας, εἰ καὶ εἰς ἕτεροὺς πατριάρχας C ἐγένετο ἢ αὐτῇ τάξις· καὶ εἶπον, γενέσθαι τὴν τοιαύτην τά-

stasiam, ipsorum filias et Augustas eandem. Aderat etiam patriarcha. In dextra augusteonis parte stabant reliqui liberi imperiales; in sinistro cubicularii. Proceres itaque ingressi Dominos his acclamationibus excipiebant: *Feliciter imperio. Feliciter imperio. Feliciter imperio. Heracli Auguste, tu vincas. Anastasia Martina Augusta, tu vincas. Constantine Auguste, tu vincas. Heracli Auguste, tu vincas. Augustina Augusta, tu vincas. Anastasia Augusta, tu vincas. David Caesar, tu vincas. Martine Nobilissime, tu vincas.* Post haec ascendebat Imperator in hippodromum.

CAP. 30.

De exsequiis patriarchae.

Die decimotertio Decembris, indictione duodecima, [A. C. 639] consummabatur [id est vivis excedebat] Sergius patriarcha Constantinopolitanus. Erat ca dies dominica. Ad eius exsequias ablegabat Imperator [Heraclius Magnus] proceres post perfectam consuetam admissionem. Senatores itaque abibant in magnam ecclesiam, et depositis ibi tunicis candidis, indutisque in eorum vicem coloris, comitabantur exsequias usque ad SS. Apostolos. Interrogati eo tempore sacerdotalis ordinis viri, num etiam aliis patriarchis contingerit eodem ritu tumulari, respondebant, eundem ritum observa-

ξιν εἰς τὴν κηδεῖαν τῶν ἐπισκόπων Κυριακοῦ καὶ Θωμᾶ. καὶ αὐτοὶ γὰρ ἐν κυριακῇ ἐτέλειώθησαν. καὶ δὴ τῆς λειτουργίης γενομένης, οἱ θελήσαντες μένειν ἄξιωματικοὶ ἔμειναν μέχρι τῆς καταθέσεως τοῦ λειψάνου, οἱ δὲ λοιποὶ ἀνεχώρησαν οἴκαδε.

5

ΚΕΦ. λυ'.

Πῶς δεῖ προσφέρειν τὸν βασιλέα ἐν μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἀναθήματα.

Ἰστέον, ὅτι τῇ ἡμέρᾳ τῶν φωτίων τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ προσφέροντος τῇ ἐκκλησίᾳ ποτήριον χρυσοῦν ἐκ λίθων τιμίῳν καὶ μαργάρων ἡμφισμένον, τὸ μὲν ποτήριον προστάζει τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ σπαθάριος καὶ χρυσοσηπτήης ἐβύσταζε, τὸ δὲ ποτηροκάλυμμα σιλεντιάριος, περιπατοῦν-^{Μα. 214. α}τες ἀναμετάξυ τῶν δύο μαγίστρων. καὶ τῶν ἁγίων θυρῶν πλησίον γερόμενος ὁ βασιλεὺς ἤρην τὸ ποτήριον, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ θυσιαστήριον τέθεικεν αὐτὸ εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν. ὁ δὲ πατριάρχης λαβὼν τὸ ποτηροκάλυμμα ἀπὸ τοῦ σιλεντιαρίου ἐπέδωκεν αὐτὸ τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ.

ΚΕΦ. λβ'.

Ed. L. 365

Περὶ αἰτήσεως δεξίμου τῶν δύο μερῶν, ἑορτῆς παρουσίας.

20 Χρῆ εἰδέναι, ὅτι ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ βασιλέως τὰ δύο
1. εἰς τὴν R., εἰς τε τὴν cod. et ed.

tum quoque fuisse in exsequiis episcoporum Cyriaci et Thomae; quum et illi quoque die dominica absoluti seu mortalibus exempti fuerint. Fiebat tum in templo SS. Apostolorum sanctum officium; quo peracto, abibant domum honorati, qui manere volebant; qui autem vellent, manebant donec exuviae defuncti conditae humo fuissent.

CAP. 31.

Quomodo Imperator debeat dona in magna ecclesia offerre.

In die Iaminum seu festo Epiphaniae offerebat Imperator Michael [Ebriosus, Theophili filius,] aureum poculum gemmis et margaritis ornatum ecclesiae. Et poculum quidem ipsum gestabat iussa Imperatoris spatharius aurifaber; operculum vero poculi gestabat aliquis silentarius. Ambo medii ambulabant duos intra magistros. Ubi prope ad sacram portam venerant, adimebat ipse Imperator poculum gestanti, ingressusque in sacrificatorium, imponebat illud sacrae mensae; patriarcha vero auferens operculum poculi a silentario, dabat illud Imperatori, qui etiam id sacrae mensae imponebat.

CAP. 32.

Quomodo ambae factiones veniam Imperatorem in circo adorandi rogaverint in die festo.

Sub Imperatore Michaelae abibant ambae factiones, eo revertente

μέρη μετὰ τὴν ὑποστροφὴν τῆς προελεύσεως τῶν φώτων ἀπὸ
 θον εἰς τὰς ἰδίας φιάλας, αἰτούμενοι γενέσθαι τὸ δεξιμόν.

ΚΕΦ. λγ΄.

B Περὶ προαγωγῆς ἀξιωματῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐτησίῳ αὐτοκρατορίας καὶ
 σταυρίμου καὶ γενεθλίου καὶ στεφανώματος. 5

Ἰστέον, ὅτι εἰδίσται τοῖς βασιλεῦσιν ἐν τοῖς δεξιμοῖς
 τῆς αὐτοκρατορίας καὶ τῆς γεννήσεως, ὁμοίως καὶ τοῦ στα-
 υρίμου καὶ στεφανώματος αὐτῶν, μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ τρικόγ-
 χου ἐν τῷ χρυσοτρικλίῳ εἴσοδον περιβύλλεσθαι τὰ χρυσο-
 περικλείστα σαγία, καὶ καθέζεσθαι τὸν μέγαν βασιλεῦ ἐπίο
 τοῦ ἰσταμένου θρόνου ἐν τῷ χρυσοτρικλίῳ. εἰ δὲ μικροῦ
 ὤσιν βασιλεῖς, καθέζονται ἐν σελλίοις ἔνθεν κακεῖθεν τοῦ
C αὐτοῦ θρόνου. εἴτα εἰσέρχονται οἱ τοῦ κουβουκλείου, ὡς
 εἰδίσται αὐτοῖς. ὁ δὲ βασιλεὺς προβάλλεται πλήθη πολλὰ
 ἀξιωματῶν ἀπὸ τε μανδατόρων, βεστητόρων, ὑπάτων, καν-15
 διδύτων, σπαθαρίων καὶ δισυνάτων, ὁμοίως σπαθαροκαν-
 διδύτων καὶ πρωτοσπαθαρίων, ἀναβιβάζων καθεκάστην τά-
 ξιν καὶ ἀξίαν. εἰθ' οὕτως ἀνωστάντες ἀπὸ τοῦ σέντζου καθέ-
 ζονται ἐπὶ τῆς τιμίας αὐτῶν τραπεζῆς.

ΚΕΦ. λδ΄

Περὶ προαγωγῆς ἀξιωματῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐτησίῳ γεννήσεως καὶ
 ἑτέρων τοιούτων. 20

D Ἰστέον, ὅτι τὸ δεξιμόν τῆς γεννήσεως Μιχαὴλ βασιλεὺς

domum e processione luminum, in propriam quacque suam phi-
 lam rogatum, ut deximum fiat.

CAP. 33.

*De promotionibus ad dignitates palatinas in natalibus anniversa-
 riis imperii, coronationis, nativitatis et nuptiarum.*

Solent Imperatores in deximis seu admissionibus circensium,
 quas dictis in natalibus indulgent, postquam e triconcho in chry-
 sotriclinum redierunt, auro scpta saga induere et desiderare, ma-
 gnus quidem, qui identidem est, Imperator in throno, qui stat in
 chrysotriclino; minores autem, si qui sunt, in sellis ad utramque
 throni partem. Deinde intrant cubicularii, ut solent. Et Impera-
 tor promotiones permultas facit, a mandatariis inde incipiendo ad
 vestitores, consules, candidatos, spatharios, iterum consules, spatha-
 rocandidatos, protospatharios, promovens nempe secundum unamquam-
 que classen et dignitatem meriti ex inferioribus ad superiores. His
 peractis, surgunt Domini e throno, et assident venerabili suae mensae.

CAP. 34.

De eodem argumento.

Deximum diei, quo natalis nativitatis Michaelis [Ebriosi] Im-

ἐν τῇ μυστικῇ φιάλῃ τοῦ τρικόνυχου ἐτελέσθη κατὰ τὴν εἰω-
 θυίαν ἀκολουθίαν τῶν δεξιμῶν. τῶν γὰρ μερῶν αἰτησαμέ-
 νων τὰς δ' αἰτήσεις, ὡς ἐξ ἔθους εἰώθασιν αἰτεῖσθαι, καὶ
 τοῦ βασιλέως συνταξαμένου τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν τεσσάρων
 5 αἰτήσεων γενέσθαι, εἰσῆλθεν ἐν τῇ τρικόνυχῃ, καὶ ἀπῆλλαξεν *Μα. 214. b*
 κατὰ τὸ εἰωθὸς, καὶ δηριγενύμενος ἐκεῖθεν εἰσῆλθεν ἐν τῇ
 κοιτῶνι αὐτοῦ, καὶ περιβαλλόμενος τὸ χρυσοπερίκλειστον σα-
 γίον ἐκάθισεν ἐν τῇ σέντζῃ τῇ ἰσταμένῃ ἐν τῇ χρυσοτρικλί- *Ed. L. 366*
 νῃ. τῶν δὲ τοῦ κουβουκλείου κατὰ τὸ εἰωθὸς εἰσελθόντων,
 10 ἐποίησεν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ προβολὰς ἀξιωματίων πολλὰς ἀπὸ
 τε ἀποεπάρχων προαναβιβάζων καθεκάστην ἀξίαν μέχρι προ-
 τοσπαθαρίων.

ΚΕΦ. λε'

Περὶ σαξίμου.

15 Χρῆ εἶδέναι, ὅτι ἐν τῇ σαξίμῳ τοῦ αὐτοῦ γενεθλίου τὰ
 δύο μέρη τῆς πολιτικῆς Βενέτων καὶ Πρωσιῶν οὐδέποτε
 ἔσασσον. καὶ ὑπομνήσαντος περὶ τούτου τοῦ πραιποσίτου
 τῇ βασιλεῖ, προσέταξεν ὁ βασιλεὺς, ὅπως σάξωσιν. καὶ β
 εἰσῆλθον τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὰ δύο μέρη ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ πέμ-
 20 πτῇ καταστάσει τοῦ σαξίμου, ἐτελέσαντες τὰ τοῦ σαξίμου
 πάντα, εἰληφότες καὶ ἀποκόμβιον.

peratoris celebrabatur, fiebat in secreta phiala triconchii secundum
 ordinarium ritum deximorum. Nam postquam factiones suas qua-
 tuor flagitationes edidissent, quas ex antiquo ritu facere solent, et
 Imperator ipsis eas indulturum atque adimpleturum spondidisset,
 intrabat in triconchium, et exuebat vestes pro more, et inde abi-
 bat, stipatus a proceribus, in coctonem suam, indutusque ibi sago-
 listis aurcis septo, ibat in chrysotriclinium, et residēbat in ibi
 stante throno; cubiculoque, ut mos est, illuc ingresso atque co-
 acto, faciebat promotiones permultas ad dignitates aulicas incipien-
 do ab expraefectis et ascendendo per singulas classes officiorum
 usque ad protospatharios.

CAP. 35.

De saximo seu ludo saltatorio.

In eiusdem diei natalis celebratione non saltabant ambae fa-
 ctiones urbanae, Veneta et Prasina. Quum itaque praepositus ea
 de re Imperatorem admoueret, imperabat, ut saltarent. Introibant
 igitur illo die ambae factiones [in triconchium], quum iam quar-
 tae et quinae chorcarum vices [ab aulae proceribus] agerentur; et
 postquam saximo finem imposuissent, omnibus eius partibus defun-
 cti, accipiebant apocombium.

ΚΕΦ. λς'

*Περὶ εἰσαγωγῆς ἀπὸ ἐπαρχῶν ἐν ἡμέρᾳ ἱπποδρομίου, προβληθέν-
τος ἐν τῷ δεξιμῷ τοῦ αὐτοῦ ἱπποδρομίου.*

Ἰστέον, ὅτι τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἱπποδρομίου τῆς γεννήσεως
Μιχαὴλ τοῦ βασιλέως εἰσήχθη ἐν πρώτοις ἀπὸ τῆς συγκλή-5
του, καθὼς ἡ συνήθεια ἔχει, ὁ προβληθείς ἀπὸ ἐπαρχῶν ἐν
τῷ δεξιμῷ τῆς αὐτῆς ἡμέρας.

ΚΕΦ. λς.

*Περὶ τῶν ἀποστατησάντων καὶ πάλιν δουλωθέντων, πῶς ἐδέχθη-
σαν παρὰ τοῦ βασιλέως.*

10

Χρὴ εἶδέναι, ὅπως ἐδέξατο Μιχαὴλ ὁ βασιλεὺς Σκλα-
βους τοὺς ἀτακτήσαντας ἐν χώρᾳ τῇ Σουβδελιτία καὶ ἀνελ-
θόντας εἰς τὰ ὄρη καὶ πάλιν καταφυγόντας τῇ αυτοκρατο-
15 ρικῇ καὶ ὑψηλῇ βασιλείᾳ. περιβαλλόμενος ὁ βασιλεὺς σα-
γίον πορφυροῦν ἔχον περίκλεισιν χρυσοῦν, ἀπὸ μαργαρικῶν 15
ἡμφισμένην, περιθεις καὶ στέφανον ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ κεφα-
λῆς ἐκ λίθων καὶ μαργάρων ἡμφισμένον, ὅπερ καισαρικόσιον
λέγεται, ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ σέντζου ἐν τῷ χρυσοτρικλίμῳ. καὶ
γενομένης δοχῆς, ἐξῆλθεν ὑτιμύριος βασιτάζων βεργίον, καὶ

3. σαξίμῳ cod. et ed. Cf. p. 513, 2. 7. αὐτῆς B., αὐτοῦ cod.
et ed. 17. ἡμφισμένον cm. B., ἡμφισμένην cod. et ed.

CAP. 36.

*Quod recens honoratus expraesfectus in deximo ludi equestris
praesentetur.*

In die, quo spectaculum equestre celebrandis natalibus nati-
talis Imperatoris Michaelis cdebatur, introducebatur primus post so-
natum, ut consuetudo fert, promotus expraesfectus in deximo eius-
dem diei.

CAP. 37.

*De quibusdam, qui defecerant, sed ad officium redacti fuerant;
quomodo ab Imperatore fuerint excepti.*

Non indignum est nosse, quomodo Michael Imperator Sclavos
exceperit, qui, postquam in regione Subdelitia contumaciter et in-
solenter se gessissent et in montes secessissent, rursus ad obedientiam
excelsi Imperatoris confugerant. Scilicet indutus Imperator sago purpu-
reo, quod aureum margaritis obsitum limbum habebat, et coronam
in capite habens geminis et margaritis distinctam, qualem caesari-
cium appellant, sedebat super throno in chrysotriclino; factaque
receptione [suorum procerum], exhibat ostiarius virgam gestans, et

εἰσῆξεν αὐτοὺς μετὰ καὶ τοῦ λογοθέτου. καὶ μετὰ τὸ δια-
λεχθῆναι αὐτοὺς τὸν βασιλέα ἐξῆλθον, καὶ εὐθέως εἰσῆχθησαν Ma. 215. a
σαν ἕτεροι Σκλάβοι Θεσσαλονίκης ἀρχοντίας καὶ αὐτοὶ ὑπὸ
ἐνὸς ὀστιάριου, ὃν τρόπον καὶ οἱ πρὸ αὐτῶν. καὶ διαλεχθεῖς Ed. L. 367
καὶ αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς, ὡς ἐβούλετο, δεδωκὼς αὐτοῖς ἀνά
ἐνὸς ἐσωφορίου ὡς ὑπηκόους αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθον καὶ αὐτοί.

ΚΕΦ. λγ'

Περὶ τῆς χειροτονίας Θεοφυλάκτου τοῦ ἀγιοτάτου πατριάρχου.

Μηνὶ Φεβρουαρίῳ β', ἡ ἑορτὴ τῆς ὑπαπαντῆς τοῦ Κυ-
ριορίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔτους ςυμβ', ἐχειροτονήθη Θεο-
φύλακτος ὁ Θεοφιλέστατος σύγκελλος, ὁ υἱὸς Ῥωμανοῦ δε-
σπότητος, ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως. τῇ δὲ αὐτῇ
ἡμέρᾳ ἐτελέσθη ἡ ἀκολουθία τῆς προελεύσεως οὕτως. τοῦ Β
παλατίου ἀνοίξαντος διὰ τῆς ἐξόδου τῆς ἐξαγούσης ἐπὶ τὴν
15 τοῦ Κυρίου ἐκκλησίαν, καὶ τοῦ κουβουκλείου εἰσελθόντος
κατὰ τὸ εἰωθὸς, ἐξῆλθον οἱ δεσπότες ὑπὸ σκαραμαγγίαν,
περιβεβλημένοι καὶ τὰ χρυσοπερίκλειστα τούτων σαγία, καὶ
ἀπίασιν, δηριγεύομενοι ὑπὸ τε τῶν πριμοσιτίων καὶ τοῦ κου-
βουκλείου, διὰ τῆς μανναύρας καὶ τῶν διαβατικῶν εἰς τὰ
δοκατηγούμενα τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ κατὰ τὸ εἰωθὸς

introducebat Sclavos una cum logotheta. Quibus quum Imperator
collocutus fuisset, exhibant, et protinus introducebantur alii Sclavi
ex praefectura Thessalonicensi. Hos; ut superiores, unus ostia-
rius introducebat. Imperator eos, ut collocutus ipsis fuerat, quae
voluerat, dimittebat, donatos singulos singulis interulis in signum
vasallatus vel obsequii. Et sic abibant etiam hi.

CAP. 38.

De electione Theophylacti sanctissimi patriarchae.

Mensis Februarii die secundo, eodemque festo hypapantes seu
occursus Domini nostri Iesu Christi [cum sene Symcone et Anna
convenientis in templo Hierosolymitano] anno 6442, [a C. N. 933.]
eligitur Theophylactus, Deo carissimus syncellus, filius Romani
[Lecapeni] despotaе, in archiepiscopum Constantinopolcos. Eodem
die peragebatur ritus processionis hoc modo. Palatio ex ea parte
reserato, qua in ecclesiam Domini itur, et cubiculo pro more con-
sueto congregato, exhibant Domini [Romanus cum filiis et genero
Constantino Porphyrogenito] in scaramangiis et sagis suis auro se-
ptis, stipatique a praepositis et cubiculo abibant praeter magnaauram
et per porticus, per quas illinc illuc tendentibus transeundum

διὰ τῆς τρισσῆς μετὰ τῶν κηρῶν προσκυνήσεως τῷ Θεῷ εὐχαριστήσαντες καὶ τὰ τούτων διβητήσια ἀλλάξαντες, ἐκαθέσθησαν. καὶ ὅτε πάντα κατὰ τὴν εἰωθύαν ἀκολουθίαν ἐρ-
 Cτρεπίσθη, ὑπεμνήσθησαν οἱ δεσπότες, καὶ εὐθέως περιεβύ-
 λοντο τὰς ἑαυτῶν γλαμύδας, καὶ ἐξιόντων αὐτῶν ἔξω τοῦ⁵
 ἐκείσε κρεμμαμένου βήλου, ἐδέξαντο τούτους οἱ τε μύγιστροι
 καὶ πατρίκιοι. καὶ τῆς εἰωθυίας τάξεως ἐπιτελεσθείσης, κα-
 τέψαν οἱ δεσπότες διὰ τοῦ μεγάλου κοχλιοῦ. ἐν δὲ τῷ νάρ-
 θηκι τῆς ἀγιωτάτης ἐκκλησίας εἰς τὴν ὠραίαν πύλην ἐδέξατο
 τούτους ὁ ὑποψήφιος μετὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πάσης τάξεως.¹⁰
 καὶ δὴ κατὰ τὸν εἰωθότα τύπον εἰσοδεύσαντες, καὶ τῶν ἐξῆς
 ἐπιτελεσθέντων κατὰ τὰς λοιπὰς προελεύσεις, ἀπήρξαντο οἱ
 Θεοφιλεῖς μητροπόλῃται τῆς ἱερῆς χειροτονίας. οἱ δὲ φιλό-
 χριστοὶ βασιλεῖς μικρὸν τι ὀπισθοπόδησαν μέχρι τοῦ ἀργυ-
 ροῦ κίονος τοῦ κιβωρίου, ἕως ἐτελέσθη παρὰ τῶν μητροπολι-¹⁵
 Ms.215. b τῶν τὰ τῆς χειροτονίας. καὶ εἰδ' οὕτως διὰ τοῦ δεξιῦ μέρους
 τοῦ βήματος καὶ τοῦ κυκλείου εἰσηλθόν ἐν τῷ εὐκτη-
 ρίῳ, ἐν ᾧ καὶ ἡ ἀργυρῶ ἴδρυνται σταύρωσις. καὶ διὰ τῆς
 τρισσῆς μετὰ τῶν κηρῶν προσκυνήσεως ἀπενχαριστήσαντες
 τῷ Θεῷ καὶ τὸν πατριάρχην ἀποχαιρετίζαντες, ἀνῆλθον διὰ²⁰
 τοῦ κοχλιοῦ τοῦ πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἀγίου φρέατος, ἐν τοῖς
 πρὸς ἀνατολὴν δεξιόις μέρεσι τῶν κατηγουμένων ἐκδεχόμενοι
 τὴν τοῦ ἀγίου εὐαγγελίου ἀνάγνωσιν.

est, in catechumenia magnae ecclesiae, exhibitaque Deo, ut mos est, terna cum cercis adoratione, inducunt sua dibetesia, et considebant [in catechumeniis]. Ut omnia, quae ritus flagitat, comparata erant, admoniti Domini inducunt chlamydes suas; exeuntesque ipsos extra velum ibi suspensum excipiebant venerantes magistri et patricii. Ordine consueto finito, descendebant Domini per magnam cochleam. Inde ingressos in narthecum sanctissimae ecclesiae, excipiebat eos in porta formosa electus una cum toto ordine ecclesiastico; ingressique sacrificatorium secundum consuetum ritum, omnibusque ex ordine peractis, quae in ceteris processionibus fiunt, incipiebant Deo cari metropolitae sacram ordinationem archiepiscopi. Amantes Christum Imperatores autem aliquanto retro in pedes suos se recipiebant usque ad argenteam columnam propitiatorii, donec ordinatio a metropolitae confecta esset. Tunc intrabant per dextram partem tribunae et cyclii in oratorium, in quo imago argentea crucifixionis Christi stat; triaue cum cercis genuflexione venerati Deum, valedicebant patriarchae, ascendebant per cochleam, quae est in regione sancti putei, in eam, quae a dextris est versus orientem converso, partem catechumenorum, expectantes lecti-
 onem sancti evangelii.

ΚΕΦ. λθ'

Ed. L. 368

Περὶ τοῦ πατριάρχου, ὅτι τὸ παλαιὸν ἴδιον εἶχεν πραιπόσιτον.

Ἰστέον, ὅτι καὶ ὁ πατριάρχης τὸ παλαιὸν ἴδιον εἶχεν πραιπόσιτον, πρωτοστατοῦντα τῶν κουβουκλεισιῶν, ἀπὸ τοῦ 5 κλήρου καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καταλόγου τυγχάνοντα. καὶ δῆλον ἀπὸ τῆς Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως ἀσφαλείας, ἣν ἐποίησεν πρὸς Σέργιον τὸν πατριάρχη, οὕτως αὐταῖς λέξεσιν περιέχουσαν· „τὸν μέντοι γε πραιπόσιτον Θωμᾶν τοῦ 10 ὁμῶν σεβασμίου κουβουκλεισιάτου τρίτον στήσομεν τῇ τιμῇ ἀπὸ τοῦ ἡμῶν πραιποσίτου, μέχρις ἂν τὴν τοῦ διακόνου ἁξίαν διέπῃ. ἐπειδὴν δὲ εἰς τὴν τοῦ πρεσβυτέρου τάξιν προβῆ, ἐφεξῆς αὐτὸν τοῦ ἡμετέρου πραιποσίτου στησόμεθα.”

ΚΕΦ. μ'

Περὶ τοῦ τίνα τρόπον τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ τοῦ πάσχα περι- 15 βάλλονται τοὺς λώρους ὅ, τε βασιλεὺς καὶ οἱ μάγιστροι καὶ ἀνθύπατοι καὶ πατρίκιοι.

Ἐκ μὲν τῶν καθ' ἡμᾶς νοημάτων τῆς εὐσεβείας, καθὼς ὁ ἐμὸς λόγος, ὑποτυπώσομαι. τὸ μὲν περιβεβλησθαι λώρους ἢ τοὺς μαγίστρον καὶ πατρικίους ἐν τῇ ἑορτασίμῃ ἡμέρᾳ τῆς 20 αὐανυστάσεως Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν εἰς τύπον ἡγούμεθα

CAP. 39.

Quod patriarcha olim suum habuerit praepositum.

Patriarcham olim proprium habuisse praepositum [cunuchum], primum gradum tenentem et principem in cubuclesiis et pertinente ad clericos ordinemque ecclesiasticum, patet ex cautione, quam Imperator Heraclius patriarchae Sergio supra memorato praestitit, et in qua dictio haec his ipsis verbis legitur: *Thomam praepositum venerabilis vestri cubuclesiatus tertium constituemus honoris gradu a nostro praeposito, quamdiu diaconi dignitatem gerat. Quando vero ad presbyterii ordinem ascenderit, immediate secundum a nostro praeposito eum collocabimus.*

CAP. 40.

Quam ob rationem Imperator et magistri, proconsules atque patricii loros induant sancta et magna dominica paschatis.

Rationem huius rei pro captu meo ex principiis pietatis nostro Christiano coetani propriis deducam atque effingam. Credimus nempe loros, quos magistri et patricii die festo resurrectionis Christi Dei

τοῦ ἐνταφιασμοῦ αὐτοῦ· τὸ δὲ κεχρυσῶσθαι αὐτοὺς εἰς ταύτης λαμπρότητα, ἡλιοβολουμένους ἐξ ἡλίου Χριστοῦ αὐτοῦ τῇ ἐγέρσει. αὐτοὺς τε τοὺς μαγίστρον καὶ πατρικίους ἐν τύπῃ χρηματίζειν τῶν ἀποστόλων, τὸν τε χρηστὸν βασιλέα κατὰ τὸ ἐφικτὸν ἀναλογοῦντα Θεῷ. διὸ καὶ τὰ κατὰ τὸν ἐπιδήμιον λόγον λεγόμενα σκεπαλα σκοπὸν ἔχει ἐντετυ-
Ms. 216. πῶσθαι συμβόλοις ἐπινικίοις, ἃ κατὰ τὴν ἐκ νεκρῶν ἔγερσιν **D** τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰς ἀφομοίωσιν τοῦ σταυροῦ λογισθῆσονται, δι' οὗ τὸ κατὰ τοῦ ἄδου ὁ Χριστὸς τρόπαιον ἤρατο. τὸ δὲ ταῖς χερσὶ κρατεῖσθαι παρ' αὐτῶν ἀνεξικακίας τόμους,¹⁰ καθὼς ἡ ἐγχώριος κατονομάζει φωνή, οὐχ οὕτως ἔχει τὸ ἀληθές, ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦ Σωτῆρος τοῖς μαθηταῖς ἐόικασι δῆθεν οἱ πατρικίοι, καὶ αὐτῇ τῇ βασιλεὶ κατὰ τὴν σωτηριώδη νομοθεσίαν αὐτῶν τόμους κρατεῖν ταύτην ἐγγεγραμμένους. τὸ δὲ τὰς κνήμας λιπῶ ἐσφινῶσθαι ἀμφὶ μετὰ καὶ χρυσο-¹⁵ μένων πεδίλων, ταῦτό τοῦτο καὶ νεκρότητος καὶ λαμπρότη-
Ed. L. 369 τος. ἐκ δὲ τῶν Ῥωμαϊκῶν παραδόσεων τὸ μὲν τοὺς πατρικίους ἐπημφιεῖσθαι λώρους εἰς τύπον τῶν πλαιῶν ὑπάτων, καὶ μᾶλλον τῶν μετέπειτα βασιλέων κατὰ τινὰς διωρισμένους καιροὺς ἀρχιερατικὴν ἀξίαν ἀνηρημένους τὸ σχῆμα εἶναι,²⁰ οἱ καὶ ὡς βασιλεῖς πραγματικῶς ὄντες χρονοκράτορες, ὧν
 6. ἔχει R., ἔχειν cod. et ed. 17. τὸ μὲν cm. R., τό, τε cod. et ed.

nostri gerunt, repraesentare tumulationem eius. Quod autem loros auro conspicuos gestant, id interpretamur imaginem splendoris resurrectionis Christi esse; tanquam si a Christo, velut sole, per eius resurrectionem radiis solaribus circumcollustrati splenderent. Magistri enim et patricii referunt apostolos; optimus autem Imperator Deum, quatenus nempe homini Deum referre datum est. Quae illi gestant scepa, vulgari sermone sic dicta, id est scipiones, probabile est, eos velle typice triumphum, quem Christus in resurrectione sua egit, repraesentare crucemque similitudine referre, per quam Christus tropaeum de inferno statuit. Circa anxeticacias tomos, ut vulgari sermo appellat, seu clementiae membranaceos rotulos non ita se re vera res habet, ut vulgo existimatur, et ex vulgare illa appellatione concludas: verum, ut praedicti patricii discipulos Christi repraesentant, ita videntur secundum salutarem suam institutionem ipsi quoque Imperatori [ut Christi personam sustinenti] libros praeferre, salutarem doctrinam litteris consignatam tenentes. Quod autem crura linea tela constricta habent et ocreas deauratas in pedibus, id illinc quidem ad humilitatem mortalitatis, hinc autem ad splendorem resurrectionis pertinet. Secundum Romanas autem traditiones repraesentant patricii loris induti veteres consules, aut potius consulibus posteriores Imperatores; diciturque hic eorum habitus fuisse, quum certis statutis temporibus summorum pontificum dignitatem induerent; quippe qui [consules] actualiter

ἕκαστος ἔτους ἐνὸς ἡγεμονίαν κληρούμενος ἐν πολέμοις ἠφίε-
 το, ὧν μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἐπιδημητικῶς παρὰ τῶν ὑπά-
 των διηρευνᾶτο, πῶς τὰ τῶν πολέμων διήτησεν, στολὴν τε
 τὴν ὑπατικὴν κατ' ἄξιαν τῆς τάξης ἐννόμως περιεβέβλητο, ἐφ'
 57 καὶ τὸ κατὰ τῶν πολέμων τρόπαιον ἐχειρίζετο, ἧ ἐνεγέ-
 γραπτο τὰ ἐκείνη πεποιημένα εἰσάγοντί τε πρὸς τοὺς ὑπά-
 10 τοὺς λάφυρά τε καὶ αἰχμοδέτας, χειρίζεσθαι δὲ τύμους, λό-
 γους ἐν τούτοις ποιησομένους τῶν περὶ πολέμους ἀναλωμά-
 των. σκηπίωνες δὲ ἀπὸ τοῦ τῶν Ῥωμαίων Σκηπίωρος κατὰ
 15 πολεμίων μέγιστα στρατηγήσαντος, ἐξ οὗ τὸ εὐφημον ἀπη-
 νέγκαντο. ἧ καὶ σκεπαῖα κατὰ τὸν δημοδὴ λόγον διὰ τὸ
 τοὺς ἐπιγνώμονας, ὡς οἶμαι, τῶν καλῶν ἀποσκέφθαι πρὸς
 ταῦτα καὶ ἐννοεῖν, ὁποίας ἀναγράπτου τιμῆς οἱ ἀνδραγα-
 20 θιζόμενοι μετελήφωσιν, καὶ ζηλοῦν πρὸς τὴν μίμησιν. ἀπὸ
 15 δὲ τῶν καμπυρίων, ἃ Λατίνων φωνῇ προσηγόρευται, τοῦ
 πολεμικοῦ ἀνδρός τὸ εὐκίνητον, ἀλλὰ μὴ κατοχυροποιεῖ-
 25 σθαι διὰ τὰς κατὰ τὰ σκέλη ἐκ πέλων περιπλοκάς ἧ διὰ τὸ
 σκέπασθαι αὐτοὺς τοῖς θυρεοῖς, ἧ ταῖς περιφερέσιν ἀσπίσι,
 καὶ διὰ τὸ μὴ δεῖσθαι περινενομημένης κατοχυρώσεως.

15. φωνῇ em. R., φωνῇ cod. et ed. 16. Ita R., ἀλλὰ μὴν καὶ
 τὸ οὐχυροποιεῖσθαι cod. et ed. 17. Ita R., περιπλοκάς, ἧ τὸ
 διασχευᾶσθαι cod. et ed. 19. περινενομημένους Leich.

reges anni erant, et eorum unusquisque post gestum, quod sorte
 nactus fuerat, imperium unius anni amandabatur in castra ad bella
 gerenda. Quibus confectis, redibat, et interrogatus a consulibus,
 quomodo rem bellicam administrasset, accipiebat humeris iniectum
 habitum consularem, adaequatam dignitati partae victoriae; in manus
 autem accipiebat traditum tropaeum, victoriae de subactis hostibus
 insigne, in quo pictura representabatur res ab eo in ista expedi-
 tione gestae, per quam introduceret in urbem et exhiberet consuli-
 bus spolia et captivos. Tenebat quoque in manibus codicillos ex-
 pensarum bellicarum. Scipiones autem, quos patricii gerunt, appella-
 tionem nactus esse aiunt traditiones veteres boni omnis plenam
 ab illo Romano celeberrimo duce bellico maximarumque rerum au-
 ctore, Scipione, per quem tantam famam consecuti sunt. Vel etiam
 scepea vulgo appellantur ex eo, ut ego quidem existimo, quod,
 qui pulchra et praecleara agnoscere norunt, toti in
 ea incumbunt et secum diligenter recolunt, quantos honores in
 annalibus celebratos acceperint olim viri fortes et probi; eoque ad
 ipsorum imitationem stimulantur. Campagia tandem, ut Latinus
 sermo appellat, gerunt ad significandam viri militaris agilitatem, qui
 negligat sibi crura alio praeter sitorum indumentum tutamine mu-
 nire, quod oblongis rotundisque scutis se satis tectum et tutum esse,
 ideoque nullo alio artificioso confecto et ingeniose excogitato muni-
 mine opus habere putet.

*Εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Φάρου τοῦ μεγάλου
παλατίου.*

*Ὁ νεοκατασκευάστος μέγας σταυρὸς Κωνσταντίνου τοῦ
D Φιλοχρίστου καὶ πορφυρογεννήτου βασιλέως.*

Εἰς τὸ εὐκτήριον τοῦ ἁγίου Θεοδώρου ἐν τῷ χρυσοτρικλίτῳ. 5

*Ἡ τοῦ Μωσέως ῥάβδος. ῥαβδία οστιαρίκια ὑπὸ λίθων
καὶ μαργάρων ὀλόχρυσα δ'. ῥαβδία τῶν σιλεντιαρίων ἀρ-
γυρᾷ διάχρυσα δ'. ῥαβδία τῶν κουρσῶρων ἀργυρᾷ διάχρυσ-
α μετὰ φεγγίων δ', καὶ ἄνευ φεγγίων δ', καὶ μετὰ κατα-
κλειδίων α'. μανιάκια πρωτοσπαθαράτα χρυσαῖ. σπαθαρο-10
κandidatίκια ὀλόχρυσα, καὶ ἀργυρᾷ διάχρυσα. σπαθία σπα-
Ed.L.370θαράτα ὀλόκανα διάχρυσα. σφραγίσματα διάχρυσα. σκουῖτον
χρυσουῖν χειμευτὸν ἡμφιεσμένον ἀπὸ μαργάρων. ἕτερον σκουῖ-
τον χρυσουῖν χειμευτὸν ἡμφιεσμένον ἀπὸ λίθων καὶ μαργά-
ρων. κόπτα ἀργυρᾷ διάχρυσα β'. 15*

Εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου τῆς Δάφνης.

*Ὁ μέγας σταυρὸς τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Κωνσταν-
τίνου. σκήπτρα γ'. πτυχία ζ'. candidatίκια χρυσαῖ.*

VASA SACRA DIVERSORUM TEMPLORUM. VASA TEMPLI SANCTISSIMAE
DEIPARAE PHARI IN MAGNO PALATIO.

Magna crux, quam nuper confici curavit Christi amans et Por-
phyrogenitus Imperator Constantinus.

VASA ORATORII S. THEODORI IN CHRYSOTRICLINO.

Virga Mosis. Virgae, quales tenent ostiarii, totae aureae, gem-
mis et unionibus ornatae, numero quatuor. Virgae silentiariorum
argenteae deauratae quatuor. Virgae cursorum argenteae deauratae
cum lunulis quatuor, et totidem absque iis una cum veticulis. Tor-
ques protospathariorum aurei. Spatharocandidatina tota aurea, et alia
argentea deaurata. Spathae spathariorum, cannis seu scapis earum
totis inauratis. Stratoricia inaurata. Scutum aureum smaltitum cum
unionibus. Adhuc aliud scutum aureum similiter pictum et gemma-
tum atque margaritarum. Conti argentei deaurati duo.

VASA TEMPLI S. STEPHANI DAPHNES.

Magna crux S. et Magni Constantini. Scepra tria. Ptychia [Vi-
ctoriolae] septem. Candidatica aurea.

Εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου.

Σκῆπτρα ιβ'. καμπηδικτώρια ε'. λάβουρα ε'. σίγνα ιβ'. Β
δρακόντια ιβ'. βάνδα η'. σκευοφορικὰ ιη'. καὶ εἰς ἰνδ. δ'
ἀνεκαινίσθη ἐξ αὐτῶν ιβ', καὶ τῶν ε' τὰ ἔργα εἰσὶν κατακλα-
5σμένα μὴ ἔχοντα περιποίησιν.

ΚΕΦ. μα'.

Ὅσα εἶδη τῶν ἀλλαξιμῶν.

Λῶροι χρυσοῦφαντοι ιε'. κοντομανίγια χρυσοῦφанта τῶν
αὐτῶν λῶρων ιβ'. θωράκια τῶν αὐτῶν λῶρων ιβ'. χλανί-
1ιοδια ἀργυροκέντητα ε'. σπέκκι χρυσοκέντητα. κοντομανίγια
ἀργυροκέντητα ἀληθινάερα ιε'. κοντομάνικα ὀξέα χροακὰ C
κθ'. κοντομάνικα ἀληθινάερα χροακὰ ιη'. χλανίδια φουν-
δάτα χροακὰ χρυσόταβλα μαγίστρων, ἀνθυπάτων καὶ πατρι-
κίων κέ. χλανίδια φουνδάτα μετὰ ὀξέων ταβλίων ὄφρικια-
15λίων σεκρετικῶν λ'. χλανίδια πλατόνια χαρτουλαρίων σεκρε-
τικῶν ε'. χλανίδια φουνδάτα μετὰ ὀξέων ταβλίων τὰ λεγό-
μενα Τύρεα τοῦ κομβουκλείου λγ'. χλανίδια ἀτραβατικά λγ'.

11. ὀξεαχροακὰ cod. 12. φουνδαταχροακὰ cod. 17. Deest
h. l. codici folium unum.

VASA TEMPLI DOMINI.

Sceptra duodecim. Campiduetoria quinque. Labara quinque. Si-
gna duodecim. Dracones duodecim. Banda octo. Sceuophorica octode-
cim; quorum duodecim renovata fuerunt ind. IV, reliqua sex fracta
iacent, reparationem non nacta aut non capientia.

CAP. 41.

Species mutatoriorum.

[Iacent quoque in templo Domini] lori auro contexti quindecim,
Contomanicia auro texta, ad illos loros pertinentia, duodecim. Pe-
ctoralia pro iisdem loris duodecim; tunicae argenteis filis pictae sex.
Specia filis aureis picta. Contomanicia filis argenteis picta veri iuris
quindecim. Contomanicia acuti iuris colorea viginti novem. Conto-
manicia veri iuris colorea octodecim. Tunicae fundatae coloreae cum
aureis tabulis magistrorum, proconsulum et patriciorum viginti quin-
que. Tunicae fundatae cum tabliis purpureis officialium secretis as-
sidentium triginta. Tunicae platonica dictae chartulariorum secreti-
corum sex. Tunicae fundatae cum purpurcis tabliis, quae Tyria cu-
biculi vulgo appellantur, triginta et tres; totidemque tunicae atra-
baticae.

Ms. 217. a

ΚΕΦ. μβ'.

D Περὶ τῶν τάφων τῶν βασιλέων τῶν ὄντων ἐν τῷ ναφ τῶν ἁγίων ἀποστόλων.

Ἦρθον τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Κωνσταντίνου.

Ἐν πρώτοις κατὰ ἀνατολὰς κεῖται ὁ λάρναξ τοῦ ἁγίου⁵ Κωνσταντίνου πορφυροῦς, ἦτον Ῥωμαῖος, ἐν ᾧ ἀπόκειται αὐτὸς μετὰ Ἑλένης τῆς μακαρίας μητρὸς αὐτοῦ. ἕτερος λάρναξ πορφυροῦς Ῥωμαῖος, ἐν ᾧ ἀπόκειται Κωνσταντῖος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. ἕτερος λάρναξ πορφυροῦς Ed. L. 37 Ῥωμαῖος, ἐν ᾧ ἀπόκειται Θεοδοσίος ὁ μέγας. ἕτερος λάρναξ¹⁰ πράσινος Ἰερακίτης, ἐν ᾧ ἀπόκειται Λέων ὁ μέγας. ἕτερος λάρναξ πορφυροῦς Ῥωμαῖος, ἐν ᾧ ἀπόκειται Μαρκιανὸς μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Πουλχερίας. ἕτερος λάρναξ πράσινος Θεταλὸς, ἐν ᾧ ἀπόκειται Ζήνων ὁ βασιλεὺς. ἕτερος λάρναξ Ἀκυτανὸς, ἐν ᾧ ἀπόκειται Ἀναστάσιος ὁ Δίκωρος¹⁵ μετὰ Ἀρεΐδνης τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. ἕτερος λάρναξ πράσιος λίθου Θεταλικῆς, ἐν ᾧ ἀπόκειται Μιχαὴλ ὁ βασιλεὺς, ὁ υἱὸς Θεοφίλου. Ἰστέον δὲ, ὅτι ὁ τοιοῦτος λάρναξ Μιχαὴλ τοῦ Β βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐστὶν τοῦ μεγάλου. ἔκειτο δὲ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς ἀγούστης, ὑποκάτω τοῦ ἁγίου ἀποστόλου²⁰

19. Ἰουστίνου leg. case censet. R.

CAP. 42.

De sepulcris Imperatorum, quae sunt in templo SS. Apostolorum.

ET PRIMUM QUIDEM QUOD ATTINET AD HEROU M. ET MAGNI
CONSTANTINI.

Iacet primo versus orientem spectanti loco sarcophagus S. Constantini e porphyretico aut, quod perinde est, Romano marmore, continens et ipsum et B. eius matrem, Helenam, Alius porphyreticus aut Romanus, in quo situs fuit Constantius, Magni Constantini filius. Alius porphyreticus Romanus, in quo iacet Theodosius Magnus. Alius e marmore viridi Hieracite, in quo depositus fuit Leo Magnus. Alius porphyreticus Romanus, in quo iacent Marcianus et uxor eius, Pulcheria. Alius viridis Thessalicus, Zenonis Imperatoris, Alius Aquitanus, continens Anastasium Dicoram et eius uxorem, Ariadnam. Alius Thessalicus viridis, in quo iacet Michael Imp., filius Theophili. Tenuit hic sarcophagus olim Iustinum seniore Imperatorem, qui situs erat in monasterio Augustae dicto, in templo et sub reliquijs S. Apostoli Thomae; ubi etiam stolae Apostolorum

Θωμᾶ, ἐν ᾧ καὶ αἱ στολαὶ τῶν ἀποστόλων εὐρέθησαν. Ἐλαβεν δὲ αὐτὸν ὁ κύριος Λέων ὁ βασιλεὺς, καὶ κατέθετο αὐτὸν ἐνταῦθα εἰς ἀπόθεσιν τοῦ σώματος τοῦ αὐτοῦ Μιχαήλ. Ἐτερος λάρναξ πράσινος Θετταλός, ἐν ᾧ ἀπόκειται Βασίλειος 500ν Ἐυδοκίᾳ καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῇ υἱᾷ αὐτοῦ. Ἐτερος λάρναξ Σαγαρινός, ἦγον Πνευμονούσιος, ἐν ᾧ ἀπόκειται Λέων ὁ αἰοίδιμος σὺν τῇ υἱᾷ Κωνσταντίνῳ ὕστερον τελετήσαντι τῇ Πορφυρογεννήτῳ. Ἐτερος λάρναξ λευκός ὁ λεγόμενος βασι- 1000 λίκιον, ἐν ᾧ ἀπόκειται Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς Βασιλείου. Ἐτε- 1500 ρος λάρναξ πράσινος Θετταλός, ἐν ᾧ ἀπόκειται ἡ ἁγία Θεοφρανῶ ἡ πρώτη γυνὴ τοῦ μακαρίου Λέοντος σὺν Ἐυδοκίᾳ τῇ θυγατρὶ αὐτῆς. Ἐτερος λάρναξ Βιθυνός, ἐν ᾧ ἀπόκειται Ζωὴ ἡ δευτέρα γυνὴ τοῦ αὐτοῦ Λέοντος. Ἐτερος λάρναξ πράσινος Θετταλός, ἐν ᾧ ἀπόκειται Ἐυδοκίᾳ ἡ τρίτη γυνὴ τοῦ αὐτοῦ 1500 Ἰσχυροῦ Λέοντος ἡ ἐπονομαζομένη Βαϊνή. Ἐτερος λάρναξ Μσ. 217. b Προικονήσιος, ἐν ᾧ ἀπόκειται Ἄννα καὶ Ἄννα αἱ θυγα- D τέρεις τοῦ μακαρίου Λέοντος καὶ Ζωῆς. Ἐτερον λαρνάκιον μικρὸν ἀπὸ λίθου Σαγαρινῶ, ἦτον Πνευμονουσίῳ, ἐν ᾧ ἀπόκειται Βασίλειος ὁ ἀδελφός Κωνσταντίνου Πορφυρογεν- 2000 νοῦ, καὶ Βάρδας ὁ υἱὸς Βασιλείου τοῦ πάππου αὐτοῦ. Ἐτερον λαρνάκιον μικρὸν ἀπὸ λίθου Σαγαρινῶ, ἐν ᾧ ἀπό- 2500 κείται * * * * *

6. ᾧ om. ed. 16. Ἐυδοκίᾳ pro altero Ἄννα conl. R. 22. Dé-
sunt versus tres in membranis vacul relictis.

ollim exstabant. Verum Dominus Leo [filius Basilii Macedonis] inde abstulit illum sarcophagum, et hic in Apostolorum templo deposuit, et exuvias dicti Michaëlis ipsi indidit. Alius viridis Thessalicus, tenens Basilium [Macedonem] et eius uxorem, Eudociam, et filium, Alexandrum. Alius Sagarinus aut Pneumonousius, in quo iacent venerandus Imperator Leo [Sapiens, Basilii filius,] et filius eius, Constantinus Porphyrogenitus, multo post patrem tempore illatus. Alius albus, cui nomen est basilicium, tenens Constantinum, filium Basilii [Macedonis]. Alius viridis Thessalus, in quo iacent S. Theophano, prima uxor B. Leonis [Sapientis], et eius filia, Eudocia. Alius Bithyno marmore, in quo Zoë, secunda eiusdem Leonis uxor. Alius viridis Thessalus, in quo Eudocia, Baïni cognominata, tertia eiusdem Domini Leonis uxor. Alius Proconnesio marmore, in quo iacet Anna et Eudocia, filiae beati eiusdem Leonis ex [secunda uxore] Zoë. * * * Alia urnula marmore Sagarino aut Pneumonousio, in quo iacent Basilus, frater Constantini Porphyrogeniti. * * * * * Alia urnula, marmore Sagarino, in quo iacet * * * *

Πρὸς αὐτὴν τὴν κόγχην κατὰ ἀνατολὰς πρώτος λάρναξ, ἐν ᾗ ἀπόκειται τὸ σῶμα τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἀπὸ λίθου ξένου καὶ ἀλλοκότου μέσην χοροῖαν ἔχοτος τοῦ τε Βιθυνοῦ καὶ Χαλκηδωνίτου, παραπλησίως λίθῳ Ὀστρίτῃ. ἕτερος λάρναξ α-5 πὸ λίθου Ἱερραπολίτου, ἐν ᾗ ἀπόκειται Θεοδώρα ἡ γυνὴ τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ. ἕτερος λάρναξ κείμενος πρὸς δυσμὰς πρὸς τὸ μέρος τὸ δεξιὸν, τὴν χοροῖαν ῥοδοποιίκιον Δοκιμινόν, ἐν ᾗ ἀπόκειται Εὐδοκία ἡ γυνὴ Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου. Β ἕτερος λάρναξ λευκὸς Προικονήσιος, ἐν ᾗ ἀπόκειται Ἰουστι-10 νιανὸς ὁ μικρὸς. ἕτερος λάρναξ ἀπὸ λίθου Προικονήσιας, ἐν ᾗ ἀπόκειται Σοφία ἡ γυνὴ Ἰουστίνου. ἕτερος λάρναξ ἀπὸ λίθου λευκοῦ Δοκιμινοῦ ὄνυχίτου, ἐν ᾗ ἀπόκειται Ἡράκλειος ὁ μέγας. ἕτερος λάρναξ πράσινος Θεσσαλός, ἐν ᾗ ἀπόκειται Φαβία ἡ γυνὴ Ἡρακλείου. ἕτερος λάρναξ Προικονήσιος 15 Κωνσταντίνου Πωγωνάτου. ἕτερος λάρναξ ἀπὸ λίθου πρασί-νου Θεσσαλικῶ, ἐν ᾗ ἀπόκειται Φαῦστα ἡ γυνὴ Κωνσταντίνου Πωγωνάτου. ἕτερος λάρναξ Σαγαρινός, ἐν ᾗ ἀπόκειται Κωνσταντίνος, ἔγγων Ἡρακλείου, υἱὸς Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου. ἕτερος λάρναξ ἀπὸ λίθου Σαγαρινοῦ ἑκατοντά-20 λιθος, ἐν ᾗ ἀπόκειται Ἀναστάσιος ὁ καὶ Ἀρτέμιος. ἕτερος λάρναξ ἀπὸ λίθου Ἱερραπολίτου, ἐν ᾗ ἀπόκειται ἡ γυνὴ Ἀνα-9. τοῦ μικροῦ conl. R.

IN HEROO MAGNI IUSTINIANI.

Primus apud concham versus orientem est sarcophagus, in quo iacet corpus Iustiniani, marmore peregrino rari et miri coloris, qui medius fere sit inter colorem Bithyni et Chalcedonici marmoris, similis marmori Ostritae. Allus marmore Hierapolitano, in quo iacet Theodora, Magi Iustiniani uxor. Alius versus occidentem a dextra, e marmore coloris rosei maculis distincti, Docimino, in quo iacet Eudocia, uxor Iustiniani Minoris [alias Rhinotmeti]. Alius e candido marmore Proconnesio, in quo iacet Iustinianus Minor. Alius, Proconnesius item, in quo iacet Sophia, uxor Iustini [Minoris]. Alius e candido marmore Docimino, colore Onychiten referente, in quo iacet Heraclius Magnus. Alius viridis, marmore Thessalo, in quo iacet Fabia, uxor Heraclii. Alius e marmore Proconnesio, Constantini Pogonati. Alius e marmore viridi Thessalico, in quo sita est Fausta, uxor Constantini Pogonati. Alius e marmore Sagarino, in quo situs est Constantinus, nepos Heraclii, pater Constantini Pogonati. Alius e marmore Sagarino hecatontalitho seu multicolore, in quo situs est Anastasius, alias Artemius dictus. Alius e marmore Hierapolitano, in quo sita est eiusdem Anastasii Artemii uxor. Alius e marmore Proconnesio, in quo

στασίον τοῦ καὶ Ἀρτεμίου. ἕτερος λάρναξ ἀπὸ λίθου Προικονησίου, ἐν ᾗ ἀπόκειται Λέων ὁ Ἰσαυρος. ἕτερος λάρναξ ἀπὸ λίθου πρασίνου Θετταλικοῦ, ἐν ᾗ ἀπέκειτο Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς τοῦ Ἰσαυροῦ ὁ ἐπικληθεὶς Καβαλλίνος, ἀλλ' ἐξ-
 5 εὐθὴ ὑπὸ Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας, καὶ κατεκρή τὸ δύστηνον αὐτοῦ σῶμα. ὁμοίως καὶ ὁ λάρναξ αὐτοῦ ἐξεῶθη καὶ κατα-
 πρήσθη, καὶ ἐχρημάτισεν εἰς τὰ τοῦ Φάρου συστηματία. καὶ γὰρ καὶ τὰ μεγάλα ἀββάκια τὰ ὄντα ἐν τῇ αὐτῇ Φάρῳ ἐκ
 τοῦ αὐτοῦ λάρνακος τυγγάνοντά εἰσιν. ἕτερος λάρναξ ἀπὸ
 10 λίθου Προικονησίου, ἐν ᾗ ἀπόκειται Εἰρήνη ἡ γυνὴ Κων-
 σταντίνου τοῦ Καβαλλίνου. ἕτερος λάρναξ πρώσινος Θεσσα-
 λός, ἐν ᾗ ἀπόκειται ἡ γυνὴ Καβαλλίνου. σταταραία ἀπὸ Ed.L. 373
 λίθων Προικονησίων, ἐν ᾗ ἀπόκεινται Κοσμῶ καὶ Εἰρήνη,
 ἀδελφαὶ Καβαλλίνου. ἕτερος λάρναξ Προικονησίου, ἐν ᾗ ἀ-
 15 πόκειται Λέων ὁ Χάζαρος, υἱὸς Κωνσταντίνου τοῦ Καβαλ-
 λίνου. ἕτερος λάρναξ ἀπὸ λίθου Προικονησίου, ἐν ᾗ ἀπό-
 κείται Εἰρήνη ἡ γυνὴ Λέοντος τοῦ Χαζάρου. ἕτερος λάρναξ
 πρώσινος Θετταλός, ἐν ᾗ ἀπόκειται Μιχαὴλ ὁ Τραβλός. ἕ-
 τερος λάρναξ ἀπὸ λίθου Σαγαρινοῦ, ἐν ᾗ ἀπόκειται Θέκλα
 20 ἡ γυνὴ Μιχαὴλ τοῦ Τραβλοῦ. ἕτερος λάρναξ ἀπὸ λίθου
 πρασίνου, ἐν ᾗ ἀπόκειται Θεόφιλος ὁ βασιλεύς. ἕτερον λαρ-
 νάκιον πρώσινον, ἐν ᾗ ἀπόκειται Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς Θεο-
 φίλου. ἕτερον λαρνάκιον ἀπὸ λίθου Σαγαρινοῦ, ἐν ᾗ ἀπό-
 κείται Μαρίη ἡ θυγάτηρ Θεοφίλου.

situs est Leo Isaurus. Alius e marmore viridi Thessalico, in quo iacebat olim istius Leonis Isauri filius, Constantinus, vulgo Caballinus dictus. Verum Michaël et Theodora impuras eius reliquias inde eiiciebant, et igni comburebant; sarcophagus autem sede sua revulsus serraque dissectus inserviit ad fori systemmatia [seu repagula]. Etiam magna abbasia eiusdem fori ex eodem sarcophago facta sunt. Alius e marmore Proconnesio, in quo sita est Irene, uxor Constantini Caballini modo dicti. Alius e marmore viridi Thessalico, in quo sita est uxor eiusdem Caballini. Stataria [seu conditorium plurimum corporum capax] e marmore Proconnesio, in quo iacent Cosmo et Irene, sorores Caballini. Alius marmore Proconnesio, in quo situs est Leo Chazarus, filius Constantini Caballini. Alius e marmore Proconnesio, in quo sita est Irene, uxor Leonis Chazari. Alius e marmore viridi Thessalico, in quo situs est Michael Balbus. Alius e marmore Sagarino, in quo sita est Thecla, uxor Michaelis Balbi. Alius e marmore viridi, in quo situs est Theophilus Imperator. Alius parvus e marmore viridi, in quo situs est Constantinus, filius Theophili. Alius parvus e marmore Sagarino, in quo sita est Maria, filia Theophili.

Στοιά ἡ πρὸς μισημβρίαν τοῦ αὐτοῦ γασ.

Ἐν ταύτῃ ἀπόκεινται λάρακις Ἀρκαδίου, Θεοδοσίου, εἰσὺ αὐτοῦ, καὶ Εὐδοξίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ. καὶ ἔστιν ὁ μὲν Ἀρκαδίου τάφος πρὸς μισημβρίαν, ὁ δὲ Θεοδοσίου πρὸς ἄρκτον, τῆς δὲ Εὐδοξίας ἀνατολικώτερος, ἀμφότεροι πορφυροῦ, ἦσαν Ῥωμαῖοι.

Γ

Στοιά ἡ πρὸς ἄρκτον τοῦ αὐτοῦ γασ.

Ἐν ταύτῃ τῇ στοῦ τῇ οὐσῃ πρὸς ἄρκτον κεῖται λάραξ κυλινδροειδῆς, ἐν ᾗ ἀπόκειται τὸ δύστηνον καὶ παμμίαρον σῶμα τοῦ παραβίου Ἰουλιανοῦ, τὴν χροιάν πορφυροῦν, ἡ-10 τον Ῥωμαῖον. ἕτερος λάραξ πορφυροῦς, ἦσαν Ῥωμαῖος, ἐν ᾗ ἀπόκειται τὸ σῶμα Ἰοβιανοῦ τοῦ μετὰ Ἰουλιανὸν βα-
 Ms. 218. βασιλεύσαντος. Ἰστέον, ὅτι ἐν τῇ γυναικίᾳ μνητῇ τὰ Ἰουστίνου, ἐν τῇ γὰρ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ, ἐν λάρακι ἀπὸ λίθου πρασίνου Θεσσαλοῦ ἀπέκειτο τὸ σῶμα Ἰουστίνου τοῦ 15
 D βασιλέως καὶ Σοφίας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. καὶ ἐξηρέθη τὰ τούτων λείψανα, καὶ κατετέθη ἐν τῇ αὐτῇ μνητῇ ἐν χαμοσφύρου ἀπὸ λίθου Προικονησίου ἦσαν Πικριμαίου, ἐν ᾗ καὶ ἐπιγέγραπται· „γλοσσόκομος Ἀλεξάνδρου Δομεστίκου.“ Ἰστέον, ὅτι ἐν τῇ μνητῇ τοῦ ἁγίου Μάμαντος πλησίον τῆς πόρτης τῆς 20

5. ἄρκτον reposuit R., γότον cod. 16. Εὐφημίας leg. esse putat R.

DE SARCOPHAGIS, QUI SUNT IN PORTICU ARDIS AUSTRALI EIVSDEM.

Ibi depositi sunt sarcophagi Arcadii et filii eius, Theodosii, et Eudoxiae, quae fuit uxor Arcadii et mater Theodosii. Arcadius versus austrum, Theodosius versus septentrionem, Eudoxia versus orientem iacent. Omnes tres sunt marmore porphyretico seu Romano.

DE SARCOPHAGIS IN PORTICU BOREALI EIVSDEM TEMPLI.

Ibi situm est in sarcophago rotundo cylindrico colore porphyretico seu Romano scelestum et execrandum cadaver Iuliani Transgressoris [alias Apostatae]. Alius porphyreticus seu Romanus, in quo situs est Iovianus, qui post Iulianum imperavit. In monasterio muliebri, Iustini dicto, in eius nempe aede S. Thomae sacra siti olim erant in sarcophago marmoris viridis Thessalici Iustinus Imp. et Euphemia, uxor eius. Illinc autem deproptae fuerunt eorum reliquiae, et in eodem monasterio in humili et exiguo conditorio e lapide Proconnesio seu Picrinaeo, cui inscriptum est hoc elogium: *Glossocomus* [seu capsula] *Alexandri Domestici*. In monasterio

Ξυλοκέρκου, ἐν τῷ νάρθηκι τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ἐξ ἀριστε-
 ρῶν ἴσταται λάρναξ ἀπὸ λίθου ἑκατονταλίθου, ἐν ᾗ ἀπόκει-
 ται ἡ τοῦ Μαυριμίου γυνὴ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς. ἐν δὲ
 τῇ καταφυγῇ τῆς αὐτῆς μονῆς ἐξ ἀριστερῶν πρὸς ἀνατολὴν Ed.L. 374
 ἵσταται λάρναξ ἀπὸ λίθου, ἐν ᾗ ἀπόκειται Μαυρίκιος ὁ βα-
 σιλεὺς. Ἰστέον, ὅτι ἐν τῇ μονῇ τῆς ἁγίας Τριάδος τῆς ἐπο-
 νομαζομένης τὰ Σταυρακίου, ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τῆς αὐτῆς
 ἐκκλησίας, ἐν τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρο-
 μου, ἴσταται λάρναξ ἀπὸ λίθου λευκοῦ, ἐν ᾗ ἀπόκειται
 10 Σταυράκιος ὁ βασιλεὺς καὶ Θεοφανὸς ἡ αὐτοῦ γαμητή. Ἰστέ-
 ον, ὅτι ἐν τῇ μονῇ τῇ λεγομένῃ τῆς Κυραῖς Εὐφροσύνης ἴστα-
 ται λάρναξ ἀπὸ λίθου Βυθινῶ, ἐν ᾗ ἀπόκειται Κωνσταντι-
 νος ὁ υἱὸς Εἰρήνης ὁ τυφλωθεὶς, καὶ Μαρία ἡ γυνὴ αὐτοῦ,
 καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ, Εὐφροσύνη ἡ γυνὴ Μιχαὴλ B
 15 τοῦ Τραβλοῦ, καὶ Εἰρήνη ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς, καὶ Ἄννα ἡ
 θυγάτηρ Θεοφίλου τοῦ βασιλέως. Ἰστέον, ὅτι ἐν τῇ μονῇ τῇ
 λεγομένῃ τὰ Γαστρία εἰς τὸ πρὸς ἀνατολὴν δεξιὸν μέρος τῆς
 αὐτῆς ἐκκλησίας ἐν τῇ ἐκείσῃ σταταραίᾳ ἀπόκειται ἡ μακαρίᾳ
 Θεοδώρα ἡ τοῦ Θεοφίλου γυνὴ καὶ αἱ τρεῖς θυγατέρες αὐ-
 20 τοῦ, Θέκλα, Ἀναστασία καὶ Πουλχερία. ἐν δὲ τῇ εὐωνύμῳ
 μέρει τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας, ἀπέναντι τῆς τοιαύτης σταταραί-
 ας, ἴσταται λάρναξ ἀπὸ λίθου, ἐν ᾗ ἀπόκειται Πετρωνᾶς ὁ
 γεγωνὸς δομέστικος τῶν σχολῶν ὁ ἀδελφὸς Θεοδώρου τῆς μα-
 25 καρίας βασιλίδος. ἐν δὲ τῷ νάρθηκι τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ἐν Ma. 219. a

S. Mamantis prope portam xylocerci aut circi lignei dictam, in nar-
 thece ecclesiae eius monasterii ad sinistram stat sarcophagus e lapi-
 de hecatontalitho seu multicolore vel centumtessclato, in quo sita
 est Mauricii uxor cum liberis. In cataphyge autem seu refugio et
 recessu interiore illius monasterii ad sinistram versus orientem stat
 sarcophagus marmoreus Mauricii Imperatoris. In monasterio S. Tri-
 nitatis, Stauracii cognominato, in eius ecclesiae dextra regione in
 oratorio S. Ioannis Prodromi seu Praecursoris stat sarcophagus e mar-
 more candido, in quo iacent Stauracius Imp. et Theophano, uxor
 eius. In monasterio Cyrae seu Dominae Euphrosynae dicto stat sar-
 cophagus e marmore Bithyno, in quo Constantinus, a matre Irene
 excoecatus, et uxor eius Maria iacent et duae filiae, nempe Euphrosyna,
 uxor Michaelis, [de qua monasterium appellatur,] et eius
 soror, Irene. Iacet ibidem quoque Anna, filia Theophili Imperato-
 ris. In monasterii, ta Gastria vel Gastriorum dicti, ecclesia, versus
 orientem ad dextram in statarea, quae ibi est, iacet S. Theodora,
 uxor Theophili, et eius tres filiae, Thecla, Anastasia et Pulcheria.
 In sinistra parte eius ecclesiae, e regione istius statareae, stat sar-
 cophagus marmoreus Petronae, qui fuit quondam domesticus scho-

Cτῆ πρὸς ἀνατολὴν ἀριστερῇ μέρει τοῦ αὐτοῦ νάρθηκος ἴσταται
 λαρνάκιον μικρὸν ἀπὸ λίθου Προικονησίου, ἦτον Πικρι-
 μαίου, ἐν ᾧ ἀπόκειται Θεοκίστη ἡ μήτηρ Θεοδώρας τῆς
 μακαρίας βασιλίδος. ἰστέον, ὅτι πλησίον αὐτοῦ ἴσται λαρ-
 νακίδιον ἀπὸ λίθου Σαγαρινού, ἦτον Πνευμονουσίον, ἐν ᾧ⁵
 ἀπόκειται Εἰρήνη ἡ θυγάτηρ Βάρδα τοῦ καίσαρος. ἰστέον,
 ὅτι λαρνάκιδιον μικρὸν σπιθαμιαῖον ἴσται πλησίον αὐτῶν,
 εἰς ᾧ ἀπόκειται τὸ τοῦ καίσαρος Βάρδα κατομάγουλον. ἰστέ-
 ον, ὅτι ἐν τῇ μονῇ τῆς ἁγίας Εὐφημίας τῆς λεγομένης Εὐ-
 Δμόρφου ἐν τῇ πρὸς ἀνατολὴν ἀριστερῇ μέρει τῆς αὐτῆς ἐκ-¹⁰
 κλησίας, ἐν τῇ ἐκεῖσε σταταραία ἀπόκειται Παγκυλὴ ἡ μήτηρ
 Βασιλείου τοῦ φιλοχρίστου δεσπότου. ἐν δὲ τῇ πρὸς ἀνα-
 τολὴν δεξιῇ μέρει τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας, ἀπέναντι ταύτης τῆς
 σταταραίας ἐστὶν ἕτερα σταταραία ἀπὸ λίθου πρασίνου Θετ-
 ταλοῦ, ἐν ᾗ ἀπόκειται Μαριανὸς ὁ γεγωνὸς δομέστικος τῶν¹⁵
 σχολῶν, καὶ Συμβάτιος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἀμφότεροι ἀδελ-
 φοὶ Βασιλείου τοῦ φιλοχρίστου δεσπότου. ἰστέον, ὅτι ἐν τῇ
 δεξιῇ εὐκτηρίῳ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας τοῦ Προδρόμου ἐν τῇ
 πρὸς ἀνατολὴν εὐωνύμῳ μέρει τοῦ αὐτοῦ εὐκτηρίου ἴσται
 Ed.L. 375 ⁵λάρναξ ἀνάγλυφος, ἐν ᾧ ἀπόκειται Ἀναστασία ἡ θυγάτηρ²⁰
 Βασιλείου τοῦ φιλοχρίστου δεσπότου. ἰστέον, ὅτι ἐν τῇ πρὸς
 ἀνατολὴν δεξιῇ μέρει τοῦ αὐτοῦ εὐκτηρίου, ἀπέναντι τοῦ
 λάρνακος ἴσται λαρνάκιον μικρὸν ἀνάγλυφον, ἐν ᾧ ἀπόκει-
 ται Ἄννα καὶ Ἐλένη, θυγατέρες Βασιλείου τοῦ φιλοχρίστου

larum et frater modo dictae B. Imperatricis Theodorae. In eiusdem
 ecclesiae narthece versus orientem ad sinistram plagam stat parvus
 sarcophagus e marmore Proconnesio aut Picrimaco, in quo iacet
 Theoctista, mater S. Theodorae Imperatricis. Prope adstat parvus
 sarcophagus e marmore Sagarino aut Pneumonusio seu pulmonario, in
 quo sita est Irene, filia Bardae Caesaris. Prope adstat parvus ad spi-
 thamae fere modum sarcophagus, in quo Caesaris Bardae maxilla inferior.
 In monasterio S. Euphemiae dictae Formosae iacet in ea ecclesiae
 plaga, quae versus orientem spectanti sinistra est, in statarca, quae
 ibi est, Pancalo, mater Basilii Imperatoris Christum amantis. At in
 dextra eiusdem ecclesiae plaga versus orientem, e regione istius,
 statarca est marmore viridi Thessalico, in qua iacent Marianus, olim
 domesticus scholarum, et Symbatius, ambo fratres Basilii, Christum
 amantis Imperatoris. In dextro eiusdem ecclesiae oratorio, quod
 Praecursori seu Ioanni Baptistae sacrum est, et quidem in sinistra
 versus orientem plaga eius oratorii, stat sarcophagus cum sculpturis
 exstantibus, in quo iacet Anastasia, filia Basilii Imperatoris. In
 dextro ad orientem latere illius oratorii, e regione praecedentis sar-

δεσπότην, καὶ Ζωὴ ἡ μήτηρ Κωνσταντίνου τοῦ Θεοστέππου καὶ Πορφυρογεννήτου τοῦ μακαρίου βασιλέως τοῦ ἐγγόνου Βασιλείου. Ἰστέον, ὅτι ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἀρχιστρατήγου τοῦ ἐπονομαζομένου τῶν Προμούτου ἐν τῇ δεξιῷ μέρει τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ἐν τῇ ἐκείσε σταταραίᾳ ἀπόκειται Μαρία ἡ θυγάτηρ Βασιλείου δεσπότην. B

ΚΕΘ. μγ'.

Ma. 219. b

Εὐφημία ὑπὸ στρατοπέδου εὐφημονόμενῃ, νικητῶν καὶ θριάμβων ἀγομένων. Ἰστέον δὲ, ὅτι ἡ αὐτὴ εὐφημία ᾄθεται καὶ παρὰ τοῦ ἰο στρατοπέδου, ἥνικα φιλοτιμία τις ἢ μαϊμάς παρὰ τοῦ βασιλέως αὐτοῖς παρασχεθῆ.

„Πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων“ ὁ λαὸς γ'. „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα μεγάλων βασιλέων καὶ ἀντοκρατόρων πολλὰ τὰ ἔτη“ ὁ λαὸς γ'. „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα τῶν εὐσεβεστάτων 15 αὐγουστών πολλὰ τὰ ἔτη“ ὁ λαὸς γ'. „τῶν πορφυρογεννήτων πολλὰ τὰ ἔτη“ ὁ λαὸς γ'. „θεοπροβλήτων βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη“ ὁ λαὸς γ'. „θεοκυβερνήτων βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη“ ὁ λαὸς γ'. „κοσμοσυστάτων βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη“ ὁ λαὸς γ'. „κοσμοποθῆτων βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη“ ὁ λαὸς γ'. „ἀνδρειοτάτων βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη“ ὁ λαὸς γ'. „νικητῶν βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη“ ὁ λαὸς γ'.

coprugi, stat alius parvus, etiam cum figuris exsculptis prominentibus, in quo iacent Anna et Helena, eiusdem Basilii filiae; et Zoë, mater a Deo coronati et Porphyrogeniti Constantini, beati Imperatoris, nepotis Basilii. In monasterio Archistrategi seu S. Michaelis, de auctore Promoti cognominati, iacet in eius ecclesiae dextro latere in statarea, quae ibi est, Maria, filia Basilii, toties iam laudati Domini.

CAP. 43.

Acclamatio castrorum, quando triumphus de victis hostibus agitur et insignia victoriae producuntur. Haec eadem cantatur quoque ab exercitu, quando largitionem ab Imperatore aliquam aut maiumam impetrat.

Multi sint anni Imperatorum; repetit turba ter; quod etiam de omnibus infra scriptis acclamationibus factum esse, sufficiat semel monuisse. Illius et illius magnorum Regum et Imperatorum multi sint anni. Illius et illius piissimarum Augustarum multi sint anni. Porphyrogenitorum multi sint anni. A Deo promotorum Imperatorum multi sint anni. A Deo gubernatorum Imperatorum multi sint anni. A toto terrarum orbe commendatorum Imperatorum multi sint

„ἐχθρολετῶν βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη” ὁ λαὸς γ’. „πλουτοποιῶν βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη” ὁ λαὸς γ’. „ὀρθοδόξων βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη” ὁ λαὸς γ’. „νιδ Θεοῦ, ζῶην αὐτοῖς” ὁ λαὸς γ’. „νιδ Θεοῦ, συμβασιλευσον αὐτοῖς” ὁ λαὸς γ’. „νιδ Θεοῦ, χάρισαι ἡμῖν αὐτούς” ὁ λαὸς γ’. „νιδ Θεοῦ, τοὺς χρόνους αὐτῶν πλήθυνε” ὁ λαὸς γ’. „νιδ Θεοῦ, ἐπάκουσον ἡμῶν” ὁ λαὸς γ’. „αὔξει ἡ πίστις τῶν χριστιανῶν” ὁ λαὸς γ’. „αὔξη ἡ νίκη καὶ εὐτυχία τῶν στρατευμάτων Ῥωμαίων” ὁ λαὸς γ’. „αὔξη ἡ ἀνδρεία τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου” ὁ λαὸς γ’. „ἡμεῖς δοῦλοι τῶν βασιλέων” ὁ λαὸς γ’. „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα μεγάλων βασιλέων καὶ αυτοκρατόρων πολλὰ τὰ ἔτη” ὁ λαὸς γ’. „πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τὴν ἀγίαν βασιλείαν σῶς εἰς πολλὰ ἔτη.”

Ed. L. 376 Ἡ παρὰ τῶν Σάρδων φδομένη εὐφημία τοῖς βασιλεῦσιν.

„Χριστὸς νικᾷ, Χριστὸς βασιλεύει” ὁ λαὸς γ’. „Χρι-15
στὸς φυλάξει τὸν βασιλέα” ὁ λαὸς γ’. „πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων” ὁ λαὸς γ’. „ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα μεγάλων βασιλέων καὶ αυτοκρατόρων πολλὰ τὰ ἔτη” ὁ λαὸς γ’. „θεοπροβλήτων βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη” ὁ λαὸς γ’. „θεοτηρήτων βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη” ὁ λαὸς γ’. „εἰρηνοποιῶν βα-20
σιλέων πολλὰ τὰ ἔτη” ὁ λαὸς γ’. „πλουτοποιῶν βασιλέων πολλὰ τὰ ἔτη” ὁ λαὸς γ’. „νιδ Θεοῦ, συμβασιλευσον αὐτοῖς” ὁ λαὸς γ’. „νιδ Θεοῦ, χάρισαι ἡμῖν αὐτοῖς” ὁ λα-

13. Verba βασιλείαν — ἔτη add. B. 23. χάρισαι cod. et ed.

anni. A toto terrarum orbe cupitorum Imperatorum multi sint anni. Fortissimorum Imperatorum multi sint anni. Victoriosorum Imperatorum multi sint anni. Hostes perdentium Imperatorum multi sint anni. Ditantium Imperatorum multi sint anni. Orthodoxorum Imperatorum multi sint anni. Fili Dei, vitam ipais [indulge]. Fili Dei, regnum cum illis adnministra. Fili Dei, indulge nobis eos. Fili Dei, multiplica ipsorum annos. Fili Dei, exaudi nos. Crescat fides Christianorum. Crescat victoria et felicitas exercituum Romanorum. Crescat fortitudo populi Domini. Nos sumus serui Imperatorum. Illius et illius magnorum Regum et Imperatorum multi sint anni. Multenne faciat Deus sacrum vestrum imperium.

ACCLAMATIO, QUAM SARDI DOMINIS ACCINUNT.

Christus vincit, Christus regnat. Hanc acclamationem iterabat turba ter; uti etiam sequentes omnes. Christus custodiat Imperatorem. Multi sint anni Imperatorum. Illius et illius magnorum Regum atque Imperatorum multi sint anni. A Deo promotorum Imperatorum

ὅς γ'. „νιδ Θεοῦ, ζωὴν αὐτοῖς δώρησαι” ὁ λαὸς γ'. „νιδ Θεοῦ, τοὺς χρόνους αὐτῶν πλήθυνα” ὁ λαὸς γ'. „αὔξει ἢ πίστις τῶν χριστιανῶν” ὁ λαὸς γ'. „αὔξει ἢ βασιλεία τῶν Ῥωμαίων” ὁ λαὸς γ'. „αὔξει ἢ νίκη τῶν στρατῶν τῶν Ῥωμαίων” ὁ λαὸς γ'. „ὁ δεῖνα τοῦ ἀγιοτάτου καὶ οἰκου-
 μениκοῦ πατριάρχου πολλὰ τὰ ἔτη” ὁ λαὸς γ'. „τῆς ἱερᾶς συγκλήτου πολλὰ τὰ ἔτη” ὁ λαὸς γ'. „τοῦ φιλοχρίστου στρατοῦ πολλὰ τὰ ἔτη” ὁ λαὸς γ'. „στερεώσει ὁ Θεὸς τὴν πίστιν ἡμῶν” ὁ λαὸς γ'. „στερεώσει ὁ Θεὸς τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν” ὁ λαὸς γ'. „ἡμεῖς δούλοι τῶν βασιλέων” ὁ λαὸς γ'. „πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τὴν ἁγίαν βασιλείαν σᾶς αἰς πολλὰ ἔτη.”

C

ΚΕΦ. μδ΄.

Ma. 220. a

Ἡ γενομένη ἐξέπλισις καὶ ἔξοδος καὶ τὸ ποσὸν τῆς φέγας καὶ τοῦ
 15 λαοῦ τοῦ ἀποσταλέντος κατὰ τῆς φεολέστου Κρήτης μετὰ τοῦ πα-
 τριάρχου Ἡμερίου καὶ λογοθέτου τοῦ δρόμου ἐπὶ Ἀλγίας τοῦ φιλο-
 χρίστου δεσπότη.

Τὸ βασιλικοπλόδιμον χιλιάδες εἴ. Ῥῶς ψ. ἰδέξατο ὁ
 στρατηγὸς τῶν Κιβυρῶναιωτῶν ἔχειν στρατὸν εἴ, καὶ δι-
 20 πλοῦς α· ὁμοῦ εἴ. ἰδέξατο ὁ στρατηγὸς τῆς Σάμου ἔχειν
 στρατὸν δ, καὶ διπλοῦς α· ὁμοῦ ε. ἰδέξατο ὁ στρατηγὸς

*multi sint anni. Pacem conficientium et orbi quietem imponentium
 Imperatorum multi sint anni. Ditantium suos Imperatorum multi sint
 anni. Fili Dei, corregna ipsis. Fili Dei, dona ipsis vitam. Fili
 Dei, multiplica ipsorum annos. Crescat fides Christianorum. Crescat
 imperium Romanorum. Crescat victoria exercituum Romanorum. Il-
 lius sanctissimi et oecumenici patriarchae multi sint anni. Sacri
 senatus multi sint anni. Exercitus Christum amantis multi sint anni.
 Corrobores Deus fidem nostram. Confirmet Deus Imperatores nostros.
 Nos sumus servi Imperatorum. Multenne faciat Deus sacrum ve-
 strum imperium.*

CAP. 44.

*De expeditione adversus Cretam, quam Deus perdat, et in eam
 expensis et numero militum stipendiique. Contingit ea sub Leone,
 Christum amante Domino, duce Himerio patricio et logotheta
 dromi.*

Imperialis classis constabat duodecim millibus et Russis 700.
 Strategus Cibyrhaeotarum receperat in se praestare 5600 et duplos
 mille; faciunt simul 6600. Strategus Sami receperat in se praestare
 4000 et mille duplos; faciunt simul quinquies mille, Strategus Ae-

τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἔχειν στρατὸν γ, καὶ διπλοῦς α. ὁμοῦ τὸ πᾶν χιλιάδες κη' καὶ τ'.

Διὰ τῶν καβαλλαρικῶν τῶν θφειλόντων ταξειθεῦσαι εἰς τὸ πλοῖμον.

Ed. L.377 Σχολάριοι Θρακησιᾶνοι καὶ Μακεδόνες αλζ'. ἀπὸ τοῦ θέματος τῶν Θρακησιῶν α, ἀπὸ τοῦ θέματος Σεβουσιᾶς5 Ἀρμένιοι μ, ἀπὸ τὸ Πλατάνιον Ἀρμένιοι φ', ἀπὸ τῆς Πρίνης φ' ὁμοῦ καβαλλαρικοὶ ζλζ', καὶ ὁμοῦ τὸ πᾶν διὰ τε τοῦ πλοῖμου διὰ τε τῶν καβαλλαρικῶν χιλιάδες λδ' λζ'.

Διὰ τοῦ βασιλικοῦ πλοῖμου.

Ἀρόμονες ζ ἔχοντες ἀνὰ ἀνδρῶν κοπηλατῶν σλ' καὶ ἀνά 10 πολεμιστῶν ο'. ὁμοῦ χιλιάδες ιη'. πάμφυλοι μ'. ἐξ ὧν οἱ μὲν κ' πάμφυλοι ἀνὰ ἀνδρῶν ρξ, οἱ δὲ ἕτεροι κ' ἀνὰ ἀνδρῶν ρλ', καὶ Γῶς ψ'. ὁμοῦ εῷ'. ὁμοῦ τὸ πᾶν χιλιάδες κγ' καὶ δύο.

B

Διὰ τοῦ θέματος τῶν Κιβυρῆραιωτῶν.

15

Ἀρόμονες ιε' ἔχοντα ἀνὰ ἀνδρῶν κοπηλατῶν σλ' καὶ ιε' ἂν πολεμιστῶν υ'. ὁμοῦ χιλιάδες δ' καὶ φ'. πάμφυλοι α-

gaci maris receperat in se praestare 3000, et mille duplos; faciunt simul quater mille. Hi omnes computati efficiunt viginti octo millia et tercentum capita.

DE EQUITIBUS, QUI DEBEBANT IN CLASSE MILITARE.

Scholarii Thracisiani et Macedones mille triginta septem. E themate Thracisiorum mille. E themate Sebastiac Armeni mille. E Platanio Armeni quingenti, e Prina quingenti. Faciunt simul sexies mille triginta septem equites; et annumerati superioribus classiarum faciunt triginta quatuor millia et triginta septem.

DE CLASSE IMPERIALI.

Classis imperialis constabat dromonibus sexaginta. Singuli dromones vebant ducentenos et trigenos remiges, milites autem septuagenos. Faciunt simul sumti octodecim millia. Pamphyliis porro constabat quadraginta, quorum viginti vebant viros centenos et trigenos; reliqui viginti autem vebant viros centenos et trigenos et Russos in universum septingentos. Faciunt omnes simul millia viginti tria et duo homines.

DE THEMATE CIBYRHAETARUM.

Praestabat hoc thema dromones quindecim, quorum singuli tenebant remiges ducentenos et trigenos et milites septuagenos. Fa-

ἔχοντες οἱ μὲν ε' ἀνὰ ἀνδρῶν ρξ, οἱ δὲ ἕτεροι ἰ ἀνὰ ἀνδρῶν ρλ· ὁμοῦ χιλιάδες β' καὶ σξ. ὁμοῦ τὸ πᾶν χιλιάδες ε' καὶ ψξ.

Διὰ τοῦ θέματος τῆς Σάμου.

- 5 Δρόμονες ἰ ἔχοντες ἀνὰ ἀνδρῶν κωπηλατῶν σλ' καὶ ἀνὰ πολεμιστῶν ο' ὁμοῦ γ. πάμφυλοι ιβ', ἔχοντες οἱ μὲν δ' ἀνὰ ἀνδρῶν κωπηλατῶν ρξ, οἱ δὲ ἡ' ἀνὰ ἀνδρῶν ρλ· ὁμοῦ αχπ'. ὁμοῦ τὸ πᾶν διὰ τοῦ θέματος τῆς Σάμου δχπ'.

Διὰ τοῦ θέματος τοῦ Αἰγαίου πελάγους.

- 10 Δρόμονες ζ' ἔχοντες ἀνὰ ἀνδρῶν κωπηλατῶν σλ' καὶ ἀνὰ πολεμιστῶν ο' ὁμοῦ βρ'. πάμφυλοι ζ' ἔχοντες οἱ μὲν γ' ἀνὰ ἀνδρῶν ρξ, οἱ δὲ ἕτεροι δ' ἀνὰ ἀνδρῶν ρλ· ὁμοῦ α. ὁμοῦ τὸ πᾶν διὰ τοῦ θέματος τοῦ Αἰγαίου πελάγους γρ'.

Διὰ τοῦ θέματος Ἑλλάδος.

D

- 15 Δρόμονες ἰ ἔχοντες ἀνὰ ἀνδρῶν κωπηλατῶν σλ' καὶ ἀνὰ πολεμιστῶν ο' ὁμοῦ γ.

ciunt quater mille et quingentos. Pamphylos praestabat sedecim, quorum sex quidem vehabant viros centenos et sexagenos, ceteri decem vero ceatenos et trigenos. Faciunt simul millia duo et ducentos sexaginta. Simul sumti pamphyli et dromones faciunt millia sex et septingentos sexaginta.

DE THEMATE SAMI.

Dromones decem, habentes singuli remiges ducentenos et trigenos, milites septuagenos. Faciunt simul ter mille. Pamphyli duodecim, quorum quatuor remiges vehabant centenos et sexagenos singuli; reliquorum octo autem singuli centenos et trigenos. Faciunt simul sumti mille sexcentum et octoginta. Simul sumti dromones et pamphyli thematis Sami faciunt quatermille sexcentum et octoginta.

DE THEMATE AEGAEI MARIS.

Dromones septem, vehentes singuli remiges 230, milites 70, faciunt 2100. Pamphyli septem, quorum tres vehabant singuli 160; de reliquis quatuor singuli 130; faciunt mille. Totum ergo contingens thematis Aegaei maris erat ter mille et centum hominum.

DE THEMATE GRAECIAE.

Dromones decem vehentes singuli remiges 230, milites 70, faciunt ter mille.

Διὰ τῶν Μαρδαϊτῶν.

Ms. 220. b Μαρδαῖται, στρατὸς σὺν ἀρχόντων, δπζ', καὶ κατὰ προσθήκην ἑτεροὶ α· ὁμοῦ ἐπζ'. ὁμοῦ τὸ πᾶν διὰ τε τοῦ βασιλικοῦ πλοῖμου, διὰ τε τῶν θεμάτων δρόμονες ριβ', κάμφου-
Ed.L. 378 λοι οε', ἄνδρες κοπηλάται χιλιάδες λδ' καὶ πολεμισταὶ ζτμ' 5 καὶ Ῥῶς ψ' καὶ Μαρδαῖται ἐπζ'.

Αὶ ῥόγα διὰ τοῦ βασιλικοῦ πλοῖμου.

Στρατὸς συνάρχοντες χιλιάδες ιβ' καὶ φβ'. ῥόγα κεντηνάρια ιε', λίτραι ς : ι. προσθήκην αὐτῶν α ἀνά νομισμάτων ε', γινόμενον λίτραι ζδ', νομίσματα λβ'. Ῥῶς ψ'. ῥόγα κεντηνάριον α'. ὁμοῦ διὰ τοῦ πλοῖμου καὶ τῶν Ῥῶς ῥόγα κεντηνάρια ιζ', λίτραι νθ' : μβ'.

Διὰ τοῦ θέματος τῶν Κιβυρζαίων.

B Στρατὸς συνάρχοντες ςψζ'. ῥόγα κεντηνάρια β λίτραι κα' : μβ' σὺν τοῖς διπλοῖς. 15

Διὰ τοῦ θέματος τῆς Σάμου.

Στρατὸς συνάρχοντες δχπ', καὶ ἀπὸ τῶν διπλῶν α. ῥόγα κεντηνάρια β, λίτρα α' : ια'.

DE MARDAITIS.

Mardaitarum copiae, ducibus eorum computatis, efficiebant quater mille octoginta septem capita; quibus accedebat mantissa mille hominum; faciunt 5087. Tota ergo navalis militia e classe imperiali et e classe provinciali composita constabat dromonibus centum et duodecim, et paphyllis septuaginta quinque; remigibus trigesies et quater mille, militibus 7340, Russis 700, Mardaitis 5087.

ROGA IMPERIALIS CLASSIS.

Exercitus cum ducibus constat 12502 capitibus. Roga est centenar. 15, litrae 90, numismata decem. Accedunt mantissa mille viri, quorum singuli accipiunt num. 5; faciunt litras 69, num. 32; deinde Russi 700, quorum roga in universum est centen. 1. Facit roga classis et Russorum simul centenaria 17, litras 69, numismata 42.

DE THEMATE CIBYRRABOTANUM.

Totus eius thematis exercitus una cum ducibus et duplis constat capitibus 6760. Roga est centen. 2, litrae 21, num. 42.

DE THEMATE SAMI.

Constat eius exercitus una cum ducibus 4080 capitibus et duplis mille. Roga est centen. 2, litr. 1, num. 11.

Διὰ τοῦ θέματος τοῦ Ἀγαίου πελάγους.

Στρατὸς συνάροντες γρ' καὶ ἀπὸ τῶν διπλῶν α'. ῥόγα κεντηνάριον α', λίτραι γδ' : γ'.

Διὰ τῶν Μαρδαϊτῶν τῆς Ἀσσιως.

5 Στρατὸς συνάροντες δπζ'. ῥόγα κεντηνάρια δ', λίτραι C
ξς' : λβ'. καὶ ἡ προσθήκη ἀνδρῶν α ἀνά : η', γινόμενον ρ α',
λίτραι ια' : η'. ὁμοῦ τὸ πᾶν διὰ τῶν Μαρδαϊτῶν τῆς δύ-
σεως ῥόγα κεντηνάρια ε' λίτραι οξ' : μβ'. καὶ ὁμοῦ τὸ πᾶν
διὰ τε τοῦ βασιλικοῦ πλοῦμον, τῶν Ῥῶς, τῶν Θεμάτικῶν
10 πλοῦμων καὶ τῶν Μαρδαϊτῶν τῆς δύσεως ῥόγα κεντηνάρια
κθ', λίτραι ιγ' : ξς'.

Διὰ τῆς ῥόγας τῶν καβαλλαρικῶν.

Διὰ τῶν σχολαρίων τῶν Θρακησιάνων καὶ Μακεδόνων
ὑπὲρ ἀνδρῶν χιλίων λζ'. ῥόγα κεντηνάριον α', λίτραι μα' : κδ'.
15 *διὰ τοῦ θέματος τῶν Θρακησιῶν ὑπὲρ ἀνδρῶν γ ἀνά νο- D*
μισμάτων β' ῥόγα ρ, λίτραι π' : κδ'. διὰ τοῦ θέματος Σεβα-
στείας ὑπὲρ ἀνδρῶν α ῥόγα ρ α', λίτραι ιγ' : κδ'. διὰ τῶν
Ἀρμενίων τῶν Πλατανιῶν ὑπὲρ ἀνδρῶν φ' ἀνά νομισμάτων

5. συναρχόντων ed. 10. πλοῦμων τῶν M. καὶ τῆς cod.

DE THEMATE AEGAEI MARIS,

Exercitus cum ducibus 3100, dupli mille. Roga centen. 1, litr. 54, num. 3.

DE MARDAITIS OCCIDENTALIBUS.

Exercitus cum ducibus 4087. Roga centen. 4, litr. 66, num. 32; mantissa mille hominum, quorum quisque octona numismata accipit, facit centen. 1, litr. 11, num. 8. In universum ergo facit roga Mardaitarum occidentalium centen. 5, litr. 77, num. 42. Tota summa rogarum pro imperiali classico, pro Russis, pro classico provinciali et pro Mardaitis occidentalibus est centen. 29, litr. 13, numism. 66.

DE ROGA EQUITUM.

Pro scholaris Thracesianis et Macedonibus, ad mille triginta et septem viros, roga est centen. 1, litrae 41, num. 24. Pro ter mille viris e themate Thraciesiorum (quorum unusquisque bina numismata in stipendium accipit,) est roga centen. 1, litr. 80, numism. 24. Pro mille viris e themate Sebastiae est roga cent. 1, litrae 13, num. 24. Pro quingentis viris ex Armenis Platanienibus, senis nummis in singulos imputatis, est roga centen. 1, litr.

ε ῥόγα κεκτηνάριον, λίτραι μαί : μη. διὰ τῶν Ἀρμενίων Πρίνης ὑπὲρ ἀνδρῶν υ' ἀνά νομισμάτων ε' ῥόγα κεκτηνάριον, λίτραι κζ' : νς. ὁμοῦ καβαλλάριοι βλζ'. ῥόγα κεκτηνάρια β', λίτραι νδ' : λη. καὶ οἱ κατὰ προσθήκην ἄνδρες τρισχίλιοι ἔννεακόσιοι ῥόγα ρ α', λίτραι νβ' : νς. καὶ ὁμοῦ διὰ⁵ Ed.L. 379 τοῦ καβαλλαρικῶ ῥόγα κεκτηνάρια δ', λίτραι ζ' : κβ.

Διὰ τοῦ προχρέου.

Ms. 221. a Διὰ τῶν πλοῦμων τῶν γ' θεμάτων τῶν τε Κιβυρῆζαιωτῶν τῆς Σάμου καὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους ὑπὲρ ἀνδρῶν γ ἀνά : β λίτραι πγ' : κδ. διὰ τῶν Μαρδαϊτῶν τῆς δύσεως¹⁰ τουρμαρχῶν γ' ἀνά : λς', δρογγαρίων μβ' ἀνά : ιβ', κομητῶν μβ' ἀνά : ζ', στρατιωτῶν ε' ἀνά : δ', γινόμενα ἀμφότερα κεκτηνάρια β, λίτραι ςθ' : νς. διὰ τῶν Ἀρμενίων θεμάτων Σεβαστείας τουρμαρχῶν ε' ἀνά : ιβ', δρογγαρίων ι' ἀνά : ζ', κομητῶν η' ἀνά : ε', στρατιωτῶν ἔννεακοσίων ἐξήκοντα πέντε ἀνά : 15 δ', γινόμενα ἀμφότερα λίτραι νε' : ζ. διὰ τῶν Ἀρμενίων Πρίνης ἄνδρες φ' ἀνά : β, γινόμενα λίτραι ιγ' : ςθ. καὶ ὁμοῦ διὰ τοῦ ἀμφοτέρου προχρέου ρρ δ', λίτραι νβ' : ζ. ἰστέον,

2. ΣΧΟΛ. Οὕτω κατὰ προσθήκην.

41, num. 48. Pro quadringentis viris ex Armenis Princeps, quinque nummis in singulos imputatis, est roga cent. 1, litr. 27, num. 56. Tota ergo roga caballariorum seu equitum bis mille triginta et septem sunt centenaria 2, litr. 54, num. 38. Accedunt mantissae loco ter mille nongenti viri, quorum roga est cent. 1, litr. 52. Est ergo roga pro tota caballaria centenaria quatuor, litrae 7, num. 22.

DE PROCHREO.

Pro ter mille viris classariis e tribus illis thematibus, Cibyrhaeotarum nempe, Sami atque maris Aegaei, binis in singulos nummis imputatis, est roga litr. 83, num. 24. De Marclaitis occidentalibus. Pro turmarchis tribus inde petitis, unoquoque 36 nummis aestimato; drungariis 42, singulis duodenis numismatibus aestimatis; comitibus 42, senis nummis in quemque imputatis; militibus gregariis quinquies mille, quaternis in singulos nummis imputatis; conficitur roga centen. 2, litr. 99, num. 56. De thematibus Armeniae; et primo de themate Sebastiae. Pro turmarchis inde petitis quinque, quorum unicuique duodeni solidi stipendium sunt; et drungariis decem, quorum singuli stipendium habent senos solidos; et comitibus octo, singulis quinque solidis censibus, et militibus gregariis nongentis sexaginta duobus, quaternis nummis in singulos imputatis; est roga in univcrsum lit. 55, num. 7. De Armenia Princeps. Veniunt inde viri quingenti, singuli duobus solidis censi. Pa-

ὅτι ἐδέξατο ὁ στρατηγὸς τῶν Κιβυρραίωντων καὶ ὁ κατεπίνω
 τῶν Μαρδαϊτῶν Ἀτταλίας, ἵνα ὁ μὲν στρατηγὸς εὐτρεπίση
 χελάνδια δύο ἀπὸ τῶν οὐσιῶν τῶν τουρμαρχῶν, ὁ δὲ κατε-
 πάνω τῶν Μαρδαϊτῶν εὐτρεπίση γαλαίας, καὶ διὰ Μαρτίου C
 5μηνὸς ἀποστείλωσι αὐτὰ εἰς Συρίαν, ἵνα περὶ πάντων τῶν
 ἐκείσε μελετωμένων καὶ πραττομένων ἐνέγκωσιν ἀπόκρι-
 σιν καὶ ἀληθῆς μανδάτον. ἰστέον, ὅτι ἐδέξατο ὁ πρωτο-
 σπαθάριος Λέων καὶ ἄρχων Κύπρου, ὁ τοῦ Συμβατικῆ,
 ἀποστέλλαι ἀκριβεῖς κατασκόπους εἰς τε τὸν κόλπον τῆς Ταρ-
 10σοῦ καὶ εἰς τὰ Στόμια, ἔτι δὲ καὶ πρὸς Τρίπολιν καὶ Λαο-
 δίκειαν, ἵνα ἐκ τῶν ἀμφοτέρων μερῶν ἐνέγκωσι μανδάτα, εἴ
 τι διὰ μελέτης ἔχουσιν οἱ Σαρακηνοί. ἰστέον, ὅτι ἐδέξατο ὁ
 στρατηγὸς Θεσσαλονίκης τοῦ καμειν σαγίτας χιλιάδας σ' καὶ
 μεναύλια χιλιάδας γ' καὶ σκουτέρια, ὄσα δυνήθῃ. ἰστέον, D
 15ὅτι ἐδέξατο ὁ κριτῆς Ἑλλάδος καμειν μεναύλια α, ἄπερ καὶ
 ἐτελείωσεν. ἐδέξατο δὲ καμειν καὶ ἕτερα καὶ καταγωγίωσαι
 αὐτὰ ἐν οἷς ἂν δεξῆται. ἰστέον, ὅτι ἐδέξατο ὁ ἄρχων Χρή-
 20που ἐν τῇ θέματι Ἑλλάδος καμειν σαγίτας χιλιάδας σ' καὶ
 μεναύλια χιλιάδας γ'. ὡσαύτως καὶ ὁ στρατηγὸς Νικοπόλε-
 20ως καὶ ὁ Πελοποννήσου. ἰστέον, ὅτι ἐδέξατο ὁ πρωτοσπαθά-
 ριος Θεόδωρος ὁ τοῦ Παγκράτη ἀπελθεῖν εἰς Ἀνατολικούς καὶ
 καταγράψασθαι τοὺς Πλατινιάτας, καὶ δι' αὐτῶν καὶ δι' ἐτέ-Ed. L. 380

ciunt litras 13, num. 64. Tota summa prochrei centen. 4, litr. 52, num. 60. Strategus Cibyrhaecotatum in se recepit praeparare chelandia duo e familiabus turmarcharum. Catepano seu capitaneus Mardaitarum Attaliae vero recepit in se praeparationem galcarum. Promiserunt quoque haec mense Martio in Syriam mittere, ut de omnibus, quae ibi vel consiliis agitantur, vel ipso instituuntur opere, relationem et verum mandatum seu notitiam afferant. Leo protospatharius et praefectus Cypri, de gente Symbatici, in se recepit, fidos et diligentes exploratores in sinum Tarsensem mittere et in provinciam, cui nomen est Ostia; item ad Tripolin, Laodicaeam, ut ex omnibus illis partibus mandata seu notitias afferant eorum, quae Saraceni moliuntur. Strategus Thessalonicae recepit in se curam fabrefaciendi sagittarum ducenta millia, hastarum vel venabulorum tria millia, scutorum quotquot procurare possit. Index Helladis aut Graeciae recepit in se procurationem mille menauliorum, quae etiam praestitit; et praeterea promisit alia procurare et illuc mittere, quo se missurum condicturus sit. Praefectus Chripi [seu Euboeae] in themate vel provincia Helladis promisit curare, ut fabrefierent sagittarum ducenta millia et venabulorum tria millia. Idem in se receperunt quoque strategi Nicopoleos et Peloponnesi. Protospatharius Theodorus, Pancratii filius, [id est gente, quae de Pancratio nomen habet, oriundus,] recepit in se in the-

ρων τῶν ἐκ τοῦ θέματος συστήσαι ἄνδρας φ' ἐκλεγεμένους
καὶ πρὸς τὸ τοξεύειν ἐπιτηθείους, καὶ ἐὰν ὥσιν ἔξ αὐτῶν τι-
νες ἐπιτηθεῖοι καθυλλάριοι, εἴ τε ἐκ τῶν ἀρχόντων, εἴ τε ἐκ
Ma.221.b τῶν σχολαρίων. εἰ μὲν κατὰ πλήρης ἔχουσιν τὴν ῥόγαν αὐ-
τῶν οἱ σχολάριοι, ἵνα ἐξοπλισθῶσιν ἐκ τῶν ἰδίων καθυλλα-5
ρικὴν ἐξόπλισιν· εἰ δὲ ἔλλιπεῖς εἰσιν πρὸς τὴν ῥόγαν, ἵνα
λάβωσιν ἀπὸ τῶν μητάτων ἄλογα, ἧ καὶ ἀπὸ ἐκθέσεως μονο-
προσώπων ἐν τῷ θέματι τῶν Ἀνατολικῶν. περὶ τῶν ὄφει-
λότων ἐτοιμασθῆναι εἰς Θρακησίους, ἧγουν τῶν κ' χιλιάδων
B τοῦ κριθαρίου καὶ περὶ τῶν μ' χιλιάδων τοῦ τε σίτου καὶ τοῦι
παζαματίου καὶ ἀρενρίου καὶ περὶ τοῦ οἴνου τῶν λ' χιλιά-
δων καὶ περὶ τῶν σφακτῶν τῶν ι' χιλιάδων καὶ περὶ τοῦ
ἐτοιμασθῆναι λιναρίον λόγῳ τῶν προπύρων καὶ καλαφατησε-
ως χιλιάδας ι', ἵνα ἔχη εἰς τὰ Φύγεια, καὶ καρφία χιλιάδας
ς' λόγῳ τῆς ἠλώσεως τῶν δρομόνων. ἐδέξατο περὶ τούτων 15
πρωτονοτάριος τῶν Θρακησίων. ἐδέξατο καὶ ὁ Λιμνογάλα-
κτος, ἵνα συνδράμη αὐτὸν εἰς τὸν οἶνον. περὶ τοῦ ἐτοιμα-
σθῆναι καρφίον πενταδακτυλαῖον λόγῳ τῆς στρώσεως τῶν δρο-
μονίων, εἰς τὰς σκάλας καὶ εἰς τὰς πάθνας χιλιάδας λ', καὶ
C κατέλθωσιν εἰς τὰ Φύγεια. ἐδέξατο δὲ περὶ τούτου ὁ στρα-20
τηγὸς τῆς Σάμου τοῦ λαμβάνειν ἔξοδον παρὰ τοῦ πρωτονο-
ταρίου. περὶ τοῦ ἐτοιμασθῆναι καρφίον ἀρπύγιον κοινοστο-
5. ὡσχολάριοι cod. et cd. 10. Ita R. c sigl. cod., κριθοῦ ed.
14. καρφία cm. R., σακκία cod. et cd.

ma Orientis abire et conscribere Platiuiatas Armenos, et ex iis aliis
que eiusdem thematis conficere numerum quingentorum virorum mil-
litarium electorum, praestantium sagittariorum, quorundam quoque
forsan, sive de tribunis, sive de scholarisii seu gregariis illi sint,
equestri militiae non ineptorum. Scholarii, siquidem integram per-
cipiunt rogam, de suo sibi comparabunt armaturam equestrem. Sin
minus, accipiant equos e metatis, aut etiam e rationario illorum in
thematē Natoliae habitantium, quorum unusquisque semet ipsum
singularem militem praestare debet. Thracensis parata debent habere
viginti millia [saccorum] hordei et quadraginta millia farris et paxa-
matii seu panis bis cocti et farinae et triginta millia [dolio-
rum] vini et decem millia caprarum maclatarum; item decem
millia [saccorum] lini pro accendendis ignibus Graecis et pro
sarciendis navibus Phygela [urbis Ioniae] praestet, et clavorum
millia sex pro clavatura dromoniorum. Haec curanda in se recep-
pit protonotarius Thracensium et curator curatoriae, cui nomen
est Lacus Lactis, spondit illi, se, in praestando quidem vino,
non defuturum. Pro tabulatis dromoniorum affigendis, item in usum
scalarum et praescipium, parata sunt et ad Phygela urbem perfe-
runtur triginta millia clavorum quinos digitos longorum. Ea se cu-
raturam promisit strategus Sami, cumque in finem se sumturam ne-

μαῖον λόγῃ χελωνῶν καὶ σκαλῶν καὶ λοιπῶν κατέργων χιλι-
 άδας γ', καὶ σπιθαμιαῖον χιλιάδας γ'. ἐδέξατο δὲ περὶ τού-
 του ὁ στρατηγὸς τῆς Σάμου. περὶ τοῦ ἐτοιμασθῆναι καρφίον
 ἑξαδακτυλαῖον χιλιάδας δ' καὶ πενταδακτυλαῖον χιλιάδας δ'
 5 καὶ τετραδακτυλαῖον δ' διὰ τὰς γερακαραιάς καὶ τῶς δια-
 πάτους καὶ λοιπὰς χρείας. ἐδέξατο δὲ περὶ τούτου ὁ στρα-
 τηγὸς τῆς Σάμου. περὶ τοῦ δεξασθαί τινα βασιλικὸν τὸν ὄν-
 τα εἰς Ἀνατολικούς ἐτοιμάσαι κριθῆν χιλιάδας κ' καὶ πασα-
 10 μίτια καὶ σῖτον καὶ ἀρεύριον χιλιάδας ξ' διὰ τῶν Κιβυρ-
 ρόφαιωτῶν καὶ τοῦ Ἀνατολικῶ, καὶ ἵνα καταγωγιασθῶσιν ἀπὸ
 Ἀνατολικούς εἰς Ἀτταλίαν ἀντὶ τοῦ ὑπερχομένου εἰς τὸ Κα-
 λὸν ὄρος. περὶ τοῦ ἀγοράσαι τὸν πρωτονοτάριον τῶν Κιβυρ-
 ρόφαιωτῶν καρφίον μικρὸν λόγῃ τῆς παρηλώσεως τῶν βυρσα-
 ρίων χιλιάδας ξ. περὶ τῶν σανδαλίων τῶν καμοθέντων λόγῃ
 15 τῶν δρομονίων εἰς τὸν τρέχοντα, ἵνα ἀποσταλεῖ τῆς εταιρείας **Ms. 222. a**
 μετὰ κελεύσεως πρὸς τὸν κατεπάνω, καὶ δώσει αὐτὸν πρωτο-
 καρχελλάριον καὶ πᾶσαν συνδρομῆν, καὶ κρατήσῃ τοὺς Κορφι-
 20 τιάνοους Ἡρακλείας, καὶ ἐπάρῃ ναύτας ὑπὲρ ἐκάστου σανδαλίου
 δ'. ἀποστελεῖ δὲ αὐτὰ διὰ συντομίας διὰ τοῦ πρωτοκαρχελλαρί-
 20ου. ἵνα δὲ ἔχη ἑκάστον σανδάλιον τὸ κατάρτιον αὐτοῦ καὶ τὸ
 κερτάριον καὶ ἀνὰ κοπίων δ' καὶ τὸ παρακόπιον. ἔτι δὲ καὶ
 17. συνδρομεῖν cod. et ed. 20. ἔχει cod. et ed., ut alibi.

cessarias impensas a protonotario. Parata sunt millia tria clavorum instar harpagarum aduncorum, communis generis, pro testudinibus et scalis et reliquis instrumentis navalibus; item millia tria clavorum spithamam longorum. Idem ille Sami strategus haec praestitutum in se recepit, uti etiam haec sequentia: quatuor millia clavorum ad senos digitos longorum, alia totidem aliorum ad quinos, item ad quaternos alia quatuor millia pro sic dictis falconariis et tabulatis et aliis necessitatibus. Recipiat in se caesarianus aliquis in Natolia agens parata tenere millia viginti [saccorum] hordei et sexaginta millia [saccorum doliorumve] paxamatii et farris et farinae pro Cibyrhaeotis et stratego Natoliae, qui e Natolia transigrare debent in Attaliam, quo praesidiariorum eius ad Calon Oros egressorum in vices succedant. Protonotarius Cibyrhaeotarum coemat millia sexaginta clavorum minorum pro coriis affigendis. De sandaliis seu parvis navigiis comparatis in usum dromoniorum notandum, debere cursorem aliquem ex hetaeria desumptum cum sacro mandato ad catepanum mitti, et hunc illi addere protocancellarium omnemque assistentiam. Ille cursor sumat Corfitianos Heracleae [id est classarios ex insula Corfiz seu Corcyra, apud Heracleam cum navibus stationem agentes]. Levat quoque nautas in singula sandalia quaternos, eosque cum sandaliis quantocyus mittat cum protocancellario. Instructa sunt sandalia suo quodque malo et antenna et remis quaternis et remo vicario. Levat item cymbas octonorum remorum sex.

ἀλιάδια εἰς δατύκωπα. περὶ τῶν τριβολίων, ἵνα ἐρωτηθῆ ὁ κοι-
τωνίτης Θεοδώρητος, τί ἐγένοντο ὁμοίως καὶ περὶ τῶν σακκίων
τῶν περσυνῶν καὶ τῶν τζαπίων καὶ τζόκων, κρικελίων τε καὶ
δακτυλίων καὶ ψελίων καὶ κριῶν, ἵνα ἀποστείλῃ τὸν νοτάριον
αὐτοῦ μετὰ τὴν καταγραφὴν πάντων πρὸς ἡμᾶς. περὶ τοῦ ὄρι-5
1) σθῆναι τὸν παραθαλασσίτην, ἵνα ἐξοπλίῃ ἀπὸ συνδόσεως
τῶν αὐτῶν στρατιώτους ἀσ'. ἰστίον, ὅτι ἐδέξατο ὄ,τε Κιβυρ-
φαιώτης καὶ ὁ κατεπάνω τῶν Μαρδαϊτῶν Ἀτταλίας καὶ ὁ
Λέων τοῦ Συμβατικῆ, ἵνα ἔχωσιν ἀσφάλειαν καὶ ἀκρίβειαν,
καὶ μὴ παραχωρῶσιν τινα τῶν ἀγνωρίστων πρὸς Συρίαν ἀ-10
πέλθειν, καὶ δι' αὐτῶν ἀποκομισθῆναι εἰς Συρίαν τὰ ἀπὸ
'Ρωμανίας μανδύτα.

Διὰ τῶν ἐν Λαγοβαρδίᾳ ταξειδευσάντων ἐπὶ τοῦ κυροῦ 'Ρωμανοῦ
C τοῦ βασιλέως εἰς ἐνδ. κ'.

Τὰ κατελθόντα μετὰ τοῦ πρωτοσπαθαρίου Ἐπιφανίου 5
βασίλοπλόιμα χελάνδια εἰς ἰνδικτίονα ἡ' ια'. τὰ προκατε-
λθόντα μετὰ τοῦ πατρικίου Κοσμᾶ χελάνδια εἰς ἰνδικτίονα
ζ' ια'. Ῥῶς καράβια ζ' ἔχοντα ἄνδρας νιέ'. διὰ τῶν κα-
βαλλαρικῶν Θρακησιάνοι καὶ Μακεδόνες ἄρχοντες σβ', σχο-
λάριοι ζή', νέοι σχολάριοι χή'. διὰ τῶν χαρκαιωτῶν τῶν 20
ἔθνικῶν· τῆς μεγάλῃς ἑταιρείας ἄνδρες λα'· τῆς μέσης ἑται-

7. τῶν ἀστῶν coni. R.

Quid factum sit de muricibus, item de saccis anno superiore comparatis, de ligonibus, stipitibus, circellis, annulis, torquibus ferreis et volutis, interrogetur coetonita Theodoretus, isque cum indiculo omnium suum notarium ad nos mittat. Imperetur praefecto orae maritimae [steni nempe], ut armet ex contributione oppidanorum milites mille ducentos. Repererunt in se strategus thematis Cibyrrhacotarum et catepanus Mardaitarum Attaliae et Leo de gente Symbatici dicta oriundus providere sollicita cura, ne quem ignotum hominem sinant in Syriam evadere, cuius delatione quid rerum nostrates Romani agant, hostes comperiant.

DE EXPEDITIS IN LONGOBARDIAM TEMPORE DOMINI ROMANI [LECAPENI] IMP.
IND. VIII. [A. C. 935.]

Cum protospathario Epiphánio appellens indictione octava clas-
sis regia constabat chelaudiis aut lenunculis undecim; quae autem
praeceperat et iam septima indictione sub ducatu patricii Cosmae
appulerat clasissis, totidem chelaudiis constabat et septem carabiis
Rusos 415 vehentibus. Equites erant e thematibus Thracisiorum
et Macedoniae, rectores quidem 202, scholarii [veterani] 98 et no-
vitii 608. Milites erant peregrini, et quidem de magna hetaeria 31,

ρείους ἄνδρες μζ· Φαργάνοι ἄνδρες με· Χάζαροι μζ· ἀπὸ τῶν βασιλικῶν ἄνδρες οα· ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν τῇ πό-
 λει ἄνδρες λε· ἀπὸ τῶν νέων αἰχμαλώτων οθ· Μουσουλ-
 ληνοὶ ἄνδρες ια· Πανορμίται ἄνδρες ιη· Τούρκοι ἄνδρες
 5ηδ· Ἀρμένιοι οἱ ἀπὸ βουλῆς ἐξελεθόντες σὺν τῶν μαγγανι-
 ρίων ἄνδρες λς· ὁμοῦ καβαλλάριοι ἄνδρες αυγ·

Τὰ ἀποσταλέντα τὸν ἤγηγα Ἰταλίαις ἐπὶ Ῥωμανοῦ δεσπότη, εἰ
 ἄρα ἐξέλθῃ καὶ καταπολεμήσῃ τοὺς ἀνταρτὰς προγκίπας, τὸν τε
 Ἀνδοῦρον καὶ Ἀτενούλρον, τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ Γοήμαριν Ed. L. 382
 10 καὶ Γοηρέριν, τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἀποστατήσαν-
 τας Ἀυγοβάρδους ἀπὸ τοῦ θέματος Ἀυγοβαρδίας, καὶ παραδώσῃ τὰ Ma. 222. b
 κάστρα τῷ στρατηγῷ Ἀυγοβαρδίας.

Λογύριον κεντηνάριον α· ἐσωφόρια ι· ποτήριον ὄνυχί-
 του α· ὑέλια κλεοπτ. ις· θυμίαμα θυλάκια λ· ἀλειπτὰ φ·
 15 τοὺς ζ κόμητας τοῦ αὐτοῦ ἤγηγός ἀνά ἐσωφορίων β· τοὺς ε β
 ἐπισκόπους τοῦ αὐτοῦ ἤγηγός σκαραμάγγια δίκτρινα ε· λόγος
 τοῦ κόμητος καὶ μαρκησίου τοῦ αὐτοῦ ἤγηγός τοῦ πλησιάζον-
 τος τὸ θέμα Ἀυγοβαρδίας σκαραμάγγια ε, δίκτρινον α,
 20 θ· διρῶδινον α, διβένετον α, δίασπρον α· ὁμοῦ σκαραμάγγια
 20 θ· ἐσωφόρια δ, ἐσωφόρια λεπτόζηλα γ· ὁμοῦ ζ· ἔργα
 ἀργυρᾷ διάχρυσσα γ· εἰ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ῥῆξ οὐ παραγένῃ-

de media hetaeria 46, de Farganis 45, de Chazaris 47, dein de basi-
 licis 71, de arithmo urbanorum 35, de novis captivis 79, Musulini
 [seu Saraceni de urbe et provincia Mussel] 14, Panormitani 18, Tur-
 cae 84, Armenii, qui sponte sua expeditioni aderant una cum man-
 gansariis seu machinariis, 36. In universum erant equites mille qua-
 dringenti quinquaginta tres.

MISSA REGI ITALIAE [HUGONI] SUB ROMANO IMP. [LECAPENO], UT EDUCTIS
 COPiIS SUBIGERET REBELLES LANDULFUM ET ATEULPHUM, FRATRES [CAPU-
 AE ET BENEVENTI], ITEM WAIMARIUM ET WAIFERIUM [SALERNI DOMINOS], PA-
 RITER FRATRES, ET OMNES LONGOBARDOS DE THEMATE LONGOBARDIAE, QUI
 DEFECKERANT; ET UT ADENTA ILLIS CASTRA RESTITUERET STRATEGO ILLIUS
 PROVINCIAE.

Pro ipso rege mittebantur [cum supradicto Epiphanio] centena-
 rius unus numeratae pecuniae; esophoria 10; poculum ex onychite
 marmore unum; vitra Heliopolitana 17; saeculi triginta thuris; ali-
 pta 500. Pro eius septem comitibus singulis esophoria bina. Pro
 sex eius episcopis totidem scaramangia citrina. Pro eius comite et
 marchione, cuius iurisdictio cum provincia Longobardiae contermi-
 nat, scaramangia 5, citrinum 1, roseum 1, venetum 1 et album 1;
 in universum scaramangia 9. Item esophoria [praestantiora] 4 et tria

ται, ἀποστείλῃ δὲ λαόν, καὶ καταπολεμήσωσι καὶ ἀφανίσωσι τοὺς ἀποστάτας καὶ παραδώσωσι τὰ κάστρα τῆ στρατηγῆ Λαγοβαρδίας, ὡσαύτως δι' αὐτῶν ἀποστείλῃ τὰ προῶδηθέντα πάντα πρὸς τὸν ῥῆγα. ἐδόθησαν τῷ πρωτοσπαθαρίῳ Ἐπιφανίῳ λόγῳ ἐξόδου τοῦ αὐτοῦ ταξειδίου τῆς Λαγοβαρδίας 5 σκαραμάγγια διαφόρων χροῶν καὶ ἐξεμπλίων ε', ἐσωφόρια δικάλια λ', λωρωτὰ κ', ἀληθινὰ κ'. ἐξ αὐτῶν ἐξωδίασεν ὁ πρωτοσπαθάριος Ἐπιφάνιος σκαραμάγγια β', ἐσωφόρια δικάλια ιζ', λωρωτὰ ιβ', ἀληθινὰ ιδ'. μετὰ δὲ τὸ ἀναδραμεῖν αὐτὸν εἰσεκόμισεν τὰ περισσεύσαντα σκαραμάγγια δ', ἐσωφόρια 10 δικάλια ιγ', λωρωτὰ η', ἀληθινὰ ε'. ἴστέον, ὅτι τὰ θεματικά πλοῖμα ἐν τῇ κατὰ Κρήτης ἀφίξει ἐρογενύθησαν οὕτως οἱ τουρμάρχαι ἀνά : λ', οἱ κόμητες τῆς κόρτης ἀνά : κ', οἱ χαρτουλάριοι τῶν θεμάτων ἀνά : κ', οἱ δομέστικοι τῶν θεμάτων ἀνά : κ, οἱ δρουγγάριοι ἀνά : κ', οἱ κόμητες ἀνά : ε', οἱ 15 στρατιῶται ἀνά : γ', οἱ ναύκληροι τῶν γαλεῶν ἀνά : δ', ὁ λαὸς τῶν γαλεῶν, ἦτοι οἱ Μαρδαῖται, ἀνά : γ'. ἴστέον, ὅτι οἱ τοῦ θέματος τοῦ Χαρπεζικίου ἐρογενύθησαν οὕτως. οἱ μεγάλοι τουρμάρχαι, ὁ μεριάρχης, ὁ κόμης τῆς κόρτης καὶ ὁ δομέστικος τοῦ θέματος ἀνά : ε', οἱ ἐλαττότεροι τουρμάρχαι 20 ἀνά νομισμάτων δ', οἱ δρουγγάριοι ἀνά : γ', οἱ στρατιῶται ἀνά : β'. ἴστέον, ὅτι οἱ Σθλαβησιᾶνοι οἱ καθισθέντες εἰς τὸ ὄψικιον ἐρογενύθησαν οὕτως· αἱ τρεῖς αὐτῶν κεφαλαὶ ἀνά :

minuta; simul esophoria 7; opera argentea inaurata 3. Habebat Epiphanius in mandatis, ut, si Rex ipse non adveniret sibi opitulatum, mitteret tamen copias, quae subigerent et exterminarent rebelles, praesidique Longobardiae castra restituerent, nihilominus Regi praedicta munera mitteret per eius homines, haud secus ac si ipse adfuisset. Addebantur protospathario Epiphanio eo sine, ut haberet, unde sumtus in illa Longobardica expeditione faceret, scaramangia diversorum colorum et exemplorum numero sex, esophoria octalia seu octoulnaria 30, lorota seu loris insignita vel cancellata 20, rubra 20. De his expendit protospatharius Epiphanius scaramangia 2, esophoria octalia 17, lorota 12, rubra 14. Reliqua restituebat in Urbem reversus, scaramangia 4, esophoria octalia 13, lorota 8, rubra 6. Classarii provinciales accipiebant in expeditione Cretense rogas in hunc modum: turmarchae trigena numismata; comites cortis seu practorii vicena; chartularii thematum item vicena; domestici thematum item; drungarii tantundem; comites sena; gregarii milites terna; naucleri galearum seu triremium quaterna; populus galearum seu turba nautica, Mardaitae puta, terna. Qui de themate Charpezic erant, accipiebant rogas in hunc modum. Magni turmarchae, item meriarcha, comes cortis et domestici thematis accipiebant solidos quinos; minores turmarchae solidos quaternos; drun

ε', και οι λοιποι ἀνά νομισματων γ'. οι ἀπὸ τοῦ θέματος Ms. 223. a
 τῶν Θρακησιῶν ἐν τῇ Κρήτῃ περάσαντες, ὁ στρατηγὸς, ὁ
 τουρμάρχης τῶν Θεοδοσιακῶν, οἱ τουρμάρχαι τῶν βικτόρων,
 οἱ τουρμάρχαι τῆς παραλίου, ὁ μεριάρχης, ὁ χαρτουλῆριος
 5 τοῦ θέματος, ὁ κόμης τῆς κύρτης, ὁ δομέστικος τοῦ θέματος,
 δρουγγαροκόμητες ξδ', ἔχοντες οἱ αὐτοὶ δρουγγαροκόμητες οἱ
 μὲν ἀνά στρατιωτῶν δύο, οἱ δὲ ἀνά στρατιωτῶν γ', ὡς εἶναι
 τὸ πᾶν στρατιώτας ρν'. ἀπὸ τῆς προελεύσεως τοῦ στρατη-
 γοῦ ὁ πρωτομανδάτωρ, ὁ πρωτοκαγκελλῆριος, ὁ πρωτοβαν- B
 10 δοφόρος, πρωτοδομῆστικοι ε', πρωτοκένταρχοι ε', προελευσι-
 μαῖοι περὶ ρ'. ἀπὸ τῶν Ἀρμενίων τῶν φυλασσόντων τὴν
 παραλίαν τοῦ θέματος. ὡς γὰρ ἀνήγαγεν ὁ στρατηγὸς, εἶχεν
 ἕως τῶν χ' ἔξωπλισμένους πρὸς τὸ περάσαι ἐν Κρήτῃ· διὰ
 δὲ τὴν ὀλιγύτητα τῶν καματέρων καραβίων οὐ συνεχωρήθη-
 15 σαι περάσαι, εἰ μὴ εἰ ν'. ἀπὸ τοῦ βάνδου τῆς τούρμας τῶν
 Θεοδοσιακῶν κόμης α', προαγέται δ', ὁ πρωτομανδάτωρ τοῦ
 τουρμάρχου α', ὁ δομέστικος τοῦ τουρμάρχου α' ἑμοῦ ζ·
 ἀπὸ τοῦ βάνδου τοῦ μεριάρχου ὁμοίως ζ. ὅτι στρατιώτας
 οὐ προσέταξεν ὁ δρουγγῆριος τοῦ πλοῖμου περάσαι ἐν Κρήτῃ, C
 20 εἰ μὴ ἄρχοντας καὶ προαγέτας. ὅτι ὁ τουρμάρχης τῶν βι-
 κτήρων διὰ τὸ ἀσθενεῖν αὐτὸν κατελείφθη παρὰ τοῦ δρουγγα-
 ρίου τοῦ πλοῖμου εἰς φύλαξιν τῆς παραλίου τοῦ θέματος.

garii ternos, milites binos. Sthlabesiani in obsidium thema traducti et ibi depositi rogam accipiebant hanc: tres eorum capitanei nummos quinos, reliqui ternos. Qui e themate Thraciesiorum in Cretam traiciebant, erant hi: strategus vel praetor aut praeses, turmarcha Theodosiacorum, turmarchae victorum, turmarchae maritimorum, meriarcha, chartularius thematis, comes cortis, domesticus thematis, drungarocomites 64, quorum alii binos, alii ternos milites sub sua dispositione habebant, ita ut milites in universum essent centum et quinquaginta. De processione vel officio strategii aderant expeditioni protomandator, protocancellarius, protobandosorus, protodomestici sex, protocentarchi 6, processionales, id est apparitores, centum. De Armenis ripeariam suam custodientibus, quamvis haberet strategus tum, quum educeret in expeditionem Cretensem, viros armatos ad sexcentos, attamen non permissum est pluribus, quam quinquaginta, viris traicere ob paucitatem carabiorum onerarium. De bando turmae Theodosiacorum aderant comes unus, proagetae seu primipili quatuor, protomandator turmarchae unus; faciunt simul septem capita. De bando merarchae pariter aderant septem viri. Causa eius rei haec erat. Drungarius classis iusserat eius thematis non milites, sed tantum rectores et primipilos adesse. Turmarcha victorum relinquebatur a drungario classis, propterea quod

ἐκράτησεν δὲ ὁ αὐτὸς τουρμάρχης καὶ τοὺς προαγέτας αὐτοῦ.

ΚΕΦ. με'.

Ἡ κατὰ τῆς νήσου Κρήτης γενομένη ἐστρατεία καὶ ἐξόψεις τῶν πλοίων καὶ καθάλαρικῶν ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ῥωμανοῦ τῶν⁵ D Πορφυρογεννήτων ἐν Χριστῷ πιστῶν βασιλέων εἰς Ἰνδικτίονα ζ'.

Τὸ βασιλικὸν πλοῖμον οὐσαὶ ρν', ἐξ ὧν πάμφυλοι ε' καὶ οἱ ἀρίτως κατασκευασθέντες β'. οὐσιακὰ χελάνδια ρ'. ἐξ αὐτῶν τῶν Ῥουσιῶν ἐν τε Δυρράχιῳ καὶ ἐν Δαλματία οὐσαὶ ζ', ἐν Καλαβρία οὐσαὶ γ', μετὰ τοῦ ὀστιαρίου Στε-
 Mo. 223. bεῖς φύλαξιν τῆς Θεοφυλάκτου πόλεως πάμφυλος α' καὶ οὐ-
 Ed. L. 384σίαι κδ'. τὰ μέλλοντα ταξειδεῦσαι ἐν Κρήτῃ πάμφυλοι ζ', οὐσιακὰ χελάνδια λγ', ὁμοῦ χελάνδια μί. δρόμονες κ' ἀνὰ οὐσιῶν β'. οὐσαὶ μί. οἱ Ῥῶς ἄνδρες φπδ' καὶ παιδία ταί5 ποιοῦντα ταξειδεῦσαι ἄνδρες με', ὁμοῦ Ῥῶς χκθ'. οἱ Τουλμάτσοι ἄνδρες τξή', οἱ αἰχμάλωτοι ἄνδρες ψ. ἐάθησαν εἰς φύλαξιν τῆς πόλεως οἱ στρατηγοὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους μετὰ χελανδίων παμφύλων ε' ἀνὰ ἀνδρῶν ρκ' καὶ χελανδίων

aegrotaret, iussus interim oram maritimam provinciae custodire. Ille vero turmarcha suos primipilos secum tenebat.

CAP. 45.

Expediitio adversus Cretam et armatura tam classis, quam equitatus, tempore Constantini et Romani Porphyrogenitorum in Christo fidelium Imp. indict. VII. [anno Chr. 949]

Regia classis constabat usiis [navium id genus est,] centum quinquaginta, in quibus pamphyli sex et alii duo recens comparati; chelandia ad usiarum instar facta centum, in quibus numerabantur usiae septem Russorum per Dyrrhachium et Dalmatiam stationem agentes, tres in Calabria, tres aliae ad expediendam aliquam imperiale commissionem cum Stephano ostiario et praefecto sacri aquimimalis in Hispaniam missae. Pamphylus unus custodiae Urbis a Deo protegendae [Constantinopolcos] deputatus et usiae viginti quatuor. In Cretam excursura armis assiligendam pamphyli 7, usiaca chelandia 33; in universum sunt chelandia 40, dromones 20, quorum quum singuli binas haberent suas usias, efficiebantur usiae 40. Russorum erant viri 584, quibus si accensentur 42 pueri seu servi in castris servientes, erunt Russi universi 626. Tulmatzi 368, captivi 700. Relinquuntur domi ad custodiam Urbis [regiae] stratego Aegaei maris cum chelandiis pamphyliis 6, quorum singula tenebant viros centenos vicenos, et chelandiis usiacis quaternis sin-

οὔσιακῶν δ' ἀνὰ ἀνδρῶν ρή. κατελείφθη δὲ καὶ μία οὐσία
 εἰς τὸ κόψαι τὴν τῆς ὀγδόης ἰνδικτίονος ξυλῆν. ὁ στρατηγὸς B
 τῆς Σάμου μετὰ χελανδίων παμφύλων ε' ἀνὰ ἀνδρῶν ρν' καὶ
 χελανδίων οὔσιακῶν ε' ἀνὰ ἀνδρῶν ρή. ἀπεστάλησαν δὲ με-
 5 τὰ τοῦ πρωτοσπαθαρίου Ἰωάννου καὶ ἀσηκρήτης ἐν Ἀφρικῇ
 χελάνδια γ' καὶ δρόμονες δ' ἀνὰ ἀνδρῶν σκ'. ὁ στρατηγὸς
 τῶν Κιβυρῤῥαϊωτῶν μετὰ χελανδίων παμφύλων ε' ἀνὰ ἀν-
 δρῶν ρν' καὶ χελανδίων οὔσιακῶν ε' ἀνὰ ἀνδρῶν ρι' κατε-
 λείφθη δὲ καὶ εἰς φύλαξιν τοῦ θέματος πάμφυλοι β', οὔσια-
 10 κα δ'. κατελείφθη δὲ καὶ εἰς τὸ κόψαι τὴν τῆς ὀγδόης ἰν-
 δικτίονος ξυλῆν οὐσίαι β'. κατελείφθη δὲ καὶ εἰς φύλαξιν
 τοῦ κυροῦ Στεφάνου τοῦ γυναικαδελφοῦ τοῦ βασιλέως ἐν
 Ῥόδῳ οὐσία α' καὶ δρομόνων δ' ἀνὰ ἀνδρῶν σκ'. γαλέαι C
 τῆς Ἀτταλίας ιδ'. ἐξ αὐτῶν κατελείφθη εἰς φύλαξιν τοῦ θέ-
 15 ματος γαλέαι ε'. γαλαῖαι τῆς Ἀντιοχείας β'. κατελείφθησαν
 καὶ αὐταὶ εἰς φύλαξιν τοῦ αὐτοῦ θέματος. γαλέαι τῆς Καρ-
 πάθου. κατελείφθησαν εἰς φύλαξιν τῆς νήσου Καρπάθου
 γαλέα α'. ἀπὸ τοῦ θέματος Πελοποννήσου ὁ τουρμαρχῆς τῆς
 παραλίου μετὰ χελανδίων δ'. ἀπὸ τῶν Μαρδαϊτῶν τῶν τῆς
 20 Ἀύσεως θεμάτων, Νικοπόλεως, Πελοποννήσου, Κεφαλητίας
 ἄνδρες γ. D

gulis viros centenos octonos vehentibus. Una quoque usia relin-
 quebatur ad caedendam ligneam materiam [pro aedificiis publicis
 erigendis] per instantem octavam indictionem [seu annum proxime
 secuturum]. [Porro mittebantur in Cretam] strategus Sami cum
 chelandiis pamphyliis sex, quorum unumquodque viros centenos
 quinquagenos trahebat, et chelandiis usiacis 6, et in eorum uno-
 quoque viris 108. Mittebantur quoque cum Ioanne protospathario
 et asecreta in Africam chelandia 3 et dromones 4, haecentes singuli
 viros ducentenos vicenos. Strategus Cibyrhaeotarum mittebatur cum
 chelandiis pamphyliis sex, trahentibus singulis viros centenos quin-
 quagenos, et chelandiis usiacis 6 cum viris quoque centenis denis
 Relinquebantur in praesidium provinciae pamphylii 2, usiaca chelan-
 dia 4; item usiac 2 ad caedendam materiam pro octava indictione.
 Etiam in insula Rhodo ad observandum Dominum Stephanum, fra-
 trem Imperatricis, relinquebatur usia una et dromonia quatuor, 220
 quodque classiariorum. De quindecim galeis Attaliae relinquebantur
 ad custodiam istius provinciae galeae sex. Domi quoque manebant
 duae Antiochiae galeae praesidii causa. Nautica quoque vis insulae
 Carpathi domi restitabat eundem in finem. Consistebat tum ea tota
 in una galea. Expeditioni intererat e themate Peloponnesi turmar-
 cha orae maritimae cum chelandiis quatuor. Mardaitarum e pro-
 vinciiis occidentalibus, ut Nicopoli, Peloponneso et Cephalenia ex-
 citorum aderaut viri ter mille.

D

Διὰ τοῦ καβαλαρικοῦ.

Ἐκ τῶν θέματος Θράκης ὁ τοποτηρητής, καὶ ἀπὸ τῶν
 δ' ταγμάτων ἄρχοντες, ἄνδρες ρλθ', σχολάριοι τῶν δ' ταγμά-
 των, ἄνδρες τνδ'. ὁμοῦ ἄρχοντες καὶ σχολάριοι τῶν δ' τα-
 γμάτων, ἄνδρες υςγ'. ἀπὸ τοῦ θέματος Μακεδονίας ὁ το-
 ποιτητής καὶ ἀπὸ τῶν δ' ταγμάτων ἄρχοντες, ἄνδρες
 πγ'. σχολάριοι τῶν δ' ταγμάτων ἄνδρες, σγγ' ὁμοῦ ἄρχον-
 τες καὶ σχολάριοι τῶν τεσσάρων ταγμάτων, ἄνδρες ωξθ'. ἀ-
 Ed.L. 385 πὸ τῶν περατικῶν ταγμάτων ὁ ἔξοκουβίτωρ μετὰ τοῦ τοπο-
 Ma. 224. ατηρητοῦ αὐτοῦ καὶ παντὸς τοῦ τάγματος αὐτοῦ, ἀρχόντων 10
 καὶ σχολαρίων, ὁμοῦ ἀνδρῶν ψ'. ὁ ἱκανάτος μετὰ τοῦ τοπο-
 τηρητοῦ αὐτοῦ καὶ παντὸς τοῦ τάγματος αὐτοῦ, ἀρχόντων
 καὶ σχολαρίων, ὁμοῦ ἀνδρῶν υςγ'. ἀπὸ τῶν Ἀρμενίων τῶν
 ἀρτίως καταταγέντων ἕογενέσθαι εἰς τὰ τῆς Ἀνατολῆς τάγμα-
 τα, ἀνδρῶν α. ἀπὸ τῶν Σθλαβησιάνων τῶν καθημέκων εἰς 15
 τὸ ὀψίκιον ἀνδρῶν σκ'. ὁ στρατηγὸς τῶν Θρακησιῶν μετὰ
 Βτῶν τριῶν αὐτοῦ τουρμαρχῶν καὶ τῶν λοιπῶν θεματικῶν
 ἀρχόντων αὐτοῦ καὶ πάντων τῶν προαγετῶν καὶ πάσης αὐ-
 τοῦ τῆς προελεύσεως καὶ στρατιωτῶν, ὧν εἶχον οἱ δρογγά-
 ριοι καὶ κόμητες εἰς δουλείαν αὐτῶν, ἀνδρῶν ρν'. ὡς ἐπέ- 20
 ρων ὡ στρατιωτῶν ἀπαιτηθέντων λογάριον ἀνά: δ'. λίτραι
 μά: λβ'. καὶ ἐξ αὐτῶν ἐρογεύθη τὸ θέμα τοῦ Χαρπεζικίου

DE EQUITATU.

Equitum aderant ad illam expeditionem hi. E themate Thra-
 ciae lociservator et quatuor tagmatum rectores, qui viros 139 effi-
 ciebant, cum scholaris quatuor tagmatum, capitibus 354. In uni-
 versum illi efficiebant, tam rectores, quam scholarii quatuor tagma-
 tum simul sumti, capita 493. E themate Macedoniae lociservator et
 quatuor tagmatum rectores, viri 83; et scholarii quatuor tagmatum
 viri 293, qui simul sumti [una cum superioribus] efficiunt numerum
 hominum 869. E tagmatibus peraticis aderant praefectus excubito-
 rum cum lociservatore suo totoque suo tagmate, quod, rectoribus et
 scholaris simul computatis, efficiebat viros 700; item aderat hica-
 natorum praefectus cum lociservatore suo et cohorte sua, quae con-
 stabat viris 456, tam rectoribus, quam cohortalibus. De illis Arme-
 nis, qui nuper modo cum assignatione rogae Natiolac tagmatibus
 adiuncti fuerant, aderant viri mille. De Sthlabesianis [seu Slavis]
 sedentibus in Opsicio viri 220. Item aderat strategus Thracessiano-
 rum cum tribus suis tarmarchis et reliquis suis rectoribus provincia-
 libus omnibusque primipilis et tota sua processione et militibus,
 quos drungarii et comites illius usibus praestabant, viris nempe 150.
 Nam reliqui 800 debuerunt viritum quaternos nummos praestare.
 Unde collectas fuerunt litrae 41, numism. 32. De quibus accipie-

λίτραις κδ' : νς'. ζήτει εἰς τοὺς ἄρχοντας λεπτομερέστερον τοῦ περᾶσαντος λαοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ ἀπὸ τοῦ θέματος τῶν Θρακησίων. ἀπὸ τῶν Ἀρμενίων τοῦ αὐτοῦ θέματος, τῶν Θρακησίων τῶν φυλασσόντων τὴν παραλίαν τοῦ Θρακῆ-
5ση ἄνδρες χ'. διὰ δὲ τὴν ὀλιγότητα τῶν καματέρων καραβίων C οὐ συνεχωρήθησαν περᾶσαι εἰ μὴ ἄνδρες ν'. ὁ στρατηγὸς τοῦ Χαρπεζικίου μετὰ παντὸς τοῦ θέματος αὐτοῦ, ἤγουν μετὰ τουρμαρχῶν προκριωτέρων καὶ τοῦ κόμητος τῆς κόρτης, τοῦ δομειστικῶν τοῦ θέματος, ἀνδρῶν κέ', καὶ μικρῶν τουρ-
10μορχῶν, ἀνδρῶν μζ', καὶ δρουγγαρίων, ἀνδρῶν σέ', καὶ στρατιωτῶν, ἀνδρῶν νκγ'. ὁμοῦ ἄνδρες ψε'.

Διὰ τῆς ῥόγας τῶν προειρημένων πάντων πλοῦμων, πεζῶν καὶ καβαλλαρίων.

Διὰ τῶν τεσσάρων θεμάτων τοῦ βασιλικῶν πλοῦμου, διὰ D
15τῶν ἀρχόντων καὶ στρατιωτῶν σὺν βασιλικῶν μανδατόρων καὶ ἰατρῶν καὶ τῶν αἰχμαλώτων, ἀρχόντων καὶ στρατιωτῶν, Τουλματζίων καὶ τῶν Ῥῶς καὶ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν μαγα-
γαναρίων, ῥόγα χάραγμα λίτραι ἀχτα' : γγ'. καὶ διὰ μιλια-
ρησίων λίτραι ογ' : κβ' ζδ', γινόμενα χρυσοῦ λίτραι, μιλια-
20ρησία, κεντηῆρια ιζ', λίτραι ξε' : μβ' ζδ'. ἡ ἀποσταλεῖσα ῥό-

bat thema Charpezicii litras 24, numismata 56. Sed diligentius adhuc apud archonte inquirendum in verum numerum militum in Cretam expeditorum e themate Thracensium. De Armenis eiusdem thematis Thracensium, oram illius maritimam custodientibus, aderant viri 600, exciti verum ob paucitatem navium onerariarum non sinebantur traicere nisi tantummodo viri quinquaginta. Aderat porro strategus Charpezicii cum toto themate suo, id est cum turmarchis praestantioribus et comite cortis et domestico thematis, viris 25, minoribusque turmarchis 47, drungariis 205 et gregariis 420, in universum viris 705.

DE ROGA TOTIUS ILLIUS CLASSIS, TAM PEDITUM [SEU CLASSIARIORUM],
QUAM EQUITUM.

Pro quatuor tagmatibus regiae classis, connumeratis tam rectoribus, quam gregariis, item regis mandatoribus et medicis et captivorum tam rectoribus, quam gregariis, Tulmatzis et Russis puta, nec non illis, quos ecclesiae contribuerant, item machinarum bellicarum operis, expensa fuit rogata in parato grandi aere haec: litrae scilicet 1691 cum numismatibus 53, et in miliariesibus seu minuto aere litrae 73, numismata 62, miliariesia 4. Quae ambae summae, tam litrarum aurcarum, quam miliariesium argentearum, simul sumtae fa-

γα εἰς τὸ *Λυρρήσιον* λόγῳ τῶν ζ *χελανδίων* τῶν ὄντων ἐ-
 κείσε καὶ αἰγμυλιῶτων *Τουλματζίων* ὑπὲρ ἀνδρῶν ψςγ' χρυσοῦ
 Ed. L. 386 λίτραι μιλ. λίτραι ρις': ιζ'. διὰ τοῦ θέματος τοῦ *Αἰγαίου*
πελάγους, διὰ τε τῶν *θεματικῶν ἀρχόντων* καὶ τοῦ στρατη-
 γοῦ ῥόγα χρυσοῦ λίτραι ξθ': κδ'. ζῆτει εἰς τοὺς ἀρχοντας⁵
 τοῦ *τετραδίου* λεπτομερέστερον τὴν ῥόγαν τῶν γ' *πλοῖμοθε-*
μάτων. διὰ τοῦ θέματος τῆς *Σάμου*, διὰ τε τῶν *θεματικῶν*
ἀρχόντων τοῦ στρατοῦ ῥόγα χρυσοῦ λίτραι ρλδ': κ'. διὰ τοῦ
 θέματος τῶν *Κιβυρρῆλαιωτῶν*, διὰ τῶν *θεματικῶν ἀρχόντων*
 καὶ τοῦ στρατοῦ σὺν *Μαρδαϊτῶν* τοῦ αὐτοῦ θέματος ῥόγατο
 Ms. 224. b χρυσοῦ λίτραι ρλζ' „δ'. διὰ τοῦ προχρέου τῶν *Μαρδαϊτῶν*
 τῶν τῆς *δύσεως* θεμάτων ὑπὲρ ἀνδρῶν γ ἀνὰ „δ' χρυσοῦ
 B λίτραι ρξς' „μη'. ἐξ αὐτῶν ἐδόθη τῷ *πατρικίῳ Κρινίτῳ* πα-
 ρὰ τοῦ *πατρικίου Μιχαήλ* τοῦ *Οὐρανοῦ* λίτραι λς'. καὶ τὰ
 δοθέντα ἀπὸ τοῦ *κοιτῶνος* εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ ποσοῦ τῶν¹⁵
 ρξς' *λιτρῶν* καὶ „με' λίτραι ρλ'. μη', καὶ ὁμοῦ τὸ πᾶν λίτραι
 ρξς' „μη'. καὶ ὀφείλουσιν λαμβάνειν οἱ αὐτοὶ *Μαρδαῖται* καθ'
 ἕκαστον *μῆνα* αἱ *τρεῖς χελιάδες* ἀνὰ *νομίσματος* α', *γινόμενα*
 διὰ τῶν δ' *μηνῶν* ἑτέροι λίτραι ρξς' „μη'. διὰ τῶν δ' *τα-*
γματῶν *Θρακίης* διὰ τε ῥόγας *φιλοτιμίας* τοῦ *φοσσύτου ἀντίστο*
 τῶν *ἱματίων* χρυσοῦ λίτραι ροά' „κθ', *σκαραμάγγια* θ'. διὰ

ciunt centenaria 17, l. 62, n. 42 et milliarsesia 4. Roga Dyrrhachium missa pro septem chelandiis ibi agentibus et captivis Tulumatzis numero 793 fuit in litris auri et miliarisiiis litrarum centum et sedecim et numismatum 17. Pro themate Aegaci maris, rectoribus eius puta et militibus, missa fuit roga litr. 60, num. 24. Quantum rogae acceperint tria themata marina, diligentius exquirendum ab archontibus quatuor tagmatum. Thematis Sami tam rectoribus quam militibus missae sunt in rogam auri litrac 134 et num. 20. Rectoribus militibusque thematis Cibyrhaeotarum, unaque Mardaitis eiusdem thematis missae fuerunt in rogam auri litrae 177 et num. 4. In acre ante debitum tempus dato Mardaitis thematum occidentalium viris numero ter mille, singulis capitibus in quaterna numismata censis, solutae sunt litrac 166 et num. 48. Huius summae litras 36 accepit patricio Crinitus a patricio Michael Urano. E coetone ad integrandam modo dictam summam litrarum centum sexaginta sex et num. 46 datae sunt litrac 130 et num. 48. Totum ergo facit litras 166, num. 48. Debent porro iidem Mardaitae in mensem accipere viritum numismata singula. Haec numismata in trimestre et tria hominum millia computata efficiunt adhuc aliam summam 166 litrar. et 48 numism. Quatuor tagmatibus Thraciae datae fuerunt tam in roga debita, quam in munere pecuniario gratuito nomine vestium in expeditionem comparandarum, auri litrae 171 et numism. 29 et [pro praecipuis rectoribus] scaramangia novem. Pari modo tam in roga, quam

των δ' ταγμάτων Μακεδονίας διὰ τε ῥόγας φιλοτιμίας τοῦ C
φοσσάτου ἀντὶ τῶν ἱματίων χρυσοῦ λίτραι ρλ' ,,ξή, σκαραμύγγια
κ'. διὰ τῶν περατικῶν δύο ταγμάτων τοῦ τε ἐξκουβίτου καὶ τῶν
ικανάτων, διὰ τε ῥόγας φιλοτιμίας τοῦ φοσσάτου ἀντὶ ἱματί-
5ων χ' κεντηγύρια δ', λίτραι π', σκαραμύγγια ριβ'. διὰ τοῦ θέμα-
τος τοῦ Χαρπεζικίου τουρμάρχαι προκριτώτεροι κβ', ὁ με-
ράρχης τοῦ θέματος, ὁ κύμης τῆς κόρτης, ὁ δομέστικος τοῦ
θέματος ἀνά ,,ε', τουρμάρχαι ἐλαττώτεροι μζ' ἀνά ,,δ',
δρουγγάριοι σέ' ἀνά ,,γ', στρατιῶται νκη' ἀνά ,,β'. ῥόγα
10 χρυσοῦ λίτραι κδ' ,,νε'. διὰ τῶν Σθλαβησιάνων τῶν καθημέ-
νων εἰς τὸ ὀψίκιον, ἄνδρες ρκζ', κεφαλαὶ τρεῖς ἀνά ,,ε', καὶ D
οἱ λοιποὶ ρκδ' ἀνά ,,γ', ῥόγα λίτραι ε' ,,κζ'. ἰστέον, ὅτι διὰ
τὸ μὴ ῥογευθῆναι τὸ θέμα τῶν Θρακησίων, ἀλλὰ ἀρόγευτον
περάσαι ἐν Κρήτῃ, διὰ τοῦτο οὐδὲ ἐνταῦθα ἐτέθη.

15 Ἔστιν ἡ ἐξόπλισις δρόμονος α'.

Κλιβάνια δ'. λωρίκια ψιλὰ λόγη τῶν πρωτοκαράβων
καὶ σιφωναρίων καὶ προρέων ιβ'. ἕτερα λωρίκια κοινὰ ε'. κα-
σίδια π'. αὐτοπρόσωπα ε'. χειρόψελλα ζυγαὶ η'. σπαθία ρ'.
σκουτάρια ἑξαπτά δ'. σκουτάρια Ἀνδιάτικα λ'. κοντάρια με- Ed. L. 387
20 τὰ τριβελλίων π'. λογχοδρέπανα κ'. μεναύλια ρ'. ἑκτάρια ρ'.
τοξάρτας Ῥωμαίαις σὺν κόρδων διπλῶν γ'. ναύκλας μετὰ χει-

In munere pro vestibus militaribus datae sunt quatuor tagmatibus
Macedoniae auri litrae 130, num. 68, et scaramangia 20. Iisdem ti-
tulis acceperunt duo tagmata peraticorum, nempe excubitores et
hicanati, auri centenaria quatuor, litras 80 et scaramangia 112. In
thematē Charpezicii acceperunt turmarchae honestiores numero 24 et
merarcha thematis et comes cortis et domesticus thematis viritum
quina numismata. Turmarcharum minorum numero 47 singuli qua-
terna numismata, drungariorum 205 quisque terna milites 428, viri-
tium bina. Fuit ergo eorum roga in universum litrarum auri 24 et num.
59. Sthlabesianorum excubantium in themate obsicii, numero 126,
capitanei tres acceperunt numismata quina, reliqui 124, terna, sum-
ma litr. 5, num. 27. Thematē Thracensium nulla hic fit ratio, quia
absque roga traiciebant in Cretam.

DE ARMATURA UNIVS DROMONIS.

Dromoni uni armis instruendo rebusque necessariis haec requi-
sita et praesto fuerunt: clibania 70; loricae tenues 12 pro protocara-
bis [seu capitaneis navalibus] et siphonariis [seu Graeci ignis iacula-
toribus] et in prora stantibus militibus. Aliae communes loricae 10;
cassides 80, cassides cum tegumentis vultuum ex una massa factae

ροτοξοβολίστρων καὶ κόρδων μεταξοτῶν κ'. σαγίτας χιλιά-
 δας ι'. μῦας σ'. τριβόλια χιλιάδας ι'. ἀγρίφους μετὰ ἀλυ-
 σιδίων δ'. ἐπιλώρικα ν'. καμελαύκια ν'. ὁ δρόμων ὀφείλει
 ἔχειν ἄνδρας τ', οἱ μὲν σλ' πλείοιμοι κοπηλάται ἦτοι καὶ πο-
 Ms. 225. α λειμισταί, καὶ οἱ ἕτεροι ὁ ἄνδρες πολεμισταί ἀπὸ τῶν κα-5
 Β βαλλαρικῶν θεμάτων καὶ ἀπὸ τῶν ἐθνικῶν. διὰ τῶν ἔξ πμ-
 φύλων δόρκας ὅσας ὀδηγήσει ὁ Θεὸς τὸν βασιλέα τὸν ἄ-
 γιον. κλιβάνια ἀνά ζ, κασιδία ἀνά ζ, λωρίκια ἀνά ι'. διὰ τῶν
 οὐσιακῶν χελανδίων κλιβάνια ἀνά ι', κασιδία ἀνά ι', λωρίκια
 ψιλὰ β', καὶ κοινὰ ἡ. διὰ τῆς ἐξοπλίσεως κιστρομαχίας ζυλό-10
 πυργος, χελῶναι, τοξοβολίστραι μεγάλαι μετὰ τροχιλίων
 καὶ κόρδων μεταξοτῶν, τετραρέαι, λαβδαρέαι, μαγγανικά,
 καὶ ἡ τούτων ἐξόπλισις. εἰς μὲν τὰς χελώνας κριοί, εἰς δὲ
 τὰ διάφορα μαγγανικά κρικελοπάγουροι, ψελλία καὶ δάκτυλοι,
 C σφενδόναι σιδηραὶ πετζεῖναι, πέταλα πορτῶν λόγῳ ἐνδύσεως 15
 τῶν διαφόρων τροχιλίων, σείστας, τζόκους, ἄξινορύγια, βα-
 φέας, βυρσάρια, κέντουκλια, σκαφίδια, καλδάρια, καπούλια,
 πτυάρια, σχοινία διάφορα, καρφία, ἀρμελαύσια. διὰ τῆς

10; laminarum manus et manuum carpos munientium paria 8; spa-
 thae centum; scuta [e coriis duplicatis] consuta septuaginta; scuta
 Lydia 30; conti cum terebris 80; hastae cum falcibus 20; venabula
 centum; iacula totidem; arcus Romani cum nervis duplicibus 50; lin-
 tres cum arcubalistris manualibus et sunibus valide restionum arte
 tortis 20; sagittarum millia decem; muschettae 200; tribolorum mil-
 lia decem; unci cum catenis 4; tegumenta loricae 50; camelancia
 50. Dromo debet tenere viros 300, quorum 70 sint milites, soli
 militiae vacantes, ex equestribus legionibus et alienigenis desumti,
 reliqui 230 sint remiges, qui, si velint aut apti sint, conferre in
 pugnis quoque operam poterunt. Sex pamphyli habebunt scuta co-
 riacea, quot ut parari curet sanctus Imperator, Deus ipsi in cor da-
 bit. Eorum unusquisque pamphylus habebit clibanos 60, galeas 60
 et loricas denas. Usiaca chelandia habebant quaeque clibanos denos,
 galeas denas, loricas tenues binas et vulgares octonas. Apparatus
 expugnandis castris idoneus hic aderat: Turris lignea, testudines,
 arcubalistræ grandes cum trochleis et sunibus per strias tortis, pe-
 trariae, cantherii, machinae cum suo apparatu. Testudines habebant
 arietes suos, reliquae varii generis machinae circellos cum appositis
 utrinque forficibus, circulos et annulos. Fundae ferreae et coriaceae;
 bractea, quales portis indui solent incrustandis variis trochleis; mal-
 leos; stipites; ligones terrae revellendae; barilia seu cadros; coria;
 centones; scaphas; caldaria seu ahena aquae calefaciendae labra [qua-
 lia sunt balnearia, in quibus homines linteave lavantur]; botas ege-
 rendis sordibus lutove, funes varios, clavos, armelausia seu aga-
 thoraci superindui solita. Ad machinas, petrarias puta 4 et labdareas
 [seu arietes e duobus tignis ad angulum acutum instar Graeci A com-

ἔξοπλίσεως τῶν μαγχανικῶν ἔξόπλισις τετραρέων δ', λαβδάρéων δ', εἰλακτιῶν δ', ἤγονν κρικέλλους ἀνά δύο, παγούρους α', σφενδόνας σιδηράς β', πέταλα πορτῶν εἰς τὰ τροχιλία σ', σείστας ρ', ἀξινορύγια σ', πελέκια ρ', τζικούρια τ', κριούς ζεῖς τὰς χελώνας ι', βαρέας μεγάλας κ', βαρέας μικρὰς λ'. D

Διὰ τῶν ὑφειλόντων φροντισθῆναι ἀπὸ τοῦ σεκρέτου τοῦ εἰδικοῦ εἰς ἐξόπλισιν τῶν κ' δρομονίων.

Μολίβιον λόγγη τῶν καλυμβομάτων ἀνὰ χαρτῶν ε'. ὁμοῦ χάρται ρ', στί λίτραι γ. βυρσάρια λόγγη τῶν αὐτῶν καλυβομομάτων κ'. πέταλα μεγάλα πορτῶν τ'. τριβόλια χιλιάδες φ'. πελέκια σ'. τζικούρια φ'. κέντουκλα κατὰ περίσσειαν σ'. ἀρμενόπουλα κατὰ περίσσειαν ρ'. γάλκωμα ἄργον λίτραι σ'. κασίτερον λίτραι σ'. μολίβιον ἄργον λίτραι σ'. κηρίον λίτραι ρ'. Ed.L. 388
15 χιλιάδα α'. κόρδης μεταξωτὰς παχέας σπαρτίνας ε', καὶ εἰς τὴν μικρὰς τοξοβολίστρας σπαρτίνας ε'. βυρσάρια λόγγη τῶν χελανδίων ρ'. κάδους ρ'. ἀτέγια κιλικεῖνα κατὰ δρομόνιον ι', ὁμοῦ σ'. σφενδόνας πετζεῖναι κδ'. ἰστέον, ὅτι ἡ ἔξοδος τῶν ἀρμένων καὶ τῶν διφθερίων ὑφείλει ἐξέρχεσθαι ἀπὸ τὸ εἰδικόν.

missis suspensos] 4 et fusos [seu malos erectos proceros, e quibus corbes cum armatis viris super muros expugnandos ope cilonii demittebantur] pertinebant haec instrumenta: circelli bini, cancri singuli, fundae ferreae denae binae, bracteae portales pro trochleis 200, mallici 100, ligones rostrati revellendae terrae 200, bipennes 100, securas 300, arictes pro testudinibus deni, barilia seu dolia grandia 20, minora 30.

SECRETUM IDICI SEU RATIONALE REI PRIVATAE AD INSTRUENDOS 20 DROMONES PRAESTAT NARC.

Plumbi tabulatis navium bracteandis in singulos dromones chartas seu laminas quinas; id est in universum laminas centum, quae pendent litras ter mille. Pro iisdem tabulatis coria vicena; bracteae portales magnas trecentum; tribulorum seu muricum ferreorum millia quingentena; bipennes ducentae; securae quingentae; centones supernumerarii ducentum; vela minora supernumeraria 100; acris non facti litrae 200; stanni litrae 200; plumbi in massis litrae 200; cerae litrae 100; scaphae 200; alicna caldaria 200; labrorum millia 2; bottae mille; funes crassi per strias sparto torti quinque et alii totidem pro parvis arcubalistis; coria pro chelandiis centum; cadi centum; tegumenta e ciliciis facta in dromones singulos dena; adeoque in universum ducenta; fundae coriaceae 24. Impensas in vela et diphtheras debet idicum praestare.

Ms. 225.b Διὰ τῶν ὑφειλότων φροντισθῆναι ἀπὸ τοῦ σεκρέτου τοῦ βασιλικοῦ βεστιαρίου εἰς ἐξόπλισιν τῶν κ' δρομονίων.

Β Σιφώνια ἀνὰ γ', ὁμοῦ ζ, καὶ κατὰ περίσσειαν γονύτια ἀκόντια μετὰ βουκολίων μ'. ἄρμενα κ'. διφθέρια ζ. παραπελέκια κ'. καστελόματα κατὰ τύπον. ματικέλια ἀνὰ ν', 5 ὁμοῦ α σὺν τῶν γονατίων αὐτῶν. κωπία ἀνὰ ρκ', ὁμοῦ βν'. χαλκίσια κ' μετὰ καὶ τὰ λοιπὰ μάγγανα. ψελλία κ'. μαξιλάρια μ'. περόνια κ'. καταπρόσωπα σὺν τῶν καταχοράκιων αὐτῶν. σίδηρα βολιστικά ρκ'. σιδηροβόλια ρκ'. ἀναγοκατάγοντα σὺν τῶν ἱμανταρίων αὐτῶν κ'. περιπετόμενα ἀνὰ κδ', 10 ὁμοῦ νπ'. φιλουρέαι ἀνὰ ιβ', ὁμοῦ σμ'. σείστας σ'. τζόκους ν'. ἄξιγορύγια ν'. περόνας κατὰ περίσσειαν σ'. καρφίον ἀρπάγιον χιλιῶδας γ'. γυλαρικὸν καρφίον γ. τετραδακτυλιαῖον καρφίον ς, καὶ τῆς παρηλώσεως χιλιῶδες ιβ'. σίδηρον ἀργὸν λίτραι γ. κατζία π. 15

Ἐπιρ ἐξοπλίσεως τετραραίων δ, λαβδαρέων δ, μαγγανικῶν δ.

Κρικέλλια λ'. πάγουροι ιε'. ψελλία λ', καὶ λόγω τῶν

SECRETUM IMPERIALIS VESTIARIUM DEBET IN ARMATURAM VIGINTI DROMONIORUM HÆC PROCURARE.

Siphones in singulos dromones ternos, adeoque in universum 60 et supernumerarios aliquot; nodosa iacula bucculis praeferrata 40; vela 20; diphtheras 60; parvas bipennes 20; castellamenta vel cancellos secundum notam dudum et praescriptam formam; manicas sive ansas remorum coriaccas sigillatim quinquagenas, adeoque in universum mille, cum genualibus ad eas pertinentibus; remos sigillatim centenos vicenos, in universum 2400; chalcisia 20 et reliquas machinas; circulos 20; cervicalia 40; fibulas 20 vultibus aptandas cum pertinentibus illuc fibulis ad humeros aptandis; balistae ferreae 120; spicula 120; cilonia cum suis loris 20; circumvolitantia sigillatim vicena quaterna, in universum 480; philyreas [seu funes ex interiore tillae cortice tortos] sigillatim decenos binos, in universum 240; malleos 200; funes 400; ligones 400; fibulas supernumerarias 200; clavorum aduncorum millia tria; clavorum gulatorum seu gyro vel foramine funibus traiciendis instructorum millia 3; millia 6 clavorum quateros digitos longorum, et clavorum vulgarium ad affigendum aptorum millia 12; ferri in massis litras 3000; capsas 80.

INSTRUMENTA 4 PETRIANARUM, 4 LAMBAREARUM ET TOTIDEM MACHINARUM.

Circelli 30; cancri 15; torques 30 pro tendendis magnis arcuba-

μεγάλων τοξοβολίστρων, κριοὶ εἰς τὰς χελώνας ιε'. δακτύλοι ιε'. βαρέας μεγάλας κ', καὶ μικροτέρας λ', καὶ λόγη τῶν μεγάλων τοξοβολίστρων σίδηρα κατὰ τύπον. πίσσα λίτραι χιλιάδες ι'. ὑδροπίσιον μαγαρικὰ στρογγύλα τ'. κεδρέα μα-
 5 γαρικὰ ν'. λινάριον λίτραι χιλιάδες η'. κανάβιον χιλιάδες β'. σανδάλους κ'. σφενδύλαι σιδηραὶ ιβ'. σιδηροβολιστικά κατὰ περισσειαν ν'. σιδηρόβολα ν'. φιλουρέαι ρ'. περιπετόμενα ρ'. σπαρτίνας ρ'. λεπτύρια σ'. τετράκουλα εἰς τὰ σιφώνια ρ'. λινάριον εἰς τοὺς σφόγγους ν'. σκαλοδέματα ν'. οἱ πεντή-
 10 κοντα πάμφυλοι σιφώνια κδ'. τὰ μ' οὐσιακὰ σιφώνια π'. καρφίον στεγαδερόν χιλιάδες ε'.

Τὰ ἀπὸ τοῦ σεκρέτου τοῦ εἰδικοῦ ἐξοδιασθέντα ὑπὲρ τοῦ ταξειδίου Ed.L. 389
 τῆς Κρήτης.

Ἐπῆρθη ἀπὸ τὸν ζυγὸν λόγη ἄγορᾶς διαφόρων εἰδῶν
 15 τοῦ ταξειδίου τῆς Κρήτης σὺν ἐξοπλίσει τῶν θ' Ῥουσικῶν
 κυραβίων καὶ τῶν β' μονερίων τῶν αἰχμαλώτων σὺν τῶν ὀ-
 ρισθέντων ἀπὸ κελεύσεως δοθῆναι τὰ κατὰ περισσειαν δια-
 φόρων εἰδῶν εἰς τὸν θεόσωστον βασιλικὸν στόλον τοῦ βασι-
 λικοῦ πλοῦμου καὶ λοιπῶν χ' λίτραι κδ', τὰ καὶ ἐξοδιασθέν-
 20 τα οὕτως. ἐδόθη Ἰωακείμ πρωτοσπιθαμῶν καὶ ἄρχοντι τοῦ
 ἀρμαμέντου ὑπὲρ τριβολίων χιλιάδων φ' „ σξ ζγ'. ἐδόθη τὸν Ms. 226. a
 9. πεντήκοντα cōd. et ed. pro οἱ πεντήκοντα.

listis. Arietes testudinum 15; annuli 15; dolia grandia 20; minora 30 et pro magnis arcubalistis ferramenta secundum praescriptam formam; picis litrae decies mille; picis liquidae seriae fictiles rotundae tercentum; cedriae amphorae fictiles quinquaginta; lini librae 8000; cannabis librae 2000; sandali 20; fundae ferrae 12; ferreae ballistae supernumerariae 50; spicula 50; philyreae 100; circumvolantia 100; spartei funes 100; funiculi tenuiores 200; tetracula ad siphones 100; lini ad spongas inde conficiendas librae 400; scalas funibus plexas 400. Quinquaginta pamphyli habebant siphones 24; quadraginta usiaca habebant siphones 80; clavorum, qualibus usus est in coagmentandis navium tabulatis, millia 6.

SECRETUM IDICI ERUGAVIT IN EXPEDITIONEM CRETENSEM HARC.

A libra [id est a tribunali, quod pendet statera redeuntes in fiscum imperialem nummos et expensas pariter appendet] susceptae fuerunt auri litrae 24, quo emerentur variae res expeditioni Creten-
 si utiles, et ad armanda novem Russica carabia et duas uniremes captivorum aliaque, quae secundum sacrum mandatum supernumeraria comparari et distribui debuerunt in classem regiam, quam Deus servet. Illi nummi sic fuerunt expensi. Accepit Ioacim protospatharius et archon armamenti [seu magister et provisor apparatus bellici

Β αὐτὸν Ἰωακείμ ἕπερ τζικουρίων φ' „ γ'. ἐδόθη τὸν αὐτὸν Ἰωακείμ ἕπερ πελεκίων σ' „ κ'. ἐδόθη τὸν αὐτὸν Ἰωακείμ ἕπερ ξιφαρίων χιλιάδων δ' λόγῳ τῶν τζικαίων ἀπὸ τὸ ἀρμαμέντον αἰθρηον χιλιάδες ι' καὶ ἕπερ ἀγορᾶς καρβονίου „ λ'. ἐδόθη τῷ αὐτῷ Ἰωακείμ ἕπερ χειροπέλλον ζυγῶν σ' : ρ'. δ-5 μου τὰ δοθέντα Ἰωακείμ ἄρχοντι τοῦ ἀρμαμέντου χι: οξιν : γινόμενα λίτραι ε' „ λδγ'. ἐδόθη ἕπερ ἀγορᾶς τῶν πανίων τῶν βασιαικῶν λόγῳ ποιήσεως ἀρμένων ἐνέα ἀνὰ πηχῶν λ' τῶν θ' παραβίων τῶν Ρῶς, καὶ ἑτέρων ἀρμένων β' ἀνὰ πη-
 C χῶν κη' τῶν β' μονερίων τῶν αλχμαλάτων σὺν τῶν δοθέν-10 των πανίων βασιαικῶν κατὰ περίσσειαν τοῦς αὐτοῦς Ρῶς. ἕπερ πανίων διὰ τῶν ἀμφοτέρων αρσδ', τὰ καὶ ἀγορασθέντα ἀπὸ τοῦς ἀββάδας εἰς τὰ ἐνοικηκὰ τῆς μονῆς τοῦ κυροῦ Ρωμανοῦ καὶ ἀπὸ τοῦς ἀναγναφαρίους τοῦ φόρου ἀπὸ διαφόρων προσώπων τῶν Π νομισμ. τκ' ζδ, τὰ καὶ ἀγορα-15 σθέντα κατενώπιον τοῦ σακελλαρίου καὶ τοῦ βεστιαρίου ἐδόθησαν ἕπερ μισθοῦ τῶν ἀρμενοράφων τῶν καμώντων τὰ αὐτὰ ἀρμενα σὺν ἀγορᾶς νήματος „ λγ'. ἐδόθη ἕπερ ἀγορᾶς ξυλοκεραίων λόγῳ τῶν αὐτῶν ια' καρβίων „... ἐδόθη ἕπερ ἀγορᾶς σχοινίων λόγῳ κρυπτῶν ἐπικήρων καὶ ποδιοδρομω-20 D τῶν αὐτῶν ια' ἀρμένων „ γ'. ἐδόθη ἕπερ ἀγορᾶς διφθερίων ιδ' : εβ', ὡς τῶν ἑτέρων ιθ' διφθερίων δοθέντων ἀπὸ τῶν

navalis] pro emendis 500 tribolis numismata 260 et mill. 3; pro securibus 500 accepit num. 50; pro 200 bipennibus 20; pro 4000 gladiis ferri libras decem exhibendas fabris gladiariis armamenti; pro emendis carbonibus num. 30; pro paribus manicarum ferrearum ducentis num. 100. In universum igitur accepit ille Ioacim magister armamenti in auro numismata 460 et mill. 0; quae efficiunt litras 6, numismata 34, mill. 3. Pro emendis pannis crassis, quo exinde fierent vela novem, singula tricenarum ulnarum, in usum novem carabiorum Russos vehentium, et alia vela duodevicens octonis ulnis in usum monachiorum seu vinemium captivos vehentium expensa sunt numismata 1154; simul computatis illuc pannis illis crassioris filii, qui per abundantiam et super numerum in Russos diditi fuerunt. A monachis cellarum monasterii Domini Romani et a carminatoribus fori cmti fuerunt per varios homines panni pro summa num. 320 et mill. 4, unoquoque panno milliarcensibus scnis emto. Huc quoque pertinent emta e regione sacellarii et vestiarii. In mercedem antoribus velorum, qui supradicta vela elaborarunt, simul et pro pretio filorum in eam rem adhibitorum, expensa fuerunt num. 33. Pro emendis antennis ligneis illorum 11 carabiorum expensa sunt . . . ; pro emendis funibus in supplementum eorum, quae nunc sunt, aut deinceps erunt, et ignorantur, putrida atque fragilia in

ἀποκειμένων εἰς τὸ εἰδικόν. ἐδόθη ὑπὲρ ἀλειφῆς τῶν αὐτῶν
 διφθερίων ,, ζν. ἐδόθη ὑπὲρ ἀγορᾶς μαγγάνων λόγῳ τῶν
 αὐτῶν ἰά καταβίων ,, θ ε'. ἐδόθη ὑπὲρ ἀγορᾶς κωπίων
 τπ' ,, ε'. ἐδόθη ὑπὲρ ναυπηγήσεως τῶν αὐτῶν ἰά καταβίων
 5 τῶν τε σχιστῶν καὶ τῶν περιβόλων αὐτῶν καὶ λοιπῶν ,, ἰά.
 ἐδόθη ὑπὲρ καλαφατῆσεως τῶν αὐτῶν ἰά καταβίων ,, λγ'.
 ἐδόθη ὑπὲρ ἀγορᾶς ἐτέρων πανίων ῥασιακῶν ρ' τῶν δοθέν-
 των κατὰ περίσσειαν εἰς τὸν αὐτὸν στόλον ,, κη' ζιβ'. ἐδόθη Ed.L. 390
 ὑπὲρ ἀγορᾶς βυρσαρίων βοείων ρκβ' ,, πην. ἐδόθη ὑπὲρ ἀγο-
 10 ρᾶς κεντούκλων σ' τῶν δοθέντων κατὰ περίσσειαν ὁμοίως εἰς
 τὸ βασιλικὸν πλοῖμον ,, κη' ζ . ἐδόθη ὑπὲρ ἀγορᾶς κιλικίων
 α τῶν ε' ,, ρεζ' ζε'. ἐδόθη ὑπὲρ ἀγορᾶς σχοινίων λεπταρίων καὶ Ms. 226.b
 χαρταρίων καὶ λοιπῆς ἔξοδου ,, ιε' ζε'. λόγῳ ποιῆσαι ἀτεχίων
 κιλικίων ρ' ,, ρηνν. ἐδόθη ὑπὲρ ἀγορᾶς κασιτέρου λίτραι σ'
 15 ,, λδ'. ἐδόθη ὑπὲρ ἀγορᾶς χαλκώματος λίτραι σ' ,, ιη'. ἐδό-
 θη ὑπὲρ ἀγορᾶς σκαφιδίων στρογγύλων μεγάλων ρ' ,, ιβ'. ἐδό-
 θη ὑπὲρ ἀγορᾶς σκαφιδίων μικροτέρων ρ': κγ'. ἐδόθη ὑπὲρ
 ἀγορᾶς κалδαρίων σ': λγ'. ἐδόθη ὑπὲρ ἀγορᾶς καπουλίων
 β ,, μ'. ἐδόθη ὑπὲρ ἀγορᾶς πτυαρίων α ,, ιδ'. ἐδόθη ὑπὲρ B
 20 ἀγορᾶς ἐτέρων κάδων μικροτέρων ν' : ε'. ἐδόθη ὑπὲρ ἀγορᾶς
 ἐτέρου κασιτέρου λίτραι σ' τὰ δοθέντα *Μιχαὴλ χυτῆ λόγι*
 9. βυρσαρίων em. R., βυσαρ. cod. et ed.

funibus et plexibus funium annularibus antennas ambientibus eorundem 11 velorum expensa sunt num. 3; pro emendis pellibus 12 expensa numism. 62; nam reliquae 19 pelles datae sunt ex illarum numero, quae in idico depositae iacent. Pro unctura earundem pellium expens. num. 7, mill. 0; pro emendis manganis illorum 11 caraborum num. 9, mill. 6; pro emendis remis 485 num. 5. Pro compactura seu fabricatione illorum 11 caraborum et cancellorum septimentorumque tabulata summa cingentium reliquarumque structurarum navalium num. 11. Pro picatura illorum 11 caraborum num. 33. Pro emendis 100 pannis crassis aliis ad abundantiam in classem distributis num. 28, mil. 12; pro emendis coriis bovillis 122 expensa num. 88, m. 0; pro emendis centonibus ducentis pariter super numerum erogatis in regiam classem expensa num. 28. mil. . . ; pro emendis cilicis mille, singula pro senis numismatibus, expensa fuerunt num. 166, mil. 6. Pro emendis funibus minutis et chartis seu membranis et in alia necessaria expensa fuerunt num. 15, mil. 6; pro faciendis tentoriis cilicinis centum exp. numism. 183, mil. 0; pro emendis stanni libris ducentis expensa numismata 34; pro aeneae materiae libris 200 expensa numismata 18; pro scaphis magnis rotundis centum expensa numismata 24; pro minoribus aliis centum numismata 12; pro emendis ahenis caldariis ducentis numism. 33; pro labris vel cupis bis mille num. 40; pro bottis mille num. 44; pro aliis minoribus cadis vel doliis quinquaginta num. 5; pro adhuc aliis

κατακολλήσεως διαφόρων ἔργων τῶν σιφουνίων τοῦ βασιλικῶ πλοῦμου „λζν“. ἐδόθη ὑπὲρ ἀγορᾶς κηρίου λίτραι ρ' „έ“. ἐδόθη ὑπὲρ ἀγορᾶς μοιβίου ἀργοῦ λίτραι σ' „δ“. ἐδόθη ὑπὲρ ἀγορᾶς χαλκώματος διαφόρου τῆ δοθέντι λόγῳ τῆς ἵπουρηίας τοῦ δρουγγαρίου τοῦ πλοῦμου ὑπὲρ κακαβίων μεγάλων β, καὶ ἑτέρων κακαβίων μεσαιῶν β, καὶ χυτροκακαβίων γανωτῶν δ, καὶ κονκουμίων μεγάλων β, καὶ τεγανίων μεγάλων β, χαλκοσταμνίου γανωτοῦ ἐνός, φλασκίων γανωτῶν β, χειρ-νιβοξέστων β „κδ“. ὁμοῦ τὸ πᾶν ἔξοδος χ' λίτραι κ' „νζ“, C μιλ. ζ'. ἐδόθησαν παρὰ τοῦ εἰδικοῦ κόρδαι μεταξωταὶ σπαρ. 10 τίνας. ἐδόθησαν ἑτεραι κόρδαι μεταξωταὶ μικραὶ λόγῳ τῶν τοξοβολίστρων. ἐδόθη ὁμοίως παρὰ τοῦ εἰδικοῦ λόγῳ τῶν καλυβομάτων τῶν χελανδίων τοῦ βασιλικῶ πλοῦμου ἀνὰ χαρτίων ε' μοιβίου χαρτία ρ' σι λίτραι γ'. ἐδόθη τὸν δρουγγάριον τοῦ πλοῦμου ἀπὸ τοῦ κατεπάνω τοῦ ἄρματος σπαθία 15 γ, σκουτάρια γ, κοντάρια γ, σαγίτας χιλιάδες σμ', ἑτέρας σαγίτας λόγῳ τῶν τοξοβολίστρων μύας χιλιάδες δ'.

Τὰ ἀπὸ τοῦ σεκρέτου τοῦ βεστιαρίου δοθέντα τῆ δρουγγαρίῳ τῶν D πλοῦμων κατὰ περίσσειαν ὑπὲρ τοῦ ταξειδίου τῆς Κρήτης.

Σείστας ρν'. περόνας τῶν χελανδίων ρλ'. σφενδόβολα 20

6. μεσίαν et κυδροκακ. cod. et cd. 15. τοῦ κατὰ ἄρματος cd.

stauri libris 200, quae datae fuerunt fusori Michaëli ad ferrumandas varias machinas siphonum ignis Graeci ciaculandi classis regiae, expensa numismata 30, mil. 0; pro cerac emendis libris centum num. 5; pro emendis plumbi in massa vel crudi libris 200 num. 4; pro emendis massis acucis in usum culinae drungarii classis ad efficiendos inde cacabos grandes duos et alios duos nicliae formae, et cacabos olliformes stannatos quatuor et cucumos grandes duo et sartagine grandes duas, et matellam [scu haustrum viui] acenem [ab angustiore ore versus suudum latescens] stannatum unum, et lagenas stannatas duas, et malluvia duo, expensa fuerunt numismata viginti quatuor. In uniuersum auri litrae 21, numismata 57, mil. 6. Idicum porro dedit restes per strias semiter tortos spartinos; restes alios striatim tortos minores pro arcubalistis. Pro tabulatis chelandiorum regiae classis bracteandis sigillatim in unumquodque chelandium quinas bracteas plumbeas. In uniuersum ergo in viginti chelandia bracteas plumbi centum, pendentes libras ter mille. Drungario classis dabat catepanus armatis [scu armamentarii] gladios ter mille, scuta totidem, contos seu hastas totidem, sagittarum millia 240, aliarum sagittarum, quallium n̄us est in arcubalistis et quas muscas vel muschettas appellant, millia quatuor.

SECRETUM VESTIARIUM DABAT DRUNGARIO CLASSIS IN SUBERBASUKDANTIAM AD EXPEDITIONEM CALTENSIS NAEC.

Catenas [aut mallcos] 150; sibus chelandiorum 130; fundas

σιδηρῶ ἰβ'. τζόκους σμ'. τζαπία τ'. περόνια σιδηρῶ μεγάλυ τοῦ ξυλοκάστρου ἰβ'. πάγουροι σιδηροῦ ε'. ψελλία σιδηρῶ λ'. δάκτυλοι ε'. κατζία η'. βαρέας ε'. χαιροβαρέαι νδ'. καρφίον γυρρικὸν χιλιάδες δ'. καρφίον ἀρπάγιον χιλιάδες β, τετραδουκτυλάκιον ε, τῆς παρηλώσεως η, στεγαδερὸν ζ. ἀκόντια χαλκῶ ε'. γυνωτὰ χαλκῶ λ'. παρυδρά-Ed.L.391
κτιυ χαλκῶ λ'. βοντία χαλκῶ λ'. ἀναγοντιτέα χαλκῶ ε'. σχοι- Ms. 227. a
νία σιδηροβόλα ξ'. περιπετόμενα ρμ'. σπαρτίνας ρμ'. λεπτά-
ρια σκ'. σκαλοδέματα τ'. κουβύρια ρ'. κανάβιον λίτραι β,
10 καὶ ἀντὶ λιναρίου χιλιάδων ζ' ,, π', καὶ ὑπὲρ ἀγορῆς πίσσης
χιλιάδες ε', καὶ ὑγροπισσίου χιλιάδες τ', καὶ κεδρέας χιλιάδες ρ' ,, κγ'. σίδηρον ἀργὸν λίτραι γ. κριοὶ σιδηροῦ μεγάλιοι ε'.

15 Τὰ ἀπὸ τοῦ κοιτῶνος δοθέντα τῷ θρουγγαρίῳ τῶν πλοῦμων εἰς
ἐξοδὸν τοῦ κατὰ τῆς Κρήτης ταξειδίου. B

Ἰμάτια ἐσωφόρια μεγαλόζηλα λιτὰ ε'. τουβία ὁμοίως
ζυγῆς ε'. ὑποκαμισοβράκια ε'. ἐπεριπτύρια ὕξέα ε'.

Τὰ ἀπὸ τοῦ εἰδικοῦ δοθέντα τῷ αὐτῷ θρουγγαρίῳ τῶν πλοῦμων
ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ ταξειδίου.

20 Ἰμάτια ἐσωφόρια κατὰ Σαρακηνούς ἐξήραμμένα δεκά-

ferreas 12; funes 240; sappas seu ligones terrae fodiendae 400; sibalas ferreas magnas ligni castris 12; cancrios ferreos 15; torques ferreos 30; annulos 15; capsas 8; dolia 10; dolia manibus gestabilia 24; clavos in summo in gyrum tortos 4000; clavos aduucos 2000; quadrantales clavos 5000; vulgares ad coagulantandum utiles 8000; alios cum latis capitellis sexies mille. lacula aenea 15; stannata aenea 30; fusos aeneos 30; cupas aeneas 30; anagoutitea aenea 15; funes ferrum iaculantes 60; circumvolantia 140; sparteos funes 140; teucos funes 220; scalas funibus plexas 400; cupas 100; canuabis libras 2000; et loco librarum 7000 liui numismata 80; et pro emendis picis libris decies mille et liquidac picis quadringentis librarum millibus et centum millibus librarum codreac numismata 23; ferri crudi libras ter mille, arietes ferreos magnos decem.

COSTO DEDIT DRUNGARIO CLASSIS AD SUFFICIENDUM FACIENDIS IN EXPEDITIONEM CARTENSEM SUMTIBUS.

Vestes interiores maioris formae puras sex; similitium tibialium paria sex; interulas cum braccis 6 et totidem iniectoria seu pallia violacea.

IDICUM EIDEM EUNDEM IN FINEM DEDIT.

Vestes decem interiores ad modum Saracenicarum consutas ad

λια ι'. ἱμάτια ἄσποφώρα δκτάλια ι'. ἱμάτια ἄσποφώρα ἑπτά-
 λια κ'. τουβία ἀπὸ ἄσποφωρίων δεκαλίων καὶ δκταλίων καὶ
 ἑπταλίων ζυγαὶ μ'. ἱμάτια λωρωτὰ Αἰγύπτια ἐξῆραμμένα ρ'.
 ἱμάτια κονκουλάρικα ρ'. ἱμάτια βαμβακερὰ ρ'. ἕποκαμισο-
 βράκια διαφορώτερα ρμ'. ἕποκαμισοβράκια δεύτερα ρ'. ε-5
 παιριπτάρια διαφορώτερα μ'. παιριπτάρια δεύτερα σ'. ε-
 παιριπτάρια τρίτα ρ'. τουβία λωρωτὰ Αἰγύπτια ρ'. του-
 βία κονκουλάρικα ζυγὰς ρ'. τουβία βαμβακερὰ ρ'. ζωστρία
 μ'. ὑποδήματα διαφορώτερα ζυγὰς μ'. ὑποδήματα δεύτερα
 ζυγὰς σ'. ὑποδήματα τρίτα ζυγὰς ρ'. 10

Σταδιοδρομικόν.

D Ἀπὸ τῆς Θεοφυλάκτου πόλεως εἰς Ἡράκλειαν μίλια ζ.
 ἀπὸ Ἡρακλείας ἕως Προικονήσου μιλ. μ'. ἀπὸ Προικονήσ-
 σου ἕως Ἀβύδου μιλ. ρ'. ἀπὸ Ἀβύδου ἕως Ταπευκία μιλ.
 ιβ'. ἀπὸ Ταπευκία ἕως Τενέδου μιλ. η'. ἀπὸ Τενέδου ἕως Μι-15
 τυλήνης μιλ. ρ'. ἀπὸ Μιτυλήνης ἕως Χίου μιλ. ρ'. ἀπὸ
 Χίου ἕως Σάμου μιλ. ρ'. ἀπὸ τῆς Σάμου ἕως τοὺς Φούρ-
 νους μιλ. λ'. ἀπὸ τοὺς Φούρνους ἕως Ναξίας μιλ. σ'. ἀπὸ
 Ναξίας ἕως τὴν Ἴον μιλ. λ'. ἀπὸ τὴν Ἴον ἕως τὴν Θήραν
 Ed. L. 392 καὶ Θηρασίαν μιλ. κ'. ἀπὸ τὴν Θήραν καὶ Θηρασίαν ἕως 20
 τὰ Χριστιανὰ μιλ. κ'. ἀπὸ τὰ Χριστιανὰ ἕως τῆς Δίας μιλ.
 κ'. ἀπὸ τῆς Δίας ἕως Κρήτης μιλ. ιβ'. ὁμοῦ μίλια ψδβ'.

15. η' post μιλ., recentiori manu in cod. adscriptum, om. ed.

denorum aureorum valorem; vestes interiores decem ad octonorum,
 alias viginti ad septenorum, tibialia ad omnium illorum trium gene-
 rum numerum et rationem, nempe paria in universum quadraginta;
 vestes loratas Aegyptiacas consutas centum; vestes cum cucullis toti-
 dem; vestes bambacinas seu xylinas totidem. Interulas cum bracciis
 primae et optimae classis 140; alias secundi ordinis centum. Inle-
 ctoria praestantiora 40; alia deteriora 200; alia tertii et infimi ordi-
 nis centum. Tibialium loratorum Aegyptiacorum paria centum; alio-
 rum cucullaricorum paria centum; aliorum bambacinorum centum,
 cingula 40; calceorum praestantiorum paria 40; secundi generis pa-
 ria 200; tertii et deterrimi generis paria 100.

STADIODROMICUM SEU INDEX MILIARUM [A CONSTANTINOPOLI AD CRETAM].

Ab Urbe, quam Deus custodiat [CPLi] ad Heracliam sunt mi-
 liarum 60. Illinc ad Proconnesum 40. Illinc ad Abydum 100. Illinc ad
 Ta Pucia 12. Illinc ad Tenedum 8. Illinc ad Mitylienen 100. Illinc ad
 Chium 100. Illinc ad Samum 100. Illinc ad Furnos 30. Illinc ad Na-
 xiam vel Naxium 70. Illinc ad Ium 30. Illinc ad Theram et Therasi-
 am 20. Illinc ad Ta Christiana 20. Illinc ad Dium 80. Illinc ad Cretam
 12. Summa mil. 792.

ΚΕΦ. μζ'.

Οἱς ἀφείλει ὁ βασιλεὺς ἐνδοῦσαι τιμῆν τοῖς μεγιστάσι καὶ πρώτοις Ms. 227. b
τῶν ἐθνῶν.

Ἐξουσιοκράτωρ, ἐξουσιάρχης, ἐξουσιαστής, ἄρχων τῶν
5 ὑπάρχοντων, ἀρχηγός, ἀρχηγέτης, ἄρχων, ἐξάρχων, προηγε- B
μῶν, ἡγεμονάρχης, ἡγεμῶν, καθηγεμῶν, δυνάστης, προηγί-
τωρ, ἡγίτωρ, πρώτος, ἔφορος, ὑπερέχων, διατάκτωρ, παν-
υπέρτατος, ὑπέρτατος, κοίρανος, μεγαλόδοξος. † φῆξ, πρίγ-
κιψ, δοῦξ, συγκλητικός, ἐθνάρχης, τοπάρχης, σατράπης,
10 φύλαρχος, πάτραρχος, στρατηγός, στρατάρχης, στρατάρ-
χος, στρατηλάτης, ταξίαρχος, ταξιάρχης, μεγαλοπρεπέστα-
τος, μεγαλοπρεπής, πεποθημένος, ἐνδοξότατος, ἐνδοξος, πε-
ριφανέστατος, περιφανής, περιβλεπτος, περιβλεπτότατος,
εὐγενέστατος, εὐγενής, ἀριπρεπέστατος, ἀριπρεπής, ἀγλαώ-
15 τατος, ἀγλαός, ἐριτιμώτατος, ἐριτιμος, γερουσιώτατος, γε-
ρούσιος, φαιδιμώτατος, φαιδιμος, κυριώτατος, κύριος, ἐν-
τιμώτατος, ἐντιμος, προηγούμενος, ἡγούμενος, ὀλβιώτατος,
ὀλβιος, βουληφόρος, ἀρωγός, ἐπίκουρος, ἐπίρροθος, ἀ- C
μάντωρ.

18. ἀμύντωρ coni. R.

CAP. 46.

*Tituli, quibus Imp. viros principes et alios illustris dignitatis in-
ter exteros coonestare debet.*

Imperans pro arbitrio et auctoritate sua, potestatus, princeps principum, ductor, imperator, legatus, praefitor, institutor, potentatus, magnus dux, Rex, princeps, dux, senator, ethnarcha seu princeps nationis; toparcha seu dominus loci; satrapa, phylarchus seu tribus princeps; patriarchus seu familiae princeps; strategus; strataches, stratiarchus, stratelates, quae omnia ducem militarem significant; taxiarchus seu dux legionis, magnificentissimus, magnificus, cupitus, gloriosissimus, gloriosus, illustrissimus, illustris, conspicuus, maxime conspicuus, nobilis, excellentissimus, excellens, inclytissimus, inclytus, splendidissimus, splendidus, honorificentissimus, honorificus, venerabilissimus, venerabilis, clarissimus, clarus, dominantissimus, dominus, honorabilissimus, honorabilis, praeducens, ducens, beatissimus, beatus, consiliator, adiutor, opitulatur, tutor et assertor, amator.

ΚΕΦ. μζ΄.

ΟΙ ΤΩΝ ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΘΝΩΝ ΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΠΡΕΣΒΕΡΩΝ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ.

Οι τῶν ἀπὸ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης ἐρχομένων πρεσβέρων πρὸς
τὸν βασιλέα χαιρετισμοί. 5

Ἐπισκέπτονται ἡμῶς οἱ κορυφαῖοι τῶν ἀγίων ἀποστόλων,
D Πέτρος ὁ τῶν οὐρανῶν κλειδοῦχος, καὶ Παῦλος ὁ τῶν ἐθνῶν
διδάσκαλος. ὁ πνευματικὸς πατὴρ ἡμῶν ὁ δεῖνα ὁ ἀγιώτα-
τος καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἅμα τῶν ἀγιωτάτων ἐπι-
σκόπων, πρεσβυτέρων καὶ διακόνων καὶ πάσης τῆς ἱερατικῆς¹⁰
τάξεως τῆς ἀγίας τῶν Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἐπαποστέλλουσί
σοι, βασιλεῦ, πιστὰς εὐχὰς διὰ τῆς ἡμετέρας ταπεινότητος.
ὁ ἐνδοξότατος ὁ δεῖνα ὁ πρίγκιψ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης
σὺν τῶν ἀρχόντων καὶ παντὸς τοῦ ὑποκειμένου αὐτῇ λαοῦ
ἔξαποστέλλουσιν τὴν βασιλείαν σου πιστωτάτην δούλωσιν.¹⁵

Ed L. 393

Ἡ τοῦ λογοθέτου πρὸς αὐτοὺς ἐρώτησις.

Μ. 228. a Πῶς ἔχει ὁ ἀγιώτατος ἐπίσκοπος Ῥώμης ὁ πνευματικὸς
πατὴρ τοῦ βασιλέως ἡμῶν τοῦ ἀγίου; πῶς ἔχουσι πάντες οἱ
ἐπίσκοποι καὶ πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι καὶ ὁ λοιπὸς κληρὸς

2. ἐρχομένων cm. R., ἐρχόμενοι cod. et ed.

CAP. 47.

SALUTATIONES LEGATORUM A VARIIS GENTIBUS AD IMPERATOREM
VENIENTIUM.SALUTATIONES AD IMPERATOREM A LEGATIS E VETRE ROMAE
VENIENTIBUS.

Visitant vos antistites sanctorum Apostolorum, Petrus, coeli cla-
viger, et Paulus, gentium doctor; et spiritualis pater noster N. N.
sanctissimus et occumenicus patriarcha, unaque sanctissimi episcopi,
presbyteri, diaconi, omnis ordo sacerdotalis sanctae Romanorum ce-
clesiae, iniunxerunt nostrae humilitati, ut apud te, o Imperator, fide-
lia vota ipsorum nomine renuntiarem. Gloriosissimus N. N., prin-
ceps veteris Romae, unaque ceteri eius proceres, et omnis ei sub-
ditus populus renuntiant et significant imperiali tuae maiestati fide-
lissima sua servilia.

INTERROGATIO LOGOTHETAE AD EOS LEGATOS.

Quomodo agit sanetissimus episcopus Romae, spiritualis pater
sancti nostri Imperatoris? Quomodo agunt omnes episcopi, presby-

τῆς ἀγίας τῶν Ῥωμαίων ἐκκλησίας; πῶς ἔχει ὁ ἐνδοξότατος ὁ δεῖνα πρίγκιψ τῆς πρεσβυτέρου Ῥώμης;

Ὁ τῶν ἀπὸ Βουλγαρίας ἐρχομένων πρεσβέων πρὸς τὸν βασιλέα
χαιρετισμός. B

5 Πῶς ἔχει ὁ Θεοστεφῆς βασιλεὺς ὁ πνευματικὸς κύππος τοῦ ἐκ Θεοῦ ἄρχοντος Βουλγαρίας; πῶς ἔχει ἡ ἀγούστα καὶ δέσποινα; πῶς ἔχουσιν οἱ υἱοὶ καὶ βασιλεῖς τοῦ μεγάλου καὶ ὑψηλοῦ βασιλέως καὶ τὰ λοιπὰ αὐτοῦ τέκνα; πῶς ἔχει ὁ ἀγιώτατος καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης; πῶς ἔχουσιν 10οὶ δύο μάλιστα; πῶς ἔχει ἡ σύγκλητος πᾶσι; πῶς ἔχουσιν οἱ δ' λογοθέται;

Ἡ τοῦ λογοθέτου πρὸς αὐτοὺς ἐρώτησις. C

Πῶς ἔχει ὁ πνευματικὸς ἔργονος τοῦ βασιλέως ἡμῶν τοῦ ἀγίου ὁ ἐκ Θεοῦ ἄρχων Βουλγαρίας; πῶς ἔχει ἡ ἐκ Θεοῦ ἄρχόν-
15τισσα; πῶς ἔχουσιν ὁ Κανάρτι κείνος καὶ ὁ Βουλίας ταρκά-
νος οἱ υἱοὶ τοῦ ἐκ Θεοῦ ἄρχοντος Βουλγαρίας καὶ τὰ λοιπὰ αὐτοῦ τέκνα; πῶς ἔχουσιν οἱ ἐξ Βολιάδες οἱ μεγάλοι; πῶς ἔχουσι καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔσω καὶ ἔξω Βολιάδες; πῶς ἔχουσιν τὸ κοινὸν τοῦ λαοῦ;

teri, diaconi, reliquus clerus S. Romanae ecclesiae? Quomodo agit gloriosissimus N. N., princeps veteris Romae?

SALUTATIO LEGATORUM E BULGARIA VENIENTIUM AD IMPERATOREM.

Quomodo valet a Deo coronatus Imperator, spiritualis avus nostri per Deum Domini Bulgariae? Quomodo valet Augusta et Domina? Quomodo valet filii Imperatores magni et excelsi Imperatoris et reliqui eius liberi? Quomodo valet sanctissimus et oecumenicus patriarcha? Quomodo valet ambo magistri? quomodo totus senatus? Quomodo quatuor logethae?

LOGOTHETAE AD EUM INTERROGATIO.

Quomodo valet sancti nostri Imperatricis nepos spiritualis, per Deum princeps Bulgariae? Quomodo valet principissa per Dei gratiam? quomodo Conarticus et Bullas tarcanus, filii Bulgariae per Deum principis, et reliqui eius liberi? quomodo sex magni Boliades? [ille titulus est procerum Bulgariae;] quomodo reliqui intus et extus [in aula domi, et foris in campo] Boliades vel proceres? quomodo commune populi?

Δ Μεταμειφθέντος δὲ τοῦ ὀνόματος καὶ ἐλθόντος εἰς υἰότητα, πάλιν ἐπηρώτων οἱ Βουλγαροὶ οὕτως.

Πῶς ἔχει ὁ μέγας καὶ ὑψηλὸς βασιλεὺς ὁ ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ καθεζόμενος θρόνου; πῶς ἔχει ὁ υἱὸς καὶ βασιλεὺς τοῦ μεγάλου καὶ ὑψηλοῦ βασιλέως καὶ τὰ λοιπὰ αὐτοῦ τέκνα; πῶς ἔχει ἡ ἀγνούστα καὶ δέσποινα; πῶς ἔχει ὁ ἀγιώτατος καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης; πῶς ἔχουσιν οἱ μάγιστροι, ἀνθύπατοι, πατρίκιοι; πῶς ἔχει ἡ πᾶσα σύγκλητος; πῶς ἔχουσιν οἱ στρατηγοὶ καὶ τὰ στρατεύματα τοῦ βασιλέως τοῦ ἁγίου;

10

Ed. L. 394

Ἡ τοῦ λογοθέτου πρὸς αὐτοὺς ἐρώτησις.

Πῶς ἔχει ὁ πνευματικὸς υἱὸς τοῦ βασιλέως ἡμῶν τοῦ ἁγίου ὁ ἐκ Θεοῦ ἄρχων Βουλγαρίας; πῶς ἔχει ἡ ἐκ Θεοῦ ἀρχόντισσα Βουλγαρίας; πῶς ἔχουσιν οἱ υἱοὶ καὶ θυγατέρες τοῦ πνευματικοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως; πῶς ἔχουσιν αἱ ἑξὶς Βολιάδες οἱ μεγάλοι; πῶς ἔχουσιν καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔσω καὶ ἔξω Βολιάδες; πῶς ἔχει τὸ κοινὸν τοῦ λαοῦ;

Ὁ τῶν ἀπὸ Συρίας καὶ τοῦ Ἀμερμουμνῆ ἐρχομένων πρεσβῶν πρὸς τὸν βασιλέα χαιρετισμός.

Β *Ἐιρήνη σοι καὶ ἄλλος, εὐφροσύνη καὶ δόξα παρὰ Θεοῦ*²⁰

COMMUTATO AUTEM PRINCEPS HOMINE, ET AD FILIALITATEM [PRINCIPIS BULGARICAE, RESPECTU IMP. CRTANI] VENIENTE, INTERROGABANT BULGARI ALIO ΜΟΔΟ, ΝΕΜΠΕ ΣΙC.

Quomodo valet magnus et excelsus Imperator, residens super aureo throno? quomodo Imperator et filius magni et excelsi Imperatoris? et reliqui eius liberi? quomodo Augusta et Domina? quomodo sanctissimus et oecumenicus patriarcha? quomodo magistri, proconsules, patricii? quomodo totus Senatus? quomodo magistri militum et exercitus sancti Imperatoris?

LOGOTHETAE AD EOS INTERROGATIO.

Quomodo valet spiritualis filius sancti nostri Imperatoris, a Deo constitutus archon seu princeps Bulgariae? quomodo a Deo constituta archontissa Bulgariae? quomodo filii et filiae spiritualis filii Imperatoris? quomodo sex magni Boliades? quomodo reliqui domi forisque Boliades? quomodo commune populi?

SALUTATIO AD IMPERATOREM A VENIENTIBUS E SYRIA LEGATIS

AMIRNUMBAE.

Pax tibi et misericordia, hilaritas et gloria a Deo, excelsae et

τῷ ὑψηλῷ καὶ μεγάλῳ βασιλεὶ τῶν Ῥωμαίων. εὐζωΐα καὶ
 ὑγίαιά σοι καὶ ζωὴ πολυχρόνιος παρὰ Κυρίου, εἰρηνοποιὸν καὶ
 ἀγαθὸν βασιλεῦ. ἀνατελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις σου δικαιοσύνη Ma. 228. b
 καὶ πληθὸς εἰρήνης, εἰρηνικώτατος καὶ φιλιάνθρωπος βασιλεῦ.

5 Ἡ τοῦ λογοθέτου πρὸς αὐτοὺς ἐρώτησις.

Πῶς ἔχει ὁ μεγαλοπρεπέστατος καὶ εὐγενέστατος καὶ πε-
 ρίβλεπτος Ἀμερμουμνῆς; πῶς ἔχει ὁ Ἀμηραῦς καὶ ἡ γερου-
 σία Ταρσοῦ; (εἰ δὲ ἀπὸ ἄλλης Ἀμηραδίας ἔλθωσιν οἱ τοῦC
 Ἀμερμουμνῆ ἀποκρισιάριοι, ὀφειλοῦσιν ὑπὲρ ἐκείνου ἐρωτᾶν
 10 τοῦ Ἀμηραῦ καὶ τῆς γερουσίας αὐτοῦ.) πῶς ἔχετε ὑμεῖς;
 πῶς ὑπεδέχθητε παρὰ τοῦ πατρικίου καὶ στρατηγοῦ Καππα-
 δοκίας; πῶς δέσωσεν ὑμᾶς ὁ ἀποσταλεὶς βασιλικὸς εἰς δι-
 ἀσωσιν ὑμῶν; μὴ τι ἐναντίον ἢ θλιβερὸν συνέβη ὑμῖν κα-
 τὰ τὴν ὁδόν; ὑπάγετε καλῶς εὐφραινόμενοι καὶ ἀγαλλό-
 15 μενοι, σήμερον συνεστιώμενοι μετὰ τοῦ βασιλέως ἡμῶν τοῦ
 ἀγίου.

Πῶς δεῖ χαιρετίζειν τοὺς ἀπὸ τούτων βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων
 ἀπίοντας φίλους πρὸς τὸν Ἀμερμουμνῆν. D

Χαίροις ὁ χαίρων εἰρήνη, ὁ φρόνιμος ἐν βουλαῖς, καὶ
 20 ἀγαθὸς καὶ πράτατος, ὑγιαίνων, εὐθυμῶν, εἰρηνεύων πάντο-

magno Imperatori Romanorum; commoda vita et valetudo prospera
 et diuturni anni a Domino tibi contingant, pacifice atque bone Im-
 perator. Exoriat in diebus tuis iustitia et plenitudo pacis, pacis
 et hominum amantissime Imperator.

LOGOTHETAE AD EUM INTERROGATIO.

Quomodo valet magnificentissimus et nobilissimus et illustris
 Amirmumnes? quomodo Amiras et senatus Tarsi? (aut si aliunde,
 non a Tarso, venerint Amirmumnae apocrisiarii vel legati, debet in
 illius Amirae procerumque ipsius valetudinem inquiri.) Vos homi-
 nes Amirmumnae, quomodo valetis? quomodo excepti hospitio fuistis
 a patricio et stratego Cappadociae? quomodo huc conduxit vos basi-
 licus seu caesarianus, vos huc conductum missus? Num aliquid ad-
 versus taediive contigit vobis in via? Abite optima cum hilaritate,
 et laetamini, hodie convivaturi cum sancto nostro Imperatore.

SALUTATIO AD AMIRMUMNEM AB IMPERATORIBUS ROMANIS AD EUM MISSORUM
 LEGATORUM.

Salve gaudens pace, prudens consiliorum, bone, clementissime,
 bene valens, animo hilari, ubique pacificator, magnificentissime atque
 gloriosissime Amirmumna. Pax tibi terra marique, gloria et honor,

θεν, μεγαλοπρεπέστατε καὶ ἐνδοξότατε Ἀμερμουμνῆ· εἰρήνη σοι ὑπὸ γῆς καὶ θαλάσσης, δύζα καὶ τιμῇ, εὐφροσύνη καὶ ζωῇ μακροχρόνιος· εἰρηνικώτατε καὶ εὐγενέστατε Ἀμερμουμνῆ, εἶη σου τὸ ὄνομα ἐντιμον καὶ ἡ ζωῇ μακροχρόνιος, φίλε γλυκύτατε τοῦ βασιλέως ἡμῶν τοῦ ἁγίου, περιβλεπτε καὶ περιφανέστατε Ἀμερμουμνῆ.

Ed. L. 395 Ὁ τῶν ἐρχομένων πρεσβέων ἀπὸ μεγιστάνου Ἀμηρᾶ ἢ Αἰγύπτου ἢ Περσίας ἢ τοῦ Χοροσάν, ὑποταγέντες δηλονότι τῇ βασιλείᾳ Ῥωμαίων καὶ πάντα ἀποστέλλοντες, πρὸς τὸν βασιλέα χαιρετισμούς.

Πολυχρόνιος ζωῇ καὶ δύζα καὶ εὐφροσύνη παρὰ Θεοῦ σοι τῷ ὑψηλῷ καὶ μεγάλῳ βασιλεῖ ἡμῶν, καλὴν προστασίαν καὶ σκέπην καὶ ἀντίληψιν εὐρομεν τὴν σὴν ὑψηλὴν καὶ μεγάλην βασιλείαν. χαρισθεῖη ἡμῖν ἐν πολλοῖς ἔτεσιν ἡ σὴ δεσποτεία καὶ βασιλεία, ὅτι ἡμεῖς λαὸς σου καὶ δοῦλοι πιστότατοι τῆς αὐτοκρατορίας ἡμῶν. 15

Ἡ τοῦ λογοθέτου πρὸς αὐτοὺς ἐρώτησις.

Πῶς ἔχει ὁ πιστότατος καὶ οἰκέτος τοῦ βασιλέως ἡμῶν τοῦ ἁγίου ὁ δεῖνα ὁ εὐγενέστατος; πῶς ἔχει ὁ λαὸς αὐτοῦ ἅπας οἱ πιστοὶ καὶ εὐγνώμονες δοῦλοι τοῦ βασιλέως ἡμῶν τοῦ ἁγίου; πῶς ἔχεις σὺ; πῶς ὑπεδέχθης παρὰ τοῦ πατρικίους

g. χαιρετισμός cod., χαιρετισμοὶ ed.

gaudium et vita multennis. Maxime, pacifice et nobilissime Amirmumna, sit nomen tuum honoratum et vita multennis, amice suavissime sancti nostri Imperatoris, conspice atque illustrissime Amirmumna.

SALUTATIO LEGATORUM A MEGISTANE QUODAM AMIRA, SIVE AEGYPTI, SIVE PERSIAE, SIVE CHORASAN, VENIENTIUM AD IMP. INTELLIGENDUM ID DE ILLIS AMIRIS, QUI ROMANO IMPERIO PARENT ET FACTA TRIBUTA MITTUNT.

Multennis vita et gloria et gaudium a Deo tibi contingant, excelso et magno nostro Imperatori. In excelsa magnaque tua imperii administratione inveniamus bonum praesidium et tutamen atque adiutorium. Multos in annos iudulgeatur nobis a divina gratia tuum dominium atque regnum, qui sumus populus tuus et servi fidelissimi Imperatoris nostri.

LOGOTHETAE AD EOS INTERROGATIO.

Quomodo valet fidelissimus et familiaris sancti nostri Imperatoria, ille vel ille, vir nobilissimus? quomodo totus eius populus, liberos et benevoli erga herum servi sancti nostri Imperatoris? quo-

καὶ στρατηγοῦ θέματος ὁ δεῖνα; πῶς διέσωσέν σε ὁ ἀπο-^{Ms. 229. a}
σταλεις βασιλικὸς εἰς διώσωσίν σου; μὴ τι ἐναντίον ἢ θλι-
βερόν συνέβη σοι κατὰ τὴν ὁδόν; ὕπαγε καλῶς εὐφραϊνόμε-
μος καὶ ἀγαλλόμενος, σήμερον συνοσδίων μετὰ τοῦ βασι-
5λέως ἡμῶν τοῦ ἁγίου. 6

Ὁ τῶν ἐρχομένων πρεσβέων ἀπὸ μεγιστάνου Ἀμηνῶ ἢ Αἰγύπτου ἢ
Περσίας ἢ τοῦ Χοροσάν, δηλονότι μὴ ὄντος ὑποταγμένου τῆ βα-
σιλεῖς Ῥωμαίων, ἀλλ' ἢ τε ὑπὸ τὴν ὑποταγὴν τοῦ Ἀμερμουμῆ
ὄντος, εἴτε καὶ μὴ, πρὸς τὸν βασιλέα χαιρετισμός.

10 Εἰρήνη σοι καὶ ἔλεος, εὐφροσύνη καὶ δόξα παρὰ Θεοῦ
τῆ ὑψηλῆ καὶ μεγάλῃ βασιλεῖ τῶν Ῥωμαίων, εὐζωΐα καὶ ὑ-
γίειά σοι καὶ ζωὴ πολυχρόνιος παρὰ Κυρίου, εἰρηνοποιὸν καὶ
ἀγαθὸν βασιλεῦ. ἀνατελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις σου δικαιοσύνη
καὶ πληθὸς εἰρήνης, εἰρηνικώτατε καὶ φιλάνθρωπε βασιλεῦ.

15 Ἡ τοῦ λογοθέτου πρὸς αὐτοὺς ἐρώτησις.

Πῶς ἔχει ὁ εὐγενέστατος Ἀμηνῶς Αἰγύπτου; πῶς ἔχει
ἢ γερουσίαι καὶ ὁ λαὸς αὐτῆς ἅπας; πῶς ἔχεις σύ; πῶς ^{Ed. L. 396}
δισσώθης κατὰ τὴν ὁδόν; μὴ τι ἐναντίον ἢ θλιβερόν συνέβη
σοι κατὰ τὴν ὁδόν; μὴ τι ἐναντίον συνέβη σοι; ὕπαγε κα-

modo vales tu? quomodo exceptus es a patricio et stratego illius
vel illius [unde venis] provinciae? quomodo comitatus te fuit con-
duxitque basilicus, eum in finem obviam tibi missus? Adversine
aliquid et acrumnosi tibi contigit in via? Abi bene hilaris et ex-
sultans, utpote hodie cum sancto nostro Imperatore epulaturus.

SALUTATIO AD IMPERATOREM LEGATORUM A MEGISTANE QUODAM AMIRA, SIVE
AEGYPTI, SIVE PERSIAE, SIVE CHORASANAE, QUI NEMPE SUBDITUS IMPERIO
ROMANORUM NON EST, SED SIVE AB AMERMUMNA DEPENDET, SIVE ETIAM
NON, SED SUI IURIS EST.

Pax tibi et misericordia, gaudium et gloria a Deo tibi contin-
gant, excelso et magno Imperatori Romanorum, commoda vita diu-
turnaque et prospera valetudo a Domino, pacifice et bone Imperator.
Exoriaturo in diebus tuis iustitia et multitudo atque plenitudo pacis,
pacis amantissime et humanissime Imperator.

LOGOTHETAE AD EOS INTERROGATIO.

Quomodo valet nobilissimus Amiras Aegypti? quomodo senatus
populusque eius omnis? quomodo vales tu? quomodo huc conductus?

λῶς εὐφραινόμενος καὶ ἀγαλλόμενος, σήμερον συνεοθίων με-
τὰ τοῦ βασιλέως ἡμῶν τοῦ ἁγίου.

ΚΕΦ. μή.

Τὰ ἄκτα τῶν εἰς τοὺς ἐθνικοὺς γενομένων ἐπιγραφῶν.

Εἰς τὸν πάπαν Ῥώμης. βούλλα χρυσῆ μονοσολδία. „ἐν⁵
δνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος
Βτοῦ ἐνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. ὁ δεῖνα καὶ ὁ
δεῖνα πιστοὶ ἐν αὐτῷ τῷ Θεῷ βασιλεῖς Ῥωμαίων πρὸς ὁ δεῖ-
να τὸν ἀγιώτατον πάπαν Ῥώμης καὶ πνευματικὸν ἡμῶν πα-
τέρα.” ὁμοίως καὶ εἰς τὸν πάπαν Ἀλεξανδρείας, πλὴν πα-
10 τέρα οὐ γράφει. ὁμοίως καὶ εἰς τὸν πατριάρχην Ἀντιο-
χείας καὶ τὸν πατριάρχην Ἱεροσολύμων, πλὴν πνευματικὸν
πατέρα οὐ γράφει. αἱ δὲ βούλλαι χρυσαὶ τρισολδίαι. εἰς
τὸν πρωτοσύμβουλον, ἦγον εἰς τὸν Ἀμερμουμνῆν. βούλλα
χρυσῆ τετρασολδία. „τῷ μεγαλοπρεπεστάτῳ, εὐγενεστάτῳ καὶ 15
περιβλέπτῳ ὁ δεῖνα πρωτοσυμβούλῳ καὶ διατάκτορι τῶν Ἀ-
Cγαρηῶν ἀπὸ ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα τῶν πιστῶν αὐτοκρατόρων
αὐγουστων μεγάλων βασιλέων Ῥωμαίων. ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖ-
Ms. 229. bνα πιστοὶ ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ αὐτοκράτορες, αὐγουστοὶ με-
γάλοι βασιλεῖς Ῥωμαίων τῷ μεγαλοπρεπεστάτῳ, εὐγενεστάτῳ
καὶ περιβλέπτῳ ὁ δεῖνα πρωτοσυμβούλῳ καὶ διατάκτορι τῶν
Ἀγαρηῶν.” εἰς τὸν ἄρχοντα τῶν ἄρχόντων τῆς μεγάλης
Ἀρμενίας. βούλλα χρυσῆ τρισολδία. „Κωνσταντῖνος καὶ
15. ΣΧΟΔ. Χρῆ εἰδέναι, ὅτι Ἀμηνραμουνῆς ὀφείλει λέγεσθαι.

adversine quid et molesti contigit in via? Abi bene hilaris et ex-
sultans, hodie cum sancto nostro Imperatore epulaturus.

CAP. 48.

Acta seu formulae inscriptionum in litteris ad externos.

Ad papam Romae. Bulla aurea unius solidi. *In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, unius et solius veri Dei nostri. Ille et ille fideles et credentes in eundem Deum Imperatores Romanorum ad illum, sanctissimum Romae papam et spiritualet nostrum patrem.* Similis formula in litteris ad patriarcham Alexandriae adhibetur, praeterquam quod ille pater Imperatoris spiritualis non appellatur. Eadem ipsa formula quoque, sed etiam absque patris titulo, hono- rantur patriarchae Antiochiae et Hierosolymorum. Ad hos quae diriguntur bullae aureae, sunt trisolidiae [scu litteris ad eos destina- tis appensae bullae aureae tres solidos aureos valore aequant]. Bulla aurea, quae ad protosymbulum, id est Amermumnam, mittitur, est tetrasoldia [seu valet quatuor solidos aureos] et habet [in externa aversa membrana] hanc inscriptionem: *Magno, honestissimo, nobi-*

Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ αὐτοκράτορες αὐγουστοὶ
 μεγάλοι βασιλεῖς Ῥωμαίων, πρὸς ὃ δεῖνα τὸν περιφανέστατον
 πρῶτον τῆς μεγάλης Ἀρμενίας καὶ πνευματικὸν ἡμῶν τέκνον."
 εἰς τὸν ἄρχοντα τοῦ Ἀσπουρακαῶν, ἦγουν τοῦ Βασαρακαῶν, D
 5 ὃ νῦν τιμηθεὶς ἄρχων τῶν ἀρχόντων. βούλλα χρυσῆ τρισολ-
 δία. „Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ
 αὐτοκράτορες αὐγουστοὶ βασιλεῖς Ῥωμαίων, πρὸς ὃ δεῖνα τὸν
 περιφανέστατον ἄρχοντα τῶν ἀρχόντων." εἰς τὸν ἄρχοντα
 τοῦ Κοκοβίτ, Ἀρμενία· εἰς τὸν ἄρχοντα τοῦ Ταρῶ, Ἀρμενία·
 10 εἰς τὸν ἄρχοντα τοῦ Μῶεξ, Ἀρμενία· εἰς τὸν ἄρχοντα
 τοῦ Αὐζαν, Ἀρμενία· εἰς τὸν ἄρχοντα τοῦ Συνῆς, Ἀρμενία· Ed.L. 397
 εἰς τὸν ἄρχοντα τοῦ Βαιζῶρ, Ἀρμενία· εἰς τὸν ἄρχοντα τοῦ
 Χατζιένης, Ἀρμενία· εἰς τοὺς γ' ἄρχοντας τῶν Σερβοτιῶν
 τῶν λεγομένων Μαῦρα παιδία· ἐπιγραφὴ εἰς πάντας τοὺς
 15 προειρημένους· „κέλευσις ἐκ τῶν φιλοχρόστων δεσποτῶν πρὸς
 τὸν ὃ δεῖνα ἄρχοντα τοῦδε." εἰς τὸν κουροπαλάτην Ἰβηρίας.
 βούλλα χρυσῆ δισολδία. „κέλευσις ἐκ τῶν φιλοχρόστων δεσπο-
 τῶν πρὸς ὃ δεῖνα τὸν ἐνδοξότατον κουροπαλάτην." ἔχει δὲ περὶ
 αὐτὸν ὃ κουροπαλάτης ἐτέρας ἐξουσίας δ'. εἰς τὸν ἄρχοντα τοῦ
 20 Βεριασαχ, Ἰβηρία· εἰς τὸν ἄρχοντα τοῦ Καρνατάης, Ἰβηρία· B
 εἰς τὸν ἄρχοντα τοῦ Κούελ, Ἰβηρία· εἰς τὸν ἄρχοντα τοῦ

lissimo, spectabili, illi vel illi protosymbulo et proveditori Agarenorum ab illo et illo, fidelibus Imperatoribus Augustis, magnis Imperatoribus Romanorum. [Intus autem in adversa, exordio litterarum tale perscribitur alloquium:] Ille et ille credentes in Christum Deum eique fideles Imperatores Augusti, magni Reges Romanorum, salutem dicunt magno, honestissimo, nobilissimo, spectabili protosymbulo et proveditori Agarenorum. Ad principem principum magnae Armeniae, bulla aurea trisoldia. Constantinus et Romanus, fideles in Christo Deo Imperatores, Augusti magni Reges Romanorum, ad illum, illustrissimum, primatem magnae Armeniae et spiritualium nostrum filium. Ad principem Aspuracan vel Basparacian, qui nunc honoratur titulo archontum, bulla aurea trisoldia. Constantinus et Romanus, fideles in Christo Deo Imperatores, Augusti Reges Romanorum ad illum, illustrissimum principem principum. Ad praefectum castri et nomi Cocobit, et illum Taronis et Moëx et Anzanes et Synes et Baizur et Chazienes, omnium ad Armeniam pertinentium districtuum, item ad tres praefectos Serbotiorum [seu Servitiorum], quae vulgo Maura Paedia seu nigri pueri dicuntur, ad hos omnes idem est stylus et titulus inscriptionis, nempe: Mandatum a Dominis Christum amantibus ad illum, praefectum illius [castri vel praefecturae]. Ad curopalatem Iberiae bulla aurea bisoldia. Mandatum a Dominis Christum amantibus ad illum, gloriosissimum curopalatem. Habet autem curopalates appositae sibi quatuor adhuc alias potestates, nempe praefectos Beriasach, Carnatae,

Ἀτζαρά, Ἰβηρία· „κέλευσις ἐκ τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν πρὸς ὃ δεῖνα.“ εἰς τὸν ἔξουσιοκράτορα Ἀλανίας. βούλλα χρυσῆ δισολδία. „ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν αὐτῇ τῇ Θεῷ βασιλεῖς Ῥωμαίων, πρὸς ὃ δεῖνα τὸν ἔξουσιοστήν Ἀλανίας καὶ πνευματικὸν ἡμῶν τέκνον.“ εἰς τὸν ἔξουσιοστήν Ἀβασγίας.“ βούλλα χρυσῆ δισολδία. „κέλευσις ἐκ τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν πρὸς ὃ δεῖνα τὸν περιφανῆ ἔξουσιοστήν Ἀβασγίας.“ εἰς τὸν ἄρχοντα Ἀλβανίας· εἰς τὸν ἄρχοντα τῶν 10 Κρεβατάδων, ἦγον τὸν λεγόμενον Κρεβατῶν· εἰς τὸν ἄρχοντα Κηδωνίας· εἰς τοὺς ἄρχοντας Τζαναρίας· εἰς τὸν ἄρχοντα τοῦ Σαρβᾶν, οἵτινες κεῖνται μέσον Ἀλανίας καὶ 15 Τζαναρίας· εἰς τοὺς ἄρχοντας Ἀζίας, ἐν ᾗ εἰσιν αἱ Κασπεῖαι πύλαι· εἰς τὸν ἄρχοντα Χρῦσα· εἰς τὸν ἄρχοντα Βρεῖαν· 15 εἰς τὸν ἄρχοντα Μωκᾶν. (Ἰστέον, ὅτι ἀπὸ Μωκᾶν ἐστὶν ἡ Μαιώτης λίμνη.) ἐπιγραφὴ εἰς πάντας τοὺς προειρημένους· „κέλευσις ἐκ τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν πρὸς ὃ δεῖνα τὸν ἄρχοντα τῆσδε.“ εἰς τὸν καθολικὸν Ἀρμενίας, εἰς τὸν καθολικὸν Ἰβηρίας, εἰς τὸν καθολικὸν Ἀλβανίας. ἐπιγραφὴ εἰς τοὺς γ' καθολικούς· „κέλευσις ἐκ τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν πρὸς ὃ δεῖνα τὸν εὐλαβέστατον καθηγητὴν τῆσδε.“ εἰς τὸν πάπαν Ῥώμης. βούλλα χρυσῆ δισολδία. „ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ 15 εἰς τὸν ἄρχοντα Χρῦσα semel cod., ed. perperam bis.

Cuel et Atzara, tractuum Iberiae, ad quos haec dirigitur inscriptio: *Mandatum a Dominis Christum amantibus ad illum.* Ad potestatum Alaniae mittitur bulla aurea bisoldia cum hac inscriptione: *In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, unius et solius veri Dei nostri. Constantinus et Romanus, fideles in eodem Deo Imperatores Romanorum, ad illum, potestatum Alaniae et spirituales nostrum filium.* Ad potestatum Abasgiae, bulla aurea bisoldia cum hac inscriptione: *Mandatum a philochristis Dominis ad illum, illustrem potestatum Abasgiae.* Ad archontem seu praefectum vel principem Albaniae, ad archontem Crebatadum, vulgo sic dictum Crebatam; ad archontem Cidoniae; ad archontes Zauariae; ad archontem Sarbani; (iacet ea natio media inter Zuanariam et Alaniam;) ad archontes Aziae, (ubi sunt portae Caspiae;) ad archontem Mocan; (est circa paludem Maeotidem;) ad omnes hos inscriptio litterarum est eadem hoc stylo concepta: *Mandatum a philochristis Dominis ad illum, archontem illius vel illius provinciae.* Inscriptio litterarum ad tres catholicos, Armeniae unum, alterum Iberiae, denique Albaniae. *Mandatum a philochristis Dominis ad illum, piissimum caethegetam seu conductorem illius provinciae.* Ad papam Romae mit-

- τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν αὐτῇ τῇ Θεῷ βασιλεῖς Ῥωμαίων, πρὸς ὃ δεῖνα τὸν ἀγιοτάτον πάπαν Ῥώμης καὶ πνευματικὸν ἡμῶν πατέρα." εἰς τὸν Ed. L. 398
- 5 ῥῆγα Σαζωνίας· εἰς τὸν ῥῆγα Βαϊούρη· (ἔστιν δὲ αὐτῇ ἡ χώρα οἱ λεγόμενοι Νεμίτζιοι) εἰς τὸν ῥῆγα Γαλλίας· εἰς τὸν ῥῆγα Γερμανίας· ἐπιγραφὴ εἰς πάντας τοὺς προειρημένους· „ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν.
- 10 Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν αὐτῇ τῇ Θεῷ βασιλεῖς Ῥωμαίων, πρὸς ὃ δεῖνα τὸν πεποδημένον πνευματικὸν ἀδελφὸν τὸν περιβλεπτον ῥῆγα." εἰς τὸν πρίγκιπιν Ῥώμης· βούλλα χρυσῇ δισολδία. „Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός καὶ λοιπὰ πρὸς ὃ δεῖνα τὸν ἐνδοξότατον πρίγκιπα Ῥώμης." εἰς B
- 15 τὸν Ἀμυρᾶν Ἀφρικῆς· „Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν Χριστῇ τῇ Θεῷ ἀτοκράτορες αὐγουστοὶ μεγάλοι βασιλεῖς Ῥωμαίων, πρὸς τὸν ἐνδοξότατον καὶ εὐγενέστατον ἔξουσιαστὴν τῶν Μουσουλμημιτῶν." βούλλα χρυσῇ δισολδία. εἰς τὸν Ἀμυρᾶν Αἰγύπτου. βούλλα χρυσῇ τετρασολδία. τοῦ
- 20 ἀόπισταλέντος γράμματος ἐπὶ Κωνσταντῖνου καὶ Ῥωμανοῦ τῶν Πορφυρογεννήτων ἔστησεν ἡ βούλλα ἑξάγια ιη'. „Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, ἐν Χριστῇ εὐσεβεῖς ἀτοκράτορες μεγάλοι ὑψηλοὶ αὐγουστοὶ βασιλεῖς Ῥωμαίων, πρὸς τὸν ἡγαπη-

7. Γερμανίας em R., Γερμανικίας cod. et ed.

titur bulla aurea bisoldia cum hac inscriptione: *In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, unius et solius veri Dei nostri. Constantinus et Romanus fideles in eodem Deo Imperatores Romanorum ad illum, sanctissimum papam Romae et spiritualem nostrum patrem.* Ad regem Saxoniae, ad regem Baiuri seu Baioariae vel Bavariae; (est ea regio, quam vulgo nobis dicti Nemetzii, id est Germani vel Alamanni, incolunt;) ad regem Galliae, ad regem Germaniclae vel Germaniae perscribitur eodem ad omnes titulo, nempe hoc: *In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, unius et solius veri Dei nostri. Constantinus et Romanus, fideles in eodem Deo Imperatores Romanorum ad illum, carissimum spiritualem fratrem, illustrem regem.* Ad principem Romae perscribitur hoc titulo: *Constantinus et Romanus (reliqua ut supra) ad gloriosissimum principem Romae.* Ad Amiram Africae scribitur hoc titulo: *Constantinus et Romanus, fideles in Christo Deo Imperatores Augusti, magni Reges Romanorum, ad gloriosissimum et nobilissimum potestatum Musulemitarum.* Ad hunc bulla mittitur aurea bisoldia. Ad Amiram Aegypti mittitur bulla aurea quatuor solidorum. Quam vero Constantinus et Romanus suo tempore ad ipsum mittebant, pendebat ea octodecim hexagia; et titulus erat hic: *Constantinus et Romanus, in Christo*

ρμένον ἡμῶν φίλον τὸν εὐγενέστατον Ἀμηρᾶν Αἰγύπτου." εἰς
 τὸν ἄρχοντα Σαρδανίας. βούλλα χρυσῆ δισολδία. „κέλευ-
 σις ἐκ τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν πρὸς τὸν ἄρχοντα Σαρ-
 δανίας." εἰς τὸν δούκα Βενετίας· εἰς τὸν πρίγκιπα Καπίας·
 εἰς τὸν πρίγκιπα Σαλερινού· εἰς τὸν δούκα Νεαπόλεως· εἰς⁵
 τὸν ἄρχοντα Ἀμάλφης· εἰς τὸν ἄρχοντα Γαίτης. εἰς τὸν ἐκ
 Θεοῦ ἄρχοντα Βουλγαρίας· „ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ
 υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου ἀληθι-
 Ms. 23o. b. νοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν αὐ-
 D. τῇ τῇ Θεῷ βασιλεῖς Ῥωμαίων πρὸς τὸν πεποθημένον καί το
 πνευματικὸν ἡμῶν τέκνον καὶ ἐκ Θεοῦ ἄρχοντα τοῦ χριστια-
 νικωτάτου ἔθνους τῶν Βουλγάρων." τὸ ἄρτίως γραφόμενον·
 „Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, ἐν Χριστῇ τῇ Θεῷ εὐσεβεῖς
 αὐτοκράτορες βασιλεῖς Ῥωμαίων, πρὸς τὸν πεποθημένον καὶ
 πνευματικὸν ἡμῶν τέκνον τὸν κύριον ὃ δέλτα βασιλεῖα Βουλ-15
 γαρίας." εἰς τὸν χαγάνον Χαζαρίας. βούλλα χρυσῆ τρι-
 σολδία. „ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου
 πνεύματος, τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Κων-
 σταντῖνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν αὐτῇ τῇ Θεῷ βασιλεῖς
 Ed. L. 399 Ῥωμαίων πρὸς τὸν ὃ δέλτα εὐγενέστατον, περιφανέστατον καὶ
 χαγάνον Χαζαρίας." εἰς τὸν ἄρχοντα Ῥωσίας. βούλλα χρυ-
 σῆ δισολδία. „γράμματα Κωνσταντῖνου καὶ Ῥωμανοῦ τῶν

5. ΣΧΟΔ. Ἰστίον, ὅτι δοῦξ Νεαπόλεως μαστρομίλης καλεῖται

*pii Imperatores, magni, excelsi, augusti Reges Romanorum, ad
 dilectum nostrum Amicum et nobilissimum Amiram Aegypti. Ad
 archontem Sardiniae vel Sardiniae et alios mittitur bulla aurea
 bisoldia cum hoc titulo: Mandatum a philochristis Dominis ad
 archontem Sardiniae, ad ducem Venetiae, ad principem Capuae,
 ad principem Salerini vel Salerni, ad ducem Neapolis, ad archon-
 tem Anaphi, ad archontem Gaetas. Ad Bulgariae per Deum ar-
 chontem scribitur sic: In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti,
 unius et solius veri Dei nostri. Constantinus et Romanus, fideles
 in eodem Deo Imperatores Romanorum, ad carissimum et spiritualem
 nostrum filium et ex Deo d'vinaque auctoritate archontem christi-
 anissimae nationis Bulgarorum. Sic olim. Nunc autem scribitur sic:
 Constantinus et Romanus, in Christo Deo pii Imperatores, Reges
 Romanorum ad carissimum et spiritualem nostrum filium, kyrin
 seu dominum, illum, basileum Bulgariae. Ad chaganum Chazariae
 bulla mittitur aurea trisoldia cum hoc titulo: In nomine Patris et
 Filii et Spiritus sancti, unius et solius veri Dei nostri. Constanti-
 nus et Romanus, fideles in eodem Deo Imperatores Romanorum, ad
 illum nobilissimum, illustrissimum chaganum Chazariae. Ad archon-
 tem Rosiae vel Russiae mittitur bulla aurea bisoldia cum hoc titulo:*

φιλοχρίστων βασιλέων Ῥωμαίων πρὸς τὸν ἄρχοντα Ῥωσίας." εἰς τοὺς ἄρχοντας τῶν Τούρκων. βούλλα χρυσῆ δισολδία. „γράμματα Κωνσταντίνου καὶ Ῥωμανοῦ τῶν φιλοχρίστων βασιλέων Ῥωμαίων πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν Τούρκων." εἰς τοὺς ἄρχοντας τῶν Πατζινακίων. βούλλα χρυσῆ δισολδία. „γράμματα Κωνσταντίνου καὶ Ῥωμανοῦ τῶν φιλοχρίστων βασιλέων Ῥωμαίων πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν Πατζινακίων." εἰς τὸν ἄρχοντα Χρωβατίας· εἰς τὸν ἄρχοντα Σέρβλων· εἰς τὸν ἄρχοντα τῶν Ζαχλούμων· εἰς τὸν ἄρχοντα τοῦ Κανά-
10 λείας· εἰς τὸν ἄρχοντα τῶν Τραβούνων· εἰς τὸν ἄρχοντα Διοκλείας· εἰς τὸν ἄρχοντα Μωραβίας. ἐπιγραφή εἰς αὐτούς· „κέλευσις ἐκ τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν πρὸς τὸν ὁ δεῖνα τὸν ἄρχοντα τῆσδε." βούλλα χρυσῆ δισολδία. εἰς τὸν ῥῆγα Φραγγίας. βούλλα χρυσῆ. „ἐν δνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ
15 υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Κωνσταντίνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν αὐτῷ τῷ Θεῷ, ὑψηλοὶ ἀγνόστοι αὐτοκράτορες μεγάλοι βασιλεῖς Ῥωμαίων, τῷ ἡγαπημένῳ, πεποθημένῳ καὶ πνευματικῷ ἡμῶν ἀδελφῷ ὁ δεῖνα τῷ εὐγενεστάτῳ περιβλέπτῳ ῥῆ-
20 γι Φραγγίας." εἰς τὸν ὑπερέχοντα κυριεύοντα Ἰνδίας „Κωνσταντίνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ μεγάλοι αὐτοκράτορες βασιλεῖς Ῥωμαίων, πρὸς ὁ δεῖνα τὸν ὑπερέχοντα κύριον τῆς Ἰνδίας, τὸν ἡγαπημένον ἡμῶν φίλον." εἰς τὸν κυριεύοντα τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. βούλλα χρυσῆ.
25 „Κωνσταντίνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ, με-
10. Διοκλείας em. B., Δικλείας cod. et ed.

Litterae Constantini et Romani, regum Romanorum Christum amantium, ad archontem Rosiae. Ad archontes Turcarum mittitur bulla aurea bisoldia cum hoc titulo: *Litterae Constantini et Romani, Christum amantium Imp. Romanorum, ad archontas Turcarum.* Ad archontes Patzinacorum eadem dirigitur inscriptio, nomine Patzinacorum expresso, et similis quoque bulla. Ad archontem Chrobatiae, Serblorum, Zachlorum, Canali, Trabunorum [vel Terbunorum], Dioclaeae, Morabiae, sic scribitur: *Mandatum a philochristis Despotis ad illum, archontem illius provinciae.* Ad hos bulla aurea est bisoldia. Ad regem Franciae sic scribitur: *In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, unius et solius veri Dei nostri. Constantinus et Romanus, fideles in eodem Deo, excelsi, Augusti Imperatores, magni Reges Romanorum, dilecto, carissimo et spirituali nostro fratri, illi, nobilissimo, illustri regi Franciae.* Ad supremum dominum Indiae sic scribitur: *Constantinus et Romanus, fideles in Christo Deo magni Imperatores, Reges Romanorum, ad illum, supremum dominum Indiae, dilectum nostrum amicum.* Ad dominum felicis Arabiae mittitur

γάλοι αὐτοκράτορες βασιλεῖς Ῥωμαίων, πρὸς ὃ δεῖνα τὸν κυριεύοντα τῆς Ἀραβίας."

D

ΚΕΦ. μθ'.

Ms. 231. a *Εἰσὶν τὰ ἐκτεθέντα διδοσθαι παρὰ τῶν ἀφειλόντων τιμᾶσθαι ἐν τε ἀξιώμασι καὶ ἀφφικτοῖς, καθὼς ὑπῆρχον ἐπὶ Αἰώντος τοῦ 5 φιλοχρίστου δεσπότης.*

Ὁ βασιλικὸς μανδάτωρ λίτρας β'. ὁ βασιλικὸς κανδι-
δάτος λίτρας γ'. ὁ βασιλικὸς στρατὼρ λίτρας δ'. ὁ βα-
Ed.L. 400 σιλικὸς σπαθάριος λίτρας ε'. ὁ βασιλικὸς σπαθαροκανδιδά-
τος λίτρας ε'. ὁ βασιλικὸς πρωτοσπαθάριος λίτρας ιβ', πολ-10
λάκις δὲ καὶ ιη' λίτρας. ἀμφότεροι οὗτοι κᾶντε ὡσιν εἰς
ἀφφίκτια, κᾶντε μῆ. εἰ δὲ καὶ ἐκ τούτων τις θέλει καὶ εἰς
τοὺς βασιλικοὺς τοὺς ἐνρόγους δρθῶσαι, παρέχει ἐξῶθεν τῆς
τιμῆς τοῦ ἀξιώματος λίτρας δ'. εἰ δὲ καὶ εἰς τὸν χρυσοτρι-
κλιον, παρέχει ἐτέρας λίτρας δ'. ὁ θέλων γενέσθαι εἰς τὴν 15
μεγάλην ἑταιρείαν, εἰ μὲν ἐστιν ἡ ῥόγα αὐτοῦ μέχρι νομι-
σμάτων μ', παρέχει λίτρας ιε'. εἰ δὲ πλείονα ῥόγαν ἐπιζη-
τεῖ, κατὰ ἀναλογίαν τῆς ῥόγας ἀναβιβάζεσθαι καὶ τὸ
B τίμημα, ἤγουν τὰ ζ' νομίσματα, λίτραν α'. ο εἰς τὴν μέ-
σην ἑταιρείαν θέλων γενέσθαι, εἰς λαμβάνει ῥόγαν νομίσμα-20

aurea bulla cum hoc titulo: Constantinus et Romanus, fideles in Christo Deo magni Imperatores, Reges Romanorum, ad illum, dominum Arabiae.

CAP. 49.

Exposita vel taxae honorariorum, quas pendere debebant recens ad dignitates et functiones proVecti, quales sub Leone philochristo Despota illas taxae erant.

Imperialis mandator dabat litras duas. Imperialis candidatus tres. Imperialis strator quatuor. Imperialis spatharius quinque. Imperialis spatharocandidatus sex. Imperialis protospatharius duodecim, interdum quoque duodeviginti. Hi omnes tantum solvunt, sive cum suis axiomatibus simul alia quoque officia gerant, sive minus. Eorum quoque si quis in regios rogatos aut stipendia percipientes inscribi cupit, solvit praeter honorarium sui axiomatis adhuc litras quatuor. Si inter ministros, sui quisque ordinis, chrysotriclinares adscribi cupit, praestat praeter supra scriptam taxam adhuc alias litras quatuor. Qui cupit in magnam hetaeriam recipi, solvit, (si quidem eius roga quadraginta numismata non excedit,) litras sedecim, quodsi vero ampliozem rogam vel balarium sollicitat, debet etiam honorarii taxa ascendere ea proportione, ut pro septenis quibusque rogae numismatibus det singulas litras. Simili modo qui mediam in hetaeriam recipi cupit, si viginti num. in rogam accipit,

τα κ', ὀφείλει δοῦναι λίτρας ι'· εἰ δὲ πλείω τῶν κ' νομισμάτων ἐπιζητεῖ, κατὰ ἀναλογίαν τῆς ῥόγας ὀφείλει ἀναβιβάζειν καὶ τὸ τίμημα. ὁ εἰς τοὺς Φαργάνους, εἴτε εἰς τοὺς Χαζάρους θέλων γενέσθαι, ὀφείλει διδόναι λίτρας ζ', δηλονότι νὰ ἔχει ῥόγαν νομισμάτων ιβ'. ὁ δὲ εἰς τὸ τραπέzion, εἴτε εἰς τὸ βεστιάριον, εἴτε εἰς τὰ ἀρχοντογεννήματα θέλων γενέσθαι, εὖν λαμβάνει ῥόγαν νομισμάτων ι', ὀφείλει διδόναι λίτρας ε'. ὁ εἰς τοὺς κληρικούς τοῦ ναοῦ θέλων γενέσθαι ὀφείλει διδόναι λίτρας ζ'. ὁ εἰς τὰ ἀσηκρητεῖα μέλλον ἰογενέσθαι, εὖν λαμβάνει ῥόγαν νομισμάτων λ', ὀφείλει διδόναι λίτρας ιβ'. εἰ δὲ πλείονα ῥόγαν ἐπιζητεῖ, κατὰ ἀναλογίαν τῆς ῥόγας ὀφείλει ἀναβιβάζεσθαι καὶ τὸ τίμημα. ὁ δὲ νοτάριος τῶν ἀσηκρητειῶν ὁ θέλων γενέσθαι, εὖν λαμβάνει ῥόγαν νομισμάτων κ', ὀφείλει δοῦναι λίτρας η'. ὁ δὲ κουβικουλάριος θέλων γενέσθαι, εἰ μὲν ἔστιν εἴτε εἰς τὸ τραπέzion, εἴτε εἰς τὸ βεστιάριον, καὶ θέλει γενέσθαι κουβικουλάριος, εὖν καταλιμπάνῃ τὰς ἀνόνας αὐτοῦ, δίδει λόγῃ κανισκίου νομισμάτων λ'. εἰ δὲ ἐπιζητεῖ ῥόγαν αὐτοῦ ἀνξήθηνας καὶ τὰς ἀνόνας, κατὰ ἀναλογίαν τῆς ῥόγας καὶ τῶν ἀνοπῶν ποσάντου ὀφείλει ἀναβιβάζεσθαι καὶ τὸ δόμα. ὁ δὲ ἀπὸ καλιγίων γενόμενος κουβικουλάριος εἰ μὲν αἰτεῖται λαμβάνειν ῥόγαν ,, κ', ὀφείλει διδόναι λίτρας η'. ὁ δὲ διὰ πόλεως θέλων γενέσθαι κουβικουλάριος ὀφείλει δοῦναι λίτρας ε'. ὁ δὲ

solvit litras decem; quodsi vero auctiorem rogam flagitat, debet etiam maiorem taxam solvere pro ratione auctae rogae. Qui cupit in Farganos aut Chazaros recipi, solvit litras septem; si nempe rogam duodecim numismatum habeat. Qui ad trapezium seu ministerium sacrae mensae, ad vestiarium, in archontogennemata seu valetos nobiliores cupit recipi, si rogam accipit decem numismatum, solvit sex litras. Recipiendus inter clericos palatii solvit litras septem. Recipiendus in ascretas, si accipit rogam triginta numismatum, solvit litras duodecim. Si autem rogam flagitat auctiorem, debet etiam auctius pro ratione honorarium solvere. Si notarius ascretarum quis cupit et debet fieri, solvit litras octo, si nempe in rogam numismata viginti accipit. Qui cubicularius creandus est, sive antea in trapezio seu ministerio ad mensam, sive in vestuario seu ministerio sacrae vestis fuerit, ille, si annonas suas sibi, quales antea fuerunt, relinquere patitur, dat nomine sportulae numismata triginta. Si autem rogam suam annonasque augeri sollicitat, debet etiam honorarium augeri pro ratione auctae rogae et annonarum. Qui autem a caligis sit cubicularius, si precibus obtinet rogam viginti numismatum, debet litras octo dare. Urbanus creandus cubicularius dat litras sex. E cubiculario promovendus ad spatharocubiculariatum debet quatuor litras; sollicitanti autem augmentum rogae debet etiam

694. CONSTANTINI PORPHYROGENITI

ἀπὸ τοῦ κουβικουλαράτου μέλλων γενέσθαι σπαθαροκουβικου-
 λάριος ὀφείλει δοῦναι λίτρας δ'. ἐὰν δὲ καὶ προσθήκην
 Ed. L. 401 ῥόγας ἐπιζητεῖ, κατὰ ἀναλογίαν τῆς ῥόγας αὐτοῦ ὀφείλει
 Ms. 231. b ἀναβιβάζεσθαι καὶ τὸ τίμημα. ὁ δὲ ἀπὸ καλίγων γενέσθαι
 θέλων σπαθαροκουβικουλάριος ὀφείλει διδόναι λίτρας ι'. εἰς
 δὲ καὶ προσθήκην ῥόγας ἐπιζητεῖ, κατὰ ἀναλογίαν τῆς ῥό-
 γας ὀφείλει ἀναβιβάζεσθαι καὶ τὸ τίμημα. ὁ δὲ ὀστιαρίος
 ἀπὸ τοῦ σπαθαροκουβικουλαράτου θέλων γενέσθαι ὀφείλει
 δοῦναι λίτρας ι'. εἰ δὲ καὶ προσθήκην ῥόγας ἐπιζητεῖ, κατὰ
 ἀναλογίαν τῆς ῥόγας ὀφείλει ἀναβιβάζεσθαι καὶ τὸ τίμημα. 10
 ὁ δὲ πριμικήριος ἀπὸ τὸ ὀστιαράτον θέλων γενέσθαι ὀφείλει
 B διδόναι λίτρας ι'. εἰ δὲ καὶ προσθήκην ῥόγας ἐπιζητεῖ, κα-
 τὰ ἀναλογίαν τῆς ῥόγας ὀφείλει ἀναβιβάζεσθαι καὶ τὸ
 τίμημα.

Τὰ ὀφειλόμενα δίδοσθαι δέματα εἰς τὰ χαρτουλαράτα καὶ νοταράτα¹⁵
 τῶν σεκρέτων.

Οἱ νοτάριοι τοῦ εἰδικοῦ λίτρας νε'. οἱ χαρτουλάριοι τοῦ
 γεννικοῦ λίτρας ξε'. οἱ ἔξω χαρτουλάριοι τοῦ γεννικοῦ, ἦτοι
 τῶν ἀρκλῶν, λίτρας· οἱ χαρτουλάριοι τοῦ στρατιωτικοῦ λίτρας
 μ'. οἱ νοτάριοι τοῦ στρατιωτικοῦ λίτρας κ'. οἱ νοτάριοι 20
 C τῆς σακέλλης λίτρας λ'. οἱ νοτάριοι τοῦ βεστιαρίου λίτρας.

Περὶ τῶν αἰχμαλιῶτων Σαρακηνῶν τῶν ἐπὶ θέματι βαπτισμένων.

Χρη εἰδέναι, ὅτι ὀφείλουσι λαμβάνειν παρὰ τοῦ πρω-

honorarium augeri pro ratione. Qui a caligis spatharocubicularius
 vult et debet fieri, dat litras decem; et, si sollicitat augmentum
 rogae, dat auctius quoque honorarium aequali ratione. E spatharo-
 cubiculario creandus ostiarius dat litras decem et plus, si plus rogae
 flagitat, proportionate scilicet. Ab ostiariatu promovendus ad pri-
 miceriatum dat litras decem; et plus iusta in proportione, si plus
 rogae rogaverit atque impetraverit.

HA, QUAE A REBUS HONORATIS HONORARI LOCO IN CHARTULARATA VEL
 TRIBUNALIA CHARTULARIORUM, ET NOTARIATA VEL TRIBUNALIA NOTARIORUM
 SECRETORUM PENDI DEBENT.

Notarii idicī seu rei privatae accipiunt litras quinquaginta quin-
 que. Chartularii genici [seu aerarii publici] litras septuaginta quin-
 que; extranei chartularii genici seu arcularum accipiunt litras o.
 Chartularii stratitici seu fisci militaris lit. 40. Notarii stratitici litr.
 20. Notarii sacelli litras triginta. Notarii vestiarii litras o.

DE CAPTIVIS SARACENIS, QUI ALIQUA IN PROVINCIA BAPTIZATI FUERINT.

Unus talium quisque debet a protonotario thematis, in quo

τονοταρίου τοῦ θήματος εἰς ἕκαστος αὐτῶν ἀνά νομισμάτων γ', καὶ ὑπὲρ ζευγαρίου αὐτῶν ἀνά νομισμάτων ε', καὶ ὑπὲρ σπόρου καὶ ἀνθίας αὐτῶν ἀνά σίτου μοδίων νδ'. Ἰστέον περὶ τῶν δεδομένων αἰχμαλώτων γαμβρῶν εἰς οἴκους, κἄν τε Δ στρατιωτικὸς, κἄν τε πολιτικὸς ὁ οἶκος, εἰς ὃν εἰσέρχεται ὁ Σαρακηνὸς γαμβρὸς, ὀφείλει ἐξκουσέεσθαι ἐπὶ τρισὶ χρόνοις τὴν τε συνονήν καὶ τὸ καπνικόν. καὶ μετὰ τοὺς τρεῖς χρόνους πάλιν ὀφείλει τελεῖν ὁ αὐτὸς οἶκος καὶ τὴν συνονήν καὶ τὸ καπνικόν. Ἰστέον, ὅτι καὶ τοῖς δεδομένοις αἰχμαλώτοις, οἷτε ἑτέροις τισὶ, γῆν εἰς κατασκῆψιν, ἐπὶ τρισὶ χρόνοις μένουσιν ἀνεπηρέαστοι ἀπὸ πάσης δουλείας τοῦ δημοσίου, καὶ οὔτε καπνικὸν δίδουσιν, οὔτε συνονήν. καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν τριῶν χρόνων τελοῦσι καὶ τὴν συνονήν καὶ τὸ καπνικόν. Ἰστέον, ὅτι ὁ καρβαλλαρικὸς στρατιώτης Ed.L. 402 ὀφείλει ἔχειν περιουσίαν ἀκίνητον, ἧγουν τοπία, λιτρῶν ε', ἢ τὸ ἕλαττον λιτρῶν δ'. Ἰστέον, ὅτι ὁ βασιλικὸς πλοῖμος Ma. 232. a στρατιώτης ὀφείλει ἔχειν περιουσίαν ἀκίνητον, ἧγουν τοπία, λιτρῶν γ'. χρὴ εἰδέναι, ὅτι τύπος παρηκολούθησεν κατὰ τὸν καιρὸν, ὅτε γίνεται στρατία, μὴ δίδοσθαι τοῖς στρατευομένοις τήρωνας συνδότας ὡς περιουσίαις, ἀλλ' εἶναι μονοπροσώπως στρατιώτας. ὅτε δὲ πτωχεύσωσι, δίδονται αὐτοῖς καὶ συνδότηι πρὸς τὸ δε' αὐτῶν ἔχειν τὸ ἱκανὸν καὶ δου-

sgit, accipere numismata terna, et pro suo zengario [seu iugo boum laboratorum vel et praedio rustico] numismata scna; et pro semente atque annona sua modios frumenti quinquagenos quaternos. Si qui tales captivi et baptizati Saraceni elocati quasdam in domos et filibus quorundam patrum familias iuncti matrimonio fuerint, sive militaris, sive urbana sit illa familia, in quam talis aliquis gener Saracenus intraverit, debet illa per triennium excusari et immunis haberi tam a specierum annoniarum praestatione et devectione, quam a focagio seu tributo ex focis et caminis solvendo. Sed elapso illo triennio debet illa domus vel familia rursus, ut ante, pariterque ceteris utrumque onus praestare. Talibus porro bello captis, aut et aliis quibusdam, si territorium ad inhabitandum assignatum fuerit, manent per primum triennium liberi ab omni vexatione servitii publici, neque annonam et diaria militi praestant. Elapso autem illo triennio, praestant utrumque. Mites equestris debet habere facultates immobiles, id est fundos vel praedia, ad valorem quinque, aut ad minimum quatuor litrarum. Imperialis miles clasiarius debet habere facultates immobiles, fundos puta et praedia, valoris trium litrarum. Typus seu agendi formula a maioribus tradita pervenit ad haec usque nostra tempora talis. Quo tempore est expeditio militaris, non dantur militantibus tirones, collatores et contribuentes, ut hominibus peculii: sed debet quisque seorsim et

λέγειν τὴν ἰδίαν στρατείαν. εἰν δὲ παντελῶς ἔξαπορῶσιν
 B καὶ οὐ δύνανται οὐδὲ μετὰ τῶν διδομένων αὐτοῖς συνδοτῶν
 τὴν ἰδίαν στρατείαν ἐξυπηρετεῖν, τότε ἀδορεύονται καὶ δί-
 δονται εἰς ἀπελάτας, ἐξ ὧν καὶ Τζέκωνες ἀφορίζονται εἰς
 τὰ κάστρα. οἱ δὲ τόποι τῶν τοιούτων στρατιωτῶν μένουσιν⁵
 ἀνεκποίητοι, περιοριζόμενοι καὶ ἀφορίζόμενοι εἰς τὸν δημό-
 σιον, ἵνα πάλιν, εἰν συμβῆ τινα ἐκ τῶν ἀδορευθέντων ἀνα-
 κτήσασθαι ἑαυτὸν, ἀναλαμβάνη τοὺς ἰδίους τόπους, καὶ ἀπο-
 καθίστασθαι εἰς τὴν ἰδίαν στρατείαν.

C

ΚΕΦ. γ'.

10

Εἰσὶν αἱ κατὰ τύπον βόται τῶν στρατηγῶν καὶ κλεισουραρχῶν,
 καθὼς ἐροῦντο ἐπὶ Λεοντος τοῦ φιλοχρίστου δεσπότης.

Ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀνατολικῶν λλ. μ'. ὁ στρατηγὸς τῶν
 Ἀρμενιῶν λλ. μ'. ὁ στρατηγὸς τῶν Θρακησιῶν λλ. μ'. ὁ
 στρατηγὸς τοῦ Ὀψικίου λλ. λ'. ὁ στρατηγὸς τῶν Βουκελλα-15
 ρίων λλ. λ'. ὁ στρατηγὸς Καππαδοκίας λλ. κ'. ὁ στρατη-
 D γὸς τοῦ Χαρσιανοῦ λλ. κ'. ὁ στρατηγὸς Παμφλαγωνίας λλ.
 κ'. ὁ στρατηγὸς Θράκης λλ. κ'. ὁ στρατηγὸς Μακεδονίας

virium pro se militare. Si qui autem pauperes fuerint et expensis
 militaribus faciendis non pares, illis dantur contribuentes; quo nempe
 habeant per eos sufficientem suam necessariam subsistentiam, et possint
 suam militiam in corpore suo facere. Quodsi vero prorsus ad
 incitas redacti qui fuerint, ut ne quidem cum ipsis attributis sibi
 contribuentibus incumbens sibi servitium exsequi valeant: illi ado-
 rantur seu ad oras et feces exercitus reiiiciuntur, et amandantur ad
 ablegos. [latronculos, leves milites, excursionibus in agrum hostilem
 et praedis agendis tantum destinatos.] e quibus etiam Tzecones [seu
 Peloponnesiaci] desumuntur et seliguntur in castella ad agenda inter-
 rim praesidia, dum veri milites ob bella absunt. Loca vero vel
 fundi aut praedia ipsorum hero interea vacant, neque alii cuidam
 traduntur, sed manent sequestrata et affixis sacris bullis signata, ut
 usus fructus eorum ad aerarium publicum redeat; eo sine, ut, si
 tali cuidam cassato contingat facultas fortunam suam afflictasque res
 restaurandi, recuperet fundos pristinos militiamque pristinam.

CAP. 50.

*Tabula rogatum, quas vi typi aut formulas praescriptae atque
 receptae accipiebant strategi et clisurarchae tempore Leonis,
 Domini Christum amantis.*

Strategus Anaticorum accipiebat litras 40. Strategus Armenia-
 corum litr. 40. Strategus Thraciorum litr. 40. Strategus Opsicil
 litr. 30. Strategus Bucellariorum litras 30. Strategus Cappadociae
 litras 20. Strategus Charsiani litras 20. Strategus Paphlagoniae litr.
 20. Strategus Thraciae litras 20. Strategus Macedoniae litr. 30. Stra-

λλ. λ'. ὁ στρατηγὸς Χαλδίας λλ. ι', ὡς λαμβάνων ἀπὸ τοῦ
 κομμερκίου ἐτέρας λλ. ι'. ὁ στρατηγὸς Κολωνείας λλ. κ'. ὁ
 στρατηγὸς Μεσοποταμίας λλ. ο διὰ τὸ ἔχειν αὐτὸν ὄλον τὸ
 κομμέρκιον. ὁ στρατηγὸς Σεβουστειίας, ὡς ὦν τότε κλεισου-
 5 ράρχης, λλ. ε'. ὁ στρατηγὸς Λικανδοῦ, ὡς ὦν τότε κλεισου-
 Ed.L.403 ράρχης, λλ. ε'. ὁ στρατηγὸς Σελευκείας, ὡς ὦν τότε κλεισου-
 ράρχης, λλ. ε'. ὁ στρατηγὸς Λεοντοκόμωος, ὡς ὦν τότε κλει-
 σουράρχης, λλ. ε'. ὁ στρατηγὸς τῶν Κιβυρῶραιωτῶν λλ. ι'. ὁ
 στρατηγὸς τῆς Σάμου λλ. ι'. ὁ στρατηγὸς τοῦ Αἰγαίου πε-
 10 λολάγους λλ. ι'. Ἰστέον, ὅτι οἱ τῆς δύσεως στρατηγοὶ οὐκ
 ἐρογείοντο διὰ τὸ λαμβάνειν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἰδίων αὐτῶν
 θεμάτων τὰς ἰδίας αὐτῶν συνηθείας κατ' ἔτος. ὁ στρατηγὸς
 Με.232, b Πελοποννήσου. ὁ στρατηγὸς Νικοπόλεως. ὁ στρατηγὸς Ἐλ-
 λάδος. ὁ στρατηγὸς Σικελίας. ὁ στρατηγὸς Λαγοβαρδίας.
 15 ὁ στρατηγὸς Στρυμῶνος. ὁ στρατηγὸς Κεφαλληνίας. ὁ στρα-
 τηγὸς Θεσσαλονίκης. ὁ στρατηγὸς τοῦ Δυρῶραχίου. ὁ στρα-
 τηγὸς Δαλματίας. ὁ στρατηγὸς Χερσῶνος

Περὶ τὸ τίνας οὐκ ὀφείλουσι στρατεύεσθαι τηρωνάτου
 γινομένου.

20 Οἱ ἐν τῷ κολουκλείῳ κατελεγμένοι. οἱ εἰς τοὺς βασι- C
 λικουὺς ἀνθρώπους. οἱ εἰς τὴν μεγάλην ἑταιρείαν. οἱ εἰς

tegas Chaldiae litr. 10, ut qui praeterea decem alias litras e commer-
 cio seu vectigalibus mercium introcuntium et exeuntium fert. Stra-
 tegus Coloniae litras 20. Strategus Mesopotamiae l. o, [prorsus nihil,]
 ut qui totum commercium seu redditus vectigalium omnes ipsi sibi
 servat. Strategus Sebastiae, ut qui tunc temporis (sub Leone) cli-
 surarcha tantum erat, l. 5. Strategus Lycandi, ut qui tum clisurar-
 cha erat, litras 5. Strategus Seleucia, ut qui tum clisurarcha erat,
 litras 5. Strategus Leontocomes, ut qui tum clisurarcha erat, litr.5.
 Strategus Cibyrhaeotarum litras 10. Strategus Sami litr. 10. Stra-
 tegus maris Aegaei litr. 10. Strategus Occidentis non accipiebant ro-
 gas, quia consuetudines unus eorum quisque suas annuatim e suo
 themate ferebat. Sunt autem illi sequentes. Strategus Peloponnesi.
 Strategus Nicopoleos. Strategus Helladis seu Graeciae. Strategus
 Siciliae. Strategus Lagobardiae seu Longobardiae. Strategus Stry-
 monia. Strategus Cephaleniae. Strategus Thessalonices. Strategus
 Dyrrhachii. Strategus Dalmatiae. Strategus Chersonis.

INDEX EORUM, QUI NON TENENTUR IN EXPEDITIONEM ET CASTRA IRE, QUANDO
 TIRONATUS FIT SEU IUVENIS MILITIA IN USUM COACTA LOCUM SOLENNIA IN
 ARMIS EXERCITIA FACIT.

Cubiculo adscripti. Qui ad basilicos vel caesarianos pertinent;
 qui ad magnam hetaeriam; qui ad mediam hetaeriam; qui ad Far-

Ἀτζαρά, Ἰβηρία· „κέλευσις ἐκ τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν πρὸς ὁ δεῖνα.“ εἰς τὸν ἔξουσιοκράτορα Ἀλανίας. βούλλα χρυσῆ δισολδία. „ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανὸς, πιστοὶ ἐν ἀντιῷ τῷ Θεῷ βασιλεῖς Ῥωμαίων, πρὸς ὁ δεῖνα τὸν ἔξουσιαστὴν Ἀλανίας καὶ πνευματικὸν ἡμῶν τέκνον.“ εἰς τὸν ἔξουσιαστὴν Ἀβασγίας.“ βούλλα χρυσῆ δισολδία. „κέλευσις ἐκ τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν πρὸς ὁ δεῖνα τὸν περιφανῆ ἔξουσιαστὴν Ἀβασγίας.“ εἰς τὸν ἄρχοντα Ἀλβανίας· εἰς τὸν ἄρχοντα τῶν Κρεβατάδων, ἤγουν τὸν λεγόμενον Κρεβατᾶν· εἰς τὸν ἄρχοντα Κηδωνίας· εἰς τοὺς ἄρχοντας Τζαναρίας· εἰς τὸν ἄρχοντα τοῦ Σαρβᾶν, οἵτινες κεῖνται μέσον Ἀλανίας καὶ Τζαναρίας· εἰς τοὺς ἄρχοντας Ἀζίας, ἐν ᾗ εἰσιν αἱ Κασπεῖαι πύλαι· εἰς τὸν ἄρχοντα Χρῦσα· εἰς τὸν ἄρχοντα Βρέξαν· εἰς τὸν ἄρχοντα Μωκᾶν. (ιστέον, ὅτι ἀπὸ Μωκᾶν ἐστὶν ἡ Μαιώτης λίμνη.) ἐπιγραφὴ εἰς πάντας τοὺς προειρημένους· „κέλευσις ἐκ τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν πρὸς ὁ δεῖνα τὸν ἄρχοντα τῆσδε.“ εἰς τὸν καθολικὸν Ἀρμενίας, εἰς τὸν καθολικὸν Ἰβηρίας, εἰς τὸν καθολικὸν Ἀλβανίας. ἐπιγραφὴ εἰς τοὺς γ' καθολικούς· „κέλευσις ἐκ τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν πρὸς ὁ δεῖνα τὸν εὐλαβέστατον καθηγητὴν τῆσδε.“ εἰς τὸν πάπαν Ῥώμης. βούλλα χρυσῆ δισολδία. „ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ

Ms. 230. a Τζαναρίας· εἰς τοὺς ἄρχοντας Ἀζίας, ἐν ᾗ εἰσιν αἱ Κασπεῖαι πύλαι· εἰς τὸν ἄρχοντα Χρῦσα· εἰς τὸν ἄρχοντα Βρέξαν· εἰς τὸν ἄρχοντα Μωκᾶν. (ιστέον, ὅτι ἀπὸ Μωκᾶν ἐστὶν ἡ Μαιώτης λίμνη.) ἐπιγραφὴ εἰς πάντας τοὺς προειρημένους· „κέλευσις ἐκ τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν πρὸς ὁ δεῖνα τὸν ἄρχοντα τῆσδε.“ εἰς τὸν καθολικὸν Ἀρμενίας, εἰς τὸν καθολικὸν Ἰβηρίας, εἰς τὸν καθολικὸν Ἀλβανίας. ἐπιγραφὴ εἰς τοὺς γ' καθολικούς· „κέλευσις ἐκ τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν πρὸς ὁ δεῖνα τὸν εὐλαβέστατον καθηγητὴν τῆσδε.“ εἰς τὸν πάπαν Ῥώμης. βούλλα χρυσῆ δισολδία. „ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ

15. εἰς τὸν ἄρχοντα Χρῦσα semel cod., ed. perperam bis.

Cuel et Atzara, tractuum Iberiae, ad quos haec dirigitur inscriptio: *Mandatum a Dominis Christum amantibus ad illum*. Ad potestatum Alaniac mittitur bulla aurea bisoldia cum hac inscriptione: *In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, unius et solius veri Dei nostri. Constantinus et Romanus, fideles in eodem Deo Imperatores Romanorum, ad illum, potestatum Alaniac et spirituales nostrum filium*. Ad potestatum Abasgiae, bulla aurea bisoldia cum hac inscriptione: *Mandatum a philochristis Dominis ad illum, illustrem potestatum Abasgiae*. Ad archontem seu praefectum vel principem Albaniae, ad archontem Crebatadum, vulgo sic dictum Crebatan; ad archontem Cidoniae; ad archontes Zauariae; ad archontem Sarbani; (iacet ea natio media inter Tzanariam et Alaniam;) ad archontes Aziae, (ubi sunt portae Caspiae;) ad archontem Mocan; (est circa paludem Macotidem;) ad omnes hos inscriptio litterarum est eadem hoc stylo concepta: *Mandatum a philochristis Dominis ad illum, archontem illius vel illius provinciae*. Inscriptio litterarum ad tres catholicos, Armeniac unum, alterum Iberiae, denique Albaniae. *Mandatum a philochristis Dominis ad illum, piissimum caethegam seu conductorem illius provinciae*. Ad papam Romae mit-

τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος τοῦ ἐνός καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν αὐτῷ τῷ Θεῷ βασιλεῖς Ῥωμαίων, πρὸς ὃ δεῖνα τὸν ἀγιώτατον πάπαν Ῥώμης καὶ πνευματικὸν ἡμῶν πατέρα·” εἰς τὸν Ed. L. 398
 5 ῥῆγα Σαζωνίας· εἰς τὸν ῥῆγα Βαϊούρη· (ἔστιν δὲ αὕτη ἡ χώρα οἱ λεγόμενοι Νεμίτζιοι·) εἰς τὸν ῥῆγα Γαλλίας· εἰς τὸν ῥῆγα Γερμανίας· ἐπιγραφή εἰς πάντας τοὺς προειρημένους· „ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, τοῦ ἐνός καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν.
 10 Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν αὐτῷ τῷ Θεῷ βασιλεῖς Ῥωμαίων, πρὸς ὃ δεῖνα τὸν πεποθημένον πνευματικὸν ἀδελφὸν τὸν περιβλεπτον ῥῆγα·” εἰς τὸν πρίγκιπ Ῥώμης· βούλλα χρυσῆ δισολδία. „Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός καὶ λοιπὰ πρὸς ὃ δεῖνα τὸν ἐνδοξότατον πρίγκιπα Ῥώμης·” εἰς B
 15 τὸν Ἀμην Ἀφρικῆς· „Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ αὐτοκράτορες αὐγουστοὶ μεγάλοι βασιλεῖς Ῥωμαίων, πρὸς τὸν ἐνδοξότατον καὶ εὐγενέστατον ἔξουσιαστὴν τῶν Μουσουλμητιῶν·” βούλλα χρυσῆ δισολδία· εἰς τὸν Ἀμην Αἰγύπτου· βούλλα χρυσῆ τετρασολδία· τοῦ
 20 ἀποσταλέτος γράμματος ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ῥωμανοῦ τῶν Πορφυρογεννήτων ἔστησεν ἡ βούλλα ἐξάγια ιη· „Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, ἐν Χριστῷ εὐσεβεῖς αὐτοκράτορες μεγάλοι ὑψηλοὶ αὐγουστοὶ βασιλεῖς Ῥωμαίων, πρὸς τὸν ἡγαπη-

7. Γερμανίας em R., Γερμανικίας cod. et ed.

titur bulla aurea bisoldia cum hac inscriptione: *In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, unius et solius veri Dei nostri. Constantinus et Romanus fideles in eodem Deo Imperatores Romanorum ad illum, sanctissimum papam Romae et spiritualem nostrum patrem. Ad regem Saxoniae, ad regem Baiuri seu Baioariae vel Bavariae; (est ea regio, quam vulgo nobis dicti Nemetzii, id est Germani vel Alamanni, incolunt;) ad regem Galliae, ad regem Germaniciae vel Germaniae perscribitur eodem ad omnes titulo, nempe hoc: In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, unius et solius veri Dei nostri. Constantinus et Romanus, fideles in eodem Deo Imperatores Romanorum ad illum, carissimum spiritualem fratrem, illustrem regem. Ad principem Romae perscribitur hoc titulo: Constantinus et Romanus (reliqua ut supra) ad gloriosissimum principem Romae. Ad Amiram Africae scribitur hoc titulo: Constantinus et Romanus, fideles in Christo Deo Imperatores Augusti, magni Reges Romanorum, ad gloriosissimum et nobilissimum potestatum Musulemitarum. Ad hunc bulla mittitur aurea bisoldia. Ad Amiram Aegypti mittitur bulla aurea quatuor solidorum. Quam vero Constantinus et Romanus suo tempore ad ipsum mittebant, pendebat ea octodecim hexagia; et titulus erat hic: Constantinus et Romanus, in Christo*

Κμείον ἡμῶν φίλον τὸν εὐγενέστατον Ἀμῆρᾶν Αἰγύπτου." εἰς τὸν ἄρχοντα Σαρδανίας. βούλλα χρυσῆ δισολδία. „κέλευσις ἐκ τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν πρὸς τὸν ἄρχοντα Σαρδανίας." εἰς τὸν δούκα Βενετίας· εἰς τὸν πρίγκιπα Καπύας· εἰς τὸν πρίγκιπα Σαλερινουῦ· εἰς τὸν δούκα Νεαπόλεως· εἰς τὸν ἄρχοντα Ἀμάλφης· εἰς τὸν ἄρχοντα Γαίτης. εἰς τὸν ἐκ Θεοῦ ἄρχοντα Βουλγαρίας· „ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν αὐτῷ τῷ Θεῷ βασιλεῖς Ῥωμαίων πρὸς τὸν πεποθημένον καὶ ὁ πνευματικὸν ἡμῶν τέκνον καὶ ἐκ Θεοῦ ἄρχοντα τοῦ χριστιανικοτάτου ἔθνους τῶν Βουλγάρων." τὸ ἄρτίως γραφόμενον· „Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ εὐσεβεῖς αὐτοκράτορες βασιλεῖς Ῥωμαίων, πρὸς τὸν πεποθημένον καὶ πνευματικὸν ἡμῶν τέκνον τὸν κύριον ὃ δεῖνα βασιλέα Βουλγαρίας." εἰς τὸν χαγάνον Χαζαρίας. βούλλα χρυσῆ τρισολδία. „ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν αὐτῷ τῷ Θεῷ βασιλεῖς Ῥωμαίων πρὸς τὸν ὃ δεῖνα εὐγενέστατον, περιφανέστατον χαγάνον Χαζαρίας." εἰς τὸν ἄρχοντα Ῥωσίας. βούλλα χρυσῆ δισολδία. „γράμματα Κωνσταντίνου καὶ Ῥωμανοῦ τῶν

5. ΣΧΟΔ. Ἰστοίον, ὅτι δοῦξ Νεαπόλεως μαστρομῆλις καλεῖται

pri Imperatores, magni, excelsi, augusti Reges Romanorum, ad dilectum nostrum Amicum et nobilissimum Amiram Aegypti. Ad archontem Sardanias vel Sardiniae et alios mittitur bulla aurea bisoldia cum hoc titulo: Mandatum a philochristis Dominis ad archontem Sardanias, ad ducem Venetias, ad principem Capuas, ad principem Salerini vel Salerini, ad ducem Neapolis, ad archontem Amalphi, ad archontem Gaetas. Ad Bulgariae per Deum archontem scribitur sic: In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, unius et solius veri Dei nostri. Constantinus et Romanus, fideles in eodem Deo Imperatores Romanorum, ad carissimum et spiritualem nostrum filium et ex Deo divinaque auctoritate archontem christianissimae nationis Bulgarorum. Sic olim. Nunc autem scribitur sic: Constantinus et Romanus, in Christo Deo pii Imperatores, Reges Romanorum ad carissimum et spiritualem nostrum filium, kyrin seu dominum, illum, basileum Bulgariae. Ad chaganum Chazariae bulla mittitur aurea trisoldia cum hoc titulo: In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, unius et solius veri Dei nostri. Constantinus et Romanus, fideles in eodem Deo Imperatores Romanorum, ad illum nobilissimum, illustrissimum chaganum Chazariae. Ad archontem Rosiae vel Russiae mittitur bulla aurea bisoldia cum hoc titulo:

φιλοχρίστων βασιλέων Ῥωμαίων πρὸς τὸν ἄρχοντα Ῥωσίας." εἰς τοὺς ἄρχοντας τῶν Τούρκων. βούλλα χρυσῆ δισολδία. „γράμματα Κωνσταντίνου καὶ Ῥωμανοῦ τῶν φιλοχρίστων βασιλέων Ῥωμαίων πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν Τούρκων." εἰς 5 τοὺς ἄρχοντας τῶν Πατζινακίτων. βούλλα χρυσῆ δισολδία. „γράμματα Κωνσταντίνου καὶ Ῥωμανοῦ τῶν φιλοχρίστων βασιλέων Ῥωμαίων πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν Πατζινακίτων." εἰς τὸν ἄρχοντα Χρωβατίας· εἰς τὸν ἄρχοντα Σέρβλων· εἰς B τὸν ἄρχοντα τῶν Ζαχλούμων· εἰς τὸν ἄρχοντα τοῦ Κανύ- 10 λη· εἰς τὸν ἄρχοντα τῶν Τραβούνων· εἰς τὸν ἄρχοντα Διοκλείας· εἰς τὸν ἄρχοντα Μωραβίας. ἐπιγραφὴ εἰς αὐτούς· „κέλευσις ἐκ τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν πρὸς τὸν ὁ δεῖνα τὸν ἄρχοντα τῆσδε." βούλλα χρυσῆ δισολδία. εἰς τὸν ῥῆγα Φραγγίας. βούλλα χρυσῆ. „ἐν δνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ 15 υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν αὐτῷ τῷ Θεῷ, ὑψηλοὶ ἀγθυστοὶ αὐτοκράτορες μεγάλοι βασιλεῖς Ῥωμαίων, τῷ ἡγαπημένῳ, πεποθημένῳ καὶ πνευματικῷ ἡμῶν ἀδελφῷ ὁ δεῖνα τῷ εὐγενεστάτῳ περιβλέπτῳ ῥῆ- 20 γι Φραγγίας." εἰς τὸν ὑπερέχοντα κυριεύοντα Ἰνδίας „Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ μεγάλοι αὐτοκράτορες βασιλεῖς Ῥωμαίων, πρὸς ὁ δεῖνα τὸν ὑπερέχοντα κύριον τῆς Ἰνδίας, τὸν ἡγαπημένον ἡμῶν φίλον." εἰς τὸν κυριεύοντα τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. βούλλα χρυσῆ. 25 „Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανός, πιστοὶ ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ, με- 10. Διοκλείας em. B., Δικλείας cod. et ed.

Litterae Constantini et Romani, regum Romanorum Christum amantium, ad archontem Rosiae. Ad archontes Turcarum mittitur bulla aurea bisoldia cum hoc titulo: *Litterae Constantini et Romani, Christum amantium Imp. Romanorum, ad archontas Turcarum.* Ad archontes Patzinacorum eadem dirigitur inscriptio, nomine Patzinacorum expresso, et similis quoque bulla. Ad archontem Chrobatiae, Serblorum, Zachlunorum, Canali, Trabunorum [vel Terbunorum], Dioclaeae, Morabiae, sic scribitur: *Mandatum a philochristis Despotis ad illum, archontem illius provinciae.* Ad hos bulla aurea est bisoldia. Ad regem Franciae sic scribitur: *In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, unius et solius veri Dei nostri. Constantinus et Romanus, fideles in eodem Deo, excelsi, Augusti Imperatores, magni Reges Romanorum, dilecto, carissimo et spirituali nostro fratri, illi, nobilissimo, illustri regi Franciae.* Ad supremum dominum Indiae sic scribitur: *Constantinus et Romanus, fideles in Christo Deo magni Imperatores, Reges Romanorum, ad illum, supremum dominum Indiae, dilectum nostrum amicum.* Ad dominum felicitis Arabiae mittitur

γάλοι αυτοκράτορες βασιλείς Ῥωμαίων, πρὸς ὃ δεῖνα τὸν κυριεύοντα τῆς Ἀραβίας.”

D

ΚΕΦ. μθ’.

Ms. 231. a. Εἰσὶν τὰ ἐκτεθέντα διδοσθαι παρὰ τῶν ἀφειλότων τιμᾶσθαι ἐν τε ἀξιώμασι καὶ ἀφεικίοις, καθὼς ὑπῆρχον ἐπὶ Λέοντος τοῦ 5 φιλοχρίστου δεσπότηου.

Ἄ βασιλικὸς μανδάτωρ λίτρας β’. ὁ βασιλικὸς κανδιδάτος λίτρας γ’. ὁ βασιλικὸς στράτωρ λίτρας δ’. ὁ βασιλικὸς σπαθάριος λίτρας ε’. ὁ βασιλικὸς σπαθαροκανδιδάτος λίτρας ς’. ὁ βασιλικὸς πρωτοσπαθάριος λίτρας ιβ’, πολ-10 λάκις δὲ καὶ ἡ λίτρας. ἀμφότεροι οὗτοι κᾶντε ὄσιν εἰς ἀφεικία, κᾶντε μῆ. εἰ δὲ καὶ ἐκ τούτων τις θέλει καὶ εἰς τοὺς βασιλικούς τοὺς ἐνρόγους ὀρθῶσαι, παρέχει ἔξωθεν τῆς τιμῆς τοῦ ἀξιώματος λίτρας δ’. εἰ δὲ καὶ εἰς τὸν χρυσοτρι-κλινον, παρέχει ἑτέρας λίτρας δ’. ὁ θέλων γενέσθαι εἰς τὴν 15 μεγάλην ἑταιρείαν, εἰ μὲν ἔστιν ἡ ῥόγα αὐτοῦ μέχρι νομισμάτων μ’, παρέχει λίτρας ις’. εἰ δὲ πλείονα ῥόγαν ἐπιζητεῖ, κατὰ ἀναλογίαν τῆς ῥόγας ὀφείλει ἀναβιβάζεσθαι καὶ τὸ Βτίμημα, ἧγουν τὰ ζ νομίσματα, λίτραν α’. ο εἰς τὴν μέσην ἑταιρείαν θέλων γενέσθαι, εἰ λανβάνει ῥόγαν νομισμα-20

aurea bulla cum hoc titulo: *Constantinus et Romanus, fideles in Christo Deo magni Imperatores, Reges Romanorum, ad illum, dominum Arabiae.*

CAP. 49.

Exposita vel taxae honorariorum, quae pendere debebant recens ad dignitates et functiones proveci, quales sub Leone philochristo Despota illae taxae erant.

Imperialis mandator dabat litras duas. Imperialis candidatus tres. Imperialis strator quatuor. Imperialis spatharius quinque. Imperialis spatharocandidatus sex. Imperialis protospatharius duodecim, interdum quoque dnodeviginti. Hi omnes tantum solvunt, sive cum suis axiomatibus simul alia quoque officia gerant, sive minus. Eorum quoque si quis in regios rogatos aut stipendia percipientes inscribi cupit, solvit praeter honorarium sui axiomatis adhuc litras quatuor. Si inter ministros, sui quisque ordinis, chrysotriclinares adscribi cupit, praestat praeter scriptam taxam adhuc alias litras quatuor. Qui cupit in magnam heteriam recipi, solvit, (si quidem eius roga quadraginta numismata non excedit,) litras sedecim, quodsi vero ampliozem rogam vel salarium sollicitat, debet etiam honorarii taxa ascendere ea proportione, ut pro septenis quibusque rogae numismatibus det singulas litras. Simili modo qui mediam in heteriam recipi cupit, si viginti num. in rogam accipit,

τα κ', ὀφείλει δοῦναι λίτρας ι'. εἰ δὲ πλείω τῶν κ' νομισμάτων ἐπιζητεῖ, κατὰ ἀναλογίαν τῆς ῥόγας ὀφείλει ἀναβιβάζειν καὶ τὸ τίμημα. ὁ εἰς τοὺς Φαργάνους, εἴτε εἰς τοὺς Χαζάρους θέλων γενέσθαι, ὀφείλει δίδοναι λίτρας ζ', δηλονότι νῦν ἔχει ῥόγαν νομισμάτων ιβ'. ὁ δὲ εἰς τὸ τραπέζιον, εἴτε εἰς τὸ βεστιάριον, εἴτε εἰς τὰ ἀρχοντογεννήματα θέλων γενέσθαι, εἰς λαμβάνει ῥόγαν νομισμάτων ι', ὀφείλει δίδοναι λίτρας ς'. ὁ εἰς τοὺς κληρικούς τοῦ ναοῦ θέλων γενέσθαι ὀφείλει δίδοναι λίτρας ζ'. ὁ εἰς τὰ ἀσκηρητεῖα μέλλων 10 γογενέσθαι, εἰς λαμβάνει ῥόγαν νομισμάτων λ', ὀφείλει δίδοναι λίτρας ιβ'. εἰ δὲ πλείονα ῥόγαν ἐπιζητεῖ, κατὰ ἀναλογίαν τῆς ῥόγας ὀφείλει ἀναβιβάζεσθαι καὶ τὸ τίμημα. ὁ δὲ νοτάριος τῶν ἀσκηρητειῶν ὁ θέλων γενέσθαι, εἰς λαμβάνει ῥόγαν νομισμάτων κ', ὀφείλει δοῦναι λίτρας η'. ὁ δὲ κουβι- 15 κουλάριος θέλων γενέσθαι, εἰ μὲν ἔστιν εἴτε εἰς τὸ τραπέζιον, εἴτε εἰς τὸ βεστιάριον, καὶ θέλει γενέσθαι κουβικουλάριος, εἰς καταλιμπάνη τὰς ἀνόνας αὐτοῦ, δίδει λόγῃ κανι- 20 σκίου νομισμάτων λ'. εἰ δὲ ἐπιζητεῖ ῥόγαν αὐτοῦ αὐξηθῆναι καὶ τὰς ἀνόνας, κατὰ ἀναλογίαν τῆς ῥόγας καὶ τῶν ἀνοῶν αὐτοῦ ὀφείλει ἀναβιβάζεσθαι καὶ τὸ δόμν. ὁ δὲ ἀπὸ καλιγίων γενόμενος κουβικουλάριος εἰ μὲν αἰτεῖται λαμβάνειν ῥόγαν ,, κ', ὀφείλει δίδοναι λίτρας η'. ὁ δὲ διὰ πόλεως θέλων γενέσθαι κουβικουλάριος ὀφείλει δοῦναι λίτρας ς'. ὁ δὲ

solvit litras decem; quodsi vero auctiorem rogam flagitat, debet etiam maiorem taxam solvere pro ratione auctae rogae. Qui cupit in Farganos aut Chazaros recipi, solvit litras septem; si nempe rogam duodecim numismatum habeat. Qui ad trapezium seu ministerium sacrae mensae, ad vestiarium, in archōtatogennemata seu valetos nobiliores cupit recipi, si rogam accipit decem numismatum, solvit sex litras. Recipiendus inter clericos palatii solvit litras septem. Recipiendus in ascretas, si accipit rogam triginta numismatum, solvit litras duodecim. Si autem rogam flagitat auctiorem, debet etiam auctias pro ratione honorarium solvere. Si notarius ascretarum quis cupit et debet fieri, solvit litras octo, si nempe in rogam numismata viginti accipit. Qui cubicularius creandus est, sive antea in trapezio seu ministerio ad mensam, sive in vestiario seu ministerio sacrae vestis fuerit, ille, si annonas suas sibi, quales antea fuerunt, relinqui patitur, dat nomine sportulae numismata triginta. Si autem rogam suam annonasque augeri sollicitat, debet etiam honorarium augeri pro ratione auctae rogae et annonarum. Qui autem a caligis sit cubicularius, si precibus obtinet rogam viginti numismatum, debet litras octo dare. Urbanus creandus cubicularius dat litras sex. E cubiculario promovendus ad spatharocubulariatum debet quatuor litras; sollicitanti autem augmentum rogae debet etiam

ἀπὸ τοῦ κουβικουλαράτου μέλλων γενέσθαι σπαθαροκουβικου-
 λάριος ὀφείλει δοῦναι λίτρας δ'. ἐν δὲ καὶ προσθήκην
 Ed.L. 401 ῥόγας ἐπιζητεῖ, κατὰ ἀναλογίαν τῆς ῥόγας αὐτοῦ ὀφείλει
 Ms. 231. b ἀναβιβάζεσθαι καὶ τὸ τίμημα. ὁ δὲ ἀπὸ καλίγων γενέσθαι
 θέλων σπαθαροκουβικουλάριος ὀφείλει διδόναι λίτρας ι'. εἰς
 δὲ καὶ προσθήκην ῥόγας ἐπιζητεῖ, κατὰ ἀναλογίαν τῆς ῥό-
 γας ὀφείλει ἀναβιβάζεσθαι καὶ τὸ τίμημα. ὁ δὲ ὀστιάριος
 ἀπὸ τοῦ σπαθαροκουβικουλαράτου θέλων γενέσθαι ὀφείλει
 δοῦναι λίτρας ι'. εἰ δὲ καὶ προσθήκην ῥόγας ἐπιζητεῖ, κατὰ
 ἀναλογίαν τῆς ῥόγας ὀφείλει ἀναβιβάζεσθαι καὶ τὸ τίμημα. 10
 ὁ δὲ πριμικῆριος ἀπὸ τοῦ ὀστιαράτου θέλων γενέσθαι ὀφείλει
 διδόναι λίτρας ι'. εἰ δὲ καὶ προσθήκην ῥόγας ἐπιζητεῖ, κα-
 τὰ ἀναλογίαν τῆς ῥόγας ὀφείλει ἀναβιβάζεσθαι καὶ τὸ
 τίμημα.

Τὰ ὀφειλόμενα διδοῦσθαι δέματα εἰς τὰ χαρτουλαράτα καὶ νοταράτα¹⁵
 τῶν σεκρέτων.

Οἱ νοτάριοι τοῦ εἰδικοῦ λίτρας νβ'. οἱ χαρτουλάριοι τοῦ
 γεννικοῦ λίτρας ξε'. οἱ ἔξω χαρτουλάριοι τοῦ γεννικοῦ, ἦτοι
 τῶν ἀρκλῶν, λίτρας. οἱ χαρτουλάριοι τοῦ στρατιωτικοῦ λίτρας
 μ'. οἱ νοτάριοι τοῦ στρατιωτικοῦ λίτρας κ'. οἱ νοτάριοι²⁰
 C τῆς σακέλλης λίτρας λ'. οἱ νοτάριοι τοῦ βεστιαρίου λίτρας.

Περὶ τῶν αἰχμαλώτων Σαρακηνῶν τῶν ἐπὶ θέματι βαπτιζομένων.

Χρὴ εἰδέναι, ὅτι ὀφείλουσι λαμβάνειν παρὰ τοῦ πρω-

honorarium augeri pro ratione. Qui a caligis spatharocubicularius
 vult et debet fieri, dat litras decem; et, si sollicitat augmentum
 rogae, dat auctius quoque honorarium aequali ratione. E spatharo-
 cubiculario creandus ostiarius dat litras decem et plus, si plus rogae
 flagitat, proportionate scilicet. Ab ostiariatu promovendus ad pri-
 miceriatum dat litras decem; et plus iusta in proportione, si plus
 rogae rogaverit atque impetraverit.

HA, QUAE A REGENS HONORATIS HONORARII LOCO IN CHARTULARATA VEL
 TRIBUNALIA CHARTULARIORUM, ET NOTARIATA VEL TRIBUNALIA NOTARIORUM
 SECRETORUM PENDE DEBENT.

Notarii idicī seu rei privatae accipiunt litras quinquaginta quin-
 que. Chartularii genici [seu aerarii publici] litras septuaginta quin-
 que; extranei chartularii genici seu arcularum accipiunt litras o.
 Chartularii stratiotici seu fasci militaris lit. 40. Notarii stratiotici litr.
 20. Notarii sacelli litras triginta. Notarii vestiarii litras o.

DE CAPTIVIS SARACENIS, QUI ALIQUA IN PROVINCIA BAPTIZATI FUERINT.

Unus talium quisque debet a protonotario thematis, in quo

τονοταρίου τοῦ θήματος εἰς ἕκαστος αὐτῶν ἀνά νομισμάτων
 γ', καὶ ὑπὲρ ζευγαρίου αὐτῶν ἀνά νομισμάτων β', καὶ ὑπὲρ
 σπόρου καὶ ἀρνίας αὐτῶν ἀνά σίτου μοδίων νδ'. Ἰστέον περὶ
 τῶν δεδομένων αἰχμαλώτων γαμβρῶν εἰς οἴκους, κἄν τε D
 5στρατιωτικὸς, κἄν τε πολιτικὸς ὁ οἶκος, εἰς ὃν εἰσέρχεται ὁ
 Σαρακηνὸς γαμβρὸς, ὀφείλει ἐξκουσεύεσθαι ἐπὶ τρισὶ χρόνοις
 τὴν τε συνονήν καὶ τὸ καπνικόν. καὶ μετὰ τοὺς τρεῖς χρό-
 νους πάλιν ὀφείλει τελεῖν ὁ αὐτὸς οἶκος καὶ τὴν συνονήν καὶ
 τὸ καπνικόν. Ἰστέον, ὅτι καὶ τοῖς δεδομένοις αἰχμαλώτοις,
 10οἷτε ἐτέροις τισὶ, γῆν εἰς κατασκῆνωσιν, ἐπὶ τρισὶ χρόνοις
 μένουσιν ἀνεπηρέαστοι ἀπὸ πάσης δουλείας τοῦ δημοσίου,
 καὶ οὔτε καπνικὸν δίδουσι, οὔτε συνονήν. καὶ μετὰ τὴν
 συμπλήρωσιν τῶν τριῶν χρόνων τελοῦσι καὶ τὴν συνονήν
 καὶ τὸ καπνικόν. Ἰστέον, ὅτι ὁ καρβαλλαρικὸς στρατιώτης Ed.L. 402
 15ὀφείλει ἔχειν περιουσίαν ἀκίνητον, ἥγουν τοπία, λιτρῶν ε',
 ἢ τὸ ἕλαττον λιτρῶν δ'. Ἰστέον, ὅτι ὁ βασιλικὸς πλοῖμος Ms. 232. a
 στρατιώτης ὀφείλει ἔχειν περιουσίαν ἀκίνητον, ἥγουν τοπία,
 λιτρῶν γ'. χρῆ εἰδέναι, ὅτι τύπος παρηκολούθησεν κατὰ
 τὸν καιρὸν, ὅτε γίνεται στρατία, μὴ δίδοσθαι τοῖς στρατευο-
 20μένοις τήρωνας συνδότας ὡς περιουσίαις, ἀλλ' εἶναι μονο-
 προσώπως στρατιώτας. ὅτε δὲ πτωχεύσωσι, δίδονται αὐτοῖς
 καὶ συνδότηι πρὸς τὸ δι' αὐτῶν ἔχειν τὸ ἱκανὸν καὶ δου-

agit, accipere numismata terna, et pro suo zengario [seu iugo boum
 laboratorum vel et praedio rustico] numismata scna; et pro semente
 atque annona sua modios frumenti quinquagenos quaternos. Si qui
 tales captivi et baptizati Saraceni elocati quasdam in domos et si-
 liabus quorundam patrum familias iuncti matrimonio fuerint, sive
 militaris, sive urbana sit illa familia, in quam talis aliquis gener
 Saracenus intraverit, debet illa per triennium excusari et immunis
 haberi tam a specierum annonariarum praestatione et devectione,
 quam a focagio seu tributo ex focis et caminis solvendo. Sed elap-
 so illo triennio debet illa domus vel familia rursus, ut ante, pa-
 riterque ceteris utrumque onus praestare. Talibus porro bello cap-
 ptis, aut et aliis quibusdam, si territorium ad inhabitandum assi-
 gnatum fuerit, manent per primum triennium liberi ab omni vexa-
 tione servitii publici, neque annonam et diaris militi praestant. Ela-
 pso autem illo triennio, praestant utrumque. Miles equestris debet
 habere facultates immobiles, id est fundos vel praedia, ad valorem
 quinque, aut ad minimum quatuor litrarum. Imperialis miles clas-
 siarius debet habere facultates immobiles, fundos puta et praedia,
 valoris trium litrarum. Typus seu agendi formula a maioribus tra-
 dita pervenit ad haec usque nostra tempora talis. Quo tempore est
 expeditio militaris, non dantur militantibus tirones, collatores et
 contribuentes, ut hominibus peculii: sed debet quisque seorsim et

λέγειν τὴν ἰδίαν στρατείαν. ἐὰν δὲ παντελῶς ἐξαπορῶσιν
 B καὶ οὐ δύνανται οὐδὲ μετὰ τῶν διδομένων αὐτοῖς συνδοτῶν
 τὴν ἰδίαν στρατείαν ἐξυπηρετεῖν, τότε ἀδορεύονται καὶ δί-
 δονται εἰς ἀπελάτας, ἐξ ὧν καὶ Τζέκωνες ἀφορίζονται εἰς
 τὰ κύστρα. οἱ δὲ τόποι τῶν τοιούτων στρατιωτῶν μένουσιν⁵
 ἀνεκποίητοι, περιοριζόμενοι καὶ ἀφορίζόμενοι εἰς τὸν δημό-
 σιον, ἵνα πάλιν, εἰς συμβῆ τινα ἐκ τῶν ἀδορευθέντων ἀνα-
 κτήσασθαι ἑαυτὸν, ἀναλαμβάνη τοὺς ἰδίους τόπους, καὶ ἀπο-
 καθίστασθαι εἰς τὴν ἰδίαν στρατείαν.

C

ΚΕΦ. γ'.

10

Ἔσιν αἱ κατὰ τύπον ἔδραι τῶν στρατηγῶν καὶ κλεισουργῶν,
 καθὼς ἐροϋέοντο ἐπὶ Ἀλέκτος τοῦ φιλοχρίστου δεσπότη.

Ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀνατολικῶν λλ. μ'. ὁ στρατηγὸς τῶν
 Ἀρμενιῶν λλ. μ'. ὁ στρατηγὸς τῶν Θρακησίων λλ. μ'. ὁ
 στρατηγὸς τοῦ Ὀψικίου λλ. λ'. ὁ στρατηγὸς τῶν Βουκελλα-15
 ρίων λλ. λ'. ὁ στρατηγὸς Καππαδοκίας λλ. κ'. ὁ στρατη-
 D γὸς τοῦ Χαρσιανοῦ λλ. κ'. ὁ στρατηγὸς Παμφλαγωνίας λλ.
 κ'. ὁ στρατηγὸς Θράκης λλ. κ'. ὁ στρατηγὸς Μακεδονίας

virium pro se militare. Si qui autem pauperes fuerint et expensis
 militaribus faciendis non pares, illis dantur contribuentes; quo nempo
 habeant per eos sufficientem suam necessariam subsistentiam, et pos-
 sint suam militiam in corpore suo facere. Quodsi vero prorsus ad
 scitias redacti qui fuerint, ut ne quidem cum ipsis attributis sibi
 contribuentibus incumbens sibi servitiam exsequi valeant: illi ado-
 rantur seu ad oras et feces exercitus reiciuntur, et amandantur ad
 abiegos. [latronculos, leves milites, excursionibus in agrum hostilem
 et praedis agendis tantum destinatos.] e quibus etiam Tzecones [seu
 Peloponnesiaci] desumuntur et seliguntur in castella ad agenda inte-
 rim praesidia, dum veri milites ob bella absunt. Loca vero vel
 fundi aut praedia ipsorum hero interea vacant, neque alii cuidam
 traduntur, sed manent sequestrata et affixis sacris bullis signata, ut
 usus fructus eorum ad aerarium publicum redeat; eo fine, ut, si
 tali cuidam cassato contingat facultas fortunam suam afflictasque res
 restaurandi, recuperet fundos pristinos militiamque pristinam.

CAP. 50.

*Tabula rogarum, quas vi typi aut formulas praescriptas atque
 receptas accipiebant strategi et disurarchae tempore Leonis,
 Domini Christum amanti.*

Strategus Anaticorum accipiebat litras 40. Strategus Armenia-
 eorum litr. 40. Strategus Thraciorum litr. 40. Strategus Opsicil
 litr. 30. Strategus Bucelliorum litras 30. Strategus Cappadociae
 litras 20. Strategus Charsiani litras 20. Strategus Paphlagoniae litr.
 20. Strategus Thraciae litras 20. Strategus Macedoniae litr. 30. Stra-

λλ. λ'. ὁ στρατηγὸς Χαλδίας λλ. ι', ὡς λαμβάνων ἀπὸ τοῦ
 κουμερκίου ἐτέρας λλ. ι'. ὁ στρατηγὸς Κολωνείας λλ. κ'. ὁ
 στρατηγὸς Μεσοποταμίας λλ. ο διὰ τὸ ἔχειν αὐτὸν ὄλον τὸ
 κουμέρκιον. ὁ στρατηγὸς Σεβουστειίας, ὡς ὦν τότε κλεισου-
 5 ράρχης, λλ. ε'. ὁ στρατηγὸς Λικανδοῦ, ὡς ὦν τότε κλεισου-
 Ed.L.403 ράρχης, λλ. ε'. ὁ στρατηγὸς Σελευκειίας, ὡς ὦν τότε κλεισου-
 ράρχης, λλ. ε'. ὁ στρατηγὸς Λεοντοκόμειος, ὡς ὦν τότε κλει-
 σουράρχης, λλ. ε'. ὁ στρατηγὸς τῶν Κιβυρῶραιωτῶν λλ. ι'. ὁ
 στρατηγὸς τῆς Σάμου λλ. ι'. ὁ στρατηγὸς τοῦ Αἰγαίου πε-
 10 ολάγου λλ. ι'. Ἰστέον, ὅτι οἱ τῆς δύσεως στρατηγοὶ οὐκ
 ἐρογείοντο διὰ τὸ λαμβάνειν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἰδίων αὐτῶν
 θεμάτων τὰς ἰδίας αὐτῶν συνηθείας κατ' ἔτος. ὁ στρατηγὸς
 Ma.23a,b Πελοποννήσου. ὁ στρατηγὸς Νικοπόλεως. ὁ στρατηγὸς Ἐλ-
 Β λάδος. ὁ στρατηγὸς Σικελίας. ὁ στρατηγὸς Λαγοβαρδίας.
 15 ὁ στρατηγὸς Στρυμῶνος. ὁ στρατηγὸς Κεφαλληνίας. ὁ στρα-
 τηγὸς Θεσσαλονίκης. ὁ στρατηγὸς τοῦ Αὐξῆαχίου. ὁ στρα-
 τηγὸς Δαλματίας. ὁ στρατηγὸς Χερσῶνος

Περὶ τὸ τίνας οὐκ ὀφείλουσι στρατεύεσθαι τηρωνέτου
 γινομένου.

20 Οἱ ἐν τῷ κουβουκλείῳ κατελεγμένοι. οἱ εἰς τοὺς βασι-
 C λικουὺς ἀνθρώπους. οἱ εἰς τὴν μεγάλην ἑταιρείαν. οἱ εἰς

tegus Chaldiae litr. 10, ut qui praeterea decem alias litras e commer-
 cio seu vectigalibus mercium introcuntium et exeuntium fert. Stra-
 tegus Coloniae litras 20. Strategus Mesopotamiae l. o, [prorsus nihil,]
 ut qui totum commercium seu redditus vectigalium omnes ipsi sibi
 servat. Strategus Sebastiae, ut qui tunc temporis (sub Leone) cli-
 surarcha tantum erat, l. 5. Strategus Lycandii, ut qui tum clisurarcha
 erat, litras 5. Strategus Seleucia, ut qui tum clisurarcha erat,
 litras 5. Strategus Leontocomes, ut qui tum clisurarcha erat, litr.5.
 Strategus Cibyrhaeotarum litras 10. Strategus Sami litr. 10. Stra-
 tegus maris Aegaei litr. 10. Strategus Occidentis non accipiebant ro-
 gas, quia consuetudines unus eorum quisque suas annualim e suo
 themate ferebat. Sunt autem illi sequentes. Strategus Peloponnesi.
 Strategus Nicopoleos. Strategus Helladis seu Graeciae. Strategus
 Siciliae. Strategus Lagobardiae seu Longobardiae. Strategus Stry-
 monis. Strategus Cephaleniae. Strategus Thessalonices. Strategus
 Dyrrhachii. Strategus Dalmatiae. Strategus Chersonis.

INDEX EORUM, QUI NON TENENTUR IN EXPEDITIONEM ET CASTRA IRE, QUANDO
 TIBONATUS FIT SEU IUVENIS MILITIA IN USUM COACTA LOCUM SOLENSIA IN
 ARMIS EXERCITIA FACIT.

Cubiculo adscripti. Qui ad basilicos vel caesarianos pertinent;
 qui ad magnam hetaeriam; qui ad mediam hetaeriam; qui ad Far-

τὴν μίσθην ἑταιρείαν. οἱ εἰς τοὺς Φαργάνους. οἱ εἰς τὴν οἰκειακὴν τράπεζαν. οἱ εἰς τὰ ἀρχοντογεννήματα. οἱ εἰς τὸ οἰκειακὸν βεστιαρίον. οἱ εἰς τὸ σκέπτον τῆς ἀγνούστης. οἱ εἰς τοὺς βασιλικούς στρατῶρας ἢ τοὺς ἵπποκράτας. οἱ εἰς τοὺς βασιλικούς κληρικούς τοῦ παλατιῦν. οἱ τῆς γέας ἐκκλη-⁵σιαστικῆς. οἱ τῆς ἁγίας Σοφίας ἐγκάθετοι ἱερεῖς καὶ ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ, οὐχὶ δὲ οἱ εἰς τὰ τρία μελιαρήσια καὶ ἔλαττον τούτων ῥογευόμενοι. οἱ τῶν δρομονίων ἐλάται. οἱ τῶν ἀγρῶν ἐλάται. Ἰστέον, ὅτι ἐκ τούτων πάντων τῶν προσηρημένων μὴ στρατεύεσθαι, εἰχέν τις παλαιὰν στρατείαν, μέχρι τοῦ ἔν ζῆ τὸ κατατηγὲν πρόσωπον, οἰονδήποτε τῶν προσηρημένων ὀφφικίων, ὀφείλει διαμένειν ἐξουκουσεύμενος ὁ τοιοῦτος οἶκος. τελευτήσαντος δὲ τοῦ προσώπου, ὀφείλει ὀρθοῦσθαι ἢ στρατεία εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ κατὰ τὸν παλαιὸν τύπον τοῦ στρατιωτικοῦ λογοθεσίου. 15

Ed. L. 404 Περὶ τοῦ τίνες ὀφείλουσι στρατεύεσθαι ἀπὸ τῶν κατελεγεμένων εἰς ὀφφίκια.

Οἱ μανδάτορες τῶν σεκρέτων πάντων, ἦγον οἱ τοῦ σακελλαρίου· οἱ τοῦ γενικοῦ· οἱ τοῦ στρατιωτικοῦ· οἱ τοῦ λογοθέτου τοῦ δρόμου· οἱ τοῦ σακελλίου· οἱ τοῦ βεστιαρίου· οἱ τοῦ εἰδικοῦ· οἱ τοῦ νομέρου· οἱ τοῦ τειχεώτου· οἱ διατρέχοντες· οἱ σύντροφοι τῶν δύο στάβλων. Ἰστέον, ὅτι οὐ δεῖ στρατεύεσθαι ἀπὸ ἄλλου θέματος εἰς τοὺς ἐλάταις

genos; qui ad privatam mensam; qui ad archontogennemata; qui ad privatam vestiariam; qui ad sceptrum Augustae; qui ad imperiales stratores vel equisones; qui ad imperiales clericos palatii. Clerici neae seu novae ecclesiae. Sanctae Sophiae inesset et iam ab antiquis temporibus adhaerentes sacerdotes, non autem qui ad terna milliaria et minus rogam accipiunt. Dromoniorum remiges. Agrariorum remiges. Horum omnium officiorum, quae a militiae praestacione diximus exempta esse, si quis unum aliquod gerat, qui absque eo et nondum illud adeptus ad militiae praestacionem obligatus erat, eius domus debet excusata haberi, quamdiu is vixerit. Illo autem homine mortuo, debet ins et obligatio militiae praestandae rursus illi domui restitui secundum veterem formulam rationarii militaris.

INDEX RORUM, QUI MILITARE DESENT DE CONSCRIPTIS IN OFFICIA.

Mandatores secretorum omnium, nempe qui sunt sub dispositione sacellarii; rationalis sacri fisci; rationalis fisci militaris; rationalis cursus publici; praefecti sacello; vestiarii; comitis vel privatae; praefecti numerorum; curatoris moenium Urbis; item vernaculi contubernales utriusque stabuli [tam urbani, quam Asiatici apud Malagina]. Ab alio thcmate vel districtu non coguntur remiges agrar-

τῶν ἀγρारीων εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ στενοῦ. Ἰστέον, ὅτι οὐ δεῖ στρατεύεσθαι εἰς τοὺς διαιταρίους τοῦ μεγάλου παλατίου καὶ τῶν λοιπῶν παλατίων, εἰ μὴ ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ τοῦ στενοῦ. Ἰστέον, ὅτι οὐ δεῖ στρατεύεσθαι εἰς τοὺς μανδάτο-
 5ρας τῶν ὄφφικίων, εἰ μὴ ἀπὸ τῆς πόλεως.

ΚΕΘ. να΄.

Ms. 233. a

Ὅσα δεῖ παραφυλάττειν, διὰ ἐν ἐχρήματι βούλεται προελθεῖν
 ὁ βασιλεὺς καὶ ἰδεῖν τὰ ὄρῳα τοῦ στρατηγίου.

Ἀπὸ ὅψθ δίδονται μανδάτα πρόκεσον εἰς τὰ ὄρῳα. C
 10προέρχονται οὖν τῇ ἑξῆς πάντες, καὶ εἰσέρχονται ἀπὸ λευ-
 κῶν χλανιδίων καὶ ταγγίων εἰς τὸ παλάτιον, καὶ ὅταν γένη-
 ται TRANSFER, οἱ μὲν κανδιδάτοι ἴστανται πρὸ τοῦ ἵπποδρό-
 μου μετὰ τὴν θύραν τῶν χειῶν τῆς βαλνιαρίας, εἰσέρχον-
 ται δὲ ἔσω ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ οἱ δεσποτικοὶ ἵπποι μόνοι, οἱ
 15δὲ τῶν ἀρχόντων ἔξω ἴστανται. ἔρχεται δὲ καὶ ἡ καρούχα
 ἢ δεσποτική, καὶ ἴστανται πρὸ τοῦ ἵπποδρόμου. καὶ ὅταν
 ἴδῃ ὁ σιλεντιάριος, ὅτι πάντα εἰσιμαῖ εἰσι, καὶ λάβῃ τὸ ΡΑ-
 ΒΑΤΥΣ, εἰσέρχονται κατὰ τὸ ἔθος οἱ πατρίκιοι. εἶτα ἐξέρχε-
 ται ὁ βασιλεὺς, καὶ ἴστανται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μεγάλου τρι-
 20κλίνου, καὶ πάντα γίνεται ὡς ἐν κονισιστωρίῳ, καὶ ἐξέρχε-
 ται δηριγευόμενος διὰ τῆς βαλνιαρίας, καὶ ὅταν ἔλθῃ ὅπου

17. ΣΧΟΛ. Ἔτοιμος.

riarum, nisi a solo themate Steni vel Propontidis. Neque adscribun-
 tur diaetariis magni palatii aliorumque palatiorum, nisi homines ur-
 bani seu CPTani, et ex Steno seu utraque eiusdem freti ora oriundi.
 Ad mandatores officiorum non deliguntur nisi soli homines urbani.

CAP. 51.

*Observanda, quando Imperator in curru prodire ad horrea strategi
 eaque lustrare constituit.*

Fridie vesperae dantur mandata, sive notificatur per mandatores,
 ad proceres, cras fore processionem ad horrea. Procedunt itaque
 et conveniunt altero die omnes in palatium, candidis tunicis et tzan-
 giis seu calceis; et quando proclamata fuerit vox: *Transfer*, [te nem-
 pe, vel alio migra,] collocant sese candidati coram circo retro por-
 tam necessariorum s. latrinarum balnei. In ipsum autem circum in-
 trant soli equi imperiales; qui procerum sint, foris manent. Ante
 circum quoque consistit carucha dominica. Parata in hunc modum
 omnia esse videns silentiarius ut [editum a praeposito] accepit: *Pa-
 ratus* [puta, Imperator iam est.] intrant [in magnum triclinium] pa-
 tricij; dein egreditur [e cubiculo vel coetone suo] Imperator ad me-
 dium usque magnum triclinium, ubi consistit, fiuntque omnia ut in
 consistorio; et dein exit in procerum comitatu per balneariam vel

οὐ καθιδάτοι τὰ ὄπλα κρατοῦσιν, ἐκεῖ οἱ τριβούνοι τοῦ πραι-
 σέντιου προσκυνούσιν αὐτόν, καὶ σὺν αὐτοῖς ὁ πριμικήριος
 τῶν δομestikῶν. εἶτα ἐκεῖθεν εἰσέρχεται εἰς τὸν ἵπποδρο-
 μον, καὶ ἐκεῖ προσκυνεῖται ὑπὸ τῶν δομestikῶν καὶ προ-
 τηκτόρων ἅμα εἰσέλθῃ τὴν θύραν, καὶ δηριγενόμενος ἐξέρ-
 χεται ἐξω τοῦ ἵπποδρόμου, τῶν ἵππων ἐλκομένων ἐμπρὸς
 Ed. L.405 αὐτοῦ, καὶ ἀνέρχεται εἰς τὸ ὄχημα. καὶ ἕκαστος τῶν ἀρ-
 χόντων κατὰ τάξιν φιλεῖ τὰ γόνατα αὐτοῦ, καὶ μετὰ πάντας
 ὁ ἔπαρχος τῶν πραιτωρίων, ὡς ὀφείλων συγκραθῆσαι αὐτῷ,
 καὶ ἐπιτρέπει ὁ βασιλεὺς, εἰ βούλεται, τοῖς ἄρχουσι καθί-
 σαι εἰς τοὺς ἵππους αὐτῶν, καὶ κάθηται. ὁ δὲ ἔπαρχος
 φιλεῖ τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως, καὶ ἀνέρχεται εἰς τὴν κα-
 ρούχαν ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους, καὶ ἴσταται, καὶ ἐπὶ
 ἐπιτρέψῃ αὐτῷ καθῆσαι, πάλιν φιλεῖ τὰ γόνατα αὐτοῦ καὶ
 κάθηται. καὶ ὁ μουλίω ἴσταται, καὶ ἐπὶ κελυθῇ, καὶ ἵ-
 αὐτὸς φιλεῖ κάτω τοὺς πόδας, καὶ κάθηται. ἔμπροσθεν δὲ
 Ββαστάζουσιν ὁ κουροπαλάτης καὶ ὁ δηκουρίω τὰ χρυσᾶ
 ῥαβδία. ἐκατέρωθεν δὲ κόμητες σχολῶν, οὓς ἂν κελύσει,
 παραβαδίζουσιν κρατοῦντες τὰ μῆλα τῆς καρούχας. καὶ
 ἐπὶ φθάσουσιν εἰς τὰ ὄρῆα, πρῶτον οἱ ἔπαρχοι κατέρχον-
 Ms. 233.b ται, καὶ τότε ὁ δεσπότης. ὡς δὲ εἰσέλθῃ εἰς τὰ ὄρῆα, ἀ-

1. ΣΧΟΛ. τοῦ παρόντος. 17. ΣΧΟΛ. ὁ βουλευτής.

balneum, et quando illuc accesserit, ubi stant candidati in armis, ibi tribuni praesentis [nempe militiae aut comitatus] adorant cum, et cum ipsis primicerius domesticorum. Inde intrat in circum, et ibi adoratur a domesticis et protectoribus, quam primum pedem in eius porta posuerit. Inde exit in comitatu procerum e circo, equis imperialibus interim coram ipso manu productis, et ascendit in carrucham. In ea residenti osculantur accedentes pro gradibus dignitatum procerum singuli genua et postremus idem facit eparchus seu praefectus praetiorum, ut qui Domino in curru assidere debet. Eo absoluto officio, dat Imperator, si vult, proceribus veniam in equos suos inscendendi. Praefectus autem praetiorum, osculatus Domini genua, ascendit in carrucham, sed a sinistro latere, et subsistit in ea tam diu erectus, donec Imperator ipsi veniam considendi dederit. Priusquam vero considerat ille, osculatur secunda vice Imperatoris genua. Pariter stat coram Imperatore mulio [id est equisio, auriga]; qui considerare iussus, priusquam id faciat, imos pedes Imperatoris osculatur. Coram carrucha praefertur curopalates et decurio virgas aureas; ad utrumque vehiculi latus autem ambulat comes scholarum, quos Imperator delegerit, tenentes poma [seu globos metallicos in aditu] carruchae. Ea ratione ut perventum est in horrea, descendit primum praefectus Domino identidem assidens, dein Imperator, cui in horrea intranti obviam it comes horreo-

παντᾶ αὐτῷ φορῶν λευκὸν χλανίδιον ὁ κόμης τῶν δῶριον
καὶ σὺν αὐτῷ ὁ νομμεράριος, καὶ ἐπιδίδωσιν αὐτῷ τὴν γυνῶ-
σιν τοῦ ἀποκειμένου σίτου, καὶ περιέρχεται, καὶ ὄρᾳ πάντα.
δεῖ δὲ παρακολουθεῖν τῷ βασιλεῖ καὶ ἀρχιτέκτονα, ἵνα, ἐὰν C
5 θελήσῃ πληροφορηθῆναι, εἰ ταῖς ἀληθείαις τοσοῦτος σίτος
ἀπόκειται, μετρήσῃ ὁ ἀρχιτέκτων τοὺς τόπους, οὓς ἂν συν-
ίδῃ ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπῃ αὐτῷ τὸ ἀληθές. καὶ ἐξερχόμε-
νος δίδωσι τῷ κόμητι τῶν δῶριον τετραγώνιον λιτρῶν δέκα,
καὶ ὀλοσῆρικον στιχάριον, καὶ τῷ νομμεράριῳ τὰ αὐτά. καὶ
10 ὁκεῖθεν ἐξελθὼν ἀνέρχεται εἰς τὸ ὄχημα, καὶ πάλιν οἱ ἑπαρ-
χοι συγκαθίστηται τὰ ὅμοια ποιοῦντες, εἴτε δὲ δόξῃ αὐτῷ διὰ
τοῦ δεκίμου ὑποστρέψαι, εἴτε διὰ τῆς βαλνιαρίας. οἱ μὲν D
κόμητες καὶ οἱ τριβουνοὶ ἔξω τοῦ μεγάλου τρικλίνου ἀνού-
ουσιν: loco, οἱ δὲ ἄλλοι ἄρχοντες εἰσέρχονται. καὶ ὁ ἑπαρ-
15 χος τῆς πόλεως ἢ οἱ ἑπαρχοὶ συντάσσονται ἐκεῖ. οἱ δὲ πα-
τρικιοὶ συνεσέρχονται, καὶ πάντα κατὰ ἔθος γίνεται, καὶ δί-
δονται μίσσαι τοῦ σιλεντίου.

12. ΣΧΟΛ. τοῦ δεκάτου.

14. ΣΧΟΛ. τόπη.

rum, gerens candidam tunicam, et cum eo numerarius. Nactus ab
eo comite Imperator notitiam frumenti in horreis depositi et asser-
vati, circumambulat et lustrat omnia, secum habens aliquem archi-
tectam, qui, Domino cupiente certo explorare, num re vera tanta
adsit, quanta perhibetur, frumenti copia, conditoria, quae iussus
a Domino fuerit, dimetiatur, et certam rei rationem ad eum refe-
rat. Exiens rursus ex horreis Imperator dat comiti horreorum tetra-
gonium, [hoc est apocombium, sericum fasciculum, formae quadrang-
ularis] decem auri litr. continens et sticharium holosericum. Idem
quoque donum accipit numerarius. Postea rursus ascendit Imperator
in currum; et praefecti, qui identidem in tali tempore singulis Im-
peratoribus adesse solent, faciunt eadem, quae superius exposita sunt.
Rediit in palatium, prout visum Domino fuerit, aut per decimum,
[circi pars est,] aut per balneum. Et comites quidem atque tribuni
subsistunt extra magnam triclinium, audita proclamatione: *Loco*, [qua
iubentur in eodem loco consistere, neque ulterius procedere]. Ce-
teri autem procæres ingrediuntur in triclinium; et praefectus Urbis
vel et praefecti ceteri [praetoriorum nempe] vale ibi dicunt Impera-
tori, atque abeunt; patricii autem cum ipso intrant in magnum
triclinium, et sunt omnia porro secundum consuetum morem, et
tandem dantur missae silentii.

Ed.L. 406
Ms. 234. a

ΚΕΦ. νβ.

ΑΚΡΙΒΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ ΚΛΗΤΩΡΙΩΝ ΚΑΤΑ-
ΣΤΑΣΕΩΣ, ΚΑΙ ΕΚΑΣΤΟΤ ΤΩΝ ΛΕΙΩΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ
ΚΑΙ ΤΙΜΗ, ΣΤΗΝ ΤΑΧΕΙΣΤΑ ΕΞ ΑΡΧΑΙΩΝ ΚΛΗΤΩΡΟΛΟΓΙΩΝ
ΕΠΙ ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΦΙΛΟΧΡΙΣΤΟΥ ΚΑΙ ΣΟΦΩΛΑΤΟΥ ΗΜΩΝ 5
ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ΜΗΝΙ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΩ, ΙΝΔΙΚΤ. Γ, ΕΤΟΣ ΑΠΟ
Β ΚΤΗΣΕΩΣ ΚΟΣΜΟΥ 57Η, ΤΠΟ ΦΙΛΘΘΕΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ
ΠΡΩΤΟΣΠΛΑΘΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΑΤΡΙΚΛΙΝΟΥ.

Ἐπειδήπερ ἡμᾶς προετρέψασθε, ὡ φίλων ἄριστοι, εἰς
τὰς τῶν ἀρχαίων ἐπικύμψαι συγγράμματα, κακείθεν τόνιο
προκειμενον νοῦν τῆς τῶν ἀξιωμαίων τάξεως σαφῆ τῆ λόγῳ
ἀκριβῶς παραστήσασθαι, φέρε δὴ τῷ περὶ ὑμῶν ἐλκόμενοι
C πόθῳ, καθ' ὅσον ἐφικτόν, τὰ ἐφετά τῆς ὑμετέρας ἀγάπης
σχετικῶς ἐκπληρώσωμεν. πολλῶν γάρ ὄντων καὶ μεγάλων
τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καταλειφθέντων ἀξιωμαίων, πολλή 15
τε καὶ μεγάλη καὶ δύσληπτος ἡ περὶ αὐτῶν ὑπάρχει σαφή-
νεια. καὶ γὰρ αἱ πολλαὶ τῶν ἀξιωμαίων ἀμαρνωθεῖσαι τῷ
χρόνῳ προσκλήσεις, ἀλλὰ μὴν καὶ πᾶσαι αἱ μετ' ἐκείνας ἐ-
D φευρεθεῖσαι ἀξιωμαίων διαφοραὶ σύγχυσίν τινα παρεισάγου-
σιν τῆς ἀκριβοῦς αὐτῶν καταλήψεως. καὶ ἐπειδὴ τὴν ἡμε-20

CAP. 52.

EXQUISITA ET PERSPICUA DE SACRORUM CLETORIORUM SEU CONVI-
VIORUM CONSTITUTIONE ATQUE CERIMONIIS, SINGULORUMQUE
DIGNITATUM EVOCATIONE

ATQUE HONORIS GRADU EXPOSITIO, COLLECTA EX ANTIQUIS CLETOROLOGIS
SEU LIBRIS DE ORDINE NOMENCLATURAE CONVIVALIS EXPONENTIBUS, TEMPORE
LEONIS IMPERATORIS NOSTRI CHRISTUM AMANTIS ET SAPIENTISSIMI. MENSE
SEPTEMBR. IND. III, A. A CONDITO MUNDO 6408. A PHILOTHEO IMPERIALI
PROTOSPATHARIO ET ATRICLINIO.

Quandoquidem hortati me fulistis, amicorum optimi, ut e veterum libris argumentum, de quo dicere animus est, dignitatum nempe ordines, eruerem sollicita cura, sermoneque perspicuo traderem; age dum, victus amore vestro, pro virili mea multaque cum affectione studebo desiderii vestrae caritatis satisfacere. Diffusum et grave et obscurum opus de his clare distincteque exponere, quum non tantum plurimae dignitatum a veteribus ad posteros transmissarum processu temporis obsoleverint; sed etiam omnes deinceps excogitatae et introductae diversae dignitates turbelam simul invexerint, eoque, quominus recte percipi res possit, officiant. Quoniam igitur

τέραν ἀμάθειαν τῆς ἀκριβοῦς τούτων καταλήψεως τὴν συγγραφὴν ἐξηγήσασθε, ὅσον τῷ νῷ ἀμυδροῦς ἐκ τῶν πρώην ἐγκειμένων καὶ νῦν πραττομένων περιλαβεῖν ἠδυνήθημεν, τῇ ὑμετέρα φιλίᾳ περιφανῶς ἐκτιθέμεθα. εἰδέναι γὰρ ὑμᾶς βουλόμεθα, ὡ φίλοι, ὅτι πᾶσα μὲν τεχνῶν ἐπιστήμη πρὸς Ed. L. 407 τι εὐχρηστον τέλος τῶν ἐν τῷ βίῳ συνέστηκεν. ἡ δὲ τῶν ἀρτικλινῶν ἐπιστήμη ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ τὸ εὐχρηστον δείκνυσιν, ἀλλ' ἢ ἐν τῷ τάξει καὶ συστάσει καὶ ἀκριβεῖ διαθέσει τὰς τῶν ἀξιωματῶν διαφορὰς διαστέλλειν. καὶ γὰρ πᾶσα περιοριφάνεια βίου ἢ ἔνδοξος ἀξιωματῶν ἀξία ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ τοῖς ὄρωσιν ἐνδείκνυται, ἀλλ' ἢ ἐν τῇ κλήσει τῆς προκομῆδρίας τῆς ἐν τῇ λαμπρῇ τραπέζῃ καὶ περιποθῆτῳ συνεστιάσει τῶν σοφωτάτων ἡμῶν βασιλέων. εἰ δὲ τις ἐκ τῆς ἡμῶν ἀπροσεξίας ἐπισφαλῆς προσγένηται σύγχυσις τοῖς βασιλικῶς ἰσκλητωρίοις, οὐ μόνον τὰς τῶν βασιλικῶν ἀξιωματῶν ἀρετὰς καταριπτει, ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς καταγελάστους καὶ ἀχρεῖους τῆς διακονίας παρίστησιν. διὸ οὖν, ἀγαπητοί, δεῖ ἡμᾶς ἐν τῇ τοιαύτῃ λαχόντας διακονίας προσοχῇ μελέτης C καὶ ἐπιστήμης τὰς τῶν ἀξιωματῶν κυριοκλήσιας ἐν τῇ οὐ- Me. 234. b ροκείῳ νοτὶ περιγράφειν, καὶ εἰδ' οὕτως τὰς αὐτῶν διαιρέσεις καὶ ὑποδιαιρέσεις καὶ ἀκριβεῖς συντάσεις ἐκφωνεῖν καὶ ἐκτί- 7. et 10. ἄλλο cod. et ed. 9. διαστέλει cod. et ed.

tur ab ingenio nostro rudi quamvis et parum exercitato scriptionem huic rei clarius intelligendae utilem flagitastis, voluimus hoc opusculo quantum ex obscuris vestigiis veterum traditionum litteris consignatarum et hodiernarum consuetudinum assequi potuimus, vestrae caritati exponere. In universum id a vobis teneri velim, ut omnium artium cognitio ad finem aliquem usus sui in quotidianas humanae vitae res implicantem tendit, ita quoque articlinorum scientiam si nem habere suum, et in eo maximo sui dare usum atque exemplum, quod accuratione stricta dignitates aulae diversas suo quamque ordine, corpore et loco dispascit. Illustris omnis vita munusque omne gloriae plenum in nulla re se magis spectabile spectantibus exhibet magisque ferit oculos, quam si publica voce praecedere et praesidere alteri inferiori apud splendidam tabulam epulasque multum expetitas sapientissimorum nostrorum Imperatorum iubetur. Si quid ergo in augustis conviviis per nostram quandam incuriam et imprudentiam obturbetur pecceturque, eo non tantum proculcantur officiorum curialium virtutes, sed et ipsi ridiculos nos et ineptos ministerio exhibemus. Quapropter, amici, oportet nos, in hoc, quod nostra sorte nobis contigit, constitutos tanto ministerio, primum quidem attenta cura secundum artis leges animo proprias dignitatum appellationes concipere atque conformare, tum vero dignitatum divisiones maiores minoresque et veras rationes enuntiare atque exponere. Antiquas autem quum decreverimus omittere, non quidem omnes,

θεοσαι. ἀλλ' ἐπεὶ περ τὰς τῶν ἀρχαίων ἐκθέσεις οὐχὶ πά-
 σας, ἀλλ' ὅσας ὁ χρόνος ἀμυρωθῆναι ἐποίησεν, ἔκοντι πα-
 ρεδράμομεν, φέρε δὴ τὰς ἐπὶ τῶν βασιλέων ἡμῶν, Λέοντος
 καὶ Ἀλεξάνδρου, γνωρίζομενας τε ἅμα καὶ πρᾶττομένας ὡς
 Δὲν πίνακος τάξει στιχηθὸν ὑποτάξομεν. ποιῶμεν δὲ τοῦτο, 5
 οὐχ ὡς τὰς τῶν ἀρχαίων συγγραφὰς ἀνατρέποντες, ἀλλὰ
 τὰς περὶ τούτων ἐκθέσεις ὡς ἐν τάξει κανόνος τυπῶσαι σπου-
 δάζοντες, ὅπως μὴ μόνον οἱ περὶ ταῦτα ἐσχολακότες τὴν
 εὐχερῆ τούτων κατάληψιν ἔχωσιν, ἀλλὰ καὶ οἱ λίαν ἁμα-
 Ed.L. 408 θείξ τῆ μικρῇ τούτῃ κανόνι ἐπόμενοι εὐκατάληπτον καὶ σα-10
 φῆ τὴν περὶ τὰς τάξεις εὐρίσκωσι πραγματείαν. οὐ γὰρ
 δίκαιον ἐκρίναμεν, τοὺς μὴ ταῦτα ἀκριβῶς ἐξηγημένους ἐν
 τῇ τοιαύτῃ τετάχθαι βασιλικῇ λειτουργίᾳ, ὅτι οὐδὲ ἀσόφῳ
 καὶ ἁμαθεὶ βασιλεὶ παρεστάναι ἡμεῖς εὐμοιρῆσαμεν, ἀλλὰ
 πάνν γε σοφωτάτῳ καὶ λόγιῳ καὶ ἔργῳ τῇ ἀνωθεν χάριτι 15
 τετιμημένῳ. διὰ τοῦτο δὴ οὐδὲν παρακαλῶ ὑμᾶς, ὦ φίλοι,
 B καὶ πάντας τοὺς μέλλοντας μεθ' ἡμᾶς εἰσιέναι, μὴ παρέρ-
 γως καὶ ἀνωμάλως τὸ παρ' ἡμῶν συγγραφὴν ἐπισκέπτεσθαι
 λόγιον, ἀλλὰ προσοχῆ μελέτης τὸν ἐν αὐτῷ ἐγκείμενον τύπον
 ἀκριβῶς ἀναμάττεσθαι· καὶ πρῶτον μὲν τὰς ἀκριβεῖς κν-20
 ριοκλησίας τῶν ἕξιομάτων γνωρίζειν· δεῦτερον δὲ τὰς τού-
 των διαιρέσεις καὶ ὑποδιαιρέσεις, αὐξήσεις τε καὶ μειώσεις,

at eas tamen, quas temporum decursus caligine et ignorance sepe-
 livit, curae nobis esto eas, quae tempore Dominorum nostrorum,
 Leonis et Alexandri, clarae exercitataeque fuerunt, unam post alte-
 ram continuo filo velut in tabula proponere. Quod eo non facimus
 animo, tanquam convulsuri et eversuri veterum scripta, sed stude-
 bimus de his rebus praecepta velut in canonis modulum redigere;
 quo non illi tantum, qui iisdem iam a longo tempore occupantur,
 facilem earum conspectum doctrinamque habcant, sed et vel maxi-
 me rudes, dummodo exiguum hunc canonem assectentur, perspicuam
 et captu facilem de ordinibus officiorum adipiscantur tractationem.
 Iniquum nempe arbitramur, homines harum rerum scientia non probe
 imbutos penitusque percallentes augusto tanti momenti splendorisque
 ministerio adinvereri; quum, quae nostra est secunda fortuna, Do-
 mino non insipienti et illitterato, sed quam maxime sapienti adste-
 mus, quem et attributum a fama publica cognomen, et, quas gerit,
 res coelesti gratia beatum demonstrant. Hortor itaque vos, amici,
 et quotquot post nos ad aulam regiumque hoc accessuri erunt mini-
 sterium, velitis hanc opellam non levi brachio, per otium et velut
 aliud agentes et inaequali animi contentione tractare, sed rerum,
 quam illa praestat, imaginem studiosae pleneque vestris animis im-
 primere; et primum quidem proprias cuiusque dignitatis appellationes
 notas et familiares vobis efficere; deinde vero illarum divisiones,

προσκήσεις τε και ὑποκλήσεις ἀκριβῶς ποιεῖσθαι, καθὼς ὑποτετακται. τὰς γὰρ διὰ βραβείων διδομένας ἀξίας κλίμακος ὁ ἕμιν τάξει ἐξ ὀνόματος πύσας ἐκτέθεικα, εἰθ' οὕτως τὰς διὰ λόγου προσγινομένας ἐσήμανα, μετὰ δὲ ταύτας τὰς ταύταις ὑποκειμένας συντάξα, τὰς μὲν κυρίας και πρώτας τούτων προκρίνας τῇ λόγῳ, τὰς δὲ ὑποτεταγμένας ἰδίως ἐκάστην ἐκτεθεικῶς. ἀλλὰ μὴν και τὰς τούτων τάξεις εὐδαιρέτως ἐδήλωσα, και ἐκάστης τὰ τούτων τὰ οἰκεῖα πρέσβεια διὰ τοῦ τῆδε συγ- Ms. 235. a
γράμματος σαφῶς καθιστόρισα, και εὐσαφῆ και εὐκατάληπτον ὅτιον περὶ τούτων πραγματεῖαν, ὡς ἐν εἰσαγωγῆς τάξει, τοῖς ἐντυγχάνουσι διὰ τῆς ὑποκειμένης πλινθίδος ἐγγώρισα, ἵνα οἱ καίτην. τὴν πλινθίδα ἐπιμελῶς ἐποπτεύοντες μέμνησθε τῆς ἡμῶν μετριότητος μηδαμῶς κατοκνήσειν.

Ἀρχὴ τῆς ὑποθέσεως τοῦ λόγου.

Ed. L. 409

15 Τῶν βασιλικῶν ἀξιωματῶν αἱ χάριτι Θεοῦ διδόμεναι δωρεαί, ὡς ἐκ Θεοῦ τὴν ψῆφον λαμβάνουσαι, ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ και θανμαστοῦ βασιλικῶ βήματος τοῦ λαμπροῦ χρυσοτρικλίνου ἐν αἰσίαις ἡμέραις παρὰ τῶν θεοπροβλήτων βασιλέων τοῖς ἀξίοις βραβεύονται, δηλονότι παρεστῶσης ἀπάσης τῆς τάξεως τοῦ βασιλικῶ κουβουκλείου και αὐτῶν τῶν βραβείων προκειμένων πλησίον τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας. οἱ γὰρ μέλλοντες
13. κατοκνήσειν cod. et ed.

quomodo excrescant minuanturque, quomodo ad sacram mensam advo-centur et introducuntur, et quomodo rursus ab ea revocentur et educantur, in illud exemplum, quod hic praescripsimus. Hunc autem institimus ordinem, ut dignitates, quae cum brabeis tributorum-que honorum externis quibusdam insignibus conferuntur, primo locum, nominatim singulas, velut scalae gradus persequentes exponeremus; deia eas, quae nudo Imperatoris edicto et voce tenuis impetrantur; tum illis inferiores; sermone, ut par erat, primas et tum quoque his suppositas exsequente, ordines earum distincte declarante, et privos cuique suos honores atque praerogativas iuculenter docente. Propositus laterculus tradet contemplantibus harum rerum et claram et comprehensu facilem, ut introductio, notitiam. Quotquot eum inspicietis, meminertis velim tenue nostrum medicumque studium nusquam non assectari.

INITIUM TRACTANDI ARGUMENTI.

Officia palatina, munera, quae proprie divinae clementiae debentur, ab Imperatoribus, divina constitutis auctoritate, Deo velut per ipsos suffragium ferente, in sacro et admirabili imperiali tribunali, quod in splendido chrysotriclino conspicitur, diebus sollemnibus conferuntur ut praemia virtutis in homines dignos, ordine toto sacri cubiculi adstante, ipsisque tribuendis honorum insignibus penes sa-

τυχεῖν τῆς αὐτῶν ἀντιλήψεως ἤδη προευτρεπίζοντας ὑπὸ τοῦ
 τεταγμένου βασιλικῶν πρωτοσπαθαρίου ἔξω τοῦ βήλου ἔστο-
 B λισμένοι ῥοαίοις σαγίοις. ἐν δὲ τῇ τούτων εἰσγωγῇ προσυν-
 εισέρχονται τῇ βασιλικῇ ὄστιαρίῳ ὁμοίμοι τῶν μελλόντων
 τυχεῖν ἀντιλήψεως ἄνδρες σπαθαροφόροι τρεῖς, καὶ τὸ σύνη-5
 θες σέβας ποιήσαντες ἀναμένουσι πρὸς τὸ βῆλον ἑστῶτες τὴν
 τοῦ εἰσαγομένου παρουσίαν, καὶ αὐθις τοῦ βήλου πετυσθέν-
 τος, συνεισέρχεται τῇ βασιλικῇ ὄστιαρίῳ ὁ τῶν βασιλικῶν
 πρωτοσπαθῆριος εἰσάγων τὸν μέλλοντα τυχεῖν ἀντιλήψεως,
 καὶ τοῦτον προτρεπόμενος τρισὶ τόποις ποιῆσαι τὴν προσκύν-10
 νησιν, ἴσθησιν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως πρὸς τὸ
 εἶς οἰκείων χειρῶν αὐτοῦ λαβεῖν τὸ βραβεῖον τοῦ ἀξιώματος.
 C καὶ μικρὸν αὐτὸν τὸν τυχόντα διαστήσας ὀπισθοπόδως ὁ αὐ-
 τὸς πρωτοσπαθῆριος περιβάλλει αὐτῷ τὸ δοθὲν παρὰ τοῦ
 βασιλέως βραβεῖον, καὶ αὐθις αὐτὸν προσωθήσας ἀσπίσασθαι 15
 ποιεῖ τοὺς ἱεροὺς πόδας τοῦ βασιλέως καταχθέντος δὲ αὐ-
 τοῦ πρὸς τοῖς κάτω, οἱ ὁμοίμοι τοῦ ἀξιώματος ἄνδρες ὡς
 ἰσότημον εἰσδεξάμενοι φίλον, τὸ σέβας πληροῦντες τὴν εὐχα-
 ριστείαν διὰ τῆς προσκυνήσεως τῇ βασιλεῖ προσφωνοῦσι, καὶ
 συνεξέρχεται τούτῳ. ἡ δὲ παρεστῶσα πάντων τῶν τοῦ κου-20
 βουκλείου ἀξία τὸν βασιλέα ἀξίως ἐπευφημήσασα, καὶ αὐτὴ
 συνεξέρχεται τούτοις. εἰσάγονται δὲ πᾶσαι αἱ τῶν διὰ βρα-

7. συνέντος leg. esse putat R. pro πετασθέντος. 20. συν-
 ἐξέρχ. R., συνέρχεται cod et ed.

cram maiestatem in propatulo expositis. Quae qui adepturi sunt,
 extra velum parati tenentur a basilicorum vel caesarianorum proto-
 spathario eam in rem delegato, sagis rubris induti. Ante vero quam
 per velum introducantur, introeunt simul cum imperiali ostiario tres
 viri spathas gestantes, dignitate illis, qui munificentiam et mercedem
 virtutum adepturi sunt, aequales. Illi, ut principem consueto cultu
 venerati sunt, expectant, apud velum stantes, introducendi adven-
 tum, protinusque ut velum reductum fuerit, intrat simul cum regio
 ostiario protospatharius basilicorum, introducens honorandum. Hunc
 hortatur tribus in diversis locis Augustum adorare, collocat eorum
 Domini vultu, quo ex ipsius manibus dignitatis insignes accipiat. Idem
 protospatharius eum id nactum reteo aliquantum in vestigia sua
 vultu irretorto agit, et acceptis a Domino insignibus induit, rursus-
 que prorsum ductum cogit sacros Augusti pedes osculari. Ut rediit
 reductus ad eos, qui infra ad velum stant, ipsi dignitate pares, reci-
 piunt ut amicum et collegam, venerationem Augusti absolventes,
 gratiarum actionem suam eadem voce clara et adoratione significant,
 et cum novo collega simul abeunt. Pariter adstant cubiculi totus
 ordo simul cum illis abit post laudes et bona verba principi decen-
 ter dicta. Introducuntur autem omnes, quae cum brabeis vel praec-

βείων ἀξιωμαίων διαφοραὶ κατὰ τάξιν καὶ ἀριθμὸν τὸν ἕδῃ Ms. 235-
λεχθήσεσθαι μέλλοντα, καὶ τὰς συνηθείας παρέχειν ὀφείλον- D
τας. καὶ γὰρ αἱ μὲν αὐτῶν διὰ βραβείων παρέχονται, αἱ
δὲ διὰ βασιλικῷ λόγῳ προσγιγνόνται, καὶ συνέπονται τὰς
5 διὰ βραβείων διδομέναις ἀξίαις, καὶ αἱ μὲν αὐτῶν τὸ μόνιμον
ἔχουσιν, αἱ δὲ ῥαδίως πάλιν ἀφαιρούμεναι ἐκ προσώπων εἰς
πρόσωπα διαβαίνουσιν.

Αἱ διὰ βραβείων ἀξίαι ιη'.

Εἰσὶ δὲ πᾶσαι ἑμῶν αἱ διὰ βραβείων διδόμεναι τὸν ἀ-
10 ριθμὸν ὀκτωκαίδεκα, αἵτινες ἀπαξ διδόμεναι οὐδαμῶς ἀναστρέ- Ed. L. 410
φονται. διαιροῦνται δὲ αὐταὶ εἰς μέρη δύο, εἰς συγκλητι-
κοὺς καὶ εἰς προσελευσιμαίους.

Πόσαι διὰ λόγου. αἱ διὰ λόγου ξ'.

Αἱ δὲ διὰ λόγου προσγιγνόμεναι ταύταις καὶ τὸ ἄρχειν
15 ἐνδόξως λαμβάνουσαι εἰσὶ καὶ αὐταὶ πᾶσαι τὸν ἀριθμὸν ξ',
αἵτινες ἀφαιρούμεναι, ὥσπερ ἔφαμεν, ἐκ προσώπων εἰς
πρόσωπα βασιλικῷ λόγῳ μετέρχονται. διαιροῦνται δὲ καὶ
αὐταὶ εἰς μέρη ἕξ, ὅσον εἰς στρατηγούς, εἰς δομεστικούς,
εἰς κριτὰς, εἰς σεκρετικούς, εἰς δημοκράτας, εἰς ἴδια ὄφ- B
20 φικία.

15. τῶν ἀριθμῶν cod. et ed.

illis aut insignibus tribuuntur, dignitates, eo quem mox dicemus,
ordine numeroque, quo etiam consuetudines praestare debent. Di-
gnitatum quaedam brabeis, aliae solo Domini edicto impetrantur, et
comitantur illas priores, et cum illis eodem tempore possunt ab e-
dem geri. Quaedam semel tributae constanter inhaerent; aliae levi
negotio rursus ademptae ab uno ad alterum migrant.

DE OCTODECIM DIGNITATIBUS, QUAE CUM INSIGNIBUS TRIBUUNTUR.

Quae cum insignibus dantur, et semel datae rursus non adimuntur,
dignitates in universum numero sunt octodecim. Dividuntur au-
tem in duas classes, quarum unam senatorii, alteram processionales
constitunt.

DE HIS DIGNITATIBUS, QUAE SOLO PRINCIPIS EDICTO CONFERUNTUR.

Quae dignitates superioribus per solum Domini edictum accre-
scent et exercendae iurisdictionis auctoritatem hoc modo accipiunt,
sunt in universum numero sexaginta. Hae, ut diximus, ex mandato
Domini ab uno ad alterum ablatae transmigrant. Distribuantur in sex
classes, nempe in strategos [vel in praetores, aut magistros militum,
aut rectores provinciarum,] in domesticos, in iudices exercen-
dae iustitiae forensi; in secreticos scriniarios vel secretorum; in de-
mocratatas vel popularium factionum magistros, et in peculiaribus officia
sua quorum singula a viris singulis, non pluribus, geruntur.

Τόμος α΄.

Περὶ ἀξιωμάτων βασιλικῶν εἰς τοὺς προβαθμίους.

Τῶν δὲ κυρίως ἀξιωμάτων τῶν διὰ βραβείων παρεχομένων αἱ κυριοκλήσiai, εἰς ἃς καὶ ὀφείλουσιν δοῦναι συνηθείας, εἰσὶν αὐταί. πρώτη μὲν τῶν ἄλλων ἀπάντων ὡς προβαθμῶς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἀξιωμάτων λαμβάνουσα ἢ τοῦ στρατηλάτου ἐπὶ θεμάτων ἀξίων, ἢ τοῦ ἢ ὑπὸ ἐπύρχων ὀνομαζομένη, ἢ βραβεῖον, ἐγγεγραμμένος χάρτης, διὰ βασιλικῆς χειρὸς ἐπιδίδεται. δίδωσι συνηθείαν τῷ πρωτοασκήρητι, κδ', τοῖς πραιποσίτοις : λς'. δευτέρα δὲ ἢ τῶν σιλεντιαρίων, ἢ βραβεῖον, χρυσῆ ῥάβδος, διὰ βασιλικῆς χειρὸς ἐπιδίδεται. δίδωσι συνηθείαν τῷ δευτέρῳ, ε', τοῖς πραιποσίτοις, οβ'. τρίτη ἢ τῶν βεστητόρων ἀξία, ἢ βραβεῖον, τὸ φιβλατώριον, διὰ βασιλικῆς χειρὸς ἐπιδίδεται. δίδει συνηθείαν τοῖς πραιποσίτοις, κδ', τῷ δευτέρῳ, ε'. τέταρτη ἢ τῶν βασιλικῶν ἰ5 μανδατόρων ἀξία, ἢ βραβεῖον, ῥάβδος ἐρυθροδανωμένη, ἐκ χειρὸς βασιλικῆς ἐπιδίδεται. δίδωσι συνηθείαν τῷ πρωτοδσπαθαρχῷ τῶν βασιλικῶν, ε', τοῖς πραιποσίτοις : ε'. πέμπτη ἢ τῶν κاندιδάτων ἀξία, ἢ βραβεῖον, μανιύκιον χρυσοῦν τρίκομβον μέχρι τέρων κεχαλασμένον, διὰ χειρὸς βασιλικῆς 20 ἐπιδίδεται. δίδωσι συνηθείαν τῷ παπῆ καὶ τῷ δευτέρῳ, β, τῷ παπῆ τῆς Δύφνης, β, τοῖς πραιποσίτοις, ε'. ἕκτη ἢ

CAPUT PRIMUM.

DE DIGNITATIBUS PALATINIS PRIMI ORDINIS.

Dignitatum sic stricte atque proprie dictarum et quae cum brabeis obtingunt, appellationes propriae, quarum causa consuetudines quoque debentur, sunt haec. Prima reliquarum omnium et in velorum introductione reliquas omnes praecambulans est stratelatae vel ducis militaris in aliquo themate vel provincia spectabili constituti, vel, ut appellari solet, dignitas apo eparchon seu quaestorum; cuius brabeum est membrana perscripta vel diploma regium, ipsa principis manu porrecta. Pendit ea dignitas consuetudinem protoascretis 24 aurcos num., praepositis 36. Secunda dignitas est silentiariorum, cuius brabeum aurcus baculus principis manu traditus. Dat consuetudinem deutero [vel secundicerio, praepositi puta,] 6, praepositis 72. Tertia est vestitorum, cuius brabeum est fibula Domini manu data. Dat consuetudinem praepositis 24, deutero 6. Quarta est imperialium mandatorum cum brabeo baculo coloris coccinei ab ipsius principis manu exhibitio; dat consuetudinem protospathario basilicorum 6, praepositis totidem. Quinta est candidatorum cum brabeo torque aureo tribus combis seu bulbis instructo usque infra clavicularum dependente, a principis manu tradito. Dat consuetudinem papiae [palatii] et deutero [cius] 2, papiae Daphnes 2, praepositis 6.

τῶν στρατόρων ἀξία, ἧς βραβεῖον, φραγέλιον χρυσοῦν ἐκ λίθων τιμίων κεκοσμημένον, ἐκ χειρὸς βασιλέως ἐπιδίδοται. δίδωσι συνήθειαν τῇ παπίᾳ καὶ τῇ δευτέρῃ „ β, τοῖς πραιποσίτοις „ δ. ἐβδόμη ἢ τῶν ὑπύτων ἀξία, ἧς βραβεῖον, Ed.L.411
 5 χάριτος ἐγγεγραμμένος, διὰ βασιλικῆς χειρὸς ἐπιδίδοται. δίδωσι συνήθειαν τῇ πρωτοσηκρητις „ ε, τοῖς πραιποσίτοις „ ιβ, τῇ παπίᾳ καὶ τῇ δευτέρῃ „ ε. ὀγδόη ἢ τῶν σπαθαρίων ἀξία, ἧς βραβεῖον, σπάθη χρυσοῦκανος, ἐκ βασιλικῆς χειρὸς ἐπιδίδοται. δίδωσι συνήθειαν τῇ κατεπάνω „ ε, τῇ δομ-
 10 στικῇ τῶν βασιλικῶν „ δ, τοῖς σπαθαρίοις „ ιβ, τῇ παπίᾳ καὶ τῇ δευτέρῃ „ β: ἐννύτη ἢ τῶν σπουδαροκανδιδάτων ἀξία, ἧς βραβεῖον, μυνιάκιον χρυσοῦν κεχαλασμένον κεκοσμη-
 μένον ἐκ περιλεύκιος, ἐκ βασιλικῆς χειρὸς ἐπιδίδοται. δίδωσι συνήθειαν τῇ παπίᾳ καὶ τῇ δευτέρῃ „ δ, τῇ τῆς κα-
 15 στατάσεως „ ιβ, τῇ δομestικῇ τῶν βασιλικῶν „ γ, τοῖς σπουδαροκανδιδάτοις „ ιβ. δεκάτη ἢ τῶν δισυπύτων ἀξία, ἧς βραβεῖον, χάριτος ἐγγεγραμμένος, ἐκ βασιλικῆς χειρὸς ἐπιδίδοται. δίδωσι συνήθειαν τοῖς πραιποσίτοις „ ιβ, τῇ πρωτοσηκρητις „ ε, τῇ παπίᾳ καὶ τῇ δευτέρῃ „ ε. ἐνδεκάτη
 20 ἢ τῶν πρωτοσπαθαρίων ἀξία, ἧς βραβεῖον, κλοιὸς χρυσοῦς περὶ τὸν ἀνχένα ἐκ λίθων τιμίων κεκοσμημένον, διὰ χειρὸς βασιλέως ἐπισυνκλείεται. δίδωσι συνήθειαν τοῖς πρωτοσπαθαρίοις εὐνούχοις „ κδ, τοῖς πρωτοσπαθαρίοις βαρβάτοις „ κδ, τῇ κατεπάνω „ ιη, τῇ δομestικῇ τῶν βασιλικῶν „ ε, τῇ C

9. δομestικῇ em. R., κατεδομestικῇ cod. et ed. 20. κλυὸς cod. et ed.

Sexta est stratorum cum brabeo flagello aureo gemmis ornato, regia manu tradito; dat consuetudinem papiac et deuterio 2; praepositis 4. Septima consulum dignitas est, cuiusque brabeum membrana perscripta, regia manu porrecta. Dat consuetudinem protosecretis 6, praepositis 12, papiac et deuterio 6. Octava est spathariorum, cuius brabeum spatha vel ensis cum aureo manubrio, regia manu traditus; dat consuetudinem catepano 6, domestico imperialium 4, spathariis 12, papiac et deuterio 2. Nona spatharocandidatorum; brabeum eius torque aureus laxo dependens, ornatus illo gemmarum genere, quod perilleucius appellatur, regia manu traditus; dat consuetudinem papiac et deuterio 4, cerimoniariorum 12, domestico imperialium 3, spatharocandidatis 12. Décima dignitas est dishypatorum vel iterum consulum, cum brabeo membrana perscripta, regiis manibus tradita; dat consuetudinem praepositis 12, protosecretis 6, papiac et deuterio 6. Undecima dignitas est protospathariorum, cuius insigne collare aureum gemmis conspicuum, quod ipse Imperator suis manibus eius collo circumponit. et inuocat [seu iuncturis suis, quo firmiter ar-

καπία καὶ τῷ δευτέρῳ „ ε'. εἰ δὲ εἰς τὸν χρυσοράβινον
 παραδοθῆ, τῷ παπία δίδωσι „ κδ'. ἰστέον δὲ, ὅτι καὶ, δῆ-
 μαρχος εἰ τιμηθῆ ἕξ αὐτῶν τις, δίδει τοῖς πραιποσίτοις „ οβ'.
 ὁμοίως καὶ ὁ τῆς καταστάσεως τοῖς, αὐτοῖς πραιποσίτοις „ οβ'.
 δωδεκάτῃ ἢ τῶν περιβλέπτων πατρικίων ἀξία, ἣς βραβεῖον, 5
 κλάκες ἐλεφάντιναι κεκοσμημέναι σὺν κωδικέλλοις ἐγγεγραμ-
 μένοις εἰς τύπον τοῦ νόμου, ἐκ βασιλικῆς χειρὸς ἐπιδίδονται.
 παρῆχει δὲ τοῖς κοιτωνίταις, εἰ ἄρα καὶ μνησθῆ, λίτρας β'.
 Δεῖς δὲ τὸ ἀποκόμβιον τοῖς πραιποσίτοις σὺν τοῦ κουβουκλείου
 καὶ τοῖς λοιποῖς χρυσοῦ λίτρας ἡ'. ταῦτα δὲ ὀφφικιάλοισι
 καὶ στρατηγὸς δίδωσιν. ὁ δὲ ἄκρατος δίδει λίτρας ζ', καὶ
 τῷ τῆς καταστάσεως ἄνευ τοῦ ὀψικίου „ ιβ', τὸ ὀψικίου „ κ',
 τῷ δευτέρῳ ὑπὲρ τῶν πλακῶν „ κδ', καὶ εἰς τὰ ταβλία τοῦ
 Μ.α.236. b χλανιδίου „ κδ', τῷ κανικλείῳ ὑπὲρ τοῦ κωδικέλλου ις', εἰς
 τὴν ἀγίαν Σοφίαν : λς'. τρισκαιδεκάτῃ ἢ τῶν ἀνθυπάτων 15
 ἀξία, ἣς βραβεῖον, κωδικέλλοι ἀλουργοειδεῖς γεγραμμένοι, ἐκ
 βασιλικῆς χειρὸς ἐπιδίδονται. δίδωσι συνήθειαν τὸν τοῦ
 κανικλείου „ ἡ', καὶ τῷ δευτέρῳ „ δ', καὶ τοῖς πραιποσί-
 Ed.L. 412 τοῖς „ κδ'. τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἢ τῶν ἐνδοξοτάτων μαγίστρων
 ἀξία, ἣς βραβεῖον, χιτῶν λευκὸς ὦν χρυσοῦφαντος, καὶ 20
 ἐπωμῆς χρυσοτάβλος, καὶ ζώνῃ δερματίνῃ κόκκινος ἐκ λίθων
 τιμιῶν κεκοσμημένη, ἧτις λέγεται βαλτιδιν', ἐπὶ τοῦ χρυ-
 20. ἀξίῃ ed. 21. ἐπιμῆς cod. et ed. Cf. R. ad h. l.

cteque inhaereat, committit]; dat consuetudinem protospathariis eo-
 nuchis 24; protospathariis barbatis 24, catepano 18, domestico im-
 perialium 6, papiae et deuterio 6. Si vero in chrysotriclinii mini-
 sterium adscribatur eiusque protospathariis adiungatur, dat papiae
 24. Tenendum, si quis eorum ad demarchi dignitatem evehatur,
 dare praepositis solidos 72, pariter etiam cerimoniarium iisdem tan-
 tundem pendere. Duodecima dignitas est spectabilium patriciorum,
 cuius brabeum sunt tabulae eburneae cum intus conditis codicillis
 perscriptis ad modum legis, quas novo patricio Imperator ipse por-
 rigit. Coetonitis, si forte ab ipsis ei praenuntiatum fuerit [de novo
 honore ipsi destinato] dat litras 2, et praepositis, cubiculo et reli-
 quis pro apocombio seu sportula auri litras 8. Tantundem pendet
 tam officialis, quam strategus; verum patricius tantummodo honora-
 rius dat litras 7, et cerimoniarario praeter obsequium 12. Obsequio
 autem [seu turbae ipsum domum deducenti] 80; porro dat deuterio
 pro tabulis eburneis 24 et pro tunicae tablis 24. Caniciei praefecto
 pro codicillis 16 et S. Sophiae 36. Decimatertia dignitas est anthy-
 patorum vel proconsulum, cuius brabeum sunt codicilli purpurei
 coloris perscripti, a Domino traditi; dat consuetudinem caniclii praefecto 8 et deuterio 4 et praepositis 24. Decimaquarta dignitas est
 gloriosissimorum magistrorum, cuius brabeum tunica candida auro

σοτορίου ἐκ βασιλικῆς χειρὸς ἐπιδίδεται. δίδωσθαι συνήθειαν τῇ τῆς καταστάσεως τὸ καμίσιον αὐτοῦ, τοῖς δὲ πραιποσίτοις καὶ μαγίστροις συνεσιῶται παρέχων αὐτοῖς καὶ δόματα ἱματίων. συνήθειαν δὲ τοῖς πραιποσίτοις καὶ μαγίστροις καὶ 5λοιοῖς τὴν τοῦ πατρικίου διπλὴν συνήθειαν παρέχει. πεντεκαίδεκάτῃ ἢ τῆς ζωστῆς πατρικίας ἀξία, ἧς βραβεῖον, πλά-**B** κες ἀλεφάντιναι ὁμοίως τοῖς πατρικίοις, ἐκ χειρὸς βασιλέως ἐπιδίδεται. δίδωσι συνήθειαν τοῖς βασιλικοῖς κληρικοῖς „ κδ', τῇ δευτέρῃ „ κδ', τοὺς κοιτωνίτας λίτρας γ', τὸ κουβούκλειον 10σὺν τοῖς πραιποσίτοις μόνοις χρυσοῦ λίτρας γ' καὶ τὸ στιχάριον αὐτῆς τῇ πραιποσίτῳ. τῇ τῆς τριπέλης τῆς ἀγνούστης μετὰ τὴν πρωτοβεστιαρίαν καὶ τὴν πριμικήρισσαν καὶ τὰς κοιτωνιτίσσας καὶ κουβουκλαρέας λίτρας β'. ἐξκαίδεκάτῃ ἢ 15τοῦ κουροπαλάτου ἀξία, ἧς βραβεῖον, χιτῶν κόκκινος χρυσοποιίκιλος καὶ γλαμὺς καὶ ζώνη, ἐκ χειρὸς βασιλέως ἐπὶ ναοῦ Κυρίου λαμπρῶς ἐπιδίδεται. δίδωσι συνήθειαν τὴν τοῦ μαγίστρον διπλὴν, τῇ δευτέρῃ λίτραν α', παρέχων πῶσιν **C** ἀντιλήψεις καὶ ἀναβιβασμούς. ἑπτακαίδεκάτῃ ἢ τοῦ νοβελησίμου ἀξία, ἧς βραβεῖον, χιτῶν ἐξ ἀλουργίδος χρυσοῦθε- 20τος καὶ γλαμὺς καὶ ζώνη, ἐκ χειρὸς βασιλέως ἐπὶ ναοῦ Κυρίου λαμπρῶς ἐπιδίδεται. δίδωσι συνήθειαν καθὼς καὶ ὁ κωροπαλάτης. ὀκτωκαίδεκάτῃ ἢ τοῦ καίσαρος ἀξία, παρομοίᾳ

2. τῆ καμ. ed. 8. Ita R., ἐπιδίδεται cod. et ed.

pertexta, et scapulare cum aureis tabulis, et zona scortea coccinea gemmis ornata, vulgo baltidion dicta, super chrysostorio [seu sala aureis stannis instructa] regia manu tradita; dat consuetudinem cerimoniario camisium suum; praepositos et magistros convivio excipit vestibisque donat; consuetudinem autem iisdem praepositis et magistris ceterisque, [quibus dari mos est, datamque a patriciis diximus.] duplam dat eius, quam diximus patricios dare. Decima quinta dignitas est zostae [seu accinctae] patriciae, cuius brabeum sunt eburneae tabulae, pariter atque sunt patriciorum, regia manu traditae. Consuetudinem dat palatinis clericis solidos 24, deutero tantundem, coctonitis litras tres, cubiculo et praepositis auri litras tres; praeposito seorsim sticharium suum, praeposito mensae Imperatricis, ut et protovestiariae et primicerissae et coetonissae et cubiculariabus dat litras 2. Decima sexta dignitas est curopalatae, cuius brabeum tunica coccinea auro picta et chlamys vel paludamentum et zona, regia manu tradita solenne pompa in templo Domini. Dat consuetudinem eius, quam magister dat, duplam, deutero litram unam, omnibus muerera et promotiones. Decima septima dignitas est nobilissimi, cuius brabeum tunica purpura auro intexta, et chlamys et zona splendida cum pompa in templo Domini ab Imp. tradita. Eandem, quam curopalates, dat consuetudinem. Decima

τῆς βασιλικῆς δόξης, ἧς βραβεῖον, στέφανος χωρὶς σταυρο-
κοῦ τύπου, ἐπὶ ναοῦ Κυρίου ἐκ βασιλικῆς χειρὸς ἐπὶ κορυ-
φῆς ἐπιτίθεται. δίδωσι συνήθειαν, ὡς καὶ ὁ νωβελήσιμος.

D

Συνήθεια εὐσεβείας.

Μι. 237. α Ὁ δὲ γεγωνὸς αὐτοκράτωρ βασιλεὺς δίδωσιν εἰς τὴν ἀ-5
γίαν τοῦ Θεοῦ μεγάλην ἐκκλησίαν χρυσοῦ λίτρας ρ', καὶ τῇ
συνκλήτῳ πάσῃ σὺν τῷ τοῦ κουβουκλείου καὶ λοιποῖς χρυσοῦ
λίτρας ρ, καὶ χιλιάδας διαφόρους μιλιαρησίων ἐκάστη τά-
γματι καὶ ὀφφικίων τῇ συστάσει. τοῖς δὲ πραιποσίτοις ἐν ἐξ-
αιρέτῳ ὀφφικία δίδωσιν καὶ ἀντιλήψεις ἀξιωματῶν εἰς ἰδίουςιο
καὶ ἀνθρώπους αὐτῶν, καὶ ἀναβιβασμοὺς αὐτῶν τῶν πραι-
ποσίτων, καθὼς ἂν αἰτήσονται, λαμβάνουσιν. ὁ δὲ γε δεῦτε-
Ed.L. 413 ρος βασιλεὺς δίδωσι τὸ ἥμισυ τούτων. ἐκ δὲ τῶν προλε-
χθέντων ἀξιωματῶν αἱ μὲν πέντε ἀξίαι τῇ συνκλήτῳ ἀρμό-
ζονται, οἷον ἡ ἀπὸ ἐπάρχων, ἡ τῶν σιλεντιαρίων, ἡ τῶν βε-15
στητόρων, ἡ τῶν ὑπάτων καὶ δισυνάτων. αἱ δὲ λοιπαὶ πᾶ-
σαι ἐν τοῖς βασιλικῶς κατατάσσονται κώδιξιν. αἱ δὲ διὰ λό-
γου βασιλικῷ τοῖς ἀξίοις προσγιγόμεναι δόξαι καὶ εἰς τὸ
ἄρχειν τῶν ὑποτεταγμένων ἀφορισθεῖσθαι εἰσι καὶ αὐταὶ τὸν
ἀριθμὸν ζ', αἰτινες, ὡς ἔφαμεν, λόγῳ βασιλέως προσγιγόμε-20
ναι, πάλιν ῥηθῶς ἀφαιροῦνται καὶ ἐκ χρυσῶπων εἰς πρόσ-
ωπι μεθίστανται. καὶ πρώτη μὲν καὶ μεγίστη ἡ τοῦ βασι-

octava dignitas est Caesaris, maiestati imperatoriae paene aequalis.
Brabeum est corona, sed absque figura crucis, in templo Domini
regis manibus vertici honorandi imposita. Dat consuetudinem ean-
dem, quam nobilissimus.

CONSUETUDINES PLEBIS.

Qui autem supremus ipse sui iuris Imperator factus est, donat
magnae sanctae Dei ecclesiae auri litras centum, et toti senatui,
cubiculo adscriptis ceterisque tantundem; millenarios miliarsium
diversos unicuique ordini militari et officiorum corpori. Praepositis
autem in specie dat officia et facultatem familiares et ministros
ipsorum ad dignitates, quas ambirent, Domino commendandi, ipsi-
que praepositi ad munera, quae petunt, promoventur. Imperator
minor vel iunior tantum dimidium istorum dat. Harum, quas enu-
meravimus, dignitatum sunt quinque, quae senatui attribuantur,
nempe praefectorum, silentiariorum, vestitorum, consulum et
iterum consulum; ceterae in regis codicibus depositae haerent [ut
basilici ad eas pervenire possint]. Qui vero per solum Imperatoris
edictum dignis contingunt honores cum auctoritate inferioribus im-
perante, sunt numero sexaginta. Hae, quod diximus, ut verbo dan-
tur, sic et facile rursus adimuntur et ab uno ad alterum transeunt.
Earum prima et maxima ab Imperatore nostro Christum amante Le-

λεσπάτορος παρὰ Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου ἡμῶν βασιλέως Β
 ἐκφωνηθεῖσα ἀξία· β' ἡ τοῦ βραχίτωρος ἀξία· γ' ἡ τοῦ
 συγκέλλου· δ' ἡ τοῦ στρατηγοῦ τῶν Ἀνωτολικῶν ἀξία· ε' ἡ
 τοῦ δομestίκου τῶν σχολῶν· ζ' ἡ τοῦ στρατηγοῦ τῶν Ἀρ-
 5μενιάκων· ζ' ἡ τοῦ στρατηγοῦ τῶν Θρακησίων· η' ἡ τοῦ
 κόμητος τοῦ Ὀψικίου· θ' ἡ τοῦ στρατηγοῦ τῶν βουκελλα-
 ρίων· ι' ἡ τοῦ στρατηγοῦ Καππαδοκίας· ια' ἡ τοῦ στρα-
 τηγοῦ Χαρσιανοῦ· ιβ' ἡ τοῦ στρατηγοῦ Κολωνίας· ιγ' ἡ
 τοῦ στρατηγοῦ Παφλαγωνίας· ιδ' ἡ τοῦ στρατηγοῦ τῆς
 10Θράκης· ιε' ἡ τοῦ στρατηγοῦ Μακεδονίας· ις' ἡ τοῦ στρα-
 τηγοῦ Χαλδίας· ιζ' ἡ τοῦ δομestίκου τῶν ἐξσκούβιτων ἀ-
 ξία· ιη' ἡ τοῦ ἐπάρχου πόλεως ἀξία· ιθ' ἡ τοῦ στρατηγοῦ C
 Πελοποννήσου· κ' ἡ τοῦ στρατηγοῦ Νικοπόλεως· κα' ἡ τοῦ
 στρατηγοῦ τῶν Κιβυρῶναιωτῶν· κβ' ἡ τοῦ στρατηγοῦ Ἑλλά-
 15δος· κγ' ἡ τοῦ στρατηγοῦ Σικελίας· κδ' ἡ τοῦ στρατηγοῦ
 Στρυμόνος· κε' ἡ τοῦ στρατηγοῦ Κεφαλληνίας· κς' ἡ τοῦ
 στρατηγοῦ Θεσσαλονίκης· κζ' ἡ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ Δυρῶνα-
 χίου· κη' ἡ τοῦ στρατηγοῦ τῆς Σάμου· κθ' ἡ τοῦ στρατη-
 γοῦ τοῦ Αἰγαίου πελάγους· λ' ἡ τοῦ στρατηγοῦ Δαλματίας· Ms. 237. b
 20λα' ἡ τοῦ στρατηγοῦ Χερσῶνος· λβ' ἡ τοῦ σακελλαρίου·
 λγ' ἡ τοῦ λογοθέτου τοῦ γενικοῦ· λδ' ἡ τοῦ κναιστῶρος ἀ-
 ξία· λε' ἡ τοῦ λογοθέτου τοῦ στρατιωτικοῦ· λς' ἡ τοῦ D
 δρουγγαρίου τῆς βίγλας· λζ' ἡ τοῦ λογοθέτου τοῦ δρόμον
 ἀξία· λη' ἡ τοῦ δρουγγαρίου τῶν πλοῦμων· λθ' ἡ τοῦ πρω-
 25ισπαθαρίου τῶν βασιλικῶν· μ' ἡ τοῦ λογοθέτου τῶν ἀγε-
 λῶν· μα' ἡ τοῦ δομestίκου τῶν ἱκανάτων· μβ' ἡ τοῦ δομest-

one constituta est basileopatoria; secunda est rectoris; tertia syn-
 celli; quarta strategī orientaliūm; quinta domesticī scholarum; sex-
 ta strategī Armeniacorum; septima strategī Thracesium; octava
 comitis opsicii; nona strategī bucellariorum; 10) strategī Cappado-
 ciae; 11) strategī Charsiani; 12) strategī Coloniae; 13) strategī Pa-
 phlagoniae; 14) strategī Thraciae; 15) strategī Macedoniae; 16) stra-
 tegī Chaldiae; 17) domesticī excubitorum; 18) praefecti Urbis; 19)
 strategī Peloponnesi; 20) strategī Nicopolis; 21) strategī Cibyrrhaeo-
 tarum, 22) strategī Graeciae; 23) strategī Siciliae; 24) stratogī
 Strymonis; 25) strategī Cephaleniae; 26) strategī Thessalonices; 27)
 strategī Dyrrhachii; 28) strategī Sami; 29) strategī maris Aegaei;
 30) strategī Dalmatiae; 31) strategī Chersonis [seu Chersonesi Tauri-
 cae]; 32) sacellarii; 33) logothetae genici vel generalis aerarii publici;
 34) quaestoris; 35) logothetae stratiotici vel rei militaris; 36) drungarii
 vigiliae; 37) logothetae dromi seu cursus publici; 38) drungarii ploi-
 rorum seu classiariorum; 39) protospatharii imperialium; 40) logothe-

στίκου τῶν τουμέρων μγ' ἢ τοῦ δομεστίκου τῶν δπιτιμάτων
 μδ' ἢ τοῦ κόμητος τῶν τειχέων μέ' ἢ τοῦ χαρτουλαρίου τοῦ
 σακελλίου μς' ἢ τοῦ χαρτουλαρίου τοῦ βεστιαρίου μζ' ἢ τοῦ
 χαρτουλαρίου τοῦ κανικλείου μη' ἢ τοῦ πρωτοστράτορος μθ'
 ἢ τοῦ πρωτοασήκητις ἀξία· ν' ἢ τοῦ ἐκ προσώπου τῶν θε-5
 μάτων· να' ἢ τοῦ κόμητος τοῦ στάβλου· νβ' ἢ τοῦ εἰδικού·
 Ed.L. 414 γγ' ἢ τοῦ μεγάλου κουράτωρος· νδ' ἢ τοῦ κουράτωρος τῶν
 μαγγάνων· νε' ἢ τῶν δεήσεων· νς' ἢ τοῦ ὄρφανοτρόφου·
 νζ' ἢ τοῦ δημάρχου Βενέτων· νη' ἢ τοῦ δημάρχου Πρασί-
 νων· νθ' ἢ τοῦ τῆς καταστάσεως· ξ' ἢ τοῦ δομεστίκου τῶν 10
 βασιλικῶν. καὶ αὗται τὰ νῦν τιμηθεῖσαι ἀξίαι ἐπὶ Λέοντος
 δεσπότη. διαιροῦνται οὖν αὗται πᾶσαι εἰς μέρη ἐπτά, οἷον
 εἰς στρατηγούς, εἰς δομεστίκους, εἰς κριτάς, εἰς σεκρετικούς,
 εἰς δημοκράτας, εἰς στρατάρχας καὶ εἰς εἰδικὰς μόνας ἀξίας.
 ὅσαι ἐν ταῖς τῶν στρατηγῶν κατατάσσονται τάξεις εἰσὶ τὸν 15
 Βάριθμον κς'. ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀνατολικῶν· ὁ στρατηγὸς
 τῶν Ἀρμενιάκων· ὁ στρατηγὸς τῶν Θρακησίων· ὁ κόμης
 τοῦ Ὀψικίου· ὁ στρατηγὸς τῶν βουκελλαρίων ὁ στρατηγὸς
 Καππαδοκίας· ὁ στρατηγὸς Χαρσιανού· ὁ στρατηγὸς Κο-
 λωνείας· ὁ στρατηγὸς Παφλαγωνίας· ὁ στρατηγὸς τῆς Θρά-20
 κης· ὁ στρατηγὸς Μακεδονίας· ὁ στρατηγὸς Χαλδίας. αὗ-
 ται οὖν αἱ στρατηγίαι τοῖς Ἀνατολικῶς θέμασιν ἀριθμοῦν-

tae gregum; 41) domestici hicanatorum; 42) domestici numerorum; 43)
 domestici optimatum; 44) comitis castellorum; 45) chartularii sacelli;
 46) chartularii vestiarii; 47) chartularii caniclii; 48) protostratoris;
 49) protoascretae; 50) repraesentantis thematum; 51) comitis stabuli;
 52) idicli seu peculio privato praefecti; 53) magni curatoris; 54) cu-
 ratoris manganorum palatii sic dicti; 55) magistri requisitionum vel
 libellorum supplicum; 56) nutritoris orphanorum; 57) demarchi Ve-
 netorum; 58) demarchi Frasinorum; 59) cerimoniarum; 60) domestici
 basilicorum. Hae sunt dignitates hoc tempore sub Leone Imp. hono-
 ratas [s. in honorem datae]. Redeunt hae dignitates ad septem
 classes: primam strategorum; secundam domesticorum; tertiam iu-
 dicum; quartam secreticorum; quintam democraticarum seu magistro-
 rum factionalium; sextam stratarcharum seu tribunorum militarium;
 septimam idicorum vel specialium, quae postrema est solitaria clas-
 sis [singulis hominibus, non pluribus, eorum dignitatum, quas illa
 comprehendit, singulas gerentibus]. Ad classem strategorum seu
 magistratum campestris militiae pertinent viginti sex ordines vel ti-
 tulli: strategus Orientalium, Armeniacorum, Thracensium, opsicii,
 bucellariorum, Cappadociae, Charsiani, Coloniae, Paphlagoniae,
 Thraciae, Macedoniae, Chaldae. Et hae quidem strategiae annume-
 rantur thematibus orientalibus. Ad occidentales autem pertinent
 strategus Peloponnesi, Nicopoleos, Cibyrrhaeotarum, Graeciae, Sici-

ται. αἱ δὲ τῆς δόσεως εἰσι αὗται· ὁ στρατηγὸς Πελοποννήσου· ὁ στρατηγὸς Νικοπόλεως· ὁ στρατηγὸς Κιβυρῶραιων· ὁ στρατηγὸς Ἑλλάδος· ὁ στρατηγὸς Σικελίας· ὁ στρατηγὸς Στρυμόνος· ὁ στρατηγὸς Κεφαληνίας· ὁ στρατηγὸς Θεσσαλονίκης· ὁ στρατηγὸς τοῦ Λυβῆραχίου· ὁ στρατηγὸς τῆς Σάμου· **C** ὁ στρατηγὸς τοῦ Αἰγαίου πελάγους· ὁ στρατηγὸς Δαλματίας· ὁ στρατηγὸς Χερσῶνος καὶ οἱ ἐκ προσώπου εἰσὶ τῶν σχολῶν. αἱ δὲ εἰς δομῆστικούς ταττόμεναί εἰσι τὸν ἀριθμὸν ζ', οἷον ὁ δομῆστικός τῶν σχολῶν, ὁ δομῆστικός τῶν ἄξκουβίτων, ὁ ἰοδρογγάριος τοῦ ἀριθμοῦ, ὁ δομῆστικός τῶν ἰκανάτων, ὁ δομῆστικός τῶν νομῆρων, ὁ δομῆστικός τῶν ὀπτιμάτων, ὁ δομῆστικός τῶν τεχνῶν, οἱ καὶ ὀφφικιάλιοι λέγονται. οἱ δὲ εἰς κριτὰς λογιζόμενοι εἰσι τὸν ἀριθμὸν γ', οἷον ὁ ἐπαρχὸς πόλεως, ὁ κνέστωρ, ὁ τοῦ δεήσεως. αἱ δὲ εἰς ἐκρέτα κα- **D** 15θεζόμεναί εἰσι καὶ αὗται τὸν ἀριθμὸν ια', οἷον ὁ σακελλάριος, ὁ λογοθέτης τοῦ γενικοῦ, ὁ λογοθέτης τοῦ στρατιωτικοῦ, ὁ λογοθέτης τοῦ δρόμου, ὁ χαρτουλάριος τοῦ σακελλίου, ὁ χαρτουλάριος τοῦ βεστιαρίου, ὁ πρωτοασηκητής, ὁ τοῦ εἰδικοῦ, ὁ μέγας κουράτωρ, ὁ τῶν μαγγάνων, ὁ ὀριφανοτρόφος. αἱ 20δὲ εἰς δημοκράτας εἰσι τὸν ἀριθμὸν δύο, οἷον ὁ δήμαρχος Βενέτων καὶ ὁ δήμαρχος Πρασίνων. αἱ δὲ εἰς στρατάρχας εἰσὶ καὶ αὗται τὸν ἀριθμὸν ε', οἷον ὁ ἐταιρειάρχης, ὁ δρουγγάριος τοῦ πλοῖμου, ὁ λογοθέτης τῶν ἀγγελῶν, ὁ πρωτοσπα- **Ed. L.** 415 25θάριος τῶν βασιλικῶν, ὁ κόμης τοῦ στάβλου. αἱ δὲ εἰς εἰδικὰς μόνας ἀξίας εἰσὶ καὶ αὗται τὸν ἀριθμὸν ζ', οἷον ὁ βασι-

liae, Strymonis, Cephaleniae, Thessalonices, Dyrrhachii, Sami, maris Aegaei, Dalmatiae, Chersonis et repraesentantes scholarum. Domesticorum seu magistratum palatinae pompaticae militiae classes conficiunt septem: domesticus scholarum, dom. excubitorum, drungarius numeri, domesticus hicanatorum, numerorum, optimatum, castellorum; qui omnes officiales appellantur. Ad iudicium seu procerum iuri dicundo deputatorum numerum pertinent tres: praefectus urbis, quaestor et magister supplicationum. Secreticorum seu eorum, quibus archiva generis omnis curae sunt, classem conficiunt undecim, sacellarius, rationalis generalis, et militaris, et cursus, chartularius sacellii; chartularius vestiarii; protoascretis; praefectus rei privatae; magnus curator; praefectus manganorum et orphanotrophus. Democrataram seu magistratum factionalium classis tantum duo exhibet, demarchum Venetorum et demarchum Prasinorum. Ad strataρχas seu magistratus militares inferiores et collaterales pertinent quinque: hetaeriae praefectus; drungarius rei navalis; rationalis gregum; protospatharius basilicorum; comes stabuli. Septem tandem

λεοπάτωρ, ὁ ζαίκτωρ, ὁ σύγκελλος, ὁ χαρτουλάριος τοῦ κανικλείου, ὁ πρωτοστράτωρ, ὁ τῆς καταστάσεως, ὁ δομέστικός τῶν βασιλικῶν.

Αἱ δὲ ἐποτεταγμέναι ἐκάστη τούτων ἀρχῆ αἱ καὶ συνεπόμεναι αὐταῖς εἰσιν ἐξ ὀνόματος αὐται. 5

Β Ὑποπέπτωκεν δὲ ἐκάστη τούτων ἀξιωματίων ἀρχῆ εἶδη ἀξιωματίων διάφορα κατὰ ἀναλογίαν καὶ τάξιν καὶ τῆς ἐκάστου προελεύσεως, ἃ καὶ αὐτὰ ὀφηρίκια ὀνομάζονται. διαρροῦνται δὲ καὶ αὐτὰ εἰς μέρη τρία· εἰς ταγματικούς, εἰς θεματικούς καὶ εἰς συγκλητικούς. τῷ γὰρ στρατηγῷ τῶν Ἀ-10 νατολικῶν ὑποπίπτουσιν κατὰ βαθμὸν εἶδη ἀξιωματίων .α', οἷον τουρμάρχαι, μεριάρχαι, κόμης τῆς κόρης, χαρτουλάριος τοῦ θέματος, δομέστικος τοῦ θέματος, δρουγγάριος τῶν βάνδων, κόμητες ὁμοίως, κένταρχος τῶν σπαθαρίων, κόμης τῆς ἐταιρείας, πρωτοκαγκελλάριος, πρωτομανδάτωρ. τῷ δὲ 15 C δομοστικῷ τῶν σχολῶν ὑποπίπτουσιν κατὰ βαθμὸν εἶδη ἀξιωματίων ἑ, οἷον βαθμοῦ πρώτου, τοποτηρητῆς, δύο κόμητες τῶν σχολῶν, χαρτουλάριος, δομέστικοι, προἔξιμος, προϊκτορες, ἐντυχοφόροι, σκηπτροφόροι, ἀξιωματικοὶ, μανδάτορες. τῷ δὲ στρατηγῷ τῶν Ἀρμενιῶν ὑποπίπτουσι καὶ αὐτῷ εἶδη 20

12. μεριάρχαι R., ἡμεριάρχαι cod. et ed.

sunt, qui ad speciales solitarias seu a viro uno, non pluribus gerendas dignitates spectant: basileopator; rector; syncellus; chartularius caniclei; protostrator; cerimoniaris; domesticus imperialium.

HAEC UNICUIQUE SUPPOSITAE DIGNITATES ET OBSEQUENTES SUNT HAE.

Dignitates, quas diximus, etiam officia solent appellari, diversaeque sunt secundum suam rationem et ordinem processioneis unius cuiusque, et sunt in tria genera subdivisae, thematicos nempe [seu ordinales, cohortales, praesidiarios,] thematicos [seu legionarios vel provinciales] et syncliticos seu ordinis senatorii viros. Orientalium nempe strategii sub dispositione sunt dignitates undecim diversae, quoad gradum sic consequentes: turmarchae; meriarchae; comes cortis; chartularius thematis; domesticus thematis; drungarius bandorum vel vexillorum; comites bandorum; centarchus spathariorum; comites betaeriae; protocancellarius; protomandator. Domesticos scholarum vero subiacent quoad gradum vel sub eius dispositione sunt decem diversae dignitates; primum gradum tenet topoteretes vel locum tenens; 2) comites scholarum; 3) chartularius; 4) domestici; 5) proheximus seu proximus [domesticorum]; 6) protectores; 7) eutychiophori seu qui fortunae vel victoriae signa gerunt; 8) sceptrophori seu scepra vel vexilla gerentes; 9) axiomatice vel honorati; 10) mandatores. Stratego Armeniacorum et reliquis deinceps strate-

ἄξιωμαίων κατὰ βαθμὸν, ὅσα καὶ τῷ στρατηγῷ τῶν Ἀνατολικῶν, καὶ καθέξῃς ταῖς λοιπαῖς στρατηγίαις, πλὴν τῶν ἐν πλοῖμοις· προστίθεται γὰρ αὐτοῖς κένταρχοι καὶ πρωτοκά- M. 238, b
 ραβοί. τῷ δὲ δομειστικῷ τῶν ἔξκουβίτων ὑποτέτακται εἶδη D
 5 ἄξιωμαίων 9, οἷον τοποτηρηταί, χαρτουλάριοι, σκριβονες, πρωτομανδάτορες, δρακονάριοι, σκευοφόροι, σιγνοφόροι, σινάτορες καὶ μυνδάτορες. τῷ δὲ ὑπάρχῃ τῆς πόλεως ὑποτέτακται εἶδη ἄξιωμαίων 10, οἷον σύμπονος, λογοθέτης τοῦ πραιτωρίου, κριταὶ τῶν φεγεώνων, ἐπισκεπτήται, πρωτοκαγ-
 10 κελλάριοι, κεντυρίων, ἐπόπται, ἔξαρχοι, γειτονιάρχαι, νομικοὶ, βουλωταί, προστάται, καγκελλάριοι, ὁ παραθαλασσίτης. τῷ δὲ συκελλαρίῳ ὑποτέτακται τὰ ὄφωφια πάντα διὰ τὸ ἐν Ed. L. 416
 ἐκάστῃ σεκρέτῳ τὴν ἐπισκοπὴν τῶν ἐκεῖσε πραττομένων διὰ τῆς καταγραφῆς τοῦ οἰκείου νοταρίου ποιεῖσθαι. τῷ δὲ λογο-
 15 θέτῃ τοῦ γενικοῦ ὑποτέτακται εἶδη ἄξιωμαίων κατὰ βαθμὸν 16, οἷον χαρτουλάριοι μεγάλοι τοῦ σεκρέτου, χαρτουλάριοι τῶν ἀρχλῶν, ἐπόπται τῶν θεμάτων, κόμητες ὑδάτων, ὁ κιστικός, κομμερκιάριοι, ὁ τῆς κουρατωρίας, ὁ κόμης τῆς λαμίας, διοικηταί, κομεντιανός, πρωτοκαγκελλάριος, καγκελλάριοι. τῷ δὲ κλέστωρι ὑποτέτακται εἶδη ἄξιωμαίων 17, οἷον B

17. ὁ οἰκιστικὸς conī. R. Cf. cum ad h. l.

gis omnibus parent et subiacent eadem omnia officia, quae modo diximus sub orientalium strategiarum dispositione esse, eodem prorsus, atque illi, ordine, ea tantum cum exceptione, quod strategiarum classarii adhuc sub se habeant centarchos vel centuriones et protocarabos seu naucleros, gubernatores navium. Domestico excubitorum parent novem diversae dignitates, topoteretae, chartularii, scribones, protomandatores, draconarii, sceuophori [vel contorum cum tropaeis gestatores], signiferi, senatores et mandatores. Eparcho seu praefecto Urbis parent officia quatuordecim diversa: symponus vel adiutor aut assessor; logothetes seu commentariensis praetorii; iudices regionum [urbis]; episcetetae [vel episcopi, id est venales in foro annonae inspectores et arbitri]; protocancellarii; centurio; epoptae [vel aediles]; exarchi vel vicarii; gitoniarchae vel vicorum magistri; nomici seu iuridici; bullatores seu obsignatores; prostatae vel patroni; cancellarii et curiosus litoris. Ad saccellarii iurisdictionem pertinent officia omnia, quia in unoquoque secreto vel scrinio rerum, quae ibi geruntur, inspectionem et moderationem per descriptionem notarii sui perficit. Logothetae genici vel rationali sacrorum thesaurorum subiacent quoad gradum officia diversa undecim: chartularii arcularum; epoptae vel inspectores provinciarum; comites aquarum [vel formarum]; occisticos seu magister architectorum; commercarii seu rationales vectigalium; curatoriae praefectus; comes lamiae vel laminae s. metallorum; dioecetiae s. dispensatores, provisores; comentianus s. commentariensis; proto-

ἀντιγραφεῖς, σκριβας, σκέπτωρ, λιβελλίσιος, πρωτοκαγκελλάριος, καγκελλάριοι. τῆ δὲ λογοθέτῃ τοῦ στρατιωτικοῦ ὑποτέταται εἶδη ἀξιωμαίων ζ', οἷον χαρτουλάριοι τοῦ σεκρέτου, χαρτουλάριοι τῶν θεμάτων, χαρτουλάριοι τῶν ταγμάτων, λεγατάριοι, ὀπτιόνες, πρωτοκαγκελλάριος, μανδάτορες. 5 τῆ δὲ δρουγγαρίῳ τοῦ ἀριθμοῦ ὑποτέταται εἶδη ἀξιωμαίων ι', οἷον τοποτηρηταί, χαρτουλάριος, ἀκόλουθος, κόμητες, κένταρχοι, βανδοφόροι, λαβουρίσιοι, σημειοφόροι, δονκινιάτορες, C μανδάτορες. τῆ δὲ δρουγγαρίῳ τῶν πλοῦμων ὑποτέταται εἶδη ἀξιωμαίων ζ', οἷον τοποτηρηταί, χαρτουλάριος, πρωτο- 10 μανδάτωρ, κόμητες, κένταρχοι, κόμητες τῆς ἐταιρείας, μανδάτορες. τῆ δὲ λογοθέτῃ τοῦ δρόμου ὑποτέταται εἶδη ἀξιωμαίων ζ', οἷον πρωτονοτάριος τοῦ δρόμου, χαρτουλάριοι τοῦ δρόμου, ἐπισκεπτήται, ἐρμηνευταί, ὁ κουράτωρ τοῦ ἀποκρισιαριεῖου, δι- Ma. 23p. 1 α τρέχοντες, μανδάτορες. τῆ δὲ πρωτοσπαθαρίῳ τῶν βασιλικῶν 5 ὑποτέταται εἶδη ἀξιωμαίων δ', οἷον δομέστικος τῶν βασιλικῶν, σπαθῆριοι τοῦ σπαθαρικίου, ἤτοι τοῦ ἵπποδρόμου, κανδι- D δάτοι ὁμοίως, καὶ βασιλικοὶ μανδάτορες. τῆ δὲ λογοθέτῃ τῶν ἀγγελῶν ὑποτέταται εἶδη ἀξιωμαίων, οἷον ὁ πρωτονοτάριος Ἀσίας, ὁ πρωτονοτάριος Φρυγίας, διοικηταί τῶν μητῶν, 20 κόμητες, ἐπισκεπτήται. τῆ δὲ δομεστικῆ τῶν ἱκανάτων ὑποτέταται εἶδη ἀξιωμαίων θ', οἷον τοποτηρηταί, χαρτουλάριος,

cancellarius; cancellarii. Quaestori adhaerent sex diversa officia: antigrapheī seu dictatores rescriptorum; scribae; sceptor vel lustrator aut revisor; libellensis vel recitator, lector; protocancellarius; cancellarii. Logothetes stratiotici s. castrensis acrarīi rationalis septem diversis officiis praestat: chartulariis secreti, chartulariis thematum, chartulariis tagmatum, legatariis, optionibus, protocancellario, mandatoribus. Drungarius arithmi decem diversis imperat officiis: topoteretis, chartulario, acolutho, comitibus, centarchis, bandiferis vel bannerariis, labarensibus, signiferis, ducinatoribus vel ducenariis, mandatoribus. Drungario rci maritimae addita sunt inferiora septem officia: topoteretae, chartularius, protomandator, comites, centarchi, comes hetaeriae, mandatores. Logothetes dromi vel cursus publici pariter septem moderatur officia: protonotarium dromi, chartularium dromi, episcetetas seu inspectores [nempe evectonium], interpretes, curatorem apocrisiarici [seu legationum exterarum], ditrechonatus seu vernaculos et mandatores. Protospatharius basilicorum aut caesarianorum sub se habet officia quatuor: domesticum basilicorum, spatharios spathariciī seu circi, candidatos spathariciī et mandatores imperiales. Logothetae gregum suppositae sunt dignitates diversae quinque: protonotarius Asiae; protonotarius Phrygiae; dioecetae vel provisores metatorum; comites et inspectores. Domestico hicanatorum subiacent diversa novem officia: topoteretae,

κόμητες, πρωτομανδάτωρ, κένταρχοι, βανδοφόροι, δουκιναίτορες, σημειοφόροι, μανδάτορες. τῷ δὲ δομestικῷ τῶν νομῆρων ὑποτέτακται εἶδη ἀξιομάτων ἕξ, ὅλον τοποτηρηταί, χαρτουλάριοι τριβούνιοι, πρωτομανδάτωρ, βικάριοι, μανδάτορες, πορτάριοι. τῷ δὲ δομestικῷ τῶν ὀπιμμάτων ὑποτέτακται Ed.L.4.7 εἶδη ἀξιομάτων εἰ, ὅλον τοποτηρηταί, χαρτουλάριος, κόμητες, κένταρχοι, πρωτοκαγκελλάριος. τῷ δὲ δομestικῷ τῶν τειχῶν ὑποτέτακται εἶδη ἀξιομάτων εἰ, ὅλον τοποτηρηταί, χαρτουλάριοι τριβούνιοι, πρωτομανδάτωρ, βικάριοι, μανδάτορες, 10 πορτάριοι. τῷ δὲ χαρτουλαρίῳ τοῦ σακελλίου ὑποτέτακται εἶδη ἀξιομάτων ι', ὅλον νοτάριοι βασιλικοὶ τοῦ σεκρέτου, πρωτονοτάριοι τῶν θεμάτων, ξενοδόχοι, ὁ ζυγοστάτης, μετρηταί, γηροκόμοι, χαρτουλάριοι τῶν οἰκῶν, πρωτοκαγκελλάριος, καγκελλάριοι καὶ ὁ δομestικός τῆς θυμέλης. τῷ δὲ χαρτου- B 15 λαρίῳ τοῦ βεστιαρίῳ ὑποτέτακται εἶδη ἀξιομάτων ι', ὅλον βασιλικοὶ νοτάριοι τοῦ σεκρέτου, κένταρχος, λεγατάριος, ἄρχων τῆς χαραγῆς, ἐξαφτιστής, χαρτουλάριος, κουρίτορες, χοσβαῖται, πρωτομανδάτορες. τῷ δὲ χαρτουλαρίῳ τοῦ κανικλείου οὐδὲν ὑποπέτωκε διὰ τὸ καθ' ἑαυτὸν μόνον ὑπηρε- 20 τεῖν. τῷ δὲ πρωτοστράτορι ὑποτέτακται εἶδη ἀξιομάτων γ', ὅλον στρατῶρες, ἄρμοφύλακες καὶ σταβλοκόμητες. τῷ δὲ C πρωτοασήχηρητις ὑποπέτωκεν εἶδη ἀξιομάτων γ', ὅλον ἀσηκρηταί, νοτάριοι βασιλικοὶ, ὁ δεκανός. τῷ δὲ κόμητι τοῦ στά-

chartularius, comites, protomandator, centarchi, bandiferi, ducinatores vel ducenarii, vexilliferi, mandatores. Domestico numerorum subiacent officia sex: topoteretae; chartularii tribuni; protomandator; vicarii; mandatores; portarii. Domestico optimatum subiacent officia quinque: topoteretae, chartularius, comites, centarchi, protocancellarius. Domestico castrorum sex: topoteretae, chartularii tribuni, protomandator, vicarii, mandatores, portarii. Chartulario sacelli decem parent officia: notarii imperiales secreti, protonotarii thematum, xenodochi seu praefecti hospitalium, libripens, monetarius nempe, mensores [frumentarii], gerocomi seu curatores senum, chartularii domuum [plarum puta, et coenobiorum], protocancellarius, cancellarii, domesticus thymelae seu magister scenae vel ludorum theatralium. Chartulario vestiarii subsunt decem officia: notarii regii secreti, centarchus, legatarius, praefectus vel procurator monetae, sartor, chartularius, curatores, chosbaïtae, protomandatores. Chartularius caniclii nullos sub se habet subalternantes officiales, quia munus ipse snum solus exsequitur. Protostratori autem parent dignitates diversae tres: stratores, regionum armorum custodes et stabuli comites. Protoascretae subiacent officia tria: ascretae notarii imperiales, decanus. Comiti stabuli subsunt officia * * *

Μα. 239.β βλου ὑποτέτακται εἶδη ἀξιωματῶν* * * τῆ δὲ ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ λόγου ὑποτέτακται εἶδη ἀξιωματῶν δ', οἷον βασιλικοὶ νοτάριοι τοῦ σεκρέτου, ἄρχοντες τῶν ἐργοδοσίων, ἐβδομάριοι καὶ μειζότεροι τῶν ἐργοδοσίων. τῆ δὲ μεγάλῃ κουράτωρι ὑποτέτακται εἶδη ἀξιωματῶν θ', οἷον πρωτονοτάριος, βασιλικοὶ νοτάριοι, κουράτωρες τῶν παλατίων, κουράτωρες τῶν κτημάτων, μειζότερος τῶν Ἐλευθερίου, ὁ ξενοδόχος Σαγγάρου, ὁ ξενοδόχος Πυλῶν, ὁ ξενοδόχος Νικομηδείας καὶ ἐπισκεπτήται. τῆ δὲ κουράτωρι τῶν μαγγάνων ὑποτέτακται εἶδη ἀξιωματῶν, ὅσα καὶ τῆ μεγάλῃ κουράτωρι, πλὴν τῶν ξενοδόχων. 10 τῆ δὲ ὀρφανοτρόφῃ ὑποτέτακται εἶδη ἀξιωματῶν δ', οἷον χαρτουλάριοι τοῦ οἴκου, χαρτουλάριοι τοῦ ὀσίου, ἀρχάριος, κουράτωρες. τοῖς δὲ δυσὶ δημάρχοις ὑποτέτακται εἶδη ἀξιωματῶν ἀνὰ ζ', οἷον δευτερεύοντες, ὁ χαρτουλάριος καὶ ὁ ποιητής, ἄρχοντες, γειτονιάρχαι, μελισται, νοτάριοι τῶν με- 15

Ed. L. 418 ρῶν, ἡρίοχοι, πρωτεία, δημῶται. τῆ δὲ ἐπὶ τῆς καταστάσεως ὑποτέτακται εἶδη ἀξιωματῶν ε', οἷον ὑπατοὶ, βεστήτορες, σιλεντιαριοὶ, ἀπὸ ἐπάρχοντες, συγκλητικοί.

Περὶ τῆς τῶν εὐνούχων τάξεως καὶ τῆς τῶν ἀξιωματῶν αὐτῶν κυριοκλήσιος καὶ ποσότης τῶν συνηθειῶν αὐτῶν. 20

Αἱ δὲ τῶν εὐνούχων ἀξίαι καὶ αὐταὶ μὲν διχῶς διδόν-

1. Complures versus h. l. desunt in cod. ἐπὶ R., ὑπὸ cod. et ed.

* * * * Logothetae idici logi vel privatarum rationum subsunt officia quatuor: imperiales notarii secreti, praefecti officinarum, hebdomarii seu septimanarii et maiores officinarum. Magno curatori subsunt officia novem: protonotarius; notarii imperiales; curatores palatii; curatores praediorum et pecoris rustici; maior palatii de Eleutherio nominati; xenodochus Sangari; xenodochus Pylarum; xenodochus Nicomediae, et curiosi. Curatori manganorum [palatii urbani sic dicti] eadem officia subsunt, quae magno curatori praeter xenodochos. Orphanotropho subsunt officia quatuor: chartularii domus; chartularii sanctimonii [vel opum in pios usus et educationem orbis depositarum]; arcarius et curatores. Unicuique amborum demarchorum subsunt haec in factione quaecumque sua officia: secundicerii; chartularius; poeta; archontes; gitioniarchae vel insularum magistri; cantores; notarii factionum; aurigae; primarii de factione viri et factionis tribules plebei. Cerimoniarum tandem sub se habet officia quinque: hypatos seu consules, vestitores, silentiarios, viros praefectales et syncreticos seu senatorios.

DE ORDINE EUNUCHORUM, QUOMODO DIGNITATES, QUAS GERERE SOLENT, APPELLENTUR, ET QUANTAS DARE PRO QUAEQUE SOLEANT CONSUETUDINES.

Dignitates eunuchorum sunt duplicis generis. Quidam eas re-

ραι. καὶ γὰρ αἱ μὲν ἐξ αὐτῶν ἔργα τὰς ἀξίας νομίμως λαμβάνουσιν· αἱ δὲ λόγῳ τοῖς ἀξίοις προσγίνονται, αἱ καὶ Β ῥαδίως ἐκ προσώπων εἰς πρόσωπα λόγῳ βασιλέως μετέρχονται. εἰσὶ δὲ ὁμοῦ πᾶσαι αἱ διὰ βραβείων αὐτοῖς παρεχόμεναι τὸν ἀριθμὸν ὁκτώ. καὶ πρώτη μὲν ἐν αὐτοῖς ἡ τῶν νηψισταριῶν ἀξία γνωρίζεται, ἥς βραβεῖον καμίσιον λινοῦν ὑποβλαττωμένον σχήματι φιαλίου, καὶ λόγος βασιλέως προσγινόμενος. δίδωσιν συνήθειαν τοῖς πραιποσίτοις ,, ιβ', τῷ δευτέρῳ ,, γ', τῷ πριμικηρίῳ αὐτοῦ ,, β' δευτέρῳ δὲ ἡ τοῦ ἰοκουβικουλαρίου ἀξία, ἥς βραβεῖον ἡ ἀμφίασις τοῦ περιβλαττωμένου καμίσιον καὶ ἡ τοῦ λεγομένου παραγαβδίου στολή, ἥ καὶ διὰ τῆς τῶν πραιποσίτων παρουσίας γνωρίζεται· δίδωσιν συνήθειαν τοῖς πραιποσίτοις ,, ιβ', τῷ δευτέρῳ ,, δ', Ms. 24a. τῷ πριμικηρίῳ ,, β'. τρίτῃ ἡ τοῦ σπαθαροκουβικουλαρίου ἀ- C 15ξία, ἥς βραβεῖον, σπαθίον χρυσόκανον, ὁμοίως τοῖς σπαθαρίοις διὰ βασιλικῆς χειρὸς ἐπιδίδεται· δίδωσι συνήθειαν τοῖς πραιποσίτοις ,, ιγ', τῷ παπίῳ καὶ τῷ δευτέρῳ ,, β', τῷ πριμικηρίῳ ,, δ'. τετάρτῃ ἡ τῶν ὄστιαριῶν ἀξία, ἥς βραβεῖον, χρυσῆ ῥάβδος ἐκ λίθων τιμίαν περικεφαλαίαν ἔχουσα, διὰ χειρὸς βασιλέως ἐπιδίδεται. δίδει συνήθειαν τῷ παπίῳ καὶ τῷ δευτέρῳ ,, ε', τοῖς πραιποσίτοις ,, κδ', τῷ πριμικηρίῳ τοῦ κουβουκλείου ,, δ'. πέμπτῃ ἡ τῶν πριμικηρίων ἀξία, ἥς βραβεῖ- D ον, χιτῶν λευκὸς σὺν ἐπομίοις καὶ πόλοις χρυσοῦφάντοις,

apse legitime consequuntur; aliae per simplex edictum dignis obtinent; quae posteriores etiam facile, prout Dominus iusserit, ab uno ab alterum transeunt. Sunt autem dignitates, quae eunuchis cum brabeis tribui solent, in universum octo. Et prima quidem malluviariorum, cuius brabeum est camisium vel indusium lineum, sericum velut cucullum habens, et simul sententia Imperatoris ore enuntiata, dignitatemque illam attribuens. Dat consuetudinem praepositis solidos 12, deutero 3, primicerio suo [puta malluviariorum] 2. Secunda dignitas est cubicularii, cuius insigne est gestatio camisil blatteis praetextati, et sic dicti paragaudii; aut etiam a praesentia praepositorum agnoscitur. Dat praepositis consuetudinem solidos 12, deutero 4, primicerio 2. Tertia est spatharocubicularil dignitas, cuius insigne spatha cum aureo manubrio, pariter atque spathariis est, regia manu tradita. Dat consuetudinem praepositis nummos 18, papiae et deutero 2, primicerio [spatharocubiculariorum] 4. Quarta est ostiariorum, cuius brabeum est aureus baculus vel virga gemmeo ornata capitello, regia manu tradita. Dat consuetudinem papiae et deutero 6, praepositis 24, primicerio cubicularii 4. Quinta dignitas est primiceriorum, cuius brabeum tunica candida cum scapularibus et polis seu figuris equorum auro intex-

λαμπρῶς ἀμφιάζεται. δίδει συνήθειαν τοῖς πραιποσίτοις,, λ', τῷ δευτέρῳ ,, β', εἰν ἄρα δώσει αὐτὸν βασιλικὸν ἱμάτιον, τῷ πριμικηρίῳ ,, ε'. ἔκτη ἢ τῶν ἐν αὐτοῖς πρωτοσπαθαρίων ἄξια, ἧς βραβεῖον, χρυσοῦν μανιάκιον ἐκ λίθων τιμίων καὶ μαργαριτῶν, ἐπὶ τοῦ ἀνχένος διὰ χειρὸς βασιλέως ἐπισυν-5 κλείεται. χιτῶν δὲ καὶ αὐτοῖς λευκὸς χρυσοκόλλητος διβητισοειδῆς καὶ διπλῆς κόκκινος σὺν ταβλίοις χρυσοῦφάντοις.

Ed.L. 419 δίδωσι συνήθειαν τοῖς πραιποσίτοις καὶ πατρικίοις εὐνούχοις καὶ πρωτοσπαθαρίοις εὐνούχοις,, οβ', τῷ πατρίᾳ καὶ τῷ δευτέρῳ ,, ε'. ἐβδόμη δὲ πέφυκεν ἢ τῶν λαμπροτάτων πραιποσί-10 των ἄξια, ἧς βραβεῖον, πλύκες πατρικιότητος, ἄνευ μὲν κωδικελλῶν ἐπὶ προελεύσεως χρυσοτρικλίνου χειρὶ βασιλέως ἐπιδίδονται· δίδει συνήθειαν, εἰ ἄρα τιμηθῆ πρωτοσπαθαρίος ἐν τῷ ἅμα, λ. α', καὶ τῷ δευτέρῳ ὑπὲρ τῶν πλακῶν ,, κδ'. εἰ δὲ καὶ πατρικίος ὁ αὐτὸς ἐν ταυτῷ τιμηθῆ, δίδωσι συνήθει-15 αν ὡς οἱ πατρίνιοι. ὀγδόη ἢ τῶν ἐν αὐτοῖς πατρικίων ἄξια, ἧς βραβεῖον, πλύκες, ὁμοίως σὺν κωδικέλλοις ὡς πᾶσι τοῖς πατρικίοις δίδονται. οὐ διαλλάττονσι δὲ ἐν ταῖς αὐτῶν στολαῖς τῆς τῶν πρωτοσπαθαρίων ἀμφιάσεως πλὴν λώροις καὶ μόνον, εἰ ἄρα καὶ ἢ τῶν πρωτοσπαθαρίων αὐτοῖς ἐφέπεται 20 δόξα, οὐδὲ κωλύονται οἱ πραιπόσιτοι ἐν ὄφφικίοις διαπρέπειν, οἷον ἂν ἔστιν ὄφφικιον, τοῦ εἶναι καὶ πραιπόσιτος καὶ

tis, solenne pompa induta. Dat consuetudinem praepositis nummos 36, deuterio 12, si forte ipsi indumentum imperiale tradat, primicerio sex. Sexta dignitas est protospathariorum eunuchicorum, cuius brabeum torques aureus gemmis et margaritis obsitus, quem ipse Imperator suis manibus impositum cervicibus honorati concludit. Accipiunt praeterea et ipsi quoque tunicam candidam auro incrustatam ad modum dibitisii, et diploida coccineam cum tabliis auro contextis. Dat consuetudinem praepositis et patriciis eunuchis et protospathariis eunuchis 72, papiae et deuterio 6. Septima dignitas est illustrissimorum praepositorum, cuius brabeum sunt tabulae patriciatus, absque tamen codicillis, in processione in chrysotricliuim regia manu traditae. Dat consuetudinem, si simul protospatharius declaretur, litram unam et deuterio pro tabulis solidos 24. Neque enim non permittitur praepositis in officii eminere. Potest omnino praepositus simul etiam officialis qualiscunque tandem esse. Si vero simul quoque patricius renuntietur, pendit tantundem atque patricii. Octava est patriciorum, eunuchicorum nempe, dignitas, cuius brabeum sunt tabulae eburneae cum codicillis, haud secus atque sunt aliorum patriciorum barbatorum. Horum vestitus a vestitu protospathariorum non differt nisi loris tantum, si simul etiam protospathariorum dignitatem gerunt. Patricii eunuchi dant consuetudinem

ὄφφικιάλιος. παρέχουσιν δὲ συνήθειαν οἱ πατρίκιοι εὐνοῦ-
 χοὶ καθὼς καὶ οἱ βαρβᾶτοι. παρὰ δὲ τῶν εἰς ὄφφικια προ-
 βαλλομένων πάντων ἐκκομιζόμενου τοῦ πραιποσίτου, ὡς ἐκ **Ms. 240. b**
 προσώπου τοῦ βασιλέως, τὴν ἀπόκρισιν τῆς προβλήσεως, λαμ-
 βάνειν τὸν αὐτὸν πραιπόσιτον καθ' ἕκαστον ὄφφικιάλιον συν-
 ἤθειαν „ κδ'. μηδεὶς τοίνυν παραβαινέτω τὴν τοιαύτην τά-
 ξιν τε καὶ στάσιν τῶν ἐκτιθεμένων ἀξιωμαίων, ἢ ἄλλως πως
 ταύτας μετεργέσθω, πλὴν τῶν κληρικῶν καὶ μόνον. οὗτοι
 γὰρ λόγῳ μόνῳ μετέρχονται τὰς ἀξίας. ἡ δὲ τῶν πρωτοспа-
 10 θαρίων ἀξία διὰ βασιλικῆς χειρὸς μετὰ ἐπιριπταρίου βασι-
 λικοῦ ἐπισυγκλείεται. ταύτας δὲ τὰς συναγομένας συνηθείας
 τῶν ἀξιωμαίων παρὰ τοῦ παπίου καὶ τοῦ δευτέρου μερίζε-
 σθαι αὐτοῖς ἐπ' ἴσης ἄνευ τῆς συνηθείας τοῦ χρυσοτρικλί-
 νου, ὅτι μονομερῶς τοῦ παπία ἐστί. τῶν δὲ πλακῶν καὶ
 15 τῶν μαγίστρων καὶ τῶν πριμικηρίων καὶ τῶν κονβικουλαρίων
 μονομερῶς λαμβάνει αὐτὰ ὁ δεύτερος, καθὼς ἄνωτέρῳ δια-
 γορεύει. τοῦ δὲ τιμίον σταυροῦ τῆ Ἀγούστη μηνὶ ἐξέρχε-
 ται ὁ παπίας, καὶ εἴ τι ἂν ἐπισυνάξει, ἔχει αὐτὰ, καὶ ἐξ
 αὐτῶν δίδωσιν καὶ τῆ δευτέρῳ μέρος τι. εἰ δὲ δι' ἀδυναμί-
 20 αν εἴτε νόσον οὐκ ἐξέρχεται ὁ παπίας, ἐξέρχεται ὁ δεύτερος,
 καὶ εἴ τι ἂν ἐπισυνάξει, μερίζονται αὐτὰ ὅ,τε παπίας καὶ
 ὁ δεύτερος ἐξ ἴσης. ἐπέχει δὲ ὁ παπίας τὰς ἑξ ἑβδομάδας
 τοὺς διαιταρίους καὶ τὸ ἔλαιον τῶν καμαρῶν τοῦ χρυσο-
 13. ἐπίσης cod. et ed.

eandem, quam barbati. Obtinet autem, ut ab omnibus ad officia pro-
 motis praepositus, utpote significationem promotionis ex persona et
 loco Imperatoris edens, accipiat ab unoquoque officiale pro con-
 suetudine nummos aureos viginti quatuor. Nemo itaque hunc digni-
 tatum hactenus expositarum ordinem atque constitutionem transgre-
 diatur, aliove modo eas ambeat et obtineat praeter solos clericos,
 qui solo edicto dignitates accipiunt. Protospatharii dignitas confir-
 matur et significatur epirrhiptario seu cucullo, quem ipsi regia ma-
 nus concludit [seu ad iugulum adfibulat]. Oportet congregatas has
 consuetudines dignitatum a papia et deuterio aequalibus partibus di-
 vidi praeter consuetudines chrysotriclinii, quas papias soli sibi reservat.
 Consuetudines autem, quae pro tabulis eburneis a magistris, a primice-
 riiis et a cubiculariis penduntur, soli cedunt deuterio; prout superiora
 docent. In festo exaltationis sanctae crucis mense Augusto exit [cum
 cruce obitque palatium et Urbem] papias, et quidquid collegerit, habet
 sibi, parte tamen aliqua deuterio indulta. Si vero aut morbis aut aliis
 causis impeditus nequeat [c palatio cum cruce] exire papias, exit deu-
 terus, et quidquid stipis inde collegerit, id partiuntur aequaliter, ipse
 atque papias. Habet autem papias sub inspectione sua diaetarios
 per sex [magni ieiunii] septimanas; et oleum fornicum chrysotricli-

τρικλίνου σὺν τῶν κανδήλα τῶν. τὸ δὲ ἔλαιον τοῦ πολυ-
 κανδήλου τοῦ κατὰ τὸ μέσον κρεμμαμένου τοῦ χρυσοτρικλί-
 Ed.L. 420 ου καὶ τῶν λοιπῶν πολυκανδήλων καὶ ψιαθίων, ἐπικρη-
 τοῦσιν αὐτὰ αὐτοὶ οἱ κανδηλάπται. ἐπέχει δὲ καὶ τοὺς λού-
 στας καὶ τοὺς καμηνάδας καὶ τοὺς κανδηλάπτας τοῦ λαυσια-5
 κοῦ καὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ τοὺς ὠρολόγους καὶ τοὺς ζαρά-
 βας, καὶ ὅστις ἐξ αὐτῶν λείψῃ, ἔχει ἐξουσίαν ποιεῖν ἀντιση-
 κοῦντας, καὶ λαμβάνει ρ' σνηθῆειαν αὐτῶν, εἰς μὲν τοὺς
 πριμικηρίους ,, ιθ', καὶ εἰς τοὺς διαιταρίους καὶ λοιποὺς ἀνά
 ,, ε', λαμβάνουσι δὲ καὶ οἱ πριμικήριοι ,, α', καὶ ὁ λαὸς ,, ε'. 10
 ἐπέχει δὲ καὶ ὁ δευτερος τὰ σελλία καὶ τοὺς διαιταρίους καὶ
 τὸν πριμικήριον αὐτῶν καὶ τὰ στέμματα καὶ τὰς ἐσθῆτας τῶν
 βασιλέων καὶ τὰ βῆλα τοῦ χρυσοτρικλίνου καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν
 ἀλλαξιμῶν καὶ τοὺς βεστήτορας σὺν τῶν πριμικηρίων ἀν-
 Ms. 241. α τῶν καὶ τὰ σκευὴ τῶν ἀξιωματῶν καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν ἀξιωμα-15
 Βτων, οἱ καὶ συνάγουσιν τὰ ἀξιώματα παρὰ τῶν λαμβανόντων
 τὰς ἀξίας. καὶ ὅστις ἐξ αὐτῶν λείψῃ, ἵνα παρέχει ὁ μέλ-
 λων γίνεσθαι τὰς σνηθείας τῷ δευτέρῳ, καθὼς καὶ ὁ πα-
 πίας λαμβάνει. εἰς δὲ τὰς προελύσεις ἵνα συνάγονται οἱ
 βεστήτορες καὶ οἱ πριμικήριοι πάντες, καὶ βασιτάζουσιν τὰ 20
 κορνίκλια σὺν τοῖς στέμμασιν. συνάγεσθαι δὲ τοὺς ἀμφοτέ-
 ρων διαιταρίους καὶ βασιτάζειν εἰς τὰς προελύσεις τὰ ταβλία

nii et candelarum accensores. Oleum vero multifidi candelabri, quod
 in medio chrysotriclino suspensum est, et reliquorum polycandeloro-
 rum, ipsi candelaptae sufficiunt. Curat etiam balcatores, et cami-
 norum calfactores, et candelaptas lausiaci atque Justiniani, item
 horologos et zarabas. Quisquis eorum munere decesserit, habet
 praepositus potestatem eorum in locum alios substituendi, et accipit
 ab ipsis certum pecuniae numerum in consuetudinem; a primiceriis
 nempe nummos 19, et a singulis diactariis et reliquis senos nummos.
 Accipiunt etiam primicerii unum et populus seu cetera turba. In
 universum deuterus curat regitque scellas seu thronos imperiales, et
 diactarios et primicerium ipsorum; et stemmata seu infulas, et vestes
 imperiales, et vela chrysotriclinii, et qui a mutatoriis sunt, et vesti-
 tores eorumque primicerios, et vestes axiomatum [seu quibus recens
 honorati investuntur,] et eos, qui sunt ab axiomatibus, qui
 nempe exigunt et collectant axiomata vel consuetudines pro novis
 dignitatibus ab honoratis dandas. Quisquis horum munere suo deces-
 serit, in eius locum suffiendi alium facultas est deuteris, debetque
 ipsi novo munere maectandus tantundem, quantum modo diceba-
 mus papiae deberi. In processionibus id curae est deuteris, ut
 coeant vestitores et primicerii omnes, et ferant corniclia seu capsu-
 las vel pyrides cum coronis intus repositis; item ut coeant omnium

τὰ βασιλικὰ μετὰ τῶν ἀλλαξίμων. ἀκολουθεῖν δὲ εἰς τὰς προελεύσεις τοὺς ἑόρτας τοὺς βασιλικούς καὶ τοὺς χρυσοκλαβυζίους καὶ τοὺς χρυσοχοῦς, βασιτάζοντε καὶ αὐτοὶ σπαθία τὰ βασιλικὰ εἰς τὰς θήκας αὐτῶν. καὶ λαμβάνειν αὐτοὺς παρὰ τοῦ βαρβάρου μαϊουμῶν εἰς τὴν πρόκενσα. λαμβάνειν δὲ καὶ ξύλον τὸν παλίαν τῆ ἑβδομάδι· πίσσαν μίαν, καὶ τὸν δεύτερον πίσσαν μίαν. ταῦτα δὲ πάντα φυλάττεσθαι, τηρεσθαι τε καὶ πρῶττεσθαι ἀπαρυσάλευντι καὶ διαμένειν βέβαια, καθὼς ἡ εὐσεβῆς καὶ ἔνθεος βυσιλεία ἡμῶν ἐξέτετο, ὡς καὶ ἐξ ἀρχαίων τῶν χρόνων παρὰ τῶν πρὸ ἡμῶν εὐσεβῶς βασιλευσάντων δικαίως ἐξετέθη.

Ὅσαι διὰ βασιλικῶ λόγου προσγίνονται τούτοις ἀξίαι. D

Αἱ δὲ λόγῳ προσγινόμεναι τούτοις ἀξίαι εἰσὶ καὶ αὐταὶ τὸν ἀριθμὸν κυρίως 9· ὁ παρακοιμώμενος τοῦ δεσπότη, 15 ὁ πρωιοβεστιάριος τοῦ δεσπότη, ὁ ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ δεσπότη, ὁ ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς ἀγούστης, ὁ παλίας τοῦ μεγάλου παλατίου, ὁ δεύτερος τοῦ μεγάλου παλατίου, ὁ ἐπιγέρονης τοῦ δεσπότη, ὁ ἐπιγέρονης τῆς ἀγούστης, ὁ παλίας τῆς μαννανῶν, ὁ παλίας τῆς Λάκωνης· ἀλλὰ μὴν καὶ αἱ 20 ἄλλαι πᾶσαι, ὅσαι καὶ τοῖς βαρβάρτοις προηγίνονται, πλην τῆς τοῦ ἐπάρχου καὶ κνέστωρος καὶ δομεστικῶν ἀξίαις.

6. τῆ ἑβδομάδα cod. et ed.

[palatiorum puta] diaetarii, et gerant in processionibus tabulas imperialibus mutatoriis onustas; item ut processiones sequantur sutores imperiales et auroclavarios et aurifabros. Officium quoque deuterorum est, ut spathas imperiales vaginis suis reconditas gerant, et a barbaro [seu capitaneo hetaeriae] maiuam nomine processionum accipiant. Debet etiam papias lignum in septimana vice una et deuterus quoque vice una accipere. Haec omnia custodiri, observari et peragi oportet, neque turbari, sed firma et iminota manere, quemadmodum pia et Deo plena maiestas nostra constituit, itemque antiquis temporibus qui ante nos pie reguarunt, qua par erat, ordinarunt.

DE DIGNITATIBUS, QUAS EUNUCHI SOLO IMPERATORIS EDICTO
CONSEQUUNTUR.

Novem proprie et stricte sunt tales dignitates: Domini paracoemomnus seu accubitor; Domini protovestiarius; praefectus mensae Domini; praefectus mensae Imperatricis; papias magni palatii; deuterus magni palatii; pincerna Augustae; papias magnaerae et papias Daphnes. Possunt tamen in universum eunuchi dignitates omnes obtinere, quae barbati, praeter eparchi seu praefecti Urbis et quaestoris et domesticorum dignitates.

Ed.L. 421

Τόμος β.

Ταύτας οὖν ἀπάσας τὰς ἔργῳ καὶ λόγῳ διδομένας ἀξίας
 σαφεῖ καὶ ἀκριβεῖ λόγῳ παραστῆσαι σπουδάσαντες, οὐ δίκαιον
 ἐκρίναμεν, ὃ φίλοι, μέχρι τούτων καταπαῦσαι τὸν λόγον, ἀλ-
 λά καὶ, ὃ μάλιστα ὑμῖν ζητητέον, τῆς περὶ τῶν καθεδρῶν
 ἀκριβείας καθάψασθαι καὶ τὴν ὑπόθεσιν εἰς πέρας ἀγάγει,
 Ms. 241. b καθὰ ἔζητήσασθε. καὶ γὰρ πάλιν ὡς ἐπ' ἀναλήψει ταῖς
 λεχθείσαις ἀπάσαις χρησάμενοι τὴν ἐκάστης τάξιν καὶ
 κλῆσιν καὶ οἰκίαν καθέδραν σαφέστερον ὑμῖν κανονῆσαι
 βέπηχθημεν. δεῖ γὰρ τὸν καλέοντα ἀρτικλίνην ταύτας μὲν 10
 ἀπάσας ἀκριβῶς εἰδέναι, ὡς ἔφαμεν, καὶ τὴν τῶν ἱερῶν
 βασιλικῶν κληρωρίων κατάστασιν διττῶς ποιεῖσθαι εἰς κό-
 σμῆσιν, καὶ τῇ μὲν λόγῳ τὴν κλῆσιν τῆς ἐκάστου ἀξίας οἰ-
 κείας ἐκφέρειν, τῇ δὲ δεξιᾷ χειρὶ διὰ τοῦ σχήματος προσ-
 δεικνύειν τὸν ἐκάστη ἀρμόζοντα τόπον, καὶ τὸν μὲν πρώτο-15
 κλητον φίλον πρὸς τὸ εὐώνυμον προτρέπεσθαι μέρος, ὅπως
 ἢ τῆς βασιλικῆς ἀξίας ἐπίδοσις εὐχερῆς τῇ πρωτοκλήτῳ γέ-
 νηται φίλῳ, τὸν δὲ ἀπ' αὐτοῦ δεύτερον ἐν τοῖς δεξιοῖς προσ-
 καλεῖσθαι, καὶ λέγειν· „ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως,
 ὁ καίσαρ, ὁ νωβελήσιμος, ὁ κουροπαλάτης, ὁ βασιλεσπάτωρ, 20
 C ἡ ζωστὴ πατρικία.” εἰδέναι δὲ δεῖ, ὅτι αἱ εἷς αὐταὶ μόναι

CAPUT SECUNDUM.

Has igitur omnes dignitates utriusque generis, tam re et so-
 lennibus cum ceremoniis, quam verbis, attributas quum studeamus
 distincto perspicuoque et accurato sermone persequi, aequum non
 putamus, o amici, cum dictis tractationi finem imponere, sed
 potius necesse videtur, ut, (quod maxime nobis indagandum et
 declarandum erat, et vos a me rogastis,) plenam omnibus numeris
 perhibeamus expositionem de praecessionibus et praecedentiis harum
 dignitatum. Propterea repetituri tanquam in recapitulatione iam dic-
 tarum dignitatum nomina, dabimus nunc operam, ut culusque ordi-
 nem et appellationem et propriam sedem perspicueque breviterque
 tanquam in canone quodam aut laterculo declaremus. Oportet enim
 artoclinam, cuius est dignitates ad sacram mensam assessuras intro
 vocare, omnes eas probe nosse, sacrarumque imperialium convivio-
 rum ceremonias et directionem gemino modo facere, scilicet voce
 dignitatis cuique singulari viro propriae appellationem pronuntiare, et
 simul dextra manu gestuque decore et consueto competentem cuique
 suum locum assignare; amicumque Domini eum, qui primus intro-
 vocatur, ad sinistram Domini manum ablegare, quo nempe sua ma-
 iestas illi primo vocato eo facilius commodiusque dapes porrigere
 possit. Secundo autem loco vocatum ad dextram ablegare; et pro-
 clamare hoc tenore: *Patriarche Constantinopoleos; Caesar; Nobilissime; Curopalata; Basileopator; Zoste patricia.* Haec nempe

*αἰμίαι ἐν τῇ ἀποκοπιτῇ τραπέζῃ συννεσιῶνται τοῖς βασιλεῦσιν, αἱ δὲ λοιπαὶ πᾶσαι τῆς δευτέρας ὑπάρχουσι τάξεως, ὅσον ὁ μάλιστα, ὁ μάλιστα. εἰ δὲ τις τούτων ὄφφικιον τετίμηται, προκρίνεται τοῦ ἐταίρου, κἂν τύχα ἔσχατος ᾖ. εἴτα, 5 ὁ ῥαίτωρ, ὁ σύγκελλος Ῥώμης, ὁ σύγκελλος Κωνσταντινουπόλεως. εἰ δὲ καὶ τῶν τῆς Ἀνατολῆς πατριαρχῶν τύχοιεν σύγκελλοι, προκρίνονται τούτων κατὰ τὰ ἴδια αὐτῶν πατριαρχία, εἰδ' οὕτως ὁ ἀρχιεπίσκοπος Βουλγαρίας, πατρίκιος ἐνοῦχοι. ὁ δὲ ὧν ἕξ αὐτῶν ἐν ὄφφικίῳ προκρίνεται τοῦ ἐτέ-
 10 ρου. ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς τῶν Ἀνατολικῶν. ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ δομέστικος τῶν σχολῶν. ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς τῶν Ἀρμενιάκων. ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς τῶν Θρακησίων. ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ κόμης τοῦ ὄψικίου. ὁ ἀνθύπατος
 15 πατρίκιος καὶ στρατηγὸς τῶν βουκελλαρίων. ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς Καππαδοκίας. ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς τοῦ Χαρσιουνοῦ. ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς Κολωνείας. ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ
 20 στρατηγὸς Πυφλαγωνίας. ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς τῆς Θράκης. ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς Μακεδονίας. ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς Χαλδίας. ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς καὶ δομέστικος*

6. *τοίχυν cod. et ed.*

sex dignitates solae simul cum imperatore in mensa apocopta seu privata et a ceteris separata epulantur. Reliquae autem omnes sunt secundi ordinis, ut magister [primus], magister [secundus] et sic porro. Horum honoratorum si quis officio praeterea mactus est, praehabebatur alteri eiusdem quidem dignitatis viro, sed officio casu, etiamsi ipse postremus seu promotionis tempore recentissimus sit. Deinde evocatur rector; syncellus Romae; syncellus CPolios. Syncelli, si qui adsunt, patriarcharum orientalium, praecedunt et sequuntur ordine, quem in ordine ecclesiastico tenet suus cuiusque patriarcha. Dein archiepiscopus Bulgariae; tum patricii eunuchi. Horum quisquis officio honoratus est, praefertur alteri [non honorato alia praeter patriciatum dignitate]. Tum sequuntur hoc ordine: Proconsul patricius et strategus Anatolicorum seu Orientalium; proconsul patricius et domesticus scholarum; proconsul patricius et strategus Armeniacorum; proconsul patricius et strategus Thraciorum; proconsul patricius et comes opsicii; proconsul patricius et strategus Bucellariorum; proconsul patricius et strategus Cappadociae; proconsul patricius et strategus Charsiaui; proconsul patricius et strategus Colouiae; proconsul patricius et strategus Paphlagoniae; proconsul patricius et strategus Thraciae; proconsul patricius et strategus Macedoniae; proconsul patricius et

τῶν ἑξακουσβιτόρων· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ ἑπαρχος τῆς πόλεως· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς Πελοποννήσου· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς Νικοπόλεως· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς τῶν Κιβυρῥαίωτων· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς Ἑλλάδος· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς Σικελίας· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς Στρυμῶνος· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς Κεφαλληνίας· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς Θεσσαλονίκης· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς τοῦ Δυρῥαχίου· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς τῆς Σάμου· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς τοῦ Αἰγαίου πελάγους· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς Δαλματίας· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ στρατηγὸς Χερσῶνος· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ σακελλάριος· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ γενικὸς λογοθέτης· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ κνέστωρ· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ λογοθέτης τοῦ στρατιωτικοῦ· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ δρογγάριος τῆς βίγλης· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ δρογγάριος τῶν πλοῦμων· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ λογοθέτης τοῦ δρόμου· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ λογοθέτης τῶν ἀγγελῶν· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ δομέστικος τῶν ἰκανάτων· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ δομέστικος τῶν νομῆρων· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ δομέστικος τῶν ὀπτημάτων· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ κόμης τῶν τειχῶν· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ

strategus Chaldiae; proconsul patricius et strategus et domesticus excubitorum; proconsul patricius et eparchus seu praefectus Urbis; proconsul patricius et strategus Peloponnesi, proconsul patricius et strategus Nicopoleos; proconsul patricius et strategus Cibyrrhaecotarium; proconsul patricius et strategus Graeciae; proconsul patricius et strategus Siciliae; proconsul patricius et strategus Strymonis; proconsul patricius et strategus Cephaleniae; proconsul patricius et strategus Thessalonicae; proconsul patricius et strategus Dyrrhachii; proconsul patricius et strategus Sami; proconsul patricius et strategus Aegaei maris; proconsul patricius et strategus Dalmatiae; proconsul patricius et strategus Chersonis; proconsul patricius et saccellarius; proconsul patricius et genicus logothetes vel generalis rationalis; proconsul patricius et quaestor; proconsul patricius et logothetes rei militaris; proconsul patricius et drungarius vigiliae; proconsul patricius et drungarius rei maritimae; proconsul patricius et logothetes cursus; proconsul patricius et logothetes gregum; proconsul patricius et domesticus hicanatorum; proconsul patricius et domesticus numerorum; proconsul patricius et domesticus optimatum; proconsul patricius et comes castrorum; proconsul patricius et chartularius sacellii; proconsul patricius et

χαρτουλάριος τοῦ σακελλίου· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ
 χαρτουλάριος τοῦ βεστιαρίου· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ
 χαρτουλάριος τοῦ κυνικλείου· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ D
 πρωτοστράτωρ· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ πρωτοασκηρή-
 5της ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ κόμης τοῦ στάβλου· ὁ ἀν-
 θύπατος πατρίκιος καὶ ἐκ προσώπου τῶν θεμάτων· ὁ ἀν-
 θύπατος πατρίκιος καὶ ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ· ὁ ἀνθύπατος πα-
 τρίκιος καὶ μέγας κουράτωρ· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ
 κουράτωρ τῶν μαγγάνων· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ ἐπὶ
 10τῶν δεήσεων· ὁ ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ ὄργανοτρόφος· ὁ
 ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ δήμαρχος Βενέτων· ὁ ἀνθύπατος
 πατρίκιος καὶ δήμαρχος Πρασίνων. εἰ δὲ μὴ εἶεν πάντες Ed.L. 423
 ἀνθύπατοι οἱ ἐν τοῖς ὄφρικείοις τεταγμένοι, ἀλλ' ἐν μόνῃ τῇ
 τῶν πατρικίων ἄξιᾳ τὰ στρατηγὰτα ἢ τὰ δομεστικάτα ἢ τὰ
 15ὄφρικία προσελάβοντο, οἱ μὲν λιτοὶ ἀνθύπατοι τῶν ἐν τοῖς
 ὄφρικείοις τεταγμένων πατρικίων ἐν ταῖς καθέδραις προκρί-
 νονται, δηλονότι ἕκαστος αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ κω-
 δικέλλου αὐτοῦ τῆ βαθμῶ προτιμώμενος, πλὴν τοῦ στρατη-
 γοῦ τῶν Ἀνατολικῶν καὶ τοῦ δομεστικοῦ τῶν σχολῶν· οὐ-
 20τοι γὰρ μόνοι, καὶ μὴ ὄντες ἀνθύπατοι, ἐν τῇ καθέδρᾳ τῶν
 ἀνθυπάτων ὑπερέχουσιν ἅπαντας. εἰ δὲ τινες ἐξ αὐτῶν,
 εἴτε ἐκ τῶν ἀνθυπάτων, εἴτε ἐκ τῶν λιτῶν πατρικίων, ἢ εἰς B
 στρατηγὰτα ἀνήχθησαν, εἴτε ἐν ἄλλῃ τῇ διὰ λόγου προσγι-
 14. στρατηγὰτα em. R., στρατηγήματα cod. et. ed.

chartularius vestiarii; proconsul patricius et chartularius caniclii;
 proconsul patricius et protostrator; proconsul patricius et protase-
 cretis; proconsul patricius et comes stabuli; proconsul patricius et
 representans thematum; proconsul patricius et praefectus idici
 vel rei privatae; proconsul patricius et magnus curator; proconsul
 patricius et curator palatii manganorum; proconsul patricius et ma-
 gister supplicationum; proconsul patricius et praefectus orphanotro-
 pheorum; proconsul patricius et demarchus Venetorum; proconsul
 patricius et demarchus Prasinorum. Quodsi autem, qui haec offi-
 cia gerunt, non omnes simul proconsules quoque fuerint, sed in
 nudo patriciatu suam aliqui dignitatem, sive strategii, sive dome-
 sticis, sive officialis alterius, adierint, talibus praeferruntur quoad
 sessionem simplices proconsules; ita nempe. ut gradum hi teneant
 secundum tempus traditorum sibi codicillorum; exceptis solis stra-
 tego Anatolicorum et domestico scholarum. Illi enim soli, etiamsi
 proconsules non fuerint, sessione tamen praehabentur proconsu-
 libus omnibus. Si quis autem eorum, proconsulum puta patricio-
 rumve simplicium, ad strategii dignitatem ullumve aliud eorum of-
 ficiorum promoveatur, quae solo Domini edicto impetrantur: tunc
 sedet eorum unusquisque in loco non eo, quem ut proconsul pa-

νομένῳ ἀξιωματι, ἕκαστος αὐτῶν κατὰ τὴν τοῦ ὀφφικίου οἰκείαν δόξαν καὶ τῆς καθέδρας ἀπολαύει. οὐ μὴν δὲ κατὰ τὴν τάξιν τοῦ βαθμοῦ τῆς ἐπιδόσεως τοῦ κωδικέλλου κἄν τάχα τύχη ὁ ἕχαστος τῶ βαθμῶ προκριθῆναι τοῦ πρώτου ἐν οἰρηθήποτε ὀφφικίῳ τῶ δια λόγου προσγινομένη. εἰ δὲ καὶ

Ms. 242. b παγανοὶ τύχοιεν χωρὶς ὀφφικίων πατρίκιοι, ὑποπίπτουσι τοῖς τὰ ὀφφικία ἔχουσι πατρίκιοις. εἰ δὲ τις ἐκ τῶν λεχθέντων ὀφφικίων διαδεχθῆ, κατὰ τὸν πρώτον βαθμὸν τῆς τάξεως τοῦ κωδικέλλου αὐτοῦ ἀναστραφῆσεται ἐν τῇ κλήσει. C κληρωεῖονται δὲ ἅπαντες οὕτως.

10

Τόμος γ'. Τῆς τῶν διαφορῶν ἀξιωματῶν καθολικῆς καθέδρας.

Ὁ μάλιστα· ὁ βαίτωρ· ὁ σύγκελλος· ὁ πατρίκιος καὶ πραιπόσιτος· οἱ πατρίκιοι οἱ εὐνοῦχοι· οἱ ἀνθύπατοι πατρίκιοι καὶ στρατηγοὶ κατὰ τὰ στρατηγᾶτα ἢ τὰ ὀφφικία αὐτῶν· ἀνθύπατοι πατρίκιοι λιτοὶ κατὰ τοὺς κωδικέλλους¹⁵ αὐτῶν· πατρίκιοι στρατηγοὶ κατὰ τὰ στρατηγᾶτα αὐτῶν ἢ τὰ ὀφφικία αὐτῶν· ὁ πραιπόσιτος μὴ ὢν πατρίκιος· (εἰ D δὲ καὶ ἐν ὀφφικίῳ τετίμηται, προκρίνεται τοῦ ἐτέρου·) ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ στρατηγὸς τῶν Ἀνατολικῶν· ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ δομέστικος τῶν σχολῶν· οἱ πρωτοσπαθᾶριοι²⁰ στρατηγοὶ τῶν Ἀνατολικῶν θεμάτων κατὰ τὰς στρατηγίας

11. περί αὐτὸν διὰ ἀντὶ τῆς excludisse putat R.

triciusve obtineret, sed eo quem officii sui gloria et auctoritas deposcit; non tamen secundum ordinem gradus traditorum codicillarum. Contingat enim quocumque tandem officio eorum, quae per mandatum impertiuntur, ut qui iuxta tempus promotionis ultimi debet esse, praecedat eum, qui promotorum antiquissimus est. Si qui autem pagani sint, hoc est officiis cassi, patricii, cedunt gradu patriciis officia gerentibus. Si quis in dictorum officiorum aliquo successorem nactus fuerit, procedet cum eo in evocatione secundum gradum, qui antea ipsi competebat ex ordine codicilli sui. Omnes autem introvantur hoc modo.

CAPUT TERTIUM, DE SESSIONE DIGNITATUM IN UNIVERSUM.

Primus sedet magister, tum rector, dein syncellus; patricius et praepositus idem; patricii eunuchi; proconsules patricii et strategii secundum strategata, id est, praeturas aut provincias suas aut officia sua; proconsules patricii simplices secundum aeram codicillarum suorum; patricii strategii [et officiales, qui non sunt simul proconsules] secundum strategata sua aut officia sua; praepositus, qui non est patricius; si autem simul officio fungitur, praet alteri [idem officium gerenti]; protospatharius et strategus Anaticorum; protospatharius et domesticus scholarum; protospatharii et strategii peculiarium per Orientem thematum vel provinciarum secun-

αὐτῶν· ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ δομέστικος τῶν ἐξκουβιτόρων· ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ ἔπαρχος τῆς πόλεως· οἱ πρωτοσπαθᾶριοι καὶ στρατηγοὶ τῶν θεμάτων τῆς δύσεως κατὰ τὰ στρατηγᾶτα αὐτῶν· οἱ μητροπολίται· οἱ ἀρχιεπίσκοποι κατὰ τοὺς θρόνους αὐτῶν· ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ σακελλάριος· οἱ ἐπίσκοποι οἱ ἐπεχόμενοι· πριμικήριοι εὐνοῦχοι τοῦ κουβουκλείου· (εἰ δὲ καὶ πρωτοσπαθᾶριοὶ εἰσιν, Ed.L. 424) ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ λογοθέτης τοῦ γενικοῦ· οἱ δοσιᾶριοι τοῦ κουβουκλείου· (εἰ δὲ καὶ ὄφρικια ἔχοιεν, προκρίνονται τῶν ὁμοτίμων·) ὁ κνέστωρ καὶ μὴ ὢν πρωτοσπαθᾶριος· ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ λογοθέτης τοῦ στρατιωτικοῦ· ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ δρουγγᾶριος τῆς βίγλης· ὁ οἰκονόμος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καθὰ τὰ νῦν ἐτιμήθη· ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ λογοθέτης τοῦ δρόμου· ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ δρουγγᾶριος τῶν πλοῦμων· ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ λογοθέτης τῶν ἀγγελῶν· ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ ἐπὶ τῶν βασιλικῶν· ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ δομέστικος τῶν ἱκανάτων· ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ δομέστικος τῶν νομῆρων· ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ δομέστικος τῶν ὀπτημάτων· ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ κόμης τῶν τειχέων· ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ χαρτουλᾶριος τοῦ σακελλίου· ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ χαρτουλᾶριος τοῦ βεστιαρίου· ὁ πρωτοσπαθᾶριος καὶ χαρτουλᾶριος τοῦ κανικλείου· 25^δ πρωτοσπαθᾶριος καὶ πρωτοστράτωρ· ὁ πρωτοσπαθᾶριος

dum ordinem suorum strategorum; protospatharius et domesticus excubitorum; protospatharius et praefectus Urbis; protospatharii et strategi thematum Occidentis ex ordine suorum strategorum; metropolitani; archiepiscopi secundum thronos vel sedes suos; protospatharius et sacellarius; episcopi sub inspectione superiorum pontificum constituti; primicerii eunuchi cubiculi; qui si simul sunt protospatharii, praeferuntur simplicibus primiceriis, idemque obtinet de iis, qui alia praeterea officia gerunt; protospatharius et logothetes genici; ostiarii cubiculi, qui si simul officiis fungantur, praehabentur collegis suis; quaestor, etiamsi protospatharius non sit; protospatharius et logothetes fisci militaris; protospatharius et drungarius vigiliae; oeconomus magnae ecclesiae, ut hoc tempore gradum tenet; protospatharius et logothetes cursus; protospatharius et drungarius cursus; protospatharius et drungarius classiariorum; protospatharius et logothetes gregum; protospatharius et praefectus hominum imperialium seu basilicorum; protospatharius et domesticus hicanatorum; protospatharius et domesticus numerorum; protospatharius et domesticus optimatum; protospatharius et comes castrorum; proto-

καὶ πρωτοασκηρήτης· οἱ πρωτοσπαθάριοι ἐκ προσώπων τῶν
 θεμάτων κατὰ τὸ ἴδιον ἐκάστου θέμα· ὁ πρωτοσπαθάριος
 καὶ κόμης τοῦ στάβλου· ὁ πρωτοσπαθάριος καὶ ἐπὶ τοῦ
 εἰδικοῦ λόγου· ὁ πρωτοσπαθάριος καὶ μέγας κουράτωρ· ὁ
 C πρωτοσπαθάριος καὶ κουράτωρ τῶν μαγγάνων· ὁ πρωτο-5
 σπαθάριος καὶ ἐπὶ τῶν δεήσεων· ὁ πρωτοσπαθάριος καὶ
 ὄρφανοτρόφος· οἱ πρωτοσπαθάριοι καὶ κλεισουράρχαι· ὁ
 Ms. 243. πρωτοσπαθάριος καὶ δῆμαρχος τῶν Βενέτων· ὁ πρωτο-
 σπαθάριος καὶ δῆμαρχος τῶν Πρασίνων· ὁ πρωτοσπαθά-
 ριος καὶ ἐπὶ τῆς καταστάσεως· ὁ πρωτοσπαθάριος καὶ ἀπὸ 10
 στρατηγῶν τῶν Ἀνατολικῶν· ὁ πρωτοσπαθάριος καὶ ἀπὸ
 δομειστικῶν τῶν σχολῶν· οἱ πρωτοσπαθάριοι καὶ ἀπὸ στρα-
 τηγῶν τῶν Ἀνατολικῶν θεμάτων· ὁ πρωτοσπαθάριος καὶ
 ἀπὸ δομειστικῶν τῶν ἐξοκουβιτόρων· οἱ πρωτοσπαθάριοι καὶ
 ἀπὸ ἐπάρχων· οἱ πρωτοσπαθάριοι καὶ ἀπὸ στρατηγῶν τῆς 15
 δύσεως· οἱ πρωτοσπαθάριοι καὶ ἀπὸ κвестόρων· (οἱ πρω-
 τοσπαθάριοι τοῦ χρυσοστρικλίνου προεκριθῆσαν πάλαι τῶν
 D ἀπὸ στρατηγῶν καὶ ἀπὸ ἐπάρχων·) οἱ πρωτοσπαθάριοι καὶ
 κριταί· οἱ πρωτοσπαθάριοι τοῦ μαγλαβίου καὶ ἀρτικλίναι·
 οἱ πρωτοσπαθάριοι καὶ ἄρχοντες τῶν στάβλων· οἱ πρωτο-20
 σπαθάριοι καὶ ἀπὸ ὄφφικίων κατὰ τὰ ποτε ὄφφικία αὐτῶν· οἱ
 πρωτοσπαθάριοι καὶ βασιλικοὶ κατὰ τὴν· προβολὰς αὐτῶν·

17. πάλαι effecit R. ex incerto cod. compend.

spatharius et chartularius sacelli; protospatharius et chartularius ve-
 stiarum; protospatharius et chartularius caniclii; protospatharius et
 protostrator; protospatharius et protosecretis; protospatharii ex
 persona, id est repraesentantes, thematum, unusquisque secundum
 ordinem sui thematis; protospatharius et comes stabuli; proto-
 spatharius et praefectus iudici logi seu rationum privatarum; pro-
 tospatharius et magnus curator; protospatharius et curator man-
 gauorum; protospatharius et magister libellorum supplicum;
 protospatharius et orphanotrophus; protospatharii et cleisurarchae
 [seu praefecti limitum, vel et minorum, quam sunt strategata, praefec-
 turarum]; protospatharius et demarchus Venetorum; protospa-
 tharius et demarchus Prasinorum; protospatharius et cerimoniarum;
 protospatharius et exstrategus Anaticorum; protospatharius et ex-
 domesticus scholarum; protospatharii et exstrategi singulorum the-
 matum Orientalium; protospatharius et exdomesticus excubito-
 rum; protospatharii et expraefecti; protospatharii et exstrategi the-
 matum occidentaliu; protospatharii et exquaestores; protospatha-
 rii ehyroticlinii; qui tamen olim praeferebantur exstrategis et ex-
 praefectis; protospatharii iudices; protospatharii de contubernulo ma-
 glabitarum et articlinae; protospatharii et archontes stabulorum;
 protospatharii et exofficiales, secundum officia; quae olim tenuerunt;

οἱ πρωτοσπαθάριοι καὶ ἀσκηρῆται· οἱ πρωτοσπαθάριοι οἱ
 διὰ πόλεως· οἱ πρωτοσπαθάριοι οἱ ἔξωτικοί. εἰ δὲ μὴ εἶεν
 πάντες πρωτοσπαθάριοι, καὶ τὰς διὰ λόγου προσγινομένας
 ἀξίας κατέχουσιν, οἱ νῦν στρατηγὸι τῆς τε ἀνατολῆς καὶ
 5 τῆς δύσεως οὐχ ὑποπίπτουσιν τῆς ἤδη λαχούσης αὐτῶν τῶν
 θεμάτων καθέδρας διὰ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ βραβείου αὐτῶν, Ed. L. 425
 ὑπάρχοντος ἀξιώματος, ἀλλ' ἐν τῇ τάξει, ἣ ἐτάχθησαν, κα-
 τὰ τὸ οἰκείον θέμα καθέζονται. ὡσαύτως οὖν καὶ ὁ ἔπαρ-
 χοῦς πόλεως καὶ ὁ κναιίστωρ. οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ὀφφικιά-
 10 λιοι ἐν τοῖς ὁμοτίμοις τῶν διὰ βραβείων διδομένων ἀξιωμά-
 των προτετίμηνται. ἐν δὲ τῇ τάξει τῶν ὀφφικίων ἕκαστος
 αὐτῶν τὴν οἰκείαν τάξιν λαμβάνει. μετὰ δὲ τῆς τῶν πρω-
 τοσπαθαρίων τιμῆς δευτέρα ἢ τῶν σπαθαροκандιδάτων εἰσ-
 15 ἄγεται τάξις, οἷον σπαθαροκандιδάτοι καὶ ὀφφικιάλιοι κατὰ
 τὰ ὀφφίμια αὐτῶν· οἱ σπαθαροκομβικουλάριοι τοῦ βασιλι-
 κοῦ κοιτῶνος· σπαθαροκουβικουλάριοι τοῦ κουβουκλείου· πρε-
 20 σβύτεροι οἱ βασιλικοί· οἱ πρεσβύτεροι καὶ ἡγούμενοι καὶ
 πρεσβύτεροι τῆς ἐκκλησίας· οἱ σπαθαροκандιδάτοι καὶ ἀπὸ
 στρατηγῶν· οἱ σπαθαροκандιδάτοι τοῦ χρυσοτρικλίνου· οἱ
 20 σπαθαροκандιδάτοι οἱ οἰκειακοὶ καὶ κριταί· οἱ σπαθαροκанд-
 25 ιδάτοι καὶ μαγλαβίται καὶ ἀρτικλίται· οἱ σπαθαροκандιδά-
 30 τοι οἱ ἀπὸ ὀφφικίων· οἱ σπαθαροκандιδάτοι οἱ οἰκειακοὶ

protospatharii et basilici secundum promotiones suas; protoispatha-
 rii et ascretis; protospatharii urbani; protospatharii exotici vel
 suburbanii aut et provinciales. Quodsi autem non omnes illi suc-
 rint protospatharii, qui dignitates per mandatum obtingentes tenent,
 quantum quidem ad strategum provinciarum Orientalium et Occi-
 dentalium attinet, hi, quandoquidem dignitate gaudent, ideo quod
 cum ea brabeum simul non acceperint, non cedunt sede et praece-
 dentia suis provinciis conveniente; sed eam sedem obtinent, quae
 suis provinciis assignata est. Praefectus Urbis et quaestor pari iure
 fruuntur. Reliqui autem omnes dignitatum insignibus simul et offi-
 ciis honorati semper illis praehabentur, qui secum eadem insignia
 dignitatum, sed absque officiorum muneribus, obtinuerunt. In or-
 dine autem officiorum quisque locum sibi proprium occupat. Post
 protospathariorum classem introducitur secunda, nempe spatharocan-
 didatorum [seu spathariorum et candidatorum], ut qui simul spatha-
 rocandidatei et officiales sunt, eo introducendi ordine, quem offi-
 cium quodque sortitum est. Spatharocubicularii sacri coetoniis; spa-
 tharocubicularii cubiculi; presbyteri palatini; presbyteri iidemque
 hegumeni [monasteriorum]; presbyteri magnae ecclesiae; spatha-
 rocandidatei exstrategi; spatharocandidatei chrysotriclini; spatharo-
 candidatei domestici iudices; spatharocandidatei maglabitae simul et

τοῦ λαυσιακοῦ· οἱ σπαθαροκανδιδάτοι καὶ ἄσηκῆται· οἱ
 σπαθαροκανδιδάτοι καὶ κλεισουράρχαι· οἱ σπαθαροκανδιδά-
 τοι καὶ τουρμάρχαι τῶν φριβεράτων· οἱ σπαθαροκανδιδάτοι
 C καὶ τουρμάρχαι Λυκονίας καὶ Παμφυλίας· οἱ σπαθαρο-
 κανδιδάτοι καὶ τοποτηρηταὶ τῶν σχολῶν· οἱ σπαθαροκανδι-5
 δάτοι καὶ τουρμάρχαι τῶν τῆς ἀνατολῆς θεμάτων κατὰ τὰ
 θέματα αὐτῶν· ὁ σπαθαροκανδιδάτος καὶ τοποτηρητὴς τῶν
 ἔξσκουβιτόρων· οἱ σπαθαροκανδιδάτοι καὶ τουρμάρχαι τῶν
 θεμάτων τῆς δύσεως· ὁ σπαθαροκανδιδάτος καὶ τοποτηρη-
 τῆς τοῦ ἀριθμοῦ· οἱ σπαθαροκανδιδάτοι καὶ τουρμάρχαι 10
 τῶν πλοῦμων· ὁ σπαθαροκανδιδάτος καὶ τοποτηρητὴς τοῦ
 Ms. 243. b πλοῦμου· ὁ σπαθαροκανδιδάτος καὶ τοποτηρητὴς τῶν ἱκανά-
 των· ὁ σπαθαροκανδιδάτος καὶ τοποτηρητὴς τῶν νομῆρων·
 ὁ σπαθαροκανδιδάτος καὶ τοποτηρητὴς τῶν ὀπημάτων· ὁ
 D σπαθαροκανδιδάτος καὶ τοποτηρητὴς τῶν τευχέων· οἱ σπα-15
 θαροκανδιδάτοι οἱ διὰ πόλεως καὶ οἱ τῶν σεκρέτων· οἱ δις-
 ὑπατοὶ κατὰ τὰς τάξεις αὐτῶν. εἰ δὲ μὴ εἴεν οὗτοι σπα-
 θαροκανδιδάτοι, ταῖς μὲν διὰ βραβείων ἀξίαις ὑποπιπτέτω-
 σαν, ἐν δὲ τοῖς τοῦ βαθμοῦ αὐτῶν ὀφφικίοις ἀκολούθως
 τιμᾶσθωσαν. εἰθ' οὕτως τῶν σπαθαρίων εἰσάγεται τάξις, 20
 ὅλον οἱ κουβικουλάριοι τοῦ βασιλικοῦ κοιτῶνος· οἱ κουβι-
 κουλάριοι τοῦ κουβουκλείου· οἱ κουβικουλάριοι τοῦ πατριάρ-
 χου· ὁ οἰκονόμος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας· οἱ διάκονοι οἱ

articlinae lidem; spatharocandidati exofficiales; spatharocandidati
 domestici lausiaci; spatharocandidati asecretis; spatharocandidati et
 cleisurararchae; spatharocandidati et turmarchae foederatorum; spa-
 tharocandidati et turmarchae Lycaoniae et Pamphylicae; spatharo-
 candidati et topoteretae scholarum; spatharocandidati et turmarchae
 legionum Orientalium secundum eorum ordinem; spatharocandidatus
 et topoteretes excubitorum; spatharocandidati et turmarchae legio-
 num Occidentalium; spatharocandidatus et topoteretes arithmi; spa-
 tharocandidati et turmarchae classiariorum; spatharocandidatus et topo-
 teretes rei navalis; spatharocandidatus et topoteretes hicanatorum; spa-
 tharocandidatus et topoteretes numerorum; spatharocandidatus et to-
 poteretes optimatum; spatharocandidatus et topoteretes castrorum; spa-
 tharocandidati urbani; spatharocandidati secretorum, et tandem bis-
 consules secundum suos ordines. Horum omnium qui spatharocandidati
 simul non fuerint, succedunt quidem illis sui ordinis, qui insignibus
 honorum ornati fuerint, id est qui spatharocandidati sint, honore ta-
 men officii sui gradus debito post illos gaudent, [ita ut spatharocan-
 didatos inferioris gradus praecedant]. Tum introducitur spathariorum
 classis, ut spatharii cubicularii sacri coetonis; cubicularii cubiculi;
 cubicularii patriarchoe; oeconomus magnae ecclesiae; diaconi pa-
 latini; diaconi magnae ecclesiae; spatharii chrysotriclinii; spatha-

βασιλικοί· οἱ δίακονοι τῆς ἐκκλησίας· οἱ σπαθάριοι τοῦ
 χρυσοτρικλίνου· οἱ σπαθάριοι καὶ κριταί· οἱ σπαθάριοι μα- Ed.L. 4:6
 γλαβίται καὶ ἀρτικλίνου· οἱ σπαθάριοι καὶ τουρμαρχαὶ κα-
 τὰ τὰ θέματα αὐτῶν· οἱ σπαθάριοι καὶ τοποτηρηταὶ κατὰ
 5 τὰ τάγματα αὐτῶν· οἱ σπαθάριοι καὶ ἀσηκροῦται καὶ ὁ πρω-
 τονοτάριος τοῦ δρόμου· οἱ σπαθάριοι τοῦ σπαθαρικίου· οἱ
 σπαθάριοι καὶ κόμητες τῆς κόρτης τῶν ἀνατολικῶν· οἱ
 σπαθάριοι καὶ κόμητες τῶν σχολῶν· οἱ σπαθάριοι καὶ κό-
 μητες τῆς κόρτης τῶν ἀνατολικῶν θεμάτων κατὰ τὰ θέματα
 10 αὐτῶν· ὁ σπαθάριος καὶ σύμπονος τοῦ ἐπάρχου· ὁ σπα-
 θάριος καὶ λογοθέτης τῶν πραιτωρίων· οἱ σπαθάριοι καὶ
 κόμητες τῆς κόρτης τῶν θεμάτων τῆς δύσεως κατὰ τὰ θέ-
 ματα αὐτῶν· οἱ σπαθάριοι καὶ χαρτουλάριοι τοῦ γενικοῦ B
 λογοθέτου· οἱ σπαθάριοι καὶ ἀντιγραφῆς τοῦ κραιίστωρος·
 15 οἱ σπαθάριοι καὶ χαρτουλάριοι τοῦ στρατιωτικοῦ λογοθέτου·
 ὁ σπαθάριος καὶ χαρτουλάριος θεμάτων τῶν ἀνατολικῶν·
 ὁ σπαθάριος καὶ χαρτουλάριος τοῦ τάγματος τῶν σχολῶν· ὁ
 σπαθάριος καὶ ἀκτουάριος· οἱ σπαθάριοι καὶ χαρτουλάριοι
 τῶν ἀνατολικῶν θεμάτων· ὁ σπαθάριος καὶ χαρτουλάριος
 20 τῶν ἐξσκουβίτων· οἱ σπαθάριοι καὶ χαρτουλάριοι τῶν δυ-
 τικῶν θεμάτων· οἱ σπαθάριοι καὶ βασιλικοὶ νοτάριοι
 τῆς σακέλλης· οἱ σπαθάριοι καὶ βασιλικοὶ νοτάριοι τοῦ
 βεστιαρίου· οἱ σπαθάριοι καὶ βασιλικοὶ νοτάριοι τοῦ εἰδι- C
 κοῦ· οἱ σπαθάριοι καὶ νοτάριοι τῶν ἀρκλῶν τοῦ γενικοῦ·
 25 οἱ σπαθάριοι καὶ πρωτονοτάριοι τοῦ μεγάλου κ. ρατορικοῦ·

16. *θέματος em. R., θεμάτων cod.*

rii iudices; spatharii maglabitae et. articlinae; spatharii turmar-
 chae secundum legiones suas; spatharii topoteretae secundum ta-
 gmata sua; spatharii et asecretae; protonotarius dromi; spatharii
 spatharicii; spatharii et comites cortis Anaticorum; spatharii et
 comites scholarum; spatharii et comites cortis Orientalium legionum
 secundum earum ordinem; spatharius et assessor praefecti Urbis;
 spatharius et rationalis praetoriorum; spatharii comites cortis legio-
 num Occidentalium secundum earum ordinem; spatharii et chartu-
 larii generalis logothetae; spatharii et magistri scriniorum quaestor-
 is; spatharii et chartularii rationalis fisci militaris; spatharius char-
 tularius thematis Anatoliae; spatharius chartularius tagmatis scho-
 larum; spatharius et actuarius; spatharii et chartularii peculiarium
 quarumque legionum Orientalium; spatharius et chartularius excubi-
 torum; spatharii et chartularii legionum Occidentalium; spatharii
 et imperiales notarii sacelli; spatharii et imperiales notarii ve-
 starii; spatharii et imperiales notarii idici seu rei privatae; spa-
 tharii et notarii arcularum publici aerarii; spatharii et protonota-

οἱ σπαθάριοι καὶ δευτερεύοντες τῶν δημάρχων· ἡ σπαθάριος καὶ ἐπὶ τῆς κουρατωρίας τῶν βασιλικῶν οἰκῶν· ὁ σπαθάριος; καὶ δομέστικος τῆς ὑπουργίας· ὁ σπαθάριος καὶ ζυγοστάτης· ὁ σπαθάριος καὶ χρυσοσηπτής· ὁ σπαθάριος καὶ ἄρχων τοῦ ἀρμέντου· οἱ σπαθάριοι καὶ ξενοδόχοι· οἱ σπαθάριοι καὶ γηροκόμοι· οἱ σπαθάριοι καὶ πρωτονοτάριοι τῶν θεμάτων κατὰ τὰ θέματα αὐτῶν· ὁ σπαθάριος καὶ οἰκιστικός· οἱ σπαθάριοι οἱ διὰ πόλεως καὶ οἱ ἔξωτικοί. εἰ δὲ μὴ εἶεν καὶ οὗτοι σπαθάριοι, τὰς μὲν διὰ βραβείων ἀξίας ὑποπιπέτωσαν, ἐν δὲ τοῖς αὐτῶν ὄφρικίους κατὰ τάξιν τιμάσθωσαν. μετὰ τούτους εἰσαγέσθω τετάρτη τάξις, ἡ τῶν Ms. 244. ἀπέτων, στρατῶρων, κανδιδάτων, μανδατῶρων, βεστητῶρων, ἀπράτων, ταγματικῶν καὶ θεματικῶν· οὕτως. ὕπατοι βασιλικοὶ καὶ χαρτουλάριοι καὶ νοτάριοι τῶν λεχθέντων σεκρέτων κατὰ τοὺς βαθμοὺς τῶν ἑαυτῶν ὄφρικίων· ὕπατοι παγανοῖς 5 τῆς συγκλήτου, κληρικοὶ τοῦ παλατίου καὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, στρατῶρες, εἰ τύχοιεν, τοῦ χρυσοτρικλίνου, στρατῶρες ὁμοίως τοῦ μαγλαβίου· στρατῶρες οἰκειακοὶ τοῦ λαν- Ed.L. 427 σιακοῦ καὶ ἀσηκῆται, στρατῶρες τοῦ βασιλικοῦ στρατωρικού· στρατῶρες, σκριβωνες τῶν ἔξσκουβίτων καὶ χαρτου- 20 λάριοι τῶν θεμάτων· δομέστικοι τοῦ τάγματος τῶν σχολῶν

8. πόλεως R., πόλεων cod.

rii magni curatoricii; spatharii et deutereuontes seu secundicarii demarchorum; spatharius, qui praedia imperialia curat; spatharius et domesticus ministerii triclinaris; spatharius et zygostates seu libripens; spatharius aurifaber; spatharius et archon armamenti seu apothecae armorum; spatharii et xenodochi; spatharii et geroconi; spatharii et protonotarii thematum secundum eorum ordinem; spatharius et oecisticus [seu magister architectorum]; spatharii urbani et spatharii exotici vel suburbanii vel provinciales. Horum omnium officialium, qui munus aliquod gerit, sic tamen, ut simul non sit spatharius, ille succedit quidem illis sui ordinis, qui dignitates cum insignibus acceperunt, attamen gradum officii praehonoratis inferioris ordinis obtinet. Post hos introducitur quarta classis, hypatorum seu consulum, stratorum, candidatorum, mandatorum, vestitorum, apratorum seu honorariorum, tam tagmaticorum seu de ordinibus urbanis, quam thematicorum seu de ordinibus provincialibus, in hunc modum: consules imperiales et chartularii et notarii dictorum supra secretorum seu scriuorum secundum gradus suorum officiorum et scriuorum; consules pagani seu functione et auctoritate cassi; senatorii; clerici palatini; clerici magnae ecclesiae; stratores, si qui tum sint, chrysotriclinii; stratores maglabii, si pariter qui sint; stratores privati lausiaci et ascretae; stratores sacri stratoricii; stratores; scribonces [vel deputati] excubitorum;

δομέστικοι τῶν θεμάτων τῆς ἀνατολῆς καὶ δύσεως κατὰ τὰ
 τάγματα αὐτῶν καὶ τὰς ἀξίας αὐτῶν ἄσηκρηται ἄπρατοι,
 νοτάριοι τῶν ἀσηκρητειῶν ἄπρατοι, κανδιδάτοι βασιλικοὶ τοῦ
 ἱπποδρόμου καὶ μανδάτορες, βεστήτορες, σιλεντιάριοι, δρουγ-
 γυάριοι τῶν θεμάτων ἄπρατοι κατὰ τὰ θέματα καὶ τοὺς δρόγ-
 γους αὐτῶν· κόμητες τῶν θεμάτων ὁμοίως· κόμητες τῶν
 ἀριθμῶν ἄπρατοι· ὁ χαρτουλάριος τοῦ ἀριθμοῦ ὁμοίως· B
 κόμητες τοῦ πλοῦματος ὁμοίως· ὁ χαρτουλάριος τοῦ πλοῦμα-
 τος· κόμητες τῶν ἱκανάτων ὁμοίως· ὁ χαρτουλάριος τῶν
 1 οἰκανάτων ὁμοίως· ὁ χαρτουλάριος τοῦ στάβλου ὁμοίως· ὁ
 ἐπίκτης τοῦ στάβλου ὁμοίως· τριβούνοι τῶν νομῆρων· ὁ
 χαρτουλάριος τῶν νομῆρων· οἱ κόμητες τῶν ὀπημάτων·
 ὁ χαρτουλάριος τῶν ὀπημάτων· ὁ χαρτουλάριος τῶν τει-
 χέων· οἱ δευτερεύοντες τῶν δημάρχων· οἱ τριβούνοι τῶν
 15 τειχέων· ὁ προέξημος τῶν σχολῶν· οἱ κένταρχοι τοῦ ἀρι-
 θμοῦ· οἱ κένταρχοι τῶν ἱκανάτων· οἱ προϊτάτορες τῶν scho-
 λῶν· οἱ βικάριοι τῶν νομῆρων· οἱ βικάριοι τῶν τειχέων·
 οἱ δρακονάριοι τῶν ἐξσκουβίτων· οἱ ἀποεπάρχοντες· οἱ στρα- C
 τλάται· ὁ ἀκόλουθος τοῦ ἀριθμοῦ· ὁ πρωτομανδάτωρ τοῦ
 20 ἐξσκουβίτου· ὁ πρωτομανδάτωρ τῶν ἱκανάτων· οἱ πρωτο-
 κάραβοι· οἱ πρωτονοτάριοι τῶν θεμάτων καὶ τῶν ἀγγελῶν
 οἱ ἄπρατοι· οἱ βανδοφόροι τοῦ ἀριθμοῦ· οἱ βανδοφόροι
 τῶν ἱκανάτων· οἱ εὐτυχοφόροι τῶν σχολῶν· οἱ σκευοφόροι
 τῶν ἐξσκουβίτων· οἱ λαβουρήσιοι τοῦ ἀριθμοῦ· οἱ σκη-

chartularii thematum; domestici tagmatis scholarum; domestici thematum Orientis et Occidentis secundum classes et dignitates suas; asecretariae honorarii; notarii asecretiarum honorarii; regii candidati circi, mandatores, vestitores, silentiarii, drugarii thematum honorarii secundum themata sua drungosque seu manipulos suos; comites thematum eodem modo; comites numerorum honorarii; chartularius arithmi honorarius; comites rei navalis honorarii; chartularius rei navalis; comites hicanatorum honorarii; chartularius hicanatorum honorarius; chartularius stabuli honorarius; epictes [seu compulsor] stabuli honorarius, tribunus numerorum; chartularius numerorum; comites optimatum; chartularius optimatum; chartularius castrorum; secundicerii demarchorum; tribunus castrorum; proximus scholarum; centarchi seu centuriones arithmi; centarchi hicanatorum; protectores scholarum; vicarii numerorum; vicarii castrorum; draconarii excubitorum; exeparchontes vel expraefecti provinciaram; stratelatae; acoluthus arithmi; protomandator excubitorum; protomandator hicanatorum; protocarabi seu nauleri; protonotarii thematum et gregum honorarii; bandiferi arithmi; bandiferi hicanatorum; eutychiofori [seu victoriarum gestatores] scholarum; scythiofori seu vasiferi vel tropaeoferi excubitorum; labarenses arithmi;

προφόροι τῶν σχολῶν· οἱ σιγροφόροι τῶν ἐξοκουβίτων· οἱ σημειοφόροι τοῦ ἀριθμοῦ· οἱ σημειοφόροι τῶν ἱκανάτων· οἱ ἀξιοματικοὶ τῶν σχολῶν· οἱ σινάτωρες τῶν ἐξοκουβίτων· οἱ δουκινιῦται τῶν ἀριθμοῦ· οἱ δουκινιῦται τῶν ἱκανάτων· οἱ μανδάτωρες τῶν σχολῶν· οἱ πρωτοκαγκελλάριοι τῶν θεμάτων· οἱ ὀπίονες τῶν ταγμαίων· ὁ πρωτοκαγκελλάριος τοῦ γενικοῦ λογοθέτου· ὁ πρωτοκαγκελλάριος τοῦ κναιστωρός· ὁ πρωτομανδάτωρ τῶν νομῆρων· ὁ πρωτομανδάτωρ τῶν τειχίων· ὁ πρωτοκαγκελλάριος τοῦ σακελλίου· ὁ κένταρχος τοῦ βεστιαρίου· οἱ πρωτομανδάτωρες καὶ λεγατάριοι τῶν ἐξοκουβίτων· οἱ μανδάτωρες καὶ λεγατάριοι τοῦ ἀριθμοῦ· οἱ ἐξοκουβίτωρες· οἱ θυρωροὶ τοῦ παλατίου καὶ τῶν σεκρέτων· οἱ διατρέχοντες τοῦ δρόμου· οἱ φακτιονάριοι· οἱ γειτονιάρχαι· οἱ νοτάριοι τῶν μερῶν· οἱ χαρτουλάριοι τῶν μερῶν· οἱ ποιηταὶ καὶ μελισταὶ τῶν δήμων· οἱ 15

Ed.L. 423 ἡνίοχοι τῶν μερῶν· οἱ μανδάτωρες τῶν νομῆρων· οἱ μανδάτωρες τῶν τειχίων· ὁ λεγατάριος τοῦ βεστιαρίου· οἱ χεσβαῖται τοῦ μεγάλου βεστιαρίου· οἱ κένταρχοι τῶν στρατηγῶν τῶν θεματικῶν· οἱ μικροπανῖται· οἱ παραφύλακες τῶν κάστρων ἄπρατοι· κένταρχοι τῶν βάνδων· οἱ δημῶται· οἱ 20 δρουγγάριοι τῶν πεζῶν· οἱ καγκελλάριοι τῶν σεκρέτων· οἱ τοποτηρηταὶ τῶν χορῶν· οἱ στρατιῶται τῶν θεμάτων· οἱ στρατιῶται τῶν θεμάτων. εἰ δὲ ἐκ πάντων τούτων τῶν λεχθέντων τινὰς ἔχουσιν ἀξίας τὰς διὰ βραβείου διδομένας, ἕκαστος αὐτῶν τῇ ἀξίᾳ τοῦ ὁμοτίμου τὸν βαθμὸν προτιμά-25

sceptiferi scholarum; signiferi excubitorum; vexilliferi arithmi; vexilliferi hicanatorum; axiomatici vel honorati scholarum; senatores excubitorum; duciniatores vel ducenarii arithmi; duciniatores hicanatorum; mandatores scholarum; protocancellarii thematum; optiones tagmatum; protocancellarius genici logothetae; protocancellarius quaestoris; protomandator numerorum; protomandator castrorum; protocancellarius sacelli; centarchus vestiarii; protomandatores et legatarii excubitorum; mandatores et legatarii arithmi; excubitores; ianitores palatii et secretorum; vernaculli cursus; factionarii; magistri vicorum; notarii factionum; chartularii factionum; poetas factionum; musici factionum; aurigae factionum; mandatores numerorum; mandatores castrorum; legatarius vestiarii; chosbaitae magni vestiarii; centarchi strategorum thematicorum; micropanitae; custodes castrorum honorarii; centarchi bandorum; demotae seu populares aut factionales; drungarii peditum; cancellarii secretorum; topoteretae chororum; milites tagmatum et milites thematum. Horum, quos diximus, omnium si quis dignitates simul tenet earum, quae cum brabeis dari solent, ille gradum prae collega suo insigni-

σθω. εἰ δὲ παγανοὶ πέλοιεν, ἐν μόνοις τοῖς ὀφφικίοις τι-
 μάσθωσαν κατὰ τὴν ἤδη ἐκτεθεισαν τάξιν κλητωρενόμενοι. B
 οἱ δὲ ἐξ ἔθνων εἰσερχόμενοι πρόσβεις καὶ τῆς τιμίας συνε-
 στίαςεως τῶν βασιλέων ἡμῶν ἀξιούμενοι κλητωρενόμενοι καὶ
 5 αὐτοὶ οὕτως. [οἱ ἀπὸ Ῥώμης ἐπίσκοποι προεκριθήσαν τῶν
 καθ' ἡμᾶς ἐπισκόπων.] οἱ μὲν ἀπὸ Ῥώμης ἐρχόμενοι, εἰς
 εἰσιν ἐπίσκοποι, προτιμῶνται τῶν ἐπισκόπων τῆς καθ' ἡμᾶς
 ἐκκλησίας· εἰ δὲ προσβύτεροι εἰσιν, ὡσαύτως προκρίνονται.
 ὁμοίως καὶ ἐν ἑκαστῶν τάγμα τῆς ἱεροσύνης τὴν προτίμησιν
 10 οὐκ ἀδέχεται κατὰ τὴν καθέδραν τὴν ἀνωτέρως ἔχθεισαν. τὸ
 αὐτὸ δὲ κρατεῖσθω καὶ ἐπὶ τῶν ἐν τῇ ἀνατολῇ ὄντων τριῶν
 πατριαρχῶν. ἐτιμήθησαν δὲ οἱ ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντες διὰ C
 τὴν ἔνωσιν τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου δε-
 σπότητος, οἷον ὁ ἐπίσκοπος Νικόλαος καὶ καρδηνύλιος Ἰωάν-
 15 νης, ἐπάνω πύσης τῆς τάξεως τῶν μαγίστρων. [καὶ οἱ ἀπὸ
 Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων σύγκελλοι προεκριθήσαν παντὸς
 μαγίστρου.] ὡσαύτως καὶ οἱ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ οἱ Ἱερο- Ma. 245. a
 σολύμων σύγκελλοι ἐν τῇ δευτέρᾳ θέσει τῆς τραπέζης πρῶ-
 τοι ἐπάνω παντὸς μαγίστρου. οἱ δὲ ἐξ Ἀγάρων φίλοι τῇ
 20 τῶν πατρικίων καὶ στρατηγῶν ὑποκρίντουσι τάξει ἐν ταῖς κα-
 θέδραις, οἱ μὲν ἀνατολικοὶ προκρινόμενοι τῶν ἑσπερίων·
 καθέζονται δὲ ἐν τῇ εὐωνύμῳ θέσει, ἢ τέταρτοι φίλοι, ἢ D

5. Verba οἱ—ἐπισκόπων notam marginalem esse censuit ideoque unciis inclusit R. 15. Verba καὶ — μαγίστρου et ipsa notam marginalem esse putans, unciis inclusit R.

bus non item ornato habet; si vero pagani sint [muneris titulo tantum conspicui, absque functione,] tantum in officiis secundum ordinem iam expositum evocantur. Legati autem peregrinarum gentium, in aula delati et honore de Dominorum nostrorum epulis participandi digni habiti, evocantur in hunc modum. [Episcopi Romani episcopi nostris praehabebantur.] Episcopi Romae si qui ad nos veniunt, praehabentur nostris episcopis. Pari modo presbyteri, et in universum omnis ordo ecclesiasticus Romanus habet gradum prae nostro secundum illum sedendi ordinem, quem superius tradidimus. Id idem quoque teneatur de tribus per Orientem patriarchis. Collocabantur autem legati Romani, qui sub Leone, pio Imp., adveniebant procurandae unionis ecclesiarum gratia, ita, ut episcopus Nicolaus et cardinalis Iohannes praecirent toti classi magistrorum. [Qui ab Antiochia et Hierosolymis aderant syncelli, praehabebantur magistris omnibus.] Pariter syncelli Antiocheni et Hierosolymitani locum habebant in secundo convivii ordine supra omnes magistros. Amici Agareni patriciorum et strategorum succedunt classi quoad ordinem sedendi, sic tamen, ut illos ipsos inter illi, qui ex Oriente venerint, occidentalibus praehabebantur. Hi sic dicti amici

πέμπτοι, πρὸς τὸ αὐτοὺς ἐν τῷ δευτέρῳ μίσησιν τῆς τραπέζης τυγχάνειν. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν Νούνων, ἦτοι Βουλγάρων, εἰσερχόμενοι φίλοι ἐν μὲν τῇ κλήσει τῶν κοινῶν κληρωθῶν τέταρτοι ἢ πέμπτοι ἐν τῇ εὐνομίῃ θέσει κληθῆσονται, δηλονότι ὑποπίπτοντες καὶ αὐτοὶ τῇ τῶν πατρικίων καὶ στρα-5 τηγῶν καὶ πάντων τῶν ἐν τῷ βῆλιῳ πατρικίων τεταγμένων ἀρχόντων, ἀπολαύοντες καὶ αὐτοὶ τὸν δεύτερον μίσσον τῆς βασιλικῆς τραπέζης. ἐν δὲ τοῖς ἰδ' τῶν ἑορτῶν ἀκουσίτοις κλητρωεῦνται ὕγδοοι καὶ ἔννατοι, δηλονότι ὑποπίπτοντες τῇ τάξει τοῦ προλεχθέντος βῆλου. οἱ δὲ ἐκ Θράγγων πρέσβεις, 10 Ed.L. 429 εἰ μὲν ἔχουσιν χειροτονίας, κατὰ ταύτας κληθῆσονται· εἰ δὲ παγανοὶ εἰσιν, τῇ τῶν ὕφικιαλιῶν ὑποπίπτουσι τάξει. οἱ δὲ ἐκ τῶν λοιπῶν ἐθνῶν ἐρχόμενοι φίλοι τῇ τῶν σπαθαροκανδιδάτων ὑποπίπτουσι πάντες ἄξιαι.

Τόμος δ'.

15

Ἐπειδὴ τῆς τῶν ἀρτικλιῶν ἐπιστήμης ἰδικὴν τινα πραγματείαν συγγράψασθαι ἐσπουδάσαμεν, καὶ τὰς τοῦ οἰκείου πολιτεύματος ἀξίας ἐκγεμνηστικῶς ἐν ταῖς καθέδραις ἀκριβοῶς ἐξεθέμεθα, καὶ τὴν τῶν ἱερῶν βασιλικῶν κληρωθῶν ἐνστά- Βθιαν καὶ κατὰστασιν ἡμῶν ὑπεδείξωμεν, πρὸς δὴ καὶ τὰς ἰδέ- 20 ας τῶν ἐπ' ἐκύστη ἑορτῇ κικλησκομένων ἄξιωματων καὶ τὰς

collocati sedent in sinistra positione [seu prima mensa plagae triclinii sinistrae] quarti a principio aut quinti, quia nempe sub secundo missum cadunt. Qui ab Hunnis Bulgarisque amici adfuerunt, in evocatione communium et consuetorum conviviorum quarti aut quinti invocantur in secunda positione, scilicet etiam hi post patricios eosdemque strategos et omnes in velo [seu corpore] patriciorum constitutos, et simul cum patriciis ad Augustum admitti solitos magistratus; ut etiam ipsi secundo missu sacrae mensae fruantur. In novendecim accubitis autem, qui celebrari diebus festis solent, evocantur hi octavi aut noni; scilicet post velum seu corpus procerum praedictum. Francorum tandem legati, si quidem investiti sunt muneribus iisque funguntur, evocantur secundum illa. Si vero sunt pagani seu cassi dignitatibus, subsequuntur classem officialium. Reliquis e gentibus advencientes amici succedunt ad unum omnes classi spatharocandidatorum.

CAPUT QUARTUM.

Postquam igitur scientiae articlinicae specialem quandam tractationem conscribere studentes, imperii nostri dignitates demonstrative distincteque exposuimus sacrorumque conviviorum decorem atque constitutionem vobis exhibuimus: aegredum narrabo vobis quoque, quomodo species dignitatum, quae in unoquoque die festo ad mensam vocari solent, et multifformes earum vestitus, quibus quam-

τούτων πολυειδείς ἀμφιάσεις ὅπως δεῖ συνεισάγειν ἐν τοῖς κληρωτοῖς, σαφῶς ἑμῖν διηγῆσομαι. ἄρξομαι δ' ἐντεῦθεν καὶ ἡ τῆς Θεῆας χάριτος τῷ κόσμῳ ἐπέφανεν ἀπαρχῇ, ἧς καὶ οἱ Θεοπρόβλητοι καὶ Θειότατοι ἡμῶν βασιλεῖς τὴν ἐγκόσμιον καὶ ὑπερκόσμιον ταύτην πανηγυρίζοντες χαρμονὴν κατὰ μέμῳσιν τῆς Χριστοῦ πρὸς ἀνθρώπους ἐπιδημίας, κοινῇ τὴν πανδουσιάν τοῖς πιστοῖς ἐφαπλώσαντες κοινωνοῦσι τῆς σωματικῆς ἐστιότησεως.

Ἡ γενέθλιος τοῦ Χριστοῦ ἡμέρα, ἐν ἣ προτίθονται αἱ τῶν ιθ' C
10 ἀκουβίτων ἐκθέσεις.

Δεῖ γὰρ ὑμᾶς, ὡ φίλοι, ἐν ταύτῃ τῇ λαμπρῇ καὶ περι- Ms. 245.b
δόξῃ τῶν Χριστοῦ γενεθλίων ἡμέρῃ, ἡνίκα αἱ πολυσχεδεῖς καὶ ἐξαισιοὶ τῶν ιθ' προτίθονται ἀκουβίτων ἐκθέσεις, ἐν μὲν τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ τοῦ κράματος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας 15 καλεῖν εἰς συνεστίασιν τῶν φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων μεγιστάνους ἐκ τῆς βασιλικῆς συγκλήτου τὸν ἀριθμὸν ιβ', οἶον μαγίστρους, πραιποσίτους, ἀνθυπάτους πατρικίους, στρατηγούς, ὀφφικιαλίους, οὓς ἂν δύξη τοὺς αὐτοκράτορας λαμβά- D
νεσθαι· εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς, ἄνευ μέντοι τῶν οἰκείων γλα- 20 μύδων, ἡμψισμένους δὲ τὰ καμίσια καὶ μίονα. εἰ δὲ τύχοιεν στρατηγοὶ κεκλημένοι, μετὰ τῶν οἰκείων οὐραγμαγγίων εἰσα- γέσθωσαν σὺν τῷ δρουγγαρίῳ τῆς βίγλης. ἐν δὲ τῇ τῶν ιθ'

16. ιβ' con. R., ιθ' cod. et ed.

que introducere oporteat. Incipiam autem ab eo loco, in quo primitiae divinae gratiae sese mundo monstrare coeperunt, quando etiam a Deo proinoti et sacratissimi nostri Imperatores mundanum hoc, id est in mundo quidem subsistens, attamen plus quam mundanum solenniter celebrantes gaudium ad exemplum adventus Christi ad homines, universales illas epulas coporalis exceptionis et convivationis fidelibus in commune explicant et proponunt.

FESTUM NATIVITATIS CHRISTI, IN QVO XIX. ACCUBITUM DAPES

PROPONUNTUR.

Oportet itaque nos, amici, splendido illo et glorioso die nati- vitatis Christi, quando multifariae incomparabiles XIX. accubituum dapes proponuntur, primum quidem apud sacram mensam mixti, in magna ecclesia apparatus, ad coepulandum Dominis nostris Christi amantibus proceres sacri senatus, numero duodecim evocare, ut magistros, praepositos, proconsules patricos, strategos, officiales, quos assumere Dominis visum fuerit; dein vero illos introducere, absque suis tamen cuique propriis chlamydibus, sed in solis camisiis. Si autem strategii quidam excitati fuerint, introducuntur in suis scarar- mangiis cum drungario vigiliae. Ad venerabilem XIX. accubituum

καὶ πρωτοασκηκρήτης· οἱ πρωτοσπαθάριοι ἐκ προσώπων τῶν θεμάτων κατὰ τὸ ἴδιον ἐκάστου θέμα· ὁ πρωτοσπαθάριος καὶ κόμης τοῦ στάβλου· ὁ πρωτοσπαθάριος καὶ ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ λόγου· ὁ πρωτοσπαθάριος καὶ μέγας κουράτωρ· ὁ C πρωτοσπαθάριος καὶ κουράτωρ τῶν μαγγάνων· ὁ πρωτο-5 σπαθάριος καὶ ἐπὶ τῶν δεήσεων· ὁ πρωτοσπαθάριος καὶ ὄρφανοτρόφος· οἱ πρωτοσπαθάριοι καὶ κλεισουράρχαι· ὁ Ms. 243. a πρωτοσπαθάριος καὶ δῆμαρχος τῶν Βενέτων· ὁ πρωτοσπαθάριος καὶ δῆμαρχος τῶν Πρασίνων· ὁ πρωτοσπαθάριος καὶ ἐπὶ τῆς καταστάσεως· ὁ πρωτοσπαθάριος καὶ ἀπὸ 10 στρατηγῶν τῶν Ἀνατολικῶν· ὁ πρωτοσπαθάριος καὶ ἀπὸ δομεστικῶν τῶν σχολῶν· οἱ πρωτοσπαθάριοι καὶ ἀπὸ στρατηγῶν τῶν Ἀνατολικῶν θεμάτων· ὁ πρωτοσπαθάριος καὶ ἀπὸ δομεστικῶν τῶν ἐξσκουβιτόρων· οἱ πρωτοσπαθάριοι καὶ ἀπὸ ἐπύρχων· οἱ πρωτοσπαθάριοι καὶ ἀπὸ στρατηγῶν τῆς 15 δύσεως· οἱ πρωτοσπαθάριοι καὶ ἀπὸ κνεστόρων· (οἱ πρωτοσπαθάριοι τοῦ χρυσοτρικλίνου προεκρίθησαν πάλαι τῶν D ἀπὸ στρατηγῶν καὶ ἀπὸ ἐπύρχων·) οἱ πρωτοσπαθάριοι καὶ κριταί· οἱ πρωτοσπαθάριοι τοῦ μυγλαβίου καὶ ἀρτικλῆται· οἱ πρωτοσπαθάριοι καὶ ἄρχοντες τῶν στάβλων· οἱ πρωτο-20 σπαθάριοι καὶ ἀπὸ ὄρφικίων κατὰ τὰ ποτε ὄρφικία αὐτῶν· οἱ πρωτοσπαθάριοι καὶ βασιλικοὶ κατὰ τὰς προβολὰς αὐτῶν·

17. πάλαι effecit R. ex incerto cod. compend.

spatharius et chartularius sacelli; protospatharius et chartularius vestiarii; protospatharius et chartularius caniclii; protospatharius et protostrator; protospatharius et protoascretis; protospatharii ex persona, id est representantes, thematum, unusquisque secundum ordinem sui thematis; protospatharius et comes stabuli; protospatharius et praefectus iudici logi seu rationum privatarum; protospatharius et magnus curator; protospatharius et curator manganorum; protospatharius et magister libellorum supplicum; protospatharius et orphanotrophus; protospatharii et cleisurarchae [seu praefecti limitum, vel et minorum, quam sunt strategata, praefecturarum]; protospatharius et demarchus Venetorum; protospatharius et demarchus Prasinorum; protospatharius et cerimoniarum; protospatharius et exstrategus Anaticorum; protospatharius et exdomesticus scholarum; protospatharii et exstrategi singulorum thematum Orientalium; protospatharius et exdomesticus excubitorum; protospatharii et expraefecti; protospatharii et exstrategi thematum occidentalium; protospatharii et exquaeitores; protospatharii ehyssotriclinii; qui tamen olim praeferebantur exstrategis et expraefectis; protospatharii iudices; protospatharii de contubernio maglabitarum et artielinae; protospatharii et archontes stabulorum; protospatharii et exofficiales, secundum officia; quae olim tenuerunt;

οἱ πρωτοσπαθάριοι καὶ ἀσκηρῆται· οἱ πρωτοσπαθάριοι οἱ
 διὰ πόλεως· οἱ πρωτοσπαθάριοι οἱ ἔξωτικοί. εἰ δὲ μὴ εἶεν
 πάντες πρωτοσπαθάριοι, καὶ τὰς διὰ λόγον προσγινομένης
 ἀξίας κατέχουσιν, οἱ νῦν στρατηγὸι τῆς τε ἀνατολῆς καὶ
 5τῆς δύσεως οὐχ ὑποπίπτουσιν τῆς ἤδη λαχούσης αὐτῶν τῶν
 θεμάτων καθέδρας διὰ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ βραβεῖου αὐτῶν, Ed. L. 425
 ὑπάρχοντος ἀξιώματος, ἀλλ' ἐν τῇ τάξει, ἣ ἐτάχθησαν, κα-
 τὰ τὸ οἰκεῖον θέμα καθέζονται. ὡσαύτως οὖν καὶ ὁ ἐπαρ-
 χος πόλεως καὶ ὁ κναίστωρ. οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ὄφρικιά-
 10λιοι ἐν τοῖς ὁμοτίμοις τῶν διὰ βραβείων διδουμένων ἀξιωμά-
 των προτετίμηνται. ἐν δὲ τῇ τάξει τῶν ὄφρικίων ἕκαστος
 αὐτῶν τὴν οἰκείαν τάξιν λαμβάνει. μετὰ δὲ τῆς τῶν πρω-
 τοσπαθαρίων τιμῆς δευτέρα ἢ τῶν σπαθαροκανδιδάτων εἰσ-
 ἄγεται τάξις, οἷον σπαθαροκανδιδάτοι καὶ ὄφρικιάλιοι κατὰ
 15τὰ ὄφρικια αὐτῶν· οἱ σπαθαροκουβικουλάριοι τοῦ βασιλι-
 κοῦ κοιτῶνος· σπαθαροκουβικουλάριοι τοῦ κουβουκλείου· πρε-
 σβύτεροι οἱ βασιλικοί· οἱ πρεσβύτεροι καὶ ἡγούμενοι καὶ
 πρεσβύτεροι τῆς ἐκκλησίας· οἱ σπαθαροκανδιδάτοι καὶ ἀπὸ
 στρατηγῶν· οἱ σπαθαροκανδιδάτοι τοῦ χρυσστρικλίνου· οἱ
 20σπαθαροκανδιδάτοι οἱ οἰκειακοὶ καὶ κριταί· οἱ σπαθαροκαν-
 διδάτοι καὶ μαγλαβῖται καὶ ἀρτικλῖναι· οἱ σπαθαροκανδιδά-
 τοι οἱ ἀπὸ ὄφρικίων· οἱ σπαθαροκανδιδάτοι οἱ οἰκειακοὶ

protospatharii et basilici secundum promotiones suas; protoispatha-
 rii et ascretis; protospatharii urbani; protospatharii exotici vel
 suburbanii aut et provinciales. Quodsi autem non omnes illi fue-
 rint protospatharii, qui dignitates per mandatum obtinentes tenent,
 quantum quidem ad strategum provinciarum Orientalium et Occi-
 dentalium attinet, hi, quandoquidem dignitate gaudent, ideo quod
 cum ea brabeum simul non acceperint, non cedunt sed et praecedunt
 suis provinciis conveniente; sed eam sedem obtinent, quae
 suis provinciis assignata est. Praefectus Urbis et quaeestor pari iure
 fruuntur. Reliqui autem omnes dignitatum insignibus simul et offi-
 ciis honorati semper illis praehabentur, qui secum eadem insignia
 dignitatum, sed absque officiorum muneribus, obtinuerunt. In or-
 dine autem officiorum quisque locum sibi proprium occupat. Post
 protospathariorum classem introducitur secunda, nempe spatharocan-
 didatorum [seu spathariorum et candidatorum], ut qui simul spatha-
 rocandidati et officiales sunt, eo introducendi ordine, quem offi-
 cium quodque sortitum est. Spatharocubicularii sacri coetoniis; spa-
 tharocubicularii cubiculi; presbyteri palatini; presbyteri iidemque
 hegumeni [monasteriorum]; presbyteri magnae ecclesiae; spatha-
 rocandidati exstrategi; spatharocandidati chrysotriclini; spatharo-
 candidati domestici iudices; spatharocandidati maglabitae simul et

τοῦ λαυσιακοῦ· οἱ σπαθαροκανδιδάτοι καὶ ἄσηρηται· οἱ
 σπαθαροκανδιδάτοι καὶ κλεισουράρχαι· οἱ σπαθαροκανδιδά-
 τοι καὶ τουρμάρχαι τῶν φιβεράτων· οἱ σπαθαροκανδιδάτοι
 καὶ τουρμάρχαι Λυκωνίας καὶ Παμφυλίας· οἱ σπαθαρο-
 κανδιδάτοι καὶ τοποτηρηταὶ τῶν σχολῶν· οἱ σπαθαροκανδι-5
 δάτοι καὶ τουρμάρχαι τῶν τῆς ἀνατολῆς θεμάτων κατὰ τὰ
 θέματα αὐτῶν· ὁ σπαθαροκανδιδάτος καὶ τοποτηρητῆς τῶν
 ἔξσκουβιτόρων· οἱ σπαθαροκανδιδάτοι καὶ τουρμάρχαι τῶν
 θεμάτων τῆς δύσεως· ὁ σπαθαροκανδιδάτος καὶ τοποτηρη-
 τῆς τοῦ ἀριθμοῦ· οἱ σπαθαροκανδιδάτοι καὶ τουρμάρχαιοι
 τῶν πλοῦμων· ὁ σπαθαροκανδιδάτος καὶ τοποτηρητῆς τοῦ
 Μι. 243. β πλοῦμον· ὁ σπαθαροκανδιδάτος καὶ τοποτηρητῆς τῶν ἱκανά-
 των· ὁ σπαθαροκανδιδάτος καὶ τοποτηρητῆς τῶν νομῆρων·
 ὁ σπαθαροκανδιδάτος καὶ τοποτηρητῆς τῶν ὀπτημάτων· ὁ
 Δ σπαθαροκανδιδάτος καὶ τοποτηρητῆς τῶν τειχέων· οἱ σπα-15
 θαροκανδιδάτοι οἱ διὰ πόλεως καὶ οἱ τῶν σεκρέτων· οἱ δισ-
 ύπατοι κατὰ τὰς τάξεις αὐτῶν· εἰ δὲ μὴ εἶεν οὗτοι σπα-
 θαροκανδιδάτοι, ταῖς μὲν διὰ βραβείων ἀξίαις ὑποπιπέτω-
 σαν, ἐν δὲ τοῖς τοῦ βαθμοῦ αὐτῶν ὄφρικίοις ἀκολουθῶς
 τιμᾶσθωσαν· εἰδ' οὕτως τῶν σπαθαρίων εἰσάγεται τάξις, 20
 οἷον οἱ κουβικουλάριοι τοῦ βασιλικοῦ κοιτῶνος· οἱ κουβι-
 κουλάριοι τοῦ κουβουκλείου· οἱ κουβικουλάριοι τοῦ πατριάρ-
 χου· ὁ οἰκονόμος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας· οἱ διάκονοι οἱ

articlinae iidem; spatharocandidati exofficiales; spatharocandidati
 domestici lausiaci; spatharocandidati asecretis; spatharocandidati et
 cleisurarchae; spatharocandidati et turmarchae foederatorum; spa-
 tharocandidati et turmarchae Lycaoniae et Pamphylicae; spatharo-
 candidati et topoteretae scholarum; spatharocandidati et turmarchae
 legionum Orientalium secundum earum ordinem; spatharocandidatus
 et topoteretes excubitorum; spatharocandidati et turmarchae legio-
 num Occidentalium; spatharocandidatus et topoteretes arithmi; spa-
 tharocandidati et turmarchae classiariorum; spatharocandidatus et topo-
 teretes rei navalis; spatharocandidatus et topoteretes hicanatorum; spa-
 tharocandidatus et topoteretes numerorum; spatharocandidatus et to-
 poteretes optimatum; spatharocandidatus et topoteretes castrorum; spa-
 tharocandidati urbani; spatharocandidati secretorum, et tandem bis-
 consules secundum suos ordines. Horum omnium qui spatharocandidati
 simul non fuerint, succedunt quidem illis sui ordinis, qui insignibus
 honorum ornati fuerint, id est qui spatharocandidati sint, honore ta-
 men officii sui gradus debito post illos gaudent, [ita ut spatharocan-
 didatos inferioris gradus praecedant]. Tum introducitur spathariorum
 classis, ut spatharii cubicularii sacri coetoniis; cubicularii cubiculi;
 cubicularii patriarchae; oeconomus magnae ecclesiae; diaconi pal-
 latini; diaconi magnae ecclesiae; spatharii chrysotriclinii; spatha-

βασιλικοί· οἱ δίακονοι τῆς ἐκκλησίας· οἱ σπαθάριοι τοῦ
 χρυσοτρικλίνου· οἱ σπαθάριοι καὶ κριταί· οἱ σπαθάριοι μα- EdL. 4.6
 γλαβῖται καὶ ἄρτικλίναι· οἱ σπαθάριοι καὶ τουρμαρχαί κα-
 τὰ τὰ θέματα αὐτῶν· οἱ σπαθάριοι καὶ τοποτηρηταί κατὰ
 5 τὰ τάγματα αὐτῶν· οἱ σπαθάριοι καὶ ἀσηκρηταί καὶ ὁ πρω-
 τονοτάριος τοῦ δρόμου· οἱ σπαθάριοι τοῦ σπαθαρικίου· οἱ
 σπαθάριοι καὶ κόμητες τῆς κόρτης τῶν ἀνατολικῶν· οἱ
 σπαθάριοι καὶ κόμητες τῶν σχολῶν· οἱ σπαθάριοι καὶ κό-
 μητες τῆς κόρτης τῶν ἀνατολικῶν θεμάτων κατὰ τὰ θέματα
 10 αὐτῶν· ὁ σπαθάριος καὶ σύμπονος τοῦ ἐπάρχου· ὁ σπα-
 θάριος καὶ λογοθέτης τῶν προιτωρίων· οἱ σπαθάριοι καὶ
 κόμητες τῆς κόρτης τῶν θεμάτων τῆς δύσεως κατὰ τὰ θέ-
 ματα αὐτῶν· οἱ σπαθάριοι καὶ χαρτουλάριοι τοῦ γενικοῦ B
 λογοθέτου· οἱ σπαθάριοι καὶ ἀντιγραφῆς τοῦ κναίστωρος·
 15 οἱ σπαθάριοι καὶ χαρτουλάριοι τοῦ στρατιωτικοῦ λογοθέτου·
 ὁ σπαθάριος καὶ χαρτουλάριος θεμάτων τῶν ἀνατολικῶν·
 ὁ σπαθάριος καὶ χαρτουλάριος τοῦ τάγματος τῶν σχολῶν· ὁ
 σπαθάριος καὶ ἀκτουάριος· οἱ σπαθάριοι καὶ χαρτουλάριοι
 τῶν ἀνατολικῶν θεμάτων· ὁ σπαθάριος καὶ χαρτουλάριος
 20 τῶν ἐξοκουβίτων· οἱ σπαθάριοι καὶ χαρτουλάριοι τῶν δυ-
 τικῶν θεμάτων· οἱ σπαθάριοι καὶ βασιλικοὶ νοτάριοι
 τῆς σακέλλης· οἱ σπαθάριοι καὶ βασιλικοὶ νοτάριοι τοῦ
 βεστιαρίου· οἱ σπαθάριοι καὶ βασιλικοὶ νοτάριοι τοῦ εἰδι- C
 κοῦ· οἱ σπαθάριοι καὶ νοτάριοι τῶν ἀρκλῶν τοῦ γενικοῦ·
 25 οἱ σπαθάριοι καὶ πρωτονοτάριοι τοῦ μεγάλου κ. ἰατρορικίου·

16. θέματος em. R., θεμάτων cod.

rii iudices; spatharii maglabitae et. articlinae; spatharii turmar-
 chae secundum legiones suas; spatharii topoteretae secundum ta-
 gmata sua; spatharii et asecretae; protonotarius dromi; spatharii
 spatharicii; spatharii et comites cortis Anatolicorum; spatharii et
 comites scholarum; spatharii et comites cortis Orientalium legionum
 secundum earum ordinem; spatharius et assessor praefecti Urbis;
 spatharius et rationalis praetoriorum; spatharii comites cortis legio-
 num Occidentalium secundum earum ordinem; spatharii et chartu-
 larii generalis logothetae; spatharii et magistri scriniorum quaestori-
 ris; spatharii et chartularii rationalis fisci militaris; spatharius char-
 tularius thematis Anatoliae; spatharius chartularius tagmatis scho-
 larum; spatharius et actuaris; spatharii et chartularii peculiarium
 quarumque legionum Orientalium; spatharius et chartularius excubi-
 torum; spatharii et chartularii legionum Occidentalium; spatharii
 et imperiales notarii sacelli; spatharii et imperiales notarii ves-
 tifarum; spatharii et imperiales notarii idici seu rei privatae; spa-
 tharii et notarii arcularum publici aerarii; spatharii et protonota-

οἱ σπαθάριοι καὶ δευτερεύοντες τῶν δημάρχων· ὁ σπαθάριος καὶ ἐπὶ τῆς κουρατωρίας τῶν βυσιλικῶν οἴκων· ὁ σπαθάριος καὶ δομέστικος τῆς ὑπουργίας· ὁ σπαθάριος καὶ ζυγοστάτης· ὁ σπαθάριος καὶ χρυσοψηφτής· ὁ σπαθάριος καὶ ἄρχων τοῦ ἀρμέντου· οἱ σπαθάριοι καὶ ξενοδοχοί· οἱ σπαθάριοι καὶ γηροκόμοι· οἱ σπαθάριοι καὶ πρωτονοτάριοι τῶν θεμάτων κατὰ τὰ θέματα αὐτῶν· ὁ σπαθάριος καὶ οἰκιστικός· οἱ σπαθάριοι οἱ διὰ πόλεως καὶ οἱ ἔξωτικοί. εἰ δὲ μὴ εἶεν καὶ οὗτοι σπαθάριοι, τὰς μὲν διὰ βραβείων ἀξίας ὑποπιπέτωσαν, ἐν δὲ τοῖς αὐτῶν ὄφφικίους κατὰ τῆσιν 10 τιμάσθωσαν. μετὰ τούτους εἰσαγέσθω τετάρτη τάξις, ἡ τῶν Ms. 244. ὑπάτων, στρατῶρων, κανδιδάτων, μανδατόρων, βεστητόρων, ἀπράτων, ταγματικῶν καὶ θεματικῶν οὕτως. ὑπατοὶ βυσιλικοί καὶ χαρτουλῆριοι καὶ νοτάριοι τῶν λεχθέντων σεκρέτων κατὰ τοὺς βαθμοὺς τῶν ἑαυτῶν ὄφφικίων· ὑπατοὶ παγανοί 15 τῆς συγκλήτου, κληρικοὶ τοῦ παλατίου καὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, στραῶρες, εἰ τύχοιεν, τοῦ χρυσοτρικλίνου, στραῶ EdL. 427 τωρες ὁμοίως τοῦ μαγλαβίου· στραῶρες οἰκειακοὶ τοῦ λανσιακοῦ καὶ ἀσηκῆται, στραῶρες τοῦ βασιλικοῦ στρατωρικίου· στραῶρες, σκρίβωνες τῶν ἐξσκουβίτων καὶ χαρτου- 20 λῆριοι τῶν θεμάτων· δομέστικοι τοῦ τάγματος τῶν σχολῶν

8. πόλεως R., πόλεων cod.

rii magni curatoricii; spatharii et dentercuontes seu secundicerii demarchorum; spatharius, qui praedia imperialia curat; spatharius et domesticus ministerii triclinaris; spatharius et zygostates seu libripens; spatharius aurifaber; spatharius et archon armamenti seu apothecae armorum; spatharii et xenodochi; spatharii et geroconi; spatharii et protonotarii thematum secundum eorum ordinem; spatharius et occisticus [seu magister architectorum]; spatharii urbani et spatharii exotici vel suburbani vel provinciales. Horum omnium officialium, qui munus aliquod gerit, sic tamen, ut simul non sit spatharius, ille succedit quidem illis sui ordinis, qui dignitates cum insignibus acceperunt, attamen gradum officii prae honoratis inferioris ordinis obtinet. Post hos introducitur quarta classis, hypatorum seu consulum, stratorum, candidatorum, mandatorum, vestitorum, apratorum seu honorariorum, tam tagmaticorum seu de ordinibus urbanis, quam thematicorum seu de ordinibus provincialibus, in hunc modum: consules imperiales et chartularii et notarii dictorum supra secretorum seu scriniorum secundum gradus suorum officiorum et scriniorum; consules pagani seu functione et auctoritate cassi; senatorii; clerici palatini; clerici magnae ecclesiae; stratores, si qui tum sint, chrysotriclinii; stratores maglabii, si pariter qui sint; stratores privati lausiacy et aseretay; stratores sacri stratoricii; stratores; scribones [vel deputati] excubitorum;

δομέστικοι τῶν θεμάτων τῆς ἀνατολῆς καὶ δύσεως κατὰ τὰ τάγματα αὐτῶν καὶ τὰς ἀξίας αὐτῶν ἀσκηρῆται ἄπρατοι, νοτάριοι τῶν ἀσκηρητιῶν ἄπρατοι, κاندιδάτοι βασιλικοὶ τοῦ ἵπποδρόμου καὶ μανδάτορες, βεστήτορες, σιλεντιάριοι, δρουγγάριοι τῶν θεμάτων ἄπρατοι κατὰ τὰ θέματα καὶ τοὺς δρόγους αὐτῶν· κόμητες τῶν θεμάτων ὁμοίως· κόμητες τῶν ἀριθμῶν ἄπρατοι· ὁ χαρτουλάριος τοῦ ἀριθμοῦ ὁμοίως· Β κόμητες τοῦ πλοῦματος ὁμοίως· ὁ χαρτουλάριος τοῦ πλοῦματος· κόμητες τῶν ἱκανάτων ὁμοίως· ὁ χαρτουλάριος τῶν οἰκανάτων ὁμοίως· ὁ χαρτουλάριος τοῦ στάβλου ὁμοίως· ὁ ἐπίκτης τοῦ στάβλου ὁμοίως· τριβούνοι τῶν νουμέρων· ὁ χαρτουλάριος τῶν νουμέρων· οἱ κόμητες τῶν ὀπτημάτων· ὁ χαρτουλάριος τῶν ὀπτημάτων· ὁ χαρτουλάριος τῶν τειχέων· οἱ δευτερεύοντες τῶν δημάρχων· οἱ τριβούνοι τῶν 15 τειχέων· ὁ προέξημος τῶν σχολῶν· οἱ κένταρχοι τοῦ ἀριθμοῦ· οἱ κένταρχοι τῶν ἱκανάτων· οἱ προτίκτορες τῶν σχολῶν· οἱ βικάριοι τῶν νουμέρων· οἱ βικάριοι τῶν τειχέων· οἱ δρακονάριοι τῶν ἐξσκουβίτων· οἱ ἀποεπάργχοιτες· οἱ στρατηλάται· ὁ ἀκόλουθος τοῦ ἀριθμοῦ· ὁ πρωτομανδάτωρ τοῦ 20 ἐξσκουβίτων· ὁ πρωτομανδάτωρ τῶν ἱκανάτων· οἱ πρωτοκάραβοι· οἱ πρωτονοτάριοι τῶν θεμάτων καὶ τῶν ἀγγελῶν οἱ ἄπρατοι· οἱ βανδοφόροι τοῦ ἀριθμοῦ· οἱ βανδοφόροι τῶν ἱκανάτων· οἱ εὐτυχοφόροι τῶν σχολῶν· οἱ σκενοφόροι τῶν ἐξσκουβίτων· οἱ λαβουρήσιοι τοῦ ἀριθμοῦ· οἱ σκη-

chartularii thematum; domestici tagmatis scholarum; domestici thematum Orientis et Occidentis secundum classes et dignitates suas; asecretae honorarii; notarii asecretiarum honorarii; regii candidati circi, mandatores, vestitores, silentiarii, drungarii thematum honorarii secundum themata sua drungosque seu manipulos suos; comites thematum eodem modo; comites numerorum honorarii; chartularius arithmi honorarius; comites rei navalis honorarii; chartularius rei navalis; comites hicanatorum honorarii; chartularius hicanatorum honorarius; chartularius stabuli honorarius; epictes [seu compulsor] stabuli honorarius, tribuni numerorum; chartularius numerorum; comites optimatum; chartularius optimatum; chartularius castrorum; secundicerii demarchorum; tribuni castrorum; proximus scholarum; centarchi seu centuriones arithmi; centarchi hicanatorum; protectores scholarum; vicarii numerorum; vicarii castrorum; dracouarii excubitorum; exeparchontes vel expraefecti provinciarum; stratelatae; acoluthus arithmi; protomandator excubitorum; protomandator hicanatorum; protocarabi seu naucleri; protouotarii thematum et gregum honorarii; bandiferi arithmi; bandiferi hicanatorum; eutychiofori [seu victoriarum gestatores] scholarum; scenuofori seu vasiferi vel tropaeoferi excubitorum; labareuses arithmi;

προφόροι τῶν σχολῶν· οἱ σιγγοφόροι τῶν ἐξσκουβίτων· οἱ σημειοφόροι τοῦ ἀριθμοῦ· οἱ σημειοφόροι τῶν ἱκανάτων· οἱ ἀξιοματικοὶ τῶν σχολῶν· οἱ σιγάτωρες τῶν ἐξσκουβίτων· οἱ δουκινιάτωρες τοῦ ἀριθμοῦ· οἱ δουκινιάτωρες τῶν ἱκανάτων· οἱ μανδάτορες τῶν σχολῶν· οἱ πρωτοκαγκελλάριοι τῶν θεμάτων· οἱ ὀπίθονες τῶν ταγμάτων· ὁ πρωτοκαγκελλάριος τοῦ γενικοῦ λογοθέτου· ὁ πρωτοκαγκελλάριος τοῦ κυ-
Ms. 244. βλάριος τοῦ γενικοῦ λογοθέτου· ὁ πρωτοκαγκελλάριος τοῦ κυ-
 αίστωρος· ὁ πρωτομανδάτωρ τῶν νομῆρων· ὁ πρωτομαν-
 δάτωρ τῶν τειχέων· ὁ πρωτοκαγκελλάριος τοῦ σακελλίου·
 ὁ κένταρχος τοῦ βεστιαρίου· οἱ πρωτομανδάτορες καὶ λεγα-
 τάριοι τῶν ἐξσκουβίτων· οἱ μανδάτορες καὶ λεγατάριοι τοῦ
 ἀριθμοῦ· οἱ ἐξσκουβίτορες· οἱ θυρωροὶ τοῦ παλατίου καὶ
 τῶν σεκρέτων· οἱ διατρέχοντες τοῦ δρόμου· οἱ φακτιονά-
 ριοι· οἱ γειτονιάρχαι· οἱ νοτάριοι τῶν μερῶν· οἱ χαρτου-
 λάριοι τῶν μερῶν· οἱ ποιηταὶ καὶ μελισταὶ τῶν δῆμων· οἱ 15
Ed.L. 428 ἡνίοχοι τῶν μερῶν· οἱ μανδάτορες τῶν νομῆρων· οἱ μαν-
 δάτορες τῶν τειχέων· ὁ λεγατάριος τοῦ βεστιαρίου· οἱ χο-
 σβαῖται τοῦ μεγάλου βεστιαρίου· οἱ κένταρχοι τῶν στρατη-
 γῶν τῶν θεματικῶν· οἱ μικροπανῖται· οἱ παραφύλακες τῶν
 κάστρων ἄπρατοι· κένταρχοι τῶν βάνδων· οἱ δημῶται· οἱ 20
 δρουγγάριοι τῶν πεζῶν· οἱ καγκελλάριοι τῶν σεκρέτων· οἱ
 τοποτηρηταὶ τῶν χορῶν· οἱ στρατιῶται τῶν θεμάτων· οἱ
 στρατιῶται τῶν θεμάτων. εἰ δὲ ἐκ πάντων τούτων τῶν λε-
 χθέντων τινὲς ἔχοιεν ἀξίας τὰς διὰ βραβείου δεδομένας, ὁ
 καστος αὐτῶν τῆ ἀξίᾳ τοῦ ὁμοτίμου τὸν βαθμὸν προτιμά-25

septriferi scholarum; signiferi excubitorum; vexilliferi arithmi; vexilliferi hicanatorum; axiomatici vel honorati scholarum; senatores excubitorum; duciniatores vel ducenarii arithmi; duciniatores hicanatorum; mandatores scholarum; protocancellarii thematum; optiones tagmatum; protocancellarius genici logothetae; protocancellarius quaestoris; protomandator numerorum; protomandator castrorum; protocancellarius sacelli; centarchus vestiarii; protomandatores et legatarii excubitorum; mandatores et legatarii arithmi; excubitores; ianitores palatii et secretorum; vernaculi cursus; factionarii; magistri vicorum; notarii factionum; chartularii factionum; poetae factionum; musici factionum; aurigae factionum; mandatores numerorum; mandatores castrorum; legatarius vestiarii; chosbaitae magni vestiarii; centarchi strategorum thematicorum; micropanitae; custodes castrorum honorarii; centarchi bandorum; demotae seu populares aut factionales; drungarii peditum; cancellarii secretorum; topotretae chororum; milites tagmatum et milites thematum. Horum, quos diximus, omnium si quis dignitates simul tenet eorum, quae cum brabeis dari solent, ille gradum prae collega suo insigni-

σθα. εἰ δὲ παγανοὶ πέλουσιν, ἐν μόνοις τοῖς ὀφφικίοις τι-
 μάσθωσαν κατὰ τὴν ἤδη ἐκτεθεισαν τάξιν κλητωρευόμενοι. B
 οἱ δὲ εἰς ἔθνων εἰσερχόμενοι πρόσβεις καὶ τῆς τιμίας συν-
 στίαςεως τῶν βασιλέων ἡμῶν ἀξιούμενοι κλητωρευόνται καὶ
 5 αὐτοὶ οὕτως. [οἱ ἀπὸ Ῥώμης ἐπίσκοποι προεκριθῆσαν τῶν
 καθ' ἡμᾶς ἐπισκόπων.] οἱ μὲν ἀπὸ Ῥώμης ἐρχόμενοι, ἐάν
 εἰσιν ἐπίσκοποι, προτιμῶνται τῶν ἐπισκόπων τῆς καθ' ἡμᾶς
 ἐκκλησίας· εἰ δὲ προσβύτεροι εἰεν, ὡσαύτως προκρίνονται.
 ὁμοίως καὶ ἐν ἑκαστον τάγμα τῆς ἱεροσύνης τὴν προτίμησιν
 10 ἀναδέχεται κατὰ τὴν καθέδραν τὴν ἄνωτέρως ἐθηθεισαν. τὸ
 αὐτὸ δὲ κρατεῖσθω καὶ ἐπὶ τῶν ἐν τῇ ἀνατολῇ ὄντων τριῶν
 πατριαρχῶν. ἐτιμῆθησαν δὲ οἱ ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντες διὰ C
 τὴν ἔνωσιν τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου δε-
 σπότηου, οἷον ὁ ἐπίσκοπος Νικόλαος καὶ καρδηγάλιος Ἰωάν-
 15 νης, ἐπάνω πάσης τῆς τάξεως τῶν μαγίστρων. [καὶ οἱ ἀπὸ
 Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων σύγκελλοι προεκριθῆσαν παντὸς
 μαγίστρου.] ὡσαύτως καὶ οἱ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ οἱ Ἱερο- Ma. 245. a
 σολύμων σύγκελλοι ἐν τῇ δευτέρᾳ θέσει τῆς τραπέζης πρῶ-
 τοι ἐπάνω παντὸς μαγίστρου. οἱ δὲ εἰς Ἀγάρων φίλοι τῆ
 20 τῶν πατρικίων καὶ στρατηγῶν ὑποκίπτουσι τάξει ἐν ταῖς κα-
 θέδραις, οἱ μὲν ἀνατολικοὶ προκρινόμενοι τῶν ἐσπερίων·
 καθέζονται δὲ ἐν τῇ εὐωνύμῳ θέσει, ἢ τέταρτοι φίλοι, ἢ D

5. Verba οἱ—ἐπισκόπων notam marginalem esse censuit ideo-
 que uncis inclusit R. 15. Verba καὶ — μαγίστρου et ipsa
 notam marginalem esse putans, uncis inclusit R.

bus non item ornato habet; si vero pagani sint [muneris titulo tantum conspicui, absque functione,] tantum in officiis secundum ordinem iam expositum evocantur. Legati autem peregrinarum gentium, in aula delati et honore de Dominorum nostrorum epulis participandi digni habiti, evocantur in hunc modum. [Episcopi Romani episcopis nostris praehabebantur.] Episcopi Romae si qui ad nos veniunt, praehabentur nostris episcopis. Pari modo presbyteri, et in universum omnis ordo ecclesiasticus Romanus habet gradum prae nostro secundum illum sedendi ordinem, quem superius tradidimus. Id idem quoque teneatur de tribus per Orientem patriarchis. Collocabantur autem legati Romani, qui sub Leone, pio Imp., adveniebant procurandae unionis ecclesiarum gratia, ita, ut episcopus Nicolaus et cardinalis Ioannes praerent toti classi magistrorum. [Qui ab Antiochia et Hierosolymis aderant syncelli, praehabebantur magistris omnibus.] Pariter syncelli Antiocheni et Hierosolymitani locum habebant in secundo convivii ordine supra omnes magistros. Amici Agareni patriciorum et strategorum succedunt classi quoad ordinem sedendi, sic tamen, ut illos ipsos inter illi, qui ex Oriente venerint, occidentalibus praehabebantur. Hi sic dicti amici

πέμπτοι, πρὸς τὸ αὐτοὺς ἐν τῷ δευτέρῳ μίσησιν τῆς τραπέζης τυγχάνειν. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν Νούνων, ἧτοι Βουλγάρων, εἰσερχόμενοι φίλοι ἐν μὲν τῇ κλήσει τῶν κοινῶν κλητωρίων τέταρτοι ἢ πέμπτοι ἐν τῇ εὐωνύμῳ θέσει κληθῆσονται, δηλονότι ὑποπίπτοντες καὶ αὐτοὶ τῇ τῶν πατρικίων καὶ στρα-5 τηγῶν καὶ πάντων τῶν ἐν τῇ βῆλιῳ πατρικίων τεταγμένων ἀρχόντων, ἀπολαύοντες καὶ αὐτοὶ τὸν δεύτερον μίσησον τῆς βασιλικῆς τραπέζης. ἐν δὲ τοῖς ἰθ' τῶν ἑορτῶν ἀκουσίτοις κλητωρεύονται ὄγδοοι καὶ ἔννατοι, δηλονότι ὑποπίπτοντες τῇ τάξει τοῦ προλεχθέντος βῆλου. οἱ δὲ ἐκ Θράγγων πρέσβεις, 10 Ed.L. 429 εἰ μὲν ἔχοιεν χειροτονίας, κατὰ ταύτας κληθῆσονται· εἰ δὲ παγανοὶ εἰσιν, τῇ τῶν ὁφρικιαλίων ὑποπίπτουσι τάξει. οἱ δὲ ἐκ τῶν λοιπῶν ἔθνων ἐρχόμενοι φίλοι τῇ τῶν σπαθαρο-κандιδάτων ὑποπίπτουσι πάντες ἀξίᾳ.

Τόμος δ.

15

Ἐπειδὴ τῆς τῶν ἀρτικλιῶν ἐπιστήμης ἰδικὴν τινα πραγματείαν συγγράψασθαι ἐσπουδάσαμεν, καὶ τὰς τοῦ οἰκείου πολιτεύματος ἀξίας ἐκίμωνορικῶς ἐν ταῖς καθέδραις ἀκριβῶς ἐξεθέμεθα, καὶ τὴν τῶν ἱερῶν βασιλικῶν κλητωρίων ἐνστά- Β θιαν καὶ κατάστασιν ἡμῶν ὑπεδείξουμεν, φέρε δὴ καὶ τὰς ἰδέ- 20 ας τῶν ἐπ' ἐκίστη ἑορτῇ κικλησκομένων ἀξιωμάτων καὶ τὰς

collocati sedent in sinistra positione [scu prima mensa plagae triclinii sinistrae] quarti a principio aut quinti, quia nempe sub secundo missum cadunt. Qui ab Hunnis Bulgarisque amici adfuerint, in evocatione communium et consuetorum conviviorum quarti aut quinti introvancantur in secunda positione, scilicet etiam hi post patricios eosdemque strategos et omnes in velo [scu corpore] patriciorum constitutos, et simul cum patriciis ad Augustum admitti solitos magistratus; ut etiam ipsi secundo missu sacrae mensae fruuntur. In novendecim accubitis autem, qui celebrari diebus festis solent, evocantur hi octavi aut noni; scilicet post velum seu corpus procerum praedictum. Francorum tandem legati, si quidem investiti sunt muneribus iisque funguntur, evocantur secundum illa. Si vero sunt pagani seu cassi dignitatibus, subsequuntur classem officialium. Reliquis e gentibus advenientes amici succedunt ad unum omnes classi spatharocandidatorum.

CAPUT QUARTUM.

Postquam igitur scientiae articlinicae specialem quandam tractationem conscribere studentes, imperii nostri dignitates demonstrative distincteque exposuimus sacrorumque conviviorum decorem atque constitutionem vobis exhibuimus: aegredum narrabo vobis quomodo, quomodo species dignitatum, quae in unoquoque die festo ad mensam vocari solent, et multiformes earum vestitus, quibus quam-

τούτων πολυειδεῖς ἀμφιάσεις ὅπως δεῖ συνεισάγειν ἐν τοῖς κλητωρίοις, σαφῶς ἑμῖν διηγῆσομαι. ἄρξομαι δ' ἐντεῦθεν καὶ ἡ τῆς Θείας χάριτος τῇ κόσμῳ ἐπέφανεν ἀπαρχῇ, ἧς καὶ οἱ θεοπρόβλητοι καὶ θειώτατοι ἡμῶν βασιλεῖς τὴν ἐγκόσμιον ἔκαι ὑπερκόσμιον ταύτην πανηγυρίζοντες χαρμονὴν κατὰ μέμνησιν τῆς Χριστοῦ πρὸς ἄνθρώπους ἐπιδημίας, κοινῇ τὴν πανδεσίαν τοῖς πιστοῖς ἐφαπλώσαντες κοινωνοῦσι τῆς σωματικῆς ἐστιώσεως.

Ἡ γενέθλιος τοῦ Χριστοῦ ἡμέρα, ἐν ἣ προτίθονται αἱ τῶν 15^α C ἀκουβίτων ἐκθέσεις.

10 Δεῖ γὰρ ὑμᾶς, ὡ φίλοι, ἐν ταύτῃ τῇ λαμπρῇ καὶ περι- Ms. 245.b
δόξῃ τῶν Χριστοῦ γενεθλίων ἡμέρῃ, ἥνικα αἱ πολυσχεδεῖς καὶ ἔξαισιοι τῶν 15^α προτίθονται ἀκουβίτων ἐκθέσεις, ἐν μὲν τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ τοῦ κράματος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας 15
καλεῖν εἰς συνεστίασιν τῶν φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων μεγιστάνων ἐκ τῆς βασιλικῆς συγκλήτου τὸν ἀριθμὸν 15^α, οἶον μαγίστρους, πριμοσίτους, ἀνθυπάτους πατρικίους, στρατηγούς, ὀφρικιαλίους, οὓς ἂν δόξῃ τοὺς αὐτοκράτορας λαμβά- D
νεσθαι· εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς, ἄνευ μέντοι τῶν οἰκείων γλα- 20
μομόδων, ἡμῆρισμένους δὲ τὰ καμίσια καὶ μύνα. εἰ δὲ τύχοιεν στρατηγοὶ κεκλημένοι, μετὰ τῶν οἰκείων σκαρμαγγίων εἰσα-
γέσθωσαν σὺν τῇ δρογγυαρίῳ τῆς βίγλης. ἐν δὲ τῇ τῶν 15^α

16. 15^α con. R., 15^α cod. et ed.

que introducere oporteat. Incipiam autem ab eo loco, in quo primitiae divinae gratiae sese mundo monstrare coeperunt, quando etiam a Deo proinoti et sacratissimi nostri Imperatores mundanum hoc, id est in mundo quidem subsistens, attamen plus quam mundanum solenniter celebrantes gaudium ad exemplum adventus Christi ad homines, universales illas epulas coporalis exceptionis et convitiationis fidelibus in commune explicant et proponunt.

FESTUM NATIVITATIS CHRISTI, IN QUO XIX. ACCUBITUM DAPES

PROPONUNTUR.

Oportet itaque nos, amici, splendido illo et glorioso die nati-
vitatibus Christi, quando multifariae incomparabiles XIX. accubituum
dapēs proponuntur, primum quidem apud sacram mensam mixti, in
magna ecclesia apparatus, ad coepulandum Dominis nostris Christi
amantibus proceres sacri senatus, numero duodecim evocare, ut ma-
gistros, praepositos, proconsules patricos, strategos, officiales, quos
assumere Dominis visum fuerit; dein vero illos introducere, abaque
suis tamen cuique propriis chlamydis, sed in solis camisiis. Si
autem strategi quidam excitati fuerint, introducantur in suis scar-
mangis cum drungario vigiliae. Ad venerabilem XIX. accubituum

ἀκουβίτων τιμωτάτη τραπέζη δεῖ ἡμῶς καλεῖν μεγίστους δύο, ἀνθυπάτους πατρικίους, στρατηγούς ἕξ, Βουλγάρους φίλους δύο, ὀφφικιαλίους ἀπὸ τῆς τοῦ στρατιωτικοῦ λογοθέτου τάξεως καὶ κατωτέρω δύο, πρὸς τὸ συνανακληθῆναι τῷ βασιλεῖ εἰς τύπον τῆς ἀποστολικῆς δωδεκάδος, φίλους τὸν α-5
 Ed.L. 43ο ριθμὸν ιβ'. προκισεύειν δὲ αὐτούς· δεῖ στιχηθὸν κατὰ τάξιν τῆς ἐκάστου ἀξίας, ἐνδεδυμένους τὰς οὐκείας αὐτῶν χλαμύδας ἐμπροσθεῖψ τῷ σχήματι, ὑποδεδεμένους δὲ καὶ τὰ οὐκεία καμπύγια, καὶ εἰσαγαγεῖν αὐτούς μετὰ τὴν ἄφιξιν τῶν μελλόντων παραστᾶναι βασιλικῶν ὑπουργῶν τε καὶ βουκαλί-10
 ων, δηλονότι λαβόντος τὸ σχῆμα τοῦ καστρησίου τῆς βασιλικῆς τραπέζης παρὰ τοῦ ἄνωθεν παρεστῶτος περιφανοῦς κραιπσίτου, καὶ συνανερχομένον αὐτοῖς μέχρι τοῦ τριβάθμου τῆς βασιλικῆς εὐωχίας, καὶ ἰστώντος αὐτούς κύκλῳ τῆς τιμίας τραπέζης εἰς τὸ εἰδικῶς προσκαλεῖσθαι πλησιέστερον¹⁵
 Βφίλους, οὓς ἂν δόξη τῷ βασιλεῖ. ἐν δὲ τοῖς ἑκατέρων τῶν μερῶν ἀκουβίτοις δεῖ ἡμῶς καλεῖν ἐν ταύτῃ τῇ λαμπρῇ καὶ περιβοήτῃ ἡμέρᾳ τὴν ὑπὸ καμπύγιον σύγκλητον πᾶσαν, οἷον ἀσηκρήτας, χαρτουλαρίους τῶν μεγάλων σεκρέτων, βασιλικούς νοταρίους τῶν λεχθέντων σεκρέτων, οἷον ἀπὸ τε σπαθαροκανδυ-20
 δάτων καὶ κατωτέρω ὑπάτων, δισυνάτων, κομητῶν τῶν σχολῶν, σιλεντιαρίων, προτικτόρων, εὐτυχοφόρων, σκηπτροφόρων, ἀξι-

mensam oportet nos advocare duo quidem magistros, proconsules patricios, strategos autem sex, amicos vel legatos e Bulgaria duo, tandem officiales de ordine logothetae rei militaris, aut et aliis inferioribus officiis duo; quo ad eandem cum Domino mensam accumbant amici duodecim, imitamentum apostolorum, qui cum Christo ad mensam accubuerunt. Procedunt autem unus post alterum, secundum ordinem suae quisque dignitatis antico modo, induti suas quisque chlamydes, et in pedibus habentes sua quisque campagia. Oportet autem illos introducere, postquam advenerint, qui mensae adstare et servire debent, imperiales ministri triclinares, et vocales seu musici; gestu nempe signum accipiente sacrae mensae castrense ab eo, qui superne adstat, illustri praeposito, et simul cum ipsis ascendente usque ad tribathmum seu suggestum trium graduum sacrae mensae, et in orbem eos circa venerabilem mensam collocante; quo Imperator, quos voluerit, viritim propius advocare possit. Ad accubitos autem seu mensas ambarum partium [respectu sacrae mensae ad dextram et sinistram stantes] oportet vos vocare illo splendido et celebri die totum senatum, qui campagia in pedibus gerit, ut asecretas, chartularios magnorum secretorum, imperiales notarios corundem secretorum, ut a spatharocandidatis inde incipiendo et descendendo per dignitates ad consules, iterum consules, comites scholarum, silentiarios, protectores, eutychiophoros, sce-

ωματικῶν τῶν διαφόρων ταγματίων τὸν ἀριθμὸν ρηΐ, Ἀγαρη- Ms. 146. a
 ῶν τοῦ πραιτωρίου κδ', τῶν Βουλγάρων φίλων ἀνθρώπους
 ιβ', καὶ πένητας ἀδελφοὺς τὸν ἀριθμὸν ιβ'. προκισσύνει δὲ C
 αὐτοὺς στιχηδὸν οὕτως· τοὺς μὲν συγκλητικούς κατὰ τὰς
 50λείας αὐτῶν ἀξίας καὶ τὰς τῶν ὄφφικίων αὐτῶν διαφορὰς
 διαστελλόμενος ἔνθεν κἀκεῖθεν· τοὺς δὲ Ἀγαρηνοὺς κατέ-
 ναυτι τῆς ὄψεως τῶν βασιλείων ἐπὶ τῆς ἑκτης καὶ ἑβδόμης
 τραπέζης· τοὺς δὲ Βουλγάρων ἀνθρώπους ἐπὶ τῆς ἐνάτης
 τραπέζης τῆς αὐτῆς περιόδου· τοὺς δὲ πένητας καὶ αὐτοὺς
 10προσκαλεῖσθαι ἐπὶ τῆς θ' τραπέζης τῆς εὐωνύμου θέσεως, ἐν
 ἧ παύσασιν τοῦ δρουγγαρίου τυγχάνει. εἰσάγει δὲ δεῖ
 ἅπαντας μετὰ τὴν ἀριξίν τῶν πρωτοκλήτων φίλων τῆς βασι- D
 λικῆς τραπέζης οὕτως· τοὺς μὲν ἀξιωματικούς ἅπαντας με-
 τὰ τῶν οἰκείων ἀλλαξιμάτων, χλαμύδων τε καὶ καμπαγίων,
 15στιχηδὸν κατὰ τάξιν τοῦ αὐτοῦ ἀξιωματος καὶ ὄφφικίου·
 τοὺς δὲ Ἀγαρηνοὺς λευκοφόρους ἀζώνους ὑποδεδεμένους, δη-
 λουότε προπορευομένου αὐτοῖς τοῦ καλέσαντος ἀρτικλίνου καὶ
 συνανερχομένου ἐφ' ἑκατέρου τῶν μερῶν διὰ τῆς ὀπισθίου
 θέσεως τῶν αὐτῶν ἀκουβίτων καὶ διὰ τοῦ ἐμπροσθίου τό-
 20που ἑξαριθμοῦντος ἐφ' ἑκάστη ἀκουβίτῃ δωδεκάδα προσώ-
 πων μίαν καὶ μὴ συγχωροῦντός τινα ἀνακληθῆναι μέχρι τῆς
 ἐκφωνήσεως τῶν παρεστῶτων βασιλικῶν βουκαλίων. μετὰ δὲ Ed. L. 431
 τὴν πάντων ἀνάκλησιν δεῖ προσέχειν τὸ μουσικὸν μέλος, καὶ

17. προπορευομένων cod., αὐτῶν cod. et ed.

ptrophoros, axiomáticos seu honoratos e diversis dignitatibus, ad
 numerum usque 168, de Agarenis praetorii 24, de amicis Bulgaris
 12 et fratres pauperes itidem 12. Procedere autem oportet illos in
 serie hoc modo: senatores quidem secundum suam quemque digni-
 tatem et diversa officia, dextraque sinistraque divisos; Agarenos au-
 tem locat e regione et conspectu Imperatorum ad sextam et septi-
 mam mensam; Bulgaros ad nonam [et ultimam] eiusdem obitus [vel
 plagae, dextrae scilicet]. Pauperes excipiuntur pariter quoque nona
 mensa, sed sinistrae partis, ubi nempe drungarius adstare solet.
 Introducere autem oportet omnes post adventum amicorum primo
 loco ad sacram mensam vocatorum hoc modo. Axiomaticos seu in
 dignitatibus constitutos omnes cum suis mutatoris, chlamydis pu-
 ta et campagiis, secundum ordinem dignitatis, quam quisque gerit,
 et officii pariter; Agarenos autem in candidis vestibus absque
 zonis, et in calceis; praeambulante ipsos articlino, qui eos intro-
 vocat, et simul cum ipsis ascendente in utraque parte [triclirii]
 per posticam partem accubituum et deinceps ab antica eorundem enu-
 merante in singulis accubitis duodenos accumbentes, neque per-
 mittente cuiquam, ut prius accumbat, quam imperiales musici ad-
 stantes modullos suos occoepirint. Postquam omnes acubuerunt,

ἡνίκα τὸ ἴδιον ἀπηχῆσαι φθῆγμα, ἐξανίστασθαι ἀπαντας εἰς εὐφημίαν τῶν δεσποτῶν καὶ τὰς ἑαυτῶν ἀπεκιδιδύσκεσθαι χλαμύδας· ἀλλὰ μὴν καὶ ὁσάκις ἂν τὸ μουσικὸν ἀπηχῆσῃ, καὶ ὁσάκις ἂν θυμηλικόν τι πρὸς τέρψιν ἐκτελεσθῇ πρῶγμα, καὶ ἡνίκα τι βρώσιμον ἐκ τῆς βασιλικῆς τραπέζης διὰ τοῦ5 τερπνοῦ καστρησίου πρὸς τοὺς δαιτυμόνας δεξαποσταλήσεται. ἂν δὲ τῇ τούτων ἐξόδῳ δεῖ προσέχειν τοὺς ῥωμαῖζονσι βουκαλίους καὶ σὺν τῇ αὐτῶν ἐκφωνήσει προσέχειν τὸ σχῆμα Β τοῦ κλεινοῦ καστρησίου, καὶ ἀθῆς ἐξανιστῶν πάντα τοὺς κεκλημένους χλαυδοφόρους διὰ τῆς ὀπισθίου θέσεως τῶν ἀκου-10 βέτων, καὶ ἐπανάγειν αὐτοὺς ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὴν ἄνω προσωπικὴν ἐξοδὸν τῆς αὐτῆς περιόδου. καὶ εἰθ' οὕτως με- Ms. 246. b τὰ τὴν τούτων τελείαν ὑπείδουσιν καὶ αὐτοὺς τῆς βασιλικῆς τραπέζης δαιτυμόνας ἐξάγειν, δηλονότι προπορευομένου αὐτοῖς τοῦ κλεινοῦ καστρησίου τῆς βασιλικῆς τιμίας τραπέζης. 15 ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας ἡμέρας τῆς πολυσχεδοῦς ταύτης καὶ λαμπρᾶς πανδεσίας δεῖ ἡμᾶς εὐτρεπίζειν εἰς πρόσκλησιν τῆς βασιλικῆς περιβλέπτου τραπέζης ὁμοίως μαγίστρους, ἀνθυπά- C τους πατρικίους ὀφφικιαλίους καὶ οἰκειακούς πρωτοσπαθαρίους, τὸν ἀριθμὸν ιβ', συναριθμουμένον αὐτοῖς ἐξαιρέτως τοῦ20 δομεστίκου τῶν σχολῶν κατὰ τύπον· εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς

13. ὑπέκδουσιν vel ἀπόλυσιν vel ἀπήλυσιν legi vult R. 14. ἐξάγειν, δηλονότι R., ἐξάγειν δὲ δηλονότι cod. et ed.

oportet animum attendere ad musicos cantus, et quando peculiaris id significans atque monens tonus insonuerit, oportet omnes surgere ad Dominis benedicendum suasque chlamydes exuere; quorum illud etiam repeti debet, quoties musici insonuerint et quoties ludicrum aliquod exercitium peragatur, item quando dapum aliquid e sacra mensa per incundum castrensem ad convivas emittatur. In horum autem [musicorum et thymelicorum] exitu oportet [nos arctoclinas] ad vocales musicos, Romane vel Latine loquentes, et, illis exclamantibus, simul ad gestum clarissimi castrensis attendere, coque edito, convivas simul omnes exsurgere iubere atque educere in suis tunicis per posticam positionem vel partem accubituum, et reducere eos ex inferioribus ad superiorem conspicuum seu regio conspectui expositum exitum eiusdem periodi vel partis triclinii, ceterisque digressis sic tandem et sacrae mensae convivas emittere, praecedente clarissimo castrense venerabilis mensae imperialis. Altero autem die multifidae, id est tot per dies iteratae et quasi dispartitae, splendidaeque universalis convivationis oportet, ut invitatos et paratos ad communionem unde quaque spectabilis sacrae mensae habcamus suo tempore advocandos magistros iterum, ut superiore die, proconsules patricios officiales, familiares protospatharios, numero in universum duodecim; quorum unus eo die ex formula et praescripto

πάντας ἐν τῇ αὐτῶν ἀνακλήσει χλανιδοφόρους δοτολισμένους κατὰ τὸ ἴδιον σχῆμα· τοὺς δὲ οἰκειακούς πρωτοσπαθαρίους μετὰ τῶν οἰκείων σπεκίων καὶ ῥωέων σαγίων, ἐμπροσθίῳ τῷ σχήματι, καθὼς ἀνωτέρω δεδήλωται. ἐν δὲ τοῖς περίξ 5 ἀκουβίτοις δεῖ καλεῖν ἐφ' ἑκάτερα μέρη ἐπὶ δύο ἀκουβίτων βασιλικούς ἀνθρώπους ἀπὸ τῆς τῶν σπαθαροκανδιδάτων ἀξίας καὶ κατωτέρω· ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς ἀκουβίτοις ἅπαντας τοὺς ἄρχοντας τοῦ τάγματος τῶν σχολῶν, οἷον τοποτηρητὴν, εἰ τύχοι αὐτὸν εἶναι σπαθαροκανδιδάτον, τοὺς κόμητας τῶν D 10 σχολῶν, δομεστικούς τῶν σχολῶν, τὸν προέξημον, προτήτορας, εὐτυχοφόρους, σκηπτοφόρους, ἀξιωματικούς, μανδάτορας, τὸν ἀριθμὸν σμ', καὶ πένητας τὸν ἀριθμὸν ιβ'· εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς ἐν τῇ ἀνακλήσει μετὰ τῶν οἰκείων σκαραμαγγίων, τὸν δὲ τοποτηρητὴν καὶ χαρτουλᾶριον τοῦ αὐτοῦ τάγματος 15 μετὰ καὶ σαγίων ῥωέων, δηλονότι προπορευομένου αὐτοῖς τοῦ ἀρτικλίνου κατὰ τὸν προγραφέντα τύπον. ἐπὶ δὲ τῆς τρίτης ἡμέρας τῶν αὐτῶν ἀκουβίτων δεῖ ἡμᾶς εὐτρεπίζειν εἰς πρόσκλησιν, ἐν μὲν τῇ βυσιλικῇ τραπέζῃ ἄρχοντας μεγι- Ed.L. 43a στάνας τοὺς ἀνωτέρω ἐπὶ τῆς δευτέρας ἡμέρας μνημονευθέντας τὸν ἀριθμὸν ιβ', ἀφαιρουμένου μὲν τοῦ τῶν σχολῶν δομεστικού, ἀντεισιόντος δὲ κατὰ τύπον τοῦ δομεστικού τῶν ἔξοκουβίτων, εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς ἐν τῇ ἀνακλήσει κατὰ τὸν προδειχθέντα τύπον. ἐν δὲ τοῖς ἑκατέροις τῶν μερῶν ἀκου-

5. ἐπὶ em. B., ἀπὸ cod. et ed.

cerimonialis esse debet domesticus scholarum. Illos omnes oportet viritum evocatos in tunicis peculiari modo conformatis introducere. Domesticos autem protospatharios cum peculiaribus sibi suis speciis et sagis russis ante mensam sacram statuere, ut supra declaratum est. Ad accubitos autem, qui sacram mensam ex utraque parte circumstant, oportet evocare, et ad proximas quidem duas homines imperiales, a spatharocandidatorum inde dignitate et sic porro inferiores; ad reliquas sedecim vero magistratus tagmatis scholarum, ut topoteretam, si simul sit spatharocandidatus, comites scholarum, proximum, protectores, eutychiophoros, aseptrophoros, axiomaticos, mandatores, in universum 240, et pauperes duodecim. Oportet autem supra scriptos evocatos introducere in suis sibi scaramangis. Topotereta vero et chartularius eiusdem tagmatis etiam in sagis russis introducunt, praecedente ipsos articlino secundum formulam supra scriptam. Tertio die celebrationis eorundem XIX accubituum oportet nos invitatos paratosque habere ad sacram quidem mensam magnates, quales modo secundo die dicebamus advocari; pariter numero duodecim, omisso ea vice domestico scholarum et assumto in eius locum domestico excubitorum, et hi secundum praescriptam formulam evoc-

βίτοις δεῖ καλεῖν ὁμοίως ἐπὶ τοῖς δυσὶν ἀκουσίτοις βασιλικούς ἀνθρώπους ἐν ἀξιώμασιν· ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς ἀκουσίτοις ἅπαντας τοὺς ἄρχοντας τοῦ τάγματος τῶν ἐξουσιβίτων, οἷον τοποτηρητὰς, σκριβωνας, τὸν χαρτουλάριον, δρακοναρί-
Ma. 247. αους, σκευοφόρους, σιγγοφόρους, σενάτορας, πρωτομανδάτορας **5**
B καὶ μανδάτορας τοῦ ἀριθμοῦ σδ', καὶ πέντητας ιβ', εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς κατὰ τὸν προῤῥηθέντα τύπον κατὰ τὸ σχῆμα τῆς δευτέρας ἡμέρας. ἐπὶ δὲ τῆς τετάρτης ἡμέρας τῆς περιφανοῦς ταύτης, ὡς εἶπεν, δεξιώσεως δεῖ ἡμᾶς εὐτρέπλζειν εἰς κλήσιν τῆς βασιλικῆς τιμᾶς τραπέζης ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθ' **10**
ἐκάστην ἡμέραν μνημονευθέντων ἀρχόντων σὺν τῷ δρογγαρίῳ τῆς βίγλης κατὰ τύπον τὸν ἀριθμὸν ιβ', εἰσάγειν δὲ ἅπαντας ἐν τῇ ἀνακλήσει μετὰ τῶν οἰκείων ἀλλαξιμάτων, καθὼς εἴρηται· τὸν δὲ δρογγάριον τῆς βίγλης μετὰ τοῦ οἰ-
C κείου σκαραμαγγίου καὶ σαγίου ῥοῆς. ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς **d-15**
κουσίτοις δεῖ ἡμᾶς καλεῖν βασιλικούς ἀνθρώπους κατὰ τὸν λεχθέντα τύπον, καὶ ἅπαντας τοὺς ἄρχοντας τοῦ τάγματος τοῦ ἀριθμοῦ, οἷον τοποτηρητὴν, τὸν χαρτουλάριον, τοὺς κόμ-
μπας, τοὺς κεντάρχους, βανδοφόρους, λαβουρησίους, σημειοφόρους, δουκιανάτορας, μανδάτορας, θυρωροὺς, διατρέχοντας, **20**
τὸν ἀριθμὸν σδ', καὶ εἰσάγειν αὐτοὺς οὕτως· τὸν μὲν τοποτηρητὴν μετὰ ῥωέου σαγίου, τοὺς δὲ λοιποὺς μετὰ τῶν οἰκείων σκαραμαγγίων, καθὼς ἀνωτέρω δεδήλωται. ἐπὶ δὲ τῆς

cati introducuntur. Reliquos autem in utramque partem accubitus quod attinet, apponuntur eorum duobus a regia proximis homines imperiales dignitatibus spectabiles; ceteris magistratus tagmatis excubitorem, ut topoteretae, scribonae, chartularius, draconarii, sceuophori, signiferi, senatores, protomandatores et mandatores, ad numerum 204, et pauperes duodecim. Introducuntur autem secundum formulam secundi diei iam expositam. Quarto die splendidae huius, ut ita dicam, beneventionis et exceptionis oportet vos invitare et comparare ad communionem venerabilis regiae mensae de proceribus, quales iam ad singulos praecedentium dierum commemoravimus, numero duodecim, comprehenso simul drungario vigilliae; eosque introducere cum suis sibi quemque mutatoris, ut dictum iam est; drungarium vigilliae autem cum scaramangio suo et sago russo; ad reliquos autem accubitus advocare homines imperiales secundum formulam praedictam, et omnes magistratus tagmatis arithmi, ut topotereta, chartularium, comites, centarchos, bandophoros, labarenses, vexilliferos, ducenatores, mandatores, ianitores, diatrechontes vel vernaculos, in universum 204. Horum quidem topoteretes cum sago russo, ceteri autem cum suis quisque scaramangis introducuntur. Die quinto oportet nos invitare et compa-

πρώτης ἡμέρας δεῖ ἡμῶς προσυτρεπίζειν εἰς κλήσιν τῆς τιμίας ὄντως βασιλικῆς τραπέζης ὁμοῦ ἐκ τῶν ἀνωτέρω νημιονευθέντων ἐνδόξων μεγιστάνων σὺν τοῦ δομωστικῶν τῶν ἱκανάτων, φίλους τὸν ἀριθμὸν ἰβ', καὶ εἰσάγειν αὐτοὺς μετὰ τῶν οἰκείων ὑάλλαξιμαίων, καθὼς ἀνωτέρω δεδηλώται. ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς ἀκουβίτοις δεῖ καλεῖν ὁμοῦ βασιλικούς ἀνθρώπους, ὡς ἀνωτέρω εἰρήκαμεν. ἐν δὲ τοῖς κατωτέρω τοὺς ἄρχοντας τοῦ τάγματος τῶν αὐτῶν ἱκανάτων, ὅλον τοποτηρητὴν τῶν κομητῶν, τὸν χαρτουλάριον τῶν κεντάρχων, βανδοφόρων, σημειοφόρων, δουκινατόρων καὶ μανδατόρων, σὲ τὸν ἀριθμὸν, καὶ πέντηας ἰβ', εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς ἐν τῇ ἀνακλήσει, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς τάγμασι προεγράφαμεν. σημειωτέον δὲ Ed.L. 433 τοῦτο· εἰ γὰρ ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῆς ἑβδομάδος ἢ τῶν ἐνδόξων τοῦ Χριστοῦ γενεθλίων ἐπέστη ἑορτὴ, καὶ ἀπὸ ταύτης 15ῇ τῶν ἰβ' ἀκουβίτων δεξιώσεις τὴν ἀρχὴν ἐπιδειξήται, δεῖ ἡμῶς ἐν τῇ ἕκτῃ ἡμέρᾳ ἐπὶ μὲν τῆς τιμίας βασιλικῆς τραπέζης συγκαλεῖν εἰς ἐστίασιν τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινου· M. 247. b πόλεως μετὰ καὶ ἰβ' ἡγουμένων τῶν ἐν τῇ περὶ ἡμῶς τόμῳ κειμένων, εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς ἐν τῇ ἀνακλήσει οὕτως· τὸν 2ομὸν πατριάρχην σὺν τῷ βασιλεῖ ἅμα τοῦ στίχου εἰς τὸ ἐπὶ δίφρου καθεσθῆναι· τοὺς δὲ ὄσιους ἡγουμένους στιχηδὸν κατὰ τὴν οἰκείαν τάξιν καὶ ἀρμόζουσαν δόξαν· εἰσάγειν δὲ

rare vocandos ad sacram et vere regiam mensam duodecim amicos de illustribus proceribus supra memoratis, quorum unus eo die erit domesticus hicanatorum. Hi, ut iam notatum, in propriis suis mutatoriiis introducuntur. Ad reliquos simul omnes accubitus vocare oportet, ad primos quidem a sacro proximos homines imperiales, ut iam diximus; ad inferiores autem eorumdem ipsorum hicanatorum rectores, ut topoteretam, comites, chartularium, centarchos, bandophoros, vexilliferos, ducenatores et mandatores, ad numerum 204, et praeter eos adhuc duodecim pauperes. Evocatos ita oportet introducere, ut, quum de ceteris ordinibus diceremus, praescripsimus. Tenendum, si primum in diem hebdomadis incidat festum gloriosae nativitatibus Christi, indeque initium sumat convitatio in XIX accubitis, oportet nos sexto die [is est sabbati] ad convivandum cum Domino venerabilemque imperialem mensam vocare archiepiscopum Constantinopolitanum una cum duodecim illis hegumenis, qui in codicillis nostris penes nos haerentibus descripti et designati sunt. Evocatos autem eos oportet sic introducere: patriarcham simul cum Imperatore protinus apud recitationem stichi [seu orationis mensalis], quo is super sella resideat [neque accumbat]; sanctos autem hegumenos seriatim secundum ipsorum ordinem et dignitatem competentem. Introducuntur, quem-

Β αὐτοὺς, καθὼς καὶ τοὺς πατρικίους, μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν φελωνίων ἀπολελυμένη τῷ σχήματι, δηλονότι προπορευομένου αὐτοῖς τοῦ βασιλικοῦ καστρησίου, καὶ ὁμοίως ἰστώοντος κύκλω τῆς βασιλικῆς τραπέζης εἰς τὸ προσκαλέσασθαι πλησιέστερον ἔξ αὐτῶν οὓς ἂν δόξη τῷ βασιλεῖ. ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς ἀκουσίτοις⁵ δεῖ ἡμᾶς καλεῖν τοὺς ἐκ διαφόρων μοναστηρίων ἀναγραφόμενους ἀβάδας, ἧγον τοὺς τὰ σφραγίδια παρ' ἡμῶν εἰληφότες, τὸν ἀριθμὸν σιζ' εἰσάγειν δὲ καὶ αὐτοὺς στιχηδόν, καθὼς καὶ τοῖς λοιποῖς, ἡμφιεσμένους τὰς οἰκείας στολὰς ὡς πρὸς συνήθειαν. **Κ** ἀνακλίειν δὲ αὐτοὺς ἐφ' ἑκάστης τραπέζης δωδεκάδα μίαν.¹⁰ μετὰ δὲ τὴν τούτων ἀνάκλησιν καὶ ἐστίασιν δεῖ ἡμᾶς προσέχειν τὸν τοῦ ὀπτομίνσου μίνσον, καὶ ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ εἰσάγειν πρὸς χειρονομίαν τῶν ἀνακειμένων καὶ ψαλλόντων πατέρων τοὺς δύο μεγάλους τῆς ἐκκλησίας δομεστικούς καὶ ἰστῶν αὐτοὺς ἔνθεν κἀκεῖθεν τοῦ περιβλέπτου τρικλίνου πρὸς¹⁵ τὸ ποιεῖσθαι, ὡς εἴρηται, τὴν χειρονομίαν ἐπὶ τὴν ψαλμῳδίαν τῶν ἀνακειμένων πατέρων. δίδεται οὖν κατὰ τύπον παρὰ τοῦ εἰδικοῦ λόγου τοῖς μὲν ἀνακειμένοις ἐπὶ τῆς βασιλικῆς τραπέζης ἑβ' ἡγουμένοις εἰς φιλοτιμίας ἐπίδοσιν ἀνὰ **Δ** νομισμάτων δ' τοῖς δὲ λοιποῖς μονάχοις ἄπυσιν ἀνὰ νομί-²⁰ σματος ἑνὸς καὶ μόνου· τοῖς δὲ δύο δομεστικοῖς ἀνὰ νομισμάτων β' κατὰ τύπον. δεῖ εἰδέναι, ὅτι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ καὶ οἱ πένητες ἐν τῷ χρυσοιστορίῳ ἐσθίουσιν, λαμβάνοντες

admodum patricii suis in mutatoriis introducuntur, sic et hi suis in pheloniis laxo habitu [absque zonis], imperiali castrense praambulante et pariter in orbem circa sacram mensam collocante; quo propius Imperator eos, quos voluerit, advocare possit. Ad reliquos accubitus vocare oportet abbates [id est monachos] variorum monasteriorum, quorum nomina in notitia nostra descripta identidem tenemus, illos nempe, qui tesseras a nobis antea acceperunt, ad numerum 216. Introducuntur sciatim, sicut in ceteris moris est, iuduti propriis suis et consuetis stolis. Accubitis singulis adsternuntur deni bini viri. His itaque apud accubita sua satiatis, attendere oportet ad optomiasi [scu assati ferculi] missum, et tum temporis ambo magnae ecclesiae magnos domesticos introducere ad praemonstrandam accumbentibus et psallentibus patribus cheironomiam seu gesticulationem manualementem moderandi cantus gratia. Et hos collocare oportet unum ad dextram, alterum ad sinistram illustris triclinii, ut cheironomia sua, quod diximus, accumbentium patrum cantum moderentur. Quantum ad pietatem Domini attinet, dantur illis quidem duodecim ad sacram mensam accumbentibus hegumenis recepto more formulaeque ex privato principale peculio singulis numismata quaterna nomine doni gratuiti, reliquis autem monachis

τὴν κατὰ συνήθειαν εὐλογίαν. εἰ δὲ ἐν τετάρτῃ ἢ πέμπτῃ ἡμέρῃ τῆς ἑβδομάδος ἢ Χριστοῦ γέννησις κατανησῆι, καὶ ἀπὸ ταύτης ἄρχεται ἡ κλήσις τελείσθαι τῶν ἀκουσίτων, δεῖ ἡμᾶς ἐν τῇ κυριακῇ τῆς περιόδου τῆς αὐτῆς ἑβδομάδος πρὸ 5τῆς κλήσεως τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν ἀββάδων ἐκτελεῖν τὸ λεγόμενον κλητώριον τὸν πολύτριχον, καὶ εὐτρεπίζειν εἰς συν-
 εστίασιν φίλους ἐπὶ μὲν τῆς βασιλικῆς τραπέζης μαγίστρους, Ed. L. 434
 ἀνθυπάτους πατρικίους στρατηγούς ὀκτώ καὶ Βουλγάρους Ms. 248. a
 φίλους δύο καὶ τοὺς δύο δημάρχους Βενέτων τε καὶ Πρασί-
 10ων· εἰσάγειν δὲ καὶ ἐξάγειν αὐτοὺς χλανισφόρους, καθὰ
 καὶ ἀνωτέρω δεδήλωται. ἐν δὲ τοῖς ἑκατέρων μερῶν ἀκουσί-
 τοις δεῖ ἡμᾶς καλεῖν βασιλικούς ἀνθρώπους ἐθνικούς πάντας,
 οἷον Φαργάνους, Χαζάρους, Ἀγαρηνοὺς, Φράγγους καὶ ὅσοι
 τῆς βασιλικῆς ἐξ αὐτῶν ὑπολαύουσι τῶν ῥογῶν προμηθείας·
 15εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς ἅπαντας καὶ ἐξάγειν μετὰ τὸ ἐθνικὸν ἴδιον
 σχῆμα, οἶνονεὶ τὸ παρ' αὐτῶν ἐπιλεγόμενον καθάδιον. καὶ εἰθ'
 οὕτως τῇ ἀπὸ ταύτης εἰσιούσῃ τῆς ἑβδομάδος τετράτῃ προσ- B
 καλεῖσθαι τὸν πατριάρχην μετὰ τῶν αὐτοῦ ἡγουμένων καὶ μο-
 ναχῶν, ὡς προλέλεκται. ἐπὶ δὲ τῆς ἑβδόμης ἡμέρας τῶν ἀν-
 20οτῶν ἀκουσίτων δεῖ ἡμᾶς εὐτρεπίζειν εἰς συνεστίασιν ἐπὶ τῆς
 βασιλικῆς τραπέζης ἀνθυπάτους πατρικίους στρατηγούς, ὄφρι-

14. ἐξ αὐτῶν cm. R., ἐξαυτῆς cod. et ed.

singulis bina. Eodem quoque die pauperes comedunt in chrysolitatorio, accipientes consuetam benedictionem. Quodsi vero in quartam aut quintam septimanæ seriam incidat festum natiuitatis Christi, et ex ea incipiat convivium accubituum dictum celebrari, oportet vos ea dominica, quæ in ambitum eiusdem septidui cadit, antequam patriarcha et monachi vocentur, sic dictum polytrichum [seu multicrinum, crinitum, comatumve] convivium celebrare, et amicos ad convivandum paratos habere, ad sacram quidem mensam accubituos magistros, proconsules patricios strategos octo, Bulgaros amicos duo et ambo demarchos, Veneti nempe et Prasini; et hos introducere atque educere in tunicis, ut in superioribus expositum fuit. Ad reliquos autem accubitus evocare et sternere oportet homines, imperiales tantum peregrinos [et comam alentes], ut Farganos, Chazaros, Agarenos, Francos, quotquot eorum eximiam regiam providentiam et pietatem rogarum perceptione experiuntur. Horum omnium unamquamque gentem introducere oportet et rursus educere in suo quamque gentili habitu, ut e. c. in sic dicto cabadio [Farganos et Agarenos]. Proxima post hæc dominicam quarta feria invitare demum oportet patriarcham cum ipsius hegumenis et monachis eo, quem prædiximus, ordine. Septimo eorundem accubitu die oportet vos, amici, comparare ad epulandum, in sacra quidem mensa duodecim amicos de genere proconsulum patriciorum

κιαλίους σὺν τῇ ὑπάρχει τῆς πόλεως καὶ τῇ δρογγαρίῳ τῶν πλοῦμων, φίλους δύο καὶ δέκα· εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς καὶ ἐξάγειν μετὰ τῶν οἰκείων ἀλλαξιμάτων, καθὰ καὶ διεδήλωται· ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς ἀκουσίτοις καλεῖν εἰς ἐστίασιν τὸν σύμπονον καὶ τὸν λογοθέτην τοῦ πραιτωρίου, τὸν τοποτηρητὴν τῶν πλοῦμων, τὸν χαρτουλάριον τοῦ πλοῦματος, τὸν κόμητα τοῦ πλοῦματος, κεντάρχους ὁμοίως, κριτὰς τῶν ῥεγσιῶνων, ἐπόπτας τῆς πόλεως, γειτονειάρχας, τὸν λεγατάριον τοῦ πραιποσίτου, τὸν κεντυρίωνα, τοὺς πρωτοκαγκελλαρίους, καγκελλαρίους καὶ μανδάτορας τοῦ πλοῦμου, τὸν ἀριθμὸν σδ· εἰσά-10 γειν δὲ καὶ ἐξάγειν αὐτοὺς μετὰ τῶν οἰκείων σκαραμαγγίων, πλὴν τῶν τοποτηρητῶν μετὰ καὶ σαγίων ῥωσιῶν, καθὼς ἄνωτέρω δεδήλωται· ἐπὶ δὲ τῆς ὀγδόης ἡμέρας τῶν αὐτῶν ἀκουσίτων ἐκτελεῖται τὸ βωτὸν παιζοδρόμιον, καὶ δεῖ ἡμῶς Δεῦτρεπλῆειν εἰς συνεστίασιν τῶν βασιλέων τοὺς προὔχοντας¹⁵ τῆς τάξεως τοῦ μυστικοῦ κουβουκλείου, οἶον πραιποσίτους, πρωτοσπαθαρίους ἐνούχους, πριμικηρίους, ὀστιαρίους, τὸν ἀριθμὸν ἦ, τὸν χαρτουλάριον τῆς βασιλικῆς σακέλλης, τὸν ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ λόγου, τὸν ἀκουάριον καὶ τὸν τῆς καταστάσεως· εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς μετὰ τῶν οἰκείων ἀλλαξιμάτων,²⁰ οὐ καθὼς τοὺς λοιποὺς ἅπαντας ἐν ταῖς προλεχθείσαις ἡμέραις ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω σὺν τῇ καστρησίῳ τὴν πορίαν ποιούμενοι, ἀλλ' αὐθις σὺν τῇ ἐξόδῳ τῆς βασιλικῆς ἀ-

strategorum et officialium, comprehensis eo numero praefecto Urbis et drungario classiariorum; qui omnes duodecim, ut iam de prioribus dictum, in suis mutatoris et introducuntur et educuntur; ad reliquos autem accubitus vocare oportet adiutorem [praefecti Urbis] et rationalem praetorii et topoteretam classiariorum, chartularium, comitem et centarchos, omnes rei navalis; iudices regionum [Urbis nempe], inspectores Urbis, vicorum magistros, legatarium praepositi, centurionem, protocancellarios, cancellarios et mandatores rei navalis, in universum ad numerum 204. Hi cum suis scaramangis et introducuntur et educuntur praeter topoteretas. Hi enim in russis sagis introducuntur, ut supra iam de similibus monitum fuit. Octavo eorundem accubituum die celebratur votum pezodromium seu ludicrum pedestri cursu certamen, et oportet vos invitatos paratosque habere ad coepulandum cum Dominis proceres de ordine secreti cubicali, ut praepositos, protospatharios eunuchos, primicerios, ostiarios, ad numerum octo; et dein ad conficiendum numerum duodecennarium, hos quatuor: chartularium sacri sacellii, comitem rationum privatarum, actuarium et cerimoniarium. Hi cum suis mutatoris introducuntur, non eo modo, quo alii magnates in diebus praedictis, id est, non ab imis ad summa, pracambulantis castranse; sed

νακλήσεως στιχίζειν αὐτοὺς κατὰ τὸ ἴδιον ἄξιωμα κύκλῳ τῆς Ms. 248. b τιμίας βασιλικῆς τραπέζης, καὶ ἅμα τῆς ἐκφωνήσεως τῶν παρεσταίων βουκαλίων ἀνακλίνειν αὐτοὺς ἐν τῇ λαμπροτάτῃ Ed. L. 435 τραπέζῃ, ἐξάγειν δὲ αὐτοὺς πάλιν τῇ αὐτῇ ἀκολουθίᾳ, ὡς εἰρήται. ἐπὶ δὲ τοῖς λοιποῖς ἀκουσίτοις πρὸ τῆς βασιλικῆς ἀνακλήσεως προανακλίνονται πένητες οἱ τὰ σφραγίδια εἰληφότες, καὶ ἐπὶ αὐτῶν ἀνακειμένων καὶ ἐσθιόντων, ἐν τῷ καιρῷ τοῦ μίνσου τῶν δουλικῶν, ἀναλαμβάνονται τὰ δοθέντα σφραγίδια ὑπὸ ἀρτικλίνου, καὶ δίδονται κατὰ τύπον παρὰ τοῦ εἰδικοῦ λόγου ἐκάστη πένητι εἰς βασιλικὴν ἐδλογίαν ἀποκόμβιον ἔχον ἔνδοθεν νόμισμα ἕν. ἐπὶ δὲ τῆς ἐννάτης ἡμέρας τῶν αὐτῶν ἀκουσίτων τελεῖται κλητῶριον δέπνου, ὃ καὶ τρυγητικὸν καλεῖται, καὶ δεῖ ἡμᾶς προσετραπέζειν εἰς Β συνεστίασιν τοῦ δέπνου τῷ βασιλεὶ φίλους ἰβ, οἶον μαγίστρον, ἀνθυπάτου πατρικίους στρατηγούς ὀκτώ, φίλους Βουλγάρων δύο, καὶ τοὺς ἐκατέρων δύο δημάρχους. προσκαλοῦνται δὲ οὗτοι παρὰ τοῦ βασιλέως διὰ τοῦ ἀρτικλίνου πρωΐας, καὶ μίνσων διδομένων, συνεισέρχονται πάντες οἱ κεκλημένοι εἰς συνεστίασιν τῷ βασιλεὶ πρὸς ἐσπέρας, καὶ εἰσοάγονται καὶ ἐξάγονται πάντες μετὰ τῶν οἰκειῶν ἀλλαξιμάτων καὶ καμπαγίων κατὰ ἀκολουθίαν καὶ τύπον τῶν προγραφέντων ἐν τοῖς ἄνω. ἐν δὲ τοῖς ἐκατέρων τῶν μερῶν ἀκουσίτοις δεῖ ἡμᾶς καλεῖν κατὰ τὸν ὄρον τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦς

protinus atque Domini accubuerunt, oportet ut illos, secundum suam quemque dignitatem, circa venerabilem regiam mensam ordinemus, et simulac adstantes vocales intonant, ad splendidissimam mensam adsternamus. Hos eadem formula, qua diximus, iterum educere oportet. Reliquis accubitis acclinantur, vel antequam ipsi Domini accubuerint, pauperes, quibus antea datae tesseræ fuerunt. Ab his adhuc accumbentibus et epulantibus eo tempore, quo missus dulcii seu tragematum et placentarum mellitarum intrat, repetit articlinus tesseras, danturque ex recepto ritu nomine regiae benedictionis singulis pauperibus ex privato peculio singula apocombia vel munuscula missilia sacculis insuta intus habentia singulos solidos aureos. Nono die eorundem accubitum celebratur convivium vespertinum, quod etiam vindemiale appellatur; oportetque vos prius invitatos et comparatos habere duodecim amicos, de ordine magistrorum, proconsulum patriciorum strategorum octo, Bulgaros amicos duo, et ambarum factionum magistros. Invitantur autem hi ab Imperatore per articlinum mane, indictisque [pomeridianis] missis, simul cum Imperatore intrant invitati omnes ante vesperam, et introducantur omnes in suis mutatoriis et campagiis secundum decursum et formulam supra praescriptam. Ad reliquos autem ambarum pla-

ὑπὸ καμπάγιον συγκλητικὸς ἄπαντας, οἷον ἀσηκρήτας, ἀπὸ τῆς τῶν σπαθαροκανθιδάτων ἄξίας καὶ κατωτέρω, χαρτουλάριον τοῦ γενικοῦ λογοθέτου, χαρτουλάριον τοῦ στρατιωτικοῦ λογοθέτου, ἀντιγραφεῖς τοῦ κνέστορος, τὸν σύμπονον, τὸν λογοθέτην καὶ τοὺς κριτάς, νοταρίους τοῦ σακελλίου, νοταρίους τοῦ βεστιαρίου, νοταρίους τοῦ εἰδικοῦ, ὑπάτους, σιλεντιαρίους, βεστήτορας καὶ μικροὺς ἄρχοντας τῶν ταγματῶν, οἷον σκηπτροφόρους, σιγνοφόρους, εὐτυχοφόρους, δρακοναρίους, σινάτορας καὶ δουκινιάτορας, καὶ τοὺς ἑκατέρων μερῶν δρομεῖς ἅπαντας. δεῖ δὲ εἰσάγειν τοὺς μὲν συγκλητικὸς ἀ-10 παντας μετὰ τῶν οἰκειῶν ἀλλαξιμάτων καὶ καμπαγίων, τοὺς

Δδὲ δρομεῖς πάντας μετὰ τῶν αὐτῶν ποδῶν, καὶ τοὺς μὲν **Ms. 249. a** νικητὰς ἐπὶ τῆς κρείττονος θέσεως τῶν ἀκουσίτων προσανακλίνειν, τοὺς δὲ ἡττηθέντας ἐπὶ τῆς ἐτέρας θέσεως, ἐν ᾗ καὶ τοὺς πένητας· μετὰ δὲ τὴν προέορτον φωταυγίαν καὶ τήντις ἐπίδοσιν τῶν φατλιῶν ἐξάγειν αὐτοὺς πάντας κατὰ τὸν τύπον τὸν προγραφεύοντα πᾶσιν. ἐπὶ δὲ τῆς δεκάτης ἡμέρας τῶν αὐτῶν ἀκουσίτων δεῖ ὑμᾶς εὐτρεπιζειν εἰς κλήσιν τῆς βασιλικῆς τραπέζης ὁμοίως ἀνθυπᾶτους πατρικίους ὀφφικιαλίους σὺν τῇ δομestίκῃ τῶν νομῆρων καὶ τῇ κόμητι τῶν τειχῶν, **20** φίλους ἰβ· εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς καὶ ἐξάγειν μετὰ τῶν οἰκει-
Ed. L. 436 ὠν ἀλλαξιμάτων κατὰ τὸν δηλωθέντα τύπον. ἐν δὲ τοῖς λοι-

garum accubitus advocare vos oportet iuxta ritum primi dici senatorios omnes in campagiis comparere solitos, ut ascretas, dignitate spatharocandidatorum conspicuos, et ita porro inferiores, chartularium generalis logothetae, chartularium rationalis militaris, magistratos scriuiorum quacstoris, adiutorem logothetae, iudices, notarios saccellii, notarios vestiarii, notarios rei privatae, consules, silentiarios, vestitores et minores magistratus ordinum militarium palatinorum, ut sceptrophoros, signiferos, eutychiophoros, draconarios, senatores et ducenatores, ambarumque factionum cursores omnes. Horum quidem quotquot ordinis senatorii sunt, introducuntur in suis mutatoriis et campagiis; cursores autem in suis podeis vel vestibus talaribus; et horum quidem eos, qui victoriam obtinuerunt, oportet primos honoratiori parti [scu dextrae plagae] accubituum acclinare; victos vero alteri, ubi etiam pauperes accumbunt. Post luminum vero accensionem, qualis pridie festorum institui solet, et post traditas convivis faculas oportet eos omnes educere secundum formulam praescriptam. Decimo die eorundem accubituum oportet nos invitatos comparatosque habere ad sacrae mensae communionem proconsules patricios officiales una cum domestico numerorum et comite castrorum, amicos in universum duodecim. Introducuntur et educuntur in suis mutatoriis secundum praedictum modulum. Reliquis autem mensis acclinare oportet ambo topoterctas et ambo chartula-

ποῖς ἀκουβίτοις δεῖ ἡμῶς καλεῖν τοὺς δύο τοποτηρητὰς καὶ χαρτουλαρίους τῶν νομῆρων καὶ τειχέων, τριβούνους, βικαρίους, λεγαταρίους, μανδάτορας, ξενοδόχους, γεροκόμους, χαρτουλαρίους τῶν εὐγαῶν οἰκῶν, ἀρχιατροὺς καὶ τοὺς διαιταρίους τοῦ μεγάλου παλατίου καὶ τῆς Δύφνης, τὸν ἀριθμὸν σδ', καὶ πένητας ιβ'. προκινσεύειν δὲ τοὺς ξενοδόχους καὶ γεροκόμους χαρτουλαρίους καὶ ἰατροὺς σὺν τῶν διαιταρίων ἐπὶ τῇ ὀπισθείῳ θέσει τοῦ ἀκουβίτου τοῦ βασιλέως, τοὺς δὲ ἄρχοντας τῶν δύο ταγμάτων ἐπὶ τῇ κατὰ πρόσωπον 10 θέσει τοῦ βασιλέως· εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς καὶ ἐξάγειν τοὺς B μὲν ξενοδόχους μετὰ τῶν οἰκειῶν σκαραμαγγίων καὶ ῥώων σαγίων, τοὺς δὲ ἰατροὺς ἅπαντας μετὰ τῶν οἰκειῶν διβενέτων, τοὺς δὲ τῶν ταγμάτων ἄρχοντας, τοὺς μὲν τοποτηρητὰς καὶ αὐτοὺς μετὰ ῥώων σαγίων, τοὺς δὲ λοιποὺς μετὰ 15 σκαραμαγγίων πάντας. ἐπὶ δὲ τῆς ἑνδεκάτης ἡμέρας ἀπείγεται μὲν ἡ τῶν ἀκουβίτων ἐκτελουμένη κλήσις, τελεῖται δὲ τὸ κλητώριον ἐσπέρας ἐν τῷ περιβλήπτῳ τοῦ Ἰουστινιανοῦ τρικλίνῳ. προστοιχεῖται γὰρ τὸ αὐτὸ κλητώριον παρὰ τοῦ βασιλέως διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρτικλίνου πρωΐας, καὶ δεῖ ἡμῶς 20 προσκαλεῖσθαι εἰς κλήσιν τοῦ αὐτοῦ δείπνου μυγίστρος, ἀν- C θυλάτους πατρικίους ὀφφικιαλίους, πραιποσίτους, πρωτοσπαθαρίους εὐνούχους, πριμικηρίους, ὀστιαρίους, μαγλαβίτας, κόμητας τοῦ ἀριθμοῦ καὶ κεντάρχους, τὸν ἀριθμὸν κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης, καὶ μετὰ τὴν θείαν τῆς ἐσπέρας μυστα-

rios, tam numerorum, quam castrorum, tribunos, vicarios, legatarios, mandatores, xenodochos, gerocomos, chartularium venerabilium aedium, archiatros et diaetarios magni palatii, item et palatii Daphnes, in universum 204, unaque pauperes 12. Xenodochos atque gerocomos et inde reliquos inferiores, ut chartularium, medicos et diaetarios, oportet procedere [tam intrando, quam exeundo] pōve sacram mensam, magistratus vero amborum ordinum [tam numerorum, quam castrorum] a parte Domini vultui opposita. Xenodochi cum suis scaramangiis sagisque russis introducuntur; medici autem omnes in suis dibenetis seu vestibus colore veneto tinctis. De tagmatum magistratibus introducuntur ambo quidem topoteretae in sagis quoque russis, ceteri omnes autem in scaramangiis. Die undecimo non amplius celebratur convivium in XIX. accubitis, sed vespere celebratur in illustri Iustiniani triclinio, quod mane ab Imperatore eum in finem praeparatur per eius articlinium. Ad istius coenae communionem oportet nos vocare magistros, pronosules patricios officiales, praepositos, protospatharios eunuchos, primicerios, ostiarios, maglabitas, comites arithmi et centarchos, in universum tot, quot mensa capit. Celebratoque vespere

γωγίαν δεῖ τὸν καλέσαντα ἀρτικλίην προτρέψασθαι πάντας
 ἀποθέσθαι τὰ ἑαυτῶν ἀλλαξήμια καὶ ἐπενδύσασθαι τὰ εἰ-
 Ma. 49. b κεία αὐτῶν σκαραμάγγια εἰς τὸ μετ' αὐτῶν συνεστιαθῆναι
 τῷ βασιλεῖ κατὰ τύπον. ἡ δὲ ἀγία τῶν φώτων ἡμέρα ξένην
 τιὰ καὶ περίβλεπτον λαμπροφορίαν εἰσάγουσα θανμοσιήν⁵
 D καὶ πανάγαστον τὴν δεξίωσιν ἐκτελεῖ τῆς βασιλικῆς ἐσιωπέ-
 σως. τὴν γὰρ ἔνωσιν τῶν οὐρανίων καὶ ἐπιγείων ταγμαίων
 διὰ τῆς δωρεᾶς τοῦ ἁγίου βαπτίσματος μυστικῶς εἰκονίζουσα
 τοὺς ἐν τάξει ἀγγέλων ἰσρεῖς τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ καθολι-
 κικῆς ἐκκλησίας λευχημονοῦντας εἰς συνεστίασιν τῷ βασιλεῖ¹⁰
 συνηγάγετο. καὶ δεῖ τοὺς ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ λαχόντας δια-
 κονίᾳ ἀκριβῶς ἐπίστασθαι τὴν εὐπρεπῆ κατάστασιν τῆς πε-
 ριφανοῦς αὐτῶν καὶ ἱερᾶς δεξιώσεως. ἐν γὰρ τῷ τελουμένῳ
 κρόματι τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας δεῖ ἡμᾶς καλεῖν
 ἐπὶ τῆς τιμίας βασιλικῆς τραπέζης, μαγίστρους, ἀνδραπάτους,¹⁵
 Ed. L. 437 πατρικίους στρατηγούς, ὀφφικιαλίους, τὸν ἀριθμὸν ιδ'. εἰς-
 ἄγειν δὲ αὐτοὺς καὶ ἐξάγειν μετὰ τῶν οἰκείων ἀλλαξίμων,
 ἄνευ μέντοι τῶν ἑαυτῶν χλαμύδων. ἐν δὲ τῇ βασιλικῇ τι-
 μίᾳ τραπέζῃ πρό γε πάντων συνεστίαται ὁ πατριάρχης τῷ
 βασιλεῖ, καὶ δεῖ ἡμᾶς καλεῖν τοὺς λογάδας τῆς ἐκκλησίας,²⁰
 οἶον μητροπολίτας σὺν τῷ συγκέλλῳ τὸν ἀριθμὸν ιβ', προστι-
 χίζειν δὲ αὐτοὺς ἐν τῇ αὐτῶν εἰσαγωγῇ ἀρμοδίως κατὰ τὸν

sancto officio, debet articlinus omnibus imperare, ut mutatorii de-
 positis induant sua scaramangia, quo in illis cum imperatore epu-
 lentur. Sanctus autem luminum dies (vel Epiphaniae festum) secum
 trahens insuetam et undique illustrem splendidi vestitus magnificen-
 tiam, efficit convivium, quo Imperator amicos suos excipit, admira-
 bile. Quum enim coniunctionem ordinum coelestium atque terro-
 strium mystice adumbret, per donum sancti baptismatis faciam, con-
 gregat in unum cum imperio sacerdotium magnae Dei catholicae
 ecclesiae sacerdotes, qui angelorum et nuntiorum Dei vices gerunt,
 candidis in vestibus, ad convivium imperiale adducens. Quibus eo
 die servire obtingit atriclinis, bene accurateque eos nosse oportet
 decoram constitutionem et cerimoniale splendidae istorum sacerdo-
 tum sanctaeque ad mensam receptionis. Post finitum mixtam, in
 magna Dei ecclesia oportet nos ad sacram mensam magistros, pro-
 consules, patricos, tam strategos et militares, quam officiales et
 palatini ordinis, in universum duodecim invitare, eosque in suis
 mutatoriis, absque tamen chlamydibus, introducere et educere. In
 eadem regia venerabile mensa primus ante alios omnes convivatur
 Imperatori patriarcha. Pariter quoque oportet nos ad sacram men-
 sam ecclesiae proceres, ut metropolitans et syncellum, in universum
 numero duodecim, invitare, eosque ante introitum decore, unum-

ἐκάστου θρόνου, δηλονότι ἡμφιεσμένους αὐτοὺς πάσας τὰς λειτουργικὰς αὐτῶν στολὰς πλὴν τῶν ὠμοφοριῶν καὶ μόνον· συνεισάγειν δὲ αὐτοὺς καὶ ἐξάγειν διὰ τοῦ βασιλικοῦ καστρησίου, καθὼς ὁ τύπος τῆς εἰσαγωγῆς περιέχει. ἐπὶ δὲ B 5τῶν λοιπῶν ἀκουβίτων δεῖ ὑμᾶς καλεῖν πρεσβυτέρους τοῦ μεγάλου παλατίου ιβ', τῆς μεγάλης ἐκκλησίας κδ', διακόνους ὁμοίως τοῦ παλατίου, τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, τῆς νέας, λς', ὑποδιακόνους ὁμοίως λς', ἀναγνώστας ὁμοίως κδ', ψάλτας ὁμοίως κδ' καὶ παπάδας τοῦ σεκρέτου τοῦ πατριαρχοῦ λς'. 10ὁμοῦ σις'. εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς καὶ ἐξάγειν οὕτως· τοὺς μὲν ἱερομένους ἅπαντας μετὰ τῶν οἰκείων λευκῶν φελωνίων, τοὺς δὲ σεκρετικούς, ψάλτας τε καὶ ἀναγνώστας μετὰ οἰκέλα καμίσια μόνον, δηλονότι κατὰ τὴν τάξιν καὶ ἔκθεσιν τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν. δεξ' δὲ προσέχειν ἐν τῇ αὐτῇ ἀνα- C 15κλήσει, καὶ τὸν καιρὸν τοῦ μίνσου τῶν λεγομένων δουλικίων, καὶ σὺν τῇ τούτων εἰσόδῳ συνεισάγειν τοὺς δύο τῆς μεγάλης ἐκκλησίας λαμπροὺς δομεστίκους σὺν τῶν ψαλτῶν τε καὶ ὀρφανῶν ἀπάντων τοῦ συμφρωγίου, λευχημονοῦντας καὶ περιβε- Ms. 250. a βλημένους τὰ οἰκέλα φελώνια· διαίρειν δὲ αὐτοὺς ἔνθεν καὶ 20κεῖθεν πρὸ τῆς εἰσόδου αὐτῶν οὕτως. τῷ μὲν ἐνὶ αὐτῶν

15. δουλικίων em. B., τουλδίων cod. et ed.

quemque secundum suae sedis eminentiam, seriatim disponere, indutos stolas suas, in quibus sanctum officium peragere solent, omnes, praeter sola omophoria, quae omittunt, Castrensis imperialis eos simul omnes introducit, et idem quoque rursus educit, prout formulae introductionis in se habet atque flagitat. Ad reliquos autem accubitus oportet nos invitare magni palatii presbyteros duodecim, magnae ecclesiae presbyteros viginti quatuor, diaconos palatii et magnae ecclesiae seu S. Sophiae et novae in universum 36, cuiusque 12; hypodiaconos earundem ecclesiarum etiam 36; lectores earundem 24; cantores earundem 24; papades seu clericos secreti patriarchae 36; in universum 216. Hos introducere et educere oportet sic: sacerdotio consecratos et fungentes omnes in suis albis pheloniis, secreticos autem, cantores et lectores in suis camisiis tantum, secundum ordinem in superioribus traditum. In eadem acclinatione, id est accubitu et convivatione, observare oportet tempus, quo missus dulciorum sic dictus seu mellitorum et tragematum infertur, et tunc simul introducere ambo illustres magnae ecclesiae domesticos, unaque cantores et orphanos suffragii [id est eos, qui publico suffragio vel auxilio et sumtu aluntur] candidatos suisque pheloniis indutos; ante introitum autem illos in duas ad dextram sinistramque partes dirimere, ut unus quidem domesticus, qui ad dextram iucundorum et amabilium accubituum stat, cantores secum omnes habeat; alter autem domesticus, qui isti e regione ad sinistram partem

δομestική ἕμα τῶν ψαλιῶν ὑπάντων στιγιζειν ἐπὶ τῆς δεξι-
 αῖς θέσεως τῶν τερπνῶν ἀκουβίτων· τῆ δὲ ἐτέρῃ δομestική
 αὐτῶν σὺν ὄρφανῶν ὑπάντων, καὶ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου
 Δκατὰ πρόσωπον θέσεως οὔσης τῶν ἀκουβίτων στιγιζειν· εἰσ-
 αγειν δὲ αὐτοὺς ἐφ' ἑκατέρων τῶν μερῶν ἄμφω σὺν τῆ5
 εὐλογίᾳ τοῦ πατριάρχου, χοροστατεῖν ἅπαντας πρὸς ἀντίφω-
 νόν μελωδίαν. καὶ ἡνίκα τῶν γ' ἀντιφωνῶν ἢ ἐκφώνησις
 λήξει, ἐξάγειν αὐτοὺς ἐκεῖθεν ἕμα ὅθεν καὶ ἐληλύθασιν. ὠ-
 ρισθή δὲ καὶ παρὰ Λέοντος τοῦ σοφωτάτου δεσπότου εἰς
 πλείονα δόξαν καὶ μεγίστην εὐχαριστίαν τῆς περιοδικῆς ταύ-10
 της καὶ σεβασμίου τῶν ἰορτῶν εὐωχίας, ἐν τῇ αὐτῇ τελευ-
 ταίᾳ τῶν ἀκουβίτων ἡμέρῃ μετὰ τὴν περαιώσιν τῆς λεχθεί-
 σης τῶν ἀντιφωνῶν ἀρχαιοπαροδίου κοινῆς μελωδίας, συν-
 Ed.L. 438 εἰσάγειν ἡμᾶς ἐν τῷ καιρῷ τῶν δουλικῶν τοὺς δ' τῆς μεγά-
 λης ἐκκλησίας περιφανεῖς δομestίκοις, δηλονότι ἡμφιεσμένους 15
 τὰ οἰκεῖα αὐτῶν καμίσια καὶ φελώνια μόνα καὶ ἰστῆν αὐ-
 τοὺς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περιβλέπτου τρικλίνου κατὰ διάσταςιν
 οὔτως· τὸν μὲν α' δομestικὸν τῆς ἑβδομάδος κατὰ μέσον
 τῶν ἐκατέρωθεν τεσσάρων λαμπρῶν ἀκουβίτων, τὸν δὲ ἀπ'
 αὐτοῦ δεύτερον δομestικὸν κατὰ μέσον ὁμοίως τῶν ἀπ' αὐ-20
 τῶν δ' ἐκατέρωθεν λαμπρῶν ἀκουβίτων, τὸν δὲ γ' δομestικὸν
 πάλιν ὁμοίως κατὰ μέσον τῶν ἀπ' αὐτῶν ἐκατέρωθεν λαμ-

1. ἀπάντων em. R., ἅπαντα cod. et ed.

3. σὺν ὄρφανῶν

em. R., καὶ ὄρφ. cod. et ed.

accubituum stat, secum orphanos omnes habeat, seriatim in uno
 filo stantes. Introducuntur ab utraque parte partes ambae tum,
 quum patriarcha benedictionem pronuntiat, quo simul omnes cho-
 rum efficiant cantusque vocales alternent. Finitis tribus antiphonis,
 edicuntur simul rursus eodem, unde venerant. Sapientissimus autem
 Dominus noster Leo, quo maiorem gloriam consummatamque gratiam
 anniversariae huic et venerabili per dies festos convivationi addere-
 ret, constituit, ut hoc postremo accubituum die post finitam, quam
 diximus, alternantium et sibi respondentium chororum illam a ma-
 ioribus ad nos propagatam modulationem introduceremus sub tem-
 pus dulciorum quatuor magnae ecclesiae illustres domesticos, suis
 camisiis et pheloniis tantum indutos, eosque in medio praefulgentis
 triclinii ad aliquam a semet distantiam disponeremus, hoc modo:
 primum quidem domesticum, et qui ea septimana officio fungitur,
 in medio quatuor utrinque, id est binarum a quavis parte, splen-
 didarum a Dominis proximarum mensarum; proximum ab eo accu-
 dum domesticum pariter in medio aliarum illis proximarum quatuor
 splendidarum mensarum, id est quintae usque ad octavam; tertium
 domesticum pariter in medio quatuor illis proximarum ab utraque

πρῶν ἀκουσίτων, τὸν δὲ δ' κατὰ μέσον καὶ αὐτὸν τῶν ἐξ
 ἑκατέρων μερῶν καὶ λαμπρῶν ἀκουσίτων. καὶ σὺν τῇ ἐπι-
 τεύσει καὶ εὐλογίᾳ τοῦ ἁγιωτάτου ἡμῶν πατριάρχου ἀπάρ-
 χησθαι αὐτούς τὴν τιμίαν καὶ θεώρετον αἴνεσιν τὴν ἐξ οἰ-
 5 κείων χειλέων τοῦ σοφωτάτου καὶ θεοπροβλήτου ἡμῶν βασι-
 λέως Λέοντος ἐξυφανθεῖσαν, καὶ ἅμα τῇ αὐτῆς ἐκφωνήσει
 καὶ πολυτέχνῃ τῆς χειρονομίας κινήσει ὁμοθυμαδὸν ἅπαντας
 τοὺς ἀνακειμένους ἄδειν καὶ συμπύλλειν τὸ ῥῆθ' ἐν ἱερῶν ἁ-
 σμα τὸ ἐκ μελισσιῶν χειλέων σταλάξαν ἅπασιν τοῖς πιστοῖς
 10 ὑπὸ τῆς μετὰ δὲ τὴν περαιώσιν τῆς δωδεκαήμερου ταύτης
 τῶν ἑορτῶν εὐωχίας τελεῖται ἄλλη μεθέορτος ἡμέρα δεξίμου,
 φέρουσα δεξίωσιν μετὰ σαξίμου. τύπῃ γὰρ τελούμενον τὸ C
 τοῦ δεξίμου πέρας, ἰδικὴν τινα κατάστασιν εἰσάγει πάλιν. **Ms. 250. b**
 οἱ γὰρ θεοπροβλήτοι σοφοὶ δεσπότῃ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ
 15 τυπικοῦ δεξίμου προκαθέζονται πάλιν εἰς πολλῶν ἀντίληψιν,
 καὶ τελεῖται τὸ κλητώριον ἐπὶ ἀποκοπτῆς τραπέζης, ἐν τῇ
 λαμπροτάτῃ τρικλίνῃ Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου, καὶ δεῖ ἡ-
 μιῶς εὐτρεπίζειν εἰς συνεστίαςιν τῶν βασιλέων φίλους τοὺς
 ὑπὸ καμπάγιον ἅπαντας, ἄρχοντας τῆς συγκλήτου, ἀπὸ τε μα-
 20 γίστρων, ἀνθυπύτων πατρικίων ὀφφικιαλίων, βασιλικῶν πρῶ-
 5. χειρῶν con. R. pro χειλέων.

parte mensarum, nonae scilicet usque ad duodecimam; et tandem
 quartum domesticum in medio sex reliquarum ex utraque parte
 splendorum mensarum. Hos ita dispositos imperavit Leo, simul
 ac nutum daret et benedictionem pronuntiaret sanctissimus noster
 patriarcha, exordiri sanctum Deoque gratum hymnum, quem sapien-
 tissimus et a Deo electus idem noster Imperator Leo suis ipse ma-
 nibus contexuit et exaravit, et sic porro accumbentes omnes ad
 exordium a domesticis factum iisdemque artificiosa et erudita ma-
 nuum agitatione concentum dirigentibus decantare, asspectantes praecentorum exemplar, sacrum illum, quem modo laudabamus, hym-
 num, qui e mellissimis eius labiis super omnes fideles cives et sub-
 ditos destillavit. Post tinitam hanc, quae per duodecim dies conti-
 nuat et ob sacra [natalium et baptismi Christi] festa celebratur, con-
 vivationem celebratur alius, festum [luminum] consequens, dies
 deximi seu exceptorii, quo Dominus salutantes amicos admittere
 solet, cum saximo seu saltatoria decursione coniuncti. Facti nempe
 secundum formulam deximi finis novam et peculiarem rerum faci-
 eiam atque constitutionem importat. Sapientes enim et a Deo elec-
 ti nostri Domini post finitum ex formula illud solenne deximum
 rursus praesident ad praestandas bene merentibus remunerationes,
 et celebratur deinceps convivium super peculiari tabula in splendi-
 dissimo triclinio Iustiniani Magni; oportetque nos invitare ad coe-
 pulandum cum Domini amicos, magistratos quotquot campagiae ge-
 runt senatorios, ut magistros, proconsules, patricos officiales, im-

τοσπαθαρίων, ἀσηκηρητῶν, χαρτουλαρίων τῶν μεγάλων σεκρέτων, ὑπάτων, ἀντιγραφέων, σιλεντιαρίων, βεσητόρων, ἀπὸ Δ' ἐπαρχῶν, σκηπτροφόρων, σιγνοφόρων, σενατόρων καὶ λοιπῶν ἀρχόντων τῶν δ' ταγμάτων. δεῖ δὲ προστιχέειν ἅπαντας κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης, καὶ εἰσάγειν αὐτοὺς καὶ ἐξάγειν ἅπαντας μετὰ τῶν οἰκείων ἀλλαξιμάτων ἡμφισμένους καὶ τὰς ἑαυτῶν χλαμύδας ἐμπροσθέν τῷ σχήματι· καὶ δεῖ προσέχειν τῷ τοῦ ὄργάνου φθέγματι, καὶ ἥνικα τὴν ἀπήχησιν τοῦ φθόγγου παύσῃ, ἔξαισιτῶν ἅπαντας εἰς εὐφημίαν τῶν δεσποτῶν, καὶ ἀδιδίς ἐκίθεσθαι τὰς ἑαυτῶν χλαμύδας μέχρι τῆς 10 ἀφίξεως τοῦ μίνσου τῶν δουλικίων, καὶ πάλιν ταύτας ἀναλαμβάνεσθαι πάντας, ὅπως ἂν μετ' αὐτῶν συνεξέλθοιεν ἐν Ed.L. 439 τῇ ὁμοίᾳ τάξει. τὸ δὲ ἐπόμενον τῷ δεξιμῷ ἱππικὸν ἄθλον τελεῖται μὲν τῇ ἐπαύριον τοῦ δεξιμοῦ ἡμέρα, καὶ μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀπόλυσιν τελεῖται κλητώριον ἐν τῷ τρικλίῳ τῶν κα-15 θισμάτων. καὶ δεῖ ἡμᾶς εὐτρεπιζεῖν φίλους εἰς συνεστίασιν τῶν δεσποτῶν κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης ἐκ τῆς συγκλήτου πάσης, οἷον μαγίστρος, πατρικίους, πραιποσίτους, ὀφφικιαλίους, πριμικηρίους, ὄστιαρίους, βασιλικὸς πρωτοσπαθαρίους σὺν τῷ ἀκταρίῳ καὶ τῷ δεκσογράφῳ καὶ τοῖς 20 τοῦ ἡλιακοῦ παραστάταις, ἅμα τῶν σκηπτροφόρων, δρακοναρίων, σημειοφόρων καὶ σιγνοφόρων· εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς ἅπαντας μετὰ τῶν οἰκείων ἀλλαξιμάτων χωρὶς τῶν χλαμύ-

§. Ita em. R., τῷ — φθέγμα cod. et ed. 21. κλιξ pro κλια-
κου cod. Cf. R. ad pag. 759, 1.

periales protospatharios, asecretas, chartularios magnorum secretorum, consules, magistros scriniorum, silentarios, vestitores, expraefectos, sceptrophoros, signiferos, senatores et reliquos magistratus quatuor tagmatum. Procedere hos oportet seriatim tot numero, quot mensa capit, et introducere atque educere ab antica parte in suis mutatoris et chlamydibus. Attendendum est ad organi sonitum, omnesque, ubi id desiderit, iubendi surgere ad dicenda Dominis bona verba, et simul suas chlamydes exuere, quae demum rursus induuntur intrante missu dulciorum; quod eo fit, ut in illis rursus eodem omnes, quo intraverant, ordine exeant. Equestre certamen, quod consequi exceptorium solet, perficitur altero proximo die; eoque finito, instituitur convivium in triclinio cathismatum, ad quod invitare oportet convivas Dominis futuros pro capacitate mensae magistratus ex omni senatu delectos, ut magistros, patricios, praepositos, officiales, primicerios, ostiarios, imperiales protospatharios una cum actuario et deesiographo seu scriba libellorum supplicum et heliaci parastatis seu solarii observatoribus; Item sceptrophoros, draconarios, vexilliferos et signiferos, Introducuntur hi omnes

δίων, τοὺς δὲ τοῦ ἡλιακοῦ παραστάτας μετὰ τῶν οἰκείων Β
σκαραμαγγίων.

Μηνὶ Φεβρουαρίῳ.

Τῇ δὲ δευτέρῃ ἡμέρῃ τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς ἑορταζο-
μεν τῆς ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν
βλαχέρναις, καὶ τελουμένης τῆς λαμπρᾶς προελεύσεως, τελεί-
ται τὸ βασιλικὸν κλητώριον εἰς τὸν περίβλεπτον τρίκλινον τὸν Μ. 251. a
Ἰωαννῶν πάλαι ἐπικληθέντα ἐπὶ ἀποκοπῆς τραπέζης, καὶ δεῖ
ἡμᾶς εὐτρεπίσειν εἰς συνειστίαςιν τῶν βασιλέων φίλους ἐκ
1010 τῶν συγκλητικῶν, τοὺς ὑπὸ καμπάγιον πάντας, οἷον μαγί-
στρους, ἀνθυπάτους, πραιποσίτους, πατρικίους, ὄφφικιαλί- C
ους, βασιλικούς πρωτοσπαθάρους, συγκλητικούς, τὸν πρω-
τοασήκητις, χαρτουλάριον τῶν δέσκουβίτων, ὑπάτους, βεστή-
τορας, σιλεντιαρίους, ἀλλαξίματα ἐκ τῶν ταγματικῶν ἀρχόν-
15 τῶν, τὸν ἀριθμὸν κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης· εἰσάγειν δὲ
αὐτοὺς καὶ ἐξάγειν μετὰ τῶν οἰκείων ἀλλαξιμάτων, χωρὶς
τῶν χλαμύδων, κατὰ τὴν ἐκάστην προσοῦσαν τῆς δόξης αἰτίαν.

Κυριακῇ τῆς ἀποκρίας.

Τῇ δὲ κυριακῇ τῆς τῶν κρεῶν ἀπουσίας ἐπὶ μὲν τῆς βα-
20 σιλικῆς τραπέζης φίλους οὐ δεῖ συγκαλεῖσθαι. τὸ γὰρ αὐτὸ
κλητώριον τοῖς πέντησιν ὑφανλοῦται ἐν τῇ ἀψίδι, καὶ μόνος

1. ἡλιακοῦ conl. Leich., probante R., κλιακοῦ cod.

cum suis mutatoriis, absque tunicis; soli heliaci parastatae in suis
scaramangiiis.

MENSE FEBRUARIO.

Secundo die Februarii, quo festum hypapantes [seu occursus Do-
mini nostri Iesu Christi vel purificationis B. Virginis] in blachernis
celebratur, finitaque splendida processione, instituitur sacrum con-
vivium in illustri illo triclinio, quod olim Oceanus appellabatur,
super mensa peculiari; ad quod invitare oportet amicos, de senatu
quotquot campagia gerunt, ut magistros, proconsules, praepositos,
patricios, officiales, imperiales protospatharios, protoascretam,
chartularium excubitorum, consules, vestitores, silentarios, allaxe-
mata [seu magistratus, quibus comparere in mutatoriis licet] ex qua-
tuor tagmatibus seu ordinibus militaribus comitatensibus; in univer-
sum tot, quot capere mensa potest. Introducuntur et educuntur cum
suis mutatoriis absque chlamydibus, quisque secundum dignitatem
sui gradus.

DOMINICA CARNIPRIVII.

Dominica carniprivii non oportet ad sacram mensam amicos in-
vitare. Quod enim tunc instituitur convivium, subministratur pau-
peribus in apside, solosque suos familiares et cognatos Imperator

ἀνὰ ἑνὸς καὶ μόνον. τῇ δὲ πέμπτῃ τῆς αὐτῆς ἑβδομάδος συγκαλεῖται εἰς ἐστίασιν ὑπὸ τῶν πιστῶν βασιλέων ἐν τῷ Ms. 251. b μεγάλῳ παλατίῳ ὁ ἀγιώτατος καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, καὶ συνεισέρχονται αὐτῷ μητροπολίται, οὓς ἂν βουληθῇ ὁ αὐτὸς πατριάρχης, καὶ δεῖ ἡμᾶς εὐτρεπίζειν εἰς κλῆσιν τῆς τιμίας αὐτῶν συνεστίασεως ἐξ αὐτῶν τῶν μητροπολιτῶν, οὓς ἂν τύχη, καὶ πρεσβυτέρους τοῦ μεγάλου παλατίου ἐξ καὶ C ἡγουμένους τῶν βασιλικῶν μεγάλων μοναστηρίων, ὅσους ἂν εἶναι τύχη, καὶ σεκραϊτικούς πιπάδας τοῦ πατριάρχου κατὰ 10 τοῦ ὑποκειμένου ποσὸν τῆς τιμίας τραπέζης· εἰσύγειν δὲ αὐτοὺς καὶ ἐξάγειν μετὰ τῶν οἰκειῶν στολῶν τε καὶ φελωνίων κατὰ τὸν προλεχθέντα ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ μεγάλῳ κλητωροθεσίῳ.

Τῆς ὁρθοδοξίας.

15 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ κυριακῇ τῆς τῶν ἁγίων εἰκόνων ὁρθο-δοξίας μετὰ τὴν ὑπάντησιν τῆς ἐκ βλαχερινῶν εἰσιούσης φαεινῆς λιτανείας καὶ τὴν ἱερωτάτην μυσταγωγίαν ἐκτελεῖται D κλητώριον ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ μεγάλου οἰκονομίου ἐν τῷ λαμπροτάτῳ καὶ μεγάλῳ πατριαρχικῷ σεκραίῳ, καὶ δεῖ ἡ- 20 μᾶς εὐτρεπίζειν εἰς συνεστίασιν φίλους τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ ἀγιωτάτῳ πατριάρχῃ, μαγίστρον, πραιποσίτους, ἀνθυπάτους, πατρικίους, μητροπολίτας, ἀρχιεπισκόπους, ὑφφικιαλίους καὶ ἄρχοντας τῆς περιφανοῦς συγκλήτου, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦ

eiusdem septimanae invitatur ad convivium a fidelibus Imperatoribus in magnum palatium sanctissimum et oecumenicus patriarcha, qui, quos voluerit, secum sumit metropolitas. Oportet nos ad communionem venerabilis illius convivii invitare metropolitas quotcumque tandem in Urbe praesentes, presbyteros magni palatii sex; hegumenos magnorum imperialium monasteriorum quotcumque tandem; et secretales patriarchae papades, quot mensa capiat. Introducuntur et educuntur cum suis stolis et pheloniis eo modo, quo illos excipi in magno Iustiniani triclinio superius dicebamus.

DE FESTO ORTHODOXIAE.

Sequente proxime die dominica, qua memoria sanctitae orthodoxiae eorum, qui sacras imagines venerantur, post occursum et exceptionem factam splendidae processionis e blachernis in Urbem redeuntis, sanctumque celebratum missae officium, instituitur convivium impensis magni oeconomii [seu magnae administrationis redituum patriarchalium], in splendidissimo et inagno patriarchae secreto. Eo invitare nos oportet Imperatori et patriarchae amicos, magistros, praepositos, proconsules, patricos, metropolitas, archiepiscopos, officiales et magistratus alios de illustri senatu secundum capacita-

ποσοῦ τῆς τραπέζης· εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς ἅπαντας καὶ ἐξάγειν οὕτως τοὺς μὲν συγκλητικούς μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν σκαραμαγγίων καὶ μόνον, τοὺς δὲ ἱερεῖς μετὰ τῶν οἰκείων σχημάτων.

Ed. L. 441

Μὴν Μαρτίου.

5

Τῇ δὲ κέ τοῦ Μαρτίου μηνὸς τελεῖται ἡ εὐσημος καὶ περιφανὴς ἑορτὴ τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας θεοποιήσης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ τελουμένης τῆς τυπικῆς προελεύσεως ἐν τῇ ναῶ τῶν χαλκοκρατείων εἰσέρχονται οἱ βασιλεῖς ἐν τῷ παλατίῳ μετὰ τῆς παραδόξου πάσης συγκλήτου λαμπροφοροῦντες, καὶ μετὰ τὴν εἴσοδον ταύτην ἀποτίθονται πάντες τὰς ἑαυτῶν στολὰς κατὰ τύπον, καὶ φοροῦντων τῶν εὐσεβῶν ἡμῶν βασιλέων τὰ κεχρυσωμένα αὐτῶν σκαραμάγγια, συναμφιάζονται πάντες ὁμοίως τὰ οὐβκία αὐτῶν σκαραμάγγια, καὶ τελεῖται κλητώριον τῷ βασιλεῖ ἐν τῇ περιφανεστάτῳ τρικλίνῳ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἐπὶ ἀποκοπτῆς τραπέζης, καὶ δεῖ ἡμᾶς εὐτρεπίζειν εἰς συνεστίασιν τῶν βασιλέων ἐν τῇ τοιαύτῃ ἡμέρᾳ μαγίστρους, πραιποσίτους, ἀνδραπάτους, πατρικίους, στρατηγούς, ὄφφικιαλίους, βασιλικούς πρωτοσπαθαρίους καὶ λοιποὺς ἄρχοντας ἐκ τῶν βασιλικῶν ταγμάτων κατὰ τὸ ποσοῦν τῆς τραπέζης· εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς καὶ ἐξάγειν ἐν τῇ κλήσει μετὰ τῶν οἰκείων σκαραμαγγίων καὶ μόνον. τῇ δὲ πρὸ τῆς Χριστοῦ ἀναστάσεως λαμπρῇ κριακῇ τῶν βαίων τελεῖται ἡ προέλευσις ἐν τῷ θεο-

tem mensae. Introducuntur senatorii quidem ordinis viri suis in scaramangiis tantum, sacerdotes autem suis in schematibus seu vestibus monachalibus.

MENSE MARTIO.

Mensis huius die vigesimo quinto celebratur notabile et illustre festum annuntiationis sanctissimae Dominae nostrae Deiparae et semper virginis Mariae, finitaque consueta solenne processione in templum chalcopratorum instituta, intrant Domini in palatium cum toto illustri senatu splendidis in vestibus, ingressique deponunt omnes suas stolas ex more praescripto; plii autem nostris Dominis aurea sua scaramangia induentibus, induunt etiam ceteri omnes sua scaramangia. Dein celebratur ab Imperatore in illustrissimo Iustiniani triclinio super peculiare mensa convivium, ad quod invitandi nobis sunt magistri, praepositi, proconsules, patricii, strategii, officiales, regii protospatharii et reliqui magistratus ordinum comitatensium pro capacitate mensae. Evocatos autem introducimus et educimus in suis scaramangiis tantum. Splendida die dominica palmarum, quae proxime resurrectionem Christi antecedit, celebratur pro-

φυλάκτω ἱερῷ καλατίῳ. προκαθεσθόντων γὰρ ἐπὶ τοῦ χρυσω-
 στρικλίνου τῶν εὐσεβῶν ἡμῶν βασιλέων ἐξαλλαγμένον ἅμα C
 τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ καὶ τοῦ κουβουκλείου παντὸς πρὸ
 προσώπου αὐτῶν κατὰ τάξιν στιχηθὸν παρεστῶτος, εἰσάγον-
 ται οἱ δ' δομέστικοι τῶν ταγμάτων σὺν τοῖς δυοῖν δημάρχους
 καὶ τῷ χαρτουλαρίῳ τῆς βασιλικῆς σακέλλης, καὶ σὺν τού-
 τοις δὲ πάντες οἱ γηροκόμοι τε καὶ ξενοδόχοι τῶν εὐαγῶν
 οἰκῶν, καὶ τῆς εἰσομιδῆς τῶν τιμίων σταυρίων παρ' αὐτοῖς
 τελουμένης, εἰσάγονται πάντες, μάγιστροι, ἀνθύπατοι, πα-
 10 τριάρχιοι καὶ ὀφφικιαῖοι κατὰ πρόσωπον τῶν εὐσεβῶν βασι-
 λέων, ἑστολισμένοι τὰς ἑαυτῶν λευκὰς χλανίδας, καὶ τῆς
 διανομῆς τῶν τιμίων σταυρίων εἰς αὐτοὺς γεναμένης, τελεί-
 ται ἡ λιτάνιος ὑμνωδία ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Θεοτόκου D
 τοῦ Φάρου πρὸς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας τριάδος τῆς Δάφνης,
 15 καὶ ἀπὸ τῆς ὑποστροφῆς ταύτης τελεῖται κλητώριον τοῖς βα-
 σιλεῦσιν ἐπὶ τοῦ λαμπροτάτου Ἰουστινιανοῦ τρικλίνου, καὶ
 δεῖ ἡμᾶς εὐτρεπίσειν εἰς συνεστίασιν τῶν βασιλέων φίλους,
 μαγίστρος, πραιποσίτους, ἀνθυπάτους, πατριάρχους, ὀφφι-
 κιαλλοὺς, ξενοδόχους, γηροκόμους, τοποτηρητὰς τῶν ταγμά-
 20 των κατὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ποσοῦ τῆς τραπέζης, καὶ εἰσά-
 γονται πάντες οἱ κεκλημένοι μετὰ τῶν οἰκειῶν ἀλλαξίμων,
 πλὴν τῶν χλανιδίων, οἱ δὲ γηροκόμοι καὶ ξενοδόχοι καὶ το-
 ποτηρηταὶ τῶν ταγμάτων μετὰ τὰ οἰκεῖα αὐτῶν σκαραμάγγια.
 τῇ δὲ ἁγίᾳ καὶ ἱερᾷ πέμπτῃ τῆς λαμπρᾶς ὄντως καὶ περι-Ed. L. 442
 25 φανοῦς ἑβδομίδος, ἐν ᾗ ὁ τῆς θείας μυσταγωγίας παρὰ τῆς

cessio in sancto, quod Deus custodiat, palatio. Pliis nempe nostris
 Imperatoribus in chrysotriclino praesidentibus in suis mutatoriis
 una cum oecumenico patriarcha, toto cubiculo coram ipsis in serie
 secundum cuiusque dignitatem stante, introducuntur quatuor dome-
 stici [totidem] tagmatum cum geminis demarchis, chartulario impe-
 rialis sacellii, simulque omnes gerocomi et xenodochi venerabilium
 aedium. Qui postquam sacras cruces, quot opus est, intro attule-
 runt, introducuntur omnes magistri, proconsules, patricii et officia-
 les in conspectum piorum principum, induti suis quique candidis
 tunicis. Distributis inter eos sanctis crucibus, processio fit inter hy-
 mnos a templo S. Deiparae Phari inde usque ad templum S. Tri-
 nitatis in Daphne. Reversi perficiunt Domfui convivium in splen-
 didissimo Iustiniani triclinio, ad quod invitandi nobis sunt amici,
 nempe magistri, praepositi, proconsules, patricii, officiales, xenodo-
 chi, gerocomi, topoteretae tagmatum pro capacitate mensae. Invitati
 intrant in suis mutatoriis, absque tunicis tamen. Gerocomi, xeno-
 dochi et topoteretae tagmatum in suis scaramangliis. Saucta et ve-

ἄνω σοφίας ἐφήλωται δειπνος, τελεῖται προέλευσις παγαυῆ ἐν τῷ λαμπρῷ παλατίῳ, καὶ προεντρεπίζεται παρ' ἡμῶν ἢ τοῦ βασιλικοῦ δείπνου κλήσις πρωΐας, καὶ δεῖ ἡμᾶς εὐτρεπίζειν εἰς συνεστιασιν τῶν δεσποτῶν μαγίστρους, πραιποσίτους, ἀνθυπάτους, πατρικίους, ὄφφικιαλλούς, πρωτοσπαθα-5 ρίους εὐνούχους, πριμικηρίους, ὄστιαρίους, μαγλαβίτας, κόμητας τοῦ ἀριθμοῦ καὶ κεντάρχους κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης, καὶ τούτους προσκαλεῖσθαι ἐπὶ τὸν τῆς ἑσπέρας δει-
Ma.252. b πνον. ἀπολυομένης οὖν τῆς συγκλήτου πύσης καὶ πάλιν πρὸς Βῶραν θ' ἐπανιούσης, συνέρχονται πάντες οἱ κεκλημένοι εἰσιὼ τὸ τελέσαι τὴν ἱερὰν εὐωχίαν, καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς πνευματικῆς λειτουργίας προτίθεται τὸ βασιλικὸν κλητώριον ἐπὶ τοῦ περιβλέπτου τρικλίνου τοῦ Ἰουστινιανοῦ, καὶ προκαθεσθέντος τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῆς τιμίας τραπέζης, εἰσάγονται πάντες οἱ κεκλημένοι μετὰ τῶν οἰκείων σκαρμαγγίων καὶ 15 μόνον, ἐπὶ δὲ τῇ αὐτῶν ἐξόδῳ λαβόντες παρ' ἡμῶν φατλία σὺν ἡμῖν ἐξέρχονται πάντες. τῷ δὲ ἀγίῳ καὶ τιμίῳ σαββάτῳ ἀνερχθέντος τοῦ λαμπροῦ παλατίου, τελεῖται προέλευσις
Cδημοσίᾳ πρὸς τὴν ἀγίαν Σοφίαν, καὶ ὑπαλλαττομένης τῆς ἐνδυτῆς τῆς τιμίας καὶ ἀγίας τραπέζης, εἰσέρχεται ὁ βασι-20 λεὺς ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ, καὶ τῆς διανομῆς γενομένης τῶν κάρδων, ὑποστρέφει πάλιν ὁ βασιλεὺς μετὰ δόξης ἐν τῷ αὐτοῦ παλατίῳ, καὶ δεῖ ἡμᾶς εὐτρεπίζειν εἰς συνεστίασιν τοῦ

nerabili quinta feria eiusdem vere splendidae et illustris septimanae, in qua divini officii coena publicis usibus a coelesti sapientia exponitur, sit processio pagana in splendido palatio, et mane a nobis perficitur ad sacram coenam invitatio. Invitamus autem magistros, praepositos, proconsules, patricios, officiales, protospatharios eunuchos, primicerios, ostiarios, maglabitas, comites arithmi et centarchos pro capacitate mensae. Finito itaque consessu omni et misso senatu, iterumque circa nonam horam redeunte, conveniunt invitati omnes ad celebrandum sacrum convivium, et post finitum spirituale servitium proponitur et accessui patet sacrum convivium in conspicuo Iustiniani triclinio institutum, et praesidente Imperatore in venerabili mensa, introducuntur invitati in suis scarmanagis tantum. Finito autem convivio, quum tempus est abeundi, exeunt nobiscum omnes cum faculis cuique distributis. Sancto et venerabili die sabbati eiusdem septimanae, post apertum splendidum palatium, sit solennis et universalis processio ad templum S. Sophiae; ubi postquam Imperator instratum sanctae et venerabilis arae novo mutavit, intrat in sceuophylacium, factaque nardorum seu unguentorum distributione, redit cum gloria in suum palatium. Tum oportet nos ad cocnandum cum Domino amicos exiere, magistros,

βασιλέως ἐν τῷ ἑσπερίῳ δείπνῳ φίλους, μαγίστρους, πραι-
 ποσίτους, ἀνθυπάτους, πατρικίους, πρωτοσπαθαρίους ὀφφι-
 κιαλίους, πρωτοσπαθαρίους εὐνούχους, πριμικηρίους, ὄστια-
 ρίους, μαγλαβίτας, τοποτηρητὰς καὶ ἕκ τῶν ἀρχόντων τοῦ
 5 ἄριθμοῦ κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης, καὶ στοιχουμένου πα-
 ρὰ τοῦ βασιλέως τοῦ αὐτοῦ κλητωρίου, καὶ δι' ἡμῶν κλητω-
 10 ρουμένων τῶν φίλων, ὑπολύνονται οἴκαδε πάντες. μετὰ δὲ
 τὴν ἐνάτην ὥραν συνάξεως γινομένης, ἐξαλλάσσουσιν οἱ τῆς
 σνγκλήτου πάντες, καὶ τῆς θείας λειτουργίας ἐν τῷ ναβῆ τοῦ
 15 Φάρου τελουμένης, μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ μυστικοῦ ὄργά-
 νου ἐκδιδύσκονται πάντες τὰς ἑαυτῶν στολὰς, καὶ ἐπενδιδύ-
 σκονται τὰ οἰκεῖα σκαραμύγγια, καὶ ἴσταται τὸ κλητώριον
 ἐν τῷ περιφανεστάτῳ τρικλίνῳ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, καὶ εἰπά-
 20 γονται πάντες οἱ κεκλημένοι μετὰ τῶν οἰκείων σκαραμαγγίω·
 25 καὶ μόνον· μετὰ δὲ τὴν ἐπίδοσιν τῶν φατλίων συνεξέρχον-
 ται ἡμῖν οἱ πάντες.

Ἀρχὴ τῶν κλητωρίων τοῦ πάσχα.

Ed.L. 443

Ἡ δὲ ἀγία καὶ δεδοξασμένη τῆς Χριστοῦ ἀναστάσεως
 περιφανῆς ἡμέρα, ἐν ἣ τὸ τῆς σωτηρίας ἡμῶν οἰκονομί,θ
 20 κεφάλαιον, καὶ ὁ χοϊκὸς Ἀδάμ ἐκ τῆς φθορᾶς πρὸς τὴν ζωὴν
 ἐπανῆλθεν, λαμπρὰν τινα καὶ περιβλεπτον εὐωχίαν τοῖς βα-
 25 σιλεῦσιν ἡμῶν προσέξένησεν. τὸ γὰρ ὕψος τῆς ἱερᾶς ἀνα-
 στάσεως μυστικῶς ὑποφαίνοντες ἐκ τῶν κάτω καθεδρῶν ἑαυ-
 30 τοὺς συναυράντες πρὸς ὑψηλὴν τινα καὶ πολύκυδον τοῦ

praepositos, proconsules, patricios, protospatharios officiales, proto-
 spatharios cunuchos, primicerios, ostiarios, maglabitas, topoteretas
 et rectorum arithmi quosdam pro capacitate mensae. Convivio in-
 terim per ipsum Imperatorem coordinato, amicisque opera nostra
 invitatis, domum discedunt omnes. Post nonam vero diei horam
 congressus ad sacra peragenda sit, mutantque senatorii omnes suas
 vestes, divinoque officio in templo Phari peracto, postquam intona-
 verit secretum organum, exiunt omnes suas stolas et superinduunt
 sua scaramangia. Tum orditur convivium in illustrissimo triclinio
 Iustiniani, et introducuntur omnes invitati in suis scaramangiis tantum.
 Exeunt autem nobiscum unusquisque cum cerco, quem nactus est.

INITIUM CONVIVIORUM PASCHATIS.

Sanctus et gloriosus atque undique conspicuus dies celebrandae
 resurrectioni Christi a mortuis sacer, quo corona imposita fuit operi
 nostrae redemptionis, et terrenus Adam e corruptione ad vitam re-
 dit; ille dies praestat nostris Dominis occasionem splendidum et il-
 lustre convivium instituendi. Volentes nempe sanctae resurrectionis
 celsitudinem mysticis signis exhibere atque declarare, attollunt sese

βήματος θεωρίαν ἑαυτοὺς ἐπανάγουσι, καὶ τῆς Χριστοῦ ἀλη-
 Β θοῦς ἀγαπήσεως τὸν ἀσπασμὸν ἐκμιμούμενοι τὸ ὑπήκουσεν ἄ-
 παν σχετικῶς κατασπάζονται, καὶ αὐθις σὺν τῇ λαμπρῇ συγ-
 κλήτῳ πρὸς τὴν ἄνω Σιών, τὴν Χριστοῦ ἐκκλησίαν, ὡς μα-
 θηταί, μετὰ δόξης συντρέχουσι. τὴν γὰρ περιόδον τῆς ἡμέ-5
 ρας χαρμονῆν ἐνδείκνυμενοι λαμπροφοροῦσι τοῖς λώροις, εἰς
 τύπον τῶν ἐνταφίων Χριστοῦ σπαργάνων ἑαυτοὺς ἐνεκλιττον-
 τεσ. διὸ καὶ ἐν ταῖς δεξιᾶς χερσὶν αὐτῶν τὸ νικητικὸν τοῦ
 σταυροῦ κατέχοντες τρόπαιον, τὴν ἑξανάστασιν τῆς χοϊκῆς
 ἡμῶν οὐσίας ἐν ταῖς εὐωνύμοις κατέχουσι, καὶ τὴν θείανιο
 μυσταγωγίαν τῷ Θεῷ ἀναφέροντες μετὰ τὴν τῶν ἁγίων μυσ-
 στηρίων μετάληψιν, πρὸς σεμνὸν κράμα τοὺς τῆς συγκλήτου
 C προκρίτους, ὡς κοινωνοὺς τῆς χάριτος, ἐμφανῶς προσλαμ-
 βάνονται. καὶ δεῖ ἡμῖς εὐτρεπίζειν ἐν τῇ αὐτῇ κλήσει τοῦ
 κράματος τοῦ τελουμένου ἐν τῇ Χριστοῦ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ 15
 εἰς συνεστίασιν τῷ βασιλεῖ φίλους ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν μα-
 γίστρων, ἀνθυπῶτων, πατρικίων, στρατηγῶν τε καὶ ὄφφικια-
 λίων, τὸν ἀριθμὸν ἰδ'. εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς ἐπὶ τῆς αὐτῆς τραπί-
 ζης οὕτως· τοὺς μὲν μαγίστρος, ἀνθυπάτους καὶ πατρι-
 κίους, τοὺς λώρους ἡμφιεσμένους μετὰ τῶν χρυσέων αὐτῶν 20
 θωρακίων καὶ μόνον, προκρίνειν δὲ ἐν τῇ τοιαύτῃ καθέδρῃ
 τοὺς τὰ θωράκια ἡμφιεσμένους ὑπὲρ τοὺς ἄλλους πατρικίους
 τοὺς τὰ οἰκεῖα καμίσια φοροῦντας, κἂν τάχα τύχοιεν ἐλάτ-

ascenduntque ex inferioribus sedilibus ad excelsum et perhonorifi-
 cum tribunalis spectaculum et salutationem imitantes, qua Christus
 suos discipulos ex vero amore beavit, omnes suo imperio parentes
 cordialiter salutant, et rursus cum splendido senatu ad Sionem,
 quae supernae est, Christi scilicet ecclesiam, ut discipuli, concurrunt
 in gloria. Ostensuri enim gloriosum eius diei gaudium, comparent
 splendide vestiti, loris involuti, ad instar fasciarum Christi sepulcra-
 lium. Quapropter etiam in dextris tropaeum, victoriae signum, cru-
 cem scilicet, gestantes, in sinistris [acaciam, saccum pulvere plenum]
 terrenaе nostrae substantiae resurrectionem [id est resurrectionis
 symbolum] tenent; divinumque officium offerentes Deo post assum-
 tionem sacrae coenae admittunt palam delectos de senatu proceres
 ad venerabile crama [seu ientaculum], ut gaudii particeps. In illa
 ipsa ad crama evocatione (sit autem in catholica Christi ecclesia)
 oportet nos ad convivandum Imperatori amicos invitare, de ordine
 magistrorum, proconsulum patriciorum, tam strategorum, quam of-
 ficialium; in universonum numero quatuordecim; et hos ad mensam
 ibi positam introducere hoc modo. Magistri, proconsules et patri-
 cii intrant solummodo loris et aureis suis thoracibus induti. Prae-
 feruntur autem quoad sessionem patricii thoracibus induti aliis pa-

τονες εἶναι ἐν τῇ προβλήσει· τοὺς δὲ στρατηγούς ἅπαντας ὕ
 μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν σκαραμαγγίων καὶ μόνον· τοὺς δὲ
 ὄφφικιαλλοὺς καὶ αὐτοὺς μετὰ τῶν οἰκείων καμισίων, ἄνευ
 μέντοι τῶν ἑαυτῶν χλαμύδων. ἐπὶ δὲ τῆς προκειμένης ἐν
 5τῷ περιβλέπτῳ χρυσέῳ τρικλίνῳ χρυσῆς τραπέζης, ἐν ᾗ καὶ
 τὸ περιφανές κτῆμα τοῦ χρυσοῦ πενταπυργίου ἐς τιμὴν προ-
 τετέθη, δεῖ ἡμᾶς εὐτρεπίζειν εἰς συνεστίασιν τῷ βασιλεῖ φί-
 λους ἐκ τῶν προλεχθέντων μαγίστρων, ἀνθυπάτων, πατρι-
 κίων, στρατηγῶν ὄφφικιαλλίων, σεκρετικῶν, ἀπὸ τῆς τάξεως Ms. 253. b
 10 τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ κατωτέρω, ἀσηκρητῶν τε ὁμοῦ καὶ Ed. L. 444
 κομητῶν τῶν σχολῶν καὶ σκριβῶνων, σὺν τῶν δύο ἐκ Βουλ-
 γάρων φίλων, τὸν ἀριθμὸν λ'. ἐν δὲ ταῖς περιεξῆς τέσσαρα-
 σι τῶν καμαρῶν τραπέζαις ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν βασιλικῶν
 κωνδιδάτων, βεσητόρων τε καὶ σιλεντιαρίων, δρακοναρίων,
 15 σκηπτοφόρων, σημειοφόρων καὶ σενατόρων τὸν ἀριθμὸν
 λς'. Ἀγαρηνοὺς δεσμίους ἐκ τοῦ μεγάλου πραιτωρίου τὸν
 ἀριθμὸν ιη', καὶ ἐκ τῶν Βουλγάρων φίλων ἀνθρώπους ιη'.
 εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς καὶ προστιχίζειν πρὸ τῆς εἰσόδου αὐτῶν,
 τοὺς μὲν ἐπὶ τῆς χρυσῆς βασιλικῆς τραπέζης περιφανεῖς δαι-
 20 οσημόνας μετὰ τῶν οἰκείων ἀλλαξιμάτων καὶ χλανιδίων, προσ-
 καλεῖσθαι δὲ τοὺς ἀπὸ τῶν Βουλγάρων φίλους ἀπὸ τῆς τά-
 ξεως τῶν στρατηγῶν ἐν τῷ δευτέρῳ μίση ἐπὶ τῆς εὐωνύμου
 θέσεως τῆς τραπέζης πρὸς τὸ ἀριθμεῖσθαι αὐτοὺς πέμπτους,

6. κτῆμα R., κλῆμα cod. et ed.

triciis, qui consueti sua camisia gerunt, etiamsi forte his dignitate
 et promotione inferiores sint. Strategi intrant cum suis scaraman-
 giis tantum, officiales cum suis camisiis, absque chlamydis. Ad
 auream vero mensam in splendido chrysotriclinio positam, in quo
 etiam illustre peculium aurei pentapyrgii honoris causa propositum
 est, invitandi a nobis sunt futuri Domino convivae amici ex iisdem,
 quos modo diximus, magistris, proconsulibus, patriciis, strategiis,
 officialibus, secreticis ordinis militaris et adhuc inferioribus, item
 asecretis et comitibus scholarum, scribonibus, duoque insuper e
 Bulgaris amici; in universum triginta numero. Ad circumstantes or-
 dine continuo quatuor mensas per totidem fornices dispositas in-
 vitantur delecti quidam de ordine regionum candidatorum, vestito-
 rum, sillentiariorum, draconariorum, aseptrophorum, vexilliferorum
 et senatorum, ad triginta sex; Agarenos bello captos e magno prae-
 torio octodecim et totidem amicorum e Bulgaris homines. Hos in-
 troducere, et, priusquam introeant, seriatim disponere oportet. Qui
 aureae sacrae mensae splendidi sunt convivae, illi suis in mutatoriis
 et tunicis intrant. At Bulgari amici post classem strategorum sub
 secundo missa introvocantur ad sinistram sacrae mensae plagam; quo
 quinti aut sexti inter amicos sint, [ferculaque sua quinto aut sexto

ἡ καὶ ἔκτους φίλους, στιχίζειν δὲ ἅπαντας ἔνθεν κἀκεῖθεν κατὰ τὴν ἰσχυροσύνην τῆς τάξεως ἐκάστῳ δύξαν. ἀπὸ δὲ τῆς στάσεως τῶν λεχθέντων τούτων στιχίζειν αὐθις ἔνθεν κἀκεῖθεν τοὺς ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν κاندιδύτων καὶ κατωτέρω πρὸς τὸ καθεσθῆναι ἐπὶ τῶν ἐκατέρων δύο προκρίτων τραπέζων. 5 ἐπὶ δὲ ταῖς κατωτέροις τραπέζαις δεῖ προστιχίζειν, ἐπὶ μὲν τῆς ἕξ εὐνόμου θέσεως τοὺς ἕξ Ἀγάρων δεσμίους, ἐπὶ δὲ Cτῆς ἐτέρας τραπέζης τοὺς τῶν φίλων Βουλγάρων ἀνθρώπους πάντας· εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς ἅπαντας καὶ ἐξάγειν οὕτως· τοὺς μὲν ἀπὸ τῆς συγκλήτου πάντας καὶ τῶν ταγματῶν με-10 τὰ τῶν οἰκείων ἀλλαξήμων, τοὺς δὲ Ἀγαρηνοὺς λευκοφόρους, ἄζώονους καὶ ὑποδεδεμένους, τοὺς δὲ Βουλγάρων ἀνθρώπους μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν σχημάτων. δεῖ δὲ προσέγειν τὴν ἐκφώνησιν καὶ ἀπήχησιν τῶν μουσικῶν ὀργάνων, καὶ ἡνίκα τὸ ἀδόμενον ἕσθ' ἄνω μέλος, ἀνιστῆναι ἅπαντας εἰς εὐφημίαν τῶν 15 δεσποτῶν καὶ αὐθις τὰς ἑαυτῶν ἐκδιδύσκεσθαι χλαμύδας, καὶ μετὰ τῆς ἀφίξεως τοῦ μίνσου τῶν δουλικῶν πάλιν ταύ- Dτας ἀναλαμβάνειν πρὸς τὸ μετ' αὐτῶν ἐκπορεύεσθαι ἐν τῇ αὐτῶν ἐξόδῳ. ἐν δὲ τῇ αὐτῇ ἀναστάσει δεῖ προσέγειν τὸ ἐκ βασιλικῆς χειρὸς διδόμενον τῆς ἐγέρσεως σχῆμα, σὺν αὐτῷ 20 δὲ καὶ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ παρεστῶτος ἐκεῖ κουβικουλαρίου, καὶ αὐθις ἐξανιστῆναι καὶ προπέμπειν τοὺς τῶν δ' τραπέζων Ms. 254. a κεκλημένους, μικρὸν εἰργοντάς τοὺς ἄνω φίλους, καὶ εἰθ' οὕτως συνεξερχομένους ἅπαντας. ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας ἡμέ-

loco accipiant]. Omnes autem prius in ordinem disponendi ad dextram et sinistram secundum congruum cuique suum gradum. Ab istorum statione inde porro rursus ordinandi sunt candidatorum ordinis et inferiorum homines, collocandi nempe ad duas ex utraque parte imperiali proximas nobiliores mensas. Ad reliquas duas inferiores mensas introducuntur seriatim dispositi, a sinistra quidem parte captivi Agareni; a dextra vero Bulgari omnes. Introducuntur autem et educuntur sic: senatorii omnes et tagmatici seu militiae comitatensis magistratus in suis mutatoriis; Agareni in candidis et absque zonis calceatique; Bulgari proprio sibi suo in habitu. Oportet porro ad musicorum organorum intonationem attendere, et quando carmen tum cavi solitum exorsi fuerint, exurgere iubere omnes ad bene Domini precandum, chlamydesque exuere, quae rursus sub ingressum missus dulciorum induendae, quo in iis, quando tempus excedendi venerit, abeant. Eo tempore, quo consurgendum est, oportet signum consurgendi, quod Imperator manu sua dat, observare, simulque clamorem ibi adstantis cubicularii, et protinus surgere iubere, atque educere convivae primum quatuor mensarum, et post exiguam interpositam moram reliquos primae et summae mea-

ρας τελεῖται μεθ' ἑορτος προέλευσις ἐν τῷ σικῷ τῶν κορυφαίων καὶ ἀγίων ἀποστόλων. καὶ πληρομένης τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, προτίθεται κλητώριον ἐπὶ ὑποκοπτῆς τραπέζης ἐν τῷ μεγάλῳ τρικλίνῳ τῶν παλατίων, καὶ δεῖ ἡμᾶς εὐτρεπίζειν εἰς συνεστίωσιν τῷ βασιλεῖ μαγίστρους, πραιποσίτους, Ed. L. 448 ἀνθυπάτους, πατρικίους, στρατηγούς, μητροπολίτας, ὄφριακάλιους, πρωτοσπαθαρίους, ἀσηκρήτας, χαρτουλαρίους, ὀπάτους, βεστήτορας, σιλεντιαρίους καὶ ἀλλαξίμων τῶν ταγματικῶν ἀρχόντων κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης· εἰσάγειν 10δὲ αὐτοὺς καὶ ἐξάγειν μετὰ τῶν οἰκείων ἀλλαξίμων καὶ καμισίων, ἄνευ μέντοι τῶν ἑαυτῶν γλαμύδων· προσέχειν δὲ τοῖς εὐφημοῦσι δήμοις, καὶ ἡνίκα ἄρξονται ἀπολογεῖν τοὺς δεσπότας, δεῖ ἐξανιστᾶν πάντας τοὺς κεκλημένους πρὸς τὸ καὶ αὐτοὺς πραεῶς συνευφημεῖν τοὺς δεσπότας. τῇ δὲ τρίτῃ 15ῇμέρᾳ τῆς αὐτῆς ἑβδομάδος τελεῖται παγανὴ προέλευσις μετὰ Β ἀλλαξιμάτων ἔνδον τοῦ παλατίου, καὶ τελεῖται κλητώριον ἐπὶ τοῦ χρυσοτρικλίνου κατὰ τὸ σχῆμα τῆς πρώτης ἡμέρας. καὶ δεῖ ἡμᾶς εὐτρεπίζειν εἰς κλήσιν ἐπὶ τῆς χρυσῆς τραπέζης ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν μαγίστρων, πατρικίων καὶ λοιπῶν 20σὺν τῷ δομωστικῷ τῶν σχολῶν καὶ βασιλικῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν σπαθαροκανδιδάτων μέχρι τῆς τάξεως τῶν στρατῶρων, κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης φίλους λ'. εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς καὶ ἐξάγειν, τοὺς μὲν ὑπὸ κυμπάγιον πάντας

sac accubantes, ut sic quotquot convenerint, omnes exeat. Secundo die celebratur postfesta seu magnum et primarium festum diem consequens processio in aedem principum et sanctorum Apostolorum; sacroque officio completo, instituitur convivium super peculiare et priva mensa in magno triclinio palatiorum; ad quod invitandi vobis sunt magistri, praepositi, proconsules, patricii, strategae, metropolitae, officiales, protospatharii, ascretae, chartularii, consules, vestitores, silentiarii et magistratus tagmatici seu militares comitatenses, mutatoria gestantes, pro capacitate mensae. Introducuntur et educuntur in suis mutatoriis et camisiis, absque chlamydidibus tamen. Tempus observandum est, quo factiones acta seu fausta acclamationes peragere et Dominos laudare incipiunt. Eo tempore debetis convivis omnibus, ut surgant et ipsi quoque leni voce simul cum factionibus Dominis benedicant, imperare. Tertio post pascha die peragitur pagana processio in mutatoriis intra palatium et convivium in chrysotriclinio ad modum primi diei. Quapropter ad auram quidem mensam invitandi nobis sunt homines ordinis magistrorum, patriciorum etc. cum domestico scholarum et hominibus imperialibus, ab ordine inde spatharocandidatorum usque ad ordinem stratorum, pro capacitate mensae, amici in universum triginta. Quos introdu-

μετὰ τῶν οἰκείων ἀλλαξιμάτων, πλὴν καὶ χλανίδος· τοὺς
 C δὲ πρωτοσπαθαρῖους μετὰ σπεκίων καὶ ῥωέων σωγίων τοὺς
 δὲ βασιλικούς μετὰ τῶν σκαραμαγγίων καὶ μόνον. ἐπὶ δὲ
 ταῖς κάτω τέσσαρσι τῶν καμαρῶν τραπέζαις δὲ ἡμῶς συγ-
 καλεῖν βασιλικούς κاندιδάτους καὶ μανδάτορας καὶ μικροὺς 5
 ἄρχοντας τοῦ τάγματος τῶν σχολῶν, τὸν ἀριθμὸν οβ· εἰσ-
 ἄγειν δὲ αὐτοὺς μετὰ τῶν οἰκείων σκαραμαγγίων καὶ ἀλλα-
 ξιμάτων. τῇ δὲ τετάρτῃ ἡμέρᾳ τῆς αὐτῆς εὐχίας τελεῖται
 ἴμοιως προέλευσις παγανῆ μετὰ ἀλλαξιμάτων ἐνδον τοῦ πα-
 λατίου, καὶ εἰσάγονται τὰ φωτίσματα ὑπὸ τοῦ ὄρφανοτρό- 10
 φου, καὶ τελεῖται τὸ κλητώριον ἐν τῇ αὐτῇ χρυσοτρικλίτῳ
 ἐπὶ τῆς χρυσῆς τραπέζης. καὶ δὲ ἡμῶς εὐτρεπίζειν εἰς συν-
 Δεστίαισι τῶν βασιλέων φίλους, ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν μαγί-
 στρων, πατρικίων σὺν τοῦ δομεστικῶν τῶν ἐξοκουβίτων καὶ
 Ms. 254.b τῶν αὐτοῦ σκριβῶνων κατὰ τὸν προλεχθέντα τύπον, καὶ εἰσ- 15
 ἄγειν αὐτοὺς καὶ εἰσάγειν, καθὰ εἴρηται. ἐπὶ δὲ ταῖς κατὰ
 τῶν καμαρῶν τραπέζαις δὲ ἡμῶς συγκαλεῖν ἐκ τῶν λεχθέν-
 των βασιλικῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν μικρῶν ἀρχόντων τοῦ
 ἐξοκουβίτου τὸν ἀριθμὸν οβ, καὶ εἰσάγειν αὐτοὺς κατὰ τὸν
 προλεχθέντα τύπον. τῇ δὲ πέμπτῃ ἡμέρᾳ τῆς αὐτῆς πανδε- 20
 σίας εἰσέρχεται ὁ πατριάρχης μετὰ τῶν αὐτοῦ μητροπολιτῶν
 Ed.L. 446 δοῦναι ἀγάπην τῷ βασιλεῖ, καὶ τελεῖται προέλευσις παγανῆ

cimus et educimus, senatorios quidem viros campagia gestantes omnes in suis mutatoriis, absque tunicis; protospatharios autem cum specieis et russis sagis; imperiales homines cum scaramangiis tantum. Ad inferiores autem quatuor fornicum mensas iuvitandi sunt imperiales candidati, mandatores et minores magistratus ordinis scholarum, in universum septuaginta duo. Introducuntur et hi cum suis scaramangiis et mutatoriis. Quarto die eiusdem universalis regii convivii peragitur processio rursus pagana in mutatoriiis intra palatium, et introducuntur photismata [scu pueri orphani in albis baptismalibus indusis, cereos tenentes,] ab orphanotropho, et instituitur convivium in ipso chrysotriclino super aurea tabula; ad quod iuvitandi nobis sunt amici Imperatoris ab ordine inde magistrorum et sic porro patricii, domesticus excubitorum eiusque scribones secundum formulam praescriptam, eosque oportet modo iam dicto introducere et educere. Ad mensas vero inferiores sub fornicibus collocatas vocamus homines septuaginta duo de ordine corundem imperialium hominum et minorum magistratum excubitorum. Etiam hi dicto modo introducuntur et educuntur. Quinto die eiusdem universalis regii convivii advenit patriarcha cum suis metropolitibus ad dandum Imperatori agapen scu osculum pacis, peragiturque pagana processio in mutatoriis intra palatium; assidetque patriarcha

δι' ἀλλαξίμων ἔνδον τοῦ παλατίου, καὶ συγκαθέζεται τῇ βασιλεῖ εἰς συνεστίασιν ὁ πατριάρχης ἐπὶ τῆς ἀποκοπτῆς χρυσῆς τραπέζης ἐν τῷ χρυσῷ τρικλίνῳ, καὶ δεῖ ἡμᾶς εὐτρεπίζειν ἐπὶ μὲν τῆς χρυσῆς τραπέζης φίλους ἀπὸ μὲν τῶν Ἐμπροπολιτῶν ἰ, καὶ ἀπὸ τῶν βασιλικῶν πρεσβυτέρων τοῦ παλατίου ἔξ, καὶ ἡγουμένους τῶν βασιλικῶν μοναστηρίων ἰβ, εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς καὶ ἐξάγειν οὕτως· τοὺς μὲν μητροπολίτας μετὰ τῶν οἰκείων ἀλλαξιμάτων, πλὴν τῶν ἀμοφορίων, τοὺς δὲ πρεσβυτέρους μετὰ τῶν λευκῶν φελωνίων, τοὺς δὲ ἡγουμένους καὶ αὐτοὺς μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν φελωνίων. **B** ἐπὶ δὲ τῶν κάτω τραπέζων δεῖ ἡμᾶς συγκαλεῖν ἀπὸ τῶν βασιλικῶν κληρικῶν ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν διακόνων καὶ κατωτέρῳ καὶ ἀπὸ τοῦ σεκραίτου τοῦ πατριάρχου παπάδας, τὸν ἀριθμὸν. . . . εἰσάγειν δὲ καὶ ἐξάγειν αὐτοὺς μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν καμισίων καὶ μόνον. τῇ δὲ ἕκτῃ ἡμέρᾳ τῆς αὐτῆς περιόδου τελεῖται προέλευσις παγανῆ μετὰ ἀλλαξιμάτων ἔνδον τοῦ παλατίου, καὶ εἰσάγονται οἱ ἐκ Βουλγάρων φίλοι μετὰ τῶν ἐκ Βουλγαρίας δώρων. καὶ τελεῖται κλητήριον ἐν τῷ αὐτῷ περιβλεπτῷ τρικλίνῳ ἐπὶ τῆς αὐτῆς χρυσῆς **C** τραπέζης, καὶ δεῖ ἡμᾶς εὐτρεπίζειν εἰς συνεστίασιν τοῦ βασιλέως φίλους ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν μαγίστρων, ἀνθυπάτων καὶ λοιποὺς σὺν τῶν ἐκ Βουλγάρων φίλων καὶ τῷ δρογγαρίῳ τῆς βίγλης καὶ τῷ δομεστικῷ τῶν ἱκανάτων, τὸν ἀριθμὸν λ'. στιχίζειν δὲ αὐτοὺς καὶ εἰσάγειν κατὰ τὸν λεχθέν-

Imperatori convivium ad peculiarem auream mensam in chrysotriclino; et invitandi nobis sunt ad auream quidem mensam amici, metropolitae decem, presbyteri palatini sex et duodecimi hegumeni monasteriorum imperialium, qui sic introducuntur: metropolitae in suis mutatoriis, praeter omophoria; presbyteri cum albis pheloniiis; hegumeni cum suis sibi propriis pheloniiis. Ad inferiores autem mensas invitamus delectos clericos palatinos ab ordine diaconorum inde et sic porro inferiores ordines et secreti patriarchae papades seu monachos, in universum . . . Hi solis in suis camisis introducuntur et educuntur. Sexto die eiusdem orbis [dierum nempe seu septimanae] peragitur processio pagana in mutatoriis intra palatium, et introducuntur amici Bulgari cum donis e Bulgaria allatis; et celebratur convivium in eodem illustri triclinio super eadem aurea mensa; invitandique sunt nobis ad convivendum Imperatori amici de ordine magistrorum, procousulum et ceterorum una cum amicis Bulgaris et drungario vigiliae et domestico hicanatorum, ad numerum triginta; ordinandique et introducendi eodem modo, quem ad primum diem exposuimus. Ad inferiores autem mensas invitantur

τα τύπον τῆς πρώτης ἡμέρας. ἐπὶ δὲ τῶν κάτω τραπέζων δεξὶ συγκαλεῖν ἀπὸ τε κομητῶν καὶ κεντάρχων τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῶν ἱκανύτων ἄνδρας νό', καὶ ἐκ τῶν Βουλγάρων φίλων ἀνθρώπους ιη'. στιχίζειν δὲ δεξὶ τοὺς Βουλγάρων ἀνθρώπους ἐπὶ τῆς κάτω τελευταίας μιῆς τραπέζης μόνους· εἰσάγειν δὲ 5 αὐτοὺς καὶ ἐξάγειν μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν σκαρμαγγίων.

Διτῆ δὲ ἐβδόμῃ ἡμέρῃ τῆς αὐτῆς δεξιῶσεως τελεῖται ὡσαύτως παγανῆ προέλευσις ἐνδον τοῦ παλατίου, καὶ γίνεται κλητῶριον ἐν τῷ αὐτῷ τρικλίνῳ ἐπὶ τῆς αὐτῆς τραπέζης, καὶ συγκαλοῦνται εἰς ἐστίωσιν τῷ βασιλεῖ ὁμοίως ἀπὸ τῆς τάξεως 10 τῶν μαγίστρων καὶ πατρικίων σὺν τῇ ὑπάρχῃ τῆς πόλεως καὶ τοῖς δυοῖς δομεστίκοις, νομέρων τε καὶ τειχέων, καὶ τῶν αὐτῶν τοποτηρητῶν σὺν τῇ λογοθέτῃ τοῦ πραιτωρίου καὶ τῇ συμπόνῳ τὸν ἀριθμὸν λ'. εἰσάγονται δὲ καὶ ἐξάγονται μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν ἀλλαξιμάτων καὶ χλανιδίων. ἐν δὲ 15 ταῖς κάτω τραπέζαις συγκαλοῦνται τριβοῦνοι βικάριοι, οἱ ἔθνικοὶ τῆς ἑταιρείας, οἷον Τούρκοι, Χαζάρεις καὶ λοιποὶ, τὸν ἀριθμὸν νό'. ἐπὶ δὲ τῆς τιμίας τραπέζης συγκαλοῦνται οἱ δώδεκα γειτονιάρχαι, οἱ δ' ἐλύπται καὶ οἱ δύο πρωτοκαγκελλάριοι τοῦ ἐπάρχου. εἰσάγονται δὲ μετὰ τῶν οἰκείων 20 κμμισίων καὶ μόνον, οἱ δὲ ἔθνικοὶ μετὰ τῶν αὐτῶν καβαδίων. δίδονται δὲ τοῖς γειτονιάρχαις καὶ λοιποῖς ἀνά νομίσματος ἑνός. ἐπὶ δὲ τῶν προλαβόντων χρόνων συνεκαλοῦντο ἀντὶ τούτων οἱ τοῦ σκευοφυλακίου τῆς ἀγίας Σοφίας χαρτουλῆριοι,

magistratus de ordine comitum et centarchorum arithmi et hicanatorum, admodum quinquaginta quatuor, et e Bulgaria amicorum homines octodecim; ordinare autem hos Bulgaros oportet ad ultimam mensam seorsim. Introducuntur et educuntur in suis scaramangis. Septimo die eiusdem convivationis peragitur similiter pagana processio intra palatium, et convivium in eodem triclinio super eadem tabula, pariterque, ut ante, invitantur ad convivendum Imperatori magistri, patricii, praefectus Urbis, ambo domestici, numerorum scilicet atque castrorum, eorundem ambo topoteretac, rationalis praetorii, adiutor [praefecti Urbis], in universum triginta viri. Introducuntur et educuntur in suis mutatoris et tunicis. Ad inferiores autem mensas invitantur tribuni vicarii, gentiles seu alienigenae ex hetaeria; ut Turci, Chazares, alii, admodum quinquaginta quatuor. Ad venerabilem vero mensam invitantur duodecim gitoniarchae vel vicomagistri, quatuor eproptac vel aediles, duo protocancellarii praefecti Urbis. Introducuntur hi suis in camisiis tantum; gentiles vero in suis cabadiis. Gitoniarchis et reliquis dantur singulis singuli nummi aurei. Temporibus autem antiquioribus invitabantur loco istorum chartularii seuophylacii S. Sophiae, accipie-

λαμβάνοντες τὴν αὐτὴν εὐλογίαν. τῇ δὲ νέμ κυριακῇ, τῇ με-
 θεόρτῃ τοῦ πάσχα, ἐκτελεῖται προέλευσις λαμπροφύρος ἐν Β
 τῷ σεβασμῇ καὶ τῶν ἀγίων ἀποστόλων· καὶ τελουμένης
 τῆς ἱερῆς λειτουργίας, προτίθεται κλητώριον ἐν τῷ λεχθέντι
 5τρικλίνῃ ἐπὶ τῆς δευτέρας ἡμέρας, καὶ συνεσιῦται τῷ βα-
 σιλεῖ ὁ ἀγιώτατος ἡμῶν πατριάρχης ἐπὶ ἀποκοπῆς τραπέ-
 ζης, καὶ συγκαλοῦνται εἰς ἐστίαισιν σὺν τῷ βασιλεῖ φίλοι κα-
 τὰ τύπον τῆς δευτέρας ἡμέρας τῇ ἐπαύριον τοῦ ἱεροῦ πάσχα.
 τῇ δὲ ἐπαύριον τῆς νέας κυριακῆς ἡμέρῃ ἐκτελεῖται δεξιῶσις
 10δεξιῶσις ἄνευ σαξίμου, καὶ καθέζεται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ ἀπο-
 κοπῆς τραπέζης μετὰ τοῦ οἰκείου δηβητισίου ἐπὶ τοῦ Ἰου-
 στινιανοῦ τρικλίνου. καὶ δεῖ ἡμῶς συγκαλεῖν εἰς ἐσιῶσιον C
 ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν μαγίστρων, πριμοποσίτων, ἀνθυπάτων,
 πατρικίων, ὑφριχιαλίων καὶ λοιπῶν τῶν ὑπὸ καμπύριον
 15πάντων κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης· εἰσάγειν δὲ καὶ ἐξά-
 γειν πάντας μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν ἀλλαξιμῶν τε καὶ Ms. 255. b
 χλανιδίων· προσάγειν δὲ καὶ τὸ μουνισκὸν μέλος καὶ ἐξαν-
 σίειν τοὺς κεκλημένους ἐν τῷ προδηλωθέντι χρόνῳ εἰς εὐφη-
 μίαν τῶν δεσποτῶν. τῇ δὲ ἐπαύριον τοῦ αὐτοῦ δεξιῶσις γε-
 20ολεῖται ἐπόμενον ἰππικὸν ἀπολύσιμον, καὶ ἐξυποστέλλονται
 πρὸς τὰ οἰκεῖα οἱ ἀπὸ Βουλγάρων φίλοι, καὶ προτίθεται κλη-

bantque eandem benedictionem seu munificentiam. Nova die domi-
 nica sic dicta, ea nempe, quae proxime festum paschatis sequitur,
 splendida peragitur processio splendido in vestitu in venerabile tem-
 plum SS. Apostolorum; finitoque sacro officio, proponitur et initur
 convivium in triclinio, quod superius ad secundum diem nominavi-
 mus. Convivatur tum sanctissimus patriarcha noster Imperatori ad
 peculiarem mensam, et invitantur ad convivandum Domino amici
 eiusdem generis, atque ad secundum huius convivationis diem a
 festo paschatis immediate proximum diximus. Altero post novam
 dominicam die excipitur et beneventatur ab Imperatore dextrimum
 seu corpus senatorum Dominum salutatum venientium, absque sa-
 ximo tamen seu chorea; residetque Imperator in Iustiniani triclinio
 ad peculiarem sibi mensam in suo dibeteso. Invitandi tum sunt
 nobis magistratus horum ordinum, magistri, praepositi, procousu-
 les, patricii, officiales et reliqui campagiogeruli omnes pro capaci-
 tate mensae. Introducuntur et educuntur omnes in suis mutatoriis
 et tunicis. Observandum deinde vobis est tempus, quo carmen mu-
 sice recitatur, et tunc iubendi convivae surgere ad laudes et pia
 verba Domino dicenda. Die post illud dextrimum proximo peragitur
 ei adhaerens et consequens ludus equestris absolutivus seu qui
 sine solemnitate huic convivationi facit. Remittuntur tunc amici, qui
 e Bulgaria venerant, ad sua, et proponitur convivium in splendido
 triclinio cathismatum; et convivantur Imperatori praepositi, patri-

Διπύριον ἐν τῷ περιβλέπτῳ τρικλίῳ τῶν καθισμάτων, καὶ συν-
 σοθίουσι τῷ βασιλεῖ οἱ πραιπόσιτοι, πατριῖοι, ὄφφικιαῖοι,
 πρωτοσπαθάριοι καὶ χαρτουλάριοι, ὕπατοι, βεσῆτορες, σι-
 λεντιάριοι, ὁ ἀκτουάριος καὶ οἱ τοῦ ἡλιακοῦ σὺν τῷ δεησο-
 γράφῳ, τὸν ἀριθμὸν κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης. εἰσάγον-5
 ται δὲ καὶ ἐξάγονται κατὰ τὸν ἄνωτέρω λεχθέντα τρόπον.
 μεσοῦσης δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα τελεῖται προέλευσις δη-
 μοσία, καὶ προέρχονται οἱ βασιλεῖς ἐμπράττως εἰς τὸν ναὸν
 τοῦ ἁγίου Μωκίου, καὶ τελουμένης τῆς ἱερᾶς λειτουργίας
 Ed.L. 448 προτίθεται κλητύριον τῷ βασιλεῖ ἐπὶ ἀποκοπτῆς τραπέζης ἐν 10
 τοῖς ἐκέῖσε τρικλίοις, καὶ συνεσιῦται ὁ πατριάρχης τῷ βα-
 σιλεῖ, καὶ δεῖ ἡμᾶς εὐτρεπιῶν εἰς συνεστίασιν αὐτῶν φί-
 λους ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν μαγίστρων, ἀνθυπάτων, πατρικίων,
 μητροπολίτας, ὄφφικιαῖους καὶ ταγματικούς, καὶ τῶν ἐκ τῆς
 συγκλήτου καμπαγίων κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης εἰσάγειν 15
 δὲ αὐτοὺς καὶ ἐξάγειν μετὰ τῶν οἰκείων ἀλλαξίμων χωρὶς
 τῶν γλανιδίων· ἐν δὲ τῷ προλεχθέντι τῆς ἀκτολογίας τῶν
 δήμων χρόνῳ ἐξανιστᾶν ἅπαντας τοὺς κεκλημένους εἰς εὐφη-
 βίαν τῶν δεσποτῶν. ἐπὶ δὲ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς μετὰ σαρκός
 εἰς οὐρανὸς ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-20
 στοῦ θαναμαστῆς ἡμέρας τελεῖται δημοσία προέλευσις παρὰ
 τῶν βασιλέων ἡμῶν τῶν ἁγίων ἐν τῷ πυνέπτῳ καὶ σεβασμῷ
 ναῷ τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τῆς πη-
 15. Ita em. R., καμπαγίων τῶν κατὰ cod. et ed.

cli, officiales, protospatharii, chartularii, consules, vestitores, silen-
 tiarii, actuarii et ad heliacum pertinentes et deſeographus seu
 scriba libellorum supplicum pro capacitate mensae. Introducuntur
 et educuntur modo supra scripto. Dum vero medium est festum
 paschatis, [id est die inter festum paschatis et festum pentecostes
 medio] peragitur processio publica, et prodeunt Imperatores in so-
 lenne pompa ad templum S. Mocii, sanctoque officio ibi peracto,
 apparatus et proponitur Imperatori convivium super pesuliare mensa
 in tricliniis seu palatio, quod penes illud templum est. Patriarcha
 ibi convivatur Imperatori; invitandique nobis sunt ad convivandum
 amici de ordine magistrorum, proconsulum, patriciorum, metropoli-
 tarum, officialium et tagmaticorum magistratum, item senatorum
 campagia ferentium, tot, quot mensa capit. Introducuntur et edu-
 cuntur in suis mutatoriis, absque tunicis. Quando factiones acta
 sua seu laudes Dominorum et pia vota exclamant, iubemus convi-
 vas omnes surgere, ut et ipsi Dominis bene precantur. Divino au-
 tem illo sanctoque et admirabili die festo, quo Christi in carne as-
 sumptio in coelum celebratur, peragitur publica processio a venera-
 bilibus nostris Imperatoribus in admodum venerabile reverendumque

γῆς, καὶ τελουμένης τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, προτίθεται κλητώριον τῷ βασιλεὶ ἐπὶ ἀποκοπτῆς τραπέζης, καὶ συνεσιᾶται ὁ πατριάρχης τῷ βασιλεὶ, καὶ συγκαλοῦνται εἰς συνεσίαιον αὐτῷ φίλοι ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν μαγίστρων καὶ κατωτέρω ἑκατὰ τὴν ἔκθεσιν καὶ τὸ σχῆμα τῶν προλεχθεισῶν περιφραγῶν προελεύσεων.

Ἡ πεντηκοστή.

C

Τῇ δὲ ἁγίᾳ τῆς πεντηκοστῆς ἡμέρῃ τελεῖται προίλευσις κατὰ τὸν τύπον τῆς τοῦ σεβασμίου πάσχα ἐν τῇ ἁγίᾳ τοῦ 10 Θεοῦ καθολικῆ καὶ ἀποστολικῆ ἐκκλησίᾳ, καὶ προτίθεται κρᾶμα ἐκεῖσε τοῖς βασιλεῦσι, καὶ προσκαλοῦνται οἱ ἀνωτέρω Ms. 256.a λεχθέντες φίλοι. καὶ ὑποστροφῆς τῶν βασιλέων ἐν τῇ μεγάλῃ παλατίῳ μετὰ προελεύσεως γενομένης, προτίθεται τὸ βασιλικὸν κλητώριον ἐπὶ ἀποκοπτῆς τραπέζης ἐν τῷ περιβλή- 15 πτῷ Ἰουστινιανοῦ τρικλίνῳ, καὶ συνεσιῶνται τῷ βασιλεὶ οἱ κατὰ τὸν τύπον ἀνωτέρω λεχθέντες φίλοι, εἰσαγόμενοι καὶ ἐξαγόμενοι μετὰ τῶν ρικίων ἀλλαξιμάτων χωρὶς χλανθίων. D μετὰ δὲ τὴν ἁγίαν τῆς πεντηκοστῆς ἡμέραν ἐκτελεῖται τὸ στέψιμον τοῦ δεσπότου, τῇ δὲ πρώτῃ τοῦ Μαΐου μηνὸς ἐκ- 20 τελοῦνται τὰ ἐγκαίνια τῆς νέας ἐκκλησίας, καὶ λιτανίου προελεύσεως γενομένης ἀπὸ τοῦ νοῦ τῆς ἁγίας Θεοτόκου τοῦ Φύρου, τελεῖται ἡ θεία λειτουργία, καὶ προτίθεται κλητώριον

templum sanctissimae dominae nostrae Deiparae pigis seu ad fontem; peractoque sacro officio, proponitur Imperatori convivium super peculiare tabula, et convivatur patriarcha Dominus, invitanturque ad pariter convivendam amici ab ordine magistrorum inde et sic porro minores magistratus secundum superius expositam formulam praedictarum splendidarum processionum.

DE CERIMONIIIS RESTI PENTECOSTES.

Sancto die pentecostes peragitur processio secundum formulam, quae die venerabilis paschatis festo observatur, in sanctam catholicam et apostolicam Dei [inagnam] ecclesiam; proponitur ibi Imperatoribus mixtum; et amici paulo ante dicti invitantur ad convivium. Interea redeunt Imperatores in magnum palatium in processione, proponiturque sacrum convivium super peculiare mensa in splendido triclinio Iustiniiani, et convivantur Imperatori, quos par est ex rituali, amici supra nominati, introducti et educti cum suis mutatoribus, absque tunicis. Post sanctum pentecostes festum celebratur natalis coronationis Despotae. Primo Maii celebrantur encaenia vel dedicatio novae ecclesiae; factaque solenne cum cereis et supplicationibus processione a templo S. Deiparae Phari, et tum peracto sacro officio, proponuntur Dominis dapes in incundo chrysotriclino,

τοῖς βασιλεῦσιν ἐν τῷ τερπνῇ χρυσοτρικλίνῳ, καὶ συνεστιᾶται τῷ βασιλεῖ ὁ πατριάρχης, καὶ συγκαλοῦνται εἰς συνεστῆσαι αὐτοῦ ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν μαγίστρων, πραιποσίτων, πατρικίων καὶ λοιπῶν βασιλικῶν ἀνθρώπων σὺν τῶν μητροπο-
 Ed.L. 449 λιτῶν κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης. τῇ δὲ ἰα' τοῦ αὐτοῦ5
 Μαῖου τελεῖται τὸ γενέθλιον τῆς πόλεως ταύτης, καὶ ἐκτελεῖται δεξιῶσις δεξιμόν χωρὶς σαξιμόν καὶ ἵππικὸν ἵπποδρόμιον, καὶ τελεῖται κλητώριον κατὰ τὸν λεχθέντα τύπον. τῇ δὲ ὀγδόῃ τοῦ αὐτοῦ Μαῖου μηνὸς τελεῖται προέλευσις τῆς μνήμης τοῦ Θεολόγου ἐν τῷ ἑβδόμῳ, καὶ τελουμένης τῆς λει-10
 τουργίας, προτίθεται κλητώριον, καὶ συγκαλοῦνται κατὰ τύπον οἱ τῆς συγκλήτου πάντες κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης. τῇ δὲ κ' τοῦ Ἰουλίου μηνὸς ἐκτελεῖται διὰ λιτανίου προελεύ-
 B. 20 σεως ἔνδον τοῦ παλατίου ἡ μνήμη Ἡλιοῦ τοῦ προφήτου, καὶ δι' αὐτῆς ἡ ἀνάκλησις τῆς περιορήσεως τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν15
 βασιλέως. προεκτελεῖται δὲ πρὸ αὐτῆς τῆς ἡμέρας ἐν τῇ παραμονῇ ἑσπερινὸν ἐν τῷ Φώρῳ, καὶ ἄδεται παρὰ πάντων ἀπολύσιμον ᾄσμα ἰσόμελον τοῦ „συνταφέντες,” καὶ δίδονται τοῖς μαγίστροις, πραιποσίτοις, ἀνθυπάτοις, πατρικίοις καὶ ὀφφικιαλίοις εἰς τύπον παρὰ τοῦ βασιλέως σταυρίτζια ἀργυρᾶ.20
 τῇ δὲ ἐπαύριον ἡμέρα, ἐν ᾗ τὴν ἑορτὴν ἐκτελοῦμεν, προκηθίζεται ὁ βασιλεὺς μετὰ ἀλλαξιμάτων ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου χρυσοτρικλίνου, καὶ παρεστῶτος τοῦ μυστικοῦ κουβουκλείου, εἰς-

convivante Imperatori patriarcha; invitanturque ad eundem finem magistri, praepositi, patricii, ceteri homines imperiales et metropolitae pro ratione tabulae. Die undecimo Maii peragitur natalis huius Urbis, et admittitur dextrimum seu turba salutantium et gratulantium, absque saximo tamen; celebratur etiam equestre certamen cursorium, modoque praedicto convivium. Die octavo Maii peragitur processio memoriae S. Iohannis Theologi in hebdomo, finitoque sacro officio, proponuntur dapes, et convocantur secundum ritum senatorii omnes pro ratione mensae. Die vigesimo Iulii peragitur cum solenne supplicabunda processione intra palatium memoria Eliae prophetae, et per eam celebratur memoria dimissionis pii Domini nostri [Leonis Sapientis] e custodia. Pridie illius diei autem seu in vigiliis peragitur in antecessum S. officium vespertinum in Pharo, et canitur ab omnibus cantus absolutivus eiusdem melodiae atque hymnus, qui incipit a voce: *συνταφέντες*, danturque ab Imperatore ex recepto ritu magistris, praepositis, proconsulibus, patriciis et officialibus cruciculae argenteae. Altero autem die post, illo nempe, quo ipsum Eliae festum celebramus, praesidet Imperator in mutatorii super glorioso chrysotriclino, adstante secreto cubiculo, introducunturque praefectus sacellii et xenodochi et gerocomi, apportantes

ἀγονται ὅ,τε τοῦ σακελλίου καὶ οἱ ξενოდόχοι καὶ γηροκόμοι, C
 προσάγοντες σταυροὺς χρυσοστοιβίστους κατὰ μίμησιν τῆς Ma.256.b
 ἑορτῆς τῶν βαίων, καὶ λαμπροφορούντων πάντων, εἰσάγεται
 ἡ τύξις τῶν μαγίστρων, ἀνθυπάτων, πατρικίων καὶ ὄφφικια-
 5 λίων ἔμπροσθεν τοῦ δεσπότη, καὶ διανομῆς τῶν λεχθέντων
 σταυρίων ὑπὸ τοῦ βασιλέως γενομένης, τελεῖται, ὡς ἔφαμεν,
 δημοσία λιτάνιος προέλευσις ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῆς ἀγίας Θεο-
 τόκου τοῦ Φάρου ἐπὶ τὸν περιβλεπτον ναὸν τῆς μεγάλης νέ-
 10 τας ἐκκλησίας, καὶ τελουμένης τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, προτί-
 15 οδεται κλητώριον τῷ βασιλεῖ ἐπὶ τοῦ χρυσοτρικλίνου, καὶ συν-
 εστιᾶται τοῖς βασιλεῦσιν ὅ,τε πατριάρχης καὶ οἱ μητροπο-
 λῖται, μάγιστροι, πραιπόσιτοι, ἀνθύπατοι, πατρίκιοι, ὄφφι- D
 κιάλιοι καὶ λοιποὶ βασιλικοὶ κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης.
 προκαθέζεται δὲ ὁ βασιλεὺς μετὰ τοῦ οἰκείου διβητησίου,
 15 καὶ δεῖ ἡμᾶς εἰσάγειν καὶ ἐξάγειν πάντας τοὺς κεκλημένους
 μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν ἀλλαξιμάτων χωρὶς τῶν χλανιδίων.
 τῇ δὲ ἐπαύριον τελεῖται δεξίωσις δεξιμόν καὶ μεγάλου σαξί-
 20 μον, καὶ προτεθέντος βασιλικοῦ κλητωρίου ἐπὶ ὑποκοπτῆς
 τραπέζης ἐν τῷ Ἰουστινιανοῦ τρικλίνῳ, προκαθέζεται ὁ βασι-
 25 λεὺς μετὰ τοῦ οἰκείου διβητησίου, καὶ δεῖ ἡμᾶς εὐτρεπιζειν
 εἰς συνεστίασιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς τύξεως πραιποσίτων, πατρι-
 κίων, ὄφφικιαλίων καὶ ἀπὸ τῶν σεκραϊτικῶν τῶν ὑπὸ καμπά- Ed.L. 45o
 γιον πάντων κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης· εἰσάγειν δὲ αὐ-
 τοὺς καὶ ἐξάγειν μετὰ τῶν οἰκείων ἀλλαξιμάτων τε καὶ χλα-

cruces auro incrustatas ad imitationem rituum festi palmarum, omni-
 busque splendide indutis, introducitur ordo magistrorum, procon-
 sulum, patriciorum et officialium in conspectum Domini; qui post-
 quam dictas cruces sua manu distribuit, instituitur, ut diximus, pu-
 blica solennis supplicabunda processio a templo S. Deiparæ Phari
 ad illustre templum magnæ novæ ecclesiæ; peractoque sacro offi-
 cio, proponuntur epulae Dominis in chrysotriclino, convivantibus cum
 ipsis patriarcha et metropolitibus, magistris, praepositis, procousuli-
 bus, patriciis, officialibus et reliquis imperialibus hominibus secun-
 dum capacitatem mensæ. Præsides Imperator in suo dibetsio, et
 convivæ a nobis introducuntur in suis quisque mutatoriis absque
 tunicis. Postero die instituitur exceptio deximi [seu salutantium
 procerum turbæ] et magni saximi, propositisque epulis imperiali-
 bus super magna mensa in Iustiniani triclinio præsides Imperator
 in suo dibetsio; nostrumque est invitare ad convivium ab ordine
 inde praepositorum, patriciorum, officialium, et sic porro, secreticos
 et quotquot campagia gerunt, pro ratione mensæ; eosque introducere
 et educere in suis mutatoriis et tunicis. Reliqui autem magnates,

*νιδίων. τὸς δὲ λοιποὺς μαγίστρος, ἀνθυπάτους πατρικίους
 καὶ ἅπαντας τοὺς βασιλικούς ἀνθρώπους ταμιεύειν αὐτοὺς
 μετὰ θωρακίων καὶ κονδομανίκων εἰς τὸ σάξιμον τῆς τραπέ-
 ζης, χορευόντων δὲ πάντων πέριξ τῆς βασιλικῆς τραπέζης καὶ
 τὴν ἀνάφρυσιν εὐφημούντων τοῦ σφωτάτου δεσπότη, δίδο-
 5 ται παρ' αὐτοῦ τούτοις εἰς φιλοτιμίας ἐπίδοσιν ἀποκόμβιον
 ἔχον χρυσοῦ λίτρας γ' προσέχειν δὲ δεῖ τὴν ἀκτολογία
 Β τοῦ δήμου, καὶ ἔξανιστῶν ἅπαντας τοὺς κεκλημένους πρὸς
 εὐφημίαν τοῦ δεσπότη κατὰ τὸν προγραφέντα τύπον. ἐφε-
 ξῆς δὲ ταύτης τῆς ἡμέρας τελεῖται πεζοδρόμιον βωτῶν τῶν¹⁰
 πολιτῶν τυπωθῆν ἐπὶ Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου δεσπότη, καὶ
 δίδονται σφραγίδια ὡς κατὰ τύπον τοῦ βωτροῦ πεζοδρο-
 μίου, καὶ προτίθεται κλητώριον τῷ βασιλεῖ ἐπὶ ἀποκοπῆς
 τραπέζης κατὰ τὴν μέσσην θέσιν τοῦ περιφανοῦς τρικλίνου
 M. 257. ατῶν ἰθ' τερνῶν ἀκουβίτων, καὶ συνεστιῶνται τῷ βασιλεῖ οἱ¹⁵
 πραιπόσιτοι σὺν τοῖς εὐνούχοις πρωτοσπαθαρίοις καὶ κριμι-
 κηρίοις, τὸν ἀριθμὸν ἕξ, ὡσούτως καὶ πάντες οἱ πένητες οἱ
 C τὰ σφραγίδια τοῦ βασιλέως διὰ χειρὸς τῶν μεγαστάνων λα-
 βόντες, καὶ δίδονται αὐτοῖς ἀποκόμβιον ἀνὰ νομίσματος α γ'.
 καὶ μεθ' ἡμέρας δύο τελεῖται ἵππικὸν ἵπποδρόμιον, καὶ προ-²⁰
 τίθεται κλητώριον ἐπὶ τοῦ τρικλίνου τοῦ καθίσματος, καὶ δεῖ
 ἡμᾶς εὐτρεπιῆσαι εἰς συνεστίαςιν τῷ βασιλεῖ φίλους κατὰ
 τὸν ἐν τοῖς ἵπποδρομικοῖς κλητωρίοις λεχθέντα τύπον. ἐπὶ*

ut magistri, proconsules, patricii et omnes homines imperiales reser-
 vantur ad peragendum in thoracibus et condomanicis saxinum aut
 choream mensae. Saltantibus autem omnibus circa sacram mensam
 et liberationem sapientissimi Domini celebrantibus datur ab ipso
 nomine doni gratuiti apocombium continens litras tres. Attendere
 deinceps oportet, quando factiones acta dicere incipiant, et tum ex-
 citare convivas ad laudes Domini dicendas, prout supra praescriptum
 est. Immediate post illum diem peragitur votum perodromium seu
 quo pedestres urbani cursores certant, a Leone, Christum amante
 Domino, institutum et ordinatum; danturque [pauperibus] tesserae,
 ut in tali voto cursorio moris est. Dein proponuntur sacrae dapes
 super peculiare mensa in media parte illustris triclinii iucundorum
 novendecim accubituum seorsim posita. Convivantur Imperatori
 praepositi, eunuchi protospatharii et primicerii, in univsum hi
 sex; deinde quoque pauperes omnes, qui tesseris imperiales per ma-
 nus magnatum acceperunt; hi donantur viritim singulis nummis et
 quateruis miliariensibus. Tertio die post peragitur certamen eque-
 stre cursorium, et celebratur convivium in triclinio cathismatis, ad
 quod invitamus amicos, quos moris esse in ludis equestribus invi-
 tari supra diximus. Die Augusti sexto celebratur processio in mu-

δὲ τῆς ε' τοῦ Ἀγούστου μηνὸς ἡμέρας ἐκτελεῖται ἡ προέ-
 λευσις μετὰ ἀλλαξίματος ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ Θεοῦ καθολικῆ
 ἐκκλησίᾳ, καὶ τελουμένης τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, συνεσιῶν-
 ται τῷ βασιλεῖ οἱ πολλὰκις ἐπὶ τοῦ κράματος μνημονευθέν- D
 5τες φίλοι, καὶ ὑποστρέφει ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸ παλάτιον ἐμ-
 πρᾶτως, καὶ προτίθεται κλητῶριον τῷ βασιλεῖ ἐπὶ ἀποκοπτῆς
 τραπέζης ἐν τῷ Τουστινιανοῦ τρικλίνῳ, καὶ δεῖ ἡμᾶς εὐτρε-
 πίζειν εἰς συνεστίασιν τῷ βασιλεῖ φίλους ἀπὸ τῆς τάξεως
 τῶν μαγίστρων, ἀνθυπᾶτων, πατρικίων, ὄφφικιαλίων, πρω-
 10τοσπαθαρίων καὶ λοιπῶν συγκλητικῶν τῶν ὑπὸ καμπάγιον
 ὄντων κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης· εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς καὶ
 ἐξάγειν μετὰ τῶν οἰκείων ἀλλαξιμάτων χωρὶς τῶν χλανιδίων
 διὰ τὸ καὶ τὸν βασιλέα μετὰ τοῦ οἰκείου διβητησιῶν προκα-
 θεσθῆναι. τῇ δὲ ιε' τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡμέρα τελεῖται δημο- Ed.L. 451
 15σία προέλευσις τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν
 Θεοτόκου ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ αὐτῆς τῷ ἐν βλαχέρναις, καὶ
 τελουμένης τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, προτίθεται κλητῶριον ἐπὶ
 ἀποκοπτῆς τραπέζης ἐν τῷ κάτω τρικλίνῳ τῷ ὄντι ἐπὶ τὰ
 παλάτια τῆς Θαλάσσης, καὶ προκαθίσταται ὁ βασιλεὺς σὺν
 20τῷ πατριάρχῃ μετὰ τοῦ οἰκείου αὐτοῦ διβητησιῶν. καὶ δεῖ
 ἡμᾶς εὐτρεπίζειν εἰς συνεστίασιν αὐτοῦ φίλους ἀπὸ τῆς τά-
 ξεως τῶν μαγίστρων, πραιποσίτων, ἀνθυπᾶτων, πατρικίων,
 ὄφφικιαλίων, μητροπολιτῶν καὶ λοιπῶν ἀρχόντων βασιλικῶν
 τε καὶ ταγματικῶν κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης. εἰσάγονται B

tatoris in magnam Dei catholicam ecclesiam, sacroque officio finito, convivantur ibidem Imperatori amici, quos saepe iam nominavimus, de mixto quum memoraremus. Revertitur deinceps Imperator in palatium splendida cum pompa, Ipsique proponuntur dapes in peculiare mensa triclinii Iustiniani, quo invitamus magistros, proconsules, patricios, officiales, protospatharios et reliquos senatores campagia gerentes pro capacitate mensae. Introducuntur et educuntur in suis mutatoris absque tunicis, quia etiam ipse Imperator in suo dibeteso praesidet. Eiusdem mensis die decimo quinto peragitur publica processio dormitionis sanctissimae dominae Desparae in venerabile templum eius, quod est in blachernis, sacroque peracto officio, proponitur prandium super mensa peculiare in inferiore triclinio, quod versus palatia maritima spectat, praesidetque Imperator cum patriarcha in suo dibeteso. Invitare ad illius convivii communionem nos oportet amicos de ordine magistrorum, praepositorum, proconsulum, patriciorum, officialium, metropolitaram et reliquorum magistratum, tam palatiuorum, quam militarium, pro ratione capacitateque mensae. Introducuntur et educuntur sic: ma-

δὲ καὶ ἐξάγονται οὕτως· οἱ μὲν μάγιστροι, πραιπόσιτοι, πα-
 τρικοί, ὄφφικιάλιοι καὶ οἱ ὑπὸ καμπάγιον πάντες μετὰ τῶν
 οἰκείων ἀλλαξιμάτων· οἱ δὲ λοιποὶ βασιλικοὶ μετὰ τῶν οἰ-
 κείων σκαρμαγγίων καὶ μόνον. ἐν δὲ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ δειλησ
 Ms. 257. b ὑπέρχεται ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Διομήδους, καὶ
 τῇ ἐπαύριον τελουμένης τῆς λειτουργίας, προτίθεται κλητώ-
 ριον κατὰ τύπον, καὶ συνεσθίουσι τῷ βασιλεὶ ὁμοίως οἱ ἐκ
 τῆς συγκλήτου πάντες. τῇ δὲ κθ' τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡμέρα
 ἐκτελεῖται ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου καὶ ὀρθοδόξου μεγάλου βασι-
 Cλέως ἡμῶν Βασιλείου, καὶ προέρχονται μετὰ σκαρμαγγίωνιο
 ἐν τῇ νυκτὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων οἱ βασιλεῖς ἐμπρόττως, καὶ
 τελουμένης τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, ὑποστρέφουσιν ὁμοίως οἱ-
 καθε μετὰ δόξης, καὶ προτίθεται κλητώριον ἐν τῇ Ἰουστινια-
 ροῦ τρικλίῳ, καὶ δεῖ ἡμῶς εὐτρεπίζειν εἰς συνεστίαισιν τοῖς
 βασιλεῦσι φίλους ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν μαγίστρων, τῶν συγ-15
 κλητικῶν βασιλικῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέ-
 ζης· εἰσάγειν δὲ αὐτοὺς καὶ ἐξάγειν μετὰ τῶν οἰκείων σκα-
 ρμαγγίων καὶ μόνον διὰ τὸ καὶ τοὺς βασιλεῖς ἐν τῇ τω-
 οὔτῃ σχήματι ἀκουμβίζειν. τῇ δὲ ἐπαύριον ἐκτελεῖται διὰ
 D δεξίμου ἢ ἐν Χριστῷ αὐτοκρατορία τῶν πιστῶν βασιλέων, 20
 Λέοντος καὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ τελουμένου αἰσίως τοῦ δεξίμου,
 προκαθέζονται πάλιν οἱ εὐσεβεῖς δεσπότες εἰς πολλῶν ἀντί-
 ληψιν ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ αὐθις στοιχεῖται τὸ κλητώριον

gistri, praepositi, patricii, officiales et qui campagia gerunt omnes,
 in suis mutatoriis; reliqui basilici tantum in suis scaramangiiis.
 Eiusdem ipsius diei vespera [scu horis pomeridianis] abit Imperator
 in templum S. Diomedis; et altero die post, peracto sacro officio,
 proponuntur dapes more consucto, et convivantur Domino etiam
 tunc de toto sequatu delecti amici. Die vigesimo nono eiusdem
 mensis celebratur memoria [et dies emortalis] sancti et orthodoxi
 magni nostri Imperatoris Basilii [eo die pie defuncti]. Solenne
 tunc splendidaque in pompa procedunt Imperatores nostri [Leo et
 Alexander] induti scaramangiiis in templum SS. Apostolorum; sau-
 ctouque officio finito, redeunt eodem modo cum gloria domum, et
 apponuntur epulae in Iustiniani triclinio, ad quarum communionem
 invitandi nobis sunt amici, ut magistri, homines senatorii, homines
 imperiales, pro spatio mensae. Introducuntur et educuntur in suis
 tantum scaramangiiis, propterea quod et ipsi Domini tali in habitu
 accumbunt. Altero die post celebratur cum deximo seu solenni
 salutantium et gratulantium exceptione autocratoria seu natalis pii
 in Christo imperii fidelium Imperatorum Leonis et Alexandri; ab-
 solutoque cum solennibus cerimoniais deximo, rursus praesident pii
 Domini in throno auxilium flagitantibus oblatum et praemia hou-

τοῦ δεσπότη, καὶ δεῖ ἡμῶς εὐτρεπίζειν εἰς συνεστίασιν τῶν βασιλέων ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν μαγίστρων, πραιποσίτων, ἀνθυπιάτων, πατρικίων, ὑψικιαλίων, πλὴν τῶν εὐνούχων, τοὺς ἡμίσιους ἀπάντων, καὶ ἀπὸ τῆς τάξεως τῆς ὑπὸ καμψάγιον συγκλήτου, καὶ τῶν ταγματικῶν ἀλλαξιμάτων κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τραπέζης, καὶ εἰσάγειν μετὰ τῶν οἰκείων ἀλλαξιμάτων καὶ χλανιδίων, τοὺς δὲ λοιποὺς ἅπαντας ταμιεύειν εἰς Ed.L. 452 χόρευσιν τῆς χαρᾶς τοῦ δεσπότη. κύκλῳ γὰρ χορεύοντες μετὰ χρυσῶν θωρακίων τοὺς ἐπαίνους πλέκουσι τῶν εὐσεβῶν δεσποτῶν, καὶ δίδεται πᾶσιν φιλοτιμίας δῶρον, χρυσοῦ λίτραι εἴς, καὶ διανέμεται πᾶσι παρὰ τοῦ πρωτομαγίστρου καὶ τοῦ βασιλικοῦ ἀρτοκλίνου κατὰ τύπον τῶν καθ' ἡμᾶς κωνδακίων. τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ τελεῖται ἐπομένως ἱππικὸν ἱπποδρόμιον, καὶ προτίθεται τὸ κλητώριον ἐπὶ τοῦ τρικλί- 15βρου τῶν καθισμάτων, καὶ συγκαλοῦνται εἰς συνεστίασιν τῷ βασιλεὶ φίλοι κατὰ τὸν ἐν τοῖς ἱπποδρομικοῖς κλητωρίοις γραφέντα τύπον. τῇ δὲ ὀγδόῃ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς ἡμέρᾳ τελεῖται προέλευσις τῶν γενεθλίων τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ προέρχονται Ms. 258. a 200ὶ βασιλεῖς ἐμπρόττως μετὰ πάσης τῆς συγκλήτου ἐν τῷ ναῦ τῆς ἁγίας Θεοτόκου τῶν χυλκοπρατίων, καὶ τελουμένης τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, ὑποστρέφει ὁ βασιλεὺς ἔφιππος μετὰ

resque mercenibus collatum; quo facto rursus instruitur sacrum convivium, ad quod invitamus delectos de ordine magistrorum, praepositorum, proconsulum, patriciorum, officialium praeter eunuchos omnium, sed ordinum tantum partem dimidiam; de cetero campagia gerente senatu et militaribus urbanis magistratibus mutatoria gerentibus quotquot mensa capit. Hi suis in mutatorii et tunicis introducuntur. Reliquos autem omnes reservamus ad choream, quae exhilarandi Domini nostri gratia instituitur. In orbem hi saltando aureis in thoracibus peplum veluti laudum piis nostris Dominis tot vocum tam vario et non desinente concentu texunt. Pro quo studio accipiunt donarii nomine auri litras sedecim; quae inter ipsos a protomagistro et regio artocline secundum formulam et praescriptum codicem collegii nostri distribuuntur. Sequenti die perficitur consequi praedictas hilaritates solens certamen equestris cursus, et proponuntur epulae in triclinio cathismatum, et invitatur ad convivendum Domino amici, quos rituale postulat ad convivia in equestribus talibus exercitiis instituenda invitari. Octavo die Septembris peragitur processio ob natalem diem sanctissimae dominae nostrae Deigenitricis et semper virginis Mariae; qua Imperatores in magna pompa cum toto senatu ad templum S. Deiparae chalcopratorum procedunt. Ubi postquam finit sacrorum of-

χρυσῶν σκαραμαγγίων ἐμπρόκτως, καὶ προτίθεται κλητώριον ἐπὶ ἀποκοπῆς τραπέζης ἐν τῇ Ἰουστινιανοῦ τρικλίῳ, καὶ **Κ**συνεστιῶνται τῇ βασιλεῖ οἱ ἀπὸ τῆς συγκλήτου πάντες. εἰσάγονται δὲ μετὰ τῶν οἰκείων σκαραμαγγίων καὶ μόνον. τῇ δὲ τεσσαρισκαιδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τελεῖται ἡ ὑψωσις⁵ καὶ ἐμφάνια τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, καὶ ἀνέρχονται οἱ βασιλεῖς ὄρθρου βαθέως ἐν τῇ ναῶ τῆς ἁγίας Σοφίας, ποτὲ δὲ καὶ ἀπὸ ἑσπέρας· καὶ τελουμένης τῆς τρίτης ὑψώσεως τοῦ παναγίου ξύλου, κατέρχονται πάλιν οἴκαδε διὰ τῶν διαβατικῶν ἐν πρώτοις, καὶ τελουμένης παραγῆς προελεύσεως¹⁰ ἔνδον τοῦ παλατίου, προτίθεται κλητώριον ἐν τῇ Ἰουστινιανοῦ τρικλίῳ, καὶ δεῖ ἡμᾶς συγκαλέσασθαι εἰς συνεσίαν τῶν βασιλέων φίλους κατὰ τὸν ἤδη τῶν κλητωρίων λεχθέντα **Δ**τύπον· εἰσάγειν δὲ πάντας μετὰ τῶν οἰκείων σκαραμαγγίων καὶ μόνον. ἐπὶ δὲ τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου τελοῦνται τὰ βρου-¹⁵μάλια τῶν δεσποτῶν, καὶ τελουμένου ἐφ' ἑκάστου κλήσει τοῦ ἑσπερίου φωτοφανοῦς σαξίμου, δίδονται ἀποκόμβια τάδε· ἐπὶ μὲν τοῦ βρουμαλίου Λεόντος τοῦ φιλοχορίστου δεσπότου χρυσοῦ λίτραι κ'· ἐπὶ δὲ τοῦ εὐτυχοῦς Ἀλεξάνδρου αὐγουστοῦ χρυσοῦ λίτραι ι'· ἐπὶ δὲ τῆς εὐσεβοῦς Ζωῆς αὐγουστής χρυ-²⁰σοῦ λίτραι η'· αὐτὰ καὶ διανέμονται ὑπὸ τοῦ μεγάλου πρωτομαγίστρου καὶ τοῦ κλεινοῦ ἀρτικλίνου τοῦ βασιλικῶν κατὰ τὸν

ficiam, redit Imperator in equo, indutus aureo scaramangio, magna cum pompa; proponuntur epulae super separata mensa Iustiniani triclinii, et senatorii omnes Domino convivantur. Introducuntur autem in suis scaramangiis tantummodo. Die decimo quarto eiusdem mensis peragitur exaltatio et monstratio venerabilis et vivificae crucis. Imperatores tum ascendunt summo mane, interdum etiam post vesperam [vigiliarum praecedentium], in templum S. Sophiae, peractaque terna crucis exaltatione, abeunt rursus domum per porticus omnium primi. Processione deinceps pagana intra palatium confecta, exponitur convivium in Iustiniani triclinio, ad quod invitamus amicos Domini, quales iam saepe diximus ad publica talia convivia invitari. Introducuntur omnes in suis scaramangiis tantum. Mense autem Novembri peraguntur brumalia Dominorum, finitaque post uniuscuiusque [Leonis puta, Alexandri, Augustorum et Zoës Augustae] coenam vespertina sub taedlis chorca, dantur apocombia haec. In brumalio Leonis, Christum amantis Domini, auri litrae viginti; felicissimi autem Alexandri Augusti litrae auri decem, tandem in brumalio [quod editur nomine] piaec Zoës Augustae auri litrae octo, quae distribuuntur a magno protomagistro et a clarissimo articlino regio secundum formulam codicillorum nostri collegii. Haec ergo omnes rituales et solennes anniversariae convinationes im-

περισχόμενον τύπον τοῦ καθ' ἡμᾶς κονδαίου. αὐται οὖν πᾶ- Ed.L. 453
σαι αἱ τυπικαὶ περιοδικῶς ἐρχόμεναι τῷ χρόνῳ κλήσεις εἰ-
δικὴν τινα εἰσαγουσιν, ὡς ἔφαμεν, τῶν κλητωρῶν τάξιν.
διὸ καὶ ταύτας εἰς ὑπόμνησιν τῶν καθ' ἡμᾶς τελουμένων ἐμ-
5 φανῶς προδθέμενοι ἀπταίστῳ λόγῳ αἰτήσιν προσάγομεν προσ-
έχειν ταύταις εἰς ἡμῶν συντήρησιν καὶ κλέους δόξαν.

ΚΕΦ. γγ'.

*Περὶ διανομῶν τῶν εὐσεβίων τοῦ βασιλέως ἐν τε τοῖς βρομαλίοις B
καὶ στεψίμοις καὶ αὐτοκρατορίαις.*

10 Ἐπειδὴ τινες τῶν ἐν ἀξιώμασι διαπρεπόντων, ληχνοτέ-
ραν τὴν ἔφεσιν τῶν χρημάτων ἔχοντες, ἀμφισβητήσεις καὶ
λόγους ἐγείρουσι περὶ τῆς διανομῆς τῶν διδομένων χρημά-
των καὶ τὴν ἐξ ἀρχαίων τῶν χρόνων παρακολουθήσασαν συν- Ma. 258. b
ἤθειαν ἀνατρέπειν. σπουδάζουσι· φέρε δὴ καθὼς ἐκ τῶν
15 πρὸ ἡμῶν ἐγγράφως παραλάβομεν τύπον, καὶ ὕμιν παραδώ-
σωμεν. πᾶν γὰρ τὸ ἀρχαιότητι διαφέρον αἰδέσιμον, οὔτε
προσθήκην τῶν πύλαι διανομῶν καινουργεῖν σπεύδοντες, οὔτε C
ἐλάττωσιν τῶν προπραχθέντων ποιούμενοι. δεῖ γὰρ τὸν δια-
νομέα τῶν τοιούτων ἀριτικλίην πρό γε πάντων τὸ ποσὸν τῆς
20 δωρεᾶς ἐκμανθάνειν, καὶ εἰδ' οὕτως ἀκριβολογεῖν τὰς τῶν
ἀξιωμάτων διαφορὰς, καὶ ἐκάστη ἀξιωμάτων τάξει συγκυ-

6. συντήρησιν κλέους καὶ δόξαν conl. R.

portant secum peculiarem, ut diximus, ordinem cerimoniarum con-
vivalium. Quapropter etiam hos quum accurato diligenterque ab
erroribus repurgato sermone in conspicuo proposuerimus memoriae
gratia eorum, quae a nobis peraguntur peragique et observari de-
bent, rogamus in fine, velitis etiam his animum attendere, quo et
dignitatem ordinis nostri conservetis, et gloriam famamque auferatis.

CAP. 53.

*De distributione piarum largitionum Imperatoris tam in brumaliis,
quam in natalibus coronationis et imperii.*

Quia vero quidam in dignitatibus constituti avidinscule nummis
inhiantes rixas circa distributionem datorum munerum excitare so-
lent, et consuetudinem, quae ab antiquis inde temporibus ad haec
nostra pertinuit, evertere student, age dum etiam hac de re quae
a maioribus traditum accepimus litteris mandatum typum et modu-
lum vobis tradamus. Omne enim ab antiquitate eminentis reveren-
tiam sui incedit. Neque addendo vetustis largitionibus novare quid-
quam volumus, neque minuere et decurtare olim facta. Oportet ita-
que articulum, cuius est largitiones distribuere, ante omnia quanti-
tatem doni nosse, dein accurate differentias dignitatum et munerum

ταριθμεῖν τοὺς αὐτῆς μετόχους, κἄν ἐλάττωτες τῶν ἀξιωμα-
των τυγχάνουσι· καὶ τοῖς μὲν μαγίστροις συγκαταλέγειν τὸν
τε ρυίκτορα καὶ τὴν ζωστήν πατρικίαν, τὸν σύγκελλον καὶ
τοὺς ἀπὸ μαγίστρων μοναδικούς καὶ τὸν πραιπόσιτον, ἅμα
δὲ καὶ τῆ οἰκειακῆ παρακοιμωμένη τοῦ μεγάλου ἡμῶν βα-
5
Dσιλέως· εἰς δὲ τὴν τῶν ἀνθυπάτων τάξιν συναριθμεῖν τοὺς
εὐνούχους πατρικίους· ἐν δὲ τῇ τάξει τῶν λοιπῶν πατρικίων
συγκατατάττειν τοὺς ἐν τῇ βῆλῃ τῶν πατρικίων τεταγμένους
ὄφφικιαλίους, ἤγον τοὺς πρωτοσπαθαρίους καὶ στρατηγούς,
τοὺς πρωτοσπαθαρίους καὶ πραιποσίτους, τὸν δομέστικον τῶν¹⁰
σχολῶν, τὸν ἐξσκούβιτον, τὸν ὑπαρχον, τὸν γενικόν, τὸν σα-
κελλάριον, τὸν κνέστορα, τὸν δρουγγάριον τῆς βίγλης, τὸν
πρωτοβεστιάριον τοῦ δεσπότη, τὸν τῆς τραπέζης, καὶ, εἰ
τύχουεν, παπίας μέγας καὶ ἐταιρειάρχης πρωτοσπαθάριος
εὐνούχος· ἐν δὲ τῇ τάξει τῶν σεκραιτικῶν ὄφφικιαλίων συγ-¹⁵

Ed.L. 454 καταριθμεῖν τοὺς εὐνούχους πρωτοσπαθαρίους πριμικηρίους
καὶ ὀστιαρίους καὶ τοὺς ἐμπράτους κριτὰς καὶ μόνον. ἐκ
δὲ τῆς τάξεως τῶν πρωτοσπαθαρίων δεῖ διαστέλλειν τοὺς τοῦ
χρυσοτρικλίνου καὶ μαγλαβίτας καὶ ἀρτικλίνας . . . μικρὸν
πλέον προτιμᾶσθαι. τοὺς δὲ σπαθαροκандιδάτους . . . συν-²⁰
αριθμεῖν τοῖς σπαθαροκουβικουλαρίοις μετὰ τῶν σπαθαρίων
καὶ στρατόρων καὶ ἀπ' αὐτῶν τοὺς κاندιδάτους μανδάτορας
συγκαταλέγειν, δηλονότι τῶν σεκρετικῶν νοταρίων ὑπεξαιρου-

cuique competentium proportionem supputare, et tandem quot de unoquoque dignitatum ordine muneris participes futuri sint: etiam si quidam eorum dignitates nullas gerunt [et axiomatice non sunt, tamen ad axiomatice alicuius obsequium pertinent]. Ita classi magistrorum accensere oportet rectorem et zosten patriciam, syncellum exmagistros, vitam monachalem deinceps amplexos et praepositum; item privatam magni nostri Domini paracomomenum seu accubito-rem. Classi proconsulum eunuchos patricios, classi reliquorum patriciorum officiales in velo patriciorum constitutos, id est protospatharios praepositos, domesticum scholarum, domesticum excubitorum, praefectum Urbis, genicum seu praefectum aerarii, sacellarium, quaestorem, drungarium vigiliae, protovestiarium Domini, praefectum mensae et papiam magnum atque hetaeriarcham protospatharium eunuchum, si tum temporis hi duo postremi in comitatu existant. Ordini secretalium officialium accenseri debent eunuchi protospatharii, primicerii, ostiarius et iudices, sed hi functionem exercentes tantum. Ab ordine autem protospathariorum secernere oportet ministros et praefectos chrysotriclini et maglabitas et articlinas. Hos enim decet plus accipere. Spatharocubiculariis accensemus spatharocandidatos, spatharios, stratores, candidatos, mandatores;

μένων ἐκ πάντων τῶν τοῦ λαυσιακοῦ ἀρχόντων. καὶ ἤνικα ἐκάστη ἀρμοζόντως τάξει τοὺς συμμετόχους ἐξαριθμῆση, κα-Β
τὰ τὸ ποσὸν τοῦ δώρου τῆς εὐεργεσίας ποιεῖσθαι τὸν συλλο-
γισμόν, ὡς λεχθήσεται. ἤνικα γὰρ ὁ μάγιστρος ἄτομον τυ-
5χλὸν λάβη μύραν, οἶονεῖ ,, κ', ὀφείλει λαμβάνειν ὁ ἀνθύπατος Ma. 269. a
τὸ ἤμισυ τούτου, νομίσματα ι'. ὁ δὲ πατρικίος ὀφείλει ὑπο-
πίπτειν τῇ ἀνθυπάτῃ ,, α', καὶ λαμβάνειν νομίσμ. θ', ὁ δὲ
ὄφφικιύλιος τὸ δέμοιρον τοῦ πατρικίου νομίσμ. ε', οἱ δὲ
πρωτοσπαθάριοι λιτοὶ τὸ ἤμισυ τοῦ πατρικίου νομίσμ. δ'.
10προτιμῶνται δὲ οἱ τοῦ χρυσοτρικλίνου καὶ οἱ τοῦ μαγλαβίου
πρωτοσπαθάριοι καὶ οἱ ἀρτικλίνου ὑπὲρ τοὺς λιτοὺς πρωτο-
σπαθάριους νομίσμ. γ', οἱ δὲ σπαθαροκουβικουλάριοι καὶ
σπαθαροκandidάτοι τὸ δέμοιρον τοῦ πρωτοσπαθαρίου ,, γ'. οἱ C
δὲ κουβικουλάριοι καὶ σπαθάριοι καὶ στρατόρες λαμβάνουσι
15τὸ ἤμισυ τοῦ πρωτοσπαθαρίου ,, βδ'. οἱ δὲ candidάτοι μα-
γλαβίται ἀνά ,, ε'. οἱ δὲ σεκραϊτικοὶ χαρτουλάριοι καὶ νο-
τάριοι ὑποπίπτουσι τοῖς τοῦ λαυσιακοῦ ἄρχουσι, ἕκαστος
κατὰ τὸ ἴδιον ἀξίωμα, τρίτον. οἱ δὲ ἄρχοντες τοῦ βασι-
λικοῦ βεστιαρίου ὑποπίπτουσι καὶ αὐτοὶ κατὰ τὰς οἰκείας
20ἀξίας ἀπὸ τῶν βασιλικῶν τοῦ λαυσιακοῦ κατὰ τὸ δέμοιρον
μέρος τοῦ πρωτοτύπου, ὅσον οἱ πρωτοσπαθάριοι ἀπὸ τῶν
οἰκειακῶν λιτῶν πρωτοσπαθαρίων, τὸ δέμοιρον ,, γ', καὶ οἱ

secretici autem notarii eximuntur soli de omnibus lausiaci magistratibus. Quum itaque unicuique classi convenienter supputaverit partem muneris laturos, tunc debet ex quantitate doni calculum beneficii cuique individuae competentis hunc in modum inire. Quando magister portionem integram, quam cum alio nullo partitur, accipit, e. c. viginti nummos, tunc accipit proconsul dimidiam, id est decem; et patricius hoc ipso uno nummo minus, id est novem nummos. Officialis bessem accipit, id est nummos sex. Protospatharii simplices accipiunt dimidium eius, quod patricius accipit, id est nummos quatuor. Ministri chrysotriclini, protospatharii maglabii, et articliniae accipiunt ternos nummos plus, quam simplices protospatharii. Spatharocubicularii et spatharocandidati accipiunt tres quartas partes eius, quod protospatharii; nempe ternos nummos. Cubicularii, spatharii, stratores accipiunt dimidium eius, quod accipiunt protospatharii, nempe binos cum tribus miliaresiis; candidati maglabiae accipiunt senos. Secretici chartularii et notarii ferunt una tertia parte minus, quam eiusdem secum ordinis proceres palatii lausiaci. Eadem ratio ceterorum vestiarum procerum respectu ad vestiarum lausiaci. E. c. lausiaci protospatharii ferunt quaternos. Protospatharii domestici simplices ferunt ternos. Horum ternorum una tertia parte minus ferunt spatharocandidati, nempe binos. Horum binorum una gemina parte minus ferunt spatharii et stratores, id est singulos num-

σπαθαροκandidάτοι τῶν τριῶν τὸ δίμοιρον „ β; καὶ οἱ σπα-
 D θάριοι καὶ στράτορες τῶν δύο τὸ δίμοιρον αγ', οἱ δὲ κandi-
 δάτοι ζγ', φολ. κ', οἱ δὲ λιτοὶ καὶ ἑβδομάριοι ἀπὸ ζε', οἱ
 δὲ ὑπουργοὶ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἀγνού-
 στης ἀπὸ ζ πάντες, οἱ δὲ διὰ πόλεως πρωτοσπαθάριοι ἀπὸδ⁵
 νομίσμ. α', οἱ δὲ σπαθαροκandidάτοι ἀπὸ ζε', οἱ δὲ σπαθά-
 ριοι στράτορες λαμβάνουσι τὸ ἥμισυ τοῦ πρωτοσπαθαρίου „ βδ',
 οἱ δὲ κandiδάτοι μαγλαβῆται ἀνά „ ε', οἱ δὲ σεκρητικοὶ χαρ-
 τουλάριοι καὶ νοτάριοι ὑποπίπτουσι τοῖς τοῦ λαυσιακοῦ ἄρ-
 χουσιν, ἕκαστος κατὰ τὸ ἴδιον ἀξίωμα „ γ'. οἱ δὲ ἄρχοντες¹⁰
 τοῦ βασιλικοῦ βεστιαρίου ὑποπίπτουσι καὶ αὐτοὶ κατὰ τὰς
 Ed. L.455 οἰκίας ἀξίας ἀπὸ τῶν βασιλικῶν τοῦ λαυσιακοῦ κατὰ τὸ δί-
 μοιρον μέρος τοῦ πρωτοτύπου, οἱ δὲ σπαθάριοι, στρατορες,
 ὕπατοι ἀπὸ ζ, οἱ δὲ κandiδάτοι βεστήτορες ἀπὸ γ'. δίδονται
 δὲ καὶ ἔξω τούτου ἐκ τῆς αὐτῆς ποσότητος τῆ μὲν πρωτοβε-¹⁵
 στιαρίῳ . . . κατὰ τὴν ποσότητα τῶν λιτρῶν τῆ λίτρη α', τῆ
 δὲ τῆς καταστάσεως „ κ' καὶ τῆ ὀστιαρίῳ „ κ', τῆ μέρει Βε-
 νέτων „ δ', τῆ μέρει Πρασίνων „ δ', τῆ ὀρχιστῆ . . . δια-
 τρέχουσι „ γ', τοῖς μανθάτορσι τοῦ λογοθέτου . . . τοῖς νομο-
 φύλαξι „ γ', καὶ τῆ ἀρτικλίῃ τῆ διανεμόντι τὸ ἀποκόμβιον.²⁰
 Ma. 159.b καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τῆς τῶν βρουμαλίων δωρεῶν διανομῆς.
 B δὲν δὲ τοῖς στεψίμοις τῶν βασιλέων καὶ ταῖς αὐτοκρατορίας

16. Hic et deinceps aliquot versibus codicis litterae legi non poterant.

mos cum tribus miliarisii. Candidati ferunt terna miliar., folles vi-
 cenos; simplices candidati et hebdomarii miliarisia sena. Ministri
 mensae Augusti et Augustae pariter singula miliarisia. Urbani pro-
 tospatharii nummos singulos; spatharocandidati miliarisia sena; spa-
 tharii stratores dimidium protospatharii, nempe nummos binos, mil-
 terna. Candidati maglabitae nummos senos. Secretales chartularii
 et notarii, quisque pro ratione suae dignitatis, ternos nummos mi-
 nus ferunt, quam chartularii et notarii lausiaci. Pariter ferunt
 praefecti regii vestiarii, secundum suas quisque dignitates, dimoerum
 supra scriptae originalis formae minus, quam iidem praefecti regii
 vestiarii ad lausiacum palatium pertinentes; spatharii, stratores, con-
 sules miliar. singula; candidati vestitores terna. Datur autem extra
 hoc quoque ex eadem quantitate protovestiario quidem . . . secun-
 dum quantitatem litrarum 18 litra 1; cerimoniaro nummi 20; ostia-
 rio tantundem; factioni Venetae nummi 4; Prasiae tantundem. Sal-
 tatori . . . vernaculis nummi 3; mandatoribus logothetae . . . sceuo-
 phylaxi nummi 3; artielinae distribuenti apocombium. Obtinet hic
 modus in distributione donarii brumaliorum. At in natalibus coro-
 nationis et imperii eximuntur et partem nullam ferunt secretorum

ὑπεξαίρουνται πάντες οἱ τῶν σεκρέτων χαρτουλάριοι καὶ νο-
 τάριοι καὶ τὰ βεστία καὶ ὑπουργία καὶ οἱ διὰ πόλεως πάν-
 τες. καὶ γίνεται ἡ διανομὴ εἰς μόνους τοὺς ἄρχοντας τοῦ
 λαυσιακοῦ, οἷον εἰς μαγίστρον, πραιποσίτον, ἀνθυπάτον,
 Πατρικίον, πρωτοσπαθαρίον, σὺν τοῖς εὐνούχοις πρωτο-
 σπαθαρίοις καὶ μόνον· σπαθαροκανδιδάτοις, σπαθαρίοις,
 καὶ στράτωρες καὶ κανδιδάτοις, καὶ εἰς τοὺς λεχθέντας ἐξω-
 βρεματιῶν ἀποκομβίων. οἱ γὰρ τοῦ κουβουκλείου πάντες ἰδια-
 ζόντως τὰ ἀποκόμβια λαμβάνουσιν. C

10

Περὶ συνηθείας τῶν ἀρτικλιῶν.

Ἐπει δὲ τὰς διὰ τῶν βραβείων καὶ διὰ λόγων προσγινο-
 μένων ἀξιών διαιρέσεις καὶ ὑποδιαιρέσεις, αὔξεις τε καὶ
 μειώσεις, προσκλήσεις τε καὶ ὑποκλήσεις, εἰς τοῦμφανὸς
 ἐποιήσαμεν, φέρε δὴ καὶ τὰς ἑκπαλαι τοὺς ἀρτικλίνας παρὰ
 15 τῶν βασιλέων ἐκτυπωθείσας συνηθείας, καὶ ἐκ τίνων προσώ-
 πων ταύτας δίδοναι αὐτοῖς ἠφορίσθη, ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων
 δρανισάμενοι τῆδε τῆ γραφῆ παραδοίημεν. προβαλλομένης D
 γὰρ ζωστῆς ἢ μαγίστρον, δίδεται αὐτοῖς εἰς ἑκάστου αὐτῶν
 καθάπαξ „ κδ'. τιμωμένου δὲ συγκέλλου, δίδεται αὐτοῖς συν-
 20 ῥήθεια παρ' αὐτοῦ καθάπαξ „ ιβ'. ἀναγομένου δὲ εὐνούχου
 ἢ βαρβάτου εἰς πατρικίότητα, ἢ ἀνθυπάτου γενομένου τινός,

1. ὑπεξαίρουνται cod. et ed.

chartularii et notarii, et qui ad vestiarium, et qui ad ministerium
 culinarium pertinent, et urbani omnes; adeoque participant de dis-
 tributione donariorum tunc dari sollitorum tantum proceres lausiaci;
 ut magistri, praepositi, proconsules, patricii, protospatharii barbati,
 protospatharii eunuchi; sed hi soli tantum de genere eunuchorum;
 spatharocandidati, spatharii, stratores, candidati et illi, qui appel-
 latione ἐξώβρεμα apocombiorum comprehenduntur. Cubiculi enim
 homines omnes seorsim accipiunt tunc temporis apocombia sua.

DE CONSUETUDINE ARTICLINIS DEBITA.

Post expositas igitur dignitatum, tam earum, quae cum insigni-
 bus, quam earum, quae nudo verbo tribuuntur, differentias maiores
 minoresque, incrementa et decrementa, introducendi ad sacram men-
 sam et inde rursus educendi modos, agendum tradamus nunc quo-
 que compilatas ex antiquis libris consuetudines, quas Imperatores
 iam a longo tempore articlinis assignarunt, quantas et a quibus dan-
 das. Promota itaque zosta aut magistro, accipiunt ab eorum uno-
 quoque in univrsum [pro toto suo corpore] viginti quatuor num-
 mos aureos; syncellus promotus dat ipsis in univrsum duodecim
 aureos. Eunuchis barbatoe ad patriciatum evecto, aut renuntiato
 quodam proconsule, accipiunt ab eorum unoquoque duodecim num-

δίδεται αυτοῖς ἕξ ἐκάστου αἰγῶν „ ἰβ'. ὁμοίως καὶ ἐκ τῆς
 διανομῆς τοῦ κομβίου τοῦ διδομένου παρὰ τοῦ τιμωμένου
 πατρικίου λαμβάνουσιν νομισμ. ἰβ'. οἱ δὲ χειροτονούμενοι
 στρατηγοὶ ἔν τε τῇ ἀνατολῇ καὶ τῇ δύσει παρέχουσιν αὐ-
 τοῖς ἀνά νομισμ. ἰβ'. εἰ δὲ καὶ ἐπιμένωσι στρατηγοὶ, ὁσαύκις⁵
 ἂν ῥογενθῶσιν, οἱ μὲν ἀνατολικοὶ ἀνά νομισμ. ἰβ', κἄν τάχα
 Ed.L. 456 τύχοιεν εἰς τὸ ἴδιον θέμα, τὴν ῥόγαν αὐτῶν ἀποσταλῆναι.
 οἱ δὲ τῆς δύσεως καὶ μὴ ῥογενόμενοι, ὁσαύκις ἂν ἐν τῇ βα-
 σιλευσούσῃ τῶν πόλεων ἐπανελθῶσι, παρέχουσιν αὐτοῖς ἀνά
 νομισμ. ἰβ'. προβαλλομένου δὲ ἐκ προσώπου στρατηγοῦ ἧ¹⁰
 κλεισουράρχου ἢ κατεπάνω Παφλαγονίας, δίδεται αὐτοῖς ἕξ
 ἐκάστου αὐτῶν ἀνά νομισμ. ἧ', καὶ ὁσαύκις εἰσελθόντες ῥογεν-
 θῶσι, πάλιν τὴν αὐτὴν ποσότητα παρέχουσιν αὐτοῖς. οἱ δὲ
 ὄφφικιάλιοι, κἄν τε τῇ τῶν πρωτοσπαθαρίων τετίμηται
 ἀξίᾳ, κἄν τε καὶ μὴ, ἀπὸ τε τοῦ πραιποσίτου καὶ τοῦ δο-¹⁵
 Ms. 260. α μεστίκου τῶν σχολῶν μέχρι τῆς τοῦ πρωτοσπαθαρίου τῶν
 Β βασιλικῶν, δίδουσι καὶ αὐτοὶ ἅπαξ ἀνά „ ἰβ'. οἱ δὲ λοιποὶ
 πάντες ὄφφικιάλιοι μέχρι τοῦ δομεστίκου τῶν βασιλικῶν
 ἀνά „ ἧ'. εἰ δὲ τις εὐνοῦχος πρωτοσπαθάριος γένηται, δί-
 δουσιν αὐτοῖς ἅπαξ „ ἧ'. πριμικήριος ἢ ὀστιάριος ἀνά „ ε'·²⁰
 ὡσαύτως ὁ ἄρχων τοῦ ἄρμαμένου, ὁ μινσουράτωρ, ὁ κου-
 ράτωρ τοῦ κτήματος, οἱ χαρτουλάριοι τοῦ ὄξέου δρόμου, ὁ
 ἀκτουάριος, ὁ πρωτονοτάριος τοῦ δρόμου, ὁ χαρτουλάριος

mos. Pariter ex divisione apocombii, quod recens honoratus patri-
 cius dat, accipiunt nummos duodecim. Electi strategi, tam in Ori-
 entem, quam in Occidentem mittendi, dant ipsis nummos duode-
 cim. Et, si [ultra annum in sua dignitate] mancant absque succes-
 sōre, quoties rogam seu stipendium militare accipiunt orientales,
 dant nummos duodecim, quod etiam faciunt, quoties ipsis in provin-
 cias iam delatis et ibi agentibus rogae mittuntur: occidentales au-
 tem tantundem ipsis dant, quoties in urbem regiam intrant, etiam
 rogam non acceperint. Creatus pro loco strategus, aut cleisurarcha
 aut catepano seu capitaneus Paphlagoniae dat nummos octo. Iidem
 quoties in Urbem reversi rogam acceperint, tantundem rursus dant
 officiales, sive praeter suum officium protospatharii quoque fuerint,
 sive non, a praeposito inde scholarumque domestico usque ad pro-
 tospatharium imperialium hominibus, dant semel quisque pro se duo-
 decim nummos. Reliqui officiales omnes deinceps usque ad dome-
 sticum imperialium dant unusquisque pro sua persona octo num-
 mos. Tantundem dat eunuchus, si protospatharius sit. Primicerius
 [candidatorum] aut ostiarius dant pariter sex nummos. Tantun-
 dem dant magister armamenti seu apothecae armorum, mensurator
 seu metator, curator villarum, chartularii dromi seu citi cursus pu-

τοῦ σταύλου, ὁ ἐπίκτης καὶ ὁ τῆς ὑπουργίας δομέστικος, ὁ ζυγοστάτης, ὁ οἰκιστικὸς καὶ ὁ χρυσεψηγτής. ἐπὶ προβολῇ δὲ παντὸς πρωτοσπαθαρίου ἀπὸ τε μαγλαβιτῶν καὶ τῶν ἐν τῷ οἰκειακῷ βασιλικῷ βεστιαρίῳ καταλεγομένων, καὶ τῶν εἰς C 5τους βασιλικούς ἀνθρώπους συντεταγμένων, καὶ τῶν ἐπὶ τῆς βασιλικῆς τραπέζης περισταμένων, καὶ τῶν διὰ ὕλεως σὺν τῶν ἔξωτικῶν τιμωμένων, δίδεται αὐτοῖς ἅπαξ ἀνὰ νομισμ. ἡ, οἱ δὲ τῆ τῶν σπαθαροκandidάτων ἢ σπαθαρίων τιμώμενοι ἄξιᾶ ἀνὰ ,, ε', οἱ δὲ τῆ τῶν στρατῶρων ἢ ὑπά- 10ιτων, ἢ candidάτων ἢ mandatóρων, ἢ βεστητόρων, ἢ σιλεν- τιαρίων, ἢ ἀπὸ ἐπάρχων τιμώμενοι σπθμ, παρέχουσι καὶ αὐ- τοὶ νομισμ. . . ὡσούτως καὶ ἐπὶ τῶν σεκρετικῶν ἤγουν συγκλη- τικοῦ τιμωμένου αὐτοῦ ἐν ἀξιώμασιν, δίδεται εἰς ἐκίστου αὐτῶν κατὰ τὸ οἰκεῖον ἀξίωμα, οἱ μὲν τῆ τῶν πρωτοσπαθα- 15ρίων ἀνὰ ,, ἡ, οἱ δὲ τῆ τῶν σπαθαροκandidάτων ἢ σπαθα- D ρίων ἀνὰ ,, ε', οἱ δὲ τῆ τῶν στρατῶρων ἢ ὑπάτων ἢ candi- δάτων ἢ mandatóρων ἢ βεστητόρων ἢ σιλεντιαρίων ἀνὰ νο- μισμ. δ, ἀπράτων δὲ σεκρετικῶν γενομένων, ἀνὰ ,, γ', οἱ δὲ τῶν ταγματῶν καὶ τῶν πλοῖμων καὶ τῶν νομῆρων καὶ τει- 20χέων τοποτηρηταὶ ἅμα τοῖς χαρτουλαρίοις αὐτῶν ἀνὰ ,, ε'. οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ἄρχοντες ἅμα τοῖς τριβούνιοις καὶ βικυ- ρίοις ἀνὰ νομίσματος ἐνός. τούτων τοῖνον ἀνέκαθεν πλατι- κώτερον εἰσηνεγμένων, νυνὶ δὲ ὡς οἶον τε ἦν σαφῶς καὶ

blici, actuarii, protouotarius dromi, chartularii stabuli, epictes seu incitator operarum, domesticus ministerii culinaris, libripens, occisticus vel architectus primarius et anrifaber; quando nempe suis quisque officiiis maectantur. Protospatharii autem omnes ab ordine maglabitarum inde, et qui ad privatum sacrum vestiari- um, item qui ad homines imperiales pertinent, ut et qui ad sacram mensam ministrant, aliique dignitatibus tam per urbem, quam extra conspicui, dant, quando ad suas quisque dignitates promoventur, sin- guli octonos nummos; spatharocandiuati et spatharii recens facti senos; stratores, consules, candidati, mandatores, vestitores, silentiarii, ex- praefecti, recens honorati senos quoque praestant. Quisquis secretalis aut senatorius dignitate quadam fuerit affectus, dat pro ratione suae dignitatis, ut facti protospatharii octonos; facti spatharocandi- dati et spatharii senos, facti stratores, consules, candidati, manda- tores, vestitores, silentiarii, quaternos. Qui honorarii sunt secreta- les, dant ternos. Tagmatum seu praesidiariorum urbanorum, et ploimi seu classiariorum et numerorum et castrorum topoteretae vel locum trecentes et eorundem omnium chartularii dant senos. Reli- qui omnes magistratus, ut et tribuni atque vicarii, dant singulos nummos. Hanc itaque veterum farraginein fusiuscule traditam nunc

ἐὺσυννόπτως ἐν ἐπιτόμῃ συνειλεγμένων, χρῆ τοῖς, ὅσοι τὴν
 Ed.L. 457 περὶ τούτων φροντίδα καὶ ὑπηρεσίαν πεποιήνται κατὰ τὴν
 προκειμένην διδασκαλίαν, καὶ περὶ τῶν βασιλικῶν κλητωρίων,
 καὶ περὶ τῶν διανομῶν, ἐκ τοῦδε τοῦ τακτικῆ παραγγελ-
 ματος ὡς ἀπὸ κανόνος, ἢ, τό γε ἀληθέστερον, ὡς ἐκ τοῦ5
 βασιλικῆς θεσπίσματος, ἀναμφισβήτως ἐνεργεῖν. ἔδει μὲν
 Ms. 280. b ἡμᾶς τοῖς συνταχθεῖσιν περὶ καθεδρῶν λόγοις καὶ τήνδε τὴν
 τῶν ἱερατικῶν ἐπισυνάψαι τάξιν, ὡς ἕτε μᾶλλον τὰ πρέ-
 σβεια τῆς πρωτοκλησίας φέρουσαν. ἀλλ' ἵνα μὴ τις κύρος λό-
 γου τοῖς ἀναγινώσκουσιν περιστῆ, καὶ ἡ συγκλητικὴ τάξις10
 σὺν τῇ ἱερατικῇ συναφθεῖσα ἀσάφειαν τοῖς εἰσαγομένοις διὰ
 B τῶν ὀνομάτων ποιήσει, ταύτην τυπικῶς μὲν ἤδη ἐπὶ τῆς τά-
 ξεως τῶν μαγίστρων, πατρικίων, πραιποσίτων καὶ στρατηγῶν
 προσημίναμεν. νυνὶ δὲ τῆς περὶ τούτων κυριοκλησίας καὶ
 πρωτοκαθεδρίας τῶν τε ἐπαρχιῶν καὶ μητροπολιτῶν, ἀρχιε-15
 πισκόπων αὐτοκεφάλων καὶ ἐπισκόπων ὑποτεταγμένων τὴν
 ἀρμόζουσαν τάξιν εἰδικῶς ἐμφανῆσαι βουλόμενοι, εἰδικὴν τι-
 να καὶ τὴν πραγματείαν συγγράψαι προεθυμήθημεν. τὰ γὰρ
 εἰδικῶς ὄντως λεγόμενα σαφῆ τὴν διδασκαλίαν παρέχει· τὰ
 δὲ πῶς ἐν συζυγίαις πεπλεγμένα ἀσάφειαν πολλάκις τοῖς ἐν-20
 τυγχάνουσι προξενεῖ. διὰ κωθηρμὸν ἐκύστης ἐπαρχίας τὴς

9. φέρουσαν em. R., φερουσης cod. et ed. 12. Sic R., τοπη-
 κός μὲν εἶδη ἀπὸ τῆς cod. et ed.

quantum eius fieri poterat, maxime perspicue et in uno brevi con-
 spectu a nobis propositam tenere oportet, quotquot ea curare atque
 tractare necesse habent, propositamque doctrinam tam de sacris con-
 viviliis, quam de largitionum distributione reputare, secundum quem,
 aut rectius dicam, secundum Imperatoris edictum, (uti revera est)
 absque ulla haesitatione aut oppositione agere par est. Iam debu-
 eramus huic de sedibus vel praecedentiis dignitatum tractationi et-
 iam ordinum pontificalium dispositionem ubique addidisse, utpote
 prae aliis honorem protocollicae seu praesessionis ferentium. Verum
 ne obruto rerum copia satietas obreperet lectori, et senatoria ordi-
 natio atque dispositio cum sacerdotali commixta crearet docendis
 aliquam obscuritatem ob nominum multitudinem: significavimus
 quidem iam in praecedentibus harum rerum quaedam generaliter
 mentionem ordinis magistrorum, patricularum, praepositorum et stra-
 tegorum facientes: nunc autem animus est de sacerdotalium digni-
 tatum propriis cuiusque appellationibus et praesessionibus patriar-
 charum, metropolitaram, archiepiscoporum autocephalorum vel in-
 dependentium et subditorum illis episcoporum specialem quandam
 opellam conficere. Speciales enim tales et abstractae tractationes
 praestant perspicuam doctrinam. Simultanea vero de diversis argu-
 mentis et quasi coniugata atque contexta expositio solet lectoribus

μητροπόλεις ἐκθέμενοι, τῷ ἐκάστῳ μητροπολίτῃ ἀρμόζοντι C
 τόπῳ τῆς καθέδρας διεστιχῆσαμεν, καὶ εἶθ' οὕτως τὰς τῶν
 αὐτοκεφάλων ἀρχιεπισκόπων κατὰ τάξιν δευτέραν οὖσαν ἀπὸ
 τῶν μητροπολιτῶν ἐξεθέμεθα, μετὰ δὲ τούτοις τῇ ἐκάστῃ
 5 ἑπαρχίᾳ καὶ μητροπόλει ὑποτεταγμένας πόλεις καὶ ἐπισκοπὰς
 ἐδηλώσαμεν, οὐκ ἐκ τῶν καθ' ἡμᾶς κληρωολογίων μόνον τὰς
 ἀφορμὰς ἐκλαβόμενοι, ἀλλὰ γε καὶ ἐκ τῶν τοῦ Θεοπεσίου
 Ἐπιφανίου τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κύπρου συγγραφῆς τὰ κλει-
 10 στα ἀναλεξάμενοι, ἔν' ἡμεῖς ἐν τῇ τοιαύτῃ διακονίᾳ τῶν ἀρ-
 χιεπισκόπων τυγχάνοντες τετυγμένοι, μὴ δὲ ἐν τούτῳ τῷ μέρει
 τι διαμάρτητε, ἀλλὰ καὶ ἐν φωσάτοις μὴ παρόντος τοῦ οἰ- D
 κουμενικοῦ πατριάρχου, τύχῃ καὶ ἐν ἑτέρῳ τόπῳ, τὴν πε-
 ραν τῶν καθεδρῶν διὰ τοῦ συγγράμματος ἔχοντα ἄπταιστα
 καὶ ἀμώμητα τὰ τίμα κλητώρια τῶν βυσιλέων ἡμῶν τῶν
 15 ἁγίων εἰσάγετε.

ΚΕΦ. 54.

Ἐπιφανίου ἀρχιεπισκόπου Κύπρου ἑκθεσις πρωτοκλήσιων
 πατριαρχῶν τε καὶ μητροπολιτῶν.

Ὁ πατριάρχης Ῥώμης· ὁ πατριάρχης Κωνσταντινου-Μι. 261. 2
 20 πόλεως· ὁ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας· ὁ πατριάρχης Ἀν-
 τιοχείας· ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων.

9. ἔν' ἡμεῖς R., ἔν' ἡμεῖς cod. et ed. 16. Κεφ. 54 om. ed.

obscuritatem oblicere. Propterea recensuimus, secuti seriem et con-
 sequentiam singularum eparchiarum seu praefecturarum metropoles
 seu capitales praefecturae urbes, eaque ratione discretam
 cuique metropolitae suam cathedram seu sedem assignavimus. Deinceps
 exposuimus cathedras archiepiscoporum autocephalorum seu
 independentium: ille enim proximus est ordo a metropolitaram ordi-
 ne. Tum nominavimus urbes et episcopos vel inspectiones cui-
 que eparchiae et metropoli suppositas. Et harum rerum fundum
 atque materiem non tantum e nostris cleorologiis vel libris, quibus
 cerimoniae convivales aulicae praecipiuntur, hausimus, verum etiam
 ex divini Epiphani, archiepiscopi Cypri, opere, et plurima quidem,
 excerptimus; eum in finem, ut ne in hac quidem parte peccetis
 aliquid vos, quos vestra sors in ministerio articlinarum constituit,
 sed, etiamsi in fossatis sitis, ubi patriarcha oecumenicus non adest,
 aut forte quoque alio in loco agatis, instructi peritia cathedrarum
 beneficio huius libelli, convivas ad venerabilium nostrorum Impera-
 torum convivia non titubanter et inculpabiliter introducatis.

CAP. 54.

Epiphani archiepiscopi Cypri expositio praesessionum patriarcharum
 et metropolitaram.

Patriarcha Romae, patriarcha Constantinopoleos, patriarcha
 Alexandriae, patriarcha Antiochiae, patriarcha Hierosolymae.

Ἐπαρχίας Καππαδοκίας ὁ Καισαρείας α'. β', ἐπαρχίας Ἀσίας ὁ Ἐφέσου· γ', ἐπαρχίας Εὐρώπης ὁ Ἡρακλείας· δ', ἐπαρχίας Γαλατίας Θράκης ὁ Ἀγκύρας· ε', ἐπαρχίας Ἑλλησπόντου ὁ Κυζίκου· ς', ἐπαρχίας Ἀσδίας ὁ Σάρδεων· ζ, 5 ἐπαρχίας Βιθυνίας ὁ Νικομηδείας· η', ἐπαρχίας τῆς αὐτῆς ὁ Νικαίας· θ', ἐπαρχίας τῆς αὐτῆς ὁ Χαλκηδῶνος· ι', ἐπαρχίας Παμφυλίας ὁ Σίδης· ια', ἐπαρχίας Ἀρμενίας β' ὁ Σεβαστείας· ιβ', ἐπαρχίας Ἑλενοπόντου ὁ Ἀμασίας· ιγ', ἐπαρχίας Ἀρμενίας α' ὁ Μελιτίνης· ιδ', ἐπαρχίας Καππαδοκίας 10 β' ὁ Τυανῶν· ιε', ἐπαρχίας Παφλαγονίας ὁ Γαγγρῶν· ις', ἐπαρχίας Ὀροριάδος ὁ Κλαυδιονπόλεως· ιζ', ἐπαρχίας Πόντου ὁ Νεοκαισαρείας· ιη', ἐπαρχίας Γαλατίας β' ὁ Πισινοῦντος· ιθ', ἐπαρχίας Ἀνκίας ὁ Μύρων· κ', ἐπαρχίας Κυρῆας ὁ Ταυροπόλεως· κα', ἐπαρχίας Φρυγίας ὁ Λιου- 15 δικίας· κβ', ἐπαρχίας Φρυγίας Σαλονταρίας ὁ Συνάδων· κγ', ἐπαρχίας Ἀνκαονίας ὁ τοῦ Εἰκωνίου· κδ', ἐπαρχίας Πισιδίας ὁ Ἀντιοχείας· κε', ἐπαρχίας Παμφυλίας ὁ Πέργης· κς', ἐπαρχίας Καππαδοκίας β' ὁ Μωκρησοῦ· κζ', ἐπαρχίας

SESSIO METROPOLITARUM.

In eparchia Cappadociae primus est, qui in Caesarea sedet. 2, in eparchia Asiae est Ephesi metropolita. 3, in eparchia Europae est Heracleae Thraciae metropolita. 4, in eparchia Galatiae est Ancyrae metropolita. 5, in eparchia Hellesponti est Cycizi metropolita. 6, in eparchia Lydiae est Sardium metropolita. 7, in eparchia Bithyniae est Nicomediae metropolita. 8, in eparchia eadem est Nicaeae metropolita. 9, in eparchia eadem est Chalcedonis metropolita. 10, in eparchia Pamphyliae est Sidae metropolita. 11, in eparchia Armeniae secundae est Sebastiae metropolita. 12, in eparchia Heleuoponti est Amasiae metropolita. 13, in eparchia Armeniae primae est Melitenes metropolita. 14, in eparchia Cappadociae secundae est Tyanorum metropolita. 15, in eparchia Paphlagoniae est Gangrorum metropolita. 16, in eparchia Honoriadis est Claudiopoleos metropolita. 17, in eparchia Ponti est Neocaesariae metropolita. 18, in eparchia Galatiae secundae est Pesinuntis metropolita. 19, in eparchia Lyciae est Myrorum metropolita. 20, in eparchia Cariae est Tauropoleos metropolita. 21, in eparchia Phrygiae Pacatianaee est Laodiceae metropolita. 22, in eparchia Phrygiae Salutariae est Synadorum metropolita. 23, in eparchia Lyconiae est Iconii metropolita. 24, in eparchia Pisidiae est Antiochiae metropolita. 25, in eparchia Pamphyliae est Pergae metropolita. 26, in eparchia Cappadociae secundae est Mocesii metropolita. 27, in eparchia Lazicae est Phasidis metropolita. 28, in eparchia Thraciae est Philippopoleos metropolita. 29, in eparchia Rhodopae

Λαζικῆς ὁ τοῦ Φάσιδος· κή, ἐπαρχίας Θρακίης ὁ Φιλίππουπόλεως· κθ', ἐπαρχίας Εὐρώπης ὁ Τραιανουπόλεως· λ', ἐπαρχίας νήσων Κυκλάδων ὁ Ῥώδου· λα', ἐπαρχίας Ἐμμημόντου ὁ Ἀδριανουπόλεως· λβ', ἐπαρχίας τῆς αὐτῆς ὁ Μαρκεκιανουπόλεως· λγ', ἐπαρχίας Φρυγίας Καπατιανῆς ὁ Ἱεραπόλεως.

Περὶ τῶν αυτοκεφάλων ἀρχιεπισκόπων.

Α', ἐπαρχίας Μυσίας ὁ Ὀδύσου· β', ἐπαρχίας Σκυθίας ὁ Τομῆς· γ', ἐπαρχίας Εὐρώπης ὁ Βιζύης· δ', ἐπαρχίας 10 Παφλαγωνίας ὁ Πομπιουπόλεως· ε', ἐπαρχίας Ἀσίας ὁ Σμύρνης· ε', ἐπαρχίας Ἰσαυρίας ὁ Λεοντοπόλεως· ζ', ἐπαρχίας Ῥωδόπης ὁ Μαρωνίας· η', ἐπαρχίας Βιθυνίας ὁ Ἀπαμίας· θ', ἐπαρχίας Ῥωδόπης ὁ Μαξιμιανουπόλεως· ι', ἐπαρχίας Γαλατίας β' ὁ τῶν Γερμιῶν· ια', ἐπαρχίας Εὐ- 15 ρώπης ὁ Ἀρχιδιουπόλεως· ιβ', ἐπαρχίας Θρακίης ὁ Βερωνῆς· ιγ', ἐπαρχίας νήσου Λέσβου ὁ Μιτυλήνης· ιδ', ἐπαρχίας Ἐλλησπόντου ὁ τοῦ Παρίου· ιε', ἐπαρχίας Καρύας ὁ Μελήτου· ις', ἐπαρχίας Θρακίης ὁ Νικοπόλεως· ιζ', ἐπαρχίας Ed.L.459 νήσου ὁ Προικονήσου· ιη', ἐπαρχίας Ῥωδόπης ὁ Ἀγγιάλου· 20 ιθ', ἐπαρχίας Εὐρώπης ὁ Συλβρίας· κ', ἐπαρχίας νήσου Λέσβου ὁ Μεθύμνης· κα', ἐπαρχίας Βιθυνίας ὁ Κίου· κβ',

est Traianopoleos metropolita. 30, in eparchia insularum Cycladum est Rhodi metropolita. 31, in eparchia Haemi montis est Adriaupoleos metropolita. 32, in eparchia eiusdem districtus alter est Marcianopoleos metropol. 33, in eparch. Phrygiae Capatianae est Hierapoleos metropol.

DE AUTOCEPHALIS VEL INDEPENDENTIBUS ARCHIEPISCOPIIS.

In eparchia Mysiae est Odysi archiepiscopus. 2, Scythiae est Tomae vel Tomorum archiepiscopus. 3, in eparchia Europae est Bizyae archiep. 4, in eparchia Paphlagoniae est Pompeiopoleos archiep. 5, in eparchia Asiae est Smyrnae archiep. 6, in eparchia Isauriae est Leontopoleos archiep. 7, in eparchia Rhodopes est Maroniae archiep. 8, in eparchia Bithyniae est Apamiae archiep. 9, in eparchia Rhodopes est Maximianopoleos archiep. 10, in eparchia Galatiae secundae est Gremeorum archiep. 11, in eparchia Europae est Arcadiopoleos archiep. 12, in Thraciae est Berrhoeae archiep. 13, in eparchia insulae Lesbi est Mitylenes archiep. 14, in eparchia Hellesponti est arch. Pari. 15, in eparchia Cariae est Mileti archiep. 16, in eparchia Thraciae est Nicopoleos arch. 17, in eparchia insulae Proconnesi est urbis cognominis archiep. 18, in eparchia Rhodopes est Anchiali archiep. 19, in eparchia Europae est

ἐπαρχίας Ἐβρώπης ὁ Ἄπρων· κγ', ἐπαρχίας Ῥωδόπης ὁ
Κυμψάλων· κδ', ἐπαρχίας Ζηχίας ὁ Χερσῶνος· κε', ἐπαρ-
χίας Ζηχίας ὁ Βοσπόρου· κς', ἐπαρχίας τῆς αὐτῆς ὁ Νι-
Μα. 261. b κόψεως· κζ', ἐπαρχίας Ἰσαυρίας ὁ Κοτράδων· κη', ἐπαρ-
χίας Ἐλενοπόντου ὁ Εὐχαιτῶν· κθ', ἐπαρχίας νήσων Κυκλά-5
δων ὁ Καρπάδου· λ', ἐπαρχίας Ῥωδόπης ὁ Αἴρου· λα',
Β ἐπαρχίας Ἐβρώπης ὁ Ἀριδηπάρων· λβ', ἐπαρχίας Ἐμημών-
του ὁ Μεσημβρίας· λγ', ἐπαρχίας Ἀρμενίας β' ὁ Ἡρακλει-
ουπόλεως· λδ', ἐπαρχίας Ἀβασγίας ὁ Σεβαστοπόλεως.

Περὶ ἐπισκόπων ἐπεχομένων.

10

Ἐπαρχία Καππαδοκίας ὁ Κικισοῦ, μητρόπολις Καισαρίας,
ἔχει ὑπ' αὐτὴν πόλεις κατὰ ἐπισκόπους ε', οἷον τὸν τῶν βα-
σιλικῶν Θερωῶν, τὸν Νύσης, τὸν Θεοδοσιουπόλεως Ἀρμε-
νίας, τὸν Καμουλιανῶν, τὸν Κηκησοῦ. ἐπαρχία Ἀσίας, μη-
τρόπολις Ἐφέσου, ἔχει πόλεις ὑπ' αὐτὴν ἧτοι ἐπισκόπους λς',¹⁵
κοῖον τὸν Ἐπέπον, τὸν Τραλέων, τὸν Μαγνησίας Μαιάνδρου,
τὸν Ἐλέας, τὸν Ἀδραμυτίου, τὸν Ἄσσου, τὸν Γαργάρων,
τὸν Μασταύρου, τὸν Καλοῆς, τὸν Βριούλων, τὸν Πηττά-
κης, τὸν Μυρίνης, τὸν Φωκίας, τὸν Ἀδρηλιουπόλεως, τὸν
Νύσσης, τὸν Μασχακομέων, τὸν μητροπολιτὴν, τὸν Βαρέ-20

17. τῶν Γαργ. cod. et sic saepius in seqq.

Selymbriae archiep. 20, in eparchia insulae Lesbi est Methymnae
archiep. 21, in eparchia Bithyniae est Cii archiep. 22, in eparchia
Europae est Aprorum archiep. 23, in eparchia Rhodopes est Cy-
psalorum archiep. 24, in eparchia Zechiae est Chersonis archiep.
25, in eparchia Zechiae est Bospori archiep. 26, in eparchia eius-
dem est Nicopsios archiep. 27, in eparchia Isauriae est Cotrado-
rum archiep. 28, in eparchia Helenoponti est Euchaitarum ar-
chiep. 29, in eparchia insularum Cycladum est Carpathi archiep.
30, in eparchia Rhodopes est Aeni archiep. 31, in eparchia Euro-
pae est Drixiparorum arch. 32, in eparchia Haemimontis est Me-
sembriae archiep. 33, in eparchia Armoniae secundae est Heracleo-
poleos archiep. 34, in eparchia Abasgiae est Sebastopoleos arch.

DE EPISCOPIS DEPENDENTIBUS.

In eparchia Cappadociae Cicissi habet metropolis Caesarea sub
se urbes quinque episcopales totidemque episcopos, nempe episco-
pum regiarum thermarum; 2, Nissae; 3, Theodosiopoieos Arme-
niae; 4, Camulianorum; 5, Cicissi. In eparchia Asiae habet me-
tropolis Ephesus sub se urbes aut episcopos 36, nempe 1, Hypae-
porum episcopum; 2, Trallium; 3, Magnesiae ad Macandrum; 4,
Eleae; 5, Adramytii; 6, Assi; 7, Gargarorum; 8, Mastauri; 9,
Caloae; 10, Briulorum; 11, Pittanae; 12, Myrinae; 13, Phocaeae;
14, Aureliopoieos; 15, Nyssae; 16, Maschacomeorum; 17, Metro-
-

τιν, τὸν Μαγνησίας καὶ Ἀηηλίου, τὸν Ἀηηράτων, τὸν Περ-
 γάμου, τὸν Προήλης, τὸν Ἀρκαδιουπόλεως, τὸν ἀνείας Ἀύ-
 λης, τὸν Διὸς ἱεροῦ, τὸν Ἀνγάζων, τὸν Σιών, τὸν Κολο-
 φῶνης, τὸν Λεβέδου, τὸν Τέου, τὸν Ἐρυθρῶν, τὸν Ἐκλυ-
 5 ζομενιῶν, τὸν Ἀντάνδρου, τὸν Θεοδοσιουπόλεως Περπερί-
 νης, τὸν Κύμης, τὸν Παλαιουπόλεως. ἐπαρχία Ἐυρώπης D
 Θράκης, μητρόπολις Ἡρακλείας, ἔχει ὑπ' αὐτὴν πόλεις ἦτοι
 ἐπισκόπους ε', οἷον τὸν τοῦ Πανίου, τὸν Καλιπόλεως, τὸν
 Χερωνήσου, τὸν Κύλας, τὸν Ραιδεστοῦ. ἐπαρχία Γαλατίας
 10 Θράκης, μητρόπολις Ἀγκύρας, ἔχει πόλεις ὑπ' αὐτὴν, ἦτοι
 ἐπισκόπους, ζ', οἷον τὸν Ταβίας, τὸν Ἡλιουπόλεως, τὸν
 Ἀσπόνης, τὸν Βηρνονουπόλεως, τὸν Μνήζου, τὸν Κίνης, τὸν
 Ἀναστασιουπόλεως. ἐπαρχία Ἐλλησπόντου, μητρόπολις Κυ-
 ζίκου, ἔχει πόλεις ὑπ' αὐτὴν, ἦτοι ἐπισκόπους, ιβ', οἷον
 15 τὸν Γέρμης, τὸν Πημανήνου, τὸν Ὠκής, τὸν Σασαβαρέως,
 τὸν Ἀδριανοῦ θηρῶν, τὸν Λαμψάκου, τὸν Ἀβύδου, τὸν Ed.L. 460
 Λαρδάνου, τὸν Ἠλίου, τὸν Τροάδος, τὸν Πιωνίας, τὸν Με-
 λιτουπόλεως. ἐπαρχία Ἀσδίας, μητρόπολις Σάρδεων, ἔχει
 ὑπ' αὐτὴν πόλεις, ἦτοι ἐπισκόπους, κς', οἷον τὸν Φιλαδέλ-
 20 φιον, τὸν Τριπόλεως, τὸν Θυατήρων, τὸν Σετῶν, τὸν Ἀυ- Ms. 262. a
 ρηλιουπόλεως, τὸν Νακωλίας, τὸν τοῦ Δοκημίου, τὸν Μη-
 διαίου, τὸν Ἴψου, τὸν Προμνήσου, τὸν Μήρου, τὸν Σιβήνδου
 τὸν Πολυβώτου, τὸν Φυτίας, τὸν Ἱεραπόλεως, τὸν Εὐκαρ-
 22. τὸν ante Ἴψου add. cod., om. ed.

leos; 18, Caretorum; 19, episcopum Magnesiae et Anellii; 20,
 Aninatorum; 21, Pergami; 22, Prienae; 23, Arcadiopoleos; 24,
 Novae aulae; 25, Dios Hierii; 26, Angazorum; 27, Siorum; 28,
 Colophonis; 29, Lebedi; 30, Tei; 31, Erythrarum; 32, Clazome-
 narum; 33, Antandri; 34, Theodosiopoleos, alias Perperinae dic-
 tae; 35, Cymae; 36, Palaeopoleos. In eparchia Europaeae Thra-
 ciae habet metropolis Heraclaeae sub se urbes aut episcopos quin-
 que, 1, episcopum Panii; 2, Callipoleos; 3, Chersonesi; 4, Cy-
 lae; 5, Rhaedesti. In eparchia Galatiae habet metropolis Ancyrae
 sub se urbes aut episcopos septem, 1, episcopum Tabiae; 2, Heli-
 opoleos; 3, Asronae; 4, Berynopoleos [seu Verinopoleos]; 5, Mni-
 zi; 6, Cinnae; 7, Anastasiopoleos. In eparchia Hellepontii habet
 metropolis Cyzicum sub se urbes aut episcopos duodecim, nempe
 1, episcopum Germae; 2, Poemanii; 3, Ocae; 4, Sasabareos; 5,
 Hadrianotherrumarum; 6, Lampsaci; 7, Abydi; 8, Dardani; 9, Ilii;
 10, Troadis; 11, Pioniae; 12, Melitopoleos. In eparchia Lydiae
 habet metropolis Sardes sub se urbes seu episcopos viginti sex,
 nempe 1, episcopum Philadelphiae; 2, Tripoleos; 3, Thyatirorum;
 4, Setorum; 5, Aureliopoleos * * * * * 6, Nacoliae; 7,
 Docimii; 8, Midiaei; 9, Ipsi; 10, Prymncai; 11, Myri; 12, Si-

πίας, τὸν *Λυσιιάδος*, τὸν *Αὐγουστοπόλεως*, τὸν *Βροζοῦ*, τὸν *᾽Ωτρου*, τὸν *Λυκάωνος*, τὸν *Στεκτωρίου*, τὸν *Κρηναβ-
B*ρίου, τὸν *Κόνης Δημητρόπολις*, τὸν *Σκορδαπίας*, τὸν *Νι-
κουπόλεως*, τὸν *Ἀυροκλῶν*. ἐπαρχία *Λυκαωνίας*, μητρόπο-
λις τοῦ *Εἰκωνίου*, ἔχει ὑπ' αὐτὴν πόλεις, ἧτοι ἐπισκόπους, 5
ιδ', τὸν *Ἀύστρων*, τὸν *Οὐασιάδων*, τὸν *Ἀμβλάδων*, τὸν
Νουμανάδων, τὸν *Μισθίων*, τὸν *Λαράνδων*, τὸν *Βαρέτων*,
τὸν *Δέρβης*, τὸν *Σανάτρων*, τὸν *Κανοῦ*, τὸν *Βηρνονουπο-
λοιψιανῶν*, τὸν *Γαλβάνου*, τὸν *Ἀήστρων*, τὸν *Περιτῶν*.
ἐπαρχία *Πισιδίας*, μητρόπολις *Ἀντιοχείας*, ἔχει ὑπ' αὐ-10
τὴν πόλεις, ἧτοι ἐπισκόπους, ιη', τὸν *Φιλομηλίου*, τὸν *Σα-
γαλασοῦ*, τὸν *Σωζουπόλεως*, τὸν *Ἀπαμίας τῆς Κηρόου*, τὸν
Ἰαίου, τὸν *Βάρεως*, τὸν *Ἀδριανουπόλεως*, τὸν *Λιμένων*,
τὸν *Νεαπόλεως*, τὸν *Λαοδικίας τῆς κανμίνης*, τὸν *Σελευ-
κίας*, τὸν *Σιδηραῦς*, τὸν *Ἀδάδων*, τὸν *Ζωζήλων*, τὸν *Τημ-15
βριιάδος*, τὸν *Τυμάνδου*, τὸν *Ἰουστινιανουπόλεως*, τὸν *Μη-
τροπόλεως*, τὸν *Πάππων*. ἐπαρχία *τῆς Παμφυλίας*, μητρό-
πολις *Πέργης*, ἔχει ὑπ' αὐτὴν πόλεις, ἧτοι ἐπισκόπους; ιη',
τὸν *Ἀταλίας*, τὸν *Εὐδοξιάδος*, τὸν *Τελμήσου*, τὸν *Σίνδου*,
τὸν *Μαξιμιανουπόλεως*, τὸν *Λαγγήνων*, τὸν *Παλαιουπόλεως*, 20
τὸν *Κρημνοῦ*, τὸν *Κουδροῦλων*, τὸν *Πελτινήσου*, τὸν
Ἀρησαοῦ, τὸν *Πονγλῶν*, τὸν *Ἀδριανῆς*, τὸν *Δικητάνου-*

bindi; 13, Polyboti; 14, Phytiae; 15, Hierapoleos; 16, Eucarpiae; 17, Lysiadis; 18, Augustipoleos; 19, Brysi; 20, Otri; 21, Lycaonis; 22, Stectorii; 23, Cynaborii; 24, Conis vel Conac, alias Demetriopoleos dictae; 25, Scordapiae; 26, Nicopoleos; 27, Auroclorum. In eparchia Lycaoniae habet metropolis Iconium sub se urbes seu episcopos quatuordecim, 1, episcopum Lystorum; 2, Vasatorum; 3, Ambladorum; 4, Novimanadorum; 5, Misthiorum; 6, Larandorum; 7, Baretorum; 8, Derbac; 9, Sabatorum; 10, Canni; 11, Berynopolis; 12, Galbani; 13, Ilistrorum; 14, Pertorum. In eparchia Pisidiae habet metropolis Antiochia sub se urbes aut episcopos octodecim, 1, episcopum Philomelii; 2, Sagalassi; 3, Sozopoleos; 4, Apamiae Ciboti; 5, Tyraci; 6, Bares; 7, Hadrianopoleos; 8, Limenum; 9, Neapoleos; 10, Laodicacae Caumenaese seu Ambustae; 11, Seleucia Siderae cognominatae seu ferreae; 12, Adadorum; 13, Zarzelorum; 14, Timbriadis; 15, Tymandi; 16, Iustinopoleos; 17, Metropoleos; 18, Papporum. In eparchia Pamphyliae habet metropolis Pergae sub se urbes aut episcopos 18, nempe 1, episcopum Attaliae; 2, Eudociadis; 3, Telmessi; 4, Isiudi; 5, Maximianopoleos; 6, Laginorum; 7, Palacopoleos; 8, Cremni; 9, Cudrulorum [Corydallorum]; 10, Peltinensi [vel Pentenesi]; 11, Ariassi; 12, Puglorum; 13, Hadrianae;

ρον, τὸν Σανδιδῶν, τὸν Βαραεῖς, τὸν Συλέου, τὸν Περ-
 D βαίμων. ἐπαρχία Καππαδοκίας, μητρόπολις Μοκησοῦ, ἔχει
 ἐπ' αὐτὴν πόλεις, ἧτοι ἐπισκόπους, δ', τὸν Ναζιανζοῦ, τὸν
 Κωλωνεῖας, τὸν Παρνασσοῦ, τὸν Δοάρων. ἐπαρχία Λα-
 5 ζικῆς, μητρόπολις Φάσιδος, ἔχει ἐπ' αὐτὴν πόλεις, ἧτοι
 ἐπισκόπους, δ', τὸν Ῥωδοπόλεως, τὸν τῆς Σαησινοῶν, τὸν
 Πετροῶν, τὸν τῆς Ζηγυνέων. ἐπαρχία Θρακίας, μητρόπολις
 Φιλιππουπόλεως, ἔχει ἐπ' αὐτὴν πόλεις, ἧτοι ἐπισκόπους,
 γ', τὸν Διοκλητιανουπόλεως, τὸν Σεβαστουπόλεως, τὸν Διοσ-
 10 πόλεως. ἐπαρχία Εὐρώπης, μητρόπολις Τραιανοῦ, ἔχει ἐπ' Ed.L 461
 αὐτὴν πόλεις, ἧτοι ἐπισκόπους, β', τὸν Πήρου, τὸν Ἄνα- Ms. 262. b
 στασιουπόλεως. ἐπαρχία νήσων Κυκλάδων, μητρόπολις Ῥώ-
 δου, ἔχει ἐπ' αὐτὴν πόλεις, ἧτοι ἐπισκόπους, ιβ', τὸν Σά-
 μου, τὸν Χίου, τὸν Κίου, τὸν Ναξίας, τὸν Θήρας, τὸν
 15 Πάρου, τὸν Λεροῦ, τὸν Ἄνδρου, τὸν Τίνου, τὸν Μήλου,
 τὸν Πισσύνης. ἐπαρχία Ἐμημουπόλεως, μητρόπολις Ἀδρια-
 νοῦ, ἔχει ἐπ' αὐτὴν πόλεις, ἧτοι ἐπισκόπους, ε', τὸν Μεσημ-
 βρίας, τὸν Σωζοπόλεως, τὸν Πλουτινουπόλεως, τὸν Ἀναστα-
 σιουπόλεως, τὸν Τζωιδῶν. ἐπαρχία νήσων Κυκλάδων, μη- B
 20 τρούπολις Μαρκιανοῦ, ἔχει ἐπ' αὐτὴν πόλεις, ἧτοι ἐπισκό-
 πους, ε', τὸν Ῥωδοστόλου, τὸν Τραμαρισκῶν, τὸν Νόβων,
 τὸν Ζεκεδέσπων, τὸν Σχαρίας. ἐπαρχία Φρυγίας Καππα-
 δοκίας, μητρόπολις Ἱεραπόλεως, ἔχει ἐπ' αὐτὴν πόλεις,

14, Dicitanavorum; 15, Sandidorum; 16, Barbae; 17, Sulaci;
 18, Perbaenorum. In eparchia Cappadociae habet metropolis Mo-
 ciusus sub se urbes aut episcopos quatuor, 1, Nazianzi; 2, Coloniae;
 3, Parnassi; 4, Doarorum. In eparchia Lazicae habet metropolis
 Phasis sub se urbes aut episcopos quatuor, 1, Rhodopoleos; 2, Saes-
 sinorum; 3, Petrorum; 4, Zigancorum. In eparchia Thraciae ha-
 bet metropolis Philippopolis sub se urbes aut episcopos tres, nempe
 1, episcopum Diocletianopoleos; 2, Sebastopoleos; 3, Diospolcos.
 In eparchia Europae habet metropolis Traianopolis urbes aut epi-
 scopos duo, unum Peri, alterum Anastasiopoleos. In eparchia insu-
 larium Cycladum habet metropolis Rhodus sub se urbes aut episco-
 pos duodecim, 1, episcopum Sami; 2, Chii; 3, Coi; 4, Naxiae;
 5, Therae; 6, Pari; 7, Leri; 8, Andri; 9, Teni; 10, Meli;
 11, Pissinae. In eparchia Irenopolis vel Hcmimontis habet metropo-
 lis Hadrianopolis sub se urbes aut episcopos quinque, 1, Mesem-
 briae episcopum; 2, Sozopoleos; 3, Plotinopoleos; 4, Anastasio-
 poleos; 5, Tzoidarum. In eadem eparchia, scilicet Hcmimontis,
 habet metropolis Marcianopolis sub se urbes aut episcopos quinque,
 1, Rhodostoli; 2, Tramariscorum; 3, Novorum; 4, Zecedeporum;
 5, Scariae. In eparchia Phrygiae Capatianae habet metropolis Hic-

ἦτοι ἐπισκόπους, εἰ, τὸν Μελουπόλης, τὸν Διονυσίουπόλεως, τὸν Ἀττούδων, τὸν Μεσύνων.

ΚΕΦ. γέ'.

Περὶ τῆς διανομῆς τῶν κομβίων τῆς συνηθείας τῶν πραιποσίτων.

C Ἰστέον δὲ, ὅτι οἱ τιμώμενοι πατρίκιοι ὅ, τε ἔμπρατος, ἦ-5
τοι ὁ στρατηγὸς καὶ πατρίκιος, δίδωσι συνηθείαν τοῖς πραι-
ποσίτοις χρυσοῦ λίτρας ἦ· ὁ δὲ μεσόπρατος πατρίκιος, ἦτοι
ὁ ἐμπολιτικὸς ὀφφικιάλιος, δίδωσι χρυσοῦ λίτρας ζ· ὁ δὲ
γε ἄπρατος πατρίκιος, ἦγουν ὁ ἀποσπαθάριος μόνον τιμη-
θεὶς, δίδωσι χρυσοῦ λίτρας εἰ, ἕτινα διανεμόνται οὕτως. 10

Ἀπὸ τῶν ἠ' λιτρῶν τοῦ ἔμπρατου πατρικίου.

D Τοῦ κουβουκλείου χρυσοῦ λίτραι γ', ,, κδ· ὁ τοῦ κανι-
κλείου ,, λς· ὁ δήμαρχος Βενέτων ,, λς· ὁ δήμαρχος Πρα-
σίνων ,, λς· ὁ τῆς καταστάσεως ,, λς· οἱ σιλεντιάριοι ,, λς·
οἱ κόμητες τῶν σχολῶν ,, κδ· οἱ ἀρτικλίνοι τοῦ βασιλέως ,, 15
ιβ· οἱ τοποτηρηταὶ τῶν σχολῶν ,, γ· ὁ σκευάζων τὸ κανί-
κλειον ,, δ· οἱ ἀξιωματοῖχοι ,, β· ὁ πριμικήριος τοῦ κου-
βουκλείου ,, ιβ· καὶ τὸ πᾶν χρυσοῦ λίτραι εἰ, ,, με'.

Ἀπὸ τοῦ μέρους Βενέτων.

Ὁ δευτερεύων Βενέτων ,, α', ὁ δευτερεύων Πρασίνων ,, 20

rapolis sub se urbes aut episcopus quinque, 1, Metellipoleos; 2, Dionysiopoleos; 3, Attudorum; 4, Mosynorum.

CAP. 55.

De distributione sportularum consuetudinis praepositorum.

Honorati seu promoti patricii dant consuetudinem praepositis, si quidem fuerint empracti seu reales et officio fungentes, (ut, si quis fuerit simul strategus et patricius creatus,) octo litras auri. Si vero fuerint patricii mesoprati, id est vacantes, allecti, medii inter empractos seu fungentes et apractos seu honorarios, (ut si quis officio quodam civili ornetur,) dant praepositis litras auri septem. Patricius apratus denique seu functionem nullam exercens vel titularis (ut qui tantum ad spathariatum promotus est,) dat litras auri sex. Illae sportulae sic dividuntur, et primum quidem de

OCTO LITRIS PATRICII EMPRATI

Cubicularii accipiunt auri litras tres, num. 24; praefectus caniciei num. 36; demarchus Venetorum 36; demarchus Prasinorum 36; cerimoniaris 36; silentiarii 36; comites scholarum 24; articlini Imperatoris 12; topoteretae [seu lociservatores] scholarum 3; praeparator caniciei 4; axiomatici 2; primicerius cubiculi 12. Facit auri litras 6, num. 45.

FACTIONIBUS HANC CEDUNT.

Accipit deuteroneon seu secundarius Venetorum numisma unum;

α', ὁ γειτονιάρχης μιλ. η', ὁ γειτονιάρχης Πρασίνων μιλ. η', Ed. L. 462
 ὁ χαρτουλάριος Βενέτων μιλ. η', ὁ χαρτουλάριος Πρασίνων
 μιλ. η', ὁ φακτιονάριος Βενέτων μιλ. η', ὁ φακτιονάριος Πρα-
 σίνων μιλ. η', ὁ μικροπανίτης λευκὸς μιλ. ε', ὁ μικροπανίτης
 5 φρούσιος μιλ. ε', ὁ ποιητὴς Βενέτων μιλ. ε', ὁ ποιητὴς Πρα-
 σίνων μιλ. ε', ὁ μελιστὴς Βενέτων μιλ. ε', ὁ μελιστὴς Πρα-
 σίνων μιλ. ε', οἱ ἐπιστάται Βενέτων μιλ. δ', οἱ ἐπιστάται
 Πρασίνων μιλ. δ', οἱ κράκται Βενέτων μιλ. δ', οἱ κράκται Ms. 263. a
 Πρασίνων μιλ. δ', οἱ σημειωταὶ Βενέτων μιλ. δ', οἱ σημειω-
 10 ται Πρασίνων μιλ. δ', οἱ μανδάτορες Βενέτων μιλ. δ', οἱ μαν-
 δάτορες Πρασίνων μιλ. δ', οἱ βηγάριοι Βενέτων μιλ. ε', οἱ β
 βηγάριοι Πρασίνων μιλ. ε', οἱ θεωρηταὶ Βενέτων μιλ. δ', οἱ
 θεωρηταὶ Πρασίνων μιλ. δ', οἱ διασημειωταὶ Βενέτων μιλ. β,
 οἱ διασημειωταὶ Πρασίνων μιλ. β, τὸ ὄργανον Βενέτων μιλ.
 15 ε', τὸ ὄργανον Πρασίνων μιλ. ε'. ὁμοῦ διὰ χρυσοῦ „ δ',
 καὶ διὰ μιλ. „ ε', καὶ ὁμοῦ τὸ πᾶν „ ιδ', μιλ. δ'.

Διὰ τῆς τῆς τοῦ ἰπποδρομίου.

Ὁ ἀκτουάριος „ α', ὁ ἄργυρος τοῦ βεστίου „ β', οἱ
 κούρσωρες „ α', ὁ ἄργυρος τῶν στεφάνων „ α', ὁ τῆς ἀπο-
 20 κρίσεως „ α', ὁ νεανίσκος μιλ. δ', ὁ μαξιλάριος μιλ. δ', ὁ C

10. οἱ μανδάτορες Βενέτων μιλ. δ' add. cod., om. ed.

tantundem deutereuon Prasinorum. Geitoniarcha Venetorum miliar.
 8, et tantundem geitoniarcha Prasinorum; item chartularii Veneto-
 rum et Prasinorum singuli octona milliaresia; tantundem quoque fac-
 tionarii ambo tam Venetorum, quam Prasinorum, scilicet octona
 quisque; micropanites albae factionis mil. 5; micropanites russae
 factionis mil. 5; poeta Venetorum mil. 6; poeta Prasinorum mil. 6;
 melista vel musicus Venetorum mil. 6; melista Prasinorum mil. 6;
 epistatae vel magistri Venetorum mil. 4; epistatae Prasinorum 4;
 cractae vel clamatores aut praecones Venetorum milliaresia 4; cractae
 Prasinorum mil. 4; semeiotae [seu obsignatores, urnarum scilicet
 sortitoriarum,] factionis Venetae mil. 4; semeiotae Prasinorum 4;
 mandatores Venetorum 4; Prasinorum 4; Bigarii Venetorum 5; Pra-
 sinorum 5; contemplatores [signaculorum urnae] Venetorum 4; Pra-
 sinorum 4; resignatores signaculorum factionis Venetae 2; Prasinæ
 2; organum Venetorum 6; Prasinorum 6. Facit hoc aureorum quide-
 m, qui integri dantur, computatorum numerum IV., milliaresiorum
 vero, quae singula enumeravimus, in valorem aureorum computatorum
 X. aureos, et quod excurrit. Facit ergo tota summa num. 14, mil. 4.

PRO ORDINE CIRCENSE.

Actuarius accipit numisma seu solidum unum; argyus vestii seu
 asservator vestium circensium argento pictarum duo; cursores unum;
 argyus stephanorum (seu argentarius coronarum, qui coronas argen-

δεσσαράριος μιλ. δ', ὁ χαμαιτριβοῦνος μιλ. δ', οἱ ὄφφικιάλιοι τῆς κυλίστρας μιλ. ε', οἱ μαγγανάριοι Βενέτων μιλ. ε', οἱ μαγγανάριοι Πρασίνων μιλ. ε', οἱ πρωτοβηκιάριοι μιλ. γ', οἱ πρωτοπαλάριοι μιλ. ε', ὁ νομμεράριος „ α', οἱ δεκανοὶ τοῦ ἵπποδρόμου „ β', ἡ βίγλα τῆς Δύφνης μιλ. δ'. ὁμοῦ διὰ χρυσίου καὶ μιλ. „ ιβ', μιλ. ζ.

Διὰ τῶν διαταρίων καὶ λοιπῶν.

D Ὁ ἀδμησοννάλιος „ ζ, οἱ διατάριοι τοῦ κονιστωρίου „ γ', ὁ δομέστικος τοῦ μεγάλου παλατίου „ α', οἱ διατάριοι τοῦ μεγάλου παλατίου „ β', ὁ δομέστικος τῆς Δύφνης „ α',¹⁰ οἱ διατάριοι τοῦ ἁγίου Στεφάνου μιλ. η', οἱ χρυσοχοὶ τοῦ βασιλικῆς σκεύους μιλ. δ', οἱ διατάριοι τοῦ ὄστιουρκίου μιλ. ε', οἱ διατάριοι τοῦ ἵπποδρόμου μιλ. η', οἱ στένοντες τὰ σκάμνα τοῦ ἱππικῆς μιλ. γ', οἱ πρωτοκεντάριοι „ α', οἱ διατάριοι τοῦ στρατορικίου μιλ. ε', οἱ ἀσέλιοι „ α', οἱ διατάριοι¹⁵ τῶν ἰθ' ἀκουβίτων μιλ. ζ, οἱ διατάριοι τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου μιλ. ι', οἱ διατάριοι τῆς μανναύρας μιλ. ζ, οἱ τῆς Ed. L.463 βεστοσάκρας „ α', οἱ βασιλικοὶ λοῦσται „ α', οἱ καλδάριοι μιλ. β'. ὁμοῦ διὰ χρυσίου „ ιη', καὶ διὰ μιλ. „ ε'. ὁμοῦ „ κγ'. 20

teas victoribus circensibus dēbitas procurabat et asservabat,) unum; apocrisiarius unum; neaniscus seu iuuenis miliar. 4; maxilarius mil. 4; tesserarius 4; chamaetribunus seu tribunus pedestris 4; officiales cylistrac seu acdis, in qua urna cum sortibus agitur 5; manganaarii seu carceribus circi, unde currendi initium fit, praefecti factionis Venetae 5, Prasiuae 5; protovectarii 3; protopalarii, 5; numerarius numisma unum; decani circi num. 2; vigla vel vigilia Daphnes mil. 4. Faciunt simul aurei et miliarcsia: . . . Aur. XII, miliar. 7.

PRO DIAETARIIS ET RELIQUIS.

Admissionalis accipit numism. 7; diaetarii consistorii 3; domesticus magni palatii 1; diaetarii magni palatii 2; domesticus Daphnes 1; diaetarii S. Stephani miliarcsia 8; aurifabri supellectilis imperialis mil. 4; diaetarii ostiarii seu officii ostiariorum 6; diaetarii circi 8; collocantes scamna circi 3; acentarii numism. 1; diaetarii stratoricii seu officii stratorum mil. 5; asclii num. 1; diaetarii novendecim accubituum mil. 7; diaetarii sanctissimae Deigenitricis mil. 10; diaetarii magnaaurae mil. 7; ad vestosacra pertinetes num. 1; imperiales lustae vel balacatores num. 1; caldarii mil. 2; numismata vel aurei hic commemorati, si computantur, sunt 18, et miliarcsia hic recensita si in aureos computantur, efficiunt aureos 5. Facit ergo tota summa numismata 23.

Διὰ τῶν θυρωρῶν.

Οἱ θυρωροὶ τῆς θερμιάστρας ,, β', οἱ θυρωροὶ τοῦ ἵπποδρόμου ,, β', οἱ διατρέχοντες ,, β', οἱ κορτινάριοι ,, α', μιλ. ζ, οἱ βασιλικοὶ ἀρμοφύλακες ,, β. ὁμοῦ διὰ χρυσίου ,, θ', 5μιλ. ζ.

Διὰ τῶν φωταψιῶν.

Ὁ καστρένσιος ,, α', ὁ ῥεφερενδάριος ,, α', μιλ. ε', οἱ βασιλικοὶ κληρικοὶ ,, ε', οἱ ψάλται τῆς ἁγίας Σοφίας ,, β', οἱ ὑπουργοὶ τοῦ νάρθηκος μιλ. δ', οἱ ἀναγνώσται τῶν β' ἐ-Μα.263. b 10βδομάδων ,, β', ὁ σκενοφύλαξ ,, α', οἱ δοσιᾶριοι τοῦ ἁγίου φρέατος μιλ. ε', οἱ ὑποδιάκονες μιλ. ε', οἱ στραῦρες τοῦ πατριάρχου μιλ. ε', οἱ βαλαντάδες μιλ. ε', οἱ ἐπισκοπιανοὶ μιλ. ε', ὁ δομέστικος τῶν ὑποδιακόνων μιλ. ε', ἡ ἐκκλησία τοῦ σωτήρος τοῦ Σταυρακίου ,, β', ἡ ἐκκλησία τῶν ἀκοιμητῶν 15,, γ', ἡ ἐκκλησία τοῦ Κυρίου ,, α', οἱ δεκανοὶ τοῦ πατριάρχου μιλ. δ', οἱ διποτάτοι τῆς ἁγίας Σοφίας μιλ. γ', οἱ τῆς σπουδῆς μιλ. η', οἱ τῆς παρασπουδῆς μιλ. ε', ἡ ἐκκλησία τῶν Βασιλίδου ,, α', ὁ ἅγιος Στέφανος εἰς τὸν ἵππόδρομον ,, α', ἡ ἐκκλησία τῶν ἁγίων Σεργίου καὶ Βάχχου ,, α', ὁ ἅγιος Θεόδωρος ,, α', ὁ ἅγιος Καλλίνικος ,, α', ἡ ἐκκλησία τῶν πελ... 1β, ὁ ἅγιος Στέφανος εἰς τὴν Λύφην ,, α', ἡ διακονία τῶν

PRO PORTARIIS.

Portarii calfactorii aut vaporarii accipiunt num. 2; circi item 2; item vernaculi; cortinarii seu observatores velorum num. 1, mil. 7; imperiales armophylaces vel custodes armorum num. 2. Facit aureos 9, mil. 7.

IN LUMINARIA [SEU PRO ECCLESIIS].

Castrensis [ecclesiae vel patriarchae] accipit num. 1; referendarius [ecclesiae vel patriarchae num. 1, mil. 6; clerici imperiales num. 5; psaltae seu cantores S. Sophiae num. 2; ministri narthecis mil. 4; anagnostae seu lectores duarum septimanarum numism. 2; secuophylax seu sacrorum vasorum custos num. 1; ostiarii sancti putei mil. 5; hypodiacones seu subdiaconi mil. 6; stratores patriarchae mil. 5; balantades mil. 5; episcopiani mil. 5; domestic. hypodiaconorum mil. 6; ecclesia Salvatoris in monasterio Stauracii num. 2; ecclesia Acoemeterum num. 3; ecclesia Domini num. 1; decani patriarchae mil. 4; dipotati vel deputati S. Sophiae mil. 3.; monachi monasterii Spudes mil. 8; monachi monasterii Paraspudes mil. 5; ecclesia in monasterio Basilidae num. 1; S. Stephanus circi numism. 1; ecclesia SS. Sergii et Baccli num. 1; S. Theodorus num. 1; S. Callinicus num. 1; ecclesia monasterii Pelecani num. 2; S. Stephanus Daphnes num. 11; diaconia [vel corpus diaconorum] monasterii Urbicii, quod pronociatae aut pro-

Οὐρβικίον οἱ προνοῦται ,, α', ἡ διακονία τοῦ ἁγίου Μωκί-
 ου ,, α', ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Παγχαρίου ,, α'. καὶ ὁμοῦ
 διὰ χρυσίου ,, κθ', καὶ διὰ μιλιαρησίων ,, ε', μιλ. β. καὶ
 ὁμοῦ τὸ πᾶν διὰ τῶν ἀμφοτέρων χρυσίου λίτραι ζ; ,, ρε',
 μιλ. κ'. 5

Διὰ τῆς διανομῆς τοῦ κομβίου τῶν ζ' λιτρῶν τοῦ μεσοπράτου
 πατρικίου.

Οἱ τοῦ κουβουκλείου χρυσίου λίτρας γ', ὁ τοῦ κανικλεί-
 ου ,, λ', οἱ δύο δῆμαρχοι ἀνά ,, λ', ὁ τῆς καταστάσεως ,, λ',
 οἱ σιλεντιάριοι ,, λ', οἱ ἀρτικλίνοι τοῦ βασιλέως ,, ιβ', οἱ κό-10
 μητες τῶν σχολῶν ,, κ', ὁ σκευάζων τὸ κανίκλειον ,, δ', οἱ
 τοποτηρηταὶ τῶν σχολῶν ,, γ', ὁ πριμικήριος τοῦ κουβουκλεί-
 ου ,, ιβ', οἱ ἀξιωματικοὶ ,, β. καὶ τὸ πᾶν χρυσίου λίτραι
 ε' ,, ρθ'. διὰ τοῦ μέρους τῶν Βενέτων καὶ Πρασίνων. δια-
 νέμονται οὗτοι καθὼς καὶ πρότερον εἴρηται. οὐ γὰρ ὑποκί-15
 Ed.L. 464 πτυοισιν ἐκ τοῦ προτέρου κομβίου οὐδέν. διὰ τῶν διαιταρί-
 ων καὶ λοιπῶν: ὁ ἀδμησοννάλιος ,, ε', οἱ διαιτάριοι τοῦ
 κομισσιτωρίου ,, β', ὁ δομέστικος τοῦ μεγάλου παλατίου ,, α',
 οἱ διαιτάριοι τοῦ μεγάλου παλατίου ,, β', ὁ δομέστικος τῆς
 Δάφνης ,, α', οἱ διαιτάριοι τοῦ ἁγίου Στεφάνου μιλ. η', οἱ 20
 χρυσοχοὶ τοῦ βασιλικοῦ σκεύους μιλ. δ', οἱ διαιτάριοι τοῦ
 ὀστιαρχικίου μιλ. ε', οἱ διαιτάριοι τοῦ ἵπποδρόμου μιλ. ζ', οἱ

visores appellatur, num. 1; diaconia S. Mocii num. 1; ecclesia S.
 Pancharii num. 1. In haecenus recensitis habemus numism. quidem
 solida 29, ex miliaribus autem singularibus confecta alia 5 cum
 duobus miliar. Iam si hanc summam ad ceteras superiores addas et
 contrahas omnes in unam, efficias auri litras 7, num. 55, miliar. 8.

DE DISTRIBUTIONE SPONTULAE PATRICII MESOPRATI, SEPTEM LITRIS AURI
 CONSTANTIS.

Ad cubiculum pertinentes accipiant litras 3; caniclei praefectus
 numismata 30; ambo demarchi singuli num. 30; cerimoniararius num.
 30; silentiarrii 30; artielini imperiales 12; comites scholarum 20;
 praeparans canicleum 4; locum tenentes 5; scholarum 3; primicerius
 cubiculi 12; axiomatici 2. Summa litrae 5, numismata 59. Porro
 inde cedunt factionibus, Venetae atque Prasiniae haec: sed quid
 opus est superius dicta repetere; quum iidem eadem, atque ante,
 et nihilo minus accipiant. Ergo diaetarii et reliqui haec ferunt:
 admissionalis numism. 6; diaetarii consistorii num. 2; domesticus
 magni palatii num. 1; diaetarii magni palatii num. 2; domesticus
 Daphnes num. 1; diaetarii S. Stephani mil. 8; aurifabri suppellectilis
 imperialis mil. 4; diaetarii ostiarii mil. 6; diaetarii circi miliar. 7;
 collocatores scamnorum circensium mil. 3; acentarii aut protocenta-

στένοντες τὰ σκάμνα τοῦ ἵπποδρόμου μιλ. γ', οἱ πρωτοκεντάριοι
 ,, α', οἱ διαιτάριοι τοῦ στρατωρικοῦ μιλ. ε', τοὺς ἀσελείους ,,
 α', οἱ διαιτάριοι τῶν ιθ' ἀκουβίτων μιλ. ζ', οἱ διαιτάριοι
 τῆς παναγίας μιλ. ι', οἱ διαιτάριοι τῆς μανναύρας μιλ. ζ', οἱ
 5 τῆς βεστοσαίρας ,, α', οἱ βασιλικοὶ λούσται ,, α', οἱ καλδά-Β
 ριοι μιλ. β'. καὶ τὸ πᾶν διὰ χρυσίου ,, ε', καὶ διὰ μιλ. ,,
 δ', μιλ. ια'. ὁμοῦ τὸ πᾶν ,, κ', μιλ. ια'. διὰ τῶν θυρωρῶν. Ms. 264. a
 καὶ οὗτοι λαμβάνουσι καθὼς καὶ ἐπὶ τοῦ πρώτου κομβίου.
 ὁμοίως καὶ αἱ φωταψίαί, ἤγουν αἱ ἐκκλησίαί.

10 Διὰ τῆς διανομῆς τοῦ κομβίου τοῦ ἀπράτου πατρικίου τῶν 5'
 λίτρων οὕτως.

Οἱ τοῦ κουβουκλείου χρυσίου λίτρας β', ὁ τοῦ κανικλεί-
 ου ,, κδ', οἱ δύο δῆμαρχοι ,, μῆ' ἀνά ,, κδ', ὁ τῆς κατυστά-
 σέως ,, κδ', οἱ σιλεντιάριοι ,, κδ', οἱ κόμητες τῶν σχολῶν ,, C
 15 κδ', οἱ ἀρτοκλίνοι τοῦ βασιλέως ,, ιβ', οἱ τοποτηρηταὶ τῶν
 σχολῶν ,, γ', ὁ πριμικήριος τοῦ κουβουκλείου ,, ιβ', οἱ ἄξι-
 ωματικοὶ ,, β', ὁ σκευάζων τὸ κανικλείον ,, δ'. ὁμοῦ λίτραί
 δ' ,, λγ'. διὰ τῶν δύο μερῶν Βενέτων τε καὶ Πρασίνων. ὁ
 δευτερεύων Βενέτων ,, α', ὁ δευτερεύων Πρασίνων ,, α', ὁ
 20 γειτονιάρχης Βενέτων μιλ. η', ὁ γειτονιάρχης Πρασίνων μιλ.
 η', ὁ χαρτουλάριος Βενέτων μιλ. η', ὁ χαρτουλάριος Πρασί-

rii num. 1; diaetarii stratoricii miliar. 5; asclis [seu equorum sella-
 torum equisonibus] num. 1; diaetaril novendecim accubituum mil.
 7; diaetarii panagiæ seu sanctissimæ Deigenitricis mil. 10; diaeta-
 rii magnauræ mil. 7; vestosacrae adscripti num. 1; lustae vel bal-
 neatores corporis Augusti num. 1; caldarii mil. 2. Habes ergo soli-
 da numismata 16 et e miliarisii singularibus, si numismata compu-
 tes, alia 4 cum 11 miliarisii. Ergo tota summa est 20 num., 11
 mil. Porro cedunt inde ianitoribus, item phothapsiis seu ecclesiis
 eadem emolumenta atque e superiore combio, ut ergo hic repetero
 opus non sit.

DE DISTRIBUTIONE SPORTULAE PATRICII APRATI, QUAE CONSTAT

SEX LITRIS.

Ea ita distribuitur. Accipiunt cubicularii lit. 2; canicleo prae-
 factus num. 24; demarchi ambo n. 48; (singuli nempe 24;) silentiar-
 ril num. 24; comites scholarum num. 24; articlini imperiales num.
 24; topoteretae scholarum num. 3; primicerius cubiculi 12; axioma-
 tici 2; praeparator caniclei numismata 4. Faciunt simul litras 4,
 numism. 33. Factionibus ambabus, Venetae Prasinæque, inde ce-
 dunt haec. Deuteronon Venetorum accipit numisma 1; deuteronon
 Prasinorum num. 1; geitoniarques Venetorum mil. 8, et alter Prasi-
 norum tantundem; chartularius Venetorum mil. 8, et alter Prasi-
 norum tantundem; factionarius Venetorum mil. 8, et alter Prasinorum

ων μιλ. η', ὁ φακτιονάριος Βενέτων μιλ. η', ὁ φακτιονάριος Πρασίνων μιλ. η', ὁ λευκὸς μιλ. ε', ὁ ῥούσιος μικροπανίτης Dμιλ. ε', ὁ ποιητὴς Βενέτων μιλ. ζ', ὁ ποιητὴς Πρασίνων μιλ. ζ', ὁ μελιστὴς Βενέτων μιλ. ζ', ὁ μελιστὴς Πρασίνων μιλ. ζ', οἱ ἐπιστάται Βενέτων μιλ. δ', οἱ ἐπιστάται Πρασίνων μιλ. 5 δ', οἱ κράται Βενέτων μιλ. δ', οἱ κράται Πρασίνων μιλ. δ', οἱ σημειωταὶ Βενέτων μιλ. δ', οἱ σημειωταὶ Πρασίνων μιλ. δ', οἱ μανδάτορες Βενέτων μιλ. δ', οἱ μανδάτορες Πρασίνων μιλ. δ', οἱ βηγάριοι Βενέτων μιλ. ε', οἱ βηγάριοι Πρασίνων μιλ. ε', οἱ θεωρηταὶ Βενέτων μιλ. δ', οἱ θεωρηταὶ Πρασίνων μιλ. δ', οἱ διασημειωταὶ Βενέτων μιλ. β', οἱ διασημειωταὶ Πρασίνων μιλ. β', τὸ ὄργανον Βενέτων μιλ. ζ', τὸ ὄργανον Πρασίνων μιλ. ζ'. ὁμοῦ „ ἰδ', μιλ. δ'.

Ed.L. 463

Διὰ τοῦ ἱπποδρόμου.

Ὁ ἀκτουάριος „ α', ὁ ἄργυρος τοῦ βεστίου „ β', ὁ κούρ-15 σωρ „ α', ὁ ἄργυρος τῶν στεφάνων „ α', ὁ τῆς ἀποκρίσεως „ α', ὁ νεανίσκος μιλ. δ', ὁ μαξιλλάριος μιλ. δ', ὁ Θεσσαράριος μιλ. δ', ὁ χαμετριβοῦνος μιλ. δ', οἱ ὄφφικιάλιοι τῆς κυλίστρας μιλ. ε', οἱ μαγγανάριοι Βενέτων μιλ. ε', οἱ μαγγανάριοι Πρασίνων μιλ. ε', τοῖς πρωτοβηταρίοις μιλ. γ', τοῖς πρωτοπαλλαρίοις μιλ. ε', τῷ νουμεραρίῳ „ α', τοῖς δεκανοῖς τοῦ

tantundem; albus seu micropanites albae factionis mil. 5, et rusus seu russae factionis micropanites tantundem. Poëta Venetorum mil. 6, et alter Prasinorum tantundem; melistes seu musicus Venetorum mil. 6, et alter Prasinorum tantundem; epistatae seu magistri Venetorum mil. 4, et epistatae Prasinorum tantundem; cractae seu praecones Venetorum mil. 4, et Prasinorum pariter; semiotae vel obsignatores [urnae] Venetorum m. 4, et Prasini pariter; mandatores Veneti mil. 4, et Prasini quoque; bigarii Veneti mil. 5, et Prasini quoque; contemplatores [urnae puta] Venetorum mil. 4, et Prasinorum tantundem; diasemiotae seu resigatores [urnae] Veneti mil. 2, et Prasini non minus. Organum Venetum mil. 6, et Prasinum perinde. Faciunt haec ndmismata 14, miliar. 4.

PRO CIRCO.

Accipit actuarius num. 1; argyus vestli 2; cursor unum; argyus coronarum unum; apocrisarius unum; neaniscus miliariesia 4; maxillarius mil. 4; tesserarius mil. 4; chamaetribunus seu tribunus inferior mil. 4; officiales Cylistrac (vel urnae sortium agitandae) mil. 5; manganarii Venetorum mil. 5, et Prasinorum tantundem; protovectarii m. 3; protopallarii mil. 5; numerarius num. 1; decanihippodromi num. 2; vigilia seu excurbiae Daphnes mil. 4. Habes hic

ἵπποδρομίου „ β, τῇ βίγλῃ τῆς Δάφνης μιλ. δ. ἡμοῦ χρυσίου „ ϑ, καὶ διὰ μιλ. „ γ, μιλ. ζ.

Διὰ τῶν διαταρίων.

B

Τῷ ἀδμηγνουνάλῳ „ ε, τοῖς διαταρίοις τοῦ κοινοιστο-
 5ρίου „ β, ὁ δομέστικος τοῦ παλατίου „ α, οἱ διατάριοι τοῦ
 μεγάλου παλατίου „ α, ὁ δομέστικος τῆς Δάφνης „ α, οἱ δι-
 10ατάριοι τοῦ ἁγίου Στεφάνου „ α, οἱ χρυσοχοὶ τοῦ βασιλι-
 κοῦ σκεύους μιλ. δ, οἱ διατάριοι τοῦ ὄστιαρικίου μιλ. β, οἱ
 διατάριοι τοῦ ἵπποδρομίου μιλ. η, οἱ στένοντες τὰ σκάμνα τοῦ
 15οἴππικου μιλ. γ, οἱ πρωτοκεντάριοι „ α, τοὺς ἀσελίους „ α,
 οἱ διατάριοι τοῦ στρατωρικίου μιλ. ε, οἱ διατάριοι τῶν ἰθ'
 ἀκουβίτων μιλ. η, οἱ διατάριοι τῆς ὑπεραγίας Θεοδοίου μιλ. C
 ε, οἱ διατάριοι τῆς μαγνύρας μιλ. η, οἱ τῆς βεστοσάκρας
 „ α, οἱ βασιλικοὶ λούσται „ α, οἱ καλδάριοι μιλ. β. ἡμοῦ
 15χρυσίου „ ιε, καὶ διὰ μιλ. „ δ, μιλ. ι.

Διὰ τῶν θυρωρῶν.

Οἱ διατρέγοντες τοῦ λογοθέτου τοῦ δρόμου „ β, οἱ θυ-
 ρωροὶ τῆς Θερμάστρας „ β, οἱ θυρωροὶ τοῦ ἵπποδρομίου „
 β, οἱ κορτινάριοι „ α, μιλ. ζ, οἱ βασιλικοὶ ἀρμοφύλακες „
 20β. ἡμοῦ χρυσίου „ ϑ, μιλ. ζ. D

Διὰ τῶν φωταψιῶν τῶν ἐκκλησιῶν καὶ λοιπῶν προσώπων.

Τῷ καστρενσίῳ „ α, τῷ ῥεφερενδαρίῳ „ α, οἱ βασιλι-

numismata solida 9, quibus accedunt alia e miliaris confecta tria
 una cum miliaris 7.

PRO DIAETARIIS.

Accipit admissionalis numism. 5; diaetarii consistorii num. 2;
 domesticus palatii 1; diaetarii magni palatii 1; domesticus Daphnes
 1; diaetarii S. Stephani 1; aurifabri supellectilis imperialis mil. 4;
 diaetarii ostiaricii mil. 2; diaetarii circi mil. 8; collocantes scamna
 circensia mil. 3; acentarii num. 1; asollii n. 1; diaetarii stratoricii
 mil. 5; diaetarii novendecim accubituum mil. 8; diaetarii sanctissi-
 mae Deiparae mil. 10; diaetarii magnaaurae mil. 8; vestosacrae ad-
 scripti num. 1; iustae vel balneatores imperiales num. 1; caldarii
 mil. 2. Habes numismata solida 15, et alia e miliaris confecta
 quatuor una cum decem miliaribus.

PRO IANITORIBUS.

Diatrechontes seu vernaculi logothetae dromi accipiunt num. 2;
 fanitores vaporarii numism. 2; ianitores circi num. 2; cortinariii
 num. 1, miliar. 7; armorum imperialium custodes num. 2. Summa
 9 numism. et 7 miliar.

PRO CEBBIA PER ECCLESIAS ACCENDENDIS ET ALIIS PERSONIS ECCLESIASTICIS.

Caesarensis [patriarchae scilicet] accipit nummum 1; roserendarius

καὶ κληρικοὶ τοῦ Θάρον ,, ε', οἱ ὑποδιάκονες τῆς ἁγίας Σοφίας μιλ. ζ', οἱ δεκανοὶ τοῦ πατριάρχου μιλ. δ', οἱ διποτάται μιλ. γ', οἱ τῆς σπουδῆς μιλ. η', οἱ τῆς παρασπουδῆς μιλ. ε', οἱ στραῦτες τοῦ πατριάρχου μιλ. ε', οἱ ἀναγνώσται τῶν β' ἑβδομάδων ,, α', μιλ. ζ', οἱ ψάλται τῆς ἁγίας Σοφίας ,, α', 5
 Ed.L. 466 μιλ. ζ', οἱ σκευοφύλακες ,, α', οἱ ὑπότρογοὶ τοῦ νάρθηκος μιλ. δ', οἱ ὀστιάριοι τοῦ ἁγίου φρέατος μιλ. ε', οἱ βαλαντιάδες μιλ. ε', οἱ ἐπισκοπιανοὶ μιλ. ε', ὁ δομέστικος τῶν ὑποδιακόνων μιλ. ζ', ἡ ἐκκλησία τῶν ἀκοιμήτων ,, γ', ἡ ἐκκλησία τοῦ Κυρίου ,, α', ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Στεφάνου τοῦ ἱπποδρομίου ,, α', ἡ ἐκκλησία τοῦ σωτήρος τοῦ σταυρίου ,, α', ἡ ἐκκλησία τῶν Βασιλίδου ,, α', ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Στεφάνου τῆς Λάφνης ,, α', ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Σεργίου καὶ Βάχχου ,, α', ἡ ἐκκλησία τῆς μονῆς τοῦ Πελεκάνου ,, α', ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Θεοδώρου ,, α', ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Καλλινίκου 15
 Β Μωκίου ,, α', ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Παγχαρίου ,, α'. ὁμοῦ χρυσίου ,, κθ', καὶ διὰ μιλ. ,, ε', μιλ. η'. καὶ ὁμοῦ διὰ χρυσίου καὶ μιλ. ,, κθ', μιλ. η'. καὶ ὁμοῦ τὸ πᾶν ἔξοδ. λίτρ. ε', ,, μζ', καὶ ἀναπρ. ,, κε'. ἔστιν δὲ καὶ ἡ διανομὴ τῶν π. ,, 20
 τῶν ὀψικρ. τοῦ πατρικίου * * *

item num. 1; imperiales clerici Phari nummos 5; hypodiacones S. Sophiae mil. 6; decani patriarchae mil. 4; deputati mil. 3; monachi Spudae mil. 8; monachi Paraspudae mil. 5; stratores patriarchae mil. 5; anagnostae duarum septimanarum num. 1, mil. 6; psaltae S. Sophiae num. 1, mil. 6; sceuophylaces num. 1; ministri narthecis mil. 4; ostiarii sancti putei mil. 5; balantades mil. 3; episcopiani mil. 5; domesticus hypodiaconorum mil. 6; ecclesia Acoemeteorum num. 3; ecclesia Domini num. 1; ecclesia S. Stephani in circo numism. 1; ecclesia Salvatoris cum cognomine Staurii num. 1; ecclesia monasterii Basilidae num. 1; ecclesia S. Stephani Daphnes num. 1; ecclesia S. Sergii et Bacchi num. 1; ecclesia monasterii Pelecami n. 1; ecclesia S. Theodori n. 1; ecclesia S. Callinici n. 1; diaconia vel diaconatus aut ministerium ecclesiasticum monasterii Urbicii num. 1; diaconia S. Mocii num. 1; ecclesia S. Pancharii num. 1. Habes numismata solida 24, et alia 5 e miliaresiis computatis confecta una cum mil. 8. In summa num. 29, mil. 8. Haec summa si praecedentibus addatur, emerget expensarum numerus: litrae 5, numism. 47. Ut adeo ad complendas sex litras supersint adhuc 25 numism. [quae videntur praepositis cassis; ut etiam, quae in superioribus computis desiderantur ad complendas summas octo, et deinceps septem litrarum]. Fiebat autem distributio octoginta numismatum obsequiorum patricii sic. ***

ΚΕΦ. νζ'.

Περὶ συνήθειῶν τῶν πραιποσίτων ἐν τῇ τάξει τοῦ ἵπποδρομίου. Ms. 265. b

Ἐπειδήπερ πᾶσιν πρόκειται ἡ τῆς τερπνῆς ἵπποδρομίας C
 χαρμόσυνος θέα καὶ ἀκριβῆς τῶν ἐν αὐτῇ διαφόρων τάξεων
 δ' ἐνάριστος χωρία καὶ σύμπνοια· δεῖ πάντως καὶ ταύτην ἀ-
 νάγραπτον ταῖς εἰς τὸ ἐξῆς γενεαῖς καταλιπεῖν σημαίνουσαν
 τὴν ἕκαστον αὐτῶν τοπικὴν σημασίαν καὶ σχήματος ἐναλλα-
 γὴν, καὶ ὁπόσῃν ἕκαστος αὐτῶν ἐπὶ ὃν κατατάσσεται κληρὸν,
 καταβάλλεται τοῖς πραιποσίτοις τὴν συνήθειαν ὡς ἔχοντες
 10 αὐτῶν τὴν πῦσαν ἐξουσίαν καὶ εὐταξίας διατάξιν καὶ ἀπα-
 ραλλάκτως τοῖς ἀρχαίοις τύποις ἐξακολουθοῦσιν. καὶ γὰρ ὡς
 ἀπὸ παλαιοῦ ἐκράτει ἡ συνήθεια, ἐξηγήρηται δὲ καὶ μετὰ ταῦ-
 τα ἐπὶ τῷ Ἰωσήφ πραιποσίτου τοῦ γέροντος καὶ τῶν πρὸ D
 αὐτοῦ, οἷς καὶ ἐπέπρακτο. τὸ γὰρ ἀκρόστιχον τῆς ῥόγας τῶν
 15 πολιτικῶν τάξεων τοῦ ἵπποδρομίου ἐλάμβανον οἱ πραιποσί-
 τοι ἐκ τοῦ εἰδικοῦ λόγου, ἔχοντες παρ' ἑαυτοῦ ἐν κώδηξιν τὰς
 τάξεις κατ' ὄνομα καὶ ἐν τῇ οἴκῳ αὐτῶν ἐρόγευον, λογαριάζον-
 τες ἕκαστον μὴ ἀμελῶς διακεῖσθαι πρὸς τὴν δουλείαν αὐτοῦ,
 καθὼς οἱ τῶν δύο μερῶν χαρτουλάριοι μετ' ἐγγράφου ἀσφα-
 20 ρολείας τούτους ὑπεδείκνυον. καὶ ἐν τούτοις πᾶσι τοῖς τά-
 ξεσιν εἴ τινας ἠῦρισκον τελευτήσαντας, κατέτασσαν ἀνθετέρους
 ἀκριβεῖς καὶ ἐπιτηδείους πρὸς ἣν ἕκαστος αὐτῶν ἐτάσσειτο
 τάξιν. χαννότητι τοίνυν τῶν μετὰ ταῦτα πραιποσίτων με-
 25 τήλθεν ἡ διακατοχὴ τῶν τοιούτων τάξεων εἰς τὸ στρατιωτι-
 κὸν λογοθέσιον, καὶ χωρὶς γνώμης τῶν πραιποσίτων οἱ τῷ
 χαρτουλάριοι καὶ ὁ στρατιωτικὸς τάσσουν εἰδικούς αὐτῶν
 ἀνθρώπους ἀναβιβάζοντες τὰς αὐτῶν ῥόγας ὡς ἂν ἐθέλωσιν,
 δουλείας παρ' αὐτῶν εἰς τὸ κοινὸν τὸ παραπᾶν μὴ γινομένης.
 οὗς . . . χρὴ κατέρ . . . ἀν τῶν πραιποσίτων ἐξωθεῖσθαι
 30 τοῦ τάγματος εἰς ὃ δουλεύουσιν. καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν δεῖ πάλιν
 τοῖς πραιποσίτοις ταῦτα κατέχειν καὶ διορθοῦσθαι, καὶ
 μηδέμι μῆτε τὸν στρατιωτικὸν ἢ τοὺς χαρτουλαρίους καὶ νο-
 35 τάρχους ἐν ἐξουσίᾳ εἶναι τάσσειν ἀφ' ἑαυτῶν τὸν οἰονοῦν ἐν*

1. Capituli initium, quod in ultima membrana, extremo ligneo
 libri involucre agglutinata, dum eam revello, invenio. Reiskius.
 νε' cod. et ed. 7. ἐναλλαγεῖν cod. et ed. 8. κατάσσειται
 cod. et ed.